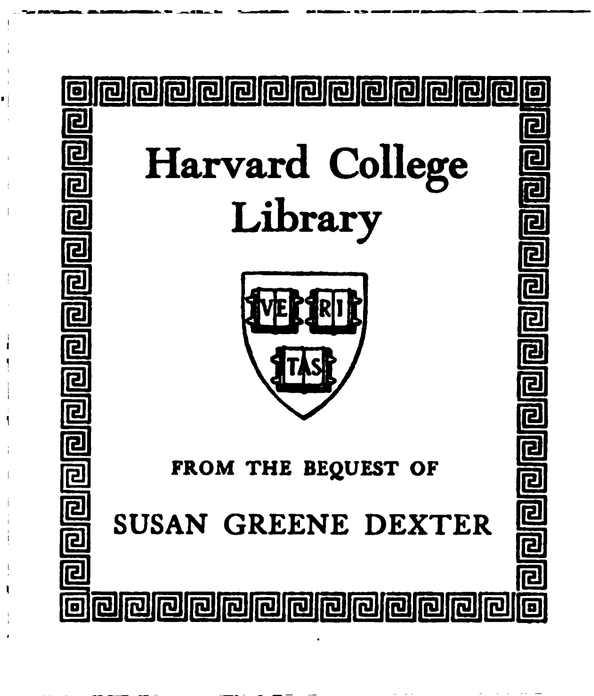
[illegible]

Harvard College
Library
VE RI TAS
FROM THE BEQUEST OF
SUSAN GREENE DEXTER

ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ

1881

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 6.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφεῖον τῆς Ἑστίας: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

1881

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
1953

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δάνειον πνεῦμα.

Διηγήματα καὶ μυθιστορίαι.

Ποιήσεις.

Ἀνέκδοτα.

'Αριθ. 262 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.–Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.–Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου 6. — 4 Ἰανουαρίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνέχεια· ἴδε σελ. 817.

Κατ' ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιπτώσεις βαίνει σχεδὸν πάντοτε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν καταστροφήν του, διότι, ἂν δὲν ὑπάρχῃ μεταξὺ τῶν γυναικῶν ζηλοτυπία ἐξ ἔρωτος, θὰ ὑπάρχῃ ὅμως πάντοτε σχεδὸν ζηλοτυπία ἐκ φιλαυτίας, ἀντιζηλία φιλοδοξίας, ἅμιλλα πολυτελείας· ἐκεῖνος δὲ δὲν δύναται νὰ φιλοδωρήσῃ εἰς τὴν εὐνοουμένην τῆς ἡμέρας ἓν κειμήλιον ἢ ἓν ὄχημα ἢ μίαν ἔπαυλιν εἰς τὸν Βόσπορον, χωρὶς ν' ἀναστατώσῃ τὸ πᾶν ἐν τῇ οἰκίᾳ του· ὅθεν καὶ ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ δι' ὅλας ὅ,τι ἤθελε νὰ κάμῃ διὰ τὴν μίαν, τουτέστι νὰ ἐξαγοράσῃ διὰ χρυσοῦ τὴν οἰκιακήν του εἰρήνην. Ὅ,τι δὲ συμβαίνει μεταξὺ τῶν γυναικῶν, συμβαίνει καὶ μεταξὺ τῶν τέκνων, τὰ ὁποῖα ἢ εἶνε τέκνα τῆς παρημελημένης μητρὸς καὶ μισοῦσιν, ἢ τῆς εὐνοουμένης καὶ μισοῦνται. Εὐκόλως δὲ δύναταί τις νὰ φαντασθῇ ποίαν ἀνατροφὴν εἶνε δυνατὸν νὰ λάβωσι τὰ τέκνα ἐν τῷ χαρεμίῳ, ἐν ταῖς οἰκίαις ἐκείναις, ὅπου ὑπάρχουσι τόσαι μνησικακίαι καὶ ῥᾳδιουργίαι, ἐν τῷ μέσῳ τῶν δουλίδων καὶ τῶν εὐνούχων, ἄνευ τῆς συμβοηθείας τοῦ πατρός, ἄνευ τοῦ παραδείγματος τῆς ἐργασίας, ἐντὸς τῆς ταπεινότητος ἐκείνης καὶ ὑλικότητος· ἰδίως δὲ τὰ κοράσια, ἅτινα συνηθίζουσιν ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ν' ἀναθέτωσιν ὅλας τὰς ἐλπίδας τῆς εὐτυχίας των εἰς τὰς τέχνας ἐκείνας τῆς προσελκύσεως, διὰ τὰς ὁποίας εἶνε λίαν ὑπέροχον τὸ ὄνομα τῆς «ἐρωμένης», καὶ τὰ ὁποῖα διδάσκονται τὰς μὲν τέχνας ταύτας παρὰ τῆς μητρός, τὸ δὲ ὑπόλοιπον παρὰ τῶν δουλίδων, καὶ τὰ περαιτέρω παρὰ τοῦ *Καραγκιόζ*.

*
* *

Ὑπάρχουσιν ἔπειτα δύο ἄλλα εἴδη χαρεμίων, πλὴν τῶν εἰρηνικῶν καὶ τῶν τρικυμιωδῶν: τὸ χαρέμιον τοῦ νέου καὶ ἀπηλλαγμένου τῶν προλήψεων τούρκου, ὅστις ὑποβοηθεῖ τὰς εὐρωπαϊκὰς κλίσεις τῆς συζύγου του καὶ τὸ τοῦ τούρκου ὅστις εἶνε αὐστηρῶν ἠθῶν εἴτε ἐξ ἰδίου αἰσθήματος, εἴτε διότι ὑπακούει εἰς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδίως εἰς μητέρα πρεσβῦτιν, μουσουλμανίδα ἄκαμπτον, ἀποστρεφομένην πάντα νεωτερισμόν, καὶ ἐπιβάλλουσαν τὴν θέλησίν της εἰς τὴν διακυβέρνησιν τῆς οἰκίας. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο τούτων χαρεμίων ὑπάρχει μεγάλη διαφορά. Τὸ πρῶτον ἔχει τι τὸ παρεμφερὲς πρὸς εὐρωπαϊκὴν οἰκίαν. Ὑπάρχει ἓν κλειδοκύμβαλον, τὸ ὁποῖον διδάσκεται νὰ κρούῃ ἡ χανούμ ὑπὸ διδασκαλίσσης χριστιανῆς· ὑπάρχουσι τραπεζάρια ἐργασίας, καθίσματα ψιάθινα, κλίνη ἐκ μαγονίου, ἓν γραφεῖον. Εἰς τὸν τοῖχον κρέμαται ἡ προσωπογραφία τοῦ Ἐφέντη, τὴν ὁποίαν ἐσχεδιογράφησε διὰ μολυβδοκονδύλου Ἰταλὸς ζωγράφος ἐκ Σταυροδρομίου· εἰς μίαν γωνίαν ὑπάρχει βιβλιοθήκη μικρὰ μὲ μίαν εἰκοσάδα βιβλίων, ἐν οἷς καὶ μικρὸν τουρκογαλλικὸν λεξικόν, καὶ ὁ τελευταῖος ἀριθμὸς τῆς «Mode illustrée», τὴν ὁποίαν ἡ κυρία λαμβάνει ἐκ δευτέρας χειρὸς παρὰ τῆς προξενίσσης τῆς Ἰσπανίας. Ἡ Κυρία ἔχει ὅλα τὰ χρειώδη διὰ νὰ ζωγραφῇ μὲ χρώματα ὑδαρῆ, καὶ ζωγραφεῖ ἐμπαθῶς ἄνθη καὶ ὀπωρικά. Διαβεβαιοῖ δὲ τὰς φίλας της ὅτι οὐδὲ μίαν κἂν στιγμὴν αἰσθάνεται πλῆξιν. Μεταξὺ δὲ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης ἐργασίας ἀναγράφει τὰ ἀπομνημονεύματά της. Καθ' ὡρισμένην ὥραν δέχεται τὸν διδάσκαλον τῆς γαλλικῆς, γέροντα κυφὸν καὶ ἐξητμισμένον, ἐννοεῖται, μετὰ τοῦ ὁποίου γυμνάζεται εἰς τὸ ὁμιλεῖν. Ἐνίοτε ἔρχεται νὰ τῆς κάμῃ τὴν φωτογραφίαν καὶ μία φωτογράφος Γερμανὶς ἀπὸ τὸν Γαλατᾶν. Ὅταν ἀσθενήσῃ, ἔρχεται νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ ἰατρὸς εὐρωπαῖος, ὅστις δύναται νὰ εἶνε καὶ ὡραῖός τις νέος, διότι ὁ σύζυγος δὲν εἶνε τόσον κτηνωδῶς ζηλότυπος, καθὼς μερικοί του φίλοι ἐσκωριασμένοι. Ἔρχεται δὲ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καί τις Γαλλὶς ῥάπτρια νὰ τῆς δοκιμάσῃ φόρεμα κομμένον κατὰ τὸ τελευταῖον ἀκριβῶς σχέδιον τῆς ἐφημερίδος τοῦ συρμοῦ, μὲ τὸ ὁποῖον ἡ κυρία μελετᾷ νὰ κάμῃ ὡραίαν ἔκπληξιν εἰς τὸν σύζυγόν της τὴν ἑσπέραν τῆς Πέμπτης, ἥτις εἶνε ἡ ἱερὰ ἡμέρα τῶν μουσουλμάνων συζύγων, καθ' ἣν ὁ ἐφέντης ἔχει νὰ ἐξαργυρώσῃ ἐρωτικήν τινα συναλλαγματικὴν εἰς τὸ «φύλλον τοῦ ῥόδου» του. Καὶ ὁ ἐφέντης, ὅστις εἶνε ἄνθρωπος ὑψηλῆς περιωπῆς, τῆς ὑπεσχέθη νὰ τὴν φέρῃ νὰ ἴδῃ ἐκ τῆς ὀπῆς θύρας τὸν μέγαν χορόν, ὅστις θὰ δοθῇ τὸν προσεχῆ χειμῶνα εἰς τὴν ἀγγλικὴν πρεσβείαν. Ἐν γένει ἡ *χανούμ* εἶνε κυρία εὐρωπαία μουσουλμανὶς τὸ θρήσκευμα, καὶ τὸ λέγει δὰ αὐταρέσκως πρὸς τὰς φίλας της:— Ἐγὼ ζῶ ὡς κο-

κόνα— ὡς χριστιανή·—αἱ δὲ φίλαι της καὶ αἱ συγγενεῖς της πρεσβεύουσι τὰς αὐτὰς ἀρχάς, εἰ καὶ δὲν δύνανται νὰ διάγωσι τὸν αὐτὸν βίον, καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ταύτης ὁ λόγος εἶνε περὶ συρμοῦ καὶ περὶ θεάτρων, καὶ χλευάζουσι τὰς «δεισιδαιμονίας», καὶ τὰς «σχολαστικότητας τῆς παλαιᾶς Τουρκίας», ἡ ἐπῳδὸς δὲ πάσης ὁμιλίας εἶνε αὕτη: «εἶνε καιρὸς ν' ἀρχίσωμεν νὰ ζῶμεν ὀλίγον λογικώτερα. Ἀλλ' εἰς τὸ ἄλλο χαρέμιον; Ἐνταῦθα τὰ πάντα εἶνε τουρκικὰ ἀπὸ τῆς ἐνδυμασίας τῆς κυρίας μέχρι τοῦ ἐλαχίστου σκεύους. Βιβλίον ἐκεῖ δὲν εἰσέρχεται ἄλλο παρὰ τὸ Κοράνιον, οὐδ' ἐφημερὶς ἄλλη παρὰ τὴν *Σταμπούλ*. Ἐὰν ἡ κυρία ἀσθενήσῃ, δὲν προσκαλεῖται ὁ ἰατρός, ἀλλὰ μία ἀπὸ τὰς θείας ἐκείνας μουσουλμανίδας ἰατρίσσας, αἵτινες ἔχουσιν ἰδικὸν φάρμακον δι' ὅλας τὰς ἀσθενείας. Ἐὰν ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ τῆς κυρίας φέρωσι τὸ μόλυσμα τῆς εὐρωπαϊκῆς φθίσεως, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτοὺς νὰ ἴδωσι τὴν θυγατέρα των εἰμὴ ἅπαξ μόνον τῆς ἑβδομάδος. Ὅλα τὰ ἀνοίγματα τῆς οἰκίας εἶνε καλῶς σκεπασμένα μὲ δικτυωτὰ καὶ μανδαλωμένα, οὐδὲν δ' εὐρωπαϊκὸν πρᾶγμα εἰσέρχεται ἐκεῖ ἄλλο παρὰ τὸν ἀέρα, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἡ κυρία εἶχε τὸ δυστύχημα νὰ μάθῃ ὀλίγα γαλλικὰ κατὰ τὴν παιδικήν της ἡλικίαν, καὶ τότε ἡ πενθερὰ εἶνε ἱκανὴ νὰ τῆς παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖρας μυθιστόρημά τι τοῦ χειρίστου εἴδους, διὰ νὰ δύναται ἔπειτα νὰ τῆς εἴπῃ:— Βλέπεις τί εἴδους κοινωνία εἶνε αὐτή, τὴν ὁποίαν θέλετε νὰ πιθηκίσετε; τί λαμπρὰ πράγματα ἀποφέρει; τί ὡραῖα παραδείγματα παρέχει;

*
* *

Ἐν τούτοις ὁ βίος τῶν τουρκισσῶν εἶνε πλήρης συμβαμάτων, θλίψεων, γραολογιῶν, τὰς ὁποίας ὁ κατὰ πρῶτον ἀκούων δὲν θὰ ἐπίστευεν ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἐμφιλοχωρῶσιν εἰς κοινωνίαν, ὅπου τὰ δύο φῦλα οὐδεμίαν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα συγκοινωνίαν. Ἔν τινι χαρεμίῳ π.χ. ἡ μήτηρ θέλει ν' ἀποσπάσῃ ἐκ τῆς καρδίας τοῦ υἱοῦ της μίαν τῶν γυναικῶν, καὶ νὰ ἐμβάλῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν αὐτῆς ἐκλεκτήν, ζητεῖ δὲ πᾶν μέσον διὰ νὰ ἀποκρύψῃ τὰ τέκνα ταύτης, καὶ νὰ κατορθώσῃ νὰ παραμεληθῇ ἡ ἀνατροφὴ αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ τὰ ἀγαπήσῃ ὁ υἱός της καὶ τὰ προτιμήσῃ τῶν ἄλλων. Εἰς ἄλλο χαρέμιον, γυνή τις, μὴ δυναμένη ν' ἀποσπάσῃ τὸν σύζυγόν της ἀπὸ τῆς ἀντιζήλου της διὰ νὰ τὸν ἀπολαύσῃ αὐτὴ μόνη, προσπαθεῖ νὰ ἐξατμίσῃ τοὐλάχιστον τὸ πεῖσμά της ἀποσπῶσα αὐτὸν ἐξ αὐτῆς δι' ἄλλης τινός, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀναζητεῖ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ὡραίαν τινὰ δούλην, διὰ νὰ τὴν θέσῃ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἐφέντη, διὰ νὰ τὴν ἐρωτευθῇ, καὶ προδώσῃ καὶ αὐτὴν μέν, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐνοουμένην της. Ἄλλη γυνή, ἥτις ἐκ φυσικῆς κλίσεως εἶνε μεσίτρια γάμων, σοφίζεται πῶς ὁ δεῖνα συγγενής τις νὰ βλέπῃ συχνὰ τὴν δεῖνα κορασίδα, νὰ τὴν ἐρωτευθῇ καὶ νὰ τὴν νυμφευθῇ, καὶ οὕτω τὴν ὑφαρπάσῃ ἀπὸ τοῦ ἰδίου της συζύγου, ὅστις πρὸ πολλοῦ μελετᾷ νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ἐδῶ ὅμιλος γυναικῶν καταβάλλουσιν ἐξ ἐράνου τόσον ἑκάστη διὰ νὰ φιλοδωρήσωσιν, ἐπὶ ἰδίῳ τινὶ σκοπῷ, ὡραίαν δούλην εἰς τὸν μέγαν βεζίρην ἢ εἰς τὸν Σουλτάνον· ἐκεῖ ἄλλαι κυρίαι ὑψηλῆς περιωπῆς κατορθώνουν ὅ,τι θέλουν, ῥίπτουσιν ἀπὸ ὑψηλὰ ὑπουργήματα τοὺς ἐχθρούς των, ἀναβιβάζουσιν εἰς αὐτὰ τοὺς φίλους των, ἀπομακρύνουσι τοῦτον, καὶ ἀποστέλλουσι τὸν ἄλλον εἰς ἀπόκεντρον ἐπαρχίαν. Καίτοι δὲ αἱ κοινωνικαί των σχέσεις εἶνε πολὺ πλέον περιωρισμέναι παρὰ εἰς τὰς καθ' ἡμᾶς πόλεις, γνωρίζουσιν ὅμως οὐχ ἧττον πάντα ὅσα συμβαίνουσιν εἰς τῶν ἄλλων τὰς οἰκίας. Ἡ φήμη μιᾶς γυναικὸς εὐφυοῦς, μιᾶς ἄλλης κακογλώσσου, μιᾶς ἀγρίας ζηλοτύπου, μιᾶς περιλύπου, διαδίδεται πολλάκις ἐπέκεινα τοῦ κύκλου τῶν γνωρίμων. Καὶ ἐκεῖ δὲ τὰ εὐφυολογήματα καὶ τὰ λογοπαίγνια, ὧν ἡ τουρκικὴ γλῶσσα εἶνε θαυμασίως ἐπιδεκτική, μεταδίδονται ἀπὸ στόματος εἰς στόμα καὶ κάμνουσι γύρους ἀτελευτήτους.

Αἱ γεννήσεις, αἱ περιτομαί, οἱ γάμοι, αἱ ἑορταί, ὅλα ὅσα συμβαίνουσιν εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς συνοικίας καὶ τὸ Σεράγιον, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα συμβάματα, σχολιάζονται μὲ γραολογίας ἀπεράντους. Εἴδετε τὸ νέον πιλίδιον τῆς πρεσβευτρίας τῆς Γαλλίας; τί ἀπέγεινεν ἡ ἐκ Γεωργίας φθάσασα ὡραία δούλη, τὴν ὁποίαν ἡ Σουλτάνα Βαλιδὲ θὰ φιλοδωρήσῃ εἰς τὸν Σουλτάνον τὴν ἡμέραν τοῦ μεγάλου Βαϊραμίου; Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ Ἀχμὲδ πασσᾶ ἐξῆλθε προχθὲς φέρουσα ὑποδημάτια εὐρωπαϊκὰ μὲ μεταξωτοὺς θυσανίσκους; Ἔφθασαν τέλος πάντων ἐκ Παρισίων οἱ ἱματισμοὶ διὰ τὴν παράστασιν τοῦ Ἀρχοντοχωριάτου (**Bourgeois Gentilhomme**) εἰς τὸ θέατρον τοῦ Σεραγίου; Πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος ἡ σύζυγος τοῦ Μαχμοὺδ ἐφέντη ὑπάγει καὶ προσεύχεται ἑκάστην πρωΐαν εἰς τὸ τζαμίον τοῦ Βαϊαζῆτ, διὰ νὰ τῆς χαρίσῃ ὁ Θεὸς δίδυμα. Σκάνδαλον μέγα ἠκολούθησεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ δεῖνος φωτογράφου εἰς τὸ Σταυροδρόμιον, διότι ὁ Ἀχμὲδ ἐφέντης εἶδεν ἐκεῖ τὴν εἰκόνα τῆς συζύγου του. Ἡ κυρία Ἀϊσὲ πίνει οἶνον. Ἡ κυρία Φατιμὰ διέταξε καὶ τῆς ἔκαμαν ἐπισκεπτήρια. Ἡ κυρία Χαφιτὲν ἐθεάθη εἰσελθοῦσα εἰς τὰς τρεῖς καὶ ἐξελθοῦσα εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας ἀπὸ τὸ κατάστημα ἑνὸς Φράγκου. Τὰ μικρὰ δὲ ταῦτα κακόβουλα χρονικὰ κυκλοφοροῦσι μετ' ἀπιστεύτου τάχους εἰς τοὺς ἀναριθμήτους ἐκείνους κιτρίνους καὶ ὑπερύθρους θαλαμίσκους, συνδέονται μετὰ τῶν τῆς Αὐλῆς, ἐκτείνονται εἰς τὸ Σκούταρι, παρατείνονται εἰς τὰ δύο παράλια τοῦ Βοσπόρου μέχρι τοῦ Εὐξείνου, ἐνίοτε δὲ καὶ φθάνουσιν ἕως εἰς τὰς μεγάλας ἐπαρχιακὰς πόλεις, ὁπόθεν ἐπι-

στρέφουσι κεντημένα καὶ ςολισμένα μὲ θυσάνους, διὰ νὰ προκαλέσωσι νέους καγχασμοὺς καὶ νέας γραολογίας εἰς τὰ χίλια χαρέμια τῆς μητροπόλεως.

* * *

Θὰ ἦτο περίεργος διασκέδασις, ἐὰν ὑπῆρχον μεταξὺ τῶν τούρκων, ὅπως ὑπάρχουσι καὶ μεταξὺ ἡμῶν, αἱ μικραὶ ἐκεῖναι ζῶσαι ἐφημερίδες τοῦ ὡραίου κόσμου, αἵτινες γνωρίζουσιν ὅλους καὶ γνωρίζουσι καὶ δημοσιεύουσιν ὅλα· θὰ ἦτο διασκέδασις συγχρόνως καὶ μελέτη τερπνοτάτη τῶν ἠθῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, νὰ ὑπάγῃ τις συνοδευόμενος ὑπὸ μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἡμέραν τινὰ ἑορτάσιμον, καὶ νὰ ἀκούσῃ παρ' αὐτῆς μίαν μικρὰν λέξιν περὶ ὅλων τῶν οὕτως ἢ ἄλλως ἐπισήμων προσώπων, ὅσα ἤθελον διέλθῃ ἐκεῖθεν.

Ἀλλὰ τί πειράζει καὶ ἂν δὲν γείνῃ τοῦτο; Τὰ πράγματα εἶνε γνωστά, τὰ δὲ πρόσωπα δύναταί τις καὶ νὰ τὰ φαντασθῇ. Δι' ἐμὲ εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ τὰ εἶδα καὶ νὰ τὰ ἤκουσα. Τὸ πλῆθος διέρχεται, καὶ ὁ τοῦρκος νεύει καὶ φλυαρεῖ. Ἡ κυρία ἐκείνη ἐκεῖ ἦλθεν εἰς ῥῆξιν μὲ τὸν σύζυγόν της πρό τινος καιροῦ, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Σκούταρι· τὸ Σκούταρι εἶνε τὸ καταφύγιον τῶν δυσηρεστημένων καὶ θυμωμένων· ἐκεῖ διαμένει παρά τινι φίλῃ αὐτῆς, καὶ ἐκεῖ θὰ διαμείνῃ μέχρις οὗ ὁ σύζυγός της, ὅστις κατὰ βάθος εἶνε καλῶς πρὸς αὐτὴν διατεθειμένος, ὑπάγει καὶ τὴν ἀναγγείλῃ ὅτι ἀφῆκε τὴν παλλακίδα, τὴν αἰτίαν τῆς ῥήξεως, καὶ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν εἰρηνεύσασαν οἰκίαν. Ὁ ἐφέντης οὗτος εἶνε ὑπάλληλος εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν, ὅστις μὴ γνωρίζων τί νὰ κάμῃ μὲ τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς τῶν συγγενῶν, οἵτινες ἐμβάλλουσι συχνάκις τὴν ἔριν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔκαμε, καθὼς κάμνουν τόσοι ἄλλοι: ἐνυμφεύθη μίαν δούλην Ἀραβίδα, ἥτις καὶ κατ' αὐτὰς διδάσκεται τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς τουρκικῆς ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς τοῦ συζύγου.

Τὸ ἄλλο ἐκεῖνο ὡραῖον γύναιον εἶνε μία διεζευγμένη, ἥτις προσμένει νὰ ἀποβάλῃ ὁ δεῖνα ἐφέντης μίαν τῶν τεσσάρων γυναικῶν του, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ λάβῃ τὴν θέσιν της, καθ' ἃ τῆς ἐδόθη πρὸ καιροῦ ἡ ὑπόσχεσις. Ἡ ἄλλη ἐκεῖ κάτω εἶνε μία κυρία, ἥτις, ἀφ'οὗ διεζεύχθη δὶς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν σύζυγον, θέλει νὰ τὸν νυμφευθῇ ἐκ νέου, ἐκεῖνος δὲ εἶνε σύμφωνος· ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ νυμφεύεται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, καθ' ἃ ὁρίζει ὁ νόμος, ἄλλον ἄνδρα, ὅστις θὰ ὑπάρξῃ σύζυγός της διὰ μίαν μόνην νύκτα, θὰ τὸν διαζευχθῇ δὲ παρευθὺς, μεθ' ὃ ἡ ὡραία ἰδιότροπος θὰ δυνηθῇ νὰ τελέσῃ τὸν τέταρτόν της γάμον μετὰ τοῦ πρώτου συζύγου της. Ἡ μελαγχροινὴ αὐτὴ μὲ τοὺς πνευματώδεις ὀφθαλμοὺς εἶνε δούλη ἀβυσσινή, ταύτην δὲ ἐφιλοδώρησε μεγάλη τις κυρία τοῦ Καΐρου εἰς ἄλλην κυρίαν τῆς Σταμπούλ, ἥτις ἀποθανοῦσα ἀφῆκεν αὐτὴν οἰκοδέσποιναν. Ὁ πεντηκοντούτης οὗτος ἐφέντης ἐνυμφεύθη ἤδη δέκα γυναῖκας. Τὸ φέρον πρασίνην ἐνδυμασίαν ἐκεῖνο γραΐδιον δύναται νὰ καυχηθῇ, ὅτι ἐχρημάτισε νόμιμος σύζυγος δώδεκα ἀνδρῶν. Ἡ ἄλλη ἐκείνη εἶνε κυρία, ἥτις κερδαίνει ἱκανὰ ἀγοράζουσα κορασίδας δεκατεσσάρων ἐτῶν, τὰς ὁποίας διδάσκει τὴν μουσικὴν, τὸν χορὸν, τὴν φωνητικὴν μουσικὴν, καὶ τοὺς τρόπους τῆς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς, μεθ' ὃ τὰς μεταπωλεῖ μὲ κέρδος πεντακόσια τοῖς ἑκατόν. Ἰδοὺ ἐκεῖ μία ἄλλη ὡραία κυρία, περὶ τῆς ὁποίας δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω ἀκριβῶς πόσα ἐστοίχισεν: εἶνε Κιρκασσία ἀγορασθεῖσα εἰς τὸν Τοπχανὲν δι' ἑκατὸν εἴκοσι λίρας τουρκικὰς, καὶ μετὰ τρία ἔτη μεταπωληθεῖσα διὰ τὸ εὐτελὲς ποσὸν τετρακοσίων λιρῶν. Ἐκείνη ἐκεῖ, ἥτις διευθετεῖ τὴν καλύπτραν της, διῆλθε σειρὰν παράδοξον ὅλως τυχῶν: κατὰ πρῶτον ἐχρημάτισε δούλη, ἔπειτα ὀδαλίκισσα, ἀκολούθως σύζυγος, μετὰ ταῦτα διεζευγμένη, ἔπειτα σύζυγος ἐκ νέου, καὶ ἀκολούθως χήρα ἐνεργοῦσα νῦν νὰ νυμφευθῇ ἐκ νέου. Ἴδετε τὸν ἐφέντην τοῦτον· συμβαίνει τι παρ' αὐτῷ ἄκρως περίεργον· ἂν δυνηθῆτέ ποτε νὰ τὸ μαντεύσετε· ἡ σύζυγός του εἶνε ἐρωτευμένη ἕνα εὐνοῦχον, καὶ λέγουν ὅτι εἶνε ἱκανὴ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν σύζυγόν της ἕνα καλὸν κυαθίσκον καφὲ, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ζήσῃ ἐν εἰρήνῃ μετὰ τοῦ ἐραστοῦ, τοῦτο δὲ δὲν θὰ ἦτο τὸ πρῶτον παράδειγμα ἔρωτος οὕτω τερατωδῶς ἰδανικοῦ. Ἐκεῖνος ἐκεῖ εἶνε ἔμπορος, ὅστις ἕνεκα λόγων ἐμπορικῶν ἐνυμφεύθη τέσσαρας γυναῖκας, ὧν τὴν μὲν διατηρεῖ ἐν Κωνσταντινουπόλει, τὴν δὲ ἐν Τραπεζοῦντι, τὴν τρίτην ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ τὴν τετάρτην ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἔχει τοιουτοτρόπως τέσσαρας λιμένας ἐρωτικοὺς διὰ νὰ καταφεύγῃ εἰς τὸ τέλος τῶν ταξειδίων του. Ὁ ὡραῖος ἐκεῖνος εἰκοσιτετραέτης πασσᾶς δὲν ἦτο πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἰμὴ πτωχὸς ὑπαξιωματικὸς τῆς αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς, ὁ δὲ Σουλτάνος δι' ἑνὸς ἅλματος τὸν ἔκαμε πασσᾶν, διὰ νὰ τοῦ δώσῃ εἰς γυναῖκα μίαν τῶν ἀδελφῶν του· ἀλλὰ τῶν ἄλλων νυμφευμένων Τούρκων τὰς ἁμαρτίας τὰς πληρώνει τώρα αὐτὸς, διότι μία Σουλτάνα δὲν ἀστειεύεται, καὶ εἶνε γνωστὸν ὅτι εἶνε «ζηλότυπος ὡς ἀηδών», καὶ ἴσως ἐὰν ἀνεζητοῦμεν καλῶς μεταξὺ τοῦ πλήθους, θὰ εὑρίσκαμεν μίαν δούλην, ἥτις τὸν παρακολουθεῖ μακρόθεν διὰ νὰ ἀνακαλύπτῃ ποῖον βλέπει καὶ ποῖον δὲν βλέπει. Ἴδετε τὸ ῥαδινὸν ἐκεῖνο σῶμα τῆς γυναικός· δὲν εἶνε ἀνάγκη λίαν ἐμπείρου βλέμματος διὰ νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι εἶνε ἄνθος ἐξελθὸν τοῦ Σεραγίου· ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὰς ὡραίας τοῦ Σουλτάνου, καὶ πρὸ ὀλίγων μηνῶν τὴν ἐνυμφεύθη ὑπάλληλός τις τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείου, ὅστις δι' αὐτῆς ἔχει τώρα τὸν ἕνα πόδα ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἔχῃ κάμῃ μεγάλας προόδους. Ἰδοὺ ἐκεῖ ἓν κορασίδιον πενταετὲς, μνηστευθὲν σήμερον μὲ παιδίον ὀκταετές· οἱ γονεῖς ἔφεραν τὸν μικρὸν μνηστῆρα διὰ νὰ

ἤδη τὴν μνηστήν του· τὴν εὕρηκε τῆς ἀρεσκείας του· ἀλλ' αἴφνης ἔγεινεν ἔξω φρενῶν, διότι ἓν ἐξαδελφίδιόν της, ἔχον ὕψος ἑνὸς μέτρου, τὴν ἐφίλησεν ἐπὶ παρουσίᾳ του. Ἰδοὺ μία γραῖα στρίγλα, ἥτις προχθὲς ἔσφαξε δύο πρόβατα, ὁλοκαύτωμα εὐχαριστήριον πρὸς τὸν Ἀλλάχ, διότι τὴν ἀπήλλαξε νύμφης, ἣν ἀπεστρέφετο. Ἰδοὺ ἐκεῖ μία φαυλόβιος ἰάτραινα, εἰς τῆς ὁποίας τὰς χεῖρας παρέδωκε κυρία τις μίαν τῶν δούλων της, ἐπιφορτίζουσά την ὅπως λάβῃ τὴν δέουσαν πορείαν ὁ καρπὸς μικρᾶς τινος σχέσεώς της μὲ τὸν Ἐφέντην, διότι, ἐὰν ἡ δούλη προαγάγῃ εἰς φῶς πλάσμα τι, ἡ οἰκοδέσποινα δὲν δύναται πλέον νὰ τὴν πωλήσῃ, καὶ ὁ οἰκοδεσπότης εἶνε ἠναγκασμένος νὰ τὴν κρατήσῃ παρ' ἑαυτῷ. Ἡ ἄλλη ἐκείνη εἶνε γυνὴ τοῦ αὐτοῦ φυράματος, τὴν ὁποίαν ἐκ διαλειμμάτων ἐπιφορτίζουσι νὰ ἐξακριβώσῃ *ἐξ ὄψεως*, ἐὰν δούλη τις, τὴν ὁποίαν θέλουν νὰ φέρουν εἰς τὴν οἰκίαν, εἶνε ἀκριβῶς καθαρὸν πρᾶγμα. Ἐκείνη ἐκεῖ μὲ τὸ πρόσωπον ὁλοσκεπὲς καὶ τὸν ἰόχρουν φερετζὲν, εἶνε ἡ σύζυγος τούρκου τινὸς φίλου μου· ἀλλὰ δὲν εἶνε τούρκισσα, ἀλλὰ χριστιανή· μὴ τὸ εἴπετε ὅμως εἰς κανένα, χάριν αὐτῆς, ὄχι τοῦ συζύγου, εἰς ὃν τὸ Κοράνιον δὲν ἀπαγορεύει νὰ νυμφεύεται χριστιανάς, καὶ διὰ νὰ ἐξαγνισθῇ ἀπὸ τοῦ ἐναγκαλισμοῦ μιᾶς ἀπίστου, ἀρκεῖ νὰ νιφθῇ τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας. Ἄχ! τί ἐχάσαμεν! Διέβη ἅμαξα τοῦ Σεραγίου, καὶ ἐντὸς αὐτῆς ἦτο ἡ τρίτη *καδίνα* τοῦ Σουλτάνου· ἀνεγνώρισα τὴν ῥοδόχρουν ταινίαν εἰς τὸν λαιμὸν τῆς ἐπιμελητρίας: ἡ τρίτη καδίνα, δῶρον τοῦ πασᾶ τῆς Σμύρνης, ἥτις ἔχει τοὺς μεγαλητέρους ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ μικρότερον στόμα τῆς αὐτοκρατορίας· μικρὰ μορφὴ κατὰ τὸ εἶδος τῆς μικρᾶς ἐκείνης χανούμ μὲ τὸ γρυπὸν ῥινίδιον, ἥτις χθὲς ἥμαρτεν εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἰς τὸν Μωάμεθ μετά τινος ζωγράφου Ἄγγλου γνωρίμου μου. Ἡ ἀθλία! καὶ νὰ συλλογίζεταί τις ὅτι, ὅταν οἱ δύο ἄγγελοι Νεκὶρ καὶ Μουνκὶρ θὰ κρίνωσι τὴν ψυχήν της, θὰ νομίσῃ ὅτι δικαιολογεῖται, μεταχειριζομένη τὸ σύνηθες ψεῦδος, ὅτι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστούς, καὶ δὲν ἐγνώρισε τὸν ἄπιστον!

* * *

Ἀλλὰ τί λοιπόν; Ὑπάρχουν καὶ ἄπιστοι τούρκισσαι; Ὑπάρχουν! Μὲ ὅλην τὴν ζηλοτυπίαν τῶν ἐφέντιδων, μὲ ὅλην τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν εὐνούχων, ἂν καὶ τὸ Κοράνιον ἐπαπειλεῖ μὲ ἑκατὸν μαστιγώσεις τὰς ἐνόχους, ἂν καὶ οἱ Τοῦρκοι σύζυγοι σχηματίζουσι μεταξύ των εἶδός τι ἑταιρίας ἀμοιβαίας συμβοηθείας, καὶ συμβαίνει ἐκεῖ ὅλως ἐναντίον πρὸς ὅ,τι συμβαίνει εἰς ἄλλας χώρας, ὅπου φαίνεται ὅτι ὅλοι σιωπηλῶς συνωμοτοῦσι κατὰ τῆς συζυγικῆς εὐτυχίας· δύναταί τις μάλιστα νὰ βεβαιώσῃ ὅτι αἱ «καλυπτοφόροι» τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν διαπράττουσιν ὀλιγώτερα ἁμαρτήματα παρὰ τὰς «ἀποκεκαλυμμένας» πολλῶν χριστιανικῶν πόλεων. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτως, ὁ Καραγκιόζης δὲν θὰ ἔφερε τόσον συχνὰ διὰ στόματος τὴν λέξιν κ....., ἥτις μεταφραζομένη εἰς ἓν ἱστορικὸν ὄνομα, σημαίνει Μενέλαος. Ὤ! πῶς εἶνε τοῦτο δυνατόν; Εἶνε μυριοτρόπως δυνατόν. Ἐν πρώτοις εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν, ὅτι γυναῖκες δὲν ῥίπτονται πλέον εἰς τὸν Βόσπορον, οὔτε ἐντὸς σάκκου οὔτε ἄνευ σάκκου, καὶ ὅτι αἱ τιμωρίαι τῆς νηστείας, τῆς σιωπῆς, τοῦ κιλικίου, καὶ τῶν ξυλισμῶν εἰς τὰ πέλματα τῶν ποδῶν, δὲν εἶνε πλέον παρὰ ἀπειλαὶ μερικῶν κτηνωδῶν Μενελάων. Ἡ ζηλοτυπία ζητεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀπιστίαν· ἀλλ' ἀφ' οὗ παρατηρήσῃ ὅτι δὲν ἐπέτυχε, δὲν παραδίδεται πλέον εἰς τὰς πάλαι ποτὲ μανίας καὶ ἐκδικήσεις, διότι τὴν σήμερον εἶνε πολὺ δυσκολώτερον νὰ μείνωσιν ἀποκεκρυμμέναι ἐντὸς τῶν τοίχων τῆς οἰκίας αἱ οἰκιακαὶ τραγῳδίαι, καὶ μεταξὺ πολλῶν ἄλλων δυνάμεων εὐρωπαϊκῶν εἰς τὴν μουσουλμανικὴν κοινωνίαν εἰσῆλθε καὶ ἡ δύναμις τοῦ γελοίου, τὴν ὁποίαν ἡ ζηλοτυπία φοβεῖται. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ τουρκικὴ ζηλοτυπία, ἥτις εἰς τὰς πλείστας τῶν οἰκιῶν εἶνε ζηλοτυπία ψυχρά, σωματική, ἐκ φιλαυτίας μᾶλλον προερχομένη παρὰ ἐξ ἔρωτος, εἶνε βεβαίως αὐστηρά, βαρεῖα, καὶ ἐκδικητική· ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τοὺς χιλίους ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν ἀνιχνευτικὴν καὶ ἀκάματον δραστηριότητα τῆς ζηλοτυπίας, ἥτις προέρχεται ἐκ τοῦ ζῶντος αἰσθήματος ψυχῆς ἐρώσης. Ἔπειτα τίς ἐπαγρυπνεῖ τὰς γυναῖκας, αἵτινες διάγουσι χωρισμέναι ἀπὸ τοῦ συζύγου, ἢ καὶ μὴ χωρισμέναι μὲν ἀλλὰ διατρίβουσαι ὅμως ἐν ἰδίῳ διαμερίσματι, ὅπου ἐκεῖνος δὲν ὑπάγει καθ' ἑκάστην; Τίς παρακολουθεῖ αὐτὰς εἰς τὰς περιπλόκους στενωποὺς τοῦ Σταυροδρομίου καὶ τοῦ Γαλατᾶ, καὶ εἰς τὰς μακρινὰς συνοικίας τῆς Σταμπούλ; Τίς ἐμποδίζει ὡραῖον ὑπασπιστὴν τοῦ Σουλτάνου νὰ κάμῃ ὅ,τι τὸν εἶδον ἐγὼ νὰ κάμνῃ, νὰ διέλθῃ καλπάζων πλησίον ὀχήματος εἰς τὴν καμπὴν μεγάλης ὁδοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ μὲν ἔμπροσθεν εὐνοῦχος τοῦ στρέφει τὰ νῶτα, ὁ δὲ ὄπισθεν δὲν δύναται νὰ τὸν ἴδῃ, διότι ἐπιπροσθεῖ τὸ ὄχημα, καὶ νὰ ῥίψῃ διερχόμενος ἓν γραμμάτιον ἐντὸς τῆς θυρίδος; Καὶ τὰς ἑσπέρας τοῦ Ῥαμαζανίου, ὅτε αἱ γυναῖκες εὑρίσκονται ἔξω μέχρι μεσονυκτίου; Καὶ αἱ φιλόφρονες *κοκόναι* ἰδίως, ὅσαι εὑρίσκονται εἰς τὰ σύνορα προαστείου χριστιανικοῦ καὶ προαστείου μουσουλμανικοῦ, αἵτινες δέχονται οἴκαδε φίλην καλυπτροφόρον, χωρὶς νὰ κλείσωσι τὴν θύραν εἰς φίλον εὐρωπαῖον;

Διὰ τοῦτο καὶ τὰ συμβάματα δὲν εἶνε πλέον οὔτε παράδοξα οὔτε φοβερά, καθὼς ἄλλοτε. Δὲν ὑπάρχουσι πλέον αἱ μεγάλαι κυρίαι ἐκεῖναι, αἵτινες τὴν νύκτα, ἀφ' οὗ ἱκανοποιήσωσι μίαν ἰδιοτροπίαν των, κατακρημνίζουσιν ἔπειτα εἰς τὸν Βόσπορον διὰ παγίδος κρυφίας τὸν νεανίσκον τοῦ ἐρ-

γαστηρίου, δστις ἔφερεν εἰς τὸ χαρέμιον τὸ ὕφασμα τὸ ἀγορασθὲν παρ' αὐτοῦ τὴν πρωΐαν, ὅπως ἔκαμε μία Σουλτάνα τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Τὴν σήμερον τὰ πάντα βαίνουσι πεζότατα. Αἱ πρῶται συμφωνίαι γίνονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὰ ὀπίσθια τῶν ἐργαστηρίων. Εἶνε γνωστὸν ὅτι πανταχοῦ ὑπάρχουσιν ἐργαστήρια παντὸς εἴδους. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐρωτήσῃ τις, ἐὰν αἱ τουρκικαὶ ἀρχαὶ ζητοῦν νὰ ἐμποδίσουν τὰς καταχρήσεις ταύτας. Ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἐκ τῶν ὑπὲρ τῆς εὐταξίας διατάξεων, ὅσας ἡ ἀστυνομία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκδίδει κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτάς, αἱ πλεῖσται ἀπευθύνονται πρὸς τὰς γυναῖκας, καὶ ἀναφέρονται ἀπ' εὐθείας πρὸς αὐτὰς ἐν εἴδει συμβουλῶν ἢ ἀπειλῶν. Ἀπαγορεύεται παραδείγματος χάριν εἰς τὰς γυναῖκας νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰ ἐσωτερικὰ δωμάτια τῶν ἐργαστηρίων, ὀφείλουσι δὲ νὰ ἵστανται ἐν αὐτοῖς οὕτως, ὥστε νὰ φαίνωνται ἐκ τῆς ὁδοῦ. Ἀπαγορεύεται εἰς τὰς γυναῖκας νὰ ἐμβαίνωσιν εἰς τὸν τροχιόδρομον χάριν διασκεδάσεως, ἐὰν δὲ ἔμβωσιν, ὀφείλουσι νὰ καταβῶσιν εἰς τὸ τέρμα τοῦ δρόμου των, ὄχι δὲ νὰ ἐπιστρέψωσι πάλιν ὀπίσω διὰ τοῦ αὐτοῦ δρόμου. Ἀπαγορεύεται εἰς τὰς γυναῖκας νὰ νεύωσι πρὸς τοὺς διαβαίνοντας, νὰ σταματοῦν ἐδῶ, νὰ διαβαίνωσιν ἐκεῖθεν, νὰ διαλέγωνται πλέον τοῦ δεῖνος ὡρισμένου χρόνου εἰς τὰ δεῖνα ὡρισμένα μέρη· διατάξεις, αἵτινες ἕκαστος δύναται νὰ φαντασθῇ κατὰ πόσον ἐκτελοῦνται, καὶ κατὰ πόσον εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῶσιν. Ἔπειτα εἶνε ἡ εὐλογημένη ἐκείνη καλύπτρα, ἥτις ἐθεσπίσθη πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀνδρός, καὶ ἥτις σήμερον ἀπέβη πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς γυναικός, διότι ἐὰν τὴν φοροῦν διαφανῆ πρὸς διέξοδον τῶν ἰδιοτροπιῶν των, τὴν φοροῦν πυκνὴν πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτῶν. Ἐκ τούτου δὲ λέγουσιν, ὅτι γεννῶνται πολλὰ παράδοξα συμβάματα: εὐτυχεῖς ἐρασταί, οἵτινες μετὰ μακρὸν χρόνον δὲν γνωρίζουσιν ἀκόμη ποῖαι εἶνε αἱ φίλαι των· γυναῖκες, αἵτινες κρύπτονται ὑπὸ τὸ ὄνομα ἄλλης, ὅπως τὴν ἐκδικηθῶσι· μυκτηρισμοί, ἀναγνωρίσεις, καὶ συγχύσεις, προκαλοῦσαι ἐρεσχελίας ἀτελευτήτους

* * *

Αἱ ἐρεσχελίαι δὲ αὗται συνερχόμεναι συνανα-δεύονται καὶ συνανακοχλάζουσιν ἐκ νέου ὅλαι εἰς τοὺς θαλάμους τῶν λουτρῶν, ἅτινα εἶνε ὁ συνήθης τόπος τῶν γυναικείων συνελεύσεων. Τὸ λουτρὸν εἶνε κατά τινα λόγον τὸ θέατρόν των. Ἐκεῖ ὑπάγουσι κατὰ ζεύγη καὶ καθ' ὁμίλους μετὰ τῶν δουλίδων, κομιζουσῶν προσκεφάλαια, τάπητας, στολίδια, λιχνεύματα, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ἄριστον, ὅπως διατρίψωσιν ἐκεῖ ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας. Ἐκεῖ ἐντὸς τῶν ἡμισκοτεινῶν ἐκείνων θαλάμων, μεταξὺ τῶν μαρμάρων καὶ τῶν κρηνῶν, εὑρίσκονται ἐνίοτε ὁμοῦ διακόσιαι γυναῖκες καὶ ἐπέκεινα, γυμναὶ ὡς νύμφαι ἢ σχεδὸν γυμναί, αἵτινες κατὰ τὸ λέγειν τῶν εὐρωπαίων κυριῶν, ὅσαι παρευρέθησαν ἐκεῖ, παριστῶσι θέαμα τοιοῦτον, ὁποῖον θὰ ἔκαμνε νὰ καταπέσῃ ἡ γραφὶς ἀπὸ τῆς χειρὸς ἑκατὸν ζωγράφων. Ἐκεῖ βλέπει τις χανούμ λευκοτάτας πλησίον δουλίδων μελαινῶν ὡς ὁ ἔβενος· τὰς ὡραίας δεσποίνας μὲ τὰ εὔρωστα σχήματα, αἵτινες παριστῶσι τὸ ἰδανικὸν τοῦ κάλλους διὰ τοὺς τούρκους τῆς ἀρχαίας φιλοκαλίας· γύναια ἄτονα καὶ νεαρότατα, μὲ τὰς τρίχας βραχείας καὶ οὔλας, αἵτινες ὁμοιάζουσι μὲ μειράκια· Κιρκασσίας μὲ χρυσῆν κόμην καταπίπτουσαν μέχρι γονάτων· τουρκίσσας, ὧν ἑκατὸν πλεξίδες κατάμαυροι εἶνε διεσκορπισμέναι ἐπὶ τὸ στῆθος καὶ τοὺς ὤμους· ἄλλας μὲ κόμην καταδιῃρημένην εἰς ἀπειραρίθμους μικροὺς καὶ ἀτάκτους βοστρύχους, αἵτινες συναποτελοῦσι σχῆμα ὅμοιον μὲ ὑπερμεγέθη φενάκην. Ἡ μία φέρει περίαπτον περὶ τὸν λαιμόν, ἄλλη φέρει ἀγλίδα σκορόδου προσδεδεμένην εἰς τὴν κεφαλὴν πρὸς ἐξορκισμὸν τῆς βασκανίας· ἡμιάγριαι μὲ ἀραβουργήματα εἰς τοὺς βραχίονας· τὰ γύναια τοῦ συρμοῦ, ἅτινα φέρουσι περὶ τὴν ὀσφὺν τὰ ἴχνη τοῦ στηθοδέσμου, καὶ περὶ τοὺς ἀστραγάλους τῶν ποδῶν τὰ σημεῖα τῶν ὑποδηματίων, ἐνίοτε δὲ καὶ πτωχαὶ δουλίδες φέρουσαι ἐπὶ τῶν ὤμων τοὺς τύπους τῆς μάστιγος τῶν εὐνούχων. Σχηματίζουσι δὲ πλείστους ὅσους ὁμίλους καὶ παρουσιάζουσι πολλὰς καὶ διαφόρους θέσεις χαριέσσας καὶ παραδόξους· αἱ μὲν καπνίζουσιν ἀνακεκλιμέναι ἐπὶ ταπήτων, αἱ δὲ κτενίζονται ὑπὸ τῶν δουλίδων, ἄλλαι κεντοῦν, ἄλλαι ὑποτονθορύζουν ᾄσματα, γελοῦν, περιχέονται ὕδωρ, κυνηγοῦνται, ἢ ῥίπτουσιν ἀναφωνήματα ὑπὸ τὸ περίχυμα τοῦ ὕδατος, ἢ εὐωχοῦνται καθήμεναι ἐν κύκλῳ, ἢ ψάλλουσι τὸν ἑξάψαλμον τοῦ πλησίον, συνηνωμέναι κατὰ χωριστοὺς ὁμίλους. Ἀπογυμνούμεναι δὲ τὸ σῶμα, ἀπογυμνοῦνται συγχρόνως ἐκεῖ μᾶλλον παρὰ ἀλλαχοῦ καὶ τὸ παιδικόν των ἦθος. Μετροῦν τοὺς πόδας των, συνεπικρίνονται, καὶ συμπαραβάλλονται. Ἡ μία λέγει ἀφελῶς :—Εἶμαι ὡραία·—ἡ ἄλλη :—Εἶμαι ὑποφερτή :—μία ἄλλη :—Λυποῦμαι ὅτι ἔχω τὸ δεῖνα ἐλάττωμα—ἢ—Ἀλλ' ἠξεύρεις πῶς σὺ εἶσαι πλέον ὡραία ἀπὸ ἐμέ ; — Καί τις δὲ λέγει μετ' ἤθους ἐπιτιμητικοῦ πρὸς τὴν φίλην :—Ἀλλὰ κοίταξε λοιπὸν τὴν κυρίαν Φεριδὲχ πῶς ἐπάχυνε μὲ τὸ νὰ τρώγῃ καρίδας, καὶ σὺ νὰ μὲ λέγῃς, ἀδελφή, ὅτι ὠφελοῦν καλίτερα οἱ *δολμάδες* μὲ τὸ 'ρύζι;—Ἐὰν δὲ εὑρίσκεται ἐκεῖ καὶ καμμία *κοκόνα* φιλόφρων, τὴν περικυκλώνουν καὶ τῆς κάμνουν χιλίας ἐρωτήσεις :—Εἶνε τῷόντι ἀληθὲς ὅτι πηγαίνετε εἰς τοὺς χοροὺς γυμνωμέναι ἕως ἐδῶ ; Πῶς τοῦ φαίνεται τοῦτο τοῦ ἐφέντη σας ; Καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τί λέγουν ; Καὶ πῶς κάμνετε διὰ νὰ χορεύσετε ; Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ; Ἀλήθεια ; Ἀλλ' αὐτὰ εἶνε πράγματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ τὰ ἴδῃ τις διὰ νὰ τὰ πιστεύσῃ !

* * *

Οὐ μόνον δὲ ἐν τοῖς λουτροῖς, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ καὶ πάντοτε ζητοῦν νὰ γνωρίσουν εὐρωπαίας κυρίας, καὶ εἶνε εὐτυχεῖς, ὁσάκις δύνανται νὰ συνάψωσιν ὁμιλίαν πρὸς αὐτὰς, καὶ ἰδίως νὰ τὰς δεχθῶσι κατ' οἶκον. Τότε συναθροίζουσι τὰς φίλας, παρουσιάζουσιν ὅλας τὰς γυναῖκας τῆς ὑπηρεσίας, ἐπιδεικνύουσι χαρὰν σχεδὸν ἑορτάσιμον, ὑπερπληροῦσι τὸ στόμα των μὲ γλυκύσματα καὶ ὀπωρικὰ, καὶ σπανίως τὰς ἀφίνουν νὰ ἀναχωρήσουν μὲ κενὰς τὰς χεῖρας καὶ ἄνευ δώρων. Τὸ αἴσθημα, τὸ κινοῦν αὐτὰς πρὸς τὰς τοιαύτας ἐκδηλώσεις, εἶνε μᾶλλον ἡ περιέργεια, ἐννοεῖται, παρὰ ἡ εὐμένεια· καὶ τῳόντι, μόλις ἀπέκτησαν οἰκειότητά τινα μὲ τὴν νέαν φίλην, καὶ τὴν ἐρωτῶσι περὶ μυρίων λεπτομερειῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ βίου, ἐξετάζουν τὸν ἱματισμόν της καθ' ἓν ἕκαστον μέρος, ἀπὸ τοῦ πιλιδίου μέχρι τῶν ὑποδηματίων, καὶ δὲν εὐχαριστοῦνται εἰμὴ ἀφοῦ τὴν φέρωσι καὶ εἰς τὸ λουτρὸν, καὶ ἴδουν καλῶς πῶς εἶνε καμωμένη μία Ναζαρηνὴ, μία τῶν παραδόξων ἐκείνων γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι σπουδάζουν τόσα πράγματα, αἵτινες ζωγραφίζουν, γράφουν διὰ τὸν τύπον, ἐργάζονται εἰς τὰ δημόσια γραφεῖα, ἱππεύουν, καὶ ἀναβαίνουν εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων. Ὅθεν καὶ ἀπὸ πολλοῦ δὲν ἔχουσι πλέον περὶ αὐτῶν τὰς παραδόξους ἰδέας, ἃς εἶχον πρὸ τῆς μεταῤῥυθμίσεως· δὲν νομίζουσι πλέον π. χ. ὅτι ὁ στηθόδεσμος εἶνε εἶδός τι θώρακος, τὸν ὁποῖον βάλλουν οἱ ἄνδρες εἰς τὰς γυναῖκας πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς πίστεώς των, καὶ τοῦ ὁποίου κρατοῦν αὐτοὶ μόνοι τὸ κλειδίον· οὐδ' ὅτι αἱ εὐρωπαῖαι γυναῖκες ἀνήκουσιν εἰς ὅλους ἐκείνους, μεθ' ὧν συμπορευθῶσι κρατούμεναι ἐκ τοῦ βραχίονος· δι' ὃ καὶ τὰς παρετήρουν μετὰ δυσπιστίας καὶ ὡμίλουν περὶ αὐτῶν μετὰ καταφρονήσεως, μὴ ζηλεύουσαι μηδὲ τὴν παίδευσιν αὐτῶν, περὶ τῆς ὁποίας οὐδεμίαν εἶχον ἰδέαν ἢ δὲν ἠδύναντο νὰ τὴν ἐκτιμήσωσι. Τὴν σήμερον ἐξ ἐναντίας ἔχουσι περὶ αὐτῶν ὅλως διάφορον ἰδέαν, καὶ ἀπέβησαν δύσπιστοι κατ' ἀντίθετον ἔννοιαν· διὸ καὶ ἐντρέπονται ἐνώπιον αὐτῶν διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀμάθειαν, φοβοῦνται μὴ φανῶσιν ἀγροῖκοι, ἢ ἀνόητοι ἢ παιδαριώδεις, καὶ πολλαὶ δὲν ἐπιδεικνύουν πλέον πρὸς αὐτὰς τὴν αὐτὴν καὶ πρότερον ἀφελῆ ἐμπιστοσύνην. Τὰς μιμοῦνται ὅμως ἔτι μᾶλλον πάντοτε εἰς τὰ ἐνδύματα καὶ εἰς τοὺς συρμούς. Ὅσαι δὲ ἐξ αὐτῶν σπουδάζουσιν εὐρωπαϊκήν τινα γλῶσσαν, πράττουσι τοῦτο κατὰ μίμησιν, καὶ διὰ νὰ συνδιαλέγωνται μὲ τὰς χριστιανὰς, ὄχι πρὸς ἀπόκτησιν γνώσεων. Ὁμιλοῦσαι δὲ φιλοτιμοῦνται νὰ παρεμβάλλωσιν εἰς τὰ τουρκικὰ καί τινας λέξεις γαλλικάς· ὅσαι δὲ δὲν γνωρίζουσι τὴν γλῶσσαν ἐκείνην, ὑποκρίνονται ὅτι τὴν γνωρίζουν, ἢ τοὐλάχιστον ὅτι τὴν ἐννοοῦν· εἶνε δὲ εὐτυχεῖς ὁσάκις προσείπῃ τις αὐτὰς **madame**· ὑπάγουν δ' ἐπίτηδες εἰς φραγκικά τινα ἐργαστήρια διὰ νὰ τὰς προσφωνῶσι μὲ τὸν τίτλον τοῦτον· καὶ τὸ Σταυροδρόμιον, τὸ μέγα Σταυροδρόμιον, τὰς προσελκύει, ὅπως τὸ φῶς τὰς πεταλούδας· προσελκύει δὲ οὐ μόνον τὰ βήματά των, ἀλλὰ καὶ τὰς φαντασιοκοπίας καὶ τὸ ἀργύριόν των, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰς ἁμαρτίας των. Διὰ τοῦτο ἐπιθυμοῦν καθ' ὑπερβολὴν νὰ γνωρίσουν Φράγκας κυρίας, αἵτινες εἶνε δι' αὐτὰς ὡς τινες ἀποκαλύπτριαι νέου κόσμου. Αὗται παρακαλούμεναι περιγράφουσιν εἰς αὐτὰς τὰς μεγάλας παραστάσεις τῶν θεάτρων τῆς δύσεως, τοὺς λαμπροὺς χορούς, τὰ ὡραῖα συμπόσια, τὰς μεγαλοπρεπεῖς ὑποδοχὰς τῶν μεγάλων κυριῶν, τὰ συμβάματα τῶν ἀποκρέων, καὶ τὰ μεγάλα ταξείδια· ὅλαι δὲ αὗται αἱ φαειναὶ εἰκόνες συνταράττονται ἔπειτα ὅλαι ὁμοῦ ἐν τῇ καταπεπονημένῃ μικρᾷ αὐτῶν κεφαλῇ μεταξὺ τῶν σκιερῶν τοίχων τοῦ χαρεμίου, καὶ εἰς τὴν σκιὰν τῶν μελαγχολικῶν κήπων· ὅπως δὲ αἱ εὐρωπαῖαι γυναῖκες ὀνειρεύονται τοὺς γαληνιαίους ὁρίζοντας τῆς Ἀνατολῆς, οὕτω καὶ αὗται κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας ἐπιθυμοῦσι διακαῶς τὸν ποικίλον καὶ πυρετώδη βίον τῶν ἡμετέρων τόπων, καὶ θὰ ἔδιδαν ὅλα τὰ θαυμάσια τοῦ Βοσπόρου διὰ μίαν ὁμιχλώδη συνοικίαν τῶν Παρισίων. Δὲν εἶνε ὅμως ὁ ποικίλος καὶ πυρετώδης βίος μόνον, ὃν ὑπερεπιθυμοῦσιν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦσιν ἔτι συχνότερον καὶ ζωηρότερον καὶ τὸν οἰκιακὸν βίον, τὸν μικρὸν κόσμον τῆς εὐρωπαϊκῆς οἰκίας, τὸν κύκλον τῶν ἀφωσιωμένων φίλων, τὰς τραπέζας τὰς περιεστεμμένας μὲ τέκνα, τὰ καλὰ γηρατεῖα ἀπολαύοντα τιμῆς καὶ σεβασμοῦ· τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο τὸ πλῆρες ἀναμνήσεων, ἐμπιστοσύνης καὶ στοργῆς, ὅπερ δύναται νὰ καταστήσῃ ὡραίαν τὴν συνένωσιν δύο ψυχῶν, ἀκόμη καὶ ἄνευ τοῦ ἔρωτος· εἰς ὃ ἐπιστρέφει τις ἀκόμη καὶ μετὰ μακρὸν βίον πλανῶν καὶ ἁμαρτημάτων, εἰς ὃ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν θλίψεων τοῦ παρόντος καὶ τῶν τρικυμιῶν τῆς νεότητος καταφεύγει ἡ διάνοια, καὶ εὑρίσκει παρηγορίαν ἡ καρδία, ὡς εἰς ἐπαγγελίαν εἰρήνης διὰ τὰ ἐπερχόμενα βραδύτερον ἔτη, ὡς εἰς δύσιν γαλήνιον, πρὸς ἣν ἀποβλέπει τις ἐκ τοῦ σκότους κοιλάδος.

* * *

Ἀλλ' ὑπάρχει τι, ὅπερ ἔχει νὰ εἴπῃ τις πρὸς παρηγορίαν τῶν ὅσοι θρηνοῦσι τὴν τύχην τῆς τουρκίσσης, καὶ τοῦτο εἶνε, ὅτι ἡ πολυγαμία ἐκπίπτει ὁσημέραι. Αὐτοὶ οὗτοι οἱ τοῦρκοι ἐθεώρησαν αὐτὴν μᾶλλον ὡς ἀνεκτὴν κατάχρησιν, παρὰ ὡς δικαίωμα φυσικὸν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Μωάμεθ λέγει :—Εἶνε ἀξιέπαινος πάντοτε ὅστις νυμφεύεται μίαν γυναῖκα—εἰ καὶ αὐτὸς ἐνυμφεύθη πολλάς· νυμφεύονται δὲ πράγματι μίαν μόνην γυναῖκα ὅλοι ὅσοι θέλουσι νὰ δώσωσι τὸ παράδειγμα ἠθῶν ἐντίμων καὶ αὐστηρῶν. Ὅστις ἔχει πλειοτέρας τῆς μιᾶς δὲν κατακρίνεται ἀναφανδὸν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐπαινεῖται. Πολλὰ δ' ὀλίγοι

εἶνε οἱ τοῦρκοι ὅσοι ἐπιδοκιμάζουσιν ἀναφανδὸν τὴν πολυγαμίαν, ἔτι δὲ ὀλιγώτεροι ὅσοι τὴν ἐπιδοκιμάζουσιν ἐν τῇ συνειδήσει αὐτῶν. Ὅλοι σχεδὸν ἐννοοῦσι τὸ ἄδικον καὶ τὰς κακὰς αὐτοῦ συνεπείας, πολλοὶ δὲ καὶ καταπολεμοῦσιν αὐτὸ ἀναφανδὸν καὶ μετὰ ζήλου. Ὅλοι ἐκεῖνοι, εἰς οὓς ἡ κοινωνικὴ των θέσις ἐπιβάλλει σεμνότητά τινα χαρακτῆρος καὶ ἀξιοπρέπειαν βίου, ἔχουσι μίαν μόνην γυναῖκα. Μίαν ἔχουσιν οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῶν ὑπουργείων, οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ, οἱ ἀνώτεροι λειτουργοὶ καὶ οἱ κληρικοί. Κατ' ἀνάγκην δὲ μίαν ἔχουσι καὶ ὅλοι οἱ πτωχοὶ καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ τῆς μεσαίας τάξεως. Τὰ τέσσαρα πέμπτα τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν εἶνε πλέον πολύγαμοι. Εἶνε ἀληθές, ὅτι πολλοὶ νυμφεύονται μίαν μόνην γυναῖκα ἐκ τῆς μανίας τῆς ἀπομιμήσεως τῶν εὐρωπαίων, πολλοὶ δὲ ἄλλοι, ἔχοντες μίαν μόνην γυναῖκα, ἀποζημιώνονται μὲ τὰς ὀδαλισσας. Ἀλλ' ἡ μανία αὕτη τῆς ἀπομιμήσεως προέρχεται κυριώτατα ἐκ τοῦ συγκεχυμένου αἰσθήματος, ὅτι ἡ μουσουλμανικὴ κοινωνία εἶνε ἀνάγκη νὰ μεταρρυθμισθῇ· ἡ δὲ χρῆσις τῶν ὀδαλισσῶν, ἀναφανδὸν κατακρινομένη ὡς πλημμέλημα, ἐξ ἀνάγκης θέλει ἐλαττωθῇ, ἅμα περισταλείσης τῆς σωματεμπορίας τῶν δούλων, ἥτις ἀκόμη εἶνε ἀνεκτή, μέχρις οὗ συναφομοιωθῇ συγχεομένη μετὰ τῆς συνήθους διαφθορᾶς, τῆς καθ' ἁπάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας. Θὰ προέλθῃ ἐκ τούτου διαφθορὰ ἔτι μεγαλιτέρα; Ἂς ἀποφασίσωσιν ἄλλοι. Τοῦτο μόνον εἶνε βέβαιον, ὅτι ἡ μεταρρύθμισις τῆς μουσουλμανικῆς κοινωνίας δὲν εἶνε δυνατὴ ἄνευ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς γυναικός, ἡ δ' ἀπελευθέρωσις τῆς γυναικὸς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐκπληρωθῇ ἄνευ τῆς πτώσεως τῆς πολυγαμίας, καὶ ὅτι ἡ πολυγαμία πίπτει. Ἴσως δὲ κανεὶς δὲν θὰ ὕψωνε τὴν φωνήν, ἐὰν αὔριον ἓν διάταγμα τοῦ Μεγάλου Κυρίου τὴν κατήργει ἀπροσδοκήτως. Τὸ οἰκοδόμημα κατεκρημνίσθη, καὶ δὲν μένει παρὰ νὰ ποιήσωμεν ἐκποδὼν τὰ ἐρείπια. Ἡ νέα ἠὼς περιαυγάζει μὲ τὰ ῥόδινα χρώματά της τοὺς ἐξώστας τοῦ χαρεμίου. Θαρρεῖτε, ὡραῖαι χανούμισσαι! Αἱ θύραι τοῦ σελαμλικίου θὰ συντριβῶσι, τὰ δικτυωτὰ θὰ πέσωσιν, ὁ φερετζὲς θὰ ὑπάγῃ νὰ κοσμήσῃ τὰ μουσεῖα τοῦ μεγάλου παζαρίου, ὁ εὐνοῦχος δὲν θὰ εἶνε πλέον παρὰ ἀνάμνησις μαύρη τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καὶ σεῖς θὰ δεικνύετε ἐλευθέρως εἰς τὸν κόσμον τὰς χάριτας τοῦ προσώπου καὶ τοὺς θησαυροὺς τῆς ψυχῆς σας· καὶ τότε, ὁσάκις γείνῃ ἀνὰ τὴν Εὐρώπην λόγος περὶ «μαργαριτῶν τῆς Ἀνατολῆς», πᾶς τις θὰ ἐννοῇ σᾶς, ὦ λευκαὶ χανούμισσαι, σᾶς, ὡραῖαι μουσουλμάναι, ἀνεπτυγμένας, εὐφυεῖς, κομψάς, ὄχι δὲ τοὺς ἀνωφελεῖς μαργαρίτας, ὅσοι λάμπουσι πέριξ τοῦ μετώπου σας ἐν μέσῳ τῶν ψυχρῶν πομπῶν τοῦ χαρεμίου. Θάρρος λοιπόν! Τὸ κατ' ἐμὲ—καὶ λέγω τοῦτο πρὸς τοὺς ἀπίστους φίλους μου,—εἰ καὶ γέρων ἤδη, δὲν ἀφῆκα ὅμως ἀκόμη τὴν ἐλπίδα, νὰ δώσω ποτὲ τὸν βραχίονα εἰς τὴν σύζυγον πασᾶ τινος διαβαίνοντος ἀπὸ τὸ Τουρῖνον, καὶ νὰ τὴν ὁδηγήσω πρὸς περίπατον εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Πάδου, ἀφηγούμενος εἰς αὐτὴν ἓν κεφάλαιον τῶν *Μελλογάμων*.

ΓΙΑΓΚΗΝ ΒΑΡ.

Διετέλουν φαντασιοκοπῶν περὶ τοῦ περιπάτου τούτου, τὴν πέμπτην περίπου πρωϊνὴν ὥραν, ἐν τῷ δωματίῳ, ὅπερ κατεῖχον ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τοῦ Βυζαντίου, καὶ κοιμώμενος ἅμα καὶ ἐγρηγορώς, ἔβλεπον μακρὰν τὸν λόφον Σουπέργα, καὶ ἤρχιζα νὰ λέγω πρὸς τὴν συμπεριπατοῦσαν χανούμισσάν μου: «—Ὁ κλάδος ἐκεῖνος τῆς Λαρίου λίμνης, ὁ στρεφόμενος πρὸς μεσημβρίαν μεταξὺ δύω ἀλύσεων ἀδιακόπων . . .»—ὅτε ἐπεφάνη ἐνώπιόν μου κρατῶν κηροπήγιον εἰς τὴν χεῖρα ὁ φίλος μου Ὑοὺγκ «λευχειμονῶν» καὶ μὲ ἠρώτησε μετὰ μεγάλης ἀπορίας:—Τί τρέχει τὴν νύκτα αὐτὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν;

Ἔτεινα το οὖς καὶ ἤκουσα θόρυβον ὑπόκωφον καὶ συγκεχυμένον καθ' ὁδόν, βήματα κατεσπευσμένα εἰς τὰς κλίμακας, ψιθυρισμόν, καὶ βόμβον, ὡς νὰ ἦτο ἡμέρα. Προέκυψα ἐκτὸς τοῦ παραθύρου, καὶ εἶδα εἰς τὸ σκότος πλῆθος ἀνθρώπων τρεχόντων πρὸς τὸν Κεράτιον κόλπον. Ἔδραμον εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς κλίμακος, καὶ ἁρπάσας ἕνα θαλαμηπόλον ἕλληνα, καταβαίνοντα τῆς κλίμακος ἐν μεγίστῃ σπουδῇ, τὸν ἠρώτησε τί συνέβη. Οὗτος δὲ ἀπεσπάσθη ἐκ τῶν χειρῶν μου λέγων: —*Γιαγκὴν βάρ*! δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Δὲν ἠκούσατε τὴν φωνήν;—Καὶ ἀκολούθως ἐπεῖπε φεύγων:—Ἰδέτε τὴν κορυφὴν τοῦ πύργου τοῦ Γαλατᾶ.—Ὑπεστρέψαμεν εἰς τὸ παράθυρον, καὶ ἀποβλέψαντες κάτω πρὸς τὸν Γαλατᾶν, εἴδομεν ὅλον τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ πύργου φαεινὸν ἐξ ἀναλαμπῆς πορφυρᾶς καὶ ζωηροτάτης, μεγάλην δὲ μέλαιναν νεφέλην ἀνυψουμένην ἐκ τῶν πέριξ οἰκιῶν ἐν μέσῳ στροβίλου σπινθήρων καὶ διασκεδαζομένην ἀνὰ τὸν ἔναστρον οὐρανόν.

Εὐθὺς ἀνεπολήσαμεν εἰς τὴν μνήμην τὰς φοβερὰς πυρκαϊὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ μάλιστα τὴν πρὸ τεσσάρων ἐτῶν φρικώδη ἐκείνην. Ἀλλ' εὐθὺς κατόπιν—τὸ ἐξομολογοῦμαι καὶ ἐντρέπομαι—ἄλλο αἴσθημα ἐγωϊστικὸν καὶ σκληρόν,—ἡ περιέργεια τοῦ ζωγράφου καὶ τοῦ συγγραφέως—ὑπερίσχυσε, καὶ—τὸ ἐξομολογοῦμαι καὶ τοῦτο,—διημείψαμεν πρὸς ἀλλήλους μειδίαμα, ὅπερ ἠδύνατο νὰ ὑφαρπάσῃ ὁ Δορὲ καὶ νὰ τὸ ἐναποτυπώσῃ κάλλιστα εἰς τὸ πρόσωπον ἑνὸς τῶν Δαντείων αὐτοῦ δαιμόνων. Ὅστις τότε ἤθελε διανοίξῃ τὴν καρδίαν μας, δὲν ἤθελεν εὕρῃ ἐντὸς αὐτῆς ἄλλο τι παρὰ ἓν καλαμάριον καὶ μίαν ζωγραφικὴν πινακίδα χρωμάτων.

Ἐνεδύθημεν καὶ κατέβημεν μετὰ μανιώδους σπουδῆς τὴν μεγάλην ὁδὸν τοῦ Σταυροδρομίου.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ μεγάλη μας περιέργεια ἀπέ-

τυχε, διότι δὲν εἴχομεν ἀκόμη φθάσῃ εἰς τὸν Γαλατᾶν, καὶ ἡ πυρκαϊὰ ἦτο ἤδη ἐσβεσμένη. Δύο μικραὶ οἰκίαι εἶχον ἤδη ἀποτεφρωθῆ, ὁ κόσμος ἤρχισε ν' ἀποχωρῇ, ὁ δρόμος ἦτο κατάβροχος ἀπὸ νερὰ τῆς ἀντλίας καὶ πλήρης ἐπίπλων καὶ στρωμάτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπήγαιναν καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ ὑπόλευκον ἤδη σκότος τῆς πρωΐας ἄνδρες καὶ γυναῖκες μὲ τὸ ὑποκάμισον, τρέμοντες ἐκ τοῦ ψύχους, ἐγείροντες εἰς ἑκατὸν γλώσσας φωνὴν ἐκκωφωτικήν, ἐν ᾗ δὲν ᾐσθάνετό τις πλέον εἰμὴ τὰ λείψανα ἐκεῖνα τοῦ φόβου, ἥτις καθηδύνει τὴν φλυαρίαν μετὰ τὴν παρέλευσιν σοβαροῦ κινδύνου.

Βλέποντες δ' ἡμεῖς, ὅτι τὰ πάντα ἦσαν ἐν τῷ τελειοῦσθαι, κατέβημεν πρὸς τὴν γέφυραν διὰ νὰ παρηγορηθῶμεν ἐκ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου διὰ τὴν ἔνοχον λύπην μας.

Ἐνταῦθα δὲ παρέστημεν εἰς θέαμα ἀντάξιον τοῦ θεάματος μιᾶς πυρκαϊᾶς.

Εἶχε μόλις ἀρχίσῃ νὰ διαλάμπῃ ὁ οὐρανὸς ὄπισθεν τῶν λόφων τῆς Ἀσίας. Ἡ Σταμποὺλ σεισθεῖσα ὀλίγον ἐκ τῆς πρώτης εἰδήσεως τῆς πυρκαϊᾶς, ἀνεκλίθη πάλιν εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ ἡσυχίαν τῆς νυκτός. Αἱ ὄχθαι καὶ ἡ γέφυρα ἦσαν ἔρημοι, ὅλος ὁ Κεράτιος κόλπος ἐκοιμᾶτο σκεπασμένος μὲ ὀμίχλην ἐλαφροτάτην καὶ βυθισμένος εἰς σιγὴν βαθυτάτην. Καμμία λέμβος δὲν ἐκινεῖτο, κανὲν πτηνὸν δὲν ἐπέτα, φύλλον δένδρου δὲν ἐσείετο, δὲν ἠκούετο οὐδὲ ἄχνα. Ἡ ἀπέραντος ἐκείνη πόλις κυανόχρους, βωβὴ καὶ κεκαλυμμένη, ἐνόμιζες ὅτι ἦτο ἐναέριόν τι ζωγράφημα, καὶ ὅτι ἐκβάλλουσα μίαν φωνὴν ἔμελλε νὰ ἐξαφανισθῇ. Οὐδέποτε ἡ Κωνσταντινούπολις εἶχεν ἐπιφανῆ εἰς ἡμᾶς τόσον ἐναέριος, τόσον μυστηριώδης, οὐδ' εἶχέ ποτε μᾶς παραστήσῃ τόσον ζωηρῶς τὴν εἰκόνα τῶν μυθωδῶν ἐκείνων πόλεων τῶν ἀνατολικῶν ἱστοριῶν, ἃς ὁ ξένος βλέπει ἀνεγειρομένας αἴφνης ἐνώπιόν του, καὶ εἰς ἃς εἰσερχόμενος εὑρίσκει λαὸν ἀκίνητον, ὃν ἀπελίθωσεν αἴφνης, ὅπως εἶχεν εὑρεθῇ ἀπησχολημένος καὶ φαιδρός, Βασιλεύς τις τῶν πνευμάτων πρὸς ἐκδίκησιν καὶ τιμωρίαν. Ἱστάμεθα ἐκεῖ ἐπεστηριγμένοι εἰς τὰ δρύφακτα τῆς γεφύρας, καὶ θεωροῦντες τὴν θαυμασίαν ταύτην σκηνήν, χωρὶς πλέον νὰ συλλογιζώμεθα τὴν πυρκαϊάν, ὅτε ἠκούσαμεν κατ' ἀρχὰς μὲν φωνὰς βραγχώδεις καὶ συγκεχυμένας ἐπέκεινα τοῦ Κερατίου κόλπου, ὡς ἀνθρώπων ἐπικαλουμένων βοήθειαν, εἶτα δὲ κρότον κραυγῶν ὀξυτάτων:—Ἀλλάχ! Ἀλλάχ! Ἀλλάχ! — αἵτινες ἀντήχουν εἰς τὸ ἀπέραντον καὶ σιωπηλὸν κενὸν τοῦ κόλπου, συγχρόνως δ' ἐπεφάνη εἰς τὸ ἀπέναντι ἄκρον τῆς γεφύρας καὶ εἰσώρμησεν εἰς αὐτήν, τρέχον μεθ' ὁρμῆς ἀκατασχέτου πρὸς ἡμᾶς, πλῆθος ἀνθρώπων ταραχωδέστατον καὶ ἀπαίσιον.

—*Τουλουμπατζῆ!* ἀνέκραξεν εἷς τῶν φρουρῶν τῆς γεφύρας. —(Πυροσβέσται!)

Ἡμεῖς παρεμερίσαμεν.

Στίφος ἀγρίων ἡμιγύμνων, μὲ κεφαλὴν ἀσκεπῆ, μὲ τὰ στήθη λάσια, κάθιδροι, γέροντες, νέοι, μαῦροι, νάνοι καὶ γίγαντες, μορφαὶ δολοφόνων καὶ λῃστῶν, ὧν τέσσαρες ἔφερον ἐπ' ὤμων μικρὰν ἀντλίαν, ἥτις ἐφαίνετο ὡς φέρετρον παιδίου, ὡπλισμένοι δὲ μὲ μακρὰ δόρατα ἔχοντα εἰς τὰ ἄκρον ἁρπάγας σιδηρᾶς, μὲ δέσμας σχοινίων, πελέκεων καὶ σκαπανῶν—διέβησαν ἔμπροσθέν μας, ὠρυόμενοι καὶ ἀσθμαίνοντες, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς διεσταλμένους, τὴν κόμην ἀναφυρμένην, καὶ τὰ ῥάκη των κυμαινόμενα ὑπὸ τοῦ ἀέρος, πυκνοί, ὁρμητικοί, καὶ βλοσυροί. Ἀφ' οὗ δ' ἔρριψαν κατὰ πρόσωπον ἡμῶν ὡς ὀσμὴν μίαν ῥιπὴν πνεύματος ὡς ἀποφορὰν εὐρωτιῶσαν θηρίων, ἠφανίσθησαν ἔπειτα εἰς τὸν Γαλατᾶν, ὁπόθεν ἔφθασαν εἰς ἡμᾶς αἱ τελευταῖαι των βραγχώδεις ἐπιφωνήσεις τοῦ Ἀλλάχ, καὶ κατόπιν ἐπῆλθεν ἐκ νέου σιγὴ βαθεῖα.

Ἡ ἐντύπωσις, ἥν μοι ἐνεποίησεν ἡ ταραχώδης ἐκείνη καὶ κεραυνοβόλος ἐμφάνισις, ἐν τῇ μυστηριώδει ἐκείνῃ ἡσυχίᾳ τῆς ὑπνωττούσης μεγαλοπόλεως, εἶνε ἀνέκφραστος· — τόσον μόνον γνωρίζω, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐννόησα καὶ εἶδα μυρίας σκηνὰς ἐπιδρομῶν βαρβαρικῶν, λαφυραγωγιῶν καὶ φρικῶν τόπων καὶ χρόνων ἄλλων, ἃς μάτην ἕως τότε ἡ φαντασία μου εἶχεν ἀγωνισθῇ ν' ἀναπλάσῃ καθ' ἑαυτὴν μετὰ τόσης ζωῆς, καὶ ὅτι ἠρώτησα ἐμαυτόν, ἐὰν αὕτη εἶνε ἡ πόλις, ἐὰν αὐτὴ αὕτη ἡ γέφυρα εἶνε ἐκείνη, ἐφ' ἧς τὴν ἡμέραν διαβαίνουσι πρεσβευταὶ εὐρωπαῖοι, κυρίαι ἐνδεδυμέναι κατὰ τὸν Παρισινὸν συρμὸν καὶ μεταπράται γαλλικῶν ἐφημερίδων.

Μετὰ μίαν στιγμὴν ἡ ἐπίσημος σιωπὴ τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος διεκόπη πάλιν ὑπὸ κραυγῶν μακρινῶν, καὶ ἓν ἄλλο στίφος, ἄγριον καὶ μὲ τὸ ὑποκάμισον μόνον, διήλασεν ἐνώπιον ἡμῶν ὡς ἀνεμοστρόβιλος ἐπὶ τῆς γεφύρας σαλευομένης καὶ στεναζούσης, ἐγείροντες κρότον συγκεχυμένον ὠρυγμῶν, φρυαγμάτων, ἀσθμάτων, γελώτων καταπνιγομένων καὶ ἀπαισίων, καὶ δευτέραν ταύτην φορὰν αἱ παρατεταμέναι καὶ θρηνώδεις ἐκφωνήσεις τοῦ Ἀλλάχ ἠφανίσθησαν εἰς τοὺς δρόμους τοῦ Γαλατᾶ, καὶ ἐπηκολούθησεν εἰς αὐτὰς σιωπὴ θανάτου.

Μετ' ὀλίγον διῆλθεν ἄλλο στίφος, καὶ κατόπιν αὐτοῦ τέταρτον, καὶ μετέπειτα ἄλλα δύο, καὶ ἐπὶ τέλους διέβη ὁ τρελλὸς τοῦ Σταυροδρομίου, θεόγυμνος ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν, ἡμιθανὴς ἐκ τοῦ ψύχους, ἐκβάλλων κραυγὰς ὀξυτάτας, καὶ παρακολουθούμενος ὑπ' ἀγέλης τουρκοπαίδων τῶν ἀγυιῶν, οἵτινες συνηφανίσθησαν μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν πυροσβεστῶν ὄπισθεν τῶν οἰκιῶν τῆς φραγκικῆς ὄχθης. Ἐπὶ τῆς μεγαλοπόλεως δὲ, χρυσαυγοῦς ἤδη ἐκ τῶν πρώτων ἀκτίνων τῆς ἠοῦς, ἐπῆλθεν ἐκ νέου καὶ ἐπεκράτησε σιγὴ βαθυτάτη.

Μετ' οὐ πολὺ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν, οἱ ἰμάμιδες ἐπεφάνησαν εἰς τοὺς μιναρέδες, τὰ καΐκια ἐκινή-

θησαν, ὁ κόλπος ἀφυπνίσθη, οἱ διαβάται ἤρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται ἐπὶ τῆς γεφύρας, καὶ νὰ διαχέεται πέριξ ὁ ὑπόκωφος βόμβος τῆς ἐν τῇ πόλει ζωῆς, ἡμεῖς δ' ἀνεχωρήσαμεν πρὸς τὸ Σταυροδρόμιον. Ἀλλ' ἡ εἰκὼν ἐκείνη τῆς μεγαλοπόλεως ἀποκαρωμένης ἐν τῷ ὕπνῳ, τοῦ λευκαυγοῦς ἐκείνου ἐκ τῆς ἠοῦς οὐρανοῦ, τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐκείνης σιωπῆς, τῶν ἀγρίων ἐκείνων στιφῶν, ἐνεχαράχθη τόσον βαθέως εἰς τὴν διάνοιάν μας, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη οὐδέποτε ἐνταμωνόμεθα χωρὶς ν' ἀναπολήσωμεν εἰς τὴν μνήμην πάντα ταῦτα μετ' αἰσθήματος ἀναμίκτου ἐκπλήξεως καὶ φόβου, ὡς σκηνὴν ἄλλων αἰώνων, ἣν εἴδομεν εἰς τὴν Σταμπούλ, ἢ ὠνειρεύθημεν μεθυσμένοι ἀπὸ *χασίς*.

Τὸ θέαμα λοιπὸν πυρκαϊᾶς ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν τὸ εἶδα· ἀλλ' ἂν δὲν τὸ εἶδα ἰδίοις ὀφθαλμοῖς, ἤκουσα τόσων αὐτοπτῶν μαρτυρίας περὶ τῆς πυρκαϊᾶς, ἥτις κατέστρεψε τὸ Σταυροδρόμιον ἐν ἔτει 1870, καὶ συνέλεξα περὶ αὐτῆς σημειώσεις τόσον λεπτομερεῖς, ὥστε δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι εἶδον τὴν πυρκαϊὰν ἐκείνην διὰ τοῦ νοῦ, καὶ νὰ τὴν περιγράψω ἴσως μετὰ τῆς αὐτῆς ἐναργείας, ὡς ἐὰν ὑπῆρξα ἐγὼ αὐτὸς μάρτυς αὐτόπτης.

Ἡ πρώτη φλὸξ ἀνεδόθη ἐκ μικρᾶς τινος οἰκίας τῆς ὁδοῦ Φεριδιὲ κατὰ τὸ Σταυροδρόμιον, τὴν πέμπτην Ἰουνίου, καθ' ἣν ὥραν τοῦ ἔτους οἱ εὐπορώτεροι τῶν κατοίκων Κωνσταντινουπόλεως διάγουσι τὸ θέρος κατὰ τὸν Βόσπορον, μετὰ μεσημβρίαν, καθ' ἣν ὥραν ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι, καὶ αὐτοὶ οἱ εὐρωπαῖοι, οἰκουροῦσι ὑπνοῦντες τὸν μεσημβρινὸν ὕπνον. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς ὁδοῦ Φεριδιὲ ὑπῆρχε μία μόνη γραῖα δούλη, διότι ἡ οἰκογένεια εἶχεν ἀναχωρήσῃ τὸ πρωὶ διὰ τὴν ἐξοχήν. Μόλις παρετήρησε τὸ πῦρ ἡ γραῖα, καὶ ἐτινάχθη εἰς τὸν δρόμον κραυγάζουσα: — Φωτιά! — Ἀμέσως προσέδραμον ἄνθρωποι ἐκ τῶν πέριξ οἰκιῶν μὲ κάδους καὶ μὲ μικρὰς ἀντλίας, — διότι εἶχεν ἤδη καταργηθῇ ὁ ἀνόητος νόμος ὁ ἀπαγορεύων τὴν κατάσβεσιν τῶν πυρκαϊῶν, πρὶν φθάσωσιν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Σερασκεράτου,— καί, ὅπως πάντοτε, ὥρμησαν πρὸς τὴν πλησιεστέραν βρύσιν διὰ νὰ λάβωσιν ὕδωρ. Αἱ βρύσεις αὗται τοῦ Σταυροδρομίου, ἐξ ὧν οἱ ὑδροφόροι ἐρχόμενοι καθ' ὡρισμένας ὥρας ὑδρεύονται ὅσον χρειάζεται διὰ τὰς οἰκογενείας τῆς συνοικίας, μετὰ τὴν διανομὴν ταύτην ἀσφαλίζονται ὅλαι διὰ κλειδίου, ὅπερ κρατεῖ ὑπάλληλος ἐπὶ τούτῳ τεταγμένος, ὅστις δὲν δύναται ν' ἀνοίξῃ πάλιν τοὺς κρουνοὺς ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς ἀρχῆς. Ἀκριβῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εὑρέθη πλησίον τῆς κρήνης εἷς τῶν τούρκων φρουρῶν τοῦ δημαρχείου τοῦ Σταυροδρομίου, ὅστις εἶχε τὸ κλειδίον ἐν τῷ θυλακίῳ, καὶ ἵστατο ἐκεῖ ἀπαθὴς θεατὴς τῆς πυρκαϊᾶς. Τὸ πλῆθος ἀδημονοῦν τὸν περικυκλώνει καὶ τὸν προσκαλεῖ ν' ἀνοίξῃ τὴν βρύσιν, ἀλλ' αὐτὸς ἀρνεῖται, λέγων ὅτι δὲν ἔχει διαταγήν. Ἐκεῖνοι συνωθοῦνται καὶ τὸν πιέζουσι, τὸν ἀπειλοῦσι, καὶ ἐπιβάλλουσι χεῖρας· ἀλλ' αὐτὸς ἀνθίσταται, ἀνταγωνίζεται καὶ λέγει, ὅτι μόνον ἐκ τοῦ πτώματός του δύνανται νὰ λάβωσι τὴν κλεῖδα. Ἐν τούτοις αἱ φλόγες περικυκλοῦσιν ὅλην τὴν οἰκίαν, καὶ ἀρχίζουν νὰ προσβάλλουν καὶ τὰς γειτονικάς. Ἡ εἴδησις τῆς πυρκαϊᾶς μεταδίδεται ἀπὸ συνοικίας εἰς συνοικίαν. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ πύργου τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ πύργου τοῦ Σερασκεράτου οἱ φρουροὶ εἶδαν τὸν καπνὸν καὶ ἐξέθηκαν τὰ μεγάλα πορφυρᾶ κάνιστρα, σημεῖα τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν πυρκαϊῶν. Ὅλαι αἱ φρουραὶ τῆς πόλεως διατρέχουν τοὺς δρόμους κροτοῦσαι ἐπὶ τῶν λιθοστρώτων τὰς μακρὰς ῥάβδους καὶ ἐκβάλλουσαι τὴν ἀπαίσιον κραυγήν :—*Γιαγκὴν βάρ* !—Εἶνε πυρκαϊά !— πρὸς ἣν ἀπαντῶσι τὰ ὑπόκωφα καὶ βίαια κρούσματα χιλίων τυμπάνων ἐκ τῶν στρατώνων. Τὸ κανόνιον τοῦ Τὸπ-χανὲ ἀναγγέλλει τὸν κίνδυνον εἰς τὴν ἀπέραντον πόλιν διὰ τριῶν βολῶν, αἵτινες ἀντηχοῦσιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ ἕως εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν. Τὸ Σερασκεράτον, τὸ Σεράγιον, αἱ πρεσβεῖαι, ὅλος ὁ Γαλατᾶς καὶ ὅλον τὸ Σταυροδρόμιον εἶνε ἄνω κάτω· ἐντὸς δ' ὀλίγων λεπτῶν φθάνουσιν ἀπὸ ῥυτῆρος ἐλαύνοντες εἰς τὴν ὁδὸν Φεριδιὲ ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, νέφος ἀξιωματικῶν, στρατὸς πυροσβεστῶν, καὶ ἀρχίζουσι κατεσπευσμένως τὸ ἔργον. Ἀλλ' ὅπως συμβαίνει σχεδὸν πάντοτε, ἡ πρώτη αὕτη ἀπόπειρα ἀπέβη εἰς μάτην. Ἕνεκα τῆς στενότητος τοῦ δρόμου αἱ κινήσεις ἐδυσκολεύοντο, αἱ ἀντλίαι ἔμενον ἀργαί, καὶ τὸ ὕδωρ εὑρίσκετο μακρὰν καὶ ἦτο ἀνεπαρκές· οἱ πυροσβέσται, μὴ ἔχοντες πειθαρχίαν, καθὼς πάντοτε, ἐκοίταζον μᾶλλον πῶς ν' αὐξήσωσι παρὰ πῶς νὰ ἐλαττώσωσι τὴν σύγχυσιν, διὰ νὰ ἀλιεύωσιν εἰς τὰ θολά, καὶ εἰς ἐπίμετρον ἐσπάνιζον οἱ ἀχθοφόροι οἱ χρησιμεύοντες εἰς μετακόμισιν τῶν πραγμάτων, διότι οἱ πλεῖστοι αὐτῶν εἶχον ἀπέλθῃ εἰς Βέϊκος, ὅπως ἑορτάσωσιν ἐκεῖ ἐθνικήν τινα αὐτῶν ἀρμενικὴν ἑορτήν. Σημειωτέον δὲ πρὸς τούτοις, ὅτι αἱ ξύλιναι οἰκίαι ἦσαν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ πολὺ πλειότεραι παρὰ σήμερον, καὶ ὅτι αἵ τε λίθιναι καὶ πλίνθιναι, ὅπως καὶ αἱ ξύλιναι οἰκίαι, εἶχον στέγας λεπτάς, σκεπασμένας μὲ ἀραιοτάτας κεράμους, καὶ διὰ τοῦτο εὐφλεκτοτάτας. Καὶ οἱ κάτοικοι δὲ τῶν μερῶν τούτων δὲν ἦσαν μουσουλμάνοι, οἵτινες εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα, ὅτι πιστοὶ εἰς τὸ πεπρωμένον καὶ ἀπαθεῖς πρὸς τὰ δυστυχήματα, δὲν καταπτοοῦνται καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὴν θέαν τῆς πυρκαϊᾶς, καὶ ἂν δὲν συντρέχουσιν ἀρκούντως εἰς τὴν κατάσβεσιν τοῦ πυρός, δὲν περιπλέκουσιν ὅμως καὶ τὸ ἔργον τῶν ἄλλων μὲ τὴν ἰδικήν των ἀνοησίαν. Ὁ λαὸς ἐκεῖ ἦτο ὅλος χριστιανικός, ὅθεν καὶ παρευθὺς ἐξέστη τῶν φρενῶν. Ἡ πυρκαϊὰ δὲν εἶχε περικυκλώσει ἀκόμη εἰμὴ ὀλίγας τινὰς οἰκίας, καὶ καθ' ὅλας τὰς πέριξ ὁδοὺς ὑπῆρχεν ἤδη θόρυβος ἀπερίγραπτος, κατακρημνισμὸς ἐπίπλων ἐκ τῶν

παραθύρων, τύρβη θρηνούντων καὶ κραυγαζόντων, ταραχὴ καὶ σύγχυσις τοιαύτη, ὥστε οὐδὲν κατ' αὐτῆς ἴσχυον οὔτε αἱ ἀπειλαί, οὔτε ἡ βία, οὔτε τὰ ὅπλα. Μόλις εἶχε παρέλθῃ μία ὥρα ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν πρώτων φλογῶν, καὶ ἤδη ὁλόκληρος ἡ ὁδὸς Φεριδιὲ ἀνεφλέγετο, ἀξιωματικοὶ δὲ καὶ πυροσβέσται ὠπισθοδρόμουν ἁπανταχόθεν, ἐγκαταλείποντες νεκροὺς καὶ τραυματίας, ἡ δ' ἐλπὶς ὅτι ἔμελλον νὰ σβέσωσι τὴν πυρκαϊὰν ἐν αὐτῇ αὐτῆς τῇ ἐκρήξει εἶχεν ἀπολεσθῇ ἐντελῶς. Εἰς ἐπίμετρον δὲ τῆς δυστυχίας κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔπνεεν ἄνεμος σφοδρότατος, ὅστις κατέῤῥιπτε τὰς φλόγας ἀπὸ τῶν πυρπολουμένων εἰς τὰς στέγας τῶν γειτνιαζουσῶν οἰκιῶν, κατὰ μακρὰς ὁριζοντείους λόγχας, αἵτινες ἐφαίνοντο ὡς σκηναὶ κυμαινόμεναι, ὥστε τὸ πῦρ εἰσεχώρει εἰς ὅλας τὰς οἰκίας ἀπὸ τῆς στέγης, ὡς κατακυλιόμενον ἐπ' αὐτῶν ἔκ τινος ἡφαιστείου. Ἐπήρχετο δὲ ἡ ἀνάφλεξις τόσον ταχέως, ὥστε αἱ οἰκογένειαι συνηθροισμέναι ἐν ταῖς οἰκίαις, καὶ νομίζουσαι, ὅτι εἶχον ἀρκετὸν καιρὸν, ὅπως διασώσωσι μέρος τῶν πραγμάτων των, ἤκουον αἴφνης τρίζουσαν τὴν στέγην ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των, καὶ μόλις κατώρθωναν τότε νὰ διασώσωσι τὴν ζωήν. Αἱ οἰκίαι ἀνεφλέγοντο ἀλληλοπαλλήλως, ὡς ἐὰν ἦσαν χρισμέναι μὲ πίσσαν, καὶ τότε ἀπὸ τῶν ἀναριθμήτων παραθύρων προεξεῤῥηγνύοντο φλόγες μακραί, εὐθεῖαι, εὐκαμπτόταται, ὡς ὄφεις μανιωδῶς διψῶντες λείαν, αἵτινες ἐνεκάμπτοντο καὶ πρὸς τὰ κάτω οὕτως, ὥστε ἐπέψαυον σχεδὸν τὸν δρόμον, ὡς διὰ νὰ ζητήσωσιν ἀνθρώπινα θύματα. Ἡ πυρκαϊὰ δὲν ἔτρεχεν, ἀλλ' ἐπέτα, καὶ πρὶν ἐναγκαλισθῇ τὴν οἰκίαν, τὴν κατεκάλυπτεν ὡς θάλασσα πυρός. Ἀπὸ τῆς ὁδοῦ Φεριδιὲ μετεπήδησε μανιώδης εἰς τὴν ὁδὸν Ταρλάμπασι, ἐκεῖθεν ὠπισθοχώρησε καὶ εἰσέβαλεν ὡς χείμαῤῥος εἰς τὴν ὁδὸν Μίσκ, μετὰ ταῦτα ἀνέφλεξεν ὡς ξηρὸν δάσος τὴν συνοικίαν Ἀγὰ-τζαμὶ, ἀκολούθως τὴν ὁδὸν Σακὲς-ἀγὰτς, μετέπειτα τὴν Καλιντζὶ-Κουλοὺκ, καὶ οὕτως ἀπὸ δρόμου εἰς δρόμον μεταδιδομένη κατέλαβεν ὁλόκληρον τὴν κλιτὺν Γενὶ-Σεΐρ, καὶ διεσταυρώθη μὲ τὸν ἀνεμοστρόβιλον τῶν φλογῶν, ὅστις κατεφέρετο κροτῶν καὶ φλεγόμενος τὴν μεγάλην ὁδὸν τοῦ Σταυροδρομίου. Δὲν ἐπρόκειτο δὲ μόνον νὰ σβέσῃ τις χιλίας πυρκαϊὰς, νὰ καταπολεμήσῃ χιλίους ἐχθροὺς διεσκορπισμένους· ἀλλ' ἐνόμιζες καὶ ὅτι ὑπῆρχε μέγας τις στρατὸς στήνων ἐνέδρας καὶ τολμῶν ἐπιδρομὰς ἀπροσδοκήτους καὶ αἰφνιδίας, διευθυνόμενος δὲ μετ' ἄκρας δολιότητος ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης ἑνιαίας θελήσεως, διὰ νὰ συλλάβῃ εἰς τὸ δίκτυον ὁλόκληρον τὴν πόλιν, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ διαφυγὴν εἰς κανένα. Πάντα ταῦτα ἦσαν ὡς τόσοι χείμαῤῥοι λάβας διασταυρούμενοι, καταῤῥασσόμενοι καὶ διαπλατυνόμενοι εἰς λίμνας πυρὸς μετὰ ταχύτητος, ἥτις προελάμβανε καὶ ἐματαίωνε πᾶσαν ἀντίστασιν. Ἐντὸς τριῶν ὡρῶν τὸ ἥμισυ Σταυροδρόμιον ἦτο πυριφλεγές. Μυριάδες στηλῶν καπνοῦ ὑπερύθρου, θειώδους, λευκοῦ, μαύρου, ἔφευγον ταχύτατα ἐπιψαύουσαι τὰς στέγας, καὶ ἠφανίζοντο εἰς τὰ ἄκρα τοῦ ὁρίζοντος ἐπισκοτίζουσαι καὶ βάπτουσαι μὲ ἀπαίσια χρώματα τὰ εὐρέα προάστεια τοῦ Κερατίου κόλπου· ἁπανταχοῦ ὑπῆρχεν ἀνεμοστρόβιλος μανιώδης αἰθάλης καὶ σπινθήρων, καὶ ὁ ἄνεμος ἔῤῥιπτε κατὰ τῶν ἀνεπάφων ἀκόμη οἰκιῶν τῶν ταπεινοτέρων συνοικιῶν ἀληθῆ χάλαζαν πηλοῦ καὶ δαυλῶν, οἵτινες ἔτυπτον τὰς ὁδοὺς ὡς ἐκπυρσοκροτήματα μυδροβόλων. Οἱ δρόμοι τῶν ἀνημμένων συνοικιῶν δὲν ἦσαν πλέον εἰμὴ μεγάλαι κάμινοι, ὧν ὑπεράνω αἱ φλόγες ἐσχημάτιζον ὥς τινα πυκνὴν σκιάδα, καὶ ἐκεῖ κατεκρημνίζοντο καὶ ἀνεπήδων μετὰ πατάγου φρικώδους αἱ πεῦκαι τῆς Μαύρης Θαλάσσης, αἱ συναποτελοῦσαι τὰς δοκοὺς τῶν στεγῶν, τὰ λεπτὰ δοκίδια τῶν *τσαρδακίων*, οἱ ὑελωτοὶ ἐξῶσται, οἱ ξύλινοι μιναρέδες τῶν μικρῶν τζαμίων, οἵτινες ἐνόμιζες ὅτι ἦσαν ἐρείπια προελθόντα ἐκ σεισμοῦ. Διὰ τῶν προσιτῶν ἀκόμη ὁδῶν ἐφαίνοντο διελαύνοντες ἀπὸ ῥυτῆρος, καταυγαζόμενοι ἐκ καταχθονίου μαρμαρυγῆς, λογχοφόροι ἔφιπποι, φέροντες πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις τὰς διαταγὰς τοῦ Σερασκεράτου· ἀξιωματικοὶ τοῦ Σεραγίου, ἀσκεπεῖς, καὶ μὲ κατεσχισμένα τὰ ἐμβλήματα τοῦ βαθμοῦ των· ἵπποι ἐλεύθεροι, ἀνήκοντες εἰς στρατιώτας πεπτωκότας· στίφη ἀχθοφόρων, φορτωμένων μὲ σκεύη καὶ ἔπιπλα, ἀγέλαι σκύλλων ὀλολυζόντων, πλῆθος φυγάδων προσκοπτόντων καὶ καταπιπτόντων μετ' ὀλολυγμῶν κατὰ τῶν κλιτύων, μεταξὺ τῶν τραυματιῶν, τῶν πτωμάτων, καὶ τοῦ χλίδου, καὶ ἀφανιζομένων μεταξὺ τοῦ καπνοῦ καὶ τῶν φλογῶν, ὡς ἄν τινες λεγεῶνες καταδίκων. Ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἐπεφάνη ἀκίνητος πρὸ τῆς εἰσόδου ὁδοῦ τινος πυρπολουμένης τῆς συνοικίας Ἀγὰ-τζαμὶ ὁ σουλτάνος Ἀβδ-οὐλ-Ἀζὶζ ἔφιππος, περικυκλωμένος ὑπὸ τῆς αὐλικῆς του συνοδίας, ὠχρὸς ὡς πτῶμα, μὲ διεσταλμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ προσηλωμένους εἰς τὰς φλόγας, ὡς ἂν εἰ ἐπανελάμβανε καθ' ἑαυτὸν τοὺς λόγους Σελὴμ τοῦ Α':—Ἰδοὺ ἡ πυριφλεγὴς πνοὴ τῶν θυμάτων μου! Τὸ αἰσθάνομαι, θὰ καταστρέψῃ τὴν πόλιν, τὸ σεράγιόν μου καὶ ἐμὲ αὐτόν!—Καὶ μετ' ὀλίγον ἠφανίσθη μετὰ τῶν αὐλικῶν του ἐν μέσῳ νέφους τέφρας. Ὅλος ὁ στρατὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὅλα τὰ ἀναρίθμητα σμήνη τῶν πυροσβεστῶν ἦσαν εἰς κίνησιν, κατὰ στίφη, κατὰ μακροτάτας ἁλύσεις, ἐπιτηρούμενοι καὶ διευθυνόμενοι ὑπὸ βεζίριδων, ἀξιωματικῶν τῆς αὐλῆς, πασάδων καὶ οὐλεμάδων· ἑκασταχοῦ, ὅπως ἀποκοπῇ ὁ δρόμος τῆς πυρκαϊᾶς, συνήπτοντο μάχαι ἀπηλπισμέναι· οἰκίαι ἀλλεπάλληλοι κατέπιπτον ἐν ὀλίγαις στιγμαῖς ὑπὸ τοὺς πελέκεις· αἱ στέγαι ἐμυρμήκιζον ἀπὸ ἀνθρώπους παρατόλμους, οἵτινες ἠψήφουν τὸ καυσαλίζον αὐτοὺς πῦρ καὶ ἔῤῥιπτον-

το κατακέφαλα εἰς τοὺς πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῶν χαίνοντας κρατῆρας, ἄλλοι δὲ διεδέχοντο αὐτούς, ὡς ἐν ἀγῶνι, πείσμονες, ἐκβάλλοντες φωνὰς ἀγρίας, καὶ σείοντες τὰ πυρίκαυστα φέσιά των ἐν μέσῳ καπνοῦ φλογοχρόου. Ἀλλ' ἡ πυρκαϊὰ προεχώρει διὰ μέσου τῶν μυρίων βολῶν ὕδατος, διασκελίζουσα μὲ γιγάντεια ἅλματα πλατείας, κήπους, μεγάλας λιθίνας οἰκοδομάς, μικρὰ νεκροταφεῖα, καὶ ἔκαμνε νὰ ὀπισθοχωρῶσιν ἁπανταχόθεν πυροσβέσται, στρατιῶται καὶ πολῖται, ὥς τις στρατὸς κατατροπούμενος, μαστίζουσα αὐτοὺς κατὰ νώτων μὲ βροχὴν ἀνθράκων πεπυρακτωμένων. Καὶ ἐν τῇ φρικώδει δὲ συγχύσει ταύτῃ ἐξετελοῦντο ἔργα θαυμάσια ἀνδρείας καὶ φιλανθρωπίας. Πολλαχοῦ ἐφάνησαν μεταξὺ τῶν πυριφλεγῶν ἐρειπίων τῶν οἰκιῶν κυματίζουσαι αἱ λευκαὶ καλύπτραι τῶν ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους, κυπτουσῶν ἐπὶ τῶν ψυχοῤῥαγούντων· τοῦρκοι ὁρμῶντες εἰς τὸ μέσον τῶν φλογῶν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐξερχόμενοι ἐξ αὐτῶν καὶ φέροντες ἐπὶ τῶν ἐκδεδαρμένων των βραχιόνων χριστιανόπαιδας· ἄλλοι μουσουλμάνοι, οἵτινες ἱστάμενοι πρὸ οἰκίας πυρπολουμένης, ἀκίνητοι καὶ μ' ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας ἐν τῷ μέσῳ οἰκογενείας χριστιανικῆς, ἀπελπιζομένης, προσέφερον ψυχρῶς ἑκατὸν ὀθωμανικὰς λίρας εἰς τὸν ὅστις ἤθελε σώσῃ παιδίον εὐρωπαϊκὸν ἀπολειφθὲν ἐν τῷ πυρί· ἄλλοι, οἵτινες συνέλεγον καθ' ὁδὸν εἰς συμπλέγματα τὰ ἀποπλανηθέντα παιδία, δένοντες αὐτὰ μὲ τὰ πανία τῶν σαρικίων των, διὰ νὰ τ' ἀποδώσωσιν ἔπειτα εἰς τοὺς γονεῖς των· ἄλλοι, οἵτινες ἤνοιγον τὰς οἰκίας των εἰς φυγάδας ἡμιγύμνους· πολλοὶ δὲ καί, ὅπως παράσχωσι δεῖγμα τῆς πρὸς τὰ γήϊνα ἀγαθὰ γενναίας περιφρονήσεώς των, ἐκάθηντο καθ' ὁδὸν ἐπὶ τάπητος, ἐνώπιον τῆς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας πυρπολουμένης, καὶ ἐκάπνιζον ἡσύχως τὸν ναργιλέν, ὑποχωροῦντες δ' ἐκεῖθεν κατὰ μικρὸν μεθ' ὑψίστης ἀδιαφορίας καθ' ὅσον καὶ αἱ φλόγες προσήγγιζον. Ἀλλ' ἡ ψυχικὴ ἀνδρεία καὶ τὰ γενναῖα φρονήματα οὐδὲν πλέον ἴσχυον πρὸς τὴν καταιγίδα ἐκείνην τοῦ πυρός. Ἐνίοτε πρὸς στιγμήν, κοπάζοντος ὀλίγον τοῦ ἀνέμου, ἐφαίνετο ὅτι καὶ τῆς πυρκαϊᾶς ἡ μανία ἔπασχέ τινα ὕφεσιν· ἀλλ' εὐθὺς μετ' ὀλίγον ὁ ἄνεμος ἐφύσα πάλιν μετὰ μείζονος ὁρμῆς, καὶ αἱ φλόγες, μόλις ἐξεγερθεῖσαι πάλιν, κατεκάμπτοντο μετὰ βίας κυρτούμεναι καὶ σείουσαι ὥς τινα βέλη τὰς ἄκρας αὐτῶν εὐθείας καὶ ἀμειλίκτους, ἐξεγείρουσαι πάταγον ὑπόκωφον καὶ ὁρμητικόν, διακοπτόμενον ἐκ τῶν αἰφνιδίων κρότων τῶν φαρμακείων, μεστῶν πετρελαίου, ἐκ τῶν ἐκπυρσοκροτημάτων τοῦ φωτιστικοῦ ἀερίου διεσκορπισμένου κατὰ τὰς οἰκίας, ὧν οἱ κατατηκόμενοι σωλῆνες ἐξέπεμπον ῥεῖθρα ῥευστοῦ μολύβδου· ἐκ τῶν στεγῶν, αἵτινες κατεκρημνίζοντο διὰ μιᾶς, ὡς κατασυντριφθεῖσαι ὑπὸ τὸ βάρος ἀπειρομεγέθους στιβάδος χιόνος· ἐκ τοῦ τριγμοῦ τῶν κυπαρίσσων τῶν κήπων, αἵτινες συνεστρέφοντο καὶ ἀνεφλέγοντο διὰ μιᾶς, διαλυόμεναι εἰς βροχὴν πυριφλεγοῦς ῥητίνης· ἐξ ἀθροισμάτων παλαιῶν ξυλίνων οἰκιῶν, αἵτινες ἀνήπτοντο κροταλίζουσαι ὡς πυροτεχνήματα, καὶ ἐξαπολύουσαι φλόγας λευκάς, ἃς ἐνόμιζες ὅτι προῆγον φυσῶσαι αἱ φῦσαι ἑκατὸν σιδηρουργείων. Καὶ συνετελεῖτο τότε ἐκεῖ σύντριψις, κατακρημνισμός, καταστροφὴ μανιώδης, ἥτις ἐφαίνετο ὡς ἀποτέλεσμα σύγχρονον πυρκαϊᾶς, πλημμύρας, γηΐνου διασεισμοῦ καὶ λαφυραγωγίας στρατοῦ. Οὐδεὶς οὔτε εἶδε πρότερον οὔτε ὠνειρεύθη ποτὲ παρομοίαν φρίκην. Οἱ ἄνθρωποι ἐφαίνοντο ὡς γενόμενοι παράφρονες. Εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Σταυροδρομίου ἐπεκράτει σύγχυσις προξενοῦσα σκοτοδινίασιν, καὶ θόρυβος μανιώδης, ὅπως ἐπὶ πλοίου καθ' ἣν στιγμὴν ναυαγεῖ. Ἐν μέσῳ τῶν κατακυλιομένων ἐπίπλων, ὑπὸ τὴν λάμψιν τοῦ ξίφους τῶν ἀξιωματικῶν, μεταξὺ τῶν συγκρούσεων καὶ τῶν ξυλοκοπημάτων τῶν ἀχθοφόρων καὶ ὑδροφόρων, ἐν μέσῳ τῶν ἵππων τῶν πασσάδων καὶ τῶν στιφῶν τῶν πυροσβεστῶν, οἵτινες ἔτρεχον ἀκατάσχετοι προσβάλλοντες καὶ ἀνατρέποντες πᾶν τὸ προστυχόν, οἰκογένειαι ἰταλικαί, γαλλικαί, ἑλληνικαί, ἀρμενικαί, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι, γυναῖκες καὶ παιδία, ἀποπλανημένοι, ἐπιλήσμονες, ἀνεζητοῦντο ψηλαφητεί, ἐκάλουν ἀλλήλους κραυγάζοντες καὶ κλαίοντες, ἀποπνιγόμενοι ὑπὸ τοῦ καπνοῦ καὶ ἀποτυφλούμενοι ὑπὸ τῶν σπινθήρων· διήρχοντο πρέσβεις, ἀκολουθούμενοι ἀπὸ συνοδίας ὑπηρετῶν, φορτωμένων μὲ χάρτας καὶ βιβλία· ἱερεῖς ἀνυψοῦντες σταυρὸν ὑπὲρ τὸ πλῆθος· ὅμιλοι τουρκισσῶν φερουσῶν ἐν ἀγκάλαις τὰ πολυτιμότερα πράγματα τοῦ χαρεμίου· πλήθη ἀνθρώπων κεκυφότων ὑπὸ τὰ λάφυρα τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν θεάτρων, τῶν σχολείων, τῶν τζαμίων· ἐκ διαλειμμάτων δὲ ἀπειρομεγέθης νεφέλη καπνοῦ ζοφεροῦ, κατενεχθεῖσα ἐκ ῥιπῆς ἀνέμου αἰφνιδίας, ἐβύθιζεν ὅλους εἰς τὸ σκότος καὶ ἐπηύξανεν ἔτι μᾶλλον τὴν φρικώδη σύγχυσιν. Εἰς ἐπίμετρον δὲ τῆς φρικτῆς συμφορᾶς ὑπῆρχον, ὅπως πάντοτε, ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πλέον παρά ποτε, μυριάδες κλεπτῶν παντοδαπῶν, οἵτινες ἐξετρύπωσαν ἐξ ὅλων τῶν καταγωγίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ συνηνωμένοι εἰς συμμορίας συνεννοημένας, ἦσαν ἐνδεδυμένοι ὡς ἀχθοφόροι, ὡς κύριοι, ὡς στρατιῶται, καὶ οἵτινες εἰσερχόμενοι εἰς τὰς οἰκίας διήρπαζον ἐλευθέρως, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπήρχοντο κατὰ στίφη εἰς τὸ Κασὶμ-πασᾶ ἢ εἰς τὰ Ταταούλα, διὰ νὰ παρακαταθέσωσιν ἐκεῖ τὴν λείαν· οἱ δὲ στρατιῶται τοὺς κατεδίωκον ἐκτεινόμενοι εἰς μακρὰς ζώνας, ἢ προσβάλλοντες αὐτοὺς διὰ περιπολιῶν, καὶ ἐντεῦθεν προήρχοντο συμπλοκαί, διαλύσεις καὶ καταδιώξεις, ἐπαυξάνουσαι ἔτι μᾶλλον τὸν τρόμον καὶ τὴν σύγχυσιν. Οἱ πυροσβέσται, οἱ ἀχθοφόροι, οἱ ὑδροφόροι, προστατευόμενοι ὑπὸ τῶν συγγενῶν, συμπεπυκνωμένοι δ' εἰς στίφη στασιώδη,

ὑπὸ τὸ βλέμμα τῶν θλιβερῶν οἰκογενειῶν, ὧν αἱ οἰκίαι ἐκαίοντο, διέκοπτον τὴν ἐργασίαν, καὶ ἀπῄτουν ἀμοιβὰς ὑπερόγκους ὅπως ἐξακολουθήσωσι. Τὰ σκεύη καὶ ἔπιπλα, κείμενα κατὰ σωροὺς εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φυλαττόμενα ὑπὸ τῶν οἰκογενειῶν, ἡρπάζοντο αἴφνης ἐξ ἐφόδου ὑπὸ συμμοριῶν κλεπτῶν ἐνόπλων, οὗτοι δὲ ἔφρασσον ἔπειτα δι' αὐτῶν τὴν ὁδὸν, ὅπως τὰ ὑπερασπίσωσι κατὰ τῆς ἐφόδου ἄλλων κλεπτῶν, οἵτινες ἤρχοντο νὰ τοὺς τὰ ἁρπάσωσι. Πλήθη φυγάδων συναντώμενα μετὰ τῶν σκευῶν αὐτῶν ἐντὸς στενωπῶν, διημφισβήτουν πρὸς ἀλλήλους ἀγρίως τὴν προτεραιότητα τῆς διαβάσεως, καὶ ἄφινον τὸ ἔδαφος πλῆρες ἀπὸ ἀνθρώπους τραυματισμένους ἢ νεκροὺς ἐξ ἀσφυξίας. Ἀλλ' ἤδη μετὰ τὰς πρώτας τέσσαρας ὥρας τῆς πυρκαϊᾶς, ἡ μανία τοῦ πυρὸς ἦτο τοιαύτη, ὥστε ὀλίγοι πλέον ἐφρόντιζον περὶ τῶν πραγμάτων των, καὶ ὅλοι ἐθεώρουν ὡς μέγα εὐτύχημα, ἐὰν κατώρθωναν νὰ διασώσωσι καὶ μόνον τὴν ζωήν. Δύο τρίτα τοῦ Σταυροδρομίου ἐπυρπολοῦντο, αἱ δὲ φλόγες ὁσῶραι ταχύτερον φερόμεναι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, περιεκύκλουν σχεδὸν ἐξ ἀπροόπτου μεγάλα διαστήματα, πρὶν οἱ ἐν αὐτοῖς παρατηρήσωσι κἂν ἀκόμη τὸ πρᾶγμα. Ἑκατοντάδες δυστυχῶν, συντεθλιμμένοι εἰς τὸ πλῆθος, ἐῤῥίπτοντο ὀπίσω πρός τινα σκολιὰν στενωπὸν, ἀναζητοῦντες διέξοδόν τινα, ἀλλ' αἴφνης μετὰ μίαν στροφὴν, ἔβλεπον καταῤῥασσομένην κατ' αὐτῶν καταιγίδα φλογῶν καὶ καπνοῦ, ἥτις ἐπανώθει αὐτοὺς πρὸς τὰ ὀπίσω, παραφρόνως ἀναζητοῦντας ἄλλην διέξοδον. Ὁλόκληροι οἰκογένειαι, ἐξ ὧν μία συνίστατο ἐξ εἰκοσιδύο προσώπων — αἴφνης καὶ διὰ μιᾶς περιεκυκλοῦντο, καὶ κατελαμβάνοντο ὑπὸ ἀσφυξίας, ἐκαίοντο καὶ ἀπηνθρακοῦντο. Ἀπέλπιδες κατέφευγαν εἰς τὰ ὑπόγεια, ὅπου ἔμενον νεκροὶ ἐκ τῆς ἀσφυξίας, ἐῤῥίπτοντο εἰς τὰ φρέατα καὶ τὰς δεξαμενὰς, ἐκρεμῶντο ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ἀφοῦ εἰς μάτην ἐζήτουν ἄσυλον εἰς τοὺς πλέον ἀποκρύφους μυχοὺς τῆς οἰκίας, ἐξιστάμενοι τῶν φρενῶν, ἐξήρχοντο καὶ ἤρχοντο νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὰς φλόγας. Ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Σταυροδρομίου ἐφαίνοντο καθ' ὅλην τὴν κατωφέρειαν τῆς κλιτύος, ἐν μέσῳ πυρίνων κύκλων, οἰκογένειαι γονυπετεῖς ἐπὶ τῶν ἐξωστῶν, αἵτινες μὲ τεταμένους τοὺς βραχίονας καὶ συνημμένας τὰς χεῖρας ἐξητοῦντο ἄνωθεν βοήθειαν, ἣν δὲν ἤλπιζον πλέον ἐκ τῆς γῆς. Ἐφαίνοντο τρέχοντες ποδήνεμοι ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων τοῦ Σταυροδρομίου πρὸς τὰ κάτω καὶ διασκορπιζόμενοι εἰς τὸν Γαλατᾶν, τὸν Τοπχανὲν, τὸ Φουντουκλοῦ, καὶ τὰ κάτω νεκροταφεῖα πλήθη ἀνθρώπων, οἵτινες ὠχροὶ καὶ ἀσκεπεῖς καὶ μὲ πρόσωπον διεστραμμένον ἐκ τοῦ τρόμου, ἐζήτουν ποῦ νὰ κρυβῶσιν, ὡς ἂν εἰ κατεδιώκοντο ἀκόμη ὑπὸ τοῦ πυρός· παιδία καθῃμαγμένα, κυρίαι κατεξεσχισμέναι μὲ τὴν κόμην πυρίκαυστον, σφίγγουσαι εἰς τὰς ἀγκάλας των παιδία νεκρὰ καὶ ἐκτετυφλωμένα, ἄνθρωποι μὲ τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας ἐκδεδαρμένας, συστρεφόμενοι κατὰ γῆς μετὰ σπασμῶν ἀγωνίας· γέροντες ὀλοφυρόμενοι ὡς παιδία, κύριοι, οἵτινες περιπεσόντες εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν ἔτυπτον τοὺς τοίχους μὲ τὴν κεφαλὴν, νεανίσκοι παραλαλοῦντες, οἵτινες ἔτρεχον νὰ καταπέσωσιν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Κερατίου κόλπου ἄτονοι καὶ ἐκλελυμένοι, οἰκογένειαι φέρουσαι πτώματα κατηθαλωμένα, δυστυχεῖς ἀπολέσαντες τὰς φρένας ἐκ τοῦ τρόμου, οἵτινες ἔσυρον καθ' ὁδὸν ἕδραν προσδεδεμένην εἰς σπαρτίον, ἢ ἔσφιγγον ἐπὶ τοῦ στήθους ἀγγαλίδα γαστρίων καὶ ῥακῶν, καὶ ἔτρεχον ἐκβάλλοντες κραυγὰς θρηνώδεις ἢ καγχασμοὺς παράφρονας. Ἐν τούτοις ἐξηκολούθουν ἀκόμη ν' ἀναβαίνωσιν ἀπὸ τὰς κατωτέρας συνοικίας, ἀπὸ τὰ ὁπλοστάσια τοῦ Τὲρσ-χανὲ καὶ τοῦ Τὸπ-χανὲ, ἀπὸ τοὺς ϛρατῶνας, ἀπὸ τὰ τζαμία, ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Σουλτάνου, καὶ ἔτρεχον ὡς πρὸς ἔφοδον, ἐκβάλλοντες ὠρυγμοὺς καὶ φωνὰς *Γιαγκὴν βὰρ* καὶ *Ἀλλὰχ*, ἄνω πρὸς τοὺς λόφους, διὰ τῆς δίνης τῆς τέφρας καὶ τῶν σπινθήρων, ὑπὸ τὴν βροχὴν ἀσβόλης πυριφλεγοῦς, δι' ἀγυιῶν σκεπασμένων μὲ δαυλοὺς καὶ συντρίμματα, τάγματα τοῦ νιζὰμ, συμμορίαι κλεπτῶν, φάλαγγες πυροσβεστῶν, στρατηγοὶ, δερβίσιδες, ἀπεσταλμένοι τῆς Αὐλῆς, οἰκογένειαι ἀναστρέφουσαι ὀπίσω, ὅπως ἀναζητήσωσι τοὺς ἀπολεσθέντας αὐτῶν συγγενεῖς, λησταὶ καὶ ἥρωες, ἡ συμφορὰ, ὁ οἶκτος καὶ τὸ ἔγκλημα, συνηνωμένα εἰς μίαν πληθὺν φοβερὰν, ἥτις ἀνέβαινε βομβοῦσα, ὥς τις θάλασσα τρικυμιώδης, καταυγαζομένη ἐκ τῶν ὑπερύθρων ἀναλαμπῶν τῆς ἀπειρομεγέθους καμίνου. Ὀλίγον δὲ μακρὰν τοῦ Ἅδου τούτου ἐμειδία, ὅπως πάντοτε, ἡ μεγαλοπρεπὴς γαληνιότης τῆς Σταμποὺλ καὶ ἡ ἐαρινὴ καλλονὴ τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας, κατοπτριζομένη εἰς τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Βόσπορον, σκεπασμένον μὲ πλοῖα ἀκίνητα· ἀπειράριθμον δὲ πλῆθος, ἐξ οὗ ἐφαίνοντο κατάμαυρα ὅλα τὰ παράλια, παρίστατο σιωπηλὸν καὶ ἀπαθὲς εἰς τὸ καταπληκτικὸν θέαμα· οἱ ἱμάμιδες ἀνήγγελλον βραδέως ψάλλοντες ἐκ τῶν ἐξωστῶν τῶν μιναρέδων τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου· τὰ πτηνὰ ἐστρέφοντο φαιδρὰ πέριξ τῶν τζαμίων τῶν ἑπτὰ λόφων· καὶ οἱ γέροντες τοῦρκοι, καθήμενοι εἰς τὴν σκιὰν τῶν πλατάνων, ἐπὶ τῶν πρασίνων λόφων τῆς Χρυσοπόλεως, ὑπετονθόρυζον μὲ ἥσυχον φωνήν:—Ἐσήμανεν ἡ ἐσχάτη ὥρα διὰ τὴν πόλιν τῶν Σουλτάνων.—Ἡ πεπρωμένη ἡμέρα ἔφθασεν.—Ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀλλὰχ ἐκτελεῖται.—Εἶεν—Εἶεν!

Ἡ πυρκαϊὰ ἐν τούτοις δὲν παρεξετάθη εὐτυχῶς καὶ εἰς τὴν νύκτα. Τὴν ἑβδόμην ἑσπερινὴν ὥραν ἐκαίετο τελευταῖον τὸ μέγαρον τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας, μεθ' ὃ ὁ ἄνεμος ἐκόπαζεν αἴφνης, καὶ αἱ φλόγες ἀπανταχόθεν ἐμαραίνοντο, εἴτε αὐτομάτως εἴτε καταπνιγόμεναι.

Τὴν ἕκτην ὥραν δύο τρίτα τοῦ Σταυροδρομίου ἦσαν κατεστραμμένα ἐκ θεμελίων, ἐννεακισχίλιαι οἰκίαι ἀποτεφρωμέναι, καὶ δισχίλιοι ἄνθρωποι νεκροί.

Ἕπεται συνέχεια.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

['Εκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Richard — Lenoir.— Jacquard.

Τὴν βαμβακουργίαν, ἣν ὁ 'Αρκράϊτ ἵδρυσεν ἐν 'Αγγλίᾳ, ἀπεφάσισεν ὁ **Richard-Lenoir** νὰ εἰσαγάγῃ εἰς Γαλλίαν. 'Ο βίος τοῦ μεγάλου τούτου βιομηχάνου εἶναι, ὡς καὶ ἡ τοῦ Ἄγγλου ἐφευρέτου, ἀληθὴς ἐποποιΐα.

'Ο Φραγκῖσκος **Richard**, ἐπικληθεὶς **Richard-Lenoir**, ἐγεννήθη τὴν 16 'Απριλίου 1765 ἐν τῷ νομῷ τοῦ Καλβαδὸς, καὶ ἦτο υἱὸς πτωχοῦ γεωργοῦ. Διατελέσας ὑπάλληλος ἐμπορικοῦ καταστήματος, ἔπειτα δὲ ὑπηρέτης λεμοναδοπώλου ἐν 'Ρουένῃ καὶ καφενείου ἐν Παρισίοις, κατώρθωσε νὰ ἀποταμιεύσῃ μικρὸν κεφάλαιον, καὶ ἠγόρασε δι' αὐτοῦ ἀγγλικὰ βαμβάκινα ὑφάσματα, τὰ ὁποῖα μετεπώλησεν. 'Εμπορευθεὶς οὕτω ἐπὶ ἓξ μῆνας ἐκέρδησεν ἓξ χιλιάδας φράγκων, ἀλλὰ θῦμα γενόμενος δολίου τινὸς καὶ ῥαδιούργου ἐμπορομεσίτου, ἔμεινεν ἐπί τινα ἔτη ἐν τῇ εἱρκτῇ τῆς **Force**, ἐν ᾗ ἐκρατοῦντο τότε οἱ ἔχοντες χρέη. Τῷ 1790, ἐξελθὼν τῆς εἱρκτῆς καὶ ἀξιόχρεως ὤν, ἐπώλησε πανία, καὶ κερδήσας ὀλίγα χρήματα συνεταιρίσθη μετὰ τοῦ νέου ἐμπόρου **Lenoir-Dufresne**, ὅςις μεταξὺ ἄλλων μετεπώλει καὶ αὐτὸς βαμβάκινα ὑφάσματα, τὰ ὁποῖα ἠγόραζεν ἐν 'Αγγλίᾳ. 'Ο **Richard** συνέλαβε τότε τὴν τολμηρὰν ἰδέαν τοῦ νὰ κατασκευάσῃ ὁ ἴδιος τοιαῦτα ὑφάσματα· τῇ βοηθείᾳ Ἄγγλων τινῶν ἐργατῶν ἐπελήφθη μετὰ ζήλου τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοῦτο ἐργασιῶν καὶ ὑπὲρ ἐλπίδα ἐπέτυχε συστήσας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν **Richard-Lenoir** κλωστήριον, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ηὐδοκίμησεν, ὥστε οἱ δύω συνέταιροι ἀπελάμβανον 40,000 φράγ. κέρδος κατὰ μῆνα, καὶ ἐπλούτησαν, ἀπαλλάξαντες ἅμα τὴν Γαλλίαν τέλους λίαν ἐπιζημίου.

'Εν ἔτει 1806 ὁ **Lenoir** ἀπέθανεν. 'Ο **Richard** διετήρησε τὸ ὄνομα τοῦ συνεταίρου του καὶ ἐξηκολούθησε μόνος τὴν ἐπιχείρησιν. 'Ο **Richard-Lenoir** ἦτο ἤδη πλουσιώτατος, ἀποφασίσας δὲ νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ βάμβακος, συνέλεξε σπόρον ἀμερικανικὸν καὶ ἔσπειρεν αὐτὸν ἐν 'Ιταλίᾳ. Τῷ 1808 εἰσήγαγεν εἰς Γαλλίαν πεντήκοντα χιλιάδας δεμάτων βάμβακος. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ μέγας βιομήχανος ἐπησχόλει 20 χιλιάδας ἐργατῶν, καὶ ἐδαπάνα ἓν ἑκατομμύριον φράγκων κατὰ μῆνα.

'Εν τούτοις ὁ Ναπολέων, θέλων νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν καλλιέργειαν τοῦ βάμβακος εἰς τοὺς μεσημβρινοὺς νομοὺς τῆς Γαλλίας, ὑπέβαλε τὸ προϊὸν τοῦτο εἰς τέλος εἰσαγωγῆς. Τότε ὁ **Richard-Lenoir** εἰς ἀμηχανίαν περιελθὼν, ἠναγκάσθη νὰ δανεισθῇ ἑκατομμύρια, ἵνα ἐφοδιάσῃ τὰ ἐξ αὐτοῦ κλωστήρια. Τὰ δεινὰ τοῦ 1813 οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς τὴν καταστροφήν του. Τῷ 1814 ἀπέδειξεν ὡς ἀρχηγὸς τῆς 8ης λεγεῶνος ἔκτακτον γενναιότητα αὐξήσασαν ἔτι τὴν φήμην του. Τὸ διάταγμα τῆς 23ης 'Απριλίου 1814 ὑπὸ τῶν ξένων τρόπον τινὰ ἐπιβληθὲν, κατήργησεν ἐντελῶς τὰ ἐπὶ τοῦ βάμβακος τέλη, ἄνευ ἀποζημιώσεως τῶν δικαιούχων, θανατηφόρον ἐπενεγκὸν τραῦμα εἰς τὸν μέγαν ἐργοστασιάρχην. Τὴν 22 'Απριλίου εἶχεν εἰσέτι περιουσίαν ὀκτὼ ἑκατομμυρίων φράγκων, τὴν ἐπαύριον δὲν εἶχε λεπτόν.

Καίτοι πολλὴν ἔχων τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν γενναιότητα, ὁ **Richard-Lenoir** οὐδέποτε ἀνέκυψεν, ἔζησε δὲ πένης καὶ μεμονωμένος, καὶ ἠναγκάσθη νὰ δεχθῇ σύνταξιν παρὰ τοῦ γαμβροῦ του, ἀπαρηγόρητος διότι ἠναγκάζετο νὰ καταστέλλῃ τὴν ὁρμὴν τῆς τοῦ λοιποῦ ἀχρήστου δραστηριότητός του. Τὴν 19 'Οκτωβρίου 1839 ἀπέθανε. Συνοδία ἐργατῶν ἠκολούθησε τὴν κηδείαν τοῦ ἀτυχοῦς τεχνίτου, ὅστις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς εἷς τῶν ἐνδοξοτέρων ἀντιπροσώπων τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας.

'Ο **Jacquard**, ὁ ταπεινὸς καὶ εὐγενὴς **Jacquard**, γεννηθεὶς ἐν Λυὼν τὴν 7 'Ιουλίου 1752, εἶναι καὶ αὐτὸς εἷς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, ὧν μετὰ σεβασμοῦ καὶ συγκινήσεως ἀναφέρομεν τὸ ὄνομα. Νεώτατος ὢν διακρίνεται ὡς πρότυπον ἐργατικότητος, ἀγχινοίας καὶ ἐπιμονῆς· χρηματίσας ὡς ὑπάλληλος παρά τινι βιβλιοδέτῃ, ἔπειτα δὲ παρὰ χύτῃ τυπογραφικῶν στοιχείων, παρατηρεῖ, συνδυάζει καὶ τελειοποιεῖ ἀδιαλείπτως τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα βλέπει ἡμέραν τινὰ εὑρισκόμενος εἴς τι μαχαιροποιεῖον, παρατηρεῖ ὅτι ἡ μάχαιρα διέρχεται διὰ τῶν χειρῶν τριῶν ἢ τεσσάρων ἐργατῶν, πρὶν ἢ προσηλωθῇ εἰς τὴν λαβήν. Τὴν ἐπαύριον ζωγραφεῖ σχέδιον μηχανῆς, δυναμένης νὰ ἐπιτελέσῃ ἐντὸς πέντε λεπτῶν τὴν ἐργασίαν τεσσάρων ἐργατῶν δι' ὁλοκλήρου ἡμέρας ἐργαζομένων. 'Ο μαχαιροποιὸς, μὴ δυνάμενος ἕνεκα τῆς πενίας του νὰ κατασκευάσῃ τὴν μηχανὴν ταύτην, διετήρησεν ὅμως τὸ σχέδιον. Οἱ ἐργάται του μετ' οὐ πολὺ τὸ κατέστρεψαν, φοβούμενοι μήπως ἡ ἐφεύρεσις αὕτη ἁπλοποιοῦσα τὴν ἐργασίαν, ἐλαττώσῃ τοὺς μισθούς.

'Ο **Jacquard** ἦτο ἐφευρέτης τὴν φύσιν, αἱ δὲ περὶ τελειοποιήσεως ἰδέαι αὐτομάτως ἐφύοντο ἐν τῇ διανοίᾳ του. Πρωΐμως μελετήσας τὰ κατὰ τὴν ὑφαντικὴν τέχνην, ἐσκέφθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τίνι τρόπῳ ἠδύνατο νὰ ἁπλοποιήσῃ αὐτήν. 'Ο πατήρ του ἦτο ὑφάντης χρυσοποικίλτων καὶ ἀργυροποικίλτων μεταξίνων ὑφασμάτων. 'Αποθανούσης τῆς μητρός του, συνειργάσθη μετὰ τοῦ πατρὸς, ὅστις μετ' ὀλίγον ἐτελεύτησε ζήσας βίον ἐργατικόν. 'Ο νεανίας, κύριος ὢν ἑαυτοῦ καὶ κληρονομήσας μικρὰν περιουσίαν, ἐνυμφεύθη τὴν θυ-

γατέρα τοῦ ὁπλοποιοῦ **Boichon**. Ὁ **Jacquard** ἠγάπα τὴν κόρην καὶ ἐπίστευσε τὸν πατέρα της ὑποσχεθέντα αὐτῷ προῖκα, ἥτις οὐδέποτε ἐπληρώθη. Εὐτυχῶς ὁ τεχνίτης εὗρε παρὰ τῇ συζύγῳ του καλλίτερόν τι τοῦ πλούτου, ἤτοι ἔρωτα ἀφιλοκερδῆ καὶ ἀφοσίωσιν καὶ καρτερίαν ἐν τῇ ἀτυχίᾳ.

Ὁ **Jacquard** ἠθέλησε νὰ συστήσῃ ὑφαντήριον πεποικιλμένων ὑφασμάτων, ἀλλὰ στερούμενος πρακτικοῦ νοὸς ἀπέτυχεν, ἐχρεώθη καὶ περιελθὼν εἰς μεγίστην ἔνδειαν ἔγεινεν ὑπηρέτης ἀσβεστοποιοῦ τῆς Βρέσσης. Γενόμενος χειρῶναξ ἵνα πορίζηται τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ἔρριπτε τὴν καύσιμον ὕλην εἰς ἀσβεστοκαμίνους, ἐνῷ ἡ σύζυγός του κατεσκεύαζεν ἐν Λυὼν ψιαθίνους πίλους.

Ἀλλὰ δραματικαὶ ἀνέτειλαν καὶ ἀπαισιώτεραι ἔτι ἡμέραι. Εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ 1793, ἡ μεγάλη ἐπανάστασις παρεκτρέπεται καὶ γεννᾷ τὴν τρομοκρατίαν· οἱ Γιρονδῖνοι καταδικάζονται εἰς θάνατον. Τὸ Λυὼν, ὡς τόσαι ἄλλαι πόλεις, ἀγανακτεῖ καὶ ἐξανίσταται. Ὁ **Jacquard**, ὀπαδὸς μὲν τῆς ἐπαναστάσεως, ἀλλ' ἐχθρὸς τῆς τρομοκρατίας, καταλείπει τὸ ὄρος, ἔνθα εἰργάζετο, καὶ μεταβαίνει εἰς Λυὼν, ὅπου συμμετέχει ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης τῆς ἑξηκονταημέρου ἐκείνης καὶ ἡρωϊκῆς πάλης, ἣν οἱ κάτοικοι τοῦ Λυὼν ἄγουσι κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως. Τὸ Λυὼν καταβάλλεται. Ἡ λαιμητόμος ἐγείρεται ἐπὶ τῆς πλατείας τῶν **Terreaux**, πάντες οἱ πολεμήσαντες καταδιώκονται καὶ καταδικάζονται. Ὁ **Jacquard** καταγγέλλεται καὶ ἀναγκάζεται νὰ κρυβῇ μετὰ τοῦ δεκαεπταετοῦς υἱοῦ του, ἔπειτα δὲ δραπετεύουσιν ἀμφότεροι καὶ κατατάττονται ὡς στρατιῶται εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Ῥήνου. Ὁ **Jacquard** μάχεται γενναίως ὑπὲρ τῆς Γαλλίας, ὁ δὲ υἱός του, ὁ μονογενὴς υἱός του πίπτει ὑπὸ ἐχθρικῆς τρωθεὶς σφαίρας καὶ ἐκπνέει εἰς τὴν ἀγκάλην αὐτοῦ.

Ἐκ τῆς ἀπελπισίας ὁ ἀτυχὴς πατὴρ ἀσθενεῖ καὶ νοσηλεύεται ἐν τοῖς νοσοκομείοις, ἔπειτα δὲ ἐπιστρέφει εἰς Λυὼν, ὅπου μανθάνει ὅτι ἡ οἰκία του ἐκάη μετὰ πολλῶν ἄλλων. Μόλις καὶ μετὰ βίας εὑρίσκει τὴν σύζυγόν του, καὶ ἀπολαύει τέλος διαρκῆ μετ' αὐτῆς συμβίωσιν. Ἡ εἰρήνη ἀποκαθίσταται καὶ ἡ μεταξουργία ἀναζωπυροῦται, ὁ δὲ **Jacquard** νέαν δίδει εἰς αὐτὴν ὤθησιν.

Ἡ ἰδέα, ἣν ὁ μέγας ἐφευρέτης συνέλαβε καὶ μετὰ πολλὰς δοκιμὰς ἐπραγματοποίησε, σκοπὸν εἶχε τὴν διὰ μηχανικοῦ ὀργάνου ἀντικατάστασιν τῆς ἐργάτιδος ἢ τοῦ παιδίου τοῦ ἕλκοντος τοὺς βρόχους κατὰ τὴν ὕφανσιν τῆς μετάξης. Οἱ ἐπιτήδειοι συνδυασμοὶ, οὓς ἐφήρμοσε κατασκευάζων τὸ νέον μηχάνημα, εἶναι βεβαίως καρπὸς μηχανικῆς μεγαλοφυΐας οὐ τῆς τυχούσης· σύστημα βελονῶν καὶ ἀγκίστρων ἀναπληροῦν τὴν πολύπονον ἐργασίαν τῆς ἐκκλωστρίας τῶν βρόχων καὶ καθιστῶν περιττὰς τὰς λειαντρίας τῶν σχεδίων ἀπήλλαττε τὸν ἐργοστασιάρχην ἐπιζημίων ἡμερομισθίων καὶ ἐπέφερεν οἰκονομίαν 50 τοῖς ἑκατόν. Ἡ νέα μηχανὴ ἐπεδοκιμάσθη εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν προϊόντων τῆς Ἐθνικῆς Βιομηχανίας (1801), ἔκθεσιν ἀξίαν λόγου, ἥτις ἔγινεν ἐν Γαλλίᾳ ἡ ἀφετηρία τῆς ἀνακαινίσεως τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ κεφαλαίου. Γενναῖος Ἄγγλος, ὁ Φὼξ ἐπεσκέφθη αὐτὴν μετὰ θαυμασμοῦ μαρτυροῦντος τὴν γενομένην πρόοδον. Ἡ μηχανὴ τοῦ **Jacquard**, ἣν ὁ ἐφευρέτης ὠνόμαζεν *ἑλκύστριαν βρόχων*, ἐβραβεύθη διὰ χαλκίνου μεταλλίου, ἑτέρα δὲ μηχανὴ τοῦ αὐτοῦ, πρὸς κατασκευὴν ἁλιευτικῶν δικτύων, διὰ χρυσοῦ.

Ὁ **Jacquard** εἶχεν, ἐὰν ἤθελε, πρόχειρον τὸν πλοῦτον, ἀλλ' ἦτο ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀφίνουσιν εἰς ἄλλους τὴν ἐκ τῶν ἐφευρέσεων αὐτῶν προκύπτουσαν ὠφέλειαν προτιμῶντες νὰ ἐργάζωνται εἰς νέας ἐφευρέσεις. Ἄλλως εἶχεν ἰδιάζουσαν ἀγάπην πρὸς τὴν ὑφαντικὴν αὐτοῦ μηχανὴν, ἧς κατεσκεύασε σχέδιον ἐν Λυών. Τῷ 1802 τὸ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ συνελθὸν Συμβούλιον ἐπεσκέφθη τὴν μηχανὴν ταύτην μετὰ τοῦ περιωνύμου **Carnot**, ὑπουργοῦ τότε ὄντος ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν, ὅστις δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ εἰς τὰ θαυμάσια μηχανικὰ ἀποτελέσματα τῆς νέας ἐφευρέσεως, καὶ εἶχεν εἴπει πρὸς τὸν **Jacquard** μετά τινος εἰρωνίας· «Σὺ ἰσχυρίζεσαι ὅτι δύνασαι νὰ δέσῃς κόμβον μὲ κλωστὴν τεταμένην!» Ὁ **Carnot** ἐξεπλάγη καὶ ἐπείσθη.

Ὁ νομάρχης τοῦ Ῥοδανοῦ, ὅστις εἶχε κατανοήσει τὴν σπουδαιότητα τῆς νέας ἐφευρέσεως, ἐνεψύχωσε τὸν **Jacquard** καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς Παρισίους, ἵνα ἐκεῖ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ καὶ τὰς ἐρεύνας. Ὁ ἐφευρέτης ἐνεκατέστη ἐν τῷ καταστήματι τῶν Τεχνῶν καὶ ἐπαγγελμάτων, ὅπου ἔμεινε πλέον τῶν δύο ἐτῶν ἐπιδιορθῶν τὰς μηχανὰς καὶ τὰ σχέδια. Οὐδὲν μέρος ἦτο προσφορώτερον εἰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Ὁ **Jacquard** οὐ μόνον λύει καὶ ἐπισκευάζει τὰς μηχανὰς, ἀλλὰ καὶ τελειοποιεῖ καὶ μεταβάλλει αὐτὰς, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰς ἀντικαθιστᾷ δι' ὀργάνων καταλληλοτέρων. Οὕτω ἐπινοεῖ ὑφαντικὴν μηχανὴν πρὸς κατασκευὴν ταινιῶν ἐκ διπροσώπου βελούδου καὶ τρικέρκιδας μηχανὰς πρὸς ὕφανσιν βαμβακίνων ὑφασμάτων. Ἐπισκευάζει καὶ βελτιοῖ τὸ περίφημον μηχάνημα τοῦ Βωκανσῶνος, τοῦ διασήμου μηχανικοῦ, ὅστις ἐξέπληξε τοὺς συγχρόνους του διὰ τῶν ἀμιμήτων αὐτοῦ αὐτομάτων.

Τῷ 1804 ὁ **Jacquard** ἐπιστρέψας εἰς Λυὼν εὑρίσκει κεφαλαιοῦχον τίμιον καὶ πλήρη πεποιθήσεως εἰς τὴν νέαν ἐφεύρεσιν, τὸν Κάμιλλον Περνὸν, ὅστις ἐφαρμόζει τὴν ὑφαντικὴν μηχανὴν εἰς τὴν βιομηχανίαν. Ὁ **Jacquard** ἀποτείνεται πρὸς τὸ ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον καὶ πρὸς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον. Ἐπιτροπεία συγκροτουμένη ἐξ ἐπιτηδείων τεχνουργῶν, ἐξετάζει τὸ νέον μηχάνημα καὶ ἐπιδοκιμάζει αὐτὸ ὁμοφώνως. Αὐτο-

κρατορικὸν διάταγμα ἐπέτρεψε μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τοῦ Λυὼν ν' ἀγοράσῃ παρὰ τοῦ Jacquard τὸ προνόμιον τῆς μεθόδου αὐτοῦ ἀντὶ ἰσοβίου συντάξεως τριῶν χιλιάδων φράγ. Τὸ ἔγγραφον αὐτοῦ τῆς εὑρησιτεχνίας ἔγινεν οὕτω κτῆμα δημόσιον. Ὁ δυστυχὴς ἐφευρέτης ἀντήλλαξεν ἐφεύρεσιν ὑπὲρ ἧς εἶχε καταβάλει δεκαπέντε ἐτῶν ἐργασίαν καὶ στερήσεις ἀντὶ τεμαχίου ἄρτου. Παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἐζήτησε νὰ χορηγηθῇ αὐτῷ προσέτι δικαίωμα πεντήκοντα φράγκων ἐπὶ ἑκάστης μηχανῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐφευρεθησομένης. «Ἰδοὺ ἄνθρωπος εἰς ὀλίγα ἀρκούμενος!» ἀνεφώνησεν ὁ Ναπολέων ὑπογράφων τὸ διάταγμα.

Ἀλλ' ἰδοὺ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν μεγάλων δοκιμασιῶν τοῦ ἀτυχοῦς Jacquard. Ἡ μηχανὴ αὐτοῦ κατετάραξε τὴν ἐργατικὴν τάξιν. Πανταχοῦ ἐλέγετο ὅτι τὸ νέον σύστημα κατεδίκαζεν εἰς ἀργίαν καὶ εἰς πενίαν πάντας τοὺς ἐκ τῆς ὑφάνσεως τῶν πεποικιλμένων ὑφασμάτων ζῶντας ἐργάτας. Ἀπειλητικαὶ κραυγαὶ ἠκούσθησαν κατὰ τοῦ ἐφευρέτου, τοῦ προδότου, ὅστις τὸν μὲν πτωχὸν ἐργάτην ἐπώλει εἰς τὸν πλούσιον ἐργοστασιάρχην, ἑαυτὸν δὲ εἰς τὸν ξένον. Ὁ ταλαίπωρος Jacquard! αὐτὸς νὰ πωλήσῃ ἑαυτὸν εἰς τὸν ξένον καὶ νὰ θυσιάσῃ τοὺς ἀδελφούς του καταδικάζων αὐτοὺς εἰς τὴν πενίαν! Τοιαύτη ἡ ἀμοιβὴ τῆς μεγαλοφυΐας του, τῶν ἀγρυπνιῶν, τῶν δακρύων, τῆς ἀφιλοκερδείας, τῆς φιλοπατρίας!

Ἐν τούτοις τὸ μῖσος ἐξωγκοῦτο περὶ τὸν ἐφευρέτην ὡς χείμαρρος ὁρμητικός, καὶ ὀλίγου δεῖν παρέσυρεν αὐτόν. Ὁ Jacquard δὲν ἐτόλμα πλέον νὰ διέλθῃ τὰς ὁδοὺς τοῦ Λυών, ὅπου διεσύρετο καὶ ἐξυβρίζετο δημοσίᾳ. Ἡμέραν τινὰ μάλιστα πλησίον τῆς Πύλης Σαὶν-Κλαὶρ ὅμιλος λυσσώδης ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἔσυρε μέχρι τοῦ Ῥοδανοῦ.—Εἰς τὸν ποταμόν! ἐκραύγαζον οἱ μανιώδεις ἐκεῖνοι. Εἰ μὴ δὲ ἐπενέβαινον γενναῖοι τινὲς ἄνδρες, ὁ Jacquard ἐρρίπτετο εἰς τὸν Ῥοδανόν.

Καὶ ἠδύνατο μὲν νὰ καταλίπῃ τὴν ἀγνώμονα αὐτοῦ πατρίδα, τὸ κινδυνῶδες τοῦτο θέατρον τοσούτων ἀπειλῶν καὶ προπηλακισμῶν, νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὴν ἐφεύρεσίν του ὡς θησαυρόν, ὃν ἤθελεν ἐπιδαψιλεύσει ἀλλοῦ, ἀλλὰ προετίμησε νὰ μείνῃ, καὶ εἰς τὸ μῖσος ἀντέταξε τὴν ἀταραξίαν καὶ τὴν σύνεσιν, μὴ ἀμφιβάλλων ὅτι ἤθελεν ἔλθει ποτὲ ἡ ὥρα τῆς δικαιοσύνης. Ἐφρόνει ὅτι ἡ μηχανή του παράγουσα τὴν ἀφθονίαν καὶ τὴν εὐθήνειαν, ἤθελε παρέξει καὶ ἐργασίαν πλείονα καὶ πλείονας ἑπομένως μισθούς, ὅτι ἤθελε πρὸς τούτοις ἐλαττώσει τὸν εἰς τοὺς ἐργάτας ἐπιβαλλόμενον σωματικὸν κόπον, καὶ ὅτι ἤθελεν ἐπὶ τέλους προσηκόντως ἐκτιμηθῇ. Ὁ Jacquard δὲν ἠπατᾶτο.

Ἡ μηχανὴ Jacquard ἐντελῶς μετέβαλε τὴν ὑφαντικὴν καὶ ἀνεζωπύρησεν ἐν Λυὼν τὴν κατασκευὴν τῶν μεταξίνων ὑφασμάτων, ἀποτελοῦσαν ἤδη τὸν βιομηχανικὸν τῆς πόλεως ταύτης πλοῦτον. Οὐ μόνον δ' ἐκεῖ ἀλλὰ καὶ ἐν Ῥουένῃ, St Quentin, Elbeuf, Σεδὰν. Μάντσεστερ, ἐν Βερολίνῳ, ἐν Μόσχᾳ, ἐν Πετρουπόλει, ἐν Ἀμερικῇ, ἐν ταῖς Ἰνδίαις καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Κίνᾳ, ἡ βιομηχανία ὀφείλει εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν Jacquard.

Ὁ μετριόφρων ἐφευρέτης, ἀφοῦ ἀπέκτησε τὴν γενικὴν ὑπόληψιν, ἀπεσύρθη εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Λυὼν ἐν Oullins, ὅπου ἐκαλλιέργει τὸν κῆπόν του Εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὸν ξένους ἐδείκνυε τὰ τρόπαιά του, τὰ μετάλλια καὶ τὸ τιμητικὸν παράσημον. Ἔζησε δὲ θαυμαζόμενος καὶ τιμώμενος μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐκοιμήθη τὸν αἰώνιον ὕπνον, τὴν 7 Αὐγούστου 1834 ἐν ἡλικίᾳ ὀγδοήκοντα δύω ἐτῶν.

Ἡ πόλις τοῦ Λυὼν ἔστησεν ἀνδριάντα εἰς τὸν Jacquard, ἀλλὰ βραδύτερον οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ ὁλοτελῶς ἐγκατελείφθησαν. Εἴκοσι ἔτη μετὰ τὸν θάνατόν του αἱ δύω ἀνεψιαί του, περιελθοῦσαι εἰς ἄκραν πενίαν, ἠναγκάσθησαν νὰ πωλήσωσιν ἀντὶ ἑκατοστύων τινῶν φράγκων τὸ χρυσοῦν μετάλλιον, τὸ ὑπὸ Λουδοβίκου ΙΗ' εἰς τὸν θεῖον αὐτῶν ἀπονεμηθέν.

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΥΤΣΟΥ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ ἰατρὸς Τ...., ἐπιστήμων ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων, κυριεύεται δυστυχῶς ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ χαρτοπαιγνίου. Ἡ τελευταία ἐπίσκεψις αὐτοῦ, ἀφοῦ ἴδῃ τοὺς ἀσθενεῖς του, εἶνε ἡ εἰς τὴν λέσχην, ὅπου ἀμέσως στρώνεται εἰς τὸ *οὔϊστ*, τὸ *πικέτον* ἢ τὸ *βακκαρά*.

Ἐνταῦθα καθήμενον προσεκάλεσαν αὐτὸν τελευταῖον εἰς τοῦ κ. Π.... ἀσθενήσαντος αἰφνιδίως. Ὁ ἰατρός, καί τοι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν παίζει σημαντικὸν ποσόν, ἀφίνει τὸ παιγνίδιον ἵνα τρέξῃ εἰς τὸν πελάτην του.

Μετά τινας ἐρωτήσεις, λαμβάνει τὸν σφυγμὸν τοῦ ἀσθενοῦς, ἐξάγει τὸ ὡρολόγιόν του καὶ ἀρχίζει νὰ μετρῇ ἠρέμα· «Ἕν, δύο, τρία, τέσσαρα, πέντε, ἕξ, ἑπτά, ὀκτώ, ἐννέα, δέκα, *φάντες*, *δάμα*, *ῥῆγας*......»

Μὲ ὅλον αὐτοῦ τὸν πυρετὸν ὁ κ. Π.... ἀνεκάγχασε τόσον δυνατά, ὥστε ἐκ τοῦ πολλοῦ γέλωτος ὁ πυρετὸς παρῆλθεν ἐντελῶς.

Ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς ἀσκληπιάδης τοσοῦτον κατησχύνθη, ὥστε ὤμοσεν οὐδέποτε πλέον νὰ παίξῃ χαρτία, καὶ ὄντως ἐτήρησε τὸν ὅρκον του ἐπὶ..... τρεῖς ἡμέρας.

—

Ἡ σκηνὴ ἐντὸς σχολείου μικροῦ τινος χωρίου. Ὁ διδάσκαλος πρὸς μαθητήν.

— Τί θὰ εἰπῇ θαῦμα;

Μαθητής. — Δὲν εἰξεύρω.

— Ἂν ἔξαφνα ἔβλεπες τὸν ἥλιον τὴν νύκτα, τί θὰ ἔλεγες;

— Θὰ ἔλεγα ὅτι εἶνε τὸ φεγγάρι.

— Καὶ ἂν σοῦ ἔλεγαν ὅτι εἶνε ὁ ἥλιος, πῶς θὰ ὠνόμαζες αὐτὸ τὸ πρᾶγμα;

— Ψεῦμα.

— Ἐγὼ ὅμως δὲν λέγω ποτὲ ψεύματα. Ὑπόθεσε λοιπὸν ὅτι ἐγὼ εἶμαι ποῦ σοῦ λέγω ὅτι εἶνε ὁ ἥλιος, τί θὰ ἔλεγες τότε;

Ὁ μαθητὴς σκέπτεται ὀλίγον, εἶτα λέγει·

— Θὰ ἔλεγα πῶς εἶσθε μεθυσμένος!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Δυσκόλως ὁ ἄνθρωπος σοφῶς ἑαυτὸν συμβουλεύει, ἀλλ' ἔτι δυσκολώτερον ὠφελεῖται ἐκ σοφῆς ἄλλου συμβουλῆς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐπραγματοποιήθη ἐν Ἀμερικῇ ἔργον, ὅπερ τέως ἐφαίνετο ἀδύνατον, τουτέστιν ἡ θέρμανσις πολλῶν συγχρόνως οἰκιῶν ἐκ μιᾶς κοινῆς ἑστίας. Ἐγένετο δὲ ἡ πρώτη τοῦ συστήματος τούτου χρῆσις ἐν Lockport. Διακόσιαι ὅλαι οἰκίαι θερμαίνονται διὰ σωλήνων, ἐχόντων μῆκος 5 χιλιομέτρων καὶ ἐξερχομένων ἐκ κεντρικοῦ καταστήματος, ὅπου εὑρίσκονται αἱ ἀτμομηχαναί, καὶ ὅπου δύο υπερμεγέθεις λέβητες παράγουσι τὸν θερμαντικὸν ἀτμόν.

Τὰ 180 πρῶτα μέτρα τῶν σωλήνων τὰ ἐγγύτερα πρὸς τὸ κεντρικὸν κατάστημα ἔχουσι διάμετρον 12 ὑφεκατομέτρων, ἐφ' ὅσῳ δὲ προεκτείνονται ἐλαττοῦται ἡ διάμετρος τῶν σωλήνων μέχρι 3 ἢ 4 ὑφεκατομέτρων πρὸς διανομὴν τῆς θερμότητος ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῶν οἰκιῶν.

Ἡ διανεμομένη θερμότης εἶνε τοιαύτης δυνάμεως, ὥστε διὰ τῶν ἀγωγῶν, ἐν οἷς ὁ ἀτμὸς συμπυκνοῦται ἐν καταστάσει ὕδατος σχεδὸν ζέοντος, δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς διαφόρους οἰκιακὰς ἀνάγκας, ἐν τῷ μαγειρείῳ, ἢ καὶ διὰ λουτρὰ ἔτι, μέχρις ἀποστάσεως 1100 μέτρων ἀπὸ τοῦ καταστήματος.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μεγάλας ἔλαβε διαστάσεις ἡ εἰς Ἀμερικὴν μετανάστευσις ἐξ Εὐρώπης. Κατὰ τὸν τελευταῖον Ὀκτώβριον εἰς μόνον τὸν λιμένα τῆς νέας Ὑόρκης ἀπεβιβάσθησαν 30,697 μετανάσται. Ὁ ἀριθμὸς οὗτος, λέγει γερμανική τις ἐφημερίς, εἶνε ὁ ἀνώτατος ἐξ ὅσων μέχρι τοῦδε ἀναφέρουσι τὰ χρονικὰ τῆς μεταναστεύσεως. Κατὰ τοὺς πρώτους δέκα μῆνας τοῦ παρόντος ἔτους ἡ Νέα Ὑόρκη ἐδέχθη 235,327 μετανάστας, ἐνῷ οἱ κατὰ τὸ ἀντίστοιχον χρονικὸν διάστημα τοῦ προηγουμένου ἔτους συνεποσώθησαν εἰς 112,272 μόνον, ἐξ οὗ προκύπτει αὔξησις διὰ τὸ τρέχον ἔτος 123,055.

Εἶνε δὲ οἱ πλεῖστοι τῶν μεταναστῶν τούτων Γερμανοί, καὶ ἐκ τούτων πάλιν οἱ σχετικῶς πλειότεροι προῆλθον ἐφέτος ἐκ τοῦ Sleswig Holstein.

Οἱ Ἀμερικανοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι μία γνωστοποίησις δὲν φέρει τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα ἢ κατὰ τὴν ἑβδόμην αὐτῆς ἀνατύπωσιν!

Ὑπολογίζουσι δὲ ὡς ἑξῆς·

Κατὰ τὴν πρώτην ἐκτύπωσιν ὁ συνδρομητὴς δὲν βλέπει τὴν γνωστοποίησιν.

Κατὰ τὴν δευτέραν τὸ βλέμμα του πίπτει ἐπ' αὐτῆς, ἀλλὰ τὴν παρέρχεται.

Κατὰ τὴν τρίτην ἐκτύπωσιν τὴν ἀναγινώσκει.

Κατὰ τὴν τετάρτην παρατηρεῖ τὴν τιμὴν τοῦ ἐμπορεύματος, ὅπερ γνωστοποιεῖ.

Κατὰ τὴν πέμπτην λέγει τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν γυναῖκά του.

Κατὰ τὴν ἕκτην ἀποφασίζει νὰ τὸ ἀγοράσῃ.

Κατὰ τὴν ἑβδόμην τὸ ἀγοράζει.

Ἠξεύρετε τί ἐκέρδησεν ὁ Ῥοσσίνης ἀπὸ τὸν «Κουρέα τῆς Σεβίλλης», τὸν ὁποῖον ἐξέδωκε τῷ 1816 ἐν Ῥώμῃ; 400 περίπου σκοῦδα, ἤτοι μόλις 1,600 φράγκα.

Τί δὲ νομίζετε θὰ ἐκέρδαινεν ὁ ἐπιφανὴς μελοποιὸς ἀπὸ τὸ ἀθάνατον ἔργον του, ἐὰν ἔκτοτε ὑπῆρχον νόμοι προστατεύοντες τὴν πνευματικὴν ἰδιοκτησίαν; Οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν πέντε στρογγυλῶν ἑκατομμυρίων φράγκων!

Οἱ Κινέζοι, λέγει Ἄγγλος τις περιηγητής, εἰσὶν οἱ πανουργότατοι κλέπται τοῦ κόσμου. Διὰ τοῦτο ἐν Πεκίνῳ ἄνωθι τῆς θύρας πάντων σχεδὸν τῶν ἐμπορικῶν καταστημάτων βλέπει τις τὴν ἑπομένην ἐπιγραφὴν τεθειμένην ὡς δέλεαρ πρὸς ἄγραν ἀγοραστῶν: Pu-su, ἤτοι· *Ἐδῶ δὲν ἀπατῶσι τοὺς ἀγοραστάς*. Καὶ ὅμως ἡ ἐπιγραφὴ δὲν ἐμποδίζει τὸν Κινέζον μεταπράτην νὰ ἔχῃ τρία μέτρα, ὧν τὸ ἓν μὲν μεταχειρίζεται ὅταν ἀγοράζῃ, τὸ ἄλλο ὅταν πωλῇ, καὶ τὸ τρίτον ἔχει διὰ τοὺς πολὺ προσεκτικοὺς ἀγοραστάς.

Σημείωσις. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεις, νομίζομεν ὅτι οἱ παρ' ἡμῖν μεσῖται ὁμοιάζουσιν ὀλίγον τοὺς Κινέζους.

Εις Αναγνωστης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὡς ἐξαίρετον προφυλακτικὸν κατὰ τοῦ ψύχους θεωρεῖται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ὁ χάρτης. Ὁ χάρτης, ὡς γνωστόν, εἶνε ἐκ τῶν σωμάτων ἐκείνων, δι' ὧν μεταδίδεται δυσκολώτερον ἡ θερμότης, εἶνε, ὡς λέγουσιν οἱ φυσικοί, κακὸς ἀγωγὸς τῆς θερμότητος. Ἑπομένως περιτυλίσσων τις τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔσωθεν τῶν περιποδίων ἐντὸς φύλλου χάρτου, ἐμποδίζει τὴν ἐν αὐτοῖς θερμότητα νὰ ἐξέλθῃ, οὕτω δὲ οἱ πόδες διατηροῦνται θερμοί. Οἱ «Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου, συνιστῶντες τὸ προφυλακτικὸν τοῦτο μέσον, ἐπιφέρουσιν ὅτι διὰ τοὺς ὁδοιποροῦντας ἐν ἁμάξῃ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἓν ἀντίτυπον αὐτῶν, ἐξαπλούμενον ἐπὶ τῶν γονάτων, ἀξίζει ὅσον καὶ τὸ καλίτερον σκέπασμα.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

Ἀριθ. **263** – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 **11 Ἰανουαρίου 1881**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ*]**

Συνέχεια· ἴδε σελ. 1.

Μετὰ τὴν περιβόητον πυρκαϊὰν τοῦ 1756, ἥτις κατέστρεψεν ὀκτακισχιλίας οἰκίας, καὶ κατηδάφισε δύο τρίτα τῆς Σταμποὺλ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ὀσμὰν τοῦ Γ'. δὲν εἶχεν ἐνσκήψῃ συμφορὰ ἄλλη τόσον τρομερά, οὐδεμία δὲ πυρκαϊά, ἐξαιρουμένης τῆς κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπήνεγκε τὸν θάνατον τόσων ἀνθρώπων.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἡ ὄψις τοῦ Σταυροδρομίου ἦτο ὄχι τόσον φοβερά, ἀλλ' ἐπίσης θλιβερά, ὡς καὶ ὅτε ἐμαίνετο ἡ πυρκαϊά. Ὅλα τὰ μέρη, ὁπόθεν διῆλθε τὸ πῦρ, εἶχαν μεταβληθῇ εἰς ἐρημίαν, καὶ τότε ἀνεφάνησαν τὰ γυμνὰ καὶ ἀπαίσια σχήματα τοῦ μεγάλου λόφου· νέαι ἀπόψεις, νέον φῶς, εὐρύταται ἐκτάσεις, κεκαλυμμέναι μὲ τέφραν, ὧν ἐν μέσῳ δὲν ἀπέμενεν ἄλλο τι παρὰ τὰς μελαίνας ὅλως ἐκ τῆς ἀσβόλης καπνοδόχας, ὡς ἐπιτάφια μνημεῖα· ὁλόκληροι συνοικίαι ἐξηφανισμέναι, ὡς ἂν εἰ ἦσαν κατασκηνώσεις Βεδουΐνων, ἃς ἀνήρπασε καταιγίς· ἀγυιαὶ καὶ σταυροδρόμια, ὧν ἐφαίνοντο κατὰ γῆς μαῦρα καὶ καπνίζοντα τὰ ἴχνη, ὅπου ἐπλανῶντο χιλιάδες δυστυχῶν ῥακενδύτων καὶ κατίσχνων, ζητοῦντες ἐλεημοσύνην, ἐν ᾧ ὑπήγαιναν καὶ ἤρχοντο ἀδιακόπως στρατιῶται, ἰατροί, μοναχοί, ἱερεῖς πάσης θρησκείας καὶ ὑπάλληλοι παντὸς βαθμοῦ, διανέμοντες ἄρτον καὶ χρήματα, καὶ ἐπηκολούθουν μακραὶ σειραὶ ἁμαξῶν φερουσῶν στρωμνὰς καὶ σκεπάσματα, στελλόμενα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως χάριν τῶν ἀστέγων. Ἡ κυβέρνησις διεμοίρασε καὶ τὰς σκηνὰς τῶν στρατιωτῶν. Ὅθεν καὶ οἱ λόφοι τῶν Ταταούλων καὶ τοῦ μεγάλου ἀρμενικοῦ νεκροταφείου εἶχον σκεπασθῇ ἀπὸ σκηνώματα, ὅπου ἐφέρετο ἄπειρον πλῆθος ἀνθρώπων. Ἁπανταχοῦ ἐφαίνοντο σωροὶ ὑπερμεγέθεις συσκευῶν, ἐφ' ὧν ἐκάθηντο οἰκογένειαι κατάπονοι καὶ κατάπληκτοι. Εἰς τὸ εὐρὺ νεκροταφεῖον τοῦ Γαλατᾶ διεσκορπίσθησαν καὶ συνεσωρεύθησαν φύρδην μίγδην, ὅπως εἰς παζὰρ ἀνατραπὲν καὶ ἀνασκευασθὲν, διβάνια, κλῖναι, προσκεφάλαια, κλειδοκύμβαλα, εἰκόνες, βιβλία, ὀχήματα συντετριμμένα, ἵπποι πληγωμένοι, προσδεδεμένοι εἰς τὰς κυπαρίσσους, φορεῖα κατάχρυσα πρεσβευτῶν, καὶ κλωβία τῶν ψιττακῶν τοῦ χαρεμίου, φυλαττόμενα ἀπὸ πλῆθος δούλων καὶ ἀχθοφόρων μαύρων ἐκ τῆς ἀσβόλης καὶ κατανευόντων ἀδιακόπως τὴν κεφαλὴν ἐκ τῆς ἀϋπνίας. Ὄχλος δὲ πτωχῶν ἀπειράριθμος, ῥυπαρὸς καὶ πρωτοφανής, περιεφέρετο εἰς τὰς ἀγυιὰς ἀναζητῶν ἥλους καὶ κλεῖθρα μεταξὺ τῶν ἐρειπίων, ἀποφεύγων τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς πυροσβέστας, οἵτινες ἐκοιμῶντο ἀπηυδηκότες ἐκ τῶν κόπων τῆς νυκτός· ἁπανταχοῦ δ' ἐφαίνοντο ἄνθρωποι καταγινόμενοι εἰς τὸ ν' ἀνεγείρωσι παραπήγματα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς οἰκίας αὐτῶν μὲ σκηνὰς καὶ μὲ ξύλα· οἰκογένειαι γονυπετεῖς ἐντὸς τῶν καταμαυρισμένων ἐκ τῆς ἀσβόλης τοίχων τῶν ἀσκεπῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ἐνώπιον τῶν πυρικαύστων θυσιαστηρίων· ὅμιλοι ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἵτινες ἔτρεχον περιδεεῖς, μὲ κεκυφυῖαν τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐξήταζον μετὰ προσοχῆς, ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου, τὰ πρόσωπα τῶν μακρῶν σειρῶν τῶν ἀπηνθρακωμένων καὶ παραμορφωμένων πτωμάτων· ἐκεῖ δὲ τότε ἀναγνωρίσεις, καὶ κραυγαὶ ἀπελπισίας, καὶ ὀδυρμοὶ καὶ κλαυθμοί, καὶ ἄνθρωποι πίπτοντες κατὰ γῆς ὡς κεραυνόπληκτοι, ἐν τῷ μέσῳ πομπῶν καὶ συνοδιῶν φορείων καὶ φερέτρων, κονιορτοῦ πυκνοῦ, ἀέρος πνιγηροῦ, ἀποφορᾶς πτωμάτων πυρικαύστων, καὶ νεφῶν σπινθήρων, ἅτινα ἀνέθρωσκον αἰφνιδίως ὑπὸ τὰς λίσγους καὶ τὰς σκαπάνας τῶν ὀρυττόντων, καὶ ἐπανέπιπτον ἐπὶ πλήθους πυκνοῦ, βραδυκινήτου, σιωπηλοῦ καὶ καταπεπληγμένου, συρρεύσαντος ἐκεῖ ἁπανταχόθεν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν οἷς διεκρίνοντο καὶ τὰ ὠχρὰ καὶ σοβαρὰ πρόσωπα τῶν προξένων καὶ πρεσβευτῶν, οἵτινες ἔφιπποι ἐσταμάτων εἰς τὰ σταυροδρόμια, καὶ περιέβλεπον μετὰ θάμβους καὶ θλίψεως τῆς συμφορᾶς τὸ ἀπειρομέγεθες.

Καὶ ὅμως καὶ ἡ ἀπειρομεγέθης αὕτη καταστροφή, ὅπως συμβαίνει πάντοτε εἰς τὰς ἀνατολικὰς χώρας, ἐλησμονήθη παρευθύς. Μετὰ τέσσαρα ἔτη ἐγὼ δὲν ἔβλεπον πλέον οὐδ' ἴχνος τῆς καταστροφῆς, ἐκτὸς μικρῶν τινων τεμαχίων γῆς σκεπασμένων μὲ χλίδον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ Σταυροδρομίου πρὸ τοῦ λόφου τῶν Ταταούλων· περὶ δὲ τῆς πυρκαϊᾶς ἐγίνετο λόγος ὡς περὶ συμβάματος λίαν χρονίου. Ἐπί τινα χρόνον, ἐφ' ὅσον δηλ. ἡ τέφρα ἦτο ἀκόμη θερμή, αἱ ἐφημερίδες παρεκίνουν τὴν κυβέρνησιν νὰ λάβῃ τὴν δέουσαν

πρόνοιαν κατὰ τοῦ κακοῦ, μεταῤῥυθμίζουσα τὸ σῶμα τῶν πυροσβεστῶν, μεταβάλλουσα τὰς ἀντλίας, προμηθεύουσα ἀφθονώτερον ὕδωρ, καὶ κανονίζουσα τὴν κατασκευὴν τῶν οἰκιῶν· ἀλλ' ἡ κυβέρνησις ἐκώφευε, καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι δὲ καθησύχασαν, καὶ ἐξηκολούθησαν νὰ διαβιῶσι τουρκιστὶ, ἤτοι ἀναθέτοντες τὰς ἐλπίδας των ὀλίγον εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ὀλίγον εἰς τὴν καλὴν τύχην.

Ἐπειδὴ λοιπὸν οὐδεμία, ἢ σχεδὸν οὐδεμία, ἐπῆλθε μεταβολὴ, δύναταί τις νὰ εἶνε βέβαιος, ὅτι τὸ 1870 δὲν εἶνε τὸ τελευταῖον ἔτος τῶν μεγάλων πυρκαϊῶν, αἵτινες «εἶνε γραμμένον» νὰ καταςρέφωσι τὴν πόλιν τῶν Σουλτάνων κάθε τόσα ἔτη. Ὅλαι σχεδὸν αἱ οἰκίαι τοῦ Σταυροδρομίου εἶνε σήμερον λίθιναι· ἀλλὰ κατασκευαζόμεναι αἱ πλεῖσται ἀπὸ ἀρχιτέκτονας ἀδιδάκτους καὶ ἀπείρους, μὴ ἐπιτηρουμένους ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ τὸν τυχόντα, κατακρημνίζονται πολλαὶ, πρὶν ἀκόμη συντελεσθῶσιν, ὅσαι δὲ μείνωσιν ὀρθαὶ δὲν δύνανται ν' ἀντισταθῶσι ποσῶς πρὸς τὰς φλόγας. Τὸ ὕδωρ δὲ, ἰδίως ἐν Σταυροδρομίῳ, οὐ μόνον σπανίζει, ἀλλὰ καὶ ὑπόκειται εἰς αἰσχρὸν μονοπώλιον, καὶ ἐπειδὴ ἔρχεται κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῶν κατὰ τὸ χωρίον Βελγράδιον δεξαμενῶν, τῶν κατεσκευασμένων ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τὸ ὕδωρ καὶ ἐλλείπει ἐντελῶς, ὅταν δὲν πέσωσιν ἄφθονοι βροχαὶ τὸ φθινόπωρον καὶ τὸ ἔαρ. Οἱ μὲν λοιπὸν εὔποροι ἀγοράζουσι τὸ ὕδωρ ἐν βάρει χρυσοῦ, οἱ δὲ πτωχοὶ πίνουσι βόρβορον. Οἱ πυροσβέσται εἶνε πάντοτε μεγάλη συμμορία κακούργων μᾶλλον παρὰ σῶμα τακτικὸν ἐργατῶν· συμμορία συγκροτουμένη ἐξ ἀνθρώπων παντοδαπῶν, ὀνόματι μᾶλλον παρὰ πράγματι ἐξηρτημένων ἐκ τοῦ Σερασκεράτου, ἐξ οὗ δὲν λαμβάνουσιν εἰμὴ μίαν μερίδα ἄρτου. Ἄνευ πείρας, ἄνευ πειθαρχίας, κλέπται, ἐμποιοῦντες ἀποστροφὴν εἰς τὸν λαὸν καὶ φόβον ὅσον καὶ ἡ πυρκαϊὰ, ἣν εἶνε ἀνίκανοι νὰ σβέσωσι, ὑφορώμενοι δὲ ὄχι ἄνευ λόγου καὶ ὡς ἐπιθυμοῦντες τὰς πυρκαϊὰς, ὡς εὐκαιρίας διαρπαγῆς. Ἀντλιῶν ἔνδεια δὲν ὑπάρχει ἀληθῶς, καὶ οἱ Τοῦρκοι ὑπερηφανεύονται δι' αὐτὰς, ὡς θαυμασιώτατα μηχανήματα· πράγματι ὅμως αἱ ἀντλίαι αὗται εἶνε οὐδαμινὰ καὶ γελοῖα πράγματα, χωροῦσαι δωδεκάδα τινὰ λιτρῶν ὕδατος, καὶ ἐπιτήδειαι εἰς τὸ νὰ καταβρέχωσι μᾶλλον κῆπον παρὰ νὰ σβέσωσι πυρκαϊάν. Καὶ ὅμως θὰ ἦτο μέγα εὐτύχημα, ἐὰν, ὑπαρχουσῶν τῶν ἐλλείψεων τούτων, ἔπαυον τὰ ἄλλα κακὰ, ἅτινα εἶνε πολὺ σπουδαιότερα. Πιστευτὸν δὲν εἶνε βεβαίως ὅ,τι πολλοὶ φρονοῦσι, ὅτι δηλ. ἡ Κυβέρνησις ὑπενεργεῖ τὰς πυρκαϊὰς ὅπως εὐρύνῃ τὰς ὁδοὺς, διότι ἡ ζημία καὶ ὁ κίνδυνος τῶν τοιούτων καταστροφῶν θὰ ἦσαν λίαν δυσανάλογοι πρὸς τὰ ἐξ αὐτῶν πλεονεκτήματα· οὐδὲ συμβαίνει πλέον σήμερον ὅ,τι συνέβαινεν ἄλλοτε, τὸ «κόμμα» δηλ. «τῆς ἀντιπολιτεύσεως» νὰ βάλῃ πῦρ εἰς μίαν συνοικίαν τῆς Κωνςαντινουπόλεως διὰ νὰ ἐκφοβίσῃ τὸν Σουλτάνον, ἢ νὰ πυρπολήσῃ ὁ στρατὸς ἓν προάστειον ὅπως ἐπιτύχῃ μίαν αὔξησιν μισθοδοσίας. Ἡ ὑποψία ὅμως, ὅτι αἱ πυρκαϊαὶ προέρχονται πολλάκις ἐκ τῶν ἀποφερόντων ἐξ αὐτῶν κέρδος τι, εἶνε πάντοτε ζωηρὰ, καὶ τὰ πράγματα ἀπέδειξαν συχνότατα, ὅτι ἡ ὑποψία αὕτη δὲν εἶνε ἀνυπόστατος. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ λαὸς διατελεῖ ἐν διηνεκεῖ ἀγωνίᾳ. Φοβεῖται τοὺς ὑδροφόρους, τοὺς ἀχθοφόρους, τοὺς ἀρχιτέκτονας, τοὺς ξυλοπώλας καὶ ἀσβεστοπώλας, μάλιστα δὲ πάντων τοὺς ὑπηρέτας, οἵτινες συναποτελοῦσι τὸν χείριστον συρφετὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὧν οἱ πλεῖστοι εἶνε συνηνωμένοι μὲ κλέπτας, οἵτινες καὶ αὐτοὶ εἶνε συντεταγμένοι εἰς ἑταιρίας καὶ ἐπιτροπὰς, παρ' ὧν ἄλλαι μυστικαὶ ἑταιρίαι ἀγοράζουσι τὰ κλοπιμαῖα πράγματα, καὶ διευκολύνουσι διαφοροτρόπως τὸ ἔγκλημα. Ἡ δ' ἐπιτόπιος ἀστυνομία δεικνύει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τούτους τοιαύτην ἀδυναμίαν, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἐπιείκειαν, ὥστε τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς εἶνε ὅμοια πρὸς τὰ τῆς συνενοχῆς. Οὐδέποτε κατεδικάσθη ἐμπρηστής. Οὐδέποτε οἱ κλέπται μετὰ τὰς πυρκαϊὰς συλλαμβάνονται, οὐδὲ τιμωροῦνται. Ἔτι δὲ σπανιώτερον τὰ πράγματα, ὅσα κατάσχῃ ἡ ἀστυνομία, ἀποδίδονται εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας. Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐπειδὴ εἰς Κωνςαντινούπολιν συῤῥέει ὄχλος συρφετώδης ἐκ πάσης χώρας, ἡ ἐνέργεια τῆς ἀστυνομίας δεσμεύεται μυριοτρόπως καὶ ὑπὸ τῶν διεθνῶν συνθηκῶν, τὰ προξενεῖα διεκδικοῦσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν τοὺς ὁμοεθνεῖς κακούργους, αἱ δίκαι διαρκοῦσιν ἕνα αἰῶνα, πολλοὶ ἔνοχοι δραπετεύουσιν, ὁ φόβος τῆς ποινῆς οὐδαμῶς σχεδὸν χρησιμεύει εἰς χαλιναγώγησιν τῶν κακούργων, καὶ ἡ κατὰ τὰς πυρκαϊὰς διαρπαγὴ θεωρεῖται ὑπ' αὐτῶν ὡς προνομία σιωπηλῶς ἀνεγνωρισμένη ὑπὲρ αὐτῶν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, ὅπως ἄλλοτε ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ ἡ διαρπαγὴ τῶν ἁλισκομένων πόλεων. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ λέξις «πυρκαϊὰ» σημαίνει ἀκόμη διὰ τοὺς κατοίκους τῆς Κωνσταντινουπόλεως «ὅλας συλλήβδην τὰς συμφορὰς», καὶ ἡ κραυγὴ «Γιαγκὴν βὰρ» εἶνε πάντοτε κραυγὴ φοβερὰ, ἐπίσημος, ὀλεθρία, ἣν ἅμα ἐνωτισθεῖσα συνταράττεται μέχρι τῶν ἐσχάτων μυχῶν τῆς καρδίας, ὡς ἂν εἰ ἐνωτίζετο τὸ ἄγγελμα θεηλάτου μάστιγος. Τίς οἶδε δὲ ποσάκις ἀκόμη θὰ εἶνε ἀνάγκη ν' ἀποτεφρωθῇ ἡ μεγάλη μητρόπολις καὶ ν' ἀνοικοδομηθῇ ἐκ τῆς τέφρας της, πρὶν ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς ἐμπήξῃ τὴν σημαίαν του ἐπὶ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Δολμᾶμπαγτσέ.

Ἄλλοτε, ἅμα ἐκρηγνυμένης πυρκαϊᾶς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐὰν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Σουλτάνος εὑρίσκετο ἐν τῷ χαρεμίῳ, τὴν ἀγγελίαν τοῦ κινδύνου ἐκόμιζε πρὸς αὐτὸν ὀδαλίκισσα, ἐνδεδυμένη ὅλη πορφυρᾶ ἀπὸ τοῦ κεφαλοδέσμου μέχρι τῶν σανδαλίων, διατεταγμένη νὰ παρουσιασθῇ πρὸς Αὐτὸν, ὁπουδήποτε καὶ ἂν

εὑρίσκετο, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς προσφιλεστάτης τῶν ὑπ' Αὐτοῦ εὐνοουμένων γυναικῶν. Δὲν εἶχε δὲ νὰ πράξῃ τι ἄλλο παρὰ νὰ παρουσιασθῇ μόνον εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας· τὸ πύρινον χρῶμα τῶν φορεμάτων της ἦτο ἡ σιωπηλὴ ἀγγελία τῆς συμφορᾶς. Ἔ λοιπόν! τίς θὰ ἐπίστευεν, ὅτι ἐκ τόσων καὶ τόσων μεγαλοπρεπῶν ἅμα καὶ φοβερῶν εἰκόνων, ὅσαι ἀναπαρίστανται εἰς τὴν διάνοιάν μου, ὁσάκις συλλογίζομαι τὰς πυρκαϊὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ μορφὴ τῆς ὀδαλίκισσας ταύτης εἶνε ἡ ὑπὲρ πάσας τὰς ἄλλας διασείουσα τὴν καρδίαν μου ὡς καλλιτέχνου; Ἤθελα νὰ ἤμην ζωγράφος διὰ νὰ ζωγραφήσω τὴν εἰκόνα ἐκείνην, καὶ θὰ ἱκετεύσω ὅλους τοὺς ζωγράφους νὰ πράξωσι τοῦτο, μέχρις οὗ εὑρεθῇ τις ἐραστὴς τοῦ θέματος, εἰς ὃν θέλω ὀφείλῃ χάριτας διὰ βίου. Ἰδοὺ δὲ τὸ ἔργον τοῦ καλλιτέχνου: Ἐντὸς θαλαμίσκου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ χαρεμίου, μὲ τάπητας καὶ παραπετάσματα ὁλοσηρικὰ διεσκευασμένου, καὶ διαυγαζομένου ὑπὸ φωτὸς μετριωτάτου, ἐπάνω πλατέος διβανίου, εἰς τὸ πλευρὸν Κιρκασσίας ξανθῆς δεκαπεντούτιδος κατασολίστου ἀπὸ μαργαρίτας, θέλει παρασταθῇ Σελὶμ ὁ Α', ὁ φοβερὸς Σουλτάνος, καθ' ἣν στιγμὴν ἀποσπᾶται ἐκ τῶν ἀγκαλῶν τῆς καδίνας του, καὶ προσηλώνει τοὺς ἐντρόμους του ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς πορφυρενδύτου ὀδαλίκισσας, ἥτις, ἄφωνος, ἀπαισία, ὀρθία ἐπὶ τοῦ κατωφλίου ὡς ἄγαλμα, μὲ ὠχρὸν τὸ πρόσωπον, καὶ ἐκφράζον σέβας ἅμα καὶ τρόμον, φαίνεται ὡς νὰ λέγῃ: — Βασιλεῦ τῶν βασιλέων, ὁ Ἀλλὰχ σὲ καλεῖ καὶ ὁ περιώδυνος λαός σου σὲ ἀναμένει! — καὶ ὑπανεγείρουσα τὸ παραπέτασμα τῆς θύρας δεικνύει εἰς τὸ ἄκρον ἀπόψεως κυανοχρόου, διανοιγομένης πέραν ἑνὸς ἐξώστου, τὴν ἀπέραντον πόλιν καπνίζουσαν.

*
* *

ΤΑ ΤΕΙΧΗ

Τὸν περὶ τὰ ἀρχαῖα τείχη τῆς Σταμποὺλ γῦρον ἠθέλησα νὰ τὸν κάμω μόνος, καὶ συμβουλεύω ὅλους τοὺς Ἰταλούς, ὅσοι θὰ ὑπάγουν εἰς Κωνσταντινούπολιν νὰ μὲ μιμηθοῦν, διότι τὰ μεγάλα ἐρημικὰ ἐρείπια δὲν ἐμποιοῦσι βαθεῖαν καὶ μόνιμον αἴσθησιν εἰμὴ εἰς τὸν ὅστις ἐπιδοθῇ ἀπερισπάστως εἰς τὴν θεωρίαν αὐτῶν, ἀπερισπάστως δὲ καὶ ἐν σιγῇ ἀφεθῇ εἰς τὸν ῥοῦν τῶν ἰδίων αὐτοῦ συλλογισμῶν. Ἐπρόκειτο δὲ νὰ κάμω περίπατον ὡς ἔγγιστα δεκαπέντε ἰταλικῶν μιλίων πεζός, ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, καὶ δι' ὁδῶν ἐρήμων.—Ἴσως— εἶπα πρὸς τὸν φίλον μου — ἡ ἐκ τῆς μοναξίας θλῖψις μὲ καταλάβῃ εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, καὶ σὲ ἐπικαλεσθῶ ὡς ἅγιον· ἀλλ' ἐπὶ τέλους, θέλω νὰ ὑπάγω μόνος.— Ἀνεκούφισα ὀλίγον τὸ βαλάντιόν μου διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν κλέπτης τις περιάστειος ἤθελε θελήσῃ νὰ ἴδῃ ἐντὸς αὐτοῦ· ἔρριψά τι «ἐντὸς τῶν ἀπλήστων σωλήνων», διὰ νὰ δύναμαι νὰ εἴπω ἔπειτα πρὸς ἐμαυτόν:—«Σιώπα, ἀναθεματισμένε λύκε»· — καὶ ἡψάμην τῆς ὁδοιπορίας περὶ τὴν ὀγδόην πρωϊνὴν ὥραν ὑπὸ οὐρανὸν ἀπονιφθέντα ἐκ μικρᾶς τινος κατὰ τὴν νύκτα βροχῆς, ὁδεύσας πρὸς τὴν γέφυραν τῆς Σουλτάνα-Βαλιδές.

Τὸ σχέδιόν μου ἦτο νὰ ἐξέλθω τῆς Σταμποὺλ διὰ τῆς πύλης τῆς συνοικίας τῶν Βλαχερνῶν, νὰ διατρέξω τὴν γραμμὴν τῶν τειχῶν ἀπὸ τοῦ Χρυσοῦ Κέρατος μέχρι τοῦ Ἑπταπυργίου, καὶ νὰ ἐπιστρέψω ἀκολουθῶν τὸ παράλιον τῆς Προποντίδος, περικάμπτων οὕτως ὅλον τὸ μέγα τρίγωνον τῆς μουσουλμανικῆς πόλεως.

Ἐξελθὼν τῆς Πύλης, ἐστράφην πρὸς τὰ δεξιά, καὶ προσεχώρησα εἰς τὴν εὐρεῖαν συνοικίαν, ἥτις καλεῖται *Ἰσταμποὺλ δισαρέ*, ἤτοι ἐξωτερικὴ Σταμποὺλ, καὶ εἶνε μακρὰ ταινία πόλεως, περιλαμβανομένη μεταξὺ τῶν τειχῶν καὶ τοῦ λιμένος, ὁλόκληρος κατεχομένη ὑπὸ οἰκίσκων καὶ ἀποθηκῶν ἐλαίου καὶ ξύλων, πλειστάκις δ' ἀποτεφρωθεῖσα ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς. Μεταξὺ τῶν στενωπῶν καὶ τῆς ὄχθης τοῦ Κερατίου κόλπου, ἧς κατὰ μῆκος ἐκτείνεται σειρὰ μικρῶν ἐπινείων καὶ ὅρμων, μεστῶν πλοίων καὶ λέμβων, ὑπάρχει ἀδιάκοπος τύρβη ἀχθοφόρων, ὄνων καὶ καμήλων, παράδοξον μίγμα ὄχλου παραδόξου καὶ πραγμάτων ῥυπαρῶν, ὠρυγμὸς ἀκατάληπτος, ὅστις μεταφέρει τὴν διάνοιαν εἰς τοὺς θαυμαστοὺς ἐκείνους λιμένας τῆς θαλάσσης τῆς Ἰνδικῆς καὶ Κίνας, ὅπου συναντῶνται οἱ λαοὶ καὶ τὰ ἐμπορεύματα δύο ἡμισφαιρίων. Τὰ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τῆς πόλεως τείχη ἔχουσιν ὕψος ἀνθρώπου πενταπλάσιον, εἶνε μ' ἐπάλξεις, καὶ ἀνὰ πᾶν ἑκατοστὸν βῆμα ὑψοῦνται πυργίσκοι τετράγωνοι, πολλαχοῦ δὲ εἶνε τὰ τείχη ἠρειπωμένα· ἀλλὰ τὸ μέρος τοῦτο τῶν τειχῶν εἶνε τὸ ἥκιστα ἀξιοσημείωτον καὶ ὡς πρὸς τὴν τέχνην καὶ ὡς πρὸς τὰς ἀναμνήσεις. Διῆλθον τὴν συνοικίαν τοῦ Φαναρίου, ἀκολουθῶν τὸ παράλιον ἀνάμεστον ὀπωροπωλείων, ζαχαροπωλείων, ῥακοπωλείων, ῥοσολιοπωλείων, καὶ μαγειρείων ὑπαίθρων, ἐν τῷ μέσῳ ὡραίων ναυτῶν ἑλλήνων ἐχόντων στάσεις ὁμοίας πρὸς τὰς τῶν ἀρχαίων αὐτῶν θεοτήτων· περιῆλθον τὴν εὐρυτάτην ἑβραϊκὴν συνοικίαν· διέτρεξα τὴν σιωπηλὴν συνοικίαν τῶν Βλαχερνῶν, καὶ ἐπὶ τέλους ἐξῆλθον τῆς πόλεως διὰ τῆς πύλης τῆς καλουμένης *Ἐγρὶ-καπού*, ὀλίγον μακρὰν τῆς ὄχθης τοῦ Κερατίου κόλπου. Ταῦτα ἐρρέθησαν εὐκόλως ἐνταῦθα· ἀλλ' ἡ ὁδοιπορία αὕτη εἶνε μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας, ἄλλοτε μὲ ἀνηφόρους καὶ ἄλλοτε μὲ κατηφόρους, ἐπὶ λιθοστρώτων ἀπεράντων, διὰ στενωπῶν ἀτελευτήτων, ὑπὸ θόλους ζοφερούς, διὰ μέσου ἀπειρομεγέθων ἐρημικῶν χωρίων, ὅπου ἄλλη φωνὴ δὲν ἀκούεται παρὰ ἡ ἐκ τῆς ἄκρας τῶν μιναρέδων τοῦ τζαμίου τοῦ Σελίμ. Ἀφ' οὗ φθάσῃ τις εἰς μέρος τι, παύει πλέον νὰ βλέπῃ πρόσωπα καὶ ἐνδύματα φραγκικά· μετὰ τοῦτο ἀφανίζονται οἱ εὐρωπαϊστὶ οἰκίσκοι,

ἀκολούθως τὸ λιθόστρωτον, μετέπειτα αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν ἐργαστηρίων, μετέπειτα αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν ὁδῶν, καὶ ἐπὶ τέλους πᾶς ἦχος ἐργασίας. Ὅσῳ δὲ μᾶλλον προχωρεῖ τις, τόσῳ μᾶλλον καὶ τῶν σκύλλων τὸ βλέμμα γίνεται βλοσυρώτερον, καὶ τὸ τῶν τουρκοπαίδων τολμηρότερον, καὶ ἀποκρύπτουσιν ἐπιμελέστερον τὸ πρόσωπόν των αἱ Τούρκισσαι, μέχρις οὗ ἐπὶ τέλους εὑρίσκεταί τις ἐν πλήρει ἀσιατικῇ βαρβαρότητι, καὶ ἡ ὁδοιπορία, ἥτις συνετελέσθη ἐντὸς δύο ὡρῶν, νομίζεις ὅτι διήρκεσε δύο ἡμέρας.

Ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ Ἐγρὶ-καπού, ἐστράφην ἀριστερᾷ καὶ εἶδα ἀπροσδοκήτως ἓν εὐρύτατον τμῆμα τῶν περιφήμων τειχῶν, ἅτινα ὑπερασπίζουσι τὴν Σταμποὺλ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης μέχρι σήμερον παρῆλθον τρία ἔτη· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν δύναμαι ν'ἀναπολήσω εἰς τὴν μνήμην ἄνευ αἰσθήματος ζωηροτάτου θαυμασμοῦ. Ἀγνοῶ εἰς ποῖον ἄλλο μέρος τῆς Ἀνατολῆς εὑρίσκονται οὕτω συνηνωμένα τὸ μεγαλεῖον τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων, τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως, ἡ δόξα τῶν αἰώνων, ἡ σεμνὴ ἐπισημότης τῶν ἀναμνήσεων, ἡ ἐκ τῶν ἐρειπίων θλῖψις, καὶ τῆς φύσεως τὰ κάλλη. Εἶνε θέα, ἐμπνέουσα ὁμοῦ θαυμασμόν, σέβας καὶ τρόμον· θέαμα ἄξιον μιᾶς ῥαψῳδίας τοῦ Ὁμήρου. Ἅμα ὡς ἀποβλέψῃ τις εἰς τὸ θέαμα τοῦτο, ἀποκαλύπτεται τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνακράζει: — Δόξα! — ὡς ἐὰν ἔχῃ ἐνώπιον αὐτοῦ σειρὰν ἀτελεύτητον γιγαντείων ἡρώων ἠκρωτηριασμένων.

Ὁ περίβολος τῶν τειχῶν καὶ τῶν ὑπερμεγέθων πύργων ἐκτείνεται ἐπ' ἀθέατον, ἀνερχόμενος καὶ κατερχόμενος κατὰ τὰ ἑκάστοτε συναντῶντα ὑψώματα καὶ κοιλώματα τῆς γῆς, εἶνε δὲ ἡ ἀνωμαλία αὕτη τόσον μεγάλη, ὥστε ἀλλοῦ μὲν νομίζεις ὅτι τὰ τείχη ἐγκαταχωννύονται ἐντὸς τῆς γῆς, ἀλλοῦ δὲ ὅτι καταστέφουσι τὴν κορυφὴν ὄρους. Ποικίλλει δὲ μεγάλως καὶ τὸ σχῆμα τῶν ἐρειπίων, καὶ τὸ χρῶμα τὸ σοβαρὸν καὶ αὐστηρὸν αὐτῶν, ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ μελανωποῦ καὶ σχεδὸν μέλανος καὶ ἀπολῆγον εἰς τὸ κίτρινον καὶ σχεδὸν χρυσοῦν, καὶ πληροῖ ταῦτα πάντα βλάστησις ὑλομανὴς βαθυπράσινος, ἀναῤῥιχωμένη εἰς τὰ τείχη, καταπίπτουσα πάλιν ἐκεῖθεν κατὰ στεφάνας ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων καὶ ἀπὸ τῶν πολεμιστρῶν, ἀνέρπουσα κατὰ λοφιὰς ὑψηλὰς εἰς τὰς ἄκρας τῶν πύργων, καταπυκνουμένη εἰς πυραμίδας ὑψηλοτάτας, καταπίπτουσα ἐν εἴδει καταῤῥακτῶν ἀπὸ τῶν μεταξὺ τῶν πύργων τειχῶν, κατακαλύπτουσα ῥήγματα, ῥωγμὰς καὶ χάνδακας, καὶ προχωροῦσα ἕως εἰς τὸν δρόμον. Ὑπάρχουσι δὲ τρία τείχη συναποτελοῦντα ὥς τινα κλίμακα γιγάντειον ἐρειπίων· τὸ ἐσωτερικὸν τεῖχος, τὸ καὶ ὑψηλότερον, ἔχον κατὰ διαλείμματα βραχέα καὶ ἴσα ὑψηλοὺς τετραγώνους πύργους· τὸ μεσαῖον, ὠχυρωμένον μὲ μικροὺς στρογγύλους πύργους, καὶ τὸ ἐξωτερικόν, τὸ καὶ ταπεινότερον, προφυλαττόμενον ὑπὸ τάφρου πλατυτάτης καὶ βαθυτάτης, ἥτις κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐπληροῦτο ὕδατος ἐκ τοῦ Κερατίου κόλπου καὶ ἐκ τῆς Προποντίδος, νῦν δὲ καλύπτεται ὑπὸ χόρτων καὶ φρυγάνων. Ὅλα ταῦτα τὰ τείχη εἶνε καὶ σήμερον σχεδὸν ὁποῖα καὶ τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἁλώσεως· διότι ὀλίγιστα πράγματα εἶνε αἱ ἐπισκευαὶ τοῦ Μωάμεθ καὶ Βαγιαζὴτ τοῦ Β'. Ἀκόμη καὶ σήμερον φαίνονται τὰ ῥήγματα, ὅσα ἤνοιξαν τὰ ἀπειρομεγέθη κανόνια τοῦ Ὀρβάνου, τὰ ἴχνη τῶν προσβολῶν τῶν κριῶν καὶ καταπελτῶν, τὰ ῥήγματα τὰ ἐκ τῶν ὑπονόμων, καὶ ὅλα τὰ σημεῖα, ὅσα δηλοῦσι τὰ μέρη ὅπου ἐπεχειρήθησαν αἱ μανιωδέστεραι ἔφοδοι καὶ ἀντετάχθη ἡ πλέον ἀπηλπισμένη ἄμυνα. Οἱ στρογγύλοι πύργοι τοῦ μεσαίου τείχους εἶνε σχεδὸν ὅλοι κατηρειπωμένοι μέχρι βάσεως· οἱ πύργοι τῶν ἐσωτερικῶν τειχῶν σχεδὸν ὅλοι ὀρθοί, ἀλλ' ἄνευ ἐπάλξεων, ἠκρωτηριασμένοι, καὶ ἀπολεπτυνθέντες τὴν κορυφὴν αὐτῶν, ὡς κορμοὶ δένδρων ὑπερμεγέθεις ἀποξυνθέντες διὰ πελέκεως, διεῤῥηγμένοι δὲ ἀπὸ κορυφῆς μέχρι βάσεως, ἢ διεσκαμμένοι κατὰ τὴν βάσιν ὡς σκόπελοι καταφαγωμένοι ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Τεμάχια ἀπειρομεγέθη τοῦ τείχους, κατακρημνισθέντα ἀπὸ τῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν πύργων τειχῶν, πληροῦσι τὸν διάμεσον χῶρον τοῦ μεσαίου τείχους, τὸν πρὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ τὴν τάφρον. Μικραὶ στενωποὶ ἕρπουσι μεταξὺ τοῦ χλίδου καὶ τῶν χόρτων καὶ ἀφανίζονται εἰς τὴν βαθεῖαν σκιὰν τῆς ὑπερκειμένης βλαστήσεως, ἀνὰ μέσον τῶν μεγάλων λίθων τῶν τειχῶν καὶ τῶν χασμάτων τῆς ἐκ τῶν κατακρημνισθέντων τειχῶν ἀπογυμνωθείσης γῆς. Ἑκάστη μοῖρα προμαχῶνος, περιλαμβανομένου μεταξὺ δύο πύργων, εἶνε εἰκὼν ἐκπληκτικὴ ἐρειπίων καὶ βλαστήσεως, πλήρης μεγαλειότητος καὶ μεγαλοπρεπείας. Τὰ πάντα εἶνε κολοσσιαῖα, ἄγρια, λάσια, ἀπειλητικά, καὶ φέροντα τὸν χαρακτῆρα κάλλους μεγαλοπρεποῦς ἅμα καὶ θλιβεροῦ, ἐμπνέοντος σεβασμόν. Νομίζει τις ὅτι βλέπει ἅλυσιν ἀτελεύτητον φρουρίων τιμαριωτικῶν, ἢ τὰ λείψανα τῶν θαυμασίων ἐκείνων τειχῶν, ἅτινα περιέβαλλον τὰ μεγάλα καὶ μυθικὰ κράτη τῆς ἀσιατικῆς Ἀνατολῆς. Ἡ Κωνσταντινούπολις τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος ἀφανίζεται, καὶ ἀναφαίνεται ἡ πόλις τῶν Κωνσταντίνων· ἀναπνέεις τὸν ἀέρα τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος· ὅλοι οἱ διαλογισμοὶ φέρονται πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἀπειρομεγέθους ἁλώσεως, καὶ ὁ θεατὴς μένει πρὸς στιγμὴν ἔκθαμβος καὶ κατάπληκτος.

Ἡ πύλη, δι' ἧς εἶχα ἐξέλθῃ, καλουμένη ὑπὸ τῶν Τούρκων *Ἐγρὶ-Καπού*, ἦτο ἡ περιώνυμος πύλη Καλιγαρία, δι' ἧς εἰσήλασε θριαμβεύων ὁ Ἰουστινιανός, καὶ δι' ἧς κατόπιν εἰσέβαλεν ὁ Ἀλέξιος Κομνηνός, ὅπως καταλάβῃ τὸν θρόνον. Ἐνώπιον αὐτῆς ὑπάρχει νεκροταφεῖον μουσουλμα-

νικόν. Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς πολιορκίας ἐστάλη ἐκεῖ τὸ ὑπερμέγεθες κανόνιον τοῦ Ὀρβάνου, οὗτινος πέριξ εἰργάζοντο τριακόσιοι πυροβοληταί, καὶ ὅπερ μόλις ἠδύναντο νὰ μετακινήσωσιν ἑκατὸν βόες. Τὴν Πύλην ὑπερησπίζετο κατὰ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ἐκτεινομένης μέχρι τοῦ Κερατίου Κόλπου, Θεόδωρος ὁ Καρυστηνὸς καὶ ὁ Ἰωάννης Γράντ. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ μέρους μέχρι τῆς Προποντίδος δὲν ὑπάρχει πλέον οὔτε προάστειον οὔτε οἰκίαι, ἡ ὁδὸς προχωρεῖ εὐθεῖα μεταξὺ τῶν τειχῶν καὶ τῆς πεδιάδος, καὶ οὐδὲν ὑπάρχει τὸ φέρον ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ἐρειπίων. Ἐφ' ἱκανὸν διάστημα ὡδοιπόρουν μεταξὺ δύο κοιμητηρίων, τοῦ μὲν ἀριστερόθεν χριστιανικοῦ, ὑπὸ τὰ τείχη, τοῦ δὲ δεξιόθεν μωαμεθανικοῦ, εὐρυτάτου καὶ σκιαζομένου ὑπὸ δάσους κυπαρίσσων. Ὁ ἥλιος ἔκαιεν, ἡ ὁδὸς προεξετείνετο ἐνώπιόν μου λευκὴ καὶ μονήρης, καὶ ἀνυψουμένη ἐκ διαλειμμάτων, διεσταύρωνεν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν τὸν καθαρότατον οὐρανόν. Καὶ ἔνθεν μὲν διεδέχοντο οἱ πύργοι τοὺς πύργους, ἔνθεν δὲ οἱ τάφοι τοὺς τάφους. Δὲν ἤκουά τι ἄλλο παρὰ τὸν ἔρρυθμον ἦχον τῶν βημάτων μου καὶ ἐκ διαλειμμάτων τὸν κρότον σαύρας τρεχούσης μεταξὺ τῶν χόρτων. Ὥδευσα οὕτως ἐφ' ἱκανὸν διάστημα τόπου, μέχρις οὗ ἔφθασα ἀπροσδοκήτως ἐνώπιον ὡραίας πύλης τετραγώνου, ἐχούσης ὑπεράνω αὐτῆς μεγάλην ἁψῖδα καὶ εἰς τὰ πλάγιά της δύο μεγάλους ὀκταγώνους πύργους. Ἦτο ἡ πύλη τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἡ Πολύανδρος τῶν Ἑλλήνων, ἐκείνη, ἥτις ἐν ἔτει 625 μ. Χ. ἐπὶ Ἡρακλείου ὑπέστη τὴν φοβερὰν σύγκρουσιν τῶν Ἀβάρων, τὴν ὁποίαν ἀκολούθως ὑπερήσπισαν οἱ ἀδελφοὶ Παῦλος καὶ Ἀντωνῖνος Τρωΐλος οἱ Βοχιάρδοι κατὰ τοῦ κατακτητοῦ Μωάμεθ τοῦ Β', καὶ δι' ἧς ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἐγίνοντο αἱ ἔξοδοι καὶ αἱ θριαμβευτικαὶ εἴσοδοι τῶν μουσουλμανικῶν στρατῶν. Οὔτε ἔμπροσθεν οὔτε ὀπίσω ὑπῆρχε ψυχὴ ζῶσα. Αἴφνης ὅμως ἐξῆλθον ἐκεῖθεν καλπάζοντες δύο ἱππεῖς τοῦρκοι, μὲ περιετύλιξαν εἰς νέφος κονιορτοῦ, καὶ ἠφανίσθησαν εἰς τὴν ὁδὸν Ἀδριανουπόλεως· μεθ' ὃ ἐπῆλθεν ἡ προτέρα σιωπή.

Ἐκεῖθεν, στρέψας τὰ νῶτα πρὸς τὰ τείχη, προεχώρησα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Ἀδριανουπόλεως, κατέβην εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Λύκου, ἀνέβην εἰς ὕψωμά τι, καὶ εὑρέθην ἐνώπιον τοῦ εὐρυτάτου κυματοειδοῦς καὶ ξηροῦ πεδίου Δαοὺδ πασᾶ, ὅπου ἔστησε τὸ στρατηγεῖόν του Μωάμεθ ὁ Β'. κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐστάθην ἀκίνητος ὀλίγας στιγμὰς ἐκεῖ, στρέφων τὸ βλέμμα πέριξ καὶ κρατῶν τὴν χεῖρα ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς διὰ ν' ἀναζητήσω τὰ ἴχνη τῶν αὐτοκρατορικῶν σκηνωμάτων, καὶ ν' ἀναπαραστήσω πρὸς ἐμαυτὸν τὸ μέγα καὶ ξένον θέαμα, ὅπερ θὰ παρίστα ὁ χῶρος ἐκεῖνος περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔαρος τοῦ 1453. Ἐκεῖ κυρίως συνέρρεεν ὡς εἰς τὴν καρδίαν αὐτῆς ἡ ζωὴ ὅλου ἐκείνου τοῦ ἀπειραρίθμου στρατοῦ, ὅστις περιέσφιγγεν εἰς τὴν φοβερὰν αὐτοῦ ἀγκάλην τὴν ἐπιθάνατον πόλιν. Ἐκεῖθεν ἐξεδίδοντο αἱ κεραυνοβόλοι διαταγαί, αἵτινες ἐκίνουν τοὺς βραχίονας ἑκατοντακισχιλίων ἐργατῶν, οἵτινες ἔσυρον διὰ τῆς ξηρᾶς διακόσια κάτεργα ἀπὸ τοῦ ὅρμου τοῦ Βεσίκ-τασὶ εἰς τὸν ὅρμον τοῦ Κασὴμ-πασσᾶ, αἵτινες κατεβίβαζον εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς στρατοὺς ὑπονομευτῶν Ἀρμενίων, αἵτινες ἐξαπέλυον ἐξ ἑκατὸν μερῶν τὰ τάγματα τῶν κηρύκων, ὅπως ἀναγγείλωσι τὴν ὥραν τῆς ἐφόδου, καὶ ἔτεινον ἐν διαστήματι χρόνου, ὅσος ἀπαιτεῖται ὅπως περιστρέψῃ τις τὰ σφαιρίδια κομβολογίου, τριακοσίας χιλιάδας τόξων καὶ ἐξεγύμνουν τριακοσιακισχιλίας σπάθας. Ἐκεῖ συνηντῶντο οἱ ὠχροὶ ἀπεσταλμένοι τοῦ Κωνσταντίνου μὲ τοὺς Γενουαίους τοῦ Γαλατᾶ, ἐλθόντας ἐκεῖ πρὸς πώλησιν τοῦ ἐλαίου, ὅπερ ἐχρειάζετο ὅπως δροσισθῶσι τὰ κανόνια τοῦ Ὀρβάνου, καὶ μὲ τοὺς προσκόπους μουσουλμάνους, οἵτινες κατεσκόπευον ἀπὸ τῆς παραλίας τῆς Προποντίδος μὴ ἐπιφανῶσί που εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὁρίζοντος οἱ εὐρωπαϊκοὶ στόλοι φέροντες τὴν τελευταίαν βοήθειαν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸ τελευταῖον προπύργιον τῶν Κωνσταντίνων. Ἐκεῖ ὑπῆρχε μυρμηκιὰ ὁλόκληρος ἀρνησιθρήσκων χριστιανῶν, τυχοδιωκτῶν ἀσιατῶν, γερόντων σεΐχιδων, δερβίσιδων κατίσχνων, κατεξεσχισμένων, καὶ ἠλαττωμένων ἐκ τῶν μακρῶν πορειῶν, οἵτινες ὑπήγαινον καὶ ἤρχοντο ἀνήσυχοι πέριξ τῶν σκηνῶν τεσσαρεσκαιδεκακισχιλίων Γενιτσάρων, μεταξὺ σειρῶν ἀτελευτήτων ἵππων ἐπισεσαγμένων, ὑψηλῶν καμήλων ἀκινήτων, καταπελτῶν καὶ μυδροβόλων συντετριμμένων, τεμαχίων κανονίων διερρηγμένων, καὶ πυραμίδων ὑπερμεγέθων μύδρων ἐκ γρανίτου, διασταυρούμενοι μὲ συνοδίας στρατιωτῶν κατεσκονισμένων, οἵτινες μετεκόμιζον ἀνὰ δύο ἀπὸ τῶν τειχῶν πρὸς τὴν ἀναπεπταμένην πεδιάδα πτώματα παραμορφωμένα καὶ τραυματίας ὠρυομένους, διὰ μέσου νέφους ἀδιακόπου καπνοῦ. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν σκηνῶν τῶν Γενιτσάρων ὑψοῦντο αἱ ποικιλόχρωμοι σκηναὶ τῆς Αὐλῆς, καὶ ὑπεράνωθεν αὐτῶν ἡ πορφυρᾶ σκιὰς Μωάμεθ τοῦ Β'. Κατὰ πᾶσαν δὲ πρωΐαν, ἅμα τῆς ἠοῦς ὑποφωσκούσης, ἦτο αὐτὸς ἐκεῖ ὀρθὸς πρὸ τῆς θύρας τῆς σκιάδος του, ὠχρὸς ἐκ τῆς ἀνησύχου ἀγρυπνίας τῆς νυκτός, μὲ τὸ μέγα σαρίκιόν του κεκοσμημένον μὲ κιτρίνην πτερωτὴν λοφιὰν καὶ τὸ μακρὸν αἱματόχρουν καφτάνιόν του, προσηλῶν τὸ ἀέτειον βλέμμα του ἐπὶ τῆς μεγαλοπόλεως, ἥτις ἐξετείνετο ἐνώπιόν του, βασανίζων μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὴν πυκνὴν αὐτοῦ μαύρην γενειάδα, καὶ μὲ τὴν ἄλλην τὴν ἀργυρᾶν λαβὴν τοῦ κυρτοῦ του ἐγχειριδίου. Ἐγγὺς αὐτοῦ ἦτο ὁ Ὀρβάνος, ὁ ἐφευρέτης τοῦ θαυμασίου κανονίου, ὅπερ ἔμελλεν ἐκρηγνύμενον μετ' ὀλίγας ἡμέρας νὰ ἐκσφενδονήσῃ τὰ ὀστᾶ του ἕως εἰς αὐτὴν τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἱπποδρόμου· ὁ ναύαρχος Μπαλτᾶ-ὀγλοῦς, τεταραγμένος

ἤδη ἐκ τοῦ προαισθήματος τῆς ἥττης του, ἥτις ἔκαμε νὰ πέσῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς του ἡ χρυσῆ ῥάβδος τοῦ Μεγάλου Κυρίου· ὁ παράτολμος διοικητὴς τοῦ Ἐπεπολὶν, τοῦ μεγάλου κινητοῦ φρουρίου, ἐπεστεμμένου μὲ πύργους καὶ καταφράκτου μὲ σιδηρᾶς ἀκάνθας, ὅπερ κατέπεσεν ἀκολούθως ἀποτεφρωμένον πρὸ τῆς πύλης τοῦ Ἁγίου Ῥωμανοῦ· στεφάνη νομομαθῶν καὶ ποιητῶν μὲ χαλκόχρουν τὴν μορφὴν ἐκ τοῦ ἡλίου ἑκατὸν μαχῶν· συνοδία πασάδων μὲ μέλη σκεπασμένα ἀπὸ πληγὰς καὶ καφτάνια κατεξεσχισμένα ἀπὸ τὰ βέλη· στίφος Γενιτσάρων γιγαντιαίων, κρατούντων γυμνὰ ξίφη καὶ τσαούσιδων ὡπλισμένων μὲ χαλυβδίνας ῥάβδους, ἑτοίμων νὰ ῥίψωσι χαμαὶ τὰς κεφαλὰς καὶ νὰ κατασπαράξωσι τὰς σάρκας τῶν ἀνταρτῶν καὶ τῶν δειλῶν· ὅλον τὸ ἄνθος τῆς ἀτελευτήτου ἐκείνης ἀσιατικῆς πληθύος, τῆς πλήρους νεότητος, ἀγριότητος καὶ ῥώμης, ἥτις ἵσατο ἐκεῖ ὅπως κατακυλισθῇ ὡς χείμαῤῥος πυρὸς καὶ σιδήρου εἰς τὰ γεγηρακότα λείψανα τοῦ βυζαντινοῦ Κράτους· ὅλοι δὲ οὗτοι, ἀκίνητοι ὡς ἀγάλματα, καταυγαζόμενοι ἀπὸ τὰς πρώτας ῥοδοχρόους ἀκτῖνας τῆς αὐγῆς, ἔβλεπον εἰς τὸν ὁρίζοντα τοὺς χιλίους ἀργυροῦς θόλους τῆς πόλεως τῆς ἐπηγγελμένης ὑπὸ τοῦ Προφήτου, ὑποκάτω τῶν ὁποίων κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἀντήχουν αἱ δεήσεις καὶ οἱ ὀλοφυρμοὶ λαοῦ ἀνάνδρου. Ἔβλεπα τὰ πρόσωπα, τὰς στάσεις, τὰ ἐγχειρίδια, τὰς πτυχὰς τῶν μανδυῶν καὶ τῶν καφτανίων, καὶ τὰς μεγάλας σκιὰς, αἵτινες προεξετείνοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κατεσκαμμένου ἀπὸ τοὺς τροχοὺς τῶν κανονίων καὶ τῶν πύργων. Ἀλλ' αἴφνης καὶ διὰ μιᾶς οἱ ὀφθαλμοί μου ἔπεσον ἐπὶ μεγάλου τινὸς λίθου, ἐμπεπηγμένου κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὴν γῆν, μόλις δ' ἀνέγνωσα χονδροειδῆ τινα ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφὴν, καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ μεγάλη εἰκὼν ἠφανίσθη διὰ μιᾶς ὥς τις ὀπτασία φαντασμαγορική, καὶ εἶδα τότε διασκορπισμένους εἰς τὴν γυμνὴν πεδιάδα φαιδρὸν πλῆθος εὐζώνων τῶν Οὐϊκενῶν (**Vincennes**), ζουάβους καὶ στρατιώτας τοῦ πεζικοῦ μὲ κόκκινα πανταλόνια, καὶ εἶδα τὸν στρατάρχην Σαίντ-Ἀρνὼ, Κανροβὲρτ, Φορέϋ, Ἐσπινάσς, Πελισσιέ· ἀνεγνώρισα χίλια πρόσωπα καὶ χίλια χρώματα ζῶντα ἐν τῇ μνήμῃ μου, καὶ προσφιλῆ εἰς τὴν καρδίαν μου ἀπ' αὐτῆς μου τῆς παιδικῆς ἡλικίας . . . καὶ ἀνέγνωσα πάλιν μετ' αἰσθήματος ἀνεκφράστου ἐκπλήξεως καὶ ἡδονῆς τὴν πτωχὴν ἐκείνην ἐπιγραφήν. Ἔλεγε δὲ : — **Eugène Saccard, caporal dans le 22e léger, 16 Juin, 1854.** (Εὐγένιος Σακκὰρδ, δεκανεὺς εἰς τὸ 22ον τῶν εὐζώνων, 16 Ἰουνίου 1854).

Ἐκεῖθεν ἐπανῆλθον ἐκ νέου εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Λύκου, καὶ διελθὼν αὐτὴν, ὑπέστρεψα εἰς τὴν παρὰ τὸ τεῖχος ὁδὸν, πάντοτε ἐρημικὴν, καὶ πάντοτε ἀνελισσομένην μεταξὺ ἐρειπίων καὶ νεκροταφείων. Διέβην ἐνώπιον τῆς ἀρχαίας στρατιωτικῆς πύλης, τῆς καλουμένης Πέμπτης, συντετειχισμένης νῦν· διῆλθον ἄλλην μίαν φορὰν τὸν Λύκον, ὅστις εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν κατὰ τοῦτο τὸ μέρος, καὶ ἔφθασα ἐπὶ τέλους εἰς τὴν πύλην τὴν ἐπιλεγομένην τοῦ Κανονίου (Τὸπ-καποῦ), ἤτοι τοῦ μεγάλου κανονίου τοῦ Ὀρβάνου, ὅπερ ἦτο ἐστημένον πρὸ τῆς πύλης ταύτης, καθ' ἧς ἔστρεψεν ἐκ νέου τὴν τελευταίαν του ἔφοδον ὁ στρατὸς τοῦ Μωάμεθ. Ἀνυψώσας δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ τείχους, εἶδα ὄπισθεν τῶν ἐπάλξεων φρικώδεις τινὰς μαύρας μορφὰς, μὲ ἀναφυρμένας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, αἵτινες μὲ προσέβλεπον μετὰ θάμβους. Ἔμαθα δ' ἀκολούθως ὅτι ἐνεφώλευεν ἐκεῖ φυλὴ ἀτσιγγάνων, προσπηγνύουσα τὰς καλύβας της εἰς τὰς ῥωγμὰς τῶν τειχῶν καὶ τῶν πύργων. Ἐνταῦθα δὲ τὰ ἴχνη τῆς πάλης εἶνε ἀληθῶς γιγάντεια καὶ μεγαλοπρεπῆ : τὰ τείχη ἐξεντερισμένα, οὕτως εἰπεῖν, διάτρητα ὡς τὸ κόσκινον, συντετριμμένα· οἱ πύργοι κατὰ τὸ ἥμισυ κατεστραμμένοι καὶ ἄμορφοι, τὰ διάμεσα τῶν τειχῶν τεθαμμένα ὑπὸ ὄρη ἐρειπίων, αἱ πολεμίστραι διεῤῥηγμέναι, τὸ ἔδαφος ἀνατετραμμένον, ἡ τάφρος πλήρης συντριμμάτων κολοσσιαίων, ἅτινα φαίνονται ὡς ὄγκοι βράχων κατακρημνισθέντων ἔκ τινος ὄρους. Ἡ φοβερὰ μάχη νομίζεις ὅτι συνήφθη χθὲς, καὶ τὰ ἐρείπια ἀφηγοῦνται κάλλιον τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς τὴν φρικώδη καταστροφὴν, ἧς παρέστησαν αὐτόπται μάρτυρες. Αὐτὸ δὲ τοῦτο, μὲ μικράν τινα διαφορὰν, συνέβη καὶ ἐνώπιον ὅλων τῶν πυλῶν καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν τειχῶν. Ἡ μάχη ἤρχισεν ἕωθεν. Ὁ ὀθωμανικὸς στρατὸς ἦτο διῃρημένος εἰς τέσσαρας ἀπειρομεγέθεις φάλαγγας, καὶ προηγοῦντο αὐτοῦ ἑκατὸν χιλιάδες ἐθελοντῶν, ἀποτελούντων ἀπέραντον προφυλακὴν προωρισμένην διὰ τὸν θάνατον. Ὅλα ταῦτα τὰ σώματα τοῦ κανονίου, ὁ στασιώδης οὗτος καὶ παράτολμος συρφετὸς Ταττάρων, Καυκασίων, Ἀράβων καὶ Μαύρων, ὁδηγούμενος ἀπὸ σεΐχιδες, ἐξοτρυνόμενος ἀπὸ δερβίσιδες, ὠθούμενοι πρὸς τὰ πρόσω μὲ τὸ βούνευρον ἀπὸ στρατὸν ὅλον τσαούσιδων, ἐξεσφενδονήθη πρῶτος πρὸς τὴν ἔφοδον, φορτωμένος μὲ χῶμα καὶ δέσμην ξύλων, συναποτελῶν μίαν μόνην ἅλυσιν, καὶ ἐκβάλλων μίαν μόνην ὠρυγὴν ἀπὸ τῆς Προποντίδος μέχρι τοῦ Κερατίου κόλπου. Φθάσαντας εἰς τὸ ἄκρον τῆς τάφρου χάλαζα σιδήρου καὶ λίθων τοὺς σταματᾷ καὶ τοὺς κατακόπτει· πίπτουσι καθ' ἑκατοντάδας, κατασυντριβόμενοι ὑπὸ τῶν ῥιπτομένων λίθων, διατρυπώμενοι ἀπὸ τὰ βέλη, κεραυνοβολούμενοι ἀπὸ τὰς σφαίρας, καιόμενοι ἀπὸ τὰς φλόγας τῶν μυδροβόλων, γέροντες, παῖδες, δοῦλοι, κλέπται, ποιμένες, ὄλεθροι· ἄλλα σμήνη, ὠθούμενα ἀπὸ σμήνη ἀπώτερα, τοὺς διαδέχονται· ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἡ τάφρος καὶ αἱ ὄχθαι της σκεπάζονται ἀπὸ σωροὺς πτωμάτων, ἀπὸ μέλη ἀσπαίροντα, ἀπὸ σαρκία καθῃμαγμένα, τόξα καὶ ἀκινάκας· ἐπὶ τούτων δὲ διέρχονται ἄλλοι ἀνθρώπινοι χείμαῤῥοι μυκώ-

μενοι, καὶ τρέχουσι νὰ θραυσθῶσι καὶ καθημαχθῶσιν εἰς τοὺς πρόποδας τῶν τειχῶν καὶ τῶν πύργων, ὑπὸ χάλαζαν πυκνοτέραν ἀκοντίων καὶ λίθων, ἐντὸς νέφους πυκνοῦ, ὅπερ ἀποκρύπτει τείχη, προμάχους τειχῶν, νεκροὺς, καὶ τὴν ὁδόν· μέχρις οὗ χίλιαι ὀθωμανικαὶ σάλπιγγες ῥίπτουσι τὰ ἄγριά των σαλπίσματα εἰς τὸν πάταγον τῆς μάχης, καὶ ἡ μεγάλη προφυλακὴ κατὰ τὸ ἥμισυ ἠλαττωμένη καὶ καθημαγμένη ὑποχωρεῖ ἀτάκτως καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν. Τότε ὁ Μωάμεθ ἐξαπολύει πρὸς τὴν ἔφοδον τὸ κύριον σῶμα τοῦ στρατοῦ του. Τρεῖς μεγάλαι στρατιαὶ, τρεῖς ποταμοὶ ἀνθρώπινοι, ὁδηγούμενοι ὑπὸ ἑκατὸν πασάδων, μὲ χιλίας σημαίας κυματιζούσας πρὸ αὐτῶν, προχωροῦσιν, ἐκτείνονται, καλύπτουσι τὰ ὑψώματα, πλημμυροῦσι τὰς κοιλάδας, καταβαίνουσιν ἐγείροντες κρότον φοβερὸν ἐκ τῶν σαλπισμάτων, τῶν τυμπανισμάτων καὶ τῆς κλαγγῆς τῶν ὅπλων, καὶ ἐκβάλλοντες κραυγήν: —*Λὰ ἰλλὰ ἰλλαλλάχ!* —ἥτις ἀντηχεῖ ὡς ἔκρηξις κεραυνοῦ ἀπὸ τοῦ Κερατίου κόλπου ἕως εἰς τὸ Ἑπταπύργιον, τρέχουν καὶ ὑπάγουσι νὰ ῥιφθῶσι κατὰ τῶν τειχῶν ὡς ὠκεανὸς τρικυμιώδης κατὰ σκοπέλων ἀποτόμων παραλίας. Τότε ἀρχίζει ἡ μεγάλη μάχη, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἑκατὸν μάχαι, εἰς τὰς πύλας, εἰς τὰ ῥήγματα, εἰς τὰς τάφρους, εἰς τὰ ἀναχώματα, εἰς τοὺς πρόποδας τῶν τειχῶν, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου τοῦ προχωνίου προπυργίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Δεκακισχίλιαι πολεμίστραι ἐξεμοῦσι τὸν θάνατον κατὰ διακοσίων χιλιάδων ἀνθρώπων. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν καταῤῥάσσονται μύδροι, δοκοὶ, πίθοι πλήρεις χώματος, δέσμαι ξύλων ἀνημμέναι. Αἱ κλίμακες πλήρεις ἐπιδρομέων ἀνατρέπονται· αἱ περιαιρεταὶ γέφυραι τῶν πολιορκητικῶν πύργων κατακρημνίζονται, οἱ καταπέλται ἀναφλέγονται. Στρατοὶ μετὰ στρατοὺς προχωροῦσι καὶ κατακεραυνοβολούμενοι καταπίπτουσιν ἐπὶ τῶν χλίδων, εἰς τὸ αἷμα, εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπὶ τῶν ὅπλων τῶν συντρόφων των, ἐντὸς καπνοῦ πυκνοῦ, διαυγαζομένου ἐνίοτε καὶ ἐκ τῶν αἰφνιδίων φλογῶν τοῦ ἑλληνικοῦ πυρὸς, μεταξὺ τῶν λυσσωδῶν συριγμάτων τῶν μυδροβόλων, τῶν ἐκρήξεων τῶν ὑπονόμων, τῶν ὠρυγμῶν τῶν ἠκρωτηριασμένων, τῶν τρομερῶν ἐκπυρσοκροτημάτων τῶν δεκαοκτὼ κανονοστασίων τοῦ Μωάμεθ, ἅτινα κεραυνοβολοῦσι τὴν πόλιν ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων. Ἐκ διαλειμμάτων ἡ μάχη βραδυπορεῖ, ὡς διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ, καὶ τότε ἐπὶ τοῦ πλατέος ῥήγματος τῆς πύλης τοῦ Ἁγίου Ῥωμανοῦ, διὰ μέσου τοῦ ἠρχιωμένου καπνοῦ, φαίνεται ἐπί τινας στιγμὰς κυματίζουσα ἡ πορφυρᾶ χλαμὺς τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ ἀπαστράπτουσαι αἱ πανοπλίαι τοῦ Ἰουστινιάνη καὶ τοῦ ἐκ Τολήτου Φραγκίσκου, καὶ ἀνακινούμεναι συγκεχυμένως αἱ φοβεραὶ μορφαὶ τῶν τριακοσίων Γενουαίων τοξοτῶν. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἡ συμπλοκὴ ἐξάπτεται ἐκ νέου, ὁ καπνὸς ἀποκρύπτει ἐκ νέου τὰ ῥήγματα, αἱ κλίμακες ἐπιστηρίζονται ἐκ νέου ἐπὶ τὰ τείχη, καὶ καταπίπτουσιν ἐκ νέου ἐρείπια ἐπὶ ἐρειπίων καὶ πτώματα ἐπὶ πτωμάτων κατὰ τὴν πύλην τῆς Ἀδριανουπόλεως, τὴν Χρυσῆν πύλην, τὴν τῆς Σηλυμβρίας, τὴν Τετάρτην, τὴν Πέμπτην, εἰς τὰς Βλαχέρνας, εἰς τὸ Ἑπταπύργιον· σμήνη δ' ἔνοπλα κατόπιν σμηνῶν ἐνόπλων, ἅτινα νομίζεις ὅτι ἐξέρχονται ἐκ τῆς γῆς, ἐξακολουθοῦσι νὰ ὁρμῶσιν ἐπὶ τὰ τείχη, διαβαίνουσι τὴν τάφρον, ὑπερπηδῶσι τὰ πρῶτα τείχη, καταπίπτουσιν, ἀνεγείρονται, ἀναῤῥιχῶνται εἰς τοὺς χλίδους, σύρονται ἐπὶ τῶν πτωμάτων, ὑπὸ νεφέλας βελῶν, ὑπὸ καταιγίδας σφαιρῶν, ὑπὸ γνόφους πυρός. Ἐπὶ τέλους οἱ ἐπιδρομεῖς, ἀρχιωθέντες καὶ ἀποκαμόντες, ὑποχωροῦσι, τρέπονται πρὸς τὰ ὀπίσω, διασκορπίζονται, καὶ κραυγὴ ὑψίστη νίκης καὶ χορὸς ψαλμῳδιῶν ἱερῶν ἀνυψοῦται ἀπὸ τῶν τειχῶν. Ἀπὸ τοῦ κατέναντι τῆς πύλης τοῦ Ἁγίου Ῥωμανοῦ ὑψώματος Μωάμεθ ὁ Β.' ἐν τῷ μέσῳ δέκα τεσσάρων χιλιάδων Γιανιτσάρων εἶδε, καὶ ἐπί τινα χρόνον διστάζει, ἐὰν πρέπει νὰ δοκιμάσῃ ἐκ νέου τὴν ἔφοδον, ἢ νὰ παραιτήσῃ τὸ ἐγχείρημα. Ἀλλὰ ῥίψας ὅμως ἓν βλέμμα κύκλῳ πρὸς τοὺς φοβεροὺς του στρατιώτας, οἵτινες βλέπουσιν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον, φρυάσσοντες ἐξ ἀνυπομονησίας καὶ ὀργῆς, ἀνεγείρεται ὑπερηφάνως εἰς τοὺς ἀναβολεῖς τοῦ ἐφιππίου του, καὶ ῥίπτει ἄλλην μίαν φορὰν τὴν κραυγὴν τῆς μάχης. Τότε ἐξαπολύεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. Οἱ Γιανίτσαροι ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν κραυγὴν ταύτην διὰ τεσσαρεσκαιδεκακισχιλίων κραυγῶν ὁμοθυμαδόν· αἱ φάλαγγες σείονται· σμῆνος δερβίσιδων διασκορπίζεται ἀνὰ τὸ στρατόπεδον, ὅπως ἀναζωογονήσῃ τοὺς διεσκορπισμένους, οἱ τσαούσιδες ἀναχαιτίζουσι τοὺς φυγάδας, οἱ πασάδες συντάσσουσιν ἐκ νέου τὰς τάξεις, ὁ Σουλτάνος κραδαίνων τὸ σιδηροῦν ῥόπαλόν του προχωρεῖ ἐν τῷ μέσῳ λάμψεως ἀκινακῶν καὶ τόξων, καὶ πελάγους σκρικίων καὶ κρανῶν· ἐπὶ τῆς πύλης τοῦ Ἁγίου Ῥωμανοῦ ἐπαναπίπτει χάλαζα βελῶν καὶ σφαιρῶν· ὁ Ἰουστινιάνης τρωθεὶς ἀφανίζεται· οἱ Ἰταλοὶ ἀποθαῤῥυνθέντες συγχέονται· ὁ ἐξ Ὀλουβὰδ γιγάντειος Χασσὰν πηδᾷ πρῶτος εἰς τὰ προπύργια· ὁ Κωνσταντῖνος, μαχόμενος ἐν μέσῳ τῶν τελευταίων ἀνδρείων του Μοραΐτῶν, κατακρημνίζεται ἀπὸ τὰς ἐπάλξεις, ἀλλὰ καὶ κάτω εἰς τὴν Πύλην παλαίει ἀκόμη, καὶ πίπτει ἄπνους ἐν μέσῳ τῶν πτωμάτων . . . τὸ ἀνατολικὸν Κράτος κατέπεσεν. Ἡ παράδοσις λέγει ὅτι μέγα τι δένδρον ἐδείκνυε τὸν τόπον, ὅπου ἀνευρέθη τὸ πτῶμα τοῦ Κωνσταντίνου· ἀλλ' οὐδ' ἴχνος πλέον τούτου φαίνεται. Μεταξὺ τῶν ἐρειπίων ἐκείνων, ὅπου ἔῤῥευσε τὸ αἷμα ποταμηδὸν, ἡ γῆ ἦτο κατάλευκος ἀπὸ λευκάνθημα καὶ σκιαδοφόρα φυτὰ, ἐφ' ὧν περιίπτατο νέφος ψυχαρίδων. Ἔκοψα ἐκεῖθεν ἓν ἄνθος πρὸς ἀνάμνησιν,

ὑπὸ τὰ ἐκπεπληγμένα βλέμματα τῶν Γυφτισσῶν, καὶ ἐπανέλαβον τὴν ὁδοιπορίαν.

Ἕπεται συνέχεια.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΥΡ ΔΟΥΚΑ

Διήγημα.

Πολλαὶ καὶ περιεργόταται εἶναι αἱ ἰδιοτροπίαι τῶν ἀνθρώπων· καὶ ἔπρεπεν ἐπιτήδειός τις συγγραφεὺς νὰ συναθροίσῃ αὐτὰς καὶ τὰς παραδώσῃ εἰς τοὺς φιλοσόφους διὰ νὰ τὰς κατατάξωσι, τὰς ἑρμηνεύσωσι, καὶ ὁρίσωσιν ἀπὸ τίνος μέρους τοῦ ἐγκεφάλου πηγάζουν. Οὕτως οὐ μόνον ἠθέλαμεν ἔχει ἓν εἶδος βιβλίων περισσότερον, ἀλλὰ καὶ ἀμέσως ἠθέλαμεν ἐννοεῖ ἀπὸ τίνος γωνίας τῆς κεφαλῆς κατάγεται πᾶσα ἔκτακτος καὶ ἰδιόρρυθμος πρᾶξις. Πρὸς βοήθειαν τοιούτου ἔργου ἐνόμισα καλὸν νὰ δώσω τὰς ἑξῆς σημειώσεις.

Εἶχα ποτὲ φίλον Γάλλον, νοήμονα ἄνθρωπον, ὅστις, ἀφοῦ ἐπλούτησε διὰ τοῦ ἐμπορίου τῶν παλαιῶν σιδήρων, ἀφήσας εἰς τὸν υἱόν του τὸ γραφεῖον καὶ τοὺς ἀγοραστάς του, ἀπεσύρθη εἰς ἐξοχικὸν κτῆμα, ὅπερ ὁ ἴδιος εἶχε κτίσει καὶ φυτεύσει. Τὰ τοιαῦτα κτήματα ὀνομάζουν οἱ Γάλλοι ἐξοχάς, campagnes· ἐπειδὴ δὲ εἰς τὸν εὐτυχῆ ἐκεῖνον τόπον καὶ ἀσφάλεια ὑπάρχει ἐντελής, καὶ ὁδοὶ κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, καὶ ἀγαθοὶ χωρικοὶ παρέχουσι πᾶσαν ὑπηρεσίαν ἀντὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς, πολλοὶ τῶν Γάλλων, ἀφοῦ μάλιστα ἐκπληρώσωσι τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἐντολὴν αὐτῶν, ἀποσύρονται εἰς τὰς ἐξοχάς των, ὅπως ζήσωσι τὸ λοιπὸν τοῦ βίου ἐν ἡσυχίᾳ, μεταξὺ τῶν δένδρων, πλησίον τῶν ῥεόντων ὑδάτων, καὶ μὲ τὴν μουσικὴν τῶν ἠδυφώνων πτηνῶν. Τοιαύτη ἦτο καὶ τοῦ φίλου μου αὐτοῦ ἡ ἐξοχή. Αὐτὸς ὅμως ἠθέλησε νὰ περιλάβῃ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν γαλλικὴν ἱστορίαν· καὶ πρῶτον ὠνόμασε τὴν ἐξοχήν του *Βερσαλλίαν* καὶ ἐπέγραψεν ἄνωθι τῆς εἰσόδου τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ ΙΔ΄ Λουδοβίκου. Ἐπὶ μικροῦ δὲ ῥείθρου, ὅπερ ἐπότιζε τὰ λαχανικά του, καὶ ὅπερ μικρὸν παιδίον ἠδύνατο νὰ διασκελίσῃ, ἔκτισε μικρὰν ἀνωφερῆ γέφυραν καὶ τὴν ὠνόμασε *Γέφυραν τῆς Ἰέννης*. Ἐνῷ διὰ βραχέος σωλῆνος ἠδύνατο νὰ ὑψώσῃ τὸ ὕδωρ, ἔκτισε πυραμίδα εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μαχῶν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς πυραμίδος ἔγραψε τὸ γνωστὸν τοῦ Ναπολέοντος λόγιον—«*Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν πυραμίδων τούτων τεσσαράκοντα αἰῶνες Σᾶς θεωροῦσιν*». Οὕτω κατεπύκνωσε τὴν ἐξοχήν του μὲ μνημεῖα ἀνδρῶν καὶ ἐποχῶν τῆς γαλλικῆς ἱστορίας, εἰς οὐδὲν χρήσιμα, στηθέντα μόνον πρὸς εὐχαρίστησιν ἁπλῆς ἰδιοτροπίας.

Ἀνάλογον πρὸς ταύτην ἰδιοτροπίαν εἶχε καί τις Ἕλλην, ἢ μᾶλλον Ῥωμαῖος ἢ Ῥωμειός, διότι ἔζη πρὸ χρόνων, εἰς ἐποχὴν ὅτε δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη Ἕλληνες· δὲν εἴχαμεν δὲ οὔτε ἱστορίαν ἀκόμη, οὔτε ὑπῆρχε τὸ βιβλίον τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ Παπαρρηγοπούλου, ὅπερ συνέδεσε τὴν ἱστορίαν τῶν συγχρόνων ἡμῶν μὲ τὴν τῶν ἀρχαίων. Ἐξ ἀνάγκης λοιπὸν ἡ ἰδιοτροπία αὐτοῦ ἐξεδηλώθη ἐπὶ ἑτέρου ἀντικειμένου· εἰς τὸν τόπον τῆς ἱστορίας ἐτέθησαν οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς.

Ὁ ἰδιότροπος οὗτος ἔζη ἐν μικρᾷ τινι παραλίᾳ πόλει τῆς Τουρκίας, ὠνομάζετο δὲ Δούκας. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο εὔπορος καὶ ἐτάσσετο μεταξὺ τῶν προὐχόντων, οἱ συμπολῖταί του τὸν ἐκάλουν πάντοτε Κὺρ Δούκαν. Δὲν εἶχεν ἀρετάς, διότι αἱ ἀρεταὶ δὲν ἦσαν τότε τόσον κοιναί, ὅσον φαίνονται σήμερον εἰς τὰς ἐφημερίδας, εἶχεν ὅμως ἀγαθά τινα προσόντα· ἦτον εὐθύς, μεταδοτικὸς καὶ ἐπιμελητὴς τῶν κοινῶν πραγμάτων· ὅθεν οἱ συμπολῖταί του τὸν ἠγάπων, τὸν ἐτίμων, καὶ ὁσάκις ἐπταρνίζετο τὸν ἔλεγον «μὲ τὰς ὑγείας σας, Κὺρ Δούκα!» Εἰς ἀντιστάθμισιν τῶν πλεονεκτημάτων αὐτῶν εἶχε καί τινα ἐλαττώματα· πρὸ πάντων ἦτο φίλος τοῦ Βάκχου, ἠγάπα νὰ πίνῃ, καὶ ὄχι μόνον ἔπινε τὸ πατροπαράδοτον κρασὶ καὶ ῥακί, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε ταξειδεύσει εἰς πολλὰ μέρη, ἐγνώρισε τὸ ῥῶμι, τὸ *κονιάκ*, τὸ *βίσκι* καὶ τὰ ἄλλα εὐγενῆ ποτὰ τῶν πεπολιτισμένων μερῶν, τὰ ἀνέφερε συχνὰ εἰς τὰς ὁμιλίας του, καί, ὁσάκις ἐπαρουσιάζετο περίστασις, εὐχαρίστως ἀνενέωνε τὴν γνωριμίαν.

Συνέβη ποτὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν νὰ κερδήσῃ ἀπροσδοκήτως ἱκανὸν ποσὸν χρημάτων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχεν ἀνάγκην αὐτῶν, οἱ φίλοι του, χωρὶς νὰ ἐρωτηθῶσι, τὸν ἔδιδον συχνὰ συμβουλὰς πῶς καὶ εἰς τί νὰ τὰ μεταχειρισθῇ· καὶ τὸ σάββατον μετὰ τὸν ἑσπερινόν, ἐνῷ ἐκάθηντο μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν νάρθηκα τῆς ἐκκλησίας, ἔλεγεν ἕκαστος τὴν γνώμην του.

— Δόσε, ἔλεγεν ὁ εἷς, μερικὰ χρήματα εἰς τὴν σχολήν, Κὺρ Δούκα, διὰ νὰ φέρωμεν καὶ ἕνα ὑποδιδάσκαλον.

— Εἰς τὸ νοσοκομεῖον θὰ εἶναι ὠφελιμωτέρα ἡ δωρεά, ἔλεγεν ὁ ἄλλος. Τώρα ἐξ αἰτίας τῆς πανώλους οἱ ἀσθενεῖς εἶναι πολλοὶ καὶ οἱ νοσοκόμοι ὀλίγοι.

— Ἐγὼ ἤθελα προτιμήσει τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἔλεγεν ὁ παπᾶ Βασίλης· εἶναι ἑτοιμόρροπος, καὶ τώρα, ὅτε οἱ Τοῦρκοι ἐπιτρέπουν νὰ ἐπισκευασθῇ, εἶναι μεγάλον ψυχικὸν νὰ τὴν βοηθήσῃς.

Τὸ δὲ πρωῒ τὴν κυριακὴν αἱ πρὸς ἐπίσκεψιν ἐρχόμεναι εἰς τὴν οἰκίαν του κυρίαι τὸν παρεκίνουν νὰ βοηθήσῃ τινὰς χήρας, αἵτινες ἔχασαν τοὺς ἄνδρας των καὶ μεγάλως ὠρέγοντο νὰ τοὺς ἀντικαταστήσωσιν.

Ὁ Κὺρ Δούκας ἤκουεν ὅλας τὰς συμβουλάς, ἀλλ' εἶχε τὸ σχέδιόν του· ἐσχεδίασε νὰ στήσῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ του μίαν βιβλιοθήκην. Ἔκλεξε τὸ προσφορώτερον τῶν δωματίων του, καὶ διεσκεύασεν αὐτὸ πρὸς τὸν σκοπὸν μὲ θέσεις καὶ θήκας ὑαλοφράκτους. Ἔγραψεν ἔπειτα εἰς τοὺς ἀνταποκριτάς

του καὶ τὸν ἔπεμψαν ὅσα ποτὰ ἐγνώριζε, ῥακίον ἐκ Χίου, ῥῶμι ἐκ Τεργέστης, *κονιὰκ* ἐκ Μασσαλίας, *βίσκι*, *τζὶν* καὶ ἄλλα παρόμοια· ἔθεσεν ὅλα ἐντὸς μεγάλων καὶ ὡραίων φιαλῶν· ἐφ' ἑκάστης δὲ φιάλης ἐπέγραψε τὸ ὄνομα ἀρχαίου συγγραφέως ἢ συγγράμματος. Ἐπὶ τοῦ ῥακίου, ἐπειδὴ ἦτο ἀρχαιότατον ποτὸν καὶ ἤρχετο ἐκ Χίου, ἐπέγραψεν *Ὁμήρου Ἰλιάς*. Ἐπὶ τοῦ ῥωμίου, ὡς ἡδέος καὶ εὐπότου, *Ξενοφῶντος ἀπομνημονεύματα*. Τὸ *βίσκι*,ὡς δριμὺ καὶ δύσποτον,ὠνόμασε *Θουκυδίδην*, καὶ οὕτως εἰς ἕκαστον τῶν ποτῶν ἔδωκε κλασικήν τινα ὀνομασίαν καὶ τὰ ἐτοποθέτησεν ἐντὸς τῶν θηκῶν. Αὕτη ἦτον ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Κὺρ Δούκα. Εἰς τὰς κατωτέρας δὲ θήκας αὐτῆς, αἵτινες ἦσαν εὐρυχωρότεραι, ἔθεσε πυτίνας ἢ δαμεζάννας, πλήρεις ἐκλεκτῶν οἴνων. Τὸ μέρος τοῦτο τῆς βιβλιοθήκης ὠνομάσθη *Ἁγία Γραφή*. Ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ οἴνου ἐπέγραψε *Παλαιὰ Διαθήκη*, ἐπὶ τοῦ νέου *Νέα Διαθήκη*.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην ταύτην καθ' ἑσπέραν, μετὰ τὸν κάματον τῆς ἡμέρας, ἀπεσύρετο ὁ Κὺρ Δούκας, καὶ ἀνοίγων πότε τὸν ἕνα, πότε τὸν ἄλλον τῶν συγγραφέων του ἐβυθίζετο εἰς τὴν μελέτην, μέχρισοῦ ἡ κεφαλή, βαρυνομένη ἐκ τῆς σοφίας, τὸν ἐβίαζε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν κλίνην.

Οἱ σοφοὶ ἄνδρες ἀγαποῦν μὲν νὰ ἀγορεύωσι καὶ νὰ διδάσκωσι δημοσίᾳ, ὅταν ὅμως σπουδάζωσι, κλείονται ἐν τῷ ταμείῳ αὐτῶν καὶ ἐκεῖ ἀναμηρυκῶνται μεμονωμένοι καὶ σιωπηλοὶ ὡς ἡ κάμηλος. Ὅταν αἱ Μοῦσαι ἐκατοίκουν, πρὸ τῶν ληστῶν, τὰ ὄρη τῆς Ἑλλάδος, εἶχεν ἑκάστη τὸ σπήλαιόν της ἢ τὴν κοιλάδα της, καὶ ἐκεῖ ἐξηπλωμένη ἐπὶ τῶν νώτων ἢ τῆς κοιλίας ἔγραφεν ἢ ἐποίει. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ αὐτὸ εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Βάκχου· ὁ Βάκχος εἶναι θεὸς τοῦ ὁμίλου, καὶ οὔτε εἰς τὴν σιωπὴν τοῦ ταμείου ἀρέσκεται, οὔτε εἰς τὴν ἐρημίαν τοῦ Ἑλικῶνος. Κατὰ συνέπειαν καὶ ὁ Κὺρ Δούκας παρελάμβανεν ἑκάστοτε συμπότην καὶ σύμπονον στενὸν φίλον του, τὸν Κὺρ Ἀργύρην, ἐραστὴν καὶ τοῦτον τῶν κλασικῶν βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης. Συχνότατα οἱ δύο φίλοι ἐσπούδαζον μέχρι μέσης νυκτός, ἐντρυφῶντες εἰς τῶν προγόνων τὴν ἀκένωτον σοφίαν. Ἰδίως ὁ Κὺρ Δούκας δὲν ἐχόρταινε τὴν γλυκύτητα τοῦ Ξενοφῶντος· καὶ πολλάκις, ἀποθέτων ἐπὶ τῆς τραπέζης κενὸν τὸ ποτήριον· «Ἄ, ἔλεγε, καταλαμβάνω τώρα διατί οἱ ἀρχαῖοι ὠνόμασαν τὸν Ξενοφῶντα *ἀττικὴν μέλισσαν*· εἶναι γλυκύτερος τοῦ μέλιτος».

Αἱ φιλολογικαὶ αὗται ἑσπερίδες τῶν δύο φίλων ἔγιναν ἐντὸς ὀλίγου γνωσταὶ καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν. Οἱ φίλοι των συναντῶντες πᾶσαν πρωΐαν τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον ἐμάνθανον μετὰ περιεργείας εἰς τίνος συγγραφέως μελέτην εἶχον διέλθει τὴν ἑσπέραν. Ἡ ἑσπέρα δὲ τοῦ σαββάτου τακτικὰ ἦτον ἀφιερωμένη εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Τοὺς χρόνους ἐκείνους κατὰ πᾶσαν κυριακὴν οἱ ἄνθρωποι, ἀντὶ νὰ προσέρχωνται εἰς τὰ καφενεῖα καὶ τὰ καπηλεῖα, ὅπως γίνεται σήμερον ἐν Ἀθήναις, ἐπορεύοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ πρωΐας καὶ ἠκροάζοντο τὴν θείαν λειτουργίαν, πρὶν δοθῶσιν εἰς τὰς ἀργολογίας καὶ τέρψεις, τὰς συνήθεις τὴν ἡμέραν αὐτὴν τῆς ἀργίας. Ἔπρεπε λοιπὸν τὴν ἡμέραν ταύτην νὰ ἔχωσιν οἱ δύο φίλοι ἐλαφρὰν τὴν κεφαλήν, ὅπως ἐκπληρώσωσι προσηκόντως τὰ χριστιανικά των χρέη. Ἀπέχοντες λοιπὸν τῶν καταβαρυνόντων τὴν κεφαλὴν δεινῶν συγγραμμάτων διῆγον τὴν ἑσπέραν τοῦ σαββάτου σωφρόνως οἰνοποτοῦντες· ὠνόμαζαν δὲ ταύτην τὴν διατριβὴν μελέτην τῶν Γραφῶν. Ὁ Κὺρ Ἀργύρης μάλιστα ἰδιαιτέρως ἐνησμένιζεν εἰς αὐτήν. Πρεσβύτερος ὢν τοῦ φίλου του καὶ ἀσθενέστερος τὴν κρᾶσιν, δὲν ἀντεῖχεν εἰς τὴν δύσκολον σπουδὴν τῶν παλαιῶν συγγραφέων. Βαθμηδὸν τοὺς ἀπέφευγεν, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ ἡλικία του τὸν ὑπεχρέονεν εἰς εὐσεβεῖς ἀναγνώσεις. Ἐνῷ δὲ ὁ Κὺρ Δούκας ἐῤῥόφα εὐωδέστατα πνευματώδη ποτά, αὐτὸς ηὐχαριστεῖτο εἰς τὴν Παλαιὰν ἢ τὴν Νέαν Διαθήκην.

— Θεολόγος,βλέπω,θὰ γίνῃς, Κὺρ Ἀργύρη,τὸν ἔλεγεν ἐνίοτε ὁ ΚὺρΔούκας.Θὰ καταντήσω ν'ἀσπάζωμαι τὴν δεξιάνσου πρὶν ἀρχίσω τὴν μελέτηνμου.

— *Ἐρευνᾶτε τὰς Γραφάς*, ἀπεκρίνετο ὁ Κὺρ Ἀργύρης· χριστιανικὸν καθῆκον εἶναι ἡ μελέτη τῶν Γραφῶν.

— Ναί, Κὺρ Ἀργύρη. Γνώριζε ὅμως ὅτι ὁ Μέγας Βασίλειος συμβουλεύει νὰ μὴ χωνώμεθα εἰς τὰ θεῖα γράμματα,πρὶν παρασκευασθῶμεν διὰ τῆς *θύραθεν σοφίας*· ἤγουν πρὶν ἀρχίσωμεν τὴν σπουδὴν τῶν ἱερῶν βιβλίων, πρέπει νὰ καταρτισθῶμεν διὰ τῆς μελέτης τῶν κλασικῶν.

Δὲν γνωρίζομεν ἂν ὁ καθηγητὴς τῆς θεολογίας κύριος Δαμαλᾶς εἶναι τῆς γνώμης τοῦ Κὺρ Δούκα,καὶ δὲν δέχεται μαθητὰς εἰ μὴ προπαρασκευασμένους διὰ τῆς γνώσεως τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων. Γνωρίζομεν ὅμως ὅτι πολλοὶ τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν ἁγίων ἀρχιερέων συντάσσονται μετὰ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, καὶ πρὸ τοῦ γεύματος καταρτίζονται πίνοντες ποτήρια τινὰ οἰνοπνεύματος· ἔπειτα δὲ καθήμενοι εἰς τὴν τράπεζαν *ἐρευνῶσι τὰς Γραφάς*.

Οὕτως ἀφοῦ οἱ δύο φίλοι εἴτε διὰ τῆς θείας, εἴτε διὰ τῆς θύραθεν σοφίας, κατεβάρυναν τὰς κεφαλάς των, ὁ Κὺρ Δούκας λαμβάνων εἰς τὴν χεῖρά του τὴν λυχνίαν ὡδήγει μετὰ περισκέψεως τὸν συμπότην του νὰ καταβῇ τὴν κλίμακα, καὶ ἀνοίγων τὴν θύραν τὸν προέπεμπε νουθετῶν νὰ κρατῆται ἀπὸ τοῦ τοίχου μέχρισοῦ εὕρῃ τὴν οἰκίαν του. Τὴν εὕρισκεν, ὄχι ὅμως ἄνευ κόπου, οὔτε πάντοτε· ἐνίοτε συνέβαινε νὰ κρούσῃ ξένας θύρας καὶ νὰ ἐξυπνίσῃ τοὺς γείτονας, συνεξυπνίζων ὅμως καὶ τοὺς οἰκιακούς του, οἵτινες ἐξερχόμενοι τὸν παρελάμβαναν καταρώμενοι τὴν βιβλιοθήκην καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς σοφίαν.

Καὶ αὐτῆς δὲ τῆς κλίμακος ἡ ἀνάβασις καὶ κατάβασις ἐγίνετο ἔργον ἐπίπονον μετὰ τὴν μελέτην. Πολλάκις ὁ Κὺρ Ἀργύρης, ὅτε μάλιστα ἐγεύετο παλαιοῦ συγγραφέως, παρεπονεῖτο διὰ τὸ βάρος τῆς κεφαλῆς καὶ τὸν κόπον τοῦ λοιποῦ σώματος. Ὁ Κὺρ Δούκας ἐξήγει τὸ πρᾶγμα διὰ τῆς δυσκολίας τῶν ἀρχαίων κειμένων, καὶ διενοήθη πρὸς εὐκολίαν νὰ μεταχειρισθῇ σχόλια. Τὰ σχόλια ἦσαν δύο σχοινία, ἅτινα ἔδεσεν ἑκατέρωθεν τῆς κλίμακος· εἰς αὐτὰ βασιζόμενοι ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν τοῦ λοιποῦ εὐκολώτερον, καὶ δὲν παρεπονοῦντο πλέον κατὰ τῶν δυσκολιῶν τοῦ Θουκυδίδου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος. Μετά τινα χρόνον δμως καὶ τῶν σχολίων ἡ βοήθεια ἀπέβη ἀνεπαρκής, ἡ μελέτη ηὔξανε καὶ παρετείνετο, καὶ ὁ Κὺρ Ἀργύρης ἐπανερχόμενος οἴκαδε ἔκαμνε πολλάκις τὸ ταξείδιον τοῦ Ὀδυσσέως.

Τὸ πρᾶγμα κατήντησεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ἔφερεν εἰς μεγάλην ἀνησυχίαν τὰς οἰκογενείας τῶν δύο βιβλιοφίλων καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους αὐτῶν. Ἅπαντες ἐπροσπάθησαν νὰ μετριάσωσι τὸ κακόν· συμβουλὰς, παρακλήσεις, δάκρυα, πάντα μετῆλθον, ἀλλ' οὐδὲν κατώρθωσαν. Ὁ Κὺρ Δούκας καὶ ὁ Κὺρ Ἀργύρης ἔδιδαν τὰς πλέον παρηγορητικὰς ὑποσχέσεις, ὡρκίζοντο νὰ παραιτήσωσι τὰ βιβλία των, ἀλλ' ὅτε ἤρχετο ἡ ἑσπέρα, λησμονοῦντες, ὡς πάντοτε συμβαίνει, ὑποσχέσεις καὶ ὅρκους, ἀνυπόμονοι συνήρχοντο εἰς τὴν βιβλιοθήκην καὶ κατέστρεφον τὰς πτωχάς των κεφαλάς. Τὸ κακὸν ἔμελλε νὰ τελειώσῃ διὰ τραγικοῦ περιστατικοῦ.

Ἑσπέραν τινὰ, ὅτε, προτροπῇ τοῦ Κὺρ Δούκα, ὁ Κὺρ Ἀργύρης λησμονήσας παντάπασι τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ἐδόθη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν μελέτην κλασικῶν συγγραφέων, ἡ διατριβὴ παρετάθη μέχρι βαθείας νυκτός. Ὅτε τέλος ἀπεσύρθη, μ' ὅλην τὴν βοήθειαν τῶν σχολίων, δυσκολώτατα κατώρθωσε νὰ καταβῇ τὴν κλίμακα· ὅτε δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν, ὁ δροσερὸς ἀὴρ τῆς νυκτὸς ηὔξησεν ἔτι μᾶλλον τὴν ζάλην τῆς κεφαλῆς του. Ἂν καὶ ἀκολουθῶν τὴν συμβουλὴν τοῦ φίλου του, δὲν ἀφίνετο ἀπὸ τοῦ τοίχου καὶ μεγαλοφώνως ἐμέτρα τὰς θύρας κατὰ σειρὰν, μεχρισοῦ εὕρῃ τὴν ἰδικήν του, οὐχ ἧττον ἔχασε τὴν ἀριθμητικήν του, ἔχασεν ἀπὸ τῶν χειρῶν καὶ τὸν τοῖχον, καὶ εὑρέθη κλονούμενος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ. Ἐκεῖ ἐβάδισεν ὥραν τινὰ ἄνευ πυξίδος, μὴ γνωρίζων ποῦ πορεύεται, μεχρισοῦ προσκόψας εἴς ἄγνωστόν τι ἐμπόδιον, ἔπεσε κατὰ γῆς. Τὸ ἐμπόδιον τοῦτο δὲν ἦτο σκληρὸν, ὅτε μάλιστα ἔθεσεν ἐπ' αὐτοῦ τὰς χεῖρας, τὸν ἐφάνη ὑπόθερμον· εἰς ἣν δὲ εὑρίσκετο κατάστασιν ἐξέλαβεν αὐτὸ ὡς τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης του, καὶ ἐπειδὴ εἶχε μεγίστην ἀνάγκην ἀναπαύσεως, κλίνας ἐπ' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀπεκοιμήθη.

Τί ἦτο τὸ ἐμπόδιον αὐτό; Φεῦ! ἦτο πτῶμα ἀνθρώπου, ὁ νεκρὸς πτωχοῦ δυστυχοῦς ἐργάτου, ὅστις ἀπέφευγε νὰ φανῇ τὴν ἡμέραν εἰς τὰς ὁδοὺς, διότι, μὴ δυνηθεὶς νὰ πληρώσῃ τὸ *χαράτσι του*, ἐφοβεῖτο τὸν *χαρατσῆν*.

Οἱ ἀναγνῶσται ἀγνοοῦν ἴσως ἢ δὲν ἐνθυμοῦνται πλέον τί ἐστι *χαράτσι* καὶ *χαρατσῆς*. *Χαράτσι* ἦτον ὁ κεφαλικὸς φόρος, ὃν πᾶς χριστιανὸς ἐν Τουρκίᾳ ἐπλήρονεν εἰς τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν, ὅπως ἔχει τὸ δικαίωμα *νὰ φέρῃ τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τῶν ὤμων*· ὁ δὲ εἰσπράκτωρ τοῦ φόρου ἐλέγετο *χαρατσῆς*. Ὁ χαρατσῆς ἢ ἐνοικίαζε τὸν φόρον, ἢ τὸν εἰσέπραττε διὰ λογαριασμὸν τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ κατὰ τὴν μίαν δὲ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην περίστασιν τρομεραὶ καταχρήσεις ἐπολλαπλασίαζαν τὸ δυσβάστακτον τοῦ βδελυροῦ αὐτοῦ φόρου. Ὅτε ὁ χαρατσῆς σὲ συνήντα καθ' ὁδὸν, ἦσο ὑπόχρεος νὰ παρουσιάσῃς τὸ χαράτσι· ἂν τυχὸν δὲν ἔφερες αὐτὸ, σὲ ὑπεχρέωνε νὰ πληρώσῃς ἄλλο. Οὐ μόνον δὲ ὤφειλες νὰ πληρώσῃς τὸ τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ παρελθόντος· διότι ἔπρεπε νὰ φέρῃς πάντοτε καὶ τὰ δύο. Ἂν δὲν ἐπλήρονες, σὲ ἐξύλιζεν ἀνιλεῶς καὶ σ' ἔρριπτεν εἰς δυσώδη φυλακὴν, μεχρισοῦ οἱ συγγενεῖς εὕρισκαν τὰ χρήματα καὶ σ' ἐλύτροναν. Ἀνεκδιήγητα εἶναι τὰ βάσανα, ἅτινα ὑπέφεραν οἱ πτωχοὶ ἄνθρωποι, οἵτινες, ὅσον γλίσχρως καὶ ἂν ἔζων, δὲν κατώρθοναν νὰ οἰκονομήσωσι τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὸν φόρον τοῦτον ποσόν. Ταῦτα φοβούμενος ὁ περὶ οὗ ἀνεφέραμεν ἐργάτης, μὴ δυνηθεὶς νὰ πληρώσῃ τὸν φόρον, ὑπήγαινεν εἰς τὸ ἔργον του λίαν πρωΐ, πρὶν ὁ χαρατσῆς ἐξυπνήσῃ, καὶ ἐπέστρεφε τὴν νύκτα, ὅτε δὲν ἦσαν πλέον Τοῦρκοι εἰς τὰς ὁδούς.

Οὕτως ἐπέστρεφε καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἐπέστρεφε μάλιστα εὐχαριστημένος, διότι διὰ μυρίων στερήσεων εἶχε κατορθώσει νὰ συναθροίσῃ τὸ ἀπαιτούμενον εἰς τὸν ἐπάρατον φόρον ποσὸν, καὶ ἔμελλε νὰ λυτρωθῇ τῆς νυκτοπορίας· ἐπορεύετο λοιπὸν ἡσύχως εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅτε τὸν συναντοῦν δύο Τοῦρκοι, ὡπλισμένοι κατὰ τὸ σύνηθες μὲ πιστόλας καὶ γιαταγάνια.

— Ποῦ πηγαίνεις, ἄπιστε, τὸν λέγουν, τοιαύτην ὥραν;

— Εἰς τὸν οἶκόν μου, ἐφέντιδες, τώρα ἐσχόλασα.

— Δός μας λοιπὸν τὰ χρήματά σου.

— Χρήματα! ποῦ εὑρῆκα χρήματα ὁ ταλαίπωρος ἐγώ;

Εἰς ἀπάντησιν ὁ εἷς τῶν Τούρκων τοῦ δίδει κατὰ πρόσωπον δυνατὸν ῥάπισμα, ὁ δὲ ἕτερος χώνει τὴν χεῖρα εἰς τὸν κόλπον του καὶ ἀφαιρεῖ τὸ ἰσχνὸν βαλάντιόν του. Ὅταν ὁ δυστυχὴς εἶδεν ἁρπαζόμενα ὅσα μετὰ τοσούτου μόχθου εἶχε συναθροίσει λύτρα·

— Ἀχ! σκυλιὰ, εἶπεν ἐν ἀπελπισίᾳ, μ' ἐσφάξατε.

Ὁ Τοῦρκος ἐννόησε τὴν ὕβριν καὶ σύρας τὴν μάχαιράν του διεπέρασε τὸν δυστυχῆ καὶ τὸν ἔρριψε νεκρόν.

Τοιαῦτα περιστατικὰ οὔτε σπάνια ἦσαν, οὔτε παράδοξα τοὺς χρόνους ἐκείνους. Ἡ ζωὴ καὶ ἡ περιουσία τῶν χριστιανῶν ἦσαν εἰς τὴν διάκρισιν παντὸς Τούρκου. Οἱ φονεύσαντες τὸν δυστυχῆ ἐργάτην ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀνησυχίας ἀπεμακρύνθησαν ἀποφέροντες τὰ ὀλίγα χρήματά του.

Ἐπὶ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ ἀπεκοιμήθη ὁ Κὺρ Ἀργύρης, καὶ ἐκοιμᾶτο εἰσέτι ὅτε ἐξημέρωσε. Τότε ᾐσθάνθη δύο δυνατὰ λακτίσματα εἰς τὰ πλευρά· ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ βλέπει πλησίον του δύο ὡπλισμένους *ζαπτιέδας*, ἤτοι δύο ὑπηρέτας τῆς τουρκικῆς ἀστυνομίας. Ἠγέρθη ἔντρομος, ἀλλὰ δὲν ἐννόει ποῦ εὑρίσκεται, οὔτε πῶς εὑρέθη πλησίον αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων. Ἐφαντάζετο ὅτι ἦτον εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἐπὶ τῆς κλίνης του.

— Πῶς κοιμᾶσαι ἐδῶ, εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου; ἠρώτησαν οἱ ζαπτιέδες.

Ὁ δυστυχὴς Ἀργύρης δὲν ἤξευρε τί νὰ ἀποκριθῇ.

— Διατί ἐφόνευσες αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον;

— Ἐφόνευσα; ἀπήντησεν ἔντρομος, ἐγὼ ἐφόνευσα;

Τότε πρώτην φορὰν παρετήρησε τὸ πτῶμα, ἀλλὰ δὲν ἐννόησε πῶς εὑρέθη ἐπ' αὐτοῦ. Πρὶν ὅμως καθαρίσῃ περισσότερον τὰς ἰδέας του, οἱ ζαπτιέδες ῥαβδίζοντες αὐτὸν βαρβάρως τοῦ ἔδεσαν τὰς χεῖρας ὄπισθεν, καὶ λακτίζοντες καὶ ὠθοῦντες τὸν ἔφεραν εἰς τὸ δικαστήριον. Ἦτον ὅμως ἀκόμη λίαν πρωΐ, καὶ ὁ διοικητὴς ἐκοιμᾶτο· ἀνοίξαντες λοιπὸν σκοτεινὴν φυλακήν, τὸν ἔρριψαν ἐντὸς καὶ τὸν ἔκλεισαν. Ἐκεῖ ὁ ταλαίπωρος γέρων ἤρχισε ν' ἀναπολῇ τὰ τῆς ἑσπέρας, καὶ νὰ συμπεράνῃ τὰ τῆς νυκτός.

Κατὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν συνήχθησαν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ διοικητηρίου ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως, κατ' ἐξοχὴν καλούμενος *ἀγᾶς*, ὁ ἱεροδίκης ἤτοι καδῆς, καὶ διάφοροι τῶν προὐχόντων Ὀθωμανῶν, καὶ ἐκάθησαν γύρω ἐπὶ στρωμάτων καπνίζοντες.

Ἐκεῖ προσήχθη ἀλυσίδετος καὶ ἡμιθανὴς ὁ Κὺρ Ἀργύρης, κατηγορούμενος ἐπὶ φόνῳ. Ἀφοῦ οἱ συλλαβόντες αὐτὸν ἐξέθεσαν πῶς τὸν εὗρηκαν κοιμώμενον ἐπὶ τοῦ θύματός του, οἱ γέροντες Ὀθωμανοὶ ἐπείσθησαν ὅτι ἦτο φονεύς. Ὁ διοικητὴς δὲν συνεμερίζετο βεβαίως τὴν πεποίθησιν ταύτην, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ κὺρ Ἀργύρης ἦτο πλούσιος, ἤθελε νὰ μεταχειρισθῇ τὴν ὑπόθεσιν ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ συμφερόντων. Ἔδωκε λοιπὸν καὶ αὐτὸς καταδικαστικὴν ψῆφον χωρὶς νὰ πολυεξετάσῃ τὸ πρᾶγμα Τόσον ἁπλῆ ἦτο καὶ εἶναι μέχρι σήμερον ἡ ποινικὴ δικονομία τῶν Τούρκων· οὔτε ἀνακρίσεις οὔτε ἔρευναι, οὔτε ἡ ἄλλη πολυτελὴς προδικασία, ἥτις ἀπαυδίζει τοὺς εἰσαγγελεῖς καὶ τοὺς δικαστὰς τῶν πεπολιτισμένων μερῶν καὶ περιπλέκει τὰ πράγματα. Κατηγορεῖσαι ἐπὶ φόνῳ; σὲ κόπτουν τὴν κεφαλήν, καὶ τελειόνει ἡ ὑπόθεσις. Ἁπλουστέρα διαδικασία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπινοηθῇ. Ἀπὸ τῆς ἁπλότητος ταύτης τὸν πέλεκυν ἐπαπειλεῖτο καὶ τοῦ δυστυχοῦς Κὺρ Ἀργύρη ἡ κεφαλή, ἂν καὶ ὁ καδῆς συνεφώνει μὲ τοὺς συναδέλφους του. Ὀφείλομεν χάριν τῆς ἀληθείας νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἀπὸ μόνον τοὺς λεγομένους νομομαθεῖς Τούρκους εὕρισκαν οἱ καταδιωκόμενοι δυστυχεῖς χριστιανοὶ σκιάν τινα προστασίας. Δὲν ἦσαν βεβαίως αὐτοὶ εὐσπλαγχνότεροι τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἔχοντες βαθμόν τινα πολιτισμοῦ, ἐφιλοτιμοῦντο νὰ πράττωσι καὶ ἀποφασίζωσι κατά τινα νόμον. Ἐκτὸς τούτου ὁ ἱεροδίκης τῆς πόλεως ἐκείνης ἦτο τότε ἀγαθὸς ἀνὴρ κατὰ τύχην. Ἀκούσας δὲ τὰ τῆς δίκης, ὅσον ὀλίγα καὶ ἂν ἐλέχθησαν, ἐσυμπέρανεν ὅτι ὁ κατηγορούμενος περιεπλάκη εἰς τὰ περιστατικὰ αὐτὰ ὑπὸ μέθης, καὶ ᾐσθάνθη συμπάθειάν τινα πρὸς αὐτόν· ὅτε λοιπὸν οἱ ἄλλοι ἐξέφρασαν τὴν γνώμην των, ὁ καδῆς ἀντέταξε τὴν ἱερὰν διάταξιν τοῦ Κορανίου, καθ' ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ καταδικασθῇ ὁ κατηγορούμενος, ἂν δὲν ὡμολόγει τὸ ἔγκλημά του. Παραδεχθέντων δὲ πάντων τὴν γνώμην ταύτην, ἀνέλαβεν ὁ ἀγᾶς νὰ προκαλέσῃ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἐνόχου, καὶ διέταξεν εὐθὺς νὰ τὸν *βάλωσιν εἰς τὸν φάλαγκα*.

Πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν, ὅσοι μάλιστα δὲν ἐμαθήτευσαν εἰς τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα, δὲν θέλουν ἴσως ἐννοήσει τί σημαίνουν αἱ λέξεις αὗται, ἴσως ἀγνοοῦν τί ἐστι *φάλαγκας*· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἶναι ἁπλούστατον. Φάλαγκας εἶναι κομμάτιον ξύλου ἔχων κατὰ μέσον θηλεῖαν ἐκ σχοινίου. Ἐντὸς τῆς θηλείας αὐτῆς ἔσφιγγον γυμνοὺς τοὺς πόδας τῶν κατηγορουμένων ἢ τῶν ἀμελῶν μαθητῶν καὶ τοὺς ἐρράβδιζαν.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ διοικητοῦ οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπηρέται ἔφεραν τὸν Κὺρ Ἀργύρην ἐπὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ διοικητηρίου μικρᾶς πλατείας, τὸν ἔρριψαν κατὰ γῆς, καὶ περάσαντες τοὺς πόδας του εἰς τὸν φάλαγκα ἤρχισαν εὐθύμως ῥαβδίζοντες. Ἅπαντες οἱ ἐν τῷ διοικητηρίῳ ἄρχοντες ἔτρεξαν εἰς τὰ παράθυρα καὶ ἐθεώρουν μετά τινος εὐχαριστήσεως τὰ βάσανα τοῦ δυστυχοῦς γέροντος. Οὗτος δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐκραύγαζε γοερῶς, ἔπειτα ὅμως ὑπὸ τῆς ὀδύνης ἀπεναρκώθη· ἔπαυσαν αἱ φωναί, καὶ μόνος ἠκούετο ὁ ἀπαίσιος τῶν ῥαβδισμῶν κρότος. Ὁ ἀγᾶς ὅταν εἶδεν ὅτι ὁ βασανιζόμενος δὲν ἐκινεῖτο πλέον, ἐφοβήθη μὴν ἐκπνεύσῃ, καὶ τοῦτο δὲν συνεβιβάζετο μὲ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ. Διέταξε λοιπὸν νὰ παύσουν οἱ ῥαβδισμοί, ὅπως ὁ κατηγορούμενος ἀναλάβῃ δυνάμεις εἰς νέαν δοκιμασίαν. Καθημαγμένον τοὺς πόδας, μόλις ἀναπνέοντα, ἔσυρανοὶ ὑπηρέται τὸν δυστυχῆ γέροντα εἰς τὸ δυσῶδες ὑπόγειόν του, ἔκλεισαν τοὺς πόδας του εἰς ποδοκάκην καὶ τὸν ἄφησαν πρηνῆ.

Ὅλη ἡ πόλις ἔμαθε τὰ διατρέξαντα καὶ μεγάλως συνεκινήθη. Τινὲς δὲ τῶν σημαντικωτέρων χριστιανῶν καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μετέβησαν εἰς τὸ δι-

οικητήριον, όπως επικαλεσθώσι την ευσπλαγχνίαν των αρχόντων. Παρέστησαν ότι ο γέρων αυτός ήτον ανίκανος να πράξη το κακούργημα, δι' ό κατηγορείτο, και εξήγησαν εκ τίνων δυστυχών περιστάσεων ευρέθη κοιμώμενος επί του φονευμένου ανθρώπου. Ουδέν αποτέλεστα έφερεν ή επίσημος αύτη μεσιτεία· οι Τούρκοι την απέδωκαν εις τον ζήλον του ομοθρήσκου, εξ ού οι άπιστοι επροθυμούντο να παραστήσωσιν ως αθώον και τον μάλλον βδελυρόν κακούργον χριστιανόν. Ό δε διοικητής, μαθών από την απερίσκεπτον έκθεσιν των χριστιανών ότι και ο Κύρ Δούκας ήτο μέχρι μεσονυκτίου μετά του κατηγορουμένου, εσυλλογίσθη τότε πρώτην φοράν να κάμη εν είδος ανακρίσεως, και επρότεινε να εξετασθή και αυτός. Ό σκοπός του διοικητού ήτο να ρίψη και τούτον εις την πλεκτάνην, και, επειδή εγνώριζεν αυτόν εύπορον, να κερδοσκοπήση επί δύο αντί ενός. Ή πρότασις έγινε δεκτή, και οι άνθρωποι της εξουσίας εστάλησαν ανά πάσαν την πόλιν ζητούντες τον Κύρ Δούκαν. Ό Κύρ Δούκας όμως δεν ευρέθη. Ό Κύρ Δούκας εγίνωσκε καλώς την δικαιοσύνην των Τούρκων και τον χαρακτήρα του αξιοσεβάστου διοικητού, και, ότε έμαθε τα συμβάντα του φίλου του, προείδεν ότι το πράγμα ηδύνατο κατ' αντανάκλασιν να φθάση μέχρις αυτού, και εκρύβη όσον ηδυνήθη βαθύτατα. Οί άνθρωποι της εξουσίας αφού τον εζήτησαν εις όλα τα μέρη υπήγαν και εις την οικίαν του· αλλ' ή σύζυγος του Κύρ Δούκα δεν ήνοιξεν· είπεν εκ του παραθύρου ότι εν τη οικία ουδείς υπήρχεν ανήρ, και επειδή ήτον αυτή μόνη μετά των θυγατέρων της, δεν επετρέπετο εις ξένον άνδρα να εισέλθη. Τω όντι υπήρχε και υπάρχει παρά τοις Όθωμανοίς το σέβας τούτο προς τας γυναίκας· το χαρέμιον, ήτοι ο γυναικωνίτις, ή κατοικία γυναικών, ήτο και είναι απαραβίαστος, και ουδείς Όθωμανός δι' οιονδήποτε λόγον δύναται να εισέλθη εις το μέρος αυτό. Είς εκτάκτους περιστάσεις, προς το συμφέρον της δικαιοσύνης, παραβιάζεται το σεβαστόν άσυλον, αλλά τότε απαιτούνται ιδιαίτεραι διατυπώσεις, και το έργον ανατίθεται εις πρόσωπον άξιον εμπιστοσύνης. Ούτω και εις την περίστασιν ταύτην ο διοικητής και οι άρχοντες παρεκάλεσαν τον καδήν να ενεργήση την προκειμένην κατ' οίκον έρευναν και να εύρη τον ζητούμενον άνθρωπον.

Άνεδέχθη ο καδής την σοβαράν εντολήν ταύτην ου μόνον κατά καθήκον, αλλά κινούμενος και υπό θερμής περιεργείας να ίδη την εν τη οικία του καταζητουμένου βιβλιοθήκην, περί ής είχε και αυτός ακούσει θαυμασίας διηγήσεις· ών δε ως εκ του βαθμού του λόγιος ανήρ, εθεώρει ως χρέος του να επισκεφθή τοιούτον ταμείον σοφίας. Παρέλαβε λοιπόν κατά την συνήθειαν ένα των γερόντων χριστιανών και μετέβη εις τον οίκον του Κύρ Δούκα. Ή σύζυγος τούτου πεισθείσα υπό του χριστιανού ήνοιξε την θύραν, και εισήλθεν ο καδής μετά της συνοδείας του· αλλ' ουδεμίαν έρευναν ενήργησεν· εζήτησε να τον οδηγήσωσιν εις την βιβλιοθήκην, και εν αυτή καθήσας μετά του γέροντος χριστιανού εθεάτο εν αγαλλιάσει τας εντός υαλίνων σκευοθηκών παρατεταγμένας ωραίας φιάλας, τα λαμπρά των χρώματα και τας καλλιγραφημένας επιγραφάς των. Έζήτησε παρά του χριστιανού εξηγήσεις των επιγραφών· ούτος δε, φίλος ών του Κύρ Δούκα και μεμυημένος εις τα της βιβλιοθήκης, εξήγησε πάντα εν αληθεία και καθαρότητι, ώστε ο καδής κατεπλήχθη υπό θαυμασμού και ευλαβείας προς το υψηλόν του επινοήματος. Όσον δε και αν εδυσωπείτο εκ της παρουσίας χριστιανού, λαβών κατά σειράν τινάς των φιαλών, τας ήνοιξε και τας ωσφράνθη, και έπειτα απέθεσεν αυτάς εις τας θέσεις των. Έπεσεν όμως εις χείράς του ή περιέχουσα τα Άπομνημονεύματα του Ξενοφώντος, το ευώδες ρώμιον του Κύρ Δούκα. Είχε, φαίνεται, ιδιαιτέραν προς τον συγγραφέα τούτον συμπάθειαν ο ταλαίπωρος καδής· και μόλις το άρωμα αυτού έφθασεν εις τους ρώθωνάς του, εκυριεύθη υπό ακατασχέτου επιθυμίας ν' αναγνώση σελίδας τινάς· ωσφραίνετο ακορέστως, οι οφθαλμοί του ήστραπτον, και χάρις και θυμηδεία διεχύθη επί του συνήθως σοβαρού του προσώπου· αλλ' ή παρουσία ξένου χριστιανού τον έφερεν εις συναίσθησιν του αξιώματός του, και απέθεσε την φιάλην χωρίς να την εγγίση περισσότερον. Έξερχόμενος όμως του δωματίου έρριψε πολλάκις επ' αυτής βλέμματα πόθου, και φανερός ήτον ότι μετά κόπου απεμακρύνετο. Ούτω και μετά την κατ οίκον έρευναν ο καταζητούμενος δεν ευρέθη, και ή υπόθεσις ανεβλήθη εις την αύριον.

Ό δε Κύρ Δούκας εν τη κρύπτη αυτού εμάνθανε τα συμβάντα της ημέρας, κατεθλίβετο διά τα παθήματα του φίλου του και ανησύχει δι' όν και αυτός διέτρεχε κίνδυνον. Κατηράσθη πολλάκις την βιβλιοθήκην και τους εν αυτή συγγραφείς, και παρ' ολίγον εβλασφήμησε και κατά της Άγίας Γραφής. Μετενόει τότε ότι δεν ήκουσε τας συμβουλάς των φίλων του να μεταχειρισθή τα χρήματά του εις ανίδρυσιν εκκλησιών ή εις παραμυθίαν νέων γυναικών, αλλ' εδαπάνησεν αυτά εις έργον καταστροφής και ολέθρου. Τοιούτοι διαλογισμοί τον εβασάνιζαν εφ' όλην την ημέραν εκείνην· ότε δε ήλθεν ή νύξ και ή πόλις έπεσεν εις το σκότος και την ησυχίαν, εξήλθε της κρύπτης και εκάθησε σιωπηλός εις την τράπεζαν μετά της οικογενείας του. Ένώ έτρωγον, ηκούσθη ελαφρός κτύπος εις την θύραν, ή δε ανύποπτος υπηρέτρια ήνοιξεν ευθύς· ηγέρθησαν πάντες έντρομοι, ο δε Κύρ Δούκας, ιστάμενος ως στήλη άλατος, είδε μετ' εκπλήξεως αναβαίνον την κλίμακα το λευκόν σαρίκιον του καδή· την στιγμήν εκείνην επίστευσε τον εαυτόν του χα-

μένον, ἀλλ' ὁ καδῆς πλησιάσας μὲ γλυκὺ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη τὸν ἐνεθάρρυνε, καὶ ἐζήτησε νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βιβλιοθήκην. Ἐνόησε τότε ὁ Κὺρ Δούκας τὸν σκοπὸν τῆς νυκτερινῆς ἐπισκέψεως, διότι εἶχε μάθει τὰ καθέκαστα τῆς προηγηθείσης κατ' οἶκον ἐρεύνης, καὶ παραλαβὼν τὸν ξένον του μετὰ χαρᾶς καὶ ἐλπίδος, τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην καὶ ἐκλείσθησαν ἐν αὐτῇ.

Δὲν γνωρίζομεν καὶ οὐδεὶς ἔμαθε ποτὲ τί ἐλέχθη ἢ ἐπράχθη ἐν τῷ ταμείῳ τῆς σοφίας τὴν ὥραν ἐκείνην. Συμπερασμοὺς μόνον ἔκαμαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑπέθεσαν ὅτι οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς, καὶ μάλιστα ὁ Ξενοφῶν, ἔγιναν ὑπόθεσις ζωηρᾶς συζητήσεως. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι μετὰ μακρὰν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ διατριβὴν ἐξῆλθον ὡς δύο παλαιοὶ φίλοι, κρατούμενοι ἐκ τῶν χειρῶν καὶ διαλεγόμενοι ἐν εὐθυμίᾳ. Παρετηρήθη μάλιστα ὅτι ὁ καδῆς κατέφυγεν εἰς τὴν βοήθειαν τῶν σχολίων διὰ νὰ καταβῇ τὴν κλίμακα· ὁ δὲ Κὺρ Δούκας εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του ἔλαβε καὶ ἔκρυψεν ἐντὸς τῶν θυλακίων του ὅσον χρυσίον ἠδυνήθη. Οὕτως ἐξῆλθον καὶ οἱ δύο τῆς οἰκίας ἄνευ φανοῦ, καὶ ὁ μὲν καδῆς διηυθύνθη εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ συναδέλφου του διοικητοῦ, ὁ δὲ Κὺρ Δούκας εἰς τὴν τοῦ ἀρχιερέως.

Ὁ ἀρχιερεὺς ἔμενεν ἄγρυπνος, πλήρης ἀνησυχίας διὰ τὴν τύχην τοῦ Κὺρ Ἀργύρη καὶ αὐτοῦ τοῦ Κὺρ Δούκα, δύο σημαντικῶν τοῦ ποιμνίου του προβάτων· ὅτε δὲ προσῆλθεν ὁ Κὺρ Δούκας, τὸν ἐδέχθη προθύμως. Ὁ Κὺρ Δούκας ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν πνευματικῷ τῷ τρόπῳ, πῶς, βοηθείᾳ τῶν συγγραφέων τῆς βιβλιοθήκης, κατώρθωσε νὰ ἐμβάλῃ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ καδῆ αἰσθήματα δικαιοσύνης καὶ οἴκτου πρὸς τὸν ἀδίκως βασανιζόμενον Κὺρ Ἀργύρην, καθὼς καὶ τίνα μέσα συνεβούλευσεν ὁ καδῆς νὰ μεταχειρισθῶσιν, ὅπως τὰ αὐτὰ αἰσθήματα εἰσέλθωσι καὶ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ διοικητοῦ.

«Οὗτος ἦτον ὁ μόνος τρόπος, εἶπεν ὁ ἀρχιερεύς, νὰ σωθῆτε ἐκεῖνος μὲν ἀπὸ ἄδικον θάνατον, σὺ δὲ ἀπὸ τίς οἶδε πόσας βασάνους. Ἡ βιβλιοθήκη ἔκαμε τὸ κακὸν καὶ αὐτὴ τὸ θεραπεύει. Ἂν ὅμως καὶ μετὰ ταῦτα ἐξακολουθήσετε τὴν ἐν αὐτῇ διατριβήν, ἡ ἐπελευσομένη δυστυχία θέλει εἶσθαι ἀδιόρθωτος».

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὁ Κὺρ Δούκας συνετρίβη μέχρι δακρύων. Ὁ ἀρχιερεὺς εἶδε μετά τινος δυσπιστίας τὰ δάκρυα, ἀλλ' ηὐχήθη καλὸν τέλος, καὶ καλέσας δύο ἱερεῖς παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς ὅσον ὁ Κὺρ Δούκας ἔφερε χρυσίον, τοὺς ὡδήγησε πῶς νὰ προσφερθῶσι καὶ τοὺς ἔπεμψε πρὸς τὸν διοικητήν.

Ὁ διοικητής, παρεσκευασμένος ὑπὸ τοῦ καδῆ, ἐδέχθη εὐμενῶς τοὺς ἀπεσταλμένους καὶ ἣν ἐκόμιζαν ὑπὲρ τοῦ ὑποδίκου ἀπολογίαν. Προσποιηθεὶς δὲ ὥραν τινὰ ὅτι ἐσκέπτετο, εἶπεν ἐπὶ τέλους ὅτι παραβλέπει *πρὸς χάριν τοῦ φίλου του ἀρχιερέως*, καὶ διέταξε ν' ἀπολυθῇ ἀμέσως τῆς εἱρκτῆς ὁ Κὺρ Ἀργύρης.

Ὁ διοικητὴς ἐνήργησε, βλέπετε, ἄνευ οὐδεμιᾶς εἰδοποιήσεως τῶν προϋχόντων Ὀθωμανῶν, τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν δίκην, ἀλλ' ὅλα ταῦτα ὑπάγονται εἰς τὴν ἁπλότητα τῆς τουρκικῆς δικονομίας, ἥτις ἐπιτρέπει εἰς τὸν πρῶτον ἄρχοντα νὰ πράττῃ κατὰ βούλησιν ἄνευ ὀχληρῶν διατυπώσεων.

Οἱ ὑπηρέται τῆς ἐξουσίας ἔσπευσαν νὰ ἐκπληρώσωσι τὴν διαταγὴν μὲ ὅσην προθυμίαν εἶχαν ἐκτελέσει τὸ πρωῒ τὴν τῶν ῥαβδισμῶν. Εἰς ταύτην ἐπροθυμοῦντο ὑπὸ ζήλου νὰ βασανίσωσι χριστιανόν, εἰς δὲ τὴν λύτρωσίν του ἔμελλαν ν' ἀνταμειφθῶσι διὰ πλουσίας δωρεᾶς.

Ὅτε ὁ γέρων Κὺρ Ἀργύρης εὑρέθη ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας του, σύζυγος καὶ τέκνα ἐχύθησαν εἰς τὸν λαιμόν του καὶ τὸν ἠσπάζοντο κλαίοντες. Ἔκλαιε δὲ καὶ αὐτός, ἀναλογιζόμενος οἷον διέτρεξε κίνδυνον καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν ὅτι τὸν ἔσωσεν. Κανεὶς δὲν ἀνέφερε περὶ τῆς ἐπαράτου βιβλιοθήκης, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς συμφορᾶς· μόνη ἡ μικρά του θυγάτηρ προσφέρουσα εἰς αὐτὸν τὸ μικρόν της Εὐαγγέλιον· «Ἰδού, τὸν εἶπε, πάτερ μου· ἐδῶ ν' ἀναγινώσκῃς εἰς τὸ ἑξῆς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ νὰ μὴ πατήσῃς πλέον εἰς τὴν βιβλιοθήκην».

Ἡ συμβουλὴ τοῦ ἀθώου κορασίου διεπέρασε τὴν καρδίαν τοῦ ἄφρονος γέροντος· ὑπεσχέθη νὰ μὴν ἐμβῇ εἰς τὴν βιβλιοθήκην πλέον, καὶ τὴν φορὰν ταύτην ἐτήρησε τὸν λόγον του. Τὸ παράδειγμά του ἐμιμήθη ὁ Κὺρ Δούκας, ὄχι βεβαίως ὑπὸ ἀρετῆς, ἀλλὰ διότι μόνος ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ δὲν εὕρισκε πλέον τὸ θέλγητρον, ὅπερ πρὶν τὸν εἷλκυε. Τοιουτοτρόπως ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ βιβλιοθήκη ἔμεινεν ἔρημος, ὁ κονιορτὸς ἐσκέπασε τὰ ὡραῖα βιβλία, πολλὰ τῶν συγγραμμάτων διεσκορπίσθησαν ὡς τὰ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ τὸ πολύκροτον αὐτὸ ἵδρυμα ἐξηλείφετο βαθμηδὸν καὶ ἀπὸ τῆς μνήμης τῶν ἀνθρώπων. Μόνος ὁ καδῆς τὸ ἐνεθυμεῖτο ἐνίοτε, καὶ πέμπων τὸν ὑπηρέτην του ἐδανείζετο ἀποσπάσματα τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος. Ὅτε ἐτελείωσαν καὶ αὐτά, ὁ Κὺρ Δούκας ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως κατήγετο ἀπὸ τοῦ Ὀμάρ, τοῦ πυρπολήσαντος, ὡς λέγεται, τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἀλεξανδρείας[1].

***

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Φίλιππος de Girard.

Ἡ τύχη τοῦ ἐφευρέτου τῆς λινοκλωστικῆς εἶναι ἴσως ἔτι θλιβερωτέρα.

Ὁ Φίλιππος de Girard γεννηθεὶς ἐν Λουρμαρὲν (Vaucluse) τὴν 1 Φεβρουαρίου 1775, εἶχε φύσιν ἔξοχον καὶ νοῦν εἰς πάντα ἐπιτήδειον καὶ

1. Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ 1881.

ἐφαρμόζοντα εἰς ὅλα τὰ ἀντικείμενα πνεῦμα ἐφευρετικὸν θαυμάσιον. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ὁ μέλλων μηχανικός, ὡς ὁ μέγας Νεύτων, κατεσκεύαζε μηχανὰς καὶ ἰδίως μικροὺς τροχούς, τοὺς ὁποίους ἐκίνει ἐντὸς ῥύακος. Δεκατετραετὴς ὤν, ἐπενόησε περίεργον μηχάνημα σκοπὸν ἔχον τὴν χρησιμοποίησιν τῆς κινήσεως τῶν κυμάτων. Ἔκτακτον ἔχων πρὸς πάσας τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας κλίσιν, κατεγίνετο μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας εἰς τὴν μηχανικήν, τὴν βοτανικήν, τὴν ζωγραφικήν, τὴν γλυπτικὴν καὶ τὴν ποίησιν.

Ἡ Ἐπανάστασις ἀπέσπασε τὸν Φίλιππον Girard ἀπὸ τοῦ εἰρηνικοῦ βίου τοῦ πατρικοῦ οἴκου. Ὁπλισθεὶς κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ἐβιάσθη νὰ καταλίπῃ τὴν Γαλλίαν μετὰ τῆς οἰκογενείας του. Ἀναγκαζόμενος νὰ πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἐργασίας, μετῆλθε τὸν ζωγράφον ἐν Μαχὸν τῆς νήσου Μινόρκης, ἔπειτα δὲ συνέστησε σαπωνοποιεῖον ἐν Λιβόρνῳ. Ὁ Φίλιππος Girard, ὅστις ἦτο τότε δεκαοκταετὴς μόλις, ἀνεδεικνύετο συγχρόνως διὰ διαφόρων ἐφευρέσεων, ἐπινοήσας μηχανὴν πρὸς γλυφὴν σκληρῶν ὑλῶν καὶ ἑτέραν πρὸς ἀντιγραφὴν ἐν σμικρῷ τῶν ἀγαλμάτων, καὶ ἠλεκτρικὸν συμπυκνωτήν.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα του μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ῥοβεσπιέρου (Ἰούλιον 1794), ἵδρυσεν ἐργοστάσιον χημικῶν προϊόντων ἐν Μασσαλίᾳ, καὶ ἤλπιζεν ἤδη ν' ἀναπαυθῇ, ἀλλ' ἡ ἐν Παρισίοις συμβᾶσα ἧττα τῶν κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως στασιασάντων (4 καὶ 5 Ὀκτωβρίου 1795), ἠνάγκασεν αὐτὸν καὶ πάλιν ν' ἀποδημήσῃ. Ὁ νέος μηχανικὸς καταφυγὼν εἰς Νίκαιαν διωρίσθη συνεπείᾳ δύω ἀλλεπαλλήλων συναγωνισμῶν εἰς τὴν ἄρτι ἱδρυθεῖσαν ἕδραν τῆς χημείας καὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Ἐπιστρέψας εἰς Μασσαλίαν μετὰ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Διευθυντηρίου ὑπὸ τοῦ Βοναπάρτου (1799), παρέδωκεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ μαθήματα χημείας, ἔπειτα δὲ μετέβη εἰς Παρισίους.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ 1806 ἐπέδειξε τὰ ἐπινοήματα, τὰ ὁποῖα παρήγαγεν ἡ ἔκτακτος τοῦ Girard περὶ τὴν μηχανικὴν ἱκανότης. Ἐν αὐτῇ ἐξέθεσε νέον ἀχρωματικὸν φακόν, ἐλάσματα σιδήρου βερενικωμένα καὶ βεβαμμένα κατὰ νέαν μέθοδον ὡς καὶ τὰς ἐχούσας σταθερὸν τὸ ὕψος τοῦ ἐλαίου πολυθρυλήτους ὑδροστατικὰς λυχνίας, αἵτινες κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐντελῶς μετέβαλον τὴν τέχνην τοῦ φωτισμοῦ. Αἱ λυχνίαι αὗται εἶχον πρῶτον ἤδη σφαιρικὰς ἀστιλβώτους ὑάλους, ὧν ἡ χρῆσις κατέστη γενική.

Βραδύτερον ὁ Girard ἔλαβε παρὰ τῆς ἐπὶ τῆς ἐμψυχώσεως ἑταιρίας μέγα χρυσοῦν μετάλλιον διὰ μηχανήν, ἣν εἶχε κατασκευάσει καθ' ὡρισμένον πρόγραμμα.

Ἐν ἔτει 1810 ὁ Ναπολέων, ὅπως ἐπιφέρῃ καίριον τραῦμα εἰς τὴν βαμβακουργίαν τῶν Ἄγγλων, οὓς εἶχεν ἀποκλείσει ἀφ' ὅλων τῶν λιμένων τῆς Εὐρώπης διὰ τοῦ ἠπειρωτικοῦ ἀποκλεισμοῦ, ἐξέδωκε τὸ ἑπόμενον διάταγμα, δημοσιευθὲν ἐν τῷ Μηνύτορι τὴν 12 Μαΐου.

«Ἰδιαζόντως ἐνδιαφερόμενοι εἰς τὰς προόδους τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων τοῦ ἡμετέρου Κράτους, ὧν τὸ λίνον εἶναι ἡ πρώτη ὕλη, καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ μόνον πρόσκομμα, τὸ ἐμποδίζον αὐτὰ νὰ ἑνῶσι τὸ εὐτελὲς τῆς τιμῆς μετὰ τῆς τελειότητος τῶν προϊόντων, προκύπτει ἐκ τοῦ ὅτι δὲν κατωρθώθη εἰσέτι νὰ ἐφαρμοσθῶσι μηχαναὶ εἰς τὴν κλῶσιν τοῦ λίνου, ὡς εἰς τὴν τοῦ βάμβακος, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον πρῶτον. Βραβεῖον ἑνὸς ἑκατομμυρίου φράγκων θέλει ἀπονεμηθῇ εἰς τὸν ἐφευρέτην τῆς ἀρίστης λινοκλωστικῆς μηχανῆς, οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ ἐθνικότης αὐτοῦ.

Ἄρθρον δεύτερον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἓν ἑκατομμύριον φράγκων τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἡμετέρου ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον τρίτον. Τὸ παρὸν διάταγμα θέλει μεταφρασθῇ εἰς ὅλας τὰς γλώσσας, καὶ ἀποσταλῇ εἰς τοὺς ἡμετέρους πρέσβεις, ὑπουργοὺς καὶ προξένους εἰς τὰ ξένα κράτη, ὅπως ἐν αὐτοῖς δημοσιευθῇ.

Ἄρθρον τέταρτον. Εἰς τοὺς ἡμετέρους ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν, τῶν οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος».

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ διατάγματος τούτου, ὁ Φίλιππος Girard, τριακονταετὴς ὢν τότε, διετέλει παρὰ τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἐν Λουρμαρέν, ἐνῷ δὲ ἐπρογευμάτιζεν ἡ οἰκογένεια, ἐκομίσθη ἡ ἐφημερίς, ἡ περιέχουσα τὴν λαμπρὰν ταύτην πρόκλησιν, τὴν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐφευρέσεως ἀποτεινομένην, ἄνευ ἐξαιρέσεως λαοῦ τινος. Ὁ πατὴρ τοῦ Φιλίππου ἐνεχείρισε τὴν ἐφημερίδα εἰς τὸν υἱόν του λέγων· «Φίλιππε, τοῦτο σὲ ἀφορᾷ». Μετὰ τὸ πρόγευμα οὗτος περιεπάτει μόνος σταθερὰν ἔχων ἀπόφασιν νὰ λύσῃ τὸ προτεινόμενον πρόβλημα. Οὐδέποτε μελετήσας τὰ περὶ τὴν βιομηχανίαν ταύτην, διελογίσθη ὅτι ὤφειλεν ἴσως νὰ ἐξετάσῃ τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γενόμενα, ἀλλ' ἐσκέφθη ὅτι ἡ ὑπόσχεσις τοῦ ἑκατομμυρίου ἀπεδείκνυεν ἀρκούντως ὅτι οὐδὲν εἶχε κατορθωθῇ καλόν, προετίμησε δὲ νὰ μὴ γνωρίσῃ τὰ πρὸ αὐτοῦ, ἵνα ἐργασθῇ μετ' ἀνεξαρτησίας πνεύματος πλήρους. Εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἐζήτησε λίνον, κλωστήν, ὕδωρ καὶ φακόν, καὶ θεωρήσας ἀλληλοδιαδόχως τὸ λίνον καὶ τὴν κλωστήν, εἶπε καθ' ἑαυτόν· «Ἐκ τούτου πρέπει νὰ κατασκευάσω τοῦτο». Ἐξετάσας τὸ λίνον διὰ τοῦ φακοῦ διέβρεξεν αὐτό, τὴν δ' ἐπαύριον ἔλεγε πρὸς τὸν πατέρα του· «Ἔχω τὸ ἑκατομμύριον». Ἔπειτα δὲ λαβὼν ὀλίγον λίνον καὶ ἀποσυνθέσας αὐτὸ διὰ τοῦ ὕδατος, οὕτως ὥστε νὰ χωρίσῃ τὰς

στοιχειώδεις ἶνας, ἐξέτεινεν αὐτὰς καὶ σχηματίσας λεπτοτάτην κλωστὴν προσέθηκεν· «Ὑπολείπεται νὰ ἐκτελέσω διὰ μηχανῆς ὅ,τι ἐκτελῶ διὰ τῶν δακτύλων. Ἡ μηχανὴ εὑρέθη!» Ὁ σπόρος τῆς ἐφευρέσεως εἶχε βλαστήσει ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ.

Μετὰ παρέλευσιν δύω μηνῶν ὁ Φίλιππος Girard ἐλάμβανε πρῶτον ἔγγραφον εὑρησιτεχνίας. Ἵνα δώσωμεν ἰδέαν τινὰ τῆς ἐφευρέσεως ταύτης, καλὸν νομίζομεν νὰ περιγράψωμεν τὴν ἀρχὴν αὐτῆς κατὰ τὸν ἐφευρέτην. «Τὸ νῦν σύστημα τῆς λινοκλωστικῆς, λέγει, βασίζεται ἐπὶ δύο ἀρχῶν οὐσιωδῶν· ἡ πρώτη τῶν ἀρχῶν τούτων, ἥτις εἶναι ἡ βάσις ὅλων τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν, εἰς ἃς ὑποβάλλεται τὸ λίνον ἀπὸ τῆς ξάνσεως μέχρι τῆς τελευταίας, ἤτοι λεπτῆς κλώσεως, μὴ συμπεριλαμβανομένης, εἶναι ἡ ἔκτασις τοῦ στεγνοῦ λίνου διὰ μέσου σειρᾶς ξανίων κινητῶν, μόνης μέχρι τοῦδε εὑρεθείσης μεθόδου πρὸς ὁμοιόμορφον διανομὴν εἰς ἀόριστον μῆκος τῶν ἰνῶν τοῦ ἐξασμένου λίνου, μὴ σαλευομένου τοῦ παραλληλισμοῦ αὐτῶν. Ἡ δευτέρα ἀρχή, διὰ τῆς ὁποίας ἐπετεύχθη ἡ μηχανικὴ τοῦ λίνου κλῶσις εἰς βαθμὸν λεπτότητος μέγιστον, εἶναι ἡ ἀποσύνθεσις τῆς χονδρῆς κλωστῆς, ἣν ἐπιφέρομεν διὰ τῆς ἐμβρέξεως εἴτε εἰς ἀλκαλικὴν διάλυσιν, εἴτε ἁπλῶς εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ἢ θερμόν. Οὕτω τὸ λίνον μεταβαλλόμενον εἰς νέαν τρόπον τινὰ οὐσίαν, ἐκτείνεται ὡς βάμβαξ μεταξὺ δύω κυλίνδρων, καὶ σχηματίζει κλωστὴν ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ λεπτοτέραν ἐκείνης, ἣν δυνάμεθα νὰ κατασκευάσωμεν νήθοντες τὰς ἶνας τοῦ λίνου εἰς τὸ ἀρχικὸν μῆκος αὐτῶν, ὡς ἐγίνετο κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἀγγλικὴν μέθοδον. Αἱ δύω θεμελιώδεις αὗται ἀρχαί, ὅλως ἄγνωστοι εἰς τὰ κλωστήρια τὰ συστηθέντα πρὸ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ὁρισθέντος βραβείου, ἀναφέρονται τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐκθέσει μου τῆς 18 Ἰουλίου 1810».

Αἱ μηχαναὶ τοῦ Φιλίππου Girard ἐκτελεσθεῖσαι εἰς δύω κλωστήρια τῶν Παρισίων, ἐφήρμοσαν τὰς δύω ταύτας θεμελιώδεις ἀρχάς. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἑβδομήκοντα περίπου παρῆλθον ἔτη, αἱ δ' ἀρχικαὶ ἐφευρέσεις τοῦ Girard μένουσιν ἀκέραιαι, ἀποτελοῦσαι ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀπαραιτήτους ὅρους τῆς μηχανικῆς τοῦ λίνου κλώσεως.

Ἀλλ' ὅμως ἀποτρόπαιόν τι συνέβη. Ἡ κυβέρνησις, ἐκπλαγεῖσα ἐπὶ τῇ ταχύτητι μεθ' ἧς εἷς μόνος ἄνθρωπος εἶχε λύσει τὸ πρόβλημα, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου εἶχεν ὑποσχεθῆ τόσα, ἐδημοσίευσε προκήρυξιν κολοβοῦσαν τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἑκατομμυρίου, καὶ ἀπαιτοῦσαν μεταξὺ ἄλλων ὅρων παραδόξων νὰ ἔχῃ ἡ κλωστὴ 400,000 μέτρων μῆκος ἀνὰ χιλιόγραμμον, τὸ δὲ θαῦμα τοῦτο νὰ κατορθωθῇ μετ' οἰκονομίας 8[10 ἐπὶ τῆς τιμῆς τῆς διὰ τῆς χειρὸς νηθομένης κλωστῆς. Ὁ Φίλιππος Girard διεμαρτυρήθη, ἀλλ' ἐπῆλθεν ἡ ἀνατροπὴ τῆς Αὐτοκρατορίας, ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ἔμελλε νὰ δοθῇ ἡ ἀμοιβή, τὸ ἑκατομμύριον ἔμεινεν ἄφαντον.

Καίτοι τοιαύτη ἀπεδείχθη πρὸς αὐτὸν ἀδικία, ὁ Girard ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς Γαλλίας. Τῷ 1813, ὅτε οἱ ξένοι ἐμελέτων νὰ εἰσβάλωσιν εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἐφεῦρεν ἀτμοκίνητα ὅπλα, ὧν αἱ δοκιμαὶ θαυμασίως ἐπέτυχον ἐνώπιον τοῦ στρατηγοῦ Gourgaut καὶ πολλῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πυροβολικοῦ. Ἡ πρωτότυπος μηχανὴ τοῦ Girard ἐπυροβόλει 180 φορὰς ἀνὰ λεπτὸν καὶ ἐτρύπα εἰς ἀπόστασιν δέκα βημάτων σιδηροῦς θώρακας καὶ εἰς ἑκατὸν βήματα σανίδα τεσσάρων ὑφεκατομέτρων πάχους. Συνεπείᾳ τῆς εὐνοϊκῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς, διετάχθη ἡ κατασκευὴ εἰς μεγάλας διαστάσεις τῆς μηχανῆς ταύτης, ὁρισθείσης καὶ τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο δαπάνης. «Ἀλλὰ καί τοι ἡ ἐφεύρεσις καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἐγένοντο ταχύτατα, λέγει ὁ Ampère, ἡ ταχύτης τῶν συμβάντων ὑπῆρξεν ἔτι μείζων».

Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐφευρέσεως τῆς μηχανικῆς τοῦ λίνου κλώσεως καὶ πραγματοποίησιν ἀναριθμήτων δοκιμῶν ὁ Φίλιππος Girard εἶχε δαπανήσει ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν ἀδελφῶν του, οἵτινες μεθ' ὑπερηφανείας μετέσχον τῆς ἐπιχειρήσεώς του. Τίς θὰ τὸ πιστεύσῃ; Ὁ χρήσιμος οὗτος ἀνήρ, ὁ διάσημος ἐπιστήμων, συνελήφθη ἐν τῷ ἐργοστασίῳ του ἕνεκα τῶν χρεῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπέπεσε χάριν τῆς ἐφευρέσεώς του, καὶ ἐφυλακίσθη εἰς Ἁγίαν Πελαγίαν. Ὁ ἐφευρέτης ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἀδικίᾳ δυσανασχετῶν ἐδέχθη τὰς προτάσεις τῆς Αὐστρίας τοῦ νὰ συστήσῃ ἐν Βιέννῃ τὴν λινοκλωστικήν, καὶ ἀνεχώρησε τεθλιμμένος, λαμβάνων μεθ' ἑαυτοῦ μέρος τῶν μηχανῶν του καὶ ἀφίνων τὰς ἐπιλοίπους εἰς τοὺς ἀδελφούς του, ἵνα χρησιμοποιήσωσιν αὐτὰς ἐν τῇ ἀγνώμονι αὐτῶν πατρίδι.

Οὗτοι, μὴ κατορθώσαντες νὰ λάβωσι δάνειον παρὰ τῆς κυβερνήσεως, ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτήσωσι τὸ κατάστημά των. Ὁ Φίλιππος ἀφ' ἑτέρου δὲν εἶδε πραγματοποιουμένας ἐν Αὐστρίᾳ τὰς ἐλπίδας, ἃς εἶχον γεννήσει αἱ γενόμεναι ὑποσχέσεις. «Ἐξηκολούθησεν οὐδὲν ἧττον μετὰ θαυμασίας δραστηριότητος τὰς ἐφευρέσεις αὐτοῦ, καὶ κατὰ πρῶτον συνεπλήρωσε τὰ ἔργα του περὶ τὴν μηχανικὴν τοῦ λίνου κλῶσιν διὰ μηχανῆς ξαντικῆς, ἣν ἐτελειοποίησε κατόπιν. Προτρέχων τῆς ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως γινομένης τὴν σήμερον ἀτμοπλοΐας, ἀνέπλευσε τὸν ποταμὸν τοῦτον ἀπὸ Πέστης μέχρι Βιέννης ἐπὶ πλοίου κινουμένου ὑπὸ μηχανῆς, εἰς ἣν εἶχε τὸ πρῶτον ἐφαρμόσει τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐφευρεθέντας παραγωγεῖς ἀτμοῦ ἐκ στενῶν συγκειμένους σωλήνων, ἵνα αἱ τυχὸν συμβαίνουσαι ἐκρήξεις ὦσιν ἀβλαβεῖς».

Ὁ Φίλιππος Girard προσεκλήθη μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας εἰς Βαρσοβίαν, ἵνα συστήσῃ ἐκεῖ μέγα κλωστήριον. Μεταξὺ τού-

των μαθὼν ὅτι οἱ δανεισταί του εἶχον πωλήσει ἐν Γαλλίᾳ τὰ πατρογονικὰ τῆς οἰκογενείας του κτήματα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὑποθηκεύσει πιστεύσας εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ διατάγματος τοῦ 1810, προσεπάθησε νὰ σώσῃ ἐκ τῆς καταστροφῆς τὴν πατρικὴν τοὐλάχιστον οἰκίαν. Ἐν Πολωνίᾳ ἔγινε δημοτικώτατος καὶ ἐδέχθη τὴν θέσιν τοῦ πρώτου μηχανικοῦ τῶν μεταλλείων τῆς χώρας ταύτης, ἀλλ' ἐν τῷ ὅρκῳ ὃν ὤμοσεν ἐπεφυλάξατο ἑαυτῷ τὴν ἰδιότητα τοῦ Γάλλου πολίτου. Ὁ Girard ἵδρυσε μέγα κλωστήριον, περὶ τὸ ὁποῖον ἐκτίσθη μικρὰ πόλις κληθεῖσα Γιραρδόβα, ἀνεδείχθη δὲ καὶ δι' ἄλλων ὠφελίμων ἐφευρέσεων, ἐπινοήσας μεταξὺ ἄλλων μηχάνημα πρὸς ἔκθλιψιν καὶ ἐξάτμισιν τοῦ ζωμοῦ τῶν τευτλίδων καὶ νέον ὑδραυλικὸν τροχὸν πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν καταρρακτῶν. Ἐτελειοποίησε πρὸς τούτοις τὴν μεταλλουργίαν τοῦ ψευδαργύρου, κατεσκεύασεν εἰς τὸ μέτωπον τοῦ καταστήματος τῆς Τραπέζης ἐν Βαρσοβίᾳ καταγραφικὸν θερμόμετρον, συνέστησεν εἰς τὸ ἀστεροσκοπεῖον καταγραφικὸν μετεωρογράφον, ἐφεῦρε μηχάνημα πρὸς κατασκευὴν κοπάνων (crosses) καὶ ἕτερον πρὸς τόρνευσιν στρογγύλων σωμάτων μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας, σύστημα πρὸς θέρμανσιν τοῦ ἀέρος ἐν ταῖς ὑψηλαῖς καμίνοις, μεγάλας ἀτμομηχανὰς ἄνευ ῥυθμομέτρου, μηχανὴν λύουσαν ἐξισώσεις, μηχανὰς πρὸς διακτένισιν καὶ κλῶσιν τοῦ στυπίου, δυναμόμετρον καταγραφικόν, μηχανὰς πρὸς κατασκευὴν κεράμων, μηχανὰς πρὸς κατασκευὴν μεταλλικῶν συρμάτων.

Τῷ 1844 ὁ Girard, ὅστις εἶχε μείνει πτωχός, ἐπανέκαμψεν εἰς Γαλλίαν. Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν εἶχε δημοσιεύσει πονημάτιον, ἐν ᾧ διεξεδίκει τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν· «Ὑπόμνημα πρὸς τὸν βασιλέα, τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τὰς βουλὰς περὶ τῆς προτεραιότητος τῆς Γαλλίας ὡς πρὸς τὴν ἐφεύρεσιν τῆς λινοκλωστικῆς μηχανῆς».

«Ἀντιποιοῦμαι, ἔλεγεν, ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τὴν ἐφεύρεσιν ταύτην, ἣν ἅπαντα τὰ κράτη τῆς Εὐρώπης, ἐκτὸς τῆς Γαλλίας, ἀποδίδουσιν εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς ἐμέ».

Τῷ 1842 ἡ ἐπὶ τῆς ἐμψυχώσεως Ἑταιρία ἀπεφάσισε τέλος νὰ κηρύξῃ τὴν ἀλήθειαν· τῷ 1844 κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις γενομένην βιομηχανικὴν ἔκθεσιν ἐθαυμάσθη ἡ ξαντικὴ μηχανὴ τοῦ Girard.

Ἀλλ' ὁ δυστυχὴς ἐφευρέτης ἦτο τότε ἑξήκοντα ἐννέα ἐτῶν γέρων, καὶ ἔζη ἐκ συντάξεως χορηγουμένης αὐτῷ ὑπὸ τῆς Ῥωσσίας, καὶ ἐξ ὀλίγων χιλιάδων φράγκων, ἃς παρὰ τῆς Ἑταιρίας τῶν ἐφευρετῶν δίκην ἐλεημοσύνης ἔλαβεν, ἀπέθανε δὲ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ματαίως προσπαθησάντων τῶν φίλων του νὰ δοθῇ αὐτῷ τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

Τῷ 1849 ἐκηρύχθησαν ἐπισήμως τὰ δικαιώματα τοῦ Girard, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἀποθανόντος. Τῷ 1853 ἐθνικὴ ἀμοιβὴ ὑπὸ τοῦ νομοθετικοῦ σώματος ψηφισθεῖσα, ἀπενεμήθη εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ μεγάλου ἐφευρέτου. Ἀλλ' ὁποῖος ἐμπαιγμός! Ὁ Ἰωσὴφ de Girard, πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Φιλίππου, ἦτο τότε ἐννενήκοντα δύω ἐτῶν καὶ ἀπέθανε τὸ ἑπόμενον ἔτος. Ἄλλος ἀδελφός του, ὁ Φρειδερῖκος, εἶχεν ἀποθάνει πρὸ αὐτοῦ.

Ελιζα Σ. Σουτσου

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Φίλη τις ἔλεγε στενάζουσα πρὸς τὴν Σοφίαν Ἀρνοῦ ὅτι πλησιάζει πρὸς τὰ *τριάντα*, ἐνῷ εἶχε περισσότερα.

— Παρηγορήσου, ἀπεκρίθη ἡ εὐφυὴς καλλιτέχνις, καθ' ἑκάστην ἀπομακρύνεσαι ἀπ' αὐτά.

*
* *

Ὁ Θεόδωρος Βαῤῥιὲ παρευρίσκετο ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν πρώτην παράστασιν κωμῳδίας πενταπράκτου, ἥτις ἀπετύγχανε φοβερά. Οὔτε χειροκροτήματα, οὔτε ἐπιδοκιμασίαι, οὔτε τίποτε. Μετὰ τὴν δευτέραν πρᾶξιν ὁ Βαῤῥιὲ ἐξέρχεται τοῦ θεάτρου, καὶ διερχόμενος τὸ περιστύλιον συναντᾶται ὑπὸ φίλου τού τινος.

— Ἀναχωρεῖς; τὸν ἠρώτησεν οὗτος.

— Μάλιστα.

— Διατί;

— Φίλε μου, εἶπεν ἐκεῖνος, δὲν ὑπάγω ποτὲ ἕως εἰς τὸ νεκροταφεῖον.

*
* *

Ἐν συναναστροφῇ διεσκέδαζον οἱ παρευρισκόμενοι κάμνοντες ὁρισμούς.

— Τί ἐστι γυνή; ἠρωτήθη ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς.

— Ἡ γυνὴ εἶνε τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τοῦ ἀνδρός, διὸ καὶ οὐδέποτε ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν συμφωνία.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἐν τῇ πολιτικῇ, ὅπως καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ, αἱ τρικυμίαι διδάσκουσι τὴν φρόνησιν, ἀλλ' ἐν ταῖς τρικυμίαις ταύταις πνίγονται χιλιάδες, πρὶν μορφωθῇ ἐξ αὐτῶν εἷς καὶ μόνος πρωράτης.

*** Ὁ πλούσιος ἀλλὰ φιλάργυρος εἶνε ἐπίσης πτωχός, ὅπως καὶ ὁ παρίας, ὅστις διατρίβει ὑπὸ τὴν σκιὰν ἀνακτόρων.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Εὐκόλως ἀφαιροῦνται αἱ ἐκ κηρίου κηλῖδες δι' οἰνοπνεύματος ἢ δι' ὕδατος τῆς Κολωνίας, δι' οὗ βρέχομεν ἀφθόνως τὴν κηλῖδα, καὶ ἀποσπῶμεν ἔπειτα τὸ κηρίον μετὰ προσοχῆς. Καθαρὸν ὕδωρ ἀρκεῖ πρὸς ἀφαίρεσιν τῆς στεαρίνης, μίγματος κηρίου καὶ λίπους, ἐξ ὧν συνίστανται συνήθως τὰ ἐν χρήσει κηρία. Ἀπομένει ὅμως ἐλαφρά τις κηλίς, ἥτις καὶ αὐτὴ ἐξαλείφεται διὰ τῆς βενζίνης ἢ δι' ἀλκαλίου ἀραιωθέντος δι' ὕδατος.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 264 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: 'Εν 'Αθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: 'Οδὸς Σταδίου, 6 — 18 'Ιανουαρίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ 'Εδμόνδου δὲ 'Αμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνέχεια· ἴδε σελ. 17.

Τὰ τείχη ἐξετείνοντο πάντοτε ἐνώπιόν μου ἐπ' ἀθέκτον. Εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη ἀπέκρυπτον καθ' ὁλοκληρίαν τὴν πόλιν, ὥστε, ὅστις δὲν τὸ ἐγνώριζε, δὲν ἤθελε συλλογισθῇ ποτε, ὅτι ὄπισθεν τῶν ἐρημικῶν καὶ σιωπηλῶν ἐκείνων ἐρειπίων, ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ μητρόπολις, κατεστεμμένη μὲ μεγάλας οἰκοδομὰς καὶ οἰκουμένη ὑπὸ πολυπληθοῦς λαοῦ. 'Αλλ' εἰς τὰ ταπεινότερα μέρη ἀπ' ἐναντίας ἐφαίνοντο ὄπισθεν τῶν ἐπάλξεων ἀργυραυγεῖς ἄκραι μιναρέδων, κορυφαὶ θόλων, στέγαι ἑλληνικῶν ἐκκλησιῶν, κορυφαὶ κυπαρίσσων. Τῇδε κἀκεῖσε δὲ, διά τινος διανοίγματος τῶν τειχῶν, ἔβλεπον στιγμιαίως, ὡς διά τινος θύρας αἴφνης ἀνοιγείσης καὶ κλεισθείσης, ἓν μέρος τῆς πόλεως· συμπλέγματα οἰκιῶν, αἵτινες ἐφαίνοντο ὡς ἀκατοίκητοι, κοιλάδας ἐρήμους, λαχανοκήπους, κήπους, ἀπώτερον δὲ συσκοταζόμενα ὀλίγον ἐν τῇ λευκῇ διαυγείᾳ τῆς μεσημβρίας τὰ φαντασιώδη περιγράμματα τῆς Σταμπούλ. Διέβην ἐνώπιον τῆς Τετάρτης πύλης, ἧς τὰ μόνα γνωρίσματα εἶνε δύο πύργοι ἐγγύτατοι. Κατὰ τὸ μέρος τοῦτο τὰ τείχη διατηροῦνται κάλλιον· αὐτοῦ βλέπει τις μακρὰ τμήματα τῶν τειχῶν Θεοδοσίου τοῦ Β' σχεδὸν ἀνέπαφα· ὡραίους πύργους τοῦ ἐπάρχου τοῦ πραιτωρίου 'Ανθεμίου καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κύρου Κωνσταντίνου, φέροντας ἐνδόξως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ἀλώβητον ἀκόμη τὸν στέφανον δεκαπέντε αἰώνων, καὶ προκαλοῦντας, νομίζεις, νέαν ἔφοδον. 'Αλλαχοῦ, ἐπὶ τῶν μεσοτοίχων ἀναχωμάτων, ὑπάρχουσι καλύβαι χωρικῶν, αἵτινες διὰ τῆς ἐκ τῆς εὐθραύστου αὐτῶν μικρότητος ἀντιθέσεως ἀναδεικνύουσιν αἴφνης ἔτι μᾶλλον τὴν ἀκήρατον μεγαλοπρέπειαν τῶν τειχῶν, καὶ φαίνονται ὡς φωλεαὶ πτηνῶν κρεμάμεναι εἰς τὰ ἀπότομα πλευρὰ ὄρους. Πρὸς τὰ δεξιὰ δὲ πάντοτε νεκροταφεῖα, ἄλση κυπαρίσσων, καὶ ὅταν ἀνέρχεσαι καὶ ὅταν κατέρχεσαι, κοιλάδες μικραὶ τεφρόχροοι ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς ἐπιτυμβίων· ἐδῶ ἓν μοναστήριον δερβίσιδων, ἡμίκρυπτον ἐκ μιᾶς στεφάνης πλατάνων· ἐκεῖ ἓν καφενεῖον ἐρημικόν· παρέκει πηγὴ σκιαζομένη ἀπὸ ἰτέαν· ἐπέκεινα δὲ τῶν ἀλσῶν στενωποὶ λευκαί, ἀφανιζόμεναι εἰς τὴν ὑψηλὴν καὶ ἄγονον πεδιάδα, ὑπὸ οὐρανὸν ἐκθαμβοῦντα διὰ τῆς λάμψεώς του, καὶ ἱέρακες περιϊπτάμενοι.

Μεθ' ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ὁδοιπορίαν ἔφθασα πρὸ τῆς πύλης τῆς καλουμένης Γενὶ-Μεβλὲ-Χανὲ, ἀπό τινος περιφήμου μονῆς δερβίσιδων, ἥτις κεῖται πρὸ αὐτῆς: πύλης ταπεινῆς, εἰς ἣν ὑπάρχουσιν ἐντετειχισμένοι τέσσαρες στύλοι μαρμάρινοι, κεκοσμημένοι μ' ἐπιγραφὰς τοῦ Κύρου Κωνσταντίνου, ἀπὸ τοῦ ἔτους 447 μ. Χ., καὶ μιᾶς ἄλλης ἐπιγραφῆς 'Ιουστίνου τοῦ Β' καὶ Σοφίας, ἐν ᾗ ἡ ὀρθογραφία τῶν αὐτοκρατορικῶν ὀνομάτων εἶνε ἐσφαλμένη, δεῖγμα περίεργον τῆς βαρβαρικῆς ἀμαθείας τοῦ Ε' αἰῶνος. 'Απέβλεψα εἰς τὰ ἔνδοθεν τῆς πύλης, ἐπὶ τὰ τείχη, περὶ τὴν μονήν, εἰς τὰ νεκροταφεῖα, οὐδαμοῦ ὑπῆρχε ψυχὴ γεννητή. 'Ανεπαύθην ἐπί τινας στιγμὰς ἐπιστηριχθεὶς εἰς τὰ δρύφακτα τῆς μικρᾶς γεφύρας, ἥτις συζευγνύει τὴν τάφρον, καὶ ἐπανέλαβον τὸν δρόμον μου.

Θὰ ἔδιδα εἰς ἀντάλλαγμα τὴν ἀνάμνησιν μιᾶς τῶν ὡραιοτέρων ἀπόψεων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ μεταδώσω εἰς τὸν ἀναγνώστην μου καὶ σκιὰν μόνον τοῦ βαθέος καὶ μοναδικωτάτου αἰσθήματος, ὅπερ ᾐσθανόμην, βαδίζων οὕτω μόνος μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων ἀτελευτήτων ἁλύσεων τῶν ἐρειπίων καὶ τῶν τάφων, ὑπὸ τὸν ἥλιον ἐκεῖνον, ἐν τῇ σοβαρᾷ ἐκείνῃ ἐρημίᾳ. Πολλάκις, κατὰ τὰς θλιβερὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, φαντασιοκοπῶν, ἐπεθύμησα νὰ εὑρεθῶ μεταξὺ καραβανίου ἀνθρώπων μυστηριωδῶν καὶ ἀφώνων, ὅπερ νὰ ὁδοιπορῇ αἰωνίως διὰ χωρῶν ἀγνώστων πρὸς τέρμα ἄγνωστον. Ἔ λοιπόν, ἡ ὁδὸς ἐκείνη ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν ἐπιθυμίαν μου ἐκείνην. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἐτελείωνε ποτέ. Δέν μοι ἐνεποίει θλῖψιν, ἀπ' ἐναντίας δὲ γαλήνην καὶ τόλμην. Τὰ εὔρωστα ἐκεῖνα χρώματα τῆς βλαστήσεως, τὰ κυκλώπεια ἐκεῖνα σχήματα τῶν τειχῶν, αἱ μεγάλαι ἐκεῖναι γραμμαὶ τοῦ ἐδάφους, ὅμοιαι πρὸς τὰ κύματα ὠκεανοῦ τεταραγμένου, αἱ σοβαραὶ ἐκεῖναι ἀναμνήσεις αὐτοκρατόρων, στρατιῶν, ἀγώνων τιτανείων, λαῶν ἐξαφανισθέντων, γενεῶν οἰχομένων, πλησίον τῆς ἀπεράντου ἐκείνης πόλεως, ἐν μέσῳ τῆς θανασίμου ἐκείνης σιγῆς, διακοπτομένης μόνον ἐκ τοῦ ἰσχυροῦ τινάγματος τῶν πτερύγων τῶν ἀετῶν, ὅσοι ἀφίπταντο ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν πύργων, ἐξήγειρον ἐν τῇ

φαντασίᾳ μου ἀναβρασμὸν φαντασιοκοπιῶν γιγαντείων καὶ ἐπιθυμιῶν ἀπείρων, ὅστις ἐδιπλασίαζεν ἐν ἐμοὶ τὸ αἴσθημα τῆς ζωῆς. Ἐπεθύμουν νὰ ἤμην δύο παλάμας ὑψηλότερος, καὶ νὰ ἐνδυθῶ τὴν κολοσσιαίαν πανοπλίαν τοῦ Μεγάλου Ἐκλέκτορος τῆς Σαξονίας, ἣν εἶχον ἴδη ἐν τῇ Ὁπλοθήκῃ τῆς Μαδρίτης, καὶ ν' ἀντήχει τὸ βῆμά μου ἐν τῇ σιωπῇ ἐκείνῃ ὡς τὸ ἔῤῥυθμον βῆμα μεσαιωνικῶν δορυφόρων. Θὰ ἤθελα νὰ ἔχω τὴν ἰσχὺν Τιτᾶνος, ὅπως ἀναλάβω εἰς τὰς ἀγκάλας μου τὰ ὑπερμεγέθη συντρίμματα τῶν μεγαλοπρεπῶν ἐκείνων τειχῶν, ἐβάδιζον μὲ τὸ μέτωπον ἀνατεταμένον, σύνοφρυς, μὲ συνεσφιγμένην τὴν δεξιὰν καὶ προσφωνῶν μὲ ἀνομοιοκαταλήκτους στίχους τὸν Κωνσταντῖνον καὶ τὸν Μωάμεθ, ἐξεστηκὼς ἐκ μέθης τινὸς πολεμικῆς, καὶ μὲ τὴν διάνοιαν βυθισμένην ὅλην εἰς τὸ παρελθόν· καὶ συνῃσθανόμην τόσον νεάζουσαν ἐν ἐμαυτῷ τὴν διάνοιαν, τόσον νεάζον τὸ αἷμα, καὶ ἤμην τόσον μακάριος διότι ἤμην μόνος, καὶ τόσον ζηλότυπος διὰ τὴν μοναξίαν ἐκείνην τὴν πλήρη ζωῆς, ὥστε δὲν ἐπεθύμουν ν' ἀπαντήσω μηδὲ τὸν ἐπιστηθιώτατον τῶν φίλων μου.

Διέβην ἐνώπιον τῆς ἀρχαίας στρατιωτικῆς πύλης τῆς καλουμένης Τετάρτης, ἥτις σήμερον εἶνε κλειστή. Τὰ συντρίμματα τῶν τειχῶν καὶ τῶν πύργων δεικνύουσιν ὅτι πρὸ τοῦ μέρους τούτου τῶν τειχῶν πρέπει νὰ ἐστήθησάν τινα τῶν μεγάλων κανονίων τοῦ Ὀρβάνου. Πιστεύουσι μάλιστα ὅτι ἐδῶ καὶ ἠνοίχθη ἓν τῶν τριῶν μεγάλων ῥηγμάτων, τὰ ὁποῖα ἔδειξε πρὸς τὸν στρατὸν Μωάμεθ ὁ Β' τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐφόδου, ὅτε τοῖς εἶπε: — Δύνασθε νὰ εἰσέλθητε ἔφιπποι εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ τῶν τριῶν ῥηγμάτων, ἅτινα ἤνοιξα. — Ἐκεῖθεν δ' ἔφθασα ἐνώπιον ἄλλης πύλης, ἐχούσης εἰς τὰ πλευρά της δύο πύργους ὀκταγώνους, καὶ ἀνεγνώρισα ἐκ τῆς μικρᾶς γεφύρας μὲ τὰς τρεῖς χρυσαυγεῖς καμάρας τὴν πύλην τῆς Σηλυμβρίας, ἐξ ἧς ἤρχετο ἡ μεγάλη λεωφόρος ἡ ἄγουσα εἰς τὴν ὁμώνυμον πόλιν. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς πολιορκίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν πύλην ταύτην ὑπερήσπιζεν ὁ Γενουαῖος Μαυρίκιος Καττανεῖος. Ἡ λεωφόρος διατηρεῖ ἀκόμη λίθους τινὰς ἐκ τοῦ ἀρχαίου λιθοστρώτου, ὅπερ ἔκτισεν ὁ Ἰουστινιανός. Ἐνώπιον αὐτῆς ὑπάρχει εὐρύτατον νεκροταφεῖον, καὶ πέραν τοῦ νεκροταφείου ἡ πασίγνωστος μονὴ τοῦ Βαλουκλῆ.

Μόλις εἰσελθὼν εἰς τὸ νεκροταφεῖον εὗρηκα μόνος τὸν μονήρη τόπον, ὅπου ἐτάφησαν αἱ κεφαλαὶ τοῦ διαβοήτου Ἀλῆ τοῦ Τεπελενιώτου, πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, τῶν δύο του υἱῶν, Βελῆ, διοικητοῦ Τρικάλων, Μουχτάρ, διοικητοῦ Αὐλῶνος, Σαλὴχ διοικητοῦ Ναυπάκτου, καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του Μεχμὲτ, υἱοῦ τοῦ Βελῆ, διοικητοῦ Δελβίνου. Εἶνε πέντε στηλίσκαι ἀπολήγουσαι κατὰ τὴν κορυφὴν εἰς σαρίκιον, φέρουσαι δὲ ὅλαι τὴν χρονολογίαν 1827, καὶ ἐπιγραφὴν ἁπλουστάτην, ποιηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου Σουλεϊμὰν δερβίση, φίλου ἐκ παιδικῆς ἡλικίας τοῦ Ἀλῆ, ὅστις ἠγόρασε τὰς κεφαλὰς, ἀφ' οὗ ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων τοῦ Σεραγίου, καὶ τὰς ἔθαψεν ἰδιοχείρως. Ἡ ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ Ἀλῆ ἐπιγραφὴ λέγει τάδε: — Ἐνταῦθα κεῖται ἡ κεφαλὴ τοῦ περιφήμου Ἀλῆ πασᾶ Τεπελενλῆ, διοικητοῦ τοῦ σαντζακίου τῶν Ἰωαννίνων, ὅστις ἐπὶ πλείω τῶν πεντήκοντα ἐτῶν ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἀλβανίας[1]. Ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν μουσουλμανικῶν τάφων γράφονται εὐσεβεῖς ψευδολογίαι. Ἐστάθην ὀλίγον νὰ ἴδω τὴν ὀλίγην ἐκείνην γῆν, τὴν καλύπτουσαν τὴν φοβερὰν ἐκείνην κεφαλὴν, καὶ μοὶ ἐπῆλθον εἰς τὸν νοῦν αἱ πρὸς τὸ κρανίον τοῦ Ὑόρκ ἐρωτήσεις τοῦ Ἀμβλέτου: — Ποῦ εἶνε τὰ παλληκάριά σου, λέον τῆς Ἠπείρου; Ποῦ εἶνε οἱ γενναῖοί σου Ἀλβανοὶ καὶ τὰ παλάτιά σου τὰ κατάφρακτα μὲ κανόνια, καὶ τὸ ὡραῖόν σου κιόσκιον, τὸ κατοπτριζόμενον εἰς τὰ νερὰ τῆς λίμνης τῶν Ἰωαννίνων, καὶ οἱ θησαυροὶ οἱ θαμμένοι ὑπὸ τοὺς βράχους, καὶ οἱ ὡραῖοι ὀφθαλμοὶ τῆς Βασιλικῆς σου; Καὶ τότε ὁ νοῦς μου ἐφέρετο πρὸς τὴν καλλιμορφοτάτην γυναῖκα, περιπλανωμένην εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πτωχὴν καὶ περιώδυνον ἐκ τῆς ἀναμνήσεως τῆς εὐτυχίας καὶ τοῦ μεγαλείου της, ὅτε ἤκουσα ἐλαφρόν τινα θροῦν, καὶ στραφεὶς εἶδον ἄνθρωπον μακρὸν καὶ κάτισχνον, ῥασοφόρον, μὲ κεφαλὴν ἀσκεπῆ, ὅστις μ' ἔβλεπε μὲ ἦθος ἐρωτηματικόν. Ἐξ ἑνὸς νεύματός του ἐννόησα, ὅτι ἦτο μοναχὸς τοῦ ἑλληνικοῦ μοναστηρίου τοῦ Βαλουκλῆ, ὅτι ἤθελε νὰ μοὶ δείξῃ τὸ θαυματουργὸν ἁγίασμα, καὶ ὥδευσα μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸ μοναστήριον. Μὲ ὡδήγησε δι' αὐλῆς σιωπηλῆς, ἤνοιξε μικρὰν θύραν, ἀνῆψεν ἓν κηρίον, μὲ κατεβίβασε διὰ μικρᾶς τινος κλίμακος ὑποκάτω θόλου ὑγροῦ καὶ σκοτεινοῦ, καὶ ἱστάμενος πρὸ εἴδους τινὸς δεξαμενῆς, εἰς ἣν ἐξέτεινε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸ φῶς τοῦ κηρίου, μοὶ εἶπε νὰ ἴδω τοὺς ἐρυθροὺς ἰχθύας, οἵτινες ἔπλεον εἰς τὸ ὕδωρ. Ἐν ᾧ δὲ παρετήρουν, μοὶ ἐψιθύρισε λόγον ἀκατάληπτον, ὅστις πρέπει νὰ ἦτο ὁ περίφημος μῦθος περὶ τοῦ θαύματος τῶν ἰχθύων τούτων. Ἐν ᾧ οἱ τοῦρκοι ἐπεχείρουν τὴν τελευταίαν ἔφοδον κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως μοναχός τις ἔλλην ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐτηγάνιζεν ὀψάρια. Αἴφνης ἐνεφανίσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ μαγειρείου ἄλλος μοναχὸς, καὶ ἀνέκραξε κατεπτοημένος: — Ἡ πόλις ἐξεπορθήθη! — Τί; ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος — θὰ τὸ πιστεύσω, ὅταν ἴδω τὰ ὀψάριά μου νὰ πετάξουν ἔξω ἀπὸ τὸ τηγάνιον. — Καὶ τὰ ὀψάρια ἐτινάχθησαν ἔξω ἀπὸ τὸ τηγάνιον τῳόντι κατὰ τὸ ἥμισυ ἐρυθρὰ καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ μαῦρα, διότι δὲν εἶχαν τηγανισθῇ εἰμὴ μόνον ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους,

1. Σημ. τοῦ μεταφρ. Ἡ δῆθεν ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ Ἀλῆ ἐπιγραφὴ αὕτη, καθ' ὅσον γνωρίζομεν, εἶνε μῦθος.

ὅθεν καὶ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας, ὡς οἰκόθεν ἐννοεῖται, ἐπανετέθησαν εἰς τὸ ὕδωρ, ὁπόθεν εἶχον ληφθῆ, καὶ ὅπου πλέουσιν ἀκόμη. Ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὴν φλυαρίαν του ὁ μοναχὸς, μοῦ ἐῤῥάντισε τὸ πρόσωπον μὲ σταγόνας τινὰς ἁγιάσματος, αἵτινες ἐπανέπεσον ἐντὸς τῶν χειρῶν του μεταβεβλημμέναι εἰς κερμάτια, καὶ ἀφ' οὗ μὲ συνώδευσε μέχρι τῆς θύρας, ἐστάθη ὀλίγον βλέπων με, καθ' ὅσον ἀνεχώρουν, μὲ τοὺς μικροὺς του πλήρεις ἀνίας καὶ νυσταγμοῦ ὀφθαλμούς.

Καὶ πάντοτε ἔνθεν μὲν τείχη ὄπισθεν τειχῶν καὶ πύργοι ὄπισθεν πύργων, ἔνθεν δὲ νεκροταφεῖα σκιερὰ, πεδία χλοερὰ, ἄμπελοι, οἰκίαι τινὲς κλεισταὶ, καὶ ἐπέκεινα τούτων ἔρημος. Ἐνίοτε βλέπων τὰ τείχη ἐκ χαμηλοῦ τινος μέρους, ἐνόμιζα ὅτι βλέπω τὴν τελευταίαν αὐτῶν κατατομήν· ἀλλ' ἀνέβαινα ὀλίγον, καὶ ἀνεφαίνοντο ἐκτεινόμενα ἐνώπιόν μου ἐπ' ἄπειρον, κατὰ πᾶν δὲ βῆμα ἀνεπήδων ἔξω οἱ πύργοι, ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου κατὰ δύο καὶ κατὰ τρεῖς ὁμοῦ, ὡς ἐὰν προσέτρεχον εἰς τὸν δρόμον, διὰ νὰ ἴδωσι τίς ἐτάραττε τὴν σιωπὴν τῆς ἐρημίας ἐκείνης. Ἡ βλάστησις εἰς τὸ μέρος τοῦτο εἶνε θαυμασία. Δένδρα πυκνόφυλλα ἀνορθοῦνται ἐπὶ τῶν πύργων ὡς ἐπὶ γαστρῶν γιγαντιαίων· ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων κρέμανται θύσανοι ἀνθῶν κιτρίνων καὶ πορφυρῶν καὶ στεφάναι κισσοῦ καὶ αἰγοκλήματος· κάτωθεν δὲ ὑπάρχουσι σωροὶ ἀδιέξοδοι κομάρων, σχίνων, κνιδῶν, καὶ βάτων, ὧν ἐκ μέσου ἀνυψοῦνται πλάτανοι καὶ ἰτέαι, κατασκιάζουσαι τὴν τάφρον καὶ τὰς ὄχθας. Μεγάλα τμήματα τειχῶν εἶνε καθ' ὁλοκληρίαν σκεπασμένα ἀπὸ κισσὸν, ὅστις συγκρατεῖ δίκην δικτύου τὰς ἀπεσπασμένας πλίνθους καὶ τὰ ἐρείπια, καὶ ἀποκρύπτει τὰ ῥήγματα καὶ τὰς πολεμίστρας. Τὴν τάφρον καλλιεργοῦσι λαχανοκόμοι· εἰς δὲ τὰς ὄχθας βόσκουσιν αἶγες καὶ πρόβατα, φυλαττόμενα ὑπὸ ἑλληνοπαίδων, ἐξηπλωμένων εἰς τὴν σκιὰν τῶν δένδρων· ἐκ τῶν τειχῶν ἐξέρχονται σμήνη πτηνῶν· ὁ ἀὴρ εἶνε πλήρης τῶν ζωηρῶν ἀρωμάτων τῶν ἐκ τῶν ἀγρίων φυτῶν, καὶ ἐπιχέει ἀκατανόητόν τινα ἐαρινὴν φαιδρότητα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων, ἅτινα φαίνονται ἐστεφανωμένα καὶ ἀνθόστεπτα διὰ τὴν διάβασιν Σουλτάνας. Αἴφνης ᾐσθάνθην κατὰ πρόσωπον πνεῦμα ἀέρος ἁλμυροῦ. καὶ ἀνεγείρας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶδα μακρὰν ἐνώπιόν μου τὴν κυανόχρουν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ. Συγχρόνως δὲ μοὶ ἐφάνη, ὅτι φωνή τις σιγανὴ μοῦ ἐψιθύρισε πρὸς τὸ οὖς:

—Τὸ Ἑπταπύργιον—καὶ ἐσταμάτησα καθ'ὁδὸν, μετ' αἰσθήματος τινὸς ἀορίστου ἀνησυχίας. Μεθ' ὃ ἀνέλαβον τὴν ὁδοιπορίαν, διέβην ἐνώπιον τῆς Δευτέρας Πύλης, ὑπερέβην τὴν Μελανδησίαν, καὶ εὑρέθην ἀπέναντι τοῦ φρουρίου.

Τὸ δυσοίωνον τοῦτο κτίριον, ἀνεγερθὲν ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Β' καθ' ὃ μέρος ἔκειτο τὸ Κυκλόβιον τῶν Ἑλλήνων, ὅπως προασπίζῃ τὴν πόλιν καθ' ὃ μέρος τὰ τείχη, τὰ προασπίζοντα τὴν πόλην ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, συνενοῦνται πρὸς τὰ προφυλάττοντα αὐτὴν ἀπὸ τῆς Προποντίδος, καὶ μεταβληθὲν ἀκολούθως εἰς πολιτικὸν δεσμωτήριον, ἀφ' οὗ αἱ περαιτέρω κατακτήσεις τῶν Σουλτάνων, ἐξασφαλίζουσαι τὴν Σταμποὺλ ἀπὸ τοῦ κινδύνου πολιορκίας, κατέστησαν αὐτὸ ἄχρηστον ὡς φρούριον, δὲν εἶνε σήμερον ἄλλο τι παρὰ σκελετὸς φρουρίου, φυλαττόμενος ὑπὸ ὀλίγων τινῶν στρατιωτῶν, ἐρείπιον κατάρατον, πλῆρες ἀναμνήσεων ἀλγεινῶν καὶ φρικωδῶν, αἵτινες μεταβληθεῖσαι εἰς μύθους διατρέχουσι τὸ στόμα ὅλων τῶν λαῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὅπερ οἱ ξένοι βλέπουσιν ἐπιτροχάδην, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀπὸ τῆς πρώρας τοῦ πλοίου, ὅπερ φέρει αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ Κερατίου κόλπου. Οἱ Τοῦρκοι καλοῦσιν αὐτὸ Γεδὶ-κουλὲ, καὶ εἶνε δι' αὐτοὺς ὅ,τι ἡ Βαστιλία διὰ τοὺς Γάλλους καὶ διὰ τοὺς Ἄγγλους ὁ Πύργος τοῦ Λονδίνου: μνημεῖον ἀναμιμνήσκον τοὺς ἀπαισιωτέρους χρόνους τῆς σουλτανικῆς τυραννίας.

Τὰ τείχη τῆς πόλεως ἀποκρύπτουσιν αὐτὸ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ θεωμένου ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, ἐκτὸς δύο ἐκ τῶν ἑπτὰ πύργων του, ἀφ' ὧν καὶ ἐπωνομάσθη, καὶ ἐξ ὧν μόνοι τέσσαρες περιλείπονται σήμερον ἀκέραιοι. Εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τεῖχος σώζονται ἀκόμη δύο κίονες κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ, οἵτινες ἀνῆκον εἰς τὴν ἀρχαίαν Χρυσῆν πύλην, δι' ἧς εἰσῆλθον θριαμβεύοντες ὁ Ναρσῆς καὶ ὁ Ἡράκλειος, καὶ ἥτις εἶνε αὐτὴ ἐκείνη, κατά τινα μῦθον κοινὸν εἴς τε τοὺς Μουσουλμάνους καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας, δι' ἧς θὰ διαβῶσιν οἱ Χριστιανοὶ καθ' ἣν ἡμέραν θὰ ἐπανεισέλθωσι νικηταὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κωνσταντίνου. Ἡ πύλη τῆς εἰσόδου εἶνε ἔντοσθεν τοῦ τείχους, ἐντὸς μικροῦ πύργου τετραγώνου, καὶ πρὸ αὐτῆς φρουρεῖ νυσταλέος τις Τοῦρκος μὲ παπούτσια, ὅστις πάντοτε σχεδὸν ἀφίνει νὰ εἰσέρχεται ἓν νόμισμα εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ εἷς περιηγητὴς εἰς τὸ φρούριον.

Εἰσῆλθον καὶ εὑρέθην ἐντὸς περιβόλου μεγάλου, παρέχοντος τὴν πένθιμον ὄψιν νεκροταφείου ἅμα καὶ δεσμωτηρίου, ὅπερ μὲ ἔκαμε νὰ σταματήσω ὀλίγον. Κύκλωθεν ὑψοῦνται τείχη ἀπειρομεγέθη καὶ μαῦρα, σχηματίζοντα πεντάγωνον, καὶ κατεστεμμένα μὲ μεγάλους τετραγώνους καὶ στρογγύλους πύργους, ὑψηλοτάτους καὶ χαμηλοὺς, τοὺς μὲν κατακρημνισμένους, τοὺς δὲ ἀκεραίους καὶ σκεπασμένους μὲ ὑψηλὰς κωνοειδεῖς στέγας μολυβδοσκεπεῖς, καὶ ἀπειραρίθμους μικρὰς κλίμακας κατηρειπωμένας, ἀναφερούσας εἰς τὰς ἐπάλξεις καὶ τὰς πολεμίστρας. Ἐντὸς τοῦ περιβόλου ὑπάρχει βλάστησις ὑψηλὴ καὶ πυκνὴ, ὑπὲρ ἣν ὑψοῦνται κυπάρισσοι καὶ πλάτανοι, καὶ ἄνωθεν τούτων προέχει ἡ κορυφὴ τοῦ μιναρὲ μικροῦ τζαμίου ἀποκεκρυμμένου· μεταξὺ δὲ τῶν χαμηλοτέρων φυτῶν προέχουσιν αἱ στέγαι καλυβῶν, ἐν αἷς κοιμῶνται οἱ στρατιῶται, ἐν τῷ μέ-

σῳ δὲ ὁ τάφος τοῦ βεζίρη, ὅστις ἐστραγγαλίσθη ἐν τῷ φρουρίῳ· τῇδε κἀκεῖσε φαίνονται τὰ ἄμορφα λείψανα ἀρχαίου ὀχυρώματος, μεταξὺ δὲ τῶν φρυγάνων καὶ παρὰ τὰ τείχη συντρίμματα ἀναγλύφων, κορμοὶ κιόνων καὶ κιονοκράνων ἐμπεπηγμένων εἰς τὴν γῆν, κεκαλυμμένοι κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τῶν χόρτων καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὸ τῶν βορβόρων· ἀταξία θλιβερὰ καὶ παράδοξος, πλήρης μυστηρίων καὶ ἀπειλῶν, ἥτις κάμνει τὸν θεατὴν νὰ μὴ θέλῃ νὰ προχωρήσῃ. Ἐστάθην ὀλίγον βλέπων πέριξ, καὶ ἔπειτα προεχώρησα μετὰ προφυλάξεως, ὡς φοβούμενος μὴ ἐμβάλω τὸν πόδα εἰς λάκκον αἵματος. Αἱ καλύβαι ἦσαν κλεισταὶ ὡς καὶ τὸ τζαμίον, τὰ πάντα ἐρημικὰ καὶ ἥσυχα, ὡς εἰς ἐρείπιον ἐγκαταλελειμμένον. Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν τειχῶν ὑπάρχουσιν ἀκόμη τὰ ἴχνη σταυρῶν ἑλληνικῶν, λείψανα μονογραμμάτων Κωνσταντινιανῶν, πτέρυγες ἠκρωτηριασμέναι ῥωμαϊκῶν ἀετῶν καὶ λείψανα τῶν ζωφόρων τοῦ ἀρχαίου κτιρίου καταμαυρισμένα ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος. Ἐπί τινων λίθων φαίνονται ἐγκεχαραγμέναι χονδροειδεῖς ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ μὲ μικρὰ γράμματα, ὅλαι σχεδὸν ἐπιγραφαὶ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Κωνσταντίνου, οἵτινες ἐφύλαττον τὸ φρούριον, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Φλωρεντινοῦ Ἰουλιάνη, τὴν πρὸ τῆς ἁλώσεως ἡμέραν· πτωχοὶ ἄνθρωποι ἀπόφασιν ἔχοντες ν' ἀποθάνωσιν, οἵτινες ἐπεκαλοῦντο τὸν Θεὸν ὅπως σώσῃ τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς λαφυραγωγίας, καὶ τὰς οἰκογενείας των ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας. Ἐκ τῶν ὄπισθεν τῆς Χρυσῆς Πύλης δύο πύργων ὁ εἷς εἶνε ὁ ἐν ᾧ ἐνεκλείοντο οἱ πρεσβευταὶ τῶν ἐπικρατειῶν, ὅσαι εἶχον πόλεμον πρὸς τοὺς Σουλτάνους, καὶ ἀναγινώσκονται καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπιγραφαί τινες λατινικαί, ὧν αἱ νεώτεραι εἶνε αἱ τῶν Βενετῶν πρεσβευτῶν, ἐγκαθειρχθέντων ἐκεῖ ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀχμὲδ τοῦ Γ', ὅτε ἐξεῤῥάγη ὁ πόλεμος τοῦ Μορέως. Ὁ ἄλλος δὲ εἶνε ὁ περίφημος πύργος, μὲ τὸν ὁποῖον σχετίζονται ὅλαι αἱ πενθιμώτεραι παραδόσεις τοῦ φρουρίου, ὁ πύργος ὅστις ἐνέκλειε λαβύρινθον ὅλον εἱρκτῶν φρικωδῶν, τάφων ζωντανῶν, ὅπου οἱ βεζίριδες καὶ οἱ μεγιστᾶνες τῆς Αὐλῆς ἀνέμενον, δεόμενοι ἐν τῷ σκότει, τὴν ἐμφάνισιν τοῦ δημίου, ἢ ἐξιστάμενοι τῶν φρενῶν ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ, ἄφινον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ ἴχνη τῶν ὀνύχων καὶ τοῦ κρανίου. Ἐντὸς ἑνὸς τῶν τάφων τούτων ἦτο ὁ μέγας ὅλμος, οὗ ἐντὸς ἐτρίβοντο τὰ ὀστᾶ καὶ αἱ σάρκες τῶν οὐλεμάδων. Χαμαὶ ὑπάρχει τὸ στρογγύλον δωμάτιον, ὅπερ ἐκαλεῖτο εἱρκτὴ αἵματος, ὅπου ἀπεκεφαλίζοντο κρυφίως οἱ κατάδικοι, ὧν αἱ κεφαλαὶ ἐῤῥίπτοντο ἐντὸς φρέατος, ὅπερ ἐκαλεῖτο φρέαρ τοῦ αἵματος, οὗτινος τὸ στόμιον φαίνεται ἀκόμη ἐπὶ τοῦ ἀνωμάλου δαπέδου, ἐπικεκαλυμμένον μὲ δύο λιθίνας πλάκας. Κάτωθεν ἦτο τὸ βραχῶδες λεγόμενον σπήλαιον, φωτιζόμενον ὑπὸ κανδηλίου κρεμαμένου ἀπὸ τοῦ θόλου, ὅπου ἀπεσπᾶτο ἀπὸ τοῦ καταδικασθέντος εἰς τὰς βασάνους τὸ δέρμα κατὰ ταινίας, ἐχύνετο πίσσα κοχλάζουσα εἰς τὰς πληγάς, ὅσας ἐπέφερον οἱ ῥαβδισμοί, καὶ συνετρίβοντο μὲ ῥόπαλα οἱ πόδες καὶ αἱ χεῖρες, οἱ δὲ φρικώδεις ὠρυγμοὶ τῶν ἀγωνιώντων δὲν ἔφθανον εἰς τὰ ὦτα τῶν δεσμωτῶν τοῦ πύργου εἰμὴ ὡς βραγχώδης τις ὀλοφυρμός. Εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ περιβόλου φαίνονται ἀκόμη τὰ ἴχνη τῆς αὐλῆς, ἐν ᾗ ἀπεκεφαλίζοντο τὴν νύκτα οἱ κοινοὶ κατάδικοι· ἐκεῖ δὲ πλησίον ὑπῆρχεν ἀκόμη, ὄχι πρὸ πολλοῦ, τεῖχος ὀστέων ἀνθρωπίνων, ὑψούμενον σχεδὸν ἕως εἰς τὸ ἀνάχωμα τοῦ φρουρίου. Ἐγγὺς τῆς εἰσόδου εἶνε ἡ εἱρκτὴ Ὀσμὰν τοῦ Β', τοῦ πρώτου αὐτοκρατορικοῦ θύματος τῶν Γιανιτσάρων. Ἐν τῇ εἱρκτῇ ταύτῃ ὁ πτωχὸς ὀκτωκαιδεκαέτης Σουλτάνος, οὗτινος τὰς δυνάμεις ἐδιπλασίαζεν ἡ ἀπελπισία, ἀντέστη μανιωδῶς πρὸς τοὺς τέσσαρας αὐτοῦ δημίους, μέχρις οὗ χεὶρ ἀσεβὴς καὶ ἄνανδρος, συνηθισμένη εἰς τὸ εὐνούχισμα, τὸν ἥρπασεν ἐκ «τῆς πηγῆς τῆς ἀνδρικότητος», καὶ ἀπέσπασεν ἐξ αὐτοῦ κραυγὴν ὀξυτάτην, ἣν κατέπνιξε παρευθὺς ὁ βρόχος. Εἰς ὅλους τοὺς ὑψηλοὺς πύργους καὶ εἰς μέγα μέρος τῶν τειχῶν ὑπῆρχε δαίδαλος σκοτεινῶν διαδρόμων, μικρῶν ἀποκρύφων κλιμάκων, θυρῶν μικρῶν, κλειομένων μὲ σύρτας σιδηροῦς ἢ μὲ δοκούς, ὑφ' ἃς ἔκυπτον τὴν κεφαλὴν διὰ τελευταίαν φορὰν πασάδες, βασιλόπαιδες, τοπάρχαι, θαλαμηπόλοι, καὶ μεγιστᾶνες ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς νεότητος καὶ τῆς δυνάμεως, οἵτινες πάντα ταῦτα ἀπέβαλλον ἐν μιᾷ ὥρᾳ· εἶχε δὲ ἤδη καταχράνῃ διὰ τοῦ αἵματος τὸ ἐσωτερικὸν τεῖχος τοῦ φρουρίου ἡ κεφαλή των, ἐν ᾧ αἱ σύζυγοί των ἀνέμενον αὐτοὺς ἀκόμη ἐνδεδυμέναι ἑορτάσιμα ἐν τῇ λαμπρότητι τοῦ χαρεμίου. Διὰ τῶν κατασταζόντων ὕδωρ διαδρόμων τούτων καὶ τῶν νεκρωσίμων ἐκείνων κλιμάκων διήρχοντο τὴν νύκτα ὑπὸ τὸ φῶς τῆς λυχνίας στρατιῶται καὶ δήμιοι μὲ χεῖρας καθημαγμένας, καὶ ἀγγελιαφόροι τοῦ Σεραγίου, οἵτινες ἤρχοντο νὰ φέρωσιν εἰς τοὺς καταδικασμένους εἰς θάνατον, καὶ ἀπατωμένους ἀκόμη ὑπ' ἀμυδρᾶς τινος ἐλπίδος, τὴν τελευταίαν ἄρνησιν τῶν Σουλτάνων, καὶ πτώματα μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προεκβεβλημένους ἐκ τοῦ μετώπου καὶ μὲ τὸν φρικώδη μετάξινον βρόχον εἰς τὸν λαιμόν, φερόμενα ἀπὸ τσαούσιδες ἀπηυδηκότας καὶ κατακόπους ἐκ τῆς πάλης, ἣν ἐπανειλημμένως εἶχον διαπαλαίσῃ ἐν τῷ σκότει κατὰ τῆς λύσσης τῆς ἀπελπισίας. Εἰς δὲ τὸ ἀντίθετον ἄκρον τῆς Σταμπούλ, ἐπὶ τοῦ λόφου τοῦ Σεραγίου, ἦτο τὸ φοβερὸν δικαστήριον τῆς Αὐλῆς. Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ὑπερμεγέθης θανατικὴ μηχανή, ἐστεμμένη μ' ἑπτὰ λιθίνας ἀγχόνας, ἥτις ὑπεδέχετο ἀπό τε τῆς ξηρᾶς καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης ζῶντα τὰ θύματά της, καὶ εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου δὲν ἀπέδιδεν εἰμὴ κεφαλὰς καὶ κορμοὺς ἀποκεκομμέ-

νους· ἀπὸ τοῦ ὕψους δὲ τῶν πύργων, ἐν οἷς ἀπέθνησκον, ἔβλεπον μακρὰν τὰ κιόσκια τοῦ Σεραγίου φωταγωγημένα διὰ τὰς αὐτοκρατορικὰς ἑορτάς. Καὶ νῦν αἰσθάνεταί τις ἡδονήν τινα βλέπων τὸ ἄτιμον τοῦτο φρούριον οὕτω παραμορφωμένον, ὡς ἐὰν ὅλα τὰ θύματα ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν τὸ ἔχουν καταφάγῃ καὶ συγκατατρίψῃ μὲ τοὺς ὄνυχας καὶ μὲ τοὺς ὀδόντας των, διὰ νὰ κορέσωσι τὴν δίψαν τῆς ἐκδικήσεως ἐπὶ τῶν τειχῶν, ἀφ' οὗ δὲν δύνανται νὰ τὴν κορέσωσιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων. Τὸ πελώριον τέρας, ἀφωπλισμένον καὶ γεγηρακός, χασμᾶται μὲ τὰ ἑκατὸν στόματα τῶν διεῤῥηγμένων πολεμιστρῶν καὶ θυρῶν του, ἀποβὰν κενόν τι μορμολύκειον, μυριάς δὲ ποντικῶν, σαυρῶν καὶ σκορπίων κιτρινωπῶν, ἐκβλύσαντες, ὡς ἄλλοι σκώληκες, ἐκ τοῦ σεσηπότος πελωρίου του σώματος, μυρμηκιᾷ ἐντὸς τῆς κενῆς του κοιλίας καὶ τῶν θρυμματισμένων νεφρῶν του, ἐν τῷ μέσῳ αὐθάδους βλαστήσεως, ἥτις τὸ περιστέφει καὶ περικοσμεῖ πρὸς ἐμπαιγμόν. Ἀφ' οὗ διέβην διαφόρους θύρας, χωρὶς νὰ ἴδω ἄλλο τι παρὰ κατεσπευσμένην φυγὴν ποντικῶν, ἀνῆλθον διὰ κλίμακος χορτοσκεποῦς εἰς ἓν ἀπὸ τὰ τείχη τῆς δυτικῆς πλευρᾶς. Ἐκεῖθεν ἐπιφαίνεται ὅλον τὸ φρούριον: εὐρὺ καὶ ἄτακτον πλῆθος ἐρειπίων, πύργων, ἐπάλξεων, κλιμάκων, ἀναχωμάτων, ὅλον μελανωπὸν ἢ βαθυπόρφυρον, πέριξ μεγάλου καταπρασίνου ὄγκου· πέραν δ' ἐκεῖθεν ἄλλοι πύργοι καὶ ἄλλαι ἐπάλξεις ἀναρίθμητοι τῶν ἀνατολικῶν τειχῶν τῆς Σταμποὺλ· τὸ θέαμα δὲ εἶνε τοιοῦτον, ὥστε καμμύων τοὺς ὀφθαλμούς, νομίζεις ὅτι βλέπεις ἓν μόνον εὐρύτατον φρούριον ἐγκαταλελειμμένον, διαγραφόμενον ἐπὶ τῆς Προποντίδος. Ἀριστερᾷ φαίνεται μέγα μέρος τῆς Σταμποὺλ, διατετμημένον εἰς πολλὰς ἑλικοειδεῖς καὶ μακρὰς ὁδούς, συγκλινούσας ἁπάσας πρὸς τὴν ἀρχαίαν θριαμβευτικὴν ὁδὸν τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου, ἥτις, ἀπὸ τῆς Χρυσῆς Πύλης ἀρχομένη, διήρχετο τὸν Φόρον τοῦ Ἀρκαδίου καὶ τὸν τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ ἔφθανεν ἕως εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἦτο ἄποψις ἄπειρος καὶ χαρίεσσα, ἥτις καθίστα ἔτι μᾶλλον ἀπαίσιον τὸν σωρὸν τῶν ὑπὸ τοὺς πόδας μου ἐρειπίων. Ἔμεινα ἱκανὴν ὥραν ἐκεῖ, ἐπεστηριγμένος ἐπὶ ἐπάλξεως διαπύρου ἐκ τοῦ ἡλίου, καταθαμβωμένος ἀπὸ φῶς ἄπλετον, θεωρῶν τὸν κάτωθέν μου ἀφῃρημένον τὴν καλύπτουσαν τέως αὐτὸν πλάκα μέγαν ἐκεῖνον τάφον μετὰ τῆς περιεργείας ἐκείνης, τῆς πλήρους συννοίας καὶ δυσπιστίας, μεθ' ἧς παρατηρεῖ τις τοὺς τόπους, ὅπου συνετελέσθη προσφάτως ἔγκλημά τι. Τὰ τείχη διέτρεχον μεγάλαι σαῦραι, εἰς τὴν τάφρον κάτω ἐκόαζον οἱ βάτραχοι, ὑπεράνω τῶν πύργων ἵπταντο κόρακες, περὶ δὲ τὴν κεφαλήν μου ἐβόμβει νέφος ἐντόμων, ἀναπτάντων ἐκεῖ ἐκ τῶν βορβόρων τῶν ἐρειπίων, καὶ ὁ ὀλίγον ἀναῤῥιπιζόμενος ἀὴρ μοὶ ἔφερε τὴν δυσώδη ἀποφορὰν ἵππου σεσηπότος, κειμένου ἐκτάδην εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τάφρον τοῦ φρουρίου. Μὲ κατέλαβεν αἴσθημά τι ἀηδίας καὶ μέθης· καὶ ὅμως ᾐσθανόμην ὅτι ἤμην προσηλωμένος ἐκεῖ ὡς διά τινος βασκανίας, καὶ βεβυθισμένος εἰς εἶδός τι ἀποκαρώσεως· καμμύων δὲ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ σχεδὸν ὑπνώττων ἐν τῇ νεκρᾷ ἐκείνῃ μεσημβρινῇ γαλήνῃ, ἐνόμιζον ὅτι ἤκουα ἐν τῷ μονοτόνῳ βόμβῳ τῶν ἐντόμων τὸν ψόφον κεφαλῶν ῥιπτομένων ἐντὸς τοῦ φρέατος, τὰς θρηνώδεις κραυγὰς τῶν ψυχοῤῥαγούντων ἐν τοῖς ὑπογείοις, καὶ τὴν φωνὴν τοῦ μικροτέρου υἱοῦ τοῦ Βραγκοβάνου, ὅστις αἰσθανόμενος ἐπὶ τοῦ τραχήλου τὸν ψυχρὸν βρόχον, ἐφώναζε: —Πάτερ μου! πάτερ μου! — Καὶ καθὼς ἤμην κατάκοπος καὶ καταθαμβωμένος ἐκ τοῦ φωτὸς, ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔμεινα στιγμάς τινας ἀποκαρωμένος. Παρευθὺς ὅλαι αὗται αἱ φρικώδεις εἰκόνες παρέστησαν εἰς τὴν διάνοιάν μου μετὰ καταπληκτικῆς ἐναργείας. Τὴν αὐτὴν ὅμως στιγμὴν κραυγὴ ὀξεῖα καὶ εὔηχος μὲ διέσεισε, καὶ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶδα εἰς τὸν ἐξώστην τοῦ μικροῦ μιναρὲ τὸν ἰμάμην τοῦ τζαμίου τοῦ φρουρίου. Ἡ βραδεῖα ἐκείνη, γλυκεῖα, καὶ πανηγυρικὴ φωνή, ἡ λαλοῦσα περὶ Θεοῦ, εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἰσεχώρησεν ἕως εἰς τοὺς ἐσχάτους μυχοὺς τῆς καρδίας μου! Ἐνόμιζέ τις ὅτι ὡμίλει ἐξ ὀνόματος ὅλων ἐκείνων, ὅσοι εἶχον ἀποθάνῃ ἔνδον ἐκεῖ, ὅτι ἔλεγεν ὅτι αἱ ὀδύναι αὐτῶν δὲν ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς, ὅτι τὰ τελευταῖά των δάκρυα ἀπεμάχθησαν, ὅτι αἱ βάσανοί των ἀντημείφθησαν, ὅτι εἶχον συγχωρήσῃ, ὅτι ἔπρεπε νὰ συγχωρήσωσιν, ὅτι πρέπει νὰ προσεύχεται καὶ νὰ ἐλπίζῃ τις εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ὅταν ἀκόμη ὁ κόσμος μᾶς ἐγκαταλιμπάνῃ, καὶ ὅτι τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε μάταια, ἐκτὸς τοῦ ἀπείρου ἐκείνου αἰσθήματος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐσεβείας.... Καὶ ἐξῆλθον συγκεκινημένος ἐκ τοῦ φρουρίου.

Ἀνέλαβον τὴν παρὰ τὰ ἐξωτερικὰ τείχη τῆς Σταμποὺλ πορείαν μου, καὶ ὥδευσα πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἐκεῖ πλησίον εἶνε ὁ σταθμὸς τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ ὑπὸ τὸ τεῖχος διασταυροῦνται τμήματά τινα σιδηροδρόμου. Εὑρέθην ἐν τῷ μέσῳ μακρῶν σειρῶν ἁτμαμαξῶν τριμμένων καὶ κατεσκονισμένων. Οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐκεῖ. Ἐὰν ἤμην τοῦρκος φανατικός, ἐχθρὸς τῶν εὐρωπαϊκῶν νεωτερισμῶν, θὰ ἠδυνάμην νὰ ἐμπρήσω ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου ὅλα ἐκεῖνα τὰ παραπήγματα, καὶ ν' ἀποχωρήσω ἐκεῖθεν ἥσυχος χωρὶς ποσῶς νὰ ἐνοχληθῶ. Ἐπροχώρησα εἰς τὸ χεῖλος τῆς ὁδοῦ, φοβούμενος μὴ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀκούσω τὸ ἀπειλητικόν: 'Σ τὸν τόπον! παρά τινος φρουροῦ, ἀλλ' οὐδεὶς μὲ ἠνώχλησεν· ἐν βραχεῖ χρόνου ἔφθασα εἰς τὸ ἄκρον τοῦ τείχους. Ἐνόμιζα ὅτι ἠδυνάμην νὰ ἔμβω ἐκεῖθεν εἰς Σταμποὺλ, ἀλλ' ἠπατώμην. Τὰ πρὸς τὴν ξηρὰν τείχη συνενοῦνται εἰς τὸ παράλιον μὲ τὰ πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ οὐδαμοῦ ὑπάρχει οὐδὲ σκιὰ πύλης. Τότε ἐπροχώρησα πα-

τῶν εἰς τὰ λείψανα ἀρχαίας προκυμαίας, καὶ ἐκαθέσθην ἐπὶ σκοπέλου ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης. Ἐκεῖθεν δὲν ἔβλεπον ἄλλο τι εἰμὴ τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, τὰ ὄρη τῆς Ἀσίας, καὶ τοὺς κυανοχρόους λόφους τῆς Χρυσοπόλεως, οἵτινες ἐφαίνοντο ἀπώτατοι. Τὸ παράλιον ἦτο ἔρημον· τὰ κύματα ἐρχόμενα συνεθραύοντο πρὸ τῶν ποδῶν μου, καὶ μοῦ κατεῤῥάντιζον τὸ πρόσωπον. Ἔμεινα ἐκεῖ ὀλίγον, σκεπτόμενος ἀορίστως καὶ μυρία ὅσα πράγματα. Ἔβλεπα ἐμαυτὸν μόνον ἐξερχόμενον διὰ τῆς Καλιγαρίας Πύλης, καὶ βαδίζοντα βραδέως διὰ τῆς ἐρημικῆς ὁδοῦ, μεταξὺ τῶν νεκροταφείων καὶ τῶν πύργων, καὶ ἀκολουθοῦντα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἂν εἰ ἦτο ἄλλος τις. Ἔπειτα ἤρχισα νὰ ζητῶ τὸν Ὑούγκ εἰς τὴν ἀπέραντον πόλιν· ἔπειτα ἐκοίταζα τὰ κύματα, ὅσα ἤρχοντο ἀλλεπάλληλα καὶ ἐξηπλοῦντο μετὰ λεπτοῦ ψιθύρου καὶ ἡσύχως εἰς τὸ παράλιον· καὶ ἔβλεπα εἰς αὐτὰ τὴν εἰκόνα τῶν λαῶν καὶ στρατῶν, ὅσοι ἦλθον καὶ συνεκρούσθησαν ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον πρὸς τὰ τείχη τοῦ Βυζαντίου· τὰς φάλαγγας τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Παυσανίου, τὰς λεγεῶνας τοῦ Μαξίμου καὶ τοῦ Σεβήρου, τὰ στίφη τῶν Περσῶν, τὰς ὀρδὰς τῶν Ἀβάρων, καὶ τοὺς Σλαύους, καὶ τοὺς Ἄραβας, καὶ τοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς Σταυροφόρους, καὶ τοὺς στρατοὺς τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου καὶ τοῦ Κομνηνοῦ, καὶ τοὺς τοῦ Βαϊαζὴτ Ἰλδερὴμ, καὶ τοὺς τοῦ δευτέρου Ἀμουρὰτ, καὶ τοὺς τοῦ πορθητοῦ Μωάμεθ, ἐξαφανισθέντας τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐν τῇ ἀπεράντῳ σιωπῇ τοῦ θανάτου· καὶ ἐδοκίμαζα τότε τὴν θλῖψιν, ἥτις συνέθλιβε τὴν καρδίαν τοῦ Λεοπάρδη, *τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς*, ὅτι ἤκουεν ἐκλεῖπον βαθμηδὸν καὶ κατὰ μικρὸν τὸ ἐρημικὸν ᾆσμα τοῦ τεχνίτου, ὅπερ ἀνεμίμνησκεν αὐτὸν τὸν ἦχον τῶν ἀρχαίων λαῶν, καὶ ἐσυλλογίζετο, ὅτι τὰ πάντα παρέρχονται ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὄναρ.

Ἐκεῖθεν ὑπανέστρεψα ἕως εἰς τὴν πύλην τοῦ Ἑπταπυργίου, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ τεῖχος, ὅπως διατρέξω ὅλην τὴν Σταμποὺλ παρὰ τὸ παράλιον τῆς Προποντίδος. Εἶχον ἤδη καταπεπονημένους τοὺς πόδας· ἀλλὰ κατὰ τὰς μακρὰς ὁδοιπορίας ἀναγεννᾶται, μέχρι τινὸς βαθμοῦ, ἐξ αὐτῆς τῆς ἀπαυδήσεως πεισμονή τις ζωϊκὴ, ἥτις ἀναζωογονεῖ τὰς δυνάμεις. Βλέπω ἀκόμη ἐμαυτὸν βαδίζοντα, καὶ βαδίζοντα εἰς τοὺς ἐρήμους ἐκείνους δρόμους, ὑπὸ τὸν καυστικὸν ἐκεῖνον ἥλιον, κατειλημμένον δὲ ὑπὸ ἀκατανοήτου τινὸς φαντασιώδους νυσταγμοῦ, καθ' ὃν διήρχοντο πρὸ ἐμοῦ φιλικαὶ μορφαὶ τοῦ Ταυρίνου, ἐπεισόδια ῥωμαντικὰ, ἀπόψεις ἄλλων τόπων, καὶ ἰδέαι ἀόριστοι περὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς· ταῦτα δὲ πάντα ἀπέληγον εἰς τὴν στρογγύλην τράπεζαν τοῦ ξενοδοχείου τοῦ Βυζαντίου, ἀπαστράπτουσαν ἐκ φώτων καὶ κρυστάλλων, ὅπερ ἔβλεπον ἀπώτατα κείμενον, πέραν πόλεως ἑκατοντάκις μεγαλιτέρας παρὰ τὴν Σταμποὺλ, καὶ ἤδη κεκαλυμμένης ὑπὸ τῆς νυκτός. Διέρχομαι συνοικίαν μουσουλμανικὴν, ἥτις φαίνεται ὡς ἀκατοίκητος, καὶ ἥτις ἀποπνέει ἀκόμη τὴν θλῖψιν τοῦ φρουρίου τοῦ Ἑπταπυργίου, καὶ εἰσέρχομαι εἰς τὴν εὐρεῖαν συνοικίαν τῶν Ψαμαθιῶν, κατοικουμένην ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων, ἔρημον δὲ καὶ αὐτήν. Προχωρῶ δι' ἀγυιᾶς ἀτελευτήτου καὶ σκολιᾶς, ὁπόθεν βλέπω ἤδη πρὸς τὰ δεξιὰ διὰ μέσου τῶν οἰκιῶν τὰ τείχη τῆς πόλεως, διαγραφόμενα μὲ τὰς μαύρας ἐπάλξεις των ἐπὶ τῆς κυανοχρόου θαλάσσης. Διέρχομαι ὑπὸ τὴν πύλην τῶν Ψαμαθιῶν, καὶ εὑρίσκομαι πάλιν ἐντὸς συνοικίας μουσουλμανικῆς, μεταξὺ παραθύρων δικτυωτῶν, θυρῶν κλειστῶν, μικρῶν τζαμίων, κήπων ἀποκρύφων, δεξαμενῶν χορτοσκεπῶν, πηγῶν ἐγκαταλελειμμένων. Διέρχομαι τὸ μέρος, ὅπου ἦτο τὸ πάλαι ἡ ἀγορὰ τῶν βοῶν, βλέπων πάντοτε κάτω πρὸς τὰ δεξιὰ, τὰ τείχη καὶ τοὺς πύργους, καὶ μὴ ἀπαντῶν ἄλλο τι παρὰ σκύλλους τινὰς, οἵτινες ἵστανται διὰ νὰ μὲ ἴδωσι διαβαίνοντα, καὶ τουρκόπαιδας τοῦ δρόμου, οἵτινες μὲ ἀτενίζουσιν ἀσκαρδαμυκτεὶ, διανοούμενοι ὕβριν τινά. Παράθυρά τινα ἀνοίγονται καὶ κλείονται αἰφνιδίως, καὶ βλέπω στιγμιαίως μίαν χεῖρα ἢ ἓν ἄκρον χειρίδος τινὸς γυναικός. Περικάμπτω τοὺς εὐρεῖς κήπους τῆς Βλάγκας, οἵτινες καταστέφουσι τὸν ἀρχαῖον λιμένα τοῦ Θεοδοσίου, βλέπω ἀπεράντους ἐκτάσεις φερούσας τὰ ἴχνη πυρκαϊᾶς προσφάτου, τόπους, ὅπου, φαίνεται, παύει ἡ πόλις καὶ ἀρχίζει ἡ πεδιάς, μοναστήρια δερβίσιδων, ἐκκλησίας ἑλληνικὰς, μικρὰς πλατείας μυστηριώδεις, σκιαζομένας ἀπὸ μεγάλην πλάτανον, ὑποκάτω τῆς ὁποίας ὑπνώττει γέρων τις μὲ τὸ στόμιον τοῦ σωλῆνος τοῦ ναργιλὲ εἰς τὴν χεῖρα. Προχωρῶ, σταματῶ ἐνώπιον μικροῦ καφενείου, διὰ νὰ πίω ἓν ποτήριον ὕδατος, ὅπερ κεῖται πρὸς δειγματισμὸν ἐπὶ τοῦ παραθύρου, καλῶ, κτυπῶ, ἀλλ' οὐδεὶς ἀποκρίνεται. Ἐξέρχομαι ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν συνοικίαν τοῦ Γενὶ-καποῦ, εἰσέρχομαι εἰς ἄλλην μουσουλμανικὴν συνοικίαν, εἰσέρχομαι καὶ πάλιν εἰς τὸ μέσον τῶν ἑλληνικῶν καὶ ἀρμενικῶν οἰκιῶν τῆς συνοικίας τοῦ Κοὺμ-καποῦ, καὶ μὲ συνοδεύουσι πάντοτε ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους αἱ ἐπάλξεις τῶν τειχῶν καὶ ἡ κυανόχρους θάλασσα, καὶ δὲν ἀπαντῶ εἰμὴ σκύλλους, ἐπαίτας, παιδία τῶν δρόμων, καὶ ἀκούω ἠχούσας ἄνωθεν τὰς φωνὰς τῶν ἰμάμιδων, οἵτινες ἀναγγέλλουσι τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Τὸ περιέχον συσκοτίζεται, καὶ ἐξακολουθεῖ ἡ ἀλλεπάλληλος διαδοχὴ καὶ ἀκολουθία τῶν οἰκιῶν, τῶν μελαγχολικῶν τζαμίων, τῶν ἐρήμων σταυροδρομίων, τῶν ἀδιεξόδων στενωπῶν· ἀρχίζω δὲ νὰ αἰσθάνωμαι ἐμαυτὸν ἐξησθενημένον, καὶ νὰ σκέπτωμαι νὰ ῥιφθῶ ἐπάνω εἰς τὸ στρῶμα τοῦ πρώτου καφενείου, ὅπερ ἀπαντήσω, ὅτε, περικάμπτων γωνίαν τινὰ, βλέπω αἴφνης ἐγειρόμενον ἐνώπιόν μου τὸν πελώριον ὄγκον τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ὦ, τὸ προσφιλὲς θέαμα! Αἰσθάνομαι ἐπα-

νερχομένας τὰς δυνάμεις, τὰς ἰδέας μου ἀναλαμβανούσας τὴν προτέραν γαλήνην, ἐπιταχύνω τὸ βῆμα, φθάνω εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἰδοὺ ἐμπρὸς εἰς τὴν φωταγωγημένην θύραν τοῦ πρώτου καφενείου τοῦ Γαλατᾶ ὁ Ὑοὺγκ, ὁ Ῥοσάσκος, ὁ Σαντόρος, ὅλη ἡ μικρὰ Ἰταλία μου, ἥτις ἔρχεται εἰς προϋπάντησίν μου μὲ τὸ πρόσωπον μειδιῶν καὶ μὲ τὰς χεῖρας τεταμένας... καὶ ἀνέπνευσα τότε, ὅπως καὶ ὅσον ποτὲ ἠδυνήθησαν ν' ἀναπνεύσωσιν οἱ πνεύμονες τιμίου ἀνθρώπου.

Ἕπεται συνέχεια.

ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ
ἐν τῷ καλλωπισμῷ.

[Ἐκ τῶν τοῦ Charles Blanc].

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀπευθύνεται πρὸς τὰς γυναῖκας, διότι ἐν τῷ δράματι τῆς ζωῆς τὰ χρώματα ἀνήκουσι καθ' ὁλοκληρίαν εἰς αὐτάς. Οἱ ἀρχαῖκοὶ λαοί, εὑρισκόμενοι ἀκόμη πλησιέστερον εἰς τὴν φύσιν, νεανικώτεροι καὶ μᾶλλον ὑποκείμενοι εἰς τὸ αἴσθημα, ἀγαπῶσι τὰ χρώματα σχεδὸν ὅσον καὶ τὰς γυναῖκας. Ὁ ἄγριος, ἐκλαμβάνων ἑαυτὸν ἀναμφιβόλως ὡς ὑπὲρ τὸ δέον μονόχρωμον, προσπαθεῖ νὰ ἐξωραΐσῃ καταστίζων τὸ δέρμα του. Οἱ ἰθαγενεῖς ἄγριοι τῆς Ἀμερικῆς στολίζουν τὴν κεφαλήν των ἀντὶ πίλου μὲ πτερὰ λαμπροτάτου χρώματος· ὁ δὲ κάτοικος τοῦ Μαρόκου, ὁ Μαῦρος, ὁ Ἄραψ καὶ ὁ Ἰνδὸς καλλωπίζονται μὲ χρώματα ἀνοικτά. Ἀλλά, καθ' ὅσον ὁ πολιτισμὸς γίνεται πολυπλοκώτερος καὶ μᾶλλον ἀνεπτυγμένος, ὁ ἄνθρωπος ἐγκαταλείπει βαθμηδὸν τὰ χρώματα εἰς τὰς γυναῖκας· αὐτὸς δὲ ἀποβαίνει ὁσημέραι μᾶλλον ἄχρους καὶ ἀμαυρός, καὶ ἤδη καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην φέρει ἔνδυμα μαῦρον. Μόνον δ' οἱ στρατιωτικοὶ διατηροῦσι καὶ σήμερον ἀκόμη ἐν τῇ στολῇ αὐτῶν τὴν ποικιλίαν καὶ ζωηρότητα τῶν χρωμάτων· καί, ἐν ᾧ τὰ ἔθνη, φέροντα ἱματισμὸν πολιτικὸν ὁμοιόμορφον ἀνομολογοῦσι σιωπηλῶς δι' αὐτοῦ τὴν ἀδελφότητά των, οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ἀρχηγοί, φέροντες στολὰς διαφόρων χρωμάτων, ἀναγκάζονται ἀκόμη νὰ ὑποδηλῶσι τὸν ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ στολῇ αὐτῶν ἐνυπάρχοντα ἀρχικὸν σκοπόν, ὅστις εἶνε ὁ φόνος τοῦ πλησίον. Αἱ γυναῖκες ὅμως ποτὲ δὲν θ' ἀφήσωσι τὸ μέσον τοῦτο τοῦ ἀρέσκειν, τὰ χρώματα· αὐταὶ ποτὲ δὲν θὰ ὑπογράψωσι τὸν ἀφοπλισμόν.

Ἂν καὶ αἱ ἀποχρώσεις τῆς κόμης καὶ τοῦ δέρματος εἶνε εἰς ἄκρον ποικίλαι, δυνάμεθα ὅμως ν' ἀναγάγωμεν αὐτὰς εἰς κυρίας τινὰς χρωματικὰς παραλλαγάς, λέγοντες, ὅτι ἡ κόμη τῶν γυναικῶν εἶνε μέλαινα, ξανθή, πυῤῥόχρους, καστανόχρους ἢ φαιά. Πρὸς δὲ τὸ χρῶμα τοῦτο τῆς κόμης ἀνταποκρίνεται συνήθως καὶ ἀνάλογος χροιὰ τοῦ προσώπου. Εἶνε σπάνιον πρᾶγμα ἡ συνύπαρξις τῶν δύω ἄκρων, κόμης μελαίνης καὶ προσώπου λευκοτάτου, ἐκτὸς ἐὰν τὸ χρῶμα τῆς κόμης ἐμετριάσθη ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, ἐξ ἧς προῆλθε καὶ ἡ ἄκρα λευκότης τοῦ δέρματος, ὅπως συμβαίνει τοῦτο εἰς τὰς Ἀγγλίδας καὶ Ἰρλανδίδας ἕνεκα τοῦ ὑγροῦ καὶ ὁμιχλώδους κλίματος τῆς νήσου των, καὶ εἰς τὰς γυναῖκας τῆς Ἀμβέρσης, ὅπου ἡ διασταύρωσις τῆς ἱσπανικῆς καὶ φλαμανδικῆς φυλῆς παρήγαγε χρῶμα προσώπου ἀνοικτὸν μετὰ κόμης μεσημβρινῆς. Καὶ τῶν δύο τούτων χωρῶν αἱ γυναῖκες ἔχουν ὀφθαλμοὺς λαμπρῶς μέλανας, ἀλλ' ὄχι καὶ οὕτως μέλανας ὅπως οἱ τῶν Ἰταλίδων καὶ Ἱσπανίδων. Ἡ ἀληθὴς μελαγχροινὴ ἔχει τὴν χροιὰν τοῦ προσώπου ἀμαυρὰν καὶ θερμήν, ποικίλλουσαν δὲ ἀπὸ τοῦ κιτρίνου χρώματος μέχρι τοῦ ἐλαιοχρόου, ἡ δὲ πυρίνη τοῦ ὀφθαλμοῦ της κόρη ἐξέχει ἐν τῷ μέσῳ λευκώματος χρυσοειδοῦς. Ἁπανταχοῦ ἡ φύσις εἶνε σύμφωνος πρὸς ἑαυτήν. Ἡ δὲ ξανθή; Εἶνε τοιαύτη ζῶσα, ὁποίαν παρέστησεν αὐτὴν ὁ Ῥούβενς ἐπὶ τῶν γραφικῶν πινάκων του, χροιὰ ῥοδόχρους, λεπτή, διαφανής, ὑπόξανθος. Ἐν τῷ μεγάρῳ Ῥαμβουλλιὲ αἱ ξανθαὶ ὠνομάζοντο ἄλλοτε *λέαιναι*. Ἡ καστανὴ κόμη συνδυάζεται θαυμασίως μὲ τὴν συνηθεστέραν ἐν Εὐρώπῃ χροιὰν τοῦ προσώπου· ἡ ὠχρὰ καὶ ἀνασταλεῖσα αὐτῆς ἐρυθρότης συμφωνεῖ καθ' ὁλοκληρίαν μὲ τὰ χρωματικὰ ἐκεῖνα ἡμίτονα τοῦ κυανοφαίου καὶ ῥοδοχρόου, ἅτινα εἶνε ἡ συνήθης χροιὰ τοῦ δέρματος. Ἡ φλογίνη καὶ ὑπόπυῤῥος κόμη συνυπάρχει μὲ δέρμα λευκὸν καὶ λαμπρόχρουν, οἱ δ' ὀφθαλμοὶ τῶν πυῤῥοχρόων ἔχουσι χρῶμα καστανωπόν.

Ὁσάκις ἡ ξανθὴ κόμη εἶνε ὑπότεφρος, ὡς ἐὰν ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῆς ἐλαφρόν τι στρῶμα κονιορτοῦ, ἡ λεπτὴ αὕτη κόνις φαίνεται ὡσὰν διεσκορπισμένη ἐπί τε τοῦ σώματος, οὗτινος καταστέλλει τὴν λάμψιν, καὶ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, οὓς καθιστᾷ προσηνεστέρους. Ἑκάστη ἄρα ἰδιοσυγκρασία ἔχει ἕτοιμον καὶ παρεσκευασμένον ἤδη ὁλόκληρον σύστημα χρωματικῆς ἁρμονίας. Εἰς τὸν καλλιτέχνην δ' ἀπόκειται νὰ καταστήσῃ τὴν ἁρμονίαν ταύτην χαλαρωτέραν ἢ ἐντονωτέραν, νὰ τονίσῃ εἴ τι ὑπάρχει ἀόριστον, ν' ἀρτύσῃ εἴτι ἄγευστον καὶ ἄχυμον, νὰ μαλάξῃ τὰ ὑπόσκληρα, καὶ ἐν γένει νὰ ἐξάρῃ μὲν ὅ,τι ἀρεστόν, ν' ἀντισταθμίσῃ δὲ δεόντως τὰ μὴ ἀρέσκοντα.

Αἱ παραλλαγαὶ αὗται τῆς χροιᾶς καὶ τῆς κόμης ἐπιφέρουσιν ἀναμφιβόλως καὶ διαφόρους χρωματικοὺς τόνους· ἀλλ' ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ χρώματα, τὰ ὁποῖα ἁρμόζουσιν εἰς ὅλας τὰς φυσιογνωμίας, οἷον τὸ μέλαν, τὸ ἐλαφρὸν τέφρινον, τὸ μαργαρῶδες τέφρινον, ἅτινα ἀκριβῶς εἰπεῖν εἶνε ὄχι χρώματα, οἱ χρωματικοὶ ἀκολούθως τόνοι τῆς δρυός, τῆς χαβάνας, τῆς φαιᾶς ὕσκας,... διότι ταῦτα ἐν μὲν τῇ σκιᾷ εἶνε ἔντονα, ἐν δὲ τῷ φωτὶ ἄτονα.

Εἶπα τὸ μέλαν· ἀλλὰ ποῖον μέλαν; Ὅπως ἀναδείξῃς τὴν δροσερὰν χροιὰν τῆς ξανθῆς, ἢ τὴν

λευκότητα τῆς πυῤῥοχρόου, χρειάζεσαι μέλαν γλυκὺ καὶ βαθὺ, τὸ μέλαν τοῦ βελούδου. Διὰ τὴν μελαγχροινὴν τὸ μέλαν θὰ ἦτο φρικωδῶς θλιβερὸν, αὐτόχρημα πένθος, ἐὰν ἦτο ἀμαυρόν· ὅθεν διὰ νὰ φαιδρυνθῇ χρειάζεται στιλβηδόνα τινὰ, ὁποία ἡ τοῦ μεταξωτοῦ ὑφάσματος τοῦ Λουγδούνου, ἢ ἄλλου τινὸς παρομοίου, εἴτε καὶ νὰ συγκερασθῇ διὰ λιπαρῶν τινων ἀνταυγειῶν, ὁποῖαι αἱ τοῦ βελούδου. Ὁ Οὐΐδιος εἶπεν ἐν τῇ *Ἐρωτικῇ* αὐτοῦ: «Τὸ μέλαν ἁρμόζει εἰς τὰς ξανθάς. Τοῦτο ἐκάλλυνε τὴν Βρισηΐδα, ἥτις ἐμελανειμόνει, ὅτε ἀνηρπάγη. Τὸ λευκὸν ἁρμόζει εἰς τὰς μελαγχροινάς. Ἐπηύξανες, Ἀνδρομέδα, τὰ κάλλη σου, ὅτε λευχειμονοῦσα διέτρεχες τὴν νῆσον Σέριφον». Ὁ ποιητὴς ἔχει δίκαιον. Ἐὰν τὸ μέλαν λευκαίνει τὴν μελαγχροινὴν διὰ τῆς ἀντιθέσεως, τὸ λευκὸν παράγει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ὡς ἐκχέον φῶς, ὅπερ διὰ τῆς ἀκτινοβολήσεως καταλαμβάνει πᾶν ὅ,τι εὑρίσκεται παρ' αὐτῷ. Ἀπαραλλάκτως ἐνεργεῖ καὶ τὸ ἀνοικτὸν τεφρινον, ὅπερ δὲν εἶνέ τι ἄλλο, εἰμὴ λευκὸν ἀδυνατισμένον, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἶνε ἐστιλβωμένον καὶ νὰ παράγῃ ἀνταύγειαν.

Κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, εἰ καὶ παρ' ἡμῖν προκειμένου περὶ χρωμάτων ἐλλείπει ἡ ὀρθὴ κρίσις καὶ αἴσθησις, τὸ κίτρινον καὶ τὸ κόκκινον ἁρμόζει εἰς τὰς μελαγχροινὰς, τὸ δὲ κυανοῦν εἰς τὰς ξανθάς. Γενικῶς εἰπεῖν τοῦτο ἀληθεύει· ἀλλ' ἡ γενικὴ αὕτη ἀλήθεια ὑπόκειται εἰς πολλὰς ἐξαιρέσεις ἐν τῇ πράξει, διότι καὶ τῶν μελαγχροινῶν καὶ τῶν ξανθῶν ὑπάρχουσι πλεῖσται ὅσαι παραλλαγαὶ καὶ ἀποχρώσεις, ἡ δ' ἐπιτυχία τῆς τέχνης, περὶ ἧς διαλαμβάνομεν, ἐξήρτηται ἀκριβῶς ἐκ τῆς διακρίσεως αὐτῶν τούτων τῶν διαφόρων ἀποχρώσεων καὶ τῶν συνυπαρχουσῶν μὲ αὐτὰς λεπτοφυῶν ἰδιοσυγκρασιῶν.

Γνωρίζων ὁ καλλιτέχνης τὸν νόμον τῆς ὁμοχρόνου ἀντιθέσεως τῶν χρωμάτων, τὴν ὀπτικὴν μίξιν, τὰ ἐν οἱῳδήποτε χρωματιστῷ ἀντικειμένῳ ἀποτελέσματα τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ μέλανος, τὴν ἰδιότητα τοῦ πορφυροῦ νὰ περιςέφεται ὑπ' ἀνταυγείας πρασίνης, τοῦ κιτρίνου νὰ περιστέφεται ὑπ' ἀνταυγείας ἰώδους, τοῦ κυανοῦ ὑπὸ χρυσομηλίνης, καὶ τἀνάπαλιν, ἤτοι τὴν ἰδιότητα ἑκάστου χρώματος νὰ προεκτείνῃ πέριξ ἑαυτοῦ τὸ συμπληρωματικὸν αὐτοῦ χρῶμα, γνωρίζων τοὺς νόμους τούτους, καθὼς καὶ ποῖον φῶς θὰ φωτίσῃ τὸ καλλιτεχνικόν του ἔργον, ἂν ὁ ἥλιος ἢ τὸ αἴθριον, ἐὰν τὸ φῶς τῆς πρωΐας ἢ τῆς ἑσπέρας, ἐκ μεσημβρίας ἢ ἐξ ἄρκτου, δύναται κατὰ βούλησιν νὰ ἐντείνῃ ἢ χαλαρώσῃ, ν' ἀναδείξῃ ἢ ν' ἀμαυρώσῃ τὰ φυσικὰ χρώματα τοῦ προσώπου, ὅπερ θέλει νὰ ἐξωραΐσῃ, διὰ ξένων χρωμάτων, ἅτινα θέλει παρεισαγάγῃ ἐντέχνως εἰς τὸ ἔργον του.

Εἰς αὐτὸν ἀνήκει νὰ γνωρίζῃ πότε πρέπει νὰ μεταχειρισθῇ τοῦτο, καὶ πότε ἐκεῖνο τὸ τέχνασμα. Ἐὰν δὲ ὑπάρχει ἐλάττωμά τι φυσικὸν ἀδιόρθωτον, πρέπει νὰ κοπιάζῃ εἰς μάτην, ὅπως τὸ συγκαλύψῃ; Θὰ ἐπιχειρήσῃ π. χ. νὰ συγκεράσῃ τὸ βίαιον χροιᾶς ἡλιοκαοῦς; Ὄχι βέβαια. Εἶνε προτιμότερον νὰ ἐκφράσῃ εἰλικρινῶς καὶ καθαρῶς πᾶν ὅ,τι εἶνε ἀδύνατον νὰ συγκαλυφθῇ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ μεταχειρισθῇ διὰ τὴν μελαγχροινὴν τὸ ἔκλαμπρον κίτρινον, τὸ ὑπερήφανον ἐρυθρόν. Μία ταινία, ἔχουσα τὸ χρῶμα τοῦ κιτρίνου ναρκίσσου, μία καμέλλια ἐρυθρὰ εἰς κόμην μέλαιναν, φοινικοῦς στηθόδεσμος ἐξ ἡμισείας κεκαλυμμένος μὲ τρίχαπτα Χαντιλλὺ, θ' ἀποδώσωσιν εἰς τὴν οὕτως ἐπικοσμηθεῖσαν φυσιογνωμίαν ἦθος τόλμης, καὶ τὸ θέαμα ἀντὶ νὰ ἐξασθενήσῃ, τοὐναντίον θὰ κάμῃ τοιουτοτρόπως καλλιτέραν ἐντύπωσιν. Ἐν μέσῳ τῶν προσηνῶν καλλονῶν τοῦ βοῤῥᾶ, τῶν Γερμανίδων μὲ τὸν τεφρώδη τοῦ χρώματος τόνον, τῶν Ἀγγλίδων μὲ τὸ κατάλευκον καὶ μεταξῶδες δέρμα, τῶν Γαλλίδων μὲ τὸ καθόλου εἰπεῖν ἀόριστον χρῶμα τῆς μορφῆς, ὧν ἡ κόμη οὐδέποτε φθάνει τὰς χρωματικὰς ἀκρότητας, κυμαίνεται δὲ πάντοτε ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ὧν ἡ χάρις ἀποτελεῖται ἀείποτε ἐξ ἀποχρώσεώς τινος καὶ παραλλαγῆς, θὰ εἶνε ὡραῖον χρωματικὸν σκάνδαλον ἡ ἐμφάνισις μιᾶς τῶν ἐξωτικῶν καὶ ἀποτόμων ἐκείνων καλλονῶν, ἢ Ἀνδαλουσίας τινὸς μὲ δέρμα ἀραβικὸν, μὲ βλέμμα διαπεραστικὸν, καὶ μὲ κόμην χρώματος ἀποτόμου.

Καὶ ὁ λόγος μ' ἐνθυμίζει τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον· Εἷς τῶν καθ' ἡμᾶς σοφωτέρων χρωματογράφων, ὁ Εὐγένιος Λακρουὰ, ἔπνεε τὰ λοίσθια, ὅτε γυνὴ καλλιτέχνις, πολὺ ἀφωσιωμένη εἰς αὐτὸν, ἦλθε νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ καὶ νὰ τοῦ σφίγξῃ διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν χεῖρα. Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ κυρία αὕτη ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ, ὁ Δελακρουὰ, ἐξ ὁρμεμφύτου καὶ ἀκουσίου, οὕτως εἰπεῖν, κινήματος, ἥρπασε σινικόν τινα ἐρυθρὸν τελαμῶνα, καὶ τὸν ἐπέρασε ταχέως εἰς τὸν λαιμόν του, διὰ νὰ διορθώσῃ τὴν πελιδνὴν καὶ ἤδη νεκρώσιμον ὠχρότητα τοῦ προσώπου του, οὗτινος ἡ χροιὰ, καὶ ὑγιὴς ἀκόμη ὅτε ἦτο, δὲν ἀπεῖχε πολὺ ἀπὸ τὴν τοῦ Γύφτου. Ὁ χρωματογράφος ἐπέζη ἀκόμη καὶ εἰς ἑαυτόν.

Ἀλλ' ἂν ἔχωμεν ἐνώπιον ἡμῶν μελαγχροινὴν λεπτοφυᾶ, μὲ χαρακτηριςικὰ καταβεβλημένα ὀλίγον, ἢ μελαγχροινὴν μὲ χροιὰν σχετικῶς ἀνοικτὴν καὶ ὀφθαλμοὺς γλυκέος μέλανος χρώματος, τότε δὲν πρέπει πλέον νὰ μεταχειρισθῶμεν χρώματα ζωηρὰ καὶ καθαρά. Τότε ἐξ ἐναντίας χρειαζόμενα χρώματα προσηνῆ, ἰδίως τὸ ἀνοικτὸν κυανοῦν, διότι ὁ χρωματικὸς οὗτος τόνος πλησιάζει τὰ μάλιστα πρὸς τὸ λευκὸν, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἔχῃ τὴν ὠμότητά του. Τοιουτοτρόπως δὲ θέλομεν κατορθώσῃ ταύτην μὲν νὰ λευκάνωμεν, ἐκείνης δὲ νὰ συγκεράσωμεν τὴν ἐλαφρὰν ὠχρότητα καὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τὴν στιγμιαίαν ἀλλοίωσιν, συνοδεύοντες αὐτὰ μὲ χρῶμα σχεδὸν ἐξίτηλον.

Τὴν αὐτὴν μέθοδον πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ διὰ τὰς ξανθάς, ἐννοῶ δηλ. ὅτι ἡ κοινῶς ἐπικρατοῦσα θεωρία πρέπει νὰ τροποποιηθῇ κατὰ ταύτην τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ χάρις ἐν τούτοις κατορθοῦται ἄλλοτε διὰ τῶν ὁμοίων καὶ ἄλλοτε διὰ τῶν ἐναντίων. Ἡ γλυκύτης τῆς ξανθῆς, γενικῶς εἰπεῖν, ἥτις ἐνίοτε δύναται νὰ φθάσῃ καὶ εἰς βαθμὸν ἀνοστίας, εἶνε ζήτημα ὅτι ἔχει ἀνάγκην ἀντιθέσεώς τινος, ἀναδείξεως χρωματικῆς; Ἐὰν τὸ ξανθὸν εἶνε χρυσοειδὲς, ἢ φλόγινον, συνδύασον αὐτὸ χωρὶς ποσῶς νὰ διστάσῃς μὲ τὸ συμπλήρωμά του, ἐπιθέτων ἕνα πῖλον ἐκ βελούδου ἰοβαφοῦς εἰς τὴν κεφαλὴν, μίαν δέσμην ἴων εἰς τὴν κόμην, καὶ εἰς τὸ σῶμα ἐσθῆτα βαθέως λειριόχρουν, καὶ ὁ συνδυασμὸς οὗτος ἔσται θαυμάσιος. Ὁμοίως ὑπάρχει χρῶμα, ὅπερ ἁρμόζει κάλλιστα εἰς ὅλας τὰς πυῤῥοχρόους, τὸ μετρίας ἐντάσεως πράσινον. Ἐὰν δὲ πάλιν τὸ ξανθὸν εἶνε τρυφερὸν καὶ δροσερὸν, θέλει κερδήσῃ πολὺ ἡ τρυφερότης αὕτη καὶ δροσερότης, ἐὰν μεταχειρισθῇς τὸ ἐρυθρὸν, εἴτε τὸ ὑποπόρφυρον, εἴτε τὸ τῆς ξυλοκερατέας, εἴτε τὸ τοῦ λυχνίτου, ὅπερ θέλει φέρει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο κατὰ τὸ ἥμισυ ἐξ ἀναλογίας, καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἐξ ἀντιθέσεως. Τὸ ἐρυθρὸν ἄρα δὲν εἶνε τὸ «ψιμύθιον τῶν μελαγχροινῶν», κατὰ τὴν ἐν χρήσει κοινὴν συνταγὴν, ἀλλὰ δύναται νὰ γείνῃ χρῆσις αὐτοῦ πρὸς καλλωπισμὸν καὶ τῶν ξανθῶν. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ εἴπωμεν τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ κιτρίνου, ὅπερ εἴδομεν νὰ φέρωσι θαυμασίως ξανθαί τινες. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ συνδυασθῇ μὲ τὸν ἀνοικτότερον τόνον τῆς κόμης, ἀπαραιτήτως δὲ νὰ συναφθῇ μετὰ βαφῆς ἀποτόμως ἀντιθέτου.

Ἴδωμεν τώρα ποῖα χρώματα συναρμολογοῦνται μὲ τὴν καστανὴν κόμην, τὴν τεφρίνην, καὶ τὰς ἀντιστοίχους χροιὰς τοῦ προσώπου. Αἱ γυναῖκες, ὅσαι εὑρίσκονται οὕτως εἰπεῖν εἰς διάμεσόν τινα χρωματικὸν ὅρον, δύνανται νὰ συμβιβασθῶσι καὶ μὲ ὅ,τι ἀρέσκει εἰς τὰς μελαγχροινὰς, καὶ μὲ ὅ,τι εὐχαριστεῖ τὰς ξανθάς, ἀρκεῖ μόνον ὁ χρωματικὸς τόνος τῆς ἐνδυμασίας καὶ κομμώσεώς των νὰ μετριάζεται καθ' ὅσον καὶ ἡ χροιὰ τοῦ προσώπου των εἶνε ἐντονωτέρα ἢ ἀτονωτέρα. Τὸ καθαρὸν κίτρινον, τὸ καθ' ὑπερβολὴν ἐρυθρὸν, δὲν ἁρμόζει εἰς τὸ καστανοῦν, καὶ βαθὺ ἂν εἶνε· μᾶλλον δὲ δύνανται νὰ συμβιβασθῶσι πρὸς τὸν διάμεσον χαρακτῆρα τῶν φυσικῶν τούτων χρωμάτων οἱ εὐκραέστεροι τόνοι, τὸ ὠχρὸν κίτρινον, τὸ ἀραβοσίτινον, τὸ τροπαιόλινον ἐρυθρὸν, τὸ καλάϊνον κυανοῦν, τὸ ἠεράνεον. Τὸ δ' ἀνοικτὸν καστανοῦν ἀποδέχεται τὰ εἰς τὰς ξανθὰς ἁρμόζοντα χρώματα, ὀλιγώτερον μόνον ἄκρατα. Ὅταν δὲ ἡ κόμη εἶνε τεφρίνη καὶ ἡ χροιὰ τοῦ προσώπου ἀνάλογος, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυανοῖ ὡς ἡ θάλασσα, ἢ γλαυκοί, ἡ λεπτὴ καὶ βαθεῖα προσήνεια τῶν προσώπων τούτων ἀπαιτεῖ χρώματα κατὰ τὸ ἥμισυ μόνον ἔντονα, λαμβανομένης ὅμως φροντίδος ὅπως ἡ ὑπάρχῃ τῇδε κἀκεῖσε τοῦ χρωματικοῦ τούτου συνόλου ἀνάδοσις οὐδετέρου τεφρίνου, ἡ διασταύρωσις μὲ τρυφερὸν κυανοῦν. Ἡ δὲ λεύκανσις τῶν τοιούτων προσώπων κατορθοῦται μὲ τὸ μέλαν βελοῦδον, χωρὶς νὰ πάθῃ ποσῶς ἐκ τούτου ἡ ἰδιάζουσα εἰς αὐτὰ λεπτότης καὶ εὐγένεια, ὁμοίως δὲ συναρμολογοῦνται πληρέστατα μὲ τὴν κόμμωσίν των καὶ οἱ μαργαρῖται, ἀρκεῖ μόνον ἡ ἄτονος τούτων ἀπόχρωσις νὰ τονισθῇ μὲ χρῶμά τι σπουδαῖον καὶ οὐσιῶδες, συγκεντρωμένον ἐν μικρῷ χώρῳ, οἷον μὲ ἕνα χαρχηδόνιον ἄξεστον καὶ ἐστιλβωμένον μόνον, μ' ἕνα λυχνίτην, ἢ καὶ μ' ἓν κόσμημα χρυσοῦν.

* *

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Μεταξὺ τῶν ἐφευρετῶν, οἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν τελειοποίησιν τῶν κλωστικῶν καὶ ξαντικῶν καὶ ὑφαντικῶν τοῦ βάμβακος μηχανῶν, δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν τὸν **Heilmann**, γεννηθέντα ἐν **Mulhouse** τῷ 1796. Ἀντιθέτως πρὸς τοὺς πλείστους τῶν ἐφευρετῶν ὁ **Heilmann** εἶχε περιουσίαν 500 περίπου χιλιάδων φράγκων, ἀλλ' ὁ δαίμων τῆς ἐφευρέσεως κατεῖχεν αὐτόν. Ἐν μέσῳ ζῶν τῶν τεχνουργείων τῆς Ἀλσατίας, ἔμαθεν ὅτι οἱ πρῶτοι τοῦ τόπου βιομήχανοι προέτεινον ἀμοιβὴν πέντε χιλιάδων φράγκων εἰς τὸν ἐφευρέτην νέας βαμβακοξαντικῆς μηχανῆς, ἀπεφάσισε δὲ νὰ συμμετάσχῃ τοῦ συναγωνισμοῦ, οὐδ' ἦτο τοῦτο τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον. Διευθύνας ἄλλοτε μηχανοποιεῖον ἐφηῦρεν ἀλληλοδιαδόχως περίεργον κεντητικὴν μηχανὴν, ἐν ᾗ εἴκοσι βελόναι εἰργάζοντο ταὐτοχρόνως, μηχάνημα πρὸς καταμέτρησιν καὶ δίπλωσιν τῶν ὑφασμάτων καὶ ἄλλα. Πολὺς λόγος ἐγένετο ἰδίως περὶ τῆς ὑφαντικῆς αὐτοῦ μηχανῆς, ὑφαινούσης δύω συνάμα ἰσούς. Ἀλλὰ τὸ νέον πρόβλημα, τοῦ ὁποίου ἐπελαμβάνετο ὁ **Heilmann**, ἦτο πολὺ δυσχερέστερον ἢ ὅ,τι ἐνόμιζε, διῆλθε δὲ πολλὰ ἔτη μελετῶν αὐτὸ, καὶ τοσούτῳ μείζονα κατέβαλεν ἐπιμέλειαν, ὅσῳ ἡ λύσις αὐτοῦ ἦτο δυσεύρικτος. Ἀναγκασθεὶς νὰ ἐκτελέσῃ πειράματα δαπανηρὰ καὶ νὰ κατασκευάσῃ μηχανὰς πρὸς δοκιμὴν, εἰς τοιαύτας ὑπέπεσε δαπάνας, ὥστε κατηνάλωσεν ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν καὶ τὴν προῖκα τῆς συζύγου του. Μετ' ὀλίγον, εἰς πενίαν περιελθὼν, ἐδανείσθη παρά τινων φίλων τὰ πρὸς τὸ ζῆν, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆς γυναικός του ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Ἀγγλίαν, ἵνα εὕρῃ ἐκεῖ ἐπάγγελμα παρέχον αὐτῷ τὰ πρὸς διατροφὴν τῶν δύω θυγατέρων του. Εἰς Μάντσεστερ ὁ **Heilmann** κατεσκεύασε σχέδιον ξαντικῆς μηχανῆς χάριν Ἄγγλου ἐργοστασιάρχου, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐψεύσθη τῶν ἐλπίδων του. «Ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ του, οὐδέποτε παύων νὰ σκέπτηται περὶ τοῦ προ-

βλήματος, τοῦ ὁποίου ἐπεδίωκε τὴν λύσιν. Καθήμενος ἡμέραν τινὰ παρὰ τὴν ἑςίαν του καὶ ἀναλογιζόμενος τὴν κακὴν τῶν ἐφευρετῶν τύχην, παρετήρει μετὰ προσοχῆς τὰς θυγατέρας του, αἵτινες ἐκτενίζοντο καὶ ἄνευ τινὸς δυσκολίας κατέφερον τὸ κτένιον διὰ τῆς μακρᾶς των κόμης. « Ἐὰν ἠδυνάμην, ἐσκέφθη, νὰ μιμηθῶ ἐπιτυχῶς διὰ μηχανήματος τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἕλκειν κατὰ μῆκος τὰς μακρὰς τρίχας καὶ τοῦ ἀνωθεῖν τὰς βραχείας διὰ τῆς ἀντιστρόφου τοῦ κτενίου κινήσεως, ἤθελον ἴσως ἐπιτύχει τὸ ζητούμενον».

Ὁ Heilmann ἤρξατο καὶ πάλιν ἐργαζόμενος, μετὰ ἑπταετῆ δ' ἐργασίαν ἐπενόησε μηχανισμὸν ἁπλοῦν κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ πράγματι πολυπλοκώτατον, τὴν ξαντικὴν μηχανήν. Πολὺς παρῆλθε χρόνος πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ ὁριστικὸν αὐτοῦ σχέδιον, ἀλλὰ τοῦτο τοιοῦτον εἶχε βαθμὸν τελειότητος, ὥστε δὲν πιστεύομεν νὰ ἐπινοηθῇ ποτὲ ἄλλο καλλίτερον αὐτοῦ. Πρέπει νὰ ἴδῃ τις ἐργαζομένην τὴν θαυμασίαν ταύτην μηχανήν, ὅπως ἐκτιμήσῃ αὐτὴν προσηκόντως καὶ κατανοήσῃ τὴν ἀναλογίαν, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ μηχανήματος καὶ τῆς ἐμπνευσάσης αὐτὸ πράξεως. Κατὰ τὴν ἔκφρασιν ἐπιφανοῦς Ἄγγλου μηχανικοῦ, ἡ μηχανὴ τοῦ Heilmann ἐνεργεῖ «μετὰ λεπτότητος ἴσης σχεδὸν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρωπίνων δακτύλων» . Ξαίνει τεμάχιον βάμβακος εἰς τὰ δύω ἄκρα, φέρει τὰς ἶνας εἰς παραλληλισμὸν τέλειον, χωρίζει τὰ βραχέα νήματα ἀπὸ τῶν μακρῶν καὶ τὰ ἑνοῖ εἰς μικρὰ χωριστὰ δέματα.

Οἱ κλῶςαι τοῦ Μάντσεςερ κατενόησαν εὐθὺς τὰ πλεονεκτήματα τῆς νέας μηχανῆς, παραδεχθέντος δ' αὐτὴν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ἓξ ἕτεροι ἐργοστασιάρχαι συνεταιρισθέντες ἠγόρασαν τὸ προνόμιον ἀντὶ 750, 000 φράγκων.

Οἱ κλῶσται τῶν ἐρίων ἔδωκαν τὸ αὐτὸ ποσόν, ὅπως ἐφαρμοσθῇ ἡ μηχανὴ εἰς τὰ ἔρια, οἱ δὲ βιομήχανοι τοῦ Λιὴδ ἐπλήρωσαν 500,000 φράγκων τὴν ἄδειαν τοῦ νὰ χρησιμοποιήσωσιν αὐτὴν πρὸς ξάνσιν τοῦ λίνου. Ὁ Heilmann εἶδε τἀπλούτη ἀφθόνως εἰσρέοντα εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀλλὰ δὲν ὠφελήθη ἐξ αὐτῶν, καθότι ἀπέθανε καθ' ἣν ςιγμὴν ἡ ἐπιτυχία τοσοῦτον λαμπρῶς ἤμειβε τὰς πολυχρονίους αὐτοῦ ἐργασίας. Ὁ υἱός του, ὅστις εἶχε συμμερισθῆ τήν τε πενίαν του καὶ τὰς πεποιθήσεις του, ἀπέθανε καὶ αὐτὸς μετ' οὐ πολύ.

Τινὲς τῶν βιομηχανικῶν ἀνακαλύψεων δὲν εἶναι τοσοῦτον λαμπραί, ἀλλὰ καίτοι ἀσήμαντοι κατὰ τὸ φαινόμενον, κινοῦσιν οὐδὲν ἧττον τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τῆς σπουδαιότητος τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν. Τοιαύτη εἶναι ἡ ῥαπτικὴ μηχανή. Περὶ τῆς ἐφευρέσεως αὐτῆς ποιούμενοι τὸν λόγον, ὀφείλομεν νὰ ἀναμνήσωμεν καὶ τὰ δυστυχήματα τοῦ ταπεινοῦ καὶ γενναίου τεχνίτου, ὅστις εἶναι ὁ ἀληθὴς ἐφευρέτης τοῦ πολυτίμου τούτου μηχανήματος.

Ὁ Βαρθολομαῖος Thimonnier, υἱὸς βαφέως τοῦ Λυῶν, ἐγεννήθη τῷ 1793. Κατὰ τὴν νεότητά του ἤκουσε μαθήματά τινα ἐν τῇ ἱερατικῇ σχολῇ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἔπειτα δὲ ἔγινε ῥάπτης εἰς Amplepuis, ὅπου ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ διέμενεν ἀπὸ τοῦ 1795. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ τεχνουργεῖα τῆς Ταράρας ἔδιδον πλείστας παραγγελίας κεντημάτων εἰς τὰς γυναῖκας τῶν ὀρέων τῆς ἐπαρχίας τοῦ Λυών.

Ὁ Thimonnier ἰδὼν τὰ κεντήματα ταῦτα συνέλαβε τὴν ἰδέαν τῆς μηχανικῆς ῥαφῆς, καὶ ἐπενόησε μηχάνημα ἁπλούστατον, ἀναπληροῦν τὴν χεῖρα τῆς κεντητρίας καὶ ἐφαρμοζόμενον ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν ῥαφὴν τῶν ἐνδυμάτων. Τῷ 1825 ὁ Thimonnier κατοικῶν ἐν Ἁγίῳ Στεφάνῳ ἠγνόει καὶ αὐτὰ τὰ πρῶτα ςοιχεῖα τῆς μηχανικῆς· ἐπὶ τέσσαρα ἔτη μόλις ἐργάζεται εἰς τὸ ἐπάγγελμα, διὰ τοῦ ὁποίου διατρέφει τὴν οἰκογένειάν του, καὶ διέρχεται τὸ πλεῖςον τοῦ χρόνου εἰς μεμονωμένον τι οἴκημα καταγινόμενος ἀδιαλείπτως εἰς ἐργασίαν ὑπὸ πάντων ἀγνοουμένην. Παραμελεῖ τὰς ὑποθέσεις του, δαπανᾷ ὅλα αὐτοῦ τὰ χρήματα, θεωρεῖται ὡς παράφρων. Ἀδιάφορον! Ἐν ἔτει 1829 κατέχει ἤδη τὴν ἰδέαν του, ἐδημιούργησε νέον ἐργαλεῖον, τὴν ῥαπτικὴν μηχανήν. Τῷ 1830 λαμβάνει ἔγγραφον εὑρησιτεχνίας διὰ ῥαπτικὴν μηχανὴν ῥάπτουσαν ἁλυσιδοειδῶς.

Ὁ κ. Beaunier, ἐπιθεωρητὴς τῶν μεταλλείων τοῦ νομοῦ τοῦ Λείγηρος, εὑρισκόμενος τότε εἰς Ἅγιον Στέφανον, ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἴδῃ τὴν μηχανὴν ταύτην ἐργαζομένην. Ὁ ἐπιτήδειος μηχανικός, κατανοήσας τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐφευρέσεως, προσέλαβε τὸν Thimonnier εἰς Παρισίους. Τῷ 1831 τὸ κατάστημα Germani, Petit καὶ Σ^α, οὗ διευθυντὴς ἦτο ὁ Thimonnier, συνέστησε κατὰ τὴν ὁδὸν Sèvres ἐργοστάσιον 80 ῥαπτικῶν μηχανῶν πρὸς κατασκευὴν ςρατιωτικῶν στολῶν.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μακρὰν τοῦ ν' ἀποδέχωνται τὰς μηχανὰς ὡς βοηθοὺς χρησίμους, οἱ ἐργάται ἐθεώρουν αὐτὰς ὡς ἐπικινδύνους συναγωνιστάς, καὶ πολλάκις στασιάζοντες ἔθραυον αὐτάς. Ἡ μηχανὴ Thimonnier ἔλαβε τὴν τύχην πολλῶν ἄλλων. Ἐργάται ἐμμανεῖς, εἰσβαλόντες εἰς τὸ ἐργοστάσιον, συνέτριψαν τὰ πάντα, ὁ δ' ἐφευρέτης ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ. Ἡ στάσις καταβληθεῖσα ἔγινεν ἀφορμὴ καταδιωκῶν. Μετά τινας μῆνας ὁ θάνατος τοῦ Beaunier ἐπήνεγκε τὴν διάλυσιν τῆς Ἑταιρίας, τῷ δὲ 1832 ὁ Thimonnier ἐπέστρεψεν εἰς Amplepuis. Τῷ 1834 ἔρχεται καὶ πάλιν εἰς Παρισίους, καὶ ἐργάζεται ὡς ἁπλοῦς ἐργάτης διὰ τῆς ῥαπτικῆς αὐτοῦ μηχανῆς, τελειοποιῶν αὐτὴν ἀδιαλείπτως. Μετὰ δύω ἐτῶν παρέλευσιν, στερούμενος χρημάτων, ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του πεζὸς καὶ φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν μηχανήν του, ἣν ἐκίνει δημοσίᾳ, ὅπως πορίζηται καθ' ὁδὸν τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ἐπανελθὼν εἰς Amplepuis, ὁ Thimonnier κατασκευάζει μηχανὰς καὶ πωλεῖ αὐτὰς εἰς τὰ πε-

ρίχωρα. Ἀλλὰ μόναι αἱ λέξεις *μηχανικὴ ῥαφὴ* τοιαύτην ἐνέπνεον τότε κατὰ τοῦ συστήματος ἀποστροφήν, ὥστε οὐδεὶς ἠθέλησε νὰ παραδεχθῇ αὐτό.

Τῷ 1845 ἡ μηχανὴ Thimonnier ἐξετέλει ἤδη 20 ῥάμματα ἀνὰ ἕκαστον λεπτὸν τῆς ὥρας. Ὁ ἐφευρέτης συνεταιρισθεὶς τότε μετὰ τοῦ Magnin, ἵδρυσεν ἐν Villefranche ἐργοστάσιον, ἐν ᾧ κατεσκευάζοντο μηχαναὶ πρὸς πεντήκοντα φράγκα. Τὴν 5 Αὐγούστου 1848 λαμβάνει μετὰ τοῦ Magnin ἔγγραφον τελειοποιήσεως. Ἡ μηχανή, *ῥαπτο-κεντητὴς* ὀνομαζομένη, κατασκευάζει σειρίδας, ῥάπτει καὶ κεντᾷ παντὸς εἴδους ὑφάσματα, ἀπὸ τῶν λεπτοτάτων μέχρι τῶν ἐριούχων καὶ τῶν δερμάτων, μετὰ ταχύτητος 300 ῥαμμάτων τὸ λεπτόν, βελόνη δὲ περιστρεφομένη κεντᾷ κυκλοτερῶς χωρὶς νὰ στραφῇ τὸ ὕφασμα.

Τὴν 9 Φεβρουαρίου 1848 τὸ κατάστημα ἔλαβεν ἔγγραφον εὑρησιτεχνίας ἀγγλικὸν διὰ τὴν μηχανὴν ταύτην, κατασκευαζομένην ἤδη ἐπιμελῶς ἐκ μετάλλου, ἀλλ' ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1848 ἐματαίωσε καὶ πάλιν τὰ περὶ χρησιμοποιήσεως αὐτῆς σχέδια. Ὁ Thimonnier ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς Ἀγγλίαν, ἔνθα παρεχώρησε τὸ τῆς εὑρησιτεχνίας ἔγγραφον αὐτοῦ εἰς ἑταιρίαν τινὰ τοῦ Μάντσεστερ, διαμείνας δ' ἐκεῖ ὀλίγον χρόνον ἐπανῆλθεν εἰς Γαλλίαν.

Σταλεῖσα εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ τῷ 1851 γενομένην παγκόσμιον ἔκθεσιν, ἡ μηχανὴ Thimonnier ἔμεινεν ἐξ ἀνεξηγήτου τινὸς συγκυρίας, εἰς χεῖρας τοῦ ἀνταποκριτοῦ, καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν ἔκθεσιν μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν κριτῶν τῆς ἐκθέσεως. Ἀντ' αὐτῆς ἐνεγράφησαν εἰς τὸν κατάλογον αἱ πρῶται δοκιμαὶ τῶν Ἀμερικανῶν πρὸς τελειοποίησιν τοῦ συστήματος, καὶ αἱ ἔχουσαι κερκίδα δίκλωστοι μηχαναὶ τοῦ Elias Howe.

Τῷ 1832 ὁ Thimonnier εἶχε δοκιμάσει τὸ εἶδος τοῦτο τῶν μηχανῶν καὶ ἠσχολεῖτο τῷ 1856 εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐτελείωσαν! Τριάκοντα ἐτῶν ἀγῶνες καὶ ἐργασία καὶ πενία εἶχον ἐξαντλήσει αὐτόν. Ὁ Thimonnier ἀπέθανε πενέστατος τὴν 5 Αὐγούστου 1857 ἐν ἡλικίᾳ ἑξήκοντα τεσσάρων ἐτῶν.

Ὅλαι αἱ περὶ τὴν μηχανικὴν ῥαφὴν δοκιμαὶ συνίσταντο πρὸ αὐτοῦ εἰς πολλὰς βελόνας, ὧν ἑκάστη ἔφερε κλωστήν. Αἱ δοκιμαὶ αὗται ἐγκατελείφθησαν ὡς μὴ πραγματοποιήσιμοι.

Ἡ ἀρχικὴ μηχανὴ τοῦ Thimonnier ἦτο ἐλλιπής, ἐκ ξύλου κατασκευασθεῖσα καὶ κινουμένη διὰ σχοινίου μεταδίδοντος τὴν κίνησιν ἀπ' εὐθείας. Ἑκάστη δόνησις παρῆγεν ἓν ῥάμμα, ὅπερ πολὺ ἀπεῖχε τῶν 800 καὶ 1000 ῥαμμάτων, ἃ ἐκτελοῦσιν ἀνὰ λεπτὸν αἱ νῦν μηχαναί. Εἶναι ἆρά γε ἀνάγκη νὰ ἀναμνήσωμεν τὰ εὐεργετήματα τοῦ θαυμασίου τούτου ἐργαλείου, καὶ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ εἰς τὰ ἐνδύματα, τὰ ὑποδήματα, τὴν πιλοποιΐαν καὶ τὴν σαγματοποιΐαν; Πολυάριθμα ἐργοστάσια ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ κατασκευάζουσι χιλιάδας ῥαπτικῶν μηχανῶν, καὶ διανέμουσιν αὐτὰς εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς. Προβλέπομεν τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν ἡ μηχανὴ αὕτη, κατασκευαζομένη ἐπὶ μετρίᾳ τιμῇ ὡς τὰ ὡρολόγια, θὰ κατέχῃ ὡρισμένην θέσιν παρ' ἑκάστῃ οἰκογενείᾳ, ἡ δὲ βραδεῖα καὶ κοπιώδης διὰ τῆς χειρὸς ῥαφή, εἰς ὀλίγα μόνον θὰ χρησιμεύῃ, ὅσα δὲν δύναται νὰ ἐκτελέσῃ ἡ μηχανή, οἷον ἐπιδιορθώσεις καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ μηχανὴ θὰ ἐργάζηται τότε κατὰ τὰς μακρὰς ἐκείνας ὥρας, καθ' ἃς ἡ ἐργάτις φθείρει τὴν ὅρασιν αὐτῆς, τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζωήν... Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τοῦτο μὴ λησμονῶμεν ὅτι ὀφείλεται εἰς τὸν ἀτυχῆ Thimonnier.

Καὶ ἡ μὲν ἐφεύρεσις τῶν μηχανῶν διὰ μεγίστων ἐξηγοράσθη συμφορῶν καὶ κόπων, ἡ δ' ἐκτέλεσις τῶν μεγάλων δημοσίων ἔργων κατ' οὐδὲν ἐλαττοῦται, ὡς πρὸς τοῦτο, τῆς ἐφευρέσεως τῶν ὀργάνων τῆς βιομηχανίας. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ἡ σύριγξ τοῦ Ἁγίου Γοθάρδου.

Ὁ ἐργολάβος τοῦ γιγαντιαίου τούτου ἔργου Λουδοβῖκος Favre, ἀποθανὼν αἰφνιδίως ἕνεκα τῆς ῥήξεως ἀνευρίσματος κατὰ συνέπειαν κόπων καὶ δυσχερειῶν ἀναριθμήτων, ἦτο ἀνὴρ μεγαλοφυὴς ἐν τῷ ἐπαγγέλματι αὐτοῦ, καὶ εἰς ἑαυτὸν ὤφειλεν ἣν κατεῖχε σπουδαίαν κοινωνικὴν θέσιν.

Υἱὸς ξυλουργοῦ μικροῦ τινος χωρίου τῶν περὶ τὴν Γενεύην, ὁ Favre κατέλιπε τὴν πατρίδα του ἐν ἡλικίᾳ δεκαεπτὰ ἐτῶν ἔχων σάκκον ἐπὶ τοῦ ὤμου καὶ ὀλίγα χρήματα ἐν τῷ θυλακίῳ του ἵνα περιέλθῃ τὴν Γαλλίαν ὡς ἁπλοῦς ἐργάτης. Φθάσας εἰς Λυὼν ἔλυσε δι' ἁπλουστάτου τρόπου πρόβλημα ὅλως πρακτικόν, οὗ οἱ μηχανικοὶ διὰ μεγίστης μόνον δαπάνης κατώρθουν τὴν λύσιν. Ἡ ἐπιτυχία του αὕτη ἔγινεν ἡ ἀφετηρία τοῦ λαμπροῦ σταδίου του. Ἔκτοτε ἐνετάλη ἀλληλοδιαδόχως ἔργα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σπουδαῖα, καὶ ἔχοντα σχέσιν πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν σιδηροδρόμων. Διακούσας τὰ προκαταρκτικὰ μόνον μαθήματα, ἦτο ἄμοιρος ἐπιστημονικῶν γνώσεων, ἀλλ' ἀνεπλήρου αὐτὰς διὰ πρακτικοῦ νοὸς θαυμασίου, καὶ διοργανωτικῆς ἱκανότητος σπανίας καὶ ἀκαταδαμάστου καρτερίας.

Ὁ Favre, κερδήσας ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν περιουσίαν σημαντικήν, εἶχεν ἀγοράσει ὡραῖον κτῆμα πλησίον τῆς Γενεύης σκοπῶν νὰ κατοικήσῃ ἐν αὐτῷ. Ἀλλ' ἠγάπα περιπαθῶς τὸ ἐπάγγελμά του, καὶ δὲν ἀντέστη εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἀναλάβῃ τὴν διάτρησιν τῆς μεγάλης σύριγγος τοῦ Γοθάρδου πρὸς δόξαν καὶ συμφορὰν αὐτοῦ. Εὐθὺς ὡς ὁ Favre ἐπελήφθη τῆς ἐργασίας, πᾶσαν τῆς ζωῆς του ὥραν ἐπλήρωσαν αἱ ἀνησυχίαι καὶ αἱ φροντίδες, προερχόμεναι οὐχὶ τόσον ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τῶν περὶ τὴν ταχτοποίησιν τῆς ἐργασίας δυσχερειῶν, οὐδ' ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους, ὅσον ἐκ τῆς κακῆς θελήσεως καὶ τοῦ φθόνου τῶν διαχειριστῶν τῆς ἑταιρίας,

οἵτινες, ἀφοῦ αὕτη ἐβάδιζε πρὸς τὴν χρεωκοπίαν, δὲν ἐπεθύμουν νὰ ἐπιτύχῃ ὁ Favre. Χάρις εἰς τὴν σταθεράν του θέλησιν, οὗτος ὑπερίσχυσε τῶν προσκομμάτων ὅλων, καὶ ἦτο βέβαιος ὅτι ἡ σύριγξ ἤθελεν ἀποπερατωθῇ εἰς ὡρισμένην ἐποχὴν, ἣν ἀπὸ τοῦ 1872 εἶχε προείπει. Κατὰ τοὺς ἑπταετεῖς αὐτοῦ ἀγῶνας ἡ κόμη τοῦ γενναίου ἐργάτου ἐλευκάνθη, ἡ ῥάχις του ἐκυρτώθη, τὸ βάδισμά του κατέστη βαρὺ, ἀλλ' ὅμως οὐδέποτε ἀπεκαρτέρησεν οὐδὲ κατεβλήθη. Συνεπείᾳ συμβιβασμοῦ μετὰ τῆς εταιρίας, εἶχε μάλιστα ἀνακτήσει τὴν προτέραν αὐτοῦ ζωηρότητα, καὶ ἐσκέπτετο σπουδαίως ν' ἀναλάβῃ τὴν διάτρησιν τοῦ Σιμπλὸν, ἅμα ἀποπερατουμένης τῆς τοῦ Ἁγίου Γοθάρδου, ἐλπίζων νὰ κερδήσῃ δι' αὐτῆς τὰ χρήματα, ὅσα ἐζημιοῦτο πιθανῶς ἐν τῇ παρούσῃ ἐπιχειρήσει. Ὁ Favre συνδιελέγετο μετὰ τῶν φίλων του περὶ τῶν σχεδίων του, ἀποχαιρετίσας δ' αὐτοὺς πλήρης πεποιθήσεως εἰς τὴν τύχην του, ἐπανῆλθεν εἰς Gœschenen, συνοδεύσας δὲ ἐντὸς τῆς σύριγγος Γάλλον τινὰ μηχανικὸν ἔπεσεν αἴφνης ὡσεὶ κεραυνόπληκτος ἐνώπιον αὐτοῦ 2800 μέτρα μακρὰν τῆς ἐξόδου, καὶ ἀπέθανεν οὕτω κατὰ μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1879 ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πεδίου τῆς δόξης του.

Τοιαῦται αἱ ὑπάρξεις, δι'ὧν ἐξαγοράζονται τὰ ἔργα τὰ δοξάζοντα τοὺς νεωτέρους χρόνους.

Ελιζα Σ. Σουτσου

ΟΙ ΠΑΡΙΣΙΝΟΙ

[Ἐκ τῶν τοῦ ἀκαδημεικοῦ Caro].

Καλλιτέχνης ἢ ἁπλοῦς τεχνίτης ὁ ἐκ γενετῆς Παρισινὸς διακρίνεται διὰ τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν γοργότητά του· ἔχει τὴν ἀντίληψιν ταχεῖαν, ὀξύνοιαν ἔκτακτον εἰς ἐκτίμησιν προσώπων καὶ πραγμάτων· καὶ δυσκόλως μὲν δύναται ν' ἀπατηθῇ ὑπ' ἄλλου, ἀπατᾷ δὲ αὐτὸς ἑαυτόν. Εἰς πᾶσαν αὐτοῦ ἐργασίαν ἀναγνωρίζεις ἀμέσως τὴν ἔμφυτον, σχεδὸν ἀλάνθαστον καλαισθησίαν του. Τὸ προϊὸν τοῦ Παρισινοῦ, εἴτε ἐφημερὶς εἶνε, εἴτε ὑδρογραφία, κωμειδύλλιον, ἀντικείμενόν τι τοῦ συρμοῦ ἢ μυθιςόρημα, φέρει ὁπουδήποτε τῆς γῆς καὶ ἂν εἰσχωρήσῃ τὴν σφραγῖδα τῆς πόλεως, ἐξ ἧς προέρχεται. Ἐν μὲν τῇ καλλιτεχνίᾳ καὶ τοῖς γράμμασιν ἀναγνωρίζει τις τὴν ἰδιάζουσαν λεπτότητα τοῦ δημιουργήσαντος αὐτὸ πνεύματος· ἐν δὲ τῇ βιομηχανίᾳ τὴν ἀπαράμιλλον κατεργασίαν, τὴν παρέχουσαν εἰς αὐτὸ τὴν τελειότητα καὶ τὴν λεπτὴν ἐκείνην καὶ ἐξαίρετον κομψότητα. Καὶ τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πᾶς τις ἐννοεῖ ἐκ μόνου τοῦ ὀνόματός του, τὸ πνεῦμα τὸ παρισινὸν, τὸ ἀείποτε ἐν καταλλήλῳ στιγμῇ ἐκδηλούμενον, τὸ εὑρίσκον ἀμέσως τὰ ἄξια γέλωτος καὶ θαυμασίως χαρακτηρίζον αὐτὰ διὰ μιᾶς λέξεως διαδιδομένης ἀμέσως καὶ ἐπιβαλλομένης, τὸ ἐπιτυγχάνον ἀσφαλῶς τὰ τρωτὰ μέρη παντὸς ἐπισήμου ἐν τῇ κοινωνίᾳ προσώπου, τὸ ἄνευ πικρίας φιλοσκῶμμον, τὸ εὔθυμον μᾶλλον ἢ κακεντρεχὲς, καὶ ἀμέσως παῦον τὰς προσβολὰς ἅμα προκαλέσαν τὸν γέλωτα, τὸ μηδέποτε ἐπιτιθέμενον κατὰ θυμάτων καὶ ἡττημένων· τὸ ἀπροσδόκητον, τὸ ζωηρὸν, τὸ ἐλαφρὸν, τὸ δηκτικὸν ἐκεῖνο, τὸ ἀναμιμνῆσκον τὰς «Σφῆκας» τοῦ Ἀριστοφάνους,—τίς δὲν γνωρίζει τὰ θέλγητρα τοῦ πνεύματος τούτου; καὶ τίς ἀγνοεῖ πόσον ταχέως καὶ ἀλανθάστως αἱ εἰρωνίαι ἐκεῖναι, αἱ ἀμέσως καὶ ἁπανταχοῦ διαφημιζόμεναι, γνωρίζουσι νὰ πληγώνωσι τὸν ἀσυνέτως ἐξερεθίζοντα αὐτάς; Τίς δὲ, τὰ δημόσια πράττων ἀνὴρ, ὅσον καὶ ἂν ἀπολαύῃ τῆς εὐνοίας τοῦ εὐμεταβόλου καὶ ἀσταθοῦς ἐκείνου πλήθους, ἐμπορεῖ νὰ θεωρήσῃ ἑαυτὸν ἀσφαλῆ κατὰ τοιούτων προσβολῶν, πάντοτε μὲν ὀδυνηρῶν, ἀλλὰ σπανίως θανασίμων, ἐκτὸς ἐὰν διευθύνονται κατὰ ἐνδόξων ἢ μωρῶν;

Ἀλλὰ τί πράγματι εἶνε οἱ κατοικοῦντες τὴν μεγαλόπολιν ἐκείνην, τοὺς ὁποίους ἐναλλὰξ τοσοῦτον ἐκακολόγησαν καὶ τοσοῦτον ἐξεθείασαν; Πῶς νὰ σχηματίσῃ τις ὀρθὴν κρίσιν μεταξὺ τῶν ἀσπόνδων δυσφημιστῶν καὶ τῶν θερμοτέρων ἐγκωμιαστῶν τοῦ ταραχώδους ἐκείνου δήμου; Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι οὔτε οἱ μὲν, οὔτε οἱ δὲ ἀπατῶνται ἀπολύτως εἰς τὴν περὶ αὐτοῦ γνώμην των. Ὅ,τι καὶ ἂν εἴπῃ τις καλὸν περὶ τῶν Παρισίων εἶνε ἀληθὲς, καὶ ἀληθὲς ἐπίσης εἶνε ὅ,τι κακὸν καὶ ἂν εἴπῃ τις περὶ αὐτῶν.Οἱ Παρίσιοι περιέχουσι τὸ ἄωτον ἅμα καὶ τὸ ἀπόβρασμα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Καὶ μήπως τὸ αὐτὸ δὲν συμβαίνει εἰς πάσας τὰς ἀχανεῖς ἐκείνας μεγαλοπόλεις, ἐν αἷς ὁ πολιτισμὸς ἔφθασεν εἰς βαθμὸν ὕψιστον; Εἶνε, λέγουσιν οἱ ἐπισκεπτόμενοι αὐτὴν ξένοι, ἡ πόλις τῶν εὐκόλων ἡδονῶν, καὶ κακολογοῦσιν αὐτὴν διὰ τὰς ἡδονὰς ταύτας, ἃς ἐν τούτοις ἐγεύθησαν κατὰ κόρον. Ναί· ἀλλ' εἶνε συγχρόνως ἡ κατ' ἐξοχὴν φιλεργὸς πόλις. Ὁ ξένος δὲν βλέπει ἢ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο τὸ ἐν ταῖς ὁδοῖς, τὸ ἀδιαλείπτως κινούμενον ἐπὶ τῶν *βουλεβάρτων* καὶ εἰς τὰ *Ἠλύσια πεδία*, καὶ φαντάζεται ὅτι ὁλόκληρος ἡ πόλις διατελεῖ ἐν ἑορτῇ, καὶ ὅτι ὁ βίος αὐτῆς εἶνε αἰωνία πανήγυρις. Δὲν παρατηρεῖ τὸ δραστήριον καὶ σιωπηλὸν πλῆθος τῶν μεγάλων ἐργατῶν, καὶ ἀγνοεῖ ἐντελῶς τοὺς Παρισίους τοὺς μελετῶντας, ἐρευνῶντας καὶ ἐφευρίσκοντας. Μάλιστα δὲ ἀδύνατον σχεδὸν εἶνε νὰ διεισδύσῃ ὑπὸ τὴν ταραχώδη ταύτην ἐπιφάνειαν, ἥτις μόνη ἐπισπᾶται τὸ βλέμμα του, καὶ νὰ διακρίνῃ ὅ,τι ἐξαίρετον ὑπάρχει, ὅ,τι ἐμβριθὲς καὶ ἁγνὸν εἰς τὰ ἤθη τῶν κατοίκων, τὰ τοσοῦτον ἐπιπολαίως κρινόμενα, τὸν οἰκογενειακὸν βίον (διότι ὑπάρχει τοιοῦτος καὶ ἐν Παρισίοις), τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα (καὶ τίς λαὸς ἐπιδαψιλεύει εἰς τοὺς νεκροὺς αὐτοῦ λατρείαν τρυφερωτέραν καὶ περιπαθεστέραν;), τὴν ἀδιάλειπτον καὶ ἐπίμονον ἐργασίαν, τόσας ἄλλας ἀφανεῖς ἀρετάς,

τὰς ὁποίας ὁ ἐπιπόλαιος χρονογράφος δὲν γνωρίζει, ἀφοσίωσιν παρερχομένην ἀμνημόνευτον, καὶ τόσα ἄλλα προτερήματα εὐγενῆ ἢ γενναῖα, ἅτινα εἶνε τὰ οὐσιώδη συστατικὰ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ δι' ἃ οὗτος, καίτοι εἰς τοσαῦτα ὑποπίπτων σφάλματα, δὲν ἔχει ὅμως τὸν ἐνάμιλλον εἰς τὸν κόσμον ὁλόκληρον κατὰ τὴν ἐργασίαν, τὴν οἰκονομίαν, τὴν τέχνην καὶ τὴν διάνοιαν. Εἶνε ὁ ἀγρὸς τῶν ἀδιαλείπτων πειραμάτων, αἰωνίως ἀνακινούμενος, ἐν ᾧ βλαστάνει ἡ ἰδέα· ἡ πατρὶς τῶν ἐρευνητῶν καὶ ἐφευρετῶν. Τέλος δὲ, ἐὰν ἀληθὲς εἶνε ὅτι ὁ ὑπέρμετρος πολιτισμὸς παράγει ἐνταῦθα νέους καθ' ἑκάστην τύπους ἀθλιότητος καὶ ἐγκλήματος, μήπως δὲν εἶνε ἀληθὲς ἐπίσης ὅτι τὴν δυστυχίαν ταύτην ἀντισταθμίζει θαυμασίως ἡ ἐν πάσαις ταῖς τάξεσιν ἀναπτυσσομένη ἀνεξάντλητος ἅμιλλα ἔν τε τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ πρὸς καταπολέμησιν καὶ εἰ δυνατὸν πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ κακοῦ;

*Ν.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΩΝ

Ὅπως σήμερον βαίνουσι τὰ πράγματα, θὰ ἦτο ἀδύνατον καὶ εἰς τὸν παραγωγικώτατον τῶν μυθιστοριογράφων νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ἄπληστον ὄρεξιν τοῦ καταναλωτοῦ νεοφανῶν βιβλίων.

Πρὸς τοῦτο ἐπενοήθη μεγάλη βιομηχανία ἐπιφυλλίδων, ὁμοιάζουσα πολὺ πρὸς φιλολογικὴν χαρτοποιΐαν, ἐν ᾗ μὲ παλαιὰ ῥάκη ὑπομνημάτων μεταβεβλημένα εἰς μάζαν, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον κοσκινισμένα, κατασκευάζεται ἀπέραντον διήγημα δυνάμενον νὰ διαρκέσῃ τρεῖς, ἓξ ἢ ἐννέα μῆνας ἀναλόγως τῆς μισθώσεως.

Ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ παραδόξου τούτου ἐργαστηρίου ἐχαράχθησαν τὰ ἑξῆς λόγια· *Οἱ ἐδῶ εἰσερχόμενοι, ἄφετε πᾶσαν φιλολογικὴν αἰδῶ.* Ἐντὸς δ' αὐτοῦ εἶνε τοποθετημένοι κατὰ μῆκος κοινῆς τραπέζης οἱ πολυάριθμοι ἐργάται τοῦ πνευματικοῦ κλωστηρίου, κατατρίβοντες τὴν διάνοιαν, τὸ ὕψος καὶ τὴν ψαλίδα των πρὸς παραγωγὴν τῶν λαμπρῶν ἐκείνων μεταξωτῶν καὶ βελουδίνων μυθιστοριῶν, αἵτινες εἰς τὸ ἐμπόριον θὰ φέρωσι τὸ ὄνομα καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἐργοστασίου.

Καὶ γίνεται εἰς τὰ ἐργοστάσια ταῦτα ὅ,τι καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ ἐργοστάσια τῆς Ἀγγλίας, ἔνθα χαράσσονται αἱ ξυλογραφίαι. Ὅπως ἐκεῖ εἷς ἐργάτης κάμνει τὸν οὐρανὸν, ἄλλος τὰ δένδρα, ἄλλος τὸ ἔδαφος, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐπικρατεῖ πλήρης ὁ καταμερισμὸς τῶν ἔργων· οὗτος μὲν ἀναγινώσκει παλαιὰ μυθιστορήματα, ἀρχαῖα ἀπομνημονεύματα, ἐκλέγει δὲ μεταξὺ αὐτῶν ὅσα εἶνε ἐπιδεκτικὰ μετεμψυχώσεως, ἐκεῖνος δὲ τακτοποιεῖ τὸ διήγημα ἐν εἴδει διαλόγου, τρίτος τις παρασκευάζει τὴν εἰκόνα τοῦ ἥρωος καὶ τὴν ὅλην σκηνογραφίαν, οὕτω π. χ. «Ὡραίαν τινὰ πρωΐαν τοῦ Ἀπριλίου, ξανθὸς νεανίας ἔχων κοκκινωπὸν τὸν μύστακα, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ φυσιογνωμία εἰς τὸν κοινὸν παρατηρητὴν ἤθελε κάμει ἐντύπωσιν ἄλλην παρὰ κτλ.».

Ὁ τέταρτος ἐργάτης παραλαμβάνει τὴν διήγησιν ἐκεῖθεν, ὅπου ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ συνεργάτης του, καὶ ἔχει τὸ ἔργον νὰ παρεμβάλλῃ εἰς αὐτὴν ἀνέκδοτόν τι τῶν χρόνων τοῦ Ἑρρίκου Δ', ἢ κεφάλαιόν τι τῶν *Περιηγήσεων* τοῦ Κούκ. Μετὰ τοῦτο παραδίδει τὴν ἐργασίαν πρὸς τὸν πρὸς τὰ ἀριστερά του καθήμενον, ὅστις ἔχει εἰδικότητα εἰς τοὺς ἀμαυροὺς χρωματισμοὺς, ἀνήκει εἰς τὴν σχολὴν τοῦ τρόμου· ὅθεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του ὑπάγονται τὰ φοβερὰ καὶ τραγικὰ συμβάντα, τὰ αἰφνίδια καὶ λυπηρὰ ἐπεισόδια. Οὗτος λοιπὸν ἐξακολουθεῖ οὕτω· «Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἠκούσθη κρότος προερχόμενος ἐκ τῆς κεκρυμμένης θύρας, ἥτις ἦγεν εἰς τὸν κῆπον τοῦ γέροντος Τσίμ.—Ὁ μικρὸς Φερνάνδος ὠχρίασε.—Σιωπή! ἐφώνησεν ἡ Καικίλη . . . Τότε φωνὴ βραγχώδης καὶ ὑπόκωφος ἔκραξε·—Χρίστιαν! Χρίστιαν! . . κτλ.»—*Ἕπεται συνέχεια.*

Τέλος, εἰς τὸ ἄκρον τῆς τραπέζης κάθηται ὁ τρομερὸς κριτὴς ὁ ἀποφασίζων περὶ τῆς τύχης τοῦ ἥρωος, διότι οὐδέποτε ἡ τύχη του εἶνε ἐξ ἀρχῆς γνωστή. Ἂν ἀποφασισθῇ νὰ ἦνε βραδὺς ὁ θάνατός του καὶ νὰ παραταθῇ ἐπὶ πολὺ τὸ μυθιστόρημα, τότε μετ' ἐπιτυχίας δύναται νὰ γείνῃ χρῆσις τῆς πνευμονικῆς φθίσεως, δι' ἧς ὁ ἐπιφυλλιδογράφος δύναται πάντοτε νὰ παρατείνῃ ὅσον θέλῃ τὴν συγγραφήν του. Ἂν ἀποφασισθῇ νὰ ἐπέλθῃ ταχὺ καὶ ἀπότομον τὸ τέλος, τότε γίνεται ἐκλογὴ μεταξὺ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς θανατώσεως, ἢ γίνεται μονομαχία ἢ καταπίπτει ὁ ἥρως ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἢ φυλακίζεται ἢ καὶ δηλητηριάζεται διὰ μυκήτων.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἥρωος ὑπολείπεται πλέον ὁ ἐπίλογος, ἔνθα λέγεται καὶ τί ἀπέγεινεν ἡ ἡρωΐς. Τὴν ἐργασίαν ταύτην κάμνει συνήθως αὐτὸς ὁ ἐργοστασιάρχης, ὅστις παρεμβάλλει καὶ τὴν ἑξῆς φράσιν· «Πλησιάζω πρὸς τὸ τέρμα τῆς μακρᾶς ταύτης διηγήσεως κτλ.», ἔπειτα ἔρχεται ἡ τελικὴ περίοδος μὲ τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως.

Ἀφ' οὗ δὲ τοιουτοτρόπως τελειώσῃ ἡ ὅλη ἐργασία, ὑποβάλλεται ἡ ἐπιφυλλὶς εἰς τὸν ἀρχισυντάκτην, ὅστις ἐκλέγει τὸν ἁρμόζοντα εἰς αὐτὴν τίτλον, καὶ προσθέτει ὅτι *Ἀπαγορεύεται ἡ ἀνατύπωσις συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.*

Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι τὸ νέον τοῦτο εἶδος τῆς βιομηχανίας δὲν παρουσιάσθη ἀκόμη εἰς οὐδεμίαν βιομηχανικὴν Ἔκθεσιν.

[Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ]. **Π.

Οἱ καθ' ὅλον τὸ ἔτος 1879 ἐν Παρισίοις συμβάντες θάνατοι ἀνῆλθον εἰς 51,095.

Ἐκ τοῦ δημοσιευθέντος πρὸ μικροῦ Ἀ λ μ α ν ὰ κ τῆς Γότθας, διὰ τὸ ἔτος 1881, ἀποσπῶμεν τὸν ἑπόμενον περὶ τῶν νῦν ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης πίνακα, περιέχοντα τὴν ἡλικίαν αὐτῶν (λογιζομένην μέχρι τῆς 1 Ἰουλίου 1880) καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναγορεύσεως αὐτῶν. Αἱ σημειούμεναι χρονολογίαι εἶνε κατὰ λατίνους. Εἷς ἀναγνώστης τῆς Ἑ σ τ ί α ς.

	Ἐποχὴ γεννήσεως.	Ἡλικία. ἔ.	μ.	ἡμ.	Ἐποχὴ ἀναγορεύσεως.	Ἐν ἡλικ. ἐτῶν.
Γουλιέλμος I, αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας. . .	22 μαρτίου 1797	83	3	9	2 ἰανουαρ. 1861*	63
Γουλιέλμος, δοὺξ τοῦ Brunswick. . .	25 ἀπριλίου 1806	74	2	5	20 ἀπριλίου 1831	25
Λέων XIII, πάπας	2 μαρτίου 1810	70	3	29	20 φεβρ. 1878	68
Γουλιέλμος III, βασιλεὺς τῶν Κάτω Χωρῶν	19 φεβρ. 1817	63	4	11	17 μαρτίου 1849	32
Ἀδόλφος, πρίγκηψ τοῦ Schaunbourg-Lippe.	1 αὐγούσ. 1817	62	11	—	21 νοεμβρ. 1860	43
Χριστιανὸς IX, βασιλ. τῆς Δανιμαρκίας.	8 ἀπριλίου 1818	62	2	22	15 νοεμβρ. 1863	45
Ἀλέξανδρος II, αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσίας.	29 ἀπριλίου 1818	62	2	1	2 μαρτίου 1855	37
Ἐρνέστος II, δοὺξ τοῦ Saxe-Cobourg καὶ Gotha	21 ἰουνίου 1818	62	—	9	29 ἰανουαρ. 1844	26
Κάρολος-Ἀλέξανδρος, μέγας δοὺξ τοῦ Saxe-Weimar-Eisenach	24 ἰουνίου 1818	62	—	6	8 ἰουλίου 1853	35
Κάρολος III, πρίγκηψ τοῦ Monaco. . .	8 δεκεμβρ. 1818	61	6	23	20 ἰουνίου 1856	37
Βικτωρία, βασίλισ. τῆς Μεγ. Βρεττανίας.	24 μαΐου 1819	61	1	7	20 ἰουνίου 1837	18
Φρεδερῖκος-Γουλιέλμος, μέγας δοὺξ τοῦ Mecklembourg-Strélitz.	17 ὀκτωβρ. 1819	60	8	13	6 σεπτεμ. 1860	40
Φρεδερῖκος-Φραγκῖσκος II, μέγας δοὺξ τοῦ Mecklembourg-Schwérin. .	28 φεβρ. 1823	57	4	2	7 μαρτίου 1842	19
Κάρολος I, βασιλεὺς τῆς Βυρτεμβέργης.	6 μαρτίου 1823	57	3	24	25 ἰουνίου 1844	41
Βόλδεμαρ, πρίγκηψ τοῦ Lippe-Detmold.	18 ἀπριλίου 1824	56	2	12	8 δεκεμβ. 1875	51
Πέτρος II, αὐτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας.	2 δεκεμβρ. 1825	54	6	29	7 ἀπριλίου 1831	6
Γεώργιος II, δοὺξ τοῦ Saxe-Meiningen.	2 ἀπριλίου 1826	54	2	28	20 σεπτεμ. 1866	40
Φρεδερῖκος, μέγας δοὺξ τῆς Βάδης . . .	9 σεπτεμ. 1826	53	9	21	24 ἀπριλίου 1852	25
Ἐρνέστος, δοὺξ τοῦ Saxe Altenbourg.	16 σεπτεμ. 1826	53	9	14	3 αὐγούσ. 1853	26
Πέτρος, μέγας δοὺξ τοῦ Ὄλδεμβουργ.	8 ἰουλίου 1827	52	11	23	27 φεβρ. 1853	25
Ἀλβέρτος, βασιλεὺς τῆς Σαξωνίας. . .	23 ἀπριλίου 1828	52	2	7	29 ὀκτωβρ. 1873	45
Ὀσκὰρ II, βασιλεὺς τῆς Σουηδίας . . .	21 ἰανουαρ. 1829	51	5	10	18 σεπτεμ. 1872	43
Κάρολος, πρίγκηψ τοῦ Schwarzbourg-Sondershausen	7 αὐγούσ. 1830	49	10	24	17 ἰουλίου 1880	49
Φραγκῖσκος-Ἰωσὴφ I, αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας	18 αὐγούσ. 1830	49	10	13	2 δεκεμβρ. 1848	18
Γεώργιος, πρίγκηψ τοῦ Waldeck . . .	14 ἰανουαρ. 1831	49	5	17	15 μαΐου 1845	14
Φρεδερῖκος, δοὺξ τοῦ Anhalt.	29 ἀπριλίου 1831	49	2	1	22 μαΐου 1871	40
Ἑρρῖκος XIV, πρίγκηψ Reuss (Schleiz).	28 μαΐου 1832	48	1	3	11 ἰουλίου 1867	35
Λεοπόλδος II, βασιλεὺς τῶν Βέλγων. .	9 ἀπριλίου 1835	45	2	21	10 δεκεμβρ. 1865	30
Λουδοβῖκος IV, μέγας δοὺξ τῆς Ἕσσης.	12 σεπτεμ. 1837	42	9	18	13 ἰουνίου 1877	39
Λουδοβῖκος I, βασιλ. τῆς Πορτογαλλίας.	31 ὀκτωβρ. 1838	41	8	—	11 νοεμβρ. 1861	23
Γεώργιος, πρίγκηψ τοῦ Schwarzbourg-Rudolstadt	23 νοεμβρ. 1838	41	7	8	26 νοεμβρ. 1869	31
Κάρολος, πρίγκηψ τῆς Ῥουμανίας. . .	20 ἀπριλίου 1839	41	2	10	20 ἀπριλίου 1866	26
Ἰωάννης II, πρίγκηψ τοῦ Liechtenstein.	5 ὀκτωβρ. 1840	39	8	26	12 νοεμβρ. 1858	18
Νικόλαος, πρίγκηψ τοῦ Μαυροβουνίου.	7 ὀκτωβρ. 1841	38	8	23	14 αὐγούσ. 1860	19
Ἀβδοὺλ-Χαμίδ, σουλτάνος	22 σεπτεμ. 1842	37	9	8	31 αὐγούσ. 1876	33
Οὐμβέρτος I, βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας . .	14 μαρτίου 1844	36	3	17	9 ἰανουαρ. 1878	34
Λουδοβῖκος II, βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας.	25 αὐγούσ. 1845	34	10	6	10 μαρτίου 1864	18
Γεώργιος I, βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων . .	24 δεκεμβ. 1845	34	6	7	5 ἰουνίου 1863	17
Ἑρρῖκος XXII, πρίγκ. τοῦ Reuss(Greiz).	28 μαρτίου 1846	34	3	3	8 νοεμβρ. 1859	13
Μιλὰν IV, πρίγκηψ τῆς Σερβίας	10 αὐγούσ. 1854	25	10	21	2 ἰουλίου 1868	13
Ἀλφόνσος XII, βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας.	28 νοεμβρ. 1857	22	7	2	30 δεκεμβ. 1874	17

* Αὐτοκράτωρ. ἀνηγορ. τῷ 1871.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Γνωστὸν ὅτι Ἀλέξανδρος Δουμᾶς ὁ υἱὸς εἶνε ὀνομαστὸς διὰ τὰς ἑτοίμους καὶ εὐφυεῖς αὐτοῦ ἀπαντήσεις.

Ἐσχάτως παρεκάθητο εἰς μέγα συμπόσιον. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ἡ οἰκοδέσποινα, παρακινουμένη ὑπὸ τῶν συνδαιτυμόνων, παρεκάλεσε τὸν Δουμᾶν νὰ εἴπῃ *κάτι τι* χάριν τῆς συναναστροφῆς, *κάτι τι* ἐκ τῶν συνήθων ἐκείνων, δι' ὧν γνωρίζει τοσοῦτον νὰ τέρπῃ τοὺς ἀκούοντας αὐτόν.

Ὁμολογητέον ὅτι ἡ ἀπαίτησις ἦτο κάπως ὑπερβολική, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ διάσημος συγγραφεὺς ἔκαμε τὸν κωφόν.

Ἀλλ' ἡ κυρία δὲν ἀπεθαῤῥύνθη καὶ ἐπανέλαβε τὴν παράκλησιν.

— Ἐλᾶτε, κύριε Δουμᾶ, μίαν λέξιν, εἰπέτε μας μίαν *κομψὴν* λέξιν. Εἶνε τέχνη σας, καθ' ἡμέραν λέγετε πλῆθος τοιούτων.

— Ἂν εἶνε ἔτσι, λέγει ὁ Δουμᾶς, τότε μάλιστα, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι συνδαιτυμόνες θὰ παρουσιάσουν ἕκαστος ἀπὸ ἓν δεῖγμα τῆς τέχνης των.

Δεικνύων δὲ τὸν παρακαθήμενον αὐτῷ, ὅστις ἦτο λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ,

— Ἂς ἀρχίσῃ ὁ κύριος, εἶπεν, νὰ μᾶς *τραβήξῃ μία κανονιά*, καὶ ἀμέσως ἐπιχειρῶ καὶ ἐγώ!

* * *

Ὁ κ. Α... ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς τριακοστῆς γενεθλίου τῆς συζύγου του, πέμπει αὐτῇ ὡραίαν ἀνθοδέσμην.

— Τί ἀνόητος συνήθεια! λέγει ἡ κυρία βλέπουσα τὸ δῶρον... Νὰ ἑορτάζωμεν ἡμέραν, ἡ ὁποία μᾶς φορτώνει ἕνα ἔτος περισσότερον!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ὁ ἡγεμὼν ἐκμηδενίζεται ἀπαλλοτριούμενος τοὺς ὑπηκόους του, ἀπαραλλάκτως ὅπως καὶ ὁ ἀριθμὸς *εἷς*, εἰ καὶ ὁ πρῶτος τῶν ἀριθμῶν, ἀποβαίνει ὁ ἐλάχιστος καὶ ἀσθενέστατος, ἀποχωριζόμενος τῶν λοιπῶν.

*** Πολλοὶ ὑπουργοί, ἀφίνοντες τὰ δημόσια, δὲν ἀφίνουν ἄλλο κενὸν παρὰ τὸ τοῦ δημοσίου ταμείου.

*** Οὐδεὶς εἶνε ἀρκούντως σοφός, ὅπως ἀνακαλύψῃ πόσων κακῶν γίνεται παραίτιος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἀτμοῦ ἅπασαι σχεδὸν αἱ μηχαναὶ τῶν ἀγγλικῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων ἐκινοῦντο δι' ἵππων. Ἀλλ' ὅταν ἐγνώσθησαν τὰ πλεονεκτήματα τῆς χρήσεως τοῦ ἀτμοῦ, ἐφηρμόσθη ὡς κινητικὴ δύναμις πανταχοῦ, ὅπου οἱ καταστηματάρχαι δὲν ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιήσωσι πρὸς τοῦτο ῥεύματα ὕδατος· ἡ δὲ μηχανὴ τοῦ Watt ἀντικατέστησεν ἐντὸς ὀλίγου πάντα τὰ πρὸ τῆς ἐφευρέσεως αὐτῆς ἐν χρήσει μηχανήματα. Οἱ παραδεχθέντες αὐτὴν βιομήχανοι ἐπέβαλλον φυσικῷ τῷ λόγῳ εἰς τοὺς μηχανουργούς, εἰς οὓς παρήγγελλον τὴν κατασκευὴν ἀτμομηχανῶν, τὸν ῥητὸν ὅρον, αἱ κατασκευασθησόμεναι μηχαναὶ νὰ ἔχωσι δύναμιν ἴσην πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἵππων, οἱ ὁποῖοι ἐχρειάζοντο διὰ νὰ κινήσωσι τὰ παλαιὰ μηχανήματα. Ἡ δύναμις τοῦ ἵππου, λαμβανομένη ὡς μονὰς συγκρίσεως ἐν ταῖς τοιαύταις μεταβολαῖς τῶν μηχανῶν, ἐπεκράτησε πρὸς ἐκτίμησιν τῆς δυνάμεως τῶν ἀτμομηχανῶν, ἡ δὲ χρῆσις τοῦ ὅρου τούτου ἐπεξετάθη καὶ ἐν Γαλλίᾳ, καὶ βαθμηδὸν κατέστη γενική. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ φυσικὴ δύναμις τοῦ ἵππου δὲν εἶνε σταθερά, ὁ Watt ὅστις ἐν τοῖς ὑπολογισμοῖς του ὑπ' ὄψιν εἶχε τοὺς εὐρώστους ἀγγλικοὺς ἵππους, πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς λάθους καὶ συγχύσεως ὥρισεν ὡς δύναμιν ἑνὸς ἵππου τὴν ἀπαιτουμένην δύναμιν, ὅπως ἐν διαστήματι ἑνὸς δευτερολέπτου ἀνυψωθῶσιν 75 χιλιόγραμμα εἰς ὕψος ἑνὸς μέτρου. Ἡ δύναμις αὕτη εἶνε πολλῷ ἀνωτέρα τῆς τοῦ ἵππου, ἀλλὰ ταύτην ἡ συνήθεια καθιέρωσεν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ μὲν διάρκεια τῆς ἐνεργείας τοῦ μηχανικοῦ ἵππου εἶνε συνεχὴς καὶ ἀδιάκοπος, ἐν ᾧ τὰ ζῶα μόνον ὀλίγας ὥρας καθ' ἑκάστην δύνανται νὰ ἐργάζωνται. Ἡ ἔκφρασις λοιπὸν περὶ τῆς τόσων ἵππων δυνάμεως ἀτμομηχανῆς τινος δὲν ἀναφέρεται εἰς ἵππους φυσικούς, ἀλλ' εἶνε μονὰς ποσότητος κατὰ συνθήκην ὡρισμένη.

Ἡ εἰς Ἀμερικὴν καὶ ἀλλαχοῦ μετανάστευσις τῶν Κινέζων, καθ' ἧς πρό τινος εἶχεν ἐκδηλωθῇ σφοδρὰ ἀντίδρασις ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, ἐξακολουθεῖ ὁσημέραι λαμβάνουσα μείζονας διαστάσεις. Ἐν Καντών, Swatow, Amoy, ὑπάρχουσιν ἐγκαθιδρυμένα τὰ κυριώτερα πρακτορεῖα, εἰς ἃ ἀποτείνεται πᾶς Κινέζος ἐπιθυμῶν νὰ μεταναστεύσῃ. Ἅμα ἐγγραφόμενος εἴς τι τῶν πρακτορείων τούτων ὁ Κινέζος γίνεται ὡσεὶ κτῆμα αὐτοῦ, ἀλλὰ συνάμα καὶ προστατευόμενός του. Ἐνδύουσιν αὐτόν, τὸν ἐπιβιβάζουσι διὰ Χονολουλοῦ, Σύδνεϋ ἢ Ἅγιον Φραγκῖσκον, ὅπου ἅμα ἀποβιβαζόμενος γίνεται δεκτὸς εἰς ἄλλο ὅμοιον πρακτορεῖον, ὅπερ ἀναλαμβάνει νὰ χορηγήσῃ αὐτῷ τροφὴν καὶ στέγην, μέχρις οὗ τῷ προμηθεύσῃ καὶ ἐργασίαν, πορίζουσαν αὐτῷ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Εὐθὺς δ' ὡς ἀρχίσῃ νὰ κερδίζῃ ἡμερομίσθιόν τι, καταβάλλει ἐξ αὐτοῦ καθ' ἑβδομάδα μικρόν τι μέρος εἰς τὸ Πρακτορεῖον μέχρις ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους, εἰς ὃ ὑπεβλήθη διὰ τὴν μετανάστευσιν. Ἐὰν δὲ ἤθελεν ἀποθάνει ἐν τῇ ξένῃ, πάλιν ἡ Ἑταιρία ἀναλαμβάνει νὰ ἀποστείλῃ εἰς Κίναν τὸ λείψανόν του, ὅπως ἐναποτεθῇ παρὰ τοὺς προγόνους του, ὅπερ ὁ Κινέζος θεωρεῖ ὡς τὸ ὑπέρτατον ἀγαθόν, εἰς οἱανδήποτε τάξιν καὶ ἂν ἀνήκῃ. Τὸ πρακτορεῖον δὲ ἐκεῖνο καὶ ἀπονέμει τὴν δικαιοσύνην καὶ διαλύει πᾶσαν διένεξιν ἀναφυομένην μεταξὺ τῶν ὁμοεθνῶν του, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ, ἀ-

σκεῖ γενικήν τινα ἐπίβλεψιν ἐπὶ τοῦ βίου τῶν μεταναστῶν.

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν εἰδημόνων, ἄνθρωπος, κανονικῶς περιπατῶν, διανύει ἐν ἑκάστῳ δευτερολέπτῳ 4 πόδας, ἅμαξα ταχυδρομικὴ 8, οἱ πλεῖστοι τῶν ποταμῶν 2—4, ὁ Δούναβις 5—6, ἄνεμος οὐχὶ σφοδρὸς 10, πλοῖον ἱστιοφόρον 14, ἀγγλικὸς ἵππος 45, κύων θηρευτικὸς 80, ἀετὸς 100, ἐπιστολοφόρος περιστερὰ 120, ἄνεμος βίαιος 120, ὁ ἦχος ἐν τῷ ἀέρι 1080, σφαῖρα τουφεκίου 1500, πυροβόλου σφαῖρα τῶν 24 λιτρῶν 2300, ἡ γῆ ἐν τῇ τροχιᾷ της 4 μίλια (96,000), τὸ δὲ φῶς 42,000 μιλίων.

Παρετηρήθη παράδοξός τις σχέσις μεταξὺ στοιχείων τινῶν τοῦ ἀλφαβήτου καὶ τῶν κυριωτέρων συμβάντων τῆς ζωῆς προσώπων τινῶν, ὡς ἐὰν τὰ στοιχεῖα ταῦτα εἶχον οἴκοθεν μυστηριώδη τινὰ καὶ μοιραίαν δύναμιν.

Τοιαύτη τις σύμπτωσις μυστηριώδης ἀπαντᾶται π. χ. μεταξὺ τοῦ στοιχείου S καὶ τῶν κρισιμωτέρων συμβάντων τοῦ βίου Ναπολέοντος τοῦ Γ'. Πολίτης Ἑλβετὸς (Suisse), ἀποκαλύπτεται μὲ τὸ πραξικόπημα τοῦ Στρασβούργου, καὶ εἰς τὰς περιβοήτους ἐπιθεωρήσεις τοῦ Σατορὺ προπαρασκευάζει τὸ πολιτικὸν πραξικόπημα, ἐξ οὗ προῆλθεν ἡ αὐτοκρατορία. Ἡ Σεβαστούπολις τῆς Κριμαίας, καὶ τὸ Σολφερῖνον τῆς Ἰταλίας συμπίπτουσι μὲ τὸ ἀπόγειον σημεῖον τῆς βασιλείας του· ἡ Σάδοβα προμηνύει τὴν πτῶσίν του· ἐν Σεδὰν καταῤῥέει κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τὸ κράτος του, καὶ ὁ ἔκπτωτος αὐτοκράτωρ ἀποθνήσκει ἕνεκα πληγῆς ἐκ τοῦ καθετῆρος (sonde).

Ἐν δὲ τῷ βίῳ τοῦ στρατάρχου Μὰκ-Μαῶν ἐπικρατεῖ πάλιν τὸ στοιχεῖον Μ. Πρῶτον τὸ ὄνομά του ἐμπεριέχει δὶς τὸ στοιχεῖον τοῦτο: Μὰκ-Μαῶν. Ἡ δόξα του ἀρχίζει ἀπὸ τὸν πύργον τοῦ Μαλακὼφ καὶ καθιεροῦται ἐν Μαγέντᾳ, ὅπου λαμβάνει τὸν βαθμὸν τοῦ στρατάρχου (marechal). Τὴν 24 Μαΐου θριαμβεύει καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν ἕνεκα δὲ μιᾶς 16 Μαΐου ὀπισθοδρομεῖ καὶ πίπτει. Ἀφορμῆς δὲ δοθείσης ἐκ στρατιωτικοῦ (militaire) ζητήματος, ἐξέρχεται τῶν Ἠλυσίων καὶ ἀποχωρεῖ εἰς τὰ κτήματά του, ἅτινα κεῖνται ἐν Μονταργίς.

Ἐν διαστήματι τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ηὔξησε κατὰ 17 περίπου ἑκατομ. κατοίκων. Κατὰ τὴν ἐσχάτως ἐκδοθεῖσαν στατιστικὴν τῶν Behm καὶ Wagner οἱ κάτοικοι πάντες τῆς γηΐνης σφαίρας συμποσοῦνται σήμερον εἰς 1,455,923,500, οὕτωσὶ διανεμημένοι· ἐν Εὐρώπῃ 315,929,000, ἐν Ἀσίᾳ 834,707,000, Ἀφρικῇ 205,679,000, Ἀμερικῇ 95,495,000, Ὠκεανίᾳ 4,031,000 καὶ ἐν ταῖς πολικαῖς χώραις 82,000.

Ὁ Diderot περιελθὼν εἰς ἄκραν ἔνδειαν, ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὴν βιβλιοθήκην του, ἠγόρασε δὲ αὐτὴν ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας Αἰκατερίνα διὰ 15,000 φράγκων, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ φυλάττῃ αὐτὴν ὁ Diderot ἐφ' ὅρου ζωῆς.

Δὲν ἠρκέσθη δ' εἰς μόνην ταύτην τὴν γενναίαν της πρᾶξιν ἡ Αἰκατερίνα, ἀλλὰ διώρισεν αὐτὸν καὶ φύλακα τῆς βιβλιοθήκης ταύτης ἐπὶ μισθῷ 1000 φράγκων κατ' ἔτος.

Ἡμέραν τινὰ ὁ κόμης de Broglie πασίγνωστος διὰ τοὺς κακοὺς ἀστεϊσμούς, οὓς ἔκαμνεν ἐνίοτε, ἰδὼν τὸν Diderot φέροντα μαῦρον ἔνδυμα, τὸν ἠρώτησε:

— Μήπως πενθηφορεῖτε διὰ τοὺς Ῥώσσους;

— Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ πενθηφορήσω δι' ἔθνος, ἀπεκρίθη ὁ Diderot, δὲν θὰ τὸ ἐζήτουν τόσον μακράν.

Μεταξὺ Κρονστάδης καὶ Oranienbaum, ἐν Ῥωσσίᾳ, πρόκειται νὰ στρωθῇ σιδηρόδρομος ἐπὶ τοῦ πάγου διὰ τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων ὑπὸ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τῆς Βαλτικῆς. Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως ὅμως τῆς κατασκευῆς θέλει ἐξετασθῆ ἐὰν ὁ μελετώμενος σιδηρόδρομος θὰ ἔχῃ ἐργασίας ἐπαρκεῖς, ὅπως ἀποφέρῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἀνάλογόν τι κέρδος. Ἅμα ὡς τοῦτο βεβαιωθῇ καὶ ὁ πάγος κατασταθῇ ἀρκούντως στερεός, θὰ τεθῶσιν ἀμέσως αἱ σιδηραῖ ῥάβδοι, τὸ δ' ὅλον ἔργον θέλει συντελεσθῇ ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

Εἰς Αναγνωστης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Οἱ ὀδόντες εἶνε ὄργανα πολύτιμα, δεόμενα πρὸς διατήρησιν διηνεκοῦς φροντίδος, ἐξ αὐτῆς ἔτι τῆς ἁπαλῆς ἡλικίας. Ἀπαιτεῖται ὅμως νὰ κάμνῃ τις χρῆσιν τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου εἰς περιποίησιν αὐτῶν. Κατὰ τὴν τρυφερωτάτην ἡλικίαν τῶν παιδίων πρὸ παντὸς ἀπαιτεῖται νὰ διατηρῆται τὸ στόμα αὐτῶν καθαρότατον, πρὸς τοῦτο δὲ καλὸν νὰ καθαρίζωνται οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὅσον ἔνεστι μετὰ τὸ γεῦμα διὰ πανίου βρεχομένου ἐντὸς ὕδατος περιέχοντος ἐλαφρὰν τινα διάλυσιν ἀλκαλίου, οἷον τοῦ βόρακος (χρυσόκολλας) ἢ τινος ἄλλου. Ἀπαιτεῖται πρὸς τούτοις προσοχὴ ἵνα ἡ τροφὴ τοῦ παιδίου εἶνε κατάλληλος εἰς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν πεπτικῶν αὐτοῦ ὀργάνων, χωρὶς νὰ ἐρεθίζῃ τὸν στόμαχον καὶ προκαλῇ *ἀναγωγὰς* ὑγρῶν ὀξέων, ἐξ ὧν συνήθως προέρχεται ἡ σῆψις τῶν ὀδόντων. Μόνον ἀφοῦ τὸ παιδίον ὑπερβῇ τὸ τρίτον αὐτοῦ ἔτος, ἐπιτρέπεται νὰ γείνῃ χρῆσις *βούρτσης* εἰς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων αὐτοῦ. Ἡ δὲ *βούρτσα* πρέπει νὰ εἶνε μαλακή, νὰ γίνεται δὲ αὐτῆς χρῆσις μετὰ προσοχῆς, πρὸ πάντων ὅπως ἀφαιρῶνται ἐκ τῶν ὀδόντων τὰ λείψανα τῆς τροφῆς, ἅτινα κρατούμενα ὑπ' αὐτῶν μένουσιν ἐν τῷ στόματι.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν αἰτιῶν, ἐξ ὧν προέρχεται ἡ βλάβη ἢ καὶ καταστροφὴ τῶν ὀδόντων, ἓν εἶνε καὶ ἡ χρῆσις φαγητῶν ἢ ποτῶν *ὀξέων*, ὑπερβολικῶς θερμῶν ἢ ψυχρῶν.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 265 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 25 Ἰανουαρίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνέχεια· ἴδε σελ. 33.

ΤΟ ΠΑΛΑΙΟΝ ΣΕΡΑΓΙΟΝ

Ὅπως ἐν Γρανάτᾳ πρὶν ἴδῃ τις τὴν Ἀλάμβραν, οὕτω καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὶν εἰσχωρήσῃ τις εἰς τὰ ἐνδότερα τῶν τειχῶν τοῦ παλαιοῦ Σεραγίου, νομίζει ὅτι δὲν εἶδε τίποτε ἀκόμη. Χιλιάκις τῆς ἡμέρας ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς πόλεως καὶ τῆς θαλάσσης φαίνεται ἐπάνω ἐκεῖ ὁ καταπράσινος ἐκεῖνος λόφος, πλήρης μυστηρίων καὶ ἐπαγγελιῶν, προσελκύων ἀείποτε πρὸς ἑαυτὸν τὸ βλέμμα ὥς τι νέον πρᾶγμα, ταράττων τὴν φαντασίαν ὡς αἴνιγμα, ἐμφιλοχωρῶν εἰς πᾶσαν σκέψιν, ὥστε ἐπὶ τέλους ὑπάγεις ἐκεῖ πρὸ τῆς ὁρισθείσης ἡμέρας, μᾶλλον ὅπως ἀπαλλαχθῇς ἀπὸ τὴν ἀδιάκοπον βάσανον, παρὰ πρὸς ἀπόλαυσιν ἡδονῆς τινος.

Οὐδαμοῦ τῆς Εὐρώπης ὑπάρχει τῳόντι γωνία γῆς, ἧς καὶ μόνον τὸ ὄνομα νὰ ἐξεγείρῃ ἐν τῇ διανοίᾳ σύγχυσιν εἰκόνων ἢ ὡραίων ἢ φρικωδῶν παραδοξοτέραν, περὶ ἧς νὰ ἐσκέφθησαν, νὰ ἔγραψαν, καὶ νὰ εἰκοτολόγησαν πλειότερα, ἥτις νὰ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πλειοτέρας ἀορίστους καὶ ἀντιφατικὰς εἰδήσεις, ἥτις νὰ εἶνε ἀκόμη καὶ σήμερον τὸ ἀντικείμενον τόσης ἀκορέστου περιεργείας, τόσων ἀνοήτων προλήψεων, καὶ τόσων θαυμασίων διηγημάτων. Τὴν σήμερον ὅλοι εἰσέρχονται καὶ πολλοὶ ἐξέρχονται ἐκεῖθεν μετὰ ψυχρᾶς τῆς καρδίας. Ἀλλὰ δύναταί τις νὰ εἶνε βέβαιος, ὅτι καὶ μετὰ αἰῶνας, ὅτε ἴσως ἡ ὀθωμανικὴ δυναστεία δὲν θὰ εἶνε πλέον ἐν Εὐρώπῃ εἰμὴ ἀνάμνησις μόνον, καὶ ἐπὶ τοῦ ὡραίου ἐκείνου λόφου θὰ διασταυρώνωνται αἱ πολυάνθρωποι ῥῦμαι νέας πόλεως, οὐδεὶς περιηγητὴς θέλει διέλθῃ ἐκεῖθεν, χωρὶς ν' ἀναδράμῃ διὰ τῆς φαντασίας του εἰς τὰ ἀρχαῖα αὐτοκρατορικὰ κιόσκια, καὶ χωρὶς νὰ φθονήσῃ ἡμᾶς τοὺς ἐκ τοῦ ΙΘ'. αἰῶνος, οἵτινες ἀνεύρομεν ἀκόμη ζώσας καὶ λαλούσας ἐπὶ τῶν τόπων τὰς ἀναμνήσεις τῶν μεγάλων ὀθωμανικῶν ἀνακτόρων. Τίς οἶδε πόσοι ἀρχαιολόγοι θὰ ἀναζητήσωσι μεθ' ὑπομονῆς τὰ ἴχνη μιᾶς πύλης ἢ ἑνὸς τείχους εἰς τὰς αὐλὰς τῶν νέων οἰκοδομῶν, καὶ πόσοι ποιηταὶ θὰ γράψωσι στίχους ἐπὶ χλιδῶν τινῶν ὀλίγων, διεσκορπισμένων εἰς τὸ παράλιον! Ἢ ἴσως καὶ μετὰ πολλοὺς αἰῶνας τὰ τείχη ἐκεῖνα θὰ φυλάττωνται ἀκόμη ζηλοτύπως, καὶ θὰ ἔρχωνται πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτῶν σοφοί, ἐρωτόληπτοι καὶ καλλιτέχναι, καὶ ὁ μυθώδης βίος ὁ διανυσθεὶς ἐνταῦθα διὰ τετρακοσίων ἐτῶν θὰ ἀναταφῇ καὶ θὰ διασκορπισθῇ εἰς μυριάδας βιβλίων καὶ εἰκόνων ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

Τὴν περιέργειαν τοῦ κόσμου ἑλκύει πρὸς τὰ τείχη ταῦτα ὄχι ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καλλονή. Τὸ Σεράγιον δὲν εἶνε μέγα καλλιτεχνικὸν μνημεῖον ὅπως ἡ Ἀλάμβρα. Μόνη ἡ αὐλὴ τῶν λεόντων, ἡ ἐν τοῖς ἀραβικοῖς ἀνακτόροις, ἰσοφαρίζει πρὸς ὅλα τὰ κιόσκια καὶ ὅλους τοὺς πύργους τῶν τουρκικῶν ἀνακτόρων. Ἡ ἀξία τοῦ Σεραγίου συνίσταται εἰς τὸ ὅτι εἶνε μέγα ἱστορικὸν μνημεῖον, διερμηνεῦον καὶ διαφωτίζον ὅλον σχεδὸν τὸν βίον τῆς ὀθωμανικῆς δυναστείας, φέρον γεγραμμένην ἐπὶ τῶν λίθων τῶν τειχῶν του καὶ ἐπὶ τοῦ στελέχους τῶν προαιωνίων του δένδρων ὅλην τὴν ἐνδομυχοτέραν καὶ ἀπορρητοτέραν χρονογραφίαν τῆς αὐτοκρατορίας. Δὲν ἐλλείπει δ' ἀπ' αὐτοῦ εἰμὴ ἡ τῶν τελευταίων τριάκοντα ἐτῶν καὶ τῶν δύο αἰώνων τῶν πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀπὸ Μωάμεθ τοῦ Β', ὅστις κατέβαλε τὰ θεμέλια μέχρι τοῦ Ἀβδοὺλ-Μετζίδ, ὅστις ἐγκατέλιπε τὸ Σεράγιον ὅπως κατοικήσῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Δολμὰ-Μπαγτσέ, ἐκεῖ διήνυσαν τὸν βίον αὐτῶν εἰκοσιπέντε Σουλτάνοι. Ἐδῶ ἔθεσε τὸν πόδα της ἡ δυναστεία, ἅμα κατακτήσασα τὴν εὐρωπαϊκὴν μητρόπολίν της, ἐδῶ ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς εὐτυχίας της, καὶ ἐδῶ ἤρχισεν ἡ παρακμή της. Ὁ χῶρος οὗτος ἦτο συγχρόνως τὸ παλάτιον, τὸ φρούριον καὶ τὸ ἱερόν της· ἐν αὐτῷ ἦτο ἡ κεφαλὴ τοῦ κράτους καὶ ἡ καρδία τοῦ ἰσλαμισμοῦ· ἦτο πόλις ἐν πόλει, βράχος σεπτὸς καὶ μεγαλοπρεπής, κατοικούμενος ὑπὸ ἑνὸς λαοῦ καὶ φρουρούμενος ὑπὸ ἑνὸς στρατοῦ, περιλαμβάνων ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτοῦ ἄπειρον ποικιλίαν οἰκοδομῶν, τόπων ἀπολαύσεως καὶ τόπων φρίκης, πόλιν καὶ ἐξοχήν, ἀνάκτορα, ὁπλοθήκας, σχολεῖα, ἐργοστάσια, τζαμία· ἐν αὐτῷ ἐνηλλάσσοντο αἱ ἑορταὶ καὶ αἱ σφαγαί, αἱ θρησκευτικαὶ τελετουργίαι καὶ οἱ ἔρωτες, αἱ διπλωματικαὶ ἐπίσημοι τελεταὶ καὶ αἱ μανίαι· ἐδῶ οἱ Σουλτάνοι ἐγεννῶντο, ἐνεθρονίζοντο, ἐξεθρονίζοντο, καθείργοντο, καὶ ἐστραγγαλίζοντο· ἐδῶ ἐξυφαίνοντο ὅλαι αἱ συνωμοσίαι, καὶ ἀντήχει ἡ κραυγὴ ὅλων τῶν ἀνταρσιῶν· ἐδῶ συνέρρεε τὸ καθαρότερον αἷμα

καὶ ὁ καθαρότερος χρυσὸς ὅλης τῆς αὐτοκρατορίας· ἐδῶ ἐστρέφετο ἡ λαβὴ τοῦ ἀπειρομεγέθους ξίφους, ὅπερ ἐξήστραπτεν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἑκατὸν λαῶν· καὶ ἐδῶ ἐπὶ τρεῖς σχεδὸν αἰῶνας εἶχον προσηλωμένον τὸ βλέμμα ἡ Εὐρώπη ἀνήσυχος, ἡ Ἀσία δύσπιστος, καὶ ἡ Ἀφρικὴ ἔντρομος, ὅπως εἰς ἡφαίστειον καπνίζον, ὅπερ ἐπηπείλει τὴν γῆν.

Τὰ τερατώδη ταῦτα ἀνάκτορα κεῖνται ἐπὶ τοῦ ἀνατολικωτέρου λόφου τῆς Σταμπούλ, ὅστις κατακλίνεται ἠρέμα πρὸς τὴν Προποντίδα, πρὸς τὸ στόμιον τοῦ Βοσπόρου καὶ τὸν Κεράτιον κόλπον· καθ' ὃν χῶρον κατελάμβανε τὸ πάλαι ἡ Ἀκρόπολις τοῦ Βυζαντίου, ἓν μέρος τῆς πόλεως καὶ μία πτέρυξ τῶν μεγάλων ἀνακτόρων τῶν αὐτοκρατόρων. Εἶνε ὁ ὡραιότερος λόφος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὸ φύσει κάλλιστον ἀκρωτήριον ὁλοκλήρου τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας. Ἐκεῖ συνέρχονται ὡς εἰς κέντρον δύο θάλασσαι καὶ δύο πορθμοί, ἐκεῖ ἀπέληγον αἱ μεγάλαι στρατιωτικαὶ καὶ ἐμπορικαὶ ὁδοὶ τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης· ἐκεῖ μετέφερον οἱ ἀγωγοὶ τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων χειμάῤῥους ὕδατος· οἱ θρᾳκικοὶ λόφοι προφυλάττουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βοῤῥᾶ· ἡ θάλασσα περιβρέχει αὐτὸν ἐκ τριῶν μερῶν, ὁ Γαλατᾶς κατοπτεύει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ λιμένος, τὸ Σκούταρι ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου, καὶ τὰ μεγάλα ὄρη τῆς Βιθυνίας τοῦ ἀποκλείουσι μὲ τὰς χιονοσκεπεῖς κορυφάς των τοὺς μεγάλους ὁρίζοντας τῆς Ἀσίας. Εἶνε λαιμὸς μονήρης προσηρτημένος εἰς τὸ ἄκρον τῆς μεγάλης μητροπόλεως, σχεδὸν ἀπομεμονωμένος, ὀχυρώτατος καὶ ὡραιότατος, πλασθεὶς ὑπὸ τῆς φύσεως, φαίνεται, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς στυλοβάτης μεγάλης μοναρχίας, καὶ ὅπως προστατεύῃ τὴν ἡδεῖαν καὶ ἀπόκρυφον ζωὴν ἡγεμόνος ὄντος Θεοῦ σχεδόν.

Ὁ λόφος ὁλόκληρος περικυκλοῦται κατὰ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ ὑπὸ ὑψηλοῦ τείχους μ' ἐπάλξεις, ἔχοντος παραπλεύρους μεγάλους πύργους. Καὶ κατὰ τὸ παράλιον μὲν τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Κερατίου κόλπου τὰ τείχη ταῦτα εἶνε αὐτὰ ἐκεῖνα τὰ τῆς πόλεως· ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ξηρὰν ἀνηγέρθησαν ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Β', καὶ ἀποχωρίζουσι τὸν λόφον τοῦ Σεραγίου ἀπὸ τοῦ λόφου, ἐφ' οὗ ὑψοῦται τὰ τζαμίον Νούρι-Ὀσμανιέ, στρέφονται κατ' ὀρθὴν γωνίαν πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην, διέρχονται ἐνώπιον τῆς Ἁγίας Σοφίας, καὶ σχηματίζοντα μεγάλην καμπύλην γραμμὴν πρὸς τὰ ἔμπρὸς συνενοῦνται πρὸς τὰ τείχη τῆς Σταμπούλ τὰ ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Οὗτος εἶνε ὁ ἐξωτερικὸς περίβολος τοῦ Σεραγίου· τὸ δὲ καθ' αὑτὸ Σεράγιον ἐκτείνεται ἐπὶ τῆς κορυφῆς, περικυκλούμενον καὶ αὐτὸ ὑπὸ ὑψηλῶν τειχῶν, ἅπερ συναποτελοῦσι τὸ κεντρικὸν οὕτως εἰπεῖν ὀχύρωμα τοῦ μεγάλου φρουρίου τοῦ λόφου.

Ἀλλ' ἂν ἐπεχείρει τις νὰ περιγράψῃ τὸ Σεράγιον ἐν ᾗ καταστάσει εὑρίσκεται σήμερον, θὰ ἐσπατάλα τοὺς κόπους του εἰς μάτην. Ὁ σιδηρόδρομος διέρχεται διὰ τῶν ἐξωτερικῶν τειχῶν· μεγάλη δὲ πυρκαϊὰ κατέστρεψεν ἐν ἔτει 1865 πολλὰς οἰκοδομάς· οἱ κῆποι κατὰ μέγα μέρος ἠρημώθησαν· ἀνηγέρθησαν νοσοκομεῖα, στρατῶνες καὶ σχολαὶ στρατιωτικαί· ἐκ δὲ τῶν περιλειφθέντων κτιρίων πολλῶν μετεβλήθη τὸ σχῆμα καὶ ἡ χρῆσις· καί τοι δὲ τὰ κύρια τείχη σώζονται, ὥςε νὰ δύναταί τις ν' ἀναπαραστήσῃ καθ' ἑαυτὸν ὁλόκληρον τὸ σχῆμα τοῦ παλαιοῦ Σεραγίου, αἱ μικραὶ μεταβολαὶ εἶνε τοσαῦται καὶ τοιαῦται, ἡ δ' ἐγκατάλειψις, εἰς ἣν ἀφέθησαν ὅλα τὰ πράγματα ἀπὸ τριακονταετίας, μετέβαλεν οὕτω τὴν ὄψιν τῶν μερῶν, ὅσα διετηρήθησαν ἀνέπαφα, ὥστε δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ περιγράψῃ τις πιστῶς τὸν χῶρον τοῦτον, χωρὶς νὰ διαψεύσῃ καὶ τὴν πλέον μετριόφρονα προσδοκίαν.

Προτιμότερον εἶνε καὶ διὰ τὸν γράφοντα καὶ διὰ τὸν ἀναγινώσκοντα νὰ ἐπανίδωμεν τὸ περίφημον τοῦτο Σεράγιον, ὁποῖον ἦτο κατὰ τοὺς ὡραίους χρόνους τοῦ ὀθωμανικοῦ μεγαλείου.

Τότε, ὅστις ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ δι' ἑνὸς βλέμματος ὅλον τὸν λόφον ἢ ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἑνὸς τῶν πύργων τῶν τειχῶν, ἢ ἀπὸ τοῦ ὕψους ἑνὸς τῶν μιναρέδων τῆς Ἁγίας Σοφίας, ἀπήλαυε θαυμάσιον θέαμα. Ἐν μέσῳ τοῦ ζωηροῦ κυανοῦ χρώματος τῆς θαλάσσης, τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ λιμένος, ἐντὸς τοῦ μεγάλου ἡμικυκλίου, τοῦ καταλεύκου ἐκ τῶν ἱστίων τοῦ στόλου, ἐφαίνετο ἡ εὐρεῖα πρασίνη κηλὶς τοῦ λόφου, περικυκλωμένη ἀπὸ πύργους καὶ τείχη, κατεστεμμένα μὲ κανόνια καὶ φρουρούς· ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς κηλῖδος ταύτης, ἥτις ἦτο δάσος δένδρων ἀπειρομεγέθων, ἐν οἷς διεκρίνετο λαβύρινθος ὅλος στενωπῶν καταλεύκων, καὶ ἐμειδίων τὰ χρώματα χιλίων ἠνθισμένων πρασιῶν, ἐξετείνετο κατ' αὐτὴν τοῦ λόφου τὴν κορυφὴν τὸ εὐρύτατον τετράγωνον τῶν οἰκοδομῶν τοῦ Σεραγίου, διῃρημένον εἰς τρεῖς μεγάλας αὐλάς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς τρεῖς πολίχνας κατεσκευασμένας πέριξ τριῶν ἀνίσων πλατειῶν, ἐξ ὧν ὑψοῦτο πλῆθος συγκεχυμένον στεγῶν ποικιλοχρώμων, ἡλιακῶν ἀνθοστολίστων, θόλων καταχρύσων, μιναρέδων λευκῶν, κορυφῶν κιοσκίων ἐναερίων, τόξων πυλῶν ὑπερμεγέθων, ἡμικαλύπτων ἐκ τῶν φυλλωμάτων καὶ κλάδων τῶν ἀλσῶν καὶ τῶν κήπων, οἵτινες ἦσαν παρεμβεβλημένοι μεταξὺ αὐτῶν. Ἦτο μικρὰ λευκὴ πρωτεύουσα, ἀπαστράπτουσα καὶ ἄτακτος, ἐλαφρὰ ὡς στρατόπεδον σκηνῶν, ὁπόθεν ἀπέπνεέ τι ποιμενικὸν ἅμα καὶ πολεμικόν· ἀλλοῦ πολυάνθρωπος καὶ πλήρης ζωῆς, ἀλλοῦ δὲ μονήρης καὶ ἄφωνος, ὡς νεκρόπολις, ἐδῶ ἀναπεπταμένη καὶ ἡλιοφεγγής, ἐκεῖ ἀπρόσιτος πρὸς πᾶν ἀνθρώπινον βλέμμα, καὶ βυθισμένη εἰς αἰώνιον σκότος· διαφαιδρυνομένη ἐκ πιδάκων ἀπειραρίθμων, ἐξωραϊσμένη ἀπὸ χιλίας ἀντιθέσεις λάμψεως καὶ σκότους, χρωμάτων καὶ ἀργυροειδῶν καὶ κυανοειδῶν ἀποχρώσεων, ἐγκα-

τοπτριζομένων εἰς τὰ μάρμαρα τῶν κιόνων καὶ εἰς τὸ ὕδωρ τῶν μικρῶν λιμνῶν, ἐν ᾧ ἄνωθεν αὐτῆς περιίπταντο νέφη χελιδόνων καὶ περιστερῶν.

Τοιαύτη ἡ ἐξωτερικὴ θέα τῆς αὐτοκρατορικῆς πόλεως, ὄχι μεγάλης λίαν διὰ τὸν ὅστις ἀπέβλεπε πρὸς αὐτὴν ἐξ ὕψους· ἀλλ' ἐσωτερικῶς ἦτο τόσον διῃρημένη καὶ ὑποδιῃρημένη καὶ πολυδαίδαλος, ὥστε θεράποντες, ζῶντες ἐκεῖ ἀπὸ πεντήκοντα ἐτῶν, δὲν κατώρθωναν νὰ ἐννοήσωσι τὸ σύνολον, καὶ οἱ γιανίτσαροι, ὅσοι εἰσήρχοντο ἐκεῖ διὰ τρίτην φοράν, ἀπεπλανῶντο ἀκόμη.

Ἡ κυρία πύλη τῆς πόλεως ταύτης ἦτο καὶ εἶνε πάντοτε τὸ Μπὰμπ-ἰ-χουμαγιοὺν, ἢ Σεπτὴ Πύλη, ἥτις εἰσάγει εἰς τὴν μικρὰν πλατεῖαν, ὅπου ὑψοῦται ἡ κρήνη τοῦ Σουλτάνου Ἀχμὲδ, ὄπισθεν τοῦ τζαμίου τῆς Ἁγίας Σοφίας. Εἶνε πύλη μεγάλη ἐκ λευκοῦ καὶ μαύρου μαρμάρου, στολισμένη μὲ πλούσια ἀραβουργήματα, ἐφ' ἧς ἐπιστηρίζεται ἄλλο οἰκοδόμημα, μὲ ὀκτὼ παράθυρα, σκεπασμένον μὲ στέγην προεξέχουσαν· ἀνήκει δὲ εἰς τὸν ἀνάμικτον ἐκεῖνον ἀραβικὸν καὶ περσικὸν ῥυθμὸν, ἐξ οὗ διακρίνονται ὅλα σχεδὸν τὰ μνημεῖα, ὅσα ἀνηγέρθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων τοὺς πρώτους μετὰ τὴν ἅλωσιν χρόνους, πρὶν ἀρχίσωσι νὰ μιμῶνται τὴν βυζαντινὴν ἀρχιτεκτονικήν. Ὑπεράνω τῆς πύλης ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς ἀναγινώσκεται ἀκόμη ἡ ἑξῆς ἐπιγραφὴ Μωάμεθ τοῦ Β': — Διασώζοι ὁ Ἀλλὰχ εἰς αἰῶνας τὴν δόξαν τοῦ κατόχου αὐτῆς.—Στηρίζοι ὁ Ἀλλὰχ τὸ κτίριον αὐτῆς.—Στερεώσαι ὁ Ἀλλὰχ τὰ θεμέλια αὐτῆς. Ἐνώπιον τῆς πύλης συνέῤῥεεν ἑκάστην πρωΐαν ὁ λαὸς τῆς Σταμποὺλ, ὅπως ἴδῃ ποίων μεγιστάνων τοῦ Κράτους ἢ τῆς Αὐλῆς ἡ κεφαλὴ ἔπεσε τὴν νύκτα. Ἐκρέμαντο δὲ αἱ κεφαλαὶ ἀπὸ καρφίου τινὸς ἐντὸς δύο σηκῶν, οἵτινες φαίνονται ἀκόμη, ἀνέπαφοι σχεδὸν, ἑκατέρωθεν τῆς πύλης, ἢ ἦσαν ἐκτεθειμέναι ἐπὶ δίσκου ἀργυροῦ, πλησίον δὲ αὐτοῦ ἦτο προσηρτημένη ἡ κατηγορία καὶ ἡ καταδίκη. Εἰς δὲ τὴν πλατεῖαν τὴν πρὸ τῆς πύλης ἐῤῥίπτοντο τὰ πτώματα τῶν ἀπεσραγγαλισμένων· καὶ ἐκεῖ ἵσαντο, ἀναμένοντα τὴν διαταγὴν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν πρῶτον περίβολον τοῦ Σεραγίου, τὰ ἀποσπάσματα μακρινῶν στρατῶν, ἐλθόντα ὅπως προσκομίσωσι τὰ τρόπαια τῶν νικῶν· καὶ συνεπορεύοντο λοιπὸν διὰ τῆς στενῆς ἐκείνης πύλης ὅπλα, σημαῖαι, περικεφαλαῖαι στρατηγῶν, καὶ λαμπρὰ ἐμβλήματα καθημαγμένα. Ἡ πύλη ἐφρουρεῖτο ὑπὸ τάγματος καπιτζίδων, υἱῶν βέηδων καὶ πασάδων, ἐνδεδυμένων μεγαλοπρεπῶς, οἵτινες ἐπετήρουν ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ τείχους καὶ τῶν παραθύρων τοὺς εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους, ἢ ἀπώθουν πρὸς τὰ ὀπίσω μὲ τὰς μακρὰς των σπάθας τὸ ἄφωνον πλῆθος τῶν περιέργων, οἵτινες ἤρχοντο ἐκεῖ, ὅπως ἴδωσι διά τινος ἀνοίγματος τμῆμά τι τῆς αὐλῆς, τεμάχιόν τι τῆς δευτέρας πύλης, ἀμυδράν τινα τοὐλάχιστον ἀκτῖνα ἐκ τῶν ἀπειρομεγέθων καὶ ἀποκρύφων ἐκείνων ἀνακτόρων, ἅτινα ἐνέπνεον τόσους πόθους καὶ τόσους τρόμους. Διερχόμενος ἐκεῖθεν ὁ εὐλαβὴς Μουσουλμάνος ἐψιθύριζεν εὐχήν τινα ὑπὲρ τοῦ ὑψηλοῦ του Κυρίου· ὁ πτωχὸς καὶ φιλόδοξος νεανίας ὠνειροπόλει τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ ἠδύνατο νὰ διέλθῃ τὴν πύλην ἐκείνην, ὅπως ὑπάγῃ καὶ λάβῃ τὴν οὐρὰν ἵππου· ἡ δὲ ὡραία καὶ ῥακένδυτος κόρη ἀνεκύκλει κατὰ φαντασίαν μετὰ μικρᾶς τινος ἐλπίδος τὴν λαμπρὰν ζωὴν τῆς καδίνας· οἱ συγγενεῖς τῶν θυμάτων ἔκυπτον τὴν κεφαλὴν φρυάσσοντες, καὶ καθ' ἅπασαν τὴν πλατεῖαν ἐπεκράτει σιγὴ αὐστηρὰ, τὴν ὁποίαν διέκοπτε τρὶς τῆς ἡμέρας ἡ ἠχηρὰ μόνον φωνὴ τοῦ ἰμάμη τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Ἀπὸ τῆς πύλης Χουμαγιοὺν εἰσήρχετό τις εἰς τὴν λεγομένην Αὐλὴν τῶν Γιανιτσάρων, ἥτις ἦτο ὁ πρῶτος περίβολος τοῦ Σεραγίου.

Ἡ μεγάλη αὕτη αὐλὴ ὑπάρχει ἀκόμη, περικυκλωμένη ἀπὸ οἰκοδομήματα ἀκανόνιστα, μακροτάτη, καὶ σκιαζομένη ἀπὸ διαφόρους συστοιχίας δένδρων, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀπειρομεγέθης πλάτανος τῶν Γιανιτσάρων, ὧν τὸν κορμὸν δὲν δύνανται νὰ περιλάβωσι δέκα ἄνθρωποι. Ἀριστερᾷ τοῦ εἰσερχομένου εἶνε ἡ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ μεταβληθεῖσα ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς ὁπλοθήκην. Περαιτέρω καὶ κύκλῳ ὑπῆρχε τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Σεραγίου, τὸ Θησαυροφυλάκιον, τὸ κτίριον, ἐν ᾧ ἦσαν αἱ χρυσομηλέαι, τὰ αὐτοκρατορικὰ ἱπποστάσια, τὰ μαγειρεῖα, οἱ στρατῶνες τῶν καπιτζίδων, τὸ Νομισματοκοπεῖον, καὶ τὰ οἰκήματα τῶν μεγάλων ἀξιωματικῶν τῆς Αὐλῆς. Κάτωθεν τῆς μεγάλης πλατάνου ὑπάρχουσιν ἀκόμη δύο κιονίσκοι λίθινοι, ἐφ' ὧν ἐξετελοῦντο αἱ καρατομίαι. Ἐκεῖθεν διήρχοντο ὅσοι ἀπήρχοντο πρὸς τὸ Διβάνιον ἢ πρὸς τὸν Παδισάχ. Ἦτο ὥς τι ἀπειρομέγεθες ὕπαιθρον προπύλαιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου τὰ πάντα καὶ οἱ πάντες ἦσαν ἀναμεμιγμένοι καὶ ἀπησχολημένοι. Πεντακόσιοι ἀρτοποιοὶ καὶ διακόσιοι μάγειροι καὶ παραμάγειροι εἰργάζοντο ἐν τοῖς μεγάλοις μαγειρείοις, ὅπως παρασκευάσωσι τὰ ἐδώδιμα εἰς τὴν ἀπέραντον οἰκογένειαν, «ἥτις ἔτρωγε τὸν ἄρτον καὶ τὸ ἅλας τοῦ Μεγάλου Κυρίου». Ἀπὸ τοῦ ἀντιθέτου μέρους συνέῤῥεον οἱ φρουροὶ καὶ οἱ δοῦλοι, καθ' ὑπόκρισιν ἀσθενεῖς, ἐπιθυμοῦντες νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ πολυτελὲς νοσοκομεῖον, ὅπου ἠσχολοῦντο εἴκοσιν ἰατροὶ καὶ στρατὸς ὅλος δούλων, ὅπως ἀπολαύσωσι τὴν ἐντὸς αὐτοῦ μαλθακὴν ζωήν. Μακραὶ συνοδίαι ἡμιόνων καὶ καμήλων εἰσήρχοντο προσκομίζουσαι τρόφιμα εἰς τὰ μαγειρεῖα, ἢ ὅπλα τῶν ἡττημένων στρατῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, ὅπου πλησίον τῆς σπάθης Μωάμεθ τοῦ Β' ἀπήστραπτεν ἡ σπάθη τοῦ Σκενδέρμπεη καὶ τὸ βραχιόνιον τοῦ Ταμερλάνου. Οἱ εἰσπράκτορες τῶν φόρων εἰσήρχοντο,

ἀκολουθούμενοι ἀπὸ δούλους φορτωμένους χρυσὸν, καὶ κατευθυνόμενοι πρὸς τὸ Θησαυροφυλάκιον, ὅπου ἦσαν τόσα πλούτη, ὅπως ἔλεγεν ὁ Σόκολλης, ὁ μέγας βεζίρης τοῦ μεγάλου Σουλεϊμὰν, ὥστε ἠδύναντο νὰ ἐφοδιασθῶσι στόλοι μὲ ἀργυρᾶς ἀγκύρας καὶ μὲ σχοινία μεταξωτά. Διήρχοντο κατ᾿ἀποσπάσματα ἀγόμενοι ὑπὸ ὡραίων ἱπποκόμων Βουλγάρων οἱ ἐνεακόσιοι ἵπποι Μουρὰδ τοῦ Δ', οἵτινες ἔτρωγον ἐντὸς δλαργύρων φατνῶν. Ἀπὸ τῆς πρωΐας μέχρι τῆς ἑσπέρας συνεκινεῖτο ἐκεῖ μυρμηκιὰ ἀπαστράπτουσα στολῶν, ἐξ ὧν προεῖχον τὰ ὑψηλὰ κατάλευκα σαρίκια τῶν Γιανιτσάρων, αἱ μεγάλαι ἐκ πτερῶν ἐρωδιοῦ λοφιαὶ τῶν *Σολάκιδων*, τὰ ἀργυρᾶ κράνη τῶν *Πεϊκιδων*, τῶν σωματοφυλάκων τοῦ Σουλτάνου, φερόντων ἐσθῆτα στενοτάτην, περιεσφιγμένην περὶ τὴν ὀσφὺν μὲ ζωστῆρα διάλιθον· οἱ *ζουλουφτοὺμπαλτατζῆδες* διατελοῦντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν θαλαμηπόλων, μὲ πλεξίδας ἐξ ἐρίου κρεμαμένας ἀπὸ τοῦ πίλου των· οἱ *κασσεκῆδες* κρατοῦντες τὴν ἐμβληματικὴν βακτηρίαν των· οἱ *μπαλταιζῆδες* μὲ τὸν πέλεκύν των· οἱ ὑπηρέται τοῦ μεγάλου βεζίρη κρατοῦντες μάστιγα στολισμένην μὲ ἀργυρᾶ ἁλυσείδια· οἱ *μποσταντζῆδες*, ἤτοι κηπουροὶ, μὲ μεγάλους ἐρυθροὺς πίλους· καὶ πλῆθος μὲ παμποίκιλα χρώματα καὶ ἐμβλήματα τοξοτῶν, λογχοφόρων, φρουρῶν τοῦ θησαυροφυλακίου, *φρουρῶν ἀνδρείων*, *φρουρῶν τολμηρῶν*, εὐνούχων μαύρων καὶ εὐνούχων λευκῶν, ἱπποκόμων καὶ τσαούσιδων, ἀνδρῶν ὑψηλῶν καὶ εὐρώστων, μὲ ὄψιν ἀγέρωχον, καὶ φέρουσαν τὴν σφραγῖδα τῆς ἀξιωματικῆς μεγαλοπρεπείας τῆς Αὐλῆς, καὶ πληρούντων τὴν αὐλὴν ἀρωμάτων. Λεπτομερὲς καὶ αὐστηρὸν ὡρολόγιον ἐκανόνιζε τὸ ἔργον ἁπάντων μὲ ὅλην τὴν φαινομένην ταύτην ἀταξίαν. Ὅλοι ἐκινοῦντο ἐν τῇ αὐλῇ ἐκείνῃ ὡς τὰ αὐτόματα τὰ στρεφόμενα ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἥτις περικλείει τὸν μηχανισμόν. Ἅμα τῆς ἠοῦς ὑποφωσκούσης, ἐπεφαίνοντο οἱ τριακονταδύο ἰμάμιδες τῆς αὐλῆς, ἐκλελεγμένοι ἐκ τῶν ἡδυφωνοτέρων ψαλτῶν τῆς Σταμπούλ, ὅπως ἀναγγείλωσι τὴν αὐγὴν ἀπὸ τῶν μιναρέδων τῶν τζαμίων τοῦ Σεραγίου, καὶ συνηντῶντο μὲ τοὺς ἀστρολόγους καὶ ἀστρονόμους, οἵτινες κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν, ὅπου εἶχον διανυκτερεύση σπουδάζοντες ἐκεῖθεν τὸ στερέωμα, ὅπως ὁρίσωσι τὰς μὴ ἀποφράδας ὥρας, καθ᾿ἃς ἔπρεπε ν' ἀσχοληθῇ ὁ Σουλτάνος. Μετὰ ταῦτα εἰσήρχετο ὁ πρῶτος ἰατρὸς τοῦ Σεραγίου, ὅπως ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τῆς ὑγείας τοῦ Παδισάχ· οἱ διδάσκαλοι οὐλεμάδες ἤρχοντο νὰ παραδώσωσιν εἰς τὸν σεπτὸν μαθητὴν τὸ σύνηθες θρησκευτικὸν μάθημα· ὁ ἰδιαίτερος γραμματεὺς ν' ἀναγνώσῃ τὰς ἀναφορὰς, ὅσας εἶχον λάβῃ τὴν παρελθοῦσαν ἑσπέραν· οἱ δὲ καθηγηταὶ τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν διέβαινον ἐκεῖθεν, ὅπως μεταβῶσιν εἰς τὴν τρίτην αὐλὴν καὶ διδάξωσι τοὺς παῖδας τοὺς ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἕκαστος τῶν θεραπόντων τοῦ σεπτοῦ προσώπου διήρχετο ἐκεῖθεν, ὅπως ὑπάγῃ καὶ ζητήσῃ τὰς διαταγάς του διὰ τὴν ἡμέραν. Ὁ μποσταντζῆ-μπασῆς, στρατηγὸς τῶν αὐτοκρατορικῶν φρουρῶν, διοικητὴς τοῦ Σεραγίου καὶ τῶν κατὰ τὸν Βόσπορον καὶ τὴν Προποντίδα ἐπαύλεων τοῦ Σουλτάνου, ἤρχετο νὰ μάθῃ ἐὰν ὁ Μέγας Κύριος εὐηρεστεῖτο νὰ κάμῃ μίαν ἐκδρομὴν διὰ θαλάσσης, διότι εἰς αὐτὸν ἀνῆκεν ἡ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τιμὴ τῆς πηδαλιουχίας καὶ εἰς τοὺς μποσταντζῆδές του ἡ τῆς κωπηλασίας. Ἤρχοντο δὲ νὰ ἐρωτήσωσι τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ Παδισὰχ ὁ ἀρχικυνηγὸς, συνωδευμένος ἀπὸ τὸν μέγαν ἱερακάριον μετὰ τοῦ ἀρχικυνηγοῦ τῶν λευκῶν κίρκων καὶ τοῦ ἀρχικυνηγοῦ τῶν γυπῶν καὶ τῶν ἱεράκων. Ἤρχετο ὁ γενικὸς ἐπιστάτης τῆς πόλεως, πληθὺς ἐπιστατῶν, ὁ ἐπὶ τῶν μαγειρείων, τῶν νομισμάτων, τῶν φορβῶν, τοῦ θησαυροφυλακίου, ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, ἐν τάξει προδιαγεγραμμένῃ, ἕκαστος μετὰ τῶν καταστίχων καὶ ὑπομνημάτων του, μετὰ τῶν προπαρεσκευασμένων λέξεων, καὶ τῶν δούλων διακρινομένων ἐξ ειδικῆς ἐνδυμασίας. Βραδύτερον, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ συνοδίας γραμματέων καὶ ὑπηρετῶν, διήρχοντο οἱ βεζίριδες τοῦ Θόλου κατευθυνόμενοι πρὸς τὸ Διβάνιον. Διήρχοντο ἔφιπποι, ἐπ' ὀχήματος, ἐν φορείῳ, καὶ ἐπέζευον ὅλοι εἰς τὴν δευτέραν πύλην, ἣν οὐδεὶς ἦτο ἐπιτετραμμένος νὰ διέλθῃ ἄλλως ἢ πεζός. Ἐν ἕκαστον ὑπούργημα τῶν ἀνθρώπων διεκρίνετο ἀκριβέστατα ἀπὸ τὸ σχῆμα τῶν σαρικίων, ἀπὸ τὸ κόψιμον τῶν χειρίδων, ἀπὸ τὴν ποιότητα τῆς γούνας, ἀπὸ τὸ χρῶμα τοῦ ἀσταρώματος, ἀπὸ τὰ κοσμήματα τῶν ἐφιππίων, ἀπὸ τὸ ὅτι ἔφερον ὁλόκληρον πώγωνα ἢ μύστακας μόνον. Οὐδεμία σύγχυσις συνέβαινεν ἐν τῇ συνεχεῖ καὶ πολυανθρώπῳ ἐκείνῃ συρροῇ. Ὁ μουφτῆς ἦτο λευχείμων· οἱ βεζίριδες ἐφόρουν ἀνοικτὰ πράσινα, οἱ θαλαμηπόλοι κόκκινα· οἱ ἐξ πρῶτοι νομοθέται διεκρίνοντο ἀπὸ τὸ βαθὺ γαλάζιον χρῶμα, καθὼς καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐμίριδων, καὶ οἱ δικασταὶ τῆς Μέκκας, τῆς Μεδινᾶς καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως· οἱ μεγάλοι οὐλεμάδες ἦσαν ἐνδεδυμένοι ἰόχροα, οἱ μουδερίδες καὶ οἱ σεϊχίδες γαλάζια ἀνοικτὰ, τὸ δ' ὅλως ἀνοικτὸν οὐρανόχρουν διέκρινε τοὺς τιμαριωτικοὺς τσαούσιδες καὶ τοὺς ἀγάδες τῶν βεζίριδων. Τὸ βαθὺ πράσινον χρῶμα ἦτο προνομία τῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἀναβολέως καὶ τῶν φερόντων τὴν ἱερὰν σημαίαν· τὸ ὠχρὸν δὲ πράσινον ἐφόρουν οἱ ἐν τοῖς αὐτοκρατορικοῖς ἱπποστασίοις· καὶ οἱ μὲν στρατηγοὶ τοῦ στρατοῦ ἔφερον πέδιλα ἐρυθρὰ, οἱ δ' ἀξιωματικοὶ τῆς Πύλης κίτρινα, καὶ οἱ οὐλεμάδες κυανᾶ· ἀντεστοίχουν πρὸς τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῶν χρωμάτων τούτων καὶ οἱ διάφοροι βαθμοὶ τῆς ἐν τῇ προσκυνήσει ὑποκλίσεως. Ὁ μποσταντζῆ-μπασῆς, ἀρχηγὸς τῆς ἀστυνομίας τοῦ Σεραγίου, ἔχων ὑπὸ

τὰς διαταγάς του στρατὸν ὅλον δεσμοφυλάκων καὶ δημίων, οὗτινος μόνον τὸ ὄνομα προφερόμενον καὶ τὰ βήματα ἀντηχοῦντα ἐνέπνεον τρόμον, διήρχετο τὴν αὐλὴν ἐν τῷ μέσῳ δύο σειρῶν κεφαλῶν κεκλιμένων χαμαί. Διήρχετο ὁ ἀρχιευνοῦχος, ὁ αὐλάρχης τῆς τε ἔσω καὶ τῆς ἔξω Αὐλῆς, καὶ κατεκλίνοντο κράνη, σαρίκια, καὶ λοφιαί, ὡς ὠθούμεναι ὑπὸ ἑκατὸν χειρῶν ἀοράτων. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐλεημοσυνῶν λειτουργὸς διέβαινεν ἐν τῷ μέσῳ μυρίων εὐλαβῶν προσκυνήσεων. Ὅλοι ὅσοι ἐπλησίαζον τὸν Σουλτάνον, ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐπὶ τῶν ἀναβολέων, ὅστις καὶ ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὸν τὸν ἀναβολέα, ὁ ἀρχιθαλαμηπόλος, ὁ φέρων τὰ σανδάλιά του, ὁ σιλιχτάρ-ἀγᾶς, ὁ καθαρίζων τὰ ὅπλα του, ὁ λευκὸς εὐνοῦχος, ὅστις ἔλειχε διὰ τῆς γλώσσης τὸ δάπεδον, πρὶν ἐξαπλώσῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸν τάπητα, ὁ παῖς, ὅστις προέχεεν εἰς τὸν Σουλτάνον τὸ ὕδωρ τῶν ἀπονίψεων, ὁ φέρων εἰς τὰ κυνήγια τὸ μολυβδοβόλον του, ὁ φύλαξ τῶν σαρικίων του, ὁ καθαρίζων τοὺς διαλίθους θυσάνους του, ὁ φυλάττων τὰ ἐκ τῆς μαύρης ἀλώπεκος φορέματά του, διέβαινον ἐν τῷ μέσῳ εἰδικῶν ἐνδείξεων περιεργίας καὶ σεβασμοῦ. Ψιθυρισμὸς ἐλαφρὸς προηγεῖτο καὶ ἐπηκολούθει εἰς τὴν διάβασιν τοῦ ἱεροκήρυκος τῆς Αὐλῆς καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἱματιοφυλάκων, ὅστις ἐσκόρπιζε κερμάτια εἰς τὸν λαὸν κατὰ τὰς αὐτοκρατορικὰς ἑορτάς. Διέβαινε τοξευόμενος ἀπὸ πλεῖστα πλήρη φθόνου βλέμματα ὁ εὐτυχὴς Μουσουλμάνος, ὅςις κατὰ πᾶσαν δεκάτην ἡμέραν ἐξύριζε τὴν κεφαλὴν τοῦ Σουλτάνου τῶν Σουλτάνων. Τὸ πλῆθος διηνοίγετο μετ' ἰδιαιτέρας σπουδῆς ἐνώπιον τοῦ πρώτου χειρούργου, τοῦ ἐπιφορτισμένου τὴν περιτομὴν τῶν βασιλοπαίδων, τοῦ πρώτου ὀφθαλμιολόγου, ὅστις παρεσκεύαζε τὸ κολλύριον διὰ τὰ βλέφαρα τῶν καδινῶν καὶ ὀδαλικισσῶν, ἐνώπιον τοῦ ἐπὶ τῶν ἀνθέων ἀνωτάτου λειτουργοῦ, ὅστις ἔργον εἶχε νὰ εὐχαριστῇ τὰς ἰδιοτροπίας ἑκατὸν γυναικῶν, καὶ ἔφερεν ὑπὸ τὸ καφτάνιόν του τὸ ποιητικόν του δίπλωμα, κεκοσμημένον μὲ χρυσᾶ ῥόδα. Ὁ πρῶτος μάγειρος ἐδέχετο κολακευτικὰς προσκυνήσεις. Μὲ μειδιάματα φιλοφρονητικὰ προσεκλίνοντο πρὸς τὸν φρουρὸν τῶν ψιττακῶν καὶ τῶν ἀηδόνων, ὅσοι ἠδύναντο νὰ διέλθωσι τὰ κατώφλια τῶν ἀποκρυφοτέρων κιοσκίων. Χιλιάδες προσώπων, κατατεταγμένοι εἰς λεπτομερέστατα βαθμολογημένην ἱεραρχίαν, διεπόμενοι ὑπὸ τυπικοῦ ἑκατονταβίβλου, καὶ φέροντες χίλια εἴδη ἐνδυμάτων, διήρχοντο ἢ περιεφέροντο εἰς τὴν εὐρεῖαν ἐκείνην αὐλήν, καὶ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ὑπῆρχε καὶ νέον πλῆθος. Ἐκ διαλειμμάτων διήρχετο ταχέως καὶ εἷς ἀγγελιαφόρος, καὶ τότε ὅλαι αἱ κεφαλαὶ ἐστρέφοντο. Ἦτο ὁ βεζίρης *καρακουλὰκ*, ἀγγελιαφόρος μεταξὺ τοῦ Σουλτάνου καὶ τοῦ πρωθυπουργοῦ, ὅστις ἀπήρχετο νὰ ἐκπληρώσῃ ἀποστολήν τινα παρὰ τῷ μεγάλῳ βεζίρῃ· ἢ ἦτο εἷς *καπιτζῆς*, τρέχων πρὸς τὸ μέγαρον πασᾶ τινος, καθ' οὗ εἶχον διεγερθῇ ὑπόνοιαι, καὶ φέρων πρὸς αὐτὸν τὴν διαταγὴν νὰ παρουσιασθῇ ἀμέσως εἰς τὸ Διβάνιον· ἢ *ὁ κομιστὴς τῶν εὐαγγελίων* ἐρχόμενος ν' ἀναγγείλῃ πρὸς τὸν Παδισὰχ τὴν εἰς Μέκκαν αἰσίαν ἄφιξιν τοῦ μεγάλου καραβανίου. Ἄλλοι εἰδικοὶ ἀγγελιαφόροι μεταξὺ τοῦ Σουλτάνου καὶ τῶν ἀνωτέρων λειτουργῶν τοῦ Κράτους, διακρινόμενοι ἕκαστος ἐξ ἰδίου τίτλου καὶ ἀναγνωριζόμενοι ἐξ ἰδιαιτέρων ἕκαστος λεπτομερειῶν τῆς ἐνδυμασίας, διέσχιζον τὸ πλῆθος, διανοιγόμενον πρὸ αὐτῶν, τρέχοντες, καὶ ἠφανίζοντο διὰ τῶν δύο πυλῶν τῆς αὐλῆς. Διήρχοντο σμήνη καφετζήδων κατευθυνομένων πρὸς τὰ μαγειρεῖα τῆς αὐλῆς, πλήθη αὐτοκρατορικῶν κυνηγῶν, κυρτῶν ὑπὸ τὸ βάρος τῶν καταχρύσων κυνηγετικῶν πηρῶν· σειραὶ ἀχθοφόρων φορτωμένων μὲ ὑφάσματα, ὧν προηγεῖτο ὁ Μέγας Ἔμπορος, προμηθευτὴς τοῦ Σουλτάνου· τάγματα κατεργαρίων ὁδηγουμένων ὑπὸ τῶν δούλων πρὸς τὰ κοπιωδέστερα ἔργα τοῦ Σεραγίου. Ἀκολούθως δ' ἑκατὸν παραμάγειροι δὶς τῆς ἡμέρας ἐξήρχοντο τῶν μαγειρείων καὶ μετέφερον εἰς τὴν σκιὰν τῶν πλατάνων, ὑπὸ τὰς ἁψῖδας, καὶ παρὰ τὰ τείχη, ἀπειρομεγέθη βουνὰ ὀρυζίου καὶ ὁλόκληρα πρόβατα ἑψητά· σμῆνος δὲ φρουρῶν καὶ ὑπηρετῶν προσέτρεχον ἐκεῖ, καὶ ἡ μεγάλη αὐλὴ παρίστα τότε τὸ ἑορτάσιμον θέαμα δημοθοινίας ὅλου ςρατοῦ. Μετ' ὀλίγον ἡ σκηνὴ μετεβάλλετο, καὶ ἐφαίνετο προσερχομένη ξένη πρεσβεία ἐν τῷ μέσῳ *δύο τοίχων μετάξης καὶ χρυσοῦ*. Ἐκεῖ, ὅπως ἔγραφε Σουλεϊμὰν ὁ μέγας πρὸς τὸν Σάχην τῆς Περσίας, ἐκεῖ «συνέῤῥεεν ὅλη ἡ οἰκουμένη». Οἱ πρεσβευταὶ Καρόλου τοῦ Ε' εὑρίσκοντο ἐκεῖ πλησίον τῶν πρεσβευτῶν Φραγκίσκου τοῦ Α', οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Σερβίας καὶ Πολωνίας εἰσήρχοντο ἐγγὺς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν δημοκρατιῶν τῆς Γενούας καὶ Βενετίας. Ὁ *πεσκετζίμπασης*, ὁ ἔχων τὸ ἔργον νὰ δέχεται τὰ δῶρα, ἤρχετο εἰς προϋπάντησιν τῶν ξένων συνοδιῶν μέχρι τοῦ κατωφλίου τοῦ Μπὰμπ-ΐ-χουμαγιοὺν, καὶ προηλαύνοντο τότε ἐν μέσῳ χιλίων θεατῶν ἐλέφαντες νωτοφοροῦντες θρόνους χρυσοῦς, δορκάδες γιγάντειοι, κλωβοὶ λεόντων, ἵπποι τῆς Ταταρίας καὶ ἵπποι τῶν ἐρήμων, ἐνδεδυμένοι μὲ δορὰς τίγρεων καὶ φορτωμένοι μὲ ἀσπίδας ἐξ ὠτίων ἐλεφάντων· οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς Περσίας μὲ σινουργῆ ἀγγεῖα, οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν σουλτάνων τῶν Ἰνδιῶν μὲ πυξίδας χρυσᾶς πλήρεις πολυτίμων λίθων· οἱ πρεσβευταὶ τῶν βασιλέων τῆς Ἀφρικῆς μὲ τάπητας ἐκ δέρματος καμήλων, ἐξαχθεισῶν ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρός των, καὶ ἀργυροῦφῆ ὑφάσματα, ὑφ' ἃ ἔκυπτον αἱ ῥάχεις δέκα δούλων· οἱ πρεσβευταὶ τῶν βορείων κρατῶν, ἀκολουθούμενοι ἀπὸ τάγματα δούλων, φορτωμένων μὲ γούνας καὶ ὅπλα πολύτιμα. Εἰσήρχοντο μετὰ πολέμους εὐτυχεῖς στρατηγοὶ φορτωμένοι μὲ ἁλύσεις, καὶ ἡγεμονίδες αἰχμάλωτοι,

φοροῦσαι καλύπτραν, μὲ τὰς συνοδίας αὐτῶν ἀφωπλισμένας καὶ κατηφεῖς, καὶ τάγματα εὐνούχων πάσης ἡλικίας καὶ παντὸς χρώματος, ζωγρηθέντες ὡς πολεμικὴ λεία, καὶ δωροφορούμενοι ὑφ' ἡγεμόνων ἡττημένων. Ἐν τούτοις οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν νικησάντων στρατῶν συνέῤῥεον εἰς τὰς πύλας τοῦ Θησαυροφυλακίου, ὅπως ἀποθέσωσιν ἐκεῖ τὰ χρυσοῦφαντα μεταξωτὰ καὶ τὰς λιθοκολλήτους σπάθας, λάφυρα ἐκ τῶν ἁλουσῶν περσικῶν πόλεων, τὸν χρυσὸν καὶ τὰς πολυτίμους λίθους τὰς ἀπὸ τῶν Μαμμελούκων τῆς Αἰγύπτου, τὰ μὲ τοπάζια κεκοσμημένα ἐκπώματα τὰ ἐκ τοῦ Θησαυροφυλακίου τῶν ἱπποτῶν τῆς Ῥόδου, τοὺς κορμοὺς τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, τοὺς ἁρπασθέντας ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ Οὐγγαρίας, καὶ κλεῖδας πόλεων καὶ φρουρίων· ἄλλοι δ' εἰσῆγον εἰς τὴν δευτέραν πύλην τοὺς νεανίσκους καὶ τὰς νεάνιδας, ἃς ἥρπασαν ἐκ τῆς νήσου Λέσβου. Ὅλαι αἱ ἀπειρομεγέθεις καὶ παντοειδεῖς προμήθειαι, αἱ κομιζόμεναι εἰς τὸ Σεράγιον ἐκ τῶν πυλῶν τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Καραμανίας, τοῦ Μορέως καὶ τοῦ Αἰγαίου, διήρχοντο καὶ διέμενον μεταξὺ τῶν τειχῶν τούτων, στρατὸς δὲ αὐλαρχῶν καὶ γραμματέων κατεγίνοντο ἀδιακόπως εἰς τὸ νὰ καταγράφωσι, νὰ πληρώνωσι, νὰ διαθέτωσι, νὰ ὁρίζωσιν ἀκροάσεις καὶ νὰ δίδωσι διαταγάς. Οἱ ἔμποροι τῶν ἐν Προύσσῃ καὶ Τραπεζοῦντι ἀγορῶν τῶν δουλίδων εὑρίσκοντο ἐνώπιον τῆς δευτέρας πύλης, ἀναμένοντες τὴν σειρὰν τῆς εἰσόδου, ὁμοῦ μὲ τοὺς ποιητὰς τῆς Βαβυλῶνος, οἵτινες εἶχον ἔλθῃ ν' ἀπαγγείλωσι στίχους πρὸς τὸν Σουλτάνον. Οἱ εἰς δυσμένειαν περιπεπτωκότες τοπάρχαι, ἐλθόντες ὅπως ἐξαγοράσωσι τὴν ἰδίαν σωτηρίαν μὲ ποτήριον πλῆρες χρυσῶν νομισμάτων, ἀνέμενον πλησίον τῶν ἀπεσταλμένων πασᾶ, ἐλθόντων νὰ δωροφορήσωσιν εἰς τὸν Μέγαν Κύριον ὡραίαν τρεισκαιδεκαέτη νεάνιδα, εὑρεθεῖσαν μετὰ τρεῖς μῆνας ἀναζητήσεων εἰς καλύβην τινὰ τῆς Ἀνατολῆς· μεταξὺ κατασκόπων ἐπιστρεφόντων ἐξ ὅλων τῶν περάτων τοῦ Κράτους, ἐγγὺς οἰκογενειῶν κατακόπων, ἐλθουσῶν ἐξ ἀπωτάτων ἐπαρχιῶν, ὅπως ἐξαιτήσωσι δικαιοσύνην, μεταξὺ γυναικῶν καὶ παιδίων τοῦ κατωτάτου ὄχλου τῆς Σταμπούλ, γενομένων δεκτῶν ὅπως παραστήσωσι τὰς ἔριδάς των εἰς τὸ διβάνιον. Ἐκεῖθεν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Διβανίου ἐφαίνοντο διερχόμενοι, μεταξὺ τοῦ πλήθους τῶν περιέργων, οἱ πρεσβευταὶ τῶν ἀνταρτίδων ἐπαρχιῶν, ἐποχούμενοι ἐπὶ ὄνου μ' ἐξυρισμένον τὸν πώγωνα καὶ μὲ σκούφωμα γυναικεῖον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ οἱ αὐθάδεις ἀπεσταλμένοι τῶν ἀσιατικῶν ἡγεμόνων, ῥινότμητοι ἐκ τοῦ ἀκινάκου τῶν τσαούσιδων· ἐκεῖθεν οἱ ἀνώτεροι λειτουργοὶ τοῦ Κράτους, οἵτινες ἐξήρχοντο ἀγνῶτες, ὅπως φέρωσι πρὸς ἀπόκεντρόν τινα τοπάρχην πολύτιμον σάλιον, δῶρον τοῦ μεγάλου βεζίρη, εἰς οὗ τὰς πτυχὰς ἦτο ἐγκεκλεισμένη θανατικὴ ποινή· ἐκεῖθεν τὰ φαιδρὰ πρόσωπα τῶν φιλοδόξων, οἵτινες διὰ τῶν ῥᾳδιουργιῶν των εἶχον ἀποκτήσῃ μίαν σατραπείαν, καὶ τὰ ὠχρὰ πρόσωπα ἐκείνων, οἵτινες εἶχον ἀκούσῃ ἐν τῷ διβανίῳ τὴν ὑπόκωφον ἀπειλὴν προσεχοῦς δυσμενείας· ἐκεῖθεν οἱ κομισταὶ τῶν *χαττ-ἰ σεριφίων* ἐκείνων, ἅτινα, ἀνεξιλέωτα ὡς ἡ τύχη, ἔτρεχον ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ἑνὸς ἵππου τριακόσια μίλια μακράν, ὅπως φέρωσι τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν θάνατον εἰς τὰ ἀνάκτορα ἑνὸς ἀντιβασιλέως· ἐκεῖθεν οἱ φοβεροὶ βωβοὶ τῆς αὐλῆς, ἀπερχόμενοι ν' ἀποστραγγαλίσωσι τοὺς ἐπισήμους δεσμώτας εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ Ἑπταπυργίου. Πρὸς τούτους δὲ συνηντῶντο οἱ οὐλεμάδες, οἱ βένηδες, οἱ μολλάδες, οἱ ἐμίριδες, οἵτινες ἐξήρχοντο ἢ ἀπήρχοντο πρὸς τὰς ἀκροάσεις, σιωπηλοὶ καὶ κύπτοντες τὴν κεφαλήν, βλέποντες χαμαί, καὶ μὲ τὰς χεῖρας κεκρυμμένας ἐντὸς μεγάλων χειρίδων· οἱ βεζίριδες, οἵτινες εἶχον τὸ Κοράνιον ἐντὸς τοῦ θυλακίου των, ὅπως ἀναγνώσωσι τὰς νεκρωσίμους εὐχάς, ἐὰν συμβῇ τι' ὁ μέγας βεζίρης, δεσπότης κατασκοπευόμενος ἀπὸ τὸν δήμιον, φέρων ὑπὸ τὸ καφτάνιόν του τὴν διαθήκην του, διὰ νὰ εἶνε πάντοτε ἕτοιμος πρὸς τὸν θάνατον. Ὅλοι δὲ παρήρχοντο συνεσταλμένοι μὲ βῆμα βραδύ, σιωπῶντες ἢ λαλοῦντες ταπεινοφώνως γλῶσσαν περιεσκεμμένην καὶ ὀρθήν, ὁποία ἁρμόζει εἰς τὸ Σεράγιον· καὶ ἔβλεπέ τις ἐκεῖ ἀδιάκοπον ἀνταλλαγὴν βλεμμάτων σοβαρῶν καὶ ἐταστικῶν, καὶ ἀδιάκοπον ἐπίθεσιν τῆς χειρὸς ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τοῦ στήθους, συνοδευομένην ἀπὸ ψιθυρισμὸν διακοπτόμενον ἀπὸ ψόφον ὡς ἐλαφρότατον μανδυῶν καὶ παπουτσίων, κλαγγὴν ὑπόκωφον ἀκινακῶν, ἀπὸ ἀνέκφραστόν τι μοναχὶ ὂν καὶ θλιβερόν, ὅπερ ἀντέφασκεν ὅλως πρὸς τὸ πολεμικὸν ἦθος τῶν προσώπων, τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν χρωμάτων, καὶ τὴν λάμψιν τῶν ὅπλων. Εἰς ὅλων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνεγινώσκετο εἷς συλλογισμός, ἐφ' ὅλων τῶν μετώπων ἐπεφαίνετο ὁ φόβος ἑνὸς ἀνθρώπου, ὅστις ἵστατο ὑπεράνω πάντων, ὅστις ἦτο ὁ σκοπός, πρὸς ὃν ἀπέβλεπον ἅπαντες, καὶ οὗ ἐνώπιον τὰ πάντα ὑπεκλίνοντο, εἷρπον, ἐξουδενίζοντο, οὗτινος ἐνόμιζες ὅτι τὰ πάντα ἔφερον τὴν εἰκόνα, καὶ οὗτινος τὸ ὄνομα ἐνόμιζες ὅτι ἠκούετο ἐξ ἑκάστου ἤχου.

Ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης εἰσήρχετό τις εἰς τὴν δευτέραν διὰ τῆς μεγάλης πύλης Μπὰμπ-ἔλ-σελάμ, ἤτοι πύλης τῆς σωτηρίας, ἥτις μένει ἀκόμη ἄθικτος ἐν μέσῳ δύο μεγάλων πύργων, οὐδὲ διέρχεταί τις αὐτήν, ἀκόμη καὶ σήμερον, ἄνευ φιρμανίου. Δύο θυρόφυλλα ἀπέκλειον αὐτὴν τὸ πάλαι πρὸς τὸ μέρος τῆς πρώτης αὐλῆς καὶ ἄλλα δύο πρὸς τὸ μέρος τῆς δευτέρας, ὥστε, ὁσάκις τὰ διπλᾶ ταῦτα θυρόφυλλα ἐκλείοντο, ἀπέμενεν ἐν τῷ μέσῳ σκοτεινὸν δωμάτιον, ὅπου ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ποιηθῇ κρυφίως ἐκποδὼν

εἷς ἄνθρωπος. Ὑποκάτω ἐκεῖ ἦσαν τὰ κελλία τῶν δημίων, ἅτινα διά τινος ἀοράτου διαδρόμου συνεκοινώνουν πρὸς τὴν αἴθουσαν τοῦ διβανίου. Ἐκεῖ ἤρχοντο ν' ἀναμείνωσι τὴν περὶ αὐτῶν ἀπόφασιν τὰ ὑψηλὰ πρόσωπα, ὅσα εἶχον ὑποπέσῃ εἰς δυσμένειαν, καὶ ἐκεῖ ἐλάμβανον ἐν τῷ ἅμα καὶ τὴν καταδίκην καὶ τὸν θάνατον. Ἄλλοτε ὁ ὑπὸ δυσμένειαν τοπάρχης ἢ βεζίρης προσεκαλεῖτο ἐπὶ προφάσει τινὶ εἰς τὸ Σεράγιον· ἤρχετο· διήρχετο ἀνύποπτος ὑπὸ τὸν ἀπαίσιον θόλον, εἰσήρχετο εἰς τὸ διβάνιον, ἐγίνετο δεκτὸς μετὰ μειδιάματος εὐμενοῦς ἢ μεθ' αὐστηρότητος πρᾳείας, ἐξ ἧς δὲν ἐπηπειλεῖτο εἰμὴ ἀπωτέρα τις τιμωρία, ἀπολυόμενος δὲ καὶ ὑποστρέφων διήρχετο ἡσύχως ὑπὸ τὴν θύραν. Ἀλλ' αἴφνης, χωρὶς νὰ ἴδῃ κανένα, ᾐσθάνετο μίαν λεπίδα εἰς τὰ νεφρὰ ἢ ἕνα βρόχον εἰς τὸν λαιμόν, καὶ κατέπιπτε πρὶν λάβῃ καιρὸν ν' ἀντισταθῇ. Πρὸς τὴν κραυγὴν τοῦ ψυχορραγοῦντος ἐστρέφοντο πρὸς στιγμὴν ἑκατὸν πρόσωπα ἀπὸ τῶν δύο αὐλῶν· μεθ' ὃ ἅπαντες ἀνελάμβανον ἐν σιωπῇ τὰ συνήθη αὐτῶν ἔργα. Ἡ κεφαλὴ ἐφέρετο εἰς ἕνα τῶν σηκῶν τοῦ Μπάμπ-ἰ-χουμαγιοὺν, τὸ πτῶμα εἰς τοὺς κόρακας τῆς παραλίας τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ἡ εἴδησις εἰς τὸν Σουλτάνον, καὶ τὰ πάντα ἦσαν τελειωμένα. Πρὸς τὰ δεξιὰ ὑπάρχει ἀκόμη ὑπὸ τὸν θόλον, ἡ σιδηρᾶ θυρὶς τῆς εἱρκτῆς, εἰς ἣν ἐῤῥίπτοντο τὰ θύματα, ὁσάκις ἀνεστέλλετο ἐγκαίρως ἡ διαταγὴ τοῦ θανάτου, εἴτε διὰ νὰ παραταθῇ ἡ ἀγωνία, εἴτε διὰ νὰ μεταβληθῇ ὁ θάνατος εἰς ἐξορίαν.

Ἐξερχόμενός τις ἐκ τοῦ Μπὰμ-πὲλ-σελὰμ εἰσέρχεται ἀμέσως εἰς τὴν δευτέραν αὐλήν.

Ἐδῶ ἀρχίζει τις νὰ αἰσθάνεται πλέον ζωηρὰν τὴν αὔραν τὴν ἱερὰν τοῦ Κυρίου «τῶν δύο θαλασσῶν καὶ τῶν δύο κόσμων», ὁ δὲ κατὰ πρῶτον εἰσερχόμενος εἰς αὐτὴν ἐσταμάτα ἀκουσίως μόλις εἰσελθὼν, καὶ κατελαμβάνετο ὑπ' αἰσθήματος τρόμου καὶ σεβασμοῦ.

Ἦτο εὐρεῖα αὐλὴ ἀκανόνιστος, ἀπειρομεγέθης αἴθουσα ὕπαιθρος, περικυκλουμένη ἀπὸ οἰκοδομήματα κομψὰ καὶ θόλους ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς, μὲ δένδρα τῇδε κακεῖσε ἐντὸς αὐτῆς, καὶ διασχιζομένη ἀπὸ δύο μικρὰς δενδροστοιχίας, ἐχούσας ἑκατέρωθεν σειρὰν κυπαρίσσων γιγαντιαίων. Περιέθεε δὲ κύκλῳ ὡραία στοὰ μὲ πολλὰς ἁψῖδας, στηριζομένη ἐπὶ κομψῶν κιονίσκων ἐκ μαρμάρου λευκοῦ, καὶ κεκαλυμμένη μὲ στέγην προεξέχουσαν μολυβδοσκεπῆ. Δεξιᾷ τοῦ εἰσερχομένου ἦτο ἡ αἴθουσα τοῦ διβανίου, ἣν ἐπέστεγε θόλος ἀπαστράπτων· περαιτέρω δὲ ἡ αἴθουσα τῶν μεγάλων ὑποδοχῶν, πρὸ τῆς ὁποίας ἓξ ὑπερμεγέθεις κίονες ἐκ μαρμάρου τῆς Προποντίδος ὑπεβάσταζον μεγάλην στέγην ἐξ ἐλασμάτων κυματοειδῶν· κρηπῖδες, κιονόκρανα, τοῖχοι, στέγη, πύλαι, ἁψῖδες, τὰ πάντα ἦσαν διάγλυφα, ψηφοθετημένα, ζωγραφισμένα, χρυσωμένα, ἐλαφρότατα δὲ καὶ κομψὰ ὡς σκιὰς ἐκ τριχάπτων διαλίθων, καὶ σκιασμένα ὑπὸ πλατάνων μεγαλοπρεπῶν.

Εἰς τὰς ἄλλας πλευρὰς τῆς αὐλῆς ἦσαν τὰ ἀρχεῖα, αἱ αἴθουσαι, ἐν αἷς ἐφυλάττοντο αἱ ἐπίσημοι στολαί, αἱ ἀποθῆκαι τῶν σκηνῶν, ἡ οἰκία τοῦ μεγάλου μαύρου εὐνούχου, τὰ μαγειρεῖα τῆς Αὐλῆς. Ἐδῶ εὑρίσκετο ὁ μέγας ἐπιστάτης, πλέον ἀπησχολημένος παρὰ ὑπουργὸν τοῦ Θόλου, ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγάς του ἑκατὸν ὑποδεεστέρους ἐπιστάτας, εἰς οὓς ὑπήκουε στρατὸς ὅλος μαγείρων καὶ ζαχαροπλαστῶν, ὑποβοηθουμένων κατὰ τὰς μεγάλας περιστάσεις ὑπὸ τεχνιτῶν μεταπεμπομένων ἐξ ὅλων τῶν ἄκρων τοῦ Κράτους. Ἐκεῖ παρεσκευάζετο τὸ γεῦμα διὰ τοὺς βεζίριδες κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ διβανίου· ἐκεῖ κατεσκευάζοντο κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν περιτομῶν καὶ τῶν γάμων τῶν βασιλοπαίδων οἱ περίφημοι κῆποι τῶν γλυκυσμάτων, καὶ οἱ ζαχαρωτοὶ πελαργοί, ἱέρακες, καμηλοπαρδάλεις καὶ κάμηλοι, τὰ ψητὰ πρόβατα, ἐξ ὧν ἐξήρχοντο πλήθη πτηνῶν, καὶ τὰ ὁποῖα μετεφέροντο ἔπειτα ἐν μεγάλῃ πομπῇ εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἱπποδρόμου· ἐκεῖ τὰ ἀπέραντα μυριόχρωμα καὶ μυριόσχημα γλυκύσματα, ἅτινα ἔμελλον νὰ διαλυθῶσιν ἀκολούθως εἰς τὰ ἀναρίθμητα λαίμαργα στόματα τοῦ χαρεμίου. Πλησίον τῶν μαγειρείων ἐμυρμηκίων κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς οἱ ὀκτακόσιοι ἐργάται, οἱ ἐπιφορτισμένοι νὰ στήνωσι τὰς σκηνὰς τὰς Σουλτάνου καὶ τοῦ χαρεμίου εἰς τοὺς κήπους τοῦ Σεραγίου καὶ ἐπὶ τῶν λόφων τοῦ Βοσπόρου· καὶ ὅτε πλέον δὲν ἐπήρκουν αἱ σκηναὶ τῶν εὐρυτάτων ἀποθηκῶν, αἱ σκιάδες κατηρτίζοντο μὲ τὰ ἱστία τοῦ στόλου καὶ μὲ κυπαρίσσους ὁλοκλήρους, ἐκριζωνομένας ἀπὸ τὰς αὐτοκρατορικὰς ἐπαύλεις. Ἡ ἐκεῖ πλησίον κειμένη οἰκία τοῦ Ἀρχιευνούχου ἦτο μικρὸν ἀνάκτορον, μεταξὺ τῆς ὁποίας καὶ τῆς τρίτης αὐλῆς ὑπήγαινε καὶ ἤρχετο ἀδιάκοπος συνοδία εὐνούχων μαύρων, δουλίδων καὶ δούλων. Διὰ τῆς αὐλῆς ταύτης διήρχοντο οἱ πρεσβευταί, ὅπως παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν Σουλτάνον. Τότε δὲ ὅλη ἡ στοὰ ἦτο στολισμένη μὲ ὕφασμα ἐρυθρὸν, οἱ τοῖχοι ἀπήστραπτον, καὶ τὸ ἔδαφος ἔστιλβεν ὡς τὸ πάτωμα αἰθούσης· διακόσιοι δὲ γιανίτσαροι, σπαχίδες καὶ σεληχτάριδες, οἱ συναποτελοῦντες τὴν φρουρὰν τοῦ διβανίου, ἐνδεδυμένοι καὶ ὡπλισμένοι ὡς ἡγεμόνες, ἵσταντο παρατεταγμένοι ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν κυπαρίσσων καὶ πλατάνων, καὶ τάγματα εὐνούχων λευκῶν καὶ εὐνούχων μαύρων, κομψῶν καὶ εὐωδῶν, ἦσαν παρατεταγμένοι ἑκατέρωθεν τῶν θυρῶν. Τὰ πάντα ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ αὐλῇ προεμήνυον τὴν γειτνίασιν τοῦ Μεγάλου Κυρίου· ἡ φωνὴ τῶν λαλούντων ἦτο ταπεινοτάτη, τὰ κινήματα ὅλως συνεσταλμένα, δὲν ἠκούετο δ' ἐκεῖ οὔτε κτύπος ποδὸς ἵππου οὔτε κρότος ἐργασίας· οἱ δοῦλοι καὶ οἱ στρατιῶται διήρχοντο ἐν σιωπῇ, καὶ ἐπεκράτει ἁπανταχοῦ τοῦ περιβόλου ἡσυχία ὡς ἔν τινι ἱερῷ, δὲν ἐτάραττε δὲ τὴν ἡσυ-

χίαν ταύτην ἄλλο τι, εἰμὴ ὁ αἰφνίδιος θροῦς τῶν πτηνῶν, ἅτινα ἔφευγον ἐκ τῶν δένδρων, ἢ ὁ κρότος ὁ ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν μεγάλων σιδηρῶν πυλῶν, ἃς ἔκλειον οἱ καπητζῆδες.

Ἕπεται συνέχεια.

14,615 ΦΙΟΡΙΝΙΑ

['Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ].

Ὁ Γάβορ Βόγορις, νέος μετριόφρων, ἦτο ὑποταμίας τῆς πόλεως Πέστης μὲ ἐτήσιον μισθὸν 1000 φιορινίων. Ἐκτὸς τούτων ἐλάμβανε παρὰ τοῦ πενθεροῦ του Χάμερ ἐτησίως 200 φιορίνια, καὶ οὕτω ἀνέβαινε τὸ σύνολον τῆς ἀπολαβῆς του εἰς 1200 φιορίνια. Βεβαίως μικροῦ λόγου ἄξιον εἰσόδημα, καὶ μάλιστα ἂν προσθέσωμεν ὅτι ὁ Βόγορις ἐν ἀρχῇ τῆς διηγήσεώς μας ἦτο πατὴρ δύο τέκνων· τὸ πρῶτον ἦτο κοράσιον, τὸ δεύτερον παῖς, ὅστις ἕνεκα τῆς φιλοστοργίας τῆς μητρός του καὶ τῆς συγχωρητέας ματαιότητος τοῦ Βόγορι ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του κληθεὶς ὁμοίως Γάβορ. Ὁ φίλος μας Γάβορ θὰ ἦτο εὐτυχέστατος, ἂν μὴ ἐδυσθύμει διὰ τὸ εὐτελὲς τοῦ εἰσοδήματός του, ἀλλὰ φροντίδες καὶ δυσθυμίαι ἦσαν δι' αὐτὸν παροδικαί· εἰς τοιαύτας περιστάσεις παρετήρει τὴν ἐνδομύχως ἀγαπητήν του Μαρίαν καὶ ἔλεγε : «Τοῦ λοιποῦ σὺ μὲν θὰ εἶσαι φειδωλοτέρα, ἐγὼ δὲ θὰ ἐργάζωμαι περισσότερον, καὶ οὕτω κάπως θὰ εὐπορήσωμεν· καὶ τέλος, ἐὰν ἐξετάσωμεν καλῶς τὸ πρᾶγμα, ἔχομεν πᾶν ὅ,τι μᾶς χρειάζεται καὶ δὲν στερούμεθα οὐδενός· ἔχομεν δύο ὡραῖα δωμάτια, τὸ γεῦμα δύο πινάκια καλοῦ φαγητοῦ, ἀφθονίαν ξύλων—καὶ ἀκόμη τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπήγαμεν δὶς εἰς τὸ θέατρον. Δὲν εἶνε ἀλήθεια, Μαρία ;

— Βέβαια, ἀπήντα ἡ εὐτυχὴς σύζυγος, καὶ ἐπέθετε φίλημα ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ χρηστοῦ ὑποταμίου.

* * *

Ἦτο ἤδη ὁ μικρὸς Γάβορ δύο μηνῶν, ὅτε ἡ μήτηρ του πρωῒαν τινὰ φθινοπωρινὴν ἐσηκώθη τῆς κλίνης ὠχροτέρα τοῦ συνήθους. Ἠσθάνθη ἑαυτὴν ὀλίγον ἀδιάθετον, καὶ προσεπάθει ἐκ συνήθους λεπτότητος νὰ τὸ ἀποκρύψῃ ἀπὸ τὸν σύζυγόν της.

— Μαρία, εἶσαι ἀδιάθετος· μάτην μοὶ τὸ κρύπτεις, τὸ βλέπω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σου !» Ἔσυρε τὸ ὡρολόγιόν του, παρετήρησεν αὐτὸ καὶ ἐξηκολούθησε: «Εἶνε ἐνάτη ὥρα· πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς τὴν ἐργασίαν μου, ἀλλὰ πρότερον θὰ σοὶ φέρω τὸν ἰατρόν μας . . . Νὰ μὴ μοῦ ἀντιλογῇς . . . Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ ἀντιλογῇς. Ὁ ἰατρὸς Βοζὰκ ἦτο, ὡς γνωρίζεις, συμμαθητής μου, καὶ προσφέρεται μετὰ μεγίστης προθυμίας. Θὰ ἔλθῃ ἀμέσως. Δεῖξόν μου τὸ μέτωπόν σου· δὲν καίει—τόσον τὸ καλλίτερον· ἐν τούτοις θὰ σοὶ φέρω τὸν Βοζάκ».

Ὁ Γάβορ ἐφόρεσε τὸ ἐπανωφόριόν του, καὶ ἀφ' οὗ διὰ δευτέραν φορὰν ἐφίλησε τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του, ἐξῆλθε μετὰ μεγάλης σπουδῆς.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς γυναικὸς ἐπληρώθησαν δακρύων, καὶ ἐψιθύρισε : «Πόσον καλὸς εἶνε !»

* * *

Ὁ Γάβορ δὲν ἦτο οὔτε ἐκ τῶν ὡραίων οὔτε ἐκ τῶν δυσειδῶν ἀνδρῶν· ἐπὶ τοῦ προσώπου του ἦτο ἐζωγραφημένη ἑλκυστικὴ καλοκἀγαθία, ἥτις ἀκουσίως προσείλκυε πάντα προσβλέποντα αὐτόν. Καὶ ἡ ἔκφρασις αὕτη ἦτο τῇ ἀληθείᾳ τὸ κάτοπτρον τῆς ψυχῆς του. Μετρία παίδευσις, ἀρκοῦσαι εἰδικαὶ γνώσεις καὶ πολλοῦ λόγου ἄξιαι θεωρίαι περὶ τοῦ βίου, αἵτινες ἐπήγαζον ἐκ τοῦ προσφόρου εἰς μελέτην πνεύματός του, ἐχαρακτήριζον τὸν φίλον μας Γάβορ. Εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του εὕρισκεν εὐχαρίστησιν, καὶ ἐν τῇ καταπολεμήσει τῶν μικρῶν ταραχῶν τοῦ βίου ἀνέπτυσσεν ἀξιοθαύμαστον δραστηριότητα.

Καὶ ἰδοὺ λοιπόν, ἡ Μαρία του οὐδόλως ἦτο ἀδιάθετος· τὴν κατέπεισε μόνον ὅτι ἦτο ἀσθενής, καὶ ἤδη τρέχει πρὸς τὸν ἰατρόν, κάμπτει ἀριστερὰ εἰς τὴν λεωφόρον, ὁπόθεν μακρόθεν ἔβλεπε τὴν βασιλικὴν ὁδόν, ἔνθα ὁ φίλος του δόκτωρ Βοζὰκ κατῴκει. Ὅπως συντομεύσῃ τὸν δρόμον του ἐπορεύθη διά τινος διόδου διερχομένης κάτωθεν μεγάλου οἴκου, ἵνα ἀμέσως φθάσῃ εἰς τὴν βασιλικὴν ὁδόν. Εἴς τινα γωνίαν τοῦ μεγάλου οἰκοδομήματος ὁ Γάβορ ἔστη αἴφνης· ἐνῷ ἐβάδιζεν ἤγγισεν ὁ πούς του εἴς τι ἀντικείμενον, καὶ σχεδὸν προσέκοψεν εἰς αὐτό.

Προσέβλεψεν εἰς τὸ ἔδαφος. Ἓν ὀγκῶδες φαιὸν χαρτοφυλάκιον ἔκειτο πρὸ αὐτοῦ ἡμίκλειστον—ἀκριβῶς ὡς ἀπολεσθέν, ἐρριμμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ὁ Γάβορ ἀκουσίως περιέβλεψε πέριξ, ἐάν τις προσεῖχεν εἰς αὐτόν. Οὐδεὶς τὸν παρετήρησεν. Ἀνεσήκωσε τὸ χαρτοφυλάκιον, καὶ ἠθέλησε χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ἐν αὐτῷ νὰ τὸ ῥίψῃ εἰς τὸ θυλάκιόν τοῦ ἐπανωφορίου του, ἀλλ' ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ θέσῃ· μόνον τὸ πλατύτερον θυλάκιον τοῦ ἐπανωφορίου του ἠδύνατο νὰ τὸ περιλάβῃ. Τὸ ἔθεσεν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του διευθυνόμενος πρὸς τὸν ἰατρόν.

— Ἀλλ' ἐπεθύμουν νὰ γνωρίζω, ἐσκέφθη ὁ Γάβορ, τί νὰ περιέχῃ ; Ἀναμφιβόλως οὐδενὸς λόγου ἀξίας σημειώσεις μεσίτου τινός, τοὺς κυματισμοὺς τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν, τὰς ἑβδομαδιαίας σημειώσεις τοῦ χρηματιστηρίου καὶ ἄλλα παρόμοια. Οἱ μεσίται οὗτοι προσπαθοῦσι νὰ φέρωσιν ἐπάνω των τοιαύτας ἀχρήστους σημειώσεις· εἰς ὅλα ταῦτα θέτουσι καί τινα φιορίνια, καὶ οὕτω τὸ σεβασμοῦ ἄξιον χαρτοφυλάκιον εἶνε ἐν τάξει.—Χμ ! προσέθηκεν, ἐὰν κανεὶς αἰσθηματίας τὸ ἀπώλεσε ;

Χωρὶς νὰ τὸ ἐξαγάγῃ, ἤρχισε διὰ τῶν δακτύλων νὰ ἐξετάζῃ τί περιέχει. «Ἐξαίρετος χάρτης !

. . . καὶ ὄχι ὀλίγος. Λαμπρὸς, λαμπρὸς χάρτης. Πιθανῶς ἐρωτικαὶ ἐπιστολαὶ — θὰ τὰς ἀπώλεσεν ἐρωτόληπτός τις ὑπάλληλος. Ἀλλὰ πάλιν δὲν εἶνε τόσον μαλακαὶ καὶ λεπταὶ ὡς ὁ χάρτης τῶν ἐπιστολῶν. Ὢ, ἐὰν ἦσαν γραμμάτια ἑκατὸν, χιλίων φιορινίων—λοιπὸν, λοιπόν ; . . τότε . . . τότε!» Αἱ σκέψεις του διεκόπησαν. Κατόπιν προσέθηκε μετὰ στενοχωρίας : «Τότε τὰ δίδω εἰς τὴν ἀρχήν».

Εἰς τὸ βάθος τῶν σκέψεών του ἦτό τι, ὅπερ τῷ ἐψιθύριζεν, ὅτι πιθανῶς δὲν θὰ τὰ ἔδιδε. «Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τίς τὰ ἀπώλεσε. Θὰ τὸ ἐξετάσωμεν. Καὶ τέλος, οὐδ' ἐγὼ ἀκόμη γνωρίζω τί ἰδίως περιέχει τὸ χαρτοφυλάκιον. Θὰ πράξω ὡς ἁρμόζει εἰς τίμιον ἄνθρωπον».

Οὕτω σκεπτόμενος ἔφθασεν εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἰατροῦ Βοζάκ. Ἐπειδὴ ὁ ἰατρὸς δὲν ἦτο πλέον ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἔδωκε τὸ ἐπισκεπτήριόν του, σημειώσας ἐπ' αὐτοῦ, ὅτι ἡ σύζυγός του δεινῶς ἠσθένει, καὶ τὸν παρεκάλει τάχιστα νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ. Μετέπειτα διευθύνθη πρὸς τὴν πλατεῖαν τῆς νέας ἀγορᾶς· οὐδόλως ἐσκέφθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἔργον του· ἐπὶ τῆς καρδίας του ἐπεκάθητο ὡς καίων ἄνθραξ τὸ χαρτοφυλάκιον·—«Θὰ εἶνε ὡραῖον, ἐὰν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ εὑρίσκονται μερικοὶ κακοὶ στίχοι, δι' ὧν οἱ νεαροὶ ποιηταὶ συνειθίζουσι νὰ βασανίζωσι τοὺς διευθυντὰς τῶν ἐφημερίδων. Ἆ ! . . ποιηταὶ δὲν φέρουσι τοιαῦτα ὀγκώδη χαρτοφυλάκια· καὶ ἐὰν ἀστυνομικός τις ἀρχιφύλαξ ἀπώλεσεν αὐτοὺς—τοὺς χαρτολογαριασμούς. Τοῦτο θὰ ἦτο ὡραιότερον».

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασεν εἰς τὸ μέρος τοῦ περιπάτου, ἐῤῥίφθη ἐπί τινος καθίσματος, καὶ ἐσκέπτετο:—«Ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τί περιέχει· τέλος ἐὰν μὲ ἴδῃ τις, δὲν σημαίνει τίποτε... δὲν διαπράττω ἀτιμίαν... Καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχον χρήματα ἐντός... λοιπὸν,καὶ ἐὰν ὑπῆρχον,οὐδένα θὰ ἐκπλήξῃ τοῦτο, ἐάν... λόγου χάριν ἐκληρονόμησα !» Κατόπιν ἔλαβε τὸ χαρτοφυλάκιον ἐκ τοῦ θυλακίου του καὶ τὸ ἤνοιξεν· οἱ ὀφθαλμοί του βαθμηδὸν ἐμεγεθύνοντο, καὶ ἤρχισε σχεδὸν μεγαλοφώνως νὰ ἀριθμῇ: «Ἓν, δύο, τρία...», ἡ ἀναπνοή του ἐγίνετο βαρυτέρα, καὶ ὅτε ἐτελείωσε τὴν ἀρίθμησιν, μόλις ἠδυνήθη νὰ ψελλίσῃ μετὰ φωνῆς πνιγομένης : «*δέκα τέσσαρες χιλιάδες ἑξακόσια δέκα πέντε φιορίνια!*»

Τόσον πολλὰ χρήματα περιεῖχε τὸ χαρτοφυλάκιον — ἀπόδειξις ὅτι οὔτε ὑπὸ παντοπώλου, οὔτε ὑπὸ ἐρωτολήπτου ὑπαλλήλου, ἔτι ὀλιγώτερον ὑπό τινος ἀστυνομικοῦ ἀρχιφύλακος, καὶ ἥκιστα πάντων ὑπὸ νεαροῦ ποιητοῦ ἠδύνατο νὰ ἦτο χαμένον. Τώρα, φίλε Γάβορ, ἀμέσως θὰ ἴδωμεν ἐὰν εἶσαι χρηστὸς ἀνὴρ, ἢ ἐὰν ἡ κατάστασις αὕτη σὲ κλονίζει, ὡς πολλοὺς θὰ ἐκλόνιζεν, οἵτινες ἄλλως τε ἔχουσιν ἐξαιρέτους θεωρίας περὶ τοῦ βίου, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως ἀπέναντι ἄλλων, καὶ διατηροῦσι ταύτας καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν των τόσον μόνον, ἐφ' ὅσον δὲν ἐκτεθῶσιν εἰς ἰσχυρότερον πειρασμόν. Τώρα ὀφείλεις ἀνεπιφυλάκτως νὰ διευθυνθῇς εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ νὰ παραδώσῃς ἁπλῶς τὸ πολύτιμον εὕρημά σου· ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι ἐν τῇ κεφαλῇ σου κινεῖται ἤδη ὁλόκληρος στρατιὰ σοφιστικῶν σκέψεων, ὅπως νικήσῃ τὴν καλήν σου καρδίαν.

Ἄχ, φίλε Γάβορ, ἐνικήθης ἤδη !

— Τὸ πᾶν εἶνε ποῖος ἀπώλεσε τὸ χαρτοφυλάκιον, ἐσκέφθη ὁ Γάβορ. Πτωχὸς ἄνθρωπος βέβαια ὄχι, — δέκα τέσσαρας χιλιάδας ἑξακόσια δέκα πέντε φιορίνια ! Ὡραῖον ποσόν. Θὰ μὲ καταστήσῃ εὐτυχῆ καθ' ὅλον μου τὸν βίον.

Εὐχαρίστως θὰ ἐκράτει τὰ χρήματα,ἐὰν εὕρισκεν εὐλογοφανῆ τινα αἰτίαν·—πῶς ὅμως τοῦτο ἦτο δυνατόν ! Ἐξηκολούθει σκεπτόμενος : «Καὶ πῶς! ἐὰν ἦτο τὸ χαρτοφυλάκιον τοκογλύφου τινός! Ἄλλως τε ποῖος φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τόσον πολλὰ χρήματα παρὰ εἷς τοιοῦτος ἄνθρωπος, οὗτινος ὁλόκληρος ἡ ἀξία κεῖται ἐν τῷ περιεχομένῳ τοῦ θυλακίου του. Μπᾶ, αὐτὸς ἔχει καὶ ἄλλα ἐν τῇ οἰκίᾳ του ! Βεβαίως μόλις ἔλαβε τὰ χρήματα ταῦτα ἀπό τινα χρηστὴν οἰκογένειαν· πιθανῶς τὰ κεφάλαιον τῶν χρημάτων αὐτῶν νὰ τὸ εἰσέπραξεν ἤδη τρίς. Ὑπάρχουσι τοιοῦτοι φαῦλοι τοκογλύφοι... καὶ πρέπει νὰ φεισθῶ αὐτοὺς τοὺς λῃστάς ; Δὲν τὸ κάμνω. Ἀναμφιβόλως μὲ ἐξέλεξεν ἡ Νέμεσις ὡς μέσον, καὶ δὲν εἶνε καλὸν νὰ μάχηταί τις κατὰ τῆς τύχης. Δὲν θὰ τὰ κρατήσω διὰ τὸν ἑαυτόν μου· ἀνήκουσιν εἰς τὴν μικρὰν Μαργίτ. Οἱ παῖδες ἐπὶ τέλους φροντίζουσι καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν των ; ἀλλὰ διὰ τὰ κοράσια πρέπει νὰ ἔχωμεν πολὺ μεγαλειτέρας φροντίδας. Θὰ ἀγοράσω μετοχὰς τοῦ ταμιευτηρίου· τιμῶνται ἤδη 1500, μετὰ πέντε ἔτη θὰ ἀξίζωσι 3000 φιορίνια—θὰ γείνωσι τὸ ὅλον 30,000 φιορίνια· τότε θὰ μείνῃ κἄτι τι καὶ διὰ τὸν μικρὸν Γάβορ· ὤ ! εἶμαι εὐτυχὴς ἄνθρωπος !

Διῆλθε πρὸ τοῦ δημαρχείου, ὡς ἐὰν μὴ ἦτο ὑπάλληλος, καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν οἶκόν του, ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ὡς τὸν κυρίως ἰδιοκτήτην τῆς χρηματικῆς ποσότητος. Δὲν εἶνε τίποτε εὐκολώτερον εἰς τὸν κόσμον, ἢ νὰ ἡσυχάζωμεν διὰ τὰς πλάνας μας, ἐν ὅσῳ αὗται εἶνε συμφέρουσαι δι' ἡμᾶς. Χαίρων εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς συζύγου του.

— Ἦλθεν ὁ ἰατρὸς, Μαρία ;

— Ὄχι, ἀλλὰ δὲν τὸν χρειαζόμεθα πλέον· ἦτο μόνον στιγμιαία ἀδυναμία. Σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὴν καλωσύνην σου, ἀγαπητέ μου Γάβορ». Καὶ προσέφερε τὰ χείλη της εἰς τὸν σύζυγόν της, ὅστις πυρετωδῶς τὰ ἐφίλησε.

Ὁ Γάβορ ἔλαβεν ἓν σιγάρον, ἐῤῥίφθη ἐπί τινος ἀνακλίντρου, καὶ ἤρχισεν εὐθύμως νὰ καπνίζῃ.

— Διατί δὲν ἐκβάλλεις τὸ ἐπανωφόριόν σου Γάβορ ; ἠρώτησεν ἡ σύζυγος μετὰ μικρὰν διακοπήν.

— Εἶμαι πολὺ κουρασμένος, ἀργότερον.

Ὁ Γάβορ ἤδη διὰ πρώτην φορὰν ἐπὶ τῆς ζωῆς του ἐψεύσθη. Δὲν ἐξέβαλε τὸ ἐπανωφόριόν του, διότι εἶχε θέσει ἐν τῷ θυλακίῳ του τὸ χαρτοφυλάκιον μὲ τὰς δεκατέσσαρας χιλιάδας· τὸ ἐφύλαττεν ὡς ἑπτακέφαλος δράκων, καὶ ἀκόμη δὲν εἶχεν ἀποφασίσει ἂν ἔπρεπε νὰ εἴπῃ ἀμέσως τὸ συμβεβηκὸς εἰς τὴν σύζυγόν του. Ἄλλως τε οὐδέ ποτε μέχρι τῆς σήμερον τῇ ἀπέκρυψέ τι, καὶ αὕτη ἡ ἐμπιστοσύνη ἀπετέλει τὴν βάσιν τῆς οἰκιακῆς των εὐτυχίας. Ἐν τούτοις, ἐὰν πράξωμεν ἓν μόνον σφάλμα, κατόπιν ἀκολουθοῦσι πάντα τὰ ἄλλα. Μετέπειτα δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ εἴπῃ τινὰς ἀστείους ὑπαινιγμοὺς εἰς τὴν σύζυγόν του.

— Μαρία, τί θὰ ἔλεγες, ἐὰν σοὶ ἠγόραζον ἓν ἐπανωφόριον ἐκ σαμουρίου ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο τῆς κυρίας Φέλλερ; (Ἡ κυρία Φέλλερ ἦτο ἡ ἰδιοκτήτρια τοῦ οἴκου ἔνθα κατῴκει ὁ Γάβορ).

— Εἶνε τοῦτο δυνατόν; ἀπήντησεν ἡ Μαρία μειδιάσασα, ἥτις μόλις ἠδύνατο ν' ἀποκρύψῃ ὅτι πολὺ θὰ τὴν ηὐχαρίστει ἓν τοιοῦτον σαμούριον.

— Ὄχι τόσον ἀδύνατον, ὅσον σκέπτεσαι.

Ἐπῆλθε μικρὰ διακοπή. Ἐφύσα τὰ ἐκ καπνοῦ νέφη ὑψηλὰ εἰς τὸν ἀέρα, ὡς ἄνθρωπος οὕτινος τὸ στῆθος ἦτο ἐξωγκωμένον ὑπὸ ἐγωϊστικοῦ αἰσθήματος, καὶ ἤρχισεν ἐκ νέου: — Καὶ τί θὰ ἔλεγες ἐὰν ἐνεγραφόμεθα συνδρομηταὶ δι' ὁλόκληρον τὸ ἔτος εἰς τὸ θέατρον;

Ἡ Μαρία ἐθεώρησε τοῦτο ὡς ἀστεϊσμὸν καὶ δὲν ἀπήντησε.

— Καὶ ἐὰν τὸ θέρος ἐπηγαίναμεν εἰς τὰ λουτρά; Ποῦ θὰ ἐπεθύμεις περισσότερον νὰ ὑπάγωμεν, ἀγαπητή μου, εἰς Στολιάκ, εἰς Φυρὲδ ἢ εἰς Ροχίτς;

— Μὴ μοῦ λέγῃς, σὲ παρακαλῶ, τοιαύτας φλυαρίας!

Ὁ Γάβορ παρετήρησε πανούργως τὴν γυναῖκά του ἔρριψε πέριξ του ἓν ἀξιοπρεπὲς βλέμμα, καὶ εἶπε μετ' ἐπιτιμητικοῦ ὕφους:—Ὑπάρχουσι φλυαρίαι, Μαρία, αἵτινες δὲν εἶνε καθ' ὁλοκληρίαν τοιαῦται, ὅπως τὰς νομίζουσι.

Ταύτην τὴν σοφὴν παρατήρησιν μόλις ἤκουσεν ἡ Μαρία, ἐπειδὴ ἔσπευδεν εἰς τὸ μαγειρεῖον ὅπως ἑτοιμάσῃ τὸ γεῦμα, διότι ἦτο ἤδη μεσημβρία.

Ὁ Γάβορ ἐπωφελήθη τῆς στιγμῆς ταύτης, καὶ ἐξέβαλε τὸ ἐπανωφόριόν του, ἐγκλείσας τὰ χρήματα εἰς τὸ γραφεῖόν του· δὶς καὶ τρὶς ἐξήτασε τὰς κλεῖδας ἐὰν εἶχον καλῶς, ὡς ἂν ἐφοβεῖτο ῥῆξιν τινὰ ὑπὸ λῃστῶν. Ἡ ὑπηρέτρια ἔστρωσε τὴν τράπεζαν, ἐν ᾧ ἡ Μαρία ἔφερε τὸν ζωμόν. Ὁ Γάβορ μόλις ἤγγισε τὸ πινάκιον· τὸ συμβεβηκὸς τῆς πρωΐας τὸν εἶχεν ἐξ ὁλοκλήρου χορτάσει.

— Ἀλλὰ δὲν θὰ φάγῃς ἀπ' αὐτὸ τὸ λάχανον; εἶπεν ἡ σύζυγος, ὅτε ἡ ὑπηρέτρια ἔθεσε δεύτερον πινάκιον ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Βεβαίως!—καὶ εἰρωνικῶς ἐγέλασε διὰ τὴν προτροπὴν ταύτην, — διότι ἤδη μάλιστα, ἐὰν ἤθελε, ἠδύνατο νὰ φάγῃ καὶ παλαμίδα τοῦ Ρήνου. Μετὰ κόπου ἐπερίμενε τὸ τέλος τοῦ γεύματος, καὶ ὅτε ἡ σύζυγος μετὰ τὸ σήκωμα τῆς τραπέζης ὑπῆγεν ἐπὶ στιγμὴν εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἔτρεξεν εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἔλαβε τὰ χρήματα, ἐφόρεσε τὸ ἐπανωφόριόν του, καὶ ὥρμησε νὰ ἐξέλθῃ.

— Καὶ δὲν θὰ φιλήσῃς τὰ μικρά; ἠρώτησεν ἡ σύζυγος ἐπιτιμῶσα.

—Ἀλήθεια, ἀλήθεια, Μαρία! καὶ τὰ ἐφίλησε.— Ἀλλ' ὅταν ἔχῃ τις τόσον πολλὰς ἐργασίας, προσέθεσεν ἀφῃρημένως, εἰ καὶ τίποτε δὲν εἶχε νὰ πράξῃ.

Ἡ μορφὴ τοῦ Γάβορ ἤστραπτεν, ὅταν ἐξῆλθεν εἰς τὴν ὁδόν. Ἔκαμνε μεγάλα καὶ μεμετρημένα βήματα, ὡς κάτοχος δέκα τεσσάρων χιλιάδων καί τινων ἑκατοντάδων φιορινίων· ἐν συνειδήσει τῆς καταστάσεώς του, παρετήρει τὰ ἐκθέματα τῶν ἐμπόρων σκεπτόμενος πόσα τοιαῦτα ἠδύνατο ν' ἀγοράσῃ. Ἔπρεπεν ὅμως ν' ἀγοράσῃ τι, διότι τὸ πολὺ χρῆμα δὲν ἄφινεν αὐτὸν ἥσυχον. Τὸ εὗρε· σιγάρα πρώτης ποιότητος πρὸς εἴκοσι πέντε κρεϊτσάρια ἕκαστον· τὰ ἰδικά του σιγάρα τῆς Κούβας δὲν εἶχον καλὸν ἄρωμα. Καὶ ὅμως πόσον καλὸν ἄρωμα ἀκόμη ἕως χθὲς εἶχον! Εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλησιέστατον καπνοπωλεῖον, καὶ ἠγόρασε πέντε τοιαῦτα· τὰ ἐπλήρωσεν ὄχι ἐκ τῶν ἰδικῶν του χρημάτων, ἀλλ' ἐξ ἐκείνων ἅτινα εὗρεν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ· παρετήρησε τὰ χρήματα ὡς νόμιμον ἰδιοκτησίαν του, καὶ οὐδόλως ἐσκέφθη ὅτι ἠδύνατο ὁ ἀληθὴς ἰδιοκτήτης νὰ ἐμφανισθῇ ὄπισθεν, καὶ κτυπῶν αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὤμων νὰ τῷ εἴπῃ: «Κύριέ μου, τὸ χαρτοφυλάκιον αὐτὸ εἶνε ἰδικόν μου».

Ἐκάπνιζεν εἰς τὴν ὁδὸν μεθ' ἡδονῆς τὰ πολύτιμα σιγάρα του, καὶ παρετήρει πέριξ, ὅπως πεισθῇ ποίαν ἐντύπωσιν προξενεῖ ἡ ὀσμὴ τοῦ καπνοῦ, ὃν ἐφύσα ἐκ τῶν χειλέων, εἰς τοὺς λοιποὺς πτωχοὺς διαβάτας. Συνήντησε τινὰς γνωστούς του, καὶ ἐφάνη ἀρκετὰ φιλόφρων ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὸν χαιρετισμόν των σχεδὸν ὅπως ἄλλοτε.

Κεκοπιακὼς εἰσῆλθεν εἴς τι καφενεῖον Τώρα μόλις ᾐσθάνθη ὅτι ἐπεθύμησέ τι· ἡ γλῶσσά του ἦτο ξηρὰ καὶ ᾐσθάνετο δίψαν Διέταξε μίαν λιμονάδαν, καὶ ἤρχισε νὰ ἐκφυλλίζῃ τὰς ἐπὶ τῆς τραπέζης κειμένας ἐφημερίδας· τέλος ἔφθασεν εἰς τὰς εἰδήσεις ἡμερησίου τινὸς φύλλου. Αἰφνιδίως ἔγεινε καταπόρφυρος· ἡ ἐφημερὶς ἔπεσε τῶν χειρῶν του, ἔκλινε πρὸς τὰ κάτω τὴν κεφαλήν του, καὶ ἐφάνη ὅτι οὐδόλως ᾐσθάνθη, ὅτε ὁ ὑπηρέτης ἔθεσε πρὸ αὐτοῦ τὸ διαταχθὲν ἀναψυκτικόν. Εἰς τὸ φύλλον, τὸ ὁποῖον πάλιν ἔλαβεν εἰς τὰς χεῖρας, ἀνέγνωσε τὴν ἀκόλουθον εἴδησιν:

« Χθὲς ἔσυρον ἐκ τοῦ Δουνάβεως τὸ πτῶμα »τοῦ Ἰγνατίου Σέμερ, γραμματέως τοῦ ἐμπορι»κοῦ οἴκου Κομπέργερ. Ὁ δυστυχὴς ἐπρόκειτο »νὰ μεταφέρῃ τὸ ποσὸν ὀκτὼ χιλιάδων φιο»ρινίων εἴς τι ταμιευτήριον ἐκτελῶν ὑπηρεσίαν

»τοῦ καταστήματός του, καὶ καθ᾽ὁδὸν τὰ ἀπώ-»λεσε, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιζήσῃ μετὰ τὸ πά-»θημα, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐκατηγόρησαν αὐτὸν ἐπὶ »σφετερισμῷ,καὶ ὁ ἄνω ἐμπορικὸς οἶκος τὸν εἰσ-»ήγαγεν εἰς δίκην. Κατέλιπε χήραν καὶ τρία τέ-»κνα, ἐν ᾧ ὁ ἄτιμος εὑρετὴς τῶν χρημάτων πι-»θανῶς εἴς τι μέρος ἀκολασταίνει».

Μυρίαι σκέψεις ἐτάρασσον συγχρόνως τὴν κεφαλὴν τοῦ Γάβορ. Πῶς! ἐὰν δὲν ἀπώλεσε τὸ χαρτοφυλάκιον πλούσιός της τοκογλύφος, ἀλλὰ χρηστὸς πτωχὸς ὑπάλληλος, ὅστις εἶχε σύζυγον καὶ τέκνα,ἐὰν ἤδη ὁλόκληρος οἰκογένεια ὀδύρεται δι' ὅ,τι αὐτὸς πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἔχαιρε! πῶς, ἐὰν ὁ ἀπολέσας ἤδη ἐῤῥίφθη εἰς τὸν Δούναβιν, ἢ ἐὰν ταύτην τὴν στιγμὴν γίνονται αἱ προετοιμασίαι τῆς ταφῆς του!

— Καὶ ὁ ἄτιμος εὑρετὴς ἀκολασταίνει, ἐπανέλαβεν ὁ Γάβορ μηχανικῶς τὴν παρατήρησιν τῆς ἐφημερίδος. Ἔλαβε βραδέως τὸ σιγάρον ἐκ τοῦ στόματος καὶ τὸ ἔθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης.—Καὶ ἔκαμα ἤδη χρῆσιν τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον δὲν μοὶ ἀνήκει· δὲν ἔπραξα καλῶς.

Ἀπεσύρθη ὡς κακοῦργος εἴς τινα σκοτεινὴν γωνίαν, ἥτις ἐφωτίζετο μόνον ὑπό τινος παραθύρου βλέποντος εἰς τὴν αὐλήν. ἐκάθησεν εἴς τινα κενὴν τράπεζαν, ἔλαβεν ἐκ τοῦ μικροῦ ἐκ δέρματος ἐλάφου βαλαντίου του ἓν φιορίνιον,καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς τὸ μέγα χαρτοφυλάκιον. Τότε ᾐσθάνθη ἑαυτὸν ὀλίγον ἡσυχώτερον.

— Ἐξάπαντος ἔπρεπε νὰ σκεφθῶ τὰ χείρονα ἐνδεχόμενα· καὶ μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ κρατήσω τὰ χρήματα καὶ ἐὰν πλούσιος ἄνθρωπος τὰ ἀπώλεσεν; Ὄχι, οὐδέποτε! Τότε πάλιν τῷ ἐψιθύρισε δαίμων τις: Μάλιστα σοὶ ἐπιτρέπεται!

Ἐπλήρωσε τὴν λιμονάδα καὶ ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ.

Ἐπὶ πολὺ περιεφέρετο ἀσκόπως· ἐντὸς αὐτοῦ ἐμάχοντο δύο πνεύματα ἐπιζητοῦντα νὰ κατανικήσωσιν ἀμοιβαίως τοὺς λόγους καὶ συλλογισμούς των. Ἐν ᾧ ἀμφεταλαντεύετο, προσέβλεψεν ἐπί τινος τοιχοκολλημένης γνωστοποιήσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο γεγραμμένη μεγάλοις γράμμασιν ἡ λέξις *Ἀπωλέσθη*. Ὁ Γάβορ ἐδράξατο τοῦ χαρτοφυλακίου. Τί ἀπωλέσθη;Ἀνέγνωσεν ἐν σπουδῇ.— Μπᾶ, μόνον ἡ ἀπώλεια κυναρίου γνωστοποιεῖται.

— Βεβαίως εἶμαι πολὺ γελοῖος, εἶπε καθ' ἑαυτόν.

Ἐβάδισε ποῤῥωτέρω, καὶ ἔφθασε πρὸ τῆς πλατείας τοῦ δημαρχείου. Ἐσκέφθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀστυνομίαν ὅπως καταθέσῃ τὰ χρήματα, καὶ οὕτω ἅπαξ διὰ παντὸς νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ὅλης βασάνου του. Ἡ ὥρα εἶχεν ἀρκετὰ παρέλθει, καὶ ὁ διευθυντὴς πιθανῶς δὲν θὰ ἦτο εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἔπειτα ἤθελε καὶ νὰ παρατείνῃ τὴν ὑπόθεσιν. Τῷ ἦτο δύσκολον νὰ παραιτηθῇ τοῦ ἐκ σαμουρίου ἐπανωφορίου τῆς συζύγου του, τοῦ θεάτρου, τῶν λουτρῶν Στολιάκ, χωρὶς νὰ μνημονεύσωμεν καὶ τὰς ἐπικερδεῖς μετοχὰς τοῦ ταμιευτηρίου.

— Ἐὰν δὲν ἀνεγίνωσκον αὐτὴν τὴν ἀθλίαν ἐφημερίδα, ἐσκέφθη ἐπὶ στιγμήν. Ἀλλὰ καλὰ, πολὺ καλὰ, δυνατὸν νὰ τὰ ἀπώλεσε πτωχός τις μεσίτης, εἰς ἀναμφιβόλως τίμιος ἄνθρωπος, διότι ἄλλως δὲν θὰ τῷ ἐνεπιστεύοντο τόσον πολλὰ χρήματα.

Ὅτε ὁ Γάβορ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του, ᾐσθάνθη ἑαυτὸν τελείως δυστυχῆ. Δεκάκις ἐν τῷ μεταξὺ ἀπεφάσισε νὰ ἀναγγείλῃ τὸ εὕρημα, καὶ ἑνδεκάκις εὗρε λόγους, οἵτινες τὸν ἦγον εἰς ἐναντίας σκέψεις. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, καὶ ἐῤῥίφθη τεταραγμένος ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.

— Καὶ δὲν ἀφαιρεῖς τὸ ἐπανωφόριόν σου; ἠρώτησεν ἡ σύζυγός του.

— Σὲ παρακαλῶ, ἄφες με ἥσυχον μὲ τὸ ἐπανωφόριόν σου!

Ἡ Μαρία παρετήρησεν ἔκπληκτος τὸν σύζυγόν της· οὐδέποτε τὸν εἶδε εἰς τόσον παρωξυσμένην ψυχικὴν κατάστασιν.

Ἦτο καταπόρφυρος ἕνεκεν τοῦ παροξυσμοῦ.

— Γάβορ μου, κάτι σοὶ συμβαίνει, εἶπεν ἠπίως ἡ γυνή. Ἄφες με νὰ ἐγγίσω τὸ μέτωπόν σου. Θεέ μου, πῶς καίει! Λοιπὸν πρέπει νὰ στείλω διὰ τὸν Βοζάκ.

— Ὄχι, Μαρία, μὴ τὸ κάμῃς, ἐὰν μὲ ἀγαπᾷς, ἐξεστάθην εἰς τὸ γραφεῖον, μία δυσάρεστος ἐργασία· ἐντὸς ὀλίγου θὰ μοῦ περάσῃ.

— Τότε νὰ σοῦ κάμω μίαν λεμονάδαν;

— Εὐχαριστῶ, πρὸ ὀλίγου ἔπιον..

— Ποῦ; εἰς τὸ γραφεῖον;

— Ὄχι, εἰς τὸ καφενεῖον.

— Πῶς! ὑπῆγες καὶ εἰς τὸ καφενεῖον;

— Ναί, ναί. . . ἤμην ἐκεῖ. . . Σὲ παρακαλῶ, Μαρία, εἶμαι κουρασμένος!

Ἡ Μαρία ᾐσθάνθη ὅτι ἠνώχλει τὸν σύζυγόν της, καὶ ἀπεσύρθη περίλυπος εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον, ἔνθα ἦσαν τὰ τέκνα της. Λυπηρὰ προαίσθησις συνεκίνει τὴν καρδίαν της, ὅτι δηλαδὴ ἡ οἰκιακή των εὐτυχία εὑρίσκετο εἰς τὴν καταστροφήν της.

— Καὶ δὲν ἐφίλησε τὰ μικρά, εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἀθύμως ἔχουσα. Οὐδέποτε παρέλειψε τοῦτο, ὅταν ἐπανήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ ἀπ' ἐναντίας πόσον καλὴν διάθεσιν εἶχε τὴν πρωΐαν, ἠστειεύετο περὶ ἐπανωφορίου καὶ θεάτρου.

Ὁ Γάβορ ἀφέθη ὅλως εἰς τοὺς συλλογισμούς του· ἐν τῇ κεφαλῇ του ἐκυκλοφόρει ὁλόκληρος σειρὰ δυνατῶν καὶ ἀδυνάτων. Πρὸς στιγμὴν ἐθεώρει ἑαυτὸν ὡς πολὺ χρηστὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον δὲν τύπτει ἡ συνείδησις διὰ τὴν εὐτυχίαν του, ἀμέσως δὲ κατόπιν δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ συγχωρήσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν πρότεραν ἀμέλειαν.

— Καὶ ἐὰν παραδώσω τὰ χρήματα, ὁ ἀπολέσας θὰ μοὶ δώσῃ διακόσια ἕως τριακόσια φιορίνια; Ἀθλιότης! Τέλος δὲν δέχομαι ἐλεημοσύνην.

Ἦτο ὅλως λεία τῆς ἀμηχανίας του.

Ὅτε ἀπεμακρύνθη ἡ σύζυγός του, ἐκλείδωσε πάλιν τὰ χρήματα εἰς τὸ γραφεῖον, ἐξέβαλε δυσθύμως τὸ ἐπανωφόριόν του καὶ τὸ ἔρριψεν ἐπί τινος καθίσματος, κειμένου εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δωματίου. Ἔλαβεν ἓν βιβλίον ὅπως ἀναγνώσῃ, ἀλλὰ τὰ λευκὰ φύλλα δὲν ἐπέσυρον τὴν προσοχήν του ὅσον τὸ γραφεῖον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκρύπτετο τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐσωτερικῆς του διαμάχης. Χιλιάδες καὶ ἑκατοντάδες χαρτονομισμάτων ἵπταντο πρὸ αὐτοῦ, καὶ δὲν ἐγνώριζεν ἐὰν τὸ βιβλίον, ὅπερ ἐκράτει, ἦτο μυθιστορία τις ἢ νομικὸν ἔργον.

Ἡ ὥρα τοῦ δείπνου ἔφθασεν. Ὁ Γάβορ ἔφαγεν ὀλιγώτερον τῆς μεσημβρίας.

— Εἶσαι ἀδιάθετος, ἀγαπητέ μου, μάτην μοῦ τὸ κρύπτεις, εἶπεν ἡ σύζυγος.

— Εἶμαι κατάκοπος· ἐπιθυμῶ ἀμέσως νὰ κατακλιθῶ, καὶ αὔριον πρωῒ δὲν θὰ ἔχω τίποτε!

Καὶ πραγματικῶς ἀπεσύρθη ὁ Γάβορ εἰς τὴν κλίνην του, ἐν ᾧ ἡ σύζυγός του ὑπῆγεν εἰς τὸ μαγειρεῖον ὅπως διατάξῃ τι, καὶ ἔστρεψε τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν τοῖχον, ἵνα ἀποφύγῃ ἐνδεχομένην ἐρώτησιν τῆς γυναικός του. Ἠθέλησε πάλιν νὰ σκεφθῇ· ἀλλ' ὅμως οἱ τόσον συχνὰ ἐπαναληφθέντες στοχασμοὶ ἀπώλεσαν τὸ θέλγητρόν των, καὶ ἡ ἀπηυδηκυῖα φαντασία του δὲν ἠδύνατο νὰ παραστήσῃ πλέον τόσον ζωηρῶς τὴν ὄψιν τοῦ αὐτόχειρος οἰκογενειάρχου· νωθρότης τὸν ἐκυρίευσε· ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο νὰ κοιμηθῇ· ἔκειτο ἐπὶ τῆς κλίνης ἀκίνητος ὡς νεκρός.

Καὶ ἡ Μαρία ἀπεσύρθη ὅπως κατακλιθῇ· ἀλλὰ καὶ αὐτη δὲν ἠδύνατο νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ παρεμόνευεν ἐὰν ὁ Γάβορ ἦτο ἀκόμη ἔξυπνος. Διῆλθον δύο ὧραι, ἕως ὅτου μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας ἐκοιμήθη.

— Δόξα τῷ Θεῷ! ἐψέλλισεν ἡ μικρὰ χαρίεσσα γυνή, καὶ προσεπάθησε νὰ ἀποκοιμηθῇ. Ἀλλ' ὁ Γάβορ ἤρχισεν αἴφνης νὰ ὀνειρεύηται:—Χίλια... δύο χιλιάδες... δέκα τέσσαρες χιλιάδες... μετοχαί... Μαργίτ... κρατήσατέ τον... τώρα πηδᾷ... ἰδοὺ ἡ γέφυρα... χά, χά, χά! Βέβαια τὰ ἔχασεν εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον... Θὰ τὰ δώσω... ναί, γελοῖον — δὲν τὰ δίδω... σιγάρα...

— Θεέ μου! τί νὰ ὀνειρεύεται, εἶπε καθ' ἑαυτὴν πεφοβισμένη ἡ γυνή, καὶ ἔσυρε τὸ κεντημένον σκέπασμα σχεδὸν ἐφ' ὅλου τοῦ προσώπου της.

Τέλος ἀνεστέναξε βαθέως ὁ Γάβορ, καὶ τότε τὰ πάντα ἡσύχασαν ἐν τῷ δωματίῳ. Ἀμέσως κατόπιν ἐκοιμήθη καὶ ἡ Μαρία.

Μόλις ἐχάραζε καὶ ἤδη ὁ Γάβορ ἦτο ἔξυπνος. Αἱ χθεσιναὶ ἰδέαι ἐτάρασσον τὴν κεφαλήν του μετὰ διπλῆς βίας. Ἐσηκώθη ταχέως, ἐνεδύθη καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἀφήσας μόνην κοιμωμένην τὴν γυναῖκά του καὶ τὰ τέκνα του. Ὡς ἦτο ἑπόμενον, ἔλαβε τὰ χρήματα, καὶ ὅπως εὐκολώτερον τὰ φέρῃ, ἐφόρεσε πάλιν τὸ ἐπανωφόριόν του. Μετέπειτα ἐρρίφθη εἴς τι κάθισμα σκεπτόμενος νὰ λάβῃ μίαν ὁριστικὴν ἀπόφασιν· ἡ παράφρων αὕτη κατάστασις δὲν ἔπρεπε νὰ διαρκέσῃ περισσότερον.

Ἀργότερον ἐξύπνησε καὶ ἡ Μαρία. Τὸ πρῶτον βλέμμα της ἀνεζήτησε τὸν σύζυγόν της, ἀλλ' οὗτος εἶχε γείνει ἄφαντος. Ἐπέρριψεν ἐν σπουδῇ τὴν οἰκιακήν της ἐνδυμασίαν, καὶ ἔσπευσεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ συζύγου της. Ὁ Γάβορ ἡσύχαζε μᾶλλον κατακείμενος ἢ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου· αἱ χεῖρές του ἐκρέμαντο νωχελῶς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ καθίσματος, ἡ κεφαλή του ἔκλινε πρὸς τὰ κάτω, καὶ σπασμωδῶς παρετήρει ὡς ἀπεγνωσμένος εἴς τι σημεῖον. Ἡ γυνή του σπουδαίως ἐφοβήθη. Ἔτι ἐφόρει τὸ ἐπανωφόριόν του· ἀλλ' ὅμως δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ διατί· ἡ χθεσινὴ ἀποπομπὴ ἐνεφώλευε ἀκόμη εἰς τὴν καρδίαν της. Τέλος ἀπεφάσισε νὰ τὸν πλησιάσῃ. Ὁ Γάβορ ἀνεπήδησε ἐν τῷ ἅμα ἔκπληκτος καὶ ἔτεινε πρὸς αὐτὴν τὴν χεῖρά του. Ἀλλὰ διὰ τούτου δὲν ηὐχαριστήθη ἡ Μαρία· ἔλαβε μὲ τὴν ἀριστερὰν τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ συζύγου της, περιέβαλε τὸν λαιμόν του διὰ τῆς ἄλλης χειρός, καὶ τὸν παρετήρει μὲ ἀλγεινὸν μειδίαμα τόσον πλησίον, ὥστε ἡ θερμὴ ἀναπνοή της ἐκτύπα τὸ πρόσωπόν του. — Γάβορ, κάτι ἔχεις, καὶ δὲν μὲ ἐμπιστεύεσαι. Δὲν εἶμαι πάντοτε ἡ καλὴ καὶ πιστὴ σύζυγός σου; Ἐὰν σοὶ συνέβη δυστύχημά τι εἰπέ μοι αὐτό, θέλω νὰ τὸ συμμερισθῶ μετὰ σοῦ.

Ὁ Γάβορ συνεκινήθη καὶ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του ἔρρευσαν δάκρυα. Ἐξέφυγε τρυφερῶς τοῦ βραχίονος τῆς συζύγου του καὶ ἐπέθεσεν ἐπὶ τῆς χειρός της θερμὸν φίλημα.

— Ἔβλεπες τὴν νύκτα κακὰ ὄνειρα, δὲν εἶνε ἀλήθεια; εἶπεν οἰκείως ἡ γυνὴ ἐνθαρρυνθεῖσα ἐκ τῆς ἐπανειλημμένης τρυφερότητος τοῦ Γάβορ. Ἐφαντάζεσο χρήματα, γεφύρας, καὶ δὲν εἰξεύρω τί ἄλλο ἀκόμη.

— Ἐντελὴς παραφροσύνη, ἐψιθύρισεν ὁ Γάβορ καθ' ἑαυτόν.

— Ὅτι κάτι σὲ λυπεῖ, εἶνε βέβαιον· εἰπέ μοι λοιπὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σὲ λυπεῖ καὶ ποῦ ἔγκειται τὸ κακόν!

Ὁ Γάβορ ἐκάθησε πάλιν ἀνασηκώσας τὸ ἐπανωφόριόν του.

— Λοιπὸν ποῦ ἔγκειται τὸ κακόν;

— Ἐδῶ! ἀπήντησε, καὶ ἤγγισε διὰ τῶν χειρῶν τὸ χαρτοφυλάκιον.

Ἡ Μαρία ἐνόμισεν ὅτι ὁ σύζυγός της ἐδείκνυε τὴν καρδίαν του· ἴσως ἠγάπησεν ἄλλην. Τῇ ἐφάνη ὅτι ἐνέπηξαν ἄκανθαν εἰς τὸ στῆθός της, διότι τοιαύτη ὑπόνοια οὐδόλως μέχρι τοῦδε τὴν εἶχε θλίψει. Ἔκλινε τὴν κεφαλήν της καὶ εἶπεν ἄνευ μεμψιμοιρίας·—Ναί, ἐὰν ἀγαπᾷς ἄλλην, τότε δὲν δύναμαι νὰ σὲ βοηθήσω. Σοὶ τὸ συγχωρῶ, Γάβορ.

Τοῦτο ἦτο πάρα πολὺ διὰ τὸν Γάβορ. Τί; Αὐ-

τὸς νὰ ἀγαπήσῃ ἄλλην παρὰ τὴν μικράν του Μαρίαν; Δύναται λοιπὸν κἀνεὶς νὰ ὑποθέσῃ τοιοῦτόν τι δι' αὐτόν; Ἀληθῶς εἶχε πράγματι καταπέσει ἕως ἐκεῖ; Ὡς τίγρις ἀνεπήδησε. «Ἐλεεινότης!»—ἀνέκραξεν, ἔσυρε τὸ χαρτοφυλάκιον ἐκ τοῦ θυλακίου του, καὶ τὸ ἐσφενδόνησε τόσον ἰσχυρῶς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου, ὥστε τὰ χαρτονομίσματα διεσπάρησαν ἐντὸς αὐτοῦ.

— Μέγιστε Θεέ! ἀνέκραξεν ἡ σύζυγός του, ἥτις οὐδὲν ἐνόησεν ἐξ ὅλης τῆς σκηνῆς, ἐπὶ τῇ θέᾳ τόσων χρημάτων.

— Ἰδοὺ αὐτὸ εἶνε! Τοῦτο ἦτο! εἶπεν ὁ Γάβορ κτυπῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ πηγαινοερχόμενος μὲ ὁρμήν.

— Πόθεν ἔχεις αὐτὰ τὰ χρήματα, Γάβορ; Εἰπέ μου δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

— Χθὲς τὰ εὗρον, Μαρία, χθὲς τὰ εὗρον.

— Δόξα τῷ Θεῷ! καὶ σχεδὸν ἐλιποθύμησε.

— Χθὲς τὰ εὗρον, ὅταν ὑπήγαινον εἰς τὸν Βοζὰκ, καὶ ἔκτοτε εἶμαι δυστυχής, Μαρία. Τί πρέπει νὰ τὰ κάμω; Τί πρέπει νὰ τὰ κάμω;

— Νὰ τὰ καταθέσῃς εἰς τὸ δημαρχεῖον!

— Εἶσαι ἄγγελος. Ἔχεις δίκαιον. Δὲν ἔπρεπεν οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν νὰ ὀκνήσω! Ἔλα εἰς τὴν καρδίαν μου, μικρά μου! Καὶ ἠδυνήθης νὰ πιστεύσῃς ὅτι ἐκτὸς σοῦ ἠδυνάμην ν' ἀγαπήσω ἄλλην, δὲν γνωρίζεις τὴν ἀξίαν σου, Μαρία! Πόσον μικρὸς εἶμαι συγκρινόμενος πρὸς σέ!

Ἡ Μαρία ἐγέλασεν ἰσχυρῶς.

— Ἀλλὰ τώρα θὰ σοὶ φέρω τὸ πρόγευμα· δὲν ἔφαγες τίποτε ὁλόκληρον τὴν χθεσινὴν ἡμέραν.

— Ναί, ναί, νὰ φάγωμεν, ἀπήντησεν ὁ Γάβορ.

Ἐκτύπησαν εἰς τὴν θύραν. Ὁ ἰατρὸς Βοζὰκ εἰσῆλθε.

— Λοιπὸν ποῖος εἶνε ἀσθενής;»

— Οὐδείς, ἀπήντησεν ἡ Μαρία· ἀλλὰ παρατηρήσατε ἐδῶ τί εὗρεν ὁ Γάβορ ἐν ᾧ ἤρχετο πρὸς ὑμᾶς, ἕνα σωρὸν χρημάτων!

Διὰ τῶν λόγων τούτων ἔθεσε τέλος εἰς πάντα περαιτέρω δισταγμόν.

*
* *

Ὁ Γάβορ ἔφερε τὰ χρήματα εἰς τὸ ἁρμόδιον γραφεῖον, ὡς τις ἐπιτελέσας εὐγενῆ πρᾶξιν.

— Ὁ ἰδιοκτήτης ἀνήγγειλεν ἤδη τὴν ἀπώλειαν, εἶπεν ὁ ὑπάλληλος, ὅτε παρελάμβανε τὰ χρήματα.

— Ποῖος εἶνε; ἠρώτησεν ὁ Γάβορ μετὰ περιεργείας.

— Ὁ τραπεζίτης Βάουμαν, πλουσιώτατος· εἶνε κάτοχος τριῶν ἑκατομμυρίων. Ἠδύνασθε νὰ κρατήσητε τὸ μικρὸν τοῦτο ποσὸν ἄνευ τύψεως συνειδότος. Οὐχ ἧττον ὅμως ὁ Βάουμαν θὰ δώσῃ ὑμῖν δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης του.

— Δὲν δέχομαι τίποτε!

— Εἰς τοιαύτας περιστάσεις κατὰ τὴν γνώμην μου ἐξαρτᾶται τοῦτο ἐκ τοῦ τρόπου τῆς δωρήσεως. Ἐξάπαντος, κύριε, εἴσθε χρηστότατος ἄνθρωπος· σᾶς ἠγάπων πάντοτε, ἀπὸ τοῦδε θὰ σᾶς ὑπολήπτωμαι περισσότερον.

Τὸ συμβεβηκὸς διήγειρεν ἐν τῷ κύκλῳ του μεγάλην ἐντύπωσιν, καὶ ἡ ἀξία τοῦ Γάβορ ὑψώθη πολὺ ἐν τῇ γνώμῃ τῶν περὶ αὐτόν. Μόνον ὁ πενθερὸς τοῦ Γάβορ, κύριος Χάμερ, δὲν ἠδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ· ἀπέδειξεν ἐν ἐκτάσει, ὅτι διὰ τὸν Βάουμαν τόσα εἶνε αἱ δέκα τέσσαρες χιλιάδες καί τινες ἑκατοντάδες φιορινίων, ὡς νὰ ἔχανε δέκα τέσσαρα ἑξάρια. Μάλιστα δὲ δὲν ἐσυστέλλετο καὶ δημοσίᾳ νὰ ἐκφρασθῇ, ὅτι ἐθεώρει τὴν μεγαλοψυχίαν τοῦ Γάβορ ὡς περιττὴν αἰσθηματικότητα. Ὅμοια περίπου ἐσκέπτετο καὶ ὁ Γάβορ, ἐν τούτοις ὅμως ἀποκρούσας τὰς ἰδέας αὐτάς, ἔλεγε πρὸς ἑαυτόν—«Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ εἶνε ἐν πάσῃ περιπτώσει τίμιος· τὸ ποσὸν τοῦτο ἠδύνατο νὰ τὸ χάσῃ τις, οὗτινος ὁλόκληρος ἡ περιουσία ἀπετελεῖτο ἐξ αὐτοῦ».

— Εἶμαι περίεργος, ἔλεγε πάλιν ὁ κύριος Χάμερ, νὰ ἴδω ἐὰν ἐν αὐτῷ τῷ Βάουμαν ὑπάρχει τι τὸ ἱπποτικόν. Παρῆλθον τέσσαρες ἡμέραι καὶ ἀκόμη τίποτε δὲν ἔπραξε. Φιλάργυρος, ἄχρηστος ἄνθρωπος!

Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Γάβορ ἐπανῆλθεν ἡ προτέρα εὐτυχὴς ἡσυχία, καὶ τὸ παρελθὸν συμβεβηκὸς ἀπετέλει ἤδη πλέον τὸ ἀντικείμενον ψυχικῆς εὐθυμίας· τοιοῦτόν τι σπανίως συμβαίνει. Ἡ Μαρία συχνὰ ἐσκέπτετο τὸν Βάουμαν, ἐὰν θὰ τοὺς ἐνεθυμεῖτο, ἐν τούτοις δὲν ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ τι περὶ τούτου εἰς τὸν Γάβορ. Οὕτω παρῆλθον δέκα περίπου ἡμέραι, καὶ ἀμφότεροι οἱ σύζυγοι ἐφλυάρουν εὐθύμως μετὰ τὸ γεῦμα, ὅτε ὑπάλληλος τοῦ σιδηροδρόμου εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Γάβορ ἐπιστολήν τινα, καὶ ἀπεσύρθη χαιρετήσας μετὰ σεβασμοῦ. Τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς ἦτο τὸ ἑξῆς·

«*Ἔντιμε κύριε!*

»Ἡ Β... Ο... σιδηροδρομικὴ ἑταιρία ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς σήμερον συνεζήτησε καὶ περὶ πληρώσεως τῆς κενῆς θέσεως ἑνὸς νομικοῦ συμβούλου. Ἡ θέσις αὕτη ἀπαιτεῖ ἐκτὸς νομικῶν εἰδικῶν γνώσεων καὶ *ἔκτακτον τιμιότητα*, καὶ θὰ ἐννοήσητε ἐκ τούτου ὅτι ἐπρότεινα *ὑμᾶς* διὰ τὴν θέσιν ταύτην. Ἡ πρότασίς μου ἐγένετο ἀποδεκτή. Ἡ θέσις αὕτη ἔχει μισθὸν ἐτήσιον μόνον *ἓξ χιλιάδων φιορινίων*, ἐν τούτοις θὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως σὺν τῇ βαθμιαίᾳ ἐπεκτάσει τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιχειρήσεως. Πολὺ θὰ χαρῶ ἐὰν σήμερον ἢ αὔριον σᾶς δεχθῶ, ὅπως ὁμιλήσωμεν διὰ τὰ περαιτέρω. Ἐν τούτοις σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ θεωρῆτε φίλον σας, καὶ νὰ δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

»ΒΑΟΥΜΑΝ».

Ὁ Γάβορ καὶ ἡ Μαρία ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους μετὰ δακρύων χαρᾶς.

Θὰ ἔμενον ἐπὶ πολὺν χρόνον οὕτως ἐνηγκαλισμένοι καὶ ἄφωνοι, ἐὰν μὴ ἐξύπνα ἡ μικρὰ Μαργίτ, ἡ ὁποία ἔκλαιε φοβερὰ ἐν τῇ κλίνῃ της. Ἡ μικρὰ εὐήθης ἠγνόει ὅτι ἡ στιγμή, ἥτις θὰ καθίστα καὶ αὐτὴν εὐτυχῆ καθ' ὅλον τὸν βίον της, μόλις εἶχε φθάσει. Δ. Α. Σ.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

['Εκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Ἀτμόπλοια καὶ σιδηρόδρομοι

Ἡ ἱστορία τῆς ἀτμομηχανῆς, ἧς ἡ χρῆσις μετεμόρφωσε τὰς νεωτέρας κοινωνίας, εἶναι ἡ ἱστορία τῶν κόπων καὶ τῶν προσπαθειῶν πολλῶν μεγάλων ἐφευρετῶν. Ἀπὸ τοῦ αἰολιπύλου τοῦ Ἀλεξανδρέως Ἥρωνος μέχρι τῶν ἰσχυρῶν μηχανῶν, αἵτινες κινοῦσι τὴν σήμερον τὰ ἀτμόπλοια καὶ τὰς σιδηροδρομικὰς ἁμάξας, πόσαι χεῖρες εἰργάσθησαν τὸν σίδηρον, πόσοι ἐγκέφαλοι ἐμελέτησαν τὰς ἀλληλοδιαδόχους τελειοποιήσεις, τὰς συσχετιζούσας τὴν ἀπομεμακρυσμένην ἤδη ἀρχὴν μετὰ τῶν παρόντων ἀποτελεσμάτων. Πόσοι ἔξοχοι ἐργάται προηγήθησαν τοῦ Οὐάττ καὶ τοῦ Στήβενσον! πόσοι διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν διηυκόλυναν τὰς ἐφευρέσεις τῶν μεγάλων τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς μηχανοποιῶν!

Μεταξὺ αὐτῶν ἐκλέγομεν τοὺς ἄνδρας, οἵτινες ἠγωνίσθησαν καὶ ἔπαθον, καὶ πρῶτον ἕνεκα τῶν συμφορῶν τοῦ βίου του ἀναφέρομεν τὸν Διονύσιον Παπῖνον, ἔνδοξον τῆς Γαλλίας τέκνον.

Ὁ Διονύσιος Παπῖνος, υἱὸς ἰατροῦ, γεννηθεὶς ἐν Blois τὴν 22 Αὐγούστου 1647, ἔμαθεν ἐν Παρισίοις τὴν ἰατρικήν, ἀλλ' ἔχων ἔκτακτον κλίσιν πρὸς τὰς πειραματικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν ἐφηρμοσμένην μηχανικήν, ἐγκατέλιπε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἰατροῦ, τῇ δὲ προστασίᾳ καὶ τῇ συνδρομῇ τοῦ Huygens ἠδυνήθη ν' ἀφιερωθῇ καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς ἀγαπητὰς αὐτοῦ μελέτας. Ὁ Παπῖνος συνειργάσθη μετὰ τοῦ διασήμου φυσικοῦ καὶ ἀστρονόμου, καὶ ἀπέδειξε μετ' οὐπολὺ τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ τελειοποιήσας τὴν ὑπὸ τοῦ Ὄθωνος Guericke, δημάρχου τοῦ Μαγδεβούργου, ἄρτι ἐφευρεθεῖσαν νέαν πνευματικὴν ἀντλίαν. Τὰς πρώτας αὐτοῦ ταύτας δοκιμὰς κατέστησε γνωστὰς δημοσιεύσας πραγματείαν (*Νέον πείραμα ἐπὶ τοῦ κενοῦ*), περὶ ἧς ἐγένετο λόγος ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν.

Τὸ μέλλον ἐπαρουσιάζετο εἰς τὸν νέον φυσικὸν ὑπὸ αἰσιωτάτους οἰωνούς. Οἱ ἐν Παρισίοις ἐπιστήμονες εἶχον αὐτὸν περὶ πολλοῦ, πάντες ὑπεδέχοντο αὐτὸν εὐνοϊκῶς, ἀλλ' ἐν τούτοις κατέλιπεν αἴφνης τοὺς Παρισίους καὶ μετέβη εἰς Λονδῖνον ἄνευ λόγου τινὸς γνωστοῦ, δικαιολογοῦντος τὴν αἰφνιδίαν αὐτοῦ ἀναχώρησιν.

Ὁ Διονύσιος Παπῖνος ἔφθασεν εἰς Λονδῖνον κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ 1676, καὶ ἐπεσκέφθη εὐθὺς τὸν Ῥοβέρτον Boyle θεμελιωτὴν τοῦ ἐν Λονδίνῳ βασιλικοῦ Συλλόγου. Ὁ διάσημος οὗτος ἐπιστήμων εἰργάζετο μακρὰν τῆς τύρβης τῆς μεγαλοπόλεως εἰς ἓν τῶν κτημάτων του, ὅπου εὐχαρίστως προσεκάλει πάντας τοὺς περὶ τὰς ἐπιστήμας ἀσχολουμένους ἐγκρίτους ἄνδρας. Τὸν νέον Γάλλον φυσικὸν παρέλαβεν εἰς τὸ σπουδαστήριόν του, ἐπὶ τρία δὲ ἔτη συνειργάσθησαν καὶ ἐπεχείρησαν πλείστας ἐρεύνας ἐπὶ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἀτμοῦ τοῦ ζέοντος ὕδατος.

Ὁ Παπῖνος ἔλαβεν οὕτω ἀφορμὴν νὰ ἐφεύρῃ τὸν *χωνευτῆρα*, τὸν καὶ *χύτραν Παπίνου* καλούμενον, πρὸ ὀλίγου ἀναδειχθεὶς μέλος τῆς ἐν Λονδίνῳ βασιλικῆς Ἑταιρίας (1681). Ἐν τῷ χωνευτῆρι τούτῳ ἀναφαίνεται τὸ πρῶτον ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλίς, ἥτις κατέστη ἓν τῶν οὐσιωδῶν ὀργάνων τῆς ἀτμομηχανῆς.

Ἀλλὰ βεβαίως εἶχεν ἄστατον τὸν χαρακτῆρα, καὶ ἠγάπα τὸν πλανήτην βίον, καθότι ὅτε ἐπεδαψιλεύοντο ἤδη αὐτῷ αἱ τιμαὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, τῇ θετῇ αὐτοῦ πατρίδι, ἐδέχθη ἀπερισκέπτως νὰ γίνῃ μέλος νέας τινὸς ἀκαδημίας ἐν Βενετίᾳ ἱδρυθείσης. Ὁ Παπῖνος ἔμεινε δύω ἔτη ἐν Ἰταλίᾳ· καίτοι μεγάλης ἀπήλαυε φήμης, αἱ οἰκονομικαὶ αὐτοῦ περιστάσεις ἦσαν λίαν ἀκροσφαλεῖς, ὥστε μετ' οὐ πολὺ μετανοήσας ἐπέστρεψεν εἰς Ἀγγλίαν.

Κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ διαμονὴν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐπενόησε τὴν πρώτην μηχανήν, ἥτις ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἀνακάλυψιν τῆς χρήσεως τοῦ ἀτμοῦ ὡς κινητικῆς δυνάμεως. Καὶ πρῶτον μὲν ἐσκέφθη νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν πίεσιν τοῦ ἀέρος ὡς κινητικὴν δύναμιν, τῷ δὲ 1687 ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ βασιλικὴν Ἑταιρίαν πρότυπον μηχανήματος, σκοποῦντος τὴν *μεταφορὰν εἰς μεγάλην ἀπόστασιν τῆς δυνάμεως τῶν ποταμῶν*. Τὸ μηχάνημα τοῦτο κατήρτιζον δύω μεγάλοι κύλινδροι, ὧν τὰ ἔμβολα ἐκινοῦντο ὑπὸ καταῤῥάκτου. Τὰ ἔμβολα ταῦτα κινούμενα ἐκένουν ἀέρος μετάλλινον σωλῆνα. Σχοινίον δεδεμένον εἰς τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τοῦ ἐμβόλου μετέδιδε δύναμιν μεγάλην, ὁσάκις τὸ ἔμβολον ἐφέρετο βιαίως ἐντὸς τοῦ σωλῆνος διὰ τῆς πιέσεως τοῦ ἀέρος. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀπετέλει κατ' ἀρχὴν τὸν μηχανισμὸν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ σιδηροδρόμου, ὅστις εἰργάζετο πρό τινος χρόνου ἐν St Germain. Ἡ νέα μηχανή, κακῶς κατασκευασθεῖσα, παρήγαγε κακὰ ἀποτελέσματα. Ὁ Παπῖνος μεγάλως ἐθορυβήθη ἐκ τῆς ἀποτυχίας ταύτης, εἰς χρηματικὴν δὲ εὑρισκόμενος ἀμηχανίαν, ἐνεθυμήθη τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ἀνυπέρβλητον ἐμπόδιον ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν τῆς Γαλλίας· ἦτο διαμαρτυρόμενος. Καὶ ἠδύνατο μὲν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Παρισίους καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν, ἀπαρνούμενος τὴν πίστιν του, ὡς συνεβούλευον αὐτῷ οἱ φίλοι του, ἀλλ' αἰσχυνόμενος νὰ γίνῃ ἐξωμότης, κατεδίκασεν ἑαυτὸν ἄνευ δισταγμοῦ εἰς αἰωνίαν ἐξορίαν. Ὁ Ἐκλέκτωρ τῆς Ἔσσης προέτεινεν αὐτῷ τότε ἕδραν τῶν μαθηματικῶν ἐν Μαρβούργῳ. Ὁ Παπῖνος ἐ-

δέχθη αὐτὴν καὶ μετέβη εἰς Γερμανίαν. Ἐπαναλαβὼν ἐκεῖ τὰ πειράματά του ἐπὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ κενοῦ καὶ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως ὡς κινητικῆς δυνάμεως, ἤλπισε νὰ λύσῃ εὐκολώτερον τὸ ἐπασχολοῦν αὐτὸν μέγα πρόβλημα, κενῶν τὴν ἀντλίαν οὐχὶ διὰ τοῦ ἀέρος, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐκρήξεως πυρίτιδος ὑπὸ τὸ ἔμβολον.

Τῷ 1688 κατεσκεύασε μηχανὴν τοιαύτην καὶ ταχέως ἀνεγνώρισε τὰ ἐλαττώματα αὐτῆς. Τότε συνέλαβε τὴν τολμηρὰν καὶ νέαν ὅλως ἰδέαν τοῦ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν ἀτμὸν τοῦ ὕδατος, ὅπως κενώσῃ ἀέρος τὴν μηχανὴν ὑπὸ τὸ ἔμβολον. Τοιαύτη ἡ ἀρχὴ τῆς ἀτμομηχανῆς.

Αἱ μηχαναί, ἃς ἀλλεπαλλήλως κατεσκεύαζεν, ἦσαν βεβαίως ἀτελεῖς καὶ κατὰ πολλὰ ἐλαττωματικαί, οὐδ' ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὰς ἐλπίδας τοῦ Παπίνου. Πικραὶ ἐπικρίσεις καὶ ἀντιῤῥήσεις πολλαὶ ἀνεχαίτισαν τὰς ἐργασίας τοῦ μεγάλου ἐρευνητοῦ, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη παρήτησεν αὐτάς. Ἐδέησε νὰ παρευρεθῇ ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς τὰ πειράματα τοῦ Σαβερὴ καὶ νὰ ἐνθαῤῥύνῃ αὐτὸν ὁ **Leibnitz**, ὅπως ἐπιχειρήσῃ νέας δοκιμάς. Ἐν ἔτει 1707 ἐδημοσίευσεν ἐν Φραγκφόρτῃ πόνημα ἐπιγραφόμενον· *Νέος τρόπος τοῦ ὑψοῦν τὸ ὕδωρ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ πυρός*, ἐν ᾧ περιγράφει νέον σύστημα ἀτμομηχανῆς, ἣν κατασκευάσας ἐφήρμοσεν εἰς πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐπιτυχῶς ἐδοκίμασεν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Φούλδα.

Συνεπείᾳ διαφωνίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐπισήμων τινῶν προσώπων τοῦ Μαρβούργου, ὁ Παπῖνος ἀπεφάσισε νὰ ἐπιδείξῃ εἰς Λονδῖνον τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἀτμόπλοιον. Ἡ ἑξῆς ἐπιστολή, ἣν πρὸς τὸν **Leibnitz** ἔγραφεν, ἀκριβῶς ἀπεικονίζει τὴν θέσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Κάσσελ, 7 Ἰουλίου 1707.

«Κύριε, ἠξεύρετε ὅτι πρὸ πολλοῦ παραπονοῦμαι ὡς ἔχων ἐνταῦθα πολλοὺς ἐχθροὺς ἰσχυροτάτους. Ὑπέμενον ὅμως μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ ἀπό τινος χρόνου τοσαῦτα ὑπέστην ἐκ τῆς ἔχθρας αὐτῶν, ὥστε παράτολμον θεωρῶ νὰ μένω ἐπὶ πλέον ἐκτεθειμένος εἰς τοιούτους κινδύνους. Εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἤθελον τύχει δικαιοσύνης ἐνάγων αὐτοὺς εἰς δίκην, ἀλλ' ἀπησχόλησα ἤδη ὑπὲρ τὸ δέον τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα διὰ τῶν μικρῶν μου ὑποθέσεων, καὶ καλλίτερον νομίζω νὰ ὑποχωρήσω μᾶλλον ἢ νὰ ἀναγκάζωμαι νὰ ἐνοχλῶ ἀδιαλείπτως τὸν μέγαν τοῦτον ἡγεμόνα. Ἀπηύθυνα λοιπὸν πρὸς αὐτὸν ἀναφοράν, ἐξαιτούμενος νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀναχωρήσω εἰς Ἀγγλίαν· ἡ Ὑψηλότης του συνήνεσεν εἰς τοῦτο μετὰ τρόπου μαρτυροῦντος ὅτι ἔχει πρὸς ἐμὲ εὔνοιαν πλείονα ἢ ὅσης εἶμαι ἄξιος.

»Εἷς τῶν λόγων, οὓς ἐν τῇ ἀναφορᾷ μου ἀναφέρω, εἶναι ὅτι σπουδαιότατον θεωρῶ ἡ δοκιμὴ τοῦ πλοίου μου νὰ γίνῃ ἐντὸς λιμένος ἔχοντος, ὁ ὡς τοῦ Λονδίνου, ἱκανὸν βάθος, ὥστε νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ νέα ἐφεύρεσίς μου, διὰ τῆς ὁποίας δύω ἄνδρες θὰ φέρωσι περισσότερον ἀποτέλεσμα ἢ ἑκατοντάδες κωπηλατῶν. Καὶ τῳόντι, σκοπὸν ἔχω νὰ πλεύσω ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πλοίου, περὶ οὗ ὡμίλησα ὑμῖν ἄλλοτε, θέλει δὲ τότε πεισθῇ εὐθὺς τὸ κοινὸν ὅτι κατὰ τὸ σχέδιον τοῦτο εὔκολον εἶναι νὰ κατασκευασθῶσι καὶ ἄλλα, εἰς ἃ θὰ ἐφαρμοσθῇ εὐκολώτατα ἡ διὰ τοῦ πυρὸς μηχανή. Ἀλλ' ὑπάρχει δυσκολία τις· τὰ πλοῖα τοῦ Κάσσελ δὲν πλέουσιν εἰς Βρέμην, ὥστε ἀφοῦ φθάσωσιν εἰς Μούνδεν, τὰ ἐμπορεύματα τοῦ Κάσσελ μεταβιβάζονται ἐξ ἀνάγκης ἐπὶ τῶν εἰς Βρέμην καταπλεόντων πλοίων. Ταῦτα μὲ ἐβεβαίωσε λεμβοῦχος τοῦ Μούνδεν, ὅστις μοὶ εἶπε πρὸς τούτοις ὅτι χρειάζεται ῥητὴ ἄδεια ὅπως διαβῇ πλοῖον ἀπὸ τῆς Φούλδα εἰς τὸν Βέζερ. Ὡς ἐκ τούτου ἀπεφάσισα, κύριε, νὰ λάβω τὴν τόλμην νὰ προστρέξω εἰς ὑμᾶς. Ἐπειδὴ ἡ ὑπόθεσις αὕτη εἶναι ἰδιαιτέρα καὶ ἄνευ τινὸς συνεπείας διὰ τὸ ἐμπόριον, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ λάβητε τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ προμηθεύσητε τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν, ὅπως τὸ πλοῖόν μου διαπλεύσῃ εἰς Μούνδεν, καθόσον μάλιστα μοὶ εἴπετε ἤδη πόσα ἐλπίζετε ἐκ τῆς πυροκινήτου μηχανῆς.

»Δ. ΠΑΠΙΝΟΣ».

Ἅμα λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ὁ **Leibnitz** προσεπάθησε νὰ λάβῃ τὴν ζητουμένην ἄδειαν παρὰ τοῦ ἐκλέκτορος τοῦ Ἀνοβέρου, ἀλλά, καί τοι ἡ ἐπιῤῥοὴ αὐτοῦ ἦτο μεγάλη, ἀπέτυχεν ὅμως ἐντελῶς. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Παπῖνος ἐδοκίμαζε τὸ πυροκίνητον πλοῖον, οὗ τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν θαυμάσια. «Ἡ δύναμις τοῦ ῥεύματος ἦτο τοσοῦτον μικρὰ ἀναλόγως πρὸς τὴν δύναμιν τῆς μηχανῆς μου, γράφει ἐν δευτέρᾳ πρὸς τὸν **Leibnitz** ἐπιστολῇ, ὥστε δύσκολον ἦτο νὰ διακρίνῃ τις ἐὰν ἐπροχώρει ταχύτερον καταπλέον ἢ ἀναπλέον». Ὁ ἐφευρέτης ἡτοιμάζετο νὰ ἐπιβιβασθῇ μετ' ὀλίγον μετὰ τῆς οἰκογενείας του, ὅτε ἔμαθεν ὅτι αἱ ἀρχαὶ τοῦ Μούνδεν ἀπηγόρευον τὴν διάβασιν αὐτοῦ. «Κινδυνεύω, λέγει, μετὰ τόσους κόπους καὶ δαπάνας, ἃς πρὸς κατασκευὴν τοῦ πλοίου τούτου κατέβαλον, νὰ ἀναγκασθῶ νὰ παραιτήσω αὐτό, καὶ νὰ στερήσω τὸ κοινὸν τῶν πλεονεκτημάτων, τὰ ὁποῖα ἠδυνάμην θείᾳ συνάρσει νὰ παρέξω αὐτῷ διὰ τοῦ μέσου τούτου. Θὰ παρηγορηθῶ ὅμως βλέπων ὅτι δὲν εἶναι σφάλμα ἐμόν, καθότι οὐδέποτε ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ ὅτι τοιοῦτος σκοπὸς ἐπέπρωτο νὰ ναυαγήσῃ δι' ἔλλειψιν ἀδείας».

Μετά τινων ἡμερῶν ματαίας ἐνεργείας, ὁ Παπῖνος ἀπελπισθεὶς ἠθέλησε νὰ διαβῇ ἄνευ ἀδείας. Τὴν 24 Σεπτεμβρίου 1707 ἐπιβιβάσας ἐπὶ τοῦ πλοίου του ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του, συνιστάμενα εἰς ὀλίγα ἐνδύματα καὶ εὐτελῆ οἰκιακὰ σκεύη, πρὸς δὲ καὶ τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ τέκνα του, ἀνεχώρησε καὶ ἔπλευσεν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, κύριος τῶν ὑδάτων καὶ τῶν ἀνέμων. Ἐντὸς μικροῦ φθάνει παρὰ τὸ Λὸχ εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ Βέζερ.

'Αλλ' ἐκεῖ ἄρχεται ἡ δικαιοδοσία τοῦ σωματείου τῶν λεμβούχων. Οὗτοι εἰδοποιοῦσιν ἐν σπουδῇ τὸν πρόεδρον τοῦ δικαστικοῦ σώματος (baillage), ὅστις τρέχει καὶ ὑπὸ περιεργείας κινούμενος ἐπισκέπτεται τὸ πλοῖον τοῦ Διονυσίου Παπίνου ζητῶν νὰ ἐξηγηθῇ αὐτῷ ἡ παράδοξος *μικρὰ μηχανή, διὰ τῆς ὁποίας τὰ πλοῖα κινοῦνται ἄνευ ἱςῶν καὶ ἱςίων*, ἀλλὰ δειλὸς ὢν καὶ προφυλακτικὸς ὁ ἄνθρωπος, ἀποσύρεται ταχέως μὴ τολμῶν νὰ προστατεύσῃ τὸν ἐφευρέτην. Τὴν ἐπαύριον ὁ Παπῖνος βλέπει ἐρχομένους πολυαρίθμους λεμβούχους τοῦ σωματείου, οἵτινες ἀγγέλλουσιν αὐτῷ ὅτι τὸ πλοῖόν του, καθὸ ἄνευ ἀδείας πλεῦσαν, ἀνήκει τοῦ λοιποῦ εἰς αὐτοὺς δυνάμει τῶν προνομίων των, καὶ ὅτι θὰ ἀνασύρωσιν αὐτὸ ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ θὰ πωλήσωσι τὰ συντρίμματά του. Ὁ Παπῖνος ἔξω ἑαυτοῦ διαμαρτύρεται, ἀλλ' εἶναι εἷς ἐναντίον πολλῶν. Μάτην ἐπικαλεῖται τὴν βοήθειαν τῶν κατοίκων τῶν προαστείων τοῦ Λόχ· οἱ λεμβοῦχοι ἵνα μὴ στερηθῶσι τὴν λείαν των, ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ τὸ πλοῖον, καὶ συντρίβουσιν αὐτὸ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀτυχοῦς γέροντος.

Οὕτως ἐξετελέσθη ἡ βάρβαρος ἐκείνη πρᾶξις, ἥτις ἀναβαλοῦσα ἐπὶ μίαν ὅλην ἑκατονταετηρίδα τὴν ἀτμοπλοΐαν, μετέβαλεν ἴσως τὰς τύχας τῶν ἐθνῶν.

Μετά τινα χρόνον εὑρίσκομεν ἐν Λονδίνῳ τὸν Διονύσιον Παπῖνον ἀδύνατον καὶ πάσχοντα. Ὁ παλαιός του φίλος Ῥοβέρτος Boyle εἶχεν ἀποθάνει, τὰ νέα μέλη τῆς βασιλικῆς ἑταιρίας μόλις τὸν ἐγνώριζον. Ὁ γέρων ἐνθυμεῖται εἰσέτι τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ὁ περὶ τὰ τέλη τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ ἐπικρατήσας θρησκευτικὸς φανατισμὸς τὸν ἠνάγκασε ν' ἀπέχῃ τῆς Γαλλίας. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁ ἐφευρέτης ἔζησεν ἐξ εὐτελοῦς μισθοῦ, ὃν ἐχορήγει αὐτῷ ἡ βασιλικὴ ἑταιρία, οὐδέποτε δὲ ἠδυνήθη ἕνεκα τῆς πενίας του νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ πειράματά του ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου. «Ἀναγκάζομαι τώρα, λέγει ἔν τινι ἐπιστολῇ, νὰ καταθέσω τὰς μηχανάς μου εἰς γωνίαν τῆς πτωχικῆς μου οἰκίας».

Ὁ Διονύσιος Παπῖνος ἔφθασεν εἰς ἔσχατον γῆρας, ἀλλὰ τοσούτῳ μᾶλλον ἐνδεής, καθόσον εἶχε πολυμελῆ οἰκογένειαν. Ἡ ἐποχὴ τοῦ θανάτου του δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστή.

Τῷ 1784, ἤτοι ἓν ἔτος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, νέαι ἐγένοντο ἀπόπειραι ἀτμοπλοΐας. Μὴ λησμονῶμεν δὲ καὶ τὴν πρὸ τούτου γενομένην ἀξιοσημείωτον ἀπόπειραν τοῦ Γάλλου μαρκησίου de Jouffroy δοκιμάσαντος ἐν Λυῶν ἐπὶ τῆς Σαόνης τὴν 15 Ἰουλίου 1783 ἀτμόπλοιον ὑπ' αὐτοῦ ἐφευρεθέν. Καίτοι ἐπιτυχὼν εἰς τὴν δοκιμήν του ταύτην, ὁ Jouffroy ἀπεκρούσθη πανταχοῦ, καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπιχείρησίν του.

Ελιζα Σ. Σορτσορ

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Πρό τινων ἡμερῶν, μὲ τὸ πρῶτον ψῦχος, ὁ ἰατρὸς Μ** προσκαλεῖται εἰς τῆς Κας Α..., ἥτις ὑποφέρει ἀπὸ σφοδρὸν πονοκέφαλον.

Μόλις εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀσθενοῦς, ὁ ἰατρὸς παρατηρεῖ εἰς τὴν γωνίαν μεγάλην ἀμερικανικὴν θερμάστραν.

— Καμμία ἀμφιβολία, Κυρία, λέγει ἀμέσως, αὐτὴ ἡ θερμάστρα κάμνει ὅλον τὸ κακόν. Γρήγορα, σηκώσατέ την ἀπ' ἐκεῖ· κινδυνεύει ἡ ζωή σας.

— Ἀλλὰ μοῦ κοστίζει ἑκατὸν φράγκα, ἰατρέ. Ἑκατὸν φράγκα 'ς τὸν ἀέρα!

— Λοιπόν, Κυρία, λέγει ὁ ἰατρὸς μειδιῶν, σᾶς προτείνω μίαν συμφωνίαν· ἀγοράζω τὴν θερμάστραν διὰ εἰκοσιπέντε φράγκα. Θὰ εὕρω καμμιὰ γωνιὰ νὰ τὴν βάλω.

Ἡ κυρία συναινεῖ.

Μετά τινας ἡμέρας, ἔχουσα ἀνάγκην νὰ μετοικήσῃ, μεταβαίνει νὰ ἴδῃ οἰκίαν τινά. Εἰς δὲ τὸ πρῶτον δωμάτιον, τὸ ὁποῖον ἐπισκέπτεται, βλέπει τὴν θερμάστραν.

— Τίς κατοικεῖ εἰς τοῦτο τὸ 'σπῆτι; ἐρωτᾷ τὴν ὑπηρέτριαν, ἡ ὁποία τῇ ἐδείκνυε τὰ δωμάτια.

— Ἡ κυρία Ζ**, ἀποκρίνεται αὐτή, ἡ *πενθερὰ* τοῦ ἰατροῦ Μ**.

*
* *

Οἱ τὰ μνημεῖα κατασκευάζοντες λιθοξόοι ἔχουσι πάντοτε προχείρους τινὰς τύπους ἐπιτυμβίων.

Ὁ κ. Χ... παρατηρήσας ὅτι πάντα τὰ ἐπιτύμβια ταῦτα εἶνε ἐγκωμιαστικὰ τῶν ἀρετῶν τοῦ θανόντος, ὡς λ. χ. «Ἦτο πατὴρ φιλόστοργος» ἢ «σύζυγος τρυφερός, φίλος πιστὸς καὶ εἰλικρινὴς» κτλ. ὁ κ. Χ... λοιπὸν ὠνόμασε τὸν οὕτω ἐγκωμιαζόμενον: *Ὁ τέλειος μακαρίτης*.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, τῶν ὁποίων ὅλη ἡ εὐφυΐα συνίσταται εἰς τὸ νὰ διορθώνωσι τὰς ἀνοησίας των.

*** Οὐδὲν ἀποκαλύπτει τόσον τὸ φυσικὸν ἐλάττωμα, ὅσον αἱ φροντίδες ὅσας λαμβάνει ὁ ἔχων αὐτό, καὶ ἡ στενοχωρία, ὅσην δοκιμάζει, διὰ νὰ τὸ κρύψῃ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὅπως προφυλάξωμεν τὰς χαλυβδίνας γραφίδας ἀπὸ τῆς σκωριάσεως μεταχειριζόμεθα τὸ ἑξῆς ἁπλούστατον μέσον. Ἀφίνομεν αὐτὰς νὰ βραχῶσιν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν εἰς διάλυσιν θειϊκοῦ χαλκοῦ, κατόπιν τὰς σπογγίζομεν ἐλαφρὰ καὶ τὰς ἀφίνομεν νὰ στεγνώσουν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου αἱ γραφίδες καθίστανται ἀνεπίδεκτοι σκωριάσεως.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

Ἀριθ. 266 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 1 Φεβρουαρίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνέχεια· ἴδε σελ. 49.

Ἐξ ὅλων τῶν κτιρίων τῆς αὐλῆς εἶδα μόνον τὴν αἴθουσαν τοῦ διβανίου, ἥτις εἶνε σχεδὸν ἀνέπαφος, ὅπως καὶ ὅτε συνεδρίαζεν ἐν αὐτῇ τὸ ἀνώτατον συμβούλιον τοῦ Κράτους. Εἶνε μεγάλη αἴθουσα θολωτή, φωτιζομένη ἄνωθεν μὲ μικρὰ μαυρούστα παράθυρα, καὶ περιενδεδυμένη μὲ μάρμαρα κεκοσμημένα μὲ χρυσᾶ ἀραβουργήματα, ἄνευ τινὸς ἄλλου σκεύους, παρὰ τὸ διβάνιον, ἐφ' οὗ ἐκάθηντο τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου. Ὑπεράνω τοῦ μέρους, ὅπου ἐκάθητο ὁ μέγας βεζίρης, ὑπάρχει ἀκόμη μικρὸν παράθυρον κλεισμένον μὲ δικτυωτὸν ξύλινον ἐπίχρυσον, οὗ ὄπισθεν κατ' ἀρχὰς μὲν Σουλεϊμὰν ὁ μέγας, ἀκολούθως δὲ ὅλοι οἱ ἐπίλοιποι παδισάχιδες παρίσταντο ἀόρατοι, ἢ ἐνομίζετο ὅτι παρίσταντο εἰς τὰς συνεδριάσεις· ἀπόκρυφος δὲ διάδρομος ἔφερεν ἀπὸ τοῦ ἀποκρύφου ἐκείνου θαλαμίσκου εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ δωμάτια τῆς τρίτης αὐλῆς. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ συνήρχετο πεντάκις τῆς ἑβδομάδος τὸ μέγα συμβούλιον τῶν ὑπουργῶν, προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ μεγάλου βεζίρη. Ἡ διακόσμησις ἦτο ἐπίσημος. Ὁ μέγας βεζίρης ἐκάθητο ἀπέναντι τῆς θύρας τῆς εἰσόδου· παρ' αὐτὸν δὲ οἱ βεζίριδες τοῦ θόλου, ὁ καπουδὰν-πασᾶς, ἤτοι ἀρχιναύαρχος, οἱ δύο ἀρχιδικασταὶ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ῥούμελης, ἑκατέρωθεν δὲ οἱ θησαυροφύλακες τοῦ κράτους καὶ ὁ *νισαντζῆς*, ὁ σημαίνων τὰ διατάγματα διὰ τῆς σφραγῖδος τοῦ Σουλτάνου· περαιτέρω δὲ δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν δύο σειραὶ οὐλεμάδων καὶ θαλαμηπόλων, καὶ εἰς τὰς γωνίας τσαούσιδες, κομισταὶ διαταγῶν, ἐκτελεσταὶ θανατικῶν ποινῶν, ἐξησκημένοι εἰς τὸ νὰ ἐννοῶσι πᾶν νεῦμα καὶ πᾶν βλέμμα. Τὸ θέαμα ἦτο τοιοῦτον, ὥστε ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ οἱ τολμηρότατοι ἔτρεμον, καὶ οἱ ἀθωότατοι ἀνέκρινον ἔντρομοι τὴν ἰδίαν αὐτῶν συνείδησιν. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἵσταντο ἐκεῖ μὲ τὸ πρόσωπον ἀπαθές, μὲ τοὺς βραχίονας ἐσταυρωμένους, καὶ τὰς χεῖρας κρυμμένας. Ἀμυδρὸν φῶς κατερχόμενον ἐκ τοῦ θόλου κατηύγαζε δι' ὠχρᾶς τινος χρυσῆς ἀποχρώσεως τὰ λευκὰ σαρίκια, τὰς μακρὰς ἀκινήτους γενειάδας, τὰς πλουσίας γούνας, καὶ τὰς διαλίθους λαβὰς τῶν ἐγχειριδίων. Ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ συμβούλιον παρίστα τὸ θέαμα συμπλέγματος ἀγαλμάτων ἐνδεδυμένων καὶ χρωματισμένων. Αἱ ὑπεστρωμέναι ψίαθοι δὲν ἄφινον ν' ἀκούεται τὸ βῆμα τοῦ εἰσερχομένου καὶ ἐξερχομένου, ὁ ἀὴρ εὐωδίαζεν ἐκ τῶν ἀρωμάτων τῶν μηλωτῶν, οἱ μαρμάρινοι τοῖχοι ἀντεκατόπτριζον τὴν πρασίνην βλάστησιν τῶν δένδρων τῆς αὐλῆς· καὶ τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν, κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς σιωπῆς, ἀντήχει ἐντὸς τῆς ἀπαστραπτούσης ἐκ τοῦ χρυσοῦ αἰθούσης· τὰ πάντα ἦσαν ἥμερα καὶ κομψὰ ἐν τῷ φοβερῷ ἐκείνῳ δικαστηρίῳ. Εἷς μόνος ἐλάλει ἑκάστοτε, ἡ δὲ φωνὴ αὐτοῦ ἦχει ἥσυχος καὶ μονότονος ὡς τὸ κελάρυσμα ῥύακος, χωρὶς ὁ κατήγορος καὶ ὁ ἀπολογούμενος, ὀρθὸς ἱστάμενος ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης, νὰ ἐννοήσῃ ἐκ ποίου στόματος ἐξήρχετο ἡ φωνὴ ἐκείνη. Ἑκατὸν ὀφθαλμοὶ προσηλωμένοι ἐξήταζον τὸ βλέμμα ἑνὸς μόνου· τὰ βλέμματα ἐσπουδάζοντο, οἱ λόγοι ἐσταθμίζοντο, καὶ οἱ στοχασμοὶ διεμαντεύοντο καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν σχεδὸν ἀδιοράτων κινήσεων τοῦ προσώπου. Αἱ θανατικαὶ ἀποφάσεις ἐξεφωνοῦντο διὰ λέξεων γαληνιαίων, μετὰ μακροὺς διαλόγους χαμηλοφώνους, καὶ ἠκούοντο μετὰ νεκρωσίμου σιωπῆς· ἢ ἐξεῤῥηγνύοντο αἰφνιδίως ὡς κεραυνοί, καὶ εὕρισκον ὡς ἠχὼ τὰς φοβερὰς ἐκείνας λέξεις, αἵτινες ἐξέρχονται τῆς ψυχῆς κατὰ τὰς ὑπερτάτας στιγμάς· καὶ τότε πρὸς ἓν νεῦμα οἱ ἀκινάκαι κατέθραυον τοὺς σπονδύλους, τὸ αἷμα ἀνέβρυεν ἐπὶ τῶν ταπήτων καὶ τῶν μαρμάρων· ἀγάδες σπαχίδων καὶ γιανιτσάρων κατέπιπτον διάτρητοι ὡς κόσκινον ἀπὸ τὰς πληγὰς τῶν ἐγχειριδίων· τοπάρχαι καὶ καϊμακάμιδες κατεστρωννύοντο χαμαὶ μὲ τὸν βρόχον περὶ τὸν λαιμόν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκτὸς τοῦ μετώπου. Μετὰ μίαν στιγμὴν τὰ πτώματα ἐῤῥίπτοντο ἐκτάδην ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν πλατάνων, σκεπασμένα μὲ τεμάχιον πανίου πράσινον· τὸ αἷμα ἀπεμάσσετο, ὁ ἀὴρ ἠρωματίζετο, οἱ δήμιοι ἵσταντο εἰς τὴν θέσιν των, καὶ τὸ συμβούλιον ἀνελάμβανε τὴν συνεδρίασίν του, μὲ τὰ πρόσωπα ἀπαθῆ, τὰς χεῖρας κρυμμένας, τὴν φωνὴν γαλήνιον καὶ μονότονον, ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῶν μαυρουσίων θυρίδων, ὅπερ κατηύγαζε μὲ ὠχρὰν χρυσίζουσαν ἀπόχρωσιν τὰ μεγάλα σαρίκια καὶ τὰς μεγάλας γενειάδας. Ἀλλ' ἤρχετο καὶ ἡ σειρὰ τῶν ὑπερηφάνων ἐκείνων δικαστῶν, καὶ τότε ἔτρεμον καὶ

αὐτοί, ὅτε Μουρὰδ ὁ Δ' ἢ Σελὶμ ὁ Β', δυσαρεστούμενοι ἀπὸ τὸ συμβούλιον, ἔκαμνον νὰ κροτήσῃ δεινὸν ὑπὸ μίαν μανιώδη πυγμήν των τὸ χρυσοῦν δικτυωτὸν τῆς αὐτοκρατορικῆς κρύπτης! Μετὰ μακρὰν σιγήν, ἀφ' οὗ συνεβουλεύοντο ἀλλήλους μὲ βλέμματα ἔντρομα, τὸ συμβούλιον ἀνελάμβανε καὶ τότε τὴν συνεδρίασιν μὲ τὸ ἀπαθὲς πρόσωπον καὶ τὴν ἐπίσημον φωνήν· ἀλλὰ αἱ παγωμέναι ὅμως χεῖρές των ἔτρεμον ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐντὸς τῶν μακρῶν χειρίδων, καὶ αἱ ψυχαί των ἀνέθετον ἑαυτὰς εἰς τὸν Θεόν.

Εἰς τὸν μυχὸν τῆς δευτέρας ταύτης αὐλῆς, ἥτις ἦτο τρόπον τινὰ ἡ διπλωματικὴ αὐλὴ τοῦ Σεραγίου, ἠνοίγετο ἡ τρίτη μεγάλη πύλη, ἔχουσα ἑκατέρωθεν κίονας μαρμαρίνους, καὶ σκεπομένη ὑπὸ μεγάλης στέγης προεξεχούσης, πρὸ τῆς ὁποίας ἐφρούρει νύκτα καὶ ἡμέραν τάγμα εὐνούχων λευκῶν καὶ πλῆθος καπητζήδων, ὡπλισμένων μὲ σπάθας καὶ ἐγχειρίδια.

Τοῦτο ἦτο τὸ περίφημον Μπὰμπ-Σεαδὲτ ἢ Πύλη τῆς Εὐτυχίας, ἥτις ἔφερεν εἰς τὴν τρίτην αὐλήν· ἡ ἱερὰ πύλη, ἥτις ἔμεινε κλειστὴ σχεδὸν ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας πρὸς πάντα Χριστιανόν, ὅστις δὲν ἐπαρουσιάζετο ἐξ ὀνόματος βασιλέως ἢ λαοῦ· ἡ μυστηριώδης πύλη, καθ' ἧς προσέκρουσεν εἰς μάτην ἡ ἱκετευτικὴ περιέργεια χιλίων περιηγητῶν ἰσχυρῶν ἢ ἐνδόξων· ἡ πύλη, ἐξ ἧς ἐξῆλθον καὶ διεσπάρησαν καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον τόσοι κομψοὶ μῦθοι καὶ τόσα ὀδυνηρὰ διηγήματα, τόσα φαντάσματα κάλλους καὶ ἡδονῆς, τόσαι ἀόριστοι ἀποκαλύψεις ἐρωτικῶν καὶ αἱματηρῶν μυστηρίων, καὶ ἄπειρος αὔρα ποιήσεως ἡδυπαθοῦς καὶ φοβερᾶς· ἡ ἐπίσημος πύλη τοῦ Ἱεροῦ τοῦ βασιλέως τῶν βασιλέων, ἣν ὁ λαὸς ὠνόμαζε μετ' αἰσθήματος κρυφίου καταπλήξεως, ὡς τὴν πύλην περιβόλου μοιραίου, ἣν ὁ διελθὼν ἅπαξ βέβηλος ἔμελλε νὰ μείνῃ ἀπολιθωμένος, ἢ νὰ ἴδῃ πράγματα, τὰ ὁποῖα ἡ ἀνθρωπίνη γλῶσσα δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ περιγράψῃ· ἡ πύλη, ἐνώπιον τῆς ὁποίας, ἀκόμη καὶ σήμερον, σταματᾷ μετά τινος δισταγμοῦ καὶ ὁ ἔχων τὴν ψυχροτέραν φαντασίαν καὶ τὸ ψυχρότερον αἴσθημα περιηγητής, καὶ βλέπει ἔκπληκτος τὴν σκιὰν τοῦ κυλινδροειδοῦς του πίλου κατατεινομένην ἐπὶ τῶν ἡμικλείστων θυροφύλλων.

Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ, ἔμπρὸς καὶ εἰς τὴν ἐπίσημον ἐκείνην Πύλην, ἔφθασε τὸ μυκώμενον κῦμα τῶν στρατιωτικῶν στάσεων. Δύναταί τις μᾶλλον νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ γωνία ἐκείνη τῆς μεγάλης αὐλῆς, ἥτις περιλαμβάνεται μεταξὺ τῆς αἰθούσης τοῦ διβανίου καὶ τῆς πύλης Σεαδέτ, εἶνε τὸ μέρος τοῦ Σεραγίου, ὅπου ἡ μανία τῶν στασιαστῶν διέπραξε τὰ τολμηρότερα καὶ τὰ αἱματηρότερά της ἔργα. Ὁ Μέγας Κύριος ἐκυβέρνα διὰ τῆς σπάθης, καὶ ἡ σπάθη ὑπηγόρευεν εἰς αὐτὸν νόμους. Αὐτὴ ἐκείνη ἡ δεσποτεία, ἥτις ὑπερήσπιζε τὰς εἰσόδους τοῦ Μεγάλου Σεραγίου, παρεβίαζε τὰ ἄδυτά του. Καὶ τότε ἐφαίνετο ἐπὶ πόσον εὐθραύστου κρηπῖδος ἵστατο ὁ ἀπειλητικὸς κολοσσός, ὅταν ἀφῃροῦντο ἐκ τῶν πέριξ οἱ ὑποστηρίζοντες αὐτὸν ἀκινάκαι! Στίφη ἔνοπλα γιανιτσάρων καὶ σπαχίδων, ἐξορμῶντα ἐν μέσῳ τῆς νυκτὸς μὲ δᾷδας εἰς τὴν χεῖρα, κατηδάφιζον διὰ τῶν πελέκεων τὰς πύλας τῆς πρώτης καὶ δευτέρας αὐλῆς, καὶ εἰσέβαλλον ἐκεῖ ἀνασείοντες ἐπὶ τῆς αἰχμῆς τῶν ξιφῶν των τὰς ἀναφοράς, δι' ὧν ἐζητοῦντο τὰς κεφαλὰς τῶν βεζίριδων, καὶ αἱ φονικαί των κραυγαὶ ἀντήχουν ἐπέκεινα τῶν ἀπαραβιάστων τειχῶν, ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τῶν Κυρίων των, ὅπου ἐπλήρου τὰ πάντα σύγχυσις καὶ τρόμος. Εἰς μάτην ὑπεράνωθεν τῶν τειχῶν ἐρρίπτοντο πρὸς αὐτοὺς σάκκοι χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων· εἰς μάτην οἱ μουφτίδες, οἱ σεΐχιδες, οἱ οὐλεμάδες καὶ οἱ μεγιστᾶνες τῆς αὐλῆς, ἐντὸς ἑαυτῶν, ἠγόρευον, παρεκάλουν καὶ ἀπεπειρῶντο δι' ἠπίων μέσων νὰ καταβάλωσι τοὺς ἀνυψωμένους ἐκ τῆς ὀργῆς βραχίονας· εἰς μάτην αἱ βασιλομήτορες, ἡμιθανεῖς ἐκ τοῦ φόβου, ἐπεδείκνυον ἐκ τῶν κιγκλιδωτῶν παραθύρων τὰ μικρὰ ἀθῷα παιδία. Τὸ μυριοκέφαλον τέρας, ἀχαλίνωτον καὶ τυφλόν, ἐζήτει τὴν λείαν του, θύματα ζῶντα, σάρκας νὰ κατασπαράξῃ, αἷμα νὰ χύσῃ, καὶ κεφαλὰς νὰ ἐμπήξῃ εἰς τὰς αἰχμὰς τῶν ὅπλων του. Οἱ Σουλτάνοι ἐπεφαίνοντο ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων, ἐρριψοκινδύνευον ἕως καὶ εἰς τὰ περιφράγματα τῆς πύλης, ἐν τῷ μέσῳ τῶν εὐνούχων καὶ παίδων, ἐντρόμων καὶ ὡπλισμένων μὲ ἐγχειρίδια ἄχρηστα· διεφιλονείκουν τὰς κεφαλὰς μίαν πρὸς μίαν, ὑπέσχοντο, παρεκάλουν, ἐζήτουν χάριν ἐν ὀνόματι τῆς μητρὸς αὐτῶν, τῶν υἱῶν αὐτῶν, τοῦ Προφήτου, τῆς δόξης τοῦ Κράτους, τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου. Ἔκρηξις ἀπειλῶν καὶ ὕβρεων καὶ μανιώδης ἀνατίναξις τῶν δαυλῶν καὶ σπαθῶν ἦτο ἡ ἀπάντησις εἰς τὰς ἀνισχύρους κραυγάς των. Τότε δὲ ἐκ τῆς πύλης τῆς Εὐτυχίας ἐξήρχοντο ψηλαφητεὶ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου καὶ ἔπιπτον εἰς τὸ μέσον τῶν αἱμοδιψῶν ἐκείνων θηρίων, οἱ θησαυροφύλακες, οἱ βεζίριδες, οἱ εὐνοῦχοι, οἱ εὐνοούμενοι, οἱ στρατηγοί, καὶ κατέπιπτον ἀλλεπαλλήλως κατεσπαραγμένοι ἀπὸ ἑκατὸν λεπίδας καὶ παραμορφωμένοι ἀπὸ ἑκατὸν πόδας. Τοιουτοτρόπως Μουρὰδ ὁ Γ' ἔρριπτε τὸν Μεχμέδ, τὸν εὐνοούμενον ἱερακάριόν του, ὅστις κατεκόπη μεληδὸν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του· οὕτω Μωάμεθ ὁ Γ' ἔρριπτε τὸν κηζλάρχαγαν Ὀθμάνον καὶ τὸν ἀρχηγὸν τῶν λευκῶν εὐνούχων Γαζνεφέρ, καὶ ἠναγκάζετο νὰ χαιρετᾷ τοὺς ἀντάρτας στρατιώτας του ἐνώπιον τῶν δύο καθημαγμένων πτωμάτων· οὕτω Μουρὰδ ὁ Δ' ἔρριπτεν ὀλολύζων τὸν μέγαν βεζίρην Χαφίζ, οὗτινος δεκαεπτὰ ἐγχειρίδια κατεσπάραττον τὸ στῆθος καὶ τοὺς νεφρούς· οὕτω Σελὶμ ὁ Γ' ἔρριπτεν ὅλας τὰς κεφαλὰς τοῦ διβανίου του, καὶ ἐν ᾧ οἱ παδισάχιδες εἰσήρχοντο πάλιν εἰς τοὺς θαλάμους των, βλασφημοῦντες καὶ πλήρεις ὀδύνης καὶ αἴσχους, αἱ χίλιαι δᾷδες

τῶν ἀνταρτῶν ἔτρεχον διὰ τῶν ὁδῶν τῆς Σταμποὺλ, φωτίζουσαι τὰ λείψανα τῶν πτωμάτων, ἅτινα ἐσύροντο ἐν θριάμβῳ διὰ μέσου τοῦ μεθύοντος πλήθους.

Ἡ Πύλη τῆς Εὐτυχίας ἐσχημάτιζεν, ὅπως καὶ ἡ Μπὰμπ-ἐλ-σελὰμ, μακρὰν δίοδον, δι' ἧς μετέβαινέ τις εἰς τὸν μυστικὸν περίβολον, ὅστις περιέκλειε τὸν «ἀδελφὸν τοῦ ἡλίου».

Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενον, ἔπρεπεν, ὅπως ἀπεικονίσω πιστῶς τὸν τόπον, νὰ μὲ συνοδεύῃ λέγοντα μουσική τις ἡδύφωνος, πλήρης δ' ἐκπλήξεων καὶ ἰδιοτροπιῶν. Ὑπῆρχεν ἐκεῖ πολίχνη μαγικὴ, ἀταξία παράδοξος οἰκοδομημάτων ῥυθμῶν ἀρχιτεκτονικῶν μυστηριωδῶν καὶ κομψῶν, κεκρυμμένων εἰς δάσος κυπαρίσσων καὶ πλατάνων ὑπερμεγέθων, αἵτινες ἐξέτεινον τοὺς κλάδους των ἐπὶ τῶν στεγῶν, καὶ ἐπεσκίαζον λαβύρινθον πολυδαίδαλον κήπων μεστῶν ῥοδωνιῶν καὶ ἱεροβοτανῶν, αὐλιδίων περικυκλωμένων ἀπὸ στοὰς καὶ στενωποὺς ἐχούσας ἑκατέρωθεν κιόσκια καὶ σκιάδας σινικὰς, λειμωνίσκους, λιμνάρια μυρτοσκεπῆ, ἐν οἷς ἐγκατοπτρίζοντο μικρὰ τζαμία λευκότατα καὶ ἀργυροῖ θολίσκοι οἰκοδομημάτων ἐχόντων σχῆμα ναΐσκων καὶ μονυδρίων, συγκοινωνούντων δι' ἡλιακῶν ὑποστέγων καὶ στηριζομένων ἐπὶ σειρᾶς κιονίσκων ἐλαφροτάτων· στέγαι ξύλων συγκεκολλημένων καὶ ζωγραφημένων προεκτεινόμεναι ὑπεράνω θυρῶν σκεπασμένων μὲ ἀραβουργῆ καὶ κλιμακιδίων ἐξωτερικῶν, ἀναγόντων εἰς ἡλιακοὺς περιωρισμένους μὲ δρύφακτα πλήρη χάριτος· ἀπανταχοῦ ἀπόψεις σκιεραὶ, ἐν αἷς ἐλεύκαζον κρῆναι μαρμάριναι καὶ διεφαίνοντο διὰ τῶν φύλλων τοξίδια καὶ κιονίδια ὑψηλῶν κιοσκίων· ἀπανταχόθεν ἀπόψεις μακρυναὶ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, εἰς τὰς δύο ὄχθας τοῦ Βοσπόρου, τὸν λιμένα καὶ τὴν Σταμποὺλ, διανοιγόμεναι διὰ μέσου τῆς πρασίνης βλαστήσεως τῶν πευκῶν καὶ συκομορεῶν· καὶ ὑπεράνω τοῦ παραδείσου ἐκείνου ὁ οὐρανὸς ἐκεῖνος. Ἦτο μικρὰ πόλις χωμένη εἰς ὄγκον ἀπέραντον χλόης καὶ βλαστήσεως, κτισθεῖσα κατὰ μικρὸν καὶ ἐκ διαλειμμάτων, ἄνευ σχεδίου προδιαγεγραμμένου, κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἰδιοτροπίας τῆς στιγμῆς, πομπώδης καὶ εὔθραυστος ὡς σκηνογραφία θεατρικὴ, ὅλη κρύπται καὶ παραδοξολογίαι ζηλότυποι καὶ παιδαριώδεις, ἥτις ἔβλεπε τὰ πάντα καὶ ἦτο ἀόρατος πρὸς τὰ πάντα, ἥτις ἐμυρμηκία ἐξ ἀνθρώπων καὶ ἦτο μονήρης ὡς ἐὰν ἐπεκράτει ἀκόμη ἐκεῖ τὸ ποιμενικὸν καὶ θεωρητικὸν πνεῦμα τῶν ἀρχαίων ὀθωμανῶν ἡγεμόνων· στρατόπεδον λίθινον, ὅπερ ἐνθύμιζε καὶ ἐν τῇ σημερινῇ του μεγαλοπρεπείᾳ τὰς ἀρχαίας ἐξ ὑφάσματος σκηνὰς τῶν νομάδων φυλῶν τῆς Ταταρίας· μέγα ἀνάκτορον διεσκορπισμένον, συγκείμενον ἐξ ἑκατὸν μικρῶν ἀνακτόρων, ἅτινα ἐνεκρύπτοντο τὸ ἓν ἐντὸς τοῦ ἄλλου, ἐξ ὧν ἀπέπνεεν ἡ κατήφεια τοῦ δεσμωτηρίου, ἡ αὐστηρότης τοῦ ναοῦ καὶ ἡ φαιδρότης τῆς ἐξοχῆς. θέαμα πλῆρες ἐπιδείξεως ἡγεμονικῆς καὶ βαρβαρικῆς ἁπλοϊκότητος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ὁ νέηλυς ἠρώτα εἰς ποῖον αἰῶνα ἔζη, ἢ εἰς ποῖον κόσμον εἶχε ῥιφθῆ.

Αὕτη ἦτο ἡ καρδία τοῦ Σεραγίου, εἰς ἣν συνέῤῥεον ὅλαι αἱ φλέβες τῆς μοναρχίας, καὶ ὁπόθεν ἤρχοντο ὅλαι αἱ ἀρτηρίαι τοῦ κράτους.

Τὸ πρῶτον οἰκοδόμημα, ὅπερ ἀπήντα ὁ εἰσερχόμενος, ἦτο τὸ τῆς αἰθούσης τοῦ θρόνου, ἥτις ὑπάρχει ἀκόμη, καὶ ἣν ἠδυνήθην νὰ ἐπισκεφθῶ. Εἶνε μικρὸν τετράγωνον, ὅπερ περιθέει ὡραία στοὰ μαρμαρίνη, καὶ εἰς ὃ εἰσέρχεταί τις διὰ πύλης πλουσίως κεκοσμημένης, καὶ ἐχούσης ἑκατέρωθεν δύο κρήνας ὡραίας. Ἡ αἴθουσα εἶνε ἐπεστεγασμένη μὲ θόλον κεκοσμημένον μὲ ἀραβουργήματα ἐπίχρυσα, οἱ δὲ τοῖχοι καλύπτονται μὲ μάρμαρον καὶ μὲ πλάκας σινουργεῖς συγκεκολλημένας κατὰ σχήματα σύμμετρα, ἐν τῷ μέσῳ ὑπάρχει κρήνη μαρμάρινος, τὸ φῶς κατέρχεται ἄνωθεν διὰ θυρίδων ὑψηλῶν κλεισμένων μὲ ὑέλους πολυχρώμους, καὶ εἰς τὸν μυχὸν τῆς αἰθούσης ὑπάρχει ὁ θρόνος ἐν εἴδει μεγάλης κλίνης, σκεπασμένος μὲ οὐρανὸν μαργαροπάρυφον, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τεσσάρων λεπτῶν κιόνων ἐκ χαλκοῦ ἐπιχρύσου, κεκοσμημένων μὲ ἀραβουργήματα καὶ πολυτίμους λίθους, καὶ φερόντων ἐπὶ τῆς κορυφῆς τέσσαρας χρυσᾶς σφαίρας, μὲ τέσσαρας ἡμισελήνους, ὁπόθεν κρέμανται οὐραὶ ἵππων, ἔμβλημα τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως τῶν παδισάχ. Ἐνταῦθα ὁ Μέγας Κύριος ἐτέλει τὰς ἐπισήμους ὑποδοχὰς, ἐπὶ παρουσίᾳ ὅλης τῆς Αὐλῆς· ἐνταῦθα ἐῤῥίπτοντο εἰς τοὺς πόδας του τὰ πτώματα τῶν ἀδελφῶν καὶ ἀνεψιῶν του, φονευθέντων ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ βασιλεία του ἀπὸ τῶν συνωμοσιῶν καὶ προδοσιῶν. Ἅμα εἰσελθὼν ἐκεῖ, ἐνεθυμήθην τοὺς δεκαεννέα ἀδελφοὺς Μωάμεθ τοῦ Γ'. Τὴν εἰς θάνατον καταδίκην αὐτῶν ἔφερον πρὸς αὐτοὺς εἰς τὰ βάθη τοῦ δεσμωτηρίου των οἱ κανονοβολισμοὶ, οἵτινες ἀνήγγελλον εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Εὐρώπην τὸν θάνατον τοῦ πατρός των. Οἱ βωβοὶ τοῦ σεραγίου ἐπεσώρευσαν τὰ πτώματά των ἐνώπιον τοῦ θρόνου. Ἄγοντες διαφόρους ἡλικίας, ἀπὸ τῆς παιδικῆς μέχρι τῆς ὡρίμου, ἔκειντο ἀλλεπάλληλοι, μὲ τοὺς βολβοὺς τῶν ὀφθαλμῶν προεκβεβλημένους, καὶ φέροντες ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ τοῦ τραχήλου τοὺς τύπους τῶν ἀνθρωποκτόνων χειρῶν· αἱ μικραὶ ξανθαὶ κεφαλαὶ τῶν νηπίων ἦσαν ἀνακεκλιμέναι ἐπὶ τοῦ εὐρώστου στήθους τῶν μειρακίων, αἱ δὲ μιξοπόλιοι κεφαλαὶ συνεθλίβοντο πρὸς τὸ ἔδαφος ὑπὸ τῶν ποδῶν τῶν δεκαετῶν ἀδελφῶν· χονδροειδῆ καφτάνια τοῦ δεσμωτηρίου καὶ λινὰ πανία συναναρπασθέντα ἐκ τῶν λίκνων, μεμολυσμένα ὑπὸ τοῦ βρόχου, ἦσαν συναναμεμιγμένα μὲ τὰ ἀπεσκληρυμμένα μέλη καὶ τὰ παραμορφωμένα πρόσωπα. Εἶδαν κρουνοὺς αἵματος τὰ ὡραῖα ἐπίχρυσα ἀραβουργῆ καὶ αἱ ἀ-

ποστίλβουσαι σινουργεῖς πλάκες ἐδῶ, ὅπου ἐξεῤῥάγησαν αἱ φοβεραὶ ὀργαὶ Σελὶμ τοῦ Β', Μουρὰδ τοῦ Δ', Ἀχμὲδ τοῦ Α', καὶ τοῦ Ἰβραὴμ, οἵτινες παρέστησαν θεαταὶ φαιδροὶ ἀγωνιῶν ἀπηλπισμένων! Ἐδῶ κατέπιπτον βεζίριδες ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν τσαούσιδων, συνθραυομένων τῶν κρανίων των πρὸς τὰ μάρμαρα τῆς κρήνης! Ἐδῶ κατεκυλίσθησαν κεφαλαὶ σατραπῶν μετακομισθεῖσαι ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου ἑνὸς ἀγᾶ ἀπὸ τῆς Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου! Ὅστις εἰσήρχετο ἐνταῦθα ἔχων τὴν συνείδησιν ὄχι καθαρὰν, ἐστρέφετο πρὸς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας ὅπως ἀποχαιρετίσῃ διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν ὡραῖον οὐρανὸν καὶ τοὺς ὡραίους λόφους τῆς Ἀσίας, ὅςις δ' ἐξήρχετο ἐκεῖθεν σῶος, ἐχαιρέτα ἐκ νέου τὸν ἥλιον, αἰσθανόμενος ὅ,τι καὶ ὁ ἀσθενὴς ὁ ἐπανερχόμενος εἰς τὴν ζωήν.

Ἡ σκιὰς αὕτη δὲν εἶνε ἡ μόνη, ἣν δύναταί τις νὰ ἐπισκεφθῇ. Ἐξερχόμενος ἐκεῖθεν διέρχεσαι διάφορα κηπάρια καὶ αὐλίδια περιοριζόμενα ὑπὸ μικρῶν οἰκοδομημάτων μὲ ἀψίδας μαυρουσίας ἐπιστηριζομένας ἐπὶ κιονίσκων μαρμαρίνων. Ἐκεῖ διέτριβον οἱ παῖδες συνηνωμένοι εἰς σχολὴν, ὅπου παρείχετο αὐτοῖς ἡ δέουσα διδασκαλία, ὅπως καταλάβωσι μετέπειτα τὰ ὑψηλὰ ὑπουργήματα τοῦ Κράτους καὶ τῆς Αὐλῆς, καὶ εἶχον οἰκήματα πολυτελέστατα καὶ αἰθούσας ἀναπαύσεως, ὅπως καὶ οἱ ὑπηρέται καὶ οἱ διδάσκαλοι, οἵτινες ἐξελέγοντο ἐκ τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν τοῦ Κράτους. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν οἰκοδομημάτων τούτων ὑψοῦτο σειρὰ κιοσκίων σαρακηνοῦ ῥυθμοῦ χαριεστάτων, μὲ ἀνοικτὰ περιστύλια, ἐν οἷς ἦτο ἡ βιβλιοθήκη, ἐκ τούτων δὲ σώζεται ἓν θαυμάσιον πρὸ πάντων διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ὀρειχαλκίνην πύλην, στολισμένην μὲ ἀνάγλυφα ἐξ ἰάσπιδος καὶ κυάνου, καὶ σκεπασμένην μὲ σμιλεύματα, θαυμάσια παριστῶντα ἀραβουργήματα, ἀστέρας, φύλλα καὶ παντοειδῆ ἄλλα σχήματα, λεπτότατα καὶ περιπλοκώτατα, τὰ ὁποῖα δὲν φαίνονται ὡς ἀνθρώπινα ἔργα. Ὀλίγον μακρὰν τῆς βιβλιοθήκης ὑψοῦτο ἡ σκιὰς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θησαυροῦ, ὅστις ἔλαμπεν ὅλος ἐκ σινουργῶν ἀργιλλοπλάστων, ἐν ᾧ ἦσαν ἐγκεκλεισμένα ἄπειρα πλούτη συνιστάμενα κατὰ μέγα μέρος εἰς ὅπλα λαφυραγωγημένα ἢ δωροφορημένα εἰς τοὺς Σουλτάνους, ἢ ἀφεθέντα ἐκεῖ ἐκ διαθήκης αὐτῶν τῶν Σουλτάνων χάριν μνήμης. Μόνος Μαχμοὺδ ὁ Β', ὅςις ἦτο δεινὸς καλλιγράφος, καὶ ἐσεμνύνετο διὰ τοῦτο, ἀφῆκεν ἐκεῖ τὸ χρυσοῦν καλαμάριόν του, ἀδαμαντοκόλλητον. Τὴν σήμερον δὲν ὑπάρχουσι πλέον ταῦτα πάντα, διότι μέγα μέρος αὐτῶν, μεταβληθὲν εἰς χρυσὸν, μετεβιβάσθη εἰς τὸ δημόσιον Ταμεῖον. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς ὡραίους χρόνους τῆς μοναρχίας ἡ σκιὰς ἀπήστραπτεν ὅλη ἐκ δαμασκηνῶν σπαθῶν, ὧν ἡ λαβὴ ἐφαίνετο ὡς εἷς μόνος κόμβος μαργαριτῶν καὶ λίθων, ἐκ πιστολίων ὑπερμεγέθων, ἅτινα ἔφερον ἐπὶ τῆς λαβῆς των ἕως διακοσίους ἀδάμαντας· ἐγχειριδίων, ὧν ἡ ἀξία ἰσοδυνάμει μὲ τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα μιᾶς ἀσιατικῆς ἐπαρχίας, ἐκ ῥοπάλων ὁλαργύρων ἢ ὁλοχαλύβδων, ὧν ἡ κεφαλὴ ἐσχηματίζετο ἐξ ἑνὸς μόνου κρυστάλλου πολυέδρου καὶ καταχρύσου, ἀναμεμιγμένων εἰς τὰς διαλίθους ἐκ πτερῶν λοφιὰς τῶν Μουρὰδ καὶ τῶν Μωάμεθ, εἰς τοὺς ἐξ ἀχάτου κυάθους, ἐν οἷς εἶχον ἀφρίσῃ οἱ οἶνοι τῆς Οὐγγαρίας κατὰ τὰ αὐτοκρατορικὰ συμπόσια, ποτήρια ἐγγεγλυμμένα ἐντὸς ἑνὸς καὶ μόνου καλάϊδος, ἅτινα εἶχον μεταβιβασθῇ ἐκεῖ ἐκ τῶν ἀνακτόρων τῶν Περσῶν βασιλέων καὶ τοῦ Τιμοὺρ, περιδέραια κεκοσμημένα μὲ ἀδάμαντας ἔχοντας μέγεθος καρύων τῆς Καραμανίας, ζωστῆρας μαργαροστολίστους, χρυσᾶ ἐφίππια, τάπητας στίλβοντας ἐκ τῶν λίθων, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἡ αἴθουσα ἐφαίνετο ὡς φλεγομένη ὅλη, καὶ ἐθάμβωνεν ἐξ ἴσου τὸ λογικὸν καὶ τὸ βλέμμα.

Ὀλίγον ἀπωτέρω τῆς Σκιάδος τοῦ Θησαυροῦ ὑπάρχει ἀκόμη ἐν τῷ μέσῳ κήπου μονήρους τὸ περίφημον ἐκεῖνο *κλωβίον τῶν πτηνῶν*, εἰς ὃ ἐνεκλείοντο ἀπὸ Μωάμεθ τοῦ Δ' καὶ ἐφεξῆς οἱ ἐξ αἵματος βασιλόπαιδες, οὓς ὑπωπτεύετο ὁ Παδισάχ· καὶ ἔμενον ἐκεῖ, τεθαμμένοι ζῶντες καὶ ἀναμένοντες ἢ νὰ τοὺς ἀναβιβάσωσιν οἱ γενίτσαροι εἰς τὸν θρόνον, ἢ νὰ ἔλθῃ καὶ τοὺς στραγγαλίσῃ ὁ δήμιος. Εἶνε οἰκοδόμημα ἐν εἴδει ναΐσκου, μὲ μεγάλους τοίχους ἄνευ παραθύρων, φωτιζόμενον ἄνωθεν καὶ κλειόμενον διὰ μιᾶς θύρας σιδηρᾶς, ἀσφαλιζομένης διὰ μεγάλου λίθου. Ἐκεῖ ἐνεκλείσθη ὁ Ἀβδοὺλ-Ἀζὶζ τὰς ὀλίγας ἡμέρας, ὅσαι ἐμεσολάβησαν μεταξὺ τῆς ἐκθρονίσεως καὶ τοῦ θανάτου του. Ἐκεῖ εὗρε τὸ φρικῶδες καὶ θλιβερόν του τέλος ὁ Καλιγόλας τῶν Ὀθωμανῶν Ἰβραὴμ, καὶ ἡ εἰκὼν τούτου εἶνε ἡ πρώτη παρισταμένη εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ ξένου ὁδοιπόρου ἅμα πατήσαντος τὸ κατώφλιον τῆς νεκροπόλεως ταύτης τῶν ζώντων. Οἱ ἀγάδες τοῦ στρατοῦ κατεβίβασαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θρόνου καὶ ἔσυραν ὡς ἄθλιόν τινα εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὅπου συγκαθείρχθησαν μετ' αὐτοῦ δύο ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν ὀδαλικισσῶν του. Κατ' ἀρχὰς ἐξεμάνη ἐκ τῆς ἀπελπισίας, ἀλλ' ἀκολούθως ἐνεκαρτέρησε. Τοῦτο ἦτο γραμμένον —ἔλεγεν— ἐπὶ τοῦ μετώπου μου· τοῦτο ἦτο θέλημα τοῦ Θεοῦ.—Ἐξ ὅλου δὲ τοῦ κράτους καὶ τοῦ ἀπεράντου του χαρεμίου, ὅπου διήγαγεν ἔκδοτος εἰς παραφροσύνας ἐπὶ ἐννέα ὅλα ἔτη, δὲν τοῦ ἀπέμενεν ἤδη ἄλλο τι παρὰ μία φυλακὴ, δύο δοῦλαι καὶ ἓν Κοράνιον· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐθεώρει τὰς ἡμέρας του ἀσφαλεῖς, ἔζη ἥσυχος, καὶ παρηγορεῖτο ἐξ ἀκτῖνός τινος ἐλπίδος, ὅτι οἱ ἐν τοῖς καπηλείοις καὶ τοῖς στρατῶσι τῆς Σταμποὺλ ὀπαδοί θὰ κατώρθωναν νὰ μεταβάλωσι τὴν τύχην του. Ἀλλ' εἶχε λησμονήσῃ τὸ ἐδάφιον τοῦ Κορανίου, ὅπερ δογματίζει οὕτως: ἐὰν ὑπάρχωσι δύο Χαλίφαι, φονεύσατε τὸν ἕνα, ὁ δὲ μουφτῆς, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀγάδων καὶ βεζίριδων, εἶχεν

ἐνθυμηθῇ τὸ ἐδάφιον τοῦτο. Τὴν τελευταίαν τῶν ἡμερῶν του ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ψιάθου εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ τάφου του καὶ ἀνεγίνωσκε τὸ Κοράνιον πρὸς τὰς δύο δούλας, ἱσταμένας ὀρθίας ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους. Ἐφόρει καφτάνιον μαῦρον, ἐσφιγμένον περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ μὲ σάλιον κατεξεσχισμένον, εἰς δὲ τὴν κεφαλὴν ἔφερε σκοῦφον ἐξ ἐρίου ἐρυθροῦ. Ἀκτὶς φωτὸς ὠχροῦ, κατερχομένη ἐκ τοῦ θόλου, ἐφώτιζε τὸ κάτισχνον καὶ ὠχρὸν, ἀλλ' ἥσυχον πρόσωπόν του. Αἴφνης ἤκουσε κρότον ὑπόκωφον καὶ ἀνεπήδησεν ὄρθιος· ἡ θύρα ἦτο ἀνοικτὴ καὶ ὅμιλος ἀπαισίων μορφῶν κατεῖχε τὸ κατώφλιον. Ἐννόησεν, ἀνύψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς βῆμα κιγκλιδωτὸν, ὅπερ προεξεῖχεν ἐκ τοῦ ὕψους ἑνὸς τῶν τοίχων, καὶ εἶδε διὰ μέσου τῶν ὀπῶν τὰ ἀπαθῆ πρόσωπα τοῦ μουφτῆ, τῶν ἀγάδων καὶ τῶν βεζίρηδων, ἐφ' ὧν ἦτο γεγραμμένη ἡ καταδίκη. Ὁ τρόμος κατέλαβεν αὐτὸν, καὶ ῥεῦμα λόγων ἱκετευτικῶν ἐξῆλθε τοῦ στόματός του!—Ἔλεος δι' ἐμέ! Ἔλεος διὰ τὸν Παδισάχ! Χαρίσατέ μου τὴν ζωήν. Ἐὰν ὑπάρχῃ τις μεταξύ σας, ὅστις ἔφαγε τὸν ἄρτον μου, ἂς μὲ βοηθήσῃ ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ! Σὺ, μουφτῆ Ἀβδοὺλ-ραχὶμ, συλλογίσου καλῶς τὸ τί μέλλεις νὰ πράξῃς! Ἴδε σὺ, ἐὰν οἱ ἄνθρωποι εἶνε τυφλοὶ καὶ παράφρονες! Σὲ τὸ λέγω τώρα: ὁ Γιουσοὺφ-πασᾶς μὲ εἶχε συμβουλεύσῃ νὰ διατάξω τὸν θάνατόν σου ὡς προδότου, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἠθέλησα, καὶ σὺ τώρα θέλεις τὸν θάνατόν μου! Ἀνάγνως τὸ Κοράνιον καθὼς ἐγὼ, ἀνάγνως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὅστις καταδικάζει τὴν ἀχαριστίαν καὶ ἀδικίαν. Ἄφες μου τὴν ζωὴν, Ἀβδοὺλ-ραχὶμ, τὴν ζωήν! τὴν ζωήν!—Ὁ δήμιος τρέμων ἀνύψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ βῆμα· ἀλλὰ μία φωνὴ ξηρὰ, ἐκ τοῦ μέσου τῶν δίκην ἀγαλμάτων ἀπαθῶν ἐκείνων μορφῶν, ἀπεκρίθη λέγουσα: Καρὰ-ἀλῆ, τὸ ἔργον σου.—Ὁ δήμιος ἐπέβαλε τὰς χεῖράς του εἰς τοὺς ὤμους τοῦ Ἰβραὴμ, ὁ δ' Ἰβραὴμ ἐκβαλὼν ὠρυγμὸν κατέφυγεν εἰς γωνίαν τινὰ, ὅπου ἐκρύβη ὄπισθεν τῶν δύο δούλων του. Τότε ὁ Καρὰ-ἀλῆς καὶ οἱ τσαούσιδες ἔτρεξαν ἐκεῖ, ἔῤῥιψαν χαμαὶ τὰς γυναῖκας, καὶ ὥρμησαν κατὰ τοῦ Παδισάχ· ἠκούσθη τότε ἔκρηξις ἀρῶν καὶ βλασφημιῶν, ὁ ψόφος σώματος καταπεσόντος χαμαὶ, κραυγὴ ὀξυτάτη ἀπολήξασα εἰς ῥόγχον ὑπόκωφον, καὶ μετὰ τοῦτο σιωπὴ βαθεῖα. Μικρὸς μετάξινος βρόχος εἶχεν ἐξακοντίσῃ εἰς τὴν αἰωνιότητα τὸν ἑνεκκαιδέκατον Παδισὰχ τῆς δυναστείας τῶν Ὀσμάνων.

Ἄλλα οἰκοδομήματα, ἐκτὸς τῶν περιγραφέντων καὶ τῶν τοῦ χαρεμίου, ὑπῆρχον διεσκορπισμένα τῇδε κἀκεῖσε τῶν ἀλσῶν καὶ τῶν κήπων. Ὑπῆρχον ἐκεῖ οἱ λουτρῶνες Σελὶμ τοῦ Γ', οἵτινες περιελάμβανον τριακονταδύο εὐρυτάτας αἰθούσας μαρμαρίνας, καταχρύσους καὶ ζωγραφημένας· κιόσκια ὀκτάγωνα καὶ στρογγύλα, ἐπεστεγασμένα μὲ θόλους καὶ στέγας παντὸς σχήματος, ἐπισκεπούσας θαλάμους κοχλοκολλήτους καὶ στολισμένους μ' ἐπιγραφὰς ἀραβικὰς, ὅπου ἐκρέμαντο ἀπὸ παντὸς παραθύρου κλωβία χρυσᾶ ἀηδόνων καὶ ψιττακῶν, καὶ χρωματισταὶ ὕαλοι διέχεον φῶς γλυκύτατον, κυανοῦν ἢ ῥοδόχρουν· κιόσκια, ὅπου οἱ Παδισὰχ ἤρχοντο ν' ἀκούσωσι γέροντας δερβίσιδες ἀναγινώσκοντας τὰς *Χιλίας καὶ μίαν νύκτας*· ἄλλα, ὅπου ἐδίδοντο τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς ἀναγνώσεως εἰς τοὺς βασιλόπαιδας· μικρὰ κιόσκια διὰ τὰς μελέτας, σκιάδες μικραὶ διὰ νυκτερινὰς συνδιαλέξεις, φωλεαὶ καὶ εἱρκταὶ κομψαὶ, ἀνεγερθεῖσαι καὶ κατεδαφισθεῖσαι ὑπὸ μιᾶς ἰδιοτροπίας, ἐξ ὧν ἐθεᾶτό τις τὸ Σκούταρι καταπόρφυρον ἐκ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, καὶ τὸν Ὄλυμπον κατάργυρον ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης, καὶ ἅτινα ἀδιαλείπτως ἐθώπευον αἱ μυρίπνοοι αὖραι τοῦ Βοσπόρου, ὑφ' ὧν καταπνεόμεναι ἔτρεμον αἱ χρυσαῖ ἡμισέληνοι αἱ ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν λεπτῶν ὀβελίσκων ἐμπεπηγμέναι. Τέλος δ' εἰς τὸ ἀποκρυφότερον μέρος τοῦ χαρεμίου ἦτο ὁ νατσκος τῶν λειψάνων, ἢ *θάλαμος τῶν εὐγενῶν φορεμάτων*, ὁ κατὰ μίμησιν τῆς χρυσῆς αἰθούσης τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, κλειόμενος διὰ θύρας ἐπαργύρου. Ἐν τῷ θαλάμῳ τούτῳ ἐφυλάττετο ὁ μανδύας τοῦ Προφήτου, ἀποκαλυπτόμενος ἐπισήμως καὶ πανηγυρικῶς ἅπαξ μόνον τοῦ ἔτους, ἐνώπιον ὅλης τῆς Αὐλῆς, ἡ βακτηρία του, τὸ τόξον του ἐγκεκλεισμένον ἐντὸς θήκης ἀργυρᾶς, τὰ λείψανα τοῦ Κααμπᾶ, καὶ ἡ πάνσεπτος καὶ τρομερὰ σημαία τοῦ ἱεροῦ πολέμου, τυλιγμένη ἐντὸς τεσσαράκοντα καλυμμάτων μεταξίνων, ἥτις εἶνε ἱκανὴ ν' ἀποτυφλώσῃ ὡς κεραυνὸς πάντα ἄπιστον, ὅστις ἤθελε τολμήσῃ ν' ἀτενίσῃ τὸ βλέμμα πρὸς αὐτήν. Πᾶν ὅ,τι εἶχεν ἡ φυλὴ ἱερώτερον, τὸ Κράτος πολυτιμότερον, ἡ δυναστεία ἐκλεκτότερον καὶ ἀποῤῥητότερον, ἦτο συνειλεγμένον ἐκεῖ, ἐν τῷ σκιερῷ καὶ ἀποκεχωρισμένῳ ἐκείνῳ περιβόλῳ, ἐν τῇ μικρᾷ ἐκείνῃ ἀποκρύφῳ πολίχνῃ, πρὸς ἣν ἐφαίνετο συμβάλλουσα καὶ συγκεντρουμένη ἁπανταχόθεν ἡ ἀπέραντος μητρόπολις, ὡς πληθὺς ἀπειράριθμος, θέλουσα νὰ γονυπετήσῃ καὶ προσκυνήσῃ.

Εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ τρίτου τούτου περιβόλου δεξιόθεν τοῦ εἰσερχομένου, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν πυκνοφυλλοτέρων δένδρων, ἐν τῷ μέσῳ κρηνῶν, ὧν τὸ κελάρυσμα ἦτο ἠχηρότερον, καὶ συχνότερον τῶν πτηνῶν τὸ κελάδημα, ἔκειτο τὸ χαρέμιον, ἀποχωρισμένον ἀπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς πολίχνης, καὶ συγκροτούμενον ὑπὸ μικρῶν λευκῶν οἰκημάτων σκεπασμένων μὲ στέγην μολυβδοσκεπῆ, σκιαζομένων ἀπὸ χρυσομηλέας καὶ πεύκας, διαχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων διὰ κηπαρίων περιφραγμένων μὲ τοίχους σκεπασμένους ἀπὸ αἰγοκλήματα καὶ κισσοὺς, ὧν ἐν μέσῳ εἷρπυζον στενωποὶ ἐπεστρωμένοι μὲ κογχύλια λεπτότατα ψηφοθετημένα, αἵτινες ἀπέληγον ἀφανιζόμεναι

εἰς ῥοδῶνας, ἐβένους καὶ μυρσίνας. Τὰ πάντα ἐκεῖ ἦσαν μικρά, κατάκλειστα, διῃρημένα καὶ ὑποδιῃρημένα, οἱ ἐξῶσται σκεπασμένοι, τὰ παράθυρα κιγκλιδωτά, οἱ θάλαμοι ἀποκεκρυμμένοι διὰ παραπετασμάτων ῥοδοχρόων, αἱ ὕελοι χρωματισμέναι, αἱ θύραι σιδηροσκεπεῖς, αἱ στενωποὶ ἄνευ διεξόδων, ἁπανταχοῦ δὲ φῶς γλυκύτατον ὡς τὸ λυκόφως, δροσερότης ὁποία ἡ τῶν δασῶν, καὶ ἀὴρ μυστηριώδης καὶ γαλήνιος, προκαλῶν τὸν ὕπνον. Ἐδῶ ἔζη, ἠγάπα, ἔπληττε καὶ ἐδούλευεν ἀνανεουμένη ἀδιαλείπτως ὅλη ἡ μεγάλη γυναικεία οἰκογένεια τοῦ Σεραγίου. Ἦτο ἀπέραντον μοναστήριον, οὗ τινος ἡ θρησκεία ἦτο ἡδονή, καὶ Θεὸς ὁ Σουλτάνος. Ἐδῶ ἦσαν τὰ αὐτοκρατορικὰ οἰκήματα. Ἐδῶ διέτριβον αἱ τέσσαρες καδῖναι, αἱ ἐπίσημοι ἐρωμέναι τοῦ Μεγάλου Κυρίου, ὧν ἑκάστη εἶχεν ἴδιον κιόσκιον, ἰδίαν μικρὰν αὐλήν, τοὺς μεγάλους ἀξιωματικούς της, τὰ μὲ ἀτλαζωτὸν ἐξηρτυμένα της ἀκάτια, τὰ χρυσᾶ ὀχήματά της, τοὺς εὐνούχους της, τὰς δούλας της, καὶ τὰ *ψιλὰ διὰ τὰ σανδάλιά της*, ἅτινα συναπετελοῦντο ἐκ τῶν εἰσοδημάτων ὁλοκλήρου ἐπαρχίας. Ἐδῶ κατῴκει ἡ βασιλομήτωρ, ἔχουσα περὶ ἑαυτὴν τὴν ἀναρίθμητον αὐλὴν τῶν *οὐστά*, αἵτινες διῃροῦντο εἰς τάξεις εἰκοσαμελεῖς καὶ τριακονταμελεῖς, ὧν ἑκάστη εἶχεν ἴδιόν τι ἔργον. Ἐδῶ εὑρίσκετο ὅλη ἡ οἰκογένεια τοῦ Παδισὰχ, θεῖαι, ἀδελφαί, θυγατέρες, ἀνεψιαί, ἥτις συναπετέλει αὐλὴν ἐν αὐλῇ, μετὰ τῶν μικρῶν καὶ νεαρῶν βασιλοπαίδων. Ἐδῶ αἱ *γεδικλῆ*, ὧν δώδεκα αἱ ὡραιότεραι ὑπηρέτουν τὸν Σουλτάνον, ἔχουσαι ἑκάστη ἴδιον τίτλον καὶ ἴδιον ἔργον· ἑκατὸν *τσαγήρδ*, ἢ δόκιμοι, προγυμναζόμεναι, ὅπως καταλάβωσιν ἀκολούθως τὰς χηρευούσας θέσεις τῶν *οὐστά*· μυρμηκιὰ δουλίδων πάσης χώρας, παντὸς χρώματος καὶ παντὸς ἐμβλήματος, ἐκλεχθεῖσαι ἐκ τοῦ μέσου χιλιάδων, αἵτινες διέχεον εἰς τὸν ἀπέραντον ἐκεῖνον γυναικωνίτην, διῃρημένον δίκην κυψέλης εἰς ἀπειράριθμα μικρὰ κελλία, φρύαγμά τι νεότητος εὐρώστου, θερμόν τι ἄρωμα ἀσιατικῆς καὶ ἀφρικανικῆς ἡδυπαθείας, ὅπερ ἐπλήρου ζάλης τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐν τῷ χαρεμίῳ τούτῳ Θεοῦ, ὁπόθεν μεταφερομένη εἰς τὰ φοβερά του πάθη, διεχέετο ἔπειτα ἐφ' ὅλον τὸ πρόσωπον τοῦ Κράτους.

Πόσαι ἀναμνήσεις μεταξὺ τῶν δένδρων τῶν κήπων τούτων καὶ τῶν τοίχων τῶν λευκῶν τούτων μονυδρίων! Πόσαι ὡραῖαι κόραι τοῦ Καυκάσου καὶ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, τῶν ὀρέων τῆς Ἀλβανίας καὶ τῆς Αἰθιοπίας, τῆς ἐρήμου καὶ τῆς θαλάσσης, μουσουλμανίδες, ναζαρηναί, εἰδωλολάτριδες, κατακτηθεῖσαι ἀπὸ πασάδες, ἀγορασθεῖσαι ἀπὸ ἐμπόρους, δωρηθεῖσαι ἀπὸ ἡγεμόνας, ἁρπασθεῖσαι ἀπὸ πειρατάς, διῆλθον ὡς σκιαὶ ὑπὸ τοὺς ἐπαργύρους τούτους θολίσκους! Οὗτοι εἶνε οἱ τοῖχοι καὶ οὗτοι οἱ θόλοι, οἵτινες εἶδον ἐκμαινόμενον, μὲ τὴν κεφαλὴν ἀνθοστεφῆ καὶ τὸν πώγωνα ἐξαστράπτοντα ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων, τὸν πρῶτον Ἰβραήμ, οὗ ἕνεκα ὑπερετιμήθησαν αἱ δοῦλαι εἰς ὅλας τὰς ἀγορὰς τῆς Ἀσίας, καὶ ἐδεκαπλασιάσθη ἡ τιμὴ τῶν ἀρωμάτων τῆς Ἀραβίας· οἵτινες παρεστάθησαν εἰς τὰς παραφορὰς τῆς νοσερᾶς φιληδονίας Μουρὰδ τοῦ Γ', πατρὸς ἑκατὸν υἱῶν· οἵτινες εἶδον Μουρὰδ τὸν Α', γεγηρακότα ἤδη ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα ἐτῶν, νὰ ὁρμᾷ ταλαντευόμενος πρὸς τὰς ἀτίμους περιπτύξεις, καὶ οἵτινες ὑπῆρξαν μάρτυρες τῶν ὀργίων καὶ μανιῶν Σελὶμ τοῦ Β'. Ταύτας τὰς στενωποὺς διήρχοντο τὴν νύκτα, μεμεθυσμένοι ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐκ τῆς ἀσελγείας, οἱ θηριώδεις ἐκεῖνοι ἀκόλαστοι, εἰς οὓς ἡ βασιλομήτωρ, οἱ βεζίριδες, καὶ οἱ πασσάδες προσφέροντες δούλας καὶ πάλιν δούλας, δὲν ἔκαμνον ἄλλο τι παρὰ νὰ ἐξάπτωσιν ἔτι μᾶλλον τὰς ἐπιθυμίας των· καὶ ἔτρεχον ἀπὸ κιοσκίου εἰς κιόσκιον, ζητοῦντες ἡδονὴν καὶ ἀντ' αὐτῆς εὑρίσκοντες τὸν σπασμὸν μέχρις οὗ ἡ τεταραγμένη των φαντασία τοὺς ἔσυρε λυσσώδεις ἐκτὸς τῶν ἀνακτόρων, καὶ μετέφερεν αὐτοὺς εἰς τὰ μελαγχολικὰ τείχη τοῦ Ἐσκὶ-Σεράϊ, ὅπως εὕρωσιν ἐκεῖ τὰ λείψανα τῶν πρῴην περιωνύμων καλλονῶν. Ἐδῶ ἐτελοῦντο αἱ παράδοξοι ἐκεῖναι νυκτεριναὶ ἑορταί, καθ' ἃς ἐπὶ τῶν θόλων, ἐπὶ τῶν στεγῶν καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων ἐσχεδιάζοντο διὰ χαρακτήρων πυρίνων τὰ πλοῖα τοῦ στόλου, καὶ χιλιάδες ἀγγείων ἀνθοφόρων ἐλλαμπομένων ὑπὸ χιλιάδων φλογῶν, ἀνταναχλωμένων ἀπὸ ἀναρίθμητα κάτοπτρα, ἅτινα παρίστων τὴν εἰκόνα ἀπεράντου κήπου φλεγομένου, ὅπου ἑκατοντάδες ὡραίων γυναικῶν συνεθλίβοντο πέριξ ἀγορᾶς πλήρους θησαυρῶν, καὶ οἱ εὐνοῦχοι ἀνελάμβανον εἰς τὰς ἀγκάλας των σπασμωδῶς ἀναταρασσομένας τὰς ἡμιγύμνους δούλας, ὅσαι εἶχον ἐγκαταλειφθῆ ἐν τῷ στροβίλῳ τῶν ἐκμανῶν χορῶν, ἐν μέσῳ τοῦ καπνοῦ μυρίων θυμιαματηρίων, ὃν ὁ ἄνεμος τῆς Προποντίδος διεσκόρπιζε καθ' ὅλον τὸ Σεράγιον ὁμοῦ μὲ τὸν ἦχον μουσικῆς βαρβάρου καὶ πολεμικῆς.

Ἂς ἀναστήσωμεν τὴν ζωὴν ταύτην ὁποία ἦτο ὡραίαν τινὰ ἡμέραν τοῦ Ἀπριλίου, ἐπὶ τῆς βασιλείας Σουλεϊμὰν τοῦ μεγάλου καὶ Ἀχμὲδ τοῦ Γ'. Ὁ οὐρανὸς εἶνε γαλήνιος, ὁ ἀὴρ εὐώδης ἐκ τῶν ἐαρινῶν ἀρωμάτων, οἱ δὲ κῆποι ἀνθοστεφεῖς. Διὰ τῶν στενωπῶν τῶν κήπων, βεβρεγμένων ἀκόμη ἐκ τῆς δρόσου, περιφέρονται σχολαῖοι εὐνοῦχοι μαῦροι ἐνδεδυμένοι χρυσᾶς ἐφεστρίδας, καὶ διέρχονται δοῦλαι περιβεβλημέναι ἐσθῆτας μὲ ῥαβδώσεις ζωηρῶν χρωμάτων, φέρουσαι καὶ ἐπαναφέρουσαι ἀγγεῖα καὶ κάνιστρα σκεπασμένα μὲ πέπλον πράσινον διὰ μέσου τῶν κιοσκίων καὶ μαγειρείων. Αἱ *οὐστὰ* τῆς Βαλιδὲς συναντῶνται ὑπὸ τὰς μικρὰς μαυρουσίας ἁψῖδας μὲ τὰς *γεδικλῆ* τοῦ Σουλτάνου, αἵτινες διέρχονται ἀγερώχως, ἀκολουθούμεναι ἀπὸ δούλας δοκίμους, φερούσας τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀσπρόρρουχα. Ὅλα τὰ

βλέμματα στρέφονται πρὸς ἓν μέρος· ἐξῆλθεν ἐκ μικρᾶς θύρας καὶ ἠφανίσθη ἀναβᾶσα διὰ μικρᾶς κλίμακος ἡ νεωτέρα τῶν δώδεκα προνομιούχων *γεδικλή*, ἡ οἰνοχόος, νεᾶνις Συρία, εὐλογημένη ὑπὸ τοῦ Ἀλλὰχ, ἥτις ἤρεσεν εἰς τὸν Μέγαν Κύριον, ὅστις καὶ ἀπένειμεν εἰς αὐτὴν τὸν τίτλον *κόρη τῆς εὐτυχίας*, καὶ θὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὴν καὶ τὴν σαμουρόγουναν, ἅμα ὡς παράσχῃ τὸ ἐλάχιστον σημεῖον ὅτι εἶνε μήτηρ. Μακρὰν ἐκεῖθεν, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν πλατάνων, παίζουσιν οἱ γελωτοποιοὶ τοῦ Σουλτάνου, ἐνδεδυμένοι μὲ φορέματα ἀρλεκίνεια, καὶ νάννοι δύσμορφοι, φέροντες ἐπὶ κεφαλῆς σαρίκια ὑπερμεγέθη καὶ δυσανάλογα. Ἔτι περαιτέρω, ὄπισθεν αἱμασιᾶς, γιγάντειος εὐνοῦχος διατάττει δι' ἑνὸς ἀδιοράτου νεύματος τῶν δακτύλων καὶ τῆς κεφαλῆς πέντε βωβούς, ἐκτελεστὰς βασάνων, νὰ ὑπάγωσιν εἰς τοῦ Κηζλὰρ-ἀγᾶ, ὅστις τοὺς ζητεῖ χάριν ὑποθέσεώς τινος μυστικῆς. Δύο μειράκια, ἀμφιβόλου κάλλους, ἐνδεδυμένα μετὰ γυναικείας φιλαρεσκείας, κυνηγοῦνται τρέχοντα μεταξὺ τῶν αἱμασιῶν κήπου σκιαζομένου ὑπὸ πλατάνου ἀπειρομεγέθους. Εἴς ἄλλο τι μέρος ὅμιλος δουλίδων σταματᾷ ἐξαίφνης καὶ διχάζεται εἰς δύο πτέρυγας ὑποκλινομένας, ὅπως ἀφήσῃ δίοδον πρὸς διάβασιν τῆς Κεχγιὰ, μεγάλης διοικητρίας τοῦ χαρεμίου, ἥτις ἀποδίδει τὸν χαιρετισμὸν διὰ κλίσεως μικρᾶς τοῦ ῥαβδίου της κεκοσμημένου μὲ ἀργυρᾶ ἐλάσματα, ὅπερ εἰς ἓν τῶν ἄκρων του φέρει τὴν αὐτοκρατορικὴν σφραγῖδα. Κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν ἡ θύρα γειτονικοῦ κιοσκίου ἀνοίγεται, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξέρχεται καδίνα μὲ φόρεμα γαλάζιον, τυλιγμένη εἰς πυκνὸν λευκὸν πέπλον, ἀκολουθουμένη ὑπὸ τῶν δουλίδων της, ἥτις μὲ τὴν ἄδειαν τῆς διοικητρίας, ἣν ἔχει λάβει πρὸ μιᾶς ἡμέρας, ὑπάγει νὰ παίξῃ τὴν ἱπταμένην σφαῖραν μετὰ μιᾶς ἄλλης καδίνας, περικάμπτουσα δὲ πυκνήν τινα δενδροστοιχίαν, συναντᾷ καὶ χαιρετᾷ νωχελῶς ἀδελφήν τινα τοῦ Σουλτάνου, ἥτις ὑπάγει εἰς τὸ λουτρὸν μετὰ τῶν θυγατρίων καὶ τῶν δουλίδων της. Εἰς δὲ τὸν μυχὸν τῆς μικρᾶς δενδροστοιχίας, πρὸ τοῦ κιοσκίου ἄλλης καδίνας, κάτωθεν χαριέσσης στέγης ἐπιστηριζομένης ἐπὶ τεσσάρων κιονίσκων ὑψηλῶν καὶ ῥαδινῶν ὡς τὰ στελέχη φοινίκων, εὐνοῦχός τις ἀναμένει ἓν νεῦμα ὅπως εἰσαγάγῃ ἑβραίαν, πωλήτριαν πολυτίμων λίθων, ἥτις μετὰ πολλὰς ῥᾳδιουργίας ἐπέτυχε τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέρχεται εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν χαρέμιον, ὅπου μετὰ τῶν ἀδαμάντων θὰ συνεισαγάγῃ καὶ ἀποστολὰς μυστικὰς πασάδων φιλοδόξων καὶ ἐραστῶν παρατόλμων. Εἰς δὲ τὸ ἀντίθετον ἄκρον τοῦ χαρεμίου, ἡ χανούμ, ἡ ἐπιτετραμμένη νὰ ἐπισκέπτεται τὰς νέας δούλας, ὑπάγει ζητοῦσα τὴν Διοικήτριαν, ὅπως ἀναφέρῃ εἰς αὐτὴν, ὅτι ἡ ἀβυσσινὴ νεᾶνις, ἡ παρουσιασθεῖσα πρὸ μιᾶς ἡμέρας, φαίνεται εἰς αὐτὴν ἀξία ὅπως γείνῃ δεκτὴ μεταξὺ τῶν *γεδικλή*, ἐὰν δὲν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν μικρός τις φακὸς, ὃν φέρει ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου. Ἐν τούτοις ἐντὸς λειμωνίσκου περιφραγμένου ἀπὸ μυρσίνας, ὑπὸ σκιάδα κλήματος ὑψηλὴν συναθροίζονται αἱ εἴκοσι τροφοὶ τῶν βασιλοπαίδων, ὅσοι ἐγεννήθησαν ἐντὸς τοῦ ἔτους, καὶ ὅμιλος δουλίδων παίζουν τὸν αὐλὸν καὶ τὴν κιθάραν ἐν μέσῳ κύκλου σκιρτώντων θυγατρίων, φερόντων ἐνδύματα ἐκ κυανοχρόου μεταξοπτίλλου καὶ ἀτλαζωτοῦ πορφυροῦ, πρὸς ἃ ἡ Σουλτάνα Βαλιδὲ ῥίπτει γλυκύσματα ἐκ τοῦ ὕψους ἑνὸς ἡλιακοῦ. Διέρχονται αἱ διδασκάλισσαι, ὅσαι ὑπάγουν νὰ δώσουν μαθήματα χοροῦ, μουσικῆς καὶ κεντήματος εἰς τὰς *τσαγηρδ*· εὐνοῦχοι φέροντες μεγάλας παροψίδας πλήρεις γλυκυσμάτων ἐν εἴδει σκύμνων καὶ ψιττακῶν, δουλίδες φέρουσαι ἐν ἀγκάλαις μεγάλα ἀνθοφόρα ἀγγεῖα καὶ βαρεῖς τάπητας, δῶρα μιᾶς σουλτάνας καὶ μιᾶς καδίνας, μιᾶς καδίνας πρὸς τὴν Βαλιδὲν, καὶ τῆς Βαλιδὲς πρὸς τὰς ἀνεψιάς. Ἡ θησαυροφύλαξ τοῦ χαρεμίου φθάνει φέρουσα ἐπὶ τοῦ προσώπου μίαν εἴδησιν: τὰ αὐτοκρατορικὰ πλοῖα, τὰ ἐξαποσταλέντα ἐναντίον τῶν βενετικῶν καὶ γενουΐκῶν κατέργων, ἀπήντησαν αὐτὰ εἴκοσι μίλια μακρὰν τοῦ λιμένος τῆς Σύρου, καὶ κατέσχον ὅλον τὸ φορτίον τῶν μεταξωτῶν καὶ μεταξοπτίλλων ὑπὲρ τοῦ χαρεμίου τοῦ Παδισάχ. Φθάνει ἔπειτα δρομαίως εὐνοῦχός τις φέρων πρὸς σουλτάναν τρέμουσαν τὴν ἀγγελίαν, ὅτι ἡ ἐγχείρησις τοῦ παιδίου ἐπέτυχε θαυμάσια, καὶ μετ' ὀλίγον καταφθάνουσι δύο ἄλλοι εὐνοῦχοι, ὧν ὁ μὲν προσφέρει πρὸς τὴν Σουλτάναν ἐπὶ παροψίδος ἀργυρᾶς τὸ τεμάχιον τοῦ μέλους τὸ ἀποκοπὲν ὑπὸ τοῦ χειρούργου, ὁ δὲ πρὸς τὴν Βαλιδὲν ἐπὶ χρυσῆς παροψίδος τὸ καθημαγμένον μαχαίριον. Ἀδιακόπως ἀνοίγονται καὶ κλείονται θύραι, ἀνυψοῦνται καὶ καταπίπτουσι παραπετάσματα, ὅπως διαβιβασθῶσιν εἰδήσεις, ἀποστολαὶ, δωρήματα, γραολογίαι. Ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσχωρήσῃ ἄνωθεν διὰ τῶν θόλων καὶ τῶν στεγῶν, καὶ ἐμβαθύνῃ τὸ βλέμμα του εἰς τὰ ἔνδον, οὗτος ἤθελεν ἴδῃ ἐντὸς μιᾶς αἰθούσης μίαν σουλτάναν εἰς τὸ παράθυρον, βλέπουσαν μελαγχολικῶς διὰ τῶν ἀτλαζωτῶν παραπετασμάτων τὰ κυανόχροα ὄρη τῆς Ἀσίας, καὶ συλλογιζομένην ἴσως τὸν ἄνδρα της, ὡραῖόν τινα πασᾶν, διοικητὴν ἀπωτάτης τινὸς ἐπαρχίας, ὅστις ἡρπάσθη ἀπὸ τὰς ἀγκάλας της κατὰ τὴν συνήθειαν μεθ' ἓξ μῆνας ἔρωτος, διότι δὲν ἀπέκτησαν τέκνα· ἐντὸς ἄλλης μικρᾶς αἰθούσης μαρμαρίνης καὶ στολισμένης μὲ κάτοπτρα, καδίνα πεντεκαιδεκαέτις, ἥτις ἀναμένει κατὰ τὴν ἡμέραν μίαν ἐπίσκεψιν τοῦ Παδισάχ, καὶ ἀστεΐζεται παιδικῶς ἐν τῷ μέσῳ ὁμίλου δουλίδων, αἵτινες τὴν ἀλείφουσι μῦρα καὶ τὴν στολίζουσι μ' ἄνθη, ἐξυμνοῦσαι καὶ τὰ ἀποκρυφότερά της κάλλη διὰ δουλικῶν ἐνδείξεων θαυμασμοῦ καὶ χαρᾶς· σουλτάναι νέαι, αἵτινες τρέχουσιν ἐντὸς κηπαρίων περιφράκτων, πέριξ δεξαμενῶν στιλβουσῶν ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς χρυσῶν

χθύων, ἐν ᾧ τὰ κογχύλια τῶν στενωπῶν τρίζουσιν ὑπὸ τὰ ἐκ λευκοῦ ἀτλαζωτοῦ παπούτσιά των· ἄλλαι ὠχραί, καθήμεναι εἰς τὸν μυχὸν σκοτεινῶν θαλαμίσκων, τοιουτοτρόπως, ὥστε νομίζεις ὅτι μελετῶσιν ἐκδικήσεις· μικραὶ αἴθουσαι σκεπασμέναι μὲ τάπητας ὁλοσηρικούς, ὅπου παιδία καταδικασθέντα εἰς θάνατον ἅμα τῇ γεννήσει των, σκιρτῶσιν ἐπὶ προσκεφαλαίων ἐξ ἀτλαζωτοῦ φέροντος χρυσᾶς ῥαβδώσεις, καὶ ὑπὸ τραπέζια κοχλοκόλλητα· ὡραῖαι βασιλόπαιδες γυμναὶ ἐντὸς λουτρῶν ἐκ μαρμάρου τῆς Πάρου· *γεδικλὴ* ὑπνώττουσαι ἐπὶ τῶν ταπήτων· συναθροίσεις δουλίδων καὶ εὐνούχων καὶ διαβάσεις αὐτῶν ἔνθεν κακεῖθεν διὰ τῶν ὑποστέγων ἡλιακῶν, διὰ τῶν ἀποκρύφων κλιμάκων, ὑπὸ τὰς στοάς, διὰ τῶν ἡμισκοτείνων διαδρόμων· ἁπανταχοῦ δὲ πρόσωπα περίεργα ὄπισθεν τῶν κιγκλίδων, χαιρετισμοὶ ἄλαλοι διαμειβόμενοι μεταξὺ τῶν ἡλιακῶν καὶ τῶν κήπων, νεύματα λαθραῖα ὄπισθεν τῶν παραπετασμάτων, διαλογίσκοι μὲ μονοσύλλαβα μεταξὺ δύο ὀπῶν, διακοπτόμενοι ἐκ διαλειμμάτων ἀπὸ καγχασμοὺς ἠχηροὺς καὶ συγκοπτομένους, εἰς οὓς ἐπακολουθοῦσι διαδράσεις ταχεῖαι μορφῶν, αἵτινες ἀφανίζονται παρὰ τοὺς μοναστικοὺς τοίχους.

Ἀλλ' ἐν τῷ λαβυρίνθῳ ἐκείνῳ τῶν κήπων καὶ τῶν ναΐσκων δὲν διεσταυρώνοντο μόνον ῥαδιουργίαι ἐρωτικαὶ καὶ φλυαρήματα παιδαριώδη· ἀλλὰ διὰ τῶν συναρμογῶν ὅλων τῶν θυρῶν καὶ τῶν ὀπῶν ὅλων τῶν κιγκλίδων παρεισεχώρει καὶ ἡ πολιτική, καὶ ἡ ἐπὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων δύναμις τῶν ὡραίων ὀφθαλμῶν δὲν ἦτο μικροτέρα ἐκεῖ παρὰ εἰς τὰ ἀνάκτορα τῆς δύσεως· ἡ δὲ μονήρης καὶ μονότονος ζωὴ τοῦ χαρεμίου ἐπηύξανεν ἔτι μᾶλλον τὴν ἔντασιν τῶν ἐν αὐτῷ ζηλοτυπιῶν καὶ φιλοδοξιῶν. Αἱ διάλιθοι ἐκεῖναι μικραὶ κεφαλαὶ συνετάραττον ἐκ τῶν μικρῶν ἐκείνων εὐωδῶν φυλακῶν των τὰς αὐλάς, τὰ διβάνια, τὸ σεράγιον ὁλόκληρον. Διὰ τῶν εὐνούχων συνεννοοῦντο μὲ τὸν μουφτῆν, μὲ τοὺς βεζίριδες καὶ μὲ τοὺς ἀγάδες τῶν γιανιτσάρων. Οἱ διοικηταὶ τῶν κτημάτων των, μὲ τοὺς ὁποίους ἠδύναντο νὰ συνδιαλέγωνται ὄπισθεν ἑνὸς παραπετάσματος ἢ ἑνὸς κιγκλιδώματος περὶ τῶν ἰδίων αὐτῶν συμφερόντων, εἶχον αὐτὰς ἐνημέρους πρὸς πάντα ὅσα συνέβαινον ἐν τοῖς ἀνακτόροις καὶ τῇ πρωτευούσῃ, καὶ τὰ ἐλάχιστα ἀκόμη· ὅθεν καὶ ἐγνώριζον τοὺς κινδύνους, ὑφ' ὧν ἐπαπειλοῦντο, ἐμάνθανον τοὺς πολιτικούς, ἐξ ὧν εἶχον νὰ φοβῶνται ἢ ἠδύναντο νὰ ἐλπίζωσί τι, καὶ ἐξύφαινον μετὰ μεγίστης ὑπομονῆς τὰς μυστηριώδεις συνωμοσίας, αἵτινες κατεκρήμνιζον τοὺς ἐχθρούς των καὶ ἀνύψουν τοὺς προστατευομένους των. Ὅλα τὰ κόμματα τῆς Αὐλῆς καὶ τοῦ Κράτους εἶχον ἐκεῖ μέτα μίαν ῥίζαν, ἑκατὸν ῥίζας, διακλαδιζομένας εἰς τὰς καρδίας τῶν βασιλομητόρων, τῶν ἀδελφῶν τοῦ Σουλτάνου, τῶν καδινῶν, τῶν ὀδαλισκισσῶν. Ὑπῆρχον ζητήματα καὶ πόλεμοι ἀτελεύτητοι περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν παίδων, περὶ τοῦ γάμου τῶν θυγατέρων, περὶ τῶν προικοδοτήσεων, περὶ τῶν ἐν ταῖς ἑορταῖς προτιμήσεων, περὶ τῆς εἰς τὸν θρόνον διαδοχῆς τῶν βασιλοπαίδων, περὶ εἰρήνης καὶ περὶ πολέμου. Αἱ ἰδιοτροπίαι τῶν ὡραίων τοῦ χαρεμίου ἐξέπεμπον στρατιὰς ἐκ τριακοντακισχιλίων γιανιτσάρων καὶ τεσσαρακοντακισχιλίων σπαχίδων, οἵτινες ἐκάλυπτον μὲ πτώματα τὰς ὄχθας τοῦ Δανουβίου, καὶ στόλους ἐξ ἑκατὸν πλοίων, οἵτινες καθῄμασσον τὸν Εὔξεινον καὶ τὸ Αἰγαῖον. Εἰς αὐτὰς κατέφευγον διὰ μυστικῶν ἐπιστολῶν οἱ ἡγεμόνες τῆς Εὐρώπης, παρακαλοῦντες ὅπως συνεργήσωσιν εἰς τὴν αἰσίαν ἔκβασιν τῶν διαπραγματεύσεων. Ἐκ τῶν λευκῶν χειριδίων των ἐξήρχοντο τὰ διατάγματα, ὅσα ἐχορήγουν τὰς διοικήσεις τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοὺς μεγάλους βαθμοὺς τοῦ στρατοῦ. Αἱ θωπεῖαι τῆς Ῥοξολάνης ἔσφιξαν περὶ τὸν λαιμὸν τῶν μεγάλων βεζίριδων Ἀχμὲδ καὶ Ἰβραὴμ τὸν βρόχον. Τὰ φιλήματα τῆς Σαφφιὲ, τῆς ὡραίας Βενετίδος, *τοῦ μαργαρίτου καὶ κόχλου τοῦ χαλιφάτου*, συνετήρησαν ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη τὰς φιλικὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς Πύλης καὶ τῆς Ἐνετικῆς Δημοκρατίας. Αἱ ἑπτὰ καδῖναι Μουρὰδ τοῦ Γ' ἐκυβέρνησαν τὸ Κράτος κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσιν ἔτη τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος. Ἡ ὡραία Μαχπεϊκὲρ, ἡ *σεληνόμορφος*, ἡ καδῖνα τῶν δισχιλίων καὶ ἑπτακοσίων σαλίων, ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῶν δύο θαλασσῶν καὶ τῶν δύο κόσμων ἀπὸ Ἀχμὲδ τοῦ Α' μέχρι Μωάμεθ τοῦ Δ'. Ἡ Ῥέβια Γκιουλνοὺζ, ἡ ὀδαλίκισσα τῶν ἑκατὸν ἀργυρῶν ὀχημάτων, ἐσχημάτιζε τὰ αὐτοκρατορικὰ διβάνια τὰ πρῶτα δέκα ἔτη τοῦ δευτέρου ἡμιολίου τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος. Ἡ Σεκερμπουλὶ, ἤτοι *τεμάχιον σακχάρεως*, ἔστελλε, χάριν τῶν ἰδίων αὐτῆς σκοπῶν, νὰ ταξειδεύῃ μεταξὺ Σταμποὺλ καὶ Ἀδριανουπόλεως ὥς τι αὐτόματον, τὸν αἱμοχαρῆ Ἰβραήμ.

Ποία σύγχυσις ὑποθέσεων, ποία πλεκτάνη κατασκοπειῶν φοβερῶν καὶ φλυαριῶν παιδαριωδῶν πρέπει νὰ ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἐν τῇ μικρᾷ ἐρωτικῇ καὶ πανισχύρῳ ἐκείνῃ πολίχνῃ! Διερχόμενος τὰς δενδροστοιχίας ἐκείνας, ἐνόμιζον ὅτι ἤκουα ἁπανταχόθεν ψιθύρισμα ταχὺ φωνῶν γυναικείων, αἵτινες ἀνέπτυσσον, ἐρωτῶσαι καὶ ἀποκρινόμεναι, ὅλα τὰ ἀπόρρητα χρονικὰ τοῦ σεραγίου. Ἔπρεπε δὲ νὰ εἶνε παραδόξως ποικίλα καὶ πολυδαίδαλα τὰ χρονικὰ ταῦτα. Τὰ ζητήματα, περὶ ὧν ὁ λόγος, ἦσαν ταῦτα περίπου: ποίαν καδῖναν ἔφερεν ὁ Σουλτάνος τὸ θέρος εἰς τὸ κιόσκιον τῶν Γλυκῶν νερῶν· ποίαν προῖκα ἀπεφάσισαν νὰ δώσουν εἰς τὴν τρίτην θυγατέρα τοῦ Παδισὰχ, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ νυμφευθῇ τὸν ἀρχιναύαρχον· εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ βοτάνη, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ μάγος Τσουγαὰ εἰς τὴν παιδαγωγὸν Ῥααζγκιὲ, ἔκαμε νὰ συλλάβῃ ἡ τρίτη καδῖνα τοῦ Σουλτάνου, ἥτις εἶνε στεῖρα

ἀπὸ τριῶν ἐτῶν; ἦτο βέβαιον ὅτι ἡ εὐνοουμένη Γκιαμφεδὰ ἐπέτυχε διὰ τὸν σατράπην τῆς Ἀνατολῆς τὴν σατραπείαν τῆς Καραμανίας; Ἀπὸ κιοσκίου εἰς κιόσκιον ἐκυκλοφόρει ἡ εἴδησις, ὅτι ἐπὶ τῷ αἰσίῳ τοκετῷ τῆς πρώτης καδίνας ὁ νέος μέγας βεζίρης, θέλων νὰ ὑπερβῇ τὸν προκάτοχόν του, ἔπεμψε δῶρον λίκνον ὁλάργυρον καὶ σμαραγδοκόλλητον· ὅτι ἡ ἐκλεκτὴ τοῦ Σουλτάνου ἦτο ἡ δουλὶς ἡ δωρηθεῖσα ὑπὸ τῆς *Κεαγιὰ-χαρέμ*, καὶ ὄχι ἡ δωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ πασᾶ τῆς Ἀδριανουπόλεως· ὅτι ἀποθανόντος τοῦ λευκοῦ ἀρχιευνούχου, ὅστις ἔπνεεν ἐσχάτως τὰ λοίσθια, ὁ νέος παῖς Μεχμὲδ ἐξηγόρασε διὰ τῆς θυσίας τῆς ἀνδρικότητός του τὸ ὑπούργημα τοῦτο, εἰς ὃ ἐπωφθαλμία πρὸ τόσου καιροῦ. Φήμη ὑπόκωφος διέτρεχεν ὅτι δὲν θὰ ἐξετελεῖτο πλέον τὸ σχέδιον τοῦ Σινὰν περὶ τῆς κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν διώρυγος, ὅπως μὴ ἀπομακρυνθῶσιν οἱ ἐργάται οἱ καταγινόμενοι εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου κιοσκίου διὰ τὴν σουλτάναν Μπάφφο· καὶ ὅτι ἡ καδίνα Σαχαράϊ, πεντεκαιτριακοντοῦτις, κλαίει δύο ἤδη ἡμέρας καὶ δύο νύκτας, διότι φοβεῖται μὴ ἀποπεμφθῇ εἰς τὸ παλαιὸν Σεράγιον· ὅτι ὁ γελωτοποιὸς Ἀχμὲδ ἔκαμε τὸν σουλτάνον νὰ γελάσῃ τόσον πολύ, ὥστε οὗτος διώρισεν αὐτὸν παρευθὺς ἀγᾶν τῶν Γενιτσάρων. Ἀκολούθως ἐπήρχοντο χίλιαι φλυαρίαι περὶ τῶν προσεχῶν ἑορτῶν διὰ τοὺς γάμους τοῦ Ὀσμὰν πασᾶ μὲ τὴν σουλτάναν Οὐμμετουλά, καθ' ἃς εἰς ὀρειχάλκινος δράκων θὰ ἐξήμει φλόγας εἰς τὸ Ἄτ-μεϊδάν· περὶ τῆς νέας ἐνδυμασίας τῆς σουλτάνα-βαλιδὲς, ὅλης ἀπὸ σαμουρόγουναν, ἧς ἕκαστον κομβίον ἦτο πολύτιμος λίθος ἀξίας ἑκατὸν χρυσῶν σκούδων· περὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς Βλαχίας, ὅπερ ἀπενεμήθη ὡς σιταρέσιον εἰς τὴν καδίναν Καμαριτζὲν, *τὴν σελήνην τοῦ κάλλους*, καὶ περὶ τοῦ μικροῦ αἱματοχρόου ῥόδου τοῦ ἀνακαλυφθέντος εἰς τὸν τράχηλον τῆς *τσαματσιρούστα*, τῆς φύλακος τῶν ἀσπρορρούχων τοῦ Σουλτάνου, καὶ περὶ τῆς ὡραίας οὐλότριχος κόμης τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς δημοκρατίας τῆς Γενούας, καὶ περὶ τῆς θαυμασίας αὐτογράφου ἐπιστολῆς τῆς πρώτης γυναικὸς τοῦ Σάχου τῆς Περσίας, ἣν αὕτη ἔπεμψεν εἰς ἀπάντησιν τῆς σουλτάνας Κουρρὲμ, *τῆς φαιδρᾶς*. Ὅλαι αἱ εἰδήσεις, ὅσαι εἶχον φθάσῃ ἐκεῖ ἐκ τῆς πρωτευούσης, ὅλα τὰ θορυβώδη συμβάματα, ὅσα ἐνεφιλοχώρησαν εἰς τὰς συζητήσεις τοῦ διβανίου, ὅλα ὅσα ἠκούσθησαν τὴν παρελθοῦσαν νύκτα εἰς τὸ Σεράγιον, ἐσχολιάζοντο καὶ ἠτιολογοῦντο μέχρι τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν ἐν τοῖς κηπαρίοις ἐκείνοις ὑπὸ ἑκατὸν ὁμίλων μικρῶν κεφαλῶν προφυλακτικῶν καὶ περιέργων. Ἐκεῖ διεδίδοντο ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα καὶ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα τὰ ἀνώνυμα ποιημάτια τῶν παδισὰχ, οἱ θλιβεροὶ καὶ ἐλεύθεροι στίχοι Ἀβδοὺλ-βακὶ *τοῦ ἀθανάτου*, καὶ τὰ ἐξαστράπτοντα ποιήματα τοῦ Ἀμποὺ-Σοὺδ, οὗτινος «ἑκάστη λέξις ἦτο εἷς ἀδάμας», καὶ τὰ ὄπιον καὶ οἶνον ἀποπνέοντα ᾄσματα τοῦ Φουζουλὶ, καὶ αἱ ἐναρμόνιοι αἰσχρολογίαι τοῦ Γαζαλῆ. Τὰ πάντα δὲ μετεβάλλοντο ἅμα μεταβαλλομένου τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ βίου τῶν παδισάχ. Ἄλλοτε διήρχετο ὥς τις αὔρα τρυφερότητος καὶ μελαγχολίας τὸν μικρὸν ἐκεῖνον κόσμον, καὶ τότε ἦθός τι κομψῆς ἀξιοπρεπείας ἀνύψου ὅλα τὰ μέτωπα, ἡ μανία τῆς πολυτελείας κατηυνάζετο, οἱ συρμοὶ διωρθοῦντο, ἡ γλῶσσα ἀποκαθήρετο, ἡ πρὸς τὰς εὐγενεῖς ἀναγνώσεις κλίσις ἀνεγεννᾶτο, ὅλος ὁ κόσμος ἐπεδεικνύετο σύννοιαν καὶ εὐλάβειαν θρησκευτικὴν, καὶ αὐταὶ δ' αἱ ἑορταὶ, χωρὶς νὰ εἶνε ὀλιγώτερον λαμπραὶ, ἦσαν τελεταὶ φαιδραὶ μὲν, ἀλλὰ κόσμιαι. Ἄλλοτε ἀπ' ἐναντίας ἀνέβαινεν εἰς τὸν θρόνον Παδισὰχ ἀνατραφεὶς ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἐν τῇ ἀκολασίᾳ καὶ τῇ παραφροσύνῃ, καὶ τότε ἀνέκτα τὸ κράτος αὐτῆς ἡ θεὰ Ἡδυπάθεια, αἱ καλύπτραι κατέπιπτον, ἡ ἄνευ ὑπαινιγμῶν καὶ ὑπονοουμένων γλῶσσα ἐπανήρχετο μετὰ τῶν θορυβωδῶν καγχασμῶν· οἱ παλιγκάπηλοι τοῦ κάλλους ἀνεχώρουν διὰ τὴν Γεωργίαν καὶ Κιρκασσίαν· αἱ νεάνιδες συνέρρεον ἁπανταχόθεν· ἑκατὸν γυναῖκες ἠδύναντο νὰ σεμνύνωνται διὰ τὰς περιπτύξεις τοῦ μεγάλου Κυρίου, τὰ κιόσκια ἔβριθον λίκνων, τὰ ταμεῖα τοῦ θησαυροφυλακείου ἐξέχεον χειμάρρους χρυσοῦ, οἱ οἶνοι τῆς Κύπρου καὶ Οὐγγαρίας ἐκάχλαζον ἐπὶ τῶν ἀνθοστεφῶν τραπεζῶν, τὰ Σόδομα ἐπῆραν τὴν κεφαλὴν, ἡ Λέσβος ἐθριάμβευε, τὰ ὡραῖα πρόσωπα μὲ τοὺς μεγάλους μαύρους ὀφθαλμοὺς ὠχρίων, καὶ ὅλον τὸ χαρέμιον ἐπύρεσσε, λυσσῶν ἐξ ἡδυπαθείας, ἐντὸς ἀτμοσφαίρας βεβαρημένης ἐκ τῶν εὐωδιῶν καὶ ἐκ τοῦ πάθους, μέχρις οὗ νύκτα τινὰ ἐξηγείρετο αἴφνης καὶ ἀπροσδοκήτως ἐκθαμβούμενον ὑπὸ χιλίων δᾴδων, καὶ τότε ἀπέτινε διὰ τῆς σπάθης τῶν Γενιτσάρων τὴν θείαν δίκην.

Ἤρχοντο δὲ αἱ τρομεραὶ νύκτες καὶ διὰ τὴν μικρὰν ἐκείνην ἀνθοσκεπῆ Βαβυλωνίαν. Ἡ ἀνταρσία δὲν ἐσέβετο τὸν τρίτον περίβολον πλειότερον τῶν δύο ἄλλων. Ὁ στασιαστὴς στρατὸς ἀνέτρεπε τὰς πύλας τῆς εὐτυχίας καὶ εἰσέβαλλεν εἰς τὸ χαρέμιον. Εἰς μάτην ἑκατὸν εὐνοῦχοι ὑπερήσπιζον μὲ τὰ ἐγχειρίδιά των τὰ κατώφλια τῶν κιοσκίων. Οἱ γιανίτσαροι ἀνεπήδων εἰς τὰς στέγας, διερρήγνυον τοὺς θόλους, κατεκρημνίζοντο εἰς τὰς αἰθούσας καὶ ἥρπαζον τοὺς βασιλόπαιδας ἐκ τοῦ κόλπου τῶν μητέρων. Αἱ βασιλομήτορες ἐσύροντο ἐκ τῶν ποδῶν ἐκτὸς τῆς κρύπτης των, ὑπερήσπιζον ἑαυτὰς διὰ τῶν ὀνύχων καὶ τῶν ὀδόντων, ἔπιπτον ἀνατρεπόμεναι ὑπὸ τὸ γόνυ τῶν μπαλτατζίδων, καὶ ἀπέθνησκον στραγγαλιζόμεναι μὲ τὰ σχοινία τῶν παραπετασμάτων. Αἱ Σουλτάναι, ἐπανερχόμεναι οἴκαδε, ἐξέβαλλον κραυγὰς τρομερὰς βλέπουσαι κενὰ τὰ λίκνα, καὶ στρεφόμεναι ὅπως ἐρωτήσωσι τὰς δούλας, ἀντὶ πάσης ἀποκρίσεως ἀπελάμβανον σιγὴν φρικώδη, ἥτις ἐσήμαινεν: — Ὕπαγε νὰ ζητήσῃς εἰς τοὺς

πόδας τοῦ θρόνου τὸ τέκνον σου!—Οἱ εὐνοῦχοι ἔντρομοι ἤρχοντο ν' ἀναγγείλωσιν εἰς τὰς εὐνοουμένας, ἐξυπνήσάσας ἀπὸ θόρυβον μακρυνὸν, ὅτι αἱ κεφαλαὶ των ἀνεμένοντο, καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ προπαρασκευασθῶσι πρὸς τὸν θάνατον. Αἱ τρεῖς καδῖναι τοῦ Σελὶμ, καταδικασθεῖσαι εἰς τὸν διὰ τοῦ βρόχου καὶ τοῦ σάκκου θάνατον, ἤκουον τὴν νύκτα τὰς λοισθίας κραυγὰς ἀλλήλων, καὶ ἐξέπνεον εἰς τὰ ὑπόγεια ὑπὸ τὰς σπασμωδικὰς χεῖρας τῶν βωβῶν. Θανάσιμοι ζηλοτυπίαι καὶ ἐκδικήσεις φρικώδεις ἔκαμνον ν' ἀντηχῶσι τὰ κιόσκια ἀπὸ στεναγμοὺς καὶ κραυγὰς, αἵτινες μετέδιδον τὴν φρίκην εἰς ὅλον τὸ χαρέμιον. Ἡ Κιρκασσία μήτηρ τοῦ Μουσταφᾶ κατεσπάραττε τὸ πρόσωπον τῆς Ῥοξολανῆς, αἱ ἀντίζηλοι εὐνοούμεναι ἐκολάφιζον τὴν Σεκερμπουλὶ, ἡ σουλτάνα Ταρχὰν ἔβλεπεν ἀστράπτον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῶν πλασμάτων της τὸ ἐγχειρίδιον Μωάμεθ τοῦ Δ', ἡ πρώτη καδῖνα τοῦ πρώτου Ἀχμὲδ ἔπνιγε μὲ τὰς ἰδίας αὐτῆς χεῖρας τὴν ἀντίζηλον δούλην, καὶ κατέπιπτεν ἔπειτα καὶ αὐτὴ κτυπηθεῖσα δι' ἐγχειριδίου εἰς τὸ πρόσωπον, ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Παδισὰχ, ὠρυομένη ἐξ ὀδύνης καὶ λύσσης· αἱ ζηλότυποι καδῖναι ἀνέμενον ἀλλήλας εἰς τοὺς σκοτεινοὺς διαδρόμους, ἀπεκάλουν ἀλλήλας μὲ μεγάλας κραυγὰς «πωλημένα κρέατα», καὶ περιέβαλλον ἀλλήλας εἰς τὰς ἀγκάλας ὡς τίγρεις συγκατασπαρασσόμεναι τὸν τράχηλον καὶ τοὺς νεφροὺς μὲ τὰς αἰχμὰς ἐγχειριδίων φαρμακωμένων. Τίς οἶδε δὲ πόσοι φόνοι ἐξετελέσθησαν χωρὶς ποτὲ νὰ γνωσθῶσι, πόσαι δοῦλαι ἐπνίγησαν εἰς τὰς κρήνας, πόσαι ἐφονεύθησαν τυφθεῖσαι μὲ τὴν λαβὴν τῶν ὅπλων εἰς τοὺς μήνιγγας, πόσαι διεσπαράχθησαν ἀπὸ τὸ *κολμπὰτς* τῶν εὐνούχων, καὶ πόσαι συνεθραύσθησαν μεταξὺ τῶν σιδηρῶν θυροφύλλων συμπιεσθεῖσαι ὑπὸ τῶν χαλυβδίνων χειρῶν δέκα ἐκμανῶν ζηλοτύπων! Αἱ καλύπτραι ἀπέπνιγον τοὺς λυγμοὺς, τὰ ἄνθη ἀπέκρυπτον τὸ αἷμα, δύο σκιαὶ ἠφανίζοντο εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν σκοτεινῶν δενδροστοιχιῶν φέρουσαι μαῦρόν τι πρᾶγμα· οἱ φρουροὶ τῶν πύργων, οἱ ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς Προποντίδος, ἤκουον ψόφον τινὰ, ὡς σώματος καταπίπτοντος εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ χαρέμιον ἐξηγείρετο πάλιν τὴν πρωΐαν, εὐῶδες καὶ μειδιῶν, ὅπως πάντοτε, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὅτι εἷς τῶν δισχιλίων αὐτοῦ θαλαμίσκων ἦτο κενός.

Ἕπεται συνέχεια.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Ἡ Ἀμερικὴ, διὰ τοὺς μεγίστους ποταμοὺς αὐτῆς, οἵτινες καθιςῶσιν εὔκολον τὴν μετακόμισιν, ἐφαίνετο μᾶλλον τῆς Γαλλίας πρόσφορος εἰς τὴν χρῆσιν τῶν πυροκινήτων πλοίων. Καὶ τῷ ὄντι ἐκεῖ ἀνεφάνησαν ἐκ νέου μετὰ τὴν πρὸ χρόνων ἤδη λησμονηθεῖσαν ἀπόπειραν τοῦ Διονυσίου Παπίνου. Ὁ Ἰάκωβος Οὐάττ εἶχε πρό τινος καταστήσει γνωστὴν ἐν Ἀγγλίᾳ τὴν διττὴν ἔχουσαν κίνησιν μηχανὴν, ἐπέστη δὲ ὁ καιρὸς νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὴν ναυτιλίαν. Τῷ 1784 ὁ Ἀμερικανὸς μηχανοποιὸς Ἰωάννης Fitch ἐπαρουσίασεν εἰς τὸν στρατηγὸν Οὐασιγκτῶνα πρωτότυπον πλοίου ἔχοντος κώπας ἐκ τῶν συνήθων, ἃς ἐκίνει ὁ ἀτμός. Ὁ μηχανισμὸς οὗτος κατεσκευάσθη μετ' οὐ πολὺ εἰς μεγάλας διαστάσεις, ὁ δ' ἐφευρέτης ἀπεφάσισε νὰ ποιήσῃ δημοσίᾳ τὴν πρώτην δοκιμὴν, ἥτις ἐγένετο οὐ μακρὰν τῆς Φιλαδελφείας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Δελαουὰρ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1787. Ὁ Οὐάσιγκτων καὶ ὁ Βενιαμὶν Φραγκλῖνος, κατανοήσαντες ὅτι νέα ἀφετηρία ἠνοίγετο εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς προόδου, ἐθεώρησαν καλὸν νὰ συμμετάσχωσι τῆς δοκιμῆς μετά τινων μελῶν τοῦ συνεδρίου καὶ ἐπέβησαν τοῦ πλοίου τοῦ Ἰωάννου Fitch. Ὅτε τὸ πλοιάριον τοῦτο ἐκίνησεν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀτμοῦ, πάντες ἔμειναν ἄφωνοι ἐκ τῆς ἐκπλήξεως. Αἱ κῶπαι ἐκεῖναι αἱ ἄνευ κωπηλατῶν κινούμεναι, ὁ ἐκ τοῦ μακροῦ σωλῆνος ἀποθρώσκων καπνὸς, ἐφαίνοντο θαύματα, ἡ δ' ἔκπληξις ἐκορυφώθη ὅτε τὸ πλοῖον ἀνέπλευσε τὸν ποταμὸν προχωροῦν μετὰ ταχύτητος πέντε μιλίων καὶ ἡμίσεος τὴν ὥραν, ἐναντίον τοῦ ῥεύματος.

Ἡ ἐπιτυχία ἦτο πλήρης. Ἑταιρία, ἧς προΐσταντο ὁ Φραγκλῖνος καὶ ὁ σοφὸς ἀστρονόμος Rittenhouse, συνέστη ἐν Φιλαδελφείᾳ πρὸς ἐφαρμογὴν καὶ τελειοποίησιν τῆς νέας ἐφευρέσεως. Τῷ 1788 ὁ Ἰωάννης Fitch ἔλαβε παρὰ τῆς ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως προνόμιον ἀποκλειστικῆς χρήσεως τῆς ἀκτοπλοΐας εἰς πέντε Πολιτείας, συγχρόνως δὲ ἐθνικὸς ἔρανος παρέσχεν αὐτῷ τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια πρὸς κατασκευὴν μεγάλης μηχανῆς. Ὁ Fitch ἀπεφάσισε νὰ συστήσῃ τακτικὴν ὑπηρεσίαν μετακομίσεως μεταξὺ Φιλαδελφείας καὶ Τρέντωνος, ἤτοι εἰς διάστημα ἓξ ἕως ἑπτὰ χιλιομέτρων, ἀλλ' ὅτε ἠθέλησε νὰ κατασκευάσῃ μεγάλην ἀτμομηχανὴν, ἀπήντησε προσκόμματα σχεδὸν ἀνυπέρβλητα. Συνεργάτας εἶχε σιδηρουργοὺς καὶ κλειθροποιοὺς ἀδεξίους, ὥστε καί τοι πολλὰς κατέβαλε προσπαθείας καὶ δαπάνας, ἡ μηχανὴ κατεσκευάσθη κακῶς καὶ παρέσχεν ἀποτελέσματα ἀτελῆ. Τὸ νέον ἀτμόπλοιον ἔπλευσε πολὺ χειρότερον τοῦ πρὸ αὐτοῦ δοκιμασθέντος. Τοῦτο ἤρκεσεν ὅπως πτοήσῃ οὐχὶ τὸν Fitch, ἀλλὰ τοὺς ὑποστηρίζοντας αὐτὸν κεφαλαιούχους· οὗτοι μετὰ φρίκης ἔβλεπον δαπανώμενα τὰ χρήματα, τὴν δὲ ἐφεύρεσιν ὀπισθοδρομοῦσαν μᾶλλον ἢ προοδεύουσαν. Ἀλλ' ὅμως, χάρις εἰς τὴν συνδρομὴν νοημόνων τινῶν ἀνδρῶν, ὁ Ἰωάννης Fitch ἠδυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον του, ὑποσχεθεὶς νὰ μεταποιήσῃ τὴν μηχανὴν καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὸ πλοῖον ταχύτητα ὀκτὼ μιλίων τὴν ὥραν.

Ἓν ἔτος μετὰ τὴν ὑπόσχεσιν ταύτην ὁ ἐφευ-

ρέτης ἦτο ἕτοιμος νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτήν. Τὸ ἀτμόπλοιον ἐδοκιμάσθη ἐπισήμως ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου τῆς ἀναχωρήσεως εἶχε καταμετρηθῆ ἓν μίλιον, ἐκανονίσθησαν δὲ καὶ τὰ ὡρολόγια· τὸ πλοῖον ἐξετέλεσεν ἀκριβῶς τὸν πλοῦν. Μετ' ὀλίγον ἐγένετο δοκιμὴ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πλήθους, τῇ προστασίᾳ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Πενσυλβανίας, ὅστις ἀνεπέτασεν ἰδίᾳ χειρὶ τὴν σημαίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου τοῦ Ἰωάννου Fitch.

Μετὰ τὴν τοιαύτην ἐπιτυχίαν, τίς θὰ τὸ πιστεύσῃ; ὁ μηχανικὸς ἔπαυσεν αἴφνης ὑποστηριζόμενος καὶ ἐπιδοκιμαζόμενος. Ἐξ ἀνεξηγήτου μωρίας οὐδεὶς ἐπίστευεν εἰς τὴν εὐδοκίμησιν τῆς νέας ἐφευρέσεως· ὁ Fitch ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του ὡς ἄνθρωπος ἄμοιρος πρακτικοῦ νοός, δυσπιστίαν δὲ ἐνέπνεεν ὁ ἐνθουσιασμὸς αὐτοῦ λέγοντος ὅτι τὸ πλοῖόν του «θὰ διαπλεύσῃ ποτὲ τὸν Ἀτλαντικόν».

Ἐν τούτοις ὁ Fitch τῇ συνδρομῇ ἑνὸς τῶν πιστοτέρων φίλων του, τοῦ ἰατροῦ Θόρντων, ἐτελειοποίει ἀδιαλείπτως τὸ σύστημά του. Τὴν 11 Μαΐου 1790, πνέοντος ἐναντίου ἀνέμου, τὸ ἀτμόπλοιον ἔπλευσεν ἀπὸ Φιλαδελφείας εἰς Burlington μετὰ ταχύτητος ἑπτὰ μιλίων τὴν ὥραν. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα ἴσχυσε νὰ πείσῃ τοὺς δυσπιστοῦντας. Ὑπὸ οἰκονομικὴν ἔποψιν, ἐκ τῶν γενομένων δαπανῶν, οὐδὲν εἶχε προκύψει κέρδος. Οἱ μέτοχοι τῆς ἐπιχειρήσεως ἐνόμισαν ὅτι δὲν ὤφειλον νὰ βοηθήσωσιν ἐπὶ πλέον τὸν ἀτυχῆ Ἰωάννην Fitch. Μάτην ὁ ἐφευρέτης ἐν τῇ ἀπογνώσει του ἀνέκραζεν ὅτι μιᾶς ἔτι ἐδεῖτο θυσίας, ὅτι τὸ ἔργον ἦτο ὥριμον καὶ ἡ ἐπιτυχία βεβαία, ὅτι ἤγγικεν ἡ ὥρα, καθ' ἣν τὰ ἀτμόπλοια ἤθελον διαπλέει τὸν Ἀτλαντικόν. Πάντες τὸν ἐχλεύαζον καὶ τὸν ἀπεκάλουν φρενοβλαβῆ. Ὁ Ἰωάννης Fitch οὕτω παραγνωρισθεὶς καὶ ἐγκαταλειφθείς, ἀπεφάσισε νὰ καταλίπῃ τὴν πατρίδα του καὶ νὰ μεταβῇ εἰς Γαλλίαν.

Ἐν ἔτει 1792 ὁ Ἀμερικανὸς μηχανικὸς ἀπεβιβάσθη εἰς Lorient. Καίτοι ἔχων συστατικὸν τοῦ ἐν Φιλαδελφείᾳ προξένου τῆς Γαλλίας, ὅστις εἶχεν ἀναγγείλει τὴν νέαν ἐφεύρεσιν εἰς τὴν κυβέρνησίν του, ὁ Fitch ἐνεφανίζετο ἐπὶ σκηνῆς ἥκιστα προσφόρου εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀνακαλύψεις, καθόσον αἱ ταραχαὶ τοῦ πολέμου ἐπλήρουν αὐτήν. Ἐν τούτοις εἰς τὰς ὄψεις τοῦ Fitch ἔλαμψεν ἀμυδρά τις ἐλπίδος ἀκτίς. Ἐν Φιλαδελφείᾳ εἶχε γνωρίσει τὸν Brissot, μέλος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ὅστις ἔγινε φίλος καὶ προστάτης αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ προστάτης οὗτος ἐκαρατομήθη τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1793. Ὁ ἐφευρέτης, ἔρημος καὶ ἄνευ πόρων, ἐπέστρεψεν εἰς Lorient, εἰς τοιαύτην δὲ εἶχε περιέλθει δεινὴν ἀνέχειαν, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ ἐπαιτήσῃ τὸν ναῦλόν του παρὰ τοῦ προξένου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Ὁ Ἰωάννης Fitch εἶχεν ἀφιερώσει τὸν βίον του εἰς τὴν πραγματοποίησιν μιᾶς ἰδέας· ἀναγκασθεὶς νὰ παραιτήσῃ αὐτήν, ἐθεώρησεν ὅτι ἡ ζωή του οὐδένα εἶχε λόγον, ἔκτοτε δὲ ἔγινε κατηφὴς καὶ ἐζήτησεν ἐν τῇ μέθῃ τὴν λήθην τῶν δεινῶν αὐτοῦ καὶ τῆς πενίας. Ἑσπέραν τινά, ἀπαυδήσας ἤδη, ἠκολούθησε μόνος τὴν ὄχθην τοῦ Δελαουὰρ ποταμοῦ, θεωρήσας δὲ ἀπό τινος βράχου τὸ θέατρον τοῦτο τῆς παρελθούσης δόξης του καὶ καταρασθεὶς τήν τε ζωὴν καὶ τοὺς ἀνθρώπους, ἐῤῥίφθη εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐπνίγη.

Καθ' ὃν χρόνον ὁ Fitch ἀπέθνησκεν, εἷς τῶν συμπολιτῶν του καὶ τῶν πρώην συνεταίρων του, ὁ Rumsey ἐναυάγει ἐν Ἀγγλίᾳ πειρώμενος καὶ αὐτὸς νὰ ἱδρύσῃ τὴν ἀτμοπλοΐαν. Ἕτερος συμπολίτης τῶν δύω ἀτυχῶν τούτων ἀνδρῶν ἀνεδεικνύετο κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἐποχήν, οὗτος δὲ ἦτο ὁ Ῥοβέρτος Φούλτων.

Πόσας ἐγεύθη πικρίας καὶ πόσα ἀπήντησε καὶ αὐτὸς προσκόμματα κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολυέργου αὐτοῦ καὶ βραχυτάτου βίου!

Ὁ Φούλτων, γεννηθεὶς ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Λανκάστερ ἐν Ἀμερικῇ τῷ 1765, ἠνδρώθη ἐν τῇ δυστυχίᾳ. Οἱ γονεῖς του ἦσαν πτωχοὶ ἰρλανδοὶ μετανάσται. Ἀπολέσας τὸν πατέρα του ἐν ἡλικίᾳ τριῶν ἐτῶν, ἔμαθε νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, ἔπειτα δὲ ἐστάλη εἰς Φιλαδέλφειαν, ὅπου ἔγινε μαθητευόμενος παρά τινι χρυσοχόῳ. Ὁ νέος Φούλτων, ἔκτακτον ἔχων κλίσιν πρὸς τὴν ζωγραφικήν, διῆγε ζωγραφῶν εἰκόνας κατὰ τὰ διαλείμματα τῆς ἐργασίας, τοσοῦτον δ' ἐπροόδευσεν εἰς τὴν τέχνην ταύτην, ὥστε δεκαεπταετὴς μόλις ὤν, ἐπορίζετο δι' αὐτῆς τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ὁ μέλλων δημιουργὸς τῆς ἀτμοπλοΐας μετέβαινεν ἀπὸ πανδοχείου εἰς πανδοχεῖον, φέρων ἐπὶ τοῦ ὤμου τὰ χρώματα αὐτοῦ καὶ τοὺς χρωστῆρας, καὶ ἐζωγράφει ἐπὶ τόπου σκηνογραφίας καὶ εἰκόνας. Ἐγκαταστὰς ἔπειτα ἐν Φιλαδελφείᾳ ὡς μικρογράφος, ἀπέκτησε φήμην καὶ ἐκέρδησεν ἐντὸς μικροῦ ποσότητα χρημάτων ἱκανήν, δι' ἧς ἠγόρασεν ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Οὐασιγκτῶνος ἀγροκήπιον, ἐν ᾧ ἡ μήτηρ του ἔζησε κατὰ τὸ γῆράς της.

Τυχαία τις συνάντησις μεταβάλλει ἐνίοτε τὴν τύχην τοῦ ἀνθρώπου. Οὕτω συνέβη καὶ εἰς τὸν Φούλτωνα. Πλούσιός τις Ἀμερικανός, ὁ Σαμουὴλ Σκόρβιττ, ἠγάπησε τὸν νέον ζωγράφον καὶ προσέφερεν αὐτῷ τὰ ἀναγκαῖα χρήματα, ὅπως μεταβῇ εἰς Λονδῖνον παρὰ τῷ φίλῳ του Βενιαμὶν Οὐέστ, περιφήμῳ τότε ζωγράφῳ, ὅστις ἤθελε προθύμως ὑποστηρίξει τὸν νέον καλλιτέχνην.

Ὁ Ῥοβέρτος Φούλτων ἀνεχώρησεν. Ὁ Βενιαμὶν Οὐέστ ὑπεδέχθη αὐτὸν ὡς φίλον, ἀλλ' ὡς ἐξ ἀνεξηγήτου ἰδιοτροπίας ὁ νέος ζωγράφος παρήτησεν αἴφνης τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἐπεδόθη καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς μηχανικὰς σπουδάς. Ἐπὶ δύω ἔτη διετέλεσεν ἔν τινι τεχνουργείῳ τῆς Βιρμιγγάμης ζωγραφῶν μηχανάς, ἔπειτα δὲ ἐπανῆλθεν

εἰς Λονδῖνον, ὅπου συνήντησε τὸν συμπολίτην του **Rumsay** καταγινόμενον εἰς πὰς ἐπὶ τῆς ἀτμοπλοΐας δοκιμὰς αὐτοῦ. Ἡ μηχανικὴ τέχνη ἦτο ὁ ἀληθὴς τοῦ Φούλτωνος προορισμός· ὁ νέος μηχανικὸς εἰργάσθη ἀλληλοδιαδόχως εἰς διάφορα ἔργα, ἤτοι εἰς σχέδια νέου συστήματος διοχετεύσεως, εἰς κατασκευὴν εἴδους ἀρότρου πρὸς ὄρυξιν ὀχετῶν καὶ μύλου πρὸς πρίσιν καὶ λείανσιν τοῦ μαρμάρου κτλ. Οὐδὲν τούτων ἐπέτυχεν ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ὁ Φούλτων, ἐλπίζων βεβαίως νὰ εὕρῃ μείζονα ἐμψύχωσιν ἐν Γαλλίᾳ, μετέβη εἰς Παρισίους τῷ 1796. Ἐκεῖθεν ἔῤῥιψε βλέμμα πρὸς τὴν πατρίδα του. Τὸ ἐμπόριον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἔπασχε δεινῶς ἐκ τῶν πολέμων, οἵτινες πρὸ τοσούτου χρόνου ἐμάστιζον τὴν Εὐρώπην· ἡ Ἀγγλία, χάρις εἰς τὴν ναυτικὴν αὐτῆς ὑπεροχὴν, ἐξήσκει τότε εἶδος τυραννίας ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἐμποδίζουσα τὴν εἰς Γαλλίαν εἰσαγωγὴν τῶν ξένων προϊόντων. Ὁ Φούλτων ἀπεφάσισε νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν πατρίδα του τῆς δουλείας ταύτης· διδαχθεὶς ἐν Ἀμερικῇ τὰς ἀρχὰς τῶν κουακέρων, ὁ μέγας οὗτος τοῦ Φραγκλίνου σύγχρονος ἐπεθύμει νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν λαῶν καθιστῶν ἐλευθέραν τὴν θάλασσαν. Ὅπως ἐπιτύχῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἀνάγκη ἦτο νὰ ἐπιφέρῃ τραῦμα εἰς τὴν ναυτικὴν δύναμιν τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Φούλτων ἀνέλαβε τὸν ἄφρονα τοῦτον ἀγῶνα ἑνὸς μόνου ἀνδρὸς ἐναντίον ἔθνους ὁλοκλήρου, καὶ ἐπενόησε δύω φοβερὰ μηχανήματα, δυνάμενα νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν κύριον τοῦ κόσμου, τὸ ὑποβρύχιον πλοῖον καὶ τὸ ναύκλαστρον, ἀπεφάσισε δὲ νὰ παραδώσῃ τὰ ὅπλα ταῦτα εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπως δι' αὐτῶν καταβάλῃ τὴν Ἀγγλίαν. Ἀλλὰ τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ ἐματαίωσεν, ὡς θέλομεν ἴδει κατωτέρω, ὁ Βοναπάρτης.

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1797 ἐγένοντο ἐν Παρισίοις ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα αἱ πρῶται δοκιμαί· ἐπρόκειτο νὰ διευθύνωσιν ὑποβρυχίως καὶ νὰ προκαλέσωσι τὴν εἰς σημεῖον ὡρισμένον ἔκρηξιν κιβωτίων πεπληρωμένων πυρίτιδος, ἤτοι *ναυκλάστρων* προωρισμένων ν' ἀνατινάσσωσι πλοῖα. Αἱ δοκιμαὶ αὗται ἦσαν λίαν δαπανηραί. Ὁ Φούλτων δαπανήσας ὅσα εἶχεν, ἐζήτησε συνδρομὴν παρὰ τοῦ Διευθυντηρίου. Ἡ ἀναφορὰ αὐτοῦ ἐστάλη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπου ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ ἐκήρυξεν ἀπραγματοποίητον τὸ σχέδιον τοῦ ἀμερικανοῦ μηχανικοῦ. Ὁ Φούλτων μὴ θέλων νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ἀδικαιολόγητον ταύτην ἄρνησιν, κατεσκεύασεν ὡραῖον σχέδιον τοῦ ὑποβρυχίου αὐτοῦ πλοίου, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι τὸ ψηλαφητὸν τοῦτο ἐπιχείρημα, ἤθελε πείσει τοὺς μὴ πιστεύοντας. Τρία ἔτη παρῆλθον εἰς διαβήματα ἀνωφελῆ καὶ εἰς ματαίας αἰτήσεις. Ὁ Φούλτων ἐστράφη πρὸς τὴν Ὁλλανδίαν, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀπέτυχε. Κατεχόμενος ὅμως ὑπὸ τῆς ἰδέας του, ἀπετόλμησε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον του μόνος. Ἐνθυμηθεὶς ὅτι ἔζησεν ἄλλοτε [illegible] τῆς ζωγραφικῆς, ἔλαβε καὶ πάλιν τοὺς χρω[illegible]ράς του καὶ ἐζωγράφησε πανόραμα, τὸ ὁπ[illegible]νησε τὴν περιέργειαν ὁλοκλήρου τῆς π[illegible] Παρισίων καὶ ἐπλήρωσε τὸ ταμεῖόν του. [illegible]ματα ταῦτα ὁ Φούλτων ἀφιέρωσεν εἰς [illegible]κιμάς του, ἔπειτα δὲ πεποιθὼς εἰς τὸ ἔργον του καὶ εἰς ἑαυτὸν, ἀπετάθη πρὸς τὸν Βοναπάρτην, ἄρτι ἀναγορευθέντα ἰσόβιον ὕπατον. Ἡ κυβέρνησις, ἐπὶ τῇ εὐνοϊκῇ ἐκθέσει τοῦ **Volney**, τοῦ **Monge** καὶ τοῦ **Laplace**, ἐχορήγησεν αὐτῷ τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια. Τῷ 1800 εἶχε κατασκευάσει μέγα ὑποβρύχιον πλοῖον, ὅπερ ἐδοκιμάσθη ἐν Ἄβρῃ καὶ ἐν Ῥουένῃ. «Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1801, λέγει ὁ **L. Fignier**, ὁ Φούλτων μετέβη εἰς Βρέστην ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου καὶ ἐξετέλεσεν εἰς τὸν λιμένα ἐκεῖνον πλεῖστα πειράματα ἄξια λόγου. Ἡμέραν τινὰ ἐβυθίσθη εἰς βάθος 80 μέτρων καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης μετὰ 20 μόνον λεπτὰ, διανύσας ἱκανὸν διάστημα, ἔπειτα δὲ βυθισθεὶς ἐκ νέου, ἐπέστρεψεν εἰς τὸ σημεῖον ἀφ' οὗ εἶχεν ἀναχωρήσει. Τὴν 19 Αὐγούστου 1801 ἔμεινε πλέον τῶν τεσσάρων ὡρῶν ὑπὸ τὰ ὕδατα καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀπόστασιν πέντε μιλίων ἀπὸ τοῦ σημείου τοῦ βυθισμοῦ».

Μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας ἐπανέλαβεν ἐν Βρέστῃ καὶ τὰς δοκιμὰς τῶν ναυκλάστρων. Τὸ σύστημα αὐτοῦ ἀπετέλει κιβώτιον χάλκινον περιέχον 100 λίβρας πυρίτιδος, τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ ἀναφλέξῃ πυροδαίσιον εἰς ὡρισμένην στιγμήν. Τὸ κιβώτιον ἦτο δεδεμένον εἰς σχοινίον ἔχον τριάκοντα μέτρων μῆκος, τὸ δὲ ἀναφλεκτικὸν μηχάνημα ἐνήργει ἐπὶ πλοιαρίου. Περιεῖχεν ἄρα πλήρη τὴν ἀρχὴν τοῦ νῦν ναυκλαστροφόρου πλοίου. Ὁ ἐφευρέτης ἀνετίναξε λέμβον ἐν τῷ λιμένι εὑρισκομένην, χειροκροτοῦντος τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἑλκύσει τὸ καινοφανὲς τῆς σπουδαίας ταύτης ἀποπείρας. Ὁ Φούλτων ἐπειράθη νὰ πλησιάσῃ ἀγγλικά τινα πλοῖα περιπλέοντα οὐ μακρὰν τῆς παραλίας, ἀλλ' ἀπέτυχε, καὶ μεγάλως ὡς ἐκ τούτου δυσηρέστησε τὸν πρῶτον ὕπατον.

Ὁ Βοναπάρτης ὑπείκων εἰς τὰς παλαιὰς συνηθείας, οὐδεμίαν ἀπέδιδε σπουδαιότητα εἰς τὰς νέας ἐφευρέσεις τοῦ Ἀμερικανοῦ μηχανικοῦ, οὐδ' ἔλαβε κἂν τὸν κόπον ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἐπανειλημμένας αὐτοῦ ἀναφοράς.

Ὁ Φούλτων, ἀποκαμὼν ἐκ τοῦ ἐξαετοῦς τούτου ἀγῶνος, ὃν διεξῆγε χάριν κυβερνήσεως τυφλωττούσης, ἡτοιμάζετο ν' ἀναχωρήσῃ εἰς Ἀμερικὴν, ἀλλ' ὁ πρώην ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης Λίβιγκστων τὸν ἀπέτρεψε, προτείνας αὐτῷ ν' ἀναλάβωσιν ὁμοῦ τὴν λύσιν τοῦ μεγάλου προβλήματος τῆς ἀτμοπλοΐας. Ὁ Φούλτων ἐμελέτησε τὸ ζήτημα τοῦτο μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ ἐπιμελείας. Κατανοήσας ὅτι οἱ προκάτοχοί του ἀπέτυχον δι' ἔλλειψιν ἰσχυρᾶς μηχανῆς, μετεποίησε τὴν μηχα-

νὴν τῶν πρὸ αὐτοῦ δοκιμασθέντων πυροκινήτων πλοίων, καὶ κατασκευάσας μικρὸν σχέδιον πλοίου, οὗ τὰ πτερὰ ἐκινοῦντο διὰ μακροτάτης ἁλύσεως, ἐδοκίμασεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ παραποταμίου Ὠγρόννης πλησίον τῆς Πλομβιέρης. Ἐπανελθὼν εἰς Παρισίους, κατεσκεύασε τῇ βοηθείᾳ τοῦ Λιβιγκςῶνος πλοῖον ἔχον τὸ αὐτὸ σύστημα, ἀλλὰ διαςάσεως πολὺ μεγαλειτέρας. Τὴν 9 Αὐγούστου 1803 τὸ ἀτμόπλοιον ἔπλευσεν ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα ἐπὶ παρουσίᾳ πολυαρίθμων θεατῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν ὁ **Bougainville**, ὁ **Bossut**, ὁ **Carnot** καὶ ὁ **Perier**, ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Τὸ πλοῖον ἐπροχώρησεν ἐναντίον τοῦ ῥεύματος μετὰ ταχύτητος 1,6 μέτρου τὸ δευτερόλεπτον.

Εἰς τὸ σπουδαῖον τοῦτο πείραμα μόλις ἐδόθη προσοχή· οἱ Παρισινοί, ἐπηρμένοι ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων νικῶν τοῦ Βοναπάρτου, μετ' ἀδιαφορίας ἔβλεπον τὸ πλοιάριον τοῦ Φούλτωνος, τὸ ὁποῖον ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἔμεινεν ἠγκυροβολημένον εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Σηκουάνα ἐν μέσοις Παρισίοις. Ὁ ἐφευρέτης ἀπετάθη καὶ δεύτερον πρὸς τὸν πρῶτον ὕπατον ζητῶν νὰ ὑποβάλῃ τὸ σύστημά του εἰς σπουδαίαν ἐξέτασιν. Ὁ Βοναπάρτης ἀπεκάλεσε τὸν ἐφευρέτην τυχοδιώκτην καὶ ἀγύρτην, οὐδένα ἄλλον ἔχοντα σκοπὸν ἢ νὰ τῷ ὑπεξαιρέσῃ χρήματα.

Ἀπίστευτος φαίνεται ἡ τοιαύτη τύφλωσις, ἀλλ' ὅμως εἶναι πρᾶγμα θετικώτατον. Εἰς τὰ *Ἀπομνημονεύματα* τοῦ στρατάρχου Μαρμόν, δημοσιευθέντα τῷ 1857, ὑπάρχουσι πολύτιμοί τινες πληροφορίαι περὶ τῆς ἀληθοῦς φύσεως τῶν μεταξὺ Φούλτωνος καὶ Βοναπάρτου σχέσεων.

«Ὁ ἀμερικανὸς Φούλτων, λέγει ὁ στρατάρχης Μαρμόν, ἐσκέφθη καὶ ἐπρότεινε νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὴν ναυτιλίαν τὴν ἀτμομηχανὴν ὡς κινητικὴν δύναμιν. Ὁ Βοναπάρτης, ὅστις ὡς ἐκ τῶν προλήψεων αὐτοῦ ἀντεφέρετο κατὰ τῶν νεωτερισμῶν, ἀπέῤῥιψε τὴν πρότασιν τοῦ Φούλτωνος. Ἡ πρὸς τὰ καινὰ ἀποστροφή του αὕτη προέκυπτεν ἐκ τῆς ἀνατροφῆς του ὡς πυροβολητοῦ . . . . Ἀλλὰ ἐπιφυλακτικὴ σύνεσις δὲν σημαίνει περιφρόνησις πρὸς τὰς βελτιώσεις καὶ τὰς τελειοποιήσεις. Καὶ ὅμως εἶδον τὸν Φούλτωνα παρακαλοῦντα νὰ γίνωσι δοκιμαὶ καὶ ζητοῦντα ν' ἀποδείξῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφευρέσεώς του. Ὁ πρῶτος ὕπατος ἀπεκάλεσεν αὐτὸν ἀγύρτην καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἀκούσῃ. Παρενέβην δίς, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ κλονίσω τὴν πεποίθησιν τοῦ Βοναπάρτου... ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπολογίσῃ τις τί ἤθελε συμβῇ ἐὰν συγκατετίθετο νὰ φωτισθῇ . . . . Τὸν Φούλτωνα ἔπεμπεν ἡμῖν ὁ ἀγαθὸς τῆς Γαλλίας δαίμων. Ὁ πρῶτος ὕπατος, κωφεύσας εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ, ἀπεσόβησε τὴν τύχην».

Ὁ Φούλτων ἀνεχώρησεν ἐκ Γαλλίας, μετὰ παρέλευσιν δὲ τεσσάρων μόλις ἐτῶν, ἤτοι τῷ 1807, τὸ ἀτμόπλοιόν του **Clermont** ἐπεχείρει ἤδη τὸν πρῶτον αὐτοῦ πλοῦν εἰς Νέαν Ὑόρκην καὶ καθιέρου ὁριστικῶς τὴν ἀτμοπλοΐαν. Τὸ **Clermont** εἶχε χωρητικότητα 150 τόννων καὶ ἀτμομηχανὴν 18 ἵππων δυνάμεως.

Ὅτε ὁ Φούλτων ἐπέβη τοῦ πλοίου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, ἤκουσε περὶ αὐτὸν ἐκφερομένους ἐμπαιγμοὺς εὐήθεις καὶ ἀπειλητικὰς κραυγὰς ὑπὸ πλήθους ἀμαθοῦς καὶ ἐχθρικοῦ. Ἀλλ' αἴφνης, ὡς ἐκίνησε τὸ ἀτμόπλοιον, ἐνθουσιασμὸς ἀπερίγραπτος κατέλαβε τοὺς πάντας καὶ ἐξεδηλώθη δι' ἐπευφημιῶν, χάριν τῶν ὁποίων ὁ ἐφευρέτης ἐλησμόνησε τὰς προτέρας ὕβρεις. «Ἄνδρες τινὲς ἄμοιροι πάσης παιδείας καὶ ἀβροφροσύνης, ἐξεσφενδόνιζον ἔτι χυδαίους τινὰς ἀστεϊσμούς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους περιέπεσαν εἰς ἄκραν ἀθυμίαν, οἱ δὲ πολλοί, βλέποντες τὸν θρίαμβον τοῦτον τῆς μεγαλοφυΐας, δι' ἀκρατήτων χειροκροτημάτων ἐξεδήλωσαν τὸν θαυμασμὸν αὐτῶν».

Μετά τινας ἡμέρας, ὁ Φούλτων ἀνήγγειλε διὰ τῶν ἐφημερίδων ὅτι προετίθετο νὰ συστήσῃ ὑπηρεσίαν τακτικὴν μετακομίσεως ἐπὶ τοῦ Οὔδσωνος ποταμοῦ μεταξὺ Νέας Ὑόρκης καὶ Ἀλβανύ. Τὸ **Clermont** διήνυσεν 120 χιλιόμετρα εἰς τριάκοντα δύο ὥρας.

Οὐδεὶς ἐπιβάτης ἐτόλμησε νὰ συνοδεύσῃ τὸν Φούλτωνα κατὰ τὸν ἀνάπλουν. Κατὰ τὸν κατάπλουν προσῆλθεν εἷς, ἦτο, λέγει ὁ **Fignier**, ἐν τῇ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ ἱστορίᾳ τῶν ἀτμοπλοίων, Γάλλος ὀνομαζόμενος **Andrieux**, ὅστις κατῴκει τότε ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. Οὗτος ἐπιβὰς τοῦ πλοίου ὅπως κανονίσῃ τὰ τοῦ ναύλου, εὗρεν ἐν αὐτῷ ἕνα μόνον ἄνδρα γράφοντα ἐν τῷ κοιτωνίσκῳ. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο ὁ Φούλτων.

— Δὲν ἔχετε, εἶπεν ὁ Γάλλος, σκοπὸν νὰ καταβῆτε εἰς Νέαν Ὑόρκην μὲ τὸ πλοῖόν σας;

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ Φούλτων, θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ κατορθώσω.

— Θέλετε νὰ μὲ δεχθῆτε εἰς τὸ πλοῖόν σας;

— Βεβαίως, ἂν ἔχετε ἀπόφασιν νὰ ὑποβληθῆτε μετ' ἐμοῦ εἰς τοὺς τυχὸν παρουσιασθησομένους κινδύνους.

Ὁ **Andrieux** ἠρώτησε τότε ποία ἦτο ἡ τιμὴ τοῦ ναύλου, καὶ ἐπλήρωσεν ἓξ δολάρια.

Ὁ Φούλτων ἔμενεν ἀκίνητος καὶ σιωπηλὸς θεωρῶν, ὡσεὶ ἄνθρωπος ῥεμβόμενος, τὸ δοθὲν αὐτῷ ἀργύριον. Ὁ ἐπιβάτης ἐφοβήθη μήπως ἔσφαλε κατά τι.

— Δέν μοι ἐζητήσατε τόσα; εἶπε.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Φούλτων συνῆλθε καὶ ἀτενίσας τὸν ξένον ἐδάκρυσε.

— Συγχωρήσατέ μοι, εἶπε, διὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης, σκεπτόμην ὅτι τὰ ἓξ ταῦτα δολάρια εἶναι ἡ πρώτη ἀμοιβὴ τῶν πολυχρονίων περὶ τὴν ἀτμοπλοΐαν κόπων μου. Εὐχαρίστως δέ, προσέθηκε, λαμβάνων τὴν χεῖρα τοῦ ἐπιβάτου, ἤθελον προσκαλέσει ὑμᾶς νὰ συμπίετε μετ' ἐμοῦ φιάλην οἴνου εἰς μνημόσυνον τῆς στιγμῆς ταύτης, ἀλλ'

εἶμαι τόσον πτωχός, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ σᾶς τὴν προσφέρω».

Ἡ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις δημιουργία τῆς ἀτμοπλοΐας, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἓν τῶν μεγίστων συμβάντων τῆς ἱστορίας, εἶναι δὲ ἔργον τοῦ Ῥοβέρτου Φούλτωνος, ὅστις μέχρι τοῦ τέλους τοῦ βίου του ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς προόδου. Τῷ 1814 κατεσκεύασε χάριν τῆς Ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως ἀτμοδρόμωνα μέγιστον διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθότι εἶχε 145 ποδῶν μῆκος. Ὁ ἐφευρέτης δὲν εἶδεν αὐτὸν ἐν ἐνεργείᾳ. Ἐπανερχόμενος ἐκ Τρέντωνος, πρωτευούσης τῆς Νέας Ἰερσέη, ὅπου ἐξεδικάσθη ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ συνεταίρου του Λιβιγκστῶνος δίκη, κατελήφθη ἐπὶ τοῦ Οὔδσωνος ὑπὸ δριμυτάτου ψύχους, καὶ ἀπέθανε τὴν 24 Φεβρουαρίου 1815 πεντηκοντούτης μόλις, συνεπείᾳ σφοδροῦ πυρετοῦ. Τὸ συνέδριον τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης ἐπενθηφόρησε τριάκοντα ἡμέρας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ μεγάλου αὐτῆς πολίτου.

Ελιζα Σ. Σογτσογ

ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΔΙΣΩΝ

ἐν Μένλο-πάρκ.

Τὸ Μένλο-πὰρκ εἶνε μικρὸς σταθμὸς ἐν τῇ σιδηροδρομικῇ γραμμῇ τῆς Πενσυλβανίας, ἀπέχων ὀκτὼ περίπου λεύγας τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἐνταῦθα ἀποκατέστη πρὸ πενταετίας ὁ Ἔδισων, ἀναγκασθεὶς νὰ καταλίπῃ τὴν πενιχρὰν ἐν τῇ μεγαλοπόλει κατοικίαν του, ἔνθα αἱ ἐργασίαι αὐτοῦ διεκόπτοντο κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ὑπὸ πολυαρίθμων περιέργων, οἵτινες τὸν ἐπεσκέπτοντο.

Τὸ ὅλων τῶν κατοίκων τοῦ Μένλο-πὰρκ ἀνέρχεται εἰς διακοσίους περίπου, ὧν οἱ πλεῖστοι εἰσὶν ἐργάται τοῦ Ἔδισων μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των. Πάντες δὲ οὗτοι εἰσὶν ὁλοψύχως ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν ἀρχηγόν των, οὗτινος παροιμιώδης εἶνε ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ προσήνεια.

Τὸ κατάστημα, ἐν ᾧ ἐργάζεται ὁ Ἔδισων, εἶνε πάντοτε κατάφωτον ἐκ μυρίων φώτων ἠλεκτρικῶν. Ἐν τῇ ἐργασίᾳ αὐτοῦ ὁ διάσημος ἐφευρέτης φαίνεται ὅτι παρεδέχθη τὸ σύστημα τῶν ἀλχημιστῶν, ἐργαζόμενος κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν νύκτα. Εἶνε δὲ τοσοῦτον δεδομένος εἰς τὰ ἔργα του, ὥστε πολλάκις συμβαίνει, ἀρχίσας πείραμά τι μετὰ τοῦ ἀρχιεργάτου αὐτοῦ, νὰ ἐξακολουθήσῃ αὐτὸ μετὰ ἐμμονῆς ἀκαταβλήτου καὶ ἀπερισπάστου ἐπὶ ὅλας εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, μὴ διακόπτων οὔτε στιγμὴν οὐδὲ ἀφίνων τὴν ἐργασίαν, εἰ μὴ καταινικώμενος ὑπὸ τοῦ ὕπνου ἢ τῆς πείνης, ἀφοῦ ἄνθρωπος ὢν καὶ αὐτὸς ὑπείκει εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Τὰ ἐργοστάσια αὐτοῦ ἐν Μένλο-πὰρκ εἶνε πλήρη μηχανῶν καὶ σκευῶν νεωτάτης ἐφευρέσεως, ὑπάρχει δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πλήρης συλλογὴ πάντων τῶν ὑπαρχόντων χημικῶν στοιχείων καὶ σκευασιῶν, ὅπως οὕτω ὁ ἐφευρέτης ἔχῃ πάντοτε πρόχειρον πᾶν ὅ,τι ἤθελε χρειασθῇ δι' οἱονδήποτε αὐτοῦ πείραμα.

Τοιοῦτον εἶνε τὸ ἐργαστήριον τοῦ μεγαλοφυοῦς Ἀμερικανοῦ, τοῦ *Μάγου τοῦ Μένλο-πάρκ*, ὡς τὸν ὀνομάζουσιν, ὅστις πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν μόλις ἠδύνατο νὰ συντραφῇ ἐντὸς τῆς μικρᾶς του *τρύπας* ἐν τῷ μεγάλῳ ἠπειρωτικῷ σιδηροδρόμῳ, ἔνθα ἐπώλει τὰς ἐφημερίδας του, καὶ ὅπου τὰς ἐργασίας αὐτοῦ διέκοψεν ἡ αἰφνιδία ἀνάφλεξις ποσότητος τινὸς φωσφόρου, ἐξ ἧς ἐπυρπολήθη ὁλόκληρος ἡ ἁμαξοστοιχία. P

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Φιλοσοφικὴ ἀπάντησις·

— Ἀπὸ τὴν τελευταίαν συνάντησίν μας, φίλτατε, εὑρίσκω ὅτι ἠρχίσατε ὀλίγον νὰ ἀσπρίζετε.

— Ἄ, δὲν εἶνε τίποτε! Ὀλίγη σκόνι ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ζωῆς.

*
* *

Ὁ κ. Κ** συναντᾷ ἕνα τῶν φίλων του.

— Ἄ! λέγει οὗτος, πηγαίνεις βέβαια εἰς τῆς Κας Χ*;

— Ἐπήγαινα τῳόντι νὰ τῆς κάμω ἐπίσκεψιν, ἀποκρίνεται ὁ ἄλλος. Εὐτυχῶς ἐνθυμήθηκα ἐγκαίρως ὅτι σήμερον μένει 'ς τὸ 'σπῆτι... καὶ ἀνέβαλα τὴν ἐπίσκεψιν δι' αὔριον.

*
* *

Ἀφορισμὸς γαστρονόμου.

Τὰ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ γεύματος παρατιθέμενα τρώγει τις διὰ νὰ ζήσῃ.

Τὰ κατόπιν τούτων τρώγει—διὰ νὰ φάγῃ.

Τὰ ἐπιδόρπια τρώγει—δια νὰ πίῃ.

*
* *

— Προσερχόμενός τις εἰς τὴν θυρίδα λεωφορείου ἐρωτᾷ:

— Γεμάτη εἶνε ἡ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε;

— Ὄχι, ἀπαντᾷ φωνή τις ἔσωθεν, ὄχι, ἕνας κοῦκκος λείπει μοναχά, εἰσέλθετε.

*
* *

Αἱ γυναῖκες αἱ ψιμυθιζόμεναι φέρουσιν ἐρυθρὸν τὸ πένθος τῆς ἀνθηρότητός των.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἡ δυστυχία εἶνε σκληρὸν σφυρίον, τὸ ὁποῖον ἐνῷ κτυπᾷ διαπλάττει τὸν χαρακτῆρα.

*** Τοῦτο τὸ κοινὸν μὲ τοὺς δρόμους ἔχουσιν οἱ δικηγόροι, ὅτι οἱ συντομώτεροι εἶνε καὶ οἱ καλλίτεροι.

*** Τὸ παραμικρὸν πρᾶγμα δύναται νὰ μᾶς παρηγορήσῃ, διότι καὶ τὸ παραμικρὸν δύναται νὰ μᾶς λυπήσῃ. (Πασχάλ).

*** Αἱ γνώσεις, ἃς ἀπεκτήσαμεν, δὲν πρέπει νὰ μένουν ἄτακτοι καὶ συγκεχυμέναι ἐν τῷ πνεύματι

ἡμῶν· ὀφείλομεν νὰ εἰξεύρωμεν τί γνωρίζομεν, ὅπως ἐν ἀνάγκῃ κάμνωμεν χρῆσιν αὐτῶν. (Λέϊβνιτς).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ μέγας μελοποιὸς **Mozart** συνήνου ἐν ἑαυτῷ τὰς παραδοξοτέρας ἀντιθέσεις χαρακτῆρος· νῦν μὲν θορυβώδης, ἄλλοτε μελετηρὸς καὶ σιωπηλός, ἄλλοτε παίκτης ἐμπαθὴς καὶ ἄλλοτε ἀφωσιωμένος ὅλος εἰς τὴν ἐργασίαν, εἶχε πάντοτε τὰ αἰσθήματα εὐγενῆ καὶ ἐξέφραζεν αὐτὰ μεθ' ὅλης τῆς ἀφελείας τῆς περιπαθοῦς καρδίας του. «Μ' ἀγαπᾶτε πολύ;», ἔλεγε παιδίον ἔτι πρὸς πάντα ἐρχόμενον εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ πατρός του· ἐὰν δὲ ἐβράδυνε νὰ δοθῇ αὐτῷ καταφατικὴ ἀπάντησις, οἱ ὀφθαλμοί του ἐπληροῦντο ἀμέσως δακρύων. Ἐν τούτοις μετὰ τῆς ὑπερβολικῆς ταύτης εὐαισθησίας συνήνου μεγάλην κλίσιν πρὸς τὰς θετικὰς ἐπιστήμας. Ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον εἶδον αὐτὸν νὰ καλύπτῃ τοὺς τοίχους καὶ τὰς τραπέζας δι' ἀριθμῶν καὶ σχημάτων γεωμετρικῶν. Ἀλλ' ἡ εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην παρεκδρομή του ὑπῆρξε βραχυχρόνιος, διότι ταχέως ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προσφιλῆ αὐτῷ μουσικήν. Μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐδώρησαν αὐτῷ μικρὸν *βιολίον* ἀνάλογον πρὸς τὸ ἀνάστημά του· ἀμέσως δὲ ἤρχισε μόνος καὶ κρυφίως νὰ γυμνάζεται εἰς τὸ ὄργανον. Μετά τινα καιρὸν ὁ **Wengl**, διάσημος τότε *βιολιστής*, ἦλθεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ πατρός του, ἱκανωτάτου καὶ τούτου μουσικοῦ, εἰς ὃν προέτεινε νὰ δοκιμάσωσι τινὰς τριῳδίας, ἃς εἶχε συνθέσει. Ὁ μικρὸς **Mozart** ἐζήτησεν εὐθὺς νὰ ἀναθέσωσι καὶ εἰς αὐτὸν ἓν μέρος· ἀλλ' ὁ πατήρ του ἠθέλησε νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ, ἐκείνου δ' ἐπιμένοντος τὸν ἐπέπληξε. Τότε τὸ παιδίον ἤρχισε νὰ κλαίῃ, λέγον ὅτι διὰ νὰ παίξῃ δευτερεῦόν τι μέρος δὲν ἦτο ἀπαραίτητον νὰ εἶνε ἔξοχος μουσικός.—«Λοιπόν, τοῦ λέγει τότε ὁ πατήρ του, παῖξε, ἀλλὰ ὅλως διόλου σιγά, διότι ἐὰν ἀκουσθῇς, θὰ σὲ διώξωμεν». Ἡ τριῳδία ἤρχισεν, οἱ δὲ ἐκτελοῦντες αὐτὴν ἔβαλον κραυγὴν ἐκπλήξεως ἀκούσαντες τὸ παιδίον εὐθὺς εἰς τὴν πρώτην φορὰν νὰ ἐκτελῇ ὄχι μόνον τὸ μέρος τοῦ δευτέρου *βιολίου*, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ πρώτου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διὰ τῆς ἐμφύτου αὐτῷ μεγαλοφυΐας τὸ παιδίον προσῳκειώθη ὅλους τοὺς κανόνας τῆς ἁρμονίας. Ἦτο ἑξαετὴς μόλις ὅτε ἐπειράθη νὰ συνθέσῃ μελῳδίαν τινά.—Τί κάνεις αὐτοῦ; τοῦ εἶπεν ὁ πατήρ του βλέπων αὐτὸν νὰ *μουντζουρώνῃ* τεμάχιον χάρτου μουσικῆς.—Συνθέτω μίαν μελῳδίαν, καὶ κοντεύω νὰ τελειώσω τὸ πρῶτον μέρος. — Γιὰ δεῖξέ μας τὸ ἀριστούργημά σου. —Ὄχι, δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη!» Ἀλλ' ὁ πατὴρ ἁρπάζει ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ υἱοῦ του τὸ μελανωμένον χαρτίον, ἐφ' οὗ ῥίπτει βλέμμα περίεργον. Αἴφνης οἱ ὀφθαλμοί του διαστέλλονται ἔκπληκτοι, μειδίαμα χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείας πατρικῆς καταυγάζει τὸ πρόσωπόν του, τείνων δὲ τὸ χαρτίον εἰς ἕνα τῶν φίλων του ἐκεῖ παρισταμένον· «Ἰδέ, τὸν λέγει, τί σύνθεσις καὶ πόσον καλῶς ἐτήρησε τοὺς κανόνας!»

Ἀπίθανος δὲν πρέπει νὰ φανῇ εἰς οὐδένα ἡ ἑορτή, τὴν ὁποίαν θέλομεν ἀναφέρει κατωτέρω, οὐδ' ὅτι ἐγένετο σιωπηλὴ καὶ ἀθόρυβος, διότι οἱ ἑορτάσαντες αὐτὴν ἦσαν πάντες κωφάλαλοι. Ἂν ἔλειπον αἱ εὐφημίαι, ἀνεπλήρουν ὅμως αὐτὰς ἄναρθροι κραυγαὶ λίαν ἐκφραστικαί.

Ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐν Παρισίοις διαμένοντες κωφάλαλοι, ζωγράφοι καὶ γλύπται, φιλόλογοι, ποιηταί, ὑπάλληλοι καὶ τεχνῖται εἶχον συνέλθει τελευταῖον ἐν μεγάλῳ τινὶ ἑστιατορίῳ τῶν Παρισίων, ἵνα ἑορτάσωσι τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ ἀββᾶ **de l'Epée**, τοῦ πρώτου διοργανωτοῦ τῶν σχολείων τῶν κωφαλάλων.

Ἡ διὰ χειρονομιῶν γλῶσσα αὐτῶν ἐτελειοποιήθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὸ συμπόσιον δὲν ἐστερήθη οὐδεμίαν τῶν διασκεδάσεων, ὅσας παρέχουσι παρόμοιαι πανηγύρεις. Ἀπηγγέλθησαν κατὰ τὰ ἐπιδόρπια λόγοι λίαν χειροκροτηθέντες. Νέος δέ τις ποιητὴς ἀπήγγειλε μετ' αἰσθήματος καταθέλξαντος τὴν ὁμήγυριν ποίημά τι αὐτοῦ, ὅπερ μάλιστα καὶ ἐτιτλοφόρησεν «Ἡ Λίμνη», μηδόλως πτοηθεὶς μὴ κατασυντριβῇ ὑπὸ τῆς ἀναμνήσεως τῆς ὁμωνύμου ᾠδῆς τοῦ Λαμαρτίνου. Κατόπιν γηραιός τις καὶ πολιόθριξ κωφάλαλος ἡρμήνευσε διὰ μιμήσεως ἐρρύθμου, ἣν αὐτὸς ἐπενόησε, διάφορα ᾄσματα.

Τέλος δέ, ἀναπετασθείσης αὐλαίας τινός, εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης ἐφάνη σκηνὴ προχείρως κατεσκευασμένη, ἐπὶ τῆς ὁποίας κωφάλαλοι κλίσιν ἔχοντες πρὸς τὸ θέατρον παρέστησαν τὸν «Κατὰ φαντασίαν ἀσθενῆ», μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας χειροκροτούμενοι ὑπὸ τῶν ἄλλων θεατῶν.

Αἱ ἐφημερίδες τῆς Καλιφορνίας ἀναφέρουσιν ὅτι ἐν **San-Franscisco** παρουσιάσθη πρό τινος ἡ πρώτη γυνὴ δικηγόρος, ἀναλαβοῦσα τὴν ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων ὑπεράσπισιν ἀνθρώπου κατηγορουμένου ἐπὶ φόνῳ.

Ἡ δικηγόρος, κυρία Γόρδων τὸ ὄνομα, ἦτο μελανείμων, ἔχουσα ὡς μόνον κόσμημα ῥόδον ἐν τῷ στηθοδέσμῳ αὐτῆς. Ἡ εἰς τὸ δικαστήριον εἴσοδος αὐτῆς συνεκίνησεν ὅλον τὸ ἀκροατήριον, ἀλλ' ἡ κ. Γόρδων προσεποιήθη ὅτι οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχήν. Τὴν μακρὰν αὐτῆς ἀγόρευσιν διέκοψαν πολλάκις αἱ ζωηραὶ εὐφημίαι τοῦ ἀκροατηρίου, παρὰ τὰς αὐστηρὰς ἐπιτιμήσεις τοῦ προέδρου. Ὅτε δ' ἐν τέλει τὸ δικαστήριον ἐξέδωκεν ἀθωωτικὴν ἐτυμηγορίαν, ἐνθουσιώδεις πάλιν ἐξερράγησαν αἱ εὐφημίαι τῶν ἀκροατῶν. Εἶνε δὲ οὐ μόνον εὔγλωττος δικηγόρος ἡ κ. Γόρδων, ἀλλὰ καὶ νέα καὶ ὡραία, καὶ λέγουσιν ὅτι κατεγοήτευσε τὸ δικαστήριον.

Γνωστὴ εἶνε ἡ ἰδιοτροπία τῶν Ἄγγλων καὶ εἰς αὐτὰς τὰς γνωστοποιήσεις των. Ἰδοὺ μία

τοιαύτη, κατὰ τὸ βιβλικὸν γεγραμμένη ὕφος, ἥτις δὲν εἶνε ἐκ τῶν ἥττον ἀξιοπεριέργων :

«Ὅταν ὁ Ἰωσὴφ εἶδε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐῤῥίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας των καὶ ἐπὶ μακρὸν ἠσπάζετο αὐτοὺς περιπαθῶς.

»Καὶ ἠρώτησεν αὐτούς· Πῶς ἔχει ὁ πατήρ μου Ἰακώβ ;

»Καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ, ὅτι καλῶς ἔχει.

»Καὶ ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰωσήφ· Ἔχει ἀκόμη καλὴν ὄρεξιν ;

»Καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ : Βέβαια, διότι καθ' ἑκάστην προγευματίζει εἰς τὸ «*Κοσμοπολιτικὸν Ξενοδοχεῖον*», *ὅπου μὲ δύο μόνον σελλίνια τρώγει ποικιλίαν ἐξαιρέτων φαγητῶν, ἅτινα εἶνε ἐκ τῶν καλλιτέρων ἀφ' ὅσα παρασκευάζουσιν εἰς ὅλην τὴν Μεγάλην Βρετανίαν*».

Γνωστὸν ὅτι ἐν Ῥωσσίᾳ, ὡς καὶ ἐν τῇ Νοτίῳ Ἀμερικῇ, ἡ ἐθιμοταξία δὲν ἀπογορεύει εἰς τὰς γυναῖκας τὸ κάπνισμα· ἀλλ' ἀγνοοῦσιν ἴσως οἱ πολλοὶ πόσον ἡ χρῆσις τοῦ καπνοῦ ἐπεξετάθη παρὰ τῷ ὡραίῳ φύλῳ ἐν Ῥωσσίᾳ. — Ἰδοὺ μικρὸν τούτου δεῖγμα.

Κατ' αὐτάς, γράφει κυρία τις εἰς τὸν «Κήρυκα» τῆς Πετρουπόλεως, ἔλαβον εἰσιτήριον πρώτης θέσεως διὰ Μόσχαν, καὶ ἠθέλησα νὰ εἰσέλθω εἰς ἅμαξαν ὡρισμένην μόνον διὰ κυρίας. Ἅμα ἀνοίξασα τὴν θυρίδα ὀπισθοχωρῶ ἀποπνιγεῖσα· δέκα κυρίαι, καθήμεναι ἐν τῇ ἁμάξῃ, ἐκάπνιζον πᾶσαι. Ἠρώτησα τὸν ὑπάλληλον τῆς ἁμαξοστοιχίας ἐὰν δὲν ὑπῆρχέ τις ἅμαξα διὰ τὰς κυρίας, εἰς ἣν νὰ ἀπηγορεύετο τὸ κάπνισμα· ἀλλὰ τοιαύτη δὲν ὑπῆρχεν. Ὅθεν ἠναγκάσθην νὰ καταφύγω εἰς μίαν ἐκ τῶν κοινῶν ἁμαξῶν, ἐν αἷς δὲν ἐπετρέπετο εἰς τοὺς ἄνδρας νὰ καπνίζωσι.

Ἐπὶ ἑνὸς τετραγωνικοῦ χιλιομέτρου ἀναλογοῦσιν ἐν Βελγίῳ 188 κάτοικοι, ἐν ταῖς Κάτω Χώραις 122, ἐν Ἀγγλίᾳ 111, ἐν Ἰταλίᾳ 95, ἐν Γερμανίᾳ 79, ἐν Γαλλίᾳ 70, ἐν Αὐστρίᾳ 60, ἐν Δανιμαρκίᾳ 51, ἐν Ῥουμανίᾳ 41, ἐν Σερβίᾳ 34, ἐν Ἑλλάδι 33, ἐν Τουρκίᾳ 26, ἐν Ῥωσσίᾳ 14, ἐν Σουηδίᾳ 10 καὶ ἐν Νορβηγίᾳ 6 κάτοικοι.

Κατὰ τὸ ἐσχάτως ἐκδοθὲν **Annuaire de la presse française** τοῦ 1880 ἐκ τῶν γαλλικῶν ἐφημερίδων τὴν μεγαλειτέραν κυκλοφορίαν ἔχει ἡ «Μικρὰ ἐφημερὶς» (**Petit journal**). Ἡ ἐφημερὶς αὕτη ἱδρύθη ἐν ἀρχῇ τοῦ 1863, ἐξέδιδε δὲ κατ' ἀρχὰς 80,000 φύλλων. Τῷ 1864, ὅτε ἤρξατο δημοσιεύουσα τὸ μυθιστόρημα τοῦ **Ponson du Terrail** «Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ροκαμβόλ», ἡ πώλησίς της ἀνῆλθεν εἰς 230,000, βραδύτερον δὲ ηὔξησεν εἰς 300,000, εἰς 400,000, εἰς 500,000. Σήμερον ὁ μέσος ὅρος τῶν πωλουμένων φύλλων τῆς «Μικρᾶς ἐφημερίδος» εἶνε 550,000-570,000· πολλάκις δὲ ἕνεκα ἐκτάκτων συμβαμάτων, ὡς λ. χ. ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Τρόπμαν, ἡ πώλησίς της ἔφθασεν εἰς 600,000 φύλλων. Μετὰ τὸ «**Petit journal**» τὴν μεγαλειτέραν κυκλοφορίαν ἔχει τὸ «**Figaro**». Ὁ ταμίας τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἔχει κατ' ἔτος διαχείρισιν 10,000,000 φράγ.

Οἱ μεγαλίτεροι σήμερον ζῶντες ζωγράφοι εἶνε ὁ **Meissonier** ἐν Παρισίοις, ὁ **Mentzel** ἐν Βερολίνῳ, ὁ **Mackart** ἐν Βιέννῃ καὶ ὁ **Malais** ἐν Λονδίνῳ. Τὸ περίεργον δὲ εἶνε ὅτι καὶ τῶν τεσσάρων τὰ ὀνόματα ἀρχίζουν ἀπὸ **M.**

Φιλάνθρωπός τις ἀπαντᾷ ἔν τινι ὁδῷ τῆς Νεαπόλεως πτωχὸν παιδίον, ῥακένδυτον καὶ τρέμον ἐκ τοῦ ψύχους. Λαβὼν αὐτὸ ἐκ τῆς χειρὸς, τὸ φέρει εἴς τι κατάστημα ἑτοίμων ἐνδυμάτων, ὅπου τῷ ἀγοράζει πλήρη ἐνδυμασίαν.

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας, διερχόμενος διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης, βλέπει πάλιν τὸ παιδίον ἐν τῇ αὐτῇ ἐλεεινῇ καταστάσει.

— Καὶ τί ἔκαμες τὰ φορέματα ὅπου σοῦ ἠγόρασα ; τὸ ἐρωτᾷ.

— Μὲ τὰ 'πῆρε ὁ πατέρας.

— Σὲ τὰ 'πῆρε ; Λοιπὸν ἔλα νὰ σοῦ ἀγοράσω ἄλλα.

— Εἶνε τοῦ κάκου, κύριε...

— Γιατί εἶνε τοῦ κάκου ;

— Ὁ πατέρας δὲν θέλει νὰ φορῶ καινούργια φορέματα, γιατὶ ὅταν εἶμαι ἔτσι 'ντυμένος, δὲν θὰ μοῦ δίνουν ἐλεημοσύνην.

Μεταξὺ τῶν Κροίσων τῆς γῆς οἱ ἑπόμενοι τρεῖς δὲν θὰ καταταχθῶσι βέβαια εἰς τὴν ὑποδεεστέραν τάξιν. Ὁ δοὺξ τοῦ Οὐεστμίνστερ, ἔχων ἐτησίαν πρόσοδον 800,000 λιρῶν στερλινῶν, δύναται, ἄνευ βλάβης τῶν κεφαλαίων του, νὰ δαπανήσῃ 50,000 φράγκων καθ' ἑκάστην, ἤτοι 35 φρ. ἀνὰ πᾶν λεπτὸν τῆς ὥρας.

Ὁ Ἀμερικανὸς γερουσιαστὴς **Jones de Nevada** ἔχει ἐτησίαν πρόσοδον 1 ἑκατομμυρίου λιρῶν στερλινῶν, ἥτις ἐπιτρέπει αὐτῷ νὰ δαπανᾷ περὶ τὰ 50 φράγκα κατὰ πᾶν λεπτόν.

Ἀλλὰ καὶ τῶν δύο προηγουμένων τὰ πλούτη εἶνε πολὺ κατώτερα τῶν τοῦ κ. **Mackay** ἐν Παρισίοις, ὅστις ἀπολαμβάνει κατ' ἔτος ἐκ τῶν κεφαλαίων του 2,750,000 λιρῶν στερλινῶν, ἤτοι περὶ τὸ διπλάσιον τῶν δημοσίων προσόδων τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους, καὶ δύναται νὰ δαπανᾷ καθ' ἑκάστην 180,000 φράγκων, ἤτοι 125 κατὰ πᾶν λεπτὸν τῆς ὥρας.

Εἷς Ἀναγνώστης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Κακὴ ἕξις εἶνε νὰ καπνίζῃ τις ἀμέσως μετὰ τὸ γεῦμα· διότι ὁ καπνὸς ἐπιφέρει μικρὰν παραλυσίαν εἰς τὰ πεπτικὰ ὄργανα καὶ ἀνακόπτει τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶνε νὰ γίνεται τὸ κάπνισμα μετὰ παρέλευσιν μικροῦ διαστήματος, ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ γεῦμα.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 267 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 8 Φεβρουαρίου 1881

Ἐκ τοῦ ἄρτι ἐν Λειψίᾳ ἐκδοθέντος συγγράμματος τοῦ διδάκτορος κ. Schliemann περὶ τῶν ἐν Τροίᾳ ἀνασκαφῶν αὐτοῦ, οὗτινος ἐγκαίρως ἐμνημόνευσεν ἡ Ἑστία, ἀποσπῶμεν τὴν κατωτέρω ἐκτενῆ καὶ λίαν ἐνδιαφέρουσαν αὐτοβιογραφίαν τοῦ διασήμου ἀρχαιοδίφου, ἣν μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως, πιστεύομεν, θέλουσι διεξέλθει οἱ ἀναγνῶσται τῆς Ἑστίας, διὰ τὰς ἐν αὐτῇ λεπτομερεῖς καὶ λίαν περιέργους περιπετείας τοῦ βίου τοῦ ἐρευνητοῦ τῆς Τροίας καὶ τῶν Μυκηνῶν, καὶ ἣν ἔτι μᾶλλον τερπνὴν καθιστᾷ ἡ χάρις καὶ ἡ ἀφέλεια τῆς διηγήσεως.

Τὸ πολυτελέστατον τοῦτο σύγγραμμα ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐν Λειψίᾳ γνωστοῦ ἐκδότου F. A. Brockhaus, εὑρίσκεται δὲ παρὰ τῷ κ. Βίλμπεργ καὶ τιμᾶται δραχμῶν 75.

Σ. τ. Δ.

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΛΙΕΜΑΝ

Αὐτοβιογραφία.

Ἀρχόμενος τῆς ἐξιστορήσεως τοῦ βίου μου, προλέγω ὅτι δὲν πράττω τοῦτο ἐκ ματαιοδοξίας ὁρμώμενος, ἀλλὰ μᾶλλον ὅπως καταδείξω ὅτι ἅπασαι αἱ ἐργασίαι τῆς ὀψιαιτέρας ἡλικίας μου εἶχον ὡς ἀφορμὴν καὶ ἦσαν ἀναγκαία συνέπεια τῶν ἐντυπώσεων τῆς παιδικῆς. Ἡ δίκελλα καὶ τὸ πτύον, ἵνα εἴπω οὕτως, ἅτινα εἰργάσθησαν διὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Τροίας καὶ τοὺς τάφους τῶν βασιλέων τῶν Μυκηνῶν, ἐσφυρηλατήθησαν καὶ ὠξύνθησαν ἐν τοῖς μικροῖς γερμανικοῖς χωρίοις, ἐν οἷς διήγαγον ἑπτὰ ἔτη τῆς πρώτης μου νεανικῆς ἡλικίας. Δὲν μοὶ φαίνεται δὲ καὶ ἄσκοπον νὰ διηγηθῶ πῶς ἀπέκτησα τὰ μέσα, δι' ὧν κατὰ τὸ φθινόπωρον ἤδη τοῦ βίου μου ἠδυνήθην νὰ διεξαγάγω τὰ μεγάλα σχέδια, ἅτινα ὡς μικρὸς πτωχὸς παῖς διεχάραξα ἐν τῇ διανοίᾳ μου. Ἐλπίζω μάλιστα ὅτι τὸ εἶδος καὶ ὁ τρόπος, καθ' ὃν διέθεσα τὰ μέσα ταῦτα, θέλουσιν ἐκτιμηθῆ ὑπὸ πάντων, καὶ ὅτι καὶ ἡ ἱστορία τοῦ βίου μου θέλει συντελέσει πως εἰς τὸ μέλλον, ὅπως διαδώσῃ εἰς τοὺς λογίους ὅλων τῶν ἐθνῶν τὴν ἀγάπην πρὸς τὰς μεγάλας ἐκείνας καὶ λαμπρὰς προσπαθείας, αἵτινες, ὅπως μὲ διεφύλαξαν ἐν μέσῳ τῶν ποικίλων καὶ σκληρῶν δοκιμασιῶν, οὕτω θέλουσιν εὐφράνει καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῶν ἡμερῶν μου.

Ἐγεννήθην τῇ 6 Ἰανουαρίου 1822 ἐν τῷ πολιχνίῳ Νέᾳ-Βουκόβῃ τοῦ Σχουερίνου Μεκλεμβούργου, ἔνθα ὁ πατήρ μου Ἐρνέστος Σχλίεμαν ἦτο διαμαρτυρόμενος ἱεροκῆρυξ, καὶ ὁπόθεν ἐκλήθη κατὰ τὸ ἔτος 1823 ἐπίσης ὡς ἱεροκῆρυξ εἰς Ἀγκερσχάγεν, χωρίον ἀνῆκον εἰς τὸ αὐτὸ δουκάτον, κείμενον δὲ μεταξὺ Waren καὶ Penzlin. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ διήγαγον τὰ ἑπόμενα 8 ἔτη, καθ' ἃ ἡ ἔμφυτος κλίσις μου πρὸς τὰ μυστηριώδη καὶ θαυμάσια ἀνεφλέχθη εἰς ἀληθὲς πάθος ἕνεκα τῶν ὑπερφυῶν πραγμάτων, ἅτινα περιεῖχε τὸ χωρίον ἐκεῖνο. Διότι ἐλέγετο, ὅτι ἐν τῷ κήπῳ τῆς οἰκίας μας «ἐπλανᾶτο» τὸ πνεῦμα τοῦ προκατόχου τοῦ πατρός μου, τοῦ ἱερέως τῆς Ῥουσσδόρφης, καὶ ὅτι ἀπὸ μικρόν τι ἕλος, ἀκριβῶς ὄπισθεν τοῦ κήπου τούτου εὑρισκόμενον, ἀνήρχετο περὶ τὸ μεσονύκτιον τὸ φάντασμα γυναικὸς παρθένου φερούσης ἀργυροῦν φιάλιον. Πλὴν τούτων, περὶ τὸ χωρίον εὑρίσκετο λόφος τις μικρός, κυκλούμενος ὑπὸ τάφου, ἴσως προϊστορικῆς ἐποχῆς ἐκ τῶν καλουμένων ούνικῶν τάφων, ἐν ᾧ γηραιὸς ληστὴς ἱππότης εἶχε θάψει κατὰ τὴν παράδοσιν τὸ ἀγαπητὸν αὐτοῦ παιδίον ἐν χρυσῷ λίκνῳ, καὶ μυθώδεις θησαυροὶ πιθανῶς ἐνεκλείοντο παρὰ τὰ ἐρείπια παλαιοῦ τινος στρογγύλου πύργου ἐν τῷ κήπῳ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ κτήματος. Τόσῳ δὲ σταθερὰ ἦτον ἡ πίστις μου ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως ὅλων τούτων τῶν θησαυρῶν, ὥστε ὁσάκις ἤκουον τὸν πατέρα μου παραπονούμενον διὰ τὰς χρηματικὰς αὐτοῦ ἀνάγκας, ἠρώτων αὐτὸν μετ' ἀπορίας διατί δὲν ἐλάμβανε τὴν ἀργυρᾶν φιάλην, ἢ δὲν ἀνέσκαπτε πρὸς εὕρεσιν τοῦ λίκνου, ἵνα κατασταθῇ πλούσιος. Ἀλλὰ καὶ ἕτερος πύργος μεσαιωνικὸς ὑπῆρχεν ἐν Ἀγκερσχάγεν. Εἶχε δὲ οὗτος, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁδοὺς κρυφίας ἐντὸς τῶν ἓξ πόδας ἰσχυρῶν αὐτοῦ τοίχων καὶ ὑπόγειον ὁδόν, μήκους ἑνὸς πλήρους γερμανικοῦ μιλίου, ἐκβάλλουσαν παρὰ τῷ Speck εἰς τὸν πυθμένα τῆς βαθείας θαλάσσης. Ἐνταῦθα περιεφέροντο πλῆθος φασμάτων τρομερῶν, μετὰ ῥίγους δ' ὡμίλουν ὅλοι οἱ χωρικοὶ περὶ τῶν φρικωδῶν τούτων πραγμάτων. Ὁ πύργος οὗτος κατὰ τὴν παράδοσιν κατῳκήθη ποτὲ ὑπό τινος ἱππότου ληστοῦ Henning von Holstein καλουμένου, ὅστις κληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ Henning Bradenkirl, εἶχεν ἐνσπείρει ἁπανταχοῦ τὸν φόβον, διότι ἐλῄστευε καὶ ἐλεηλάτει ἔνθα ἠδύνατο. Ἕνεκα τούτου παρωργίσθη ποτὲ οὐκ ὀλίγον, ὅταν ὁ δοὺξ τοῦ Μεκλεμβούργου ἔδωκε διαβατήριον εἰς ἔμπορόν τινα, ὅστις ἔπρεπε νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ πύργου του, καὶ οὕτως ὑπερήσπισεν αὐτὸν κατὰ τῆς βιαίας τοῦ ἱππότου ἐπιθέσεως. Ὅπως δὲ ὁ ληστὴς ἐκδικηθῇ διὰ τοῦτο τὸν δοῦκα, προσεκάλεσεν αὐτὸν ὑποκριτικῶς εἰς συμπόσιόν ἐν τῷ πύργῳ του. Ὁ δοὺξ ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ κατὰ τὴν ὡρισμένην

ἡμέραν, συνοδευόμενος ὑπὸ μεγάλης ἀκολουθίας, ἐπορεύετο τὴν πρὸς τὸν πύργον ὁδόν.'Αλλ' ὁ βουκόλος τοῦ ἱππότου, ὅστις ἔμαθε ὅτι σκοπὸς τοῦ κυρίου του ἦτο νὰ φονεύσῃ τὸν δοῦκα, ἐκρύβη ὑπό τινα θάμνον παρὰ τῇ ὁδῷ, ὄπισθεν λόφου τινὸς κειμένου περὶ τὸ τέταρτον τοῦ μιλίου μακρὰν τῆς οἰκίας μας, καὶ περιμείνας τὸν δοῦκα, ἀνεκοίνωσεν αὐτῷ τὴν προδοτικὴν πρόθεσιν τοῦ Henning, οὕτω δὲ ὁ δοὺξ ἐπέστρεψε πάραυτα. Ἴσως δ' ἐκ τούτου τοῦ γεγονότος ὠνομάσθη καὶ ὁ λόφος «λόφος τῆς προσδοκίας». Ἐν τούτοις ὁ ἱππότης ἀνακαλύψας ὅτι ὁ βουκόλος κατέστρεψε τὰ σχέδιά του, διέταξεν ὅπως ἐψήσωσιν αὐτὸν βραδέως, ζῶντα, ἐν σιδηρῷ τηγάνῳ, ὁ δὲ ἴδιος κατὰ τὴν στιγμὴν τῶν ὀδυνῶν καὶ τῆς ἀγωνίας, προσθέτει ἡ παράδοσις, σκληρῶς ἐλάκτισε τὸν δυστυχῆ διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ποδός. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἦλθεν ὁ δοὺξ, φέρων καὶ τάγμα στρατιωτῶν καὶ ἐπολιόρκησε τὸν πύργον καὶ προσέβαλεν ἰσχυρῶς· ὅταν δὲ ὁ ἱππότης Henning εἶδεν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ σωθῇ, συνεφόρησεν ἔν τινι μεγάλῳ κιβωτίῳ ἅπαντας τοὺς θησαυροὺς αὐτοῦ, καὶ κρύψας αὐτοὺς ἐγγὺς παρὰ τῷ πύργῳ ἐντὸς τοῦ κήπου, ηὐτοκτόνησε. Σειρὰ λίθων πλατέων ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ χωρίου κειμένων, κατεδείκνυε τὸν τάφον τοῦ κακούργου, ἐν ᾧ ὁ ἀριστερὸς αὐτοῦ πούς, ὁ φέρων μέλαιναν περικνημίδα, ἀδιακόπως ἐπὶ αἰῶνας ὅλους ηὔξανεν ἐξερχόμενος ἔξω τοῦ μνημείου. Καὶ ὁ νεωκόρος δὲ Prange καὶ ὁ νεκροθάπτης Wöllert ὤμνυον εἰς τὴν ψυχήν των καὶ εἰς τὴν πίστιν των, ὅτι αὐτοὶ οὗτοι ὡς παῖδες ἔκοψαν τὸ σκέλος καὶ διὰ τοῦ ὀστοῦ τούτου ἔρριψαν ἀπίδια ἀπὸ τῶν δένδρων, καὶ ὅτι τὸ σκέλος αἴφνης κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐπαύσατο αὐξανόμενον.Πάντα ταῦτα, ὡς εἰκός, ἐπίστευον κἀγὼ ἐν τῇ παιδικῇ ἁπλότητι, καὶ παρεκάλουν μάλιστα τὸν πατέρα ν' ἀνοίξῃ αὐτὸς τὸ μνημεῖον, ἢ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς ἐμὲ τοῦτο, ὅπως βεβαιωθῶμεν διὰ τίνα αἰτίαν ἐπαύσατο τὸ σκέλος αὐξανόμενον.

Μεγίστην ἐπίσης ἐντύπωσιν προὐξένησεν εἰς τὴν εὐαίσθητον φαντασίαν μου ἀνάγλυφόν τι ἐξ ἀργίλλου,κείμενον ἐπὶ τῶν ὀπισθίων τοίχων τοῦ πύργου, παριστῶν ἄνδρα, κατὰ τὴν παράδοσιν, τὸ ὁμοίωμα τοῦ Enning Bradenkirl. Ἐπὶ τοῦ ἀναγλύφου τούτου οὐδὲν χρῶμα προσεκολλᾶτο, ἐλέγετο δὲ ὅτι ἦτο κεκαλυμμένον διὰ τοῦ αἵματος τοῦ βοσκοῦ, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξαλειφθῇ. Ἑστία τις ἐκτισμένη ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐδεικνύετο ὡς ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἐψήθη ὁ βουκόλος. Καίτοι δὲ ἠγωνίσθησαν τὰ μέγιστα ὅπως ἐξαλείψωσι τὰ ἴχνη τῆς φρικώδους ταύτης ἑστίας,ταῦτα μένουσι πάντοτε ὁρατά, ἐνταῦθα δὲ ἐφάνη καὶ σημεῖόν τι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι οὐδέποτε θέλει λησμονηθῆ ἡ διαβολικὴ αὕτη πρᾶξις. Καὶ εἰς ἄλλον δέ τινα μῦθον ἔδωσα πίστιν τότε, τουτέστιν εἰς τὸν μῦθον καθ' ὃν ὁ κύριος Φον-Κούντλαχ, κτήτωρ τοῦ παρακειμένου κτήματος Ρουμςχάγεν, ἀνασκάπτων λόφον τινὰ παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ, εὗρεν ἐν αὐτῷ μεγάλους ξυλίνους πίθους περιέχοντας κάλλιστον παλαιὸν ῥωμαϊκὸν ζῦθον.

Ὁ πατήρ μου δὲν ἦτο οὔτε φιλολόγος οὔτε ἀρχαιολόγος· ἔτρεφεν ὅμως μέγιστον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρχαιότητος. Συχνάκις δὲ μοὶ διηγεῖτο περὶ τῆς τραγικῆς καταστροφῆς τῆς Ἡρακλείας καὶ Πομπηΐας, καὶ ἐθεώρει ὡς εὐτυχῆ τὸν ἔχοντα τὰ μέσα καὶ τὸν χρόνον ὅπως ἐπισκεφθῇ τὰς εἰς τὰς χώρας ταύτας γενομένας ἀνασκαφάς. Πολλάκις ἐπίσης μοὶ διηγεῖτο, ἐνῷ ἐγὼ ἀπεθαύμαζον, τὰς πράξεις τῶν ὁμηρικῶν ἡρώων καὶ τὰ συμβάντα τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου, πάντοτε δὲ μὲ εὕρισκεν ἔνθερμον ὑπερασπιστὴν τῶν Τρώων. Ἕνεκα τούτου μετὰ μεγάλης θλίψεως ἤκουσα παρ' αὐτοῦ ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον κατεστράφη ἡ Τροία, ὥστε οὔτε ἴχνος αὐτῆς κατελείφθη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Ὅταν ὅμως ὁ πατήρ μου μοὶ ἐδώρησε κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων (ἐν ἔτει 1829 ὅτε ἤμην ὀκταέτης τὴν ἡλικίαν) τὴν «Παγκόσμιον ἱστορίαν» τοῦ Γεωργίου Γιέρρερ, καὶ παρετήρησα ἐν αὐτῇ τὴν εἰκόνα τῆς πυρπολουμένης Τροίας μετὰ τῶν μεγάλων αὐτῆς τειχῶν καὶ τῆς Σκαιᾶς πύλης, καὶ εἶδον τὸν φεύγοντα Αἰνείαν φέροντα ἐπ' ὤμων τὸν πατέρα Ἀγχίσην, καὶ συγχρόνως κρατοῦντα ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν μικρὸν Ἀσκάνιον, πλήρης χαρᾶς ἐφώνησα τότε· «ἐπλανήθης πάτερ, ὁ Γιέρρερ εἶδε τὴν Τροίαν, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ἀπεικονίσῃ». «Παιδί μου,» μοὶ εἶπε τότε ὁ πατὴρ «ἡ εἰκὼν εἶνε πλαστὴ διὰ τῆς φαντασίας». Τότε τὸν ἠρώτησα ἂν πραγματικῶς τὰ τείχη τῆς Τροίας ἦσαν τόσον μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ ὅσον ἀπεικονίζοντο ἐν τῇ εἰκόνι, αὐτὸς δ' ἀπήντησε καταφατικῶς. «Ἐὰν λοιπόν,» εἶπον τότε εἰς τὸν πατέρα,«εἶχε ποτὲ ἡ Τροία τοιαῦτα τείχη, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κατεστράφησαν ἐντελῶς, ἀλλ' ἴσως εἶνε κεκρυμμένα ὑπὸ τὴν κόνιν καὶ τὸ χῶμα ἕνεκα τοῦ πολλοῦ χρόνου, ὅστις παρῆλθε». Ὁ πατήρ μου ὑπεστήριζε τὸ ἐναντίον, ἐνῷ ἐγὼ ἔμενον σταθερὸς εἰς τὴν ἐμὴν ἰδέαν, μέχρις οὗ συνεφωνήσαμεν ὅτι ἔπρεπε ἐγὼ βραδύτερον ν' ἀνασκάψω τὴν Τροίαν.

Τοῦ ἔχοντος περίσσευμα ἐν τῇ καρδίᾳ εἴτε χαρᾶς εἴτε λύπης λαλεῖ τὸ στόμα, καὶ μάλιστα τὸ παιδικόν· ἕνεκα τούτου οὐδὲν ἄλλο διηγούμην εἰς τοὺς συμπαίκτοράς μου ἢ περὶ τῆς Τροίας καὶ τῶν μυστηριωδῶν καὶ θαυμασίων πραγμάτων, ἅτινα ἄφθονα περιεῖχε τὸ χωρίον μας. Οὗτοι δὲ πάντες ἐγέλων ἐπὶ ταῖς ἐμαῖς διηγήσεσι, πλὴν δύο μικρῶν κορασίων, τῆς Λουίζης καὶ Μίννας Μέϊγκε, θυγατέρων τοῦ ἐκμισθωτοῦ κτήματός τινος ἐν Zahren, χωρίῳ ἀπέχοντι περὶ τὸ τέταρτον μιλίου τοῦ Ἀγκερσχάγεν. Τὰ δύο ταῦτα κοράσια, ὧν τὸ μὲν ἦτο ἑξαετές, τὸ δὲ εἶχε

τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, οὐδόλως ἐσκόπουν νὰ μὲ χλευάζωσιν· ἀπ' ἐναντίας ἤνοιγον τὰ ὦτά των καὶ μετὰ τεταμένης προσοχῆς ἤκουον τὰς παραδόξους διηγήσεις μου. Ἰδίως δὲ ἡ Μίννα ἐφαίνετο ὅτι μὲ ἐνόει καλλίτερον, διὸ ἑκουσίως καὶ μετὰ ζήλου ἠσπάζετο ὅλα τὰ τολμηρὰ περὶ τοῦ μέλλοντος σχέδιά μου. Οὕτω προέκυψε συμπάθεια θερμὴ ἑκατέρωθεν, καὶ πάραυτα ἐν παιδικῇ ἁπλότητι ἠρραβωνίσθημεν, ὁμολογήσαντες ἀμοιβαίως αἰωνίαν ἀγάπην καὶ πίστιν. Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1829—30 ἤνωσεν ἡμᾶς ἡ διδασκαλία τοῦ χοροῦ, ἡ γινομένη κατ' ἐναλλαγήν, ὁτὲ μὲν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς μικρᾶς μου νύμφης, ὁτὲ δὲ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἢ ἐν τῷ φαντασματώδη πύργῳ, ὅστις κατῳκεῖτο τότε ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ τοῦ κτήματος τούτου Heldt, καὶ ἐν ᾧ ἀδιακόπως καὶ μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος ἐθεώμεθα τὸ αἱματηρὸν ἀνάγλυφον τοῦ Henning, τὰ ἄθλια ἴχνη τῆς φρικώδους ἑστίας, τὰς μυστικὰς ὁδοὺς ἐντὸς τῶν τειχῶν καὶ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν ὑπόγειον ὁδόν. Ἐὰν δὲ ἡ διδασκαλία ἐγίνετο ἐν τῇ οἰκίᾳ μας, ἐπορευόμεθα εἰς τὸ πρὸ τῆς θύρας μας νεκροταφεῖον ὅπως ἴδωμεν μὴ ηὔξησε καὶ πάλιν ὑπὲρ τὸ ἔδαφος ὁ ποῦς τοῦ Henning, ἢ μετὰ βαθείας ἐκπλήξεως ἐθεωροῦμεν τὰ παλαιὰ βιβλία τῆς ἐκκλησίας, ἅτινα ἐγράφησαν διὰ τῆς χειρὸς τοῦ Ἰωάννου Χριστιανοῦ καὶ τοῦ Γοδοφρείδου Ἑρρίκου φὸν Σχρέδερ, οἵτινες ὑπῆρξαν οἱ προκάτοχοι τοῦ πατρός μου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1709—99. Ἰδιάζον θέλγητρον εἶχον δι' ἡμᾶς αἱ παλαιαὶ ἀναγραφαὶ τῶν γεννήσεων, τῶν γάμων καὶ τῶν θανάτων. Ἐνίοτε ἐπεσκεπτόμεθα καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ νεωτέρου ἱερέως, ἥτις εἶχε τότε ἡλικίαν ὀγδοήκοντα καὶ τεσσάρων ἐτῶν, καὶ κατῴκει παρὰ τῇ οἰκίᾳ μας, καὶ ἠρωτῶμεν αὐτὴν περὶ τοῦ παρελθόντος τοῦ χωρίου, ἢ ἐπεξειργαζόμεθα περιέργως τὰς εἰκόνας τῶν προγόνων της. Ἐκ τούτων δὲ μία, ἡ εἰκὼν τῆς κατὰ τὸ ἔτος 1795 ἀποθανούσης μητρός της, Ὀλγάρθας Χριστίνας, εἵλκυεν ἡμᾶς περισσότερον, τὸ μὲν διότι ἐφαίνετο ὡς ἀριστούργημα τέχνης, τῷ δὲ διότι ὡμοίαζέ πως τῇ Μίννᾳ.

Οὐχὶ σπανίως ἐπεσκεπτόμεθα καὶ τὸν ῥάπτην τοῦ χωρίου Wöllert, ἄνθρωπον μονόφθαλμον καὶ μονόπουν, προσεπικληθέντα, «Πέτρον τὸν πηδῶντα». Οὗτος ἦτο ἄνθρωπος ἐντελῶς ἀπαίδευτος, εἶχεν ὅμως τοιαύτην ἀξιοθαύμαστον μνήμην, ὥστε, ὁσάκις ἤκουε τὸν πατέρα μου ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος κηρύττοντα, ἠδύνατο κατόπιν νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν λόγον λέξιν πρὸς λέξιν. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος, ὅστις ἐὰν ἐτύγχανε παιδεύσεως γυμνασιακῆς καὶ πανεπιστημιακῆς, ἀναμφιβόλως θὰ ἐγίνετο εἷς τῶν ἐπισημοτέρων λογίων, ἦτο πλήρης εὐφυῶν ἀστειοτήτων, καὶ τὰ μάλιστα διήγειρε τὴν περιέργειαν ἡμῶν διὰ τῶν ἀνεξαντλήτων αὐτοῦ ἀνεκδότων, ἅτινα διηγεῖτο καὶ διὰ θαυμασίας ῥητορικῆς ἐπιτηδειότητος. Ἐνταῦθα, χάριν παραδείγματος, διηγοῦμαι ἓν ἐκ τῶν ἀνεκδότων ἐκείνων : Ὅτι δηλ. ἠθέλησέ ποτε νὰ μάθῃ ποῦ διευθύνονται κατὰ τὸν χειμῶνα οἱ πελαργοί· διό, ὅταν ἀκόμη ἔζη ὁ προκάτοχος τοῦ πατρός μου, συλλαβὼν τὸν πελαργόν, ὅστις συνήθως ἔκτιζε τὴν φωλεάν του ἐπὶ τῆς στέγης τῆς ἀποθήκης μας, προσέδεσεν ἐπὶ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τεμάχιον περγαμηνῆς, ἐφ' οὗ κατ' ἀπαίτησίν του ἔγραψεν ὁ νεωκόρος, ὅτι αὐτός τε ὁ Wöllert, ὁ ῥάπτης τοῦ χωρίου Ἀγκερσχάγεν ἐν Μεκλεμβούργῳ-Σχουερίνῳ, καὶ ὁ νεκροφύλαξ, παρακαλοῦσι τὸν ἰδιοκτήτην τῆς οἰκίας, ἐφ' ἧς ὁ πελαργὸς οἰκοδομεῖ κατὰ τὸν χειμῶνα τὴν φωλεάν του, ν' ἀνακοινώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ ὄνομα τῆς χώρας του. Ὅταν δ' ὁ πελαργὸς ἐπέστρεψε κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔαρ εὗρον ἐπὶ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ ἑτέραν περγαμηνήν, ἐφ' ἧς ἦτο ἡ ἀπάντησις διὰ κακογεγραμμένων γερμανικῶν στίχων.

«Τὸ Σχουερῖνον-Μεκλεμβοῦργον ἀγνοοῦμεν. Τὴν δὲ χώραν ἔνθα ἔρχεται ὁ πελαργὸς ὀνομάζομεν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου χώραν».

Βεβαίως δ' ἡμεῖς ἐπιστεύομεν πάντα ταῦτα, καὶ θὰ ἐδίδαμεν ἔτη τινὰ τῆς ζωῆς μας, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ μάθωμεν ποῦ κεῖται ἡ μυστηριώδης αὕτη χώρα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου. Καίτοι δὲ τὰ ἀνέκδοτα ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια δὲν ηὔξανον τὰς γεωγραφικὰς ἡμῶν γνώσεις, διήγειρον ὅμως τὴν ἐπιθυμίαν νὰ σπουδάσωμεν γεωγραφίαν, καὶ ἀνεζωπύρουν τὴν κλίσιν μας πρὸς πᾶν τὸ μυστηριῶδες.

Ἐκ τῆς διδασκαλίας τοῦ χοροῦ δὲν ὠφελήθημεν ποσῶς, καθόσον οὔτε ἐγὼ οὔτε ἡ Μίννα ἐμάθαμέν τι. Καὶ ἴσως μὲν ἔλειπε καὶ ἡ φυσικὴ προδιάθεσις ἑκατέρου πρὸς τὴν τέχνην ταύτην, ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι αἰτία τούτου ἦτο μᾶλλον αἱ ἀρχαιολογικαὶ ἡμῶν σπουδαὶ καὶ τὰ περὶ τοῦ μέλλοντος σχέδια.

Εἴχαμεν λοιπὸν τότε ἀποφασίσει σταθερῶς νὰ νυμφευθῶμεν, ὅταν γείνωμεν ἐνήλικες, καὶ τότε ἄνευ ἀναβολῆς νὰ ἐρευνήσωμεν τὰ μυστήρια τοῦ Ἀγκερσχάγεν, τὸ χρυσοῦν λίκνον, τὴν ἀργυρᾶν φιάλην, τοὺς ἀμυθήτους θησαυροὺς τοῦ Henning καὶ τὸν τάφον του, τέλος δὲ καὶ προπάντων ν' ἀνασκάψωμεν τὴν πόλιν Τροίαν. Δὲν ἐφανταζόμεθα δέ τι λαμπρότερον ἢ νὰ διαγάγωμεν τὸν βίον ἐρευνῶντες τὰ λείψανα τοῦ παρελθόντος.

Εὐχαριστῶ δὲ τῷ Θεῷ, διότι καθ' ὅλας τὰς περιπετείας τοῦ πολυκυμάντου μου βίου οὐδέποτε μὲ κατέλιπεν ἡ πίστις εἰς τὴν ὕπαρξιν τῆς Τροίας ἐκείνης, καίτοι εἶδον τὰ παιδικά μας ὄνειρα ἐκπληρούμενα κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ βίου μου, μετὰ 50 ἔτη, ἄνευ τῆς Μίννας, καὶ μάλιστα μακράν, λίαν μακρὰν ἀπ' αὐτῆς.

Ὁ πατήρ μου δὲν ἐγνώριζε τὴν Ἑλληνικήν, ἦτο ὅμως ἱκανῶς κάτοχος τῆς Λατινικῆς, διὸ καὶ ἐπωφελεῖτο πάσης ὥρας ὅπως μὲ διδάσκῃ ταύτην. Ἡ μήτηρ μου ἀπέθανεν ὅταν ἐγὼ ἤμην ἐν-

νεαέτης, τοῦτο δὲ ἦτο ἀπώλεια ἀνεπανόρθωτος καὶ δυστύχημα μέγιστον εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τοὺς ἓξ ἀδελφούς μου.

Σὺν τῷ θανάτῳ τῆς μητρός μου συνέπεσε νὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸν οἶκόν μας καὶ ἕτερον δυστύχημα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἔστρεψαν ἡμῖν αἰφνηδίως τὰ νῶτα ἅπαντες οἱ γνώριμοι, καὶ ἔπαυσαν ἐντελῶς τὰς μεθ' ἡμῶν σχέσεις των. Ἡ ἀποχώρησις τῶν ἄλλων δὲν μὲ ἐλύπησεν· ἀλλ' ἡ ἀπομάκρυνσίς μου ἀπὸ τῆς οἰκογενείας Μέϊγκε καὶ ἡ ἰδέα ὅτι δὲν πρέπει νὰ χωρισθῶ τῆς Μίννας ἐντελῶς, ἦσαν ὀδυνηρότεραι σκέψεις καὶ αὐτοῦ τοῦ θανάτου τῆς μητρός μου, τὸν ὁποῖον μετ' ὀλίγον ἐλησμόνησα, παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς μεγάλης μου θλίψεως διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς Μίννας. Καὶ κατὰ τὸν μετέπειτα δὲ βίον μου ὑπέστην συχνάκις εἰς διαφόρους χώρας τοῦ κόσμου ποικίλας καὶ μεγάλας συμφοράς, οὐδέποτε ὅμως δυστυχία βαρεῖα μοὶ προὐξένησε καὶ τὸ ἑκατοστημόριον τῆς ἐγκαρδίου ἐκείνης ὀδύνης, ἣν ᾐσθάνθην ἐν τρυφερᾷ ἡλικίᾳ ἐννέα ἐτῶν χωρισθεὶς τῆς μικρᾶς μου νύμφης. Ἐπὶ ὅλας ὥρας ἱστάμην μόνος καταχέων ἄφθονα δάκρυα πρὸ τῆς εἰκόνος τῆς Ὀλγάρθας Φον Σχρέδερ, καὶ πλήρης λύπης ἀνεμιμνησκόμην τῶν εὐτυχῶν ἡμερῶν, ἃς διήγαγον πλησίον τῆς Μίννας. Τὸ μέλλον μοὶ ἐφαίνετο σκοτεινὸν καὶ σκυθρωπόν, ἔπαυσαν δ' ἐπὶ μακρὸν νὰ ἔχωσι θέλγητρον καὶ τὰ μυστηριώδη θαυμάσια τοῦ Ἀγκερσχάγεν, καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ Τροία. Ὁ πατήρ μου, βλέπων ὅτι κατεβλήθην σπουδαίως, μὲ ἀπέστειλεν εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸν ἱεροκήρυκα Φρειδερῖκον Σχλίεμαν, ἔχοντα τὴν ἐνορίαν τῆς κώμης Kalkshort ἐν Μεκλεμβούργῳ, ὅπως διαμείνω ἐκεῖ δύο ἔτη. Ἐνταῦθα ἔσχον τὴν εὐτυχίαν νὰ ἔχω ἐπὶ ἓν ἔτος διδάσκαλον τὸν τότε τελειόφοιτον Carl Andres ἐκ Neu-Strelitz, ἐξαίρετον φιλολόγον, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ὁποίου ἔκαμα τοσαύτας προόδους, ὥστε ἀπέστειλα κατὰ τὸ ἔτος 1832 κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων εἰς τὸν πατέρα μου, ὡς δῶρον, διατριβὴν λατινιστὶ γεγραμμένην, ἂν καὶ ἴσως μὴ ἄμεμπτον, περὶ τῶν κυριωτέρων συμβάντων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου καὶ περὶ τῶν πλανῶν τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Ἀγαμέμνονος. Ἐν ἔτει ἑνδεκάτῳ τῆς ἡλικίας μου μετέβην εἰς τὸ γυμνάσιον τοῦ Neu-Strelitz, ἔνθα κατετάχθην εἰς τὴν τρίτην τάξιν. Ἀλλ' ἀκριβῶς κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον συνέβη βαρεῖα συμφορὰ εἰς τὸν οἶκόν μας, καὶ ἐπειδὴ ἐφοβούμην μὴ δὲν ἐπαρκέσωσι τὰ μέσα τοῦ πατρός μου πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν, εἶτα δὲ καὶ τοῦ πανεπιστημίου, κατέλιπον μετὰ τρεῖς μόλις μῆνας τὸ γυμνάσιον καὶ μετέβην εἰς τὸ πρακτικὸν σχολεῖον τῆς πόλεως (Realschule), ἔνθα εὐθὺς κατετάχθην εἰς τὴν δευτέραν τάξιν.[1] Προβιβασθεὶς κατὰ τὸ πάσχα τοῦ 1835 εἰς τὴν πρώτην τάξιν, κατέλιπον τὸ σχολεῖον κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1836 ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 14, ὅπως εἰσέλθω ὡς μαθητευόμενος εἰς τὸ μικρὸν παντοπωλεῖον τοῦ Ἐρνέστου Λουδοβίκου Χὸλτς ἐν τῇ πολίχνῃ Φυρστεμβέργῃ ἐν Μεκλεμβούργῳ-Στρέλιτς.

Πρὶν ἢ ἀναχωρήσω ὅμως τοῦ Neu-Strelitz συνηντήθην τυχαίως κατὰ τὴν μεγάλην Παρασκευὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μουσικοῦ τῆς αὐλῆς C. F. Laue μετὰ τῆς Μίννας Μέϊγκε, ἣν δὲν εἶχον ἴδει πρὸ πέντε ἐτῶν καὶ πλέον. Ἡ τελευταία δὲ αὕτη συνάντησις θέλει μείνει ἀνεξάλειπτος τῆς μνήμης μου.

Ἡ Μίννα ἦτον ἤδη ἡλικίας δέκα καὶ τεσσάρων ἐτῶν, ἀφ' ἧς δ' ἐγὼ εἶδον αὐτὴν τελευταῖον εἶχε πολὺ αὐξηθῇ. Ἔφερεν ἐνδυμασίαν μέλαιναν ἁπλῆν, ἐπαυξάνουσαν διὰ τῆς ἁπλότητος τὴν πλάνον αὐτῆς καλλονήν. Εἰς ποταμοὺς δὲ ὅλους δακρύων ἐξεῤῥάγημεν ἀμφότεροι, ὅταν συνηντήθησαν τὰ βλέμματά μας καὶ ἄναυδοι ἐῤῥίφθημεν εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων.

Προσεπαθήσαμεν νὰ ὁμιλήσωμεν, ἀλλ' ἡ συγκίνησις ἡμῶν ἦτο μεγάλη· οὔτε λέξιν ἠδυνάμεθα νὰ ἐκστομίσωμεν, μέχρις οὗ, εἰσελθόντων τῶν γονέων, ἠναγκάσθημεν νὰ χωρισθῶμεν, παρῆλθε δὲ ἱκανὸς χρόνος μέχρις οὗ συνέλθω ἐκ τῆς ταραχῆς μου. Ἤμην πλέον βέβαιος ὅτι ἡ Μίννα μὲ ἠγάπα, ἡ δὲ σκέψις αὕτη ἀνέφλεγε τὴν φιλοτιμίαν μου· ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ᾐσθάνθην ἄπειρον δύναμιν ἐνεργητικότητος καὶ ἰσχυρὰν πεποίθησιν εἰς ἐμαυτὸν ὅπως προχωρήσω εἰς τὸν κόσμον δι' ἀκαταπονήτου ζήλου καὶ φανῶ ἀντάξιος τῆς Μίννας. Μίαν δὲ καὶ μόνην εὐχὴν ἀπέτεινον πρὸς τὸ θεῖον, νὰ μὴ νυμφευθῇ ἡ Μίννα ἄλλον τινα πρὶν ἢ ἀποκτήσω ἀνεξάρτητόν τι ἐπάγγελμα.

Εἰς τὸ μικρὸν ἐργαστήριον ἐν Φυσρτεμβέργῃ ὑπηρέτησα πέντε καὶ ἥμισυ ἔτη· τὸ μὲν πρῶτον ἔτος παρὰ τῷ κυρίῳ Holtz τὸ δὲ δεύτερον παρὰ τῷ ἐξαιρέτῳ κυρίῳ Hückstädt. Εἶχον δ' ὡς κύριον ἔργον ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τὴν κατὰ τεμάχια πώλησιν ἀριγγῶν, βουτύρου, οἰνοπνεύματος ἐκ γεωμήλων, γάλακτος, καφέ, ἅλατος, ζακχάρου, ἐλαίου, κηρίων ἐκ λίπους καὶ τὰ τοιαῦτα, πρὸς δὲ τούτοις τὴν ἄλεσιν τῶν γεωμήλων διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ οἰνοπνεύματος, τὴν σάρωσιν τοῦ ἐργοστασίου καὶ παρόμοια ἄλλα ἔργα. Τόσῳ δὲ ἀσήμαντοι ἦσαν αἱ πωλήσεις μας, ὥστε μόλις ἀνήρχοντο ἐτησίως τὰς 3,000 τάληρα. Ἐθεωρεῖτο δὲ ὡς ἡμέρα λίαν εὐτυχὴς ἐκείνη καθ' ἣν ἐπωλοῦμεν ἐμπορεύματα ἀξίας δέκα μέχρι δεκαπέντε ταλήρων.

Ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ, ὡς εἰκός, εἶχον πάντοτε κοινωνίαν μετὰ τῶν ἀνθρώπων τῆς κατωτέρας τάξεως, ἀπὸ πρωΐας δέ, ἀπὸ τῆς πέμπτης ὥρας, μέχρι τῆς ἑνδεκάτης τῆς ἑσπέρας ἐνησχολούμην διηνεκῶς εἰς τὸ ἔργον μου, διὸ οὐδεὶς χρόνος μοὶ ἀπέμενε πρὸς σπουδήν. Ἕνεκα τούτου ταχέως ἀπέμαθον πᾶν ὅ,τι ἐδιδάχθην κατὰ τὴν παιδικὴν

1. Αἱ τάξεις ἐν Γερμανίᾳ ἀριθμοῦνται ἀντιστρόφως ἢ παρ' ἡμῖν· οὕτω πρώτη τάξις εἶνε ἡ ἀνωτάτη. Σ. Μ.

ἡλικίαν, πλὴν τοῦ ἔρωτος πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ὅστις μοὶ ἀπέμεινε καὶ τὸν ὁποῖον οὐδέποτε ἀπώλεσα. Θέλει δὲ παραμείνη ἀνεξάλειπτος εἰς τὴν μνήμην μου ἡ ἑσπέρα, καθ' ἣν ἦλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν μας οἰνοβαρὴς μυλωθρός τις ὀνομαζόμενος Ἑρμᾶννος Νιδερχώφερ. Οὗτος ἦτο υἱὸς διαμαρτυρομένου τινὸς ἱεροκήρυκος ἐν Röbel (ἐν Μεκλεμβούργῳ), εἶχε δὲ σχεδὸν περατώσει τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδάς, ὅταν ἀπεδιώχθη τοῦ σχολείου ἕνεκα τῆς κακῆς αὐτοῦ διαγωγῆς. Ὁ πατήρ του, ὅστις εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν τί νὰ τὸν κάμῃ, ἀπέστειλεν αὐτὸν ὡς μαθητευόμενον εἴς τινα ἐνοικιαστὴν κτημάτων, ὀνόματι Λάγκερμαν ἐν τῷ χωρίῳ Δαμβέκῃ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἡ διαγωγή του ἦτον ἡ αὐτή, ἔπεμψεν αὐτὸν ὡς μαθητὴν εἰς τὸν μυλωθρὸν Δέτμαν ἐν Γουστρόβῃ. Ἐνταῦθα ἔμεινε δύο ἔτη, εἶτα δ' ἀνεχώρησεν ὡς τεχνίτης μυλωθρὸς ζητῶν θέσιν.

Δυσηρεστημένος δὲ κατὰ τῆς τύχης του παρεδόθη δυστυχῶς εἰς τὸν πότον, χωρὶς ὅμως ἕνεκα τούτου νὰ λησμονήσῃ καὶ τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ Ὅμηρον. Διότι καὶ κατ' αὐτὴν ταύτην τὴν ἑσπέραν καθ' ἣν ἦλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν μας ἀπήγγειλεν ἀπὸ στήθους πλείονας τῶν ἑκατὸν στίχους, ἐμμέτρως καὶ μετὰ ἐκφραστικοῦ πάθους. Ἡ μελῳδικὴ γλῶσσα δι' ἧς ἀπήγγειλε τὸ ποίημα, ἂν καὶ δὲν ἠνόησα οὔτε μίαν λέξιν ἐξ αὐτοῦ, μοὶ προὐξένησεν ἐντύπωσιν βαθυτάτην, θερμὰ δὲ δάκρυα ἐπλήρωσαν τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἀναλογισθέντα τὴν οἰκτράν μου τύχην. Τὸν παρεκάλεσα νὰ μοὶ ἐπαναλάβῃ τρὶς τοὺς θείους στίχους, πληρώσας εὐχαρίστως τρία ποτήρια οἰνοπνεύματος διὰ τῶν ὀλίγων χαλκῶν νομισμάτων τὰ ὁποῖα τότε ἀπετέλουν ἀκριβῶς ὅλην μου τὴν περιουσίαν. Ἔκτοτε δὲν ἔπαυσα παρακαλῶν τὸν Θεὸν νὰ μοὶ παράσχῃ ποτε τὴν εὐτυχίαν τοῦ νὰ διδαχθῶ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Σπ. Μηλιαράκη).

[Ἕπεται τὸ τέλος].

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνέχεια· ἴδε σελ. 74.

Ὅλαι αὗται αἱ εἰκόνες μοῦ ἐπήρχοντο εἰς τὸν νοῦν καθ' ὃν χρόνον περιεφερόμην εἰς τὸν περίβολον ἐκεῖνον, καὶ ἀνύψουν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ κιόσκια ἐκεῖνα τὰ θλιβερὰ καὶ ἐγκαταλελειμμένα δίκην τάφων. Καὶ ὅμως ἐν μέσῳ τῶν ἀπαισίων τούτων ἀναμνήσεων ᾐσθανόμην ἐκ διαλειμμάτων εὐχάριστόν τινα παλμὸν καρδίας, εἶδός τι ἡδυπαθοῦς νεκνικοῦ τρόμου, ἀναμεμιγμένου μὲ μελαγχολίαν καὶ τρυφερότητα, ὁσάκις διελογιζόμην, ὅτι αἱ μικραὶ ἐκεῖναι κλίμακες, δι' ὧν ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον, εἶχον αἰσθανθῇ τὸ βάρος τῶν ὡραιοτάτων καὶ περιωνύμων ἐκείνων γυναικῶν, ὅτι αἱ στενωποί, τὰς ὁποίας ἐπάτουν ὑπὸ τοὺς πόδας μου, εἶχον ἀκούσῃ τὸν τρυγμὸν τῶν φορεμάτων των, καὶ ὅτι οἱ θόλοι τῶν μικρῶν ἐκείνων στοῶν, ὧν διερχόμενος ἐθώπευα τοὺς κιονίσκους, εἶχον ἀντηχήσῃ τοὺς παιδικοὺς καγχασμούς των. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ὄπισθεν τῶν τειχῶν ἐκείνων, καὶ ἐντὸς τῆς ἀτμοσφαίρας ἐκείνης, ἔπρεπε ν' ἀπομένῃ ἀκόμη τι ἐξ αὐτῶν. Ἤθελα νὰ ζητήσω, ν' ἀναφωνήσω τὰ ἀξιομνημόνευτά των ὀνόματα, νὰ τὰς καλέσω ἑκατοντάκις καὶ ἀνὰ μίαν ἑκάστην, καὶ μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἤκουσα ἀπάντησίν τινα φωνῆς μακρινῆς, καὶ ὅτι εἶδον διερχόμενον ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ἡλιακῶν ἢ εἰς τοὺς μυχοὺς τῶν ἐρημικῶν ἀλσῶν πρᾶγμά τι λευκόν. Καὶ ἔστρεφα τὸ βλέμμα τῇδε κἀκεῖσε, καὶ ἠρώτων τὰ δρύφακτα καὶ τὰς θύρας. Τί θὰ ἔδιδα διὰ νὰ μάθω ποῦ εἶχε κλεισθῇ ἡ χήρα τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ, ἡ ὡραιοτέρα τῶν αἰχμαλώτων τῆς Λέσβου, καὶ ἡ θελκτικωτέρα ἑλληνὶς τοῦ κατ' αὐτὴν αἰῶνος, ἡ ποῦ ἐφονεύθη δι' ἐγχειριδίου ἡ προσφιλὴς θυγάτηρ τοῦ Ἐρίζζου, διοικητοῦ τῆς Εὐβοίας, ἥτις προετίμησε τὸν θάνατον ἀπὸ τὰς κτηνώδεις περιπτύξεις Μωάμεθ τοῦ Β'. Εἰς ποῖον παράθυρον προέβαλλε, καὶ μαλθακῶς ἡ Περσὶς ἐπ' αὐτοῦ ἀνακλινομένη ἠτένιζε πρὸς τὴν Προποντίδα τοὺς παντοδυνάμους της μαύρους ὀφθαλμοὺς τοὺς σκιαζομένους ἀπὸ μακροτάτας μεταξίνας βλεφαρίδας Κουρρὲμ ἡ εὐνοουμένη τοῦ Σουλεϊμάν. Ἐδῶ εἰς τὸν δρομίσκον τοῦτον, δὲν θὰ ἀφῆκε πολλάκις τὰ ἴχνη τοῦ ἐλαφροῦ της βήματος ἡ ὡραία οὐγγαρὶς χορεύτρια, ἥτις ἀφήρεσε τὴν Σαφφιὲ ἐκ τῆς καρδίας Μουρὰδ τοῦ Γ', ῥιπτομένη ὡς χαλύβδινον ἔλασμα ἐντὸς τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀγκαλῶν; Δὲν θὰ ἔκοψεν ἐκ τῆς πρασιᾶς ταύτης ἓν ἄνθος, διερχομένη ἡ Κεσὲμ, ἡ ὡραία ἑλληνίς, ἡ θηριώδης ζηλότυπος, μὲ τὸ ὠχρὸν καὶ μελαγχολικὸν πρόσωπόν της, ἥτις εἶδε τὴν βασιλείαν ἑπτὰ σουλτάνων; Δὲν θὰ ἐβύθισεν εἰς τὰ νάματα τῆς κρήνης ταύτης τὴν ὑπερμεγέθη λευκήν της χεῖρα ἡ γιγάντειος Ἀρμενίς, τὴν ὁποίαν ἠγάπα ὡς τρελλὸς ὁ Ἰβραὴμ; Καὶ ἡ ἔχουσα τὸν μικρότερον ἀπὸ ὅλας πόδα, *ἡ μικρὰ εὐνοουμένη* Μωάμεθ τοῦ Δ', τῆς ὁποίας τὰ παπούτσια δὲν συναπετέλουν τὸ μῆκος ἑνὸς ἐγχειριδίου, ἢ ἡ Ῥέβια Γκιουλνοὺζ, *τὸ ποτὸν τῶν ἐαρινῶν ῥόδων*, ἥτις εἶχε τοὺς ὡραιοτέρους γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Αἰγαίου, δὲν ἀφῆκεν ἴχνη τοῦ βήματός της ἐπὶ τῶν λευκῶν ἄμμων τοῦ κηπαρίου της; Καὶ ἡ ἔχουσα τὴν πλέον χρυσῆν καὶ μαλακὴν κόμην, ἡ Μαρχφιρούζ, *ἡ εὐνοουμένη τοῦ ἄστρου των νυκτῶν*, ἢ ἡ Μιλιλιά, ἡ νεαρὰ ῥωσσὶς ὀδαλίκισσα, ἥτις καθυπέταξεν εἰς ἑαυτὴν τὴν θηριωδίαν Ὀσμὰν τοῦ Β'; Καὶ αἱ περσίδες καὶ ἀραβίδες νεάνιδες, αἵτινες ἀπεκοίμιζον μὲ τοὺς μύθους των τὸν Ἰβραὴμ; Καὶ αἱ τεσσαράκοντα νεάνιδες, αἵτινες ἔπιον τὸ αἷμα Μουρὰδ τοῦ Γ'; Δὲν ἀπομένει πλέον τίποτε ἐξ αὐτῶν, οὐδ' εἷς σκόλλυς τριχῶν τῆς κεφαλῆς, οὐδ' ἓν νῆμα καλύπτρας, οὐδ' ἓν σημεῖον

ἐπὶ τῶν τοίχων; Ἅπασαι δ᾽αὗται αἱ φαντασμαγορίαι συναπέληγον εἰς μίαν ὀδυνηρὰν καὶ φοβερὰν ὀπτασίαν. Τὰς ἔβλεπον μακρὰν διερχομένας κατὰ σειρὰς ἀτελευτήτους διὰ μέσου τῶν πυκνῶν κορμῶν τῶν δένδρων καὶ ὑπὸ τὰς μακρὰς στοάς, τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης, σουλτάνας βαλιδέ, σουλτάνας ἀδελφάς, καδίνας, ὀδαλικίσσας, δούλας, νεάνιδας μόλις ἡβήσάσας, γυναῖκας τριακοντούτεις, γραίας λευκότριχας, πρόσωπα δειλὰ παρθένων καὶ πρόσωπα φρικτὰ ζηλοτύπων, κυριάρχους τοῦ Κράτους, καὶ εὐνοουμένας μιᾶς ἡμέρας, ἀθύρματα μιᾶς ὥρας· πλάσματα δέκα γενεῶν καὶ ἑκατὸν λαῶν, φερούσας ἐν ἀγκάλαις ἢ κρατούσας ἐκ τῆς χειρὸς τὰ στραγγαλισμένα τέκνα των· ἄλλην μὲ τὸν βρόχον εἰς τὸν λαιμόν, ἄλλην μὲ τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὴν καρδίαν, ἐκείνην ἀποστάζουσαν ὕδωρ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ, ἀπαστραπτούσας ἐκ τῶν πολυτίμων λίθων, σκεπασμένας μὲ πληγάς, ἀγωνιώσας ἐκ τοῦ δηλητηρίου, παραμορφωμένας ἀπὸ τὰς μακρὰς ἀγωνίας τοῦ παλαιοῦ Σεραγίου· καὶ διήρχοντο βωβαὶ καὶ κοῦφαι ὡς φαντάσματα, καὶ ἠφανίζοντο κατὰ μακροτάτας σειρὰς εἰς τὸ σκότος τῶν ἀλσῶν, ἀφίνουσαι ὄπισθεν αὐτῶν μακρὰν ταινίαν ἀνθέων μεμαραμμένων καὶ σταγόνας δακρύων καὶ αἵματος· καὶ ἄπειρος τότε ἔλεος μοῦ συνέθλιβε τὴν καρδίαν.

Πέραν τοῦ τρίτου περιβόλου ἐκτείνεται χῶρος πεδινός, κεκαλυμμένος ὅλος ὑπὸ βλαστήσεως εὐρώστου, τῇδε κακεῖσε δ᾽ αὐτοῦ ὑπάρχουσι κομψά τινα οἰκοδομήματα, ὧν ἐκ μέσου ἀνυψοῦται ὁ λεγόμενος κίων τοῦ Θεοδοσίου, ἐκ φαιοῦ γρανίτου, οὗ ἄνωθεν ὑπάρχει ὡραῖον κορινθιακὸν κιονόκρανον, ἱστάμενος δ᾽ ἐπὶ ὑποβάθρου εὐρέος, ἐφ᾽ οὗ ἀναγινώσκονται ἀκόμη αἱ τελευταῖαι λέξεις λατινικῆς ἐπιγραφῆς, ἥτις ἔλεγε τάδε: «**Fortunæ reduci ob devictos Gothos**. Ἐνταῦθα δὲ καὶ περατοῦται ὁ ὑψηλὸς πεδινὸς χῶρος, ἐφ᾽ οὗ ἐκτείνεται τὸ μέγα κεντρικὸν τετράγωνον τοῦ Σεραγίου. Ἐντεῦθεν μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Σεραγίου καὶ καθ᾽ ὅλον τὸ διάστημα τὸ περιλαμβανόμενον μεταξὺ τῆς περιφερείας τῶν τριῶν περιβόλων καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ τείχους, παρὰ τὰ πλευρὰ τοῦ λόφου, ὑπῆρχεν ὁλόκληρον δάσος μεγάλων πλατάνων, κυπαρίσσων ὑψηλοτάτων, φρακτῶν ἐκ πευκῶν, καὶ συμπλεγμάτων δαφνῶν, τερεβίνθων καὶ λευκῶν κατεστεμμένων μὲ κλήματα, ἅτινα ἐπεσκίαζον κήπους ἀλληλοδιαδόχους καὶ πλήρεις ῥόδων καὶ ἡλιοτροπίων, διατεταγμένων κατ᾽ ἄνδηρα βαθμιαῖα, καὶ διασχιζομένων ὑπὸ μακρῶν μαρμαρίνων κλιμάκων, αἵτινες ἔφθανον ἕως κάτω εἰς τὴν θάλασσαν. Παρὰ τὸ τεῖχος καὶ ἀπέναντι τῆς Χρυσοπόλεως ἔκειτο τὸ νέον παλάτιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούδ, ὅπερ ἠνοίγετο πρὸς τὴν θάλασσαν διὰ μεγάλης θύρας σκεπασμένης μὲ χαλκὸν ἐπίχρυσον. Παρὰ δὲ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Σεραγίου ὑψοῦτο τὸ θερινὸν χαρέμιον, ὅπερ ἦτο εὐρύτατον οἰκοδόμημα ἡμικύκλιον, χωροῦν πεντακοσίας γυναῖκας, μὲ εὐρείας αὐλὰς καὶ λουτρῶνας λαμπροὺς καὶ κήπους, ὅπου ἐτελοῦντο αἱ φαντασιώδεις ἐκεῖναι λυχνοκαΐαι, αἵτινες ἀπέβησαν περίφημοι ὑπὸ τὸ ὄνομα *ἑορταὶ τῶν Λειρίων*. Ἐνώπιον τοῦ χαρεμίου τούτου, πρὸ τοῦ τείχους, καὶ ὑπὲρ τὴν ὄχθην τῆς θαλάσσης, ἦτο τὸ περίφημον κανονοστάσιον τοῦ Σεραγίου, συγκροτούμενον ἐξ εἴκοσι κανονίων παραδόξων σχημάτων, καταγλύφων καὶ ζωγραφημένων, ἅτινα εἶχον ἁρπασθῇ παρὰ τῶν χριστιανικῶν στρατῶν κατὰ τοὺς πρώτους εὐρωπαϊκοὺς πολέμους. Τὰ τείχη εἶχον ὀκτὼ πύλας, τρεῖς ἐκ τοῦ μέρους τῆς πόλεως, καὶ πέντε ἐκ τοῦ μέρους τῆς θαλάσσης. Μεγάλοι μαρμάρινοι ἐξῶσται προεῖχον ἐκ τῶν τειχῶν πρὸς τὴν θάλασσαν. Δρόμοι ὑπόγειοι ἔφερον ἐκ τῶν ἀνακτόρων εἰς τὰς πρὸς τὴν Προποντίδα πύλας, ὥστε οἱ Σουλτάνοι ἠδύναντο νὰ διασωθῶσιν ἀπὸ ἐφόδου τινός, ἐπιβαίνοντες κρυφίως εἰς πλοῖον, καὶ ἀναφαινόμενοι εἰς τὸ Σκούταρι ἢ εἰς τὸν Τοπχανέν. Οὐδ᾽ ἐνταῦθα δὲ ἦτο ὅλον τὸ Σεράγιον. Παρὰ τὰ ἐξωτερικὰ τείχη καὶ εἰς τὰς κλιτύας τοῦ λόφου ὑψοῦντο ἀκόμη πολλὰ κιόσκια, ἐν εἴδει μικρῶν τζαμίων, προμαχώνων καὶ ἐξωστῶν, ἐξ ἑκάστου τῶν ὁποίων διὰ στενωπῶν ἀποκεκρυμμένων ὑπὸ παχέων στρωμάτων χλόης ἐξήρχετό τις εἰς τὰς δευτερευούσας πύλας τοῦ τρίτου περιβόλου. Ἐκεῖ ἦτο τὸ κιόσκιον Γιαλί, κατεστραμμένον σήμερον, ὅπερ κατωπτρίζετο εἰς τὰ ὕδατα τοῦ Κερατίου κόλπου. Ἐκεῖ εἶνε ἀκόμη, ἀνέπαφον σχεδόν, τὸ Νέον κιόσκιον, ὅπερ εἶνε μικρὸν στρογγύλον ἀνάκτορον στολισμένον ὅλον μὲ χρυσώματα καὶ ζωγραφίας, ὅπου οἱ Σουλτάνοι μετέβαινον περὶ δυσμὰς ἡλίου, ὅπως ἀπολαύσωσι τὸ θέαμα τῶν χιλίων πλοίων τοῦ λιμένος. Πλησίον τοῦ θερινοῦ χαρεμίου ἔκειτο τὸ κιόσκιον τῶν κατόπτρων, ὅπου ὑπεγράφη ἡ περὶ εἰρήνης συνθήκη τοῦ 1784, δι᾽ ἧς ἡ Τουρκία παρεχώρησε τὴν Κριμαίαν εἰς τὴν Ῥωσσίαν, καὶ τὸ κιόσκιον τοῦ Χασὰν πασᾶ, ἀπαστράπτον ὅλον ἐκ τοῦ χρυσοῦ, οὗτινος οἱ μὲ κάτοπτρα σκεπασμένοι τοῖχοι ἐφαίδρυνον διὰ τοῦ φαντασιώδους παιγνίου τῆς ἀντανακλάσεως τὰς ἑορτὰς καὶ τὰ νυκτερινὰ ὄργια τῶν Σουλτάνων. Τὸ κιόσκιον τοῦ κανονίου, ἐκ τῶν παραθύρων τοῦ ὁποίου ἐῤῥίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν τὰ πτώματα, ἔκειτο πλησίον τοῦ κανονοστασίου τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Σεραγίου. Τὸ κιόσκιον τῆς θαλάσσης, ἐν ᾧ συνεκρότει τὰ μυστικά της διβάνια ἡ Βαλιδὲ Μωάμεθ τοῦ Δ΄, ἐκρέματο ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ μέρους, καθ᾽ ὃ συνεχέοντο τὰ ῥεύματα τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Προποντίδος. Τὸ κιόσκιον τῶν Ῥόδων ἔκειτο ὑπεράνω τοῦ πεδίου, ὅπου ἐγυμνάζοντο οἱ παῖδες, καὶ ὅπου ἀνεκηρύχθη ἐν ἔτει 1839 τὸ νέον Σύνταγμα τῆς Αὐτοκρατορίας, ὁμοῦ μὲ τὸ περίφημον Χάττι-σερὶφ τοῦ Γκιοὺλ-χανέ. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Σεραγίου ἦτο ἀκόμη τὸ κιόσκιον

τῶν Ἐπιθεωρήσεων, ὁπόθεν οἱ Σουλτάνοι ἐθεώρουν, ἀόρατοι αὐτοί, πάντας τοὺς διαβαίνοντας ἐκεῖθεν ὅπως ἀπέλθωσιν εἰς τὸ διβάνιον· εἰς δὲ τὴν γωνίαν τῶν παρὰ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν τειχῶν, τὸ κιόσκιον Ἀλλάϊ, ὁπόθεν Μωάμεθ ὁ Δ' ἔῤῥιψε πρὸς τὸν στασιάσαντα στρατὸν τὴν εὐνοουμένην του Μελέκι, καὶ εἰκοσιεννέα ἀξιωματικοὺς τῆς Αὐλῆς, κατακοπέντας μεληδὸν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του· εἰς δὲ τὸ ἄλλο ἄκρον τῶν τειχῶν τὸ κιόσκιον Σεπεδτζιλὲρ, παρ' ὃ οἱ Σουλτάνοι ἀπεχαιρέτιζον τοὺς ἀρχιναυάρχους, οἵτινες ἀπήρχοντο εἰς μακρινὰς ἐκστρατείας. Τοιουτοτρόπως τὰ φοβερὰ ἀνάκτορα, ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ λαιμοῦ, ὅπου ἦσαν συνειλεγμένα καὶ κεκρυμμένα τὰ ζωτικώτερά των μέρη, διεσκορπίζοντο καθ' ἅπασαν τὴν κλιτὺν καὶ παρὰ τὴν ὄχθην τῆς θαλάσσης, ἐζευγμένα μὲ πύργους, φέροντα πυκνὴν σειρὰν κανονίων, καὶ στεφανωμένα μὲ ῥόδα, ἐξαπέλυον ἁπανταχόθεν τὰ κατάχρυσα ἀκάτιά των, ἀνέφερον εἰς οὐρανὸν νέφος ὅλον εὐωδιῶν ὡς ἀπειρομεγέθης βωμὸς, ἀντανέκλων εἰς τὰ κύματα τὰς μυρίας φλόγας τῶν ἑορτῶν των, ἔῤῥιπτον ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν τειχῶν των χρυσὸν εἰς τὰ πλήθη καὶ πτώματα εἰς τὰ κύματα, χθὲς ὑπεξούσια μιᾶς δούλης, σήμερον ὑποχείρια ἑνὸς παράφρονος, αὔριον ἄθυρμα τοῦ στασιώδους στρατοῦ, ὡραῖα ὡς νῆσος μαγικὴ, καὶ ἀπαίσια ὡς τάφος ζώντων. . .

Εἶνε βαθεῖα νύξ· εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ κατοπτρίζεται ὁ κατάφωτος ἐξ ἀστέρων οὐρανός· ὑπὸ τὸ φέγγος τῆς σελήνης μαρμαίρουσιν ἀργυροειδεῖς οἱ ἑκατὸν θόλοι τοῦ Σεραγίου, καὶ λευκαὶ αἱ κορυφαὶ τῶν κυπαρίσσων καὶ τῶν πλατάνων, αἵτινες ἐκτείνουσι τὰς μεγάλας των σκιὰς εἰς τοὺς εὐρεῖς περιβόλους, ὧν κύκλῳ λάμπουσι φωταγωγημένα ἀπειράριθμα παράθυρα, ὧν τὰ φῶτα σβεννύονται ἀλληλοδιαδόχως. Τὰ κιόσκια καὶ τὰ τζαμία ἀναφαίνονται ἐν ὅλῃ τῇ χιονώδει αὐτῶν λευκότητι ἐκ τοῦ μέσου τοῦ πενθίμου πρασίνου χρώματος τῶν δασῶν. Οἱ ὀβελοί, αἱ αἰχμηραὶ ἄκραι τῶν μιναρέδων, αἱ ἐναέριοι ἡμισέληνοι, αἱ ὀρειχάλκιναι πύλαι, καὶ αἱ χρυσαῖ κιγκλίδες λάμπουσι μεταξὺ τῶν δένδρων, παριστῶσαι τὴν ἀόριστον ἐπιφάνειαν πόλεως χρυσῆς καὶ ἀργυρᾶς. Ἡ αὐτοκρατορικὴ πόλις κοιμᾶται. Αἱ τρεῖς μεγάλαι πύλαι ἐκλείσθησαν πρὸ ὀλίγου, καὶ αἱ ὑπερμεγέθεις κλεῖδες κροτοῦσιν ἀκόμη εἰς τὰς χεῖρας τῶν καπιτζίδων, ὑπὸ τοὺς θόλους τῶν ὑψηλῶν προπυλαίων. Εἷς λόχος καπιτζίδων ἀγρυπνεῖ πρὸ τῆς πύλης τῆς Σωτηρίας· τριάκοντα λευκοὶ εὐνοῦχοι φρουροῦσι τὴν πύλην τῆς Εὐτυχίας προσκολλημένοι εἰς τοὺς τοίχους, ἀκίνητοι ὡς ἀγάλματα, καὶ ἔχοντες τὸ πρόσωπόν των εἰς τὴν σκιάν. Ἑκατοντάδες φρουρῶν ἀοράτων φρουροῦσιν ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ ἀπὸ τῶν πύργων, ἐπιτηροῦντες τὴν θάλασσαν, τὸν λιμένα, τὰς σκοτεινὰς ὁδοὺς τῆς Σταμποὺλ, καὶ τὸν ὑπερμεγέθη καὶ ἄφωνον ὄγκον τῆς Ἁγίας Σοφίας. Εἰς τὰ μεγάλα μαγειρεῖα τῆς πρώτης αὐλῆς φαίνονται ἀκόμη ἀνακινούμεναι λυχνίαι τινὲς φωτίζουσαι τὰς τελευταίας ἐργασίας· μεθ' ὃ ὁλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα ἀπομένει πάλιν σκοτεινόν. Ἓν φῶς λάμπει ἀκόμη εἰς τὰς οἰκίας τοῦ Βεζνεδὰρ ἀγᾶ καὶ τοῦ Δεφτερδὰρ ἐφέντη. Κάτι ἀνακινεῖται εἰς τὸν δεύτερον περίβολον πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ μαύρου Ἀρχιευνούχου. Ἐν τῷ λαβυρίνθῳ τοῦ χαρεμίου κλείονται αἱ τελευταῖαι θύραι. Οἱ εὐνοῦχοι περιφέρονται εἰς τὰς ἐρήμους δενδροστοιχίας, μὴ ἀκούοντες ἄλλο τι παρὰ τὸν κρότον τῶν δένδρων ἀνακινουμένων ὑπὸ τοῦ θαλασσίου ἀνέμου, καὶ τὸ μονότονον κελάρυσμα τῶν κρηνῶν. Βαθεῖα εἰρήνη φαίνεται ἐπικρατοῦσα καθ' ὅλα τὰ ἀνάκτορα· καὶ ὅμως πυρετώδης ζωὴ καχλάζει ἀκόμη ἐντὸς τῶν τοίχων ἐκείνων. Ὅλος ἐκεῖνος ὁ λαὸς τῶν δουλίδων, τῶν στρατιωτῶν, τῶν δεσμίων, τῶν δούλων ἔχει τοὺς νυκτερινοὺς διαλογισμούς του, καὶ οἱ διαλογισμοὶ οὗτοι ὑψοῦνται συγκεχυμένοι καὶ ὑπερβάντες τὰ τείχη τοῦ Σεραγίου ἀφίπτανται πρὸς τὰ τέσσαρα πέρατα τοῦ κόσμου, ἀναζητοῦντες τόπους προσφιλεῖς καὶ μητέρας ἐγκαταλελειμμένας ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας, καὶ ἀνατρέχοντες παραδόξους καὶ φρικώδεις τύχας παρελθόντων χρόνων. Αἱ προσευχαὶ δὲ καὶ τὰ ἄφωνα δάκρυα διασταυρώνονται εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ εἰς τὰ σκοτεινὰ δάση μὲ τὰ αἱματηρὰ σχέδια ἐκδικήσεων, καὶ μὲ τὰς παράφρονας ἐπιθυμίας ἀποκρύφων φιλοδοξιῶν. Τὰ μεγάλα ἀνάκτορα κοιμῶνται ὕπνον τεταραγμένον, διακοπτόμενον ἀπὸ φρικιάσεις αἰφνιδίας δυσπιστίας καὶ φόβου. Ψιθύρισμα ἀσυνάρτητον λόγων εἰς ἑκατὸν γλώσσας συγχέεται μὲ τὸν ἦχον τῶν ἀναπνοῶν καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἀνακινουμένης βλαστήσεως. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, δι' ὀλίγων μόνον τοίχων ἀποχωρισμένοι κοιμῶνται ἐνταῦθα μὲν ὁ παῖς, ὅστις ἐξεπόρνευσεν ἑαυτὸν, ἐκεῖ δὲ ὁ ἰμάμης, ὅστις ἐδίδαξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ δήμιος, ὅςις ἐστραγγάλισεν ἕνα ἀθῶον, ὁ δεσμώτης βασιλόπαις, ὅςις ἀναμένει τὸν θάνατον, ἡ ἐρωτευμένη σουλτάνα, ἥτις περιμένει τοὺς γάμους της. Πλάσματα ἐνδεᾶ παντὸς ἀγαθοῦ, κοιμῶνται πλησίον πλούτου μυθώδους, καὶ ἐντὸς τῶν αὐτῶν τοίχων εὑρίσκονται συγκεκλεισμένα τὸ θεσπέσιον κάλλος, ἡ ἐπονείδιστος ἀσχημία, ὅλαι αἱ κακίαι, ὅλαι αἱ συμφοραί, ὅλαι αἱ ἐκπορνεύσεις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Τὰ μαυρουσίου ῥυθμοῦ οἰκοδομήματα, ὑψούμενα ὑπεράνω τῶν δένδρων, διαγράφουσιν εἰς τὸν κατάστερον οὐρανὸν τὰ μυρία παράδοξα καὶ ἐναέρια σχήματά των, εἰς δὲ τὰ τείχη ἐκτείνονται σκιαὶ χαρίεσσαι κροσσῶν, παρυφῶν καὶ τριχάπτων· ὅλαι δὲ τοῦ κήπου αἱ εὐωδίαι ἀναθυμιώμεναι συγχέονται ὑπὸ τοῦ νυκτερινοῦ ἀνέμου εἰς μίαν ἰσχυρὰν εὐωδίαν, ἥτις διὰ τῶν κιγκλίδων καὶ τῶν δικτυωτῶν διαχέεται ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν, ὅπου εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐξεγείρῃ φρυάγματα ἡδονῆς καὶ ὄνειρα ἀκόλαστα. Κατὰ τὴν ὥραν

ταύτην οἱ εὐνοῦχοι, καθήμενοι ὑπὸ τὰ δένδρα, καὶ ἔχοντες προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ ἀμυδρὸν φῶς τὸ διαλάμπον διὰ τῶν παραθύρων τῶν κιοσκίων, κατατρώγουν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν των, ψαύοντες μὲ δακτύλους τρέμοντας τὴν αἰχμὴν τῶν ἐγχειριδίων των· ἡ δὲ πτωχὴ νεᾶνις, ἡ πρὸ ὀλίγου ἁρπασθεῖσα καὶ πωληθεῖσα, ἀτενίζει ἀπὸ τοῦ παραθύρου τοῦ ὑψηλοῦ της θαλαμίσκου μὲ δακρυβρέκτους ὀφθαλμοὺς τοὺς γαληνίους ὁρίζοντας τῆς Ἀσίας, θρηνοῦσα τὴν καλύβην ἐν ᾗ ἐγεννήθη, καὶ τὴν κοιλάδα, ὅπου κεῖνται τεθαμμένοι οἱ πατέρες της· τὴν ὥραν ταύτην ὁ δέσμιος τοῦ κατέργου, ὁ βωβὸς ὁ φέρων κηλῖδας αἵματος, ὁ καταφρονημένος νάνος, ἀναμετροῦσιν ἔντρομοι καὶ κατάπληκτοι τὴν ἄπειρον ἀπόστασιν, ἥτις διαχωρίζει αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἵσταται ὑπεράνω πάντων, καὶ ἀναζητοῦσι μετὰ θλίψεως τὴν *ἀπόκρυφον δύναμιν*, ἥτις ἀφῄρεσεν ἀπὸ τούτων τὴν ἐλευθερίαν, ἀπ' ἐκείνου τὸν λόγον, ἀπὸ τοῦ τρίτου τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν, ὅπως ἀποδώσῃ τὰ πάντα εἰς ἕνα καὶ μόνον. Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην θρηνοῦσιν οἱ ἀπόβλητοι, καὶ τρέμουσιν οἱ μεγάλοι, μὴ ὄντες ἀρκούντως ἐξησφαλισμένοι περὶ τῆς αὔριον. Λυχνίαι διεσκορπισμέναι εἰς τὰ μυριόσχημα οἰκοδομήματα φωτίζουσι πρόσωπα ὠχρὰ θησαυροφυλάκων ἐγκυπτόντων εἰς χάρτας, κεφαλὰς λυσικόμους ὀδαλικισσῶν, ἀπηλπισμένων ἕνεκα τῆς μακρᾶς των ἐγκαταλείψεως, αἵτινες εἰς μάτην ζητοῦσι τὸν ὕπνον ἐπὶ τῶν διαπύρων προσκεφαλαίων, πρόσωπα ὀρειχαλκόχροα γιανιτσάρων ἡρακλείων, οἵτινες ὑπνώττουσι μὲ μειδίαμα ἄγριον, ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι ὀνειρεύονται σφαγήν. Οἱ λεπτοὶ τοῖχοι ἀκούουσιν ἀναπνοὰς ἀσθμαινούσας ἡδυπαθείας καὶ λυγμοὺς διακοπτομένους ὑπὸ λόγων ἀπελπισίας. Ἐν ᾧ δὲ ἐντὸς κιοσκίου τινὸς ἀφρίζει τὸ κατηραμένον ποτὸν ἐν τῷ μέσῳ Βακχῶν ἡμιγύμνων, καὶ ἐντὸς αἰθούσης ἡμισκοτείνου ἀτυχής τις σουλτάνα, μήτηρ μιᾶς στιγμῆς, κρύπτει ὠρυομένη τὸ πρόσωπόν της εἰς τὰ προσκέφαλα, διὰ νὰ μὴ ἴδῃ τὴν λίμνην τοῦ αἵματος, ἐν ᾧ ἐκπνέει τὸ πλάσμα της, οὗτινος ἡ μαῖα ἀφῆκε κατὰ διαταγὴν τοῦ Παδισὰχ ἀνοικτὸν τὸν ὀμφαλικὸν λῶρον, αἱ δὲ κεφαλαὶ τῶν βέηδων, τῶν φονευθέντων περὶ λύχνων ἀφάς, ἀποστάζουσι τὰς τελευταίας σταγόνας τοῦ αἵματός των ἐπὶ τῶν μαρμάρων τῶν σηκῶν τοῦ Μπάμπ-ἰ-χουμαγιοὺν, εἰς τὸ ὑψηλότερον κιόσκιον τοῦ τρίτου περιβόλου, ἐντὸς αἰθούσης κεκοσμημένης μὲ τάπητας ἐκ πορφυροῦ δαμασκηνοῦ, ἐπάνω κλίνης ἀπὸ σαμουρόγουναν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ μεγαλοπρεποῦς ἀταξίας προσκεφαλαίων διλίθων καὶ σκεπασμάτων ἐκ μεταξοπτίλλου καταχρύσων, ἐφ' ὧν κατέρχεται τὸ ἀμυδρὸν φῶς μαυρουσίας ἀργυρᾶς τορευτῆς λυχνίας, κρεμαμένης ἀπὸ τῆς κεδρίνης ὀροφῆς, ὡραία μελαγχροινὴ νεᾶνις, τυλιγμένη εἰς μέγαν λευκὸν πέπλον, ἥτις πρὸ ὀλίγων ἔτι ἐτῶν ἤλαυνεν ἀγέλην διὰ τῶν πεδιάδων τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας, κλίνουσα πρὸς τὸ ὠχρὸν πρόσωπον Μουρὰδ τοῦ Γ', ὅστις κατάκειται νυσταλέος παρὰ τοὺς πόδας της, ψιθυρίζει πρὸς αὐτὸν διὰ φωνῆς δειλῆς καὶ γλυκείας ταῦτα : — Ἦτο μίαν φορὰν εἰς τὴν Δαμασκὸν ἔμπορος, ὀνομαζόμενος Ἀμποὺ-Ἐγιοὺμπ, ὁ ὁποῖος εἶχε συνάξῃ πολλὰ πλούτη καὶ ἔζη τιμίως. Καὶ εἶχεν ἕνα υἱὸν, ὁ ὁποῖος ἦτο ὡραῖος καὶ ἤξευρε πολλὰ πράγματα, καὶ ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Δοῦλος τοῦ ἔρωτος, καὶ μίαν κόρην ὡραιοτάτην, τῆς ὁποίας τὸ ἐπώνυμον ἦτο Δύναμις τῶν καρδιῶν. Τὸ λοιπὸν ὁ Ἀμποὺ-Ἐγιοὺμπ ἀπέθανε καὶ ἀφῆκεν ὅλας του τὰς πραγματείας τυλιγμένας καὶ δεμένας, καὶ ἐπάνω εἰς ὅλας εἶχε βάλει τὴν ἐπιγραφήν : Διὰ τὸ Βαγδάτ. Καὶ ὁ Δοῦλος τοῦ ἔρωτος ἠρώτησε τὴν μητέρα του : — Διὰ τί ἐπάνω εἰς ὅλας τὰς πραγματείας τοῦ πατρός μου εἶνε γραμμένον : Διὰ τὸ Βαγδάτ ; — Καὶ ἡ μήτηρ τοῦ ἀπεκρίθη : — Τέκνον μου. . . — Ἀλλ' ὁ Παδισὰχ ἀπεκοιμήθη, καὶ ἡ δούλη ἀφίνει ἡσύχως τὴν κεφαλήν του ἐπάνω εἰς τὰ προσκέφαλα. Ὅλαι αἱ θύραι τοῦ χαρεμίου εἶνε κλεισταί, ὅλα τὰ φῶτα σβυσμένα, ἡ σελήνη καλύπτει μὲ μαρμαρυγὴν ἀργυροειδῆ τοὺς ἑκατὸν θόλους, αἱ ἡμισέληνοι καὶ τὰ χρυσᾶ παράθυρα λάμπουσι μεταξὺ τῶν δένδρων, αἱ κρῆναι ἀναβρύουσι κελαρύζουσαι ἐν τῇ βαθείᾳ σιγῇ τῆς νυκτός : ὅλον τὸ Σεράγιον ἀναπαύεται.

Καὶ ἀναπαύεται οὕτως ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν, ἐγκαταλελειμμένον ἐπὶ τοῦ μονήρους του λόφου· δύναται δὲ νὰ ἐπαναλάβῃ τις καὶ πρὸς αὐτὸ τοὺς στίχους τοῦ Πέρσου ποιητοῦ, οἵτινες ἦλθον εἰς τὰ χείλη τοῦ πορθητοῦ Μωάμεθ, καθ' ἣν στιγμὴν ἔθεσε τὸν πόδα εἰς τὰ διηρπασμένα ἀνάκτορα τῶν Αὐτοκρατόρων τῆς Ἀνατολῆς : Ἡ ἀκάθαρτος ἀράχνη ὑφαίνει τοὺς ἱστούς της εἰς τὰς αἰθούσας τῶν βασιλέων, καὶ ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τοῦ Ἐρασσὰμπ ὁ κόραξ ἀναδονεῖ τὸν ἀέρα μὲ τὸ ἀπαίσιόν του ᾆσμα.

* * *

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος αἰσθάνομαι διακοπτομένην τὴν ἅλυσιν τῶν λεπτομερῶν καὶ ἐναργῶν ἀναμνήσεων, αἵτινες ἐπιτρέπουσι τὰς μακρὰς περιγραφάς· οὐδ' ἐνθυμοῦμαι πλέον ἄλλο εἰμὴ δρόμους ὀχληροὺς ἀπὸ τῆς μιᾶς ὄχθης τοῦ Κερατίου κόλπου εἰς τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, μεθ' οὓς ἔβλεπον τὸ ἑσπέρας διερχομένας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ὡς ἐν ὁράματι πόλεις φωτεινάς, πλήθη ἀπειράριθμα, ἄλση, στόλους, λόφους, καὶ ἡ ἰδέα τῆς προσεχοῦς ἀναχωρήσεώς μου ἀπέδιδεν εἰς ἕκαστον τῶν πραγμάτων τούτων ἐλαφράν τινα ἀπόχρωσιν θλίψεως, ὡς ἐὰν ἤδη τὰ θεάματα ἐκεῖνα δὲν ἦσαν πλέον εἰμὴ ἀναμνήσεις παρελθόντων χρόνων.

Καὶ ὅμως εἰκόνες τινὲς μένουσιν ἀκίνητοι ἐν μέσῳ τοῦ ἐξαφανισμοῦ τῶν λοιπῶν προσώπων

καὶ πραγμάτων, εἰς ἃ νομίζω ὅτι παρίσταμαι ὁσάκις ἀναπολῶ τὰς ἡμέρας ἐκείνας.

Ἐνθυμοῦμαι τὴν ὡραίαν πρωΐαν, καθ' ἣν ἐπεσκέφθην τὰ πλειότερα αὐτοκρατορικὰ τζαμία, ἀκόμη δὲ καὶ τώρα, ἐνθυμούμενος τοῦτο, νομίζω ὅτι εὑρίσκομαι ἐντὸς χάους ἀπεράντου καὶ ἄκρως σιωπηλοῦ. Ἡ εἰκὼν τῆς Ἁγίας Σοφίας δὲν σμικρύνει ἀληθῶς τὸν θαυμασμόν, ὃν δοκιμάζει τις ἅμα εἰσερχόμενος εἰς τὸ μέσον τῶν τιτανείων ἐκείνων τοίχων. Καὶ ἐκεῖ, ὅπως ἁπανταχοῦ, ἡ θρησκεία τῶν νικητῶν ἰδιοποιήθη τὴν τέχνην τῆς θρησκείας τῶν ἡττημένων. Ὅλα σχεδὸν τὰ τζαμία εἶνε ἀπομιμήσεις τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰουστινιανοῦ· ἔχουσι τὸν μέγαν θόλον, τὰ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἡμιθόλια, τὰ προαύλια, τὰ προπύλαια, ἔνια δ' αὐτῶν καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἑλληνικοῦ σταυροῦ. Ἀλλ' ὁ ἰσλαμισμὸς ἐπέχεεν ἐπὶ πάντα τὸ ἴδιον αὐτοῦ χρῶμα καὶ τὸ ἴδιον φῶς οὕτως, ὥστε τὸ σύνολον τῶν γνωστῶν ἐκείνων σχημάτων παριστᾷ τὴν ὄψιν νέου οἰκοδομήματος, ἐν ᾧ διορᾷ τις τοὺς ὁρίζοντας κόσμου ἀγνώστου, καὶ ἀναπνέει τὴν αὔραν ἄλλου Θεοῦ. Εἶνε καθολικὰ ἢ ἐσωνάρθηκες ἀπέραντοι, αὐστηρᾶς καὶ μεγαλοπρεποῦς ἁπλότητος, λευκοὶ ἁπανταχοῦ, καὶ φωτιζόμενοι ἐκ παραθύρων ἀναριθμήτων, ἅτινα διαχέουσιν ἁπανταχόσε φῶς γλυκὺ καὶ ὁμαλόν, ἐν ᾧ ὁ ὀφθαλμὸς βλέπει τὰ πάντα, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου, καὶ ἀναπαύεται, ὅπως καὶ ἡ διάνοια, σχεδὸν ἀποκοιμώμενος εἰς γαλήνην γλυκεῖαν καὶ ἄπλετον, ἥτις ὁμοιάζει μὲ τὴν γαλήνην κοιλάδος χιονοσκεποῦς, ὑποκάτωθεν οὐρανοῦ λευκοῦ. Δὲν θὰ ἐπίστευέ τις δὲ ὅτι εὑρίσκεται ἐντὸς περιβόλου κλειστοῦ, ἐὰν δὲν ἤκουε τὴν ἀντήχησιν τοῦ ἰδίου του βήματος. Οὐδὲν ὑπάρχει ἐκεῖ τὸ ἀπασχολοῦν τὴν διάνοιαν, ἥτις διὰ μέσου τοῦ κενοῦ καὶ τοῦ φωτὸς ἐκείνου ὑπάγει κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας. Δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ λόγος οὔτε μελαγχολιῶν οὔτε τρόμων· δὲν ὑπάρχουσιν οὔτε ἰνδάλματα γοητευτικά, οὔτε μυστήρια, οὔτε γωνίαι σκοτειναί, ὅπου νὰ λάμπωσιν ἀμυδρῶς αἱ εἰκόνες ἱεραρχίας πολυπλόκου ὑπερανθρώπων ὄντων, ἅτινα συγχέουσι τὴν διάνοιαν· δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι εἰμὴ ἡ καθαρά, γυμνή, ἐκθαμβωτικὴ καὶ καταπληκτικὴ ἰδέα ἑνὸς μονήρους Θεοῦ, ὅστις ἐνασμενίζεται εἰς τὴν αὐστηρὰν γυμνότητα τῶν ἐρήμων τῶν ἐν μέσῳ ἀπλέτου φωτός, καὶ ὅστις οὐδὲν ἄλλο ὁμοίωμα ἑαυτοῦ ἀποδέχεται ἐκτὸς τοῦ οὐρανοῦ. Ὅλα τὰ αὐτοκρατορικὰ τζαμία τῆς Κωνσταντινουπόλεως παριστῶσιν αὐτὴν ταύτην τὴν ὄψιν τοῦ μεγαλείου, ὅπερ ἐξυψοῖ τὴν διάνοιαν, τῆς ἁπλότητος, ἥτις προσηλώνει αὐτὴν εἰς μίαν καὶ μόνην ἰδέαν, καὶ διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων τόσον ὀλίγον εἰς τὰς λεπτομερείας, ὥστε εἶνε δύσκολον νὰ τὰ ἐνθυμηθῇ τις ἓν καθ' ἕν. Τὸ τζαμίον τοῦ Ἀχμέδ, ὑπερμέγεθες, ἀλλὰ χάριεν καὶ ἐλαφρὸν ἔξωθεν ὡς οἰκοδομὴ ἐναέριος, ἔχει τὸν θόλον αὐτοῦ ἐπεστηριγμένον ἐπὶ τεσσάρων ὑπερμεγέθων παραστάδων στρογγύλων ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, εἰς τὰ σπλάγχνα τῶν ὁποίων θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐγερθῶσι τέσσαρα μικρὰ τζαμία, καὶ εἶνε τὸ μόνον τζαμίον τῆς Σταμποὺλ, ὅπερ φέρει τὸ περικλεὲς στέμμα ἓξ μιναρέδων. Τὸ τζαμίον τοῦ Σουλεϊμάν, ὅπερ εἶνέ τι πλέον ἢ ναός, πόλις ἱερά, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ ξένος ἀποπλανᾶται, σύγκειται ἐκ τριῶν ἐσωναρθήκων, καὶ ὁ θόλος αὐτοῦ, ὑψηλότερος τοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας, ἐρείδεται ἐπὶ τεσσάρων θαυμαστῶν κιόνων ἐκ γρανίτου ῥοδοχρόου, οἵτινες ἀναπολοῦσιν εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ θεατοῦ τὰ στελέχη τῶν περιβοήτων ὑψηλῶν δένδρων τῆς Καλιφορνίας. Τὸ τζαμίον τοῦ Μωάμεθ εἶνε Ἁγία Σοφία λευκὴ καὶ φαιδρά· τὸ τοῦ Βαγιαζὴτ ἀπολαύει τὰ πρωτεῖα τῆς κομψότητος τῶν σχημάτων· τὸ τοῦ Ὀσμὰν εἶνε ὅλον μαρμάρινον· τὸ τοῦ Σιὰ-ζαδὲ ἔχει τοὺς δύο χαριεστέρους μιναρέδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως· τὸ τοῦ Ἀκ-σεράϊ εἶνε τὸ κομψότερον πρότυπον τῆς ἀναγεννήσεως τῆς τουρκικῆς τέχνης· τὸ τοῦ Σελὶμ εἶνε τὸ σοβαρώτερον, τὸ τοῦ Μαχμοὺδ τὸ ἰδιοτροπώτερον, τὸ τῆς σουλτάνας Βαλιδὲ τὸ πλουσιώτερον εἰς κοσμήματα. Ἕκαστον αὐτῶν ἔχει ἴδιόν τι κάλλος, ἢ μῦθον, ἢ προνόμιον. Τὸ τοῦ Σουλτὰν Ἀχμὲδ φυλάττει τὴν σημαίαν τοῦ Προφήτου, τὸ τοῦ σουλτὰν Βαγιαζὴτ περιστέφεται ἀπὸ περιστεράς, τὸ τοῦ Σουλεϊμὰν καυχᾶται διὰ τὰς ἐπιγραφὰς τοῦ Καρὰ-χισσαρὶ, τὸ τῆς Βαλιδὲ-σουλτάνας ἔχει τὸν ψευδόχρυσον κίονα, ὃν ἐξηγόρασε διὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ ὁ πορθητὴς τῶν Χανίων. Τὸ δὲ τοῦ Σουλτὰν Μεχμὲδ βλέπει «ἕνδεκα αὐτοκρατορικὰ τζαμία νὰ κλίνωσι τὴν κεφαλὴν πέριξ αὐτοῦ, ὅπως ἐνώπιον τοῦ δράγματος τοῦ Ἰωσὴφ ἔκλινον τὰ δράγματα τῶν ἀδελφῶν». Ἐντὸς ἑνὸς ἐξ αὐτῶν ὑψοῦνται οἱ κίονες τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνακτόρων καὶ τοῦ Αὐγουστείου τοῦ Ἰουστινιανοῦ, οἵτινες ἔφερον τὰ ἀγάλματα τῆς Ἀφροδίτης, τῆς Θεοδώρας καὶ τῆς Εὐδοξίας· ἐντὸς ἄλλων ἀνευρίσκονται τὰ μάρμαρα τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιῶν τῆς Χαλκηδόνος, στῦλοι ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς Τρῳάδος, παραστάδες ἐκ τῶν ναῶν τῆς Αἰγύπτου, ὕελοι πολύτιμοι ἁρπασθεῖσαι ἐκ τῶν περσικῶν ἀνακτόρων, διάφοροι ὗλαι ἐξ ἱπποδρομίων, ἀγορῶν, ἀγωγῶν καὶ ναῶν· πάντα ταῦτα συγκεχυμένα καὶ ἐξηφανισμένα ἐν τῇ ἀπεράντῳ λευκότητι τῆς νικητρίας θρησκείας. Ἔνδοθεν δὲ διαφέρουσι τὰ τζαμία ἔτι ὀλιγώτερον ἀπ' ἀλλήλων. Εἰς τὸν μυχὸν αὐτῶν ὑπάρχει ἓν ἀναλογεῖον μαρμάρινον· καταντικρὺ αὐτοῦ τὸ θεωρεῖον τοῦ Σουλτάνου περίκλειστον ὑπὸ χρυσῶν κιγκλίδων· πλησίον τοῦ Μιχρὰμπ δύο ὑπερμεγέθη κηροπήγια, φέροντα λαμπάδας ὑπερυψήλους ὡς τὰ στελέχη τῶν φοινίκων· καὶ καθ' ὅλον τὸ καθολικὸν ἀναρίθμητοι κανδῆλαι ἐκ μεγάλης ὑελίνης σφαίρας, διατεταγμέναι παραδόξως, ὥστε φαίνονται ἁρμοδιώτεραι εἰς αἴθουσαν χοροῦ μᾶλλον παρὰ

εἰς τελετὴν θρησκευτικήν. Αἱ μεγάλαι ἱεραὶ ἐπιγραφαί, ὅσαι περιθέουσι τὰς παραστάδας, τὰς θύρας, τὰ παράθυρα τῶν θόλων, ψευδής τις ζωφόρος ἀπεικασμένη πρὸς τὸ χρῶμα τοῦ μαρμάρου, καὶ αἱ ὕελοι, ἐφ' ὧν ὑπάρχουσι χρωματιστὰ σχεδιογραφήματα ἀνθέων, ἰδοὺ τὰ μόνα κοσμήματα, ἅτινα διακρίνονται ἐκ τῆς λευκῆς γυμνότητος τῶν μεγαλοπρεπῶν ἐκείνων τοίχων. Θησαυροὶ δὲ μαρμάρων ἐπεχύθησαν μετὰ δαψιλείας εἰς τὰ δάπεδα τῶν προπυλαίων, εἰς τὰς περὶ τὴν αὐλὴν στοάς, εἰς τὰς πρὸς ἀπόνιψιν κρήνας καὶ εἰς τοὺς μιναρέδες· ἀλλ' οὐδαμῶς ἀλλοιοῦσι τὸν χαριέντως νηφάλιον καὶ αὐστηρὸν χαρακτῆρα τῆς οἰκοδομῆς, ἥτις εἶνε κατάλευκος, περικυκλουμένη ὑπὸ τοῦ πρασίνου χρώματος τῆς βλαστήσεως, καὶ στέφεται ὑπὸ θόλων, ἀπαστραπτόντων ἐν τῷ κυανοχρόῳ στερεώματι. Δὲν κατέχει δὲ τὸ τζαμίον εἰμὴ τὸν μικρότερον χῶρον τοῦ περιβόλου, ὅστις περιλαμβάνει λαβύρινθον ὅλον αὐλῶν καὶ οἰκιῶν. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν ἀκροατήρια, ἀφιερωμένα εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Κορανίου, ταμεῖα πρὸς παρακαταθήκας ἰδιωτικάς, βιβλιοθῆκαι καὶ ἀκαδημίαι, σχολαὶ ἰατρικαὶ καὶ νηπιαγωγεῖα, συνοικίαι σπουδαστῶν καὶ μαγειρεῖα διὰ τοὺς πτωχούς, νοσοκομεῖα, καταφύγια διὰ τοὺς ὁδοιπόρους, λουτρῶνες· πολίχνη φιλόξενος καὶ εὐεργετική, συῤῥεύσασα πέριξ τοῦ ὑπερυψήλου ὄγκου τοῦ ναοῦ, ὡς εἰς τοὺς πρόποδας ὄρους, καὶ σκιαζομένη ἀπὸ γιγάντεια δένδρα. Ἀλλ' ὅλαι αἱ εἰκόνες αὗται συνεσκοτίσθησαν ἐν τῇ διανοίᾳ μου, καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην δὲν βλέπω εἰμὴ τὴν μικρὰν μαύρην κηλῖδα ἐμαυτοῦ, ἀποπλανωμένου, ὡς μορίου τινὸς ἀτόμου, εἰς τοὺς ὑπερμεγέθεις ἐκείνους ἐσωνάρθηκας, ἐν τῷ μέσῳ μακρῶν σειρῶν τούρκων σμικροτάτων, οἵτινες πρηνεῖς πρὸς τὸ ἔδαφος κύπτοντες προσεύχονται, καὶ προχωρῶ ἀποτεθαμβωμένος ἐκ τῆς λευκότητος ἐκείνης, ἔκθαμβος ἐκ τοῦ παραδόξου ἐκείνου φωτός, ἔκπληκτος ἐκ τῆς ἀπειρίας ἐκείνης, σύρων τὰ ἐξηλωμένα μου παπούτσια καὶ τὴν καταβεβλημμένην συγγραφικήν μου ὑπερηφάνειαν· καὶ μοὶ φαίνεται, ὅτι τὸ ἓν τζαμίον συγχέεται πρὸς τὸ ἄλλο, καὶ ὅτι περὶ ἐμὲ ἐκτείνεται καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις σειρὰ ἀτελεύτητος παραστάδων καὶ θόλων, καὶ ἀπέραντος καὶ ἀχανὴς λευκότης, εἰς ἣν τὸ βλέμμα μου ἀφανίζεται.

Αἱ ἀναμνήσεις ἄλλης τινὸς ἡμέρας εἶνε ζοφερώταται καὶ πλήρεις μυστηρίων καὶ φαντασμάτων. Εἰσέρχομαι εἰς τὴν αὐλὴν οἰκίας τινὸς μουσουλμανικῆς, καταβαίνω ὑπὸ τὸ φῶς δᾳδὸς μέχρι τῆς τελευταίας βαθμῖδος κλίμακα ζοφερὰν καὶ ὑγράν, καὶ εὑρίσκομαι ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ Κερὲ-μπατὰν-Σεραΐ, τῆς *μεγάλης κιστέρνας* (ἢ δεξαμενῆς) τοῦ Κωνσταντίνου, τῆς ὁποίας τὰ ἄκρα, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ ὄχλου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἶνε ἄγνωστα. Τὰ πρασινωπὰ ὕδατα ἀφανίζονται ὑπὸ τοὺς μαύρους θόλους, φωτιζομένους ἐνιαχοῦ ὑπ' ἀκτῖνός τινος ἀμυδρᾶς φωτὸς ὠχροῦ, ὅπερ ἐπαυξάνει ἔτι μᾶλλον τὴν φρίκην τοῦ σκότους. Ἡ δᾲς καθιστᾷ πυριφλεγεῖς τὰς ἀψῖδας τὰς πλησίον τῆς θύρας, καταφωτίζει τοὺς καταστάζοντας τοίχους, καὶ ἀποκαλύπτει συγκεχυμένως σειρὰς ἀτελευτήτους κιόνων, οἵτινες διακόπτουσι τὸ βλέμμα ἁπανταχόθεν, ὡς τὰ στελέχη τῶν δένδρων εἰς πυκνότατον δάσος πλημμυρῆσαν. Ἡ φαντασία, προσελκυομένη ὑπὸ τῆς ἡδονῆς τοῦ τρόμου, ἐξαπολύεται εἰς τὰ βάθη τῶν νεκρωσίμων ἐκείνων στοῶν, ὑπερπηδῶσα τὰ ἀπαίσια ὕδατα, καὶ περιπλανᾶται εἰς ἀτελευτήτους σκοτοδινίας προξενούσας περιπλανήσεις διὰ μέσου τῶν ἀναριθμήτων ἐκείνων κιόνων, ἐν ᾧ ἡ σιγανὴ φωνὴ ἑνὸς διερμηνέως διηγεῖται ἱστορίας φρικώδεις περὶ τοῦ ἀποτολμήσαντος νὰ διαπλεύσῃ ἐν ἀκατίῳ τὰ ὑπόγεια ἐκεῖνα ὕδατα, ὅπως ἀνακαλύψῃ τὸ τέλος, ὅστις ὑπέστρεψε μετὰ πολλὰς ὥρας κωπηλατῶν ἀπηλπισμένος, μὲ πρόσωπον παρηλλαγμένον καὶ μὲ κόμην ἠνωρθωμένην ἐκ τῆς φρίκης, ἐν ᾧ οἱ ἀπώτατοι θόλοι ἀντήχουν ἀπὸ καγχασμοὺς θορυβώδεις, καὶ ἀπὸ συρίγματα ὀξέα, καὶ ἄλλων, οἵτινες οὐδαμῶς ὑπέστρεψαν, ἀλλ' ἐτελείωσαν τίς οἶδε πῶς, ἴσως ἐκμανέντες ὑπὸ τοῦ τρόμου, ἴσως ἀποθανόντες τῆς πείνης, ἴσως παρασυρθέντες ὑπὸ μυστηριώδους ῥεύματος εἰς ἄβυσσον ἄγνωστον, πολὺ μακρὰν τῆς Σταμπούλ, Κύριος οἶδε ποῦ. Τὸ θέαμα τοῦτο ἀφανίζεται αἴφνης εἰς τὸ μέγα φῶς τῆς πλατείας τοῦ Ἄτ-μεϊδάν, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς εὑρίσκομαι ἐκ νέου ὑπὸ γῆν, μεταξὺ τῶν διακοσίων στύλων τῆς ξηρᾶς δεξαμενῆς Μπὶν-μπὶρ-διρέκ, ὅπου ἑκατὸν ἐργάται ἕλληνες κλώθουσι μέταξαν, ψάλλοντες δι' ὀξείας φωνῆς ᾆσμα πολεμιστήριον, φωτιζόμενοι ὑπὸ μιᾶς ἀκτῖνος φωτὸς ὠχροῦ διαθλωμένης εἰς τὰ διασταυρώματα τῶν ἀψίδων· καὶ ἀκούω ὑπὲρ τὴν κεφαλήν μου τὸν κρότον διαβαίνοντος καραβανίου. Μετὰ ταῦτα πάλιν ὁ ὕπαιθρος ἀὴρ καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ πάλιν ἐκ νέου τὸ σκότος ὑπὸ ἄλλας ἀψῖδας προαιωνίους, καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἄλλων σειρῶν στύλων, ἐν ἡσυχίᾳ ἐπιταφίῳ, ταραττομένῃ ὑπὸ ὑποκώφων μακρινῶν ἤχων· καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρις ἑσπέρας ὁδοιπορία μυστηριώδης καὶ πλήρης ἰδεῶν, μεθ' ἣν ἀπομένει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἡ εἰκὼν εὐρείας ὑπογείου λίμνης, εἰς ἣν ἐγκατεβυθίσθη ἡ μητρόπολις τῆς ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ εἰς ἣν ἔχει ν' ἀφανισθῇ μίαν ἡμέραν καὶ ἡ Σταμπούλ, ἡ σήμερον μειδιῶσα καὶ ἀπροφύλακτος.

Ἕπεται συνέχεια.

Ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ 100 κατοίκων 15 εἰσὶν ἀγράμματοι, ἐν ᾧ ἐν Σαξωνίᾳ ὑπολογίζεται 1 ἀγράμματος ἐπὶ 100 κατοίκων, ἐν Δανιμαρκίᾳ καὶ Βαυαρίᾳ 3, ἐν Ἑλβετίᾳ 7 καὶ ἐν Πρωσσίᾳ 11.

Ἐκ τινος πραγματείας περὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου τοῦ διδάκτορος κ. Κ. Παπαμιχαλοπούλου, ἀναγνωσθείσης πρό τινος ἐν τῷ ἐνταῦθα φιλολογικῷ συλλόγῳ «Παρνασσῷ» καὶ οὐδέπω δημοσιευομένης, ἀποσπῶμεν τὸ ἑπόμενον τεμάχιον, ἐν ᾧ ἐξετάζεται τοπογραφικῶς ὁ λόφος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐφ' οὗ ἥδραζε τὸ ἀνώτατον ὁμώνυμον τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν δικαστήριον. Σ. τ. Δ.

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

Ὁ Ἄρειος Πάγος ἔλαβε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ἄρεος, θεοῦ τῶν αἱμάτων. Ἐκ τίνος ὅμως αἰτίας ἀπένειμεν ὁ θεὸς οὗτος τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τὸν παρὰ τὴν Ἀκρόπολιν βράχον φιλονεικεῖται. Ὁ Ἑλλάνικος φρονεῖ ὅτι «ἐκλήθη *Ἄρειος* ἐπεὶ τὰ φονικὰ δικάζει· ὁ δ' Ἄρης ἐπὶ τῶν φόνων». *Πάγος* δὲ διότι ὁ Ἄρης «ἔπηξε τὸ δόρυ ἐκεῖ ἐν τῇ πρὸς Ποσειδῶνα ὑπὲρ Ἁλιρροθίου δίκῃ». Μᾶλλον πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἔλαβε τοιαύτην προσωνυμίαν ἁπλῶς, διότι ἐκεῖ ἐδικάσθη ὁ Ἄρης, καὶ οὐχὶ διότι ἐδικάζοντο *ἄρεια*, φονικά, ἐγκλήματα· ἡ δευτέρα αὕτη ἑρμηνεία τυγχάνει οὖσα βεβιασμένη. Ὡς πρὸς τὸ *πάγος* δέ, τοῦτο πιθανὸν εἶναι ὅτι ἐλήφθη ἐκ τοῦ *πήγνυμι (ἐμπήγω)*, διότι ὁ Ἄρης δικαζόμενος ἐνέπηξεν ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βράχου τὸ δόρυ αὐτοῦ· πιθανώτερον ὅμως ὑπάρχει ὅτι ἡ λέξις *πάγος* εὑρίσκεται ἐνταῦθα ἐν τῇ κυρίᾳ σημασίᾳ αὐτῆς, ἥτις ἐστὶν ἐν γένει: σῶμα πεπηγός, στερεόν, λόφος πετρώδης, βράχος.

. . . .

Ὁ Ἄρειος Πάγος, ἢ ὄχθος, ἡ ὑλικὴ βάσις, ἐφ' ἧς ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας ἥδραζε τὸ σεμνότατον καὶ περιφανὲς ὁμώνυμον δικαστήριον, ἦν ἓν τῶν περικλειόντων τὴν Ἀγορὰν τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν ὑψωμάτων· τὰ ἕτερα εἰσίν: ἡ Ἀκρόπολις, ὁ λόφος τῆς Πνυκὸς καὶ ὁ τοῦ Μουσείου, σχηματίζοντα μετὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου μικρὰν κοιλάδα, ἧς ἕνεκα ἡ θέσις αὕτη ἐκαλεῖτο *κοίλη Ἀγορὰ* ἢ *κοίλη*. Ὁ Ἄρειος Πάγος ὁρίζει τὸ βόρειον μέρος τῆς κοιλάδος, κείμενος εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως. Ἡ τοιαύτη θέσις αὐτοῦ, ἀντικρὺ μὲν τῶν λαμπρῶν καὶ πολυθαυμάστων Προπυλαίων, ὑπεράνω δὲ τῆς Ἀγορᾶς καὶ ἐν γένει ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως, ἦν τὰ μάλα διαπρεπὴς καὶ ἀνάλογος τῇ ἰδέᾳ, ἣν ἐξεπροσώπει ἐν Ἀθήναις.

Ὁ λόφος τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπάρχει πάντη ἀκανονίστου σχήματος κατά τε τὸ ὕψος καὶ τὴν περιφέρειαν· δύναταί τις μόνον νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι μᾶλλον ἐπιμήκης ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, καὶ ὅτι κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος εἶναι ὑψηλότερος καὶ καθέτως ἀπόκρημνος, φερόμενος λανθανόντως δι' ἠρέμου κλίσεως πρὸς τὸ δυτικόν, ὅπου καὶ ἐξαφανίζεται παρὰ τὴν ἁμαξιτὴν ὁδόν, ἥτις σήμερον περιβάλλει τὴν Ἀκρόπολιν. Κατὰ τὸ ἀνατολικὸν λοιπὸν μέρος σχηματίζεται ἀρκούντως καταφανὴς ὁ λόφος, καὶ ἐκεῖ ἦν ἡ ἕδρα τοῦ δικαστηρίου, διότι περιττὸν ἀπέβαινε νὰ χρησιμεύσῃ ὁλόκληρος ὁ λεγόμενος καὶ φαινόμενος Ἄρειος Πάγος εἰς τὸν σκοπὸν δι' ὃν ὥριστο. Καὶ τῷ ὄντι διὰ προχείρου κατὰ χώραν παρατηρήσεως πειθόμεθα ὅτι ἐκ τῆς ἐκ πολλῶν χιλιάδων τετραγωνικῶν μέτρων ἐπιφανείας τοῦ λόφου μόνον ἑκατὸν ἢ διακόσια τοιαῦτα μέτρα ἤρκουν, ὡς καὶ ἐκ τῶν σωζομένων λειψάνων φαίνεται, νὰ περιλάβωσι καὶ δικαστὰς καὶ διαδίκους καὶ τοὺς βωμοὺς κλπ. Ὁ λοιπὸς χῶρος τοῦ λόφου, ὁ πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος, ἦν κατειλημμένος ὑπὸ οἰκιῶν, ὡς μαρτυροῦσι τὰ ἐπὶ τῆς βραχώδους ἐπιφανείας αὐτοῦ λαξεύματα καὶ φρέατα. Ἄλλως τόπος τοιοῦτος καὶ τοσούτῳ κεντρικὸς δὲν ἠδύνατο νὰ μένῃ κενός, ἐν ᾧ ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἦν λίαν στενή.

Ὡς εἶπον, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ λόφου σχηματίζεται ὕψωμα μεγαλήτερον, ὡς ἴδιός τις λόφος, ὅπου ἦν ἡ ἕδρα τοῦ δικαστηρίου. Ἐνταῦθα προσέρχεταί τις ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Ἀγορᾶς διὰ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς, ἀναβαίνων κλίμακα ἐκ βαθμίδων δέκα καὶ ἕξ, ἐγκεκομμένων ἐπὶ τοῦ βράχου διὰ βαθείας ἐντομῆς εἰς αὐτόν. Αἱ βαθμῖδες αὗται δὲν ἀπήρτιζον ὁλόκληρον τὴν κλίμακα, διότι εἰς τὸ κάτω μέρος, κατὰ τὴν βάσιν αὐτῆς, ἐλλείπουσι, φθαρεῖσαι ἐκ τοῦ χρόνου ἢ ὑπὸ καταστρεπτικῆς χειρός, δύο ἢ τρεῖς· πρὸς τὴν κορυφὴν δὲ φαίνεται ὅτι ἐλλείπει ἡ ἀνωτάτη βαθμίς, ἀποτελουμένη τότε ἐκ μαρμάρου ἐμβεβλημένου εἰς τὸν βράχον. Εἰς τὸ ἄνω μέρος τῆς κλίμακος ἀπαντᾷ μικρὸς χῶρος ἐπίπεδος, περὶ ὃν σώζονται βάθρα λελαξευμένα ἐπὶ τοῦ βράχου. Ἂν τὰ βάθρα ταῦτα ἦσαν αἱ ἕδραι τῶν Ἀρειοπαγιτῶν δὲν δύναταί τις νὰ εἴπῃ ἀσφαλῶς, ἀλλ' ἐπιτρέπεται νὰ εἰκάσωμεν τοῦτο, συνδυάζοντες τὰς ἐπὶ τόπου παρατηρήσεις πρὸς τὰς σωζομένας μαρτυρίας. Τὸ στενὸν τοῦ χώρου τούτου δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ πλείονας τῶν δέκα, ἐν ᾧ οἱ ἐκεῖ συνεδριάζοντες δικασταὶ ἦσαν πολλαπλάσιοι· ἐκτὸς ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐκεῖ μὲν ἐκάθητο ὁ προεδρεύων τοῦ δικαστηρίου καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν δικαστῶν, ἢ οἱ θεσμοθέται, περὶ ὧν κατωτέρω, οἱ δὲ λοιποὶ Ἀρειοπαγῖται ἐτοποθετοῦντο εἰς τὰ ἀνωτέρω εὑρισκόμενα βάθρα. Ἐπειδὴ ὅμως οὐδαμοῦ ἀλλαχόθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ λόφου ὑπάρχει εὐρυτέρα ἔκτασις καὶ καταλληλοτέρα πρὸς συνεδρίασιν τῶν δικαστῶν, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἀνωτέρω. Ἡ θέσις αὕτη, κειμένη οὐχὶ εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον τοῦ λόφου, προφυλάττεται καὶ ἀπὸ τῆς ἰσχυρᾶς πνοῆς τοῦ βορρᾶ, ὅστις ἐν Ἀθήναις, καὶ δὴ ἐν ταύτῃ τῇ θέσει, πνέει ραγδαῖος καὶ ἀκατάσχετος. Ἐν τῇ σκέψει ταύτῃ ὅμως δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ τότε κατάστασις τοῦ λόφου, διότι νῦν μετεβλήθη διὰ τῆς ἀποκοπῆς μεγάλου τμήματος ἐκ τοῦ ὑψηλοτέρου ΒΑ. μέρους. Ἄλλως ἐνισχύεται ἡ γνώμη αὕτη καὶ ἐκ τούτου: εἴς τε τὴν ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν πλευρὰν τῆς θέσεως ἐκείνης ἐγείρονται βάθρα, περὶ ὧν ποιοῦνται λόγον ὅ τε Εὐριπίδης καὶ ὁ Παυσανίας, ὅτι ἦσαν οἱ δύο *ἀργοὶ*

λίθοι, οἱ χρησιμεύοντες ὁ μὲν ὡς ἑδώλιον τοῦ κατηγόρου, ὁ δὲ τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τὰς ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ δίκας· ὡς ἀναφέρει ὁ Εὐριπίδης ἐν τῇ ἐπὶ μητροκτονίᾳ δίκῃ τοῦ Ὀρέστου :

«Ὡς δ' εἰς Ἄρειον ὄχθον ἧκον εἰς δίκην τ' ἔστην, ἐγὼ μὲν θάτερον λαβὼν βάθρον, τὸ δ' ἄλλο πρέσβειρ' ἥπερ ἦν Ἐριννύων, εἰπὼν ἀκούσας τε κλπ.»

ἐνταῦθα δὲ ὁμιλεῖ ὁ Ὀρέστης κατηγορούμενος ὑπὸ τῶν Ἐριννύων, ὧν ἡ πρεσβυτέρα, ἡ Τισιφόνη, παρεκάθητο ὡς κατήγορος. Ὁ δὲ Παυσανίας, ἰδὼν τοὺς λίθους τούτους, ἀναφέρει αὐτοὺς ἐπ' ὀνόματος. «Τοὺς δὲ ἀργοὺς λίθους, ἐφ' ὧν ἑστᾶσιν ὅσοι δίκας ὑπέχουσι καὶ οἱ διώκοντες, τὸν μὲν Ὕβρεως τὸν δὲ Ἀναιδείας ὀνομάζουσι». Ἐπὶ τῶν λίθων τούτων ἵσταντο ὄρθιοι ἀμφότεροι οἱ διάδικοι, ὁ μὲν κατήγορος ἐπὶ τὸν τῆς Ὕβρεως, ὁ δὲ κατηγορούμενος ἐπὶ τὸν τῆς Ἀναιδείας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ λίθοι οὗτοι εἰσὶν οἱ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀμέσως μετὰ τὴν κλίμακα, κατὰ τὸν Wordsworth καὶ τὸν Πιττάκην, ἑπόμενόν ἐστιν ὅτι ὁ μεταξὺ τούτων χῶρος ἦν ἡ ἕδρα τοῦ δικαστηρίου.

Ἀμέσως ὑπὲρ τὰ βάθρα ταῦτα ἕπεται ἄλλη λεία ἐπιφάνεια, ἧς ὑπεράνω, κατὰ τὸ βορειοανατολικὸν ἄκρον, κεῖται λιθίνη ἐκ τοῦ αὐτοῦ βράχου λελαξευμένη τράπεζα, ἥτις προφανῶς ἦν βωμός, διότι ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς ὑπάρχει πως κοίλη καὶ φέρει εἰς τὸ ἄκρον παρὰ τὸ χεῖλος βοθρίον, εἰς ὃ κατέρρεε τὸ αἷμα τῶν σφαγίων. Πρὸς δυσμὰς δὲ τοῦ βωμοῦ τούτου, παρὰ τὸ ὕψιστον σημεῖον τοῦ λόφου, ὁ βράχος εἶναι λεῖος καὶ ἐστιλβωμένος. Ἐνταῦθα ἦν πιθανῶς ὁ βωμὸς τῆς Ἀρείας Ἀθηνᾶς ὁ ὑπὸ τοῦ Ὀρέστου μετὰ τὴν ἀθῴωσιν αὐτοῦ ἱδρυθεὶς κατὰ Παυσανίαν : «Καὶ βωμός ἐστιν Ἀθηνᾶς Ἀρείας, ὃν ἀνέθηκεν [Ὀρέστης] ἀποφυγὼν τὴν δίκην». Ἀλλὰ πλὴν τούτου ὑπῆρχον βεβαίως ἐκεῖ καὶ ἄλλοι βωμοὶ καὶ ἀγάλματα, ὧν τὰς θέσεις εἶναι δύσκολον πλέον ν' ἀνεύρωμεν σήμερον, διότι ὁ λόφος οὗτος κατὰ τὴν μακραίωνα ὕπαρξιν αὐτοῦ ὑπέστη σπουδαίαν παραλλαγήν. Ἕνεκα σεισμοῦ ἀπεκόπησαν πελώρια τμήματα ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ βράχου ἀκριβῶς ἐκείνης, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ κύριον σημεῖον τῆς ἐρεύνης ταύτης· οὕτω δὲ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ λόφου ἐσμικρύνθη καὶ οὐσιωδῶς μετεβλήθη. Γινώσκομεν ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἄγαλμα τοῦ Κήρυκος, ἐπίσης ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ ἦν ἡ Στήλη, ἐφ' ἧς ἦσαν ἀναγεγραμμένοι οἱ νόμοι τοῦ Δράκοντος. Τὴν στήλην ταύτην ἀναφέρει ὁ Δημοσθένης ὅτι ἐπεσκέφθη, ἐπὶ σπουδαίας τινὸς ὑποθέσεως, καὶ ἐβουλεύετο μετὰ φίλων αὐτοῦ τί ἔπρεπε νὰ πράξῃ. Οἱ ἐκεῖ ἀναγεγραμμένοι νόμοι ἐλέγοντο «οἱ ἐκ τῆς στήλης»· ὁ Λυσίας λέγει ἔν τινι λόγῳ αὐτοῦ, ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν γραμματέα τοῦ δικαστηρίου : «Καί μοι ἀνάγνωθι καὶ τοῦτον τὸν νόμον ἐκ τῆς στήλης τῆς ἐξ Ἀρείου Πάγου». Ἐπίσης ὠνομάζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων : «οἱ ἐξ Ἀρείου Πάγου νόμοι». «Αὐτὸς μὲν κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἐξ Ἀρείου Πάγου φεύξεται...» Ἀλλὰ δυνάμεθα εἰκότως νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἵστατο ἐπὶ τοῦ λόφου καὶ ἄγαλμα τοῦ Ἄρεος, ἐξ οὗ συνεστήκει καὶ ὠνόμαστο τὸ δικαστήριον. Ἐπίσης ὑπῆρχεν ἐκεῖ βωμός, ἴσως δὲ ἄγαλμα, τῶν Ἐριννύων καὶ ἄλλων θεῶν, εἰς ὧν τὸ ὄνομα ὤφειλε νὰ ὀμνύῃ ὁ ἀναλαμβάνων δικαστικὸν ἀγῶνα. Συνεδέοντο δ' αἱ Εὐμενίδες μετὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου, διότι οὗτος ἦν φονικὸν δικαστήριον, ἐκεῖναι δ' ἐθεωροῦντο τιμωροὶ τοῦ φόνου. Ὁ Παυσανίας ἀναφέρει περὶ τῶν βωμῶν· «Καὶ ἀθροιζομένων ἐπ' αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων, καταφεύγουσιν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν, ἃς Σεμνὰς καλοῦσι, τοὺς βωμούς».

Εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου καὶ ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ λόφου ὑπάρχει ἄλλη κλίμαξ, ἧς σώζονται σήμερον αἱ κάτω δώδεκα βαθμῖδες, ἐκ τοῦ βράχου πεποιημέναι· ἐπειδὴ δὲ ὁ βράχος δὲν ἤρκει, διότι ἦν ἐλλιπής, αἱ λοιπαί, αἱ ἀνώτεραι περίπου δέκα ἢ δώδεκα καὶ αὗται, ἦσαν πρόσθετοι ἐκ μαρμάρου. Διὰ τῆς κλίμακος ταύτης ἐκοινώνουν μὲν οἱ ἐπὶ τοῦ λόφου κατοικοῦντες τοῖς κάτωθι καὶ πέριξ οἰκοῦσιν, ἀλλ' ἰδίᾳ αὐτὴ ἐχρησίμευεν ἵνα δι' αὐτῆς ἀνέρχωνται οἱ κατηγορούμενοι, οἵτινες ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταγγελίας ἐνώπιον τοῦ Ἄρχοντος Βασιλέως ἐθεωροῦντο μεμολυσμένοι, καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ διέλθωσι διὰ τῆς ἀγορᾶς, ὅθεν ἦν ἡ κυρία ἀνάβασις εἰς Ἄρειον Πάγον.

Δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ ὅτι οἱ λεπτοὶ καὶ καλλαίσθητοι Ἀθηναῖοι ἀνείχοντο τὸν λόφον, ἢ ἀκριβέστερον τὸ δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου, «τὸ σεμνότατον καὶ ἱερώτατον», οὕτω γυμνὸν καὶ ἀκαλλὲς, οἷον παρίσταται σήμερον. Ὁ Ἄρειος Πάγος ἔκειτο ἀντικρὺ τῶν Προπυλαίων, καὶ ὑπεράνω τῆς Ἀγορᾶς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ Στοῶν Ποικίλης καὶ Ἐλευθερίου καὶ Βασιλείου, θαυμασίως κεκοσμημένων διὰ γραφῶν καὶ παντοίων ἔργων τῆς πλαστικῆς, ὥστε αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νὰ ἵσταται ἐκεῖ ἐστερημένος εὐπρεπείας καὶ εὐκοσμίας, τοὐλάχιστον τοσαύτης, ὅσην ἐπέτρεπεν ἡ σοβαρότης τῆς ἰδέας τοῦ ὑπερτάτου ἐκείνου δικαστηρίου. Καὶ ἂν ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ ἔπρεπε νὰ τηρηθῇ ἡ μυθολογουμένη ἀρχικὴ ἰδέα τῆς συστάσεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ τῆς ἀφιερώσεως εἰς τὸν φιλοπόλεμον Ἄρην, δὲν ἀπεκλείετο ὅμως ἡ προσθήκη ἀναλόγου τινὸς καὶ εὐπρεποῦς κόσμου ὡς αὐτόν. Ἡ λαμπρότης καὶ ἡ τηλαύγεια τῶν Προπυλαίων καὶ ἡ κομψὴ χάρις τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης προσέβλεπον εἰς τὸν λόφον τοῦ θείου δικαστηρίου ὡς εἰς ἀντάξιον ἑαυτῶν ἵδρυμα καὶ καλλώπισμα. — Εἰς τὸ δεξιὸν χεῖλος τοῦ τοιχώματος τῆς ἐν τῷ βράχῳ ἐντετμημένης κυρίας κλίμακος ὑπάρχει βαθὺ λάξευμα· τοῦτο, φρονῶ, ἐπληροῦτο διὰ μαρμάρου, ἀποτελοῦντος ἐπιφάνειαν καλὴν καὶ λείαν, χρησιμεύουσαν καὶ πρὸς καλλωπισμὸν καὶ πρὸς ἄνετον στήριξιν τῶν χει-

ρῶν τοῖς τε ἀνιοῦσι καὶ κατιοῦσιν. Ὁμοίαν ἐντομὴν παρετήρησα καὶ εἰς τὴν ἑτέραν κλίμακα, τὴν τῶν κατηγορουμένων. Φρονῶ λοιπὸν ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς τῶν Ἀθηνῶν, ὅτε τοσοῦτον ὡραΐσθη ἡ πόλις διὰ τῶν Περσικῶν θησαυρῶν, καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἡ διακόσμησις οὐδόλως ὑστέρησεν, καὶ ὅτι καὶ αἱ ἕδραι τῶν Ἀρειοπαγιτῶν ἐκαλύφθησαν διὰ μαρμαρίνων πλακῶν. Τοῦ τοιούτου ὅμως καλλωπισμοῦ τοῦ Ἀρείου Πάγου οὐδὲν ἴχνος σώζεται. Ἂν μὴ κατέπιπτεν, ὡς εἶπον, μέγα καὶ δὴ τὸ κυριώτατον μέρος τοῦ βράχου, βεβαίως θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὁρίσωμεν κάλλιον καὶ ἀκριβέστερον τὰς θέσεις τῶν ἐκεῖ προστεθειμένων βωμῶν καὶ ἀγαλμάτων καὶ τῆς στήλης. Τὸ μόνον σωζόμενον σήμερον πρόσθετον ὑλικὸν ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ εἶναι τμῆμα ἐνετικοῦ ἢ τουρκικοῦ τοίχου, προσερηρεισμένον εἰς τὴν ἀκροτάτην βορειοανατολικὴν γωνίαν αὐτοῦ. Τοῦτο βεβαίως εἶναι λείψανον προμαχῶνος στρατοῦ, πολιορκοῦντος τὴν Ἀκρόπολιν. Ὁ Ἄρειος Πάγος ἀπὸ παλαιτάτης ἐποχῆς ἐχρησίμευσεν ὡς ἀφετηρία προσβολῆς κατὰ τῆς Ἀκροπόλεως· οὕτως αἱ Ἀμαζόνες ἐκεῖ ἐστρατοπέδευσαν. Μετὰ δὲ ταῦτα κατὰ τοὺς Μηδικοὺς πολέμους οἱ Πέρσαι ἐκ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐπειράθησαν ἀσφαλέστερον νὰ καύσωσι τὸ ξύλινον τεῖχος τῆς Ἀκροπόλεως. «Οἱ δὲ Πέρσαι ἱζόμενοι ἐπὶ τὸν καταντίον τῆς ἀκροπόλιος ὄχθον, τὸν Ἀθηναῖοι καλέουσιν Ἀρήϊον πάγον, ἐπολιόρκεον τρόπον τοιόνδε: ὅκως στυπεῖον περὶ τοὺς ὀϊστοὺς περιθέντες ἅψειαν, ἐτόξευον ἐς τὸ φράγμα. Ἐνθαῦτα Ἀθηναίων οἱ πολιορκεόμενοι ὅμως ἠμύνοντο, καίπερ εἰς τὸ ἔσχατον κακοῦ ἀπιγμένοι καὶ τοῦ φράγματος προδεδωκότος». Ἐκ τοῦ περιλειπομένου δὲ ἀσβεστοκτίστου τοίχου συμπεραίνω ὅτι καὶ κατὰ τοὺς μεταξὺ Τούρκων καὶ Ἑνετῶν περὶ κατοχῆς τῶν Ἀθηνῶν πολέμους ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ αὖθις ἐχρησίμευσε κατὰ τῆς Ἀκροπόλεως.

ΠΡΟΩΡΟΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ

Τὰ προτερήματα πολλῶν ἀνδρῶν, διασήμων κατόπιν καταστάντων, ἐξεδηλώθησαν πολλάκις ἀπὸ νεαρωτάτης ἡλικίας, ὥστε παῖδες ἔτι ὄντες διεκρίνοντο τῶν ὁμηλίκων των, ὡς ἀργότερον ἀνδρωθέντες ὑπερεῖχον τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Παρὰ τοῖς μελοποιοῖς ἰδιαίτατα καὶ τοῖς μουσουργοῖς δὲν σπανίζουσι τὰ παραδείγματα τοιαύτης προώρου ἀναπτύξεως, ἥτις φαίνεται ὑπερπηδῶσα τοὺς φυσικοὺς νόμους. Ἑπταέτης ἢ ὀκταέτης ὁ Ῥαμὼ ἦν ἄριστος μουσουργός, ὁ δὲ Λεσουὲρ (Lesueur) καὶ ὁ Λούλλι (Lulli) ἐμελοποίουν παῖδες ἔτι ὄντες. Τὸ λαμπρότατον ὅμως τῶν τοιούτων παραδειγμάτων εἶναι ἀναμφιβόλως τὸ τοῦ Μόζαρτ (Mozart), οὗ ὁ ὀργανισμὸς ἦτό τι ἔκτακτον καὶ ἀκατάληπτον. Ἔτι τετραέτης, ἦν οὗτος ἔξοχος μουσουργός, καὶ διήγειρε γενικὸν θαυμασμὸν ἀνὰ τὰς πρωτίστας τῶν ἡγεμονικῶν αὐλῶν τῆς Εὐρώπης, ἀνὰ τὰς ὁποίας περιῆγεν αὐτὸν ὁ πατήρ, ἐπιδεικνύων ὡς τι ἔκτακτον φαινόμενον. Γεγονός τι μάλιστα ἐπισυμβὰν τότε καταδείκνυσι τίνι τρόπῳ κρίνει τὸ δημόσιον τὰ πράγματα, διδάσκον συγχρόνως καὶ ὁποίαν σημασίαν δέον νὰ παρέχῃ τις εἰς τὰς κρίσεις του ταύτας. Ὁ Μόζαρτ, ἐλθὼν εἰς Γαλλίαν ὡς ἔξοχον παιδίον, ἀνεστάτωσε τοὺς Παρισίους, πάντες δὲ καὶ λαὸς καὶ αὐλὴ ἐνεθουσίων ὑπὲρ αὐτοῦ· μετὰ εἴκοσιν ὅμως ἔτη, ὥριμος πλέον ἀνήρ, ἐπανελθὼν ὡς μέγας μελοποιός, εὗρε καταφρόνησιν καὶ λήθην! Ἂς μὴ παραλίπωμεν νὰ μνημονεύσωμεν μεταξὺ τῶν μουσουργῶν καὶ τὸν Βαπτιστὴν Ῥαιζὲν (Raisin), μετὰ θαυμαστῆς ἐπιτυχίας παίζοντα διὰ βιολίου εἰς ἡλικίαν τεσσάρων μόλις ἐτῶν, ἀποθανόντα δὲ ἐκ πληγῆς κατενεχθείσης αὐτῷ ὑπὸ συναδέλφου ἐν θεατρικῇ τινι παραστάσει· καὶ τὰ δύο ἐπίσης παιδία, τὰ γνωστότερα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *οἱ δύο Λαζαρόνοι*, τὰ ἐκπλήξαντα Νεάπολιν καὶ Λονδῖνον κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἅτινα ἑπταστῆ τὴν ἡλικίαν ἀπέθανον διὰ βιαίου θανάτου, κεραυνόπληκτα.

Ὁ προορισμὸς τῶν πλείστων καλλιτεχνῶν, ζωγράφων, γλυπτῶν, ποιητῶν, ἐξεδηλώθη πολλάκις ἐνωρὶς λίαν διὰ σημείων, ἅτινα οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ παραγνωρίσῃ.

Ὁ Γιρλανδάγιο (Ghirlandajo) εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νἀπολύσῃ τῆς σχολῆς αὐτοῦ τὸν Μιχαὴλ Ἄγγελον, παιδίον ἔτι, προσειπών· «Δὲν μένει πλέον τίποτε νά σε διδάξωμεν!» Ἡ περὶ τὴν γλυπτικὴν ἰδιοφυΐα τοῦ Κανόβα ἀνεκαλύφθη ἐκ τύχης· ὑπηρετῶν οὗτος παρά τινι σακχαροπλάστῃ, ἔπλασέ ποτε, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ κυρίου του, διὰ τὴν τράπεζαν ἰταλοῦ μεγιστᾶνος γλύκισμα ἀπεικονίζον λέοντα, τοσούτῳ φυσικὴν καὶ μεγαλοπρεπείας πλήρη ἔχοντα τὴν ἔκφρασιν, ὥστε μόλις τὸν εἶδον ἅπαντες οἱ συνδαιτυμόνες ἐξέπεμψαν ὁμοθύμως ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ· τοῦτο ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ παιδός, ὃν ἐξαγαγόντες ἀπὸ τοῦ σακχαροπλαστείου παρέδωκαν εἰς γλύπτην ὅπως διδάξῃ αὐτόν. Ὁμοίως ὁ ἐκ Κορτόνε Πέτρος, ὑπηρέτης ὢν ἐν μαγειρείῳ, παιδίον ἔτι ἰχνογράφει θαυμασίως, διὰ μικρᾶς δὲ συνδρομῆς κατέστη ἔξοχος ζωγράφος. Τοιοῦτος ἦν ἐπίσης καὶ ὁ Ἀδριανὸς Βράουβερ (Brauwer), ὃν ὁ φιλάργυρος κύριός του Φραγκῖσκος Ἅλς κατέκλειεν εἰς ὑπερῷον, ἵνα τοὺς πίνακας αὐτοῦ πωλεῖ πρὸς ἴδιον ὄφελος καὶ ὡς ἴδια ἔργα. Καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἀναφέρεται τοιαύτη καλλιτέχνις ἡ Μαρκίλλα Εὐφροσύνη, θυγάτηρ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἀπολλοδώρου, ὃν ἐθανάτωσεν ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανός, ἥτις δεκατριέτις ἀνήγειρε τῷ πατρὶ αὐτῆς τάφον, καὶ διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ διὰ τὰς γλυφὰς αὐτοῦ θαυμάσιον· αὕτη ἀπέθανεν, εὐθὺς ὡς ἐπλήρωσε τὸ υἱικὸν καθῆκον.

Ἐνίοτε παιδία τινὰ διακρίνονται διὰ τὸν χαρακτῆρα ἢ τὴν βαθύνοιαν αὐτῶν, ὑπέρτερα ἢ κατὰ

τὴν ἡλικίαν των. Μεταξὺ τούτων τακτέον Κάτωνα τὸν ἐξ Ὑτίκης, μετὰ μεγίστου προσενεχθέντα θάρρους κατὰ τὰς ἐπὶ Σύλλα σφαγάς. Μεταξὺ τῶν τοιούτων δέον ἐπίσης νὰ συναριθμηθῇ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ μέγας, ὃν ἐκ τρυφερᾶς ἡλικίας κατεῖχε σφοδρὰ ἔφεσις δόξης· γνωστὸν μεθ' ὁπόσου θάρρους ἐδάμασε τὸν Βουκέφαλον, καὶ γνωστὴ ἐπίσης ἡ ἀπάντησις αὐτοῦ πρὸς τοὺς παροτρύνοντας νἀγωνισθῇ ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις. «Εἴ γε, εἶπε, βασιλεῖς ἔμελλον ἕξειν ἀνταγωνιστάς».Παρὰ Ῥωμαίοις συχνὰ ἦσαν τὰ παραδείγματα παιδίων προώρου διανοητικῆς ἀναπτύξεως· ἐνωρὶς δὲ λίαν τινὰ τούτων ἥπτοντο τῶν δημοσίων καὶ παρευρίσκοντο ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς συγκλήτου. Ἓν τούτων ἐπιμόνως ἀντέστη εἰς τὰς παρακλήσεις τῆς μητρὸς καὶ ἀπέκρυψεν αὐτῇ τὰ ἐν τῇ συνεδριάσει γενόμενα. Οἱ Γράκχοι, εὐμοιρήσαντες ἐπιμελοῦς ἀνατροφῆς χάρις εἰς τὴν μητέρα αὐτῶν Κορνηλίαν, ἐδείκνυον παιδιόθεν ὁποῖοι θὰ ἐγίνοντο ἀνδρούμενοι. Δωδεκαέτης ὁ Αὔγουστος, καὶ ὁ Τιβέριος ἐννεαέτης ἀπήγγειλαν ἐπιταφίους, οὗτος μὲν ἐπὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἐκεῖνος δὲ ἐπὶ τῇ θείᾳ Ἰουλίᾳ. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀμοιρεῖ ὁμοίων παραδειγμάτων. Ἐν ἡλικίᾳ δεκαεπτὰ ἐτῶν Εὔπολις ὁ κωμικὸς εἶχε γράψει δεκαεπτὰ κωμῳδίας. Πλείονα ὅμως τοιαῦτα παιδία ἀναφέρονται κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην καὶ τὴν δεκάτην ἑβδόμην ἑκατονταετηρίδα, διότι κατὰ τὰς ἐποχὰς ἐκείνας τὰ παιδία ἐτύγχανον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βασίμου καὶ ἐγκυκλίου ἀγωγῆς, προσφορωτάτης εἰς ταχεῖαν ἀνάπτυξιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων. Γάλλος τις, Baillet, ἐξέδω ἴδιον σύγγραμμα περὶ τῶν ἐξόχων παιδίων (Les enfants célèbres), ἐν ᾧ ἀπαριθμεῖ τοὺς σοφοὺς ἐκείνους, οἵτινες ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ ἔτι ἐδοξάσθησαν διὰ τὰς γνώσεις καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ ἔργα, καὶ ὧν κορυφαῖος θεωρεῖται ὁ παροιμιώδης καταστὰς Πὶκ ἐκ Μιρανδόλας.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι μεγάλαι ὑπερβολαὶ εἰσεχώρησαν ἐν ταῖς διηγήσεσι περὶ τῶν θαυμασίων πλεονεκτημάτων τοῦ παιδὸς ἐκείνου. Τὴν ἐπιστήμην τῆς ἐποχῆς ἐν ᾗ ἔζη καὶ τὴν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων διαχωρίζει χάσμα μέγα, καίτοι δὲ περὶ τὸ λέγειν δεινότατος ὁ Πὶκ ὁ ἐκ Μιρανδόλας, πενιχρός τις θὰ ἐφαίνετο σήμερον κατὰ τὰς γνώσεις· ἀλλὰ δὲν εἶχεν οὕτω κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅσῳ δὲ περιωρισμένη καὶ ἂν ἦτο ἡ ἐγκυκλοπαιδικὴ μάθησις κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ἑκατονταετηρίδα, ὁπωσδήποτε ὁμολογουμένως σπουδαιότατος πρέπει νὰ λογίζηται ὁ κάτοχος αὐτῆς. Μετὰ ἕνα αἰῶνα ὁ Σκῶτος Ἰάκωβος Crichton, ὃν ὁ Σκαλίγηρος ἀπεκάλει τεράστιον νοῦν, συνεζήτει λατινιστί, ἑλληνιστί, ἑβραϊστὶ ἢ ἀραβιστὶ περὶ οἱουδήποτε ζητήματος, ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν δεκαπέντε. Διέτριψεν ἐπιδεικνύμενος ἐν Παρισίοις, ἐν Βενετίᾳ, ἐν Ῥώμῃ καὶ τέλος ἐν Παταυίῳ, ἔνθα καὶ ἐφονεύθη ἕνεκα λόγων ζηλοτυπίας. Κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην ἑκατονταετηρίδα ὁ Βικέντιος Βιβιάνη (Vincenzo Viviani) ἦτο κάλλιστος μαθηματικὸς δωδεκαέτης τὴν ἡλικίαν, καὶ ἔζησεν ἐπὶ μακρόν. Ἕτερον παιδίον, ὁ Ἐρρῖκος Ἀϊνεκκεν, (Heinecken), ἐκ τρυφερωτάτης ἡλικίας ἐνεποίει θάμβος εἰς τοὺς βλέποντας· διετὲς βρέφος ὡμίλει τρεῖς γλώσσας, καὶ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἔμαθε νὰ γράφῃ· ἐξητάζετο περὶ τῶν κυριωτέρων ἱστορικῶν γεγονότων, ἐξεφώνει λατινιστὶ συντόμους λόγους, καὶ ἐθήλαζεν ἔτι! Ἀπεποιεῖτο πᾶσαν ἄλλην τροφήν, ἀπέθανε δὲ ὅταν ἐπειράθησαν νὰ τὸ ἀπογαλακτίσωσιν ἐν ἡλικίᾳ πέντε ἐτῶν.

Καθόλου ὅμως εἰπεῖν κατ' ἐξαίρεσιν ἐνίοτε τὰ τοιαῦτα παιδία γίνονται σπουδαῖοι ἄνδρες, τὰ δὲ παραδείγματα ἀνδρῶν οἷοι ὁ Μόζαρτ καὶ ὁ Πασχὰλ εἶσὶ σπανιώτατα, ἐν ᾧ τοὐναντίον συχνότερον ἀπαντῶνται ἔξοχοι μουσικοὶ κατὰ τὴν παιδικήν των ἡλικίαν ἐκδηλώσαντες ἀποστροφὴν τῆς μουσικῆς, ὡς ὁ Βεετχόβεν. Εἰσὶ προτερήματα τῶν παίδων, ἀποθαυμαζόμενα μὲν ὑπὸ τῶν γονέων, ἀλλὰ σπανίως διατηρούμενα μετὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν· μακρὸς δὲ μακρότατος θὰ ἐξέβαινεν ὁ κατάλογος τῶν ἐπ' ὀλίγον διαλαμψάντων παιδίων, ἅτινα ἀνδρωθέντα οὐδὲν ἔξοχον καὶ γενναῖον διέπραξαν.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ προειρημένα παραδείγματα πολλοὶ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν δὲν ἔδειξαν ἐκ τῆς πρώτης παιδικῆς ἡλικίας ὅτι ἐπέπρωτο νὰ ὑπερακοντίσωσι τοὺς ὁμίληκας αὐτῶν. Οἱ ἄριστοι τῶν ποιητῶν παρεγνωρίσθησαν ὑπὸ τῶν διδασκάλων των, παρ' ὧν ἤκουσαν πολλάκις· «οὐδὲν ἀγαθὸν προσδοκᾶται παρὰ σοῦ· οἱ γονεῖς σου εἶνε ἄξιοι οἴκτου». Τῷ 1724 ἐστάλη ὁ ἀθάνατος Λινναῖος εἰς τὸ ἐν Βεξίῳ γυμνάσιον· δύο ἔτη ὕστερον ἐλθὼν ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἵνα μάθῃ παρὰ τῶν διδασκάλων αἴσια καὶ ποθητὰ περὶ τοῦ υἱοῦ του, ἔμεινεν ἐμβρόντητος, ἀκούσας, ὅτι ὁ Λινναῖος ἦτο οὐδενὸς ἄξιος, συμφορώτερον δὲ θὰ ἦτο νὰ καταλίπῃ τὰ γράμματα καὶ γίνῃ τέκτων ἢ ὑποδηματοποιός. Παρὰ πάντα τὸν ζῆλόν του ὁ νεαρὸς μαθητὴς δὲν κατώρθωσε νὰ ἀξιωθῇ τῆς εὐφημίας τῶν διδασκόντων. Τῷ 1727 ἀποχωρῶν τοῦ γυμνασίου ἵνα φοιτήσῃ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἔλαβε παρὰ τοῦ διευθυντοῦ Κρὸκ τόδε τὸ ἀποφοιτητήριον.«Οἱ νέοι ἐν ταῖς σχολαῖς ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ δένδρα ἐν τοῖς βοτανικοῖς κήποις, ἔνθα ἔνια τούτων, καίπερ τυγχάνοντα ἐξαιρέτου ἐπιμελείας καὶ θεραπείας, οὐδαμῶς τιθασσεύονται, μένουσι δὲ ἄγρια, ἢ καὶ ἀποβαίνουσιν ἀγριώτερα. Ἀλλ' ἐὰν μὴ πάντοτε, συμβαίνει ὅμως ἐνίοτε νὰ μεταφυτευθῶσιν εἰς ἕτερον τόπον, νὰ ἡμερωθῶσι, νὰ κομάσωσι καὶ νὰ ἀπενέγκωσιν ἀξίους λόγου καρπούς. Πρὸς τοῦτον καὶ μόνον τὸν σκοπὸν μετατίθεται ὁ νεαρὸς Λινναῖος ἀπὸ τοῦ γυμνασίου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἐπ' ἐλπίδι ὅτι ἐν ἑτέρῳ κλίματι θὰ ἡμερωθῇ καὶ καρποφορήσῃ». Ἐν τούτοις ὁ Λινναῖος κατέστη διάσημος ἀνήρ, περὶ οὗ ἔγρα-

ψεν ὕστερον ὁ Γοίθιος «πλὴν τοῦ Σαικσπήρου καὶ τοῦ Σπινόζα, οὐδεὶς ἕτερος τῶν θνητῶν ἐπέδρασεν ἐπὶ τὴν διάνοιάν μου αἰσιώτερον ἢ ὁ Λινναῖος». *Π

ΜΟΡΜΟΝΩΝ ΕΘΙΜΑ

Πρὸ μικροῦ ἐξεδόθη ἐν Λονδίνῳ αὐτοβιογραφία κυρίας τινὸς Stenhouse, ἥτις διεβίωσεν ἐπὶ μακρὰ ἔτη παρὰ τοῖς Μορμόνοις μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς, κατέχοντος ἐπίσημον ἐν αὐτοῖς θέσιν. Ἐν τῇ αὐτοβιογραφίᾳ ταύτῃ ἡ εἰρημένη κυρία Stenhouse διηγεῖται πρὸς πολλοῖς ἄλλοις περὶ τῶν παρὰ Μορμόνοις ἰσχυόντων ἐθίμων καὶ τὰ περίεργα ταῦτα. Ἡ κυρία Stenhouse εἶχε γεννηθῇ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἀνατραφῇ ἵνα γείνῃ παιδαγωγός, ὡς τοιαύτη δὲ καὶ διέμεινεν ἐπὶ μακρὸν ἐν Γαλλίᾳ παρά τινι οἰκογενείᾳ. Ἐπανελθοῦσα ποτὲ κατὰ τὰς ἑορτὰς εἰς τὴν οἰκογένειάν της, ἐνόησεν ἔκπληκτος, ὅτι οἱ γονεῖς αὐτῆς ἠσπάσθησαν τὴν μορμονικὴν θρησκείαν, εἰς ἣν μετ' οὐ πολὺ προσηλυτίσθη καὶ αὐτή, κατηχηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μορμόνου ἱερέως Stenhouse, ὃν κατόπιν καὶ ἐνυμφεύθη. Ὀλίγον μετὰ τὸν γάμον ὁ σύζυγος αὐτῆς ἀπεστάλη ἐπὶ σκοπῷ προσηλυτισμοῦ εἰς Ἰταλίαν, ἀλλ' ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἀπέτυχε καθ' ὁλοκληρίαν, διότι οὐδεὶς Ἰταλὸς ἐδείχθη πρόθυμος νὰ ἀσπασθῇ τὸ νέον θρήσκευμα. Μετὰ φοβερὸν καὶ πλήρη κινδύνων πλοῦν διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ ἐπὶ μορμονικοῦ πλοίου, καθ' ὃν ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα αὐτή τε, ὁ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα της, κατέπλευσαν τέλος εἰς Νέαν Ὑόρκην. Ἡ κυρία Stenhouse ἦτο λίαν βαρύθυμος, ἀλλ' οὔτε νὰ ἐκφράσῃ τὴν καταθλίβουσαν αὐτὴν δυσθυμίαν ἠδύνατο, διότι, κατὰ τὰ παρὰ Μορμόνοις ἰσχύοντα, αὐστηρῶς ἀπαγορεύεται εἰς τὰς γυναῖκας νὰ ἔχωσιν ἰδίας ἰδέας καὶ αἰσθήματα, καὶ ἐν γένει νὰ φρονῶσιν ἄλλα παρ' ὅσα ὁ ἀνὴρ διδάσκει αὐτάς. Μετὰ μακροτάτην καὶ κοπιωδεστάτην ὁδοιπορίαν δι' εὐρυτάτης πεδιάδος, ἣν διήνυσαν ἄλλοτε μὲν πεζοί, ἄλλοτε δ' ἐφ' ἁμάξης, ἔφθασε τέλος ἡ οἰκογένεια εἰς τὸ μορμονικὸν ἔδαφος, ταχέως δ' ἐπείσθη ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ κατοικία οὐδαμῶς ἦτο ὅσον ἐφαντάζοντο εὐχάριστος. Μετὰ πολλοῦ κόπου ἠδυνήθησαν νὰ λάβωσι στενόχωρόν τι καὶ ἀφιλόξενον οἴκημα, παντελὴς δ' ὑπῆρχεν ἔλλειψις καὶ τῶν κοινοτέρων πραγμάτων, ἅτινα καθιστῶσιν ἄνετον τὸν βίον, ἡ δὲ κυρία Stenhouse βεβαιοῖ ὅτι εἶνε ἐντελῶς πεπεισμένη ὅτι πολλαὶ τῶν γυναικῶν ἐπιτρέπουσιν εἰς τοὺς ἄνδρας αὐτῶν νὰ λάβωσι καὶ ἄλλας γυναῖκας, ὅπως βοηθῶνται ὑπ' αὐτῶν εἰς τὰ οἰκιακά των καθήκοντα. Ἐν ἀρχῇ ἡ οἰκογένεια Stenhouse εὑρέθη ἐν ἀπορίᾳ τίνι τρόπῳ νὰ πορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ὅπως δὲ συντελέσῃ εἰς τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ κυρία Stenhouse κατήρτισε κατάστημά τι, ἐν ᾧ ἐπώλει εἴδη τοῦ καλλωπισμοῦ, οὕτω δὲ ἦλθεν εἰς στενὴν συνάφειαν πρὸς τὰς γυναῖκας τῶν Μορμόνων, πολλῶν τῶν ὁποίων εἵλκυσε μετὰ μικρὸν τὴν ἐμπιστοσύνην. Ἐπὶ πέντε ἔτη ὁ Stenhouse ἀντέστη εἰς πάσας τὰς γενομένας αὐτῷ παραστάσεις νὰ λάβῃ καὶ δευτέραν γυναῖκα, καίτοι παρὰ τῶν ἱερωμένων μάλιστα τῆς αἱρέσεως ταύτης ἀπαιτεῖται, ὅπως ἔχωσι τρεῖς τοὐλάχιστον γυναῖκας, διότι πᾶσα ἐκ τούτων παρέκβασις θεωρεῖται ὡς ἀπᾴδουσα ὅλως εἰς τὰς ἐντολὰς τῆς θρησκείας. Τέλος ὅμως ἐνέδωκεν, ἐννοήσας ὅτι καθῆκον αὐτοῦ ἦτο νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς διατάξεις ταύτας, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ σύζυγός του, ὅσον ὀδυνηρὰ καὶ ἂν ἦτο ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ ἀνδρός της, κατεπείσθη νὰ συναινέσῃ ὅπως ὁ σύζυγός της ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τῶν ἄλλων τῆς παλαιᾶς Γραφῆς ἡρώων, οὓς οἱ Μορμόνοι ὡς πρότυπα τελειότητος προθυμοῦνται ἐν πᾶσι νὰ μιμοῦνται. Οἱ Μορμόνοι ἀναφέρουσι κατὰ προτίμησιν ἐκεῖνα τῆς Γραφῆς τὰ χωρία, ἐν οἷς ὁ Κύριος διατάσσει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ νὰ λαμβάνωσι πολλὰς γυναῖκας ὅπως πληθύνεται τὸ γένος τοῦ Ἰσραήλ, ἐν πάσῃ δὲ περιστάσει ἔχουσι διὰ στόματος τὴν διαγωγὴν τῆς Σάρας ἀπέναντι τῆς Ἄγαρ καὶ τοῦ Ἀβραάμ. Ἔχουσι δὲ πάντοτε πρὸς τοὺς ἀλλοθρήσκους, οὓς ἀποκαλοῦσιν αἱρετικούς, πρόχειρον δικαιολόγησιν τῆς πολυγαμίας, ὅτι τοὺς κατόπιν γάμους συνάπτουσι μόνον τῇ συναινέσει τῆς πρώτης γυναικός. Περὶ τούτου ἡ κυρία Stenhouse γράφει τὰ ἑξῆς· «Εἶνε καθαρὰ ἀνοησία τὸ νὰ ἰσχυρίζεταί τις ὅτι δύναται ἡ γυνὴ νὰ ἀρνηθῇ τὴν συναίνεσίν της, καὶ ἐμπαιγμὸς ἐκ μέρους τῶν ἀνδρῶν, ὅταν ζητῶσι τὴν συναίνεσιν ταύτην· διότι γνωρίζουσι καλῶς ὅτι οὐδέποτε θὰ τολμήσῃ γυνή τις νὰ ἀντιστῇ εἰς τοιαύτην αὐτῶν αἴτησιν. Πάντες ἐννοοῦσι κάλλιστα ὅτι ἡ αἴτησις τῆς συναινέσεως εἶνε καθαρὰ χλεύη. Οὐδεὶς γάμος συνάπτεται ἄνευ ἐπινεύσεως τοῦ προφήτου, ἅπαξ δὲ ταύτης ἀπαγγελθείσης, ἡ ἄρνησις τῆς πρώτης γυναικός, τῶν γονέων ἢ καὶ αὐτῆς τῆς νεάνιδος, ἣν ζητεῖ νὰ νυμφευθῇ ὁ ἀνήρ, οὐδεμίαν ἔχει ἰσχύν». Ἐκ τῶν ἀνδρῶν οἱ ἔχοντες τὰ μέσα συντηροῦσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν εἰς διαφόρους οἰκίας, τούτου δ' ἕνεκα δὲν ἔχουσι μόνιμον οἰκογενειακὴν ἑστίαν, ἀλλὰ μόνον οἰκήματα διανυκτερεύσεως· ἄλλοι διατηροῦσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν ὑπὸ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν στέγην, καὶ ἄλλοι διαιροῦσι τὴν οἰκίαν χάριν τῶν γυναικῶν εἰς χωρίσματα. Ἐὰν γυνή τις γηράσῃ καὶ γνωρίζῃ καλῶς τὰ τῆς οἰκονομίας τοῦ οἴκου, τοιαῦται δ' εἰσὶ μάλιστα αἱ εἰς τὰς ἐξοχὰς κατοικοῦσαι, δύναται κάλλιστα νὰ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν οἴκου τινός, ἤ, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παιδία ἀνεπτυγμένα, νὰ ἐπιστατήσῃ ἀξιόλογα εἰς τὴν καλλιέργειαν κτήματός τινος. Τότε δὲ προμηθεύει εἰς τὰς νεωτέρας, τὰς εἰς τὰς πόλεις ζώσας γυναῖκας, βούτυρον, τυρόν, λαχανικὰ κτλ. Οὔτε δὲ τὰ διαζύγια εἶνε δύσκολα παρὰ τοῖς Μορμόνοις· ἀντὶ

ὡρισμένης πληρωμῆς δέκα δολλαρίων δύναταί τις νὰ ἐπιτύχῃ τὴν συναίνεσιν τοῦ Προφήτου εἰς διαζύγιον. *Κ

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὅτε ὁ **Léon Gozlan** ἦτο πρόεδρος τῆς «Ἑταιρίας τῶν Λογίων», ὁσάκις τῷ ἐγίνετο ἀντίρρησίς τις, ἔδιδε τὴν παραίτησίν του· ἀλλ' οἱ συνάδελφοί του, οἵτινες τὸν ἠγάπων σφόδρα, κατώρθωναν μετ' ὀλίγον καὶ τὸν ἔπειθαν ν' ἀποσύρῃ τὴν παραίτησίν του.

Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν ἑξῆς ἀστεϊσμὸν —ἄκαιρον ἴσως καὶ ἄτοπον— κατὰ τὴν κηδείαν του.

— Δὲν ἀπέθανεν, εἶπέ τις· ἔδωκε τὴν παραίτησίν του ἀπὸ τῆς ζωῆς.

— Ἀλλοίμονον! ὑπέλαβεν εἷς τῶν παρεστώτων, εἶνε ἡ μόνη παραίτησις, τὴν ὁποίαν δὲν θὰ δυνηθῇ ποτε ν' ἀποσύρῃ.

*
* *

Εἰς γεῦμα, ὅπου ἐπερίμεναν δύο προσκεκλημένους βραδύναντας, ὁ οἰκοδεσπότης ἠρώτησέ τινα τῶν προσκεκλημένων, οἵτινες ἦσαν παρόντες, ἐὰν δὲν ἐνόμιζεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ καθίσωσιν εἰς τὴν τράπεζαν.

— Αὐτῆς τῆς ἰδέας εἶμαι καὶ ἐγώ, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καθ' ὅσον τρώγοντες μὲν θὰ τοὺς περιμείνωμεν, περιμένοντες ὅμως αὐτοὺς δὲν θὰ φάγωμεν.

*
* *

Κατέκρινον πατέρα τινὰ ὅτι νυμφεύει τὸν υἱόν του παραπολὺ νέον ἀκόμη.

— Περιμένετε, τοῦ ἔλεγον, νὰ γείνῃ ὀλίγον φρονιμώτερος.

— Ἄ, μάλιστα! καὶ πιστεύετε ὅτι θὰ θελήσῃ τότε;

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ὁ βίος εἶνε καραβάνιον διερχόμενον τὴν ἔρημον τῆς Σαχάρας. Ἐνιαχοῦ ἀπαντᾷς καὶ ὀάσεις, ἀλλ' εἰς οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν εἶνε πεπρωμένον νὰ ἐγκαταμείνῃς.

*** Ὁ εὐεργέτης εἶνε τύραννος ἔχων ἐξουσίαν ἱερὰν καὶ ἀπαραβίαστον.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ **Buloz**, ὁ πολὺς τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τῶν Δύο Κόσμων» διευθυντής, ἦτο, ὡς γνωστόν, ἀδυσώπητος καὶ ἄκαμπτος, προκειμένου περὶ τῆς ἐκλογῆς τῆς παρουσιαζομένης εἰς αὐτὸν ὕλης διὰ τὸ περιοδικόν του, καὶ πολλάκις κατέκρινον αὐτὸν ἐπὶ ἐλλείψει κρίσεως, ἐνῷ πράγματι εἶχεν ἐπιδείξει ὀξυδέρκειαν. Μιᾷ τῶν ἡμερῶν συγγραφεύς τις, ἕνεκα σφοδρᾶς πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ μεγάλου περιοδικοῦ διενέξεως, ἀπεχωρίσθη αὐτοῦ πλήρης ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως, καὶ μετέβη κατ' εὐθεῖαν εἰς ἐντάμωσιν διασήμου τινὸς ἐκδότου. Ἅμα ἰδὼν αὐτόν, ὡς ἐξ ἐφόδου ἀρχίζει· «Διατί δὲν ἀποφασίζεις νὰ ἱδρύσῃς ἓν περιοδικόν, νὰ ἀνταγωνισθῇς μὲ τὴν «Ἐπιθεώρησιν τῶν Δύο Κόσμων;» Συγγραφεῖς ἔχεις ὅσους θέλῃς νὰ σοῦ γράφουν· μυθιστοριογράφους, ἱστορικούς, ποιητάς, φιλοσόφους, περιηγητάς, οἰκονομολόγους, λεγεῶνα ὄχι εὐκαταφρόνητον διὰ νὰ συνάψῃς τὴν μάχην μὲ τὸν **Buloz** καὶ τὸν νικήσῃς». Ὁ ἐκδότης ἤκουε τὸν πρὸς αὐτὸν ὁμιλοῦντα, ὅστις ἐξηκολούθησε λέγων· «Ἡ μόνη δυσκολία εἶνε νὰ εὕρῃς ἕνα ἱκανὸν διευθυντήν· πρέπει νὰ ἀνακαλύψῃς κἀνένα ἄνθρωπον, ὅστις νὰ ἀφοσιωθῇ ὁλοψύχως εἰς τὸ περιοδικόν, νὰ εἰμπορῇ νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὰς παρακλήσεις οἱουδήποτε, νὰ μὴ λαμβάνῃ ποσῶς ὑπ' ὄψιν τὰς προσωπικὰς φιλοδοξίας, καὶ συνάμα νὰ ἔχῃ ἀρκοῦσαν νοημοσύνην ὅπως προκαλῇ τὰς ἐργασίας, ὑποδεικνύῃ τὰ ἄξια νὰ δημοσιευθῶσιν, ἐπανορθοῖ τὰ ἐσφαλμένα, ὅστις ἐν ἑνὶ λόγῳ νὰ εἶνε ἡ ψυχὴ καὶ ἡ δύναμις τοῦ περιοδικοῦ».—Ὁ συγγραφεὺς εἶχεν ὁμιλήσει μετὰ εἰλικρινείας καὶ θερμότητος. Ἀλλ' ὁ ἐκδότης, ἄνθρωπος πνευματώδης, ἤρχισε νὰ γελᾷ καὶ ἀπεκρίθη· «Ἕνα μόνον ἄνθρωπον γνωρίζω, ὅστις ἔχει ὅλ' αὐτὰ τὰ προτερήματα· καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ **Buloz**». Οὕτω τὸ σχέδιον ἔμεινεν ἕως ἐκεῖ, τὸ δὲ περιοδικόν, τὸ μέλλον νὰ διαγωνισθῇ πρὸς τὴν «Ἐπιθεώρησιν τῶν Δύο Κόσμων», ἐτάφη πρὶν ἀκόμη ἴδῃ τὸ φῶς.

Ἐν Λονδίνῳ ὑπάρχει εταιρία κυριῶν ἐκ τῆς ἀνωτέρας τάξεως, ἥτις ἀποστέλλει ἄνθη εἰς ὅλα τὰ νοσοκομεῖα τῆς μεγαλοπόλεως. Ἐπενεργοῦσι δὲ σωτηρίως τὰ ἄνθη ταῦτα εἰς τοὺς πάσχοντας, διότι ἡ θέα τῶν ἀνθέων καὶ τῶν πρασίνων φύλλων των διασκεδάζει τοὐλάχιστον ἐπί τινας στιγμὰς τὰς ὀδύνας των.

Ἁμαξηλάτης ὁδηγῶν Γάσκωνα ἐκηλίδωσε διὰ τῶν τροχῶν ἕνα διαβάτην, ὅστις ἀνεχαίτισε τοὺς ἵππους καὶ ἐμαστίγωσε τὸν ἁμαξηλάτην.— «Κάμετε γρήγορα, ἐφώναξεν ὁ Γάσκων, ἐξαγαγὼν τὴν κεφαλήν του ἐκ τῆς θυρίδος, ἔχω τὸ ὄχημα μὲ τὴν ὥραν». Εἷς Ἀναγνώστης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Πολλάκις ἀπὸ διαφόρους αἰτίας, μάλιστα δὲ ἀπὸ μακρὰν ἀγρυπνίαν, ἐπέρχεται ἐρεθισμὸς καὶ κάματος τῶν ὀφθαλμῶν.

Τὴν πάθησιν ταύτην δύναταί τις νὰ θεραπεύσῃ εὐκόλως, νίπτων δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τείου χλιαροῦ, μὴ περιέχοντος σάκχαριν. Διὰ τῆς χρήσεως τοῦ ἁπλοῦ τούτου μέσου ὁ πόνος καταπαύει, ἡ ἐξοίδησις τῶν βλεφάρων διαλύεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ἀνακτᾷ τὴν προτέραν του ζωηρότητα καὶ λάμψιν.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 268 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος Συνδρομὴ ἐτησία : 'Εν 'Αθήναις, φρ 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: 'Οδὸς Σταδίου, 6 **15 Φεβρουαρίου 1881**

ΕΡΡΙΚΟΣ ΣΛΙΕΜΑΝ

Αὐτοβιογραφία.

Συνέχ. καὶ τέλος· ἰδὲ σελ. 81.

'Εν τούτοις οὐδαμοῦ εὕρισκον διέξοδον ἀπὸ τῆς οἰκτρᾶς καὶ ταπεινῆς θέσεως ἐν ᾗ εὑρισκόμην, ὅτε αἴφνης ἠλευθερώθην ὡς διὰ θαύματος. Προσπαθήσας ἡμέραν τινὰ νὰ ἐγείρω βαρὺν πίθον ἐτραυματίσθην κατὰ τὸ στῆθος ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀπέπτυον αἷμα καὶ ἠδυνάτουν νὰ ἐνασχοληθῶ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἐργαστηρίου. 'Εν τῇ ἀπελπισίᾳ μου ἐπορεύθην πεζὸς εἰς 'Αμβοῦργον, ἔνθα κατώρθωσα νὰ εὕρω θέσιν ἐπὶ ἐτησίῳ μισθῷ 180 μάρκων. Καὶ πρῶτον μὲν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ **Lindemann**, νεωτέρου, πλησίον τοῦ ἰχθυοπωλείου τῆς 'Αλτόνας, εἶτα δὲ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ **E. L. Deycke**, νεωτέρου, ἐν 'Αμβούργῳ. 'Επειδὴ ὅμως ἕνεκα τῶν αἱμοπτύσεων καὶ τῶν δεινῶν πόνων τοῦ στήθους ἠδυνάτουν νὰ ἐργασθῶ εἰς βαρείας ἐργασίας, οἱ ἀνώτεροί μου μὲ ἐθεώρησαν ἄχρηστον, οὕτω δὲ ἀπώλεσα καὶ τὴν θέσιν ταύτην, ἐν ᾗ ἔμεινα ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας. Τότε εἶδον ὅτι δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ ζητήσω τοιαύτας ἐργασίας, ὠθούμενος δὲ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης νὰ κερδίσω τὸν ἐπιούσιον ἄρτον δι' ἄλλου τινος οἱουδήποτε, ἔστω καὶ ταπεινοτάτου ἔργου, ἐζήτησα νὰ προσληφθῶ εἰς ὑπηρεσίαν πλοίου τινός. Οὕτω, τῇ συστάσει τοῦ καλοκἀγάθου προμηθευτοῦ τῶν πλοίων **I. F. Wendt**, γεννηθέντος ἐν Στερνβέργῃ τοῦ Μεκλεμβούργου καὶ συναυξηθέντος μετὰ τῆς ἀποθανούσης μητρός μου, κατώρθωσα νὰ προσληφθῶ ὡς θαλαμηπόλος (καμαρότος) εἰς τὸ μικρὸν βρίκιον «Δωροθέα». Τὸ πλοῖον τοῦτο ἀνῆκον εἰς τοὺς ἐμπόρους Βάξμουθ καὶ Κρούγμαν διωκεῖτο ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου Σιμόνσεν, καὶ ἦτο προωρισμένον νὰ ἐκτελῇ τοὺς πλόας μέχρι τῆς Γκουαΰρας ἐν Βενεζουέλᾳ.

Πτωχὸς ὑπῆρξα πάντοτε· οὐδέποτε ὅμως εὑρέθην τόσῳ ἐξηντλημένος ὅσῳ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἀφοῦ ἐπώλησα καὶ αὐτὸ τὸ μόνον μου ἐπανωφόριον ὅπως προμηθευθῶ μάλλινον σκέπασμα! Τῇ 28 Νοεμβρίου κατελείψαμεν τὸ 'Αμβοῦργον ἔχοντες εὔνουν τὸν ἄνεμον· μετά τινας ὅμως ὥρας οὗτος μετεβλήθη, οὕτω δ' ἐμείναμεν ἐπὶ τρεῖς ὥρας παρὰ τὸν Ἄλβιν, οὐ μακρὰν τοῦ **Blankenese**. Μόλις δὲ κατὰ τὴν 1 Δεκεμβρίου ἔπνευσε πάλιν εὔνους ἄνεμος· οὕτω διελθόντες τὸ Κουξχάβεν ἤλθομεν εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν. Πλησίον ὅμως τῆς νήσου 'Ελγολάνδης ἤρξατο ὁ ἄνεμος νὰ πνέῃ ἐκ δυσμῶν, ἐξηκολούθησε δ' οὕτω πνέων διαρκῶς μέχρι τῆς 12 Δεκεμβρίου. 'Ενῷ δὲ ἠγωνιζόμεθα, νὰ ὠφεληθῶμεν ἀδιαλείπτως ὑπὸ τοῦ ἀνέμου οὐδόλως ἢ ὀλίγον μόνον ἐπροχωροῦμεν, μέχρις οὗ κατὰ τὴν νύκτα τῆς 14 πρὸς τὴν 12 Δεκεμβρίου, ἐπελθούσης τριμεροῦς θυέλλης, ἐναυαγήσαμεν πλησίον τῆς νήσου Τέξελ εἰς τὰ ἀμμώδη παράλια τὰ ὀνομαζόμενα «ἡ νῆσος Γρόνδη». 'Αφοῦ δὲ μετὰ πολλὰς ταλαιπωρίας ἐπὶ ἐννέα ὥρας ἐφερόμεθα τῇδε κἀκεῖσε ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τῶν κυμάτων ἔν τινι μικρᾷ ἀκαλύπτῳ λέμβῳ, ἅπαν τὸ πλήρωμα, συνιστάμενον ἐξ ἐννέα προσώπων, ἐσώθη ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης. Μετὰ μεγάλης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Θεὸν θ' ἀναμιμνήσκωμαι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ λέμβος ἡμῶν ἐξεσφενδονίσθη ὑπὸ τῆς τρικυμίας εἰς τὰ ἀμμώδη παράλια, οὐ μακρὰν τῶν παραλίων τῆς Τέξελ. Καὶ δὲν ἐγνώριζον μὲν εἰς ποίαν χώραν ἐρρίφθημεν, τοῦτο ὅμως ᾐσθανόμην, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς γῆν ξένην. Μοὶ ἐφάνη ὡς νὰ ἤκουον φωνὴν ψιθυρίζουσαν εἰς τὰ ὦτά μου, ὅτι νῦν ἐπῆλθεν ἡ πλημμυρὶς εἰς τὰ συμβάντα μου καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπωφεληθῶ τοῦ ῥεύματος τούτου. Καὶ ὄντως τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ πράγματα ἐπιβεβαίωσαν τὴν εὔθυμον ταύτην πεποίθησίν μου, διότι ἐν ᾧ ὁ πλοίαρχος καὶ πάντες οἱ ἄλλοι ἀπώλεσαν τὰ πάντα εἰς τὸ ναυάγιον, ἀνευρέθη πλέον ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐξήχθη ἀβλαβὲς τὸ μικρόν μου κιβώτιον, ἐν ᾧ εἶχόν τινα ὑποκάμισα καὶ περικνημίδας, πρὸς δὲ καί τινας συστατικὰς ἐπιστολὰς τοῦ κυρίου **Wendt** διὰ τὴν Γκουαΰραν. Ἕνεκα τῆς παραδόξου ταύτης τύχης ὠνομάσθην παρὰ πάντων «Ἰωνᾶς», καὶ διὰ τῆς προσεπωνυμίας ταύτης ἐκαλούμην ἐνόσῳ ἔμενον ἐν Τέξελ. 'Ενταῦθα ἐφιλοξενήθημεν λίαν φιλοφρόνως ὑπὸ τοῦ προξένου Σόνδερδορπ καὶ τοῦ κ. 'Ράμ· ὅταν ὅμως οὗτοι μοὶ προέτεινον νὰ μὲ ἀποστείλωσι μετὰ τοῦ λοιποῦ πληρώματος διὰ τοῦ Χάρλιγκεν εἰς 'Αμβοῦργον ἠρνήθην ὁριστικῶς, εἰπὼν συγχρόνως ὅτι ἐσκόπουν νὰ μείνω ἐν 'Ολλανδίᾳ καὶ μεταβῶ εἶτα εἰς 'Αμστελόδαμον, ὅπως καταταχθῶ αὐτόθι στρατιώτης. Ἔπραττον δὲ τοῦτο, διότι ἤμην ἐντελῶς ἀχρήματος καὶ οὐδεμίαν ἄλλην διέξοδον ἔβλεπον πρὸς συντήρησίν μου. Οὕτω οἱ πρόξενοι Σόνδερδορπ καὶ 'Ράμ ἐπλήρωσαν, παρακληθέντες θερμῶς ὑπ' ἐμοῦ, τὸν

ναῦλόν μου (περίπου 3,5 μάρκας) δι' Ἀμστελόδαμον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνεμος εἶχε νῦν μεταστραφῇ εἰς νότιον τὸ πλοιάριον ἐφ' οὗ ἐπέβαινον προσορμίσθη ἐπὶ μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πόλιν Ἐγκλοὐϋζεν, οὕτω δὲ παρῆλθον τρεῖς ἡμέραι μέχρις οὗ ἐπιβῶμεν τῆς Ὁλλανδικῆς πρωτευούσης. Καὶ κατὰ τὸν πλοῦν τοῦτον ἕνεκα τῆς ἀνεπαρκοῦς ἐνδυμασίας μου ὑπέφερον δεινῶς, καὶ ἐν Ἀμςελοδάμῳ δὲ δὲν εἶδον εὐθὺς τὴν τύχην προσμειδιῶσαν. Τότε ἤρχιζεν ὁ χειμὼν, ἐγὼ δ' ἐστερούμην ἐνδυμάτων, ἐξ οὗ δεινῶς ὑπέφερον ἐκ τοῦ ψύχους. Ἡ γνώμη τοῦ νὰ καταχθῶ στρατιώτης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελεσθῇ τόσῳ ταχέως, ὡς ἐνόμιζον, τὰ ὀλίγα δὲ φιορίνια, τὰ ὁποῖα συνέλεξα ὡς ἐλεημοσύνην ἐπὶ τῆς νήσου Τέξελ καὶ τῆς Ἐγκχούϋζεν καὶ τὰ δύο φιορίνια, τὰ ὁποῖα ἔλαβον παρὰ τοῦ προξένου τοῦ Μεκλεμβούργου ἐν Ἀμςελοδάμῳ κατηναλώθησαν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς κυρίας **Graalman**, ἔνθα κατέλυσα. Ὅταν δὲ τὰ χρήματά μου ἐξέλιπον ἐντελῶς ἠσθένησα καὶ ἠναγκάσθην νὰ καταφύγω εἰς τὸ νοσοκομεῖον.

Ἐκ τῆς οἰκτρᾶς ταύτης καταςάσεως μὲ ἠλευθέρωσε πάλιν ὁ ἄνω μνημονευθεὶς προμηθευτὴς τῶν πλοίων **I. F. Wendt**, πρὸς ὃν εἶχον γράψει ἀπὸ τῆς Τέξελ, ὅπως ἀναγγείλω αὐτῷ τὸ ναυάγιόν μας καὶ ὅπως τῷ ἀνακοινώσω ὅτι ἐσκόπουν νὰ ζητήσω τύχην ἐν Ἀμστελοδάμῳ. Ἡ ἐπιστολή μου ἐκείνη κατ' εὐτυχῆ σύμπτωσιν ἐδόθη αὐτῷ ἐν καιρῷ τοῦ δείπνου ὅπερ παρεῖχεν εἰς πολλοὺς φίλους του ἐπί τινι ἑορτῇ. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ εἴδησις τῆς δυστυχίας μου διήγειρε γενικὴν ἐν τῷ συμποσίῳ συμπάθειαν, ἧς ἀποτέλεσμα ἦτο ἡ δι' αὐτοῦ γινομένη συνεισφορὰ 240 φιορινίων, ἅτινα μοὶ ἀπέστειλε διὰ τοῦ προξένου **Qvack**. Συγχρόνως δὲ μὲ ἐσύστησε εἰς τὸν ἐξαίρετον γενικὸν πρόξενον τῆς Πρωσσίας κ. **W. Hepner** ἐν Ἀμστελοδάμῳ, ὅστις πάραυτα μοὶ παρέσχε θέσιν εἰς τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον τοῦ κ. **F. C. Quien.**

Εἰς τὸ νέον τοῦτο ἔργον μου εἶχον ὡς ἐνασχόλησιν νὰ σφραγίζω τὰς συναλλαγματικὰς καὶ νὰ εἰσπράττω τὰ χρήματα ἐν τῇ πόλει, νὰ φέρω ἐπιστολὰς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον καὶ νὰ παραλαμβάνω τοιαύτας. Μοὶ ἤρεσε δὲ πολὺ ἡ μηχανικὴ αὕτη ἐργασία, διότι μοὶ κατέλιπε καιρὸν ὅπως σκεφθῶ περὶ τῆς ἀμεληθείσης παιδεύσεώς μου.

Καὶ δὴ κατὰ πρῶτον ἐζήτησα νὰ μάθω καλλιγραφίαν, κατώρθωσα δὲ τοῦτο ἐντελῶς ἀφοῦ ἔλαβα 20 μαθήματα ἀπὸ τὸν διάσημον καλλιγράφον **Megnée** ἐκ Βρυξελλῶν. Εἶτα ἐπεδόθην μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἐκμάθησιν νεωτέρων γλωσσῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἐτήσιος μισθός μου ἦτο 800 μόνον φράγκα, ἐκ τούτων δὲ ἐδιδον τὰ ἡμίση διὰ τὰς σπουδάς μου, ἔζων διὰ τῶν ἑτέρων λίαν ἐστενοχωρημένως. Ἡ κατοικία μου, δι' ἣν ἐπλήρωνον 8 φράγκα κατὰ μῆνα, ἦτο ἐλεεινόν τι δωμάτιον ὑπὸ τὴν στέγην, οὐδόλως θερμαινόμενον δι' ἑστίας. Διὸ τὸν μὲν χειμῶνα ἔτρεμον ὑπὸ τοῦ ψύχους, τὸ δὲ θέρος ὑπέφερον τὰ μέγιστα ἐκ τοῦ μεγίστου καύσωνος. Τὸ πρόγευμά μου συνίστατο ἐκ ῥοφήματος δι' ἀλεύρου βρίζης κατεσκευασμένου, τὸ δὲ γεῦμά μου οὐδέποτε ἐστοίχιζεν ἀκριβώτερον τῶν 16 φοινίκων (20 λεπτῶν). Οὐδὲν ὅμως νομίζω ὠθεῖ περισσότερον πρὸς μάθησιν ὅσῳ ἡ δυστυχία καὶ ἡ πρόθεσις δι' ἐργασίας συντόνου ν' ἀπαλλαχθῇ τις αὐτῆς. Πρὸς τῇ σκέψει ταύτῃ δ' ἐγὼ συνήνουν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ καταστῶ ἄξιος τῆς Μίνας, πόθον, ὅστις διήγειρεν ἐν ἐμοὶ ἀδιαλείπτως ἀκατάβλητον θάῤῥος. Τούτου ἕνεκα ἠρξάμην τῆς σπουδῆς τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης μετ' ἰδιαζούσης ἐπιμελείας, ἐνταῦθα δὲ ἡ ἀνάγκη μὲ ὤθησε νὰ εὕρω μέθοδον πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐκμαθήσεως ἑκάστης γλώσσης. Ἡ ἁπλῆ αὕτη μέθοδος συνίσταται εἰς τὴν ἀνάγνωσιν κατ' ἀρχὰς πολλοῦ μέρους μεγαλοφώνως, εἰς τὴν ἐν ἀρχῇ ἀποφυγὴν τῶν μεταφράσεων, εἰς τὴν καθημερινὴν διδασκαλίαν ὑπὸ διδασκάλου ἐπὶ μίαν ὥραν, εἰς τὴν ἄσκησιν ἐν τῇ ξένῃ γλώσσῃ ἐπὶ πραγμάτων ἐνδιαφερόντων ἡμᾶς, τὴν διόρθωσιν αὐτῶν τῇ ἐπιβλέψει τοῦ διδασκάλου, τὴν ἐκμάθησιν ἀπὸ στήθους καὶ τὴν ἀπαγγελίαν μετά τινα χρόνον τῶν τεμαχίων, ἅτινα διωρθώθησαν τῇ προτεραίᾳ. Ἡ μνήμη μου μὴ ἀσκηθεῖσα ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ἦτο λίαν ἀσθενὴς, ἀλλ' ἐγὼ ἐπωφελούμην πάσης στιγμῆς καὶ ὑπέκλεπτον μάλιστα χρόνον πρὸς μάθησιν. Ὅπως δ' ἐθισθῶ ὅσῳ δυνατὸν καὶ εἰς τὴν προφορὰν, μετέβαινον τακτικῶς ἀνὰ Κυριακὴν δὶς εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐπανελάμβανον ἡσύχως καὶ κατ' ἐμαυτὸν ἑκάστην λέξιν τοῦ κηρύγματος. Καὶ καθ' ὅλους δὲ τοὺς ἡμερησίους δρόμους, καὶ κατὰ τὰς βροχερὰς ἔτι ἡμέρας, ἔφερον βιβλίον ἐν τῇ χειρὶ, ἐξ οὗ πάντοτε ἐμάνθανόν τι ἀπὸ στήθους. Οὐδέποτε περιέμενον εἰς τὸ ταχυδρομεῖον χωρὶς ν' ἀναγινώσκω. Οὕτως ἐνίσχυσα κατὰ μικρὸν τὴν μνήμην μου ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἠδυνάμην μετὰ τρεῖς μῆνας ν' ἀπαγγέλλω ἀπὸ στήθους εἰς τοὺς διδασκάλους μου κ. **Teylor** καὶ **Thompson** εἴκοσι τετυπωμένας σελίδας ἀγγλικοῦ πεζοῦ λόγου κατὰ λέξιν, ἤρκει μόνον ν' ἀνεγίνωσκον αὐτὰς πρότερον τρὶς προσεκτικῶς. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἔμαθον ἐντελῶς ἀπὸ στήθους ὅλον τὸν «**Vicar of Wakefield**» τοῦ Γκόλδσμιθ, καὶ τὸν Ἰβανώην τοῦ Βάλτερσκοτ. Ἐπ' ἐλάχιστον δ' ἐκοιμώμην ἕνεκα τῆς μεγάλης μου διεγέρσεως, ἐπαναλαμβάνων ἔτι ἅπαξ ἐν τῇ μνήμῃ κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀγρυπνίας τὰ κατὰ τὴν ἑσπέραν ἀναγνωσθέντα. *Ἐπειδὴ δὲ ἡ μνήμη συγκεντροῦται περισσότερον κατὰ τὴν νύκτα ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν, λίαν ὠφελούμην διὰ τῶν νυκτερινῶν τούτων ἐπαναλήψεων. Ταύτην δὲ τὴν μέθοδον συνιστῶ εἰς πάντας.* Οὕτως εἰς διάστημα ἡμίσεος ἔτους ἐγνώριζον ἐντελῶς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

Τὴν αὐτὴν μέθοδον μετεχειρίσθην καὶ διὰ τὴν

γαλλικὴν, ἣν ἐξέμαθον κατὰ τοὺς ἑπομένους ἓξ μῆνας. Ἐκ τῶν γαλλικῶν συγγραμμάτων ἔμαθον ἀπὸ στήθους, τὰς «Τύχας τοῦ Τηλεμάχου» τοῦ Φενελῶνος καὶ «Τὰ κατὰ Παῦλον καὶ Βιργινίαν» τοῦ Σαιμπιέρου. Τόσῳ δὲ εἶχεν ἐνισχυθῆ διὰ τῶν ὑπερβολικῶν τούτων ἀγώνων ἡ μνήμη μου ἐν διαστήματι ἑνὸς ἔτους, ὥστε λίαν εὐκόλως ἔμαθον εἶτα τὴν Ὁλλανδικὴν, τὴν Ἱσπανικὴν, τὴν Ἰταλικὴν καὶ τὴν Πορτογαλλικὴν, ἤρκουν δὲ ἓξ καὶ μόναι ἑβδομάδες ὅπως δύναμαι εὐχερῶς νὰ ὁμιλῶ καὶ γράφω οἱανδήποτε τῶν γλωσσῶν τούτων.

Δὲν γνωρίζω ἂν πρέπῃ νὰ ἀποδώσω εἰς τὴν πολλὴν ἀνάγνωσιν διὰ φωνῆς ζώσης ἢ εἰς τὸ ὑγρὸν κλίμα τῆς Ὁλλανδίας τὴν ἴασιν καὶ τὴν ἔκτοτε οὐδέποτε ἐπάνοδον τοῦ στηθικοῦ πάθους μου κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς διαμονῆς μου ἐν Ἀμστελοδάμῳ.

Ἕνεκα τῶν σπουδῶν μου ὅμως ἠμέλησα τῶν μηχανικῶν ἐργασιῶν ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ κ. **F. C. Quien**, ἰδίως δὲ ὅταν ἐθεώρησα πλέον αὐτὰς ὡς μὴ ἁρμοζούσας πρὸς τὴν ἀξίαν μου. Ἐν τούτοις οἱ ἀνώτεροί μου δὲν ἤθελον ποσῶς νὰ μὲ προαγάγωσιν εἰς ἄλλην θέσιν, ἴσως διότι ἐσκέπτοντο ὅτι ὁ ἀνεπιτήδειος ὑπηρέτης ἐμπορικοῦ γραφείου ἤθελεν εἶσθαι ἐντελῶς ἄχρηστος εἰς ἄλλην οἱανδήποτε ἀνωτέραν ὑπηρεσίαν.

Τέλος κατώρθωσα διὰ τῶν φίλων μου Λουδοβίκου **Stoll** ἐν Μαγχάϊμ καὶ τοῦ **I. H. Balauf** ἐν Βρέμῃ νὰ διορισθῶ τῇ 1 Μαΐου 1844 ἀνταποκριτὴς καὶ λογιστὴς τοῦ γραφείου τῶν κυρίων **B.H. Schröder** καὶ Σας ἐν Ἀμστελοδάμῳ. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν συνεφώνησα ἐτησίως 1200 φράγκα, κατόπιν ὅμως, ὅταν οἱ ἀνώτεροί μου εἶδον τὸν ζῆλον μεθ' οὗ εἰργαζόμην, μοὶ προσέθεσαν ἕτερα 800 φράγκα, πρὸς μείζονα παρότρυνσιν.

Ἡ ἐλευθεριότης αὕτη, δι' ἣν θέλω ὀφείλει ἐσαεὶ πρὸς τοὺς κυρίους τούτους εὐγνωμοσύνην, ἐπέπρωτο νὰ εἶνε ἡ ἀρχὴ τῆς μελλούσης εὐτυχίας μου· διότι γνωρίζων ὅτι ἤθελον γείνῃ αὐτοῖς χρησιμώτερος ἐὰν ἐγνώριζον τὴν Ῥωσσικὴν, ἤρχισα εὐθὺς σπουδάζων καὶ τὴν γλῶσσαν ταύτην. Τὰ μόνα ῥωσσικὰ βιβλία, ἅτινα τότε ἠδυνήθην νὰ προμηθευθῶ, ἦσαν παλαιά τις γραμματικὴ, λεξικὸν, καὶ κακή τις μετάφρασις τῶν «Τυχῶν τοῦ Τηλεμάχου». Δὲν ἠδυνήθην ὅμως μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας μου νὰ εὕρω καὶ διδάσκαλον τῆς Ῥωσσικῆς· διότι πλὴν τοῦ ῥώσσου γενικοῦ προξένου κυρίου **Tannenberg**, ὅστις ἠρνήθη νὰ μοὶ γείνῃ διδάσκαλος, οὐδεὶς ἄλλος τότε ἐν Ἀμστελοδάμῳ ἐγνώριζε ἔσω καὶ μίαν μόνην λέξιν ῥωσσικήν. Ἠρξάμην λοιπὸν ἄνευ διδασκάλου, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἶχον ἤδη ἐννοήσει, τῇ βοηθείᾳ τῆς γραμματικῆς, τὰ ῥωσσικὰ στοιχεῖα καὶ τὴν προφορὰν αὐτῶν. Τότε ἤρχισα τὴν παλαιὰν μέθοδον· συνέταττον μικρὰς φράσεις καὶ ἱστορίας καὶ ἐμάνθανον αὐτὰς ἀπὸ στήθους. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχον οὐδένα, ὅστις νὰ διορθοῖ τὰς ἐργασίας μου, βεβαίως θὰ ἦσαν αὗται λίαν ἐσφαλμέναι. Ἀλλ' ἐκοπίασα διὰ πρακτικῶν ἀσκήσεων νὰ ἀποφύγω ὅσῳ δυνατὸν τὰ σφάλματα ταῦτα, μανθάνων ἀπὸ στήθους τὴν ῥωσσικὴν μετάφρασιν τῶν «Τυχῶν τοῦ Τηλεμάχου». Ἐφαντάσθην δὲ τότε ὅτι θὰ ἐπροχώρουν ταχύτερον ἐὰν εἶχον τινὰ παρ' ἐμοὶ, εἰς ὃν νὰ διηγοῦμαι τὰ συμβάντα τοῦ Τηλεμάχου. Ἐσυμφώνησα λοιπὸν πτωχόν τινα Ἰουδαῖον ἀντὶ πέντε φράγκων καθ' ἑβδομάδα, ὅπως ἐπὶ δύο ὥρας καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ἀκούῃ τὴν ῥωσσικήν μου ἀπαγγελίαν, ἐξ ἧς οὐδὲ μίαν ἐνόει συλλαβήν.

Εἰς τὰς συνήθεις ὁλλανδικὰς οἰκίας τὰ δάπεδα τῶν οἰκιῶν εἰσὶ δι' ἁπλῶν σανίδων κατεσκευασμένα, οὕτω δὲ δύναται ὁ κατοικῶν εἰς τὸ εἰσώγαιον νὰ ἀκούῃ ὅ,τι λέγεται εἰς τὸ τρίτον πάτωμα. Ἕνεκα τούτου ἡ μεγαλόφωνος ἀπαγγελία μου ἦτο ὀχληρὰ εἰς τοὺς παροικοῦντας διὸ καὶ ἠναγκάσθην δὶς ν' ἀλλάξω κατοικίαν κατὰ τὸν χρόνον τῆς σπουδῆς τῆς ῥωσσικῆς γλώσσης, ἕνεκα τῶν παραπόνων τῶν ἐνοίκων πρὸς τοὺς οἰκοδεσπότας μου· ἀλλὰ ταῦτα πάντα οὐδόλως ἐμείουν τὸν ζῆλόν μου διὸ καὶ ἠδυνήθην μετὰ ἓξ μόλις ἑβδομάδας νὰ γράψω τὴν πρώτην μου ῥωσσικὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸν Βασίλειον **Potnikow**, τὸν ἐν Λονδίνῳ ἀνταποκριτὴν τῶν μεγάλων ἐμπόρων τοῦ ἰνδικοῦ (λουλακίου), ἀδελφῶν **Malutin** ἐν Μόσχᾳ. Ἠδυνήθην δὲ καὶ νὰ διαλεχθῶ εὐχερῶς διὰ τῆς μητρικῆς των γλώσσης μετὰ τῶν ἐμπόρων **Matwiejew** καὶ **Frolow**, οἵτινες ἦλθον ἐν Ἀμστελοδάμῳ δι' ὑποθέσεις ἐπὶ τοῦ ἰνδικοῦ.

Περατώσας τὴν σπουδὴν τῶν γλωσσῶν, τότε καὶ μόνον ἠρξάμην νὰ σπουδάζω καὶ τὴν φιλολογίαν τῶν γλωσσῶν τούτων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1846 οἱ ἐξαίρετοι προϊστάμενοί μου μὲ ἀπέστειλαν ὡς ἀνταποκριτὴν αὐτῶν εἰς Πετρούπολιν, ἔνθα, ὅπως καὶ ἐν Μόσχᾳ βραδύτερον, οἱ κόποι μου ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας ὑπερβάσης τὰς προσδοκίας τῶν ἀποστειλάντων με. Ἀφοῦ δὲ εἶδον, ὅτι κατέστην ἀπαραίτητος εἰς τὸν οἶκον τοῦ **B. H. Shroeder** καὶ Σας καὶ ὅτι ἀπέκτησα ἀνεξάρτητον ἐπάγγελμα, ἔγραψα τάχιστα ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἄνω μνημονευθέντα φίλον τῆς οἰκογενείας Μέϊγκε κ. **C. H. Laue** ἐν **Neu-Strelitz**, ἐν ᾗ διηγούμην αὐτῷ ἅπαντα τὰ συμβάντα μου καὶ παρεκάλουν συγχρόνως νὰ ζητήσῃ ἐν ὀνόματί μου τὴν χεῖρα τῆς Μίννας. Πόσον ὅμως ἐξεπλάγην λαβὼν μετὰ μῆνα περίπου τὴν λυπηρὰν ἀπάντησιν, ὅτι ἡ Μίννα εἶχε νυμφευθῆ ἄλλον πρό τινων ἡμερῶν. Ἡ ἀπάτη αὕτη μοὶ ἐφάνη τότε ὡς πρᾶγμα βαρύτατον. Ἐγενόμην ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν καὶ ἠσθένησα. Ἀδιακόπως ἀνεπόλουν ἐν τῇ μνήμῃ πᾶν ὅ,τι συνέβη εἰς ἡμᾶς μετὰ τῆς Μίννας κατὰ τὴν παιδικήν μας ἡλικίαν, τὰ ἡδέα ὄνειρα καὶ τὰ μεγάλα σχέδια, τῶν ὁποίων ἡ ἐπιτυχία μοὶ ἐφαίνετο τα-

νῦν πιθανωτέρα. Πῶς ὅμως ἠδυνάμην νὰ σκεφθῶ ὅτι θὰ ἐπιχείρουν αὐτὰ ἄνευ τῆς Μίννας; Τότε ἤλεγχον ἐμαυτὸν πικρῶς, διατί νὰ μὴ ζητήσω πρότερον, πρὶν ἢ ἔλθω εἰς Πετρούπολιν, τὴν χεῖρα τῆς Μίννας· ἀλλ' εὐθὺς πάλιν ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἐγινόμην γελοῖος, καθόσον τότε ἤμην ἁπλοῦς ἐμποροϋπάλληλος, ἐν Ἀμστελοδάμῳ, οὐδόλως ἀνεξάρτητος, ἀλλ' ὑποκείμενος εἰς τὰς ἑκάστοτε διαθέσεις τῶν κυρίων μου, οὐδόλως δὲ προεῖδον ὅτι ἤθελον ἐπιτύχει ἐν Πετρουπόλει, ἔνθα πιθανὸν καὶ νὰ ἀπετύγχανον ἐντελῶς. Ἐπίσης μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἦτο ἀδύνατον ἡ Μίννα νὰ εἶνε εὐτυχὴς πλησίον ἑτέρου συζύγου, ὅπως κἀγὼ οὐδέποτε θὰ ἐνυμφευόμην ἄλλην. Διατί δὲ μὲ ἀπέσπα ἡ σκληρὰ τύχη ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμήν, μετὰ προσπαθείας δεκαεξαετεῖς πρὸς ἀπόκτησίν της, ἐνόμιζον τέλος ὅτι ἐπετύγχανον τοῦ σκοποῦ; Συνέβη τότε εἰς ἀμφοτέρους πραγματικῶς ὅ,τι συμβαίνει ἐν ὀνείρῳ. Φανταζόμεθα ὅτι διώκομέν τινα ἀπαύστως, κατὰ τὴν στιγμὴν δὲ καθ' ἣν νομίζομεν ὅτι τὸν συλλαμβάνομεν, διαφεύγει ἀπὸ τῶν χειρῶν ἡμῶν. Ἐνόμιζον πρὸς τούτοις τότε ὅτι οὐδέποτε ἤθελον δυνηθῆ νὰ καταβάλω τὴν θλῖψίν μου διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς Μίννας. Ἀλλ' ὁ χρόνος, ὁ τὰ πάντα ἰώμενος, ἐπέδρασε λίαν εὐεργετικῶς καὶ ἐπ' ἐμοῦ, οὕτω δέ, καίτοι ἐπὶ ἔτος ὅλον θλιβόμενος διὰ τὴν ἀπολεσθεῖσαν, ἠδυνήθην κατὰ μικρὸν νὰ ὑποβληθῶ εἰς τὰς ἐμπορικάς μου ἐπιχειρήσεις.

Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς διατριβῆς μου ἐν Πετρουπόλει τόσῳ ηὐνοήθην ὑπὸ τῆς τύχης, ὥστε ἐνεγράφην κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1847 εἰς τὸν ἐμπορικὸν σύλλογον μετὰ τῶν μεγάλων ἐμπόρων. Ἐξηκολούθουν δὲ τὰς σχέσεις μου ἀναλλοιώτους καὶ μετὰ τοῦ οἴκου τῶν κυρίων **B. H. Schröder** καὶ Σ^{ας} ἐν Ἀμστελοδάμῳ, ὧν τὴν ἀνταπόκρισιν διετήρησα ἐπὶ 11 σχεδὸν ἔτη. Τὸ ἐμπόριόν μου περιορίζετο ἀποκλειστικῶς σχεδὸν εἰς τὸ ἰνδικόν, ἐφ' οὗ εἶχον ἀποκτήσει πολλὰς γνώσεις ἐν Ἀμστελοδάμῳ, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ περιουσία μου δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀνέλθει τὰς 200,000 φράγκων ἔδιδον πίστωσιν μόνον εἰς οἴκους ἔχοντας ἀνεγνωρισμένην φήμην.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ μακρὸν χρόνον δὲν ἤκουσά τι περὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου Λουδοβίκου Σχλίμαν, ὅστις μετανεστάτευσε κατὰ τὸ 1849 εἰς Καλλιφορνίαν, μετέβην αὐτόσε κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 1850, ὅτε ἔμαθον ὅτι ἀπέθανεν. Εὑρισκόμην δ' ἐν Καλιφορνίᾳ εἰσέτι ὅταν τῇ 4 Ἰουνίου 1850 ἐκηρύχθη αὕτη πολιτεία δημοκρατουμένη, ὅτε ὅλοι οἱ αὐτόθι διατρίβοντες ἐγένοντο αὐτῷ τούτῳ Ἀμερικανοὶ πολιτογραφηθέντες. Τότε ἐγενόμην κἀγὼ πολίτης τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐν ἔτει 1852 ἵδρυσα ἐν Μόσχᾳ παράρτημα, πρὸς πώλησιν κατὰ μεγάλας ποσότητας τοῦ ἰνδικοῦ· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν εἶχον διευθυντὴν τὸν ἐξαίρετον ἀνταποκριτήν μου **Alexei Matwiejew**, μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ τὸν ὑπηρέτην του **Jutschenko**, τὸν ὁποῖον ἀνύψωσα εἰς τὴν θέσιν τῶν ἐμπόρων δευτέρας τάξεως. Διότι πρεσβεύω, ὅτι ἐπιτήδειος ὑπηρέτης δύναται νὰ γείνῃ ἀξιόλογος διευθυντής, ἐνῷ ὁ διευθυντὴς οὐδέποτε γίνεται καλὸς ὑπηρέτης.

Ἐν Πετρουπόλει ἀπησχολημένος ὢν ἕνεκα τῶν πολλῶν μου ἐργασιῶν δὲν εὕρισκον ἐπαρκῆ χρόνον πρὸς σπουδὴν γλωσσῶν, μόνον δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1854 εὗρον εὐκαιρίαν ὅπως μάθω τὴν Σουηδικὴν καὶ Πολωνικὴν γλῶσσαν.

Κατ' ἀξιοθαύμαστον δὲ τρόπον εἰς πολλὰς περιστάσεις τοῦ βίου μου μὲ προεφύλαξεν ἡ Θεία Πρόνοια ἀπὸ πολλῶν κινδύνων διὰ τυχαίων ὅλως συμβεβηκότων, καὶ δι' ὅλης τῆς ζωῆς μόνον θὰ ἐνθυμοῦμαι τὴν πρωΐαν τῆς 4 Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1854, κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον. Ἐπειδὴ τότε οἱ ῥωσσικοὶ λιμένες εἶχον ἀποκλεισθῆ, ὅλα τὰ διὰ τὴν Πετρούπολιν ὡρισμένα ἐμπορεύματα ἀπεβιβάζοντο εἰς τοὺς πρωσσικοὺς λιμένας τῆς Καινιγσβέργης καὶ τοῦ Μέμελ, ἐκεῖθεν δὲ μετεφέροντο εἰς τὰ ἐνδότερα. Οὕτω εἶχον σταλῆ εἰς λογαριασμόν μου ἐπὶ δύο ἀτμοπλοίων εἰς Μέμελ πρὸς τοὺς ἀνταποκριτάς μου κ. κ. **Meyer** καὶ Σ^α πολλαὶ ἑκατοντάδες κιβωτίων ἰνδικοῦ καὶ μέγα πλῆθος ἐμπορευμάτων ὑπὸ τῶν κυρίων **I. Henry** καὶ Σ^{ας} ἐν Λονδίνῳ καὶ τῶν κ. **B. H. Schröder** καὶ Σ^{ας} ἐν Ἀμστελοδάμῳ, ὅπως ἐκεῖθεν μετενεχθῶσι διὰ ξηρᾶς εἰς Πετρούπολιν. Ἐνῷ δὲ εἶχον παρευρεθῆ εἰς τὰς ἐμπορικὰς δημοπρασίας τοῦ ἰνδικοῦ ἐν Ἀμστελοδάμῳ καὶ μετέβαινον εἰς Μέμελ ὅπως παρασταθῶ εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐμπορευμάτων μου, ἔφθασα περὶ βαθεῖαν ἑσπέραν τῆς 3 Ὀκτωβρίου εἰς Καινιγσβέργην καὶ κατέλυσα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Πρωσσίας· τὴν δ' ἐπομένην πρωΐαν τυχαίως ῥίψας τὸ βλέμμα ἐκ τοῦ παραθύρου τοῦ δωματίου μου εἶδον λάμπουσαν διὰ χρυσῶν χαρακτήρων ἐπὶ τοῦ πύργου τῆς παρακειμένης «πρασίνης πύλης» τὴν ἐπομένην πολυσήμαντον ἐπιγραφήν:

Vultus fortunæ variatur imaginæ lunæ:
Crescit, decrescit, constans persistere nescit.

[Τὸ πρόσωπον τῆς τύχης ἀλλοιοῦται ὅπως ἡ μορφὴ τῆς σελήνης. Αὐξάνεται, μειοῦται, ἀδυνατεῖ νὰ παραμείνῃ ἀμετάβλητον].

Καὶ τοι δὲ δὲν ἤμην προληπτικὸς ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη μοὶ ἐνεποίησε βαθεῖαν ἐντύπωσιν καὶ μὲ κατέλαβε τρομώδης φόβος ὡς ἐπὶ ἐπικειμένῃ τινὶ συμφορᾷ. Ἐξακολουθήσας διὰ τῆς ταχυδρομικῆς ἁμάξης τὴν πορείαν μου ἤκουσα ἔκπληκτος ἐν τῷ πρώτῳ σταθμῷ ἐν Τίλσιτ, ὅτι ἡ πόλις Μέμελ εἶχε κατακαῆ τῇ προτεραίᾳ ὑπὸ φρικώδους πυρκαϊᾶς, ἐλθὼν δὲ καὶ εἰς τὴν πόλιν εὗρον ἐπιβεβαιουμένην τὴν εἴδησιν διὰ τῆς θλιβερωτέρας ἀποδείξεως. Ἡ πόλις ἐξετείνετο πρὸ ἡμῶν ὡς φρικῶδες νεκροταφεῖον ἐφ' οὗ ἀνέκυπτον ὡς

νεκρικοὶ τάφοι οἱ ἀπεσβολωμένοι τοῖχοι καὶ αἱ καπνοδόχοι τῶν οἰκιῶν ὡς θλιβεραὶ ἀποδείξεις τῆς παροδικότητος τῶν γηΐνων πραγμάτων.

Ἐζήτησα τότε, ἡμιαπηλπισμένος, τὸν κύριον Meyer, ὃν κατορθώσας μετὰ μικρὸν χρόνον νὰ εὕρω, ἠρώτησα, ἂν ἐσώθησαν τὰ ἐμπορεύματά μου· οὗτος δὲ ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως μοὶ ἔδειξε τὰς εἰσέτι διαπύρους ἀποθήκας, εἰπὼν «ἐκεῖ εἶνε 'θαμμένα». — Ὁ κτύπος ἦτο ἰσχυρότατος· διὰ συντόνου ἐργασίας εἶχον ἀποκτήσει ἐν Πετρουπόλει εἰς διάστημα ὀκτὼ καὶ ἡμίσεως ἐτῶν περιουσίαν 150000 ταλλήρων καὶ νῦν οὐδὲν ἀπέμενεν ἐξ αὐτῆς! Μετ' ὀλίγον ὅμως συνῳκειώθην καὶ μετὰ τῶν σκέψεων τούτων, καὶ οὕτως αὐτὴ αὕτη ἡ συναίσθησις τῆς καταστροφῆς μου μοὶ ἀνταπέδωκε τὴν παρουσίαν τοῦ πνεύματος.

Αἰσθανόμενος ὅτι εἰς οὐδένα ὠφελόν τι ἤμην ἐντελῶς ἥσυχος· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Κριμαϊκὸς πόλεμος εἶχε πρὸ ὀλίγου ἀρχίσει καὶ τὸ ἐμπόριον ἦτο ἀκόμη ἀβέβαιον ἔπρεπε ν' ἀγοράζω τοῖς μετρητοῖς. Ἦτο δ' ἑπόμενον νὰ προσδοκῶ καὶ παρὰ τῶν κυρίων Schröder ἐν Λονδίνῳ καὶ Ἀμστελοδάμῳ πίστωσιν, ὥστε εἶχον τὴν ἀσφαλεστέραν πεποίθησιν ὅτι πάλιν διὰ τοῦ χρόνου θ' ἀνέκτων τὸ ἀπολεσθέν. Τῇ αὐτῇ ἑσπέρᾳ σκοπῶν νὰ ἐξακολουθήσω τὴν πορείαν μου εἰς Πετρούπολιν εἰσῆλθον εἰς ταχυδρομικὴν ἅμαξαν καὶ καθ' ὁδὸν διηγούμην εἰς τοὺς λοιποὺς συνοδοιπόρους τὸ συμβὰν μοι ἀτύχημα, ὅτε αἴφνης εἷς ἐξ αὐτῶν ἐρωτήσας με καὶ μαθὼν τὸ ὄνομά μου «ἀλλὰ ὁ Σχλίεμαν» μοὶ εἶπε «εἶνε ὁ μόνος ὅστις δὲν ἔχασε τίποτε! Εἶμαι ὁ πρῶτος ἐμποροϋπάλληλος παρὰ τῷ κυρίῳ Meyer καὶ Σ†. Ὅταν ἦλθον τὰ ἀτμόπλοια τὰ φέροντα τὰ ἐμπορεύματά σας, ἡ ἀποθήκη μας ἦτο ὑπερπλήρης· ἕνεκα τούτου κατεσκευάσαμεν πάραυτα πλησίον αὐτῆς ξύλινον παράπηγμα, ἐν ᾧ ἔμειναν ἀβλαβῆ ἅπαντα τὰ ἐμπορεύματά σας».

Δὲν εἶνε πολὺ εὔκολον νὰ ἀντιταχθῇ τις ἄδακρυς εἰς τὴν ταχεῖαν μετάβασιν ἀπὸ τῆς βαθείας θλίψεως εἰς τὴν ὑψίστην χαράν, διὸ ἐπί τινας στιγμὰς ἔμεινα ἄναυδος· μοὶ ἐφαίνετο ὡς ὄνειρον, καὶ ἀδυνάτουν νὰ πιστεύσω ὅτι μόνος ἐγὼ ἔμεινα ἀβλαβὴς ἐκ τῆς γενικῆς ἐκείνης καταστροφῆς. Καὶ ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα εἶχεν οὕτως· τὸ δὲ ἀξιοθαυμαστότερον ἦτο, ὅτι τὸ πῦρ ἤρξατο ἀπὸ τῆς μεγάλης ἀποθήκης τοῦ Meyer ἐπὶ τοῦ βορείου μέρους τῆς πόλεως, ἀφοῦ ἐπεξετάθη ταχέως ἕνεκα τοῦ πνέοντος σφοδροῦ ἀνέμου ἀνὰ πᾶσαν τὴν λοιπὴν πόλιν· ἕνεκα δὲ τῆς θυέλλης ταύτης διεσώθη ὅλως ἀβλαβὲς τὸ ξύλινον παράπηγμα, τὸ ὁποῖον ἔκειτο ὀλίγα βήματα βορειότερον τῆς ἀποθήκης.

Τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα, τὰ κατὰ καλὴν τύχην διασωθέντα, ἐπώλησα λίαν εὐθηνά, τὰ δὲ χρήματα διαχειρίσθην ἀδιακόπως, ἀγοράζων καὶ πωλῶν μεγάλας ποσότητας ἰνδικοῦ, βαφικῶν ξύλων καὶ ὑλικῶν τοῦ πολέμου (νίτρου, θείου, μολύβδου)· οὕτω δὲ, ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι μεγάλοι κεφαλαιοῦχοι ἕνεκα τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ἐφοβοῦντο νὰ ἀποδυθῶσιν εἰς μεγάλας ἐπιχειρήσεις, ἐγὼ ἠδυνήθην νὰ ἀποκτήσω μεγάλα κέρδη, καὶ εἰς διάστημα ἔτους νὰ διπλασιάσω σχεδὸν τὴν περιουσίαν μου.

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὑπεστηρίχθην οὐσιωδῶς εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις μου διὰ τῆς μεγάλης προνοίας καὶ ἐπιδεξιότητος τοῦ ἀνταποκριτοῦ μου καὶ ἀγαπητοῦ φίλου Ἰσιδώρου Λίχτενστάϊν, τοῦ γηραιοτέρου μετόχου τοῦ εὐυπολήπτου οἴκου Μάρκου Cohn καὶ Σας ἐν Καινιγσβέργῃ, καὶ τοῦ νεωτέρου συναδέλφου αὐτοῦ κυρίου Λουδοβίκου Λέοντος, οἵτινες ἐξέπεμπον τὰ ἐμπορεύματά μου διὰ τῆς Καινιγσβέργης, ἀφ' ἧς κατεστράφη ἡ Μέμελ, μετὰ ἀξιοθαυμάστου ταχύτητος.

Ὁ διακαὴς πόθος μου πάντοτε διετηρεῖτο ἀκμαῖος πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν· ἐν τούτοις δὲν ἐνόμισα καλὸν νὰ ἐνασχοληθῶ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσης ταύτης πρὸ τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου, διότι ἐφοβούμην μὴ γείνω ἀνάρπαστος ὑπὸ τοῦ δελεαστικοῦ γοήτρου τῆς ἐξόχου ταύτης γλώσσης καὶ ἀποξενωθῶ ἕνεκα τούτου τῶν ἐμπορικῶν μου ὑποθέσεων. Ἤμην δὲ τότε τόσῳ κατάφορτος ἐξ ἐργασιῶν ὥστε ἠδυνάτουν οὐ μόνον νὰ ἀναγνώσω οἱονδήποτε βιβλίον ἀλλὰ καὶ ἁπλῆν τινα ἐφημερίδα. Ἐν τούτοις δὲν ἠδυνήθην νὰ καταβάλλω τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην ὅτε κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1856 ἦλθον αἱ πρῶται εἰδήσεις περὶ εἰρήνης εἰς Πετρούπολιν, διὸ καὶ ἄνευ ἀναβολῆς ἐπεδόθην μετὰ πολλοῦ ζήλου εἰς τὴν νέαν ταύτην σπουδήν. Πρῶτος διδάσκαλός μου τῆς Ἑλληνικῆς ἐχρημάτισεν ὁ κύριος Νικόλαος Παπαδάκης, δεύτερος δὲ ὁ κύριος Θεόκλητος Βίμπος, ἀμφότεροι ἐξ Ἀθηνῶν. Καὶ αὖθις δὲ ἐξηκολούθησα πιστῶς τὴν αὐτὴν μέθοδον, καὶ ὅπως ἐν βραχεῖ ἐξοικειωθῶ πρὸς τὸν πλοῦτον τῶν λέξεων, πρᾶγμα, ὅπερ μοὶ ἐφάνη δυσκολώτερον τῆς ρωσσικῆς διαλέκτου, ἐπρομηθεύθην νεοελληνικήν τινα μετάφρασιν τῶν κατὰ Παῦλον καὶ Βιργινίαν, ἣν διεξῆλθον προσέχων συγχρόνως τὸν νοῦν καὶ συγκρίνων ἑκάστην λέξιν μετὰ τῆς ταὐτοσημάντου τοῦ γαλλικοῦ πρωτοτύπου. Διεξελθὼν ἅπαξ τὸ βιβλιάριον, ἐγνώριζον ἤδη τὰς ἡμίσεις τῶν ἐν αὐτῷ λέξεων, μετὰ ἐπανάληψιν δὲ αὐτοῦ ἐξέμαθον σχεδὸν ἁπάσας, χωρὶς ν' ἀπολέσω οὐδὲ στιγμὴν εἰς ἀνερεύνησιν ἐν λεξικῷ. Οὕτως, ἐν τῷ βραχεῖ διαστήματι ἓξ ἑβδομάδων κατώρθωσα νὰ ὑπερνικήσω τὰς δυσχερείας τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης. Τούτο δὲ γινομένου ἐχώρησα εἰς ἐκμάθησιν τῆς ἀρχαίας, ἣν μετὰ τρεῖς μῆνας ἐγνώριζον ἱκανῶς, ὅπως ἐννοῶ τινας τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἰδίως δὲ τῶν Ὁμήρου, ὃν ἀνεγίνωσκον ἀδιακόπως μετ' ἀφάτου ἐνθουσιασμοῦ.

Δύο ἔτη μετὰ ταῦτα ἐξηκολούθησα ἀποκλειστικῶς σπουδάζων τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γλῶσ-

σαν, καθ' ἃ ἀνέγνωσα ἐπιτροχάδην ἅπαντας σχεδὸν τοὺς κλασσικοὺς συγγραφεῖς, πολλάκις δὲ τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν. Ἐκ τῆς ἑλληνικῆς γραμματικῆς ἔμαθον μόνον τὰς κλίσεις καὶ τὰ ὁμαλὰ καὶ ἀνώμαλα ῥήματα, οὐδὲ στιγμὴν δὲ τοῦ πολυτίμου χρόνου ἀπώλεσα πρὸς μάθησιν τῶν γραμματικῶν κανόνων. Καθότι, γνωρίζων ὅτι οὐδεὶς ἐξ ἁπάντων τῶν νέων τῶν ταλαιπωρουμένων ἐπὶ 8, ἐνίοτε δὲ καὶ πλείονα ἔτη ἐν τοῖς γυμνασίοις πρὸς μακροχρόνιον μάθησιν τῶν κανόνων, δύναται νὰ γράψῃ ἑλληνιστὶ ἐπιστολὴν χωρὶς νὰ κάμῃ ἑκατοντάδας χονδροειδεστάτων σφαλμάτων, συνεπέρανον ὅτι ἡ ἐν τοῖς σχολείοις μέθοδος εἶνε λίαν ἀκατάλληλος. Κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην δύναταί τις νὰ διδαχθῇ τελείως τὴν ἑλληνικὴν γραμματικὴν διὰ μόνης τῆς πράξεως, τουτέστιν διὰ προσεκτικῆς ἀναγνώσεως τῶν κλασσικῶν πεζογράφων καὶ δι' ἀποστηθίσεως τῶν ὡραιοτέρων τεμαχίων ἐξ αὐτῶν. Ἐγὼ τοὐλάχιστον ἀκολουθήσας τὴν μέθοδον ταύτην ἔμαθον τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ὡς τινα τῶν ζωσῶν γλωσσῶν. Οὕτω καὶ γράφω ἑλληνιστὶ λίαν εὐχερῶς καὶ ἐκφράζομαι ἄνευ δυσκολίας ἐπὶ οἱουδήποτε ἀντικειμένου, χωρὶς οὐδέποτε νὰ λησμονήσω τὴν γλῶσσαν ταύτην. Γνωρίζω ἐντελῶς ἅπαντας τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς ἂν καὶ ἀγνοῶ ἂν οὗτοι σημειοῦνται ἢ οὒ ἐν ταῖς γραμματικαῖς. Ἐὰν δὲ συμβῇ ποτε ν' ἀνακαλύψῃ τις σφάλματα εἰς ἑλληνικὰ συγγράμματά μου δύναμαι ἑκάστοτε νὰ ἀποδείξω τὴν ὀρθότητα τῶν ἐκφράσεών μου ἀναφέρων τὰ χωρία τῶν συγγραφέων ἐν οἷς ἀπαντῶσιν οἱ ὑπ' ἐμοῦ μεταχειρισθέντες σχηματισμοί[1].

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ αἱ ὑποθέσεις μου ἐν Πετρουπόλει καὶ Μόσχᾳ ἀδιακόπως ἔβαινον κατ' εὐχήν. Ὡς ἔμπορος δὲ ἤμην τὰ μάλιστα προσεκτικός, διὸ καίπερ πληγεὶς ὑπό τινων σκληρῶν ἀτυχημάτων κατὰ τὴν τρομερὰν ἐμπορικὴν κρίσιν τοῦ ἔτους 1857, δὲν ἐβλάβην οὐσιωδῶς· τὸ ἀτυχὲς τοῦτο ἔτος μάλιστα μοὶ ἀπέφερε καὶ σμικρόν τι κέρδος.

Τῶν ἐπὶ τῆς Λατινικῆς γλώσσης σπουδῶν μου ἠρξάμην, μετὰ εἰκοσιπενταετῆ αὐτῶν ἐγκατάλειψιν, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἔτους 1858, ἔχων διδάσκαλον τὸν ἀξιότιμον φίλον μου καὶ καθηγητὴν κύριον Ludwig von Muralt ἐν Πετρουπόλει. Ἔμαθον δ' αὐτὴν ταχέως καὶ μετὰ μικροῦ κόπου, ἀφοῦ ἤδη εἶχον ἐκμάθει τὴν νέαν καὶ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικήν.

Συνιστῶ δὲ εἰς ἅπαντας τοὺς διευθυντὰς τῶν γυμνασίων καὶ τῶν σχολείων νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὰ σχολεῖά των τὴν ἐμὴν μέθοδον· νὰ διδάσκωσι τουτέστιν τὰ τέκνα των κατὰ πρῶτον τὴν νεοελληνικὴν ὑπ' αὐτοχθόνων Ἑλλήνων, τότε δὲ μόνον νὰ ἅπτωνται τῆς ἀρχαίας, ὅταν ταῦτα ὁμιλῶσι καὶ γράφωσιν εὐχερῶς τὴν νεωτέραν, πρᾶγμα κατορθούμενον ἐντὸς ἓξ μηνῶν περίπου. Οἱ αὐτοὶ δὲ διδάσκαλοι δύνανται εἶτα νὰ διδάξωσι καὶ τὴν ἀρχαίαν.

Ἐὰν ἀκολουθήσωσι δὲ οἱ διδάσκαλοι τὴν ἐμὴν μέθοδον, θέλουσιν ἰδεῖ ὅτι οἱ εὐφυεῖς παῖδες ὑπερνικῶσιν ὅλας τὰς δυσκολίας τῆς γλώσσης εἰς διάστημα ἑνὸς ἔτους, καὶ ὅτι μανθάνουσι τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ὅπως καὶ ἄλλην τινὰ ζῶσαν γλῶσσαν, ὅτι ἐνοῶσι τοὺς κλασσικοὺς συγγραφεῖς καὶ ὅτι δύνανται νὰ γράφωσιν εὐκρινῶς περὶ οἱουδήποτε θέματος ἀναγομένου εἰς τὸν κύκλον τῶν γνώσεών των.

Δὲν εἶνε δὲ κεναὶ θεωρίαι ὅσα γράφω ἐνταῦθα, ἀλλὰ δυσκαταγώνιστα γεγονότα· τούτων δ' ἕνεκα ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ εἰσακουσθῶ. Θεωρῶ δὲ ὡς μεγίστην ἀδικίαν τὸ ὅτι ἐπὶ ὅλα ἔτη βασανίζονται οἱ παῖδες ἔτι καὶ σήμερον πρὸς σπουδὴν γλώσσης τινός, ἣν, καταλείποντες τὸ σχολεῖον γνωρίζουσιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὅσον καὶ πρότερον. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰδικῶς τὰ ἀγγλικὰ λύκεια δυνάμεθα νὰ ἀνεύρωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ κακοῦ, τὸ μὲν εἰς τὴν ἑκουσίως γενομένην ἀσπαστὴν διάφορον προφορὰν τῆς ἑλληνικῆς[1], τὸ δὲ εἰς τὴν λίαν ἐ-

1. Εὐχαρίστως μανθάνω, ὅτι καὶ ὁ ἐμὸς ἀξιότιμος φίλος καὶ καθηγητὴς κύριος Ῥουδόλφος Βιρχὼ6, ἐν Βερολίνῳ, ἔμαθε τὴν ἑλληνικὴν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Τὰ ἀκόλουθα δὲ μοὶ ἀνακοινοῖ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. «Μέχρι τοῦ 13 ἔτους τῆς ἡλικίας μου εἶχον διδάσκαλον κατ' ἰδίαν ἔν τινι πόλει τῆς Πομμερανίας, ἱεροκήρυκά τινα δευτέρας τάξεως, οὗτινος ἡ μέθοδος συνίστατο εἰς τὸ νὰ μεταφράζω καὶ γράφω πολλὰ ἐκ τοῦ προχείρου· οὐδέποτε δὲ μοὶ ἐπέτρεψεν οὗτος νὰ μάθω ἀπὸ στήθους κανόνα τινὰ, ἐν τῇ κυρίᾳ σημασίᾳ τῆς λέξεως, ἐκ τῆς γραμματικῆς. Οὕτω ἡ μάθησις τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν μοὶ παρέσχε τοιαύτην εὐχαρίστησιν ὥστε μετέφραζον πολλάκις δι' ἐμαυτὸν χωρία, ἅτινα οὐδεὶς μοὶ ἐπέβαλλε. Ὅτε δὲ μετέβην εἰς τὸ γυμνάσιον τοῦ Goslin τόσῳ εὐχαριστήθη ὁ διευθυντὴς τούτου μὲ τὰς γνώσεις μου ἐπὶ τῆς λατινικῆς, ὥστε μέχρι τῆς ἀποφοιτήσεώς μου ἀπὸ τοῦ σχολείου ἤμην ὁ ἰδιαίτερος αὐτοῦ εὐνοούμενος. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως, ὁ καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς Griebεn, πρότερον σπουδάσας θεολογίαν, μόλις ἠδύνατο νὰ νοήσῃ πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ μεταφράζῃ τις καλῶς ἑλληνιστὶ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ στήθους τὴν γραμματικὴν τοῦ Βούττμαν, διὸ καὶ μὲ ἤλεγχεν, διότι τὸν ἠπάτων. Καίτοι δὲ μετὰ προσοχῆς μὲ ἐπετήρει καὶ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνακαλύψῃ ἐπ' ἐμοῦ ἀπηγορευμένον τι βοήθημα, μὲ παρηκολούθησε, πάντοτε ὑπόπτως ἔχων, μέχρι τῶν ἀπολυτηρίων μου ἐξετάσεων, ὅτε μὲ ἐξήτασε χωρίον τι ἐκ τῆς Καινῆς διαθήκης ἐν ἑλληνικῷ κειμένῳ· ἀφοῦ δ' ἐγὼ καλῶς ἀπεκρίθην εἰς τοῦτο, εἶπεν οὗτος εἰς τοὺς συνηγμένους διδασκάλους, ὄντας πάντας ὁμόφρονας περὶ τῆς καλῆς μου ἐπιτυχίας, ὅτι θὰ ψηφίσῃ κατ' ἐμοῦ, διότι δὲν εἶχον εἰσέτι τὴν ἀπαιτουμένην ἠθικὴν ὡριμότητα ὅπως εἰσέλθω εἰς τὸ Πανεπιστήμιον· ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ διαμαρτύρησις αὕτη ἔμεινεν ἄνευ ἀποτελέσματος. Περατώσας τὰς ἐξετάσεις μου μετέβην εἰς τὸ πανεπιστήμιον καὶ στερούμενος παντὸς βοηθήματος ἔμαθον τὴν ἰταλικήν.

1. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ὡμιλεῖτο πρὸ 900 ἐτῶν ὅπως καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἑλλάδι· διότι ὅτε κατὰ τὸ ἔτος 988 μ. Χ. ἐγένοντο οἱ Ῥῶσσοι Χριστιανοὶ παρέλαβον πλῆθος ἑλληνικῶν λέξεων εἰς τὴν γλῶσσαν των, ἐν ᾗ ὁμιλοῦνται ὁμοιοτρόπως ὅπως καὶ τανῦν ἐν Ἑλλάδι. Ταὐτὸ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τῶν ἑλληνικῶν

σφαλμένην μέθοδον, καθ' ἣν οἱ μαθηταὶ θεωροῦσι τοὺς τόνους λίαν περιττούς, μάλιστα δὲ καὶ κωλύματα, ἐνῷ ὅλως τοὐναντίον εἰσὶν οὗτοι οὐσιώδη βοηθήματα κατὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης. Πόσῳ δὲ δὲν ἤθελον εὐεργετικῶς ἐπιδράσει ἐπὶ τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ πόσον δὲν ἤθελε προαχθῆ πᾶσα ἐπιστημονικὴ σπουδὴ ἐὰν οἱ ἐνήλικες παῖδες προσῳκειοῦντο εἰς διάστημα 18 μηνῶν τὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος λαληθεῖσαν ὡραίαν, εὔηχον καὶ θείαν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, ὡς γλῶσσαν ζῶσαν, καὶ δὲν ἐλησμόνουν αὐτὴν κατὰ τὸν μετέπειτα χρόνον! Πόσῳ δ' εὐκόλως καὶ διὰ πόσῳ μικρῶν δαπανῶν δὲν ἤθελε κατορθωθῆ τοιαύτη τις πρὸς τοῦτο τείνουσα μεταβολὴ ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις; Δύναμαι δὲ νὰ βεβαιώσω ὅτι πλῆθος ἀνδρῶν λογίων ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι, οἵτινες πλὴν τῆς μητρικῆς αὐτῶν γλώσσης γνωρίζουσιν ἐντελῶς καὶ τὴν ἀρχαίαν, εἰσὶ κάτοχοι ὅλης τῆς κλασσικῆς φιλολογίας, καὶ εὐχαρίστως θὰ ἐδέχοντο τοιαύτας θέσεις ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δι' ἀμοιβῆς μετρίας. Διὰ τοῦ ἑξῆς δὲ γεγονότος, ὅπερ ἐγὼ αὐτὸς πλειστάκις παρετήρησα ἐν Ἀθήναις, ἀποδεικνύεται πόσῳ ἡ γνῶσις τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς διευκολύνει τὴν τῆς ἀρχαίας· ἐμποροϋπάλληλοι οἵτινες ἐβαρύνθησαν τὸ στάδιον αὐτῶν καὶ ἀντικατέστησαν τὸ ἐργαστήριον διὰ τῆς αἰθούσης τοῦ σπουδαστοῦ, ἠδύναντο ἐν διαστήματι τεσσάρων μηνῶν ν' ἀναγινώσκωσι καὶ ἐξηγῶσι τὸν Ὅμηρον καὶ αὐτὸν τὸν Θουκυδίδην.

Ὡς πρὸς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν εἰμὶ γνώμης ὅτι πρέπει νὰ σπουδάζεται *μετὰ* τὴν ἑλληνικήν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἐθεώρησα τὴν περιουσίαν μου ἀρκούντως ἱκανὴν ὅπως ἀποσυρθῶ τέλεον τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν μετέβην χάριν περιηγήσεως εἰς Σουηδίαν, Δανιμαρκίαν, Γερμανίαν, Ἰταλίαν καὶ Αἴγυπτον, ἔνθα ἀνῆλθον τὸν Νεῖλον μέχρι τοῦ δευτέρου αὐτοῦ καταῤῥάκτου ἐν Νουβίᾳ, ἐνταῦθα δ' ἐπωφελήθην τῆς περιστάσεως νὰ διδαχθῶ τὴν ἀραβικήν. Εἶτα ἐπορεύθην διὰ τῆς ἐρήμου ἀπὸ Καΐρου εἰς Ἱερουσαλήμ. Εἶτα μετέβην εἰς Πέτραν καὶ διῆλθον δι' ὅλης τῆς Συρίας, οὕτω δὲ εἶχον ἀδιάλειπτον εὐκαιρίαν πρὸς πρακτικὴν ἐξάσκησιν εἰς τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν, ἧς τελειοτέραν σπουδὴν ἐπεχείρησα βραδύτερον ἐν Πετρουπόλει. Ἐπανελθὼν ἐκ Συρίας ἐπεσκέφθην κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1859 τὴν Σμύρνην, τὰς Κυκλάδας νήσους, καὶ τὰς Ἀθήνας, ἐσκόπουν δὲ νὰ μεταβῶ εἰς Ἰθάκην, ὅτε κατελήφθην ὑπὸ πυρετοῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ λαμβάνω εἴδησιν ἐκ Πετρουπόλεως ὅτι ἤγειρε δίκην κατ' ἐμοῦ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον ὁ ἔμπορος Στέφανος Σολοφιέφ, ὅστις πρότερον εἶχε χρεωκοπήσει καὶ ὅστις δὲν μοὶ ἀπέδωκε τὰ χρήματα οὔτε κατὰ τὴν πρώτην ὡρισμένην προθεσμίαν, καθ' ἣν εἴχομεν ὁρίσει ἵνα ἐντὸς τετραετίας πληρώσῃ τὸ ὅλον εἰς δόσεις καθ' ἕκαστον ἔτος. Ἔσπευσα λοιπὸν ἄνευ ἀναβολῆς εἰς Πετρούπολιν, ἐνταῦθα δὲ ἕνεκα τῆς ἀλλαγῆς τοῦ κλίματος ἰάθην ἀπὸ τοῦ πυρετοῦ, ἐκέρδισα δὲ ταχέως καὶ τὴν δίκην. Ἀλλ' ὁ ἀντίδικός μου μὲ ἐνήγαγεν εἰς τὸ ἐφετεῖον, ἔνθα οὐδεμία δίκη περατοῦται, πρὶν ἢ παρέλθωσι τρία καὶ τέσσαρα ἔτη. Ἐπειδὴ δὲ ἡ αὐτόθι παρουσία μου ἦτο ἀπαραίτητος, ἐπανήρχισα, ἄκων ὅλως, τὰς ἐμπορικάς μου ἐπιχειρήσεις, καὶ δὴ εἰς πολλῷ εὐρύτερον κύκλον ἢ πρότερον, οὕτως ὥστε ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1860 ἀνήρχετο ἡ ἀξία τῶν ὑπ' ἐμοῦ εἰσαχθέντων ἐμπορευμάτων εἰς ποσὸν οὐχὶ ὀλιγώτερον τῶν 10 ἑκατομμυρίων μαρκῶν. Ἀξιόλογος δὲ ἐπιχείρησις, πλὴν τοῦ ἰνδικοῦ καὶ τοῦ ἐλαίου ἦτο καὶ ἡ τοῦ βάμβακος, δι' ἧς, κατὰ τὰ ἔτη 1860 καὶ 1861, ὅτε εἶχεν ἐκραγῆ ὁ Ἀμερικανικὸς πόλεμος καὶ εἶχον ἀποκλεισθῆ οἱ δυτικοὶ λιμένες τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀπεκόμιζον μέγα κέρδος. Τὸ ἐμπόριον τοῦ βάμβακος παρήτησα μετ' ὀλίγον, ὅταν ὁ βάμβαξ ἐγένετο ἀκριβώτερος, ἤρχισα δὲ τὸ τοῦ τεΐου, οὗτινος εἶχεν ἐπιτραπῆ ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1862 ἡ διὰ θαλάσσης εἰσαγωγή. Ἡ πρώτη τοῦ τεΐου παραγγελία μου πρὸς τοὺς κυρίους **I. Henry Schröder** καὶ Σᵃ εἰς Λονδῖνον ἦσαν 30 κιβώτια· τούτων πωληθέντων εἰς τιμὴν λίαν συμφέρουσαν, παρήγγειλα 1000, εἶτα δὲ 4000 καὶ 6000, πρὸς δὲ τούτοις ἠγόρασα εἰς εὐθηνοτάτην τιμὴν καὶ ὅλην τὴν ἀποθήκην τοῦ τεΐου τοῦ κ. **I. E. Günzburg** ἐν Πετρουπόλει, ὅστις ἤθελε ν' ἀποσυρθῇ τοῦ ἐμπορίου· οὕτως εἰς διάστημα 6 μηνῶν ἐκέρδισα 140,000 Μάρκας ἐκ τεΐου, πρὸς τούτοις δὲ εἶχον καὶ 6 τοῖς ἑκατὸν ἐκ κεφαλαίων. Δὲν ἠδυνήθην ὅμως ν' ἀντιταχθῶ εἰς τὸν συναγωνισμὸν τῶν Ἰουδαίων, κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1862 καὶ 1863, ὅτε ἐξεῤῥάγη ἡ ἐπανάστασις ἐν Πολωνίᾳ, διότι διὰ τῶν ἀνθρώπων τούτων εἰσήγοντο λάθρα μέγισται ποσότητες τεΐου ἐν Ῥωσσίᾳ, ἐνῷ ἐγὼ ἤμην ἠναγκασμένος νὰ πληρόνω μέγα εἰσαγωγικὸν τέλος. Τούτου ἕνεκα ἐκποιήσας μετὰ δυσκολίας καὶ μικροῦ κέρδους τὰ ἐναπομείναντα ἐν τῇ ἀποθήκῃ μου 6000 κιβώτια τεΐου, ἀπεχώρησα τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης.

Ἐπειδὴ εἰσήγαγον τὸ τεῖον διὰ τῆς Καινιγσβέργης ἕνεκα τοῦ μικροῦ εἰσαγωγικοῦ τέλους, ἔσχον τὴν εὐτυχίαν ν' ἀνανεώσω, τὰς διακοπείσας ἕνεκα τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου σχέσεις μου μετὰ τοῦ κ. **Marcus Cohn** καὶ υἱοῦ ἐν Καινιγσβέργῃ καὶ λάβω νέα δείγματα τῆς προνοίας αὐτῶν καὶ τῆς ἐκτάκτου ἐπιδεξιότητος. Ἐγὼ ὅμως περιωρίσθην εἰς τὸ ἰνδικόν· διότι οὐ μόνον κάλλιστα ἐγνώριζον τὸ ἐμπόριον τοῦ εἴδους τούτου, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπρομηθευόμην αὐτὸ ἐκλεκτὸν καὶ εἰς μικρὰν τιμὴν ἀπὸ τὸν κύριον **Henry Schröder** ἐν Λονδίνῳ· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐγὼ αὐτὸς

ὀνομάτων, ἅτινα εὑρίσκομεν εἰς τὰς ἱερογλυφικὰς γραφὰς τοῦ αἰῶνος τῶν Σελευκιδῶν.

εἰσήγαγον μέγιστα ποσὰ ἐκ Καλκούττας καὶ οὐδέποτε κατέλιπον τὴν πώλησιν εἰς τοὺς ἀνταποκριτὰς ἢ ὑπαλλήλους μου, ὅπως ἔπραττον οἱ ἄλλοι ἔμποροι τοῦ ἰνδικοῦ ἐν Πετρουπόλει, ἀλλὰ παρευρισκόμενος πάντοτε εἰς τὴν ἀποθήκην ἐδείκνυον τοῖς ἐμπόροις τὸ πρᾶγμα, καὶ ἔκλειον μετ' αὐτῶν τὰς συμφωνίας· οὕτω δὲ μὴ φοβούμενος συναγωνισμὸν εἶχον κατ' ἔτος ἀπὸ τοῦ ἰνδικοῦ καθαρὸν κέρδος 200,000 μάρκας, πλὴν τούτου δὲ 6 τοῖς ἑκατὸν ἐκ τοῦ κεφαλαίου.

Ἕνεκα τῆς ἀδιακόπου ταύτης ἐπιτυχίας καθ' ἁπάσας τὰς ἐμπορικάς μου ἐπιχειρήσεις εἶχον κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1863 περιουσίαν ὑπερβαίνουσαν καὶ αὐτὰς τὰς εὐχὰς τῶν τολμηροτέρων μου ὀνείρων. Οὐδέποτε ὅμως ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τῶν ἐνασχολήσεων τοῦ βίου ἐπαυσάμην σκεπτόμενος τὰ τῆς Τροίας, καὶ τὰ τῆς συμφωνίας ἡμῶν μετὰ τοῦ πατρός μου καὶ τῆς Μίννας κατὰ τὸ ἔτος 1850, τουτέστιν ν' ἀνασκάψω ποτὲ αὐτήν. Καὶ ἠγάπων μὲν τότε τὸ χρῆμα, ἀλλὰ μόνον ὡς μέσον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν μεγάλων σχεδίων μου. Ἀφ' ἑτέρου δέ, ὡς εἶπον καὶ ἀνωτέρω, μετὰ δυσαρεσκείας ἀνέλαβον ἐκ δευτέρου τὰς ἐμπορικάς μου ἐπιχειρήσεις, ἀναγκασθεὶς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς μακροχρονίου δίκης μου μετὰ τοῦ Σολόβιεφ, καθ' ἣν ἐζήτουν ἐνασχόλησίν τινα καὶ περίσπασιν ἀπὸ τῶν δικαστικῶν φροντίδων. Ὅταν λοιπὸν τὸ ἐφετεῖον ἀπέρριψε τὴν ἔφεσιν τοῦ ἀντιπάλου μου καὶ οὗτος μοὶ ἐπλήρωσε κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1863 τὴν τελευταίαν δόσιν, ἤρχισα νὰ παραιτῶμαι πάραυτα τοῦ ἐπαγγέλματός μου.

Ἤθελον ὅμως, πρὶν ἀφιερωθῶ ὅλως τῇ ἀρχαιολογίᾳ καὶ ἐκπληρώσω τὰ ὄνειρα τῆς ζωῆς μου, νὰ γνωρίσω εἰσέτι τὸν κόσμον. Μετέβην λοιπὸν κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1864 εἰς Τύνιδα, εἶδον εἶτα τὰ ἐρείπια τῆς Καρχηδόνος, ἐκεῖθεν δὲ μετέβην διὰ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἐπεσκέφθην κατὰ σειρὰν τὴν νῆσον Κεϋλάνην, τὴν πόλιν Μαδρὰς, τὴν Καλκοῦταν, τὴν Βεναρέσην, τὴν Ἄγραν, τὴν Λουκνὸβ, τὴν Δέλχην, τὰ Ἱμαλάϊα ὄρη, τὸ Σιγναπόρε, τὴν νῆσον Ἰάβαν, τὴν Σαϊγόνην ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς Ἰνδίαις καὶ διέτριψα ἐν Κίνᾳ δύο μῆνας, ὁπόθεν εἶτα μετέβην εἰς Χογκόγκην, Καντώνην, Ἀμόην, Φοοχόω, Σχαγκάην, Τιν-σίν, Πεκῖνον, μέχρι τοῦ Κινεζικοῦ τείχους. Εἶτα μετέβην εἰς Ὑοκοάμαν καὶ Ἰεδδῶ ἐν Ἰαπωνίᾳ, ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ μικροῦ ἀγγλικοῦ πλοίου διὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ εἰς Καλιφορνίαν. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην πορείαν ἐπειδὴ ὁ πλοῦς ἡμῶν διήρκεσε 50 ἡμέρας ἔγραψα τὸ πρῶτόν μου βιβλίον «Ἡ Κίνα καὶ ἡ Ἰαπωνία» (τυπωθὲν ἐν Παρισίοις τῷ 1866). Ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου ἐπορεύθην εἰς Νικαραγούαν πρὸς τὰς ἀνατολικὰς ἡνωμένας πολιτείας, διὰ τῶν πλείστων τῶν ὁποίων διῆλθον. Εἶτα ἐπεσκέφθην τὴν Ἀβάναν καὶ τὴν πόλιν τοῦ Μεξικοῦ, κατὰ δὲ τὸ ἔαρ τέλος τοῦ 1866 εὑρέθην εἰς Παρισίους, ὅπως διαρκῶς παραδοθῶ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας, ἣν ἀπὸ τοῦδε ἐπ' ὀλίγον μόνον διέκοψα διὰ βραχέων ταξειδίων εἰς Ἀμερικήν.

[Ἐνταῦθα περατοῦται τὸ πρῶτον μέρος τῆς βιογραφίας τοῦ κυρίου Σχλίεμαν, ἤτοι ἡ περιγραφὴ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ σταδίου.

Εἶτα ὁ κύριος Σχλίεμαν διηγεῖται τὰ τῆς πρώτης αὐτοῦ περιοδείας εἰς Ἰθάκην, Πελοπόννησον καὶ Τροίαν κατὰ τὰ ἔτη 1868 καὶ 1869, καὶ τὰς μικρὰς ἀποπειρατηρίους ἀνασκαφὰς, ἃς τότε ἐνήργησεν. Τὸ ἔτος 1869 κατέτριψε σχεδὸν ὅλον ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, εἶτα δὲ ἐπέστρεψεν εἰς Ἰσσαρλὶκ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1870. Ἐνταῦθα δ' εὑρίσκει εὐκαιρίαν νὰ μνημονεύσῃ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ, κυρίας Σοφίας Σχλίεμαν, «Ἑλληνίδος, γεννηθείσης ἐν Ἀθήναις, ἥτις ἐμφορουμένη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ὅμηρον θαυμασμοῦ, μετέσχε μετὰ θερμοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῆς διεξαγωγῆς τοῦ μεγάλου ἔργου του». Εἶτα δὲ μνημονεύων διὰ μακρῶν τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν ἀγώνων, οὓς ἀμφότεροι κατέβαλον καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν ἀνασκαφῶν ἐν Τροίᾳ, Μυκήναις καὶ Ἰθάκῃ, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1872 μέχρι τοῦ 1879, ἐπάγεται ἐν τέλει τὰ ἑπόμενα.]

Ἐπειδὴ κατὰ τὰ τελευταῖα ταξείδιά μου εἰς Ἀγγλίαν καὶ Γερμανίαν ἤκουσα ἐπανειλημμένως ἐκφερομένην τὴν γνώμην ὅτι σπαταλῶ τὴν περιουσίαν μου εἰς τὰς ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς ὁρμώμενος ἐκ φιλοδοξίας καὶ ὅτι βλάπτω τὰ τέκνα μου[1], ἅτινα θὰ καταλείπω ὕστερον πάμπτωχα, κρίνω καλὸν νὰ διαβεβαιώσω τὸν ἀναγνώστην, ὅτι ἂν καὶ δὲν θ' ἀναμιχθῶ εἰς τὸ μέλλον, ἕνεκα τῶν ἐπιστημονικῶν μου ἐνασχολήσεων εἰς ἐπιχειρήσεις κερδοσκοπικὰς, ἀρκούμενος εἰς τὴν μετρίαν πρόσοδον τῶν κεφαλαίων μου, ἐν τούτοις ἔχω εἰσόδημα ἐτήσιον 200,000 μάρκας (ὧν αἱ μὲν 80,000 εἶνε ἐκ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος τῶν τεσσάρων οἰκιῶν μου ἐν Παρισίοις, αἱ δὲ 120,000 ἀντιπροσωπεύουσι τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων μου). Ἐκ τούτων δαπανῶ κατ' ἔτος, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν δαπανῶν τῶν ἀνασκαφῶν οὐχὶ πλείονας τῶν 100,000 μάρκων, καὶ καταθέτω κατ' ἔτος ὡς κεφάλαιον ἑτέρας 100,000. Οὕτω δ' ἐλπίζω ὅτι θέλω δυνηθῇ νὰ καταλίπω εἰς ἕκαστον τῶν τέκνων μου περιουσίαν, δι' ἧς θὰ δυνηθῶσι ταῦτα νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰς ἐπιστημονικὰς διερευνήσεις τοῦ πατρός των χωρὶς ποτὲ νὰ θίξωσι τὰ κεφάλαιά των. Ἐπιλαμβάνομαι δὲ τῆς εὐκαιρίας ταύτης, ὅπως καταδείξω τοῖς ἐμοῖς ἀναγνώσταις, ὅτι οὐδέποτε θέλω μεταχειρισθῆ ὡς ἐπάγγελμα τὴν ἐπιστήμην, ἣν αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν καὶ μόνην ἀγαπῶ καὶ λατρεύω. Ἀνεκτίμητον ἀξίαν ἔχουσιν αἱ μεγάλαι συλλογαί μου τῶν τρωϊκῶν ἀρχαιοτήτων· οὐδέποτε ὅμως θέλω πωλήσει αὐτάς. Ἐὰν δὲ δὲν δωρῶ ταύτας ἐνόσῳ ζῶ, θέλω παραχωρή-

1. Ἔχω τέσσαρα τέκνα. Ἕνα υἱὸν, Σέργιον (γεν. 1855) καὶ μίαν θυγατέρα, Nadeschda (γεν. 1861) ἐκ τοῦ πρώτου γάμου, καὶ ἕνα υἱὸν, Ἀγαμέμνονα (γεν. 1875) καὶ μίαν θυγατέρα Ἀνδρομάχην (γεν. 1871) ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου μου.

σει αὐτὰς διὰ τῆς τελευταίας θελήσεώς μου εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ ἔθνους ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἠγάπησα καὶ ἐξετίμησα.

('Εκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Σπ. Μηλιαράκη).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

['Εκ τῶν τοῦ 'Εδμόνδου δὲ 'Αμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνέχεια· ἴδε σελ. 85.

Ὅλον τὸ σκότος τοῦτο ἀφανίζεται ἐνώπιον τῆς λαμπρᾶς εἰκόνος τοῦ Σκουτάρεως. 'Απερχόμενοι εἰς τὸ Σκούταρι ἐπ' ἀτμοπλοίου πολυαρίθμου συνεζητοῦμεν ὁ φίλος μου καὶ ἐγώ, ἂν τὰ πρωτεῖα τοῦ κάλλους ἀνήκουσιν εἰς τὴν παραλίαν ταύτην ἢ εἰς τὰς δύο ἄλλας τοῦ Κερατίου κόλπου. Ὁ Ὑοὺγκ ἐπροτίμα τὸ Σκούταρι, ἐγὼ τὴν Σταμπούλ. Τὸ Σκούταρι ὅμως μὲ κατέθελγε μὲ τὰς αἰφνιδίας μεταβολὰς τῆς ἀπόψεως, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων νομίζεις ὅτι παίζει μὲ τὸν ὅστις προσέρχεται ἐκεῖ ἐκ θαλάσσης. Βλέπων τὸ Σκούταρι ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ, νομίζεις ὅτι εἶνε μεγάλη κωμόπολις, ἐκτεινομένη ἐφ' ἑνὸς λόφου. ἐὰν τὸ ἴδῃς ὅμως ἀπὸ τοῦ Κερατίου κόλπου, ἔχεις ἤδη τὸ θέαμα πόλεως. 'Αλλ' ὅταν τὸ ἀτμόπλοιον, περικάμπτον τὴν μάλιστα προέχουσαν ἄκραν τῆς ἀσιατικῆς παραλίας, ὑπάγει κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν λιμένα του, τότε ἡ πρώην μικρὰ πόλις εὐρύνεται καὶ ὑψοῦται, οἱ σκεπασμένοι μὲ οἰκοδομὰς λόφοι ἀναπηδῶσιν ὁ εἷς ὄπισθεν τοῦ ἄλλου, τὰ προάστεια ἐξέρχονται ἐκ τῶν κοιλάδων, αἱ ἐπαύλεις διασκορπίζονται ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων, ἡ παραλία, ποικιλόχρωμος ἐκ τῶν οἰκίσκων, ἐκτυλίσσεται ἐπ' ἀθέατον, καὶ πόλις ὑπερμεγέθης, μεγαλοπρεπής, θεατρική, ἥτις δὲν ἐξεύρεις ποῦ ποτε ἦτο κρυμμένη, ἀποκαλύπτεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν, ὡς κατὰ τὴν ἄρσιν ἀπειρομεγέθους θεατρικοῦ παραπετάσματος, καὶ σὲ κάμνει νὰ ἵστασαι ἔκπληκτος, ὡς ἀναμένων ν' ἀφανισθῇ πάλιν. Ἡ ἀπόβασις γίνεται διὰ ξυλίνης ἀποβάθρας μεταξὺ παμποικίλου πλήθους κωπηλατῶν, ἐνοικιαστῶν ἵππων, καὶ διερμηνέων, καὶ ἀνέρχεσαι διὰ τῆς κυρίας ὁδοῦ, ἥτις ἀναβαίνει ἠρέμα ἑρπύζουσα διὰ μέσου οἰκίσκων ἐρυθρῶν καὶ κιτρίνων, σκεπασμένων μὲ κισσοὺς καὶ μὲ κλήματα, κήπων ὑλομανῶν ἐκ τῆς βλαστήσεως, ὑποκάτω ὑψηλῶν σκιάδων κληματοφόρων, ὑπὸ τὴν σκιὰν μεγάλων πλατάνων, αἵτινες οὕτως εἰπεῖν ἀποκλείουσι τὴν διάβασιν, διαβαίνεις ἐνώπιον καφενείων τουρκικῶν, μεστῶν ὀκνηρῶν 'Ασιατῶν, οἵτινες καπνίζουσιν ἐξηπλωμένοι, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους δὲν ἐξεύρω ποῦ· ἀπαντᾷς ἀγέλας αἰγῶν, βαρέα ἐξοχικὰ ἁμάξια, συρόμενα ὑπὸ βουβάλων ἐχόντων ἀνθοστεφῆ τὴν κεφαλήν, χωρικοὺς μὲ φέσια καὶ μὲ σαρίκια, συνοδίας νεκρικὰς μουσουλμάνων, καὶ τάγματα τουρκισσῶν διατριβουσῶν ἐν τῇ ἐξοχῇ, αἵτινες φέρουσιν ἀνθοδέσμας καὶ κλάδους. Νομίζει τις ὅτι βλέπει ἄλλην Σταμπούλ, ὀλιγώτερον μεγαλοπρεπῆ, ἀλλὰ φαιδροτέραν καὶ δροσερωτέραν παρὰ τὴν ἐπὶ τῶν ἑπτὰ λόφων. Εἶνε ὡς τις μεγάλη πόλις ἀγροτική· ἡ ἐξοχὴ εἰσβάλλει εἰς αὐτὴν ἁπανταχόθεν. Αἱ στενωποί, ἔχουσαι ἑκατέρωθεν μικρὰς κατακλείστους οἰκίας, ἀναβαίνουσι καὶ καταβαίνουσι διὰ κοιλάδων καὶ λόφων, καὶ ἀφανίζονται εἰς τὴν πρασίνην βλάστησιν τῶν κήπων καὶ περιβολίων. Καὶ εἰς μὲν τὰ ὑψηλότερα μέρη τῆς πόλεως ἐπικρατεῖ ἡ ἄκρα ἡσυχία τῆς ἐξοχῆς, εἰς δὲ τὰ χαμηλότερα ἀνακινεῖται ὁ θορυβώδης βίος τῆς παραθαλασσίου πόλεως· ἀπὸ τῶν μεγάλων στρατώνων, οἵτινες ἀναφαίνονται τῆδε κἀκεῖσε, ἐξέρχεται ἀνάμικτος θόρυβος φωνῶν, ᾀσμάτων καὶ τυμπάνων, καὶ χιλιάδες στρουθίων ἀναπηδῶσιν εἰς τὰς μονήρεις στενωπούς. 'Ακολουθοῦντες πομπὴν νεκρικὴν ἐξερχόμεθα τῆς πόλεως, εἰσερχόμεθα εἰς τὸ περιώνυμον νεκροταφεῖον, ἀποπλανώμεθα εἰς μέγα δάσος κυπαρίσσων ὑψηλοτάτων, ὅπερ ἐκτείνεται ἔνθεν μὲν πρὸς τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, ἔνθεν δὲ πρὸς τὸ Χρυσοῦν Κέρας, ἐπὶ εὐρυτάτου ὀρεινοῦ χώρου. 'Απανταχοῦ πέριξ φαίνονται λευκοὶ ἐπιτύμβιοι λίθοι ἕως οὗ φθάνει τὸ βλέμμα, κατὰ σωρούς, κατὰ σειρὰς ἀτελευτήτους, ἐν μέσῳ θάμνων καὶ ἀνθέων ἀγρίων, ἐντὸς δικτύου ἀτελευτήτου στενωπῶν, μεταξὺ τῶν πυκνοτάτων στελεχῶν τῶν δένδρων, ἅτινα μόλις σοὶ ἐπιτρέπουσι νὰ ἴδῃς τὸν ὁρίζοντα, ὡς τινα φαεινὴν καὶ κυματοειδῆ λωρίδα ἐν ἀπόπτῳ. Προχωροῦμεν κατὰ τύχην διὰ μέσου τῶν ζωγραφημένων καὶ ἐπιχρύσων στηλῶν, ὀρθῶν τε καὶ ἀνεστραμμένων, μεταξὺ τῶν κιγκλίδων τῶν οἰκιακῶν τάφων, τῶν μικρῶν μαυσωλείων τῶν πασάδων, τῶν χονδροειδῶν στυλίσκων τοῦ ὄχλου, βλέποντες τῆδε κἀκεῖσε ἀνθοδέσμας μαραμμένας, καὶ κορυφὰς κρανίων ἀναφαινομένων ἐν μέσῳ τῆς ἀνασκαφείσης γῆς, καὶ ἀκούοντες ἁπανταχόθεν τὸν τρυγμὸν τῶν περιστερῶν, τῶν κρυμμένων εἰς τὰς κυπαρίσσους· ἐν τούτοις τὸ δάσος φαίνεται ὅτι ἐκτείνεται, ὅτι αἱ λίθοι βρίθουσιν, αἱ στενωποὶ πολλαπλασιάζονται, ὅτι ἡ ἐν ἀπόπτῳ φαεινὴ λωρὶς τοῦ ὁρίζοντος ἀπομακρύνεται, καὶ ὅτι τὸ βασίλειον τοῦ θανάτου συμπροχωρεῖ ὁλονὲν μετὰ τῶν βημάτων μας· ἀρχίζομεν δὲ νὰ ἐρωτῶμεν ἑαυτοὺς πῶς θὰ ἐξέλθωμεν ἐκεῖθεν, ὅτε ἐξαίφνης ἐξερχόμεθα εἰς εὐρυτάτην δενδροστοιχίαν, ἥτις μᾶς φέρει εἰς τὴν εὐρυτάτην πεδιάδα τοῦ Χαϊδάρ-πασᾶ, ὅπου συνηθροίζοντο αἱ μουσουλμανικαὶ στρατιαί, αἱ ἀπερχόμεναι εἰς τοὺς κατὰ τὴν 'Ασίαν πολέμους, καὶ ἐκεῖθεν περιλαμβάνομεν δι' ἑνὸς βλέμματος τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, τὴν Σταμπούλ, τὸ στόμιον τοῦ Κερατίου Κόλπου, τὸν Γαλατᾶν καὶ τὸ Σταυροδρόμιον, κεκαλυμμένον ἐλαφρῶς ὑπὸ τῶν ἀτμῶν τῆς πρωΐας καὶ φέρον χρώματα παραδείσεια, ἅτινα μᾶς συγκινοῦσι διὰ τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν χαρὰν τῆς ἀφίξεως.

Ἄλλην τινὰ πρωΐαν εὐρισκόμεθα εἰς μίαν ἅμαξαν τοῦ τροχιοδρόμου μεταξὺ δύο κολοσσιαίων μαύρων εὐνούχων, εἰς οὓς ὑπασπιστής τις τοῦ Σουλτάνου Ἀβδοὺλ-Ἀζὶζ ἀνέθηκε τὴν ἐντολὴν νὰ μᾶς ὁδηγήσωσιν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ παλατίου Τσεραγάν, κειμένου ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Βοσπόρου εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ προαστείου τοῦ Μπεσσὶκ-τασί. Ἐνθυμοῦμαι τὸ ἀόριστον αἴσθημα, ἀναμεμιγμένον μὲ περιέργειαν καὶ ἀποστροφήν, ὅπερ ἐδοκίμαζα βλέπων μὲ τὴν ἄκραν τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸν πλησίον μου καθήμενον εὐνοῦχον τοῦτον, ὅστις μὲ ὑπερέβαινε καθ' ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν κεφαλήν, καὶ εἶχεν ἐκτεταμένην ἐπὶ τοῦ γόνατός του χεῖρα ὑπερμεγέθη· ὁσάκις δ' ἐστρεφόμην, ὠσφραινόμην ἐλαφράν τινα ὀσμὴν πτητικοῦ ἐλαίου τοῦ βεργαμότου, ἥτις ἐξήρχετο ἐκ τῆς στιλπνῆς καὶ αὐλικώτατα ταχτοποιημένης ἐνδυμασίας του. Ὅτε ἡ ἅμαξα ἐσταμάτησεν, ἔβαλα τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιόν μου, διὰ νὰ λάβω τὸ χαρτοφυλάκιόν μου· ἀλλ' ἡ ὑπερμεγέθης χεὶρ τοῦ εὐνούχου μοῦ ἥρπασε τὸν βραχίονα ὡς ἁρπάγη σιδηρᾶ, καὶ οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοὶ προσηλώθησαν εἰς τοὺς ἰδικούς μου ὡς διὰ νὰ εἴπωσι : — Χριστιανέ, μὴ μὲ κάμῃς τὴν προσβολὴν αὐτήν, εἰ δὲ μὴ σοῦ σπάνω τὰ κόκκαλα. — Κατέβημεν ἐμπρὸς εἰς μικρὰν μὲ ἀραβουργήματα κεκοσμημένην θύραν, διέβημεν μακρὸν διάδρομον, ὅπου μᾶς προϋπάντησε μακρὰ τάξις ὑπηρετῶν ἐν στολῇ, καὶ ἀφ' οὗ ἐφορέσαμεν τὰ συνήθη παπούτσια, ἀνέβημεν δι' εὐρείας κλίμακος, ἥτις ἔφερεν εἰς τὰς αἰθούσας τῶν ἀνακτόρων. Ἐνταῦθα δὲν εἴχομεν ἀνάγκην νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὰς ἱστορικὰς ἀναμνήσεις, ὅπως ἀναπαραστήσωμεν καθ' ἑαυτοὺς τὸ ἴνδαλμα τῆς αὐτόθι διανυομένης ζωῆς, διότι ὁ ἀὴρ ἦτο θερμὸς ἀκόμη ἐκ τῶν ἀναπνοῶν τῆς αὐλῆς. Τὰ πλατύτατα μὲ μεταξόπτιλλον καὶ ὁλοσηρικὸν σκεπασμένα διβάνια ἦσαν αὐτὰ ἐκεῖνα, ἐφ' ὧν πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων ἐκάθηντο αἱ ὀδαλίκισσαι τοῦ Μεγάλου Κυρίου. Ἀόριστός τις εὐωδία ζωῆς μαλθακῆς καὶ ἑορτασίμου ἐπλήρου ἀκόμη τὸν ἀέρα. Εἴδομεν πολλὰς αἰθούσας, κεκοσμημένας ἐν ῥυθμῷ ἀναμὶξ μαυρουσίῳ καὶ εὐρωπαϊκῷ, κομψοτάτας δὲ καὶ ὡραίας ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ αὐτῶν ἁπλότητι, ἥτις μᾶς ἔκαμνε νὰ ὁμιλῶμεν ταπεινῇ τῇ φωνῇ· ἐν ᾧ οἱ εὐνοῦχοι, ψιθυρίζοντες ἐξηγήσεις ἀκατανοήτους, μᾶς ἐδείκνυον ἄλλοτε μίαν γωνίαν, ἄλλοτε μίαν θύραν, μετὰ χειρονομίας εὐλαβοῦς, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ μυστηριωδεστάτου πράγματος. Τὰ μεταξωτὰ παραπετάσματα, οἱ μυριοχρώματοι τάπητες, αἱ ψηφοθετημέναι τράπεζαι, αἱ ὡραῖαι ἐλαιογραφίαι, αἱ τοποθετημέναι ἐναντίον τοῦ φωτός, τὰ ὡραῖα μὲ σταλακτίτας τόξα τῶν θυρῶν, ὧν μεταξὺ ἦσαν παρεντεθειμένοι ἀραβικοὶ κιονίσκοι, τὰ ὑψηλότατα κηροπήγια, ὅμοια μὲ δένδρα κρυστάλλινα, ἅτινα ἦχουν θορυβωδῶς κατὰ τὴν διάβασίν μας, διεδέχοντο καὶ συνεχέοντο μόλις θεαθέντα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ φαντασίᾳ, ἥτις ἠσχολεῖτο ὅλη εἰς ἐπιδίωξιν εἰκόνων λαθραίων καδινῶν συναντηθεισῶν αἰφνιδίως καὶ ἐξ ἀπροόπτου. Δὲν μοῦ ἀπέμεινε δὲ ἄλλο τι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν παρὰ τὴν αἴθουσαν τοῦ λουτροῦ τοῦ σουλτάνου, ἐκ λευκοτάτου μαρμάρου ὅλην, γεγλυμμένου εἰς σταλακτίτας, εἰς ἄνθη κρεμάμενα, εἰς κροσσοὺς καὶ κεντήματα ἐναέρια, τόσον ἁβρὰ καὶ λεπτά, ὥστε νὰ φοβεῖσαι μὴ ἀποκοπῶσι μόλις ἐγγισθέντα ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ. Ἡ διάταξις τῶν αἰθουσῶν μ' ἐνθύμιζεν ἀορίστως τὴν Ἀλάμβραν. Ἐβαδίζομεν κατεσπευσμένως ἐπὶ τῶν παχυτάτων ταπήτων, ἄνευ θορύβου καὶ σχεδὸν λαθραίως. Ἐκ διαλειμμάτων δὲ εὐνοῦχός τις ἔσυρε σχοινίον, καὶ αἰρομένου πρασίνου τινὸς παραπετάσματος, ἐβλέπομεν δι' εὐρέος παραθύρου τὸν Βόσπορον, τὴν Ἀσίαν, χίλια πλοῖα, καὶ ἄπλετον φῶς· μεθ' ὃ ἠφανίζοντο τὰ πάντα διὰ μιᾶς· καὶ ἡμεῖς ἀπεμένομεν ὡς ἀποθαμβωμένοι ἐξ αἰφνιδίας τινὸς λάμψεως. Ἐκ παραθύρου τινὸς εἴδομεν λαθραίως μικρόν τινα κῆπον, περίκλειστον ἁπανταχόθεν διὰ τοίχων ὑψηλοτάτων, κομψόν, σύμμετρον, μοναχικόν, ὅστις μᾶς ἀπεκάλυψεν ἐν μιᾷ στιγμῇ χιλίας μυστικὰς μελαγχολίας ὡραίων γυναικῶν διψωσῶν ἔρωτα καὶ ἐλευθερίαν, καὶ ὅστις παρευθὺς ἠφανίσθη ὄπισθεν τοῦ παραπετάσματος. Αἱ αἴθουσαι δὲν ἐτελείωναν ποτέ, καὶ ὁσάκις ἔμελλε ν' ἀνοιχθῇ νέα θύρα, ἐπεσπεύδομεν τὸ βῆμα ὅπως ἐμφανισθῶμεν ἀπροσδοκήτως εἰς τὴν νέαν αἴθουσαν· ἀλλὰ τίποτε δὲν ἐβλέπομεν, οὐδὲ κἂν τὸ ἴχνος φορέματος, αἱ ὀδαλίκισσαι εἶχον ἀφανισθῇ, ἄκρα σιωπὴ ἐπεκράτει ἁπανταχοῦ, ὁ τριγμός, ὅστις μᾶς ἔκαμνε νὰ στρέφωμεν ὀπίσω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν μετὰ περιεργείας, ἦτο ὁ τριγμός, ὃν ἐποίουν τὰ βαρέα ἀτλαζωτὰ παραπετάσματα, ἅτινα ἐπανέπιπτον ἐπὶ τοῦ κατωφλίου τῶν θυρῶν· ὁ δ' ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν κρυσταλλίνων κηροπηγίων ἦχος μᾶς ἐπεισμάτωνε δεινῶς, ὡς ἐὰν ὁ ἦχος οὗτος ἦτο ὁ ἀργυρόηχος καγχασμὸς ὡραίας τινός, ἥτις ἦτο κάπου ἐκεῖ κρυμμένη καὶ μᾶς ἐπερίπαιζεν. Ἐπὶ τέλους ἐβαρύνθημεν νὰ πηγαίνωμεν καὶ νὰ ἐρχώμεθα εἰς τὰ βωβὰ ἐκεῖνα ἀνάκτορα, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νεκροῦ ἐκείνου πλούτου, βλέποντες ἀνὰ πᾶν βῆμα ἀντανακλωμένας εἰς τὰ κάτοπτρα τὰς μαύρας ἐκείνας μορφὰς τῶν εὐνούχων, τὸ τάγμα ἐκεῖνο τῶν συννόων ὑπηρετῶν, καὶ τὰ δύο ἐκπεπληγμένα πρόσωπα τῶν δύο τυχοδιωκτῶν ἡμῶν· ὅθεν καὶ ἐξήλθομεν τρέχοντες σχεδόν, καὶ ᾐσθάνθημεν χαρὰν μεγάλην, ὅτε ἐπανευρέθημεν εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀθλίων οἰκιῶν καὶ τοῦ ῥακενδύτου καὶ κραυγάζοντος ὄχλου τῆς συνοικίας τοῦ Τὸπ-χανέ.

Καὶ τὴν νεκρόπολιν τοῦ Ἐγιοὺπ πῶς νὰ τὴν λησμονήσω ; Ὑπήγομεν ἐκεῖ μίαν ἑσπέραν περὶ δυσμὰς ἡλίου, καὶ μοῦ ἐναπομένει πάντοτε ἐν τῇ μνήμῃ τοιαύτη, ὁποίαν τὴν εἶδα τότε καταυ-

γαζομένην ἐκ τῶν τελευταίων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Καΐκιον ἐλαφρότατον μᾶς ἔφερεν ἕως εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Κερατίου κόλπου, καὶ ἀνέβημεν εἰς τὴν «ἱερὰν γῆν» τῶν Ὀσμάνων διὰ στενωποῦ ἀποτόμου, περιωρισμένης ἑκατέρωθεν διὰ τάφων. Τὴν ὥραν ταύτην οἱ γλύπται, οἵτινες ἐργάζονται τὴν ἡμέραν πέριξ τῶν στηλῶν, καὶ ὧν τὰ ἠχηρὰ κτυπήματα ἀντηχοῦσι καθ' ὅλην τὴν εὐρεῖαν νεκρόπολιν, εἶχον ἤδη ἀναχωρήσῃ· τὸ μέρος ἦτο ἔρημον. Ἐπροχωρήσαμεν μετὰ περισκέψεως, περιβλέποντες μὴ ἐμφανισθῇ τὸ σοβαρὸν πρόσωπον ἰμάμη τινὸς ἢ δερβίση, διότι ἐκεῖ ὀλιγώτερον παρ' εἰς οἱονδήποτε ἄλλον ἱερὸν χῶρον εἶνε ἀνεκτὴ ἡ βέβηλος περιέργεια ἑνὸς γκιαούρη· ἀλλὰ δὲν εἴδαμεν οὔτε κωνικοὺς πίλους, οὔτε σαρίκια. Ἐφθάσαμεν μετά τινος τρόμου ἕως εἰς τὸ μυστηριῶδες τζαμίον τοῦ Ἐγιοὺπ, οὗτινος τοὺς πυριλαμπεῖς θολίσκους καὶ τοὺς ἐλαφροὺς μιναρέδες εἴχομεν ἴδῃ χιλιάκις ἀπὸ τῶν λόφων τῆς ἑτέρας ὄχθης καὶ ἀπὸ ὅλων τῶν ὅρμων τοῦ Κερατίου κόλπου. Εἰς τὴν αὐλὴν, ὑπὸ τὴν σκιὰν μεγάλης πλατάνου, ὑψοῦται ἐν εἴδει κιοσκίου, ἀδιαλείπτως φωτιζομένου ὑπὸ στεφάνης κανδηλῶν, τὸ μαυσωλεῖον, ὅπερ περικλείει τὸ σῶμα τοῦ περιωνύμου σημαιοφόρου τοῦ προφήτου, ἀποθανόντος μετὰ τῶν πρώτων μουσουλμάνων ὑπὸ τὸ Βυζάντιον, ἐπανευρεθὲν μετὰ ὀκτὼ αἰῶνας θαμμένον εἰς τὸ παράλιον τοῦτο ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ πορθητοῦ. Ὁ Μωάμεθ ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὸν τὸ τζαμίον τοῦτο, ὅπου ἔρχονται οἱ Παδισὰχ, ὅπως περιζωσθῶσιν ἐπισήμως τὴν σπάθην τοῦ Ὀσμὰν, διότι τὸ τζαμίον τοῦτο εἶνε τὸ ἱερώτατον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως καὶ τὸ περικυκλοῦν αὐτὸ νεκροταφεῖον εἶνε τὸ ἱερώτατον τῶν νεκροταφείων. Πέριξ τοῦ τζαμίου, ὑπὸ τὴν σκιὰν μεγάλων δένδρων, ὑψοῦνται τουρμπέδες σουλτανῶν, βεζίριδων, μεγιστάνων τῆς Αὐλῆς, περιεστεμμένοι μὲ ἄνθη, καὶ ἐξαστράπτοντες ἐκ τοῦ μαρμάρου καὶ τῶν χρυσῶν ἀραβουργημάτων, καὶ στολισμένοι μὲ πομπώδεις ἐπιγραφάς. Εἰς ἄλλο χωριστὸν μέρος ὑπάρχει ὁ ἐπιτάφιος ναΐσκος τῶν μουφτίδων, σκεπασμένος μὲ θόλον ὀκτάγωνον, ἐν ᾧ ἀναπαύονται οἱ μεγάλοι κληρικοί, ἐγκεκλεισμένοι ἐντὸς μαύρων θηκῶν, ἐφ' ὧν ἐπίκεινται ὑψηλότατα σαρίκια ἐκ βαμβακεροῦ λεπτοτάτου ὑφάσματος. Εἶνε πόλις τάφων, κατάλευκος, κατάσκιος, καὶ βασιλικῶς κομψὴ, ἥτις μετὰ τῆς θρησκευτικῆς θλίψεως ἐμπνέει ἴδιόν τι αἴσθημα εὐλαβείας κοσμικῆς, ὡς συνοικία τις ἀριστοκρατικὴ, σιγῶσα σιγὴν μεγαλοπρεπῆ. Διέρχεταί τις διὰ μέσου τοίχων λευκῶν καὶ κιγκλίδων λεπτοτάτων, ἐξ ὧν καταφέρεται εἰς στεφάνας καὶ κορύμβους ἡ βλάστησις τῶν ἐπιταφίων κήπων, καὶ προέχουσιν οἱ κλῶνες τῶν ἀκακιῶν, τῶν δρυῶν καὶ τῶν μύρτων, καὶ διὰ τῶν ἐκ σιδήρου ἐπιχρύσου τριχάπτων, ἅτινα περικλείουσι τὰ ἀψιδωτὰ παράθυρα τῶν τουρμπέδων, διαφαίνονται ἔνδον καταυγαζόμενα ἀπὸ μετρίου καὶ προσηνοῦς φωτὸς τὰ μαρμάρινα μαυσωλεῖα, ἐφ' ὧν φέρονται αἱ πράσιναι ἀντανακλάσεις τῶν δένδρων. Εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τῆς Σταμποὺλ ἀναπτύσσεται μετὰ τόσης χάριτος ἡ μουσουλμανικὴ τέχνη τοῦ φαιδρύνειν τὴν εἰκόνα τοῦ θανάτου, καὶ ἐφιστᾷν ἐπ' αὐτοῦ τὴν διάνοιαν ἄνευ τρόμου. Εἶνε νεκρόπολις, ἀνάκτορον, κῆπος, πάνθεον, πλῆρες μελαγχολίας καὶ χάριτος, ὅπερ προκαλεῖ εἰς τὰ χείλη τὴν προσευχὴν συγχρόνως καὶ τὸ μειδίαμα. Ἁπανταχόθεν δ' ἐκτείνονται πέριξ αὐτοῦ τὰ κοιμητήρια, σκιαζόμενα ὑπὸ κυπαρίσσων προκιωνίων, διασχιζόμενα ὑπὸ δενδροστοιχιῶν ἑρπουσῶν ὀφιοειδῶς, κατάλευκα ἐκ μυριάδων στηλῶν, αἵτινες νομίζεις ὅτι κατακρημνίζονται πρὸς τὰ κάτω διὰ τῆς κλιτύος, ὅπως ὑπάγωσι καὶ βυθισθῶσιν εἰς τὰ ὕδατα, ἢ ὅπως συρρεύσωσι κατὰ μῆκος τῶν στενωπῶν, καὶ ἴδωσιν ἐκεῖθεν διερχόμενα φάσματα. Ἀπὸ πάντων δὲ τῶν σκοτεινῶν τούτων ἀποχωρητηρίων, ἀπομακρύνων ὀλίγον τοὺς κλάδους τῶν θάμνων, βλέπεις ἐν ἀπόπτῳ καὶ συγκεχυμένως πρὸς τὰ δεξιὰ μὲν τὴν Σταμποὺλ, ἥτις παριστᾷ τὸ θέαμα σειρᾶς ἀλληλοδιαδόχου πόλεων κυανοχρόων, ἀποχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων· πρὸς τὰ κάτω δὲ τὸν Κεράτιον κόλπον, ἐφ' οὗ λάμπει ἡ τελευταία ἀκτὶς τοῦ δύοντος ἡλίου· κατέναντι τὰ προάστεια Σουδ-λουτζὲ, Χαλιτζὶ-όγλοὺ, Πιρὶ-πασᾶ, Χὰσ-κιόϊ, καὶ ἔτι ἀπώτερον τὴν μεγάλην συνοικίαν Κασὶμ-πασᾶ, καὶ ἀμυδρῶς πως τὴν κατατομὴν τοῦ Γαλατᾶ, ἀφανιζόμενα ἐντὸς φωτὸς γλυκυτάτου, ἀναφαινομένου ὑπὸ ποικίλας ἀποχρώσεις τρομώδεις καὶ σβεννυομένας, αἵτινες φαίνονται ὡς πράγματα ἀνήκοντα ὄχι εἰς τὴν γῆν ταύτην.

Ταῦτα πάντα ἀφανίζονται, καὶ εὑρίσκομαι διερχόμενος δύο μακρότατα γυμνὰ μακρυνάρια, ἐν τῷ μέσῳ δύο ἑκατέρωθεν ἀκινήτων σειρῶν προσώπων ἀπαισίων, ἅτινα φαίνονται ὡς πτώματα καρφωμένα εἰς τοὺς τοίχους. Οὐδέποτε ἐνθυμοῦμαι νὰ ἐδοκίμασα αἴσθημα ἀποστροφῆς τοιοῦτον, ἐκτὸς τῆς τελευταίας αἰθούσης τοῦ ἐν Λονδίνῳ μουσείου Tussaud, ὅπου διαφαίνονται ἐν τῷ σκότει οἱ φοβερώτεροι δολοφόνοι τῆς Ἀγγλίας. Εἶνε ὥς τι μουσεῖον φαντασμάτων, ἢ μᾶλλον τάφος ἀνοικτὸς, ἐν ᾧ εὑρίσκονται βαλσαμωμένοι ὡς μούμιαι τὰ περιωνυμότερα πρόσωπα τῆς ἀρχαίας ἐκείνης Τουρκίας, λαμπρᾶς, παραδόξου καὶ θηριώδους, ἥτις δὲν ὑπάρχει πλέον εἰμὴ ἐν τῇ μνήμῃ τῶν γερόντων καὶ ἐν τῇ φαντασίᾳ τῶν ποιητῶν. Εἶνε ἑκατοντάδες μεγάλων ἀνδρεικέλων ξυλίνων, χρωματισμένων καὶ ἐνδεδυμένων τὰ ἀρχαῖα φορέματα, ὀρθῶν καὶ ἐχόντων στάσιν ἄκαμπτον καὶ ὑπερήφανον, μὲ τὰς ὀφρῦς ἐπηρμένας, τοὺς ὀφθαλμοὺς διεσταλμένους, καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς λαβῆς τῶν ὅπλων, οἵτινες περιμένουσιν ἓν νεῦμα διὰ νὰ γυμνώσωσι τὴν μάχαιραν, ὅπως εἰς τοὺς παλαιοὺς καλοὺς χρόνους. Κατὰ πρῶτον ἔρχεται

ἡ οἰκία τοῦ Παδισάχ: ὁ μέγας εὐνοῦχος, ὁ μέγας βεζίρης, ὁ μουφτῆς, οἱ θαλαμηπόλοι καὶ οἱ μεγάλοι ἀξιωματικοί, φέροντες ἐπὶ κεφαλῆς σαρίκια ποικιλόχρωμα, πυραμιδοειδῆ, σφαιρικά, τετράγωνα, ὑπερμεγέθη δὲ καὶ τερατώδη, μὲ καφτάνια ἐκ χρυσοϋφοῦς μεταξωτοῦ μὲ ζωηρότατα χρώματα, καὶ κατακέντητα, μὲ μανδύας μεταξωτοὺς κοκκίνους καὶ λευκούς, συνεσφιγμένους περὶ τὴν ὀσφὺν μὲ ζώνας ἀπὸ καζιμίρια, μὲ ἐπενδύτας καταχρύσους, μὲ τὸ στῆθος σκεπασμένον ἀπὸ πλάκας ἀργυρᾶς καὶ χρυσᾶς, καὶ ὅπλα ἡγεμονικά: δύο σειραὶ μορμολυκείων παραδόξων καὶ λαμπρῶν, ἅτινα ἀποκαλύπτουσι θαυμασίως τὴν φύσιν τῆς ἀρχαίας ὀθωμανικῆς Αὐλῆς, ἐπιδεικτικῶς κενοδόξου καὶ βαρβαρικῶς ὑπερηφάνου. Ἀκολουθοῦσιν οἱ παῖδες, φέροντες τὰς γούνας τοῦ Παδισάχ, τὸ σαρίκιον, τὸ ἐδώλιον καὶ τὴν σπάθην. Μετὰ τούτους οἱ φρουροὶ τῶν πυλῶν καὶ τῶν κήπων, αἱ φρουραὶ τοῦ Σουλτάνου, οἱ λευκοὶ καὶ οἱ μαῦροι εὐνοῦχοι, μὲ πρόσωπα μάγων καὶ εἰδώλων, στίλβοντες, καταστόλιστοι μὲ πτερὰ καὶ μὲ θυσάνους, μὲ πίλους περσικοὺς καὶ κράνη μετάλλινα εἰς τὰς κεφαλάς, μὲ σκούφους κοκκίνους, μὲ σαρίκια παράδοξα, ἐν εἴδει ἡμισεληνων, κώνων, πυραμίδων ἀνεστραμμένων· ὡπλισμένοι μὲ ῥάβδους χαλυβδίνας, μ' ἐγχειρίδια καὶ μὲ μάστιγας, ὡς συμμορία δολοφόνων καὶ δημίων· καὶ οὗτος μὲν βλέπει ἐν ἤθει περιφρονητικῷ, ἐκεῖνος δὲ τρίζει τοὺς ὀδόντας, τοῦ δὲ τρίτου προεξέχουσι δεινοὶ αἱμοχαρεῖς ὀφθαλμοί, καὶ ὁ τέταρτος μειδιᾷ μετ' ἐκφράσεως σαρκασμοῦ σατανικοῦ. Ἐπὶ τέλους ἔρχεται τὸ σῶμα τῶν γιανιτσάρων, μετὰ τοῦ ἁγίου πάτρωνός των, τοῦ Ἐμὶν μπαμπᾶ, κατεσκελεθρωμένου, φέροντος μανδύαν λευκόν, καὶ ἀξιωματικοὶ ὅλων τῶν βαθμῶν, ὧν σύμβολα εἶνε τὰ διάφορα ἐν τῷ μαγειρείῳ ὑπουργήματα, καὶ στρατιῶται ὅλων τῶν τάξεων μὲ ὅλα τὰ ἐμβλήματα καὶ τὰ σημεῖα τοῦ αὐθάδους ἐκείνου στρατοῦ, ὃν κατέστρεψε τὸ πυροβολικὸν τοῦ Μαχμούδ. Καὶ ἐνταῦθα ἡ χονδροειδὴς καὶ παιδαριώδης παραδοξολογία τῶν ἱματισμῶν ἐμποιεῖ τὴν ἐντύπωσιν ἀγρίας γελωτοποιΐας. Ἡ πλέον ἀχαλίνωτος φαντασία ζωγράφου δὲν θὰ ἦτό ποτε δυνατὸν νὰ κατορθώσῃ νὰ σχηματίσῃ τόσον τρελλὴν σύγχυσιν ἐνδυμασιῶν βασιλέων, ἱερέων, ληστῶν, γελωτοποιῶν. Οἱ «ὑδροφόροι», οἱ «παρασκευασταὶ τοῦ τσορβᾶ», οἱ «ἀνώτεροι μάγειροι», οἱ «ἀρχηγοὶ τῶν παραμαγείρων», οἱ στρατιῶται οἱ ἐπιφορτισμένοι ὑπουργήματα εἰδικά, διαδέχονται ἀλλήλους κατὰ μακρὰς γραμμάς, μὲ τὰ σάρωθρα καὶ τὰ κοχλιάρια εἰς τὰ σαρίκια, μὲ τοὺς κωδωνίσκους κρεμαμένους ἀπὸ τῶν μανδυῶν, μὲ τοὺς ἀσκούς, καὶ μὲ τοὺς περιφήμους λέβητας, οἵτινες ἦσαν τὸ σύνθημα τῶν ἀνταρσιῶν, μὲ τοὺς μεγάλους δερματίνους των σκούφους, μὲ τὰς πλατείας των ἐφεστρίδας, αἵτινες καταπίπτουσιν ἀπὸ τοῦ αὐχένος μέχρι τῶν ἰσχίων, ὡς οἱ μανδύαι τῶν νεκρομάντεων, μὲ τὰς γιγαντιαίας σπάθας, μὲ τοὺς καρκινοειδεῖς των ὀφθαλμούς, μὲ τοὺς ὑπερμεγέθεις κορμούς των, καὶ μὲ τὰ πρόσωπά των, διεστραμμένα εἰς ἔκφρασιν χλεύης, ἀπειλῆς καὶ ὕβρεως. Τελευταῖοι ἔρχονται οἱ βωβοὶ τοῦ Σεραγίου, μὲ τὸν μετάξινον βρόχον εἰς τὴν χεῖρα, οἱ νάννοι καὶ οἱ γελωτοποιοί, μὲ τὰ ἀποστροφὴν ἐμπνέοντα πρόσωπα εὐήθων ἐγκρυπτόντων ἐν ἑαυτοῖς ἰὸν ἐχίδνης, καὶ στέμματα γελοῖα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Τὰ μεγάλα ὑελόφρακτα δωμάτια, ἐν οἷς ὑπάρχουσιν ἐγκεκλεισμένοι οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, ἐπιχέουσιν εἰς τὸν χῶρον ἦθός τι ὁμοιότητος πρὸς ἀνατομικὸν μουσεῖον, ὅπερ καθιστᾷ ὁμοιαληθέστερον τὸ ὅτι τὰ ὁμοιώματα ἐκεῖνα εἶνε ὅ,τι φαίνονται κατὰ πρώτην ὄψιν, ἤτοι πτώματα, ὅπερ κάμνει τὸν θεατὴν ν' ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον ἐκ φρίκης. Φθάσαντες εἰς τὸν μυχὸν τῆς αἰθούσης, ἐνομίσαμεν ὅτι διήλθομεν μίαν αἴθουσαν τοῦ ἀρχαίου Σεραγίου, ἐν μέσῳ ὅλης τῆς Αὐλῆς, ἥτις ἐπάγωσεν ἐκ τοῦ τρόμου, διότι ἤκουσε κραυγήν τινα ἀπειλητικὴν τοῦ Παδισάχ· ἐξελθόντες δ' ἐκεῖθεν καὶ ἀπαντήσαντες εἰς τὴν πλατεῖαν Ἂτ-μεϊδὰν τοὺς φοροῦντας μαῦρον ἐπενδύτην πασάδες, καὶ τοὺς νιζάμιδες, οἵτινες φέρουσι μετριοφρονεστάτην ζουαβικὴν στολήν, ὢ! εἴπομεν καθ' ἑαυτούς, πόσον πραεῖα καὶ ἀξιέραστος εἶνε ἡ Τουρκία τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν!

Καὶ ἐκεῖθεν δὲ ἐπιστρέφω ἑκὼν ἄκων εἰς τὸ μέσον τῶν τάφων πάλιν, εἰς τὸ μέσον τῶν ἀναριθμήτων αὐτοκρατορικῶν τουρμπέδων, τῶν διεσκορπισμένων εἰς τὴν τουρκικὴν πόλιν, οἵτινες διατηροῦνται πάντοτε ἐν τῇ μνήμῃ μου ὡς μία τῶν κομψοτέρων φάσεων τῆς τουρκικῆς φιλοσοφίας καὶ τέχνης. Διὰ φιρμανίου μᾶς ἠνοίχθη κατὰ πρῶτον ὁ τουρμπὲς Μαχμοὺδ τοῦ μεταρρυθμιστοῦ, κείμενος ὀλίγον μακρὰν τοῦ Ἂτ-μεϊδάν, ἐντὸς κήπου πλήρους ῥόδων καὶ ἰασμῶν. Ὁ τουρμπὲς οὗτος εἶνε ὡραῖος ἑξάγωνος ναΐσκος, σκεπασμένος μὲ στέγην μολυβδοσκεπῆ, στηριζομένην ἐπὶ παραστάδων ἰωνικῶν, καὶ φωτιζόμενος ὑπὸ ἑπτὰ παραθύρων κλεισμένων μὲ κιγκλίδας ἐπιχρύσους, ὧν τινες βλέπουσι πρὸς τὴν κυριωτέραν ὁδὸν τῆς Σταμπούλ. Οἱ ἐσωτερικοὶ τοῖχοι εἶνε στολισμένοι μὲ ἀνάγλυφα καὶ μεταξίνους καὶ χρυσοϋφάντους τάπητας. Ἐν τῷ μέσῳ ἵσταται ὁ σαρκοφάγος, ἐφ' οὗ ἐπίκεινται ὡραιότατα περσικὰ σάλια, καὶ ὑπεράνω τούτων τὸ φέσιον, ἔμβλημα τῆς μεταρρυθμίσεως, μὲ τὴν πτερωτὴν λοφιὰν ἀπαστράπτουσαν ἐξ ἀδαμάντων, καὶ πέριξ αὐτοῦ ἵσταται χαρίεν δρύφακτον, κοχλοκόλλητον, ὅπερ περικλείει τέσσαρα μεγάλα ἀργυρᾶ κηροπήγια. Παρὰ τοὺς τοίχους ἵστανται οἱ σαρκοφάγοι ἑπτὰ σουλτανῶν. Τὸ δάπεδον εἶνε ἐστρωμένον μὲ ψιάθους λεπτοτάτους καὶ ποικιλοχρόους τάπητας. Τῇδε κἀκεῖσε δὲ ἐπάνω πλουσίων ἀναλογείων λάμπουσι πολύτιμα κοράνια, γραμμένα μὲ χρυσοῦς χαρακτῆρας. Ἐντὸς δὲ πυξίδος ἀργυρᾶς ὑπάρχει μα-

κρὰ λωρὶς βαμβακεροῦ ὑφάσματος, τυλιγμένη, σκεπασμένη ὅλη μὲ χαρακτῆρας ἀραβικούς, οὓς ἐχάραξεν ἡ χεὶρ τοῦ Μαχμούδ. Πρὶν ἀναβῇ εἰς τὸν θρόνον καὶ καθ' ὃν χρόνον ἔζη δεσμώτης ἐν τῷ ἀρχαίῳ σεραγίῳ, ἀντέγραψε μεθ' ὑπομονῆς ἐπὶ τοῦ τεμαχίου τούτου τοῦ ὑφάσματος μέγα μέρος τοῦ Κορανίου, καὶ ἀποθνήσκων, διέταξε νὰ συμπαραληφθῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν τάφον ἡ νεανικὴ αὕτη ἀνάμνησις. Ἀπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ τουρμπὲ διαφαίνεται διὰ μέσου τῶν ἐπιχρύσων κιγκλίδων τὸ πράσινον χρῶμα τῶν κήπων καὶ φθάνει ἡ εὐωδία τῶν ἐν αὐτῷ ῥόδων· ζωηρὸν φῶς καταυγάζει ὅλον τὸν ναόν· ὅλοι οἱ ἦχοι τῆς πόλεως ἀντηχοῦσιν ἔνδον αὐτοῦ, ὡς ὑπὸ στοὰν ἄφρακτον, αἱ δὲ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία ἐμφανίζονται εἰς τὰ παράθυρα καὶ ψιθυρίζουσι μίαν προσευχήν. Εἰς πάντα ταῦτα ὑπάρχει τι τὸ ἀρχαϊκὸν καὶ πρᾷον, ὅπερ συγκινεῖ τὴν καρδίαν. Φαίνεται ὡς νὰ ὑπάρχῃ ἐγκεκλεισμένη ἐντὸς τῶν τοίχων ἐκείνων ὄχι τὸ σῶμα ἀλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ Σουλτάνου, καὶ ὅτι βλέπει καὶ ἀκούει ἀκόμη τὸν λαόν του, ὅστις διαβαίνει ἐκεῖθεν καὶ τὸν χαιρετᾷ. Ἀποθανὼν μετέβαλε μόνον κιόσκιον, ἀπὸ τὰ κιόσκια τοῦ σεραγίου μετέβη εἰς τὸ ἄλλο τοῦτο, ὄχι ὀλιγώτερον χαρίεν, ὅπου πάντοτε φωτίζεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἐν τῷ μέσῳ τῆς τύρβης τῆς Σταμπούλ, μεταξὺ τῶν τέκνων του, καὶ πλησιέστερον μάλιστα πρὸς αὐτά, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ, ὑπὸ τὰ βλέμματα πάντων, ὅπου δεικνύει ἀκόμη πρὸς τὸν λαὸν τὴν ἀπαστράπτουσαν πτερωτὴν λοφιάν του, ὅπως ὅτε ἀπήρχετο εἰς τὸ τζαμίον, πλήρης ζωῆς καὶ δόξης, ὅπως προσευχηθῇ ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τοῦ Κράτους. Τοιοῦτοι δὲ εἶνε καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄλλοι τουρμπέδες, ὁ τοῦ Ἀχμὲδ, ὁ τοῦ Βαγιαζὴτ, ὅστις στηρίζει τὴν κεφαλήν του ἐπὶ πλίνθου κατασκευασθείσης ἐκ τῆς κόνεως, ἥτις συνελέχθη ἐκ τῶν φορεμάτων καὶ παπουτσίων του, ὁ τοῦ Σουλεϊμὰν, ὁ τοῦ Μουσταφᾶ καὶ ὁ Σελὶμ τοῦ Γ', ὁ τοῦ Ἀβδοὺλ-Χαμὶδ, ὁ τῆς σουλτάνας Ροξολανῆς. Εἶνε ναΐσκοι ἐπιστηριζόμενοι ἐπὶ παραστάδων ἐκ μαρμάρου λευκοῦ καὶ ἐκ πορφυρίτου, ἀπαστραπτουσῶν ἐξ ἀμβάρεως καὶ κόχλου· εἴς τινας δ' ἐξ αὐτῶν ῥέει ἐντὸς καὶ τὸ βρόχινον ὕδωρ ἐξ ὀπῆς τινος τοῦ θόλου, ἵνα ποτίζωνται ἐξ αὐτοῦ τὰ χόρτα καὶ ἄνθη τὰ πέριξ τοῦ σκεπασμένου μὲ μεταξόπτιλλα καὶ τρίχαπτα σαρκοφάγου· ἐκ δὲ τῶν θόλων κρέμανται ὠὰ στρουθοκαμήλων, καὶ χρυσαῖ κανδῆλαι, αἵτινες φωτίζουσι τοὺς τάφους τῶν βασιλοπαίδων, οἵτινες κεῖνται πέριξ τοῦ πατρικοῦ, καὶ οἵτινες φέρουσιν ἐπικείμενα τὰ ῥινόμακτρα, ἅτινα ἐχρησίμευσαν ὡς βρόχοι πρὸς στραγγαλισμόν των, ἴσως ὅπως ἐμπνευσθῇ εἰς τοὺς πιστοὺς μετὰ τοῦ ἐκ τῶν θυμάτων οἴκτου καὶ τὸ αἴσθημα τῆς μοιραίας ἀναγκαιότητος τῶν ἐγκλημάτων τούτων. Ἐνθυμοῦμαι δὲ, ὅτι ἕνεκα τῆς συχνῆς θέας τῶν εἰκόνων τῶν θανάτων ἐκείνων, ἤρχισα καὶ ἐγὼ νὰ αἰσθάνωμαι ἐν ἐμαυτῷ ὑποτασσομένην τὴν διάνοιαν καὶ τὴν καρδίαν μου εἰς τὴν ἀπηνῆ ἰδέαν τοῦ συμφέροντος τοῦ Κράτους, ἥτις τὰς ὑπηγόρευσεν· ὅπως καὶ ἕνεκα τοῦ ὅτι καθ' ἕκαστον βῆμα, εἰς τὰ τζαμία, εἰς τὰς κρήνας, εἰς τοὺς τουρμπέδες, εἰς χιλίας εἰκόνας εὕρισκα μνημονευόμενον καὶ δοξαζόμενον τὸ ὄνομα ἑνὸς καὶ μόνου ἀνθρώπου, ἤρχισα νὰ αἰσθάνωμαι ἐμαυτὸν οἰκειότερον πρὸς τὴν ἀπόλυτον καὶ ὑπερτάτην ταύτην ἐξουσίαν· ὅπως καὶ ἕνεκα τῆς ἀδιαλείπτου εἰς τὴν σκιὰν τῶν νεκροταφείων περιπλανήσεώς μου καὶ τῆς εἰς τοὺς τάφους προσηλώσεως τῆς διανοίας μου, ἤρχισα νὰ βλέπω ὑπὸ νέαν τινά, γαληνίαν σχεδὸν, ἔποψιν τὸν θάνατον, νὰ αἰσθάνωμαι ἐμαυτὸν ἡσυχώτερον καὶ ἀμεριμνότερον πρὸς τὸ αἴσθημα τῆς ζωῆς, καὶ νὰ ἐνδιατρίβω ἀσμενέστερον εἰς σχολαίαν τινὰ φιλοσοφίαν, εἰς ἀόριστόν τινα περιπλάνησιν τῆς διανοίας, εἰς νέαν τινὰ ψυχικὴν κατάστασιν, ἐν ᾗ μοὶ ἐφαίνετο, ὅτι τὸ καλίτερον ἦτο νὰ διέρχεταί τις τὸν βίον ὑπνώττων ἡσύχως καὶ ἀφίνων νὰ γίνεται ὅ,τι εἶνε γραμμένον. Καὶ τότε μὲ κατελάμβανεν αἰφνιδίως αἴσθημά τι ἀηδίας καὶ ἀποστροφῆς, ὁσάκις ἀπὸ τῶν γαληνίων ἐκείνων καὶ ἀμερίμνων σκέψεων μετέφερα τὴν διάνοιάν μου εἰς τὰς καταπεπονημένας ἡμῶν πόλεις, τὰς σκοτεινὰς ἡμῶν ἐκκλησίας, τὰ κατάφρακτα καὶ ἔρημά μας νεκροταφεῖα.

Μεταξὺ τῶν εἰκόνων τῶν τελευταίων τούτων ἡμερῶν ὑπάρχουσιν ἀναμεμιγμένοι καὶ οἱ δερβίσιδες, ἤτοι οἱ δερβίσιδες μεβλεβὶ (τὸ περιφημότερον τῶν τριάκοντα δύο ταγμάτων των), οἵτινες ἔχουσι τὸν γνωστὸν τεκὲν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Σταυροδρομίου. Ὑπῆγα ἐκεῖ προκατειλημμένος, ὅτι θέλω ἴδη πρόσωπα φαεινὰ ἁγίων, κατειλημμένα ὑπὸ ἐκστάσεων παραδείσου. Ἀλλὰ μεγάλως ἐψεύσθην τῆς προσδοκίας μου καὶ ἀπεγοητεύθην. Ἀλλοίμονον! καὶ τῆς πίστεως τῶν δερβίσιδων ἡ φλὸξ «λείχει τὸν ξηρὸν στήμονα». Ὁ περίφημος θεῖος χορὸς μοὶ ἐφάνη ψυχρὰ θεατρικὴ παράστασις. Εἶνε βέβαια ἄξιον περιεργείας νὰ τοὺς ἴδῃ τις εἰσερχομένους εἰς τὸ κυκλοτερὲς τζαμίον, τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, τυλιγμένους εἰς μέγαν μαῦρον μανδύαν μὲ κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν, τοὺς βραχίονας γυμνοὺς, ὑπὸ τὸν ἦχον μουσικῆς βαρβάρου, μονοτόνου καὶ γλυκυτάτης, ἥτις ὁμοιάζει μὲ τὸν ἄνεμον στενάζοντα διὰ μέσου τῶν κυπαρίσσων τοῦ κατὰ τὸ Σκούταρι νεκροταφείου, καὶ κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ ὀνειρεύεται μὲ ἀνοικτοὺς ὀφθαλμούς· καθὼς καὶ ὅταν στρέφωνται πέριξ καὶ προσκλίνωνται ἀνὰ δύο πρὸς τὸ Μιρὰμπ διὰ κινήματος μεγαλοπρεποῦς ἅμα καὶ χαύνου, ὅπερ προκαλεῖ ἀμφιβολίαν αἰφνιδίαν περὶ τοῦ φύλου των. Ὡραία σκηνὴ εἶνε καὶ ὅταν ῥίπτωσι κατὰ γῆς τὸν μανδύαν των διὰ ζωηροῦ τινος κινήματος, καὶ ἀναφαίνωνται καθ' ὁλοκληρίαν λευχείμονες, μὲ τὴν μακρὰν μαλλίνην ἐφεστρίδα, καὶ

ἐκτείνοντες τοὺς βραχίονας ἐπὶ τὸ ἐρωτικώτερον, καὶ ἀναστρέφοντες τὴν κεφαλὴν, ἐξαπολύονται ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου εἰς τὴν περιστροφὴν, ὡς ἐξακοντιζόμενοι ὑπὸ χειρὸς ἀοράτου· καὶ ὅταν περιστρέφωνται ὅλοι ὁμοῦ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τζαμίου, ἴσον ἀπέχοντες ἀπ' ἀλλήλων, χωρὶς νὰ ἐξέλθωσι μίαν τρίχα ἐκ τῆς οἰκείας ἕκαστος θέσεως, ὡς αὐτόματα περὶ τὴν βάσιν των, λευκοὶ, ἐλαφροὶ, ταχύτατοι, μὲ τὴν ἐφεστρίδα ἐξωγκωμένην καὶ κυματίζουσαν, καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους· καὶ ὅταν ὁρμῶσιν ὅλοι ὁμοῦ, ὡς κεραυνόπληκτοι ὑπὸ ὑπερανθρώπου τινὸς ἐμφανίσεως, καὶ ῥίπτωσι πρὸς τὸ ἔδαφος τὴν βροντώδη κραυγὴν Ἀλλάχ· καὶ ὅταν ἀρχίζουν ἐκ νέου καὶ κλίνωσι πρὸς ἀλλήλους, καὶ φιλῶσι τὰς χεῖρας, καὶ περιστρέφονται, ξυρίζοντες τὸν τοῖχον, μετὰ βηματισμοῦ χαριεστάτου, ὅπερ εἶνέ τι διάμεσον μεταξὺ βήματος καὶ ὀρχήσεως—ἀλλὰ τὰς ἐκστάσεις, τὰς οἰστρηλασίας, τὰ ἠλλοιωμένα καὶ μεταμορφωμένα πρόσωπα, ὅσα εἶδαν καὶ περιέγραψαν τόσοι περιηγηταὶ, ἐγὼ δὲν τὰ εἶδα. Δὲν εἶδα εἰμὴ ὀρχηστὰς εὐκινητοτάτους καὶ ἀκαταπονήτους, οἵτινες ἐξετέλουν τὸ ἔργον των μετὰ μεγίστης ἀδιαφορίας. Εἶδα μάλιστα καὶ γελῶτας καταπνιγομένους· ἀνεκάλυψα νέον τινὰ δερβίσην, ὅστις οὐδόλως ἦτο δυσηρεστημένος, διότι εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ προσηλωμένον τὸ βλέμμα κυρία τις Ἀγγλὶς, ἐπιφαινομένη ἐκ θεωρείου εὑρισκομένου κατέναντι αὐτοῦ· συνέλαβον δ' ἐπ' αὐτοφώρῳ καί τινας, οἵτινες, ἀντὶ νὰ φιλήσωσι τὴν χεῖρα τοῦ συντρόφου των, τὴν ἐδάγκανον κρυφίως, ἐν ᾧ οὗτοι τοὺς ἐξεδικοῦντο μὲ τσιμπήματα. Ὢ τοὺς ὑποκριτάς! Ὅ,τι μοὶ ἔκαμε πλειοτέραν ἐντύπωσιν ἦτο ἡ χάρις καὶ ἡ περὶ τὰς κινήσεις καὶ στάσεις κομψότης ὅλων τούτων τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν πάσης ἡλικίας καὶ πάσης φυσιογνωμίας, τὴν ὁποίαν θὰ ἐζήλευον πολλοὶ τῶν καθ' ἡμᾶς χορευτῶν τῶν αἰθουσῶν· τοῦτο δὲ βεβαίως εἶνε προνομία τῶν ἀνατολικῶν φυλῶν, ὀφειλόμενον εἰς ἰδιαιτέραν τινὰ κατασκευὴν τοῦ σώματός των. Τὸ παρετήρησα δ' ἔτι κάλλιον ἄλλην τινὰ ἡμέραν, καθ' ἣν ἠδυνήθην νὰ εἰσχωρήσω εἰς μικρόν τι κελλίον τοῦ τεκὲ, καὶ νὰ ἴδω ἐκ τοῦ πλησίον δερβίσην, ὅστις προπαρεσκευάζετο εἰς τὸ ἔργον. Ἦτο νέος ἀγένειος, ὑψηλὸς καὶ ῥαδινὸς, μὲ γυναικεῖαν φυσιογνωμίαν. Ἔσφιγγε περὶ τὴν ὀσφὺν τὸ λευκὸν στιχάριον, βλέπων ἑαυτὸν εἰς τὸ κάτοπτρον· ἐστρέφετο πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐμειδία, ἐψηλάφα διὰ τῶν χειρῶν τὴν λεπτήν του ὀσφὺν, διευθέτει ταχέως, ἀλλὰ φιλοκάλως καὶ μετὰ καλλιτεχνικοῦ τοῦ βλέμματος, ὅλα τὰ μέρη τῆς ἐνδυμασίας του, ὡς τις γυνὴ, ἥτις θέτει τὴν τελευταίαν χεῖρα εἰς τὴν κόμμωσίν της· τωόντι δὲ φαινόμενος ὄπισθεν μὲ τὸν ποδήρη ἐκεῖνον χιτῶνα, ὡμοίαζε κατὰ τὸ σῶμα μὲ ὡραίαν νεάνιδα ἐνδεδυμένην διὰ τὸν χορὸν καὶ συμβουλευομένην τὸ κάτοπτρόν της... Καὶ ἦτο μοναχός! *Ὢ παράδοξα πράγματα τῇ ἀληθείᾳ!* καθὼς ἔλεγεν ἡ Δεσδέμονα πρὸς τὸν Ὀθέλλον.

Ἀλλ' ἡ ὡραιοτέρα τῶν τελευταίων μου ἀναμνήσεων εἶνε ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους Τσαμλιτζιὰ, ὅπερ ὑψοῦται ὑπεράνω τῆς Χρυσοπόλεως. Ἐκεῖθεν ἀπέτεινα πρὸς τὴν πόλιν τὸ τελευταῖόν μου ὑγίαινε, καὶ ἡ ἐκεῖθεν θέα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπῆρξεν ἡ μεγίστη καὶ λαμπροτάτη ἁπασῶν τῶν μέχρι τοῦδε. Ὑπήγαμεν εἰς τὸ Σκούταρι περὶ τὸν ὄρθρον μὲ καιρὸν ὁμιχλώδη, ἐπεκράτει δ' ἀκόμη ἡ ὁμίχλη καὶ ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἀλλ' ὁ οὐρανὸς μᾶς ὑπέσχετο ἡμέραν γαληνίαν. Κάτωθεν ἡμῶν ἦσαν ἀποκεκρυμμένα τὰ πάντα, καὶ τὸ θέαμα ἦτο μοναδικόν. Ἀπέραντος τεφρόχρους ὁριζοντεία σκηνὴ, ἣν ἡμεῖς ἐβλέπομεν ὑπεράνωθεν, ὡς ἱστάμενοι ἐπάνωθεν αὐτῆς, ἀπέκρυπτε τὸ Σκούταρι, τὸν Βόσπορον, τὸ Χρυσοῦν Κέρας, ὅλην τὴν Κωνσταντινούπολιν. Δὲν ἐφαίνετο ἀπολύτως τίποτε. Ἡ μεγάλη πόλις, μὲ ὅλα τὰ προάστεια καὶ μὲ ὅλους της τοὺς λιμένας, ἐφαίνετο ὡς νὰ εἶχε χαθῆ. Ἦτο μία θάλασσα ὁμίχλης, ἐξ ἧς προεῖχε μόνον τὸ Τσαμλιτζιὰ δίκην νήσου. Καὶ ἡμεῖς ἐβλέπομεν τὴν τεφρώδη ταύτην θάλασσαν, φανταζόμενοι ὅτι ἤμεθα δύο πτωχοὶ ὁδοιπόροι, ἐλθόντες ἀπὸ τὰ μεσόγεια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ φθάσαντες ἐκεῖ πρὸ τοῦ ὄρθρου, ὑπεράνω τῆς μεγάλης ἐκείνης ὁμίχλης, χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ κάτω ἡ μεγάλη πρωτεύουσα τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, καὶ ἐδοκιμάζαμεν μεγάλην ἡδονὴν παρακολουθοῦντες διὰ τῆς φαντασίας τὸ ὁσῶραι αὐξάνον αἴσθημα τῆς ἐκπλήξεως καὶ τοῦ θαυμασμοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ ἐδοκίμαζον οἱ ξένοι ἐκεῖνοι ὁδοιπόροι βλέποντες ἀναφαινομένην βαθμηδὸν κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ἐκ τοῦ ἀπεράντου ἐκείνου τεφροχρόου πέπλου, τὴν πόλιν θαυμασίαν καὶ ἀπροσδόκητον. Καὶ τωόντι μετ' ὀλίγον ὁ πυκνότατος ἐκεῖνος πέπλος ἤρχισε νὰ διαῤῥηγνύεται ταὐτοχρόνως κατὰ διάφορα σημεῖα. Καὶ εἴδομεν ἀναφαινόμενα τῇδε κἀκεῖσε, ἐπὶ τῆς εὐρείας ἐκείνης τεφρώδους ἐπιφανείας, ὡς τόσας ἀρχὰς πόλεως, αἵτινες ἐφαίνοντο ὡς νησύδρια, ἀρχιπέλαγος πολιχνῶν πλεουσῶν ἐν τῇ ὁμίχλῃ, καὶ διεσκορπισμένων κατὰ μεγάλας διαστάσεις· τὴν κορυφὴν τῆς Χρυσοπόλεως, τὰς ἑπτὰ κορυφὰς τῶν λόφων τῆς Σταμποὺλ, τὴν κορυφὴν τοῦ Σταυροδρομίου, τὰ ὑψηλότερα προάστεια τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τοῦ Βοσπόρου, τὸν λόφον τοῦ Κασὶμ-πασᾶ, σημεῖά τινα συγκεχυμένα ἐκ τῶν ἀπωτέρων προαστείων τοῦ Κερατίου κόλπου κάτω ἐκεῖ πρὸς τὸ Ἐγιοὺμπ καὶ τὸ Χάσ-κιοΐ· εἴκοσι μικρὰς Κωνσταντινουπόλεις, ῥοδοχρόους καὶ εναερίους, πλήρεις ἀπειραρίθμων ἄκρων λευκῶν, πρασίνων καὶ ἀργυροειδῶν. Μεθ' ὃ ἕκαστον τῶν ἄκρων τούτων ἤρχισε νὰ εὐρύνεται, νὰ εὐρύνεται, ὡς ν' ἀνυψοῦτο βραδέως ὑπεράνω τῆς ἀτμώδους ἐκείνης θαλάσσης, καὶ ἀνέκυπτον ἁπανταχόθεν ἐπι-

πλέουσαι χιλιάδες στεγῶν, θόλων, πύργων, μιναρέδων, οἵτινες ἐφαίνοντο ὡς νὰ εἶχον συῤῥεύσῃ ἐκεῖ καὶ παραταχθῇ κατεπειγόντως, ὅπως εὑρεθῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν θέσιν ἕκαστον, πρὶν καταληφθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Ἤδη ἐφαίνετο κάτωθεν ἡμῶν ὅλον τὸ Σκούταρι· ἀπέναντι ὅλη σχεδὸν ἡ Σταμπούλ· ἐπὶ τῆς κατέναντι ὄχθης τοῦ Κερατίου κόλπου τὸ ὑψηλότερον μέρος ὅλων τῶν προαστείων, ἅτινα ἐκτείνονται ἀπὸ τοῦ Γαλατᾶ ἕως εἰς τὰ Γλυκὰ Νερά· καὶ ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ὄχθης τοῦ Βοσπόρου ὁ Τοπ-χανὲς, τὸ Φουντουκλοὺ, ὁ Δολμὰ-μπαγτσὲς, τὸ Μπεσὶκ-τασὶ, καὶ περαιτέρω, ἕως ὅπου φθάνει ἡ ὅρασις, πόλις παρὰ πόλιν, ἀπέραντοι ἐκτάσεις οἰκοδομῶν κλιμακηδὸν ὑπερκειμένων, καὶ πόλεις πλέον μακριναὶ, ὧν μόνον ἡ κορυφὴ ἐφαίνετο καταυγαζομένη ὑπὸ τῆς ἠοῦς διὰ κοραλλίνης πορφυρᾶς ἀνταυγείας. Ἀλλ' ὁ Κεράτιος κόλπος, ὁ Βόσπορος, ἡ θάλασσα ἦσαν ἀκόμη ἀποκεκρυμμένα. Οἱ ξένοι ὁδοιπόροι δὲν θὰ ἐννόουν τίποτε. Ἠδύναντο νὰ φαντασθῶσιν, ὅτι ἡ ἀπέραντος πόλις ἦτο κτισμένη ὑπεράνω δύο κοιλάδων βαθειῶν, ἀδιαλείπτως ὁμιχλωδῶν, ὧν ἡ ἑτέρα εἰσεχώρει εἰς τὴν ἑτέραν, καὶ νὰ ἐρωτήσωσιν ἑαυτούς· τί ἆρά γε ἦτο δυνατὸν νὰ κρύπτεται ἐντὸς τῶν μυστηριωδῶν ἐκείνων ἀβύσσων; Ἀλλ' ἰδοὺ, ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν, τὸ τεφρῶδες χρῶμα τῶν τελευταίων ὁμιχλῶν διαλύεται—μεταβάλλεται εἰς κυανοῦν—λάμπει—φαίνεται τὸ ὕδωρ—κόλπος—πορθμὸς—θάλασσα—δύο θάλασσαι:—φαίνεται ὅλη, ἰδοὺ, ἡ Κωνσταντινούπολις, βεβυθισμένη ἐντὸς ὠκεανοῦ φωτὸς, κυανοῦ καὶ πρασίνου χρώματος, ὅστις φαίνεται πλασθεὶς πρὸ μιᾶς ὥρας. Ἂ! τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἂς εἶδέ τις ἤδη ἐκ χιλίων ὑψωμάτων τὸ κάλλος ἐκεῖνο, ἂς ἐξηρεύνησεν αὐτὸ εἰς ὅλας του τὰς λεπτομερείας, καὶ ἂς ἐξέφρασεν ἤδη μυριοτρόπως τὴν ἔκπληξιν καὶ τὸν θαυμασμόν του· εἶνε ἀνάγκη ν' ἀναφωνήσῃ, νὰ κραυγάσῃ καὶ πάλιν· συλλογιζόμενος δὲ ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τὰ πάντα θ' ἀφανισθῶσιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, διὰ νὰ μὴ εἶνε πλέον ἄλλο τι παρὰ συγκεχυμένη τις ἀνάμνησις, ὅτι ὁ πέπλος οὗτος τῆς ὁμίχλης δὲν θὰ ὑψωθῇ ποτὲ πλέον, ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην πρέπει ν' ἀποχαιρετίσῃ δι' ὑστάτην φορὰν τὰ πάντα ... δὲν ἠξεύρω ... νομίζει τις ὅτι ἀναχωρεῖ δι' ἐξορίαν, καὶ ὅτι ὁ ὁρίζων τῆς ζωῆς ἡμῶν σκοτίζεται.

Καὶ ὅμως καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας μᾶς κατέλαβεν ἡ πλῆξις. Ἡ διάνοια κεκοπιακυῖα δὲν ἀπεδέχετο πλέον τὰς νέας ἐντυπώσεις. Διεβαίνομεν ἐπὶ τῆς γεφύρας χωρὶς νὰ στραφῶμεν. Τὰ πάντα μᾶς ἐφαίνοντο μονοχρώματα. Περιεφερόμεθα ἀσκόπως, χασμώμενοι, καὶ ἔχοντες τὸ ἦθος δύο τυχοδιωκτῶν, οἵτινες διέλυσαν τὴν συντροφίαν των. Διηρχόμεθα ὁλοκλήρους ὥρας ἐνώπιον τουρκικοῦ καφενείου, ἔχοντες προσηλωμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ λιθόστρωτον, ἢ εἰς τὸ παράθυρον τοῦ ξενοδοχείου, βλέποντες τὰς γαλᾶς, αἵτινες περιεφέροντο εἰς τὰς στέγας τῶν κατέναντι οἰκιῶν. Μᾶς εἶχε καταλάβῃ ὁ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς κόρος, καὶ εἴχομεν ἀρχίσῃ νὰ αἰσθανώμεθα ὑπερισχύουσαν τὴν ἀνάγκην τῆς συννοίας καὶ ἐργασίας. Ἔπειτα βροχαὶ διήμεροι· ἡ Κωνσταντινούπολις μετεβλήθη εἰς ἀπέραντον βόρβορον, καὶ ἔγεινεν ὅλη φαιά. Τοῦτο δὲ ἐπέφερε τὴν κρίσιν. Μᾶς κατέλαβεν ἡ δυσθυμία, περιεφρονοῦμεν τὴν πόλιν, εἴχομεν γίνῃ αὐθάδεις, ὑβριστικοὶ, πλήρεις ἀξιώσεων εὐρωπαϊκῶν καὶ ὑπερηφανείας. Τίς ἤθελε μᾶς τὸ εἴπῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μας! Ἕως ποῦ δ' ἐπροχώρησε τὸ πρᾶγμα! Ἐπροχώρησε μέχρις ἀγαλλιάσεως παραφόρου καθ' ἣν ἡμέραν ἐξήλθομεν ἐκ τοῦ Πρακτορείου τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ μὲ δύο εἰσιτήρια διὰ Βάρναν καὶ τὸν Δανούβιον! Ἐν τῇ ἀγαλλιάσει ὅμως ἡμῶν ταύτῃ ὑπῆρχε καὶ σημεῖόν τι θλιβερὸν, τὸ ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποχωρισθῶμεν τοὺς καλοὺς ἡμῶν ἐν Σταυροδρομίῳ φίλους, μεθ' ὧν συνδιηνύσαμεν ὅλας τὰς τελευταίας ἐκείνας ἑσπέρας πλήρεις ἀγάπης. Πόσον θλιβερὰ εἶνε πάντοτε ἡ ἀνάγκη αὕτη τοῦ ἀποχωρισμοῦ, ἡ ἀνάγκη νὰ κόπτῃς πάντοτε τοὺς δεσμοὺς, καὶ ν' ἀφίνῃς πανταχοῦ ἓν θρύμμα τῆς ἰδίας καρδίας σου! Οὐδαμοῦ λοιπὸν γῆς, οὐδαμοῦ τῶόντι ὑπάρχει μία μαγικὴ ῥάβδος, διὰ τῆς ὁποίας νὰ δυνηθῶ μίαν ἡμέραν, καθ' ὡρισμένην ὥραν, νὰ φέρω ὅλους ὁμοῦ, πέριξ μεγάλης τινὸς ἑτοίμου πρὸς ἑστίασιν τραπέζης, ὅλους ὁμοῦ τοὺς καλούς μου φίλους, τοὺς διεσπαρμένους εἰς τὰ τέσσαρα πέρατα τοῦ κόσμου: σὲ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὦ Σαντόρε, σὲ ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς, ὦ Σελὰμ, σὲ ἀπὸ τὰς ἀμμώδεις θῖνας τῆς Ὁλλανδίας, Τὲν Βρὶκ, σὲ, Σεγοβία, ἀπὸ τὸ Γουαδαλκεβὶρ, καὶ σὲ, Σααβέδρα, ἀπὸ τὸν Τάγον, διὰ νὰ σᾶς εἴπω μεγαλοφώνως ὅτι θὰ σᾶς ἔχω πάντοτε εἰς τὴν καρδίαν μου! Ἀλλοίμονον! Ἡ ῥάβδος δὲν εὑρίσκεται, καὶ ἐν τούτοις τὰ ἔτη παρέρχονται, καὶ αἱ ἐλπίδες ἀφίπτανται.

Ἕπεται συνέχεια.

ΓΝΩΜΗ

Ἀντισθένους τοῦ Ἀθηναίου.

Συνεβούλευεν Ἀθηναίοις τοὺς ὄνους ἵππους ψηφίσασθαι. Ἄλογον δὲ ἡγουμένων· — Ἀλλὰ μὴν καὶ στρατηγοί, φησί, γίνονται παρ' ὑμῶν μηδὲν μαθόντες, μόνον δὲ χειροτονηθέντες.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν ἑστιατορίῳ.

Ὁ μάγειρος πρὸς τὸν κύριον τοῦ ξενοδοχείου.

— Σήμερα, βλέπω, ἔχομε πολὺ κόσμο, καὶ θαρρῶ πῶς δὲν θὰ φθάσῃ ἡ *σοῦπα*.

— Ῥίψε μέσα κάμποσαις τρίχες ... ἔτσι θὰ κάμουμε μερικοὺς νὰ τὴν ἀφήσουν 'ς τὰ *πιάτα* των, καὶ τότε τὴν δίνουμε 'ς ἄλλους.

*
* *

Εἰς ἄλλο ἑστιατόριον εἷς ἐκ τῶν δαιτυμόνων, ὅστις εὗρε τὰ φαγητὰ ἄθλια, ἀφοῦ ἐπλήρωσε τὸν λογαριασμόν του, λέγει πρὸς τὸν ξενοδόχον·

— Καὶ τώρα ἂς φιληθοῦμε.

— Πῶς; νὰ φιληθοῦμε; λέγει ἔκπληκτος ὁ ξενοδόχος.

— Ναί... γιατὶ θαρρῶ ὅτι δὲν θὰ ξαναϊδωθοῦμε πλέον.

*
* *

Προχθὲς ὁ βαθύπλουτος Ν*, διερχόμενος ἔμπροσθεν ἐπαίτου, τοῦ θέτει εἰς τὴν χεῖρα ἓν πεντάλεπτον.

— Νὰ ζήσῃς, ἀφέντη, λέγει ὁ ἐπαίτης, ὁ Θεὸς νὰ σ' τὸ πληρώσῃ χίλιαις φοραίς.

Ὁ βαθύπλουτος ἀπομακρυνόμενος ὡς θυμωμένος.

— Μεγάλο πρᾶγμα, πενῆντα φράγκα!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἡ πεῖνα παρατηρεῖ διὰ τῆς θύρας τοῦ φιλεργοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. (Φραγκλῖνος).

*** Ἡ ἁβρότης τῶν τρόπων εἶνε ἐκδήλωσις ἐσωτερικῆς ἀξίας, ἥτις οὕτω γίνεται μᾶλλον εὐπρόσδεκτος. Μόνον ὁ ἔχων μεγάλα προτερήματα δύναται νὰ εἶνε πάντοτε ἁβρὸς ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἄλλους συμπεριφορᾷ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ ἐν Λονδίνῳ τραπεζίτης Ῥότσχιλδ εἶνε τόσον ἐπιδέξιος παγοδρόμος, ὥστε διὰ τῆς ἄκρας τοῦ παγοπεδίλου αὐτοῦ δύναται παγοδρομῶν νὰ γράψῃ ὡραιότατα τὸ ὄνομά του.

Οὕτω πρό τινος διασκεδάζων ἐπὶ τοῦ πεπηγότος Ταμέσεως ἐχάραξεν ἐπὶ τοῦ πάγου τὴν ὑπογραφήν του ἀπαράλλακτον ὡς μετεχειρίζετο αὐτὴν εἰς τὰς τραπεζιτικάς του ἐργασίας. Μόλις εἶχεν ἀναχωρήσει ὁ Ῥότσχιλδ καί τις ὑπηρέτης ἐκεῖ παριστάμενος συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἀποκόψῃ τὸ τεμάχιον τοῦ πάγου, ἐφ' οὗ ἦτο ἡ ὑπογραφή, νὰ κολλήσῃ εἰς αὐτὸ ἀπόδειξιν ἐξοφλήσεως καὶ νὰ χαράξῃ ἄνωθεν τῆς ὑπογραφῆς: *Καλὸν διὰ διακοσίας χιλιάδας φράγκων.*

Ταῦτα πράξας ἔλαβεν ἅμαξαν καὶ μετέβη ἐν σπουδῇ εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας ἵνα ἐξαργυρώσῃ τὸ πρωτοφανὲς γραμμάτιον.

Ἀλλὰ φεῦ! Μεθ' ὅλην του τὴν προσοχὴν καὶ τὰς προσπαθείας, ὅτε παρουσίασεν εἰς τὸν ταμίαν τὸ πολύτιμον τεμάχιον τοῦ πάγου, ἡ ὑπογραφὴ εἶχεν ἐξαφανισθῆ ἕνεκα διαλύσεως αὐτοῦ.

Καὶ τὸ γραμμάτιον ἔμεινεν ὡς χάρτης ἄγραφος.

Ἄνθρωπος βαδίζων 12 ὥρας τὴν ἡμέραν καὶ διανύων 1 λεύγαν καθ' ὥραν (4000 μέτρα) θέλει φθάσει εἰς τὴν σελήνην μετὰ 22 ἔτη, εἰς τὸν ἥλιον μετὰ 8,750 ἔτη, εἰς τὸν πλησιέστερον τῇ γῇ ἀστέρα μετὰ 4,375,000,000 ἔτη. Θέλει δὲ κάμει τὸν γῦρον τῆς γῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν εἰς 2 ἔτη καὶ 52 ἡμέρας.—*Ἅμαξα σιδηροδρόμου*, διανύουσα 15 λεύγας τὴν ὥραν, θέλει φθάσει εἰς τὴν σελήνην μετὰ 9 μῆνας, εἰς τὸν ἥλιον μετὰ 292 ἔτη, εἰς τὸν πλησιέστερον ἀστέρα μετὰ 145,000,000, θέλει κάμει δὲ τὸν γῦρον τῆς γῆς εἰς 26 ἡμέρας.—*Σφαῖρα τηλεβόλου* διανύουσα 1]10 τῆς λεύγας κατὰ δευτερόλεπτον, θέλει φθάσει εἰς τὴν σελήνην μετὰ 11 ἡμέρας, εἰς τὸν ἥλιον μετὰ 12 ἔτη, εἰς τὸν πλησιέστερον ἀστέρα μετὰ 6,000,000, τὸν γῦρον τῆς γῆς δὲ θέλει κάμει εἰς 30 ὥρας.

Ἡ ἐποχὴ αὕτη τῶν χορῶν μᾶς ὑπενθυμίζει τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτον, ὅπερ ἀνέγνωμεν ἔν τινι ἐφημερίδι.

Πρό τινος, Ἀμερικανός τις, ἄνθρωπος πρακτικὸς ὡς πάντες οἱ τῆς φυλῆς του, εὑρίσκετο ἐν ἑσπερίδι, ἔνθα ἐγίνετο χορός.

Ὡς οἱ ἄλλοι προσκαλεῖ καὶ αὐτὸς εἰς χορὸν νεάνιδά τινα.

— Σᾶς ἀρέσει πολὺ ὁ χορός, κύριε; τὸν ἐρωτᾷ ἡ νεᾶνις κατά τι διάλειμμα τοῦ ἀντιχόρου.

— Ὤ, ὄχι, ὄχι πολύ...

— Σᾶς ἀρέσει ἡ μουσικὴ βέβαια;

— Ὤ, ὄχι· οὔτε ἡ μουσική.

— Ἀλλὰ τότε, διατί χορεύετε;

Ἡ ἐρώτησις αὕτη ἦτο φυσικὸν νὰ προκαλέσῃ φιλοφρόνημά τι.

Ὁ Ἀμερικανὸς ἀπεκρίθη ἀφελῶς·

— Χορεύω διὰ λόγους ὑγιεινούς, κυρία, διότι ὁ χορός μοῦ φέρει ἐφιδρώσεις...

Εἷς Ἀναγνώστης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ἡ ὑπὲρ τὸ μέτρον πάχυνσις τῆς κοιλίας εἶνε πάθησις, ἥτις ὄχι ὀλίγον βασανίζει τοὺς ἔχοντας αὐτήν, καὶ ἧς μάτην θὰ ἐπειρῶντο νὰ ἀπαλλαχθῶσι. Δύνανται ὅμως οἱ μὴ παθόντες ἔτι, ἀλλ' ἔχοντες συμπτώματα προειδοποιοῦντα αὐτοὺς ὅτι δύνανται νὰ γείνωσι προγάστορες, νὰ πολεμήσωσι τὴν ἐμφάνισιν τῆς παθήσεως. Ἰατρικῶν χρείαν δὲν ἔχουσι πρὸς τοῦτο, ἀλλ' ἁπλῆς τινος καὶ τακτικῆς διαίτης, συνισταμένης εἰς τὴν χρῆσιν ὑδροθεραπευτικῆς, λουτρῶν δι' ἀτμοῦ, γυμναστικῆς ἢ ἄλλης ἀσκήσεως τακτικῆς, ὡς τῆς τοῦ σφαιριστηρίου. Ἀπαιτεῖται προσέτι ἀποχὴ ἀπὸ τὰ ἀλευρώδη, οἷον σούπας, μακαρόνια, καὶ ἀπὸ τὰ πολυποίκιλα φαγητά, ἀπὸ τὰ σακχαρωτὰ καὶ τὰ πλακούντια. Ὡσαύτως ἡ πόσις πρέπει νὰ εἶνε ὀλίγη, νὰ προτιμᾶται δὲ ὁ καθαρὸς οἶνος· τελευταῖον νὰ ἀποφεύγεται ὁ πολὺς ὕπνος.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 269 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία : 'Εν 'Αθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: 'Οδὸς Σταδίου, 6 — 22 Φεβρουαρίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ 'Εδμόνδου δὲ 'Αμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνέχεια· ἴδε σελ. 105.

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ

Καὶ νῦν, πρὶν ἐπιβῶ εἰς τὸ αὐστριακὸν ἀτμόπλοιον, ὅπερ καπνίζει εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον, κατέναντι τοῦ Γαλατᾶ, ἕτοιμον ν' ἀποπλεύσῃ πρὸς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, μοὶ ὑπολείπεται νὰ ἐκθέσω μετριοφρόνως, ὅπως ἁρμόζει εἰς πτωχὸν περιηγητὴν, γενικάς τινας παρατηρήσεις, αἵτινες εἶνε ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν : — Πῶς σοῦ ἐφάνησαν οἱ Τοῦρκοι ; — παρατηρήσεις αὐτομάτους, ὅλως δ' ἀνεξαρτήτους ἀπὸ σκέψεων πηγαζουσῶν ἐκ τῶν συγχρόνων συμβαμάτων, καὶ ἀποῤῥεούσας πιστότατα ἐκ τῶν ἀναμνήσεων τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Εἰς τὴν ἐρώτησιν : — Πῶς σοῦ ἐφάνησαν οἱ Τοῦρκοι ; —τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ὅπερ παρίσταται ζωηρότερον εἰς τὴν φαντασίαν μου, εἶνε ἡ ἐντύπωσις, ἣν παρήγαγεν ἐν ἐμοὶ τὴν πρώτην ὅπως καὶ τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἡ ἐξωτερικὴ θέα τοῦ ἄῤῥενος πληθυσμοῦ τῆς Σταμπούλ. Καὶ χωρὶς νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν τὴν διαφορὰν τῶν φυσικῶν σχημάτων, ἡ ἐντύπωσις αὕτη εἶνε διάφορος ἧς ἐμποιοῦσιν οἱ κάτοικοι οἱασδήποτε ἄλλης πόλεως εὐρωπαϊκῆς. Νομίζει τις ὅτι βλέπει ἀνθρώπους, — ἀγνοῶ πῶς νὰ ἐκφράσω καλίτερα τὴν ἰδέαν μου — οἵτινες σκέπτονται ὅλοι ἀδιαλείπτως ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. Τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐμποιήσωσι καὶ εἰς τὸν ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Εὐρώπης ἐπιπόλαιον παρατηρητὴν οἱ κάτοικοι τῶν βορείων πόλεων· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθα εἶνε πολὺ διάφορον. 'Εκεῖνοι ἔχουσι τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν σύννοιαν ἀνθρώπων ἀπησχολημένων μὲ τὰς ἰδίας αὐτῶν ὑποθέσεις· ἐν ᾧ οἱ Τοῦρκοι ἔχουσι τὴν ὄψιν ἀνθρώπων, ἐχόντων κατὰ νοῦν ἀπώτερόν τι καὶ ἀόριστον πρᾶγμα. Φαίνονται ὅλοι ὡς φιλόσοφοι βεβυθισμένοι εἰς σταθεράν τινα καὶ μοναδικὴν ἰδέαν, ἢ ὑπνοβάται, οἵτινες οὔτε τὸν τόπον ὅπου βαδίζουσι παρατηροῦσιν, οὔτε τὰ περὶ αὐτοὺς πράγματα. 'Αποβλέπουσιν ὅλοι κατ' εὐθεῖαν καὶ μακρὰν, ὡς ὁ συνηθισμένος ν' ἀποβλέπῃ εἰς εὐρεῖς ὁρίζοντας, καὶ ἔχουσιν εἰς τὸ βλέμμα καὶ εἰς τὰ χείλη ἀόριστόν τινα ἔκφρασιν θλίψεως, ὡς ὁ συνηθισμένος νὰ ζῇ ἐπὶ μακρὸν χρόνον μόνος καὶ καθ' ἑαυτόν. Ὅλοι εἶνε ἐξ ἴσου ἐμβριθεῖς καὶ κόσμιοι ἐν τῇ συμπεριφορᾷ, ἐπιφυλακτικοὶ δ' ὁμοίως εἰς τοὺς λόγους, εἰς τὸ βλέμμα καὶ τὰς χειρονομίας. Φαίνονται ὡς κύριοι, ἀνατραφέντες ὅλοι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀπὸ τοῦ πασᾶ μέχρι τοῦ ῥωποπώλου, καὶ περιβεβλημένοι εἶδός τι ἀξιοπρεπείας ἀριστοκρατικῆς, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας οὐδεὶς ἤθελε παρατηρήσει ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι ὑπάρχει ὄχλος ἐν τῇ Σταμπούλ, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ διαφορὰ τῆς ἐνδυμασίας. Ὅλοι σχεδὸν εἶνε πρόσωπα ψυχρὰ, τὰ ὁποῖα οὐδαμῶς ἀποκαλύπτουσι τὴν ψυχὴν καὶ τὴν διάνοιαν. Εἶνε σπανιώτατον πρᾶγμα νὰ εὕρῃς μίαν τῶν ἀνοικτῶν ἐκείνων φυσιογνωμιῶν, τῶν τόσον συχνῶν παρ' ἡμῖν, αἵτινες εἶνε οὕτως εἰπεῖν τὸ κάτοπτρον φύσεως φιλόφρονος ἢ ἐμπαθοῦς ἢ δυστρόπου, καὶ αἵτινες ἐπιτρέπουσι ταχεῖαν καὶ ἀσφαλῆ κρίσιν περὶ τοῦ ἀνθρώπου. Παρ' ἐκείνοις ἕκαστον πρόσωπον εἶνε αἴνιγμα· τὸ βλέμμα των ἐρωτᾷ, ἀλλὰ δὲν ἀποκρίνεται, τὸ δὲ στόμα των δὲν προδίδει κανὲν κίνημα τῆς καρδίας. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἴπῃ τις πόσον βαρύνει ἐπὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ξένου ἡ ἀφωνία αὕτη τοῦ προσώπου, ἡ ψυχρότης αὕτη, ἡ μονοτονία αὕτη νὰ μένῃ τις ἀκίνητος ὡς τὸ ἄγαλμα, καὶ ν' ἀτενίζῃ μὲ βλέμματα, τὰ ὁποῖα δὲν λέγουν τίποτε. 'Ενίοτε σοὶ ἐπέρχεται ν' ἀναφωνήσῃς ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους : — 'Αλλὰ κινηθῆτε λοιπὸν μίαν φορὰν καὶ σεῖς ! εἰπέτε μας ποῖοι εἶσθε, τί συλλογίζεσθε, τί πρᾶγμα βλέπετε ἐμπρός σας, εἰς τὸν ἀέρα, μὲ τοὺς ὑελίνους σας ὀφθαλμοὺς τούτους ! — Εἶνε δὲ τόσον παράδοξον τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὥστε δυσκολεύεταί τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἶνε φυσικὸν, ὑποπτεύεται δὲ πρὸς στιγμὴν ὅτι εἶνε προσποίησις ἐκ συνθήκης, ἢ τὸ ἀποτέλεσμα παροδικῆς τινος ἀσθενείας κοινῆς εἰς ὅλους τοὺς μουσουλμάνους τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν τῇ μονοτονίᾳ ταύτῃ τῶν τρόπων καὶ τῆς στάσεως παρατηρεῖ τις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν σπουδαίαν διαφορὰν, ἥτις διακρίνει ἐξωτερικῶς τὸ ἓν μέρος τῶν κατοίκων ἀπὸ τὸ ἄλλο. Οἱ ἀρχικοὶ χαρακτῆρες τῆς τουρκικῆς φυλῆς, ἥτις εἶνε ὡραία καὶ εὔρωστος, δὲν ἀπέμειναν ἀναλλοίωτοι εἰμὴ παρὰ τῷ λαῷ τῆς κατωτέρας τάξεως, ὅστις διασώζει ἐξ ἀνάγκης ἢ ἐκ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τὴν ἐν τῷ βίῳ νηφαλιότητα τῶν προγόνων του. Παρ' αὐτῷ βλέπεις τὰ ἰσχνὰ καὶ εὔρωστα σώματα, τὰς καλλισχή-

μους κεφαλάς, τους ζωηρούς όφθαλμούς, την γρυπήν ῥῖνα, τὰ προεξέχοντα ζυγωματικὰ ὀστᾶ, καί τι ἰσχυρὸν καὶ τολμηρὸν ἐν τοῖς σχήμασι τοῦ προσώπου. Οἱ Τοῦρκοι τῆς ἀνωτέρας τάξεως ἀπ' ἐναντίας, παρ' οἷς ὑπάρχει ἀνέκαθεν ἡ διαφθορὰ καὶ μεγαλιτέρα ἡ μὲ ξένον αἷμα ἀνάμιξις, ἔχουσι συνήθως σώματα μεγάλα καὶ πλαδαρῶς παχέα, κεφαλὰς μικράς, μέτωπα ταπεινά, ὀφθαλμοὺς ἀλαμπεῖς, χείλη καταπίπτοντα. Πρὸς τὴν φυσικὴν δὲ ταύτην διαφθορὰν ἀντιστοιχεῖ οὐχ ἧττον μεγάλη, ἴσως δὲ καὶ μεγαλιτέρα διαφορὰ ἠθικὴ, παρ' ἐκείνην, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἀληθοῦς, ἁπλοϊκοῦ καὶ ἀρχαϊκοῦ Τούρκου, καὶ τοῦ ἀμφιβόλου ἐκείνου ὄντος, τοῦ ἄνευ χρώματος καὶ ἄνευ χυμοῦ, ὅςις ὀνομάζεται μετεῤῥυθμισμένος Τοῦρκος. Ἐντεῦθεν δὲ προκύπτει δυσχέρεια μεγάλη διὰ τὴν σπουδὴν τοῦ ὅ,τι γενικῶς καλεῖται λαὸς τουρκικός, διότι μὲ τὸ μέρος μὲν τοῦ λαοῦ τούτου, ὅπερ διετήρησεν ἀλώβητον τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἔλθῃ τις εἰς συνάφειαν ἢ νὰ συνεννοηθῇ, τὸ δ' ἄλλο μέρος, τὸ ὁποῖον δύναται καὶ νὰ προσπελάσῃ καὶ νὰ παρατηρήσῃ, δὲν παριστᾷ πιστῶς οὔτε τὴν φύσιν οὔτε τὴν ἰδέαν τοῦ ἔθνους. Ἀλλ' οὔτε ἡ διαφθορὰ οὔτε ἡ νέα βαφὴ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἀφήρεσεν ἀκόμη ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἦθός τι αὐστηρὸν καὶ ἀορίστως θλιβερόν, ὅπερ παρατηρεῖται εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, καὶ ὅπερ παρατηρούμενον ὄχι εἰς τὰ καθ' ἕκαστον ἄτομα, ἀλλ' εἰς τὸν λαὸν καθόλου, προξενεῖ αἴσθησιν ἀναντιῤῥήτως εὐμενῆ. Ἐὰν κρίνῃ τις τωόντι ἐκ τῆς ὄψεως, ὁ τουρκικὸς λαὸς θὰ ἐφαίνετο ὁ πλέον πολιτισμένος καὶ ὁ πλέον τίμιος λαὸς τῆς Εὐρώπης. Δὲν ὑπάρχει παράδειγμα νὰ γείνῃ προσβολή τις οἱαδήποτε εἰς ξένον, οὐδ' εἰς αὐτὰς τὰς πλέον ἐρημικὰς ὁδοὺς τῆς Σταμπούλ· δύναταί τις νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ τζαμία ἀκόμη καὶ καθ' ὃν χρόνον προσεύχονται οἱ πιστοί, μετὰ πολλῷ πλείονος ἀσφαλείας ὅτι δὲν θέλει προσβληθῇ παρὰ τῆς ἀσφαλείας, ἣν θὰ εἶχε Τοῦρκος ἐπισκεπτόμενος τὰς ἡμετέρας ἐκκλησίας. Μεταξὺ τοῦ πλήθους δὲν ἀπαντᾷ τις βλέμμα, ὄχι ὑβριστικόν, ἀλλ' οὐδ' ἄγαν περίεργον μόνον· σπανιώταται εἶνε αἱ ἔριδες, σπανιώτατοι οἱ ἐκ τοῦ ὄχλου ὀχλικῶς ἀναστρεφόμενοι ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ, οὐδαμοῦ γύναια κραυγάζοντα εἰς τὰς θύρας, εἰς τὰ παράθυρα, εἰς τὰ ἐργαστήρια· οὐδεμία ἐμφάνισις δημοσία πορνείας, οὐδεμία πρᾶξις ἄκοσμος· ἡ ἀγορὰ ὀλίγον τι μόνον ἐλαττοῦται τοῦ τζαμίου κατὰ τὴν σεμνότητα· ἁπανταχοῦ μεγάλη φειδὼ χειρονομιῶν καὶ λόγων· οὔτε ᾄσματα, οὔτε καγχασμοὶ θορυβώδεις, οὔτε θόρυβος καὶ κραυγαὶ ὀχλικαί, οὔτε ὅμιλοι ἀνθρώπων ἐμποδίζοντες τὸ βῆμα· πρόσωπα, χεῖρες καὶ πόδες καθάριοι· σπάνια τὰ ῥάκη, καὶ σπανίως ῥυπαρά· γενικὴ δὲ καὶ ἀμοιβαία ἐκδήλωσις σεβασμοῦ μεταξὺ ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν εἶνε παρὰ φαινόμενα μόνον. Ἡ σηπεδὼν εἶνε ἀποκεκρυμμένη· διότι τὴν μὲν διαφθορὰν ἀποκρύπτει ὁ χωρισμὸς τῶν δύο φύλων, ἡ δὲ ἀργία εἶνε μετημφιασμένη ὡς ἡσυχία, καὶ ἡ ὑπερηφάνεια φορεῖ τὸ προσωπεῖον τῆς ἀξιοπρεπείας· ἡ σεμνὴ ἀταραξία τοῦ προσώπου ὑποκρύπτει τὴν θανάσιμον ἀργίαν τῆς διανοίας, καὶ ἡ φαινομένη ἀστικὴ μετριοπάθεια τοῦ βίου δὲν εἶνε ἄλλο τι παρὰ ἔλλειψις ἀληθοῦς βίου. Ἡ φύσις, ἡ φιλοσοφία, ὁλόκληρος ὁ βίος τοῦ λαοῦ τούτου ἐκδηλοῦται ὑπὸ ἰδιαιτέρας τινὸς καταστάσεως τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ σώματος, ἥτις ὀνομάζεται *κέφ*, καὶ ἥτις εἶνε ἡ ὑψίστη τῶν ἀπολαύσεών του. Ὁ Τοῦρκος, ὅστις ἔφαγε φειδωλῶς, ἔπιεν ἓν ποτήριον ὕδατος πηγαίου, εἶπε τὰς προσευχάς του, αἰσθάνεται τὴν μὲν σάρκα ἥσυχον, τὴν δὲ συνείδησιν ἀναπαυμένην, καὶ εὑρίσκεται οὕτως, ὥστε νὰ βλέπῃ πρὸ ἑαυτοῦ ἐκτεταμένον ὁρίζοντα, καθήμενος εἰς τὴν σκιὰν δένδρου, ἀκολουθῶν μὲ τὸ βλέμμα τὰς περιστερὰς τοῦ ὑποκειμένου νεκροταφείου, τὰ περαιτέρω πλοῖα, τὰ πλησίον ἔντομα, τὰ νέφη τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν καπνὸν τοῦ ναργιλὲ, διανοούμενος ἀορίστως τὸν Θεόν, τὸν θάνατον, τὸ μάταιον τῶν γηΐνων ἀγαθῶν καὶ τὴν γλυκύτητα τῆς ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ αἰωνίας ἀναπαύσεως, οὗτος ἔχει ἢ κάμνει *κέφ*. Νὰ παρίσταται θεατὴς ἄεργος εἰς τὸ μέγα θέατρον τοῦ κόσμου, ἰδοὺ ὁ μέγας σκοπός, εἰς ὃν ἐποφθαλμιᾷ ὁ Τοῦρκος. Εἰς τοῦτο ἄγει αὐτὸν ἡ ἀρχαία αὐτοῦ θεωρητικὴ καὶ νωθρὰ φύσις ὡς ποιμένος, ἡ θρησκεία του, ἥτις δεσμεύει τὰς χεῖρας τοῦ ἀνθρώπου, ἀναθέτουσα τὰ πάντα εἰς τὸν Θεόν, ἡ παράδοσις αὐτοῦ ὡς στρατιώτου τοῦ ἰσλαμισμοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἔργον ἀληθῶς μέγα καὶ ἀναγκαῖον παρὰ τὸ μάχεσθαι καὶ νικᾷν ὑπὲρ τῆς ἰδίας πίστεως, μετὰ δὲ τὴν μάχην ὅλα τὰ χρέη εἶνε πλέον ἐκπληρωμένα. Δι' αὐτὸν τὰ πάντα εἶνε μοιραῖα, ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶνε ἄλλο τι παρ' ἁπλοῦν ὄργανον εἰς τὰς χεῖρας τῆς θείας Προνοίας, εἶνε μάταιον δὲ νὰ ταράττεται αὐτὸς ὅπως δώσῃ εἰς τὰ πράγματα πορείαν ἄλλην παρ' ἐκείνην, ἥτις εἶνε γεγραμμένη ἐν τῷ οὐρανῷ· διότι ἡ γῆ εἶνε σταθμὸς ὁδοιπορικός· ὁ δὲ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον ἵνα διέλθῃ προσευχόμενος καὶ θαυμάζων τὰ ἔργα του· ἂς ἀφήσωμεν τὸν Θεὸν νὰ ἐνεργῇ· ἂς ἀφήσωμεν νὰ πίπτῃ ὅ,τι πίπτει, καὶ νὰ διαβαίνῃ ὅ,τι διαβαίνει· ἂς μὴ ἐνοχλώμεθα ὅπως ἀνακαινίσωμέν τι· ἂς μὴ ἐνοχλώμεθα ὅπως διατηρήσωμεν. Ὅθεν καὶ ἡ ὑψίστη αὐτοῦ ἐπιθυμία εἶνε ἡ ἡσυχία, καὶ προφυλάττεται μετὰ μεγίστης προσοχῆς ἀπὸ πάσης συγκινήσεως, ἥτις δύναται νὰ διαταράξῃ τὴν ἥσυχον ἁρμονίαν τῆς ζωῆς του. Ἐντεῦθεν οὔτε ἀπληστία γνώσεων, οὔτε πυρετὸς κέρδους, οὔτε μανία ταξειδίων, οὔτε πάθη ἀόριστα καὶ ἀνεκπλήρωτα ἔρωτος καὶ φιλοδοξίας. Ἕνεκα τῆς παρ' αὐτῷ ἐλλείψεως τῶν πλείστων διανοητικῶν καὶ φυσικῶν ἀναγκῶν, ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν

ὁποίων ἡμεῖς ἀδιαλείπτως παλαίομεν καὶ ἐργαζόμεθα, δὲν ἐννοεῖ αὐτὸς οὐδὲ παρ' ἡμῖν τὸν λόγον τῆς ἐργασίας ταύτης, θεωρεῖ δ' αὐτὴν ὡς τεκμήριον τῆς νοσηρᾶς ἀποπλανήσεως τοῦ ἡμετέρου πνεύματος. Ἐπειδὴ ὡς ὁ ἔσχατος σκοπὸς παντὸς κόπου φαίνεται κατ' ἀνάγκην εἰς αὐτὸν ἡ ἡσυχία, ἧς αὐτὸς ἀπολαύει χωρὶς νὰ κοπιάσῃ, φρονιμώτερον καὶ ὠφελιμώτερον νομίζει ἄρα τὸ νὰ φθάσῃ τις εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον διὰ τῆς βραχυτέρας καὶ ὁμαλωτέρας ὁδοῦ, δι' ἧς φθάνει πράγματι αὐτός. Ὅλοι οἱ σωματικοὶ καὶ πνευματικοὶ κόποι τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν φαίνονται εἰς αὐτὸν ὡς τις λῆρος παιδαριώδης, διότι δὲν βλέπει νὰ προέρχεται ἐξ αὐτῶν μεγαλιτέρα ἰδανικὴ εὐτυχία ἐκείνης, ἣν κατέχει. Μὴ ἐργαζόμενος δέ, δὲν ἔχει τὴν συναίσθησιν τῆς ἀξίας τοῦ χρόνου· καὶ ἐλλειπούσης ἅπαξ τῆς συναισθήσεως ταύτης, δὲν δύναται μήτε νὰ ἐπιθυμήσῃ μήτε νὰ ἐκτιμήσῃ ὅλας τὰς ἐφευρέσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, αἵτινες τείνουσιν εἰς τὸ νὰ ἐπιταχύνωσι τὴν ζωὴν καὶ τὸν δρόμον τῆς ἀνθρωπότητος. Εἶνε δὲ ἱκανὸς νὰ κάμῃ πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν: εἰς τί χρησιμεύει εἷς σιδηρόδρομος, ἐὰν δὲν φέρῃ εἰς πόλιν, ἐν ᾗ δύναταί τις νὰ ζήσῃ εὐτυχέστερος παρ' ἐκείνην, ἐξ ἧς ἀναχωρεῖ. Ἡ εἰς τὸ πεπρωμένον προσκειμένη πίστις του, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας νομίζει μάταιον τὸ σκέπτεσθαι περὶ τοῦ μέλλοντος, εἶνε αἰτία καὶ τοῦ ὅτι οὐδὲν πρᾶγμα ἔχει ἀξίαν τινὰ δι' αὐτόν, εἰμὴ καθ' ὅσον δύναται νὰ παράσχῃ ὡρισμένον τι ποσοστὸν ἡδονῆς βεβαίας καὶ ἀμέσου. Ὅθεν καὶ θεωρεῖ ὡς ὀνειροπόλον τὸν εὐρωπαῖον, ὅστις προβλέπει καὶ προπαρασκευάζει, ὅστις καταβάλλει τὰ θεμέλια οἰκοδομῆς, τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἴδῃ τὸ τέλος, ὅστις καταναλίσκει τὰς δυνάμεις του καὶ θυσιάζει τὴν εἰρήνην του εἰς σκοπὸν ἀμφίβολον καὶ ἀπώτατον. Διὰ τοῦτο καὶ κρίνει τὴν καθ' ἡμᾶς φυλὴν ὡς φυλὴν ἐπιπολαίαν, μικρολόγον, πλήρη οἰήσεως, ἔκφυλον, ἧς ἡ μόνη ἀξία συνίσταται εἰς ὑπεροπτικήν τινα περὶ τὰ γήϊνα ἀσχολουμένην ἐπιστήμην, τὴν ὁποίαν οὗτος περιφρονεῖ, ἐκτὸς μόνον ὅταν καὶ καθ' ὅσον εἶνε ἠναγκασμένος νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὅπως μὴ ἔχῃ αὐτὴν καθ' ἑαυτοῦ. Καὶ μᾶς περιφρονεῖ. Κατ' ἐμὲ τοῦτο εἶνε τὸ κύριον αἴσθημα, ὅπερ ἐμπνέομεν ἡμεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι εἰς τοὺς ἀληθεῖς Τούρκους, οἵτινες συναποτελοῦσιν ἀκόμη τὴν μεγάλην πλειονότητα τοῦ ἔθνους. Καὶ δύναται μέν τις ν' ἀρνηθῇ ταῦτα, ἢ νὰ προσποιηθῇ, ὅτι δὲν τὰ πιστεύει, ἀλλὰ δὲν δύναται καὶ νὰ μὴ συναισθανθῇ ἐνδομύχως τὴν ἀλήθειαν ταύτην πᾶς ὅστις ἔζησε πολὺ ἢ ὀλίγον μεταξὺ τῶν Τούρκων. Προέρχεται δὲ ἐκ πολλῶν λόγων τὸ αἴσθημα τοῦτο τῆς περιφρονήσεως, ὧν ὁ κυριώτατος εἶνε ἡ παρατήρησις γεγονότος ἔχοντος μεγίστην δι' αὐτοὺς σημασίαν, ὅτι δηλ. ἀπὸ τεσσάρων αἰώνων καὶ ἐπέκεινα, εἰ καὶ ἀριθμητικῶς ὀλίγιστοι, ἐξουσιάζουσιν ὅμως μέγα μέρος τῆς Εὐρώπης, ἔχον πίστιν ἐναντίαν πρὸς τὴν αὐτῶν, καὶ διατηροῦνται ἐν αὐτῷ μεθ' ὅλα ὅσα συνέβησαν καὶ μεθ' ὅλα ὅσα συμβαίνουσιν. Ἐλάχιστον δὲ μόνον μέρος τοῦ ἔθνους ἀναφέρει τὴν αἰτίαν τοῦ γεγονότος τούτου εἰς τὰς ἀντιζηλίας καὶ διχονοίας τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν· τὸ δὲ μεγαλίτερον μέρος ἐξ ἐναντίας ὡς αἰτίαν τοῦ γεγονότος τούτου θεωρεῖ τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἰδίων αὐτοῦ δυνάμεων, καὶ τὴν οὐδαμινότητα ἡμῶν. Καὶ ἀληθῶς οὐδ' εἰσέρχεται κἂν εἰς τὴν διάνοιαν Τούρκου τινὸς ἐκ τοῦ ὄχλου, ὅτι ἡ ἰσλαμιτικὴ Εὐρώπη ὑπέστη ἢ εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποστῇ τὴν ὕβριν χριστιανικῆς κατακτήσεως ἀπὸ τῶν Δαρδανελλίων μέχρι τοῦ Δανουβίου. Εἰς τοὺς ἐπαίνους τοῦ καθ' ἡμᾶς πολιτισμοῦ αὐτοὶ ἀντιτάσσουσι τὸ γεγονὸς τῆς ἰδίας αὐτῶν κυριαρχίας. Ὑπεροπτικοὶ φύσει, ἐνισχυθέντες δ' ἐν τῇ ὑπεροψίᾳ των ταύτῃ καὶ ἐκ τῆς συνηθείας τῆς ἐξουσίας, συνηθισμένοι νὰ λέγωσιν εἰς αὐτοὺς ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἀνήκουσιν εἰς φυλὴν κατακτητικήν, πλασθεῖσαν πρὸς τὸν πόλεμον καὶ ὄχι πρὸς τὴν ἐργασίαν, συνηθισμένοι πρὸς τούτοις καὶ νὰ ζῶσιν ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν ἡττημένων, οὐδ' ἐννοοῦσιν ὅλως πῶς οἱ ὑποκείμενοι εἰς αὐτοὺς λαοὶ εἶνε δυνατὸν καὶ νὰ προβάλωσιν ὅλως οἱονδήποτε δικαίωμα πρὸς πολιτικὴν ἰσονομίαν. Δι' αὐτούς, ἔχοντας τυφλὴν πίστιν εἰς τὸ κατ' αἴσθησιν κράτος τῆς θείας Προνοίας, ἡ κατάκτησις τῆς Εὐρώπης ὑπῆρξεν ἡ ἐκπλήρωσις θείου βουλεύματος, ὁ Θεὸς δ' αὐτός, εἰς σημεῖον τῆς πρὸς αὐτοὺς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ στοργῆς, ἐπρυτάνευσεν εἰς αὐτοὺς τὴν γηΐνην ταύτην ἐξουσίαν, τὸ ὅτι δὲ διατηροῦσι τὴν ἐξουσίαν ταύτην εἶνε ἀπόδειξις ἀδιαφιλονείκητος τοῦ θεόθεν χορηγηθέντος αὐτοῖς τούτου δικαιώματος, ἅμα δὲ καὶ τεκμήριον φαεινότατον τῆς ἀληθείας τῆς πίστεώς των. Κατὰ τοῦ αἰσθήματός των τούτου θραύονται ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ δικαίου, καὶ τῆς ἰσότητος. Ὁ πολιτισμὸς δι' αὐτοὺς δὲν εἶνε εἰμὴ δύναμις ἐχθρική, ἥτις θέλει νὰ τοὺς ἀφοπλίσῃ ἀμαχητεί, κατ' ὀλίγον, διὰ προδοσίας, ὅπως καταβιβάσῃ αὐτοὺς μέχρι τοῦ βαθμοῦ τῶν ὑπηκόων των, καὶ τοὺς ἀπογυμνώσῃ τῆς ἐξουσίας των. Διὰ τοῦτο καὶ τὸν πολιτισμὸν ὄχι μόνον τὸν περιφρονοῦσιν ὡς μάταιον, ἀλλὰ καὶ τὸν φοβοῦνται ὡς ἐχθρόν, καὶ ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ τὸν ἀποκρούσωσι διὰ τῆς βίας, ἀντιτάττουσιν εἰς αὐτὸν τὴν ἀκαταμάχητον ἀντίστασιν τῆς ἀδρανείας των. Τὸ νὰ μεταρρυθμισθῶσι, νὰ πολιτισθῶσι, νὰ ἐξομοιωθῶσι πρὸς τοὺς ὑπηκόους των, ἐννοοῦσι κάλλιστα, ὅτι σημαίνει ν' ἀρχίσωσι ν' ἁμιλλῶνται πρὸς αὐτοὺς ἐν τῷ σταδίῳ τῆς εὐφυΐας, τῆς σπουδῆς καὶ τῆς ἐργασίας, ν' ἀποκτήσωσι νέαν ὑπεροχήν, νὰ συντελέσωσιν ἐκ νέου διὰ τοῦ πνεύματος κατάκτησιν, ἣν συνετέλεσαν ἅπαξ διὰ τῆς σπάθης· εἰς τοῦτο δὲ ἀντίκειται, ἐκτὸς τῶν ὑλικῶν αὐτῶν

συμφερόντων ὡς δυναστῶν, καὶ ἡ θρησκευτικὴ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀπίστους καταφρόνησις, ἡ στρατιωτική των ὑπεροψία, ἡ νωθρότης, ἥτις ἀπέβη δι' αὐτοὺς δευτέρα φύσις, ἡ φύσις τοῦ πνεύματος αὐτῶν, ὅπερ στερεῖται πᾶσαν δύναμιν πρωτοβουλίας, καὶ ὅπερ ἀπεναρκώθη ἐν τῇ ἀκινησίᾳ τῶν πέντε τούτων πατροπαραδότων ἰδεῶν, αἵτινες συναποτελοῦσιν ὅλην τὴν διανοητικὴν κληρονομίαν τοῦ ἔθνους. Ἔπειτα τὸ παράδειγμα τῆς κοινωνικῆς ἐκείνης τάξεως, ἥτις κατ' αὐτοὺς ἀποδέχεται τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμόν, καὶ ἥτις δι' αὐτοὺς παριστᾷ τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ Εὐρώπη ἐπιθυμεῖ νὰ φθάσωσιν ὅλα τὰ τέκνα τοῦ Ὀσμάν, τὸ παράδειγμα λέγω τῶν συναδέλφων των τούτων μὲ τὸν μέλανα ἐπενδύτην καὶ τὰ χειρόκτια, οἵτινες ψελλίζουσι τὰ γαλλικά, καὶ δὲν ὑπάγουσιν εἰς τὸ τζαμίον, δὲν εἶνε ἱκανόν, καὶ εὐλόγως, νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην. Διότι πῶς παριστᾷ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ὀθωμανικοῦ ἔθνους; Ὡς πρὸς τοῦτο εἶνε ὅλοι σχεδὸν σύμφωνοι. Ὁ νέος Τοῦρκος δὲν εἶνε ἀντάξιος τοῦ παλαιοῦ. Ὁ νέος παρέλαβε τὰ φορέματά μας, τὰς βιωτικάς μας εὐκολίας, τὰ ἐλαττώματα, τὰς ματαιότητάς μας, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν συμπαρέλαβεν οὔτε τὰ αἰσθήματα οὔτε τὰς ἰδέας μας, ἐν δὲ τῇ μερικῇ ταύτῃ μεταμορφώσει ἀπέβαλε καὶ ὅ,τι καλὸν ὑπῆρχεν ἐν τῇ γνησίᾳ φύσει τοῦ Ὀσμάνου. Ὁ παλαιὸς Τοῦρκος δὲν βλέπει μέχρι τοῦδε ἄλλους καρποὺς τοῦ πολιτισμοῦ εἰμὴ *πανώλη δικαστικὴν* διεξοδικωτέραν, ὑπαλληλίαν ἀναρίθμητον, ἥτις, ἄεργος, ἀνίκανος, κακόπιστος, φιλάρπαγος καὶ μετημφιεσμένη φραγκιστί, περιφρονεῖ ὅλας τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, καὶ ἓν εἶδος *χρυσῆς νεότητος* (jeunesse dorée) διεφθαρμένης καὶ ἀναιδοῦς, ἥτις ὑπόσχεται νὰ γείνῃ μίαν ἡμέραν πολὺ χειροτέρα τῶν γονέων της. Τὸ νὰ ζῇ καὶ νὰ ἐνδύεταί τις τοιουτοτρόπως, τοῦτο εἶνε κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀληθοῦς Τούρκου τὸ νὰ εἶνέ τις πολιτισμένος· καὶ ἀληθῶς διὰ τοῦτον πράττειν, σκέπτεσθαι καὶ ζῆν φραγκιστὶ (alla franca) λέγεται πᾶσα συνήθεια καὶ πᾶσα πρᾶξις, τὴν ὁποίαν καταδικάζει οὐ μόνον ἡ συνείδησις αὐτοῦ ὡς Μωαμεθανοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ συνείδησις παντὸς τιμίου ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο καὶ θεωρεῖ τοὺς «πολιτισμένους» ὄχι ὡς μουσουλμάνους, πλέον τῶν ἄλλων προχωρημένους εἰς τὴν ὁδὸν οἱασδήποτε βελτιώσεως, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπους οὐτιδανούς, ἐκδεδιητημένους, σχεδὸν ὡς ἀποστάτας καὶ προδότας τοῦ ἔθνους των· καὶ δυσπιστεῖ πρὸς τὸν νεωτερισμόν, καὶ ἀποκρούει αὐτὸν τὸ κατὰ δύναμιν, ἔστω καὶ μόνον διότι προέρχεται ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, παρ' οἷς ὁσημέραι βλέπει οὗτος τὰ ὀλέθριά του ἀποτελέσματα. Πᾶσα καινοτομία εἶνε καὶ μία θανάσιμος προσβολὴ κατὰ τοῦ χαρακτῆρός του καὶ κατὰ τῶν συμφερόντων του. Ἡ κυβέρνησις εἶνε ἐπαναστατική, ὁ λαὸς εἶνε συντηρητικός· ὁ σπόρος τῶν νέων ἰδεῶν πίπτει εἰς γῆν ψυχρὰν καὶ σκληράν, ἥτις ἀρνεῖται εἰς αὐτὸν τὴν ἰκμάδα τὴν ἀναγκαίαν πρὸς γονιμοποίησιν· ἡ χεὶρ τοῦ ἐν τοῖς πράγμασι σφίγγει καὶ ἀνακινεῖ τὴν λαβήν, ἀλλ' ἡ λεπὶς στρέφεται ἐντὸς τῆς λαβῆς ταύτης. Ἰδοὺ ἡ αἰτία, ἧς ἕνεκα ὅλαι αἱ ἀπὸ πεντηκονταετίας μεταρρυθμιστικαὶ ἀπόπειραι δὲν ὑπερέβησαν ἀκόμη τὴν πρώτην ἐπιδερμίδα τοῦ ἔθνους. Τὸ ὀλίγον, ὅπερ ἐγένετο, ἐγένετο διὰ τῆς βίας, καὶ εἰς τοῦτο ἀποδίδει ὁ λαὸς τὴν αὐξάνουσαν αὐθάδειαν τῶν ἀπίστων, τὴν διαφθοράν, ἥτις παρεισεχώρησεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ κράτους, καὶ ὅλα τὰ ἐθνικὰ δυστυχήματα. Διατί, ἐρωτᾷ, νὰ μεταβάλωμεν τοὺς ἡμετέρους θεσμούς, ἀφ' οὗ εἶνε ἐκεῖνοι, δι' ὧν ἐνικήσαμεν καὶ ἐδεσπόσαμεν ἐπὶ αἰῶνας; Διατί νὰ υἱοθετήσωμεν ἐκείνους, οἵτινες δὲν ἴσχυσαν ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὴν προσβολὴν τοῦ ξίφους μας; Ὁ ὀργανισμός, ἡ ζωή, καὶ αἱ παραδόσεις τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ εἶνε στρατοῦ νικητοῦ στρατοπεδεύοντος ἐν Εὐρώπῃ· αὐτὸς διατάσσει τὸν στρατὸν τοῦτον, αὐτὸς ἀπολαύει τὰς ἐξ αὐτοῦ προνομίας καὶ ἀργίας, αὐτὸς εἶνε ὑπερήφανος δι' αὐτόν· ὅπως δὲ ὅλοι οἱ στρατοί, οὕτω καὶ αὐτὸς προτιμᾷ τὴν σιδηρᾶν πειθαρχίαν, ἥτις τῷ χορηγεῖ τὴν πρὸς τοὺς ὑποτεταγμένους ὑπεροχήν, πειθαρχίας πρᾳοτέρας, ἥτις δεσμεύει τὴν αὐθαιρεσίαν αὐτοῦ ὡς νικητοῦ. Τὸ ἐλπίζειν ἄρα ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη τῶν πραγμάτων, πρὸ αἰώνων ἀκίνητος, εἶνε δυνατὸν νὰ μεταβληθῇ ἐν τῇ χρονικῇ περιόδῳ ὀλίγων ἐνιαυτῶν, εἶνε ὄνειρον. Οἱ ἐλαφροὶ πρόσκοποι τοῦ πολιτισμοῦ δύνανται νὰ προχωρῶσιν ὅσον θέλουσι ταχέως, ἀλλὰ τὸ μέγα μέρος τοῦ στρατοῦ, φέρον ἀκόμη τὰς βαρείας μεσαιωνικὰς πανοπλίας, ἢ δὲν κινεῖται, ἢ παρακολουθεῖ αὐτοὺς μακρόθεν μὲ βραδύτατον βῆμα. Ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι εἶνε χθεσινὰ πράγματα ὁ τυφλὸς δεσποτισμός, οἱ γιανίτσαροι, τὸ σεράγιον περιεστεμμένον μὲ κεφαλάς, τὸ αἴσθημα ὅτι οἱ Ὀσμάνοι εἶνε ἀήττητοι, τὸ νὰ θεωρῆται ὁ ῥαγιὰς ὡς ὂν ἀκάθαρτον, καὶ ἀναλόγως νὰ φέρωνται πρὸς αὐτόν, τὸ νὰ ἐνδύωνται καὶ νὰ τρέφωνται οἱ πρεσβευταὶ τῆς Γαλλίας εἰς τὸ κατώφλιον τῆς αἰθούσης τοῦ θρόνου, πρὸς συμβολικὴν παράστασιν τῆς εὐτελοῦς πτωχείας τῶν ἀπίστων ἀπέναντι τοῦ Μεγάλου Κυρίου. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ θέμα τοῦτο δὲν ὑπάρχει, νομίζω, μεγάλη διαφορὰ γνωμῶν οὔτε μεταξὺ τῶν Εὐρωπαίων οὔτε μεταξὺ τῶν Τούρκων αὐτῶν. Ἡ διαφορὰ τῶν κρίσεων, καὶ ἡ ἐντεῦθεν δυσκολία ἑνὸς ξένου ν' ἀποφανθῇ ἰδίαν γνώμην, ἀνάγεται εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἰδιαιτέρων ἀτομικῶν ἰδιοτήτων τοῦ Τούρκου· διότι, ἐὰν ἐρωτήσῃς τὸν ῥαγιάν, δὲν ἀκούεις εἰμὴ τὴν περιφρόνησιν τοῦ δυναστευομένου πρὸς τὸν δυνάστην· ἐὰν δ' ἐρωτήσῃς τοὺς ἐλευθέρους Εὐρωπαίους τῶν ἀποικιῶν, οἵτινες οὐ μόνον δὲν ἔχουσι λόγους μήτε

νὰ φοβῶνται μήτε νὰ μισῶσι τοὺς Τούρκους, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἐναντίας ἔχουσι μυρίους ὅσους λόγους νὰ εἶνε εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς παρούσης καταστάσεως τῶν πραγμάτων, ἀκούεις κρίσεις, εὐσυνειδήτους ἴσως, ἀλλὰ βεβαίως καθ' ὑπερβολὴν εὐνοϊκάς. Οἱ πλεῖστοι τούτων συνομολογοῦσιν, ὅτι ὁ Τοῦρκος εἶνε χρηστός, εἰλικρινής, τίμιος, καὶ ἀδόλως θρησκευτικός. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα, οὗτινος ἡ διατήρησις ἠδύνατο νὰ καταλογισθῇ αὐτῷ ὡς μέγα καλόν, πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ θρησκεία, ἐν ᾗ ἐμμένει πιστός, δὲν καταπολεμεῖ οὐδὲν οὔτε τῶν συμφερόντων οὔτε τῶν κλίσεών του· ἀπ' ἐναντίας δὲ περιθάλπει μὲν τὰς κατ' αἴσθησιν φυσικὰς αὐτοῦ ὁρμάς, δικαιολογεῖ δὲ τὴν ἀδράνειάν του, καὶ καθιεροῖ τὴν δεσποτείαν του· ἐμμένει μετ' ἄκρας εὐσταθείας εἰς αὐτήν, διότι αἰσθάνεται ὅτι ἡ ἐθνικότης αὐτοῦ ὑπάρχει ἐν τῷ δόγματι αὐτοῦ, καὶ ἡ τύχη αὐτοῦ ἐν τῇ πίστει. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ τῆς χρηστότητος ἀναφέρονται γεγονότα τινὰ ἰδιωτικά, ὅμοια τῶν ὁποίων παραδείγματα θὰ ἠδύνατό τις ν' ἀναφέρῃ εἰς ἀναρίθμητον πλῆθος καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πλέον διεφθαρμένου εὐρωπαϊκοῦ λαοῦ. Καὶ ὡς πρὸς τοῦτο δὲ πρέπει νὰ παρατηρήσῃ τις, ὅτι ἡ χρηστότης, ἣν ὁ Τοῦρκος ἐπιδεικνύει εἰς τὰς πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς συναλλαγάς του, γίνεται κατὰ μέγα μέρος πρὸς ἐπίδειξιν, καὶ ὅτι πράττει πρὸς αὐτοὺς ἐξ ὑπεροψίας ὅ,τι δὲν θὰ ἔκαμνεν ἐξ ἁπλῆς ὁρμῆς τῆς συνειδήσεώς του, διότι δὲν κατεδέχεται νὰ φανῇ μικρὸς ἀπέναντι ἀνθρώπων, ὧν εἶνε ἀνώτερος, κατὰ τὸ φρόνημά του, καὶ ὡς πρὸς τὴν φυλὴν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀξίαν. Τοιουτοτρόπως ἐξ αὐτῆς τῆς θέσεώς του, ὡς δεσπότου, ἐκπηγάζουσιν ἀρεταί τινες, ἀφῃρημένως ἀξιέπαινοι, ἡ τῆς εἰλικρινείας, τῆς ὑπερηφανείας, τῆς ἀξιοπρεπείας, τὰς ὁποίας δὲν εἶνε πολὺ βέβαιον ὅτι ἤθελε διαφυλάξῃ, ἐὰν εὑρίσκετο εἰς τὴν θέσιν ἐκείνου, ὅστις σήμερον ὑπόκειται εἰς αὐτόν. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν δύναταί τις ν' ἀρνηθῇ εἰς αὐτὸν οὐδὲ τὸ αἴσθημα τῆς εὐσπλαγχνίας, ἥτις εἶνε τὸ μόνον βάλσαμον εἰς τὰ ἀτελεύτητα δεινὰ τῆς κακῶς διατεταγμένης κοινωνίας του, εἰ καὶ ἐνθαῤῥύνει τὴν ὀκνηρίαν καὶ πολλαπλασιάζει τὴν ἔνδειαν· οὐδ' ἄλλα αἰσθήματα, μαρτύρια ψυχικῆς εὐγενείας, ὡς τὴν εὐγνωμοσύνην, ἣν διατηρεῖ καὶ διὰ τὰς ἐλαχίστας χάριτας, τὴν περὶ τοὺς νεκροὺς εὐσέβειαν, τὴν φιλόφρονα φιλοξενίαν, τὴν πρὸς τὰ ζῷα βοήθειαν. Εἶνε ὡραῖον τὸ περὶ τῆς ἰσότητος ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων αἴσθημα αὐτοῦ, ἀναντίῤῥητος ἡ αὐστηρὰ μετριοπάθεια ἡ ἐγκειμένη ἐν τῇ φύσει αὐτοῦ, καὶ ἥτις ἐκδηλοῦται εἰς πλείστας ὅσας παροιμίας, πλήρεις σοφίας καὶ φρονήσεως· ἁπλοϊκότης τις πατριαρχική, καὶ τάσις ἀόριστος πρὸς τὴν μοναξίαν καὶ τὴν μελαγχολίαν, ἥτις ἀποκλείει τὴν χυδαιότητα καὶ ἀθλιότητα τῆς ψυχῆς. Μόνον ὅτι ὅλαι αὗται αἱ ἀρεταὶ ἐπιπολάζουσιν, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, καθ' ὃν χρόνον δὲν διαταράττει τι τὴν ἡσυχίαν τῆς συνήθους ζωῆς του· ἀλλ' εἰς τὸ βάθος αὐτῆς ὑπάρχει πάντοτε, οἷον ὑπνώττουσα, ἡ βιαία αὐτοῦ ἀσιατικὴ φύσις, ὁ φανατισμός του, ἡ στρατιωτική του μανία, ἡ βαρβαρική του θηριωδία, αἵτινες κεντηθεῖσαι ὀλίγον ἐκρηγνύονται, καὶ ἀναπηδᾷ ἐξ αὐτῶν ἄλλος ἄνθρωπος. Ὅθεν καὶ εἶνε ὀρθότατον τὸ γνωμικόν, ὅτι ὁ Τοῦρκος εἶνε ὂν ἡμερώτατον, ὅταν δὲν κόπτῃ κεφαλάς. Ὁ Τάταρος διαμένει συνεσπειρωμένος ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ἀποναρκωμένος. Ἡ ἔμφυτος ῥώμη διέμεινεν ἀκεραία ἐν αὐτῷ, οἱονεὶ φρουρουμένη ὑπὸ τῆς ἀδρανοῦς μαλθακότητος τοῦ βίου του, καὶ δὲν κάμνει χρῆσιν αὐτῆς εἰμὴ κατὰ τὰς ὑπερτάτας περιστάσεις. Οὕτω διέμεινεν ἐν αὐτῷ ἀκεραία ἡ ἀνδρία, ἧς τὸ ἐλατήριον χαλαρώνει ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος, λεπτυνομένου τοῦ αἰσθήματος τῆς ζωῆς, ἣν καθιστᾷ προσφιλεστέραν ἡ ἰδέα καὶ ἡ ἐλπὶς μεγαλιτέρων ἀπολαύσεων. Τὸ θρησκευτικὸν καὶ πολεμικὸν πάθος εὑρίσκει ἐν αὐτῷ ῥάδιον, ὅπερ δὲν προσήγγισαν λυμαινόμεναι οὔτε αἱ ἀμφιβολίαι, οὔτε αἱ ἐπαναστάσεις τοῦ πνεύματος, οὔτε αἱ συγκρούσεις τῶν ἰδεῶν, ὕλην ἀλώβητον καὶ ἀμέσως δυναμένην ν' ἀναφλεχθῇ, ἄνθρωπον ἀκέραιον, ὅστις ἅμα ψαυσθεὶς καὶ ἐκρήγνυται, λεπίδα ἠκονημένην πάντοτε, ἐφ' ἧς ὑπάρχει ἐγγεγραμμένον τὸ ὄνομα ἑνὸς Θεοῦ καὶ ἑνὸς Ἡγεμόνος. Ὁ κοινωνικὸς βίος μόλις ἐξημέρωσε τὸν ἀρχαῖον ἄνθρωπον τῆς στέππας καὶ τῆς καλύβης. Πνευματικῶς διάγει ἀκόμη καὶ ἐν τῇ πόλει σχεδὸν ὅπως διῆγε καὶ ἐν τῇ νομαδικῇ φυλῇ, ἐν μέσῳ μὲν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνος μετὰ τῶν συλλογισμῶν του. Ἀλλ' οὐδ' ὑπάρχει παρὰ τοῖς Τούρκοις ἀληθὴς κοινωνικὸς βίος. Ὁ βίος τῶν δύο φύλων παρέχει τὴν εἰκόνα δύο ποταμῶν παραλλήλων, οἵτινες δὲν συγχέουσι τὰ νάματά των εἰμὴ τῇδε κἀκεῖσε δι' ὑπογείου συγκοινωνίας. Οἱ ἄνθρωποι συγκοινωνοῦσι πρὸς ἀλλήλους, ἀλλ' οὐδεμία κοινότης ἰδεῶν συνάπτει αὐτούς· προσέρχονται πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ δὲν συνδέονται, οὐδεὶς ἐκχέει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄλλον, προτιμᾷ δὲ τῆς ἐκχύσεως ταύτης ὅ,τι θαυμασίως ὠνόμασε μέγας τις ποιητής: *τὴν ὑπόκωφον βλάστησιν τῶν ἰδεῶν*. Τὴν ἡμετέραν συναναστροφήν, τὴν εὔστροφον καὶ ποικίλην, ἥτις ἀστεΐζεται, συζητεῖ, διδάσκει, ἀναψύχει, τὴν ἀνάγκην ἣν ἡμεῖς αἰσθανόμεθα νὰ μεταδίδωμεν καὶ νὰ μεταλαμβάνωμεν αἰσθήματα καὶ ἰδέας, τὴν ἀμοιβαίαν ταύτην ἐκδήλωσιν τῆς ἡμετέρας φύσεως, ἐν ᾗ ἐξασκεῖται ἡ διάνοια, καὶ ἡ καρδία ἀναζωογονεῖται, ὀλίγιστοι ἐξ αὐτῶν τὴν γνωρίζουσιν. Οἱ λόγοι αὐτῶν εἶνε σχεδὸν πάντοτε χαμαιπετεῖς καὶ πεζοί, καὶ περιστρέφονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς ὑλικῶς χρειώδη ἀντικείμενα. Ὁ ἔρως ἀποκλείεται ἐξ αὐτῶν, ἡ φιλολογία εἶνε προνομία ὀλίγων, ἡ ἐπιστήμη εἶνε μῦθος, ἡ πολιτικὴ περιορίζεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ

εἰς ζητήματα ὀνομάτων, καὶ αἱ ὑποθέσεις καταλαμβάνουσιν ἐλάχιστον μόνον μέρος τῆς ζωῆς παρὰ τοῖς πλείστοις. Ἡ ἰδιοφυΐα τῆς διανοίας των ἀποδυσπετεῖ πρὸς τὰς ἀφῃρημένας συζητήσεις. Δὲν ἐννοοῦσι καλῶς εἰμὴ ὅ,τι βλέπουσι καὶ ὅ,τι ψαύουσι· τούτου δ' ἀπόδειξις εἶνε ἡ γλῶσσά των, ἥτις εἶνε στεῖρα, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἐκφράσῃ ἀφῃρημένην τινὰ ἰδέαν· διὸ καὶ οἱ πεπαιδευμένοι Τοῦρκοι ἀναγκάζονται νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὴν ἀραβικὴν καὶ περσικήν, ἢ εἰς εὐρωπαϊκήν τινα γλῶσσαν. Ἄλλως τε καὶ δὲν αἰσθάνονται αὐτοὶ τὴν ἀνάγκην νὰ στενοχωρήσωσι τὸ πνεῦμά των, ὅπως ἐννοήσωσι πράγματα, ἅτινα κεῖνται ἐκτὸς τῶν ἐπιθυμιῶν των, ἐκτὸς τοῦ βίου των. Ὁ Πέρσης εἶνε πλέον ἐξερευνητικός, ὁ Ἄραψ εἶνε πλέον περίεργος, ἀλλ' ὁ Τοῦρκος ἔχει ὑπερτάτην ἀδιαφορίαν πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀγνοεῖ. Μὴ ἔχων δὲ ἰδέας πρὸς ἀνταλλαγήν, δὲν ἐπιζητεῖ καὶ τὴν συναναστροφὴν τῶν Εὐρωπαίων, καὶ δὲν ἀγαπᾷ οὔτε τὰς ἀτελευτήτους καὶ λεπτὰς συζητήσεις, οὔτε αὐτοὺς τοὺς ἰδίους. Οὐδ' εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ πλήρης ἐμπιστοσύνη μεταξὺ ἀμφοτέρων, ἀφ' οὗ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἀποκρύπτει αἰωνίως μέρος τι ἑαυτοῦ: τὰ φίλτερά του αἰσθήματα, τὴν οἰκίαν του, τὰς ἡδονάς του, καὶ τὸ σπουδαιότερον, τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄλλον αἴσθημα, ὅπερ εἶνε αἴσθημα ἀκαταμάχητον δυσπιστίας. Ὁ Τοῦρκος ἀνέχεται τὸν Ἀρμένιον, περιφρονεῖ τὸν Ἑβραῖον, μισεῖ τὸν Ἕλληνα, δυσπιστεῖ πρὸς τὸν Φράγκον. Ὑπομένει, καθόλου εἰπεῖν, ἅπαξ ἅπαντας, ὡς μέγα τι ζῷον, ὅπερ ἀφίνει νὰ περιφέρωνται εἰς τὴν ῥάχιν του μυριάδες μυιῶν, ἐπιφυλαττόμενον νὰ ταῖς δώσῃ μίαν καλὴν μὲ τὴν οὐράν του, ὅταν τὸ κέντημά των γείνῃ ἐπαισθητόν. Ἀφίνει ὅλους νὰ ἐνεργῶσι, νὰ θορυβῶσι, καὶ ν' ἀνακυκῶσι τὰ πάντα περὶ αὐτόν· μεταχειρίζεται τοὺς Εὐρωπαίους, ὅσοι τοῦ εἶνε χρήσιμοι· παραδέχεται τοὺς ὑλικοὺς νεωτερισμούς, ὧν ἀναγνωρίζει τὴν ἄμεσον χρησιμότητα· ἀκούει μετὰ προσοχῆς τὰ περὶ πολιτισμοῦ μαθήματα, ὅσα τοῦ δίδονται· μεταβάλλει νόμους, τρόπους καὶ ἐθιμοτυπίας· μανθάνει νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὀρθῶς τὰ ἡμέτερα φιλοσοφικὰ ἀξιώματα· ἀφίνει νὰ τὸν μεταμορφώσουν, νὰ τὸν καλλωπίσουν, νὰ τὸν μεταμφιάσουν· ἀλλ' ἐσωτερικῶς εἶνε ἀείποτε, ἀμεταβλήτως, ἀκαταμαχήτως ὁ αὐτός. Καὶ ὅμως τὸ λογικὸν ἀποδυσπετεῖ νὰ ἐμμείνῃ ἀναποδράστως εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ βραδεῖα καὶ συνεχὴς ἐπενέργεια τοῦ πολιτισμοῦ δὲν δύναται, ἐντὸς περιόδου χρονικῆς ἀπεριορίστου, νὰ ἐναύσῃ σπινθῆρα νέας ζωῆς ἐντὸς τοῦ γιγαντιαίου Ἀσιάτου στρατιώτου, ὅστις κοιμᾶται ἐπὶ τῶν δύο ἠπείρων, καὶ δὲν ἐξεγείρεταί ποτε ἐκ τοῦ ὕπνου, εἰμὴ διὰ νὰ κραδάνῃ τὴν σπάθην του. Ἀλλ' ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὰς καταβληθείσας προσπαθείας καὶ τοὺς ἐπιτευχθέντας καρποὺς μέχρι σήμερον, ἡ χρονικὴ αὕτη περίοδος φαίνεται εἰς τὸν νοῦν τόσον μακρά, ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἀνυπομονησίας τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὥστε ἀποβαίνει ματαία ἡ ἐλπίς, ὅτι τὸ ζήτημα, ὅπερ ἀπασχολεῖ τὴν Εὐρώπην σήμερον, εἶνε δυνατὸν νὰ λυθῇ διὰ τοῦ βαθμιαίου ἐκπολιτισμοῦ τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ. Αὕτη εἶνε ἡ γνώμη, ἣν ἐσχημάτισα κατὰ τὴν βραχεῖαν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονήν μου. — Ὦ! μὲ ποῖον ἄλλον τρόπον εἶνε λοιπὸν δυνατὸν νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα; Ἀ! κύριοι, εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην δὲν εἶμαι ὑποχρεωμένος ν' ἀποκριθῶ, διότι δὲν θὰ ἠδυνάμην ν' ἀποκριθῶ, χωρὶς νὰ φανῶ ὅτι δίδω συμβουλὰς εἰς τὴν Εὐρώπην, τοῦτο δ' ἀποκρούει ἀπολύτως ἡ μετριοφροσύνη μου. Καὶ ἔπειτα . . . τὸ εἶπα ἤδη, ὅτι εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον ἀπέναντι τοῦ Γαλατᾶ καπνίζει αὐστριακὸν ἀτμόπλοιον, ἕτοιμον ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Μαύρην Θάλασσαν· ὁ δ' ἀναγνώστης γνωρίζει πόθεν θὰ διέλθῃ τὸ ἀτμόπλοιον τοῦτο!

[Ἕπεται τὸ τέλος].

Ο ΓΚΑΙΤΕ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΕΝ WEIMAR

Ἐπὶ τῆς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Ilm, τοῦ ἐκ τοῦ δάσους τῆς Θυρίγγης (Thüringer Wald) πηγάζοντος καὶ εἰς τὸν ποταμὸν Saale οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Jena ἐκβάλλοντος, κεῖται ἡ πόλις Weimar, ἡ πόλις ἐκείνη, ἥτις περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἦτο ἡ ἑστία τῆς ποιήσεως καὶ ἡ πνευματικὴ μητρόπολις τῆς Γερμανίας, ἥτις μεγάλην ἐπιρροὴν ἔσχεν ἐφ' ὅλην τὴν Γερμανίαν, ὡς ποτὲ αἱ ἀρχαῖαι Ἀθῆναι ἐφ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἥτις τέλος ἐξένισεν ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς τὸν Wieland, Herder, καὶ τοὺς Διοσκούρους Σχίλλερ καὶ Γκαῖτε, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθη «πόλις τῶνποιητῶν».

Ὁ Γκαῖτε διὰ τῆς ἐπὶ 50 ἔτη διαμονῆς του ἐν Weimar ἐλάμπρυνεν αὐτὴν δι' ἀθανάτου δόξης. Πᾶς, ὅστις εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ μεγάλου τῆς Γερμανίας ποιητοῦ, ποθεῖ νὰ μεταβῇ εἰς Weimar καὶ νὰ ἴδῃ ποῦ καὶ πῶς ἔζη ὁ μέγας οὗτος ἀνήρ. Ζῶντος ἔτι τοῦ Γκαῖτε, ὡς καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἦτο καὶ εἶναι τὸ Weimar προσκυνητήριος τόπος, ἐξ οὗ οἱ ἐκεῖ συρρέοντες ἐλπίζουν νὰ λάβωσι μεθ' ἑαυτῶν τι ἐκ τοῦ καλοῦ, ὡραίου καὶ ὑψηλοῦ, εἰς τῶν ὁποίων τὰς αἰθερίους χώρας, ὁ Γκαῖτε ἔζη.

Τὸ Weimar εἶναι παλαιὰ πόλις ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ ποταμοῦ Ilm. Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται τὸ Weimar μᾶλλον ὡς χωρίον παρὰ ὡς μητρόπολις. Εἶναι λίαν ἥσυχος καὶ μετρία πόλις, παρέχει δὲ οὐδὲν τοῦ γραφικοῦ ἐκείνου, ὅπερ θέλγει τὸν ὀφθαλμὸν εἰς πολλὰς παλαιὰς γερμανικὰς πόλεις. Αἱ οἰκίαι εἶναι κατὰ γοτθικὸν ῥυθμὸν κατεσκευασμέναι, ἀλλὰ δὲν βλέπει τις τὰ θαυμάσια ἀετώματα, τὰς διαφόρους ποικιλίας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς φαντασίας, οὐδὲν μῖγμα διαφόρων ῥυθμῶν, προσόντα ἅτινα εἰς ἄλλας πόλεις τῆς

Γερμανίας θέλγουν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ δεσμεύουν τὴν προσοχὴν τοῦ ξένου. Αἱ ὁδοὶ εἶναι ἥσυχοι καὶ ἁπλούσταται. Μεσημβρινῶς τῶν ἀνακτόρων, ἅτινα περιλαμβάνουν τρεῖς πλευρὰς ἑνὸς ὀρθογωνίου καὶ ὧν ἡ ὄψις εἶναι ἀληθῶς βασιλική, ἄρχεται ὁ ἀνακτορικὸς κῆπος, ὅστις εἶναι δημιούργημα αὐτοῦ τούτου τοῦ Γκαῖτε. Οὔτε τεῖχος, οὔτε κιγκλίδες, οὔτε φύλαξ, οὔτε θυρωρὸς ἐμποδίζουν τὴν εἰς αὐτὸν εἴσοδον. Δυνάμεθα ἀταράχως νὰ περιπατῶμεν ἐν αὐτῷ ἐν τῇ δρόσῳ τῆς πρωΐας καὶ ὑπὸ τὸ σιγηλὸν φῶς τῆς σελήνης ὡς ἐν τῷ ἰδίῳ κήπῳ. Οὐδὲν ὅριον διορίζει αὐτὸν ἐκ τῶν πέριξ σιτώνων. Ὁ κῆπος καὶ οἱ πέριξ σιτῶνες ἀποτελοῦν ἓν ὅλον φαιδρὸν καὶ ἐπίχαρι. Εἰσερχόμενοι εἰς τὸν κῆπον διά τινος ὁδοῦ παρὰ τῇ πύλῃ τῶν Ἀνακτόρων, καὶ ὑπὸ μεγάλα καὶ σκιερὰ δένδρα βαίνοντες, ἀπαντῶμεν ὀλίγα βήματα μακρὰν τῆς εἰς τὸν κῆπον εἰσόδου τὸ λεγόμενον **Borkenhaus**, ὅπερ εἶναι μικρὰ ξυλίνη καλύβη, ἣν ὁ Γκαῖτε κατά τινα γενέθλιον ἡμέραν τῆς τότε Δουκίσσης κατεσκεύασε, καὶ ἥτις ἔπειτα ἦτο ἡ προσφιλὴς κατοικία τοῦ συζύγου αὐτῆς Δουκὸς Καρόλου Αὐγούστου, τῇ προσκλήσει τοῦ ὁποίου ὁ Γκαῖτε μετέβη εἰς **Weimar** καὶ διέμεινε μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ παρ' αὐτῷ ὡς ὑπουργός. Ἡ καλύβη αὕτη ἔχει μῆκος 20 καὶ πλάτος 14 ποδῶν. Εἶναι ἐντελῶς ἐκ ξύλου κατεσκευασμένη, καὶ φλοιῷ δένδρου κεκαλυμμένη. Τίς ἡγεμὼν σήμερον θὰ ἐπεθύμει νὰ ζῇ ἐν τοιαύτῃ καλύβῃ; Καὶ ὅμως ὁ ἀνδρεῖος ἐκεῖνος δοὺξ, ὁ Κάρολος Αὔγουστος, ἔζη ἐνταῦθα μόνος του, ἀποφεύγων τὰς καματώδεις τελετὰς τῆς μικρᾶς Αὐλῆς του, ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ Αὐλῇ νομιζόμενα. Ἐνταῦθα συνεβουλεύετο μετὰ τῶν ὑπουργῶν του. Ἐνταῦθα ἐλούετο ἐν τῷ ποταμῷ, ὅστις ὑπὸ τὴν οἰκίαν του ῥέει, ἐντεῦθεν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὴν οὐ μακρὰν ἐν τῷ κήπῳ κειμένην οἰκίαν τοῦ ποιητοῦ του.

Ὀλίγα βήματα ὑπὸ τὸ **Borkenhaus** ῥέει ὁ ποταμὸς **Ilm** διὰ μέσου τοῦ κήπου. Ἐκ τοῦ **Borkenhaus** ἐξερχόμενοι ἀπαντῶμεν κατὰ μῆκος τοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλευρᾶς ἐφ' ἧς κεῖται ἡ καλύβη, ἀτραπόν τινα, ἣν σκιάζουν γραφικῶς ἐστοιχισμένα δένδρα, ἡ πεύκη, ἡ ὀξύα, ἡ σημύδα, ἡ πλάτανος, ἡ πτελέα, ἡ καστανέα καὶ ἡ ὄα. Ἡ δεξιὰ πλευρὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης εἶναι ὅλως ἀπόκρημνος καὶ καλύπτεται τὰ πλεῖστα ὑπὸ πετρῶν κεκαλυμμένων ὑπὸ βρύων, ἀριστερόθεν δὲ ῥέει ὁ ποταμὸς **Ilm**. Διά τινος ξυλίνης γεφύρας μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἀντικρὺ πλευράν. Αἴφνης διανοίγεται ἡμῖν εἷς μικρὸς λειμών. Ἐπὶ τοῦ βορείου μέρους τοῦ λειμῶνος τούτου καὶ ἀκριβῶς ἀντικρὺ τῆς γεφύρας βλέπομεν ἐπὶ τῶν προπόδων μεγάλου τινὸς ὑψώματος τὸ ἄνω ὅριον τοῦ λειμῶνος, ἀποτελοῦντος τὸ λεγόμενον **Gartenhaus** τοῦ Γκαῖτε (ἐπαύλιον). Ἡ θέσις του εἶναι γραφικωτάτη. Πρὸ αὐτοῦ κεῖται ὁ ῥηθεὶς μικρὸς λειμών, ὀλίγα δὲ βήματα μακρὰν ῥέει ὁ ποταμὸς **Ilm**. Ἡ οἰκία, ὅλως ἁπλουστάτη, περιβάλλεται ὑπὸ ἀνθοφόρου καὶ διὰ καρποφόρων δένδρων πεφυτευμένου κήπου. Πλήρης ἡσυχία ὑπάρχει ἐνταῦθα, μόνον ἐνίοτε διακόπτει αὐτὴν ὁ ἦχος τῶν κωδώνων τῶν ἐκκλησιῶν, ἡ μουσικὴ τοῦ στρατῶνος καὶ αἱ κραυγαὶ τῶν ἐν τῷ κήπῳ γαυριώντων ταῶν. Τὴν οἰκίαν ταύτην τόσον ἠγάπα ὁ Γκαῖτε, ὥστε 7 ἔτη χειμῶνός τε καὶ θέρους κατῴκει ἐν αὐτῇ, καὶ ὅτε ὁ δοὺξ τῷ 1782 κατὰ τὴν ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐπάνοδόν του ἐδώρησεν αὐτῷ τὴν ἐν τῇ πόλει οἰκίαν, δὲν ἀπεχώρησε διὰ παντὸς ἐκ τοῦ **Gartenhaus**, ἀλλ' ἄσμενος μετέβαινεν εἰς αὐτό, ὁσάκις ἐπεθύμει νὰ ἦναι μόνος καὶ ἥσυχος. Ἐν τούτῳ τῷ **Gartenhaus** ἐσπούδαζε τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν καὶ ἔκαμνε τὰς παρατηρήσεις καὶ ἐρεύνας του, δι' ὧν ἐκτήσατο φήμην μεγάλην μεταξὺ τῶν φυσιοδιφῶν. Ἐνταῦθα ὁ Γκαῖτε κατέφευγεν ἀποφεύγων τὴν Αὐλήν, ἐνταῦθα ὁ ἐραστὴς ἦτο εὐτυχὴς ἐν τῷ πρὸς τὴν **Frau von Stein** ἔρωτί του.

Πόσον μέτριον εἶναι ἀληθῶς τοῦτο τὸ **Gartenhaus**, πόσον ἀπέχει τῶν παραστάσεων, ἃς περὶ αὐτοῦ ἴσως ἐσχημάτισαν! Εἰς ἐκείνους, οἷς ἔθος τὸ τρυφερῶς καὶ πολυτελῶς ζῆν, θὰ φανῇ ἡ μετρία αὕτη οἰκία τοῦ Γκαῖτε ἐλεεινὴ καλύβη· καὶ ὅμως ἡ καλύβη αὕτη ἦτο ἐπαρκὴς διὰ τὸν ὑπουργὸν καὶ αὐλικόν. Ἐνταῦθα ἐπεσκέπτετο αὐτὸν ὁ δοὺξ, ὅστις ἐνίοτε μέχρι βαθείας νυκτὸς διέμενε παρ' αὐτῷ, καὶ ἐνίοτε ἐκοιμᾶτο ἐν τῷ μικρῷ τούτῳ οἰκίσκῳ τοῦ ποιητοῦ. Ἄλλοτε ἐπεσκέπτετο αὐτὸν ὁ δοὺξ μετὰ τῆς συζύγου του καὶ ἐδείπνουν μετὰ τοῦ ποιητοῦ των καθ' ὅλως ἁπλούστατον τρόπον.

Ὁ Γκαῖτε δὲν ἦτο μόνον ποιητής, ἀλλὰ καὶ φυσιοδίφης. Ἡ θρησκεία του ἦτο λατρεία τῆς φύσεως. Ὡς ὁ Σχίλλερ κατέφυγεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ἰδίως εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ **Kant**, διὰ νὰ εὕρῃ τὴν βάσιν τῆς ποιήσεώς του, οὕτω ὁ **Gœthe** εἰς τὴν φύσιν. Εἰς τὴν πρὸς τὴν φύσιν δὲ ἀγάπην ὀφείλει ὁ Γκαῖτε τὴν ἁπλότητα ταύτην τοῦ ζῆν. Ἐνῷ οἱ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπέφευγον τὴν ὑπὸ τὸν καθαρὸν οὐρανὸν κίνησιν, ἐκλείοντο δὲ ἐν τοῖς σπουδαστηρίοις αὐτῶν, ὁ Γκαῖτε ἐπεθύμει καθαρὸν καὶ ἐλεύθερον ἀέρα. Ἐν ταῖς πρὸς τὴν ἐρωμένην του **Frau von Stein** ἐπιστολαῖς ἔθηκεν αἰώνιον μνημεῖον τοῦ κήπου τούτου. Ἐν αὐταῖς βλέπομεν αὐτὸν ζωηρῶς νὰ εἰσέρχεται καὶ νὰ ἐξέρχεται ἐκ τοῦ **Gartenhaus** τὴν νύκτα ὑπὸ τὸν κυανοῦν μανδύαν του καὶ ὑπὸ τὸν ἐλεύθερον οὐρανὸν νὰ κοιμᾶται ἐπὶ τοῦ ξυστοῦ του, καὶ ἐνίοτε νὰ ἐγείρεται καὶ νὰ παρατηρῇ τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν ἀστέρας καὶ νὰ θαυμάζῃ τὴν λαμπρότητα αὐτῶν.

Μεταβῶμεν ἤδη εἰς δύο πέριξ τοῦ **Weimar** μέρη, ἔνθα ἀναφέρονται αἱ φαιδρότεραι ἀναμνήσεις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀνατολικῶς τοῦ **Weimar** κεῖται τὸ χωρίον **Tiefurt**, εἰς ὃ μεταβαίνομεν διὰ

μέσου μεγαλοπρεποῦς δάσους ἐκ πευκῶν καὶ ὀξυῶν, μικρὸν ἄνωθεν τοῦ κήπου ἀρχομένου. Τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι μικρὸν, ἀλλὰ χαριέστατον.'Εν τῷ βορειοανατολικῷ μέρει τοῦ χωρίου τούτου κεῖται ἡ θερινὴ ἔπαυλις τῆς δουκίσσης 'Αμαλίας, μητρὸς τοῦ Δουκὸς Καρόλου Αὐγούστου. Διὰ τοῦ μικροῦ, ἀλλὰ γραφικοῦ κήπου τῆς ἐπαύλεως ταύτης, ῥέει εἷς κλάδος τοῦ ποταμοῦ Ilm. Δυτικῶς τοῦ Weimar κεῖται ἡ θερινὴ ἔπαυλις Ettersburg εἰς γραφικωτάτην θέσιν, ἐπὶ μεγάλου τινὸς ὑψώματος, μὲ λαμπρὰν θέαν εἰς τὰ πέριξ μεγαλοπρεπῆ δάση καὶ σιτῶνας.Εἰς τὰς ἐπαύλεις Tiefurt καὶ Ettersburg ἀναφέρονται, ὡς προεῖπον, αἱ φαιδρότεραι ἀναμνήσεις τῆς ἐνδόξου ἐκείνης ἐποχῆς τοῦ Weimar.'Ενταῦθα ἐδίδοντο αἱ παραστάσεις τοῦ λεγομένου Liebhabertheater. Τὴν εταιρίαν τοῦ αὐτοσχεδίου τούτου θεάτρου ἀπετέλουν ὡς τὰ πολλὰ αὐλικοὶ, μεθ' ὧν συγκατελέγετο καὶ ὁ Γκαῖτε,ἡ περίφημος τότε ὑποκρίτρια Corona Schrœter, ἥτις ἐκέρδισε τὴν καρδίαν τοῦ Γκαῖτε, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Kotzebue 'Αμαλία, καὶ ἡ δεσποινὶς Gœchhausen.Ὅλα τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀπετέλουν μίαν θαυμασίαν ἑταιρίαν, ἥτις ἐκ τοῦ Weimar μετέβαινεν εἰς τὰ πέριξ αὐτοῦ μέρη,πρὸ πάντων ὅμως εἰς τὰς ἐπαύλεις Tiefurt καὶ Ettersburg. Ἡ σκηνὴ αὐτοσχεδιάζετο ἔν τινι πτέρυγι τῆς ἐπαύλεως Ettersburg, ἐν Tiefurt ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὸν κυανοῦν οὐρανὸν καὶ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ῥηθέντος κλάδου τοῦ ποταμοῦ τοῦ διὰ τοῦ κήπου διαρρέοντος. Φυσικῶν ἀντικειμένων, ὡς δένδρων, σελήνης, ἀστέρων κτλ., ἐγίγνετο χρῆσις μετὰ λαμπρᾶς ἐπιτυχίας. Σήμερον ἔτι βλέπει τις ἐν Tiefurt τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἔνθα ἡ σκηνὴ αὐτοσχεδιάζετο, καὶ ἔτι καὶ νῦν δεικνύουν εἰς τὸν ξένον οἱ τῶν ἐπαύλεων ἐκείνων φύλακες καὶ ἐπιστάται τὴν γέφυραν ἐκείνην, ἥτις, κατά τινα παράστασιν τῆς «Fischerin»τοῦ Γκαῖτε παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ilm ἐν Tiefurt, ὡς ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτῆς ἐπισωρευθέντος πλήθους, ἔπεσε μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῆς εἰς τὸν ποταμὸν, ἄνευ ὅμως βλάβης τῶν ἀνθρώπων.

Τὰ παριστανόμενα ἦσαν ποικίλα. Ἄλλοτε ἐδιδάσκοντο γαλλικαὶ κωμῳδίαι, ἄλλοτε τραγῳδίαι, συνήθως δὲ δράματα τοῦ Γκαῖτε, πρὸ πάντων ἡ «Fischerin» αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Tiefurt, ἡ «Ἰφιγένεια», ὅτε αὐτὸς ὁ Γκαῖτε ὑπεκρίνετο τὸν 'Ορέστην. Περὶ τοῦ Γκαῖτε ὡς ὑποκριτοῦ γράφει ὁ Hufeland: «οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὴν ἐντύπωσιν, ἣν μοὶ παρέσχεν ὁ Γκαῖτε ἐν ἑλληνικῇ στολῇ κατὰ τὴν παράστασιν τῆς «Ἰφιγενείας». 'Ενόμιζέ τις ὅτι ἔβλεπεν ἕνα 'Απόλλωνα. Οὐδέποτε παρετήρησα τοιαύτην σύζευξιν φυσικῆς καὶ πνευματικῆς τελειότητος ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ ἢ ἐν τῷ Γκαῖτε». Πλὴν τῶν ἐπαύλεων Tiefurt καὶ Ettersburg ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ὡραῖα μέρη εἰς τὰ πέριξ τοῦ Weimar. 'Ολίγας ὥρας μακρὰν αὐτοῦ κεῖται ἡ πόλις Berca μετὰ τῆς ὡραίας κοιλάδος της, ἡ Jena ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Saale. 'Ως τὸ Weimar ἦτο ἡ ἑστία τῆς ποιήσεως, οὕτω ἡ Jena ἡ ἑστία τῶν ἐπιστημῶν. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος συνηθροίσθησαν ἐνταῦθα οἱ σπουδαιότεροι ἄνδρες τῆς Γερμανίας, ὡς ὁ Schelling, Fichte, Hegel, Reinhold, Danz κλ. Οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Jena κεῖται τὸ Schwarzburg ἐκ τῶν καλλίστων μερῶν τοῦ δάσους τῆς Θυρίγγης μετὰ τῆς γραφικωτάτης κοιλάδος (Schwarzerthal), τῆς ὑπὸ μεγαλοπρεπεστάτων δένδρων σκιαζομένης καὶ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Schwarzen διαρρεομένης. Πρὸς τούτοις ἡ Ilminau, Eisenach, καὶ τὰ ὑψώματα τοῦ δάσους τῆς Θυρίγγης. Πανταχοῦ βλέπει τις μετ' ἀπεριγράπτου ἡδονῆς ἐπὶ ἐκτεταμένων πεδιάδων σταχυοφόρους ἀγροὺς νὰ κυμαίνουν εἰς τὸν ἀέρα, κοιλάδας ὑπὸ μελωδικῶς ῥεόντων ποταμῶν διαῤῥεομένας, ἐπὶ τῶν ὀρέων μεγαλοπρεπῆ δάση, ἐπὶ πιμελοῦς γῆς δάση ἐξ ὀπωροφόρων δένδρων.Ὅταν δὲ τὸ ἑσπέρας παρατηρῇ τις τὴν ὑπὲρ τὰς κοιλάδας ταύτας καταφορὰν τοῦ ἡλίου, ἢ τὴν νύκτα ὑπὸ τὸ σιγηλὸν φῶς τῆς σελήνης ἀκούῃ τὴν μελῳδίαν τῶν εἰς τὰς κοιλάδας ῥεόντων ὑδάτων καὶ τῶν κορυφῶν τῶν δένδρων τῶν εἰς τοὺς καθαροὺς ἀέρας κυμαινομένων, τότε τῇ ἀληθείᾳ τὸ στῆθος πληροῦται ἐκ τῶν πλέων ἡδυτάτων καὶ τερψιθύμων αἰσθημάτων. Ὅλων τῶν μερῶν τούτων ὁ Γκαῖτε ἔθηκεν ἐπίσης αἰώνιον μνημεῖον ἐν ταῖς πρὸς τὴν Frau von Stein ἐπιστολαῖς του. 'Εκ τοῦ Weimar μετέβαινεν εἰς τὰ πέριξ αὐτοῦ καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους μόνος ἢ μετὰ τοῦ δουκός. 'Εκ τῆς περικυκλούσης αὐτὸν ὡραίας καὶ μεγαλοπρεποῦς φύσεως ῥίπτει τὰ βλέμματά του εἰς τὴν ἐρωμένην του, ἐν ταῖς πρὸς αὐτὴν ἐπιστολαῖς του περιγράφει τὴν κατὰ τὸ ἔαρ ἀναθάλλουσαν φύσιν ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ὡραιότητι καὶ μεγαλοπρεπείᾳ, τὴν ἀφθονίαν αὐτῆς κατὰ τὸ θέρος, τοὺς κατὰ τὸ φθινόπωρον ποικίλους χρωματισμοὺς τῶν δένδρων κτλ. Οὐδὲν μέρος τῆς Θυρίγγης ὑπάρχει, οὐδεμία κοιλὰς, οὐδεὶς ποταμὸς, οὐδὲν δάσος, ὅπερ ὁ Γκαῖτε δὲν περιέγραψεν ἐν τοιαύτῃ ἐναργείᾳ, ὥστε ὁ ἀναγνώστης νομίζει ὅτι ἀναπνέει μετ'αὐτοῦ τὴν αὐτὴν ἀτμοσφαῖραν τῶν μερῶν τούτων.

'Επιστρέψωμεν ἤδη εἰς τὴν πόλιν Weimar, ἵνα ἀναπληρώσωμεν ὅ,τι ἐκεῖ παρελείψαμεν.'Ενταῦθα εὑρίσκομεν ἔτι τὴν οἰκίαν τοῦ Wieland, Herder, Γκαῖτε καὶ Σχίλλερ. Ὁ τελευταῖος, παραιτηθεὶς τῆς ἐν Jena καθηγεσίας του, μετέβη εἰς Weimar, ἔνθα ἔζη ἐν ἀδελφικῇ ἁρμονίᾳ μετὰ τοῦ Γκαῖτε, ἂν καὶ οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες εἶχον ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον τὸν χαρακτῆρα. Πρὸ τοῦ θεάτρου, οὗτινος διευθυνταί ποτε ἦσαν οἱ Διόσκουροι Σχίλλερ καὶ Γκαῖτε, ἤγερται μνημεῖον, ὅπερ παριστᾷ αὐτοὺς εἰς χαλκοῦς ἀνδριάντας ἐν φυσικῷ τοῦ σώματος μεγέθει, τὸν Γκαῖτε ὡς τὸν 'Ολύμπιον Δία μὲ ἥσυχον βλέμμα καὶ μὲ γαλήνιον ἀλλὰ σοβα-

ρὸν πρόσωπον, τὸν Σχίλλερ μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐστραμμένην. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ τοῦ Γκαῖτε στηρίζεται ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Σχίλλερ, ἀμφότεροι δὲ δέχονται διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός των τὸν στέφανον. Πόσον εὔστοχος, πόσον ἐπιτυχὴς εἶναι ἡ εἰκὼν αὕτη τοῦ ποιητικοῦ ζεύγους! Ὁ τεχνίτης αὐτῆς ἐσπούδασε καλῶς τὸν Γκαῖτε καὶ Σχίλλερ, ἐν τῇ σπουδῇ δὲ ταύτῃ ἔγνω ὅτι ὁ πρῶτος ἐλάτρευε τὴν φύσιν, καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς φύσεως ἐρείδετο πᾶσα πρᾶξις αὐτοῦ, δι' ὃ παρίσταται μὲ γαλήνιον, ἀλλὰ σοβαρὸν πρόσωπον, οἱονεὶ τοὺς νόμους τῆς φύσεως ἐρευνῶν καὶ κατ' αὐτοὺς αἰσθανόμενος καὶ πράττων. Τοὐναντίον ὁ Σχίλλερ, ὅστις ἐκήρυξε τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας, παρίσταται μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐστραμμένην, οἱονεὶ τὴν ἐλευθερίαν κηρύττων, ὡς καὶ πράγματι ἐκήρυξεν αὐτὴν ἐν τοῖς ἔργοις του. Δὲν διέφυγεν ὅμως τὸν καλὸν τεχνίτην ἡ φιλία, ἥτις ὑπῆρξε μεταξὺ τῶν δύο τούτων εὐγενεστέρων τέκνων τῆς Γερμανίας καὶ ἥτις τόσον ὠφέλιμος εἰς ἀμφοτέρους ὑπῆρξε. Τὴν φιλίαν ταύτην ὁ τεχνίτης δηλοῖ διὰ τῆς ἐπιστηρίξεως τῆς χειρὸς τοῦ Γκαῖτε ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Σχίλλερ.

Ἐν Βερολίνῳ. Ρ. Ι. ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Ἀφοῦ ὁ Φοῦλτων, ὑπὸ πάντων περιφρονούμενος, κατέλιπε τὴν Γαλλίαν, ὁ Γάλλος Κάρολος Δαλλερή, γεννηθεὶς ἐν Ἀμιὲνς τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1754, ἐδαπάνησεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν πρὸς κατασκευὴν μικροῦ ἑλικοκινήτου ἀτμοπλοίου ὑπ' αὐτοῦ ἐφευρεθέντος. Ἀφοῦ ἐπιμόνως ἐπεκαλέσθη τὴν κυβέρνησιν καὶ τοὺς ὑπουργούς, ζητῶν νὰ ἐξετασθῇ τὸ ἔργον του, ὁ Δαλλερὴ οὐδὲν ἀπολαύσας ἀπέβαλε πᾶσαν ἐλπίδα καὶ μεταβὰς πρωΐαν τινὰ ἐπὶ τοῦ πλοίου του, διέταξε τοὺς ἐργάτας νὰ τὸ συντρίψωσι, καὶ αὐτὸς δὲ κρατῶν σφύραν εἰς τὰς χεῖρας, συνειργάσθη εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τῆς καταστροφῆς.

Ὁ Κάρολος Δαλλερὴ ἦτο ἀνὴρ ἔξοχος, διακριθεὶς προηγουμένως διὰ πολυαρίθμων ἐφευρέσεων. Ἀπὸ τῆς νεανικῆς του ἡλικίας κατεσκεύαζεν ὡρολόγια ξύλινα μεγίστην ἔχοντα ἀκρίβειαν. Διατελέσας κατασκευαστὴς μουσικῶν ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων, ἔπειτα δὲ ἐφευρὼν νέαν μέθοδον τοῦ κατεργάζεσθαι τὸν χρυσὸν πρὸς χρῆσιν τῶν χρυσοχόων, κατήρτισε περιουσίαν, ἣν ἀφιέρωσεν εἰς τὸ σύστημα αὐτοῦ τῶν ἑλικοκινήτων πλοίων. Ἀφοῦ κατέστρεψεν ὁ ἴδιος τὸν καρπὸν τῶν κόπων του, ἐπεδόθη ἐκ νέου εἰς τὸ ταπεινὸν αὐτοῦ ἐπάγγελμα τοῦ παρασκευαστοῦ τοῦ χρυσοῦ, καὶ ἀπέθανεν ἐν Jouy, ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 81.

Τῷ 1843 ὁ Φρειδερῖκος Sauvage, μηχανοποιὸς τῆς Βουλόνης, ἐπεχείρησε μεγάλα καὶ σπουδαῖα ἔργα ἐπὶ τῆς χρήσεως τῆς ἕλικος. Ὁ Sauvage διῆλθε τὰ εἴκοσι ὡραιότερα τῆς ζωῆς του ἔτη προσπαθῶν ν' ἀποδείξῃ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ὀργάνου τούτου, τὸ ὁποῖον τότε μὲν ἐκ προκαταλήψεως ἀπεκρούετο, νῦν δὲ θριαμβεύει εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας. Δαπανήσας ὅλην αὐτοῦ τὴν περιουσίαν χάριν τῶν ἐρευνῶν του, ὁ Sauvage, γέρων ἤδη ὢν καὶ ἀδύνατος καὶ ἄρρωστος, ἔπαθε φρενοβλάβειαν, καὶ ἐτέθη εἰς τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν Picpus τῶν Παρισίων φρενοκομεῖον, ὅπου διέτριβε κρούων βιολίον ἐνώπιον κλωβίου πλήρους πτηνῶν, τῶν ὁποίων τὸ κελάδημα τὸν διεσκέδαζεν. Ἡ φυσιογνωμία του ἐλάμβανε ζωηρότητά τινα εἰς τοὺς ἤχους τῶν χορδῶν, λευκαὶ τρίχες περιεκόσμουν τὸ μέτωπόν του, τὸ βλέμμα του ἔλαμπε μελαγχολικὸν καὶ μετέδιδεν ἐνίοτε ἐνθουσιώδες ὕφος εἰς τὴν ὄψιν τοῦ νεωτεριστοῦ.

Ἡ ἱστορία τῆς ἀτμοπλοΐας γέμει, ὡς βλέπομεν, δραμάτων, ὧν ὑπόθεσις εἶναι τὸ μαρτυρολόγιον τῶν μεγάλων ἐφευρετῶν· ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν σιδηροδρόμων παρέχει ἡμῖν τὸ λυπηρὸν θέαμα ἐπιμόνου ἐναντιώσεως.

Οἱ σιδηρόδρομοι, λαβόντες τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τῆς πρώτης ἀτμαμάξης τοῦ Στήβενσον, εἰσήχθησαν εἰς Γαλλίαν ἐν μέσῳ προσκομμάτων μεγίστων. Ὅτε ὁ Péreire ἠθέλησε τὸ πρῶτον νὰ κατασκευάσῃ σιδηρόδρομον μεταξὺ Παρισίων καὶ Ἁγίου Γερμανοῦ, καὶ ὁ Perdonnet ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν κατασκευὴν σιδηροδρόμου ἀπὸ Παρισίων εἰς Ρουένην, δύω ἄνδρες μεγαλοφυεῖς, ὁ Thiers, ὑπουργὸς ὢν τότε ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων, καὶ ὁ Ἀραγὼ, μέλος τῆς Βουλῆς, ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἀποπλανηθέντες προλήψεων, ἀντέστησαν μετὰ παραδόξου τῷ ὄντι πεισμονῆς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων τούτων.

Ὁ Thiers ἀπήντησε πρὸς τὸν Perdonnet, ὅτι, ἐὰν ἐζήτει παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν παραχώρησιν τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Ρουένης, «ἤθελον ῥίψει αὐτὸν κάτω τοῦ βήματος». Ὁ Ἀραγὼ διϊσχυρίζετο ὅτι ἡ διάβασις τῶν ψυχρῶν καὶ ὑγρῶν συριγγων ἤθελε βλάψει τὴν ὑγείαν τῶν ἐπιβατῶν. Ταῦτα ἐν ἔτει 1836, ὅτε πρὸ ἓξ ἤδη ἐτῶν ὁ μεταξὺ Λιβερποὺλ καὶ Μάντσεστερ σιδηρόδρομος μετέφερε καθ' ἑκάστην ἑκατοντάδας ἐπιβατῶν. Παράδοξον εἰπεῖν, πλεῖστοι ἐν Γαλλίᾳ μεγαλόνοες ἄνδρες εἶχον τὴν πεποίθησιν ὅτι οὐδεμία ἠδύνατο νὰ προκύψῃ τῇ πατρίδι αὐτῶν ἐκ τῶν σιδηροδρόμων ὠφέλεια.

Ἑξήκοντα ἔτη προτοῦ ἡ πρώτη ἀτμάμαξα τοῦ Cugnot (1770) ἐθεωρεῖτο ἐν Γαλλίᾳ ὡς ἔργον περίεργον μέν, ἀλλὰ πάντῃ ἀνωφελές. Ἡ ἄμαξα αὕτη, καίτοι ἀτελεστάτη βεβαίως, ἦτο οὐχ ἧττον ἀξία προσοχῆς. Ἡ κινοῦσα αὐτὴν μηχανὴ ὑπάρχει ἔτι ἐν τῷ Καταστήματι τῶν Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων.

Ὁ Ἰωσὴφ-Cugnot, γεννηθεὶς ἐν Λωραίνῃ τὴν 25 Σεπτεμβρίου 1725, εἶχε διέλθει τὴν νεότητα αὐτοῦ ἐν Γερμανίᾳ, ὅπου διέπρεψεν ὡς μηχανι-

κός. Ὑπηρετήσας παρὰ τῷ πρίγκιπι Καρόλῳ εἰς τὰς Κάτω Χώρας, ἦλθεν εἰς Παρισίους τῷ 1763, ἦτο δὲ ἤδη γνωστὸς διὰ τῆς ἐφευρέσεως νέου πυροβόλου ὅπλου καὶ διὰ πονήματος *περὶ τῶν ἐν ἐκστρατείᾳ ὀχυρωμάτων*. Τότε κατέγινεν εἰς τὴν κατασκευὴν ἀτμαμάξης, ἣν ἐκάλει *ἀτμοφορταγωγόν*, προορίζων αὐτὴν κυρίως εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν πυροβόλων καὶ τοῦ ὑλικοῦ τοῦ πυροβολικοῦ. Ἡ δοκιμὴ ἐγένετο ἐν τῷ πυροβόλῳ τοῦ ἐν Παρισίοις ὁπλοστασίου. Ἡ ἅμαξα ἐκίνησεν, ἀλλ' αἱ κινήσεις αὐτῆς ἦσαν σφοδραὶ καὶ ἄτακτοι, ὥστε κατέστρεψε τοῖχον κατὰ τοῦ ὁποίου συχνάκις ἐῤῥίφθη. Ἠρκέσθησαν δὲ εἰς τὴν δοκιμὴν ταύτην, οὐδ' ἐνόησαν τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ στρατηγοῦ Gribeauval, ὁ Cugnot ἔλαβε παρὰ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως σύνταξιν 600 φράγκων, δι' ἧς διετηρήθη μέχρι τῆς Ἐπαναστάσεως, ὅτε ἐστερήθη αὐτῆς. Ὁ ἀτυχὴς ἐφευρέτης, περιελθὼν τότε εἰς ἄκραν πενίαν, ἔζησεν ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης κυρίας τινὸς τῶν Βρυξελλῶν.

Ὁ Cugnot ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα ἐννέα ἐτῶν, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ σιδηρόδρομοι συνεστήθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ.

Καίτοι πολλαὶ αἱ δυσχέρειαι καὶ τὰ παρεμβληθέντα προσκόμματα, οἱ ἄνδρες τῆς προόδου ὑπερίσχυσαν τέλος, αὐτῶν, καὶ ἡ ἀτμάμαξα εἰσήχθη εἰς Γαλλίαν.

Τὴν σήμερον διατρέχει τὸν κόσμον ὁλόκληρον, διασκεδάζουσα τὰς ματαίας προλήψεις καὶ ἐπιδαψιλεύουσα κατὰ τὴν διάβασιν αὐτῆς τὰ εὐεργετήματα τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ελιζα Σ. Σουτσου

Ἐν τῇ δημοσιευθείσῃ ἐκτενεῖ βιογραφίᾳ τοῦ μακαρίτου Χ. Ζιμβρακάκη ὑπὸ τοῦ ἐν Σύρῳ καθηγητοῦ τῶν ἑλληνικῶν κ. Βασιλείου Ψιλάκη ἀναγινώσκομεν περίεργον ἐπεισόδιον τοῦ βίου τοῦ προώρως ἀφ' ἡμῶν μεταστάντος συνταγματάρχου, ὅπερ συνέβη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ῥασσὶμ πασσᾶ παρὰ τὰ μεθόρια, ὅπου συνηντήθησαν ἀμφότεροι κατὰ διαταγὴν τῶν οἰκείων κυβερνήσεων, ἵνα συνεννοηθῶσι περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποτελεσματικῆς καταδιώξεως τῆς ληστείας. Τὴν διήγησιν τοῦ ἐπεισοδίου τούτου μεταφέρομεν ἐνταῦθα αὐτολεξεὶ ἐκ τῆς ἐν λόγῳ βιογραφίας. Σ. τ. Δ.

Βιογραφικὸν ἐπεισόδιον

ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΖΙΜΒΡΑΚΑΚΗ

«....Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος, δὲν κρίνω ἄπο σκοποῦ νὰ διηγηθῶ ἐπεισόδιον τοῦ βίου τοῦ ἀνδρὸς περίεργον, τὸ ὁποῖον, πόῤῥω τοῦ νὰ θεωρηθῇ λῆρος ἄσκοπος, τοὐναντίον ἐπιῤῥωννύει καὶ κρατύνει τὴν περὶ αὐτοῦ ἰδέαν καὶ κρίσιν, ὅτι ἦν ἀείποτε ἐκ παίδων καὶ ἡλικίας νεκρᾶς τὰ μάλα ῥέκτης καὶ δραστήριος, ἐξ οὗ καὶ ἐδημιουργήθη τὸ μέλλον αὐτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ τύχης. Ἂν δὲν με ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ἐν ἔτει 1871 ἢ 1872 ἡ κυβέρνησις ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὰ κατὰ τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα μεθόρια, ἵνα κατὰ τὸν νέον τότε ψηφισθέντα περὶ τελεσφόρου τῆς ληστείας καταδιώξεως νόμον συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ διοικητοῦ τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας. Ἐτύγχανε δὲ τότε διοικῶν τὰς μεθορίους ἐπαρχίας ὁ Ῥασσὶμ-πασσᾶς, ὁ γνωστὸς καὶ ἐπιβόητος Βασιλάκης, ὁ ἐκ Χίας αἰχμαλώτου καὶ Ὀθωμανοῦ τινος γεννηθεὶς κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πολυπαθοῦς νήσου. Ἀφοῦ οἱ πληρεξούσιοι τῶν δύο κυβερνήσεων ἐπέραναν τὸ ἔργον τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν, ἠρώτησεν ὁ Ῥασσὶμ-πασσᾶς τὸν Ζιμβρακάκην, ἂν ἦναι ὁ πρεσβύτερος ἐκ τῶν δύο ἀδελφῶν ἢ ὁ νεώτερος· τοῦ δὲ ἀποκριναμένου, ὅτι εἶνε ὁ πρεσβύτερος, ὑπέλαβεν ὁ πασσᾶς: Γινώσκετε ὅτι εἰς ὑμᾶς ὀφείλω τήν τε ζωὴν καὶ τὴν προαγωγήν μου; Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ζιμβρακάκης, ξενισθεὶς ἐπὶ τῷ μυστηρίῳ τούτῳ, ἠρώτησε τίνι τρόπῳ, πότε καὶ ποῦ, ὁ πασσᾶς ἤρξατο διηγούμενος τὰ κατ' αὐτὸν ὡς ἑξῆς·

»Ἐπὶ τῆς ἐπὶ Ὄθωνος, εἶπε, βαυαρικῆς ἀντιβασιλείας ἐπανακάμπτων ἑσπέραν τινὰ εἰς Ναύπλιον ἔφιππος ἐξ ὑπηρεσίας κατὰ τὸ ἀργολικὸν πεδίον, ἐλύτρωσάς με παῖδα ὄντα ἐκ τῶν χειρῶν δύο Βαυαρῶν, οἵτινες, ἐν οἰνοπλήκτῳ καταστάσει διατελοῦντες, κατεδίωκόν με, ἵνα μὲ διαπεράσωσι διὰ τῶν ἀνεσπασμένων ξιφῶν αὐτῶν, ἴσως διότι ἄλλοι εἶχον ἐξοργίσει καὶ ἐξερεθίσει αὐτούς. Ἐγώ, ἀπορῶν τότε ποῦ νὰ προσφύγω, περιεπλάκην εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἵππου σου, ἐνῷ οἱ Βαυαροὶ στρατιῶται ἐπέκειντο καὶ ἐφώρμων. Τότε ὑμεῖς, καμφθέντες ἐκ τῶν θρήνων καὶ τῶν ἱκεσιῶν μου, ἀφιππεύσατε, καὶ ἀνασπάσαντες τὸ ξίφος καὶ ἀμυνόμενοι, ἐξουδετερώσατε δι' ἐπιδεξίων τινῶν σπαθισμῶν τὰς ἐπιθέσεις τῶν κατ' ἐμοῦ μαινομένων, εἶτα δὲ περιορίσαντες αὐτοὺς διά τινων φιλοδωρημάτων, ἐνῷ ἐπέκειντο καὶ καθ' ὑμῶν, μὲ παρεδώκατε, ἐπειγούσης τῆς ὥρας καὶ κλειομένης τῆς πύλης τοῦ φρουρίου, εἴς τινα ξενοδόχον ἐν τῷ ἔξω τοῦ Ναυπλίου ξενῶνι τοῦ Καλλέργη, ἵνα τὴν ἐπαύριον ἐπανελθόντες μὲ παραλάβητε. Ἀλλ' ἐγὼ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἐξῆλθον καὶ συνήντησα τὴν μητέρα μου, ἐξ ἐκείνου δὲ τοῦ χρόνου δὲν σᾶς εἶδον πλέον, διότι ἐπέμενον ν' ἀπέλθωμεν πρὸς τοὺς ἐν Σύρῳ πρὸς μητρὸς συγγενεῖς καὶ συμπολίτας Χίους, ὑφ' ὧν περιποιηθεὶς καὶ πρὸ πάντων ὑπὸ τοῦ Πρασακάκη καὶ ἐκπαιδευθεὶς ἐν Ἄνδρῳ παρὰ τῷ Θεοφίλῳ Καΐρῃ, καὶ ἐν τῷ ἐν Σύρῳ γυμνασίῳ, ἀπῆλθον εἶτα εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἀναζήτησιν τύχης, προσκαλούμενος καὶ ὑπὸ τοῦ πατρός μου, ὑπαλλήλου ὄντος ἐν τῷ ὑπουργείῳ. Ὥστε ὤφειλον ὑμῖν χάριτας ἐπὶ τῇ διασώσει ἐκείνῃ, καὶ ἤδη χαίρω μετὰ τόσου χρόνου πάροδον δυνάμενος νὰ ἐκφράσω πρὸς ὑμᾶς προσωπικῶς τὴν εὐγνωμοσύνην μου, καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ προστάξητε εἰς ὅ,τι κρίνετέ με ἱκανόν.

»Ὁ Ζιμβρακάκης, προσέχων τὸν νοῦν εἰς τὰ παράδοξα τοῦ πασσᾶ λεγόμενα, ἀνθυπέβαλεν ὅτι,

καὶ ἂν ποτε προσηνέχθη ὡς ὁ 'Οθωμανὸς ἔλεγεν, οὐδὲν ἕτερον ἔπραξεν ἢ νὰ προστατεύσῃ ὡς στρατιώτης τῆς πολιτείας τὸν καταπιεζόμενον, καὶ ὅτι ὁ πασσᾶς ὤφειλε μᾶλλον χάριτας εἰς τὸν θεὸν Διόνυσον, ὁ ὁποῖος ὤθησε τοὺς Βαυαροὺς ἐκείνους νὰ γείνωσιν ὄργανον τῆς εὐτυχίας αὐτοῦ καὶ λαμπρᾶς προαγωγῆς· διότι ἐκ τοῦ κακοῦ ὡς τὰ πολλὰ τίκτεται ἀγαθὸν, ἀλληλενδέτων τούτων ὄντων ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ φύσει τῶν πραγμάτων. Οὕτω δὲ περιποιηθεὶς πολὺ καὶ θεραπευθεὶς ὁ Ζιμβρακάκης ὑπὸ τοῦ πασσᾶ, ἀπεχωρίσθη αὐτοῦ, ἵνα μὴ συναντηθῇ αὐτῷ πλέον. 'Ανεπόλησε δὲ πράγματι εἰς τὴν μνήμην του, ὅτι λαβὼν ποτε διαταγὴν ὑπὸ τοῦ φρουράρχου καὶ στρατηγοῦ 'Αλμεΐδα νὰ πορευθῇ εἰς τὸ ἀργολικὸν πεδίον, ἔνθα ἐστάθμευέ τι ἐκ τῶν ἀτάκτων σωμάτων, καθ' οὗ ἠγέρθησαν παράπονα, ὅτι διασκεδαννύμενον ἠνώχλει τοὺς χωρικοὺς, καὶ ἐπανακάμπτων ἐκ τῆς ἐλεγκτικῆς ἐκείνης ὑπηρεσίας, ἔπραξέ τι παραπλήσιον εἰσερχόμενος εἰς Ναύπλιον δρομαίως, ἀλλ' οὐδὲν πλέον ἐνεθυμεῖτο».

ΡΟΚΦΟΡ

Τὸ εὐτελὲς γαλλικὸν χωρίον 'Ροκφὸρ ἔδωκε τὸ ὄνομά του εἰς τὸν βασιλέα τῶν τυρίων, τὸ ἐξάκουστον 'Ροκφόρ. Τὸ χωρίον 'Ροκφὸρ, κείμενον παρὰ τοὺς πρόποδας βραχώδους λόφου διατεμνομένου ὑπὸ βαθειῶν χαραδρῶν, ἐφεῦρεν ἐν τοῖς φυσικοῖς ὑπογείοις αὐτοῦ τρόπον μεταποιήσεως τοῦ προστύχου προβατείου τυρίου εἰς προϊὸν, πρὸς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἄλλος τρόπος κατασκευῆς δύναται νὰ ἐξισωθῇ. Κατορθοῦται δὲ τοῦτο διὰ τῆς ἐκθέσεως τοῦ τυρίου εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ ψυχροῦ ἀέρος, ὅστις διέρχεται διὰ τῶν ὑπογείων τούτων. Εἰς ἀνακάλυψιν δὲ τῆς διαρκοῦς αἰτίας τοῦ ψύχους τοῦ ὑπάρχοντος πάντοτε ἐν τοῖς ὑπογείοις, συνετέλεσε βαθεῖα μελέτη τῆς γεωλογικῆς συστάσεως τοῦ 'Ροκφὸρ καὶ τῶν γενομένων ἐν αὐτῷ φυσικῶν ἀλλοιώσεων.

Μεγάλη καταβύθισις τῶν ἐπάνω τιτανωδῶν στρωμάτων τοῦ ὄρους συνέβη, καταπληρώσασα τὸ ἥμισυ σχεδὸν αὐτοῦ. Οἱ ἀργιλλώδεις ὄγκοι, ἐφ' ὧν ἐπεκάθηντο τὰ ἀνωτέρω στρώματα, κατακλυσθέντες ὑπὸ τῶν ὑδάτων καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν, κατέρρευσαν πρὸς τὸ μέρος τῆς κοιλάδος συμπαρασύραντες καὶ τὰ στρώματα ταῦτα. Αἱ κατασυντριβεῖσαι στοιβάδες ἀνατραπεῖσαι καὶ συσσωρευθεῖσαι ἐπ' ἀλλήλας κατὰ πελωρίους ὄγκους, καὶ σχηματίσασαι πολυαρίθμους κοιλότητας, ἀπετέλεσαν νέον ἀνώμαλον ἔδαφος. 'Επὶ τοῦ ἐδάφους λοιπὸν τούτου ὑπάρχουσι τὰ ὑπόγεια τοῦ 'Ροκφὸρ, εἰς τὰ ὁποῖα εἰσβάλλουσιν αἱ ῥαγάδες τῶν κοιλοτήτων τούτων.

Εὔκολον εἶνε νὰ ἐξηγήσωμεν τί συμβαίνει ἐν τοῖς ὑπογείοις τούτοις. 'Ο ἐν αὐτοῖς περιεχόμενος ἀὴρ, ψυχρότερος καὶ πυκνότερος τοῦ ἐξωτερικοῦ, κινεῖται ἀδιαλείπτως, κατὰ λόγον τῆς διαφορᾶς ταύτης τῆς θερμοκρασίας. 'Εξερχόμενος δὲ διὰ τῶν κατωτέρων ὀπῶν τῶν ὑπογείων, ἀντικαθίσταται βαθμηδὸν ὑπὸ τοῦ ἔξωθεν εἰσερχομένου θερμοτέρου ἀέρος διὰ τῶν ἀνωτέρων στομάτων· καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸν δρόμον του τοῦτον ὁ ἀὴρ ἐφάπτεται τῶν ὑγρῶν παρειῶν τῶν βράχων καὶ τοῦ ὕδατος, ὅπερ περιέχουσι τὰ ἀργιλλώδη στρώματα, ἀφαιρεῖ μέρος τοῦ ὕδατος τούτου, ἀποβάλλων μέρος τοῦ θερμογόνου του, ὥστε ἐξέρχεται ὀλιγώτερον θερμὸς καὶ πλειότερον ὑγρὸς, κατὰ λόγον τῆς ἀποστάσεως καὶ τῆς βαθύτητος ἣν διέτρεξε, καὶ τῶν ὑγρῶν ἐπιφανειῶν ὧν ἥψατο. 'Η δὲ κίνησις αὕτη τοῦ ἀέρος εἶνε κατὰ τοσοῦτον ὀλιγώτερον ζωηρὰ, καθ' ὅσον ἡ ἐξωτερικὴ θερμοκρασία εἶνε ὑψωμένη. Βεβαιοῦται δὲ τῷ ὄντι ὅτι ὁπόταν πνέῃ νότιος ἄνεμος, τὸ ῥεῦμα εἶνε ἧττον ἐπαισθητὸν καὶ μᾶλλον δροσερόν. 'Ο ἀὴρ εὑρίσκεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀραιότερος, ἀφ' ἑτέρου δὲ πυκνότερος, καὶ ἐπειδὴ περιέχει πλειότερον θερμογόνον κατὰ τὴν εἴσοδόν του, δύναται νὰ κορεσθῇ μείζονος ποσότητος ὑγρασίας, διερχόμενος τὰς βαθείας ἐκείνας κοιλότητας.

Δὲν εἶνε δὲ τῆς αὐτῆς ἡλικίας πάντα τὰ ὑπόγεια τοῦ 'Ροκφόρ. 'Εν ἀρχῇ ἦσαν ἀκανόνιστοι κοιλάδες, ὧν μόνον ἐχρειάσθη νὰ κανονίσωσι τοὺς τοίχους καὶ τοὺς θόλους. Βραδύτερον θέλοντες νὰ αὐξήσωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπογείων, ἀνέσκαψαν τὰς κοιλότητας δι' ἀνθρωπίνων χειρῶν καὶ διὰ τῆς πυρίτιδος. Αἱ ῥαγάδες αἱ ἐκβάλλουσαι εἰς τὰ ὑπόγεια ἐπλατύνθησαν καὶ ἡ τέχνη κατώρθωσε νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ τῶν νέων ὑπογείων τὰ ῥεύματα τοῦ ψυχροῦ ἀέρος καὶ νὰ τὰ γεμίσῃ δι' ἀτμοσφαίρας καταλλήλου εἰς τὴν πρέπουσαν ζύμωσιν τοῦ τυρίου τοῦ 'Ροκφόρ.

'Η θερμοκρασία δὲν εἶνε πάντοτε ἀκριβῶς ἡ αὐτὴ καθ' ἅπαντα τὰ ὑπόγεια, διότι ἄλλων μὲν ἡ θερμοκρασία ὅτε ἀνοίγονται αἱ ὀπαὶ εἶνε πέντε βαθμῶν ἑκατονβάθμου, ἄλλων δὲ μέχρι δέκα. Οἱ δύο οὗτοι ἀριθμοὶ εἶνε τὰ δύο ὅρια τῆς θερμοκρασίας· διότι ἐὰν μὲν ἦτο κατωτέρα, δὲν θὰ ἐγίνετο χημικὴ ἀνάλυσις, ἐὰν δὲ ἦτο ἀνωτέρα, θὰ συνέβαινε ζύμωσις καλιακὴ ἢ δυσώδης.

Ἕκαστον ὑπόγειον διαιρεῖται εἰς πέντε ἀλλεπάλληλα χωρίσματα ἢ πατώματα ἔχοντα ὕψος 2 1]2 μέτρων, καὶ διαιρούμενα εἰς μικρὰ δωμάτια περιέχοντα ἕκαστον θήκην πεντάβαθμον ξυλίνην πλάτους δύο μέτρων. Εἶνε δὲ αἱ διαστάσεις τῶν δωματίων οὕτω πως ἐρρυθμισμέναι, ὥστε ἡ ἐργαζομένη (διότι γυναῖκες εἶνε αἱ ἐργαζόμεναι) ἀναβαίνουσα ἐπὶ τῆς ἕδρας της νὰ δύναται εὐκόλως νὰ τοποθετῇ ἢ νὰ λαμβάνῃ τὰ τυρία ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέρους τῆς τυροθήκης. 'Η ἐπὶ τοῦ βράχου στηριζομένη πλευρὰ τοῦ ὑπογείου ἀφίνεται γυμνὴ ὡς καὶ αἱ πλάγιαι, ἐὰν τὸ συγχωρῶσιν ἡ φύσις καὶ ἡ διάθεσις τοῦ ἐδάφους. 'Η δ' ἀντίθετος πρὸς τὸν βράχον πλευρὰ εἶν' ἐκτισμένη τοῖχος.

Αἱ ἐργάτιδες διανεμημέναι ἀνὰ τρεῖς ἢ τέσσα-

ρας εἰς ἕκαστον χώρισμα ἐργάζονται καθήμεναι καὶ φωτιζόμεναι ὑπὸ μικροῦ λύχνου κρεμαμένου πλησίον των. Καὶ ἄλλαι μὲν ἀποξέουσι τὴν ἐπιφάνειαν τῶν τυρίων, ἄλλαι δὲ τὰ τοποθετοῦσιν ἐπὶ τῶν θέσεων, ἄλλαι δὲ ἀναβαίνουσαι καὶ καταβαίνουσαι εἰς τὸ ὑπόγειον καταβιβάζουσι τὰ χλωρὰ τυρία ἢ ἀναβιβάζουσι τὰ ὡριμάσαντα καὶ ἕτοιμα ὄντα νὰ δοθῶσιν εἰς τὸ ἐμπόριον. Τὰ χλωρὰ τυρία, ἀφ' οὗ καταβιβασθῶσιν εἰς τὸ ὑπόγειον, ἀποτίθενται ἐπὶ τῶν θέσεων εἰς στήλας ἀνὰ τρία. Μετὰ ὀκτὼ δὲ ἡμέρας τίθενται ὄρθια, ἀφινομένου μεταξὺ αὐτῶν ἱκανοῦ διαστήματος χάριν τῆς κυκλοφορίας τοῦ ἀέρος, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας φύεται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν τυρίων τὸ λεγόμενον *γένειον* ἢ *χνοῦς*. Ὁ χνοῦς δὲ οὗτος, ὅστις πρέπει νὰ εἶνε λευκότατος ὡσεὶ χιών, πυκνὸς καὶ ὀλίγον ὑγρὸς, εἶνε τὸ γνώρισμα καὶ τῆς καλῆς ποιότητος τοῦ τυρίου καὶ τῆς ἀρετῆς τοῦ ὑπογείου. Ἀποξέεται διὰ καταλλήλου ὀργάνου ὁ χνοῦς ἀνὰ πᾶσαν ὀγδόην ἡμέραν, ἕως οὗ ὡριμάσωσι τὰ τυρία καὶ καλυφθῶσιν ὑπὸ λευκοφαίου λιπαρᾶς οὐσίας, ἥτις καὶ αὐτὴ ἀποξέεται.

Ἀφ' οὗ δὲ τὰ τυρία μείνωσι τριάκοντα ἢ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐν τοῖς ὑπογείοις, ἐκλέγονται ἑκάστοτε τὰ ὡριμώτερα καὶ ἀποστέλλονται πρὸς πώλησιν. Σημειωτέον δ' ὅτι τὰ κατασκευασθέντα κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας δὲν εἶνε κατάλληλα νὰ διατηρηθῶσι καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους, μάλιστα δὲ διὰ τὴν θερμότητα τῆς ὥρας τοῦ ἔτους. Τὰ τῶν τελευταίων δὲ μηνῶν, ἅτινα μένουσιν ἐν τῷ ὑπογείῳ πλειότερον χρόνον, εἶνε τὰ ἄριστα καὶ τὰ μάλιστα περιζήτητα.

Ἡ δὲ καθ' ἑβδομάδα γινομένη ἀπόξεσις τῶν τυρίων σκοπὸν ἔχει νὰ διευκολύνῃ τὴν συνάφειαν τοῦ τυρίου καὶ τοῦ δροσεροῦ ἀέρος τοῦ ὑπογείου· ἐπ' ἐσχάτων δὲ πρὸς αὔξησιν τῆς συναφείας ταύτης εἰσήγαγον τὸ κέντημα διὰ μακρᾶς βελόνης, ἣν ἐμπήγουσιν εἰς πολλὰ μέρη τῆς ἐπιφανείας τοῦ τυρίου ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου, καὶ οὕτω πως εἰσέρχεται ὁ ἀὴρ διὰ τῶν σχηματιζομένων ὀπῶν. Παράγεται δὲ ὀξυάνθραξ, ὅστις εἶνε ἡ αἰτία τῶν πρασίνων κοιλοτήτων τῶν παρατηρουμένων ἐν τῷ τυρίῳ. Ἐν ᾧ δὲ γίνονται πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαι μεταβολαί, ἀναπτύσσεται ἀνεπαισθήτως τὸ κυανοποίκιλον ἐκεῖνο χρῶμα, προϊὸν βλαστήσεως κρυπτογαμικῆς τοῦ καλουμένου **Penicillium glaucum**, οὗ τὰ σπερμάτια ἀπετέθησαν ἐν τῷ τυρίῳ μετὰ τῆς κόνεως τοῦ εὐρωτιῶντος ἄρτου.

Ἀρχαιοτάτη εἶνε ἡ συνήθεια τοῦ κατασκευάζειν τὰ τυρία ἐν τοῖς ὑπογείοις τοῦ Ῥοχφόρ, ὡς φαίνεται ἔκ τινος παλαιοῦ ἐγγράφου, λέγοντος ὅτι τῷ 1070 ἄνθρωπός τις Φλοτὰρ Δεκορνοῦς, κληροδοτήσας γαίας εἴς τινα Μονήν, συγκατηρίθμει μεταξὺ τῆς προσόδου αὐτῶν δύο τυρία, ἅτινα ὤφειλε νὰ δίδῃ εἰς αὐτὸν ἕκαστον ὑπόγειον τοῦ χωρίου Ῥοχφόρ. Τῷ δὲ 1550 διάταγμα τοῦ κοινοβουλίου τῆς Θολώσης παρέχει εἰς τὸ Ῥοχφὸρ τὸ προνόμιον τῆς κατασκευῆς τοῦ τυρίου τοῦ λεγομένου Ῥοχφὸρ, καὶ ἐπιβάλλει πρόστιμον ἐξ λιβρῶν τὸν στατῆρα εἰς πάντα φωραθησόμενον ὅτι κατεσκεύασε τοιοῦτον ἔξω τοῦ χωρίου Ῥοχφόρ.

Ἐκ τῶν κατωτέρω ἀριθμῶν φαίνεται ἡ βαθμιαία πρόοδος τῶν προϊόντων τῶν ὑπογείων τοῦ Ῥοχφόρ.

Τῷ 1800	παρήχθησαν	250,000	χιλιογρ. τυρίου.
Τῷ 1820	»	»	300,000
Τῷ 1840	»	»	750,000
Τῷ 1860	»	»	2,700,000
Τῷ 1870	»	»	3,600,000
Τῷ 1873	»	»	4,000,000

Ἐὰν δὲ ὑπολογίσωμεν τὴν ἐλάττωσιν τοῦ βάρους 23 τοῖς 100, βλέπομεν ὅτι 3,000,000 χιλιογράμμων τυρίου ἐξαποστέλλονται κατ' ἔτος εἰς τὸ ἐμπόριον καθ' ἅπασαν τὴν ὑφήλιον ἐκ τῶν ὑπογείων τοῦ μικροῦ Ῥοχφὸρ γινομένης κινήσεως κεφαλαίου 20,000,000 φράγκων. **Π

Ἱστορικὸν

ΤΩΝ ΥΕΛΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΘΥΡΩΝ

[Ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ A. Sauzay «La Verrerie»].

Ἡ συνήθεια τῆς χρήσεως τῶν ὑέλων πρὸς προφύλαξιν τῶν οἰκιῶν ἀνέρχεται ἆρά γε εἰς ἐποχὴν ἀόριστον, ἢ μήπως, ὡς πολλοὶ ἔτι καὶ νῦν φρονοῦσιν, εἶναι ἐφεύρεσις σχετικῶς νεωτέρα; Ἐν τῇ ἀφηγήσει, ἣν ὁ Ἰουδαῖος Φίλων κατὰ τὴν πρὸς τὸν Καλλιγούλαν πρεσβείαν αὐτοῦ ἐποιήσατο, ὑπάρχουσιν ἐκφράσεις, αἵτινες θεωροῦνται ὡς ὑπαινισσόμεναι τὴν χρῆσιν τῆς ὑέλου, αὐτὸς δ' ὁ Σενέκας βεβαιοῖ ἐν τῇ 90ῇ ἐπιστολῇ του, ὅτι ἡ ὕελος ἐφευρέθη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του. Τοῦτο ἀπεκρούετο ὑπὸ τῶν νεωτέρων σοφῶν, μὴ παραδεχομένων ὅτι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐγίνετο οἵα σήμερον χρῆσις τῆς ὑέλου, εἰς ἔμφραξιν τῶν παραθύρων, μόνος δ' ὁ **Winckelmann** ἀντεῖπεν εἰς αὐτούς, κηρυχθεὶς ὑπὲρ τῆς ἀρχαίας τῆς ὑέλου ἐφευρέσεως. Ἐκ τούτου προῆλθον συζητήσεις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀντιδοξούντων, αἵτινες ὅμως εἰς οὐδεμίαν ἐφαίνοντο ὅτι ἔμελλον νὰ ἀπολήξωσι διαφώτισιν τοῦ πράγματος, ὅτε περίστασίς τις ἦλθεν ἀπροσδοκήτως νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὰς ἀμφισβητήσεις, λύουσα ὁριστικῶς τὸ ζήτημα. Ἡ περίστασις δ' αὕτη εἶνε ἡ ἀνακάλυψις ὑέλων κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Πομπηΐας, αἵτινες εὑρέθησαν διατηρούμεναι ἔτι ἐν τοῖς ὀρειχαλκίνοις αὐτῶν πλαισίοις, ἅτινα ἀπὸ δέκα ἤδη αἰώνων ἔκειντο τεθαμμένα ὑπὸ τὴν γῆν.

Ὁ ἀρχιτέκτων **Mazois** ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Τὰ ἐρείπια τῆς Πομπηΐας» βεβαιοῖ ὅτι αἱ ὕελοι αὗται εἶχον πλάτος 0μ,50 καὶ ὕψος 0μ,72, τὸ δὲ βάρος αὐτῶν ἦτο ἀπὸ 5 ἕως 6 χιλιόγραμμα.

Εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι ἡ τόσον ὠφέλιμος τῆς ὑέλου χρῆσις, τῇ βοηθείᾳ τῆς ὀ-

ποίας τὸ φῶς διεδέχετο τὸ σκότος, ἥτις κατὰ τὴν θέλησιν τῶν ἐνοικούντων εἰσῆγεν εἰς τὰς οἰκίας τὰς ζωογόνους τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας, ἥτις προεφύλαττε τοὺς κατοίκους ἀπὸ τῶν πάγων τοῦ χειμῶνος, καὶ ἐδιπλασίαζεν οὕτως εἰπεῖν τὸν βίον διπλασιάζουσα τὸ φῶς, ἦτο δυνατὸν νὰ λησμονηθῇ; Καὶ ὅμως ἐλησμονήθη, διότι ἐπ' αἰῶνας ὁλοκλήρους αἱ ὕελοι ἐξηφανίσθησαν, ἀντικατασταθεῖσαι ὑπὸ ξυλίνων παραθυροφύλλων, ὑπὸ φεγγιτῶν, ὑπὸ δερμάτων καὶ τέλος ὑπ' ἐλαιοβρέκτου χάρτου.

Ὁ πρῶτος συγγραφεύς, ὅστις ποιεῖται μνείαν τῶν ὑέλων, ὡς χρησίμων πρὸς περίφραξιν οὐχὶ τῶν οἰκιῶν, ἀλλὰ τῶν στενῶν παραθύρων τῶν ἐκκλησιῶν, εἶναι ὁ **Lactance**, ὅστις λέγει «... ἡ ψυχή μας βλέπει καὶ διακρίνει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ σώματος τὰ ἀντικείμενα ὡς δι' ὑελοφράκτων παραθύρων». Δὲν πρέπει δὲ νὰ φανταζώμεθα ὅτι αἱ ὕελοι ἐκεῖναι ἦσαν ὅμοιαι τῶν σημερινῶν· διότι αἱ ὕελοι, περὶ ὧν ἀναφέρει ὁ συγγραφεύς, ἦσαν μικρότατα στρογγυλὰ τεμάχια, ὀλίγον διαφανῆ, γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα **cives**. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς οἰκίας, ἡ χρῆσις τῶν ὑελωμάτων, ἅτινα κατ' ἀρχὰς ἀπετελοῦντο ἐκ τῆς συναρμογῆς πολλῶν μικρῶν τεμαχίων περιβαλλομένων ὑπὸ μολυβδίνων πλαισίων, μόλις ἀνέρχεται εἰς τὸν 14ον αἰῶνα, καὶ τότε δὲ ἀκόμη ἦτο τόσον σπανία ἡ χρῆσις αὐτῶν, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ παράθυρα τῶν ἀνακτόρων δὲν εἶχον ὅλα ὑέλους τοιαύτας.

Ἐν τῷ λογιστικῷ βιβλίῳ τοῦ **Jean Avin**, γενικοῦ εἰσπράκτορος τῆς **Auvergne**, ἀναγινώσκομεν:

«Διὰ τὴν ἄφιξιν τῆς δουκίσσης **de Berry**, μεταβαινούσης (1413) εἰς **Montpensier**, κατεσκευάσθησαν στεφάναι τινὲς εἰς τὰ παραθυρώματα τοῦ ἄνω πύργου, πρὸς προφύλαξιν τῶν κηρωτῶν (**toiles cirées**) δι' ἔλλειψιν ὑέλων.»

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον παράδειγμα. Πρόκειται περὶ τῆς λαμπροτάτης αὐλῆς τῶν ἰσχυρῶν δουκῶν τῆς Βουργωνίας, διὰ τὸ ἀνάκτορον τῶν ὁποίων παρήγγειλαν (1647) «εἴκοσι ξύλινα τεμάχια πρὸς προφύλαξιν τῶν χαρτίνων ὑέλων τῶν χρησίμων διὰ τὰ παράθυρα τῶν δωματίων».

Τὰ δύο ταῦτα χωρία μαρτυροῦσιν ἐπαρκῶς τὴν ἔλλειψιν ὑέλων καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς ἡγεμονικαῖς κατοικίαις. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἄλλαι ἀποδείξεις μαρτυροῦσαι περὶ τῆς σπανιότητος καὶ τοῦ βαρυτίμου αὐτῶν ἐν ἐποχῇ κατὰ ἕνα αἰῶνα μεταγενεστέρᾳ.

Ἔν τινι λογαριασμῷ φέροντι χρονολογίαν 1567, γραφέντι δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου τοῦ δουκὸς Νορθάμπερλαν, εὑρίσκομεν:

«Ἐπειδή, ὁσάκις πνέῃ σφοδρὸς ἄνεμος, αἱ ὕελοι τοῦ πύργου τούτου καὶ τῶν ἄλλων πύργων τοῦ ἄρχοντος κάμπτονται καὶ φθείρονται, καλὸν εἶναι ἵνα μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ αἱ ὕελοι ἑκάστου παραθύρου ἀποσπῶνται καὶ ἀσφαλίζωνται... ὁσάκις δὲ ὁ κύριος ἢ ξένοι διαμένωσιν ἐν τῷ πύργῳ, νὰ τοποθετῶνται πάλιν, ἀνεξόδως, ἐνῷ τώρα ἡ φθορὰ εἶναι πολυδάπανος καὶ ἀπαιτεῖ μεγάλας ἐπιδιορθώσεις».

Ἐπειδὴ εὑρισκόμεθα ἐν Ἀγγλίᾳ, ἂς προσθέσωμεν, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὕελον, ἐπὶ πολὺ αὕτη ὑπῆρξεν ὑποτελὴς τῇ Γαλλίᾳ. Καὶ ἐνταῦθα μὲν ὁ ἀββᾶς **Bedé**, ἡγούμενος τῆς μονῆς **Jarrow**, λαμβάνει ἐκ τῆς Γαλλίας ὑέλους διὰ τὴν ἐκκλησίαν του, ἐκεῖ δὲ ὁ Ἰάκωβος **Wilfrid** ζητεῖ ὑέλους καὶ ὑελοποιοὺς πρὸς προφύλαξιν τῶν παραθύρων τῆς μητροπόλεως ἐν **York**. Ἡ χρῆσις τῶν ὑέλων, ἡ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀνήκουσα, ἦτο τόσον περιωρισμένη ἐν Ἀγγλίᾳ, ὥστε κατὰ τὸν 16 καὶ 17 αἰῶνα, ἐν Σκωτίᾳ τὰ ἀνάκτορα δὲν εἶχον ὑέλους, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ κύριον πάτωμα.

Ὅπως τέλος ὑποδείξωμεν, ὅτι ἡ κοινὴ χρῆσις τῶν ὑέλων εἶναι νεωτέρας ἐποχῆς, ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν, ὅτι περὶ τὰ τέλη τοῦ 18 αἰῶνος, πρὸ 100 μόλις ἐτῶν, οὐ μόνον εἰς τὰς μικρὰς πόλεις τῶν ἐπαρχιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν Παρισίοις ἀκόμη, ὑπῆρχεν ἑταιρία κατασκευαστῶν παραθύρων (**châssisiers**), ὧν τὸ ἐπάγγελμα ἦτο νὰ φράττωσι τὰ παράθυρα οὐχὶ δι' ὑέλων, ἀλλὰ μόνον διὰ τεμαχίων ἐλαιοβρέκτου χάρτου.

Ἐκ τούτου, ἀναμφιβόλως, καὶ ἡ παλαιὰ γαλλικὴ παροιμία: «**L'abbaye est pauvre, les vitres ne sont que de papier**». Α. Κ-ης

Ἐν Σύρῳ.

Η ΚΟΝΙΣ ΚΑΙ Ο ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ τῆς ὁμίχλης.

Ὁ κ. Τζῶν Αἴτκεν ἀνεκοίνωσε τελευταῖον εἰς τὴν Βασιλικὴν Ἑταιρίαν τοῦ Ἐδιμβούργου πολλοῦ διαφέροντος ἀξίαν παρατήρησιν ἐπὶ τῆς γενέσεως τῆς ὁμίχλης καὶ τῶν νεφῶν. Αἱ γνώσεις ἡμῶν ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ σχηματισμοῦ τῶν νεφῶν καὶ τῶν ὁμιχλῶν ὁμολογητέον ὅτι εἶνε ἀτελέσταται, ἀλλὰ καὶ τὰ συμπεράσματα τοῦ κ. Αἴτκεν ἔχουσί τι τὸ παράδοξον· καίτοι ὅμως τοιαῦτα, δέον νὰ γείνωσι γνωστά.

Κατὰ τὸν φυσικὸν τοῦ Ἐδιμβούργου δὲν ὑπάρχει ὁμίχλη ἄνευ κόνεως· ὅ ἐστι ἡ κόνις εἶνε τὸ σπέρμα, ἡ ἀφετηρία τοῦ σχηματισμοῦ τῆς ὁμίχλης καὶ τῶν νεφῶν. Ἕκαστος κόκκος κόνεως καθίσταται πυρήν, περὶ τὸν ὁποῖον συμπυκνοῦνται οἱ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἀτμοὶ τοῦ ὕδατος. Ὁ κ. Αἴτκεν στηρίζει τὴν θεωρίαν ταύτην ἐπὶ πειραμάτων, ὧν ἓν θὰ ἐκπλήξῃ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τὸν ἀναγνώστην.

Λαμβάνει δύο μεγάλα δοχεῖα ὑέλινα, καὶ εἰς μὲν τὸ ἓν εἰσάγει συνήθη ἀέρα, εἰς τὸ ἕτερον δὲ ἀέρα κεκαθαρμένον, διηθισμένον διὰ πυκνοῦ πιλήματος βαμβακίνου (βάτας), εἶτα δὲ εἰσάγει ῥεῦμα ἀτμῶν εἰς ἀμφότερα τὰ ἀγγεῖα, ὅτε παρατηρεῖ τις, οὐχὶ ἄνευ τινὸς ἐκπλήξεως, ὅτι ἡ

διαφάνεια τοῦ περιέχοντος τὸν κεκαθαρμένον ἀέρα δοχείου οὐδόλως ἀλλοιοῦται, ἐνῷ ἡ τοῦ περιέχοντος τὸν συνήθη ἀέρα θολοῦται, σχηματιζομένου ἐντὸς ἀτμοῦ εἰς σκιερὸν νέφος, εἰς ἀληθῆ ὁμίχλην.

Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι τὰ μόρια τοῦ ὑδαροῦς ἀτμοῦ δὲν ἀρκοῦσιν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ νὰ παραγάγωσιν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ πεπυκνωμένον ἀτμόν, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ μετέωρος κόνις· ἕκαστον δὲ μόριον κόνεως θέλει περιβληθῆ ἐλάχιστον ποσὸν ὕδατος, καὶ θὰ κυματίζῃ ἐν τῷ ἀέρι. Ἐὰν ἡ κόνις δὲν εἶνε ἱκανῆς ποσότητος, οἱ δὲ ἀτμοὶ εἶνε ἄφθονοι, τὸ ὑγρὸν περικάλυμμα θὰ βαρύνῃ τὰ στερεὰ μόρια τῆς κόνεως, καὶ θέλουσι καταπέσει. Τοῦτο δὲ παρατηρεῖται, ὅτε ὁ καιρὸς κλίνει πρὸς τὴν βροχήν.

Ὁ Αἴτκεν προβαίνει συμπεραίνων νὰ εἴπῃ ὅτι, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε κόνις ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, δὲν θὰ ὑπῆρχον οὔτε ὁμίχλη, οὔτε νέφη, οὔτε ἴσως βροχή. Ὁ ἀὴρ δέ, ὑπερκορὴς γενόμενος ἀτμῶν, ἤθελε καταθέτει μόνον στρῶμα ὕδατος ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀντικειμένων τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.—Ἐάν, λέγει, αἱ ὁμίχλαι εἶνε συνηθέσταται ἐν Λονδίνῳ, τοῦτο προέρχεται, διότι ὁ ἀὴρ τῆς πόλεως εἶνε πλήρης καπνοῦ καὶ κόνεως εἰς μεγίστην ποσότητα.

Ἄλλοι φυσικοὶ παρετήρησαν, ἰδίᾳ ὁ Τυνδάλ, τὴν συμμετοχὴν τῆς κόνεως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὁμίχλης· ἀλλὰ πρέπει τις νὰ παραδεχθῇ μετὰ τοῦ κ. Αἴτκεν ὅτι ὄντως ἡ κόνις εἶνε ὁ πυρήν, περὶ τὸν ὁποῖον συμπυκνοῦνται οἱ ὑδάτινοι ἀτμοί; Εἶνε δύσκολόν πως ν' ἀποφανθῇ τις ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης. Ἀντιπαρατηροῦμεν δέ, ὅτι κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην δυσκόλως ἐξηγεῖται ὁ σχηματισμὸς ὁμίχλης καὶ νεφῶν ὑπὲρ τοὺς ὠκεανούς, ὅπου ὁ ἀήρ, εἶνε μὲν κεκορεσμένος ὕδατος, σπανίζει δὲ ἡ κόνις[1].

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ κ. Αἴτκεν ὁμιλεῖ περὶ τῆς κόνεως ὡς ἐχούσης μορφὴν τοσοῦτον λεπτὴν καὶ ἀδιόρατον, ὥστε τὰ πάντα ὁμολογουμένως δύναταί τις νὰ παραδεχθῇ. Θερμαίνει ὕελον, σίδηρον, χαλκὸν ἐν μέσῳ διηθισμένου ἀέρος, καὶ παράγει πάραυτα σκιερὰν ὁμίχλην. Τὸ σύνηθες ἅλας παράγει κόνιν ἀπείρως λεπτοτάτην, εἰς ταύτην δὲ ὁμολογουμένως ἀποδοτέον τὰς ὁμίχλας καὶ τὰ νέφη τῶν θαλασσῶν.

Ὁπωσδήποτε ἡ νέα αὕτη ἔποψις τοῦ θέματος τούτου, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Αἴτκεν ἔφερεν ἐν μέσῳ, εἶνε ἀξία τῆς προσοχῆς τῶν παρατηρητῶν τῶν φυσικῶν φαινομένων καὶ τῶν μετεωρολόγων.

[Journal des Débats].

1. Ἐνταῦθα σημειοῦμεν παρὰ τὸ πείραμα τοῦ Αἴτκεν, τὸ τοῦ κ. Τυνδάλ, ὁ ὁποῖος εἰσάγων εἰς ἀγγεῖον πλῆρες ἀέρος διηθισμένου ῥεῦμα ἀτμοῦ, παράγει ἀμέσως νέφος σκιερόν, ἅμα ἐπὶ τοῦ ἀγγείου ῥίψῃ φωτεινὴν ἀκτῖνα.

Ἐμπορία

ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΑΦΙΔΟΚΑΡΠΟΥ

κατὰ τὸ 1880.

Κατὰ τὰς ἐπισήμους πληροφορίας ὁ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου παραχθεὶς καὶ ἐξαχθεὶς σταφιδόκαρπος ἀνέρχεται εἰς 170,741,269 λίτρας (μία λίτρα=133 δραμ. ἤτοι 3 λίτρ. περίπου 1 ὀκά).

Κατ' ἐπαρχίας δὲ ἐξ ὧν παρήχθη ἀναλυομένη ἡ ἐξαγωγὴ ἔχει οὕτω:

Ἐπαρχία	Ἠλείας	λίτραι	39,911,634
»	Τριφυλίας	»	25,564,046
»	Πατρῶν	»	20,153,197
»	Αἰγιαλείας	»	15,916,265
»	Καλαμῶν καὶ Μεσσήνης	»	15,572,248
»	Κορινθίας.	»	9,839,485
»	Πυλίας	»	12,909,604
»	Ζακύνθου	»	8,728,332
»	Πάλλης	»	7,480,340
»	Κραναίας	»	4,813,387
»	Ὀλυμπίας	»	4,066,111
»	Μεσολογγίου . . .	»	1,934,196
»	Ἀργολίδος	»	1,387,713
»	Λευκάδος.	»	1,081,776
»	Σάμης	»	668,622
»	Ναυπακτίας. . . .	»	405,546
»	Κυπαρισσίας. . . .	»	104,587
»	Γυθείου	»	100,663
»	Βονίτσης.	»	34,013
»	Ἰθάκης	»	33,664
»	Ἀττικῆς	»	18,070
»	Δωρίδος	»	17,770
		Ἐν ὅλῳ, λίτραι	170,741,269

Τὸ πλεῖστον τοῦ ποσοῦ τούτου ἐστάλη εἰς Ἀγγλίαν, κατὰ δεύτερον εἰς Γαλλίαν καὶ τρίτον εἰς Ἀμερικήν, τὸ ἐπίλοιπον δὲ ποσὸν εἰς Ὁλλανδίαν, Αὐστρίαν, Βέλγιον, Γερμανίαν, Ῥωσσίαν, Ἰταλίαν, Τουρκίαν, Ῥωμουνίαν καὶ Αἴγυπτον.

Οἱ λιμένες δὲ οἱ ἑλληνικοί, ἐξ ὧν κυρίως ἐξήχθη τὸ ἀνωτέρω ποσόν, εἶνε οἱ ἑξῆς μετὰ τῆς σημειώσεως τοῦ ἐξαχθέντος ποσοῦ·

Λιμὴν	Πατρῶν	λίτραι	67,817,622
»	Κατακώλου	»	33,851,848
»	Αἰγίου	»	17,347,030
»	Καλαμῶν.	»	14,271,357
»	Ναυπλίου	»	1,376,213
»	Νησίου	»	620,431
»	Πύλου	»	657,837
»	Κορώνης.	»	1,430,603
»	Ζακύνθου	»	14,910,145
»	Ἀργοστολίου	»	8,535,851
»	Ληξουρίου	»	7,480,340
»	Κυλλήνης.	»	1,773,370
»	Σάμης	»	656,322
»	Ἄσσου	»	12,300
		Ἐν ὅλῳ, λίτραι	170,741,269

Α. Μ.

Κατὰ τὸ 1879 ᾠκοδομήθησαν ἐν Λονδίνῳ νέαι οἰκίαι 21,589, ἐσχηματίσθησαν δὲ νέαι ὁδοὶ 401 καὶ δύο μεγάλαι πλατεῖαι, αἵτινες ἐν συνόλῳ ἔχουσι μῆκος 115 χιλιομέτρων.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Τὸ ἀκόλουθον λίαν νόστιμον μικρᾶς κόρης διηγεῖτό τις προχθὲς, αὐτήκοος γενόμενος·

Ἡ Κυρία Μ** ἔφερεν εἰς φῶς ὡραῖον ἀγοράκι. Τὴν ἐπιοῦσαν παρουσιάζουσι τὸ νεογνὸν εἰς τὴν τριετῆ κόρην της, ἡ ὁποία τρελλαίνεται διὰ ταὶς κοὺκλαις.

— Ὤ! λέγει αὔτη, ἀπωθοῦσα τὸ νεογνὸν, δὲν τὴν θέλω ἐγὼ αὐτὴ τὴν κοὺκλα· αὐτὴ εἶνε *ἀπὸ κρέας!*

*
* *

Ἰδοὺ καὶ ἓν τοῦ Ναπολέοντος Α'.

Ἐν τῷ *Γαλλικῷ Θεάτρῳ* παριστάνετο τραγῳδία τις τοῦ κόμητος Β..., ἔργον εἰς ἄκρον μονότονον. Ἑσπέραν τινὰ ὁ αὐτοκράτωρ μεταβαίνει μετὰ τῆς Ἰωσηφίνας νὰ ἀκούσῃ τὸ δρᾶμα· ἀλλὰ μετὰ τὴν δευτέραν πρᾶξιν ἀηδιάσας σηκώνεται νὰ φύγῃ. Καθὼς διήρχετο τὸν πρόδομον τοῦ θεάτρου, βλέπει κλητῆρά τινα βαθέως κοιμώμενον.

— Ὁ καϋμένος! λέγει ὁ Ναπολέων, θὰ ἤκουε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν *πόρτα*.

*
* *

Γνώμη φιλοσόφου τινὸς τῶν Χαυτείων:

Ὁ χαμένος καιρὸς εἶνε ὁ μόνος, ὁ ὁποῖος δὲν μᾶς ἀφίνει λυπηρὰς ἀναμνήσεις.

*
* *

Ἄλλος τις ἔλεγε προχθές:

— Ἠξεύρετε τί εὐχαριστεῖ πλειότερον παντὸς ἄλλου μίαν γυναῖκα;

— Τὸ νὰ εἶνε ὡραία;

— Ὄχι· τὸ νὰ βλέπῃ ἄλλας ἀσχήμους.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἡ δημοτικότης εἶνε λαμπρὸν ξενοδοχεῖον, ὅπου ἐμβαίνει τις ἐν θριάμβῳ διὰ τῆς θύρας, καὶ ὁπόθεν ἐκβαίνει διὰ τοῦ παραθύρου ἢ διὰ τῆς καπνοδόχης, αἱματόφυρτος ἢ πλήρης ἀσβόλης.

*** Ἔχεις δύο πράγματα ἐπίσης ἐπιβλαβῆ, ἀλλ' ἐπίσης δυσεκρίζωτα: τὰ ζιζάνια τοῦ κήπου σου, καὶ τὴν περὶ σεαυτοῦ ἀρίστην ὑπόληψιν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Αὐστραλίᾳ, ἰδίως δὲ ἐν ταῖς παρὰ ταύτην νήσοις τῶν Μαλαίων, μεταχειρίζονται μεγάλους πιθήκους νοημονεστάτου τινὸς εἴδους, ὅπως τοὺς δούλους εἰς μέρη τινὰ τῆς Ἀφρικῆς. Ὁ κοκοφοῖνιξ ἐν ταῖς χώραις ταύταις εἶνε πολύτιμον δένδρον ἕνεκα τῶν καρπῶν αὐτοῦ, οἵτινες ὅμως δυσκόλως συλλέγονται. Οἱ κάτοικοι λοιπὸν διδάσκουσι τοὺς πιθήκους ν' ἀναρριχῶνται ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ νὰ ἐκλέγωσι τὰ ὡριμώτερα τῶν κοκοκαρύων, παραπλησίως ὅπως ὁ Ἄραψ τῆς Μοζαμβικῆς διδάσκει εἰς τοὺς μαύρους του τὸ ἔργον τοῦτο. Ἡ μόνη διαφορὰ εἶνε ὅτι οἱ πίθηκοι ἐκτελοῦσιν εὐχαρίστως τὴν ἐργασίαν ταύτην.

Ἐφημερὶς τῆς νήσου Ταπροβάνης (Ceylan) ἀναφέρει ὅτι ἐν τῇ νήσῳ Σιγκαπόρῃ καὶ ἐν τῇ νήσῳ Πενέγκῳ (παρὰ τὴν Μαλάκαν) μεταχειρίζονται πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο πιθήκους, οὓς ἐκγυμνάζουσιν ἐν Ἀτσὶν (Σουμάτρα) ἔμποροι πλάνητες, καὶ δίδουσιν ἐπὶ μισθώματι. Οἱ πίθηκοι οὗτοι ἀναρριχῶνται ἐπὶ τῶν δένδρων δεδεμένοι διὰ σχοινίων, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν κυρίων των, καὶ συλλέγουσι τὸν καρπὸν τὸν ὥριμον, δάκνοντες τὸν μίσχον ἢ ποδίσκον τῶν καρύων, μέχρις οὗ ἀποκοπῇ ἐκ τοῦ στελέχους.

Ἡ σχολὴ τῆς ἰατρικῆς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βιέννης συνῆλθε τὸν παρελθόντα μῆνα εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν ὅπως ἀποφανθῇ ἐπὶ προτάσεως τοῦ καθηγητοῦ Jaeger, ἀφορώσης εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ δουκὸς Καρόλου-Θεοδώρου, ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας ὡς μέλους ἐπιτίμου τῆς σχολῆς. Ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν λόγων, δι' οὓς ὑπέβαλε τοιαύτην πρότασιν, ὁ καθηγητὴς Jaeger ἀπαριθμεῖ τὰ ἀπειράριθμα προσόντα τοῦ δουκὸς ἰατροῦ, ὅπως τύχῃ τῆς μεγάλης ἐκείνης τιμῆς. Οὐ μόνον ὁ δοὺξ ἔλαβε τὸ δίπλωμα τοῦ διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς, ἀλλ' ἐνδελεχῶς ἀσχολεῖται περὶ τὴν ὀφθαλμολογίαν, περὶ μελέτας διὰ τοῦ μικροσκοπίου, καὶ περὶ τὴν θεραπείαν ἀσθενῶν, ἐν οἷς πᾶσι μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἐργάζεται. Ἐξέδωκε δὲ καὶ πραγματείαν περὶ τῆς ἀνατομίας καὶ παθολογίας τοῦ ὑελώδους σώματος τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὅπερ μαρτυρεῖ καταφανῆ ἔρωτα πρὸς τὴν ἰατρικὴν, καὶ ἐργασίαν ὠφέλιμον καὶ ὅλως νέαν. Δὲν περιορίζονται δ' ἐνταῦθα μόνον τὰ προσόντα τοῦ δουκὸς Καρόλου, ἀλλὰ προτίθεται ν' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ νοσοκομείου τοῦ Tegernsee, καὶ τὴν κατασκευὴν ἑτέρου ἰδίαις δαπάναις.

Τὸ ἑπόμενον ἀνέκδοτον, ἂν καὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν συμβὰν, εὑρίσκομεν ἔν τινι τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ «Figaro».

Ὅτε ἐν ἔτει 1860 ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας ἐπεσκέφθη τοὺς Παρισίους, ὁ νομάρχης τοῦ Σηκουάνα ἀνέθηκεν εἰς διάσημόν τινα ἀρχιτέκτονα νὰ ὀργανώσῃ τὰς ἑορτὰς, αἵτινες ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῶσιν εἰς τιμὴν τῆς Μεγαλειότητός της.

Ὁ ἀρχιτέκτων, ἀφοῦ ἐξετέλεσεν ὅσον ἔνεστι τελείως τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολὴν, ἐζήτησε παρὰ τοῦ νομάρχου ὡς ἀμοιβὴν νὰ τὸν παρουσιάσῃ εἰς τὴν βασίλισσαν.

— Ἀλλὰ μὲ τὸ ὑπογένειον ὁποῦ ἔχετε, εἶνε ἀδύνατον, φίλε μου. Κόψατέ το, καὶ σᾶς παρουσιάζω.

— Νὰ κόψω τὸ ὑπογένειόν μου! Ποτέ!

Τὴν ἐπαύριον καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ὁ ἀτυχὴς ἀρχιτέκτων ἐταλαντεύετο μεταξὺ τῆς πρὸς τὸ γένειόν του ἀγάπης καὶ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν βασίλισσαν. Τέλος κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν, κατισχυσάσης τῆς τελευταίας

ταύτης, τὸ περισπούδαστον ὑπογένειον προσηνέχθη θυσία, ὁ δὲ ἀρχιτέκτων καλῶς ἐξυρισμένος εὑρίσκετο μετὰ μίαν ὥραν εἰς τὸ Δημαρχεῖον, *μὴ ἀφίνων ἀπὸ κοντὰ* τὸν νομάρχην.

Ἀλλὰ αἱ παρουσιάσεις γίνονται, μὲ ὅλα δὲ τὰ νεύματά του πρὸς τὸν νομάρχην, τὰ σημεῖα τῶν ὀφθαλμῶν, τοὺς ψιθυρισμούς, βλέπει ὅτι ἡ βασίλισσα ἀπομακρύνεται χωρὶς αὐτὸς νὰ παρουσιασθῇ.

— Λοιπόν, λέγει κατόπιν πρὸς τὸν νομάρχην μὲ ὕφος ἐπιπλήξεως, καὶ ἡ ὑπόσχεσίς σας;

— Ποία ὑπόσχεσις, Κύριε;

— Νὰ μὲ παρουσιάσητε εἰς τὴν βασίλισσαν.

— Ὑπὸ ποίαν ἰδιότητα;

— Ὡς διοργανώσαντα τὰς ἑορτάς.

— Πῶς! σὺ εἶσαι φίλτατε; ἀνεφώνησεν ὁ νομάρχης, βάλλων δυνατὸν καγχασμόν... Ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς· ἔτσι ποῦ ἔγεινες μοῦ ἦτον ἀδύνατον νὰ σὲ ἀναγνωρίσω!

Περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν Ἄγγλων ἀνταποκριτῶν πολλὰ ἐγράφησαν μέχρι τοῦδε. Ἐφημερίς δέ τις ἀναφέρει ἐσχάτως καὶ τὸ ἀκόλουθον γεγονός, ὅπερ συντελεῖ ἔτι μᾶλλον εἰς χαρακτηρισμὸν αὐτῶν.

Κατὰ τὸν πόλεμον τῶν Ἄγγλων ἐναντίον τῶν Ἀσσαντί, εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς, αἱ ἐφημερίδες τοῦ Λονδίνου δὲν εἶχον ἰδιαίτερον τηλεγραφικὸν σύρμα κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας εἰς Ἀγγλίαν, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ κομισθῶσιν αἱ εἰδήσεις εἰς Μαδέραν, ἐξ ἧς ἀπεστέλλοντο τηλεγραφικῶς. Ἐν τῇ νήσῳ λοιπὸν ταύτῃ εἶχον ἐγκαταστῆ οἱ ἀνταποκριταὶ τῶν ἐφημερίδων, σπουδαιότατον δὲ δι' αὐτοὺς ἦτο, τίς πρῶτος νὰ λάβῃ τὰς ἐπιστολὰς τῶν στρατιωτικῶν ἀνταποκριτῶν, οἵτινες παρηκολούθουν τὰς πολεμικὰς ἐργασίας. Ὅταν ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν νῆσον οἱ ἀνταποκριταὶ ἔμαθον ὅτι αἱ παρὰ τῆς χώρας τῶν Ἀσσαντί προερχόμεναι ἐπιστολαὶ ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς κάθαρσιν, τουτέστιν εἰς καπνισμόν, ὡς εἴθισται ἐν καιρῷ ἐπιδημίας. Τότε ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν «Ἡμερησίων Νέων» συνέλαβε τὴν ἀκόλουθον ἰδέαν, ὅπως δύναται πρῶτος νὰ ἀναγινώσκῃ τὰς ἐπιστολάς του. Μεταβαίνει εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ καπνισμοῦ ὑπάλληλον καὶ τοῦ λέγει·

— Κύριε, δὲν ἔρχομαι νὰ ζητήσω νὰ παραβῆτε τὰ καθήκοντά σας καὶ μοὶ παραδώσητε τὰς ἐπιστολάς μου πρὶν λάβητε ὅλας τὰς ἐπιβαλλομένας προφυλάξεις. Μόνον σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε νὰ λάβητε τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ μου καὶ νὰ ἀποσφραγίζητε τοὺς εἰς τὸ ὄνομά μου φακέλλους ἅμα φθάνοντας· τὰς ἐν αὐτῇ ἐπιστολὰς κρατεῖτε ἀνοικτὰς διὰ τῆς λαβίδος ἔνδοθεν τοῦ γραφείου σας ὄπισθεν τῆς ὑέλου τοῦ παραθύρου, ἐγὼ δὲ ἐρχόμενος ἔξωθεν λαμβάνω γνῶσιν τοῦ περιεχομένου αὐτῶν. Περισσότερον δὲν μὲ χρειάζεται, καὶ διὰ τὴν ἐκδούλευσιν αὐτὴν θὰ σᾶς εἶμαι μεγάλως εὐγνώμων.

Ὁ ὑπάλληλος παρεδέχθη τὴν συμφωνίαν, οὕτω δὲ τὰ «Ἡμερήσια Νέα» ἠδυνήθησαν νὰ δημοσιεύσωσι πρὸ ὅλων τῶν ἄλλων ἐφημερίδων τὰς περὶ τοῦ πολέμου ἐκείνου εἰδήσεις.

Αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες ἀναφέρουσιν, ὅτι πρό τινων ἡμερῶν δυσάρεστόν τι συνέβη εἰς τὴν Σάραν Bernhardt κατά τινα παράστασιν τῆς «Φαίδρας» ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Chicago. Ἐν τῇ τετάρτῃ πράξει, καθ' ἣν στιγμὴν ὑποκρινομένη τὸ πρόσωπον τῆς Φαίδρας ἀνήγγελλεν εἰς τὴν Οἰνώνην ὅτι ἔχει ἀντίζηλον, ὅτι ὁ Ἱππόλυτος ἀγαπᾷ τὴν Ἀρικίαν, ἡ ἠθοποιός, ἐνῷ ἀπήγγειλε τὸν στίχον:

Va, laisse moi le soin de mon sort deplorable,

ἐλιποθύμησεν αἴφνης καὶ κατέπεσεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Οἱ θεαταὶ δὲν ἐνόησαν ὅτι ἡ ἠθοποιὸς διέκειτο κακῶς ἢ ὅταν εἶδον προστρέχοντα ἐν σπουδῇ τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου μετ' ἄλλων προσώπων, οἵτινες ἀναλαβόντες εἰς τοὺς βραχίονας αὐτῶν τὴν πάσχουσαν ἐξήγαγον τῆς σκηνῆς. Ἐδέησε δὲ νὰ καταπετασθῇ ἡ αὐλαία ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ἕως ὅτου διὰ πολλῶν περιποιήσεων ἡ ἀσθενὴς ἀναλαβοῦσα δυνάμεις ἠδυνήθη νὰ ἀναφανῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ νὰ τελειώσῃ τὴν τελευταίαν πρᾶξιν.

Τὸ παρελθὸν ἔτος Σύλλογός τις εἶχε θέσει βραβεῖον 200 δολλαρίων διὰ τὸ κάλλιτερον ὑπόμνημα, ὅπερ ἤθελεν ἀποσταλῇ εἰς αὐτόν, πραγματευόμενον περὶ τῶν ἀσφαλεστέρων μέσων πρὸς καταστροφὴν τῶν ποντικῶν. Τὸ ὁρισθὲν βραβεῖον ἀπενεμήθη εἰς τὸν ἰατρὸν Burnett ἐκ Φιλαδελφείας, ὅστις ἐπὶ τοῦ τεθέντος θέματος ἀπέστειλε τὸ λακωνικὸν τοῦτο ὑπόμνημα: «Τὸ ἀσφαλέστερον μέσον πρὸς καταστροφὴν τῶν ποντικῶν εἶνε ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν γάτων». Εις Αναγνωστης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὰ πλεῖστα τῶν ἀνθέων, τῶν δρεπομένων πρὸς κόσμησιν αἰθούσης ἢ δωματίου, μαραίνονται συνήθως, ἀφοῦ μείνωσι περὶ τὰς 24 ὥρας εἰς τὸ ὕδωρ. Τινὰ διατηροῦνται πλειότερον, ὅταν τὸ ὕδωρ ἐν ᾧ εἰσὶν ἐντεθειμένα ἀνανεόνεται συχνότερον καὶ ῥίπτεται ἐντὸς αὐτοῦ μικρὸν δράγμα νίτρου. Διὰ τοῦ ἑπομένου δὲ τρόπου, ὃν κοινοποιεῖ ἡμῖν μία τῶν ἡμετέρων συνδρομητριῶν, δύνανται καὶ ὅλως μαραμμένα ἄνθη νὰ ἀναζωογονηθῶσι. Τὰ ἄνθη ἐντίθενται ἐντὸς ὕδατος θερμοῦ καὶ ἀρκετοῦ ὥστε νὰ καλύψῃ τοὐλάχιστον τὸ τρίτον τῶν στελεχῶν αὐτῶν· ὅταν δὲ τοῦτο ἀποψυχρανθῇ, τὰ ἄνθη ἀναλαμβάνουσι τὴν προτέραν αὐτῶν δροσερότητα καὶ ἀκμήν. Τότε ἀποκόπτει τις μέρος ὅσον τὸ πάχος δακτύλου ἀπὸ τοῦ στελέχους αὐτῶν καὶ ἐνθέτει πάλιν αὐτὰ εἰς καθαρὸν ὕδωρ. Τὰ λίαν τρυφερὰ ἄνθη καὶ τὰ χρώματος λευκοῦ καὶ ἀνοικτοῦ δὲν ἀναζωογονοῦνται τόσον τελείως, ὅσον τὰ εὐρωστότερα καὶ τὰ ἔχοντα χρῶμα σκοτεινόν.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 270 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: 'Εν 'Αθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: 'Οδὸς Σταδίου, 6 — 1 Μαρτίου 1881

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

['Ἐκ τῶν τοῦ 'Εδμόνδου δὲ 'Αμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ***]

Συνέχ. καὶ τέλος· ἴδε σελ. 113.

Ο ΒΟΣΠΟΡΟΣ

Μόλις ἐπιβάντες εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, βλέπομεν ὥς τινα πέπλον τεφρώδη ἐκτεινόμενον ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐπὶ τοῦ πέπλου τούτου διαγραφόμενα τὰ ὄρη τῆς Μοραυΐας καὶ Οὐγγαρίας, καὶ τὰς Ἄλπεις τῆς Κάτω Αὐστρίας. Ἡ ταχεῖα αὕτη μεταβολὴ τῆς σκηνογραφίας συμβαίνει πάντοτε ὁσάκις ἐπιβαίνει τις εἰς πλοῖον, ἐφ' οὗ ἀπαντῶνται τὰ πρόσωπα καὶ ἀκούονται ἤδη οἱ τόνοι τοῦ τόπου, διὰ τὸν ὁποῖον ἀναχωρεῖ. Εἴμεθα καθειργμένοι ἐντὸς κύκλου μορφῶν γερμανικῶν, αἵτινες μᾶς κάμνουν νὰ αἰσθανώμεθα πρὸ τῆς ὥρας τὸ ψύχος καὶ τὴν πλῆξιν τῆς ἄρκτου. Οἱ ἡμέτεροι φίλοι μᾶς ἀφῆκαν· δὲν βλέπομεν πλέον εἰμὴ τρία λευκὰ μανδήλια κυματιζόμενα ἐπὶ μακρυνοῦ καϊκίου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ λέμβων ἀπερχομένων καὶ ἐρχομένων κατέναντι τοῦ τελωνείου. Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ ἀκριβέστατα μέρος, ὅπου ἠγκυροβόλησε τὸ Σικελικὸν ἀτμόπλοιον τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς μας. Εἶνε ὡραία φθινοπωρινὴ ἑσπέρα λαμπρὰ καὶ χλιαρά. Οὐδέποτε ἡ Κωνσταντινούπολις μᾶς ἐφάνη τόσον φιλομειδὴς καὶ τόσον μεγάλη. Ἂς προσπαθήσωμεν διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ ἐντυπώσωμεν εἰς τὸν νοῦν ἡμῶν τὰ ἀπέραντα διαγράμματα καὶ τὰ ἀόριστα χρώματα τῆς μαγικῆς πόλεως, καὶ ἂς ῥίψωμεν τὸ βλέμμα διὰ τελευταίαν φορὰν εἰς τὸ βάθος τοῦ θαυμασίου ἐκείνου Κερατίου κόλπου, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου θὰ μᾶς ἀποκρυφθῇ διὰ παντός. Τὰ λευκὰ μανδήλια ἠφανίσθησαν. Τὸ ἀτμόπλοιον κινεῖται. Τὰ πάντα φαίνονται μετατοπιζόμενα. Τὸ Σκούταρι προχωρεῖ, ἡ Σταμποὺλ ὀπισθοχωρεῖ, ὁ Γαλατᾶς στρέφεται περὶ ἑαυτόν, ὡς διὰ νὰ μᾶς ἴδῃ ἀναχωροῦντας. Ὑγίαινε, Κεράτιε κόλπε! Ἓν σεῖσμα τοῦ ἀτμοπλοίου μᾶς ἁρπάζει τὸ προάστειον Κασὶμ-πασᾶ, ἓν ἄλλο σεῖσμα μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ Ἐγιούπ, ἓν ἄλλο τὸν ἕκτον λόφον τῆς Σταμποὺλ· ἀφανίζεται ὁ πέμπτος, ἀποκρύπτεται ὁ τέταρτος, ἐκλείπει ὁ τρίτος, χάνεται ὁ δεύτερος· δὲν ἀπομένει πλέον εἰμὴ ὁ λόφος τοῦ Σεραγίου, ὅστις, χάρις τῷ Θεῷ, δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ ἐπί τινα χρόνον. Πλέομεν ἤδη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Βοσπόρου ταχέως. Παρέρχεται ἡ συνοικία τοῦ Τὸπ-χανὲ, παρέρχεται ἡ συνοικία τοῦ Φουντουκλή· φεύγουν αἱ λευκαὶ καὶ κατάγλυφοι ὄψεις τῶν ἀνακτόρων τοῦ Δολμὰ-μπαγτσέ· τὸ δὲ Σκούταρι ἐκτείνει διὰ τελευταίαν φορὰν τοὺς ἀμφιθεατρικοὺς του κόλπους, τοὺς σκεπασμένους μὲ κήπους καὶ ἐπαύλεις. Ὑγίαινε Κωνσταντινούπολις! προσφιλὴς καὶ ἀπέραντε πόλις, ὄνειρον τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, στεναγμὲ τῆς νεότητός μου, ἀνάμνησις ἀνεπίληστος τῆς ζωῆς μου! Ὑγίαινε, ὡραία καὶ ἀθάνατε βασίλισσα τῆς Ἀνατολῆς! Εἴθε ὁ χρόνος νὰ μεταβάλῃ τὰς τύχας σου, χωρὶς νὰ βλάψῃ τὰ κάλλη σου, καὶ εἴθε τὰ τέκνα μου νὰ σὲ ἴδωσι μίαν ἡμέραν μὲ τὴν αὐτὴν μέθην τοῦ νεανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν σὲ εἶδα καὶ σὲ ἀφίνω.

Ἡ θλῖψις τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ δὲν διήρκεσεν ἐν τούτοις εἰμὴ ὀλίγα μόνον λεπτά, διότι ἄλλη Κωνσταντινούπολις, μεγαλιτέρα, ὡραιοτέρα καὶ φαιδροτέρα ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἄφινα εἰς τὸν Κεράτιον κόλπον, ἐξετείνετο ἐνώπιόν μου ἐπὶ εἰκοσιεπτὰ χιλιόμετρα, ἐπὶ τῶν δύο ὡραιοτέρων παραλίων τῆς γῆς.

Τὸ πρῶτον χωρίον, ὅπερ παρουσιάζεται ἀριστερᾷ ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τοῦ Βοσπόρου εἶνε τὸ Μπεσὶκ-τασί, μέγα τουρκικὸν χωρίον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μέγα προάστειον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπερ ἐκτείνεται εἰς τοὺς πρόποδας λόφου, πέριξ μικροῦ λιμένος. Ὄπισθεν αὐτοῦ ἀνοίγεται ὡραία κοιλάς, ὅπου τὸ ἄλσος τῶν δαφνῶν Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, ἀνερχομένη πρὸς τὸ Σταυροδρόμιον· μεταξὺ τῶν οἰκιῶν ὑψοῦται σύμπλεγμα πλατάνων, αἵτινες ἐπισκιάζουσι τὸν τάφον τοῦ περιφήμου πειρατοῦ Βαρβαρόσσα· μέγα καφενεῖον, πλῆρες ἀνθρώπων, προεξέχει τῶν ὑδάτων, ἐπιστηριζόμενον ἐπὶ δάσους πασσάλων· ὁ λιμὴν εἶνε πλήρης λέμβων καὶ καϊκίων, τὸ παράλιον πολυάνθρωπον, ὁ λόφος κατάφυτος, καὶ ἡ κοιλὰς πλήρης οἰκιῶν καὶ κήπων. Ἀλλὰ δὲν εἶνε πλέον ἡ θέα τῶν προαστείων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἡ ὅλως ἰδία καὶ ἀνεπίληπτος χάρις καὶ φαιδρότης τῶν χωρίων τοῦ Βοσπόρου. Τὰ σχήματα εἶνε μικρότερα. Εἶνε ὥς τις φωλεὰ οἰκίσκων χαριέντων, οἵτινες φαίνονται ὡς κρεμάμενοι μεταξὺ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, πολίχνη δι' ἐρωτολήπτους καὶ ποιητάς, προωρισμένη νὰ διαρκέσῃ ὅσον καὶ ἓν πάθος ἢ εἷς οἶστρος, ἐμπνευσθεῖσα

ἐκεῖ ἐκ μιᾶς ἰδιοτροπίας, ὡραίαν τινὰ θερινὴν νύκτα. Μόλις προσηλώσαμεν ἐπ' αὐτὴν τὸ βλέμμα, καὶ ἤδη εὑρίσκεται μακρὰν ἡμῶν, καὶ ἀντιπαρέρχονται ἐνώπιον ἡμῶν τὰ ἀνάκτορα τοῦ Τσεραγάν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν σειρὰ ἀνακτόρων ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, ἁπλῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν, κεκοσμημένων μὲ μακρᾶς σειρὰς κιόνων, καὶ κατεστεμμένων δι' ἡλιακῶν περιφραγμένων μὲ δρύφακτα, ἐφ' ὧν εἶνε παρατεταγμένη σειρὰ ἐπάλξεων ζωντανῶν, ἃς σχηματίζουσιν ἀναρίθμητα λευκὰ πτηνὰ τοῦ Βοσπόρου, ὧν τὴν θέαν καθιστᾷ ζωηροτέραν ἡ εὔρωστος βλάστησις τῶν λόφων τῆς παραλίας. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἄρχεται ἡ προσφιλὴς βάσανος νὰ βλέπῃ τις φευγούσας χιλίας καλλονάς, ἐν ᾧ μόλις ἀρχίζει νὰ θαυμάζῃ μίαν. Ἐν ᾧ θεώμεθα τὸ Μπεσὶκ-τασὶ καὶ τὸ Τσεραγάν, ἐκ τοῦ ἀπέναντι μέρους φεύγει ἡ ἀσιατικὴ παραλία, κεκαλυμμένη ἀπὸ χωρία πολυθέλγητρα, τὰ ὁποῖα θὰ ἤθελε ν' ἀγοράσῃ τις καὶ συμπαραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ ὡς τινα κειμήλια. Φεύγει τὸ Κουζκουντζιοὺκ, φέρον ὅλα τὰ χρώματα τῆς ἴριδος, μετὰ τοῦ μικροῦ του λιμένος, ὅπου κατὰ τὴν παράδοσιν προσῆλθεν ἡ δάμαλις Ἰνώ, ἀφ' οὗ διέπλευσε τὸν Βόσπορον, ὅπως ἀπελευθερωθῇ ἀπὸ τῶν οἴστρων τῆς Ἥρας· παρέρχεται ὁ Σταυρὸς, μετὰ τοῦ ὡραίου μὲ δύο μιναρέδες τζαμίου του, ἀφανίζονται τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα Μπεϊλέρμπεϊ, μὲ τὰς κωνικὰς καὶ πυραμιδοειδεῖς των στέγας, καὶ μὲ τοὺς κιτρίνους καὶ στακτερούς των τοίχους, παριστῶντα τὴν μυστηριώδη καὶ παράδοξον θέαν μοναστηρίου πριγκιπισσῶν· καὶ ἔπειτα τὸ χωρίον Μπεϊλέρμπεϊ, κατοπτριζόμενον εἰς τὰ ὕδατα, οὗ ὄπισθεν ὑψοῦται τὸ ὄρος Βουλγουρλοὺ, καὶ ὅλα ταῦτα τὰ χωρία, τὰ συνειλεγμένα ἢ διεσκορπισμένα εἰς τοὺς πρόποδας μικρῶν καταπρασίνων λόφων, καὶ βεβυθισμένα ἐντὸς πλουσίας βλαστήσεως, ἥτις φαίνεται τείνουσα νὰ τὰ κατακαλύψῃ, εἶνε συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα διὰ στεφανῶν ἐξ ἐπαύλεων καὶ οἰκίσκων καὶ διὰ μακρῶν σειρῶν δένδρων, αἵτινες κατατείνονται ἢ κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, ἢ ἀτάκτως ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων πρὸς τὴν θάλασσαν, διὰ μέσου ἀπειραρίθμων κήπων καὶ περιβολίων καὶ λειβαδίων, διατεταγμένων ὅπως ὁ ἄβαξ τοῦ ζατρικίου καὶ κλιμακηδὸν, καὶ χρωματισμένων μὲ ἀπειραρίθμους ἀποχρώσεις πρασίνας.

Ἀνάγκη λοιπὸν ν' ἀποφασίσωμεν νὰ βλέπωμεν τὰ πάντα ἐπιτροχάδην, στρέφοντες ἀδιαλείπτως τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ πρὸς τἀριστερὰ, κανονικῶς, ὡς τὰ αὐτόματα. Ὑπερβάντες ὀλίγον τὸ Τσεραγὰν, βλέπομεν πρὸς τἀριστερὰ ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τὸ μέγα χωρίον Ὀρτὰ-κιόϊ, οὗ ὑπεράνωθεν ἀναδεικνύει τὸν στίλβοντα θόλον του τὸ τζαμίον τῆς Σουλτάνα-Βαλιδὲς, μητρὸς τοῦ Ἀβδοὺλ-Ἀζὶζ, καὶ προεκβάλλει τὰς χαριέσσας του στέγας τὸ παλάτιον τοῦ Ριζᾶ-πασᾶ, εἰς τοὺς πρόποδας λόφου, οὗ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψοῦνται ἐν μέσῳ πυκνῆς βλαστήσεως οἱ λευκοὶ καὶ ἐλαφροὶ τοῖχοι τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κιοσκίου τοῦ Ἀστέρος. Τὸ Ὀρτὰ-κιόϊ κατοικεῖται ὑπὸ πολλῶν ἀρμενίων, φράγκων καὶ ἑλλήνων τραπεζιτῶν. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην προσέπλεεν ἐκεῖ τὸ ἀτμόπλοιον Κωνσταντινουπόλεως. Πλῆθος μέγα ἀνθρώπων ἀπέβαινον, καὶ ἄλλο πλῆθος ἵστατο ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας ἀναμένον ὅπως ἐπιβῇ. Ἦσαν τούρκισσαι, εὐρωπαῖαι κυρίαι, ἀξιωματικοί, μοναχοί, εὐνοῦχοι, καλλωπισταί, φέσια, σαρίκια, πιλίδια, πίλοι, καλυμαύχια, φύρδην μίγδην· θέαμα, ὅπερ φαίνεται καὶ εἰς τοὺς εἴκοσιν ἀποβατηρίους σταθμοὺς τοῦ Βοσπόρου, καὶ μάλιστα τὸ ἑσπέρας. Ἀπέναντι τοῦ Ὀρτὰ-κιόϊ ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας λάμπει μυριοχρώματον ἐν μέσῳ στεφάνου ἐπαύλεων τὸ χωρίον *Τσεγκέλ*, ἤτοι τῆς ἀγκύρας, ὀνομασθὲν οὕτως ἐξ ἀρχαίας τινὸς σιδηρᾶς ἀγκύρας, ἣν εὗρεν ἐπὶ τῆς παραλίας ταύτης Μωάμεθ ὁ Β'· ὑπεράνω δὲ τῶν ὤμων τοῦ χωρίου τούτου ἵσταται τὸ θλιβερᾶς μνήμης κιόσκιον, ὁπόθεν Μουρὰδ ὁ Δ', ὑπὸ θηριώδους πάθους ἐλαυνόμενος, διέταττε καὶ ἐφόνευον ὅλους, ὅσοι διερχόμενοι φαιδροὶ τοὺς ἀγροὺς ἔψαλλον. Στρεφόμενοι δ' ἐκ νέου πρὸς τὴν Εὐρώπην, εὑρισκόμεθα ἀπέναντι τῆς ὡραίας κώμης καὶ τοῦ χαρίεντος λιμένος Κουροὺ-τσεσμὲ, τοῦ παλαιοῦ Ἀνάπλου, ὅπου ἀποβᾶσα ἡ Μήδεια μετὰ τοῦ Ἰάσονος ἐφύτευσε τὴν περίφημον δάφνην· καὶ στρεφόμενοι πάλιν πρὸς τὴν Ἀσίαν, βλέπομεν τὰ δύο χαρίεντα χωρία Κουλελὶ καὶ Βανὶ-κιόϊ, διεσπαρμένα κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν μεγάλου στρατῶνος, ὁμοίου πρὸς παλάτιον βασιλικὸν κατοπτριζόμενον εἰς τὴν θάλασσαν. Ὄπισθεν τῶν δύο χωρίων ὑψοῦται λόφος καταστεφόμενος ὑπὸ μεγάλου κήπου, οὗ ἐν μέσῳ λευκάζει, σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν δενδροσκεπὲς, τὸ κιόσκιον, ὅπου ὁ μέγας Σουλεϊμὰν ἔζησε τρία ἔτη κεκρυμμένος ἐντὸς μικροῦ πύργου, ὅπως διαφύγῃ τὰς ἀναζητήσεις τῶν κατασκόπων καὶ τῶν δημίων τοῦ πατρός του Σελίμ. Ἐν ᾧ δ' ἡμεῖς ἀναζητοῦμεν τὸν πύργον μεταξὺ τῶν δένδρων, τὸ ἀτμόπλοιον παρακάμπτει τὸ Ἀρναοὺτ-κιόϊ, ἤτοι χωρίον τῶν Ἀλβανῶν, κατοικούμενον νῦν ὑπὸ Ἑλλήνων, ἐκτεινόμενον ἐν εἴδει ἡμισελήνου, ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας, πέριξ μικροῦ κόλπου, πλήρους ἱστιοφόρων πλοίων. Ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ τὰ ἴδῃ τις ὅλα; τὸ ἓν χωρίον μᾶς ἀφαιρεῖ τὸ ἄλλο, ἓν ὡραῖον τζαμίον μᾶς ἀπασχολεῖ καὶ μᾶς ἀποστερεῖ τὴν θέαν μιᾶς χαριεστάτης τοποθεσίας, καὶ ἐν ᾧ βλέπομεν τὰ χωρία καὶ τοὺς λιμένας, παρέρχονται τὰ παλάτια τῶν βεζίριδων, τῶν πασάδων, τῶν σουλτανῶν, τῶν μεγάλων εὐνούχων, τῶν μεγιστάνων, οἰκίαι κομψαί, κυαναῖ καὶ πορφυραῖ, αἵτινες φαίνονται ὡς πλέουσαι ἐπὶ τοῦ ὕδατος, κισσοσκεπεῖς, καὶ φέρουσαι ἡλιακοὺς ἀνθοστεφεῖς, καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἀποκεκρυμμέναι εἰς ἄλση κυπαρίσσων, δαφνῶν καὶ

χρυσομήλεῶν· οἰκοδομαὶ φέρουσαι προμετωπίδια κορινθιακὰ καὶ κεκοσμημέναι μὲ κίονας ἐκ λευκοῦ μαρμάρου· μικραὶ ἑλβετικαὶ ἐπαύλεις, οἰκίσκοι ἰαπονικοί, μικρὰ μαυρούσια ἀνάκτορα, κιόσκια τουρκικά, τριώροφα, προεξέχοντα τὸ ἓν ὑπεράνω τοῦ ἄλλου, καὶ ἐπικρεμῶντα εἰς τὰ κυανᾶ νάματα τοῦ Βοσπόρου τοὺς δικτυωτοὺς ἐξώστας τῶν χαρεμίων των, καὶ προεκβάλλοντα τὰς μικράς των κλιμακωτὰς ἀποβάθρας, καὶ τὰ κηπάριά των τὰ θωπευόμενα ὑπὸ τοῦ ῥεύματος· πάντα ταῦτα, οἰκοδομήματα μικρά, ἐλαφρὰ καὶ παροδικά, παριστῶντα ἀκριβῶς τὴν τύχην τῶν κατοίκων των: τὸν θρίαμβον μιᾶς νεάνιδος, τὴν καλὴν ἔκβασιν ῥαδιουργίας τινός, ὑψηλόν τι ὑπούργημα, ὅπερ θ' ἀφαιρεθῇ αὔριον, δόξαν, ἥτις θ' ἀπολήξῃ εἰς ἐξορίαν, πλοῦτον ἐξαφανιζόμενον, μεγαλεῖον καταπῖπτον. Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν μέρος τῶν δύο παραλίων, ὅπερ νὰ μὴ εἶνε κεκαλυμμένον ὑπὸ οἰκιῶν. Εἶνε εἶδός τι Μεγάλης διώρυγος (**Canal Grande**) ἀπειρομεγέθους ἀγροτικῆς Βενετίας. Αἱ ἐπαύλεις, τὰ κιόσκια καὶ τὰ παλάτια ὑψοῦνται τὸ ἓν ὄπισθεν τοῦ ἄλλου, διατεταγμένα τοιουτοτρόπως, ὥστε ἑκάστου ἡ ὄψις εἶνε ὁρατὴ ὅλη, καὶ αἱ ὄπισθεν φαίνονται ὡς νὰ κεῖνται ἐπὶ τῆς στέγης τῶν ἐμπροσθίων, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τούτων καὶ ἐκείνων, καὶ ἐπέκεινα τῶν ἀπωτάτων, τὰ πάντα εἶνε πράσινα, ἁπανταχοῦ ὑψοῦνται κορυφαὶ καὶ κόμαι δρυῶν, πλατάνων, σφενδάμνων, αἰγείρων, πευκῶν, συκεῶν, ὧν ἐν τῷ μεταξὺ λευκάζουσι κρῆναι καὶ στίλβουσι θολίσκοι τουρμπέδων καὶ τζαμίων ἐρημικῶν.

Στρεφόμενοι πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, βλέπομεν ἀκόμη συγκεχυμένως τὸν λόφον τοῦ Σεραγίου, καὶ τὸν ἀπειρομεγέθη θόλον τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὅστις μελανίζει ἐπὶ τοῦ αἰθρίου καὶ χρυσοῦ οὐρανοῦ. Ἐν τούτοις ἀφανίζεται τὸ Ἀρναουτκιόϊ, τὸ Βανί, Κουλελί, Τσεγκὲλ καὶ Ὀρτὰ-κιόϊ, καὶ τὰ πάντα πέριξ εἶνε μεταβεβλημένα. Νομίζομεν ὅτι εὑρισκόμεθα ἐντὸς μεγάλης λίμνης. Μικρὸς κόλπος ἀνοίγεται ἀριστερόθεν ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ὄχθης, καὶ εἰς ἄλλος μικρὸς δεξιόθεν ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς. Ἐπὶ τῆς πρὸς τἀριστερὰ παραλίας ἐκτείνεται ἐν ἡμικυκλίῳ ἡ ὡραία ἑλληνικὴ πολίχνη Μπεμπέκ, σκιαζομένη ὑπὸ δένδρων ὑψηλοτάτων, ὧν ἐκ μέσου ἀνυψοῦται ὡραῖον παλαιὸν τζαμίον καὶ τὸ αὐτοκρατορικὸν κιόσκιον Χουμαγιοὺν-Χαμπάδ, ὅπου ἄλλοτε οἱ Σουλτᾶνοι ἐδέχοντο εἰς μυστικὰς συνεντεύξεις τοὺς εὐρωπαίους πρεσβευτάς. Μέρος τῆς πόλεως κρύπτεται εἰς τὴν πυκνὴν βλάστησιν μικρᾶς κοιλάδος, τὸ δ' ἐπίλοιπον μέρος εἶνε διεσκορπισμένον εἰς τὰς κλιτύας λόφου, σκεπασμένου μὲ δρῦς, οὗτινος ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑπάρχει ἄλσος περιώνυμον διὰ τὴν ἰσχυρὰν του ἠχώ, ἥτις εἰς τὸν κρότον τῶν ποδῶν ἑνὸς ἵππου ἀνταποκρίνεται μὲ τὸν ποδοβολητὸν ἴλης ὅλης. Ἡ τοποθεσία αὕτη εἶνε χαριεστάτη καὶ φαιδρά, ἱκανὴ νὰ ἐξάψῃ μέχρις ἰδιοτροπίας τὴν ἐπιθυμίαν βασιλίσσης, ἀλλὰ τὴν λησμονεῖ τις, ἅμα στραφεὶς πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος. Ἐνταῦθα ἡ ἀσιατικὴ παραλία προσφέρει τὴν θέαν παραδείσου γηΐνου. Ἐπὶ εὐρέος ἀκρωτηρίου ἐκτείνεται ἐν εἴδει προεκτεινομένου τόξου τὸ χωρίον Κανδιλλί, ποικιλόχρωμον ὡς χωρίον ὁλλανδικόν, μὲ λευκότατον τζαμίον, καὶ πυκνὴν συνοδίαν μικρῶν ἐπαύλεων· ὄπισθεν δὲ τούτου ὑψοῦται ὁ εὐανθὴς λόφος Ἰτζιαδιέ, ἔχων ἐπὶ τῆς κορυφῆς πύργον μὲ ἐπάλξεις, ὅστις χρησιμεύει ὡς σκοπιὰ τῶν πυρκαϊῶν κατ' ἀμφοτέρας τὰς παραλίας. Δεξιᾷ τοῦ Κανδιλλὶ προεξέχουσι πρὸς τὸν κόλπον κατὰ βραχεῖαν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν δύο κοιλάδες: ἡ τοῦ μεγάλου καὶ ἡ τοῦ μικροῦ *οὐρανίου ῥύακος*, ὧν μεταξὺ ἐκτείνεται ὁ πολυθέλγητρος λειμὼν τῶν Γλυκῶν νερῶν τῆς Ἀσίας, σκεπασμένος ἀπὸ συκομορέας, ἀπὸ δρῦς καὶ πλατάνους, ἐν ᾧ διακρίνεται τὸ πλουσιώτατον κιόσκιον τῆς μητρὸς τοῦ Ἀβδοὺλ-Μετζίδ, σχεδιασθὲν καὶ κοσμηθὲν μὲ γλυφὰς κατὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ Δολμὰ-μπαχτσέ, καὶ περικυκλωμένον ἀπὸ μεγάλους κήπους κατακορφόρους ἐκ τῶν ῥόδων. Ἐπέκεινα δὲ τοῦ «μεγάλου οὐρανίου ῥύακος» φαίνονται ἀκόμη τὰ μυρία χρώματα τοῦ χωρίου Ἀναδολοὺ-Χισσάρ, ἐκτεινομένου εἰς τὰ πρανῆ ὑψώματος, ἐφ' οὗ ὀρθοῦνται οἱ ῥαδινοὶ πύργοι τοῦ φρουρίου τοῦ Βαγιαζὴτ-Ἰλδερίμ, ὅπερ κεῖται ἀπέναντι τοῦ κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν παραλίαν φρουρίου Μωάμεθ τοῦ Β'. Ὅλον τοῦτο τὸ ὡραῖον μέρος τοῦ Βοσπόρου ἦτο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην πλῆρες ζωῆς. Ἐν τῷ κατὰ τὴν εὐρωπαϊκὴν παραλίαν κολπίσκῳ ἐσαλεύοντο ἑκατοντάδες λέμβων· διέπλεον πλοῖα ἱστιοφόρα καὶ ἀτμοκίνητα, κατευθυνόμενα εἰς τὸν λιμένα τοῦ Μπεμπέκ· οἱ Τοῦρκοι ἁλιεῖς ἔρριπτον τὰ δίκτυα ἀπὸ κύρτους ἐναερίους κρατουμένους ἐπὶ τοῦ ὕδατος ὑπὸ δοκῶν διεσταυρωμένων· ἀτμόπλοιόν τι ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἔρριπτεν εἰς τὴν ἀποβάθραν τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας πλῆθος κυριῶν ἑλληνίδων, Λαζαριστῶν, μαθητῶν τῆς ἀμερικανικῆς σχολῆς τῶν διαμαρτυρομένων, καὶ μικρὰς οἰκογενείας φερούσας τὰ δέματα καὶ τὰ ἱμάτιά των· ἐπὶ δὲ τῆς ἀντίπεραν παραλίας ἐφαίνοντο διὰ τῶν τηλεσκοπικῶν διόπτρων ὅμιλοι μουσουλμανίδων, αἵτινες διέβαινον ὑπὸ τὰ δένδρα τῶν Γλυκῶν νερῶν, ἢ ἵσταντο ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ «οὐρανίου ῥύακος», ἐν ᾧ πλῆθος καϊκίων καὶ λέμβων μὲ σκηνώματα τεταμένα ὑπεράνω αὐτῶν, μεστῶν Τούρκων καὶ Τουρκισσῶν, ἤρχοντο καὶ ἀπήρχοντο κατὰ μῆκος τῆς παραλίας. Ἐνόμιζέ τις ὅτι ἔβλεπεν ἑορτήν. Ὑπῆρχέ τι τὸ τόσον ἀρκάδειον καὶ βουκολικὸν καὶ ἐρωτικὸν εἰς τὰς σκηνὰς ταύτας, ὥστε ἤρχετο ὄρεξις εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ῥιφθῇ ἔξω ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιον εἰς τὴν θάλασσαν, νὰ ἐξέλθῃ κολυμβῶν εἰς ἓν τῶν παραλίων τούτων, νὰ καρφωθῇ ἐκεῖ, καὶ νὰ εἴπῃ :—Ὅ,τι βρέξῃ, ἂς καταιβάσῃ! δὲν θὰ σαλεύσω πλέον ἀπὸ ἐδῶ· θέλω νὰ ζήσω καὶ

ν'ἀποθάνω ἐδῶ,ἐν μέσῳ τῆς μουσουλμανικῆς ταύτης μακαριότητος.

Ἀλλὰ διὰ μιᾶς τὸ θέαμα μεταβάλλεται, καὶ ὅλαι αὗται αἱ φαντασιοπληξίαι ἀφίπτανται. Ὁ Βόσπορος ἐκτείνεται εὐθὺς ἐνώπιον ἡμῶν καὶ παριστᾷ ἀόριστόν τινα εἰκόνα τοῦ Ῥήνου, ἀλλὰ Ῥήνου κομψοτέρου, καὶ φέροντος πάντοτε τὰ ζωηρὰ καὶ πομπώδη χρώματα τῆς Ἀνατολῆς. Ἀριστερᾷ νεκροταφεῖον, σκεπασμένον ἀπὸ δάσος κυπαρίσσων καὶ πευκῶν, διακόπτει τὴν μέχρι τοῦδε ἀδιάκοπον σειρὰν τῶν οἰκιῶν, καὶ αἴφνης μετὰ ταῦτα, εἰς τὰς κλιτύας τοῦ μικροῦ βραχώδους Ἑρμαίου, ὑψοῦνται οἱ τρεῖς μεγάλοι πύργοι τοῦ Ῥούμελι-Χισσάρ, ἤτοι τοῦ εὐρωπαϊκοῦ φρουρίου, περικυκλωμένοι ἀπὸ λείψανα ἐπάλξεων καὶ μικροτέρων πύργων, ἅτινα κατέρχονται ἐν εἴδει γραφικωτάτης κλίμακος ἐρειπίων μέχρι τοῦ κρασπέδου τῆς παραλίας. Εἶνε τὸ περίφημον φρούριον, ὅπερ ἤγειρε Μωάμεθ ὁ Β' ἓν ἔτος πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μὲ ὅλας τὰς θερμὰς παραστάσεις τοῦ Κωνσταντίνου, οὗτινος οἱ ἀπεσταλμένοι, ὡς εἶνε πασίγνωστον, ἀπεπέμφθησαν, ἀπειληθέντες τὰ ἔσχατα. Ἐνταῦθα τὸ ῥεῖθρον τοῦ πορθμοῦ εἶνε ὁρμητικώτατον (ὅθεν καὶ ὑπὸ μὲν τῶν Ἑλλήνων καλεῖται Μέγα ῥεῦμα τὸ μέρος τοῦτο, ὑπὸ δὲ τῶν Τούρκων Ῥεῦμα τοῦ Σατανᾶ), καὶ τὸ μέρος τοῦτο εἶνε τὸ στενότατον τοῦ Βοσπόρου, διότι τὸ ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης παραλίας διάστημα μόλις ὑπερβαίνει τὰ πεντακόσια μέτρα. Ἐνταῦθα ἔζευξε Μανδροκλῆς ὁ Σάμιος τὴν ἐκ λέμβων γέφυραν, δι' ἧς διέβησαν ὁ ἐξ ἑπτακοσίων χιλιάδων στρατὸς τοῦ Δαρείου, καὶ ἐντεῦθεν πιστεύεται ὅτε διέβησαν οἱ *μύριοι* κατὰ τὴν ἐξ Ἀσίας ἐπιστροφήν των. Ἀλλ' οὐδὲν πλέον σώζεται λείψανον οὔτε τῶν δύο κιόνων τοῦ Μανδροκλέους, οὔτε τοῦ θρόνου ὅστις ἐνεγλύφθη ἐντὸς τοῦ βράχου τοῦ ὄρους Ἑρμαίου, ἐφ' οὗ καθήμενος ὁ Πέρσης βασιλεὺς παρέστη εἰς τὴν διάβασιν τῶν στρατιῶν του. Μικρὸν τουρκικὸν χωρίδιον μειδιᾷ κρυφίως, ἐμφωλεῦον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ φρουρίου, καὶ ἡ ἀσιατικὴ παραλία φεύγει πλέον πρασίνη αἰέποτε καὶ πλέον φαιδρά. Ἐξακολουθεῖ πάντοτε ἀλληλοδιάδοχος ἡ σειρὰ τῶν οἰκίσκων τῶν κωπηλατῶν καὶ κηπουρῶν, τῶν μικρῶν ἐρημικῶν ὅρμων, σκεπασμένων σχεδὸν ἀπὸ τοὺς γιγαντιαίους κλάδους τῶν δένδρων τῆς παραλίας, ὧν κάτωθεν ἀντιπαρέρχονται βραδέως αἱ σκοπιαὶ τῶν ἁλιέων· ἀνθοσκεπῶν λειμώνων, οἵτινες κλίνουσιν ἠρέμα πρὸς τὴν θάλασσαν μέχρις αὐτοῦ τοῦ κρασπέδου τῆς παραλίας, μικρῶν βράχων, ὁποῖοι οἱ ἐν κήποις, τυλιγμένων ἐντὸς κισσοῦ, καὶ κοιμητηρίων λευκαζόντων ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀποτόμων βράχων. Αἴφνης καὶ ἀπροσδοκήτως ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς αὐτῆς ἀσιατικῆς παραλίας τὸ ὡραῖον χωρίον Κανλιτζιέ, ῥοδόχρουν ὅλον, κείμενον ἐπὶ δύο βραχωδῶν ἀκρωτηρίων, καθ' ὧν θραύονται μετὰ ῥόχθου τὰ κύματα, καὶ στολισμένον μὲ ὡραῖον τζαμίον, ὅπερ ἐκτοξεύει τοὺς δύο λευκούς του μιναρέδες ἐκ τοῦ μέσου ὄγκου κυπαρίσσων καὶ πευκῶν κατασκίων. Καὶ ἐνταῦθα ἀρχίζουν ν' ἀνυψώνωνται ἀλλεπαλλήλως, δίκην τερψιθεῶν, οἱ κῆποι, νὰ πληθύνωνται αἱ ἐπαύλεις, ὧν μεταξὺ διαλάμπει τὸ μαγικὸν παλάτιον τοῦ περιωνύμου ἐκείνου Φουάδ-πασᾶ, διπλωματικοῦ καὶ ποιητοῦ, κενοδόξου, φιληδόνου καὶ κομψοῦ, ὅστις ἐπεκλήθη Ὀθωμανὸς Λαμαρτῖνος. Ὀλίγον ἐπέκεινα ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας φαίνεται τὸ τερπνότατον χωρίον Μπαλτὰ-λιμάν, κείμενον εἰς τὸ στόμιον μικρᾶς κοιλάδος, δι' ἧς ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν μικρὸς ποταμός, τῇδε κἀκεῖσε δὲ τοῦ ὕπερθεν λόφου ὑπάρχουσιν ἐπαύλεις, ἐν αἷς διακρίνεται τὸ ἀρχαῖον παλάτιον τοῦ Ῥεσσὶδ-πασᾶ· ἔπειτα δ' ἔρχεται ὁ μικρὸς ὅρμος Ἐμὶρ-Γκιὰν-Ὀγλοὺ-μπαγτζές, καταπράσινος ἐκ τῶν κυπαρίσσων, ἐν αἷς λάμπει ὡς χιὼν κατάλευκον μονῆρες τζαμίον, περιβρεχόμενον ὑπὸ τῶν ὑδάτων, καὶ φέρον ἐπὶ τῆς κορυφῆς μεγάλην σφαῖραν μὲ χρυσᾶς ἀκτῖνας. Ἐν τούτοις τὸ ἀτμόπλοιον πλησιάζει πότε πρὸς τὸ ἓν καὶ πότε πρὸς τὸ ἄλλο παράλιον, καὶ τότε ἀναφαίνονται μυρίαι ὅσαι λεπτομέρειαι τῆς μεγάλης τοποθεσίας· ἐδῶ τὸ προπύλαιον τοῦ *σελαμλικίου* πλουσίου τουρκικοῦ οἴκου, ἀναπεπταμένου πρὸς τὸ ἄκρον τῆς παραλίας, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ ὁποίου καπνίζει πολύσαρκος ἐπιστάτης, ἐξηπλωμένος ἐπὶ διβανίου· ἐκεῖ εἷς εὐνοῦχος, ὀρθὸς ἐπὶ τῆς τελευταίας βαθμῖδος τῆς ἐξωτερικῆς κλίμακος μιᾶς ἐπαύλεως, βοηθεῖ δύο καλυπτροφόρους τουρκίσσας νὰ καταβῶσιν εἰς τὸ καΐκιον· παρέχει κηπάριον περίφρακτον, κεκαλυμμένον ὁλόκληρον σχεδὸν ὑπὸ μιᾶς πλατάνου, παρὰ τὸ στέλεχος τῆς ὁποίας ἀναπαύεται καθήμενος σταυροποδητεὶ γέρων Τοῦρκος λευκογένειος, μελετῶν τὸ Κοράνιον· οἰκογένειαι διερχόμεναι τὸ θέρος ἐν τῇ ἐξοχῇ, καὶ συνηθροισμέναι ἐπὶ ἐξωστῶν· ποίμνια αἰγῶν καὶ προβάτων βόσκοντα εἰς τὰ ἀνώτερα λειβάδια· ἔφιπποι καλπάζοντες παρὰ τὸ παράλιον, καραβάνια καμήλων διερχόμενα τὴν κορυφὴν τῶν λόφων καὶ διαγράφοντα τὰ παράδοξα σχήματά των εἰς τὸν αἴθριον οὐρανόν.

Αἴφνης ὁ Βόσπορος πλατύνεται, ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται, καὶ εὑρισκόμεθα ἐκ νέου μεταξὺ δύο κόλπων, καὶ ἐν τῷ μέσῳ μεγάλης λίμνης. Ἀριστερᾷ ὑπάρχει κόλπος στενὸς καὶ βαθύς, οὗτινος πέριξ κεῖται ἡ ἑλληνικὴ πολίχνη Στένη, Σωσθένιον, ἐκ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ πτερωτοῦ ἀγάλματος ὅπερ ἵδρυσαν ἐκεῖ οἱ Ἀργοναῦται εἰς τιμὴν τοῦ προστάτου δαίμονος, ὅστις ἀπέδειξεν αὐτοὺς νικητὰς ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτῶν κατὰ τοῦ Ἀμύκου βασιλέως τῶν Βεβρύκων. Ἕνεκα δὲ μικρᾶς καμπύλης, ἣν διαγράφει τὸ ἀτμόπλοιον πρὸς τὴν Εὐρώπην, διακρίνομεν ἐναργῶς τὰ καφενεῖα καὶ τοὺς οἰκίσκους, τοὺς παρατεταγμένους εἰς τὸ παράλιον, τὰς μικρὰς ἐπαύλεις, τὰς ἐγκατεσπαρμένας

μεταξὺ τῶν ἐλαιῶν καὶ τῶν ἀμπέλων, τὰς κοιλάδας, αἵτινες κατέρχονται εἰς τὸν λιμένα, τὸν μικρὸν χείμαῤῥον, ὅστις κατακρημνίζεται ἀπὸ τοῦ λόφου, καὶ τὴν ἐκ στιλπνοτάτου λευκοῦ μαρμάρου περιώνυμον κρήνην, σκιαζομένην ὑπὸ σφενδάμνων ὑπερμεγέθων, ἀφ' ὧν κρέμανται τὰ δίκτυα τῶν ἁλιέων, ἐν τῷ μέσῳ γυναικῶν Ἑλληνίδων, αἵτινες ὑπάγουν καὶ ἔρχονται, φέρουσαι λαγήνους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Καταντικρὺ τῆς Στένης, ὕπερθεν τοῦ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν κόλπου, προκύπτει ἐκ τῶν δένδρων τὸ τουρκικὸν χωρίον Τσιμπουκλοὺ,ὅπου ἔκειτο ἡ περιώνυμος Μονὴ τῶν ἀκοιμήτων, οἵτινες ἐδέοντο καὶ ἔψαλλον ἡμέραν καὶ νύκτα ἀδιαλείπτως. Τὰ δύο παράλια τοῦ Βοσπόρου ἀπὸ τῆς μιᾶς μέχρι τῆς ἄλλης θαλάσσης εἶνε πλήρη τῶν ἀναμνήσεων τῶν φανατικῶν ἐκείνων κοινοβιατῶν καὶ ἀναχωρητῶν τοῦ πέμπτου αἰῶνος, οἵτινες ἐπλανῶντο εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, φέροντες σταυροὺς καὶ ἁλύσεις, καὶ κατατρυχόμενοι ἀπὸ τὰ κιλίκια, ἤτοι τοὺς σκληροὺς τριχίνους τρίβωνας, καὶ τὰ σιδηρᾶ περιλαίμια, ἅτινα ἐφόρουν, ἢ ἵσταντο ἑβδομάδας καὶ μῆνας ὁλοκλήρους ἀκίνητοι ἐπὶ τῆς κορυφῆς κίονος ἢ δένδρου, οὗτινος πέριξ ἤρχοντο διὰ νὰ προσπέσωσι πρηνεῖς, διὰ νὰ νηστεύσωσι, νὰ δεηθῶσιν, ἢ νὰ τύψωσι τὸ στῆθός των, ἡγεμόνες, στρατιῶται, ἄρχοντες καὶ ποιμένες τῆς ἐκκλησίας, ἐπικαλούμενοι μίαν εὐλογίαν ἢ μίαν συμβουλὴν αὐτῶν, ὡς χάριν παρὰ Θεοῦ. Ἀλλ' ὁ Βόσπορος ἔχει τὴν μοναδικὴν δύναμιν ν' ἀποσπᾷ ἀκαταμαχήτως ἀπὸ τοῦ παρελθόντος τὴν διάνοιαν τοῦ περιηγητοῦ, ὅστις παραπλέει κατὰ πρῶτον τὰ παράλιά του. Ὅλαι αἱ ἀναμνήσεις, αἱ μεγαλίτεραι εἰκόνες, αἱ ὡραιότεραι καὶ αἱ θλιβερώτεραι, ὅσας ποτὲ παρέχει ἡ ἱστορία ἢ ἡ μυθολογία τῶν χωρῶν τούτων, ἐπισκοτίζονται, ἐπικαλύπτονται, θέλω νὰ εἴπω καταθάπτονται ἀπὸ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην ῥώμην τῆς βλαστήσεως, ἀπὸ τὴν λάμψιν ἐκείνην τῶν ἑορτασίμων χρωμάτων, ἀπὸ τὴν πληθώραν τῆς ζωῆς, ἀπὸ τὴν εὔρωστον καὶ ὑπερήφανον νεότητα τῆς ὡραίας ἐκείνης φύσεως, ἥτις εἶνε ὅλη μειδίαμα καὶ ὅλη ἑορτή. Πρέπει δὲ νὰ βιάσῃ τις ἑαυτὸν, διὰ νὰ πιστεύσῃ ὅτι εἰς τὰ ὕδατα ἐκεῖνα, ἐν μέσῳ τοῦ μαγικοῦ ἐκείνου κάλλους, ὑπῆρξέ ποτε δυνατὸν νὰ συγκρουσθῶσι, νὰ ἐμπρησθῶσι καὶ νὰ καθαιμαχθῶσιν οἱ στόλοι τῶν Βυζαντινῶν, τῶν Ῥώσσων καὶ τῶν Τούρκων. Καὶ αὐτὰ τὰ φρούρια, ἅτινα καταστέφουσι τοὺς λόφους, οὐδὲ διεγείρουσι κἂν τὴν ἰδέαν τοῦ ποιητικοῦ ἐκείνου τρόμου, ὃν ἐμπνέουσιν ἀλλαχοῦ τὰ τοιαύτης φύσεως ἐρείπια. Ἐνταῦθα φαίνονται μᾶλλον ὡς τεχνητὸν σκηνογραφικὸν ἐπικόσμημα τῆς τοποθεσίας, παρὰ ὡς ἀληθῆ μνημεῖα πολέμου, ἅτινά ποτε ἐξήμεσαν τὸν θάνατον. Τὰ πάντα νομίζεις ὅτι ἐπικαλύπτει πέπλος χαυνώσεως καὶ τέρψεως, ἥτις οὐδὲν ἄλλο προκαλεῖ εἰμὴ ἰδέας γαληνίους καὶ πόθον ἄπειρον εἰρήνης.

Πέραν τῆς Στένης ὁ Βόσπορος ἐκτείνεται ἀκόμη, καὶ τὸ ἀτμόπλοιον ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν φθάνει εἰς μέρος, ὁπόθεν ἀπολαύει τις τὴν θαυμασιωτέραν θέαν πασῶν, ὅσας μέχρι τοῦδε ἀπήλαυσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Στρεφόμενοι πρὸς τὴν Εὐρώπην ἔχομεν ἔμπροσθεν ἡμῶν τὴν μικρὰν ἑλληνικὴν καὶ ἀρμενικὴν πολίχνην Γενὶ-κιόϊ, κειμένην εἰς τὰ πρανῆ λόφου σκεπασμένου ἀπὸ ἀμπέλους καὶ ἀπὸ δάση πευκῶν, καὶ ἐκτεινομένην ἐν εἴδει τόξου προεξέχοντος ἐπὶ βραχώδους παραλίας, καθ' ἧς θραύεται τὸ ῥεῦμα μετὰ μεγάλου κρότου· ὀλίγῳ δ' ἀπώτερον ὁ κάλλιστος ὅρμος Καλενδὲρ, πλήρης λέμβων, περικυκλωμένος ἀπὸ οἰκίσκους κηπουρικοὺς, καὶ ἐστεφανωμένος ἀπὸ βλάστησιν ἀκόλαστον, ἧς ὕπερθεν ὑψοῦνται οἱ ἐναέριοι ἐξῶσται κιοσκίου αὐτοκρατορικοῦ. Στρεφόμενοι δὲ πρὸς τὰ ὄπισθεν, ἔχομεν ἐνώπιον ἡμῶν τὴν ἀσιατικὴν παραλίαν, περικαμπτομένην ἐν εἴδει μεγάλου τόξου καὶ σχηματίζουσαν θαυμάσιον ἀμφιθέατρον λόφων, χωρίων καὶ λιμένων. Ἐκεῖ εἶνε τὸ Ἰντζὶρ-κιόϊ, ἤτοι τὸ χωρίον τῶν συκεῶν, τὸ Σουλτανιὲ, ὅπερ φαίνεται ὡς ἀποκεκρυμμένον ἐντὸς ἄλσους· μετὰ τὸ Σουλτανιὲ, τὸ μέγα χωρίον Μπεϊκὸς, περικυκλωμένον ἀπὸ κήπους καὶ ἀμπελῶνας, καὶ σκιαζόμενον ἀπὸ ὑψηλοτάτας καρυὰς, καὶ κατοπτριζόμενον εἰς τὸν ὡραιότερον κολπίσκον τοῦ Βοσπόρου, ὅστις εἶνε ὁ ἀρχαῖος κόλπος, ὅπου ὁ βασιλεὺς τῶν Βεβρύκων ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκους, καὶ ὅπου ἦτο ἡ θαυμασία δάφνη, ἥτις ἐξέμαινε πάντα, ὅστις ἤγγιζε τὰ φύλλα της· καὶ ἐπέκεινα καὶ μακρὰν τοῦ Μπεϊκὸς, τὸ χωρίον Ἰαλὶ, ἡ ἀρχαία Ἀμαία, ἥτις δὲν φαίνεται νὰ εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ σωρὸς ἀνθέων κιτρίνων καὶ κοκκίνων ἐπὶ μεγάλου τάπητος πρασίνου. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε εἰμὴ σχεδίασμα ἀκατέργαστον τῆς μεγάλης εἰκόνος. Πρέπει νὰ φαντασθῇ τις τὰ ἀπεριγράπτως κομψὰ σχήματα τῶν ῥάχεων ἐκείνων τῶν λόφων, αἱ ὁποῖαι θὰ ἤθελον νὰ τὰς θωπεύσῃ τις μὲ τὴν χεῖρα, τὰ ἀναρίθμητα ἐκεῖνα μικρότατα καὶ ἀνώνυμα χωρία, τὰ ὁποῖα νομίζει τις ὅτι ἐτοποθέτησεν ἐκεῖ ἡ χεὶρ ζωγράφου· τὴν βλάστησιν ἐκείνην ὅλων τῶν κλιμάτων, τοὺς παντοδαποὺς ἐκείνους ἀρχιτεκτονικοὺς ῥυθμοὺς, τοὺς κλιμακηδὸν ἀνακλινομένους κήπους, τοὺς μικροὺς ἐκείνους καταῤῥάκτας, τὰς βαθείας ἐκείνας σκιὰς, τὰ στίλβοντα ἐκεῖνα τζαμία, τὸ κυανοῦν ἐκεῖνο χρῶμα τῆς θαλάσσης, τὸ διεστιγμένον μὲ λευκὰ ἱστία, καὶ τὸν οὐρανὸν ἐκεῖνον, τὸν ἐκ τῆς δύσεως ῥοδόχρουν.

Ἀλλὰ φθάσας ἐκεῖ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος ἐκείνου τοῦ κόρου, ὅπερ καταλαμβάνει πάντας, ὅσοι φθάσωσι μέχρι σημείου τινὸς τοῦ Βοσπόρου. Ἡ ἀτελεύτητος ἐκείνη καὶ ἀλληλοδιάδοχος σειρὰ τῶν μαλακῶν γραμμῶν καὶ τῶν φαιδρῶν χρωμάτων φέρει κόπωσιν. Ἡ μονοτονία αὕτη

τῆς κομψότητος καὶ χάριτος ἀποκοιμίζει τὴν διάνοιαν. Θὰ ἤθελέ τις νὰ ἴδῃ ἀνιστάμενον διὰ μιᾶς ὑπεράνω τῶν παραλίων ἐκείνων βράχον ὑπερμεγέθη καὶ ἄσχημον, ἢ ἐκτεινομένην ἀκτὴν μακροτάτην, ἔρημον καὶ θλιβεράν, κατεσπαρμένην μὲ τὰ λείψανα ναυαγίου. Καὶ τότε, ὅπως ἀπασχολήσῃ τις τὸ πνεῦμά του, δὲν ἔχει νὰ κάμῃ ἄλλο τι παρὰ νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν του εἰς τὰ ὕδατα. Ὁ Βόσπορος φαίνεται ὡς λιμὴν συνεχής. Διαβαίνει τις παρὰ τὰ λαμπρὰ θωρηκτὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, ἐν μέσῳ πολυαρίθμων ἐμπορικῶν πλοίων ἐκ πάσης χώρας, μὲ ἱστία ποικιλόχρωμα καὶ μὲ πρώρας παραδόξους, πλήρη ἀνθρώπων παραδόξων· ἐκεῖ ἀπαντῶνται τὰ πλοιάρια τῶν ἀσιατικῶν λιμένων τῆς Προποντίδος μὲ τὰ ἀρχαῖα σχήματα, καὶ τὰ κομψὰ μονόκροτα τῶν πρεσβειῶν· διέρχονται ταχεῖαι ὡς βέλη αἱ ἱστιοφόροι λέμβοι τῶν κυρίων, ἀνθαμιλλώμεναι ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν θεατῶν τῶν παρατεταγμένων ἐπὶ τῆς παραλίας· λέμβοι παντὸς σχήματος, πλήρεις ἀνθρώπων παντὸς χρώματος, ἀποσπῶνται ἢ πλησιάζουσι πρὸς τὰς μυρίας μικρὰς ἀποβάθρας τῶν δύο ἠπείρων· τὰ ῥυμουλκούμενα καΐκια πλέουσιν ἐν μέσῳ μακρῶν σειρῶν λέμβων φορτωμένων μὲ πραγματείας· αἱ σημαιοστόλιστοι λέμβοι τῶν ναυτῶν διασταυροῦνται μὲ τὰς σχεδίας τῶν ἁλιέων, μὲ τὰ ἐπίχρυσα καΐκια τῶν πασάδων, μὲ τὰ ἀτμόπλοια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πλήρη σαρικίων, φεσίων καὶ καλυπτρῶν, ἅτινα διέρχονται τὸν πορθμόν, ὅπως προσεγγίσωσιν εἰς ὅλους τοὺς σταθμούς· ὅπως δὲ τὸ ἡμέτερον ἀτμόπλοιον προχωρεῖ ἑλικοειδῶς, οὕτω καὶ ὅλον τοῦτο τὸ θέαμα φαίνεται ὅτι στρέφεται πέριξ ἡμῶν· τὰ ἀκρωτήρια μετατοπίζονται, οἱ λόφοι μεταβάλλουσιν ἀπροσδοκήτως σχῆμα, τὰ χωρία ἀποκρύπτονται, καὶ ἀναφαίνονται πάλιν ὑπὸ νέαν ἔποψιν, ἔμπροσθεν δὲ καὶ ὄπισθεν ἡμῶν, ἄλλοτε μὲν ὁ Βόσπορος κλείεται ὡς λίμνη, ἄλλοτε δὲ διανοίγεται, καὶ διορᾶται ἐν ἀπόπτῳ σειρὰ λιμνῶν καὶ ῥάχεων· ἔπειτα διὰ μιᾶς οἱ λόφοι περιστρέφονται ὅπως συγκλεισθῶσιν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν, καὶ ὁ θεατὴς ἀπομένει ἐντὸς κόγχης πρασίνης, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ἐννοεῖ πῶς θὰ δυνηθῇ νὰ ἐξέλθῃ· ἀλλὰ μόλις ἀντήλλαξε δέκα λέξεις μὲ τὸν γείτονά του, καὶ ἤδη ἡ κόγχη ἠφανίσθη, καὶ φαίνονται πέριξ νέα ὑψώματα, νέαι πόλεις καὶ νέοι λιμένες.

Εὑρισκόμεθα μεταξὺ τοῦ κόλπου τῶν Θεραπείων — Φαρμακίου, ἐκ τῶν φαρμάκων τῆς Μηδείας — καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Χουνκιάρ-Ισκελεσσί, *ἀποβάθρας τῶν Σουλτάνων*, ὅπου ὑπεγράφη ἐν ἔτει 1833 ἡ περίφημος συνθήκη, ἥτις ἀπέκλεισε τὰ Δαρδανέλλια εἰς τοὺς ξένους στόλους. Ἐνταῦθα τὸ θέαμα τοῦ Βοσπόρου εὑρίσκεται εἰς τὸν προτελευταῖον βαθμὸν τῆς καλλονῆς του. Τὰ Θεραπειὰ εἶνε ἡ λαμπροτέρα πολίχνη, ἥτις κοσμεῖ τὰ παράλιά του, μετὰ τὸν Μπουγιοὺκ-δερέν, καὶ ἡ κοιλὰς ἡ διανοιγομένη ὄπισθεν τοῦ Χουνκιὰρ-Ἰσκελεσσὶ εἶνε ἡ πρασινωτέρα, ἡ προσφιλεστέρα, ἡ ποιητικωτέρα κοιλάς, ἣν ἔχει τις νὰ θαυμάσῃ μεταξὺ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ τῆς Μαύρης Θαλάσσης. Τὰ Θεραπειὰ ἐκτείνονται ἐν μέρει ὑπεράνω παραλίας εὐθείας, εἰς τοὺς πρόποδας μεγάλου λόφου, καὶ ἐν μέρει πέριξ ὅρμου βαθέος, ὅστις εἶνε ὁ λιμήν του, πλήρης πλοίων καὶ λέμβων, εἰς ὃν ἀπολήγει ἡ μικρὰ κοιλὰς ἡ ἐπιλεγομένη Κρύον Νερόν, εἰς ἣν συγκαλύπτεται ἄλλο μέρος τῆς πόλεως μεταξὺ τῆς βλαστήσεως. Τὸ παράλιον τῆς θαλάσσης εἶνε ὅλον κεκαλυμμένον μὲ καφενεῖα γραφικά, ἅτινα προεξέχουσι τῶν ὑδάτων, μὲ ξενοδοχεῖα μεγαλοπρεπῆ, μὲ οἰκίσκους λαμπρούς, μὲ συστάδας δένδρων ὑψηλοτάτων, ἅτινα σκιάζουσι πλατείας καὶ κρήνας· πέραν τῶν ὁποίων ὑψοῦνται τὰ θερινὰ παλάτια τῶν πρεσβειῶν τῆς Γαλλίας, Ἰταλίας, καὶ Ἀγγλίας, καὶ ὑπεράνω τούτων κιόσκιον αὐτοκρατορικόν· πέριξ δὲ καὶ ὑπεράνω κατὰ τὸν λόφον ἡλιακοὶ ἐπὶ ἡλιακῶν, κῆποι ἐπὶ κήπων, ἐπαύλεις ἐπὶ ἐπαύλεων, ἄλση ἐπ' ἄλσῶν· καὶ ἄνθρωποι ἐνδεδυμένοι μὲ ζωηρὰ χρώματα μυρμηκιῶσιν εἰς τὰ καφενεῖα, εἰς τὸν λιμένα, εἰς τὰ παράλια, εἰς τὰς στενωποὺς τὰς ἀνερπούσας πρὸς τοὺς λόφους, ὡς εἰς μικρὰν ἑορτάσιμον πρωτεύουσαν. Ἐπὶ τῆς ἀντίπεραν Ἀσίας ἐξ ἐναντίας τὰ πάντα εἶνε ἥσυχα. Τὸ μικρὸν χωρίον Χουνκιὰρ-Ἰσκελεσσί, ἐνδιαίτημα προσφιλὲς τῶν πλουσίων Ἀρμενίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, κοιμᾶται μεταξὺ τῶν πλατάνων καὶ τῶν κυπαρίσσων, πέριξ τοῦ μικροῦ του λιμένος, ὃν διαπλέουσιν ὀλίγαι τινὲς λαθραῖαι λέμβοι· ἐπέκεινα δὲ τοῦ χωρίου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς εὐρυτάτων κλιμακηδὸν ἀνακλινομένων κήπων, φαίνεται ὁλοστρόγγυλον τὸ μονῆρες κιόσκιον τοῦ Ἀβδοὺλ-Ἀζίζ, καὶ ἐπέκεινα τοῦ κιοσκίου ἐκτυλίσσεται καὶ ἀποκρύπτεται ἐν μέσῳ τῆς ἀπεριγράπτου μεγαλοπρεπείας βλαστήσεως τροπικῆς ἡ Εὐνοουμένη κοιλὰς τῶν παδισάχ, πλήρης μυστηρίων καὶ ὀνείρων.

Ἀλλ' ὅλον τοῦτο τὸ κάλλος δὲν φαίνεται πλέον τίποτε μετὰ ἓν μίλιον, ὅταν τὸ ἀτμόπλοιον ἔφθασεν ἐνώπιον τοῦ κόλπου τοῦ Μπουγιοὺκ-δερέ. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἡ ὑπερτάτη μεγαλοπρέπεια καὶ χάρις τοῦ Βοσπόρου. Ἐδῶ ὅστις εἶχε πάθῃ κόρον ἀπὸ τῶν καλλονῶν του καὶ προφέρῃ ὄχι μετὰ σεβασμοῦ τὸ ὄνομά του, ἀποκαλύπτεται τὴν κεφαλήν, καὶ ζητεῖ παρ' αὐτοῦ συγγνώμην. Εὑρίσκεταί τις ἐν τῷ μέσῳ εὐρείας λίμνης περιεστεμμένης μὲ θαυμάσια, ἥτις σοὶ ἐμβάλλει τὴν ἰδέαν νὰ στρέφεσαι, ὅπως οἱ δερβίσιδες, ἐπὶ τῆς πρώρας τοῦ πλοίου, διὰ νὰ βλέπῃς ὅλα ἐκεῖνα τὰ παράλια καὶ ὅλους ἐκείνους τοὺς λόφους συγχρόνως. Ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας, ὅπου ἔρχεται νὰ ἐκπνεύσῃ τὸ ῥεῦμα εἰς μυρίας ἀσθενεῖς διακυμάνσεις, εἰς τὰ πρανῆ λόφου μεγάλου, ἐγκατεσπαρμένου μὲ ἀναριθμήτους ἐπαύλεις, ἐκτείνεται ἡ πόλις τοῦ Μπουγιοὺκ-δερέ, εὐρεῖα, χρωματισμένη

ὡς ἀπέραντον ἀνθοκομεῖον, ὅλη παλάτια, κιόσκια καὶ ἐπαύλεις συνεσκιασμέναι ὑπὸ βλαστήσεως θαλερωτάτης, ἥτις νομίζεις ὅτι ἐξέρχεται ἐκ τῶν στεγῶν καὶ τῶν τοίχων, καὶ πληρεῖ τοὺς δρόμους καὶ τὰς πλατείας. Ἡ πόλις ἐκτείνεται πρὸς τὰ δεξιὰ μέχρι μικροῦ τινος ὅρμου, ὅστις εἶνε ὥς τις κόλπος ἐν κόλπῳ, οὗτινος πέριξ στρέφεται τὸ χωρίον Κεφελὲ-κιοϊ· πέριξ δὲ τούτου ἀνοίγεται εὐρεῖα κοιλάς, καταπράσινος ἐκ τῶν λειμώνων, καὶ κατάλευκος ἐκ τῶν οἰκιῶν, ἥτις ἄγει εἰς τὸ μέγα ὑδραγωγεῖον τοῦ Μαχμούδ, καὶ εἰς τὸ δάσος τοῦ Βελγράδου. Εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐστρατοπέδευσεν ἐν ἔτει 1096 ὁ στρατὸς τῆς πρώτης σταυροφορίας· μία δὲ τῶν ἑπτὰ γιγαντιαίων πλατάνων, εἰς ἃς τὸ χωρίον τοῦτο ὀφείλει τὴν φήμην του, καλεῖται πλάτανος τοῦ Γοδοφρείδου δὲ Βουλιόν. Πέραν τοῦ Κεφελὲ-κιοϊ ἀνοίγεται ἄλλος κόλπος, πράσινος ἐκ τῶν κυπαρίσσων καὶ λευκὸς ἐκ τῶν οἰκιῶν, καὶ πέραν τοῦ κόλπου, φαίνονται ἀκόμη τὰ Θεραπειά, διεσκορπισμένα εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βαθυπρασίνου των κόλπου. Φθάσαντες ἕως ἐκεῖ μὲ τὸ βλέμμα, στρεφόμεθα ὀπίσω πρὸς τὴν Ἀσίαν, καὶ δοκιμάζομεν αἴσθημα ἐκπλήξεως ζωηρότατον. Εὑρισκόμεθα ἐνώπιον τοῦ ὑψηλοτέρου ὄρους τοῦ Βοσπόρου, τοῦ ὄρους τοῦ Γίγαντος, ἔχοντος σχῆμα ἀπειρομεγέθους πυραμίδος πρασίνης, ὅπου εἶνε ὁ περίφημος τάφος, ὃν τρεῖς παραδόσεις ἀποκαλοῦσι «κλίνην τοῦ Ἡρακλέους, τάφον τοῦ Ἀμύκου, καὶ τάφον τοῦ Ἰησοῦ κριτοῦ τῶν Ἑβραίων», ὃν φρουροῦσι σήμερον δύο δερβίσιδες, καὶ ἐπισκέπτονται οἱ πάσχοντες ἐκ νόσου μουσουλμάνοι, ὅπως καταθέσωσιν ἐκεῖ τὰ τεμάχια τῶν ἐνδυμάτων των. Τὸ ὄρος κατακλίνεται εἰς συνδένδρους καὶ εὐανθεῖς κλιτύας μέχρι τῆς παραλίας, ὅπου μεταξὺ δύο πρασινιζόντων ἀκρωτηρίων διανοίγεται ὁ ὡραῖος ὅρμος Οὔμουργερί, πολυχρώματος ἐκ τῶν οἰκιῶν μουσουλμανικοῦ τινος χωρίου διεσκορπισμένου ἰδιοτρόπως εἰς τὰ παράλιά του, καὶ ἀποκρύπτοντος ἄλλα πλήθη μικρῶν οἰκιῶν καὶ ἐπαύλεων, αἵτινες εἶνε διεσπαρμέναι, ὡς ἄνθη διασκορπισθέντα, εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ τὰ γειτονικὰ ὑψώματα. Ἀλλὰ τὸ θέαμα δὲν εἶνε ὅλον ἐν τῷ κύκλῳ τούτῳ. Κατ' εὐθεῖαν ἀπέναντι ἡμῶν λάμπει ἡ Μαύρη Θάλασσα, καὶ στρεφόμενοι πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν βλέπομεν ἀκόμη πέραν τῶν Θεραπειῶν, ἐν ἀπόψει ἰοχρόῳ καὶ συγκεχυμένῃ, τὸν ὅρμον Καλενδὲρ, Κενὶ-κιοϊ, Ἰντζὶρ-κιοϊ, Σουλτανιὲ, ἅτινα φαίνονται ὄχι ἀπόψεις ἀληθιναί, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς φαντασικαὶ ὀπτασίαι κόσμου ἀπομεμακρυσμένου. Ὁ ἥλιος δύει, ἡ εὐρωπαϊκὴ παραλία ἀρχίζει νὰ καλύπτεται μὲ σκιὰς κυανᾶς καὶ φαιάς, ἡ παραλία τῆς Ἀσίας χρυσίζει ἀκόμη, τὰ ὕδατα λάμπουσι, σμήνη λέμβων, μεστῶν συζύγων καὶ ἐραστῶν, ἐπιστρεφουσῶν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τρέχουσι πρὸς τὸ εὐρωπαϊκὸν παράλιον, συναντώμεναι, σταματώμεναι, καὶ περικυκλούμεναι ἀπὸ ἄλλας λέμβους, φερούσας κυρίας καὶ παιδία, αἵτινες ἔρχονται ἐκ τῶν ἐπαύλεων· ἐκ τῶν καφενείων τοῦ Μπουγιοὺκ-δερὲ φθάνουσι μέχρις ἡμῶν διακεκομμένοι ἦχοι μουσικῆς καὶ ᾀσμάτων· οἱ ἀετοὶ περιστρέφονται ἱπτάμενοι ὑπεράνω τοῦ ὄρους τοῦ Γίγαντος, αἱ ἀλκυόνες ξυρίζουσι τὰ ὕδατα, οἱ δελφῖνες πλέουσι πέριξ τοῦ ἀτμοπλοίου, ὁ δροσερὸς ἀὴρ τῆς Προποντίδος προσπνέει τὸ πρόσωπόν μας. Ποῦ εἴμεθα; Ποῦ ὑπάγομεν; Ἡ στιγμὴ αὕτη εἶνε στιγμὴ φρεναπάτης καὶ μέθης, καθ' ἣν αἱ ἀναμνήσεις παντὸς ὅ,τι βλέπομεν πρὸ δύο ὡρῶν εἰς τὰ δύο παράλια τοῦ Βοσπόρου, συγχέονται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διανοίᾳ εἰς εἰκόνα μιᾶς μόνης θαυμασίας πόλεως, δεκάκις μεγαλιτέρας παρὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατοικουμένης ὑπὸ λαῶν ἐκ συμπάσης τῆς οἰκουμένης, ἐχούσης προνομιακῶς παρὰ Θεοῦ ὅλα τὰ χαρίσματα, καὶ ἐγκαταλελειμμένης εἰς ἑορτὴν διαρκῆ, ἥτις πληροῖ ἡμᾶς θλίψεως καὶ φθόνου.

Ἀλλ' ἡ ὀπτασία αὕτη εἶνε ἡ τελευταία. Τὸ ἀτμόπλοιον ἐξέρχεται ταχέως ἐκτὸς τοῦ κόλπου τοῦ Μπουγιοὺκ-δερέ. Ἀριστερᾷ βλέπομεν τὸ χωρίον Σαριγὲρ, περικυκλωμένον ἀπὸ νεκροταφεῖα, πρὸ τῶν ὁποίων ἀνοίγεται μικρὸς κόλπος, σχηματιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου ἀκρωτηρίου Σίμας, ὅπου ὑψοῦτο ὁ ναὸς τῆς πανδήμου Ἀφροδίτης, ἣν ἰδιαιτέρως ἐλάτρευον οἱ θαλασσοπόροι Ἕλληνες· ἔπειτα τὸ χωρίον Γενὶ-μαχαλὲ, ἀκολούθως τὸ φρούριον Τελὶ-τάμπια, ὅπερ κεῖται κατέναντι ἄλλου μικροῦ φρουρίου κειμένου ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τοῦ Γίγαντος· ἔπειτα τὸ φρούριον Ῥουμιλὶ-καβὰκ, οὗτινος τὸ σχῆμα διαγράφεται εἰς τὸν οὐρανὸν ῥοδόχρουν ἐκ τῆς τελευταίας ἀνταυγείας τοῦ λυκόφωτος. Ἐπὶ τῆς ἄλλης παραλίας, ἀπέναντι τοῦ Ῥουμιλὶ-καβὰκ, ὑψοῦται ἓν ἄλλο φρούριον, ὅπερ στέφει τὸ ἀκρωτήριον, ὅπου ἔκειτο ὁ ναὸς τῶν δώδεκα Θεῶν, κτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀργείου Φρύξου ἐγγὺς τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς «διανομέως τῶν οὐρίων ἀνέμων», ὃν ἔκτισαν οἱ Χαλκηδόνιοι, καὶ ὃν κατόπιν ὁ Ἰουστινιανὸς μετέβαλεν εἰς ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Ἐνταῦθα ὁ Βόσπορος στενοῦται διὰ τελευταίαν φορὰν, μεταξὺ τοῦ τελευταίου ἀντερείσματος τῶν ὀρέων τῆς Βιθυνίας καὶ τοῦ ἐσχάτου ἄκρου τῆς ἁλύσεως τοῦ Αἵμου, ὅθεν καὶ τὸ μέρος τοῦτο θεωρεῖται ὡς ἡ πρώτη πύλη τοῦ πορθμοῦ, ἣν ἔχει τις νὰ ὑπερασπίσῃ κατὰ τῶν ἐπιδρομέων τῆς Ἄρκτου, καὶ διὰ τοῦτο ὑπῆρξε θέατρον ἀγώνων πεισματωδῶν μεταξὺ Βυζαντινῶν καὶ βαρβάρων, Βενετῶν καὶ Γενουαίων. Δύο φρούρια γενουαϊκὰ ἔκειντο ἐνταῦθα ἀπέναντι ἀλλήλων, συνδεόμενα τὸ πάλαι δι' ἁλύσεως σιδηρᾶς, ἥτις ἀπέκλειε τὸν πορθμὸν, ἀκόμη δὲ φαίνονται συγκεχυμένως ἐκεῖ πλησίον τὰ ἐρείπια τῶν πύργων καὶ τῶν τειχῶν των. Τοὐντεῦθεν ὁ Βόσπορος προχωρεῖ κατ' εὐθεῖαν, εὐρυνόμενος ὁλονὲν, πρὸς τὴν θάλασσαν· τὰ δύο παράλια

εἶνε ὑψηλὰ καὶ ἀπότομα, ὡς δύο ἀπειρομεγέθεις προμαχῶνες, καὶ δὲν φαίνονται πλέον εἰμὴ συστάδες τινὲς οἰκιῶν ἀθλίων τῇδε κακεῖσε, πύργοι τινὲς ἐρημικοί, ἐρείπιά τινα μοναστηριακά, καὶ λείψανά τινα ἀρχαίων προκυμαιῶν καὶ προχωμάτων. Μετὰ μακρὸν διάπλουν βλέπομεν ἀκόμη σπινθηρίζοντα ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς παραλίας τὰ φῶτα τοῦ χωρίου Μπουγιοὺκ-λιμὰν, καὶ ἐκ τοῦ ἀπέναντι μέρους τὸν φανὸν φρουρίου, ὅπερ κεῖται ὑπεράνω τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἐλέφαντος· ἀκολούθως δὲ πρὸς τἀριστερὰ τὸν μέγαν βραχώδη ὄγκον τῆς ἀρχαίας Γυποπόλεως, ὅπου ἔκειτο τὸ παλάτιον τοῦ Φινέως, ὅπερ ἐλυμαίνοντο αἱ Ἅρπυιαι, καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ τὸ φρούριον τοῦ ἀκρωτηρίου Ποϊράζ, ὅπερ φαίνεται ὡς σκοτεινή τις κηλὶς εἰς τὸν ὑπόφαιον οὐρανόν. Ἐνταῦθα τὰ παράλια ἀπέχουσιν ἀπ' ἀλλήλων τὰ μέγιστα· ὁ πορθμὸς φαίνεται ἤδη ὡς μέγας κόλπος, ἡ νὺξ ἐπέρχεται, ἡ νυκτερινὴ αὖρα στενάζει μεταξὺ τῶν σχοινίων τοῦ ἀτμοπλοίου, καὶ τὸ θλιβερὸν *Κιμμέριον πέλαγος* ἐκτείνει ἐνώπιον ἡμῶν τὸν πελιδνὸν καὶ ἀνήσυχόν του ὁρίζοντα. Ἀλλ' ἡ διάνοια δὲν δύναται ἀκόμη ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τῶν παραλίων ἐκείνων τῶν πλήρων ποιήσεως καὶ ἀναμνήσεων, ὧν αἱ φυσικαὶ καλλοναὶ μένουσι διὰ παντὸς ἀπαράμιλλοι· καὶ ἀριστερόθεν μὲν ἵπταται πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ μικροῦ Αἵμου, ἀναζητοῦσα τὸν πύργον τοῦ ἐξορίστου Ὀβιδίου, καὶ τὸ θαυμάσιον τεῖχος τοῦ Ἀναστασίου, δεξιόθεν δὲ ἀποπλανᾶται εἰς ἀπέραντον ἡφαιστειογενῆ χώραν, διὰ μέσου δασῶν, ἅτινα λυμαίνονται οἱ θῶες καὶ ἀγριόχοιροι, καὶ διὰ τῶν καλυβῶν λαοῦ ἀγρίου καὶ σχεδὸν ἀγνώστου, οὗτινος τὰς παραδόξους μορφὰς νομίζει ὅτι βλέπει συνηθροισμένας ἐπὶ τῆς ὑπερυψήλου ἀκτῆς, καὶ ἐπαρωμένας θαλασσοπορίαν δυστυχῆ πρὸς τὰ ἄγρια παράλια τοῦ Πόντου, fera litora Ponti. Δύο σημεῖα φωτεινὰ διαλύουσι διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ σκότος, ὡς οἱ φλογεροὶ ὀφθαλμοὶ δύο Κυκλώπων, φρουροὶ τοῦ μαγικοῦ πορθμοῦ: τὸ Ἀναδουλὶ-φανὰρ, ἤτοι ὁ φανὸς τῆς Ἀσίας, δεξιόθεν, καὶ τὸ Ῥουμιλὶ-φανὰρ, ἀριστερόθεν, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου αἱ μυθώδεις Συμπληγάδες μᾶς δεικνύουσιν ἀμυδρῶς, ἐν τῇ σκιᾷ τῆς παραλίας, τὰς καταπεπονημένας κατατομὰς τῶν βράχων των. Μεθ' ὃ τὰ δύο παράλια τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας δὲν εἶνε πλέον εἰμὴ δύο μαῦραι ταινίαι, καὶ μετὰ ταῦτα quocumque adspicias, nihil est nisi pontus et aer (ὅπου καὶ ἂν ἀποβλέψῃς, δὲν ὑπάρχει ἄλλο τι εἰμὴ θάλασσα καὶ ἀὴρ), ὅπως ἔψαλεν ὁ πτωχὸς Ὀβίδιος. Ἀλλὰ τὴν βλέπω ἀκόμη τὴν Κωνσταντινούπολίν μου ὄπισθεν τῶν δύο ἐκείνων ἐξαφανισθέντων μαύρων παραλίων· τὴν βλέπω μεγαλιτέραν καὶ φαεινοτέραν παρ' ὅσον τὴν εἶδά ποτε ἐκ τῆς γεφύρας τῆς Σουλτάνα-βαλιδὲς καὶ τῶν λόφων τῆς Χρυσουπόλεως· καὶ τὴν ὁμιλῶ καὶ τὴν χαιρετῶ καὶ τὴν λατρεύω ὡς τὴν τελευταίαν καὶ προσφιλεστέραν ὀπτασίαν τῆς δυούσης νεότητός μου. Ἀλλ' ἐν ἀπροσδόκητον ῥάντισμα ὕδατος ἁλμυροῦ μοῦ περιχέει τὸ πρόσωπον, καὶ ῥίπτει χαμαὶ τὸν πῖλόν μου· — ἐξυπνῶ — βλέπω περὶ ἐμαυτὸν — ἡ πρῷρα εἶνε ἔρημος, ὁ οὐρανὸς ὁμιχλώδης, ψυχρὸς φθινοπωρινὸς ἄνεμος μοῦ παγώνει τὰ κόκκαλα, ὁ καλός μου Ὑοὺγκ, ναυτιάσας, μὲ ἀφῆκε. Δὲν ἀκούω πλέον ἄλλο τι παρὰ τὴν σύγκρουσιν τῶν λυχνιῶν καὶ τὸν τριγμὸν τοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπερ φεύγει, διασαλευόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων, εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός... Τὸ ὡραῖόν μου ἀνατολικὸν ὄνειρον ἐτελείωσεν.

Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΓΕΛΩΤΟΠΟΙΟΥ

Διήγημα.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς πρώτης βοναπαρτικῆς αὐτοκρατορίας.

Ὁ παντοδύναμος αὐτοκράτωρ εἶχεν ἀναλάβει τὸν κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς Ἕδρας ἀγῶνα, ὅστις ἀπέβη αὐτῷ τοσοῦτον ἀπαίσιος, συντελέσας τὸ πλεῖστον ὅπως ἀποξενώσῃ αὐτοῦ τὰ πνεύματα ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ, καὶ δημιουργήσῃ αὐτῷ ἐχθροὺς μεταξὺ αὐτῶν τῶν οἰκείων του. Τότε ὅμως, ὑπὸ τῆς τύχης κακοσυνειθισμένος καὶ πεποιθὼς εἰς τὸ ἀήττητον αὐτοῦ, δὲν ἐσκέπτετο τὰς συνεπείας τῆς πάλης, καὶ διὰ τῆς κραταιᾶς αὐτοῦ χειρὸς ἔσειεν ἰσχυρῶς τὸ Βατικανόν. Δὲν ἤθελε μὲν νὰ καταθραύσῃ τὴν Παπωσύνην, ἀλλ' ἤθελε νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν ὡς νέον ἔδαφος ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἐν Γαλλίᾳ, νὰ γείνῃ ὁ προστάτης αὐτῆς, ὡς ποτε ἦτο ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, ὅπως κατὰ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ὁ ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπρόσωπος τοῦ Χριστοῦ διευθύνῃ τὰς ψυχὰς τοῦ καθολικοῦ κόσμου.

Ὁ Πάπας εὑρίσκετο εἰς Σαβόναν, καὶ πολλοὶ τῶν δυσμενῶς διακειμένων πρὸς τὴν γαλλικὴν Κυβέρνησιν καρδιναλίων εἶχον ἐξορισθῇ εἰς διάφορα μέρη τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἡ ἀπομόνωσις ἤθελε καταστήσει αὐτοὺς μᾶλλον πειθηνίους εἰς τὰς θελήσεις τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἐν μέσῳ τῆς πυρετώδους καὶ ἀδιακόπου αὐτοῦ ἐργασίας ὁ Ναπολέων ἐζήτει πολλάκις στιγμιαίαν ἀναψυχὴν εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἂν καὶ μεγάλως ἐτίμα τὴν σοβαρὰν γαλλικὴν φιλολογίαν, οὐχ ἧττον ἠγάπα, μάλιστα ὁσάκις σπουδαῖαι δυσκολίαι κατεπόνουν τὸ πνεῦμά του, εὐθυμοτέραν διασκέδασιν. Ἐξαιρέτως δ' εὐνοούμενος αὐτοῦ ἦτο ὁ Βαρίλλης, ὁ πρῶτος γελωτοποιὸς τοῦ ᾠδικοῦ θιάσου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου, καὶ εὐχαριστεῖτο τόσον νὰ γελᾷ κατὰ τὰς κωμικὰς παραστάσεις τοῦ ἠθοποιοῦ τούτου, ὅσον εἰς ἄλλας ὥρας καὶ εἰς ἀλλοίαν διάθεσιν εὑρισκόμενος ἐθαύμαζε τὸν μέγαν τραγικὸν ὑποκριτὴν Τάλμαν.

Ὁ Βαρίλλης ἔλαβεν ἀνάγκην νὰ μεταβῇ εἰς Ἰταλίαν, ὅπως διευθετήσῃ οἰκογενειακάς τινας ὑποθέσεις, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ παρεχώρησεν αὐτῷ

τὴν ἄδειαν νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του, διατάξας ὅμως ὅπως ἐπανέλθῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον. Τὴν διαταγὴν δὲ ταύτην ἐκτελῶν ὁ Βαρίλλης, ἅμα ὡς διηυθέτησε τὰς ὑποθέσεις του, ἀνεχώρησε σπεύδων νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Γαλλίαν, ἂν καὶ δριμὺς ἐπεκράτει χειμών, ἐξ οὗ μεγάλως ἤθελεν ὑποφέρει ὁ ἀσυνείθιστος εἰς τὸ ψῦχος Ἰταλός, κατὰ τὴν διάβασιν μάλιστα διὰ τῶν Ἄλπεων.

Ὁ Βαρίλλης εἶχε λεπτὸν τὸ ἀνάστημα, τὸ δὲ ὠχρὸν καὶ λίαν ἐκφραστικὸν πρόσωπόν του, ὅπερ διὰ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς κωμικωτάτων μορφασμῶν του ἐκίνει εἰς τοσοῦτον ἀκατάσχετον γέλωτα, ἀπέπνεε πάντοτε μελαγχολικὴν σοβαρότητα. Κατὰ τὴν διὰ τῶν Ἄλπεων ὁδοιπορίαν αὐτοῦ εἶχε περιβληθῆ μακρὸν, σισυρωτὸν ἔνδυμα, ἐπὶ δὲ τῆς κεφαλῆς ἔφερε *κουκούλαν* ἐκ πυκνοῦ ἐρυθροῦ μαλλίνου ὑφάσματος.

Οὕτως ἐνδεδυμένος ἔφθασεν εἰς Λυὼν καὶ κατέβη εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης», τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ ἄριστον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως. Ὑπηρέτης δέ τις τοῦ γραφείου τῶν Λεωφορείων ἔφερεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τὸν ἁπλοῦν αὐτοῦ σάκκον.

Ὁ ξενοδόχος, κὺρ Λεκώκ, ὑψηλὸς, πνευματώδης ἄνθρωπος, μὲ πρόσωπον, ἐφ' οὗ ἀπεικονίζετο ἡ συναίσθησις τῆς ὁσημέραι διὰ τῶν λαμπρῶν ἐργασιῶν του αὐξανούσης περιουσίας του, ἔρριψε βλέμμα ὑπεροπτικὸν ἐπὶ τοῦ μικροῦ ὁδοιπορικοῦ κιβωτίου τοῦ καταφθάσαντος ξένου, καὶ διέταξε νὰ ὁδηγήσωσιν αὐτὸν εἰς μικρόν τι δωμάτιον ἐκ τῶν εἰς τὰ ὄπισθεν τοῦ ξενοδοχείου κειμένων. Ὅτε δ' οὗτος ἐπλήρωσε τὸν κομίσαντα τὸν σάκκον αὐτοῦ καὶ ὡμίλησε τινὰς λέξεις, ἐν αἷς διεκρίνετο ὁ ἰταλικὸς τόνος τῆς προφορᾶς του, ὁ κὺρ Λεκὼκ ἐδείχθη ἐκπληττόμενος, ἔρριψεν εἰς τὸν ξένον τὸν φέροντα τὸ μακρὸν σισυρωτὸν ἔνδυμα καὶ τὴν ἐρυθρὰν κουκούλαν ἐταστικὸν βλέμμα, καὶ ἤρξατο διαλεγόμενος χαμηλοφώνως μετὰ τοῦ ὑπηρέτου, ὅστις σοβαρῶς κλίνων τὴν κεφαλὴν ἀπεκρίνετο χαμηλοφώνως εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ ξενοδόχου.

Ὁ Βαρίλλης διηυθέτησεν ὀλίγον τὰ ἐνδύματά του ἐν τῷ μικρῷ, σκοτεινῷ δωματίῳ του, ἐπειδὴ δὲ ἐκρύωνεν ἀκόμη πολὺ, περιεβλήθη πάλιν τὸ μακρὸν καὶ μαλακὸν ἐπανωφόριόν του, καὶ αἰσθανόμενος ἐξηντλημένας τὰς δυνάμεις του, ἀπεφάσισε νὰ παραμείνῃ ὀλίγας ἡμέρας εἰς Λυὼν, ὅπως ἀναλάβῃ δυνάμεις διὰ τὴν μέχρι Παρισίων ὁδοιπορίαν, διότι καλῶς ἐγνώριζεν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του θ' ἀπήτει νὰ παρουσιασθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Ἔσυρε τὸν κώδωνα, καὶ ἀμέσως παρουσιάσθη αὐτὸς ὁ ξενοδόχος, ὅστις ὑποκλιθεὶς βαθύτατα ἔστη παρὰ τὴν θύραν εὐσεβάστως ἀναμένων.

— Ἤθελα κάτι νὰ φάγω, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, πότε εἶνε ἡ ὥρα τοῦ γεύματος;

— Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ διατάξητε, σεβασμιώτατε, ἀπεκρίθη ὁ ξενοδόχος, τὰ πάντα εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν σας, ἂν καὶ ὀφείλω νὰ σᾶς ζητήσω συγγνώμην ὅτι τὰ φαγητὰ δὲν θὰ εἶνε ἄξια τόσον ὑψηλοῦ ξένου, τὸν ὁποῖον δὲν ἤμεθα προπαρεσκευασμένοι νὰ δεχθῶμεν.

— Ὤ, δὲν εἶμαι καθόλου δύσκολος, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, ὅστις παρετήρει ὅλως ἔκπληκτος τὸν πρὸ αὐτοῦ εὐσεβάστως ἔτι ὑποκλινόμενον ξενοδόχον· ὑποθέσας δὲ ὅτι συνείθιζε νὰ μετέρχεται τὸ αὐτὸ ὑποκλινὲς ἦθος πρὸς πάντας τοὺς ξένους, εἶπεν ὀλίγον ἀτόλμως·

— Εἶχα εὐχαρίστησιν νὰ μείνω ἐδῶ διὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ἐὰν τὰ ἔξοδα τῆς διαμονῆς δὲν ὑπερβαίνωσι τὰς δυνάμεις τοῦ κάπως ἐξηντλημένου βαλαντίου μου.

— Ἡ μεγαλιτέρα τιμὴ διὰ τὸ ξενοδοχεῖόν μου θὰ εἶνε, ὑπέλαβεν ὁ ξενοδόχος μὲ πρόσωπον ἀπαστράπτον ἐκ χαρᾶς, ἐὰν ἡ σεβασμιότης σας εὐαρεστηθῇ νὰ ἀναπαυθῇ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ τὸ ἐλεεινὸν αὐτὸ δωμάτιον δὲν εἶνε ἄξιον τοιούτου ξένου, διὸ διέταξα νὰ ἑτοιμασθῶσι τὰ δωμάτια, τὰ ὁποῖα εἶνε ὡρισμένα διὰ τοὺς πρεσβευτὰς, καὶ σᾶς παρακαλῶ θερμῶς ὅπως λάβητε ἐκεῖ κατοικίαν, καὶ λησμονήσατε ὅτι ἐτόλμησα νὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς τοῦτο.

— Σὲ εἶπα ἤδη, φίλε μου, παρετήρησεν ὁ Βαρίλλης ἐπὶ μᾶλλον ἐκπληττόμενος, ὅτι τὸ βαλάντιόν μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει μεγάλας δαπάνας, καὶ ὅτι θὰ εὐχαριστηθῶ μὲ ἓν ὅλως διόλου μέτριον οἴκημα.

— Ὢ! ἀπήντησεν ὁ ξενοδόχος μειδιῶν καὶ βαθύτερον ἔτι ὑποκλινόμενος, ἠξεύρω ὅτι δὲν φέρει τις μαζύ του θησαυροὺς ὅταν ἀναγκάζεται νὰ φύγῃ ἐκ τῆς πατρίδος του, ἀλλὰ παρακαλῶ εὐσεβάστως τὴν σεβασμιότητά σας νὰ μὴ ἀνησυχῇ καθόλου διὰ τοῦτο· γνωρίζω ποῖον εἶνε τὸ χρέος μου πρὸς ξένον, ὁ ὁποῖος φέρει εἰς τὸ σπῆτι μου τὴν εὐλογίαν τοῦ Οὐρανοῦ.

Ὁ Βαρίλλης ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν καὶ ἤρχισε νὰ συλλαμβάνῃ ὑπονοίας περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πνεύματος τοῦ ξενοδόχου· ἀλλ' οὗτος μετὰ ἐπιμονῆς πλήρους σεβασμοῦ κατώρθωσε νὰ ἐξαγάγῃ αὐτὸν τοῦ δωματίου, καὶ, ἐνῷ δύο ὑπηρέται σχεδὸν βίᾳ ἀντεποιοῦντο τὴν τιμὴν τίς νὰ λάβῃ τὸν σάκκον, τὸν ὡδήγησεν εἰς λαμπρὰν αἴθουσαν φωτεινὴν καὶ πολυτελῶς εὐτρεπισμένην, ἔνθα ἀμέσως κατόπιν παρετέθη γεῦμα, ἄξιον ἀληθῶς καὶ αὐτῶν τῶν αὐτοκρατορικῶν μαγειρείων.

Ὁ γελωτοποιὸς ἦτο τόσον κατάκοπος, ὥστε ἔπαυσε σκεπτόμενος περὶ τῆς παραδόξου καὶ ἐκτάκτου ὅλως ὑποδοχῆς, τῆς γινομένης αὐτῷ ἐν πόλει ξένῃ ὅλως εἰς αὐτόν· ἀφοῦ κατεβρόχθισε τὸ παρατεθὲν λουκούλλειον γεῦμα, καθ' ὃ ἡ μόνη ἐνίοτε ταράττουσα αὐτὸν ἰδέα ἦτο ἡ τοῦ κατόπιν παρουσιασθησομένου λογαριασμοῦ, ἐξηπλώθη εἰς τὰ στρώματα λαμπρᾶς κλίνης, φερούσης πο-

λυτελῆ μετάξινα παραπετάσματα, καὶ λησμονῶν τὴν ἐπιπονωτάτην παγετώδη διὰ τῶν Ἄλπεων ὁδοιπορίαν του, ἐκοιμήθη νήδυμον, μέχρις οὗ τῆς πρωΐας ὁ ἥλιος ἐπεφάνη ἐπὶ τοῦ βελουδίνου τάπητος τοῦ δωματίου του.

Ἠσθάνθη ἑαυτὸν ἐπαισθητῶς ἀνακουφισθέντα καὶ ἀναλαβόντα, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ὁδοιπορίαν του κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἑσπέραν, διότι κατὰ τὴν ἀνατείλασαν εὔδιον πρωΐαν τὸ ἀναζωογονηθὲν καὶ γαλήνιον πνεῦμά του ἤρχετο πάλιν νὰ ταράξῃ ὀδυνηρῶς ἡ ἰδέα τοῦ λογαριασμοῦ, ὃν ὤφειλε μετ' ὀλίγον νὰ πληρώσῃ. Ἐφοβεῖτο ὅτι παρεννόησίς τις συνέβαινε, καὶ ὡς τίμιος ἄνθρωπος ἤθελε νὰ διευκρινήσῃ αὐτήν. Ἐσήμανε τὸν κώδωνα, ἀμέσως δὲ ἐπεφάνη ὁ ξενοδόχος εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος, καὶ βαθύτερον ἔτι εἰ δυνατὸν καὶ μετὰ πλειοτέρου ἢ πρότερον σεβασμοῦ ὑποκλινόμενος.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης σοβαρῶς, ὅλην αὐτὴν τὴν ἐκτάκτως λαμπρὰν φιλοξενίαν, τὴν ὁποίαν μοῦ προσφέρετε, δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἀποδώσω εἰς παρεννόησιν, τὴν ὁποίαν καὶ σεῖς καὶ ἐγὼ συμφέρον ἔχομεν νὰ διευκρινήσωμεν, διότι σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ πληρώνω οἴκημα καὶ γεῦμα ὡσὰν ἐκεῖνο τῆς χθὲς ἑσπέρας.

— Ἐλπίζω ὅτι ἡ σεβασμιότης σας ἔμεινεν εὐχαριστημένη, εἶπεν ὁ ξενοδόχος.

— Δὲν πρόκειται περὶ τούτου, ἀνέκραξεν ὁ Βαρίλλης, ὅστις ἤρχισε νὰ ἀδημονῇ καὶ νὰ πιστεύῃ ὅτι ἤθελον νὰ ἐμπαίξωσιν αὐτόν. Ἐν ἑνὶ λόγῳ δὲν θέλω νὰ ἀπατηθῆτε περὶ τοῦ προσώπου μου· εἶμαι ὁ Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικὸς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου.

— Ὤ, Θεέ μου! ὑπέλαβεν ὁ ξενοδόχος μετὰ βαθείας θλίψεως, λοιπὸν ἡ σεβασμιότης σας δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ, ἢ μήπως δυσηρεστήθη διὰ κανὲν πρᾶγμα; δὲν ἔχετε λοιπόν, προσέθηκε μετὰ τόνου ἐμφαίνοντος βαθεῖαν θλίψιν, ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν ἐχεμύθειάν μου; . . .

— Δὲν ζητῶ καθόλου ἐχεμύθειαν, ἀπήντησεν ὀργίλως ὁ Βαρίλλης, εἶμαι ὁ Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικὸς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου,-ἐννόησέ το καλὰ—τὸ ὄνομά μου δὲν τὸ κρύπτω ποσῶς, καὶ εἶμπορεῖς νὰ τὸ φωνάξῃς δυνατὰ εἰς οἱονδήποτε.

— Ἄ . . . ἐννοῶ, εἶπεν ὁ ξενοδόχος μετὰ πονηροῦ μειδιάματος καὶ βαθύτατα ὑποκλινόμενος, ἡ διαταγὴ τῆς σεβασμιότητός σας θὰ ἐκτελεσθῇ ἀκριβέστατα, ἀμέσως θὰ γνωστοποιηθῇ εἰς ὅλους ὅτι εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου κατοικεῖ ὁ κύριος Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικὸς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου, προσέθηκε γελῶν ἀκουσίως, ἀλλὰ προσπαθῶν πλήρης σεβασμοῦ νὰ καταστείλῃ τὸν γέλωτα.—Τώρα δέ, ἐξηκολούθησε, σπεύδω νὰ διατάξω νὰ παραθέσουν τὸ πρόγευμά σας, καὶ παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσητε ὅτι θὰ σᾶς στείλω τὸν πρῶτον ὑπηρέτην μου, διότι ἐγὼ θὰ ἐπιτηρήσω ὁ ἴδιος εἰς τὸ μαγειρεῖον διὰ νὰ ἑτοιμασθῇ τὸ γεῦμα.

Τοῦτο δὲ λέγων ἔκλινε μέχρις ἐδάφους καὶ ἀπῆλθε.

— Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὰ ἔχει χαμένα, ἢ ἐγὼ εἶμαι τρελλός, ἀνεφώνησεν ὁ Βαρίλλης ῥιπτόμενος ἐν ἀπογνώσει ἐπὶ ἕδρας· εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀποφύγω ὅλας αὐτὰς τὰς ὑπηρεσίας, τὰς ὁποίας μοῦ προσφέρει ὡς νὰ ἤμουν κανὲν ἔξοχον πρόσωπον. Μήπως δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὁ παράδοξος ξενοδόχος μου νομίζει ὅτι θὰ εἰμπορέσῃ νὰ μὲ ξεγυμνώσῃ, ἢ μήπως μὲ εἶδε ποτὲ εἰς τὴν σκηνήν, καὶ θέλει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ μοῦ ἐκδηλώσῃ τὸν θαυμασμόν του; Θὰ ἦτο νόστιμον τωόντι, ἂν καὶ ἀδύνατον μοῦ εἶνε νὰ τὸ πιστεύσω.

Ὁ πρῶτος ὑπηρέτης τοῦ ξενοδοχείου, ὡραῖος νεανίας ἐν στολῇ, παρουσιάσθη μετ' ὀλίγον, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο ἄλλων ὑπηρετῶν, ὑποκλιθεὶς δὲ βαθύτατα ἐστάθη πλησίον τῆς θύρας, καὶ ἔνευσεν εἰς τοὺς δύο ἄλλους, οἵτινες σιωπηλοὶ καὶ μετὰ θαυμασμοῦ καὶ εὐσεβάστως προσβλέποντες τὸν ξένον παρέθεσαν τὸ πρόγευμα καὶ ἀπεσύρθησαν.

Ἔμεινε δὲ μόνος ὁ πρῶτος, ὅστις ἵστατο μετὰ σεβασμοῦ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν κρατῶν χειρόμακτρον.

Ὁ Βαρίλλης ἔτρωγε πάντοτε καλά, ἐκένωσε λοιπὸν οὐκ ὀλίγα ἐκ τῶν παρατεθέντων πινακίων, τέλος δὲ κρατῶν ποτήριον καλοῦ βορδιγαλείου ἀνεκλίθη ῥαθύμως εἰς τὴν ἀναπαυτικὴν ἕδραν του.

— Ὁ σεβασμιώτατος εἶνε εὐχαριστημένος; ἠρώτησε δειλῶς ὁ ὑπηρέτης.

— Καὶ ἂν ἤμην σεβασμιώτατος, ἢ καὶ αὐτοκράτωρ ἀκόμη, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, εἰς τὸν ὁποῖον τὸ λαμπρὸν γεῦμα καὶ ὁ ἐξαίρετος οἶνος εἶχον ἀποδώσει ὅλην τὴν εὐθυμίαν του, τίποτε καλλίτερον δὲν εἰμποροῦσα νὰ ἀπαιτήσω.

Ὁ ὑπηρέτης ἐφάνη ἐνθαρρυνόμενος ἐκ τῆς καλῆς διαθέσεως τοῦ ξένου, ἐπλησίασεν ἓν βῆμα καὶ εἶπε συνάπτων ἱκετευτικῶς τὰς χεῖρας·

— Ἄ . . . ἐὰν ἡ σεβασμιότης σας μοὶ ἐπέτρεπε . . . μίαν μικρὰν παράκλησιν . . . ἐὰν μοὶ ἔδιδε τὴν ἄδειαν . . . .

— Λέγε, φίλε μου, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, λέγε ἄφοβα, μόνον χρήματα νὰ μὴ μοῦ ζητήσῃς, ὅ,τι ἄλλο εἶμαι πρόθυμος νὰ τὸ παραχωρήσω, ἀρκεῖ νὰ δύναμαι.

— Χρήματα; ἀνέκραξεν ὁ ὑπηρέτης μετὰ βαθείας λύπης, ὤ, ἡ σεβασμιότης σας μὲ ἐκλαμβάνει κακῶς, ὅ,τι ζητῶ δὲν εἶνε χρήματα, ἀλλὰ μία λέξις . . . μίαν λέξιν νὰ εἴπῃτε χάριν μου. . .

— Νὰ ὁμιλήσω ὑπὲρ σοῦ; Καὶ πρὸς ποῖον; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης — καὶ ἤρχισε νὰ πιστεύῃ ὅτι καὶ ὁ ὑπηρέτης ἔχει τὸ πνεῦμα ὅπως καὶ ὁ κύριός του.

— Εἰς τὸν αὐθέντην μου, τὸν κὺρ Λεκώκ, ἀ-

πήντησεν ὁ ὑπηρέτης, οὗτινος τὸ πρόσωπον ἔλαμψεν ἐξ ἐλπίδος ὅταν εἶδε νὰ γίνεται δεκτὴ ἡ αἴτησίς του τόσον εὐμενῶς καὶ φιλικῶς.—Ἄχ, σεβασμιώτατε, ὅλη μου ἡ εὐτυχία ἀπὸ αὐτὸν κρέμαται.... ὁ κὺρ Λεκὼκ ἔχει θυγατέρα....

— Ἄ, ἐψιθύρισε καθ' ἑαυτὸν ὁ Βαρίλλης, ἐξέχασα.... εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ παραμύθι ἔλειπεν ἡ βασιλοπούλα καὶ ὁ βοσκός....

— Τὴν ἀγαπῶ, ἐξηκολούθησεν ὁ ὑπηρέτης ἐπὶ μᾶλλον θαρρῶν καὶ μετὰ ζέσεως... καὶ ἡ σεβασμιότης σας θὰ ἐννοοῦσε τὴν ἀγάπην μου, ἂν καὶ μίαν φορὰν μόνον ἤθελεν ἰδεῖ τὴν Μαριάνναν... εἶνε τόσον ὡραία... τόσον καλή... ἀλλὰ εἶμαι πτωχὸς, καὶ ὁ κὺρ Λεκὼκ εἶνε πάμπλουτος καὶ ὑπερήφανος, καὶ θέλει νὰ δώσῃ τὴν κόρην του εἰς ἕνα πλούσιον ἔμπορον, εἰς ἕνα φίλον του χηρευμένον, ὁ ὁποῖος εἶνε πολὺ ἡλικιωμένος καὶ δὲν τὸν ἀγαπᾷ ἡ νέα, ἡ ὁποία μοῦ τὸ ὡμολόγησεν ἡ ἰδία, διότι μόνον ἐμένα ἀγαπᾷ, ἀλλὰ δὲν τολμᾷ νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πατρός της... ὤ, θὰ ἤμεθα καὶ οἱ δύο δυστυχεῖς... ἀλλά... ἐὰν ἡ σεβασμιότης σας ἤθελε....

— Καὶ τί εἰμπορῶ νὰ κάμω ἐγώ; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης, οὗτινος τὴν συμπάθειαν ἤρχισε νὰ ἑλκύῃ ὁ νεανίας.

— Ἐὰν ἡ σεβασμιότης σας ἐλάμβανε τὴν καλωσύνην νὰ εἴπῃ μίαν λέξιν εἰς τὸν κὺρ Λεκὼκ ὑπὲρ ἡμῶν... ἄχ! πολὺ δύσκολον πρᾶγμα δὲν ζητῶ εἰς τὴν σεβασμιότητά σας, ἀφοῦ ἔργον της εἶνε νὰ ἀποδιώκῃ τὴν λύπην καὶ νὰ φέρῃ τὴν χαρὰν εἰς τοὺς θλιβομένους καὶ τοὺς πάσχοντας.

— Τωόντι, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, ὡς τώρα ἔκαμα κάμποσους τεθλιμμένους νὰ γελάσουν καὶ νὰ λησμονήσουν τὰ βάσανά των... εἰπέ μου, νέε φίλε μου, εἰξεύρεις ποῖος εἶμαι;

Ὁ ὑπηρέτης ἔσυρε φύλλον χάρτου ἐκ τοῦ θυλακίου του καὶ ἀνέγνωσε: Κύριος Βαρίλλης, ὁ πρῶτος κωμικὸς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ θεάτρου.

— Ὤ, ὁ κὺρ Λεκὼκ τὸ ἔγραψεν εἰς χαρτίον διὰ καθένα ἐξ ἡμῶν, διὰ νὰ μὴ λησμονήσωμεν τὸ ὄνομα... καθὼς ἡ σεβασμιότης σας διέταξε.

— Πιστεύεις λοιπὸν, ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης, μὴ δυνάμενος νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, ὅτι ὁ λόγος μου εἰμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κυρίου σου;

— Εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἠθέλετε ζητήσει, ἀπήντησεν ὁ ὑπηρέτης μετὰ πεποιθήσεως.

— Καλὰ, τότε στεῖλέ μού τον ἐδῶ, εἶπεν ὁ Βαρίλλης. — Θέλω τοὐλάχιστον νὰ ἐπωφεληθῶ τὴν τρέλλαν τῶν ἀνθρώπων τούτων διὰ μίαν καλὴν πρᾶξιν, ἐὰν τοῦ ξενοδόχου μου ὁ θαυμασμὸς πρὸς τὴν τέχνην μου εἶνε τόσον μεγάλος, ὥστε χάριν μου νὰ ἀλλάξῃ τὰ σχέδιά του περὶ τοῦ γάμου τῆς θυγατρός του, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ὅταν ὁ ὑπηρέτης ἀπῆλθε.

Μετά τινας στιγμὰς ὁ ξενοδόχος παρουσιάσθη.

— Τί διατάσσει ἡ σεβασμιότης σας;

— Κὺρ Λεκὼκ, μὲ ἐδέχθηκες τόσον ἐξαίρετα εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν σου, ὥστε σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ φέρῃς νὰ γνωρίσω καὶ τὴν οἰκογένειάν σου.

— Ποία τιμὴ, σεβασμιώτατε! ἀνέκραξεν ὁ ξενοδόχος τρέμων ὅλος ἐκ τῆς βιαίας χαρᾶς, μόνον μίαν θυγατέρα ἔχω, ἡ γυναῖκά μου ἀπέθανε πρὸ δύο ἐτῶν... ὤ! εἴθε νὰ ἤθελε ζήσει μέχρι τῆς σημερινῆς ἡμέρας...

— Ποτὲ δὲν θὰ ἐπίστευα ὅτι ἡ τέχνη μου εἰμποροῦσε νὰ προκαλέσῃ τόσον ἐνθουσιασμὸν, διενοήθη ὁ Βαρίλλης.—Καλὰ λοιπὸν, εἶπεν ἀμέσως, φέρε με νὰ ἰδῶ τὴν κόρην σου.

Μετά τινας στιγμὰς ὁ κὺρ Λεκὼκ ἀνεφάνη ὁδηγῶν τὴν ὡραίαν Μαριάνναν, καὶ ἐπαρουσίασεν αὐτὴν δειλὴν καὶ ἐρυθριῶσαν εἰς τὸν ξένον· ἡ μελανὴ κόμη της, οἱ μαῦροι λάμποντες ὀφθαλμοί της, τὰ δροσερὰ χείλη καὶ ἡ ἐν γένει μελαγχροινὴ ὄψις της ἀνεδείκνυον τὴν νεάνιδα πρότυπον καλλονῆς τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ὁ δὲ Βαρίλλης ἐνόησε πόσον δίκαιον εἶχεν ὁ ὑπηρέτης νὰ τὴν ἀγαπήσῃ, διότι τὸ ἴδιον ἤθελε πράξει καὶ αὐτὸς, ἐὰν ἔπαλλεν ἔτι εἰς τὰ στήθη του καρδία εἰκοσαέτις.

Ἀπέτεινε προσηνεῖς τινας λέξεις πρὸς τὴν νεάνιδα, ἡ ὁποία ἀπήντησε δειλῶς καὶ διὰ μονοσυλλάβων, δεικνύουσα βαθύτατον σεβασμὸν πρὸς τὸν ξένον.

— Ἡ κόρη σου εἶνε εἰς ἡλικίαν γάμου, καλέ μου ξενοδόχε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης... ἐσκέφθης ἄρά γε ἀκόμη νὰ τῆς εὕρῃς κανένα καλὸν νέον;

Ὁ κὺρ Λεκὼκ διηγήθη τότε ὅτι εἶχεν ἐκλέξει ἕνα φίλον του, τὸν οἰνέμπορον Ματιὲ, ἄνθρωπον ἀσφαλῆ καὶ μὲ χαρακτῆρα καλὸν, εἰς τὸν ὁποῖον εἰμπορεῖ νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν εὐτυχίαν τῆς κόρης του μὲ ὅλην τὴν ἐμπιστοσύνην.

— Πολὺ καλὰ... πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Βαρίλλης λαμβάνων τὴν χεῖρα τῆς νεάνιδος... καὶ ἡ δική σου ἡ καρδία τί λέγει, κόρη μου; παραδέχεται τὴν ἐκλογὴν τοῦ πατρός σου;

Τὸ πρόσωπον τῆς Μαριάννας ἐχρωματίσθη ἀμέσως διὰ ζωηροτάτου ἐρυθήματος. Ἐπί τινα στιγμὴν ἐφάνη τρέμουσα, ἀλλὰ ἀμέσως ἀναλαβοῦσα θάῤῥος εἶπε προσβλέπουσα μετ' ἐμπιστοσύνης τὸν Βαρίλλην·

— Ὄχι, σεβασμιώτατε,... ἄχ, ὄχι!...

Ὁ κὺρ Λεκὼκ συνωφρυώθη καὶ ἔῤῥιψε βλοσυρὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς κόρης του.

— Ὄχι; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης. Ἄ, κακὸν τοῦτο, ἐξηκολούθησεν, εἰς τὸν καλὸν γάμον βάσις πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἀγάπη· καὶ διατί δὲν ἀγαπᾷς τὸν Ματιὲ, ἠρώτησε φέρων πλησίον του τὴν νέαν, ὁ ὁποῖος εἶνε ἄξιος ἄνθρωπος, καθὼς λέγει ὁ πατήρ σου;.. μήπως ἡ καρδιά σου δὲν εἶνε ἐλεύθερη, μήπως ἀγαπᾷς κανένα ἄλλον;

— Ἄχ! ναί, ἐψιθύρισεν ἡ Μαριάννα.

Ἀστραπαὶ ὀργῆς ἐξηκοντίζοντο ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κὺρ Λεκώκ.

— Λοιπὸν, κόρη μου, θάῤῥος, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, ἄς μὴ μείνῃ 'μισὴ ἡ ἐξομολόγησίς σου· ποῖος εἶνε ὁ εὐτυχὴς, διὰ τὸν ὁποῖον πάλλει ἡ καρδία σου;

— Ὁ Πέτρος Κόλας, ἀπεκρίθη ἡ Μαριάννα δυνατὰ τώρα καὶ μὲ φωνὴν σταθεράν.

Ὁ κὺρ Λεκὼκ δὲν ἐμπόρεσε νὰ κρατηθῇ, καὶ ἀκουσίως ἐκτύπησε τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ποδός· ἀλλ' ἀμέσως ἔντρομος ὅτι τόσον προσέκρουσεν εἰς τὸν ὀφειλόμενον πρὸς τὸν ξένον του σεβασμὸν, προσέβλεψεν αὐτὸν ἐν ἀγωνίᾳ.

— Λοιπὸν, φίλε μου, εἶπεν ὁ Βαρίλλης σοβαρῶς, ἤκουσες τί συμβαίνει· τί λέγεις δι' ὅλα αὐτά; ... θέλεις νὰ βιάσῃς τὴν καρδίαν τῆς κόρης σου;

— Σεβασμιώτατε, ἀνέκραξεν ὁ Λεκὼκ, ὁ Πέτρος Κόλας εἶνε ὑπηρέτης μου, νέος πάμπτωχος...

— Εἶνε ἱκανός; ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης.

— Ναὶ, ἀπήντησεν ὁ ξενοδόχος, ὀλίγον διστάζων, εἶνε τακτικὸς, ἱκανὸς καὶ πιστός.

— Καὶ σὺ, ἠρώτησεν ὁ Βαρίλλης, δὲν εἶσαι ἀρκετὰ πλούσιος;

— Ὁ Θεὸς εὐλόγησε τὰς ἐργασίας μου, ἀπεκρίθη ὑπερηφάνως ὁ ξενοδόχος, καὶ ἂν δὲν εἶμαι πολὺ πλούσιος, εἶμαι ὅμως εὐχαριστημένος μὲ ὅ,τι ἔχω.

— Καὶ πιστεύεις, εἶπεν ὁ Βαρίλλης, οὗτινος ἡ τρυφερὰ καὶ εὐαίσθητος καρδία ᾐσθάνθη ζωηροτάτην συμπάθειαν πρὸς τὴν πρὸ αὐτοῦ ἱκετευτικῶς ἱσταμένην νεάνιδα, πιστεύεις ὅτι ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον τὰς ἐργασίας σου, ἐὰν χάριν τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν χρειάζεσαι περισσότερον, ἤθελες κάμει τὴν κόρην σου δυστυχῆ;

Ἡ ὁρμὴ τῶν ἀγαθῶν του αἰσθημάτων παρέσυρεν αὐτὸν ἐπὶ μᾶλλον· μετὰ σοβαρότητος καὶ πειθοῦς ὡμίλησε περὶ τῆς ματαιότητος τῶν γηΐνων ἀγαθῶν καὶ περὶ τῆς σκληρότητος τῶν πατέρων ἐκείνων, οἵτινες τὴν εὐδαιμονίαν τῶν τέκνων των θυσιάζουσιν εἰς τὸν ἀπαίσιον Μαμμωνᾶν· ταῦτα δὲ μετὰ ἐνδομύχου πεποιθήσεως, διότι δι' αὐτὸν πράγματι μικρὰν εἶχεν ἀξίαν τὸ χρῆμα ἐν τῇ εὐθύμῳ, ἐλαφρᾷ καὶ ὑπὸ μόνου τοῦ αἰσθήματος διεπομένῃ ζωῇ τοῦ καλλιτέχνου, ἣν διήρχετο.

Ἡ Μαριάννα τὸν ἤκουε μὲ ὀφθαλμοὺς λάμποντας ἐξ ἀγαλλιάσεως, ὁ δὲ κὺρ Λεκὼκ εἶχε τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην πρὸς τὸ στῆθος καὶ ἔτρεμεν ἐν βαθείᾳ συγκινήσει.

— Καὶ ἡ σεβασμιότης σου θὰ μὲ ἐσυμβούλευεν, ἠρώτησε τέλος ἀφοῦ ὁ Βαρίλλης ἐτελείωσε τὴν παραίνεσίν του, ἡ σεβασμιότης σου θὰ μὲ διέτασσε νὰ δώσω τὴν κόρην μου εἰς αὐτόν της τὸν Πέτρον Κόλαν;... ὁ ὁποῖος τωόντι εἶνε καλὸς καὶ τίμιος νέος, καὶ ὠφέλησεν ἕως τώρα ἀρκετὰ τὸ κατάστημά μου, διὰ τοῦτο καὶ τὸν ἀγαπῶ, προσέθηκε.

— Ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος σὲ τὸ διατάσσει, εἶπεν ὁ Βαρίλλης μετὰ ἐνδομύχου πεποιθήσεως, καὶ αὐτὸς σοῦ ὁμιλεῖ τώρα διὰ τοῦ στόματός μου.

Ἀντὶ οἱασδήποτε ἀπαντήσεως ὁ Λεκὼκ ἔτρεξε πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐκάλεσε τὸν Πέτρον Κόλαν, ὁ ὁποῖος ἵστατο ὄπισθεν παραμονεύων.

— Ἡ σεβασμιότης του, εἶπεν ὁ ξενοδόχος ἀναπνέων ἐλευθέρως, ὡμίλησε διὰ σὲ,... τίποτε δὲν ἔμεινε μυστικόν... ἡ Μαριάννα ὡμολόγησε τὴν ἀγάπην της πρὸς σέ· Πέτρε Κόλλα, πάρε την... Διατί δὲν μὲ τὸ ἐλέγετε προτήτερα;

Ὁ ἀγαθὸς ξενοδόχος εἶχε συγκινηθῆ, ἡ εὐτυχία τῆς κόρης του ἐφαίνετο ὅτι τὸν ἔκαμνε καὶ αὐτὸν εὐτυχῆ, καὶ δάκρυα ἔῤῥεον διὰ τῶν στρογγύλων παρειῶν του.

Ὁ Πέτρος καὶ ἡ Μαριάννα ἦσαν ὡς συγκεχυμένοι ἐκ τῆς χαρᾶς, ἔπειτα δὲ αἴφνης ὡς συνελθόντες ἔδραμον πρὸς τὸν Βαρίλλην καὶ ἠσπάσθησαν τὰς χεῖράς του.

Ἀλλ' οὗτος ἀπέσυρεν αὐτὰς βιαίως καὶ ὀπισθοχώρησε.

— Ὄχι δὰ, ὄχι... ἀνέκραξεν, αὐτὸ δὲν ἁρμόζει εἰς ἐμὲ, λησμονεῖτε ποῖος εἶμαι.

Ὁ κὺρ Λεκὼκ ἔνευσεν εἰς ἀμφοτέρους ὡς θέλων νὰ ἀναχαιτίσῃ αὐτοὺς ἀπὸ κινήματος ἀναρμόστου.... οἱ νέοι ἀπεσύρθησαν αἰσχυνόμενοι, ἀλλ' εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔλαμπε ζωηρὰ ἡ πρὸς τὸν εὐεργέτην των εὐγνωμοσύνη.

— Τὸ παραμύθι λαμβάνει καλὸν τέλος, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Βαρίλλης, ἀλλὰ καιρὸς εἶνε νὰ τελειώνωμεν, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ ἡ ἀποκάλυψις καὶ ἀπογοήτευσις.—Πότε ἀναχωρεῖ τὸ λεωφορεῖον διὰ τὰ Παρίσια; ἠρώτησε τὸν ξενοδόχον.

— Μετὰ μίαν ὥραν, ἀπεκρίθη οὗτος, ἀλλὰ, τί λοιπὸν, ἡ σεβασμιότης σας θέλει νὰ μᾶς ἀφήσῃ τόσον ἐγρήγορα;

— Εἶνε ἀνάγκη... μὲ προσκαλεῖ τὸ καθῆκόν μου, ἀπεκρίθη ὁ Βαρίλλης.

— Καὶ τὸ γεῦμα, τὸ ὁποῖον ἡτοίμασα; εἶπε τεθλιμμένος ὁ ξενοδόχος... ἡ σεβασμιότης σας θὰ λάβῃ κακὴν ἰδέαν διὰ τὸ ξενοδοχεῖόν μου ἀπὸ τὸ χθεσινὸν δεῖπνον, τὸ ὁποῖον σᾶς ἐπροσφέραμεν ἀπροπαρασκεύαστοι.

— Τὸ γεῦμα, σᾶς παρακαλῶ, νὰ τὸ μεταχειρισθῆτε διὰ νὰ ἑορτάσετε τοὺς ἀῤῥαβῶνας τῶν νέων, ἐλπίζω δὲ ὅτι δὲν θὰ ἀργήσετε νὰ ἑορτάσετε καὶ τοὺς γάμους.

— Εἰς τέσσαρας ἑβδομάδας, σεβασμιώτατε, ἀνέκραξεν ὁ ξενοδόχος, τὰς καλὰς ὑποθέσεις πρέπει τις νὰ τελειώνῃ ἐγρήγορα καὶ χωρὶς νὰ διστάζῃ... τί ἔχομεν νὰ περιμένωμεν;.. Ὁ Πέτρος Κόλας θὰ γείνῃ σύντροφός μου εἰς τὴν ἐργασίαν, καὶ ἀργότερα θὰ πάρῃ τὴν θέσιν μου ὅταν ἐγὼ γηράσω.

Νῦν αἱ περιποιήσεις τῶν δύο εὐτυχῶν νέων ἐστράφησαν πρὸς τὸν ξενοδόχον, ἀλλ' αὐτὸς ἀπέκρουσεν αὐτὰς δείξας διὰ τοῦ βλέμματος τὸν ξένον.

— Ἡ σεβασμιότης σας ἔχει ἀνάγκην νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως, εἶπεν, ἀφοῦ μάλιστα πρόκειται... εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναχωρήσῃ μὲ τὸ λεωφορεῖον... ποῖος ἐξευτελισμός!... εἰς ποίους καιροὺς ζῶμεν! προσέθηκε μετὰ βαθέος στεναγμοῦ.

Ὑποκλιθέντες δὲ ὅλοι βαθέως πρὸ τοῦ Βαρίλλη, ἀπῆλθον τοῦ δωματίου, ἀφήσαντες αὐτὸν μόνον.

Μετὰ μίαν ὥραν παρουσιάσθη πάλιν ὁ ξενοδόχος καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι καιρὸς ἦτο νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ γραφεῖον τῶν λεωφορείων, ὅτι τὸ ὄχημα τοῦ ξενοδοχείου ἦτο ἕτοιμον πρὸς τοῦτο, καὶ ὅτι παρεκάλει μετὰ τῆς κόρης του καὶ τοῦ γαμβροῦ του νὰ τοῖς παραχωρήσῃ τὴν τιμὴν νὰ τὸν συνοδεύσωσιν.

— Ὄχι δά, ὄχι... εἶπεν ὁ Βαρίλλης ἀρνούμενος... τὸ τοιοῦτον θὰ ἐκίνει τὴν περιέργειαν τοῦ κόσμου καὶ εἰμποροῦσε νὰ μὲ φέρῃ εἰς δύσκολον θέσιν.

— Ὅπως διατάσσει ἡ σεβασμιότης σας, ἀπεκρίθη ὁ ξενοδόχος ὑποκλινόμενος καὶ δεικνύων ὅτι ἐνόησε.... ἀλλὰ ὁ Πέτρος Κόλας πρέπει νὰ σᾶς συνοδεύσῃ... οὔτε ἀφίνει νὰ λάβῃ ἄλλος τὴν τιμὴν αὐτήν.

— Καλά, εἶπεν ὁ Βαρίλλης.... ἀλλὰ εἶνε καιρός... ἂς πηγαίνωμεν.

Εἰς τὸν προθάλαμον περιέμενον ὁ Πέτρος καὶ ἡ Μαριάννα, ὄπισθεν δ' αὐτῶν ἵσταντο ὅλοι οἱ ὑπηρέται τοῦ ξενοδοχείου.

Τότε ὁ κὺρ Λεκὼκ λαμβάνων ὕφος ἐπίσημον ἠρώτησεν·

— Ἡ σεβασμιότης σας ἔμεινεν εὐχαριστημένη κατὰ τὴν διαμονήν της εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου;

— Περισσότερον εὐχαριστημένος ἦτον ἀδύνατον νὰ μείνω.

— Τότε ἂς ἐπιτρέψῃ ἡ σεβασμιότης σας, ἐξηκολούθησεν ὁ ξενοδόχος μετὰ δισταγμοῦ, νὰ ἐκφράσω μίαν τολμηρὰν παράκλησιν... εἶνε πολὺ ὅ,τι ζητῶ.... ἀλλ' ὅμως ὀλίγον διὰ τὸν ἀνεξάντλητον θησαυρόν, τὸν ὁποῖον ἡ σεβασμιότης σας ἔχει εἰς χεῖρας....

Ὁ Βαρίλλης ἔτρεμε. Τὸ φάσμα τοῦ λογαριασμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπί τινας στιγμὰς εἶχε λησμονήσει, παρουσιάσθη πάλιν εἰς τὴν φαντασίαν του.

— Λοιπόν, τί ἐπιθυμεῖτε; ἠρώτησεν.

— Ὦ, σεβασμιώτατε, ἐφώνησεν ὁ κὺρ Λεκώκ, ζητῶ γονυκλιτῶς δι' ἐμὲ καὶ τοὺς ἰδικούς μου... δι' ὅλον μου τὸ ξενοδοχεῖον τὴν.... εὐλογίαν σας.

Ὁ Βαρίλλης συνεκρατήθη. Παρ' ὀλίγον ἐξερρήγνυτο εἰς γέλωτα ἀκούσας τὴν παράδοξον αἴτησιν· ἀλλ' ἀμέσως ἐκυρίευσεν αὐτὸν ἀλλόκοτός τις συγκίνησις ἅμα ἀντίκρυσε τὰ ἱκετευτικὰ βλέμματα τῆς ὡραίας Μαριάννας καὶ εἶδε τὰς χεῖρας τεινομένας πρὸς αὐτὸν ἱκετευτικῶς.

Ὕψωσε τὴν χεῖρα.

Πάντες δὲ ἔκλιναν γόνυ.

— Ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου εἴη ἐφ' ὑμᾶς, ἐφώνησε συγκεκινημένος ὁ Βαρίλλης, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ εἴη πάντοτε πρὸς ὑμᾶς ἱλαρά, ὡς ἡ ἰδική μου πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἔρχονται πρός με, ἵνα ἐπιλάθωνται τῶν μεριμνῶν των καὶ τὰς καρδίας αὐτῶν ἀνακουφίσωσιν ἀπὸ πάσης θλίψεως.

Ἔπειτα διηυθύνθη πρὸς τὸ ἀναμένον ὄχημα, ὁ Πέτρος Κόλας συνώδευσεν αὐτὸν καὶ ἐκάθησε μετὰ σεβασμοῦ ἐπὶ τῆς ὄπισθεν θέσεως, ἐνῷ οἱ ἄλλοι ἔμενον γονυπετεῖς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ὡραίας Μαριάννας πλήρεις εὐγνωμοσύνης παρηκολούθουν τὸν ἀναχωροῦντα.

Ὁ Βαρίλλης ἀφίκετο εἰς Παρισίους. Μετὰ δύο δὲ ἡμέρας ἐνεφανίσθη πάλιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ζωηρῶς ἐπευφημοῦντος τοῦ πλήθους.

Ἐν τῷ θεάτρῳ εὑρίσκετο καὶ ὁ Ναπολέων, ὅστις κατὰ τὸ πρῶτον διάλειμμα προσεκάλεσε τὸν εὐνοούμενόν του, ἐχαιρέτισεν αὐτὸν φιλικώτατα καὶ τὸν ἠρώτησε πῶς ἐτακτοποίησε τὰς ὑποθέσεις του καὶ πῶς ἐπέρασεν εἰς τὸ ταξεῖδι του.

Ὁ Βαρίλλης, οὗτινος τὸ πνεῦμα ὁλόκληρον κατεῖχεν ἔτι ἡ παράδοξος δεξίωσις ἡ γενομένη αὐτῷ εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης» ἐν Λυῶν, διηγήθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὰ συμβάντα αὐτῷ, καὶ πῶς ἐπωφελήθη τὴν παράδοξον πρὸς αὐτὸν εὐλάβειαν τοῦ ξενοδόχου, ὅπως κάμῃ εὐτυχεῖς τοὺς δύο νέους. Θέλων δὲ νὰ διασκεδάσῃ τὸν αὐτοκράτορα διηγήθη προσέτι καὶ τὴν παράκλησιν τοῦ ξενοδόχου, ἐξαιτουμένου τὴν εὐλογίαν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ ξενοδοχείου του, προσθέσας ὅτι ἀπὸ ὅλους τοὺς θεατάς, οἱ ὁποῖοι ἐκεῖ ἐγέλων διὰ τὰς κωμικὰς παραστάσεις του, οὐδεὶς βεβαίως θὰ ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἀποδίδουσι τόσην ἀξίαν εἰς τὴν εὐλογίαν ἑνὸς γελωτοποιοῦ.

— Ἡ εὐλογία ἑνὸς καλοῦ ἀνθρώπου φέρει πάντοτε καλὸν καὶ εὐτυχίαν, εἶπε σοβαρῶς ὁ Ναπολέων· ἀλλά, ἐξηκολούθησε, κινῶν τὴν κεφαλήν, ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ εἶνε πολὺ παράδοξος, κάτι πρέπει νὰ κρύπτεται ἐδῶ.

Προσκαλέσας δὲ τὸν ὑπασπιστήν του,

— Εἶνε ἐδῶ ὁ δοὺξ τοῦ Ὀτράντου; ἠρώτησε.

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.

— Εἰπέτε του νὰ ἔλθῃ ἐδῶ.

Ὁ Φουκέ, ὁ ἱδρυτὴς καὶ διευθυντὴς τῆς θαυμασίας ἐκείνης πανδαήμονος μυστικῆς ἀστυνομίας, ἥτις περιέβαλλεν ὁλόκληρον τὴν κοινωνίαν διὰ τοῦ ἀφανοῦς μέν, ἀλλὰ τόσον δυνατοῦ αὐτῆς μίτου, παρουσιάσθη εἰς τὸ θεωρεῖον τοῦ αὐτοκράτορος.

— Διηγήσου εἰς τὸν δοῦκα τὴν ἱστορίαν σου, διέταξεν ὁ Ναπολέων τὸν Βαρίλλην.

— Εἰς ὀκτὼ ἡμέρας θέλω νὰ ἔχω τὴν ἐξήγησιν ὅλου τοῦ συμβάντος, εἶπε πρὸς τὸν Φουκέ, ὅτε ὁ Βαρίλλης ἐτελείωσε,—τώρα πήγαινε εἰς τὴν

σκηνὴν, ἐξηκολούθησεν ἀποτεινόμενος εἰς τὸν κωμικὸν, διότι τὸ κοινὸν ἤρχισε νὰ ἀνυπομονῇ.

Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ὁ Βαρίλλης προσεκλήθη εἰς τὰ ἀνάκτορα.

— Ἔχω τὴν ἐξήγησιν τῆς παραδόξου ἱστορίας σου εἰς Λυὼν, εἶπεν ὁ Ναπολέων μειδιῶν, ὅτε ὁ γελωτοποιὸς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ὁ Βαρίλλης προσέβλεψε τὸν αὐτοκράτορα περιμένων.

— Εἰς τὸ ταξεῖδι σου ἔφερες ἐρυθρὰν κουκούλαν εἰς τὴν κεφαλήν; ἠρώτησεν ὁ Ναπολέων.

Ὁ Βαρίλλης κατένευσεν.

— Καὶ μακρὸν σκοτεινοῦ χρώματος ἐπανωφόρι;

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε.

— Λοιπὸν . . . ὁ καλὸς ἐκεῖνος κὺρ Λεκὼκ σὲ ἐξέλαβεν ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀπειθεῖς μας ἐκείνους κυρίους καρδιναλίους, τοὺς ὁποίους ἐδίωξα ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν καὶ τοὺς κρατῶ περιωρισμένους εἰς τὴν Γαλλίαν.

Ὁ Βαρίλλης προσέβλεπε τὸν αὐτοκράτορα ἔκπληκτος, καὶ ἔπληξε διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον.

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀρκετὰ νόστιμον, εἶπεν ὁ Ναπολέων, καὶ δὲν ἀξίζει νὰ τὸ ἀποκαλύψωμεν· ἂς ἀφήσωμεν τὸν εὐσεβῆ ξενοδόχον καὶ τὴν ὡραίαν Μαριάνναν νὰ πιστεύουν ὅτι ἔλαβον τὴν εὐλογίαν ἀπὸ πραγματικὸν *σεβασμιώτατον*· καὶ διὰ νὰ τοὺς εἶνε ἀκόμη προσφιλεστέρα ἡ ἀνάμνησίς σου, πρέπει νὰ κάμῃς ἓν δῶρον γαμήλιον εἰς τὴν νύμφην, εἰς τὴν ὁποίαν ἔδωκες τὴν εὐτυχίαν.

Καὶ λαβὼν ἀπὸ τῆς τραπέζης μικρὰν θήκην ἤνοιξεν αὐτήν.

Μετὰ κραυγῆς θαυμασμοῦ παρετήρησεν ὁ Βαρίλλης πολυτελὲς κόσμημα φέρων λαμπροὺς ἀδάμαντας.

Ὁ Ναπολέων ἔτεινεν εἰς τὸν ἠθοποιὸν φύλλον χάρτου.

— Γράψε, εἶπεν.

Ὁ Βαρίλλης ἔλαβε τὸν κάλαμον.

«Τῇ ὡραίᾳ Μαριάννᾳ, ὑπηγόρευσεν ὁ αὐτοκράτωρ, δεῖγμα εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν προσενεχθεῖσάν μοι φιλοξενίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός της. Ἡ εὐλογία τοῦ Κυρίου εἴη ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν σύζυγόν σου».

Ὁ Βαρίλλης ἐτελείωσε.

— Τώρα ὑπόγραψε: Β. Κ.

— Εἰμπορῶ νὰ ζητήσω ἐξήγησιν ἀπὸ τὴν Μεγαλειότητά σας;

— *Βαρίλλης Κωμικὸς*, ἀπεκρίθη ὁ αὐτοκράτωρ,... ἀλλὰ, προσέθηκε μετὰ λεπτοῦ μειδιάματος, εἰμπορεῖ τις, ἂν θέλῃ, νὰ θεωρήσῃ τὸ Β ὡς τὸ ἀρχικὸν γράμμα ὀνόματος μυστικοῦ τηρουμένου, καὶ τὸ Κ εἰμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ ὡς σημαῖνον *Καρδινάλιος*.

Γελῶν ἔγραψε τὰ γράμματα ὁ Βαρίλλης εἰς τὸ τέλος τοῦ φύλλου, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἔκλεισε τὴν θήκην ἵνα ἀποστείλῃ αὐτὴν διά τινος πράκτορος τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας εἰς τὴν κόρην τοῦ κὺρ Λεκώκ.

— Εἰξεύρετε, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης σοβαρῶς καὶ μελαγχολικῶς, ὅτι μὲ ἐξηγάγετε ἀπάτης, ἡ ὁποία ἐκολάκευε πολὺ τὴν φιλαυτίαν μου;

— Πῶς τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ αὐτοκράτωρ.

— Εἶχα πιστεύσει, εἶπε μὲ θλῖψιν ὁ Βαρίλλης, ὅτι καὶ ὁ ἠθοποιὸς εἰμπορεῖ διὰ τῆς τέχνης του νὰ ἀποκτήσῃ τόσον σεβασμὸν, ὥστε νὰ δύναται νὰ προξενήσῃ τὴν εὐτυχίαν εἰς ἄλλους . . . ἀλλὰ ἦτον ἀπάτη τῆς φαντασίας μου.

— Θεωρεῖς λοιπὸν διὰ τίποτε τὸ ὅτι κάμνεις ἐμὲ νὰ γελῶ—ἐμὲ, πρὸ τοῦ ὁποίου ὁ κόσμος τρέμει; εἶπεν ὁ Ναπολέων ὑπερηφάνως.

— Ἄ! συγγνώμην, Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Βαρίλλης ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρα τοῦ αὐτοκράτορος.

* * *

Εἰς τὸ «Ξενοδοχεῖον τῆς Εὐρώπης» τὸ πολυτελὲς κόσμημα, τὸ ὁποῖον διεβιβάσθη διὰ τόσον μυστηριώδους τρόπου, διήγειρεν ἀπερίγραπτον χαρὰν, οἱ λαμπροὶ ἀδάμαντες ἐκόσμησαν τὴν εὐτυχῆ νύμφην κατὰ τὴν τελετὴν τῶν γάμων της, ἀλλὰ δὲν ἔλαμπον ζωηρότερον τῶν ὀφθαλμῶν της· ὁ κὺρ Λεκὼκ διέτρεξε τὸν κατάλογον τῶν ὀνομάτων τῶν καρδιναλίων, καὶ πολλὰς ἔκαμεν ὑποθέσεις, τίς νὰ ἦτο ὁ ὑπ' αὐτοῦ φιλοξενηθεὶς ἐξ ὅλων, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα ἤρχιζεν ἀπὸ Β,—ἀλλ' οἱ νεόνυμφοι περιέλαβον τὸν αἴτιον τῆς εὐτυχίας των εἰς τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην προσευχήν των, χωρὶς νὰ πολυπραγμονῶσι διὰ τὸ ὄνομά του, ἡ εὐτυχία των διέμεινεν ἀδιατάρακτος, τὸν δὲ εὔθυμον, γαλήνιον καὶ εἰρηνικὸν βίον των συνώδευε πάντοτε ἡ εὐλογία τοῦ γελωτοποιοῦ.

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ]. ?

ΙΑΠΩΝΩΝ ΕΞΕΙΣ

Ὁ τρόπος τῆς οἰκοδομῆς τῶν οἰκιῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ εἶνε ἔτι εἰς ἄκρον ἁπλοῦς καὶ ἀρχαϊκὸς, μ' ὅλας τὰς βελτιώσεις καὶ τελειοποιήσεις, ἃς ὁ πολιτισμὸς δσημέραι εἰσάγει εἰς τὸν βίον. Συνήθως ἡ οἰκία συνίσταται μόνον ἐκ στέγης στηριζομένης ἐπὶ στύλων, διανομὴ δὲ καὶ διαχώρισις τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῆς διὰ τοίχων οὐδέποτε γίνεται, ἀλλὰ μόνον ἐλαφρὰ κιγκλιδώματα χωρίζουσι τὰ δωμάτια, ἀφ' ὧν ἐντελῶς ἐλλείπουσι τὰ ἔπιπλα. Ἀντ' αὐτῶν δὲ βλέπει τις πανταχοῦ μέγα ὀρειχάλκινον κάτοπτρον σχήματος στρογγύλου ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, στηριζόμενον ἐπὶ ἑνὸς ποδὸς, οὗτινος τὸ μὲν ἔμπροσθεν εἶνε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον κοῖλον, ἡ δὲ ὄπισθεν ἐπιφάνεια κοσμεῖται διὰ λεπτῶν καὶ χαριέντων ἀναγλύφων. Τὸ κάτοπτρον τοῦτο εἶνε τὸ κυριώτερον καὶ λαμπρότερον τῆς ἰαπωνικῆς οἰκίας ἔπιπλον, οὐχὶ τόσον διότι εἶνε ἀπαραίτητον εἰς τὰς Ἰαπωνίδας διὰ τὴν λίαν

περίτεχνον διευθέτησιν τῆς κόμης αὐτῶν καὶ τὸν χρωματισμὸν τοῦ προσώπου, ὅσον διότι, κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ θεωρεῖται ὡς «ἡ ψυχὴ τῆς γυναικὸς», καθὼς τὸ ξίφος θεωρεῖται ὡς ἔμβλημα τῆς θεότητος.

Μεταξὺ τῆς προικὸς νυμφευομένης νεάνιδος ἀνάγκη ὑπάρχει νὰ εὑρίσκωνται πάντοτε δύο τοὐλάχιστον κάτοπτρα. Εἰς αὐτὰ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Μικάδου, ὅπου αἱ κυρίαι κατ' ἀρχαῖον ἔθος διασκευάζουσι τὴν κόμην εἰς μίαν ἁπλῆν πλεξῖδα ὄπισθεν κρεμαμένην, εἰς τοὺς ἰαπωνικοὺς ναοὺς, τὸ κάτοπτρον κατέχει τὴν διαπρεπεστέραν θέσιν, οἱ δὲ τοῦ μέλλοντος ἐξηγηταὶ μαντεύονται οὐχὶ ἐκ τῶν γραμμῶν τῆς χειρὸς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν τῷ κατόπτρῳ εἰκόνος. Πόθεν ἡ τόσῳ σπουδαία σημασία ἡ ἀπονεμομένη εἰς τὸ σκεῦος τοῦτο; Ἡ ἐξήγησις τούτου εὑρίσκεται ἔν τινι παραδόσει ἀναγομένῃ εἰς τοὺς μυθικοὺς χρόνους τῆς Ἰαπωνικῆς ἱστορίας.

Ἡ παράδοσις αὕτη δὲν στερεῖται ποιητικῆς τινος χάριτος, καὶ ἀξίζει νὰ τὴν ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα. Λέγεται δηλ.ὅτι,ὅτε θεοὶ μόνον ἔτι κατῴκουν τὴν γῆν, ἡμέραν τινὰ ὁ θεὸς τῆς θαλάσσης τοσοῦτον κατετρόμαξε τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Σελήνην, καὶ τόσον ἔπαθε ἐκ τοῦ τρόμου αὐτῆς ἡ θεὰ, ὥστε χολωθεῖσα σφόδρα ἀπεσύρθη εἴς τι σπήλαιον, ἔνθα διέμενεν. Οἱ θεοὶ, λυπούμενοι ἐπὶ τούτῳ, ἐβουλεύοντο πῶς νὰ ἐξαγάγωσιν αὐτὴν ἐκεῖθεν, ὅτε ὁ μᾶλλον ἐξ αὐτῶν πανοῦργος καὶ φιλάρεσκος εἶπεν ὅτι πρὸς ἐξιλέωσιν τῆς θεᾶς πρέπει νὰ κατασκευάσωσιν εἰκόνα αὐτῆς ἀπεικονίζουσαν αὐτὴν ὡραιοτέραν ἢ ὅσῳ πράγματι ἦτο. Τὴν ἰδέαν ταύτην ἀπεδέχθησαν ἄσμενοι οἱ θεοὶ, ἀμέσως δ' ὁ Ἥφαιστος κατεσκεύασε κάτοπτρον ἐν σχήματι Σελήνης. Τοῦτο ἐκομίσθη πρὸς αὐτὴν, ἥτις μὴ δυναμένη νὰ ἀντιστῇ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ παρατηρήσῃ τὴν εἰκόνα αὐτῆς, ἐνέπεσεν εἰς τὴν παγίδα, οὕτω δὲ δεσμευθεῖσα, καθ' ὃν χρόνον ἦτο βεβυθισμένη εἰς θεωρίαν τῆς εἰκόνος της, δι' ἀχυρίνου σχοινίου, ἀπήχθη ἐκεῖθεν.

Κατὰ τὰς παραδόσεις τῶν Ἰαπώνων ἡ Σελήνη, ἰδοῦσα ὅτι ὁ θετὸς αὐτῆς ἔγγονος, ὁ πάππος τοῦ πρώτου τῆς Ἰαπωνίας βασιλέως, ὑπέταξε τὸν κόσμον ὁλόκληρον, ἐδώρησεν αὐτῷ τρία πράγματα, ἤτοι ἕνα λίθον πολύτιμον ὡς σύμβολον τοῦ γυναικείου πνεύματος, ἓν ξίφος ὡς ἔμβλημα τῆς δυνάμεως καὶ ἀνδρείας, καὶ ἓν κάτοπτρον ὡς ἀπεικόνισμα τῆς ψυχῆς της. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐγχειρίζουσα εἶπεν αὐτῷ· «Εἰς τὸ κάτοπτρον τοῦτο παρατήρει ὡς εἰς τὴν ψυχήν μου, διατήρει αὐτὸ εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ τίμα αὐτὸ ὡς ἤθελες τιμᾷ καὶ ἐμὲ αὐτήν».

*

Αἱ κατὰ τὸ 1879 συμβᾶσαι γεννήσεις ἐν Παρισίοις ἀνέρχονται εἰς 41,674, ἐκ δὲ τῶν γεννηθέντων 14,655 εἰσὶ νόθα. Οἱ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος γενόμενοι γάμοι εἶνε 18,906.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῇ ἀστυνομίᾳ.

Ὑπηρέτης προσάγεται ἐνώπιον τοῦ ἀστυνόμου ὅτι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔκλεπτε χρήματα ἀπὸ τὸ θυλάκιον τοῦ ἐπενδύτου τοῦ κυρίου του.

Ὁ κύριος. — Εἶνε κάμποσαις 'μέραις ὅπου παρετήρησα, ὅταν τὸ πρωΐ ἐφοροῦσα τὸ *γελέκο* μου, ὅτι ἀπὸ τὴν *τσέπη* μου ἔλειπαν χρήματα, καὶ πρὸ πάντων φράγκα ἀργυρᾶ καὶ μισὰ φράγκα.

Ὁ ὑπηρέτης αὐθορμήτως καὶ ἀφελῶς. — Ὦ κύριε ἀστυνόμε, ἐγὼ ποτὲ δὲν τὰ ἐδιάλεγα!

* * *

Εἰς δημοτικὸν σχολεῖον.

Ὁ δάσκαλος. — Ὅταν ἀπὸ μίαν μονάδα ἀφαιρέσητε τέσσαρα τέταρτα, τί μένει ὑπόλοιπον;

Οὐδεμία ἀπάντησις.

— Προσέξετε καλὰ νὰ μὲ ἐννοήσετε· ἐὰν κόψετε ἕνα καρπούζι εἰς τέσσερα κομμάτια, καὶ τὰ φάτε καὶ τὰ τέσσαρα, τί θὰ μείνῃ;..

Οἱ μαθηταὶ ὅλοι μιᾷ φωνῇ:

— Οἱ σπόροι, δάσκαλε!...

* * *

Ἡ Κυρία Μ** εἶνε γυνὴ τῳόντι εὐφυὴς, καὶ οὔτε προσπαθεῖ καθόλου νὰ κρύψῃ τὰ σαρανταδύο της ἔτη, ὅπως ἄλλαι πράττουσι συνήθως.

Πρό τινος ἠδυλόγος τις ἀπετόλμησε νὰ ἐκφράσῃ φιλοφρόνημά τι διὰ τοὺς ὀφθαλμούς της, οἱ ὁποῖοι πράγματι εἶνε ὡραιότατοι ἀκόμη.

— Ἄ, φίλε μου, λέγει ἡ κυρία,... δὲν ἀξίζει κἂν τὸν κόπον νὰ ὁμιλοῦμεν δι' αὐτούς... Ὄχι μόνον ἐπέρασαν τὴν ἡλικίαν τῶν ἐπιθέσεων, ἀλλ' εὑρίσκονται εἰς τὴν ἡλικίαν, καθ' ἣν ὑπάρχει ἡ μεγαλιτέρα ἀνάγκη ὑπερασπίσεως.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Δὲν τολμῶμεν νὰ τείνωμεν χεῖρα ἐπαίτου πρὸς τοὺς διαβάτας, διότι μᾶς ἀναχαιτίζει ἀπὸ τῆς πράξεως ταύτης ἡ ὑπερηφάνεια· δὲν ἔχομεν δ' οὐδὲ τόλμην ἀρκετὴν διὰ νὰ τοὺς γυμνώσωμεν προτείνοντες εἰς αὐτοὺς τὸ πυροβόλον. Διὰ νὰ προμηθευθῶμεν λοιπὸν ὀλίγα χρήματα μὲ ὀλιγώτερον ἐξευτελισμὸν καὶ ὀλιγώτερον κίνδυνον, δανειζόμεθα. Τοῦτο εἶνε ὁ μέσος ὅρος μεταξὺ κλοπῆς καὶ ἐπαιτείας.

*** Ἡ κολακεία εἶνε κίβδηλον νόμισμα, εἰς τὸ ὁποῖον δίδει ἀξίαν μόνον ἡ ματαιότης ἡμῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πολλάκις ἠκούσθη ὅτι κύνες ἐδιδάχθησαν νὰ ἐκτελῶσι διαφόρους ἐργασίας, οἷον νὰ φέρωσι κάνιστρα, ἐφημερίδας κτλ. ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ κλέπτωσιν.

Τελευταῖον ἐν Παρισίοις ἐργάτις τις, Κα Δελακροά, ἔλυσε τὸ πρόβλημα τοῦτο. Αὕτη ἐδίδαξε

τὸν κύνα της νὰ κλέπτῃ κρέας ἐκ τῶν κρεοπωλείων.

Ὁ κ. Πήγης, κρεοπώλης τῆς ὁδοῦ Δαγὲρ, παρετήρησε συνεχῶς ὅτι τεμάχια κρέατος μεγάλης ἀξίας ἔλλειπον ἐκ τῆς κρεμάθρας, ἐκαραδόκει δὲ νὰ συλλάβῃ τὸν κλέπτην, ὅτε ἡμέραν τινὰ παρετήρησε κύνα ἱκανῶς ῥωμαλέον, ὅστις, ἐπωφελούμενος τὴν στιγμὴν καθ' ἣν οὐδεὶς ἔβλεπε πρὸς τὸ μέρος του, ἥρπασε τεμάχιον κρέατος ἀξίας 10 φράγκων καὶ ᾤχετο ἀπιών. Ὁ κρεοπώλης ἠκολούθησε τὸν κύνα μέχρι τῆς οἰκίας, εἰς ἣν ἐκρύβη, καὶ παρέμεινεν ἔξω ὀλίγα λεπτὰ ἐν τῇ ὁδῷ, εἶτα δὲ εἰσελθὼν εὗρε τὴν κ. Δελακροὰ κόπτουσαν τὸ τεμάχιον τοῦ κρέατος. Τὸ ἔγκλημα συνελήφθη ἐπ' αὐτοφώρῳ. Ἐνώπιον δὲ τῆς ἀστυνομίας ἡ κυρία αὕτη ὡμολόγησεν ὅτι ὁ κύων της ἀπό τινος χρόνου εἶχεν ἐπιδοθῆ εἰς αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα!

Πρὸ μηνὸς περίπου ὁ ἐν Βιέννῃ διάσημος ἰατρὸς Billroth ἐξετέλεσε θαυμασίαν ἐγχείρησιν. Γυνή τις ἡλικίας τεσσαράκοντα τριῶν ἐτῶν προσβεβλημένη ὑπὸ καρκίνου τοῦ στομάχου μετὰ μεγάλης συστολῆς τοῦ *πυλωροῦ*, ἧς ἡ κατάστασις ἐθεωρεῖτο ἀπηλπισμένη, ἐσώθη διὰ τῆς ἀποκοπῆς τοῦ προσβεβλημένου μέρους. Ὁ ἐμπειρότατος χειροῦργος, ἀνοίξας τὸ ὑπογάστριον τῆς πασχούσης κατὰ μῆκος τῆς κυρτότητος τοῦ στομάχου, ἐξήγαγεν ἐκ τῆς κοιλότητος τὸ προσβεβλημένον ὄργανον.

Ἡ ὀπὴ τοῦ στομάχου εἶχε τοιαύτην ἐκσάρκωσιν καὶ ἦτο τόσον συνεσταλμένη, ὥστε μόλις ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσαχθῇ εἰς αὐτὸν μολυβδογραφίς.

Ὁ Billroth ἔκοψεν ὁλόκληρον τὸ ἐφθαρμένον μέρος, ὅπερ εἶχε 14 ὑφεκατομέτρων περιφέρειαν· οὕτω ὁ στόμαχος ἐσμικρύνθη καὶ ἐχωρίσθη εἰς δύο τεμάχια, τὸ ἓν μεγαλίτερον τοῦ ἄλλου, ἅτινα ἀκολούθως συνεῤῥάφησαν διὰ κλωστῆς μεταξωτῆς, γενομένων πλειοτέρων τῶν πεντήκοντα ῥαφῶν ἐπὶ τοῦ στομάχου. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν μόνον ἑβδομάδων ἡ τὴν ἐγχείρησιν ὑποστᾶσα γυνὴ εὑρίσκετο εἰς οὕτως εὐχάριστον κατάστασιν, ὥστε ἠδύνατο νὰ χωνεύῃ χωρὶς κόπον κρέας καὶ οἶνον, μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἠλπίζετο ὅτι ἤθελεν ἀναλάβει ἐντελῶς.

Ἡ λαμπρὰ ἐπιτυχία ἐγχειρήσεως οὕτως ἀκροσφαλοῦς παρήγαγε βαθεῖαν αἴσθησιν εἰς τὸν ἰατρικὸν κόσμον.

— Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω γεγονότος λαμβάνουσα ἀφορμὴν βιενναία τις ἐφημερὶς διηγεῖται νόστιμόν τι ἀνέκδοτον τοῦ δόκτορος Billroth.

Ὁ ἰατρὸς οὗτος φαίνεται ὅτι εἶνε εἰς ἄκρον ἀφηρημένος.

Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς ἐν Βιέννῃ ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν, ὁ νέος ἰατρὸς ἐπρομηθεύθη καὶ αὐτός, ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν συναδέλφων του, μικρὰν πλάκα, ἐφ' ἧς ἐπέγραψε τὰς λέξεις: Nicht zu Hause, ἤτοι *Δὲν εἶνε μέσα*, καὶ ἣν ἀνήρτα εἰς τὴν θύραν τοῦ οἰκήματός του ὁσάκις ἐξήρχετο.

Τὴν πρώτην φορὰν καθ' ἣν ἔκαμε χρῆσιν τῆς πλακός, τοσοῦτον ἦτο ἀφηρημένος ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸν οἶκόν του, ὥστε ἐκλαβὼν τὴν ἐπὶ τῆς θύρας ἐπιγραφὴν ὡς ἀποτεινομένην καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν ἴδιον, κατέβη ὀπίσω τὴν κλίμακα ψιθυρίζων:

— «*Ἆ, δὲν εἶνε μέσα*».

Ἔν τινι συνεδριάσει τῆς Σχολῆς τῆς ἰατρικῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, γενομένῃ ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν τοῦ δέρματος, προσήγαγον μικρὸν αἰθίοπα ἐπονομαζόμενον *παῖδα Λεοπάρδον*. Ὁ ἐκ γενετῆς αἰθίοψ οὗτος ἤρξατο ἀπό τινων χρόνων λευκαινόμενος. Στίγματα λευκὰ ἐν ἀρχῇ, μεγέθους ὅσον κεφαλὴ καρφίτσας, ἀνεφάνησαν ἐπὶ τοῦ δέρματός του, ἅτινα ἀδιακόπως ἐμεγεθύνοντο. Ὁ εἰσηγητὴς τῆς Ἑταιρίας, λέγει ὁ *Ἀγγελιαφόρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν*, διατείνεται, ἰδὼν τὸν Λεοπάρδον πρὸ τριῶν ἐτῶν, ὅτι οὗτος θέλει τοῦ χρόνου προϊόντος ἀποβάλει ἐντελῶς τὸ μέλαν χρῶμα. Ὁ Λεοπάρδος ἔχει ἡλικίαν 11 ἐτῶν.

Ἐξ ἐκθέσεως Ἑταιρίας τινὸς τοῦ Βερολίνου ἐπὶ τῆς ἐκγυμνάσεως τῶν περιστερῶν μανθάνομεν τὰς ἑξῆς περιέργους πληροφορίας ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα τῆς πτήσεως τῶν πτηνῶν τούτων. Κατὰ τὸν τελευταῖον διαγωνισμὸν ἡ περιστερά, ἥτις ἔλαβε τὸ πρῶτον βραβεῖον τῷ 1880, διέτρεξεν εἰς 5 ὥρας 27', τὴν ἀπόστασιν, ἥτις διαχωρίζει τὴν Κολωνίαν ἀπὸ τοῦ Βερολίνου, ἥτις μετρουμένη κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀριθμεῖ 474 χιλιόμετρα. Διέτρεχε λοιπὸν ἡ περιστερὰ 1445 μέτρα κατὰ λεπτόν, εἶνε δὲ ἡ πτῆσις αὕτη ἡ ταχυτέρα τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν.

Ἡ μακροτάτη γέφυρα τοῦ κόσμου εἶνε σήμερον ἡ πρό τινων μηνῶν ἀποπερατωθεῖσα ἐπὶ τοῦ Βόλγα ποταμοῦ ἐν Ῥωσσίᾳ, ἧς τὸ μῆκος ὑπερβαίνει τὰ 1,400 μέτρα. Εἰς κατασκευὴν αὐτῆς ἐχρειάσθησαν τρία ἔτη, ἡ δὲ ὅλη δαπάνη τοῦ ἔργου ἀνῆλθεν εἰς 4,630,000 ῥουβλίων.

ΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Εἰς τοὺς διατηροῦντας ἀποθήκας πετρελαίου ἢ ἄλλων εὐφλέκτων ὑλῶν συνιστῶμεν τὸν ἀκόλουθον τρόπον ἀμέσου ἀποσβέσεως πυρκαϊῶν, συμβαινουσῶν ἐξ ἀναφλέξεως τῶν τοιούτων ὑλῶν, ὃν ἀναγινώσκομεν εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς γαλλικῆς Ἑταιρίας τῆς ὑγιεινῆς: Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα ὑπάρχουσιν αἱ εὔφλεκτοι ὗλαι, τίθενται πυτίναι (μεγάλαι φιάλαι) πλήρεις ὑγρᾶς ἀμμωνίας, αἵτινες, ἅμα ἀρξαμένης τῆς ἐκ τοιούτων ὑλῶν πυρκαϊᾶς, ἐκρήγνυνται ἐκ τῆς θερμότητος, ἢ θραύονται ὑπό τινος, τρεπομένου εἰς φυγήν· ἡ ἐκχεομένη δὲ ἀμμωνία κατασβεννύει τὴν πυρκαϊάν.

ΑΘΗΝΗΣΙ. — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

Ἀριθ. 271 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ΄

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 8 Μαρτίου 1881

Ἐν τῷ «Ἀθηναίῳ» παρελθόντος ἔτους (Τεῦχος Β΄) ὁ κ. Δ. Βικέλας ἐδημοσίευσε πραγματείαν περὶ τῆς τραγῳδίας Μάκβεθ, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ἀξιολόγου συγγράμματος τοῦ ἐν Γρενόβλῃ καθηγητοῦ κ. Paul Stapfer ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Shakespeare et l'Antiquité. Σήμερον δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἀνάλυσιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ἀμλέτου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος καὶ ταύτην σταχυολογηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Βικέλα. Τὰ εἰς αὐτὴν παρενειρόμενα ἀποσπάσματα ἐλήφθησαν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀνεκδότου μεταφράσεως τοῦ Ἀμλέτου. Εὐχαρίστως δὲ μανθάνομεν ὅτι ὁ κ. Βικέλας, συμπληρώσας τὴν μετάφρασιν ταύτην, ὡς καὶ τὴν τοῦ Μάκβεθ, (ἧς ἀποσπάσματά τινα ἐδημοσίευσε πέρυσιν ἡ «Ἑστία»), προτίθεται νὰ δημοσιεύσῃ ἀμφοτέρας τὰς τραγῳδίας, συμπληρῶν οὕτω τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνέλαβεν ὅτε πρὸ πενταετίας ἐξέδιδε τὴν μετάφρασιν τῶν τριῶν τραγῳδιῶν «Ρωμαῖος καὶ Ἰουλιέττα», «Ὀθέλλος», καὶ «Ὁ βασιλεὺς Λήρ». Οὕτω, χάρις εἰς τὴν εὐδόκιμον ἐργασίαν τοῦ διακεκριμένου Ἕλληνος λογίου καὶ περισπουδάστου τῆς «Ἑστίας» συνεργάτου, τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον θέλει ἔχει μετ' ὀλίγον ἐν ὡραίᾳ μεταφράσει ἀκεραίας τὰς πέντε τραγῳδίας, αἵτινες θεωροῦνται ὡς τὰ ἀριστουργήματα τοῦ δαιμονίου Ἄγγλου δραματουργοῦ. Σ. τ. Δ.

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΟΥ ΑΜΛΕΤΟΥ

[Ἐκ τῶν τοῦ Paul Stapfer].

Ὁ Ἀμλέτος δὲν εἶναι φύσει ἀσθενοῦς ἢ ἀμφιρρεποῦς χαρακτῆρος. Ὅτε κατὰ πρῶτον βλέπει τὴν σκιὰν τοῦ πατρός του, ἐπιδεικνύει τόλμην ἀξίαν θαυμασμοῦ. «Τὰ νεῦρά του, λέγει, εἶναι ἀκμαῖα ὡς τὰ τοῦ Νεμαίου λέοντος». Οἱ φίλοι του φοβούμενοι ἀπευκταῖόν τι, τὸν ἐμποδίζουσι θέλοντα νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ φάσμα, ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἀπωθεῖ.

> Τὰ χέρια κάτω, κύριοι! Μὰ τὸν Θεόν, τὸν κάμνω
> φάντασμα, ὅποιον μὲ κρατεῖ. Ἀφῆτέ με, σᾶς εἶπα!

Ὁπότε ἐξορίζεται ὑπὸ τοῦ θείου του εἰς Ἀγγλίαν, τὸ δὲ πλοῖον, ἐφ' οὗ ἐπιβαίνει, προσβάλλεται ὑπὸ πειρατῶν, αὐτὸς πρῶτος ἔνοπλος εἰσπηδᾷ ἐπὶ τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου. Εἰς τὰς σωματικὰς ἀσκήσεις, ἰδίως δὲ εἰς τὴν ξιφασκίαν, ἐξέχει.

Ὁ Φορτιμβρᾶς, ὁ Νορβηγὸς πολεμιστής, λέγει περὶ αὐτοῦ ἐν τέλει, ὅτι

> . . ἂν τὸν ἔκαμνεν ἡ τύχη βασιλέα,
> βεβαίως θὰ ἐφαίνετο ἀντάξιος τοῦ θρόνου.

Ἡ δὲ Ὀφηλία ἀπεικονίζει αὐτὸν διὰ τῶν ἑξῆς στίχων:

> ἡ εὐπροσήγορη 'ματιά, ἡ προκομμένη γλῶσσα,
> τἀνδρεῖον ξῖφος, ἡ ἐλπὶς τοῦ Κράτους καὶ τὸ ἄνθος,
> αὐτός, καθρέπτης τοῦ συρμοῦ, τῆς εὐγενείας τύπος!

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τῇ τελευταίᾳ σκηνῇ, ἐνῷ τελεῖται ἡ ξιφομαχία μετὰ τοῦ Λαέρτου, ἡ μήτηρ τοῦ Ἀμλέτου λέγει, ὅτι

> εἶναι παχὺς κι' ἀγκομαχεῖ.

Ἀλλά, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὁ Σαικσπεῖρος γράφων ταῦτα εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸν ἐκπροσωποῦντα τὸν ἥρωά του ἠθοποιόν, καὶ δὲν πρέπει νὰ φανταζώμεθα τὸν Ἀμλέτον ὡς λυμφατικῆς κράσεως νέον. Ἀπ' ἐναντίας διαφαίνεται οὗτος δραστήριος φύσει καὶ ἔνθερμος κατὰ πάντα,—κατὰ πάντα, ἐκτὸς ἑνός, — ἤτοι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐκδικήσεώς του.

Τοιοῦτος ὁ ἐξωτερικὸς ἄνθρωπος· τοιοῦτος παρίσταται εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν συνήθεις. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ ἡ ἐπιφάνεια. Ἀνάγκη νὰ διερευνήσωμεν καὶ τὸν ἔσω ἄνθρωπον, νὰ ἐξετάσωμεν ὁποία ἡ καρδία του. Ὁ Ἀμλέτος φύσει ἐκτιμᾷ καὶ ἀγαπᾷ τὸ ἀγαθόν, τὴν χρηστότητα. Ὡς ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἔχοντες ἐκ γενετῆς κλίσιν πρὸς τὴν μουσικήν, τὴν ζωγραφικὴν ἢ τὴν γλυπτικήν, καὶ ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἔτι ἀποστρεφόμενοι τὸ παράτονον τῶν ἤχων, τὴν δυσαναλογίαν τῶν γραμμῶν, ἢ τὸ ἀσύμφωνον τῶν χρωμάτων, οὕτως ὁ Ἀμλέτος φαίνεται ἔχων ἐκ γενετῆς τὴν συναίσθησιν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Ἀγάλλεται βλέπων τὴν εὐθύτητα καὶ τὴν ἀρετήν, βδελύττεται δὲ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν κακίαν. Τὸ τοιοῦτον αἴσθημα διατρανοῖ, ὅτε λέγει πρὸς τὸν Ὁράτιον:

> Ὁράτιε, ἀπ' ὅσους κι' ἂν εἶδα
> σὺ εἶσ' ἀλήθεια ὁ χρηστὸς ὁ ἄνθρωπος!

ΟΡΑΤΙΟΣ

> Αὐθέντα
> ἀγαπητέ μου.

ΑΜΛΕΤΟΣ

> Μὴ θαρρεῖς ὅτι σὲ κολακεύω.
> Τί ἄρά γε τὸ κέρδος μου θὰ ἦναι ἀπὸ 'σένα,
> ποῦ ἔχεις τὴν καλήν καρδιάν εἰσόδημά σου μόνον
> νὰ τρώγῃς, νὰ ἐνδύεσαι; — Ποῦ εἶναι ἡ ἀνάγκη
> νὰ κολακεύετ' ὁ πτωχός; — Ὄχι! Ἂς γλυκογλείφῃ
> τὰ μεγαλεῖα τὰ τρανὰ ἡ ζαχαρένια γλῶσσα,
> καὶ ἂς λυγᾷ τὸ γόνατον τὸν πρόθυμον ἁρμόν του
> ἐκεῖ ποῦ ἡ χαμέρπεια εὑρίσκει τόφελός της.
> Ἀκοῦς; — Ἀφότου ἔγεινε ἡ ἄτυχη καρδιά μου
> τῆς ψήφου της ὁ κύριος, ἀφότου ἠδυνήθη
> εἰς τοὺς ἀνθρώπους μεταξὺ διάκρισιν νὰ κάμνῃ,
> ἡ ἐκλογή της ἔβαλεν ἐπάνω σου σφραγῖδα.
> Διότι σ' εἶδα πάντοτε τὸ πᾶν νὰ ὑποφέρῃς,
> ὡσὰν νὰ μὴν ὑπέφερες· ὡς ἄνθρωπον σὲ εἶδα,
> ποῦ δέχεται τὰς προσβολὰς καὶ τἀγαθὰ τῆς τύχης

μεΐζσην εὐχαρίστησιν· κ' εὐλογημένοι ὅσοι
ἔχουν τὸ αἷμα καὶ τὸν νοῦν συγκερασμένα, ὥστε
φλογέρα νὰ μὴ γίνωνται 'ς τὰ δάκτυλα τῆς Τύχης,
'ς ὅ,τι κλειδὶ κι' ἂν ἀγαπᾷ νὰ παίζῃ· φέρε μού τον
τὸν ἄνθρωπον ποῦ τῶν παθῶν δὲν γίνεται ὁ δοῦλος,
καὶ νὰ τὸν ἔχω θησαυρὸν 'ς τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς μου
ναί! 'ς τῆς καρδιᾶς μου τὴν καρδιάν,καθὼς ποῦ ἔχω 'σένα

'Απ' ἐναντίας δὲ ἀηδιάζει ἀκούων τὰς δουλοπρεπεῖς καὶ ἐπιτετηδευμένας περιφράσεις τοῦ αὐλικοῦ 'Οσρίκου.

«Αὐτός, λέγει, πρὶν βυζάξῃ ἔκαμνε ὑποκλίσεις εἰς τὴν ρῶγαν τῆς παραμάνας του.'Ιδοὺ πῶς χαριεντίζονται καὶ αὐτὸς καὶ ἕνας σωρὸς ὅμοιοί του. Σοῦ ἠξεύρουν ἀπ' ἔξω τὰ σχήματα καὶ τοὺς τύπους τῆς εὐγενείας, καὶ τοὺς θαυμάζει ὁ ἐλαφρόμυαλος κόσμος μας. 'Αφρός, ὁ ὁποῖος τοὺς κάμνει καὶ περνοῦν ἀπὸ τὸ κόσκινον τῆς κοινῆς ὑπολήψεως· ἀλλὰ μόνον νὰ τοὺς φυσήσῃς, 'πάγει ἡ φοῦσκα!»

Ὅτε, ἐν ἀρχῇ τοῦ δράματος, ἡ μήτηρ του θέλουσα νὰ τὸν παρηγορήσῃ διὰ τοῦ πατρός του τὸν θάνατον, λέγει τόπους κοινοὺς καὶ τετριμμένας ἐκφράσεις, οὐχὶ ἀμέστους ὑποκρισίας, ἀγανακτεῖ ὁ 'Αμλέτος καὶ ἐξάπτεται.

«'Αφοῦ γνωρίζεις, λέγει ἡ βασίλισσα, ὅτι εἶναι κοινὸν τὸ ν' ἀποθνήσκῃ τις,

πῶς τόσον ἀσυνήθιστον, 'Αμλέτε, δι' ἐσένα
σοῦ φαίνεται;

ΑΜΛΕΤΟΣ

Μοῦ φαίνεται! Ὄχι, μητέρα, εἶναι!
'Εγὼ δὲν 'ξεύρω «φαίνεται». — Δὲν εἶναι οὔτ' ἡ σκέπη
αὐτή μου ἡ κατάμαυρη, καλή μητέρα, μόνη,
οὔτ' ἡ θλιμμένη φορεσιὰ τοῦ τυπικοῦ τοῦ πένθους,
οὔτ' οἱ συχνοὶ ἀνασασμοὶ ἀναπνοῆς πνιγμένης,
οὔτ' ἡ πλημμύρα τῶν 'ματιῶν ποῦ δὲν στειρεύει,-ὄχι,-
δὲν εἶν' οὔτ' αἱ περίλυποι ἐκφράσεις τοῦ προσώπου,
οὔτε οἱ τρόποι κ' αἱ μορφαὶ ἢ σχήματα τῆς λύπης,
ποῦ ὅ,τι ἔχω μέσα μου 'μποροῦν νὰ μαρτυρήσουν.
Αὐτὰ τῷ ὄντι «φαίνονται»· διότι ὅλα εἶναι
προσχήματα ποῦ δύναται καθένας νὰ τὰ δείξῃ.
'Εκεῖνο πῶχω ξεπερνᾷ τὸ δείξιμον! Τὰ ἄλλα
δὲν εἶναι παρὰ φάλαρα καὶ στολισμοὶ τῆς λύπης!

Τοιαύτη ἡ καρδία τοῦ 'Αμλέτου. Ἄς μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς διανοίας του.

Ὁ 'Αμλέτος εἶναι φιλαναγνώστης, κρατεῖ συνήθως εἰς χεῖρας βιβλίον, ἢ τὸ σημειωματάριόν του. 'Αλλά, καί τοι ἀναγινώσκων πολλά, δὲν ἐκθαμβοῦται, οὔτε ἐξαπατᾶται ὑπὸ τῶν ἀναγνωσμάτων του. Ὅτε ὁ γέρων Πολώνιος τὸν ἐρωτᾷ τί περιέχει τὸ βιβλίον του, ὁ 'Αμλέτος ἀποκρίνεται μετὰ πικρίας καὶ περιφρονήσεως: Λόγια, λόγια, λόγια!

Δι' ἀναχρονισμοῦ πλήρους σημασίας ὁ Σαικσπεῖρος παριστᾷ τὸν 'Αμλέτον ὡς φοιτήσαντα εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Βιττεμβέργης, ἐνῷ ὁ ζωηρὸς Λαέρτης, ὁ υἱὸς τοῦ Πολωνίου καὶ ἀδελφὸς τῆς 'Οφηλίας, ἐκπαιδεύεται ἐν Παρισίοις. 'Εξελθὼν ἐκ τῆς σκεπτικῆς Γερμανίας, ὁ νέος Δανὸς φαίνεται ἐπιποθῶν εἰσέτι τὴν νεφελώδη ἀτμοσφαῖράν της.'Η Τευτονικὴ διάνοια ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῆς ὀλίγον πτοεῖται ὑπὸ τῶν ἀντιφάσεων, αἵτινες δύνανται ν' ἀποπλανήσωσι τὴν συνήθη λογικήν· ἡ μεγαλοπρεπὴς τοῦ 'Εγέλου σύνθεσις περιπτύσσει τὰ ἀντίθετα πάντα.—Οὕτω καὶ ὁ 'Αμλέτος παραδέχεται ποικίλας ταυτοχρόνως ἰδέας καὶ θεωρίας, ἐν δὲ τῇ ἀφθονίᾳ τῶν πολυτίμων ἀφορισμῶν, τῶν συγκροτούντων τὴν φιλοσοφίαν του, ματαίως ἤθελέ τις ἀναζητήσει τὴν ἑνότητα ὡρισμένης τινός σχολῆς. 'Απ' ἐναντίας αἱ ἐκφράσεις καὶ αἱ σκέψεις του περιέχουσι συνάμα καὶ πεποιθήσεις παχυλῆς ὀρθοδοξίας, καὶ δισταγμοὺς λεπτῆς φιλοσοφίας, καὶ θρησκευτικὰς δοξασίας, καὶ δημώδεις δεισιδαιμονίας. Αἱ τοιαῦται ἀντιφάσεις ἔγκεινται ἐν τῇ φύσει αὐτῇ τοῦ 'Αμλέτου.

Ὁ 'Αμλέτος σκέπτεται ὑπὲρ τὸ δέον, ἕνεκα δὲ τούτου χρονοτριβεῖ, ἀναβάλλων τὴν ἐκδίκησιν τοῦ δολοφονηθέντος πατρός του· ἡ πολλὴ σκέψις ὑποσκάπτει καὶ ἀποσυνθέτει τὴν ἔμφυτον αὐτοῦ δραστηριότητα. Καθόσον ἀναλύει καὶ διερευνᾷ τὸν σκοπόν του, κατὰ τοσοῦτον θεωρεῖ αὐτὸν δυσεκπλήρωτον. 'Εμφορεῖται ὑπὸ τῆς εὐγενοῦς ἀλλ' ἀνεφίκτου ἐπιθυμίας νὰ διαπράξῃ ἔργον οὐχὶ δημίου, ἀλλὰ δικαστοῦ, νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν ἔνοχον εἰς πάνδημον τοῦ ἐγκλήματός του ἐξομολόγησιν, πρὶν ἢ ἐπέλθῃ ἡ τιμωρία. 'Αναστέλλει τὴν τιμωρὸν χεῖρά του οὐχὶ μόνη ἡ ὑλικὴ δυσχέρεια, ἀλλὰ καὶ ἡ ἠθικὴ τοῦ ἔργου εὐθύνη. Ὁ ἔνοχος εἶναι θεῖός του,—εἶναι βασιλεύς,— εἶναι τῆς μητρός του ὁ σύζυγος. Τὸ ἔγκλημα ἀπεκάλυψεν ἡ ἐμφανισθεῖσα σκιὰ τοῦ δολοφονηθέντος· — ἀλλὰ μὴ ἡ τοιαύτη ἀποκάλυψις δὲν συνεπάγεται ἀμφιβολίαν τινά; — ἡ ὑποψία δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς βεβαιότητα. — Τὸ φάσμα ἦτο ἴσως τοῦ Σατανᾶ μηχάνημα.

'Ιδοὺ πῶς ἡ συνείδησις δειλοὺς μᾶς κάμνει ὅλους,
ἰδοὺ τῆς 'Αποφάσεως τὸ φυσικὸν τὸ χρῶμα
πῶς μὲ τ' ἀχνόν της θάμπωμα ἡ Σκέψις τὸ χλωμιάζει,
καὶ πῶς ἐπιχειρήματα, μεγάλα καὶ γενναῖα,
μὲ τοὺς τοιούτους στοχασμοὺς ἀπ' τὰ νερά των 'βγαίνουν,
καὶ καταντοῦν καὶ τὄνομα τοῦ Ἔργου νὰ τὸ χάσουν!

. . . .

. . . . . Βέβαια, 'Εκεῖνος ὁ ὁποῖος
μᾶς ἔπλασε μὲ λογικὸν ἐκτεταμένον τόσον,
ὥστε νὰ δύναται κ' ἐμπρὸς νὰ βλέπῃ καὶ ὀπίσω,
μ' αὐτὴν δὲν μᾶς ἐπροίκισε τὴν δύναμιν, μὲ τοῦτον
τὸν νοῦν μας τὸν ἰσόθεον, διὰ νὰ ἦν' ἐντός μας
καὶ νὰ μουχλιάζῃ ἄχρηστος! — Ὅ,τι κι' ἂν ἦναι, εἴτε
κτηνώδης ἀσυλλογισιά, εἴτ' ἄνανδρ' ὑποψία
ὁποῦ τ' ἀποβησόμενα τὰ παραλογαριάζει,
(λογαριασμός, ποῦ ἂν κοπῇ 's τὰ τέσσαρα θὰ ἔβγῃ,
δειλία τρία τέταρτα, κ' ἓν τέταρτον ἡ γνῶσις,)
ὅ,τι κ' ἂν ἦναι, — διατί ἀκόμη ζῶ δὲν 'ξεύρω,
νὰ λέγω «ἂς τὸ ἔκαμνα»,— ἐνῷ κ' αἰτίαν ἔχω
καὶ δύναμιν, καὶ θέλησιν, καὶ μέσα νὰ τὸ κάμω!

'Επίσης καὶ ἐν τῷ μονολόγῳ μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ ἠθοποιοῦ:

Θεέ μου, τί ἀνδράποδον, τί κνώδαλον ποῦ εἶμαι!
Δὲν εἶν' ἀξιοθαύμαστον, αὐτὸς ὁ θεατρῖνος
εἰς μόνην τὴν προσποίησιν, εἰς τὄνειρον τοῦ πάθους,
νὰ σφίγγῃ τόσον τὴν ψυχὴν μὲ τὴν παράστασίν του,
ὥστ' ἀπ' τὸν πόνον τῆς ψυχῆς κ' ἡ ὄψις του ν' ἀλλάζῃ!

'ς τὰ βλέφαρά του δάκρυα, 'ς τὸ πρόσωπό του λύπη,—
φωνὴ κομμένη,— σχήματα, κ' ἐκφράσεις, καὶ κινήσεις,
τὰ πάντα τόσον ταιριαστὰ μὲ ὅ,τι προσποιεῖται!
Καὶ ὅλα διὰ τίποτε! Πρὸς χάριν τῆς 'Εκάβης!
Τί κ' ἡ 'Εκάβη πρὸς αὐτὸν, κι' αὐτὸς πρὸς τὴν 'Εκάβην
ὥστε νὰ κλαίῃ δι' αὐτήν; — Τί ἤθελε νὰ κάμῃ
ἂν εἶχ' αὐτὸς νὰ τὸν κεντᾷ τὴν ἀφορμὴν τῆς λύπης
ποῦ ἔχω 'γώ; —Θὰ ἔπνιγε τὸ θέατρον 'ς τὸ δάκρυ,
τοῦ πλήθους θἄσχιζε ταὐτιὰ μὲ φοβερά του λόγια,
ἐνόχους θὰ ἐτρέλλαινε, θὰ 'τρόμαζεν ἀθῴους,
ἀσόφους θὰ ἐξέπληττε, θὰ ἔκαμνε τῷ ὄντι
κ' ἡ ἀκοὴ κ' ἡ ὅρασις νὰ θαμβωθῇ τοῦ κόσμου!
Κ' ἐγὼ, ὁ ἄθλιος ἐγὼ, ὁ λασποζυμωμένος,
'σὰν τὸν χαμένον, ἀστοχῶ τὸ πάθος μου, καὶ χάσκω,
καὶ οὔτε κἂν τί νὰ εἰπῶ δὲν ἔχω,— οὔτε λέξιν,
ὄχι, δὲν λέγω τίποτε δι' ἕνα Βασιλέα,
ποῦ ἄνομα τοῦ ἥρπασαν καὶ θρόνον καὶ ζωήν του!
Δὲν εἶμαι ἕνας ἄνανδρος; — Ποιὸς θέλει νὰ μ' ὑβρίσῃ;
Ποιὸς θέλει κατακέφαλα νὰ μὲ ξυλοκοπήσῃ;
Τὰ γένεια ποιὸς μοῦ τὰ τραβᾷ, καὶ νὰ μοῦ τὰ πετάξῃ
κατάμουτρα; τὴν μύτην μου ποιὸς θέλει νὰ μοῦ τρίψῃ;
Ποιὸς μοῦ τὰ κάμνει ὅλ' αὐτά; Ἄ, ἄ! Ἂς ἔλθῃ!—Ὅλα
θὰ τὰ δεχθῶ, 'σὰν ἄχολον ποῦ εἶμαι περιστέρι,
ἀφοῦ δὲν ἔχω μέσα μου χολὴν. νὰ μοῦ πικράνῃ
τὸ ἄδικόν μου. Εἰδεμὴ θὰ εἶχα χορτασμένους
ὡς τώρα ὅλους τ' οὐρανοῦ τοὺς γύπας μὲ τὰ σπλάγχνα
ἐκείνου τοῦ ληστοῦ!—Αἰσχρὲ, προδότη, δολοφόνε,
ἀναίσχυντ', ἀσυνείδητε, ἀπάνθρωπε, ἀχρεῖε,
προδότη!..—Ὦ! 'Εκδίκησις!... Τί κτῆνος ὁποῦ εἶμαι!
'Ιδοὺ σωστὴ παλληκαριά! 'Ιδού! Ἐγὼ, τὸ τέκνον
ἑνὸς πατρὸς ἀγαπητοῦ καὶ δολοφονημένου,
ἐνῷ καὶ γῆ καὶ οὐρανὸς ἐκδίκησιν φωνάζουν,
ἐγὼ, 'σὰν πόρνη, τὴν καρδιάν μὲ λόγια ἐλαφρόνω
καὶ βλαστημῶ 'σὰν κάπηλος,—'σὰν μιὰ παλῃογυναῖκα!

Τοιοῦτος διαφαίνεται *φύσει* ὁ 'Αμλέτος ἐν τῷ δράματι. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ στοιχεῖα ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ἀνάλυσις αὕτη ἐλήφθησαν ἔνθεν κακεῖθεν, μὴ τηρουμένης τῆς χρονολογικῆς τῶν σκηνῶν σειρᾶς. 'Αλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ὑποθέσεως ἁπλῆς οἵα ἡ ἱστορία τῆς ψυχῆς τοῦ Μάκβεθ· ἡ ψυχολογία τοῦ 'Αμλέτου εἶναι πολλῷ πλέον περιπεπλεγμένη καὶ δυσδιάκριτος.

Ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς καθ' ὅλην τὴν διέλιξιν τοῦ δράματος διατρανοῦται ἡ ἀρχικὴ φύσις τοῦ 'Αμλέτου, ἀπ' αὐτῆς ἐπίσης τῆς ἀρχῆς διαφαίνεται καὶ ἡ ἐπελθοῦσα διατάραξις τῆς διανοίας του. Ἡ δὲ διάκρισις τῶν δύο τούτων, τῆς ἀρχικῆς φύσεώς του ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς του διαταράξεως ἀφ' ἑτέρου, ἀποτελεῖ, νομίζω, τὴν ἀληθῆ κλεῖδα πρὸς κατανόησιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ 'Αμλέτου. 'Εν ἐλλείψει τῆς τοιαύτης διακρίσεως, ὁ 'Αμλέτος παρίσταται εἰς ἡμᾶς ἀτελὴς ἢ ἀκατανόητος, διστάζομεν δὲ ἐὰν ἦναι ἄξιος ἐλέους καὶ συγχωρήσεως ἢ ἀμειλίκτου καταδίκης, ἐὰν τῷ προσήκῃ ἀγάπη ἢ μῖσος, τιμὴ ἢ περιφρόνησις.

'Αλλ' ἂς μεταβῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐπελθούσης ταύτης εἰς τὴν διάνοιάν του διαταράξεως.

Εἶναι γνωστὸς ὁ ἐν τῇ ζῳολογίᾳ λεγόμενος νόμος τῆς ἰσορροπίας, νομίζω. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ἐὰν μέρος τι τοῦ ὀργανισμοῦ πάθῃ ἀτροφίαν, ἡ ἰκμὰς ἡ μὴ εὑρίσκουσα τροφὴν εἰς τὸ πάσχον ἐκεῖνο τοῦ σώματος μέρος, ζητοῦσα ἑτέραν διέξοδον, σχηματίζει εἰς ἕτερον αὐτοῦ σημεῖον ἀνάπτυξιν ἀνάλογον τῆς ἀλλαχοῦ γενομένης ἀτροφίας. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν τῷ ἠθικῷ ὀργανισμῷ. Ἡ ἀχρηστία ἠθικῆς τινὸς δυνάμεως συνεπιφέρει τὴν ἀνάπτυξιν ἑτέρας, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐξοικονομηθέντος ἐν τῇ πρώτῃ ποσοῦ ἐνεργείας. 'Εὰν ἔχῃ τις, λόγου χάριν, φυσικὴν πρὸς τὰ μαθηματικὰ κλίσιν, διατηρήσῃ δὲ τὴν διάνοιάν του ἐλευθέραν πάσης κατ' ἄλλην διεύθυνσιν προσηλώσεως, ἀπέχων ἀπὸ τῆς μελέτης τῆς φιλολογίας, τῆς καλλιτεχνίας, τῆς πολιτικῆς, περιοριζόμενος δὲ εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀριθμῶν καὶ τῶν ἰδανικῶν τῆς μαθηματικῆς διαγραμμάτων, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ τοιοῦτος θὰ γείνῃ ἔξοχος μαθηματικὸς, καθ' ὅσον τουλάχιστον ἡ φύσις πρὸς τοῦτο τὸν προητοίμασε.

Ὁ 'Αμλέτος, ὁποῖος ἐκ φύσεως ἐπλάσθη, ἐκέκτητο τὰ προσόντα ὅπως ἀναδειχθῇ ἔξοχος πολιτικὸς ἢ πολεμικὸς ἀνὴρ, ἐὰν μέγα καὶ μυστηριῶδες οἰκογενειακὸν δυστύχημα, ὑποτρέφον τὸ σπέρμα τῆς σκεπτικῆς μελαγχολίας, ὅπερ ἐναπέθεσαν εἰς τὴν νεαρὰν αὐτοῦ διάνοιαν οἱ καθηγηταὶ τῆς Βιττεμβέργης, δὲν τὸν κατεκρήμνιζεν εἰς ἄβυσσον θλίψεως καὶ εἰς λαβύρινθον σκέψεων. Τὸ ἐλατήριον τῆς θελήσεως θραύεται ἔκτοτε ἐν τῇ ψυχῇ του, αἱ δὲ ποικίλαι αὐτῆς δυνάμεις, ὡς αἱ διακλαδώσεις ποταμοῦ ἐπιχωθέντος, λαμβάνουσι μίαν εἰς τὸ ἑξῆς καὶ ἀποκλειστικὴν διεύθυνσιν. Ὁ δυστυχὴς πάσχει ἔκτοτε καὶ μέχρι τέλους ὑπερτροφίαν τῆς διανοίας.

Πάσχει, ὑποφέρει, συγχρόνως δὲ ἐκθαμβοῖ ἡμᾶς διὰ τοῦ ὕψους καὶ τοῦ βάθους τῶν στοχασμῶν του. Ναὶ, ὁ 'Αμλέτος παραφρονεῖ, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἰσορροπία ἐν τῇ διανοίᾳ του. 'Αλλ' ἀπατῶνται οἱ νομίζοντες ὅτι ἡ παραφροσύνη συνεπάγεται ἐξ ἀνάγκης τὴν ἐλάττωσιν ἢ τὴν ἀπόσβεσιν τῆς διανοίας. Οὐχί· ὁ πάσχων νοῦς τοῦ 'Αμλέτου λαμβάνει ἔντασιν διπλασίαν, ὡς πρὸς ὕψος καὶ λεπτότητα, ἐνῷ δὲ φαίνεται στερούμενος κοινοῦ νοὸς, ἐκπλήττει ἡμᾶς διὰ τῆς ἐξαισίας λάμψεως τῶν διανοημάτων του.

'Αληθῶς ὁ 'Αμλέτος αὐτὸς λέγει ὅτι προσποιεῖται τὸν παράφρονα. 'Εν τῇ τελευταίᾳ σκηνῇ τῆς τρίτης πράξεως, ὅτε βλέπει καὶ πάλιν τὸ φάσμα τοῦ πατρός του, ἡ δὲ μήτηρ του, μηδὲν βλέπουσα, τῷ λέγει:

Αὐτὰ ὁ νοῦς σου τὰ γεννᾷ. Σὲ κάμν' ἡ ἔκστασίς σου
νὰ βλέπῃς πλάσματ' ἄϋλα.

ἀποκρίνεται ὁ 'Αμλέτος:

Ἔκστασις! ὁ σφιγμός μου
'σὰν τὸν 'δικόν σου τακτικὰ κτυπᾷ, κ' ἡ μουσική του
γερὰ ἐπίσης ἀντηχεῖ. Ὄχι, δὲν ἦσαν τρέλλα
τὰ λόγια ποῦ ἐπρόφερα. Δοκίμασέ μ', ἂν θέλῃς,
κ' εἶμ' ἱκανὸς νὰ ξαναπῶ λέξιν πρὸς λέξιν ὅλα,
ἐνῷ ἄλλου πηλαλητὴ θὰ ἔτρεχεν ἡ τρέλλα.

'Αλλ' οἱ ἰατροὶ οἱ μελετήσαντες ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν τὰ κατὰ τὸν 'Αμλέτον, διαβε-

βαιοῦσιν ὅτι ἡ συναίσθησις τοῦ πάσχοντος, ὅτι δῆθεν εἶναι προσποιητὴ ἡ παραφροσύνη του, οὐδαμῶς ἀντίκειται εἰς τὴν ὕπαρξιν πραγματικοῦ νοσήματος, καὶ ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀμλέτου ἀπαριθμούμενα συμπτώματα ὑγείας οὐδεμίαν ἔχουσιν ἀρνητικὴν σημασίαν ὡς πρὸς τὴν παθολογικὴν διάγνωσιν. Ἄλλως τε, ἔχει βεβαίως διαλείμματα ὑγείας ὁ πάσχων, ἡ δὲ νόσος του διατρέχει εἰσέτι τὴν πρώτην αὐτῆς περίοδον. Συχνάκις σκώπτων τοὺς περὶ αὐτὸν φαίνεται ἐντελῶς κύριος ἑαυτοῦ, τότε δὲ προσποιεῖται πράγματι τὸν παράφρονα. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ διηνεκῆ καὶ ἀδιάλειπτον ἐκ μέρους του τὴν προσποίησιν. Τὸ τοιοῦτον ἤθελεν εἶσθαι τέχνασμα ἐπίπονον καὶ δύσκολον ὅσῳ καὶ ἀνωφελές, μήτε νόημα ἔχον, μήτε σκοπὸν μήτε λόγον.

(Ἕπεται τὸ τέλος). Δ. Βικελας.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Ἱστορικὸν διήγημα.

Α'

Ἡ ἡμέρα ηὔξανε ταχέως, ὁ ἥλιος ἀνέτελλεν ἐν μέσῳ ἀτμῶν γαλακτοχρόων καὶ ἦτο ψῦχος, τῇ 1 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 129 μ. Χ. ἐπὶ μικροῦ τινος ὄρους ὀνομαζομένου Κασσίου, κειμένου παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Μεσογείου μεταξὺ Παλαιστίνης καὶ Αἰγύπτου. Τὰ κύματα κυανοῦ βαθέος χρώματος ἔπληττον τὴν βάσιν τοῦ ὄρους, ἐπερχόμενα βραδέως μαλακὰ καὶ βαρέα ὡς ἀναλελυμένος μόλυβδος. Ἐπέτων δὲ τῇδε κακεῖσε στίφη λάρων.

Τρεῖς ἄνδρες κατέβαινον ἀπὸ τοῦ Κασσίου πρὸς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, βαδίζοντες ὄπισθεν ἀλλήλων ἐν τῇ στενῇ τοῦ ὄρους ἀτραπῷ. Πρῶτος ἐβάδιζεν ὁ πρεσβύτατος αὐτῶν, ἔχων ὅλην τὴν γενειάδα· ἔσειεν ἐνίοτε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ψιθυρίζων λόγους ἀκαταλήπτους, καὶ συχνάκις ἱστάμενος ἐθεώρει τὰ πέριξ. Βήματά τινα ὄπισθεν αὐτοῦ ἤρχετο δοῦλος φέρων ἐπὶ τοῦ ῥωμαλέου ὤμου του δέμα σκεπασμάτων καὶ ἐπενδυτῶν, καὶ μετὰ ἱκανὴν ἀπόστασιν ἠκολούθει ὁ τρίτος, ἐξαιρέτου καλλονῆς νέος, προχωρῶν μετά τινος νωθρότητος, τὴν κεφαλὴν νεύων πρὸς τὸ στῆθος καὶ τὸ καταπεπονημένον αὐτοῦ βλέμμα ἔχων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ προσηλωμένον.

Γραῖά τις φυλάττουσα ζῷα ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον ἅμα ἰδοῦσα ἄνδρας προσερχομένους, κοράσιον δὲ ἱστάμενον παρ' αὐτῇ παρετήρει μετὰ περιεργίας τοὺς διερχομένους ξένους καὶ ἀφ' οὗ ὀλίγον ἀπεμακρύνθησαν ἠρώτησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ:

— Μάμμη, τίς εἶνε;

Ἡ γραῖα ἔθηκε τὴν χεῖρα μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου καὶ ἀπεκρίθη μετὰ φωνῆς ταπεινοτέρας.

— Εἶν' ἐκεῖνος.

— Ὁ αὐτοκράτωρ;

Ἡ γραῖα κατένευσε· τὸ δὲ κοράσιον προέτεινε τὸν τράχηλον ἵνα κάλλιον παρατηρήσῃ, καὶ ἠρώτησεν αὖθις·

— Ὁ νέος, καλὲ μάμμη;

— Κουτό! ὁ πρῶτος μὲ τὰ ψαρὰ τὰ γένεια.

— Ἐγὼ ἤθελα, εἶπε τὸ μελανόφθαλμον κοράσιον, ὁ νέος νὰ ἦτον ὁ αὐτοκράτωρ.

Καὶ ὄντως ἦτο ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανός, ὁδοιπορῶν χάριν ψυχαγωγίας, ὡς συνείθιζε συχνότατα, οὕτως ὥστε ἡ βασιλεία αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἀδιάλειπτος ὁδοιπορία διὰ μέσου τοῦ ῥωμαϊκοῦ Κράτους.

Ὅτε δὲ ὁ αὐτοκράτωρ ἦτο ἤδη παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, δύο τινὲς ἱερατικὴν στολὴν ἐνδεδυμένοι, ἐξελθόντες ἔκ τινος ναοῦ ᾠκοδομημένου ἐπὶ τοῦ πλησίον βράχου, ἔκυψαν ἀπὸ τῆς ὀφρύος αὐτοῦ ἵνα παρατηρήσωσι τὸν αὐτοκράτορα.

— Εἶνε ἀσκεπής, εἶπεν ὁ ἕτερος αὐτῶν, καὶ ἀντὶ νὰ βλέπῃ ποῦ πατεῖ βλέπει πάντοτε πρὸς τὰ νέφη.

— Τίς οἶδε τί ἀναγινώσκει ἐκεῖ ἐπάνω; Ὡς πρὸς τὸ κάλυμμα ὅμως τῆς κεφαλῆς, θὰ ἦτο πρωτοφανὲς πρᾶγμα ἐὰν ἐφόρει σήμερον. Ἰδέ, στρέφεται διὰ νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν εὐνοούμενόν του, τὸν καταστόλιστον ἐκεῖνον νέον· ὀνομάζεται, νομίζω, Ἀντώνιος.

— Ἀντίνοος, ὄχι Ἀντώνιος. Εἶνε Βιθυνός... Νέος πολὺ εὔμορφος.

— Εὐμορφότατος. Ἀλλ' ἀδιάφορον· ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ τὸν ἔχω υἱόν μου.

Ὁ Ἀδριανὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν ἤδη ἐν τῇ παραλίᾳ, ἔνθα μεγάλαι πυραὶ ἐκάπνιζον πλησίον ῥωμαϊκῶν σκηνῶν. Οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ὑπηρέται μάτην ἔρριπτον ἐπὶ τῶν ἀνθρακιῶν ξηροὺς θάμνους καὶ πλοίων λείψανα· φλὸξ δὲν ἐγεννᾶτο, καπνὸς μόνον συστρεφόμενος πυκνὸς εἷρπεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὡς μὴ θέλων νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν ὑγρὸν ἀέρα· καὶ ὁ ἄνεμος δὲ ἔπνεε.

Ὁ αὐτοκράτωρ εἰσελθὼν εἰς τὴν μεγίστην σκηνὴν ἐξηπλώθη ἐπὶ προσκεφαλαίων, συνεσφιγμένα ἔχων τὰ ὠχρὰ αὐτοῦ χείλη καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους ἐσταυρωμένας.

Ἀλλὰ δὲν ἐκοιμᾶτο· ἤνοιγεν ἐκ διαλειμμάτων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔστρεφεν αὐτοὺς πρὸς τὸ μέσον τῆς σκηνῆς, ἔνθα ὁ Ἀντίνοος ἐξηπλωμένος ἐπὶ δορᾶς ἄρκτου συνέπαιζε μετὰ τοῦ μολοσσοῦ, ὃν ἠγάπα κατ' ἐξοχὴν ὁ κύριος αὐτοῦ. Ὁ κύων ἐρεθισθεὶς τέλος ὑλάκτησεν, ὁ Ἀδριανὸς προσέβλεψε μετὰ δυσαρεσκείας πρὸς τὸν εὐνοούμενον νέον, ἀλλ' ὡς ἀστραπὴ ταχεῖα ἡ δυσαρέσκεια τοῦ καλλιτέχνου Καίσαρος μετετράπη παραχρῆμα εἰς θαυμασμόν, καὶ εὐαρέστως παρετήρησε τὴν θαυμασίαν τοῦ νεανίου χάριν.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ; ἠρώτησε φιλοστόργως.

— Τίποτε.

— Κανεὶς δὲν κάμνει *τίποτε*. Ὅταν τις δὲν

ἔχῃ ἐργασίαν, τοὐλάχιστον σκέπτεται κἄτι τι.

— Ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ σκεφθῶ.

— Εἶσαι κουρασμένος;

— Μάλιστα· ἦτο πολὺ ψῦχος ἐκεῖ ἐπάνω. Διατί διανυκτερεύεις παρατηρῶν τοὺς ἀστέρας, ἀφ' οὗ λέγεις ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ προγινώσκῃ τὸ μέλλον;

— Ἐγὼ τίποτε δέν σ' ἀποκρύπτω· τὰ μυστικά μου ὅλα γίνονται ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀγάλματος τοῦ Πραξιτέλους, ὅπερ ἔχω ἐν Ῥώμῃ ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ μου. Ἀλλὰ σὺ δὲν δύνασαι νά μ' ἐνοήσῃς. Τὸ μέτωπόν σου δὲν ἐπλάσθη νὰ συλλογίζεται καὶ νὰ λεπτολογῇ.

— Χθὲς ἐλάλησας περὶ ἐπιθυμίας. Ἐνόησα πολὺ καλά. Καὶ ἐγὼ γινώσκω τὴν σφοδρὰν καὶ μεστὴν χαυνότητος ἐπιθυμίαν διότι ἐπιποθῶ τὴν ἀπόλαυσιν, ἧς ἡ ἀτελεύτητος μέθη οὔτε ὕφεσιν ἔχει οὔτε ἐξέγερσιν.

— Ἅπασα ἡ ῥωμαϊκὴ νεολαία τὸ αὐτὸ ζητεῖ.

Ὁ Ἀντίνοος περιετιλύχθη διά τινος σκεπάσματος διότι τὸ ψῦχος εἰσήρχετο εἰς τὴν σκηνήν. Ὁ ἄνεμος ἐπετείνετο καὶ τῶν κυμάτων ἡ ταραχὴ καθίστατο φοβερωτέρα.

— Ἡ αὐτοκράτειρα θὰ κακοπαθήσῃ πολὺ κατὰ τὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διάπλουν της, εἶπεν ὁ νέος Βιθυνὸς κατακλινόμενος πάλιν.

Ὁ Ἀδριανὸς ἐγέλασε μετὰ πονηρίας καὶ εἶπε:

— Θὰ την πειράξῃ ἡ θάλασσα. Ἐπεθύμουν νὰ τὴν ἴδω... Ἢ μᾶλλον, ὄχι. Προτιμῶ νὰ εἶμαι μακράν, καὶ διὰ τοῦτο ἴσα ἴσα ἀποφασίζω νὰ μείνω ἐνταῦθα μίαν ἔτι ἡμέραν, διότι ἐκείνη θὰ εἶνε ὅλη χολὴ καὶ ὄξος.

Β'

Ἐν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀνακτόρων τῶν ὑπὸ τῶν Πτολεμαίων οἰκοδομηθέντων ἔκειτο ἐπὶ τῆς Λοχίας ἄκρας της κλειούσης τὸν λιμένα πρὸς δυσμάς. Ἡ δὲ λιθόστρωτος διὰ μεγάλων πλακῶν ὁδὸς ἡ ἄγουσα πρὸς τὰ ἐκεῖ πάντοτε ὑπῆρξε πλήρης ζωῆς καὶ κινήσεως. Τὴν δὲ ἡμέραν καθ' ἣν ἄρχεται ἡ διήγησις ἡμῶν ἦτο ὅλη ἡ ὁδὸς μεστὴ περιέργων προσδεχομένων ἵνα θαυμάσωσι τὸν στολίσκον ἐφ' οὗ ἡ αὐτοκράτειρα Σαβίνη μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν εἶχε καταπλεύσει πρὸ δύο ὡρῶν εἰς τὸν λιμένα. Τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ συρροὴ τοῦ πλήθους, ὥστε ἀνὴρ ἐπισημότατος, ὁ ἔπαρχος Τιτιανός, ἵνα φθάσῃ ταχύτερον, προὐτίμησε νὰ καταβῇ τοῦ ἅρματος καὶ νὰ διασχίσῃ πεζὸς τὰ πλήθη. Τὸν ἔπαρχον συνώδευεν ἀνὴρ τριακοντούτης περίπου, εἰλικρινὴς καὶ ἀγχίνους τὸ ἦθος, ὀνόματι Πόντιος, ὁ ἀρχιτέκτων τῆς πόλεως. Ἔσπευδον δὲ ἀμφότεροι νὰ ἐξετάσωσιν ἐν ποίᾳ τινὶ καταστάσει ἦτο τὸ ἀνάκτορον, ὅπερ ἦτο ἔρημον ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς Κλεοπάτρας. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς ἐδήλωσεν ἤδη τὴν πρωΐαν ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ διαμείνῃ ἐν τῇ Λοχίᾳ κατὰ τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατριβὴν αὐτοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο ἔσπευδον νὰ παρασκευάσωσιν ὅσον οἷόν τε τάχιστα καταλλήλως τὰ δώματα εἰς ὑποδοχὴν τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἀλλὰ τὸ πρῶτον βλέμμα δὲν ἦτο πολὺ ἐνθαρρυντικόν· διότι ἡ πύλη τῆς εἰσόδου ἦτο ἐξηρθρωμένη, ἐν τῇ αὐλῇ τῆς τιμῆς ἦσαν ἡπλωμένα ἐπὶ σχοινίων ἐνδύματα ὑγρά, τὸ θυρωρεῖον, καταληφθὲν ὑπὸ φυτῶν παρασίτων, ὡμοίαζε πρὸς μεγάλην δέσμην χλωρῶν χόρτων.

Διὰ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου ἐφαίνετο γυνή τις ἀγαθὴ καθημένη ἐπὶ ἕδρας καὶ ὑπνώττουσα ἐν τῷ μέσῳ γαλῆς, τεσσάρων κυναρίων καὶ κλωβίου πλήρους ἀκανθυλλίδων.

— Θυρωρός! αἴ, θυρωρός! ἀνεφώνησεν ὁ ἀρχιτέκτων.

Θορυβώδης ἀναπνοὴ καὶ μεμψιμοιρία ἠκούσθησαν ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἄκρας τῆς αὐλῆς καὶ ἀνὴρ χονδρὸς προσέδραμε σπεύδων καὶ κατέρριψε τὰ σχοινία καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν ἡπλωμένα.

— Εἶνε ὁ Κεραυνὸς ὁ ἐπιστάτης, εἶπεν ὁ ἔπαρχος πρὸς τὸν σύντροφον αὐτοῦ. Ποῦ εἶσαι, δεῖξέ μας τὸ ἀνάκτορον.

Ἡ ὄψις τῶν ἔνδον τοῦ ἀνακτόρου ἦτο ἔτι ἀθλιωτέρα τῶν ἔξω. Αἱ γλυφαὶ καὶ τὰ ψηφοθετήματα εἶχον ἀποσπασθῇ ἵνα κοσμήσωσι τὰ ἀνάκτορα τῶν αὐτοκρατόρων ἐν Ῥώμῃ ἢ τὰς ἐπαύλεις τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ὑπαλλήλων αὐτῶν. Ἡ βροχὴ εἶχεν εἰσρεύσει διὰ τῆς διαρραγείσης στέγης καὶ χόρτα ἐφύοντο ἐν ταῖς αἰθούσαις. Ὅθεν μετὰ μακρὰν συνδιάσκεψιν ἀπεφασίσθη ἵνα ὁ ἔπαρχος ἱκετεύσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ Καίσαρος νὰ συντελέσῃ ὅπως ὁ ἀνὴρ αὐτῆς βραδύνῃ τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ, ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ ἀρχιτέκτων παντὶ σθένει ἔμελλε νὰ ἐργασθῇ ἵνα καταστῇ κατοικήσιμος ἡ ἧττον βεβλαμμένη πτέρυξ. Ἔμελλον νὰ κατασκευάσωσιν ἀγαλμάτια καὶ κοσμήματα ἐκ μίγματος μαρμαρούχου, πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν μαρμαρίνων, καὶ εἰργάζοντο νυκτὸς καὶ ἡμέρας. Εἰς δὲ τὸν ἐπιστάτην Κεραυνὸν ἀνετέθη ὁ φωτισμὸς τῆς ἐργασίας, ἔργον ὅπερ μετὰ πολλῆς ἀνορεξίας ἀνέλαβε.

Μετὰ μίαν ὥραν τὸ ἔρημον οἰκοδόμημα κατεκλύσθη ὑπὸ στρατεύματος ἐργατῶν, οὓς αὐτὸς ὁ Πόντιος διηύθυνε. Ἦλθεν ἡ νὺξ καὶ ὅμως οὐδὲ ἐπὶ μικρὸν ἀνεπαύθη· οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀνεζήτουν φῶς, μάτην δὲ δὶς ἐστάλησαν πρὸς τὸν ἐπιστάτην ἄνθρωποι αἰτοῦντες λύχνους. Ὁ ἀρχιτέκτων, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ἀνέχηται τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ ἐπιστάτου, ἐπορεύθη αὐτὸς εἰς τὰ δώματα αὐτοῦ. Εἰσελθὼν δὲ διά τινος θύρας ἀνοικτῆς πρός τινα ἀντιθάλαμον σκοτεινόν, πρὸς ὃν ἔβλεπε μέγα δωμάτιον κομψῶς διεσκευασμένον, εἶδε τὸν Κεραυνὸν καθήμενον πρὸ τραπέζης ἐφ' ἧς διέχεε φῶς λύχνος ὀρειχάλκινος τρία ἔχων φῶτα. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἔμελλεν ὁ ἀρχιτέκτων νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον ἔστη ἀκούσας στεναγμοὺς κατασπελλομένους. Ἔκ τινος δωματίου ἐνδοτέρου εἶδε νεάνιδα ὠχρὰν καὶ ἰσχνὴν φέρουσαν ἐπὶ δίσκου ὄρτον. Ἀποθέτουσα δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης πρὸ τοῦ χονδροῦ ἐπιστάτου εἶπε περίλυπος:

— Ἐπίτρεψόν μοι νά σ' ἀγοράσω ὀλίγον κρέας· ὁ ἰατρὸς ἀπηγόρευσε νὰ τρώγῃς ξηρὸν ἄρτον.

— Ἄς ἴδωμεν, Σελήνη, ἔλεγεν ὁ Κεραυνὸς ἀποπειρώμενος νὰ τὴν καθησυχάσῃ, μὴ λυποῦ· δὲν δυνάμεθα νὰ ἀγοράσωμεν ἄρτον· ἔχω ἐννέα στόματα νὰ θρέψω, ἀφίνω πλέον τοὺς δούλους, καὶ ὁ κρεοπώλης δὲν μᾶς πιστόνει πλέον.

— Ἀλλὰ τί τὰ ἔκαμες τὰ τρία χρυσᾶ νομίσματα, τὰ ὁποῖα σοὶ ἔδωκαν χάριν τῆς ἀφίξεως τῆς αὐτοκρατείρας;

Ἀλλ' ὁ Κεραυνὸς ἀμηχανῶν ἔκοπτε διὰ τῶν δακτύλων τὸν ἄρτον οὐδὲν ἀποκρινόμενος. Ἦτο δὲ Ἕλλην κενόδοξος, ἀγαπῶν τὰς τέχνας καὶ τὴν πολυτέλειαν. Ὁ ἰσχνὸς αὐτοῦ μισθὸς μετετρέπετο εἰς πολύτιμα κοσμήματα καὶ εἰς σπάνια ἔπιπλα, τὰ δὲ τέκνα του ἀπέθνησκον ὑπὸ τῆς πείνης. Τέλος ὡμολόγησεν ὅτι διὰ τῶν τριῶν χρυσῶν νομισμάτων ἠγόρασε δακτύλιον, ἡ δὲ Σελήνη δὲν τὸν ἐπέπληξε μὲν ἀλλὰ τὰ δάκρυά της ἔρρεον. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρός της αὐτὴ εἶχεν ἀναλάβει τὰ τοῦ οἴκου καὶ τὴν ἐπιμέλειαν ἓξ μικρῶν ἀδελφῶν, ἀρρένων καὶ θηλέων, ὧν ἓν ἄρρεν ἦτο τυφλόν, καὶ ἡ Σελήνη δὲν ἀντεῖχε πλέον. Πλὴν δὲ τούτου ὁ Κεραυνὸς εἶχεν ἑτέραν κόρην Ἀρσινόην ὀνομαζομένην, ὁμήλικα περίπου τῆς Σελήνης, ὁμοιάζουσαν πρὸς τὸν πατέρα της καὶ ἥτις ἠγάπα τὸν καλλωπισμόν, τὰς ἡδονὰς καὶ ἐνόμιζε φυσικώτατον νὰ τρώγωσιν οἱ ἀδελφοί της ἄρτον μόνον καὶ ὕδωρ ἵνα δύναται αὐτὴ νὰ ἀγοράζῃ τὰ κοσμήματά της, ἄλλως δὲ ἦτο καρδία ἀγαθὴ καὶ χαρακτὴρ προσηνὴς καὶ χαρίεις, πάντοτε ἑτοίμη νὰ θωπεύσῃ τὴν πρεσβυτέραν της ἀδελφὴν πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας ἀφ' οὗ ἐκείνη τὴν εἶχεν ἐπιπλήξει.

Ἀλλ' ἡ Σελήνη εἶχε τὸ καλὸν νὰ ἀποκρούῃ τὰς πρὸς συνδιαλλαγὴν προτάσεις τῆς Ἀρσινόης, καθότι, ὡς πολλαὶ φύσεις εὐθεῖαι καὶ δραστήριαι, οὐδόλως ἤθελε νὰ συγχωρῇ τὰς ἀδυνάτους φύσεις.

Οὔτε ἡ Σελήνη οὔτε ὁ Κεραυνὸς ἤκουσαν τὰ βήματα τοῦ ἀρχιτέκτονος, ὅστις ἐστάθη ἀκίνητος ἐν τῇ σκιᾷ καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ ἐξωργισμένου προσώπου του μετετράπη εἰς οἶκτον. Μετὰ στιγμιαίαν δὲ σιωπὴν ἡ Σελήνη ἐπανέλαβε:

— Πάτερ, μὴ δυσαρεστηθῇς ἐὰν σοὶ ὁμιλῶ καὶ πάλιν. Δὶς ἤδη ὁ ἀρχιτέκτων ἀπέστειλε ζητῶν φῶτα.

— Σιώπα! ἀνεφώνησεν ὁ Ἕλλην πλήττων διὰ τῆς πυγμῆς τὴν τράπεζαν. Καὶ τί εἶν' αὐτὸς ὁ Πόντιος διὰ νὰ ζαλίζωμαι δι' αὐτόν;

— Εἰξεύρω ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας· ἀλλ' ὅμως εἶνε ἀνάγκη νὰ κερδαίνωμεν τὸν ἄρτον μας, καὶ ἤκουσα ἕνα τῶν ἐργατῶν λέγοντα, ὅτι ἐὰν δὲν ὑπακούσῃς θὰ σὲ παύσουν. Καὶ τότε τί νὰ γείνωμεν μὲ τὰ μικρά;

Καὶ ἡ μὲν κόρη κατελήφθη ὑπὸ στεναγμῶν, ὁ δὲ πατὴρ ἀπέστρεψε τὴν κεφαλήν. Ὁ Πόντιος, ἀποφασίσας νὰ διακόψῃ τὴν σκηνὴν ταύτην, ἐνεφανίσθη καὶ χαιρετίσας μετὰ προσπεποιημένου σεβασμοῦ, τῷ εἶπεν εὐγενῶς, ἵνα εὐαρεστούμενος παραγγείλῃ νὰ φροντίσωσι περὶ τοῦ φωτισμοῦ, προσθεὶς ὅτι τὸν παρεκάλει μετὰ ταῦτα νὰ τὸν τιμήσῃ δειπνῶν μετ' αὐτοῦ.

Ὁ Κεραυνὸς ἐμειδίασεν εὐαρεστηθεὶς καί τον ἠκολούθησεν· ἡ δὲ θυγάτηρ παρεσκευάσθη νὰ διανυκτερεύσῃ μέχρι τῆς ἐπανόδου τοῦ πατρός της· διότι ἐγίνωσκεν ὅτι τὸ βαρὺ ἐκεῖνο καὶ παχὺ σῶμα, καί τοι φαινόμενον ὑγιές, μόλις διὰ μιᾶς κλωστῆς συνεκρατεῖτο ἐν τῇ ζωῇ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἤθελε νὰ κοιμηθῇ πρὶν ἢ πρῶτον ὁ πατήρ της ἐπανέλθῃ καὶ κοιμηθῇ.

Λαβοῦσα λοιπὸν τὰ ἐνδύματα τῶν μικρῶν ἀδελφῶν της καὶ ἐπιδιορθοῦσα αὐτὰ ὑπελόγιζε καὶ ἐσκέπτετο πῶς νὰ κατορθώσῃ νὰ οἰκονομηθῇ ἡ οἰκογένεια μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς διὰ τῶν χρημάτων ἅτινα ἤδη τῇ ὑπελείποντο. Καὶ κατὰ μὲν τὸ διάστημα τῆς πρώτης ὥρας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πατρός της εἰργάσθη εὐκόλως καὶ διαρκῶς, ἀλλ' ἔπειτα τὴν κατέλαβεν ὕπνος, καὶ ἡ εὔμορφος κεφαλή της ἔκλινε πρὸς τὸ στῆθος· αἴφνης ἀνυψοῦσα τὴν κεφαλὴν ἐλάμβανε τὴν βελόνην ἐν τάχει καὶ εἰργάζετο ἕως οὗ πάλιν τὰ βλέφαρά της ἐκλείοντο. Εἶδεν ὄνειρον ὅτι κατέπεσε, καὶ τὸ ὄνειρον τοῦτο τὴν ἐξύπνισε. Εἶδε πάλιν ὅτι ὁ πατήρ της τῇ ἔρριψε λίθον καὶ ἐξύπνισε πάλιν. Τὸ ἔλαιον τοῦ λύχνου ἦτο ἐν τῷ τελειοῦσθαι καὶ ὅμως ὁ Κεραυνὸς δὲν ἐπανήρχετο. Κατελήφθη τότε ὑπὸ ἀνησυχίας, περιεκαλύφθη διὰ παλαιοῦ τινος μανδύου, ἐπῆρε τὸ φῶς, καὶ κατηυθύνθη πρὸς μακρὸν διάδρομον συνδέοντα τὴν κατοικίαν τοῦ ἐπιστάτου πρὸς τὸ κύριον σῶμα τοῦ οἰκοδομήματος καὶ οὕτινος τὰ παράθυρα ἔβλεπον πρὸς ἐσωτερικήν τινα αὐλήν. Διὰ τῶν παραθύρων δὲ τούτων ἡ Σελήνη ἔβλεπεν ἄλλα ἀνοίγματα φωτιζόμενα καὶ ἤκουε κρότους πριόνων καὶ σφυρίων.

Ἡ Σελήνη ἐβάδιζε διστάζουσα, διότι ἐφοβεῖτό πως παρατηροῦσα δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὴ εὕρῃ τὸν πατέρα της ἐξηπλωμένον ἔν τινι γωνίᾳ. Διελθοῦσα τὸν διάδρομον εἰσῆλθεν εἰς αἴθουσαν πλήρη ὑλικοῦ καὶ φωτιζομένην διὰ δᾴδων προσηλωμένων ἐπὶ τῶν κιόνων. Εἶδός τι ῥόγχου βραγχώδους ἠκούετο ὄπισθεν στοιβάδος σανίδων· ἡ νεᾶνις ἐξέβαλε κραυγήν, καὶ προσέδραμε πρὸς τὸ μέρος ἔνθα ἔκειτο ὁ παχὺς Κεραυνός, μελανὴν ἔχων καὶ οἰδαλέαν τὴν ὄψιν.

Ἡ κραυγὴ τῆς κόρης ἀφύπνισεν ἄνθρωπόν τινα γλύπτην, ὅστις εἶχεν ἀποκοιμηθῆ πρὸ τῆς τραπέζης τῆς ἐργασίας του, ὡς ἐκείνη πρό τινος εἶχεν ἀποκοιμηθῆ ἐπὶ τοῦ ἔργου της. Ἀνεγείρων οὗτος τὴν κεφαλὴν εἶδε τὴν κόρην ματαίως σείουσαν τὸν Ἕλληνα, καὶ βλέπων τὴν ἀγωνίαν της τῇ εἶπεν ἐνθαρρύνων αὐτήν.

— Ἀφ' οὗ ῥέγχει δὲν εἶνε νεκρός. Ὁ οἶνος τοῦ ἀρχιτέκτονος τὰ ἔκαμεν ὅλ' αὐτά.

Ἡ Σελήνη, στρέψασα τὴν κεφαλὴν ἔκπληκτος, διότι εἰσερχομένη δέν τον εἶχεν ἴδεῖ, εἶπε.

— Σὺ εἶσαι, Πολυδεύκη;

— Ὡς βλέπεις· καὶ ὅλος εἶμαι εἰς τὰς προσταγάς σου. Τί θέλεις νὰ κάμω διὰ νὰ σὲ βοηθήσω;

— Πρέπει νά τον φέρωμεν εἰς τὴν κλίνην του, εἶπεν ἡ κόρη δεικνύουσα τὸν κατακείμενον κολοσσόν.

— Ἐὰν ἔχῃς τέσσαρας ἵππους εἰς τὴν διάθεσίν σου εἶνε δυνατόν.

— Πάντοτε ὁ ἴδιος εἶσαι. Τί νὰ κάμωμεν λοιπόν; Θὰ κρυώνῃ.

— Ἔπαρε τὸ ἐπανωφόριόν μου καὶ σκέπασέ τον.

— Ἀμὲ σύ; θὰ παγώσῃς.

— Καλά! ἐγὼ εἶμαι συνειθισμένος. Πήγαινε σὺ νὰ κοιμηθῇς καὶ ἐγὼ τον προσέχω.

Ἡ Σελήνη ἠγέρθη. Κατὰ τὴν κίνησιν δὲ αὐτῆς ταύτην ὁ μανδύας της διανοίγεται, τὸ δὲ ἔφηβον αὐτῆς σῶμα, περικεκλεισμένον ἐν λευκῇ ποδήρει ἐσθῆτι πολυπτύχῳ, ἐφαίνετο ὡς ἰσχνός τις κίων.

— Μὴ σαλεύσῃς! ἀνεφώνησεν ὁ γλύπτης. Πρὸς Θεῶν, μὴ ἐγγίσῃς τὴν χεῖρα εἰς τὸν μανδύαν σου· αἱ πτυχαί του εἶνε θαυμάσιαι· δὲν εἶχον πρότυπον διὰ τὸ ἄγαλμα τῆς Οὐρανίας μου, καὶ τώρα σὺ θὰ γείνῃς τὸ πρότυπόν μου. Θέλεις;

Ἐκείνη δὲ, οὐδὲν ἀποκριθεῖσα, ὑπήκουσεν εὐπειθῶς, διότι ἡ περίλυπος νεᾶνις, ὑπὸ τῆς δυστυχίας ἀποσκληρυνθεῖσα, ἠγάπα ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της τὸν φαιδρὸν ἐκεῖνον νεανίαν, οὗ οἱ ὀφθαλμοὶ ἔλαμπον ὑπὸ μεγαλοφυΐας. Ἦτο δὲ υἱὸς τῆς θυρωροῦ, τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης γυναικὸς τῶν κυναρίων καὶ τῶν ἀκανθυλλίδων. καὶ πολλάκις ἐν τῇ παιδικῇ του ἡλικίᾳ συνέπαιξε μετὰ τῶν τέκνων τοῦ ἐπιστάτου. Αἱ δᾷδες ἀπέστελλον εἰς τὰ ὑψηλὰ φατνώματα λάμψεις ἀμυδρὰς καὶ κινουμένας, ὁ μεθύων ἔρρεγχεν ἐπὶ τῶν συντετριμμένων πλακῶν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πηλοῦ καὶ τῆς γύψου, ὁ Πολυδεύκης μετεχειρίζετο τὸν προπλαστῆρα μετὰ τοσαύτης ταχύτητος, ὥστε ἡ χείρ του ἐναρκοῦτο, ἡ δὲ Σελήνη ἦτο λευκὴ ὑπὸ τῆς προσπαθείας ἣν κατέβαλλε καὶ ὑπὸ τοῦ κόπου, ἀλλ' ὁ χρόνος παρήρχετο χωρὶς μία πτυχὴ τοῦ ἐνδύματός της νὰ κινηθῇ.

Τέλος ἡ ὠχρότης τῆς νεάνιδος ἐξέπληξε τὸν καλλιτέχνην.

— Μίαν ἀκόμη στιγμὴν καὶ θὰ ἀναπαυθῇς. Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν εὐγενῆ προθυμίαν σου. Ἔχει δίκαιον ἡ μήτηρ μου, θὰ γείνῃς καλὴ σύζυγος.

— Δυνατὸν νὰ ἀπατᾶσαι.

— Ὄχι, ὄχι! Ὀνομάζεσαι Σελήνη, καὶ εἶσαι γλυκεῖα ὡς τὸ φῶς τῆς σελήνης. Τὰ ὀνόματα ἔχουν καὶ τὴν σημασίαν των.

— Ὁ ἀδελφός μου ὁ τυφλὸς ὀνομάζεται Ἥλιος, ὑπέλαβεν ἡ νεᾶνις μετὰ πικρίας.

Ὁ Πολυδεύκης ἐσιώπησε. Χωρὶς δὲ καὶ αὐτὸς νὰ ἐννοήσῃ, ἡ παρατήρησις τῆς νεάνιδος αὕτη καὶ ὁ τρόπος δι' οὗ ἐγένετο ἡ παρατήρησις τὸν δυσηρέστησαν. Ἐγίνωσκε δὲ τὸν χαλεπὸν βίον τῆς Σελήνης, ἐθαύμαζε τὴν γενναιότητά της, τῷ ἐφαίνετο εὔμορφος, καὶ ὅμως αἴφνης ᾐσθάνθη παγερόν τι πρᾶγμα διεισδῦσαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης. Ὑπεχώρησεν ὀλίγον, θέλων νὰ παρατηρήσῃ τὸ ἔργον του, καὶ ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν ἐν ἄκρᾳ σιγῇ.

Ἡ δὲ νεᾶνις, βλέπουσα ὅτι ὁ Πολυδεύκης οὐδὲν ἀπεκρίνετο, τῷ εἶπε πρῶτον μὲν μετά τινος ψυχρότητος, ἔπειτα δὲ ἐξαπτομένη:

— Μὲ πιστεύεις ὅταν σὲ λέγω ὅτι δυνατὸν νὰ ἀπατᾶσαι, καὶ ἔχεις δίκαιον πιστεύων με, διότι πᾶν ὅ τι κάμνω ὑπὲρ τῶν μικρῶν μας οὔτε ἐξ ἀγαθότητος τὸ κάμνω οὔτε ἐκ στοργῆς. Ἀλλὰ μόνον ἐπειδὴ ἐκληρονόμησα τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ πατρός μου μοὶ εἶνε ἀφόρητον οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαί μου νὰ ἐξέρχωνται ῥακένδυτοι καὶ νὰ εἰξεύρωσιν οἱ ἄνθρωποι πόσον εἴμεθα πτωχοί. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρός μου δὲν ᾐσθάνθην πλέον χαράν. Ἡ καρδία μου εἶνε ἀδιάφορος, καὶ ὁ φόβος εἶνε τὸ μόνον αἴσθημα ὅπερ εἶνε εἰς κατάστασιν νὰ αἰσθάνεται. Πολὺ φοβοῦμαι πολὺ τὰς ἀσθενείας, διότι θέλεις πολὰ ἔξοδα, καὶ διὰ τοῦτο προσπαθῶ νὰ εἶνε τὰ παιδία καλὰ εἰς τὴν ὑγιειάν των. Δὲν θέλω νὰ γείνω πλέον κακὴ παρ' ὅ τι εἶμαι· ὅταν πάσχωσιν ἐκεῖνα ἐγὼ λυποῦμαι. Ἀλλ' ὅμως ὅ τι καὶ ἂν κάμω ὑπὲρ τῶν ἄλλων δέν μ' εὐφραίνει· τὸ πολὺ πολὺ ἐλαττοῦται ὀλίγον ἡ ἀνησυχία μου. Μ' ἐρωτᾷς τί φοβοῦμαι; Τὰ πάντα φοβοῦμαι, διότι προσμένω κακὸν πάντοτε, οὐδέποτε καλόν. Φοβοῦμαι ὅταν κτυπῶσι τὴν θύραν μας, διότι ἴσως εἶνε δανειστής. Ὅταν καθ' ὁδὸν στρέφωσι τοὺς ὀφθαλμούς των πρὸς τὴν Ἀρσινόην, φοβοῦμαι διὰ τὸ μέλλον της. Ὅταν ὁ πατήρ μου παρακούῃ εἰς τὸν ἰατρόν, φοβοῦμαι μὴ ὁ θάνατός του μᾶς ῥίψῃ εἰς τοὺς πέντε δρόμους. Τίποτε δὲν κάμνω μὲ καρδίαν φαιδράν τίποτε! Ἐργαζομένη ζηλεύω τὰς πλουσίας, τὰς ὁποίας ὑπηρετοῦσιν αἱ δοῦλαί των. Ἐπεθύμουν νὰ ἔχω χρήματα διὰ νὰ κοιμῶμαι τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας καὶ νὰ μὴ σαλεύω τὸν δάκτυλόν μου. Ἡ ζωή μου εἶνε ἀθλιότης καὶ πόνος. Καὶ ἐὰν τυχὸν ἐπέλθῃ μία ὥρα καλλιτέρα, τόσον θαυμάζω, ὥστε παρέρχεται πρὶν ἢ συνέλθω ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς μου καὶ τὴν χαρῶ.

Ταῦτα εἰποῦσα ἐσιώπησε, καὶ ἐπεκράτησεν αὖθις σιγὴ ἐν τῇ εὐρείᾳ ἐκείνῃ πολυστήλῳ αἰθούσῃ, διακοπτομένη ἐκ διαλειμμάτων ὑπὸ τῆς δυσκόλου ἀναπνοῆς τοῦ κοιμωμένου. Ἡ ψυχρότης ἣν ἀπέδειξεν ὁ Πολυδεύκης ἐπετείνετο, μάτην δὲ ἐζήτει οὗτος ἐνθαρρυντικόν τινα λόγον.

Ἐν ᾧ δὲ ἔσκαπτε μετὰ προσοχῆς ὑπερβαλλούσης πτυχήν τινα τοῦ ἀγάλματός του, ἐσάλπισαν ἐν τῇ παρακειμένῃ αἰθούσῃ, ὡς σημεῖον ὅτι ἦλθε νέον

στίφος εργατών. Ὁ Πολυδεύκης ἀνεγείρας τὴν κεφαλὴν εἶδεν ἐξαφανιζόμενον τὸ πρότυπόν του. Ἡ λευκὴ ἐσθὴς τῆς Σελήνης ἐξηφανίζετο ταχέως κατὰ μῆκος τοῦ διαδρόμου, καὶ ὁ ξηρὸς ψόφος τῶν ξυλίνων σανδαλίων της ἠλαττοῦτο. Ὁ καλλιτέχνης ἐπανῆλθε βραδεῖ βήματι πρὸ τῆς τραπέζης του, ἀλλὰ δὲν ἀνέλαβε τὰ ἐργαλεῖά του. Εἶχε τὸν νοῦν του εἰς τὴν ὠχρὰν ἐκείνην νεάνιδα, ἧς ἡ ψυχὴ ἀπεναρκώθη καὶ ἀπεμαράνθη, καὶ ὁ μανδύας της ἐσχημάτιζε τοσοῦτον θαυμασίας πτυχάς.

Γ'

Ὁ Ἀδριανὸς ἄνευ τινὸς δυσκολίας συνήνεσε νὰ βραδύνῃ τὴν ἄφιξίν του, καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως παντὶ σθένει προσεπάθουν νὰ παρασκευάσωσιν ὑποδοχὴν ἐνθουσιώδη, ὅτε αὐτοκρατορικὸν ἄγγελμα συνετάραξε τὸν ἔπαρχον. Ἐπῆλθεν ὄρεξις εἰς τὸν Καίσαρα νὰ ἐπισκεφθῇ ἄγνωστος τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐμήνυσεν εἰς τὸν Τιτιανὸν ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἔμελλε νὰ ἀποβιβασθῇ εἰς Λοχίαν· ἐν τέλει δὲ τῆς ἐπιστολῆς παρήγγελλεν αὐστηρῶς νὰ μὴ κοινολογήσῃ τίποτε. Μόνος δὲ ὁ ἀρχιτέκτων Πόντιος ἔμαθεν, ὡς εἰκός, τὸ ἀπόρρητον, καὶ αὐτὸς εἰσήγαγεν εἰς τὰ ἀνάκτορα τὸν ῥωμαῖον ἀρχιτέκτονα Κλαύδιον — ὑπὸ τοιοῦτον ὄνομα ἤθελεν ὁ αὐτοκράτωρ νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος, — καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἐργάται ἔσπευδον νὰ κενώσωσι δωμάτιόν τι, ἀποκομίζοντες ἐξ αὐτοῦ τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ διάφορα ὑλικά, καὶ μετακομίζοντες διάφορα ἔπιπλα.

Ἵνα δέ τις ἔλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο, κείμενον ἐν τῇ δυτικῇ πτέρυγι τοῦ οἰκοδομήματος, ὤφειλε νὰ διέλθῃ τὴν αἴθουσαν ἐν ᾗ ὁ Πολυδεύκης εἶχεν ἱδρύσει τὸ ἐργαστήριόν του. Ὁ Ἀδριανὸς ἔστη ἐνώπιον τοῦ νεαροῦ καλλιτέχνου, τὸν ἐθεώρησεν ὥραν τινὰ ἐργαζόμενον, καὶ τῷ ἐλάλησε φιλοφρόνως διὰ λόγων δηλούντων ὅτι δὲν ἦτό τις ἀδαής. Εἰσῆλθεν ἔπειτα εἰς τὰ ἀτελῆ ἔτι δώματά του, εὗρε τὰ πάντα καλῶς ἔχοντα, καὶ ἠρώτησε μόνον, ἐὰν ἦτο καλὴ ἡ κλίνη τοῦ Ἀντινόου. Δὲν ἔλαβον δὲ καιρὸν νὰ τῷ παρασκευάσωσι δεῖπνον, καὶ τῷ ἐφάνη νόστιμον νὰ φάγῃ τὰ περισσεύματα τοῦ δείπνου τοῦ Ποντίου, μεθ' ὃ ἐνεκαθιδρύθη ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Πολυδεύκους, ἔνθα διεσκέδαζε πλάττων γυναικείαν τινὰ κεφαλήν. Ὅτε δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του ἦτο ἤδη νύξ.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα συνέβαινον ἐν τῇ δυτικῇ πτέρυγι, ἡ περίλυπος Σελήνη περιεστρέφετο ἐν τῇ στρωμνῇ της, ἀδυνατοῦσα νὰ ἀποκοιμηθῇ· διότι νέαι μέριμναί την εἶχον καταλάβει. Ὁ Κεραυνὸς διενοήθη νὰ μετάσχῃ καὶ ἡ Ἀρσινόη τῆς συνοδείας ἥτις εἶχε παρασκευασθῆ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ αὐτοκράτορος· τὸ δὲ φιλάρεσκον κοράσιον ἀσμένως ἀπεδέξατο τὴν ἰδέαν ταύτην, καὶ τὰ χρέη τῆς οἰκογενείας ἔμελλον νὰ αὐξηθῶσι κατὰ τὴν τιμὴν πολυμελοῦς ἐνδυμασίας, παραγγελθείσης ἐπίτηδες χάριν τῆς περιστάσεως ταύτης. Καὶ ἡ μὲν Σελήνη ἀπέδειξε τὸ παράλογον τῆς τοιαύτης δαπάνης, ἀλλ' ἡ Ἀρσινόη δυσαρεστηθεῖσα ἐκοιμᾶτο ἤδη ἐν εἰρήνῃ, ἐν ᾧ ἡ Σελήνη ἀνεπόλει καθ' ἑαυτὴν πάντα τὰ ταράσσοντα καὶ ἐξερεθίζοντα τὴν ψυχήν της.

Μετὰ πολλῆς δὲ εὐχαριστήσεως εἶδεν ἐπανερχομένην τὴν ἡμέραν. Ἐγερθεῖσα δὲ ἔλαβεν ὑδρίαν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ λύχνον διὰ τῆς ἑτέρας, καὶ ἐπορεύθη νὰ λάβῃ ὕδωρ ἐκ τῆς κρήνης ἣν ἐξαιρέτως ὁ πατὴρ αὐτῆς ἠγάπα. Διερχομένη δὲ τὸν διάδρομον παρετήρησεν ὅτι τὰ πάντα δὲν ἦσαν ὡς καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας, καὶ διενοήθη ὅτι ἐκεῖ βεβαίως θὰ κατέλυσεν ὁ νεωστὶ ἐλθὼν ῥωμαῖος ἀρχιτέκτων, δι' ὃν τὴν προτεραίαν τῇ εἶχον ζητήσει ἅλας. Ἡ σκέψις αὕτη τὴν ἐφόβισε, καὶ ἀνύψωσε τὸν λύχνον ἵνα κάλλιον παρατηρήσῃ πέριξ αὐτῆς.

Αἴφνης ἠκούσθη γρυλλισμὸς καὶ ἡ Σελήνη παρετήρησεν ἐξηπλωμένον πρό τινος θύρας καὶ ἀνυψωμένον ἐπὶ τῶν προσθίων ποδῶν ζῶόν τι τερατῶδες, ὁμοιάζον πρὸς μεγαλογραφίαν κυνός· ὑλακὴ φοβερὰ ἀντήχησεν, ἅλματά τινα ταχέα ἠκούσθησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τεράστιος ὄγκος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτῆς. Ἡ Σελήνη κατεκυλίσθη κατὰ γῆς, ἐκβάλλουσα κραυγὴν σπαρακτικήν· δοῦλός τις ἔσπευσε πρὸς τὸν διάδρομον ξιφήρης, ἐν ᾧ ὁ Ἀντίνοος προσεπάθει νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν μολοσσόν.

Αἱ θολαὶ λάμψεις τῆς αὐγῆς ἔπιπτον ἐπὶ τοῦ λεπτοφυοῦς προσώπου τῆς Σελήνης λιποθυμημένης. Ὁ Ἀντίνοος, κλίνας τὸ γόνυ ἐνώπιον αὐτῆς, ἐξήτασεν ἐλαφρὰ τοὺς γυμνοὺς βραχίονάς της καὶ ἀνεζήτησεν ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐσθῆτός της ἴχνη αἵματος· ἀλλ' οὐδὲν εὗρε, διότι ὁ κύων δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ πληγώσῃ τὴν νεάνιδα. Ἀνήγειρεν ὁ Ἀντίνοος τὴν ὠχρὰν κεφαλήν, ἐξ ἧς ἐκρέματο μακρὰ μεταξώδης κόμη, ἔστειλε τὸν δοῦλον νὰ φέρῃ ὕδωρ καὶ ἅλατά τινα, καὶ ἐθεώρει μετὰ παραδόξου συγκινήσεως τοὺς κανονικοὺς ἐκείνους χαρακτῆρας ταρασσομένους ὑπὸ ὀδυνηρῶν φρικιάσεων. Αὐτὸς δέ, ὁ εὐνοούμενος τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Ῥωμαίων, ὁ κεκορεσμένος θωπειῶν, ᾐσθάνετο εὐφροσύνην ἄρρητον παρέχων οὕτω μικράν τινα βοήθειαν εἰς ἄνθρωπον ἄγνωστον, ὅστις δὲν ἔμελλε νὰ ἀποτίσῃ τὴν χάριν διὰ δουλικῶν διαβεβαιώσεων.

— Ἐξύπνα, ἔλεγε βρέχων τὸ μέτωπον τῆς Σελήνης διὰ τοῦ ὕδατος ὅπερ ἐκόμισεν ὁ δοῦλος καὶ θέτων ὑπὸ τὴν ῥῖνα της φιαλίδιον.

Ἀλλ' αἴφνης παρετήρησεν ὅτι ὁ πέπλος της εἶχε κατασπαραχθῆ ὑπὸ τοῦ κυνός, ὥστε ὁ ὦμος αὐτῆς ἐφαίνετο γυμνός. Ἐρυθριάσας ἀνύψωσε τὰς πτυχὰς τοῦ πέπλου μέχρι τοῦ τραχήλου της.

— Ἐξύπνα λοιπόν, ἐφώνησε μετ' ἀγωνίας.

Τὰ ἄχροα χείλη διεστάλησαν, ἀποκαλύψαντα διπλῆν σειρὰν λευκοτάτων μικρῶν ὀδόντων καὶ ὀξυτάτων, τὰ βλέφαρα ἀνυψώθησαν βραδέως, καὶ

ἡ Σελήνη ἐκινήθη ἵνα ἀνεγερθῇ. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ἀντίνοος ἔκυπτε νὰ τὴν βοηθήσῃ, ἡ Σελήνη περιέβαλε διὰ τῶν βραχιόνων της τὸν τράχηλόν του ἀνακράζουσα.

— Βοήθειαν! Πολυδεύκη! βοήθειαν! ὁ σκύλος μ' ἅρπαξε.

Καὶ οἱ βραχίονες ἐλύθησαν, καὶ ἡ νεᾶνις ἔπεσε πάλιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Φέρουσα δὲ τὰς χεῖρας πρὸς τοὺς κροτάφους ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ φρικιῶσα βλέπει τὸν ἐνώπιον αὐτῆς νέον.

— Τίς εἶσαι; τὸν ἠρώτησε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

Ἐκεῖνος δὲ ἀνεγερθεὶς ὑπεβοήθησεν αὐτὴν προσπαθοῦσαν νὰ ἐγερθῇ, καὶ εἶπε:

— Δεδοξασμένον τῶν Θεῶν τὸ ὄνομα διότι ἀναπνέεις! Ὁ κύων μας σὲ κατέρριψε, καὶ ἔχει φοβεροὺς ὀδόντας.

Ἡ Σελήνη διὰ μιᾶς ἀνηγέρθη.

— Αἰσθάνεσαι πουθενὰ πόνον; τὴν ἠρώτησεν ὁ νέος μετ' ἀνησυχίας.

— Ναί, ἀπεκρίθη ὑποκώφως.

— Σ' ἐδάγκασε;

— Δὲν πιστεύω. Δός μοι τὴν πόρπην ἐκείνην, ἔπεσεν ἐκ τοῦ πέπλου μου.

Ὁ Ἀντίνοος σπεύσας ὑπήκουσεν, ἐκείνη δὲ καρφόνουσα τὸ ἔνδυμά της ἠρώτησεν αὖθις:

— Τίς εἶσαι; Πῶς ὁ κύων οὗτος εὑρέθη εἰς τὰ ἀνάκτορά μας;

— Ὁ κύων οὗτος ... εἶνε ἰδικός μας...Ἤλθομεν χθὲς τὴν νύκτα, καὶ ὁ Πόντιος μᾶς...

— Εἶσαι τοῦ ῥωμαίου ἀρχιτέκτονος;

— Ναί, καὶ σὺ τίς εἶσαι;

— Ἡ κόρη τοῦ Κεραυνοῦ, τοῦ ἐπιστάτου τῶν ἀνακτόρων.

— Καὶ τίς εἶνε ὁ Πολυδεύκης τὸν ὁποῖον ἐκάλεις εἰς βοήθειάν σου;

— Διὰ τί ἐρωτᾷς;

Ὁ Ἀντίνοος ἐρυθριῶν καὶ τεταραγμένος ἀπεκρίθη;

— Διότι ἐφοβήθην ὅτε ἀνεφώνησες τόσον δυνατά: Πολυδεύκη!

— Ὅταν φέρῃ τις εἰς ξένην οἰκίαν κακοὺς σκύλους, ἐπανέλαβε ζωηρῶς, τοὺς δένει. Σὲ παρακαλῶ νὰ τὸν προσέχῃς· διότι ἀπ' ἐδῶ διέρχονται τὰ παιδία ὅταν ἐξέρχωνται εἰς περίπατον. Σ' εὐχαριστῶ διὰ τὴν συνδρομήν σου. Καὶ ἡ ὑδρία μου;

Ἡ ὑδρία ἔκειτο κατὰ γῆς, συντετριμμένη εἰς μυρία τεμάχια, ἅτινα ἡ Σελήνη ἰδοῦσα κατελήφθη ὑπὸ σφοδρῶν λυγμῶν, οὐδόλως ὅμως δακρύσασα. «Πάγει καὶ αὐτή! ἀνεφώνησεν ὀργίλως, καὶ στρέψασα τὰ νῶτα πρὸς τὸν Ἀντίνοον, κατηυθύνθη μετὰ σπουδῆς καὶ χωλαίνουσα τὸν ἀριστερὸν πόδα πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ πατρός της. Ὁ νέος Βιθυνὸς τὴν ἐθεώρει ἀπερχομένην ὑπὸ τὰς μακρὰς στοάς. Τῷ ἐπήρχετο σφοδρὰ ἐπιθυμία νὰ δράμῃ κατόπιν της, νὰ τῇ εἴπῃ ὅτι ὁ κύων δὲν ἦτο ἰδικός του, καὶ ὅτι πολὺ ἐλυπήθη διὰ τὴν συντριφθεῖσαν ὑδρίαν· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα. Τέλος ἐπανῆλθε βήματι βραδεῖ εἰς τὸ δωμάτιόν του, κατεκλίθη καὶ ἐκοιμήθη ὕπνον βαθὺν μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ φωνὴ τοῦ κυρίου του τὸν ἐξήγειρεν ἐκ τῆς κλίνης.

Ἡ Σελήνη μόλις εἶδε τὸν νέον, ἄλλως τε δὲ καὶ ἡ συμφορὰ τῆς ὑδρίας τόσον τὴν εἶχε ταράξει, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ συλλογισθῇ ἄλλο τίποτε. Ἠσθάνετο δ' ἑαυτὴν κατασυντετριμμένην· διότι, πλὴν τῆς συνθλάσεως τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς, εἶχε τραυματισθῇ καὶ κατὰ τὸν αὐχένα, ἐξ οὗ ἔρρεεν ἤδη τὸ αἷμα, κρατηθὲν κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τῆς πυκνῆς κόμης.

Εἰσελθοῦσα εἰς τὴν κατοικίαν εὗρε τὸν πατέρα της ὄρθιον, ὅστις, ἀγανακτῶν διότι δὲν ἔφερε ταχέως ὕδωρ, ὑπεδέξατο αὐτὴν δι' ἐπιπλήξεων. Ἐκείνη δὲ καθίσασα ἐπί τινος καθίσματος ἔκλαιεν, οὐδὲν λέγουσα.

— Τί ἔχεις; τὴν ἠρώτησεν ὁ Κεραυνός.

— Ἐθραύσθ' ἡ ὑδρία μου.

— Ἔπρεπε νὰ προσέχῃς. Πάντοτε παραπονεῖσαι ὅτι δὲν ἔχεις χρήματα, καὶ ὅμως θραύεις πολύτιμα πράγματα!

— Ἔπεσα κάτω, εἶπε σπογγίζουσα τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἔπεσες κάτω; καὶ τίς σ' ἔρριψε;

— Ὁ σκύλος τοῦ ῥωμαίου ἀρχιτέκτονος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδώκαμεν τὸ ἅλας. Ἐδῶ ἐκοιμήθη ἀπόψε.

— Καὶ ἀφίνει λυμένα τὰ σκυλιά του νὰ φάγουν τὰ τέκνα μου; ἀνεφώνησεν ὁ παχὺς Ἕλλην, περιστρέφων μανιωδῶς τοὺς ὀφθαλμούς. Μήπως σ' ἐδάγκασε;

— Ὄχι, ὄχι, ἀλλά μ' ἔῤῥιψε κατὰ γῆς καὶ ἔπεσεν ἐπάνω μου. Εἶχε κἄτι ὀδόντας.... Ὤ! φρίττω ἀκόμη.

Καὶ ἐπανέλαβε τοὺς κλαυθμούς. Ὁ δὲ Κεραυνὸς βλασφημῶν ἐξεκρέμασεν ἀπὸ τοῦ τοίχου κίτρινον κάλυμμα.

— Οὐτιδανέ, ἀχρεῖε! ὑπετονθόριζε. Ἐγὼ νὰ σὲ μάθω νὰ φέρεσαι. Ἀχρεῖε!

Ἡ Σελήνη κατενόησεν ὅτι κακῶς ἔπραξεν ἐρεθίσασα αὐτὸν καὶ προσεπάθει νὰ τὸν καταπραΰνῃ. Ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀκούσῃ, καὶ διὰ φωνῆς βροντώδους ἐκάλεσε τὴν Ἀρσινόην, ἥτις παρευθὺς ἐπεφάνη.

— Ἔλα νὰ διορθώσῃς τὴν κόμην μου, τῇ εἶπεν ὁ Κεραυνὸς διὰ τῆς αὐτῆς ἀπειλητικῆς φωνῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὡς ἠθοποιὸς ὑποψιθυρίζων.

— Οὐτιδανέ, ἀχρεῖε! νὰ σὲ μάθω ἐγὼ νὰ φέρεσαι.

Δ'

Ἡ Σελήνη ἐπορεύετο καθ' ἑκάστην εἰς ἐργαστήριόν τι, καὶ εἰργάζετο ὥρας τινὰς εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ παπύρου, ἵνα ἐξοικονομῇ τοὐλάχιστον τὸν ἄρτον τῆς οἰκογενείας· ἀλλ' ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πατρός της, οὗ ἡ ὑπερηφάνεια δὲν θὰ ἠνεί-

χετο κατ' οὐδένα τρόπον τὴν τοιαύτην ταπείνωσιν. Ἤδη δὲ ἡτοιμάζετο νὰ πορευθῇ εἰς τὸ ἔργον της, ἀλλὰ ὁ ἀστράγαλος ἐξογκωθεὶς ἦτο ἐρεθισμένος καὶ τὴν ἐπόνει· εἶχε δὲ σφοδρὰν κεφαλαλγίαν. Οὕτως ἔχουσα λοιπὸν ἐξεκίνησε μετὰ προσώπου ὑπὸ τῶν πόνων μέλλουσα νὰ διανύσῃ ἡμισείας ὥρας πορείαν. Καὶ συνήθως μὲν καθ' ὁδὸν οἱ πάντες ἔστρεφον καὶ τὴν παρετήρουν ἀλλὰ σήμερον μόνον οἱ τῶν ἀγυιῶν παῖδες προσεῖχον εἰς αὐτὴν γελῶντες διὰ τὸ χωλαῖνον βῆμά της καὶ τὴν παρηκολούθουν χλευάζοντες.

Ἕνεκα τῆς πορείας ἐδεινώθη τοῦ ποδός της ἡ κατάστασις. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἠναγκάζετο πολλάκις νὰ ἵσταται πρὸς ἀνακούφισιν, ἔπειτα δὲ καὶ νὰ κάθηται ἐπὶ τῆς φλοιᾶς τῶν θυρῶν, καὶ τέλος κατήντησε νὰ προχωρῇ ἐκβάλλουσα καὶ στεναγμὸν καθ' ἕκαστον βῆμα. Ἀμηχανοῦσα καὶ καταβεβλημένη ἀπέβλεπε πρὸς τοὺς ἀπησχολημένους διαβάτας, πρὸς τοὺς ἁμαξηλάτας, ἀλλ' οὐδεὶς προσεῖχεν εἰς αὐτήν. Ὅτε δὲ ὁ πόνος καθίστατο ὅλως ἀφόρητος, κύπτουσα ἔθλιβε τὸν ἀστράγαλόν της καὶ ἡ πίεσις αὕτη παράγουσα νέον δριμὺν πόνον ἐξήλειφεν ὀλίγον τὴν αἴσθησιν τοῦ προτέρου. Ἐλθοῦσα δὲ πλησίον τοῦ ἐργαστηρίου συνήντησε γνώριμον μικρὰν ἐργάτιδα μαθητευομένην, καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ ὤμου της, ἀλλὰ τὸ κοράσιον εἶπεν ὅτι βιάζεται πολὺ καὶ ἐξηκολούθησεν τὸν δρόμον του. Ἡ Σελήνη στενάξασα ἠρώτησεν ἑαυτὴν διατί τάχα ἔπρεπεν αὐτὴ νὰ πάσχῃ πάντοτε χάριν τῶν ἄλλων, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι περὶ ἑαυτῶν καὶ μόνων ἐφρόντιζον; Συχνάκις τῇ ἐπανήρχετο ἡ ἔννοια αὕτη. Πολὺ δὲ δύσκολον ἤθελεν εἶναι νὰ εἴπῃ τις τίνος ἕνεκα ἔπασχε μᾶλλον ἡ Σελήνη κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, ἕνεκα τῆς ἀθλιότητος τῶν οἰκείων της, ἕνεκα τῶν πληγῶν της ἢ ἕνεκα τοῦ τραυματισμοῦ τῆς νέας καρδίας της. Ὅτε δ' ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐργαστηρίου ᾐσθάνθη ὅτι τὴν κατελάμβανε δεινὴ σκοτοδίνη. Κατέπεσεν ἐπί τινος καθίσματος ψιθυρίζουσα:

— Δὲν εἰμπορῶ πλέον νὰ προχωρήσω.

Ἐργάται τινὲς συνηθροίσθησαν πέριξ αὐτῆς ἑνὸς δ' αὐτῶν προτείναντος νὰ τὴν μετακομίσωσιν ἐκεῖθεν, ὀκτὼ ῥωμαλέοι βραχίονες ἀνήγειραν τὸ κάθισμα καὶ τὸ ἐλαφρὸν αὐτοῦ φορτίον, καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν συνήθη τόπον ἔνθα εἰργάζετο ἡ Σελήνη. Πᾶσαι δὲ αἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ καθήμεναι γυναῖκες ἀνήγειραν τὰς κεφαλάς των. Οἱ ἐργάται ἀπέθεσαν τὴν Σελήνην εἰς τὴν συνήθη αὐτῇ θέσιν πρὸ τῆς τραπέζης ἐφ' ἧς εἰργάζετο μετὰ εἰκοσάδος γυναικῶν συγκολλῶσα τὰ φύλλα τοῦ παπύρου.

Ὁ τετραυματισμένος αὐχὴν τῆς νεάνιδος ἤρξατο ἤδη ἐρεθιζόμενος. Καίτοι δὲ ἡ Σελήνη ᾐσθάνετο ἑαυτὴν εἰς ἄκρον δυστυχῆ, οὐχ ἧττον ἡ ὑπερηφάνεια τὴν ἠνάγκαζε νὰ ὑπομένῃ καὶ προσεπάθει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐργασίαν της χωρὶς ν' ἀποδείξῃ τίποτε. Ἀλλὰ μετά τινα ὥραν παρετήρησεν ὅτι ἡ παρακαθημένη, γυνὴ γλυκυτάτη καὶ ἥσυχος γνωστὴ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ διὰ τοῦ ὀνόματος «ἡ χήρα Ἄννα» λαμβάνουσα τὰ φύλλα τῆς Σελήνης τὰ ἐκόλλα αὐτή. Ἡ δὲ Σελήνη ὑψοῦσα τοὺς ὤμους εἶπε·

— Ἐπαρέ τα ἐλεύθερα καὶ κόλλα τα σύ· θὰ αὐξήσῃ τὸ ἡμερονύκτιόν σου· ἐγὼ σήμερον δὲν εἶμαι διὰ τίποτε.

— Διὰ σὲ τὰ κολλῶ, κόρη μου, ὑπέλαβεν ἡ χήρα. Βλέπω ὅτι εἶσαι ἀσθενὴς καὶ δὲν θέλω νὰ σοῦ σφετερισθῶ τὸν μισθόν σου.

Λοιπὸν φαίνομαι πτωχή; ἠρώτησε μετά τινος τραχύτητος ἡ Σελήνη.

— Παντάπασι, κόρη μου· φαίνεσαι ὅτι εἶσαι κόρη καλῆς οἰκογενείας· ἀλλὰ μή με στερῇς τὴν εὐχαρίστησιν νά σου κάμω τὴν μικρὰν αὐτὴν ἐκδούλευσιν, ἀφ' οὗ ἐτελείωσα ἐγὼ τὴν ἐργασίαν μου.

Ἡ Σελήνη ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐψιθύρισεν εὐχαριστίαν τινά. Ἠσθάνετο ψῦχος καὶ πυρετόν· ἐκάθητο δὲ καταβεβλημένη καὶ τεταραγμένη. Ἡ χήρα Ἄννα ἀπέστειλε τὴν ἀδελφήν της, ῥαχιτικὸν κοράσιον ὀνομαζόμενον Μαρίαν καὶ ἀείποτε μειδιῶν, νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἰατρὸν τοῦ ἐργαστηρίου, ὅστις παραυτα ἐλθὼν ἐπεσκέφθη τὴν ἀσθενῆ καὶ προσέταξε νά την θέσωσιν ἐπὶ φορείου καὶ νά την μεταφέρωσιν εἰς τὸ μᾶλλον πλησιέστερον μέρος. Ἀλλ' ἡ Σελήνη οὐδόλως συνησθάνετο τί συνέβαινε περὶ αὐτήν· ἐνόησε δὲ μόνον ὅτι διήρχοντο κῆπόν τινα μέγαν καὶ αἴφνης εὑρέθη καὶ σκότος βαθύ. Ἡ χήρα Ἄννα τὴν μετέφερεν εἰς τὴν οἰκίαν της κειμένην ἑκατοστὺν περίπου βημάτων μακρὰν τοῦ ἐργαστηρίου, παρὰ τὴν παραλίαν· ἐν ᾧ ἐβοήθει τὸν ἰατρὸν ὅστις ἐπέθετε ἐπιδέσμους, ἡ μικρὰ ῥαχιτικὴ ἔτρεχεν ἵνα ἀναγγείλῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς ἀσθενοῦς.

Μετὰ δέ τινας ὥρας ἡ Σελήνη ἀνακουφισθεῖσα ἤδη καὶ ἡσυχάσασα ἔβλεπεν ἐρχομένην τὴν ἀδελφήν της Ἀρσινόην ἔχουσαν τὴν ὄψιν ὡς τὸ ῥόδον καὶ ἀκτινοβολοῦσαν.

— Ὦ Σελήνη, ἀνεφώνησεν εἰσερχομένη, ἂν ἤξευρες πόσον εἶμαι εὐτυχής! Πῶς εἶσαι; Ἡ ὄψις σου εἶνε ἀξιόλογος, ἄ, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη!

— Ἔχεις μέρος εἰς τὴν συνοδείαν;

— Ναί. Καὶ ἔπειτα τώρα εἴμεθα πλούσιοι! Ὁ πατὴρ ἐπώλησε δύο ἐκ τῶν πολυτίμων κοσμημάτων του ἀντὶ ἓξ χιλιάδων δραχμῶν. Καὶ θὰ πάρω μίαν στολὴν... Ἄκουε νά σοῦ διηγηθῶ τὴν στολήν μου. Ὁ πατὴρ ἐξῆλθε νὰ ἀγοράσῃ ἕνα δοῦλον. Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ δὲν εἰξεύρω πόθεν ν' ἀρχινήσω. Εἶμαι κατακουρασμένη καὶ ὅμως εἰμπορῶ νὰ χορεύω ἕως αὔριον. Ἀπὸ τὴν χαράν μου θά μου φύγῃ ὁ νοῦς. Σὺ δὲν εἰξεύρεις Σελήνη μου, τί αἰσθάνεται ὁ ἐρωτοχτυπημένος. Ἀγαπῶ τὸν Πολυδεύκην καί μ' ἀγαπᾷ!

Τὸ αἷμα ἐξέλιπεν ἀπὸ τῶν παρειῶν τῆς Σελήνης καὶ ἀπὸ τῶν ὠχρῶν χειλέων της κατέπιπτον ἐλαφρὰ αἱ λέξεις αὗται :

— Ὁ Πολυδεύκης ὁ γλύπτης ;

— Ναὶ, καλὲ, ὁ Πολυδεύκης μας. Ἄνοιξε τώρα ταὐτιά σου καὶ κάμε τα τόσα νἀκούσῃς πῶς συνέβη τὸ πρᾶγμα. Τώρα δὰ ἐν ᾧ ἠρχόμην νά σε ἰδῶ ἦλθε μαζί μου καί μ' εἶπεν ὅτι μ' ἀγαπᾷ. Καὶ τώρα, Σελήνη μου, πρέπει νά με βοηθήσῃς νὰ καταφέρωμεν τὸν πατέρα νὰ εἰπῇ τὸ ναί· καὶ θά το εἰπῇ ἐπὶ τέλους, διότι ὁ Πολυδεύκης εἶνε μέγας καλλιτέχνης, ἀλλὰ οἱ γονεῖς του εἶνε ἄνθρωποι πρόστυχοι, καὶ εἰξεύρεις, ὁ πατὴρ... Καλὲ, πῶς εἶσαι τόσον χλωμή, Σελήνη μου ;

— Δὲν εἶνε τίποτε· τὸν πόδα μου πονῶ ὀλίγον. Λέγε μου λοιπόν.

Ἠρχόμην λοιπὸν ἐδῶ καὶ ἐστηριζόμην εἰς τὸν βραχίονά του. Καὶ νὰ εἴξευρες, Σελήνη μου, τί εὐχάριστον ὅπου εἶνε ! Ἀλλὰ, σὺ, ἀδελφή μου, δὲν εἰμπορεῖς νὰ φαντασθῇς αὐτὰ τὰ πράγματα !... Ἀλλὰ τί ἔχεις; ὑποφέρεις ; Οἱ ὀφθαλμοί σου εἶνε δακρυσμένοι. Σ' ἐνοχλῶ ; Ἡ χήρα Ἄννα λέγει ὅτι δὲν πρέπει νά σ' ὁμιλοῦν.

— Καλὲ, λέγε, λέγε.

Ἡ Ἀρσινόη ὑπακούσασα μετὰ χαρᾶς διηγεῖτο χωρὶς νὰ λησμονήσῃ τι δυνάμενον νὰ σπαράξῃ καὶ νὰ ἐρεθίσῃ τὴν πληγὴν τῆς δυσμοίρου. Παρασυρομένη δὲ ὑπὸ τῶν ἡδέων ἀναμνήσεων περιέγραψε τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ ἔνθα πρῶτον τῇ εἶπεν ὁ Πολυδεύκης «σ' ἀγαπῶ» τὸ σύνδενδρον μέρος τοῦ δημοσίου κήπου ἔνθα τῇ ἔκλεψεν ἓν φίλημα, τὴν πομπὴν ἣν συνήντησαν καὶ παρηκολούθησαν διασκεδάζοντες. Μεθύουσα δὲ ὑπὸ τῶν ἰδίων λόγων ἐλάλει, πιστεύουσα ὅτι τὴν διήγησίν της ἐθεώρει ἡ ἀδελφή της ὡς ἡλιακὴν ἀκτῖνα μετὰ νύκτα ζοφεράν. Ἀπὸ τοῦ Πολυδεύκους μετέβη εἰς τὸν περὶ τῆς ἐνδυμασίας λόγον, εἰς τὰς ἑξακισχιλίας δραχμάς, εἰς τὸν δοῦλον ὃν ἔμελλε νὰ ἀποκτήσῃ καὶ εἰς τὰς ἁμάξας δι' ὧν ἐν τῷ μέλλοντι ἔμελλε νὰ περιδιαβάζῃ.

Ἡ Σελήνη μέχρι μὲν τῆς στιγμῆς ταύτης ἤκουε μετὰ σιωπῆς τὸν δὲ τρόμον τῶν χειλέων της ἀπέδιδεν ἡ Ἀρσινόη εἰς τὸν πυρετόν· ἀλλ' ὅτε ὅμως τὴν ἤκουσε λέγουσαν περὶ τῶν ἁμαξῶν, τὴν διέκοψε μετὰ ξηροῦ γέλωτος καί :

— Αὐτὸ εἶνε ! εἶπε, θά σε κυλίουν αἱ ἅμαξαι ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ ἡμέρα νὰ κυλίεσαι εἰς τοὺς δρόμους ἄστεγος καὶ ἄσιτος.

— Εἰς τὸ κακὸν πηγαίνει πάντοτε ὁ νοῦς σου. Σὲ λέγω λοιπὸν ὅτι τὰ πράγματα θὰ βελτιωθοῦν.

Καὶ ἡ μὲν Σελήνη ἀνύψωσε τοὺς ὤμους, ἡ δὲ Ἀρσινόη ἠγέρθη.

— Πάντοτε μοῦ φαρμακεύεις τὴν χαράν μου, εἶπεν ἐπιπλήττουσα τὴν ἀδελφήν της. Καὶ ἐγὼ ἦλθα μὲ τόσην χαρὰν νά σου διηγηθῶ τὴν εὐτυχίαν μου. Ἀμμὴ ξένη ἂν ἦτο ἤθελεν εὐχαριστηθῆ· καὶ σύ, ἀδελφή μου, μένεις ψυχρὰ ὡς λίθος. Δὲν λέγεις τίποτε. Ὑψόνεις τοὺς ὤμους. Τί λοιπὸν σοῦ ἔκαμα, ἀδελφή μου ;

Καὶ ἡ μὲν Σελήνη ἀποβλέψασα πρὸς αὐτὴν μετά τινος φρίκης ἐψιθύρισε :

— Δὲν εἰμπορῶ νὰ εὐχαριστηθῶ, ὑποφέρω πολύ.

Ἡ δὲ Ἀρσινόη συγκινηθεῖσα προσέκλινεν ἵνα τὴν ἀσπασθῇ, ἀλλ' ἡ Σελήνη τὴν ἀπώθησε λέγουσα :

— Ἄφες με. Πήγαινε. Δὲν εἰμπορῶ πλέον νὰ ὑποφέρω.

Καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν τοῖχον. Ἡ ἀδελφή της προσεπάθησεν ἔτι νά την θωπεύσῃ, ἀλλ' ἐκείνη τὴν ἀπώθησε, καὶ διὰ φωνῆς τραχείας :

— Πήγαινε λοιπὸν, εἶπε, καί με θανατόνεις !

Ἡ δὲ Ἀρσινόη, ἐθρήνει· καί τοι δὲ ἔχουσα πολλὰ ἐλαττώματα, ἀλλ' ὅμως εἶχεν ἀγαθὴν καρδίαν καὶ οὐδέποτε ἤθελε νὰ πικραίνῃ τοὺς ἄλλους. Χωρὶς δὲ λέξιν νὰ εἴπῃ, ἐξῆλθε.

Τὴν δ' ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Ἀντίνοος ἐπλανᾶτο κατὰ τὴν παραλίαν ἀμηχανῶν καὶ πλήττων. Δὶς δὲ ἀναζητηθεὶς ὑπὸ τοῦ κυρίου του δὲν εὑρέθη ἐκεῖ μετὰ τοσαύτης δὲ ἀδιαφορίας ἤκουσε τὴν ἐπιτίμησιν τοῦ Ἀδριανοῦ, ὥστε βλέμμα δυσαρεσκείας ἔλαμψεν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ Καίσαρος. Ἀπὸ τῆς πρωΐας ἤδη ὁ εὐνοούμενος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποσπάσῃ τὸν νοῦν του ἀπὸ τῆς νεάνιδος τῆς ὑβρίας. Παρὰ τῶν δούλων εἶχε μάθει ὅλην τὴν ἱστορίαν της καὶ περιπατῶν εἶχε περιέλθει τὴν οἰκίαν τῆς χήρας Ἄννας χωρὶς νά το ἔχει προαποφασίσει, Τὰ παράθυρα ἦσαν κλειστὰ καὶ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον φῶς διεφαίνετο διὰ τῶν φύλλων. Ὁ νέος προσῆλθεν εἰς τὴν παραλίαν ὡς ἀφηρημένος, καὶ παρά τινα ἀποβάθραν εἶδεν ἀκάτιον προσδεδεμένον ἀπὸ τῆς κλίμακος· ἡ σελήνη ἔλαμπε καὶ ἡ θάλασσα ἦτο γαληνιαία. Ὁ Ἀντίνοος ἐπιβὰς τοῦ ἀκατίου ἔλυσεν αὐτὸ καὶ λαβὼν τὰς κώπας ἀπεμακρύνθη βραδέως ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας. Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔπαυσε κωπηλατῶν ἵνα καλῶς θεωρήσῃ παράδοξόν τι θέαμα.

Ἐπὶ τῆς ἀποβάθρας εἶδε προβαίνουσαν γυναῖκα λευχειμονοῦσαν καὶ ἧς ἡ μακρὰ κόμη ἡπλοῦτο· ἐπὶ τῶν ὤμων της. Ἐφαίνετο δὲ μετ' ἀγωνίας βαδίζουσα, ἐκλονεῖτο καὶ συνεχῶς ἔφερε τὰς χεῖρας εἰς τὴν κεφαλήν, ὅτε δ' ἔφθασεν εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀποβάθρας ἐπίεσε διὰ τῶν χειρῶν τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ ὡς ἐν αἰθρίᾳ νυκτὶ ἀστὴρ πίπτει ἐξ οὐρανοῦ, ὡς ἀπὸ τοῦ δένδρου ἀποσπᾶται φύλλον τὸ φθινόπωρον, ἡ λευχειμονοῦσα ἐκείνη μορφὴ κατέπεσεν εἰς τὰ κύματα. Κραυγὴ μεγάλη ἀγωνίας διῆλθε τὴν γαλήνην τῆς νυκτός, καὶ τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν διανοιγέντος τοῦ ὕδατος μετὰ θορύβου, αἱ ἀκτῖνες τῆς σελήνης ψυχραὶ καὶ στίλβουσαι ὡς πάντοτε, κατωπτρίσθησαν ἐντὸς μυριάδων σταγόνων αἵτινες ἐφάνησαν αἴφνης ἀναπηδῶσαι ἐν τῷ ἀέρι.

Ὁ Ἀντίνοος διὰ δύο ῥωμαλέων κινήσεων προσήγγισε ταχέως καὶ ἀνήρπασε τὸ σῶμα καθ' ἣν

στιγμὴν ἀνεφάνη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Καὶ τὸ μὲν ἀκάτιον ἀνετράπη, αὐτὸς δὲ νηχόμενος ἔφερεν ἐν ἀγκάλαις τὴν γυναῖκα μέχρι τῆς κλίμακος τῆς ἀναβάθρας καὶ ἀναβιβάσας τὴν ἀπέθεσεν ἐπί τινος θρανίου. Χαρᾶς δὲ αἴσθημα τὸν ἐθέρμανεν ὑπὸ τὰ διάβροχα ἐνδύματά του ὅτε ἤκουσεν ἐλαφρὸν καὶ θλιβερὸν ἦχον ἐξερχόμενον ἀπὸ τῶν χειλέων τῆς πνιγομένης, ἣν μόλις ἠδυνήθη νὰ σώσῃ. Διεπέρασε τὴν χεῖρα ὑπὸ τὴν ἀκίνητον κεφαλήν της μετὰ πλείστης προσοχῆς ἵνα μὴ ἐφάπτηται τοῦ μαρμαρίνου θρανίου. Τὸ πρόσωπόν της ἦτο κεκαλυμμένον ὑπὸ τῆς μακρᾶς καὶ πυκνῆς κόμης, ἥτις ἐφαίνετο ὡς τολύπη λίνου βεβρεγμένου. Ὁ νεανίας ἀπεμάκρυνε βραδέως πρῶτον μὲν τὸ μέρος τῆς κόμης τὸ καλύπτον τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ προσώπου, ἔπειτα δὲ τὸ ἀριστερὸν καὶ ἔπειτα... ἔπειτα ἔκλινε τὰ γόνατα ἔμπροσθεν αὐτῆς, διότι ἦτο ἡ Σελήνη, ἡ νέα ἣν ἠγάπα!

Τρέμων σύσσωμος ὁ Ἀντίνοος εἵλκυσε τὴν Σεμέλην πρὸς ἑαυτὸν καὶ προσήγγισε τὸ οὖς εἰς τὸ στόμα της· μήπως ἦτο νεκρά; Ἀλλ' ὄχι, ὄχι, ἀναπνέει, ζῇ!

Ἔθλιψε τὴν παρειάν της διὰ τῆς παρειᾶς του. Ὢ! πόσον ἦτο ψυχρά! Ψυχρὰ ὡς πάγος, ψυχρὰ ὡς ὁ θάνατος! Ὁ Ἀντίνοος ἐγερθεὶς ἔλαβεν αὖθις τὴν Σεμέλην ἐν ταῖς ἀγκάλαις του καὶ τὴν ἔφερε πρὸς τὸν λευκὸν οἰκίσκον, οὗτινος τὰ τείχη πρὸ ὀλίγου εἶχε παρατηρήσει ἀνὰ μέσον τῶν θάμνων. Ὠθούμενος δὲ ὑπὸ συγκινήσεως ἀρρήτου κύψας πρὸς αὐτὴν ὡς ἀδελφὸς ἐπὶ τῆς κοιμωμένης ἀδελφῆς του, τὴν ἐφίλησε τὸ μέτωπον.

Ἐκείνη δὲ κινηθεῖσα ἀνέῳξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καί τον εἶδεν ἀτενῶς· ἀλλὰ τὸ βλέμμα της ἦτο τοσοῦτον δειλόν, τοσοῦτον τεταραγμένον, τοσοῦτον ψυχρόν, τοσοῦτον ἀλλόκοτον, ὥστε ὁ νεανίας ὠπισθοχώρησε φρικιῶν.

— Σελήνη, ἐτραύλισε, δέν με γνωρίζεις;

Ἐκείνη ἐφάνη ὅτι δὲν ἤκουσε. Οἱ ὀφθαλμοί της ἐκινοῦντο μόνον, παρακολουθοῦντες πᾶσαν κίνησιν τοῦ Ἀντινόου.

— Σελήνη! ἐπανέλαβε λαμβάνων τὴν χεῖρά της καὶ φέρων αὐτὴν εἰς τὰ χείλη του.

Ἀλλ' ἐπὶ τῆς φλιᾶς τῆς θύρας ἐπεφάνη ἡ μικρὰ Μαρία, ἥτις καὶ ἐκάλεσε παρευθὺς βοήθειαν ἅμα ἰδοῦσα ξένον ἄνθρωπον παρὰ τῇ κλίνῃ τῆς ἀσθενοῦς.

Ὁ δὲ Ἀντίνοος ἐφοβήθη ὡς ὁ ἐπ' αὐτοφώρῳ συλλαμβανόμενος κλέπτης. Ὥρμησεν ἔξω τοῦ οἰκίσκου ἀνατρέψας δύο ἢ τρεῖς διαβάτας ἐπιχειρήσαντας νά τον ἀναχαιτίσωσιν διότι ἐξέλαβον αὐτὸν ὡς αὐτόχρημα κακοποιὸν ἄνθρωπον. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὰ ἀνάκτορα εὗρε τὸν Ἀδριανὸν λίαν παρωργισμένον κατ' αὐτοῦ, διότι δύο ἤδη ὥρας τὸν περιέμενε.

— Ποῦ ἦσο, τῷ ἀνεφώνησεν ἅμα ἰδὼν αὐτόν.

— Σᾶς ἐζήτουν ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νά σας εὕρω. Καὶ ἐγὼ λοιπὸν ἐπῆρα ἓν ἀκάτιον καὶ ἐπῆγα νὰ περιδιαβάσω εἰς τὴν θάλασσαν.

— Ψεύδεσαι.

Ὁ εὐνοούμενος οὐδὲν εἶπεν ἀνυψώσας μόνον τοὺς ὤμους. Καὶ τί τον ἔμελλε τώρα πλέον;

Ε'

Τὴν δὲ ἐπιοῦσαν καὶ τὰς ἑπομένας ἡμέρας ὁ Ἀντίνοος ἐπανειλημμένως ἦλθε καὶ περιεφέρετο περὶ τὴν οἰκίαν τῆς χήρας. Ἀπέστελλεν εἰς τὴν Σελήνην τὰ κάλλιστα τῶν ἀνθέων τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τὰ πάντα ἐποίει οὕτως, ὥστε νὰ γινώσκῃ ἡ Σελήνη ὅτι αὐτῆς καὶ μόνης ἐμερίμνα, ἀλλ' ἐκείνη ἔρριπτε τὰ ἄνθη εἰς τὴν γωνίαν καὶ τὸν ἐθεώρει ὡς ὀχληρόν. Καὶ τὸ μὲν σῶμα τῆς νεάνιδος ἐθεραπεύετο βραδέως, ἡ δὲ ψυχή της ἔμενε τετραυματισμένη. Μόνον δὲ κατ' ἐκείνας τὰς στιγμὰς αἱ ἀλγηδόνες αὐτῆς ἐμετριάζοντο ὁπωσοῦν, καθ' ἃς αἱ ξενίζουσαι αὐτὴν γυναῖκες τῇ ἐλάλουν περὶ ἀγνώστου τινὸς Θεοῦ, παντοδυνάμου, παραμυθοῦντος τοὺς τεθλιμμένους καὶ ἀποζημιοῦντος αὐτοὺς ἐν ἄλλῳ τινὶ κόσμῳ ἀνθ' ὅσων ἐν τούτῳ ὑπομένουσι. Οἱ παραμυθητικοὶ λόγοι οὓς ἀνεγίνωσκον εἰς αὐτὴν ἐν μυστηριώδει τινὶ βιβλίῳ ἐλθόντι, ὡς τῇ ἔλεγον, ἐξ Ἰουδαίας, μετέβαλλον τὴν δριμύτητα τῶν πόνων της εἰς ἀτονίαν εὐεργετικήν.

Ὁ πατὴρ τῆς Σελήνης ἤρχετο εἰς ἐπίσκεψίν της ἐπὶ φορείου, διότι ἀφ' ὅτου εἶχον χρήματα οὐδέποτε οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ Ἀρσινόη ἐξήρχοντο πλέον πεζῇ, καὶ ἑκάστοτε τῇ διηγεῖτο μετὰ πικρίας τὴν ἀπρεπῆ διαγωγὴν τῶν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ καταλυόντων Ῥωμαίων. Περὶ οὐδενὸς ἐφρόντιζον· ἡ ἀλαζονεία των ὁσημέραι ἐπολλαπλασιάζετο καὶ ὁ Κεραυνὸς εἶχεν ἀποφασίσει ἀνυπερθέτως νὰ ἀναφέρῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἀρχηγόν των, τὸν Ῥωμαῖον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα τὸν ὀνομαζόμενον Κλαύδιον.

Ἑσπέραν δέ τινα, ἐν ᾧ ὁ ἐπιστάτης ἦτο ἐξημμένος ὑπὸ τοῦ οἴνου, οἱ ξένοι προέβαλον εἰς αὐτὸν νέας ἀπαιτήσεις, οὗ ἕνεκα γενόμενος ἔξω φρενῶν ἀπεφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιόν του. Ἐλθὼν εἴς τινα αἴθουσαν εἰς ἣν ἐγίνωσκεν ὅτι ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ὁ Κλαύδιος ἵνα ἐπιθεωρήσῃ ψηφοθέτημά τι, ἀνέμενεν αὐτὸν ἔχων ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον ἐξημμένον. Μετ' οὐ πολὺ εἰσῆλθεν ὁ Ἀδριανὸς καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ψηφοθετήματος χωρὶς οὐδόλως νὰ προσέξῃ εἰς τὸν ἐπιστάτην καὶ διελθὼν ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς ἐὰν διήρχετο ἐνώπιον λίθου. Ἀλλ' αἴφνης φωνὴ βραγχώδης ὡς ἐξερχομένη μετὰ δυσκολίας ἐκ λάρυγγος συνεσφιγμένου ἠκούσθη λέγουσα ὄπισθεν τοῦ Ἀδριανοῦ·

— Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, χαιρετίζουν.... χαιρετίζουν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν τῶν ὁποίων κατοικοῦν.

Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ στραφεὶς ὀλίγον εἶπε:

— Καὶ εἰς τὴν Ῥώμην χαιρετίζουν τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἀξίζουν τὸν κόπον.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κεραυνοῦ σχεδὸν ἐξῆλθον τῆς κοιλότητός των.

— Φιλοξενεῖσαι ἐν τῷ ἀνακτόρῳ μου, εἶπε, καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης ὁ σκύλος σου ἔφαγε σχεδὸν τὴν κόρην μου. Μάθε ὅμως ὅτι εἰς τὰς φλέβας τοῦ ἀνθρώπου ὅστις τώρα εἶνε ἐνώπιόν σου, ῥέει αἷμα τῶν μακεδόνων ἡγεμόνων τῆς χώρας ταύτης. Τί σημαίνουσιν οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους πρὸ ὀλίγου ἐξεστόμισες;

Ὁ Ἀδριανὸς ἐστράφη πρὸς αὐτὸν ἀποτόμως καὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐσπινθηροβόλει ἐκείνη ἡ φλὸξ ἧς τὴν κεραυνοβόλον ἔκφρασιν ὀλίγοι ὑπέμενον, καὶ ἡ ἠχηρὰ φωνή του ἀντήχησεν ὅτε ἀνέκραξε πρὸς τὸν δύσμοιρον Κεραυνόν.

— Οἱ λόγοι μου σημαίνουσιν ὅτι εἶσαι ἄπιστος ἐπιστάτης, ὅτι ἔμαθα τί κάμνεις τὰ πλούτη τὰ ὁποῖά σ' ἐνεπιστεύθησαν, ὅτι. . .

— Τί ὅτι; . . ὑπέλαβεν ὁ Ἕλλην τρέμων ἐξ ὀργῆς καὶ τὰ χείλη ἔχων λευκά.

— Ὅτι ἠθέλησας νὰ πωλήσῃς εἰς τοῦτον ἐδῶ τὸν ἄνθρωπον ἕνα τῶν πινάκων τῶν ἀνακτόρων, καὶ ὅτι εἶσαι, ἀφ' οὗ θέλεις νὰ τὸ μάθῃς, βλὰξ καὶ ἀχρεῖος!

— Ἐγώ, ἐγώ, εἶπεν ὁ Κεραυνὸς μετὰ ῥόγχου, ἐγὼ εἶμαι; . . . Ἄ! θά με πληρώσῃ τὰς λέξεις ταύτας.

Καὶ ὁ μὲν Ἀδριανὸς ἀνεκάγχασε ψυχρῶς καὶ ἐμπαικτικῶς· ἀλλ' ὁ Κεραυνὸς μετ' εὐστροφίας, ἣν οὐδόλως θὰ ἤλπιζέ τις ἐκ τοσοῦτον χονδροῦ σώματος, ἐφώρμησεν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἔδειξε, τὸν ἥρπασεν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ καί τον διέσεισε βιαίως καὶ ὠρυόμενος.

— Ὄχι! ἔχιδνα! ἐγὼ θὰ σ' την βγάλω τώρα, τὴν συκοφαντίαν σου.

— Ἄφες τὸν ἄνθρωπον, ἀνεφώνησεν ὁ Ἀδριανός, ἤ, μὰ τοὺς κύνας μου! θὰ μετανοήσῃς.

— Νὰ μετανοήσω; ἀνεφώνησεν ἀγρίως ὁ Κεραυνός· σὺ θὰ μετανοήσῃς ὅταν ὁ αὐτοκράτωρ ἔλθῃ εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Τότε λογαριαζόμεθα καὶ βλέπουν τότε οἱ συκοφάνται, οἱ αὐθάδεις, οἱ ὁποῖοι ἔρχονται καὶ φέρουν ἀταξίαν εἰς τὰς οἰκίας, οἱ . . .

— Ἄνθρωπε. . . ἄνθρωπε, ὑπέλαβεν ὁ Ἀδριανὸς ἡσύχως μὲν ἀλλὰ αὐστηρῶς καὶ ἀπειλητικῶς· δὲν ἠξεύρεις πρὸς τίνα λαλεῖς.

— Ὦ! σὲ εἰξεύρω, καὶ πολὺ καλὰ μάλιστα. Ἀλλὰ ἐγώ, θέλεις νά σ' εἰπῶ, θέλεις, τίς εἶμαι;

— Εἶσαι μωρός, ὑπέλαβεν ὁ κύριος τῆς οἰκουμένης ὑψῶν τοὺς ὤμους.

Ἔπειτα δ' εὐθὺς προσέθηκεν ἡσύχως, ψυχρῶς καὶ σχεδὸν ἀδιαφόρως:

— Εἶμαι ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἡ χεὶρ τοῦ ἐπιστάτου παραχρῆμα διεστάλη καὶ ἀφῆκε τὸ θῦμά του. Ἄναυδος καὶ βλοσυρὸν ἔχων τὸ βλέμμα παρετήρει ἀτενῶς τὸν αὐτοκράτορα. Αἴφνης κατελήφθη ὑπὸ σπασμῶν ἔκλινε πρὸς τὰ ὀπίσω ἐξέβαλε κραυγὴν λαρυγγώδη καὶ κατεκυλίσθη κατὰ γῆς ὡς βράχος ἀποσπασθεὶς ὑπὸ σεισμοῦ.

Ἡ αἴθουσα ὅλη ἀντήχησεν ἐκ τοῦ κρότου τῆς πτώσεως τοῦ ἐπιστάτου. Ὁ Ἀδριανὸς ἐφάνη ὀλίγον τρομάξας, ἔπειτα δὲ βλέπων αὐτὸν κείμενον πρὸ τῶν ποδῶν του ἀκίνητον, ἔκυψε πρὸς αὐτὸν οὐχὶ τόσον ἐξ οἴκτου, ὅσον ἵνα ἴδῃ τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ, διότι κατεγίνετο καὶ εἰς τὴν ἰατρικήν.

Κατὰ τὴν στιγμὴν δὲ καθ' ἣν ἐλάμβανε τὴν χεῖρα, ἵνα ἐξετάσῃ τὸν σφυγμόν του, εἰσώρμησεν ἡ Ἀρσινόη εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀκούσασα ἔξωθεν τὸν θόρυβον τῆς ἔριδος καὶ τὸν κρότον τῆς πτώσεως τοῦ ἀτυχοῦς πατρός της.

Ἅμα δὲ ἰδοῦσα τὴν πελιδνὴν καὶ ἐξηλλοιωμένην ὄψιν του ἐξέβαλε κραυγὰς ὀδύνης. Αἱ δὲ μικραὶ ἀδελφαί της, αἵτινες τὴν παρηκολούθουν, ἤρξαντο καὶ αὐταὶ στενάζουσαι, πρῶτον μὲν ἀγνοοῦσαι διατί, ἔπειτα δὲ διότι ἐφοβοῦντο τὸν νεκρόν.

Οὐδὲν ἀπεστρέφετο μᾶλλον ὁ αὐτοκράτωρ ἢ τὰς κραυγὰς τῶν παιδαρίων· ἀλλ' ὅμως κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὑπέφερε τὸν θόρυβον τοῦτον, ἕως ὅτου ἐπείσθη ὅτι οὐδεμία ὑπῆρχε θεραπεία.

— Ἀπέθανεν, εἶπε μετά τινας στιγμάς. Κάλυψον τὸ πρόσωπόν του, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρός τινα δοῦλον.

Καὶ ἡ μὲν Ἀρσινόη καὶ τὰ παιδία ἐπανέλαβον σφοδρότερον τοὺς θρήνους των, ὁ δὲ Ἀδριανὸς παρατηρήσας αὐτὰ τεταραγμένος ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης.

ς'

Ἑβδομάδα περίπου μετὰ τὸ συμβὰν τοῦτο ἡ Μαρία εἶδεν εἰσερχόμενον τὸν Ἀντίνοον εἰς τὸν κῆπον τῆς χήρας· ἦτο δὲ συνειθισμένη εἰς τοῦτο· διότι οὐδέποτε σχεδὸν παρήρχετο ἡμέρα χωρὶς νὰ ἐπιχειρήσῃ ὁ εὔμορφος Βιθυνὸς νὰ λαλήσῃ πρὸς τὴν Σελήνην. Ἀλλ' ἡ Μαρία τῷ ἔφραξε τὴν ὁδὸν καί τον παρεκάλεσεν, ὡς πάντοτε, νὰ ἀποσυρθῇ. Ἐκεῖνος δὲ τὸ πρῶτον ἤδη δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπακούσῃ.

— Καλή μου Μαρία, εἶπε μετὰ γλυκύτητος, πρέπει νά την ὁμιλήσω.

Καὶ διελθὼν πλησίον τῆς μικρᾶς κόρης, ἔδραμεν εἰς τὸ δωμάτιον ἔνθα τὴν νύκτα, ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ, εἶχεν ἀποθέσει τὴν Σελήνην ἐπὶ τῆς κλίνης, καὶ διαβαίνων τὴν φλιὰν ἐκάλεσεν αὐτὴν ἐξ ὀνόματος.

Ἐκείνη δὲ ἔντρομος ἔκρυψε τὸ βιβλίον ὅπερ ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸν τυφλὸν ἀδελφόν της τὸν μικρὸν Ἥλιον, ὅστις εἶχε καταφύγει πρὸς αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θανάτου τοῦ πατρός.

Ὁ Ἀντίνοος ἐπανέλαβε τὸ ὄνομά της ἱκετευτικῶς.

Ἐκείνη δὲ ἀναγνωρίσασα αὐτὸν εἶπε ἡσύχως :

— Ἐμὲ ζητεῖς ἢ τὴν Ἄνναν ;

— Σὲ σέ ! ἀνεφώνησεν ὅλος πῦρ. Ὦ Σελήνη, σὲ ἀνέσυρα ἐκ τοῦ ὕδατος καὶ ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἐκείνης δὲν δύναμαι πλέον νά σε λησμονήσω, μὲ κατατρώγει ὁ ἔρως σου. Οἱ ςοχασμοί σου δὲν συνήντησάν ποτε ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ τοὺς στοχασμούς μου πετῶντας πρὸς σέ ; Πάντοτε εἶσαι τόσον ψυχρά, τόσον ἄψυχος ὅσον τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καθ' ἣν κατὰ τὸ ἥμισυ ἀνῆκες εἰς τὴν ζωὴν καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τὸν θάνατον ; Ὡς ἡ σκιὰ τοῦ ἀποθανόντος ἐπανερχομένη πλανᾶται πέριξ τῶν τόπων ἔνθα ἀφῆκε πᾶν ὅ τι ἠγάπα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγὼ πλανῶμαι πρὸ ἑβδομάδων πέριξ τῆς οἰκίας ταύτης καὶ οὐδέποτε ἠδυνήθην νά σ' εἴπω τί ᾐσθανόμην.

Καὶ ταῦτα λέγων ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν της καὶ ἠθέλησε νὰ ἐναγκαλισθῇ τὰ γόνατά της· ἀλλ' ἐκείνη ἐπιπλήττουσα αὐτὸν εἶπε :

— Τί εἶν' αὐτά ; Σήκω ἐπάνω, καὶ κράτει τὸν ἑαυτόν σου.

— Ἆ ! ἄφες με εἶπεν ἱκετευτικῶς. Μὴ εἶσαι τόσον ψυχρὰ καὶ σκληρά. Λυπήσου με καὶ μή με ἀπωθῇς οὕτω πως.

— Σήκω. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ περιέλθω εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δυσαρεστηθῶ κατὰ σοῦ διότι σοὶ ὀφείλω εὐγνωμοσύνην.

Ἐκεῖνος δὲ ἀνεγερθεὶς εἶπε μετὰ γλυκύτητος:

— Δέν σε ζητῶ εὐγνωμοσύνην, μόνον θέλω ὀλίγην ἀγάπην.

— Ἐγὼ πάντοτε προσπαθῶ νὰ ἀγαπῶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους, σὲ ἀγαπῶ λοιπὸν καὶ σέ, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐφάνης πρὸ ἐμὲ τόσον καλός.

Ὁ Ἀντίνοος ἀκούσας ταῦτα ἀναφώνησε θριαμβεύων καὶ ἐρρίφθη καὶ ἐκ δευτέρου εἰς τοὺς πόδας της. Ἁρπάσας δὲ βιαίως τὴν δεξιάν της «Σελήνη ! Σελήνη !» ἀνέκραξε. Ἀλλὰ παρευθὺς ἡ Μαρία εἰσῆλθεν ἐρυθρὰ ἐκ τῆς ὀργῆς. Διὰ φωνῆς δὲ τραχείας καὶ ἐξωργισμένης προσέταξε τὸν νέον νὰ ἐξέλθῃ. Μάτην δ' ἐκεῖνος προσεπάθει νὰ τὴν καταπραΰνῃ :

— Πήγαιν' ἀπ' ἐδῶ, εἰδὲ μὴ φωνάζω ἐκείνους ἐκεῖ τοὺς ἐργάτας καὶ σὲ πετοῦν ἔξω.

— Διατί εἶσαι τόσον κακή, Μαρία ; τῇ εἶπεν ὁ μικρὸς Ἥλιος. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι καλὸς καὶ εἶπεν εἰς τὴν ἀδελφήν μου μόνον ὅτι τὴν ἀγαπᾷ.

Ὁ Ἀντίνοος ἱκέτευε διὰ τοῦ βλέμματος τὴν ῥαχιτικὴν κόρην. Ἀλλ' ἐκείνη ἐλθοῦσα εἰς τὸ παράθυρον καὶ θέσασα τὰς χεῖρας πρὸ τοῦ στόματος ἡτοιμάσθη νὰ προσκαλέσῃ τοὺς ἐργάτας.

— Στάσου ! τῇ ἀνεφώνησεν ὁ Βιθυνός. Φεύγω.

Καὶ ἰδὼν τὴν Σελήνην ἅπαξ ἔτι διὰ βλέμματος περιπαθοῦς ἐξῆλθεν ἀπηλπισμένος καίτοι ἡ καρδία του ἦτο μεστὴ χαρᾶς ἅμα καὶ ὑπερηφανείας.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἶκον τῆς χήρας εὗρεν αὐτὴν κενήν. Ἔμαθε δὲ ἐρωτήσας τοὺς γείτονας ὅτι ἡ Ἄννα ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον παραλαβοῦσα τὴν ῥαχιτικὴν κόρην τὴν ἀσθενῆ νεάνιδα καὶ τὸ τυφλὸν παιδίον, ἀφ' οὗ πρῶτον ἡ νεᾶνις καὶ τὸ παιδίον ἔλαβον τὸ βάπτισμα τῶν Χριστιανῶν. Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ὁ Ἀδριανὸς ἐξεπλάγη ἀκούσας τὸν εὐνοούμενόν του τὸν συνήθως θανάσιμον ἐχθρὸν τῆς κινήσεως καὶ τῶν κόπων, προτείνοντα σχέδιον ὁδοιπορίας πρὸς τὸν ἄνω Νεῖλον. Ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ χαρᾶς συνήνεσε, καὶ δύο μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κερχυνοῦ ἡ αὐτοκρατορικὴ συνοδεία ἀναγκασθεῖσα ἕνεκα τρικυμίας νὰ ἐγκαταλίπῃ προσωρινῶς τὸν στολίσκον, εἰσήρχετο ἔφιππος εἰς τὴν πόλιν Βῆσαν. Ἀλλ' ὁ Ἀδριανὸς ἦτο σκυθρωπὸς διότι ἔλαβεν ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας πολιτικὰς εἰδήσεις δυσαρέστους, καὶ πᾶν ἀνθρώπινον πρόσωπον τὸν ἠνώχλει καὶ αὐτὸ τὸ τοῦ εὐνοουμένου του. Εἰς τοῦτον δὲ ἀνέθηκε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν πόλιν ἥτις ἦτο καταστόλιστος πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος, ὁ δὲ Ἀντίνοος χωρὶς νὰ περιμένῃ νὰ τῷ ἐπαναλάβῃ ὁ αὐτοκράτωρ τὴν παραγγελίαν ταύτην, ἔσπευσε πρὸς τὴν πόλιν ἐρωτήσας τὸν πρῶτον ἀγυιόπαιδα ὃν συνάντησε ποῦ εἶνε ἡ Χριστιανικὴ συνοικία. Ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι μεγάλαις ἢ μικραῖς δι' ὧν διήρχετο ὁ Βιθυνὸς ἠρεύνα πάσας τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς οἰκίας τῶν Χριστιανικῶν συνοικιῶν, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε δὲν ἐδυνήθη νὰ ἀνεύρῃ τὸ ζητούμενον.

Αἱ ὁδοὶ τῆς Χριστιανικῆς συνοικίας τῆς Βήσης ἦσαν ὡς νεκραί. Οὐδεμία θύρα ἦτο ἀνοικτή, οὐδὲν ἀνθρώπινον ὂν ἐφαίνετο πουθενά. Ὁ Ἀντίνοος ἀποπέμψας τὸν μικρὸν ὁδηγόν του ἐπανέλαβε τὴν ἀτελεύτητον ἔρευνάν του. Πᾶσαι αἱ οἰκίαι περιεκυκλοῦντο ὑπὸ κήπων, ἐφαίνοντο καλῶς διατηρούμεναι καὶ σειραὶ καπνοῦ ἀνέθρωσκον ἀπὸ τῶν στεγῶν, οὐχ ἧττον πᾶσαι ἐφαίνοντο ἔρημοι. Τέλος ὁ νέος ᾐσθάνθη ἦχον φωνῆς ἀνθρωπίνης. Κατευθυνθεὶς δὲ πρὸς τὸ μέρος ὅθεν προήρχετο ἡ φωνή, ἦλθεν εἰς πλατεῖαν ἐν ᾗ πλῆθος πυκνὸν ἀνέμενεν ἐν σιγῇ πρὸ οἰκίσκου κεκρυμμένου ἐν τῷ μέσῳ φοινίκων. Γέρων δέ τις ὃν ἠρώτησε περὶ τῆς κατοικίας τῆς Ἄννας τῷ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου τὸν οἰκίσκον τοῦτον. Ὁ δὲ Ἀντίνοος διέσχισε τὸ πυκνὸν πλῆθος ὅπερ ἤδη ἔψαλλεν ἐν χορῷ ᾆσμά τι ἐμποιοῦν αἴσθησιν ἀνέκφραστον· ἀλλὰ δὲν θὰ ἠδύνασο νὰ εἴπῃς ἐὰν ἡ ψαλμῳδία ἐκείνη ἐξέφραζε χαρὰν ἢ λύπην.

Πρὸ τῆς θύρας τοῦ κήπου ἀνεγνώρισε τὴν μικρὰν ῥαχιτικήν, κεκλιμένα ἔχουσαν τὰ γόνατα πρὸ φερέτρου κεκαλυμμένου δι' ὑφάσματος καὶ κλαίουσαν.

Ἡ χήρα Ἄννα εἶχεν ἀποθάνει ; Οὐχὶ βεβαίως, διότι ἰδοὺ ἐξέρχεται τῆς οἰκίας ὠχρά, ἥσυχος, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα στεγνοὺς καὶ στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος γέροντός τινος. Ἀμφότεροι προχωροῦσιν, ὁ γέρων ἀπαγγέλλει σύντομον εὐ-

χὴν καὶ ἀνεγείρει τὸ ὕφασμα ὅπερ καλύπτει τὸ φέρετρον.

Ὁ Ἀντίνοος προχωρήσας ἓν βῆμα ὠπισθοχώρησε κλονούμενος, ἐκάλυψε τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τῶν χειρῶν καὶ ἔστη ἀκίνητος.

Ἀλλὰ δὲν ἠκούοντο ἐπικήδειοι θρῆνοι. Ὁ μὲν γέρων ἐλάλει, πέριξ δὲ αὐτοῦ τὸ πλῆθος ἔκλαιεν ἄνευ θορύβου καὶ ἐδέετο ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Ὁ Ἀντίνοος οὐδὲν ἤκουεν. Ἀποκαλύψας δὲ τὸ πρόσωπόν του παρετήρει ἀτενῶς τὴν λευκὴν ὄψιν τῆς τεθνεώσης. Καὶ ὅτε μὲν ἡ χήρα ἀπέθεσε πάλιν τὸ κάλυμμα ἐπὶ τοῦ φερέτρου ὁ νέος δὲν ἐκινήθη, ἀλλ' ὅτε ἓξ νεάνιδες ἔλαβον τὸ φέρετρον ἐπ' ὤμου καὶ ἐξεκίνησαν, ἠκολούθησε καὶ αὐτὸς τὴν κηδείαν. Μακρόθεν δὲ εἶδεν ὅτι εἰσῆγον δύο φέρετρα εἰς μίαν κρύπτην, ἣν κλείσαντες ἐπιμελῶς ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια. Τότε δὲ ὁ Βιθυνὸς ἐπλησίασεν.

Ἦτο δὲ μόνος. Ὁ ἥλιος ἔδυε καὶ ἡ νὺξ κατέβαινε πρὸς τὴν πεδιάδα. Ἐκτείνας δὲ τὰς χεῖρας ἐνηγκαλίσθη τοὺς στύλους τῆς εἰσόδου καὶ διὰ τοῦ μετώπου του ἔπληξε τὴν ἀπέριττον ξυλίνην πύλην, ἐν ᾧ ὀδύνη ἄνευ δακρύων συνεκίνει ὅλον του τὸ σῶμα.

Δὲν ἤκουσε δὲ βήματα ἐλαφρὰ προσεγγίζοντα, τὰ βήματα τῆς μικρᾶς Μαρίας ἐρχομένης νὰ θρηνήσῃ τὴν φίλην της Σελήνην παρὰ τὸν τάφον της. Ἀναγνωρίσασα δὲ τὸν Ἀντίνοον τὸν προσεφώνησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ:

— Μαρία ἀνεφώνησεν ἐκεῖνος λαμβάνων τὴν χεῖρά της. Πῶς ἀπέθανε;

— Τὴν ἐθυσίασαν διότι δὲν ἤθελε νὰ προσκυνήσῃ τὸ ἄγαλμα τοῦ αὐτοκράτορος.

— Καὶ διατί δὲν ἠθέλησε;

— Διότι ἔμεινε πιστὴ εἰς τὴν πίστιν μας καὶ ἤλπισεν εἰς τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Σωτῆρος. Τώρα εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν μακαρίων ψυχῶν.

— Εἶσαι βεβαία;

— Τόσον, ὥστε εὔχομαι νά την εὕρω καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς οὐρανούς.

— Μαρία!

— Ἄφες τὴν χεῖρά μου.

— Μὲ κάμνεις μίαν χάριν, Μαρία;

— Μετὰ χαρᾶς, ἀλλὰ μή μ' ἐγγίζῃς.

— Λάβε τὰ χρήματα ταῦτα καὶ πήγαινε νὰ ἀγοράσῃς τὸν λαμπρότατον στέφανον τὸν ὁποῖον θὰ εὕρῃς, καὶ νὰ τὸν κρεμάσῃς ἐδῶ λέγουσα· «Τῇ Σελήνῃ παρὰ τοῦ Ἀντινόου».

Καὶ ἡ μὲν μικρὰ Μαρία ἔλαβε τὸ ἀργύριον, ὁ δὲ Ἀντίνοος ἀπεχώρησε καὶ κατεσπευσμένως διελθὼν τὴν πόλιν ἐπορεύθη εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Νείλου. Ὅτε δ' ἔφθασεν ἐκεῖ, ἡ σελήνη εἶχεν ἀνατείλει καὶ ἔπαιζεν ἐπὶ τῶν κυμάτων, ὡς τὴν ἑσπέραν καθ' ἣν ὁ Ἀντίνοος ἀνέσυρε τὴν Σελήνην ἀπὸ τῶν κυμάτων.

Ὁ Βιθυνὸς ἐγίνωσε μὲν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ τὸν προσέμενεν, ἀλλὰ δὲν διενοεῖτο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τοῦ αὐτοκράτορος. Σφοδρὰ ταραχὴ τὸν κατέλαβεν, ἐβάδιζε παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἀνησυχῶν, συλλογιζόμενος τὸν παρελθόντα βίον του, τὴν καλύβην τῶν γονέων του, τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφὰς οὓς οὐδέποτε πλέον ἔμελλε νὰ ἐπανίδῃ. Ἐσυλλογίζετο δὲ καὶ τὸν κύριόν του, τὰ πλεῖστα πρὸς αὐτὸν ψεύδη του, καὶ τὴν θέλησιν ἣν ἐξεδήλωσε πολλάκις καὶ ὁ Ἀδριανὸς τοῦ νὰ υἱοθετήσῃ τὸν εὐνοούμενόν του καὶ νά τον κηρύξῃ διάδοχον τοῦ χρόνου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο τὸν κατεφόβιζε, διότι ἡ τῶν Καισάρων πορφύρα ἦτο πέρα τοῦ δέοντος βαρεῖα, καὶ δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ τὴν ὑποφέρωσιν οἱ ῥᾴθυμοί του ὦμοι.

Ἐσυλλογίσθη τότε περὶ τοῦ μέλλοντος καὶ πανταχοῦ εἶδεν ἀπειλάς. Οἱ ἀστέρες εἶχον προειπεῖ μεγάλην συμφορὰν εἰς τὸν Ἀδριανόν. Τίς θὰ ἦτο ἡ συμφορὰ αὕτη, ἣν ἑκάστη ὥρα παρερχομένη καθίστα πλησιεστέραν, ἣν οὐδεμία δύναμις ἀνθρωπίνη θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποτρέψῃ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ αὐτοκράτορος, πλὴν ἐὰν μόνον....

Αἰφνιδία τις σκέψις διῆλθε διὰ τοῦ πνεύματός του. Ὁ Ἀδριανὸς δυνατὸν νὰ ἐσώζετο ἐὰν εὑρίσκετό τις νὰ προσφέρῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ ἐξωργισμένου Θεοῦ τοῦ ἀποφασίσαντος τὸν θάνατόν του. Ἐὰν δὲ αὐτὸς ὁ Ἀντίνοος εἶχε τὸ θάρρος νὰ θυσιασθῇ ὑπὲρ τοῦ κυρίου του, ἐξηγόραζε ταυτοχρόνως τὰς πλείστας ὅσας ἁμαρτίας του, τότε....; τότε, ὢ μυστήριον, ὢ χαρά! δὲν εἶχεν ἀκούσει ὅτι ὁ κόσμος ἐκεῖνος τῆς λαμπρότητος ἔνθα ἡ Σελήνη του ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἔφερε πρὸς τὸν ἐξιλασμόν.... Μετά τινας στιγμὰς ἔμελλε λοιπὸν νά την ἐπανίδῃ;

Ὁ Νεῖλος ἀπεῖχε μόλις δύο βήματα. Δύο βήματα μακρὰν ἦτο προσδεδεμένον ἀκάτιον. Ἐπήδησεν εἰς αὐτὸ δι' ἑνὸς ἅλματος καί το ὤθησε πρὸς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ. Τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν ἔφθασεν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ δοῦλοι ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος νά τον ἀναζητήσωσι. Εἷς δὲ τούτων ἀνεγνώρισε τὸν Ἀντίνοον ὑπὸ τὸν λάμψιν τῆς σελήνης καὶ τον ἐκάλεσε.

— Ὕπαγε καὶ εἰπὲ εἰς τὸν κύριον, ἀνεφώνησε πρὸς τὸν δοῦλον ὁ εὐνοούμενος, ὅτι τὸν προσκυνῶ μυριάκις, καὶ ὅτι ὁ Ἀντίνοος προτιμᾷ τὸν Ἀδριανὸν καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας του ζωῆς. Ἡ Μοῖρα ἀπῄτει ἓν θῦμα. Ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ στερηθῇ τὸν Ἀδριανόν, ἀλλ' ὁ Ἀντίνοος εἶνε μηδὲν ὅπερ οὐδεὶς θὰ στερηθῇ πλὴν τοῦ αὐτοκράτορός του, καὶ ὁ Ἀντίνοος λοιπὸν ἀποθνήσκει ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ δοῦλος ἐρρίφθη εἰς ἕτερον ἀκάτιον καὶ ἐκωπηλάτησε πάσῃ δυνάμει. Ἔλαβε καὶ ὁ Ἀντίνοος τὰς κώπας καὶ τὸ πλοιάριόν του ἵπτατο ἐπὶ τῶν κυμάτων. Καὶ ὁ μὲν δοῦλος ἐπολλαπλασίαζε τὰς δυνάμεις του ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ προφθάσῃ τὸ ἕτερον.

Ἡ θήρα αὕτη ἐξηκολούθει ἐν σιωπῇ. Εἶχον ἤδη φθάσει τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ καὶ κατέπλεον τὸ

ῥεῦμα ὡς δύο βέλη. Ἀλλ' αἴφνης ὁ δοῦλος εἶδε τὸν Ἀντίνοον ἀνεγειρόμενον καὶ ἀναρρίπτοντα τὰς κώπας του εἰς τὸν ἀέρα. Ταυτοχρόνως δὲ ἤκουσεν ἀναφωνούμενον καὶ τὸ ὄνομα τῆς Σελήνης, καὶ ἔπειτα ὁ Νεῖλος ἐδέξατο ἐν τοῖς κύμασί του τὸ κάλλιστον πάντων τῶν θυμάτων.

Ὁ Ἀδριανὸς ἐτέλεσεν εἰς τὸν εὐνοούμενόν του κηδείαν μεγαλοπρεπεστάτην, τὸν κατέταξεν ἐν τοῖς θεοῖς καὶ ἡ λατρεία του ἐπανηγυρίσθη ἐν ὅλῃ τῇ Αὐτοκρατορίᾳ.

[Ἐκ τῶν τοῦ Γεωργίου Ἔβερς]. * * Φ.

Η ΠΥΡΑΜΙΣ ΤΟΥ ΧΕΟΠΟΣ

Ἡ μεγάλη πυραμίς, ἡ πυραμὶς τοῦ Χέοπος, ἀνυψοῦται εἰς ὀλίγων χιλιομέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Καΐρου. Παρ' αὐτὴν ὑπάρχουσι καὶ δύο ἄλλαι, μικρότεραι ὅμως, πᾶσαι δὲ ἔχουσι τοιαύτην θέσιν, ὥστε αἱ τέσσαρες αὐτῶν πλευραὶ εἶνε ἐστραμμέναι πρὸς τὰ τέσσαρα κύρια σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος. Εἶνε δὲ τεταγμέναι λοξῶς, παρουσιάζουσαι γωνίαν ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην.

Ἡ μεγάλη πυραμὶς εἶνε ἡ πρὸς βορρᾶν κειμένη, αὕτη δὲ εἶνε ἣν συνήθως ἀναβαίνουσιν οἱ περιηγηταί. Ἡ ἀνάβασις δὲν εἶνε τόσον δύσκολος ὅσον κοπιώδης, γίνεται δὲ πάντοτε τῇ βοηθείᾳ ὁδηγῶν Βεδουΐνων. Εὐκολωτέρα εἶνε ἡ ἀνάβασις διὰ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, τῆς πρὸς τὸ Κάϊρον ἐστραμμένης, ἐφ' ἧς φαίνεται ὥς τις γιγάντειος κλίμαξ ἠρειπωμένη, ἀποτελουμένη δὲ ἐκ βαθμίδων ἀνίσων καὶ πολὺ ὑψηλῶν, τὰς ὁποίας ἀδύνατον εἶνε νὰ διασκελίσῃ τις ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν χειρῶν καὶ τῶν γονάτων του, καὶ ταὐτοχρόνως ἀνασυρόμενος μὲν ἐκ τῆς χειρός, ὠθούμενος δὲ ὄπισθεν ὑπὸ τῶν ὁδηγῶν του.

Ἡ κορυφὴ τῆς πυραμίδος εἶνε ἐσχηματισμένη εἰς εἶδος τετραγώνου ὀροπεδίου δέκα περίπου τετραγωνικῶν μέτρων. Ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ ἦτο ἄλλοτε πολὺ μικροτέρα, μέχρι τῶν χρόνων, καθ' οὓς οἱ καλίφαι ἀφήρεσαν τὸ ἀνώτερον τῆς πυραμίδος μέρος καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἀνωτέρων βαθμίδων ἀντερείσματα, μεταχειρισθέντες τὸ ὑλικὸν τοῦτο εἰς κτίσιν τοῦ Καΐρου.

Ἡ ἐκ τῆς κορυφῆς τῆς πυραμίδος θέα εἶνε, λέγουσιν, ἀπαράμιλλος.

Μακρὰν φαίνεται ὁ Νεῖλος ἐξελισσόμενος διὰ μέσου τῆς πεδιάδος, ἐφ' ἧς φαίνονται ἐσπαρμένα ὡς κηλῖδες λευκόφαιαι τὰ χωρία· μακρότερον δ' ἔτι διαφαίνεται ἡ πόλις τοῦ Καΐρου μετὰ τοῦ φρουρίου, τῶν μιναρέδων καὶ τῶν ἐρυθρῶν θόλων τῶν τζαμίων της· καὶ πέραν, εἰς τὸ βάθος, ἡ ἔρημος μὲ τὸν ἀχανῆ αὐτῆς ὁρίζοντα.

Τὸ κάθετον ὕψος τῆς πυραμίδος εἶνε 422 ποδῶν ἢ 137 μέτρων. Ὑπελογίσθη δὲ ὅτι διὰ τῶν λίθων, οἵτινες ἐχρησίμευσαν εἰς οἰκοδομὴν αὐτῆς, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κατασκευασθῇ στερεὸν τεῖχος 6 ποδῶν ὕψους περιλαμβάνον ὁλόκληρον τὴν Ἱσπανίαν.

Κυρία Χ**

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῷ δικαστηρίῳ.

Ὁ κατηγορούμενος εἶνε *τετραπεράσμένος* τις κλέπτης, ἑξάκις ἤδη καταδικασθεὶς δι' ἄλλας πράξεις του.

Ἅμα ἦλθεν ἡ σειρὰ τῆς δίκης του,

— Κύριε πρόεδρε, λέγει, ὁ δικηγόρος μου εἶνε ἀδιάθετος, διὰ τοῦτο ζητῶ ἀναβολὴν τῆς δίκης.

— Ἀλλὰ συνελήφθης ἐπ' αὐτοφώρῳ, μὲ τὸ χέρι εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ κατηγόρου. Τί εἰμπορεῖ νὰ εἴπῃ ὁ δικηγόρος εἰς ὑπεράσπισίν σου;

— Ἴσα, ἴσα, διὰ τοῦτο εἶμαι περίεργος καὶ ἐγὼ νὰ τὸν ἀκούσω, κύριε πρόεδρε.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ πρωτίστη τῶν ἐθνῶν ἀρετὴ εἰς τοῦτο συνίσταται, τὸ νὰ παρασκευάζωσιν ἑκάστοτε τὰς δυνάμεις αὐτῶν εἰς τρόπον ἀνάλογον πρὸς τὰς δυνάμεις, καθ' ὧν ἔχουσι ν' ἀντιπαραταχθῶσιν. Οἱ κλέφται καὶ οἱ ἁρματωλοὶ ἡμῶν ἦσαν ἐνάμιλλοι κατά τε τὸν ὁπλισμὸν καὶ τὸν τρόπον τοῦ πολεμεῖν πρὸς τοὺς κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου ἀσυντάκτους ὄχλους τῶν πολεμίων· καὶ ἔχοντες πρὸς τούτοις τὸ ἠθικὸν πλεονέκτημα τῆς φιλοτιμίας καὶ τῆς φιλοπατρίας, πολλάκις ἔτρεψαν αὐτούς. Τὰ δὲ σκάφη τῶν τριῶν ναυτικῶν νήσων, ὅσῳ ἐλαφρὰ καὶ ἂν ἦσαν ἀντιπαραβαλλόμενα πρὸς τοὺς ὄγκους τῶν τουρκικῶν δικρότων καὶ φρεγάδων, παραλαβόντα ὅμως εἰς ἐπικουρίαν αὐτῶν τὸ φοβερὸν τῶν πυρπολικῶν ὅπλον, καὶ ἐπιτηδειότερον μὲν χειριζόμενα, ἐκθυμότερον δὲ κυβερνώμενα καὶ τολμῶντα τὰ πάντα, ὅπως μόνη ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀφοσίωσις τολμᾷ, ἠδυνήθησαν πολλοὺς μὲν ἐκ τῶν κολοσσῶν ἐκείνων νὰ καταστρέψωσι, πλειστάκις δὲ νὰ ἴδωσιν αὐτοὺς προτροπάδην πρὸ αὐτῶν φεύγοντας. (Παπαρρηγόπουλος).

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Πρὸς καθαρισμὸν εἰκονογραφίας ἐπὶ χάρτου, κιτρινισμένης ἐκ τοῦ χρόνου ἢ ἐρρυπωμένης, δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸ ἑπόμενον μέσον, ὅπερ θεωρεῖται ἐκ τῶν καταλληλοτέρων. Θέτομεν τὴν εἰκονογραφίαν μεταξὺ δύο φύλλων λευκοῦ χάρτου, ὧν τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν ἐπιπάσσομεν διὰ κόνεως ξηρᾶς χλωρούχου ἀσβέστου, οὕτω δὲ θέτομεν αὐτὰ ὑπὸ στοιβάδα βιβλίων, ὅπου τὰ ἀφίνομεν ἐπί τινα χρόνον. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ χλωροῦχος ἄσβεστος ἐξαλείφει τὸ πρόσθετον χρῶμα, χωρὶς νὰ βλάψῃ τὴν εἰκονογραφίαν. Δι' εἰκονογραφίας μεγάλης ἀξίας ἀνάγκη νὰ μεταχειριζώμεθα τὸ μέσον τοῦτο μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Φρόνιμον δὲ εἶνε νὰ κάμνῃ τις δοκιμήν τινα πρῶτον ἐπὶ ἀντικειμένου ἄνευ ἀξίας, καὶ εἶτα νὰ ἐπιχειρῇ τὸ πείραμα ἐπὶ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ καθαρίσῃ.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

Ἀριθ. 272 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 15 Μαρτίου 1881

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΟΥ ΑΜΛΕΤΟΥ

['Ἐκ τῶν τοῦ Paul Stapfer].

Συνέχ. καὶ τέλος· ἴδε σελ. 145.

Καὶ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς σκιᾶς τοῦ πατρός του ὁ Ἀμλέτος πάσχει ἤδη, καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ ἀφάτου ἀγωνίας. Ἀγαπᾷ τὴν μητέρα του, ταυτοχρόνως δὲ τὴν ἀποστρέφεται καὶ τὴν περιφρονεῖ. Ἡ θλῖψις τὸν πιέζει, καὶ σκέπτεται ἤδη περὶ αὐτοκτονίας.

Ἂς ἦτο τρόπος νὰ ἰδῶ τὴν στερεάν μου σάρκα
νὰ λυώσῃ, νὰ διαλυθῇ καὶ εἰς ἀτμὸν νὰ σβύσῃ!
Ἢ νόμον ἂς μὴν ὥριζεν ὁ πλάστης νὰ παιδεύῃ
τὸν αὐτοκτόνον! — Ὦ Θεέ! Θεέ μου! πόσον κοῦφια,
κι' ἀνωφελῆ καὶ μάταια κι' ἀνούσια καὶ σάπια
μοῦ φαίνονται τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου ὅλα!
ὤ! πόσον τὸν σιχαίνομαι! Χωράφι χέρσον εἶναι
ποῦ πλέον ἐξεσπόριασε. Ἀγκάθια καὶ τριβόλους
φυτρόνει, ἄλλο τίποτε! — 'ς αὐτὸ νὰ καταντήσῃ!
Μόλις νεκρὸς πρὸ δυὸ μηνῶν . . . οὔτε κἂν δύο,— ὄχι!
τί βασιλεύς! Ὡμοίαζε μὲ τοῦτον, ὅσον 'μοιάζει
ὁ Ὑπερίων ὁ θεὸς μὲ Σάτυρον! Καὶ τόσον
γλυκὺς πρὸς τὴν μητέρα μου, ποῦ ὡς καὶ τὸν ἀέρα
δὲν ἄφηνε 'ς τὸ πρόσωπον σκληρὰ νὰ τῆς φυσήσῃ!
Γῆ κι' Οὐρανέ! Μοῦ ἔρχονται ὅλα μαζῆ 'ς τὸν νοῦν μου.
Δὲν εἶχεν ἀπ' ἐπάνω του ξεκολλημὸν ἐκείνη,
κι' ὁ χορτασμὸς ἐφαίνετο τὴν ὄρεξιν ν' αὐξάνῃ·
Καὶ ἕνα μῆνα ὕστερα . . . . Ἂς μὴ τὸ συλλογοῦμαι.—
Ἀστάθεια, σοῦ ἔπρεπε Γυναῖκα νὰ σὲ λέγουν!
Εἷς ἕνα μῆνα! Πρὶν φθαροῦν τὰ ὑποδήματά της,
ἐκεῖνα ποῦ ἐπήγαινε 'ς τὸ λείψανον κατόπιν
τοῦ δύστυχοῦς μου τοῦ πατρὸς, 'ς τὸ δάκρυ βουτημένη,
ἄλλη Νιόβη! Καὶ αὐτὴ, ἡ ἴδια . . . ὦ Θεέ μου,
καὶ κτῆνος χώρις λογικὸν καὶ κρίσιν, θὰ 'κρατοῦσεν
ὀλίγον περισσότερον τὸ πένθος του,—κ' ἐκείνη
νὰ 'πανδρευθῇ, τὸν ἀδελφὸν νὰ πάρῃ τοῦ πατρός μου,
ἀλλὰ ποῦ τὸν πατέρα μου τὸν ὁμοιάζει τόσον,
ὅσον ἐγὼ τὸν Ἡρακλῆ! Εἰς ἕνα μῆνα μέσα . . .
πρὶν ξεπρισθοῦν τὰ 'μάτια της καὶ πρὶν νὰ ξεβουρκώσουν
ἀπ' τῶν κριματισμένων της δακρύων τὴν πλημμύραν!
Ὦ! τί θεοκατάρατη ἀνυπομονησία,
νὰ τρέξῃ τόσον βιαστικὰ εἰς ἄνομα σενδόνια!
Καλὸν δὲν ἦτο κ' εἰς καλὸν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔβγῃ.
Ἀλλὰ, καρδιά μου, ῥάγισε καὶ γλῶσσά μου βουβάσου.

Τὸ ζήτημα τῆς αὐτοκτονίας ἐπασχολεῖ τὸν Ἀμλέτον καὶ ἐν τῷ διαβοήτῳ μονολόγῳ τῆς τρίτης πράξεως, to be or not to be.

Νὰ ζῇ κανεὶς ἢ νὰ μὴ ζῇ;— Ἰδοὺ ἡ ἀπορία!
Τί εἶναι πλέον εὐγενὲς, νὰ ζῇ, νὰ ὑποφέρῃ
τῆς Τύχης τὰ τοξεύματα καὶ σφενδονίσματά της;
εἴτε εἰς πέλαγος δεινῶν τὰ ὅπλα ν' ἀντιτάξῃ,
καὶ νὰ ἰδῇ τὸ τέλος των μὲ τὴν ἀντίστασίν του;
Ἀπέθανε; 'κοιμήθηκε· ἰδού.— Καὶ μ' ἕνα ὕπνον
νὰ παύῃ τὸν πονόκαρδον καὶ τὰ δεινὰ τὰ χίλια
ποῦ εἶν' ἡ μοῖρα τῆς σαρκὸς, συντέλεια θὰ ἦτο
ποῦ νὰ τὴν εὔχεται κανεὶς ἐνθέρμως! — Ν' ἀποθάνῃ,
νὰ κοιμηθῇ . . . Νὰ κοιμηθῇ; Νὰ ὀνειρεύετ' ἴσως!
Ἆ! τὸ ἐμπόδιον ἰδού! Διότι 'ς τοῦ θανάτου
τὸν ὕπνον τοῦτον ἆρά γε τί ὄνειρα θὰ ἔλθουν,
ἀφοῦ ἀποτινάξωμεν τὴν σκέπην τὴν φθαρτήν μας;
Αὐτὸ μᾶς φέρει δισταγμοὺς, αὐτὸ εἶν' ἡ αἰτία
ποῦ κάμνει τόσον μακρυνὸν τῆς συμφορᾶς τὸν βίον.
Διότι, ποῖος ἤθελε ποτὲ νὰ ὑποφέρῃ
τοῦ κόσμου τὴν καταδρομὴν καὶ τὸν περίγελών του,
τυράννων καταπίεσιν, τρανῶν ὑπεροψίαν,
τὰ βάσανα τοῦ Ἔρωτος τοῦ παραγνωρισμένου,
τοῦ Νόμου τὴν βραδύτητα, τὸ ὕφος τῶν ἐν τέλει,
ἢ καὶ τὰ κολαφίσματα ὁποῦ συχνοαρπάζει
ἡ μετριόφρων ἀρετὴ ἀπὸ τοὺς ἀναξίους,
ἐνῷ τοῦ ἦτο δυνατὸν τὸ πᾶν νὰ ἐξοφλήσῃ
μ' ἕνα κεντρί; — Ποιὸς ἤθελε φορτία νὰ σηκόνῃ,
καὶ νὰ ἱδρόνῃ, νὰ βογκᾷ ἀπ' τῆς ζωῆς τὸ βάρος,
ἐὰν τοῦ μετὰ θάνατον ὁ φόβος,—ἂν ὁ τόπος
ὁ ἄγνωστος, ὁποῦ ποτὲ κανένας ταξειδιώτης
ἀκόμη δὲν ἐγύρισεν ἀπὸ τὰ σύνορά του,
ἐὰν δὲν μᾶς ἐκλόνιζαν αὐτὰ τὴν θέλησίν μας,
ὥστε κανεὶς νὰ προτιμᾷ τὰ βάσανα ποῦ ἔχει,
παρὰ νὰ τρέξῃ μόνος του εἰς ἄλλα ποῦ δὲν 'ξεύρει!

Οὐδέποτε δὲ ἡ μελαγχολία περιεγράφη δι' ὡραιοτέρων καὶ ἀκριβεστέρων ὅρων, ἢ ἐν τῷ ἑτέρῳ τούτῳ θαυμαστῷ χωρίῳ:

«Ἔχασα ἐσχάτως, ἀλλὰ διατί δὲν γνωρίζω, ἔχασα ὅλην μου τὴν ζωηρότητα, ἀφῆκα τὰς συνήθεις μου διασκεδάσεις, καὶ ἀληθῶς ἔχω τόσον βάρος εἰς τὴν ψυχὴν, ὥστε ἡ μεγαλοπρεπὴς αὐτὴ πλάσις, ἡ γῆ, μοῦ φαίνεται ἄγονον ἀκρωτήριον,—ὁ λαμπρὸς αὐτὸς θόλος ὁ αἰθὴρ,—ἰδέτε,—τὸ μέγα τοῦτο στερέωμα ἐπάνωθέν μας, τὸ ἐξαίσιον αὐτὸ στέγασμα, χρυσοκεντημένον μὲ φωτιαῖς, δὲν μοῦ φαίνεται παρὰ σωρὸς ἀτμῶν, μαῦρος καὶ βρωμερός!—ὁ ἄνθρωπος, τί ἀριστούργημα! Τὸ λογικόν του πόσον εὐγενὲς, πόσον ἄπειροι αἱ δυνάμεις του! Τὸ σχῆμα, τὰ κινήματά του πόσον ἐναρμόνια καὶ θαυμάσια! Ἄγγελος σχεδὸν εἰς τὰ ἔργα του, Θεὸς εἰς τὰς ἰδέας! τὸ στόλισμα τῆς γῆς! ἡ ἐντέλεια τῶν ζώων! — Καὶ ὅμως δι' ἐμὲ τί εἶναι αὐτὸ τοῦ πηλοῦ τὸ κατακάθισμα; — Δὲν εὑρίσκω εὐχαρίστησιν εἰς τὸν ἄνθρωπον· ὄχι!»

Ἀλλ' ἡ νόσος τοῦ Ἀμλέτου δὲν εἶναι ἁπλῆ μόνον μελαγχολία· ἐνίοτε ὑποπίπτει εἰς ἀληθεῖς παραφοράς. Μετὰ τὴν πρώτην τῆς σκιᾶς τοῦ πατρός του ἐμφάνισιν εἶναι ὅλως ἐκτὸς ἑαυτοῦ, ὁ νοῦς του πλανᾶται· τὸ συναισθάνεται δὲ αὐτὸς οὗτος, καὶ τὸ λέγει. Τῆς τοιαύτης δὲ παραφορᾶς σύμπτωμα φαίνεται καὶ ἡ ἀλλόκοτος ἰδέα του, ὁπότε ἀνοίγων τὸ σημειωματάριόν του γράφει ἐντὸς αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεῖός του εἶναι κακοῦργος.

Ἡ δὲ περιγραφὴ τῆς Ὀφηλίας διηγουμένης

πρὸς τὸν πατέρα της πῶς ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν της ὁ Ἀμλέτος, εἶναι περιγραφὴ καθ' ἑαυτὸ παράφρονος.

ΟΦΗΛΙΑ

Πατέρα μου, πατέρα μου! πῶς 'τρόμαξα!

ΠΟΛΩΝΙΟΣ

Τί τρέχει;

Λέγε, δι' ὄνομα Θεοῦ!

ΟΦΗΛΙΑ

Ἐνῷ 'ς τὰ ἴδιά μου
ἤμουν κλεισμένη κ' ἔρραπτα, πατέρα, ὁ Ἀμλέτος
μ' ἀκούμβωτον τὸ φόρεμα, μ' ἀσκέπαστον κεφάλι,
μὲ ἄδεταις ταῖς κάλτσαις του καὶ καταζαρωμέναις,
πεσμέναις 'ς τὸν ἀστράγαλον, τὸ πρόσωπόν του ἄσπρον
'σὰν τὸ πανί, τὰ γόνατα νὰ τρέμουν νὰ κτυπιοῦνται,
καὶ μ' ἕνα βλέμμα — ἄγριον 'σὰν νἄρχετ' ἀπ' τὸν Ἅδην,
ὡσὰν νὰ ἔχῃ νὰ εἰπῇ φρίκης καὶ τρόμου λόγια, —
παρουσιάζετ' ἔξαφνα ἐμπρός μου ....

ΠΟΛΩΝΙΟΣ

Τί σοῦ εἶπε;

ΟΦΗΛΙΑ

Μοῦ πιάνει ἀπὸ τὸν ἁρμὸν τὸ χέρι, μοῦ τὸ σφίγγει,
τραβιέται 'πίσω ἔπειτα χωρὶς νὰ μὲ ἀφήσῃ,
καὶ μὲ τὸ ἄλλο χέρι του τὰ φρύδια του σκεπάζει
κ' ἐπάνω μου τὰ 'μάτια του στηλόνει, 'σὰν νὰ θέλῃ
νὰ πάρῃ τὴν εἰκόνα μου. Ὥραν πολλὴν ἐμπρός μου
ἐστάθη καὶ μ' ἐκύτταζε 'ς τὰ 'μάτια. Ἐπὶ τέλους
τὸ χέρι 'λίγον μοῦ κουνεῖ, τὴν κεφαλὴν σαλεύει
μ' αὐτὸν τὸν τρόπον τρεῖς φοραῖς, — κι' ἀπ' τῆς καρ-
[διᾶς τὰ βάθη.
τοῦ 'βγαίνει ἕνας στεναγμὸς μὲ τόσον, τόσον πόνον,
ὡσὰν νὰ τοῦ ἐρράγιζε τὸ στῆθος καὶ νὰ χάνῃ
τὴν ὕπαρξίν του! — Ἔπειτα μοῦ ἄφησε τὸ χέρι,
ἐνῷ ἐκεῖνος μὲ γυρτὴν τὴν κεφαλὴν 'ς τὸν ὦμον,
ἐφαίνετο τὸν δρόμον του νὰ βλέπῃ χωρὶς 'μάτια,
διότι δὲν τὰ ἔστρεψε, κ' ἐβγῆκε ἀπ' τὴν θύραν
μ' ἀκίνητον ἐπάνω μου τὸ φῶς των μέχρι τέλους.

Ἐπίσης δὲ καὶ κατὰ τὸν διάλογον αὐτοῦ μετὰ τῆς Ὀφηλίας ἐν τῇ τρίτῃ πράξει, ἡ σκληρότης του πρὸς τὴν ἀτυχῆ νέαν μόνον διὰ τῆς παραφροσύνης του δύναται νὰ ἐξηγηθῇ καὶ νὰ συγχωρηθῇ[1]. Κατὰ δὲ τὴν κηδείαν τῆς Ὀφηλίας ἐν τῷ κοιμητηρίῳ, ἡ ἔρις του πρὸς τὸν Λαέρτην ἀπολήγει εἰς παροξυσμὸν μανίας, ὥστε ἡ μήτηρ του ἀνακράζει εὐλόγως:

Εἶναι τρελλός, Λαέρτη,
ὢ! μὴν τὸν συνερίζεσαι, δι' ὄνομα Κυρίου!

Καὶ αὐτὸς δὲ οὗτος ὁ Ἀμλέτος ἀνομολογεῖ ὅτι νοσεῖ, ὅτε ἀπολογούμενος ἐν τέλει πρὸς τὸν Λαέρτην, τῷ λέγει:

Συγχώρησέ με. Ἄδικον σοῦ ἔκαμα, Λαέρτη,
ἀλλ' ὡς γενναῖος ἄνθρωπος δὸς τὴν συγχώρησίν σου.
'Σ ὅλους ἐδῶ εἶναι γνωστόν, — καὶ σὺ θὰ τὸ γνωρίζῃς, —
ὅτι ἀσθένεια δεινή, Λαέρτη, μὲ παιδεύει.
Ὅ,τι κι' ἂν σ' ἔκαμα κακόν, ὥστε νὰ σοῦ ἐξάψω
καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπομονήν σου,
ἦτο τῆς τρέλλας μου. Ἐδῶ σοῦ τὸ διακηρύττω!
Μὴ ὁ Ἀμλέτος ἤθελε νὰ βλάψῃ τὸν Λαέρτην;
Ὄχι! — Ἂν ἔξω ἑαυτοῦ εὑρίσκετ' ὁ Ἀμλέτος,
κ' ἐνῷ εἶν' ἔξω ἑαυτοῦ τὸν βλάψῃ τὸν Λαέρτην,
δὲν εἶν' ἐκεῖνος ἔνοχος· τ' ἀρνεῖται ὁ Ἀμλέτος!
Λοιπόν, ποιὸς εἶν' ὁ ἔνοχος; — Ἡ τρέλλα του καὶ μόνη.
Εἶν ὁ Ἀμλέτος καὶ αὐτὸς ἀπ' τοὺς ἀδικημένους.
Ἔχει τὴν τρέλλαν του ἐχθρὸν ὁ δυστυχὴς Ἀμλέτος!

Ἐκτὸς τῆς διανοητικῆς διαταράξεως, ἐπέρχεται καὶ ἠθικὴ κατάπτωσις, τὴν ὁποίαν ἀνάγκη νὰ λάβωμεν ἐπίσης ὑπ' ὄψιν, ὅπως κατανοήσωμεν ἐντελῶς τὸν ἱστορίαν τοῦ Ἀμλέτου.

Ὁ εὐγενὴς καὶ ἔνθερμος ἔρως του πρὸς τὸ ἰδανικὸν μετατρέπεται βαθμηδὸν εἰς ἀπογοήτευσιν πλήρη ψυχροῦ ἐγωϊσμοῦ, εἰς σκληρὰν ἀλαζονείαν, εἰς τυφλὴν πίστιν εἰς τὸ πεπρωμένον. Ὁ ἐχθρὸς οὗτος τοῦ ψεύδους γίνεται ὑποκριτὴς καὶ ἀρέσκεται εἰς ἐπιβουλάς. Ὁ δοῦλος ἐκεῖνος τοῦ συνειδότος, ὅστις ἐδίσταζε νὰ τιμωρήσῃ τὸν θεῖόν του ἐνόσῳ δὲν εἶχεν ἀπόλυτον βεβαιότητα περὶ τοῦ ἐγκλήματός του, ἀπεκδύεται βαθμηδὸν πάντα σεβασμὸν πρὸς τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον του, καὶ καταλήγει εἰς ἔργα, τῶν ὁποίων ἀνάγκη νὰ διερευνήσωμεν ἐπιεικῶς τὴν ἀφετηρίαν, ὅπως μὴ χαρακτηρίσωμεν αὐτὰ ὡς ἐγκλήματα.

Εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς διαφαίνεται εἰς τοὺς λόγους του ἡ ἐπικίνδυνος τάσις τοῦ νὰ ἐπιρρίπτῃ εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα τὴν εὐθύνην τῶν πράξεων ἑνὸς ἀτόμου. Ἡ σκιὰ τοῦ πατρός του τῷ ἀπεκάλυψεν ὅτι ὁ θεῖός του διέπραξεν ἀνόσιον ἔγκλημα· ἄρα θεωρεῖ τὸν κόσμον σύμπαντα ὡς ἐγκληματίαν· κατὰ συνέπειαν διατί νὰ ἀναλάβῃ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐγκλήματος ἐκείνου;

Ὁ κόσμος 'πάγει 'ς τὰ στραβά. Ὢ! Δὲν ἀπέμειν' ἄλλο
παρὰ ἐγὼ νὰ γεννηθῶ 'ς τὰ ἴσια νὰ τὸν βάλω!

Ὅ ἐστι, (τοῦτο δὲ ἐπιμαρτυρεῖ πᾶσα ἡ μετέπειτα διαγωγή του,) «πρὸς τί ἐγὼ ν' ἀναμιχθῶ εἰς τὰ πράγματα κόσμου, ἐν ᾧ τὰ πάντα ἔχουσι κακῶς; — Πρὸς τί νὰ ἐκδικήσω τὴν ἀρετὴν ὑπὸ τῆς κακίας δολιευθεῖσαν ἐπὶ κόσμου, ἐν ᾧ ἀρετὴ δὲν ὑπάργει; — Πρὸς τί νὰ μοχθήσω πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς ἠθικῆς τάξεως ἐν κόσμῳ, ἐν ᾧ ἡ ἠθικὴ τάξις ἐξέλιπεν ὁλοσχερῶς;»

Ὁ Ἀμλέτος ἀποβαίνει μηδενιστής. Ὁ κόσμος δι' αὐτὸν εἶναι *καρυδόφλουδον*. Τὰ ἐπὶ γῆς ἕρποντα ἔντομα, — τὰ περιωρισμένα πνεύματα τὰ ἐκλαμβάνοντα ὡς σπουδαῖόν τι τὴν ἀνθρωπίνην κωμῳδίαν, τῷ ἐμπνέουσιν οἶκτον. Ἡ ἀρετή, ἡ εὐτυχία, ἡ ὕπαρξίς των αὐτή, τῷ φαίνονται πράγματα ἀνάξια λόγου, ἀθύρματα ἅτινα δύναται ἐν ἡσυχίᾳ πνεύματος νὰ κατασυντρίψῃ. Καὶ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν «οὔτε καρφὶ τὸν μέλει», ἀλλ' ὅμως ἐπαίρεται ἐπὶ τῇ διανοητικῇ αὐτοῦ ὑπεροχῇ, καὶ θεωρεῖ ἑαυτὸν ὡς μέγα τι, μόνον καὶ μόνον διότι ἀνεκάλυψεν ὅτι τὸ σύμπαν εἶναι μηδέν.

Φονεύει τυχαίως τὸν γέροντα Πολώνιον, ἀλλὰ μόλις μετανοεῖ, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ φονευθεὶς ἦτο μωρός, καὶ ἰδοὺ ὁποῖον ἐπικήδειον τῷ πλέκει·

Πρῶτα κι' ἀρχήν, αὐτὸν ἐδῶ ἂς τὸν ξεπροβοδίσω.
'Σ τὸν πλαγινὸν τὸν θάλαμον ἂς ῥίξω τὸ ψοφίμι. —
Μητέρα, καλὴ νύκτα σου. Ἰδὲ τὸν σύμβουλόν σου

1. Ἐν τούτοις τὸν διάλογον τοῦτον ἀκούουσι κεκρυμμένοι ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Πολώνιος, δικαιολογεῖ δὲ τὴν σκληρότητα τοῦ Ἀμλέτου ἡ οὐχὶ ἄδικος ὑποψία του, ὅτι ἡ Ὀφηλία ἦτο ἐν γνώσει τοῦ πράγματος. Δ. Β.

σιωπηλὸς καὶ σοβαρὸς καὶ ἥσυχος ποῦ εἶναι,
ἐκεῖ ποῦ ἦτο ζωντανὸς τόσον μωρὸς καὶ λάλος.

Φονεύει δύο ἄρχοντας τῆς αὐλῆς, τὸν Ροζενκρὰνς καὶ τὸν Γιλδενστέρνην, ἀλλ' ἡ συνείδησις δὲν τὸν τύπτει διὰ τοῦτο· οἱ φονευθέντες ἦσαν μηδαμινὰ ὄντα καὶ ἀνάξιοι τῆς ὑπολήψεώς του, ὡς λέγει πρὸς τὸν Ὁράτιον:

Ἐπάνω 'ς τὴν συνείδησιν διόλου δὲν τοὺς ἔχω.
Ἀνίσως καταστρέφονται πταίουν αὐτοὶ καὶ μόνοι.
Δὲν εἶναι πρᾶγμ' ἀκίνδυνον δι' ὄντα τιποτένια,
νὰ χώνωνται ἀνάμεσα 'ς τὰ μανισμένα ξίφη
κ' εἰς τὰ σπαθοκοπήματα μεγάλων ἀντιπάλων.

Φονεύει ἐπὶ τέλους καὶ τὴν Ὀφηλίαν, τοῦτο δὲ εἶναι τὸ μεγαλείτερον τῶν ἁμαρτημάτων του. Ναί, ὁ Ἀμλέτος τὴν ἐφόνευσεν, ἀφοῦ πρῶτον παντοίοις τρόποις τὴν κατεβασάνισε. Τὴν περιφρονεῖ, τῇ ἀπευθύνει λόγους βαναύσους φέροντας τὸ ἐρύθημα ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς δυστυχοῦς νέας, τῇ φέρεται μετὰ τραχύτητος φερούσης τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της. Ὁ ὑπ' αὐτοῦ φόνος τοῦ πατρός της γίνεται ἡ ἀφορμὴ τῆς παραφροσύνης καὶ τῆς αὐτοκτονίας της. Ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ πτώματος τοῦ Πολωνίου, ὁ Ἀμλέτος οὐδαμῶς σκέπτεται περὶ Ὀφηλίας. Τὴν εἶχεν ἤδη λησμονήσει. Ἀλλὰ μὴ ἠγάπησε ποτὲ αὐτὴν ἀληθῶς; Ὁ ἔρως του ἦτο παιδιὰ τῆς φαντασίας, ὡς μαρτυρεῖ ἡ πρὸς αὐτὴν ἐπιστολή του, οὐδὲν περιέχουσα ἢ παγετώδεις ἐκφράσεις στερεοτύπου φιλαρεσκείας:

Αὐτὰ εἰς τὸ ὡραῖόν της, τὸ κάτασπρόν της στῆθος:
'Μπορεῖς 'ς ἀμφιβολίαν νὰ τὸ βάλῃς
ἂν τἄστρα λάμπουν, ἢ ὁ ἥλιος φλέγει,
ἢ ψεύματ' ἡ ἀλήθεια μήπως λέγει,
ἀλλ' ὅτι σ' ἀγαπῶ μὴ τ' ἀμφιβάλλῃς.

Ὁ Ἀμλέτος θυσιάζει, ἄνευ τύψεως συνειδότος, τὴν Ὀφηλίαν χάριν τῆς ἀτομικῆς ἀσφαλείας του, —ἐὰν ἦτο τῷ ὄντι προσπεποιημένη ἡ παραφροσύνη του, ἐξ ἧς ἐπήγασαν αἱ συμφοραὶ τῆς ἀτυχοῦς νεάνιδος. Παραφρονεῖ αὕτη, πνίγεται, ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδὲ σκέπτεται περὶ αὐτῆς, μόνον δὲ ὅτε βλέπει καὶ ἀκούει ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τὸν ἀδελφόν της, τὸν Λαέρτην, ἐκφράζοντα παταγωδῶς τὴν λύπην του καὶ πηδῶντα ἐντὸς τοῦ τάφου, ὅπως περιπτυχθῇ τὴν νεκρὰν ἀδελφήν του, τότε μόνον ὁ Ἀμλέτος ἀγανακτῶν ἐπὶ τῇ ἐπιδείξει τῆς ἀδελφικῆς ἐκείνης ἀγάπης, ἀνακράζει μετὰ κόμπου:

Τὴν ἀγαποῦσα! Ἀδελφοὶ σαράντα χιλιάδες,
καὶ ὅλον τῆς ἀγάπης των τὸν ὄγκον νὰ σωρεύσουν,
'ς τὸ ἰδικόν μου τὸ ποσὸν δὲν ἠμποροῦν νὰ φθάσουν!

Καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Λαέρτην:

Ἐμπρός! εἰπέ μου νὰ ἰδῶ τί δύνασαι νὰ κάμῃς;
Νὰ κλαύσῃς; νὰ κομματιασθῇς; τῆς πείνας ν' ἀποθάνῃς;
νὰ ξεδιψάσῃς μὲ χολήν; Κροκόδειλον νὰ φάγῃς;
Ἐγὼ τὰ κάμνω! —Ἦλθ' ἐδῶ νὰ μᾶς μοιρολογήσῃ!
νὰ φοβερίσῃ πῶς πηδᾷ μέσα 'ς τὸν τάφον! — Ἔλα,
θάψου μαζῆ της ζωντανὸς καὶ νὰ ταφῶ μαζῆ σου,
κι' ἀφοῦ λαλῇς περὶ βουνῶν, ἐπάνω μας ἂς ρίξουν
χιλιάδες στρέμματα τὴν γῆν, ὥστε βουνὸν νὰ γείνῃ
νὰ καύσῃ τὸ κεφάλι του εἰς τοῦ πυρὸς τὴν ζώνην,
ὥστε κοντά του 'σὰν σκυρὶ νὰ φαίνεται ἡ Ὄσσα!
Νά! Λόγια ἤθελες; Κ' ἐγὼ νὰ φλυαρήσω 'ξεύρω.

Μέχρι τῆς εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀποδημίας του ὁ Ἀμλέτος ἐφαίνετο ὁπωσδήποτε ἐπιδιώκων τὸν σκοπὸν τῆς ἐκδικήσεως. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του βλέπομεν αὐτὸν μετὰ νωθρότητος καὶ ἀδιαφορίας παραιτοῦντα τὰ πάντα εἰς τὸ πεπρωμένον:

« Ἂν ἦναι διὰ τώρα δὲν θὰ ἦναι διὰ κατόπιν. Ἐὰν δὲν ἦναι διὰ κατόπιν, θὰ ἦναι διὰ τώρα. Ἐὰν δὲν ἦναι διὰ τώρα, θὰ ἔλθῃ πάλιν ἡ ὥρα. Τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἦναί τις ἕτοιμος. Ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος δὲν γνωρίζῃ τὸ τί ἀφίνει, τί σημαίνει τὸ πότε θὰ τὸ ἀφήσῃ;»

Εἰς τοσοῦτον δὲ καταλήγει ἐπὶ τέλους ἀδιαφορίας, ὥστε πρὸς εὐχαρίστησιν τοῦ θείου του συγκατανεύει νὰ ἀγωνισθῇ μετὰ τοῦ Λαέρτου ἀγῶνα ξιφασκίας. Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον συναποθνήσκει ὁ Ἀμλέτος μετὰ τῶν λοιπῶν, οὐδ' ἀποθνήσκει προώρως, διότι ἀπέγεινεν οἰκτρὸς καὶ ὀλέθριος.

Ὁράτιε ἀπέθανα!.... Σεῖς ποῦ αὐτὴν τὴν θέαν
τὴν βλέπετε καὶ τρέμετε ὠχροὶ ἀπὸ τὴν φρίκην,
κ' εἶσθε βωβοὶ ἀκροαταὶ αὐτῆς τῆς τραγῳδίας,
καιρὸν ἂν εἶχα,—ἀλλ' αὐτὸς ὁ μαῦρος δεσμοφύλαξ,
ὁ Θάνατος, ἐπάνω μου χέρι βαρὺ ἁπλόνει,—
Ὦ! εἶχα πράγματα νὰ 'πῶ!... Ἂς ἦναι. Ἀποθνήσκω.
Ὁράτιέ μου, ἀλλὰ ζῇς, καὶ σὺ δικαίωσέ με
κ' ἐμένα καὶ τὰ ἔργα μου εἰς ὅσους δὲν γνωρίζουν....
Τ' ἄλλα καλύπτει σιωπή!

Αὗται αἱ τελευταῖαι λέξεις τοῦ Ἀμλέτου. Τοιαύτη ἡ τραγικὴ ἱστορία του, ἱστορία τῆς καταπτώσεως μιᾶς εὐγενοῦς ψυχῆς. Εἴδομεν αὐτὸν ῥέκτην καὶ νωθρόν, πλήρη ἀποφάσεως καὶ δισταγμῶν, σοφὸν καὶ παράφρονα, εὐσυνείδητον καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἀσυνείδητον, πιστὸν καὶ δόλιον, τρυφερὸν καὶ βάναυσον, γενναῖον καὶ πλήρη ἐγωϊσμοῦ συνάμα.

Αἱ τοιαῦται ἀντιφάσεις δὲν δύνανται ἢ νὰ ἐπέλθωσι διαδοχικῶς εἰς τὸν ἄνθρωπον, οὐδ' ἐξηγοῦνται ἄλλως ἢ ὡς ἠθικῆς παρακμῆς ἀποτελέσματα. Ἀλλ' ὁ ποιητὴς μετὰ τοσαύτης ὁρμητικῆς ταχύτητος κατακρημνίζει τὸν ἥρωά του ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς διανοίας εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς παραφροσύνης, ὥστε μόλις διαβλέπομεν τὴν μετάβασιν, αἱ δὲ διαδοχικαὶ ἀντιφάσεις φαίνονται ὡς ταυτόχρονοι εἰς τοὺς ἐκθάμβους ἡμῶν ὀφθαλμούς.

Ἡ κοινὴ παράδοσις ἀποδίδει συνήθως εἰς τὸν Ἀμλέτον τὸν χαρακτῆρα αἰσθηματικοῦ φαντασιοκόπου, ὅστις ἀποβλέπει εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ ἀφίπταται ἐπὶ τέλους τῆς γῆς, καθὸ ἀναξίας αὐτοῦ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι τοιοῦτος ὁ Ἀμλέτος. Ὁ Σαικσπεῖρος ἀγνοεῖ τὰς νοσηρὰς ἐπιτηδεύσεις τοῦ νεωτέρου ῥωμαντισμοῦ. Ὁ Ἀμλέτος του φυσικῶς, ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς, ἔχει προσόντα ἀνδρὸς ἰσχυροῦ, ἀλλ' ἕνεκα δυστυχῶν περιστάσεων, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀρχικῆς τινος ἀσθενείας ἐν τῷ

ὀργανισμῷ του, μετατρέπεται βαθμηδὸν καὶ ἀποβαίνει κακοῦργος ἀληθής. Ἀλλὰ εἶναι ἄξιος οἴκτου καὶ ἄξιος συγχωρήσεως, διότι ὑπέφερε μεγάλως καὶ διότι ἠγάπησε τὸν Ὁράτιον, ὅ ἐστι τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀρετήν.

Δ. Βικελας.

Ὁ Ἰωάννης Ῥουφφίνης (Ruffini), οὗτινος ἓν τῶν ἐκλεκτοτέρων ἔργων, τὸν Ἰατρὸν Ἀντώνιον, ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς σήμερον δημοσιεύοντες ἐν τῇ «Ἑστίᾳ», ἐγεννήθη ἐν Γενούῃ τῆς Ἰταλίας ἐν ἔτει 1807. Τυχὼν ἐξαιρέτου ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως καὶ ὑπὸ διαπύρου φιλοπατρίας φλεγόμενος, ἐγένετο μέλος τοῦ πολιτικοῦ Συλλόγου τῆς «Νέας Ἰταλίας», ἣν ἵδρυσεν ὁ μέγας Ἰταλὸς πατριώτης Ματσίνης πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοῦ ξενικοῦ ζυγοῦ. Οὕτω δὲ λαβὼν μέρος ἐνεργὸν εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τοῦ 1833, ὁ Ῥουφφίνης ἠναγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὸ πάτριον ἔδαφος, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀγγλίαν, ὅπου διῆλθε μακρὰ ἔτη, καὶ τοσοῦτον καλῶς προσοικειώθη τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν φιλολογίαν τῆς χώρας ταύτης, ὥστε συνέταξεν ἀγγλιστὶ πολλὰ αὐτοῦ συγγράμματα, ἀξιωθέντα λαμπρᾶς ἐπιτυχίας. Τῷ 1842 ἐλθὼν ἐγκατέστη ὁριστικῶς ἐν Παρισίοις. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἅτινα μετεφράσθησαν καὶ εἰς τὴν γαλλικήν, ἀνώτερα θεωροῦνται ὁ «Λαυρέντιος Βενόνης», εἶδος αὐτοβιογραφίας τοῦ συγγραφέως, γεγραμμένης μετὰ δυνάμεως, ἥτις καταθέλγει ἅμα καὶ συγκινεῖ τὸν ἀναγνώστην, καὶ τὸ ἐνταῦθα δημοσιευόμενον «ὁ Ἰατρὸς Ἀντώνιος».

Ἐν τῷ προσώπῳ τούτῳ ὁ Ῥουφφίνης παρουσιάζει μίαν τῶν γενναίων καὶ διαπύρων ἐκείνων ψυχῶν, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἐκκαύσῃ καὶ ἐνθουσιάσῃ πᾶσα εὐγενὴς ὑπόθεσις, καὶ αἵτινες δι' αὐτὸ τοῦτο φαίνονται ὡς προωρισμέναι εἰς τὸ μαρτύριον. Ὡς ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου, εἶνε καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος πολιτικὸς προγεγραμμένος, ἐξ οὗ φυσικῶς προέρχεται ἡ κατά τι ἀνάμιξις τῆς πολιτικῆς εἰς τὸ διήγημα· τοῦτο ὅμως οὐδόλως παραβλάπτει τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἔργου, ἀλλά, τοὐναντίον, καθιστᾷ αὐτὴν ἔτι μᾶλλον ἐνδιαφέρουσαν, ὁ δὲ Ῥουφφίνης ἐγένετο πλειότερον ἔτι ἄξιος τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς πατρίδος του, παρουσιάσας, ἔστω καὶ ὑπὸ τὸν ἐλαφρὸν τύπον διηγήματος, εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ κοινοῦ τὰ παθήματα καὶ τοὺς πόθους αὐτῆς κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τῆς βαρείας πολιτικῆς δυσπραγίας της.

Σ. τ. Δ.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ῥουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Α'

Μεγάλοι καὶ Μικροί.

Ὡραίαν τινὰ καὶ θερμὴν ἡμέραν τοῦ Ἀπριλίου 1840, κομψὴ ὁδοιπορικὴ ἅμαξα, ἐλαυνομένη ὑπὸ τεσσάρων καλπαζόντων ταχυδρομικῶν ἵππων, παρήρχετο θορυβωδῶς τὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα *Κορωνὶς* (route de la Corniche) τοσοῦτον γνωστὴν εἰς τοὺς περιηγητὰς ὁδόν, ἥτις, ἐκτεινομένη κατὰ μῆκος τοῦ δυτικοῦ αἰγιαλοῦ τῆς Ῥιβιέρας τῆς Γενούης, ἄγει ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης εἰς Νίκαιαν.

Ὀλίγαι τῶν μεγάλων ὁδῶν τῆς Εὐρώπης εἰσὶ τοσοῦτον γραφικαί, ὀλίγισται δὲ βεβαίως συνενοῦσι τρία τοιαῦτα στοιχεῖα φυσικῆς καλλονῆς: τὴν Μεσόγειον ἐντεῦθεν, τὰ Ἀπέννινα ἐκεῖθεν, καὶ ὑπεράνω αὐτῶν πᾶσαν τὴν λαμπρότητα τοῦ ἰταλικοῦ οὐρανοῦ. Ἡ χεὶρ τοῦ ἀνθρώπου ἔπραξε πᾶν ὅ,τι δυνατόν, ἂν οὐχὶ ἁμιλλωμένη, ἀλλὰ προσπαθοῦσα κἂν νὰ μὴ ἀσχημίσῃ τὴν φύσιν. Ἄφθονοι πόλεις καὶ χωρία, τὰ μὲν ἐπιχαρίτως ἀνακεκλιμένα ἐπὶ τῆς παραλίας καὶ λούοντα οὕτων εἰπεῖν τοὺς πόδας των εἰς τὸ ἀργυρῶδες κῦμα, τὰ δὲ κατεσπαρμένα ὡς ποίμνη προβάτων ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ ὄρους ἢ χαριέντως ἀναῤῥιχώμενα πρὸς ἀπότομον ῥάχιν· πού καί που μονήρες παρεκκλήσιον, καθισμένον ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς θαλασσοπληγοῦς σκοπέλου ἢ κρυπτόμενον ἐντὸς δάσους χλοεροῦ παρὰ τὴν ὀφρὺν κοιλάδος· μαρμάρινα μέγαρα ἢ ἐπαύλεις φαιδραί, ὑπερκύπτουσαι πρασίνων ἀμπελώνων, κήπων ἀνθοστεφῶν, συστάδων πορτοκαλλεῶν καὶ λεμονεῶν· μυριάδες οἰκίσκων μὲ τοίχους λευκοὺς καὶ πράσινα παράθυρα, διεσκορπισμένοι ἐπὶ λόφων ἀγόνων ἄλλοτε, σήμερον δὲ — χάρις εἰς εὐφυὲς σύστημα ἐπαλλήλων ἀνδήρων — ἐλαιοφύτων μέχρι κορυφῆς· πᾶν ἑνὶ λόγῳ ἀνθρώπινον αὐτόθι δημιούργημα ἐλέγχει τὴν δραστηριότητα καὶ τὸ πνεῦμα φυλῆς ἐξόχως καλλιτέχνου καὶ γενναίως ὑπὸ τῆς φύσεως πεπροικισμένης.

Ἡ ὁδὸς ὑπείκουσα εἰς τοὺς ἰδιοτρόπους ἑλιγμοὺς τῆς ἀκτῆς, εἶνε πολυκαμπὴς καὶ ἀνώμαλος. Ὁτὲ μὲν ἰσοϋψὴς πρὸς τὴν θάλασσαν, διατέμνει φράκτας ὀξυφοινίκων, ἀλόης καὶ ῥοδοδάφνης· ὁτὲ δέ, προσκολλωμένη εἰς τὰ πλευρὰ βουνοῦ ἀποτόμου, καλυπτομένου ὑπὸ πυκνοφύλλου πευκῶνος, αἴρεται εἰς τοσοῦτον ὕψος, ὥστε τὸ βλέμμα διστάζει ν' ἀναμετρήσῃ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ἐδῶ μὲν εἰσχωρεῖ ὑπὸ στοὰς διατρυπώσας τὸν βράχον καὶ ἀφανιζομένη πρὸς στιγμήν, προκύπτει περαιτέρω ἐν μέσῳ εὐρείας ἐκτάσεως γῆς, οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης· ἐκεῖ δὲ κάμπτεται αἴφνης καὶ φαίνεται θέλουσα νὰ διασχίσῃ τὸ ὄρος· καὶ περαιτέρω τρέπεται πάλιν ἀντιθέτως οἱονεὶ βαίνουσα νὰ ῥιφθῇ εἰς τὸ πέλαγος. Ἡ ἐκ τῆς ἀπαύστου μετατοπίσεως τοῦ ὁδοιπόρου προκύπτουσα ποικιλία τοῦ τοπείου μόνον πρὸς τοὺς ἀπείρους συνδυασμοὺς τοῦ καλειδοσκοπίου δύναται νὰ παραβληθῇ. Ὦ! ποίαν εἰκόνα ἠθέλομεν παραγάγει, ἂν εἰς τὸ ἰχνογράφημα τοῦτο ἠδυνάμεθα νὰ μεταδώσωμεν καὶ ὀλίγον μόνον ἐκ τοῦ ἀληθοῦς χρώματος τῆς χώρας! Δὲν τὸ ἐπιχειροῦμεν ὅμως, διότι αἱ λέξεις ἀδυνατοῦσι ν' ἀποδώσωσι τὴν φωτεινὴν διαφάνειαν τῆς ἀτμοσφαίρας ἐκείνης, τὸ γαλανὸν τοῦ οὐρανοῦ, τὸ βαθὺ κυανοῦν τῆς θαλάσσης, τὰς ἠρέμους ἀποχρώσεις, αἵτινες διακρίνουσι τοὺς ἀπείρους κυματισμοὺς τῶν ὀρέων ἐκείνων, ἀναπτυσσομένων κλιμακηδὸν εἰς ὕψος. Μόλις ἡ πυξὶς τοῦ Stanfield ἢ τοῦ Azeglio ἠδύνατο νὰ τὸ ἐπιχειρήσῃ.

Ἐν μέσῳ τῆς μαγικῆς ἐκείνης τοποθεσίας ἡ ἅμαξα περὶ ἧς ὁ λόγος παρήλαυνε ταχεῖα. Ἦτο ὡραῖον ὄχημα, τοιοῦτον ὁποῖα συνήθως ἐξέρχονται τῶν χειρῶν τῶν ἐν Λονδίνῳ ἁμαξοπηγῶν πρώτης τάξεως: ἐλαφρόν, κομψόν, ἐπὶ καλῶν ἀναπαυόμενον ἐλατηρίων, εὐρύ, ἄνετον, καὶ οὐδενὸς στερούμενον τῶν προσόντων ἐκείνων, ἅτινα μαρ-

τυροῦσι τὴν κοινωνικὴν τάξιν καὶ τὸν πλοῦτον τοῦ κυρίου των. Ἔξωθεν μὲν οἰκόσημον περίπλοκον, οὗτινος ἐδέσποζεν ἔνοπλος χεὶρ, ἀμυδρῶς μόλις ἐν μικρογραφίᾳ εἰκονιζομένη ἐπὶ τῶν στιλπνῶν θυρίδων, ὥριζεν ἀναμφισβητήτως τὴν θέσιν, ἣν κατεῖχον οἱ ὁδοιπόροι ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς κλίμακος τῆς Μεγάλης Βρετανίας· ἐπ' αὐτῆς δὲ τῆς ἁμάξης, θαλαμηπόλος κομψῶς ἐνδεδυμένη καὶ ὑπηρέτης εὔσωμος χωρὶς οἰκοστολῆς, καθήμενοι ἀμφότεροι ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ἕδρας, κατέφαινον προδήλως πόσον ἐξετίμων τὰ κάλλη τῆς κύκλῳ φύσεως, διὰ τοῦ νηδύμου ὕπνου εἰς ὃν ἦσαν βυθισμένοι.

Τὰ ἐντὸς τῆς ἁμάξης δύο πρόσωπα — κύριος ὡρίμου ἡλικίας καὶ κόρη νεαρὰ, προφανῶς πατὴρ καὶ θυγάτηρ—ἐφαίνοντο ἐπίσης ἀπαθεῖς πρὸς τὰς καλλονὰς, αἵτινες ἐπεζήτουν οὕτως εἰπεῖν τὸν θαυμασμόν των. Ἱστία λευκὰ ὀλισθαίνοντα ὡς κύκνοι μεγάλοι ἐπὶ τῶν νώτων τῆς θαλάσσης, ὀπωροφόρα δένδρα τοσοῦτον ἀνθοστεφῆ, ὥστ' ἐφαίνοντο ὑπερμεγέθεις ἀνθοδέσμαι μᾶλλον ἢ δένδρα, πεδιάδες ἀπέραντοι πλήρεις κιτρίνου ἀσφοδέλου, κυανῆς ἀνεμώνης, καὶ λευκοῦ ὀρνιθογάλακτος, γηραιοὶ βράχοι, ὧν ἑκάστην ῥαγάδα ἐκόσμουν ἀλόαι ὑπερύψηλοι, πάντα ταῦτα παρήρχοντο ἐν τάχει ὑπὸ τὰ βλέμματα τῶν ὁδοιπόρων, οὐδόλως ἑλκύοντα τὴν προσοχήν των.

Κρυπτομένη σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ σωρὸν προσκεφαλαίων καὶ πεπλωμάτων, ἡ νεαρὰ κόρη κατέκειτο ἐκτάδην καὶ προσεπάθει πάσῃ δυνάμει νὰ κοιμηθῇ· ἀλλὰ καίτοι ὁ κόπος εἶχεν ὠχράνει τὰς παρειάς της καὶ ὁ περὶ τοὺς ὀφθαλμούς της κυανοῦς κύκλος ἐμαρτύρει ἐπαρκῶς ὑπερτάτην ἀναπαύσεως ἀνάγκην, ὁ ὕπνος ἐπέμενε μὴ ἐρχόμενος, ὡς ἐδήλουν τοῦτο εἰς τὸν συνοδοιπόρον αὐτῆς αἱ ἀδιάκοποι ἀλλαγαὶ θέσεως, τὰ βίαια αὐτῆς κινήματα καὶ ψιθυρισμοί τινες παιδικῆς ἀνυπομονησίας.

Ἡ νέα ξένη παρίστα θαυμάσιον δεῖγμα τύπου καλλονῆς οὐχὶ σπανίου ἐν Ἀγγλίᾳ, ἰδίως ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ κοινωνικῇ τάξει, καὶ συνενοῦντος χαρακτῆρας ἀσυμφύλους κατὰ τὸ φαινόμενον: ἦθος μεγαλείου, συγγενὲς πρὸς τὴν ἀλαζονείαν, καὶ ἰδανικὴν σχεδὸν ἡμερότητα μορφῆς. Ἡ ἐπὶ τοῦ προσώπου της ἐπικεχυμένη ἐλαφρὰ ἀτονία παρεῖχεν ἰδιαίτερόν τι καὶ ἀκαταμάχητον θέλγητρον εἰς τὴν φυσιογνωμίαν της. Ἡ φύσις, δημιουργήσασα τὴν κόρην ἐκείνην τοσοῦτον ὡραίαν, ἐφαίνετο γράψασα: *εὔθραυστον* ἐφ' ἑκάστου τῶν χαρακτηριστικῶν της. Τὸ λεπτὸν σύμπλεγμα κυανῶν φλεβῶν, αἵτινες διέστιζον τοὺς κροτάφους της, τὸ γαλανὸν χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν της, ἡ διαφανὴς τοῦ δέρματός της χροιὰ ἀνεμίμνησκον τὴν παροδικὴν λαμπρότητα λεπτοφυοῦς τινος ἄνθους. Ἡ κόμη της, ἧς οἱ ἀνυπότακτοι βόστρυχοι ἐστενοχώρουν πανταχόθεν τὴν ἐκ λεπτῆς κεντητῆς γάζης κομψήν των φυλακὴν, εἶχε τὸ χρυσίζον ἐκεῖνο χρῶμα, δι' οὗ οἱ Ἰταλοὶ ζωγράφοι ἀσμενίζουσι κοσμοῦντες τὰς κεφαλὰς τῶν Χερουβείμ των. Ἁπλῶς εἰπεῖν, ἡ νεαρὰ κόρη παρίστα ἐν συνόλῳ τὸ χαριέστατον καὶ γοητευτικώτατον θέαμα, ὅπερ εἶδέ ποτε ὀφθαλμός· μορφὴν, ἣν ἤθελε βεβαίως ἐκλέξει ἄγγελος, καταδικασθεὶς νὰ ὑποδυθῇ ἀνθρώπινον σχῆμα: τοσοῦτον μόνον ὑλικὴν, ὥστε νὰ ἐμφαίνῃ τὸν ἄνθρωπον, τοσοῦτον δὲ διαφανῆ καὶ ἰδανικὴν, ὥστε νὰ διαφαίνηται ἡ οὐρανία του καταγωγή.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν—διότι οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ παρὰ τῇ νέᾳ κόρῃ καθήμενος κύριος—ἦτο βυθισμένος εἰς ἄβυσσον σκέψεων οὐχὶ τοσοῦτον εὐαρέστων, κατὰ τὰ φαινόμενα, ἀφ' ὧν οὐδὲν ἄλλο κατώρθου νὰ τὸν περισπάσῃ ἢ ὁ ἦχος ξηρᾶς τινος βηχὸς, ἥτις, καίτοι καταστελλομένη ὅσον τὸ δυνατὸν, ἐξήγειρε πάραυτα πᾶσαν τὴν ἀνησυχίαν τῆς πατρικῆς του στοργῆς. Ἐστρέφετο τότε πρὸς τὴν νεαράν του συνοδὸν, τὴν ἠρώτα διὰ τρυφερωτάτης φωνῆς, πῶς ἦτο, παρηγόρει αὐτὴν διὰ θωπευτικῶν τινων λόγων, καὶ διηυθέτει τὰ προσκεφάλαιά της.

Τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ πατρὸς εἶχέ τι, καὶ αὐτὸ, τὸ συμπαθές. Πρόσωπον εὔχρουν καὶ σχεδὸν γυναικεῖον, ὀφθαλμοὶ γαλανοὶ, μέτωπον ὑψηλὸν, μόλις σκιαζόμενον ἑκατέρωθεν δι' ἀραιῶν τινων ψαρῶν βοστρύχων, ἐπιμελῶς διατεταγμένων πρὸς τὰ ἔμπρὸς, ἀνάστημα εὐθὺ, οὐδόλως μαρτυροῦν τὰ πεντήκοντα ἓξ ἢ πεντήκοντα ἑπτὰ ἔτη τοῦ φέροντος, ὅλον ἐν γένει τὸ ἐξωτερικόν του ἦτο τοιοῦτον, ὥστε νὰ παράγῃ εὐάρεστον τὴν πρώτην ἐντύπωσιν. Προσέχων τις ὅμως ὀλίγον, δὲν ἐβράδυνε ν' ἀνακαλύψῃ ἀνωμαλίας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐκείνης τῆς τοσοῦτον ὁμαλῆς. Τὸ μέτωπον, λευκὸν καὶ λεῖον ὡς μάρμαρον, ἦτο μὲν ὑψηλὸν ἀλλὰ στενὸν καὶ ἀποκλινὲς, ὡς τὸ Γεωργίου τοῦ Γ' καὶ Καρόλου τοῦ Ι', ἦτο μέτωπον οἰκογενειακὸν κ' ἐμαρτύρει ἐπιμονὴν, ἁμιλλώμενον ὡς πρὸς τοῦτο πρὸς τὰς ἐστεμμένας κεφαλὰς, ὧν εἶχε τὴν ὁμοιότητα. Οἱ γαλανοί του ὀφθαλμοὶ ἦσαν πολὺ προέχοντες καὶ πολὺ στρογγύλοι: οἱ ῥώθωνες τῆς λεπτῆς καὶ γρυπῆς του ῥινὸς ἦσαν συνεσφιγμένοι, τὸ δὲ χεῖλος, λεπτοφυὲς καί πως ἀνασεσυρμένον, κατέλεγχεν ἦθος περίφρον καὶ ἀλαζονικόν. Ἡ καθόλου ἔκφρασις τῆς φυσιογνωμίας ἐκείνης ἐφαίνετο δηλοῦσα ὅτι ὁ πηλὸς, ἐξ οὗ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων εἶχον πλασθῇ—οὐδόλως ἐμόλυνε τὴν εὐγένειάν της.

Τὰ παρατεταμένα πλαταγίσματα τῆς μάστιγος τοῦ ἡνιόχου, καὶ ἡ ἀντήχησις τοῦ λιθοστρώτου, ἐφ' οὗ μετ' ὀλίγον κυλίεται ἡ ἅμαξα, ἀναγγέλλουσιν ὅτι οἱ ὁδοιπόροι εἰσῆλθον εἰς πόλιν.

Ἐν *Αἴ!* μεγαλόφωνον τοῦ ἁμαξηλάτου τοῦ ἀριστοκρατικοῦ ὀχήματος καλεῖ τὸν ἀόρατον ἡνίοχον πενιχροῦ διτρόχου ἁμαξίου, ἱσταμένου πρὸ τοῦ ταχυδρομικοῦ σταθμοῦ, ἐπιτάσσον εἰς αὐτὸν νὰ παραχωρήσῃ θέσιν εἰς τὴν πλουσίαν ἅ-

μαξαν. Εἴτε δὲ διότι τὸ ἐπὶ τῆς ἁμάξης οἰκόσημον ἐπενήργησε μακρόθεν, εἴτε διότι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ διτρόχου ἁμαξίου εἶχε καὶ αὐτὸς σπουδαίας ὑποθέσεις, τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι μόλις ἀκουσθεῖσα ἐξετελέσθη ἡ δοθεῖσα διαταγή, τὸ δὲ κονιοσκεπὲς ἁμάξιον ἀνεχώρησε ταχύ, ἐλαυνόμενον ὑπὸ τοῦ ἀτημελήτου τὴν χαίτην ἱππαρίου του, ἀφίνον κύριον τοῦ πεδίου τὸν βαρὺν αὐτοῦ ἀντίζηλον.

Ἡ θαλαμηπόλος καὶ ὁ ὑπηρέτης καταβαίνουσι τῆς ἕδρας καὶ ἐμφανίζονται εὐλαβῶς πρὸ τῶν θυρίδων. Ἡ ἀσθενὴς ζητεῖ ἓν ποτήριον ὕδατος· τὸ ὕδωρ φέρεται, καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης προσφέρει αὐτὸ εἰς τὰ χείλη τῆς νεάνιδος, ἀφοῦ πρότερον ἔχυσεν ἐντὸς αὐτοῦ ὀλίγας σταγόνας ἐκ μικρᾶς φιάλης. Συνάμα δὲ δύο ἐξ ἐπαγγέλματος ἐπαῖται, ἀνὴρ καὶ γυνὴ γραφικὰ φοροῦντες ῥάκη, ἀρχίζουσιν ἀπαγγέλλοντες ὁλόκληρον λιτανείαν συμφορῶν, καταλήγουσαν εἰς τὸ ὅτι **la madonna e tutti i santi del Paradiso** (ἡ Παναγία καὶ ὅλοι οἱ ἅγιοι τοῦ Παραδείσου) θὰ ἀποδώσουν δεκαπλασίαν τὴν ἐλεημοσύνην **ai buoni benefattori** (εἰς τοὺς καλοὺς εὐεργέτας). Ἡ δεσποινὶς Δάβεν ἀναζητεῖ τὸ χρηματοφυλάκιόν της καὶ ἐγχειρίζει ὀλίγα κέρματα εἰς τὴν πλησίον της γυναῖκα, ὁ δὲ Σὶρ Ἰωάννης ῥίπτει χαμαὶ ἀργυρᾶ τινα νομίσματα διὰ τὸν γέροντα ἐπαίτην. Πατὴρ καὶ κόρη ὑπείκουσι βεβαίως εἰς αἴσθημα ἐπίσης ἀξιέπαινον. Ποία ὅμως διαφορὰ εἰς τὴν ἔκφρασιν τοῦ αἰσθήματος τούτου! Τὴν διαφορὰν αὐτὴν καὶ οἱ ἐπαῖται τὴν αἰσθάνονται· ἡ μὲν γραῖα ὑποκλίνει καὶ μειδιᾷ, ὁ δὲ γέρων ἀναλαμβάνει τὸ ἀργύριον καὶ ἀπέρχεται σκυθρωπάζων.

— Πῶς τὸ λέγουν αὐτὸ τὸ μέρος; ἐρωτᾷ ἡ Μὶς Δάβεν.

— Σὰν-Ῥέμο, τῇ ἀποκρίνονται.

Τὸ ὄνομα αὐτὸ δὲν φαίνεται λίαν ἀρεστὸν εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην Δάβεν, διότι ἀκούων αὐτὸ συστέλλει τὰ χείλη. Ὁ βαρωνέτος ἐξετάζει τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐπάνω ἕως κάτω, καὶ ἀποσύρει τέλος τὴν κεφαλήν του ἐκ τῆς θυρίδος. Ἂν ἐκράτει δὲ σημείωσιν τῶν ἐντυπώσεών του, ἤθελε βεβαίως γράψει εἰς τὸ σημειωματάριόν του τοιαῦτά τινα: «Σὰν-Ῥέμο, πόλις παράδοξος τὸ φαινόμενον· στεναὶ ὁδοί, κακὰ λιθοστρώματα, οἰκίαι ὑψηλαὶ καὶ ἄτακτοι, κάτοικοι ῥακένδυτοι, σμῆνος ἐπαιτῶν . . .» καὶ οὕτω καθεξῆς δι' ὅλης σελίδος. Εὐτυχῶς διὰ τὴν ὑπόληψιν τοῦ Σὰν-Ῥέμο, ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἔγραφε τὰς ἐντυπώσεις του.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ τέσσαρες νέοι ἵπποι εἶχον ζευχθῆ εἰς τὴν ἅμαξαν· ἀλλὰ κατὰ τὸ λέγειν τοῦ σταθμάρχου, ἡ μακρὰ ἀπόστασις τοῦ προσεχοῦς σταθμοῦ καὶ τὸ ἄναντες τῆς ὁδοῦ καθίστων ἀναγκαῖον καὶ ἄλλον ἵππον συμπληρωματικόν. Ἀλλ' ὁ ἵππος οὗτος, ὅστις ἔμελλε νὰ παραζευχθῇ ἐκ πλαγίου, ἔδειξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μεγίστην ἀντιπάθειαν πρὸς τὴν θέσιν του. Μεθ' ἱκανὰ δὲ λακτίσματα, κατώρθωσε ν' ἀπαλλαγῇ τῶν ζευγμάτων, κ' ἐλεύθερος γενόμενος κατῆλθεν ἀστραπιαίως τὴν στενὴν ὁδόν, διωκόμενος ὑφ' ὅλων τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν δρομοπαίδων τοῦ χωρίου.

Χάρις εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ βοηθητικοῦ ἐκείνου προσωπικοῦ, συνελήφθη τέλος μετὰ διωγμὸν ζωηρότατον, καὶ συρθεὶς θριαμβικῶς ἐζεύχθη πρὸ τῶν ἄλλων τεσσάρων. Ὁ ἡνίοχος κατέλαβε τότε τὴν ἕδραν του, ἐκίνησεν ὑπὲρ τὴν κεφαλήν του, δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, τὴν μακρὰν αὐτοῦ μάστιγα, ἧς ἕκαστον πλατάγισμα ἐκρότησεν ὡς πυροβολισμός, καὶ ἡ ἅμαξα ἐκίνησεν ἐκ νέου ἐν μέσῳ θορύβου μεγάλου καὶ ἀκατανοήτων κραυγῶν.

Μετὰ μικρὸν οἱ ὁδοιπόροι μας ἔφθασαν εἰς ἄποψιν τοῦ ἁμαξίου, ὅπερ εἶχον ἀπαντήσει εἰς Σὰν-Ῥέμο, καὶ ὅπερ ἀνέβαινε τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν μακρὰν καὶ ἀνάντη παραλίαν. Περίεργον ἀληθῶς δεῖγμα τῶν ἐπιτοπίων μέσων μεταφορᾶς ἦτο ἡ παράλυτος ἐκείνη μηχανή, ἡ ῥικνή, χωρὶς χρωμάτων καὶ μορφῆς. Βλέπων τις αὐτήν, ἤθελεν ἀπορήσει, πῶς τὰ διάφορά της μέρη συνείχοντο καὶ διετέλουν ἐν ἰσορροπίᾳ.

Τὸ διάστημα ἐμειοῦτο ἐπαισθητῶς μεταξὺ τῶν δύο ἁμαξῶν, διότι οἱ τέσσαρες τροχοὶ κατέφθανον τοὺς δύο τοσοῦτον σχεδὸν ταχέως, ὅσον ἤθελε πράξει μέγα ἀτμοκίνητον διῶκον μικρὸν πλοιάριον. Τὸ καλύπτον τὴν ὁδὸν παχὺ στρῶμα κονιορτοῦ ἔπνιγε τὸν κρότον τοῦ ὀχήματος καὶ τῶν ποδῶν τῶν ἵππων, καὶ καθίστα ἀναγκαιοτέρας ἔτι τὰς συνήθεις διὰ τῆς μάστιγος εἰδοποιήσεις.

Ὁ ἡνίοχος ἐντούτοις οὐδὲν ἔπραττεν. Ὑπέθετε πιθανῶς, ὅτι ὁ διοικῶν τὸ ἁμάξιον θὰ ἐμάντευεν ἀναγκαίως τὴν προσέγγισιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς του γείτονος καὶ θὰ ἐλάμβανεν ἑπομένως τὰ μέτρα του· ἤ, ἀσχολούμενος τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀκρομαστιγίου του, ἦτο τοσοῦτον βυθισμένος εἰς τὴν ἐργασίαν ἐκείνην, ὥστ' ἐλησμόνει τὸ καθῆκόν του. Ὅπως δήποτε, ἡ ἀγγλικὴ ἅμαξα, ἅμα ὑπερβᾶσα τὴν κορυφὴν τῆς ἀκτῆς, ἤρχισε καλπάζουσα, καὶ καταφθᾶσα προσέκρουσε σχεδὸν εἰς τὸ πενιχρὸν ἁμάξιον, ὅπερ πᾶν ἄλλο προσεδόκα. Καταληφθὲν ὑπὸ πανικοῦ τὸ ἀκτένιστον ἱππάριον, ἐτράπη τοσοῦτον βιαίως πρὸς τὰ πλάγια, ὥστε, ἂν ἡ χαλιναγωγοῦσα χεὶρ ἦτο ὀλιγώτερον ἰσχυρὰ ἢ ἐπιδέξιος, ἁμάξιον, ἵππος καὶ ἡνίοχος ἤθελον κυλισθῆ ἀφεύκτως εἰς τὴν θάλασσαν.

Ὁ ὁρμαθὸς τῶν ἐπιθέτων, δι' ὧν ὁ κύριος τοῦ ἁμαξίου ἐχαιρέτισε τὴν αἰφνίδιον ἄφιξιν τῶν συνοδοιπόρων του, καὶ ἅτινα ἐκ τοῦ ὀργίλου ἤθους μεθ' οὗ ἐλέχθησαν, δὲν ἠδύναντο νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς εὐλογίαι, ἐμαρτύρησαν ἐπαρκῶς τὴν ἀγανάκτησίν του κατὰ τοῦ ἡνιόχου καὶ τῶν ἀγροίκων τρόπων του. Εὐτυχῶς ἡ δεσποινὶς Δάβεν, καίτοι κάτοχος ἄλλως τῆς ἰταλικῆς, δὲν ἐννόει τὴν διάλεκτον τῆς Ῥιβιέρας, καὶ τῆς διέφυγεν οὕτω τὸ

παράδοξον ἐκεῖνο δεῖγμα τῆς ἐπιτοπίου εὐγλωττίας.

Ἐνῷ δὲ ἡ σύγκρουσις τῶν δύο ἁμαξῶν συνετάραξε μεγάλως τὸ μακρόμαλλον ἱππάριον καὶ τὸν κύριον τοῦ ἁμαξίου, ὁ περιλάλητος συμπληρωματικὸς ἵππος τῆς ἁμάξης τοῦ Σὶρ Ἰωάννου δὲν ἔμεινε στωϊκώτερος. Εἴτε ὁ τρόμος ὑπῆρξε κολλητικός, εἴτε τὸ ζῶον ἔτρεφεν ἰδιαιτέραν τινα ἀντιπάθειαν πρὸς τὸν κατήφορον, ἀφ' ἧς στιγμῆς προέβη τοῦ ἁμαξίου τὸ βῆμά του οὐδὲν ἄλλο ἦτο πλέον, ἢ ἀδιάκοπον κάλπασμα ὑπὸ λακτισμάτων διακοπτόμενον.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅστις παρηκολούθει ἐναγωνίως ἀπὸ τῆς θυρίδος τὰ παράδοξα τοῦ ζώου κινήματα, ἐσκέφθη τὸ κατ' ἀρχὰς νὰ ἐπερωτήσῃ τὸν ἡνίοχον, ἀλλὰ τὸν ἐκράτησεν ὁ φόβος μὴ ἀφυπνίσῃ αἴφνης τὴν ἀπὸ τοῦ Σὰν-Ῥέμο ἡμικοιμωμένην θυγατέρα του, ςαματῶν ἀποτόμως τοὺς ὁλοταχῶς βαίνοντας ἵππους.

Ἀλλ' ὅτε ἡ ἅμαξα ἔφθασεν εἰς τὸ κάτω ἄκρον τῆς ἀκτῆς, ἥτις δὲν ἦτο μακρά, καὶ ἡ μὶς Δάβεν ἐξύπνησεν αἴφνης, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐφώνησεν εἰς τὸν ἡνίοχον νὰ σταθῇ, καὶ διέταξε τὸν Γιάννην, συνοδὸν τῆς θαλαμηπόλου νὰ καταβῇ καὶ νὰ ἴδῃ τί ἔτρεχε.

Ὁ Γιάννης κατέβη, καὶ συνῆψε μετὰ τοῦ ἡνιόχου διάλογον, ὅστις δὲν ἐφαίνετο μέλλων νὰ καταλήξῃ εἰς εὐάρεστον ἀποτέλεσμα. Ὁ ἡνίοχος οὐδὲ συλλαβὴν ἐφαίνετο ἐννοῶν ἐκ τῶν ἐρωτήσεων, ἃς ἀπηύθυνεν αὐτῷ ὁ Γιάννης εἰς οἰκτρὰν ἰταλικὴν γλῶσσαν, ὁ δὲ Γιάννης οὐδὲ συλλαβὴν ἐννόει ἐκ τῶν ἐξηγήσεων, ἃς ἔδιδεν αὐτῷ ὁ ἡνίοχος εἰς διάλεκτον τῆς Ῥιβιέρας. Ἑκάτερος ἐπανελάμβανε τὰς φράσεις του, χωρὶς ὁ ἄλλος νὰ ἐννοῇ τὸ ἐλάχιστον. Ὁ μὲν ἄγγλος Γιάννης ἐπέμενε νὰ ζευχθῇ τακτικῶς ὁ ἀνάγωγος ἵππος καὶ νὰ λάβῃ ἄλλος τὴν θέσιν του, ὁ δὲ ἡνίοχος, φλυαρῶν καθ' ἕξιν, ἐπέμενε διαβεβαιῶν ὅτι οὐδεὶς ὑπῆρχε κίνδυνος, ὅτι τὰ λακτίσματα τοῦ παραπληρωματικοῦ ἵππου προήρχοντο ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ζεῦγμα ἔπληττε τὰς κνήμας του,—πρᾶγμα δυνάμενον νὰ διορθωθῇ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν.

Ἐπί τέλους ἡ ἐκφραστικὴ μιμικὴ τοῦ νέου—μόλις εἰκοσαετοῦς—ἰταλοῦ ἀπεκάλυψεν εἰς τὸν Γιάννην ἀμυδράν τινα ἰδέαν τῶν νοημάτων του. Τὸ ὑπὸ τοῦ νέου ἐνδεικνύμενον αἴτιον ἦτο τοσοῦτον προφανῶς μία, ἂν οὐχὶ καὶ ἡ μόνη, αἰτία τῆς ταραχῆς τοῦ ἵππου, ὥστε ὁ Γιάννης, κατηυχαριστημένος ὅτι δὲν ἠναγκάζετο πλέον νὰ παρατείνῃ τὴν συζήτησιν πρὸς βλάβην τῆς ἀξιοπρεπείας του, ἀπεδέχθη ἐν σπουδῇ τὴν δοθεῖσαν ἐξήγησιν. Ἀνακοινώσας ἑπομένως εἰς τὸν κύριόν του, ὅτι τὰ γινόμενα οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ ζήτημα ἱπποσκευῆς, καὶ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου τὰ πάντα ἤθελον διορθωθῇ, ἀνερριχήθη πάλιν σοβαρὸς εἰς τὴν ἄνετον ἕδραν του πλησίον τῆς μὶς Χούτσιν.

Ὁ ἡνίοχος εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἐπιδιορθώνῃ, συρίζων, τὸ σφάλμα τῆς ἱπποσκευῆς, ὅτε τὸ ἁμάξιον, ὅπερ εἶχε μείνει ὀπίσω, ἔφθασεν ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ἐστάθη πλησίον του, χωρὶς ἐκεῖνος νὰ τὸ ἀκούσῃ μήτε νὰ τὸ ἴδῃ.

— Αἴ, Πρόσπερε! Ἔκραξε φωνή τις, πρὸς ἧς τὸν ἦχον ἐπεστράφη αἴφνης ὁ νεαρὸς ἁμαξηλάτης. καὶ ἀνυψώσας τὸ βλέμμα ἀπεκαλύφθη ἐν σπουδῇ. τί διάβολον ἔπαθες σήμερον; Ξεύρεις, ἀνόητε, ὅτι ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὲ ρίψῃς εἰς τὴν θάλασσαν;

— Νὰ ρίξω τὴν εὐγενεία σου εἰς τὴν θάλασσαν! ἀνέκραξεν ὁ Πρόσπερος δυσηρεστημένος συγχρόνως καὶ στενοχωρημένος. Ἡ εὐγενεία σου 'ξέρεις, πῶς θὰ εἶχα καλλίτερα νὰ πνιγῶ χίλιαις φοραίς. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε τὸ ἁμάξι σου, ἀφέντη! Ποῦ νὰ πάγῃ ὁ νοῦς μου πῶς ἦσουν μέσα!

— Τί ἔχει νὰ κάμῃ; ἀπήντησεν ὀργίλη ἡ φωνὴ τοῦ προσώπου, ὅπερ ἀπεκάλει *ἀφέντην* ὁ Πρόσπερος. Τί σημαίνει ἂν ἤμουν ἐγὼ ἢ ὁ Σουλτάνος; Πῶς τολμᾷς νὰ παίζῃς μὲ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων; Τὸ καθῆκόν σου εἶνε νὰ φροντίζῃς, ὥστε τὰ ἄλογα τὰ ὁποῖα ὁδηγεῖς νὰ μὴ φέρουν εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν ἡσύχων καὶ εἰρηνικῶν ἀνθρώπων. Καταλαμβάνεις;

Ὁ Πρόσπερος, ταπεινὸς γενόμενος, ἐξεδήλωσεν ὅλην αὐτοῦ τὴν λύπην, καὶ ὑπεσχέθη νὰ πράξῃ τὸ κατὰ δύναμιν ἵνα μὴ πλέον ἐπαναληφθῇ τὸ αὐτό.

— Πολὺ καλά· ἀλλὰ τί εἴδους ἄλογον ἔχεις αὐτοῦ; ἐξηκολούθησεν ἡ φωνή.

Ἡ δὲ χεὶρ τοῦ λαλοῦντος ἐδείκνυε τὸν συμπληρωματικὸν ἵππον.

— Εἶνε καινούριο ζῶο, ἀφέντη. Μόλις χθὲς ἐμβῆκε εἰς τὸν σταῦλον. Εἶνε 'λίγο ζωηρό!

— Ζωηρόν; Μὴ χειρότερα! εἶνε τὸ ἀθλιέστερον ζῶον ποῦ εἶδα ποτέ μου· ζῶον λυσσασμένον, ποῦ δὲν ἔπρεπε ποτὲ ὁ αὐθέντης του νὰ τὸ βάλῃ νὰ τραβᾷ χριστιανοὺς ἀνθρώπους. Εἶνε τόρα ἕνα τέταρτον ποῦ τὸ παρατηρῶ. Ἄκουσέ με, Πρόσπερε, ἐνόσῳ ἔχεις ἀκόμη καιρὸν, ἀντὶ νὰ τὸ δένῃς, λύσε το καλλίτερα, καὶ ἄφες το νὰ γυρίσῃ μόνον του εἰς τὸ Σὰν-Ῥέμο.

Ἂν ὁ Πρόσπερος ἦτο πεντηκοντούτης καὶ δεδοκιμασμένος πλέον ἡνίοχος, θὰ ἤκουε πιθανῶς τὴν συμβουλήν. Ἀλλ' ὁ Πρόσπερος, ὡς εἴπομεν, ἦτο νέος, θαῤῥαλέος, πλήρης πεποιθήσεως εἰς τὴν ἰσχὺν τῶν βραχιόνων του, καὶ φιλοδοξίαν ἔχων νὰ θεωρῆται ὡς ἡ κραταιοτέρα πυγμὴ καὶ ὁ ἀσφαλέστερος ὀφθαλμὸς μεταξὺ τῶν ἁμαξηλατῶν τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. Ἀποπέμπων ἵππον κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, θὰ ὡμολόγει ἁπλῶς ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν δαμάσῃ, τὴν ὁμολογίαν δὲ ταύτην ἀπηγόρευον εἰς τὸν Πρόσπερον ἡ φιλοτιμία καὶ ἡ φιλοδοξία του. Οἱ ἡνίοχοι ἔχουσι καὶ αὐτοὶ τὴν φιλοτιμίαν των, ἀπαράλλακτα ὡς οἱ ἡνιοχούμενοι.

Ἀπήντησε λοιπὸν ὁ Πρόσπερος μετά τινος αὐταρκείας :

— Μέσα 'ςτὸ δρόμο νὰ τὸ ἀφήσω, ἀφέντη; καὶ ποῦ θὲ ναὕρῃ τὸ 'σπίτι, ποῦ εἶνε ζῶο χθεσινὸ ἀκόμη; Καὶ ὁ ἀφέντης μου ὕστερα, τί θὰ μοῦ κάμῃ! Δὲν εἶνε τίποτε! ἐξηκολούθησεν εὐθυμότερος ὁ Πρόσπερος. Κλωτσοῦσε, βέβαια· πῶς νὰ μὴν κλωτσᾷ μ' αὐτὸ τὸ ξύλο μέσ' 'ς τὰ πόδιά του. Κύτταξε, ἀφέντη, λιγάκι νὰ τοῦ αναλύσω τὰ λουριὰ καὶ νὰ τοῦ στερεώσω τὸ ξύλο, καὶ θὰ πηγαίνῃ 'σὰν ἀρνάκι.

— Τὸ κάτω κάτω, σὺ 'ξεύρεις, . . . κάμε ὅ,τι πρέπει, ἐπανέλαβεν ἡ φωνή. Ἔχε ὅμως τὸν νοῦν σου καὶ κύτταξε, ὅταν θὰ μὲ περάσῃς, νὰ μὴ πέσῃς ἐπάνω μου, καὶ μὲ ῥίψῃς εἰς τὴν θάλασσαν.

Αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις ἐλέχθησαν φαιδρῶς, ὁ δὲ ἁμαξηλάτης, ἀποδεχθεὶς μεθ' ἱλαροῦ γέλωτος τὴν γενομένην αὐτῷ σύστασιν, ἐπέδειξε τοὺς λευκούς του ὀδόντας καὶ ἐχαιρέτισε βαθέως καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρει τὸ δίτροχον.

Ὁ διάλογος οὗτος, ὃν φυσικῶς δὲν ἐννόησαν οἱ Ἄγγλοι ὁδοιπόροι, διήρκεσε μόλις δύο λεπτά, διότι ἀμφότεροι οἱ συνδιαλεγόμενοι ἐξεφράζοντο ταχέως καὶ κατηγορικῶς.

Ἡ φωνὴ τοῦ ἀοράτου προσώπου εἶχεν ἀξιοσημείωτον εὐκαμψίαν καὶ ἠχηρότητα, ἐπρόφερε δὲ χρωματίζουσα καὶ αὐτὰ τὰ ἐλάχιστα τοῦ λόγου. Λέγοντες ἀοράτου, ἐννοοῦμεν ὅτι οἱ ὁδοιπόροι τῆς ταχυδρομικῆς ἁμάξης δὲν ἠδύναντο νὰ τὸ ἴδωσι, διότι τὰ δύο ὀχήματα ἵσταντο τὸ ἓν πρὸ τοῦ ἄλλου, καὶ οἱ ὄπισθεν ἱστάμενοι οὐδὲν ἄλλο ἠδυνήθησαν νὰ ἴδωσιν, ἢ τὴν χεῖρα μόνον τοῦ ὑπὸ τὴν κορδύλην τοῦ ἁμαξίου κρυπτομένου προσώπου, ὅτ' ἐξέτεινεν αὐτὴν ἵνα δείξῃ τὸν ἵππον.

Ἅμα ὡς ἀνελύθησαν τὰ λωρία, ἡ μεγάλη ἀγγλικὴ ἅμαξα κατέφθασε πάλιν καὶ ὑπερέβη ταχέως τὸ δημοκρατικὸν ἁμάξιον. Ἀλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν ἐτριπόδιζον πλέον συγκρατούμενοι οἱ ἵπποι της, καὶ ὁ Πρόσπερος ἐφρόντισεν ἐγκαίρως ν' ἀναγγείλῃ τὸ πρᾶγμα δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τοῦ λάρυγγος καὶ τῆς μάστιγός του.

Ἀπολειφθέντος ὀπίσω τοῦ ἁμαξίου, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀνέπνευσεν ἐλαφρότερα. Περίεργον ἀληθῶς, ἀλλ' ὁ βαρωνέτος εἶχε συλλάβει προσωπικὴν ὅλως κατὰ τοῦ διτρόχου ἀντιπάθειαν, καὶ ἤλπισεν ὅτι δὲν ἤθελε πλέον τὸ συναντήσει. Ἐλησμόνει ὅμως, ὅτι ὑπάρχει παροιμία καὶ αὐτῶν τῶν σταυροφοριῶν ἀρχαιοτέρα: ἄλλαι μὲν βουλαὶ ἀνθρώπων, ἄλλα δὲ θεὸς κελεύει. Ὁ δυσάγωγος ἵππος ἐφέρετο καλῶς, τό γε νῦν ἔχον, καὶ ἡ μὶς Δάβεν εἶχεν ἀποκοιμηθῆ βαθέως. Οὕτω δὲ, οὐδεμίαν πλέον ἔχων ἀφορμὴν ἀνίας ἢ ἀνησυχίας, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπανέπεσεν εἰς τὸν πρῶτόν του ῥεμβασμὸν, ὅστις μετά τινας στιγμὰς, καὶ μ' ὅλην τοῦ Σὶρ Ἰωάννου τὴν ἀντίστασιν, μετεβλήθη εἰς βαθύτατον ὕπνον.

Μετ' ὀλίγον ὅμως ἡ ὁδὸς, ἥτις ἐπί τινα χρόνον ἦτο ἀνάντης μετεβλήθη εἰς κατήφορον· τὰ λωρία τῶν ἵππων ἅτινα τέως ἦσαν τεταμένα, ἐγένοντο χαλαρὰ καὶ τὸ κατάρατον ἐκεῖνο ξύλον ἤρχισε πάλιν πλήττον τὰς κνήμας τοῦ δυσαγώγου ἵππου. Δύο τρία λακτίσματα ἀνήγγειλαν ἐφιστάμενον τὸν κίνδυνον, ὅστις ηὔξανεν ὁλονὲν, ὅσῳ ηὔξανε καὶ ἡ μανία τοῦ ἵππου. Ὁ Πρόσπερος ἐννόησεν, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον νὰ χαλιναγωγήσῃ τοὺς ἵππους καὶ συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀφήσῃ τοὺς χαλινοὺς ἐλευθέρους. Κροταλίσας τὴν γλῶσσάν του καὶ χαλάσας τοὺς χαλινοὺς, παρώξυνεν εἰς τάχος τοὺς ἵππους του, προσέχων μόνον εἰς τὰς ἀνωμαλίας τῆς ὁδοῦ, καὶ ἀποφεύγων πάντα κλονισμὸν αἰφνίδιον, ὅστις ἠδύνατο ν' ἀποβῇ ὀλέθριος.

Ἦτο ἡ μόνη ἀληθῶς ὑπολειπομένη ἐλπὶς σωτηρίας, καὶ ἡ ἐπιτυχία θὰ ἦτο πλήρης, ἂν ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἐξηγείρετο αἴφνης ἓν λεπτὸν πρὸ τοῦ δέοντος. Ἡ ἀληθὴς τῶν πραγμάτων κατάστασις εἶχεν ἀσκήσει ὀδυνηρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ βαρωνέτου. Εἶχε διαρκῶς ὀνειρευθῆ ἀφηνιῶντας ἵππους, καὶ ἀφυπνισθεὶς τεταραγμένος, προέκυψε τῆς θυρίδος καὶ ἐφώνησεν εἰς τὸν ἁμαξηλάτην νὰ σταθῇ.

Ὁ θόρυβος ἀφύπνισε τὴν δεσποινίδα Δάβεν, ἥτις περίφοβος καὶ αὐτὴ ἤρξατο βάλλουσα τρόμου κραυγάς. Αἱ παραγγελίαι αὗται καὶ αἱ κραυγαὶ παρέτρεψαν ἐπὶ στιγμὴν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τὴν προσοχὴν τοῦ δυστυχοῦς Προσπέρου, καὶ τόσον μόνον ἤρκεσε κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμήν. Εἷς τῶν ὀπισθίων τροχῶν διῆλθεν ἐπὶ λίθου, ἡ ἅμαξα ἀνεπήδησεν ὡς ἂν ἤθελε νὰ πετάξῃ, καὶ κλονισθεῖσα ἐπὶ στιγμὴν ἐπὶ τῆς ὀφρύος τῆς ὁδοῦ, ἀνετράπη μετὰ τῶν ἵππων.

Ὅσον φοβερὰ καὶ ἂν ὑπῆρξεν ἡ καταστροφὴ, ἠδύνατο νὰ γείνῃ ἔτι φοβερωτέρα. Ἡ ὁδὸς ὀλίγους μόνον πόδας ἦτο ὑψηλοτέρα τῆς παραλίας, παχὺ δὲ ἄμμου στρῶμα ἡπλοῦτο εὐτυχῶς ἐκεῖ καὶ κατέστησεν ἧττον ἐπαισθητὴν τὴν πτῶσιν. Εὐτυχῶς ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν εἶχεν ἐξυπνήσει ἐνωρίτερον· ἄλλως τὸ δυστύχημα ἠδύνατο νὰ ἔχῃ πολὺ σπουδαιοτέρας συνεπείας.

Ἐνῷ ἡ μὶς Χούτσινς, τεταραγμένον ἔχουσα τὸ πνεῦμα καὶ ἀνάστατον τὴν ἐνδυμασίαν της, μετὰ τὴν ἐναέριον αὐτῆς πτῆσιν, ἀνεγείρεται ὅσον δύναται ταχύτερον, καὶ ἐκπλήττεται ὅτι εἶνε σῶα· ἐνῷ ὁ Γιάννης, σοβαρὸς καὶ ἀξιοπρεπὴς ὅσον οὐδέποτε, μ' ὅλην τὴν ἐπὶ τῆς ῥινός του πληγὴν, ἐξ ἧς ῥέει ἄφθονον τὸ αἷμα, ἐξάγει μιᾶς τῶν θυρίδων τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ὅστις φαίνεται ἐντελῶς ἀβλαβής· ἐνῷ καὶ οἱ τρεῖς των ἑνοῦντες τὰς προσπαθείας αὐτῶν, ἀγωνίζονται νὰ ἐξαγάγωσι τῆς ἀνατετραμμένης ἁμάξης τὴν λιπόθυμον μὶς Δάβεν· ἐνῷ, ἄπελπις καὶ ἐνεὸς ὁ Πρόσπερος ἀφίνει τοὺς ἵππους του λακτίζοντας καὶ παρακρούοντας ἐπὶ τῆς ὁδοῦ καὶ φαίνεται πεσὼν ἐκ τῶν

νεφῶν μᾶλλον ἢ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ, τὸ ἄθλιον ἐκεῖνο μικρὸν ἁμάξιον φαίνεται εἰς μικρὰν ἀπόστασιν καταβαῖνον τὸ ὄρος, ταχὺ ὡς καταιγίς. Ἀφηνίασεν ἄραγε καὶ τὸ ἱππάριόν του ἢ μὴ ὁ ὁδηγῶν αὐτὸ ἀνήκει εἰς τὴν σπανίαν ἐκείνην κλάσιν τῶν ἀνθρώπων οὓς μεθύσκει ἡ ἐλπίς, ὅτι δύνανται νὰ παράσχωσι βοήθειαν εἰς κινδυνεύοντας, καὶ καθιστᾷ αὐτοὺς ἀναισθήτους πρὸς οἱονδήποτε προσωπικὸν κίνδυνον;

Τοῦτο μετ' ὀλίγον θὰ ἴδωμεν.

— Εἶνε κανεὶς πληγωμένος; ἐφώνησεν ὁ κύριος τοῦ ἁμαξίου, ἅμα φθὰς εἰς τὸν τόπον τοῦ δυστυχήματος. Ἠμπορῶ νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος; Εἶμαι ἰατρός.

Συγχρόνως δὲ ἐξῆλθε τοῦ ἁμαξίου καὶ προὐχώρησε πρὸς τὸν ὅμιλον, ὅστις ἐκύκλου τὴν μὶς Δάβεν, ἀνὴρ ὑψηλός, μελάγχρους, μαυρογένειος, φορῶν πλ[illegible] καὶ πλατύγυρον, — μορφὴ τέλος, ἣν ἂν ἀπήντα ὁ Σὶρ Ἰωάννης κατ' ἄλλην περίστασιν, ἤθελε παραυτὰ ἐγείρει τοὺς λύκους τῶν δύο πιστολίων, ἅτινα ἔφερε πάντοτε μαζύ του, ἀφ' ὅτου ὡδοιπόρει διὰ τῆς κλασικῆς τῶν ληστῶν χώρας.

Ὅπως δήποτε ὁ βαρωνέτος, ὅστις οὐδὲ συλλαβὴν ἐννόει τῆς ἰταλικῆς γλώσσης τοῦ ξένου, ἠρκέσθη κατ' ἐκείνην τὴν περίστασιν ἀτενίσας ἐπὶ τὸν νεήλυδα βλέμμα ἐκπλήξεως συνάμα καὶ δυσπιστίας, ὅπερ ἐφαίνετο λέγον: Ποίου εἴδους ὂν εἶνε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος;

Ἥκιστα πτοηθεὶς ἐκ τῆς δεξιώσεως ταύτης, ὁ ξένος παρῆλθε πρὸ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἐγονυπέτησε πρὸ τῆς νεάνιδος, ἥτις κατέκειτο ἐξηπλωμένη ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, καὶ προσεπάθει νὰ ἐξετάσῃ τὸν σφυγμόν της, ὅτε ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μὴ κατανοήσας τὴν πρόθεσίν του ἐπλησίασεν ὁρμητικῶς εἰς αὐτόν, ὡσεὶ θέλων νὰ τὸν διώξῃ ἐγγύθεν τῆς κόρης του.

— Εἶσθε τρελλός; ἀνεφώνησεν ἰταλιστὶ ὁ ξένος. Εἶμαι ἰατρός, σᾶς λέγω, ἐξηκολούθησε λέγων γαλλιστί· καὶ εὐθὺς ἀμέσως, ὡς ἂν ἡ μορφὴ τοῦ βαρωνέτου ἔφερε κατάδηλον τὴν σημαίαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, προσέθηκεν ἀγγλιστί: **Did you not hear me say that I was a physician?** (Δὲν ἠκούσατε ὅτι σᾶς εἶπα ὅτι εἶμαι ἰατρός;)

Ὁ ἦχος τῆς μητρικῆς του γλώσσης ἐπήνεγκε τέλος εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Σὶρ Ἰωάννου καθαρὰν καὶ σαφῆ τῶν πραγμάτων ἀντίληψιν, καὶ ἀμυδρὸν παρηγορίας φῶς ἀνέτειλεν ἐπὶ τὴν καρδίαν του. Διότι τέλος πάντων, ἰατρὸς πρόχειρος ἐν τοιαύτῃ περιστάσει, καὶ ἰατρὸς ὁμιλῶν ἀγγλικὰ — ὅσον ἄλλως καὶ ἂν ἦνε ἀσυμβίβαστον τὸ ἐξωτερικόν του πρὸς τὰς περὶ τοῦ **medical gentleman** ἐρριζωμένας ἰδέας τοῦ Σὶρ Ἰωάννου — εἶνε κάτι τι, καὶ ὁ βαρωνέτος ἀναγκάζεται νὰ τ' ὁμολογήσῃ.

Ὁ ἰατρός, νομίζων φαίνεται ὅτι οἱ λόγοι του δὲν εἶχον ἀνάγκην ἄλλης περαιτέρω ἐξηγήσεως, ἤρχισεν ἐξετάζων τὸν σφυγμὸν τῆς νεάνιδος, ἀφαιρῶν τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς της, καὶ παρατηρῶν αὐτήν. Οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐπ' αὐτῆς πληγή, οὐδὲ κἂν μώλωψ. Τὸ στῆθος εὑρίσκετο ἐπίσης ἐν καλῇ καταστάσει, καὶ ἡ ἀναπνοή, καίτοι ἀσθενής, ἦτο τακτική.

— Ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐταράχθη ὁ ἐγκέφαλος! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ ἰατρός.

Καθ' ἣν δ' ἀκριβῶς στιγμὴν ἔσειε τὴν κεφαλήν, τοιαῦτα διαλογιζόμενος, οἱ ὀφθαλμοί του συνήντησαν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Σὶρ Δάβεν, καὶ κατεῖδεν εὐθὺς ὅλην τὴν ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας ἐκείνης ἐντετυπωμένην φοβερὰν ἀγωνίαν.

— Μὴν ἀνησυχεῖτε περὶ τῆς θυγατρός σας, εἶπεν ὁ ἰατρός, προλαμβάνων τὴν ἐρώτησιν καὶ μαντεύων εὐθὺς τὸν μεταξὺ τῶν δύο συγγενικὸν δεσμόν. Εἶναι ἁπλῆ λειποθυμία· ἡ κυρία θὰ συνέλθῃ ἀμέσως.

Ἐνῷ δὲ ὡμίλει ἔσυρεν ἐκ τοῦ θυλακίου του μικρὸν χειρουργικὸν ἐγκόλπιον, κ' ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ μεγάλην ψαλίδα.

— Πάρετε, εἶπε, δίδων αὐτὴν εἰς τὰς τρεμούσας χεῖρας τῆς μὶς Χούτσινς, καὶ ξεσφίξατε τὴν κυρίαν σας· ἐγὼ τρέχω εἰς τὴν θάλασσαν νὰ πάρω ὀλίγον νερόν. Κόψατε ὅλα, σᾶς παρακαλῶ, καὶ προσέξατε μόνον νὰ μὴ τὴν κινήσετε.

Μὴ περιμένων δ' ἀπάντησιν, ὁ ἰατρὸς απομακρύνεται, πληροῖ τὸν πῖλον του ὕδατος κ' ἐπανέρχεται αὐθωρεί. Πᾶσά του κίνησις εἶνε ταχεῖα, ἀλλὰ καὶ ἀσφαλής· καίτοι δὲ φαίνεται προδήλως τεταραγμένος, πράττει καὶ λέγει πάντα εὐσταθῶς, ἠρέμα, σπουδάζων, ἄνευ ταραχῆς ἢ βίας.

Ὅτ' ἐπανῆλθε, παρατηρεῖ τοὺς ἵππους συνταρασσομένους χαμαὶ καὶ τὸν Πρόσπερον ἀκίνητον.

— Κόψε τὰ λουριά! κράζει πρὸς αὐτὸν διὰ φωνῆς ἐπιβαλλούσης ὑπακοήν. Κόψε, καὶ γρήγορα! ἀκούεις;

Ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ τὸν ἀτενίζῃ, μέχρις οὗ ὁ δυστυχὴς ἡνίοχος, ἐνεὸς ὡς ὁ ἀμήχανος ἀρλεκῖνος τῆς ἰταλικῆς κωμῳδίας, ἀποφασίζει νὰ χώσῃ τὴν χεῖρα του εἰς τὸ θυλάκιον τῆς ἐφεστρίδος του, ἵν' ἀναζητήσῃ τὸ μαχαιρίον του.

Ὁ ἰατρὸς ἐρράντισε διὰ ψυχροῦ ὕδατος τὸ πρόσωπον καὶ τὸν τράχηλον τῆς μὶς Δάβεν, κ' ἐπέθηκε βρεγμένον μανδήλιον ἐπὶ τοῦ μετώπου της, ἐνῷ ἡ μὶς Χούτσινς τῇ ἐδίδεν ἅλατα ν' ἀναπνεύσῃ καὶ ἔτριβε τὰς χεῖράς της δι' ὕδατος τῆς Κολωνίας. Ἀλλὰ μ' ὅλα ταῦτα ἡ νεᾶνις ἔμενεν ἀναίσθητος, καὶ καθίστατο πρόδηλος ἡ ἀνάγκη δραστηριωτέρου φαρμάκου πρὸς ἀνάκλησιν τῶν αἰσθήσεων.

Ὁ ἰατρὸς ἔλαβε καὶ πάλιν τὸ ἐγκόλπιόν του, καὶ πρὸς μεγίστην κατάπληξιν τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἀνεζήτησεν ἐντὸς αὐτῆς νυστήριον.

Εὐτυχῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ μὶς Δάβεν ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς.

— Πατέρα ! εἶπε δι' ἀσθενοῦς φωνῆς.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἔκυψε πρὸς αὐτὴν μετὰ στοργῆς.

— Τί εἶνε παιδί μου ;

— Ὢ ! τὸ πόδι μου ! πῶς μὲ πονεῖ τὸ πόδι μου !

— Ποῖον ; ἠρώτησεν ὁ ἰταλός.

Ἡ νέα ἀγγλὶς προσεῖδε μετά τινος ἐκπλήξεως τὸν νέον, εἶτα δὲ, δεικνύουσα εἰς αὐτὸν τὸν δεξιόν της πόδα,

— Αὐτό ! εἶπε.

Μόλις ἐῤῥέθησαν αἱ λέξεις αὗται καὶ ὁ ἰατρὸς λαβὼν τὴν μεγάλην του ψαλλίδα, ἔκοψεν ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ τὸ κομψὸν ὑπόδημα καὶ τὸ λεπτοφυὲς περικνήμιον, κ' ἐγύμνωσε μικρὸν ἀλαβάστρινον πόδα ὡσεὶ χυμένον διὰ νὰ φορῇ τῆς *Σταχτοπαίπαλης* τὴν εὐμαρίδα ἀλλὰ φοβερὰ παραμεμορφωμένον.

Πλὴν δὲ τούτου ἡ κνήμη εἶχε θραυσθῆ ὀλίγον ὑπεράνω τοῦ ἀστραγάλου. Τὴν ἐπιπλοκὴν ταύτην ἐμάντευσε μᾶλλον ἢ εἶδεν ὁ ἰατρὸς καὶ ταχὺς ὡς ἡ διάνοια ἔῤῥιψεν ἓν κάλυμμα ἐπὶ τοῦ πληγωμένου μέλους, ὥστε νὰ κρύψῃ αὐτὸ ἀπό τε τοῦ πατρὸς καὶ τῆς κόρης, λέγων ἀταράχως.

— Ἁπλοῦν στραγγάλισμα ! ὀδυνηρὸν κάπως, ἀλλ' ὄχι καὶ σπουδαῖον. Μοῦ χρειάζονται ὅσα μανδήλια ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ δώσετε· προσέθηκε βλέπων κύκλω του.

Χειρόμακτρα παντὸς μεγέθους καὶ πάσης ποιότητος ἐξήχθησαν πάραυτα ἐκ τῶν θυλακίων τῶν παρισταμένων.

— Ἀρκεῖ ! ἀρκεῖ ! ἀνέκραξεν ὁ ἰατρὸς μειδιῶν πρὸς τὸν ἀπροσδόκητον ἐκεῖνον κατακλυσμόν. Μ' αὐτὰ τόρα θὰ κάμωμεν ἕνα προσωρινὸν ἐπίδεσμον, ὁ ὁποῖος θ' ἀνακουφίσῃ κάπως τὴν κυρίαν.

Καὶ ἤρχισε νὰ περιδένῃ ἐπιμελῶς τὸν ταλαίπωρον μικρὸν πόδα.

— Τόρα, κυρία, εἶπε, πρέπει νὰ σᾶς εἰδοποιήσω ὅτι εἶνε σπουδαιότατον νὰ μείνετε ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκίνητος. Εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ σᾶς ἀφήσω πρὸς στιγμὴν, διὰ νὰ ὑπάγω νὰ φέρω ὅ,τι χρειάζεται πρὸς ἐντελῆ ἐπίδεσιν τοῦ ποδός σας. Τοῦτο πρέπει νὰ γείνῃ πρὶν ἀλλάξητε αὐτὴν τὴν θέσιν, ἡ ὁποία τόσον σᾶς στενοχωρεῖ. Μοῦ ὑπόσχεσθε νὰ μὴ κινηθῆτε κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου ;

— Μάλιστα ! ἀπήντησεν ἡ Μὶς Δάβεν, εὐγνωμόνως μειδιῶσα.

Ὁ ἰατρὸς ἠγέρθη ταχὺς κ' ἐκίνησε ν' ἀναχωρήσῃ, ὅτε στρεφόμενος αἴφνης πρὸς τὸν Γιάννην, ὅστις ἵστατο ὄρθιος πλησίον του, κατηφὴς καὶ περίλυπος, κωμικὸς δὲ σχεδὸν ὑπὸ τοὺς μώλωπας τῆς μορφῆς του,

— Δὲν κρατεῖς, τῷ εἶπε, αὐτὴν τὴν ὀμπρέλλαν δι' ὀλίγας στιγμὰς, ὥστε νὰ κάμνῃς σκιὰν εἰς τὴν κυρίαν σου ;

Εἶτα δ' ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, καὶ πηδήσας εἰς τὸ ἁμάξιόν του ἐκίνησεν ἐλαύνων κάλπην τὸ ἐλεεινόν του ἱππάριον.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Οἱ ἰατροί

Εἰσερχόμενοι εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἐν Παρισίοις νοσοκομείου τῶν παίδων, βλέπομεν μνημεῖον ἁπλούστατον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκομεν τὰ ὀνόματα ἀδελφῆς τοῦ ἐλέους καὶ τεσσάρων νέων ἰατρῶν, ὧν ὁ εἷς εἶναι μόλις εἰκοσαετής. Ὑποκάτω ἐχαράχθη ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή·

Ἀπέθανον θύματα τῆς αὐταπαρνήσεως αὐτῶν, περιθάλποντες τὰ νοσοῦντα παιδία.

Δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ἄνευ συγκινήσεως τὴν λακωνικὴν ταύτην ἐπιγραφὴν, τὴν διαιωνίζουσαν τὴν μνήμην τῶν γενναίων ἐκείνων, οἵτινες, τῷ παραγγέλματι τοῦ Ἱπποκράτους ἑπόμενοι, δὲν ἐλησμόνησαν ὅτι ἡ φιλανθρωπία εἶναι ἀναπόσπαστος ἀπὸ τοῦ πρὸς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην ἔρωτος.

Ἡ διφθεριτικὴ λαρυγγῖτις (croup), ἥτις τοσαῦτα θύει μεταξὺ τῶν παίδων θύματα, ἔγινε πολλάκις ἀφορμὴ ἡρωϊκῶν πράξεων. Ἡ ἀσθένεια αὕτη χαρακτηρίζεται διὰ τῆς τάσεως ἣν ἔχει εἰς σχηματισμὸν ψευδομεμβρανῶν ἐντὸς τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων. Τὸ παιδίον αἰσθάνεται δριμυτάτους πόνους εἰς τὸν λάρυγγα, καὶ προσπαθεῖ ν' ἀφαιρέσῃ διὰ τῆς χειρὸς τὸ κωλύον τὴν ἀναπνοήν του ἐμπόδιον.

Ἰατροί τινες, περὶ οὐδενὸς ποιούμενοι τὸν ἐκ τῆς ἐπιδράσεως θανατηφόρου δηλητηρίου προκύπτοντα κίνδυνον, καὶ ὑπερνικῶντες καὶ τὴν ἀηδίαν, ῥοφῶσι τὰς ἐν τῇ ἄρτι ἀνοιχθείσῃ τραχείᾳ ἀπεσπασμένας ψευδομεμβράνας, καὶ ἐκτίθενται οὕτω εἰς τὸν θάνατον.

Ὁ Ἐῤῥῖκος Blache, βοηθὸς ὢν παρὰ τοῖς νοσοκομείοις τῶν Παρισίων, ἀπέθανε τὴν 1 Αὐγούστου 1853, ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσι ἑπτὰ ἐτῶν ἐκ γαγγραινώδους κυνάγχης, ἣν ἔλαβε θέλων νὰ σώσῃ τοιουτοτρόπως παιδίον ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης προσβληθέν.

Ὁ Gilette, ἰατρὸς τοῦ νοσοκομείου τῶν παίδων, ἀπεβίωσε τὴν 13 Ὀκτωβρίου 1866 ἐκ παρομοίων περιστάσεων. Τὴν ἀφήγησιν τῆς αὐταπαρνήσεώς του ἀρυόμεθα ἐκ τοῦ συγκινητικοῦ λόγου, ὃν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ μάρτυρος ἐξεφώνησεν ὁ ἰατρὸς H. Roger, ἄξιος αὐτοῦ συνάδελφος.

«Ἐλεήμων πρὸς τοὺς ἄλλους, ἀνηλεὴς δὲ πρὸς ἑαυτὸν, ἡμέραν καὶ νύκτα, ἄνευ τινὸς ἀναπαύλης, ὁ Gilette ἔτρεχε πανταχοῦ, ὅπου ἐκάλουν αὐτὸν οἱ πάσχοντες· ἡ ἀφοσίωσις αὐτοῦ τὸν ἐθανάτωσεν. Ὁ Gilette προσεκλήθη εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἵνα θεραπεύσῃ παιδίον ἔχον διφθερίτιδα. Ἐπιλήσμων ἑαυτοῦ, μεταφέρει τὸν μικρὸν ἀσθενῆ εἰς Παρισίους, καὶ ἐκτίθεται εἰς τὸ φοβερὸν τῆς νό-

σου μίασμα ἀναπνέων ἐπὶ πολλὰς ὥρας τὸν ὑπὸ τοῦ θανατηφόρου δηλητηρίου μεμολυσμένον ἀέρα· ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης προσβληθείς, ᾐσθάνθη ἐλαττουμένας τὰς δυνάμεις του καὶ κλονιζομένην τὴν εὔρωστον κρᾶσιν».

Μετ' οὐ πολὺ ὁ Gilette, μετ' ἀδιαφορίας ἀτενίζων τὸν θάνατον, ἐξέπνευσεν εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ νοσηλεύοντος αὐτὸν φίλου. «Ἀποχαιρετίσας τὴν σύζυγόν του καὶ τὸν υἱόν του, ἀπεμάκρυνεν αὐτούς,ὑποκρύπτων ἃς ὑπέφερεν ὀδύνας, καί, *τώρα*, ἔγραψε (καθότι φωνὴν δὲν εἶχε πλέον), *εἶμαι ἥσυχος, δύναμαι ν' ἀποθάνω*. Ζήσας βίον ἁγνὸν καὶ χρήσιμον, ἀπέθανε θάνατον γενναῖον καὶ ἀτάραχον.

Ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς Girard, νέος ἰατρός, ἔπασχε πρό τινων ἡμερῶν, ὅτε τὴν 28 Μαρτίου 1875 ἐξετέλεσε τραχειοτομίαν ἐπὶ παιδὸς προσβληθέντος ὑπὸ διφθερίτιδος. Ὁ Girard ἔλαβε, κατὰ τὴν ἐγχείρισιν, σταγόνας τινὰς αἵματος εἰς τὸν ἕτερον ὀφθαλμόν, καὶ ἐκέντησε τὴν ἀριστεράν του χεῖρα διὰ τοῦ χειρουργικοῦ του ἐργαλείου. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν του, εἶπε πρὸς τὴν σύζυγόν του, ὅτι ἦτο ἄνθρωπος χαμένος, καὶ ὅτι ἤθελε πάθει διφθερίτιδα. Μετά τινας ἡμέρας ὁ Girard δὲν ὑπῆρχε πλέον. Ἀπέθανεν ἄγων τὸ εἰκοστὸν ἕβδομον τῆς ἡλικίας ἔτος, μετὰ φιλοσοφικῆς τῷ ὄντι καρτερίας. Ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ τέλους του, παρετήρει ἐπὶ τῶν κυανωδῶν δακτύλων του τὰς προόδους τῆς ἀσφυξίας, καὶ ἔγραφε μετὰ μεγίστης ἀταραξίας τὰς τελευταίας αὐτοῦ παραγγελίας. Ὁ Girard εἶχε γεννηθῆ ἐν Βολδὶκ τῆς Ὠβέρνης, τῆς πατρίδος τοῦ μεγάλου Πασκάλ.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Βαλλεριάν, δευτεροετὴς βοηθὸς εἴκοσι τριῶν ἐτῶν, ἀπέθανε συνεπείᾳ ἀθρόας εὐφλογίας, ὑπὸ τῆς ὁποίας προσεβλήθη ἐκπληρῶν τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐν τῷ νοσοκομείῳ.

Ἀπειράριθμοι εἶναι οἱ ἄγνωστοι πολλάκις μάρτυρες τῆς πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσιώσεως, οἱ βοηθοί, οἱ τὰς δυνάμεις αὐτῶν καὶ τὴν νεότητα εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν ἀνθρωπίνων δεινῶν ἀφιερώσαντες, οἱ χειρουργοί, οἱ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης εἰς τὸν θάνατον ἐκτεθέντες, οἱ ἰατροί, οἱ εἰς μεταδοτικὰς ὑποκύψαντες νόσους.

Μεταξὺ τῶν τελευταίων ἐκλέγομεν παραδείγματά τινα.

Ὁ Jenin de Montègre ἐγεννήθη ἐν Βελλέϋ τὴν 6 Μαΐου 1779· ἀναδειχθεὶς ἐν Παρισίοις διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς, διεκρίθη ὡς ἰατρὸς πεφωτισμένος καὶ ἔξοχος φυσιολόγος. Τῷ 1818 μετέβη εἰς Σὰν Δομίγγον, ὅπως μελετήσῃ τοὺς ἀληθεῖς χαρακτῆρας τοῦ κιτρίνου πυρετοῦ, ὅστις ἐμάστιζε τότε τὴν χώραν ἐκείνην. Τυχὼν ἐξαιρέτου ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τῆς Ἀΐτης, μετέβη εἰς Port-au-Prince, πρωτεύουσαν τῆς νήσου, διαβαίνων δὲ ποταμὸν εἶδεν αἴφνης γυναῖκα πνιγομένην καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμὸν διὰ νὰ τὴν σώσῃ. Ὁ ἀτυχὴς ἰατρὸς προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ θανατηφόρου πυρετοῦ, ὃν προετίθετο νὰ καταπολεμήσῃ, καὶ ἀπέθανε μετὰ τέσσαρας ἡμέρας, τριάκοντα ὢν μόλις καὶ ἐννέα ἐτῶν.

Ὁ Ἀνδρέας Mazet διωρίσθη μετὰ τεσσάρων ἄλλων ἰατρῶν ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως ὅπως μελετήσῃ τὸν δηοῦντα τὴν Καταλώνην κίτρινον πυρετόν. Φθάσας εἰς Βαρκελόνην, τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1821, προσεβλήθη ὑπὸ τῆς νόσου καὶ ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας.

Ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς Λαβάλ, γεννηθεὶς ἐν Τολώσῃ τὴν 25 Δεκεμβρίου 1824, ἦτο υἱὸς πτωχοῦ σανδαλοποιοῦ. Καταταχθεὶς ὡς στρατιώτης, ἐπεδόθη κατὰ τὰ διαλείμματα τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν μελέτην τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, διὰ μόνης δὲ τῆς θελήσεως αὐτοῦ καὶ τῆς νοημοσύνης κατώρθωσε νὰ δώσῃ ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις καὶ νὰ γίνῃ δεκτὸς εἰς τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον Val-de-Grâce, ἔπειτα δὲ εἰς τὸν στρατὸν ὡς ἰατρός. Ἐπιστρέφων ἐκ τῆς εἰς Κριμαίαν ἐκστρατείας, μανθάνει ὅτι ἡ πανώλης λυμαίνεται τὴν Ἀνατολήν, καὶ ἀναχωρεῖ ὅπως μελετήσῃ τὴν φθοροποιὰν νόσον, ἐπὶ δέκα δὲ ἔτη περιθάλπει τοὺς λοιμώττοντας, καὶ τρέχει πανταχοῦ, ὅπου ὑπάρχει ἐπιδημία. Ὁ Λαβὰλ ἐπανῆλθε μετὰ ταῦτα εἰς Γαλλίαν. Τῷ 1874, ἀναφανείσης τῆς πανώλους εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Τριπόλεως ἐν Ἀφρικῇ, ἐγκατέλιπε τὰ πάντα ὅπως καταπολεμήσῃ ἐκεῖ τὸν φοβερὸν ἐχθρόν. Ἡ νόσος ὑπερίσχυσε τοῦ ἰατροῦ. Πληροφορηθεὶς ὅτι ἡ πανώλης ἐνέσκηψεν εἰς Μερδζ, εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Βεγγαζύ, μετέβη ἐκεῖ καὶ ἐπεδαψίλευσε πᾶσαν περιποίησιν εἰς τοὺς ἐντοπίους κατοίκους. Ὁ γενναῖος χειρουργὸς ἔγινε μετ' ὀλίγον θῦμα τῆς αὐταπαρνήσεως αὐτοῦ· προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς νόσου ἀπέθανε μετ' ἀξιοθαυμάστου καρτερίας.

Ἀναγράφοντες τὰς λαμπρὰς πράξεις, δι' ὧν οἱ χειρουργοὶ διεκρίθησαν πολλάκις ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἀναφέρομεν ἐν πρώτοις τὸν περίφημον Desgenettes, γεννηθέντα ἐν Ἀλενσόνῃ τὴν 23 Μαΐου 1762.

Τῷ ὄντι, τὸν Desgenettes δὲν δυνάμεθα νὰ λησμονήσωμεν μεταξὺ τῶν ἡρωϊκῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἐδόξασαν τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην. Χειρουργὸς ὢν τακτικὸς παρὰ τῷ γαλλικῷ στρατῷ τῆς Ἰταλίας, διωρίσθη κατόπιν ὑπὸ τοῦ Βοναπάρτου ἀρχίατρος τοῦ ἐν Ἀνατολῇ στρατοῦ. Κατὰ τὴν εἰς Αἴγυπτον ἄφιξίν του, ὁ στρατὸς οὗτος ᾐσθάνθη τὰ ἀποτελέσματα τοῦ θερμοτάτου τῆς χώρας ἐκείνης κλίματος, συμπτώματα δὲ πανώλους ἀνεφάνησαν. Σπουδαιότατον ἦτο νὰ διασκεδασθῇ ἐκ παντὸς τρόπου ὁ ἀπειλῶν νὰ καταλάβῃ τὸν στρατὸν πανικὸς φόβος. Ὁ Desgenettes ἀπέδειξεν αὐταπάρνησιν, ἧς σπάνια εὑρίσκομεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ παραδείγματα· ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησεν ἑαυτὸν κατὰ τὸν μηρὸν καὶ κατὰ τὴν μασχάλην, καὶ ἐνεβολιάσθη τὸ πύον

λοιμώδους βουβῶνος. Ἡ παράτολμος αὕτη καὶ γενναία πρᾶξις, καθησυχάσασα τοὺς νοσοῦντας, ἔσωσε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. «Ἡμέραν τινά, λέγει ὁ δόκτωρ Pariset, ὁ Berthollet ἐξέθεσε πρὸς τὸν Desgenettes τὰς σκέψεις αὐτοῦ περὶ τῆς ὁδοῦ, διὰ τῆς ὁποίας τὸ λοιμῶδες μίασμα εἰσδύει εἰς τον ὀργανισμόν. Κατὰ τὸν Berthollet, τὸ σίαλον εἶναι τὸ κύριον αὐτοῦ διοχετευτήριον. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἄνθρωπός τις λοιμώττων, ὃν ἐθεράπευεν ὁ Desgenettes καὶ ὅστις ἔπνεε τὰ λοίσθια, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ λάβῃ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ φαρμάκου, τὸ ὁποῖον τῷ εἶχε διορίσει. Ὁ Desgenettes, οὐδόλως διστάσας, λαμβάνει τὸ ποτήριον τοῦ πάσχοντος πληροῖ αὐτὸ καὶ πίνει. Ἡ πρᾶξις αὕτη ἐνέπνευσεν ἐλπίδας τινὰς εἰς τὸν ἀσθενῆ, ἀλλὰ κατετάραξε τοὺς παρόντας· δεύτερος οὗτος ἐμβολισμὸς φοβερώτερος τοῦ πρώτου, ὃν ὁ Desgenettes περὶ ὀλιγίστου ἐποιεῖτο».

Τῷ 1805 ὁ μέγας ἰατρὸς ἐστάλη εἰς Ἱσπανίαν ὅπως παρατηρήσῃ τὴν ἐπιδημίαν τὴν μαστίζουσαν τὴν Κάδικα, τὴν Μαλάκαν καὶ τὴν Ἀλικάντην. Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησε τὸν γαλλικὸν στρατὸν εἰς Πρωσσίαν, Πολωνίαν καὶ Ἱσπανίαν, καὶ τῷ 1812 εἰς Ῥωσσίαν. Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν κατὰ τὴν ἐκ Ῥωσσίας ὑποχώρησιν, ἐξητήσατο τὴν ἐλευθερίαν του παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, ἐνθυμίζων αὐτῷ ὅτι πολλάκις ἐθεράπευσε τοὺς αἰχμαλωτισθέντας Ῥώσσους στρατιώτας. Αὐτοκρατορικὸν οὐκάζιον ἀπέλυσεν αὐτόν, τιμητικὴ δὲ συνοδία τὸν συνώδευσε μέχρι τῶν γαλλικῶν προφυλακῶν.

Μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1830 ὁ βαρῶνος Desgenettes διωρίσθη ἀρχίατρος τῶν απομάχων, ἀπέθανε δὲ ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα πέντε ἐτῶν.

Ελιζα Σ. Σουτσου

ΑΣΧΗΜΙΑ

Τί εἶνε *ἀσχημία ;* Ἰδοὺ ἐρώτησις, εἰς τὴν ὁποίαν εὔκολος βεβαίως δὲν εἶνε ἡ ἀπάντησις. Πᾶς τις ἴσως αἰσθάνεται τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ δὲν εἶνε εὔκολον καὶ νὰ τὸ ὁρίσῃ· τὸ νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἡ ἀσχημία εἶνε τὸ ἐναντίον τῆς ὡραιότητος εἶνε ὡς νὰ μὴ ἔλεγε τίποτε, ἀφοῦ ἡ αὐτὴ πάλιν παρουσιάζεται ἀνάγκη νὰ ὁρισθῇ τὸ μὴ εἰς ὁρισμὸν ὑποκείμενον ἐκεῖνο πρᾶγμα, ἡ *ὡραιότης*. Τῶν χαρακτηριστικῶν τὸ ἀσύμμετρον, ἡ ἔλλειψις ἐκφράσεως, ὁ κακὸς τῶν μελῶν σχηματισμὸς εἶνε βεβαίως συστατικὰ ἀσχημίας παρὰ τοῖς ἀνθρώποις· ἀλλ' ὅμως ὑπάρχουσι πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν εἶνε φρικωδῶς ἄσχημα, χωρὶς νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ὁρίσῃ τις ποῦ κυρίως ἔγκειται ἡ ἀσχημία των. Διὰ τοῦτο δὲ ἡ ἀσχημία δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ἀπολύτως, ἀλλά, μέχρι τινὸς βαθμοῦ, ὡς πρᾶγμα *κατὰ συνθήκην*. Ἡ εὐσαρκία, ἥτις παρ' ἄλλοις λαοῖς θεωρεῖται ὡς ἀσχημία, ἔχει διὰ τοὺς Ἀνατολίτας ἐξαίρετα θέλγητρα. Ἀνάγκη επομένως νὰ περιορισθῇ τις νὰ καταδείξῃ τὴν ἀσχημίαν εἰς τὰς διαφόρους αὐτῆς ἐκδηλώσεις, διότι ἀδύνατον εἶνε νὰ ὁρισθῇ ἡ οὐσία αὐτῆς. Κατὰ τοῦτο δὲ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε τόσον δύσκολον, διότι τὸ ἄσχημον, τὸ κοινόν, τὸ χυδαῖον εἶνε ὅ,τι συνηθέστερον προσπίπτει εἰς τὰς ὄψεις μας· τὸ ὡραῖον, ἔσω καὶ ἀτελές, εἶνε ἐξαίρεσις, τὸ δὲ τελείως ὡραῖον ὑπάρχει μόνον εἰς τῶν ποιητῶν καὶ τῶν καλλιτεχνῶν τὴν φαντασίαν.

Ὅταν ἀναφέρῃ τις τὰς λέξεις *ἀσχημία*, *ὡραιότης*, εἰς τὴν φαντασίαν παρουσιάζεται ἀμέσως ἡ ἰδέα τῆς ἀσχημίας ἢ τῆς ὡραιότητος τῆς γυναικός. Ἡ γυνὴ ἐπλάσθη τῳόντι ὅπως ἀρέσκῃ, καὶ σκληροτέραν πρὸς αὐτὴν ὕβριν δὲν δύναται νὰ κάμῃ τις παρὰ ἐὰν τὴν εἴπῃ ἄσχημον. Εἰς τὸν δοῦκα τοῦ Roquelaure ἀνήγγειλαν ποτὲ ὅτι δύω κυρίαι τῆς Αὐλῆς ἐλθοῦσαι εἰς ἔριδα ἐπεσώρευσαν φοβερὰς ὕβρεις κατ' ἀλλήλων.—«Μήπως εἶπε καμμία τὴν ἄλλην ἄσχημον; ἠρώτησεν ὁ δούξ.—Ὄχι, ὑψηλότατε.—Τότε ἀναλαμβάνω νὰ τὰς συμφιλιώσω».

Ἀλλὰ ὑπάρχουσι γυναῖκες ἄσχημοι; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην δὲν θὰ ἔσφαλλέ τις ἴσως ἀποκρινόμενος ἀποφατικῶς. Μόνον ἐκείνη ἡ γυνὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄσχημος, ἡ ὁποία δὲν εἰξεύρει νὰ ἀρέσκῃ. Εἰμπορεῖ τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀκριβῶς αἱ ἄσχημοι γυναῖκες εἶνε αἱ γνωρίζουσαι καλλίτερον νὰ ἀρέσκωσι καὶ αἱ ἐμπνέουσαι πολλάκις ἰσχυρότατον ἔρωτα, διότι καταβάλλουσι πρὸς τοῦτο πᾶσαν προσπάθειαν. Ἀλλ' ἡ ὡραία γυνὴ ἀφίνει νὰ τὴν λατρεύωσι, καὶ πολλάκις μὲ τὰς ἰδιοτροπίας της καταβαρύνει καὶ ἀποκρούει καὶ τὸν μᾶλλον διάπυρον καὶ ἀνεκτικὸν λάτρην της. Τοὐναντίον, δὲν ὑπάρχει μέσον, τὸ ὁποῖον γυνὴ ὑπερῆλιξ ἢ ἄσχημος νὰ μὴ μεταχειρίζεται, ὅπως ἐμπνεύσῃ ἔρωτα, καί, τούτου κατορθωθέντος, ὅπως διατηρήσῃ αὐτόν. Ἄλλως δέ, ἀφοῦ πρῶτος ὅρος τῆς ὡραιότητος εἶνε ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου, οὐδεμία μορφή, ὅσον καὶ ἂν εἶνε ἐλαττωματική, δὲν θὰ φανῇ ἄσχημος, ἐὰν ἐκφράζῃ εἴτε νοημοσύνην, εἴτε ἀγαθότητα.

Ἐν Κίνᾳ, ἐν Τουρκίᾳ καὶ ἐν γένει ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἡ ἀσχημία τῆς γυναικὸς δὲν ἔχει τόσην σπουδαιότητα ὅσην ἐν Εὐρώπῃ. Εἰς τὰς χώρας ἐκείνας οἱ γάμοι συνάπτονται διὰ τῆς μεσιτείας τρίτων προσώπων, ὁ δὲ ἀνὴρ τότε πρῶτον θὰ ἀνασηκώσῃ τὴν καλύπτραν, ἥτις ἀποκρύπτει τὸ πρόσωπον τῆς μελλούσης συζύγου του, ὅταν ἡ τελετὴ τοῦ γάμου ἔχει τελειώσει πλέον, καὶ ἡ ὑπόθεσις εἶνε ἀνεπανόρθωτος. Ἐὰν ἡ τύχη τὸν ρίψῃ εἰς γυναῖκα ὑπερμέτρως ἄσχημον, ἀποζημιοῦται διὰ τὴν ατυχίαν λαμβάνων καὶ ἄλλην, ἢ χωρίζων αὐτὴν καὶ πληρόνων τὴν προῖκά της, ἐὰν εἶνε ἱκανῶς εὔπορος ὥστε νὰ τὸ πράξῃ. Ἀλλά, πλὴν τούτων, διὰ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἀποζημίωσις, ἣν δὲν πρέπει νὰ παρέλθωμεν. Εἶνε δὲ αὕτη ὅτι οὐδεὶς πλὴν αὐτοῦ θὰ ἴδῃ τὴν γυναῖκά του, ἐπομένως οὐδεὶς θὰ

γνωρίσῃ ὅτι εἶνε ἄσχημος, οὕτω δὲ δὲν ἐγγίζεται τοὐλάχιστον ἡ φιλαυτία του. Διὰ τὰ *γεροντοπαλλήκαρα* ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐπιζητοῦσι νέας καὶ ὡραίας γυναῖκας, παραθέτομεν ἐνταῦθα τὸ ἑπόμενον ἀραβικὸν ἀνέκδοτον, ὅπερ καλῶς θὰ ἔπραττον νὰ μελετήσωσι. Σεΐκης τις, γέρων λευκογένειος καὶ ἄσχημος, ἀπήντησεν ἡμέραν τινὰ καθ' ὁδὸν γυναῖκα, ἥτις, ἂν καὶ καλυπτομένη διὰ μεγάλης καλύπτρας, εἵλκυσε τὴν προσοχήν του διὰ τὸ ὡραῖον παράστημα καὶ τὸ βάδισμά της. — «Ὁποία καὶ ἂν εἶσαι, εἶπεν ἀποτείνων πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον ὁ σεΐκης, ἐὰν δὲν εἶσαι ὑπανδρευμένη, σὲ λαμβάνω ἐγὼ ὡς σύζυγον, καὶ σοῦ δίδω ὅσην θέλῃς προῖκα· ἐὰν εἶσαι ὑπανδρευμένη, ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῇ τὴν οἰκογένειάν σου καὶ τὸν ἄνδρα σου χάριν σοῦ. — Δὲν εἶμαι ὑπανδρευμένη, ἀπεκρίθη ἡ γυνή· ἀλλὰ εἶμαι ἄσχημος, τὰ μαλλιά μου εἶνε ὅλα λευκά, καὶ στοχάζομαι πῶς ἔτσι δὲν θὰ σοῦ ἀρέσω. — Βέβαια», ἀπεκρίθη ἀδιστάκτως ὁ γέρων σεΐκης. Καὶ τὴν ἀφῆκε, σπεύδων νὰ ἀπομακρυνθῇ. Ὅταν ἀπεμακρύνθη ὀλίγον, ἡ οὕτως ἐγκαταλειφθεῖσα γυνὴ τὸν ἐκάλεσεν ὀπίσω καὶ τοῦ εἶπε μυστικὰ εἰς τὸ οὖς. — «Ἀκόμη δὲν ἔκλεισα τὰ εἴκοσιν ἔτη, τὸ πρόσωπόν μου εἶναι ὡραῖον, καὶ τὰ μαλλιά μου μαῦρα ὡς τοῦ κόρακος τὰ πτερά! Ἀλλὰ ἠθέλησα νὰ σοῦ δείξω ὅτι ἐκεῖνο 'ποῦ δὲν ἀρέσκει εἰς ἐσέ, οὔτε εἰς ἐμὲ δὲν ἀρέσκει ἐπίσης».

Ἡ ἀσχημία εἰς τὸν ἄνδρα, ἐκτὸς μόνον ἐὰν εἶνε ὅλως διόλου ἔκτακτος, δὲν ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα· ἄλλως δὲ ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου δύναται νὰ μετριάσῃ αὐτὴν κατὰ πολύ. Οὕτως ὑπῆρχεν ἐν Ῥώμῃ προτομή τις τοῦ Αἰσώπου πλαστή, τὴν ὁποίαν παρατηρῶν τις ᾐσθάνετο μεγάλην εὐχαρίστησιν διὰ τὴν λεπτὴν νοημοσύνην τῆς φυσιογνωμίας, ἣν ηὐτύχησε νὰ ἀποτυπώσῃ ὁ καλλιτέχνης. Τοῦτ' αὐτὸ συνέβαινε καὶ εἰς τὸν διάσημον Villemain, τοῦ ὁποίου οἱ πλήρεις νοημοσύνης ὀφθαλμοὶ καὶ τὸ εὔγλωττον στόμα ἐξηφάνιζον τὴν ἄλλην τοῦ προσώπου ἄκραν ἀσχημίαν. Μεταξὺ τῶν προσώπων, ἅτινα κατήντησαν ἱστορικὰ διὰ τὴν ἀσχημίαν των, ἀξιομνημόνευτος εἶνε ἡ Μαργαρίτα, ἡ κόμησσα τοῦ Τυρόλου, ἧς ἡ ἀποτρόπαιος εἰκὼν ὑπάρχει ἐν τῇ πινακοθήκῃ τῶν Βερσαλλιῶν, ὁ de la Tremouille, ὁ φίλος τῆς κυρίας Σεβινιέ, περὶ οὗ ἡ διάσημος συγγραφεὺς διηγεῖται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον. Ὁ εὐπατρίδης ἐκεῖνος παρετήρει ποτὲ νέαν γυναῖκα, πρὸς ἣν ἐπεδείκνυεν αἰσθήματα ἐρωτικά, καὶ ἔστρεφε τὰ νῶτα πρὸς ἄλλην, ἥτις ἀνέκραξε· «Χωρὶς ἄλλο ὁ κ. de la Tremouille εἰς ἐμὲ θέλει νὰ ἀρέσῃ!» — Δὲν πρέπει δὲ νὰ παραλείψωμεν καὶ τὸν περίφημον Roquelaure· οὗτος συναντήσας ποτὲ εὐπατρίδην τινὰ ἐπαρχιώτην ἀσχημότατον εἰς τὴν δενδροστοιχίαν τῶν Βερσαλλιῶν, ἐσχετίσθη μετ' αὐτοῦ, τὸν ἐξενάγησε, τὸν συνέδραμεν εἰς τὰς ὑποθέσεις του, τὸν παρουσίασεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐπέτυχεν ὑπὲρ αὐτοῦ πᾶν ὅ,τι ἐχρειάζετο· ἐπειδὴ δὲ ὁ ΙΔ' Λουδοβῖκος ἐξέφρασε τὴν ἀπορίαν του ὅτι ἐλάμβανε τόσον κόπον δι' ἄνθρωπον, ὅστις οὔτε συγγενής του ἦτο οὔτε φίλος του· «Ἄ! Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Roquelaure, δὲν εἶνε μικρὰ ἡ ὑποχρέωσις, τὴν ὁποίαν τοῦ χρεωστῶ, ὥστε νὰ μὴ τὸν εὐγνωμονῶ· εἰς τὸν εὐπατρίδην αὐτὸν ὀφείλω τὸ ὅτι δὲν εἶμαι ὁ ἀσχημότερος ἄνθρωπος τοῦ βασιλείου σου». Ὁ διάσημος ἠθικολόγος Vauvenargues παρεμορφώθη τοσοῦτον φρικωδῶς ὑπὸ τῆς εὐλογίας, ὥστε δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν κόσμον· εἰς αὐτήν του δὲ τὴν ἀπομόνωσιν ὀφείλονται τὰ περισπούδαστα ἔργα του.

Μ*

Η ΓΑΛΑΚΤΩΔΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑ

Πολλοὶ ναῦται παρετήρησαν τὸν χρωματισμόν, οὗ ἕνεκα πολλὰ μέρη τοῦ ὠκεανοῦ ὠνομάσθησαν *γαλακτώδεις θάλασσαι*· ἀλλ' αἱ ἀντιφατικαὶ περὶ τοῦ πράγματος τούτου εἰδήσεις, τὰς ὁποίας μετέδωκαν πρὸς ἀλλήλους, δὲν ἔλαβον καμμίαν ἐπιβεβαίωσιν. Ἀπ' ἐναντίας δὲ κατεπολεμήθησαν ὑπὸ παρατηρήσεων θετικωτέρων, ἃς ἔκαμεν ἐσχάτως τὸ γαλλικὸν θωρηκτὸν *Ἀρμίδα* ἐπιστρέφον ἐξ Ἰαπωνίας, καὶ διερχόμενον τὴν ἐν Ἄδεν *Ἄκραν τῆς Οὐαλλίας*.

Τῇ 10 Φεβρουαρίου 1880, εἰς νύκτα φωτεινὴν ἀλλ' ἀσέληνον, τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ ὁρίζοντος, πρὸς ὃ κατηυθύνετο τὸ πλοῖον, ἐφωτίσθη αἴφνης ὑπὸ λάμψεως ζωηρᾶς, ἥτις ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐπὶ τῆς φυλακῆς ἀξιωματικοῦ. Ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος ἀπέδωκε κατ' ἀρχὰς τὴν λάμψιν ταύτην εἰς τὰ λαμπρὰ ἄστρα, ἅτινα κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἔχαιρον πρὸς τὴν δύσιν των, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ λάμψις ὁλονὲν ηὔξανε, μετέβαλε γνώμην καὶ ἀνέμενε ν' ἀνακαλύψῃ δυστυχές τι πλοῖον, γινόμενον παρανάλωμα τοῦ πυρός. Ἀλλὰ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν καὶ ἡ ἰδέα αὕτη ἐξηλείφθη, διότι ἀνεφάνη ἀπέραντος ὀθόνη ἀφροῦ ὑπολεύκου, καλύπτουσα τὰ ὕδατα· ἦτο ἡ γαλακτώδης θάλασσα, καὶ τὸ πλοῖον εἰσῆλθεν εἰς αὐτήν.

Ὁλόκληρος ἡ θάλασσα, ἔχουσα λευκὸν γαλακτῶδες χρῶμα, ἐπίσης λαμπρὸν ὅσον καὶ ὁ συνήθης φωσφορισμός, ὃν προκαλεῖ τὸ διασχίζον τὰ ὕδατα πλοῖον, ὁμοιάζει πεδιάδα χιονοσκεπῆ εἰς νύκτα φωτεινήν. Ἡ ἐξ αὐτῆς δὲ λάμψις εἶνε τόσον μεγάλη, ὥστε οὐδὲν ἴχνος πλέον διακρίνεται τοῦ σάλου, τὸ ἄνω ἄκρον τῶν κυματισμῶν συγχέεται πρὸς τὸ κάτω, καὶ ἡ θάλασσα ὅλη φαίνεται λεία καὶ ὁμαλή, καθὼς ὅταν ὑπάρχῃ γαλήνη. Ἡ ὑδατίνη αὔλαξ, ἣν προξενεῖ τὸ πλοῖον, καὶ ἥτις διαρκεῖ ἐπὶ 2 καὶ 3 μίλια, ἡ δίνη τοῦ ἕλικος, ἀναρρίπτουσα μετὰ βίας τὸ ὕδωρ πρὸς τὰ ὀπίσω, μόλις σχεδιαγραφούμεναι ἐπὶ τῆς ἀσπίλου ἐπιφανείας, ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὸ γαλακτῶδες

στρῶμα δὲν περιορίζεται εἰς μόνην τὴν ἐπιφάνειαν, ἀλλὰ χωρεῖ καὶ πρὸς τὰ κάτω εἰς ἱκανὸν βάθος. Παρευθὺς δὲ τὸ φαινόμενον τονίζεται καὶ δὲν ἀργεῖ νὰ προσλάβῃ ὅλην αὐτοῦ τὴν ἔντασιν, καὶ ἀπὸ τῆς δευτέρας μέχρι τῆς πέμπτης ὥρας θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι τὸ πλοῖον περιέπεσεν εἰς πέλαγος πάγων, ὅπου συλληφθὲν μένει ἀκίνητον, ἐὰν ἡ ἀδιάκοπος κίνησίς του δὲν διέλυε πάραυτα τὴν ὀπτικὴν ταύτην ἀπάτην. Ἐπῆλθεν ἡ ἡμέρα, καὶ πάντα ταῦτα ἐξηλείφθησαν.

Ἐξετάζων τις μετὰ προσοχῆς τὸ ὕδωρ διασχιζόμενον ὑπὸ τοῦ πλοίου, παρατηρεῖ πλῆθος θαυμάσιον σωματίων φωτεινῶν, συνθλιβομένων πρὸς ἄλληλα, φωτεινοτέρων δὲ καθ' ὃ μέρος προσκρούουσι πρὸς τὴν τρόπιν τοῦ πλοίου. Κάδος πληρωθεὶς ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου ἀνεσύρθη ἐπὶ τοῦ πλοίου, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο εὑρέθη πλῆρες σωματίων φωσφοριζόντων, ἐχόντων μῆκος ἑνὸς ἕως δύο ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου, σπινθηριζόντων δὲ λαμπρῶς, ὁσάκις ἀνεκίνει τις αὐτὰ διὰ τῆς χειρός· ἠριθμήθησαν δ' ἕως τετρακόσια τοιαῦτα σωμάτια ἐν τῷ κάδῳ, χωροῦντι δέκα λίτρας ὕδατος. Ἐὰν δέ τις ἀνασύρας ἐκ τοῦ ὕδατος τὰ σωμάτια ταῦτα ἐξετάσῃ αὐτὰ πρὸς τὸ φῶς λυχνίας, βλέπει ὅτι συνίστανται ἐξ οὐσίας τινὸς πηγματώδους, ἥτις ἀποξηραίνεται ταχέως εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἀφανίζεται ἀφίνουσα σφαιρίδιον σκοτεινὸν ἔχον διάμετρον ἑνὸς χιλιοστομέτρου, ὅπερ μία σταγὼν ἀρκεῖ νὰ ζωογονήσῃ αὖθις, ἐξεγείρουσα συγχρόνως καὶ τὴν φωσφοριστικὴν αὐτοῦ ἰδιότητα. Συντρίβων δ' αὐτὰ ἐντὸς τῆς χειρὸς, ἀπολαμβάνεις μικράν τινα σειρὰν φωτεινὴν, ἐν τῷ ἅμα ἀποσβεννυμένην, καὶ ἄοσμον.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ αἰτία τοῦ φωτεινοῦ φαινομένου, περὶ οὗ πρόκειται, πρέπει ν' ἀναχθῇ εἰς σωροὺς μεγάλους ζωϋφίων φωσφοριζόντων, συντεθλιμμένων πυκνῶς πρὸς ἄλληλα, καὶ παραγόντων φῶς μᾶλλον ἢ ἧττον λαμπρὸν, ἀναλόγως τῆς μεγαλιτέρας ἢ μικροτέρας αὐτῶν συμπυκνώσεως. Ὅθεν καὶ ἀδιστάκτως δύναται ν' ἀπομακρύνῃ τις πᾶσαν ἄλλην ὑπόθεσιν ὡς πρὸς τὸν φωσφορισμὸν τῆς γαλακτώδους θαλάσσης. Ω.

ΤΟ ΑΔΙΑΒΡΟΧΟΝ ΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Ἐφευρέθη ἐσχάτως νέος τρόπος τοῦ καθιστᾶν τὰ ὑφάσματα ἀδιάβροχα, καὶ φαίνεται, ὅτι ὁ τρόπος οὗτος μέλλει νὰ ἀποδειχθῇ κατὰ πάντα ἄριστος. Εἶνε δὲ, κατὰ τὸν *Χρόνον*, ἁπλούστατος, καὶ συνίσταται τὸ νὰ διαπερασθῇ τὸ μέλλον νὰ κατασταθῇ ἀδιάβροχον πρᾶγμα διὰ πιεστηρίου περιέχοντος ἰδιαιτέραν τινὰ ὕλην. Τοιουτοτρόπως δὲ ἐντὸς ἑνὸς ἢ δύο λεπτῶν πολλὰ μέτρα μεταξωτοῦ γίνονται ἀδιάβροχα, χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ ἐκ τούτου ἡ ἐλαχίστη μεταβολὴ μήτε εἰς τὴν ὑφὴν μήτε εἰς τὸ χρῶμα τοῦ ὑφάσματος. Ἐξ ἐναντίας μάλιστα καὶ τὸ χρῶμα τοῦ ὑφάσματος στερεοῦται, καθὼς φαίνεται, ἔτι πλειότερον.

Ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἱστῶν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸν τρόπον τοῦτον, ὁ χάρτης, τὰ ψάθινα σκιάδια, τὰ βιβλιοδετικὰ περικαλύμματα τῶν βιβλίων, τὰ δέρματα, κτλ. Ἐκ δύο μεταξωτῶν κυανοχρώμων τὸ ἕτερον ὑπεβλήθη εἰς τὸ πιεστήριον· μεθ' ὃ ἀμφότερα τὰ ὑφάσματα ὑπεβλήθησαν συγχρόνως εἰς ῥεῦμα ὕδατος ἐπί τινα δευτερόλεπτα· καὶ ἐκ μὲν τοῦ ἀδιαβρόχου μεταξωτοῦ τὸ ὕδωρ διεξέῤῥευσε χωρὶς νὰ τὸ βρέξῃ, τὸ δὲ μὴ ἀδιάβροχον κατεβράχη ὅλον. Τεμάχιον στυπποχάρτου ὑποβληθὲν εἰς τὸ πιεστήριον κατέστη ἀδιάβροχον ὡς ὁ χάλυψ, ἐν ᾧ ἡ ἀντίστροφος ὄψις τοῦ αὐτοῦ τεμαχίου διέσωσεν ὅλας τὰς ἀποῤῥοφητικὰς ἰδιότητάς του.

Τεμάχιον χάρτου ἐρυθροῦ λεπτότατον ἀπέβη οὕτως ἀδιάβροχον ἐκ τῆς ὑγρασίας, ὡς ἐὰν ἦτο ἀπὸ *καουτσού*. Ἀξιοσημείωτον δὲ πλεονέκτημα τῆς νέας ταύτης μεθόδου εἶνε, ὅτι τὰ δι' αὐτῆς παρασκευαζόμενα ἀντικείμενα, ἐν ᾧ γίνονται ὅλως ἀδιάβροχα, διαπερῶνται ὅμως ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἀπαραλλάκτως, ὅπως καὶ πρότερον.

Ἡ μέθοδος αὕτη εἶνε, καθὼς λέγουσιν, ἐφεύρεσις ἀποστράτου τινὸς ἀξιωματικοῦ Ἄγγλου. Σ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἔλεγέ τις προχθὲς πρὸς τὸν βουλευτὴν Π**, ὅστις θεωρεῖται ὡς ὁ χαμαιλέων τῶν πολιτικῶν κομμάτων, ἡ ἀποστροφή σας πρὸς τὴν σταθερότητα τῶν ἀρχῶν εἶνε κάπως ὑπερβολική. Δὲν ἀρνεῖται κανεὶς ὅτι ὅλων τῶν κομμάτων αἱ ἀρχαὶ εἶναι σεβασταὶ, ἀλλὰ....

— Ἐδῶ σὲ σταματῶ, ἀποκρίνεται ὁ Π***, ἀφοῦ ὅλων τῶν κομμάτων αἱ ἀρχαὶ εἶνε σεβασταὶ, τί κακὸν εἶνε νὰ μεταβαίνῃ τις ἀπὸ τὸ ἕνα εἰς τὸ ἄλλο;

***

Εἷς γραμματοκομιστὴς ἔκαμνε προχθὲς τὸν ἑξῆς ὁρισμόν:

Γυνὴ ὑπανδρευμένη εἶνε γράμμα, τὸ ὁποῖον ἔφθασεν εἰς τὸν πρὸς ὃν διευθύνεται.

Νεᾶνις ἀνύπανδρος εἶνε γράμμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπεστάλη ἀκόμη.

Ἡ γεροντοκόρη εἶνε γράμμα, τὸ ὁποῖον ἐλησμονήθη εἰς τὸ ταχυδρομεῖον.

***

Καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ διάσημος Ῥενὰν εἶχε δημοσιεύσει τὸν *Βίον τοῦ Ἰησοῦ*, ἐζήτει νὰ ἐνοικιάσῃ οἴκημά τι.

Τέλος εὑρίσκει ἓν, καὶ δίδει εἰς τὸν θυρωρὸν τὸ ὄνομά του, λέγων ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ τὴν ἐπαύριον.

Ὁ θυρωρὸς, ὅστις εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ ἔλαβε πληροφορίας περὶ τοῦ προσώπου, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὅτε τὴν ἐπιοῦσαν ἐπανῆλθε:

— Κύριε, μὲ εἶπαν ὅτι εἶσθε ἄνθρωπος *που*

κάμνετε μεγάλον κρόνον· ἐμεῖς δὲν ἐνοικιάζομεν δωμάτια εἰς ἀνθρώπους μὲ τέτοια ἐπαγγέλματα.

* * *

Ἡ Κα Ζ. δεικνύει εἰς τὸν μικρὸν τριετῆ υἱόν της εἰκόνα ὡραίαν παριστάνουσαν τὸν ἅγιον Ἰωάννην.

— Βλέπεις; λέγει, γιατὶ ἦτον πολὺ φρόνιμος ὁ ἅγιος, ὁ Θεὸς τὸν βραβεύει καὶ τὸν κάμνει τόσον ὡραῖον!

— Ὦ! λέγει ὁ μικρὸς ὡς διστάζων, δὲν εἶνε ἀλήθεια αὐτό, μαμά. Ὁ ἅγιος φαίνεται ἔτσι φρόνιμος, γιατὶ 'ναι κολλημένος· μά, ἂν 'μποροῦσε νὰ κουνηθῇ, θὰ ἔβλεπες!...

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἀποστερηθὲν τῷ 1832, διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Εὐρώπης, τοῦ πλείστου μέρους τῆς πατρῴας κληρονομίας, καὶ δεσμευθὲν ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας ἐντὸς στενοῦ πνιγηροῦ κλωβοῦ, ἠδικήθη βεβαίως οἰκτρῶς· ἀλλὰ καὶ ἡ Εὐρώπη ἐτιμωρήθη, ἀξιώσασα, παρὰ τὰ διδάγματα τετρακοσίων ἐνιαυτῶν, νὰ συμβιβάσῃ ἐν τῇ Ἀνατολῇ τὴν συνύπαρξιν τῆς ἐλευθερίας ἥτις, ὅσον μικρὰ καὶ ἂν ἦναι, ἀποβαίνει παντοδύναμος, μετὰ τῆς καταδυναστείας, ἥτις ὅσῳ καταθλιπτικὴ καὶ ἂν ἦναι, ἀποβαίνει ἀσθενεστάτη. Ἡ Εὐρώπη δὲν παύει ἀμηχανοῦσα περὶ τοῦ πρακτέου· καὶ νῦν μὲν ἐπιχειρεῖ πολέμους καταστρεπτικούς, νῦν δὲ ἀναγκάζεται νὰ καταδαπανᾶται εἰς προπαρασκευὰς οὐδὲν ἧττον ἐπιζημίους τῶν πολέμων. Ἐπείσθη μὲν καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ὅτι τὸ καθεστὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ, διστάζει ὅμως ἔτι περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀναπληρώσεως αὐτοῦ. Ἡ κατοχὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἡ πέτρα τοῦ σκανδάλου, ὁ λίθος τοῦ προσκόμματος, εἰς ὃν προσέκοψαν ἄχρι τοῦδε πάντα τὰ περὶ ἀνορθώσεως χριστιανικῆς κυριαρχίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ βουλεύματα. (Παπαρρηγόπουλος).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ Ἀλέξανδρος Δυμᾶς, ἔχων ἀνάγκην χρημάτων — καὶ δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἦτο ὁ πατὴρ — ἔγραψε πρός τινα τραπεζίτην παρακαλῶν αὐτὸν νὰ τὸν δανείσῃ διὰ μερικοὺς μῆνας ποσόν τι.

Ἡ ἐπιστολή, ἥτις ἦτο γεγραμμένη μετὰ πολλῆς χάριτος καὶ πνεύματος, ἔφθασεν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον της, καὶ ὁ λαβὼν αὐτήν, ἀφ' οὗ τὴν ἀνέγνωσεν, ἔκρινεν ὅτι ὁ γράψας αὐτὴν δὲν εἶνε ἄνθρωπος ἱκανὸς νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του· ἐν μιᾷ λέξει, ἠρνήθη.

Τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο ἑσπέρας ὁ τραπεζίτης εἶχε προσκεκλημένους εἰς τὸ γεῦμα. Μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων ἦσαν καί τινες λόγιοι, οἵτινες ἔκαμαν μεταξὺ ἄλλων πολὺν λόγον περὶ αὐτογράφων ἐπιστολῶν, ὧν τινες, προϊόντα καλάμων δοκίμων, ἐπωλήθησαν εἰς μυθώδεις τιμάς.

— Τῇ ἀληθείᾳ; ὑπέλαβεν ἐρωτήσας ὁ τραπεζίτης. Τῷ ὄντι τὰ πράγματα αὐτὰ ἔχουν ἀξίαν, καὶ δύναταί νὰ τὰ πωλήσῃ τις;

— Βεβαίως! ἀπεκρίθη εἷς τῶν συνδαιτυμόνων· μία ὡραία ἐπιστολὴ τοῦ Οὑγγώ, τοῦ Λαμαρτίνου, τοῦ Θιέρσου, τῆς κυρίας Σάνδ, δύναται νὰ πωληθῇ μὲ ἴσον βάρος τραπεζικῶν γραμματίων.

— Τί λέγετε περὶ μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου Δυμᾶ; ὑπέλαβεν ὁ οἰκοδεσπότης — αὐτῆς παραδείγματος χάριν;

Καὶ συγχρόνως ἐξαγαγὼν ἐκ τοῦ κόλπου του ἐπέδειξε τὴν ἐπιστολήν.

— Σᾶς δίδω πέντε χρυσᾶ λουδοβίκεια! ἀπεκρίθη ὁ φιλόμουσος συνδαιτυμών.

— Ἀπεδέχθην τὴν συμφωνίαν! ἐπανέλαβεν ὁ τραπεζίτης.

Καὶ δι' ἑκατὸν φράγκα ἐξεποίησε τὸ ἑσπέρας τὴν ἐπιστολὴν τοῦ μεγάλου συγγραφέως, πρὸς ὃν ἠρνήθη τὴν αἰτηθεῖσαν χάριν τὸ πρωΐ.

Μέχρι τοῦδε εἴδομεν πολλοὺς τρόπους *γνωστοποιήσεων*, τοὺς μὲν τῶν δὲ παραδοξοτέρους. Βεβαίως ὅμως πάντας ὑπερβαίνει κατὰ τὴν πρωτοτυπίαν ἡ ἑπομένη, τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθη ἐσχάτως εἷς τῶν πρώτων ἐμπορορραπτῶν τῆς Μασσαλίας.

Οὗτος, ὅπως γνωστοποιήσῃ εἰς τὸ Κοινὸν τὰ προϊόντα τῆς τέχνης του, κατέφυγεν εἰς τὸ ἁπλοῦν μέσον τοῦ νὰ ἐνδύσῃ ἄτομόν τι, ἔχον εὔρυθμον τὸ σῶμα, διὰ μαύρου ἐνδύματος ὅσον ἔνεστι τελείως κατεσκευασμένου, ἐπὶ τῶν νώτων τοῦ ὁποίου, οἱ συναντῶντες τὸ πρόσωπον τοῦτο ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἠδύναντο ν' ἀναγνώσωσιν εἰς γράμματα ὡραῖα κεντημένα τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ καταστήματος:

Μέγα ἐμπορορραπτικὸν κατάστημα
Ὁδὸς «Παραδείσου», ἀρ. 19.
Ὁλόκληρος ἐνδυμασία ἀντὶ 25 *μόνον φράγκ.*

Δὲν εἶνε πρωτότυπος τῷόντι γνωστοποίησις; Φαντάσθητε τώρα ὁπόσον ἀστείας συνεπείας θὰ εἶχεν ἡ γνωστοποίησις αὕτη, ἐὰν ὁ φορῶν τὸ ἔνδυμα μετέβαινε λ. χ. εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἐκάθητο ἔμπροσθεν κανενὸς ἄλλου ῥάπτου, ὅστις ἐλθὼν ἐκεῖ ἵνα διασκεδάσῃ, θὰ ἦτο ἠναγκασμένος ὁ ταλαίπωρος νὰ ἀναγινώσκῃ καθ' ὅλον τὸ διάστημα ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοῦ ἄλλου τὴν γνωστοποίησιν τοῦ ἀντιζήλου του!

Κατὰ τὴν στατιστικὴν τοῦ δόκτορος **Engel** οἱ ἀπὸ τοῦ 1829 μέχρι τοῦ 1879 καθ' ὅλην τὴν γῆν κατασκευασθέντες σιδηρόδρομοι ἔχουσι μῆκος 350,000 χιλιομέτρων· εἰς ὑπηρεσίαν τῶν σιδηροδρόμων τούτων κατεσκευάσθησαν ἁτμάμαξαι μὲν 105,000, ἅμαξαι δι' ἐπιβάτας 210 χιλιάδες καὶ ἅμαξαι φορτηγοὶ 245,000, διὰ τὰ

όποῖα πάντα ἐδαπανήθησαν ἐν ὅλῳ περὶ τὰ 100 δισεκατομμύρια φράγκων.

Τὸ ἑπόμενον ἀρκετὰ κωμικὸν συμβὰν εὑρίσκομεν ἔν τινι παρισινῇ ἐφημερίδι.

Γέρων τις, ὅστις πρὸ ἐτῶν ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις, ἐκληροδότησεν ὑπὲρ ἑνὸς σκύλλου του, ὃν ἠγάπα πολὺ, σημαντικὸν ποσὸν ἵνα πληρώνεται κατὰ τριμηνίαν εἰς γυναῖκα ἀναλαβοῦσαν νὰ διατρέφῃ τὸν σκύλλον. Τὸ κληροδότημα θὰ ἐτελείωνεν, ὅταν θ' ἀπέθνησκεν ὁ σκύλλος· ἕως τότε δὲ ἡ γυνὴ ὑπεχρεοῦτο νὰ περιποιῆται τὸν Ἀζὼρ καὶ νὰ τὸν περιφέρῃ καθ' ἑκάστην, ὡς ἔκαμνεν ὁ κύριός του, εἰς τακτικὸν περίπατον. Οὕτω δὲ καὶ ἐγίνετο, ἢ τοὐλάχιστον ἐφαίνετο ὅτι γίνεται. Ἅμα ἔληγεν ἡ τριμηνία, ἡ φύλαξ τοῦ σκύλλου μετέβαινε τακτικὰ εἰς τὸν ἐκτελεστὴν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου, φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς τὸν σκύλλον, καὶ τὸ εἰσόδημα ἐπληρώνετο τακτικά.

— Πόσων χρονῶν εἶνε ὁ Ἀζώρ; ἠρώτησε πολλάκις ὁ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης ἀνοίγων τὸ ταμεῖόν του.

— Ὤ! ὅλο γερνᾷ ὁ καϋμένος, ἀπεκρίνετο ἡ γυνὴ κρατοῦσα τὸ ζῷον ὑπὸ τὴν μασχάλην της μισοσκεπασμένον μὲ τὸ σάλιόν της.

Τῳόντι ὁ Ἀζὼρ ἐγήρασκε, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ φαίνεται ὅτι ἡ ἐπισώρευσις τῶν ἐτῶν ἠπείλει σπουδαίως τὰς πολυτίμους ἡμέρας του, διότι εἶχε πάντοτε ἀνοικτοὺς ζωηροτάτους ὀφθαλμοὺς καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐπιστοποίει καὶ αὐτὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν χρυσῶν ναπολεονείων, τὰ ὁποῖα ἐμετροῦντο χάριν του.

Δέκα ἔτη παρῆλθον οὕτω. Ὁ Ἀζὼρ παρουσιάζετο τακτικὰ κατὰ τριμηνίαν, φερόμενος ἀπὸ τὴν κυράν του καὶ ἔχων ζωηρῶς λάμποντας τοὺς ὀφθαλμούς.

— Δὲν θ' ἀποθάνῃ λοιπὸν ποτὲ αὐτὸς ὁ σκύλλος! παρετήρησεν ἡμέραν τινὰ ὁ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀρχίσει νὰ ἀνυπομονῇ.

— Ἆ! τὸν περιποιοῦμαι τόσον καλὰ, τὸν καϋμένον! παρετήρησεν ἡ γυνή.

— Ποτὲ δὲν τὸν εἶδα νὰ περιπατῇ, ὑπέλαβεν ὁ ἄλλος, μήπως εἶνε παράλυτος;

— Μάλιστα, κύριε, παράλυτος ὁ καϋμένος!

— Ἔτσι βέβαια πρέπει νἆναι, ἀφοῦ δὲν στέκεται ποτὲ 'ς τὰ πόδιά του.

Καὶ ταῦτα λέγων πλησιάζει καὶ λαβὼν τὸν Ἀζὼρ, τὸν ἀποθέτει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Φρίκη! ὁ Ἀζὼρ ἦτο βαλσαμωμένος! Πρὸ πέντε χρόνων ἡ ψυχή του εἶχεν ὑπάγει εἰς ἀντάμωσιν τοῦ κυρίου του, καὶ ἡ πανπόνηρος γυνὴ, φοβουμένη τὴν λῆξιν τοῦ εἰσοδήματος, ἐπεριποιεῖτο μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν αὐτὸ ἀντὶ τοῦ σκύλλου...

Καὶ ὁ Ἀζὼρ εἶχεν ἀποθάνει ἀπὸ πεῖναν!

Πρὸ ὀλίγου χρόνου ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις φρενοβλαβὴς ἐν ἡλικίᾳ 103 ἐτῶν, καλούμενος Ζουμπισσιὲ, γνωστὸς δὲ ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν *Υέλινος ἄνθρωπος*· οὗτος εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς Βισέτρην τῷ 1797, ἔνθα ἔμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Ὁ Ζουμπισσιὲ δεκαοκταέτης ὢν ἐπληγώθη βαρέως τὴν κεφαλὴν ὑπὸ πτώσεως ὑέλου παραθύρου· ἐκ τῆς ἐπελθούσης δὲ πληγῆς, ἥτις ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἔμενεν ἀθεράπευτος, προσεβλήθη ὁ ἐγκέφαλος καὶ ἐπῆλθε διατάραξις τῶν φρενῶν. Κατ' ἀρχὰς κατέστη ἠλίθιος, ὕστερον ὅμως ἡ μανία του ἔλαβεν ἐπίτασιν, καὶ τότε ἐνέκλεισαν αὐτὸν εἰς Βισέτρην. Αὐτόθι καθησύχασε μικρὸν, ἀλλ' ὁ δυστυχὴς εἶχε τὴν τρομερὰν ἰδέαν, ἥτις δὲν ἐγκατέλιπεν αὐτὸν μέχρι τοῦ θανάτου του, νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸ σῶμά του συνέκειτο ἐξ ὑέλου, καὶ ὅπως μὴ θραυσθῇ ἔμενεν ἀκίνητος καὶ σιωπηλός. Ἐν τῷ χρονικῷ διαστήματι 83 ἐτῶν ἅπαξ μόνον ὡμίλησε ζητήσας καπνόν.

Ἐκ τοῦ ληθάργου τούτου ἐξῆλθε μικρὸν κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον, ταραχθείσης τῆς διανοίας του ἐκ τοῦ κρότου τῶν βομβῶν, αἵτινες διερρηγνύοντο ἐν Παρισίοις. Τότε ἤρχισε νὰ βαδίζῃ κλονούμενος καὶ νὰ προφέρῃ ἀσυναρτήτους λέξεις. Ἔκτοτε ἐπανέπεσε πάλιν εἰς τὴν πένθιμον σιωπὴν καὶ καταπληκτικὴν ἀκινησίαν, ἥτις συνεκίνει καὶ τοὺς μᾶλλον σκληροκαρδίους ἀνθρώπους βλέποντας αὐτόν.

Ὁ διάσημος στρατάρχης τῆς Πρωσσίας Βράγγελ ἦτο ὀνομαστὸς καθ' ὅλον τὸν πρωσσικὸν στρατὸν διὰ τὰς ἰδιοτροπίας του.

Ἡμέραν τινὰ ἀπαντᾷ ἀξιωματικὸν, φέροντα τοὺς πτερνιστῆρας παρὰ τὸν κανονισμόν.

— Σὲ θέτω ὑπὸ κράτησιν ἐπὶ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Βράγγελ μὲ τὸ σύνηθες αὐτῷ οἰκεῖον ὕφος.

Ὁ ἀξιωματικὸς, τοῦ ὁποίου σπουδαίαν ὑπόθεσιν ἐματαίωνεν ἡ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην φυλάκισις, ἀποτολμᾷ νὰ παρατηρήσῃ ὅτι καὶ αὐτοῦ τοῦ στρατάρχου οἱ πτερνιστῆρες δὲν ἦσαν καθόλου κατὰ τὸν κανονισμόν.

— Ἀληθινά! ὑπολαμβάνει ὁ στρατάρχης Διάβολε! Αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἔτσι· οἱ πάντες πρέπει νὰ συμμορφώνωνται πρὸς τὸν κανονισμόν.... Λοιπὸν, νὰ κάμῃς ἀκόμη καὶ ἄλλαις εἰκοσιτέσσαρες ὥραις... ἀντὶ ἐμοῦ.

Εἷς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Πρὸς ἐξάλειψιν τῶν ἐξ ἐλαίου ἢ λίπους κηλίδων ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων, κοινῶς *λεκέδων*, λάβε χολὴν βοείαν, διάλυσον ἐν ὕδατι 2 ὀκάδων, καὶ κτύπησον τὸ ὕδωρ καλῶς διὰ κοχλιαρίου μέχρι σχηματισμοῦ ἱκανοῦ ἀφροῦ· εἶτα δὲ διὰ ψήκτρας τρίψον καλῶς τὰ κηλιδωμένα μέρη καὶ ἀπόπλυνον εἶτα διὰ καθαροῦ ὕδατος. Ἡ συνταγὴ αὕτη ἐφαρμόζεται διά τε τὰ ἐξ ἐριούχου καὶ διὰ τὰ ἐκ μετάξης ἐνδύματα.

Κυρία Ξ*

ΑΘΗΝΗΣΙ. — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 273 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 22 Μαρτίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία I.'Ρουφφίνη.—Μετάφρ. 'Αγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 161.

Β'

Τὸ πανδοχεῖον.

— Αὐτὸς ὁ κύριος εἶνε ἰατρὸς λοιπόν, πατέρα; ἠρώτησεν ἡ Λουκία,—διότι τοιοῦτον ἦτο τὸ ἁπλοῦν ὄνομα τῆς θυγατρὸς τοῦ ὑπερηφάνου βαρωνέτου.

— Ἔτσι λέγει, τοὐλάχιστον, ἀγαπητή μου, ἀπήντησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

— Τί τυχηρὰ ποῦ ἤμουν! παρετήρησεν ἡ νεᾶνις.

— Πολὺ τυχηρά! ὑπέλαβεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μολονότι τὸ ἰατρικόν του ἐξωτερικὸν εἶνε μὰ τὴν ἀλήθειαν πολὺ παράδοξον.

— Βέβαια, εἰς τὴν Ἀγγλίαν αὐτὸ θὰ ἔλεγεν ὁ κόσμος, ἀπήντησεν ἡ Λουκία, ἀλλ' εἰς τοὺς ξένους τόπους, ἠξεύρεις, δὲν κυτάζουν πολὺ πολὺ τὸ ἔνδυμα. Ὅπως δήποτε εἶνε καθὼς πρέπει ἄνθρωπος· παρετήρησες τὰ χέρια του, πατέρα; Εἶνε χέρια εὐγενοῦς.

— Ἠμπορεῖ, ἠμπορεῖ! εἶπεν ἐνδοιαστικῶς ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

— Θὰ εἶνε περίεργον νὰ ἦνε Ἄγγλος, πατέρα· Ὁμιλεῖ ὡραῖα ἀγγλικά.

— Ναί, ἀλλὰ ἡ προφορά του εἶνε ξένη, ἀπήντησεν ὁ πατήρ.

Ἡ Λουκία ἐσίγησε, καὶ στηρίξασα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρός της, δὲν ἐφάνη διατεθειμένη νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν διάλογον. Ἀφεθεὶς οὕτω μόνος ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἐνθυμήθη αὖθις τὸν ἁμαξηλάτην, καὶ ὅλη του ἡ ὀργή, ἧς εἶχε δεσπόσει πρὸς στιγμὴν ἡ περὶ τῆς θυγατρός του ἀνησυχία του, ἐπανῆλθεν ἔτι σφοδροτέρα, καὶ λόγοι θυμοῦ ἐκμανοῦς διέφυγον τὰ χείλη του. Ἤρχισε νὰ ὑβρίζῃ τὸν ταλαίπωρον νέον εἰς καθαρωτάτην ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἀρτύων αὐτὴν που καὶ που διὰ λέξεώς τινος δῆθεν ἰταλικῆς.

— Τί χαμένος κατεργάρης! ἐφώνει ὁ Σὶρ Ἰωάννης, δεικνύων τὸν Πρόσπερον, ὅστις ἱστάμενος ἀκίνητος εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν, ἐκράτει μηχανικῶς τοὺς χαλινοὺς τῶν ἵππων του καὶ ἐπλάνα κύκλῳ ἀπαθὲς τὸ βλέμμα, ὡς εἰ οὐδόλως ἀπέβλεπεν αὐτὸν ἡ ἀπὸ πέντε ἤδη λεπτῶν βρυχωμένη κατὰ τῶν ὤτων του καταιγίς.

Ἡ ἀπάθεια ἐκείνη ἐν τούτοις οὔτε ἀδιαφορία ἦτο, οὔτε ἀναισθησία, οὔτε ἀναλγησία· ἦτο τοὐναντίον ἡ ἐκ τῆς ἀπελπισίας κατάπληξις.

Ἀγανακτῶν ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῇ φαινομένῃ ἐκείνῃ ἀπαθείᾳ, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐδήλωσε τέλος, ὅτι, μὴ δυνάμενος νὰ παραμείνῃ μακρότερον εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, διὰ νὰ σύρῃ τὸν ἄθλιον ἐνώπιον τοῦ κακουργοδικείου, ἐπὶ ἀποπείρᾳ φόνου ἐκ προμελέτης, ἤθελε γράψει εἰς τὸν σταθμάρχην, νὰ τὸν διώξῃ.—Ὁ ἁμαξηλάτης οὐδόλως ἐταράχθη.—Νὰ τὸν διώξῃ μόνον! Διόλου. Θ' ἀπευθύνετο προσέτι, αὐτὸς ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν εἰς τὸν ἐν Τουρίνῳ πρεσβευτὴν τῆς Ἀγγλίας, διότι ἀπόφασιν εἶχε νὰ δώσῃ ἓν παράδειγμα χάριν τῶν μελλόντων ἄλλων ὁδοιπόρων.—Ὁ Πρόσπερος ἔμενεν ἀκίνητος, ὡς εἰ ἀπετέλει μέρος τοῦ γείτονος βράχου.—Δὲν θὰ ἠρκεῖτο δὲ καὶ εἰς τοῦτο. Παντάπασι. Δὲν θὰ ἡσύχαζεν, αὐτός, ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν, ἂν μὴ ταχέως καὶ προσηκόντως ἀπεδίδετο δικαιοσύνη κατὰ τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου ἰταλοῦ λῃστοῦ, ἔστω καὶ ἂν ἠναγκάζετο διὰ τοῦτο νὰ προσφύγῃ εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα τῆς Σαρδηνίας.—Ὁ Πρόσπερος, ὁ ἔνοχος Πρόσπερος ἤκουε τὸν ἦχον τῆς ἐξωργισμένης φωνῆς τοῦ βαρωνέτου· ἀλλ' ἐν μέσῳ τῆς ταραχῆς ἐκείνης τῶν λέξεων, οὐδὲν ἄλλο ἐσυλλογίζετο, ἢ τὸ πῶς θὰ ὑπεδέχετο αὐτὸν ὁ σταθμάρχης, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐτάραττεν αὐτὸν ἢ ὁ φόβος μὴ ἔπαθέ τι καίριον ἡ *ὡραία κοκκωνίτσα* la bella signorina.

Ἡ ἔκρηξις αὕτη τῆς ὀργῆς τοῦ ἄγγλου ἐχρησίμευσε τοὐλάχιστον εἰς τοῦτο, ὅτι ἀπησχόλησεν ἐπί τινας στιγμὰς τὴν προσοχήν του καὶ τὸν ἔκαμε νὰ περιμείνῃ μετὰ μείζονος ὑπομονῆς τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἰταλοῦ ἰατροῦ.

Ἡ Μὶς Δάβεν ᾐσθάνθη βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην, ὅτε ἐπανῆλθε τὸ μικρὸν δίτροχον ἁμάξιον.

— Τόρα, εἶπε φαιδρῶς ὁ ἰατρός, πρέπει νὰ χρησιμεύσωμεν ὅλοι. Ἆ! αὐτὴ ἡ ὀμπρέλλα μὲ στενοχωρεῖ· λαμβάνετε, κύριε, τὴν καλωσύνην, εἶπε στρεφόμενος πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, νὰ τὴν κρατήσετε ὁ ἴδιος, καὶ νὰ προφυλάξετε τὴν κυρίαν θυγατέρα σας ἀπὸ τὸν ἥλιον; Μὲ συγχωρεῖτε πολύ, ἀλλὰ θὰ ἦνε καλλίτερον νὰ καθίσετε πλησίον της· ἐκεῖ! πολὺ καλά.

Κ' ἐτοποθέτησε τὸν Σὶρ Ἰωάννην παρὰ τὴν κεφαλὴν τῆς θυγατρός του.

— Σεῖς, ἐξηκολούθησεν ἀποτεινόμενος εἰς τοὺς

ὑπηρέτας, καθίσατε εἰς τοὺς πόδας τῆς κυρίας καὶ προσέχετε εἰς ὅ,τι σᾶς εἴπω. Ἐγὼ θὰ σταθῶ ἐδῶ, εἰς τὴν μέσην.

Καὶ γονυπετήσας ἔστρεψε τὰ νῶτα πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην καὶ τὴν ἀσθενῆ. οὕτως ὥστε νὰ μὴ βλέπωσι τί ἔμελλε νά πράξῃ.

— Δὲν θὰ σᾶς κρατήσω πολὺ καὶ δὲν θὰ σᾶς πονέσω, προσέθηκεν, ἐπιστρεφόμενος πρὸς στιγμὴν πρὸς τὴν δεσποινίδα Δάβεν.

Καὶ ταῦτα εἰπών, ἔλυσε τοὺς ἐπιδέσμους καὶ διέταξε τὸν Γιάννην καὶ τὴν μὶς Χούτσιν, νὰ κρατήσωσι τὸν πόδα τῆς Λουκίας.

Ἡ Λουκία διέμεινεν ἐντελῶς ἥσυχος, ἀδρανὴς καὶ πλήρης πεποιθήσεως εἰς τὸν ἰατρόν της, ὡς ἂν ἦτο οὗτος ἰατρὸς αὐτῆς ἐκ νεανικῆς της ἡλικίας. Ἀληθῶς δ' εἰπεῖν πάντες οἱ παριστάμενοι, οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἐξαιρουμένου, διετέλουν ὑπὸ τὸ γόητρον τῆς ἁπλότητος καὶ τῆς ἰσχύος, ὅπερ ἀπέπνεεν ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος.

Μία ἕλξις . . . εἷς τριγμός . . . εἷς στεναγμὸς ὑπόκωφος . . .

— Ἐτελείωσεν! ἀνέκραξεν ὁ ἰατρός, ἀποσείων διὰ κινήματος τῆς κεφαλῆς του τοὺς ἀπὸ τοῦ μετώπου του στάζοντας θρόμβους ἱδρῶτος. Τόρα πονεῖτε ὀλιγώτερον; ἠρώτησε κύπτων πρὸς τὴν Λουκίαν.

Ἡ ταλαίπωρος κόρη! ἦτο τόσον τεταραγμένη, ὥστε δύσκολον ἀληθῶς τῇ ἦτο νὰ εἴπῃ πῶς εὑρίσκετο.

Ἀνάγκη παρέστη μετὰ τοῦτο νὰ ἐπιδεθῇ ὁ ποῦς, ὅπερ ἀπῄτει μεγίστην προσοχὴν καὶ διήρκεσεν ἐπί τινα λεπτά. Δύο μικρὰ πράγματα, ἀγνώστου φύσεως, ἀλλὰ λεπτὰ καὶ ἐπίπεδα, εὑρισκόμενα μεταξὺ τῶν ἐπιδέσμων, οὓς εἶχε κομίσει ὁ ἰατρὸς (τεμάχια σανίδος, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τυλιγμένα ἐκ τῶν προτέρων δι' ὑφάσματος, ἵνα μὴ τὰ ἐννοήσωσιν οἱ παριστάμενοι) προσεδέθησαν ἑκατέρωθεν τῆς κνήμης, ὑπεράνω τοῦ ἐπιδέσμου, καὶ ἡ ἐγχείρησις ἐτελείωσεν.

Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἐγίνοντο, τέσσαρες ῥωμαλέαι καὶ ἡλιοκαεῖς χωρικαὶ εἶχον φέρει ἁπλοῦν καὶ πρόχειρον φορεῖον, ἐστρωμμένον ἐσωτερικῶς, καὶ ἀνέμενον εἰς μικρὰν ἀπόστασιν.

— Φέρετ' ἐδῶ ἕνα στρῶμα! ἐφώνησε πρὸς αὐτὰς ὁ ἰατρός, καὶ τὰς διέταξε ν' ἀποθέσωσι τὸ ζητηθὲν πλησίον τῆς Μὶς Δάβεν.

Εἶτα δὲ, ἐκτυλίξας μίαν σινδόνην, εἶπε πρὸς τὴν ἀσθενῆ του.

— Θὰ περάσωμεν τόρα αὐτὸ τὸ σινδόνι ὑποκάτω σας, καὶ θὰ σᾶς σηκώσωμεν ἔπειτα, διὰ νὰ σᾶς βάλωμεν ἐπάνω εἰς τὸ στρῶμα. Θὰ φέρωμεν ἔπειτα τὸ στρῶμα εἰς τὸ φορεῖον ἥσυχα ἥσυχα, χωρὶς νὰ σᾶς ἐγγίσωμεν διόλου εἰς τὸ πόδι, οὔτε νὰ σᾶς πονέσωμεν. Σᾶς παρακαλῶ μόνον νὰ μείνετε ἀκίνητος, καὶ νὰ μὴ προσπαθήσετε κἂν νὰ μᾶς βοηθήσετε.

— Μοῦ τὸ λέγετε καὶ πάλιν αὐτό. Εἶμαι λοιπὸν ἐπικινδύνως πληγωμένη; ἠρώτησεν ἀνησύχως ἡ νέα κόρη.

— Διόλου, ἀπήντησεν ὁ ἰταλός· μὴ φοβῆσθε, σᾶς παρακαλῶ, ἀπὸ τὰς προφυλάξεις μου.

Καὶ κύπτων πάλιν πρὸς αὐτὴν, προσέθηκε ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Ἐννοεῖτε εὐκόλως, πόσας δυσαρέστους συνεπείας δύναται νὰ ἔχῃ ἓν τυχηρὸν συμβὰν, χωρὶς διόλου νὰ κινδυνεύσῃ ἡ ζωὴ τοῦ παθόντος. Τοιουτοτρόπως, παραδείγματος χάριν, ἡ θεραπεία τῆς κνήμης σας, διότι κυρίως εἰπεῖν ἡ κνήμη σας ἔπαθεν, εἶνε πρᾶγμα εὔκολον, τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὸν καιρὸν καὶ τὴν ὑπομονὴν παρὰ ἀπὸ οἱανδήποτε χειρουργικὴν ἐπιτηδειότητα. Ἀλλὰ τὸ νὰ μείνῃ ὅμως αὐτὴ ἡ κνήμη, ἀφοῦ θεραπευθῇ, ἀπαράλλακτη ὁποία ἦτον πρὶν πάθῃ, οὔτε πλέον κοντὴ οὔτε πλέον μακρὰ — πρὸς τοὺς λόγους τούτους ὠχρίασεν ἡ Λουκία — εἶνε πρᾶγμα πολὺ διάφορον, τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖ πολὺ μεγάλην προσοχὴν καὶ ὑπομονήν. Βλέπετε τόρα, διατὶ ἐπιθυμῶ τόσον νὰ σᾶς κάμω νὰ ἐννοήσετε τὸν κίνδυνον, τὸν ὁποῖον θὰ διετρέχετε, ἂν παρακούσετε τὸν ἰατρόν σας, προσέθηκεν ἐνθαρρυντικῶς μειδιῶν. Ἡ ἐλαχίστη ἐκ μέρους σας ἀμέλεια ἢ ἀπερισκεψία δύναται νὰ ματαιώσῃ ὅλην αὐτοῦ τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν.

Βλέπων, ἐκ τοῦ βλέμματος ὅπερ τῷ ἀπεκρίθη, ὅτι ἀρκετὰ εἶπεν ὅπως ἐξασφαλίσῃ τὴν εὐπείθειαν τῆς ἀσθενοῦς του, ὁ ἰατρὸς ἐπέρασεν ἠρέμα τὴν σινδόνην ὑπὸ τὴν δεσποινίδα Δάβεν, βοηθούμενος ὑπὸ τῆς Χούτσιν· εἶτα δὲ νεύσας πρὸς τὰς τρεῖς γυναῖκας νὰ πλησιάσωσιν, ἔδωκεν εἰς αὐτὰς νὰ κρατῶσιν ἀνὰ ἓν τῶν τεσσάρων ἄκρων, ἔδραξεν αὐτὸς τὸ τέταρτον, καὶ ἡ νεᾶνις ἀρθεῖσα οὕτω ὡς δι' αἰώρας, ἀπετέθη κατ' ἀρχὰς ἐπὶ τοῦ παρακειμένου στρώματος καὶ μετηνέχθη κατόπιν εἰς τὸ φορεῖον. Ὁ ἰατρὸς ἐκάλυψεν αὐτὴν διὰ τοῦ σαλίου της, ἐτοποθέτησεν ἓν προσκεφάλαιον ὑπὸ τὴν κεφαλήν της καὶ διέταξε τὴν ἀναχώρησιν. Μόλις ὅμως ἐκίνησεν ἡ συνοδεία, καὶ καλέσας τὰς γυναῖκας αἵτινες ἐκράτουν τὸ φορεῖον, παρήγγειλεν εἰς αὐτὰς νὰ στρέψωσιν οὕτω, ὥστε ἡ πάσχουσα νὰ ἔχῃ ἔμπροσθεν τὴν κεφαλήν της καὶ νὰ δύναται οὕτω νὰ βλέπῃ τὸν πατέρα της, ὅστις ἠκολούθει εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν.

— Θὰ ἦνε εὐχαρίστησις διὰ τὴν κυρίαν, εἶπεν ὁ ἰατρὸς εἰς τὰς τέσσαρας ἰταλίδας, νὰ βλέπῃ τὴν ἀγαπητὴν μορφὴν τοῦ πατρός της, διαρκούσης τῆς ὁδοιπορίας.

Οὐδεὶς βεβαίως ὑπάρχει ὁ μὴ παρατηρήσας πολλάκις καὶ θαυμάσας τὴν ταχεῖαν ἀντίληψιν καὶ τὴν λεπτότητα τῶν πτωχῶν χωρικῶν ἐν γένει, ὁσάκις πρόκειται περίστασις ἐγείρουσα τὴν στοργὴν ἡμῶν καὶ τὴν ἀγάπην. Ἀλλὰ τὰ ἡλιοκαῆ τῆς Ἰταλίας τέκνα ἔχουσιν ἰδίως τὸ αἴσθημα τοῦτο ἀνεπτυγμένον. Τὰ τέσσαρα ἐκεῖνα ζεύ-

γη όφθαλμῶν ὑγράνθησαν ὑπὸ δακρύων καὶ ἔλαμψαν ὡς ἀδάμαντες, ἐνῷ συνάμα διὰ τῆς ἰδιαζούσης ἐκείνης καὶ τοσοῦτον ἐκφραστικῆς των φωνῆς αἱ τέσσαρες γυναῖκες ἀπέτειναν εἰς τὴν Παναγίαν τὴν εἰθισμένην ἐπίκλησιν.

Ἡ Λουκία ἐνόησεν ἄνευ ἐξηγήσεως τὸν λόγον τῆς διαταχθείσης στροφῆς, καὶ δι' ἐλαφροῦ νεύματος τῆς κεφαλῆς ἢ μᾶλλον τῶν βλεφάρων της, ἐδήλωσε μειδιῶσα εἰς τὸν ἰατρὸν ὅτι τὸν εἶχεν ἐννοήσει. Τὸ βλέμμα δ' ἐκεῖνο καὶ τὸ μειδίαμα ἀντικατωπτρίσθησαν ὡς ἱλαρὸν φέγγος ἐπὶ τὴν μορφὴν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἰατροῦ. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο κατέστησε μεταξὺ τῶν δύω νέων—ὁ ἰατρὸς ἦτο μόλις τριακοντούτης,—συμπαθῆ τινα κοινωνίας δεσμὸν καὶ οὕτως εἰπεῖν ἠλεκτρικόν τι ρεῦμα.

— Τί λαμπρὰ καρδία! διενοήθη ἡ Λουκία.

— Τί ἀξιαγάπητος καὶ εὐγνώμων καρδία! διενοήθη ὁ ἰατρός.

Εἰς ἑκάτερον αὐτῶν ἐπέλαμψεν οὕτω ὡς ἀστραπὴ ἡ φύσις τοῦ ἑτέρου.

Ὁ ἰταλὸς ἐβάδιζε βραδέως κατόπιν τοῦ φορείου, ὅτε ὁ βαρωνέτος, πλησιάσας αὐτόν, τῷ εἶπεν ἀπροσδοκήτως:

— Εἶνε πρέπον νομίζω, κύριε, νὰ σᾶς παρουσιασθῶ μόνος μου. Εἶμαι ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν, ἐκ τοῦ Δάβεν-Χὼλ, τῆς κομητείας...

Ὁ νέος, περισπασθεὶς οὕτω ἐκ τῶν διαλογισμῶν του, ἀπεκαλύφθη καὶ χαιρετίσας μεθ' ἱκανῆς φιλοφροσύνης, ἀπήντησε:

— Κ' ἐγώ, κύριε, εἶμαι ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, δημοτικὸς ἰατρὸς τῆς Βορδιγέρας.

Ταῦτα δὲ λέγων ἡμιέκλεισεν ἀμυδρῶς τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς εἰ εὐηρέστησεν αὐτὸν ἰδιαζόντως ἡ ἀπάντησίς του.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης συνέπτυξε τὰ χείλη καὶ συνέστειλε τοὺς ῥώθωνάς του, ὡς ἄνθρωπος οὗτινος ἡ ὄσφρησις προσεβλήθη δυσαρέστως· οὕτως ἐμόρφαζε συνήθως ὁ βαρωνέτος, ὁσάκις προσεβάλλετο ἢ δυσηρεστεῖτο.

— Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ἐρωτήσω, ἐξηκολούθησεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν μετ' αὐτοῦ διαλεγόμενον διὰ τρόπου τοσοῦτον φιλόφρονος, ὥστε κατεφαίνετο πρόδηλος ἡ δυσαρέσκεια αὐτοῦ (διότι ἴσως τὰ γενόμενα ἐγένοντο χωρὶς τῆς γνώμης του)—μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ἐρωτήσω, ποῦ πηγαίνομεν;

— Συγχωρήσατέ με, φίλτατέ μου κύριε. (Αὐθαδέστατε! διελογίσθη ὁ Σὶρ Ἰωάννης). Εἰς τὴν βίαν καὶ τὴν ἀνησυχίαν μου διὰ τὴν κυρίαν θυγατέρα σας ἐλησμόνησα νὰ σᾶς τὸ εἴπω. Πηγαίνομεν εἰς τὸν μικρὸν ἐκεῖνον κόκκινον οἰκίσκον, ὁ ὁποῖος φαίνεται ἐκεῖ κάτω, κρυμμένος μέσα εἰς τὰ δένδρα, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου γηραιάν τινα διώροφον οἰκίαν, εἶδός τι μᾶλλον παραπήγματος κατηρειπωμένου κατὰ τὸ ἥμισυ, κειμένην ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ, ἐν μέσῳ περίπου τῆς θέσεως εἰς ἣν εὑρίσκοντο καὶ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος χλοεροῦ τοπείου. Εἶνε πανδοχεῖον μεμονωμένον, ἐξηκολούθησε, τὸ ὁποῖον διατηροῦν ἄνθρωποι πτωχοὶ μέν, ἀλλὰ καλοὶ καὶ τίμιοι. Δὲν θὰ εὕρετ' ἐκεῖ, σᾶς τὸ λέγω μὲ λύπην μου, πολλὴν ἄνεσιν, ἀλλὰ θὰ εὕρετε ὅμως πᾶσαν δυνατὴν περιποίησιν καὶ προθυμίαν, καὶ —προσέθηκε σοβαρῶς,—τὸ σπουδαιότερον αὐτὴν τὴν στιγμήν, κλίνην διὰ τὴν θυγατέρα σας.

Ἡ ῥὶς καὶ τὰ χείλη τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἀπήντησαν διὰ τῶν μορφασμῶν των, ὅτι ὁ βαρωνέτος θὰ ἔδιδεν εὐχαρίστως ὅλην τὴν περιποίησιν καὶ τὴν προθυμίαν ἀντὶ πλειοτέρας προσωπικῆς ἀνέσεως. Δὲν τὸ εἶπεν ὅμως, καὶ ἀπεκρίθη μόνον:

— Ἂς ἦνε! ὅσον δι' ἄνεσιν, δὲν πειράζει. Ἅμα ἀναπαυθῇ ὀλίγον ἡ κόρη μου, ἐπιστρέφομεν εἰς τὴν Νίκαιαν.

— Δὲν ὁμιλεῖτε σπουδαίως, ὑποθέτω! ἀνέκραξεν ὁ Ἰταλὸς ἱστάμενος αἴφνης ἔκπληκτος.

Καταστέλλων δ' εὐθὺς τὸ ῥεῦμα τοῦ λόγου του, προσέθηκεν ἠρεμώτερον,

— Δὲν θὰ ἦνε δυνατόν, φοβοῦμαι,— ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἶμαι βέβαιος, νὰ ὁδοιπορήσῃ ἡ μὶς Δάβεν, πρὶν παρέλθουν πολλαί...

Καὶ ἐδίστασεν ἐπὶ στιγμήν.

— Ὧραι; ἠρώτησεν ὁ βαρωνέτος.

— Ἡμέραι, ἑβδομάδες ἴσως, ἐπέρανε λέγων ἀταράχως ὁ ἰατρός.

— Ἑβδομάδες; ἐφώνησε διὰ πνιγομένης φωνῆς ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἱστάμενος ἐπίσης. Ἑβδομάδες! ἐπανέλαβε παράφορος ἐξ ἀγανακτήσεως. Ἀδύνατον! ἔχω ὑποχρεώσεις, καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὰς ἀμελήσω. Πρέπει νὰ ἦμαι εἰς τὸ Λονδῖνον ἐντὸς δέκα ἡμερῶν.

— Διὰ τὴν κυρίαν θυγατέρα σας, λυποῦμαι ὅτι σᾶς τὸ λέγω, αὐτὸ εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορον.

— Ἀδιάφορον... ἐντελῶς ἀδιάφορον ὑπεγρύλλισεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης· καὶ διατί, παρακαλῶ;

Ὁ τόνος δι' οὗ ἡ ἐρώτησις αὕτη ἐγένετο ἦτο τοσοῦτον ἀπότομος, ὥστε ὁ ἰατρὸς ἤρχισε νὰ ἐρεθίζηται.

— Διότι, ἀπήντησε ταχέως, ἀφοῦ θέλετε νὰ τὸ μάθετε, τὸ πάθημα τῆς θυγατρός σας δὲν εἶνε...

Ἔμελλε νὰ προσθέσῃ: «ὅ,τι εἶπα κατ' ἀρχάς» καὶ κύριος οἶδε τί ἄλλο ἀκόμη. Βλέπων ὅμως τὴν ἀνησυχίαν, ἥτις ἀπεικονίσθη ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ δυστυχοῦς πατρός, ὁ νέος ἰατρὸς δὲν ἐτόλμησε νὰ περάνῃ τὴν φράσιν του, καὶ προσέθηκε:

— Δὲν εἶνε ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα παραμελοῦνται.

— Ἐννόησα, διενοήθη ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἡσυχάσας ἀμέσως. Βλέπω τί τρέχει. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς θέλει νὰ μὲ τρομάξῃ, διὰ νὰ μοῦ πάρῃ ὅσον ἠμπορέσῃ περισσότερα.

Ἡ σκέψις δὲ αὕτη δὲν ἦτο βεβαίως πρόσφορος εἰς καταπράϋνσιν τῆς ὀργῆς τοῦ βαρωνέτου.

— Καλά, ἐννόησα! εἶπεν ἀνυπομόνως, ἠξεύ-

ρω πολὺ καλὰ καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἠξεύρει τί πρᾶγμα εἶνε ἓν στραγγάλισμα! Δὲν ἔχετε, πιστεύω, τὴν ἀξίωσιν νὰ μᾶς κρατήσετε ἐπ' ἄπειρον αἰχμαλώτους, δι' ἓν ἁπλοῦν στραγγάλισμα.

— Νὰ σᾶς κρατήσωμεν αἰχμαλώτους! ἀνεφώνησεν ὁ Ἰταλὸς, βιαίως συσπῶν τὰς ὀφρῦς. Κανεὶς δὲν συλλογίζεται νὰ σᾶς κρατήσῃ αἰχμαλώτους, φίλτατέ μου κύριε.

Τὸ δεύτερον αὐτὸ *φίλτατέ μου κύριε*, μετάφρασις ἀθῶα τοῦ ἰταλικοῦ caro signore mio, τύπου φιλοφροσύνης μᾶλλον ἢ οἰκειότητος, ἐπενήργησεν ἐπὶ τὰ τεταμένα ἀριστοκρατικὰ νεῦρα τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ὡς ὁ τριγμὸς τοῦ ῥινίου ἐπὶ τῶν εὐπαθὲς ἐχόντων τὸ νευρικὸν σύστημα.

— Δὲν ἐπέσατε εἰς χεῖρας ἀφρικανῶν πειρατῶν, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ ἰατρός. Εἶνε πλησίον καὶ ἄλλοι ἰατροί, καὶ ἠμπορεῖτε νὰ τοὺς συμβουλευθῆτε. Εἰς τὴν Νίκαιαν εἶνε ἰατροὶ Ἄγγλοι, καὶ ἐρωτήσατέ τους.

— Δὲν ἔχω νὰ ἐρωτήσω κανένα, ἀπήντησε ξηρῶς ὁ βαρωνέτος· δὲν ἔχω ἀνάγκην συμβουλῆς. Ὅτι ἔχω ἀνάγκην, εἶνε ν' ἀναχωρήσω, καὶ θ' ἀναχωρήσω.

— Κάμετε ὅπως ἀγαπᾶτε, ὑπέλαβεν ὁ Ἰταλός. Τὸ κατ' ἐμὲ ἔχω ἓν καθῆκον, καὶ τὸ καθῆκον αὐτὸ θὰ τὸ ἐκπληρώσω. Ἡ Μὶς Δάβεν, σᾶς τὸ διακηρύττω μὲ ὅλην τὴν ἐπισημότητα, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μετακινηθῇ ἀκινδύνως πρὶν παρέλθουν τοὐλάχιστον τεσσαράκοντα ἡμέραι.

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ὁ νέος ἰατρὸς, ἐπανέλαβε τὸ βῆμά του, ἀφεὶς τὸν βαρωνέτον μόνον μὲ τὰς ἰδέας του.

— Τεσσαράκοντα ἡμέραι! ἀνέκραξεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, κατάπληκτος καὶ ἀκίνητος, τεσσαράκοντα ἡμέρας νὰ μείνῃ κανεὶς εἰς τὸ ἴδιον μέρος! ἐπανέλαβε καὶ πάλιν σεσηρὸς γελῶν. Ἡ ἀστειότης εἶνε πολὺ ἄνοστη!

Στρέφων δ' ἀποτόμως τὰ νῶτα, κατηυθύνθη πρὸς τὸν Γιάννην, ἱστάμενον ὄρθιον πλησίον τῆς ἁμάξης, καὶ τὸν διέταξε νὰ τὴν ὁδηγήσῃ ἀμέσως εἰς τὸν ἐρυθρὸν οἰκίσκον, ἐξετάζων προηγουμένως ποίας βλάβας εἶχεν ὑποστῇ. Εἶτα δὲ παρηκολούθησε πάλιν τὴν συνοδείαν δύσθυμος καὶ βραδυπατῶν.

Ἡ συνοδεία ἔφθασε μετὰ μικρὸν εἰς τὸ τέρμα.

— Ἰδοὺ ἐφθάσαμεν, εἶπεν ὁ ἰατρὸς πρὸς τὴν μὶς Δάβεν, ὅτε οἱ ὁδοιπόροι, καταλιπόντες τὴν λεωφόρον καὶ κάμψαντες ὁδὸν φέρουσαν πρὸς τὴν θάλασσαν, διέβησαν πρὸς τ' ἀριστερὰ θύραν, ἐφ' ἧς ἐκρέμαντο κλάδοι ἐλάτης, καὶ διῆλθον κῆπον ἐν ᾧ ἠγείρετο κεραμόκτιστος οἰκίσκος.

Τὸ φορεῖον ἀνεσύρθη διὰ κλίμακος ὀρθίας, κατεσκευασμένης ἐξωτερικῶς· εἶτα δὲ διέβησαν οἱ ὁδοιπόροι εὐρεῖαν αἴθουσαν καὶ μετ' αὐτὴν ἄλλην μικροτέραν, καὶ κατέληξαν εἰς δωμάτιον μικρὸν, ὅπου ἡ Λουκία καὶ τὰ στρώματα ἀπετέθησαν ἐπὶ μικρᾶς κλίνης.

Ὁ ἰατρὸς ἀπέπεμψε τὰς τέσσαρας γυναῖκας, καὶ στρεφόμενος πρὸς τὴν ἀσθενῆ του, ἥτις ἐφαίνετο περίλυπος καὶ ὠχρὰ, τῇ εἶπε:

— Μολονότι ὅλα ἐδῶ εἶνε πολὺ ἁπλᾶ, ἠμπορεῖτε νὰ ἦσθε βεβαία ὅτι ἡ κλίνη καὶ αἱ σινδόναι εἶνε καθαραί. Ἐφρόντισα νὰ τὰ ἴδω πρὶν εἰπῶ νὰ σᾶς μεταφέρουν ἐδῶ.

— Εἴσθε πολὺ καλὸς, εἶπεν ἡ Λουκία δι' ἀσθενοῦς φωνῆς.

— Οἱ γυμνοὶ τοῖχοι καὶ ἡ ἔλλειψις ἐπίπλων σᾶς προξενοῦν ἴσως δυσάρεστον ἐντύπωσιν, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ ἰατρός. Θὰ φροντίσωμεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ καταστήσωμεν τὸ δωμάτιον κάπως φαιδρότερον. Θέλετε νὰ σᾶς παρουσιάσω τὴν ξενοδόχον σας Ῥόζαν καὶ τὴν κόρην της Σπεράντσαν; Ὡραῖα ὀνόματα, πῶς; προσέθηκε παρατηρῶν μειδίαμα ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Λουκίας. Καλὸς οἰωνός! Καὶ αἱ δύω των εἶνε πολὺ πρόθυμοι· θὰ τὰς κάμετε εὐτυχεῖς, δεχομένη τὰς περιποιήσεις των.

Ἡ Λουκία ἔνευσεν ἀσθενῶς διὰ τῆς κεφαλῆς πρὸς τὰς δύω γυναῖκας, τὰς ὁποίας, ἱσταμένας παρὰ τὴν θύραν, ἐδείκνυεν ὁ ἰατρός. Ἡ μὲν ἦτο ἤδη γραῖα, ἡ δὲ ὠχρὰ μελανόφθαλμος νεᾶνις· νεύσαντος δὲ τοῦ Ἀντωνίου ἐπλησίασαν ἀμφότεραι καὶ ἠσπάσθησαν τὴν χεῖρα τῆς ὡραίας ξένης, μετὰ σεβασμοῦ συνάμα καὶ ἐνθουσιώδους στοργῆς.

Ἡ λευκόδερμος, γλαυκῶπις καὶ χρυσόκομος ἐκείνη ἀγγλὶς ἐφαίνετο εἰς τὰς δύο ἰταλίδας ἄγγελός τις μᾶλλον ἢ ὅμοιον πρὸς αὐτὰς ὄν.

Ὁ ἰατρὸς, εὐχαριστηθεὶς ἐκ τῆς συμπαθείας ἥτις ἐφαίνετο ἤδη ἀναπτυχθεῖσα μεταξὺ τῆς ἀσθενοῦς καὶ τῶν ξενοχόδων της, εἶπεν εἰς τὴν Λουκίαν·

— Πρέπει νὰ σᾶς ἐξηγήσω, πῶς διέθεσα διὰ σᾶς τὰ πράγματα ὅσον ἠδυνήθην καλλίτερα. Τὰ τέσσαρα δωμάτια αὐτοῦ τοῦ πατώματος, τὰ μόνα κατάλληλα, σᾶς παραχωροῦνται· αὐτὸ διὰ σᾶς, τὸ πλαγινὸν διὰ τὴν θαλαμηπόλον σας, καὶ τὸ ἐκεῖθεν τῆς μεγάλης αἰθούσης διὰ τὸν πατέρα σας. Ὁ ὑπηρέτης σας θὰ μείνῃ εἰς τὸ ἰσόγειον.

— Πολὺ καλὰ θὰ εἶνε τοιουτοτρόπως, εἶπεν ἡ πτωχὴ Λουκία, προσπαθοῦσα νὰ φανῇ φαιδρά. Ἐλπίζω καὶ ὁ πατήρ μου νὰ εὐχαριστηθῇ.

Ὁ ἰταλὸς δὲν ἐτόλμησε ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ἐκείνην ἐλπίδα· ἀλλὰ τὴν ἠρώτησεν ἂν ᾐσθάνετο ὄρεξιν, καὶ ἂν ἐπεθύμει νὰ φάγῃ τίποτε.

— Ὄχι, σᾶς εὐχαριστῶ, ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις, δὲν πεινῶ διόλου.

— Τόσον τὸ καλλίτερον, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός· σᾶς συμβουλεύω, νὰ μὴ φάγετε ἐπὶ τοῦ παρόντος τίποτε στερεόν. Τόρα θὰ σᾶς ἀφήσω, καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ἠμπορέσετε νὰ κοιμηθῆτε. Ὅπως δήποτε μείνατε ἥσυχος, καὶ μὴ δοκιμάσετε νὰ κινηθῆτε· μὴ τὸ λησμονήσετε. Θὰ σᾶς στείλω ἓν ποτὸν ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖτε νὰ παίρνετε μίαν κουταλιὰν, ὁσάκις διψᾶτε.

—Ἀλλὰ θὰ σᾶς ἰδῶ πάλιν γρήγορα; ἠρώτησεν ἡ Λουκία, φοβηθεῖσα κάπως ἐκ τῆς ἰδέας, ὅτι ὁ φίλος της ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ.

— Μετὰ μίαν ἢ δύο ὥρας, ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ ἰατρός· καὶ τότε θὰ ἴδωμεν τί ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν, διὰ νὰ καταστήσωμεν κάπως ἀνετώτερον αὐτὸ τὸ δωμάτιον. Ἐννοῶ ἄνεσιν σχετικὴν πάντοτε. Ὅλα εἶνε σχετικὰ εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, non è vero;

Ἐφαίνετο δὲ, ὅτι στεναγμός τις ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸ μειδίαμα, ὅπερ συνώδευσε τὴν ἐρώτησιν ἐκείνην.

— Κόψετε μὲ τὸ ψαλλίδι τὰ ἐνδύματα τῆς κυρίας σας, διὰ νὰ τὴν ἐκδύσετε, εἶπε πρὸς τὴν κυρίαν Χούτσινς ἐξερχόμενος. Εἶνε ἀπαραίτητον νὰ μὴ κινηθῇ διόλου ἡ μὶς Δάβεν· μ.' ἐννοεῖτε; ἀπαραίτητον!

Τὴν αὐτὴν δὲ παραγγελίαν ἐπανέλαβεν ἰταλιστὶ πρὸς τὴν Ῥόζαν καὶ τὴν Σπεράντσαν.

Καταλείπων τὸ δωμάτιον, ἀπήντησεν ἐπὶ τῆς φλιᾶς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ὅστις εἶχε μείνει κάτω πρὸς στιγμὴν, ἵνα ἴδῃ ἂν παρηκολούθει ἡ ἅμαξα. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἦθος τοῦ βαρωνέτου οὐδόλως ἐδείκνυεν ἐπιθυμίαν συνδιαλέξεως, ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ἐξηκολούθησε σιωπηλὸς τὸν δρόμον του. Σκεφθεὶς ὅμως μετὰ μικρὸν, ὅτι ὁ βαρωνέτος θὰ εἶχεν ἴσως νὰ εἴπῃ τι, ἀφοῦ ἔβλεπε τὴν θυγατέρα του, παρέμεινεν ἐπί τινας στιγμὰς ἐν τῇ αἰθούσῃ — ὡς θέλομεν ὀνομάζει τοῦ λοιποῦ τὸ εὐρὺ δωμάτιον τῆς εἰσόδου. Ἀλλ' ὁ ἄγγλος ἐξῆλθε, καὶ ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς Σπεράντσας διῆλθε τὴν αἴθουσαν ἵνα μεταβῇ εἰς τὸ δωμάτιόν του, χωρὶς διόλου νὰ παρατηρήσῃ τὴν παρουσίαν τοῦ ἰατροῦ. Τότε οὗτος, βλέπων ὅτι δὲν ἦτο ἀναγκαῖος, κατέλιπε τὴν οἰκίαν.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, εἰσαχθεὶς εἰς τὸ ὡρισμένον δι' αὐτὸν δωμάτιον, κατέπεσε δύσθυμος ἐπί τινος ἕδρας καὶ περιέφερε κύκλῳ τὰ ὠργισμένα του βλέμματα.

— Χαριτωμένος τόπος ἀληθινὰ, διὰ νὰ μείνῃ κανεὶς τεσσαράκοντα ἡμέρας! ἀνεφώνησεν ἐκμανὴς ὁ βαρωνέτος. Διατί ὄχι καὶ ἓξ μῆνας;

Τὸ δωμάτιον ἐδικαιολόγει ἀληθῶς, ἴσως δὲ καὶ ὑπεραίβενεν ὅ,τι εἶχεν εἰπεῖ ὁ ἰατρὸς περὶ τῆς πενιχρότητος τοῦ πανδοχείου. Τοῖχοι λευκοὶ ἄλλοτε καὶ ὑπὸ τοῦ χρόνου κιτρινισθέντες, ὧν οὐδ' εἰκὼν καμμία οὐδὲ κατόπτρου τεμάχιον διέκοπτε τὴν κατηφῆ μονοτονίαν, παράθυρον γυμνὸν, τράπεζα γηραιὰ ἐκ λευκοῦ ξύλου, δύο πενιχρὰ καθίσματα ἐκ πλεκτοῦ καλάμου, ἐπίμηκες κιβώτιον, σχῆμα ἔχον φερέτρου καὶ ἀποτεθειμένον ἐγγὺς κλίνης χωρὶς παραπετασμάτων, πάντα ταῦτα καθίστων τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο ὅμοιον πρὸς κελλίον ἀναχωρητοῦ μᾶλλον ἢ πρὸς κοιτῶνα βαρωνέτου.

— Πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν τρύπαν, ἐγρύλλιζεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, διασκελίζων ἐν ἀγανακτήσει τὸ δωμάτιον.

Κρότος βημάτων ἐγγιζόντων τὸν ἐσταμάτησεν. Ὁ Γιάννης ἤρχετο, καθ' ἃς εἶχε λάβει διαταγὰς, νὰ ἀναφέρῃ περὶ τῶν βλαβῶν, ἃς εἶχεν ὑποστῆ τὸ ἁμάξιον· ἔφερε δὲ καλὰς εἰδήσεις. Ἐκτὸς τῶν ὑέλων, αἵτινες εἶχον θραυσθῆ, καὶ ἀμυχῶν τινων ἐπὶ τῶν φατνωμάτων, οὐδὲν ἄλλο εἶχε πάθει ἡ ἅμαξα, δυνάμενον νὰ ἐμποδίσῃ τὴν εἰς Νίκαιαν μετάβασιν.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης· φρόντισε νὰ βάλουν καινούργια γυαλιὰ ἀμέσως.

Δυστυχῶς τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀδύνατον. Ὁ Γιάννης εἶχε ζητήσει περὶ τούτου πληροφορίας, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο, ὅτι ὕελοι τοιούτου μεγέθους δὲν εὑρίσκοντο εἰς τὴν πλησιόχωρον πόλιν. Τοῦτο ἀκούσας ὁ Σὶρ Ἰωάννης διεῤῥάγη εἰς φοβερὰ ἐπιφωνήματα καὶ διεκήρυξε μετὰ πάσης δριμύτητος, ὅτι ἄπορον ἀληθῶς θὰ ἦτο, ἂν εἶχεν ἄλλως τὸ πρᾶγμα. Ὁ δὲ Γιάννης ἐξηκολούθησεν ἐξηγῶν, ὅτι δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ φέρῃ τὴν ἅμαξαν ἐγγὺς τῆς οἰκίας, διότι ἡ θύρα τοῦ κήπου ἦτο λίαν στενὴ, καὶ ἡ ἅμαξα δὲν ἐχώρει νὰ περάσῃ, δὲν ὑπῆρχε δὲ καὶ ἁμαξοστάσιον. Τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ;

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἀπήντησεν, ἀλλ' ἐβάδισεν εὐθὺ πρὸς τὴν θύραν τοῦ κήπου, καὶ ἀφοῦ συντόμως ἐξήτασε τὸν τόπον, ἔῤῥιψεν ἓν βλέμμα πρὸς τὴν ἅμαξαν, ἕτερον πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἐδίστασεν ἐπί τινας στιγμὰς, καὶ διέταξεν ἐπὶ τέλους τὸν Γινάνην, νὰ σύρῃ ὀλίγον τὸ ὄχημα ἐπὶ τὸ χεῖλος τῆς ὁδοῦ, ὅπου ἠδύνατο νὰ μείνῃ τὴν νύκτα, *ἂν τοῦτο καθίστατο ἀναγκαῖον*.

— Διότι, προσέθηκε στενάζων ὁ Σὶρ Ἰωάννης, αἱ νύκτες εἶνε ἀκόμη δροσεραὶ, καὶ ἂν δὲν κατορθώσωμεν νὰ φύγωμεν μετὰ μίαν ἢ δύο ὥρας, πρᾶγμα ἀμφίβολον, τὰ κατηραμένα αὐτὰ γυαλιὰ θὰ μᾶς ἀναγκάσουν νὰ διανυκτερεύσωμεν ἐδῶ. Αὔριον ὅμως, ἐξηκολούθησεν ἀποφασιστικῶς ὁ βαρωνέτος, αὔριον, μὲ γυαλιὰ ἢ χωρὶς γυαλιὰ, ἀναχωροῦμεν.

— Μὲ συγχωρεῖτε, αὐθέντα, παρετήρησεν ὁ Γιάννης διστάζων· νομίζετε καλὸν ν' ἀφήσωμεν τὴν ἅμαξαν καὶ τὰ πράγματα ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὸν δρόμον;

— Ὄχι βέβαια, ἀπήντησεν ὁ αὐθέντης. Στάσου νὰ ἰδοῦμεν! ἂν ἀναγκασθοῦμεν νὰ μείνωμεν ἐδῶ, τὸ καλλίτερον θὰ ἦνε νὰ φυλάξῃς μόνος σου τὴν ἅμαξαν μ' ἓν ζευγάρι *πιστόλια!*

Τακτοποιήσας οὕτω τὰ πράγματα, — ἀμφιβάλλομεν, ἂν πρὸς μεγάλην τοῦ Γιάννη εὐχαρίστησιν, — ὁ βαρωνέτος ἀνέβη πάλιν τὴν λιθίνην κλίμακα, ἥτις ἔφερεν εἰς τὸν δεύτερον ὄροφον, ὅπου εἶχε στηθῆ τὸ κατάλυμά του, καὶ κατηυθύνθη πρὸς τὸ δωμάτιον τῆς Λουκίας. Ἀπήντησεν ὅμως ἐν τῷ μέσῳ τὴν Μὶς Χούτσινς, ἥτις ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι ἡ κυρία της ᾐσθάνετο ἑαυτὴν λίαν καταβεβλημένην καὶ ὅτι εἶχε κλείσει τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἵνα κοιμηθῇ. Δυσαρεστηθεὶς ἐκ τοῦ ἀγγέλματος τούτου, ὅπερ ἐπεκύρου τοὺς φόβους

του, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Μόλις ὅμως διέμεινεν ἐν αὐτῷ τέταρτον τῆς ὥρας, καὶ καταβὰς πάλιν περιεπάτησεν ἄνω κάτω ἐνώπιον τῆς οἰκίας, προβαίνων ἐνίοτε μέχρι τῆς ἔξω θύρας καὶ προσβλέπων τὴν ἅμαξάν του περίλυπος. Ἀποπειραθεὶς δὲ καὶ δεύτερον νὰ ἴδῃ τὴν θυγατέρα του καὶ ἀποτυχὼν δι' ὃν λόγον ἀπέτυχε καὶ τὸ πρῶτον, ὁ δυστυχὴς βαρωνέτος περιῆλθε πολλάκις τὴν μεγάλην αἴθουσαν καὶ εἰσῆλθε τέλος εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπου, ῥιφθεὶς ἐπί τινος ἕδρας, ἀνεφώνησε βλέπων τὸ ὡρολόγιόν του·

— Πόσον ἀργὰ περνᾷ ἡ ὥρα εἰς τὸν κατηραμένον αὐτὸν τόπον!

Ὁ χρόνος ἐντούτοις εἶχε παρέλθει, ἀλλὰ παρελθὼν ἐπηύξησε μόνον τὸ ἱκανὸν ἤδη βάρος ἀθυμίας καὶ ἀνίας, ὅπερ ἐβάρυνεν ἐπὶ τοῦ ἀτυχοῦς εὐπατρίδου. Ἀδυναμία, φεῦ! τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ αὐτῆς ἔτι τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου βαρωνέτου τῆς Ἀγγλίας! Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπείνα, ἐπείνα φοβερά, καὶ ἐντρέπετο, ἠγανάκτει ὅτι ἐπείνα. Ποία σκληρὰ ἀνάγκη, καὶ ἀνάγκη ἐπιτεινομένη ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν, νὰ ζητήσῃ νὰ φάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν *ἐκείνην*! νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τράπεζαν ὑπὸ τὴν στέγην *ἐκείνην*! Θὰ ὡμολόγει ἑαυτὸν ἡττημένον, καὶ πᾶσα τῆς θέσεώς του ἡ ἡρωϊκὴ ἔποψις ἐξηφανίζετο! Φαντάσθητε τὸν Ἀττίλιον Ῥήγουλον ἐπανερχόμενον εἰς Καρχηδόνα καὶ ζητοῦντα ἀμέσως ἓν . . . . *μπήφτεκ*! Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ᾐσθάνετο πάντα ταῦτα· ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπάλαισε γενναίως ἐπί τινα χρόνον· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρεδόθη· Ἐξέτεινεν ἐμφύτως τὴν χεῖρα πρὸς τὸν θώμιγκα κώδωνος ἰδανικοῦ — οὔτινος οὐδὲ σκιὰ ὑπῆρχεν ἐν τῷ δωματίῳ — καὶ πρὸς μεγίστην αὐτοῦ ταπείνωσιν ἠναγκάσθη τέλος νὰ ἐξέλθῃ ἐπὶ τῆς κλίμακος καὶ νὰ καλέσῃ τὸν ὑπηρέτην του.

— Γιάννη, εἶπεν ὁ βαρωνέτος διὰ φωνῆς ἐκλειπούσης, πήγαινε νὰ ἰδῇς τί ἔχει εἰς τὸ μαγειρεῖον, ἄν, ἐννοεῖται, ὑπάρχει μαγειρεῖον εἰς αὐτὴν τὴν . . . οἰκίαν. Ὅπως δήποτε, κύτταξε ἂν ἠμπορεῖ νὰ εὑρεθῇ τίποτε φαγώσιμον.

Γενομένης ἅπαξ τῆς θυσίας, ὁ Σὶρ Ἰωάννης μετέβη νὰ ἴδῃ τὴν θυγατέρα του. Ταλαίπωρος Λουκία! Αὐτὴ ἀληθῶς εἶχεν ἡρωϊσμόν, διότι ἐπόνει φοβερά.

— Ποῦ κόρη μου; ἠρώτησεν ὁ βαρωνέτος.

— Παντοῦ, πατέρα! Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου ἐλεεινόν! Εἰς τὸ πόδι μου ἰδίως ἔχω ἕνα παράδοξον αἴσθημα· μοῦ φαίνεται ὡς νὰ ἦτο κανὲν βουνὸν ἀπὸ φελλόν.

— Ἀλλά, κόρη μου, ἐννοεῖται ὅτι αὐτὸ εἶνε τῆς φαντασίας σου. Προσπάθησε νὰ κοιμηθῇς.

— Ἐπροσπάθησα, καλέ μου πατέρα, καὶ δὲν ἠμπόρεσα.

Πτωχὴ κόρη! Ἦτο κατάκοπος καὶ συντετριμμένη, καὶ ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, ἵνα τὴν παρηγορήσῃ, καὶ ἀποτρέπων τοὺς ἐπὶ τῶν φλεγουσῶν παρειῶν της ἐκλελυμένους βοστρύχους, τῇ ὑπεσχέθη ὅτι τὴν ἐπαύριον θὰ ἦτο εἰς Νίκαιαν, ὅπου θὰ εὕρισκε πᾶσαν ἄνεσιν, ἂν ἦτο ἀνάγκη νὰ παραμείνῃ ἐκεῖ. Ἀλλ' οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ πατρὸς δὲν παρήγαγον τὸ προσδοκώμενον παρ' αὐτοῦ ἀποτέλεσμα. Ἡ Λουκία δὲν ᾐσθάνετο τὴν δύναμιν νὰ μεταβῇ τὴν ἐπαύριον εἰς Νίκαιαν, καὶ πολὺ ὀλίγον ἐσυλλογίζετο τὰ εὐπρεπῆ δωμάτια, ἅτινα ὁ ταχυδρόμος των θ' ἀνεκάλυπτε ἀναμφιβόλως, ὡς ἐβεβαίου ὁ Σὶρ Ἰωάννης—εἰς πόλιν συχναζομένην ὑπὸ τόσων Ἄγγλων.

— Ἐκεῖ θὰ ἔχωμεν ἄγγλους ἰατροὺς πρώτης τάξεως, κόρη μου, προσέθηκε συμπεραίνων ὁ βαρωνέτος.

— Ὅσον δι' αὐτό, εἶπεν ἡ Λουκία, εἶμ' ἐντελῶς εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸν ἰταλὸν αὐτὸν ἰατρόν. Εἶνε πολὺ προσηνὴς καὶ προσεκτικώτερος ἀφ' ὅσους ἰατροὺς εἶχα, καὶ εἶχα πολλούς, καθὼς ἠξεύρεις, πατέρα.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐμόρφασεν ὡς συνήθως καὶ οὐδὲν ἀπεκρίθη.

— Δὲν εἶνε ἡ γνώμη σου, πατέρα; ἠρώτησεν ἡ Λουκία, ἐπιμένουσα ὡς χαδευμένον παιδίον.

— Δὲν ἠξεύρω, μὰ τὴν ἀλήθειαν, Λουκία, τί νὰ σοῦ εἰπῶ. Εἶδα τόσον ὀλίγον αὐτὸν τὸν κύριον... κ' ἔπειτα δὲν μ' ἀρέσει ν' ἀγαπῶ τόσον γρήγορα τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐπηκολούθησε δὲ σιγή, διότι ἡ χαρίεσσα Λουκία δὲν ἠρέσκετο νὰ τῇ ἀπαντῶσι τοιουτοτρόπως.

Μετὰ ἡμίσειαν περίπου ὥραν μικρὸν κτύπημα ἠκούσθη ἐπὶ τῆς ἀνοικτῆς θύρας, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Γιάννη ἀνήγγειλεν ἐπισήμως ὅτι τὸ γεῦμα ἦτο παρατεθειμένον.

— Πρέπει νὰ δοκιμάσῃς νὰ φάγῃς κάτι, εἶπεν ὁ πατήρ, ἐγειρόμενος. Θὰ σοῦ στείλω ὀλίγον πουλὶ ἢ κανέν' αὐγόν. Θὰ εὑρίσκονται, ὑποθέτω, ἐδῶ τοιαῦτα πράγματα. Θὰ σ' ὠφελήσῃ αὐτὸ καὶ θὰ σὲ δυναμώσῃ κάπως.

— Ὄχι, πατέρα, εἶπεν ἡ Λουκία μετ' ἀποφάσεως· ὁ ἰατρός μοῦ ἀπηγόρευσε νὰ φάγω.

— Ἃς ἦνε, κόρη μου, κάμε σήμερον κατὰ τὴν παραγγελίαν του, ὑπέλαβεν ἐπιμένων ἐπίσης εἰς τὰς ἰδέας του καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης. Αὔριον, ἐλπίζω, θὰ ἔχῃς καλλιτέρας παραγγελίας.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν κατέλιπε τὸ δωμάτιον.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Διαρκοῦντος τοῦ Ἱσπανικοῦ πολέμου, ἐν ἔτει 1875, ὁ Λέων **Roces**, νέος στρατιωτικὸς χειροῦργος, ἔτυχε θανάτου ἀληθῶς ἡρωϊκοῦ κατὰ τὴν αἱματηρὰν μάχην τῆς Καμπόνης. Ἐνῷ πεισματωδῶς ἐμάχοντο περὶ αὐτόν, ἐθεράπευε τοὺς

τραυματίας οὐδόλως προσέχων ὅτι περιεβάλλετο ὑπὸ γραμμῆς πυρός. Οἱ τραυματίαι ἀπέθνησκον νέα λαμβάνοντες τραύματα. Ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ βοηθός του ἀπομακρύνονται καὶ καλοῦσιν αὐτὸν εἰς μάτην. Ὁ Roces μόνος προχωρεῖ πρὸς τὸν ἐχθρὸν κινῶν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του λευκὸν μανδύλιον. «Σεβάσθητε τοὺς τραυματίας! ἀναφωνεῖ· ἐξαιτοῦμαι τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν ὀνόματι τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς τιμῆς τῆς Ἱσπανίας».

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ὑπὸ πολλῶν τρωθεὶς σφαιρῶν, ἔπιπτε νεκρός.

Ὁ Bichat, εἷς τῶν ἐνδοξοτέρων Γάλλων ἰατρῶν, ἀπέθανε τριακοντούτης, πεσὼν θῦμα ἄλλου εἴδους ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν ἐπιστήμην. Τὴν 8 Ἰουλίου 1802 εἰργάζετο εἰς τὸ ἀνατομικὸν ἀμφιθέατρον τοῦ νοσοκομείου Hôtel Dieu, καὶ παρετήρει τὰς προόδους τῆς ἀποσυνθέσεως τοῦ δέρματος. Τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἐνεβρέχετο τοῦτο, τοιαύτην ἐξέπεμπε δυσωδίαν, ὥστε πάντες οἱ μαθηταὶ ἀπεμακρύνθησαν· ἀλλ' ὁ Bichat ἰδὼν γεγονός τι, τὸ ὁποῖον ἐφάνη αὐτῷ ἄξιον σημειώσεως, ἐνέμεινεν εἰς τὰς παρατηρήσεις του ἐν μέσῳ τῆς μεμολυσμένης ἀτμοσφαίρας. Καταβαίνων τὴν κλίμακα κατελήφθη ὑπὸ συγκοπῆς καὶ ἔπεσεν αἴφνης· μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἀπεβίωσεν. «Ὁ Bichat ἀπέθανεν, ἔγραφε τότε ὁ Corvisart, ἐπὶ πεδίου, ἐφ' οὗ πλεῖστα ἔπεσαν θύματα, ἐκτελέσας ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἔργα πολλὰ καὶ ἄξια λόγου».

Οἱ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος προκύπτοντες κίνδυνοι, εἰς οὓς ἐκτίθενται οἱ ἰατροί, οἱ τὴν τέχνην αὐτῶν ἀληθῶς ἀγαπῶντες, προστίθενται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἰατρικῆς εἰς τὰς συνήθεις δυσχερείας τὰς κωλυούσας τὴν πρόοδον πασῶν ἐν γένει τῶν ἐπιστημῶν. Τῶν δυσχερειῶν τούτων παραδείγματά τινα ἀρυόμεθα ἐκ τοῦ βίου τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, εἰς οὓς ἡ ἀνθρωπότης ὀφείλει τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς φυσιολογίας καὶ τῆς θεραπευτικῆς.

Ὁ Vésale[1], ὅστις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἀνατομίας, ἐμελέτησε τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐν μέσῳ προσκομμάτων, τὰ ὁποῖα ἤθελον πτοήσει τοὺς πλείστους τῶν νῦν μαθητῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ νόμοι, ὑπείκοντες εἰς τὰς θρησκευτικὰς προλήψεις, ἀπηγόρευον τὰς ἀνατομάς. Ὁ Vésale ἐν ἡλικίᾳ δέκα ὀκτὼ ἐτῶν, φλεγόμενος ὑπὸ διακαοῦς πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωτος, οὐδενὸς ἐφείδετο κόπου καὶ κινδύνου ὅπως προμηθευθῇ τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὰς ἐργασίας αὐτοῦ πτώματα, καὶ πολλάκις μεταβαίνων μόνος περὶ λύχνων ἀφὰς εἰς τὸ κοιμητήριον τῶν *Ἀθώων*, ἢ εἰς τὸν λόφον τοῦ Montfaucon, ὅπου ἀπηγχονίζοντο τότε οἱ κακοῦργοι, διεφιλονείκει εἰς τοὺς κύνας τὰ σεσηπότα ἤδη πτώματα.

Ὁ Vésale ἀνεδείχθη μεταξὺ τῶν πρώτων ἰατρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ διετέλεσεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ὡς πρῶτος χειρουργὸς παρὰ τῷ στρατῷ τοῦ Καρόλου Ε'. Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Αὐτοκράτορος τούτου (1555) συνώδευσε τὸν υἱόν του Φίλιππον Β'. εἰς Ἱσπανίαν, καί, κατά τινας συγγραφεῖς, κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως. Ὁ βασιλεὺς μετέβαλε τὴν ποινὴν ταύτην εἰς ἐξιλεωτικὴν περιήγησιν εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον. Περὶ τῶν γεγονότων τούτων δὲν ἔχομεν ἀκριβεῖς πληροφορίας, ἀλλὰ γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ Vésale μετέβη εἰς Κύπρον καὶ εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐπιστρέφων εἰς Εὐρώπην ὁ μέγας χειρουργὸς ἐναυάγησεν εἰς τὰ παράλια τῆς Ζακύνθου, ὅπου ἀπέθανε νοσήσας καὶ στερούμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

Ὁ Harvey, ὁ μέγας Harvey, εἰς ὃν ἡ ἐπιστήμη ὀφείλει τὴν ἀνακάλυψιν τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος, δὲν ἀπέφυγε τὴν χλεύην καὶ τὸ μῖσος τῶν συγχρόνων του. Ὅτε ἐδημοσίευσε τὰς ἀρχὰς τῆς *μεγάλης κυκλοφορίας τοῦ αἵματος*, αἱ νέαι ἰδέαι, ἃς ἐκοινοποίησε, καίτοι ἐρειδόμεναι ἐπὶ πολλῶν ἀποδείξεων καὶ ἐπὶ τῆς εὐσυνειδήτου ἐξετάσεως τῆς φύσεως καὶ τῶν γεγονότων, ἀπήντησαν γενικὴν ἀντίστασιν. Αἱ ἰδέαι αὗται ὑπέσκαπτον ὅλας τὰς παραδεδεγμένας γνώσεις, ὁ δὲ περίφημος Guy-Patin, κοσμήτωρ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων, διὰ δηκτικωτάτης εἰρωνίας προσέβαλε τὸν ἀνακαλύψαντα τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Ὁ μέγας Μολιέρος ἐξεδίκησε τὸν διάσημον Ἄγγλον φυσιολόγον διακωμῳδήσας εἰς τὸν *Κατὰ φαντασίαν ἀσθενῆ* τὸν Guy-Patin καὶ τὴν σχολὴν αὐτοῦ. «Κατὰ τοῦτο μοὶ ἀρέσκει, λέγει ὁ Diafoirus, περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θωμᾶ ὁμιλῶν, καὶ μιμεῖται τὸ παράδειγμά μου, ὅτι τυφλῶς ἀκολουθεῖ τὰς γνώμας τῶν προγενεστέρων καὶ ὅτι οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἐννοήσῃ οὐδὲ ν' ἀκούσῃ τοὺς λόγους καὶ τὰ πειράματα τῶν δῆθεν ἀνακαλύψεων τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς, ὡς πρὸς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ ἄλλας ἰδέας τοῦ αὐτοῦ εἴδους.» Ὁ δὲ Θωμᾶς Diafoirus ἀναφωνεῖ ὁ ἴδιος· «Ἔγραψα κατὰ τῶν κυκλοφοριστῶν διατριβήν, τὴν ὁποίαν, μὲ τὴν ἄδειάν σας, κύριε, τολμῶ νὰ προσφέρω εἰς τὴν δεσποινίδα, ὡς ὀφειλόμενον δῶρον τῶν ἀπαρχῶν τοῦ πνεύματός μου».

Αἱ ἐξ ἀντιθέτων ἰατρικῶν δογμάτων γεννηθεῖσαι ἔχθραι ἔγιναν πολλάκις ἀφορμὴ στυγερῶν ἐγκλημάτων. Ὁ Γερμανὸς ἀνατόμος Γεώργιος Βίρσουγγ ἀνεκάλυψεν ἐν Πάδοβᾳ τῷ 1642 τὸν κυριώτερον ἐκφορητικὸν πόρον τοῦ παγκρέατος καὶ διέδωκεν οὕτω νέας ἰδέας περὶ τῆς ἀνατομικῆς ἡμῶν συστάσεως. Ὁ Βίρσουγγ, γενόμενος περίφημος, ἐκίνησε τὸν φθόνον Δαλμάτου τινὸς ἰατροῦ ὀνόματι Cambier, ὅστις ἐξήσκει τὴν ἰατρικὴν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει. Ὁ Cambier ἠμφισβήτησε τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Γερμανοῦ φυσιολόγου καὶ ἠρνήθη ἐπιμόνως τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἐκφορητικοῦ πόρου τοῦ παγκρέατος. Ὁ Βίρσουγγ ἤλεγξε

1. Γεννηθεὶς ἐν Βρυξέλλαις τὴν 31 Δεκεμβρίου 1541.

δημοσίᾳ τὸν ἀντίπαλόν του καὶ ἀπεστόμωσεν αὐτὸν διὰ τῆς ἀκαταμαχήτου εὐγλωττίας τῶν γεγονότων. Ὁ Δαλμάτης ἰατρὸς τοιαύτην ᾐσθάνθη ἐπὶ τούτῳ αἰσχύνην, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ ἐκδικηθῇ, ἡμέραν δέ τινα ὁπλισθεὶς διὰ καραβίνας καὶ καιροφυλακτήσας τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Βίρσουγγ ἐξήρχετο τῆς οἰκίας του, ἐπυροβόλησε κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐφόνευσεν ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μαθητῶν του εἰς συνάντησιν αὐτοῦ ἐρχομένων.

Ὁ χειρουργὸς **Delpech** ἀπέθανε κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν τρόπον. Τὴν 29 Ὀκτωβρίου 1832 ἐδολοφονήθη ὑφ' ἑνὸς τῶν πελατῶν του, πυροβολήσαντος κατ' αὐτοῦ.

Ὁ Ἰωσὴφ **Dombey** δὲν ἐδολοφονήθη μέν, ἀλλ' ἔζησε βίον πολυπλάνητον καὶ ἔτυχε θανάτου τραγικοῦ. Ὁ περίφημος οὗτος ἰατρὸς καὶ βοτανικὸς ἐγεννήθη ἐν Μακὼν τὴν 20 Φεβρουαρίου 1742. Οἱ γονεῖς αὐτοῦ, πτωχοὶ ὄντες, ἀνέθρεψαν αὐτὸν κακῶς καὶ κακῶς τὸν μετεχειρίζοντο. Ὁ νέος **Dombey** ἀπέδρα εἰς Μομπελιέρον, ὅπου παρέλαβεν αὐτὸν εἷς τῶν συγγενῶν του, ὁ διάσημος Κομμερσών. Παρ' αὐτῷ διαμένων ἠγάπησε τὴν βοτανικὴν καὶ διακούσας τὰ μαθήματα τῆς ἰατρικῆς, ἀνεδείχθη διδάκτωρ τῷ 1768. Μετά τινα ἔτη ὁ **Dombey** ἤκουσεν ἐν Παρισίοις τὰ μαθήματα τοῦ **Jussieu** καὶ τοῦ **Lemonnier** καὶ διακριθεὶς δι' ἔργων τινῶν πρωτοτύπων, ἔτυχε τῆς προστασίας τοῦ **Turgot**. Ὁ μέγας ὑπουργὸς διώρισεν αὐτὸν ἰατρὸν καὶ βοτανικὸν παρὰ τῷ Βασιλικῷ Κήπῳ, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ νὰ διερευνήσῃ τὴν ἱσπανικὴν Ἀμερικὴν καὶ νὰ ἐξετάσῃ ποῖα τῶν χρησίμων φυτῶν ἠδύναντο νὰ ἐγκλιματισθῶσιν ἐν Γαλλίᾳ.

Ὁ **Dombey** ἐπεβιβάσθη εἰς Κάδικα τὴν 20 Ὀκτωβρίου 1777, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ δύω Ἱσπανοὺς βοτανικούς, τὸν Ῥουΐζ καὶ τὸν Παβόν. Φθάσας εἰς Καλλάον τῆς Περουβίας, ὁ ἰατρὸς τοῦ βασιλέως ἤρξατο βοτανολογῶν ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ ἐδημοσίευσε πλείστας παρατηρήσεις νέας ἐπὶ τοῦ περουβιανοῦ δένδρου (**quinquina**). Ἀπέστειλε δὲ εἰς Γαλλίαν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πρώτων αὐτοῦ ἐργασιῶν, ἀλλὰ τὸ πλοῖον τὸ φέρον τὰ ἐπιστημονικὰ ταῦτα πλούτη, συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἄγγλων (1780), τὸ δὲ φορτίον αὐτοῦ διεσκορπίσθη. Ἐν τούτοις ὁ ἀτυχὴς ἐπιστήμων ἀπεστερεῖτο ἐν Καλλάῳ ὅλων τῶν ζωγραφημάτων αὐτοῦ. Ὁ Ἱσπανὸς διοικητὴς κατέσχεν αὐτὰ ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ἦσαν ἔργα Ἱσπανῶν καλλιτεχνῶν.

Ὁ **Dombey** διελθὼν τὴν Χιλήν, ἔφθασεν εἰς **Conception**, καθ' ὃν χρόνον νόσος μεταδοτικὴ ἐλυμαίνετο τὴν πόλιν, ἀντὶ δὲ ν' ἀναχωρήσῃ διέμεινεν ἐκεῖ καὶ ἀφιέρωσε τὸν καιρὸν αὐτοῦ καὶ τὴν περιουσίαν εἰς τὴν περίθαλψιν τῶν κατοίκων, ἔπειτα δὲ ἐξηκολούθησε τὰς ἐρεύνας του. Ὅτε μετά τινα χρόνον ἐπανῆλθεν εἰς Κάδικα, τὰ κιβώτια αὐτοῦ κατεσχέθησαν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν. Ἐν Παρισίοις ὁ **Buffon** ὑπεδέχθη τὸν περιφανῆ ἰατρόν, ἀλλ' ἕνεκα τῶν συμφορῶν καὶ τῆς καταδρομῆς, τὰς ὁποίας εἶχεν ὑποστῆ, οὐδεμίαν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τῶν προτεινομένων αὐτῷ τιμῶν, καὶ ἀπεποιήθη νὰ συγκαταταχθῇ μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ **Guettard** εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν. Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1793 ὁ **Dombey**, ἀποσταλεὶς εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, συνελήφθη ὑπὸ πειρατῶν καὶ ἐφυλακίσθη εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Μὸντ-Σεῤῥάτ, ὅπου ἀπέθανε. Τὰ συγγράμματά του ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τὸν θάνατόν του τῇ φροντίδι τοῦ βοτανικοῦ **Lhéritier de Brutelles**.

Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, εἰς οὓς ἡ ἀνθρωπότης ὀφείλει τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀναισθητικῶν, τὰ ὁποῖα παρέχουσιν ὕπνον τεχνητὸν καὶ ἀναισθησίαν πρὸς τὸν πόνον, ὀφείλομεν νὰ μνημονεύσωμεν ἄνδρα ἀτυχῆ, τὸν Ὁράτιον Οὔελς, ὅστις ἐξετέλεσε τὰ πρῶτα πειράματα ἐπὶ τοῦ αἰθερισμοῦ μετὰ τὰ ἀξιοσημείωτα ἀποτελέσματα, τὰ ὑπὸ τοῦ Δάβη διὰ τοῦ πρωτοξειδίου τοῦ ἀζώτου ἐπιτευχθέντα.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν οὐδὲ ἰδέαν εἶχον περὶ τῆς ἰδιαζούσης ἐνεργείας τῶν τοιούτων σωμάτων, μεγίστην ἐνεποίησαν ἔκπληξιν τὰ πειράματα τοῦ διασήμου χημικοῦ Δάβη. Τὸ πρωτοξείδιον τοῦ ἀζώτου ἔλαβε μεγάλην φήμην, πανταχοῦ ἐγίνετο λόγος περὶ τοῦ παραδόξου τούτου ἀερίου.

Τῷ 1799 ὁ ἰατρὸς **Beddœs** εἶχεν ἱδρύσει ἐν Κλίφτον παρὰ τὸ Βρίστολ τὴν *πνευματικὴν ἑταιρίαν*, σκοπὸν ἔχουσαν τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπὸ τοῦ **Cavendish** καὶ τοῦ Πρίστλεϋ ἄρτι ἀνακαλυφθέντων ἀερίων. Ὁ Δάβη, μέλος τῆς ἑταιρίας ταύτης, εἶχεν ἐντολὴν νὰ μελετήσῃ τὰς χημικὰς ἰδιότητας τῶν τέως γνωστῶν ἀερίων καὶ νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ. Ὡς ἐκ περιέργου συγκυρίας τὸ πρῶτον ἀέριον, τὸ ὁποῖον ἀνέπνευσεν ὁ περιφανὴς πειραματοποιός, ἦτο τὸ πρωτοξείδιον τοῦ ἀζώτου.

Ἡ φήμη τῆς «Πνευματικῆς Ἑταιρίας» διεδόθη μετ' οὐ πολὺ εἰς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Πανταχοῦ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας ἠθέλησαν ν' ἀναπνεύσωσι τὸ πρωτοξείδιον τοῦ ἀζώτου. Τοὺς πάντας ἐξέπληττεν ἡ παράδοξος ἰδιότης, ἣν ἐκέκτητο τὸ νέον ἀέριον τοῦ κινεῖν τὸν γέλωτα· ὀλίγοι πειραματοποιοὶ παρετήρησαν ὅτι ἠδύνατο πρὸς τούτοις νὰ καταπαύσῃ ἢ νὰ ἐξουδενώσῃ τὸν σωματικὸν πόνον. Τὸ σπουδαῖον τοῦτο γεγονὸς δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ ἀγχίνου Δάβη. «Τὸ πρωτοξείδιον τοῦ ἀζώτου, λέγει, ὁ μέγας χημικός, φαίνεται ἔχον τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀπαλλάττειν τοῦ πόνου, θέλει δὲ πιθανῶς χρησιμοποιηθῇ μετ' ἐπιτυχίας εἰς τὰς χειρουργικὰς ἐγχειρίσεις, ὅσαι συνεπάγονται μεγάλην ἀπώλειαν αἵματος».

Τῷ 1844 ὁ Ὁράτιος Οὔελς, ὅστις ἐξήσκει

τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀδοντοϊάτρου ἐν Χάρτφορδ τῆς ἐπαρχίας Κονεκτικοὺτ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, θελήσας νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ ὑπὸ τοῦ Δάβη λεγόμενα, ἀνέπνευσε τὸ πρωτοξείδιον τοῦ ἀζώτου καὶ ὑπεβλήθη εἰς τὴν ἐκρίζωσιν ὀδόντος, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τὸν ἐλάχιστον πόνον. Κατόπιν ἐπανέλαβε τὸ ἀξιοσημείωτον τοῦτο πείραμα ἐπί τινων πελατῶν του, οὓς ἐξέπληξε τὸ ἐπιτευχθὲν ἀποτέλεσμα. Ὁ Ὁράτιος Οὐέλς ἐδοκίμασεν ἐπίσης τὸν θειϊκὸν αἰθέρα ὡς ἀναισθητικὸν, ἀλλὰ προετίμησε τὸ φαιδρυντικὸν ἀέριον, τοῦ ὁποίου ἡ ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπίδρασις τῷ ἐφάνη λυσιτελεστέρα.

Ὁ Οὐέλς μετέβη εἰς Βόστων, ὅπως καταδείξῃ τὰ καινοφανῆ ταῦτα γεγονότα εἰς τὴν ἰατρικὴν σχολήν. Ἐκεῖ συνήντησεν ἕνα τῶν πρώην συνεταίρων του, τὸν Μόρτωνα, ὡς καὶ τὸν ἰατρὸν **Jackson**, εἰς οὓς ἀνεκοίνωσε τὰ πειράματά του. Ὁ Οὐέλς προσκληθεὶς νὰ ἐκτελέσῃ τὸ πείραμα ἐνώπιον τῶν φοιτητῶν τῆς ἰατρικῆς ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ Βόστων, διέθεσε τὰς συσκευὰς αὐτοῦ εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἐγχειρίσεων καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀερίου ἀσθενῆ τινα ἔχοντα ὀδόντα τερηδονισμένον, τὸν ὁποῖον ἐξερρίζωσεν, ἀλλ' ὁ πάσχων, ὅστις δὲν ἦτο ἀναίσθητος, ἀνεβόησε γοερῶς. Ὁ Οὐέλς μετεχειρίσθη πιθανῶς ἀέριον κακῶς παρασκευασθὲν· ὁπωσδήποτε ὁ γέλως τῶν μαθητῶν κατήσχυνε τὸν δυστυχῆ ἐγχειριστὴν, τοσοῦτον δ' ἐταράχθη ἐκ τοῦ συμβεβηκότος τούτου, ὥστε παρήτησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὀδοντοϊάτρου.

Ἐν τούτοις ὁ Μόρτων καὶ ὁ **Jackson** ἐξηκολούθουν ἐπιτυχῶς τὰ ἀναισθητικὰ πειράματα διὰ τοῦ πρωτοξειδίου τοῦ ἀζώτου καὶ τοῦ αἰθέρος. Ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐργασιῶν των ἔγινε μετ' οὐ πολὺ πανταχοῦ γνωστὴ, καὶ ἡ Εὐρώπη ὁλόκληρος ἐχαιρέτισε μετ' ἐπευφημιῶν τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ αἰθερισμοῦ.

Ὁ Ὁράτιος Οὐέλς, οὗ τὸ ὄνομα εἶχε λησμονηθῆ, μετέβη εἰς Ἀγγλίαν ὅπως διεκδικήσῃ τὰ δικαιώματά του, ἀλλὰ πάντες ἀπέκρουσαν αὐτὸν ἐν Λονδίνῳ. Τῷ 1857 ἦλθεν εἰς Παρισίους, ὅπου ἐπίσης ἀπέτυχε. Περιελθὼν εἰς μεγίστην πενίαν, ἐπέστρεψεν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐν ἄκρᾳ ἀθυμίᾳ, καὶ ἀποφασίσας ν' αὐτοκτονήσῃ, ἤνοιξε τὰς φλέβας του ἐντὸς λουτροῦ, ὅτε δὲ ἀνεγνωρίσθη τὸ πτῶμα του, εἶδον ὅτι ἐκράτει φιάλην αἰθέρος. Ὁ ἀτυχὴς ἐφευρέτης ἠθέλησε νὰ χρησιμοποιήσῃ ὅπως ἀποθάνῃ τὴν ἀνακάλυψιν, δι' ἧς ἤλπισε νὰ δοξασθῇ.

Ὁ θάνατός του οὐδεμίαν ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν, οὐδεὶς ἐλυπήθη οὐδὲ ἔκλαυσεν αὐτόν. Κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἐποχὴν ὁ **Jackson** ἐλάμβανε παρὰ τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Γαλλίας τὸ ὑπὸ τοῦ **Montyon** ὁρισθὲν βραβεῖον, ὁ δὲ Μόρτων ἤθροιζε τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν *δικαιωμάτων του* κέρδη.

Ἧττον ἀγνώμονες αἱ μέλλουσαι γενεαὶ, λέγει ὁ **Figuier**, θέλουσιν ἀναφέρει μετ' εὐγνωμοσύνης, ἅμα δὲ καὶ οἴκτου, τὸ ὄνομα τοῦ ἀτυχοῦς ἀνδρὸς, ὅστις ἀφοῦ ἐπροίκισε τὴν ἀνθρωπότητα δι' ἀθανάτου εὐεργετήματος, ἀπέθανεν ἐξ ἀπελπισίας εἴς τινα γωνίαν τοῦ νέου κόσμου».

Ελιζα Σ. Σουτσου

ΟΙ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ

ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα.

Τὰ πρῶτα ἴχνη τῆς φαρμακευτικῆς ἀναφαίνονται παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς καὶ Αἰγυπτίοις, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου παρ' Ἰουδαίοις καὶ τοῖς Ἕλλησιν. Οἱ ἱεροφάνται τῶν πρώτων τούτων ἐθνῶν ἐνησχολοῦντο ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῆς περιστοιχούσης αὐτοὺς φύσεως καὶ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν φυσικῶν προϊόντων πρὸς μακροβιότητα τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ ἱερεῖς τῶν Ἰνδῶν καὶ Αἰγυπτίων ἦσαν οἱ θεραπεύοντες τὰ τραύματα καὶ τὰς νόσους, διὸ καὶ κατεγίνοντο εἰς τὴν σπουδὴν καὶ ἐξακρίβωσιν τῶν ἰδιοτήτων τῶν φυτῶν. Ἦσαν δὲ παρ' αὐτοῖς γνωστὰ πολλὰ τῶν φυτικῶν φαρμάκων, ὡς ἡ σμύρνα, ἡ μαστίχη, τὸ ὀλίβανον, τὸ μοσχοκάρυον, ἡ κανέλλα καί τινα ἄλλα.

Οἱ Ἕλληνες μετὰ ταῦτα ἔμαθον τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην εἰς τοὺς ναοὺς τῶν Αἰγυπτίων. Οἱ μᾶλλον διακεκριμένοι ἰατροὶ τῶν Ἑλλήνων ὡς ὁ Ἱπποκράτης καὶ Πυθαγόρας, κατεσκεύαζον καὶ διένεμον φάρμακα, ἂν καὶ δὲν εἶναι ἀπίθανον, ὅτι αἱ ἐργασίαι αὗται ἐγίνοντο παρ' ἄλλων ἀνθρώπων ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν αὐτῶν.

Ἐκ πλειοτέρων Ἑλλήνων συγγραφέων ἐξάγεται πρὸς τούτοις ὅτι οἱ μετὰ τὸν Ἱπποκράτην ἰατροὶ εἶχον ἰδιαίτερα φαρμακεῖα, ἰατρεῖα καλούμενα, ἐν οἷς ἐξετέλουν χειρουργικὰς ἐργασίας καὶ ἐπώλουν φάρμακα· οἱ δὲ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ῥιζοτόμοι ἐνησχολοῦντο μὲ τὰς τῶν φαρμάκων παρασκευὰς διδαχθέντες παρὰ τῶν τότε ἰατρῶν τὴν συλλογὴν καὶ χρησιμοποίησιν τῶν φαρμακευτικῶν φυτῶν. Τινὲς τῶν ῥιζοτόμων τούτων ὡς λ. χ. Τρασίας ὁ ἐκ Μαντινείας, ὁ Εὔδαμος καί τινες ἄλλοι διεκρίθησαν ἰδίως διὰ τὰς βοτανικάς των γνώσεις συγγράψαντες μάλιστα καί τινα περὶ φυτολογίας. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δὲ τοῦ Ἀριστοτέλους περίπου 350 π. Χ. ἐκλήθησαν οἱ ῥιζοτόμοι οὗτοι φαρμακοπῶλαι, ὄνομα ὅπερ ἔλαβε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης βραδύτερον παρὰ τοῦ Ἐπικούρου, καθότι ἐνησχολεῖτο καὶ οὗτος κατὰ τὴν νεότητά του εἰς τὴν συλλογὴν καὶ πώλησιν φαρμακευτικῶν φυτῶν.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν κατακτήσεων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἐν Ἰνδίαις, Περσίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ 300 περίπου π. Χ., ηὔξησε τὸ ποσὸν τῶν ἐγνωσμένων φαρμάκων διὰ πολλῶν νέων καὶ ἐγκαθιδρύθη ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν Πτολεμαίων ἰατρικὸν σχολεῖον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν τῷ τότε κέντρῳ τοῦ ἐμπορίου, τῆς ναυτιλίας καὶ τῶν ἐπιστημῶν· ἐπεκτάθησαν αἱ γνώσεις τῆς ἰατρικῆς, ἥτις

καὶ ὑποδιῃρέθη εἰς τὸν χειρουργικὸν διαιτητικὸν καὶ φαρμακευτικὸν κλάδον.

Πλεῖστοι ὅσοι ἐνησχολοῦντο κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην μετὰ θαυμαστοῦ ζήλου εἰς τὴν σπουδὴν τῶν φαρμάκων, καὶ ἡ ἱστορία διετήρησε τὰ ὀνόματα τινῶν συγγραψάντων ἐπὶ τούτων· οὕτω λ. χ. 200 π. Χ. Μαντίας ὁ Ἡρόφιλος συνέγραψε βίβλον περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν φαρμάκων καὶ τῶν τότε διασημοτέρων φαρμακείων· ὡσαύτως ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Ἡρακλείδης ὁ Ταράντιος καὶ Ἔρως ὁ ἐκ τῆς Καππαδοκίας συνέγραψαν ἀμφότεροι περὶ φαρμακευτικῆς, πλουτίσαντες οὕτω τὰς περὶ τῶν φαρμάκων γνώσεις.

Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῶν ἐν Ἀσίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ ἑλληνικῶν ἀποικιῶν παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἐνησχολήθησαν καὶ οὗτοι εἰς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην θεωροῦντες ὡς σπουδαιότατον αὐτῆς κλάδον τὸν περὶ τὰς φαρμακευτικὰς ὕλας ἀσχολούμενον. Τινὲς τῶν ἐν Ῥώμῃ ἰατρῶν ὡς ὁ Σεριδόνιος, ὁ Λάργος, ὁ Διοσκορίδης, ὁ Γαληνὸς καί τινες ἄλλοι συνέγραψαν περὶ καταγωγῆς, κατασκευῆς καὶ χαρακτήρων τῶν φαρμακευτικῶν οὐσιῶν. Ἡ τότε ἐντελὴς κατάστασις τῆς ἰατρικῆς καταφαίνεται ἔκ τινος μέχρι τῆς σήμερον γνωστοῦ φαρμάκου ἑνὸς τῶν διασημοτέρων τῆς Ῥώμης ἰατρῶν, ἤτοι τῆς Θηριακῆς τοῦ Ἀνδρομάχου, πρὸς παρασκευὴν τοῦ ὁποίου ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὲρ τὰς 60 οὐσίας, ὧν αἱ πλεῖσται ἐκέκτηντο ἐναντίαν ἰαματικὴν ἐνέργειαν.

Ἕνεκα δὲ τῆς κακῆς καταστάσεως τῆς ἰατρικῆς ἀστυνομίας παρὰ Ῥωμαίοις, πλεῖστοι ὅσοι ἀγύρται καὶ ἐμπειρικοὶ ἐπλημμύρησαν τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐπικράτειαν· οἱ λεγόμενοι **Aromatopoli, Seplesarii, Unguentarii, Pigmentarii Medicamentarii** ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, δὲν ἦσαν εἰμὴ ἄθροισμα ἀγυρτῶν καὶ φαρμακεμπόρων ἐμπειρικῶν, οἵτινες ἔφεραν δυστυχῶς οὐκ ὀλίγην σύγχυσιν εἰς τὴν καθόλου ἰατρικὴν ἐπιστήμην.

Μετὰ τὴν κατάπτωσιν τῆς ἰσχύος τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας καὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Οὔνων καὶ Γότθων ἐν αὐτῇ κατέπεσε καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἰατρική. Κατὰ τὸν ἕβδομον ὅμως αἰῶνα κατακτήσαντες οἱ Ἄραβες τὴν Ἑλλάδα καὶ Αἴγυπτον συνήθροισαν τοὺς θησαυροὺς τῶν κατακτηθεισῶν χωρῶν μετὰ μεγάλης ἀκριβείας ἕνεκα τοῦ ζήλου, ὃν εἶχον οἱ ἡγεμόνες αὐτῶν πρὸς τὰς ἐπιστήμας· ἐγκαθίδρυσαν βιβλιοθήκας καὶ σχολεῖα, περὶ δὲ τὸ τέλος τοῦ ὀγδόου αἰῶνος τὴν ἐν **Bagdat** διάσημον Ἀκαδημίαν. Ἐσύστησαν νοσοκομεῖα, διωργάνωσαν ἰατρικὴν ἀστυνομίαν, καὶ πρὸς εὐκόλυνσιν τῆς ἰατρικῆς διδασκαλίας κατήρτισαν αὐτόθι καὶ τὸ πρῶτον δημόσιον Φαρμακεῖον.

Μετὰ ἀξιεπαίνου ζήλου ἐνησχολήθησαν οἱ Ἄραβες εἰς τὰ τῆς χημείας καὶ φαρμακευτικῆς καὶ συνεπείᾳ τῆς εἰσαχθείσης ἰατρικῆς ἀστυνομίας ἀνετέθη ἡ κατασκευὴ τῶν φαρμάκων εἰς ἰδιαιτέρους καὶ παρὰ τῆς ἀρχῆς διορισθέντας φαρμακοποιοὺς ἐπιτηρουμένους παρ' αὐτῆς πρὸς κώλυσιν τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἰσαχθεισῶν νοθεύσεων τῶν φαρμάκων. Διὸ καὶ εἰς τοὺς Ἄραβας ὀφείλεται ἡ πρώτη τῆς Φαρμακευτικῆς βελτίωσις.

Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν κατεγίνοντο ἰδίως εἰς τὴν χημείαν, καὶ ὁ κύριος αὐτῶν σκοπὸς ἦτο ἡ ἐξ ἄλλων μετάλλων κατασκευὴ τοῦ χρυσοῦ, καὶ ἡ ἀνεύρεσις φαρμάκων πρὸς ἐπέκτασιν τῆς ζωῆς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην συνεγράφησαν καί τινα βιβλία, ἤτοι φαρμακοποιΐαι, ἀντιδοτήρια τάξεις καὶ κανονισμοὶ διὰ τοὺς φαρμακοποιούς. Ἡ μετὰ ταῦτα κατάκτησις τῆς Ἱσπανίας ὑπὸ τῶν Ἀράβων κατὰ τὸν 8ον αἰῶνα καὶ αἱ σταυροφορίαι κατὰ τὸν 11ον μέχρι τοῦ 18ου αἰῶνος μετέφερον τὰς ἀραβικὰς συνηθείας καὶ τὴν ἀραβικὴν σοφίαν ἐν Εὐρώπῃ, καὶ οὕτω διεδόθη καὶ ἐγκαθιδρύθη ἐν Εὐρώπῃ ἡ φαρμακευτικὴ ἐπιστήμη· ἡ καταγωγὴ δ' αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης βεβαιοῦται καὶ ἐκ πολλῶν ἀραβικῶν ὀνομασιῶν τῶν φαρμάκων, αἵτινες καὶ μέχρι τῆς σήμερον παρέμεινον λ. χ. **Alcohol Naphta Alkali Roob Syrup Camphor** κτλ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ πρώτου χριστιανισμοῦ εἰς πᾶσαν τὴν Εὐρώπην ἡ ἐπιστημονικὴ ἐκπαίδευσις εἶχε ἀνατεθῆ τοῖς μοναχοῖς οὗ ἕνεκα τὰ Μοναστήρια τῶν Βενεδεκτίνων εἰς τὸ **Monte-cassino** καὶ εἰς τὸ **Salerno**, ἀμφότερα ἐν Ἰταλίᾳ, ἦσαν ἕνεκα τῆς θέσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ των, τὰ κυριώτερα καταφύγια διὰ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τραυματισθέντας σταυροφόρους. Ἕνεκα τῆς ἀξιολόγου ταύτης ἀφορμῆς οἱ μοναχοὶ τῶν ἱδρυμάτων τούτων ἐξησκήθησαν σπουδαίως ἐν τῇ ἰατρικῇ καὶ ἀποκατεστάθησαν περιώνυμοι διδάσκαλοι, χρησιμεύσαντες εἶτα εἰς τὰς αὐτόθι συσταθείσας ἰατρικὰς σχολάς, αἵτινες μεγάλης ὑπολήψεως ἀπελάμβανον κατὰ τὸν ὄγδοον αἰῶνα. Ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερῖκος ὁ δεύτερος μέγας τὸ πνεῦμα, τὴν καρτερίαν, καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν, διάσημος διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν πολλῶν ἐπιστημονικῶν καταστημάτων, ἐτροποποίησε τὴν ἀραβικὴν ἰατρικήν, διέταξε καὶ παρέσχε κανόνας ἰατρονομικούς, τοὺς ὁποίους αἱ πλεῖσται τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐπικρατειῶν βραδύτερον ἀπεδέξαντο.

Συνεπείᾳ αὐτῶν οἱ ἰατροὶ ἦσαν ὑπόχρεοι νὰ ἐπισκέπτωνται διὰ τριετίαν τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ νὰ ὑποβάλλωνται μετὰ ταῦτα εἰς ἐξέτασιν καὶ ἀπόλαυσιν τοῦ τίτλου **Magister**. Πρὸς τούτοις ἐγκαθιδρύθησαν ἰδιαίτερα φαρμακεῖα, **Stationes** τότε ἐπικαλούμενα, δὲν ἦτο δ' ἐπιτετραμμένον οἱ ἰατροὶ νὰ κατέχωσι τοιαῦτα ἢ νὰ συναιτερίζωνται μετὰ τῶν ἐχόντων ταῦτα. Οἱ φαρμακοποιοὶ **Confectionarii** τότε καλούμενοι ὑποχρεοῦντο πρὸς λῆψιν ἀποδείξεως περὶ τῆς ἱκανότητός των ἐκ μέρους τοῦ ἰατρικοῦ συμβουλίου καὶ ὡρκίζοντο ἵνα κατασκευάζωσι φάρμακα κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ὁρισθὲν *ἀντιδοτάριον* τῆς σχολῆς τοῦ **Salerno**.

Ἡ σύστασις φαρμακείων ἐπετρέπετο εἴς τινας πόλεις μόνον· ἐπιτροπὴ δὲ ἐκ τριῶν διασήμων ἀνδρῶν εἶχεν ἀναλάβει τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν φαρμακείων καὶ καταγγελίας πάσης νοθεύσεως προερχομένης ἐξ αἰσχροκερδείας.

Τὸ ἔξοχον τῶν ἰατρικῶν τούτων διατάξεων ἀπεδείχθη ὑπὸ τῆς πείρας, διὸ καὶ ἀπεμιμήθησαν τούτους καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς μετὰ ταῦτα ἐπικρατείαις. Ἐν **Montpelier** ἐσυστήθη τὸν 15 αἰῶνα, καὶ ἐν Παρισίοις τὸν 13 αἰῶνα ἰατρικὸν σχολεῖον. Ἐσυστήθησαν δὲ ταὐτοχρόνως καὶ φαρμακεῖα ἀπαγορευθείσης τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἀγυρτικοῦ ἐπαγγέλματος τῶν τότε φαρμακοποιῶν καὶ βοτανεμπόρων, **Apothekarii et Herbarii**. Τὸν 14 καὶ 15 αἰῶνα συνεστήθησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον σχεδὸν εἰς πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς ἐπικρατείας κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Ἰταλῶν καὶ Γάλλων φαρμακεῖα. Ἐν Λονδίνῳ συνεστήθη τὸ πρῶτον φαρμακεῖον τὸ 1344 ἐν Λειψίᾳ, τὸ 1409 καὶ ἐν Βερολίνῳ τὸ 1488.

Τὰ ἐν Γερμανίᾳ φαρμακεῖα καθιδρύθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς τοπικῆς ἀρχῆς δημοσίᾳ δαπάνῃ, ἡ διεύθυνσις δὲ τῶν ἱδρυμάτων τούτων ἀνετέθη εἰς ἄνδρας ἐν Ἰταλίᾳ σπουδάσαντες, οἵτινες ἐπρομηθεύοντο τὰ πλεῖστα τῶν φαρμάκων ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων ἐξ αὐτῆς.

Ἡ πρακτικὴ τάσις μέχρι τοῦ 15 αἰῶνος ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἀνεύρεσιν φυτῶν πρὸς κατασκευὴν νέων ἰαματικῶν μέσων, ὡς καὶ τὴν παραγωγὴν θαυμασίων φαρμάκων.

Ἀφοῦ ὅμως ἡ παιδεία ἐξηπλώθη, ἐσυστήθησαν τὸν 14 αἰῶνα ἐν Βιέννῃ Ἑϊδελβέργῃ, Λειψίᾳ καὶ ἄλλαις πόλεσι Πανεπιστήμια, δι' ὧν ἡ τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης διδασκαλία ἀποκατέστη κοινοτέρα. Ἕνεκα τῆς σπουδῆς τῆς χημείας, ἥτις διεδόθη κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καίτοι κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν Ἀράβων, καὶ τῆς ἐμφανίσεως ἀνδρῶν ἐργασθέντων οὐ μόνον εἰς συγγραφὰς ἀλλὰ καὶ εἰς χημικὰς ἐφευρέσεις ὡς **Royer Bacco, Albert Bolstaedt, Baïmun dus Basileus Valentinus**, καὶ τῆς ἐφευρέσεως τῆς τυπογραφίας δι' ἧς ἠνεώχθη τὸ στάδιον τῶν ἐπιστημῶν, καὶ τῆς ἀνακαλύψεως τέλος τοῦ Νέου κόσμου παρασχόντος πληθὺν νέων πολυτίμων φαρμάκων, ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη σπουδαίως ἀνεδείχθη, νέα περίοδος δι' αὐτὴν ἠνεώχθη ὡς καὶ διὰ τὸν οὐσιώδη αὐτῆς κλάδον, τὴν φαρμακευτικήν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ηὐξήθησαν τὰ συγγράμματα τῆς φαρμακευτικῆς διὰ τῆς συγγραφῆς νέων φαρμακοποιῶν, ἰδίως δὲ διὰ τοῦ συγγράμματος τοῦ **Saladin von Aesculo** τοῦ ἀρχιάτρου τοῦ ἡγεμόνος τῆς Νεαπόλεως, ἐν ᾧ διαλαμβάνονται τινὲς κατάλληλοι συνθέσεις χημικοφαρμακευτικῶν σκευασιῶν καὶ περιγράφονται οἱ χαρακτῆρες τῆς γνησιότητος καὶ τῆς νοθεύσεως αὐτῶν.

Μεγάλως ἀνέδειξε τὴν φαρμακευτικὴν καὶ τὸ κατὰ τὰ 1484 εἰς Παρισίους ἐκδοθὲν φαρμακευτικὸν διάταγμα, δι' οὗ ἀπῃτεῖτο παρὰ τῶν φαρμακοποιῶν ἐπιστημονικὴ ἐκπαίδευσις καὶ μετὰ ταῦτα αὐστηρὰ ἐξέτασις· ἐπετρέπετο δὲ εἰς αὐτοὺς ἡ παραχώρησις σημαντικῶν προνομίων καθότι ἐθεωροῦντο ἴσοι τοῖς μᾶλλον πεπαιδευμένοις ἀνδράσι καὶ ἀναγνωρίζοντο ὡς ἄξιοι τοῦ διορισμοῦ ἐν τοῖς ἀνωτέροις πολιτικοῖς ἀξιώμασιν.

Ὁ 16 αἰὼν ἦτο πλήρης προόδων διὰ τὴν φαρμακευτικήν. Τὰ ἀνωτέρω ἀναφερθέντα πολύτιμα συγγράμματα Ῥωμαίων, Ἑλλήνων καὶ Ἀράβων, πρότερον σπάνια ἀντίγραφα ὄντα, ἤδη ἐπολλαπλασιάσθησαν διὰ τῆς τυπογραφίας καὶ ἐσχολιάσθησαν ὑπὸ διαφόρων ἐπιστημόνων, ὥστε τοῖς πᾶσι καθίστατο εὔκολος ἡ προμήθεια τῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἱπποκράτους, τοῦ **Celsus**, τοῦ Διοσκορίδου, τοῦ Γαληνοῦ τοῦ Ὀρειβασίου, δι' ὧν διεδόθησαν αἱ γνώσεις τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φαρμακευτικῆς τῶν ἀρχαίων· ὁ ἔρως πρὸς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ηὔξησε σπουδαίως καὶ ὁ τῶν φαρμάκων θησαυρὸς πολυτρόπως ἐπλουτίσθη. Α...

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΜΟΥ ΕΡΩΣ

Εἰκών.

I

Ὑπερηφάνως κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς μου τὸ ἀπολυτήριον τοῦ Γυμνασίου προσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Πανεπιστημίου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐγγυητοῦ μου, ὅπως ἐγγραφῶ εἰς τὸ μητρῷον τῶν φοιτητῶν.

Ἡ ἡμέρα αὕτη δι' ἐμὲ εἶνε ἀξιοσημείωτος, καὶ διὰ πολλὰ μὲν ἴσως ἄλλα, ἀλλὰ καὶ διότι κατ' αὐτὴν εἶπον τὸ πρῶτον ψεῦδος... Παρηγορήσου, ἀρχάριε νεανία! γενόμενος δικηγόρος πολλάκις θὰ ἀναγκασθῇς νὰ ἀρνηθῇς τῶν πελατῶν σου τὰς γνησίας ὑπογραφάς!... Ἰδοὺ δὲ ποῖον ἦτο τὸ πρῶτον τοῦτο ψεῦδος: ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ ὑπογραμματέως πόσην περιουσίαν ἔχω, ἀπεκρίθην—ἀφοῦ αὐτός τε καὶ ὁ ἐγγυητής μου μὲ διεβεβαίωσαν ὅτι πρόκειται περὶ ἁπλοῦ τύπου—ὅτι ἔχω περιουσίαν 18 χιλιάδων δραχμῶν!!

Οἴμοι! οὔτε τάφον εἶχον ἰδιόκτητον!

Μέχρι τοῦδε δὲ ἀγνοῶ καὶ διατί μὲ ἠρώτησαν καὶ διατί ἀπεκρίθην οὕτω.

— Τί θὰ σπουδάσετε;

— *Νομικά*!

— Ὤχ! παιδί μου, τί καταλαβαίνετε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐπιστήμη... ἀλήμονο!!

Καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν ἔγραφε...

— Εἶνε ἐπιστήμη *εὐρεῖα*... εἶπον μὲ στόμφον νομιμοδιδασκάλου τοῦ μέλλοντος!

— Πολὺ καλά, φίλε μου... καλὴν πρόοδον σοῦ ἐπεύχομαι...

Ἀπήλθομεν.

Ὦ ὑπογραμματεῦ, ὑπογραμματεῦ, πόσον σὲ ἐνθυμήθην μετὰ ταῦτα καὶ σ' ἐδικαίωσα ὅταν εἷς ἀντίδικός μου μὲ ἐξηπάτησε δικάσας με ἐρήμην... ἕτερος δὲ μὲ ἐξύβρισε.... ὅταν εἷς πελάτης μου οὐ μόνον δὲν μ' ἐπλήρωσεν, ἂν καὶ ἐκέρδισε τὴν δίκην, ἀλλ' εὐηρεστήθη νὰ μὴ ζημιωθῇ οὔτε τὰ χαρτόσημα! ὅταν ἕτερος εἰς τὸ Εἰρηνοδικεῖον μοῦ ἐνεχείρισε πομπωδῶς *φυσέκιον* περιέχον δύο δραχμὰς εἰς πεντάρας πάσης ἐθνικότητος καὶ ἐποχῆς.... Ἀλλὰ δὲν εἶχον ἄδικον καὶ ἐγώ· ὅταν προσῆλθον παρὰ Σοὶ πρὸς ἐγγραφὴν ἤμην ἁπλοῦς θεατής, μετὰ δὲ ταῦτα ἀνῆλθον ἐπὶ τῆς σκηνῆς, τότε δὲ μόνον εἶδα ὅτι αἱ ἀστραπαὶ οὐδὲν ἄλλο ἦσαν εἰμὴ ῥητίνη, ὁ κεραυνὸς *τενεκὲς* ἀσπλάγχνως συρόμενος, ἡ βροχὴ κιβώτιον πλῆρες *φασολίων* καὶ *ῥεβιθίων*, ἡ σελήνη *λαδωμένο πανί*, αἱ φιάλαι αἱ πλήρεις Βορδιγαλλίου, Μαλάγας, Καμπανίτου καὶ Μαδέρας ξύλιναι.. τὰ χοιρομήρια χάρτινα... ὁ ἱππότης Ἀρμάνδος τυπογράφος καὶ ἡ Δόνα Βερενίκη πλύντρια....... Ἀλλ' εἰς τὸ προκείμενον.. Ἦτο τετάρτη ὥρα καὶ ἡμίσεια ὅτε ἐξήλθομεν τοῦ γραφείου, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶδον ἐπὶ τοῦ προγράμματος ὅτι ἀπὸ τῆς 5ης μέχρι τῆς 6ης θὰ παραδώσῃ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὁ Καλλιγᾶς, δὲν ἠκολούθησα τὸν ἐγγυητήν μου, καὶ ἔμεινα μόνος μετὰ τῶν ἐντυπώσεών μου καὶ τῶν ὀνείρων τῆς ἡλικίας μου, περιπατῶν ἀπὸ τοῦ Ῥήγα μέχρι Γρηγορίου καὶ κροτῶν ἐπὶ τῶν λιθοστρώτων προπυλαίων τὰ ὑποδήματά μου καὶ τὴν ῥάβδον μου, ἣν τὸ πρῶτον ἤδη ἔφερον.

II

Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τέλους φοιτητής! Ἔῤῥε σχολαστικὲ διδάσκαλε μὲ τοὺς καταλόγους καὶ τὰς ἀπουσίας σου, μὲ τοὺς κλήρους καὶ τὰς ἐξηγήσεις σου.. Τὰ ἔτη, ἐσκέφθην, παρέρχονται ταχέως· θὰ γείνω τελειόφοιτος... διδάκτωρ... ὑφηγητής ... καθηγητής ... μὰ δὲν εἶνε δύσκολον; δὲν εἶνε διόλου... ἰδοὺ καὶ ἡ Ἀκαδημεία.... Εἶνε πολύ... εἶνε πολύ... διατί πολύ; θὰ γίνω.... Τότε διῆλθον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου πάντα τὰ ἀξιώματα, πάντες οἱ νομοδιδάσκαλοι καὶ ἐν γένει πάντες οἱ σοφοί— διότι δὲν ἱκανοποιούμην γινόμενος μόνον νομικός, ἀλλ' ἤθελον νὰ γίνω καὶ φιλόσοφος καὶ πολιτικὸς καὶ ῥήτωρ καὶ ποιητὴς καὶ μουσικός. —Εἶδον ὑποχωρούσας πρὸ ἐμοῦ τὰς σκιὰς τοῦ Σόλωνος καὶ τοῦ Λυκούργου, τοῦ Γαΐου, τοῦ Παπινιανοῦ, τοῦ Οὐλπιανοῦ, τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Μοδεστίνου.... τοῦ Σωκράτους, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους.... τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Δημοσθένους, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦ Γκαῖτε, τοῦ Σίλλερ, τοῦ Οὑγκὼ καὶ τοῦ Μολιέρου..., τοῦ Βελλίνη, τοῦ Δονιζέτη, τοῦ Βετόβεν, τοῦ Μόζαρτ καὶ τοῦ Γκουνώ... Καὶ πάλιν τοῦ Περικλέους καὶ πάλιν τοῦ Ἀριστοφάνους.... ἰδοὺ καὶ οἱ Γράκχοι καὶ ὁ Κλεισθένης, ἰδού.... καὶ εἶτα πάλιν πάντες ὁμοῦ συγκεχυμένοι.... οἱ δὲ καθηγηταί μου μοῦ ἐφάνησαν, φυσικά, ἀνυπόφορα μορμολύκεια.... Ὦ! ὄνειρα, ὄνειρα τῶν ἀνοικτῶν ὀφθαλμῶν, ἅτινα τόσον ἀρέσκεσθε βασανίζοντα τὴν νεότητα, ποῖος ὀνειροκρίτης θὰ ἐξηγήσῃ τοὺς γρίφους σας; Βεβαίως ὅμως ὁπουδήποτε καὶ ἂν εὑρεθῇ δὲν θὰ ἦνε ὀλιγώτερον ἀγυρτικὸς τοῦ ἐξηγοῦντος τοὺς νυκτερινοὺς συναδέλφους σας!... Ἀλλὰ τὸ ὡρολόγιον ἐσήμανε πέντε.... καὶ οἱ φοιτηταὶ συνωθοῦντο πρὸς τὴν Νομικὴν αἴθουσαν...

III

Ἐπλησίασα εἰς τὴν θύραν.... ἡ αἴθουσα ἦτο πλήρης, καὶ τὰ παράθυρα αὐτὰ ἦσαν κατειλημμένα.... δὲν ἐπροχώρησα ὅμως ὅπως εὕρω γωνίαν τινὰ κενήν, διότι τὴν δειλίαν μου ἐπηύξησε τὸ τιμωρηθὲν θάῤῥος δύο γειτόνων μου.... ὁ εἷς ἦτο καλόγηρος, σπουδάζων, ὡς ἔλεγεν, εἰδικῶς κανονικὸν δίκαιον, μόλις δὲ εἰσῆλθε καὶ εὐθὺς ἐξεῤῥάγησαν πανταχόθεν ἐπανειλημμέναι κραυγαὶ «παπᾶ... παπᾶ....» συνοδευόμεναι ὑπὸ κρότων ποδῶν, χειρῶν καὶ ῥάβδων.... ὁ δεύτερος ἦτο φοιτητὴς ἐκ Σμύρνης φέρων εἰς τὰς χεῖρας *γάντια* καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν ὑψηλὸν ἐστιλβωμένον πῖλον· μόλις εἰσῆλθε καὶ οὗτος καὶ οἱ αὐτοὶ κρότοι συνώδευσαν συγκεχυμένας κραυγάς, μεταξὺ τῶν ὁποίων διεκρίνοντο αἱ λέξεις, «ὑψηλό, ὑψηλό»....

Αἴ! πῶς νὰ εἰσέλθω τώρα ὁ δυστυχὴς ἐγώ! Ἀπεπειράθην ἅπαξ, ἀλλ' ἤκουσα τοὺς παραστάτας μου διδόντας διὰ τῶν χειλέων συνθηματικὸν ἦχον ὅμοιον ἐκείνου, ὃν ἀκούει τις ὅταν γέρων φιλῇ, κοχλίας τρώγεται, ἢ κύων προσκαλεῖται νὰ πλησιάσῃ, ἤθελον δὲ δι' αὐτοῦ νὰ εἰρωνευθῶσιν ἰδίως τὸ μικρὸν τοῦ ἀναστήματός μου...—διότι οὐδέποτε ὑπῆρξα γίγας—ὥστε εὐθὺς ὀπισθοχώρησα καὶ ἔκρυψα ταχέως τὴν κεφαλήν μου, ὡς χελώνη ἐπὶ τῇ θέᾳ διαβάτου... Ἀλλ' ἰδοὺ εἰσῆλθεν ὁ καθηγητής... ἕνα παρατεταμένον σ..... ἠκούσθη, καὶ πάντες ἀπεκαλύφθησαν, ἐνῷ οἱ πόδες κατεγίνοντο νὰ σβύσωσι τὰ ῥιφθέντα χαμαὶ σιγάρα. Ὁ καθηγητὴς ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ... δὲν ἤργησα ὅμως νὰ ἐννοήσω ὅτι δὲν ἐννοῶ — παρέδιδε δὲ καὶ συνέχειαν — καὶ ἰδοὺ ὅτι ἦτο εὐτύχημα ὅ,τι ἐθεώρουν ὡς δυστυχίαν, διότι πλησίον τῆς θύρας ὢν ἠδυνήθην εὐθὺς ν' ἀπέλθω λέγων κατ' ἐμαυτὸν «ἂς ὑπάγω νὰ συνεχίσω τὰ ὄνειρά μου, καὶ μεθαύριον προπαρασκευασθεὶς ἔρχομαι καὶ τὸν ἀκούω καλλίτερα».... Ἐνθυμοῦμαι μάλιστα ἀκόμη καὶ τὰς γριφώδεις φράσεις τοῦ καθηγητοῦ «ὁ ὑποκατάστατος τοῦ ὑποκαταστάτου εἶνε ὑποκατάστατος τοῦ κληρονόμου» (**Substitutus substituto est substitutus instituto**) ἔλεγε... Δυστυχὴς ἐγώ! Αἴ! Δὲν εἶχα δίκαιον νὰ φύγω!;

IV

Δὲν εἶνε κατάλληλος ἐδῶ ὁ τόπος διὰ νὰ κα-

τατάξω τὰ ὄνειρά μου—εἶπα ἐξελθών. Ὁ ὁρίζων εἶνε πολὺ στενὸς καὶ τὰ ὄνειρά μου πολὺ μεγάλα... εἰς τὰς Στήλας, εἰς τὰς Στήλας!...

Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετ'ὀλίγον πρὸ τοῦ Ὀλυμπιείου ... ἀναπνέω, περιπατῶ ζωηρῶς ... ἐπαναλαμβάνω καὶ κατατάσσω τὰ ὄνειρά μου ... ἐκτυλίσσω τὰ σχέδιά μου, καὶ μετὰ χίλια πρωθύστερα δὲν ἐννοῶ ὅτι δὲν τελειώνουν ποτὲ ὡς ἀποτελοῦντα κύκλον ἄνευ ἀρχῆς καὶ τέλους ... Ἐν τούτοις οὐδὲν εὕρισκα δύσκολον, οὐδὲν ἀκατόρθωτον ... εἶμαι νεώτατος, ἔλεγον, βλὰξ δὲν εἶμαι, ἔχω θέλησιν, καὶ εἶμαι μὲν ὀρφανὸς, ἀλλ' ἔχω πολλοὺς καὶ ἰσχυροὺς προστάτας ... οἴμοι! δὲν εἶχον εἰσέτι ἀναγνώσει τὰς ἑξῆς γραμμὰς τοῦ Ἄϊνε «Δὲν ἐδίστασαν (οἱ πατρικοὶ φίλοι) νὰ μοὶ δώσουν ἀξιολόγους συμβουλάς· μὲ διεβεβαίωσαν περὶ τῆς ἀγάπης των καὶ μοὶ ὑπεσχέθησαν προστασίαν. Ἐν τούτοις μεθ' ὅλα ταῦτα θὰ ἀπέθνησκον τῆς πείνης ἂν δὲν ἀνεμιγνύετο εἰς τὰς ὑποθέσεις μου εἷς ἀξιόλογος ἄνθρωπος ... Μοὶ ἔδωκε νὰ φάγω... Θὰ τῷ ἦμαι εὐγνώμων διὰ βίου. Τί κρῖμα ὅμως, νὰ μὴ δύναμαι νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ ... διότι ὁ ἀξιότιμος οὗτος ἄνθρωπος εἶμαι *ἐγὼ ὁ ἴδιος*».

Ἀλλ' ἔφθασα πλέον πρὸ τῆς γεφύρας τοῦ Σταδίου .... ὁ ἥλιος εἶχεν ἤδη δύσει .... τὸ φῶς ἦτο ἀμυδρότατον ἢ μᾶλλον ἦτο σκότος σχεδὸν, μάρτυρές μου ἔστωσαν αἱ νυκτερίδες, αἱ γλαῦκες καὶ πάντα τὰ νυκτόβια .... Ἀλλὰ τί βλέπω! ... Μελανείμων ἀμαζὼν προηγεῖται ἐμοῦ 100 περίπου βήματα ... ὁ ἀὴρ πνέων ἄγει καὶ φέρει τὴν ποδήρη ἐσθῆτά της καὶ τὸν λεπτὸν καὶ μακρὸν ἐπενδύτην της .... ὁ ῥωμαντικὸς θροῦς αὐτῶν φθάνει μέχρι τῶν ὤτων μου ... ἡ ξανθὴ καὶ μακρὰ κόμη της λυτὴ κυματίζει εἰς τοὺς ὤμους της ... φέρει μικρὸν καὶ μέλαν πιλίδιον ἄνευ οὐδενὸς κοσμήματος ... Γελοῖε, ἔχων τις τοιαύτην κόμην ἔχει ἀνάγκην κοσμημάτων;!

Τρέξατε καλλιτέχναι ... μὴ ἀφίνετε τὸ πρότυπον αὐτὸ νὰ φύγῃ... θὰ σᾶς ἀπαθανατίσῃ... ἡ δόξα σας ἑκατὸν μόνον βήματα προηγεῖται ἐμοῦ... Ἰδοὺ, εἶπον, τὸ ἰδανικόν μου ... ἰδοὺ ὁ ἔρως μου ... «οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦσαι, θὰ σὲ ἀγαπήσω .... σὲ ἀγαπῶ .... σὺ θὰ ἦσαι ἡ Γρατσιέλλα μου, ἡ Φουρναρίνα μου, ἡ Λαύρα μου, ἡ Ἰουλία μου, ἡ Βιργινία μου».....

Ὀπίσω τὰ ἰδανικά μου καὶ τὰ ὄνειρά μου πάντα .... θὰ προηγηθῇ πάντων ὑμῶν ὁ ἔρως .... Σὺ, ἄστρον μου, θὰ ἐνθαῤῥύνῃς τὰς μελέτας μου! τὸ μειδίαμά σου καὶ ἡ θωπεία σου, θεότης μου, θὰ διαλύῃ τὰς θλίψεις μου .... τὸ δὲ φίλημά σου, ἁγία μου καλλονὴ, θὰ μὲ διδάσκῃ τί εἶνε ἐπίγειος εὐτυχία!!....

Ἡ ἀμαζὼν ἐντούτοις ἐβάδιζεν ἀμαζωνικώτατα .... ἐγὼ δὲ ποῦ νὰ τὴν φθάσω!! Νὰ τῆς φωνάξω «στῆθι γόησσα!;» ὄχι .... ἐσκέφθην, τοῦτο θὰ ἦναι ἀπότομον καὶ προσβλητικόν.... Θὰ τὴν φθάσω .... ὅπου καὶ ἂν τὴν φθάσω.... θὰ τὴν ἴδω καὶ .... καὶ τότε βλέπομεν .... Ἐν τῷ μεταξὺ ἐν τούτοις ἂς συνθέσω τὸ πρῶτον μου ποίημα εἰς τὴν *ἄγνωστον* ....

«Σὲ ἀγαπῶ μὲ ἔρωτα πλατωνικὸν καὶ θεῖον...
Ὡς Πυγμαλίων ...
Ὦ ἄγνωστός μου καλλονὴ, ὦ καλλονὴ ἁγία
Καὶ οὐρανία ...»

*
* *

Ἀρκεῖ... ἀρκεῖ... ἐσκέφθην, ἄλλοτε τὸ τελειόνω. Ἰδοὺ, τώρα δὲν ἀπέχω πλέον πολὺ αὐτῆς...διότι παραδόξως ἐστάθη ἐπ' ὀλίγον πρὸ τοῦ κτιρίου αὐτοῦ,ἴσως διὰ νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τοῦ ἀστέρος ἐκείνου... ἂς ἀποκαλυφθῶ καὶ ἂς προσποιηθῶ ὅτι ἀπευθύνομαι πρὸς τὴν ἀνατέλλουσαν Σελήνην ἀπαγγέλλων μεγαλοφώνως τὸν τελευταῖον στίχον .... Ἐμπρός .....

Ὦ! ἄγνωστός μου καλλονή! ὦ καλλονή.....

. . . .

Φρίκη!...ἐστράφη. Τί βλέπω!!! ἔχει βαθεῖαν γενειάδα καὶ φοβερὸν μύστακα...

Φεῦ! ἡ ἄγνωστός μου... ἡ λατρεία μου ... ἦτο *Ῥιζαρίτης*!!

— Τί ἔχεις! ... μοῦ λέγει ἀγρίως ...

— Τίποτε... δὲν ἔχω... εἶχα...

— Μοῦ φαίνεται οὔτε εἶχες οὔτε ἔχασες, *χάχα*!...

Μεταβολὴ, ἑαυτέ μου....τρέξε μήπως ὁ σεβασμιώτατος μαθητὴς τοῦ Ῥιζαρείου σχολῆς *σοῦ τῆς βρέξῃ*!!.. ἔτρεξα ...

V

Ἤμην πλέον ἐκτὸς βολῆς...ὅτε ἐστάθην... ἀνέπνευσα...ἐνθυμήθην ὅτι πεινῶ καὶ ἔφθασα εἰς τὴν οἰκίαν μου ὅπου μὲ περιέμενεν ἡ τράπεζα καὶ ἡ καλή μου μήτηρ ...

Αὐτὸς ἦτο ὁ πρῶτός μου ἔρως!..

Ἆρά γε δὲν ἦτο καὶ ὁ τελευταῖος;!..

Οὕτω ἐναυάγησε τὸ πρῶτον ὄνειρον.

Ἆρά γε δὲν ἐναυάγησαν καὶ ἄλλα;!..

Ἀπαντήσατε σεῖς, φίλοι μου, εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ... σεῖς, οἵτινες μετὰ τριῶν ἐτῶν δικηγορικὴν ζωὴν μὲ συνεχάρητε διορισθέντα ὑπουργικὸν γραμματέα, καὶ μετὰ τριῶν μηνῶν νέαν ζωὴν μὲ συνελυπήθητε παυθέντα ...

Δ. Γρ. Κ.

Η ΗΜΙΣΕΛΗΝΟΣ

Ἐπί τινων βυζαντινῶν νομισμάτων φαίνεται ἔνθεν μὲν ἡ Ἄρτεμις, βαστάζουσα τόξον καὶ φαρέτραν, ἔνθεν δὲ ἡ ἡμισέληνος καὶ ὑπεράνω αὐτῆς ἄστρον. Κατὰ τὸν 15 αἰῶνα γενόμενοι οἱ Τοῦρκοι κύριοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκόσμησαν διὰ τῆς ἡμισελήνου τὰς ἄκρας τῶν μιναρέδων καὶ τὰς σημαίας αὐτῶν. Τούτου ἕνεκεν ὑπέθεσαν πολλοὶ, ὅτι, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως, ἀνέλαβον οἱ Τοῦρκοι ὡς ἴδιον ἐθνικὸν σύμβολον τὸ

παλαιὸν σύμβολον τοῦ Βυζαντίου. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου συνέταξε πολλοῦ ἀξίαν διατριβὴν ὁ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Κοπεγχάγης καθηγητὴς τῆς ἱστορίας κ. Σχιέρν. Διαμφισβητῶν τὴν ὑπόθεσιν, παρατηρεῖ ἐν πρώτοις, ὅτι οἱ Τοῦρκοι οὐδέποτε οὐδαμῶς ἐπεδείξαντο σεβασμὸν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα, κατέστρεψαν δὲ βανδαλικῶς τὰ καλλιτεχνικὰ μνημεῖα τῶν τε ἀρχαίων καὶ τῶν μέσων αἰώνων. Ὑπάρχει βεβαίως περίπτωσις, ἐμπεδοῦσα ὁπωσδήποτε τὴν ὑπόθεσιν ἐκείνην, ἡ ἑξῆς· Πιστὸς θιασώτης τοῦ τελευταίου τῶν Παλαιολόγων ἦτο ὁ βενετὸς εὐπατρίδης Νικόλαος Βάρβαρος, γενναίως πρὸς τοὺς μαχητὰς Μωάμεθ τοῦ Β' ἀγωνισάμενος, καταλιπὼν δὲ μακρὰν ἔκθεσιν περὶ τῆς ἀμύνης τῆς πόλεως. Ὁ βενετὸς ἱστοριογράφος, περιγράφων τὴν μηνὶ μαΐῳ 1453 νυκτερινὴν ἐπίθεσιν τῶν Τούρκων, μνημονεύει προφητείας, ἥτις ὑπὸ τούτου μὲν ἀναφέρεται εἰς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, κατὰ μείζονα δὲ πιθανότητα ἔλαβε τὴν ἀρχήν της ἔκ τινος ἐπεισοδίου, ὅτε τὸ Βυζάντιον ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τοῦ Φιλίππου Μακεδόνος. Κατὰ τὴν προφητείαν, ἡ Κωνσταντινούπολις δὲν θὰ ἡλίσκετο ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀνέτελλεν εἰς τὸν ὁρίζοντα τοσοῦτον ἐσκοτισμένη ἡ πλησιφαὴς σελήνη, ὥστε νὰ γείνῃ ὁρατὸς μόνον ὁ ἥμισυς δίσκος αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν τεκμηρίων καὶ ἐκ τῶν ἀσφαλεστάτων ὑπολογισμῶν τοῦ δανοῦ ἀστρονόμου Σιελλεροὺπ ὑπάρχει ἀναμφισβήτητον, ὅτι τῇ νυκτὶ τῆς 22—23 μαΐου 1453, ὅτε ἑάλω ἡ Κωνσταντινούπολις, συνέβη ἔκλειψις σελήνης, ὑπ' ἄλλων μὲν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀγνοηθεῖσα, ὑπὸ δὲ τοῦ Μορδμὰν καὶ ἄλλων διαμφισβητηθεῖσα. Ἡ διήγησις τοῦ Βαρβάρου, συμφωνοῦσα πληρέστατα πρὸς τὰ ἐξαγόμενα τῶν ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν, ἔτι μᾶλλον φαίνεται ἀξιόπιστος, ὁπόταν λέγῃ, ὅτι ἐμβρόντητοι ἔμειναν ἐπὶ τῇ ἐκλείψει τῆς σελήνης οἱ Ἕλληνες, ἔξαλλοι δὲ ὑπὸ χαρᾶς οἱ Τοῦρκοι, ἐκλαβόντες αὐτὴν οἰωνὸν τῆς προσεχοῦς νίκης των. Οὐδαμῶς λοιπὸν παράδοξον τῇ ἀληθείᾳ θὰ ἦτο, ἂν οἱ Τοῦρκοι, ἐξ εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς ἐπὶ τῷ θριάμβῳ χαρᾶς ὁρμώμενοι, προσελάμβανον εἰς τὰ πολεμικὰ καὶ ἐθνικὰ αὐτῶν σύμβολα τὴν κατὰ τὸ ἥμισυ σκοτισθεῖσαν σελήνην. Ἀλλ' ὁ κ. Σχιέρν εὐλόγως διατείνεται, ὅτι ἡ τουρκικὴ ἡμισέληνος οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρὸς τὸ προμνημονευθὲν ἐπεισόδιον, διὰ τὸν ἁπλοῦν λόγον, ὅτι ἦτο σύμβολον τῶν Ὀσμάνων Τούρκων, πρὶν οὗτοι καταλύσωσι τὸ βυζαντινὸν κράτος, καὶ δὴ καὶ πρὶν ὑπερβῶσι τὰ τῆς Ἀσίας ὅρια. Ὁ σουλτάνος Ὀρχὰν (1326—1360) προσήλωσεν ἀργυρᾶν ἡμισέληνον εἰς τὴν ἐρυθρὰν σημαίαν, ἣν ἐδωρήσατο τοῖς στρατοῖς αὐτοῦ καὶ μάλιστα τοῖς Γεννιτσάροις. Πολλῷ δὲ πρότερον τοῦ Ὀρχάν, ὁ σουλτάνος Μωάμεθ Τεκὲς (1192—1200) ἐκόσμησε δι' ἡμισελήνου τὴν σκηνήν του, ὅτε ἦρχε τῶν Τούρκων τοῦ Χουαρέσμ, ὧν τὸ βασίλειον εἶχεν ἱδρυθῆ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ βασιλείου τῶν Σελσούκων. Ἐὰν οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ζήτημα ἀναφύεται, πόθεν ἔλαβον οἱ Τοῦρκοι τὴν ἡμισέληνον; Ὁ ἀναλογιζόμενος ὁπόσον στενῶς συνδέονται τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα πάντων τῶν μωαμεθανικῶν φύλων μετὰ τοῦ θρησκεύματος αὐτῶν, θὰ ἀνεζήτει τὴν γένεσιν τοῦ συμβόλου ἐν αὐτῷ τῷ Ἰσλάμ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ Ἰσλὰμ εἶνε ῥητὴ διαμαρτύρησις κατὰ τοῦ Σαβαϊσμοῦ καὶ τῆς ἀστρολατρείας του, ἀπίθανον φαίνεται, ὅτι ὁ Μωάμεθ ἔδωκε τοῖς ὀπαδοῖς του σύμβολον ἐν τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἀφ' οὗ αὐτὸς τοὺς ἐδίδαξε «νὰ μὴ κλίνωσι γόνυ μήτε πρὸ τοῦ ἡλίου, μήτε πρὸ τῆς σελήνης, ἀλλὰ πρὸ τοῦ δημιουργήσαντος ἀμφότερα Θεοῦ», καὶ ἀφ' οὗ τὸ «σαντσὰκ σερὶφ» ἤτοι ἡ τοῦ Προφήτου ἱερὰ σημαία οὐδεμίαν φέρει ἡμισέληνον. Οἱ Τοῦρκοι, πρὶν προσέλθωσιν εἰς τὸ Ἰσλάμ, ὀλίγον ἢ οὐδὲν κατὰ τὴν θρησκείαν διέφερον τῶν ἄλλων λαῶν τῆς ἀλταϊκῆς φυλῆς, Τουγκουσίων, Μογγόλων, Σαμογετῶν, Φίννων κ.λ. ὡμολόγουν δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐν τῇ βορείῳ Ἀσίᾳ εὐρέως διαδεδομένου Σαμανισμοῦ. Αὐτὸς ὁ Τσιγκὶς Χάν, ὁ ἀκμάσας περὶ τὴν λῆξιν τοῦ 12 αἰῶνος, δὲν ἦτο μωαμεθανός. Ὀπαδὸς τοῦ Προφήτου ἐγένετο μόλις ὁ ἔγγονος ἐκείνου καὶ πλεῖστα ἄλλα τῶν ὁμοφύλων στιφῶν, μεθ' ὧν ὁ μάχιμος ἡγεμὼν τῷ 1209 ἐξεπόρθησε τὸ μέγα σινικὸν τεῖχος καὶ ἵδρυσε τὸ βασίλειον τῶν Μογγόλων πρὸς βορρᾶν τῆς Σινικῆς. Ὁ τὰ κατορθώματα τούτου ἱστορήσας σύγχρονος Μεγκχοὺγκ ἐκ Σινικῆς διαβεβαιοῖ, ὅτι ἡ μεγάλη τῶν Τατάρων πολεμικὴ σημαία εἶχεν ἐννέα λευκοτάτας ἵππων οὐρὰς *καὶ τὴν ἡμισέληνον*, ἥτις διὰ τοῦτο οὔτε ἑλληνικὴ εἶνε, οὔτε ἀραβική, ἀλλ' ἀλταϊκή. Ἀλταϊκὰ ὡσαύτως εἶνε πολλὰ ἔθιμα καὶ παραδόσεις Τούρκων καὶ Τατάρων τῆς νοτίου Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας, οὐδὲν κοινὸν ἔχοντα πρὸς τὸ Ἰσλάμ· λ. χ. αἱ ἐκστάσεις, αἱ χειρονομίαι καὶ οἱ κρωγμοὶ τῶν δερβίσιδων, ἡ μαλάκυνσις ὠμοῦ κρέατος ὑπὸ τὰ ἐφίππια, ἡ σφαγὴ τοῦ βασιλικοῦ ἵππου ἅμα τῇ τελευτῇ τοῦ σουλτάνου, ἡ πρόσληψις κυναρίων εἰς φυλακὴν τῶν σκηνῶν, αἱ τεχνηταὶ πυραμίδες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν φονευομένων πολεμίων κ.λ.

Η ΕΦΗΜΕΡΙΣ «ΦΙΓΑΡΩ»

Κατὰ τὸν δημοσιευθέντα ἐσχάτως ἀπολογισμὸν τῆς γνωστῆς ἐφημερίδος τῶν Παρισίων «Φιγαρὼ», αἱ εἰσπράξεις τῆς ἐφημερίδος ταύτης, διὰ τὸ ἔτος 1880, ἀνῆλθον εἰς φρ. 5,919,000, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς φρ. 3,614 000, εἰς τοὺς μετόχους δ' αὐτῆς διενεμήθη τὸ καθαρὸν κέρδος φράγ. 2,305,000. Ἐκ τῶν ἐσόδων, φρ. 2,116,000 προέκυψαν ἐκ συνδρομῶν, φρ. 2,178,000 ἐκ πωλήσεως φύλλων καὶ φρ. 1,625,000 ἐξ εἰδοποιήσεων. Κατὰ τὸ 1880 τὸ «Φιγαρὼ» ἐδαπάνησε: φρ. 1,889,000 διὰ χάρτην, τυπωτικὰ καὶ φόρον, φρ.

38,000 δι' ἔξοδα ταινιῶν, φρ. 362,000 διὰ ταχυδρομικά, φρ. 485,000 διὰ σύνταξιν, φρ. 257,000 διὰ μισθοδοσίαν ὑπαλλήλων διεκπεραιώσεως κλ. φρ. 580,000 διὰ διάφορα ἔξοδα. Κατὰ μέσον ὅρον τὸ «Φιγαρὼ» δημοσιεύει καθ' ἑκάστην 78,000 φύλλα. Ω.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Δικηγόρος τις ἐπρόκειτο νὰ ὑπερασπισθῇ κιβδηλοποιόν. Τὸ ἔγκλημα ἦτο σοβαρὸν καὶ αὐταπόδεικτον.

— Μὰ πῶς, λέγει εἰς τὸν πελάτην του, κατήντησες ἕως εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν, νὰ κάνῃς κίβδηλα νομίσματα ;

— Ἆ, κύριε, λέγει ὁ κατηγορούμενος, δὲν εἰξεύρεις πόσον εὔκολον εἶνε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἀποκτήσῃ τις τὰ γνήσια ;

* * *

Ἐσχάτως ἐν Νέα Ὑόρκῃ συνάθροισις πιστῶν ὑπῆρχεν ἔν τινι πρεσβυτεριανῷ ναῷ, ὁ δὲ ἱερεὺς, ἀφοῦ πρῶτον ἐπεκαλέσθη τὴν ἐλεημοσύνην τῶν παρεστώτων, ἔδωκε τὸν πῖλόν του ἵνα περιφέρωσιν αὐτὸν πρὸς σύναξιν τῶν προσφορῶν.

Ὁ πῖλος, ἀφοῦ ἔκαμε τὸν γύρον ὅλον τοῦ ναοῦ, ἐπιστρέφει εἰς τὸν ἱερέα, χωρὶς νὰ περιέχῃ ὀβολόν.

Τότε οὗτος ἀναστρέφων αὐτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅπως δείξῃ ὅτι δὲν περιέχει τίποτε, ἀναφωνεῖ μετὰ ζέσεως·

— Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, ὅτι μοῦ ἐφύλαξες τὸ *καπέλο* μου, ἀφοῦ ἐπέρασεν ἀπὸ τὰ χέρια τοιαύτης δημηγύρεως.

* * *

Κουρεύς τις ἔκαμνε τὴν ἑξῆς παρατήρησιν περὶ τῶν πελατῶν του :

Εἰς τὰ σαράντα τὰ γένεια τῶν περισσοτέρων ἔχουν χρῶμα ὡσὰν *ἀλατοπίπερο*, εἰς τὰ πενήντα, ὡσὰν ἅλας καθαρόν· εἰς τὰ ἑξῆντα πολλῶν γίνονται πάλιν καθαρώτατα μαῦρα.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ποίαν νὰ τάμῃ τις τοῦ βίου τρίβον ; Ἐν μὲν τῇ πολιτείᾳ διενέξεις καὶ πράξεις χαλεπαί· ἐν οἴκῳ δὲ φροντίδες, ἐν ἀγροῖς δ' ἱδρὼς καὶ κάματος· ἐν θαλάσσῃ τρόμος, ἐν δὲ τῇ ξενιτείᾳ, ἂν μὲν ἔχῃς τι, φόβος, ἂν δὲ ἀπορῇς, θλῖψις καὶ στενοχωρία. Ἔγγαμος εἶσαι ; πόσαι φροντίδες καὶ μέριμναι ! Εἶσαι ἄγαμος ; θὰ ζῇς ἐν ἐρημίᾳ. Τὰ τέκνα, πόνοι· ἐλλιπὴς ὁ ἄπαις βίος. Ἡ νεότης ἄφρων· τὸ δὲ γῆρας πάλιν ἀδρανές. Καὶ λοιπὸν προτιμότερον θὰ ἦτο ἢ νὰ μὴ γεννηθῇ τις ἢ γεννώμενος αὐτίκα ν' ἀποθνήσκῃ. (Ποσείδιππος).

Ἀπάντησις.

Παντοίαν τοῦ βίου τάμε τρίβον. Ἐν μὲν τῇ πολιτείᾳ δόξα καὶ πράξεις γενναῖαι· ἐν τῷ οἴκῳ ἀνάπαυσις, ἐν δ' ἀγροῖς φύσεως χάρις· ἐν τῇ θαλάσσῃ κέρδος, ἐν δὲ τῇ ξενιτείᾳ, ἂν μὲν ἔχῃς τι, τιμή· ἂν δὲ ἀπορῇς, οὐδεὶς γνωρίζῃ τοῦτο. Εἶσαι ἔγγαμος ; ἔχεις οἶκον ἄριστον· ἂν δὲ ἄγαμος, ζῇς ἔτι ἐλαφρότερον. Τὰ τέκνα χαρά· ἄφροντις δ' ὁ ἄπαις βίος. Ἡ νεότης ῥώμη καὶ σφρῖγος· σεβάσμιον δὲ πάλιν τὸ πολιὸν γῆρας. Δὲν θὰ ἦτο λοιπὸν προτιμότερον νὰ μὴ γεννηθῇ τις, ἢ νὰ ἀποθάνῃ γεννώμενος. Πάντα τοῦ βίου εἶν' εὐχάριστα. (Μητρόδωρος).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρό τινος χρόνου ἀπεβίωσεν ἐν Wakefield τῆς Σκωτίας ὁ Μάρκος Φίρθ, διευθυντὴς ἑνὸς τῶν μεγίστων μαχαιροποιείων ἐν Σκωτίᾳ. Ὁ φιλανθρωπότατος οὗτος τῶν νεωτέρων χρόνων ἀνὴρ, ἐφάμιλλος πολλῶν ἄλλων, κατέλιπε περιουσίαν ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν στερλινῶν. Ἐγεννήθη ἐν Sheffield τῷ 1817· εἰργάσθη τὸ πρῶτον ὡς ἁπλοῦς ἐργάτης παρά τινι μαχαιροποιῷ τῆς πόλεως ταύτης, ἔπειτα δ' αὐτὸς οὗτος ἵδρυσεν ἐργοστάσιον καὶ ἐσχημάτισε μετά τινα ἔτη σημαντικὴν περιουσίαν. Ἐξελέχθη ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του δήμαρχος τῆς πόλεως Sheffield καὶ ἀρχηγὸς τῆς συντεχνίας τῶν μαχαιροποιῶν· τοῦτο τὸ δεύτερον ἀξίωμα θεωρεῖται ὡς ἡ μεγίστη τῶν τιμῶν, ἡ δυναμένη ν' ἀποδοθῇ εἴς τινα, διότι ὁ ἀρχηγὸς τῶν μαχαιροποιῶν ὑποδέχεται ἑκάστοτε τὸν ἡγεμόνα ἐρχόμενον εἰς ἐπίσκεψιν τῆς πλουσίας πόλεως, ἧς ἡ φήμη εἶνε παγκόσμιος ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν κοπτερῶν ἐργαλείων.

Πολλάκις ὁ Μάρκος Φίρθ ὡμίλει περὶ τῶν ἀγώνων, οὓς ὑπέστη ἐν ἀρχῇ τοῦ σταδίου του. Ἤρχισα, ἔλεγεν, ἐκ τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου ἐφοδίου καὶ διὰ κοπιώδους ἐργασίας. Διὰ τῆς τάξεως καὶ τῆς οἰκονομίας ἐπέτυχον. Ὁ πρῶτος κανὼν τοῦ βίου μου ἦτο νὰ ἐκτελῶ μόνος τὰ πάντα καὶ ν' ἀρχίζω τὴν ἐργασίαν μου ἓν τέταρτον τῆς ὥρας πρὸ τῶν ἄλλων. Αὐτὸ τὸ τέταρτον τῆς ὥρας καθ' ὃ προηγούμην ἦτο τὸ σπέρμα τῆς χρυσῆς συγκομιδῆς, ἣν ἀπεκόμισα».

Δὶς ἐκλεχθεὶς ὡς ὑποψήφιος εἰς τὴν Βουλὴν τῶν κοινοτήτων, ἀπεποιήθη, ἐπιθυμῶν ν' ἀφιερωθῇ ὁλοψύχως εἰς τὸ ἔργον, οὗτινος ἀρχὴν ἐποιήσατο, τοῦ νὰ ἐπιτηρῇ τὰ ὑλικὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων ἐν τῷ ἐργοστασίῳ αὐτοῦ.

Ἐν τοῖς ἱδρύμασιν, ἅτινα ἡ πόλις Sheffield ἐπιδεικνύει ἐκ τῆς μεγαλοδωρίας τοῦ Μάρκου Φίρθ, εἶνε κατάστημα ἐν ᾧ διακόσιοι νέοι ἐκπαιδεύονται ἐντελῶς καὶ ἐν ᾧ οἱ κάτοικοι παρευρίσκονται εἰς ἐπιστημονικὰς ἀκροάσεις, γινομένας ἐν εὐρυχώρῳ αἰθούσῃ τοῦ καταστήματος, περιλαμβανούσῃ ὑπὲρ τοὺς 600 ἀκροατάς. Ἔκτισεν ὡσαύτως ἐν Raumoor γηροκομεῖον, ὅπου οἱ πτωχοὶ εὑρίσκουσι στέγην, θέρμανσιν, φωτισμὸν, καὶ λαμβάνουσιν οἱ μὲν ἔγγαμοι 10 σελίνια καθ' ἑβδομάδα, οἱ δὲ ἄγαμοι 7. Ὡσαύτως κατεσκεύασε μέγαν δημόσιον κῆπον, ὅπου οἱ ἐργάται τοῦ Sheffield ἔρχονται τὸ ἑσπέρας πρὸς ἀνάπαυσιν. Τέλος δὲ ἵδρυσε τὴν Σχολὴν τοῦ Φίρθ, πρό τινων μηνῶν ἐγκαινιασθεῖσαν, ὅπου οἱ μαθηταὶ

διδάσκονται οἷα καὶ ἐν τοῖς πανεπιστημίοις μαθήματα, καὶ ἧστινος ἡ προίκισις ἀνέρχεται εἰς 20,000 λίρας στερλίνας.

Τῷ 1832 ἑπτὰ πλούσιοι κάτοικοι τῆς πόλεως Κιγκιννάτης ἔτρωγον δμοῦ· ἐπῆλθε δ' αὐτοῖς κατὰ τὸ γεῦμα ἡ σκέψις νὰ ἑορτάζωσιν ἐτησίως τὴν ἡμέραν τοῦ γεύματός των ἐκείνου διὰ γεύματος δμοίου διαρκοῦντος τοῦ βίου αὐτῶν.

Μετὰ τὸν θάνατον ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς παραδόξου ταύτης Ἑταιρίας, ἀπεφασίσθη τὸ κάθισμα αὐτοῦ νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν του καθὼς καὶ τὸ πινάκιον καὶ ἡ μερίς, οἱ ἐπιζῶντες δὲ παρήγγειλον πάντοτε τροφὴν δι' ἑπτὰ πρόσωπα. Ἀλλὰ πλὴν τούτου ἔθεντο φιάλην οἴνου ἐν κιβωτίῳ, ὃν ἔμελλε νὰ πίῃ ὁ τελευταῖος ἐπιζῶν. Ὁ διδάκτωρ Ἰωάννης Βαττιὲρ ἐξεπλήρωσε τὸ ὕστατον αὐτὸ ἔργον ἐνώπιον τῶν καθισμάτων τῶν ἀποθανόντων αὐτοῦ φίλων. Μόνος ἐν τῇ προσδιωρισμένῃ ὥρᾳ παρευρέθη εἰς τὴν συνέντευξιν, ἔχων περὶ αὐτὸν 6 καθίσματα κενά· τὸ περιώνυμον κιβώτιον ἀνεῴχθη, ἐπλήρωσε τὸ ποτήριόν του καὶ ἀπήγγειλε πρόποσιν εἰς τὸν θάνατον, συγκρούσας πρὸς ποτήρια ἀκίνητα τὸ ἰδικόν του.

Ὁ διδάκτωρ οὗτος Βαττιὲρ πρὸ μηνὸς ἀπῆλθε ν' ἀνεύρῃ τοὺς φίλους του εἰς τοὺς τόπους τῆς ἀναπαύσεως, καὶ οὕτω τὸ «γεῦμα τῶν ἑπτὰ» ἔσχε τέλος.

Πόσον εἶνε μέγα τὸ κράτος τῆς φιλαργυρίας ἐπὶ τοῦ κατεχομένου ὑπ' αὐτῆς, καὶ εἰς τί δύναται νὰ τὸν ὠθήσῃ, μαρτυρεῖ τὸ ἑπόμενον ἀνέκδοτον ὅπερ ἀναφέρει γαλλική τις ἐφημερίς.

Ὁ φιλάργυρος Ν... καίτοι ἔχων ὑπὲρ τὰς διακοσίας χιλιάδας φράγκων εἰσόδημα, ἦτο τύπος τέλειος *ἐξηνταβελώνου*. Εἶχε τοσάκις προσκληθῆ εἰς γεῦμα ὑπὸ τῶν γνωρίμων του χωρὶς νὰ τοῖς ἀνταποδώσῃ οὔτε *ἕνα ποτήρι νερό*, ὥστε τελευταῖον οὐδεὶς προσεκάλει αὐτόν.

Τοῦτο ἐλύπησε σφόδρα τὸν καλόν μας φιλάργυρον, ὁ ὁποῖος ἐν τέλει ἔλαβε τὴν ἡρωϊκὴν ἀπόφασιν νὰ ἀλλάξῃ ἕξιν καὶ νὰ καλέσῃ ἅπαξ τοὺς φίλους του.

Ἅπαξ ἀποφασίσας τὸ πρᾶγμα ὁ Ν... ἔκαμε σημαντικὰς ἑτοιμασίας, καί τινα ἑσπέραν ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι προσκεκλημένοι παρεκάθηντο εἰς τὴν τράπεζάν του, ἐφ' ἧς παρετίθεντο τὰ ἐκλεκτότερα ἐδέσματα καὶ οἱ σπανιώτεροι οἶνοι.

Ἀλλὰ δὲν εἶχον τελειώσει τὸ γεῦμα, ὅτε κραυγαὶ ὀδυνηραὶ ἀκούονται εἰς τὴν αὐλήν· ὑπηρέτης τις εἰσελθὼν ὠχρός, ὁμιλεῖ χαμηλοφώνως εἰς τὸν ἀμφιτρύονα, ὅστις αἰτήσας συγγνώμην ἐξέρχεται. Μετὰ πέντε δὲ λεπτὰ ἐπανέρχεται σχεδὸν ἔνδακρυς καὶ εἰς τὴν χεῖρα ἔχων κηλῖδας αἵματος.

Ὅλοι συνωστίζονται περὶ αὐτόν, αἱ κυρίαι λιποθυμοῦσι.

— Τί εἶνε; ... Τί εἶνε;

— Ὢ! λέγει ὁ Ν... Τί φοβερὸν δυστύχημα! Ἀκριβῶς ἔμπρὸς εἰς τὴν θύραν μου ἕνας δυστυχὴς ἐργάτης, πατὴρ οἰκογενείας, κατεπλακώθη ἀπὸ ἓν ἁμάξι!.. Ὁ ταλαίπωρος!... Τὰ καϋμένα τὰ παιδιά του!

Καὶ δάκρυα ἐξέφευγον τῶν ὀφθαλμῶν του... Ἡ συγκίνησις ἦτο γενική.

— Ὄχι, λέγει αἴφνης ὁ φιλάργυρος, δὲν θέλω νὰ λεχθῇ ἀπὸ κανένα ὅτι ἡ μικρὰ αὐτὴ ἑορτὴ ἐτελείωσε θλιβερῶς... Ἐλᾶτε, κύριοι... ὀλίγην γενναιότητα ἕκαστος!

Καὶ λαμβάνων πινάκιον ἐκ τῆς τραπέζης, κενόνει ἐντὸς αὐτοῦ τὸ θυλάκιόν του. Ἔπειτα παρουσιάζει αὐτὸ κατὰ σειρὰν εἰς τοὺς συνδαιτυμόνας του, οἵτινες φιλοτιμοῦνται τίς νὰ δώσῃ περισσότερα. Καὶ συνήχθησαν οὕτω ὑπὲρ τὰ 1500 φράγκα ὑπὲρ τοῦ ἀτυχοῦς ἐργάτου.

Τοῦτο διεσκέδασε τὴν θλῖψιν καὶ ἡ ἑσπερὶς ἐξηκολούθησεν ἐν μεγάλῃ εὐθυμίᾳ.

Τί δὲ ἔμαθον τὴν ἐπιοῦσαν οἱ τόσον γενναιοφρόνως δώσαντες τὴν συνδρομήν των ὑπὲρ τοῦ παθόντος ἐργάτου; Ὅτι ὅλον ἐκεῖνο τὸ θλιβερὸν γεγονὸς δὲν ἦτο ἡ βδελυρὰ κωμῳδία, τὴν ὁποίαν τοῖς εἶχε προσχεδιάσει ὁ ξενίσας αὐτούς. Ὁ δὲ κ. Ν... ἀφοῦ οὕτως ἔκαμε τὸ χρέος του πρὸς τοὺς φίλους του, ἐπανέλαβε τὰς προτέρας ἕξεις του.

Ὁ Bautru εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Escurial, μίαν τῶν πλουσιωτάτων τῆς Ἱσπανίας. Διευθύνετο δὲ ἡ βιβλιοθήκη αὐτὴ ὑπὸ μοναχῶν εἰς ἄκρον ἀμαθῶν, ὅπερ καὶ παρετήρησεν ὁ Bautru. Αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἑσπέραν ὁ Bautru ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν βασιλέα Φίλιππον Δ'.

— Μεγαλειότατε, εἶπεν ὁ Bautru πρὸς τὸν βασιλέα, ἐὰν ἤμην βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας, ἤθελα ἀναθέσει τὴν διεύθυνσιν τῶν οἰκονομικῶν μου εἰς ἕνα τῶν μοναχῶν τοῦ Escurial.

— Καὶ διατί θὰ ἐκάμνετε τοῦτο;

— Διότι, μεγαλειότατε, οἱ μοναχοὶ οὗτοι εἶνε οἱ τιμιώτατοι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου: δὲν ἐγγίζουν ποσῶς τὴν παρακαταθήκην, ἥτις ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτούς.

Εις Αναγνωστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συνήθως ἡ ἀτμοσφαῖρα τῶν δωματίων, ἐν οἷς κεῖται ἀσθενής, ἕνεκα τῆς μὴ ἀνανεώσεως τοῦ ἀέρος εἶνε βαρεῖα καὶ μεμολυσμένη, δυσάρεστος εἴς τε τὸν ἀσθενῆ καὶ τοὺς περιέποντας αὐτόν. Εἰς καθαρισμὸν τῆς ἀτμοσφαίρας τοιούτων δωματίων, μέσον ἁπλούστατον ἅμα καὶ δραστικὸν εἶνε ἡ ὑγρὰ πίσσα. Διὰ ταύτης ἀλείφομεν τοὺς ἐσωτερικοὺς τοίχους πηλίνης στάμνου, ἣν ἐπὶ ὑποστάτου τοποθετοῦμεν εἰς ἱκανὸν ὕψος ἐντὸς τοῦ δωματίου. Ἡ ἐκ τῆς πίσσης ἐκπεμπομένη ὀσμή, καίτοι οὐχὶ εὐάρεστος, δὲν ἐνοχλεῖ τοὺς ἀσθενεῖς, οἵτινες εὐκολώτατα ἀνέχονται αὐτήν. Οἱ πάσχοντες μάλιστα ἐκ νοσήματος τοῦ στήθους θὰ αἰσθανθοῦν οὐ μικρὰν ἀνακούφισιν ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ μέσου τούτου.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 274 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία : 'Εν 'Αθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: 'Οδὸς Σταδίου, 6 — 29 Μαρτίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι.'Ρουφφίνη.—Μετάφρ. 'Αγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 177.

'Η τράπεζα εἶχε στρωθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ· τὸ δὲ γεῦμα, πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν τοῦ Σὶρ 'Ιωάννου, ἔκπληξιν ἀνάμικτον μετά τινος δυσαρεσκείας, ἦτο ἐξαίρετον, καί τοι ἁπλοῦν: ὀψάριον, πουλίον ψητὸν, χόρτα, αὐγὰ κτυπητά, τυρίον, καρποὶ σακχαρόπηκτοι, πορτοκάλλια, καὶ μία φιάλη ἐγχωρίου οἴνου, ὃν καὶ δύσκολος γνώμων δὲν ἤθελε περιφρονήσει. 'Ο Σὶρ 'Ιωάννης ἔφαγε γρυλλίζων· ἀλλ' ἔφαγεν ὅμως καλὰ καὶ ὀρεκτικώτατα. 'Ο δὲ Γιάννης, μέλαν ἔμπλαστρον φέρον ἐπὶ τῆς ῥινός του καὶ λευκὸν χειρόμακτρον ὑπὸ μάλης, λευκὸν λαιμοδέτην φορῶν καὶ μέλανα ἐπενδύτην, ὑπηρέτει τὸν κύριόν του, ἐπίσημος καὶ ἀλύγιστος, ὡσεὶ εὑρίσκετο ἐν πανηγυρικῷ συμποσίῳ ἐν Δάβεν-Χώλ.

'Ο βαρωνέτος δύσθυμος πάντοτε, ἔτρωγε τὸ δεύτερόν πορτοκάλλιόν του, ὅπερ πρὸ μικροῦ μόλις εἶχε κοπῆ ἀπὸ τῆς πορτοκαλλέας, ὅτε εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κλίμακος ἐπεφάνη ὁ ἰατρὸς 'Αντώνιος, φέρων χονδρὸν δέμα ὑπὸ τὴν μασχάλην του. Χαιρετίσας οὗτος, παρῆλθεν ἀριστερᾷ τοῦ Σὶρ 'Ιωάννου, διέβη τὴν αἴθουσαν καὶ εἰσήχθη ὑπὸ τῆς μὶς Χούτσινς παρὰ τῇ δεσποινίδι Δάβεν.

— Πῶς ἠργήσατε! εἶπεν ἡ Λουκία ἅμα ἰδοῦσα αὐτὸν, μεθ' ὅλης τῆς ἀνυπομονησίας τῶν ἀῤῥώστων.

— Χαίρω πολὺ νὰ τὸ ἀκούω, ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Εἶνε καλὸν σημεῖον νὰ ἐπιθυμῇ ὁ ἄῤῥωστος τὴν παρουσίαν τοῦ ἰατροῦ. Αὐτὸ σημαίνει ἐμπιστοσύνην καὶ εἶνε τὸ ἥμισυ τῆς νίκης. ῎Ηργισα χωρὶς νὰ θέλω. 'Αλλ' εἰπέτε μου πῶς εἶσθε.

'Ο ἰατρὸς 'Αντώνιος ἤκουσε τὰ παράπονα τῆς ἀσθενοῦς του ἐπιδεικνύων τὸ ἐνδιαφέρον ἐκεῖνο, ὅπερ τοσοῦτον παρηγορεῖ τὸν πάσχοντα, καὶ τῇ εἶπε·

— 'Επεθύμουν νὰ εἶχα τὴν δύναμιν νὰ σᾶς ἀνακουφίσω· ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος μοῦ εἶνε ἀδύνατον. 'Εταράχθητε πολὺ, ὑπεφέρατε πολὺ, καὶ ὅταν ἡ φύσις κλονίζεται τοιουτοτρόπως, χρειάζεται ὀλίγος καιρὸς διὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ ἰσοῤῥοπία. ῞Ο,τι μόνον ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἡμεῖς οἱ ἰατροὶ, εἶνε νὰ βοηθήσωμεν τὴν φύσιν· δὲν ἠμποροῦμεν ὅμως καὶ νὰ τὴν βιάσωμεν. Πίνετε ἀφθόνως ἀπὸ τὸ ποτὸν, τὸ ὁποῖον σᾶς ἔδωκα· ἴσως σᾶς φέρῃ ὀλίγον ὕπνον.

'Η Λουκία ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν, ὡς ἂν εἶχε τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν ἤθελε πλέον ποτέ της κοιμηθῆ, καὶ εἶπε μόνον, δεικνύουσα τὸ δέμα.

— Τί ἐφέρατε αὐτοῦ;

— Παραπετάσματα διὰ τὸ παράθυρόν σας. ῞Ολ' αὐτὰ τὰ δωμάτια εἶνε μεσημβρινὰ, καὶ πρέπει νὰ σᾶς ἐμποδίσωμεν κάπως τὰς ἐπισκέψεις τοῦ ἰταλικοῦ μας ἡλίου.

Προβαίνων δὲ μετὰ τοὺς λόγους εἰς τὸ ἔργον, ἀνέβη ἐπὶ μιᾶς καθέδρας καὶ ἤρχισε νὰ ἐμπήγῃ καρφία ὅσον ἀθορυβώτερον ἠδύνατο.

— Εἰς τὴν ἐξοχὴν μανθάνει κανεὶς νὰ κάμνῃ ὀλίγον ἀπὸ ὅλα, εἶπε θεωρῶν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἕδρας του, ἐνῷ ἐκράτει ὑπὸ μάλης τὰ παραπετάσματα, καὶ οὐδὲν βεβαίως εἶχεν ἡ στάσις του τὸ ἡρωϊκόν.—Δὲν ὁμοιάζομεν πρὸς ὑμᾶς τοὺς κατοίκους τῶν μεγάλων πόλεων· ἡμεῖς εἴμεθα πτωχοὶ ἄνθρωποι, καὶ δὲν ἔχομεν πῶς νὰ ἑλκύσωμεν τοὺς ἐμπόρους. ῞Ολοι ἐδῶ εἶνε καὶ κηπουροὶ συγχρόνως καὶ ξυλουργοὶ καὶ θαλαμοστόλοι, ὅπως τὸ βλέπετε αὐτὴν τὴν στιγμήν. Συχνάκις μάλιστα, πρὸς ἀποφυγὴν ἀσημάντου δαπάνης, ἰατρεύονται καὶ μόνοι των.

— Λέγετε *ἡμεῖς* διὰ τοὺς κατοίκους αὐτῶν τῶν μερῶν· ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖτε βέβαια ὅτι εἶν' ἐδῶ καὶ ἡ πατρίς σας;

— Πῶς τὸ ὑποθέτετε; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς, εἰς ὃν ἐφάνη ἀστεία ἡ ἐρώτησις.

— Δὲν ἠξεύρω πῶς, ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις, ἀλλ' ἔχετε κἄτι, τὸ ὁποῖον μὲ κάμνει νὰ ὑποθέτω ὅτι δὲν ἐζήσατε ἐδῶ ὅλην σας τὴν ζωήν.

— Θέλετε δηλαδὴ νὰ εἰπῆτε, ὅτι δὲν φαίνομαι τόσον ἐντελῶς χωριάτης, ὅσον ἐφαντάζεσθε ἕνα χωρικὸν ἰατρόν. ῎Εχετε πολὺ περισσότερον παρατηρητικὸν, παρ' ὅσον θὰ ἐδικαιολόγει ἡ ἡλικία σας, δεσποινίς.

— Καὶ τί ἡλικίαν νομίζετε ὅτι ἔχω; ἠρώτησεν ἡ Λουκία, ἣν ἤρχισεν ἐπίσης νὰ διασκεδάζῃ ὁ διάλογος.

— Δεκαὲξ ἢ δεκαεπτὰ ἐτῶν τὸ πολύ.

— Εἶμαι πολὺ μεγαλειτέρα· εἶμαι σχεδὸν εἴκοσι ἐτῶν.

— 'Αλήθεια! Φαίνεσθε πολὺ νεωτέρα. 'Οπωσδήποτε ὁμολογῶ ὅτι ἐμαντεύσατε ὀρθῶς, κατὰ τοῦτο τουλάχιστον, ὅτι εἶμαι ξένος εἰς τὸν τό-

πον. Εἶμαι σικελός· ἐγεννήθην εἰς τὴν Κατάνην.

— Συγχωρήσατέ με, σᾶς παρακαλῶ, ὅτι εἶμαι τόσον περίεργος, ἀλλά . . . δὲν ἐμείνατε εἰς τὴν Ἀγγλίαν ;

— Ὄχι, ποτέ· ἀπήντησεν ὁ ἰατρός. Ἐκπλήττεσθε ἐπίσης ὅτι ὁμιλῶ ἀγγλικά. Τόρα θὰ σᾶς ἐξηγήσω πῶς τὰ ἔμαθα. Ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφὴ τῆς μητρός μου ἐνυμφεύθη ἄγγλον ἀξιωματικὸν ἑνὸς τῶν ταγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐστάθμευον εἰς τὴν Σικελίαν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν. Τὰ παιδία τῆς θείας μου ἀνετράφησαν ὡς παιδία ἄγγλου, μὲ τροφοὺς ἀγγλίδας, καὶ ὡμίλουν ἀγγλικὰ ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας. Ἐπειδὴ δὲ κ' ἐγὼ συνανεστράφην μὲ τοὺς ἐξαδέλφους μου, ἔμαθα φυσικῶς αὐτὴν τὴν γλῶσσαν, καὶ οἰκειώθην μὲ αὐτὴν ὡς μὲ τὴν μητρικήν μου.

Οὕτω δὲ, σφυροκοπῶν καὶ ὁμιλῶν συγχρόνως, ὁ δραστήριος ἰατρὸς συνδιελέγετο πρὸς τὴν ἀσθενῆ του καὶ ἀνήρτα παραπετάσματα εἰς τὸ παράθυρον· θεωρήσας δ' ἐπὶ στιγμὴν μετ' εὐχαριστήσεως τὸ ἔργον του, καὶ περιβλέπων τὸ δωμάτιον, εἶπεν :

— Ἆ ! βλέπω ὅτι ἔχω καὶ ἄλλην ἀκόμη ἐργασίαν. Ἡ θύρα ἔχει μίαν σχισμὴν ὄπισθεν τῆς κλίνης σας, καὶ τὰ ρεύματα εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνα, μάλιστα τὰ μικρά.

Ὁ ἰατρὸς ἐξῆλθε κ' ἐπέστρεψε μετὰ μικρόν, κρατῶν λωρίδα χαρτίου διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ κέλυφος ὠοῦ διὰ τῆς ἄλλης.

—Γνωρίζετε κόλλαν οἰκονομικωτέραν καὶ προχειροτέραν ἀπὸ αὐτήν; ἠρώτησε τὴν Λουκίαν, δεικνύων εἰς αὐτὴν ὀλίγον ἄλευρον ἀναμεμιγμένον μεθ' ὕδατος ἐντὸς τοῦ κελύφους.

Ἡ Λουκία ἐγέλασε κ' ἐθαύμασε τὴν δραστηριότητα καὶ ἐφευρετικότητά του. Ἦτο δ' ἀληθῶς ἐκπληκτικὴ ἡ εὐγενὴς ἁπλότης, μεθ' ἧς ὁ ἰατρὸς ἔπραττεν ὅ,τι οἱ σοβαροὶ ἄνθρωποι ἐκλαμβάνουσι συνήθως ταπεινωτικὸν ἢ καὶ γελοῖον ἔτι, χωρὶς νὰ ἐκπέσῃ πρὸς στιγμὴν τοῦ ἀξιοπρεποῦς ἐκείνου ἤθους, ὅπερ καὶ μεταξὺ πολλῶν ἤθελε τὸν διακρίνει.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἰσῆλθεν ἀκριβῶς, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἀντώνιος εἶχε κύψει, ἵνα κολλήσῃ τὸ χαρτίον του ἐπὶ τῆς σχισμῆς. Ὁ βαρωνέτος παρετήρησε προσεκτικῶς τὰ κινήματα τοῦ ἰατροῦ, τὸ κατ' ἀρχὰς μετά τινος ἀνησυχίας, ὡσεὶ ὑποπτεύων αὐτὸν παραφρονήσαντα· μετ' ὀλίγον ὅμως, ὅτε εἶδεν εἰς τί ἠσχολεῖτο ὁ ἰταλός, διεστάλη ἡ μορφή του, καὶ τὴν ἀνησυχίαν διεδέχθη μειδίαμα, συνοψίζον ἀηδίαν καὶ περιφρόνησιν συνάμα μεγάλην. Διὰ τὸν Σὶρ Ἰωάννην, τὸ καθ' αὐτὸ ἰδανικὸν τοῦ ἀξιοπρεποῦς ἀνδρὸς, τοῦ τελείου εὐπατρίδου, ἦτο αὐτὸς ὁ ἴδιος. Αὐτὸς δὲ δι' ὅλον βεβαίως τὸν κόσμον δὲν ἤθελε ποτὲ ταπεινωθῇ εἰς ἔργον, ὅπερ ἐθεώρει ὡς δουλικόν, καὶ οὐδεμίαν ὑπόληψιν ἢ σέβας ἦτο δυνατὸν νὰ αἰσθανθῇ πρὸς ἄνθρωπον κολλῶντα χαρτίον ἐπὶ θύρας ἢ ἐκτελοῦντα ἔργα ξυλουργοῦ καὶ βαφέως, ἔστω καὶ πρὸς χάριν ἑνὸς Δάβεν.

Ἐνῷ ὁ Σὶρ Ἰωάννης μυρία διελογίζετο περὶ τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις οὐδὲν διελογίζετο περὶ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἡ κόρη τῆς ξενοδόχου Σπεράντσα ἔφερε μεγάλην ἀνθοδέσμην, ἀποτελουμένην κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ἀγροτικῶν ἀνθέων καὶ προσέφερεν αὐτὴν εἰς τὸν ἰατρόν. Οὗτος δὲ, ὑπερήφανος ἤδη ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῶν προτέρων του ἔργων, ἐξήτασε τὴν ἀνθοδέσμην καὶ ἤρξατο διασκευάζων αὐτὴν κατ' ἴδιον τρόπον. Ἡ Λουκία, παρατηροῦσα ὅτι ὀλίγα μόνον ἄνθη ἔθετεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἔρριπτε δὲ τὰ λοιπὰ ἀπὸ τοῦ παραθύρου, ἠρώτησεν αὐτὸν διατί ἀπέβαλλε τὰ ὡραιότερα.

— Διότι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὀνομάζετε ὡραιότερα θὰ σᾶς ἔβλαπτον. Ἐπιθυμῶ νὰ ἔχετε ἄνθη πρὸς τέρψιν τῶν ὀφθαλμῶν σας, ἀλλ' ὄχι καὶ τῆς ὀσφρήσεως. Οὐδέποτε εἶνε ὑγιεινὸν νὰ ἔχῃ τις ἄνθη ὅπου κοιμᾶται, πολὺ δὲ περισσότερον εἰς δωμάτιον ἀσθενοῦς. Καὶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα δὲν θὰ τ' ἀφήσω εἰς τὸ δωμάτιόν σας.

Μεταβὰς δὲ εἰς τὸ προσεχὲς δωμάτιον, ἀπέθηκε τὸ ἀνθοδοχεῖον ἐπὶ τραπέζης, ὅπου ἡ δεσποινὶς Δάβεν ἠδύνατο νὰ τὸ βλέπῃ ἀπὸ τῆς κλίνης της.

— Τόρα, τί ἄλλο ἔχομεν ; εἶπε, θέτων τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ μετώπου του, οἱονεὶ θέλων νὰ ἐνθυμηθῇ τι·—Ἆ ! ναί !

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὴν Λουκίαν :

— Συνειθίζετε, ἠρώτησε, νὰ ἔχετε φῶς εἰς τὸν κοιτῶνά σας ;

Ἐπὶ τῇ καταφατικῇ δ' ἐκείνης ἀπαντήσει, ὑπέλαβε :

— Θὰ φροντίσωμεν λοιπὸν νὰ ἔχετε.

Καὶ καλέσας τὴν Σπεράντσαν, παρήγγειλεν αὐτῇ νὰ τῷ φέρῃ ἓν ἐπίπωμα καὶ μικρὸν τεμάχιον θρυαλλίδος τῆς ἀγροτικῆς της λυχνίας, ἐξ ὧν κατεσκεύασε προχείρως ἀξιόλογον νυκτερινὸν λυχνίσκον.

Ἐξετάσας δὲ καὶ πάλιν τὸν ἐπίδεσμον τοῦ ποδὸς τῆς μὶς Δάβεν, εἶπε :

— Εἶνε πλέον ἀργά, καὶ θὰ σᾶς εὐχηθῶ καλὴν νύκτα. Ἂν αὐτὴν τὴν νύκτα αἰσθανθῆτε ταραχὴν ἢ στενοχωρίαν, τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύω, μηνύσατέ μου εἰς τὴν Βορδιγέραν. Οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας θὰ εὕρουν εὔκολα νὰ στείλουν κανένα· ἐκτὸς τούτου, ὅλοι γνωρίζουν τὴν κατοικίαν μου.

— Καὶ πόσον ἀπέχει, παρακαλῶ, αὐτὸ τὸ Βορδιγόρε, Βορδιγάρι —ξεύρω κ' ἐγὼ πῶς λέγεται; ἠρώτησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀνοίγων τότε πρῶτον τὰ χείλη του μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς τὸ δωμάτιον.

— Δέκα λεπτὰ περίπου, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος. Ἰδού, ἀπὸ αὐτὸ τὸ παράθυρον ἠμπορεῖτε νὰ τὴν ἴδητε . . . ἐκεῖ κάτω, ἐπάνω εἰς τὸν λόφον, πρὸς τὰ δεξιά σας.

— Εὐχαριστῶ. Καὶ ἠμπορεῖτε νὰ μὲ εἴπῆτε, σᾶς παρακαλῶ, ἂν ὑπάρχει ἐκεῖ καμμία δικαστικὴ ἀρχή;

— Εἶνε εἰρηνοδίκης, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός.

— Ἆ! θαυμάσια. Πρέπει νὰ εὕρω καιρὸν αὔριον τὸ πρωῒ νὰ ὑπάγω νὰ τὸν ἴδω, διότι δὲν ἔχω σκοπὸν ν' ἀφήσω αὐτὸν τὸν κατεργάρην ἁμαξηλάτην νὰ μοῦ ξεφύγῃ.

— Ὅσον δι' αὐτὸ, πρέπει νὰ κάμετε ὀλίγην ὑπομονὴν, ὑπέλαβεν ὁ ἰατρός. Ὁ Πρόσπερος εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐμφανισθῇ ὅπου δήποτε. Εἶνε κατάκοιτος, ὄχι ἀπὸ πληγὴν σωματικὴν, ἀλλ' ἀπὸ τὸν ἠθικὸν κλονισμὸν, τὸν ὁποῖον ὑπέστη. Πρὶν ἔλθω ἐδῶ, ἠναγκάσθην νὰ τὸν φλεβοτομήσω.

— Λυποῦμαι δι' αὐτὸ, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἠπιώτερος γενόμενος. Ἀλλὰ θὰ συνομολογήσετε, πιστεύω, κύριε, ὅτι πρὸς τὸ συμφέρον ὅλων τῶν περιηγητῶν, δὲν πρέπει νὰ συγχωρήσω τὴν παρεκτροπὴν μεθύσου . . .

— Συγχωρήσατέ με νὰ σᾶς διακόψω, κύριε. Δὲν θέλω νὰ δικαιολογήσω τὸν Πρόσπερον, ἀλλὰ, πιστεύσατέ με, ἡ μέθη εἶνε ὅλως ἄσχετος μὲ τὸ σημερινὸν συμβάν. Ὁ Πρόσπερος ποτὲ εἰς τὴν ζωήν του δὲν ἐμέθυσε. Αὐτὸ ἠμπορῶ νὰ σᾶς τὸ βεβαιώσω, διότι τὸν γνωρίζω πρὸ τριῶν ἐτῶν. Τὸ ἐλάττωμα τῆς μέθης εἶνε πολὺ σπάνιον εἰς αὐτὰ τὰ μέρη, καὶ οἱ ἡνίοχοί μας ἰδίως θεωροῦνται ὡς πρότυπα ἐγκρατείας. Ἐρωτήσατε τοὺς μεταξὺ Γενούης καὶ Νικαίας ταχυδρόμους, καὶ θὰ σᾶς εἰποῦν, ὅπως πολλάκις μὲ τὸ εἶπον, ὅτι χάρις εἰς τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐγκράτειαν τῶν ἡνιόχων συμβαίνουν πολὺ ὀλίγα δυστυχήματα εἰς αὐτὴν τὴν ὁδὸν, μ' ὅλους τοὺς ἀνηφόρους καὶ κατηφόρους της.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης οὐδὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν ὑπεράσπισιν ταύτην, καὶ ὁ ἰατρὸς χαιρετίσας ἀπῆλθε.

— Ἐλπίζω, πατέρα, εἶπεν ἡ Λουκία, ὅτι δὲν θὰ καταδιώξῃς τὸν πτωχὸν αὐτὸν νέον.

— Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ ἦτον ἄσκοπον, κόρη μου, καθὼς ἤκουσες. Ὅταν δὲ ἀναλάβῃ πάλιν τὴν ὑπηρεσίαν του, θὰ ἤμεθα βεβαίως μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.

— Ὦ, πατέρα, ὑπέλαβεν ἡ Λουκία· φοβοῦμαι, ὅτι διὰ πολὺν καιρὸν δὲν θὰ εἶμαι εἰς κατάστασιν νὰ ὁδοιπορήσω, τόσον κατάκοπον αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου. Αὐτὸ θὰ σοῦ εἶνε δυσάρεστον βέβαια, καὶ μὲ λυπεῖ.

— Μὴν ἀνησυχῇς δι' ἐμὲ, ἀγαπητή μου κόρη, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, θωπεύων τὴν κεφαλήν της. Πρῶτον ἀπ' ὅλα, δὲν ἠξεύρεις πόσον ἠμπορεῖ νὰ σὲ ὠφελήσῃ ὁ ἥσυχος ὕπνος μιᾶς νυκτός. Ἔπειτα τὸ κάτω κάτω, προσέθηκεν ὁ βαρωνέτος, μεγάθυμος μετὰ τὸ γεῦμά του γενόμενος, ἀρκεῖ νὰ ἀναλάβῃς ἐντελῶς, καὶ ἀδιαφορῶ δι' ὀλίγας ἡμέρας πλήξεως.

Ἡ Λουκία ἔδραξε τὴν χεῖρα τοῦ πατρός της καὶ τὴν ἠσπάσθη μετ' εὐγνωμοσύνης.

— Ἠξεύρεις, πατέρα, εἶπεν ἡ ἀσθενὴς μετὰ μικράν τινα παῦσιν, ὅτι ἀνεκάλυψα πόθεν εἶνε;

— Ποῖος; ὁ ἁμαξηλάτης; ἠρώτησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀποσπασθεὶς αἰφνιδίως σκέψεων οὐχὶ εὐαρέστων.

— Ἄχ, πατέρα, . . πῶς εἶνε δυνατόν . . ;— ὁ ἰατρός! εἶνε σικελός.

— Ἀλήθεια; Ἤκουσα ὅτι ἡ Σικελία εἶνε ὡραῖος τόπος, ἀπήντησεν ὁ βαρωνέτος μεθ' ἱκανῆς ψυχρότητος.

— Εἶμαι βεβαία, ὅτι ὑπάρχει κάτι μυστήριον εἰς τὴν ζωήν του, ἐξηκολούθησεν ἡ Λουκία. Δὲν πιστεύω νὰ ἦτο ἀνέκαθεν προωρισμένος νὰ γείνῃ ἰατρός. Τί λέγεις, πατέρα; Δὲν θὰ μοῦ ἔκαμνε καμμίαν ἐντύπωσιν, ἂν ἐμάνθανα ἔξαφνα, ὅτι εἶνε ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς οἱ ὁποῖοι ἐξωρίσθησαν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἤκουσα εἰς τὴν Ῥώμην νὰ γίνεται λόγος περὶ πολιτικῶν προσφύγων. Ὁμοιάζει ἀπαράλλακτα μ' ἐκείνας τὰς κεφαλὰς τοῦ Βὰν-Δὺκ, τὰς ὁποίας εἴδαμεν εἰς τὴν Γένουαν. Δὲν σοῦ φαίνεται εὔμορφος, πατέρα;

— Ὦ, ναὶ, εἶνε εὔμορφος ἄνθρωπος. Θὰ εἶναι λαμπρὸς chasseur μὲ τὴν μακράν του γενειάδα, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ψυχρῶς.

— Ὦ, πατέρα, αὐτὸ εἶνε κακία. Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ λέγῃς αὐτὰ δι' ἄνθρωπον τόσον καθὼς πρέπει; ὁ ὁποῖος μᾶς ἐπεριποιήθη τόσον πολύ;

— Ἀγαπητή μου Λουκία, ἡ εὐγνωμοσύνη σου δὲν εἶνε πολὺ λογική. Ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ κύριος μοῦ ἐφάνη χρήσιμος, δὲν εἶνε λόγος νὰ τὸν ἐκλάβω εὐθὺς διὰ πρίγκιπα μετημφιεσμένον. Ὅπως δήποτε ὅμως, Λουκία μου, δὲν σ' ἐμποδίζω νὰ φαντάζεσαι ὅσα μυθιστορήματα θέλεις διὰ τὸν γενάτον αὐτὸν ἀσκληπιόν· ἀλλὰ νομίζω, τὸ κατ' ἐμὲ, ὅτι θὰ προτιμήσῃ πολὺ τὴν ἔνδειξιν τῆς ἰδικῆς μου εὐγνωμοσύνης.

Ἡ Λουκία ἠτένισεν ἐπὶ τὸν πατέρα της τὸ βλέμμα μετά τινος ἀνησυχίας.

— Ὦ, μὴ φοβῆσαι, Λουκία· ἡ πληρωμή μου πρὸς τὸν ἥρωά σου θὰ εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὴν θέσιν του, τὴν ὑποτιθεμένην μᾶλλον ἢ τὴν φαινομένην.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Λουκία ἐφαίνετο ἔτι ἀνησυχοῦσα, ὁ βαρωνέτος ἐξηκολούθησε λέγων:

— Καὶ πιστεύεις τώρα μετὰ σωστά σου τρελλοκόριτσο, ὅτι ὁ ἰατρὸς αὐτὸς ἔκαμε ὅ,τι ἔκαμε διὰ τὰ γλυκάσου 'μάτια;

Ἡ Λουκία ἐστέναξε, διότι ἐπίστευεν ἀδιστάκτως, ὅτι οὐδὲν ἄλλο εἶχε κινήσει τὸν ἰατρὸν ἢ ἁπλῆ ἀγαθότης ψυχῆς. Ἴσως ἐσκέπτετο οὕτω ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον· ἀλλ' ὅπως δήποτε οὐδὲν προσέθηκε, διότι τὴν στεναγμὸν αὐτῆς ἐπηκολούθησε βὴξ, ἥτις ἐξήντλησε τὰς δυνάμεις της.

Ἀφοῦ ἡσύχασεν, ὁ Σὶρ Ἰωάννης διελογίσθη, ὅτι καλλίτερον ἦτο νὰ τὴν ἀφήσῃ μόνην, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ κοιμηθῇ. Ἐνῷ δ' ἔκυψεν ὅπως τὴν ἀσπασθῇ, ἔπεσον τὰ βλέμματά του ἐπὶ παράδοξόν τι πρᾶγμα, ὅπερ δὲν εἶχεν ἔτι παρατηρήσει. Θεωρήσας ἐγγύτερον, εἶδε κρεμάμενον εἰς τὸν τοῖ-

χον μικρὸν μολύβδινον σταυρὸν μετὰ βαΐδος, καὶ γύψινον πρόπλασμα τῆς θεομήτορος ὑπεράνω μικροῦ ἀγγείου πλήρους ἁγιάσματος. Ὅστις ὡδοιπόρησε διὰ τῆς Ἰταλίας,εἶδε καθ'ἡμέραν βεβαίως τοιαῦτα ἀντικείμενα πωλούμενα καθ' ὁδὸν ἢ ἐκτεθειμένα ἐντὸς τῶν κοιτώνων τῶν πτωχῶν οἰκιῶν. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀποκλειστικὸς ἐν παντὶ καὶ κατὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς ἔτι θρησκευτικοὺς τύπους, ἀπώλεσε τὴν ὑπολειπομένην αὐτῷ μικρὰν ὑπομονήν, βλέπων ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῆς θυγατρός του ἐμβλήματα εἰδωλολατρείας, ὡς αὐτὸς τὰ ἐνόμιζε. Διέταξεν ἑπομένως ῥητῶς τὴν Χούτσινς ν' ἀφαιρέσῃ ὅλα ἐκεῖνα τ' ἀνόητα πράγματα, καὶ νὰ φροντίσῃ ὥστε νὰ μὴ ἀναφανῶσι πλέον. Παραμείνας δὲ μέχρις ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν του, ἔλαβεν ἓν κηρίον καὶ ἀπῆλθεν, ἱκανῶς δύσθυμος, εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ἰδὼν τὴν θυγατέρα του τοσοῦτο καταβεβλημένην καὶ ἀκούσας αὐτὴν ἀρνουμένην ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον, ὁ Σὶρ Ἰωάννης κατελήφθη, ἅμα μείνας μόνος, ὑπὸ δυσαρέστων προαισθημάτων καὶ ἤρξατο διαλογιζόμενος τοὺς ἥκιστα ἐνθαῤῥυντικοὺς λόγους τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου, δηλώσαντος ὅτι ἦτο ἀδύνατος ἡ μεταφορὰ τῆς ἀσθενοῦς. Διαλογιζόμενος δὲ καὶ σκεπτόμενος ἤρχιζε νὰ ταλαντεύηται ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν, ἣν εἶχε λάβει, τοῦ νὰ παρακούσῃ τῆς γνώμης τοῦ ἰατροῦ. Προδήλως ἐπήρχετο ἀντίδρασις ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Πρῶτον νῦν, ἀπὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἰς τὸ πανδοχεῖον, ὁ ἀλαζὼν εὐπατρίδης συνῃσθάνετο, ὅτι ἡ φοβερὰ ἀπειλὴ τεσσαρακονθημέρου διαμονῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκείνῃ ἠδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ. Εἶνε ὅμως ἀληθές, ὅτι τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διέλυε πάραυτα ἡ σκέψις τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ὅτι διὰ χρημάτων καὶ θελήσεως ἰσχυρᾶς τὰ πάντα ἦσαν κατορθωτά. Μ' ἓν στρῶμα ἐντὸς τῆς ἁμάξης, διελογίζετο ὁ βαρωνέτος, καὶ μὲ βραδὺ τὸ βάδισμα τῶν ἵππων, ἡ Λουκία θὰ εἶχε βεβαίως τόσην ἄνεσιν καὶ ἡσυχίαν ὅσην καὶ εἰς τὴν κλίνην της· τὸ ἐπινόημα δὲν ἦτο βεβαίως κακόν, ἀλλά... —ὑπῆρχον *ἀλλά*, ἅτινα παρεκώλυον τὴν ἐκτέλεσίν του. Μάτην, φεῦ! ὁ δυστυχὴς βαρωνέτος ἀπέκρουε τὴν πραγματικότητα· ἡ πραγματικότης ὠρθοῦτο ἐπίμονος ἀπέναντί του.

Ἐν μέσῳ τῶν ἀντιθέτων ἐκείνων διαλογισμῶν, ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρεσκευάσθη, ἐν βαθεῖ στεναγμῷ, νὰ κατακλιθῇ. Δὲν προσεκάλει δὲ τὸν στεναγμόν του ἡ θέα τῆς πρὸ αὐτοῦ ἐλεεινῆς κλίνης καὶ ἡ προσδοκία αὔπνου νυκτός· ἄλλος ἀνησυχίας λόγος,ἐκ τῶν ἀναμνήσεών του προερχόμενος,ἐτάρασσε τὸ πνεῦμά του. Ἡ σκέψις ὅτι εὑρίσκετο ἐπὶ ξένης γῆς, χωρὶς νὰ ἔχῃ πλησίον του ἕνα κἂν τῶν συμπατριωτῶν του, ἤρκει βεβαίως πρὸς βασανισμόν του· ἀλλ' ὁ διαλογισμὸς ὅτι, πλὴν τούτου, εὑρίσκετο ἐν μέσῳ ἰταλῶν,ἦτο ἀληθῶς ἀφορμὴ παντὸς εἴδους φόβου καὶ ἀνησυχίας. Εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ ἐγκεφάλου του ὑπῆρχον σωρευμέναι παντοειδεῖς περὶ Ἰταλίας γνώσεις,ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων τὰ ἐγχειρίδια, οἱ λῃσταὶ καὶ αἱ αἱματηραὶ ἐκδικήσεις (vendette)ἀνεμιγνύοντο πρὸς μεμονωμένα πανδοχεῖα καὶ ἠρειπωμένα καταγώγια παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, ὅπου οἱ ὁδοιπόροι εἱλκύοντο, ἐλῃστεύοντο καὶ ἐδολοφονοῦντο.

— Ἀπαίσιος τόπος! διελογίζετο στενάζων ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μὲ χωρικοὺς ἰατρούς, οἱ ὁποῖοι ὁμοιάζουν τὸν Ῥινάλδον Ῥιναλδίνην!

Οἱ κώδωνες τῆς Βορδιγέρας σημαίνοντες τὸ De profundis καὶ ἀγγέλλοντες τὴν πρώτην ὥραν τῆς νυκτός, αἱ φωναὶ τῶν ἁλιέων,καλούντων ἀλλήλους μακρόθεν, αὐτὸς ὁ ῥόχθος τοῦ κύματος, σβεννυμένου ἐπὶ τῆς ἀκτῆς,πάντα ταῦτα ἤχουν ἀπαισίως εἰς τὰ ὦτα τοῦ βαρωνέτου. Ἐξελθὼν ἠρέμα τοῦ δωματίου του, μετέβη καὶ ἔκρουσεν εἰς τὴν θύραν τῆς μὶς Χούτσινς, εἰς ἣν παρήγγειλε νὰ κλειδωθῇ. Ἐπιστρέψας δὲ πάλιν εἰς τὸν κοιτῶνά του, καὶ μανδαλωθεὶς προσηκόντως, κατεκλίθη τέλος τοσοῦτον εὔθυμος καὶ φαιδρός, ὅσον θὰ ἦτο ἂν εἶχεν ἐμπέσει εἰς χεῖρας Ἐρυθροδέρμων.

Διὰ νὰ εἴμεθα ὅμως δίκαιοι, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἂν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐγνώριζε καὶ ἐπίστευεν, ὅτι τὸ πάθημα τῆς θυγατρός του ἦτο τόσον σπουδαῖον ὅσον ἦτο πραγματικῶς, ἡ ἀνησυχία του περὶ τῆς ἀγαπητῆς του Λουκίας ἤθελε κατισχύσει τῶν μικρῶν ἐκείνων φόβων. Πεπεισμένος ὅμως τοὐναντίον, ὅτι τὸ πάθημα τῆς Λουκίας ἦν ἁπλοῦν στραγγάλισμα, καὶ οὐδὲν ἐκ τούτου φοβούμενος, εἶχεν ἱκανὴν πνευματικὴν ἄνεσιν οὐ μόνον πρὸς μεγαλοποίησιν τῶν πραγματικῶν του δυσαρεσκειῶν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐφεύρεσιν ἰδανικῶν κινδύνων. Ἀλλὰ πῶς ἠδύνατο νὰ τυφλώττῃ ἐνώπιον τῶν πραγμάτων καὶ μετὰ τοὺς τοσοῦτον διαφανεῖς ὑπαινιγμοὺς τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου; Ἡ ἀπάντησις εἶνε ἁπλῆ. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐτύφλωττεν ἐξ ἰδέας προκατειλημμένης, τῆς ἰδέας τουτέστι ὅτι ὁ ἰατρὸς εἶχε συμφέρον νὰ ὑπερβάλῃ μᾶλλον ἢ νὰ ὑποτιμήσῃ τὴν σπουδαιότητα τοῦ παθήματος τῆς μὶς Δάβεν. Οὐδέποτε δὲ ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἰατρὸς χωρίου, καὶ ἰταλὸς μάλιστα, ἀπέκρυπτε τὴν σοβαρότητα τοῦ πράγματος ἐκ φόβου μὴ ἀνησυχήσῃ τὴν πατρικήν του στοργήν.

Ἐνῷ ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐκλείετο ἐντὸς τοῦ δωματίου του, ὁ δὲ ταπεινός του ὁμώνυμος, ἐν φοβερᾷ διατελῶν νευρικῇ ταραχῇ, ἐφρούρει τὴν ἅμαξαν, ἡ Ῥόζα καὶ ἡ Σπεράντσα, ἃς δὲν ἐκάλει πλέον ἡ ὑπηρεσία τῶν ξένων των, εἶχον ἀποσυρθῇ εἰς τὸν εὐτελέστατον αὐτῶν κοιτῶνα, μικρὸν σκοτεινὸν παράρτημα τοῦ μαγειρείου, ὅπου ἐφυλάσσοντο τὰ ξύλα καὶ οἱ ἄνθρακες. Ἀχύρινον στρῶμα καὶ ἁπλοῦν κάλυμμα συνετέλεσαν τὴν κλίνην αὐτῶν. Ταῦτα μόνα αἱ πτωχαὶ ἐκεῖναι καὶ ἐργατικαὶ ὑπάρξεις εἶχον συλλογισθῇ νὰ ἐπιφυ-

λάξωσιν εἰς ἀνάπαυσίν των. Ἐκ συμπαθείας δὲ πρὸς τὴν νέαν κυρίαν καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην καὶ τὸν ὑπηρέτην του, παρεχώρησαν εἰς αὐτοὺς οὐ μόνον τὸ εἰς τοὺς σπανίους των ξένους προωρισμένον μέρος τῆς οἰκίας, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια ἑαυτῶν δωμάτια καὶ ὅσα εἶχον στρώματα, ἐφαπλώματα, προσκεφάλαια καὶ σινδόνας. Οὐδόλως δὲ μετανοοῦσαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τῆς συνήθους προσωπικῆς των ἀνέσεως, μήτηρ καὶ κόρη οὐδὲν ἄλλο ἐσκέφθησαν ἢ πῶς ν' αὐξήσωσι τὴν ἄνεσιν τῶν νέων των ξένων.

— Τί καλά, ἔλεγεν ἡ Σπεράντσα, ποῦ οἱ μεγάλοι αὐτοὶ ταξειδεύουν μὲ τὸ ἀσημικόν των. Ἀλλέως τί θὰ ἐγινόμεθα μὲ τὰ τέσσαρά μας ἀσημένια μαχαιροπήρουνα; Φαντάσου, μητέρα, ὅτι ὁ γέρος θέλει παστρικὸ πηροῦνι καὶ χουλιάρι εἰς κάθε φαγί.

Καὶ αἱ δύο γυναῖκες ἤρξαντο νὰ ἐξετάζωσι κατόπιν τὰ σκεύη τῶν γειτόνων των, καὶ νὰ ὑπολογίζωσιν ἂν θὰ ἦτο εὔκολον νὰ δανεισθῶσι παρ' αὐτῶν τὴν ἐπαύριον ὅ,τι δὲν εἶχον.

Ἀλλ' ἐπὶ τέλους, πρὸς τί νὰ βασανίζωσι τὴν κεφαλήν των, ἀφοῦ ἦτο ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος; Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος θὰ τὰ εὕρισκεν ὅλα. Μὲ τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον δὲν ἦτο φόβος νὰ λείψῃ τίποτε. Ἂν ἤκουέ τις τὰς δύο αὐτὰς γυναῖκας, θὰ ὑπελάμβανεν, ὅτι ὁ ἰατρὸς ἐκεῖνος τοῦ χωρίου ἦτο μάγος τις τῆς Χαλιμᾶς, εἰς ὃν ἤρκει νὰ κτυπήσῃ τὸν πόδα του κατὰ γῆς διὰ νὰ φυτρώσουν ἀνάκτορα διάκοσμα.

— Ἄκουσε, μητέρα, εἶπεν ἡ κόρη· πρῶτ' ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ βγάλωμεν ἀπὸ τὴν ἔξω θύραν τὸ κλαδὶ τοῦ πεύκου. Ὁ γέρων αὐθέντης δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ ὑποφέρῃ· ἐστράβωσε φοβερὰ τὸ πρόσωπόν του προχθὲς ποῦ περνοῦσεν ἀπ' ἐμπρός.

— Τὸ βγάζομεν, ἀπήντησεν ἡ μήτηρ. Ἴσως πρέπει νὰ βγάλωμεν καὶ τὰ καθίσματα καὶ τὰ τραπέζια ἀπὸ τὸ περιβόλι. Αὔριον εἶνε κυριακὴ καὶ τὸ βράδυ ὕστερ' ἀπὸ τὸν ἑσπερινὸν θὰ μᾶς ἔλθῃ κόσμος ἀπὸ τὴν Βορδιγέραν. Ὁ γέρος θὰ θυμώσῃ βέβαια νὰ ἰδῇ τόσους ἀνθρώπους μαζευμένους εἰς τὸ περιβόλι. Ὅσοι θέλουν ἂς πιοῦν τὸ κρασί των εἰς τὴν σάλα, ὅσοι δὲν θέλουν, ἂς πάγουν νὰ τὸ πιοῦν ἀλλοῦ. Φαντάσου νὰ καπνίζουν καὶ νὰ τραγουδοῦν ὑποκάτω ἀπ' τὰ παράθυρα τῆς *σινιορίνας*!

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ κόρη· ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος παρήγγειλε νὰ ἦνε πολὺ ἥσυχη. Ἄχ, μητέρα, εἶδες ποτέ σου τόσον γλυκὺ πρόσωπον; Δὲν ὁμοιάζει μὲ τὴν Παναγίαν, ποῦ εἶνε εἰς τὸ ἱερὸν τῆς ἐκκλησίας;

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ Ῥόζα, ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἔχῃ καλά!

— Ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἔχῃ καλά! ἐπανέλαβεν ἡ Σπεράντσα.

Καὶ ἀπεκοιμήθησαν μήτηρ καὶ κόρη, τὴν εὐχὴν ταύτην προφέρουσαι.

Τοποθετήσαντες ἤδη πάντα μας τὰ πρόσωπα, πλὴν τοῦ κυριωτέρου,— ἢ τοὐλάχιστον ἐκείνου, ὅπερ ἔπρεπε νὰ ἦνε τὸ κυριώτερον, κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἱστορήματος τούτου — δὲν θὰ κάμωμεν ἄσχημα ν' ἀσχοληθῶμεν ὀλίγον καὶ περὶ αὐτόν.

Ἡ ἐν Βορδιγέρα κατοικία τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου σύγκειται ἐκ μεγάλου δωματίου, ὅπερ χρησιμεύει συνάμα ὡς αἴθουσα, δωμάτιον ἀκροάσεων καὶ βιβλιοθήκη, καὶ μικροῦ, συνεχοῦς πρὸς αὐτό, κοιτῶνος. Τὸν ἕνα τοῖχον τῆς αἰθούσης καλύπτει ἐξ ὁλοκλήρου βιβλιοθήκη, ἡμίσεια δὲ δωδεκὰς καθισμάτων καὶ μία στρογγύλη τράπεζα συντελοῦσι τὰ ἔπιπλά της. Εἰς τὸν ἀπέναντι τῆς βιβλιοθήκης τοῖχον κρέμανται εἰς πλαγίαυλος, μία κιθάρα, ἓν ζεῦγος ξιφῶν, χειρίδες καὶ προσωπεῖα σπαθασκίας· ὑπ' αὐτὰ δὲ ἁπλοῦται χάρτης τῆς Σικελίας. Βιβλία κεῖνται πανταχοῦ, ἐπί τε τῶν ἑδρῶν καὶ τοῦ πατώματος· σωρὸς δ' ἐξ αὐτῶν ὁλόκληρος καλύπτει τὴν τράπεζαν, ἧς ἐνώπιον κάθηται ὁ ἥρως μας, θωπεύων τὸ γένειόν του καὶ βεβυθισμένος μετὰ πολλῆς σοβαρότητος εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἑνὸς τόμου, ἀνοικτοῦ ἐνώπιόν του. Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶνε πλῆρες χρωματισμένων πινάκων, παριστώντων κνήμας ἐξηρθρωμένας κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ εἰς διαφόρους βαθμούς, καὶ πάντας τοὺς δυνατοὺς ἐπιδέσμους. Ἐνίοτε ὁ ἰατρὸς ἐγείρεται, καὶ περιπατεῖ ἐπάνω κάτω, περιεσκεμμένος καὶ σοβαρός· εἶτα προχωρεῖ πρὸς τὴν βιβλιοθήκην, λαμβάνει ἐξ αὐτῆς μέγαν τόμον εἰς φύλλον, καὶ φαίνεται παραβάλλων σημειώσεις. Αἱ ὧραι παρέρχονται, καὶ αὐτὸς ἀναγινώσκει ἔτι καὶ θωπεύει τὸ γένειόν του. Αἴφνης βλέπει τὸ ὡρολόγιόν του, βάλλει κραυγὴν ἐπιφωνήματος, βλέπων πόσον ταχέως παρῆλθεν ἡ ὥρα, λαμβάνει τὸν λύχνον του ἵν' ἀπέλθῃ νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, καὶ ἵσταται πάλιν μετὰ μικρὸν, ἀποθέτει τὸ φῶς του ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν βιβλιοθήκην. Ἀπέμεινέ τι ἔτι, οὐχὶ ἐντελῶς σαφὲς δι' αὐτόν, ἐπιπλοκή τις δυναμένη νὰ ἐπέλθῃ, καὶ ἣν δὲν ηὗρεν εἰσέτι ἐντὸς τῶν βιβλίων του.

Ἡ αὐγὴ ἐπερχομένη τὸν εὑρίσκει ἀναγινώσκοντα πάντοτε. Τέλος κλείει τὸ βιβλίον σβύνει τὴν λυχνίαν του, ἀνωφελῆ πλέον, κ' ἐξαπλοῦται ἐνδεδυμένος εἰς τὴν κλίνην του.

Γ'

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν, πέμπτος οὕτω καλούμενος βαρωνέτος, εἶχε κληρονομήσει, πλὴν τῶν πατρικῶν του κτημάτων, καὶ ἄλλο τι, ὅπερ ἠδύνατο ἐπίσης νὰ θεωρηθῇ ὡς οἰκογενειακὸν κληρονόμημα, ἐπιμελῶς ἀπὸ γενεᾶς καὶ εἰς γενεὰν μεταδιδόμενον: ἀλαζονείαν ἔκτακτον καὶ ἀκατονόμαστον· ἀλαζονείαν ἐπὶ τῷ γένει αὐτοῦ, ἐκδηλουμένην ἐν εἴδει λατρείας πρὸς πᾶν ὅ,τιδήποτε, πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἶχε συνάφειαν πρὸς

τὴν γενεαλογικὴν ῥίζαν τῶν Δάβεν, καὶ περιφρονήσεως ἀντιστοίχου πρὸς πάντα ἐλαττούμενον λόγῳ προγόνων καὶ ἱστορικῶν ἀναμνήσεων.

Οἱ Δάβεν τῆς κομητείας . . . . ἠξίουν ὅτι κατήγοντο ἐκ τοῦ ὁμωνύμου νορμανδοῦ εὐπατρίδου, οὗτινος μνημονεύουσι τὰ διάφορα χρονικὰ ὡς συνοδεύσαντος ἕνα τῶν Δεβὲρ εἰς τὴν μάχην τοῦ Χάστιγξ. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης διεβεβαίου, ὡς διεβεβαίου πρὸ αὐτοῦ ὁ πατήρ του καὶ ὁ πατὴρ τοῦ πατρός του—ὅτι οἱ Δάβεν εἶχον πάντοτε συγκινδυνεύσει καὶ συνδοξασθῆ μετὰ τῶν ἡρωϊκῶν Δεβὲρ, οἵτινες κατὰ τὴν ἱστορίαν ἠκολούθησαν μετὰ τῶν ἄλλων σταυροφόρων εἰς Παλαιστίνην τὸν Λεοντόθυμον Ῥιχάρδον. Εἷς τῶν Δάβεν, αὐτόφωτος ἀπὸ ἑτεροφώτου γενόμενος, κατέκτησε τοὺς χρυσοῦς του πτερνιστῆρας περὶ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ἔκτοτε δὲ ἡ τῆς οἰκογενείας ἱστορία ἀπετέλεσε μέρος τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας. Οἱ Δάβεν μετέσχον τῶν πολέμων τῶν Δύο Ῥόδων. Εἷς ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθη ἐν Βόσουορθ, καὶ ἄλλος παρηκολούθησε τὸν Ἄσσεξ εἰς Ἰρλανδίαν. Εἷς Δάβεν, πολεμήσας γενναίως εἰς Μάρστον-Μοὺρ καὶ εἰς Νάζβυ, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν εὐαρίθμων, οἵτινες συνώδευσαν τὸν Κάρολον φεύγοντα εἰς Σκωτίαν, καὶ διέμεινε παρὰ τῷ ἀτυχεῖ του ἡγεμόνι μέχρι τέλους, ἱππότης ἀτρόμητος καὶ ἀμετάπτωτος. Ὅτε ὁ Κρόμβελλ ἐγένετο πανίσχυρος, ὁ Δάβεν οὗτινος τὰ κτήματα εἶχον δημευθῆ, μετηνάστευσεν εἰς Ὁλλανδίαν μετὰ τῆς οἰκογενείας του, μεταβὰς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ νέου Καρόλου. Ἡ πίστις δ' αὐτοῦ καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του εἰς τὴν βασιλείαν ἀπέλαξαν, μετὰ τὴν παλινόρθωσιν, εἰς πολὺ εὐνοϊκωτέραν λύσιν ἢ ἡ πίστις καὶ ἡ ἀφοσίωσις πολλῶν ἄλλων εὐγενῶν, ἐπίσης πιστῶν καὶ ἀφωσιωμένων. Οὐ μόνον ἀπεδόθησαν αὐτῷ τὰ κτήματά του, ἀλλά, τραπέντων τῶν καιρῶν, ἀπέκτησε καὶ τὰς γαίας ἑνὸς τῶν γειτόνων του, ὅστις, κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν τότε χρόνων, ἦτο *κουρεμένο κεφάλι*[1]. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τούτους ἔλαβε καὶ ὁ τότε Δάβεν τοῦ βαρωνέτου τὸν τίτλον, ὃν οἱ δύω ἑπόμενοι βαρωνέτοι, πατὴρ καὶ πάππος τοῦ ἡμετέρου Σὶρ Ἰωάννου, δὲν ἠθέλησαν νὰ ἴδωσι μεταβαλλόμενον εἰς ἀνώτερον τίτλον, προτιμῶντες, ὡς ἔλεγεν ὁ τελευταῖος ἐξ αὐτῶν, Σὶρ Ὤβραϊ, νὰ ἦνε οἱ πρῶτοι τῶν βαρωνέτων ἢ νὰ λογίζωνται μεταξὺ τῶν τελευταίων λόρδων.

Ἀπὸ τῆς παλινορθώσεως μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1688 οἱ Δάβεν φαίνονται μεριμνήσαντες μᾶλλον περὶ καλλιεργείας τῶν κληρονομικῶν των γαιῶν ἢ περὶ πολιτικῶν ἐρίδων μεταξὺ βασιλέων καὶ κοινοβουλίων. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι ἡ οἰκογένεια ἔμεινεν ἐν Δάβεν, ὅτε Ἰάκωβος ὁ Β' κατέφυγεν εἰς τὸν Ἅγιον Γερμανόν. Ἴσως ὁ Σὶρ Ἰωάννης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤγετο ἐκ νεανικῶν ἀναμνήσεων εἰς βαθεῖαν περιφρόνησιν τῆς διαφθορᾶς τοῦ αἰῶνος, καὶ ἠρκεῖτο καταρώμενος ἀπὸ τοῦ ἐρημητηρίου του τὰ κοινοβούλια καὶ τοὺς ἀποστάτας ἐπισκόπους. Μόνον δὲ δεῖγμα τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Στουαρτιδῶν ὑπῆρξεν ἡ ἐντελὴς ἀπουσία αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Γουλιέλμου καὶ τῆς Μαρίας.

Τὸ πολεμικὸν μένος τοῦ γέροντος Δάβεν ἀνήφθη πάλιν ἐν τῷ πρωτοτόκῳ υἱῷ τοῦ φρονίμου ἐκείνου πατρός. Οὗτος πολεμήσας καὶ διακριθεὶς ὑπὸ τὸν Μάλβορου, ἔφθασεν εἰς τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ. Ὁ δὲ διάδοχός του, Σὶρ Ὤβραϊ, ἀπέτισε τὸ στρατιωτικὸν αὐτοῦ χρέος ὑπηρετήσας κατὰ τὸν ἀμερικανικὸν πόλεμον. Ὅταν τις ἀναλογισθῇ τὰ πατροπαράδοτα αἰσθήματα καὶ τὰς ὑπερσυντηρητικὰς ἀρχὰς τῆς οἰκογενείας Δάβεν, εὔκολον εἶνε νὰ ἐννοήσῃ μεθ' ὁποίας πικρίας εἶδεν ὁ βαρωνέτος τὴν εὐτυχίαν τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἀνεξαρτησίας των. Μόνοι ὅμως οἱ ζήσαντες κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἢ παρὰ συγχρόνων ἀκούσαντες περιγραφόμενον τὸν ἄγγλον ἀστὸν καὶ ἰδίως τὸν ἐπαρχιώτην εὐπατρίδην, δύνανται νὰ φαντασθῶσιν ὁποῖον μῖσος καὶ ὁπόση φρίκη κατέλαβε τὸν Σὶρ Ὤβραϊ κατὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789. Ἡ ὀργή του ἔφθανε πολλάκις μέχρι μανίας, ὁσάκις ἀνεγίνωσκεν εἰς τὰς ἐφημερίδας τοὺς λόγους ἄγγλων ῥητόρων, ἐκφραζόντων ἐν μέσῳ ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου αἰσθήματα τοσοῦτον ἐπαναστατικά, κατὰ τὸν ἐκμανῆ τόρυν, ὅσον καὶ τὰ τῶν γάλλων δημοκρατικῶν.

Ὁ βασιλεύων Σὶρ Ἰωάννης, γεννηθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1783, εἶχε φυσικῷ τῷ λόγῳ ἀνατραφῆ καὶ ἀνδρωθῆ ἐν μέσῳ τῶν βιαίων αἰσθημάτων, ἅτινα ἡ πολιτικὴ κατάστασις τῆς Γαλλίας καὶ εἰκοσαετὴς ἀδιάκοπος πόλεμος εἶχον ἐξεγείρει ἐκεῖθεν τοῦ πορθμοῦ. Ἀφ' ἧς στιγμῆς, παιδίον ἔτι, εἶχεν ἀκούσει πλησίον τοῦ πατρός του τὴν πρόποσιν: «ὁ διάβολος νὰ πάρῃ τοὺς Γάλλους!» μέχρι τῆς σήμερον στιγμῆς τὰ φρονήματα τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, αἱ συμπάθειαί του καὶ ἀντιπάθειαι εἶχον διατεθῆ ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν προσώπων καὶ πραγμάτων. Ἄκρατος θαυμασμὸς πρὸς πᾶν τὸ ἀγγλικὸν καὶ φρίκη ἀκαταμάχητος πρὸς πᾶν τὸ μὴ ἀγγλικὸν περιεζώννυον στενῶς τὰς ἰδέας καὶ ἀντιλήψεις του ὡς μέγα σινικὸν τεῖχος.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε νυμφευθῆ ἐν ἔτει 1811, δύο ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, τὴν θυγατέρα τοῦ ὑποκόμητος Δελοραίν, ἐγγονὴν ἐκ μητρὸς τοῦ δουκός... Ὁ γάμος οὗτος συνεφώνει εὐτυχῶς πρός τε τὴν κοινωνικὴν θέσιν καὶ τὴν κλίσιν τοῦ Σὶρ Ἰωάννου· διότι ὁ βαρωνέτος δὲν ἦτο ἄνθρωπος δυνάμενος νὰ ἐπιβάλῃ βίαν εἰς τὰ αἰσθήματά του, καὶ τοῦτο διὰ δύο λόγους· πρῶ-

1. Crop-eared Roundheads ἀπεκλήθησαν ἐμπαικτικῶς ἐν Ἀγγλίᾳ, μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1648, οἱ τοῦ Κοινοβουλίου ὀπαδοὶ καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας προμαχοῦντες. Σ. τ. Μ.

τον μὲν διότι ἀπηχθάνετο τὴν ἐναντιότητα, ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν καὶ ἂν παρίστατο· δεύτερον δὲ διότι ἐνόμιζε τὴν αἴγλην τῆς γενεᾶς του ἱκανὴν ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν εὐγενείας τῆς μνηστῆς του, ἔστω καὶ ἂν ἐξέλεγε τὴν κόρην παλαιοῤῥάφου. Τὸ ἔαρ τοῦ ἔτους, ὅπερ ἐπηκολούθησε τὴν ἕνωσιν ταύτην, ἐγεννήθη αὐτῷ υἱὸς καὶ κληρονόμος, καὶ ἐπ' αὐτοῦ συνεκεντρώθη πᾶσα του ὑπερηφάνεια καὶ στοργή· μόλις δὲ βραδύτερον, τὸ 1820, ὅτε ὁ μικρὸς Ὦβραϊ ἦν ὀκταέτης, ἐπῆλθε καὶ θυγάτηρ ἐξαιτουμένη μερίδα συμπαθείας καὶ ἀγάπης.

Τὸ ἔτος 1815, ὅτε ἡ εὐρωπαϊκὴ ἤπειρος ἠνοίχθη εἰς τοὺς ἄγγλους ὁδοιπόρους ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μὴ δυνηθεὶς κατὰ τὴν νεότητά του νὰ περιέλθῃ τὴν Εὐρώπην, ἐνόμισεν ὅτι προσῆκεν εἰς ἄνθρωπον τῆς θέσεώς του ν' ἀναπληρώσῃ, καίτοι βραδέως, τὴν ἔλλειψιν ἐκείνην ἀριστοκρατικῆς ἀνατροφῆς. Διέθηκεν ἑπομένως μῆνάς τινας, ὅπως ἐπισκεφθῇ μετὰ τῆς συζύγου καὶ τοῦ νεαροῦ υἱοῦ του τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν. Περιττὸν νὰ ῥηθῇ, ὅτι ἡ ἐπὶ ξένης διαμονὴ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἀφῆκεν ἐντελῶς ἀνέπαφον τὸν περιβάλλοντα τὴν διάνοιαν αὐτοῦ τραχὺν φλοιὸν προλήψεων. Ὁ συγχρωτισμὸς πρὸς ξένους λαούς, καθ' ὅσον, ἐννοεῖται, ἐπέτρεπον τοῦτο ἐπιδεικτικὴ ἀλαζονεία καὶ ἀδιάπτωτος συγκαταβάσεως φόβος, ἐνίσχυσεν ἔτι μᾶλλον ὅ,τι ὁ Σὶρ Ἰωάννης ὠνόμαζε πατριωτικόν του αἴσθημα, τὸ ἰδιαίτερον δηλαδὴ ἐκεῖνο αἴσθημα, ὅπερ περιελάμβανε πᾶσαν τιμήν, πᾶσαν ἀξίαν, πᾶσαν ἀρετὴν ἐν τῷ στενῷ κύκλῳ, ὅπου αὐτός, ὁ Σὶρ Ἰωάννης, εἶχε γεννηθῆ, καὶ ἔζη καὶ ἐκινεῖτο.

Μικρὸν μετὰ τὴν ἐκδρομὴν ταύτην εἰς τὴν ἀλλοδαπήν, κενωθείσης βουλευτικῆς θέσεως ἐν τῇ κομητείᾳ . . ., ὅπου ἔκειτο τὸ Δάβεν, ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρεκλήθη νὰ δεχθῇ τὴν ὑποψηφιότητά της· ἀλλ' ἀπεποιήθη τὴν τιμὴν αὐτήν, ὡς εἶχεν, ἀληθῶς, ἀποποιηθῆ πάντοτε νὰ ἐκλεχθῇ ἐν τῇ ἐκλογικῇ περιφερείᾳ τῆς οἰκογενείας του. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχεν ἱκανῶς ὀρθὸν νοῦν, ὅπως συναισθανθῇ ὅτι δὲν ἦτο πλασμένος ἵνα διαπρέψῃ ὡς ῥήτωρ ἢ πολιτικός, καὶ ἱκανὴν ὑπερηφάνειαν, ὅπως μὴ συγκαταβῇ ν' αὐξήσῃ κατὰ ἓν τὰ σιωπηρὰ *ναὶ* καὶ *ὄχι* τοῦ κοινοβουλίου. Ὅσην ὅμως δὲν εἶχε δι' ἑαυτὸν φιλοδοξίαν, εἶχε, καὶ δικαίως ὡς ἐνόμιζε, διὰ τὸν υἱόν του. Ὁ Ὦβραϊ ἦν εὔσωμος ἡράκλειος νεανίας, μεστὸς ἐπάρσεως, εὔθυμος πάντοτε καὶ ἀτάσθαλος ὡς ἡ εὐδαίμων πλουσία νεότης. Ἡ ταραχώδης δὲ φύσις του, ἡ αὐθάδειά του καὶ οἱ παράτολμοι λόγοι του ἐθεωροῦντο ὑπὸ τοῦ πατρός του ὡς ἀσφαλεῖς οἰωνοὶ πρωΐμου μεγαλοφυΐας.

Ἡ ὑπερηφάνεια τῆς πατρικῆς στοργῆς τυφλοῖ ἀνθρώπους πολὺ ἀνωτέρους τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Οὕτω δὲ ὁ Ὦβραϊ, ἀναμφισβητήτως εἰς μεγάλα κεκλημένος, εἶχε προορισθῆ, παῖς ἔτι, εἰς τὸ πολιτικὸν στάδιον, καὶ παρεδόθη, μόλις φορέσας τὴν πρώτην του περισκελίδα, εἰς τὰς χεῖρας παιδαγωγοῦ, λαβόντος ἐντολὴν νὰ τὸν ὁδηγήσῃ ἐν πάσῃ τελειότητι εἰς τὸν πρῶτον τῆς πολιτικῆς του ὁδοιπορίας σταθμόν, εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξφόρδης. Ἀλλ' εἰς πᾶσαν ἐπιστημονικὴν καὶ φιλολογικὴν καλλιέργειαν ὁ ἀρτιφυὴς μέλλων Πὶττ ἀντέταξεν ἀδράνειαν ἀξίαν κρείττονος τύχης· τοῦτο δὲ ἤνοιξε τέλος, φαίνεται, τὰ ὄμματα τοῦ πατρός του, ὅστις ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ Ἔτον, ὅπου πραγματικῶς ὁ νεαρὸς εὐπατρίδης διεκρίθη ταχέως, οὐχὶ τοσοῦτον εἰς τὰ κλασικὰ μαθήματα, ὅσον εἰς τὰ εἰδικὰ ἐπιτηδεύματα τῆς πυγμαχίας καὶ ῥαβδομαχίας.

Δεκαεπταέτης γενόμενος, καλλωπιστὴς ἤδη καὶ θρασὺς ταραξίας, ἀπεχαιρέτισεν ὁ Ὦβραϊ τὸ Ἔτον καὶ τὸν μαθητικὸν βίον. Ἦν ἤδη ἀνὴρ τὸ ἐξωτερικόν, ἡ δὲ φυσική του ἀνάπτυξις ἦτο εἰς ἀντίστροφον ὅλως λόγον πρὸς τὴν διανοητικήν. Ὅτε ἔμαθε παρὰ τοῦ πατρός του, ὅτι ἔμελλε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ὀξφόρδην, καὶ ὅτι ἐκ παιδὸς ἤδη προωρίζετο εἰς τὴν ἱερωσύνην τῆς Δάουνιγκ-Στρήτ[1], ὁ Ὦβραϊ ἐζήτησεν ἀπεριστρόφως τὴν ἄδειαν νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἐβδελύσσετο τὴν πολιτικήν, ὅτι τὰ βιβλία ἐν γένει προὐξένουν εἰς αὐτὸν ἐφιάλτην, καὶ ὅτι ἦτο βέβαιος, ἂν μετέβαινεν εἰς Ὀξφόρδην, ὅτι ἤθελεν ἀποπεμφθῆ προσωρινῶς, ἴσως δὲ καὶ ὁριστικῶς τοῦ πανεπιστημίου. Ὅτι ἀπὸ μακροῦ ἤδη εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ λατρεύσῃ ἄλλην θεότητα πλὴν τοῦ Ἄρεως· καὶ ὅτι ἄριστα θὰ ἔπραττεν ὁ πατήρ του ἀγοράζων αὐτῷ τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερμαχήσῃ τῆς σημαίας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Πάντα ταῦτα ἐλέχθησαν τοσοῦτον ἐλευθέρως καὶ ἀσυστόλως, ὥστε πρόῤῥιζος ἀνεσπάσθη τοῦ πατρὸς ἡ φιλοδοξία. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης προσεπάθησε νὰ μεταπείσῃ τὸν υἱόν του διὰ τῆς λογικῆς, διὰ τῆς πραότητος, διὰ παρακλήσεων καὶ τέλος δι' ἀπειλῶν· ἀλλ' ὁ Ὦβραϊ ἦτο υἱὸς πατρῴζων· ἐκίνησε τὴν ὡραίαν του κεφαλήν, ἔστειλεν εἰς τὸν διάβολον ὑποψηφιότητα καὶ κοινοβούλια, καὶ διεκήρυξεν ὁριστικῶς καὶ ἀμεταχλήτως, ὅτι, ἂν ὁ πατήρ του δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατὸν ὡς εὐπατρίδης θὰ κατετάσσετο εἰς αὐτὸν ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ᾐσθάνθη ὀρθουμένας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του πρὸς τὴν δήλωσιν ταύτην τοῦ νεανίου, ἐπείσθη δὲ ἀκούων αὐτόν, ὅτι θὰ ἔπραττεν ὡς ἔλεγεν. Ὁ βαρωνέτος ἐγνώριζε τὸ αἷμα τοῦ Δάβεν, δὲν ἐλησμόνει δὲ παλαιά τινα γεγονότα μαρτυροῦντα τὴν πρώϊμον πεισμοσύνην τοῦ κυρίου Ὦβραϊ. Ἡ πάλη διήρκεσεν ἔτι ἐπί τινα χρόνον, ἀπέληξε δὲ φυσικῶς εἰς τὴν νίκην τοῦ υἱοῦ· διότι ὑπὸ τὸ σοβαρὸν περικάλυμμα ὅπερ διέκρινε τὸν Σὶρ Ἰωάννην Δάβεν, ἐκρύπτοντο

1. Ὁδός, ὅπου κεῖται τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον τῆς Ἀγγλίας. Σ. τ. Μ.

ὡς ὑπεδείξαμεν μυρίαι ἀδυναμίαι, καὶ — ἡ φυσικωτάτη πασῶν—ἄφθονος δόσις πατρικῆς ἐπιεικείας. Ὁ δὲ μεγάλαυχος καὶ γαῦρος νεανίσκος ἦτο πλασμένος, ἐννοεῖται, ὅπως νικᾷ πάντοτε καὶ τυραννῇ μάλιστα τὸν πατέρα του. Ὁ βαρωνέτος ἐθεώρει ὡς πρόσθετον χάριν τὴν ἀλαζονείαν, ἥτις ἀπετέλει τὴν βάσιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ὠβραί, τοιαύτη καὶ τοσαύτη, ὥστε βλέπων τις αὐτὸν ἤθελεν ὑπολάβει ὅτι πάντων τῶν ἀποθανόντων καὶ ταφέντων Δάβεν ἡ ὑπερηφάνεια διέρρεε τὰς φλέβας του. Πᾶσαι δ' αἱ ἀτασθαλίαι τοῦ νεκροῦ Ὠβραὶ ἐν Ἔτον, ἃς μετ' ἀκατονομάστου αὐταρκείας ἠσμένιζε διηγούμενος, εἶχον καταστήσει αὐτὸν ἔτι προσφιλέστερον εἰς τὸν πατέρα του.

Οὕτω δὲ μετὰ ἓξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς σχολῆς τοῦ Ἔτον, ὁ Ὠβραὶ κατετάσσετο, ὡς σημαιοφόρος, εἰς τάγμα δραγόνων, καὶ ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀνεχώρει εἰς τὰς Ἰνδίας. Εἶχε πείσει τὸν πατέρα του, οὐ μόνον νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν κατάταξίν του, ἀλλὰ—καὶ τοῦτο ἦτο πολὺ δυσκολώτερον, διότι ὡς πρὸς αὐτὸ ἡ εἰδωλολατρεία τοῦ πατρὸς ἀντέκειτο εἰς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ υἱοῦ —νὰ κατορθώσῃ καὶ τὴν μετάθεσίν του εἰς τάγμα στελλόμενον εἰς Καλκούταν. Ὁ Ὠβραὶ οὐδὲν ἄλλο ἀπὸ πολλοῦ ὠνειρεύετο ἢ τίγρεις καὶ ἐλέφαντας, καὶ ἡ ἰνδικὴ ἦτο δι' αὐτὸν τῆς ἐπαγγελίας ἡ χώρα: οὕτως ἡ πραγματοποίησις τῶν πόθων τοῦ υἱοῦ ἐματαίωσε τοὺς πόθους τοῦ πατρός.

Ὑπὸ τὴν ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν τῆς σκληρᾶς ἐκείνης καὶ πρώτης ὁπωσοῦν σοβαρᾶς δυσαρεσκείας τοῦ υἱοῦ του, ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀναζητῶν πέριξ αὐτοῦ παραμυθίαν, παρετήρησε τότε πρῶτον, ὅτι πρόχειρον τῆς λύπης του βάλσαμον εἶχε τὸν χαριέστατον μικρὸν ἄγγελον, ὅστις ἐξέτεινε πρὸς αὐτὸν τὰς μικράς του χεῖρας, οἱονεὶ μερίδα στοργῆς ἐπικαλούμενος. Ἡ στοργὴ αὕτη τῷ ἐδόθη ταχέως ὁλόκληρος. Μόλις ἐπουλωθείσης τῆς πληγῆς, ἣν εἶχε παραγάγει τὸ ἐγωϊστικὸν πεῖσμα τοῦ Ὠβραί, νέον πάλιν πένθος ἐπέχυσεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βαρωνέτου ὁ θάνατος τῆς λαίδης Δάβεν, ἥτις ἀπὸ καιροῦ πάσχουσα, ἐμαράνθη ταχέως μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ υἱοῦ της. Καίτοι προσδοκώμενον τὸ ἀτύχημα, βαθεῖαν οὐχ ἧττον προὐξένησεν αἴσθησιν εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην. Δὲν ἐξεδήλωσεν ὅμως τὴν λύπην του, ἀλλὰ κατέστειλεν αὐτὴν εἰς σιγήν, τὸ μὲν διότι ὁ ὑπερήφανος βαρωνέτος ἐθεώρει πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἐπίδειξιν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειάν του, τὸ δέ, διότι ἐφοβεῖτο μὴ ἡ λύπη του αὐξήσῃ ἔτι τὴν ὀδύνην τῆς θυγατρός του.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀπεσύρθη τότε εἰς τὰ κτήματά του καὶ ἔζησε πλέον μεμονωμένος, ἀσχολούμενος μόνον περὶ τὴν κόρην του, ἥτις κατέστη ἔκτοτε ἡ μόνη του χαρά. Ἡ Λουκία ἦτο νοήμων, ἁβρὰ καὶ εὐαίσθητος κόρη, ἀνάγκην ἀληθῶς ἔχουσα πάσης τῆς τρυφερᾶς πατρικῆς θεραπείας, —ἄνθος εὔθρυπτον καὶ χάριεν, ἐμπνέον ἐλπίδα συνάμα καὶ φόβον. Οὐχ ἧττον ὁ ἀὴρ τῆς ἐξοχῆς, βίος τακτικός, ἔμφρων ἐναλλαγὴ ἀσκήσεως καὶ ἀναπαύσεως, σπουδῆς καὶ ψυχαγωγίας, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν νοήμονος παιδαγωγοῦ, ἐκράτυναν ἱκανῶς τὴν ὑγίειαν της, οὕτως ὥστε ἡ Μὶς Δάβεν, δεκαοκταέτις γενομένη, καίτοι λεπτοφυὴς πάντοτε καὶ εὐπαθής, εἶχε καταστῆ εὔσωμος καὶ εὔχρους νεᾶνις ἀξιοσημειώτου καλλονῆς.

Ἐνώπιον αὐτῆς ἦν ἀνοικτὸς ἐν Λονδίνῳ ὁ βίος τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης οὐδὲ στιγμὴν διελογίσθη νὰ ἐξαιρέσῃ αὐτὴν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς κοινωνικῆς του τάξεως, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὴν εἰσαγάγῃ εἰς τὴν αὐλήν. Οὕτω τὰ παράθυρα τοῦ ἐν Λονδίνῳ μεγάρου του ἠνοίχθησαν πάλιν, καὶ τὰ πολυτελῆ του δώματα ἐφώτισεν ἐκ νέου ὅσος ἥλιος εἶνε δυνατὸς ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς μεγάλης Βρετανίας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης καὶ ἡ θυγάτηρ του μετέβησαν εἰς τὴν μεγαλόπολιν τὸ ἔαρ τοῦ 1837, καὶ ἡ Λουκία, ῥιφθεῖσα εἰς μέσον τῶν διασκεδάσεων τοῦ Λονδίνου, παρεσύρθη ἐντὸς ὀλίγου ἐντελῶς ὑπὸ τοῦ χειμάρρου των. Τὸ πέρας τῆς πρώτης ἐκείνης διασκεδαστικῆς περιόδου κατέλιπεν αὐτῇ ὠχρὰς τὰς παρειὰς κ' ἐξηντλημένας τὰς δυνάμεις· ἀλλ' ἡ ἐκ τούτου ἀνησυχία τοῦ Σὶρ Ἰωάννου διεσκεδάσθη κ' ἐλησμονήθη, ὅτε μετ' ὀλίγους ἀναπαύσεως μῆνας ἐν Δάβεν ἐφάνη ἀναλαβοῦσα πάλιν ἡ Λουκία. Ἡ νεότης εἶνε κραταιὰ βοηθὸς τῆς ὑγείας. Οὕτω δὲ τὸ προσεχὲς πάλιν ἔαρ πατὴρ καὶ θυγάτηρ ἤρχισαν τὸν αὐτὸν ἐν Λονδίνῳ βίον. Ἀλλ' αἱ προσκλήσεις, αἱ ὑποδοχαί, τὰ διάθερμα δώματα, αἱ ἄγρυπνοι νύκτες, ἐματαίωσαν ταχέως τὴν εὐεργετικὴν τῆς φύσεως ἐνέργειαν, καὶ πρὶν ἢ λήξῃ ἡ περίοδος, ἡ Λουκία ἔκλινε πάλιν κεκμηκυῖαν τὴν κεφαλήν· ὁ δὲ πατήρ της ἤκουσε πάλιν ἔντρομος τὴν μικρὰν ἐκείνην ξηρὰν βῆχα, τὴν ὑποδεικνύουσαν ἐχθρὸν λησμονηθέντα.

Ὁ ταλαίπωρος Σὶρ Ἰωάννης ἐκάλεσε κατ' ἀρχὰς ἕνα ἰατρόν, κατόπιν ἄλλον καὶ πάλιν ἄλλον. Ὁ πρῶτος συνεβούλευσεν ἐξοχὴν καὶ γάλα· ὁ δεύτερος ψυχρολουσίαν καὶ ἱππασίαν· ὁ τρίτος θαλάσσια λουτρὰ καὶ οἶνον τοῦ Πόρτο· ἀλλὰ πάντες ὅμως συνεφώνησαν, ὅτι ἀπαραίτητος ἦτο ἐντελὴς ἀποχὴ ἐρεθισμοῦ καὶ διασκεδάσεων. Πάντα ἐδοκιμάσθησαν, ἀλλ' οὐδὲν τῶν προταθέντων θεραπευτικῶν κατώρθου ν' ἀποδιώξῃ τὴν ἐπίμονον ἐκείνην βῆχα, ἥτις ἀκουομένη ἐσπάρασσε τὴν καρδίαν τοῦ ἀτυχοῦς πατρός, μηδὲ νὰ νικήσῃ τὴν νοσηρὰν τῶν δυνάμεων ἔκλυσιν, ἥτις ἐφαίνετο παγώνουσα τὴν ζωὴν τῆς θυγατρός του. Ἡ κατάστασις τῆς Λουκίας ἐξηκολούθησε τοιαύτη ἐπί τινας μῆνας, μέχρις οὗ οἱ ἰατροὶ ἀπεφάνθησαν τὴν γνώμην ταύτην, ἥτις διὰ τοὺς γνωρίζοντας εἶνε ἰσοδύναμος πρὸς θανατικὴν καταδίκην: «Δοκιμάσατε ἀλλαγὴν κλίματος· ἂς διέλθῃ ἡ Μὶς Δάβεν ἕνα χειμῶνα ἐν Ῥώμῃ». Τοιαύτη ὑπῆρξεν

ἡ ἐκδοθεῖσα παρὰ τῶν ἰατρῶν ἀπόφασις· ὁ δὲ βαρωνέτος οὐδὲ στιγμὴν ἐδίστασε, καίτοι ἀπηχθάνετο τὴν Ῥώμην, ἣν ἐκάλει παντοτε «πληκτικωτάτην πόλιν τῆς χριστιανωσύνης», κ' ἐπρόκειτο νὰ στερηθῇ πάσης ἀπολαύσεως, ἣν ἐχορήγουν αὐτῷ οἱ πολιτικοὶ σύλλογοι καὶ τὰ κόμματα. Τὸ ἐν Λονδίνῳ μέγαρον ἔκλειε πάλιν τὰ παράθυρά του, ἡ θαλαμηπόλος ἠσχολήθη ἐπὶ μῆνα ὁλόκληρον εἰς περικάλυψιν καὶ συσκευὴν τῶν ἐπίπλων, καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀνεχώρησε μετὰ τῆς θυγατρός του εἰς Ῥώμην.

Ἡ θυσία ἔσχε τὴν ἀμοιβήν της. Ὁ χειμὼν τοῦ 1839-1840 ὑπῆρξεν εἷς τῶν ἠπιωτέρων χειμώνων τῆς Ῥώμης, ἑξάμηνος δ' ἀπόλαυσις τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ καθαροῦ ἀέρος τῆς Ἰταλίας παρήγαγε θαυμάσιον ἀποτέλεσμα ἐπὶ τὴν ὑγείαν τῆς Λουκίας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης τοσοῦτον ἐχάρη ἐκ τούτου, ὥστε, τῇ ἐγκρίσει διασήμου ἄγγλου ἰατροῦ, ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ μέχρι τοῦ καύσωνος, νὰ διαγάγῃ τὸ θέρος ἐν Ἑλβετίᾳ, καὶ νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν εἰς Ῥώμην, ὅπως διαμείνῃ καὶ δεύτερον ἐν αὐτῇ χειμῶνα. Ἀλλὰ μόλις εἶχε παρασκευασθῇ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων του, καὶ ἐπιστολὴ τοῦ Ὠβραϊ, ὅστις ἦτο πλέον λοχαγὸς Δάβεν, ἐκ Μαδρὰς χρονολογουμένη, ἦλθεν ἀγγέλλουσα τὴν προσεχῆ του ἐπάνοδον ἐπὶ τριετεῖ ἀδείᾳ. Ἡ εἴδησις αὕτη κατέστησεν ἀναγκαίαν μεταβολήν τινα ἢ μᾶλλον τροποποίησιν τοῦ σχεδίου τοῦ βαρωνέτου, καὶ ἀπεφάσισεν οὗτος νὰ καταλίπῃ μὲν ταχύτερον τὴν Ῥώμην, νὰ μεταβῇ δὲ, ἀντὶ τῆς Ἑλβετίας, εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ μόνη πρὸς ταῦτα συμβουλὴ τοῦ ἰατροῦ ὑπῆρξε νὰ γείνῃ τὸ ταξείδιον διὰ θαλάσσης καὶ οὐχὶ διὰ ξηρᾶς, ἵν' ἀποφύγῃ πάντα ἐνδεχόμενον κόπον ἡ ἀναῤῥωννύουσα.

Συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην ταύτην, ὁ Σὶρ Ἰωάννης καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐπεβιβάσθησαν περὶ τὰ μέσα Μαρτίου εἰς Σιβιταβέκχιαν ἐπὶ κυβερνητικοῦ ἀτμοκινήτου κατευθυνομένου εἰς Μασσαλίαν. Ἡ θάλασσα ὡμοίαζε λίμνην ὅτε ἤρθη ἡ ἄγκυρα· ἀλλ' ἡ γαλήνη ὀλίγον μόνον διήρκεσε, καὶ καταιγὶς φοβερὰ ἐνέσκηψεν αἴφνης, ὡς συμβαίνει πολλάκις ἐν τῇ Μεσογείῳ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους. Τὸ σκάφος, θραυσθέντων καὶ τῶν δύο του τροχῶν, ἀπέμεινεν ἕρμαιον τῶν κυμάτων καὶ τοῦ ἀνέμου ἐπὶ δύο νύκτας καὶ μίαν ἡμέραν, καὶ μόλις, ἀφ' οὗ ἐκινδύνευσε ν' ἀπολεσθῇ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Σπέτσιας, κατώρθωσε ν' ἀποβιβάσῃ τοὺς ἐπιβάτας του εἰς τὴν πόλιν ταύτην, κειμένην πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γενούης. Ὁ τρόμος καὶ ἡ ναυτία τοσοῦτον εἶχον καταβάλει τὴν Λουκίαν, ὥστε οὐ μόνον νὰ κινηθῇ, ἀλλ' οὐδὲ νὰ σταθῇ κἂν ἠδύνατο. Οὕτω δ' ἔχουσαν μετεκόμισαν αὐτὴν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ μόλις μετὰ πολλῶν ἑβδομάδων ἀνάπαυσιν ἀπέκτησε δυνάμεις ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδοιπορίαν, οὐχὶ πλέον διὰ θαλάσσης, ἀλλὰ διὰ ξηρᾶς καὶ κατὰ συντόμους σταθμοὺς, προαποστελλομένου πᾶσαν πρωΐαν ἑνὸς ταχυδρόμου, πρὸς παρασκευὴν ἁρμοδίων νυκτερινῶν καταλυμάτων. Ἡ κατάπτωσις τῶν δυνάμεων τῆς Λουκίας δὲν ἦτο δυστυχῶς ἀποτέλεσμα τοῦ τρόμου μόνον καὶ τῆς ναυτίας, διότι πολλά τινα συμπτώματα, ἅτινα εἶχον ἐξαλειφθῇ κατὰ τὴν ἐν Ῥώμῃ διαμονὴν, ἀνεφάνησαν πάλιν πρὸς μέγιστον φόβον τοῦ Σὶρ Ἰωάννου.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν ἐκ Σπέτσιας, ὅτε, διανυκτερεύσαντες εἰς Ὀνέλιαν ἤλπιζον νὰ καταλύσωσι τὴν ἑσπέραν ἐν Νικαίᾳ, συνήντησεν ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμετέρας διηγήσεως τὸν πατέρα καὶ τὴν κόρην: ταύτην μὲν, ὡς εἴπομεν, λίαν τεταραγμένην καὶ μάτην καλοῦσαν τὸν ὕπνον, τὸν δὲ βαρωνέτον ἀνησυχοῦντα ἐξ ἑνὸς περὶ τῆς Λουκίας καὶ ἀσχολούμενον ἐξ ἑτέρου διανοητικῶς εἰς τοὺς παραινετικοὺς λόγους, ὅσους ἔμελλε ν' ἀποτείνῃ εἰς τὸν υἱόν του, ἵνα πείσῃ αὐτὸν νὰ παραιτήσῃ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον χάριν τοῦ πολιτικοῦ.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ

Ἀρίστην ἀνάμνησιν τῆς Λαρίσσης διατηρῶ ἣν ἔλαβον ἐντύπωσιν, ὁπότε, σταθεὶς ἐπὶ λόφου δύο μίλια μακρὰν, ἀπεχαιρέτισα σωρείαν ῥυπαρῶν καταλυμάτων καὶ ῥυπαρωτέρων ὁδῶν, κεκαλυμμένων ὑπὸ ἀργυρόχρου ὁμίχλης καὶ δυσκράτου ἀέρος. Ἐστράφην πρὸς τὸ βορειοανατολικὸν, περίεργος νὰ ἴδω ἣν ὁ Πηνειὸς ἐξεβίασε κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους διέξοδον εἰς τὴν θάλασσαν ἀνὰ μέσον Ὀλύμπου καὶ Ὄσσης· διότι, καὶ μεθ' ὅσον ἐνέπνεέ μοι ἡ λῃστεία φόβον, ἀμάρτημα ὑπέλαβον νὰ ἐκλίπω τὴν Θεσσαλίαν, πρὶν ἴδω τὴν πολυΰμνητον κοιλάδα τῶν Τεμπῶν. Τρεῖς ὥρας ἤλασα ἔφιππος διὰ μονοτόνου, πολυφύτου πεδιάδος, ἄχρις οὗ ἀνεκάλυψα τὰς ὑπερτάτας τῆς Ὄσσης κορυφάς. Παρὰ τὴν δυτικὴν εἴσοδον τῆς φάραγγος, καὶ δὴ ἐντὸς πυκνοῦ κυπαρισσῶνος, κεῖται ἡ ὀθωμανικὴ κώμη Μπαμπᾶ· ἐκλήθη δὲ οὕτω ὑπὸ τοῦ περιβοήτου δερβίσου Μπαμπᾶ Ὀσμὰν, κατελθόντος μετὰ τῶν πρώτων μουσουλμάνων πορθητῶν καὶ ἱδρύσαντος ἐν τῷ περικαλλεῖ χώρῳ μεγαλοπρεπὲς τεκὲ, ἤτοι μοναστήριον. Τελευτήσαντος τοῦ Μπαμπᾶ Ὀσμὰν, θαύματα μυρία ἐτελέσθησαν ἐπὶ τοῦ τάφου του· οἱ σουλτάνοι ἔστειλαν πολύτιμα ἀναθήματα· οἱ δὲ δερβίσαι τοῦ Μπαμπᾶ ἐκτήσαντο ὄνομα καὶ δύναμιν μεγίστην ἐν ὅλῃ τῇ ἐπαρχίᾳ. Ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις τὸ τέμενος παρήκμασεν· ἀληθεύει μὲν, ὅτι εὐλαβεῖς μουσουλμάνοι ἔρχονται πόῤῥωθεν ἵνα προσκυνήσωσι· καὶ χριστιανοὶ δὲ ἀγρόται ἀναρτῶσι τὰ ῥάκη των ἀπὸ τῶν κυπαρίσσων, ἢ ὅπως ἐξορκίσωσι πνεύματα πονηρὰ, ἢ ὅπως ἐξευμενίσωσι τὸ πνεῦμα τοῦ Μπαμπᾶ Ὀσμάν· ἀλλ' ἡ παλαιὰ δόξα καὶ δύναμις οἴχεται διὰ παντός. Ὁ δερβίσης, ἰδών με πόῤῥωθεν κατακλιθέντα ὑπὸ τὴν σκιὰν πλησίον δένδρου, ἐξῆλθεν ἵνα χαιρετίσῃ με. Ἀπαν-

τες οἱ δερβίσαι δὲν ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλους· οἱ μὲν εἶνε ἔνσαρκος θρησκοληψία καὶ θρησκομανία, οἱ δὲ συνεκέρασαν τὴν αὐστηρὰν τῶν Σιΐτῶν ὀρθοδοξίαν μετὰ τῶν ἠπιωτέρων εἰσηγήσεων τοῦ βουδιστικοῦ πανθεϊσμοῦ. Οὐχὶ μικρὸν ἐξεπλάγην, ὅτε ὁ πολιὸς τοῦ Μπαμπᾶ πατριάρχης, ἀνατείνας τὰς χεῖρας ὡσανεὶ προσευχόμενος, ἐχαιρέτισε τὸν χριστιανὸν ἐμέ, ὡς πιστὸν τοῦ Προφήτου ὀπαδόν, ἀναβοήσας «ἒλ σαλαὰμ ἐλεϊκοὺμ».Μετὰ τὰς συνήθεις φιλοφροσύνας παρέθηκέ μοι γεῦμα λιτόν, ἤτησεν αὐτὸς νὰ περιαγάγῃ με εἰς τὸ τεκὲ καὶ ὁδηγήσῃ εἰς τὸ μικρὸν τέμενος, ἐν ᾧ ἦσαν τεθαμμένοι οἱ προπάτορες αὐτοῦ. Τὸ ἀξίωμα τοῦ δερβίσου μεταβαίνει ἐκ πατρὸς εἰς υἱόν, καὶ δὴ τὸν πρωτότοκον. Ἐν τῷ μεγίστῳ τῶν τάφων, κεκαλυμμένῳ δι' εὐρέος κιτρίνου περιβολαίου, κεῖται ὁ ἱδρυτὴς τοῦ τεκέ· εἶνε δὲ ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀνηρτημένα τὸ ξίφος καὶ τὸ κοράνιόν του. «Τὰ δύο ταῦτα κειμήλια (εἶπεν) ἐτέλεσαν θαύματα πολλὰ καὶ μεγάλα· ἀλλ' ἀρτίως ἀφεῖλεν αὐτῶν ὁ Θεὸς πᾶσαν δύναμιν· καὶ ἐγὼ δὲ ἀκούω τώρα, ὅτι πρέπει νὰ τὰ καταβιβάσω ἀπὸ τοῦ τοίχου, ἔνθα ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἦσαν ἀνηρτημένα ὡς ὑποκείμενα εὐλαβείας καὶ προσκυνήσεως, καὶ νὰ ἀπέλθω μετ' αὐτῶν βαρὺς ὑπὸ γήρως εἰς ἀφεστῶσαν γῆν, ὁπόθεν τὸ πρῶτον ἐξήχθησαν». Τὸν ἠρώτησα, διὰ τί δὲν ἔμεινεν ἵνα τελευτήσῃ τὸν βίον ἐν ἡσυχίᾳ ὑπὸ ἄρχοντας χριστιανούς· ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίνατο· «πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἐγὼ ὑπολαμβάνω τέκνα Θεοῦ· ἀλλ' ὁ Μπαμπᾶ Ὀσμὰν (ὁ Θεὸς ἐλεήσαι αὐτόν!) ἤκμασεν ἐν ἄλλοις χρόνοις, τὸ δὲ ξίφος του μένει εἰσέτι βεβαμμένον διὰ τοῦ αἵματος τῶν γκιαούρηδων. Δὲν θὰ ἦτο καλὸν νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖράς των».

Ἀπὸ Μπαμπᾶ ἡ διὰ τῆς κοιλάδος τῶν Τεμπῶν εὐθεῖα ὁδὸς ἄγει παραλλήλως τῷ Πηνειῷ· λαμπροτέρα ὅμως εἶνε ἄλλη ἀνωφερής, ἄγουσα διὰ κλιμακοειδῶν ἀμπελώνων εἰς ὑψηλὸν ὀροπέδιον, ὅπου κεῖνται τὰ Ἀμπελάκια ἐν μέσῳ σφριγώσης φυτείας. Τετρακόσιαι καὶ ἐπέκεινα στερεαὶ καὶ μεγάλαι οἰκίαι, χωριζόμεναι ἀλλήλων διὰ πλατάνων καὶ καρυῶν, μαρτυροῦσι τὴν πάλαι εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως· ἀλλὰ τὰ δύο τούτων τριτημόρια εἶνε σήμερον ἀκατοίκητα καὶ κατερείπονται. Ἔρημα καὶ ἄφωνα ἵστανται τέσσαρα καὶ εἴκοσιν ἐργοστάσια, ἀποστέλλοντα ἄλλοτε εἰς πάσης τῆς Ἀνατολῆς τὰς ἀγορὰς πολυθρύλητα νήματα, βεβαμμένα ἐν ἐρυθρῷ χρώματι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Πρὸ πολλοῦ ἐπαύσαντο μακραὶ ἐμπόρων συνοδίαι, κομίζουσαι διὰ ξηρᾶς εἰς Πέσταν καὶ Βελιγράδιον πεντακισχίλια ἑκατόλλιτρα νημάτων. Ἡ σχολή, ἥτις περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἡμιλλᾶτο τῇ ἐν Σμύρνῃ καὶ Κωνσταντινουπόλει, ἀπέβη καταφύγιον ὀλίγων παιδαρίων, μόλις μανθανόντων ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν. Ἡ βιβλιοθήκη, ἡ πρώην οὐδαμῶς ὑστεροῦσα τῶν ἐν Ἄθῳ, διεσκεδάσθη εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους. Τὸ ἐμπορικὸν πρωτεῖον τῶν Ἀμπελακιωτῶν ἐκλόνησαν πρῶτα τὰ ἀγγλικὰ βαμβακοκλωστεῖα, ἐπετάχυναν δὲ τὴν παντελῆ καταστροφήν του οἱ ὀθωμανοὶ στρατιῶται ἐπὶ τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ἀπὸ τοῦ πενθίμου τούτου κατοικητηρίου εὐδαιμονίας οἰχομένης δύο ἢ τρία βήματα ἄγουσι πάλιν εἰς τὴν κοιλάδα. Ἡ φάραγξ αἴφνης στενοῦται. Ἔνθεν μὲν ὁ Ὄλυμπος, ἔνθεν δὲ ἡ Ὄσσα παρατείνουσι τοὺς γιγαντείους αὐτῶν κρημνοὺς μέχρι τοῦ ὕδατος, καὶ μόλις ἀφίνουσι τόπον εἰς τὰς ὑπὲρ τὰ ἀτρεμῆ τοῦ Πηνειοῦ ῥεύματα ἐπικρεμαμένας ἐλαίας, δάφνας καὶ ῥοδοδάφνας. Ἀριστερόθεν τῆς ὁδοῦ ὑψοῦνται σαθροὶ τοῖχοι παλαιοῦ φρουρίου. πολὺ δὲ ὑπεράνωθεν ἀναθρώσκει ἐνιαῖον τόξον, οὗ τινος ἡ κορυφὴ ἅπτεται τοῦ στερεώματος. Φέρει δὲ ἕως τῆς σήμερον τὸ ὄνομα «πύργου τῆς καλλονῆς»· κατά τινα μῦθον ἐπιχώριον, σειρήν τις περικαλλής, «ἡ ἀνατολικὴ Μαργαρίτα Βαλοά», ἐσαγήνευεν ἐραστὰς ἐπὶ τὸ φρούριόν της, εἶτα δὲ κατεκρήμνιζεν αὐτοὺς εἰς τὸ κάτωθι ῥεῦμα. Σώζονται πρὸς τούτοις φανερὰ ἴχνη ῥωμαϊκῆς λεωφόρου, συναπτούσης τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης· λατινικὴ τις ἐπιγραφὴ ἀγγέλλει, ὅτι ὠχύρωσε τὰ Τέμπη ὁ ἀνθύπατος Λεύκιος Κάσσιος. Εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην ἐπέστησαν κατὰ τοὺς τελευταίας μῆνας τὴν προσοχήν των οἱ Τοῦρκοι καὶ τὴν ἐπεσκεύασαν μετ' ἀσυνήθους ἐπιμελείας καὶ σπουδῆς, φοβηθέντες ἴσως, ὅτι ἐντὸς βραχέος χρόνου θὰ ἐπανεχώρουν εἰς Μακεδονίαν. Τὸ μέρος τοῦτο συνδυάζει ἐναρμονίως τὴν καλλονὴν καὶ τὸ καταπληκτικὸν μεγαλεῖον τῆς φύσεως. Ἡ κοιλάς, ἔχουσα ἑκατέρωθεν ἀλλεπαλλήλους κρημνούς, πύργους, θάμνους καὶ δάση ποικιλόχροα, ἀναμιμνήσκει τὸ γνωστὸν «**Tempe, quae silvae cingunt super impendentes**». Μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἡ ὁδὸς ἄγει ἀπὸ Μπαμπᾶ διὰ τῆς φάραγγος, εἶτα δὲ αἴφνης εὐρύνεται εἰς ἀναπεπταμένην καὶ ὄντως διϊπετῆ πεδιάδα. Τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὄσσης οἱ κρημνοὶ φαίνονται ἧττον ὀξεῖς καὶ ἀπότομοι, ὁ δὲ Πηνειὸς ἐκβάλλει εἰς τὸ πέλαγος ἀνὰ μέσον λιμνῶν, ἅτινα μάτην περιμένουσι θεριστάς. Μετὰ δύο ὥρας κατέβην εἰς Τσάη Ἀχατσῆ, ἑστίαν ἐμπορίου καὶ λαθρεμπορίου· ἡ ἑλληνικωτάτη κώμη εἶνε εὐδαίμων καὶ διεξάγει τὸ ἐμπόριον ὅλης τῆς βορείου Θεσσαλίας. Ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἐλπίζει, ὅτι, ἐὰν κρατήσῃ τὴν Λάρισσαν, θὰ ἀποδείξῃ τὸ Τσάη Ἀχατσῆ ἐφάμιλλον τῷ λιμένι τοῦ Βώλου. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ βόρειος Θεσσαλία μείνῃ ὑπὸ τὸ σουλτανικὸν σκῆπτρον, τὸ Τσάη Ἀχατσῆ οὐδέποτε θὰ ἀποδειχθῇ λιμὴν πρωτοβάθμιος. Σκεπάζεται μὲν ὑπὸ τῆς Ὄσσης κατὰ τῶν νοτίων καὶ νοτιοανατολικῶν ἀνέμων, ἐνοχλεῖται δὲ λίαν, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, μάλιστα, ὑπὸ τῶν βορειοανατολικῶν, καὶ

ἔχει ὕδατα τεναγώδη καὶ δυσπρόσιτα. Ἐάν ποτε ἡ Θεσσαλία εὐημερήσῃ ὑλικῶς, μικρὰ δαπάνη θὰ καταστήσῃ τὸ Τσάη Ἀχατσῆ ἐρατεινὸν καὶ τερπνότατον ἐνδιαίτημα κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν. Τὰ πυκνὰ δάση τῆς Ὄσσης ἀπείργουσι τὰ βίαια πνεύματα, καὶ ἀφίνουσι μόνον τὰς γλυκείας τοῦ λιμένος αὔρας. Τὸ ἡδύτατον τῶν ἐνθάδε θεαμάτων εἶνε ἡ δύσις τοῦ ἡλίου· ὁ Ὄλυμπος σκοτίζεται, αἱ κορυφαί του μαρμαρύσσουσιν· ἡ δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια τῶν οὐρανῶν ἀντανακλᾶται εἰς τὸ εὐρὺ κάτοπτρον τοῦ κόλπου· ἀπὸ τοῦ ὄρους Χορτιάτση διακρίνεται ὁ Θερμαϊκὸς κόλπος, φωτεινὸς δὲ καὶ σχεδὸν διαφανὴς καθορᾶται ἑτέρωθεν ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου ὁ Ἄθως.

Τῶν Τεμπῶν ἡ κοιλὰς φαίνεται τοσοῦτον ὡραία, ὥστε ἀντάξιον τοῦ κόπου εἶνε νὰ διανύσῃ τις τὴν αὐτὴν ὁδὸν δίς. Τῇ ἐπαύριον, ἐπανερχόμενος εἰς τὰ ὀπίσω, ἀνεκάλυψα νέον τύπον τῆς μεγαλοπρεπείας της· νέφη ἐσκότισαν τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάλυψαν τὰς πολυαρίθμους τῶν ὀρέων κορυφάς· τὸν Ὄλυμπον δὲ ἔσειε βροντῶν ὁ τερπικέραυνος Ζεύς. Ὁ ἥλιος ὅμως φωτίζει πάντοτε τὸ Μπαμπᾶ· ἐξελθὼν τῶν στενῶν εὗρον πάντα ἥσυχα, αἴθρια, ἀτρεμῆ. Ὁδεύσας παρὰ τὴν βορεινὴν ἄκραν τῆς μεγάλης θεσσαλικῆς πεδιάδος, ἀφικόμην εἰς Τύρνοβον, ἔνθα πρῶτον ἐγκατέστησαν μουσουλμάνοι ἄποικοι. Πολὺ πρὸ τοῦ 1453 δηλαδή, οἱ ἐν Λαρίσσῃ Ἕλληνες ᾐτήσαντο παρὰ μουσουλμάνου ἀρχηγοῦ προστασίαν κατὰ τῶν ληστρικῶν ἐπιδρομῶν τῶν Βουλγάρων· παραχρῆμα πεντακισχίλιαι οἰκογένειαι ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας συνῳκίσθησαν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Βεζελῆ παρὰ τὴν ἔξοδον τῶν Τεμπῶν καὶ τοὺς νοτίους πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἀνήγειραν τὸν πρώτιστον φραγμὸν τῶν ἀπὸ βορρᾶ ἐπιδρομέων. Μετὰ τρεῖς ὥρας κατέλυσα εἰς τὴν πολίχνην Τύρνοβον, ἔχουσαν οὐ πλείους τῶν 6,000 κατοίκων ἑλλήνων, βλάχων καὶ τούρκων, ἐν μέσῳ ἀμπελώνων ποτιζομένων ὑπὸ τοῦ Εὐρώπου. Οἱ κάτοικοι ὑπάρχουσιν ὑλικῶς εὐδαίμονες ἅ τε δὴ μόνοι αὐτοὶ ἀσκοῦντες ἐγχώριον βιομηχανίαν, ἧς τὰ προϊόντα, βάμβακες, ἔρια καὶ νήματα ἀνευρίσκονται ἀνεξαιρέτως ἐν πάσῃ οἰκίᾳ θετταλικῇ. Ἀπὸ Τυρνόβου ἡ ὁδὸς διασταυροῖ τὸν Εὔρωπον καὶ προσεγγίζει εἰς τὸν Πηνειόν, οὐχὶ μακρὰν ἐρειπίων τινῶν τῆς ἀρχαίας Λαρίσσης. Ἡ νεωτέρα πόλις κεῖται ἓξ μίλια κατωτέρω τοῦ ποταμοῦ. Ἐντεῦθεν εἰς Τρίκκαλα διήλασα τριάκοντα μίλια διὰ πεδιάδος, ἥτις, μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, φαίνεται ἐρημία. Αἱ κῶμαι εἶνε οὐχὶ μικραί· οὐδὲ ἓν δένδρον ὑπάρχει ἵνα ὑποκεράσῃ τὴν ἄχαριν ἐξωτερικὴν ὄψιν τῶν οἰκιῶν· ἀλλ' ἅμα τις εἰσελθὼν εἰς ταύτας εὑρίσκει ἄνεσιν, εὐμάρειαν, ἀφθονίαν μείζονα ἢ ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἐν Ἰρλανδίᾳ ἀγροτῶν . . . Τὸ τσιφλίκιον τοῦ ὀθωμανοῦ βέη, εἰς ὃν ἀνήκει ἡ κώμη, οὐδεμίαν ἔχει τρυφήν, διαπρέπει δὲ ἐπὶ λιτότητι, καίτοι τοῦ δεσπότου κατ' ἔτος ἀπολαμβάνοντος προσόδους πολλῶν χιλιάδων. Κατὰ τὴν νῦν ὥραν ἡ κώμη εἶνε ἔρημος ἀνδρῶν, οἵτινες ἀσχολοῦνται πόρρω ἐν ἀμπελῶσι καὶ ἀγροῖς. Μετὰ τὴν ἐργασίαν ἐπανέρχονται οἴκαδε ἄνδρες, γυναῖκες, παιδία καὶ βρέφη, ἑπόμενοι εἰς αὐτοσχέδια ἕλκηθρα μεστὰ σίτου ἢ σταφυλῶν καὶ εἰς ἀγέλας ταύρων, οἵτινες παρεκκλίνουσι τῆς τελματώδους ὁδοῦ, ἵνα μὴ ἐνοχλῶνται ὑπὸ ἀγρίων μυιῶν. Πρὸ πολλοῦ μὲν ἐξέλιπεν ἡ γενεὰ ἵππων καὶ ἱππέων, ἡ τὴν Θεσσαλίαν ἀποδείξασα πατρίδα τῶν Κενταύρων, ἀλλὰ καὶ σήμερον οἱ ἵπποι της δὲν εἶνε εὐκαταφρόνητοι. Παρὰ πάντα ὅμως τὰ τεκμήρια τῆς ὑλικῆς εὐημερίας, φοβερὰ καθορᾶται ἡ καταστροφή, ἣν ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας ἐπήνεγκαν ἀμάθεια καὶ δουλεία· οἱ ἄνδρες εἶνε ἢ δουλόφρονες ἢ σκυθρωποὶ καὶ ἀληθεῖς δοῦλοι τῆς γῆς, ἣν θεραπεύουσιν· οὐδὲν ἔχουσιν ἴχνος τοῦ ἀρρενωποῦ πνεύματος, οὗ τινος ἐμφοροῦνται οἱ ἕλληνες καὶ βλάχοι ὀρεινοί· διότι, καὶ εὐπορώτεροι τούτων ὄντες, δὲν δύνανται νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι ὁ πλοῦτος ἀνήκει εἰς ἑαυτούς. Αἱ γυναῖκες γηράσκουσι πρὸ τῆς ὥρας ὑπὸ τῆς ἐργασίας, τῶν στερήσεων καὶ κακουχιῶν· καὶ παρὰ τοῖς ἐνθάδε χριστιανοῖς ὀλίγον διαφέρουσι κτηνῶν ἀχθοφόρων· αὐταὶ μὲν φέρουσιν ἐπὶ τῶν ὤμων φορτία δυσβάστακτα, οἱ δὲ ἄνδρες καπνίζουσιν ὀχούμενοι ἐπὶ τῶν ἑλκήθρων. Ἡ φαύλη κυβέρνησις, ἡ νωθρότης, ἡ ἀμάθεια ἐταπείνωσαν τὸ γενναῖον φρόνημα καὶ αὐτὴν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἐπαρχία, δυναμένη νὰ διαθρέψῃ ἓν ἑκατομμύριον ψυχῶν καὶ ἐπέκεινα, μόλις πορίζει τὰ πρὸς τὸν βίον εἰς 350,000. Τὰ κτήματα εἶνε εὐρύτατα· πεντήκοντα, ἑξήκοντα, ὀγδοήκοντα χιλιάδες πλέθρων ἀνήκουσιν εἰς ἕνα μόνον δεσπότην, ὅστις ἑπομένως οὐδεμίαν αἰσθάνεται χρείαν νὰ τὰ καλλιεργήσῃ ὅλα· τὸ ἔδαφος εἶνε εὔφορον καὶ οὐδενὸς χρήζει μέσου τεχνικοῦ· τούτου δ' ἕνεκεν ἡ γῆ πολλάκις μένει χέρσος δύο καὶ τρεῖς ἐνιαυτούς. Ἐξ ὅλης λοιπὸν τῆς πολυθρυλήτου θετταλικῆς πεδιάδος μόλις καλλιεργεῖται ἡ τετάρτη ἢ πέμπτη μερίς, ἀποφέρουσα 1,000,000 κοιλῶν κριθῆς, 1,800,000 σίτου, 1,200,000 ἀραβοσίτου, 3,000,000 λιτρῶν καπνῶν κ.λ. Καὶ πενταπλασιαζόμενοι ὅμως οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν θὰ παρίστων ὅσα ὁ ἐπίγειος οὗτος παράδεισος θὰ ἀπέφερεν ἀγαθά, ἐὰν πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν πόρων του κατέβαλλεν ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία τοσαύτας προσπαθείας, ὅσας νῦν πρὸς παράλυσιν αὐτῶν. Τοιαῦται σκέψεις δὲν ἴσχυσαν νὰ διασκεδάσωσι τὴν μονοτονίαν ἐξαώρου ἱππηλασίας. Ἀσπάσιος περὶ τὴν δείλην ἐφάνη μοι ὁ ὄπισθεν τῆς Πίνδου δυόμενος ἥλιος, διαρρήξας αἴφνης τὰ νέφη καὶ φωτίσας τοὺς μιναρέδας καὶ τὸ παλαιὸν φρούριον τῶν Τρικκάλων. Τὰ «τριφίλητα» Τρίκκαλα δὲν εἶνε μὲν ἄξια τοιαύτης προσηγορίας, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἔχουσι θέσιν γραφικωτάτην. Αἱ πάντοθεν ὑπὸ δένδρων κυκλούμεναι οἰκίαι ἵστανται

κλιμακηδὸν ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου, παρὰ τὴν σειρὰν τῶν Καμβουνίων ὀρέων, τὴν ἀπολήγουσαν εἰς τὴν θετταλικὴν πεδιάδα· ὑπεράνω τῆς πόλεως ὑψοῦται φρούριον μεσαιωνικόν, ἐπιμελῶς ἔτι φυλασσόμενον ὑπ' ὀθωμανικῆς φρουρᾶς, ἐπαγωγὸν συμπλήρωμα ὅλης τῆς σκηνογραφίας. Τετράγωνος τύρρις μεθ' ὡρολογίου ἀναμιμνήσκει τοὺς χρόνους τῆς Λατινοκρατίας· ἐδιδάχθη ὅμως νὰ σημαίνη τὰς ὥρας τουρκιστί. Τὰ Τρίκκαλα οἰκοῦσιν ὀκτακισχίλιοι ἕλληνες, βλάχοι, πλούσιοί τινες μουσουλμάνοι καὶ εὐάριθμοι Ἰσραηλῖται. Ἔχουσι θέσιν ὀχυρὰν καὶ μεγάλην στρατηγικὴν σπουδαιότητα, διότι δεσπόζουσι τῶν στενῶν ἀπὸ τῆς Ἠπείρου ἕως τῆς ἄνω κοιλάδος τοῦ Πηνειοῦ. Ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἦτο ἑστία ἐπιστήμης, ἀφιερωμένη τῷ Ἀσκληπιῷ· ἁπανταχόθεν δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐφοίτων εἰς αὐτὴν οἱ μετιόντες τὴν ἰατρικήν. Σήμερον πάντα ἐλησμονήθησαν, οἱ δὲ Τρικκαλινοὶ διαπρέπουσιν ἐπὶ παντὶ ἄλλῳ ἢ εὐφυΐᾳ καὶ παιδείᾳ. Τὰ μικρὰ ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια δὲν ὕψωσαν εἰσέτι τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ. Ὁ φιλοξενήσας με Ἕλλην εἶνε ὁ πρῶτος τῶν ἐνθάδε γαιοκτημόνων καὶ ἐμπόρων, ἔχει δὲ κατ' ἐνιαυτὸν πρόσοδον τρισχιλίων λιρῶν· ὁ νοῦς του ὅμως εἶνε λίαν περιωρισμένος· λαλῶν περὶ πολιτικῆς ἀνεφώνησεν «ἐρρέτωσαν οἱ Τοῦρκοι, ζήτω ὁ Γλάδστων! κρῖμα ὅτι ἐγεννήθη *Βούλγαρος!*»

Ὀλίγον πρὶν ἐκλίπω τὰ Τρίκκαλα παρώτρυνέ με ὁ ὀθωμανὸς κυβερνήτης νὰ αὐξήσω τὴν ἀκολουθίαν μου, προσλαμβάνων ἱππεῖς τε καὶ πεζούς. Κατ' ἀρχὰς ἠρνήθην, ἀναλογιζόμενος τὸν ὄχλον καὶ τὰ ἀναλώματα. Μετὰ δύο ὥρας εἰδήσεις ἀπαίσιοι διεσκέδασαν τοὺς δισταγμοὺς καὶ τὴν φειδωλίαν μου. Ἀπὸ Τρικκάλων ἡ τοῦ Πηνειοῦ κοιλὰς κάμπτει πρὸς τὸ βορειοδυτικόν, καταχεομένου τοῦ ῥεύματος ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ μεταξὺ Κοτσιάκας καὶ τῶν κατωτέρων Καμβουνίων. Πρὸς νότον ἐκτείνονται ἐν ποικίλαις καὶ περικαλλεστάταις μορφαῖς μέχρι τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου τὰ Ἄγραφα, ἤτοι τὰ ὄρη ἀγράφων κωμῶν, κληθεισῶν οὕτω διὰ τὰ πολλὰ προνόμια, ἅτινα οἱ κατὰ καιροὺς σουλτάνοι ἀπένειμαν τοῖς φιλελευθέροις καὶ ἀρειμανίοις Βλάχοις. Ἀριστερόθεν εἶδον τὸ γιγάντειον ὄρος, πεντακισχιλίους πόδας ὑψηλὸν καὶ εἴκοσι μίλια παρατεινόμενον, ὅπως διαχωρίζη Ἤπειρον καὶ Θεσσαλίαν. Ἀπέναντι τῆς βορεινῆς ἄκρας τοῦ φραγμοῦ τούτου, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ Πηνειοῦ ὄχθης, ἀνατρέχουσιν ὀρθοὶ πελώριοι καὶ ἀπότομοι βράχοι, τὰ ὀνόματι καὶ πράγματι *Μετέωρα*. Οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ἡ φύσις διετράνωσεν ἀφειδεστέραν δαψίλειαν καὶ χρωμάτων καὶ τύπων φαντασιωδῶν. Προϊστορικοὶ κατακλυσμοὶ καὶ φυσικαὶ ἀναστατώσεις ἔγλυψαν διὰ τῆς στιβαρᾶς καλλιτέχνου χειρὸς τοῦ πανδαμάτορος χρόνου τὴν πελώριον πέτραν καὶ ἐδημιούργησαν ἐξ αὐτῆς στήλας καὶ προμαχῶνας ὑπεράνωθεν τῆς πεδιάδος. Ἐν ταῖς διὰ μέσου χαράδραις καταπλήσσει τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεατοῦ ἡ σφριγῶσα φυτεία καὶ οἱ πολυχρούστατοι θάμνοι. Ὁ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ ἀσκητικὸς ζῆλος εὗρε καταφύγιον εἰς τὰ ἀπρόσιτα ὕψη· πολλὰς ὅμως ἑκατονταετηρίδας ὕστερον ἐκτίσθησαν αἱ περιώνυμοι μοναί. Οἱ πρῶτοι ἐρημῖται ἐποιοῦντο ἀναμφιβόλως τὰς διατριβὰς ἐν τοῖς σπηλαίοις τῶν βράχων. Κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα μόλις, ὅτε ἐβασίλευσε (1367) τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς νοτίου Ἀλβανίας ὁ σέρβος καλούμενος Παλαιολόγος Συμεὼν Ὀρὸς, ἔλαβεν ὁ μοναχὸς Νεῖλος ἄδειαν παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Βησσαρίωνος νὰ ἱδρύσῃ τέσσαρας ἐπὶ τῶν βράχων ναοὺς, οὕτω δὲ κατέβαλε τὰ θεμέλια τῆς μοναχικῆς δημοκρατίας, ἣν κατόπιν οἱ αὐτοκράτορες ἐπεσκέπτοντο μετὰ πλουσίων ἀναθημάτων. Ἔκτοτε οἱ βράχοι τῶν Μετεώρων διετέλεσαν ἀσπαστὸν ἀναχωρητήριον τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μοναχῶν, ἄχρις οὗ ἡ ἐκλαΐκωσις τῆς ἐν Βλαχίᾳ ἐγγείου περιουσίας των ἐπετάχυνε τὴν παρακμὴν αὐτῶν. Τὰ πλεῖστα τῶν κελίων εἶνε κενὰ, ἐν ἄλλαις δὲ διατρίβουσι δύο ἢ τρεῖς. Ἐκ τῶν τεσσάρων καὶ εἴκοσι μονῶν οἰκοῦνται μόνον ἑπτά· ἡ δὲ εὐλαβὴς ἀποικία, ἡ πρόσθεν ἀναβαίνουσα εἰς 500—600, συμποσοῦται νῦν εἰς ἕνα καὶ εἴκοσιν. Κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετηρίδα νέος δόκιμος οὐδεὶς προσῆλθεν εἰς τὰ Μετέωρα. Ὅταν λοιπὸν ἐκλίπῃ ἡ νῦν γενεὰ, ὁ περιηγητὴς θὰ μένῃ παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν βράχων, μάτην ἀνυψῶν περιέργους ὀφθαλμοὺς εἰς τοιαῦτα οἰχομένης εὐλαβείας γεραρὰ μνημεῖα, διότι δὲν ὑπάρχει πλέον τὸ μυστήριον ἢ τὸ θάρρος, τὸ παρορμοῦν τοὺς σκαπανεῖς τῆς χριστιανικῆς ἀσκήσεως νὰ ἀναρριχῶνται εἰς δυσανάβατα ὕψη. Σήμερον οἱ μοναχοὶ, ἀληθινοὶ ἀνθρώπων ἁλιεῖς, χαλῶσι στερεὸν δίκτυον, δι' οὗ ἀναβιβάζουσι τοὺς ξένους. Εἰς μόνην τὴν μονὴν τοῦ Ἁγ. Στεφάνου καὶ ἄλλας μικροτέρας δυνατὸν νὰ προσέλθῃ τις διὰ καταρράκτου ἤτοι ἐπιβάθρας. Ἐπειδὴ δὲν εἶχον καιρὸν νὰ περιεργασθῶ ἅπαντα τὰ εὐλαβῆ καταλύματα, ᾔτησα ἄδειαν νὰ ἀναβῶ εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν μέγα μοναστήριον τῶν Μετεώρων, ὅπερ, καίτοι δεύτερον ὂν τοῦ Ἁγ. Στεφάνου κατὰ τὸ μέγεθος, ἔχει περικαλλέστατον ναὸν καὶ πλουσιωτάτην συλλογὴν παλαιῶν βιβλίων καὶ χειρογράφων. Εἷς τῶν μοναχῶν προέκυψεν ἀπὸ τοῦ ὑπεραιωρουμένου ἐξώστου, ὅτε ἤκουσε κρότους ἱππείων ποδῶν. Ἡ εἴσοδος, ἐν τοῖς ἐσχάτοις μάλιστα καιροῖς, ὑπῆρξε δυσχερεστάτη, διότι ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας οἱ θετταλοὶ ἀγρόται ἐφύλαξαν αὐτόθι καὶ εἰσέτι φυλάττουσι τοὺς θησαυρούς των. Μετὰ πολλὰς καὶ μεγάλας κραυγάς μου ἐχάλασε μικρὸν δίκτυον, εἰς ὃ ἔβαλον τὰ συστατικά μου γράμματα παρὰ τοῦ μητροπολίτου Λαρίσσης. Χαλασθέντος μετ' ὀλίγον ἄλλου εὐρυτέρου δικτύου, εἰσεπήδησα εἰς αὐτὸ καὶ ἀνεφερόμην μετέωρος, φοβούμενος καὶ ἀγωνιῶν τρία ὅλα λεπτά.

Ἐξελθόντα τοῦ κλωβίου προσηγόρευσάν με καὶ ἐξένισαν πολιοκρόταφοι καὶ σεπτοὶ ἄνδρες, οὐδὲν κοινὸν ἔχοντες πρὸς τὰ γαιηρὰ καὶ ἐγκόσμια. Ἡ μονὴ ἔχει στερεὰ θεμέλια λίθου καὶ καταλύματα ἀπὸ ξύλου οὐχ ἧττον στερεοῦ. Ἐν τῷ μέσῳ ὑψοῦται μικρὰ καὶ κομψοτάτη βυζαντινὴ ἐκκλησία, κεκοσμημένη ἔσωθεν διὰ τιμαλφεστάτων τοιχογραφιῶν. Ἐνταῦθα κατέλυον ἄλλοτε περὶ τοὺς ἑκατὸν ἐρημίτας, τὰ νῦν δὲ μόνον τέσσαρες. Ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ἕκαστος τῶν μοναχῶν ἐμάνθανεν ἓν ἐπιτήδευμα καὶ ἐπήρκει εἰς τὰς χρείας τῆς μονῆς. Τὰ ἐργαστήρια εἶνε τώρα κεκλεισμένα· τὰς χρυσοδέτους βίβλους καὶ περγαμηνὰς τῆς βιβλιοθήκης φθείρουσι κόνις καὶ σκώληκες· ὁ νεώτατος τῶν μοναχῶν ἄγει τὸ ἑξηκοστὸν ἔτος· τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου, τὸ μέγα μοναστήριον τῶν Μετεώρων θὰ ἐγκαταλειφθῇ ἔρημον εἰς τὰ στοιχεῖα, ἄχρις οὗ ἀπολεσθῇ μόνον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ut pueris declamatio fiat. Εἰσπηδήσας πάλιν εἰς τὸ δίκτυον κατεβιβάσθην ταχύτερον 280 πόδας καὶ διανυκτέρευσα εἰς τὴν ἐγγὺς κώμην Καλαμπάκα. Ἐντεῦθεν τὸ Μέτσοβον ἀπέχει ἡμέρας ὁδόν. Τὸ πρῶτον μέρος τῆς πορείας ἄγει διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Πηνειοῦ ἀνὰ μέσον πυκνῶν καὶ ὑψηλῶν δένδρων, ὧν οὐδαμοῦ τῆς Θεσσαλίας εἶδον μεγαλοπρεπέστερα. Ἑκατέρωθεν φαίνονται λόφοι κατάφυτοι καὶ κῶμαι βλαχικαί. Τὸν ὡραῖον ὅμως τόπον λυμαίνεται πολυτρόπως ἡ ληστεία. Δύο κώμας ἐλήστευσαν καὶ ἀπετέφρωσαν πρὸ δεκαπενθημέρου οἱ κακοῦργοι. Καθ' ὁδὸν ἀπήντησα ἐλεεινοὺς ἀγρότας, ἐγκαταλείποντας τὰς καλύβας των καὶ ζητοῦντας καταφύγιον καὶ σωτηρίαν εἰς τὰς πεδιάδας· κατόπιν δὲ εἶδον πολυαρίθμους Βλάχους μετὰ γυναικῶν, παιδίων καὶ βρεφῶν ἄγοντας τὰ ποίμνια καὶ τὰς ἀγέλας των εἰς πεδινὰ χειμάδια χωρία. Οἱ ἐνθάδε Βλάχοι εἶνε μικρότεροι, μελαγχρούστεροι καὶ εὐμορφότεροι τῶν ἐν Ὀλύμπῳ, πλησιάζουσι δὲ εἰς τὸν τύπον τὸν ἑλληνικὸν μᾶλλον ἢ οἱ λεγόμενοι Ἕλληνες τῆς πεδιάδος. Τέσσαρας ὥρας ἀπὸ Καλαμπάκας ὁ Πηνειὸς εὐρύνεται, ἀγριοῦται καὶ σχίζεται εἰς τρεῖς κλάδους. Τρεπόμεθα ἐπὶ τὴν μέσην κοιλάδα, παρερχόμενοι τὸν στρατιωτικὸν σταθμὸν Καλαμᾶν· ἡ φυτεία ἀλλάσσει παντάπασιν· ὅσον δὲ ἀναβαίνομεν, τοσοῦτον εὐρύνεται ἡ θέα... Τέσσαρας ὥρας ἀπὸ τοῦ Καλαμᾶ ἐρχόμεθα ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Ζυγοῦ, 5640 ποδῶν. Ῥαγδαῖαι βροχαὶ πίπτουσι διηνεκῶς, πάντοθεν δὲν ἀκούεται ἡ ὁρμὴ τῶν ὑδάτων, διότι ἐνταῦθα εἶνε αἱ πηγαὶ μεγάλων ποταμῶν. Ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων τούτων ὁ Ἄραχθος φέρει εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἄρτας, ὁ Ἀχελῷος διὰ τῶν ἑλληνικῶν ὁρίων εἰς τὸν Κορινθιακόν, τὸ Βενετικὸν αὐξάνει τὰ ῥεῖθρα τοῦ Βιστρίτσα, ὁ δὲ Πηνειὸς ἀρδεύει τὴν κάτω Θεσσαλίαν... Τοῦ Μετσόβου ἡ θέσις εἶνε ἀληθῶς θαυμαστή· αἱ τετράγωνοι λίθιναι οἰκίαι του ἀνατρέχουσι τοὺς βράχους κλιμακηδὸν καὶ ἔχουσιν ἄνωθεν μὲν ὄρος 2000 πόδας ὑψηλόν, κάτωθεν δὲ βράχον ἀπότομον 1000 πόδας βαθύν· ἀπέναντι δὲ ἵστανται ἄλλαι οἰκίαι σκιεραί, ἀποτελοῦσαι προάστειον, ἔνθα οὐδέποτε φαίνεται ἥλιος, προσαγορευόμενον διὰ τοῦτο Μέτσοβον ἀνήλιον. Εἶνε δὲ ἡ θέσις αὕτη ἀνεκτίμητος ὑπὸ στρατηγικὴν ἔποψιν, δεσπόζουσα τῆς μόνης ἀπὸ Θεσσαλίας εἰς Ἤπειρον πρακτικῆς ὁδοῦ....

W. V. Chirol[1].

ΑΙ ΚΑΤΑ ΗΓΕΜΟΝΩΝ ΕΠΙΒΟΥΛΑΙ

ἐν τῷ ΙΘ' αἰῶνι.

Γαλλική τις ἐφημερίς, λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἐκ τῆς δολοφονίας τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Ἀλεξάνδρου, ἀπαριθμεῖ ὡς ἕπεται τὰς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ αἰῶνος τούτου συμβάσας ἀποπείρας φόνου κατὰ ἡγεμόνων ἢ ἄλλων ἀρχόντων τῆς πολιτείας.

Τῇ 24 Δεκεμβρίου 1800.—Ἀπόπειρα δι' ἐκρηκτικῆς μηχανῆς κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου.

Τῇ 11 Μαρτίου 1801.—Στραγγαλισμὸς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Παύλου τοῦ Β'.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1804.—Συνωμοσία τοῦ Καδουδὰλ κατὰ τοῦ Ναπολέοντος.

13 Ὀκτωβρίου 1809.—Ἀπόπειρα ἐν Schönbrunn, γενομένη ὑπὸ τοῦ σπουδαστοῦ Staps κατὰ τοῦ Ναπολέοντος.

9 Αὐγούστου 1832.—Ἀπόπειρα τοῦ Reindl ἐν Βάδῃ κατὰ τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου Ε'.

28 Ἰουλίου 1835.—Ἀπόπειρα τοῦ Φιέσκη κατὰ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου.

Κατὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως:

Ἀπόπειρα τοῦ στρατιώτου Alibaud τῇ 25 Ἰουνίου 1836.

Τοῦ ὑπαλλήλου Meunier τῇ 27 Δεκεμβρίου 1836.

Τοῦ ἐργάτου Darnès τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1840

Τοῦ δασοφύλακος Lecomte τῇ 16 Ἀπριλίου 1846.

Τοῦ βιομηχάνου Henri τῇ 29 Ἰουλίου 1846.

10 Ἰουλίου 1840. Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας ὑπὸ τοῦ Oxford.

20 Μαΐου 1842.—Ἀπόπειρα κατὰ τῆς αὐτῆς βασιλίσσης ὑπὸ τοῦ ξυλουργοῦ Franois.

26 Ἰουλίου 1844. Ὁ δήμαρχος Tichech ἀποπειρᾶται νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας Φρεδερῖκον Γουλιέλμον Δ'.

Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Μοδένης τῷ 1848.

Κατὰ τοῦ πρίγκηπος τῆς Πρωσσίας (νῦν αὐτοκράτορος Γουλιέλμου) ἐν Μίνδεν τὸν Ἰούνιον 1848.

12 Ἰουλίου 1849.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος ἐν Nieder-Ingelheim.

22 Μαΐου 1850.— Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βα-

1. Κλειώ.

σιλέως Φρεδερίκου Γουλιέλμου Δ' ὑπὸ τοῦ τεχνίτου Sefeloge ἐν Wetzlar.

2 Φεβρουαρίου 1852.— Ὁ Μαρτῖνος Μαρῖνος πλήττει δι' ἐγχειριδίου τὴν βασίλισσαν Ἰσαβέλλαν ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Ἀτόχας ἐν Μαδρίτῃ.

Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας ὑπό τινος πρώην ὑπολοχαγοῦ τῷ 1852.

Ἀνακάλυψις ἐν Μασσαλίᾳ μηχανικῆς ἐκρηκτικῆς παρασκευασθείσης κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' κατὰ τὸ ταξείδιόν του τῷ 1852.

18 Φεβρουαρίου 1853.— Ὁ ῥάπτης Libenyi ἀποπειρᾶται νὰ πλήξῃ δι' ἐγχειριδίου τὸν αὐτοκράτορα Φραγκῖσκον Ἰωσὴφ ἐν Βιέννῃ.

Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ τῷ 1853.

Κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἀντικρὺ τοῦ θεάτρου τοῦ κωμικοῦ μελοδράματος τῇ 5 Ἰουλίου 1853.

27 Μαρτίου 1853.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Πάρμας Καρόλου Γ', καθ' ἣν ἐπληγώθη θανασίμως.

Τὴν 28 Ἀπριλίου 1855 ὁ Pianori πυροβολεῖ διὰ πιστολίου κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐν τοῖς Ἠλυσίοις πεδίοις.

Τὴν 8 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπόπειρα τοῦ Bellamare κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ'.

Τὴν 28 Μαΐου 1856 ἀστυνομικὸς κλητὴρ κρατεῖ τὴν χεῖρα τοῦ Fuentès καθ' ἣν στιγμὴν ἀπεπειρᾶτο νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τῆς βασιλίσσης Ἰσαβέλλας.

8 Δεκεμβρίου 1856.— Ὁ στρατιώτης Ἀγησίλαος Μιλάνο πλήττει δι' ἐγχειριδίου τὸν βασιλέα Φερδινάνδον τῆς Νεαπόλεως.

Τῷ 1857 τρεῖς Ἰταλοί, ἐλθόντες ἐκ Λονδίνου, ἀποδεικνύονται ὡς συνωμόται κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ'.

14 Ἰανουαρίου 1858. Ἀπόπειρα τοῦ Ὀρσίνη κατὰ Ναπολέοντος Γ'.

Τὴν 14 Ἰουλίου 1861 ὁ σπουδαστὴς Becker ἐν Βάδῃ πυροβολεῖ δὶς κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας χωρὶς ἀποτελέσματος.

Τῷ 1862 ὁ φοιτητὴς Δόσιος πυροβολεῖ κατὰ τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας.

Τῷ 1862 τρεῖς Ἰταλοὶ ἐκ Λονδίνου ἐρχόμενοι φυλακίζονται ὡς συνωμοτοῦντες κατὰ Ναπολέοντος Γ'.

24 Δεκεμβρίου 1863.— Ἀπόπειρα κατὰ Ναπολέοντος Γ'.

14 Ἀπριλίου 1865. Δολοφονία τοῦ προέδρου Λίγκολν ἐν Βάσιγκτων.

16 Ἀπριλίου 1866.—Ἀπόπειρα τοῦ Καρακοσώφ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου ἐν Πετρουπόλει.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1867 ὁ Βερεζόβσκης πυροβολεῖ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας ἐν Παρισίοις.

1868.— Δολοφονία τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σερβίας Μιχαήλ.

1869.— Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου..

1869.— Νέα ἀπόπειρα κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐν τῷ δάσει τῆς Βουλώνης.

1869.— Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας.

1869.— Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας.

1871.— Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ἱσπανίας Ἀμεδαίου.

1872.— Δολοφονία τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας Περοῦ.

1873.— Δολοφονία τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας τῆς Βολιβίας.

5 Αὐγούστου 1875.—Δολοφονία τοῦ Γαβριὴλ Μορένου, προέδρου τῆς δημοκρατίας τοῦ Equateur.

21 Ἀπριλίου 1877. — Φόνος τοῦ Β. Τίλλ, προέδρου τῆς δημοκρατίας τῆς Παραγουάης.

11 Μαΐου 1878. — Ἀπόπειρα τοῦ Χαῖδελ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας.

2 Ἰουνίου 1878.—Ὁ Νόβιλιγκ πυροβολεῖ δὶς διὰ τουφεκίου κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, ὃν πληγόνει.

Τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1878 ὁ Μογκάζης ἀποπειρᾶται νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα τῆς Ἱσπανίας, πυροβολῶν κατ' αὐτοῦ διὰ πιστολίου.

17 Νοεμβρίου 1878. — Ὁ ζαχαροπλάστης Πασσανάντης ἀποπειρᾶται νὰ φονεύσῃ δι' ἐγχειριδίου τὸν βασιλέα Οὐμβέρτον, ὅστις κρατεῖ ὁ ἴδιος τὸν δολοφόνον.

14 Ἀπριλίου 1879. — Ἀπόπειρα τοῦ Σολοβιέφ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπόπειρα κατὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σερβίας Μιλάνου.

2 Δεκεμβρίου 1879. — Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου ἐν τῇ σιδηροδρομικῇ γραμμῇ τῆς Μόσχας ὑπὸ τοῦ Χάρτμαν.

12 Δεκεμβρίου. 1879.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ ἀντιβασιλέως τῶν Ἰνδιῶν.

30 Δεκεμβρίου 1879.—Ἀπόπειρα τοῦ Φραγκίσκου Ὀτέρου κατὰ τοῦ βασιλέως Ἀλφόνσου καὶ τῆς βασιλίσσης Χριστίνας τῆς Ἱσπανίας.

17 Φεβρουαρίου 1880.— Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας ἐν τῷ χειμερινῷ Παλατίῳ δι' ἐκρήξεως προελθούσης ἐκ δυναμίτιδος.

Τέλος τὴν 13 Μαρτίου 1881 ἀπόπειρα κατὰ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις ἀποθνήσκει ἐκ τῶν πληγῶν του. **Ω.**

Η ΝΕΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΡΑ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ἡ νέα τῆς Ῥωσσίας αὐτοκράτειρα, δευτερότοκος θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Δάγμαρ, προσέλαβε πρὸ τῶν γάμων της, κατὰ τὸ ῥωσσικὸν ἔθιμον, τὸ ὄνομα Μαρία Θεοδωρόβνα, καὶ ὁμολογεῖται πρότυπον πάσης γυναικείας καὶ μητρικῆς ἀρετῆς. Διάγει τὸν βίον ἐν ἁπλότητι καὶ

ἀναχωρήσει, καὶ ἵσταται ἀξιομίμητον παράδειγμα τῆς ἀριστοκρατικῆς ἐν Πετρουπόλει κοινωνίας. Τρεῖς υἱοὶ 12, 9 καὶ 2 ἐτῶν καὶ θυγάτριον πενταετὲς ἀποτελοῦσι τὸν οἰκιακὸν παράδεισόν της. Ἡ αὐτοκράτειρα ἔχει ὡραίαν ὄψιν, βόρειον καλλονήν, ἀξιοπρεπὲς σχῆμα, λεπτοτάτην τῶν μελῶν εὐρυθμίαν, προσηνέστατα τοῦ προσώπου ἴχνη, ξανθὴν κόμην καὶ ὀφθαλμοὺς ζωηροτάτους. Τὴν φιλοπροσηγορίαν της φέρουσιν ἀνὰ στόμα τοσούτῳ μᾶλλον οἱ Ῥῶσσοι, καθ'ὅσον δὲν εἶναι εἰθισμένοι νὰ προσαγορεύωνται φιλανθρώπως καὶ ὁμιλιτικῶς ὑπὸ τῶν μεγάλων δουκῶν. Πέρυσι τὸ ὑψηλὸν ζεῦγος διήγαγε τὸ θέρος ἔν τινι λουτρῷ τῆς Φιλλανδίας, ἐνοικίασεν οἶκον ἰδιωτικόν, ἀνεστρέφετο καθ' ἑκάστην τοῖς ἁπλοϊκωτέροις τῶν πολιτῶν καὶ ἀπένειμεν αὐτοῖς δῶρα κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του.

ΟΡΚΟΣ

ὃν ὤμνυον οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, ὅτε ἐνεγράφοντο εἰς τὸ ληξιαρχικὸν βιβλίον ὡς πολῖται καὶ ὁπλῖται τῆς πόλεως.

«Οὐ καταισχυνῶ ὅπλα τὰ ἱερά, οὐδ' ἐγκαταλείψω τὸν παραστάτην, ὅτῳ ἂν στοιχήσω. Ἀμυνῶ δὲ καὶ ὑπὲρ ἱερῶν, καὶ ὑπὲρ ὁσίων, καὶ μόνος καὶ μετὰ πολλῶν. Τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάττω παραδώσω, πλείω δὲ καὶ ἀρείω ἢ ὅσην ἂν παραδέξωμαι. Καὶ εὐηκοήσω τῶν ἀεὶ κρινόντων ἐμφρόνως, καὶ τοῖς θεσμοῖς τοῖς ἱδρυμένοις πείσομαι, καὶ οὕς τινας ἂν ἄλλους τὸ πλῆθος ἱδρύσηται ὁμοφρόνως. Καὶ ἄν τις ἀναιρῇ τοὺς θεσμούς, ἢ μὴ πείθηται, οὐκ ἐπιτρέψω· ἀμυνῶ δὲ καὶ μόνος καὶ μετὰ πάντων, καὶ ἱερὰ τὰ πάτρια τιμήσω. Ἴστορες θεοὶ τούτων».

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Εἷς γεῦμα πολυτελές, εἰς ὃ εἶχον προσκληθῆ πολλοὶ ἄλλοι, παρεκάθησε καί τις φιλόσοφος.

— Πῶς! ἀναφωνεῖ αἴφνης εἷς τῶν δαιτυμόνων ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν φιλόσοφον, καὶ σεῖς ἀκόμη ἀγαπᾶτε τὰς ἀπολαύσεις τῆς τραπέζης, σεῖς ὁ μέγας φιλόσοφος;

— Πιστεύσατε λοιπόν, ἀπήντησεν οὗτος, ὅτι τὰ καλὰ πράγματα ὁ Θεὸς τὰ ἔκαμε μόνον διὰ τοὺς ὄνους;

* *

Ὁ κ. Μ** ἔκαμε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ νυμφευθῇ ποτέ.

Ἀλλὰ τινὲς καθ' ἑκάστην τὸν ἐπίεζον νὰ ἀλλάξῃ γνώμην.

— Συλλογίσου, τοῦ ἔλεγον, ὅταν θὰ περάσουν τὰ χρόνια... καὶ συμβῇ ποτε νὰ ἀρρωστήσῃς... τί θλιβερὸν πρᾶγμα νὰ εἶσαι μόνος... Κανένα δὲν θὰ ἔχῃς νὰ ἀνησυχῇ διὰ 'σένα...

— Μπᾶ! μὲ συγχωρεῖτε· θὰ ἔχω τοὺς δανειστάς μου.

* * *

Εἷς τῶν ὑπουργῶν τοῦ ΙΗ' Λουδοβίκου, ὁ Corbières, συνδιαλεγόμενος ἡμέραν τινὰ μετὰ τοῦ βασιλέως, ἀπέθεσε μὲ ὅλην τὴν οἰκειότητα ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως τὴν ταμβακοθήκην του καὶ τὸ ῥινόμακτρόν του.

Ὁ βασιλεύς, ὅστις ἐθεώρησεν ἀνάρμοστον τὸ κίνημα τοῦ ὑπουργοῦ του, τοῦ εἶπε·

— Ἐτελειώσατε τέλος τοῦ νὰ ἀδειάζετε τὰ θυλάκιά σας;

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ ὑπουργός, τὸ σφάλμα μου προέρχεται ἀπὸ ὑπερβολὴν ζήλου, ἀδειάζω τὰ θυλάκιά μου ἀντὶ νὰ τὰ γεμίζω, ὧν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Μεγαλειότητός σου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ ποίησις ἀριθμεῖ πλειοτέρους μάρτυρας ἢ ἡ θρησκεία. Ἀληθὲς μαρτυρολόγιον εἶνε ἡ φιλολογικὴ ἱστορία παντὸς λαοῦ καὶ πάσης ἐποχῆς. Τὸ δημόσιον, τὸ μυριοκέφαλον τοῦτο τέρας, ἀναγινώσκει τοὺς στίχους μας ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ περάσῃ τὴν ὥραν του, νὰ εὐκολύνῃ τὴν χώνευσίν του, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὅτι ἡμεῖς ποιοῦμεν αὐτοὺς μὲ θυσίαν τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς μας. Εἶνε ὡραῖος θεὸς ὁ Ἀπόλλων, ἀλλ' ἀναγκάζει τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ νὰ θυσιάζωσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ του. Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων μέχρι σήμερον πόσαι συμφοραί, πόσαι θλίψεις καὶ δυστυχίαι δὲν ὑπῆρξαν ὁ κλῆρος τῶν ποιητῶν! Ὅταν χυδαῖος ἰδιώτης ἀναγινώσκει τὰς βιογραφίας των, ἐπιψαύει μακαρίως τὴν ὑπέρμεστον κοιλίαν του, καὶ εὑρίσκει ἁπλούστατον ὅτι τόσοι ποιηταὶ ἀποθνήσκουσι τῆς πείνης. Τὸ κατ' ἐμέ, εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ὁ ποιητὴς εἶνε ὡς ἡ ἀηδών· τὰ ᾄσματά του εἶνε τόσῳ μᾶλλον γλυκύτερα, ὅσῳ καλλίτερον τρέφεται· ἡ πενία καταπνίγει τὸ ποιητικὸν πνεῦμα. (Heine).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρὸ μηνῶν εἴχομεν ἀναφέρει περὶ περιέργου παιγνιδίου *σκακίου*, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀποφασίσει νὰ παίξωσι διὰ τοῦ τηλεγράφου αἱ λέσχαι τοῦ Λίβερπουλ καὶ τῆς Καλκούττας· τὸ μοναδικὸν τοῦτο παιγνίδιον ἐπερατώθη ἐσχάτως, ἀναδειχθείσης νικητρίας τῆς λέσχης τοῦ Λίβερπουλ, διήρκεσε δὲ ὑπὲρ τοὺς τέσσαρας μῆνας, καθ' οὓς μικρὰ μόνον διακοπὴ ἐγένετο κατὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγένων.

Ὅπως ἐλαττώσωσι τὴν δαπάνην τῶν τηλεγραφημάτων μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἰνδικῆς, οἱ παῖκται ἐπενόησαν εὐφυές τι σύστημα, δι' οὗ κατώρθουν νὰ διατυπῶσι πᾶσαν κίνησιν διὰ μιᾶς μόνης λέξεως.

Ἐν τῷ «Κήρυκι τῆς Νέας Ὑόρκης» εὑρίσκομεν τὴν ἀκόλουθον ὄχι ὀλίγον περίεργον γνωστοποίησιν. Εἶνε καὶ αὕτη δεῖγμα τοῦ κερδοσκοπικοῦ πνεύματος τῶν Ἀμερικανῶν.

Σπανία τύχη διὰ μίαν ὡραίαν κεφαλήν!
10,000 *δολλάρια*
διὰ τὴν ὡραιοτέραν γυναῖκα τοῦ τόπου!

Ὁ Ἀδὰμ Forepaugh, ἰδιοκτήτης τοῦ περιεργοτέρου καὶ μεγίστου μουσείου τοῦ κόσμου, ἐπιθυμεῖ νὰ προσλάβῃ εἰς τὸ μουσεῖόν του διὰ τριάκοντα ἑβδομάδας, ἤτοι καθ' ὅλην τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ θέρος,

τὴν ὡραιοτέραν γυναῖκα τοῦ κόσμου

προσφέρων ὡς ἀμοιβὴν 10,000 δολλάρια πληρωτέα καθ' ἑβδομάδα εἰς ἐκείνην, ἥτις ἀνακηρυχθήσεται τοιαύτη ὑπὸ ἐπιτροπῆς πρὸς τοῦτο ὁρισθείσης.

Αἱ βουλόμεναι νὰ μετάσχωσι τοῦ διαγωνισμοῦ προσκαλοῦνται νὰ πέμψωσι τὰς φωτογραφίας καὶ τὰς διευθύνσεις των.

Ἐκείνη, ἥτις θὰ ἀνακηρυχθῇ νικήτρια, ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτεθῇ εἰς δημοσίαν θέαν ἔν τινι μεγαλοπόλει· ἀπαγορεύεται δ' αὐτῇ νὰ συνομιλῇ μετὰ τοῦ Κοινοῦ.

Εἰς τὰς σταλησομένας ἐπιστολὰς δὲν στέλλεται ἀπάντησις, οὔτε αἱ φωτογραφίαι ἐπιστρέφονται.

Αἱ προσφοραὶ διευθύνονται, πρὸ τῆς 31 Μαρτίου, εἰς ὁδὸν North Broad street, 113.

Ἔν τινι καφενείῳ τῆς Πράγας ὑπάρχουσιν ἐν ἐνεργείᾳ ὡρολόγια λίαν εὐφυῶς κατεσκευασμένα πρὸς μέτρησιν τῆς ὥρας, καθ' ἣν οἱ θαμῶνες παίζουσι σφαιριστήριον. Πλησίον ἑκάστου τῶν ἓξ σφαιριστηρίων τοῦ καφενείου εἶνε τοποθετημένον κιβώτιον ἐν ᾧ ὑπάρχει ὡρολόγιον, καὶ εἰς τοῦ ὁποίου τὸ ἄνω μέρος, ὅταν τὸ σφαιριστήριον μένει ἀργόν, τοποθετοῦνται αἱ τρεῖς σφαῖραι, αἵτινες διὰ τοῦ βάρους αὐτῶν τηροῦσιν εἰς ἀκινησίαν τὸ ἐν τῷ κιβωτίῳ ὡρολόγιον. Ἅμα δ' ὡς ἤθελέ τις λάβει τὰς σφαίρας, τὸ ὡρολόγιον ἀρχίζει νὰ κινῆται, καὶ δεικνύει ἀκριβῶς τὴν ὥραν, καθ' ἣν διήρκεσε τὸ παιγνίδιον. Ἄλλο δέ τι μέγα ὡρολόγιον, συνδεόμενον μετὰ τῶν ἄλλων δι' ἠλεκτρικοῦ σύρματος, σημειοῖ τὸ ὅλον τοῦ χρόνου, καθ' ὃν τὰ σφαιριστήρια ἦσαν ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἓν τῶν περιεργοτάτων ὀργάνων τῆς μουσικῆς κατέχεται ὑπὸ κατοίκου τινὸς τῆς Πέστης. Εἶνε δὲ τοῦτο βιολίον ἀνῆκον ἄλλοτε εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκον ΙΔ'. Οὗτος, ὡς δηλοῦσιν ἔγγραφα τῶν χρόνων ἐκείνων, παρήγγειλε τὴν κατασκευὴν τοῦ βιολίου εἰς τὸν διάσημον κατασκευαστὴν ὀργάνων Ἀνδρέαν Ἀμάτην (Amati), καὶ μέχρι τοῦ 1789 τὸ βιολίον τοῦτο ἔμενεν ἐν Παρισίοις ἐν τῷ ἐπιπλοφυλακείῳ. Μετὰ πολλὰς δ' ἔκτοτε περιπετείας περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ μουσικωτάτου Λιπίνσκη, ὁ ὁποῖος μετεχειρίσθη αὐτό, ὅταν ἔπαιξε μετὰ τοῦ Παγανίνη ἐν μεγίστῃ τινὶ συναυλίᾳ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λιπίνσκη ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπεποιήθη νὰ λάβῃ 800 δουκάτα, ἅτινα προσέφερεν ὁ δοὺξ Κανταβριγίας. Ἐπὶ τῆς ῥάχεως τοῦ βιολίου εἶνε ἐζωγραφημένα δι' ἐλαιογραφίας τὰ οἰκόσημα, ὁ ἥλιος, καὶ τὸ ἔμβλημα Λουδοβίκου ΙΔ', εἰς τὰ πλάγια δὲ τὸ ἄνθος τῶν Βουρβώνων, ὁ κρίνος.

Ἐσχάτως, γράφει ἐφημερίς τις, νεᾶνίς τις ἐμνηστεύθη ἄνδρα ὑπερτεσσαρακοντούτη, ὅστις ἐζήτει νὰ ἀποκρύπτῃ τὴν προβεβηκυῖάν του ἡλικίαν μεταχειριζόμενος σκευασίαν τινὰ δραστικὴν μὲν ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνον.

Ὀλίγον πρὸ τοῦ γάμου ἔν τινι οἰκογενειακῇ συναναστροφῇ ὁ μνηστὴρ ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἀσπασθῇ τὴν μελλόνυμφόν του. Μικρόν τι κυνάριον, ἰδὸν τὸ πρὸς τὴν νέαν κυρίαν του δεῖγμα τῆς ἀγάπης ἐκεῖνο, ἤρχισε νὰ περισαίνῃ τὸν μνηστῆρα καὶ νὰ λείχῃ αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἑσπερίδος ἀπεχωρίσθησαν καλῶς ἔχοντες. Ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν τὸ ταλαίπωρον μικρὸν ζῷον ἀπέθανεν, ἡ δὲ νεᾶνις ἠσθένησε βαρέως. Πάραυτα ἐκλήθη ἰατρός, ὅστις ἐβεβαίωσεν ὅτι καὶ τὸ κυνάριον καὶ ἡ κυρία του εἶχον δηλητηριασθῇ, ἡ δὲ δηλητηρίασις προήρχετο ἐκ τῆς βαφῆς, ἣν μετεχειρίζετο ὁ μέλλων σύζυγος ὅπως ἀποκρύψῃ τὰς πολιὰς τοῦ γενείου του.

Εὐτυχῶς ἡ νεᾶνις ἦτο ἔξω κινδύνου· ἀλλ' ἡ ἀνακάλυψις τῆς αἰτίας τῆς ἀσθενείας της ἴσως συνετέλεσεν ὀλίγον εἰς τὸ νὰ μετριάσῃ τὴν πρὸς τὸν μέλλοντα σύζυγόν της ἀγάπην.

Ὁ μέγας δοὺξ τῆς Ἔσσης Γουλιέλμος ὁ Α' δὲν ἠγάπα νὰ συλλογίζεται τὸν θάνατον, ἡμέραν δέ τινα ἐξέφρασεν ἐνώπιον τῶν αὐλικῶν του καὶ τὴν εὐχὴν νὰ διέμενον ἀθάνατοι οἱ ἡγεμόνες ἐπὶ τῆς γῆς.

— Ὑψηλότατε, ἀπεκρίθη γηραιός τις στρατηγός, δὲν θὰ ἤθελα ἐγὼ τοῦτο μηδὲ δι' ὅλον τὸν κόσμον.

Οἱ λόγοι οὗτοι κατετρόμαξαν ὅλην τὴν συναναστροφήν.

— Διατί λέγετε τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ ἡγεμών.

— Ἐὰν οἱ ἡγεμόνες δὲν ἀπέθνησκον, δὲν θὰ εἴχομεν τὸ εὐτύχημα νὰ σᾶς ἔχωμεν ἡγεμόνα.

— Πολὺ καλά, πολὺ καλά, εἶπεν ὁ Γουλιέλμος, ἤθελα μόνον τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀθανασίας νὰ ἤρχιζεν ἀπὸ ἐμέ. Εἰς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὅπως πλύνητε εὐκόλως τὰς ὑέλους τῶν παραθύρων ἢ εἰκόνων, χύσατε ἐντὸς καθαροῦ ὕδατος ὀλίγον ὕδωρ τῆς Κολωνίας (eau de Cologne). Οὕτω κατασκευάζεται μίγμα ὑπόλευκον, καὶ ἀρωματικὸν δι' οὗ καὶ αἱ μᾶλλον ἀκάθαρτοι ὕελοι πλυνόμεναι καθίστανται λαμπραὶ καὶ διαφανεῖς. Κατόπιν τὰς σπογγίζετε διὰ λινοῦ μαλακοῦ ὑφάσματος.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου πλυνόμενα καὶ τὰ *βερνικωμένα* ἔπιπλα ἀνακτῶσιν ὅλην τὴν προτέραν αὐτῶν στιλβηδόνα, τὸ δὲ μίγμα τοῦτο φθείρει αὐτὰ ὀλιγώτερον ἢ ἡ ἐκ μαρμάρου κόνις καὶ τὸ σαπώνισμα, διὰ τὸ ὁποῖον ἄλλως ἀπαιτεῖται θερμὸν ὕδωρ.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 275 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: 'Εν 'Αθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ιανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: 'Οδὸς Σταδίου, 6 — 5 'Απριλίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. 'Ρουφφίνη.—Μετάφρ. 'Αγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 201.

Δ'

'Ακροβολισμοί.

Τὴν ἐπαύριον πρωΐαν, λίαν ἐνωρίς, ὁ ἰατρὸς 'Αντώνιος κατέβαινε τὸν λόφον τῆς Βορδιγέρας, διευθυνόμενος εἰς τὸ πανδοχεῖον, ὅπου εἶχε καταλύσει ἡ ἀσθενής του. 'Εβάδιζε στεῤῥῷ τῷ βήματι, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ σπεύδῃ, ἐσκεμμένον ἔχων τὸ ἦθος, καίτοι ἤρεμος ὡς πάντοτε. 'Ο ἰατρὸς 'Αντώνιος δὲν ἦτο ὡραῖος, τοὐλάχιστον ὡς οἱ συνήθεις ἥρωες τῶν μυθιστορημάτων. Εἶχεν εὐρὺ τὸ στόμα, ῥῖνα οὔτ' ἑλληνικὴν οὔτε ῥωμαΐκήν, μῆλα τῶν παρειῶν προέχοντα, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν χαρακτῆρας οὐχὶ κανονικούς, μορφὴν δὲ οὕτως εἰπεῖν λεόντειον. Ὅ,τι δὲ μόνον δύναται νὰ ῥηθῇ πρὸς ἔπαινον του, εἶνε ὅτι ἡ φυσιογνωμία του ἦτο λίαν ἐκφραστικὴ καὶ νοήμων. Θέλησις καὶ διάνοια ἰσχυρὰ ἀνεγινώσκοντο ἐπὶ τῶν στρογγύλων προεχόντων κροτάφων του, οὓς κατώρθου πολλάκις νὰ συσπᾷ κατὰ παράδοξον τρόπον. Τὸ μειδίαμά του, ὅπερ ἐξέφραζεν ἐνίοτε ἤρεμον εἰρωνείαν, ἦτο γλυκὺ καὶ προσηνές. Τὸ ἐξωτερικὸν δ' αὐτοῦ ἦτο ἐν συνόλῳ ἀξιοπαρατήρητον, ἀλλ' ἐπιβάλλον σεβασμὸν μᾶλλον ἢ ἐμπνέον συμπάθειαν.

Κατευθύνεται λοιπὸν ὁ ἰατρὸς εἰς τὸ πανδοχεῖον ἡ *Κεραμίς*, ὡς ἐκαλεῖτο τὸ παρὰ τὴν ὁδὸν πενιχρὸν ξενοδοχεῖον. 'Αγνοοῦμεν ἂν τὸ ὄνομά του τοῦτο προήρχετο ἐκ τοῦ κεραμίου χρώματός του ἢ ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ, ὅπου ὑπῆρχεν ἄλλοτε κεραμοποιεῖον. Ὅπως δήποτε οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ ὅτι τὸ ἐξωτερικόν του ἦτο πενιχρὸν καὶ ἀλλόκοτον. 'Η οἰκία εἶχε κτισθῇ τὸ κατ' ἀρχὰς ἐστραμμένην ἔχουσα τὴν πρόσοψιν αὐτῆς πρὸς βοῤῥᾶν ἤτοι πρὸς τὴν ὁδὸν· κατόπιν ὅμως, ἕνεκα φαίνεται τοῦ κονιορτοῦ, τὰ ἀρχικὰ παράθυρα καὶ ἡ εἴσοδος εἶχον τειχισθῆ διὰ λίθων καὶ πηλοῦ, νέα δὲ παράθυρα καὶ νέα θύρα ἠνοίχθησαν πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος, ἤτοι πρὸς μεσημβρίαν.

'Εκ τούτου δὲ προῆλθεν ἄμορφος ὅλως, ἀνώμαλος καὶ παράδοξος τῆς οἰκίας ἡ ὄψις. Πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς κλίμακος, ἥτις ἔφερε πρότερον ἀπὸ τοῦ ἰσογείου εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον, καὶ ἣν εἶχε καταστήσει περιττὴν ἡ νέα διασκευή, προσετέθη ἐξωτερικῶς πόδιον λίθινον, οὗτινος αἱ δύο σειραὶ βαθμίδων ἠνοῦντο εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον, σχηματίζουσαι ἄνδηρον πρὸ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ παραθύρου, ὅπερ εἶχε ταπεινωθῇ ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς θύρα. Αἱ βαθμῖδες δ' ἐκεῖναι αἱ σχετικῶς ὑπερμεγέθεις καὶ ὁ δυσανάλογος οὗτος πρὸς τὸν πενιχρὸν οἰκίσκον ἐξώστης, ηὔξανον ἔτι μᾶλλον τὸ παράδοξον τῆς οἰκοδομῆς, ἥτις ὡμοίαζεν οὕτω πρὸς δεκαετὲς παιδίον, οὗτινος τοὺς ὤμους ἐκάλυπτεν ἀνδρικὸν ἔνδυμα.

'Ο ἰατρὸς 'Αντώνιος εὗρε τὴν ἀσθενῆ του εἰς κατάστασιν οὐχὶ εὐάρεστον. 'Η Λουκία μόλις εἶχε κλείσει τοὺς ὀφθαλμοὺς δι' ὅλης τῆς νυκτός· εἶχε κεφαλαλγίαν καὶ δίψαν διαρκῆ, τὰ χείλη ξηρὰ καὶ τὸν σφυγμὸν σφοδρόν. 'Επύρεσσε.

— Λυποῦμαι ὅτι δὲν σᾶς ἐφλεβοτόμησα χθές, εἶπεν ὁ ἰατρός, ἐξετάσας τὸν σφυγμόν της· ἀντιπαθεῖτε τὴν ἀφαίμαξιν;

— Διόλου, ἂν τὸ νομίζετε ἀναγκαῖον, εἶπεν ἡ Λουκία· ἀλλὰ καλλίτερον εἶνε νὰ ὁμιλήσετε περὶ τούτου πρῶτον μὲ τὸν πατέρα.

— Πολὺ καλά. Λαμβάνετε τότε τὴν καλωσύνην νὰ μηνύσετε εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην διὰ τῆς θαλαμηπόλου σας, ὅτι ἐπιθυμοῦν νὰ τὸν ἴδω;

'Η Χούτσινς, ἀφοῦ προσεῖδε τὴν κυρίαν της, ἠγέρθη νὰ ἐξέλθῃ.

— Περιμείνατε μίαν στιγμὴν εἰς τὸ δωμάτιον σας, εἶπεν αὐτῇ ἡ Λουκία, πρὶν φωνάξετε τὸν πατέρα μου. Ἔχω κάτι νὰ ἐρωτήσω τὸν ἰατρόν.

Ἅμα δὲ ἔμειναν μόνοι, ἡ Λουκία, διαστέλλουσα τοὺς ἐξημμένους ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ὀφθαλμούς της, καὶ ἀτενίζουσα αὐτοὺς ἐπὶ τὸν ἰατρόν, τῷ εἶπεν:

— Εἶμαι εἰς κίνδυνον;

'Ο ἰατρὸς ἐῤῥάγη εἰς γέλωτα.

— Ὅσον κ' ἐγώ, ἀπήντησε. Ποῖος σᾶς βάζει αὐτὰς τὰς ἰδέας;

— Σᾶς παρακαλῶ, ὑπέλαβεν ἡ Λουκία, μὴ θέλετε νὰ μὲ γελάσετε, μὴ μὲ μεταχειρίζεσθε ὡς παιδίον. Δὲν φοβοῦμαι ν' ἀποθάνω, καὶ ἂν πρόκειται ν' ἀποθάνω, πρέπει νὰ μοῦ τὸ εἴπῃτε· πρέπει, τὸ θέλω.

— Εἴσθε γενναία, τὸ βλέπω, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς μετά τινος συγκινήσεως, ἀλλὰ δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι ἡ κατάστασίς σας δὲν ἔχει ἀνάγκην γενναιότητος. Πιστεύσατέ με· ὅσον κιν-

δυνεύω ν' ἀποθάνω ἐγώ, ἄλλο τόσον κινδυνεύετε καὶ σεῖς.

— Parola? ἠρώτησεν ἡ Λουκία, τείνουσα τὴν μικράν της χεῖρα.

— Parola! ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, σφίγγων αὐτήν.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ἐκείνη· τώρα θὰ σᾶς ἐξηγήσω, πόθεν μ' ἦλθεν ἡ ἰδέα ὅτι ἐκινδύνευα. Σήμερον πολὺ πρωΐ, τὸ πρῶτον πρᾶγμα ποῦ εἶδα ἦτον ἡ κόρη τὴν ὁποίαν λέγετε Σπεράντσαν. Πρέπει νὰ ἤμην σχεδὸν κοιμισμένη, διότι δὲν τὴν εἶδα ὅταν ἐμβῆκε. Ἐκάθητο εἰς ἓν κάθισμα καὶ μ' ἐκύτταζε μὲ τόσην συμπάθειαν καὶ μὲ τόσην λύπην, ὥστε, ὅταν τὸ βλέμμα μου συνήντησε τὸ βλέμμα της, αἴσθημα τρόμου μὲ κατέλαβε. Δάκρυα ἔβρεχον τὸ πρόσωπόν της· καὶ μ' ἐφάνη, ὅτι ἡ κόρη ἐκείνη δὲν θὰ ἐλυπεῖτο τόσον πολὺ διὰ μίαν ξένην, ἂν ἡ κατάστασίς μου δὲν ἦτο σοβαρά. Ἐπειδὴ δὲ ἠσθανόμην πολὺ κακὰ τὸν ἑαυτόν μου ἐφαντάσθην . . .

— Ἀνύπαρκτα πράγματα, διέκοψεν ὁ ἰατρός. Ἡ Σπεράντσα εἶνε ἓν ἀνόητον καὶ εὐαίσθητον πλάσμα, καὶ τὴν εὐαισθησίαν της τὴν ἔχει πάντοτε πρόχειρον. Ἡμεῖς οἱ ἰταλοί, καθὼς εἰξεύρετε, προσέθηκε μειδιῶν, εἴμεθα γνωστοὶ διὰ τὴν ἀνόητον ἐπιδεικτικότητά μας. Ἔπειτα, τί παράδοξον, ἡ Σπεράντσα, ἡ ὁποία ἔχει καλὴν καὶ τρυφερὰν καρδίαν, νὰ συνεκινήθη μέχρι δακρύων, ὅταν σᾶς εἶδε πάσχουσαν, τόσον νέαν καὶ τόσον . . . . (ἐδῶ διεκόπη πρὸς στιγμὴν κ' ἐδίστασεν ἐπὶ ἓν δευτερόλεπτον ὁ Ἀντώνιος) καὶ τόσον συμπαθῆ. Μοῦ ἐπιτρέπετε τώρα νὰ ἴδω τὸν κύριον πατέρα σας;

— Ὢ! ναί, ἀπήντησεν ἡ Λουκία.

Καὶ μεγαλοφωνότερον λαλοῦσα παρεκάλεσε τὴν μὶς Χούτσινς νὰ ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἰατροῦ.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχεν ἐγερθῆ πολὺ πρωΐ, δύσθυμος καὶ δυσδιάθετος ὡς ἄνθρωπος κακονυκτήσας καί, πλὴν τούτου, αἰσθανθεὶς καί τινας νυγμοὺς ποδάγρας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχεν ἴδει πρότερον τὴν Μὶς Χούτσινς, εἶχε μάθει παρ' αὐτῆς δυσάρεστα περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας τῆς θυγατρός του, καὶ εἶχεν ἑπομένως ἀπελπισθῆ ὅτι ἠδύνατο ν' ἀναχωρήσῃ ἐντὸς τῆς ἡμέρας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε καλέσει τὸν Γιάννην νὰ τῷ φέρῃ τὰ ξυράφιά του, καὶ ἔλαβεν εἰς ἀπάντησιν ὅτι ὁ Γιάννης ἔλειπε. Ὅλ' αὐτὰ τὰ ἀλλεπάλληλα ἀτυχήματα εἶχον ἐρεθίσει φοβερὰ τὸ νευρικὸν σύστημα τοῦ βαρωνέτου, ὅστις ἀνυπομόνως περιέμενε τὸν ὑπηρέτην του ἵνα καταχύσῃ ἐπὶ τῆς χονδρῆς του στρογγύλης κεφαλῆς ὅλην τὴν ἐντὸς αὐτοῦ σωρευμένην χολήν.

— Ὅλα πηγαίνουν ἀνάποδα εἰς τὸν κατηραμένον αὐτὸν τόπον! ἀνέκραξεν οἱονεὶ παρηγορούμενος.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε περὶ Ἰταλίας καὶ Ἰταλῶν ὀλιγίστας μὲν ἀλλὰ σταθερὰς καὶ ἀδιασείστους γνώσεις. Ἡ Ἰταλία ἦτο ὡραῖος τόπος, κατὰ τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ἀλλὰ μόλις κατοικήσιμος: κλίβανος τὸ θέρος καὶ παγοθήκη τὸν χειμῶνα. Ἡ Ῥώμη ἤξιζε τὸν κόπον νὰ τὴν ἴδῃ τις, ἀλλὰ . . . σκυθρωπή, σκυθρωπή, σκυθρωπή! Οἱ ἰταλοί, ὡς ἔλεγεν ἀνυποκρίτως, ἦσαν ἄνθρωποι ἁρπακτικοί, κακοενδεδυμένοι, μελίγλωσσοι, φέροντες πάντοτε κομβολόγιον δεξιόθεν καὶ ἐγχειρίδιον ἀριστερόθεν. Ἐκ δύο ἰταλῶν ὁ εἷς θὰ ἦτο πάντοτε τραγῳδιστής, ἢ ληστής, ἢ εὐγενὴς πτωχεύσας καὶ ἡμεροβιῶν. Εἰς τὰ συστατικὰ δὲ ταῦτα τοῦ κοινωνικοῦ σώματος τῆς Ἰταλίας εἶχε προστεθῆ ἐσχάτως καὶ ὁ αἱματοπότης δημοκρατικός, ὁ διαρκῶς συνωμοτῶν κατὰ τοῦ νομίμου του ἡγεμόνος, ποικιλία ἐθνική, περὶ ἧς πολλὰ εἶχεν ἀκούσει λεγόμενα ὁ Σὶρ Ἰωάννης κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Ῥώμῃ διατριβήν του, ὑπὸ νέου τινος ῥωμαίου πρίγκιπος, ἀνεψιοῦ καρδιναλίου, καὶ μεγάλως ἀρεσκομένου εἰς τὴν μετ' ἄγγλων συγκοινωνίαν. Καθότι ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅπως κάλλιον σπουδάσῃ τὸν ἰταλικὸν χαρακτῆρα, συνανεστρέφετο ἀγγλικὰς μόνον οἰκογενείας, εἶχεν ἄγγλον ἰατρόν, ἄγγλους ὑπηρέτας καὶ ἄγγλον μάγειρον, ἔτρωγε ἀγγλικὰ φαγητά, ἔπινεν οἴνους δῆθεν ἀγγλικούς, καὶ ἠγόραζε μόνον εἰς ἀγγλικὰ ἐμπορικὰ καταστήματα. Ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ βαρωνέτος εἶχε δημιουργήσει ἐν μέσῃ Ῥώμῃ μικρόν τι Λονδῖνον πρὸς χρῆσίν του.

Ὅτε ὁ Γιάννης ἐπιστρέψας ἐνεφανίσθη πρὸ τοῦ αὐθέντου του ἡ μορφή του τοσαύτην ἐξέφραζεν ἀπελπισίαν, ὥστε ἡ προεσκεμμένη καταιγὶς ὕβρεων, ἣν ἐπεφύλασσεν αὐτῷ ὁ βαρωνέτος, ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς ἁπλῆς ταύτης ἐρωτήσεως:

— Τί διάβολο τρέχει πάλιν;

— Πῆγα εἰς τὴν Βορδιγέραν, αὐθέντη, ἀπεκρίθη ὁ Γιάννης, καὶ οὔτε βωδινὸν ἔχει, οὔτε τσάϊ, οὔτε βούτυρον. Τί νὰ κάμωμεν; ἠρώτησεν ὁ ταλαίπωρος, τοσοῦτον περίλυπον ἔχων τὸ ἦθος, ὥστε τρία τέταρτα μειδιάματος ἐπλανήθησαν ἐπὶ τῶν χειλέων τοῦ Σὶρ Ἰωάννου.

Κατ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐλαφρὸς κτύπος ἠκούσθη εἰς τὴν θύραν, καὶ ἡ Μὶς Χούτσινς εἰσελθοῦσα, ἀνεκοίνωσε τὸ μήνυμά της. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀνησυχήσας κάπως μετέβη εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου εὗρε τὸν ἰατρόν.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρεκάλεσε τὸν ἰατρὸν νὰ καθίσῃ.

— Ἡ μὶς Δάβεν ἔχει σήμερον πολὺν πυρετόν, εἶπεν ὁ ἰατρὸς καθήμενος· τὸ πρᾶγμα ἄλλως ἐπεριμένετο. Νομίζω ὅτι μικρά τις ἀφαίμαξις θὰ τὴν ὠφελήσῃ.

Μία τῶν ἐρριζωμένων εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἰδεῶν ἦτο καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ ἰταλοὶ ἰατροὶ ἐφλεβοτόμουν πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀσθενεῖς των, μέχρι οὗ ἐπήρχετο θάνατος. Ἀκούσας τὴν πρότασιν ταύτην ὁ βαρωνέτος ἀνεπήδησεν ἐπὶ τῆς ἕδρας του.

— Ἀφαίμαξις! ἀνέκραξεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Καμμίαν ἀφαίμαξιν, εἰς καμμίαν περίστασιν! δὲν θέλω ἀφαίμαξιν!

Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ἔγεινε καταπόρφυρος καὶ κύριος οἶδε τί ἔμελλε ν' ἀποκριθῇ· ἀλλὰ βιάζων ἑαυτὸν ἀπήντησε βραδέως καὶ ἡσύχως:

— Καὶ ἂν ἀκόμη σᾶς βεβαιώσω, ὅτι εἶνε ἀπολύτως ἀναγκαῖον;

— Δὲν παραδέχομαι τὴν ἀνάγκην, ἀπήντησεν ὁ βαρωνέτος δυστρόπως, καὶ θέτω ὅρον ἀπαραίτητον τῆς περαιτέρω θεραπείας σας τὴν ἀποχὴν ἀπὸ πᾶσαν ἀφαίμαξιν.

— Ἀ! ἔτσι; εἶπεν ὁ ἰατρός.

Καὶ διακόπτων τὴν συζήτησιν, ἔλαβεν ἓν φύλλον ἀπὸ τοῦ χαρτοφυλακίου του, ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ ὀλίγας λέξεις, καὶ τείνας αὐτὸ πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, εἶπεν:

— Ἰδοὺ τὰ ὀνόματα καὶ αἱ διευθύνσεις δύο ἰατρῶν, οἵτινες εἶνε πολὺ πλησίον. Ἡ Μὶς Δάβεν θὰ ἦνε ἀσφαλὴς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου. Τὸ κατ' ἐμὲ θ' ἀποσυρθῶ μόνον ἀφοῦ εἷς ἐκ τῶν δύο αὐτῶν κυρίων ἔλθῃ νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ.

Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἠγέρθη, ἐχαιρέτισε, κ'ἐξελθὼν εἰς τὸν ἐξώστην ἔμεινεν ἐκεῖ μ' ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας, στηριζόμενος εἰς τὰς κιγκλίδας, δίκην φρουροῦ ἀναμένοντος ἀλλαγήν.

Ἀπέναντι τῆς τοσοῦτον αἰφνιδίας ἀποφάσεως τοῦ Ἰταλοῦ, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἤρχισε λυπούμενος ὅτι παρεσύρθη τοσοῦτον, ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων οὓς παράγει ἀπερίσκεπτος ὁρμὴ θυμοῦ. Αἱ δυσχέρειαι ἐσωρεύοντο ἐπάλληλοι ὡς βουνὰ ἐπὶ τῆς διανοίας του. Ἴσως, ἢ μᾶλλον πιθανῶς, οὐδέτερος τῶν δύο ἐκείνων ἰατρῶν ὡμίλει ἀγγλικά· ἴσως ἡ Λουκία, ἥτις εἶχε λάβει συμπάθειαν πρὸς τὸν ἰταλὸν αὐτόν, ἤθελεν ἀρνηθῇ νὰ τοὺς ἴδῃ· ἴσως τέλος ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχε δίκαιον καὶ ἡ ἀντίστασίς του, τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἐξέθετεν εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν τῆς ταλαιπώρου κόρης.

— Τὸ κάτω κάτω, διενοήθη ὁ βαρωνέτος, πάλιν καλλίτερον εἶνε νὰ τὸν μαλάξῃ κανεὶς ὀλίγον. Αὐτὸς θὰ τὸ περιμένει βέβαια.

Τότε δὲ, ὑπεράνθρωπον καταβάλλων ἀγῶνα,

— Διατί, ἠρώτησεν ἐριστικῶς, θέλετε νὰ κάμετε ἀφαίμαξιν;

— Διότι, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος, στρεφόμενος πρὸς τὸν βαρωνέτον, ἵνα τῷ ἀπαντήσῃ, καὶ ἀναλαμβάνων πάλιν τὴν προτέραν του θέσιν, διότι, ὡς σᾶς ἐδήλωσα ἤδη, τὸ νομίζω ἀπαραίτητον.

Μακρὰ παῦσις ἐπηκολούθησε.

— Ἡ ἰταλικὴ ἰατρικὴ εἶνε παντοῦ ἡ ἰδία, ἐπανέλαβεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μεγαλοφώνως μονολογῶν· νυστέρι πάντοτε! ἡ αὐτὴ ἱστορία παντοῦ. Ὄχι, ὄχι, ἀδύνατον! Δὲν συναινῶ εἰς τὴν ἀφαίμαξιν!

Ὁ Ἀντώνιος ἤκουσεν, ἀλλὰ δὲν ἀπήντησε.

— Εἴσθε λοιπὸν ἀποφασισμένος, ἰατρὲ, νὰ κάμετε ἀφαίμαξιν; ἀνεφώνησεν ὁ βαρωνέτος, περιπατῶν ἄνω κάτω ἐν μεγάλῃ ἀγανακτήσει.

— Ἀπατᾶσθε, ἀπήντησεν ὁ νέος μετά τινος ὑπερηφανείας. Εἶμαι ἀποφασισμένος δι' ἓν μόνον πρᾶγμα, νὰ παραδώσω τὴν θυγατέρα σας εἰς καλλιτέρας χεῖρας. Θὰ περιμείνω κάτω ἕως νὰ ἔλθῃ ὁ διάδοχός μου.

Καὶ προέβη ἓν βῆμα πρὸς τὴν κλίμακα.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ ἐπανέλαβεν ἄπελπις:

— Ἴσως ὑπῆρξα ὀλίγον ζωηρός· ἀλλ' ἐννοεῖτε τὰ αἰσθήματά μου, κύριε· αἰσθήματα πατρὸς διὰ κόρην μονογενῆ.

Τοσαύτην ἀληθῆ ὀδύνην ἐξέφραζεν ἡ μορφὴ τοῦ βαρωνέτου καὶ ἡ φωνή του, ὥστε ὁ ἰατρὸς κατεπλάγη.

— Ἀπόδειξις ὅτι καταλαμβάνω καὶ σέβομαι τὰ αἰσθήματά σας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, εἶνε ὅτι, ἀντὶ νὰ ὀργισθῶ διὰ τοὺς σαρκασμούς σας κατὰ τῆς τέχνης μου καὶ τοῦ τόπου μου, ὡς θὰ ἔκαμνα ἀπέναντι παντὸς ἄλλου, σᾶς ἐξορκίζω καὶ πάλιν διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ μ' ἀφήσετε νὰ κάμω εἰς τὴν ἀσθενῆ μου ὅ,τι νομίζω ἀναγκαῖον.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐλέχθησαν τοσοῦτον ἁπλῶς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοσοῦτον βαθείας πεποιθήσεως, τοσαύτη δ' ἐνυπῆρχεν ἀξιοπρέπεια εἰς τὸ ἦθος τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, ὀρθίου ἱσταμένου παρὰ τὴν θύραν κ' ἐπίσημον ἐξαγγέλλοντος δήλωσιν, καὶ τοσαύτην μετριοπάθειαν κ' εὐγένειαν συνάμα ἐνέφαινεν ἡ φωνή του, ὥστε ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅσον καὶ ἂν ἦτο ὠργισμένος, συνεκινήθη.

— Ἂν συναινέσω εἰς ἀφαίμαξιν τῆς θυγατρός μου, εἶπε μετὰ προφανοῦς δισταγμοῦ, θὰ παραβῶ ῥητὴν ἀπαγόρευσιν ὅλων τῶν ἰατρῶν, ὅσοι τὴν ἐθεράπευσαν μέχρι τοῦδε.

— Κ' ἐγὼ τὴν ἰδίαν γνώμην θὰ σᾶς ἔδιδον, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, ἀλλ' ὑπάρχουσι περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας γίνεται ἐξαίρεσις καὶ αὐτοῦ τοῦ πλέον σωτηρίου κανόνος, καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν εὑρίσκεται ἡ δεσποινὶς Δάβεν.

— Λοιπὸν, κύριε, εἶπε τότε ὁ Σὶρ Ἰωάννης, εἰς τὴν θέσιν μου δὲν ἔχω ἄλλο τι εἰμὴ νὰ σᾶς ἀφήσω νὰ κάμετε ὅ,τι νομίζετε πρέπον. Μὴ λησμονεῖτε ὅμως, ὅτι ἐνεργεῖτε ἐντελῶς ὑπ' εὐθύνην σας.

— Ποτὲ δὲν ὠπισθοδρόμησα ἐνώπιον τῆς εὐθύνης, ἀπήντησε θριαμβικῶς ὁ Ἀντώνιος, κ' εὐχαρίστως τὴν δέχομαι.

Μόλις ὅμως ἔδωκεν ὁ βαρωνέτος τὴν δύσκολον ἐκείνην συναίνεσιν, καὶ μετανοήσας εὐθὺς, ἐπέστρεψε βαθέως δυσηρεστημένος εἰς τὸ δωμάτιόν του. Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας τὸ αἴσθημα ἐκεῖνο, ὑποτραφὲν ἐπιμόνως, ἀνεκλαδώθη βαθμηδὸν εἰς θετικὴν καὶ ἐρριζωμένην πεποίθησιν, ὅτι ὁ βαρωνέτος εἶχεν οἰκτρῶς διαβουκοληθῆ. Τοῦτο δ' ἀνακαλύψας ᾤκτειρεν ἑαυτὸν κ' ἐξήφθη εἰς νέαν κατὰ τοῦ ἰατροῦ ἀγανάκτησιν.

— Εἶμαι λοιπὸν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου! ἀνεφώνησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἔφερεν ἐντός του εἰς ἀναβρασμὸν ὅλων τῶν Δάβεν τὸ αἷμα. Ἐκμανὴς ἔδραμεν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ καλέσας τὸν Γιάννην, ὅστις περιεφέρετο σκυθρωπὸς καὶ καταβεβλημένος ἐν τῷ κήπῳ, διέταξεν αὐτὸν νὰ παραγγείλῃ ταχυδρομικοὺς ἵππους καὶ νὰ μεταβῇ κατόπιν παρ' αὐτῷ. Εἶτα δὲ ἤνοιξε βιαίως τὸ ὁδοιπορικόν του γραφεῖον καὶ ἤρχισε νὰ γράφῃ, οὐχὶ βραδέως ὡς συνήθως καὶ μεγαλοπρεπῶς, ἀλλ' ὅπως κατὰ παράδοσιν ἐπικρατεῖ νὰ γράφωσιν ἐπὶ σκηνῆς, τουτέστι σύρων ταχέως τὸν τρίζοντα κάλαμον ἐπὶ τοῦ χάρτου. Εἶχε δὲ τελειώσει καὶ σφραγίσει τὴν ἐπιστολήν του, ὅτε ὁ ὑπηρέτης του εἰσῆλθε φέρων τὴν παρήγορον εἴδησιν, ὅτι μετ' ὀλίγον ἔφθανον οἱ ἵπποι.

— Ζεῦξε ἅμα ἔλθουν, εἶπεν ὁ βαρωνέτος καὶ πήγαινε εἰς τὴν Νίκαιαν ὅσον γρηγορώτερα ἠμπορεῖς, νὰ ἐγχειρίσῃς αὐτὸ τὸ γράμμα εἰς τὸν πρόξενον τῆς Ἀγγλίας. Τοῦ γράφω νὰ σοῦ δώσῃ τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πρώτου ἰατροῦ, — ἄγγλου, ἐννοεῖται — τῆς πόλεως. Νὰ ὑπάγῃς νὰ τὸν εὕρῃς καὶ νὰ μοῦ τὸν φέρῃς ἐδῶ χωρὶς ἄλλο τὸ ταχύτερον. Μὴ σταματήσῃς καθ' ὁδόν· αὔριον πρέπει νὰ ἦσ' ἐδῶ.

Ὁ Γιάννης προσέκλινε, καὶ μετὰ δέκα λεπτὰ ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἤκουσε πρὸς μεγίστην του ἀνακούφισιν ἀναχωροῦσαν τὴν ἅμαξαν.

Ἂς προσθέσωμεν ἐνταῦθα ὀλίγας λέξεις περὶ τοῦ ὑπηρέτου τοῦ Σὶρ Ἰωάννου.

Ὁ Γιάννης Δούκετ ἦν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπόγονος γενεᾶς ὅλης θεραπόντων τῆς οἰκογενείας Δάβεν, γεννηθέντων ὅλων καὶ ἀνατραφέντων ὡς αὐτὸς ἐν τῷ κτήματι Δάβεν, διαδεχθέντων δὲ ἀλλήλους κατὰ κληρονομικὴν οὕτως εἰπεῖν σειρὰν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν κυρίων των. Ὁ Γιάννης, γεννηθεὶς κατὰ τὴν νηπιακὴν ἡλικίαν τοῦ κυρίου του, εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Σὶρ Ὥβραϊ τὸ ὄνομα τοῦ κληρονόμου τῶν Δάβεν, εἰς ἀμοιβὴν τῶν πιστῶν ὑπηρεσιῶν τῆς οἰκογενείας Δούκετ. Τοῦ χρόνου δὲ προϊόντος, ὁ Ἰωάννης διεδέχθη τὸν πατέρα του καὶ τὸν πάππον του, καὶ κατέστη ὁ ἔμπιστος μὲν, ἀλλὰ καὶ παντοπαθὴς συγχρόνως ὑπηρέτης τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Ὁ Γιάννης εἶχε παιδευθῆ ἐκ νεότητος παθητικὴν ἐντελῶς ὑπακοήν, καὶ εἰς αὐτὴν ἀπαρεγκλίτως ἐνέμενε. Ἄλλως δὲ καὶ οὐδόλως ἐβάρυνεν αὐτὸν ἡ τυφλὴ ὑπακοή· διότι, ἂν ὑπῆρχέ τις ἄνθρωπος μείζονα ἔτι φρονῶν περὶ τῆς οἰκογενείας Δάβεν ἢ αὐτὸς ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο βεβαίως ὁ Γιάννης Δούκετ. Τὸ ὄνομα μόνον Δάβεν ἦτο δι' αὐτὸν ἔμβλημα λατρείας· καὶ πᾶς λόγου ἐξερχόμενος τῶν χειλέων τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἦτο δι' αὐτὸν χρησμός. Ἂν ὁ βαρωνέτος παρήγγελλεν αὐτῷ νὰ μεταβῇ εἰς Νίκαιαν καὶ νὰ τῷ φέρῃ οὐχὶ τὸν πρῶτον ἰατρὸν, ἀλλὰ τὸν πρῶτον τυχόντα ἄνθρωπον τῆς πόλεως, ὁ Γιάννης θ' ἀνεχώρει πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς ἀνενδοιάστου ἀποφάσεως πρὸς ὑπακοήν, πιστεύων ὅτι ἐν πλήρει δικαίῳ παρήγγελλε τοῦτο ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑι

Εἶνε ἐννάτη ὥρα τῆς πρωΐας καὶ ἔρχεσθε νὰ καθίσετε εἰς τὸ πρόγευμα, τὸ ὁποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποτελεῖται ἐκ τηγανητῆς γλώσσης, ἢ ὠῶν μετὰ χοιρομηρίου καὶ κυάθου τεΐου. Τὸ πρόγευμα τοῦτο εἶνε ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ πρῶτον τῶν τεσσάρων γευμάτων τῆς ἡμέρας. Ἐπὶ τῆς τραπέζης, παρὰ τὸ φαγητὸν, θὰ εὕρετε προσέτι τὰς ἐπιστολάς σας καὶ ἐφημερίδα καλῶς δεδιπλωμένην καὶ ὑγρὰν ἔτι ἐκ τῶν φιλημάτων τοῦ πιεστηρίου, ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς ὑγρασίας τῆς πρωΐας· διότι ὁ διανομεὺς διεπέρασε τὸ φύλλον ὑπὸ τὴν θύραν ἐν ὥρᾳ καθ' ἣν αὐτός τε, ὁ ἀρτοπώλης καὶ ὁ γαλακτοπώλης εἶνε μόνοι κύριοι τῶν ὁδῶν.

Ἡ ἐφημερὶς αὐτὴ δύναται νὰ εἶνε οἱ «Καιροί», ἡ «Σημαία», ὁ «Τηλέγραφος», τὰ «Ἡμερήσια Νέα» ἢ καὶ ὁ «Ἑωθινὸς Ταχυδρόμος», ἐὰν ἀρέσκεσθε ἰδιαζόντως εἰς τὰς συνήθεις εἰδήσεις τῆς ἡμέρας. Ἀνοίξατε τὸ μέγα ἐκεῖνο φύλλον, καὶ ἐπιχειρήσατε ν' ἀναγνώσητε εἰς τὰ καθέκαστα μετὰ τῆς προσοχῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ὧν εἶνε ἄξιον.

Θέλετε εὑρεθῆ ἐνώπιον τοῦ τελειοτέρου προϊόντος καὶ παραδοξοτέρου τῆς ἀνθρωπίνης φιλοπονίας, ὅπερ συγκεφαλαιοῖ πᾶσαν πρόοδον, καὶ ὅπερ εἶνε τὸ ἐξαγόμενον πάσης ἀνακαλύψεως. Δραστηριότης φιλολογικὴ καὶ καλλιτεχνική, σιδηρόδρομοι, τηλέγραφοι, ἠλεκτρικὸν φῶς, ἀτμομηχαναί, βιομηχανικαὶ μέθοδοι εἰς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἐντελοῦς ἐπεξεργασίας ἀχθεῖσαι, διαίρεσις καὶ ἀκρίβεια τῆς ἐργασίας ἀξιοθαύμαστος, διὰ τῆς ἐφημερίδος ὡς ἐν κατόπτρῳ παριστάμενα εἰς ὑμᾶς, ὡς φωτογραφία τῆς στιγμῆς, δεικνύουσιν ὑμῖν ὁποῖος ἦτο ὁ κόσμος πρὸ 2 ἢ τριῶν ὡρῶν.

Συλλογίσθητε δὲ ὅτι κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐκ τῶν τριῶν ὅλων στηλῶν τῶν τηλεγραφικῶν εἰδήσεων, ἐκ τῶν πρακτικῶν τῶν κοινοβουλίων, τῶν κατεχόντων δύο σελίδας, οὐδὲ μία γραμμὴ ἦτο γεγραμμένη! Καὶ καθ' ἣν ὥραν ἀναγινώσκετε μετ' ἀδιαφόρου βλέμματος τὰς συμπεπυκνωμένας ἐκείνας γραμμὰς τῶν μικρῶν στοιχείων καὶ συγκεχυμένων, ἀλλ' εὐαναγνώστων, οἱ κάτοικοι τῆς Μαγχεστρίας, τῆς Πλυμούθης, τῆς Βοστώνης ἀναγινώσκουσιν αὐτὰς ὡς ὑμεῖς, καὶ ἐπὶ τῶν εἰδήσεων, ἃς φέρουσιν, ἔχουσιν ἤδη θεμελιωθῆ σχέδια ἐπιχειρήσεων, ἢ σχηματισθῆ ἢ καὶ καταστραφῆ περιουσίαι. Ἀντὶ μιᾶς πέννας, ἢ 10 λεπτῶν, ἀγοράζετε ὀκτὼ σελίδας, ἑκάστην ἐξ ἑνὸς τετραγωνικοῦ μέτρου, τετυπωμένας εἰς 7 ἢ 8 στήλας χαρακτήρων λεπτῶν, ἀπεικονιζούσας

ἐν συνόλῳ πᾶσαν τὴν πολιτικὴν, οἰκονομικὴν, ἐμπορικὴν, βιομηχανικὴν, φιλολογικὴν ἱστορίαν τῆς χθὲς, οὐ μόνον τοῦ Λονδίνου ἀλλὰ καὶ τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης, τῆς Πετρουπόλεως, Νέας Ὑόρκης, Καλκούττας, τῶν ὀρέων τοῦ Ἀφγανιστὰν, τῶν ἐρήμων τῆς Ἀφρικῆς, καὶ ἐν γένει παντὸς γεγονότος ἀξίου λόγου. Ἔχετε ἐνώπιόν σας ὕλην δυναμένην νὰ σχηματίσῃ δίτομον βιβλίον, καὶ τὸ προϊὸν τῆς ἐργασίας 100,000 ἀνθρώπων. Ἂν δὲ ὑπολογίσωμεν τὴν εἰς τοὺς μεταπωλητὰς ἔκπτωσιν, μόλις ἡ τιμὴ, εἰς ἣν πωλεῖται ἡ ἐφημερὶς, ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ χάρτου.

Ἔχετε ἑπομένως δωρεὰν τὴν ἐκτύπωσιν, πᾶν ὅ,τι μέλαν ἐπὶ τοῦ λευκοῦ χάρτου. Πῶς ἐξηγεῖται τὸ μυστήριον τοῦτο; Ἁπλούστατα. Ἡ μέθοδος στηρίζεται πᾶσα ἐπὶ τῶν ἀγγελιῶν. Ἡ ἀγγελία εἶνε ἡ σπονδυλικὴ στήλη, πάντα πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν συμπίπτουσι, πάντα ὑπόκεινται εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ τὰ ἄρθρα καὶ αἱ εἰδήσεις, καὶ πᾶσα πληροφορία νέα, ἥτις ἐγγράφεται εἰς τὰς ἡμίσεις τῶν σελίδων εἶνε τὸ ἄρτυμα, δι' οὗ καθίσταται γευστὴ ἡ ἀγγελία, ἡ κατέχουσα τὰς ἄλλας ἡμίσεις.

Παρατηρήσατε οἵαν κατέχουσι θέσιν αἱ ἀγγελίαι. Ἐν Γαλλίᾳ παραπέμπονται εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα τῆς ἐφημερίδος, ἐνίοτε ὑπερχειλίζουσιν εἰς τὴν τρίτην, λάθρα δὲ μόνον εἰσέρχονται εἰς τὴν χώραν τῆς δευτέρας καὶ πρώτης. Ἐν ἀγγλικῇ ὅμως ἢ ἀμερικανικῇ ἐφημερίδι ἐκτυποῦνται ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ περὶ τὸν τίτλον αὐτόν. Ἡ τετάρτη σελὶς, ἡ ἑβδόμη, ἡ ὀγδόη τοῦ μεγάλου φύλλου ἀνήκει εἰς τὴν δεσποτείαν των. Οὕτω δὲ τὸ φύλλον ὁμοιάζει πρὸς ἀμύγδαλον, οὗτινος πρέπει νὰ ἀνοίξῃ τις τὸν φλοιὸν ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν πυρῆνα, τὴν κυρίως ἐφημερίδα.

Πᾶσαι αἱ ἀγγελίαι τυποῦνται δι' ὁμοίων λεπτῶν στοιχείων, ἄνευ στοιχείων παχέων καὶ τυπογραφικῶν κοσμημάτων ὅπως ἑλκύωσι τὸ βλέμμα. Ἐκ πρώτης ὄψεως παριστῶσί τι συγκεχυμένον καὶ καταπληκτικὸν, καὶ δικαίως ἐρωτᾷ τις εἰς τί χρησιμεύει ἐκεῖνο τὸ χάος, καὶ ἂν ὑπάρχωσιν ὄντα τόσον ἐγκαταλελειμμένα ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἐπιχειρήσωσι ν' ἀναγνώσωσιν ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους τὰς φρικώδεις ἐκείνας στήλας. Ἀναμφιβόλως ὑπάρχουσι. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀποδώσωμεν δικαιοσύνην εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἐφημερίδας, διότι τοὺς πίνακας ἐκείνους τῆς δημοσιότητος δὲν ἀπευθύνουσιν εἰς ἀνθρώπους τεταραγμένης διανοίας.

Αἱ ἀγγελίαι ἐκεῖναι, αἱ φαινόμεναι ἐκ πρώτης ὄψεως τόσον συγκεχυμέναι, ἀποτελοῦσι διαρκὲς εὑρετήριον, ἐν πλήρει τάξει διερρυθμισμένον. Λογικὴ κατάταξις καὶ πίναξ καθ' ὕλην, διευκολύνουσι τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ ἕκαστος ἀκόπως δύναται, ὅταν θέλῃ, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κατὰ τὸ φαινόμενον ἐκεῖνον λαβύρινθον καὶ ν' ἀνεύρῃ τὴν ἀγγελίαν, ἣν ζητεῖ.

Προτάσσονται ἐν ἀρχῇ αἱ ἀγγελίαι τῶν γεννήσεων, τῶν γάμων καὶ θανάτων, ἃς ἐν Ἀγγλίᾳ εἴθισται νὰ καταχωρίζωσιν ἐν ταῖς μεγάλαις ἐφημερίσιν, ἀντὶ ν' ἀποστέλλωσι ἰδιωτικὰς ἐπιστολάς. Ἔπειτα ἔρχεται ἡ agony colunn — ἡ στήλη τῆς ἀγωνίας—συγκειμένη ἐξ ἀπελπιστικῶν προσκλήσεων, ἢ ἀγγελιῶν συμφορῶν· δι' αὐτῶν μήτηρ παρακαλεῖ τὴν κόρην της ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδὸν τῆς ἠθικῆς, σύζυγος ἐπικαλεῖται τὴν μέριμναν τοῦ ἀνδρός της ὑπὲρ τῶν τέκνων, ἐνταῦθα φωνὴ ἀποῤῥέουσα ἐκ τῆς καρδίας πλησίον ἀπειλῆς, ἀλλαχοῦ πρόσκλησις εἰς συνέντευξιν, λέξις πρὸς ἐνθύμισιν, ἀλλαχοῦ σύνθημα. Ἐνταῦθα αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες δὲν καταχωρίζουσι πᾶν ὅ,τι τοιούτου εἴδους ἀποστέλλεται μετὰ ἑνὸς σελινίου ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς· εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῶν οἱ ὑπάλληλοι τῶν ἐφημερίδων ἔχουσι τὸν ὀφθαλμὸν προσεκτικὸν καὶ ἀποῤῥίπτουσιν ἀσπλάγχνως ὅ,τι ἤθελεν αὐτοῖς φανῇ ὕποπτον. Ἀλλὰ πρὸς πεῖσμα τῆς φροντίδος ταύτης ὁποῖαι παράδοξοι ἀγγελίαι δὲν διέρχονται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀναγνωστῶν, καὶ ὁποῖα δράματα δὲν κρύπτονται ὄπισθεν αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ παραπετάσματος!

Ἔρχονται κατόπιν αἱ ναυτικαὶ ἀγγελίαι, ἀναχωρήσεις ἀτμοπλοίων καὶ ἱστιοφόρων πλοίων διὰ Βραζιλίαν, Αὐστραλίαν, Ἰνδίας, ἢ Ἀκρωτήριον Καλῆς Ἐλπίδος, αἱ προκηρύξεις τῶν μεταναστευτικῶν ἑταιριῶν, αἱ ἐπίσημοι δημοσιεύσεις τῆς διοικήσεως τῶν ἀποικιῶν. Ἔπειτα αἱ ἐκθέσεις, ἢ αἱ ζητήσεις τῶν προκαταβολῶν τῶν χρηματιστικῶν ἑταιριῶν, τῶν τραπεζῶν, τῶν σιδηροδρόμων, τῶν ἱπποσιδηροδρόμων κ.τ.λ. αἱ ἀγγελίαι τῶν ξένων ἑταιριῶν τῆς ἠπείρου τῶν ἀνταγωνιζομένων, αἱ προκηρύξεις τῶν θεάτρων καὶ θεαμάτων τῶν ᾀδικῶν καφενείων, τῶν ἀκροάσεων. Ταῦτα πάντα κατὰ τάξιν καταχωρίζονται ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι. Ἐν τῇ τετάρτῃ περιέχονται ἀγγελίαι αὖθις θεατρικῶν παραστάσεων ὑπὸ ἄλλον τύπον καὶ λεπτομερέστερον, χρυσοχόων, ἀδαμαντοπωλῶν, ἰαματικῶν ὑδάτων, προϊόντων φαρμακευτικῶν, κλειδοκυμβάλων καὶ μουσικῶν ἐν γένει ὀργάνων, σιγάρων, γαλβανοπλαστικῆς, *καφέδων*, *σοκολάτας*, οἴνων καὶ ποτῶν, τροφίμων. Ἐν τῇ 7ῃ ἀγγελίαι τῶν χρηματολογικῶν συλλόγων, ἐπίπλων, ταπήτων, ῥαπτῶν, μοδιστῶν, ῥαπτῶν ἀσπροῤῥούχων, ἁμαξοπηγῶν, ἐμπόρων φορεμάτων, ἐμπόρων χρυσοῦ καὶ τοκιστῶν. Ὡσαύτως ἀγγελίαι ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων ἀῤῥένων καὶ θηλέων, προσφοραὶ καὶ αἰτήσεις θέσεων διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν. Βιβλίων, μουσικῆς, εἰκονογραφημένων ἐφημερίδων, ἢ εἰδικῶν κλάδου τινὸς βιομηχανικοῦ ἢ ἐπιστημονικοῦ. Εἰς τὴν 8ην τέλος στήλην ὑπάρχουσιν αἱ ἀγγελίαι τῆς πωλήσεως οἰκιῶν καὶ γαιῶν, ἐνοικιάσεις οἰκιῶν μετὰ ἢ ἄνευ ἐπίπλων, δημοπρα-

σιῶν, παραχωρήσεων καὶ μεταβιβάσεων, ἐμπορικῶν ἐργασιῶν ἢ ἄλλου εἴδους, ἀγγελίαι ἁμαξηλατῶν, μαγείρων, ὑπηρετριῶν, ἀνθρακοπωλῶν, ξενοδόχων καὶ τέλος αἱ δικαστικαὶ καταχωρίσεις.

Πάντα ταῦτα οὐ μόνον δημοσιεύονται τακτικῶς, κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, καὶ ὅσον εἶνε δυνατὸν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ ἡμέραι τῆς ἑβδομάδος ὡρισμέναι δι' εἰδικάς τινας ἀγγελίας, ὅπως οἱ ἔχοντες διαφέρον εὐκολώτερον τὰς διατρέχωσι. Κατὰ παρασκευήν, ἐπὶ παραδείγματος, δημοσιεύονται αἱ προσφοραὶ καὶ αἰτήσεις θέσεως καὶ ἐργασίας, κατὰ σάββατον αἱ ἐνοικιάσεις τῶν κενῶν οἰκιῶν. Ἀρκεῖ ἑπομένως νὰ μάθῃ τις τὴν κλεῖδα τῶν συνηθειῶν τούτων, ὅπως ὅλον ἐκεῖνο τὸ κολοσσιαῖον εὑρετήριον πασῶν τῶν ἀναγκῶν τοῦ βίου καὶ παντὸς διαγωνισμοῦ κατασταθῇ χρήσιμον. Ἡ ἀγγελία κατέστη ἕξις ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ, κατέστη τροχὸς ἀπαραίτητος τοῦ βίου, εἶδος παγκοσμίου μεσίτου.

Τὸ οὐσιῶδες μέρος τῆς ἐφημερίδος ἄρχεται ἀπὸ τῆς προτελευταίας στήλης τῆς 4 σελίδος, διὰ περιλήψεως τῶν ἐγχωρίων καὶ ξένων εἰδήσεων, ἀληθοῦς περιλήψεως διῃρημένης κατὰ παραγράφους, εἰς ἣν ὁ ἐν γνώσει τῆς τάξεως τῆς ἐφημερίδος διατελῶν ἀναγνώστης προστρέχει τὸ πρῶτον ὅπως ἴδῃ τι νεώτερον. Τοῦτο ἀνταποκρίνεται εἰς τὰ δελτία τῶν λοιπῶν ἐφημερίδων ἢ εἰς τὸ «Τελευταία ὥρα».

Ἀμέσως μετὰ τὴν περίληψιν ταύτην ἔρχονται ἀλλεπάλληλα τέσσαρα ἢ πέντε ἄρθρα ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμέρας. Ἐν αὐτοῖς γίνεται λόγος περὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς, περὶ βιομηχανικῶν ἢ τεχνικῶν ἔργων, περὶ καταστρεπτικοῦ τινος συμβάντος, ἢ ἄλλου κινοῦντος τὰ αἰσθήματα τῶν ἀναγνωστῶν, περὶ δικαστικῶν ζητημάτων, περὶ τὰ ὁποῖα διαφέρεται ἡ κοινὴ γνώμη, περὶ νέων βιβλίων, περὶ μελοδράματος, περὶ κυνηγίου ἀρχομένου ἢ λήγοντος, περὶ λεμβοδρομιῶν, ἢ ἀθλητικῶν ἀγώνων τῶν Πανεπιστημίων, περὶ ἱπποδρομιῶν καὶ καθόλου εἰπεῖν περὶ παντὸς ἀντικειμένου, περὶ οὗ δύναται νὰ γίνῃ λόγος ἐν οἴκῳ ἢ ἐν δήμῳ. Τὰ ἄρθρα ταῦτα ἀποτελοῦσιν εἶδος ὅλως ἰδιάζον φιλολογίας μετέχον ἄρθρου ἐφημερίδος καὶ πραγματείας. Ὅπως κατασταθῇ τις ἱκανὸς πρὸς σύνταξιν τούτου, ἀπαιτεῖται νὰ εἶνε πεπροικισμένος δι' ὅλων τῶν ἀρετῶν τοῦ ἐφημεριδογράφου, ὀρθῆς κρίσεως, λεπτότητος, εὐχερείας συντάξεως, ταχύτητος ἀντιλήψεως, ἀφθονίας εἰδήσεων, καθαρότητος καὶ ἀκριβείας ὕφους, καὶ ἕξεως περὶ τὴν καλὴν ἔκφρασιν.

Τὸ ἄρθρον πάντοτε δὲν φέρει ὑπογραφήν, δὲν ὁμιλεῖ ὁ δεῖνα ἢ δεῖνα, ἀλλ' ἡ ἐφημερίς, ἢ μᾶλλον,—διότι οὕτως ἐκλαμβάνεται πάντοτε—ἡ δημοσία φρόνησις. Θεωρεῖται ἡ ἐφημερὶς ὡς ὁ ἀρχαῖος χορὸς τοῦ θεάτρου ὁ κρίνων τὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας.

Τῶν ἄρθρων τούτων τινὰ εἶνε γεγραμμένα ἐν πάσῃ ταχύτητι, διαρκούσης ἔτι τῆς περιγραφομένης πράξεως, περὶ τὸ μεσονύκτιον, ἢ περὶ τὴν μίαν μετὰ τοῦτο, ἐνῷ αἱ μηχαναὶ τοῦ τυπογραφείου κροτοῦσι, οἱ δὲ ἀρχιεργάται ἵστανται μετὰ τῆς ψαλίδος νὰ κόψωσι τὸ ἄρθρον, στοιχειοθετήσωσι καὶ ἐκτυπώσωσιν ὅσον τάχιον. Ἄλλα ἄρθρα γράφονται κατ' οἶκον κατὰ παραγγελίαν τῆς διευθύνσεως ὑπὸ τριῶν ἢ τεσσάρων συντακτῶν πρὸς τοῦτο ὡρισμένων. Εἷς τῶν χαρακτήρων τῶν ἀξιοσημειώτων τῆς ἀγγλικῆς δημοσιογραφίας εἶνε ἡ δικτατορία, ἣν ἀσκεῖ ὁ ἀρχισυντάκτης ἢ ἐκδότης. Ἀνάγκη νὰ ἔχῃ πανταχοῦ τὸν ὀφθαλμόν, ν' ἀσχολεῖται περὶ πάντων, νὰ προβλέπῃ τὰ πάντα ὡς καλὸς στρατηγός. Οὗτος μόνος εἶνε ὑπεύθυνος· οἱ ὑπ' αὐτὸν δὲν ἔχουσι πρωτοβουλίαν ἢ μόνον ὅσον ἀναγκαιοῖ πρὸς τὸ ἔργον των. Ὀφείλουσι νὰ εἶνε ἀδιαλείπτως ἕτοιμοι ἕκαστος ἐν τῇ εἰδικότητι, ἣν ἔχει, καὶ νὰ γράφωσιν εἰς τὸ πρῶτον νεῦμα εἰς ὕφος χαρίεν, μετὰ κρίσεως καὶ συμπερασμάτων, ὅ,τι ἤθελον διαταχθῆ.

Αἱ οἰκονομολογικαὶ εἰδήσεις καὶ οἱ ἀριθμοὶ τῶν κυριωτέρων Χρηματιστηρίων κατέχουσι τρεῖς στήλας τῆς ἕκτης σελίδος. Ἔπειτα ἀνελίσσονται αἱ διατιμήσεις τῶν ἀγορῶν, αἱ θαλάσσιαι εἰδήσεις, κατάπλοι καὶ ἀπόπλοι, ναυάγια ἢ ἀβαρίαι σπουδαῖαι, ἀτμόπλοια καὶ ἱστιοφόρα ἐκ ξένων λιμένων προερχόμενα, προγνωστικὰ μετεωρολογικά, ἀνακοινούμενα ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Γρηνουΐτσίου, ἢ διαβιβαζόμενα διὰ τῶν ὑποβρυχίων καλωδίων.

Ἐν τῇ σελίδι 3 εὑρίσκονται αἱ ἀνταποκρίσεις αἱ ἐκ τῶν ἀποικιῶν, τὰ τηλεγραφήματα καὶ αἱ ἀνταποκρίσεις τῶν ἐπαρχιῶν, δελτίον πανεπιστημιακόν, αἱ συζητήσεις τῶν συλλαλητηρίων καὶ τῶν δικαστηρίων καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν πλημμελειοδικείων ἐκτιθέμεναι ἐν ἐκτάσει. Πρέπει δὲ νὰ σημειώσωμεν ὡς πρὸς τοῦτο τὴν φροντίδα, ἣν ὁ ἀγγλικὸς τύπος μετὰ πολλῆς λεπτότητος δεικνύει, τοῦ νὰ μὴ γράφῃ ποτὲ περὶ κατηγορουμένου, ἢ ὑποδίκου, ὡς περὶ ἐνόχου, οἱονδήποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ βαρύνον αὐτὸν ἔγκλημα. Καὶ ἐὰν ἔτι συνελήφθη ἐπ' αὐτοφώρῳ, καὶ ἐν τῇ πράξει τοῦ εἰδεχθεστέρου ἐγκλήματος, ἐνόσῳ τὸ ὁρκωτικὸν δικαστήριον δὲν ἀποφανθῇ, ὁ τύπος σημειοῖ «ὁ κατηγορούμενος», «ὁ προφυλακισμένος», «ὁ ὑποτιθέμενος ἔνοχος», οὐδέποτε δὲ «ὁ ἄθλιος», «ὁ κακοῦργος», «ὁ φονεύς», «ὁ δολοφόνος», «ὁ κλέπτης», ὅπως αἱ ἐφημερίδες τῶν ἄλλων κρατῶν, αἵτινες ἀποδίδουσι τοιαῦτα ἐπίθετα ἐνίοτε εἰς ἀνθρώπους, οὓς ἡ δικαιοσύνη κατόπιν ἀποδεικνύει ἀθώους.

Εἶνε δὲ τοῦτο χαρακτηριστικὸν τοῦ πολιτισμοῦ ἑνὸς λαοῦ. Δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι ἡ κατωτάτη βαθμὶς τῆς ἐλευθερίας του καὶ τῆς πολιτικῆς ἀνατροφῆς του δεικνύεται ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ αἵματος, ὅπερ διατηρεῖ πρὸ τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ἐκ τῆς εὐλαβείας ἑκάστου μέλους τῆς κοινωνίας

τοῦ νὰ μὴ ἐπεμβαίνῃ ἔστω καὶ λόγῳ εἰς τὰ δικαιώματα τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

Τὰ τηλεγραφήματα τοῦ Reuter, αἱ ἀπεργίαι, αἱ ἐκθέσεις τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων, τὰ ἱπποδρόμια, αἱ ἀναλύσεις τῶν δραμάτων, τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ κοινοβουλίου, διατριβαὶ φιλολογικῶν, ἐπιστημονικῶν, ἢ καλλιτεχνικῶν κρίσεων πληροῦσι τὰς λοιπὰς σελίδας τῆς ἐφημερίδος, παριστώσης οὕτω πίνακα πλήρη τοῦ ἐθνικοῦ βίου. Ὀρθότερον δὲ ἠθέλομεν εἰπεῖ τοῦ διεθνοῦς βίου, διότι τὸ χαρακτηρίζον κυρίως τὴν ἀγγλικὴν δημοσιογραφίαν εἶνε ἡ σπουδαία θέσις αὐτῆς ὡς πρὸς τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα. Οὐ μόνον δὲ ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ ζητήματα, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὰς λεπτομερείας τῶν ἠθῶν, ὡς πρὸς τὰ μικρὰ συμβάντα καὶ ἀπόκρυφα. Ἀπομεμονωμένος ἐπὶ τοῦ ἐκ σκωρίας βράχου του, ὄπισθεν τῶν ὀχυρωμάτων τῶν πετρωδῶν λευκῶν ἀκτῶν, ὁ John Bull φαίνεται τερπόμενος εἰς τὸ νὰ διευθύνῃ τὸ τηλεσκόπιόν του ἀδιαλείπτως εἰς τοὺς γείτονας, σπουδάζων τὰ κατ' αὐτοὺς ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις.

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

[Ἕπεται τὸ τέλος].

ΠΕΡΙ ΕΥΘΕΤΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΟΜΗΣ

παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες περὶ πολλοῦ ἐκ παλαιοτάτου ἐποιοῦντο τὴν εὐθέτησιν καὶ τὸν καλλωπισμὸν τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς. Ἀκείρατος καὶ καλῶς ἐκτενισμένη κόμη ἦν χαριέστατος τοῖς παρ' Ὁμήρῳ ἥρωσι κόσμος, θεοῖς δὲ καὶ ἀνδράσι πρέπων, ἀφ' ἧς ἀκειράτου καὶ καλῆς κόμης καλεῖ ὁ Ὅμηρος τοὺς μὲν ἀνδρείους Ἀχαιοὺς *καρηκομόωντας*, τὰς δὲ θεὰς καὶ ἡρωΐνας καλλικόμους καὶ εὐπλοκάμους. Τὴν αὐτὴν δὲ περὶ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐπιμέλειαν εἶχον καὶ οἱ μεθ' Ὅμηρον. Οἱ μὲν Σπαρτιᾶται, παῖδες ὄντες, ἐκείροντο· ἀφοῦ δ' ἐγίνοντο ἔφηβοι, ἔτρεφον τὴν κόμην· ἐν ἑορταῖς δὲ καὶ πανηγύρεσι καὶ ἐπισήμοις πράξεσιν ἐκτενίζοντο πάνυ καλῶς, ὡς μανθάνομεν παρὰ τοῦ Ἡροδότου, ὅστις παρεισάγει τὸν Δημάρατον ἀποκρινόμενον πρὸς τὸν ἀποροῦντα Ξέρξην, διατί οἱ ἐν Θερμοπύλαις μετὰ τοῦ Λεωνίδα Σπαρτιᾶται ἐκτενίζοντο τὰς κόμας· «νόμος γάρ σφι οὕτω ἔχων ἐστί· ἐπεὰν μέλλωσι κινδυνεύειν τῇ ψυχῇ, τότε τὰς κεφαλὰς κοσμέονται». Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι μέχρι τῶν Μηδικῶν ἔτρεφον μακρὰν καὶ καλὴν κόμην· ἅμα δὲ ἐγίνοντο ἔφηβοι, ἔκειρον τὴν κόμην δημοτελῶς καὶ καθιέρουν τῷ Ἀπόλλωνι ἢ θεῷ τινι, οὗ ἱερὸς ἦν ποταμός τις ἐγχώριος· ἄνδρες δὲ γινόμενοι, ἔπαυον μὲν κειρόμενοι τὴν κόμην, ἄφινον ὅμως αὐτὴν κατὰ βούλησιν οἱ μὲν βραχυτέραν, οἱ δὲ μακροτέραν, καὶ περιέκοπτον αὐτὴν πάνυ ἐπιμελῶς καὶ περιέργως δι' ἐπιτηδείων κουρέων ἐν τοῖς κουρείοις, ἔνθα ἐφοίτων οἱ κειρόμενοι τὴν κόμην, καὶ πολλοὶ ἄλλοι καὶ πολλοῦ ἄξιοι ἄνδρες διημέρευον, πρὸς ἀλλήλους διαλεγόμενοι περὶ ἰδιωτικῶν καὶ πολιτικῶν πραγμάτων. Ἐν τῷ κουρείῳ ἑωρῶντο τὰ τοῦ κουρέως ὄργανα, οἷον ξυροί, μαχαιρίδες, κάτοπτρα, κτένες, θρόνοι, μάκτρα καὶ τὰ παρόμοια, δι' ὧν οἱ κουρεῖς ἐπιμελῶς ηὐθέτιζον τὸν πώγωνα, τὸν μύστακα καὶ τὸ γένειον· οἱ αὐτοὶ δὲ ἀφῄρουν καὶ τύλους καὶ ὄνυχας, καὶ τὰς ἔνδοθεν τῶν ῥινῶν καὶ τῶν ὤτων τρίχας διὰ τῶν καλουμένων ὀργάνων *τριχολαβίου* καὶ *ὀνυχιστηρίου*. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου ἤρξαντο νὰ ξυρίζωσι τὸν πώγωνα, διότι ὁ Ἀλέξανδρος προσέταξε τοῖς στρατηγοῖς, ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος, «ξυρεῖν τὰ γένεια τῶν Μακεδόνων, ὡς λαβὴν ταύτην ἐν ταῖς μάχαις οὖσαν προχειροτάτην»· μόνοι δὲ οἱ σοφισταὶ καὶ φιλόσοφοι ἐνέμενον εἰς τὸ παλαιὸν ἔθος τοῦ τρέφειν πώγωνα βαθύν, ἐξ οὗ καὶ ἡ παροιμία *ἐκ πώγωνος σοφός*, καὶ *πωγωνοτροφία φιλόσοφον οὐ ποιεῖ*.

Τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐκτένιζον δι' ἐπιτηδείου ὀργάνου, ὅπερ ἐκάλουν κτένα· κατεσκευάζετο δὲ οὗτος ἢ ἐκ ξύλου ἢ ἐξ ἐλέφαντος, ἢ ἐκ μετάλλου.

Ἵνα δὲ καθιστῶσιν οἱ ἀρχαῖοι λειοτέρας τὰς τρίχας καὶ τὸ σύνηθες μέλαν χρῶμα αὐτῶν στιλπνότερον, ἤλειφον αὐτὰς δι' ἐλαίου εὐώδους, ἢ δι' ἐλαίου ἁπλοῦ. Πλὴν δὲ τῆς μελαίνης τριχὸς καλὴ ἦν τοῖς ἀρχαίοις καὶ ἀγαπητὴ καὶ ἡ ξανθὴ θρίξ· διὸ καὶ ὁ Ὅμηρος ξανθὴν τρίχα ἀπονέμει τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ πολλοῖς ἥρωσι, καὶ τὸν ἀνδρεῖον Μενέλαον ξανθὸν ὀνομάζει. Ἀραιὰ δὲ καὶ λεπτὴ τρίχωσις ἦν τοῖς ἀρχαίοις καθόλου γνώρισμα εἰδεχθοῦς καὶ κακοῦ ἀνθρώπου, οἷος πέπλασται ὁ παρ' Ὁμήρῳ Θερσίτης. Οὕτω λοιπὸν οἱ ἄνδρες ἐκάλυπτον τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπεμελοῦντο τῶν τριχῶν αὐτῆς καθόλου.

Αἱ δὲ γυναῖκες τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐκάλυπτον, ὡς γινώσκομεν τὴν κεφαλήν, ὅτε ἐξήρχοντο ἐκ τῆς οἰκίας, διὰ λεπτοτάτου ὑφάσματος, ὅπερ ἐκαλεῖτο *κάλυμμα*, *κρήδεμνον* καὶ *καλύπτρα*. Διὰ τῆς εἰρημένης καλύπτρας περιείλισσον τὴν κεφαλὴν ἅπασαν, πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν· ὁμοίως δὲ δι' αὐτῆς κατεκαλύπτοντο καὶ οἱ ὦμοι καὶ τὰ νῶτα, πολλὰ ὅμως ἐπιτηδείως καὶ κομψῶς, διότι ἡ ἐπ' αὐτῶν κρεμαμένη καλύπτρα ἐσχημάτιζε πολλὰς πτυχάς. Ἡ δὲ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς αὐτῶν διάθεσις, ἰδίᾳ δὲ τῶν παρθένων, ἦτο χαρίεσσα καὶ θαυμαστή· αὕτη δὲ ἐγένετο κάλλιστον παράδειγμα εἰς τὰς τῶν Φράγκων γυναῖκας, μάλιστα δὲ εἰς Γαλλίδας, αἵτινες εὐθετίζουσαι τὰς τῆς κεφαλῆς αὐτῶν τρίχας κατὰ τὸν χαριέστατον τύπον τῆς εὐθετίσεως τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς τῶν Ἑλληνίδων, ἐποίησαν τοὺς πολυζήλους τρόπους, οὓς γαλλικοὺς συνήθως καλοῦσι. Περὶ τούτου μαρτυροῦσι τὰ ἔργα τῆς πλαστικῆς καὶ πολλὰ τῶν νομισμάτων τῶν ἀρχαίων, ἰδίᾳ δὲ αἱ περισωθεῖσαι γραφαὶ ἐπὶ κεραμῶν ἀττικῶν ἀγγείων. Ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων μανθάνομεν πρῶ-

τον μὲν ὅτι αἱ κόραι ἄφινον τὴν καλὴν κόμην, καλῶς κτενίζουσαι καὶ διασχίζουσαι αὐτὴν περὶ τὸ μέτωπον, νὰ ἐπισαλεύηται ἐπὶ τῶν νώτων, διὰ δὲ ταινίας περιέδεον τὰς τρίχας· δεύτερον δὲ ἀνεῖλκον τάς τε ὄπισθεν καὶ τὰς κατὰ τοὺς κροτάφους τρίχας κυματοειδῶς ἄνωθεν τῶν ὤτων, προσέδεον δὲ αὐτὰς ἐπὶ τῆς κορυφῆς οὕτως, ὥστε ἀπετελεῖτο καλὸς καὶ κομψὸς δεσμός, ὃν ἐκάλουν κόρυμβον· ἄνωθεν ὅμως τοῦ μετώπου ἀφείλκυον οὐχὶ πολὺ τὰς τρίχας, διότι «βραχὺ τῷ μετώπῳ μεταίχμιον» ἐνομίζετο καλὸν καὶ εὔμορφον.

Αἱ καθ' ὃν εἴρηται τρόπον εὐθετίζουσαι τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς νέαι ἐφόρουν πολλάκις περὶ τὴν κεφαλὴν ταινίαν, ἥτις κατὰ μὲν τὸ μέσον ἦν πλατεῖα, κατὰ δὲ τὰς ἄκρας ἀπέληγεν εἰς στενόν· αὕτη δὲ ἡ ταινία, διότι ὡμοίαζε πρὸς τὴν σφενδόνην, ἐκαλεῖτο *σφενδόνη*, καὶ ἦν πολλάκις ἐξ ὕλης πολυτίμου πεποιημένη, οἷον ἐκ χρυσοῦ, μαργαριτῶν καὶ πολυτίμων λίθων. Τῇ σφενδόνῃ φαίνεται ὅτι ὡμοίαζεν ἡ *στλεγγίς*, ἥτις ἦν δέρμα, κατὰ Πολυδεύκην, κεχρυσωμένον, ὅπερ ἐφόρουν περὶ τὴν κεφαλὴν αἱ νέαι. Τῆς εἰρημένης σφενδόνης τὰς ἄκρας προσέδεον ὄπισθεν τῆς κεφαλῆς, τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἐξηρτημένα λεπτὰ καὶ καλὰ ταινίδια περιέπλεκον περὶ τὸν κόρυμβον.

Πλὴν δὲ τῆς σφενδόνης εἶχον ἐπινοήσει αἱ Ἑλληνίδες καὶ ἄλλα κατασκευάσματα, δι' ὧν περιέστελλον τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας, οἷον ἦτο πρῶτον μὲν τὸ δικτυωτὸν κάλυμμα, ὅπερ ἐκάλουν *κεκρύφαλον*· οὗτος ἐπλέκετο ἐξ ἱμάντων ἢ ἐκ χρυσῶν νημάτων. Δεύτερον δὲ τὸ ἐν εἴδει σάκκου κατασκευαζόμενον ὕφασμα, ὅπερ καὶ *σάκκος* ἐκαλεῖτο· δι' αὐτοῦ περιέστελλον αἱ γυναῖκες ἢ πάσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἢ μόνας τὰς ὄπισθεν. Τρίτον δὲ ἡ *μίτρα*· αὕτη ἦν κατ' ἀρχὰς στενή τις ταινία, ἣν ἐφόρουν περὶ τὴν κεφαλήν· ἐκ δὲ τῆς ταινίας σὺν τῷ χρόνῳ προῆλθε λεπτόν τι καὶ καλὸν ὕφασμα, ὁμοιάζον πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει μανδύλια· δι' αὐτοῦ περιέσφιγγον αἱ γυναῖκες τὴν κεφαλήν.

Αἱ Ἑλληνίδες ἠγάπων καὶ ἄλλως νὰ εὐθετίζωσι τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας· πολύ, λέγω, προὐθυμοῦντο δι' ἐπιτηδείας τῶν τριχῶν οὐλότητος νὰ σχηματίζωσι καλοὺς καὶ κομψοὺς βοστρύχους· εἰς ἐπίτευξιν δὲ τούτου μετεχειρίζοντο συχνὰ σιδηρᾶ ὄργανα, δι' ὧν χλιαινομένων ἐν μετρίᾳ φλογὶ διέπλεκον κατὰ Λουκιανὸν «βίᾳ τὴν τῶν ἑλίκων οὐλότητα».

Ὡς δὲ οἱ ἄνδρες ἠλείφοντο δι' ἐλαίου, ἵνα καταστήσωσι στιλπνὰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες καὶ ἔλαιον καὶ μύρον πρὸς τοῦτο μετεχειρίζοντο· ὡς δὲ παρ' ἀνδράσιν ἡ ξανθὴ θρὶξ ἦν ἀγαπητή, οὕτω καὶ παρὰ γυναιξὶν ἐπιθυμητὴ ἦν ἡ ξανθὴ καὶ χρυσοειδὴς κόμη, ἥντινα μάλιστα διὰ φαρμάκων ἐζήτουν νὰ ξανθίζωσι. Καθόλου δὲ αἱ τῶν παλαιῶν γυναῖκες ἠγάπων τὴν καλὴν πλοκὴν τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ δι' ἐλαίου καὶ μύρων ἄλειμμα αὐτῶν[1]...

Η ΜΟΝΟΦΘΑΛΜΟΣ ΥΠΗΡΕΤΡΙΑ

Βλέπετε τοὺς δύω ὡραίους ἐκείνους οἰκίσκους τοῦ χωρίου; Πῶς ἀστράπτουν τὰ παράθυρά των καὶ πῶς τὰ κλήματα ἀναρριχῶνται ἄχρι τῆς στέγης των!

Πρὸ ἑνὸς ἔτους ὁ ἕτερος αὐτῶν ἦτον ἀκάθαρτος καὶ πτωχικός, ἡ δὲ οἰκοδέσποινά του ἦτον ὅσον δύνασθε νὰ φαντασθῆτε ῥυπαρά.

Μίαν ἡμέραν ἵστατο εἰς τὴν φλιὰν τῆς θύρας της, ἐσταυρωμένας ἔχουσα τὰς χεῖρας, βαθέως συλλογιζομένη, μολονότι ἂν παρετήρει τις τὸ πρόσωπόν της θὰ ὑπέθετεν ὅτι εἰς οὐδὲν ἄλλο προσεῖχεν εἰμὴ εἰς τὴν πτῆσιν τῶν χελιδόνων. Ἡ ἐσθὴς αὐτῆς ἦτο παλαιὰ καὶ κατεσχισμένη, τὰ ὑποδήματά της ἄνευ πελμάτων· τὸ μικρὸν παραπέτασμα τοῦ παραθύρου της, τὸ ἄλλοτε καινουργὲς καὶ λευκόν, εἶχε μεγάλην ἐν τῷ μέσῳ ὀπήν, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἰδία ἐφαίνετο πτωχὴ καὶ ἐγκαταλελειμμένη.

Ἐνῷ ἵστατο οὕτως ἀφῃρημένη, ἀκούει αἴφνης ἐλαφρὸν θόρυβον ὡσεὶ ἔρραπτέ τις. Κύπτει καὶ βλέπει τὸν ἐμβαλωματᾶν τοῦ χωρίου, ὅστις καθήμενος πλησίον τοῦ τοίχου ἐπιδιώρθου ἓν παλαιὸν ὑπόδημα.

— Καλημέρα, κυρά, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς. Τί ὡραία ἡμέρα! Τί κυττάζετε μὲ τόση προσοχὴ 'στὸ δρόμο;

— Κυττάζω τὸ σπῆτι τῆς γειτόνισσάς μου!

— Τῆς γυναίκας τοῦ Σπύρου τοῦ κηπουροῦ, τῆς Σπύραινας ὅπου λένε; Εὔμορφο σπῆτι ἀλήθεια. Πῶς δείχνει εὐτυχία!

— Ἐκείνη ἦταν πάντα τυχερή, εἶπεν ἡ Ἀνθοῦλα, καὶ ὁ ἄνδρας της φέρνεται πάντα μὲ καλὸν τρόπον.

— Πρῶτα κι' ἀρχή, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, καὶ οἱ δύο τους εἶνε καλὸ ἀνδρόγυνο. Σὲ παρακαλῶ, κυρά, δουλειὰ δὲν ἔχεις, δός μου τὸ σουβλί μου· νά το ἐκεῖ, κοντὰ 'στὰ πόδια σου.

— Ἔ, κ'ἔπειτα; ἐπανέλαβεν ἡ Ἀνθοῦλα, ἀφ' οὗ ἔλαβε μετ' ἀναστεναγμοῦ τὸ σουβλίον, δὲν λέγω πῶς δὲν εἶνε καλὸ ἀνδρόγυνο, ἀλλ' ὁ ἰδικός μου ὁ γάμος ἐβγῆκε σὲ κακό, κ' ἐκείνης σὲ καλό· ὥστε κύτταξε πόσον εὐτυχισμένη εἶνε. Ὅταν συλλογισθῶ πῶς 'πανδρευθήκαμε τὴν ἴδια μέρα καὶ πῶς σήμερα δὲν ἔχω τίποτε, καὶ ἐκείνη ἔχει δύο 'γελάδες καὶ πέντε 'γίδια...

— Καὶ κάμποσο λινάρι ποὔκλωσε τὸν χειμῶνα, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, κ' ἕνα κυριακάτικο φόρεμα, πράσινο, καλλίτερο δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ, καὶ καθὼς ποῦ ξέρω, μία ὡραία μεταξωτὴ ποδιά, ἕνα γελέκο τοῦ ἀνδρός της, μὲ τρεῖς σειραῖς κουμπιὰ ἀπὸ γυαλὶ γαλάζιο, κ' ἕνα κομ-

1. Ἐραν. ἐκ πραγματείας τοῦ κ. Θ. Βενιζέλου.

μάτι λαρδὶ 'ςτὴ γωνιὰ καὶ ὁλάκεραις πλεξούδαις κρομμύδια.

— Ὦ! εἶνε τυχερὴ γυναίκα! ἐφώναξεν ἡ Ἀνθοῦλα.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, κ' ἕνα δίσκο τοῦ γλυκοῦ, ποῦνε ζωγραφισμένος ὁ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεονταριῶν, κ' ἕνα παχουλάκι μικρὸ 'ς τὴν κούνια.

— Ὦ! ὅσο γ' αὐτὸ δὲν τῆς ζηλεύω τίποτε· ἔχω ἕνα σωρὸ παιδιά.

— Καὶ ὁ ἄνδρας σου, κυρά, δὲν εἶνε 'ςτὴ δουλιά του;

— Ὄχι, εἶνε 'ςτὸ καπηλειό.

— Μὰ πῶς αὐτό; ἐκεῖνος πρῶτα δὲν τό 'βαζε 'ςτὸ στόμα του. Μήπως καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ 'βρῇ δουλειά;

— Ὁ μάστοράς του τὸν ἔδιωξε, γιατὶ ἦταν, λέγει, κουρελιάρης.

— Τί μοῦ λές! Ξυλουργὸς δὲν ἦταν; Λοιπὸν ὅπου λές, καθὼς σοῦλεγα, ὁ γείτονάς σας ἀπ' ἀντίκρυ τραβᾷ ζωὴ χαρισάμενη. Μὰ δὲν μοῦ φαίνεται παράξενο. Τὸ κάτω, κάτω, ἐγὼ δὲν ἀνακατεύομαι στὰ ξένα μυστικά. Ἠμποροῦσα νὰ σοῦ 'πῶ... μὰ ἔχω δουλειά, καὶ θὰ πηγαίνω.

— Ὡσὰν τί ἠμποροῦσες νὰ μοῦ πῇς; ὤ πές το, σὲ παρακαλῶ, πές μου, γιατί δὲν σοῦ φαίνεται παράξενο πῶς ἐκείνη περνᾷ εὐτυχισμένα;

— Καλά, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, δὲν εἶνε 'δική μου δουλειά, ξεύρεις· μὰ καθὼς σοῦ ἔλεγα τώρα, δὲν μοῦ φαίνεται παράξενο νὰ βλέπω εὐτυχισμένους τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ ἔχουν μία δούλα, καὶ δούλα ἀκούραστη μάλιστα, ποῦ τοὺς βοηθάει πάντα.

— Δούλα! ἡ γειτόνισσά μου ἔχει δούλα! Τότε δὲν παραξενεύομαι ποῦ βλέπω τὸ 'σπῆτί της θεοπάστρικο· μὰ 'γὼ δὲν τὴν εἶδα ποτὲ αὐτὴν τὴ δούλα. Θὰ ἔχῃς λάθος, θαρρῶ· κ' ἔπειτα πῶς 'μπορεῖ νὰ τὴν πληρώνῃ;

— Ἔχει μιὰ δούλα σοῦ λέγω, μιὰ δούλα μ' ἕνα μάτι, μὰ μηνιάτικο δὲν τῆς δίνει, σ' αὐτὸ εἶμαι βέβαιος... Καλὸ βράδυ, κυρά, πρέπει νὰ 'πάγω.

— Στάσου, στάσου μιὰ στιγμή· ποῦ τὴν ἔχει τὴν δούλα;

— Ὦ! δὲν ξεύρω.

— Καὶ τί τῆς κάνει ἡ δούλα;

— Τί τῆς κάνει; χίλιαις δουλιαίς. Σ' αὐτὴν θαρρῶ πῶς χρωστᾷ τὴν εὐτυχίαν της. Καθὼς ἠξεύρω 'γώ, ποτὲ δὲν βαρύνεται τὴν δουλειά, καὶ ἔχει σὲ μεγάλη τάξι τὰ φορέματα τοῦ Σπύρου καὶ τῆς Σπύραινας, καὶ τὰ φορέματα τοῦ μωροῦ των.

— Παναγία μου! εἶπεν ἡ Ἀνθοῦλα συνάπτουσα τὰς χεῖρας, εἶνε πολὺ τυχερὴ γυναίκα, ἐγὼ πάντα τὸ ἔλεγα. Φροντίζει πολὺ νὰ μὴ μ' ἀφήσῃ νὰ ἰδῶ ποτὲ τὴ δούλα της. Τί δούλα ἄραγε νὰ εἶνε, καὶ πῶς ἔμεινε μ' ἕνα μάτι;

— Εἶνε οἰκογενειακό της, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς· ὅλαις ἔτσι εἶνε, ἡ καθεμία μ' ἕνα μάτι, μὰ ἕνα 'μάτι ποῦ ἀξίζει γιὰ δεκατέσσαρα, κ' ἡ δούλα τῆς Σπύραινας ἔχει τέσσαραις ἐξαδέλφαις στραβαίς, θεόστραβαις, ὅπου ἔρχονται καὶ τὴν βρίσκουν καμμιὰ φορά. Ἐγὼ ποῦ σοῦ 'μιλῶ ταῖς εἶδα κυρά, κ' ἔτσι λοιπὸν ἡ Σπύραινα κερδίζει κάμποσα. Ἐκείναις δουλεύουν γ' αὐτή, καὶ μ' ὅσα 'βγάνει ἀπὸ τὴν δουλειά των, ἀγοράζει ὅλα αὐτὰ τὰ ὡραῖα πράγματα.

— Καὶ ὅσο συλλογίζομαι, εἶπεν ἡ Ἀνθοῦλα, πῶς δὲν ἔχω ψυχὴ 'στὸν κόσμο νὰ μὲ βοηθήσῃ σὲ τίποτε, μ' ἔρχεται νὰ σκάσω! καὶ μὲ τὴν ποδιάν της ἐσπόγγισε τὰ δάκρυά της.

Ὁ ἐμβαλωματᾶς τὴν ἠτένιζεν ἀσκαρδαμυκτεί.

— Βέβαια, εἶπεν· εἶσθε ἀξιολύπητη, καὶ ἂν δὲν ἤμουν τόσο βιαστικός...

— Ὦ! λέγε μου, λέγε μου, σὲ παρακαλῶ, ἤθελα νὰ μοῦ πῇς πῶς 'μπορεῖς νὰ μὲ βοηθήσῃς. Ἂν δὲν ἔχω λάθος, ἀγαπᾷς πολὺ ταῖς μυζήθραις καὶ τὸ ξυνόγαλο. Ἂν ἤθελες τώρα νὰ μὲ βοηθήσῃς, νὰ ἦσαι βέβαιος πῶς θἄχῃς κάθε βράδυ τὰ ὡραιότερα τυριὰ τοῦ κόσμου.

— Ἀ! μὰ ξέρεις, σὰν ἐμένα ἄνθρωπος εἶνε πολὺ παράξενος 'ςτὴν καθαριότητα, κυρά, καὶ τὸ σπῆτί σας δὲν ἠμπορεῖ νὰ 'πῇ κανεὶς πῶς εἶνε καθαρό, μὴ πρὸς κακοφανισμόν σου.

Ἡ Ἀνθοῦλα ἔγινε κατακόκκινη.

— Τέλος πάντων, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐμβαλωματᾶς, ἴσως 'μπορέσω νὰ σοῦ εὕρω μία δούλα μὲ ἕνα μάτι, ὡσὰν τῆς γειτόνισσας, μὰ πρέπει νὰ γυρίσω πολλαῖς ἡμέραις καὶ θυμήσου καλά, κυρά, πῶς μοῦταξες μυζήθραις.

— Ναί, καὶ λίγο ἀφρόγαλον, ἐπανέλαβεν ἡ Ἀνθοῦλα καταχαρούμενη.

Ὁ ἐμβαλωματᾶς θέσας ἐντὸς τῆς βυρσίνης του ποδιᾶς τὰ ἐργαλεῖά του ἀνεχώρησε.

Τοιαύτην χαρὰν ᾐσθάνετο ἡ Ἀνθοῦλα ὥςε καθ' ὅλην τὴν νύκτα δὲν *ἔκλεισε* 'μάτι. Ὁ σύζυγός της μόλις ἐγνώρισε τὴν οἰκίαν ἀπὸ τὴν μεγάλην καθαριότητα· τὴν νύκτα ἐκαθάρισε παντοῦ ἡ Ἀνθοῦλα.

Τὴν ἐπαύριον ἀπὸ τὴν αὐγὴν ἐκάθησεν εἰς τὸ παράθυρον ἡ Ἀνθοῦλα, καὶ παρετήρει εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γειτόνισσας μήπως κατορθώσῃ νὰ ἴδῃ τὴν μονόφθαλμον ὑπηρέτριαν. Ἀλλὰ δὲν εἶδε τίποτε· μόνον τὴν γειτόνισσάν της, τὴν Σπύραινα, εἶδε κρατοῦσαν τὸ τέκνον της ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ ἐργαζομένην.

Ἤρχισεν ἤδη ν' ἀνυπομονῇ, ὅτε ἤκουσεν ἔξωθεν τὴν φωνὴν τοῦ ἐμβαλωματᾶ, καὶ ἔτρεξεν εἰς τὴν θύραν φωνάζουσα:

— Ἔμβα μέσα, σὲ παρακαλῶ, καὶ κύττα μιὰ τὸ σπῆτί μου.

— Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς ἀφ' οὗ περιήγαγε κύκλῳ τὰ βλέμματά του, ἔγινεν ἀγνώριστο· τώρα 'μπορεῖ ὁ ἥλιος νὰ στράφτῃ μέσ' ἀπὸ τὰ παράθυρα.

— Ἀμ' ἡ δούλα μὲ τὸ ἕνα μάτι; θὰ θυμᾶσαι πῶς δὲν 'μπορῶ νὰ τῆς δίνω μηνιάτικο· εὑρῆκες καμμιὰ νὰ θέλῃ νὰ ἔλθῃ;

— Ὦ! Τὴν ἔφερα καὶ μαζῆ μου.

— Τὴν ἔφερες μαζῆ σου! μὰ δὲν βλέπω καμμία ἐδῶ.

— Ὁρίστε, ἰδέ την ἐδῶ! εἶπεν ὁ ἐμβαλωματᾶς. Θὰ τὸ πιστεύσητε; ἡ δούλα μ' ἕνα μάτι ἦτο . . . *μία βελόνη*.

***

ΚΥΚΝΕΙΟΝ ΑΣΜΑ

Ἀφ' οὗ εἰς τὰς ἀρετάς, ὅσαι καθιστῶσι τὸν καθ' ἡμᾶς κύκνον βασιλέα τῶν ἐνύδρων πτηνῶν, ἤτοι τὴν χάριν, τὸ κάλλος, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀνδρίαν, οἱ ἀρχαῖοι ἐπρόσθετον καὶ τὸ θέλγητρον φωνῆς ἐναρμονίου καὶ μελαγχολικῆς, ἐννοεῖ τις εὐκόλως διατί ὁ κύκνος ἦτο τὸ ἱερὸν πτηνὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, διατί ἦτο προσφιλὴς εἰς τὴν Ἀφροδίτην, καὶ διατί ἐξεμαύλισε τὴν Λήδαν. Καὶ οἱ νεώτεροι παρέλαβον τὸν κύκνον, ὁποῖον παρέδωκεν αὐτὸν ἡ ἀρχαιότης ὡς φράσιν καὶ ὡς σύμβολον, ἂν καὶ κάλλιστα γνωρίζομεν, ὅτι ὁ κύκνος δὲν ἔψαλλε. Οἱ νεώτεροι ποιηταὶ λαλοῦσι περὶ τῶν πτηνῶν τοῦ Μαιάνδρου, ὡς ἐὰν τὰ εἶχαν ἀκούσῃ, ἀπεκάλεσαν τὸν Πίνδαρον κύκνον τῆς Δίρκης, τὸν Οὐϊργίλιον κύκνον τῆς Μαντούας, καὶ τὸν Φενελῶνα κύκνον τοῦ Καμβράκου. Ἡ δὲ τελευταία αὕτη παρομοίωσις εἶνε ἡ πλέον σύμφωνος πρὸς τὰς ἰδέας τῶν νεωτέρων· διότι ἐπωνομάσθη κύκνος ὁ Φενελὼν ὄχι διὰ τὸ ᾆσμα του, ἀλλὰ διὰ τὴν ψυχήν του, λευκὴν καὶ ἄσπιλον ὡς τὸ περίβλημα τοῦ κύκνου. Ὅπως ὁ κύκνος, οὕτω καὶ ὁ Φενελὼν εἶχεν ὅλα «τὰ προσόντα, ὅσα ἀπαιτοῦνται πρὸς ἵδρυσιν κράτους εἰρηνικοῦ, τὸ μεγάθυμον μεγαλεῖον, καὶ τὸ πρᾶον καὶ προσηνές». Ἔπειτα ὁ κύκνος δὲν ἔχει παρὰ ἕνα καὶ μόνον ἐχθρόν, ὅπως καὶ ὁ Φενελὼν εἶχεν ἕνα μόνον ἀντίπαλον. Ἦτο δ' ἄλλως φυσικὸν ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὸν ἀετὸν τῶν Μέλδων ὁ κύκνος τοῦ Καμβράκου.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων περὶ τοῦ κύκνου παραδόσεων ὅ,τι πρὸ πάντων παρελήφθη εἰς τὴν ποιητικὴν γλῶσσαν τῶν νεωτέρων, εἶνε τὸ *κύκνειον ᾆσμα*, ἤτοι τὸ μελῳδικώτατον καὶ λιγυρώτατον πάντων ᾆσμα, ὅπερ ὁ κύκνος συνεχγέει μετὰ τῆς τελευταίας αὐτοῦ πνοῆς.

Ὁ Πλίνιος, καὶ ἅπαντες οἱ μετ' αὐτὸν σοφοί, διεμαρτυρήθησαν μεγάλῃ τῇ φωνῇ κατὰ τῆς πλάνης ταύτης, κατὰ τοῦ ψεύδους. Εἶπαν καὶ ἐπανεῖπαν, ὅτι ὁ κύκνος δὲν εἶνε πτηνὸν ᾠδικόν, ὅτι ἐξ ἐναντίας ἡ φωνή του εἶνε τραχεῖα καὶ ὑπόκωφος, ἀλλ' οὐδεὶς ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ. Νὰ ψάλῃ τις τὸν τελευταῖόν του ἀποχαιρετισμόν, νὰ χαιρετήσῃ τὸν θάνατον μὲ τὸ ὑψηλότερον μέλος, ἡ ἰδέα αὕτη ἐπροσωποποιήθη εἰς τὸ πτηνόν, ὅπερ ἔχει ὅλας τὰς εὐγενεῖς καὶ προσηνεῖς χάριτας, ἐκ τούτου δὲ συναπετελέσθη πλάσμα ποιητικὸν ὡραιότατον, τὸ ὁποῖον ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴν ποίησιν.

«Ἂς ψάλωμεν, ἀφ' οὗ οἱ δάκτυλοί μου εὑρίσκονται ἀκόμη ἐπὶ τῆς λύρας, λέγει ὁ Λαμαρτῖνος, ἂς ψάλωμεν, ἀφ' οὗ, ἐν ᾧ εὑρίσκομαι εἰς τὸ σύνορον ἄλλου κόσμου, ὁ θάνατος ἐμπνέει εἰς ἐμέ, ὡς εἰς τὸν κύκνον, μελῳδικὴν κραυγήν. Οἰωνὸς οὗτος αἴσιος διδόμενος ἀπὸ τὸ πνεῦμά μου: ἐὰν ἡ ψυχὴ ἡμῶν δὲν εἶνε ἄλλο τι παρὰ ἔρως καὶ ἁρμονία, ἂς γείνῃ θεῖον ᾆσμα ὁ ἀποχαιρετισμός της. Ἡ λύρα θραυομένη ῥίπτει ἦχον ὑψηλότερον· ὁ λύχνος σβεννύμενος ἀναζωογονεῖται διὰ μιᾶς, καὶ πρὶν σβεσθῇ ἐντελῶς, ῥίπτει λάμψιν καθαροτέραν. Ὁ κύκνος ἀτενίζει πρὸς τὸν οὐρανὸν κατὰ τὴν τελευταίαν του στιγμήν· μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος, ῥίπτων τὸ βλέμμα του πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀριθμεῖ τὰς ἡμέρας του διὰ νὰ τὰς κλαύσῃ».

Τὸ *κύκνειον ᾆσμα* προσεβλήθη σκληρότατα ἀπὸ τοὺς ἄγαν θιασώτας τῆς ἀληθείας. «Δὲν ἠξεύρω, λέγει εἷς ἐξ αὐτῶν, ποῦ στηριζόμενοι οἱ ποιηταί, ἀρχαῖοί τε καὶ νεώτεροι, συγκρίνουσι τὴν μετρικὴν ἁρμονίαν ἢ τὸν ῥυθμὸν μὲ τὸ ᾆσμα τοῦ κύκνου. Οὐδεμία ἀναλογία ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο τούτων πραγμάτων. Τὸ ᾆσμα τοῦ κύκνου οὐ μόνον μελῳδικὸν δὲν εἶνε, ἀλλὰ καὶ πολὺ δυσάρεστον, εἶνε ὅλως στρυφνὸν καὶ ὅμοιον πρὸς τὴν ἀηδῆ φωνὴν τοῦ χηνός. Τὸ ἐπικρατοῦν σήμερον πνεῦμα τῆς ἀκριβείας, ὅπερ, καλῶς ὁριζόμενον, εἶνε αὐτὸ τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα, ἔπρεπε ν' ἀποκλείσῃ ἀπὸ τὴν ποίησιν πᾶσαν παρομοίωσιν ἀντιμαχομένην πρὸς τὴν ἀλήθειαν».

Ὁ Βυφφών, ὅστις γνωρίζει καὶ αὐτός, ὅτι ὁ κύκνος δὲν ψάλλει, εἶνε πολὺ ὀλιγώτερον αὐστηρός. Ὡς ποιητὴς καὶ ὡς μέγας συγγραφεὺς εἶνε ἐπιεικὴς πρὸς τὰς πλάνας ὅσαι θέλγουσιν. «Οἱ ἀρχαῖοι, λέγει, δὲν φθάνει ὅτι μετέβαλον τὸν κύκνον εἰς ψάλτην θαυμάσιον, ἀλλ' εἶπαν καὶ ὅτι, μεταξὺ ὅλων τῶν ὄντων, εἰς ἃ ἐμπνέει φρίκην τὸ θέαμα τῆς καταστροφῆς τῆς ἰδίας των ὑπάρξεως, μόνος ὁ κύκνος ψάλλει καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τελευταίαν τῆς ἀγωνίας του στιγμήν, καὶ δι' ἐναρμονίων τόνων προαναχρούει τὸν τελευταῖόν του στεναγμόν. Πρὶν ἀκόμη ἐκπνεύσῃ, ἔλεγαν, ἀποχαιρετῶν μετὰ θλίψεως καὶ συγκινήσεως τὴν ζωήν, ἐκχέει τοὺς φθόγγους τούτους, τοὺς τόσον γλυκεῖς καὶ περιπαθεῖς, οἵτινες, ὅμοιοι πρὸς τὸ ἐλαφρὸν καὶ ὀδυνηρὸν ψιθύρισμα φωνῆς ταπεινῆς, θρηνώδους καὶ πενθίμου, συναποτελοῦσι τὸ ἐπικήδειόν του ᾆσμα. Τὸ ᾆσμα τοῦτο ἠκούετο τὴν αὐγήν, ἐν μέσῳ τῆς γαλήνης καὶ νηνεμίας· πολλοὶ μάλιστα εἶδαν καὶ κύκνους ἐκπνέοντας ἐν πλήρει μελῳδίᾳ καὶ ψάλλοντας τὸν ἐπικήδειόν των ὕμνον. Οὐδὲν ἄλλο πλάσμα τῆς φυσικῆς ἱστορίας, οὐδεὶς ἄλλος μῦθος τῶν ἀρχαίων ἐπανελήφθη, ἐσχολιάσθη, ἐπιστεύθη καὶ διεδόθη πλειότερον. Ὁ μῦθος οὗτος κατέλαβε τὴν ζωηρὰν καὶ εὐαίσθητον φαντασίαν τῶν Ἑλλήνων. Οἱ ποιη-

ται, οἱ ῥήτορες, καὶ αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι τῆς Ἑλλάδος, ἀπεδέχθησαν ὡς ἀλήθειαν τὸν μῦθον τοῦτον, ὅστις ἦτο τόσον ὡραῖος, ὥστε οὐδεὶς ἠθέλησε ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ αὐτοῦ. Ἂς εἴμεθα συγγνώμονες πρὸς τοὺς μύθους των, οἵτινες ἦσαν τόσον ἐράσμιοι καὶ περιπαθεῖς· οἱ μῦθοι οὗτοι ἦσαν ἀντάξιοι πολλῶν ἀληθειῶν ξηρῶν καὶ ἀγόνων, ἦσαν ἐμβλήματα προσφιλῆ εἰς εὐαισθήτους ψυχάς. Ναί, οἱ κύκνοι δὲν ψάλλουσι ποσῶς τὸν θάνατόν των, ἀλλὰ πάντοτε, ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ ὑστάτου ἀναπτερώματος, τῆς ἐσχάτης ἀναλαμπῆς μεγάλου τινὸς καὶ δαιμονίου πνεύματος ἑτοιμοθανάτου, θέλομεν ἀναφέρῃ τὴν περιπαθῆ καὶ ὡραίαν ταύτην ἔκφρασιν: «*Εἶνε τὸ κύκνειον ᾆσμα !*» Ω.

ΑΙ ΠΛΕΚΤΑΙ ΚΝΗΜΙΔΕΣ

Οὐ μόνον μαχαίρια, περόνια καὶ κοχλιάρια, ἀλλὰ καὶ αἱ πλεκταὶ κνημῖδες, αἱ κοινῶς λεγόμεναι κάλτσαι, ἔχουσι τὴν ἱστορίαν των ὑπὸ ἠθικήν, ἐκπολιτευτικὴν καὶ καλλιλογικὴν ἔποψιν, εἰκότως δὲ νομίζονται σφυγμόμετρον προόδου καὶ ἡμερώσεως. Αἱ πλεκταὶ κνημῖδες, τὸ παντὶ εὖ ἠγμένῳ ἀνθρώπῳ νῦν ἀπαραίτητον τοῦτο ἔνδυμα, εἶνε τέκνον τῶν νεωτέρων χρόνων, διετέλεσε δὲ πάντη ἄγνωστον ἐν ὅλῃ τῇ κλασικῇ ἀρχαιότητι καὶ ἐπὶ πλεῖστον τοῦ μεσαιῶνος. Διὰ τὸ θερμὸν τοῦ κλίματος οἱ Ἕλληνες οὔτε βρακίων χρείαν εἶχον, οὔτε κνημίδων. Αἱ Λάκαιναι ἰδίως ἐκαλοῦντο φαινομηρίδες, ἦσαν ἄζωστοι καὶ ἀχίτωνες, εἶχον δὲ μόνον ἱμάτιον πεπορπημένον ἐφ' ἑκατέρων τῶν ὤμων. Ἀληθεύει μέν, ὅτι συνήθη πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἦσαν κρηπῖδες, ἐμβάδες, ἀμυκλαΐδες, ὑποδήματα, σανδάλια, λευκὰ ὑποδήματα, οὐχὶ ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκους ἑρμηνευθέντα «μᾶλλον ἑταιρικὰ» κ.λ. ἀλλ' ἐξ ἴσου ἀληθεύει, ὅτι ἐν τῷ οἴκῳ καθόλου, παρὰ πότον, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες ἦσαν γυμνόποδες καὶ ἀνυπόδητοι, προήγαγον δὲ διὰ τὸ εὐκίνητον εἰς ἀκρότητα τοὺς ἐν ταῖς πανηγύρεσι καὶ τελεταῖς χοροὺς καὶ ἔδοσαν ἀφορμὴν τοῖς μὲν ποιηταῖς νὰ καλῶσι καὶ τὰς θεαίνας ἀργυροπέζας καὶ καλλισφύρους, τοῖς δὲ πλάσταις καὶ ζωγράφοις νὰ ἀπεικάζωσι τὴν θαυμασίαν τοῦ ποδὸς κατασκευὴν μετὰ τῆς αὐτῆς τελειότητος, μεθ' ἧς καὶ πρόσωπα θνητῶν καὶ ἀθανάτων. Ἑστία τῶν κνημίδων ὁμολογεῖται ἡ τῶν ὑπερβορέων πατρίς, ἡ ψυχροτάτη Γερμανία· ἀληθινὴ δὲ μήτηρ αὐτῶν μακρὸν βρακίον, ἀπὸ τῆς ὀσφύος καθῆκον μέχρις ἄκρων τῶν δακτύλων τοῦ ποδός, καλούμενον μὲν ἄλλως *αἱ σκελέαι* καὶ *οἱ θύλακοι*, παρεμφερὲς δ' ὂν ὁπωσοῦν πρὸς τὰς τῶν Γαλατῶν *βράκας* καὶ τὰς *ἀναξυρίδας* τῶν Περσῶν. Ὅτι αἱ σκελέαι ἦσαν ἴδιον ἱμάτιον τῶν ἀρχαιοτάτων Γερμανῶν, μαρτυροῦσιν αἱ ὀνομασίαι αὐτῶν **Beinkleider** (περισκέλια) καὶ **Hose**, ἐξ οὗ παρήχθη τὸ γαλλικὸν **chausse**. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἐλθόντες εἰς ἐπαφὴν πρὸς τοὺς Γερμανούς, δὲν τοὺς ἐμιμήθησαν κατὰ τὸν ἱματισμόν· διαφερόντως δὲ ἀπεστράφησαν τὰς σκελέας ἐκείνων, καὶ τὰς διέσωσαν ἐν τοῖς μνημείοις των ὡς σύμβολον βαρβαρότητος· τούτου ἕνεκα ἐπὶ τῶν στηλῶν τοῦ Τραϊανοῦ καὶ τῶν Ἀντωνίνων οἱ ἀδάμαστοι ξανθότριχες Γερμανοὶ παρίστανται φοροῦντες σκελέας. Κατ' ἀρχὰς αἱ σκελέαι κατεσκευάζοντο εὐρύταται· κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ μεσαιῶνος ἐστενοῦντο βαθμηδόν, ἄχρις οὗ τελευταῖον ἐκάλυπτον ὡς ἓν μόνον ἱμάτιον, πόδας, κνήμας καὶ μηρούς. Παρερχόμενοι ἐν σιγῇ τὰς διαφόρους ἀλλοιώσεις, ἃς ἐπήνεγκεν ὁ τύραννος συρμός, μνημονεύομεν τῆς ἐσχάτης, καθ' ἥν, μεσοῦντος τοῦ ἑκκαιδεκάτου αἰῶνος, αἱ σκελέαι ἦσαν ἀπὸ τῶν γονάτων πρὸς μὲν τὰ ἄνω εὐρεῖαι, πολύπτυχοι, κολπωταὶ ὡς αἱ παρὰ τοῖς ναυτιλλομένοις τῶν Ἑλλήνων, πρὸς δὲ τὰ κάτω στενώταται ὡς αἱ τῶν Δαλματῶν. Τοιαύτη στολὴ ἀπέβη ὀχληρὰ τοῖς στρατιώταις, οἵτινες ἐν ταῖς στρατείαις μάλιστα δυσκόλως ἐνεδύοντο αὐτὴν καὶ ἐξεδύοντο, δυσκολώτερον δὲ συνέρραπτον τὰ ἐν αὐτῇ ῥάκη. Οἱ Γερμανοὶ μισθοφόροι καὶ γογγύζοντες οὐδὲν ὠφέλουν· ἀπηλλάγησαν ὅμως τοῦ ἀπεχθοῦς ἱματισμοῦ διὰ τοῦ ἑξῆς τυχαίου συμπτώματος. Πολλοὶ μαχηταί, τραυματισθέντες τοὺς πόδας ἐν πολέμῳ, ἔπασχον δεινῶς, διότι, ἐξογκωθέντος λίαν τοῦ ποδός, αἱ στεναὶ κνημῖδες ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀφαιρεθῶσιν. Ὁ χειρουργός, ἁρπάσας ψαλίδας, περιέκοψεν ὀλίγον τι κάτωθεν τοῦ γόνατος τὰς σκελέας, οὕτω δὲ ἐξ αὐτομάτου σχεδὸν προῆλθον εἰς φῶς αἱ κυρίως ἀναξυρίδες, **haut-de chausse**, καὶ αἱ κνημῖδες, **bas de chausses**, καὶ ἁπλῶς **bas**. Ἐντὸς βραχέος χρόνου ὁ χωρισμὸς τῶν κνημίδων ἀπὸ τῶν ἀναξυρίδων διεδόθη ἀπὸ Γερμανίας ἐφ' ἅπασαν τὴν μέσην καὶ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, πλὴν τῆς Ἱσπανίας, ἔνθα ἕως τῆς σήμερον πολλοὶ τῶν κατ' ἀγροὺς διετήρησαν τὸν παλαιότερον συρμόν. Αἱ κνημῖδες τὸ πρῶτον κατεσκευάζοντο ἁπανταχοῦ μὲν ἐξ ἐρίου ἢ βάμβακος, ἐν Γαλλίᾳ δὲ καὶ ἐκ μετάξης περὶ τὴν λῆξιν τῆς 16 ἑκατονταετηρίδος. Ὅσοι τῶν Γάλλων ἠγόραζον νέας κνημῖδας μεταξωτὰς παρεκάλουν τὰς ἐρωμένας των νὰ τὰς φορέσωσιν αὐταὶ πρῶται ὀκταήμερον ἢ δεκαπενθήμερον ἵνα τὰς «ἁγιάσωσι» διὰ τῆς ἀγάπης των. Ὁ τῆς φιλαρεσκείας πειρασμὸς ἠνάγκασε καὶ τὰς γυναῖκας ἁπάσας ὕστερον νὰ φορῶσι κνημῖδας ἐκ μετάξης κεχρωματισμένης (**filet de Florence**)· ἄξιον δὲ σημειώσεως φαίνεται, ὅτι, ἐν ᾧ καὶ τότε ἦτο κοινοτάτη ἡ τέχνη τῆς χηλεύσεως ἤτοι πλοκῆς, αἱ κνημῖδες ἐν Γαλλίᾳ δὲν ἐπλέκοντο, ἀλλὰ συνερράπτοντο πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως, ἄριστοι δὲ τεχνῖται ὑπελαμβάνοντο οἱ ταύτας ἀπεργαζόμενοι καλάς τε καὶ περιμέτρους καὶ συνδιατεθειμένας τῷ τύπῳ τῶν μελῶν (**proprement et mignonnement**)· ἐντεῦθεν ἡ φράσις «τοῦ ταιριάζει θαυμάσια» ἐλέγετο γαλλιστὶ «**cela lui va com-**

χάνων, ἐθνικοῦ φαγητοῦ τῶν Ῥώσσων, καλουμένου Schtschi, ἢ ἐκ ζωμοῦ μετὰ τεμαχίου κρέατος. Ἐκ τῶν ἀτόμων, ἅτινα γευματίζουσιν εἰς τὰ τροφοδοτεῖα, ζητεῖται ἔνδειξις τῆς πενίας, ἐὰν μὴ ταῦτα ὦσιν ἀνάπηροι ἢ ἄλλως πως καταφανῶς πάσχοντες, παρὰ τῆς ἀστυνομίας, τῶν ἱερέων, ἢ τῶν ἀδελφοτήτων, ἢ ἀπόδειξις τοῦ ἰατροῦ περὶ τῆς ἀσθενείας. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ γεύματος παρέχεται τέϊον καὶ ἄρτος καὶ εἰς τοὺς προσελθόντας ἄνευ ἀποδείξεως,οὕτω δὲ οὐδεὶς ἐξέρχεται ἐκεῖθεν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ῥίψῃ ὀλίγον ἄρτον καὶ «ἕνα ζεστὸ» εἰς τὴν κοιλίαν του.

Καὶ ἕτερον δὲ τροφοδοτεῖον ἱδρύθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους ἔχον τὴν προστασίαν τῆς μεγάλης δουκίσσης δι' 800 πρόσωπα. Καὶ ἐν τῇ πόλει δὲ ἱδρύθη ἕτερον μέγα τοιοῦτον κατάστημα, εἰς ὃ ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ἑκάστην προσερχομένων προσώπων ἀνέρχεται εἰς 600.

Πρὶν ἢ παρέλθῃ δὲ εἷς καὶ μόνος μὴν ἀπὸ τῆς εὐεργετικῆς ἐπιχειρήσεως τῆς μεγάλης δουκίσσης καὶ τοῦ ἱερέως Crété, ἱδρύθησαν καὶ ἕτερα δύο δημόσια μαγειρεῖα, εἶτα δὲ καὶ ἕτερα εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως, οὕτως ὥστε μετὰ βραχὺ διάστημα χρόνου ὑπάρχουσι νῦν 8 τοιαῦτα καταστήματα, ἅτινα παρέχουσιν ἐν ὅλῳ τροφὴν εἰς 2000 ἀνθρώπους περίπου καθ' ἑκάστην.

Κυρία Μ*.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Πρό τινων ἡμερῶν ὁ ἰατρὸς Δ*, ἀφοῦ ἐτελείωσε τὰς ἐπισκέψεις του, ἐπανελθὼν οἴκοι, παρετήρησεν ὅτι εἶχε λησμονήσει τὸ ἀλεξίβροχόν του. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἐξέρχεται εἰς ἀναζήτησίν του καὶ ἐπαναλαμβάνει κατὰ σειρὰν τὰς πρωϊνὰς ἐπισκέψεις.

— Μὲ συγχωρεῖτε, λέγει εἰς τὸν ἀνοίξαντα αὐτῷ εἰς τὴν πρώτην οἰκίαν, μήπως ἐλησμόνησα ἐδῶ τὴν *ὀμβρέλλα* μου;

— Ὄχι, ἰατρὲ, δὲν εἶνε ἐδῶ.

— Περίεργον, λέγει ξηρῶς ὁ ἡμέτερος ἀσκληπιάδης.

Εἰς τὸν δεύτερον πελάτην ἡ αὐτὴ ἐρώτησις, ἡ αὐτὴ ἀπάντησις.

— Ἄ, αὐτὸ εἶνε ἔκτακτον, ἐψιθύρισεν.

Εἰς τὴν τρίτην ἐπίσκεψιν ἡ αὐτὴ ἀποτυχία.

— Ὤ, αὐτὸ εἶνε ἀνυπόφορον! λέγει ὁ ἰατρός.

Εἰς τὸν τέταρτον ἀσθενῆ ὁ ὑπηρέτης ἀποκρίνεται ἀμέσως·

— Μάλιστα, ἰατρὲ, ἐδῶ τὴν ἀφήσατε· ὁρίστε την.

— Ἄ, τέλος πάντων! δόξα τῷ Θεῷ *ποῦ ὑπάρχουν καὶ τίμιοι ἄνθρωποι,* ἀναφωνεῖ ὁ ἰατρός μας ὡς ἀνακουφισθείς.

* * *

Ἀμερικανός τις εἰσῆλθε κατεσπευσμένως εἴς τηλεγραφικόν τι γραφεῖον, ἔλαβε τεμάχιον χάρτου καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἑξῆς:

«Κίγκτον, ὁδὸς Γροσβενὸρ, 10, Λονδῖνον. Ἀγγέλλω μετὰ θλίψεως θάνατον θείου.

—Ἔλθετε ταχέως, εἴμεθα κληρονόμοι. Τζὼν».

Ὁ ὑπάλληλος τοῦ τηλεγραφείου ἀριθμήσας τὰς λέξεις λέγει:

— Εἶνε δύο λέξεις περισσότεραι, Κύριε.

— All right! ἀνεφώνησεν ὁ ἐπιστέλλων τὸ τηλεγράφημα. Ἀφαιρέσατε τὸ: *μετὰ θλίψεως.*

* * *

Ἐν Ῥώμῃ ἀνεγινώσκετο τὸ ἑπόμενον ἐπιτύμβιον ἐπὶ τοῦ τάφου ἀνδρογύνου·

«Διαβάτα, στῆθι καὶ ἴδε τὸ θαῦμα.

Ἐδῶ κεῖνται ἀνὴρ καὶ γυνὴ, οἱ ὁποῖοι δὲν μαλόνουν».

* * *

Πρό τινος ἡ τριετὴς κόρη τοῦ κ. Μ... ἦτο βαρέως ἀσθενής.

Οἱ γονεῖς ἐν ἀγωνίᾳ δὲν ἔκαμνον βῆμα ἀπὸ τὴν κλίνην τῆς μικρᾶς, ἵνα προλαμβάνωσι καὶ τὰς παραμικροτέρας της ἐπιθυμίας.

Κατά τινα στιγμὴν τὸ παιδίον ὑπανεγείρει ὀλίγον τὴν κεφαλήν.

— Μαμά;

— Τί εἶνε, παιδί μου;

— Ὅταν ἀποθάνω, δὲν θὰ βάλῃς μαῦρα ταῖς κούκλαις μου;

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Πρακτικοὶ ἄνδρες, μέλλοντες νὰ ὑπερβῶσι τὸν οὐδὸν τοῦ συζυγικοῦ βίου,ἐσκέφθησαν ὅτι ἡ σύζυγος αὐτῶν καλλίτερον νὰ ἀνήκῃ εἰς τὰς πενήσσας ἢ εἰς τὰς πλουσίας, καὶ καλλίτερον εἰς τὰς ἀσχήμους ἢ εἰς τὰς ὡραίας, διότι πτωχὴ καὶ ἄσχημος γυνὴ πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς προσφέρεται μετὰ περισσοτέρας εὐγνωμοσύνης καὶ τρυφερότητος, μετὰ περισσοτέρας περιπαθείας καὶ ἀγαθότητος, θεωροῦσα πάντοτε αὐτὸν ὡς εὐεργέτην. Τὴν δὲ γνώμην ταύτην διὰ ποικίλων ἐπιχειρημάτων ἀνέπτυξεν ὁ Michelet, ὅστις ἑξηκοντούτης ἤδη περίπου καὶ ἐπικυρῶν τὸ τῶν ἀρχαίων περὶ τῶν γερόντων ἀξίωμα, ἀφοῦ ἐν τῇ νεότητι πλεῖστα σπουδαῖα διεπόνησεν ἔργα, τελευταῖον ὀγκώδη περὶ θαλάσσης, περὶ πτηνῶν καὶ περὶ ἄλλων τοιούτων ἀντικειμένων συνέγραψε βιβλία, ἐν οἷς τὸ σπουδαιότερον εἶνε τὸ περὶ ἔρωτος. Ἀλλ' οὕτω γενικῶς ἐκφερομένη ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν εἶνε ἀληθής· οὔτε ἡ πενία μαρτυρεῖ πάντοτε ἀγαθοὺς καὶ ἐπιεικεῖς χαρακτῆρας, οὔτε ὁ πλοῦτος δυστρόπους καὶ μοχθηρούς· ὁ δὲ Λαβάτερ, ὅστις τοσοῦτον προσέχει εἰς τὴν φυσιογνωμίαν, φρονεῖ ὅτι σπανιώτατα τὸ κάλλος ὑποκρύπτει ἀσχημίαν ψυχῆς· καὶ ὁ Λαβάτερ δὲν ἀπατᾶται. Βεβαίως τὸ κάλλος καὶ ἡ ἀσχημία ἀνεξαρτήτως θεωρούμενα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν κανονικότητα τῶν χαρακτήρων ἢ τὸ ἀκανόνιστον αὐτῶν, τὴν λευκότητα ἢ μὴ τοῦ δέρματος, τὴν ὡραιότητα ἢ μὴ τῶν γραμμῶν τοῦ προσώπου, οὐδὲν ἀποδεικνύουσιν. Ἀλλ' εἰς πᾶν

πρόσωπον ἰδιάζει ἔκφρασίς τις ἀνεξάρτητος τοῦ κάλλους ἢ τῆς ἀσχημίας. Ἡ ἔκφρασις αὕτη προερχομένη ἐκ τῶν ἀγαθῶν ἢ κακῶν ἐντυπώσεων τῆς ψυχῆς, ταραττούσης τὸ νευρικὸν σύστημα καὶ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, ἀλλοιοῖ τὴν φυσιογνωμίαν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἀπορεῖ τις πῶς ἄνθρωποι, οἵτινες ἐν τῇ τρυφερᾷ αὐτῶν ἡλικίᾳ ἦσαν εὔμορφοι, μετεβλήθησαν εἰς δυσειδεῖς καὶ τἀνάπαλιν. Ἀλλὰ καὶ ἂν αἱ διηνεκεῖς ἐκεῖναι συγκινήσεις αἱ ἀγαθαὶ ἢ κακαὶ δὲν μεταβάλλουσι τὰ χαρακτηριστικὰ ἐν γένει τοῦ προσώπου, ὁπωσδήποτε περικαλύπτουσιν αὐτὰ μὲ ἔκφρασιν, ἧς τὴν ἔννοιαν πᾶς ὁπωσοῦν ὀξυδερκὴς ἄνθρωπος δύναται ν' ἀντιληφθῇ. Ἡ συμπαθὴς λοιπὸν καὶ ἐλεήμων καρδία τοῦ ἑξηκονταετοῦς **Michelet** προφανῶς ἠπατήθη.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ κ. **Faye** πρό τινος ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ Συλλόγῳ τῆς Γαλλίας ἐν Σορβόννῃ διεπραγματεύθη μετὰ πολυμαθείας καὶ ἀγχινοίας τὸ περὶ ἡφαιστείων τῆς σελήνης θέμα. Ἂς εἴπωμεν δ' εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ὅτι ὅσῳ αἱ πρόοδοι τῆς ἀστρονομίας διευκολύνουσι τοὺς ἐπιστήμονας νὰ βλέπωσι μακρότερον καὶ καθαρώτερον, ὁ πτωχὸς δορυφόρος τῆς γῆς ἀδιαλείπτως ἀποβάλλει τινὰ τῶν θαυμασίων, δι' ὧν εἶχε πλουτίσει αὐτὸν ἡ φαντασία τῶν λαῶν. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ ἐν τῷ μέσῳ αἰῶνι ἀπέδιδον αὐτῷ ἐπίδρασιν ἰσχυρὰν ἐπὶ τοῦ καλοῦ ἢ κακοῦ καιροῦ, ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν, ἐπὶ τῶν γάμων, ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν γυναικῶν κ.τ.λ. Ἔπειτα τῇ βοηθείᾳ τοῦ τηλεσκοπίου τοῦ Γαλιλαίου ὁ Φιλάμινθος ἔβλεπεν εἰς τὴν σελήνην κωδωνοστάσια.

Τὰ κωδωνοστάσια ταῦτα ἐγένοντο κατόπιν ὄρη, ἔπειτα ἐθεωρήθησαν τόποι περίκλειστοι ὑπὸ ὀρέων, ἔπειτα χοάναι, ἔπειτα ἡφαίστεια. Ἀλλ' ὁ κ. **Faye** ἀποκρούει τὴν ὕπαρξιν ἡφαιστείων διότι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς σελήνης δὲν ὑπῆρξε ποτὲ θάλασσα, καὶ ὅτι τὸ ἁλμυρὸν ὕδωρ εἶνε πρὸ πάντων στοιχεῖον οὐσιῶδες καὶ ἀπαραίτητον εἰς πάντα τὰ φαινόμενα τῶν γεωλογικῶν ἐκρήξεων. Κατὰ παρατηρήσεις, πρό τινων ἐτῶν γενομένας, πᾶν ἡφαίστειον προϋποθέτει ἀναγκαίως ὑπόγειον διείσδυσιν θαλασσίου ἢ λιμναίου ὕδατος, ὅπερ συναντῶν κατὰ τὴν ῥοήν του χημικὰς οὐσίας ἀποσυνθέτει αὐτὰς καὶ γεννᾷ κατὰ τὴν ἀποσύνθεσιν θερμότητα καὶ ἀνάφλεξιν τῶν ἀερίων.

Τὸ σχῆμα τῶν ὑποτιθεμένων ἡφαιστείων τῆς σελήνης δικαιολογεῖ τὰς ὑποθέσεις τοῦ κ. **Faye**, διότι εἶνε παμμεγέθεις κοιλότητες κυκλοτερεῖς ὧν τὰ χείλη ἀκέραια καὶ συνεχῆ ἀποκλείουσι τὴν παραδοχὴν τῆς ἐκρήξεως καὶ τῆς ἐξάρσεως, οἵαν παρέχει ἡ Αἴτνα καὶ ὁ Βεζούβιος.

Ὁ κ. **Faye** εἶνε ἐχθρὸς τῆς δοξασίας ὅτι ἡ σελήνη οἰκεῖται ὑπὸ ὄντων ὁμοίων ἡμῖν. Βασίζει δὲ τὸν συλλογισμόν του ἐπὶ τῆς ἑνότητος τῶν θεμελιωδῶν νόμων τῆς φύσεως. Ἡ παγκόσμιος φυσιολογία, λέγει, δὲν δύναται νὰ εἶνε διάφορος εἰς τὸν ἡμέτερον πλανήτην καὶ διάφορος ἀλλαχοῦ. Ἐπὶ παραδείγματος δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ ὄντα ζῶντα ἐν πλανήτῃ οὗτινος ἡ διαρκὴς θερμοκρασία δὲν ὑψοῦται ὑπὲρ τὴν τοῦ τηκομένου πάγου· οὔτε ἐν πλανήτῃ, οὗτινος ἡ θερμοκρασία δὲν κατέρχεταί ποτε κάτω τῆς τοῦ ζέοντος ὕδατος, διότι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τὰ σπέρματα δὲν ἤθελον ἀναπτυχθῇ διαρκῶς πεπηγότα, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἤθελον ἑψηθῇ.

Ὁ συλλογισμὸς οὗτος ἔχει τὴν ἀξίαν του, ἀλλ' εἶνε ὀλίγον ἀπόλυτος, ὡς παρατηρεῖ ὁ **Secchi** εἰς τοὺς *Ἀστέρας* του. Δὲν δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν εἰς μίαν κατωτάτην θερμοκρασίαν, διότι τὰ ὑγρὰ τῶν ζώων ἤθελον στερεοποιηθῆ, δὲν δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν εἰς θερμοκρασίαν 100^0, διότι ἡ θερμότης ἤθελε πήξει τὸ λεύκωμα τοῦ αἵματός μας, ἀλλ' ἰδιαίτεραι περιστάσεις δύνανται ἐπί τε τῆς γῆς καὶ ἀλλαχοῦ νὰ καταβιβάσωσι τὸ σημεῖον τῆς πήξεως τοῦ ὕδατος, ἢ νὰ ἀναβιβάσωσι τὸ σημεῖον τῆς πήξεως τοῦ λευκώματος. Δὲν λαμβάνομεν δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ ὅτι ὁ μέγας ἀρχιτέκτων δὲν εἶνε ἀπολύτως ἠναγκασμένος νὰ μεταχειρίζεται πανταχοῦ τὴν αὐτὴν ὕλην.

Ἐν Λονδίνῳ πρό τινων ἐτῶν ἐσχηματίσθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ λόρδου **Dunraven** ἑταιρία κληθεῖσα *Ἑταιρία τῆς Κυριακῆς*, ἥτις καταβάλλει προσπαθείας ὅπως ἐπιτύχῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ μένωσιν ἀνοικτὰ μετὰ μεσημβρίαν τῆς Κυριακῆς τὰ μουσεῖα, αἱ βιβλιοθῆκαι καὶ τὰ ἄλλα ἐθνικὰ ἱδρύματα.

Αἱ προσπάθειαι τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἑταιρίας ἐστέφθησαν ἤδη ἐν μέρει δι' ἐπιτυχίας. Οὕτως ἐπέτυχε τὴν κατὰ κυριακὴν ἐλευθέραν τοῦ κοινοῦ εἴσοδον εἰς τὰ μουσεῖα τῶν προαστείων διαμερισμάτων τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τοῦ Δουβλίνου. Οἱ ἐπισκέπται εἶτε πολυαριθμότατοι, ἀνήκουσι δὲ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν εἰς τὰς ἐργατικὰς τάξεις, αἵτινες ἕνεκα τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν των κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑβδομάδος δὲν δύνανται ν' ἀπουσιάσωσιν ἐκ τῶν γραφείων ἢ τῶν ἐργοστασίων αὐτῶν.

Ὁ λόρδος **Dunraven** ὑπέβαλεν ἐσχάτως εἰς τὴν Βουλὴν τῶν λόρδων πρότασιν, δι' ἧς ἐζήτει νὰ ἀνοίγωσιν ἀνεξαιρέτως ὅλα τὰ μουσεῖα καὶ τὰ ἄλλα ἐθνικὰ καθιδρύματα, ἐν οἷς ὁ λαὸς δύναται νὰ τύχῃ τὴν κυριακὴν ψυχαγωγίας καὶ διαπαιδαγωγήσεως. Ἐντόνως καὶ εὐγλώττως κατεπολέμησεν ὁ ῥήτωρ τὰς πολλάκις ἐξενεχθείσας ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ἀθώας ταύτης παραχωρήσεως ὑπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν καθαροσεβῶν καὶ τῶν παναρχαίων ἠθῶν καὶ ἐθίμων, ἀναφέρων πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν λόγων του τὰ ἐν ἄλλαις χώραις συμβαίνοντα.

Ἐν Γερμανίᾳ, Δανιμαρκίᾳ, Νορβηγίᾳ, Σουηδίᾳ, Ὁλλανδίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ, ἤτοι ἐν ταῖς διαμαρτυρομέναις ἐπικρατείαις, τὰ εἰς τὰς τέχνας καὶ

τὰς ἐπισήμας ἀφιερωμένα ἐθνικὰ ἱδρύματα ἀνοίγονται εἰς τὸ κοινὸν τὴν κυριακὴν ἐπὶ πολλὰς ὥρας χωρὶς ἡ πρᾶξις αὕτη νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν τῶν ὑπαλλήλων καὶ φυλάκων τῶν μουσείων. Ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις αἱ δημόσιαι βιβλιοθῆκαι εἰσὶν ἐπίσης ἠνεωγμέναι τὴν Κυριακήν, ὡς π.χ. ἐν Βοστώνῃ, ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, ἐν Φιλαδελφείᾳ, ἐν Κιγκινάτῃ, ἐν Χικάγῳ καὶ **Forcester**, πρὸς μέγιστον διανοητικὸν καὶ ἠθικὸν ὄφελος τῶν συχναζόντων αὐτὰς κατοίκων.

Μ' ὅλας τὰς διαμαρτυρήσεις τοῦ ἀρχιεπισκόπου τῆς Καντερβουρίας τοῦ κόμητος τοῦ **Saftesbury**, τῶν δουκῶν τοῦ **Somerset** Ἀργύλ, **Malborough** καὶ ἐνίων ἄλλων λόρδων, 7 μόνον ψῆφοι ὑπελείφθησαν, ὅπως ἡ πρότασις τοῦ προέδρου τῆς Ἑταιρίας τῆς Κυριακῆς θριαμβεύσῃ· ὑπὲρ αὐτῆς ἐψήφισαν 34, κατ' αὐτῆς δὲ 41.

Μεταξὺ τῶν περιέργων, ἅτινα ἔφερεν εἰς φῶς ἡ ἀπογραφὴ τοῦ 1880, ἡ σχετικῶς ταχεῖα αὔξησις τοῦ μαύρου πληθυσμοῦ ἐν ταῖς μεσημβριναῖς τῆς Ἀμερικῆς Πολιτείαις, μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς δουλείας, δὲν εἶνε ἐκ τῶν ἧττον ἐνδιαφερόντων.

Τὸ σύνολον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς μαύρης φυλῆς ἐν ταῖς Πολιτείαις, τῆς Ἀλαβάμας, **Arkansas**, Βορείου Καρολίνης, Νοτίου Καρολίνης, **Delaware**, Φλωρίδος, Γεωργίας, **Kentucky**, Λουισιάνης, Μαρυλάνδης, Μισσισιπῆς, **Missouri**, **Tennessee**, Βιργινίας, καὶ Δυτικῆς Βιργινίας συνεποσοῦτο εἰς 2,242,003 κατὰ τὸ ἔτος 1870, ἀνῆλθε δὲ ἐν ἔτει 1880 εἰς 3,643,891, ἐξ οὗ προκύπτει ἡ ὑπέρμετρος αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ ἐν τοῖς δέκα τελευταίοις ἔτεσι κατὰ 1,401,883, ἤτοι κατὰ 33 καὶ πλέον τοῖς 100. Ἡ κατὰ τὴν ἀμέσως προηγηθεῖσαν δεκαετηρίδα αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ ἔφθασε μόνον τὰς 223,614, τουτέστι 3 $^1)_2$ τοῖς 100 περίπου.

Ἡ ἀντιπαραβολὴ αὕτη, ἥτις ἄλλως συμφωνεῖ πρὸς τὰς πρὸ τοῦ πολέμου παρατηρήσεις, καθιστᾷ καταφανὲς ὅτι ἡ ἐλευθερία εἶνε εὐνοϊκωτέρα εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῆς φυλῆς ταύτης ἢ ἡ δουλεία, συνάμα δὲ ἐνδιαφέρει νὰ βεβαιωθῇ ὅτι ἡ αὔξησις τῶν προϊόντων τῆς ἐργασίας εἶνε ἡ αὐτή, ὁποία καὶ ἡ τοῦ πληθυσμοῦ. Συνέπεια τῶν ἀνωτέρω εἶνε, ὅτι τὸ ἐλευθέρως ζῆν καὶ ἐργάζεσθαι τόσῳ ὑπὸ οἰκονομικήν, ὅσῳ ὑπὸ ἀνθρωπίνην ἔποψιν, εἰσὶν ἐπίσης οἰκονομικά.

Ἀφ' ἑτέρου, ἕτερον γεγονός, δυνάμενον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀφετηρία εἰς ἐνδιαφερούσας ἐθνολογικὰς καὶ ἀνθρωπολογικὰς μελέτας, εἶνε ὅτι ὁ λευκὸς πληθυσμὸς τῶν ἐν λόγῳ Πολιτειῶν ἀποτελούμενος ἐξ 8,853,377 κατοίκων κατὰ τὸ 1870, ἀνῆλθεν ἐν ἔτει 1880 εἰς 11,259,713, ἤτοι ηὐξήθη κατὰ 25 τοῖς 100.

Πασίδηλον λοιπὸν καθίσταται ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ μαύρου πληθυσμοῦ, κατὰ τὰ δέκα τελευταῖα ἔτη, ἦτο μεγαλειτέρα καὶ ταχυτέρα τῆς τοῦ λευκοῦ. Ἡ ἐκ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τῶν δημοσιευθέντων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πηγάζουσα αὕτη παρατήρησις, θέλει χρησιμεύσει εἰς τὸ νὰ ἐπανορθώσῃ πλάνην διαδοθεῖσαν, περὶ ἐλαττώσεως δῆθεν φυλῆς κατωτέρας, ζώσης, οὕτως εἰπεῖν, παραπλεύρως μετὰ φυλῆς ὑπερτέρας.

Τὸ ἀκόλουθον ἐπεισόδιον τοῦ πρὸς τοὺς Βόερς πολέμου τῶν Ἄγγλων ἀναγινώσκω ἔν τινι ἐφημερίδι.

Μετά τινα πορείαν οἱ Ἄγγλοι εἶχον στρατοπεδεύσει ἐγγὺς ῥύακος· πρὸς τὸ ἑσπέρας στρατιῶταί τινες φέρουσι τοὺς ἵππους τῶν διὰ νὰ τοὺς ποτίσωσιν εἰς τὸν ῥύακα. Ἀλλά τινες Βόερς, ἐνεδρεύοντες ἐκεῖ που, ὁρμῶσιν αἴφνης κατὰ τῶν Ἄγγλων, ἁρπάζουσι τοὺς ἵππους ἀπὸ τῶν χειρῶν των, ἀναπηδῶσιν ἐπ' αὐτοὺς καὶ τρέπονται εἰς φυγὴν καλπάζοντες. Νὰ καταδιώξωσι τοὺς ἅρπαγας ἢ νὰ πυροβολήσωσι κατ' αὐτῶν ἦτο ἀδύνατον· διότι οἱ Ἄγγλοι εἶχον ἔλθει ἄοπλοι.

Αἴφνης εἷς σαλπιγκτὴς ἔσχε τὴν εὐτυχῆ ἔμπνευσιν νὰ σαλπίσῃ *μεταβολὴν* μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων του. Εἰς τὸν ἦχον τοῦ σαλπίσματος τούτου οἱ ἵπποι, οἵτινες ἐνόησαν κάλλιστα τὸ πρόσταγμα, ἐν ᾧ ἔτρεχον ἀπὸ ῥυτῆρος, αἴφνης κάμνουσι *μεταβολήν*, καί, παρὰ τὰς προσπαθείας τῶν Βόερς, οἵτινες ἄλλως εἶνε ἐξαίρετοι ἱππεῖς, ἐπαναφέρουσιν αὐτοὺς ἐν καλπασμῷ εἰς τὸ ἀγγλικὸν στρατόπεδον.

Φαντασθῆτε τὴν ἀπελπισίαν τῶν ἀνδρείων Βόερς νὰ γείνωσιν αἰχμάλωτοι ὑπὸ ἵππων!

Ἀμερικανικὸν ἐπιτύμβιον ὑπάρχον ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ **Long-Island**:

Ἐνταῦθα κεῖται

ἡ Κλάρα Σμίτερσον

σύζυγος Ἰωάννου Σμίτερσον, λιθοξόου,
ὅστις τὸ μνημεῖον τοῦτο ἀνήγειρεν εἰς αὐτὴν
ὡς φόρον ὀφειλόμενον
εἰς τὴν προσφιλῆ μνήμην της,
καὶ ὡς δεῖγμα τῆς τέχνης του.
Τιμὴ ἑνὸς ὁμοίου μνημείου
Διακόσια δολλάρια.

!!! Εἰς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὅταν ἡ λυχνία τοῦ πετρελαίου καίῃ μὲν κατ' ἀρχὰς διὰ καλῆς φλογός, εἶτα δὲ μετ' ὀλίγον ἡ φλὸξ αὐτῆς σμικρύνεται, ἐνῷ καὶ ἡ θρυαλλὶς εἶνε ἱκανῶς μεγάλη καὶ ἡ λυχνία πλήρης ἢ ἡμιπλήρης ἐλαίου, ῥίψον ἐντὸς τῆς λυχνίας σου κοχλιάριον οἰνοπνεύματος κοινοῦ καὶ τάραξον μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ πετρελαίου. Παραυτὰ θέλεις ἴδει, ἐὰν τὸ οἰνόπνευμα εἶνε καθαρόν, ὅτι ἡ φλὸξ γίνεται αὖθις ζωηρὰ καὶ παραμένει τοιαύτη μέχρι τέλους. Τὸ οἰνόπνευμα ἀφίνεις διαρκῶς εἰς τὸ δοχεῖον τῆς λυχνίας.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

Ἀριθ. 276 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 12 Ἀπριλίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 209.

Ἐνῷ ὁ Γιάννης, ἀνέτως λικνιζόμενος ἐν τῇ ἀμάξῃ τοῦ κυρίου του, ὑποκρίνεται τὸν βαρωνέτον καὶ προσβλέπει ὑπερηφάνως τοὺς πεζοὺς διαβάτας, ὑπολαμβάνοντας αὐτὸν μεγιστᾶνα καὶ ἀποκαλυπτομένους εἰς χαιρετισμόν του· ἐνῷ ὁ Σὶρ Ἰωάννης μετρεῖ τὰς παρερχομένας ὥρας καὶ ἀπογεύεται οὕτως εἰπεῖν ἐκ τῶν προτέρων τῆς ἐκδικήσεώς του—καρποῦ τοσοῦτον γλυκέος ἐν τῇ φαντασίᾳ καὶ τοσοῦτον πικροῦ ἐν τῇ πραγματικότητι,—ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ἀναμένει μετὰ κεκρυμμένης ἀνησυχίας τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρωϊνῆς ἀφαιμάξεως. Ἐπανῆλθεν ἤδη τετράκις ἐν διαστήματι ὀλίγων ὡρῶν, καὶ ἡ μὲν Χούτσινς τῷ λέγει αὐτὸς δὲ ἀκούει μετὰ μεγάλης του εὐχαριστήσεως τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀπάντησιν:

— Ἡ Μὶς Δάβεν εἶνε ἥσυχος καὶ φαίνεται ὅτι κοιμᾶται.

Ἐπειδὴ δὲ εἶνε ἀπολύτως ἀπηγορευμένη ἡ εἴσοδος εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς ἀσθενοῦς, ἵνα μὴ ταραχθῇ ἡ τοσοῦτον ποθητὴ καὶ τοσοῦτον ἀναγκαία ἀνάπαυσίς της, ἡ Χούτσινς, ἥτις φυλάττει τὴν κυρίαν της διὰ τῆς μεταξὺ των δύο δωματίων ἀνοικτῆς θύρας, φέρει που καί που τὴν αὐτὴν εἴδησιν εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ἀκροποδητὶ βαδίζουσα. Ἡ οἰκία, χάρις εἰς τὴν μέριμναν τῆς Ῥόζας καὶ τῆς θυγατρός της, εἶνε τοσοῦτον ἥσυχος ὥστε θὰ ὑπελάμβανέ τις αὐτὴν ὅλως ἀκατοίκητον. Οἱ ἀπὸ τῆς Βορδιγέρας κυριακοὶ θαμῶνες τοῦ πανδοχείου ἀπεπέμφθησαν ἀνενδότως. Περὶ τὴν ἑσπέραν ἡ Λουκία καλεῖ τὴν θαλαμηπόλον της καὶ τὴν ἐρωτᾷ ἂν ἦλθεν ὁ ἰατρός. Οὗτος δέ, ὅστις ἀναμένει ἀπὸ μιᾶς ἤδη ὥρας, καθήμενος εἰς τὸν ἐξώστην, προσέρχεται ἀμέσως, καὶ μανθάνει ὅτι ἡ Λουκία αἰσθάνεται ἑαυτὴν πολὺ καλλίτερα καὶ νομίζει μάλιστα ὅτι ἐκοιμήθη. Ὁ Ἀντώνιος ἐξετάζει τὸν σφυγμόν της, τὴν παρακαλεῖ νὰ μὴ ὁμιλήσῃ, προσφέρει αὐτῇ πραϋντικόν τι ποτόν, καὶ τῇ εὔχεται καλὴν νύκτα. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἔγκαιρος ἀφαίμαξις διέλυσε τὴν τὴν ἐπιπλοκὴν ἣν ἐφοβεῖτο. Ἡ μορφή του ἐμφαίνει, ὅτι τὸ πνεῦμά του ἀπηλλάγη βάρους μεγάλου. Ἐπιστρέφει οἴκαδε μὲ πολὺ ἐλαφρότερον τὸ βῆμα ἢ τὴν πρωΐαν, καὶ ᾄδει ὑποτονθορύζων ἐνῷ βαδίζει.

Ἡ Λουκία ἐκοιμήθη, καὶ ἐκοιμήθη βαθέως· ἐξύπνησε δὲ μόλις τὴν δεκάτην πρωϊνὴν ὥραν τῆς ἐπαύριον, καὶ ἀναπαυθεῖσα ἐντελῶς, ᾐσθάνετο ἑαυτὴν ὅλως ἀλλοίαν.

— Ἤρχιζα νὰ ὑποθέτω ὅτι μ' ἐβαρύνθητε, εἶπε φαιδρῶς ὁ Ἀντώνιος, εἰσερχόμενος κατόπιν τῆς μὶς Χούτσινς· ἦλθον δὶς σήμερον τὸ πρωΐ, καὶ ηὗρα πάντοτε κλεισμένας τὰς θύρας.

— Ἐκοιμήθην πολύ, ἀλήθεια, εἶπεν ἡ μὶς Δάβεν συγκεχυμένη.

— Τόσον τὸ καλλίτερον, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός· ἐκερδίσατε ὅτι εἴχατε χάσει. Καὶ πῶς εἶσθε; Ἡ μορφή σας λέγει πολλὰ εὐχάριστα πράγματα.

— Καὶ τί λέγει; ἠρώτησεν ἡ Λουκία· εἰπέτε, νὰ ἴδοῦμεν ἂν λέγει ἀλήθειαν.

— Λέγει, ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος, πρῶτον μέν, ὅτι δὲν ἔχετε πλέον πυρετόν, δεύτερον δέ, ὅτι ἔχετε ὄρεξιν νὰ προγευματίσετε. Ἐμάντευσα;

— Ὡς Δανιήλ, ἀπήντησεν ἡ Λουκία μειδιῶσα. Τῇ ἀληθείᾳ πολὺ ἐπεθύμουν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἕνα φλυζάνι τσάϊ καὶ ὀλίγον νωπὸν βούτυρον.

— Χμ! εἶπεν ὁ ἰατρός, ὅσον διὰ τὸ τσάϊ, ἔγινεν οἰκονομία. Ἤμην τόσον βέβαιος ὅτι κάποια ἀγγλὶς κυρία θὰ ἐπεθύμει τὸ τσάϊ της, ὥστε, κυττάξετε, ἐπῆρα ὀλίγον μαζύ μου.

— Τί καλὸς ποῦ εἶσθε! εἶπεν ἡ Λουκία. Σεῖς, ὡς ἰταλός, δὲν θὰ ἐγκρίνετε βέβαια τὸ τσάϊ; ἠρώτησε θέλουσα κάπως νὰ τὸν πειράξῃ.

— Τοὐναντίον, εἶμαι θιασώτης του μάλιστα, καὶ πίνω πάντοτε τὸ πρωΐ. Ὡς πρὸς τὸ βούτυρον ὅμως, ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα. Νομίζω ὅτι καὶ μὲ χρυσάφι ἂν τὸ ζυγίσωμεν, θὰ εἶνε ἀδύνατον νὰ σᾶς εὕρωμεν εἰς αὐτὰ τὰ μέρη.

— Πῶς; ἠρώτησεν ἡ μὶς Δάβεν, δὲν τρώγουν ἐδῶ βούτυρον; ἢ ἐννοεῖτε, ὅτι δὲν ἠξεύρουν νὰ τὸ κατασκευάσουν.

— Ὄχι δά, δὲν εἶνε τόσον ὀπίσω οἱ ἄνθρωποι, ὑπέλαβεν ὁ ἰταλός. Ἀλλὰ θὰ σᾶς ἐξηγήσω τὸ πρᾶγμα μετ' ὀλίγον. Τώρα, ἐπειδὴ εἶσθε χαριτωμένη ἀσθενής, ἡ ὁποία μοῦ κάμνετε τιμὴν μάλιστα θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς ἀνταμείψω, καὶ θὰ σᾶς κάμω βούτυρον ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Πῶς; ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία, σεῖς νὰ κάμετε βούτυρον;

— Τώρα θὰ ἴδητε, ἀπήντησε, γελῶν πρὸς τὴν ἔκπληξίν της.

Καὶ ἐξελθὼν ἐπέστρεψε μετὰ μικρὸν φέρων με-

γάλην φιάλην πλήρη γάλακτος κατὰ τὰ τρία τέταρτα.

Καθίσας δὲ πλησίον τῆς κλίνης, ἤρχισε μετὰ μεγάλης σοβαρότητος ταράττων τὴν φιάλην τοσοῦτον βιαίως κ' ἐπιμόνως, ὥστε μετ' ὀλίγον ἔγεινε περιπόρφυρος. Ἡ Λουκία μάτην προσεπάθει νὰ μὴ γελάσῃ.

— Γελᾶτε διὰ τὸ καρδάρι μου, ἀπήντησεν ἡσύχως· εἶνε πολὺ ἀρχαϊκόν, ἀληθῶς, ἀλλὰ θὰ κάμῃ πολὺ καλὰ τὸ ἔργον του.

Καὶ ἐξηκολούθησε κινῶν τὴν φιάλην.

— Κυττάξετε, ὑπέλαβε, θέτων αὐτὴν πρὸ τῶν δύο μεγάλων ὀφθαλμῶν οἵτινες παρηκολούθουν τὴν ἐργασίαν του μετ' ἐκπλήξεως συνάμα καὶ πονηρίας· βλέπετε αὐτὰ τὰ μικρὰ σφαιρίδια; Εἶνε ἡ πρώτη ἀρχὴ τοῦ βουτύρου σας.

— Ἀλλὰ λησμονεῖτε, διέκοψεν ἡ Λουκία, ὅτι δὲν μ' ἐξηγήσατε, διατὶ εἴσθε ἠναγκασμένος νὰ κάμετε τὸ βούτυρον μόνος σας.

Καὶ ταῦτα λέγουσα διελογίζετο:

— Τί θὰ ἔλεγεν ὁ πατήρ μου, ἐὰν ἔβλεπε τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὸν ἰατρόν.

— Ἐν πρώτοις, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός, ἡ γῆ ἐδῶ εἶνε πολὺ ξηρά, καὶ δὲν παράγει βοσκάς· δι' αὐτὸ οἱ γεωργοί μας μόλις ἔχουν καθεὶς μίαν ἢ δύο ἀγελάδας. Ἔπειτα τὸ γάλα μιᾶς ἀγελάδος ἢ δύο δὲν ἔχει ἀρκετὸν ἀνθόγαλα, ὥστε νὰ κάμνῃ τις βούτυρον καθ' ἡμέραν· ἐννοεῖτε;

— Δὲν ἐννοῶ τίποτε, εἶπε γελῶσα πάντοτε ἡ νεᾶνις· ἀλλὰ δὲν πειράζει, ἐξακολουθεῖτε.

— Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι διὰ νὰ κάμουν βούτυρον, περιμένουν νὰ συνάξουν μιᾶς ἑβδομάδος ἀνθόγαλα, καὶ αὐτό, ἐννοεῖται, ξυνίζει ἐν τῷ μεταξύ, καὶ τὸ βούτυρόν του γίνετ' ἐλεεινόν. Ἔπειτα δὲν ζητεῖται καὶ τὸ βούτυρον εἰς τὰ μέρη μας.

— Δὲν ζητεῖται! ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία· καὶ πῶς κάμνουν λοιπὸν οἱ ἄνθρωποι, αἱ καλαὶ οἰκογένειαι θέλω νὰ εἰπῶ;

Ὁ ἰατρὸς ἐμειδίασε.

— Δὲν εἴμεθα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, κυρία, ἀπήντησε, καὶ ἀρκούμεθα εἰς τὸ λάδι μας.

— Ὢ! εἶπεν ἡ νεᾶνις· δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω.

— Μία καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὰς ἀγγλικάς σας προλήψεις, ὑπέλαβεν ἐκεῖνος.

Ἐπῆλθε δὲ βραχεῖα σιωπή, καθ' ἣν ἡ Λουκία ἐθεώρησε τὴν ἀρρενωπὴν καὶ νοήμονα μορφὴν τοῦ ἰατροῦ, ἥτις τοσοῦτον ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὴν κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐνασχόλησίν του.

Τέλος, ἀφοῦ προσεκτικῶς ἐξήτασε τὸ περιεχόμενον τῆς φιάλης, ἀνέκραξεν ὁ ἰατρός.

— Τὸ καϋμένο! ἔγεινε! ἰδοὺ τὸ βούτυρόν σας.

Καὶ προσέθηκε θριαμβικῶς:

— Τόρα πρέπει νὰ τὸ πλύνω καὶ νὰ τὸ μαζεύσω κάπως, διὰ νὰ μὴ μοῦ λυώσῃ.

Ὡραία διὰ ζωγράφον σπουδὴ θὰ ἦτο ἡ φυσιογνωμία τῆς μὶς Χούτσινς καθ' ὅλον ἐκεῖνο τὸ χρονικὸν διάστημα. Ἑκάστη τῶν γραμμῶν τῆς μορφῆς της εἶχεν ἀντανατείλει διαδοχικῶς καὶ ἐκφραστικώτατα τὴν ἀπιστίαν, τὴν χλεύην, εἶτα δὲ τὴν ἔκπληξιν καὶ τέλος τὸ θάμβος.

— Ἐπειδὴ δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς κατασκευάζω ἐγὼ καθ' ἡμέραν βούτυρον, εἶπεν ὁ ἰατρὸς ἐπανερχόμενος, νομίζω ὅτι τὸ καλλίτερον μέσον διὰ νὰ ἔχετε καθ' ἑκάστην νωπὸν βούτυρον δι' ὅλους σας, εἶνε νὰ μισθώσετε δύο ἀγελάδας. Ἡ Σπεράντσα θὰ φροντίσῃ περὶ τούτου, ἂν θέλετε, καὶ θ' ἀρμέγῃ μόνη της, καθὼς μὲ εἶπε, τὰς ἀγελάδας, διὰ νὰ ἦνε βεβαία, ὅτι τὸ γάλα θὰ ἦνε καθαρὸν καὶ ἄδολον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος εἶνε περὶ τροφίμων, συγχωρήσατέ μου νὰ σᾶς δώσω μερικὰς ἰδέας, αἱ ὁποῖαι ἠμποροῦν νὰ σᾶς χρησιμεύσουν, ἀφοῦ θὰ ἦσθε ἠναγκασμένοι νὰ μείνετε ἀρκετὸν καιρὸν εἰς αὐτὸ τὸ πτωχὸν κατάλυμα.

— Ἀλλὰ τί θὰ κάμῃ ὁ πατήρ μου, ἠρώτησεν ἀνησύχως ἡ Λουκία, ὁ ὁποῖος δὲν βλέπει τὴν ὥραν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Λονδῖνον;

— Πιστεύσατε, κυρία μου, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος ἐνθαῤῥυντικῶς, ὅτι ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἐπιθυμεῖ τίποτε περισσότερον παρὰ τὴν ἀνάῤῥωσίν σας. Ἀκούσατε λοιπὸν τί ἤθελα νὰ σᾶς εἰπῶ. Δύο ταχυδρομικαὶ ἅμαξαι περνοῦν καθ' ἡμέραν ἀπ' ἐδῶ· ἡ μία πηγαίνει εἰς τὴν Νίκαιαν καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὴν Γένουαν. Δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου ἠμπορεῖτε νὰ φέρετε ἀπ' αὐτὰς τὰς πόλεις ὅ,τι ἔχετε ἀνάγκην· πρέπει μόνον νὰ ἔχετε κάποιον νὰ τ' ἀγοράζῃ καὶ νὰ τὰ παραδίδῃ εἰς τὸν σταθμὸν τῶν ἁμαξῶν· ἂν θέλετε, ἠμπορῶ νὰ ἐπιφορτίσω φίλους μου, τοὺς ὁποίους ἔχω καὶ εἰς τὰς δύο πόλεις.

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ, εἶπεν ἡ Λουκία· ἀλλ' ἔχομεν εἰς τὴν Νίκαιαν τὸν ταχυδρόμον μας, ὁ ὁποῖος ἠμπορεῖ ν' ἀναλάβῃ τὴν φροντίδα.

— Θαυμάσια, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος.

Ἡ Χούτσινς εἰσῆλθε τὴν στιγμὴν ἐκείνην φέρουσα τὸ πρόγευμα, καὶ ἡ Λουκία ἐπετέθη ἐκθύμως κατὰ τῆς φρυγανιᾶς καὶ τοῦ βουτύρου, κηρύττουσα ὅτι οὐδέποτε εἶχε γευθῆ ὡραιότερον βούτυρον.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ μὶς Δάβεν, τί ἔγεινεν ἡ Σπεράντσα; Δὲν τὴν εἶδα ἀπὸ χθὲς τὸ πρωΐ.

— Ἡ Σπεράντσα ἐπεπλήχθη, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός, κ' ἐντρέπεται τόρα νὰ φανῇ.

— Ὢ! τὴν ἐπεπλήξατε; διατί;

— Διότι ἐτρόμαξε μίαν κυρίαν μὲ τὰ φοβισμένα της βλέμματα, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος. Δὲν τὴν ἐπίστευα τόσον ἀνόητον.

— Πῶς; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Ἠμπορῶ, πιστεύω, νὰ σᾶς διηγηθῶ χωρὶς φόβον τὰς ἀνοησίας της. Φαντασθῆτε, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ ἰατρός· ἅμα ἔμαθεν ἡ βλὰξ ὅτι ἀφῃρέσατε ἀπὸ τὴν κλίνην σας τὸν σταυρὸν καὶ τὴν παναγίαν...

— Ἐπειράχθη; ἠρώτησεν ἡ Λουκία, διακόπτουσα.

— Διόλου! Ἀλλὰ ἐσυμπέρανεν εὐθὺς εὐθύς, ὅτι δὲν εἴσθε χριστιανή, καὶ τόσην λύπην ᾐσθάνθη, εἶπε, τόσην λύπην, νὰ συλλογίζεται ὅτι δὲν θὰ ἐμβῆτε ποτὲ εἰς τὸν παράδεισον, ὥστε ὅταν πάλιν σᾶς εἶδε, δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα.

— Τί πτωχὴ κόρη! ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία· δὲν πρέπει νὰ τῆς ἀφήσωμεν τὴν ἰδέαν, ὅτι δὲν εἶμαι χριστιανή. Σᾶς παρακαλῶ ἰατρέ, φερετέμε την.

Ὁ Ἀντώνιος ἐξῆλθε κ' ἐπέστρεψε μετὰ μικρὸν σύρων κατόπιν του τὴν ἰταλίδα, ἀμήχανον καὶ περιπόρφυρον ἐκ τῆς αἰδοῦς.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία, εἶπε τρέμουσα πρὸς τὴν Λουκίαν, δὲν ἤθελα νὰ σᾶς πειράξω· μὰ τὴν ἀλήθειαν δὲν τὸ ἤθελα.

— Δὲν εἶμαι πειραγμένη, cara mia, εἶπεν ἐπιχαρίτως ἡ Λουκία ἰταλιστί, μετά τινος ἐπίσης ἀμηχανίας, ἥτις ἐπορφύρωσέ πως τὰς ὠχρὰς της παρειάς.

Αἱ δύο νεάνιδες ἀπετέλουν τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὡραιοτάτην εἰκόνα.

— Σᾶς εὐγνωμονῶ μάλιστα, ὅτι ἐνδιαφέρεσθε τόσον διὰ μίαν ξένην. Ἂν δὲν ἤμην χριστιανή, θὰ ἤμην δι' ὅλους ἀξία λύπης. Ἀλλ' εἶμαι χριστιανή, καλή μου Σπεράντσα, καὶ λατρεύω τὸν ἴδιον οὐράνιον πατέρα.

Ἡ Σπεράντσα ἔδραξε τὴν χεῖρα τῆς νεαρᾶς ἀγγλίδος καὶ ἡτοιμάζετο νὰ τὴν ἀσπασθῇ, ἀλλ' ἡ Λουκία, ἑλκύσασα τὴν ἰταλίδα πρὸς ἑαυτήν, τὴν ἐφίλησεν ἐπὶ τῆς παρειᾶς.

— Λαμπρά! ἐξαίρετα! εἶπεν ὁ ἰατρός, ὅστις δὲν ἐφοβεῖτο ἐκ συγκινήσεως τῆς ἀσθενοῦς του. Μὴ λησμονῆτε ὅτι τὸ βούτυρόν μου εἶνε ἀκόμη εἰς τὸ πινάκιόν σας.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἰσῆλθε μετά τινας στιγμάς, καὶ ἐνῷ οἱ παριστάμενοι διετέλουν ἔτι ὑπὸ τὸ γόητρον τῶν γενομένων. Διότι εἶνε ἀλήθεια πάντοτε παρήγορος, καί τοι ἀλήθεια παλαιά, ὅτι οὐδὲν ἱλαρώτερον τῆς ἀμοιβαίας ἀνταλλαγῆς ὀλίγης ἀγαθότητος. Ὁ δὲ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε τὴν ψυχικὴν διάθεσιν πρόσφορον εἰς μετάληψιν τῆς κύκλω του θυμηδίας. Ἀντιστρόφως πρὸς τὴν πρώτην νύκτα, ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε κοιμηθῆ καλῶς. Δὲν εἶνε λυπηρὸν διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος νὰ συλλογισθῇ τις, ὅτι ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη τῶν πραγμάτων ἐκτίμησις ἡμῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πῶς ἐκοιμήθημεν; Ὁ Σὶρ Ἰωάννης λοιπὸν εἶχε κοιμηθῆ θαυμάσια· τὰ ξυράφιά του εὑρέθησαν εἰς ἀρίστην κοπτικὴν κατάστασιν· εἶχε καλὰ νέα περὶ τῆς θυγατρός του· εἶχε πίει ἐξαίρετον τέϊον, — τὸ τέϊον τοῦ ἰατροῦ — καὶ τὸ πνεῦμά του ἑπομένως ἦτο ἐλαφρὸν καὶ εὔθυμον.

— Βλέπετε, Σὶρ Ἰωάννη, εἶπε σοβαρῶς ὁ Ἀντώνιος μετὰ τὰς συνήθεις φιλοφροσύνας, ὅτι τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο μέσον τῆς ἀφαιμάξεως δύναται νὰ φέρῃ ἐξαίρετα ἀποτελέσματα. Ἡ κυρία θυγάτηρ σας εἶνε μαρτύριον τῶν λόγων μου.

— Οὐδεὶς χαίρει πλειότερον ἐμοῦ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς θεραπείας σας· καὶ ἡ μὶς Δάβεν κ' ἐγὼ σᾶς ἔχομεν μεγάλας ὑποχρεώσεις, ἀπήντησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μεθ' ἱκανῆς ἀμηχανίας, συλλογιζόμενος ὅτι δυνατὸν ἦτο νὰ ἐπέλθῃ ὁ ἄγγλος ἰατρός, ἐνῷ ἦτο ἔτι ἐκεῖ ὁ ἰταλός.

Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἀκριβῶς διενοεῖτο τὴν πιθανότητα τοιαύτης συγκρούσεως, ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ἔλαβε τὸν πῖλόν του, λέγων ὅτι ἐφοβεῖτο, μὴ δὲν ἤθελε κατορθώσει νὰ ἐπανέλθῃ πρὸ τῆς ἑσπέρας.

— Θὰ μ' ἀφήσετε τόρα ποῦ εἶμαι καλλίτερα; ἠρώτησε σκυθρωπάζουσα ἡ Λουκία.

— Ποτέ, ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ ἰατρός· ἀλλ' ἔχω μίαν ἐπίσκεψιν ἐδῶ εἰς τὰ περίχωρα καὶ τὴν ἀναβάλλω πρὸ δύο ἡμερῶν· δὲν ἠμπορῶ νὰ τὴν ἀναβάλω περισσότερον.

— Μίαν στιγμήν, σᾶς παρακαλῶ, ἰατρέ, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἔτι φιλοφρονέστερος, καὶ οἱονεὶ θέλων νὰ φανῇ εὐγενέστερος πρὸς ἄνθρωπον, ὃν ἔμελλε νὰ δυσαρεστήσῃ μετ' ὀλίγον. Ἠμπορεῖτε νὰ μὲ εἴπῃτε τί κάμνει ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ἁμαξηλάτης;

— Ὁ Πρόσπερος; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς ἔκπληκτος. Εἶνε πολὺ ἀσθενής· ἔχει διαλείποντα πυρετόν.

— Εἶνε κίνδυνος; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Ὄχι ἀπολύτως· ἀλλ' ἠμπορεῖ νὰ μείνῃ κατάκοιτος ἑβδομάδας. Λυπηρὸν πρᾶγμα, μὶς Δάβεν, δι' ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι κερδίζουν τὴν ζωήν των μὲ τὰς χεῖράς των, κ' ἔχουν καὶ ἄλλα πρόσωπα εἰς βάρος των.

— Εἶνε νυμφευμένος ὁ Πρόσπερος; ἠρώτησεν ἡ νεᾶνις.

— Ὄχι ἀκόμη, ἀλλ' ἔχει γραῖαν μητέρα καὶ νέαν ἀδελφήν, τῶν ὁποίων εἶνε τὸ μόνον στήριγμα· ὁ ταλαίπωρος Πρόσπερος εἶνε καλλίτερος υἱὸς καὶ ἀδελφός, παρὰ ἁμαξηλάτης. Ἀλλὰ πρέπει νὰ σᾶς ἀφήσω. Προσκυνῶ, καὶ ἀναβλεπόμεθα.

— Πατέρα, εἶπεν ἡ Λουκία, ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ὁ ἰατρός, μοῦ δίδεις τὴν ἄδειαν νὰ στείλω ὀλίγα χρήματα εἰς τὸν πτωχὸν αὐτὸν ἄνθρωπον; Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος λέγει τόσα καλὰ δι' αὐτόν.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης κατέστειλεν ἐπιφώνημα εὐχαριστήσεως, ἀκούων πρότασιν θωπεύουσαν οὐ μόνον τὴν πατρικήν του στοργήν, διὰ τῆς γενναιοδωρίας τῆς θυγατρός του, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ αἰσθήματα. Διότι ὁ βαρωνέτος—εἶνε ἡ ἀλήθεια—ἀκούσας τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τοῦ Προσπέρου, ἐσκέφθη πάραυτα νὰ εὕρῃ μέσον ὅπως τὸν βοηθήσῃ χρηματικῶς, χωρὶς νὰ ἐκθέσῃ τὴν ἀξιοπρέπειάν του. Ἡ πρότασις τῆς Λουκίας συνεβίβαζεν οὕτω τὰ πάντα· διότι καὶ ὁ Πρόσπερος ἐβοηθεῖτο καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἐφαίνετο. Ἀ-

πήντησε λοιπὸν μετὰ προσποιητῆς τινος ἀδιαφορίας :

— Κάμε ὅπως θέλεις, κόρη μου, μολονότι, τῇ ἀληθείᾳ, δὲν τοῦ ὀφείλομεν καὶ πολλὴν εὐγνωμοσύνην ὅ,τι μᾶς ἄφησε ζωντανούς· ἀλλὰ τέλος πάντων αὐτὸ δὲν εἶνε λόγος νὰ ὑποφέρῃ ἡ μητέρα του. Στεῖλε τὰ χρήματα εἰς τὴν πτωχὴν γραῖαν, ἡ ὁποία βεβαίως εἶνε ἀξιολύπητος, ὅτι ἔχει τόσον τρελλὸν υἱόν.

— Νομίζω, πατέρα, ὅτι καλὸν θὰ εἶνε νὰ ὁμιλήσω τοῦ ἰατροῦ, ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς εἴπῃ τί εἶνε τὸ καλλίτερον.

— Ὅπως θέλῃς, κόρη μου, ἀπήντησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

Ἵν' ἀλλάξῃ δὲ ὁμιλίαν, παρετήρησε πόσον ὡραία ἦτο ἡ ἡμέρα.

— Ἀλήθεια ! εἶπεν ἡ Λουκία· ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶνε τόσον γλυκεῖα. Δὲν πηγαίνεις ὀλίγον νὰ περιπατήσῃς, πατέρα ; Θὰ σοῦ κάμῃ καλόν.

— Τὸ συλλογίζομαι, ἀλλὰ θὰ πλήξῃς μόνη. Θέλεις νὰ σοῦ ἀναγνώσῃ τίποτε ἡ Χούτσινς κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου ;

— Ἠρώτησα τὸν ἰατρὸν ἂν πρέπει, καὶ μοῦ εἶπεν, ὅτι δὲν εἶνε ἀκόμη καιρός.

— Ὁ ἰατρός σου Ἀντώνιος,ἀγαπητή μου, εἶπε δυσθύμως ὁ Σὶρ Ἰωάννης, εἶνε φοβερὰ ἀργός.

— Ἠξεύρεις τὴν ἰταλικὴν παροιμίαν : Chi va piano va sano, chi va sano va lontano[1] ἀπήντησεν φαιδρῶς ἡ μὶς Δάβεν. Δὲν πειράζει· ἐγὼ θὰ σκέπτομαι. Πήγαινε, πατέρα, καὶ καλὸν περίπατον.

Ἡ θάλασσα, ὁ ἥλιος, τὰ βουνὰ, πάντα κύκλῳ προσεμειδίων καὶ αὔρα μαλακὴ ἐμετρίαζε τοῦ ἡλίου τὸν καύσωνα. Ἀεριζόμενος οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ τοῦ καθαροῦ ἐκείνου ἀέρος, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἠκολούθει ἡσύχως τὴν ὁδὸν τῆς Βορδιγέρας. Αἴσθημα φυσικῆς τινος εὐεξίας τὸν κατεῖχε, καὶ πᾶσά του ἀγαθὴ διάθεσις εἶχεν ἀφυπνισθῇ. Τόσον ἐλαφρὰ ἦτο ἡ καρδία του, ὥστε ἂν τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸν ἠρώτα τις, ποίαν ἀφορμὴν δυσαρεσκείας εἶχε κατὰ τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου, πολὺ θὰ ἐδυσκολεύετο νὰ τὸ εἴπῃ. Δυνάμεθα μάλιστα νὰ διαβεβαιώσωμεν, ὅτι ἐπῆλθε στιγμή τις, καθ' ἣν ὁ βαρωνέτος ἐπεθύμησεν εἰλικρινῶς νὰ μὴν εἶχεν ἀποστείλει τὸν Γιάννην εἰς Νίκαιαν ἢ νὰ τὸν ἔβλεπε κἂν ἐπιστρέφοντα μόνον.

Ἀλλ' ἡ καλὴ αὐτὴ διάθεσις ὀλίγον μόνον διήρκεσεν. Ἐπειδὴ ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἦτο λίαν ὑπερήφανος, ἦτο καὶ λίαν εὐαίσθητος πρὸς οἱανδήποτε, καὶ τὴν ἐλαχίστην ἔτι, δυσάρεστον ἐξωτερικὴν ἐπίδρασιν. Ἡ ἐπίδρασις δὲ αὕτη ἐξεδηλώθη τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὑπὸ τὴν φαιδρὰν καὶ ἀνυπόκριτον μορφὴν ῥωμαλέου χωρικοῦ.

Ὁ βαρωνέτος εἶχεν ἤδη ἀπαντήσει πολλοὺς χωρικούς, οἵτινες ἐχαιρέτισαν αὐτὸν παρερχόμενοι, ἐκπληροῦντες ὁπωσδήποτε τὸ καθῆκόν των —κατὰ τὰς ἰδέας τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Ἡ εἴδησις τοῦ συμβάντος εἰς τὸν ἄγγλον εὐπατρίδην καὶ τὴν θυγατέρα του δυστυχήματος, ἡ ὑπὸ τῆς Ῥόζας καὶ τῆς Σπεράντσας γενομένη περιγραφὴ τῆς ἐξαισίου καλλονῆς καὶ πραότητος τῆς Λουκίας, εἶχον διαδοθῆ καθ' ὅλα τὰ περίχωρα καὶ εἶχον φυσικῶς παραγάγει μεγίστην ὑπὲρ τῶν ξένων συμπάθειαν.

Τὸ αἴσθημα δὲ τοῦτο εἶχον ἐκδηλώσει τὴν πρωΐαν ἐκείνην οἱ ἀγαθοὶ χωρικοὶ ἀποκαλυπτόμενοι, ὡς προείπομεν, πρὸ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Ἀλλ' ὁ χονδρὸς γεωργὸς περὶ οὗ ὁ λόγος δὲν ἔκρινε πρέπον ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὴν σιωπηρὰν αὐτὴν ἐκδήλωσιν. Ἐπλησίασε τὸν βαρωνέτον καὶ τῷ ἀπέτεινε φράσεις τινὰς, ἃς ἐπέρανε δι' ἀποπείρας χειραψίας—οἰκειότητης,ἣν ἐβδελύσσετο ὁ Σὶρ Ἰωάννης καὶ κατ' αὐτὰς ἔτι τὰς ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκλογὰς, πολὺ δὲ περισσότερον, ἐννοεῖται, ἀπέκρουεν ἐπὶ δημοσίας ὁδοῦ ἐν Ἰταλίᾳ.

Ὁ χωρικὸς, οὗτινος ἡ συμπάθεια καὶ ἡ ἀγαθὴ θέλησις ἐξεφράζοντο διὰ διαλέκτου πάντη ἀκαταλήπτου εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἄγγλου, πᾶν ἄλλο ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ ἢ ὅτι προσέβαλε τὸν εὐπατρίδην,ὃν εἶδεν αἴφνης στρέφοντα τὰ νῶτα ἐν μεγίστῃ στενοχωρίᾳ καὶ τρεπόμενον πρὸς τὸ ξενοδοχεῖον ἐν πάντῃ ἀλλοίᾳ φυσικῇ διαθέσει ἐκείνης, ἣν εἶχε πρὸ μικροῦ, ὅτε ἐξήρχετο εἰς περίπατον.

[Ἕπεται συνέχεια]

1. Ἀνάλογος τῇ ἑλληνικῇ: Ἀγάλι' ἀγάλια γίνεται ἡ ἀγουρίδα μέλι. Σ τ. Μ.

ΠΕΡΙ ΣΕΙΣΜΩΝ

Φαινόμενα καὶ αἴτια αὐτῶν,

ὑπὸ Γ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ.

Ὁ τελευταῖος σεισμὸς τῆς Χίου, ὁ συγκινήσας τοὺς πάντας ἕνεκα τῶν πολλῶν θυμάτων καὶ τῆς δεινῆς καὶ δυσυπολογίστου καταστροφῆς, θέλει περιγραφῇ βεβαίως, ὅταν περισυναχθῶσιν ἅπασαι αἱ περὶ αὐτοῦ παρατηρήσεις τῶν ἡμετέρων ἀπεσταλμένων καὶ ἄλλων ἀλλοδαπῶν ἐπιστημόνων. Νῦν δὲ, ὅτε οἱ κλονισμοὶ τοῦ ἐδάφους ἐκόπασαν καὶ ὁ ἀπαίσιος ἦχος τῶν κρημνιζομένων οἰκιῶν καὶ τῶν οἰμωγῶν τῶν καταθαπτομένων θυμάτων ἔπαυσεν, δὲν νομίζομεν ἄσκοπον νὰ διαλάβωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ μυστηριώδους καὶ μεγαλοπρεποῦς φαινομένου τῶν σεισμῶν ἐν γένει κατὰ δύο διαλέξεις, λαβούσας χώραν ἐν στενοῖς λογίων κύκλοις ἐν Βιέννῃ ὑπὸ τῶν γεωλόγων καὶ καθηγητῶν Ferdinand v. Hochstetter καὶ Suess. Οἱ ἀναγνῶσται τῆς «Ἑστίας» θέλουσιν ἀναμνησθῆ καὶ ἐξηγήσει ἐκ τῆς διατριβῆς ταύτης πολλὰ φαινόμενα τοῦ ἐν Χίῳ σεισμοῦ, περιγραφέντα ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων, καὶ θέλουσιν ἐννοήσει τὰ πλεῖστα, ὅταν ἀποσταλῇ ἐκεῖθεν λεπτομερὴς ἐπιστημονικὴ ἔκθεσις.

***

Ἡ ἡμετέρα γῆ, καίτοι ἀριθμοῦσα ὡς οὐράνιον σῶμα ἡλικίαν ἀναριθμήτων δυσεκατομμυρίων ἐτῶν, εἶνε ὅμως ἱκανῶς νέα ὅπως ἐκδηλοῖ εἰσέτι

τὰ μεγαλοπρεπῆ φαινόμενα τῶν ἐπ' αὐτῆς στοιχείων, καθ' ὧν ὁ ἄνθρωπος εἶνε πάντη ἀνίκανος καὶ ἀνίσχυρος. Καὶ αἱ μὲν διαταράξεις τῆς ἰσοῤῥοπίας τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ αἱ τῶν ὑδάτων τῶν ὠκεανῶν, αἱ προκαλοῦσαι τὰς θυέλλας καὶ τοὺς τυφῶνας, τὰς κινήσεις τῶν κυμάτων καὶ τὰ ῥεύματα τῶν ὠκεανῶν, λίαν ἀκόπως καὶ κατὰ φυσικοὺς νόμους δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσιν. Ἀλλ' αἱ διαταράξεις τῆς ἰσοῤῥοπίας τοῦ γηΐνου φλοιοῦ, ἐφ' οὗ οἰκοῦμεν, καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν μυστηριωδῶν ἐνδομύχων τῆς γῆς, ἐπειδὴ δὲν ὑπόκεινται ἀμέσως εἰς τὰς ἡμετέρας παρατηρήσεις, θέλουσι δυσχεραίνει τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας καὶ ἐξηγήσεις. Αὐτὸ δὲ τοῦτο τὸ ὑποχθόνιον ἐσωτερικὸν τῆς γῆς, περὶ οὗ ἀπολύτως οὐδὲν θετικὸν γνωρίζομεν, προκαλεῖ φαινόμενα μεγαλοπρεπέστατα μὲν καὶ παντοδύναμα, ἀλλὰ καὶ μυστηριώδη, ὑπερβαίνοντα κατὰ τὴν καταστρεπτικὴν καὶ ἐκμηδενιστικὴν αὐτῶν δύναμιν πάσας τὰς ἐπαναστάσεις τῶν ὠκεανῶν καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας.

Εἶνε γνωστὸν ἐκ τῆς γεωλογίας, ὅτι τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἡμετέρου πλανήτου διατελεῖ εἰσέτι ἐν ὑψίστῃ θερμοκρασίᾳ, καὶ ὅτι ὁ διάπυρος οὗτος πυρὴν τῆς γῆς, πιθανῶς συνιστάμενος ἐκ σιδήρου κυρίως, κυκλοῦται ὑπὸ φλοιοῦ πετρώδους, λεπτοῦ σχετικῶς πρὸς τὸν ὄγκον τῆς ὅλης γῆς, ἔχοντος πάχος 10 ἢ 20, ἴσως δὲ καὶ πλειόνων γεωγραφικῶν μιλίων. Ἐὰν τὸ ἐσωτερικὸν τοῦτο τῆς γῆς εὑρίσκεται εἰσέτι εἰς πυρόῤῥευστον κατάστασιν, ὡς ἐκ τῆς μεγίστης θερμοκρασίας, ἢ ἐὰν ἕνεκα τῆς προστιθεμένης εἰς τὴν θερμοκρασίαν ταύτην μεγάλης πιέσεως εἰς τὰ βάθη ἀπεπήχθη τὸ διάπυρον τοῦτο ῥευστὸν καὶ διετήρησε μόνον τὴν ἰδιότητα νὰ ἐπανέρχηται εἰς τὴν ῥευστὴν κατάστασιν ἅμα διανοιγομένης διὰ τοῦ φλοιοῦ ῥωγμῆς τινος, ἢ ἐπερχομένης ἄλλης τινος διαταράξεως, εἰσὶ δύο ζητήματα, ἐφ' ὧν οἱ γεωλόγοι δὲν ἐσχημάτισαν εἰσέτι τὴν αὐτὴν γνώμην. Κατὰ τοῦτο ὅμως συμφωνοῦσι πάντες οὗτοι μετὰ τῶν ἀστρονόμων, ὅτι τὸ διάπυρον ἐσωτερικὸν τῆς γῆς εἶνε τὸ ὑπόλοιπον σφαίρας ποτὲ ῥευστῆς καὶ ἀεροειδοῦς, ἐν ὅλῳ διαπύρου, ἥτις κατὰ μικρὸν ἀποψυχθεῖσα δι' ἀκτινοβολίας τῆς θερμότητος πρὸς τὸ κατάψυχρον χάος, διατελεῖ καὶ σήμερον ἔτι εἰς τὴν ἐψυγμένην κατάστασιν. Ἕνεκα δὲ τῆς ἀποψύξεως ταύτης ἐπῆλθε ῥίκνωσις τοῦ γηΐνου πυρῆνος καὶ ῥυτίδωσις τοῦ περιβάλλοντος αὐτὸν στερεοῦ φλοιοῦ.

Ἐὰν αἱ ὑποθέσεις αὗται ὦσιν ἀληθεῖς, καὶ περὶ τούτου οὐδεμία ἀμφιβολία ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν ἐπιστημόνων, δυνάμεθα εὐχερῶς νὰ ἐξηγήσωμεν πληθὺν φαινομένων συμβαινόντων ἐπὶ τῆς γηΐνης ἐπιφανείας, ἄλλως ἀνεξηγήτων. Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲ Χουμβόλδος ὥρισε τὰ ἡφαίστεια φαινόμενα ὡς ἀντίδρασιν τῶν ἐνδομύχων τῆς γῆς πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ ἐθεώρησεν αὐτὰ ὡς φαινόμενα στηριζόμενα ἐπὶ γενικῆς τινος τῆς γῆς καταστάσεως.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλην σειρὰν φαινομένων δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν διὰ τῶν ἐπιδράσεων, τὰς ὁποίας τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς ἤσκησεν ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ φλοιοῦ καὶ διηνεκῶς ἀσκεῖ. Αἱ ἐξάρσεις καὶ καταδύσεις τοῦ φλοιοῦ, δι' ὧν αἱ ἤπειροι καὶ οἱ ὠκεανοὶ ἐχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων, δεικνύουσιν ἡμῖν ἐν μεγάλῳ μεγέθει τὴν ῥυτίδωσιν ταύτην τοῦ γηΐνου φλοιοῦ, αἱ δὲ σειραὶ τῶν ὀρέων μετὰ τῶν ἐκτετοπισμένων καὶ ἐπτυγμένων στρωμάτων αὐτῶν αὐτὸ τοῦτο ἐν μεγέθει σμικρῷ. Ἡ ἀκριβὴς σπουδὴ τῆς διατάξεως τῶν στρωμάτων καὶ τῶν γαιοτεκτονικῶν σχέσεων τῶν Ἄλπεων, τῶν Ἀπεννίνων, καὶ ἰδίως τῶν σειρῶν τῶν ὀρέων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, προὐκάλεσαν ὅλως διαφόρους τῶν προτέρων γνώμας περὶ τῆς γενέσεως τῶν ὀρέων. Ἡ σημερινὴ ἐπιστήμη ἀναζητεῖ τὴν αἰτίαν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ὀρέων οὐχὶ εἰς τὰς ὑψώσεις ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, τὰς προκαλουμένας διὰ τῆς ἐκρήξεως πλουτωνίων καὶ ἡφαιστείων πετρωμάτων, ἀλλ' εἰς δυνάμεις δρώσας ὁριζοντείως, εἰς τοπικὰς διογκώσεις, προκαλουμένας ἐκ καταπτώσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ φλοιοῦ, ἐπακολουθουσῶν τὴν σμίκρυνσιν καὶ ἐλάττωσιν τοῦ πυρῆνος, καὶ εἰς τὴν ἕνεκα τούτου παραγομένην ὑπερμεγέθη ῥυτίδωσιν καὶ ἐκτόπισιν τοῦ γηΐνου φλοιοῦ. Ἐκ καταμετρήσεων δ' ἀπεδείχθη ὅτι ἡ συστολὴ τοῦ πυρῆνος τῆς γῆς ἐπερχομένη ἐκ τῆς συμπυκνώσεως αὐτῆς κατὰ 500 βαθμοὺς τοῦ ἑκατονταβάθμου, εἴτε ὁ πυρὴν εἶνε πυρόῤῥευστος εἴτε μή, εἶνε ἱκανὴ ὅπως θέσῃ ἐπ' ἄλληλα ἐφ' ἑνὸς τῶν μεγαλητέρων κύκλων τῆς γῆς τρία ὄρη, ἔχοντα τὸν ὄγκον καὶ τὸ ὕψος τῶν Ἄλπεων, ἢ ὅπως προκαλέσῃ τὴν ὅλην ῥυτίδωσιν τῆς γῆς, ἥτις τανῦν ἐπ' αὐτῆς ὑπάρχει· τοιαύτη δὲ ἀπόψυξις ἤθελε προκαλέσει τὴν βράχυνσιν τῆς γηΐνης ἀκτῖνος μόνον κατὰ 50,000 μέτρα.

Ὡς ἀρχὴν λοιπὸν καὶ αἰτίαν τῆς γενέσεως τῶν ἠπείρων, τῶν ὄγκων τῶν ὀρέων καὶ τῶν ὀρεινῶν σειρῶν, τῶν ἡφαιστείων, θεωρητέον τὰς καταδύσεις τὰς παραγομένας διὰ τῆς προϊούσης ἀποψύξεως καὶ συστολῆς τῶν ἐνδομύχων τῆς γῆς, ἤτοι τὰς μεγάλας ἐκείνας καὶ παντοκρατείρας δυνάμεις τὰς ἐχούσας τὴν τελευταίαν αὐτῶν ἀρχὴν εἰς τὴν ἕλξιν καὶ τὴν θερμότητα. Τότε δὲ μόνον θέλει ἐπέλθει ἐπὶ τῆς γῆς ἠρεμία, ἰσοῤῥοπία καὶ ἰσοπέδωσις, ὅταν παύσηται ὅλως ἡ συστολὴ τοῦ πυρῆνος.

Ὡς πρὸς τοὺς σεισμοὺς δὲ εἰδικῶς δὲν δυνάμεθα νὰ ὑπολάβωμεν ὡς θαῦμα τὴν ἀδιάκοπον ἔκχυσιν πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ διαπύρου μάγματος τῶν σπλάγχνων τῆς γῆς κατὰ τὰς ἐκρήξεις τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἡφαιστείων, ἀναλογιζόμενοι, ὅτι ἀδιακόπως καὶ κατὰ μικρὸν προβαίνει ἡ τοπικὴ διόγκωσις ἕνεκα πιέσεως ἐκ τῶν πλαγίων καὶ ῥυτίδωσις τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ὅτι ὁ φλοιὸς ἕνεκα τούτου ἀδιακόπως ῥήγνυται, διολισθαίνει καὶ ἐκτοπίζεται, καὶ ὅτι δι' ἁπασῶν τούτων τῶν

διεργασιῶν παράγεται ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ κλονισμός τις, ὃν αἰσθανόμεθα ὡς σεισμὸν, καὶ ὅτι ὁ σπασμὸς οὗτος εἶνε τόσῳ γενικὸς καὶ συνεχὴς, ὥστε δικαίως εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος Χουμβόλδος ὅτι «ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ εἴχομεν καθ' ἑκάστην εἰδήσεις περὶ τῆς καταστάσεως ὅλης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἴσως ἠθέλαμεν πεισθῆ ὅτι ἡ ἐπιφάνεια αὕτη ὑπόκειται ἀδιαλείπτως εἰς τοιαύτας ἀντιδράσεις ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτῆς». Καὶ ὄντως ἡ στατιστικὴ τῶν σεισμῶν, ὅσῳ ἀτελὴς καὶ ἂν εἶνε εἰσέτι, δεικνύει ἡμῖν ὅτι καθ' ἑκάστην συμβαίνουσιν δύο τοὐλάχιστον σεισμοὶ ἐπὶ τῆς γηΐνης ἐπιφανείας.

Διὰ τῶν ὀλίγων τούτων γενικῶν παρατηρήσεων δὲν ἐξηγοῦνται βεβαίως ἐπαρκῶς οἱ σεισμοὶ τῆς γῆς, καθόσον ἑκάστη περίστασις ἔχει καὶ τὴν ἰδίαν αὐτῆς ἐξήγησιν. Τόσῳ δὲ ποικίλα καὶ διαφόρου φύσεως εἰσὶ τὰ φαινόμενα, ἅτινα προκαλοῦνται μετὰ τῶν διαφόρων σεισμῶν, ὥστε εἶνε δυσχερὲς λίαν νὰ ἱδρυθῇ γενική τις θεωρία ἀσπαστὴ ὑπὸ πάντων. Ὁ σεισμὸς, ὅπως καὶ ὁ πυρετικὸς τοῦ ἀσθενοῦς παροξυσμὸς, ἀπαιτεῖ ἐν πρώτοις μὲν ἀκριβῆ διάγνωσιν, εἶτα δὲ τὴν ἀναγωγὴν καὶ εἰς τὰ αἴτια, ἀλλ' ἡ διάγνωσις τοῦ σεισμοῦ εἶνε λίαν δύσκολος, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ φαινόμενον εἶνε λίαν πολύπλοκον, ἡ δὲ ἕδρα τοῦ κακοῦ ἀπρόσβατος εἰς τὴν παρατήρησιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ σεισμοὶ ἐπέρχονται ὅλως ἀπροσδοκήτως, ἄνευ προδρόμων σημείων, καὶ παρέρχονται ἐπίσης ταχέως πρὶν δοθῇ ἐπαρκὴς ὁ πρὸς παρατήρησιν χρόνος.

Πᾶς σεισμὸς εἶνε ἀποτέλεσμα ὤσεως ἢ τιναγμοῦ. Αἰσθανόμεθα δὲ πᾶσαν ὦσιν, ὁθενδήποτε καὶ ἂν πηγάζῃ, ὡς διάσεισιν, ὡς δόνησιν τῆς γῆς. Παρὰ τοῖς σεισμοῖς ἡ ὦσις ἔρχεται ἀπὸ τοῦ βάθους, ἡ δὲ αἰτία αὐτῆς εἶνε ἀπαρατήρητος ἀπ' εὐθείας. Διὰ τῆς ὤσεως διεγείρονται κύματα δονήσεων, ἅτινα ὅταν ἀνέλθωσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας δὲν δεικνύουσι τὸ κέντρον, ἀφ' οὗ ἐξεπορεύθη ἡ ὦσις, διότι τοῦτο κεῖται λίαν βαθέως, ἀλλὰ τὸ μέσον σημεῖον τῆς ἐπιφανείας, τὸ ἐπὶ τοῦ πρώτου κέντρου κείμενον, ἤτοι τὸ καλούμενον *ἐπίκεντρον σημεῖον*. Τὸ ἐπίκεντρον δὲ τοῦτο εἶνε ἡ χώρα, ἐφ' ἧς ἐπέρχεται ἡ μείζων καταστροφή, καὶ ἐπ' αὐτῆς δρᾷ ἡ ὦσις ὡς δύναμις ἀνατρεπτικὴ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τἄνω.

Ἀντικείμενα μονήρη, ἀσύνδετα, ἀνατινάσσονται ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ὅπως ἐν σειρᾷ σφαιρῶν ἀνατινάσσεται ἡ τελευταία σφαῖρα, ὅταν πλήξωμεν τὴν πρώτην. Οὕτω π. χ. ἐν Ῥιοβάμβῃ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Κιμβοράσσου ἐν Ἐκουατῶρ κατὰ τὸ ἔτος 1747 ἐξετινάχθησαν τὰ πτώματα ἀπὸ τῶν τάφων· ἐν Πορτοαγιάλῃ, πόλει τῆς Ἰαμαϊκῆς, τῇ 7 Ἰουνίου 1692 ἐξεσφενδονήθησαν διὰ τοῦ ἀέρος οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς πρὸς τὸν λιμένα, ἔνθα πεσόντες ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἠδυνήθησαν νὰ σωθῶσι. Τῇ 28 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1793 ἐν Καλαβρίᾳ ἐφαίνοντο χορεύοντα τὰ γρανιτώδη ὄρη, ἄνθρωποί τινες δὲ καὶ οἰκίαι ἐκσφενδονηθεῖσαι μακρὰν ἀπετέθησαν εἰς ἄλλα ὑψηλὰ μέρη. Ὅταν οἱ σεισμοὶ εἶνε ἰσχυροὶ, τὸ ἔδαφος καταδύεται καὶ ἀναδύεται. Γεννῶνται ῥωγμαὶ καὶ σχισμαὶ, χάσματα ἀνοίγονται καὶ κλείονται. Εἴς τινας χώρας ἐν Καλαβρίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1783 αἱ οἰκίαι ὅλως κατεπόθησαν ἐντὸς ῥωγμῶν τινων κλεισθεισῶν ἐκ νέου, ἐνῷ ἄλλα χάσματα ἔμειναν ἀνεῳγμένα. Κατὰ τὸν μέγαν γνωστὸν σεισμὸν τῆς Λισσαβῶνος ῥωγμή τις κατέπιε τὴν μαρμαρίνην προκυμαίαν μεθ' ὅλων τῶν ἐπ' αὐτῆς καταφυγόντων ἀνθρώπων. Κατὰ τοὺς σεισμοὺς ἐνίοτε στειρεύουσι πηγαὶ, ἄλλαι δὲ ἀναφαίνονται. Ἄλλοτε ἐκσφενδονᾶται ἀπὸ τῆς γῆς ὕδωρ, ἄμμος καὶ πηλὸς, οὕτω δὲ σχηματίζονται ὀπαὶ ἢ χωνοειδεῖς κοιλότητες ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὅπως συνέβη καὶ τελευταῖον κατὰ τὸν πρὸ ὀλίγων μηνῶν συμβάντα σεισμὸν ἐν Ἀγράμῃ τῆς Αὐστρίας, ἔνθα ἐσχηματίσθησαν τοιαῦτα πλάσματα ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Σάβου παρὰ τῇ Ῥασνίκῃ καὶ Δράγγιᾳ, ἐξ ὧν ἡ περίφοβος φαντασία ἔπλασσεν ἡφαίστεια, ἐξερευγόμενα ἰλὺν καὶ θεῖον, ἐνῷ ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα ἀπέδειξε πηλὸν ἄνευ θείου καὶ ἄνευ οὐδενὸς ἴχνους ἡφαιστείου, ἀλλ' ἁπλῶς μηχανικὴν δρᾶσιν ἐπὶ τῶν ἀμμωδῶν καὶ ἀργιλλωδῶν καταθέσεων τῆς πεδιάδος τοῦ Σάβου.

Ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ὤσεως μεταδίδονται αἱ κυματοειδεῖς διασείσεις πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις, γίνονται δὲ αἰσθηταὶ ὡς δονήσεις. Τὸ ἔδαφος ταλαντεύεται κυματοειδῶς καὶ σχηματίζονται οἱ καλούμενοι κύκλοι τῆς διασείσεως. Ὅσῳ ἀπομακρυνόμεθα τοῦ κέντρου οἱ κλονισμοὶ γίνονται ἀσθενέστεροι μέχρις οὗ ὅλως ἀφανισθῶσι. Δι' ἐργαλείων δέ τινων, καλουμένων σεισμομέτρων, δυνάμεθα νὰ μετρήσωμεν τὴν ἰσχὺν καὶ νὰ παρατηρήσωμεν τὴν διεύθυνσιν τῶν ταλαντευτικῶν τούτων κινήσεων. Ἕτερον γνώρισμα τῆς ἰσχύος καὶ τῆς διευθύνσεως τῶν κυμάτων εἶνε ἡ πτῶσις τῶν καπνοδόχων, αἵτινες συνήθως κλίνουσι πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐὰν δὲ κλίνωσι πρὸς τὰ ἔμπρὸς πίπτουσι κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῶν κυμάνσεων. Τὰ ῥήγματα τοὐναντίον τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν ἀγρῶν εἶνε κάθετα πρὸς τὴν διεύθυνσιν ταύτην. Καὶ αἱ ταλαντευτικαὶ αὗται κινήσεις ἔχουσιν ἐνίοτε μεγίστην ἰσχύν. Ἐν Καλαβρίᾳ π. χ. κατὰ τὸ ἔτος 1783 ἔκλιναν τὰ δένδρα τόσῳ ἰσχυρῶς πρὸς τὴν γῆν, ὥστε οἱ κλάδοι αὐτῶν ἐθραύοντο ἀπτόμενοι τοῦ ἐδάφους. Ἐν Μισσουρῇ δὲ, παρὰ τῷ Μισσισσίπῃ καὶ τῷ ὁμωνύμῳ ποταμῷ, τὰ δάση οὕτω ἐταράχθησαν ἐν ἔτει 1811, ὥστε ὡμοίαζον ὡς ἀγροὶ σιτοφόροι, δι' ὧν διῆλθε θύελλα δεινή.

Αἱ κυμάνσεις τῶν τοιούτων τιναγμῶν μεταδίδονται μετὰ διαφόρου ταχύτητος, ἀναλόγως τῆς φύσεως τῶν πετρωμάτων, ἅτινα διαφέρουσι καθ'

ὕλην, καθ' ὑφὴν, κατὰ στερεότητα καὶ ἐλαστικότητα ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς τῶν ὀρέων. Ὁ ἄγγλος φυσικὸς Μάλλετ, εἰς ὃν χρεωστοῦμεν τὰς ἀκριβεστέρας παρατηρήσεις περὶ τοῦ μεγάλου σεισμοῦ τῆς Καλαβρίας ἐν ἔτει 1857, ἀπέδειξεν ὅτι αἱ κυμάνσεις κατὰ τοὺς σεισμοὺς τούτους εἶχον ταχύτητα 305 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον. Ἡ ταχύτης ὅμως αὕτη κατ' ἐξαίρεσιν κατήρχετο καὶ μέχρις 105 μέτρων, ἢ ηὐξάνετο μέχρι 500 ἢ καὶ 800. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἦχος διατρέχει 348 περίπου μέτρα κατὰ δεύτερον λεπτὸν, (τὸ δὲ φῶς 308 ἑκατομμύρια), δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ κύματα ταῦτα τρέχουσι διὰ τοῦ φλοιοῦ μετὰ τῆς αὐτῆς μεθ' ἧς μεταδίδονται καὶ τὰ κύματα τοῦ ἤχου διὰ τοῦ ἀέρος ταχύτητος, καὶ νὰ δεχθῶμεν, χάριν παραδείγματος, ὅτι αἱ δονήσεις ἔφθασαν κατὰ τὸν σεισμὸν τῆς Ἀγράμης μέχρι Βιέννης εἰς χρονικὸν διάστημα 12-13 λεπτῶν.

Ἡ ἀρχικὴ ἑστία, ἢ τὸ κέντρον τοῦ σεισμοῦ ἐντὸς τῆς γῆς, ὁρίζεται συνήθως ἐκ τῆς ἰσχύος τῶν δονήσεων καὶ ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν αὗται ἐπέρχονται εἰς διαφόρους χώρας. Οὕτω π. χ. ὡς ἀφετηρία τοῦ τιναγμοῦ ἐν Καλαβρίᾳ ἐν ἔτει 1857, ὡρίσθη σημεῖον κείμενον εἰς 10,667 μέτρα, ἤτοι εἰς 1 1/2 γεωγραφικὸν μίλιον βάθος. Κατὰ τὸν σεισμὸν τῆς πόλεως Γέρας ἐν μέσῃ Γερμανίᾳ (6 Μαρτίου 1872) τὸ πιθανὸν βάθος τῆς ἀρχῆς τοῦ σεισμοῦ ὑπελογίσθη εἰς 17,956 μέτρα, ἤτοι 2 1/4 γεωγρ. μίλια. Ὁ παρὰ τὸν Ῥῆνον σεισμὸς ἐν ἔτει 1836 εἰς 38,806 μέτρα. Ὁ τοῦ Sillein ἐν τῇ βορειοδυτικῇ Οὐγγαρίᾳ (1858) 26, 266, ὁ δὲ τοῦ Aachen (1873) 11, 130 μέτρα. Τὰ ἐξαγόμενα ταῦτα ἔχουσι μεγίστην διὰ τὴν θεωρίαν τῶν σεισμῶν σημασίαν, καθόσον ἐξ αὐτῶν ἐξάγεται ὅτι ἡ γένεσις ὅλων τῶν σεισμῶν λαμβάνει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς μικρὸν σχετικῶς βάθος ὑπὸ τὴν γαίηνην ἐπιφάνειαν, καὶ μάλιστα δὲν προχωρεῖ οὔτε εἰς τὸ βάθος μεταξὺ διαπύρου ἐσωτερικοῦ καὶ στερεοῦ φλοιοῦ, ἀλλ' ἐντὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ στερεοῦ ἐπιπάγου.

Οἱ σεισμοὶ ἐπέρχονται δεινοὶ εἰς τὰ ἀνώτερα μικρὸν μόνον βεβαρυμένα στρώματα τοῦ φλοιοῦ, ἐνίοτε δὲ ὀλίγον μόνον ἢ οὐδόλως γίνονται αἰσθητοὶ ἐν ὀρυχείοις, μεταλλουργείοις, ὑπονόμοις βαθείαις κ.τ.λ, ὅπως ἐβεβαιώθη ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν. Οὕτω κατὰ τὸν σεισμὸν τῆς Ἀγράμης οἱ ἐργάται τῶν βαθέων μέχρι 30 μέτρων φρεάτων τῶν ὀρυχείων ἐν Στειρίᾳ ᾐσθάνθησαν τὰς δονήσεις, καὶ ἀκούσαντες τοὺς ἰσχυροὺς τριγμοὺς τῶν ξυλίνων πηγμάτων, ἐν οἷς εἰργάζοντο, ἠθέλησαν νὰ φύγωσιν ὅπως μὴ καταπλακωθῶσιν, οἱ δὲ γεωρύχοι οἱ ἐργαζόμενοι εἰς βάθος 60—120 μέτρων οὐδενὸς ἀντελήφθησαν· ὥστε φαίνεται ὅτι αἱ δονήσεις μετεδόθησαν μόνον εἰς τὸ ἀνώτερον τριτογενὲς στρῶμα τοῦ ὄρους. Ἐὰν, χάριν παραδείγματος, ἁπλοῦται ἐπὶ συμπαγοὺς γηΐνου στρώματος ἕτερον λεπτὸν στρῶμα ἢ γεῶδες, τὸ δεύτερον τοῦτο θέλει κινηθῆ ὡς ἄμμος εὑρισκομένη ἐπὶ ἠχούσης τινὸς ἐπιφανείας. Ἕνεκα τούτου μέγισται ἦσαν αἱ ἐρημώσεις κατὰ τοὺς σεισμοὺς τῆς Λισσαβῶνος καὶ Καλαβρίας εἰς τὰ λεπτὰ γεώδη στρώματα, ταὐτὸ δὲ παρατηρήθη καὶ ἐν Ἀγράμῃ.

Ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν δονήσεων παρατηροῦμεν ὅτι ὁτὲ μὲν ἐπέρχεται εἷς καὶ μόνος κλονισμὸς, ὁτὲ δὲ πλείονες ἀλλεπάλληλοι ἀποτελοῦσιν ἕνα σεισμὸν, ὁτὲ δὲ πολλοὶ τοιοῦτοι σεισμοὶ ἀπαρτίζουσι μίαν περίοδον. Σπανίως οἱ ἰσχυροὶ κλονισμοὶ εἶνε οἱ πρῶτοι, σχεδὸν δὲ οὐδέποτε καὶ οἱ τελευταῖοι. Ὑπάρχουσι δὲ πλῆθος παραδειγμάτων, καθ' ἃ οὐ μόνον ἡ περίοδος τῶν σεισμῶν ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἑκάστοτε δονήσεων ἦτο ἱκανῶς μέγας. Κατὰ τὸν σεισμὸν τῆς Φίσπης ἐν Ἑλβετίᾳ ἡ πρώτη δόνησις ἐπῆλθε τῇ 25 Ἰουλίου 1855, ἐγένετο δ' αἰσθητὴ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλβετίαν καὶ μέχρι τῶν Παρισίων. Δι' ὅλου δὲ τοῦ ἔτους ἐπανελαμβάνοντο ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κλονισμοὶ ἀσθενέστεροι, καὶ μόλις ἐν ἔτει 1857 ἐπῆλθεν ἐντελὴς ἠρεμία. Ἐν τῇ νήσῳ Χαβαῆ, μιᾷ τῶν σποράδων τοῦ Ὠκεανοῦ, διήρκεσεν ὁ σεισμὸς κατὰ τὸ ἔτος 1868 ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, μόνον δὲ αἱ δονήσεις τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἀνῆλθον τὸν ἀριθμὸν τῶν 2,000.

Ἡ διάρκεια ἑκάστης τῶν δονήσεων εἶνε συχνάκις ἀκαριαία, συνήθως ὀλίγων τινῶν δευτερολέπτων. Οὕτως ὅταν κατεστράφη ἡ πόλις καὶ ἡ ἐπαρχία Καρακὰς, αἱ δονήσεις ἦσαν τρεῖς, ἀλλ' ἰσχυραὶ, διαρκέσασαι ἑκάστη 3—4 δεύτερα λεπτὰ, ὥστε ἅπασα αὕτη ἡ φρικώδης καταστροφὴ, καθ' ἣν ἐθανατώθησαν πλείονες τῶν 20,000 ἀνθρώπων, ἐπῆλθεν ἐν χρονικῷ διαστήματι μικροτέρᾳ ἑνὸς πρώτου λεπτοῦ.

Ἕτερα ἰδιάζοντα φαινόμενα συμπαρακολουθοῦντα τοὺς σεισμοὺς εἰσὶ τὰ ἠχητικὰ φαινόμενα, ὑποχθόνιοι κρότοι, ἀκουόμενοι ὡς ῥόθοι, ψόφοι, μυκηθμοὶ, βόμβοι, βρονταὶ, τὰ ἠλεκτρικὰ φωτεινὰ φαινόμενα τῆς ἀτμοσφαίρας, αἱ ἀναπηδήσεις ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀτμῶν, ὀδμηρῶν ἀερίων, ἰδιαζουσῶν νεφελῶν, αἱ ἰσχυραὶ πνοαὶ ἀνέμων κ.τ.λ.

Συνηθέστερα τούτων φαινόμενα εἰσὶν οἱ ὑποχθόνιοι κρότοι, οἵτινες δὲν εἶνε ἀνάλογοι πρὸς τὸ μέγεθος τῆς δονήσεως. Οἱ κρότοι οὗτοι ἐνίοτε ἠχοῦσι παραδόξως, ὡς ἂν ἐθραύοντο π.χ. ὑελώδεις ὄγκοι ἐντὸς ὑπογείων κοιλοτήτων, ἄλλοτε δὲ προσομοιάζουσι πρὸς τὸν μεμακρυσμένον κρότον τῶν πυροβόλων ἢ τῶν πυρῶν ὁμαδόν. Οἱ κρότοι οὗτοι γεννῶνται βεβαίως ἐντὸς τῆς γῆς, καὶ ἀκούονται ἰσχυρότεροι καὶ σαφέστεροι ἀπὸ τῶν φρεάτων.

Σπουδαῖον μέρος λαμβάνει κατὰ τοὺς σεισμοὺς καὶ τὸ ὕδωρ τῶν ὠκεανῶν, τῶν θαλασσῶν, τῶν λιμνῶν, καὶ τῶν ποταμῶν, καὶ προκαλεῖ ἐπικλύσεις παραλίων ἢ κινεῖται εἰς χώρας μακρὰς κατὰ μεγάλα κύματα. Οἱ ἐν τοῖς πλοίοις οὐ μόνον ἀντιλαμβάνονται δι' αὐτοῦ τῶν δονήσεων τῆς στε-

ρεῖς ἀπὸ ἑκατοντάδων μιλίων ἀποστάσεως, ἀλλὰ νομίζουσιν ἐνίοτε ὅτι τὰ πλοῖα προσκρούουσιν ἐπὶ βράχων.

Κατὰ τὸν σεισμὸν τῆς Λισσαβῶνος ἐν ἔτει 1755 ἡ δόνησις μετεβλήθη ἐν τῇ θαλάσσῃ εἰς κύματα ἀπαραλλάκτως, ὅπως προκαλεῖ κυματισμοὺς ἡ πλῆξις ἐπὶ τοῦ χείλους λεκάνης πλήρους ὕδατος. Τὰ κύματα ταῦτα διελθόντα δι' ὅλου τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ ἔφθασαν μέχρι τῶν παραλίων τῶν νήσων τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν. Κατὰ τοὺς σεισμοὺς τοῦ Περοῦ, ἐν ἔτει 1868 παρὰ τῇ Ἀμερικῇ, καὶ ἐν ἔτει 1877 παρὰ τῇ Ἰκουΐκῃ ὅλος ὁ ὄγκος τῶν ὑδάτων τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, ἤτοι τὸ τρίτον τῆς γηΐνης ἐπιφανείας ἐδονήθη, αἱ δὲ ταλαντεύσεις αὐτοῦ, αἵτινες διήρκεσαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἐνεποίησαν τὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἐκεῖ νησιώτας ὡς ἂν αἱ νῆσοι των ἐχόρευον ἀνερχόμεναι καὶ κατερχόμεναι ἐντὸς τῶν ὑδάτων. Ὁ κλύδων ὁ κατὰ τὸν σεισμὸν τῆς 13 Αὐγούστου ἐκπορευθεὶς ἀπὸ τῆς Ἀφρικῆς, ἐπέπεσε μετὰ 12—13 ὥρας εἰς τὰς ὄχθας τῶν νήσων Σανδουΐχων, καὶ μετὰ 22—24 ὥρας εἰς τὰ παράλια τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Ἰαπωνίας. Ἡ ταχύτης δὲ τῶν κυμάτων τούτων ἦτο 200—400 μίλια καθ' ὥραν. Οὕτω δὲ ἡ εἰσβολὴ τοῦ κλύδωνος ἐπὶ τῶν παραλίων ἦτο καταστρεπτικωτέρα κατὰ τοὺς σεισμοὺς τούτους ἢ αἱ δονήσεις τοῦ ἐδάφους, αἱ δὲ 60,000 ἀνθρώπων, αἵτινες ἀπωλέσθησαν κατὰ τὸν μέγαν σεισμὸν τῆς Λισσαβῶνος, εὗρον τὸν θάνατον μόνον διότι τὰ κύματα ἕνεκα τοῦ σεισμοῦ κατέκλυσαν μέγα μέρος τῆς ξηρᾶς.

*
* *

Μέχρι τοῦδε ἐπραγματεύθημεν περὶ τῶν φαινομένων, ἅτινα συνοδεύουσι τοὺς σεισμούς· λείπεται ἤδη νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ περὶ τῶν πιθανῶν αὐτῶν αἰτιῶν. Λέγομεν δὲ πιθανῶν, διότι οὐδὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ τούτου βέβαιον, ἐνόσῳ εἶνε ἀδύνατον νὰ ῥίψωμεν τὸ βλέμμα ἡμῶν ἐντὸς τῶν βαθυτάτων σπλάγχνων τῆς γῆς.

Τοὺς σεισμοὺς ἐθεώρουν πρότερον ὡς ἔχοντας σχέσιν πρὸς τὰς ἡμερησίους καὶ ἐτησίους ὥρας καὶ πρὸς τὰς φάσεις τῆς σελήνης. Οὕτως ἐνόμιζον, χάριν παραδείγματος, ὅτι ἐπὶ τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου οἱ σεισμοὶ συμβαίνουσι συχνότερον κατὰ τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα ἢ κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος. Ἐζήτησαν δὲ νὰ καταδείξωσιν ὅτι ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐκ 10,000 περίπου σεισμῶν οἱ πλεῖστοι συνέβησαν κατὰ τὴν νέαν σελήνην καὶ τὴν πανσέληνον, ἐκ τούτου δὲ ἵδρυσαν καὶ τὴν θεωρίαν ὅτι οἱ σεισμοὶ γεννῶνται ἕνεκα εἴδους τινὸς ἀμπώτιδος καὶ πλημμυρίδος τοῦ πυρώδους ἐσωτερικοῦ ῥευστοῦ τῆς γῆς· ἀλλ' αἱ θεωρίαι αὗται ἔμειναν ἄνευ σημασίας, ἅτε στηριζόμεναι ἐπὶ ὅλως ἀναποδείκτων ὑποθέσεων. Αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι ἐρευνῶσι τὴν ἀλήθειαν διὰ τῆς μεθόδου ἐκ τῶν ὑστέρων, ἐπομένως δὲν δύνανται νὰ στηριχθῶσιν ἢ μόνον ἐπὶ τῶν γεγονότων.

Ἐὰν ῥίψωμεν τὸ βλέμμα ἡμῶν ἐπί τινος γεωγραφικοῦ χάρτου καὶ σημειώσωμεν ἐπ' αὐτοῦ τὰς χώρας, αἵτινες συχνότερον προσβάλλονται ὑπὸ σεισμῶν, θέλομεν ἴδει ὅτι αὗται εἰσὶν τὸ μὲν ἡφαίστειοι, τὸ δὲ ὀρειναί, καὶ δὴ σειραὶ ὀρέων, μεταξὺ δ' αὐτῶν καὶ τοιαῦται μὴ ἔχουσαι οὐδὲν ἡφαίστειον· ἀνάγκη λοιπὸν νὰ διακρίνωμεν τοὺς σεισμοὺς τοὺς ἀπαντῶντας εἰς ἡφαιστειώδεις χώρας τῶν εἰς μὴ ἡφαιστειώδεις ἀπαντώντων.

Οἱ ἡφαιστειώδεις σεισμοὶ εἶνε πολυάριθμοι εἰς χώρας, ἐν αἷς ὑπάρχουσιν ἡφαίστεια ἐν ἐνεργείᾳ, καὶ προηγοῦνται τῶν ἡφαιστείων ἐκρήξεων ἢ συνοδεύουσι ταύτας. Οἱ σεισμοὶ οὗτοι φέρουσι τὸν χαρακτῆρα τῶν ἐκρηκτικῶν φαινομένων, καὶ γεννῶνται διὰ δονήσεων, τὰς ὁποίας προκαλοῦσιν τὰ ἐν ταῖς ἡφαιστείοις ἑστίαις ἐκ τοῦ ἡφαιστείου μάγματος ἀναπτυσσόμενα ἀέρια, ἰδίως δὲ ὑπερτεθερμασμένοι ὑδατώδεις ἀτμοί. Ὡς κέντρον τῶν τοιούτων σεισμῶν θεωρεῖται ὁ κῶνος τοῦ κρατῆρος τοῦ ἡφαιστείου, ἐξ οὗ οἱ κλονισμοὶ διαδίδονται ἀκτινηδόν. Ἅμα δ' αἱ ὗλαι αἱ φράσσουσαι τὸ στόμιον τοῦ κρατῆρος ἐκσφενδονηθῶσιν καὶ ἄρξηται ἡ ἔκχυσις τοῦ ῥύακος (λάβα), παύονται συνήθως καὶ αἱ δονήσεις τοῦ ἐδάφους, τούτου δ' ἕνεκα καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Χουμβόλδος ὠνόμασε τὰ ἡφαίστεια ἀσφαλιστηρίους δικλίδας τῆς γῆς. Ὅσῳ ὅμως φρικώδη καὶ ἂν ὦσι τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἡφαιστείων σεισμῶν, ἰδίως ἐκεῖ ἔνθα συνοδεύονται ὑπὸ μεγάλων ἐκρήξεων ἡφαιστείων (καὶ ἐνταῦθα ὑπομιμνήσκομεν τὴν καταστροφὴν τῆς Πομπηΐας καὶ Ἡρακλείας, τὴν συμβᾶσαν ἐν ἔτει 79 μ. Χ.), δὲν μεταδίδονται ὅμως σχετικῶς εἰς μεγάλην ἔκτασιν.

Ὅλως διαφόρου φύσεως τῶν ἡφαιστείων σεισμῶν εἶνε οἱ καλούμενοι σεισμοὶ ἐκκαταπτώσεως. Οὗτοι θεωροῦνται ὡς ἀποτέλεσμα καταπτώσεων πετρωμάτων ἐντὸς ὑποχθονίων κοιλοτήτων, παραγομένων διὰ διαβρώσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐν τῷ βάθει τῆς γῆς κυκλοφορουμένων ὑδάτων. Ἀλλ' οἱ σεισμοὶ οὗτοι μᾶλλον τοπικὸν καὶ περιωρισμένον χαρακτῆρα ἔχουσι, καὶ ἐπομένως δὲν δύνανται νὰ καταριθμηθῶσι μετὰ τῶν μεγάλων καὶ μεγίστην ἔκτασιν καταλαμβανόντων κλονισμῶν.

Ἡ νέα ἐπιστήμη γνωρίζει καὶ τρίτον εἶδος σεισμῶν τοὺς ἐκ παρεκτοπίσεως ἢ τεκτονικοὺς καλουμένους σεισμούς, οἵτινες παράγονται πιθανῶς δι' ἐκτοπίσεων τοῦ στερεοῦ φλοιοῦ ἢ δι' ἀλλοιώσεων τῶν τεκτονικῶν σχέσεων τῶν ὀρέων, μὴ ἔχοντες οὐδὲν κοινὸν μετὰ τῶν ἡφαιστείων φαινομένων ἐν τῇ στενῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως. Εἰς τοὺς τοιούτους ὑπάγονται οἱ συχνότεροι, τρομερώτεροι καὶ καταστρεπτικώτεροι τῶν σεισμῶν, εἰς τούτους δὲ ὑπόκεινται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἅπασαι αἱ ὀρειναὶ χῶραι ἰδίως, ἐκ τούτων δὲ πάλιν κυρίως αἱ κλιτύες αἱ ἀπεστραμμέναι πρὸς τὴν θάλασσαν ἢ πρὸς τὰς λεκανοειδεῖς κοιλότη-

τας. Χώρα τοιαύτη ἐπὶ τῆς γῆς λίαν εὔσειστος καὶ πολλὰ παθοῦσα εἶνε ἡ δειρὰς τῶν Κορδιλλιέρων τῆς νοτίου Ἀμερικῆς ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἐστραμμένης πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν Ὠκεανόν, ἔνθα καθ' ἕκαστον σχεδὸν ἔτος ἐπέρχεται καὶ μεγάλη τις καταστροφή. Ἑνδεκάκις κατεστράφη ἡ πόλις Λίμα ἐν Περοῦ ἀπὸ τῆς δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος. Εὔσειστοι χῶραι ἐν Ἀσίᾳ εἰσὶν ἡ Συρία, ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ Περσία, αἱ πλευραὶ τῶν Ἱμαλαΐων ὀρέων, ἡ κοιλὰς τοῦ Ἰνδοῦ κ.τ.λ., ἐν δὲ τῇ Εὐρώπῃ ἡ Ἱσπανικὴ Χερσόνησος, τὰ Ἀπέννινα, καὶ αἱ Ἄλπειοι χῶραι. Χίλιοι ὀκτακόσιοι καὶ ἓξ σεισμοὶ ἐσημειώθησαν συμβάντες ἐπὶ τῶν Ἄλπεων ἀπὸ τῶν ἐτῶν 1850—1857· ἐκ τούτων 81 ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἄλπεις, τὸ δὲ πλεῖστον, ὅπερ ἀνήκει εἰς τὰς δυτικάς, ἔχει ὡς αἰτίαν τῆς πληθύος αὐτοῦ πιθανῶς τὰς ἐνταῦθα γενομένας ἀκριβεστέρας καὶ ἐπιστημονικωτέρας ἀναγραφὰς τῶν σεισμῶν καὶ παρατηρήσεις. Οὐδεμία χώρα τῶν Ἄλπεων ἔμεινεν ἀπρόσβλητος ὑπὸ τῶν σεισμῶν, οἱ ἰσχυρότεροι ὅμως τούτων καὶ δεινότεροι συμβαίνουσιν εἰς τὰς χώρας τὰς ἐπὶ τῶν νοτίων Ἄλπεων, εἰς τὸ κλεῖον τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος τόξον τῶν Καδορικῶν, Καρνικῶν καὶ Δειναρικῶν Ἄλπεων. Ἐκ τῶν πολλῶν δὲ σεισμῶν τῶν γενομένων ἐπὶ τῆς ζώνης ταύτης ὡρμήθησαν οἱ διασημότεροι τῶν αὐστριακῶν γεωλόγων εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ σεισμοὶ ἔχουσι στενωτάτην τὴν σχέσιν πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν ὀρέων, τουτέστιν ὅτι εἰσὶν ἐκδηλώσεις τῆς διηνεκοῦς διογκώσεως διὰ τῆς ἐκ τῶν πλαγίων πιέσεως τῶν ὀρέων (Gebirgsstauung), ὅτι προκαλοῦνται διὰ τῆς κινήσεως τοῦ συστελλομένου, πτυσσομένου, διασπωμένου καὶ κατὰ χώρας καὶ τμήματα ἐκτοπιζομένου γηΐνου φλοιοῦ. Ἡ ὑπερμεγέθης ἑκατέρωθεν πίεσις καὶ ἡ τάσις τῶν ἐκτοπιζομένων παμμεγίστων ὄγκων τῶν ὀρέων, ἡ γένεσις χασμάτων ἐν τοῖς γηΐνοις στρώμασι καὶ ἡ ἀνεύρυνσις πρότερον ὑπαρχόντων τοιούτων, ἅτινα πιθανὸν νὰ μὴ ἦσαν χαίνοντα, ἐν γένει δὲ πᾶσα ἀκαριαία μεταβολὴ ἐν ἐντάσει δυνάμεων εἰς δυνάμεις ἐν ἐνεργείᾳ, ἑκάστη αἰφνιδία διαταραχὴ τῆς ἰσορροπίας τῶν διαφόρων στρωμάτων, εἰσὶν αἴτια ἱκανὰ ὅπως προκαλέσωσι σεισμούς. Οἱ γεωλόγοι κατέδειξαν εἶτα ὅτι οἱ σεισμοὶ ἀκολουθοῦσιν ἐπὶ τῆς σφαίρας γραμμάς τινας, τὰς καλουμένας σεισμικὰς γραμμάς, ἐφ' ὧν πλανῶνται τὰ σεισμικὰ σημεῖα ἢ κέντρα.

Ἐὰν δὲ νῦν ἐρωτήσωμεν τέλος τίνες εἰσὶν αἱ χῶραι ἐπὶ τῆς γῆς, αἵτινες μένουσιν ἐλεύθεραι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον σεισμῶν, μανθάνομεν, ὅτι τοιαῦται εἰσὶ μόνον αἱ γεωλογικῶς νέαι χῶραι, αἱ ἔχουσαι ἀδιατάρακτον τὴν στρῶσιν τῶν πετρωμάτων αὐτῶν καὶ μὴ περιέχουσαι ὄρη, ἢ αἱ διελαυνόμεναι ὑπὸ ὀρέων παμπαλαίων καὶ ὀγκωδῶν. «Ἀπόλυτος εἰρήνη βασιλεύει», λέγει ὁ ἀποθανὼν Ὀσκὰρ Φερδινάνδος Πέσχελ, «ἀπὸ τῶν βορείων γερμανικῶν πεδιάδων διὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσσίας καὶ Σιβηρίας μέχρι τῆς Βαϊκάλης λίμνης».

ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

Ἀνάγκη ν' ἀναδράμῃ τις μέχρι τοῦ 17 ἀπὸ Χριστοῦ ἔτους (770 ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης), ἵν' ἀνεύρῃ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Χίου καταστροφὴν ἐκ σεισμοῦ, ἥτις ἐκ τῶν περισωθεισῶν εἰς ἡμᾶς βραχειῶν εἰδήσεων φαίνεται οὐχ ἧττον τῆς παρούσης φοβερά.

Καὶ ἦν μὲν ἔτι τότε ἡ Χίος ἐλευθέρα, μετὰ τεσσαράκοντα περίπου ἔτη ὑπαχθεῖσα εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν κυριαρχίαν ὑπὸ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, εἰπόντος «ἀπομεμαθηκέναι τὴν ἐλευθερίαν τὸ ἑλληνικόν». Ἐβασίλευε δὲ τῆς Ῥώμης ὁ Τιβέριος, ὅστις ἐγίνωσκε μὲν τὴν Χίον, κατελθὼν εἰς αὐτὴν πρὶν ἢ ἀναβῇ τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον, κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς χρόνους «τῶν ἀλλοτρίων ἰσχυρῶς ἀπεχόμενος... πάμπολλα εἴς τε τὰς πόλεις καὶ τοὺς ἰδιώτας ἀνήλισκε καὶ οὔτε τιμὴν οὔτε ἔπαινον οὐδένα ἐπ' αὐτοῖς προσεδέχετο».

Ὁ σεισμός, συμβὰς τὴν νύκτα, κατὰ Τάκιτον, κατέρριψε δώδεκα ἐπιφανεῖς πόλεις τῆς Ἀσίας, ἃς εὐχερῶς πᾶς τις ἀνευρίσκει ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου χάρτου τῆς Λυδίας καὶ τῆς Αἰολίδος Μυσίας κατέναντι τῆς ἰωνικῆς Χίου· τὰς Σάρδεις, τὴν ὑπὸ τῷ Σιπύλῳ Μαγνησίαν, τὴν Τῆμνον, τὴν Φιλαδέλφειαν, τὰς Αἰγάς, τὴν Ἀπολλωνίδα, τὴν Μοστήνην, τὴν Ἱεροκαισάρειαν, τὴν Μύριναν, τὴν Κύμην· ταύτας μόνας ὀνομάζει ὁ Τάκιτος ἀναφέρων καὶ τὸν Τμῶλον ὡς δεινοπαθήσαντα, ὁ δὲ Σουετώνιος, μόνος μνημονεύων τῆς Χίου, προστίθησι καὶ τὴν Λαοδίκειαν, (περὶ ἧς λέγει καὶ ὁ Στράβων), καὶ τὰ Θυάτειρα.

Φοβερὸς ὑπῆρξεν ὁ σεισμὸς ἐκεῖνος, ὁ κατὰ τὸν Πλίνιον μέγιστος ὅσων ἀπεμνημόνευον οἱ ἄνθρωποι. «Οὐδ' ἐπεβοήθει», λέγει ὁ Τάκιτος, «τὸ σύνηθες ἐν τοιαύτῃ περιστάσει καταφύγιον τῆς εἰς τὸ ὕπαιθρον ἐξορμήσεως τῶν ἀνθρώπων, διότι διϊσταμένων τῶν γαιῶν οὗτοι κατεπίνοντο. Ὑπερμεγέθη ὄρη κατεκάθησαν, ὅσα ὑπῆρχον ὁμαλὰ ἐφάνησαν κατόπιν ἀπότομα, καὶ ἐκ τῆς καταστροφῆς μνημονεύεται ὅτι ἐξέλαμψε πῦρ».

Καὶ εἰς μὲν τὰς ἐν Ἀσίᾳ πόλεις τὰς ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ κακωθείσας «ἀνὴρ ἐστρατηγηκὼς (ὁ Μάρκος Ἀλῆτος) σὺν πέντε ῥαβδούχοις προσετάχθη», ὑπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς γερουσίας ἐκλεχθεὶς ὡς ἐπόπτης καὶ ἐπανορθωτής, «καὶ χρήματα πολλὰ μὲν ἐκ τῶν φόρων ἀνείθη, πολλὰ δὲ καὶ παρὰ τοῦ Τιβερίου ἐδόθη», ἰδίως μάλιστα τοῖς Σαρδιανοῖς, ὧν τὸ πάθημα ὑπῆρξε δεινότατον, πλείστην διὰ τοῦτο ἑλκύσαν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Καίσαρος, ἐπαγγειλαμένου μὲν 100 χιλιάδας σηστερτίων, ἀφέντος δ' ἐπὶ πενταετίαν τὰ ὑπὸ τῶν Σαρδιανῶν πληρωτέα εἴς τε τὸ αὐτοκρατορικὸν καὶ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Οἱ δὲ Λαοδικεῖς,

οἱ θυατερικοὶ καὶ οἱ Χῖοι, πολλὰ παθόντες ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ, ἐπεκαλέσαντο τὴν ἐπικουρίαν τοῦ Αὐτοκράτορος, παρακαλέσαντος ὑπὲρ αὐτῶν τὴν Σύγκλητον.

Ταύτας τὰς ἐκ τοῦ δεινοῦ ἐκείνου σεισμοῦ καταστροφὰς καὶ τὰς ἡγεμονικὰς ἐπιδόσεις ἐπιμαρτυρῶν καὶ ὁ Στράβων, παρέχει ἡμῖν ἀκριβεστάτην ἰδέαν πάσης τῆς χώρας ταύτης καὶ τῆς νοτιωτέρας μετὰ τῶν προσκειμένων αὐτῇ ἀσιατικῶν νήσων λέγων· «Σχεδὸν δέ τι εὔσειστός ἐστι καὶ πᾶσα ἡ περὶ τὸν Μαίανδρον χώρα καὶ ὑπόνομος πυρί τε καὶ ὕδατι μέχρι τῆς μεσογαίας. Διατέτακε γὰρ ἀπὸ τῶν πεδίων ἀρξαμένη πᾶσα ἡ τοιαύτη κατασκευὴ τῶν χώρας εἰς τὰ Χαρώνεια, τό τε ἐν Ἱεραπόλει καὶ τὸ ἐν Ἀχαράκοις τῆς Νυσαΐδος καὶ τὸ περὶ Μαγνησίαν καὶ Μυοῦντα.., Καὶ ἡ *Κατακεκαυμένη* δὲ, ἥπερ ὑπὸ Λυδῶν καὶ Μυσῶν κατέχεται, διὰ τοιαῦτά τινα τῆς προσηγορίας τετύχηκε ταύτης».[1]

ΦΟΝΕΥΟΥΣΙΝ ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ
τέκνα Χριστιανῶν διὰ τὸ Πάσχα;

Γνωστὴ εἶνε βεβαίως εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας ἡ ὑπάρχουσα ἰδέα ὅτι παιδία Χριστιανῶν, ἐκλιπόντα δι' οἱονδήποτε λόγον, νομίζονται ἁρπαγέντα ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἔνθα ὑπάρχει κοινότης ἰουδαϊκή. Πιστεύεται δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ δῆθεν οἱ Ἰουδαῖοι ἔχουσι τὸ ἔθος νὰ φονεύωσι κατὰ τὸ Φάσκα ἓν παιδίον Χριστιανῶν, ἵνα μεταχειρισθῶσι τὸ αἷμα αὐτοῦ πρὸς τέλεσιν τῆς ἑορτῆς ταύτης, ἥτις παρ' αὐτοῖς δὲν σημαίνει, ὡς τὸ ἡμέτερον Πάσχα, τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος, ἀλλὰ τελεῖται πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐξόδου τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους ἐξ Αἰγύπτου.

Ἡ ἰδέα ὅμως αὕτη εἶνε καθαρὰ πρόληψις, ἐπειδὴ οὐ μόνον ἑορτάζοντες οἱ Ἰουδαῖοι τὸ Πάσχα δὲν ἔχουσι χρείαν αἵματος πρὸς τέλεσιν τῆς πανηγύρεως, ἀλλὰ ἀπ' ἐναντίας αἱ ἱεραὶ αὐτῶν βίβλοι ἀπαγορεύουσι ῥητῶς τὴν χρῆσιν οὐ μόνον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ζώων κατὰ τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν τελετάς.

Ἀπεδείχθη δὲ τρανώτατα ἡ ἀνακρίβεια τῆς προλήψεως ταύτης τῷ 1840, ὅτε συνέβη γεγονὸς λίαν ἀξιοπερίεργον, καὶ ὅπερ ἐγένετο ἀφορμὴ ἐρευνῶν καὶ ἀνακρίσεων, αἵτινες ἤγαγον εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ νομιζομένη αὕτη κακουργία τῶν Ἑβραίων εἶνε καθαρὸν γέννημα τῆς φαντασίας.

Τῷ 1840 ἐχάθη αἴφνης ἐν Ῥόδῳ μικρὸς Ἑλληνόπαις, ἠγνοεῖτο δὲ ἡ τύχη αὐτοῦ· ἀλλὰ τὰ περιστατικὰ τὰ προηγηθέντα τῆς ἀπωλείας του ἐγέννησαν τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ παιδίον ἡρπάγη ὑπὸ τῶν Ἑβραίων κατὰ τὸ πιστευόμενον αὐτῶν ἔθος.

Διηγοῦντο δηλαδὴ ὅτι Ἰουδαῖοί τινες ἐζήτουν ν' ἀγοράσωσιν ὠά· κατὰ δὲ τὴν εἴσοδόν τινος τῶν χωρίων τῆς νήσου, οὐ μακρὰν τῆς πόλεως, συνήντησαν γυναῖκα Ἑλληνίδα, ἥτις προσεφέρθη νὰ πωλήσῃ αὐτοῖς ὅσα ἂν θελήσωσιν. Ἀφ' οὗ δὲ συνεφώνησαν περὶ τῆς τιμῆς, παρεκάλεσαν τὴν πωλήτριαν νὰ στείλῃ τὰ ὠὰ εἰς τὸν οἶκόν των διὰ τοῦ υἱοῦ της, ἔχοντος ἡλικίαν ὀκτὼ-ἐννέα ἐτῶν· περιέγραψαν δὲ τὴν οἰκίαν των κειμένην ἐν τῇ ἰσραηλιτικῇ συνοικίᾳ. Ἡ γυνὴ συνήνεσεν καὶ ὁ παῖς ἀπῆλθε μετὰ τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' οὐδέποτε πλέον ἐπέστρεψε. Τὴν ὑστεραίαν ἡ μήτηρ ἀνησυχήσασα περὶ τοῦ παιδὸς ἀνήγγειλε τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχήν. Πάντες δὲ οἱ Ἕλληνες τῆς νήσου ἠρεθίσθησαν κατὰ τῶν Ἰουδαίων, καὶ κατηγόρησαν αὐτῶν ὅτι κατὰ τὸ ἔθος των ἔσφαξαν τὸ παιδίον, ἵνα μεταχειρισθῶσι τὸ αἷμά του διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Φάσκα.

Οἱ πρόξενοι τῆς Ἀγγλίας, Αὐστρίας καὶ Σουηδίας, πιστεύσαντες εἰς τὰς προλήψεις τοῦ λαοῦ, ἠνάγκασαν τὸν πασσᾶν νὰ ἐνεργήσῃ αὐστηρῶς κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ποιήσαντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι ἔφεσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐκλήθησαν ὑπὸ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου νὰ παρουσιασθῶσιν αὐτόθι αὐτοπροσώπως. Ἠκολούθησε δὲ τοὺς κατηγορουμένους ἐπιτροπεία τις τῶν ὁμοθρήσκων αὐτῶν. Ἡ δίκη δὲν ἤργησε πολὺ, τῇ δὲ 8 Ἰουλίου ἐξεδόθη ἀπόφασις ἀθωωτική. Ὁ πασσᾶς τῆς Ῥόδου ἐπαύθη, ἡ δ' ἰσραηλιτικὴ ἐπιτροπεία εἰσήγαγεν ἔφεσιν κατὰ τῶν προξένων Ἀγγλίας, Αὐστρίας καὶ Σουηδίας, ζητοῦσα τὴν πληρωμὴν 150,000 γροσίων ὡς ἐξόδων τοῦ πλοῦ καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμονῆς. Ἀλλὰ καὶ ἡ Πύλη μὴ ἀρκεσθεῖσα εἰς τὰ γενόμενα, ἀπεφάσισε νὰ λάβῃ γενικώτερον μέτρον ὑπὲρ τῶν συκοφαντουμένων Ἰσραηλιτῶν. Καὶ δὴ ὑπέβαλε τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν βιβλία εἰς τὴν ἐξέτασιν ἐπιτροπείας ἀνδρῶν λογίων καὶ ἐμπείρων τῆς παρ' Ἑβραίοις θεολογίας, ἥτις ἀπεφάνθη ὅτι τὰ διαδιδόμενα εἶνε ψευδῆ, καὶ ὅτι ῥητῶς ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἡ κατὰ τὰς τελετὰς αὐτῶν χρῆσις αἵματος οὐ μόνον ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ ζῴων.

Τὸ φιρμάνιον τοῦτο, ἐκδοθὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 25 Ὀκτωβρίου τοῦ 1840, εἶνε ἄξιον ἀναγνώσεως ὡς διαλῦον τὰ μυθεύματα περὶ τοῦ ἔθους τούτου τῶν Ἑβραίων, διὰ τοῦτο δὲ παρατιθέμεθα αὐτὸ ἐνταῦθα.

«Πρόληψις ἀρχαία ὑφίσταται κατὰ τῶν Ἑ»βραίων. Οἱ δὲ ἀμαθεῖς ἐπίστευον ὅτι οἱ Ἑβραῖοι »εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ διαπράττωσιν ἀνθρωπί»νους θυσίας, ἵνα μεταχειρισθῶσι τὸ αἷμα κατὰ »τὰς τελετὰς τοῦ Φάσκα. Ἕνεκα δὲ τῆς ἰδέας »ταύτης οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Δαμασκοῦ καὶ τῆς Ῥό»δου, ὑπήκοοι τῆς ἡμετέρας αὐτοκρατορίας, κατε»διώχθησαν ὑπ' ἄλλων ἐθνῶν. Αἱ συκοφαντίαι αἱ »ἐπινοηθεῖσαι κατὰ τῶν Ἰουδαίων τούτων καὶ αἱ »ταλαιπωρίαι, εἰς ἃς ἐξετέθησαν, ἔφθασαν μέχρι »τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἡμῶν θρόνου. Ἀλλὰ πρὸ

1. Ὥρα.

»βραχέος χρόνου Ἰουδαῖοί τινες κατοικοῦντες ἐν »τῇ νήσῳ Ῥόδῳ μετηνέχθησαν εἰς Κωνσταντινού»πολιν, ἔνθα ὑπεβλήθησαν εἰς δίκην καὶ ἐδικά»σθησαν συμφώνως μὲ τὴν νέαν νομοθεσίαν. Ἀ»πεδείχθη δὲ τελείως τὸ ψεῦδος τῶν κατηγοριῶν »τῶν ἐξαγγελθεισῶν κατ' αὐτῶν. Ἐγένετο δὲ »ὑπὲρ αὐτῶν πᾶν ὅ,τι ἡ δικαιοσύνη καὶ εὐθύτης »ὑπηγόρευον. Ἐκτὸς τούτου δὲ τὰ θρησκευτικὰ »βιβλία τῶν Ἑβραίων ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἐξέ»τασιν ἀνδρῶν πεπαιδευμένων, λίαν ἐμπείρων »τῆς θεολογικῆς ἐκείνων φιλολογίας. Τὸ πόρισμα »δὲ τῶν ἐρευνῶν τούτων κατέδειξεν ὅτι εἶνε αὐ»στηρῶς ἀπηγορευμένη εἰς τοὺς Ἰουδαίους ἡ χρῆ»σις οὐ μόνον αἵματος ἀνθρωπίνου, ἀλλὰ καὶ »αὐτοῦ τοῦ τῶν ζώων. Ἕπεται ἄρα ἐντεῦθεν ὅτι »αἱ κατ' αὐτῶν καταγγελίαι εἶνε καθαραὶ συκο»φαντίαι. Διὰ τούτους τοὺς λόγους καὶ ἕνεκα τῆς »συμπαθείας, ἣν τρέφομεν πρὸς πάντας ἡμῶν τοὺς »ὑπηκόους, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπιτρέψωμεν ἵνα τὸ »ἰουδαϊκὸν ἔθνος, οὗ ἡ ἀθῳότης ἐν τῷ καταγ»γελθέντι ἐγκλήματι ἀνεγνωρίσθη, ταλαιπωρῆ»ται τὸ ἑξῆς καὶ τυραννῆται διὰ κατηγορίας, αἵ»τινες οὐδεμίαν ἔχουσι βάσιν ἀληθείας. Διατάσ»σομεν δὲ ἵνα, συνῳδὰ πρὸς τὸ Χατι-σερὶφ τὸ »κηρυχθὲν ἐν Γκιουλχανὲ, τὸ ἰουδαϊκὸν ἔθνος κέ»κτηται τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα καὶ χαίρῃ »ταὐτὰ προνόμια καὶ τὰ παραχωρούμενα εἰς τὰ »ἄλλα ἔθνη τὰ ὑποκείμενα εἰς τὴν ἡμετέραν ἀρ»χὴν κτλ. κτλ. »

Ἀλλὰ πόθεν ἄρα προῆλθεν ἡ περίεργος αὕτη καὶ ψευδὴς πρόληψις κατὰ τῶν Ἑβραίων. Κατά τινα Γερμανὸν συγγραφέα ὁ λόγος αὐτῆς εἶνε ὁ ἑξῆς· Κατά τινα παράδοσιν ταλμουδικὴν, ἧς ἡ εὐσεβὴς ἀνάμνησις διετηρήθη μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων παρὰ τοῖς Ἰσραηλίταις, διαρκούσης τῆς ἐν Αἰγύπτῳ δουλείας, βασιλεύς τις τῆς χώρας ταύτης, τυραννούμενος ὑπὸ λέπρας, διέταξε τὴν σφαγὴν πολλῶν παίδων Ἰουδαίων, ἵνα θεραπευθῇ λουόμενος ἐν τῷ αἵματί των· ἐπειδὴ ὑπῆρχεν ἰδέα διαδιδομένη κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ' ἣν ἐπετυγχάνετο ἡ θεραπεία τῆς νόσου ταύτης διὰ λουτροῦ αἵματος, ἔτι νεαλοῦς καὶ θερμοῦ, τῆς δὲ θεραπείας ταύτης ἐγίνετο συχνὰ χρῆσις ὑπὸ τῶν μεγιστάνων τῆς χώρας τῶν προσβαλλομένων ὑπὸ τῆς λέπρας, οἵτινες ἠγόραζον ἢ ἔκλεπτον παιδία, ἔκοπτον τὸν λαιμόν των καὶ ἐλούοντο ἐν τῷ αἵματί των. Ἀφ' οὗ δ' ἐφέροντο οὕτω πρὸς τὰ τέκνα τῆς παρ' Αἰγυπτίοις κατωτάτης τάξεως, δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι διέπραττον τοῦτο ἔτι μᾶλλον πρὸς τὰ τέκνα τῶν Ἰουδαίων, ἐφ' ὧν τότε ἐβάρυνεν ἡ ὠμοτάτη δουλεία. Ἐπειδὴ δὲ τὸ Φάσκα τῶν Ἰουδαίων σκοπὸν ἔχει τὸν πανηγυρισμὸν τῆς ἐξόδου αὐτῶν καὶ ἐλευθερώσεως ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, φυσικὸν εἶνε καὶ πρέπον νὰ ἐνθυμῶνται κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην καὶ νὰ ἐνθυμίζωσι καὶ εἰς τὰ τέκνα των, διά τε λόγων καὶ συμβόλων, ὅλας τὰς πληγὰς καὶ τὰς βασάνους τῆς ἀρχαίας δουλείας, ἵνα ἡ πρὸς τὸν Θεὸν εὐγνωμοσύνη ἦ ἀκόμη μεγαλητέρα. Διὰ τοῦτο δὲ οἱ ταλμουδισταὶ ἀνέγραψαν ἐν τοῖς παραγγέλμασιν αὐτῶν καὶ τοῦτο, *νὰ ποιῶνται κατὰ τὴν ἑσπέραν τοῦ Φάσκα χρῆσιν οἴνου πολὺ ἐρυθροῦ*, ἵνα ἐνθυμῶνται τὴν σκληρότητα τῶν τυράννων τῆς Αἰγύπτου.

Ἐντεῦθεν δὲ προῆλθεν ἡ παράδοξος πρόληψις ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι πίνουσιν αἷμα κατὰ τὴν ἑσπέραν τοῦ Πάσχα, καὶ ὅτι, μὴ θέλοντες νὰ σφάξωσιν ὁμοθρήσκους, προτιμῶσι τὰ τέκνα τῶν Χριστιανῶν. Ἡ πρόληψις αὕτη, ἐπικρατήσασα καθ' ὅλον τὸν μεσαιῶνα, δὲν εἶνε καὶ σήμερον ἐντελῶς ἐξηλειμμένη, ἀλλ' ἐκλείπει ὁσημέραι· πιστεύομεν δὲ ὅτι τἀνωτέρω θὰ πείσωσι περὶ τοῦ ἀνυπάρκτου τῆς συνηθείας ταύτης καὶ τοὺς ἀμφιβάλλοντας ἔτι.

** Λ.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΠΑΣΧΑ
τοῦ αὐτοκράτορος Νικολάου.

Τὸ πάσχα εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν ἑορτὴ τῶν Χριστιανῶν. Ἐν τῇ θρησκείᾳ ἡμῶν δὲν ὑπάρχει ἐπισημοτέρα καὶ ἱερωτέρα ταύτης ἡμέρα, ἡ δὲ κατὰ πᾶν ἔτος τελετὴ αὐτῆς διαχύνει τὴν ἀγαλλίασιν εἰς τὸν κόσμον ὁλόκληρον. Ὁ ἁπανταχοῦ γῆς ἀναγγέλλων αὐτὴν χαρμόσυνος τῶν κωδώνων ἦχος διεγείρει παλμοὺς χαρᾶς εἰς τὰ στήθη ἡμῶν, τὸ δὲ πλῆθος τῶν ψυχῶν, ἃς ἐξηγόρασε τὸ αἷμα τοῦ παθόντος Θεανθρώπου, ψάλλουσι πέριξ κενοῦ τάφου ἐν εὐφροσύνῃ τὸ *Ἀλληλούϊα*, λέξιν εὐάγγελον τῶν περὶ μέλλοντος ἐλπίδων των.

Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἴσως τόπος, ἐν ᾧ τὰ αἰσθήματα ταῦτα νὰ ἐκδηλοῦνται μὲ τόσην ζωηρότητα, μὲ τόσον γενικὸν ἐνθουσιασμὸν, μὲ τόσην συγκινητικὴν ἀφέλειαν, ὅσον ἐν Ῥωσσίᾳ. Ἐν τῇ νεάζούσῃ ἔτι ταύτῃ κοινωνίᾳ, ἐν ᾗ ἡ πίστις διατηρεῖται τόσον θερμὴ ἀκόμη, ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ πανηγυρίζεται ὡς τις ἐθνικὴ ἑορτή. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην νομίζει τις ὅτι αὐτὸς ὁ λαὸς ὁλόκληρος συνανίσταται μετὰ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἄνθρωποι, ἀποφεύγοντες ἀλλήλους καθ' ὅλον τὸ ἔτος, πλησιάζουσι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ἀνταλλάσσουσιν, ὡς παρ' ἡμῖν, ἀντὶ τοῦ συνήθους χαιρετισμοῦ, τὰς δύο ἐκείνας φράσεις, τὰς ληφθείσας ἐκ τοῦ Συμβόλου:

—*Χριστὸς ἀνέστη*, λέγει ὁ εἷς.

—*Ἀληθῶς ἀνέστη*, ἀποκρίνεται ὁ ἄλλος.

Εἶνε δὲ ἄξιον ὄντως νὰ ἴδῃ τις μετὰ πόσου ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀπαγγέλλονται οἱ εὐοίωνοι ἐκεῖνοι λόγοι! Ἀλλὰ, ὡσεὶ μὴ ἤρκουν αὐτοὶ μόνοι εἰς ἔκφρασιν τῶν αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα πληροῦσι τὰς καρδίας, ἀνταλλάσσουσιν, ὡς κατὰ τοὺς πρώτους τῆς Ἐκκλησίας χρόνους, τὸν ἀσπασμὸν τῆς ἀγάπης. Οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ἀρνηθῇ αὐτὸν εἰς ἄλλον· διότι εἶνε ὁ ἀσπασμὸς ὁ διδόμενος χάριν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος, ὁ πάππος τοῦ νῦν

αὐτοκράτορος, ὁ παντοδύναμος ἐκεῖνος μονάρχης, ὅστις συνεκίρνα ἐνίοτε τὸ αὐστηρὸν τῆς δεσποτείας μετ' ἄκρας προσηνείας, ἦτο πιστὸς τηρητὴς τῶν θρησκευτικῶν τούτων παραδόσεων. Ἐθεώρει αὐτὰς ὡς ἓν τῶν στοιχείων τῆς ἠθικῆς δυνάμεως τοῦ λαοῦ του, τὸ δὲ ὑπεροπτικὸν αὐτοῦ χεῖλος οὐδαμῶς ἠρνεῖτο νὰ παράσχῃ δεῖγμα τῆς πίστεώς του ἐπὶ τῆς παρειᾶς τοῦ τυχόντος τῶν ὑπηκόων του.

Ἔθος ἔχων νὰ ἐξεγείρεται πάντοτε ἅμα τῇ πρωΐα, ἐξύπνα ἑωθινώτερον ἔτι κατὰ τὴν κυριακὴν τοῦ Πάσχα. Κατὰ τὴν ἡμέραν δὲ ταύτην ἐξήρχετο λίαν ἐνωρὶς ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου αὐτοῦ θαλάμου ἐν μεγάλῃ στολῇ καὶ μὲ κράνος εἰς τὴν κεφαλὴν, μεγαλοπρεπὴς καὶ ἐπιβάλλων, ὡς τοῦ πολέμου ὁ φοβερὸς θεός. Τότε δὲ ἔκαμνε τὸν τακτικὸν περίπατόν του ἐν τοῖς ἀνακτόροις, προσφωνῶν τὸ *Χριστὸς ἀνέστη* εἰς ὅσους ἤθελε συναντήσει, καὶ ἀσπαζόμενος αὐτοὺς μετὰ πατρικῆς συμπαθείας.

Οὕτως ἔπραξε καὶ κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦ βίου του ἔτος, ἂν καὶ περίφροντις τότε καὶ μελαγχολικὸς, βλέπων αὐξάνουσαν ὁσημέραι τὴν σκιὰν περὶ αὐτὸν, ἀλλὰ διατηρῶν ὅμως μέχρι τέλους τὸ μεγαλεῖον τῆς ἰσχύος, καὶ θέλων νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀξιοπρεπῶς τὸ ἔργον του μέχρι τέρματος.

Ἐξερχόμενος παρατηρεῖ εἰς τὸ ἄκρον προδόμου τινὸς τῶν αὐτοκρατορικῶν δωμάτων ἕνα τῶν σωματοφυλάκων του φρουροῦντα. Βαίνει κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν, καὶ μετριάζων τὴν ζωηρὰν τοῦ βλέμματος λάμψιν καὶ τῆς φωνῆς τὴν αὐστηρότητα, ἥτις ἐνέπνεε τὸν τρόμον εἰς ἑκατομμύρια ἀνθρώπων:

— Χριστὸς ἀνέστη, εἶπεν ἀσπαζόμενος αὐτόν.

Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἀκούσῃ τὴν εἰθισμένην ἐκείνην ἀπάντησιν, τὸ *Ἀληθῶς ἀνέστη*, ἀντὶ νὰ ἴδῃ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ στρατιώτου ἣν προσεδόκα ἔκφρασιν χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης διὰ τὸ δεῖγμα ἐκεῖνο τῆς συμπαθείας του:

— Ὄχι, δὲν ἀνέστη, Μεγαλειότατε! ἀποκρίνεται οὗτος μετὰ τόνου παραδόξως εὐσταθοῦς, παρουσιάζων ὅπλα.

Ὁ μονάρχης, κύριος ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὑπέρτατος κυρίαρχος πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν, αὐτοκράτωρ καὶ πατριάρχης ἐν ταυτῷ, ᾐσθάνθη προσβαλλομένην τήν τε πολιτικὴν καὶ τὴν θρησκευτικὴν ἐξουσίαν. Τοιαύτην ἀπείθειαν δὲν ἦτο συνηθισμένος νὰ ἀπαντᾷ.

Ἐν τῷ ἅμα συνωφρυώθη· οἱ ῥώθωνές του ἤρξαντο παλλόμενοι σπασμωδικῶς, τὰ χείλη του συνεσπάσθησαν, ἔκπληξις δὲ, ὀργὴ καὶ ἀγανάκτησις ἐξεδηλώθησαν ἐπὶ τοῦ ὡς μάρμαρον λευκοῦ προσώπου του. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι θύελλα ἐνδόμυχος συνετάρασσε τὴν βιαιοτάτην ἐκείνην φύσιν.

Ὁ στρατιώτης ἔμενεν ἀκίνητος, ἀπαθής. Ἐγίνωσκεν ὅτι ἡ ζωή του ἀνῆκεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὅστις ἠδύνατο νὰ τὴν λάβῃ: περιέμενεν.

— Τίς εἶνε ὁ ἄνθρωπος αὐτός; ἠρώτησε ψυχρῶς ὁ μονάρχης πραϋνθεὶς αἴφνης, καὶ στρεφόμενος πρὸς τὸν αὐλάρχην, ὅστις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤρχετο νὰ ζητήσῃ τὰς διαταγάς του.

— Μεγαλειότατε, εἶνε Ἰουδαῖος! ἀπεκρίθη οὗτος.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἔμεινεν ἐπὶ στιγμὴν σιωπῶν, εἶτα δὲ μετὰ τῆς σοβαρότητος, ἥτις ἦτο οἰκεία αὐτῷ:

— Δὲν εἰμπορῶ, εἶπε χαμηλοφώνως, νὰ ἀπαιτήσω παρὰ τῶν υἱῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐσταύρωσαν τὸν Χριστὸν, νὰ ἑορτάζωσι τὴν ἀνάστασίν του... Θὰ ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς ἐὰν τοὺς ἠνάγκαζα νὰ καταδικάσωσι τοὺς πατέρας των! Ἀλλὰ, φρόντισε πρίγκηψ, ὅπως εἰς τὸ μέλλον μὴ τίθενται φρουροὶ Ἰουδαῖοι εἰς τὴν θύραν μου κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα.

Καὶ παρῆλθε.

Φεῦ! Ἐν τῇ γῇ ταύτῃ δὲν ὑπῆρχε πλέον μέλλον διὰ τὸν Νικόλαον Ἀλεξάνδροβιτς.

Τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ μέγας τῆς Κριμαίας ἡττημένος εἰς οὐδένα πλέον ἐπανέλαβε τὴν εἰθισμένην φράσιν: *Χριστὸς ἀνέστη*. Καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸ *Ἀληθῶς ἀνέστη*, τείνων τὴν παρειὰν εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν ἀσπασμόν.

Ἐκοιμᾶτο τὸν αἰώνιον ὕπνον μετὰ θάνατον μυστηριώδη. Οὐδεὶς φρουρὸς, οὔτε Ἰουδαῖος οὔτε Χριστιανὸς, ἐφύλασσεν εἰς τὴν θύραν τοῦ θαλάμου του.

Εἰς τὸν οὐδὸν τοῦ τάφου του ἐφρούρει σιωπηλὸς καὶ αἰώνιος ὁ Θάνατος. *Κ.

ΑΙ ΧΕΛΙΔΟΝΕΣ

Ἦλθ' ἦλθε χελιδὼν
καλὰς ὥρας ἄγουσα
καλοὺς ἐνιαυτούς,
ἐπὶ γαστέρα λευκὰ
ἐπὶ νῶτα μέλαινα.

. . . . . .

Καθ' ἣν ὥραν αἱ πεδιάδες ἀρχίζουσι νὰ θάλλωσι καὶ τὰ δένδρα νὰ ἐνδύωνται τὴν πρασίνην αὐτῶν στολὴν, οἱ κῆποι νὰ ἀνθοῦσι καὶ νὰ εὐωδιάζουσιν, ἔρχεται ἡ χελιδὼν προαναγγέλλουσα τοῦ ἔαρος τὴν ἔλευσιν. Τὸ γλυκύ της κελάδημα, αἱ τρυφεραὶ ὑπὲρ τῶν νεοσσῶν της μέριμναι, ὅταν καταστῇ μήτηρ, οἱ συχνοί της πτερυγισμοὶ ζωογονοῦσι τὰ πέριξ τῶν οἰκημάτων μας.

Δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἡ χελιδὼν εἶνε διπλασίως προσφιλὴς, διότι μετ' αὐτῆς συνδέονται αἱ ἱερώτεραι ἐθνικαί μας ἀναμνήσεις· τὸ κελάδημά της ἦτο τὸ σύνθημα τῆς ἀρχῆς τῶν ἐχθροπραξιῶν τῶν ἀνδρείων ἁρματωλῶν, τὰ δὲ δημοτικά μας ᾄσματα μὲ τὴν ὡραίαν των ἐκείνην ποίησιν περιγράφουν ὅτι ὁ πληγωμένος καὶ ψυχοῤῥαγῶν ἀγωνιστὴς παραγγέλλει ὡς τελευταίαν παραγγελίαν εἰς τοὺς συντρόφους του ν' ἀφήσωσι

μίαν θυρίδα ἀνοικτὴν εἰς τὸν τάφον του, τὸν ὁποῖον θὰ τῷ ἐγείρωσι μετ' ὀλίγον, ὅπως δύναται νὰ εἰσέρχεται δι' αὐτῆς ἡ χελιδών, καὶ τῷ ἀναγγέλλῃ μὲ τὸ κελάδημά της ὅτι ἦλθεν ἡ ἄνοιξις καὶ μὲ τὴν ἄνοιξιν ὅτι *ἤρχισε πάλιν τὸ τουφέκι νὰ βροντᾷ.*

Ἡ χελιδὼν εἶνε ἡ ὑπερτάτη ἔκφρασις τοῦ αἰθερίου βίου. Ἡ γῆ δὲν ἐπλάσθη δι' αὐτήν· διὰ τῶν ποδῶν αὐτῆς τῶν ἀτελῶν θὰ ἐξηναγκάζετο νὰ ἕρπῃ ὡς ὄφις εἰμὴ ἦτο χελιδών, ἡ κυρίαρχος δηλονότι τοῦ διαστήματος, ὅπερ διαυλακοῖ διὰ πτήσεως ἀκαταπονήτου. Αἱ μεταναστεύσεις της, ἡ πίστις αὐτῆς πρὸς τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ὁ πρῶτος αὐτῆς ἔρως κατέστησε πατρίδα της, προσεπηύξησαν τὸ γόητρον, ὅπερ ἀνέκαθεν περιεβλήθη. Ὁ ἐξόριστος τὴν βλέπει μετὰ συγκινήσεως, διότι τῷ ὁμιλεῖ περὶ τῆς πατρίδος, ὁ δεσμώτης τὴν βλέπει μετ' ἐλπίδος, διότι τῷ ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἐλευθερίας.

Εἰμὴ ἦτον ἀπολύτως ἐπάναγκες νὰ μεταναστεύωσιν, καὶ εἰμὴ ἦτο τοσοῦτον δυσχερὲς νὰ προμηθευθῶσι κατὰ τὸν χειμῶνα τὴν τροφήν των, αἱ χελιδόνες θὰ ἐξημεροῦντο ἐξάπαντος ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ εἰς τὰ κλωβία μας νὰ τεθῶσι. Τὸ ἀμέμφυτον τῆς κοινωνικότητος, ὅπερ συνήγαγεν αὐτὰς εἰς ὁμίλους, δὲν εἶπε τὴν τελευταίαν του λέξιν. Τὰ παραδείγματα χελιδόνων τέλεον ἐξημερωθεισῶν εἰσὶ τόσα πολλὰ ὥστε δὲν χρήζουσιν ἀναγραφῆς· δυστυχῶς ἡ λύσις ἐπέρχεται πάντοτε θλιβερά· ἡ χελιδών, μεθ' ὅλην τὴν στοργήν, ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτήν, πρέπει ν' ἀπέλθῃ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ μόνωσίς της κατὰ τὴν μακράν της πορείαν θὰ τῇ εἶνε ὀλεθρία· τότε καταλαμβάνει ἀπελπισία τὴν ἀναθρέψασαν αὐτὴν ἀγαθὴν κορασίδα, ἥτις πικρὰ μέλλει νὰ χύσῃ δάκρυα ἐπὶ τῷ ἀποχωρισμῷ, μεμφομένη ἑαυτῆς ὅτι διὰ τῶν δισταγμῶν της ἐγένετο παραίτιος τῆς θλιβερᾶς τύχης τῆς προστατευομένης της.

Ὅση δήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ συμπάθεια, ἣν τὰ πτηνὰ ταῦτα αἰσθάνονται πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, πρέπει νὰ ὑπακούσωσι πρὸς τὸν ὑπέρτερον νόμον τὸν ἀπαιτοῦντα τὴν ἀναχώρησιν. Νεᾶνις ἀνέθρεψε τρεῖς μικρὰς χελιδόνας, αἵτινες εἶχον πέσει ἀπὸ τῆς φωλεᾶς των κατά τινα καταιγίδα· ἦσαν θελκτικαί, ἐντελῶς ἥμεροι καὶ ἐπτερύγιζον ἐν τῇ οἰκίᾳ· περὶ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου ὁ πατὴρ αὐτῆς τῇ συνεβούλευσε νὰ ταῖς ἀνοίξῃ τὸ παράθυρον· ἐξέπτησαν τότε ἐκεῖναι, συνηνώθησαν μετὰ τῶν ἄλλων χελιδόνων καὶ τὰς ἠκολούθησαν περιίπταμένας, ἀλλὰ πάντοτε, πολλάκις μάλιστα τῆς ἡμέρας, ἐπανέκαμπτον εἰς τὴν αἴθουσαν, τὸ ἑσπέρας δ' ἐν τῷ κλωβίῳ των. Ἐν τούτοις τὴν ἡμέραν τῆς μεγάλης συναθροίσεως δὲν ἐπανέκαμψαν ὡς συνήθως εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν ἐπαύριον δ' εἶχον ἀπέλθει μετὰ τῶν συντρόφων των.

Τὰ πτηνὰ ταῦτα ὁπότε εἰσὶν ἐλεύθερα, πολὺ ὀλίγον πτοοῦνται ἐκ τῆς παρουσίας μας, καὶ οὐδόλως διστάζουν νὰ κτίσουν τὰς φωλεάς των πλησίον τῶν παραθύρων μας· ζεῦγος χελιδόνων εἶχε κτίσει τὴν φωλεάν του ἐντὸς πτωχικῆς οἰκίας ἐπὶ δοκοῦ τῆς αὐλῆς· μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἡ οἰκοδέσποινα παρετήρησεν ὅτι εἷς τῶν νεοσσῶν κατέπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος· ἡ μήτηρ ἵπτατο περὶ αὐτὸν μικρὰς βάλλουσα κραυγάς. Περισυνήγαγε τὸν ναυαγὸν ἐκεῖνον τῆς ξηρᾶς ἡ καλὴ γυνή, καὶ ἀναβᾶσα ἐπὶ βαρελίου τὸν ἐπανέθηκεν ἐν τῇ κοιτίδι του· δὲν εἶχεν ἔτι ἀποσύρει τὴν χεῖρά της ὅτε ἡ χελιδὼν ὥρμησεν, ἐκαθέσθη ἐπὶ τῆς νεοσσιᾶς της, καὶ τὰς πτέρυγας ἡμιτεταμένας ἔχουσα, τὸ ῥάμφος της ἡμιάνοικτον, ἀσθμαίνουσα ἐκ τῆς ἀγωνίας ἣν ὑπέστη, προσήλου ἐπὶ τῆς γυναικὸς τοὺς μέλανας καὶ ἀπαστράπτοντας ὀφθαλμούς της, χωρὶς διόλου νὰ πτοηθῇ ἐκ τῆς γειτνιάσεως τῆς χειρὸς αὐτῆς. Θὰ ἦτο λίαν ποιητικὸν ἂν ἐλέγομεν ὅτι τὸ βλέμμα ἐκεῖνο ηὐχαρίστει εὐγλώττως τὴν συμπαθῆ οἰκοδέσποιναν διὰ τὴν εὐεργεσίαν της, ἀλλὰ βεβαίως ἐξέφραζε τὸ βλέμμα ἐκεῖνο τὴν πεποίθησιν αὐτῆς, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ κακοποιήσῃ τὸν νεοσσόν της.

Πρό τινων ἡμερῶν ἐπέστρεψαν πάλιν αἱ ἀγαπηταὶ ὁδοιπόροι, αἱ ἐπὶ τῶν πτερύγων των φέρουσαι ἡμῖν τὸ ἔαρ ἐκ τῶν θερμῶν κλιμάτων, ὅθεν ἐπιστρέφουσι· ὅ,τι καὶ ἂν εἴπωμεν δὲν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν χαρὰν ἐκείνην, ἣν αἰσθανόμεθα, πρὸς τὸ ἐγκάρδιον ἐκεῖνο *καλῶς ἤλθετε*, ὅπερ ταῖς ἀναφωνοῦμεν, ὅτε τὸ πρῶτον βλέπομεν τὰς προσκόπους, ὡς εἰπεῖν, τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς των, ὑπὲρ τὰς κεφαλάς μας, πρὸ τῶν παραθύρων μας περιπετομένας. *Κ.

ΒΟΕΡΣ ΚΑΙ ΚΑΦΡΟΙ

Ἐν ταῖς ἀποικίαις τῶν Βόερς κατὰ τὴν νότιον Ἀφρικὴν ὑπάρχει, ὡς γνωστόν, μέγας ἀριθμὸς Κάφρων ἰθαγενῶν. Οἱ Κάφροι οὗτοι εἰσὶν εἰδωλολάτραι καὶ πολύγαμοι· φύσει ὀκνηροὶ προτιμῶσι νὰ βλέπωσιν ἐργαζομένας τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἢ νὰ ἐργάζωνται οἱ ἴδιοι. Εὐθὺς ὡς τὸ τέκνον τοῦ Κάφρου φθάσῃ τὴν ἡλικίαν τῶν δέκα ἢ δώδεκα ἐτῶν, φέρει οὗτος αὐτὸ παρά τινι Βόερς καὶ ζητεῖ δι' αὐτὸ ἐργασίαν. Ἐὰν δοθῇ αὐτῷ εὐνοϊκὴ ἀπάντησις, μεταβαίνει μετὰ τοῦ Βόερς καὶ τοῦ νέου Κάφρου παρὰ τῷ δημάρχῳ καὶ δικαστῇ καὶ συντάσσουσι συμβόλαιον δι' ἔτη τινά.

Διὰ τοῦ συμβολαίου τούτου ὁ Βόερς ὑποχρεοῦται νὰ ἐνδύῃ τὸν νέον Κάφρον, νὰ τὸν καλομεταχειρίζεται, καὶ πρὸς τούτοις νὰ χορηγῇ εἰς τὸν πατέρα του, καθ' ὡρισμένας ἐποχάς, πρὸς διατροφὴν ἀραβόσιτον ἢ σῖτον, πρόβατον ἢ ἕτερα εἴδη. Τὸ ὄνομα τοῦ νέου Κάφρου καταχωρίζεται εἰς βιβλίον δημόσιον, μετὰ τοῦτο δὲ ὁ Βόερς ὁδηγεῖ αὐτὸν εἰς τὸ κτῆμά του, ὅπου τῷ δίδει μικράν τινα ἐργασίαν, ἥτις συνήθως συνίσταται εἰς τὸ νὰ φυλάττῃ τὰ ποίμνια ἢ νὰ καλλιεργῇ τὴν γῆν. Καθόσον δὲ προχωρεῖ εἰς τὴν ἡλικίαν,

τὰ ἔργα εἰς τὰ ὁποῖα καταγίνεται εἶνε σπουδαιότερα καὶ ἐπιπονώτερα.

Εἰ καὶ ὁ Βόερς ἐνίοτε παραφέρεται, ἡ σύζυγος αὐτοῦ ὅμως μεταχειρίζεται πάντοτε μετὰ πρᾳότητος τοὺς νέους Κάφρους. Οὕτω καὶ μετὰ τὸ τέρμα τῆς συμφωνηθείσης ὑπηρεσίας οἱ Κάφροι προτιμῶσι συνήθως, ἀντὶ νὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐλευθερίαν των, νὰ ἐξακολουθῶσιν ἐργαζόμενοι πολλὰ ἔτη ἀκόμη ἐν τῷ αὐτῷ κτήματι, μέχρις οὗ νυμφευθῶσιν, ἤτοι μέχρις οὗ τὰ χρηματικὰ αὐτῶν μέσα τοῖς ἐπιτρέψωσι νὰ ἀγοράσωσι μίαν γυναῖκα καὶ νὰ διοργανώσωσιν οἰκίαν.

Παρὰ τοῖς Βόερς ὁ νόμος εἶνε εἰς τὸ ἔπακρον αὐστηρὸς ὡς πρὸς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ὀφείλουσι νὰ μεταχειρίζωνται οἱ κύριοι τοὺς νέους Κάφρους. Οἱ αἰκισμοὶ τιμωροῦνται μὲ πρόστιμον, ἐὰν δὲ εἶνε λίαν βαρεῖς δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ῥῆξιν τοῦ συμβολαίου. Ὁ φιλάνθρωπος οὗτος θεσμὸς οὐδόλως ὁμοιάζει μὲ τὴν δουλείαν, ὥς τινες διατείνονται· οἱ ἐν τοῖς ἀνθρακωρυχείοις ἐργαζόμενοι εἰσὶ περισσότερον περιωρισμένοι ἢ οἱ νέοι Κάφροι, οἵτινες ἀνατρέφονται μετ' αὐτῶν τῶν τέκνων τῶν Βόερς.

Συνέπεια ἄμεσος τῶν ἐθίμων τούτων παρὰ τοῖς Κάφροις εἶνε, ὅτι ὅσῳ τις αὐτῶν ἔχει πλειότερα τέκνα, τόσῳ εἶνε πλουσιώτερος, διότι καὶ τῶν θυγατέρων ἡ ἀποκατάστασις, ἅμα ὡς φθάσωσιν εἰς ὥραν γάμου, εἶνε διὰ τὸν πατέρα ἔργον ἐπικερδέστατον. Ἐν ταῖς καφρικαῖς οἰκογενείαις κατὰ τοσοῦτον ὁ Κάφρος εἶνε εὐτυχὴς καθόσον ἔχει περισσοτέρας γυναῖκας καὶ τέκνα. Ἐντὸς τεσσαρακονταετίας γίνεται πλούσιος, δυνάμενος νὰ ζήσῃ ἐκ τοῦ εἰσοδήματός του, οὗτινος τὸ κεφάλαιον ἐκπροσωποῦσι τὰ τέκνα του. Ν. Γ. Ζ.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΙΣ

Ἐν τῇ νήσῳ Μὰν τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς αἱ γυναῖκες θὰ μετάσχωσι, τὸ πρῶτον νῦν, τῆς ψηφοφορίας εἰς διορισμὸν τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῆς νήσου. Τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου παρεχωρήθη εἰς πᾶσαν γυναῖκα ἔχουσαν κτῆμά τι ἀποφέρον αὐτῇ ἐτησίαν πρόσοδον μιᾶς λίρας στερλίνας. Διὰ τῆς παραχωρήσεως ὑπολογίζεται ὅτι ὁ ἐκλογικὸς κατάλογος αὐξάνει κατὰ 500 ἐκλογεῖς.

Φαίνεται δὲ ὅτι μέχρι τοῦδε ὁ νόμος δὲν παραχωρεῖ εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι. Ἀλλὰ τὸ νέον τῆς νήσου νομοθετικὸν σῶμα θέλει βεβαίως συζητήσει νομοσχέδιόν τι, δι' οὗ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὰς γυναῖκας, τὰς πληρωνούσας ἐνοίκιόν τι ἀντὶ νὰ ἔχωσιν ἰδιοκτησίαν. Κα Α*.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ μικρὸς κάθηται εἰς τὴν τράπεζαν καὶ τρώγει λαιμάργως.

— Βλέπεις, λέγει ἡ μήτηρ του, τί καλὴ ποῦ εἶνε ἡ παραμάνα σου; τί τῆς λὲς ποῦ σοῦ δίνει τόσα καλὰ πράγματα; τῆς λὲς *εὐχαριστῶ*;

— Ὄχι! τῆς λέω νὰ μοῦ φέρῃ ἀκόμη κι' ἄλλο.

*
* *

Μεταξὺ τοκογλύφων.

Ὁ εἷς αὐτῶν εἰδοποιεῖ τὸν συνάδελφόν του, ὅτι ὁ υἱός του ἐδανείσθη παρ' αὐτοῦ ποσόν τι χρημάτων.

— Καὶ πρὸς πόσα τοῖς 100 τοῦ τὰ ἐδώσατε; ἐρωτᾷ ἀνήσυχος ὁ πατήρ.

— Πρὸς δώδεκα τοῖς 100.

— Τὸν ἀνόητον! Γιατί δὲν ἦλθε νὰ ζητήσῃ ἀπὸ 'μένα; Θὰ τοῦ τὰ ἔδιδα μόνον πρὸς δέκα.

*
* *

Ἐν συναναστροφῇ ὡμίλουν προχθὲς περὶ τοῦ κ. Β** εἰς ἄκρον ἐγωϊστοῦ, καί τις ἐζήτησε νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ, λέγων ὅτι ἔχει πολλοὺς ἐχθρούς.

— Αὐτός; ὑπέλαβεν ἡ κυρία *Ν, ἥτις γνωρίζει πολὺ καλὰ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, — πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἐχθρούς... ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔκαμε ποτὲ καλὸν εἰς κανένα!

*
* *

— Μεταξύ μας, δὲν σοῦ φαίνεται ὅτι ὁ Σ* εἶνε βλάξ;

— Φίλτατε, δὲν πρέπει νὰ κακολογῇ κανεὶς τὸν ὅμοιόν του.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** — Ποῖον εἶνε τὸ ἀσφαλέστερον μέσον νὰ τὰ χαλάσῃ τις μὲ τὸν φίλον του;

— Νὰ τοῦ δανείσῃ χρήματα.

*** Τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοβοηθείας εἶνε πηγὴ πάσης ἀληθοῦς προσωπικῆς προόδου, ὅταν δὲ ἐνυπάρχῃ εἰς πολλούς, γίνεται αἴτιον ἐθνικῆς ἰσχύος καὶ ἐθνικοῦ μεγαλείου. Ἡ μὲν ἐξωτερικὴ βοήθεια πολλάκις ἐξασθενίζει, ἡ δὲ ἐσωτερικὴ πάντοτε ἐνισχύει. Ὅ,τι δήποτε πράττεται ὑπὲρ προσώπων ἢ τάξεων ἀμβλύνει τὸ πρὸς τὴν ἐργασίαν κέντρον, καὶ ψυχραίνει τὸ αἴσθημα τῆς ἀνάγκης νὰ ἐργασθῇ ἕκαστος ὑπὲρ ἑαυτοῦ· διό, ὅπου ἡ κηδεμονία τῆς ἐξουσίας εἶνε ὑπερβολική, ἐκεῖ ἡ δραστηριότης τῶν ἀνθρώπων χαλαροῦται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ ἐπὶ τέλους ἐπέρχεται ἀδυναμία.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Εἰς τὰ ἤθη τῶν Ἀμερικανῶν τῆς Νέας Ὑόρκης εἰσήχθη ἐπ' ἐσχάτων ὁ νεωτερισμὸς νὰ μὴ δέχωνται εἰς τὸ ἑξῆς γαμήλια δῶρα. Τὰ εἰς τοὺς φίλους τῶν μελλονύμφων στελλόμενα προσκλητήρια φέρουσιν εἴς τινα αὐτῶν γωνίαν τὰς λέξεις· «Δῶρα δὲν εἶνε δεκτά». Ὁ νεωτερισμὸς οὗτος δὲν εἶνε ἁπλῆς ἰδιοτροπίας γέννημα, ἀλλὰ προέρχεται ἐκ λίαν πρακτικοῦ συλλογισμοῦ τῶν παραδεχθέντων αὐτόν. Σύζυγός τις, καταστραφεὶς οἰκονομικῶς, ἐπανελάμβανε συχνὰ ὅτι τῆς καταστροφῆς του αἰτία ὑπῆρξαν τὰ ἀργυρᾶ ἐπιτρα-

πέζια σκεύη, τὰ ὁποῖα τοῦ προσέφερε δῶρον κατὰ τοὺς γάμους του γέρων τις θεῖος τῆς συζύγου του, διότι ὅπως μεταχειρίζεται αὐτὰ, ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ μεγάλας δαπάνας πρὸς ἀγορὰν καὶ ἄλλων πραγμάτων ἀναλόγων κατὰ τὴν πολυτέλειαν, τοῦτο δ' ἐπέφερε τὴν καταστροφήν του.

Τελευταῖον δὲ Ἀμερικανός τις, πρὸς μεγίστην θλῖψιν τῆς θυγατρός του, εἶχε διατάξει ἵνα εἰς τὰ προσκλητήρια τῶν γάμων της προστεθῶσιν αἱ λέξεις αὗται· «Δῶρα δὲν εἶνε δεκτὰ, ἐκτὸς ἐὰν εἶνε τοιαῦτα, ὥστε ν' ἀποφέρωσιν ἐτησίαν πρόσοδον 200 δολλαρίων».—Ἐὰν,ἔλεγεν ὁ συνετὸς καὶ προνοητικὸς οὗτος πατὴρ, ὅστις εἶνε καὶ πλουσιώτατος, οἱ νεόνυμφοι ἀρχίσουν τὸν βίον των μεθ' ὅσης ἐγὼ πολυτελείας, τὴν ὁποίαν ὅμως δύναμαι νὰ κάμω χάρις εἰς τὰς πολυετεῖ; ἐργασίας μου, ὄχι μετὰ πολὺ θὰ καταντήσουν πτωχότατοι, οὐδὲν δὲ πρᾶγμα ἐμβάλλει τόσον τὸν πειρασμὸν τῆς πολυτελείας, ὅσον τὰ πολυτελῆ δῶρα τῶν φίλων, τὰ ὁποῖα δίδονται μὲν μὲ ἀγαθὴν πρόθεσιν, ἀλλ' εἶνε ἐπιβλαβέστατα».

Ἐπενοήθη ἐσχάτως ἐν Εὐρώπῃ νέα μέθοδος ταχυγραφίας, ἡ καλουμένη *ὀργανοταχυγραφία* (pianotachygraphe),ἥτις προώρισαι νὰ ποιήσηται ἐκποδὼν τὴν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει στενογραφίαν. Ἡ ἱστορία τῆς νέας ταύτης μεθόδου ὀλίγον εἶνε γνωστὴ, εἶνε ὅμως λίαν περίεργος. Πράγματι, οἱ νεώτεροι λαοὶ εὑρίσκονται πολὺ ὀπίσω ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ταχυγραφίας. Ὁ Δαυὶδ ἔν τινι αὐτοῦ ψαλμῷ λέγει, ὅτι «ἡ γλῶσσά του εἶνε ὡς ὁ κάλαμος γραφέως, ὅστις γράφει ταχέως». Ἐκ τούτου ἐξάγεται, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ἐγίνωσκον τὴν τέχνην τοῦ γράφειν τόσον ταχέως, ὅσον ἡ γλῶσσα ὁμιλεῖ.

Ἰδίᾳ ὅμως ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ῥώμῃ ἡ στενογραφία ἦν κοινοτάτη ἐν τῇ ἐφαρμογῇ. Οὕτως ὁ Ξενοφῶν κατὰ τὰ 445 π. Χ. μετεχειρίζετο ἐπίτομον ἀλφάβητον ὅπως γράψῃ τοὺς λόγους τοῦ Σωκράτους, οὗ τινος ἐξέδωκε τὰ ἔργα. Οἱ Ῥωμαῖοι,οἵτινες μετὰ τῶν ἐξ Ἑλλάδος λαφύρων μετήνεγκον ἐν Ἰταλίᾳ τὰς τέχνας καὶ τὰς συνηθείας, μετήνεγκον καὶ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ γράφειν, τὸν ὁποῖον ἐφήρμοσαν καὶ εἰσήγαγον ἐν ἁπάσαις ταῖς τάξεσι τοῦ λαοῦ. Ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Κικέρωνος ἀπαντῶσι τὰ πρῶτα ἴχνη τῆς στενογραφίας. Αὐτὸς ὁ μέγας ῥήτωρ ἦν ἐπιτηδειότατος ἐν τῇ τέχνῃ ταύτῃ, ἠρέσκετο δὲ νὰ διδάσκῃ αὐτὴν εἴς τινα ἀπελεύθερον Τίρωνα καλούμενον, ὅστις θαυμασίως ἐστενογράφει τοὺς δικανικοὺς αὐτοῦ λόγους.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦσαν ἐν χρήσει ἐν Ῥώμῃ πρὸς γραφὴν τηλεγραφικὰ σημεῖα, τὸ εἶδος δὲ τοῦτο τῆς γραφῆς, ἦτο κοινότατον, καὶ πάντες οἱ ἔνδοξοι ἄνδρες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μετεχειρίζοντο αὐτό. Διηγοῦνται, ὅτι ὁ Κικέρων ἔγραψέ ποτε εἰς τὸν φίλον του Ἀττικὸν ἐπιστολὴν διὰ τοιούτων σημείων, ἐξ ἧς ὅμως οὗτος οὐδὲν ἐννόησεν. Ὁ ἔνδοξος ῥήτωρ προσεφέρθη τότε νὰ διδάξῃ εἰς τὸν Ἀττικὸν τὴν στενογραφίαν, ὅστις ἔμαθεν αὐτὴν ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ. Αὐτὸς δ Αὔγουστος ἔδιδε μαθήματα στενογραφίας εἰς τοὺς ἐγγόνους του.

Ἡ ἀρχαία στενογραφικὴ μέθοδος διετηρήθη ἐν Γαλλίᾳ μέχρι τοῦ ἑνδεκάτου αἰῶνος· ὑπάρχουσι δὲ ἐπιστολαὶ τῶν βασιλέων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γεγραμμέναι διὰ στοιχείων τιρωνικῶν, ὡς ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοῦ Τίρωνος, περὶ οὗ ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος. Κατὰ τὸ 1747 εἷς Βενεδικτῖνος, Πέτρος Καρπεντιέρος καλούμενος, μετερρύθμισε τὸ τιρωνικὸν ἀλφάβητον, ἐδημοσίευσε δὲ λατινιστὶ βιβλίον πραγματευόμενον περὶ τῆς νέας ταύτης μεθόδου.

Σήμερον ἡ στενογραφία, ἥτις ἄλλως δὲν ἐξασκεῖται εἰμὴ παρ' ὀλίγων γραφέων, ἐτροποποιήθη καὶ ἐτελειοποιήθη, δὲν φαίνεται ὅμως ἁπλοποιηθεῖσα καὶ ἐπιτομευθεῖσα μᾶλλον τῆς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐν χρήσει. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς βεβαιοῦσιν, ὅτι οἱ στενογράφοι, οὓς ἀποκαλοῦσι notarii, ἠδύναντο δι' ἑνὸς μόνον γράμματος νὰ ἐκφράσωσι τὴν ἔννοιαν ἑκάστης λέξεως.

Ἡ στενογραφία περιπίπτει ἐνίοτε εἰς λάθη, ἅτινα πολλάκις ἐγείρουσιν ἐνστάσεις ἐν τοῖς κοινοβουλίοις. Οὕτως, ὅτε ποτὲ ἐν τῷ Γαλλικῷ κοινοβουλίῳ συνεζητεῖτο πρότασις περὶ τροποποιήσεως τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένης διατιμήσεως τῶν δικαστικῶν ἐξόδων, ὁ πρῶτος πρόεδρος Σεγκιὲ ἠγέρθη κατὰ τῆς διατιμήσεως τῆς προταθείσης ὑπὸ τοῦ δικαστικοῦ ἀρχιγραμματέως (greffe judiciaire). Ἡ στενογραφία ἀνέγραψε gouffre judiciaire, ἤτοι δικαστικοῦ βαράθρου.

Ἐκ στατιστικῆς τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ φρενοκομείου ἰατροῦ κ. Χ. Τσιριγώτου ἀποσπῶμεν τὰς ἑξῆς πληροφορίας περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι κινήσεως τῶν παραφρόνων: Κατὰ τὸ ἔτος 1879 εἰσῆλθον εἰς τὸ φρενοκομεῖον 34 παράφρονες, ὧν 26 ἄνδρες καὶ 8 γυναῖκες. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1852 — 1879 παρέμειναν νοσηλευόμενοι 131, ὧν 107 ἄνδρες καὶ 24 γυναῖκες, ἀπέμειναν δὲ θεραπευόμενοι τὴν 31 Δεκεμβρίου 1879 ἑκατὸν ἄνδρες καὶ 25 γυναῖκες. Αἱ ἡλικίαι 20—40 ἐτῶν παρέσχον κατὰ τὸ 1879 τὰ 2]3 τῶν εἰσελθόντων· ἐκ τῶν εἰσαχθέντων δὲ 21 ἐπὶ 34 φρενοπαθῶν εἰσὶν ἄγαμοι.

Ὁ Preville ἐπρότεινέ ποτε εἰς τὸν διάσημον ἄγγλον ἠθοποιὸν Garrick, διατρίβοντα ἐν Παρισίοις, νὰ ὑπάγωσιν εἰς ἐξοχικήν του οἰκίαν κειμένην παρὰ τὴν εἰς Βερσαλλίας ἄγουσαν ὁδόν. Ὁ Garrick εἶπε νὰ ἐπιβῶσιν εἰς μεγάλην τινὰ ἅμαξαν, ὅπου καὶ καλῶς καθίσαντες, εἶπαν εἰς τὸν ἁμαξηλάτην νὰ κινήσῃ. Οὗτος ὅμως ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν δύναται νὰ κινήσῃ πρὶν καταληφθῶσι καὶ αἱ τέσσαρες θέσεις τῆς ἁμάξης του.

Ἐπῆλθε τότε εἰς τὸν Garrick μία ἰδέα, νὰ

δώσῃ εἰς τὸν συνάδελφόν του δεῖγμά τι τῆς πρὸς μεταμόρφωσιν ἐπιδεξιότητός του. Ἐν ᾧ λοιπὸν ὁ ἁμαξηλάτης περιμένει πάντοτε τοὺς μέλλοντας νὰ καταλάβωσι τὰς δύο ὑπολειπομένας κενὰς θέσεις, ὁ Garrick ἐξέρχεται ἥσυχα διὰ μιᾶς τῶν θυρίδων τῆς ἁμάξης, περικάμπτει τὴν ἅμαξαν, μετασχηματίζει τὸ πρόσωπόν του, καὶ παρουσιάζεται εἰς τὸν ἁμαξηλάτην ὑπὸ νέαν ὅλως φάσιν.

Δὶς ἐπανέλαβε τὸ αὐτὸ τέχνασμα, καὶ δὶς ἔλαβε τὴν ὑπολειπομένην κενὴν θέσιν παρὰ τοῦ ἁμαξηλάτου ὡς νέηλύς τις.

Ὁ Preville ἔμενεν ἐκστατικὸς ἐκ τοῦ θαυμασμοῦ.

Ὁ Garrick καταβαίνει καὶ τρίτον καὶ ζητεῖ τρίτην φορὰν παρὰ τοῦ ἁμαξηλάτου θέσιν, ἀλλ' ὁ ἁμαξηλάτης τὴν φορὰν αὐτὴν μαστίζει τοὺς ἵππους του καὶ ἀποκρίνεται.

— Ὅλαι αἱ θέσεις εἶνε κατειλημμέναι.

Καὶ ἀναχωρεῖ ἀφίνων τὸν Garrick ἐμβρόντητον.

Γερμανικὴ τις ἐφημερὶς δημοσιεύει τὰς ἑπομένας πληροφορίας περὶ τοῦ κεντρικοῦ στρατιωτικοῦ σταθμοῦ τῶν γραμματοφόρων περιστερῶν, ὃν ἵδρυσεν ἡ γερμανικὴ κυβέρνησις. Ὁ σταθμὸς οὗτος εὑρίσκεται ἐν Κολωνίᾳ ἐντὸς μοναστηρίου τινός. Καὶ τὸ μὲν κατώτερον τῆς οἰκοδομῆς μέρος χρησιμεύει εἰς κατοικίαν τοῦ διευθυντοῦ καὶ περιέχει τὰ γραφεῖα, εἰς δὲ τὸ ἀνώτερον μένουσιν οἱ περιστεροτρόφοι.

Παραπλεύρως τοῦ οἰκοδομήματος τούτου ἐγείρεται ἰσοϋψὴς μέγας περιστερεὼν ἐκ δικτυωτοῦ σιδηροῦ σύρματος, ἐν ᾧ φυλάσσονται τὴν ἡμέραν αἱ περιστεραί. Ἡ γύμνασις αὐτῶν γίνεται διαρκῶς διὰ τακτικῶν ἀεροδρομιῶν τὸν μὲν χειμῶνα συντόμων, μακρῶν δὲ τὸ θέρος, κέντρον δὲ, ἐν ᾧ γυμνάζονται πᾶσαι εἶνε ἡ Κολωνία, ὅθεν ἀποστέλλονται εἰς τοὺς ἄλλους σταθμοὺς τῆς Μαϋένσης, Στρασβούργου καὶ Μέτς. Ὁ κεντρικὸς σταθμὸς συνδέεται πρὸς τὸν τοῦ Βερολίνου δι' ἄλλων ἐν τῷ μεταξὺ κειμένων, πάντες δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος προορίζονται εἰς ὑπηρεσίαν τῶν εἰς τὰ δυτικὰ σύνορα τῆς αὐτοκρατορίας κειμένων φρουρίων, ὅπως προσπορίσωσιν εἰς τὰς θέσεις ταύτας τὸ μέσον ἐν περιπτώσει πολιορκίας νὰ συνεννοῶνται μετὰ τῶν ἐκτός.

Ἅμα ὡς τὸ κατάστημα τῆς Κολωνίας ἀποκτήσῃ ἀρκοῦντα ἀριθμὸν γεγυμνασμένων περιστερῶν, ὅμοιοι σταθμοὶ θέλουσιν ἱδρυθῆ καὶ εἰς τὰ ἀνατολικὰ μεθόρια τοῦ Κράτους. Ἤδη ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου ἡ Ῥωσσία ἵδρυσεν εἰς τὰ πρὸς τὴν Γερμανίαν μεθόρια αὐτῆς σταθμοὺς γραμματοφόρων περιστερῶν.

Τὴν 1 Ἀπριλίου (ν), ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ ἑώρτασεν ἐν οἰκογενειακῷ κύκλῳ τὴν ἐπέτειον τῆς γεννήσεώς του. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ πρίγκηψ συνεπλήρωσε τὸ ἑξηκοστὸν ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅπερ ἐπίστευεν ὅτι ἔμελλε νὰ ἀποβῇ αὐτῷ ἀπαίσιον, ἢ τοὐλάχιστον λίαν ἐπικίνδυνον. Ὁ μέγας πολιτικὸς ἀνήρ, ὅστις, καθὼς ἐγένετο γνωστὸν εἰς πάντας ἐκ τῆς ἀκριτομυθίας τοῦ ἄλλοτε ἐξ ἀπορρήτων αὐτοῦ Μαυρικίου Busch, ἔχει τὴν δεισιδαιμονίαν νὰ θεωρῇ ἀποφράδα τὴν παρασκευήν, φοβεῖται ἐπίσης τοὺς ἀριθμούς, ἰδιαζόντως δὲ ταράττει αὐτὸν ὁ καβαλιστικὴ θέα τοῦ ἀριθμοῦ 66.

Ὁ Μαυρίκιος Busch διηγεῖται ὅτι τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1870 ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ ἀνέβαλεν εἰς τὴν ἐπιοῦσαν συνέντευξίν τινα μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Boyer, ὑπασπιστοῦ τοῦ Βαζαὶν ἐλθόντος εἰς Βερσαλλίαις ἵνα διαπραγματευθῇ μετ' αὐτοῦ, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἦτο παρασκευή, καὶ πρὸς τούτοις 14η τοῦ μηνός, ἤτοι ἐπέτειος τῶν μαχῶν τῆς Ἰένης καὶ τῆς Hochkirchen.

Περὶ τῶν ἰδιοτρόπων ὀρέξεων τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας ἐγράφησαν ἤδη ἱκανά. Τελευταῖον πάλιν ἐφημερίς τις ἀναφέρει τὰ ἑπόμενα· Ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτοῦ, ἐν Μονάχῳ, κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως κατεσκευάσθη μικρά τις τοποθεσία, ὁμοία πρὸς τὰς ἐν Ἑλβετίᾳ ἀπαντωμένας, περιέχουσαν δὲ λίμνην ὑπὸ ὀρέων περιβαλλομένην, ὀρέων πλαστῶν, ἐννοεῖται, ὁποῖα εἶνε ἐκεῖνα, ὧν χρῆσις γίνεται εἰς τὰ θέατρα. Ὅταν ὁ βασιλεὺς περιδιαβάζῃ ἐντὸς τῆς λίμνης ἐπὶ *γόνδολας*, μεταξὺ τῶν πλαστῶν ὀρέων ἀπολύονται αἶγες, ἀλλὰ αἶγες πραγματικαί, αἵτινες συμπληροῦσι τὴν φρεναπάτην τοῦ βασιλέως, φανταζομένου ὅτι εὑρίσκεται ἐν Ἑλβετίᾳ.

Τὸν χειμῶνα ὁ ἡγεμὼν περιδιαβάζει ἐνίοτε ἐν μεγαλοπρεπεῖ ἐλκήθρῳ, οὗτινος εἰς τὰ ὄπισθεν ἵσταται ἄγαλμα τῆς Νίκης, κρατούσης στέφανον ἀκριβῶς ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ βασιλέως.

Εἰς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Πρὸς ἀπάλειψιν κηλίδων σκωρίας ἐκ λευκῶν ὑφασμάτων ἀσφαλὲς μέσον εἶνε ἡ χρῆσις ἀραιᾶς διαλύσεως ἅλατός τινος τοῦ ὑποξειδίου τοῦ κασσιτέρου, εἰς ἣν ἐμβαπτιζόμενον τὸ κηλιδωμένον μέρος ταχέως ἀποχρωματίζεται. Ἐν ἐλλείψει ὅμως τοιούτου τινὸς ἅλατος ἡ χρῆσις πυκνῆς διαλύσεως ὀξαλικοῦ ὀξέος ἐντὸς κοχλιαρίου ἐκ κασσιτέρου τιθεμένη φέρει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα· ἡ παρουσία τοῦ μεταλλικοῦ κασσιτέρου σπουδαίως ἐπενεργεῖ πρὸς ταχυτέραν καὶ ἐντελεστέραν ἀπάλειψιν τῶν ἐκ τῆς σκωρίας κηλίδων. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις πρέπει τὸ ὕφασμα μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας νὰ ἀποπλύνεται καλῶς διὰ πολλοῦ ὕδατος, ἄλλως ἐπίκειται φόβος φθορᾶς τῶν ἰνῶν τοῦ ὑφάσματος.

*

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ»

'Αριθ. 277 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος | Συνδρομὴ ἐτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 | 19 Ἀπριλίου 1881

ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΑ

ὑπὸ Ἀντ. Μηλιαράκη.

Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἐθνῶν τόποι τινὲς μεσόγειοι ἢ παράλιοι, λίμναι, ποταμοί, ὄρη, ἐγένοντο κατὰ διαφόρους χρόνους ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτῶν θέσεως, προσφόρου οὔσης εἰς στρατιωτικὰ ἔργα, ἢ ἐπιτηδείας εἰς ἐμπορικάς, βιομηχανικὰς ἢ μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις, ἀντικείμενον ἐρίδων, ἢ θέατρον αἱματηρῶν καὶ καταστρεπτικῶν ἀγώνων, ἢ καὶ θέμα διπλωματικῶν εἰρηνικῶν διαπραγματεύσεων.

Ἐν τοῖς τόποις τούτοις καταλέγεται καὶ ὁ *Ἀμβρακικ. κόλπος*. Αὐτοὶ ἔτι οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ κατενόησαν τὴν σημαντικότητα τῆς περικλείστου ταύτης θαλασσίας ἐκτάσεως, ἥτις, ἀπὸ στενοῦ στομίου ἀρχομένη, εἰσέρχεται εὐρυνομένη βαθύτατα εἰς τὴν ἠπειρωτικὴν Ἑλλάδα, βρέχουσα καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν περίμετρον ἀκτὰς 70 μιλίων, καὶ σχηματίζουσα λιμένας, ἀκρωτήρια, κόλπους βαθεῖς, λιμνοθαλάσσας καὶ νησίδας, δεχομένη τὰ ὕδατα δύο μεγάλων ποταμῶν καὶ πολλῶν ῥυάκων καὶ χειμάρρων, καὶ οὕτως ἀποτελοῦσα τὸ στόμα, δι' οὗ ἀναπνέει πᾶσα ἡ Ἤπειρος, καὶ αἱ ἠπειρωτικαὶ ἐπαρχίαι τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο βλέπομεν ἀρχαίους λαοὺς τῆς Ἑλλάδος, ἐνωρὶς ἀποστείλαντας ἐνταῦθα ἀποικίας, ὧν ἐπισημοτάτη ἡ τῶν Κορινθίων Ἀμβρακία, καὶ τὸ Ἀνακτόριον, αἵτινες ἐχρησίμευσαν αὐτοῖς ὡς ἀφετηρίαι στρατιωτικῶν καὶ ἐμπορικῶν ἔργων. Οἱ τῶν Μακεδόνων βασιλεῖς ἐπεξέτεινον μέχρι τούτου τὴν ἐξουσίαν των, οἱ Ῥωμαῖοι ὡσαύτως, ἱδρύσαντες καὶ πόλιν, τὴν Νικόπολιν, εἰς ἀνάμνησιν μὲν τῆς παρὰ τὸ Ἄκτιον ναυμαχίας, ἀλλὰ καὶ δι' ἑτέρους λόγους, συνοικίσαντες εἰς αὐτὴν τοὺς κατοίκους τῶν λοιπῶν πόλεων τοῦ κόλπου. Οἱ Βυζαντῖνοι, οἱ Τοῦρκοι, οἱ Ἐνετοί, οἱ Γάλλοι, καθ' ὅλην τὴν μακρὰν περίοδον τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας ἐγένοντο κύριοι ἀλληλοδιαδόχως τοῦ κόλπου τούτου, δι' οὗ ἠδύναντο νὰ εἰσπηδῶσι ταχέως εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἠπείρου. Νῦν δὲ ὁ εἰσπλέων εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον, βλέπει ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν κυματίζουσαν τὴν ἐρυθρὰν σημαίαν τοῦ Μωάμεθ, καὶ σκοπιάς, καὶ κατασκηνώσεις στρατοῦ ὅπου ἐπίκαιρος καὶ στρατηγικὴ θέσις ἐν αὐτῷ ὑπάρχει.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ μικροῦ τμήματος τῆς μεγάλης Ἑλλάδος, ὅπερ ἀπετέλεσε τὸ ἐλεύθερον ἑλληνικὸν βασίλειον, ὁλόκληρος ἡ μεσημβρινὴ καὶ δυτικὴ παραλία τοῦ κόλπου ἐτέθη ὡς ὅριον τῆς ἀνατολικῆς γραμμῆς τῶν βορείων ὁρίων τῆς Ἑλλάδος, ἅτινα ἀποτελοῦσιν αἱ ἐπαρχίαι Βονίτσης καὶ Ξηρομέρου, καὶ Βάλτου, τὰς ἐλευθέρας ὅμως ἀκτὰς τῶν ἀρειμανίων τέκνων τῶν ἐπαρχιῶν τούτων δὲν βρέχει καὶ ἐλεύθερον κῦμα, διότι οἱ Τοῦρκοι εἶνε ἀπόλυτοι κύριοι τοῦ στομίου τοῦ Ἀμβρακικοῦ, διατηρήσαντες ἐπὶ τῆς ἐλευθέρας ἑλληνικῆς γῆς σπιθαμὴν ἐδάφους, ἐφ' ἧς φρούριον καὶ σημαία Τουρκικὴ καὶ φρουρὸς δεικνύων ὅτι δὲν εἶνε ἐλεύθερος ὁ εἴσπλους, ἄνευ τῆς ἐκδόσεως φιρμανίου.

Ὁ Παγασητικὸς κόλπος ἀφ' ἑνός, καὶ ὁ Ἀμβρακικὸς ἀφ' ἑτέρου, εἰς οὓς καταλήγουσι τὸ Ἀν. καὶ τὸ Δ. ἄκρον τῶν βορείων συνόρων τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, ἀποτελοῦσιν αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς μίαν τῶν ἰσχυροτέρων δυνάμεων τῆς ὁμόρου ἐπικρατείας, δι' ὧν ἀπειλεῖ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν αὐτοὺς τοὺς κροτάφους τῆς Ἑλλάδος. Ἔχουσα ἐν Πρεβέζῃ καὶ Βώλῳ τοὺς στρατιωτικοὺς αὐτῆς σταθμοὺς ἐν ἀσφαλείᾳ, δύναται νὰ εἰσβάλῃ ἀκωλύτως εἰς Ἀκαρνανίαν καὶ Εὐρυτανίαν, νὰ λεη-

λατήσῃ τὴν Εὔβοιαν καὶ νὰ προφυλάξῃ τὴν Ἤπειρον.

Ὁ *Ἀμβρακικὸς κόλπος*, οὕτω καλούμενος τὸ πάλαι ἐκ τῆς πόλεως Ἀμβρακίας, κειμένης ἔνθα τὰ νῦν ἡ Ἄρτα, σήμερον δὲ ὑπὸ τῶν ναυτικῶν λεγόμενος κόλπος τῆς Ἄρτας, κεῖται μεταξὺ τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Ἀκαρνανίας. Εἶνε παρεμφερὴς παμμεγέθει λίμνῃ στενῇ καὶ μακρᾷ, ἐκτεινομένῃ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, καὶ διαβρεχούσῃ πρὸς Β. μέρος τῆς Ἠπείρου, πρὸς Δ. τὴν χερσόνησον τῆς Πρεβέζης, πρὸς Α. τὴν ἐπαρχίαν Βάλτου καὶ πρὸς Μ. τὴν τοῦ Ξηρομέρου. Ἔχει δὲ μῆκος 18 μιλίων ναυτικῶν ἀπὸ Πρεβέζης μέχρι τοῦ Μαυροβουνίου εἰς χωρίον Ἀράπη, καὶ μεῖζον πλάτος (ἀπὸ Κραβασαρᾶ μέχρι τοῦ κόλπου Μενιδίου) 11. Περίμετρον δὲ 70 περίπου μιλίων. Τὸ στόμιον τοῦ κόλπου, δι' οὗ ἑνοῦται μετὰ τῆς Ἰονικῆς θαλάσσης νεύει ΜΔ. εἶνε δὲ στενὸν καὶ ἀβαθές, κεχωσμένον ὑπὸ ἰλύος, ἐνέχον καί τινας ὑφάλους, ὥστε εἶνε ἀδιάπλευστον ὑπὸ πλοίων ἐχόντων τὰ ὕφαλα ἄνω τῶν 14 ποδῶν. Τὸ πλάτος τοῦ στομίου ἀπὸ τοῦ ΝΑ προμαχῶνος Παληοσάραγα, τοῦ φρουρίου Πρεβέζης, μέχρι τοῦ ἀπέναντι ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Ἀκτίου φρουρίου τῆς Πούντας ἔχει μῆκος 647 μέτρων. Ἀπὸ τῆς ἄκρας δὲ τοῦ Ἀκτίου μέχρι τῆς ἀπέναντι παραλίας τῆς Πρεβέζης, ὅπου τερματίζεται, οὕτως εἰπεῖν, ἡ εἴσοδος, ἡ ἀπόστασις εἶνε 842 μέτρων.

Ἔνδον ὁ κόλπος κατατέμνεται εἰς πολλοὺς κόλπους καὶ ὅρμους, διαχωριζομένους ὑπὸ μακρῶν καὶ στενῶν ἀκρωτηρίων. Καὶ πρῶτον ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς παραλίας, πρὸς τὴν εἴσοδον σχηματίζεται ὁ *Πρόκολπος*, ἢ κόλπος τῆς Πρεβέζης λεγόμενος, ἢ καὶ τοῦ Ἁγ. Πέτρου, εἰς τὸ μυχὸν τοῦ ὁποίου κεῖνται τὰ ἐρείπια τοῦ Ἀνακτορίου. Μετὰ τοῦτον, ἀνατολικῶς χωροῦντες, ἕπεται ὁ τῆς Βονίτσης, χωριζόμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Παναγίας, ᾧ πρόσκειται νησὶς *Κέφαλος*. Μετὰ τὸν τῆς Βονίτσης ἕπεται ὁ τοῦ Λουτρακίου καὶ εἶτα ὁ βαθὺς καὶ στενὸς τοῦ Καραβανσαρᾶ. Ἐπὶ τῆς βορείας δὲ παραλίας ὁ τοῦ Μενιδίου ΒΔ τοῦ Μακρυνόρους καὶ μετὰ τοῦτον πρὸς δυσμὰς χωροῦντες ἕτεροι, ἀποτελοῦντες μᾶλλον ἕλη καὶ λιμνοθαλάσσας, ὡς ὁ τῆς Ἄρτας, ὁ τῆς Λογαροῦς, ἐξ οὗ καὶ τὰ περιώνυμα ψοτάραχα, τῆς Τσουκάλας, καὶ Μαζώματος πρὸς ἀνατολὰς παρὰ τὰ ἐρείπια τῆς Νικοπόλεως, καὶ ὁ τοῦ Βαθέος πρὸς Β. τῆς Πρεβέζης.

Ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἀκρωτηρίων, τῶν ἐν τῷ κόλπῳ, οὐχὶ διὰ τὴν προέκτασιν αὐτῶν καὶ τὸ σχῆμα, ἀλλὰ διὰ τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν θέσιν, εἶνε τὸ *Ἄκτιον*, κοινῶς *Πούντα*, ἐν δεξιᾷ τῷ εἰσιόντι εἰς τὸν κόλπον, προεκτεινόμενον πρὸς βορρᾶν, ἀπέναντι καὶ παραλλήλως τῆς πόλεως Πρεβέζης, καὶ τερματιζόμενον εἰς ἁλιτενὲς ἄκρον. Τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο, παρὰ τὸ ὁποῖον ὁ Αὔγουστος κατεναυμάχησε τὸν στόλον τοῦ Ἀντωνίου, ἀνήκει εἰς τὴν Τουρκίαν. Διὰ τῆς συνθήκης τῆς 27]9 Ἰουλίου 1832 μεταξὺ τῶν 3 αὐλῶν καὶ τῆς Πύλης, διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 18]20 Αὐγούστου 1832 τῆς συνδιασκέψεως τοῦ ἐν Λονδίνῳ συνεδρίου, καὶ διὰ τῆς ά πράξεως τῆς ὁροθετικῆς ἐπιτροπῆς, τῆς 31 Αὐγούστου (12 Σεπτ.) 1832, ἀφέθη τῇ Τουρκίᾳ τμῆμα γῆς τριγωνικόν, οὗτινος κορυφὴ εἶνε τὸ ἄκρον τοῦ Ἀκτίου, ἑκατέρωθεν δὲ πλευραί, ἔχουσαι ἡ μὲν πρὸς ἀνατολὰς μῆκος 2 μιλίων, ἡ δὲ πρὸς δύσιν, ἡ καὶ προσβρεχομένη ὑπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ Ἰονίου Πελάγους, 3 ½ μιλίων. Ἐν μέσῳ τοῦ τριγώνου τούτου ὑπάρχει μέγα ἕλος, ὅπερ κατακλύζει τὴν χειμῶνα τὰ πέριξ καὶ διακόπτει τὴν συγκοινωνίαν διὰ τῶν ἀπὸ Ἀκτίου εἰς Βόνιτζαν, ἢ εἰς Λευκάδα ὁδῶν,

Εἰς ἀπόστασιν 1665 μέτρων ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ Ἀκτίου ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς εἰσόδου ὑπάρχει τὸ τουρκικὸν φρούριον, τῆς *Πούντας*, οὗτινος τὰ πυρὰ δύνανται νὰ διασταυρωθῶσι μετὰ τῶν ἀπέναντι προμαχώνων τῆς Πρεβέζης, τοῦ Ἁγ. Γεωργίου καὶ τῶν Παληοσαράγων.

Ἕτερον τῶν ἀκρωτηρίων εἶνε τὸ *Σκαφιδάκι*, ἀποτελοῦν διακλάδωσιν ὑψηλὴν τῆς χερσονήσου τῆς Πρεβέζης, φερομένην ΜΑ. οὕτως ὥστε ὁ ἐν τῷ Προκόλπῳ εἰσερχόμενος νομίζει ὅτι εὑρίσκεται ἐν σμικρᾷ λίμνῃ, διότι τὸ ἀκρωτήριον Παναγία τῆς Βονίτζης προεκτεινόμενον πρὸς Β. ἀποκρύπτει τὸ εὐρὺ πέλαγος τοῦ Ἀμβρακικοῦ, τὸ μέγα οὕτως εἰπεῖν σῶμα αὐτοῦ. Τὸ ἀκρωτήριον Σκαφιδάκι πρὸς τὸ τέρμα αὐτοῦ ὑψοῦται εἰς κωνοειδῆ λόφον, ἀφ' οὗ κεῖται πολεμικὸς πύργος (blockhaus) ἐν ᾧ φρουρὰ τουρκική, ἐπισκοποῦσα πᾶσαν ἐκ Βονίτσης κίνησιν.

Ἐν τῷ Ἀμβρακικῷ κόλπῳ ὑπάρχουσι καὶ νησίδες τινές, ὧν ἄξιαι μνείας εἶνε αἱ πρὸς Μ. τῆς λίμνης Λογαροῦς Γαϊδαρονῆσι, καὶ Κορακονῆσι, ἐφ' οὗ καὶ Μονή, καί τινες οἰκίσκοι, φαινόμενον μακρόθεν κατάφυτον, καὶ αἱ νησίδες αἱ ἔρημοι Κέφαλος καὶ Βούβαλος. Ἐκ τῶν 4 τούτων αἱ δύο πρῶται ἀνήκουσι τῇ Τουρκίᾳ, αἱ δύο δεύτεραι τῇ Ἑλλάδι.

Εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον χύνονται δύο μεγάλοι ποταμοί, ἐκ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἠπείρου πηγάζοντες, ὁ *Ἄραχθος* ἢ ὁ *ποταμὸς τῆς Ἄρτας* καλούμενος σήμερον καὶ ὁ *Λοῦρος*, πλεῖστοι δὲ ποταμίσκοι ἄλλοι ἐκβάλλουσιν εἰς αὐτόν, ὧν εἷς ὁ διὰ Βονίτσης διερχόμενος Πλατανιᾶς. Ἕνεκα δὲ τῶν ὑδάτων τούτων τῶν ποταμίων, τῶν χυνομένων εἰς περίκλειστον χῶρον, σχηματίζεται εἰς τὸ στόμιον τοῦ κόλπου ῥοὴ ἰσχυρὰ πρὸς ἔξοδον τῶν ὑδάτων, ἥτις ἔχει, καθ' ὑπολογισμούς, δύο μέχρι τριῶν μιλίων ταχύτητα, ἱκανὴν ὥστε τὰ πρὸ τῆς Πρεβέζης ἠγκυροβολημένα πλοῖα στρέφουσι τὴν πρῷραν οὐχὶ πρὸς τὸν πνέοντα ἄ-

νεμον, ἀλλὰ πρὸς τὸ ῥεῦμα. Ὡσαύτως δὲ, τῶν πολλῶν ἕνεκα γλυκέων ὑδάτων, ἅτινα εἰσρέουσι, τὰ ὕδατα τοῦ κόλπου ἔχουσι γεῦσιν ὑφάλμυρον. Γέμει δὲ ὁ κόλπος ἰχθύων παντοίων, καὶ ὀστράκων, ἄφθονον τροφὴν παρεχόντων αὐτοῖς τῶν ποταμῶν.

Ὁ ἐν τῷ κόλπῳ πλοῦς εἶνε τερπνός· αἱ ἑκατέρωθεν καταφανεῖς ὄχθαι, οἱ βαθεῖς κόλποι, τὰ προεξέχοντα ἀκρωτήρια, τὰ περικείμενα ὄρη τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς Ἠπείρου, ἐφελκύουσι τὴν προσοχὴν τοῦ διαπλέοντος καὶ τέρπουσι τὸ ὄμμα αὐτοῦ. Ἡ εἴσοδος αὐτὴ εἰς τὸν κόλπον ἔχει τι τὸ ἐπιβάλλον, ὅπερ ἐπαυξάνουσι τὰ ἑκατέρωθεν ἐπιθαλάσσια φρούρια καὶ οἱ προμαχῶνες. Ὡς ἐκ τοῦ περικλείστου δὲ τοῦ κόλπου δὲν συμβαίνουσι τρικυμίαι ἐν αὐτῷ· μόνον τὴν εἴσοδον συνταράσσουσιν οἱ ΜΔ ἄνεμοι, καὶ καθιστῶσι πνέοντες δύσκολον τὸν ἔκπλουν τῶν ἱστιοφόρων πλοίων. Τὰ ὕδατα τοῦ κόλπου εἶνε ὑπόθολα καὶ σκιερὰ, οὐχὶ διαυγῆ, ὡς τὰ τῆς λοιπῆς Ἑλληνικῆς θαλάσσης, διότι εἰς αὐτὸν ἐκρέουσιν ἀενάως ὕδατα θολὰ, σκιάζει δὲ τὸ πελαγίζον ὕδωρ ἡ ἀντανάκλασις τῶν πέριξ ὀρέων.

Πόλεις παράλιοι ἐντὸς τοῦ κόλπου καὶ πολίχναι ἄξιαι μνείας εἶνε Πρέβεζα, ἡ Βόνιτσα, ὁ Κραβασαρᾶς, καὶ τὸ κωμήδιον Σαλαώρα. Ἐκ τούτων δὲ περὶ Πρεβέζης καὶ Βονίτσης ὁ λόγος ἡμῖν ἔσται, διότι ταύτας μόνον ἰδίοις ὄμμασιν εἴδομεν.

Περὶ *Σαλαώρας* δὲ μόνον σημειοῦμεν ὅτι εἶνε πενιχρὸν κωμήδιον παράλιον τῆς β. παραλίας, χρησιμεῦον ὡς ἐπίνειον τῆς μεσογείου Ἄρτας, ἀπεχούσης ταύτης ὥρας 5. 30.

Ὁ *Κραβασαρᾶς*, ἢ ὀρθότερον Καραβανσαρᾶς, ἐκ τοῦ τουρκικοῦ καραβὰν σαράϊ, διότι ἐχρησίμευεν ὡς σταθμὸς ἐμπορικῆς διαβάσεως μεταξὺ Ἠπείρου καὶ Ἀκαρνανίας, εἶνε πολίχνη κειμένη εἰς τὸν ΜΑ. μυχὸν τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Βάλτου, καὶ τοῦ δήμου Ἀμβρακίας.

Σημαντικωτέρα πόλις τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου εἶνε ἡ

Πρέβεζα. Ἡ πόλις αὕτη, ἥτις τὰ νῦν φέρεται ἀνὰ στόμα παντὸς Ἕλληνος, καὶ ἧς ἡ ἀπόκτησις εἶνε μέγιστον συμφέρον πολιτικὸν καὶ ὑλικὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, κεῖται εἰς αὐτὴν τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἀριστερᾷ τῷ εἰσιόντι, ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς χερσονήσου, ἥτις πρὸς Μ. κατερχομένη ἐκ τῶν δυτικῶν ἄκρων τῆς Ἠπείρου ἀποτελεῖ τὸ δυτικὸν ὅριον τοῦ κόλπου.

Ἡ πόλις ἐκτείνεται κατὰ μῆκος τῆς παραλίας, ἔχουσα περὶ τὸ μέσον καὶ ἀθλίαν προκυμαίαν κτιστὴν, καὶ ταύτην πολλαχοῦ διακοπτομένην ἐν μέσῳ. Ἡ ἐκ τῆς θαλάσσης θέα τῆς πόλεως εἶνε πενιχρὰ, μόνον ὑψίκομά τινα δένδρα ἐντὸς αὐτῆς, ὁ ὄπισθεν αὐτῆς φαινόμενος ἐλαιὼν, καὶ δύο μιναρέδες ὑψούμενοι τῶν δύο τζαμίων, δίδουσί πως ὄψιν γραφικὴν, ἣν ἐπαυξάνουσι καὶ τὰ προσωρμισμένα πλοῖα. Ἡ πόλις ἔχει σχῆμα παραλληλογράμμου, ὁδοὺς δὲ λαβυρινθώδεις, στενὰς καὶ ἀκαθαρτοτάτας· μία μόνον τῶν ὁδῶν εἶνε ὁπωσοῦν εὐθεῖα, κατὰ μῆκος τῆς παραλίας καὶ ὄπισθεν τῶν παραλίων οἰκιῶν, ὅπου ὑπάρχουσι τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα, ἡ ἀγορὰ, καὶ συρροὴ τῶν πολιτῶν γίνεται. Αἱ οἰκίαι τῆς πόλεως, 1000 περίπου τὸν ἀριθμὸν, εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μονώροφοι, ὀλίγαι δὲ ὑπάρχουσι διώροφοι. Περιέχει δὲ εἰς τὰ πέριξ καὶ ἱκανὸν ἀριθμὸν καλυβῶν πενιχρῶν. Ἔχει δύο τζαμία, ὧν τὸ βόρειον ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, κομισθέντος τοῦ ὑλικοῦ ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς Νικοπόλεως· ἔχει ὡσαύτως καὶ πύργον ὡρολογίου δεικνύοντος τὰς ὥρας τουρκιστὶ, ἐφ' οὗ ὑπάρχει πλὰξ κεκομμένη μετ' ἀνθεμίου φέρουσα μηνοειδῶς γεγραμμένην τὴν λέξιν «Νικοπόλεως», κομισθεῖσα βεβαίως ἐκ τῶν ἐρειπίων. Πρὸς Δ. τῆς πόλεως ὑπάρχει ἀβαθὴς καὶ ἀσκεπὴς χάνδαξ, εἰς ὃν ἐμπίπτουσι πᾶσαι αἱ ἀκαθαρσίαι τῶν ἐν αὐτῇ ἐλαιοτριβείων καὶ τῶν παρακειμένων οἰκιῶν, ἐξ οὗ ἀναδίδεται δυσωδία ἀνυπόφορος καὶ νοσηρά.

Οἱ κάτοικοι τῆς Πρεβέζης συμποσοῦνται εἰς 5 ἢ 5,500, ὧν 1000 Ὀθωμανοὶ, οἱ δὲ λοιποὶ Χριστιανοὶ, εὑρίσκονται δὲ καὶ Ἰουδαῖοί τινες ἔμποροι. Ἔχουσι σχολεῖον Ἑλληνικὸν ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ δύο Τουρκικὰ ἀρρένων. Εἰς τὸ σχολεῖον τῶν θηλέων φοιτῶσι καὶ κοράσια τῶν Ὀθωμανῶν. Τὸ σχολεῖον τῶν ἀρρένων συντηρεῖται ἐκ κληροδοτήματος Ἀναστασίου Θεοφάνους καὶ καλεῖται *Θεοφάνειος σχολή*· κατέλιπε δὲ κληροδότημα ὑπὲρ τῆς σχολῆς καὶ ὁ Θεόδωρος Τσιντόσης Πρεβεζαῖος ὡσαύτως. Τὰ εἰσοδήματα τῆς σχολῆς ἐκ τοῦ κληροδοτήματος ἀνέρχονται εἰς 18,000 γρόσια.

Τὸ παρθεναγωγεῖον, οὗτινος ἡ προαγωγὴ ὀφείλεται εἰς τὸν μακαρίτην Εὐστάθιον Σῖμον, ἔχει κληροδότημα 5,000 γροσίων, συντηρεῖται δὲ καὶ ἐκ τῆς κοινότητος.

Πλὴν τῆς παραγωγῆς τοῦ ἐλαίου, ἐκθλιβομένου διὰ ἀτελῶν μηχανῶν, οὐδεμία ἄλλη βιομηχανία ὑπάρχει ἰδιάζουσα ἐν τῇ πόλει. Καθόλου δ' εἰπεῖν ἡ Πρέβεζα εἶνε πόλις διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου, ὡς ἐπίνειον χρησιμεύουσα καὶ ἀγορὰ τῆς Ἠπείρου. Ἐν τῷ λιμένι αὐτῆς, ὅστις εἶνε αὐτὸ τὸ ἐσωτερικὸν στόμιον τοῦ κόλπου, εὑρίσκονται πάντοτε πλοῖα ἱστιοφόρα, ἓν δὲ μόνον ἀτμόπλοιον τῆς ἑταιρίας Lloyd διατηρεῖ τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐμποδιζομένου τοῦ εἴσπλου εἰς ἄλλα ἀτμόπλοια ἄνευ ῥητῆς πρὸς τοῦτο διαταγῆς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κυβερνήσεως.

Ἡ Πρέβεζα ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ βαλῆ τῶν Ἰωαννίνων, ἑδρεύει δ' ἐν αὐτῇ μουτασερίφης ἔχων ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του Πρέβεζαν, Πάργαν καὶ Μαργαρίτι. Ἐκκλησιαστικῶς δὲ ὑπάγεται εἰς Ἄρταν, ἧς ὁ ἐπίσκοπος φέρει τὸν τίτλον Ἄρτης καὶ Πρεβέζης. Ἡ πόλις ἔχει πολ-

λὰς χριστιανικὰς ἐκλησίας, μίαν τῶν καθολικῶν καὶ δύο τζαμία. Τοῦ ἑνὸς δὲ τοῦ πρὸς Β. τῆς πόλεως τζαμίου ὁ μιναρὲς κεῖται εἰς πλάτος Β. 30° 56′ 30″ καὶ μῆκος Ἀν. 18°, 25′, 40″ τοῦ μεσημβρινοῦ τῶν Παρισίων.

Ἡ πόλις τῆς Πρεβέζης εἶνε ἐκτισμένη ἐπὶ ὁμαλοῦ ἐδάφους, σχεδὸν ἀλιτενοῦς· περιβάλλεται δ' ἐκ τῆς ξηρᾶς ὑπὸ πλατείας καὶ βαθείας τάφρου, ἐχούσης περίμετρον 2,780 μέτρων καὶ τὰς κλίσεις λιθοκτίστους. Συγκοινωνεῖ δὲ ἡ πόλις μετὰ τῶν ἐκτὸς διὰ 3 πυλῶν φρουρουμένων, καὶ διὰ γεφυρῶν ξυλίνων καὶ ἀκόμψων. Περὶ τὴν πόλιν ὑπάρχουσιν 6 τεχνιτὰ ὀχυρώματα, ὧν τὰ 5 συνέχονται μετ' αὐτῆς, τὸ ἕκτον δὲ, ὁ Παντοκράτωρ, ἐπιθαλάσσιον ὄν, κεῖται ἐκτὸς τῆς τάφρου, εἰς τὴν ἄκραν τῆς χερσονήσου, ἐφ' ἧς ἡ πόλις, προστατεῦον τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου. Παρὰ τὸ φρούριον τοῦτο κεῖται ὁ μεσημβρινὸς προμαχὼν τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, καὶ εἶτα τὰ Παληοσάραγα τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ. Ἡ βορειοτέρα τῶν Πυλῶν καλεῖται τοῦ Βαθέος διότι ἐκ ταύτης ἄγει ἡ παραλία ὁδὸς εἰς Βαθὺ, οὕτω καλουμένου τοῦ στενοῦ καὶ ἐπιμήκους θαλασσίου ΒΔ. μυχοῦ τοῦ κόλπου, ἔχοντος ἔνθεν καὶ ἔνθεν κεκαλλιεργημένους ἀγροὺς, κήπους καὶ ἐλαιῶνας. Ἐν δεξιᾷ δ' εὐθὺς μετὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς πύλης ταύτης, καὶ τῆς τάφρου, ὑπάρχει κρήνη ἐξ ἧς ὑδρεύονται τὰ πλοῖα.

Τὰ περίχωρα τῆς πόλεως Πρεβέζης δὲν περιέχουσι κατοικίας, ἀλλ' εἶνε πάντα πεφυτευμένα ἐξ ἐλαιώνων, διὰ μέσου τῶν ὁποίων εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας βαδίζει τις ὑπὸ σκιάν. Ὁ ἐλαιὼν τῆς Πρεβέζης ἀποτελεῖ τὸν κυριώτερον πλοῦτον τῶν κατοίκων της.

Πρὸς Β. τῆς πόλεως καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας, ὁδὸς ἱκανῶς καλὴ καὶ εὐθεῖα φέρει εἰς τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Νικοπόλεως, ἣν ἔκτισεν ὁ Αὔγουστος μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ νίκην ἐπὶ τοῦ στενοῦ λαιμοῦ τῆς χερσονήσου, ὃν βρέχουσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ ὕδατα τοῦ Ἰονίου Πελάγους, ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ Ἀμβρακικοῦ. Εἴτε διὰ θαλάσσης πορευθῇ τις, κάμπτων τὸ ἄκρον Σκαφιδάκι, εἰς Νικόπολιν, εἴτε διὰ ξηρᾶς, ἡ πρώτη ὄψις τῶν ἐρειπίων αὐτῆς ἅμα διέλθῃ τὴν ἀκρόπολιν, ἐφ' ἧς νῦν τουρκικὸν στρατόπεδον εὑρίσκεται, προξενεῖ ἐντύπωσιν· δὲν εἶνε πολλὰ, ἀλλὰ ἡ δι' ἑνὸς βλέμματος θέα τῶν ἐρειπίων τοῦ μεγάλου περιβόλου πόλεως κοιμωμένης τὸν αἰώνιον ὕπνον τῆς καταστροφῆς, ἄλλοτε δὲ μεγάλης, ἐμπνέει συγκίνησιν καὶ λύπην, ἣν ἐπιτείνει ἔτι μᾶλλον ἡ ἐντελὴς σήμερον ἐρημία τῶν τόπων. Ἡ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἐπίσκεψις τῶν ἐρειπίων εἶνε δυσχερὴς, διότι δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι πᾶσα ἡ πόλις ἀποτελεῖ μέγα ἕλος, πανταχόθεν ἐκρεόντων ὑδάτων. Διὰ τῶν ἐρειπίων τῆς Νικοπόλεως διέρχεται ἡ πρὸς τὰ Ἰωάννινα ἄγουσα ὁδὸς, ἔχουσα λιθόστρωτον ἓν τμῆμα αὐτῆς ἕνεκα τοῦ ἕλους. Πρὸς Ἀν. τῶν ἐρειπίων ὑπάρχει λιμνοθάλασσα, τὸ *Μάζωμα*, ἔνθα καὶ μικρὸν ἰχθυοτροφεῖον.

Ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς Νικοπόλεως σώζονται μέγα μέρος τῶν τειχῶν προχείρου κατασκευῆς, ἡ μεγάλη δυτικὴ πύλη, ἥτις ἐκλείετο, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν ἑκατέρωθεν αὐλάκων καὶ τοῦ σχιστῆς ὀροφῆς, διὰ θύρας ἀνασπαστῆς, τὸ θέατρον ἐπὶ τοῦ λόφου *Γκελέφι*, ἱκανῶς διατηρηθὲν, καὶ ἕτερά τινα οἰκοδομήματα μικρότερα.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ Πρεβέζης, πόλεως, ἥτις ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς μέλλει νὰ κατασταθῇ ἀπελευθερουμένη μεγάλη καὶ πολύανδρος, καὶ συγκεντρώσῃ ἐν ἑαυτῇ ἅπαν τὸ ἐμπόριον τῆς Ἠπείρου καὶ τῶν παραλίων τοῦ Ἀμβρακικοῦ, ἔχουσα θέσιν τερπνὴν, εὐάερον, κυρίαν δύο θαλασσῶν.

Ἡ ἑτέρα πόλις τοῦ Ἀμβρακικοῦ, ἐφ' ἧς κυματίζει μὲν ἡ Ἑλληνικὴ σημαία, ἀλλ' οὐδὲν μετέβαλε τὴν τουρκικὴν αὐτῆς ὄψιν καὶ τὴν πενιχρότητα εἶνε ἡ

Βόνιτσα, ἀπέχουσα διὰ θαλάσσης ἐκ τῆς Πρεβέζης 9 μίλια. Αὕτη κεῖται εἰς τὸν μυχὸν τοῦ ἀναπεπταμένου ὁμωνύμου κόλπου, ὃν σχηματίζουσι τὰ ἀκρωτήρια πρὸς Δ. τὸ τῆς Παναγίας καὶ πρὸς Α. ἡ Γελάδα. Πρὸς Α. τῆς παραλίας Βονίτσης καὶ ἐντὸς τοῦ κόλπου ὑπάρχει νησὶς *Κουκοῦμι*. Ἡ Βόνιτσα εἶνε πολίχνη οἰκουμένη ὑπὸ 2,000 περίπου κατοίκων, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Βονίτσης καὶ Ξηρομέρου καὶ τοῦ δήμου Ἀνακτορίων. Αἱ οἰκίαι της 400 περίπου εἶνε μικραὶ, αἱ ὁδοὶ ἀνώμαλοι καὶ ἀκάθαρτοι. Πρὸς Α. ταύτης κεῖται προάστειον *Μπούχαλι*, ὅπου καθὼς καὶ ἐν Βονίτσῃ ὑπάρχει ἱκανὸς ἀριθμὸς καλυβῶν, σχήματος τετραγώνου, πλεκτῶν, ἃς ἐπιχρίουσι διὰ πηλοῦ, ἐντὸς τῶν ὁποίων οἰκοῦσι πτωχοὶ γεωργοὶ καὶ χειρώνακτες.

Τῆς πόλεως ὑπέρκειται φρούριον ἑνετικὸν, ἔνθα τὰ νῦν ὁ στρατὼν, 50 μέτρα ὑψηλὸν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἔχον λαμπρὰν θέαν ἐπὶ τὰ πέριξ· ἐξ αὐτοῦ φαίνεται τὸ πλεῖστον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, τὰ ὄρη Τσουμέρκας, Μακρυνόρους, Ὀλύτσικας, τὰ βουνὰ τοῦ Σουλίου, ἡ Πρέβεζα καὶ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ἡ Ἄρτα, πρὸς τὸ μέρος δὲ τῆς ξηρᾶς, ἡ χλοερὰ πεδιὰς τῆς Βονίτσης, καὶ πᾶσαι αἱ οἰκίαι τῆς πολίχνης. Τὸ φρούριον δὲ τοῦτο μᾶλλον ἐκτίσθη ἵνα προστατεύῃ τὴν πόλιν ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς τῶν Ἀκαρνάνων, ἢ ὅπως φυλάσσῃ τὴν πολίχνην ἀπὸ θαλάσσης. Πρὸς δυσμὰς τοῦ φρουρίου, παρὰ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ, κεῖται ἱκανῆς περιφερείας λιμνοθάλασσα καλουμένη *Μυρτάρι*, περὶ ἧς ἐξήνεγκον ἄλλοτε τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι εἶνε τὸ ἀρχαῖον Μυρτούντιον, ὅπερ οἱ νεώτεροι γεωγράφοι θέτουσιν εἰς τὴν μεταξὺ Ζαβέρδας καὶ Βονίτσης ὑπάρχουσαν λίμνην Βουρκαρολίβαδο*.

Περὶ τὴν πόλιν τῆς Βονίτσης ὑπάρχουσιν ἕλη

*. Ὅρα ἐμὴν συγγραφὴν Ὑπομνήματα περιγραφικὰ τῶν Κυκλάδων νήσων. Ἄνδρος, Κέως, σελ. 212.

καθιστῶντα τὸ κλίμα αὐτῆς νοσηρὸν, διὰ μέσου δὲ τῆς πολίχνης ῥέει αὔλαξ ποταμίου ὕδατος, καὶ καθ' ὅλην δὲ τὴν παραλίαν ταύτης μέχρι προαστείου τοῦ Μπούχαλι ἐκβάλλουσιν εἰς τὴν θάλασσαν διάφοροι ῥύακες.

Νομίζομεν ὅτι ἂν πρὸ χρόνων καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἑλλάδος ἐμελετᾶτο ἡ τοπογραφία τῶν μερῶν τούτων καὶ κατεσκευάζετο ὁδὸς ἁμαξιτὴ μεταξὺ Βονίτσης καὶ Ζαβέρδας, χωρίου κειμένου εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τοῦ σχηματιζομένου ὑπὸ τῆς Λευκάδος καὶ τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Ἀκαρνανίας, ἡ Βόνιτσα ἤθελε κατασταθῇ σταθμὸς διαβάσεως τῶν Ἠπειρωτῶν εἰς τὴν Ἀνατολήν. Καὶ ἤρξατο μὲν πρὸ χρόνων ἀπὸ Ζαβέρδας ἡ κατασκευὴ ὁδοῦ, ἀλλὰ διεκόπη. Πρό τινος δ' ἐπανελήφθησαν αἱ ἐργασίαι χάριν τῶν στρατιωτικῶν κινήσεων καὶ ἐξακολουθοῦσιν ὅπως ἡ ὁδὸς κατασταθῇ βατὴ εἰς ἁμάξας. Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ Ζαβέρδας εἰς Βόνιτσαν εἰς πεζὸν εἶνε ὧραι 3.30'.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα περὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἐκ προχείρων σημειώσεων, ἃς ἐτηρήσαμεν διελθόντες τὰ μέρη ταῦτα, ἐγράψαμεν, ὅπως δώσωμεν ἀμυδρὰν ἰδέαν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἑστίας» τῆς ἀξίας καὶ τῆς σημασίας τοῦ κόλπου τούτου, περὶ οὗ γίνεται τόσος λόγος σήμερον καὶ οὗτινος τὴν κατοχὴν τηρεῖ ἡ Τουρκία εἰς ἑαυτήν. Ἡ ὑποσχεθεῖσα παραχώρησις τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου, ἢ κόλπου τοῦ Βώλου, δι' οὗ συγκοινωνεῖ ἡ Θεσσαλία, σώζει μὲν τὰ ΒΑ. ὅρια τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἀμέσου ἀπειλῆς, ἡ ἄρνησις ὅμως τῆς παραχωρήσεως τοῦ Ἀμβρακικοῦ διατηρεῖ τὴν ἀπειλὴν ἐκ δυσμῶν, καὶ καταδικάζει εἰς νέκρωσιν ὅλας τὰς ΒΔ. ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀποτελεῖται δ' ἐνταῦθα ὅριον ἑλληνικὸν, οἷον ὑπῆρχε καὶ πρὶν, ἐναντίον παντὸς κανόνος στρατιωτικοῦ καὶ πολιτικοῦ τῆς ὁροθεσίας τῶν ἐθνῶν.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ῥουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 225.

Ε.'

Μάχη ἐκ παρατάξεως

Μόλις εἶχεν ἐπιστρέψει ὁ Σὶρ Ἰωάννης, καὶ ἀκούσας κρότον ἁμάξης ταχέως προσερχομένης, ἀνεπήδησε καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν ἐξώστην. Ἦτο ἡ ἅμαξά του, ἥτις ἔστη μετ' ὀλίγον πρὸ τῆς ἔξω θύρας. Κατῆλθε δ' ἐξ αὐτῆς μικρός τις, χονδρὸς καὶ μεσῆλιξ κύριος, ὃν ὁ Γιάννης ὡδήγησε διὰ τοῦ κήπου.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἔσπευσε νὰ κλείσῃ τὴν θύραν, δι' ἧς ἐκοινώνει πρὸς τὴν αἴθουσαν τὸ δωμάτιον τῆς Χούτσινς, εἶτα δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν σκοπιὰν του ἐγκαίρως, καὶ εἶδε τὸν νεήλυδα ἱστάμενον κάτω τῆς κλίμακος, ἀποκαλυπτόμενον, ἐξάγοντα τοῦ κόλπου του λευκότατον μανδήλιον καὶ σπογγίζοντα βραδέως τὴν μεγάλην φαλακράν του κεφαλὴν ἥτις ἤστραπτεν ὑπὸ τὸν ἥλιον ὡς σφαῖρα χρυσοῦ, εἶτα δὲ παρατηροῦντα ταχέως τὴν ἐνδυμασίαν του, τινάσσοντα ἐκ τοῦ προχείρου τὸν κονιορτὸν τῶν ὑποδημάτων του, καὶ ἀναβαίνοντα τέλος τὴν κλίμακα.

— Ἰατρὸς πρέπει νά εἶνε, ἐψιθύρισεν ὁ βαρωνέτος, ἀφοῦ εἶδεν ἐγγύτερον τὸ εὐρὺ καὶ χρηστὸν ἀγγλικὸν πρόσωπον τοῦ ἐρχομένου, τὸν προσφάτως ἐξυρισμένον πώγωνά του, καὶ τὸν ἀπαραίτητον μέλανά του ἐπενδύτην, ὃν κατεδείκνυεν ἔτι μελανώτερον ὁ ἄψογος λευκός του λαιμοδέτης καὶ ὁ χιονόλευκος χιτών του.

Ἡ καρδία τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἤνοιξεν εὐαρέστως, ὡς ἀνοίγει ὑπὸ τὰς εὐεργετικὰς ἀκτῖνας ὀκτωβριανοῦ ἡλίου τὸ ὑπὸ πρωΐμου παγετοῦ νοσῆσαν ἄνθος.

Ὁ βαρωνέτος ὑπεδέχθη τὸν ξένον μεθ' ὅλης τῆς ἐγκαρδίου φιλοφροσύνης, ὅσην ἐπέτρεπεν αὐτῷ ὁ χαρακτήρ του καὶ αἱ ἕξεις του. Ἔτεινε πρὸς αὐτὸν τὸν λιχανὸν καὶ τὸν μέσον δάκτυλον τῆς δεξιᾶς του καὶ τοῦ ἐζήτησε μάλιστα τυπικῶς συγγνώμην διὰ τὸν κόπον, τὸν ὁποῖον τοῦ ἔδιδε. Ὁ ἰατρὸς ἐδέξατο μεθ' ὅλης τῆς προσηκούσης εὐλαβείας, μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ λιχανοῦ του, τοὺς δύο δακτύλους τοῦ βαρωνέτου καὶ τοὺς ἔθλιψε κάπως ἰατρικῶς, ὡς εἰ ἐξήταζε τὸν σφυγμόν των. Μετὰ τοῦτο ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε —διότι οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ νέος ἰατρὸς—μεθ' ὅλης τῆς ἀπαθείας ἀνδρὸς συγχρωτισθέντος πρὸς ἀνθρώπους πάσης τάξεως καὶ παντὸς ἔθνους κ' εὐκόλως ἀνακαλύπτοντος τὰς ἀδυναμίας καὶ τὸ νόσημα ἑκάστου, παρεκάλεσεν ἐν πρώτοις τὸν Σὶρ Ἰωάννην νὰ μὴ κάμνῃ λόγον περὶ κόπου· ἡ ὑπηρεσία του, εἶπεν, ὤφειλε νὰ ἦνε καὶ ἦτο εἰς τὰς διαταγὰς παντὸς ἐν γένει ἀῤῥώστου, καὶ καθῆκον εἶχε νὰ ἦνε πάντοτε πρόθυμος. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ, οἱονδήποτε κόπον ἀντήμειβεν ἡ τιμὴ ὅτι ἀπήλαυεν οὕτω τῆς γνωριμίας τοῦ Σὶρ Ἰωάννου Δάβεν (οἱ δύο κύριοι ἐχαιρετίθησαν ἀμοιβαίως), καὶ ἡ εὐχαρίστησις, ὅτι ἤθελε φανῆ, ὡς τοὐλάχιστον ἤλπιζε, χρήσιμος εἰς τὴν δεσποινίδα Δάβεν, τῆς ὁποίας εἶχε μάθει παρὰ τοῦ ὑπηρέτου τὸ ἀτύχημα.

Πάντα ταῦτα ἀνταπεκρίνοντο ἐντελῶς εἰς τὰς περὶ τοῦ πρέποντος ἰδέας τοῦ βαρωνέτου, καὶ ἡ ἀνακούφισις ἣν ᾐσθάνθη ἀκούων τὸν ἰατρὸν Ὑόρκε ἠδύνατο νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν εὐχαρίστησιν ἀνθρώπου, ὅστις διέφυγε κίνδυνον πνιγμοῦ. Καθ' ὃν δὲ χρόνον διεκόπτετο ὁ εὔτραφὴς μικρὸς ἰατρὸς, ἵνα ἀναπνεύσῃ, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἔλαβε καιρὸν νὰ εὐλογήσῃ τὴν θείαν πρόνοιαν, ἥτις τῷ ἀπέστειλεν ἰατρὸν τοσοῦτον καλοανατεθραμμένον. Τέλος, μεθ' ὅλα τὰ προσήκοντα προοίμια, οἱ δύω ἄγγλοι ἐκάθισαν, καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἤρχισε τὴν μακρὰν διήγησιν τῶν ἀτυχημάτων του, μέχρι τῆς τελικῆς καταστροφῆς τῆς ἀνατραπείσης ἁ-

μάξης, ἣν ἐν τῇ ἀγανακτήσει του ἐχαρακτήρισεν ὡς προφανῆ ἀπόπειραν φόνου.

— Μὴ μ' ἐρωτᾶτε τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἶχε πιθανῶς αὐτὸ· ὁ ἄθλιος, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἐπὶ μᾶλλον ἐξαπτόμενος,— διότι ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχεν ἀνάγκην νὰ ὀργισθῇ καὶ ἠγωνίζετο παντὶ σθένει νὰ ἐρεθισθῇ· — τοὺς ἀγνοῶ, τοὺς λόγους· ἀλλ' ἦτον ἀναντιῤῥήτως προμελέτη, κύριε, καὶ ἀπόδειξις φανερὰ εἶνε ἡ ἀδιαφορία τοῦ ἀθλίου ἐκείνου μετὰ τὸ δυςτύχημα. Οὐδὲ τὸ μικρόν του δάκτυλον ἐκίνησε διὰ νὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ἔμεινεν ἀπαθὴς ὡς τὰ ἄλογά του, καὶ ἀκόμη ἀπαθέστερος, διότι κ' ἐκεῖνα τὰ ταλαίπωρα ἔτρεμον ἀπὸ τὸν φόβον των.

Μετὰ τοῦτο διηγήθη ὁ Σὶρ Ἰωάννης, τὴν αἰφνίδιον ἐμφάνισιν τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου.

— Δὲν εἶδα παραδοξότερον ἰατρὸν, εἶπεν ὁ βαρωνέτος· γένειον γάλλου σκαπανέως, καὶ πῖλος τρομπονοειδὴς ληστάρχου θεατρικοῦ.

Ἡ εὐγενὴς προσοχὴ τοῦ ἰατροῦ Ὑόρκε ηὔξησεν ἔτι πρὸς ταῦτα καὶ λεπτὸν μειδίαμα διέστειλε τὰ χείλη του.

Ἦτο ἆρά γε τὸ μειδίαμα ἐκεῖνο φιλοφρόνημα πρὸς τὸν διηγούμενον βαρωνέτον, ἢ ἀντανάκλασις ἰδέας τινὸς αἰφνιδίου; Ἀγνοοῦμεν.

— Ὁ ἰατρὸς αὐτὸς Ἀντώνιος, ἂν ἀληθῶς οὕτω λέγεται, μᾶς φωνάζει ὅτι εἶνε ἰατρὸς, καὶ χωρὶς κανὲν ἄλλο προοίμιον ὁρμᾷ ἐπὶ τῆς κόρης μου, ἀρχίζει νὰ τῆς ἐξετάζῃ τὸν πόδα, λέγει ὅτι εἶνε ἁπλοῦν στραγγάλισμα, καὶ ἀναλαμβάνει νὰ τὴν μεταφέρῃ ἐδῶ, χωρὶς κἂν νὰ ἐρωτήσῃ τὴν γνώμην μας. Καὶ δὲν φθάνει τοῦτο, κύριε! ἐξηκολούθησε μετ' ἐμφάσεως ὁ Σὶρ Ἰωάννης. Λέγω μετ' ὀλίγον, πολὺ φυσικῶς, ὅτι σκοπὸν ἔχω νὰ ἐξακολουθήσω τὸν δρόμον μου πρὸς τὴν Νίκαιαν μετ' ὀλίγας ὥρας ἀναπαύσεως. — «Ὥρας! ἀνακράζει ὁ κύριος· δὲν λέγετε ἑβδομάδας καλλίτερα!» Ἑβδομάδας! Κ' ἐπειδὴ ἐγὼ διαμαρτύρομαι ἐναντίον αὐτῆς τῆς τερατώδους ἀποφάσεως, ὁ χρησμὸς ἀποφαίνεται ὁριστικῶς ὅτι ἡ θυγάτηρ μου δὲν δύναται νὰ μετακομισθῇ ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν. Τεσσαράκοντα ἡμερῶν! Τὸ πρᾶγμα εἶν' εὔκολον δι' αὐτὸν, ἀλλὰ δὲν εἶν' εὔκολον δι' ἐμὲ νὰ ζήσω ἐδῶ τεσσαράκοντα ἡμέρας. Ἀφίνω ὅτι ὁ υἱός μου, ὁ λοχαγὸς Δάβεν, φθάνει εἰς τὸ Λονδῖνον περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς μετ' ἀπουσίαν ἓξ ἐτῶν.

— Δυσάρεστον, τῇ ἀληθείᾳ, παρετήρησεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε.

— Δὲν ἐννοῶ βέβαια, προσέθηκεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅτι ἡ περίστασις αὐτὴ ἐπηρεάζει διόλου τὴν ὑπόθεσιν· ἀλλὰ σᾶς ἐρωτῶ, κύριε . . .

— Ὑόρκε, εἶπεν ὁ ἰατρός.

— Σᾶς ἐρωτῶ, κύριε Ὑόρκε, ὡς μέλος διακεκριμένον τοῦ ἰατρικοῦ σώματος (ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε προσκλίνει), εἶνε δυνατὸν ἁπλοῦν στραγγάλισμα νὰ ἐμποδίσῃ ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας ὁδοιπορίαν δι' ἁμάξης ἀναπαυτικωτάτης;

Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ἀπεριστρόφως οὕτω ἐρωτώμενος, ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ ὑπενδύτου του βαρεῖαν χρυσῆν ταμβακοθήκην, φέρουσαν ἐπιγραφὴν κεχαραγμένην ἐπὶ τοῦ καλύμματος, ἐκτύπησεν αὐτὴν τρὶς διὰ τῶν δακτύλων, ἔτεινεν αὐτὴν πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ὅστις ἠρνήθη, ἔλαβεν ἔπειτα ἐξ αὐτῆς δραγμίδα ταμβάκου, καὶ ἀπήντησε μετὰ στιγμιαίαν σκέψιν, ὅτι τὸ ζήτημα δὲν ἦτο εὔκολον νὰ λυθῇ ὅσον κατὰ πρῶτον ἐφαίνετο· ἁπλοῦν στραγγάλισμα ἠδύνατο ἐν γένει νὰ θεραπευθῇ ἐντὸς μιᾶς ἢ δύο ἑβδομάδων, μολονότι, ὤφειλε νὰ προσθέσῃ, τῷ εἶχε συμβῇ πολλάκις ν' ἀπαντήσῃ περιπτώσεις λίαν σοβαρὰς, αἵτινες ἀπῄτησαν ἀνάπαυσιν τελείαν πολὺ μακροτέραν τῆς μνημονευθείσης ὑπὸ τοῦ βαρωνέτου. Εἰς ποίαν κατηγορίαν ὑπήγετο τὸ στραγγάλισμα τῆς μὶς Δάβεν, δὲν ἠδύνατο, ἐννοεῖται, ν' ἀποφανθῇ πρὶν ἀκριβῶς ἐξετάσῃ τὸν πάσχοντα πόδα.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐπιθυμῶ, ὑπέλαβεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, καὶ εἶμαι πρόθυμος νὰ κλίνω ἐνώπιον τῆς αὐθεντείας σας.

— Τότε, Σὶρ Ἰωάννη, μὴ χάνωμεν καιρόν· ὅσον γρηγορώτερα, τόσον καλλίτερα. Ὁ ἰταλὸς ἰατρὸς εἶν' ἐδῶ;

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀπήντησεν ἀρνητικῶς.

— Τότε, σᾶς παρακαλῶ, νὰ τοῦ μηνύσετε ἀμέσως, διότι ἡ παρουσία του εἶνε ἀπαραίτητος.

— Αὐτὸ μὲ λυπεῖ πολὺ, ἰατρὲ, ἀπεκρίθη μετά τινος δειλίας ὁ βαρωνέτος· διότι, ὅταν ἦλθε σήμερον τὸ πρωῒ ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, ἀνήγγειλεν ὅτι εἶχε νὰ κάμῃ μίαν ἐπίσκεψιν εἰς τὰ περίχωρα, καὶ ὅτι δὲν ἤθελε πιθανῶς ἐπιστρέψει πρὸ τῆς ἑσπέρας.

— Παράδοξον! ἀνεφώνησεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ἀφοῦ ἐγνώριζεν ὅτι ἐμηνύσατε ἰατρὸν ἀπὸ τὴν Νίκαιαν διὰ νὰ κάμετε συμβούλιον.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπὶ μᾶλλον ἀμηχανῶν, ἠναγκάσθη νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν εἶχεν ὁμιλήσει περὶ τούτου εἰς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον.

— Θεὲ καὶ Κύριε! ἀλλ' αὐτὸ περιπλέκει τὰ πράγματα! εἶπεν ὁ μικρὸς ἰατρὸς, ἀρχίζων νὰ στενοχωρῆται. Δὲν γνωρίζετε, φίλτατέ μου κύριε, ὅτι κανὼν, κανὼν θεμελιώδης δι' ἡμᾶς τοὺς ἰατροὺς εἶνε νὰ μὴν ἐπισκεπτώμεθα ἀσθενῆ ἄλλου ἰατροῦ εἰμὴ μόνον ἐπὶ παρουσίᾳ του; Εἰς ὡραίαν θέσιν εὑρισκόμεθα! προσέθηκε κατὰ διάνοιαν.

— Ἀλλὰ, ἰατρὲ, δὲν ἠμπορεῖτε εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτὴν περίστασιν νὰ παραβλέψετε ἕνα ἁπλοῦν τύπον; παρετήρησε σοβαρῶς ὁ Σὶρ Ἰωάννης. Εἴμεθα εἰς τὴν Ἰταλίαν, καθὼς ἠξεύρετε, καὶ ὄχι εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

— Ὁ κανὼν εἶνε παντοῦ ὁ ἴδιος, ἀπήντησεν ἀταράχως ὁ ἰατρός. Καὶ δὲν εἶνε ἁπλοῦς τύπος δι' ἡμᾶς, ἢ ἁπλῆ φιλοφροσύνη, ἀλλὰ νόμος, τὸν ὁποῖον καθιερώσαμεν, πρὸς πρόληψιν τῶν ἀτό-

πων, τὰ ὁποῖα ἄλλως θὰ συνέβαινον. Γνωρίζετε τὴν παροιμίαν: «Ὅπου λαλοῦν...»

— Ἆ! τί καλὰ ποῦ ἤλθετε! ἐξηκολούθησε διακοπτόμενος καὶ ἀλλάσσων ἦθος ὁ ἰατρός. Ἡ ἀπουσία σας εἶχεν ἀρχίσει νὰ μοῦ γίνεται λίαν ἐπαισθητή.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀπηυθύνοντο πρὸς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον, οὗτινος τὸ εὔσωμον ἀνάστημα εἶχε φανῆ εἰς τὴν θύραν. Ὁ Ἀντώνιος εἶχεν ἐπιστρέψει ταχύτερον τῶν ὑπολογισμῶν του, διαβαίνων δὲ πρὸ τοῦ πανδοχείου καὶ συλλογισθεὶς ὅτι ἡ φρυγανιὰ καὶ τὸ βούτυρον τῆς πρωΐας πιθανὸν ἦτο νὰ ἐπέφεραν δυσπεψίαν τινά, ἀνέβη.

Οἱ στρογγύλοι καὶ προέχοντες κρόταφοι τοῦ ἰταλοῦ ἰατροῦ συνεσπάσθησαν φοβερά, καὶ ἀστραπὴν ὀργῆς ἐξηκόντισαν οἱ ὀφθαλμοί του· ἀλλὰ τοῦτο διήρκεσεν ἓν μόνον δευτερόλεπτον, εἰσερχόμενος δὲ εἰς τὴν αἴθουσαν εἶχεν ἀναλάβει ὅλην τὴν προτέραν του ἠρεμίαν καὶ τὸ σύνηθες ἱλαρόν του μειδίαμα. Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἠγέρθη καὶ προὐχώρησε τείνων τὴν χεῖρα εἰς προϋπάντησιν τοῦ ἰταλοῦ συναδέλφου του. Ὁ δὲ Σὶρ Ἰωάννης εἶδε τότε μετὰ δυσαρέστου ἐκπλήξεως, ὅτι οἱ δύο ἰατροὶ ἐγνωρίζοντο καὶ ἐφαίνοντο μάλιστα φίλοι, ὡς καὶ ἦσαν ἀληθῶς. Εἶχον γνωρισθῆ καθ' ὃν χρόνον ἡ χολέρα ἐμάστιζε τὴν Νίκαιαν καὶ τὰ περίχωρά της, καὶ πολλάκις εἶχον παραστῆ ἀμφότεροι ἐγγὺς ἀγωνιώντων.

— Πῶς ἔχετε, φίλτατέ μου κύριε; εἶπε φαιδρῶς ὁ Ἀντώνιος. Πόσον χαίρω, ὅτι δύναμαι νὰ σᾶς σφίγξω τὴν χεῖρα. Ἤλθατε νὰ ἴδῃτε τὴν νέαν ἀσθενῆ μου; Ὁρίσατε.

— Μ' εὑρίσκετ' ἐδῶ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ἐπιθυμῶν πρὸ παντὸς νὰ καθαρίσῃ τὴν θέσιν του, ἐπὶ τῇ ῥητῇ προσκλήσει τοῦ Σὶρ Ἰωάννου Δάβεν, διὰ νὰ λάβω μέρος εἰς συμβούλιον περὶ τῆς δεσποινίδος Δάβεν μετὰ τοῦ ἰατροῦ της, δηλαδὴ μεθ' ὑμῶν, ὡς βλέπω πρὸς μεγίστην μου χαράν. Ὅταν ἀσθενὴς εὑρίσκεται εἰς τόσον καλὰς χεῖρας, εἶμ' ἐντελῶς βέβαιος ὅτι εἶμαι περιττός. Ἐν τούτοις, ἂν δὲν ἔχετε δυσκολίαν...

— Τὴν ἐλαχίστην! εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, διακόπτων τὴν φράσιν τοῦ συναδέλφου του. Εἶνε πάντοτε τιμὴ δι' ἐμὲ νὰ ὑποβάλω τὴν θεραπείαν μου εἰς κριτὴν τόσον πεφωτισμένον καὶ τόσον ἁρμόδιον.—(Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἐκίνησε τὴν μικρὰν καὶ εὔσαρκον χεῖρά του, οἱονεὶ ἀποκρούων μετριοφρόνως τὴν φιλοφροσύνην). Καὶ ὄχι μόνον τιμή, ἀλλά, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ προσθέσω, καὶ εὐχαρίστησις, προσέθηκεν ὁ Ἀντώνιος τονίζων τὴν λέξιν. Ἀλλὰ μεταξὺ φίλων οἱ λόγοι εἶνε περιττοί· φοβοῦμαι μάλιστα ὅτι καὶ πολὺ σᾶς ἐκράτησα. Ἂν ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ εἴπῃ τὸ πρωῒ ὅτι σᾶς ἐπερίμενε, ἐξηκολούθησε βραδέως καὶ ἀτενίζων ἐπὶ τὸν βαρωνέτον, δὲν θὰ μ' εὑρίσκετε ἀπόντα.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ᾐσθάνθη τοὺς λόγους τούτους πίπτοντας βαρεῖς ἐπὶ τὴν συνείδησίν του, κ' ἐσιώπησεν, εὐτυχῆ ἑαυτὸν λογιζόμενος ὅτι δὲν εἶχε προφθάσει νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς ἀφαιμάξεως.

— Εἶμαι εἰς τὰς διαταγάς σας, συνάδελφε, προσέθηκεν ὁ Ἀντώνιος. Ἀλλὰ πρέπει, νομίζω, νὰ ἐξετάσωμεν καὶ κάτι τι ἄλλο πρὶν ἴδωμεν τὴν μὶς Δάβεν· τουτέστιν, ἂν γνωρίζει, ὅτι...

— Δὲν γνωρίζει τίποτε, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

— Τότε, ὑπέλαβεν ὁ ἰταλός, ἡ μὶς Δάβεν ἠμπορεῖ νὰ φοβηθῇ, νὰ ἀνησυχήσῃ, θέλω νὰ εἰπῶ, βλέπουσα αἴφνης ἐνώπιόν της δύο ἰατρούς.

— Καὶ δικαίως, εἶπεν οἱονεὶ πρὸς ἑαυτὸν ἀποτεινόμενος ὁ ἄλλος.

— Ἠμπορεῖ φυσικῶς νὰ ὑποθέσῃ, ἐξηκολούθησε σοβαρῶς ὁ Ἀντώνιος, ὅτι ἡ θέσις της εἶνε σπουδαία...

— Ἀληθῶς! πολὺ καλὰ τὸ ἐσκέφθητε, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, μειδιῶν ἐπιχαρίτως. Νέος τὸ σῶμα καὶ γέρων τὴν κεφαλήν, Σὶρ Ἰωάννη!

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης θὰ ἐπεθύμει ὀλιγώτερον φιλοπαίγμονα τὸν ὁμοεθνῆ του.

— Θὰ ἦτο λοιπὸν φρόνιμον, εἶπε συμπεραίνων ὁ ἰταλός, νὰ παρουσιάσω τὸν κύριον Ὑόρκε ὡς ἕνα τῶν φίλων μου...

— Καθὼς εἶνε καὶ ἡ ἀλήθεια, διέκοψεν οὗτος.

— Τὸν ὁποῖον ἀπήντησα κατὰ τύχην, ἐπιστρέφοντα εἰς Νίκαιαν, καὶ τοῦ ὁποίου ἠθέλησα ἐγὼ νὰ λάβω τὴν γνώμην.

Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀπῆλθε ν' ἀναγγείλῃ εἰς τὴν θυγατέρα του τὴν ἐπίσκεψιν τῶν δύο κυρίων.

Ἅμα ὡς οἱ δύο ἰατροὶ ἔμειναν μόνοι, ὁ Ἀντώνιος εἶπεν εἰς τὸν συνάδελφόν του.

— Πρέπει νὰ ὠφεληθῶ ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτήν, διὰ νὰ σᾶς ἐξηγήσω, ὅτι ἡ περίπτωσις περὶ ἧς πρόκειται εἶνε λίαν σοβαρᾶς φύσεως. Ἔχομεν κάταγμα τῆς κνήμης καὶ ἐξάρθρωσιν συγχρόνως τοῦ ποδός.

Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἐμόρφασε μεγάλως καὶ ἀνεφώνησεν.

— Ὢ! ὤ! κακόν, κάκιστον!

— Δυσάρεστος ἐπιπλοκή, τῇ ἀληθείᾳ, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος. Μὴ θέλων ν' ἀνησυχήσω τὴν ἀσθενῆ μου, ἥτις εἶνε κόρη πολὺ λεπτοφυὴς καὶ εὐαίσθητος, ὠνόμασα τὸ πρᾶγμα ἁπλοῦν στραγγάλισμα.

— Καλὴ ἰδέα, εἶπεν ὁ ἄγγλος.

— Ἐνῷ δὲ ἡτοιμαζόμην νὰ ἐξηγήσω εἰς τὸν πατέρα τὴν ἀλήθειαν, τὸν εἶδα τόσον φοβισμένον, ὥστε ἔχασα τὸ θάρρος. Τώρα βλέπω, ὅτι ἴσως ἔσφαλον, καὶ ἂν σεῖς νομίζετε, ὅτι καλλίτερον εἶνε νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν...

— Διόλου, διέκοψε ζωηρῶς ὁ γέρων κύριος. Πρὸς τί; Ἐφέρθητε εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν εὐγενέστατα καὶ λεπτότατα.

Δραξάμενος δὲ τῆς χειρὸς τοῦ Ἀντωνίου ὁ βραχύσωμος ἰατρός, ἔσφιγξεν αὐτὴν ἐγκαρδίως.

Τὴν ἔκχυσιν ταύτην τοῦ ἄγγλου διέκοψεν ἡ Χούτσινς, ἀγγέλλουσα ὅτι ἡ κυρία της ἦν ἑτοίμη νὰ δεχθῇ τοὺς κυρίους. Οὗτοι δὲ ἠκολούθησαν τὴν θαλαμηπόλον καὶ εἰσῆλθον παρὰ τῇ δεσποινίδι Δάβεν συμπλέκοντες τοὺς βραχίονας, ἵν' ἀφαιρέσωσι τῆς ἀσθενοῦς πάντα ἐνδεχόμενον περὶ τῆς φιλίας των δισταγμόν.

Ὁ ἰταλὸς παρέστησεν ἐπισήμως τὸν ἄγγλον ὡς συνάδελφον καὶ φίλον του, ὁ δὲ ἰατρὸς Ὑόρκε, συμμορφούμενος πρὸς τὴν περίστασιν, ἀπέτεινε μυρίους εὐαρέστους λόγους εἰς τὴν νεάνιδα, ἥτις ὑπεδέξατο τὸν νέον ἰατρὸν προσηγόρως μέν, ἀλλὰ ψυχρῶς. Ἡ ἐξέτασις τοῦ ποδὸς διήρκεσε μόλις ἓν λεπτόν. Μετὰ τυπικάς τινας ἐρωτήσεις τοῦ ἰατροῦ Ὑόρκε, ἐξέφρασεν οὗτος τὴν ἐλπίδα ταχείας θεραπείας, καὶ οἱ δύο ἰατροὶ ἀπεσύρθησαν, ὡς καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

Εὗρον τὴν τράπεζαν ἐστρωμένην ἐν τῇ αἰθούσῃ, καὶ ὀρεκτικώτατον πρόγευμα παρατεθειμένον, χάρις εἰς τὸν προνοητικὸν Γιάννην, ὅστις εἶχεν ὠφεληθῇ ἐκ τῆς εἰς Νίκαιαν ἐκδρομῆς του, ἵνα κομίσῃ προμήθειαν βῳδινοῦ, τεΐου καὶ νωποῦ βουτύρου, καὶ παραγεμίσῃ πᾶσαν διαθέσιμον γωνίαν τῆς ἁμάξης δι' ὄψων παντοειδῶν καὶ οἴνων.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης καὶ ὁ ἄγγλος ἰατρὸς ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν, ὁ δὲ Ἀντώνιος ἠρνήθη τὴν πρόσκλησιν νὰ παρακαθίσῃ μετ' αὐτῶν, κ' ἔλαβε θέσιν ἀπέναντι τοῦ Σὶρ Ἰωάννου καὶ τοῦ ἰατροῦ. Ἐπῆλθε δὲ βραχεῖα σιωπή, ἣν αὐτὸς πρῶτος διέκοψεν.

— Ἐπειδή, εἶπεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἰατρὸν Ὑόρκε, ἔχω ὑποθέσεις τινάς, αἵτινες μὲ ἀναγκάζουσι νὰ μὴ μείνω πολύ, σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ κάμω εὐθὺς λόγον περὶ τῆς αἰτίας, ἥτις ὑπῆρξεν ἀφορμὴ τῆς συναντήσεώς μας. Ἡ παρουσία τοῦ Σὶρ Ἰωάννου Δάβεν εἶνε ἐπίσης σπουδαία εἰς τὸ προκείμενον.

Πρὸς τὸ προοίμιον τοῦτο συνεστάλησαν παραδόξως οἱ ῥώθωνες τοῦ βαρωνέτου.

— Διὰ νὰ σᾶς καταστήσω ἐντελῶς ἐνήμερον, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος, θ' ἀνακεφαλαιώσω ἐν ὀλίγοις τὰ γεγονότα, καὶ θὰ σᾶς ἐκθέσω ἔπειτα . . .

— Ἀγαπητέ μου κύριε Ἀντώνιε, εἶνε περιττόν, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ φιλοφρόνως ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε. Ἡ εὐχάριστος κατάστασις τῆς ἀσθενοῦς σας μαρτυρεῖ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς θεραπείας σας.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, ἀλλ' ἔχω λόγους ἐπιθυμῶν νὰ τηρήσω ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέραν τάξιν καὶ μέθοδον. Μοῦ ἐπιτρέπετε ;

— Βεβαίως, βεβαίως ! ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, προαισθανόμενος ἐπερχομένην καταιγίδα.

— Ὅτε τὸ πρῶτον εἶδα τὴν δεσποινίδα Δάβεν, ἤρχισε λέγων ὁ ἰταλός, τουτέστιν εὐθὺς μετὰ τὸ δυστύχημα, τὴν εὗρον ἐξηπλωμένην ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἐντελῶς λιπόθυμον. Ἐπειδὴ τὰ πρῶτα συνήθη μέσα ἔμειναν ἄνευ ἀποτελέσματος, δὲν ἔβλεπον δὲ οὐδεμίαν ἐξωτερικὴν βλάβην, δικαιολογοῦσαν τοσοῦτον παρατεταμένην συγκοπήν, ἐφοβήθην συντάραξιν ἐγκεφαλικήν, καὶ ἡτοιμαζόμην νὰ τὴν φλεβοτομήσω, ὅτε ἡ κυρία συνῆλθε, καὶ διὰ τῶν ἐπιφωνημάτων της προεκάλεσε τὴν προσοχήν μου ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ της ποδός. Ἐξετάσας τὴν ἕδραν τοῦ κακοῦ, ἀνεγνώρισα ὅτι ὁ ἀστράγαλος εἶχε πάθει ὅ,τι πρὸ μικροῦ σᾶς ἐξέθεσα.

Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε κατένευσε λίαν ἐμφαντικῶς.

— Ἐπέδεσα τὸν πόδα προχείρως διὰ μανδηλίου, ὅσον καλλίτερον ἠδυνάμην, καὶ μετέβην ταχέως εἰς τὴν οἰκίαν μου ἵνα φέρω ἐπίδεσμον κατάλληλον. Εἴδατε τὴν ἐπίδεσιν τοῦ ποδός· τὴν ἐγκρίνετε ;

— Ἐντελέστατα, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε· ἤθελε τιμήσει καὶ τὸν δεξιώτατον χειρουργόν. Ἐπιθυμητὸν θὰ ἦτο νὰ εἴχομεν πολλοὶ τὴν δεξιότητά σας.

Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος προσέκλινεν ἐλαφρῶς κ' ἐξηκολούθησεν.

— Ἐτοποθέτησα μετὰ ταῦτα τὴν κυρίαν εἰς εἶδός τι φορείου, μόνον κατάλληλον μέσον μεταφορᾶς, καὶ τὴν ἐγκατέστησα εἰς αὐτὴν τὴν οἰκίαν, παραγγείλας πολλάκις κατ' ἐπανάληψιν ν' ἀποφύγῃ πᾶν οἱονδήποτε κίνημα, διὰ νὰ μὴ ἐπέλθουν δυσάρεστοι συνέπειαι. Νομίζετε ὅτι αἱ προφυλάξεις αὗται ἦσαν ὑπερβολικαί ;

— Διόλου, διόλου, φίλτατε συνάδελφε, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ἐπιθυμῶν ἔτι μᾶλλον, κατόπιν ἑκάστης λεπτομερείας, νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἔκρηξιν τῆς καταιγίδος. Ἡ προφύλαξις ποτὲ δὲν βλάπτει, καὶ δὲν εἴσθε σεῖς ἄνθρωπος νὰ λάβητε μέτρα εἰς μάτην. Ὁ ποὺς εἶνε μέλος πολὺ λεπτοφυές, προσέθηκε στρεφόμενος πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, πλήρης ἰνῶν καὶ τενόντων, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν . . . ἀπαιτεῖ πολλὴν προσοχήν. Θεραπεία ποδὸς εἶνε ἔργον λίαν ἀκροσφαλές.

— Ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος, ἐπεθύμει φυσικῶς νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδοιπορίαν του· ἀλλ' ἐνόμισα καθῆκόν μου νὰ τὸν εἰδοποιήσω εὐθύς, ὅτι ἐπὶ τεσσαράκοντα τοὐλάχιστον ἡμέρας θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ὁδοιπορήσῃ ἡ μὶς Δάβεν. Νομίζετε ὅτι εἶπον πολύ ;

— Ἐπεθύμουν νὰ ἠδυνάμην νὰ εἴπω ναί, ἀπήντησεν ὁ ἄγγλος ἰατρός. Τὸ ἐπεθύμουν, ἀλλὰ δὲν δύναμαι· εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ συμφωνήσω μαζύ σας, ὅτι ἐπὶ μακρὸν δὲν θὰ δυνηθῇ ἡ μὶς Δάβεν νὰ κινηθῇ.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐστέναξε βαθέως, καὶ ἡ ἀκτὶς ἐλπίδος, ἥτις ἐφώτιζε τὴν μορφήν του ἐξηφανίσθη ἐντελῶς.

— Ταῦτα πάντα, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος, συνέβαινον τὸ σάββατον μετὰ μεσημβρίαν. Τὴν κυριακὴν τὸ πρωῒ δὲν εὗρον διόλου καλὰ τὴν ἀ-

σθενῆ μου· ἀϋπνία, ἀλλοίωσις τῆς μορφῆς, χεῖλη ξηρὰ, ταραχὴ μεγάλη καὶ σφυγμὸς ἑκατὸν εἴκοσι. Δὲν ἐδίστασα παντάπασιν, καί...

— Τὴν ἐφλεβοτομήσατε, φυσικῶς, ὑπέλαβεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐμίσησε τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὸν συμπατριώτην του.

— Μάλιστα· τὴν ἐφλεβοτόμησα, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος. Θὰ τὸ ἐκάμνετε σεῖς;

— Κατ' ἀνάγκην· τὰ συμπτώματα τὸ ὑπηγόρευον.

— Τὴν ἑσπέραν περὶ τὰς ἓξ ὁ πυρετὸς εἶχε πέσει, καὶ τὴν πρωΐαν, μετὰ νύκτα ἥσυχον, εἶχεν ἐκλείψει ἐντελῶς. Ἡ ἀσθενὴς, ὡς εἴδετε, εἶνε εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν εὐχάριστον κατάστασιν. Δὲν ἔχω τι πλέον νὰ προσθέσω, συνεπέρανεν ὁ ἰταλός.

— Κ' ἐγὼ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, μετὰ ζωηρότητος τεινούσης νὰ πραΰνῃ τὴν δικαίαν ὀργὴν τοῦ Ἀντωνίου καὶ νὰ πείσῃ τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ὅτι ἀναγκαῖον ἦτο ν' ἀναγνωρίσῃ πόσον καλῶς ἐνήργησεν ὁ συνάδελφός του — κ' ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ σᾶς εἴπω ἄλλο, ἢ τοῦτο καὶ μόνον: ἐξακολουθήσατε μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιτυχίας.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος μετὰ μικρᾶς τινος ψυχρότητος.

Εἶτα δὲ στρεφόμενος πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, προσέθηκεν.

— Ἐλπίζω, κύριε, ὅτι εἶσθε εὐχαριστημένος.

Ὁ βαρωνέτος, μὴ γνωρίζων τί ν' ἀπαντήσῃ, προσέκλινε μόνον φιλοφρονέστατα.

— Τώρα, ἐπανέλαβεν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ἐγειρόμενος, ἓν μόνον μοῦ μένει νὰ προσθέσω, ὅτι δηλαδὴ παραδίδω τὴν ἀσθενῆ μου εἰς δεξιωτέρας χεῖρας, καὶ σᾶς προσκυνῶ.

— Ὄχι δά! φίλτατε συνάδελφε, δὲν θὰ τὸ κάμετε αὐτό! ἀνέκραξεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, βλέπων ὅτι τὸ πᾶν ἀπώλλυτο.

Καὶ ὁ ἀξιόλογος ἐκεῖνος ἄνθρωπος τοσοῦτον κατεπλάγη, ὥστε τὸ περόνιόν του, φέρον εὐχυμότατον τεμάχιον χοιρομηρίου, ἔμεινεν αἰωρούμενον μεταξὺ τοῦ στόματος καὶ τοῦ πινακίου του, ἐνῷ τὸ βλέμμα του ἐπλανᾶτο ἀπὸ τοῦ βαρωνέτου εἰς τὴν σκοτεινὴν μορφὴν τοῦ ἰταλοῦ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε Ὑόρκε, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, θὰ τὸ κάμω. Ἔχω λόγους ἀκαταμαχήτους νὰ πράξω ὡς πράττω. Εἷς ἰατρὸς, διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐντολήν του, πρέπει ν' ἀφεθῇ ἐλεύθερος νὰ ἐνεργήσῃ ὅ,τι νομίζει πρέπον, ἐγὼ δὲ δὲν εἶμαι ἐλεύθερος· πρέπει νὰ ἔχῃ, ὄχι μόνον τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ἀῤῥώστου του, — καὶ κατὰ τοῦτο εὐτυχῶς δὲν δύναμαι νὰ παραπονεθῶ, — ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν οἰκείων τοῦ ἀσθενοῦς, τῶν ὁποίων ἡ γνώμη ἔχει κῦρος· τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτὴν, τὴν στεροῦμαι ἐντελῶς. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν δὲν μ' ἐμπιστεύεται.

Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἀπεπειράθη νὰ εἴπῃ κἄτι.

— Μίαν στιγμὴν ἀκόμη, σᾶς παρακαλῶ, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος προσηνῶς μειδιῶν, καὶ ἐτελείωσα. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἐπαναλαμβάνω, δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ. Ἀναφέρω μόνον τὸ πρᾶγμα, πλὴν δὲν παραπονοῦμαι δι' αὐτό. Ἀπόδειξις εἶνε ἡ ἐδῶ παρουσία σας, ἡ παρουσία ἰατροῦ ἐν ἀγνοίᾳ μου. Εἰς ἐμὲ δὲν μένει τι ἄλλο πλέον, συμβιβαζόμενον μὲ τὸ καθῆκόν μου, ὄχι μόνον πρὸς τὴν ἀσθενῆ μου καὶ πρὸς ἐμὲ αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς τέχνης μου, εἰμὴ νὰ ἀποσυρθῶ. Τοῦτο δὲ πράττω, καὶ τὸ πράττω ἀτάραχος καὶ εὐδιάθετος, χωρὶς νὰ δυσθυμήσω κατ' οὐδενός.

Σφίγξας δὲ ταχέως τὴν χεῖρα, ἣν εἶχε τείνει πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγλος ἰατρὸς ἵνα τὸν κρατήσῃ, ὁ ἰταλὸς ἐχαιρέτισε τὸν Σὶρ Ἰωάννην καὶ ἀνεχώρησεν, οὔτε τεταπεινωμένος, οὔτε ἀγέρωχος, ἀλλὰ μόνον περίλυπος. Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἔδραμεν εἰς τὸν ἐξώστην, ἔφθασε δ' ἐγκαίρως ὅπως ἴδῃ τὸν φίλον του ἀφανιζόμενον διὰ τῆς θύρας τοῦ κήπου.

— Ὡραία κατάστασις πραγμάτων! ἐψιθύρισεν ὁ ἄγγλος ἰατρὸς, καθήμενος πάλιν εἰς τὴν τράπεζαν, δύσθυμος ὡς ἄνθρωπος πιὼν πρὸ μικροῦ ἰατρικόν.

Ἐπῆλθε δὲ σιγὴ ἀνιαρὰ, ἣν αὐτὸς τέλος διέκοψε, λέγων:

— Εἶνε λυπηρὸν, ὅτι δὲν ἀνεκοινώσατε εἰς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον τὴν πρόθεσιν, τὴν ὁποίαν εἴχετε νὰ μὲ καλέσητε.

— Δὲν τὸ ἐνόμιζα ἀναγκαῖον, εἶπεν ἀποτόμως ὁ Σὶρ Ἰωάννης. Ἡ θεραπεία τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου προεκλήθη ἐκ τύχης, τὴν ὁποίαν ἐπωφελήθη ἐπιτηδείως διὰ νὰ κερδήσῃ ὅσα περισσότερα ἠδύνατο.

Καίτοι ἦτο ἄνθρωπος τοῦ κόσμου καὶ τὴν τύχην του ἰδίως ἐπιδιώκων, διατεθειμένος δὲ ἐν γένει εἰς κολακείας τῶν πελατῶν του, καὶ ἰδίως τῶν πλουσίων, ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε εἶχε καρδίαν, καὶ τ' ἀγαθά του αἰσθήματα κατώρθουν πολλάκις ν' ἀποπτύωσι τὸν χαλινὸν, ὑφ' ὃν προσεπάθει ἐκεῖνος συστηματικῶς νὰ τὰ κρατῇ δέσμια· τοῦτο δὲ συνέβη, ὅτε ἐνόησεν ὅτι ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἦτο ξηρὸς καὶ ἀχάριστος ἄγγλος βαρωνέτος.

— Συγχωρήσατέ με, εἶπε, λαμβάνων δραγμίδα ταμβάκου καὶ βάλλων ἐπιφώνημα μομφῆς, συγχωρήσατέ με νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι ἀπατᾶσθε παραδόξως. Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος πᾶν ἄλλο δύναται νὰ ὑποτεθῇ ἢ ἄνθρωπος ἐπηρεαζόμενος ἀπὸ λόγους ἰδιοτελεῖς.

— Ἄ! ἀλήθεια; ἀπήντησεν ὁ βαρωνέτος ἐκχύνων ὅλην τὴν ἀπὸ ἡμισείας ἤδη ὥρας σωρευμένην ἐντός του δυσαρέσκειαν. Χαίρω πολὺ ὅτι μοῦ τὸ λέγετε, καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ τὸν παραδεχθῶ ὡς πρότυπον ἀφιλοκερδίας. Ἀλλ' οἱ ἀγέρωχοι τρόποι του μὲ πειράζουν, καὶ δὲν ἔχω πλέον διάθεσιν νὰ ὑποφέρω τὴν ὑπεροψίαν του. Δὲν εἶμαι τέλος πάντων ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξω τὸν ἰατρόν μου;

Κάμετέ μου τὴν χάριν, σᾶς παρακαλῶ, ν' ἀφήσωμεν αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς ψυχρῶς καὶ σείων ἀνεπαισθήτως τὴν κεφαλὴν, οἱονεὶ ἔλεγεν: «Πρὸς τί ἡ συζήτησις;»—ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μου μίαν τελευταίαν ἐρώτησιν, σχετικὴν πρὸς τὸ πρᾶγμα. Νομίζετε ὅτι ἡ μὶς Δάβεν δὲν ἔχει πλέον ἀνάγκην ἰατροῦ;

— Ἐλπίζω νὰ ἔχω σᾶς, ἀπεκρίθη ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

— Βεβαίως, βεβαίως, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε μετὰ προδήλου δισταγμοῦ, καθ' ὅσον, ἐννοεῖται, συμβουλαί τινες δι' ἐπιστολῶν καὶ καμμία ἐπίσκεψις ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν—ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, παραδείγματος χάριν—δύνανται νὰ σᾶς ἦνε χρήσιμοι.

— Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μείνετε μαζύ μας, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀρχίζων ν' ἀνησυχῇ, καὶ νὰ ἐξακολουθήσετε τὴν θεραπείαν τῆς θυγατρός μου; Ἡ ἀμοιβή..., προσέθηκεν ἀλαζόνως.

— Ἀφήσατε αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν, σᾶς παρακαλῶ, διέκοψε ζωηρῶς ὁ βραχύσωμος κύριος. Ἐπεθύμουν ἐξ ὅλης μου καρδίας νὰ ἠδυνάμην νὰ μείνω ἐδῶ, ἢ νὰ σᾶς ἔχω πλησιέστερον εἰς τὴν Νίκαιαν, διὰ νὰ σᾶς ἀπαλλάξω ἀπὸ τὴν δύσκολον θέσιν σας. Ἀλλὰ δυστυχῶς μοῦ εἶνε ἀδύνατον νὰ μείνω ἐδῶ, οὐδὲ μίαν ἡμέραν. Ἔχω εἰς Νίκαιαν ἓν πλῆθος ἀσθενεῖς τοὺς ὁποίους δὲν ἠμπορῶ ν' ἀφήσω: τὸν λόρδον Β. μὲ φοβερὰν ποδάγραν· τὸν ἔχω πελάτην εἴκοσι ἔτη, καὶ δὲν ἠμπορῶ ἐννοεῖτε, νὰ τὸν παραιτήσω· ἔχω ἔπειτα τὸν μικρὸν ὑποκόμητα Φ. μὲ ἴλερον· ἡ μητέρα του τὸ λατρεύει αὐτὸ τὸ παιδί, καὶ τρομάζει μὲ τὸ τίποτε· εἶμαι ἠναγκασμένος νὰ τὴν καθησυχάζω κάθε δύο ὥρας. Δὲν ἠμπορῶ, βλέπετε, ν' ἀφήσω αὐτοὺς τοὺς ἀσθενεῖς, εἶνε ἀδύνατον.

Καί τοι μεγάλως ἐκ τούτου δυσηρεστήθη ὁ Σὶρ Ἰωάννης, οὐδόλως ἠμφισβήτησε τὸ κῦρος τῶν προτεινομένων ἐνστάσεων. Τὰ δύω ἐκεῖνα ἀριστοκρατικὰ ὀνόματα εἶχον πέσει ὡς δύο σταγόνες ἐλαίου ἐπὶ τοῦ τραύματος, ὅπερ ἐπήνεγκεν ἡ ἄρνησις τοῦ ἰατροῦ Ὑόρκε. Θὰ ἐφαίνετο ἄραγε τοσοῦτον εὔκολος ὁ βαρωνέτος, ἂν οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀσθενεῖς ὠνομάζοντο Κ. Πέτρος ἢ Κ. Παῦλος;

— Τότε λοιπὸν δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ συστήσετε κανένα καλὸν ἰατρὸν ἐδῶ πλησίον; ἠρώτησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης μετὰ στιγμιαίαν σκέψιν.

Ὁ ἰατρὸς ἔτριψε βιαίως τὸ μέτωπόν του, ητένισε χαμαὶ τὸ βλέμμα, ὡσεὶ ἐμελέτα χάρτην γεωγραφικὸν, καὶ ἀπήντησε.

— Τῇ ἀληθείᾳ, εἰς δέκα λευγῶν περίμετρον, εἰς ὅλην τὴν Ῥιβιέραν ἠμπορῶ νὰ σᾶς εἴπω, δὲν βλέπω κανένα δυνάμενον νὰ συγκριθῇ μὲ τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον.

— Καὶ πάλιν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος! διέκοψεν ὁ βαρωνέτος ὀργίλως· εἰπέτε μου ὅποιον θέλετε, ἐκτὸς αὐτοῦ.

Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε προσέφυγεν εἰς τὴν ταμβακοθήκην του.

— Κ' ἐγὼ τὸ ἤθελον, εἶπεν· ἀλλ' ἄνθρωποι ὡς αὐτός... ὁ ἰταλὸς ἰατρὸς δὲν φυτρώνουν εἰς τοὺς δρόμους· ξεύρετε, ὅτι ἠμποροῦσε νὰ ἦτον ἄγγλος; Ἰδέτε, πῶς ὁμιλεῖ τ' ἀγγλικά. Μάλιστα, τὸ ἐπαναλαμβάνω, ἔπρεπε νὰ ἦτον ἄγγλος. Δὲν λέγω, τὸ ἐξωτερικόν του, οἱ τρόποι του εἶνε ξενικοί, καὶ δὲν ἐκπλήττομαι ὅτι σᾶς ἔκαμαν κακὴν ἐντύπωσιν. Τὸ ἐννοῶ. Ἀλλ' ἐντοῦτοις ἡ μὶς Δάβεν, ἡ ὁποία πρὸ παντὸς πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπόψιν, φαίνεται ὅτι εἶνε εὐχαριστημένη.

Καὶ ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε διεκόπη ἀπὸ σκοποῦ, ἀναμένων πιθανῶς ἀπόκρισιν. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἠναγκάσθη πρὸς μεγίστην του λύπην νὰ κατανεύσῃ.

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε σπουδαῖον! ὑπέλαβεν ὁ ἰατρός· ὅταν ὁ ἀσθενὴς ἦνε εὐχαριστημένος, καὶ τὸ πνεῦμά του ἥσυχον... ἀξίζει τὸν κόπον, Σὶρ Ἰωάννη νὰ θυσιάσῃ τις μερικὰς ἐντυπώσεις κάπως δυσαρέστους. Τέλος πάντων κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ καλλίτερον ἀπὸ ὅλα θὰ ἦτον νὰ συμβιβάσητε τὸ πρᾶγμα μὲ.. τὸν ἰταλὸν αὐτὸν ἰατρὸν, καὶ νὰ τὸν καλέσητε νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς ἐπισκέψεις του.

— Νὰ ἐπαναλάβῃ τὰς ἐπισκέψεις του! ἀνέκραξεν ὁ ἄγγλος, ἕτοιμος νὰ γείνῃ ἔξω φρενῶν, ἀλλ' ἀναμνησθεὶς ἐγκαίρως ὅτι δὲν προσῆκεν εἰς ἄνθρωπον τῆς τάξεώς του νὰ λησμονηθῇ μέχρι παραφορᾶς ἐνώπιον τοῦ ἰατροῦ Ὑόρκε, ὅστις ἠδύνατο νὰ ἐκδικηθῇ κακολογῶν τὸ πρᾶγμα ἐν Νικαίᾳ. Νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ ἐπανέλθῃ μεθ' ὅσα συνέβησαν! νὰ ἐκτεθῶ εἰς τὴν ταπείνωσιν ἐνδεχομένης ἀρνήσεως! νὰ λησμονήσω τὴν ἀξιοπρέπειάν μου ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ μυιαγγίκτου ξένου, αὐτοῦ τοῦ κατηραμένου χονδρανθρώπου!

— Ἐλᾶτε, ἐλᾶτε, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε πραϋντικῶς, ποῖος σᾶς ὁμιλεῖ περὶ ταπεινώσεων; ποῖος σᾶς συμβουλεύει νὰ ζητήσετε, νὰ παρακαλέσητε; Εἶμαι ἄνθρωπος ἐγὼ νὰ συμβουλεύω τὸν Σὶρ Ἰωάννην πρᾶγμα ἀσυμβίβαστον μὲ τὸν χαρακτῆρά του καὶ μὲ τὴν κοινωνικήν του θέσιν;—Ἂν ὅμως κατορθώσω νὰ συμβιβάσω αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν πρὸς γενικὴν εὐχαρίστησιν, χωρὶς σεῖς διόλου ν' ἀναμιχθῆτε, καὶ σᾶς ἐγγυηθῶ ὅτι ἡ πρότασίς μου θὰ γείνῃ δεκτὴ μετ' εὐγνωμοσύνης;

Ἡ λέξις *εὐγνωμοσύνη*,—ἥτις μόλις ῥηθεῖσα ἀνεκλήθη νοερῶς ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ—κατώρθωσε πολὺ πλέον ἢ πᾶσα τοῦ ἰατροῦ Ὑόρκε ἡ εὐγλωττία, ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ διπλωματικοῦ του διαβήματος. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης συνησθάνθη, ὅτι ἀνέβαινε πάλιν ἐπὶ τὸν στυλοβάτην τῆς ὑπερηφανίας του, ἐὰν ἀνωμολογεῖτο ἡ ὑπεροχή του καὶ ἀνεγνωρίζετο ἡ κατωτέρα θέσις τοῦ ἐχθροῦ του.

Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε εἶδεν ἐντούτοις τὴν ἐπιτυχίαν του, κ' ἔσπευσε νὰ ὠφεληθῇ ἐξ αὐτῆς μετὰ πολλῆς δεξιότητος. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης μετὰ μικράν τινα ἔτι ἀναγκαίαν ἀντίστασιν, ἐπραΰνθη τέλος

καὶ ἔδωκε πληρεξουσιότητα εἰς τὸν συμπατριώτην του νὰ διαπραγματευθῇ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου,—ὑπὸ ἕνα ὅμως ὅρον: ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ὤφειλε νὰ δηλώσῃ, κατ' ἀρχὴν, ὅτι εἶχεν ἀναλάβει νὰ μαρτυρήσῃ αὐτὸς, ἐκ μέρους τοῦ Ἰταλοῦ, ὅτι ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος δὲν εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ προσβάλῃ οἱονδήποτε. Τούτων συμφωνηθέντων, ὁ πληρεξούσιος ἰατρὸς ἔλαβεν ἓν ἀλεξήλιον καὶ ἀνεχώρησεν εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑι

Συνέχεια ἴδε σελ. 212.

Πρὸ δεκαετίας αἱ ἐντυπώσεις ἀπεστέλλοντο διὰ τοῦ ταχυδρομείου, ἀλλ' ὁ γαλλογερμανικὸς πόλεμος μετέβαλε τὸν τρόπον τοῦτον, ἐπενεγκὼν εἰς τὸν ἀγγλικὸν τύπον ἀληθῆ ἐπανάστασιν· καὶ αὐτὴ ἡ ἀποστολὴ τηλεγραφημάτων διὰ τῶν τηλεγραφικῶν πρακτορείων κατέπαυσε, καὶ ἐγένετο χρῆσις εἰδικοῦ σύρματος.

Ἡ πρωτοβουλία τῆς μεταβολῆς ταύτης ἀνήκει εἰς τὸν ἐκδότην τῶν «Ἡμερησίων Νέων» I. P. Ῥοβινσὼν, ἢ μᾶλλον εἰς τὸν διάσημον ἀνταποκριτὴν αὐτοῦ Ἀρχιβάλδον Φόρβες, τὸν θαυμάσιον ἀφηγητὴν (reporter), ἢ μᾶλλον, ὀρθότερον εἰπεῖν, τὸν μέγαν στρατιωτικὸν συγγραφέα. Ὁ κ. Φόρβες, πλὴν τῶν σπανίων καὶ πολυτίμων προτερημάτων, ὑφ' ὧν περιβάλλεται, τὰ ὁποῖα καθιστῶσιν αὐτὸν νέον Ξενοφῶντα, πλὴν τῶν ἀκριβῶν γνώσεων καὶ ποικίλων, τοῦ ὀξυτάτου στρατηγικοῦ πνεύματος, τῆς ἀπαραμίλλου ἐπιτηδειότητος εἰς τὸ νὰ παρευρίσκεται εἰς πάσας τὰς ἀξίας λόγου σκηνὰς, πλὴν τοῦ γραφικωτάτου αὐτοῦ ὕφους καὶ ζωηροῦ, ἔχει καὶ φυσικὴν ῥώμην, εὐεξίαν σωματικὴν, σπουδὴν ἔνθερμον· πάντα δὲ ταῦτα καθιστῶσιν αὐτὸν ὄντως ἄνδρα ὑπεράνθρωπον καὶ οἱονεὶ μυθώδη. Δὲν εἶνε δὲ τοῦ τυχόντος ἔργον ἡ στρατιωτικὴ ἀνταπόκρισις· εὐκολώτερον μάλιστα νὰ ἄρῃ τις μεγάλην νίκην ἢ νὰ κατανοήσῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ὅλας τὰς μεγάλας γραμμὰς τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων καὶ τὰ συμβάντα, ν' ἀθροίσῃ αὐτὰ καὶ κατατάξῃ ἐν ἀφηγήσει ἀκριβεῖ καὶ δραματικῇ.

Ὁ κ. Φόρβες εἰς τὸ εἶδος τοῦτο εἶνε μοναδικός. Πρὸ πάντων δὲ γινώσκει ὡς ἄριστα ν' ἀνευρίσκῃ ἐπ' ἀκριβῶς τὴν θέσιν, ἀφ' ἧς νὰ κατοπτεύῃ ἢ λαμβάνῃ πληροφορίας· δύναται νὰ μένῃ 48 ὥρας ἔφιππος ἄνευ ἀναπαύσεως, νὰ βλέπῃ τὰ πάντα, νὰ διέρχεται ἀβλαβὴς τὰς φρικωδεστέρας σκηνὰς τῆς σφαγῆς, καὶ ἔπειτα νὰ γράφῃ ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου του ἄρθρον τρίστηλον, ἀληθὲς ἀριστούργημα, ν' ἀναχωρῇ δρομαίως ἐλαύνων, νὰ θανατώνῃ 10 ἵππους ἐκ τοῦ δρόμου ὅταν ἔχῃ ἀνάγκην νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐπιστολῆς του. Οὐχὶ δὲ ἅπαξ, ἀλλὰ εἰκοσάκις ἐξετέλεσε τοιαύτας κοπιώδεις ἐργασίας. Ὑπῆρξε μάρτυς αὐτόπτης ὅλων τῶν μεγάλων συμβάντων τῆς τελευταίας δεκαετίας ἀπὸ τῆς συνεντεύξεως τοῦ Ναπολέοντος Γ' αἰχμαλώτου μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας μέχρι τῆς συνθηκολογήσεως τοῦ Μὲτς, ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῶν στρατευμάτων τῶν Βερσαλλιῶν ἐν Παρισίοις μέχρι τῆς καταστροφῆς τῶν Ἄγγλων ἐν Ἀφγανιστάν. Τὰ σχέδια δὲ, τὰ ὁποῖα οὗτος ἐχάραξε πρότερον εἰς τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ἀσαντὶ καὶ Ζουλοῦ, ἦσαν τόσῳ πλήρη, ὥστε οἱ στρατηγοὶ ἀπεδέχθησαν αὐτὰ μὴ δυνάμενοι ἄλλως νὰ πράξωσι. Οὗτος ἀνήγγειλε τῷ Τσάρῳ 6 ὥρας πρὸ τῆς ἀφίξεως πάντων τῶν ταχυδρόμων τὴν νίκην τῆς Σίπκας. Συνέβη αὐτῷ νὰ διανύσῃ ἀπὸ ῥυτῆρος ἐφ' ἵππου 100 μίλια καὶ 600 διὰ τοῦ ἀτμοῦ, μόνον καὶ μόνον ὅπως φέρῃ εἰς **Fleet street** εἴδησιν σπουδαίαν, καὶ ἀπέλθῃ πρὸ τῆς ἐκτυπώσεως. Ἡ ἔκθεσις αὐτοῦ περὶ τῆς πρώτης προσβολῆς τῆς Πλεύνας προώρισται νὰ κατασταθῇ κλασσικὸν ἔργον. Ἔπεμψεν αὐτὴν ἐκ Σιστοβίου, ὅπου εἰσῆλθεν φέρων ἐπὶ κεφαλῆς τὸ ἐφίππιον τοῦ τρίτου αὐτοῦ ἵππου, τοῦ ῥαγέντος καθ' ὁδόν.

Τῷ 1870 ὁ Φόρβες ἀρχὴν ἐποιεῖτο τοῦ σταδίου του. Τότε ὑπέβαλε τὴν εὐφυᾶ γνώμην, τὴν ὁποίαν ὁ **I R. Robinson** ἠσπάσθη, τοῦ νὰ διαβιβάζῃ τὰς στρατιωτικὰς αὐτοῦ ἐπιστολὰς ὁλοκλήρους διὰ τοῦ ὑποβρυχίου καλωδίου, ἀντὶ νὰ πέμπῃ διὰ συντόμων τηλεγραφημάτων περίληψιν τῶν γεγονότων. Τοῦτο σήμερον φαίνεται ἁπλούστατον, ἀλλὰ τότε οὐδεὶς εἶχεν ἐπινοήσει τοιοῦτόν τι, καὶ τὰ «Ἡμερήσια Νέα» δι' ἑνὸς ἅλματος ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν λοιπῶν ἀντιπάλων ἐφημερίδων.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ γαλλογερμανικοῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος διήγειρεν εἰς ὕψιστον βαθμὸν τὸ διαφέρον καὶ τὴν περιέργειαν τῶν Ἄγγλων, ἀνεγίνωσκον τὰς ἀνταποκρίσεις τοῦ Φόρβες· οὐδ' ἅπαξ δὲ ὑπελείφθη εἰς τὸ νὰ πέμπῃ πρῶτος τὴν ἀνταπόκρισιν. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου τὰ «Ἡμερήσια Νέα» ἀπέτισαν μέγα ποσὸν τηλεγραφικῶν τελῶν, ἀλλὰ ἐκέρδισαν θέσιν μοναδικήν. Τὸ κοινὸν εἶχε συνειθίσει ν' ἀναγινώσκῃ ἀνὰ πᾶσαν πρωΐαν εἰς τὴν ἐφημερίδα τρεῖς ἢ τέσσαρας στήλας τηλεγραφικῶν ἐπιστολῶν, γεγραμμένων τὸ ἑσπέρας τῆς προηγουμένης ἡμέρας. Πᾶν ὅ,τι ἔφερε χρονολογίαν παλαιοτέραν, ἔστω καὶ κατὰ 24 ὥρας, ἐθεωρεῖτο παλαιὰ ἱστορία. Τοῦτο δ' ἐξηνάγκασε ὅλα τὰ ὄργανα τῆς δημοσιότητος νὰ σπεύσωσι ν' ἀναπληρώσωσι τὴν ἔλλειψιν τῆς καθυστερήσεως, ἂν δὲν ἤθελον νὰ θεωρηθῶσι μουσεῖα ἀρχαιοτήτων.

Τότε ἡ διεύθυνσις τῶν «Καιρῶν» ἵδρυσεν ἐν Παρισίοις κεντρικὸν γραφεῖον εὐρωπαϊκῶν εἰδήσεων, καὶ διὰ συμβολαίου παρέλαβε τὴν χρῆσιν ἐπὶ 6 ὥρας ἑκάστης νυκτὸς εἰδικοῦ σύρματος μεταξὺ τοῦ γραφείου τούτου καὶ τῶν ἐν Λονδίνῳ γραφείων. Δι' ἐφημερίδα ὡς οἱ «Καιροὶ» πωλου-

μένην 30 λεπτά, εἰς 50 ἢ 60,000 ἀντίτυπα, στηριζομένην ἐπὶ ἀκλονήτου καὶ πολυετοῦς ἀκμῆς, ἦτο ὅλως φυσικὴ τοιαύτη πολυτέλεια. Ἀλλὰ πῶς ἠδύναντο νὰ διαγωνισθῶσιν αἱ ἐφημερίδες τῶν 10 λεπτῶν; Ἤθελον εἰσέλθει καὶ αὐταὶ εἰς τὴν μεγάλην ὁδὸν, ἥτις θὰ ἔφερεν αὐτὰς εἰς τὴν χρεωκοπίαν, ἢ ἤθελον ὑπερφαλαγγισθῆ ὑπὸ τοῦ κολοσσοῦ;

Οὐδ' ἐπὶ μικρὸν ἐδίστασαν. Ὁ «Ἡμερήσιος Τηλέγραφος», ἡ «Σημαία», συνέστησαν ἴδιον γραφεῖον καὶ σύρμα ἐν Παρισίοις. Ὁ «Ἑωθινὸς Ταχυδρόμος» καὶ τὰ «Ἡμερήσια Νέα» παρεδέχθησαν ἕτερον σύστημα, ἐπεκτείνασαι τὰς ἰδιαιτέρας τηλεγραφικὰς ἀνταποκρίσεις, τοῦ πρώτου ὄντος δαπανηροτάτου. Οὐδεμία ἐφημερὶς ὑπάρχει μὴ ἔχουσα τακτικῶς τρεῖς ἢ τέσσαρας στήλας, ὑπὸ τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον τύπον, δι' ἃς τὸ ὀλιγώτερον δαπανῶσι 1000—500 φράγκα. Ἐν ἐλλείψει ἐνίοτε πολιτικῶν εἰδήσεων πρὸς μεταβίβασιν, τὰ τόσον δαπανηρὰ ἐκεῖνα γραφεῖα κατὰ φυσικὴν ῥοπὴν διαβιβάζουσι παρισινὰ διάφορα, θεατρικὰς εἰδήσεις καὶ τὰ τοιαῦτα, οὕτω δὲ ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ κάτοικοι τοῦ Λονδίνου καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἀναγινώσκουσιν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν αὐτῶν εἰδήσεις ἐκ Παρισίων, τὰς ὁποίας τὸ πλεῖστον τῶν Παρισινῶν θέλουσι μάθει μετὰ μεσημβρίαν ἐκ τῶν ἐφημερίδων τῶν ἑσπερινῶν.

Οἱ Γάλλοι κωμικοὶ, ὅτε τῷ 1878 ἐπεσκέφθησαν τὸ Λονδῖνον, ἐξεπλάγησαν ἰδόντες ἐκεῖ τὸ κοινὸν ἐνήμερον εἰς τὰ κατ' αὐτούς. Τοῦτο δὲ διότι καθ' ἑκάστην ἀπὸ δύο ἐτῶν οἱ ἐν Λονδίνῳ παρὰ τὰ πολιτικὰ συμβάντα ἀνεγίνωσκον ἀναλύσεις τῶν δραμάτων τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου, τῶν κωμειδυλλίων, ἐκθέσεις τῶν καλλιτεχνικῶν ἑορτῶν, καὶ παντὸς ὅπερ ἐν Παρισίοις συμβαῖνον ἠδύνατο νὰ κινήσῃ τὴν περιέργειαν ξένων ἀναγνωστῶν. Τὰ ὀνόματα καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἀφανεστέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας εἶνε γνωστὰ εἰς τοὺς Ἄγγλους, ὅσῳ καὶ τὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν νομοθετῶν. Ὁ τόσον ταραχώδης καὶ δραματικὸς βίος τῶν Παρισίων, αἱ ἀλλοιώσεις αὐτοῦ, τὰ θεάματα, ὅ,τι νέον ἐκεῖ λαμπρὸν ἢ σκοτεινὸν ἀναθρώσκει, παρέχει εἰς τοὺς γενναίους ἐκείνους κρεωφάγους θέαμα πάντοτε καινοφανές.

Μία τῶν ἐφημερίδων ἠθέλησε δι' εἰδικοῦ σύρματος νὰ κομίσῃ ἐκ Βερολίνου παρόμοιον καρύκευμα, ἀλλ' οὐδεὶς τῶν Ἄγγλων ἀναγνωστῶν ἠθέλησε νὰ γευθῇ τοιοῦτον τουρσίον. Μὴ καλύπτουσα δὲ οὔτε τὰς δαπάνας τῶν τηλεγραφημάτων ἐγκατέλιπε τὰς ἐκεῖθεν ἀνταποκρίσεις.

Οἱ *Λεβιάθαν* τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου, ὡς ἀρέσκονται ἀποκαλοῦντες ἑαυτοὺς οἱ δημοσιογράφοι, δὲν ἠρκέσθησαν μόνον εἰς αὐτὸν τὸν ἀτελεύτητον καὶ ἀχάριστον ἀγῶνα, ἐν ᾧ ἠγωνίζοντο κατ' ἀλλήλων δι' ἑκατομμυρίων· ὅταν αἱ πηγαὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ τοῦ ἀτμοῦ ἐξηντλήθησαν, ὅταν τὰ γραφεῖα τῆς συντάξεως συνεδέθησαν δι' ἀμέσων ἀνταποκρίσεων μετὰ τῶν Παρισίων, μετὰ τῆς Βουλῆς τῶν κοινοτήτων, μετὰ τῆς τῶν Λόρδων, μετὰ τῶν μεγάλων πόλεων τοῦ βασιλείου, καὶ τῶν Ἰνδιῶν, ὡς τοῦτο παρετηρήθη κατὰ τὴν περιοδείαν τοῦ πρίγγιπος τῆς Οὐαλλίας, καὶ νεωστὶ κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ἀφγανιστὰν, ὅταν αἱ μεγάλαι ἐφημερίδες ἔφθασαν νὰ ἔχωσιν οὐ μόνον ἴδιον μέγαρον, τυπογραφεῖον, χυτήριον, ταχυπιεστήρια ἐκτυποῦντα, κόπτοντα καὶ διπλοῦντα 20,000 φύλλα καθ' ὥραν, ἀλλὰ καὶ μελανοποιεῖα καὶ χαρτοποιεῖα, ἔπρεπε νὰ ἐφεύρωσί τι καινοφανὲς, τέως ἀνύπαρκτον. Ἀλλὰ ποῦ νὰ εὕρωσι τοῦτο ἢ ἐν αὐτῇ τῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐφημερίδος;

Μέχρις ἐκείνου τοῦ χρόνου αἱ ἐφημερίδες ἔργον εἶχον τὴν ἀφήγησιν τῶν γεγονότων, ἐσκέφθησαν λοιπὸν νὰ γεννήσωσι γεγονότα, ὅπως διηγηθῶσιν αὐτὰ κατόπιν.

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς ἀνέῳξαν τὴν ὁδὸν εἰς τὸν παλαιὸν κόσμον, πέμψασαι δημοσιογράφον εἰς ἀνεύρεσιν τοῦ Λιβιγκστῶνος. Μόλις ὁ Στάνλεϋ ἀνήγγειλε τὸ εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν του, καὶ διηγήθη εἰς τὸν πεπολισμένον κόσμον τὰ τοῦ ταξειδίου του, ἀμέσως ὁ «Ἡμερήσιος Τηλέγραφος» συνεταιρισθεὶς μετὰ τοῦ «Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης» ἀνέλαβεν ἰδίαις δαπάναις νέαν ἐκδρομὴν τοῦ γενναίου ἐρευνητοῦ. Ἀλλ' οὗτος ὁ γάμος ἀμερικανικῶν συμφερόντων μετὰ βρετανικῶν ἀναγκαίως ἐπήνεγκεν οἰκογενειακάς τινας ἔριδας, αἵτινες κατέληξαν εἰς διαζύγιον, ἀλλ' ἡ ἀγγλικὴ ἐφημερὶς ἐν τῇ ὁδῷ οὖσα τοιαύτης ἐπιχειρήσεως δὲν ἀνεχαιτίσθη, ἀλλ' ἐξαπέστειλεν εἰς Μεσοποταμίαν νέον ἀρχαιολόγον ἀποθανόντα ἐν μέσῳ τῶν πρώτων αὐτοῦ θριάμβων.—Ὁ Γεώργιος Σμὶθ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν αὐτοῦ ἐκόμισεν μνημεῖα ἀρχαιολογικὰ ἐπὶ ὀπτῶν πλίνθων ὑψίστης ἱστορικῆς ἀξίας, ἰδίᾳ δὲ τὴν περιώνυμον ἀσσυριακὴν διήγησιν περὶ τοῦ κατακλυσμοῦ.

Εἰς τὴν νέαν δὲ ταύτην ὁδὸν μέγας ἀνταγωνισμὸς ὑφίστατο μεταξὺ τῶν ἀγγλικῶν καὶ ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων, καὶ δὲν ἠδύνατό τις νὰ προνοήσῃ ποῦ ἠδύνατο νὰ σταθῇ ἡ μανία αὕτη τῆς ἀγγελίας νέων γεγονότων παραχθέντων ἐκ τῶν ἐφημερίδων. Αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες τῶν 10 λεπτῶν ἠδύναντο ν' ἀναλάβωσι τὴν διάτρησιν τῆς γῆς ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας μέχρι τῶν ἀντιπόδων μᾶλλον ἢ ν' ἀφήσωσι τὰς ἀμερικανικὰς νὰ προτρέξωσιν. Ἀλλὰ μικρά τις ἀτυχία, ἀνατρέψασα τὸ σοφὸν οἰκοδόμημα μιᾶς τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων, ἔθεσε τέρμα, εἰς τὰς ὑπερφιλολογικὰς ταύτας ἐπιχειρήσεις καὶ κατέστησεν αὐτὰς, πρὸς καιρὸν τοὐλάχιστον, ἐκτὸς τοῦ συρμοῦ, ἦτο δὲ ἡ ἑξῆς· Δύο ἐφημερίδες συνεταιρίσθησαν νὰ ναυλώσωσι μικρὸν πλοῖον, τὴν *Πανδώραν*, ὅπως συνοδεύσῃ τὴν ἐκδρομὴν εἰς τὰς ἀρκτικὰς χώρας τοῦ πλοιάρχου Νάρες. Εἷς ἀρχαῖος ἀνταποκριτὴς, ὁ κ. Μὰκ Καχὰν,

ὁ περιώνυμος οὗτος ἀνταποκριτὴς τοῦ *Κήρυκος*, τὸν ὁποῖον τὰ ῥωσσικὰ στρατεύματα εἶχον πάντοτε ἐνώπιόν των κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τῆς Χίβας, ἐπεβιβάσθη εἰς τὴν *Πανδώραν*, ἔχων εἰδικὴν ἐντολὴν ν' ἀποστέλλῃ εἰς τὰς συνεταιρισθείσας ἐφημερίδας τὰς εἰδήσεις τῶν νέων ἀνακαλύψεων. Ἐλήφθησαν πᾶσαι αἱ προφυλάξεις ὅπως ἀσφαλισθῇ τὸ μονοπώλιον τῶν εἰδήσεων τούτων, καὶ ὁ κ. Μὰκ Καχὰν βέβαιος περὶ τοῦ προνομίου αὐτοῦ, ἐτήρει διαρκὲς ἡμερολόγιον τοῦ ταξειδίου, ὅπως δημοσιεύσῃ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν. Ἀλλὰ φεῦ! ἐπανακάμψας ἐκ τοῦ ταξειδίου εἶδε μετὰ φρίκης, ὅτι πᾶν ὅ,τι εἶχε νὰ εἴπῃ, ἦτο πρὸ πολλοῦ εἰς χεῖρας τῶν κατεργαρέων.... Ἡ *Πανδώρα* ἔκρυπτεν ἐντὸς τῶν σπλάγχνων της ἕνα ψευδῆ ἀδελφὸν, ἕνα πεπαιδευμένον ναύτην, καὶ αὐτὸς ὁ λύκος τῆς θαλάσσης, ὁ λύκος ἐν τῷ ποιμνίῳ, δὲν ἀπώλεσαν οὐδεμίαν στιγμὴν ἀπὸ τοῦ νὰ διαβιβάζῃ εἰς τὴν πατρίδα του τὰς ἀκριβεστέρας εἰδήσεις. Ἴσως αἱ ἐπιστολαί του δὲν διέλαμπον ἐπὶ ὀρθογραφίᾳ, ἀλλ' αἱ ἐφημερίδες δὲν ἠσχολοῦντο περὶ τοιαῦτα μικρολογήματα, ἀλλ' ἐκ τῶν σημειώσεων αὐτοῦ ἠρύοντο ὡραίας ἀφηγήσεις. Ἡ ἀποτυχία αὕτη ἐπροξένησε πολὺν γέλωτα, καὶ θανάσιμον πρὸς τούτοις κτύπημα εἰς τὴν νεολογικὴν ἐπιδημίαν, ἥτις ἔβοσκε ἀπὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν μεταξὺ τῶν βρετανικῶν ἐφημερίδων.

Ἀλλ' ἡ παμφάγος αὐτῶν δραστηριότης ἀνεζήτησε νέας πηγάς. Ἤθελε γράψῃ τις τόμον ὁλόκληρον, περιγράφων τὰ παράδοξα ἐπινοήματα, τὰ μεγάλα σχέδια καὶ πολύτροπα, ἅτινα μετεχειρίζετο ἑκάστη ὅπως φθάσῃ πρώτη εἰς τὴν διακωδώνισιν εἰδήσεων. Ἐμίσθωσαν ἁμαξοστοιχίας, ἐναύλωσαν πλοῖα ὅπως τρέξωσι πρῶται εἰς τὸ ἄκουσμα ναυαγίου καὶ μάθωσιν ἐκ στόματος ναυτόπαιδος σωθέντος λεπτομερείας. Ἐθεάθησαν ἀφηγηταὶ ἐφημερίδων εἰσπηδῶντες πάσῃ βίᾳ εἰς τὴν ὀπὴν ἐκραγέντος ἀνθρακωρυχείου εὐθὺς μετὰ τὴν ἔκρηξιν, ἥτις ἐπλήρωσεν αὐτὸ πτωμάτων, ἵνα πρῶτοι περιγράψωσι τὴν καταστροφήν. Εἶδον ἄλλους νὰ πλησιάζωσι κολυμβῶντες ἀτμόπλοιον πλέον ὁλοταχῶς καὶ εἰσπηδῶντας εἰς αὐτὸ, ὅπως ἴδωσι πρόσωπον ἔξοχον ἐρχόμενον πρῶτοι, καὶ μάθωσί τι.

Εἷς τῶν περιεργοτέρων τρόπων, μετὰ πολλῆς ἀγχινοίας ἐφαρμοσθεὶς, εἶνε ὁ ὑπὸ τοῦ πράκτορος τῶν «Ἡμερησίων Νέων» μεταχειρισθεὶς ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῶν Ἀσαντί. Αἱ ἐφημερίδες τοῦ Λονδίνου, μὴ ἔχουσαι εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν εἰδικὸν καλώδιον μεταξὺ Γουϊνέας καὶ Ἀγγλίας, ἠναγκάσθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι τὸ τῆς Μαδέρας. Οἱ ἀνταποκριταὶ αὐτῶν συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν πόλιν Φουνσὰλ τῆς νήσου. Μεταξὺ αὐτῶν κυρία μέριμνα ἦτο τίς πρῶτος νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας τὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας οἱ στρατιωτικοὶ ἀνταποκριταὶ ἔπεμπον καθ' ἕκαστον ταχυδρομεῖον, καὶ διαβιβάσῃ τηλεγραφικῶς εἰς Λονδῖνον διὰ Λισβῶνος καὶ Παρισίων, ἀλλὰ δὲν ὑπελόγισαν καὶ τὰς ἡμέρας τῆς καθάρσεως.

Αἱ ἐπιστολαὶ κατὰ πᾶσαν ἄφιξιν ἐκαπνίζοντο καὶ ἔπειτα διενέμοντο εἰς αὐτούς. Ἐπήρχετο ἑπομένως βραδύτης ἐκ τούτου, ἀλλ' ἐπαρηγοροῦντο, διότι τὸ πάθημα ἦτο κοινόν. Ἀλλ' ὁ ἀνταποκριτὴς τῶν «Ἡμερησίων Νέων» τί ἐσκέφθη;

Προσῆλθεν εἰς τὸν καπνίζοντα τὰς ἐπιστολὰς ὑπάλληλον, ὅστις εἶχεν ὁρκισθῆ διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός του.

— Κύριε, λέγει εἰς αὐτὸν, δὲν ἔρχομαι νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν νὰ παραβῆτε τὸ καθῆκόν σας, καὶ μοὶ δώσητε τὰς ἐπιστολάς μου πρὶν λάβητε ὅλας τὰς ἀναγκαίας προφυλάξεις. Ἐπιτρέψατε μόνον νὰ σᾶς προσφέρω τὸ ἥμισυ τῶν ἀποδοχῶν μου, σεῖς δὲ ἀντὶ τῆς ἀμοιβῆς ταύτης δεχθῆτε ν' ἀνοίγετε τὰς πρὸς ἐμὲ διευθυνομένας ἐπιστολάς, κρατεῖτε αὐτὰς ἀνοικτὰς διὰ λαβίδων ὄπισθεν τῆς ὑέλου τοῦ παραθύρου τοῦ δωματίου τοῦ καπνίσματος, ἐγὼ δ' ἔξωθεν θὰ ἔρχωμαι νὰ τὰς ἀναγινώσκω καὶ λαμβάνω σημειώσεις. Δὲν μὲ χρειάζεταί τι περισσότερον. Διὰ τὴν ὑπηρεσίαν σας ταύτην θὰ σᾶς εἶμαι μεγάλως εὐγνώμων.

Ἡ συμφωνία ἐκλείσθη, οὕτω δὲ τὰ «Ἡμερήσια Νέα» ἐδημοσίευον πρὸ τῶν ἄλλων ἐφημερίδων τὰς ἐπιστολὰς τοῦ κ. Φόρβες.

Διὰ τοιούτων ἐνεργειῶν ὁ ἀγγλικὸς τύπος ἐμεγαλύνθη καὶ εἶνε ἄξιος νὰ θεωρεῖται πρῶτος τοῦ κόσμου. Καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ τὴν κερδοσκοπικὴν τὸ σύστημα ἔχει καλῶς. Μὴ θέλοντες νὰ λεπτολογήσωμεν ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν, δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν θαῤῥαλέως ὅτι ὁμοῦ ὁ «Ἡμερήσιος Τηλέγραφος», ἡ «Σημαία» καὶ τὰ «Ἡμερήσια Νέα» ἐκτυποῦσι καθ' ἑκάστην ὑπὲρ τὸ ἓν ἑκατομμύριον φύλλα εἰς ὁμαλὰς περιστάσεις.

Τοῦτο οὐδὲν ἔχει τὸ θαυμαστὸν ὅταν σκεφθῇ τις ὅτι τὸ Λονδῖνον περιέχει κατοίκους τετράκις πλειοτέρους τῶν ἐκδιδομένων φύλλων, καὶ ὅτι αἱ τρεῖς αὗται ἐφημερίδες ἔχουσι περίπου μόναι τὸ μονοπώλιον τῶν πρωϊνῶν πωλήσεων. Ἐν τῇ καταστάσει ὅμως ταύτῃ τῶν πραγμάτων ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε ὅτι ἀδύνατος καθίσταται ἡ ἵδρυσις ἑτέρας ἐφημερίδος καθημερινῆς ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Ἀνὰ πᾶν πέμπτον ἢ ἕκτον ἔτος σχηματίζεται ἑταιρία πρὸς ἔκδοσιν ἐφημερίδος μετὰ κεφαλαίου 10 ἢ 12 ἑκατομμυρίων, ἀρχίζει ἡ ἔκδοσις, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὅλα πίπτουσιν εἰς τὸ βάραθρον τῆς ἀποτυχίας. Ἡ δύναμις τῶν ὑπαρχουσῶν ἤδη ἐφημερίδων εἶνε μεγίστη, προέρχεται δὲ ἡ δύναμις αὕτη ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ πολλῶν παραγόντων, ἐκ τῶν ἕξεων, ἐκ τῶν συμφερόντων καὶ παραδόσεων· πάντα ταῦτα ἀποτελοῦσι κεφάλαιον ἐργασίας καὶ χρημάτων, ὥστε πᾶς διαγωνισμὸς ἀποτυγχάνει. Ἐὰν ἐρωτήσῃ τις ποίαν χρηματικὴν ἀξίαν δύναται νὰ ἔχῃ εἷς τῶν μεγάλων τούτων γιγάντων

τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου ἐὰν ἐξετίθετο εἰς δημοσίαν πώλησιν, ἡ ἀπάντησις δὲν εἶνε εὔκολος, διότι παρὰ τὰ κέρδη τὰ μεγάλα, ἅτινα ἀποκομίζουσιν αὐτοῖς αἱ σπουδαῖαι ἐργασίαι, ὑπάρχει καὶ ἡ πολιτικὴ ἐπίδρασις, ἥτις ἀσφαλίζει αὐταῖς τὸ μονοπώλιον· ὥστε ἡ εἰς χρήματα ἐκτίμησις διαφεύγει πάντα ὑπολογισμὸν κατὰ προσέγγισιν.

Εἶνε μέγα κακὸν ὄντως ἡ συγκέντρωσις εἰς ὀλίγων χεῖρας τῆς δυνάμεως τῆς διευθυνούσης τὴν δημοσίαν γνώμην· ἀλλ' ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ κακὸν τοῦτο ἔχει εἰς τὰ δημόσια ἤθη, εἰς τὰς συνηθείας αὐτὰς τοῦ τύπου τοῦ βρετανικοῦ ἀντιρρόπους δυνάμεις τόσον πολυαρίθμους καὶ ἀσφαλεῖς, ὥστε οὐδεὶς κίνδυνος. Ἀπὸ τὰς καθημερινὰς ἐφημερίδας ζητοῦσι νὰ μάθωσιν εἰδήσεις καὶ ἐκθέσεις ἐπὶ τῶν γεγονότων· εἰς τὰς κρίσεις δὲν δίδουσι προσοχήν. Ἀλλὰ τὰς ἐκθέσεις καὶ πληροφορίας ζητοῦσιν *ἀκριβεῖς, πλήρεις* καὶ *ἀμεροληπτους*. Ἅμα ὡς μεγάλη τις ἐφημερὶς φανῇ κακῆς πίστεως, ἢ μεροληπτική, παύει αὐθωρεὶ ὑπηρετοῦσα τὰς ἀνάγκας τῶν πελατῶν της, διότι ἐκ τῶν μεγάλων οὔσα εἰσέρχεται εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας. Ἐκ τούτου δὲ κατ' ἀνάγκην αὐστηρῶς περιορίζονται εἰς τὴν ἀναγραφὴν συμβάντων, περιγραφομένων ὅσον τὸ δυνατὸν ἀκριβέστερον. Πρακτικὰ τῶν κοινοβουλίων, ἀνακρίσεις, πρακτικὰ δικῶν, συλλαλητηρίων λόγοι, πιστῶς καταγράφονται διὰ τῶν στενογράφων εἰς τὰς ἐφημερίδας ἄνευ συντομεύσεων, ἄνευ σκέψεων καὶ σχολίων.

Ὁ Ἄγγλος ἀναγνώστης ἤθελεν ἀηδῶς ἀπορρίψει ἐφημερίδα, ἥτις ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι μεταδίδει αὐτῷ τὴν φυσιογνωμίαν μιᾶς συνεδριάσεως, ἤθελε μεταδώσει τὰς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον δικαίας ἐντυπώσεις ἑνὸς μαθητευομένου. Δημοσίαν δικαιοσύνην καὶ ἴσην πρὸς πάντας, πλήρη δημοσίευσιν ἐγγράφων, πρακτικὰ δίκης πάντα οἱασδήποτε φύσεως, ἰδοὺ ὅ,τι ζητεῖ ἐν ἐφημερίδι πρωϊνῇ, ἀλλὰ πρὸ πάντων ὑπὲρ ταῦτα νὰ μὴ εὕρῃ που ἴχνος μεροληψίας τοῦ συντάκτου. Ἠγόρασεν ἀντὶ 10 λεπτῶν ἓν κάτοπτρον· δὲν ἔχει ποσῶς ἀνάγκην νὰ μάθῃ τὰς γνώμας καὶ τὸ ὄνομα ἐκείνων, οἵτινες ἠσχολήθησαν ὅλην τὴν νύκτα νὰ τὸ λειάνωσι, διότι τοῦτο μόνον εἶνε τὸ ἐπάγγελμά των.

ΧΟΡΟΣ ΕΝ ΣΑΛΠΕΤΡΙΕΡΗι

Ὅ,τι εἶνε διὰ τοὺς ἄνδρας ἡ Βισέτρη, εἶνε διὰ τὰς γυναῖκας ἡ Σαλπετριέρη ἐν Παρισίοις, εἶδος πολίχνης ὑπὸ πεντακισχιλίων ψυχῶν οἰκουμένης, καὶ χρησιμευούσης ὡς ἄσυλον εἰς τὰς ἀναπήρους, τὰς ὑπὸ τοῦ γήρως καταπεπονημένας, τὰς ἠλιθίας, τὰς παράφρονας, τὰς ὑστερικάς. Διὰ ταύτας τελεῖται κατ' ἔτος κατὰ τὰ μέσα τῆς τεσσαρακοστῆς ἑορτὴ παράδοξος, ἐφέτος δ' ἐδόθη χορὸς μετημφιεσμένων τε καὶ μή, εἰς ὃν εὐάριθμοι μόνον προσεκλήθησαν.

Τῶν ἐνδυμασιῶν ἡ ἐκλογὴ εἶχεν ἀφεθῆ εἰς τὰς ἀσθενεῖς, ὅσαι δὲ ἠθέλησαν, κατεσκεύασαν αἱ ἴδιαι τὴν ἐνδυμασίαν των. Ἡ διεύθυνσις ἐχορήγησεν εἰς αὐτὰς τὰ ὑφάσματα, τὰς ταινίας, τὰ σειρήτια καὶ τ' ἀναγκαῖα ἄνθη. Π ρίεργος παντοδυναμία τοῦ καλλωπισμοῦ! Ἡ περὶ τῆς ἑορτῆς μέριμνα αὕτη τόσον ἐπέδρασεν ἐπὶ τῶν πτωχῶν ἐκείνων ἐγκεφάλων, ὥστ' ἐπὶ ἕνα μῆνα προεφύλαξε τὰς δυστυχεῖς ἐκείνας ὑπάρξεις τοῦ ταράττοντος αὐτὰς πάθους· αἱ τρομεραὶ τῶν ὑστερικῶν καὶ τῶν ἐπιληπτικῶν περίοδοι κατέπαυσαν, αἱ παράφρονες καθησύχασαν· ἡ ἐλπιζομένη τέρψις ἀπεδίωξε τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν.

Ἡ γαλήνη αὕτη τοῦ πνεύματος παρετάθη καθ' ὅλην τοῦ χοροῦ τὴν ἑσπέραν. Οὐδεὶς θὰ ὑπέθετεν οἷαι ἦσαν αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι, εἰ μὴ ἐκ προτέρων ἐγίνωσκε τοῦτο. Αἱ τριακόσιαι χορεύτριαι, αἵτινες συνωστίζοντο ἐν τῷ ἐργοστασίῳ, μεταποιηθέντι εἰς αἴθουσαν χοροῦ, ἦσαν νεάνιδες τὸ πλεῖστον, τινὲς δ' αὐτῶν ὡραιόταται. Ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν δὲν ἦτο πολυτελής, ἀλλ' ἦτο κομψὴ καὶ χαριεστάτη, ἄκρα δ' ἐπεκράτει μεταξὺ αὐτῶν ζωηρότης. Ἅμα ὡς ἤρχετο παίζουσα ἡ ὀρχήστρα, ἀφ' ἧς φρονίμως ποιοῦντες ἀφῄρεσαν τὰ χαλκᾶ ὄργανα, οὐδεμία ἔμενεν ἐν τῇ θέσει της. Μετὰ δὲ τὸ τέλος ἑκάστου χοροῦ περιεπάτουν ἐπιδεικνύμεναι τὴν ἐνδυμασίαν των καὶ ἐναβρυνόμεναι ἐπ' αὐτῇ, κάμνουσαι χαριέσσας ὑποκλίσεις πρὸς τὸν διευθυντὴν κύριον Λεβᾶ, καὶ τοὺς ἰατροὺς Λεγρὰνδ Δυσῶλτ καὶ Βοαζέν, εὐθύμως πρὸς ἀλλήλας συνδιαλεγόμεναι, καὶ τὰ ῥιπίδια αὐτῶν κινοῦσαι· ἡ χαρά, ἐξ ἧς ἀπήστραπτε τὸ πρόσωπον καὶ ἐσπινθηροβόλουν οἱ ὀφθαλμοί των, καθίστα αὐτὰς θελκτικάς. Μία ἐξ αὐτῶν ἔσχε τὴν ὑπομονὴν νὰ γράψῃ προρρήσεις ἐπὶ διακοσίων ἢ τριακοσίων μικρῶν τεμαχίων χάρτου, καὶ νὰ πληρώσῃ δι' αὐτῶν μικρὸν μετάξινον σάκκον· μετέβαινε δ' ἀπὸ ἑδωλίου εἰς ἑδώλιον, ὡς χειρομάντις, παρουσιάζουσα πρὸς πάντας τὸν μετάξινον σάκκον. Μελανείμων τις κύριος ἐξήγαγε χαρτίον, ἐφ' οὗ ἦτο ἐπιγεγραμμένον: «Θὰ ἔχῃς πολλὰς θλίψεις», ἡ μελαγχολική του δὲ μορφὴ ἐφαίνετο δικαιολογοῦσα τὴν προφητείαν. Ἕτερος ἀνείλκυσε τὴν ἀδιάκριτον ταύτην ἐξομολόγησιν: Εἶσθε νοστιμώτατος ξανθὸς καὶ ἐπιθυμεῖτε νὰ μᾶς φιλήσητε».

Ὁποία θλῖψις καὶ δυστυχία ὑπελάνθανεν ὑπὸ τὴν ἐφήμερον ταύτην τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς ὑγιείας ἐπίφασιν. Ὁ ἰατρὸς Λεγρὰνδ Δυσῶλτ ἀφηγεῖτο πρὸς τοὺς παρακαθημένους τὴν ἱστορίαν τῶν χορευτριῶν καθ' ὅσον παρήρχοντο πρὸ αὐτῶν·— «Ἰδέτε, εἶπε, τὴν εὔσαρκον καὶ ὡραίαν ἐκείνην Ἀλσατιανήν· πάντες θ' ἀνομολογήσητε ὅτι εἶνε ἥσυχος νεᾶνις, καὶ ὅμως καταλαμβάνεται ὑπὸ τρομερῶν ὑστερισμοῦ περιόδων.— Ἡ Ἱσπανὶς αὕτη, ἡ ἀγαθὴν καὶ γλυκεῖαν ἔχουσα τὴν μορφὴν καὶ μελαγχολικὸν τὸ βλέμμα ἔχει, τὴν μα-

νίαν τῆς αὐτοκτονίας. Εἶπε δ' εἰς αὐτὴν πλησιάσασαν ὁ ἰατρός: — Αἴ, πῶς πάει ὁ χορὸς, διασκεδάζετε; — Ναὶ, ἀπεκρίνατο θλιβερῶς μειδιῶσα, ἀλλ' ἤθελον νὰ ἤμην ἐλευθέρα. — Βλέπετε τὴν ἄλλην ἐκείνην; ἐξηκολούθησε διὰ τοῦ δακτύλου δεικνύων νεάνιδα μετημφιεσμένην εἰς κομψὸν στρατιώτην τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, καὶ χορεύουσαν εὐθύμως· ἡ νεᾶνις αὕτη ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν ὠμοπλάτην της ἔχει ὑστερογενές τι φυμάτιον, ὅπερ κατὰ τύχην ἀνεκαλύψαμεν. Ἀρκεῖ νὰ ἐπιθέσω ἐπ' αὐτοῦ τὸν δάκτυλόν μου καὶ παραχρῆμα θὰ πέσῃ εἰς ἐπιληπτικὴν κατάστασιν, ἥτις θὰ σᾶς ἐνέπνεε τρόμον». — Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς ἑκάστη εἶχε τὸ πάθος της.

Ἐδυσπίστουν οἱ παρευρισκόμενοι πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ λεγόμενα, διότι ἡ ἑσπέρα ἐκείνη παρῆλθεν ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου ἐπεισοδίου, ἀπερχόμενοι δὲ τῷ ἔλεγον: — Ἀφ' οὗ μία τοιαύτη ἐφεσπερὶς δύναται νὰ παράσχῃ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ὁλόκληρον μῆνα ἡσυχίας, δὲν ὑποδεικνύεται ἄρά γε ἐκ τούτου νέος θεραπείας τρόπος, ἡ διὰ τῆς τέρψεως θεραπεία; — Ἴσως, ἀπεκρίνατο ὁ ἰατρὸς, ἀλλὰ δὲν εἶνε εὔκολον τὸ πρᾶγμα· ὑπὲρ τὰ χίλια φράγκα θὰ στοιχίσῃ ὁ χορὸς τῆς ἑσπέρας ταύτης».

Ἐν ἑτέρᾳ τῆς Σαλπετριέρης πτέρυγι ἐδόθη ἄλλος χορὸς μετημφιεσμένων χάριν τῶν ἐν τῷ καταστήματι ἐγκλείστων παιδίων· ἐκεῖ ἔβλεπέ τις ῥαχιτικὰ ὄντα καὶ μορφὰς ἠλιθίας. Ὁ χορὸς οὗτος ἦτο ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν γυναικὸς, ἣν σέβονται ὡς ἁγίαν, τῆς δεσποινίδος Νικὼλ. Ἡ δεσποινὶς Νικὼλ ἦτο διδασκάλισσα, ὅτε ἡ μήτηρ αὐτῆς παρεφρόνησε καὶ ἐνεκλείσθη ἐν Σαλπετριέρῃ. Ὅπως κατορθώσῃ νὰ μένῃ πλησίον τῆς μητρός της παρουσιάσθη πρὸς τὴν διεύθυνσιν ὡς θεράπαινα. Παρετηρήθη μετ' ὀλίγον ὅτι ἐδίδασκεν ἀνάγνωσιν εἰς τὰς ἀσθενεῖς, τὰς ὁποίας ἐνεπιστεύοντο αὐτῇ, καὶ οὕτω ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἦτο διδασκάλισσα. Ἀνετέθη εἰς αὐτὴν νὰ παραδίδῃ ἓν μάθημα καὶ τῇ παρεχωρήθη πρόσφορον διαίτημα. Ἡ δεσποινὶς Νικὼλ ἐδέχθη ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ ἔχῃ παρ' ἑαυτῇ τὴν μητέρα της. Ἐπὶ τριάκοντα ἔτη τὴν περιεποιήθη μετὰ στοργῆς, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐλαττωθείσης. Τὴν ἱστορίαν ταύτην ἀφηγήθη πρὸ δύω ἐτῶν ὁ κύριος Ἰούλιος Σιμὼν εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, ἥτις ἀπένειμε τὸ βραβεῖον Μοντυὼν εἰς τὴν μετριόφρονα ταύτην ἡρωΐδα, ἧς ἡ μετριοφροσύνη εἶνε ἀξία ἀναγραφῆς.

* Κ.

ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ

τοῦ στρατηγοῦ Γάρφιλδ, τοῦ νέου προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Ἐν ἡλικίᾳ 14 ἐτῶν ὁ Γάρφιλδ ἦτο ἐργάτης ξυλουργοῦ· ἐν ἡλικίᾳ 16 λεμβοῦχος, 18 ἐτῶν σπουδαστὴς εἰς τὴν Ἀκαδημείαν τῆς πόλεως Chester (Ohio)· 21 διδάσκαλος ἐν δημοσίῳ σχολείῳ τῆς αὐτῆς πολιτείας· 23 φοιτητὴς πανεπιστημίου· 26 ἐτῶν λαμβάνει τὸ πανεπιστημιακὸν δίπλωμα· 27 καθηγητὴς ἐν τῷ *κολλεγίῳ* τοῦ Hiram· 29 μέλος τῆς Γερουσίας τῆς Πολιτείας Ohio· 30 συνταγματάρχης τοῦ 42 συντάγματος τῆς Ohio· 31 ἐτῶν ὑποστράτηγος: προσβάλλει καὶ κατανικᾷ τοὺς ὑπὸ τὸν στρατάρχην Οὔμφρεϋ ἀτάκτους, βοηθεῖ τὸν Ruell εἰς Πιττσβοῦργον, πολιορκεῖ τὴν Κόρινθον κτλ· ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 32 ἀρχηγὸς τοῦ ἐπιτελείου τοῦ στρατοῦ τῶν βορείων· 33 μέλος τοῦ νομοθετικοῦ σώματος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν διαδεχθεὶς τὸν Joshua Giddings· 48 ἐτῶν γερουσιαστὴς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν μετὰ 15ετῆ ὑπηρεσίαν ὡς βουλευτής· 49 ἐτῶν πρόεδρος τῆς μεγάλης Ὁμοσπονδίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς.

Ω.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἔν τινι αἰθούσῃ ὡμίλουν περὶ τῆς κυρίας **, ἥτις εἶνε εἰς ἄκρον ἀδιάκριτος καὶ φλύαρος.

Φίλη τις ἐπιχειρεῖ νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ.

— Σᾶς βεβαιῶ ὅτι ἀπατᾶσθε, λέγει αὕτη· ἡ κυρία αὕτη εἶνε μόνον ὀλίγον ἀπερίσκεπτη.

— Ἀπερίσκεπτη μόνον;...

— Ναὶ, βέβαια. Πολλάκις δὲν προσέχει εἰς ὅ,τι λέγει. Ὅ,τι ἀκούει ἀπὸ τὸ ἓν αὐτὶ βγαίνει....

— Ἀπὸ τὸ στόμα;

*
* *

Κατά τινα πολιτικὴν δίκην.

Τὸ δικαστήριον παραχωρεῖ εἰς τὸν ἕτερον τῶν διαδίκων, δικαζόμενον μετὰ πλουσίου συγγενοῦς του, ἐτήσιον ποσὸν 150 φράγκων ὡς ἔξοδα διατροφῆς του.

Ὁ διάδικος προσκλίνει καὶ ἐρωτᾷ ἀφελῶς:

— Κύριε πρόεδρε, μὲ δέχεσθε σεῖς εἰς τὸ σπῆτι σας ὑπότροφον μὲ τὸ ποσὸν αὐτό;

*
* *

Ὡμίλουν προχθὲς εἰς τινα τραπεζίτην περί τινος γνωστοῦ ἐμπόρου.

— Πῶς σᾶς φαίνεται; τὸν ἠρώτησαν.

— Ἐγώ;... μοῦ φαίνεται ἄνθρωπος τριακοσίων χιλιάδων δραχμῶν, ἀπεκρίθη... οὔτε λεπτὸν περισσότερον.

*
* *

Ὁ Ἐρρῖκος Heine ἔλεγε ποτὲ πρὸς φίλον του·

— Ὁ θεῖός μου ἦλθεν εἰς Παρισίους. Ὅταν ἦλθε νὰ μὲ ἴδῃ, μοὶ εἶπεν·

— Ἐξακολουθεῖς λοιπὸν πάντοτε νὰ μὴ κάνῃς τίποτε; — Ὄχι, γράφω ποιήματα. — Αὐτὸ δὰ λέγω κι' ἐγὼ, ὅτι δὲν κάνεις τίποτε.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἡ ἐργασία δὲν εἶνε μόνον ἀναγκαῖον καθῆκον, ἀλλὰ καὶ εὐλογία· μόνος ὁ νωθρὸς νομίζει

αὐτὴν κατάραν. Τὸ καθῆκον τῆς ἐργασίας εἶνε γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μυώνων τοῦ σώματος, ἐπὶ τοῦ μηχανισμοῦ τῆς χειρὸς, ἐπὶ τῶν νεύρων καὶ τῶν λοβῶν τοῦ ἐγκεφάλου· προϊὸν δὲ τῆς ὑγιεστάτης ταύτης ἐνεργείας εἶνε ἡ εὐχαρίστησις καὶ ἡ εὐζωΐα. Ἐν τῷ σχολείῳ τῆς ἐργασίας διδάσκεται ἡ καλλιτέρα πρακτικὴ σοφία. (Σμάϊλς).

*** Τὸ μὲν σῶμα κρατύνουσιν αἱ τροφαὶ, τὴν δὲ ψυχὴν αἱ πράξεις αἱ ἀγαθαί.

*** Ὁ εἰλικρινῶς ἐπαινῶν ἀγαθὴν πρᾶξιν γίνεται τρόπον τινὰ συναυτουργὸς αὐτῆς.

*** Ὁ πολλοὺς ἀριθμῶν φίλους οὐδ' ἕνα ἔχει γνήσιον τοιοῦτον.

*** Μὴ δίδῃς πίστιν εἰς τὰ φαινόμενα· καὶ τὸ τύμπανον κάμνῃ μέγαν κρότον, ἀλλ' εἶνε ἀνέμου μόνον πλῆρες.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Λονδίνῳ ὁ σὶρ Ἑρρῖκος Bessemer ἐτοποθέτησεν ἐν τῇ κατοικίᾳ αὐτοῦ γιγάντειον τηλεσκόπιον, οὕτινος ἡ κατασκευὴ ἀπῄτησεν πολυχρόνιον ἐργασίαν, καὶ δι' οὗ δύναταί τις νὰ ἀναγνώσῃ εὐκολώτατα ἐφημερίδα, ἀπέναντι αὐτοῦ κειμένην, εἰς ἀπόστασιν μακροτέραν τῶν 5 χιλιομέτρων.

Κατὰ τὴν δίκην τῆς ὑποθέσεως τοῦ Ἄγγλου βουλευτοῦ Βραδλῶ, ὅστις, ὡς γνωστὸν, ἠρνήθη νὰ δώσῃ τὸν νενομισμένον βουλευτικὸν ὅρκον, διότι ἡ συνείδησίς του δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ πράξῃ τοῦτο, συνέβη τὸ ἑξῆς περίεργον· Ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ δικαστηρίου ὁ ἐλευθερόφρων βουλευτὴς καταδικάζεται εἰς πρόστιμον 500 λιρ. ἀγγλικῶν, ἤτοι 12,500 φρ. διὰ πᾶσαν ψηφοφορίαν, ἧς μετέσχεν ἀπὸ τῆς εἰς τὸ Κοινοβούλιον εἰσόδου του. Ἐψηφοφόρησε δε 98άκις μέχρι τοῦδε, ἅπασαι δὲ αἱ ψηφοφορίαι αὗται στοιχίζουσιν αὐτῷ 1,125,000 φρ. Εἶνε ἀληθὲς, ὅτι ὁ κ. Βραδλῶ δύναται νὰ κάμῃ ἔφεσιν πρῶτον εἰς τὸ ἐφετεῖον, εἶτα εἰς τὴν βουλὴν τῶν λόρδων, οὕτω δὲ νὰ παρατείνῃ τὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ τρία ἔτη. Ἐὰν ὑποτεθῇ, ὅτι καὶ ἡ τελευταία ἀπόφασις ἔσται καταδικαστικὴ, ὅπερ δυνατὸν, τὸ ποσὸν τῶν προστίμων, εἰς ἃ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δύναται νὰ ὑποβληθῇ ὁ κ. Βραδλῶ ἔσται μυθῶδες. Φαίνεται ὅτι ὁ κ. Βραδλῶ τοιοῦτόν τι προβλέπων σκοπεῖ νὰ μὴ μετάσχῃ τοῦ λοιποῦ οὐδεμιᾶς ψηφοφορίας. Ὅπως δὲ ἀποφύγῃ τὸ ψηφοφορεῖν, ὅπερ δύναται νὰ στοιχίσῃ αὐτῷ 12 χιλ. φρ. οἱ φίλοι του συμβουλεύουσιν αὐτῷ νὰ μὴ μεταβαίνῃ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων, ἀλλὰ νὰ ἀρχῆται εἰς καθημερινὸν περίπατον ἐν τοῖς διαδρόμοις τοῦ βουλευτηρίου.

Ὅτε ὁ δοὺξ τῆς Βουργονδίας ἐδιοίκει ἐν Φλανδρίᾳ τὸν γαλλικὸν στρατὸν, γέρων τις ἀξιωματικὸς, γνωρίζων κάλλιον τὸ ἔργον του παρὰ τὴν εὐκοσμίαν τῆς συμπεριφορᾶς, ἐκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ ἡγεμόνος, χωρὶς νὰ λάβῃ τοιαύτην ἄδειαν. Πληροφορηθεὶς τὸ σφάλμα του ἐζήτησε συγγνώμην: «Κύριε, ὑπέλαβεν εὐγενῶς ὁ δοὺξ τῆς Βουργονδίας, θὰ γευματίσωμεν ὁμοῦ. Ἐγὼ θὰ σᾶς διδάξω τὰ τῆς αὐλικῆς συμπεριφορᾶς, καὶ σεῖς θὰ μὲ διδάξετε τὸν πόλεμον».

Ἐν Ἀμερικῇ ἤρξατο κατασκευαζόμενον νέον εἶδος βιομηχανίας, ἤτοι ὀφθαλμοὶ τεχνητοὶ δι' ἵππους.

Ὁ Ἑρρῖκος Heine ἔλεγε:

Οἱ μεγάλοι ποιηταὶ ὁμοιάζουσι τὰ μέσπιλα, τὰ ὁποῖα ὡριμάζουσιν ἐπὶ τῆς ψάθης.

Εἷς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Περὶ τῆς ἀμετρήτου πληθύος καὶ τῆς ποιότητος τῶν βιβλίων δὲν παραπονεῖται πρώτη ἡ νῦν γενεά. Ὁ φιλόσοφος Σενέκας ἔλεγεν ἐπανειλημμένως ὅτι ἡ τῶν βιβλίων πληθὺς διασπᾷ τὴν διανοητικὴν δύναμιν τοῦ ἀναγνώστου· δὲν ἠμπορεῖς νὰ ἀναγνώσῃς ὅσα βιβλία πρόκεινται εἰς πώλησιν· ἀρκέσθητι λοιπὸν εἰς τὴν ἀγορὰν τοσούτων μόνον, ὅσα δύνασαι πραγματικῶς νὰ ἀναγνώσῃς. Δὲν πρόκειται περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν βιβλίων, ἀλλὰ περὶ τοῦ ποιοῦ αὐτῶν. Ὁ Κερβάντης ἐν τῷ Δὸν Κιχώτῃ παραπονεῖται ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι «συγγράφοντες βιβλία καὶ ἐκσφενδονῶντες αὐτὰ ὡσανεὶ ἦσαν τηγανῖται». Ὁ δὲ καθηγητὴς Gellert ἔλεγεν· «ὁ ἔχων συναίσθησιν τῆς ἀξιοπρεπείας του, τιμῶν δὲ καὶ τοὺς ἄλλους, δὲν λαμβάνει τὸν κάλαμον ἀνὰ χεῖρας, πρὶν σκεφθῇ δεκάκις καὶ ἀκριβώσῃ τὸ θέμα του». Καθ' ὃν δὲ τρόπον ὁ εὐσυνείδητος συγγραφεὺς σέβεται καὶ τιμᾷ τὸ κοινὸν, οὕτω καὶ τὸ κοινὸν ἔπρεπε νὰ περιφρονῇ ἀγύρτας καὶ ἀσυνειδήτους συγγραφεῖς, κερδοσκοποῦντας καὶ γεννῶντας διανοητικὰ ἐξαμβλώματα. Πολλοὶ βεβαίως εἶπαν «καὶ ἐκ φαύλου βιβλίου ἠμπορῶ νὰ μάθω τι»· τῷ ὄντι καὶ ὁ φαῦλος ἄρτος κορέννυσιν, ἀλλὰ δὲν εἶνε εὔχυμος· ὁ δὲ ἀναγινώσκων δὲν ἀναγινώσκει μόνον χάριν διατριβῆς χρόνου, ἀλλὰ χάριν τερπνῆς ἀπολαύσεως ὠφελίμου διδασκαλίας.

Ὁ μουσικὸς σκέπτεται διὰ τῶν τόνων, ὁ ζωγράφος διὰ γραμμῶν καὶ χρωμάτων, ὁ συγγραφεὺς διὰ τῶν διανοημάτων καὶ τῶν τούτοις ἀντιστοιχουσῶν λέξεων. Μίαν θεμελιώδη ἰδέαν, ἕνα κύριον σκοπὸν προτίθεται πᾶν καλλιτέχνημα, ἑπομένως καὶ τὸ βιβλίον. Ἠθέλησεν ἆρά γε ὁ συγγραφεὺς νὰ προξενήσῃ ὠφέλειάν τινα διανοητικὴν ἢ ἠθικήν; ἔγραψεν ἴσως χάριν διατριβῆς, περιεργείας ἢ φιλοψογίας; ἢ ὡρμήθη ἐκ μόνης τῆς κερδοσκοπίας; Ταῦτα ἂς προεξετάζωσιν οἱ θέλοντες νὰ ἀγοράσωσι νέον βιβλίον, οὐδαμῶς ἀρκούμενοι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως. Καλὰ βιβλία ἦσαν καὶ θὰ ἦνε πάντοτε οἱ ἄριστοι τῶν φίλων, οἱ δὲ φίλοι εἶνε «ἐκλεκτοὶ συγγενεῖς».

ΑΘΗΝΗΣΙ. — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΑΛΑΙΒΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ»

'Αριθ. 278 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 26 Ἀπριλίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ῥουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 245.

Οὗτος εἶχεν ἀποσυρθῆ οἴκαδε, κ' ἐκεῖ ἐπανεῦρεν αὐτὸν ὁ συνάδελφός του κρατοῦντα ξίφος, καὶ σπαθοκοποῦντα ἐκμανῶς κατ' ἀοράτου φανταστοῦ ἐχθροῦ, ὃν παρίστα τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἷς τῶν τοίχων τῆς αἰθούσης του.

—Ἐξαίρετον μέσον πρὸς διασκέδασιν τῆς πλήξεως! ἀνέκραξεν ὁ βραχύσωμος ἰατρός. Λαμπρὰ ἄσκησις, ἀλλὰ κάπως κουραστικὴ μ' αὐτὴν τὴν ζέστην.

— Ζέστη! εἶπεν ὁ Ἀντώνιος· ἀπεναντίας εἶνε δροσιὰ πολὺ εὐχάριστος.

— Οὔφ! Συγχωρήσατέ με, σᾶς παρακαλῶ, νὰ κλείσω αὐτὸ τὸ παράθυρον· εἶμαι φοβερὰ ἱδρωμένος. Εὐχαριστῶ!—Ὡραῖα ἐμπλέξαμεν! προσέθηκεν ἐνδομύχως, ἀφοῦ προσεῖδε τὸν Ἀντώνιον.

Καὶ ταῦτα διανοούμενος κατέπεσε μᾶλλον ἢ ἐκάθισεν ἐπί τινος ἕδρας.

— Μεγάλη σας καλωσύνη νὰ κάμετε τόσον δρόμον καὶ μ' αὐτὸν τὸν ἥλιον, τὸν ὁποῖον τόσον ἀποστρέφεσθε, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Τί παίρνετε; ἓν ποτήριον παλαιὸν κρασὶ ἢ ὀλίγον ῥοσόλι; ἢ ὀλίγον ζεστὸ κρασί, ἀφοῦ εἶσθε ἱδρωμένος.

— Ὄχι, ὄχι κρασί· ὀλίγην λεμονάδα σᾶς παρακαλῶ. Οὔφ! τί σκληρὰ καθίσματα ποῦ ἔχετε! προσέθηκεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ἀεριζόμενος διὰ τοῦ μανδηλίου του.

— Δὲν εἶνε ἀναπαυτικά! εἶπε μειδιῶν ὁ Ἀντώνιος. Πῶς ἀφήκατε τὴν κυρίαν Δάβεν, ἠρώτησεν ἐκθλίβων ἐντὸς ποτηρίου νεόκοπον λεμόνιον.

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι καθὼς σεῖς ἀπὸ μάρμαρον, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ἀρχόμενος τῆς μάχης. Δι' αὐτὸ δὲν τὴν εἶδα πρὶν ἔλθω ἐδῶ. Δὲν εἶχα τὴν γενναιότητα νὰ τῆς εἴπω ὅτι τὴν ἐγκατελείψατε.

— Ἡ καϋμένη! εἶπεν ὁ Ἀντώνιος μετ' αἰσθήματος πᾶν ἄλλο μαρτυροῦντος ἢ μάρμαρον. Τί γλυκεῖς τρόποι, καὶ τί λαμπρὰ διάνοια!

— Ἀληθῶς! εἶπε ψυχρῶς ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε· σεῖς εἴχετε καιρὸν νὰ τὰ ἴδῆτε ὅλ' αὐτά.

— Θὰ μὲ ἐνθυμηθῇ, εἶμαι βέβαιος.

— Βέβαια, θὰ σᾶς ἐνθυμηθῇ, εἶπεν ὁ βραχὺς ἄγγλος, τονίζων τὰς λέξεις. Κ' ἐκεῖνος ὁ πτωχὸς Σὶρ Ἰωάννης! εἶνε ἄξιος λύπης καὶ αὐτός. Δὲν εἶδα ποτέ μου ἄνθρωπον πλέον στενοχωρημένον.

— Διὰ ποῖον λόγον; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός, αναλύων τὴν σάκχαριν ἐντὸς τοῦ ποτηρίου.

— Οἱ χειρότεροι τυφλοὶ εἶνε ὅσοι δὲν θέλουν νὰ βλέπουν. Σεῖς τὸν ἀφίνετε, κ' ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ μείνω. Τί θὰ γείνῃ ἡ κόρη του, τὸ γλυκὺ αὐτὸ καὶ χάριεν πλάσμα;

— Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μείνετε;

— Ἀδύνατον! πρέπει σήμερον μετὰ μεσημβρίαν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν Νίκαιαν· ἔχω τόσους ἀσθενεῖς!

— Αὐτὸ εἶνε δυσάρεστον, εἶπε στένων ὁ Ἀντώνιος· πολὺ δυσάρεστον! Λυποῦμαι πολύ, πολὺ λυποῦμαι διὰ τὴν ταλαίπωρον κόρην. Ὡς πρὸς τὴν γηραιὰν ἐκείνην ἐνσάρκωσιν τῆς ὑπερηφανείας, τὸν πατέρα της, ἀδιαφορῶ. Δὲν εἶδα ποτέ μου μούμιαν πλέον τραχεῖαν, πλέον ξηράν, πλέον ἐγωϊστικήν, ἐπίμονον καὶ ἀλαζόνα.

Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἔκλινε τὴν κεφαλήν, ἵν' ἀποφύγῃ τὸν κατακλυσμὸν αὐτὸν τῶν ἐπιθέτων.

— Καὶ ἀδελφή μου ἂν ἦτο ἡ κόρη του, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος, δὲν ἠδυνάμην νὰ κάμω δι' αὐτὴν περισσότερον τοῦ ὅ,τι ἔκαμα. Καὶ πῶς μὲ ἀντήμειψεν ὁ ἀγέρωχος αὐτὸς κύριος; Μὲ ἀντιλογίας πάντοτε, μὲ δυσπιστίαν καὶ μὲ αὐθάδειαν!

— Πρέπει νὰ τὸν συγχωρήσετε, ἀγαπητὲ συνάδελφε, διέκοψεν ἠπίως ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε. Ἡ δύναμις τῆς συνηθείας, βλέπετε, ἡ κοινωνικὴ τάξις....

— Σ τὸν διάβολον! ἀνέκραξεν περιπόρφυρος ὁ Ἀντώνιος, τί μὲ μέλει ἐμὲ δι' ὅλ' αὐτά; Ἂς λατρεύῃ ὅλη ἡ Ἀγγλία, ἂν θέλῃ, τὴν κοινωνικήν του τάξιν καὶ τὴν οἰκογένειάν του· ἐγὼ κἀμμίαν διάθεσιν δὲν ἔχω νὰ τὴν μιμηθῶ. Εἶμαι πλασμένος κ' ἐγὼ κατ' εἰκόνα θεοῦ, ὅπως αὐτός, καὶ δὲν μ' ἀρέσκει νὰ μὲ πατῇ, ἔστω καὶ ἂν ἦτο εἰκοσάκις μεγαλείτερος ἢ πλουσιώτερος. Σεῖς οἱ ἄγγλοι εἶσθε ὑπερήφανοι· τόσον τὸ καλλίτερον. Ἀλλὰ κ' ἐγὼ εἶμαι ὑπερήφανος, καὶ θέλω οἱ ἄνθρωποι νὰ συναισθάνωνται τὴν ἀξίαν των. Ἀλλὰ μήπως ἡ εὐγενὴς ὑπερηφάνεια, ἡ βασιζομένη ἐπὶ τῆς συνειδήσεως τῆς ἰδίας ἀξίας, ἀποκλείει τὸν σεβασμὸν τῆς ἀξίας τῶν ἄλλων;

— Βεβαίως ὄχι, παρετήρησεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, σταυρῶν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ σφαιροειδοῦς ὄγκου

τῆς κοιλίας του καὶ περιστρέφων τοὺς ἀντίχειράς του ἔνθεν κακεῖθεν.

— Μοῦ φαίνεται, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰταλός, ὅτι εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν εὑρέθημεν ὁ εἷς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου,ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ἂν εἶχεν ἴχνος καρδίας, μοῦ ὤφειλεν, ἂν ὄχι τι ἄλλο, τὴν κοινὴν τοὐλάχιστον ἐκείνην εὐγένειαν, τὴν ὁποίαν δεικνύουν πρὸς ἀλλήλους καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι ἄνθρωποι. Διότι τέλος πάντων αὐτὸς μοῦ χρεωστεῖ χάριν ἢ ἐγὼ εἰς αὐτόν; Αὐτὸς ὑπηρέτησεν ἐμὲ ἢ αὐτὸν ἐγώ; Βλέπω μίαν ἅμαξαν ἀνατετραμμένην· τρέχω νὰ δώσω βοήθειαν, καὶ... —Ἀλλά, τόρα τὸ συλλογίζομαι, ἴσως ἦτον ἀδιακρισία ἐκ μέρους μου. Βεβαίως, ἀναντιῤῥήτως. Τί ἀνόητος ἤμην νὰ μὴ τὸ ἴδω ἀπὸ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ κτήνους! Εἶχε δίκαιον· τί ἤθελα ἐγὼ νὰ ἀναμιχθῶ εἰς τὸ πόδι τῆς κυρίας, νὰ τὸ ἐπιδέσω, καὶ νὰ κάμω ὅ,τι ἔκαμα, πρὶν ζητήσω τὴν ἄδειαν αὐτοῦ τοῦ ἄγγλου μεγιστᾶνος; Ὅταν τὸν ἴδῆτε, ζητήσατέ του, σᾶς παρακαλῶ, συγγνώμην ἐκ μέρους μου, καὶ βεβαιώσατέ τον ὅτι δὲν θ' ἁμαρτήσω πλέον. Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ, ἂν τὸ κάμω. Ὅλαι αἱ ἀγγλίδες εὐγενεῖς ἠμποροῦν τοῦ λοιποῦ νὰ σπάσουν τὰ πόδια των, τὰ χέρια των, καὶ αὐτὰ τὰ κεφάλια των ἐν πάσῃ ἀνέσει. Ἐγὼ βεβαίως δὲν θὰ προτείνω εἰς αὐτοὺς τὴν ὑπηρεσίαν μου.

Εἴδετε ποτέ σας ἐπιτήδειον ἁλιέα κρατοῦντα χονδρὸν ἀτταγέα ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῆς ὁρμιᾶς του; τὸν εἴδετε ἀφίνοντα ἐλεύθερον τὸν ἰχθὺν νὰ τρέχῃ ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει τὸ μῆκος τοῦ θώμιγκος, χωρὶς διόλου νὰ τὸν ταράττῃ; νὰ κλίνῃ τοὐναντίον πρὸς αὐτὸν καὶ ὁρμιὰν καὶ κάλαμον, καὶ νὰ ἐνθαῤῥύνῃ οὕτω τὴν ἄγραν του εἰς ἐξάντλησιν ὅλων αὐτῆς τῶν δυνάμεων; νὰ ἀναμένῃ δὲ τέλος τὴν παντελῆ τοῦ ἰχθύος ἐξάντλησιν καὶ διὰ βιαίας αἰφνιδίου ὁλκῆς νὰ τὸν ῥίπτῃ τέλος σπαίροντα ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ; Ὅμοια μηχανώμενος καὶ ὁ ἐπιδέξιος ἰατρός, ἀφῆκε τὸν νέον του φίλον νὰ τελειώσῃ τὸν φιλιππικόν του, χωρὶς παντάπασι νὰ τὸν διακόψῃ, καὶ παρεμόνευε τὴν πρόσφορον στιγμήν, ὅπως ἀνελκύσῃ αὐτὸν κατηυνασμένον καὶ ἀδρανῆ.

— Ἀλλὰ ἡ νέα; εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, ὠφελούμενος ἐκ τῆς πρώτης διακοπῆς. Δὲν ὁμιλεῖτε περὶ τῆς νέας. Σᾶς ἐφέρθη καὶ αὐτὴ κακά;

— Ὤ, διόλου, ἡ ταλαίπωρος κόρη, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος διὰ φωνῆς πραϋνθείσης ἀμέσως. Ἐφάνη τοὐναντίον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εὐγνώμων καὶ προσηνεστάτη.

— Καὶ λοιπόν, ἀνέκραξεν ὁ βραχύσωμος ἄγγλος, ἐπιτιθέμενος ἐκ τοῦ συστάδην κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, θὰ τιμωρήσετε τὴν ἀθώαν κόρην διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρός της;

Ὁ Ἀντώνιος ἐσιώπησε.

— Πολὺ καλά, εἶπεν ὁ ἄγγλος, ἐννοῶ τὴν σιωπήν σας. Τὸ ζήτημα τόρα εἶνε δι' ἐμέ: Τίς θὰ θεραπεύσῃ τὴν μὶς Δάβεν; Σεῖς δὲν θέλετε καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι.

— Δὲν ἐχάθησαν οἱ ἰατροί, ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος, βεβιασμένως μειδιῶν. Εἶνε εἷς εἰς τὴν Βεντιμίλιαν καὶ ἄλλος εἰς τὸ Σὰν-Ῥέμο. Ἔδωκα ἤδη εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὰς διευθύνσεις των.

— Μεγάλη ἐκ μέρους σας εὐγένεια· ἀλλ' ἠξεύρετε πολὺ καλά, ὅτι δὲν κάμνει οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἄλλος. Μάλιστα· κυττάζετέ με ὅσον θέλετε. Γνωρίζετε κάλλιστα ὅτι τὸ πάθημα τῆς μὶς Δάβεν ἀπαιτεῖ δεξιότητα, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει κανεὶς τῶν δύο αὐτῶν κυρίων, καὶ προσοχὴν διαρκῆ, τὴν ὁποίαν μόνον ἄνθρωπος κατοικῶν ἐδῶ δύναται νὰ δώσῃ. Τόρα λοιπόν, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός, τί θὰ ἐλέγετε, ἂν ἡ ἀθώα αὐτὴ κόρη, ἡ τόσον καλὴ καὶ τόσον ἀξιαγάπητος ἐγίνετο χωλὴ δι' ὅλην της τὴν ζωήν, καὶ τοῦτο διότι τῆς ἔλειψεν ἡ προσήκουσα θεραπεία;

— Θεὸς φυλάξῃ! ἀνέκραξε ζωηρῶς ὁ Ἀντώνιος.

— Ἐλάτε, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, εἰπέτε μίαν λέξιν,καὶ ἀπαλλάξατε κ' ἐμέ, τὸν παλαιόν σας φίλον, ἀπὸ τὴν ἀμηχανίαν.

— Ποίαν ἀμηχανίαν; ἠρώτησεν ἔκπληκτος ὁ ἰταλός, μὴ ἀναμένων τοιαύτην αἴτησιν.

— Ἐννοεῖτε, εἶπεν ὁ ἄγγλος, ὅτι ὅσας ὑποχρεώσεις καὶ ἂν ἔχω εἰς τὴν Νίκαιαν,—καὶ εἶνε πολλαὶ καὶ σπουδαῖαι,—δὲν ἠμπορῶ τέλος πάντων νὰ ἐγκαταλείψω τὸν πατέρα καὶ τὴν κόρην ἐνώπιον τοιούτου διλήμματος, ἐπὶ ξένης γῆς.

— Πρέπει ἄρά γε νὰ ὑποθέσω ὅτι ἔρχεσθε ἐκ μέρους τοῦ Σὶρ Ἰωάννου;

— Φυσικά.

— Καὶ ὅτι ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπιθυμεῖ . . .

— Ἐπιθυμεῖ; Θὰ ἦτον εὐτυχής, ἀγαπητέ μου, εὐτυχὴς νὰ σᾶς δεχθῇ ἄνευ ὅρων. Θὰ ἦσθε ἀπόλυτος μονάρχης εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀσθενοῦς.

— Ἔστω, ἂς γείνῃ! εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, νικηθείς. Θὰ ἐπιστρέψω πρὸς θεραπείαν τῆς θυγατρός του. Ἀλλὰ βεβαιωθῆτε, ὅτι ἂν τὸ κάμνω, τὸ κάμνω χάριν ὑμῶν καὶ τῆς ταλαιπώρου νεάνιδος.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἐκ βάθους ψυχῆς· εἶσθε εὐγενὴς καρδία καὶ ἀξίζετε δώδεκα ὡς τὸν Σὶρ Ἰωάννην. Εὐχαριστῶ καὶ πάλιν, ἐπανέλαβε σφίγγων ἐγκαρδίως τὰς δύο χεῖρας τοῦ Ἀντωνίου.

Ὁ ἰταλὸς ἐφόρεσε τὸν πῖλόν του, τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον κωνικὸν πῖλον, ὅστις εἶχε τοσοῦτον τρομάξει τὸν Σὶρ Ἰωάννην κατὰ τὴν πρώτην αὐτῶν συνάντησιν, καὶ οἱ δύο συνάδελφοι, ἐγγὺς ἀλλήλων βαδίζοντες, κατηυθύνθησαν πρὸς τὸ πανδοχεῖον τῆς *Κεραμίδος*. Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε ἀπέφυγε νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τοῦ ὅτι δὲν ὑπῆρχε πρόθεσις προσβολῆς ἐκ μέρους τοῦ Ἀντωνίου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἔπρεπε ν' ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον καὶ ἀπαραίτητον τῆς διαπραγ-

ματεύσεως ὅρον. Ἐννόει κάλλιστα ὁ ἄγγλος, ὅτι ἀπέναντι τῆς εὐγενοῦς καὶ εὐερεθίστου φύσεως τοῦ Ἀντωνίου οἱοσδήποτε περὶ τούτου λόγος ἤθελεν ἐπιφέρει ἀμέσως τὴν ἀποτυχίαν.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης περιεπάτει κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἀμηχανῶν καὶ στενοχωρούμενος, ἐξερχόμενος ἐνίοτε εἰς τὸν ἐξώστην, καὶ θεωρῶν πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς Βορδιγέρας. Αἴφνης ἀνεκάλυψε τοὺς δύο ἰατρούς, καταβαίνοντας τὸν λόφον. Ἡ θέα δὲ αὕτη, ἀντὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, προὐκάλεσεν ἀμέσως παράδοξον διαστολὴν τῶν ῥωθώνων του, ὡς ἂν πᾶσαι συνάμα αἱ πορτοκαλλέαι καὶ λεμονέαι τοῦ κήπου εἶχον ἀναδώσει δυσώδη ἀποφοράν.

Ἐν τούτοις, ὅτε οἱ κύριοι ἐκεῖνοι εἰσῆλθον, ἡ παροδικὴ αὕτη δυσαρέσκεια εἶχε παρέλθει, καὶ ὁ βαρωνέτος ὑπεδέχθη αὐτοὺς μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. Ἔσχε μάλιστα τὴν συγκατάβασιν ν' ἀποτείνῃ εὐγενεῖς τινας, ἀλλὰ μεμετρημένους λόγους πρὸς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον, ἐκφράζοντας τὴν λύπην του διὰ τὴν γενομένην παρεννόησιν, πρὸς οὓς ἐκεῖνος ἀπήντησε δι' ὁμοίας μὲν, ἀλλ' εὐπρεπεστέρας κάπως δηλώσεως. Ὁ ἰατρὸς Ὑόρκε, οὗτινος τὴν ἀγωνίαν, καθ' ὅλα ταῦτα, ἐμαρτύρουν αἱ ἐπανειλημμέναι κατὰ τῆς ταμβακοθήκης του ἔφοδοι, ἀνέπνευσε τέλος ἐλευθέρως μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, καὶ εἶπε καθ' ἑαυτόν:

— Καλὰ ἐξεμπέρδευσα!

— Τόρα, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν ἰατρὸν Ὑόρκε, δὲν μοῦ μένει ἄλλο ἢ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω καὶ νὰ σᾶς ἀποδώσω τὴν ἐλευθερίαν σας, παρακαλῶν συνάμα νὰ μὲ συγχωρήσετε ὅτι κατεχράσθην τόσον τὸν πολύτιμον καιρόν σας. Θέλετε νὰ διατάξω νὰ ζεύξουν;

Ἡ ταχύτης μεθ' ἧς ἡ πρότασις αὕτη ἐγένετο δεκτὴ, κατέδειξε πόσον εὔκαιρος ἦτο.

— Τότε, κύριοι, ἐξηκολούθησεν ὁ βαρωνέτος, θὰ σᾶς ἀφήσω πρὸς στιγμὴν νὰ τὰ εἰπῆτε. Ἐγὼ δὲ θὰ ὠφεληθῶ ἀπὸ τὴν εὐκαιρίαν νὰ γράψω μερικὰ γράμματα διὰ τὴν Νίκαιαν.

Καὶ χαίρων ὅτι εὗρε λόγον νὰ ἐκφύγῃ, κατέλιπε ταχέως τὸ δωμάτιον.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐχρησιμοποίησε κάλλιστα τὸν χρόνον, ὅστις ἐδαπανήθη πρὸς ἀνεύρεσιν ἵππων, καὶ ἔγραψε πολλὰς ἐπιστολάς. Πρῶτον πρὸς τὸν υἱόν του, εἰς τὸ ἐν Λονδίνῳ μέγαρον αὐτοῦ, εἶτα πρὸς τὸν ἐν Λονδίνῳ πληρεξούσιόν του, καὶ κατόπιν πρὸς τὸν ἐν τῇ ἐξοχῇ ἐπιστάτην του—παραγγέλλων καὶ εἰς τοὺς τρεῖς νὰ τῷ στείλωσιν εἰς Βορδιγέραν τὰς ἐπιστολὰς καὶ τὰς ἐφημερίδας του. Εἰς τὰ γράμματά του ταῦτα προσέθηκε κατάλογον μακρὸν πραγμάτων, ὧν παρήγγελλε τὴν ταχεῖαν ἀποστολὴν εἰς τὸν ἐν Νικαίᾳ ταχυδρόμον του. Πλὴν δὲ τούτων ἔλαβεν ὁ Γιάννης καὶ μακρὸν ὁρμαθὸν προφορικῶν παραγγελιῶν, πάντα δὲ ταῦτα, ἐπιστολαὶ, κατάλογοι, παραγγελίαι, ἐνέφαινον ὅτι ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχεν ἀποφασίσει νὰ παραμείνῃ ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ δυσαρέστῳ ἐκείνῃ πολίχνῃ. Ὁ βαρωνέτος εἶχεν ἐννοήσει τέλος πάντων ὅτι ἔπρεπε νὰ κάμῃ ὑπομονὴν, καὶ εἶχεν ὑποταχθῆ εἰς τὴν ἀνάγκην τῶν περιστάσεων. Οὐχ ἧττον ὅμως ἡ προσβληθεῖσα φιλοτιμία του δὲν εἶχεν ἐντελῶς ἐξιλεωθῆ, καὶ ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του παρέμενε πάντοτε ἡ κατὰ τοῦ ἰταλοῦ ὀργή.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπέμεινε νὰ συνοδεύσῃ τὸν ἰατρὸν Ὑόρκε μέχρι τῆς ἁμάξης, καὶ νὰ ἐξετάσῃ ἰδίοις ὄμμασιν ἂν ἦσαν πάντα ἐν τάξει. Τὴν πρόφασιν δὲ ταύτην μετεχειρίσθη, ἵν' ἀφήσῃ ἐπὶ τοῦ καθίσματος τῆς ἁμάξης, πλησίον τοῦ ἰατροῦ, χαρτίον τι συνεπτυγμένον, ὅπερ ἐκεῖνος προσεποιήθη ὅτι δὲν παρετήρησε. Μόλις ὅμως ἐκλείσθη ἡ θυρὶς ὑπὸ τοῦ βαρωνέτου, καὶ ὁ ἄγγλος ἰατρὸς ἔσπευσε ν' ἀνοίξῃ καὶ παρατηρήσῃ προσεκτικῶς τὸ χαρτίον, ὅπερ καὶ ἀπέθηκε, λίαν εὐχαριστημένος, ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ του. Μετὰ τοῦτο δὲ, κατάκοπος τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, ἐξηπλώθη ὁ ἀγαθὸς ἰατρὸς ἐπὶ τοῦ καθίσματος τῆς ἁμάξης, καὶ ἀφοῦ ἀνέκραξεν ἔτι ἅπαξ: «Ποῦ ἔμπλεξα!» ἀπεκοιμήθη τοσοῦτον βαθέως, ὥστ' ἐξύπνησεν ἐν Νικαίᾳ, πρὸ τῆς θύρας του.

ΣΤ'

Μικραὶ ἀσχολήσεις.

— Ἔχω χίλια πράγματα νὰ σᾶς ἐρωτήσω, εἶπεν ἡ Λουκία, ὅτε τὴν ἐπαύριον πρωΐαν ἐφάνη ὁ Ἀντώνιος.

— Ἀλήθεια; ἠρώτησε φαιδρῶς ὁ ἰταλός. Λαμπρὰ, εἶμαι ἕτοιμος. Πρὶν βαρυνθῶ ἐγὼ ν' ἀπαντῶ θὰ βαρυνθῆτε σεῖς νὰ ἐρωτᾶτε. Ἀλλὰ μοῦ λέγετε πρὸ παντὸς ἄλλου πῶς εἶσθε, καὶ μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ ἐξετάσω τὸν σφυγμόν σας;

Περατωθείσης δ' εὐχαρίστως τῆς ἰατρικῆς ἐξετάσεως,

— Τόρα, εἶπεν ἡ Λουκία, θὰ σᾶς εἴπω ἐν πρώτοις ὅτι ἔχω σκοπὸν νὰ δώσω μερικὰ χρήματα εἰς τὸν Πρόσπερον. Πόσα νὰ τοῦ στείλω;

— Ἂς ἰδῶμεν, εἶπε σκεπτόμενος ὁ Ἀντώνιος. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Πρόσπερος μένει ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας, τὸ ὁποῖον εἶνε πιθανώτατον. Δεκαπέντε ἡμέραι, πρὸς τριάκοντα σολδία τὴν ἡμέραν, τὰ ὁποῖα συνήθως λαμβάνει, κάμνουν εἴκοσι δύο φράγκα καὶ πενῆντα λεπτά· ἂν τοῦ στείλετε εἰκοσιπέντε φράγκα, θὰ ἔχῃ καὶ νὰ προμηθευθῇ κάπως καλλιτέραν τροφὴν κατὰ τὴν ἀνάῤῥωσίν του.

Ἡ Λουκία παρεκάλεσε τὴν Χούτσινς νὰ τῇ φέρῃ τὸ βαλάντιόν της.

Ἂς παρατηρήσωμεν ἐφάπαξ, ὅτι ἡ Χούτσινς παρίστατο πάντοτε εἰς τὰς ἐπισκέψεις τοῦ ἰατροῦ, ἐργαζομένη παρὰ τῇ νεαρᾷ κυρίᾳ της, ἢ ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῆς δωματίῳ ἀπέναντι τῆς πάντοτε ἀνοικτῆς θύρας.

Ἡ Λουκία ἔδωκε χρήματα εἰς τὸν ἰατρόν.

— Πενῆντα φράγκα! εἶπεν οὗτος· εἶνε τὸ διπλὸν ἀφ' ὅτι σᾶς ἐσυμβούλευσα.

— Τὰ ἄλλα εἰκοσιπέντε, παρετήρησεν ἡ Λουκία, εἶνε διὰ τὰ ἰατρικά.

— Ὁ Πρόσπερος δὲν ἔχει νὰ πληρώσῃ οὔτε οὔτε ἰατρὸν οὔτε ἰατρικά. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἰατρὸς τοῦ δήμου καὶ ὁ δῆμος μὲ πληρώνει διὰ νὰ θεραπεύω τοὺς ἀπόρους.

— Καὶ τὰ ἰατρικὰ ποῖος τὰ δίδει;

— Ἐγώ. Ἔχω πολλά, τὰ ὁποῖα δὲν ἠξεύρω πῶς νὰ ξεκάμω. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή, ὅταν βοηθῇ τις τοὺς πτωχούς. Δῶρον μεγαλείτερον τοῦ ἀναγκαίου ἐμψυχώνει τὴν ὀκνηρίαν καὶ κάμνει περισσότερον κακὸν παρὰ καλόν.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς λέγει πάντοτε καὶ ὁ πατέρας. Δὲν ἐπιμένω, ἰατρέ, αὐτὴν τὴν φορὰν εἰς τὴν ἰδέαν μου, ἀρκεῖ νὰ μοῦ ὑποσχεθῆτε νὰ μὲ εἰδοποιήσετε, ἂν ὁ Πρόσπερος λάβῃ ἀνάγκην μεγαλειτέρου ποσοῦ, ἢ ἂν γνωρίζετε ἄλλους, οἱ ὁποῖοι νὰ ἔχουν ἀνάγκην.

— Δὲν ἠξεύρω τῇ ἀληθείᾳ, ἂν πρέπει νὰ σᾶς δώσω τοιαύτην ὑπόσχεσιν, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος μετὰ μειδιάματος ἑρμηνεύοντος ἄλλως τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων του· ἂν ἐπιμείνετε, καθὼς λέγετε, εἰς τὴν ἰδέαν σας, φοβοῦμαι μήπως οἱ πτωχοὶ ἀλλ' ἀνεξάρτητοι χωρικοί μας διαφθαροῦν πολὺ γρήγορα. Ἐτελειώσατε τὰς ἐρωτήσεις σας;

— Μόλις ἤρχισα. Εἰπέτε μου τώρα, διατί ἐφέρατε χθὲς ἐκεῖνον τὸν ἄνοστον ἄγγλον ἰατρόν;

— Ἄνοστον; διατί; ἠρώτησεν ὁ Ἀντώνιος ἐκπεπληγμένος.

— Διότι εἶνε τόσον γλυκύς, τόσον περιποιητικός. Συχαίνομαι τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ὁμιλοῦν τόσον γλυκά. Δὲν θέλω ἄλλον ἰατρὸν ἀπὸ σᾶς· κ' ἑπομένως δὲν πρέπει νὰ μοῦ φέρετε κανένα.

— Ὀφείλω λοιπόν, καθὼς φαίνεται, αὐτὴν τὴν προτίμησιν εἰς τοὺς τρόπους μου τοὺς ὄχι τόσον περιποιητικούς. Μὴ φοβῆσθε· ὁ ἄγγλος ἰατρὸς εἶνε αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἰς τὴν Νίκαιαν.

— Κ' ἐλπίζω νὰ μείνῃ ἐκεῖ. Ἀλλὰ διατί ἦλθεν; ἐπέμεινεν ἐρωτῶσα ἡ Λουκία.

— Ἦλθε, διότι ἐγὼ τὸν παρεκάλεσα, καθὼς σᾶς εἶπα. Ἐπέρασε νὰ μὲ ἴδῃ κατὰ τύχην, ἐπιστρέφων εἰς τὴν Νίκαιαν, κ' ἐχάρην πολὺ ὅτι ἠδυνάμην νὰ ζητήσω τὴν γνώμην του περὶ τοῦ ποδός σας. Ἐπειδὴ δέ, φυσικῶς, ἔπρεπε νὰ τὸν ἐξετάσῃ, σᾶς τὸν ἔφερα. Ἐκτὸς τοῦ κύρους τῆς γνώμης του, ἐσκέφθην ὅτι, ἂν ἐσυμφώνει μὲ τὰς ἰδέας μου, καθὼς ἤλπιζα, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἤθελεν ἀποδώσει εἰς αὐτὰ περισσοτέραν σπουδαιότητα.

— Διατί; ἠρώτησεν ἡ Λουκία, ἐπιμένουσα ὡς παιδίον.

— Δὲν νομίζετε, ὡς νομίζω κ' ἐγώ, πολὺ φυσικὸν νὰ ἐμπνέῃ εἰς ἕνα ἄγγλον περισσοτέραν ἐμπιστοσύνην ἰατρὸς ἄγγλος ἢ ἰατρὸς ξένος;

— Ὁ πατέρας λοιπὸν δὲν ἦτο σύμφωνος μαζύ σας;

— Δὲν εἶπα τοῦτο. Ἀλλ' ὅπως δήποτε δὲν ἦτο δυνατὸν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μὴ ὢν ἰατρός, νὰ θεωρήσῃ μερικὰ πράγματα ὅπως ἐγώ.

— Καὶ ποῖα ἦσαν αὐτά, σᾶς παρακαλῶ; ἐξηκολούθησεν ἐπιμένουσα ἡ Λουκία.

— Ἀλλὰ σεῖς, βλέπω, μὲ ὑποβάλλετε εἰς σωστὴν ἀνάκρισιν; εἶπεν ὁ ἰατρὸς γελῶν.

— Βέβαια, ὑπέλαβε σοβαρῶς ἡ Λουκία· ἀλλ' ὄχι ἐξ ἁπλῆς περιεργείας, ὅπως σεῖς, εἶμαι βεβαία, νομίζετε. Δὲν ἠξεύρω πῶς, ἀλλ' ὑποπτεύω, ὅτι μεταξὺ ὑμῶν καὶ τοῦ πατρός μου ὑπῆρξεν ὡς πρὸς ἐμὲ μικρά τις παρεννόησις, καὶ ἐπιθυμῶ — προσέθηκεν ἀτενίζουσα ἐπὶ τὸν ἰατρὸν — νὰ μάθω ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα, διὰ νὰ ἐνεργήσω ὥστε νὰ ἐκλείψῃ πᾶν ἴχνος της.

— Εἴσθε πολὺ καλή, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει πλέον ἀφορμὴ πρὸς μεσιτείαν. Χάρις εἰς τὸν *ἄνοστον* ἐκεῖνον ἄγγλον ἰατρόν, εἶπε μειδιῶν ὁ Ἀντώνιος, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἠναγκάσθη ν' ἀναγνωρίσῃ ὅτι εἶνε ἀπαραίτητον νὰ διαμείνῃ εἰς τὴν πτωχικὴν αὐτὴν οἰκίαν περισσότερον παρ' ὅσον ἐνόμιζεν ἢ ἐπεθύμει. Ἰδοὺ τὸ πρᾶγμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν εἴμεθα σύμφωνοι.

— Ὦ! δι' αὐτὸ ὁ πατέρας ἦτο τόσον σιωπηλὸς καὶ τόσον σκεπτικὸς χθὲς τὸ βράδυ. Θὰ ἠμπορέσωμεν ν' ἀναχωρήσωμεν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ μηνός;

— Ὄχι, φοβοῦμαι.

— Τί δυσάρεστον! ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία.

— Τόσον βιάζεσθε ν' ἀφήσετε τὴν Ἰταλίαν;

— Διόλου· συλλογίζομαι μόνον τὸν πατέρα. Θὰ ἠμπορέσωμεν τοὐλάχιστον μετὰ ἕνα μῆνα ἀπὸ σήμερον;

— Μετὰ ἕνα μῆνα, ναί, τὸ πιστεύω· ἢ περίπου.

— Τί πολὺ θὰ εἶνε διὰ τὸν πατέρα! Πλήττει τόσον πολὺ ἐδῶ! Δὲν ἔχει οὐδ' ἓν ἄλογον νὰ ἱππεύῃ, ἐνῷ ἦτο συνειθισμένος νὰ ἱππεύῃ κάθε πρωΐ. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐνοικιάσωμεν κανὲν ἄλογον ἐδῶ πλησίον;

— Ἀδύνατον.

— Ὦ! αὐτὸ εἶνε πολὺ δυσάρεστον! ἀνεφώνησε καὶ πάλιν ἡ Λουκία. Καὶ πότε θὰ ἠμπορέσω νὰ σηκωθῶ;

— Λυποῦμαι ὅτι δὲν ἠμπορῶ ν' ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησίν σας. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ φαντασθῆτε πρὸς στιγμήν, ὅτι δὲν ἔχετε καθόλου πόδα; εἶπε σοβαρῶς ὁ Ἀντώνιος.

Ἡ Λουκία ᾐσθάνθη πολλὴν διάθεσιν νὰ γελάσῃ. Ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἐδήλωσεν εἰς τὸν ἰατρόν, ὅτι οἱ λόγοι του ἦσαν μυσαροί, καὶ ὅτι οὐδέποτε εἶχεν ἰδεῖ τόσον κακὸν ἰατρόν.

— Σᾶς βεβαιῶ, εἶπεν ὁ ἰταλὸς ἀπαντῶν εἰς τὴν παιδικὴν ἐκείνην ἀγανάκτησιν, ὅτι δὲν θὰ σᾶς κρατήσω εἰς τὴν κλίνην οὐδὲ μίαν ὥραν περισσότερον παρ' ὅσον εἶνε ἀπαραίτητον.

— Εὐχαριστῶ κατὰ πολλά, εἶπεν ἡ Λουκία μετά τινος δυσθυμίας.

Ὁ ἰατρὸς ἔμεινε σιγῶν.

— Ἠξεύρετε, ἰατρὲ, ἐξηκολούθησεν ἡ Λουκία μετά τινα στιγμὴν, ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ σηκωθῶ, διὰ νὰ ἴδω καὶ πάλιν τὸν χαριτωμένον ἐκεῖνον λόφον, τὸν ὁποῖον εἴχαμεν δεξιᾷ μας, ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνετράπη ἡ ἅμαξα; Ἤθελα νὰ τὸν ἴδω μὲ ὅλην μου τὴν ἡσυχίαν.

— Ἐννοεῖτε τὸ ἀκρωτήριον τῆς Βορδιγέρας; εἶπεν ὁ Ἀντώνιος.

— Ναὶ, ὑποθέτω. Ἤμην σχεδὸν κοιμισμένη, ὅταν μ' ἐξύπνησεν ὁ πατέρας, ὅστις ἐφώναζε τὸν ἀμαξηλάτην· καὶ ὅταν ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἶδα κἄτι τι τόσον πράσινον, τόσον δροσερὸν, τόσον εὔμορφον! Μίαν στιγμὴν τὸ εἶδα, ἀλλ' ἦτο τόσον ὡραῖον τὸ θέαμα, ὥστε ἡ ἀνάμνησίς του εἶνε πάντοτε ἐμπρός μου ὡς μαγική τις ὀπτασία.

— Μὴν ἀφίνετε τὴν φαντασίαν σας τόσον ἐλευθέραν, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς, διὰ νὰ μὴ σᾶς φανῇ κατόπιν ἡ πραγματικότης πολὺ πτωχή.

— Πῶς, δηλαδή;

— Διότι ἡ πραγματικότης, ὅσον ὡραία καὶ ἂν ἦνε, σπανίως ἐκπληροῖ τὰς ὑποσχέσεις τῆς φαντασίας.

— Δὲν ἠξεύρω ποῖα θέλγητρα ἔχουν αἱ ὑποσχέσεις τῆς φαντασίας, ἀλλ' ἠξεύρω μόνον ὅτι ἡ πραγματικότης εἶνε πολλάκις πολὺ δυσάρεστος.

— Ὅταν, παραδείγματος χάριν, εἶνε τις ἀναγκασμένος νὰ μένῃ εἰς τὴν κλίνην του; εἶπε πονηρῶς ὁ ἰατρός.

— Ἀκριβῶς. Ἀλλ' εἰπέτε μου, σᾶς παρακαλῶ, ἐνόμισα ὅτι εἶδα, ἢ εἶνε πραγματικῶς φοίνικες ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς Βορδιγέρας;

— Τοὺς εἴδατε πραγματικῶς. Ἡ Βορδιγέρα εἶνε διάσημος διὰ τοὺς φοίνικάς της.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Λουκία ἐφαίνετο ἐξαντλήσασα ὅλον τῶν ἐρωτήσεών της τὸν ὁρμαθὸν, ὁ Ἀντώνιος ἡτοιμάσθη ν' ἀναχωρήσῃ, ὅτε τὸν ἐκράτησεν ἐκείνη πάλιν, λέγουσα.

— Μίαν λέξιν ἀκόμη καὶ σᾶς ἀφίνω νὰ φύγετε. Πρόκειται περὶ τῆς Σπεράντσας, τὴν ὁποίαν συμπαθῶ πολύ· ἐνίοτε φαίνεται πολὺ δυστυχής. Ἠξεύρετε τί ἔχει;

— Ἔχει καὶ αὐτὴ τὰς λύπας της, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ἡ ἱστορία της εἶνε πολὺ ἁπλῆ καὶ συγκινητικὴ, θὰ χάσῃ ὅμως πολὺ, ἂν σᾶς τὴν διηγηθῶ ἐγώ. Χαίρω πολὺ, ὅτι συμπαθεῖτε αὐτὴν τὴν κόρην. Ἔχει πολλὴν φυσικὴν εὐγένειαν ἡ ψυχή της. Μὴ περιφρονήσετε τὴν οἰκειότητά της, καὶ προσπαθήσετε νὰ κερδήσετε τὴν ἐμπιστοσύνην της. Ὁ ἠθικὸς κόσμος σπανίως εἶνε δίκαιος, ὅπως καὶ ὁ φυσικὸς κόσμος. Ἀρκεῖ μόνον νὰ κύψωμεν ὀλίγον, διὰ νὰ εὕρωμεν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ταπεινότερα κοινωνικὰ στρώματα πράγματα ἄξια τῶν συμπαθειῶν μας.

Ὁ ἰατρὸς παρετήρησεν οὐχὶ ἄνευ ἐκπλήξεώς τινος, ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ μὶς Δάβεν δὲν παρεπονέθη πλέον ὅτι ἔμενε κλινήρης οὐδ' ὡμίλησε περὶ τῆς ἐγέρσεώς της.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Λουκία ἔλαβε τὴν ἄδειαν ν' ἀναγνώσῃ ὀλίγον, καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος τῇ ἔφερεν ἕνα τόμον τοῦ Σαίξπηρ καὶ τοὺς Μελλονύμφους τοῦ Μαντζόνη. Μετὰ δύο ἡμέρας, τῇ ἐπετράπη νὰ κάθηται ἐπὶ τῆς κλίνης της· κατὰ τὰς ὁδηγίας δὲ τοῦ ἰατροῦ μετηνέχθη αὕτη ἐγγὺς τοῦ παραθύρου, ὅθεν ἀνεπτύσσετο μεγαλοπρεπεστάτη ἡ θέα τῆς Μεσογείου.

— Ἐκατοικήσατε ποτὲ εἰς παραθαλάσσιον; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός.

— Ποτέ. Ὅταν μ' ἔστειλαν εἰς τὰ λουτρὰ τοῦ Βράϊτον, οἱ ἰατροὶ ἀπηγόρευσαν νὰ μείνω εἰς παραθαλάσσιον οἴκημα.

— Τόσον τὸ καλλίτερον λοιπὸν, ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος· ἡ θάλασσά μας θὰ ἔχῃ διὰ σᾶς καὶ τὸ θέλγητρον τοῦ νεοφανοῦς. Εἶνε θέαμα πάντοτε νέον, βιβλίον τὸ ὁποῖον οὐδέποτε κουράζει. Θὰ ἦνε διὰ σᾶς διαρκὴς ἀσχολία καὶ ἀντικείμενον ἐκπλήξεως πάντοτε, νὰ παρακολουθῆτε ὅλας της, τὰς μεταβολὰς, καὶ τὸν πλοῦτον τῶν χρωμάτων της ἀπὸ τοῦ χιονολεύκου μέχρι τοῦ μελανοῦ. Ἔπειτα ἐκτὸς τούτου, θὰ ἔχετε νὰ ἀναδιφήσετε τὰ μυστήρια τῶν μυρίων της θορύβων, ἀπὸ τοῦ ὑποκώφου καὶ ἀσθενοῦς φλοίσβου, ὅστις ὁμοιάζει μὲ στεναγμὸν ἢ μὲ φίλημα, μέχρι τοῦ βρυχηθμοῦ τῆς τρικυμίας, ἥτις κλονίζει τὴν γῆν. Ὅλοι οἱ ποιηταὶ ἔψαλα τὴν θάλασσαν, ἀλλ' οὐδεὶς τὴν ἔψαλε μεγαλοπρεπέστερον τοῦ προφητάνακτος.

Λαβὼν δ' ἀπὸ τῆς τραπέζης Παλαιὰν Διαθήκην, ἀνέγνω τὰ ἑξῆς ἀπὸ τοῦ ψαλτηρίου:

«Οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐν πλοί»οις, οἱ ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς, »αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα Κυρίου καὶ τὰ θαυμάσια »αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ. Εἶπε καὶ ἔστη πνεῦμα κα»ταιγίδος, καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς· ἀνα»βαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν καὶ καταβαίνουσιν »ἕως τῶν ἀβύσσων· ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐ»τήκετο· ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ με»θύων, καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη».

— Τίποτε δὲν παραβάλλεται πρὸς τοῦτο μὶς Δάβεν, ὡς πρὸς τὴν ἁπλότητα, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ μεγαλεῖον.

Ἡ Λουκία ἐθεώρει αὐτὸν καὶ τὸν ἤκουεν ὡς οὐδέποτε βεβαίως εἶχε θεωρήσει τινὰ οὐδ' ἀκούσει. Εἶτα εἶπε:

— Παράδοξον! Φαίνεται ὅτι γνωρίζετε λαμπρὰ τὰς Γραφάς.

— Σᾶς ἐκπλήττει τοῦτο;

— Ναί. Ἐνόμιζον ὅτι οἱ καθολικοὶ δὲν ἀνεγίνωσκον ποτὲ τὰς Γραφάς.

— Εἶνε πλάνη κοινὴ μεταξὺ τῶν διαμαρτυρομένων. Ἂν ἐγνωρίζετε τὰς θρησκευτικάς μας τελετὰς, θὰ ἐβλέπετε, ὅτι ἡ Γραφὴ ἀποτελεῖ τὸ μέγιστον μέρος των, καὶ ὅτι ἡ παλαιὰ καὶ ἡ νέα Διαθήκη ἀναγινώσκονται καὶ ψάλλονται καθ' ἑκά-

στην εἰς τὰς ἐκκλησίας μας. Ὅτι ὅμως αἱ Γραφαὶ δὲν εἶνε διαδεδομέναι ὅσον ἔπρεπεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, πρέπει ν' ἀποδοθῇ νομίζω εἰς ἔλλειψιν δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐνθαῤῥύνσεως ἐκ μέρους τοῦ κλήρου. Ἀλλά, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πεπαιδευμένους, δύναμαι νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι πολλοὶ γνωρίζουσι τὰς Γραφὰς κατὰ βάθος, καὶ ἀναγινώσκουσιν ὄχι μόνον τὴν ἐκκλησιαστικῶς αὐθεντικὴν μετάφρασίν της, ἀλλὰ καὶ ἄλλας μεταφράσεις.

Ἡ Λουκία ὑπῆρξε λίαν εὐγνώμων, καί, ὡς ἤλπιζεν ὁ ἰατρός, ἀνεγίνωσκε μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως θεωμένη τὴν θάλασσαν. Πολλάκις δὲ μάλιστα περιέγραψεν εἰς αὐτὸν τὰς συγκρούσεις τῶν κυμάτων, ὅσας εἶχε θεωρήσει ἀπὸ τῆς κλίνης της. Ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ θάλασσα καὶ ἀνάγνωσις κατέστησαν ἧττον ἐνδιαφέρουσαι, ὁ δὲ Ἀντώνιος, ὅστις ἠγρύπνει μετὰ μητρικῆς οὕτως εἰπεῖν στοργῆς ἐπὶ τῆς ἀσθενοῦς του, συνησθάνθη ὅτι ἔπρεπε νὰ τῆς εὕρῃ νέαν ἄλλην ἐνασχόλησιν. Κατ' ἀρχὰς ἐπρότεινεν εἰς αὐτὴν νὰ τῷ ἀναγινώσκῃ καθ' ἑκάστην ἓν κεφάλαιον τοῦ Μαντζόνη. Μετὰ τοῦτο δὲ ἀνεγίνωσκεν αὐτὸς εἰς ἐκείνην σκηνήν τινα τοῦ Σαίξπηρ, ἵνα τελειοποιήσῃ, ὡς ἔλεγε, τὴν ἀγγλικήν του προφοράν. Αἱ ἀναγνώσεις αὗται προεκάλουν τὸν ἀργυρόηχον τῆς Λουκίας γέλωτα, ὅστις τοσοῦτον εὐαρέστως ἦχει εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ἀντωνίου, καὶ ὃν τοσοῦτον ἀσμένως συνεμερίζετο, μολονότι ἀφορμή του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦτο ἡ οὐχὶ τοσοῦτον ἄψογος ἀγγλικὴ προφορὰ τοῦ ἰταλοῦ ἰατροῦ.

(Ἕπεται συνέχεια)

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΟΔΩΝ

Αὐστραλία.

Καλὸν πρᾶγμα εἶνε τὸ νὰ ἔχῃ ἔθνος τι ἀποικίας, ἀλλὰ πολὺ κάλλιον βεβαίως τὸ νὰ συντελῇ εἰς τὴν γέννησιν νέου τινὸς ἔθνους ἄλλου. Οἱ Ἄγγλοι, φέρ' εἰπεῖν, οἵτινες ἀποκαλοῦσι τοὺς Ἀμερικανοὺς *ἐξαδέλφους*, λέγοντες: «οἱ ἐν Ἀμερικῇ ἐξάδελφοι ἡμῶν», δύνανται ἤδη νὰ λέγωσιν: «οἱ ἐν Αὐστραλίᾳ ἐξάδελφοι ἡμῶν», καὶ θὰ σεμνύνωνται ἐπὶ τῇ προσωνυμίᾳ ταύτῃ ἡμέραν τινά· διότι ἡ Αὐστραλία μετ' οὐ πολὺ θὰ καταπλήξῃ τὴν οἰκουμένην διὰ τῆς τεραστίας ἀναπτύξεώς της κατὰ πάντας συγχρόνως τοὺς κλάδους, καὶ τὸ θέαμα, ὅπερ ἀπὸ ἑκατὸν εἴκοσι πέντε ἤδη ἐτῶν θαυμάζομεν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ὅσονούπω θὰ παρασταθῇ ἔτι λαμπρότερον ἐν Αὐστραλίᾳ.

Α'

Ὁ πρὸ δεκαὲξ ἐτῶν ἐπισκεπτόμενος τὴν πόλιν Βρισβάνην, πρωτεύουσαν τῆς ἐν Αὐστραλίᾳ ἐπαρχίας Κουηνσλάνδης, οὐδὲν ἄλλο ἠδύνατο νὰ ἴδῃ ἢ ἔκτασιν ἄδενδρον, ῥῆγμά τι ἐν ἀπεράντῳ δάσει, ὅπερ αἱ χεῖρες τῶν λευκῶν ἀπέκοψαν. Ἡ γυμνὴ ἐκείνη ἔκτασις εἶνε σήμερον πόλις μεγάλη, ἔχουσα καλὰς ὁδοὺς φωτιζομένας διὰ φωταερίου, οἰκοδομήματα μεγαλοπρεπῆ καὶ ... ἓξ καθημερινὰς ἐφημερίδας. Οὐδεὶς δὲ ἀγνοεῖ ὅτι τὰ δύο πρώτιστα ἀπαραίτητα πράγματα ἐν Ἀγγλικῇ ἢ Ἀμερικανικῇ ἀποικίᾳ εἶνε ἐφημερὶς καὶ σκεῦος πρὸς βράσιν ὕδατος. Καὶ ὄντως τέσσαρες Ἀγγλοσάξωνες, ἅμα καταςαθέντες ὅπου δήποτε τῆς γῆς, πρώτιστα πάντων φροντίζουσι νὰ παρασκευάσωσι τέϊον καὶ νὰ ἱδρύσωσι ἡμερήσιον πολιτικὸν ὄργανον. Ὅθεν ἐν μόνῃ τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Κουηνσλάνδης ἥτις μόλις εἶνε τὸ τέταρτον τῆς πεπολιτισμένης Αὐστραλίας, ὑπάρχουσιν ἑπτὰ καὶ εἴκοσιν ἐφημερίδες!, ἐν δὲ τῇ μεσημβρινῇ Νέᾳ Οὐαλλίᾳ ἑκατὸν ἕνδεκα, ἐν δὲ τῇ Συδνέῃ μόνῃ δεκατέσσαρες. Καὶ ναὶ μὲν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ εἶνε ἑβδομαδιαῖα τὰ φύλλα σχεδὸν πάντα, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἱκανῶς ἀποδεικνύουσι τὴν διανοητικὴν δραστηριότητα, ἐξ ἧς εὐκόλως τις εἰκάζει καὶ περὶ τῆς ὑλικῆς δραστηριότητος τοῦ χθεσινοῦ τούτου λαοῦ.

Ἡ πόλις Βρισβάνη εἶν' ἐκτισμένη ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, ὃν ἀναπλέων τις εὐαρέστως βλέπει ἑκατέρωθεν μὲν κοσμουμένας τὰς ὄχθας διὰ καταφύτων λόφων, χυτηρίων, σχοινοποιείων, ἐπαύλεων, μίγματος δασῶν παρθένων, κατοικιῶν κομψῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων, ἐν δὲ τῷ ποταμῷ ἱστιοφόρα τινά, ἀτμόπλοια, μεγάλα πλοῖα ἠγκυροβολημένα, καὶ ἐπὶ τῶν πλοίων ἀνθρώπους μέλανας, λευκούς, κιτρίνους, Ἄγγλους, ἰθαγενεῖς, Κινέζους, σύμφυρμα παρδαλὸν καὶ ἐν τοῖς πράγμασι καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις. Αἱ κατοικίαι εἶνε κατεσκευασμέναι αἱ μὲν ἐκ κορμῶν δένδρου καὶ σανίδων ἀκόμψως συνηρμοσμένων ὑπὸ τῶν πρώτων κατοίκων, οἵτινες ἐβιάζοντο νὰ παρασκευάσωσιν ὅσον τάχιον ὁποίου δήποτε εἴδους στέγην, αἱ δὲ ἐκ λίθων πελεκητῶν καὶ διὰ μαρμάρων καὶ γλυφῶν κεκοσμημέναι. Παραπλεύρως ἐκκλησίας τινὸς νεοδμήτου ὑπάρχει μάνδρα ζῴων, πρὸ τῆς θύρας ἐμπόρου τινὸς τοῦ συρμοῦ σωρὸς κενῶν λευκοσιδηρῶν κουτίων, φιάλαι συντετριμμέναι, ἐν γένει παντοῖα πράγματα ἄχρηστα, ἀμελῶς ἐρριμμένα, καὶ ὅμοια πρὸς σκωρίας παντοίας ὕλης κατατηχθείσης ὑπὸ τοῦ παμφάγου πυρὸς τῆς ἀποικιακῆς δραστηριότητος. Αἱ ὁδοὶ εἶνε μεσται ἁμαξῶν συρομένων ὑπὸ δύο ἵππων. Τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα βρίθουσι σιδήρου, γεωργικῶν ὀργάνων, ἱππικῶν σκευῶν καὶ ἐν γένει παντὸς ὅ τι δεικνύνει τὸ ἐργατικὸν τῶν κατοίκων.

Ἀλλὰ δυστυχῶς, καίτοι ἡ μέθη δὲν εἶνε κοινή, ἐν Κουηνσλάνδῃ ὑπάρχουσι πολλοὶ φιλοπόται. Τὰ χρυσωρυχεῖα εἶνε τὸ δυσαρεστότατον πάντων τῶν εἰδῶν τοῦ πλούτου, διότι συντείνουσιν εἰς τὴν ἀνηθικότητα τοῦ λαοῦ. Ὁ εὐκόλως κερδαίνων εὐκόλως καὶ δαπανᾷ, καὶ οἱ ἐργάται συνήθως δαπανῶσι τὰ κέρδη των εἰς τὸ πίνειν. Ἀλλὰ κατὰ καλὴν τύχην τῆς Αὐστραλίας ἀπό τινων ἐτῶν σιδηρωρυχεῖα καὶ ἀνθρακωρυχεῖα ἀντικαθιςῶσιν ἤδη τὰ χρυσοφόρα κοιτάσματα· ἀλλ' οἱ ἀρχαῖοι ὁ-

μως ἐργάται τῶν χρυσωρυχείων ἐκληροδότησαν εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν τὴν πρὸς τὸ καπηλεῖον ἀγάπην. Πόθεν δὲ πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν πάντες οἱ κατὰ πᾶσαν γωνίαν τῆς πόλεως πτωχοὶ μὲν ἄνθρωποι φαινόμενοι, καὶ ὅμως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περικλύζοντος αὐτοὺς ὠκεανοῦ τῆς ἐργασίας μόνον ἔργον ἔχοντες τὸ καπνίζειν καὶ τὸ πίνειν; Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶνε ἐκλογεῖς καὶ πολιτευόμενοι, ἡ δὲ ἐκλογικὴ διαφθορὰ εἶνε ἤδη ἐν Αὐστραλίᾳ τοσοῦτον μεγάλη ὅσον οὐδέποτε ὑπῆρξεν οὔτε ἐν Ἀγγλίᾳ οὔτε ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις· πρὸς τούτοις δὲ τὰ μέλη τοῦ ἐν Βρισβάνῃ ἑδρεύοντος κοινοβουλίου τῆς Κουηνσλάνδης εἶνε γνωστὸν ὅτι κλίνουσι τὸν αὐχένα πρὸ τῶν στύλων τούτων τῶν καπηλείων, ἔτι δὲ οὐδεὶς ἀγνοεῖ πόσην ἀξίαν ἀποδίδει εἰς ἑαυτὸ τὸ γένος τοῦτο τῶν κεχηναίων, καὶ ἔπειτα μεθ' ὅλα ταῦτα εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐρωτήσῃ τις πόθεν πορίζονται τὰ πρὸς τὸ ζῆν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι;

Ἡ Κουηνσλάνδη εἶνε τὸ νέον μέρος τῆς ἐξημερωμένης Αὐστραλίας καὶ τὸ καταφύγιον καὶ ἡ προστασία τῶν πτωχῶν. Ἀνὴρ ἐργαζόμενος εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν πλοίων ἢ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδῶν δύναται νὰ κερδαίνῃ καθ' ἑκάστην ὀκτὼ φράγκα μέχρι δεκαπέντε· παραχωρήσεις γαιῶν γίνονται εὐκολώτατα, ἡ δὲ ἀξία αὐτῶν βραδύτερον θὰ πολλαπλασιασθῇ, διότι χώρα ἔχουσα μεταλλωρυχεῖα ἐξάγοντα μέταλλα πολυτιμότερα καὶ τοῦ χρυσοῦ, γαιάνθρακας, βοσκάς, ξυλικὴν λαμπράν, ἡ τοιαύτη χώρα εἶνε προωρισμένη νὰ κατασταθῇ πλουσιωτάτη. Τὸ πολυτελῶς ζῆν εἶνε λίαν δαπανηρὸν ἐν Κουηνσλάνδῃ, ὡς καὶ ἐν πάσῃ ἀποικίᾳ νέᾳ, τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ζῆν εἶνε εὐωνότατα. Τὸ κάλλιστον κρέας, φέρ' εἰπεῖν, οὐδέποτε τιμᾶται πλέον τῶν τεσσαράκοντα λεπτῶν τὴν λίτραν.

Β'

Ἐὰν δὲ ἡ Βρισβάνη ἐν μιᾷ δεκαπενταετίᾳ προώδευσε τοσοῦτον γιγαντιαίως, καὶ ἀπὸ χωρίου καλυβῶν ἐν μέσῳ δάσους περιωρισμένου κατέστη πόλις ἔχουσα καὶ κοινοβούλιον, τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς Συδνέης, τῆς πρεσβυτέρας ἀδελφῆς αὐτῆς, τῆς πρωτευούσης τῆς μεσημβρινῆς Νέας Οὐαλλίας, ἥτις ἱδρυθεῖσα τῷ 1787, εἶνε νῦν μία τῶν ἐπισημοτάτων πόλεων τῆς οἰκουμένης; Ὁ λιμὴν αὐτῆς, ἔργον τῆς φύσεως, εἶνε ὁ κάλλιστος πάντων τῶν γνωστῶν λιμένων. Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς καὶ μὲν οὔτε εὐρεῖαι φαίνονται οὔτε πολὺ καθαραί, ἀλλὰ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν μέγαν ἀριθμὸν τῶν ἵππων καὶ τῶν ἁμαξῶν, οἵτινες διατρέχουσιν αὐτάς. Τὸ Αὐστραλιακὸν ἔθνος (λέγομεν δὲ περὶ τῶν λευκῶν) εἶνε ἔθνος Κενταύρων, πάντες ἐν Αὐστραλίᾳ ἱππεύουσιν, ὡς ἐν τῇ Μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ, ἄφθονοι δὲ καὶ εὐωνότατοι εἶνε οἱ ἵπποι ὡς καὶ ἡ φορβή. Τὸ πλῆθος λοιπὸν τῶν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ἵππων καθιστᾷ αὐτὰς στενάς. Ἀλλὰ καὶ οἱ κατὰ πρῶτον ἱδρύσαντες τὴν πόλιν ταύτην οὐδέποτε ἤλπιζον ὅτι ἵδρυον πόλιν μέλλουσαν νὰ γείνῃ ποτὲ μεγάλη πρωτεύουσα.

Ἡ χώρα ἔχει λαμπροτάτην πέτραν πρὸς οἰκοδομὴν καὶ λατομεῖα μαρμάρων, ὧν πολλὴ γίνεται χρῆσις. Οἱ τραπεζῖται οἰκοδομοῦσι μέγαρα ἑνὸς ἑκατομμυρίου, τὸ δημαρχεῖον, ἡ μητρόπολις, τὸ χρηματιστήριον, τὸ πανεπιστήμιον, τὸ ταχυδρομεῖον καὶ τὰ λοιπὰ δημοτικὰ οἰκοδομήματα εἶνε ἄξια τῶν πρώτων πρωτευουσῶν τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ καὶ πᾶς τις φιλοτιμεῖται νὰ οἰκοδομήσῃ κατοικίαν κατὰ τὸ μέτρον τῶν πόρων του.

Ἐκ τῆς ἐπαινετῆς δὲ ταύτης φιλοδοξίας ἐγεννήθησαν πλῆθος Ἑταιριῶν συνεργίας καὶ Ἑταιριῶν πίστεως. Τὰ δὲ προάστεια καὶ τὰ περὶ τὴν Συδνέην ᾠκοδομημένα μέρη εἶνε σχετικῶς ἄπειρα. Αἱ ἑταιρίαι δανείζουσι τὰ πρῶτα κεφάλαια καὶ οἰκοδομοῦσι ταχέως πως καὶ λίαν κακῶς, ὀφείλομεν νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, οἰκίσκους οἵτινες νῦν μὲν εἶνε ἡ χαρὰ καὶ εὐτυχία τοῦ ἐργάτου, βραδύτερον δὲ θὰ γείνωσιν οὐκ εὐκαταφρόνητος περιουσία· διότι καί τοι τὰ ἄθλια ταῦτα οἰκοδομήματα δὲν εἶνε τοσοῦτον στερεά, ὥστε νὰ στεγάσωσι πολλὰς γενεὰς ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅμως εἶν' ᾠκοδομημένα ἐπὶ γηπέδου ἀσημάντου μὲν ἐκτάσεως, ἀλλὰ τὸ ἀσήμαντον τοῦτο γήπεδον μετὰ πεντήκοντα ἔτη θὰ πωληθῇ ἀντὶ ἴσου βάρους χρυσοῦ. Ἤδη διαιροῦσι καὶ ὑποδιαιροῦσι τὴν γῆν ἐπ' ἄπειρον, ἑκάστη δὲ ὑποδιαίρεσις ἔχει καὶ τὴν κυψέλην της περιέχουσαν φιλόπονον οἰκογένειαν. Ἐκ πασῶν δὲ τῶν μελισσῶν τούτων καὶ ἐκ πασῶν τῶν κυψελῶν δὲν πρέπει βεβαίως νὰ περιμένῃ τις πολὺ μέλι. Λέγοντες δὲ μέλι ἐννοοῦμεν τὸ ἄνθος τῆς φιλοκαλίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ὅπερ εὑρίσκει τις ἐν μόναις ταῖς πόλεσι τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν. Ἡ εἰκὼν τῶν Αὐστραλιανῶν ὁμοιάζει πρὸς τὴν τῶν βορείων Ἀμερικανῶν ἀλλ' εἶνε πως ἐκφραστικωτέρα, τὸ δὲ κάλλος τῶν γυναικῶν σχεδὸν εἶνε τὸ αὐτὸ καὶ τὸ τῶν Ἀμερικανίδων.

Ἡ πίστις ἣν ἔχουσιν οἱ Αὐστραλιανοὶ πρὸς ἑαυτοὺς εἶνέ τι ἐξαίσιον· εἶνε δὲ αὕτη οὐχὶ ὑψηλόφρων τις καὶ ἀλαζονική, ἣν τὰ γηραιὰ ἔθνη ἀποκτῶσιν ἕνεκα τῶν στρατιωτικῶν ἐπιτυχιῶν, ἀλλ' ἡ ἀδάμαστος ἐκείνη ἐλπὶς ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας. Κοινῶς λέγεται ὅτι πρέπει νὰ ἴδῃ τις τὸν μὲν Γάλλον ἐν τῷ πολέμῳ, τὸν δὲ Ἱσπανὸν ἐν τῷ ἔρωτι, τὸν δὲ Γερμανὸν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του καὶ τὸν Ἄγγλον λοιπὸν πρέπει τις νὰ θαυμάσῃ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν πατεῖ ἐπὶ νέας γῆς. Ἀγοράζει ἵππον, λαμβάνει ὁδηγόν τινα καὶ ἀπὸ λειμῶνος εἰς λειμῶνα πορευόμενος συνάγει κτήνη, ἐνταῦθα μὲν ἀγοράζων ταῦρον, ἐκεῖ δὲ τινας δαμάλεις, ἀλλαχοῦ πρόβατα καὶ ἐλαύνων τοὺς νεοσυλλέκτους του τούτους, ἔρχεται εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Πολιτείας παραχωρηθὲν αὐτῷ μέρος. Ἀλλὰ καθ' ὁδὸν ἐκτελεῖ καὶ συναλλαγὰς πωλῶν καὶ ἀ-

γοράζων. Ἅμα δὲ κατασταθεὶς ἐμπήγει πάλους, κατασκευάζει πρόχειρόν τινα καλύβην καὶ εἶνε ἤδη ἀνὴρ κτηματικός, κτηματίας.

Πανταχοῦ δὲ, ἔνθα ὑπάρχουσι καλαὶ βοσκαὶ κατεχόμεναι ὑπὸ φύλων ἀσθενῶν καὶ ἀγρίων, οἱ ἄποικοι ἀποδιώκουσι τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους ἀντικαθιστῶντες αὐτοὺς διὰ ποιμνίων. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δυστυχῶς οὔτε ἀναιμωτὶ γίνεται οὔτε ἄνευ δακρύων· διότι οἱ Ἄγγλοι, ὡς καὶ οἱ παῖδες αὐτῶν οἱ Ἀμερικανοὶ εἶνε σκληροὶ πρὸς τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς ἐνδεεῖς, περιφρονοῦντες τὴν ἀδυναμίαν ὑπὸ πάσας αὐτῆς τὰς μορφάς. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τῶν λόγων ἡμῶν τούτων ἀρκεῖ νὰ ἀντιγράψωμεν ἐνταῦθα ἀπόσπασμα ἐξ ἐφημερίδος ἐκδιδομένης ἐν Συδνέῃ, ἴσα ἴσα περὶ τοῦ πράγματος τούτου πραγματευομένης.

«Δὲν πιστεύομεν, λέγει, νὰ ἐγένετο ἄλλοτέ ποτε χρῆσις ἀπανθρωποτέρου συστήματος κατὰ τῶν ἰθαγενῶν χώρας τινὸς πρὸς ὑπεράσπισιν καὶ διαφύλαξιν τῶν κτήσεων τῶν ἀποίκων. Ἡ ἡμετέρα ἀρχὴ οὐδὲν ἄλλο γινώσκει ἢ τὴν ἐξόντωσιν καὶ μόνην· οἱ ἀνώτατοι ὑπάλληλοι δίδουσι προσταγάς, ἀλλὰ δὲν παρίστανται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν».

Μετὰ δὲ ταῦτα ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς περιγράφει ὧδέ πως τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως.

«Ἐπιστάτης κτήματός τινος — ἀνάγκη δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι πάντες οἱ παλαιοὶ κάτοικοι γενόμενοι πλούσιοι τραπεζῖται δὲν κατοικοῦσι πλέον ἐν ταῖς γαίαις των, ἀλλ' ἔχουσιν ἐπιστάτας ὡς καὶ ἐν Ἰρλανδίᾳ. — ἔλαβε παρὰ τοῦ κυρίου του ῥητὴν παραγγελίαν εὐθὺς νὰ τρέχῃ εἰς τὴν ἀστυνομίαν καθὼς ἴδῃ ἰθαγενεῖς ἐπιχειροῦντας νὰ ἔλθωσι πλησίον τοῦ κτήματος. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ ὁ κύριος καὶ ὁ ἐπιστάτης δὲν εἶνε παντάπασιν ὠμότεροι τῶν ἄλλων κατοίκων, ἀλλὰ καὶ οὗτοι σκέπτονται ὡς πάντες, ὅτι δῆλα δὴ ἡ φρόνησις εἶνε μήτηρ τῆς ἀσφαλείας· λοιπὸν ἡμέραν τινὰ ἰδοὺ φυλή τις ἰθαγενῶν ὁδοιποροῦσα διέρχεται πλησίον τοῦ κτήματος. ζῶα δέ τινα ἰδόντα πολλοὺς ἀνθρώπους προσερχομένους ἐτρόμαξαν. Παραχρῆμα ὁ ἐπιστάτης γράφει εἰς τὴν ἀστυνομίαν καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐπεφάνη ἀστυνόμος μετ' ἀποσπάσματος κλητήρων ἐφίππων·—«Καλημέρα, Μπράουν, λέγει πρὸς τὸν ἐπιστάτην, τί ; ἔχομεν λοιπὸν μαύρους ἀπ' ἐδῶ ;» Καὶ εὐθὺς τὴν ἐπιοῦσαν οἱ *θηρευτικοὶ κύνες* τοῦ ἀποσπάσματος ἀπολύονται καὶ περιζώνουσι κύκλῳ δέκα μιλίων περιφέρειαν, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνακαλύψαντες ἴχνος τι ἀκολουθοῦσιν αὐτὸ καὶ μετὰ πολλὰς ἀσφαλεῖς καὶ ἐπιμόνους ἐρεύνας ἀνακαλύπτουσι καὶ ἄλλα ἴχνη τὴν αὐτὴν ἔχοντα διεύθυνσιν· τότε ἐκδύονται τὴν στολήν των καὶ ἕρποντες προχωροῦσι, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐπανέρχονται εἰς τὸν ἀρχηγόν των λέγοντες ὅτι εἰς τὸ δεῖνα μέρος ὑπάρχουσι κατεσκηνωμένοι μαῦροι.

«Περὶ τὰ χαράγματα ὅλον τὸ ἀστυνομικὸν στράτευμα ἦτο ἤδη ἔφιππον καὶ μετὰ πλείστης ὅσης ἡσυχίας καὶ ταχύτητος σπεύδει πρὸς τὸ ὑποδειχθὲν μέρος. Στήλη καπνοῦ ἐφάνη ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν μαύρων, οἵτινες οἱ δύσμοιροι παρεσκεύαζον τὸ γεῦμά των. Πρὶν ἢ δὲ δυνηθῶσι νὰ ἐννοήσωσι τί τρέχει, περιεκυκλώθησαν ὑπὸ τοῦ ἀποσπάσματος καὶ διεσκορπίσθησαν κακῶς ἔχοντες καὶ τυπτόμενοι καὶ διὰ τῶν ὅπλων ἀγρίως· ἠκούσθησαν δὲ καί τινες πυροβολισμοὶ καὶ μετ' ὀλίγον ἐγένετο βαθεῖα σιωπή.

»Ἐπανέρχεται ἐκ τῆς διώξεως τὸ ἀπόσπασμα καὶ ἀναγγέλλει τὰ γενόμενα πρὸς τὸν ἀποσπασματάρχην, ὅστις δὲν εἶχε καταδεχθῆ νὰ ὑπάγῃ καὶ αὐτὸς εἰς τόσον ἀσήμαντον ὑπηρεσίαν. Ἰδοὺ δὲ ἡ ἔκθεσίς των: «Οἱ ἀρχηγοὶ διέφυγον τὰς χεῖρας τῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ πέντε ἢ ἓξ ὀλιγώτερον ταχεῖς τοὺς πόδας ἐκτυπήθησαν διὰ τῶν σφαιρῶν καὶ τοὺς ἀφήκαμεν αἱματοφύρτους ἐκεῖ ὅπου ἔπεσαν.»

Καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο στεναγμοὶ ἀναβαίνουσι πρὸς τὸν οὐρανόν. Γυναῖκες καὶ παιδία ἀνακράζουσι : Ἡμεῖς δὲν ἠγγίσαμεν τὰ ζῶα τοῦ λευκοῦ ! τίποτε δέν του ἐπήραμεν ! Ἄχ ! τί σκληρὸς ὅπου εἶνε ὁ Θεὸς τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου·*Βαλλῆ, Βαλλῆ, ἀρέϊρο* ! Ὀλίγαι εἶνε αἱ ἡμέραι μας. Μᾶς κατασφάζουν διὰ νὰ μᾶς φάγουν οἱ σκύλοι τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου.!

»Καὶ διὰ τί ἡ σφαγὴ αὕτη ἡ γενομένη μετὰ τοσαύτης ἀπαθείας ; Διατί τὰ χαλκόχροα ἐκεῖνα πτώματα κεῖνται ἐν τῷ λιμνάζοντι ἐκεῖ κάτω ἐρυθρῷ αἵματι ; Ἁπλούστατα, διότι ἀνήκουσιν εἰς φυλὴν περὶ ἧς ὑπῆρχεν ὑποψία — ἀκούετε ; *ὑποψία μόνον*, ὅτι διῆλθε πάρα πολὺ πλησίον τοῦ κτήματος».

Τὰ ἀνωτέρω ἐγράφησαν τῷ 1877 ὑπό τινος Σκώτου, ἀνδρὸς νουνεχοῦς καὶ πρακτικοῦ, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη ζήσας ἐν ταῖς μᾶλλον ἐνδοτέραις ἐπαρχίαις ἐγίνωσκε τοὺς ἰθαγενεῖς κάλλιστα καὶ ἦτο ἱκανὸς νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῶν. Καὶ ναὶ μὲν ὁ λαὸς οὗτος ῥέπει πρὸς τὴν κλοπὴν καὶ τὸν φόνον, εἶνε φυλὴ ἄπιστος, ὠμή, δολία, ἣν ὀφείλει τις πάντοτε νὰ φυλάσσηται· ἀλλὰ καὶ διὰ αὐτὸ δικαιοῦται ἡ κυβέρνησις φερομένη πρὸς αὐτοὺς ὡς πρὸς ἄγρια θηρία ; Τὸ δικαίωμα τοῦ πολέμου δὲν εἶνε πλέον κατὰ τὸν ΙΘ' τοῦτον αἰῶνα δικαίωμα ἐξοντώσεως καὶ καταστροφῆς.

Ἀξιόπιστοι συγγραφεῖς διηγοῦνται ὅτι φυλὴ ὅλη μαύρων φιλησύχων καὶ ἀβλαβῶν κατεπυροβολήθη ἀπὸ τῆς Κουκτάουν, πόλεως τῆς Αὐστραλίας ἐκ τῶν πολυανθρωποτάτων· ἄλλοτε δὲ ἐν Κουηνσλάνδῃ δολοφονηθέντων δύο λευκῶν ὑπὸ ἰθαγενῶν, πάντες οἱ κάτοικοι συνελθόντες ἀπεφάσισαν νὰ ἐξοντώσωσι τοὺς μαύρους, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ ψυχὴ ἐν τῷ διαμερίσματι ἐκείνῳ. Κατηρτίσθη λοιπὸν πρὸς τοῦτο σχέδιον καταδιώξεως, καθ' ὃ ἡ σύλληψις αἰχμαλώτων ἀπηγορεύθη καὶ ἐπειδὴ τὶς ἠδύνατο νὰ ἀνακαλύψῃ τοὺς δολοφό-

νους, ἀπεφασίσθη πάντες ἀδιακρίτως νὰ φονεύωνται! Ἐξῆλθον τῆς πόλεως οἱ ἀνδρεῖοι μαχηταὶ καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν ἀνεκάλυψαν κατεσκηνωμένους μαύρους παρὰ τὴν ὄχθην τινὸς λίμνης. Οἱ δύσμοιροι καταληφθέντες ἀπροσδοκήτως προσεπάθησαν νὰ διαφύγωσιν· ἀλλὰ ποῦ; ἰδόντες δ' ἑαυτοὺς περιεζωσμένους πανταχόθεν ὑπὸ πολυπληθοῦς στίφους, ἔντρομοι κατέπιπτον εἰς τὴν λίμνην πρὸς ἀποφυγὴν τῶν σφαιρῶν, αἵτινες ἐσύριζον διασχίζουσαι τὸν ἀέρα. Ἐπὶ τῆς ἀνακινουμένης ἐπιφανείας τῆς λίμνης ἐφαίνοντο μακρόθεν μελανά τινα σημεῖα, αἱ κεφαλαὶ τῶν ἀθλίων, αἵτινες ἐξαφανιζόμεναι ἐν τῷ ὕδατι ἀνέδυον πάλιν. Γνωστὸν δὲ ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς οὗτοι εἶνε ἄριστοι κολυμβηταὶ καὶ ἤλπιζον ὅτι θὰ ἀπαυδήσωσιν οἱ λευκοὶ οἱ παρατεταγμένοι παρὰ τὴν ὄχθην καὶ ἀδιαλείπτως πυροβολοῦντες. Ἀλλὰ ποῦ νὰ ἀπαυδήσωσιν; ἡ ἐκδίκησις εἶνε ὑπόμονος καὶ οἱ *σκαπανεῖς τῆς προόδου* τότε μόνον ἀπεχώρησαν, ἀφ' οὗ εἶδον καὶ τὸ τελευταῖον πτῶμα ἐπιπλέον ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς ἐπιφανείας τῆς λίμνης.

[Ἕπεται τὸ τέλος].

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Ἐπιστήμη καὶ πατρίς.

Μεταξὺ τῶν παραδειγμάτων τῆς τελεσφόρου συνδρομῆς, ἣν ἡ ἐπιστημονικὴ μεγαλοφυΐα παρέσχε κατὰ καιροὺς εἰς τὴν ἄμυναν ἔθνους τινός, δὲν ὑπάρχει λαμπρότερον τῆς ἡρωϊκῆς ἀντιστάσεως τῶν Συρακουσῶν, ὅτε πρὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν ἐπολιορκήθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

Οἱ Συρακούσιοι, προσβληθέντες ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλασσαν, ἐφοβήθησαν ὅτι δὲν θὰ δυνηθῶσι ν' ἀνθέξωσιν εἰς τὴν τοιαύτην βίαν καὶ δύναμιν, μετὰ φρίκης δὲ ἀνελογίζοντο τὴν ἐπικειμένην ἅλωσιν τῆς πόλεως, λησμονήσαντες ὅτι ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς ὑπῆρχε μέγας πολίτης, γεωμέτρης ἔχων μεγαλοφυΐαν ἔξοχον καὶ διακαῆ φιλοπατρίαν.

«Σχάσαντος δὲ τὰς μηχανὰς τοῦ Ἀρχιμήδους, λέγει ὁ Πλούταρχος[1], ἅμα τοῖς μὲν πεζοῖς ἀπήντα τοξεύματά τε παντοδαπὰ καὶ λίθων ὑπέρογκα μεγέθη, ῥοίζῳ καὶ τάχει καταφερομένων ἀπίστῳ καὶ μηδενὸς ὅλως τὸ βρῖθος στέγοντος, ἀθρόους ἀνατρεπόντων τοὺς ὑποπίπτοντας καὶ τὰς τάξεις συγχεόντων, ταῖς δὲ ναυσὶν ἀπὸ τῶν τειχῶν ἄφνω ὑπεραιωρούμεναι κεραῖαι, τὰς μὲν ὑπὸ βρίθους στηρίζοντος ἄνωθεν ὠθοῦσαι κατέδυον εἰς βυθόν, τὰς δὲ χερσὶ σιδηραῖς ἢ στόμασιν εἰκασμένοις γεράνων ἀνασπῶσαι πρώραθεν ὀρθὰς ἐπὶ πρύμναν ἐβάπτιζον, ἢ δι' ἀντιτόνων ἔνδον ἐπιστρεφόμεναι καὶ περιαγόμεναι τοῖς ὑπὸ τὸ τεῖχος πεφυκόσι κρημνοῖς καὶ σκοπέλοις προσήρασσον, ἅμα φθόρῳ πολλῷ τῶν ἐπιβατῶν συντριβομένων».

1. Βίος Μαρκέλλου.

Ὁ Διόδωρος, ὁ Ἱέρων καὶ ὁ Πάππος λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἀρχιμήδης ἐπυρπόλησε τὸν στόλον τῶν Ῥωμαίων, συγκεντρώσας τὴν ἡλιακὴν θερμότητα διὰ καυστικῶν κατόπτρων. Πειράματα θετικὰ ἀπέδειξαν ὅτι ἐὰν ὁ μέγας μηχανικὸς μετεχειρίσθη κάτοπτρα ἐπίπεδα, δυνατὰ εἶναι τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων τούτων ἱστορικῶν λεγόμενα. Ὁ **Buffon**, ἐξακριβώσας τῷ 1747 τὸ σπουδαῖον τοῦτο πείραμα, ἐπεβεβαίωσε τὰ ἀποτελέσματα τῶν κατόπτρων τοῦ Ἀρχιμήδους. Διὰ συστήματος 168 ἐπιπέδων κινητῶν κατόπτρων, ταυτοχρόνως κινουμένων, ἀνέφλεξε ξύλον καὶ ἔτακε μόλυβδον εἰς 150 ποδῶν ἀπόστασιν. «Πάντες οἱ λοιποὶ Συρακούσιοι σῶμα τῆς Ἀρχιμήδους παρασκευῆς ἦσαν, λέγει ὁ Πλούταρχος. ἡ δὲ κινοῦσα πάντα καὶ στρέφουσα ψυχὴ μία. . . Τέλος δὲ τοὺς Ῥωμαίους οὕτω περιφόβους γεγονότας ὁρῶν ὁ Μάρκελλος, ὥστ', εἰ καλώδιον ἢ ξύλον ὑπὲρ τοῦ τείχους μικρὸν ὀφθείη προτεινόμενον, τοῦτο ἐκεῖνο, μηχανήν τινα κινεῖν ἐπ' αὐτοὺς Ἀρχιμήδη βοῶντας ἀποτρέπεσθαι καὶ φεύγειν, ἀπέσχετο μάχης ἁπάσης καὶ προσβολῆς. .»

Καὶ πιστεύομεν ὅσα ἡ ἱστορία ἀναφέρει περὶ τοῦ μεγάλου τούτου ὑπερασπιστοῦ τῆς πατρίδος του, ἀναμιμνησκόμενοι τὰς ὀφειλομένας αὐτῷ ἀναμφισβητήτους ἀνακαλύψεις, τὰς μαρτυρούσας τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρός. Τῷ ὄντι, ὁ Ἀρχιμήδης διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ ὑπερέχει τῶν μεγίστων μαθηματικῶν. «Οἱ δυνάμενοι νὰ ἐννοήσωσιν αὐτόν, λέγει ὁ **Leibnitz**, ὀλιγώτερον θαυμάζουσι τὰς ἐφευρέσεις τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῶν νεωτέρων χρόνων». Ὁ διάσημος μαθηματικὸς **Lagrange**, εἶπε περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐδημιούργησε τὴν μηχανικὴν τῆς ἀρχαιότητος.

Εἰς τὸν Ἀρχιμήδην ὀφείλεται ὁ τετραγωνισμὸς τῆς παραβολῆς καὶ ἡ ἀνακάλυψις τῆς μεταξὺ τῆς σφαίρας καὶ τοῦ κυλίνδρου ἀναλογίας. Τὸ θεώρημα τοῦτο εἶναι ἓν τῶν σπουδαιοτέρων τῆς γεωμετρίας. Αὐτὸς ἐπενόησε καὶ τὴν ἕλικα ἢ *κοχλίαν τοῦ Ἀρχιμήδους*, τὴν ἐπώνυμον αὐτοῦ ὑδροστατικὴν ἀρχήν, τὴν θεωρίαν τοῦ μοχλοῦ καὶ τῶν ἐν τοῖς ὑγροῖς βυθιζομένων σωμάτων. Ὁ βασιλεὺς Ἱέρων ἐνετείλατο αὐτῷ νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον μέγιστον, τὸ ὁποῖον ἦτο, καθ' ἃ περιγράφει ὁ Ἀθήναιος, ἔργον καταπληκτικόν.

Ὁ Ἀρχιμήδης δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα του. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐκυρίευσαν τὰς Συρακούσας ἐξ αἰφνιδίας ἐπιβολῆς, ὁ δὲ Ἀρχιμήδης ἐδολοφονήθη παρὰ τὰς διαταγὰς τοῦ Μαρκέλλου ὑπὸ Ῥωμαίου στρατιώτου. Κατὰ τὸν Τίτον Λίβιον, ὁ γεωμέτρης ἐκάθητο εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἐσκέπτετο θεωρῶν τὰ σχήματα, τὰ ὁποῖα εἶχε χαράξει εἰς τὴν ἄμμον, Ῥωμαῖος δὲ στρατιώτης ἀπέκτεινεν αὐτὸν διὰ τοῦ ξίφους.

Καταλείποντες τὴν ἀρχαιότητα καὶ προσεγγίζοντες εἰς τὴν ἡμετέραν ἐποχήν, εὑρίσκομεν κατὰ τοὺς πολέμους τῆς πρώτης Δημοκρατίας μεγάλα

επίσης παραδείγματα τῆς συνδρομῆς, ἣν ἡ ἐπιστήμη παρέσχεν εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ἀπαντῶμεν ἐν μέσῳ συμβεβηκότων μοναδικῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ χαρακτῆρας ὄντως ἐξόχους, τιμῶντας τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Λάζαρος Carnot, γεννηθεὶς ἐν μικρᾷ τινι πόλει τοῦ Βουργόνης τὴν 13 Μαΐου 1753. Ἐξελθὼν τῆς Σχολῆς τοῦ Mezières ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ, διεκρίθη διὰ τῶν μαθηματικῶν αὐτοῦ ἔργων, καὶ ἰδίως διὰ θεωρήματος ἐπὶ τῆς ἀπωλείας τῶν δυνάμεων, ὅπερ θεωρεῖται ὡς λαμπροτάτη ἐν τῇ μηχανικῇ ἀνακάλυψις. «Τὸ ὡραῖον, τὸ πολύτιμον τοῦτο θεώρημα, λέγει ὁ Ἀραγώ, εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς μηχανικούς, ὁδηγεῖ δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ προφυλάττει ἀπὸ τῶν σφαλμάτων, εἰς ἃ ὑπέπιπτον οἱ προκάτοχοί του».

Τῷ 1792 ὁ Carnot, βλέπων τοὺς ἀπειλοῦντας τὴν Γαλλίαν κινδύνους, ἀπεφάσισε νὰ ἀφιερώσῃ εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ, τὰς δυνάμεις καὶ τὴν θέλησιν.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 1793 ἀλλεπάλληλαι συνέβησαν ἧτται, ἡ δὲ Γαλλία ἐφέρετο πρὸς τὴν καταστροφήν, ὅτε ὁ Carnot ἔγεινε μέλος τῆς ἐπὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπετράπη τὰ τοῦ πολέμου. Τὰ πράγματα ἤπειγον. Πανταχοῦ ἐπεκράτει ἀταξία καὶ ταραχαὶ καὶ ἔλλειψις τροφίμων. Πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς ἀνατολάς, κατὰ τὰ Πυρηναῖα καὶ κατὰ τὰς Ἄλπεις, ὁ ἐχθρὸς εἰσέβαλλεν εἰς τὴν Γαλλίαν. Ὁ Λείγηρ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν ῥοῦν κατείχετο ὑπὸ ἑκατὸν χιλιάδων ἐπαναστατῶν Βανδεανῶν. Τὸ Λυὼν ἐστασίαζε, τὸ Τουλὼν παρεδίδετο εἰς τοὺς Ἄγγλους. Ὁ γαλλικὸς στρατὸς στερούμενος ὅπλων καὶ πολεμεφοδίων κατεκυριεύετο ὑπὸ ἀθυμίας.

Ὁ Carnot διὰ τῆς εὐφυΐας αὐτοῦ, τῆς δραστηριότητος καὶ τῶν γνώσεων ἐπανώρθωσε καὶ ἔσωσε τὰ πάντα. Οἱ σύγχρονοί του εἶπον περὶ αὐτοῦ ὅτι *ὠργάνωσε τὴν νίκην*, οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἐπεκύρωσαν τὴν κρίσιν αὐτῶν. Ὁ Carnot ἐλάμβανεν ἁπλοῦν λοχίαν καὶ ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἀνεδείκνυεν αὐτὸν στρατηγὸν καὶ ἔπειτα στρατάρχην, ἀλλ' ὁ λοχίας ὠνομάζετο Hoche. Ὁσάκις τὰ πράγματα ἔβαινόν που κακῶς, ὁ Carnot ἔσπευδεν ἐκεῖ καὶ ἐλάμβανον εὐθὺς ἄλλην τροπήν.

Τὸ Maubeuge πολιορκεῖται ὑπὸ ἑξήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν, διοικουμένων ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος τοῦ Κοβούργου. Ὁ στρατηγὸς Jourdan, ἔχων τὴν ἀρχηγίαν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, διατάττεται νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν, ἀλλ' ὁ στρατὸς αὐτοῦ εἶναι κατώτερος τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐχθρικοῦ, καὶ ὁ Jourdan διστάζει νὰ λάβῃ θέσιν ἐπιθετικήν. Ὁ Carnot ἀγανακτῶν μεταβαίνει πάραυτα παρὰ τῷ στρατῷ καὶ ἀναγκάζει τὸν Jourdan νὰ ἐπιτεθῇ, ἀλλ' αἱ πρῶται φάλαγγες ἀποκρούονται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ Carnot παύει τὸν διοικοῦντα αὐτὰς στρατηγόν, καὶ λαμβάνων ὅπλον ὁδηγεῖ καὶ οἰστρηλατεῖ αὐτὰς διὰ τοῦ παραδείγματος. Μετ' ὀλίγον ὁ πρίγκηψ τοῦ Κοβούργου ὑποχωρεῖ, καὶ ἡ πολιορκία τοῦ Maubeuge λύεται. Ἐν διαστήματι δύω μηνῶν τὸ Τουλὼν ἀνεκτήθη, οἱ Βανδεανοὶ ἡττήθησαν, τὰ γαλλικὰ μεθόρια ἠλευθερώθησαν ἅπαντα.

Προγραφεὶς ἐπὶ Διευθυντηρίου, ὁ Carnot μετεκλήθη μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Βοναπάρτου ὡς πρώτου ὑπάτου, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ἀφοῦ τῷ 1802 ἐξελέχθη *τριβοῦνος*. Εἶχε δημοσιεύσει σύγγραμμα ἄξιον λόγου ἐπιγραφόμενον· *Σκέψεις ἐπὶ τῆς μεταφυσικῆς τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀπειροστῶν*. Οὐδόλως φροντίζων περὶ ἑαυτοῦ οὐδὲ περὶ τῆς περιουσίας του, ἐπαρουσιάζετο ὁσάκις ἠδύνατο νὰ φανῇ χρήσιμος. Οὕτω αἱ συμφοραὶ τοῦ 1813 ἀπέσπασαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἡσύχου καὶ ἐπιστημονικοῦ ἀσύλου του. Ὁ Ναπολέων διώρισεν αὐτὸν διοικητὴν τῆς Ἀμβέρσης. Ὁ Carnot μετὰ τοσαύτης ἐπιτηδειότητος καὶ εὐθαρσίας ὑπερήσπισε τὴν πόλιν ταύτην, ὥστε ἡ Γαλλία διετήρησεν αὐτὴν καὶ μετὰ τὴν συνθήκην, δι' ἧς ἔληξεν ὁ πόλεμος.

Παραιτηθέντος τοῦ Ναπολέοντος, ὁ Carnot διωρίσθη μέλος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως, μετὰ δὲ τὴν κάθοδον τῶν Βουρβώνων ἐξωρίσθη καὶ πάλιν.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος προέτεινεν αὐτῷ διαβατήριον, ὅπως μεταβῇ εἰς Πολωνίαν. Ὁ Carnot ἔζησεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Βαρσοβίᾳ, ἔπειτα δὲ ἀποκατέστη ἐν Μαγδεβούργῳ τῆς Πρωσσίας, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

«Ὁ πατήρ μου, λέγει ὁ Ἱππόλυτος Carnot, ἔζησεν ἐν Μαγδεβούργῳ ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, βίον ἁπλοῦν, πρὸς ὃν εἶχε περιουσίαν ἀνάλογον, ἦτο δὲ ἥκιστα μὲν ἀπαιτητικός, εἰς ἄκρον δὲ ὑποχρεωτικὸς πρὸς τοὺς ἄλλους».

Ἠγάπα τὸν περίπατον, καὶ πορευόμενος συνέταττεν ἑκάστοτε ἐπιστημονικήν τινα μελέτην ἢ σελίδα ἠθικῆς ἢ ποιητικόν τι ἔργον. Ἡ μουσικὴ καὶ τὰ ἄνθη κατεγοήτευον αὐτόν, ἦτο δὲ εὐτυχὴς ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐν μέσῳ τῶν βιβλίων του. «Ὅταν θέλω νὰ ὁμιλήσω, ἔλεγε, γράφω· ὅταν θέλω νὰ ἀκούσω, ἀναγινώσκω».

Πάντες οἱ διὰ τοῦ Μαγδεβούργου διαβαίνοντες περιηγηταὶ ἐπεσκέπτοντο τὸν περιφανῆ ἐξόριστον. Μέχρι τῆς τελευταίας του ὥρας ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρως κατεῖχε τὸν Carnot. «Ὁ γαλλικὸς λαός, ἔγραφεν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του, εἶνε ὁ ἄριστος τῶν λαῶν».

Ἐν τούτοις ἡ ὑγεία του ἐξέκλινε. «Ζῶ ἡσύχως, ἔλεγεν, ὡς παλαιὰ δρῦς εἰς τὸ τέρμα προσεγγίζουσα.» Ἀπέθανε δὲ ἀταράχως καὶ ἄνευ ὀδύνης τὴν 2 Αὐγούστου 1823.

Ελιζα Σ. Σουτσου

Ἡ ματαιότης εἶνε ὁ ἀφρὸς τῆς φιλοδοξίας.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΕΝ ΑΦΡΙΚΗι

Ὁ Γερμανὸς περιηγητὴς Oscar Lenz, ἐπανελθὼν ἐσχάτως ἐκ τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς, ἔνθα εἶχε μεταβῆ κατ' ἐντολὴν τῆς γερμανικῆς Κυβερνήσεως, διῆλθε διὰ Παρισίων, ὅπου ἐν δημοσίᾳ συνελεύσει, συγκροτηθείσῃ ἐν τῇ Σορβόννῃ, ἀφηγήθη τὰ κατὰ τὴν περίεργον καὶ πλήρη κινδύνων αὐτοῦ περιήγησιν διὰ τῆς ἐρήμου τῆς Σαχάρας καὶ τὴν διαμονὴν αὐτοῦ ἐν τῇ ὀλίγον γνωστῇ πόλει Τομβουκτού. Τῆς διαλέξεως ταύτης περίληψιν δημοσιεύουσιν αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες, ἐξ ὧν μεταφέρομεν ἐνταῦθα τὰ ἑπόμενα·

Τέσσαρες μόνον περιηγηταί, ὧν οἱ δύο Γάλλοι, ὁ Παῦλος Ἰμπὲρτ ἐν ἔτει 1630 καὶ ὁ Caillé τῷ 1827 ἐπροχώρησαν μέχρι τῆς τόσῳ περιέργου ἀφρικανικῆς πόλεως Τομβουκτοῦ, τῆς ἐχούσης πληθυσμὸν 100,000 περίπου ψυχῶν. Ὁ κ. Λέντζ ἀφῆκε τὸ Μαρόκον κατὰ μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1880. Ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Ἄτλαντος ἀνεκάλυψε πλεῖστα ἐρείπια πόλεων καὶ οἰκοδομῶν ῥωμαϊκῶν, καὶ τὸ περιεργότερον ἐν R'Bat τζαμίον πολλὴν ἔχον ὁμοιότητα πρὸς τὰ τεμένη τῆς μητροπόλεως τῆς ἰσπανικῆς πόλεως Σεβίλλης.

Ἐν Tendouf ὁ Λέντζ πωλεῖ τοὺς ἵππους του, ἀγοράζει ἐννέα καμήλους πρὸς 200 φράγκα ἑκάστην, καὶ συνοδίτας ἔχων ὀκτὼ ἄνδρας, παρασκευάζεται νὰ διέλθῃ τὴν Σαχάραν. Ἡ ὁδοιπορία ἐγένετο τὴν νύκτα ἕνεκα τοῦ ἀφορήτου καύσωνος· ὥρα ἐνάρξεως τῆς πορείας ἦτο ἡ πέμπτη ἢ ἕκτη ἑσπερινή, ἡ ἑβδόμη δὲ τῆς πρωΐας ὥρα κατασκηνώσεως πρὸς ἀνάπαυσιν. Κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ εἰς τὰς ἀπεράντους θῖνας τῆς Σαχάρας, μεγίστην ἐντύπωσιν ἐπροξένησεν εἰς τὸν περιηγητὴν τὸ ἑξῆς περίεργον φαινόμενον· κατά τινας στιγμὰς ἡ ψάμμος ἀνέδιδε ψιθυρισμόν τινα ὡσεὶ ἦχον θρηνώδη, ὅστις ὁτὲ μὲν ἐγίνετο ἰσχυρότερος, ὁτὲ δὲ ἠλαττοῦτο καὶ κατὰ μικρὸν κατέπαυε τελείως.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο κατ' αὐτὸν ἀποδοτέον εἰς τὴν πρόστριψιν τῶν κόκκων τῆς ἄμμου πρὸς ἀλλήλους ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν μεταλλαγῶν τῆς ἀτμοσφαίρας.

Μεταξὺ Toudeyni καὶ El-Araouan εὗρε εὐρεῖαν χώραν, ἣν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διατρέχουσιν ἀγέλαι κεμάδων. Πάντες σχεδὸν οἱ ἀρχηγοὶ (cheiks) τῶν χωρῶν ἃς διῆλθε ὑπεδέχθησαν αὐτὸν εὐμενῶς καὶ φιλανθρώπως, παρέχοντες αὐτῷ «moussa», ἤτοι τὴν ἄδειαν νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς κτήσεις αὐτῶν. Εἷς μάλιστα αὐτῶν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἔγγραφον ὑπογεγραμμένον, δηλοῦν ὅτι οὐδεμίαν ὑπέστη βλάβην κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐπίσκεψιν τῶν γαιῶν του. Ἡ ἀπὸ El-Araouan πορεία εἰς Tombouctou διήρκεσεν εἴκοσιν ἡμέρας, δηλ. ὑπῆρξε βραχυτέρα κατὰ τὸ τρίτον ἢ ὅσον ἀπαιτεῖται ἵνα διατρέξωσιν αὐτὴν τὰ καραβάνια.

Ἐν ταῖς χώραις ταύταις αἱ μεταβολαὶ τῆς ἀτμοσφαίρας ἐπέρχονται λίαν ἀπότομοι· τὴν ἡμέραν ὁ καύσων εἶνε ἀνυπόφορος, τὴν δὲ νύκτα τὸ ψῦχος ὑπερβολικόν. Σπανιώτατα ἀπαντᾷ τις μέρος χλοάζον, τῶν μερῶν δὲ τούτων οἱ κάτοικοι νομαδικὸν βίον ζῶντες διατρέχουσι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τὴν χώραν φονεύοντες καὶ λῃστεύοντες τοὺς ὁδοιπόρους.

Τέλος τὴν 1 Ἰουλίου εἰσῆλθεν εἰς Tombouctou. Τὰ τείχη τῆς πόλεως ταύτης, ὁσημέραι καταῤῥέοντα, μαρτυροῦσι περὶ τοῦ ἄλλοτε μεγαλείου καὶ τῆς ἀκμῆς της. Οἱ συνεχεῖς καὶ ἀδιάπαυστοι πόλεμοι, οὓς ἐπιχειροῦσι πρὸς βοῤῥᾶν μὲν οἱ Touaregs, πρὸς νότον δὲ οἱ Joulbeys κατέστρεψαν καὶ ἐξηφάνισαν σχεδὸν τὸ ἐμπόριον τῆς πόλεως ταύτης. Κυριώτερον τῆς Tombouctou ἐμπόριον εἶνε τὸ τῶν δούλων, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι προέρχονται ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Bambaras, μεθ' ὃ ἔρχεται τὸ τῶν πτερῶν τῶν στρουθοκαμήλων, τῶν φοινίκων, τῆς χρυσοκόνεως καὶ τοῦ ἐλέφαντος.

Τὴν σήμερον ἡ Tombouctou ἔχει 20,000 κατοίκων, αἱ οἰκίαι αὐτῆς εἰσὶν ἐκ πλίνθων ἐκτισμέναι, ἐν αὐτῇ δ' εὑρίσκει τις τροφὴν εὐρωπαϊκήν, μηδ' αὐτοῦ τοῦ ἐξ ἀρίστου σίτου ἄρτου ἐξαιρουμένου.

Τὴν διοίκησιν αὐτῆς διαχειρίζεται εἷς ἄρχων, τὸν δὲ πληθυσμὸν ἀποτελούμενον ἀναμὶξ ἐξ Ἀράβων καὶ Μαύρων διακρίνουσι παρὰ τὴν ἐπιμιξίαν ταύτην τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς κιρκασιανῆς φυλῆς.

Ὁ Ὀσκὰρ Λέντζ παρετήρησεν ὅτι ἡ πόλις Tombouctou δὲν εἶνε ἐκτισμένη ἐπὶ τοῦ Νίγρου, ὡς βεβαιοῦσιν οἱ γεωγράφοι, ἀλλὰ πρὸς βοῤῥᾶν τοῦ ποταμοῦ τούτου. Ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῆς πόλεως μεγάλη εἶνε καὶ ἡ ἄγνοια τῶν ἰθαγενῶν, πιστευόντων ὅτι ἔχουσιν ἐγγὺς αὐτῶν τὸν Νεῖλον· ἡ πλάνη ὅμως αὕτη ἀποδοτέα εἰς τὴν ταὐτότητα τῆς διευθύνσεως τῶν δύο ποταμῶν.

Ἀναχωρήσας τὴν 17 Ἰουλίου ἐκ Τομβουκτοῦ ὁ Λέντζ διῆλθε τὴν χώραν τῶν Massinas, τὸ Bambara, τὸ βασίλειον τοῦ Σεγοῦ, καὶ ἀφοῦ σπουδαίους διέτρεξε κινδύνους, ἰδίᾳ ἐν Bambara, ἔφθασε τὴν 2 Νοεμβρίου 1880 ἐν Μεδίνῃ, τῷ πρώτῳ γαλλικῷ σταθμῷ ἐπὶ τοῦ Σενεγάλου, ἔνθα ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῶν γαλλικῶν ἀρχῶν.

Τὸ ταξείδιον τοῦ Λέντζ διήρκεσεν ἕνδεκα μῆνας, καθ' οὓς εὑρίσκετο εἰς διηνεκῆ ἀγῶνα κατὰ τῶν ἐπιθέσεων τῶν Ἀράβων, τὰ πάντα μηχανώμενος, καὶ ἀποτολμῶν μάλιστα, ὅπως διαφύγῃ ἐπικείμενον κίνδυνον, νὰ ὀνομάζῃ ἑαυτὸν ἀπόγονον τοῦ Μωάμεθ.

Ὁ κύριος Λέντζ ἐπεράτωσε τὴν λίαν ἐνδιαφέρουσαν αὐτοῦ ἀφήγησιν διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν δύο σχεδίων, περὶ ὧν πολὺς ἐσχάτως ἐγένετο λόγος, ἤτοι περὶ τῆς μεταποιήσεως τῆς ἐρήμου τῆς Σαχάρας εἰς θάλασσαν καὶ τῆς κατασκευῆς μεγάλου ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ σιδηροδρόμου.

Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν σχεδίων, τὸ τῆς μεταποιήσεως τῆς Σαχάρας εἰς εὐρεῖαν θάλασσαν,

δέον κατ' αὐτὸν νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὡς ἀνεπίτευκτον ἕνεκα τοῦ ὕψους τῆς ἐρήμου, ἀνερχομένου εἰς 200 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ δεύτερον σχέδιον, τὸ τοῦ σιδηροδρόμου, μόνον μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν μεγάλων πολιτικῶν καὶ τεχνικῶν δυσχερειῶν, δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ, αἵτινες, καὶ προπάντων αἱ τεχνικαὶ δυσχέρειαι, εἰσὶ μέγισται, καθόσον οὐδὲν ἔργον δύναται νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν πρὶν ἢ ἡ γαλλικὴ ἐπιῤῥοὴ κατισχύσῃ τῆς τοῦ Σουλτάνου τοῦ Σεγοῦ.

Ἐν γένει τὸ ἀφιλόξενον τῶν αὐτοχθόνων λαῶν, τὰ φυσικὰ κωλύματα καὶ τὸ ἀσήμαντον τῆς ἐρήμου ἐμπόριον εἰσὶ γεγονότα, προφανῶς ἀντιτιθέμενα εἰς τὴν κατασκευὴν σιδηροδρομικῆς ὁδοῦ.

Ὅθεν, συνεπέρανεν ὁ Λέντζ, ὅπως τεθῶσιν ἐκποδὼν ἅπασαι αἱ δυσχέρειαι καὶ καταστῇ ἐφικτὸν τὸ σχέδιον τοῦτο, οὗτινος τὴν πραγματοποίησιν οὐδεὶς δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ προείπῃ, ἀπαιτοῦνται ἐνέργειαι ἡρωϊκαὶ καὶ μεγάλη καρτερία.

Ν. Γ. Ζ.

ΒΗΚΟΝΣΦΗΛΔ

Ὁ βίος τοῦ λόρδου Βηκόνσφηλδ ὑπῆρξε πλήρης ἀντιφάσεων, αἵτινες ἀνεπλήρουν ἑκατέρα τὰς τῆς ἑτέρας ἐλλείψεις. Πῶς κατώρθωσεν ὁ ἐκ Βενετίας Ἰουδαῖος, ὁ μόλις κατὰ τὸ δωδέκατον τῆς ἡλικίας ἔτος βαπτισθείς, νὰ γίνῃ ἡγέτης τῶν Τορίων καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἐξωτερικὴν δύναμιν τῆν Ἀγγλίας· πῶς κατώρθωσεν ὁ ὀξὺς καὶ εὐφάνταστος μυθιστοριογράφος νὰ ἀποβῇ ἀγχινούστατος καὶ εὐστροφώτατος πολιτικός, τοῦτο εἶνε δυσδιάλυτον αἴνιγμα. Ὁ Δισραέλης, ψυχῇ τε καὶ σώματι ἐξαγγλισθείς, οὐδαμῶς ἐλησμόνησε τὴν ἰουδαϊκὴν καταγωγήν του, ἐφ' ᾗ μάλιστα ἐσεμνύνετο· ἀναφανδὸν ἐξεθείασεν ὅσα ἡ σημιτικὴ φυλὴ παρέσχε τῇ ἀνθρωπότητι ἀγαθά, ἐνεκαίνισε δὲ οὐ μόνον ἐν τοῖς μυθιστορήμασιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ του τὸν ὑπὲρ τῆς Ἀνατολῆς ἐνθουσιασμόν. Καὶ τοιοῦτον ὅμως ὄντα, ἀνεγνώρισαν οἱ ἀγέρωχοι ἀπόγονοι Γουλιέλμου τοῦ κατακτητοῦ πνευματικὸν ἡγέτην καὶ σωτῆρά των, πρῶτον μετ' ὄκνου, εἶτα δὲ προθύμως καὶ ἀνεπιφυλάκτως. Ὁ πλεονάκις θριαμβεύσας Δισραέλης ἔπαθεν ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχῇ τοῦ σταδίου του ἥττας πολλάς. Ἔχαιρεν ἤδη τὴν ὑπόληψιν ἐξόχου μυθιστοριογράφου, ὅτε ἐπανειλημμένως τρὶς ἀπέτυχεν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς. Ὅτε δὲ τελευταῖον ἀνέβη ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦ Κοινοβουλίου, τοσοῦτον θορυβωδῶς ἐγελάσθη, ὥστε διέκοψε τὴν ἀγόρευσίν του, ἀλλ' ἠπείλησε τοῖς ἀκροαταῖς «ὅτι θὰ ἔλθῃ καιρὸς νὰ τὸν ἀκούσωσι». «Δὲν ἀπενθαῤῥύνομαι, ἔλεγε τοῖς τότε εὐαρίθμοις φίλοις του· δὲν ὁμολογῶ ἐμαυτὸν ἡττημένον, διότι εἶμαι εἰθισμένος νὰ ἡττῶμαι· μέγας στρατηγὸς τῆς Ἰταλίας, ἐρωτώμενος, διὰ τί ὡς πρεσβύτης πάντοτε ἐνίκα, ἀπεκρίνατο, διότι νέος ὢν πάντοτε ἡττᾶτο». Εἰς τὸ μέλλον ἑαυτοῦ διέτρεφεν ὁ Δισραέλης πίστιν καὶ πεποίθησιν προφήτου. Τὸ μυστήριον τῆς ἐπιτυχίας του ὑπηνίξατο ἐν τῷ μυθιστορήματι Conigsby. «Οἱ ἀληθεῖς σοφοὶ ἐπίστανται (λέγει), ὁπόσον εἶνε περιωρισμένη ἡ λογικὴ ἡμῶν δύναμις. Ἡ πρόοδος τῆς ἀνθρωπότητος οὐδαμῶς ὀφείλεται εἰς αὐτήν· οὐχὶ ὁ λόγος ἐπολιόρκησε τὴν Τροίαν· οὐχὶ ὁ λόγος παρώρμησε τοὺς Σαρακηνοὺς νὰ καταλίπωσι τὰς ἐρήμους καὶ κυριεύσωσι τοῦ κόσμου· οὐχὶ ὁ λόγος ὑπηγόρευσε τὰς σταυροφορίας, οὐδὲ εἰσήγαγε τὰ μοναχικὰ τάγματα, οὐδὲ παρήγαγε τοὺς Ἰησουΐτας, οὐδὲ προεκάλεσε τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν. Μέγας ἀληθῶς εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἐνεργῇ ὁρμώμενος ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παθῶν· οὐδέποτε δὲ ἀποβαίνει μᾶλλον ἀκατάσχετος ἢ ὅταν ποιῆται ἔκκλησιν εἰς τὴν φαντασίαν». Μέχρι τελευτῆς τοῦ βίου του διεκρίνετο ὁ Δισραέλης ἐπὶ ἐμπαθεστάτῃ δραστηριότητι καὶ ὑψηλῇ φαντασίᾳ· οὔτε ῥᾳδιουργιῶν ὅμως ἀπείχετο, οὔτε χαμαιζήλων μέσων ὑλικῶν ὁσάκις διὰ τούτων ἤλπιζε νὰ κατορθώσῃ εὐκολώτερον τοὺς φαντασιώδεις αὐτοῦ σκοπούς. Ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ προεκήρυξε δηλονότι τὴν ἰνδικὴν αὐτοκρατορίαν καὶ ἠγόρασε τὰς μετοχὰς τοῦ Σουέζ. Ὅσα ἀνέπτυξεν ἐν τοῖς μυθιστορήμασιν, ἐξετέλεσεν ὡς πρωθυπουργός. Τριάκοντα ἔτι πρὶν ἀποδείξῃ τὴν Βικτωρίαν αὐτοκράτειραν τῆς Ἰνδικῆς ἔγραφεν ἐν τῷ μυθιστορήματι «Ταγκρέδη»· «Ὑμεῖς οἱ Ἄγγλοι πρέπει νὰ ἐκτελέσητε ὅλον τὸ μέγα σχέδιον τῶν Πορτογάλων, ἐγκαταλιμπάνοντες χώραν μικρὰν καὶ ἐξηντλημένην, ἀντὶ ἑτέρας εὐρυτάτης καὶ εὐδαίμονος. Πείσατε τὴν Ἄνασσαν νὰ συναθροίσῃ τοὺς στόλους της, τοὺς θησαυρούς, τὰ ἀργύρια, τὰ χρυσᾶ σκεύη, τὰ πολύτιμα ὅπλα, τοὺς αὐλικοὺς καὶ τοὺς πρωτίστους συμβούλους της, καὶ νὰ μεταστήσῃ τὴν ἕδραν της ἀπὸ Λονδίνου εἰς Δελί. Ἐκεῖ θὰ εὕρῃ πρόχειρον ἀπέραντον αὐτοκρατορίαν, στρατὸν πρωτοβάθμιον, προσόδους ἀναρίθμους. Ἐγὼ θὰ φροντίσω περὶ Συρίας καὶ Μ. Ἀσίας. Ἡ μόνη μέθοδος τοῦ κυβερνῆσαι τοὺς Ἀφγάνους ἄγει διὰ τῆς Περσίδος καὶ τῆς Ἀραβίας. Τότε δὴ θὰ ἀναγνωρίσωμεν ἡμέτερον τιμαριοδότην τὴν αὐτοκράτειραν τῆς Ἰνδικῆς καὶ θὰ ἐξασφαλίσωμεν αὐτῇ ὅλην τῆς Ἀνατολῆς τὴν παραλίαν. Ἐὰν βουληθῇ, θὰ δεσπόσῃ τῆς Ἀλεξανδρείας ὡς δεσπόζει τῆς Μελίτης. Ἡ βασίλισσα ἡμῶν εἶνε νέα· ἔχει μέλλον· ἐμπορεῖ νὰ προσλάβῃ τὸ εὐρύτατον τῶν ἱστορικῶν βασιλείων. Πάντα εἶνε δυνατά, ἀφ' οὗ κατορθωθῇ ἡ τῆς Ἰνδικῆς κατάκτησις, ἔνθα ἐναυάγησεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος». Αἱ πολιτικαὶ προφητεῖαι τοῦ Δισραέλη ἠλήθευσαν. Ἡ Βικτωρία ἐκηρύχθη αὐτοκράτειρα· ἐὰν δὲ μὴ μετέστησε τὸν θρόνον της εἰς Δελί, ἐκάλεσεν ἐκεῖθεν στρατοὺς εἰς τὴν Εὐρώπην· ἐὰν πάλιν μὴ δεσπόζει τῆς Ἀλεξανδρείας, προσήρ-

τησε τὴν Κύπρον, ὁπόθεν ἐπιτηρεῖ τὴν Μ. Ἀσίαν. Μέγα λάθος τῆς πολιτικῆς τοῦ ἀνδρὸς εἶνε ἡ προσάρτησις ἐν τῇ νοτίῳ Ἀφρικῇ τῆς πολιτείας Τρανσβαάλ· μέγας δὲ θρίαμβος ἡ βερολίνειος συνθήκη, δι' ἧς ἄνευ ῥανίδος ἀγγλικοῦ αἵματος διέρρηξε τὴν συνθήκην τοῦ Ἁγίου Στεφάνου. Ἀναγνώσεως ἄξια εἶνε τὰ ἀπὸ τοῦ 1878 περιαδόμενα ἀνέκδοτα. Ἀπὸ τοῦ ξενοδοχείου του μετέβαινεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς συνόδου ὁ Βήκονσφηλδ πεζός, στηριζόμενος εἰς τὸν βραχίονα τοῦ γραμματέως του καὶ ἀδιαφορῶν περὶ τοῦ κεχηνότος καὶ θεωμένου πλήθους. Μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἔπιπτε ῥαγδαία βροχή, καὶ ὁ Βήκονσφηλδ ἀπώλεσε καθ' ὁδὸν τὸ ῥινόμακτρόν του. Ὁ εὑρετὴς ἐκόμισεν αὐτὸ κατερρυπωμένον, καὶ παρεκάλεσε τὸν λόρδον νὰ τὸ χαρίσῃ αὐτῷ δῶρον εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὥρας, καθ' ἣν ἔσχε τὸ εὐτύχημα νὰ προσαγορεύσῃ τὸν ἔξοχον πολιτικόν. Οἱ δύο ἄγγλοι δὲν ἐνόουν τὴν γερμανικήν· ὁ γραμματεὺς δέ, ὑποπτεύσας, ὅτι προέκειτο περὶ ἀμοιβῆς, προσήνεγκεν αὐτῷ ἀγγλικὴν λίραν. Ἰδὼν ὁ Βήκονσφηλδ, ὅτι ὁ γραμματεὺς δὲν ἐμάντευσε τοὺς πόθους τοῦ εὑρετοῦ, στηριχθεὶς ἐπὶ τοῦ πυλῶνος τῶν μεγάρων τοῦ πρίγκιπος Φρειδερίκου, ἔγραψεν ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου του· «δὲν νοοῦμεν τὴν γερμανικήν· σᾶς περιμένομεν αὔριον περὶ τὴν μεσημβρίαν». Τὴν ἐπιοῦσαν δὲ μαθὼν παρὰ διερμηνευτοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ γερμανοῦ, ἐχάρισεν αὐτῷ τὴν φωτογραφίαν του ἐπιγράψας τάδε. «Θέλετε ῥινόμακτρον, πρώην λευκόν, νῦν δὲ κατερρυπωμένον. Λάβετε ἀντὶ τούτου ἄνδρα, λευκὸν μὲν τὴν τρίχα κατὰ κακὴν μοῖραν, ἀλλ' οὔπω πεσόντα, καίπερ πολυτρόπως προπηλακισθέντα». Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῆς συνόδου παρέστη ὁ Βίσμαρκ ἔχων βαθὺν πώγωνα λευκόν· ἅπαντες οἱ διπλωμάται, γινώσκοντες αὐτὸν μετὰ τῶν τριῶν μόνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τριχῶν καὶ τοῦ ἱστορικοῦ μύστακος, ἡρμήνευσαν πολυτρόπως καὶ ἐπὶ τὸ σκωπτικώτερον τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ προσώπου, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησαν νὰ ποιήσωσιν αὐτῷ νύξιν. Κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν ὁ θρασὺς Βήκονσφηλδ εἶπεν αὐτῷ γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ· «πρίγκιψ, τοσοῦτον ἀλλοῖον ἐνεδύθητε πρόσωπον, ὥστε κατ' ἀρχὰς δὲν σᾶς ἀνεγνωρίσαμεν. Πρέπει νὰ ἀφέλητε τὴν προσωπίδα, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ χοροῦ, ἵνα μὴ τοὐλάχιστον προκληθῆτε ὑπό τινος νὰ ἀφήσητε ἡμῖν τρίχας». Ὁ Βίσμαρκ ἐμειδίασε, κατὰ δὲ τὴν τρίτην συνεδρίασιν παρῆλθεν ἐξυρημένος τὸ γένειον καὶ ἔχων μόνον μύστακα. Ἐν τῷ ἐπισήμῳ γεύματι τοῦ πρίγκιπος διαδόχου ὁ ἰσχνὸς διπλωμάτης μετὰ τοῦ ἀγγλικοῦ πολιτικοῦ φράκου εἶχέ τι κωμικὸν καὶ ἀξιογέλαστον· ὁσάκις ὅμως ἤνοιγε τὸ στόμα, ἔλαμπε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐνέπνεε σεβασμόν. Ἐγερθέντων τῶν συντραπέζων, ἤθελεν ὁ Βήκονσφηλδ νὰ ἐπάρῃ εἰς μνημόσυνον τῆς ἑστιάσεως γλυκύσματα, φέροντα τὴν εἰκόνα τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ διαδόχου· ἀλλ' ὁ Βίσμαρκ, λαβὼν αὐτὸν ἐκ τῆς δεξιᾶς, τὸν ὡδήγει εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ καφέ. Ὁ Βήκονσφηλδ, ἐπειδὴ ἐξέπεσον τῆς χειρός του δύο γλυκύσματα, εἶπε πρὸς τὴν θυγατέρα τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας· «μόνος ὁ πρίγκιψ διαπράττει τοιαῦτα κακουργήματα· οὐδενὶ οὐδὲν δίδει· ἀλλὰ καὶ οὐδενὶ ἐπιτρέπει νὰ λάβῃ τι». Νοήσας ὁ Βίσμαρκ, ὅτι ἠνώχλησε τὸν Βήκονσφηλδ ἐν τῇ ἁρπαγῇ τῆς λείας του, τὸν ἐβοήθησε μειδιῶν καὶ λέγων «οὐδενὶ οὐδὲν δίδω· ἀλλὰ προθυμότατα, ὡς βλέπετε, στέργω ὑγιεῖς συμμαχίας»[1].

ΝΕΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
τῶν ὀπωροφόρων δένδρων.

Εὐρυτέραν ὁσημέραι ἐπέκτασιν λαμβάνει ἐν Ἀγγλίᾳ νέος τρόπος καλλιεργείας τῶν ὀπωροφόρων δένδρων, πολὺ παρέχων τὸ ἐνδιαφέρον, ὅστις δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ διαδοθῇ καὶ εἰς ἄλλας χώρας.

Ἐν Ἀγγλίᾳ καλλιεργοῦνται ὀπωροφόρα δένδρα ἐντὸς σινικῶν ἀγγείων, καὶ ἐντὸς ἔτι ἁπλῶν γαστρῶν. Καὶ τὰ δένδρα ταῦτα οὐ μόνον φύονται θαυμασίως, ἀλλὰ καὶ παράγουσιν ὡραίους καρπούς. Οἱ καλλιεργοῦντες αὐτὰ ἀποκτῶσιν οὕτω κερασέας, ῥοδακινέας, βερυκοκκέας, ἐχούσας ὕψος πεντήκοντα, ἑκατὸν ἑκατοστομέτρων, νανοφυῆ δενδρύλλια, τῶν ὁποίων οἱ καρποὶ ἔρχονται ἕως εἰς τὰ χείλη αὐτῶν.

Τὰ δένδρα τίθενται ἐντὸς κανίστρων· τὰ ἄνθη των διαχέουσι τὴν εὐωδίαν των, καὶ μετὰ δύω μῆνας παράγουσι τοὺς εὐχύμους αὐτῶν καρπούς. Ἐν Λονδίνῳ ἀπὸ δύω περίπου ἐτῶν τρώγουν ῥοδάκινα καὶ βερύκοκκα δρεπόμενα ἀπὸ τοιούτων δένδρων.

Τὰ κομψὰ ταῦτα δενδρύλλια εἰσὶ προωρισμένα νὰ καταλάβωσι τὴν πρωτίστην θέσιν εἰς τὰ ἐπιδόρπιά μας. Τίς θὰ τολμήσῃ νὰ παραθέσῃ ἐντὸς πινακίου ῥοδάκινα ἢ κεράσια, ὅταν θὰ ἦνε δυνατὸν νὰ κόπτωμεν ταῦτα ἀπὸ τὸ δένδρον διὰ τῶν ἰδίων ἡμῶν χειρῶν; Καίτοι τοσοῦτον μικρὸν τὸ δένδρον, εἶνε κατάφορτον καρπῶν. Εἶνε δυνατὸν νὰ τεθῇ παρ' ἕκαστον συνδαιτυμόνα ῥοδακινέα, κερασέα, μόλις 25 ἢ 30 ἑκατοστομέτρων ἔχουσα ὕψος, καὶ φέρουσα κατὰ μέσον ὅρον τρεῖς μέχρι πέντε καρπούς.

Βεβαίως εἶνε λίαν ἐπαγωγὸς ἰδέα τὸ νὰ προσφέρωμεν ἀπὸ τοῦ δένδρου τὰς ὀπώρας, καὶ πανταχοῦ ἐν ὀλίγῳ θέλει εὕρει διάδοσιν. Ἐκτὸς τούτου οἱ φιλόδενδροι θὰ βλέπωσι καθ' ἑκάστην πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτῶν αὐξάνοντα τὸν καρπόν, καὶ ἡ καλλιέργεια αὕτη πολλὴν βεβαίως τέρψιν θὰ παράσχῃ εἰς τοὺς ἀέργους. Ὁ δὲ τρόπος τῆς καλλιεργείας τῶν νανοφυῶν τούτων δένδρων δὲν εἶνε καθόλου δύσκολος. Ἀρκεῖ νὰ φυτεύσῃ τις ἐντὸς ἀγγείου βλαστὸν ὀπωροφόρου δένδρου, ἀφαιρῶν τὰς χονδράς του ῥίζας· ὁ βλαστὸς οὗτος τρέφε-

1. Κλειώ.

ται διὰ τοῦ τριχώματος τῆς ῥίζης του, καὶ ἐντὸς γάστρας δ' ἔτι ὑπάρχει ἀρκετὸν χῶμα ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ δενδρυλλίου. Τὸ κλάδευμα τῆς ῥίζης ἐπισπεύδει τὴν καρποφορίαν καὶ ἐπαυξάνει τὴν γονιμότητα καὶ τὴν πρωϊμότητα τοῦ δένδρου. Ὁ ἀρχικηπουρὸς τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας κατώρθωσε νὰ παραγάγῃ μέχρι ἓξ σταφυλῶν ἐκ κλημάτων καλλιεργουμένων ἐντὸς δοχείων καὶ μόνον δεκαοκτὼ μηνῶν ἡλικίαν ἐχόντων. Ἡ νέα καλλιέργεια ὁρίζεται διὰ τριῶν λέξεων: *Ταχέως, καλῶς* καὶ *εὐκόλως*. Πάντες θὰ δύνανται τοῦ λοιποῦ νὰ ἔχωσιν ὀπωροφόρον κῆπον, καὶ νὰ καλλιεργῶσιν ὑπὸ τὰς στέγας των βερυκοκκέας, ῥοδακινέας, κερασέας, ἀπιδέας κτλ. Τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου· παρὰ τὴν γάστραν τῶν ἀνθέων ἡ γάστρα τῶν ὀπωρῶν.

Κυρία Π*

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Ἡ νέα ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις γενομένη ἀπογραφὴ δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν λεπτομερῆ ἀπαρίθμησιν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ περιέλαβε καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ πᾶν τὸ εἰς αὐτὴν ἀναγόμενον, ἐν τούτῳ δὲ τῷ κεφαλαίῳ ἀποκαλύπτει ἤδη τὶν περιεργότατα πράγματα.

Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ καὶ **Brooklyn** εὑρέθη ὅτι ἀπορρίπτονται ἐτησίως εἰς τὰς ὁδοὺς τρία περίπου ἑκατομμύρια ζευγῶν παλαιῶν ὑποδημάτων. Τὰ ὑποδήματα ταῦτα ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἵτινες ἔργον ἔχουσι νὰ τὰ συλλέγωσι, καὶ τὰ μὲν καλλίτερα ἐπιδιορθώνουσι, στιλβόνουσι καὶ μεταπωλοῦσιν εἰς ὑποδηματοποιοὺς τῆς ἐσχάτης τάξεως, εἴτε εἰς ζεύγη, εἴτε καὶ καθ' ἓν χωριστά, ὅταν τύχῃ μόνον τὸ ἓν νὰ εἶνε καλόν. Φαίνεται δὲ ὅτι ὑπάρχουσι πρόσωπα, τὰ ὁποῖα φθείρουσι περισσότερον τὸ ἓν τῶν ὑποδημάτων των, καὶ διὰ τοῦτο ἀγοράζοντες ἀντικαθιστῶσιν αὐτὸ ἐκ τῶν ὡς εἴρηται διωρθωμένων.

Τὰ ὅλως ἐφθαρμένα ὑποδήματα καὶ ἀνεπίδεκτα διορθώσεως κόπτονται εἰς τεμάχια, ἐξ ὧν τὰ μὲν καλλίτερα χρησιμεύουσιν εἰς ἐπιδιόρθωσιν ἄλλων ὑποδημάτων, τὰ δὲ ἄλλα . . . φρικτὸν εἰπεῖν! χρησιμεύουσιν εἰς κατασκευὴν ῥωμίου τῆς Ἰαμαϊκῆς διὰ τρόπου, ὃν γνωρίζουσι μόνοι οἱ κατασκευασταί. Λέγεται ὅτι τὰ λείψανα ταῦτα τῶν παλαιῶν ὑποδημάτων τὰ ῥίπτουσιν ἐντὸς οἰνοπνεύματος, ἔνθα τὰ ἀφίνουσιν ἐπὶ ἑβδομάδας νὰ βράζωσι, τὸ δὲ οὕτω κατασκευαζόμενον προϊὸν φαίνεται ὅτι ὑπερβαίνει κατὰ τὴν διαύγειαν καὶ τὸ χρῶμα, ὡς καὶ κατὰ τὴν ὀσμὴν καὶ τὴν γεῦσιν, τὰ καλλίτερα ῥώμια τῆς Ἰαμαϊκῆς.

Ἄλλη βιομηχανία οὐχ ἧττον παράδοξος εἶνε ἡ ἑπομένη. Κατασκευαστής τις πηκτῆς *τομάτας* κάμνων ἐτησίαν πώλησιν 100 χιλιάδων φράγκων, εἶπεν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς ἀπογραφῆς ὑπάλληλον, ὅστις τὸν ἠρώτα, ὅτι κατ' ἔτος ἐπρομηθεύετο παρὰ τῶν καταστημάτων, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουσι τὸ προϊὸν τοῦτο, τοὺς σπόρους καὶ τὰ ἄλλα ἀπορρίμματα τῆς *τομάτας*, τὰ ὁποῖα βράζων κατεσκεύαζεν ἀκόμη ἐξαίρετον πηκτὴν *τομάταν*, ἂν καὶ ἐκ δευτέρας χειρός.

Ἄλλη βιομηχανία εἶνε τὰ *κάντια*, ἢ ἡ κρυσταλλωμένη ζάχαρις, τὴν ὁποίαν πωλοῦσι καθ' ὁδὸν εἰς τὰ παιδία· τὸ προϊὸν τοῦτο κατασκευάζουσιν ἁπλούστατα ὡς ἕπεται· ἀναμιγνύουσι 75 τοῖς 100 κρητίδος ἢ γύψου, τουτέστι λευκῆς γῆς, μὲ 25 τοῖς 100 ζαχάρεως ἢ ἄλλης γλυκείας ὕλης, καὶ τὸ πρᾶγμα τελειόνει.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ περιφήμου σαπωνίου τῆς Καστίλλης δὲν εἶνε πολὺ διάφορος ἀπὸ τὴν τοῦ *καντίου*. Δι' αὐτὸ λαμβάνουσιν 80 τοῖς 100 κόνιν ἐξ ἐκείνης, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται οἱ ὑποδηματοποιοί, ταύτην δὲ ἀναμιγνύουσι μὲ 20 τοῖς 100 λίπους ἀθλίας ποιότητος, ἐκ δὲ τοῦ οὕτω κατασκευαζομένου προϊόντος εἰσπράττουσιν ὄχι ὀλίγα οἱ σαπωνοποιοί.

Πρὸς πᾶσι τούτοις ὑπάρχουσιν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἄνθρωποι ἔργον ἔχοντες νὰ εἰσάγωσιν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς βιομηχανικὰ ἀντικείμενα ἀτελῶς κατειργασμένα, ἵνα ἀποφεύγωσι τὸν τελωνειακὸν δασμόν, ὅστις εἶνε βαρύτατος. Τὴν κατεργασίαν αὐτῶν συμπληροῦσι κατόπιν δι' ἐπὶ τούτῳ τεχνιτῶν, τὰ δὲ προϊόντα ταῦτα πωλοῦσιν εἰς ἁδρὰς τιμὰς ὡς κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προερχόμενα.

**

Πόθεν ἡ φράσις

ΧΟΡΕΥΟΜΕΝ ΕΠΙ ΗΦΑΙΣΤΕΙΟΥ

Διαμφισβητοῦσί τινες ὅτι ὁ Σαλβάνδυς εἶπε πρῶτος τὴν φράσιν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἀποδίδουσιν εἰς ἀνώνυμον τινὰ συντάκτην τοῦ ἀρχαίου *Φιγαρώ*. Ἀλλ' ὁ Σαλβάνδυς διηγεῖται ὁ ἴδιος πῶς αὐτὸς εἶπε τὴν φράσιν ἐν οἷς ἐξιστορεῖ τὰ τῆς ἑορτῆς, ἣν ἐπρόσφερεν νὲ τῷ «Βασιλικῷ Παλατίῳ» εἰς τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν τῆς Νεαπόλεως τὸν Ἰούνιον τοῦ 1830 ὁ δοὺξ τῆς Αὐρηλίας.

«Εἶχα λαλήσει, λέγει, πρός τινα τῶν ὑπουργῶν περὶ τῶν κινδύνων, εἰς οὓς ἐξετέθη ἡ βασιλικὴ ἐξουσία». — «Δὲν θὰ ὑποχωρήσωμεν οὐδὲ βῆμα», ἀπήντησεν ἐκεῖνος. — «Τότε λοιπόν, τῷ εἶπα ἐγώ, ὁ βασιλεὺς καὶ σεῖς θὰ ὑποχωρήσητε κατὰ ἓν βασίλειον». Ἦτο δὲ ὁ ὑπουργὸς οὗτος ἐξόριστος κατόπιν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ καταδικασμένος εἰς πολιτικὸν θάνατον — πλησίον τοῦ ἐκπτώτου βασιλέως.

Μετὰ τοῦτο διελθὼν ἐγγύθεν τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας, πρὸς ὃν ἔλεγαν φιλοφρονήσεις πολλὰς διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ἑορτῆς, εἶπα τοὺς λόγους τούτους, ἐπαναληφθέντας ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων τῆς ἐπιούσης· «Ἡ ἑορτὴ αὕτη εἶνε ὅλως νεαπολιτική, *χορεύομεν ἐπὶ ἡφαιστείου*».

Ἡ φράσις αὕτη ἄρα ἀνήκει ἀσφαλῶς εἰς τὸν Σαλβάνδυν.

Ω.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Ποῦ εἶναι ὁ δῆμος σου, κ. δήμαρχε, ἠρώτα ὁ ἀείμνηστος βασιλεὺς Ὄθων τὸν δήμαρχον τοῦ δήμου Ξ....

— Σουρτούκεψε, Μεγαλειότατε, ὅλη 'μέρα μεθυσμένος εἶνε, ἀπεκρίνατο ὁ δήμαρχος, ἐννοῶν τὸν ἐξάδελφόν του Δῆμον Ν....

— Πῶς ἔχουν τὰ πράγματα τοῦ δήμου σου; ἐπανέλαβεν ὁ βασιλεύς.

— Τὰ λιανά, Μεγαλειότατε, κατεστράφησαν ἀπὸ τὸν χειμῶνα, τὰ χονδρικά, ζωντανὰ εἶνε ἀκόμα.

— Ὄχι· πῶς ἔχει ὁ λαὸς ὡς πρὸς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν; ἐπέμεινε λέγων ὁ Ὄθων.

— Ὁ λαγός, βασιλιά μου, 'φέτος κατήντησε γύφτικο, γιατὶ κειὸς 'ποῦ δὲ γεννήθηκε δὲν σκότωσε μόνο λαγό, γιατὶ ἔῤῥιξε τόσο χιόνι, 'ποῦ τοὺς πιάνουμε ζωντανούς.

— Δὲν ἐξεπαιδεύθησαν οἱ ἄνθρωποι καὶ εἶνε πολὺ 'πίσω, εἶπεν ὁ βασιλεὺς στρεφόμενος πρὸς τοὺς αὐλικούς του.

— Τὴν παιδεμάρα καὶ τὸ ματζοῦκι ὅπου ἐφάγαμε 'μεῖς, βασιλιά μου, τόσα χρόνια οὔτε τὸ σκυλί σου δὲν τὰ τράβηξεν.

— Ἐννοεῖ παιδείαν γραμμάτων, εἶπε μετὰ γέλωτος ἅμα καὶ ὀργῆς ἡ βασίλισσα Ἀμαλία.

— Καὶ παιδιὰ ἔχω τρία, βασίλισσά μου, εἶπεν ὁ ἠλίθιος δήμαρχος, καὶ μὲ συμπαθᾶτε κι' ὅλα, ἀλλὰ ἔχω κι' ἄλλα τρία σακάτικα (ἐννοεῖ τὰ θήλεα).

— Αἴ, λοιπόν, ἀλλ' εἶσθε πολὺ χονδρός, κύρις δήμαρχε, ἀνέκραξεν ἀγανακτήσασα πλέον ἡ βασίλισσα Ἀμαλία.

— Νὰ ἰδῇς τὸν ἀδερφό μου πόσο χονδρότερος εἶνε! ἀπεκρίνατο ὁ δήμαρχος.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην ἀπάντησιν οὔτε οἱ βασιλεῖς, οὔτε οἱ ὑπασπισταί των ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσωσι τὸν γέλωτα, ἀλλ' ἀνεκάγχασαν θορυβωδῶς καὶ σχεδὸν μέχρι δακρύων.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

⁂ Ὁ ἀνθρώπινος χαρακτὴρ σχηματίζεται διὰ μυρίων λεπτῶν ἐπιδράσεων· διὰ τοῦ παραδείγματος καὶ τῶν συμβουλῶν, διὰ τῆς θρησκείας καὶ φιλολογίας, διὰ τῶν φίλων καὶ τῶν γειτόνων, διὰ τοῦ κόσμου, ἐν ᾧ ζῶμεν, ὡς καὶ διὰ τῶν ἀναμνήσεων τῶν προγόνων, ὧν κληρονομοῦμεν τὰς καλὰς πράξεις καὶ συμβουλάς. Ἀλλ' ἂν καὶ αἱ ἐπιδράσεις αὗται εἰσὶν ἀναμφιβόλως μεγάλαι, ἀναμφίβολον ἐπίσης εἶνε ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀποτελοῦσι κυρίως τὰ ἐνεργητικὰ μέσα τῆς ἰδίας εὐζωΐας καὶ εὐπραγίας, καὶ ἐὰν δὲν ὀφείλωσί τι οἱ καλοὶ καὶ σώφρονες εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν ἄλλων, πρέπει αὐτοὶ κυρίως νὰ γείνωσιν οἱ κάλλιστοι ἑαυτῶν βοηθοί. (Σμάϊλς).

⁂ Οἱ δίδοντες συμβουλὰς ἄνευ παραδειγμάτων ὁμοιάζουν πρὸς τοὺς πασσάλους ἐκείνους τῆς ἐξοχῆς, τοὺς δεικνύοντας τὸν δρόμον χωρὶς νὰ τὸν διατρέξωσι. (Rivarol).

⁂ Πάντες φιλοτιμούμεθα νὰ ὁμοιάσωμεν κατά τι τοὺς μεγάλους ἄνδρας, μιμούμενοι τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν, ὁσάκις ἀδυνατοῦμεν νὰ μιμηθῶμεν τὰς ἀρετάς.) Ροΐδης).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἄγγλος ἐπιστήμων ὁ κ. Pettigrew ἐδημοσίευσεν ἄρτι ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Ἡ φυσικὴ καὶ τεχνητὴ πτῆσις* πραγματείαν ἀναγνωσθεῖσαν ἐν τῇ ἀεροναυτικῇ Ἑταιρίᾳ τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἧς ἀνάλυσιν εὑρίσκομεν εἰς τοὺς *Καιροὺς* τοῦ Λονδίνου.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου ἐξετάζει ἐν πρώτοις τὰς κυριωτέρας διαφορὰς τῆς κατασκευῆς τῶν μελῶν τῶν ζώων τῶν βαδιστικῶν, πετομένων καὶ νηχομένων. Παρατηρεῖ ὅτι ἡ μεταξὺ ἀέρος καὶ ὕδατος τεθεῖσα ἀναλογία ὡς μέσων τουτέστι ὑποβασταζόντων τὰ σώματα, εἶχε τὰ μέγιστα συγχύσει τὸ πρόβλημα τῆς πτήσεως, καθόσον πολλοὶ ἄνθρωποι, ἂν οὐχὶ ἅπαντες, ἐφαντάζοντο ὅτι τὸ ἱπτάμενον ζῶον ἐπιπλέει ἐπὶ τοῦ ἀέρος, ὡς τὸ πλοῖον ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

«Ἡ ἰδέα αὕτη, προσθέτει ὁ κ. Pettigrew, ἐπέφερε τὴν ἐφεύρεσιν τῶν ἀεροστάτων, εἰ καὶ τὰ μηχανήματα ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς πτητικαὶ μηχαναί. Ἐνόσῳ ἐλλείπει ἡ δύναμις, ἡ δυναμένη νὰ κινῇ αὐτὰ καθ' ὡρισμένην διεύθυνσιν καὶ ἐναντίον τοῦ ἀνέμου,—ὅπερ ἐντὸς μικροῦ ἐλπίζει ὅτι θέλει κατορθωθῇ, χάρις εἰς νέον μέσον ἐπινοηθὲν παρά τινος μέλους τῆς ἀεροναυτικῆς Ἑταιρίας καὶ μὴ γενόμενον εἰσέτι γνωστὸν εἰς τὸ κοινόν,—τὰ ἀερόστατα εἰς οὐδὲν ἄλλο θέλουσι χρησιμεύει, εἰμὴ ἁπλῶς πρὸς ἀνύψωσιν ἐν τῷ ἀέρι. Τὰ ἀερόστατα δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀποτελεσματικῶς ἕνεκα τῆς ἐλαφρότητος αὐτῶν. Τοὐναντίον τὸ πτηνὸν εἰς τὸ βάρος αὐτοῦ ὀφείλει τὴν εὐκολίαν τῆς πτήσεως.

Μετὰ περιγραφὴν λεπτομερῆ τῆς κατασκευῆς καὶ ἐνεργείας τῶν φυσικῶν πτερύγων, ὁ συγγραφεὺς λέγει, ὁμιλῶν περὶ τῆς ταχύτητος, μεθ' ἧς κινοῦνται τὰ ὄργανα ταῦτα, ὅτι ἡ μυῖα κινεῖ τὰς πτέρυγας αὐτῆς 330 φορὰς ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον, ἤτοι 19,800 κατὰ λεπτόν.

«Διὰ τῆς πείρας ἀπεδείχθη, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Pettigrew, ὅτι ἡ ταχύτης τῶν κινήσεων εὑρίσκεται εἰς ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὸ μῆκος τῶν πτερύγων, τὸ δὲ γεγονὸς τοῦτο προοιωνίζει αἴσια ἀποτελέσματα τῶν ἐφεξῆς γενησομένων πρὸς πτῆσιν μηχανημάτων, καθόσον προφανὲς εἶνε ὅτι βραδεῖαι σχετικῶς κινήσεις ἔσονται ἐπαρκεῖς πρὸς λειτουργίαν τῶν μακρῶν καὶ ἰσχυρῶν πτερύγων, αἵτινες ἔσονται ἀναγκαῖαι, ὅπως ὑψώσωσι καὶ θέσωσιν εἰς κίνησιν τὰ ὄργανα ταῦτα.

«Ἡ πτῆσις, καθὰ ἔχομεν δεδόμενα ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως, ἐξαρτᾶται τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοῦ βά-

ρους καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ σώματος τοῦ ζώου καὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ ταχύτητος τῶν κινήσεων τῶν πτερύγων. Μετ' εὐχαριστήσεως δὲ παρατηρεῖ ὁ ῥήτωρ ὅτι σοφοὶ ἄνδρες καὶ εἴπέρ τινες καὶ ἄλλοι ἁρμόδιοι ἐπελήφθησαν τῆς λύσεως τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ δυσκόλου τούτου ζητήματος, τῆς τεχνητῆς δηλονότι πτήσεως, καὶ ὅτι ἀεροναυτικαὶ ἑταιρίαι πρὸ πολλοῦ συνεστήθησαν ἔν τε τῇ Γαλλίᾳ, Αὐστρίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ ἄλλαις χώραις».

Προβαίνων εἶτα ὁ κ. Pettigrew εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν διαφόρων μηχανημάτων τῆς ἐναερίου κινήσεως, τῶν μέχρι τοῦδε δοκιμασθέντων, ἐκθέτει τὰ αἴτια τῶν μέχρι τῆς σήμερον ἀποτυχιῶν καὶ τὰ μέσα δι' ὧν εἴς τινας περιστάσεις ἐπετεύχθη μερικὴ ἐπιτυχία. Ἡ πρωτίστη δυσκολία συνίσταται κατ' αὐτὸν εἰς τὴν ἔλλειψιν κινητηρίου τινὸς μηχανήματος ἰσχυροῦ ἀλλὰ καὶ ἐλαφροῦ, ἀποφαίνεται δὲ ὅτι ἡ τοῦ πεπιεσμένου ἀέρος χρῆσις θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα ἴσως τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος, ἄνευ τῆς ἀνάγκης προσλήψεως βαρέων ἠλεκτρικῶν ἢ ἀτμήρων μηχανημάτων. Ἡ ἐναέριος κίνησις, λέγει περαίνων ὁ συγγραφεὺς τὴν περίεργον αὐτοῦ πραγματείαν, θεωρεῖται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα παρὰ τῶν περισσοτέρων οὐτοπία, ἀλλὰ τοῦτο οὐδαμῶς ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε ἀνεπίδεκτον λύσεως». Κατ' αὐτὸν ἡ λύσις εἶνε ἁπλῶς ζήτημα χρόνου, καρτερίας καὶ ἀγχινοίας, ἐν ἄλλαις λέξεσιν εἶνε ἐπιπλοκώτατον πρόβλημα τῆς φυσικῆς, πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ὁποίου βραδέως ἀλλ' ἀσφαλῶς συνάγονται ὁσημέραι τὰ ἀπατούμενα πορίσματα.

Τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτον περὶ τοῦ πρίγκιπος Βίσμαρκ εὑρίσκομεν ἔν τινι γερμανικῇ ἐφημερίδι·

Τῷ 1840 νεᾶνις εὐγενοῦς σουηδικῆς οἰκογενείας, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς παιδαγωγοῦ της, ἦλθεν ἵνα διαμείνῃ ὀλίγας ἡμέρας εἰς Βερολῖνον. Ὁ πατήρ της συνέστησεν αὐτὴν εἴς τινα ἀνεψιόν του, φοιτητὴν τοῦ πανεπιστημίου τῆς πόλεως ταύτης, ὃν ὅμως οὐδεὶς ἐκ τῆς οἰκογενείας ἐγνώριζεν ἐξ ὄψεως.

Εἰς τὴν νεάνιδα, ἅμα φθάσασαν εἰς Βερολῖνον, παρουσιάσθη νέος τις, ὅστις ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐξενάγησε τὰς δύο κυρίας εἰς πάντα τὰ θέατρα, τὰ μουσεῖα καὶ ὅ,τι ἄλλο ὑπῆρχεν ἀξιοθέατον, προσφερόμενος μετ' ἄκρας πρὸς αὐτὰς ἁβρότητος. Κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν, ὅτε τέλος αἱ δύο νέαι ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσωσιν, ὁ εὐγενὴς αὐτῶν ξεναγὸς λέγει πρὸς τὴν νεάνιδα·

— Καὶ τώρα, ἀγαπητὴ ἐξαδέλφη, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ὁμολογήσω κάτι τι· ὁ πραγματικὸς ἐξάδελφός σας εὑρίσκεται κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν σαράντα λεύγας μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ τὸν ἀντικαταστήσω· εἶμαι ὁ βαρῶνος Βίσμαρκ.

Ἔκτοτε ἡ νέα Σουηδὴ ἐνυμφεύθη, ὁ δὲ νέος σπουδαστὴς ἐγένετο κόμης, ἔπειτα πρίγκηψ καὶ ἀρχιγραμματεὺς τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἡμέραν τινὰ ὁ Βίσμαρκ ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν κυρίας τινὸς ξένης, διερχομένης διὰ Βερολίνου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν ἰδεῖ ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν.—«Εἶμαι, εἶπεν αὐτὴ πρὸς τὸν πρίγκιπα, ἡ δεσποινὶς Χ** ἐκ Σουηδίας».

Ὁ πρίγκηψ ἀνεμνήσθη τοῦ παρελθόντος, καὶ ἐξέφρασε πολλὰς εὐχαριστίας εἰς τὴν κυρίαν πρὸς μέγαν της θαυμασμόν.

— Χάρις εἰς ἡμᾶς, εἶπεν, ἐπεσκέφθην ὅλα τὰ μουσεῖά μας· ἄνευ τῆς περιστάσεως ἐκείνης καὶ σήμερον ἀκόμη δὲν θὰ τὰ ἐγνώριζα, διότι ἔκτοτε οὐδ' ἅπαξ ἔλαβα καιρὸν νὰ τὰ ἐπισκεφθῶ.

Πλὴν τῶν προϊόντων, τὰ ὁποῖα ἡ Ἀμερικὴ ἐξάγει εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀπό τινος ἤρχισε παρέχουσα εἰς αὐτὴν καὶ διάφορα εἴδη κυνηγίου. Κατὰ τὰς ἀγγλικὰς ἐφημερίδας τὸ παρελθὸν ἔτος μόναι αἱ πόλεις Chicago καὶ Saint-Louis ἀπέστειλαν εἰς Ἀγγλίαν κυνήγιον ἀξίας δύο καὶ ἡμίσεως ἑκατομ. δολλάρ. Τελευταῖον δὲ κατάστημά τι τοῦ Saint-Louis ἔλαβε παραγγελίαν ἐκ Λονδίνου, ὅπως ἀποστείλῃ 1600 δωδεκάδας ὀρτύγων, 700 δωδεκάδας ἰνδικῶν ὀρνίθων καὶ 1700 δωδεκάδας κοινῶν ὀρνίθων.

Ἐν Αὐστραλίᾳ ἀνεκαλύφθη πρὸ ὀλίγου πλούσιον μεταλλεῖον χρυσοῦ εἰς οὐ μεγάλην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Σύδνεϋ. Τὸ πρᾶγμα ἅμα γνωσθὲν παρήγαγε μεγάλην συγκίνησιν παρὰ τοῖς κατοίκοις, οἵτινες ἀθρόοι συῤῥέουσι καθ' ἑκάστην εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ εὑρέθη τὸ πολύτιμον μέταλλον. Πρὸς ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ ἤρξαντο ἀμέσως αἱ ἐργασίαι, ἂν καὶ ἡ ἔλλειψις ὕδατος μεγάλως παρακωλύει αὐτὰς ἐν ἀρχῇ, πανταχοῦ δὲ ἐν τοῖς πέριξ ἤρξαντο ἀμέσως ἀνιδρυόμεναι σκηναὶ καὶ καλύβαι, αἵτινες ὁσημέραι πολλαπλασιάζονται.

Ὁ κινητὸς πύργος τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἐν Τροίᾳ τῆς Ἀμερικῆς κατασκευάσθη ὁλόκληρος ἐκ συμπεπιεσμένου χάρτου, καίτοι δ' ἔχων διάμετρον 28 ὅλων ποδῶν, εἶνε νῦν τοσοῦτον ἐλαφρός, ὥστε δι' ἐλαχίστης δυνάμεως κατορθοῦται ἡ περιστροφικὴ κίνησις αὐτοῦ. Εις Αναγνωστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Χημικὸν μέσον πρὸς σφράγισιν λινοστολῶν, σινδονίων, χειρομάκτρων κλπ.

Sulfate de manganèse (Θειϊκ. μαγγάνιον)	4	gr.
Eau distillée (Ὕδωρ ἀπεσταγμένον)	4	»
Sucre en poudre (Ζάκχαρις λεπτή)	8	»
Noir de fumée (Καπνιά) . . .	2	»

Ἀναμιχθέντων τῶν ἀνωτέρω ἀποτελεῖται πηκτὸν μῖγμα, δι' οὗ, ὡς διὰ τυπογραφικῆς μελάνης ἀλείφομεν τὴν σφραγῖδα καὶ σφραγίζομεν τὸ ὕφασμα· ἀφ' οὗ δὲ ξηρανθῇ ἐμβάπτομεν αὐτὸ εἰς διάλυσιν ἀραιὰν καυστικῆς ποτάσσης καὶ τὸ ἀφίνομεν νὰ ξηρανθῇ πάλιν· ἔπειτα δὲ τὸ πλύνομεν δι' ἀφθόνου ὕδατος καὶ τὰ ἐκτυπωθέντα μένουσιν ἐσαεὶ ἀνεξίτηλα.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 279 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ΄

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: 'Εν 'Αθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: 'Οδὸς Σταδίου, 6 — 3 Μαΐου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι.'Ρουφφίνη.—Μετάφρ.'Αγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἰδὲ σελ. 257.

Αἱ ἐπισκέψεις ἐγίνοντο νῦν συχνότατα, τρὶς πολλάκις ἢ καὶ τετράκις τῆς ἡμέρας.'Αληθῶς δ' εἰπεῖν, ὁσάκις ὁ ἰατρὸς ἦτο ἐλεύθερος ἄλλης ἐργασίας, ἦτο παρὰ τὴν κλίνην τῆς ὡραίας του ἀσθενοῦς. Σπανίως ἤρχετο μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, κ' ἔφερε πάντοτε πρᾶγμά τι ὅπερ ἠδύνατο, ὡς ὑπέθετε, νὰ ἐνδιαφέρῃ ἢ νὰ τέρψῃ τὴν Λουκίαν. Κατ' ἀρχὰς μὲν ἔφερεν εἰς αὐτὴν λεύκωμα περιέχον ἀπόψεις καὶ ἐνδυμασίας σικελικάς, μικράν τινα συλλογὴν ἀρχαίων νομισμάτων, δείγματα λάβας, καὶ ὅσα εἶχε παρ' αὐτῷ περίεργα πράγματα. Εἶτα δὲ τῇ ἔφερεν ἓν ἄνθος, φυτόν τι σπάνιον· περίεργόν τι ἔντομον, σκαραβαῖον μελανοθώρακα, ἢ πρασίνην ἀκρίδα μὲ ἵππου κεφαλήν, ἢ κάμπην τινα τριχωτὴν καὶ ποικιλόχρουν.

Αἱ ὧραι παρήρχοντο ταχεῖαι, ὅτε ὁ ἰατρὸς ἐξήγει εἰς τὴν νεαράν του ἄῤῥωστον τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ τὴν χρῆσιν αὐτὴν ἔτι τῶν ζώων ἐκείνων.

— Τὸ μικρὸν αὐτὸ ζῶον τῇ ἔλεγε, μὲ τὸ λαμπρόν του στῆθος, τὸ ὁποῖον τόσον θαυμάζετε, θὰ χάσῃ φοβοῦμαι πολὺ ἀπὸ τὴν ὑπόληψίν σας, ὅταν μάθετε τὸ ὄνομά του καὶ τὴν χρῆσίν του. Δὲν μαντεύετε τί εἶνε; Εἶνε εἶδος τοῦ γένους τῶν κανθαρίδων, μὲ τὰς ὁποίας κατασκευάζουν τὰ ἐκδόρια. Εἶνε δὲ ζωΰφιον πονηρόν, διότι μόλις τὸ ἐγγίσῃ κανεὶς ἀφίνει μίαν ὀσμὴν πολὺ δυσάρεστον καὶ ὑποκρίνεται τὸ νεκρόν. Δὲν εἶνε ἄξιον θαυμασμοῦ νὰ βλέπῃ τις πῶς ὅλα τὰ ὄντα, ὅσα ἔχουν ζωήν, ὅσον μικρὰ καὶ ἄσχημα καὶ ἂν ἦνε, ἔχουν τὸν εἰδικόν των προορισμὸν καὶ μέσον τι οἱονδήποτε προσωπικῆς ἀμύνης; Κυττάξατε αὐτό, τὸ ὁποῖον τρέχει τόσον ἐλαφρὰ μὲ τοὺς ἀναριθμήτους πόδας του. Ἴδετε πῶς γίνεται σφαῖρα· εἶνε τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ὑπερασπίζεται κατὰ τοῦ κινδύνου. Τὸ βραδὺ αὐτὸ καὶ ἐλεεινὸν ζωΰφιον τὸ ὁποῖον μόλις παρατηρεῖτε τὴν ἡμέραν, διήγειρε πολλάκις, εἶμαι βέβαιος, τὸν θαυμασμόν σας τὸ βράδυ εἰς τὸν περίπατον.

— Μήπως εἶνε πυγολαμπίς; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Μάλιστα. Καὶ αὐτὴ κάμνει τὴν νεκράν, ὅταν θελήσῃ τις νὰ τὴν συλλάβῃ, μολονότι εἶνε ἀληθῶς ἑπτάψυχος. Μίαν ἡμέραν ἔκαμα ἓν πείραμα μὲ μίαν ἐξ αὐτῶν. Τὸ κατ' ἀρχὰς ὑπέστη φυλάκισιν μιᾶς ὁλοκλήρου ἑβδομάδος, ὑποκάτω ἑνὸς ποτηρίου, καὶ μετὰ ταῦτα διέμεινε τρεῖς ὁλοκλήρους ὥρας ἐντὸς ἀγγείου πλήρους ὕδατος. Κ' ἐντούτοις ἐξῆλθε ζῶσα. Τότε ἐνόμισα ὅτι ἦτον ἀξία πλέον τῆς ἐλευθερίας της, καὶ τὴν ἀφῆκα.

'Ο ἰατρὸς 'Αντώνιος ἐπετύγχανε κάλλιστα τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον προετίθετο, τουτέστι νὰ καταστήσῃ τὰς ὥρας ὅσον τὸ δυνατὸν βραχείας καὶ ὀλιγώτερον ἀνιαρὰς εἰς τὴν ἀσθενῆ του. Αὐτὴ μὲν οὐδέποτε ἀπέκαμνεν ἐρωτῶσα, ἐκεῖνος δ' ἀπεκρίνετο μετ' εὐθυμίας τιμώσης τὴν διδασκαλικήν του ὑπομονήν.

'Ημέραν τινά, κατόπιν τοιαύτης ὁμιλίας, ἡ μὲν Λουκία ἔμεινε βαθέως σκεπτομένη, ὁ δὲ 'Αντώνιος σεβόμενος τοὺς σιωπηλοὺς αὐτῆς διαλογισμούς· τί ἄρα διελογίζετο ἡ Λουκία; 'Εσκέπτετό τι ὡρισμένως; Οὐδόλως. Διετέλει ἁπλῶς ἐν ἐκτάσει, ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων ἐκτάσεων, καθ' ἃς τὸ αἴσθημα αὐτὸ τῆς ὑπάρξεως εἶνε εὐδαιμονία, καθ' ἃς καὶ ὁ οὐρανὸς φαίνεται γαλανώτερος, καὶ ἡ θάλασσα στιλπνοτέρα καὶ ὁ ἀὴρ αὐτὸς γλυκύτερος. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἰατροῦ 'Αντωνίου ἐτράπησαν ἠρέμα ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἣν ἐθεώρουν, ἐπὶ τὴν ἐσκεμμένην φυσιογνωμίαν τῆς μαθητρίας του.

—Σᾶς ἐκούρασα; ἠρώτησε καθ' ἣν στιγμὴν συνηντήθησαν τὰ βλέμματά των.

— Ὤ, διόλου ἀπήντησεν ἐνθαῤῥυντικῶς ἡ Λουκία.

Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐγίνετο ἡ ἐρώτησις καὶ ἡ ἀπάντησις, ἡ ἑσπερινὴ αὔρα ἔφερεν ἀπὸ τοῦ κήπου ἀρώματα πορτοκαλλέας καὶ λεμονέας.

— Τί μαγευτικὴ εὐωδία! ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία.

—Μαγευτικὴ ἀληθῶς, ὑπέλαβεν ὁ 'Αντώνιος. 'Αγαπᾶτε τὰ ἄνθη;

—Τὰ λατρεύω, εἶπεν ἐκείνη. Εἶχον πολλὰ εἰς τὸ Δάβεν, ἀλλὰ κανὲν δὲν ἐμύριζε τόσον εὔμορφα, ὅσον τὰ φυτὰ αὐτοῦ τοῦ κήπου.

— Ἂν ἤμην κόρη, εἶπεν ὁ 'Αντώνιος, εἶμαι βέβαιος, ὅτι τίποτε δὲν θὰ μὲ διεσκέδαζε τόσον ὅσον ἓν κηπάριον.

— Τὸ νομίζετε, διότι εἶσθε ἀνήρ, εἶπεν ἡ Λουκία. Δὲν γνωρίζετε τὰς νεάνιδας. Δὲν φαντάζεσθε πόσα πράγματα διδάσκονται, καὶ πῶς ανα-

καλύπτουν ἔπειτα, ὡς ἐγὼ, προσέθηκεν ἐλαφρῶς μειδιῶσα, ὅτι δὲν γνωρίζουν τίποτε.

— Ὡς πρὸς τοῦτο, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος γελῶν, εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ πολλοὶ νέοι δύνανται νὰ εἴπουν τὸ αὐτό.

Ἐπῆλθε καὶ πάλιν στιγμὴ σιωπῆς· εἶτα δὲ ἡ Λουκία, ἐπανερχομένη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας της, εἶπεν αἴφνης·

— Φαντάζομαι πάντοτε, ὅτι τὰ ἄνθη τῆς πορτοκαλλέας εὐωδιάζουν περισσότερον τὸ ἑσπέρας.

— Δὲν εἶνε φαντασία, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός. Τὸ ἄνθος τῆς πορτοκαλλέας, ὡς ὅλα τὰ πολὺ εὐώδη ἄνθη, εὐωδιάζει πραγματικῶς πολὺ περισσότερον τὸ βράδυ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Εἶνε μάλιστα μερικὰ, καθὼς παραδείγματος χάριν ὁ ἴασμος τῆς Ἰνδικῆς, ὅστις δὲν μυρίζει διόλου τὴν ἡμέραν κ' ἔχει ἐν τούτοις πολὺ εὐάρεστον ὀσμὴν τὸ ἑσπέρας.

— Τί κάμνει τὰ ἄνθη νὰ μυρίζουν ; τὸ εἰξεύρετε ;

— Θὰ σᾶς τὸ δείξω αὔριον· ἀπόψε εἶνε πολὺ ἀργά. Εἶμαι κατενθουσιασμένος, ἐξηκολούθησε λέγων μετ' ἀγαθότητος, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον δεικνύετε πρὸς αὐτὰ τὰ πράγματα· αὐτὸ σᾶς κάμνει νὰ ὑποφέρετε εὐκολώτερον τὴν φυλάκισίν σας. Δὲν εἶνε ἀπίστευτον, ἀληθῶς, πόσα περίεργα καὶ ἀξιοπαρατήρητα πράγατα εὑρίσκει τις, ὅταν θελήσῃ, πλησίον του, εἰς ἓν ἔντομον, εἰς ἓν φυτὸν, εἰς ἓν ἁπλοῦν χόρτον ;

Αἱ παρειαὶ τῆς Λουκίας ἐπορφυρώθησαν ἐνῷ ὁ ἰατρὸς ὡμίλει.

— Πόσα σᾶς ὀφείλω ! εἶπε τείνουσα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα.

Ὁ Ἀντώνιος ἐγέλασεν ἐπὶ τῇ παραδόξῳ ἐκείνῃ ἐπιφωνήσει, καὶ ἀποχαιρετίσας ἐν σπουδῇ ἀνεχώρησε.

Μείνασα μόνη ἡ Λουκία, ἐθεώρησεν ἐπὶ μακρὸν τὴν θάλασσαν, ἧς αἱ τρέμουσαι γραμμαὶ, φωτιζόμεναι μακρὰν ὑπὸ τῶν λαμπρῶν χρυσῶν ἀκτίνων τοῦ δύοντος ἡλίου,ἠφανίζοντο, μετὰ τὴν ἀναχώρησίν τοῦ ἰατροῦ, εἰς τὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντος. Ἐνῷ δ' ἐθεώρει, τῇ ἐφάνη ὅτι ἡ σιωπηλὴ γλῶσσα τῆς ἀπείρου δημιουργίας, γλυκεῖα τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ὡς ᾆσμα ἐρωτικὸν, ἀπεκρίνετο εἰς τὰ σιωπηλὰ ἐρωτήματα τῆς καρδίας της. Οὐρανὸς,θάλασσα καὶ κῆπος εἶχον ἀποβάλει τὰ χρώματά των καὶ πᾶσαν αὐτῶν κίνησιν καὶ πᾶσαν μορφὴν, ἡ δὲ Λουκία ἐθεώρει ἔτι εἰς τὸ σκότος.

— Καὶ πῶς, ἀγαπητή μου Λουκία ; σκοτεινὰ καὶ μόνη ; ἐφώνησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀνοίγων αἴφνης τὴν θύραν καὶ φέρων φῶς.

— Ναὶ, πατέρα.'Αφοῦ ἔφυγεν ὁ ἰατρὸς, ἔστειλα τὴν πτωχὴν Χούτσινς νὰ κάμῃ ὀλίγον περίπατον.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην, κρατῶν πάντοτε τὸ φῶς.

— Κύτταξε Λουκία αὐτὴν τὴν ἀρχαϊκὴν λυχνίαν· μ' ἀρέσει πολύ. Ἡ οἰκοδέσποινα εἶπεν εἰς τὸν Γ άννην, ὅτι ἠμπορεῖ τις νὰ εὕρῃ εἰς τὴν Γένουαν ὁμοίας ἀργυρᾶς. Θὰ πάρω μίαν μαζύ μας.

Καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἔδειξεν εἰς τὴν Λουκίαν τὸ ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ του. Ἦτο λυχνία τις ἐκ τῶν κοινῶς ἐν χρήσει καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν, αἵτινες σύγκεινται ἐκ μιᾶς σφαίρας χαλκίνης, ἐχούσης τρεῖς ἐπιμήκεις μυξοὺς, καὶ μιᾶς κεντρικῆς ῥάβδου, ἀφ' ἧς κρέμαται ὁ σβέστης καὶ ἡ πρὸς ἀνύψωσιν τῆς θρυαλλίδος καρφίς.

— Εἶνε πολὺ εὔμορφη, εἶπεν ἡ Λουκία.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἐθεώρησαν τὴν μορφὴν τῆς θυγατρός του, ἐνῷ αὐτὴ ἐξήταζε τὴν λυχνίαν.

— Τί καλὴν ὄψιν ἔχεις ἀπόψε, Λουκία ! εἶπε· δὲν σὲ ἤκουσα διόλου νὰ βήξῃς σήμερον.

— Ὦ, πρὸ δύο ἡμερῶν δὲν βήχω πλέον, ἀπήντησεν ἡ Λουκία. Ὁ ἀὴρ τοῦ τόπου ἐδῶ μοῦ κάμνει πολὺ καλόν.

— Κ' ἐγὼ τὸ πιστεύω, ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ ηὐχαριστημένος. Ἀλλ' ὅπως δήποτε καὶ τῶν καλῶν πραγμάτων ἡ κατάχρησις βλάπτει, προσέθηκε κλείων τὸ παράθυρον.

Τὴν ἐπαύριον πρωῒαν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ἔφερεν εἰς τὴν Λουκίαν μικρὸν κλάδον ῥοδακινέας πλήρη ἀνθέων.

—Ἰδοὺ, τῇ εἶπε, σᾶς παρουσιάζω τὸν ἀληθῆ στέφανον τῶν παραλίων μας.

—Ἄχ, τί ὡραῖα ποῦ εἶσθε ! εἶπεν ἡ Λουκία ἀποτεινομένη πρὸς τὰ ἄνθη, ὡς πρὸς νοήμονα ὄντα. Πόθεν ἔχουσι τὸ γλυκὺ αὐτὸ ἄρωμα ; ἐξηκολούθησεν ἀναπνέουσα βαθέως τὴν μυροβόλον ὀσμήν των.

Ὁ Ἀντώνιος ἀπέσπασεν ἓν τῶν λευκῶν πετάλων τῶν ἀνθέων ἐκείνων, καὶ θέτων αὐτὸ μεταξὺ τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς Λουκίας καὶ τοῦ φωτὸς,

—Βλέπετε, εἶπεν, αὐτὰ τὰ διαφανῆ σημεῖα ;

—Μάλιστα.

—Ἐξ αὐτῶν προέρχεται τὸ ἄρωμα. Ἑκάστη τῶν διαφανῶν αὐτῶν κηλίδων εἶνε μικροσκοπικόν τι φιαλίδιον, περιέχον μικρὰν μερίδα τοῦ αἰθερίου ἐλαίου, ἐξ οὗ ἀρωματίζεται τὸ ἄνθος.

— Τί περίεργον ! ἀνεφώνησεν ἡ νεᾶνις ἐν γοητείᾳ. Πόσον χαίρω ὅτι τὸ ἔμαθα.

Ὁ Ἀντώνιος ἔκοψε μετὰ ταῦτα ἓν τεμάχιον φλοιοῦ πορτοκαλλίου, καὶ τῇ ἔδειξεν ὅτι καὶ αὐτὸ εἶνε πλῆρες ὁμοίων ἐλαιοδόχων φιαλιδίων.

—Αὐτὸ λοιπὸν εἶνε ; εἶπεν ἡ Λουκία. Καὶ ὅλα τὰ ἄνθη εἶναι τὸ ἴδιον ;

—Βεβαίως, καὶ πολλὰ φύλλα ἀκόμη. Τὰ φύλλα τῆς μυρσίνης, παραδείγματος χάριν, φυλάττουν τὸ ἄρωμά των κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον.

— Ἐγὼ ἐνόμιζον, εἶπεν ἡ Λουκία, ὅτι ἡ εὐωδία ἦτο εἰς αὐτοὺς τοὺς μικροὺς θυσάνους, οἱ ὁποῖοι εἶνε σκεπασμένοι μὲ σκόνιν.

Κ' ἐδείκνυε διὰ τοῦ δακτύλου τὰ γονοθυλάκια.

—Αὐτὰ ἔχουσιν ἄλλον προορισμὸν ἀπήντησεν ἐκεῖνος.

Καὶ τῇ ἐξήγησε τὰ ὀνόματα καὶ τὸν προορισμὸν τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ ἄνθους.

—Ἀδύνατον νὰ ἐνθυμηθῶ ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα, εἶπεν ἡ Λουκία σείουσα περιλύπως τὴν κεφαλήν της.

—Σᾶς τὰ γράφω, ἂν θέλετε νὰ μὴ τὰ λησμονήσετε, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος.

—Ὦ, ναί, ἰατρέ, καὶ αὔριον νὰ σᾶς εἰπῶ τὸ μάθημά μου.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς δὲ ὅστις ἐπέλαμψε τὸ ἐπίχαρι τῆς Λουκίας πρόσωπον προεκάλεσε τὴν παρατήρησιν ταύτην τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου.

—Βλέπετε πόσην κλίσιν ἔχετε διὰ τὴν βοτανικήν;

—Διὰ τὴν βοτανικήν; διόλου! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία. Ἀποστρέφομαι μάλιστα καὶ τὸ ὄνομά της, ὡς καὶ ὅλας τὰς ἐπιστημονικὰς λέξεις. Μ' ἀρέσει νὰ σᾶς ἀκούσω νὰ ὁμιλῆτε περὶ τῶν ἀνθέων.

—Τότε λοιπόν, εἶπε μειδιῶν ὁ Ἀντώνιος, θὰ σπουδάσωμεν τὰ ἄνθη, καὶ μόνα ἐξ αὐτῶν ὅσα σᾶς ἀρέσουν. Ἐὰν ὅμως σᾶς φέρω καὶ μερικὰ σπάνια, δὲν θ' ἀρνηθῆτε βέβαια ν' ἀναγνώσητε ὅ,τι γράφουν περὶ αὐτῶν τὰ βιβλία. Διότι σᾶς εἰδοποιῶ, ὅτι περὶ αὐτῶν δὲν ἔχω πολὺ ἐκτεταμένας γνώσεις.

—Ἀρκετὰς πάντοτε διὰ νὰ μοῦ μάθετε ὅσα χρειάζομαι, εἶπεν ἡ Λουκία. Ἐκτὸς ἂν κουράζεσθε νὰ μὲ διδάσκετε προφορικῶς· τότε τί νὰ κάμω; θὰ ὑποστῶ καὶ τὰ φοβερὰ ἐπιστημονικά σας συγγράμματα.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ ἄνθη κατέστησαν τὸ προσφιλὲς ἀσχόλημα τῆς μὶς Δάβεν καὶ ἡ χρησιμώτατη βοηθὸς τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ Ἀντωνίου. Ἡ Λουκία ᾐσθάνετο ἄκρατον εὐχαρίστησιν ἐκ τῶν μακρῶν ἐκείνων διαλέξεων, καθ' ἃς τῇ ἐξήγει ὁ ἰατρὸς τὰς μυστηριώδεις ἐργασίας τῆς φύσεως, τὴν σχέσιν τῆς φυτικῆς δημιουργίας πρὸς τὴν ζωϊκήν, τὰς μεταξὺ τῶν δύο βασιλείων ὁμοιότητας καὶ διαφοράς, καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν πρὸς τὴν παγκόσμιον πλάσιν.

Ἡμέραν τινὰ μετὰ μεσημβρίαν ἦλθεν ὁ Ἀντώνιος ἐνῷ ἔπιπτε ῥαγδαία βροχή.

—Κυττάξετε, εἶπεν εἰς τὴν Λουκίαν, ὠθῶν τὴν κλίνην αὐτῆς ἐγγύτερον τοῦ παραθύρου, ἵνα ἴδῃ τὰ ἐν τῷ βάθει τοῦ κήπου δένδρα, κυττάξετε τί εὐτυχίαν ἔχουν τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτά! Πῶς ἀνορθοῦνται τὰ φύλλα των καὶ πίνουσι κάθε σταγόνα ἥτις πίπτει.

—Παράδοξον, εἶπεν ἡ Λουκία, νὰ σᾶς ἀκούῃ κανεὶς νὰ ὁμιλῆτε διὰ τὰ ἄνθη, ὡς ἂν ἦσαν ὄντα ζωντανά, τὰ ὁποῖα ἀναπνέουν, πίνουν καὶ .... τρώγουν ἴσως—τίς οἶδε!

Καὶ ἡ τρελλὴ κόρη ἐξεκαρδίσθη γελῶσα.

— Διατί ὄχι; ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος, μειδιῶν ἠρέμα καὶ σχεδὸν ἐμπαικτικῶς. Μήπως ἄρά γε ἐξ ὅλων τῶν ἀνθέων, τὰ ὁποῖα στολίζουν τὴν γῆν, μόνον εἰς τὰς νεάνιδας ἀναγνωρίζετε τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον νὰ τρώγουσι στρείδια καὶ *μπίφτεκ*; Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι πολλαὶ ἀπὸ τὰς κηπευτὰς ἀντιζήλους σας καταναλίσκουν τροφὴν ἐπίσης στερεάν.

— Ὦ, ἰατρέ, τί εἶν' αὐτὰ ποῦ λέγετε; ὑπέλαβε γελῶσα καὶ πάλιν ἡ Λουκία.

— Λέγω ἀλήθειαν, ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Ἡ *Διοναία*, ἥτις κοινῶς ὀνομάζεται μυιοφάγος, ἔχει εἰς τὰ φύλλα της μικρὰ καὶ πυκνὰ ἀγκάθια. Ἅμα δὲ πλησιάσῃ κανὲν ἔντομον, τὸ φύλλον κλείεται εὐθύς, συλλαμβάνει τὴν λείαν του καὶ τὴν τρώγει, καὶ ἀνοίγει πάλιν μόνον ἀφοῦ τὴν χωνεύσῃ. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐδοκίμασαν νὰ θρέψουν τὴν Διοναίαν μὲ μικρὰ κομμάτια ὠμοῦ κρέατος.

— Ὠμοῦ κρέατος! ἐπανέλαβε μετ' ἀποστροφῆς ἡ Λουκία.

— Ὠμοῦ κρέατος, μάλιστα! καὶ τὰ φύλλα ἐκλείσθησαν πάλιν ἐπίσης, καὶ ὅταν ἠνοίχθησαν ἐκ νέου δὲν εὑρέθη τίποτε· τὸ κρέας εἶχε χωνευθῇ.

— Ἀποτρόπαιον φυτόν! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία· δὲν θὰ τὸ φυτεύσω ποτὲ εἰς τὸν κῆπόν μου. Ἄνθος καὶ νὰ τρώγῃ κρέας! φοβερόν!

Σκοπὸς τοῦ Ἀντωνίου κατ' ἀρχὰς δὲν ἦτο νὰ διδάξῃ τὴν ἀσθενῆ του, ἀλλὰ νὰ τὴν διασκεδάσῃ. Ἀλλ' ἡ ὀξεῖα τῆς Λουκίας ἀντίληψις καὶ ἡ φιλομάθειά της παρέσυραν βαθμηδὸν τὸν ἰατρόν, καὶ κατήντησεν ἐπὶ τέλους νὰ δίδῃ εἰς αὐτὴν τακτικὰ βοτανικῆς μαθήματα, καὶ νὰ γράφῃ μάλιστα πρὸς χρῆσίν της περιλήψεις τῶν μετ' αὐτῆς συνομιλιῶν του. Οὕτω δὲ ἡ Λουκία ἀπέκτησε κατ' ὀλίγον μικρόν τι ἐπιστημονικὸν ἐφόδιον συναχθὲν ἀκόπως καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτως, καὶ ὅτε ὁ διδάσκαλός της τῇ ἔδωκε ν' ἀναγνώσῃ ἓν *πληκτικὸν ἐπιστημονικὸν βιβλίον*, ἐξ ἐκείνων, ἅτινα τοσοῦτον πρότερον ἐμίσει, μεγάλως ἐξεπλάγη ἀνακαλύψασα, ὅτι τὸ περιεχόμενόν του τῇ ἦτο κατὰ μέγα μέρος γνωστόν. Οὐδὲν ἑπομένως ἄπορον, ὅτι ἡ Λουκία ἐθεώρησε τὸν διδάσκαλόν της ὡς ἄβυσσον ἐπιστήμης καὶ ὡς τὸν θαυμαστότατον ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.

Πρωΐαν τινὰ ἡ Λουκία ἤκουσε, πρὸς μεγίστην της ἔκπληξιν, ἐν τῷ δωματίῳ τῆς Χούτσινς ἄνδρα ψάλλοντα καὶ συνοδευόμενον ὑπὸ κιθάρας. Ὁ ψάλλων οὐδεὶς ἄλλος ἦτο βεβαίως, ἢ ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος.

— Εὖγε! ἀνεφώνησεν. Ὁ μυστηριώδης *τρουβαδοῦρος* δὲν θὰ μᾶς δείξῃ τὸ πρόσωπόν του;

—Ἆ! μὶς Δάβεν, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος εἰσερχόμενος καὶ τὴν κιθάραν ἔχων κρεμαμένην ἀπὸ τοῦ ὤμου του, δὲν θὰ μὲ κατηγορήσετε βεβαίως ὅτι δὲν φέρομαι ὡς ἀληθὴς ἱππότης.

Ἡ Λουκία ἤνοιξεν ἐκθάμβους τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Ὦ! μὴ δοκιμάζετε ν' ἀρνηθῆτε. Γνωρί-

ζετε κάλλιστα, ὅτι πρὸ πολλοῦ ἤδη περιμένετε μίαν *πατινάδαν*. Θὰ ἦτο παράδοξον τῇ ἀληθείᾳ νὰ ταξειδεύσῃ μία νεᾶνις εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ νὰ μὴν εὕρῃ λῃςὴν μήτε *πατινάδαν*. Τόρα εἶσθε πλέον εὐχαριστημένη, πιστεύω.

— Ὁμολογήσατε ἰατρὲ, ὅτι φαντάζεσθε τὰς νεάνιδας πολὺ ἀνοήτους! εἶπεν ἡ Λουκία, γελῶσα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας.

— Διατί; εἶπεν ὁ ἰατρὸς, γελῶν καὶ αὐτὸς ἐπίσης.

— Διότι ὑποθέτετε, ὅτι περιμένουν ἐξάπαντος κἄτι τὶ ἔκτακτον, ὡς ἂν ἦσαν αἱ γυναῖκες ὅλως διόλου διαφορετικαὶ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας.

— Διόλου. Μήπως οἱ λῃςαὶ καὶ αἱ *πατινάδες* εἶνε μῦθοι; μήπως ἡ ἀγάπη τῶν ἐκτάκτων δὲν εἶνε φυσικὴ εἰς τὴν νεότητα; Τὸ κατ' ἐμὲ, ὅταν εἶχα τὴν ἡλικίαν σας, θὰ ἔδιδα δὲν εἰξεύρω τί, διὰ νὰ μοῦ συμβῇ τίποτε ἔκτακτον, καὶ τὰ μυθιστορήματα τῆς Ῥάδιλκφ εἶνε μηδὲν παραβαλλόμενα πρὸς ὅσα ἐδημιούργησα μόνος μου.

— Πῶς; σεῖς, ὅστις φαίνεσθε τόσον σοβαρὸς,

— Μάλιστα, ἐγὼ ἡ σοβαρότης προσωποποιημένη. Δὲν μοῦ εἴπατε ὅμως πῶς σᾶς ἐφάνη τὸ τραγοῦδί μου.

— Ἴσα ἴσα ἑτοιμαζόμην νὰ σᾶς εἴπω ὅτι μ' ἐφάνη ὡραιότατον. Εἶνε τόσον ἁπλοῦν καὶ τόσον πλῆρες αἰσθήματος.

— Ἆ! αὐτὸ μ' εὐχαριστεῖ· εἶνε ἀπὸ τοὺς ἀγαπητούς μου σκοποὺς τῆς Σικελίας. Ἦλθα σήμερον διὰ νὰ σᾶς τὸ μάθω.

— Ἀλλ' ἐγὼ δὲν παίζω κιθάραν.

— Ἠμπορεῖτε νὰ μάθετε. Καὶ ἂς μὴ χάνωμεν καιρόν. Ἔχετε διάθεσιν σήμερον νὰ σᾶς δώσω τὸ πρῶτόν σας μάθημα;

Ἡ Λουκία εἶχε μεγάλην ἀνυπομονησίαν ν' ἀρχίσῃ. Ὁ Ἀντώνιος τὴν ἐδίδαξε νὰ κρατῇ τὸ ὄργανον καὶ νὰ θέτῃ τοὺς δακτύλους της ἐπὶ τῶν χορδῶν. Μετὰ τὸ μάθημα δὲ ἐτελείωσε, κατ' αἴτησιν τῆς Λουκίας, τὸ ᾆσμα, οὗτινος τὴν ἀρχὴν μόνον εἶχε ψάλλει. Τὸ ᾆσμα ἦτο ὡραῖον, καὶ ἤρεσεν εἰς τὴν Λουκίαν πολύ.

(Ἔπεται συνέχεια).

Ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἤθη καὶ ἔθιμα Ἀρβανιτοβλάχων ποιμένων» ὁ κ. Θ. Γενναίου Κολοκοτρώνης ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἐν τῇ ἐπιφυλλίδι τοῦ «Τηλεγράφου» περίεργον διατριβὴν, ἐξαχθεῖσαν ἐκ σημειώσεων του, ἃς ἐτήρει, ὅτε κατ' Ἰούνιον τοῦ 1851 ἀνθυπολοχαγὸς ὢν συνώδευε τὸν ἀρχηγὸν τοῦ μεταβατικοῦ, περιοδεύοντα τοὺς ἀνατολικοὺς δήμους τῶν ἐπαρχιῶν Φθιώτιδος, ἕνεκα τῆς λυμαινομένης κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸν τόπον λῃστείας. Ἐκ τῆς διατριβῆς ταύτης ἐσταχυολογήσαμεν τὴν ἑπομένην διήγησιν.

Σ. τ. Δ.

Ἤθη καὶ ἔθιμα

ΑΡΒΑΝΙΤΟΒΛΑΧΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ

Μετὰ κοπιώδη ἀπὸ βαθέος ὄρθρου καὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας γενικὴν περιπολίαν, — κοινῶς λεγομένην *παγάναν* — πρὸς ἀνίχνευσιν λῃστῶν, ἐχωρήσαμεν, ὅπως διανυκτερεύσωμεν, πρὸς τὰ παρὰ τὴν Βομπόκαν[1] τοποθετημένα Ἀρβανιτοβλάχικα καλύβια, ὡς πλησιέστερα ἡμῶν ἀπὸ τῆς περιποληθείσης θέσεως, ἅτινα περὶ τὴν 7 μ. μ. περίπου καὶ μετὰ δίωρον πορείαν ἀντικρύσαμεν.

Αἱ καλύβαι αὐτῶν τῶν Ἀρβανιτοβλάχων, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν ἐν Ἑλλάδι νομάδων ἐν γένει ποιμένων, αἵτινες κατασκευάζονται καὶ παρὰ τῶν ἰδίων ἐκ χόρτου καὶ πασσάλων, εἰσὶ σχεδὸν κωνοειδεῖς. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, πρὸς στήριξιν τῆς τε στέγης καὶ λοιποῦ σκελετοῦ τῆς καλύβης, τοποθετεῖται ἱστὸς, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς κορυφῆς καὶ λήγων καθέτως πρὸς τὴν γῆν, ἐν ᾗ ἐμπήγνυται. Ἡ κυκλοτερὴς βάσις τῆς καλύβης στηρίζεται ἐπὶ πασσαλίσκων, ἐμπεπηγμένων ἐπίσης καθέτως ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν τὰ μεταξὺ κενὰ πληροῦνται διὰ χόρτου, καθὼς καὶ ἡ λοιπὴ περιφέρεια, ἔχουσα ἶνας, προσηρτημένας ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν πασσαλίσκων καὶ συγκεντρουμένας διὰ τοῦ ἑτέρου ἄκρου ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῆς καλύβης καὶ πέριξ τοῦ ἱςοῦ, ἐφ' οὗ τίθεται, οὕτως εἰπεῖν, σκοῦφος ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑλικοῦ τῶν χόρτων, κωλύων τὴν ἄνωθι εἴσοδον τῆς βροχῆς ἐντὸς τῆς καλύβης.

Μὲ ἄλλας λέξεις αἱ καλύβαι αὗται εἰσὶν εἶδος σκιάδος, ὁμοιαζούσης ἀλεξιβρόχιον ἀνοικτὸν, τοῦ ὁποίου τὸ μέσον ξύλον εἶνε ἐκ τῆς λαβῆς ἐμπεπηγμένον εἰς τὴν γῆν, ἢ πρὸς ἐπιτυχεστέραν παρομοίωσιν ἡ καλύβη τῶν Ἀρβανιτοβλάχων εἶναι ἀπαράλλακτος ὡς αἱ ςρατιωτικαὶ σκηναὶ, ἀλλ' ἀντὶ πανίου εἰσὶ κεκαλυμμέναι διὰ χόρτου πεπυκνωμένου ἐξ εἴδους στάχεων (σάλμα), καὶ μὲ μόνην τὴν ὠφέλιμον διαφορὰν, ὅτι κατὰ τὴν ἔσωθεν περιφέρειαν τῆς καλύβης εἰς ἀνάλογον ὕψος ἀπὸ τῆς βάσεως προσαρτῶνται ὁριζοντείως καὶ εἰς μῆκος περίπου μέτρου, δίκην περονῶν, ξύλα, ἐφ' ὧν τοποθετοῦνται σανίδες, χρησιμεύουσαι, ἀφοῦ ῥιφθῶσιν ἐπ' αὐτῶν τ' ἀναγκαῖα, ὡς κλίναι τακτικαὶ ἢ ὡς σκίμποδες.

Ἵνα δὲ δέχωνται φῶς, ἔχουσι πέριξ δύω, τρεῖς ἢ τέσσαρας, ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῆς καλύβης, ὀπὰς τετραγωνικὰς, χρησιμευούσας ὡς παράθυρα, ὧν ἄνωθι καὶ ἔξωθεν προσκολλῶσιν ἐπιμετώπιον, ὡς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν πίλων, ἀλλὰ σχήματος κυρτοῦ, ὡς ἡμιτετμημένου κυλίνδρου, πλατυτέρου τοῦ παραθύρου καὶ ὀλίγον κεκλιμένου πρὸς τὰ κάτω, ὥστε οὐχὶ μόνον τὰ ὕδατα

1. Βομπόκα—πηγὴ καλουμένη οὕτως ἐπὶ τῶν νῦν πρὸς τὴν Φθιώτιδα μεθορίων, ἔχουσα δροσερὸν, ἄφθονον καὶ διαυγέστατον ὕδωρ, ἐξ ἧς ἐκλήθη οὕτω καὶ τὸ ὀροπέδιον, ἐφ' οὗ κεῖται. Ἡ θέσις ἀπέχει δύο μὲν ὥρας πλήρεις ἀπὸ τοῦ κεφαλοχωρίου «Μεγάλο Γαρδίκι» καὶ πέντε περίπου ἀπὸ τῆς Στυλίδος. Ἐκεῖ μένει (δηλαδὴ τότε) λόχος, ὅστις εἶναι τὸ κέντρον τῶν μεθορίων σταθμῶν τῶν μερῶν ἐκείνων.

Ὄντος τοῦ μέρους ἐρήμου, οἱ ἴδιοι στρατιῶται εἶχον κάμει καλύβας ἐκ χόρτου καὶ πασσάλων, ἀρκετὰ τεχνικὰς καὶ εὐρυχώρους, ἐν αἷς κατῴκουν λίαν ἀνέτως. Τὰ τρόφιμά των ἐπρομηθεύοντο, γαλακτερὰ μὲν καὶ κρέας, ἐκ τοῦ πλησίον ποιμνιοστασίου τοῦ Πούλιου, ἄλευρον δὲ καὶ λοιπὰ ἐν ποσότητι ἐκ Στυλίδος. Ἐζύμωναν μόνοι καὶ πρὸς τοῦτο εἶχον κατασκευάσει οἱ ἴδιοι ἐπίσης καὶ κλίβανον κανονικώτατον.

τῆς βροχῆς νὰ μὴ εἰσέρχωνται διὰ τῆς ὀπῆς ἐντὸς τῆς καλύβης, ἀλλὰ καὶ νὰ καταρρέωσιν. Ὡς παραθυρόφυλλα δὲ μεταχειρίζονται ὁμοιόσχημον καὶ ἰσομεγέθη τῆς ὀπῆς τοῦ παραθύρου σανίδα, ἣν, μὴ οὖσαν προσηρτημένην, ἀφαιροῦν ἢ θέτουσιν ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης.

Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ τῆς βροχῆς λόγον τοποθετοῦσι τὰς καλύβας των ἐπ' ὀλίγον κεκλιμένου ἐδάφους, σκάπτοντες πέριξ τῆς ἔξωθεν περιφερείας καὶ ἐν ἐπαφῇ τῆς βάσεως αὐτῆς αὔλακα, ἔχουσαν διέξοδον πρὸς τὸ κατωφερὲς μέρος, καὶ κωλύουσαν οὕτω τὴν ἐντὸς τοῦ ἐδάφους τῆς καλύβης εἴσοδον τῆς βροχῆς.

Ἡ θύρα τῶν καλυβῶν εἶναι πρὸς τὸ μέρος, ὅπερ δὲν προσβάλλεται σπουδαίως ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, καὶ ἐν γένει αἱ καλύβαι εἰσὶ κατεσκευασμέναι τόσῳ στερεῶς καὶ προσηρμοσμέναι τόσῳ καλῶς, ὥστε οὐχὶ μόνον δὲν τὰς διαπερᾷ βροχή, χιών, ἢ ἥλιος, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀνάγκῃ δύνανται νὰ μεταφερθῶσιν, ἀνασηκονόμεναι ὁλόκληροι, ἄνευ βλάβης.

*
* *

Τὸ ὅλον τῆς ἀπέναντι ἡμῶν δρωμένης μεγάλης καλυβοπόλεως, μετὰ τῶν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διεσπαρμένων ἐπὶ τῶν ὀρέων καλυβῶν, ἦτο τὸ *τσελεγκάτον*, ἢ τὸ βασίλειον τοῦ Ἀρβανιτοβλάχου ἀρχιποιμένος Πούλιου.

Οἱ Ἀρβανιτόβλαχοι ἢ Ἀλβανόβλαχοι ποιμένες εἰσὶ σκηνῖται. Ἑκάστη ὁμὰς—ὅπως αἱ ἀρχαῖαι φυλαὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν, τότε ποιμένων, εἶχον τὸν πατριάρχην των—ἔχει τὸν ἀρχηγόν της, καλούμενον *Τσέλεγκα*, ὅστις εἶναι πάντοτε ὁ πρωτότοκος τῆς ἀρχούσης γενεᾶς, ἢ ὁ γεροντότερος ἐλλείψει διαδοχῆς.

Οἱ Τσέλεγκαι εἶναι ἀληθεῖς βασιλεῖς ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ὁσάκις μεταξὺ τῶν λοιπῶν γεννηθῇ διαφορά, δικάζει ὁ Τσέλεγκας, καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτοῦ εἶναι ἀνέκκλητος. Θεωρεῖται δὲ ὡς Παρίας ὁ μὴ ὑπακούσας, καὶ διώκεται, μὴ ὢν δεκτὸς πλέον εἰς οὐδὲν τσελεγκάτον Ἀρβανιτοβλάχων. Εἶναι δὲ βασιλεῖς πατέρες καὶ δίκαιοι—ἴσως διότι δὲν ἔχουσι ποσῶς αὐλικούς, καὶ βλέπουσι διὰ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν των τὰ πάντα.

Ὁ Τσέλεγκας ἀποφασίζει περὶ τῶν γάμων των, περιοριζομένων ἐντὸς τῆς καλυβοπόλεώς των, καὶ εἶναι ἐν γένει ὁ γενικὸς ἔφορος, ὃν σέβονται, φοβοῦνται καὶ ὑπακούουσι πάντες μετὰ προθυμίας.

Οἱ ποιμένες οὗτοι ζῶσι πάντοτε μακρὰν τῶν πόλεων, καὶ τὸ μὲν θέρος μεταβαίνουσιν εἰς ὀρεινὰ μέρη, τὸν δὲ χειμῶνα εἰς ἐπίπεδα καὶ προσήλια. Ὡς ἐκ τῆς ἀπομονώσεώς των δὲ ταύτης εἶναι σχεδὸν ἡμιάγριοι.

Περιουσία των εἶναι ἡ κτηνοτροφία — αἶγες, πρόβατα, ἵπποι καὶ ἡμίονοι. Ἐκ τοῦ γάλακτος τῶν ποιμνίων κατασκευάζουσι τυρόν, βούτυρον, καὶ λοιπά, ἐκ δὲ τῶν ἐρίων τὴν ἐξωτερικὴν ἐνδυμασίαν των,—τὴν χονδρὴν λεγομένην—ἣν φέρουσι σχεδὸν ὁμοίαν ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Τὸ ἔριον μάλιστα τῶν προβάτων, μεταβαλλόμενον εἰς κλωστήν, βάπτεται παρὰ τῶν ἰδίων γυναικῶν των, καὶ τὰ ἐνδύματά των ἔχουσι χρωματισμοὺς καὶ ποικίλματα.

Κάμνουσιν ἔτι, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐρίων τῶν προβάτων κυρίως, κλινοσκεπάσματα μαλακώτατα (βελέντζας) καὶ τάπητας ποικιλοχρόους, διότι ἡ γενεὰ τῶν προβάτων των εἶναι ἡ καλουμένη *βούντα*, ἡ ἔχουσα πλατεῖαν οὐρὰν καὶ ἐπιμήκη μαλλία, ἀλλ' ἧς τὸ κρέας δὲν εἶναι τόσῳ νόστιμον, ὅσῳ τῶν λοιπῶν προβάτων.

Ἐκ τῶν τριχῶν τῶν αἰγῶν κάμνουν ἐπενδύτας καὶ μανδύας (καπότας) ἐλαφροτάτους καὶ ἀπαλλασσομένους ἀφ' ἑαυτῶν τῆς βροχῆς, καθόσον ἡ σταγὼν κυλᾷ, οὕτως εἰπεῖν, μόνη, ἅμα τῇ πτώσει ἐπὶ τοῦ ἐνδύματος.

Κάμνουσιν ἐπίσης ταγάρια, σακκία, πανὶ μάλλινον καὶ λοιπὰ σχετικά, εἴτε μονόχροα, εἴτε ποικιλόχροα.

Τὸ περισσεῦον τῆς παραγωγῆς πωλοῦσιν. Ὡς ἐκ τούτου ἀναφαίνονται εἰς πόλεις, οὐχὶ μόνον κατὰ τὰς ἐτησίους πανηγύρεις, ἀλλὰ καὶ ἑβδομαδιαίως κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἀγορῶν, πωλοῦντες τὰ προϊόντα των καὶ ἀγοράζοντες κυρίως σῖτον, βάμβακα καὶ σιδηρᾶ ἐργαλεῖα. Τὰς τιμὰς δὲ ὁρίζει ὁ Τσέλεγκας, καὶ παραγγέλλει δι' ἕκαστον εἶδος ὁποίαν ἀξίαν νὰ ζητήσωσι καὶ εἰς ποίαν νὰ συγκαταβῶσι.

Οἱ κύνες των εἶναι γένους μεγαλοσώμων καὶ ἐκ φύσεως ἀγρίων καὶ ὁρμητικῶν. Ὅπως δὲ παλαίωσιν ἀποτελεσματικώτερον κατὰ λύκων, προσαρτᾶται εἰς τοὺς ἄρρενας περιδέραιον πλατύ, εἰς οὗ τὸ μέσον, ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ κυνὸς ὑπὸ τὸν λαιμόν, τίθεται δίκοπον ἐγχειρίδιον, μήκους πλέον τοῦ ὑποδεκαμέτρου, στερεῶς καὶ οὕτως, ὥστε ὅτε, ἀνυψούμενος ὁ κύων ἐπὶ τῶν ὀπισθίων αὐτοῦ ποδῶν, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ λύκου, νὰ τὸν τρυπᾷ συγχρόνως. Τὰ θήλεα μένουν συνήθως ἐν ταῖς καλύβαις μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ ὑπεργήρων.

*
* *

Ἀρβανιτόβλαχοι κατὰ τὸ θέρος εἰσὶ διεσκορπισμένοι ἐφ' ὅλης σχεδὸν τῆς νῦν ὁροθετικῆς γραμμῆς καὶ εἰς πολλὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ καταλλήλους διὰ ποίμνια τοποθεσίας. Ἕκαστον τσελεγκάτον, ἐπανερχόμενον κατὰ τὸν Μάρτιον—διότι τὸν χειμῶνα τὰ πλεῖστα μεταβαίνουσιν εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Θεσσαλίας—τοποθετεῖται ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως καὶ ἀνανεοῖ τὴν καλυβόπολίν του.

Εἴτε ἐξ ἀνάγκης, διότι μένουν εἰς ἀπόκεντρα μέρη, εἴτε ἐκ τῆς ἡμιαγρίας ἀνατροφῆς των, εἶσὶν οἱ κυρίως τῶν ληστῶν τροφοδόται καὶ οἱ ποιηταὶ συγχρόνως, οἱ ὑμνοῦντες, ἐν περιπτώσει φόνου ληστοῦ, τὸν πεσόντα ἥρωα. Τὰ ἐλεγεῖα των εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστά. Ἐκ τῶν Ἀρβανι-

τοβλάχων μάλιστα γίνονται καὶ λῃσταί. Συχνάκις δὲ συνέβη νὰ ἀποσπασθῇ—πάντοτε ὅμως ἐν γνώσει τοῦ Τσέλεγκα—ἀριθμὸς τούτων, νὰ διαπράξῃ μετὰ συμμορίας λῃστείαν καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ τσελεγκάτον ὡς ἅγιος Ὀνούφριος. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ διοίκησις, δηλ. εἴτε διὰ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῶν, εἴτε ὅπως τοὺς ἐπιτηρῇ, τοποθετεῖ πλησίον τῶν τσελεγκάτων, ἅμα τῇ ἐπανόδῳ των εἰς τὸ ἐσωτερικόν, σταθμὸν στρατιωτικόν.

Οἱ Ἀρβανιτόβλαχοι διατείνονται ὅτι εἶναι χριστιανοί, ἀλλ' οὐδ' ἐκκλησιάζονται, οὐδ' ἱερέα ἔχουσι, καὶ ὁ ἴδιος Τσέλεγκας εὐλογεῖ τοὺς γάμους των. Εἰς τὰς κηδείας, ἐὰν ὁ θανὼν εἶναι γέρων, ἀκολουθοῦν ἅπαντες σιωπηλοί, ἐὰν δὲ νέος, ᾄδοντες αὐτοσχέδιον διὰ τὸν θανόντα.

Τὰς γυναῖκας θεωροῦσι συμφώνως μὲ τὰς ἐντολὰς τοῦ Μωϋσέως, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὰς δὶς τοῦ ἔτους μεταναστεύσεις των κατὰ τὰς πορείας οἱ μὲν ἄνδρες—ἐκτὸς τῶν φυλασσόντων τὰ ποίμνια καὶ λοιπὰ κτήνη, ἅτινα θέτουσιν εἰς τὸ μέσον τοῦ *Καρβανίου*—διαιρούμενοι ἐξ ἡμισείας εἰς προπορευομένους καὶ ὀπισθερχομένους, εἰσὶν ἅπαντες ἔφιπποι, αἱ δὲ γυναῖκες ἀνεξαιρέτως οὐχὶ μόνον πεζαὶ ὁδοιποροῦσιν, ὅσῳ καὶ ἂν ὦσιν τυχὸν ἡλικιωμέναι, ἀλλὰ καὶ φέρουσι φορτίον ἀνάλογον τῆς κράσεως καὶ ἡλικίας των.

Ἐν γένει οἱ ἄνδρες εἶναι μεγαλόσωμοι καὶ οὐχὶ παχεῖς, αἱ δὲ γυναῖκες ἅπασαι σχεδὸν ξανθαὶ καὶ λεπτότεραι. Καὶ τὸ περίεργον ὅτι, ἐνῷ οἱ ἄνδρες ἔχουσιν ἔκφρασιν ἀρειμάνιον καὶ ἀγρίαν, αἱ γυναῖκες ἀπ' ἐναντίας ἔχουν δειλὴν καὶ θηλυπρεπῆ ὅλως, καὶ τόσον ἐξαφνίζονται εἰς τὴν ἐμφάνισιν ξένου, ὥστε σκορπίζονται περίτρομοι εἰς τὰς περιοχὰς καὶ πρὸς τὰ δασώδη μέρη, ὡς αἱ δορκάδες ὅταν καταδιώκονται. Σπανίως δ' ἀκολουθοῦσι τοὺς ἄνδρας των εἰς τὰς ἀγοράς, ἢ μᾶλλον ποτέ, εἴτε παιδικῆς ἡλικίας εἰσίν, εἴτε γραῖαι. Ἂν δέ ποτε συμβῇ γυνὴ Ἀρβανιτόβλαχος οὖσα νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς ξένον, θὰ εἶναι μήτηρ, ἀδελφὴ ἢ σύζυγος τοῦ Τσέλεγκα.

Ἐνταῦθα πρὸς διάκρισιν καὶ ἵνα μὴ πλανηθῇ ἀναγνώστης τις, ἢ νομίσῃ ὅτι ἡμεῖς ἐπλανήθημεν, ἀναγκαζόμεθα νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἑτέρα φυλὴ νομάδων ποιμένων ἐν τῷ Κράτει μας, ἐνδιαιτωμένων ἐπίσης ἐν καλύβαις ἐκ χόρτου καὶ ἐνδεδυμένων ὁμοίως σχεδόν. Οὗτοι εἰσὶν οἱ Ἀμπλιανίτες—βλάχοι, οἵτινες δὲν ἐξέρχονται τῶν μεθορίων, ἀλλὰ κατοικοῦσι τὸ μὲν θέρος εἰς τὰ βουνά των, τὸν δὲ χειμῶνα ἐγγὺς πόλεων ἢ κεφαλοχωρίων, καὶ ὧν αἱ γυναῖκες, ὅλως ἐλεύθεραι, εἰσέρχονται καθ' ἑκάστην μόναι εἰς τὰς πόλεις ἢ τὰ χωρία, ἐν οἷς ἔξωθεν εἰσὶ τοποθετημένα τὰ ποίμνιά των, καὶ πωλοῦσιν αἱ ἴδιαι γάλα, *γιαούρτην*, *φρέσκο* βούτυρο καὶ ξύλα πρὸς θέρμανσιν, ἐξαιρέσει τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, ἐν ᾗ δὲν βλέπεις γυναῖκας πωλούσας γάλα εἰς τὰς οἰκίας, ἀλλ' ἄνδρας, διότι, ὡς λέγουν οὗτοι, φοβοῦνται τὴν *φράγκικη* διαφθοράν.

Οἱ Ἀρβανιτόβλαχοι φέρουν διαρκῶς τὸν ὁπλισμόν των, ἐκτὸς τοῦ τουφεκίου των, ὅπερ φέρουσι μόνον ὅταν φυλάττουν τὰ ποίμνια ἢ ὁδοιποροῦν.

* * *

Τέταρτον ὥρας ἔξωθεν τῆς καλυβοπόλεως μᾶς ἀνέμενε, συνοδευόμενος ὑπὸ τριάκοντα περίπου ἀρειμανίων ποιμένων, πρὸς προϋπάντησιν ὁ Τσέλεγκας Πούλιος, ὅστις, ἀφοῦ ἐπροσκύνησε τὸν ἀρχηγόν, ἐπροπορεύθη καὶ μᾶς ὡδήγησεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν ἐν ᾗ ἐπρόκειτο νὰ καταλύσωμεν θέσιν, ὀλίγον μακρὰν τῶν καλυβῶν καὶ ὑπὸ σύσκια δένδρα μεγάλα. Ἦτο ἀνὴρ ὀγδοηκοντούτης, ὡς μᾶς ἐβεβαίωσεν ὁ ἴδιος, διατηρούμενος καλῶς καὶ φαινόμενος μόλις πεντηκοντούτης.

Ἐκαθήσαμεν καὶ ἠρχίσαμεν νὰ πίνωμεν ῥακίον μετὰ ψυχροῦ ὕδατος κατὰ τὴν συνήθειαν· ἀλλ' ὁ ἀρχηγός, μὴ ἀνθέξας ἐπὶ τέλους καὶ ζαλισθείς, ἐκοιμήθη πρὸ τῆς παραθέσεως τοῦ δείπνου, ὢν καὶ κεκμηκὼς ἐκ τῆς περιπολίας, ἡμεῖς δὲ μετὰ τρίωρον διαμονὴν ἐν αὐτῷ. Ἀλλ' ὁ τόπος ἔβριθε μυρμήκων οὐχὶ εὐκαταφρονήτων, οἵτινες μᾶς ἐπετέθησαν εἰσερχόμενοι καὶ εἰς τὸ σῶμα. Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἠδυνήθην νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς. Ὡς δὲ νὰ μὴ ἤρκει τοῦτο, περὶ τὴν χαραυγὴν καὶ ἔβρεξε πρὸς συμπλήρωσιν.

Ἕνεκα τούτου ἠγέρθην ταχύτερον τοῦ ὕπνου, ἢ μᾶλλον ἐνίφθην, ἀφοῦ δι' ἑκατοστὴν φορὰν ἐτίναξα τοὺς μύρμηκας. Ἦτο λίαν πρωῒ καὶ ἐρημία συγχρόνως. Ὁ δὲ οὐρανός, ὢν πλήρης νεφῶν, μοὶ ἐγέννησε τὴν μελαγχολίαν . . .

Αἴφνης ἀντηχοῦσιν εἰς τὰ ὦτά μου γλυκεῖς φθόγγοι ἁρμονίας πρωτοφανοῦς καὶ ἀκατανοήτου δι' ἐμέ. Προσηλώθην. Ἤρχετο ἐκ τῶν ἀντίπεραν τῶν βράχων καλυβῶν. Ὅλος ἐν ἐκστάσει ἐχώρησα πρὸς τὸν ἐναρμόνιον ἦχον,—καλέσας καί τινας στρατιώτας, καθόσον οἱ ποιμενικοὶ κύνες ἦσαν ὡς οἱ μύρμηκες βάρβαροι, καὶ δὲν ἐσέβοντο τὴν ξενίαν,—ἀλλ' ἅμα ἐπλησίασα τὰς ᾀδούσας, τὸ ᾆσμα διεκόπη, καὶ φρρρ... πτερύγισμα, ὡς νὰ ἐπέταξε σμῆνος πτηνῶν, ἠκούσθη.

Ἐπροχώρησα, ἀλλ' αἱ ᾄδουσαι εἶχον φύγει ἀληθῶς· ὅθεν διέτρεχον τὰς καλύβας, ὅτε ἔξωθεν τινὸς τούτων ἀντίκρυσα σεβάσμιον καὶ καθαρῶς ἐνδεδυμένον ὑπέργηρον, καθήμενον ἀπέναντι τοῦ ἡλίου καὶ ἀπολαμβάνοντα γαλήνην ἐκ τῶν ἡμιθέρμων ἀκτίνων. Τὸν ἐπλησίασα.

—Πόσων χρόνων εἶσαι, γέρω; τῷ λέγω.

—Ἑκατὸν εἴκοσι, παιδί μου, ἀπήντησεν ἀταράχως.

Ὅτε δὲ οἱ παρακολουθοῦντες στρατιῶται τῷ εἶπον,

—Εἶναι καπετάνιος, γέρω, καὶ ἦλθε νὰ σὲ ἰδῇ.

—Γέρασα, παιδί μου, ἀπαντᾷ, καὶ τώρα μόνον κοντὰ τὸ γιόμα βλέπω λιγάκι θαμπὰ τὸν ἥλιο. Καὶ πῶς σὲ λένε;

Τῷ εἶπον τὸ ὄνομά μου.

—Ἄχ! καϋμένος, ἐφώναξε τότε. Γνώρισα τὸν παπούλη σου καὶ τὸν προπαπούλη σου τὸν Κωνσταντῆ. Ἔκαμα κοντά του κλέφτης καὶ μὲ τὸν Ὀδυσσέα. Ὅταν 'κάψαν τὸν Κουντάνη 'ς τὸ Μωργιὰ, πῆγα μὲ τὸν παπούλη σου 'ς τὴ Ζάκυθο. Ἄχ, καϋμένος! 'πεθάναν τὰ λιοντάρια». Πάραυτα δ' ἡμιεγερθείς·—Ἔ! ἀλάϊ[1], ἐκραύγασε, δὲν εἶναι κανένας ἐδῶ νὰ φωνάξῃ τοῦ Πούλιου;

—Στραφεὶς δὲ πρός με:—Εἶμαι ὁ πατέρας τοῦ Πούλιου, προσέθηκε, καὶ ὅταν ἔχασα τὸ φῶς μου, ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια, πῆρε ὁ γυιός μου τὸ τσελεγκάτο. Ποῦ εἶσαι, Πούλιο;

Ὁ Πούλιος ἐμφανισθείς·

—Τί θέλεις, πατέρα; τῷ λέγει.

—Ἀλάϊ Πούλιο· αὐτὸ τὸ παληκάρι *ἀντὰμ μπαμπ-ἀντὰμ* εἶναι καπετανόπουλο· νὰ τὸ κρατήσῃς 'ς τὰ χέργια.

—Καὶ 'ς τὸ κεφάλι μου τὸ βάζω, ἀπήντησεν ὁ Πούλιος.

Ἀρβανιτόβλαχοι τότε, εἰς νεῦμα τοῦ Πούλιου, ἐπλησίασαν καὶ ἤρχισαν νὰ φαίνωνται εὔθυμοι, ὅσῳ ἐξαφνισμένοι καὶ σκυθρωποὶ ἦσαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης.

* * *

Τὰς στιγμὰς ἐκείνας παρετήρησα μακρόθεν ποιμενίδας τρωγούσας ὀρθίας· ἴσως διὰ νὰ φύγωσιν, ἅμα κάμωμεν πρὸς τὰ ἐκεῖσε βῆμα. Ἠρώτησα τότε περὶ τοῦ ᾄσματος, καὶ ἐπληροφορήθην, ὅτι ὁσάκις γείνῃ γάμος, τραγῳδοῦν αἱ παρθένοι ἐπὶ ἑβδομάδα τὴν νύμφην. Ὁ δὲ Πούλιος μᾶς προσέθηκε·

—Ἔχουμε γάμο. Ἐγούρμασαν τὰ παιδιὰ καὶ τάσμιξα προχθές. Σὲ γλέπω· θέλεις νὰ μάθῃς τ' ἀντέτια μας (συνηθείας)· ἔλα κοντά μου.

Διευθύνθημεν πρὸς τὸ κάτω μέρος, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς νύμφης καλύβην.

—Ἂς φύγουν τώρα τὰ παιδιὰ, μᾶς λέγει τότε ὁ Πούλιος, ἐννοῶν τοὺς ἀκολουθοῦντάς με στρατιώτας.

Ἅμα δ' ἀνεχώρησαν·

—Ἀλάϊ, ἐφώναξε, νὰ 'βγῇ ἡ νύφη. Στραφεὶς δὲ πρός με·—Σὺ, κάτσε ἐδῶ, μοῦ λέγει ἐξερχόμενος, καὶ νὰ μὴ φύγῃς ὅσῳ νἄρθω.

Τῇ ἐμφανίσει τοῦ Πούλιου ἔξωθεν, ἡ νύμφη ἐξῆλθε καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ βαρελίου. Ἐγὼ δ' ἐθεώρουν ἔσωθεν ἐκ τοῦ παραθύρου τῆς καλύβης. Βαθμηδὸν συνήχθησαν ποιμενίδες καὶ ἐκύκλωσαν τὴν νύμφην ὄρθιαι. Ἐκράτουν ὅλαι ἠλακάτας, φερούσας ποσὸν μαλλίων διαφόρου χρώματος ἑκάστη, ὑψοῦσαι δὲ τὰς χεῖρας ἔνηθον τὸ νῆμα, καὶ στρέφουσαι τότε τὸ ἀδράκτιον μετὰ ῥυθμοῦ, τὸ ἄφινον νὰ κατέρχηται μετέωρον μέχρι γῆς, καὶ οὕτως, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἐσχημάτιζον τὴν κλωστὴν, καὶ τὴν περιετύλισσον εἰς τὸ ἀδράκτιον.

1. Ἀντὶ τοῦ ὀ ρ έ ἢ β ρ έ.

Ἦσαν ἅπασαι νεώταται, ὡραῖαι καὶ ξανθαὶ, ἔχουσαι καὶ τὸν αὐτὸν σχεδὸν τύπον.

Ἅμα ἡ νύμφη ἐκυκλώθη ἐντελῶς, τὰς ἐχαιρέτισε, κύψασα τὴν κεφαλήν.

Τότε μία τούτων ἤρχισε νὰ ᾄδῃ· βαθμηδὸν δὲ τὴν ἠκολούθησαν καὶ αἱ λοιπαὶ μετὰ δυνατῆς φωνῆς καὶ μετὰ μελῳδίας παραξένου δι' ἐμὲ τὸ πρῶτον, ἀλλὰ βαθμηδὸν εὐχαρίστου. Ὅ,τι δ' ἠδυνήθην ν' ἀντιληφθῶ ἐκ τοῦ ᾄσματος, διότι εἰς ἑκάστην στροφὴν τὸ ἐπανελάμβανον, ἦτο:

«Μᾶς ἄφησες· σκλαβώθηκες γιατὶ ὁ Θεὸς τὸ θέλει·
«Νυφοῦλά μου, νὰ κάμῃς γυιοὺς γιὰ νὰ σκλαβώσουν ἄλλαις.

Ἐτερπόμην ἀληθῶς, ἕως οὗ ἐλθὼν ὁ Πούλιος μᾶς ἔκαμε νεῦμα. Ἐξῆλθον, ἀλλ' εἰς τὴν στιγμὴν πτερύγισμα ἠκούσθη, καὶ ὡς νὰ ἠγέρθην ἐξ ὀνείρου ἀντίκρυσα ἐρήμους καλύβας μόνον, διότι καὶ αὐτὸ τὸ βαρέλιον ἀνελήφθη.

* * *

Παρεχωρήθησαν ἡμῖν δύο καλύβαι ἐστρωμέναι καλῶς καὶ χωρητικότητος ἑκάστη εἴκοσι περίπου ἀτόμων, ἐξ ὧν εἰς τὴν μίαν τούτων ἡτοιμάσθησαν κλίναι διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν παρετέθη τράπεζα πλουσία, ἀλλὰ κατὰ γῆς ἐπὶ χόρτων, πέριξ τῆς ὁποίας εἶχον τεθῆ προσκεφάλαια ἐπιμήκη, ὅπως καθήσωμεν.

Τὴν ὥραν τοῦ γεύματος ὁ Πούλιος μεθ' ὅλου τοῦ σεβασμοῦ ἐξαιτήσας τὴν ἄδειαν νὰ παρακαθήσῃ ἐν τῇ τραπέζῃ, λέγει:

—Μὲ τὸ κεφάλι ποῦ ἔχουμε σᾶς προσκυνοῦμε, καὶ νὰ μᾶς συχωρέσῃ ὁ ἀρχηγὸς, τὸ καπετανόπουλο καὶ οἱ ἄλλοι ἀξιωματικοί.

Μικρὸν δὲ πρὸ τοῦ πέρατος τοῦ ἀφθόνου καὶ λαμπροῦ γεύματος, ὁ Πούλιος ἐζήτησεν ἔτι τὴν ἄδειαν νὰ φέρῃ ποιμένας νὰ τραγῳδήσουν.

Οὐδεὶς ἠρνήθη.

— Ἀλάϊ, ἐφώναξε τότε, νἄρθουν τὰ παιδιά.

Περὶ τοὺς δέκα ποιμένας, ἀνθηροὶ, εἰσῆλθον καὶ ἐκάθησαν παρὰ τὴν θύραν τῆς καλύβης, οὓς ἠκολούθει ἡ γραία σύζυγος τοῦ Πούλιου, ἥτις, χαιρετίσασα, ἔδωκε τὴν χεῖρα εἰς τὸν ἀρχηγὸν, καλέσαντα αὐτὴν νὰ καθήσῃ παρ' αὐτῷ.

Τὸ τοιοῦτο ἦτο ἐξαιρετικὴ τιμὴ κατὰ τὸ ἔθιμόν των, νὰ παρακαθήσῃ δηλαδὴ εἰς τράπεζαν ξένων ἡ γυνὴ τοῦ Τσέλεγκα, ἥτις, ἀφοῦ ἐχαιρέτισε, κλίνασα τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἡμᾶς, ἔλαβε πάραυτα ποτήριον πλῆρες καὶ τὸ ἐκένωσεν εἰς ὑγείαν τοῦ ἀρχηγοῦ.

Τὸν χαιρετισμὸν κατ' ἐντολὴν ἀνταπέδωκα ἐγὼ, κενώσας ποτήριον εἰς ὑγείαν τοῦ Πούλιου, αὐτῆς καὶ τῶν λοιπῶν.

Οἱ ποιμένες τότε, εἰδικῇ παραγγελίᾳ τοῦ Πούλιου, ἤρχισαν νὰ τραγῳδοῦσιν ἁρμονικώτατα τὸ τραγοῦδι τοῦ Κουντάνη Κολοκοτρώνη, κυκλωθέντος καὶ πεσόντος ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὰ 1806 μετὰ τριῶν συντρόφων του.

Τὰ κυπαρίσσια γύρανε καὶ στέκουν πικραμένα·
κ' ἡ λεύκες μέσ' τὰ ῥέματα πῶς ἄγρια βοΐζουν;

καὶ τὰ κλαριὰ φορτώματα ῥωτάνε ποῦ τὰ πᾶνε·
σὰν τὶ μαντάτο θλιβερὸ ποῦ φέρνει ὁ ἀγέρας.
«Κάψανε κλέφτη ξακουστό, ἕναν Κολοκοτρώνη·
—Κουντάνη, δόσε τ' ἅρματα, πασσᾶ γιὰ νὰ σὲ κάμουν.
—Εἶνε γιομάτα τ' ἅρματα κ' ἐλᾶτε νὰ τὰ πάρτε.
Βάλαν φωτιὰ τὸν ἔκαψαν, κι' ἀκόμη τὸν φοβοῦνται.

Ἅμα τῷ πέρατι τοῦ ᾄσματος ὁ ἀρχηγὸς ὕψωσε *κουπάριον*[1] εἰς ὑγείαν τοῦ πατρὸς Πούλιου. Ὁ Τσέλεγκας τότε, ἡ γυνή του καὶ οἱ λοιποὶ ποιμένες ἐγερθέντες ἔθεσαν τὴν δεξιὰν ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ ἔκλιναν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν πρὸς ἔνδειξιν σεβασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης διὰ τὴν τιμήν, μείναντες οὕτω ὄρθιοι καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς προπόσεως, μετὰ τὴν ὁποίαν αὐτοστιγμεὶ ἐφάνη κρατούμενος καὶ τρέμων γέρων—ὁ πατὴρ τοῦ Πούλιου—ὅστις πλησιάσας τὸν ἀρχηγὸν τὸν προσεκύνησε, καὶ τῷ εἶπε λαβὼν ποτήριον πλῆρες·

—Εὐχαριστῶ, παιδί μου, καὶ πίνω καὶ ἐγὼ γιὰ νὰ ζήσῃς σὰν τὰ βουνά, ὡς καθὼς καὶ ὅλη ἡ συντροφιά σου.

* * *

Ἐνῷ δὲ ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσωμεν ἐκεῖθεν, εἶδον ἔξωθεν τῆς καλύβης μου ἱστάμενον τὸν Πούλιον.

—Σὲ καρτέραγα ἐδῶ, μοῦ λέγει, ὅσῳ νὰ τελειώσῃς τὴν δουλειά σου. Τὸ λοιπὸν θὰ φύγῃς καὶ μοὔρχεται κακὸ καὶ τοῦ πατέρα μου ἀκόμα.

—Ἔτσι εἶναι οἱ στρατιῶτες, Πούλιο, τῷ ἀπήντησα, σήμερα 'δῶ καὶ αὔριο 'κεῖ, καὶ νὰ 'πῇς χαιρετίσματα 'ς τὸ γέρω πατέρα σου καὶ 'ς τὴν τσελεγκίνα. Δὲν 'πάγω ὁ ἴδιος γιατὶ σήμερα ἦσαν 'ς τὸ πόδι.

—Πῶς; νὰ πᾶμε, μοῦ λέγει ὁ Πούλιος μετὰ ζέσεως, ἐγὼ δὲν κόταγα νὰ 'ς τὸ 'πῶ· τάχα θὰ καταδεχόσουνα;

1. Κουπάριον. Ἐκ τοῦ κ ο ύ π α· λέξις κοινή, σημαίνουσα ποτήριον, κύλιξ. Κουπάριον δὲ σημαίνει κυρίως πρόποσιν μετὰ πλήρους ἐξ οἴνου κύλικος, ὅπερ κατὰ σειρὰν κενοῦσιν οἱ συνδαιτυμόνες κατὰ τὸ ἀκόλουθον ἔθιμον

Εἷς κρατῶν πλήρη μέχρι στεφάνης ἐξ οἴνου κύλικα καὶ θέλων νὰ κάμῃ πρόποσιν ὑπέρ τινος, ὑψοῖ τὴν χεῖρα καὶ ἀναφωνεῖ: —Αὐτὸ τὸ ποτῆρι τὸ πίνω εἰς ὑγείαν τοῦ τάδε, καὶ καλῶς νὰ σ' εὕρω—Γιάννη π. χ.

Μετὰ τὴν ἀναφώνησιν ὁ προπίνων πάραυτα κενώνει τὸ ποτήριον, ὅπερ πληροῦται ἐκ νέου καὶ δίδεται τῷ κληθέντι, εἰς ὃν εἶπε τὸ «καλῶς νὰ σ' εὕρω», ὅστις λαμβάνων τὸ ποτήριον καὶ ἀποτεινόμενος τῷ προπιόντι λέγει: «καλῶς ἦλθες μὲ τὸ ποτῆρι σου». Στρέφων δὲ συγχρόνως πρὸς ὅλους καὶ ὑψῶν τὴν χεῖρα προσθέτει: «Κατὰ διαταγὴν τοῦ φίλου μου . . . αὐτὸ τὸ ποτῆρι τὸ πίνω εἰς ὑγείαν τοῦ τάδε, καὶ καλῶς νὰ σ' εὕρω,—Γιῶργο π. χ.

Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς ἕως οὗ κενοῦσιν ἅπαντες οἱ συνδαιτυμόνες κύλικα.

Συχνάκις τὰ κουπάρια συνοδεύονται καὶ μὲ ᾄσμαλα, λέγοντος τοῦ προπίνοντος: «Αὐτὸ τὸ ποτῆρι τὸ πίνω εἰς ὑγείαν τοῦ . . . καὶ καλῶς νὰ σ' εὕρω τάδε καὶ μὲ τὸ τραγοῦδι».

Τότε ψάλλει ὁ ἴδιος πρὸ τῆς κενώσεως τοῦ ποτηρίου ᾆσμά τι, ὑποχρεουμένων τότε ἁπάντων τῶν συνδαιτυμόνων νὰ εἴπωσι τραγούδιον πρὸ τῆς κενώσεως τοῦ κουπαρίου.

Ἐνίοτε—καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ μόνον ὀχληρὸν—ὑποχρεοῦσι τοὺς πίνοντας, ὅταν μάλιστα ἡ εὐθυμία αὐξήσῃ, νὰ κενῶσι τὴν κύλικα μέχρι τρυγὸς ἑκόντες ἄκοντες. Ὡς ἐκ τούτου ἴσως καὶ τὸ λόγιον, ὅπερ λέγουν κατὰ μεταφορὰν, προκειμένου νὰ πειθαναγκάσωσι τινὰ νὰ πράξῃ τι, ὅπερ δὲν θέλει· «θὰ τὸ πιῇς καὶ θὰ εἰπῇς κ' ἕνα τραγοῦδι».

Ὡδεύσαμεν τότε. Ἀπεχαιρέτισα τὸν πατέρα Πούλιον, καὶ ἐκεῖθεν μετέβην εἰς τὸ τσελεγκάτον. Ἡ γραία μ' ἐδέχθη καὶ μοὶ προσέφερεν ἡ ἰδία οἶνον καὶ ἀμύγδαλα· κατόπιν ἀνακράζει·

—Ἀλάϊ, φωνάχτε τῆς νύφης καὶ τοῦ παιδιοῦ νὰ τοὺς δώσῃ τὴν εὐχὴ τὸ καπετανόπουλο!

Ἐγέλασα ἀπὸ καρδίας καὶ δυνατά, διότι ἤμην εἰκοσαετὴς τότε. Ὁποίαν λοιπὸν εὐχήν;

Ἡ νύμφη μετὰ τοῦ συζύγου της ἐπροσκύνησαν εἰσελθόντες.

—Νὰ ζήσῃς *ζουλάπι*, τῇ εἶπον, καὶ σὺ καὶ ὁ ἄνδρας σου, νὰ κάμετε παιδιά, καὶ νὰ ἰδῆτε 'γγόνια καὶ παραγγόνια.

Ἡ νύμφη ἐπλησίασε τότε, καὶ κύψασα κατὰ τὸ ἔθιμον τὴν κεφαλὴν μοῦ ἐφίλησε τὴν δεξιὰν καὶ ἐμακρύνθη· τότε μ' ἐπλησίασε καὶ ὁ γαμβρός, ὅστις ἔλαβε τὴν χεῖρά μου, ἔκυψε τὴν κεφαλὴν καὶ δώσας τὸ μέτωπον πρός με, ἔμενε. Ὁ δὲ Πούλιος ἀνέκραξε·

—Τὄχουμε ἀντέτι γιὰ τὸ καλὸ νὰ φιλοῦμε τὸν γαμβρὸ 'ς τὸ κούτελο· φίλησέ τον λοιπόν.

Τῷ ἐφίλησα τὸ μέτωπον, οὗτος δὲ μοὶ ἐφίλησε τὴν χεῖρα.

Μετ' ὀλίγον καλέσας με ὁ ἀρχηγὸς μὲ διέταξε νὰ συγκεντρώσω τὸ ἀπόσπασμα δι' ἀναχώρησιν, ὅτε ὁ Πούλιος, ὅστις μὲ παρηκολούθει, ἐπρότεινε·

—Κύριε ἀρχηγέ, τὸ φαγί σας θ' ἀργήσῃ τὸ βράδυ· λοιπόν, ἂν θέλετε, νὰ κάμετε καὶ σὲ μένα τὴν τιμή, νὰ πάρτε 'ς τὴ φτωχική μου καλύβα ἕνα *κεμπάπι*, καὶ ὕστερα πάτε 'ς τὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ ἀρχηγὸς ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν. Ὅθεν ὁ μὲν Πούλιος ἔδραμεν ὅπως προετοιμάσῃ τὸ *κεμπάπι*, ἐγὼ δὲ ὥδευσα ὅθεν ἔμενον οἱ στρατιῶται, ὅπως μεταδώσω τῷ λοχίᾳ τὴν διαταγὴν τῆς συγκεντρώσεως τῶν ἀνδρῶν, οὓς, τῷ προσέθηκα μεταδίδων τὴν διαταγὴν, νὰ ὁδηγήσῃ ἔξωθεν τῆς καλύβης τοῦ Τσέλεγκα, ἅμα τῇ ἠχήσει τῆς σάλπιγγος, καὶ ἐπανηρχόμην, ὅτε ἤκουσα εἰς τὴν παρέκει καλύβην, οὖσαν τῆς νύμφης, λίαν εὐκρινῶς ᾆσμα παθητικώτατον, ἕνεκα τοῦ ὁποίου οἰστρηλατηθεὶς ἐσκέφθην εἰ δυνατὸν νὰ κάμω ποίημα πρὸς τὴν νύμφην ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὕφος καὶ τὴν γλῶσσαν, ὅπως τὸ ἀφήσω πρὸς ἀνάμνησιν. Ὅθεν εἰσελθὼν εἰς καλύβην ἔγραψα·

Νυφοῦλά μου περήφανη, ποῦ πῆρες τὸ λεβέντι,
Ἄκουσε τὸ τραγοῦδι μου, γιατί 'ναι εὐχῆς τραγοῦδι.
Νὰ ζήσῃς μὲ τὸν ἄνδρα σου χρόνους καιρούς, ζαμάνια,
Καὶ πάντα 'ς τὸ κονάκι σου νἄχῃς χαραῖς καὶ γλέντια.
Νὰ κάμῃς γυιοὺς ἀρματωλοὺς νὰ μοιάζουν τοῦ λεβέντη,
Τσοῦπες σὰν τ' ἄστρι τῆς αὐγῆς τῆς μάνας τους νὰ μοιάζουν.
Νὰ ἰδῇς γαμβροὺς 'ς τὴν πόρτα σου, νυφάδες 'ς τὴν αὐλή σου,
Νὰ ἰδῇς καλὰ γεράματα καὶ 'γγόνια καὶ τριγγόνια.
Κ' ὅταν θὰ νἄρθῃ ὁ καιρὸς τὰ μάτια σου νὰ κλείσῃς,
Τὰ ἀγγελούδια τοῦ Θεοῦ νὰ πάρουν τὴν ψυχή σου.

Τὸ ἐτακτοποίουν ἔτι, ὅτε ἐκλήθην εἰς τὸ ἐπὶ ποδὸς γεῦμα, κατὰ τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ἀπήτησα παρὰ τῆς ἐνθουσιασμένης Τσελεγκίνας νὰ κα-

λέσῃ τοὺς νεονύμφους, ὅπως δῆθεν τοὺς εὐχηθῇ ὁ ἀρχηγὸς, ἐνῷ ὁ κύριος σκοπός μου ἦτο γνωστοποίησις τοῦ ποιήματος.

Καὶ τῷ ὄντι, ἅμα οἱ νεόνυμφοι ἐνεφανίσθησαν, —ἀλλὰ μετ' ὀλίγης δυσκολίας, εἶναι βέβαιον—, καὶ τοῖς ηὐχήθησαν οἱ λοιποὶ ἀσπαζόμενοι τὸν γαμβρὸν εἰς τὸ μέτωπον καὶ δεχόμενοι τὸ χειροφίλημα ἐκ μέρους ἀμφοτέρων,

—Πούλιο, ἀνεφώνησα, ἐγὼ θὰ τοὺς εὐχηθῶ μὲ τραγοῦδι ποῦ ἔκαμα σὰν τὰ 'δικά σας.

—Καλῶς νὰ ὁρίστε, ἀπήντησεν ὁ Πούλιος.

Τὸ ᾆσμα ἀπαγγελθὲν ἐγένετο δεκτὸν ἐνθουσιωδῶς, καὶ ἂν ἐπετρέπετο νὰ κενώσουν ὅπλα, ἅτινα ἀπηγορεύοντο ἕνεκα τῆς λῃστείας, διότι ἠδύναντο τότε ἀπατηθέντες νὰ δράμωσιν ἐκεῖ οἱ πέριξ σταθμοὶ, ἤθελε καῆ ὁ κόσμος, κατὰ τὸ λόγιον. Μάλιστα μοὶ ἐζητήθη, καὶ ψάλλεται ἔτι καὶ νῦν.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΟΔΩΝ

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 262.

Γ'

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας,ὡς καὶ πάντες οἱ ἄγριοι, ἔχουσι τὰς αἰσθήσεις τελειοτάτας· τοσοῦτον ὀξεῖαν ἔχουσι τὴν ὅρασιν, ὥστε διακρίνουσι μακρόθεν καὶ τὰ λεπτότατα μέρη πράγματός τινος. Παραδείγματος χάριν συγγραφεύς τις διηγεῖται ὅτι· συχνότατα, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἔχοντες πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τηλεσκόπιον μόλις ἠδυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τοὺς ἀπέναντι ἁλιεῖς, αἱ ὑπηρέτριαι ἠδύναντο νὰ εἴπωσιν ἀσφαλῶς πρὸς τί μέρος ἦσαν ἐρριμένα τὰ δίκτυα τῶν ἁλιέων, καὶ ἐὰν εἶχον συλλάβει χελώνας θαλασσίας καὶ πόσας. Γνωστὸν δὲ ὅτι οἱ ἰθαγενεῖς συνεννοοῦνται διὰ τοῦ καπνοῦ· ἐκ δὲ τῆς πυκνότητος ἢ ἀραιότητος αὐτοῦ, ἐκ τοῦ εἴδους τῆς παραγούσης τὸν καπνὸν ὕλης ἐννοοῦσι περὶ τίνος πρόκειται, καὶ τοσοῦτον ἀσφαλὴς καὶ ὀξεῖα εἶνε ἡ ὄψις των, ὥστε ἐν διαστήματι δέκα λεπτῶν πᾶσα ἡ χώρα λαμβάνει εἴδησιν, καὶ μανθάνει τί τρέχει. Ἐὰν μέλος τι τῆς φυλῆς ἐφονεύθη ἢ ἐτραυματίσθη, πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἶν' ἕτοιμοι ἐν ἀκαρεῖ νὰ τὸν ὑπερασπίσωσι καὶ νὰ τὸν ἐκδικήσωσι.

Ὁ κατὰ πρῶτον βλέπων τοὺς ἰθαγενεῖς τῆς Αὐστραλίας ἐκπλήσσεται ἀπορῶν τί σημαίνουσιν αἱ ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ σώματός των ἐξέχουσαι οὐλαί· νομίζει τις ὅτι ὑπὸ τὴν ἐξέχουσαν σάρκα ὑπάρχουσι παρεμβεβλημένοι χάλικες ἢ ἄλλα τινὰ ξένα σώματα· ἦσαν δὲ αἱ ὑπερσαρκώσεις ἐκεῖναι ὡς γραμμαὶ κάθετοι, καὶ κατεκάλυπτον τοὺς ὤμους καὶ τὰς πλευράς· φαίνεται δὲ ὅτι ἦσαν ἔντιμοι οὐλαὶ προελθοῦσαι ἐκ τῶν συνεχῶν μονομαχιῶν. Ὁσάκις δύο τινὲς ἐρίζουσι, κατέρχονται εἰς μονομαχίαν, ἧς τὰ καθέκαστα κανονίζονται ὑπὸ διαιτητῶν καὶ μαρτύρων, ὡς παρ' ἡμῖν δυστυχῶς. Καὶ πρῶτον μὲν συμπλέκονται ὡς παλαισταὶ συλλαμβάνοντες τὸν τράχηλον ἀλλήλων, ἔπειτα δὲ διὰ μαχαιρίων, ἐξ ὀστράκων ἢ ἐκ λίθου ἠκονημένου, κατακόπτουσι τοὺς ὤμους των, τοὺς μηροὺς καὶ τὰς πλευράς. Ὁπότερος δὲ αὐτῶν κατορθώσῃ νὰ κατενέγκῃ πλείονας πληγὰς καὶ μᾶλλον βαθείας, καὶ νὰ ὑπομείνῃ τὴν φοβερὰν ἐκείνην κατακρεούργησιν ἀνακηρύσσεται νικητής. Ὡς δὲ παρὰ πᾶσι τοῖς ἀγρίοις, αἱ ἀλγηδόνες φέρουσιν εἰς τοὺς Αὐστραλιανοὺς μέθην οὐχὶ ἀμέτοχον ἡδονῆς. Ἡ ἄκρα αὐτῶν ἡδονὴ εἶνε τὸ νὰ πονῶσι καὶ νὰ βλέπωσιν ἄλλους πονοῦντας. Ἀφρικανοὶ καὶ Ἀσιανοὶ ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ αἵματος καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐρεθισμοῦ μετέχοντος μανίας.

Ἀποθανόντος τινὸς οὐδεὶς δύναται νὰ προφέρῃ τὸ ὄνομά του· τελοῦσι δὲ τὴν κηδείαν διὰ χορῶν σιωπηλῶν. Αἱ γυναῖκες τῆς φυλῆς τοῦ νεκροῦ ἐκτελοῦσι βῆμά τι πένθιμον, κρατοῦσαι μικροὺς πελέκεις κοπτεροὺς, δι' ὧν πλήττουσι τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὤμους ἐν ῥυθμῷ σημειουμένῳ διὰ τῶν λάμψεων τοῦ πελέκεως καὶ τοῦ ἐκ τῶν πληγῶν ἀναπηδῶντος αἵματος, ἕως οὗ αἱ χορεύουσαι περιρρέονται ἀληθῶς εἰπεῖν ὑπὸ τοῦ αἵματός των. Τὰ μαῦρα ἐκεῖνα σώματα τὰ καθημαγμένα, τὸ μῖγμα ἐκεῖνο τῆς σωματικῆς ἀλγηδόνος καὶ τῆς ἠθικῆς διὰ χοροῦ αἱματηροῦ ἐκδηλουμένης, πάντα ταῦτα κατὰ τὰς δοξασίας τῶν ἀγρίων εἶνε μεστὰ μεγαλείου πενθίμου. Ὑπάρχουσι γραῖαι, ὧν πολλαὶ συγγενεῖς ἀπέθανον τοσοῦτον κεκαλυμμέναι ὑπὸ οὐλῶν, ὥστε ἀδύνατον νὰ εὕρῃ τις εἴτε ἐν τῇ κεφαλῇ εἴτε ἐν τῷ σώματί των ἄθικτον καὶ ὑγιὲς μέρος ὅσον τὸ μέγεθος ἑνὸς δεκαλέπτου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον πενθοῦσι καὶ οἱ ἄνδρες, σχίζοντες τὸ σῶμά των διὰ τεμαχίων ὑάλου, πρὸ δὲ τῆς ἐφευρέσεως τῆς ὑάλου μετεχειρίζοντο χάλικας ὀξεῖς.

Οἱ ἰθαγενεῖς τῆς ἀποικισθείσης Αὐστραλίας προσελήφθησαν, ἐννοεῖται, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν λευκῶν, καὶ τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα διασώζονται σχεδὸν μόνον παρὰ τοῖς κατοικοῦσι τὰ ἐνδότερα. Οὗτοι δὲ ὀνομάζονται *Βοῦχμεν*, καὶ κατ' αὐτῶν μεταχειρίζονται πᾶν μέσον πρὸς ἐξόντωσιν. Οἱ δὲ ἄλλοι ἀποτελοῦσι τάξιν τινὰ μιγάδα,ἐκτελοῦσαν πάσας τὰς βαρείας ἐργασίας ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἀποίκων.Ἡμέραν τινὰ Ἄγγλος τις, διαμείνας πολὺν χρόνον ἐκεῖ, ἤκουσε τὴν Λουΐζαν τὴν μαγείρισσάν του ἐκβάλλουσαν κραυγὰς ἀγρίας. Κατὰ πρῶτον ἐνόμισεν ὅτι συμβαίνει φόνος. Ἀλλὰ παρευθὺς ἐλθών τις τῷ εἶπε· «Δὲν εἶνε τίποτε· ἡ Λουΐζα εἶχε καινούργιαν πίπαν, καὶ τὴν εἶδεν ὁ σύζυγός της, καὶ ἤθελε νὰ τῆς τὴν πάρῃ· αὐτὴ δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν δώσῃ, καὶ ἐκεῖνος τὴν ἔπιασεν ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ *τῆς ταῖς ἔβρεξεν*.Ἀλλὰ μὴ ἀνησυχεῖτε· τώρα θὰ τὴν 'μερώσῃ μὲ μίαν πρέζαν».

Οἱ μαῦροι δὲ οὗτοι μιγάδες, οἱ γεννηθέντες ἐξ ἀποίκων ἀνδρῶν καὶ ἰθαγενῶν γυναικῶν, δὲν εἶνε βεβαίως πρότυπα ὑπηρετῶν· ὅσον μελανώτεροι

εἶνε, τοσοῦτον εἶνε καὶ δραστηριώτεροι καὶ πιστότεροι. Οἱ Ἄγγλοι εἶνε κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν πολὺ κακοὶ μορφωταὶ ὑπηρετῶν, διότι περιστέλλουσι τὴν μεταξὺ κυρίου καὶ ὑπηρέτου σχέσιν εἰς τὸ ζήτημα μόνον τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀμοιβῆς. Ἐπὶ τοῖς ὅροις δὲ τούτοις πρόδηλον εἶνε ὅτι μόνον ὑπαλλήλους, πολλῷ δ' ἧττον ἐργάτας δύναταί τις νὰ ἔχῃ, σκεπτομένους μόνον πῶς νὰ κερδαίνωσι πολλὰ ἐργαζόμενοι ὀλίγον. Ἔπειτα δὲ ἐν χώρᾳ, ἧς οἱ κάτοικοι πάντες εἶνε *νεόπλουτοι*, ἡ κατάστασις αὕτη, καί τοι τὰ μάλιστα ἔντιμος, ἀποκλείει ὅμως τὸν πρὸς τοὺς κυρίους σεβασμὸν τῶν ὑπηρετῶν· ἀποκλείει δὲ ὡσαύτως καὶ τὴν εὐγενῆ συμπεριφορὰν τοῦ ἀνωτέρου πρὸς τὸν κατώτερον, καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης τῆς ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως γεννᾶται ἡ ἔλλειψις τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης. Ἐν γένει δὲ τὸ ἐν πάσῃ χώρᾳ ὀνομαζόμενον «ζήτημα τῶν ὑπηρετῶν» ὑπάρχει ἐν πάσῃ αὐτοῦ τῇ ἀκμῇ ἐν Αὐστραλίᾳ. Οἱ ἐξ Εὐρώπης ἐρχόμενοι λευκοὶ ἵνα ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸ τοῦ ὑπηρέτου ἔργον εἶνε χειρότεροι τῶν ἄλλων· διότι ἕνα λόγον, μίαν παρατήρησιν ἐὰν τοῖς εἴπῃ τις, πετῶσι τὴν ποδιάν των, κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ μεταβάλλουσι κατάστασιν, καὶ αἱ ἀποδοχαί των, καί τοι οὐκ εὐκαταφρόνητοι — διότι εἶνε διπλάσιαι τοὐλάχιστον τῶν ἐν Εὐρώπῃ — δὲν ἐξαρκοῦσι πλέον εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς φιλοδοξίας των.

Εἰς τὴν καλλιέργειαν δὲ τῶν φυτειῶν καὶ τῶν κτημάτων μεταχειρίζονται πολὺ τοὺς Κινέζους. Οἱ Κινέζοι, ὡς καὶ οἱ Ἰουδαῖοι τῆς διασπορᾶς, εὑρίσκονται πανταχοῦ τῆς γῆς, μάλιστα δὲ κατὰ τὰ βόρεια καὶ τὰ δυτικὰ τῆς πατρίδος των μέρη, καὶ ἔχουσι τὸ προνόμιον, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι κατὰ τὸν μεσαίωνα, νὰ διεγείρωσι τὴν ζηλοτυπίαν, τὴν περιφρόνησιν καὶ τὸ μῖσος τῶν φιλοξενούντων αὐτοὺς λαῶν. Τοὺς ἀπεχθάνονται ἐν Καλλιφορνίᾳ, τοὺς φυγαδεύουσιν ἐν ταῖς ἀρχαίαις Πολιτείαις τῆς Ἑνώσεως, τοὺς κατασφάζουσιν ἐν ταῖς Ὀλλανδικαῖς νήσοις. Καὶ ἐν Αὐστραλίᾳ δὲ εἶνε τὰ μάλιστα ἀπεχθεῖς. Ἀλλὰ πόθεν ἡ τοιαύτη κατ' αὐτῶν καταφορά; ναὶ μὲν εἶνε ἄνθρωποι ῥυπαροί, καὶ ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν κάμῃ τις ὑπὲρ αὐτῶν διαμένουσι πάντοτε κατὰ τὴν ψυχὴν Κινέζοι· ἀλλ' εἶνε φιλόπονοι, εὐφυεῖς καὶ ἥσυχοι, κατὰ τοῦτο μόνον πταίοντες, ὅτι ἁμιλλῶνται πρὸς τοὺς λευκοὺς κατά τε τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ ἐμπόριον ὑπερέχοντες αὐτῶν κατὰ πολύ. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε μὲν σφόδρα οἰκονόμοι, ἔχουσι δὲ ὀλίγας τινὰς μόνον ἀνάγκας, ἐργάζονται ἀντὶ μικρᾶς ἀμοιβῆς καὶ πωλοῦσι μετὰ κέρδους ἐλαχίστου. Καὶ δι' αὐτὸ ἐξεγείρουσι τὴν ὀργὴν καὶ τὸ καθ' ἑαυτῶν μῖσος, οὗ ἄνευ ἡ Αὐστραλία ὅλη ἤθελε κατακλυσθῆ ὑπὸ τῶν Κινέζων, καὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν κιτρίνων τούτων ἀνθρώπων ἤθελον καλλιεργηθῆ αἱ ὑγραὶ γαῖαι, ἐν αἷς οἱ λευκοὶ ἀφανίζονται.

Δ'

Τὸ πρώτιστον καὶ μέγιστον πάντων τῶν ἐν Αὐστραλίᾳ ζητημάτων, τὸ δημιουργοῦν ἅμα καὶ καταστρέφον τοὺς βουλευτὰς ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τῆς γενικῆς ψηφοφορίας, τὸ μόνον ζήτημα, λέγομεν, εἶνε τὸ τῆς ἐγγείου ἰδιοκτησίας.

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ τίνι τρόπῳ ἐγένοντο αἱ μεγάλαι ἰδιοκτησίαι. Εὔμορφα καὶ ῥωμαλέα τέκνα τῆς Ἀγγλίας, ἄνδρες πλούσιοι μὲν κατὰ τὸ θάρρος, πτωχοὶ δὲ τὸ χρῆμα, κατεστάθησαν μετὰ ποιμνίων των ἐν ταῖς γαίαις τῶν ἰθαγενῶν, ὑπερήσπισαν τὰ ὅριά των διὰ τῶν ὅπλων, καὶ ἀφ' οὗ ἐγένοντο κύριοι ἀδιαφιλονίκητοι τοῦ ἐδάφους, ἔλαβον παρὰ τοῦ Στέμματος, ὅπερ εἶνε κύριος τοῦ ἐδάφους τῆς Αὐστραλίας, τὴν παραχώρησιν τῆς ἐπικαρπίας ἐπ' ἀόριστον χρόνον, τελοῦντες μόνον τὸν ἔγγειον φόρον. Αἱ γαῖαι λοιπὸν αὗται αἱ ἄλλοτε οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχουσαι εἶνε σήμερον περιουσίαι μέγισται, ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα μεταβιβασθεῖσαι· ὥστε σήμερον οὔτε οἱ γενναίως αὐτὰς κατακτήσαντες τὰς ἔχουσιν, οὔτε οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ αἱ γαῖαι αὗται κεῖνται πολὺ πλησίον πόλεων καὶ ἐν τῇ ἀρίστῃ θέσει, (διότι οἱ κατὰ πρῶτον ἐρχόμενοι ἐξέλεγον ὡς εἰκὸς τὰς ἀρίστας θέσεις), εἶνε τὴν σήμερον μέγα κώλυμα πρὸς αὔξησιν τῶν κατοίκων τῆς Αὐστραλίας, καὶ οἱ νῦν ἐρχόμενοι νέοι κάτοικοι εἶνε ἠναγκασμένοι νὰ λαμβάνωσι γαίας κειμένας μακρὰν ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τῆς χώρας, οὗ ἕνεκα πλεῖστοι ὅσοι καί τοι ἐπιθυμοῦντες ἀφίστανται τῆς ἐπωφελεστάτης ταύτης ἐπιχειρήσεως. Ἐσχηματίσθη λοιπὸν ἐν Αὐστραλίᾳ νέα τις μερὶς ἀπαιτοῦσα νέαν τῆς γῆς διανομήν· τουτέστιν οἱ παλαιοὶ γαιοκτήμονες νὰ ἀναγκασθῶσι διὰ νόμου νὰ πωλήσωσι τεμάχια γῆς εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἀγοράσωσι τοιαῦτα πρὸς σχηματισμὸν μικρῶν γεωργικῶν ἱδρυμάτων. Ἡ ἀπαίτησις δ' αὕτη ἐπέτυχε, διότι οἱ πάντες εὗρον αὐτὴν συνᾴδουσαν πρὸς τὸ καθ' ὅλου συμφέρον τῆς χώρας ὅλης· καὶ τῷ 1861 ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλὴν εἰδικὸς περὶ τούτου νόμος. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συμπεραίνει τις εὐκόλως ὁποῖά τινα στοιχεῖα ἀπαρτίζουσιν ἐν Αὐστραλίᾳ τὴν μερίδα τῶν νομιμοφρόνων καὶ τὴν τῶν ἐλευθεροφρόνων· ἐκεῖνοι μὲν ὑποστηρίζουσι τὸ κεκτημένον δικαίωμα, τὸν ἀρχαῖον τίτλον, οὗτοι δὲ διατείνονται ὅτι οἱ ἔχοντες τὰς ἀπεράντους γαίας εἶνε κτηνοτρόφοι, ὅτι αἱ γαῖαι αὗται εἶνε μόνον πρὸς νομήν, ὅτι ὀλίγοι τινὲς κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς, ὅτι τὸ πλεῖστον τῆς ἐργασίας γίνεται ὑπὸ μιγάδων, Κινέζων κλπ., ἐν ᾧ ἡ Αὐστραλία ἀνάγκην ἔχει ἴσα ἴσα πληθυσμοῦ γεωργικοῦ ἀποτελουμένου ὑπὸ λευκῶν καὶ μόνων, γεωργῶν, παραγόντων δημητριακοὺς καρποὺς καὶ οἶνον, μικρῶν κτηματιῶν, καλλιεργούντων τὸν ἀγρόν των, γεννώντων τέκνα πολλὰ καὶ παρασκευαζόντων οὕτω πως τὸ μέλλον τῆς χώρας.

Ἀλλὰ φεῦ! πόσον ἐν τοῖς κοινωνικοῖς ζητή-

μασιν ἡ θεωρία ἀπέχει τῆς πράξεως! Ἀντὶ ὁμάδων μικρῶν κτηματιῶν, εὐδαιμόνων, φιλεργῶν, ηὐχαριστημένων, ὁ νόμος τοῦ 1861 οὐδὲν ἄλλο ἐδημιούργησεν ἢ πληθὺν βιομηχάνων διεφθαρμένων, οἵτινες ἀφαιροῦντες διὰ τῆς βίας παρὰ τῶν μεγάλων γαιοκτημόνων τεμάχια μικρὰ γῆς μεταπωλοῦσιν αὐτὰ εἰς ἄλλους, καὶ οὐχὶ σπανίως εἰς αὐτοὺς τούτους τοὺς γαιοκτήμονας. Τὸ κακὸν τοῦ νόμου ταύτου ἐπεχείρησαν νὰ μετριάσωσι τῷ 1875 καὶ 1877 διά τινος τροπολογίας, ἀλλὰ κατὰ τὸ λέγειν τῶν εἰδημόνων εἰς οὐδὲν ὠφέλησεν αὕτη, οὐδόλως συντελέσασα πρὸς τὸν διπλοῦν σκοπὸν τοῦ νόμου, τουτέστι τὴν προσέλκυσιν νέων ἀποίκων καὶ τὴν προστασίαν τῆς γεωργίας.

Ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ χώρα αὕτη ἔχει ἐξαίρετον καὶ οὐ σμικρὰν βιομηχανίαν, τὴν κτηνοτροφίαν. Ἠδύνατό τις μάλιστα νὰ τῇ εὐχηθῇ πλείονας γεωργοὺς καὶ ὀλιγίστους κτηματίας· ἀλλὰ καὶ ἡ παραγωγὴ ἵππων καὶ κρέατος δὲν εἶν' εὐκαταφρόνητος. Οἱ Ἄγγλοι ἐδημιούργησαν ἐν Αὐστραλίᾳ περίφημα εἴδη ἵππων, βοῶν, προβάτων οὐδόλως ὑπολειπομένων τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἕνεκα δὲ τῆς μικρᾶς δαπάνης δύνανται οἱ κτηνοτρόφοι νὰ κάμνωσι καὶ ἐξαγωγήν, ὥστε μετ' οὐ πολὺ μόνη ἡ Αὐστραλία θὰ ἐπαρκῇ εἰς προμήθειαν τῶν ἐν Ἀσίᾳ ἀγγλικῶν κτήσεων, ἐπ' ἀμοιβαίᾳ ὠφελείᾳ.

Ἀλλὰ πλὴν τοῦ μεγάλου τούτου οἰκονομικοῦ μέλλοντος ἡ Αὐστραλία ἔχει καὶ ἄλλο, τὸ ἐξῆς· Πεπροικισμένη ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ μεγάλης μὲν ποικιλίας κλιμάτων καὶ προϊόντων, γῆς δέ, ἥτις θὰ κατασταθῇ εὐφορωτάτη θαυμασίως, ὅταν ἀπαλλαγῇ τῶν κατακαλυπτόντων αὐτὴν ἐπιβλαβῶν φυτῶν, ἔχουσα δὲ ἄφθονα ὀρυχεῖα σιδήρου καὶ γαιανθράκων, καὶ ἀπολαύουσα θεσμῶν ἐλευθέρων, δι' ὧν ἑκατονταπλασία γίνεται τῶν ἐθνῶν ἡ δύναμις, τούτων πάντων ἕνεκα μετ' οὐ πολὺ τὸ πέμπτον τοῦτο μέρος τῆς γῆς θὰ ἁμιλλᾶται πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε ἐχούσας τὸ μονοπώλιον τῆς παραγωγῆς, πρὸς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀμερικήν. Τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ ἀνοίγωσι πηγὰς ἐμπορίου ἐν Ἀφρικῇ καὶ ἐν ταῖς ἐσχατιαῖς τῆς Ἀσίας μόνοι οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ Ἀμερικανοί, διότι ἡ Αὐστραλία δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς Κίνας, καὶ δύναταί τις νὰ προείπῃ ὅτι πρὸς τοῦτο μᾶλλον τὸ μέρος θὰ στραφῇ κατὰ πρῶτον ἡ ἐμπορικὴ αὐτῆς δραστηριότης.

Οὐδόλως δὲ ἀγνοοῦμεν ὅτι τινὲς προφητεύοντες διατείνονται ὅτι ἡ ἐκλογικὴ διαφθορά, ἡ κατάχρησις περὶ τὰ πολιτικὰ καὶ ἄλλα τινὰ ἄτοπα προερχόμενα ἐκ τοῦ ἐκπροσωπικοῦ πολιτεύματος, θὰ καταπνίξωσιν ἐν τῷ γίνεσθαι τὸν ὠκεάνειον ἐκεῖνον πολιτισμόν· ὅτι ἡ ἰδιοκτησία κλονουμένη ἐκ θεμελίων ὑπὸ τῶν ἀξιώσεων τῶν ἐλεύθερα φρονούντων θὰ ἀπολέσῃ τὴν δύναμιν αὐτῆς, καὶ ὅτι ἅπαξ ἀφαιρεθέντος ἀπὸ τῆς γεωργίας τοῦ μοχλοῦ τῶν μεγάλων κεφαλαίων, ἡ γῆ οὐδὲν θὰ παράγῃ τοῦ λοιποῦ. Ἀλλ' οἱ φόβοι οὗτοι φαίνονται ἡμῖν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπόστασιν ἔχοντες, διότι τὰ αὐτὰ κακὰ ὑπάρχουσιν ἔν τινι μέτρῳ καὶ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, τὸ δὲ παράδειγμα τῆς ὁσημέραι αὐξούσης εὐημερίας αὐτῶν ἵσταται ὡς ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ἐν πάσῃ χώρᾳ ἡ ἐλευθερία φέρει μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὰ πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς τυχὸν ἐχόντων.

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ] ***

ΤΙ ΤΡΩΓΟΥΣΙ ΚΑΙ ΤΙ ΠΙΝΟΥΣΙΝ
οἱ διάφοροι λαοί.

Ὅ,τι ὁ ἄνθρωπος τρώγει καὶ πίνει, τοῦτο καὶ εἶνε. Ὁ ὀξὺς Γαλάτης πίνει ἀφρίζοντα καμπανίτην, ὁ βραδυκίνητος Γερμανὸς ζῦθον, ὁ ἐκνενευρισμένος Ἰταλὸς τρώγει πολέντα καὶ μακαρόνια, ὁ ἀγέρωχος Ἄγγλος beefsteak, ὁ ἐν ὀνόματι τῆς Χριστιανοσύνης πολεμῶν τοῖς Τούρκοις Ῥῶσσος βοῦτκι, ὁ δὲ μοιρολάτρης Τοῦρκος πιλάφιον. Ὁ Γερμανὸς ἀγαπᾷ φαγητὰ λιτώτατα, ἀλλ' ὑγιεινὰ καὶ εὔχυμα· ἀγαπᾷ τὸν ζῦθον, ἀλλὰ δὲν καταφρονεῖ ἄλλων ποτῶν, ὅταν ἔχῃ αὐτά. Οἱ Γάλλοι τρώγουσι καὶ πίνουσιν ὅ,τι λεπτόν, ποικίλον καὶ ἐζητημένον, καὶ εἶνε ὁπωσοῦν οἱ Ῥωμαῖοι τῶν νεωτέρων χρόνων. Περίφημοι εἶνε οἱ γαλλικοὶ ζωμοί, οἶνοι καὶ τυροί· ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν τυρῶν ἁμιλλῶνται αἰσίως τοῖς Γάλλοις Ἑλβετοὶ καὶ Ὀλλανδοί. Ἐν τῇ πατρίδι τῶν puddings καὶ beefsteaks Ἀγγλίᾳ τὰ Χριστούγενα ἑορτάζονται διὰ μεσαιωνικῆς πολυφαγίας· πᾶσα οἰκία ἔχει μεστὴν τὴν τράπεζαν ἐθνικῶν ἐδεσμάτων, ὧν προεξάρχουσι τὰ ἀπαραίτητα plumpudding. Ἐν τῇ κώμῃ Χεντλάνδῃ τῆς κομητείας Χερεφόρδ, κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Βαΐων, προσφέρουσιν οἱ ἐπίτροποι ἐντὸς τῶν ναῶν τῷ τε ἱερεῖ καὶ τοῖς λαϊκοῖς γλυκίσματα, ἅτινα καὶ παραχρῆμα καταβροχθίζονται πρὸς ἀμοιβαίαν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτημάτων καὶ διαρκῆ διαλλαγήν. Τὸ ἐθνικὸν δίπυρον τῶν Ῥώσσων καλεῖται βλίννις, κατασκευάζεται δὲ ἐκ σητανίου πυροῦ, σεμιδάλεως, χλιαροῦ ὕδατος καὶ τρυγός· ἀφίνεται νὰ ζυμωθῇ ὅλον νυχθήμερον, μεθ' ὃ ἀναμίγνυται ζέοντι γάλακτι καὶ ὀπτᾶται εἰς λεπτοὺς πλακοῦντας, οἵτινες τρώγονται θερμοὶ μετὰ σαρδελῶν ἢ χαβιαρίου. Οἱ βορειότεροι λαοί, Γροενλανδοὶ καὶ ἄλλοι πίνουσιν ἀπνευστὶ τὸ ἔλαιον τῆς μουρούνας (ὀνίσκου), τρώγουσι σεσηπότας ἰχθῦς καὶ κρέατα ἄρκτων καὶ ἄλλα φαγητά, ὧν καὶ ἡ πόρρωθεν ἀποφορὰ διεγείρει σικχασμόν. Ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν, ὅτι παχεῖα τροφὴ ἁρμόζει εἰς κλίματα ψυχρά, καὶ βαίνει παραλλήλως τῇ ῥυπαρότητι. Οἱ οἰκοῦντες ἐν ταῖς εὐκράτοις ζώναις τρέφονται ἀπὸ κρεάτων ἅμα καὶ βοτανῶν, οἱ δὲ ἐν τῇ διακεκαυμένῃ ἐκ βοτανῶν μόνον καὶ ὀπωρικῶν· τούτου ἕνεκεν ἀπηγόρευσε τοῖς Ἰσραηλίταις ὁ Μωϋσῆς τὰ χοίρεια κρέατα, ἐθέσπισαν δὲ οἱ Βουδισταὶ τὴν λαχανοφαγίαν διὰ λόγους ὑγιεινῆς. Κλίμα, τροφὴ καὶ διά-

θεσις τοῦ σώματος διατελοῦσι πανταχοῦ ἐν στενῇ συναφείᾳ· ἐνταῦθα ὅμως πρέπει νὰ καταλεχθῇ καὶ ὁ τόπος, ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος παρασκευάζει τὴν τροφὴν αὐτοῦ. Οἱ νομάδες ἀνάπτουσι πῦρ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ καὶ νομίζουσιν ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς, ἐὰν μόνον εὕρωσιν ὕδωρ πόσιμον. Οἱ Κάφροι καὶ οἱ Παταγόνιοι ἑψήνουσι τὸ κυνήγιόν των μεταξὺ δύο πετρῶν θερμοτάτων. Οἱ ἰχθυοφάγοι λαοὶ τρώγουσι τοὺς ἰχθῦς ὠμοὺς ἢ ταριχευμένους. Οἱ Τάταροι ὑποβάλλουσι τὸ κρέας εἰς τὰ ἐφίππια, ἵνα τὸ μαλακύνωσιν· ἄλλοι ἄγριοι τρώγουσιν ἄλφιτα τοῦ μανιὸκ ἢ κασσαβέ, ἀλέθοντες ἐν τοῖς δάσεσιν, ὅπου ἂν εὕρωσι τὸ φυτόν, ἐκ δὲ τοῦ περιττεύοντος παρασκευάζουσι δηλητήριον, δι' οὗ ἀλείφουσι τὰ βέλη καὶ τὰ ἄλλα ὅπλα των. Ἐν Αἰγύπτῳ καὶ σήμερον ἔτι παρασκευάζονται ἐκ βοτανῶν καὶ κρεάτων φαγητὰ ὀλίγον ἀπέχοντα τῶν εὐρωπαϊκῶν. Καθόλου εἰπεῖν ἐπικρατεῖ ἐν Αἰγύπτῳ τὸ φυτικὸν σύστημα· ἐθνικὸν βρῶμα, ὡς ἐν Τουρκίᾳ καὶ Περσίᾳ, εἶνε καὶ ἐνθάδε τὸ πιλάφιον, προκαλοῦν ἐπὶ τέλους ἔκλυσιν καὶ ἀτονίαν, ἣν πειρᾶται νὰ ἀποσοβήσῃ ὁ μὲν Ἰνδὸς διὰ τοῦ ἰνδικοῦ πεπέρεως, ὁ δὲ Αἰγύπτιος διὰ τῶν ἐγγενῶν κρομμύων. Εἰς τὰς τραπέζας τῶν Ἀβυσσινίων παρατίθενται τὰ ὀπτὰ κρέατα τῶν δαμάλεων οὐχὶ ἐπὶ πινακίων, ἀλλ' ἐπὶ πινακοειδῶν ἀζύμων ἄρτων. Κρέας καθόλου τρώγεται ἐν ταῖς ἑορταῖς, εἰ δὲ μὴ φοίνικες καὶ ἰχθύες· βραστὸν ὀρύζιον μετὰ βουτύρου εἶνε τροφὴ τῶν ἐπισήμων. Οἱ Ἀβυσσίνιοι ἀπέχονται χοιρείων κρεάτων, ἀξιόλογον δὲ λίχνευμα ὑπολαμβάνουσι πτηνὰ ὀπτώμενα μετὰ πεπέρεως καὶ παντοίων ἀρωμάτων. Ἐκ τῶν ἄλλων λαχανοφάγων λαῶν τῆς Ἀφρικῆς οἱ ῥυπαρώτατοι Ὀτεντόται οὔτε χοιρείων κρεάτων γεύονται, οὔτε ἰχθύων, τρώγουσι δὲ ἐκείνας μόνον τὰς ῥίζας, ἃς βλέπουσι καταβιβρωσκομένας ὑπὸ κυνοκεφάλων καὶ ὑστρίχων, ἤτοι ἀκανθοχοίρων, ὡσανεὶ τὰ ζῷα ταῦτα εἶχον ἔμφυτον ὁρμὴν νὰ ἀνευρίσκωσι τὰς ἀσινεστάτας. Ἄρτος τῶν Ὀτεντότων εἶνε κρόμμυα ἐπ' ἀνθράκων ὀπτώμενα. Παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς κρεωφαγοῦσιν αἱ ἀνώτεραι τάξεις, ἀφ' οὗ προσενεχθῇ μοῖρα κρέατος τοῖς θεοῖς, εὐλογηθῇ δὲ τὸ ἐπίλοιπον ὑπὸ ἱερέως. Κυρία τροφὴ ἐν Ἰνδικῇ εἶνε αἱ βοτάναι· ὀρύζιον οὐδέποτε ἐλλείπει, παρασκευάζεται δὲ κατὰ μυρίους τρόπους· τρώγουσι δὲ τοῦτο οἱ Ἰνδοὶ ἢ διὰ κοχλιαρίων ἢ συνειλημένων φύλλων μαλάχης καὶ ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πάντοτε χειρός, ὡς οὔσης τῆς ἀριστερᾶς ἀκαθάρτου. Ὕδωρ καὶ γάλα εἶνε τὰ κυριώτερα τῶν ποτῶν. Κατὰ τὰς ἑορτὰς διανέμεται τοῖς προσερχομένοις ἕτερον ποτὸν ἐκ κρομμύων, ὀξυφοινίκων, πεπέρεως καὶ ὕδατος. Οἱ πτωχότεροι τῶν Σινῶν, ὅταν μὴ ἔχωσιν ὀρύζιον καὶ τεῖον, τρώγουσι κρέατα πιθήκων, κυνῶν καὶ ὄφεων, ἐνίοτε δὲ μεγάλους καὶ μικροὺς μῦς, σαπρὰ ᾠὰ καὶ σεσηπότας ἰχθῦς. Λιχνεύματα τῶν Σινῶν εἶνε βάτραχοι θαλάσσιοι, κοχλίαι, μάλιστα δὲ ὥρα πορτοκάλλια, ἅτινα ἐπί τινας ἡμέρας μαλακύνουσιν ἐντὸς τιτάνου καὶ ὕδατος, πιέζουσιν κατόπιν 24 ὥρας, τὰ βράζουσι διὰ σακχάρεως καὶ τὰ ξηραίνουσιν ἐν κλιβάνοις. Οἱ ἐν πᾶσιν εὐρωπαΐζοντες Ἰάπωνες τρώγουσιν ἐπὶ τὸ εὐρωπαϊκώτερον, ἀλλὰ πάντοτε ἔχουσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης ἰχθῦς καὶ ὀρύζιον. Εἰς ἕκαστον δῶρον προσαρτῶσι μικρὸν τεμάχιον ἰχθύος ἐντὸς λεπτοῦ χάρτου, δεῖγμα ταπεινότητος καὶ πρὸς ἀνάμνησιν ὅτι ἦσαν τὸ πάλαι πτωχότατοι ἁλιεῖς. Οἱ Πέρσαι τρώγουσιν αἶγας, κριοὺς ἐκτομίας, περιστερὰς καὶ ὀρνίθια, ἀπέχονται δὲ κρέατος χοίρων, βοῶν, μόσχων καὶ λαγῶν.

Η ΑΠΟΤΕΦΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ
ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ.

Αἱ ἐφημερίδες ἀναγράφουσι τὴν ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ σύστασιν ἑταιρίας πρὸς ἀποτέφρωσιν τῶν νεκρῶν. Σκοπὸς τῆς ἑταιρίας ταύτης εἶνε «ἡ διὰ τοῦ ταχυτέρου, καταλληλοτέρου καὶ οἰκονομικωτέρου τρόπου ἀποτέφρωσις τῶν νεκρῶν» καὶ «ἡ διάδοσις ὑγιῶν θεωριῶν περὶ τῆς ἀποτεφρώσεως ὡς προτιμητέας τῆς ταφῆς, πρὸς δὲ ἡ διευκόλυνσις τῆς ἀποτεφρώσεως χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος».

Ἡ ἑταιρία αὕτη ἀποτελεῖται ὑπὸ μελῶν διαιρουμένων εἰς τρεῖς τάξεις. Πᾶς κάτοικος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δύναται νὰ γείνῃ μέλος ἐνεργόν, καταβάλλων τρία μὲν δολλάρια δικαίωμα ἐγγραφῆς, τρία δ' ἄλλα ἐτησίως. Τὰ μέλη τὰ μὴ ἔχοντα ψῆφον ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς ἑταιρίας καταβάλλουσι δικαίωμα ἐγγραφῆς καὶ ἐνιαύσιον εἰσφορὰν 1 καὶ 1]2 δολλάρια. Τὰ παρασχόντα μεγάλας ἐκδουλεύσεις πρόσωπα εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀποτεφρώσεως καὶ κατοικοῦντα εἰς ἀπόστασιν 10 μιλίων ἀπὸ τῆς Νέας Ὑόρκης δύνανται νὰ προταθῶσι μέλη ἀντεπιστέλλοντα, ἐκλεγόμενα δὲ μετέχουσιν ὅλων τῶν ἐκ τῆς ἑταιρίας ὠφελειῶν καὶ δικαιωμάτων χωρὶς οὐδὲν νὰ καταβάλλωσιν. Τὸ ἥμισυ τῶν ἐνιαυσίων καταβολῶν τῶν ἐνεργῶν μελῶν καὶ τὸ σύνολον τῶν συνεισφορῶν τῶν μὴ ἐχόντων ψῆφον μελῶν θέλουσι χρησιμεύσει εἰς καταρτισμὸν κεφαλαίου, ὅπως δι' αὐτοῦ ἐνεργεῖται ἀπροσκόπτως ἡ ἀποτέφρωσις τῶν ἀποθνησκόντων μελῶν τῆς Ἑταιρίας. Εἰς τὰς εὐκολίας, αἵτινες χορηγοῦνται εἰς τὰ μέλη, δὲν περιλαμβάνονται καὶ τὰ ἔξοδα τῆς μεταφορᾶς τοῦ σώματος πρὸς καῦσιν, ἀλλὰ μόνον τῆς ἀποτεφρώσεως τοῦ σώματος καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς σποδοῦ εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τοῦ τεθνεῶτος. Ἅπαντα τὰ ἐνεργὰ μέλη, τὰ ἐκπληροῦντα τὰς ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ τῆς Ἑταιρίας ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις ἰσοβίως, κατὰ τὴν τελευτὴν αὐτῶν θέλουσι μετέχει τοῦ προνομίου τῆς ἀποτεφρώσεως.

Οἱ διευθυνταὶ κλιβάνου τινὸς πρὸς ἀποτέφρωσιν

ἐν Οὐασιγκτῶνι δημοσιεύουσι τὴν ἀκόλουθον γνωστοποίησιν πρὸς γνῶσιν τῶν ἐνδιαφερομένων·

«Ὁ κλίβανος ὃν ὁ διδάκτωρ Ἰούλιος **Le Moyne** κατεσκεύασε δι' ἀτομικὴν αὐτοῦ καὶ τῶν περιοίκων χρῆσιν, τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου, εἰ καὶ οὔτε πληροφορίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀφῆκεν οὔτε κεφάλαια πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο προσετέθη μικρὰ αὔξησις εἰς τὸ τίμημα τῆς ἀποτεφρώσεως ἑκάστου σώματος.

«Οἱ ἐπιμεληταὶ τότε μόνον δέχονται πρὸς καῦσιν σῶμα, ὅταν ὁ θάνατος εἶνε πρόσφατος καὶ προῆλθεν ἀπὸ φυσικὴν αἰτίαν, ὅπερ δέον ν' ἀποδεικνύεται ἀπὸ πιστοποιητικὸν τοῦ ἰατροῦ τοῦ ἀποθανόντος καὶ τοῦ ὑγειονομικοῦ τμήματος.

«Εἴκοσι τέσσαρες ὧραι περίπου ἀπαιτοῦνται πρὸς παρασκευὴν τοῦ κλιβάνου, πρὶν ἢ τὸ σῶμα εἰσαχθῇ ἐντὸς αὐτοῦ. Μετὰ δύω ὥρας ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ ἐν τῷ κλιβάνῳ τὸ σῶμα ἀποτεφροῦται. Ὅπως ὅμως ἀφαιρεθῇ ἡ σποδὸς τοῦ καέντος σώματος, δέον νὰ μείνῃ αὕτη πρὸς ἀπόψυξιν εἰκόσιν ἕως εἰκοσιτέσσαρας ὥρας. Ἡ σποδὸς τίθεται ἐντὸς κιβωτίου ἐκ κασσιτέρου ἐσφραγισμένου, καὶ οὕτω δύναται εἴτε ν' ἀπαχθῇ παρὰ τῶν φίλων εἴτε νὰ σταλῇ διὰ τοῦ ταχυδρομείου. Τὸ βάρος ποικίλλει μεταξὺ 5 ἕως 7 λιτρῶν.

«Ἡ πρὸς ἀποτέφρωσιν ἑνὸς σώματος ἀπαιτουμένη δαπάνη ὑπολογίζεται εἰς 45 δολλάρια, μεθ' ὅλων τῶν μέχρι τοῦ σταθμοῦ τῆς Οὐασιγκτῶνος ἐξόδων, ἤτοι νεκροφόρου ἁμάξης, ὀχήματος, κιβωτίου πρὸς ἐναπόθεσιν τῆς σποδοῦ, καυσίμου ὕλης, ἐργασίας, κλπ. κλπ.». N**

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΠΤΑ

Ἐν ταῖς ἡμετέραις ἀναμνήσεσι συχνάκις ἀναφέρεται ὁ ἀριθμὸς ἑπτά. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀνευρίσκεται κατὰ πᾶσαν σχεδὸν σελίδα τῆς ἱερᾶς Γραφῆς, ἕνεκα τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν, ἐν αἷς ἐκτίσθη ὁ κόσμος, διότι ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶνε ἱερός, ἔχομεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι *τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου*, τὴν *ἑπτακέφαλον ὕδραν*, τὸ μυθῶδες τοῦτο τέρας, ὅπερ διῃτᾶτο ἐν τῇ κατὰ τὴν Πελοπόννησον λίμνῃ Λέρνῃ—τὰς ἑπτὰ παχείας καὶ τὰς ἑπτὰ ἀπόρους ἀγελάδας, αἵτινες προήγγελλον εἰς τὸν Φαραὼ ἑπτὰ ἔτη εὐφορίας καὶ ἄλλα ἑπτὰ ἀφορίας—τὸν πόλεμον τῶν *ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας*, ἤτοι τὸν πόλεμον, ὃν ἐπεχείρησεν ὁ Ἄδραστος μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν Ἀργείων ἡρώων, ὅπως ἀναβιβάσῃ πάλιν εἰς τὸν θρόνον τῶν Θηβῶν τὸν Πολυνείκην, ὅθεν καὶ ἡ τραγῳδία τοῦ Αἰσχύλου *Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας*—*τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος* — *τοὺς ἑπτὰ λόφους τῆς Ῥώμης*—τὴν *πολιτείαν τῆς ἑπταννήσου*—τοὺς *ἑπτὰ ἀδελφούς*, ὅπως ὀνομάζονται τὰ ἑπτὰ ὄρη τῆς Τιγγιτανικῆς Μαυριτανίας,—τὰς *ἑπτὰ θαλάσσας*, ὅπως ὠνομάζοντο ἄλλοτε τὰ ἑπτὰ στόμια, δι' ὧν ἐξέβαλλεν εἰς τὴν Ἀδριατικὴν ὁ Πάδος—*τὰ ἑπτὰ στόμια τοῦ Νείλου*—τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει *Ἑπταπύργιον* — τοὺς *ἑπτὰ ἐπισκόπους*, οἵτινες κατὰ τὴν ἱερὰν παράδοσιν ἀπεστάλησαν εἰς Ἱσπανίαν ὑπὸ τοῦ Πέτρου καὶ Παύλου—τὰ *ἑπτὰ τέκνα τοῦ Λάρα*, ἐπίσημα ἐν τοῖς ἱσπανικοῖς χρονικοῖς, τὸ θέμα ἑνὸς τῶν δραμάτων τοῦ Λόπε δὲ Βέγα—τοὺς *ἑπτὰ ἐκλέκτορας*, τοὺς ἡγεμόνας δηλ. ὅσοι εἶχον ἄλλοτε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγωσι τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας, καὶ οἵτινες ἐγκατεστάθησαν ἐν ἔτει 1292—τὸν *ἑπταετῆ πόλεμον*, ἐφ' οὗ ἡ Πρωσσία ἔγεινε δύναμις πρώτης τάξεως.

Σημειωτέον ἀκόμη, ὅτι καὶ ἐν τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ ὁ ἀριθμὸς *ἑπτὰ* εἶνε συχνότατος. Ἡ ἑβδομὰς ἔχει ἑπτὰ ἡμέρας, ἡ μουσικὴ ἑπτὰ τόνους καὶ τὸ πρῖσμα ἑπτὰ χρώματα· πλὴν τῶν τηλεσκοπικῶν, οἱ πλανῆται εἶνε ἑπτά. Ἔχομεν ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα καὶ ἑπτὰ μυστήρια· ἐὰν δὲ πρέπῃ νὰ πιστεύσωμεν τοὺς φυσιολογοῦντας, ἐντὸς ἑπτὰ ἐτῶν μεταβάλλεται τὸ ἀνθρώπινον δέρμα. Οἱ Γάλλοι λέγουσι παροιμιωδῶς πλὴν ἄλλων καί· Πρέπει νὰ στρέψῃς ἑπτάκις τὴν γλῶσσαν ἐντὸς τοῦ στόματός σου πρὶν λαλήσῃς· οἱ δὲ Ῥῶσσοι· Οἱ ἑπτὰ δὲν προσμένουν τὸν ἕνα· καὶ οἱ Ἱσπανοί· Μὴ ἐπαίνει μηδὲ κατηγόρει τινὰ πρὶν παρέλθωσιν ἑπτὰ ἔτη.—Λέγουσι κοινῶς, ὅτι οἱ πλέον σοφοὶ ἄνθρωποι ἁμαρτάνουσιν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας, καὶ ὁσάκις αἰσθανόμεθα χαράν τινα ζωηράν, λέγομεν ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὸν ἕβδομον οὐρανόν. *

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΦΙΛΟΠΟΝΙΑ

Ἡ ἀκάματος ἐνασχόλησις τοῦ λόρδου Βρούχαμ κατέστη σχεδὸν παροιμιακή. Ἐπὶ ἑξήκοντα ἔτη ἐξηκολούθησεν ὑπηρετῶν τὴν κοινωνίαν, καὶ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἠσχολήθη εἰς τὴν νομοθεσίαν, τὴν φιλολογίαν, τὰ πολιτικά, τὴν ἐπιστήμην· εἰς ἅπαντα δὲ ταῦτα ἠρίστευσε. Τίνι τρόπῳ κατώρθωσε τοῦτο ἐφαίνετο μυστήριον εἰς πολλούς. Ὁ Σὶρ Σαμουὴλ Ῥώμιλλυ, ἀρνηθεὶς νὰ ἀναδεχθῇ νέαν τινὰ ἐργασίαν, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι δὲν εὐκαιρεῖ, εἶπεν· «Ὑπάγετε εἰς τὸν Βρούχαμ· οὗτος κατορθόνει νὰ εὑρίσκῃ καιρὸν διαθέσιμον πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν. Τὸ μυστήριον ἦτο ὅτι οὐδ' ἐπὶ λεπτὸν ἔμενεν ἄεργος, ἐκτὸς δὲ τούτου ἦτο λίαν ἰσχυρᾶς κράσεως. Προβεβηκὼς ἤδη τὴν ἡλικίαν, ὅτε οἱ πλεῖστοι ἤθελον ἀποχωρήσει τῶν ἐγκοσμίων, ἵνα γευθῶσιν ἀνενόχλητοι τὴν διὰ κόπου ἀποκτηθεῖσαν σχολήν, ὁ λόρδος Βρούχαμ ἤρχισε καὶ ἐξηκολούθησε σειρὰν λεπτομερῶν ἐρευνῶν περὶ τῶν νόμων τοῦ φωτός, ὧν καθυπέβαλε τὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰ σοφώτατα τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν Παρισίων ἀκροατήρια. Συγχρόνως ἐδημοσίευσε θαυμαστὰς βιογραφίας τῶν «Ἐπιστημόνων καὶ φιλολόγων τῆς ἐποχῆς Γεωργίου τοῦ Γ'», καὶ ἐλάμβανε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον εἰς τὰς νομοθετικὰς καὶ πολιτικὰς συζητήσεις τῆς ἄνω Βουλῆς. Εἰς

τῶν συναδέλφων του συνεβούλευσεν αὐτῷ νὰ περιορισθῇ ἐκπληρῶν τόσην μόνον ἐργασίαν, ὅση ἀρκεῖ εἰς τρεῖς δυνατοὺς ἀνθρώπους. Ἀλλὰ τοσοῦτος ἦτο ὁ ζῆλος τοῦ Βρούχαμ πρὸς τὴν ἐργασίαν, ἥτις ἐγένετο παλαιὰ αὐτοῦ ἕξις, ὥστε οὐδεὶς κόπος τῷ ἐφαίνετο ὑπερβολικός, καὶ τοσαύτη ἡ τάσις πρὸς τὴν τελειότητα, ὥστε ἐλέχθη περὶ αὐτοῦ ὅτι, ἐὰν ἦτο ἁπλοῦς κατασκευαστὴς ὑποδημάτων, δὲν ἤθελεν εὐχαριστηθῇ πρὶν ἢ κατασταθῇ ὁ πρῶτος σκυτοτόμος τῆς Ἀγγλίας.

ΤΟ ΛΑΡΔΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΣΡΑΕΛΗ

Ἐν μιᾷ τῶν πολυαρίθμων βιογραφιῶν τοῦ λόρδου Βήκονσφηλδ—Δισραέλη—,ἃς ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἐδημοσίευσαν αἱ ἐφημερίδες, εὑρίσκομεν τὸ ἀκόλουθον περιεργότατον ἀνέκδοτον τοῦ βίου τοῦ περιωνύμου Ἄγγλου πολιτικοῦ.

Ὁ Δισραέλης δὲν ἦτο μόνον μέγας πολιτικὸς ἀνήρ, ἀλλὰ καὶ σύζυγος ἐξαίρετος. Ἐξ ἄλλου ἡ κυρία Δισραέλη ἦτο πρότυπον ἀγαθῆς συζύγου. Καθ' ὅλην δὲ τὴν Ἀγγλίαν δὲν ὑπῆρχεν ἀνδρόγυνον ζῶν ἐν πληρεστέρᾳ ὁμοφροσύνῃ καὶ ἀμοιβαίᾳ ἀγάπῃ.

Εἰς κοινότητα τινὰ τῆς κομητείας **Essex**, τὴν **Dunmow**, ἔθος ὑπάρχει νὰ ἀπονέμεται κατὰ πᾶν ἔτος δημοτελῶς καὶ ἐπισήμως τεμάχιον *λαρδίου* (χοιρείου λίπους) εἰς τὸ ἀνδρόγυνον ἐκεῖνο, ὅπερ ἔζησεν ἐν πληρεστάτῃ συμπνοίᾳ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου.

Τὸ ζεῦγος, ὅπερ ἤθελεν ἀξιωθῇ τοῦ βραβείου, ὀμνύει ἐπὶ τῆς ἁγίας Γραφῆς ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ἐκκλησίας τοῦ **Dunmow**, ὅτι ἐφ' ὅλον τὸ ἔτος οὐδεμία οὐδέποτε συζυγικὴ ἔρις διετάραξε τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην.

Πρό τινων δ' ἐτῶν ὁ κ. Δισραέλης παρουσιάσθη μετὰ τῆς συζύγου του εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ **Dunmow**, ἵνα ἀπαιτήσῃ τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐπὶ ὅλον ἔτος ὑπομονῆς καὶ ἀμοιβαίας συγκαταβάσεως. Ἔλαβε δὲ τὸ *λαρδίον* μὲ ὅλας τὰς ἐθιζομένας διατυπώσεις. Τὸ βραβευόμενον ζεῦγος ὀφείλει νὰ γονυπετήσῃ ἐπὶ δύο ὀξυτμήτων λίθων ὅπως ὁμόσῃ τὸν ὅρκον, καὶ νὰ μείνῃ οὕτω καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς προσλαλιᾶς τοῦ ἱερέως. Τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἐτήρησαν θρησκευτικῶς ὁ κ. καὶ ἡ κυρία Δισραέλη, κατόπιν δὲ ἐγερθέντες καὶ συμπλέξαντες τοὺς βραχίονας ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀστείας καὶ ἀλλοκότου πομπῆς, ὑφ' ἧς συνοδεύεται πάντοτε ἡ τελετὴ ἐκείνη.

Ἐὰν παρόμοιον ἔθος ἐπεκράτει καὶ ἐν Ἑλλάδι, θὰ ὑπῆρχον ἆρά γε πολλὰ ἀνδρόγυνα δυνάμενα νὰ διεκδικήσωσι τὸ *λαρδίον*, ὅπερ ἀπενεμήθη εἰς τὸν κ. καὶ τὴν κυρίαν Δισραέλη; ?

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἠρωτᾶτο καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς Σχολῆς, πῶς συνέβη τὸ ὅτι ὑποψήφιοί τινες διδάκτορες ἀμαθεῖς ἔτυχον ὄχι κακῆς ὑποδοχῆς παρ' αὐτῷ.

— Διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ἀπεκρίθη ὁ ἐπιστήμων, ὅτι οἱ ἀμαθεῖς αὐτοὶ διδάκτορες εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀκολούθως μᾶς προσκαλοῦσιν εἰς τὰ συμβούλια!

*
* *

Ἐν τῷ δικαστηρίῳ.

Δικαστής. Πῶς ἐτόλμησες νὰ σπάσῃς τὴν νύκτα τὴν κλειδαριάν;

Κατηγορούμενος. Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε δικαστά, ἀλλὰ τὴν παρελθοῦσαν φορὰν μ' ἐπετιμήσατε ὅτι ἔκλεψα ἐν σταθερᾷ μεσημβρίᾳ, τώρα δὲ μὲ κατηγορεῖτε ὅτι ἔκαμα τὴν πρᾶξιν τὴν νύκτα. Πότε λοιπὸν πρέπει νὰ ἐργάζεταί τις;

*
* *

Ἡ μικρὰ Νίνα, τιμωρηθεῖσα διὰ σφάλμα της, ξεκωφαίνει ὅλον τὸ 'σπῆτι μὲ τὰς φωνάς της.

— Θὰ σωπάσῃς; τῆς λέγει ἡ μήτηρ της.

— Ὄχι, ὄχι, δὲν θὰ σωπάσω.

— Ἄ, δὲν σωπαίνεις! τώρα βλέπεις τί ξύλο θὰ φάγῃ ἡ κούκλα σου;...

Ἐν τῷ ἅμα ἡ Νίνα ἔμεινεν ἄναυδος.

*
* *

Ῥωσσικαὶ παροιμίαι:

Οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ προσκαλοῦσι τὸ ψεῦδος εἰς τὸ τραπέζι των.

Ὑπάρχει μεγάλη πειθὼ εἰς ἓν χρυσοῦν ῥούβλιον.

Εἰς πολλούς, οἱ ὁποῖοι φέρουν ταινίαν εἰς τὸ στῆθος, θὰ ἥρμοζε μᾶλλον βρόχος εἰς τὸν λαιμόν.

Ἡ γλῶσσα τῶν γυναικῶν ἐπροξένησε πολλάκις τὸν θάνατον ἀνδρῶν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ πολιτεία, τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο τοῦ λελογισμένου ἐγωϊσμοῦ, τὸ σύνολον ὅλων τῶν ἀτομικῶν ἐγωϊσμῶν, ἔθετο τὰ δίκαια ἑκάστου εἰς χεῖρας ἐξουσίας πολὺ ἀνωτέρας τῆς τοῦ ἀτόμου, ἥτις ἐξαναγκάζει τοῦτο νὰ σέβεται τὰ δίκαια τῶν ὁμοίων του. Οὕτω δὲ καθείρχθη ὁ ἄμετρος ἐγωϊσμὸς σχεδὸν πάντων, ἡ κακία τῶν πολλῶν, ἡ ἀγριότης τῶν ὀλίγων, καὶ οὕτως ὁ καταναγκασμὸς ἐπήνεγκεν ἀπατηλήν τινα τάξιν. Εὐθὺς ὅμως ὡς ἡ προστατευτικὴ δύναμις τῆς πολιτείας ἐκλίπῃ ἢ παραλύσῃ, ἀναφαίνονται ἐν πλήρει ἡμέρᾳ πᾶσαι αἱ ἀκόρεστοι ὀρέξεις τοῦ ἀνθρώπου, τὸ φιλάρπαγον καὶ ἄπληστον αὐτοῦ, ἡ ῥυπαρὰ φιλαργυρία, ἡ κεκρυμμένη κιβδηλεία, ἡ κακία, ἡ ἀπιστία, καὶ τότε ὀπισθοχωροῦμεν, βάλλομεν ὀξείας κραυγάς, ὡς προσκρούσαντες εἰς ἄγνωστον τέως τέρας. Ἐν τούτοις ἄνευ τῆς ἀντιστάσεως τῶν νόμων, ἄνευ τῆς τιμῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ ἀπαραιτήτων ὄντων, τὰ πάθη ἐκεῖνα ἤθελον θριαμβεύει καθ' ἑκάστην. Πρέπει ν' ἀναγνώσῃ τις τὰς διασήμους δίκας, τὴν ἱστορίαν τῶν χρόνων τῆς ἀναρχίας, ὅπως ἴδῃ τί κρύπτεται εἰς τὸ βάθος τοῦ ἀνθρώπου, ποίαν ἀξίαν ἔχει ἡ ἠθική του. Αἱ μυριάδες τῶν ὄντων, αἱ πρὸ τῶν ὀφθαλ-

μῶν ἡμῶν ὑποχρεοῦνται ἀμοιβαίως εἰς σεβασμὸν τῆς εἰρήνης, κατὰ βάθος ὅμως εἶνε τίγρεις καὶ λύκοι, οὓς ἰσχυρὸς μόνον φιμὸς κωλύει τοῦ δάκνειν. Ὑποθέσατε τὴν δημοσίαν δύναμιν ἐκλείπουσαν, τὸν φιμὸν ἀφαιρούμενον, θὰ ὀπισθοχωρήσητε ἐκ φρίκης πρὸ τοῦ θεάματος, ὅπερ θὰ παρασταθῇ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας, καὶ τὸ ὁποῖον ἕκαστος εὐκόλως φαντάζεται. Ὁμολογητέον δὲ ὅτι μικρὸν ἐπενεργεῖ ἐπὶ τούτου ἡ θρησκεία, ἡ συνείδησις, ἡ κατὰ φύσιν ἠθική, οἱονδήποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ θεμέλιον αὐτῶν. Οὐχ ἧττον τότε ἐνώπιον τῶν ἐγωϊστικῶν αἰσθημάτων, τῶν παρὰ τὴν ἠθικὴν ἐλευθέρως ἐνεργούντων, θέλει τις ἴδει τὴν ἀληθῆ τοῦ ἀνθρώπου ἠθικὴν ὁρμὴν διεγειρομένην, ἀναπτύσσουσαν ποικίλως τὴν δύναμιν αὐτῆς καὶ δεικνύουσαν τί δύναται νὰ ἐκτελέσῃ. Τότε δὲ βλέπει τις τοσαύτην ποικιλίαν εἰς τοὺς ἠθικοὺς χαρακτῆρας, ὅσην καὶ εἰς τὴν διάνοιαν. (**Schopenhauer**).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πολὺς λόγος ἐγίνετο πρό τινος ἐν Πετρουπόλει περὶ μαγνητισμοῦ καὶ παραστάσεων ὑπνωτικῶν τοῦ Δανοῦ μαγνητιστοῦ Ἄνσεν. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου οἱ «Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου ἐδημοσίευσαν περιεργοτάτην ἀλληλογραφίαν.

«Ὁ Ἄνσεν ἔδωκε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν Βιέννῃ παραστάσεις, αἵτινες διήγειραν ζωηρὰν τὴν περιέργειαν τοῦ δημοσίου. Παρὰ τὴν συνήθειαν τῶν μαγνητιστῶν, οἵτινες μεταχειρίζονται ἴδια πρόσωπα, ὁ Ἄνσεν προσκαλεῖ ἐκ τῶν παρόντων νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὸ πείραμα. Μετὰ δύο δὲ ἢ τρία λεπτὰ καθιστᾷ αὐτοὺς αὐτόματα καὶ ὑπνοβάτας, ἐνεργοῦντας κατὰ ἐξωτερικάς τινας περιστάσεις θορύβου ἢ πράγματος διδομένου εἰς αὐτούς. Οὕτως, ὅταν ὁ κ. Ἄνσεν ἔθετε κοῦκλαν εἰς τὸν βραχίονα αὐτῶν, ἐλίκνιζον αὐτὴν ὡς λικνίζουσι βρέφος· ὅταν ἐπεριπάτει, ἐπεριπάτουν ὄπισθέν του. Ἐνῷ δὲ ἀφῄρει ἀπ' αὐτῶν τὴν συναίσθησιν τοῦ πραγματικοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἀφῄρει συγχρόνως καὶ τὴν αἰσθητικότητα ἑνὸς μέλους τοῦ σώματος ἢ τοῦ ἡμίσεος, ἢ καὶ ὁλοκλήρου, ὥστε δὲν ᾐσθάνοντο τὴν μεταβολὴν τῆς θερμοκρασίας καὶ τὸν πόνον. Διά τινων χειρονομιῶν ἐπὶ τοῦ σώματος τῶν μαγνητιζομένων ἐπέφερεν αὐτοῖς τοιαύτην ἀκαμψίαν, ὥστε ἠδύναντο νὰ βαστάζωσι μεγάλα βάρη.

Τὸ περιεργότερον δὲ εἶνε ὅτι εἰς τὸ πεῖσμα τῶν συμβούλων ἑταιρίας ἰατρικῆς, ἥτις ἐκήρυξε τὸ ἔργον τῶν μαγνητιστῶν ἐπικινδυνότατον εἰς τοὺς ἀναιμικοὺς καὶ νευρικούς, ἡ ἀνωτάτη τάξις τῆς κοινωνίας ἀσχολεῖται ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ πειράματα τοῦ κ. Ἄνσεν. Τὰ ὑπνοβατικὰ φαινόμενα ἀντικατέστησαν τὰς κινουμένας τραπέζας. Εἰς πάσας τὰς οἰκίας, ἔνθα δίδονται συναναστροφαί, θεωρεῖται ἀπαραίτητον νὰ δοθῇ καὶ μία παράστασις ὑπνοβατική. Ὁ ἀνταποκριτὴς τῶν «Καιρῶν» παρευρεθεὶς ἔν τινι ἑσπερίδι ἀφηγεῖται ὡς ἑξῆς τινὰ τῶν περιέργων φαινομένων·

«Μικρὸν κρυστάλλινον κομβίον, εἰς ἀπόστασίν τινα κρατούμενον τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἀπέναντι αὐτῶν, προεκάλεσεν ὕπνον, καθ' ὃν ὁ ὑπνώττων εἶχεν ἀπολέσει τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ἀφήν, καὶ δὲν διέκρινε τὰ χρώματα. Μόνον ἡ ἀκοὴ διετηρεῖτο. Ἐλαφραὶ ἐπιθέσεις τῆς χειρὸς ὑπὸ τὸν ἀντίχειρα ἐπήνεγκον τὴν συστολὴν τῶν μελῶν καὶ ὁλοκλήρου τοῦ σώματος καὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς λαλιᾶς. Πίεσις μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου σπονδύλου τοῦ τραχήλου δραστηρίως ἐπενήργει, ὅπως ὁ μαγνητιζόμενος ἀπομιμῆται ἄνευ συνειδήσεως τοὺς λόγους τῶν ἄλλων. Ποιήσεις εἰς ξένας γλώσσας, λέξεις ἄνευ ἐννοίας ἀπαγγελλόμεναι ἐπανελαμβάνοντο ὑπὸ τῶν ὑπνωττόντων προσώπων, ἐνόσῳ ἡ πίεσις ἐξηκολούθει».

Ἔν τινι βιογραφίᾳ τοῦ Μενιέ, τοῦ πρὸ ὀλίγου ἀποθανόντος μεγάλου βιομηχάνου, ἀναγινώσκομεν τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον·

Ὁ Μενιὲ ἐφαίνετο πολυδάπανος εἰς τὰς δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν εἰς τὰς ἐφημερίδας· ἐγίνωσκε κάλλιστα τὴν μεγίστην δύναμιν τῆς δημοσιότητος ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πραγμάτων. Εἰς τοῦτο δὲ κυρίως λέγεται ὅτι ὀφείλεται ἡ μεγίστη κατανάλωσις τῶν ἐν τοῖς ἐργοστασίοις αὐτοῦ κατασκευαζομένων προϊόντων. Φέρεται δὲ ὡς πρὸς τοῦτο καὶ λόγος τις, ὃν ἀναγράφομεν ἐνταῦθα. Λέγουσιν ὅτι ἡμέραν τινὰ μεγάλη ποσότης *σοκολάτας*, πρὸ πολλοῦ κατασκευασθείσης, αἰφνιδίως ἐλευκάνθη. Γενικὴ ταραχὴ ἐν τοῖς ἐργοστασίοις. Ἀναγγέλλουσι τὸ γεγονὸς εἰς τὸν Μενιέ, ὁ ὁποῖος περιέστη εἰς οὐ μικρὰν ἀμηχανίαν, διότι ἐπρόκειτο περὶ ἀπωλείας 3 ἢ 4 ἑκατομμυρίων, ἂν ἡ σοκολάτα ἐκείνη δὲν ἐπωλεῖτο. Τί νὰ πράξῃ; Πᾶς τρόπος ἐφαίνετο δύσκολος, τόσον δύσκολος, ὥστε ὁ Μενιὲ ἔμενεν ἄπρακτος. Τότε ὁ Ῥιγολλῶ, εἷς τῶν τοῦ βιομηχανικοῦ οἴκου τοῦ Μενιέ, προσελθὼν εἰς τοῦτον ἐζήτησεν 100,000 φράγκα ὡς ἀμοιβὴν εὑρέσεως τρόπου, ὃν ματαίως ἐκεῖνοι ἐζήτουν, τῆς ἐκποιήσεως τῆς σοκολάτας. Ὁ ἔμπορος Μενιὲ ἐν ἀρχῇ ἐδίστασε θεωρῶν τὴν ἀμοιβὴν ὑπέρογκον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑπεχώρησε. — Γράψατε, εἶπεν ὁ Ῥιγολλῶ, εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἐν αἷς ἀναγγέλλομεν τὴν σοκολάταν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν *πακέτων* μεγάλοις τετραγώνοις γράμμασιν: «*Σοκολάτα Μενιέ, ἡ μόνη ἡ ὁποία ἀσπρίζει διὰ τοῦ χρόνου*».

Αἱ γραμμαὶ αὗται ἐθαυματούργησαν· ἡ σοκολάτα ὡς διὰ μαγείας ἐξηντλεῖτο· λέγουσι δὲ ὅτι ἀγαθαί τινες γυναῖκες ἀγοράζουσαι σοκολάταν ἔθραυον τὰ τεμάχια ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἂν δὲν εὕρισκον αὐτὴν λευκήν, ἔλεγον ὅτι δὲν εἶνε ἐκ τοῦ ἐργοστασίου Μενιέ.

Αἱ 100,000 φράγκων αἱ οὕτω ἀποκτηθεῖσαι ἀποτελοῦσι τὴν ἀρχὴν τῆς περιουσίας τοῦ **Rigollot**, ὅστις χάρις εἰς αὐτὰ ἠδυνήθη νὰ ἐκσφενδο-

νήσῃ εἰς τὸν κόσμον τὰς *μουστάρδας* καὶ τοὺς συναπισμούς του.

Τίς ἤθελε πιστεύσει ὅτι ἡ σοκολάτα ἤθελε γίνει μήτηρ τῆς *μουστάρδας*;

Ἡμέραν τινὰ ὡραία *λαίδη* διήρχετο τὸ ἐν Ἀγγλίᾳ **Strand** ἐν χαμηλῷ καὶ κομψῷ ὀχήματι. Αἴφνης ἐμπόδιον ἐκώλυσε τὴν ἅμαξαν, ἀλλὰ *λαίδη* καὶ ὡραία δὲν δύναται νὰ περιμένῃ. Ἀνυπομονοῦσα, προβάλλει τὴν εὐειδῆ μορφὴν εἰς τὴν θυρίδα τοῦ ὀχήματος, καὶ προστάσσει τῷ ἁμαξηλάτῃ νὰ προχωρήσῃ. Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν διήρχετο ἀκριβῶς πρὸ τοῦ προσώπου αὐτῆς εὔσωμός τις καὶ ῥωμαλέος ἀνθρακεύς, ἀντικρύζων αὐτῇ μέτωπον πρὸς μέτωπον. Τί δὲ πράττει ἐν τῇ ἐκστάσει αὐτοῦ; Ἁρπάζει δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὸ θελκτικὸν ἐκεῖνο πρόσωπον, καὶ κολλᾷ ἐπ' αὐτοῦ φίλημα ἀνθρακέως! Εἰς τὸ κίνημα τοῦτο ἡ δούκισσα ἐγένετο ἔξαλλος ἐξ ὀργῆς, οἱ δὲ ὑπηρέται αὐτῆς ἐξεμάνησαν κατὰ τοῦ θρασέος ἐκείνου. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν διήρχετο κλητὴρ ἀστυνομικός, ὁ ἀνθρακεὺς συνελήφθη, ὡδηγήθη δὲ ἢ μᾶλλον ὡδήγησεν αὐτὸν αὐτὴ ἡ δούκισσα εἰς τοῦ δικαστοῦ, ἀπαιτοῦσα φοβερὰν ἐκδίκησιν, διότι παρεβιάσθη ὁ ἱερώτατος νόμος τῆς Ἀγγλίας, ὁ νόμος **Habeas corpus**, ὁ εἰς τοιοῦτον ἔγκλημα ἐπιβάλλων ποινὴν τὸν θάνατον.

Ἀλλ' αἴφνης ἐνθουσιῶν ὁ ἀνθρακεὺς ἐφώνησεν·

— Ἀδιάφορον δι' ὅλας τὰς τιμωρίας τοῦ κόσμου, ἀφοῦ ἐφίλησα τὴν ὡραιοτάτην γυναῖκα τῶν τριῶν βασιλείων.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὡς διὰ μαγείας παρῆλθεν ἡ ὀργὴ τῆς ὡραίας λαίδης, ἥτις ἐν ἄκρᾳ ἀμηχανίᾳ εἶπεν ἐν τέλει ψιθυρίζουσα πρὸς τὸν δικαστήν·

— Ἀφετέ τον ἐλεύθερον· ὁ δυστυχὴς εἶνε τρελλός!

Ἐν Ἑλβετίᾳ ἡ ὡρολογοποιΐα ἀνεπτύχθη εἰς βαθμὸν μέγιστον. Ἐν τῷ μικρῷ διαμερίσματι τῆς **Neüchatel** κατασκευάζονται κατ' ἔτος 1 ἑκατομμύριον ὡρολόγια ἀξίας 50 ἑκατομμυρίων φρ. Ἐν **Vaud** ἐργάζονται εἰς τὸ εἶδος τῆς βιομηχανίας ταύτης 8 χιλ. ἐργάται, ἐν Βέρνῃ 13 χιλ. Ἐν τῇ γενομένῃ ἐσχάτως ἐν Μέλβουρν ἐκθέσει ἐξετέθη τὸ μικρότατον ὡρολόγιον, ὅπερ ποτὲ ἐγένετο· ἀποτελεῖ τὴν κεφαλὴν βελόνης τοῦ στήθους καὶ στοιχίζει 10 χιλ. φρ. Ἅπαντα δὲ αὐτοῦ τὰ τεμάχια κατεσκευάσθησαν διὰ τῆς χειρός. Ἄλλα ὡρολόγια διπλάσια τὸ μέγεθος σχηματίζονται εἰς δακτύλιον, τοῦ ὁποίου ἀποτελοῦσι τὸν κόμβον. Ὑπάρχουσιν ἐκκρεμῆ, ἅτινα σημαίνουσι τὰς ὥρας, τὰ τέταρτα καὶ τὰ λεπτά, ἄλλα δὲ δεικνύουσι τὰ βήματα τῶν πεζῶν καὶ τῶν ἐφίππων. Ἡ Γενεύη διεκρίθη ἰδίως ἐν τῇ ὑπερωκεανείῳ ταύτῃ ἐκθέσει.

Ὁ ἐπιφανὴς τῆς Ἀγγλίας πρωθυπουργὸς Γλάδστων, ὅπως ἀνακουφισθῇ μικρὸν ἀπὸ τοῦ βάρους καὶ τῶν μεριμνῶν τῆς πολιτικῆς, μετέβη ἐσχάτως εἰς τὴν ἐν **Hawarden** ἔπαυλιν αὐτοῦ, ὅπου ἐπανέλαβε τὸ ἔργον τοῦ ὑλοτόμου, ὡς ἄλλοτε· ἔκοψε δὲ ὑπὲρ τὰ δέκα κολοσσιαῖα δένδρα ἐν γειτονικῷ τινι δάσει. Ταὐτοχρόνως ἐβοήθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐφημέριον τοῦ χωρίου καὶ αὐστηρὸν τηρητὴν τῶν τελετῶν, εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Παρετηρήθη κατὰ τὴν τελευταίως γενομένην ἀπογραφὴν τῶν κατοίκων τῆς Βιέννης ἀξιοσημείωτος αὔξησις τοῦ ἰσραηλιτικοῦ πληθυσμοῦ τῆς αὐστριακῆς πρωτευούσης. Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1869 γενομένην ἀπογραφὴν οἱ ἐν Βιέννῃ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι ἀνήρχοντο εἰς 30,200, ἐνῷ ἡ τελευταία ἀναβιβάζει αὐτοὺς εἰς τὸν ἀριθμὸν 72,000, ἤτοι πλείονας ἢ ὅσους ἀριθμεῖ ἡ Γαλλία ὁλόκληρος καὶ αἱ ἀποικίαι της.

Τὸ κράτος τὸ ἔχον πλειότερα ὑποβρύχια τηλεγραφικὰ καλώδια εἶνε ἡ Νορβηγία. Ἔχει 193 καλώδια ἀκτῆς εἰς 140 θέσεις διαφόρους καὶ ἐπὶ ἐκτάσεως 432 χιλιομέτρων.

Εἰς τὴν κυρίαν Κ** ὀνομαστὴν διὰ τὴν ἀκούραστον γλῶσσάν της, συνέταξέ τις ἀπὸ τοῦδε τὸ ἀκόλουθον ἐπιτύμβιον:

Ἐνταῦθα κεῖται
ἡ Κυρία Κ....
σιωπήσασα
τὴν... 18...

Εἷς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Γενικῶς πιστεύεται ὅτι ἡ σάκχαρις, εἴτε ἐν στερεᾷ καταστάσει εἴτε ἀναλελυμένη εἰς γλυκίσματα καὶ ποτά, ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ μαυρίζῃ τοὺς ὀδόντας καὶ προδιαθέτῃ αὐτοὺς εἰς τὴν σῆψιν. Ἐν τούτοις, ἐὰν θέσῃ τις ἐντὸς ποτηρίου ὕδατος σακχαρωμένου σμάλτον, θὰ ἴδῃ ὅτι καὶ μετὰ παρέλευσιν ἔτι ἑβδομάδων ἡ σάκχαρις οὐδόλως προσέβαλε τὸ σμάλτον. Πλὴν τούτου ὑπάρχει καὶ τὸ παράδειγμα τῶν μαύρων, τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰς φυτείας τοῦ σακχαροκαλάμου, οἵτινες καίτοι τρώγοντες μεγάλας ποσότητας σακχάρεως, ἔχουσιν ὅμως ὀδόντας θαυμαστῆς λευκότητος. Παρατηρητέον ὅμως ὅτι οἱ μὲν μαῦροι τρώγουσι τὴν σάκχαριν ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῆς καταστάσει, ἐνῷ ἡμεῖς τρώγομεν αὐτὴν διυλισμένην δι' ἀσβέστου, καὶ ἑπομένως ἕνεκα τούτου προσλαβοῦσαν ἰδιότητας καταστρεπτικὰς διὰ τοὺς ὀδόντας ἡμῶν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ κατάχρησις εἰς φαγητὰ ἐνέχοντα σάκχαριν ἀποβαίνει λίαν ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν χώνευσιν, προκαλοῦσα διαταράξεις τοῦ στομάχου, τῶν ὁποίων ἀποτέλεσμα εἶνε καὶ ἡ αναγωγὴ ὑγρῶν ὀξέων, ἅτινα προσβάλλουσιν ἰσχυρῶς τοὺς ὀδόντας.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ»

'Αριθ. 280 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία : 'Εν 'Αθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: 'Οδὸς Σταδίου, 6 — 10 Μαΐου 1881

ΣΕΙΣΜΟΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΡΟ ΤΟΥ 1821

Τοῦ λόγου γινομένου ἐπ' ἐσχάτων περὶ τοῦ σφοδροτάτου σεισμοῦ τοῦ καταστρέψαντος τὴν ἀνθηρὰν Χίον, ἔγεινε σὺν τοῖς ἄλλοις ἡ παρατήρησις ὅτι ἡ ἔκσπασις καὶ ἀπὸ τῆς φυσικῆς των θέσεως ἀποκίνησις τῶν τυμπάνων ἀρχαίων στύλων σημαίνει ὅτι καὶ τὴν 'Αττικήν, ἰδίως δὲ τὰς 'Αθήνας συνετάραξαν κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον τῶν αἰώνων σφοδροὶ σεισμοί.

'Η παρατήρησις αὕτη εἶνε ὀρθοτάτη, θὰ ἠδυνάμεθα δὲ νὰ ἐξετάσωμεν ἀκριβέστερον τὰς ζημίας ἃς ἐπήνεγκον οἱ σεισμοὶ εἰς τὴν πόλιν κατὰ διαφόρους χρόνους, ἂν ἡ ἱστορία διεφύλασσεν ἡμῖν πλήρη κατάλογον τῶν γενομένων σεισμῶν. 'Αλλὰ τοιαῦται ἀκριβεῖς σημειώσεις ἐλλείπουσι δυστυχῶς καὶ μόνον σποραδικὰς μανθάνομεν εἰδήσεις.

Αὐτοὶ οἱ μῦθοι, ἐν οἷς συμβολικῶς καὶ μυστηριωδῶς πολλάκις διεφύλαξαν οἱ ἀρχαῖοι τὴν παλαιοτάτην φυσικὴν ἱστορίαν τῶν χωρῶν ἃς κατῴκουν, φαίνονται μαρτυροῦντες καὶ ἐν 'Αττικῇ περὶ προϊστορικῶν γεωλογικῶν φαινομένων. Ἴσως δὲ ἡ ἅμιλλα τῆς 'Αθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ μάλιστα ὁ περὶ τοῦ 'Αγχέσμου μῦθος, ὡς πέτρου πεσόντος ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς θεοῦ ἐν ᾧ διεσκεύαζε τὰ τῆς πόλεως, εἶνε ἀμυδρὰ καὶ συμβολικὴ ἀνάμνησις προαιωνίων σεισμικῶν ἐνεργειῶν τῆς φύσεως.

Τὰς δὲ πρώτας ἀκριβεῖς ἱστορικὰς σημειώσεις περὶ σεισμῶν ἐν 'Αθήναις γενομένων εὑρίσκομεν παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ. 'Ανέγραψε δ' αὐτὰς ὁ μέγας ἱστορικὸς οὐχὶ ἐξ ἁπλῆς ἀναγραφικῆς περιεργίας, ὡς ποιοῦσιν οἱ κοινοὶ τῶν χρονογράφων οἱ τὰ φυσικὰ συμβάντα ἀναμὶξ μετὰ τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων συνονθυλεύοντες, ἀλλ' ἐξ ἀνωτέρας τινὸς σκέψεως φιλοσοφικῆς. 'Επειδή, ἐκθέτων ἐν τῷ προοιμίῳ τὴν σύμπτωσιν τῶν δεινῶν ἅτινα ἐπήνεγκεν ὁ πελοποννησιακὸς πόλεμος, ὀρθῶς παρετήρησεν ὅτι μετὰ τῆς ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων κακίας συνειργάσθη κατὰ περίεργον σύμπτωσιν πρὸς τὴν καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν μοιραία τις μανία καὶ ἐκτροπὴ τῆς φύσεως· «τά τε πρότερον »ἀκοῇ μὲν λεγόμενα, ἔργῳ δὲ σπανιώτερον βε»βαιούμενα οὐκ ἄπιστα κατέστη, σεισμῶν τε »πέρι, οἳ ἐπὶ πλεῖστον ἅμα μέρος γῆς καὶ ἰσχυ»ρότατοι οἱ αὐτοὶ ἐπέσχον, ἡλίου τε ἐκλείψεις, »αἳ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνη»μονευόμενα ξυνέβησαν, αὐχμοί τε ἔστι παρ' οἷς »μεγάλοι ἀπ' αὐτῶν καὶ λιμοὶ καὶ ἡ οὐχ ἥκιστα »βλάψασα καὶ μέρος τι φθείρασα, ἡ λοιμώδης »νόσος.»

Διαρκοῦντος τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου δὶς γίνεται μνεία σεισμῶν συμβάντων ἐν 'Αθήναις. Καὶ πρῶτον μὲν οἱ πολλοὶ σεισμοὶ οἱ διαταράξαντες τὸν χειμῶνα τοῦ 427 τὴν 'Αττικήν, Βοιωτίαν καὶ Εὔβοιαν καὶ μάλιστα τὸν βοιώτιον 'Ορχομενὸν ἐγένοντο αἰσθητοὶ καὶ ἐν 'Αθήναις, ὡς ῥητῶς τοῦτο μαρτυρεῖται ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου (Γ' 87, 4). Ἦσαν δὲ οἱ σεισμοὶ οὗτοι σύγχρονοι πρὸς τὴν δευτέραν ἐν 'Αθήναις ἐπιδημίαν τοῦ γνωστοῦ λοιμοῦ, ὅστις τελέως μὲν οὐδέποτε εἶχεν ἐκλίπει, ἀλλ' εἶχεν ὅμως ὁπωσδήποτε κοπάσει ἐν τῷ μεταξύ, ἐπελθούσης τινὸς διαλείψεως.

Μετά τινα δ' ἔτη, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 420, συνέβη ἄλλος σεισμὸς ἐν 'Αθήναις. Συμπίπτει δ' οὗτος μετὰ μιᾶς τῶν σπουδαιοτάτων ἐκκλησιῶν τοῦ ἀθηναϊκοῦ δήμου, ἐκείνης καθ' ἣν ὁ νεαρὸς 'Αλκιβιάδης ἀντέταξε τὸ πρῶτον εἰς τὸν Νικίαν τὰ σχέδια καὶ τὰς ἐνεργείας τοῦ πολυκινήτου καὶ πολυμηχάνου αὐτοῦ νοῦ. 'Αφορμώμενος ἐκ τῆς πρό τινος ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων συναφθείσης συμμαχίας μετὰ τῶν Βοιωτῶν καὶ ὑπὸ τῆς δυσαρεσκείας ἣν αὕτη τε καὶ ἡ μὴ παράδοσις τοῦ ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν κατεχομένου φρουρίου Πανάκτου καὶ τῆς 'Αμφιπόλεως εἰς τοὺς 'Αθηναίους εἶχε προκαλέσει ἐν τῇ πόλει, διενοήθη νὰ διαπραγματευθῇ τὴν φιλίαν τοῦ δήμου πρὸς τοὺς 'Αργείους καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν. Πρέσβεις δὲ τῶν 'Αργείων ἀφίκοντο εἰς 'Αθήνας τὴν ἄνοιξιν τοῦ 420 κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καθ' ὃν καὶ ἀπεσταλμένοι τῆς Σπάρτης ἐζήτουν παντὶ τρόπῳ νὰ ἐπιφέρωσι συμβιβασμὸν τῶν διαφορῶν τῶν δύο μεγάλων πόλεων. Καὶ εἰς μὲν τὴν βουλὴν παραστάντες οὗτοι ἐδήλωσαν ὅτι ἐστάλησαν ὡς πρέσβεις αὐτοκράτορες παρὰ τῆς Σπάρτης· ἀλλὰ δόλῳ τοῦ 'Αλκιβιάδου πεισθέντες ἀρνηθῶσι τοῦτο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου ἐξήγειραν τὴν γενικὴν ἀγανάκτησιν, καταβοῶντος αὐτοῦ πρώτου τοῦ 'Αλκιβιάδου. 'Επιτυχούσης δὲ τῆς πανουργίας τοῦ νεαροῦ δημαγωγοῦ, οἱ 'Αθηναῖοι παρεσκευάζοντο νὰ καλέσωσιν ἤδη τοὺς 'Αργείους καὶ νὰ δεχθῶσι τὴν συμμαχίαν μετ' αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων αὐτῶν, ὅτε σεισμὸς ἐπελθὼν ἐπήνεγκε τὴν διάλυ-

σιν τῆς ἐκκλησίας, τοῦθ' ὅπερ ἐβοήθησεν εἰς τὰ σχέδια τοῦ φιλολάκωνος Νικίου, τοὐλάχιστον μέχρι τινός. Ἀναγινώσκοντες τὴν διήγησιν ταύτην παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ (Ε' 45) καὶ τῷ Πλουτάρχῳ (Νικ. 10) δὲν πρέπει νὰ νομίσωμεν ὅτι ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου ἐν βίᾳ διελύθη ἕνεκα τῆς σφοδρότητος τοῦ γενομένου σεισμοῦ. Οὐδέτερος τῶν συγγραφέων χαρακτηρίζει τὸν σεισμὸν ὡς σφοδρόν, μᾶλλον δ' ἐκ τῶν λόγων αὐτῶν δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ὅτι ἦτο ἄσημός τις. Λόγος λοιπὸν τῆς διαλύσεως τῆς ἐκκλησίας δὲν ἦτο ἡ σφοδρότης τοῦ σεισμοῦ καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἐπελθοῦσα ταραχή, ἀλλ' αὐτὸ τὸ φαινόμενον, ὅπερ ἐθεωρήθη ὡς διοσημία· κατὰ δὲ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν ἐν Ἀθήναις αἱ διοσημίαι ἐπέφερον τὴν διάλυσιν τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου. Διὰ τοῦτο δὲ εὐφυέστατα ὁ Ἀριστοφάνης, καταγελῶν τῆς ὑπερβολῆς ἐν τῇ χρήσει ταύτης τῆς συνηθείας, εἰςάγει ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσι (στ. 169 κ. ἑ.) τὸν Δικαιόπολιν ἀπαγορεύοντα νὰ γείνῃ συζήτησις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ τοῦ μισθοῦ τῶν Θρᾳκῶν, ἐπειδὴ ἔσταξεν ἐπ' αὐτὸν ῥανὶς βροχῆς, ἄρα εἶνε διοσημία. Μεθ' ὃ ὁ κῆρυξ διαλύει διαταγῇ τῶν πρυτάνεων τὴν ἐκκλησίαν*.

Ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρχε τὸ αὐτὸ ἔθος ἕνεκα διοσημίας. Οὕτως ἐν Κορίνθῳ βλέπομεν ἕνεκα σεισμοῦ γενομένου ἐπερχομένην τὴν διάλυσιν συνεδρίας (Θουκ. Ε' 50, 5). Ἐν δὲ Σπάρτῃ τῷ 412, ὅτε ἐψηφίσθη συμμαχία μετὰ τῶν Χίων καὶ Ἐρυθραίων καὶ ἀποστολὴ στόλου δέκα νηῶν ὑπὸ τὸν Μελαγκρίδαν, ἐπελθόντος σεισμοῦ μετεβλήθη ἡ ἀπόφασις καὶ ναύαρχος μὲν ἐστάλη ἄλλος, ὁ Χαλκιδεύς, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν νηῶν ἀπὸ δέκα περιεστάλη εἰς πέντε μόνας (Θουκ. Ε' 50,5).

Μετὰ τούτους τοὺς ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου γενομένους ἐν Ἀθήναις σεισμούς, ὧν τὴν ἐπιμελῆ ἀναγραφὴν χρεωστοῦμεν εἰς τὸν Θουκυδίδην, οὐδὲν παρεδόθη ἐπὶ μακροτάτους αἰῶνας, ἐπὶ ὑπερδισχίλια ὅλα ἔτη, περὶ ἄλλων σεισμῶν. Ἀλλὰ τότε μανθάνομεν περὶ τοῦ σφοδροτάτου τῶν σεισμῶν τῶν ἐν Ἀθήναις γενομένων. Ἰδοὺ διὰ τίνων περιγράφεται οὗτος ὑπό τινος τῶν συγχρόνων· «τῷ ἔτει τούτῳ μέγας σεισμὸς ἐγένετο καὶ »ἅπαντες οἱ οἶκοι ἐσείσθησαν καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ »ἁγίου Διονυσίου εἰς δύο ἐσχίσθη καὶ ὁ τοῦ ἀρ»χιερέως οἶκος κλόνῳ μεγάλῳ καὶ λίθῳ ἐκ τοῦ Βρά»χου προσβληθεὶς τὸ ἀνώγειον ἐκρημνίσθη. Τοῦτο »δὲ ἐγένετο τὸ ἑσπέρας τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος· »πολλοί τε οἶκοι τῆς τοῦ Σωτῆρος Νικοδήμου »μονῆς κατεκρημνίσθησαν καὶ ἡ Βασιλικὴ ἐκκλη»σία ἐῤῥάγη καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ εἰς τὴν Μητρό»πολιν ὁ Δημήτριος κεραυνῷ βληθεὶς ἐτελεύτησεν »ἀφήσας ὀρφανὰ καὶ χήραν**». Ἂν καὶ αἱ εἰδήσεις αὗται περιλαμβάνονται ἐν τῷ χρονικῷ τῆς μονῆς τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, ὅπερ ἐξήγειρέ τινας ἀμφιβολίας, οὐδένα ἔχομεν λόγον νὰ δυσπιστήσωμεν πρὸς τὴν διήγησιν τοῦ μοναχοῦ. Μᾶλλον δὲ πρέπει νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτοῦ, τὸ μὲν ἵνα εὕρωμεν τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐγένετο ὁ σεισμός, τὸ δὲ ἵνα ἐξηγήσωμεν τὰ κατ' αὐτόν. Τὸ ἔτος τοῦ σεισμοῦ δὲν ἀναγράφεται ἐν τῷ ἀποσπάσματι τοῦ χρονικοῦ, ἀλλ' ἔχομεν τὸν χρόνον κατὰ προσέγγισιν δεδηλωμένον διὰ τῆς μνείας τοῦ Δημητρίου, ὅστις κατὰ πιθανώτατον λόγον εἶνε ὁ ἱερεὺς Δημήτριος Κολοκύνθης ὁ τῷ 1651 πορευθεὶς εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν πατριάρχην Ἰωαννίκιον καὶ λαβὼν πατριαρχικὴν ἄδειαν ἵνα ἱδρύσῃ τὴν μονὴν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων. Ἀλλ' οὐδὲ μέχρι τοῦ 1687 δυνατὸν νὰ συνέβη ὁ σεισμὸς ὁ καταστρέψας τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ἐπειδὴ οὗτος ἐσώζετο ἔτι ἀκέραιος ὅτε ἦλθεν ὁ Σπὼν εἰς Ἀθήνας καὶ κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν Βενετῶν ἀργότερον ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔτει γενομένην ἅλωσιν τῆς πόλεως. Ἀλλὰ τῷ 1751, ὅτε ἐπεσκέψατο τὴν πόλιν ὁ **Stuart**, τοῦ οἴκου τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς ἐκκλησίας Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἐσώζοντο μόνα τὰ ἐρείπια. Ἄρα ὁ σεισμὸς ἐγένετο μεταξὺ τοῦ 1687 καὶ τοῦ 1751*. Ἐγένετο δὲ τὴν ἑσπέραν τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος, ἤτοι τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Σεπτεμβρίου, οὐχὶ δὲ τὴν πρώτην Ἰουνίου, ὡς ἐσφαλμένως ἔγραψαν οἱ κ. **A. Mommsen** καὶ **J. Schmidt**. Τῶν δὲ βλαβέντων κτιρίων ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου καὶ ὁ οἶκος τοῦ μητροπολίτου ἔκειντο προσεχῆ ἀλλήλοις, καθ' ἃς ἄλλοθεν ἔχομεν μαρτυρίας, κατὰ τοὺς προσβορείους πρόποδας τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ὥστε τὸν λόφον ἐκεῖνον προφανῶς ἀποκαλεῖ Βράχον ὁ χρονογράφος, ἐξ οὗ κατέπεσεν ὁ μέγας λίθος. Ἡ δὲ μονὴ τοῦ Νικοδήμου, ἧς πολλοὶ οἶκοι ἐσχίσθησαν, εἶνε βεβαίως ἡ ὁμώνυμος τὴν σήμερον Ῥωσικὴ ἐκκλησία. Οὕτω καὶ ἡ βυζαντιακὴ ἐκκλησία τῶν ἁγ. Θεοδώρων ἐν Ἀθήναις ἔν τινι ἐγγράφῳ τοῦ Πάπα Ἰννοκεντίου τοῦ Γ' τῷ 1208 ἀναφέρεται ὡς **monasterium Sancti Theodori****. Τοὺς δ' ἐν τῷ χρονικῷ ἀναφερομένους οἴκους πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν ἢ πραγματικὰ κελλία, ἂν ὁ ἅγιος Νικόδημος δὲν ἦτο μόνον κατ'

* Ἴδ. καὶ Ἐκκλησιαζ. στ. 791 καὶ Σχολ. Ἀριστοφ. εἰς Ἀχαρνέων στ. 171.

** Ἀρχαιολ. Ἐφημερὶς 1853 σελ. 911.

* Ἴδ. καὶ Mommsen, Athenae Christianae σ. 41. Ὁ σοφὸς διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀστεροσκοπείου κ. Julius Schmidt ἐν μὲν τῇ συγγραφῇ αὐτοῦ Studien über Erdbeben. (Ἐκδ. Β'. Ἐν Λειψίᾳ 1879 σ. 160) τάσσει τὸν σεισμὸν τοῦτον ἀορίστως μεταξὺ τοῦ 1641 καὶ 1660, ἐν δὲ τῇ διατριβῇ αὐτοῦ Vulkaneruptionen und Erdbeben (ἐν τῷ τοῦ Deffner «Archiv für mittel-und neugriechische Philologie» Τεῦχ. Α'-Β'. 1880 σ. 111) μεταξὺ τοῦ 1636 καὶ 1660. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι τἀνωτέρω ἐκτεθέντα περὶ τῆς χρονολογίας, ἐν οἷς ἀκολουθῶ μάλιστα τῷ Mommsen, εἶνε πειστικά. Ἐν τοῖς Studien ὁ κ. Schmidt συγκεχυμένως ἀναγράφει τὰ τῶν ἀθηναϊκῶν σεισμῶν κατὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον· ἡ δὲ μελέτη τῶν πηγῶν πείθει ὅτι ὀρθότερα εἶνε τὰ ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ αὐτοῦ νεωτέρᾳ διατριβῇ ἀναγραφόμενα.

** Ἴδ. τὴν ἐμὴν σημείωσιν περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Θεοδώρων ἐν Παρνασσῷ τόμ. Β' σ. 72.

ὄνομα μονή, ἢ γειτονικά τινα κτήματα τῆς ἐκκλησίας ταύτης, ὁποῖα καὶ τὴν σήμερον ἔχει αὕτη, ἀνήκοντα τοῖς Ῥώσοις. Ἦτο δὲ γνωστὴ ἡ παλαιὰ αὕτη βυζαντιακὴ ἐκκλησία ἐπὶ τῆς Τουρκοκρατίας ὡς Σωτῆρα Λυκοδήμου ἢ Νικοδήμου. Ἀλλὰ τίς εἶνε ἡ ἐν τῷ χρονικῷ ἀναφερομένη Βασιλικὴ ἐκκλησία, περὶ ἧς δὲν εἶνέ τι γνωστόν;* Εἰκάζω ὅτι τοῦτο τὸ ὄνομα εἶχεν ἡ ἐκ τῶν παλαιῶν χριστιανικῶν χρόνων **Basilica**, ἥτις ἀνεκαλύφθη ἢ παρετηρήθη πρὸ εἰκοσαετίας περίπου ἐν τῷ νῦν κήπῳ τῶν Ἰλισσίδων Μουσῶν, ἔνθα τὸ πρό τινων ἐτῶν πηχθὲν θερινὸν θέατρον ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας ᾠκοδομήθη κατὰ μέρος ἐπὶ τῶν θεμελίων τῆς Βασιλικῆς ἐκείνης.

Τοιοῦτος καὶ ὁ σεισμὸς τοῦ δεκάτου ἑβδόμου ἢ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, εἰς ὃν πρὸ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος εἷς καὶ μόνος μαρτυρεῖται ἐπακολουθήσας ἐν ἔτει 1805. Ἐγένετο δ' οὗτος κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τῇ 5|17 κατὰ τὸν **Dodwell****. Προηγήθησαν δ' αὐτοῦ ῥαγδαῖαι βροχαί, ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ μετὰ πνικτικὴν ζέστην. Ἡ δὲ καταιγὶς αὕτη διήρκεσεν εἴκοσι καὶ ἐξ ὅλας ὥρας ἄνευ διακοπῆς. Καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Ἄγγλος περιηγητής, τότε πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ Ἰλισσὸς ἀπὸ ἀνύδρου διώρυγος μετεβλήθη εἰς ἄγριον καὶ βαθύρρουν ποταμὸν κατακλύσαντα τὰ πέριξ, θέαμα ἄξιον λόγου διὰ τοὺς συγχρόνους Ἀθηναίους, οἵτινες συνέρρεον παμπληθεῖς ἵνα θαυμάσωσι τὸν ἔκτακτον τοῦτον ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ. Τῇ ἐπομένῃ τοῦ σεισμοῦ ὁ Ἰλισσὸς εἶχεν ἀποβάλει ἤδη τὴν προτέραν αὐτοῦ ὁρμήν, μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἐπανῆλθεν ἡ συνήθης αὐτοῦ ξηρότης, ἀφ' ἧς σπανιώτατα ἀφίσταται, ὡς γνωστόν.

Τοιοῦτοι οἱ ἐν Ἀθήναις γενόμενοι μέχρι τοῦ 1821 σεισμοί, περὶ ὧν ἐσώθησαν εἰδήσεις. Πάντως δ' ἐγένοντο καὶ ἄλλοι μὴ ἀναγραφόμενοι ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν καὶ χρονογράφων. Πιθανώτατον δὲ εἶνε ὅτι καὶ κατ' ἄλλους σεισμούς, ὧν ἐσώθησαν εἰς ἡμᾶς περιγραφαί, ἐσείσθησαν μὲν καὶ αἱ Ἀθῆναι, δὲν ἀνεγράφη δὲ τὸ γεγονός, περιορισθείσης τῆς διηγήσεως εἰς τοὺς τόπους ἔνθα οἱ σεισμοὶ ἐγένοντο μάλιστα αἰσθητοὶ ἢ προὐξένησαν μεγάλας ζημίας. Τοῦτο δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἰκάσωμεν περὶ τῶν κατ' Αὔγουστον τοῦ ἔτους 553 μ.χ. ἐπανειλημμένων φοβερῶν σεισμῶν, οἵτινες ἐπήνεγκον σπουδαίας καταστροφὰς καὶ ζημίας ἀνυπολογίστους κατὰ τὸν Κρισσαῖον κόλπον, τὴν Κορινθίαν, τὴν Ἀχαΐαν καὶ τὴν Βοιωτίαν καὶ οὓς ἐκτενῶς περιγράφουσιν οἱ Βυζαντῖνοι ἱστορικοί.

Ἀπὸ δὲ τοῦ 1821 καὶ ἐντεῦθεν οὐ μόνον σεισμοὶ πολλοὶ ἔσεισαν καὶ τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀναγραφὴ αὐτῶν ἔγεινεν ὁσημέραι τακτικωτέρα. Μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1858, ὅτε ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπ' ἀγαθοῖς ἱδρυθέντος ἀστεροσκοπείου τῶν Ἀθηνῶν ὁ ἀκάματος ἐπιστήμων κ. Ιούλιος Σμίθ, δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι ἔχομεν τακτικὸν ἡμερολόγιον τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν γενομένων σεισμῶν, ἀνερχόμενον εἰς χιλιάδας πολλὰς παρατηρήσεων, ἃς δύνανται νὰ εὕρωσιν εὐχερῶς οἱ ἀναγνῶσται τῆς *Ἑστίας* ἐν τῇ διδακτικωτάτῃ αὐτοῦ συγγραφῇ τῇ ἐπιγραφομένῃ «Μελέται περὶ σεισμῶν.»

Σπυρ. Π. Λαμπρος.

* **Mommsen**, Athenae christianae σ. 44, σημ.**.

** **Dodwell**, Classische und topographische Reise durch Griechenland γερμ. μεταφρ. Τόμ. Α' σ. 295.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ῥουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 273.

Ζ'.

Ὀλίγαι τινὲς πληροφορίαι.

— Μοῦ ἐπιτρέπετε, εἶπεν ἑσπέραν τινὰ ἡ Λουκία, νὰ σᾶς ἐρωτήσω κάτι;

— Τὸ κάτι αὐτὸ θὰ εἶνε πολὺ λεπτόν, ἀφοῦ ἀρχίζει μὲ προοίμιον, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος.

— Ἡ ἐρώτησις ἀφορᾷ σᾶς, ἰατρέ, καὶ δὲν ἠξεύρω ἂν πρέπει νὰ τὴν κάμω.

— Δὲν πειράζει, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος· σᾶς δίδω τὴν ἄδειαν νὰ μ' ἐρωτήσετε ὅ,τι θέλετε, εἴτε μὲ ἀφορᾷ, εἴτε ὄχι.

— Εὐχαριστῶ. Ἤθελα νὰ μάθω, πῶς εἷς ἄνθρωπος διακεκριμένος, καθὼς σεῖς . . . .

Ὁ Ἀντώνιος διεῤῥάγη εἰς γέλωτα.

— Πολὺ καλά, εἶπεν ἡ Λουκία διακοπτομένη, ἠμπορεῖτε νὰ γελᾶτε ὅσον θέλετε, ἀλλ' ὅπως δήποτε εἶσθε ἄνθρωπος διακεκριμμένος, τὸ ἠξεύρετε.

— Ἂν μετρία ἐκπαίδευσις καὶ ἀνατροφὴ ἀποτελοῦσι καθ' ὑμᾶς διακεκριμένον ἄνθρωπον, τότε εἶμαι ὑπερήφανος διὰ τὴν πατρίδα μου.

— Ἐννοεῖτε δηλαδή, ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὴν πατρίδα σας πολλοὶ ὅμοιοί σας;

— Ὁμιλεῖτε σπουδαίως; ἠρώτησεν ὁ Ἀντώνιος. Τότε θεωρεῖτε, φαίνεται, τὴν Ἰταλίαν ὡς βασίλειον τυφλῶν, ὅπου βασιλεύουν οἱ μονόφθαλμοι. Πιστεύσατέ μου, φιλτάτη μου κυρία, θὰ εὕρῃτε πολλοὺς ἀνωτέρους μου, οἵτινες ζῶσιν ἄχρηστοι καὶ ἀποθνήσκουν ἄγνωστοι. Δὲν φαντάζεσθε, ἐξηκολούθησε, πόσαι διάνοιαι, πόσαι δυνάμεις καὶ πόσοι εὐγενεῖς πόθοι, χάνονται πνιγόμενοι εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτὴν ἀντλίαν, ἥτις ἐπὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ χάρτου ὀνομάζεται Ἰταλία.

Νέφος ἀνεκφράστου μελαγχολίας ἐσκίασε τὴν συνήθως αἰθρίαν μορφήν του. Ἡ Λουκία ἐνόησε κ' ἔμεινε σιγῶσα.

— Λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος κινῶν ἐπιχαρίτως τὴν κεφαλήν, ὡσεὶ θέλων ν' ἀπαλλαγῇ σκληροῦ βάρους, ἐπιθυμεῖτε νὰ ἐξακολουθήσετε; Σᾶς ἐφαίνετο παράδοξον, πῶς ἄνθρωπος διακεκριμένος ὡς ἐγὼ κατήντησε νὰ παίζῃ κιθάραν· τοῦτο ἠθέλατε νὰ εἴπῃτε;

— Διόλου! — πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ζῇ εἰς μι-

κρὸν χωρίον καθὼς αὐτὸ, ἐν τῷ μέσῳ χονδρῶν χωρικῶν.

— Χονδρῶν χωρικῶν! ὑπέλαβεν ὁ ἰταλός. Μὲ συγχωρεῖτε ὅτι σᾶς διακόπτω καὶ πάλιν, ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ ν' ἀκούω νὰ ὀνομάζωνται τοιουτοτρόπως οἱ ἡμερώτεροι ἄνθρωποι τῆς γῆς. Ὀνομάσετέ τους ἀμαθεῖς, δεισιδαίμονας, ὅ,τι θέλετε, ἀλλὰ μὴ τοὺς λέγετε χονδρούς. Διατί τοὺς νομίζετε τοιούτους;

— Ἀλλὰ, εἶπεν ἡ Λουκία μετά τινος ἀμηχανίας, ὁ πατήρ μου μὲ εἶπε πολλάκις ὅτι τὸν ἐσταμάτησαν εἰς τοὺς περιπάτους του καὶ τοῦ ὡμίλησαν ἀπρεπῶς.

— Ἐννοῶ κάλλιστα ὅτι ἐστενοχωρήθη ὁ Σὶρ Ἰωάννης, διότι χωρικοί τινες τοῦ ἀπέτειναν τὸν λόγον εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν δὲν ἐννόει· δὲν ἐννοῶ ὅμως, πῶς ἐξέλαβε τὴν οἰκειότητα ὡς ἔλλειψιν σεβασμοῦ καὶ τοὺς κατηγορεῖ ὡς χονδροὺς ἀνθρώπους.

— Ἰατρὲ, δὲν ἀπαντᾶτε εἰς τὴν ἐρωτησίν μου.

— Θεωρεῖτε τὴν ἐδῶ ζωήν μου ὡς δυστύχημα δι' ἐμέ;

— Ὄχι ὡς δυστύχημα ἀλλ' ὡς τύχην κατωτέραν τῆς ἀξίας σας.

— Καὶ ἂν δὲν δύναμαι νὰ κάμω ἀλλέως; εἶπεν ὁ Ἀντώνιος.

— Ἠξεύρετε πολὺ καλὰ, ὅτι αὐτὸ δὲν εἶνε ἀληθὲς, εἶπεν ἡ Λουκία μετά τινος ζέσεως. Ἠξεύρετε κάλλιστα, ὅτι ἀρκεῖ μίαν λέξιν νὰ εἴπῃτε, διὰ νὰ μεταβληθῇ ἡ σημερινή σας θέσις εἰς θέσιν πολὺ ἀνωτέραν.

— Βλέπω τί τρέχει, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος μειδιῶν, οἰκειώθητε μὲ τὴν Σπεράντσαν, καὶ σᾶς διηγήθη θαύματα περὶ τῶν μεγαλείων τὰ ὁποῖα μὲ περιμένουν. Μὴ πιστεύσετε τόσον εὔκολα, σᾶς παρακαλῶ, πληροφορίας, τὰς ὁποίας θὰ σᾶς δώσουν περὶ ἐμοῦ ἡ Σπεράντσα καὶ ἡ μήτηρ της.

— Σεῖς ὅμως μοῦ εἴπετε, ὅτι ἡ Σπεράντσα εἶνε κόρη μὲ νοῦν καὶ μὲ καρδίαν.

— Μάλιστα καὶ ἡ μήτηρ της ἐπίσης Ἀλλ' ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐμοῦ, τὰς παραφέρει ἡ φαντασία των. Εἶμαι ἡ λατρεία των, καὶ ἂν ἀκούσουν ὅτι μοῦ ἔχουν κάπου φυλαγμένον κανὲν βασίλειον, θὰ τὸ πιστεύσουν.

— Ἂν σᾶς ἀγαποῦν,—καὶ ἠξεύρω ὅτι σᾶς ἀγαποῦν—θὰ εἰπῇ ὅτι ἔχουν τοὺς λόγους των.

— Λόγους φανταστικοὺς, ἢ τοὐλάχιστον ὑπερβολικούς. Αἱ γυναῖκες, καθὼς λέγουν, εἶνε εἰς ὅλα ὑπερβολικαί. Ἀδύνατον νὰ πεισθῇ ἡ Ῥόζα, ὅτι δὲν ἔσωσα τὴν ζωὴν τῆς κόρης της κατὰ τὴν τελευταίαν της ἀσθένειαν· ἐνῷ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε ἀληθές. Ὡς πρὸς τὴν Σπεράντσαν, φαντάζεται ὅτι μοῦ χρεωστεῖ ἄπειρον εὐγνωμοσύνην, διότι εἰς μίαν ὑπόθεσιν, ἥτις τὴν ἐνδιαφέρει πολὺ, κατέβαλα μερικὰς προσπαθείας, αἱ ὁποῖαι, χρεωστῶ νὰ τ' ὁμολογήσω, ἀπέβησαν ἐντελῶς μάταιαι.

— Μὲ τί τέχνην ὑποτιμᾶτε τὸν ἑαυτόν σας!

— Διόλου, μὶς Δάβεν, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ πιστεύσετε, ὅτι ἔχω καλλίστην ἰδέαν περὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου· ἀλλὰ δὲν ὑποφέρω καὶ τὴν ὑπερτίμησιν. Θέλετε νὰ μάθετε εἰς τί συνίσταται τὸ λαμπρὸν αὐτὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον εἶνε εἰς τὴν διάθεσίν μου, κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς Σπεράντσας;

— Ἐννοεῖται, εἶπεν ἡ Λουκία.

— Δὲν θὰ σᾶς φανῇ πολὺ λαμπρὸν, σᾶς τὸ προλέγω. Τὸ παρελθὸν ἔτος... Ἀλλὰ προτιμότερον ἴσως εἶνε, πρὸς πλειοτέραν σαφήνειαν, νὰ σᾶς εἴπω πῶς καὶ πόθεν κατήντησα εἰς αὐτὸν τὸν τόπον.

— Σᾶς τὸ παρακαλῶ, εἶπεν ἡ Λουκία, ἐντείνουσα πᾶσαν αὐτῆς τὴν προσοχήν.

— Εἶνε ἱστορία, ἥτις δύναται νὰ συνοψισθῇ εἰς ὀλίγας λέξεις. Ὅτι ἓν τέκνον τῆς Σικελίας ἢ οἱασδήποτε ἄλλης χώρας αὐτῆς τῆς χερσονήσου, μὴ ἔχον ἄλλην ἐπιθυμίαν παρὰ νὰ ζήσῃ καὶ ν' ἀποθάνῃ πλησίον τῆς ἑστίας του, ἐδιώχθη αἴφνης διὰ τῆς βίας ἀπὸ τὴν πατρίδα του κ' ἐῤῥίφθη εἰς τὴν ἔρημον τοῦ κόσμου, εἶνε πρᾶγμα τόσον κοινὸν εἰς τὴν γῆν αὐτὴν, ὥστε δὲν ἔχει ἀνάγκην περαιτέρω ἐξηγήσεως. Τὸ νὰ ἦνέ τις ἐλευθερόφρων ἢ νὰ ἐμπνέῃ ὑποψίαν ὅτι εἶνε, ἀρκεῖ διὰ νὰ πάθῃ πᾶς ἰταλὸς τὰ αὐτά. Παράδοξον ὅμως πρέπει νὰ φανῇ καὶ εἶνε ἀληθῶς παράδοξον,—ὅταν τις ἀναλογισθῇ ποῖος στενὸς δεσμὸς συνδέει τὰς διαφόρους ἰταλικὰς κυβερνήσεις μεταξύ των,—ὅτι ἄνθρωπος διωχθεὶς ἀπὸ τὴν Σικελίαν κατώρθωσε νὰ γείνῃ ἀνεκτὸς καὶ νὰ εὕρῃ καταφύγιον εἰς τὴν Σαρδηνίαν.

Ὁ ἀναγνώστης ἡμῶν παρακαλεῖται νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ὁμιλεῖ ἐν ἔτει 1840.

— Ἰδοὺ πῶς τὸ πρᾶγμα συνέβη. Καθ' ἣν ἡμέραν τὸ ἔδαφος τῆς Κατάνης κατέστη δι' ἐμὲ πολὺ καυστικὸν — περιττὸν δὲ εἶνε νὰ σᾶς ἀναπτύξω ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὺς πολιτικοὺς λόγους τοῦ πράγματος — τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ γείνω δεκτὸς ἐπί τινος πλοίου διευθυνομένου εἰς Γένουαν. Ὅτε ἐφθάσαμεν ἐδῶ, μοῦ ἐζήτησαν τὸ διαβατήριόν μου, καὶ ἐπειδὴ, φυσικῷ τῷ λόγῳ, δὲν εἶχον, δὲν μοῦ ἐσυγχώρησαν νὰ ἀποβιβασθῶ. Εὐτυχῶς ὁ θεῖός μου—ἄγγελος ἀξιωματικὸς, περὶ τοῦ ὁποίου σᾶς διηγήθην ἤδη ὅτι εἶχε νυμφευθῇ τὴν μεγαλειτέραν ἀδελφὴν τῆς μητρός μου—εἶχε τὴν εὐτυχῆ ἰδέαν, ὅτε τὸν ἀπεχαιρέτισα, νὰ μοῦ δώσῃ ἐπιστολὴν συστατικὴν εἰς παλαιόν του φίλον, τὸν ἐν Γενούῃ πρόξενον τῆς Ἀγγλίας. Ἔστειλα τὴν ἐπιστολήν μου πρὸς τὸν κύριον αὐτὸν, καὶ διὰ τῆς παρεμβάσεώς του κατώρθωσα ὄχι μόνον ν' ἀποβιβασθῶ, ἀλλὰ καὶ νὰ μείνω μίαν ἑβδομάδα εἰς τὴν πόλιν. Δὲν ἤξευρα ὅμως, ὡς εὐκόλως φαντάζεσθε, οὔτε τί νὰ κάμω οὔτε ποῦ νὰ ὑπάγω, ὅτε πρωΐαν τινα ἀνέγνωσα εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς πόλεως μίαν εἴδησιν, ἥτις μ' ἐξήγαγε τῆς ἀμηχανίας μου. Δὲν σᾶς εἶπα, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν περὶ τῆς ὁποίας

σᾶς ὁμιλῶ, τὸ 1837, ἡ ἀσιατικὴ χολέρα ἐμάστιζεν ὅλην τὴν Ῥιβιέραν. Ἡ ἐφημερὶς λοιπὸν τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσα, προσεκάλει ὅλους τοὺς ἰατρούς, ἐν γένει καὶ ἰδίως τοὺς νέους, νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ ἰατροσυνέδριον καὶ λάβωσιν ὑπηρεσίαν, ἐπὶ ἀμοιβῇ. Ἀπεφάσισα εὐθὺς νὰ προσφέρω τὰς ὑπηρεσίας μου τὸ μὲν ἐκ φιλανθρωπίας, τὸ δὲ καὶ ἐκ λόγων ἐγωϊσμοῦ. Ἐνόησα ὅτι μοῦ προσεφέρετο σανὶς σωτηρίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ πατήσω διὰ νὰ σωθῶ· διότι τὸ ν' ἀφήσω τὴν Ἰταλίαν ἦτο δι' ἐμὲ ἀπελπιστικόν. Ἂν ἐπετύγχανον, ἤμην βέβαιος ὅτι θὰ ἐκέρδαινα τὸν ἄρτον μου χωρὶς νὰ βαρύνω τὴν οἰκογένειάν μου. Προσῆλθον λοιπὸν εἰς τὸ ἰατροσυνέδριον καὶ ἐδήλωσα, ὅπως ἦτο καὶ ἡ ἀλήθεια, ὅτι εὑρεθεὶς ἐν μέσῳ τῆς χολέρας ἥτις εἶχεν ἐνσκήψει πρό τινων μηνῶν ἐν Σικελίᾳ, εἶχον ἀποκτήσει πεῖράν τινα εἰς τὴν θεραπείαν τῆς νόσου. Μὲ ἐδέχθησαν κάλλιστα· ἀλλ' ἅμα εἶδαν τὸ δίπλωμά μου, τὸ ὁποῖον εἶχαν φέρει μαζύ μου μαζὺ μὲ ἄλλα ἔγγραφα, μοῦ εἶπαν, ὅτι ἐπειδὴ ἤμην ξένος—μάλιστα! ἄνθρωπος γεννηθεὶς εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν ἦτο ξένος εἰς τὴν βόρειον—δὲν ἠδύναντο νὰ δεχθῶσι τὴν ὑπηρεσίαν μου, ἐκτὸς ἐὰν ἔκαμνα ἀναφορὰν εἰς τὸν βασιλέα καὶ μ' ἐδίδετο ἡ ἄδεια. Τὸ κατ' ἀρχὰς μοῦ ἐπροξένησεν ἀποστροφὴν ἡ ἰδέα, ὅτι ἔπρεπε νὰ ζητήσω δι' ἀναφορᾶς τὴν ἄδειαν νὰ ἐκθέσω τὴν ζωήν μου ὑπὲρ τῶν ὁμοίων μου. Ἀλλ' οἱ κύριοι τοῦ ἰατροσυνεδρίου μὲ παρεκάλεσαν θερμῶς νὰ ὑποβληθῶ εἰς ἁπλῆν διατύπωσιν, ὡς ἔλεγον, καὶ μοῦ ἐπρότειναν νὰ διαβιβάσωσι τὴν ἀναφοράν μου καὶ νὰ τὴν ὑποστηρίξωσιν. Ὁ πρόξενος τῆς Ἀγγλίας ἐπίσης ἐπολέμησε τὴν ἀντίστασίν μου μὲ τόσην ἐπιμονήν, ὥστε ἐπὶ τέλους ἐνέδωκα. Ἔστειλα λοιπὸν τὴν ἀναφοράν μου, ἄκων καὶ μὲ μεγάλην μου δυσαρέσκειαν, καὶ τὴν ἐπομένην ἑβδομάδα ἔλαβον τὴν εἰδοποίησιν ὅτι ἡ αἴτησίς μου εἶχε γείνει δεκτή. Τὸ ἰατροσυνέδριον μ' ἔστειλεν ἀμέσως εἰς τὸ Σὰν-ρέμο, ὅπου ἔφθασα τὴν 23 Ἀπριλίου.

—Τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων μου! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία μετὰ παιδικῆς φαιδρότητος· τί παράδοξος σύμπτωσις!

—Εὐτυχὴς μᾶλλον, παρετήρησεν ὁ Ἀντώνιος, συγκινηθεὶς ἐκ τῆς ἀθώας ἐκείνης χαρᾶς. Κλείετε λοιπὸν τοὺς εἴκοσι μετὰ δύο ἡμέρας. Χαίρω πολὺ ὅτι μὲ τὸ εἴπατε, διότι, μολονότι εὑρίσκεσθε ἐπὶ ξένης γῆς, πρέπει ν' ἀκούσητε συγχαρητήρια τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

—Μὴ τὸ λησμονήτετε, εἶπεν ἡ Λουκία ἀστειευομένη. Εἰπέτε μου ὅμως τώρα, ἐξηκολούθησε, πῶς ἤλθετε νὰ κατοικήσετε ἐδῶ.

—Τελειόνω εὐθύς. Ὅταν ἔφθασα εἰς τὸ Σὰν-Ῥέμο ἡ χολέρα ἦτον εἰς ὅλην της τὴν ἀκμήν. Ἔκαμα ὅ,τι ἠδυνάμην, χωρὶς, ἐννοεῖται, μεγάλας ἐπιτυχίας, ἀλλὰ χωρὶς καὶ νὰ φεισθῶ τὴν ζωήν μου.

—Ὢ! ὅσον δι' αὐτό, εἶμαι βεβαία διέκοψε ζωηρῶς ἡ Λουκία.

—Μὲ ἀντήμειψαν ὅμως ἀφθόνως ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν ἀνθρώπων. Μετὰ πολλῶν μηνῶν κοπιώδη ἐργασίαν ἡ φοβερὰ μάστιξ ἠλαττώθη, καὶ ἐξέλιπε τέλος ἀφ' ἑαυτῆς. Μετ' ὀλίγον δὲ ὁ δημόσιος ἰατρὸς τῆς Βορδιγέρας, γέρων πολύ, ἀπέθανε, καὶ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον μοῦ προσέφερε τὴν θέσιν του. Ἐδέχθην, διότι καὶ ἡ μικρὰ πόλις μὲ ἤρεσε, καὶ οἱ ἀγαθοί της κάτοικοι μοῦ ἦσαν ὅλοι γνωστοί. Ἀλλ' ἡ κυβέρνησις ἠρνήθη νὰ ἐπικυρώσῃ τὸν διορισμόν μου, ἐπὶ τῇ προφάσει πάλιν ὅτι ἤμην ξένος καὶ διδάκτωρ ξένου πανεπιστημίου. Ἀλλ' ἡ Βορδιγέρα ὅμως ἐπεθύμει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ μὲ κάμῃ ἰατρόν της, καὶ ἐπιτροπὴ εἰδική, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ δημάρχου καὶ δύο δημοτικῶν συμβούλων, μετέβησαν εἰς τὸ Τουρῖνον διὰ νὰ ἐνεργήσουν ὅτι ἔπρεπεν. Ἔγραψε δὲ ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ Σὰν-Ῥέμο, ὅστις μὲ εἶχεν εἰς μεγάλην ὑπόληψιν. Τέλος πάντων ὁ διορισμός μου ἐνεκρίθη, καὶ ἰδοὺ πῶς εὑρίσκομαι εἰς αὐτὸ τὸ χωρίον ὡς ἰατρὸς δημοτικός.

—Τί λυπηρὸν, εἶπεν ἡ Λουκία, σχεδὸν δακρύουσα, νὰ διώκεταί τις τοιουτοτρόπως ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ἀπὸ τὴν οἰκίαν του, ἀπὸ τοὺς ἀγαπητούς του. Ὅ,τι μοῦ εἴπατε, μοῦ ἀποκαλύπτει πράγματα τὰ ὁποῖα οὐδὲ κἂν ὑπώπτευον μέχρι τοῦδε. Θὰ ἐκπλαγῆτε ἀπὸ τὴν ἀμάθειάν μου, ἀλλ' εἰπέτε μου, σᾶς παρακαλῶ, πόσα χωριστὰ κράτη εἶνε εἰς τὴν Ἰταλίαν;

—Εἶνε τόσα, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, ὥστε πρέπει νὰ τὰ μετρήσω εἰς τὰ δάκτυλα διὰ νὰ μὴ κάμω κ' ἐγὼ ὁ ἴδιος λάθος. Ἂς μετρήσωμεν: Νεάπολις καὶ Σικελία, Ῥώμη, Σαρδηνία, Τοσκάνα, Πάρμα, Λούκα καὶ Μοδένα· τὸ Λομβαρδοβενετικὸν βασίλειον, ὑπὸ τὴν Αὐστρίαν, εἶνε τὸ ὄγδοον.

—Καὶ ὅλαι αἱ κυβερνήσεις ὁμοιάζουν;

—Ὅλαι εἶνε δεσποτικαί.

—Καὶ ὁ πάπας, εἶνε καὶ αὐτὸς ἐπίσης κακός;

—Καὶ χειρότερος, ἂν εἶνε δυνατόν. Αὐτὸ, εἶμαι βέβαιος, δὲν σᾶς ἐκπλήττει.

—Νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, ἀπήντησεν ἡ Λουκία, δὲν ἔχω ἰδέαν περὶ αὐτῶν τῶν πραγμάτων.

—Τίποτε παράδοξον εἰς τὴν ἡλικίαν σας. Νεᾶνις μεταβαίνουσα εἰς τὴν Ῥώμην χάριν τῆς ὑγείας της καὶ χάριν διασκεδάσεως δὲν ἐνασχολεῖται βεβαίως περὶ τοῦ εἴδους καὶ τῆς ποιότητος τῶν κυβερνήσεων. Ἐγνωρίσατε πολλὰς ῥωμαϊκὰς οἰκογενείας;

—Καμμίαν σχεδόν. Ἐκτὸς τοῦ πρίγκηπος Σοφρώνια, μόνον ἄγγλους ἐβλέπομεν.

—Ὅλοι σχεδὸν οἱ ξένοι τὸ ἴδιον κάμνουν. Ἔρχονται εἰς τὴν Ἰταλίαν ὡς εἰς ἄνετον ξενοδοχεῖον, καὶ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα ὀλίγον συνήθως ἐνδιαφέρεταί τις περὶ τῶν ἀνθρώπων τῆς οἰκίας.

— Τί πρέπει λοιπὸν νὰ κάμω, ὅταν ἐπιστρέψω πάλιν εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ γνωρίσω κάπως λεπτομερῶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ πράγματα;

— Ἕν μόνον μέσον ὑπάρχει, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ν' ἀναμιχθῆτε μὲ ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, νὰ ἀκούετε καὶ νὰ βλέπετε. Ἀλλ' αὐτὸ βεβαίως οὔτε δύναται οὔτε πρέπει νὰ κάμῃ κόρη.

— Ἤθελα νὰ μὴν ἤμουν κόρη, ἂν αὐτὸ πρόκειται νὰ μοῦ γίνεται ἐμπόδιον. Ἀλλ' ὅπως δήποτε ἠμπορῶ νὰ ζητήσω καὶ νὰ λάβω πληροφορίας.

— Βεβαίως, ὑπέλαβεν ὁ ἰατρὸς, καὶ ἐπειδὴ λέγετε ὅτι πρόκειται νὰ ἐπιστρέψετε καὶ πάλιν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς δώσω μίαν ὠφέλιμον συμβουλήν. Μὴ δανείσετε ποτὲ, δι' οἱονδήποτε λόγον, τὴν Γραφήν σας εἰς ῥωμαῖον.

— Διατί; Σεῖς μὲ εἴπετε προχθὲς ὅτι πολλοὶ ἰταλοὶ ἀναγινώσκουν τὰς Γραφάς.

— Μάλιστα, ἀλλὰ σᾶς προσέθεσα, ὅτι μία μόνη μετάφρασις εἶνε συγχωρημένη. Ἂν σᾶς ἀνακαλύψουν ὅτι διαδίδετε ἄλλην μετάφρασιν, ἠμπορεῖτε νὰ δοκιμάσετε ποίαν ἀνεξιθρησκείαν ἔχει ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡς πρὸς τοὺς συμπατριώτας μου, ὅσοι τολμοῦν ν' ἀναγινώσκωσι μεταφράσεις μὴ ἐπιτρεπομένας, γνωρίζουν πάντοτε ὅτι διατρέχουν κίνδυνον. Ἀλλ' ἀρκεῖ, νομίζω, ἡ περὶ πολιτικῶν ὁμιλία. Πρέπει τώρα νὰ σᾶς ἐξηγήσω τὸ λαμπρὸν μέλλον, τὸ ὁποῖον μὲ περιμένει.

— Ἆ, ναί! εἶπεν ἡ Λουκία εἰπέτε μου, παρακαλῶ.

— Μετὰ δύο ἔτη ἀφ' ὅτου ἦλθον ἐδῶ, μοῦ προσέφεραν θέσιν ὁμοίαν εἰς τὸ κυρίως Πεδεμόντιον. Τὸ μόνον πλεονέκτημα τῆς θέσεως ἦτο χρηματικὸν, διότι ὁ μισθὸς ἦτο σχεδὸν διπλοῦς. Ἀφ' ἑτέρου ἡ μικρὰ πόλις εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ διαμείνω ἔκειτο εἰς τὸ βάθος στενῆς κοιλάδος, περικυκλουμένης ἀπὸ βουνὰ, ὑγρᾶς πάντοτε καὶ πολὺ ψυχρᾶς τὸν χειμῶνα. Ἦτο δυνατὸν ἐγὼ, ἐλεύθερος καὶ χωρὶς βάρη, νὰ ἐγκαταλείψω τοὺς καλούς μου γείτονας, οἵτινες μὲ ἀγαποῦν, καὶ τοὺς ὁποίους γνωρίζω ὅλους ἐξ ὀνόματος; ἠδυνάμην ν' ἀφήσω τὴν λαμπρὰν αὐτὴν καὶ μεγαλοπρεπῆ φύσιν, ἥτις, ὅταν τὴν θεωρῶ, μοῦ φαιδρύνει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μοῦ ἐλαφρύνει τὴν καρδίαν, καὶ ὅλ' αὐτὰ δι' ὀλίγα χρήματα; Εἶμαι τέκνον τῆς μεσημβρίας κακομαθημένον. Ἔχω ἀνάγκην ἀέρος, φωτὸς, θέρμης χρωμάτων. Τρελλαίνομαι διὰ τὸν οὐρανὸν αὐτὸν, καὶ τὴν θάλασσαν μου. Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὰ στερηθῶ· εἶνε ἡ ζωή μου.

— Πῶς εὐχαριστοῦμαι, εἶπεν ἡ Λουκία νὰ βλέπω, ὅτι ἠμπορεῖτε καὶ σεῖς νὰ ἐνθουσιασθῆτε!

— Ὁμιλήσατέ μου περὶ αὐτῆς τῆς φύσεως ὁπόταν θέλετε, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος μειδιῶν, καὶ βλέπετε.

— Ἠρνήθητε λοιπόν; εἶπεν ἡ Λουκία.

— Βεβαίως, καὶ χωρὶς νὰ διστάσω.

— Ἦτο φυσικὸν διὰ σᾶς! ἀνέκραξεν ἡ νεᾶνις, ἧς ἡ συμπάθεια καὶ ὁ θαυμασμὸς πρὸς τὸν διηγούμενον ηὔξανον καθόσον ἑκάστη νέα λεπτομέρεια ἀνεδείκνυεν ἔτι μᾶλλον τὴν εὐγενῆ τῆς ψυχῆς του ἁπλότητα.

— Ἡ δευτέρα χρυσῆ θύρα, ἥτις ἠνοίχθη ἐνώπιον τοῦ μέλλοντός μου ἔχει τι τοσοῦτον νεφελῶδες, ὥστε δὲν ἠξεύρω τῇ ἀληθείᾳ πῶς νὰ σᾶς τὴν παραστήσω. Ἦτο ἡ πιθανότης νὰ ἐπιτύχω ἕδραν ἐκτάκτου καθηγητοῦ τῆς Ἀνατομίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Τουρίνου. Ἡ θέσις ἔμελλε νὰ δοθῇ διὰ διαγωνισμοῦ, ὁ δὲ τακτικὸς καθηγητὴς, φίλος μου κάπως, μὲ συνεβούλευε νὰ διαγωνισθῶ. Διὰ νὰ ἐγγραφῶ ὅμως μεταξὺ τῶν ὑποψηφίων, ἔπρεπε νὰ γράψω νέαν ἀναφορὰν καὶ νὰ ζητήσω πάλιν ἀπαλλαγὴν ἑνὸς τῶν ἀπαιτουμένων ὅρων, τουτέστι τῆς σαρδικῆς ὑπηκοότητος. Εἶχα ἤδη γράψει μίαν ἀναφορὰν, καὶ ἦτο καὶ αὐτὴ πολύ. Εὐχαρίστησα λοιπὸν τὸν φίλον μου καὶ ἡ ὑπόθεσις ἔμεινε.

— Αὐτὸ ἦτο κακὸν, εἶπεν ἡ Λουκία μετά τινος μομφῆς.

— Τὸ λέγετε, διότι δὲν γνωρίζετε τί θὰ εἰπῇ εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἀναφορά. Εἶνε τις ὑποχρεωμένος νὰ μεταχειρισθῇ τυπικὰς ἐκφράσεις τοσοῦτον ἐξευτελιστικὰς, ὥστε φαίνεται δοῦλος γράφων πρὸς τὸν κύριόν του. Ἡ λέξις μόνον supplica μοῦ προξενεῖ ἀηδίαν. Ὄχι, σᾶς βεβαιῶ· καὶ τὴν κεφαλήν μου ἂν πρόκειται νὰ σώσω, δὲν γράφω δευτέραν ἀναφοράν.

Ἡ δευτέρα ἡμέρα μετὰ τὸν διάλογον τοῦτον ἦτο ἡ 23 Ἀπριλίου. Ὅτε ὁ Ἀντώνιος εἰσῆλθεν, εὗρε τεταγμένας εἰς τὸ κάτω ἄκρον τῆς κλίνης τῆς Λουκίας, τρεῖς κολοσσιαίας ἀνθοδέσμας, προσδεδεμένας εἰς τὸ ἄκρον ῥάβδων δύο ποδῶν μήκους. Ἡ Ῥόζα καὶ ἡ Σπεράντσα δὲν ἠρκέσθησαν νὰ κάμωσι δύο ἐκ μέρους των, ἀλλὰ παρεσκεύασαν καὶ τρίτην διὰ τὸν Σὶρ Ἰωάννην.

— Κυττάξετε, ἰατρὲ, κυττάξετε! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία δεικνύουσα τὰ ὡραῖά της ἄνθη, ἅμα ὡς εἶδε τὸν ἰατρόν της.

— Εἰς ἔτη πολλά! Εἶπεν ὁ Ἰταλός. Ἤξευρα ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ διαγωνισθῶ μὲ τὴν Ῥόζαν καὶ τὴν Σπεράντσαν· διὰ τοῦτο δὲν σᾶς φέρω ἀνθοδέσμην, ἀλλ' ἓν μόνον ἄνθος πολλαπλοῦν.

Καὶ ταῦτα λέγων προσέφερεν εἰς τὴν Λουκίαν κλάδον ῥοδακινέας ἀνθοστεφῆ, ὃν εἶχε κρύψει ἐπιμελῶς ὄπισθέν του, ὅτε εἰσήρχετο.

— Ὢ! ἰδοὺ ἡ ὡραιοτέρα ἀνθοδέσμη. Τί εὔμορφα ποῦ εἶνε, Θεέ μου! τί εὔμορφα! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία συμπλέκουσα τὰς χεῖρας.

— Δὲν εἶνε θαυμάσια ἀληθῶς; ἠρώτησεν ὁ Ἀντώνιος. Εἶνε δυνατόν τις νὰ φαντασθῇ κομψότερόν τι αὐτοῦ τοῦ κάλυκος, πλουσιώτερόν τι τοῦ πλούτου τῶν χρωμάτων αὐτῶν τῶν πετάλων, ἅτινα ἀπὸ τοῦ βαθυτάτου πορφυροῦ φθάνουσιν

εἰς τὸ πλέον ἀνοικτὸν ῥόδινον χρῶμα; Ὁ κάλυξ, ὡς βλέπετε, εἶνε πολυπέταλος.

— Ἀφήσατε τὴν ἀνάλυσιν, σᾶς παρακαλῶ, καὶ τὰς ἐπιστημονικὰς λέξεις· ἀφήσατε μου τὸν θαυμασμόν μου ἀτάραχον.

— Ἔχετε δίκαιον, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος· ἂν ἡ ἀνάγνωσις αὐξάνει τὸ ἐπιστημονικόν μας ἐφόδιον, πάντοτε σχεδὸν ἐλαττώνει τὴν ἀπόλαυσίν μας. Ἀρκεῖ μόνον νὰ γνωρίζωμεν ὅτι τὸ ἄνθος αὐτὸ εἶνε ἀριστούργημα τῆς φύσεως· τόσον φθάνει.

— Αὐτὸ μοῦ ἐνθυμίζει, εἶπεν ἡ Λουκία, τοὺς λόγους τῆς Γραφῆς, ὅτι οὐδὲ ὁ Σολομὼν αὐτός, μὲ ὅλην του τὴν δόξαν, δὲν εἶχε τὴν πομπὴν ἑνὸς κρίνου τοῦ ἀγροῦ.

— Δι' ἐμέ, ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος, ὁ κλάδος αὐτὸς τῆς ῥοδακινέας ἀποκαλύπτει τὴν χεῖρα τοῦ ὑψίστου δημιουργοῦ ὅπως καὶ πᾶσα τοῦ στερεώματος ἡ λαμπρότης.

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ἡ Λουκία. Τί περίεργον νὰ εὑρίσκωνται ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ν' ἀποδίδουν εἰς τὴν τύχην ὅλα τῆς δημιουργίας τὰ θαυμάσια!

Ὁ Ἀντώνιος δὲν ἀπήντησεν, ἀλλ' ἔμεινεν ἀτενίζων μετὰ προδήλου συμπαθείας ἐπὶ τὴν νεαρὰν καὶ ὡραίαν ἀγγλίδα, ἥτις, ἐσκεμμένη, ἐθεώρει τὸν οὐρανόν.

Οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ παραστήσῃ τὴν γλυκεῖαν ἔκφρασιν τῆς μορφῆς τῆς Λουκίας κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Οἱ δύο νέοι ἔμειναν ἐπί τινα χρόνον σιγῶντες· ἀλλ' οὐδέποτε εἶχον συγκοινωνήσει αἱ καρδίαι των ὅσον κατὰ τὴν παῦσιν ἐκείνην.

Πρῶτος ὡμίλησεν ὁ Ἀντώνιος.

— Ἀνεγνώσατε ποτὲ τὴν *Μικροῦλαν*.;

— Ὄχι. Μυθιστόρημα εἶνε; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Ναί· μυθιστόρημα διακεκριμένου γάλλου συγγραφέως, τοῦ κ. Σαιντίν. Μοῦ τὸ ἐνθύμισαν οἱ πρὸ μικροῦ λόγοι σας.

— Περὶ τίνος πρόκειται;

— Περὶ ἑνὸς ἄνθους, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος. Ἡ ἡρωῒς τῆς μυθιστορίας εἶνε ἓν ἄνθος.

— Περίεργον! ἓν ἄνθος;

— Ἓν ἁπλοῦν ἄνθος, εἶπεν ὁ ἰατρός, καὶ οὐδεμία ποτὲ ἡρωῒς εἶχεν ἐνδοξοτέραν ἀποστολήν.

— Κινεῖτε τὴν περιεργειάν μου, εἶπεν ἡ Λουκία. Διηγηθῆτέ μου τίποτε περὶ αὐτῆς.

— Ἰδοὺ ἐν ὀλίγοις ἡ ὑπόθεσις τῆς διηγήσεως. Ὁ ἥρως, σκεπτικὸς καὶ ἄπιστος ἄνθρωπος, ὡς ἐκεῖνοι περὶ τῶν ὁποίων ἐλέγετε πρὸ μικροῦ, εἶνε νέος τις ἀναμιχθεὶς εἰς συνωμοσίαν κατὰ τοῦ Α' Ναπολέοντος, καὶ φυλακισθεὶς διὰ τοῦτο εἰς τὸ φρούριον τοῦ Φενεστρέλ. Κλεισθεὶς ἐντὸς τῶν τεσσάρων τοίχων τῆς εἱρκτῆς του, στερούμενος βιβλίων, μελάνης καὶ καλάμου, καὶ πάσης οἱασδήποτε συγκοινωνίας πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἐκτὸς τοῦ δεσμοφύλακός του, ὁ ἀτυχὴς δεσμώτης δὲν ἔχει ἄλλην διασκέδασιν, εἰμὴ μίαν μόνον ὥραν ἀσκήσεως ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ φρουρίου. Κατὰ τοὺς καθημερινοὺς ἐκείνους περιπάτους του, ἀπαντᾷ τυχέως τὸ βλέμμα του μικρόν τι πράσινον στέλεχος, ἀγωνιζόμενον νὰ φυτρώσῃ μεταξὺ δύο πετρῶν. Κατ' ἀρχὰς ἀδιαφορεῖ· ἀλλ' ἐπανερχόμενος καὶ βλέπων αὐτὸ καθ' ἡμέραν, παρακολουθεῖ βαθμηδὸν τὴν αὔξησίν του καὶ τοὺς ὑπὲρ ὑπάρξεως ἀγῶνάς του. Μετ' ὀλίγον τὸ συμπαθεῖ, καὶ ἡ συμπάθεια αὕτη, αὐξάνουσα καθ' ἑκάστην καταντᾷ ἐπὶ τέλους πάθος ἀληθές. Τὰ μυστήρια τῆς βλαστήσεως καταπλήττουσι τὴν καρδίαν καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ὑλιστοῦ, καὶ τὸ πενιχρὸν ἐκεῖνο ἄνθος γίνεται ἡ πρώτη βαθμὶς τῆς κλίμακος ἥτις φέρει αὐτὸν εἰς τὴν ἰδέαν ὑπερτάτου καὶ πρώτου αἰτίου. Ἡ Μικροῦλα, ὡς ὀνομάζει οὗτος τὸ ἄνθος του, εἶνε ὁ ἀπόστολος, ὅστις μεταβάλλει τὸν ἀπόκορον ἄπιστον εἰς πιστόν.

— Εἶνε ἀληθῶς χαριεστάτη διήγησις, εἶπεν ἡ Λουκία. Πρέπει νὰ προμηθευθῶ αὐτὸ τὸ βιβλίον, ἂν ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοῦ γράψητε τὸν τίτλον. Καὶ ποῖον ἦτο τὸ θαυματουργὸν φυτόν;

— Ὁ ἥρως τοῦ μυθιστορήματος δὲν κατώρθωσε, λέγεται, ποτὲ ν' ἀνακαλύψῃ τὸ βοτανικὸν ὄνομα τοῦ θαυμασίου ἐκείνου ἄνθους.

— Κρῖμα! εἶπεν ἡ Λουκία. Ἔπρεπε νὰ ἦνε ἴον ἢ *μὴ μὲ λησμόνει* ἢ . . . Ἀλήθεια ἰατρὲ εἰς ὅσα ἄνθη μ' ἐφέρατε, δὲν εὑρέθη ποτὲ κανὲν *μὴ μὲ λησμόνει*. Δὲν ἔχει εἰς τὴν Ἰταλίαν;

— Ἐν ἀφθονίᾳ μάλιστα.

— Καὶ δὲν μ' ἐφέρατε ποτέ! εἶπεν ἡ Λουκία μετά τινος μομφῆς. Διατί δὲν μ' ἐφέρατε;

— Δὲν ἠξεύρω, μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶπεν ὁ Αντώνιος μειδιῶν, ἀλλὰ καὶ ἀμηχανῶν συγχρόνως. Ἴσως ἐνόμισα, ὅτι δὲν εἴχατε ἀνάγκην αὐτῶν διὰ νὰ μ' ἐνθυμῆσθε, ἀφοῦ μὲ βλέπετε τόσον συχνά.

— Κακὸς ὁ λόγος καὶ μεγάλη σας ἡ πεποίθησις, ἀπήντησεν ἡ Λουκία ὑποκρινομένη δυσαρέσκειαν. Σᾶς συμβουλεύω νὰ μὴν ἦσθε τόσον πολὺ βέβαιος.

Ὅτε καὶ πάλιν ἦλθεν ὁ ἰατρὸς ἔφερεν εἰς τὴν ἀσθενῆ του ὡραίαν ἀνθοδέσμην μυοσωτίδων. Ἡ Λουκία ἐναπέθηκεν αὐτὰ ἐντὸς ποτηρίου ἐπὶ τῆς πλησίον τραπέζης καὶ εἶπε, σοβαρευομένη συνάμα καὶ ἀστευομένη.

— Δὲν ἠξεύρετε ἀκόμη πόσον ἐπιλήσμων εἶμαι. Ἐνόσῳ θὰ ἔχω αὐτὰ τὰ ἄνθη, δὲν θὰ σᾶς λησμονήσω.

Ἂν ὁ Ἀντώνιος εἶχε τὴν ματαιότητα κοινοῦ ἀνθρώπου, ἤθελε πιστεύσει ὅτι ἡ Λουκία ἤθελε νὰ εἴπῃ περισσότερον ἢ ὅ,τι ἔλεγεν. Ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν ἐξήγαγεν ἄλλο ἐκ τῶν λόγων τῆς νεάνιδος ἢ πρόθεσιν ἐπανορθώσεως τῶν ψυχρῶν λόγων τῆς προτεραίας.

[Ἕπεται συνέχεια].

Μεταξὺ τῶν ἔργων τοῦ ἀκαδημειακοῦ Η. Taine εἶνε καὶ τὸ ἐπιγραφόμενον «Σημειώσεις περὶ τῶν Παρισίων», ἐν ᾧ ὁ διάσημος συγγραφεὺς ὑποδυόμενος τὸ πρόσωπον Ἀμερικανοῦ τινος ἰδιοτρόπου Φρειδερίκου Θωμᾶ Γκραίνδορζ, ἐμπόρου χοιρινῶν καὶ πετρελαίων, ἐκτίθησι τὰς κρίσεις αὐτοῦ περὶ τῶν Παρισίων μετὰ πολλῆς πρωτοτυπίας καὶ χάριτος. Ἐκ τοῦ εὐφυεστάτου τούτου βιβλίου ἀπεσπάσαμεν τὸ κατωτέρω περίεργον κεφάλαιον «Ὁ κ. Γκραίνδορζ πρὸς τὸν ἀναγνώστην», ἐν ᾧ ὁ φιλόσοφος ἔμπορος τῶν χοιρινῶν καὶ τοῦ πετρελαίου παρουσιάζει ἑαυτὸν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ περιοδικοῦ «La vie Parisienne», ἔνθα τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθησαν περιοδικῶς αἱ «Σημειώσεις περὶ τῶν Παρισίων». Σ. τ. Δ.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΑΙΝΔΟΡΖ

πρὸς τὸν ἀναγνώστην.

Πρὸς τὸν κύριον Μαρκελῖνον διευθυντὴν τοῦ Περιοδικοῦ «La vie Parisienne».

Κύριε,

Ἀφ' οὗ νομίζετε ἁρμόδιον νὰ γνωρίσητε εἰς τὸ δημόσιον τὸν συγγραφέα τῶν ἀρκούντως παραδόξων σημειώσεων, ἃς ἐλάβετε τὴν καλωσύνην νὰ δημοσιεύσητε, θὰ παρουσιάσω ἐγὼ ἐμαυτὸν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας. Καταλαμβάνεται ὑπ' ἀμηχανίας ὁ συνιστώμενος μόνος του. Ἀλλ' ἀδιάφορον. Πρέπον εἶνε νὰ ἔχουν οἱ ἀναγνῶσται ὑμῶν ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις θὰ ἔλθῃ ἅπαξ ἢ δὶς κατὰ μῆνα νὰ συνδιαλεχθῇ μετ' αὐτῶν κατὰ τὸ πρόγευμά των.

Εἶμαι πεντήκοντα καὶ δύω ἐτῶν, ἐκέρδισα ὀγδοήκοντα χιλιάδας φράγκων πρόσοδον ἐν τῷ ἐμπορίῳ τῶν παστῶν χοιρινῶν καὶ πετρελαίων, καὶ δὲν ἔχω ποσῶς φαντασίαν. Ἐπὶ πᾶσιν ἀπῆλθον πρὸ τεσσαρακονταετίας ἐκ Παρισίων, ἐπανέκαμψα δὲ μόλις πρὸ πέντε ἢ ἓξ ἐτῶν. Ἰδοὺ ἀρκούντως κακὰ προσόντα ὅπως περιγράψω τὸν παρισινὸν βίον. Πιθανὸν εἶνε ὅτι θὰ μ' ἀποκαλέσουν βάρβαρον, καὶ ἴσως μὲ ἀπεκάλεσαν ἤδη.

Ἂν πράγματι μὲ ἀπεκάλεσαν, κύριε, τὸ σφάλμα ἔγκειται ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀνατροφῇ. Ὁ πατήρ μου διϊσχυρίζετο ὅτι τὰ γαλλικὰ λύκεια εἶνε στρατῶνες, ἐν οἷς τίποτε δὲν μανθάνουν οἱ φοιτῶντες, εἰμὴ μόνον νὰ καπνίζουν εἰς τοὺς διαύλους, καὶ νὰ ποθῶσι τὴν γνωριμίαν τῶν ὡραίων δεσποινίδων. Μ' ἔστειλεν εἰς Eton ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔνθα ἐτεχνούργησα πολλοὺς ἑλληνικοὺς στίχους, ἰαμβικοὺς πρὸ πάντων· ἐκτὸς τούτου δὲ ἐστίλβονον τὰ ὑποδήματα τῶν μεγάλων, καὶ ἔδιδον καὶ ἐλάμβανον πολλὰς δωδεκάδας γρονθοκοπημάτων καθ' ἑβδομάδα. Δὲν ὠφελήθην πολὺ ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς στίχους, οὐδ' ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἰαμβικούς· ἀλλ' ἡ τέχνη τοῦ στιλβόνειν τὰ ὑποδήματα καὶ ἡ ἐνάσκησις περὶ τὸ γρονθοκοπεῖν μὲ ὠφέλησαν. Λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ τὰς συστήσω πρὸς ὑμᾶς διὰ τὸν κύριον υἱόν σας, ἂν κατὰ τύχην ἔχετε.

Ὅταν ἔγινα δεκαεπταέτης, ὁ πατήρ μου ἔκρινεν ὅτι ἐκ τῆς ἀσκήσεως ταύτης τῶν ἑλληνικῶν στίχων καὶ τῶν καλῶν διαπληκτισμῶν, θ' ἀπέκτησα ἐξάπαντος ὑπομονητικὸν ἐγκέφαλον καὶ στερρὰ πλευρά, καὶ μ' ἔστειλεν εἰς Γερμανίαν, εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ἀϊδελβέργης. Ἠγόρασα ἐρυθρὸν κασκέτον χρυσοπάρυφον, καὶ περιεφερόμην εἰς τοὺς κήπους τοῦ παλαιοῦ μεγάρου τεντόνων τὸ σῶμά μου διὰ νὰ φαίνωμαι ὅτι ἔχω ἦθος ἀνδρικόν· πρὸς δὲ, καίπερ καλλίστους ἔχων ὀφθαλμούς, ἔφερον δίοπτρα διὰ νὰ φαίνωμαι σοφός. Ἐπὶ πέντε ἔτη ἐκάπνισα ἀναρίθμητον πλῆθος σιγάρων, διήμειψα μερικὰς σπαθιὰς ὁτὲ μὲν ἕνεκα μιᾶς ὑπηρετρίας, πρὸς ἣν εἷς τῶν ἑταίρων μου δὲν ἔδειξε τὸν προσήκοντα σεβασμὸν, ὅτε δὲ ὅπως ὑπερασπίσω κατὰ σκεπτικοῦ τινος τὸ κῦρος τῶν ἐσωτερικῶν αἰσθήσεων, καὶ ἄλλοτε πάλιν ἕνεκα τῆς ἀντικειμενικότητος καὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀπείρου. Ἐθαύμαζον ἐξ ὅλης καρδίας τὰς διαιρέσεις καὶ τὰς ὑποδιαιρέσεις, ἐν αἷς οἱ καθηγηταὶ ἡμῶν συνεκράτουν τά τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα πράγματα· κατὰ τὰς παραδόσεις δὲν ἤθελον οὐδὲ λέξιν νὰ χάσω· μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἡ ἐπιστήμη πᾶσα ἠριθμημένη καὶ ἐπισεσημασμένη εἰσήρχετο εἰς τὴν κεφαλήν μου ὡς εἰς τὰς θυρίδας γραμματοθήκης. Ἤρχισα μάλιστα νὰ λαμβάνω ἰδέαν τινὰ τοῦ ἀπολύτου, καὶ ἐφανταζόμην νὰ κάμω ἀθανάτους ἀνακαλύψεις, ὅτε ὁ πατήρ μου ἀπέθανεν ἐγκαταλιπών με ἄνευ λεπτοῦ.

Ἐν Γερμανίᾳ, κύριε, ἀπαντᾶται συνήθως ἐν ταῖς ἐφημερίσι ἡ ἀκόλουθος γνωστοποίησις· «Νέος τυχὼν πλήρους κλασικῆς ἀγωγῆς, ὁμιλῶν καὶ γράφων πλείστας ζώσας γλώσσας, ἐγκρατὴς τοῦ δικαίου, τῆς χημείας καὶ τῶν μαθηματικῶν, υἱὸς πατρὸς γνωστοῦ ἐν τοῖς γράμμασι, ἐφωδιασμένος διὰ τῶν εὐφημοτέρων συστάσεων, ζητεῖ θέσιν ὑπαλλήλου μὲ μισθὸν ἐτήσιον ὀκτακοσίων φράγκων». Δὲν εἶχον τοσούτους τίτλους, καὶ ὑπῆρξα λίαν εὐτυχὴς εἰσελθὼν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κ. κ. Σχβάρτς καὶ Σα, ἐν Ἀμβούργῳ, μεγαλεμπόρων πετρελαίων, οἵτινες μ' ἔστελλον εἰς ταξείδια διὰ νὰ ἐπιθεωρῶ τὰς παραδόσεις καὶ φορτώσεις τῶν ἐμπορευμάτων. Εἶχον κόμην μακρὰν καὶ λείαν, ἤμην ἀφηρημένος, καὶ δὲν ἐσκεπτόμην πολὺ περὶ τῶν πετρελαίων. Ἀλλ' ἠναγκάσθην ταχέως νὰ μεταβάλω ἰδέας. Μιᾷ τῶν ἡμερῶν αὐτῆς, χονδρὸς καὶ ὑψηλὸς παληκαρᾶς, τὸν ὁποῖον διέταξα νὰ καταβιβάσῃ ἕνα πίθον, ἀνεσήκωσε τοὺς ὤμους του περιφρονητικῶς. Ἐφώρμησα κατ' αὐτοῦ, καὶ τῷ ἐπέτριψα ἓξ γρονθοκοπήματα ἐπὶ τοῦ προσώπου· ὑπήκουσεν ἐν ἀκαρεῖ· ἅπαν τὸ πλήρωμα ἤρχισε νὰ φέρηται πρός με φιλοφρόνως, καὶ οὕτω ἀπέκτησα τὰς πρώτας μου ἰδέας περὶ τοῦ τρόπου τοῦ κυβερνᾶν τοὺς ἀνθρώπους. Μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας προσωρμίσθημεν εἰς Κούβαν, καὶ μετέβην νὰ περιδιαβάσω διακόσια βήματα ἀπὸ τοῦ λιμένος, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ βραχίονος ἑνὸς ἑταίρου· ἤμην εἰσέτι ἀσθενὴς, διότι μὲ εἶχε καταλάβει πυρετὸς ἕνεκα τοῦ κακοῦ ὕδατος καὶ τοῦ διπυρίτου, τὸν ὁποῖον δὲν ἠδυνάμην νὰ χωνεύσω. Εἶδον Κινέζους τινὰς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες πωλοῦνται διὰ δέκα ἔτη ἀντὶ ἑνὸς μέτρου ὀρύζης καθ' ἑ-

κάστην, δύω ταλλήρων κατὰ δύω ἔτη, ἑνὸς χιτῶνος καὶ ἑνὸς ψιαθίνου πίλου κατὰ διετίαν, καὶ ῥαβδισμῶν κατὰ τὴν διάθεσιν πλέον τοῦ ἀγοραστοῦ. Εἷς αὐτῶν μὲ ἠκολούθησε· τὸν ἐλοπήθην καὶ τὸν ἠλέησα. Μετὰ πέντε λεπτά, ἐν ᾧ ἐκάμπτομεν ὁδόν τινα, κτύπημα ῥάβδου σφοδρῶς κατενεχθὲν ὑπὸ τῆς χειρὸς τοῦ αὐτοῦ Κινέζου μ' ἐξήπλωσε χαμαί. Ὁ ἑταῖρός μου τῷ ἀνταποδίδει τὸ κτύπημα, καὶ ἰδοὺ κάτω ὁ Κινέζος· ἀνεγείρομαι καὶ ἐπιστρέφω μετὰ δυσκολίας εἰς τὸ πλοῖον.—Καὶ ὁ Κινέζος; ἐρωτῶ ἅμα εἰσελθών. —Ὢ μὴ ἀνησυχεῖτε· οἱ φίλοι του θὰ τὸν ἀποτελειώσουν καὶ θὰ τὸν ἐνταφιάσουν, πρῶτον μὲν διὰ νὰ λάβωσι τὸ ὑποκάμισόν του, καὶ δεύτερον διὰ νὰ μὴ ῥιψοκινδυνεύσουν ἐν περιπτώσει ἀγωγῆς. Ἔδεσα τὴν κεφαλήν μου, ῥαγεῖσαν ὀλίγον, καὶ ἐσκέφθην πολύ. Μοὶ ἐφάνη ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἦσαν τόσον ἐπιρρεπεῖς πρὸς τὴν ἀδελφότητα ὅσον εἶχον νομίσει. Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἐν Βατονρούζ, ἔν τινι ξενοδοχείῳ, παρακαλῶ τὸν παρακαθήμενόν μου νὰ μοὶ μεταβιβάσῃ ἓν πινάκιον φαγητοῦ· τὸ λαμβάνει, τὸ ὀσφραίνεται, τὸ εὑρίσκει καλόν, τὸ θέτει ἐνώπιόν του, καὶ τὸ τρώγει μὲ ὅλην του τὴν σοβαρότητα, χωρὶς νὰ φροντίζῃ διόλου περὶ ἐμοῦ. Οὗτος ἦτον ὁ ἀριστερός μου γείτων. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὁ δεξιός μου γείτων ζητεῖ ἅπαξ, εἶτα δίς, τεμάχιον χοιρομηρίου παρὰ τοῦ ὑπηρέτου, ὁ ὁποῖος δὲν τὸν ἀκούει. Χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν ἐκσφενδονίζει κατὰ τοῦ ὑπηρέτου τὸ πινάκιόν του κατὰ κεφαλῆς, οὗτος δέ, τοῦ ὁποίου ἐσχίσθη τὸ οὖς, ἁρπάζει μίαν καθέκλαν καὶ κτυπᾷ τὸν κύριον· ἀναποδογυρίζεται καὶ οὗτος ὑπὸ ἑτέρου κυρίου, ὅστις ἀνασπᾷ τὴν μάχαιράν του. Ἐν τούτοις τρεῖς ἢ τέσσαρες Ἀμερικανοί, περάναντες τὸ γεῦμά των, ἔμενον ἡσύχως ἐξηπλωμένοι ἐν τῇ γωνίᾳ τῆς ἑστίας, τοὺς πόδας ἔχοντες ἄχρι τῶν ὀφθαλμῶν ὑψωμένους, καὶ περικόπτοντες ἕκαστος τεμάχιον ξύλου μὲ τὸ μαχαιρίδιον, ὅπερ πάντοτε ἔχουσιν εἰς τὰ θυλάκιά των· εἶνε ἡ διασκέδασίς των αὕτη. Ἔστρεψαν μόνον τὴν κεφαλὴν συρίζοντες μετὰ τῆς περιεργείας ἐκείνης τῆς ἐπιδεικνυμένης κατὰ παράστασιν πυγμαχίας. Τοῦτο μοὶ ἤρκεσεν· εἶχον μορφωθῇ. Διὰ τῶν πρώτων μου οἰκονομιῶν ἐπλήρωσα καθηγητὴν ῥαβδομαχίας, ἠγόρασα πυροβόλον, καὶ ἐξησκήθην εἰς τὸ σκοποβολεῖν ἐπὶ τῶν κροκοδείλων τοῦ ποταμίου, ἐξεφορτώθην τὴν μεταφυσικήν μου καὶ τὴν ἀβροφροσύνην μου, καὶ ἤρχισα νὰ βαδίζω εὐθὺ πρὸς τὰ πρόσω, πρὸς τὸ καλὸν τέρμα, ὅπερ εἶνε τὸ τῶν χρημάτων.

Δὲν θὰ σᾶς διηγηθῶ πῶς ἤρχισα· τοῦτο θὰ ἦτο πολὺ μακρόν, ἴσως δὲ καὶ πολὺ τραχύ. Δὲν ἀγαπᾶτε ἐν Γαλλίᾳ τὴν ἀλήθειαν. Μάθετε μόνον ὅτι ἡ ὁδός, ἣν κατὰ πρῶτον διέτρεξα, δὲν ἦτο ἐστρωμένη διὰ ῥόδων. Τριακονταέτης εἶχον ἤδη φυτείαν, δέκα ἐννέα δούλους καὶ πεντακοσίους χοίρους. Δούλους καὶ χοίρους τοὺς μετεχειριζόμην καλά, ἀλλ' ὠφελούμην. Ἐδῶ φαντάζομαι ὅτι θὰ κατακραυγάσητε καὶ θὰ μὲ ἀποκαλέσητε κακοῦργον, δουλέμπορον. Ἀναμφιβόλως, κύριε, ὑπάρχουν κακοὶ κύριοι· ὅταν ὁ γείτων μου κύριος Βραῒτ εὕρισκεν ἕνα του ἵππον ἐκδεδαρμένον εἴς τι μέρος τοῦ σώματος, διέτασσε νὰ ἐπιθέσωσιν ἐπὶ τοῦ ἱππηλάτου ἐκδόριον εὐρὺ ὅσον ἡ ἐκδορὰ τοῦ ἵππου, καὶ τὸν ἠνάγκαζε νὰ τὸ φέρῃ ἄχρι τῆς θεραπείας τοῦ ἵππου. Τὸ κατ' ἐμὲ ὅταν τις ἦτο κακός, τὸν ἐπώλουν· αὕτη ἦτο ἡ μεγίστη, ἣν ἐπέβαλλον, ποινή. Οὐδ' εἴκοσι μαστιγώσεις ἔδωκα καθ' ὅλον μου τὸν βίον. Δύναμαι δὲ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω ὅτι τὴν Κυριακὴν οἱ ἀστεῖοί μου ἐκοιμῶντο σωρηδὸν ἡδονικώτατα, αἰσθανόμενοι τὸ λιπαρὸν αὐτῶν δέρμα διασελλόμενον καὶ διϊδροῦν εἰς τὸν ἥλιον. Οἱ χοῖροι ἔχουν τὰς αὐτὰς ὀρέξεις μὲ τοὺς μαύρους, ἀλλὰ περισσότερον πνεῦμα. Εἶνε εὐγενῆ ζῶα ἔχοντα ὁρμέμφυτα μεγιστάνων καὶ ὀξύνοιαν πολιτικῶν. Πορεύονται ἀγεληδὸν πρὸς βαλανολογίαν, εἰς τὸν περίπατον θέλω νὰ εἴπω, καὶ διέρχονται οὕτω τὴν ἡμέραν, ὑπὸ τὰς μεγάλας δρῦς, ἰδιοτρόπως, προχωροῦντες πολὺ μακράν, ἐνίοτε μίαν λεύγαν μακρὰν τῆς κατοικίας των, λαίμαργοι καὶ ἱκανοὶ περὶ τὸ ἐξερευνᾶν καὶ ἐκθάπτειν διὰ τῶν χονδρῶν ῥυγχῶν των τὰς καλὰς ῥίζας. Εἶνε κοινωνικοί, ἀλλὰ μετ' ἐπιλογισμοῦ, ὡς καὶ ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι. Ἐμφανιζομένης ἄρκτου, σχηματίζουσι κύκλον, δεικνύοντες τοὺς ὀδόντας αὐτῶν. Ἂν ἐνίοτε ἀποπλανᾶταί τις αὐτῶν καὶ συλλαμβάνηται, κραυγάζουσι πάντες ὁμοῦ· ἔπειτα ὅμως, ἀφ' οὗ ἡ ἄρκτος κορεσθῇ καὶ ἀπέλθῃ, τρέχουσι καὶ καταβιβρώσκουσι τὸ λείψανον τοῦ συντρόφου των· βλέπετε ὅτι ἔχουν θετικὸν πνεῦμα. Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἠχεῖ ἡ σάλπιγξ· ἔρχονται καλπάζοντες ἐκ τῶν τεσσάρων ἄκρων τοῦ ὁρίζοντος, καί, ὅπως οἱ κύριοι, εὑρίσκουσιν ἑτοίμην τὴν τράπεζαν· τὰ μικρὰ συνεπισωρεύονται τρυφερὰ καὶ δροσερά, ὡς οἱ ἔρωτες τοῦ Ῥοῦβενς· εἰσέρχονται ὁλόκληρα ἐντὸς γιγαντιαίων κολοκυνθῶν, τρώγουν κατακόρως, λείχουσι τὰ χείλη των, καὶ ἐξέρχονται θριαμβευτικῶς, κατακίτρινα. Σύγγνωτέ μοι τὰς ὑπὲρ τὸ δέον ζωηρὰς ταύτας ἀναμνήσεις· μεταξὺ τῶν ζώων τούτων, κύριε, ἔζησα δέκα ἔτη, ἐνίοτε δὲ εἰς τὸ μελόδραμά σας ἐπόθησα τὴν μουσικήν των. Κατ' ἀρχὰς ἐπώλουν διακόσια κατ' ἔτος, ἔπειτα χίλια, ἔπειτα δισχίλια. Τὸ ὄνομά μου ἦτο γνωστὸν ἐν Κιγκινάτῃ, καὶ θὰ ἠδυνάμην κ' ἐγώ, ὡς πᾶς ἄλλος, νὰ οἰκοδομήσω οἰκίαν εὐπρεπῆ, νὰ γίνω λοχαγὸς τῶν πυροσβεστῶν, ταμίας ἑταιρίας τινὸς ὑπὲρ τῆς ἀνατομικῆς καὶ κλινικῆς ἀγωγῆς τῶν χειρουργῶν νεανίδων. Ἀλλὰ διενοούμην τοὺς Παρισίους, καὶ ἐγίγνωσκον ὅτι πλούσιος μόνον ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψω. Ἄρτι εἶχον ἀνακαλυφθῇ τὰ φρέατα τοῦ πετρελαίου ἐν Πενσυλβανίᾳ· ὥρμησα παραφόρως εἰς τὰ πετρέλαια. Εἰσῆλθον ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰς ἓν μαγαζεῖον, ἐμόρφωσα τὴν ἀνατροφὴν τῆς ὁ-

σφρήσεώς μου, διεχειρίσθην τοὺς πίθους, τὰ σαπώνια, τὰς πίσσας, τὰς πισσασφάλτους· ἐγεύθην τῶν δειγμάτων· ἡ φαντασία μου ἐνεπλήσθη στάμνων, κοτυλῶν, βαρελίων, σωλήνων, ποτῶν, τῶν μὲν κιτρίνων τῶν δὲ ὑποπρασίνων ἢ φαιῶν, ἑκάστου μὲ τὴν τιμήν του, τὴν γεῦσίν του, τὴν ὀσμήν του, καὶ τὸ σῆμά του. Οὕτως ἐφοδιασθεὶς ἵδρυσα ἀποθήκην, ἠγόρασα γήπεδον, ἀνώρυξα φρέαρ, συνήντησα καλὴν φλέβα, ἐξήγαγον εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας πέντε χιλιάδας λίτρας πετρελαίου, καὶ ἐκέρδαινον τετρακόσια δολλάρια καθ' ἑκάστην. Τὸ μόνον δυσάρεστον τῶν θαυμασίων τούτων φρεάτων εἶνε, ὅτι ἐνίοτε ἀναφλέγονται· ὁ διάδοχός μου ἐψήθη ζωντανὸς μετὰ τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐργατῶν του. Μὴ ταράττεσθε, κύριε, μοὶ εἶχε πληρώσει.

Μετὰ τόσας εὐχαριστήσεις οὔτε πετρέλαια, οὔτε τὰ παστὰ χοιρινὰ ἐπλήρουν τὴν ψυχήν μου. Οἱ Ἀμερικανοὶ ἀγαποῦν τὰς ὑποθέσεις διὰ τὰς ὑποθέσεις, ἐγὼ ὄχι. Δὲν ἤμην ἔγγαμος, δὲν εἶχον ὅπως ἐκεῖνοι δώδεκα ἢ πεντεκαίδεκα τέκνα νὰ διαθρέψω· οὐδεμίαν εὕρισκον εὐχαρίστησιν, ὅπως οἱ γείτονές μου φυτευταὶ, ν' ἀνεγείρω ἐκκλησίαν τινά. Ὅτε ἐκεῖνοι τὴν κυριακὴν διήνυον τρεῖς λεύγας ἔφιπποι ὅπως ἀκροασθῶσιν τοῦ κηρύγματος, ἐγὼ δὲν ᾐσθανόμην οὐδεμίαν εὐχαρίστησιν νὰ τοὺς μιμηθῶ. Δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ συνήρχοντο εἰς ἐκτέλεσιν παραδόξου θρησκευτικῆς τελετῆς. Ἱδρύουσιν ἀνάβαθρόν τι· πέντε ἓξ ἱεροκήρυκες ἀναβαίνουσιν ἀλληλοδιαδόχως καὶ κηρύττουσι περὶ τοῦ πεπρωμένου, τῆς ποινῆς, τῆς καταδίκης, καὶ ἄλλων ἀντικειμένων ἐπίσης εὐχαρίστων. Κατὰ τὰ μεσολαβοῦντα διαστήματα ψάλλουν τοὺς ψαλμούς. Οἱ ἀκροαταὶ ἀφικνοῦνται ἀπὸ τῶν πέριξ ἐκ περιφερείας εἴκοσι μιλίων· σκηνοῦσι κύκλῳ προσδέοντες εἰς τὰ δένδρα τοὺς ἵππους των. Ἐν διαστήματι τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὡρῶν αἱ κεφαλαὶ θερμαίνονται· εἷς τῶν παριςαμένων ἀνέρχεται τὸ ἀνάβαθρον, εἶτα ἕτερος, εἶτα δύω ἢ τρεῖς ὁμοῦ· οἱ ὀλολυγμοὶ καὶ τὰ δάκρυα ἄρχονται· εἶνε ἀνακουφίσεως τρόπος διὰ τὰς θλιβερὰς καὶ μονήρεις φαντασίας. Ἔμενον ψυχρὸς, καὶ τοῦτο μ' ἔβλαπτε· ἐκλειόμην τὴν κυριακὴν ἐν ὑψηλῷ δωματίῳ, ὅθεν ἔβλεπον περιπόρφυρον τὸν ἥλιον δύοντα μεταξὺ τῶν θόλων τῶν ὑψηλῶν δένδρων. Εἶχον τὴν πίπαν μου τῆς Ἁϊδελβέργης καί τινα παλαιὰ ἑλληνικὰ βιβλία μὲ τὰς ὑποσημειώσεις μου τοῦ Eton. Ἀνεγίνωσκον τὰ περιοδικά σας, τὰ βιβλία σας, τὰ βιβλία τῆς Γερμανίας, καὶ τῆς Ἀγγλίας· βλέπων τὰς ἰδέας σας, τὰς παραφοράς σας, τὴν θρασύτητα τοῦ πνεύματός σας, τὰς τυχοδιωκτικὰς ἐκστρατείας σας, ἐνόμιζον ὅτι ἤμην ἐν χορῷ. Μίαν πρωΐαν ἀντὶ νὰ καταβῶ εἰς τὰ χοιρομήρια καὶ τοὺς πίθους, ἐπώλησα τὰς γαίας μου καὶ τὸ κατάστημά μου μεθ' ὅλων του τῶν ἐμπεριεχομένων, ἐτοποθέτησα τὴν περιουσίαν μου εἰς ἀγγλικὰ πάγια, καὶ ἐπέβην τῆς *Περσίας* διὰ τὴν Εὐρώπην.

Περιηγήθην πολὺ, ἀλλ' οὐδαμοῦ, κύριε, εὗρον τοσοῦτον καλὴν ὑποδοχὴν ὅσον ἐν Παρισίοις. Ἐξέχετε ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ καθιστᾷν εὐάρεστον τὸν βίον· ἴσως τοῦτο εἶνε τὸ μόνον ἐφ' ᾧ ἐξέχετε· ὁπωσδήποτε δι' ἐκεῖνον, ὅστις θέλει ἁπλῶς νὰ συνδιαλέγηται καὶ νὰ διασκεδάζῃ, ἡ πόλις αὕτη εἶνε παράδεισος. Κατ' ἀρχὰς ἐδυσχέρανα πολύ· οἱ πλούσιοι, καὶ μὴ εὐεκτοῦντες ἔτι, βασανίζονται παρὰ πολύ. Ἐδέησε ν' ἀποπέμψω ἀλληλοδιαδόχως τρεῖς θαλαμηπόλους. Σήμερον ἔτι θεωροῦμαι ἀγριάνθρωπος παρὰ πολλῶν οἰκογενειῶν, ὧν δὲν ἐνυμφεύθην τὴν κόρην. Πάντα ταῦτα ἡσύχασαν ἐπὶ τέλους. Ἔδωκα μερικὰ ὑποφερτὰ γεύματα, καὶ ἀπέκτησαν ὑπόληψιν οἱ οἶνοί μου καὶ τὰ ὕδνα μου. Ἐδάνεισα χρήματα εἰς πολλοὺς μουσικοὺς καὶ λογίους, καὶ ἐλησμόνησα νὰ τ' ἀπαιτήσω, τοῦθ' ὅπερ μοὶ περιεποίησε τὴν φιλίαν των. Δὲν ἔχω ἀδαμαντοκοσμήτους δακτυλίους, καὶ δὲν ὁμιλῶ ποτὲ περὶ τῶν τιμῶν τοῦ χρηματιστηρίου, οὕτως ὥστε δὲν φαίνομαι ὀχληρότερος οἱουδήποτε ἄλλου. Ὁ πόλεμος τῆς Ἀμερικῆς ἐπελθὼν μοὶ παρέσχε νὰ διαδραματίσω κόσμιον πρόσωπον· παρέχω πληροφορίας περὶ τῆς Βορείας καὶ Νοτίας Ἀμερικῆς, ὁμιλῶ, ὅσον θέλουν, περὶ τοῦ βάμβακος καὶ τοῦ προέδρου Δάβες. Τὸ κατ' ἐμὲ συχνάζω εἰς τὰς συναναστροφὰς, ὅπως καὶ εἰς τὸ θέατρον, προθυμότερον παρὰ εἰς τὸ θέατρον· οἱ ἠθοποιοὶ εἶνε καλλίτεροι ἐν τῇ κοινωνίᾳ παρὰ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, πρὸ πάντων εἶνε λεπτότεροι· μετὰ τοσαῦτα ἔτη ἐν Ἀμερικῇ, λεπτότητος ἔχω ἀνάγκην. Ἔχω καλὴν ἅμαξαν καὶ ἀναπαυτικὴν, θαλαμηπόλον πρόθυμον ἐνδύοντά με· ὁ ῥάπτης μου δὲν εἶνε βλὰξ, ἐγὼ δὲν εἶμαι γέρων, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δὲν εἶμαι δειλός. Θέσιν οὐδεμίαν ἐκλιπαρῶ, ἀξιώσεις νὰ ὑποστηρίξω δὲν ἔχω. Μόνον ν' ἀκροῶμαι καὶ νὰ παρατηρῶ ἐπιθυμῶ· ἀκροῶμαι καὶ παρατηρῶ· οὐδεμία γυνὴ δυσαρεστεῖται παρατηρουμένη, οὐδεὶς ἀνὴρ ὅταν ἀκροῶνται αὐτοῦ. Ἐνίοτε, ἐν ᾧ κομβόνω τὸ ἐπανωφόριόν μου, μοὶ ἔρχεται μία ἰδέα, τὴν γράφω ὅταν ἐπιστρέφω· ἐντεῦθεν αἱ σημειώσεις μου. Βλέπετε καλῶς, κύριε, ὅτι δὲν εἶνε φιλολογικὸν ἔργον. Δὲν ἠδυνάμην ἐν Ἀμερικῇ νὰ μάθω τὴν χαρίεσσαν γαλλικὴν φρασεολογίαν, τὴν θαυμάζω, ἀλλ' εἶμαι ὅλως ἀνίκανος νὰ τὴν μιμηθῶ. Εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς παντὸς ξένου, τὸ ὕφος τῶν εὐφυῶν σας συγγραφέων ὁμοιάζει πρὸς τὰ παρισινὰ ἐκεῖνα εἴδη τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα μόνον ὁ Παρισινὸς δύναται νὰ κατασκευάσῃ, τοσοῦτον λαμπρὰ, τοσοῦτον ἐλαφρὰ, ἐκ τοῦ μηδενὸς τεχνουργημένα. Ἐγὼ ἠξεύρω μόνον νὰ σημειῶ τὴν ἰδέαν μου, ὅταν ἔρχηται καὶ ὅπως ἔρχεται, νὰ περιγράφω οἰκοσκευὴν ὡς ὁ ἐκτιμητὴς τῶν ἐπὶ δημοπρασίᾳ πωλουμένων, μὲ φράσεις ἀσυναρτήτους, μὲ παντοειδεῖς μωρὰς παρατηρήσεις. Ἔγραφον δι' ἐμὲ αὐτὸν, οὐχὶ διὰ τὸ δημόσιον· ἐνθυμήθητε ὅτι διεβίωσα ἐν μέσῳ κεφα-

λῶν βιβλικῶν καὶ πετρελαίων, μετ' ἀνατροφὴν γερμανικήν, καὶ ἀπορρίψατε ἐκ τῶν *μουντζουρωμάτων* μου ὅ,τι σᾶς ἀρέσῃ· ἀγνοῶ ἂν οἱ ἀναγνῶσταί σας θὰ συγχωρήσουν τὰ λοιπά.

* Κ.

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑι

Συνέχεια· ἴδε σελ. 251.

Αἱ διενέξεις καὶ αἱ προσωπικαὶ προσβολαί, αἵτινες ἐν ἄλλαις χώραις πληροῦσι καθ ἑκάστην τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων, εἰσὶ σχεδὸν ἄγνωστοι εἰς τὸν ἀγγλικὸν τύπον. Ἤδη πρὸ τεσσαρακονταετίας αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἐγκατέλιπον τὰς τοιαύτας ἕξεις, κατανοήσασαι πόσον μάταιαι καὶ ἀηδεῖς εἰσὶν αἱ ἀπρεπεῖς ἐπιθέσεις.. Δυσκόλως δὲ ἐφημερίς τις θὰ συνεκράτει τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς, προερχομένη μέχρι τοῦ νὰ μετέλθῃ γλῶσσαν λοίδορον κατά τινος, ἐλλείψει ὑγιῶν ἐπιχειρημάτων. Ἐκείνη, ἥτις ἐκ συστήματος ἤθελε μεταχειρισθῇ τὸν τρόπον τοῦτον, μὴ ἔχουσα ἄλλα πολιτικὰ ἢ φιλολογικὰ κεφάλαια ἢ μόνον συλλογὴν ἐκφράσεων ῥυπαρῶν καὶ ὑβριστικῶν, βαίνει ἀσφαλῶς καὶ ταχέως εἰς τὴν κατάπτωσιν. Τοιαύτη δημοσιογραφία δὲν εἶνε σήμερον ἀνεκτὴ εἰς τὰ ἀγγλικὰ ἤθη. Οἱ Ἄγγλοι ἀπὸ ἡμίσεος ἤδη αἰῶνος κατενόησαν ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὐδὲν σημαίνουσιν, καὶ μόνον αἱ ἰδέαι εἰσὶν αἱ ἐνδιαφέρουσαι· ἐθεραπεύθησαν ἐντελῶς ἀπὸ τὴν *ἀσθένειαν τῶν προσωπικοτήτων*. Ὄχι ὅτι δὲν ἔχουσι καὶ αὐτοί, κατὰ τὸν ἰδιάζοντα αὐτοῖς τρόπον, ὄρεξιν νὰ διαλαλῶσιν ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἑβδομάδας τὸν ἥρωα τῆς ἡμέρας, εἴτε πολιτικός τις *ἐπιτήδειος* εἶνε οὗτος, εἴτε γυνὴ ὡραία, ἢ περίφημός τις ἰδιότροπος. Ἀλλὰ τὸν ἥρωα τοῦτον μεταχειρίζονται ὄχι ὡς εἴδωλον, ἀλλ' ὡς ἄθυρμα πρὸς διασκέδασιν καὶ μόνον ἐκ περιεργείας, σπεύδοντες νὰ ἀνατάμωσιν αὐτόν, ὅπως βεβαιωθῶσιν ὅτι ἀέρος μόνον ἦτο πλήρης καὶ τὸν ἀπορρίψωσιν εἰς τὰ ἄχρηστα. Εἰς ἄνδρας ψυχροὺς καὶ θετικούς, ὡς εἶνε αὐτοί, δὲν ἐπιβάλλεταί τις μὲ *λόγια* μόνον καὶ κενὴν ἐπίδειξιν ἤθους σπουδαίου.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν πολιτικήν, ἐσωτερικὴν ἢ ἐξωτερικήν, ἀνάγκη νὰ ἀναλογισθῇ τις ὅτι αὐτὴ ἡ φύσις τῶν μεγάλων τούτων δημοσιογραφικῶν ὀργάνων, τὸ πλῆθος καὶ ἡ ποικιλία τῶν φρονημάτων τῶν ἀναγνωστῶν αὐτῶν, ἀπαγορεύει αὐτοῖς νὰ λαμβάνωσι θέσιν λίαν ὡρισμένην καὶ εἰς αὐτὰ τὰ σπουδαιότατα ζητήματα, καὶ ἑπομένως νὰ ἀσκῶσιν ἀποτελεσματικὴν ἐπίδρασιν ἐπ' αὐτῶν. Βεβαίως συντηρητικὴ ἐφημερὶς εἶνε ἡ «Σημαία» καὶ φιλελεύθερος τὰ «Ἡμερήσια Νέα», καὶ ὁ «Τηλέγραφος» δὲ καὶ οἱ «Καιροὶ» ἔχουσι τὰς πολιτικὰς αὐτῶν συμπαθείας. Ἀλλὰ τὰ πολιτικὰ τῶν ἐφημερίδων τούτων φρονήματα δὲν ἀποκαλύπτονται ἢ μετ' ἄκρας ἐπιφυλακτικότητος καὶ περιστάσεως τυχούσης, ἐν κυρίῳ τινὶ ἄρθρῳ, ἡ δὲ βάσις καὶ ἡ οὐσία τῆς ἐφημερίδος, ἥτις συνίσταται εἰς τὸ παρέχειν ἀκριβεῖς, ὡρισμένας καὶ ἀνελλιπεῖς πληροφορίας, διαμένει σχεδὸν πανταχοῦ ἡ αὐτή, τοῦτο δὲ διότι καὶ πράγματι τοιαύτη εἶνε.

Τὰ ἑσπερινὰ φύλλα, ἅτινα ἐν γένει δὲν ἔχουσι τὴν ἔκτασιν τῶν πρωϊνῶν, ἡ «Σφαῖρα», ἡ «Pall Mall Gazette», ἡ «Ἠχώ», παρέχουσιν ὀλιγώτερον χῶρον εἰς δημοσίευσιν ἐγγράφων καὶ ἐκθέσεων ὁλοκλήρων, καὶ πλειότερον εἰς τὰς κομματικὰς συζητήσεις· αὗται ἐπιλαμβάνονται μετὰ ζέσεως πλειοτέρας τῆς συζητήσεως τῶν ζητημάτων τῆς ἡμέρας· ἀλλ' ἡ φροντὶς τῆς μεμελετημένης ἐπικρίσεως τῶν γεγονότων καὶ ἡ διατύπωσις τῶν ἐξ αὐτῶν ἀπορρεόντων συμπερασμάτων ἀφίεται κυρίως εἰς τὰς ἑβδομαδιαίας ἐφημερίδας, τὸν «Θεατήν», τὸν «Ἐξεταστήν», τὴν «Saturday Review». Ἐν τῷ διαστήματι τῆς ἑβδομάδος ἡ δικογραφία τῶν γεγονότων συμπληροῦται, αἱ πληροφορίαι συρρέουσιν ἐκ πάσης τῆς γῆς γωνίας, τὰ ζητήματα ἀναλικμίζονται, κοσκινίζονται ὑπὸ τῆς ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ συζητήσεως, τῶν ἐν τοῖς Συλλόγοις καὶ Λέσχαις συνδιαλέξεων, καὶ ἐν παντὶ δημοσίῳ τόπῳ μέχρις αὐτῶν τῶν ταπεινοτάτων ἐργαστηρίων καὶ καπηλείων· ἡ κυμαινομένη καὶ ἀόριστος ὡς τὴν ὁμίχλην δημοσία γνώμη ἄρχεται διατυπουμένη εἰς ὡρισμένην μορφήν.

Οὕτω φθάνει τὸ Σάββατον μὲ τὰς ἑξηκονταλέπτους ἐφημερίδας του, τὰς εἰς φυλλάδιον ἐκδιδομένας μὲ διστήλους σελίδας, ὧν ἔργον εἶνε νὰ περισυλλέγωσι καὶ συμπυκνοῦσι τὰς ποικίλας ἐκείνας τῆς ἑβδομάδος ἐντυπώσεις, καὶ νὰ διατυπόνωσιν αὐτὰς εἰς σειρὰν ἄρθρων ἐντόνων καὶ ὁριστικῶν. Αἱ πλεῖσται τῶν ἐφημερίδων τούτων συντάσσονται ἐξαίρετα, καὶ ἀναγινώσκονται λίαν ἐπιμελῶς κατὰ τὴν ἀτελεύτητον τῆς κυριακῆς ἡμέραν. Ἐὰν δὲ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἐργατικαὶ τάξεις (καὶ ἐν ταύταις περιλαμβάνονται καὶ οἱ εἰς τὴν μικρεμπορίαν ἀσχολούμενοι) ἀναγινώσκουσιν ἀποκλειστικῶς σχεδὸν μόνας τὰς ἐφημερίδας, αἵτινες χάριν αὐτῶν ἐκθέτουσιν ἐν περιλήψει τὰ σπουδαιότερα ζητήματα τῆς ἑβδομάδος—τοιαῦται δὲ εἶνε ὁ «Reynolds' Newspaper», ὁ «Lloyd'se», «Weekly Dispatch», κτλ. — εὐκόλως κατανοοῦμεν διατί αἱ ἑβδομαδιαῖαι ἐφημερίδες ἐν Ἀγγλίᾳ ἀσκοῦσι πλείονα πολιτικὴν ἐπίδρασιν ἢ τὰ μεγάλα ἡμερήσια φύλλα.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἀπηγγέλθη ἡ κρίσις. Νὰ ὑποτεθῇ ἤδη, ὅτι ἐμορφώθη πλέον ὁριστικῶς ἡ ἐπὶ τῶν ζητημάτων γνώμη; Οὐδαμῶς. Ὑπάρχει ἀκόμη τὸ Ἐφετεῖον,—τὰ μεγάλα μηνιαῖα περιοδικά, ἡ «Contemporary Review», ἡ «Fortnightly Review», ἡ «Westminster Review», τὸ «Nineteenth Century», ἅτινα ἔχουσι συντάκτας τοὺς πρώτους συγγραφεῖς καὶ δημοσιογράφους τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, καὶ πραγματεύονται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς περὶ πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων. Τὸ πρῶτον τῶν εἰρημένων ὀργάνων ἀνή-

κει εἰς τὸ φιλελεύθερον κόμμα, καὶ μεταξὺ τῶν τακτικωτέρων αὐτοῦ συντακτῶν καταλέγει αὐτὸν τὸν περίδοξον Γλάδστωνα· τὸ δεύτερον εἶνε ὄργανον τῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καινοτόμων, τὸ τρίτον ἀνήκει εἰς τὸ κόμμα τῶν τόρεων, τὸ δὲ τέταρτον εἶνε καθαρῶς ἐκλεκτικὸν, στρατολογοῦν τοὺς συντάκτας αὐτοῦ, πρὸς διαπραγμάτευσιν τῶν διαφόρων ζητημάτων, ἐκ τῶν ἱκανωτάτων εἰδικῶν ἐν παντὶ κλάδῳ ἀνδρῶν, συνηθέστατα δὲ βλέπει τις ἐν αὐτῷ ἄρθρον τοῦ καρδιναλίου **Manning** *περὶ τῆς ἀσπόρου συλλήψεως* πλησίον πραγματείας τινὸς τοῦ καθηγητοῦ **Huxley** περὶ πρωτοπλασμάτων.

Καὶ νῦν ἐτελείωσεν ἡ κρίσις, ἡ τελευταία λέξις ἐρρέθη ἐπὶ τῶν ζητημάτων; Ὄχι, ἀκόμη. Ὑπάρχει ὁ Ἄρειος Πάγος, τὰ τριμηνιαῖα περιοδικὰ, τὰ σοβαρώτατα, τὰ ἔχοντα τὸ ἀνώτατον κῦρος, ἡ «**Edimburgh Review**», ἱδρυθεῖσα τῷ 1802 ὑπὸ τοῦ **Brougham**, **Sydney Smith** καὶ **Jeffrey**, ἡ «**Quarterly Review**» συστηθεῖσα τῷ 1809 ὑπὸ τοῦ **William Gifford** τῇ συνδρομῇ τοῦ Βάλτερ Σκώτ καὶ **Croker**.

Αὗται εἰσὶν αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν ἀνωτάτην τῆς κλίμακος βαθμῖδα καὶ ἐπιθέτουσαι τὸ τέλος εἰς τὴν συζήτησιν παντὸς ζητήματος, ἐὰν δὲ ὁ ἀγγλικὸς λαὸς δὲν ἐσχημάτισεν ἔτι τὴν πρέπουσαν γνώμην περὶ τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν αὐτοῦ συμφερόντων, ἐὰν δὲν ἐνόησε κατὰ βάθος τὰ ζητήματα καὶ ἐξήγαγε τὴν οὐσίαν αὐτῶν, βεβαίως τὸ σφάλμα εἶνε ἰδικόν του, καὶ οὐχὶ τῶν δημοσιογράφων οἵτινες ἔργον ἔχουν νὰ τὸν διαφωτίζωσι.

Μὴ δὲ πιστεύσῃ τις ὅτι μόνον τοῦ Λονδίνου ἢ τῶν μεγάλων πόλεων αἱ ἐφημερίδες εἰσὶν αἱ ἐκπληροῦσαι τὴν πάγκοινον ταύτην ἀνάγκην τῆς διαφωτίσεως καὶ πληροφορήσεως τοῦ ἀγγλικοῦ δημοσίου πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας. Καὶ αἱ ἐλάχισται πολίχναι ἔχουσι τὴν ἐφημερίδα των, πολλάκις δὲ καὶ πλείονας τῆς μιᾶς καὶ ἀντιμαχομένας, ἐπὶ εὐρείας βάσεως ἱδρυμένας καὶ βριθούσας ἀγγελιῶν ἐγχωρίων καὶ ἰδίων πληροφοριῶν. Τριάκοντα τοὐλάχιστον τῶν ἐπαρχιακῶν τούτων φύλλων κατ' οὐδὲν ὑπολείπονται τῶν λονδινείων ὡς πρὸς τὴν ἀφθονίαν, τὴν πρωτοτυπίαν καὶ τὴν ταχύτητα τῶν πληροφοριῶν. Τούτων δ' αἱ κάλλισται εἶνε ὁ «**Manchester Guardian**», ὁ «**Leeds Mercury**», ὁ «**Post**» τοῦ Βίρμιγγαν, αἵτινες, ὡς αἱ τῆς μητροπόλεως συνάδελφοί των, διατηροῦσιν ἑκάστη ἰδιαιτέρους ἀνταποκριτὰς ἐν Παρισίοις, Βιέννῃ, Βερολίνῳ, Μαδρίτῃ, Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς λοιπαῖς πρωτευούσαις, καὶ αἵτινες πληρόνουσι μέχρι 2,500 φράγκων κατὰ μῆνα τὸν ἐν Λονδίνῳ ἀνταποκριτήν των, ἀποστέλλοντα τακτικῶς καθ' ἑκάστην ἔκθεσιν τῶν ἐν Λονδίνῳ συμβαινόντων. Εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν δὲ τῆς πρώτης τῶν εἰρημένων ἐπαρχιακῶν ἐφημερίδων, ἐγκλεισθέντα ἐν Μὲτζ μετὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ Βαζαὶν, λέγεται ὅτι ἀνήκει ἡ ἰδέα τῆς ἀποστολῆς ἐπιστολῶν ἐν καιρῷ πολιορκίας δι' ἀεροστάτων ἀδεσπότων, ὧν κατόπιν εὑρέθησαν καὶ ἄνθρωποι τολμηροὶ ἵνα ἐπιβῶσιν.

Ἠδύνατό τις δὲ, ἂν μὴ ἐφοβεῖτο νὰ ἀποβῇ ὀχληρὸς, νὰ ἀριθμήσῃ ἑκατοστὺν ἔτι ὅλην ἐφημερίδων, αἵτινες ὡς ὁ «Ταχυδρόμος» τοῦ **Leicester**», ὁ «Ἑρμῆς τοῦ Λίβερπουλ», ὁ «**Scotsman**» τοῦ Ἐδιμβούργ, ἔχουσι τὰ γραφεῖα τῆς συντάξεως αὐτῶν εἰς ἄμεσον συγκοινωνίαν δι' ἰδίου σύρματος τηλεγραφικοῦ οὐχὶ μόνον μετὰ τοῦ ἐν Λονδίνῳ ἰδιαιτέρου αὐτῶν γραφείου, ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ Κοινοβουλίου. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου παρίστανται, ὡς εἰπεῖν, εἰς τὰς συνεδριάσεις, ὧν παρακολουθοῦσι ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὰς συζητήσεις, τὰ ἐπεισόδια, τὰς ψηφοφορίας, καὶ ταὐτοχρόνως μανθάνουσι πάντα τὰ ἐν Λονδίνῳ συμβαίνοντα, καὶ ἀλλαχοῦ ἔτι πάντα τὰ ζητήματα τὰ δυνάμενα νὰ ἀποβῶσιν ἀντικείμενα ἄρθρων κυρίων, οὕτω δὲ αἱ ἐφημερίδες αὗται εὑρίσκονται εἰς θέσιν νὰ ἀποφαίνωνται γνώμην ἐπὶ τῶν ζητημάτων συγχρόνως μὲ τὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ συναδέλφους αὐτῶν. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ δημοσιεύουσι, μετὰ δύο ἢ τρεῖς μόλις ὥρας ἀφ' οὗ τελειώσωσι, τὰς συζητήσεις τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων καὶ τῆς τῶν Λόρδων ὁλοκλήρους (**in extenso**), ἀκριβῶς ὡς αἱ λονδίνειοι αὐτῶν συνάδελφοι· οὕτω δὲ ὁ σφιγμὸς τοῦ Κοινοβουλίου ἀκούεται ταὐτοχρόνως καὶ εἰς τὰς πλέον μεμακρυσμένας ἐσχατιὰς τοῦ Κράτους.

Ὁμολογητέον δὲ ὅτι ἡ Διεύθυνσις τοῦ ταχυδρομείου καὶ τηλεγραφείου διευκολύνει ὅσον ἔνεστι τὸ ἔργον τῆς δημοσιογραφίας διὰ παραχωρήσεων λίαν ἐπωφελῶν· ἰδιαίτερον τηλεγραφικὸν σύρμα τιθέμενον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μιᾶς ἐφημερίδος δὲν στοιχίζει ἀκριβώτερον χιλίων φράγκων κατὰ μῆνα καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ὁ δὲ τύπος κέκτηται τὸ πολύτιμον πλεονέκτημα νὰ ἀποστέλλῃ τηλεγραφήματα ἀντὶ ἑνὸς φράγκου καὶ 25 λεπτῶν *δι' ἑκατὸν λέξεις*, ὅταν μεταχειρίζεται τὰ διὰ τὸ κοινὸν ὡρισμένα σύρματα.

Ἡ ἰσχυρὰ αὕτη διοργάνωσις καθιστᾷ φυσικῶς τὴν θέσιν ἐπαρχιακῶν τινων ἐφημερίδων φοβερὰν ἀπέναντι τῶν φύλλων τοῦ Λονδίνου. Ἂν καὶ ἡ πόλις, ἐν ᾗ ἐκδίδονται, μόλις ἀπέχει πέντε ἢ ἓξ ὥρας τῆς πρωτευούσης διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, οὐχ ἧττον οὐδαμῶς δειλιῶσι νὰ διαγωνισθῶσι πρὸς τὰς μεγάλας αὐτῶν συναδέλφους τῆς πρωτευούσης, οὐχὶ δὲ σπανίως ἐξέρχονται νικηφόροι ἐκ τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου. Βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι ὁ ἀγὼν δὲν διεξάγεται πάντοτε διὰ καθαρῶς ἠθικῶν μέσων.

Οὕτω λ. χ. πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν ἐπαρχιακαί τινες ἐφημερίδες ἐσκέφθησαν νὰ ἐκμεταλλευθῶσι κατὰ τῶν «Καιρῶν», τῶν «Ἡμερησίων Νέων», τοῦ «Τηλεγράφου» καὶ τῆς «Ση-

μαίας» τὴν ἀνάγκην, ἐν ᾗ εὑρίσκονται αἱ ἐφημερίδες αὗται, ἕνεκα τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν φύλλων, ἅτινα ἐκδίδουσι, καὶ τῆς ἀπείρου ἐκτάσεως τοῦ Λονδίνου, νὰ τίθενται ὑπὸ τὰ πιεστήρια τὴν δευτέραν ἢ τρίτην μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν, ὅπως δύνανται νὰ ἔχωσι διανενεμημένα τὰ φύλλα αὐτῶν εἰς τὰ διάφορα ἐν τῇ πόλει πρακτορεῖα τῆς πωλήσεως κατὰ τὴν πέμπτην ἢ ἕκτην ὥραν τῆς πρωΐας· ταῦτα ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπαρχιακαὶ ἐφημερίδες ἀνέβαλλον τὴν ἐκτύπωσιν αὐτῶν μέχρις οὗ ἐξετυποῦντο αἱ τῆς πρωτευούσης, τοῦτο δὲ οὐδεμίαν παρεῖχεν εἰς αὐτὰς δυσκολίαν ἕνεκα τῆς ἀσυγκρίτως στενοτέρας περιφερείας τῆς διαδόσεώς των, χάρις δὲ εἰς τὸ ἰδιαίτερον αὐτῶν σύρμα καὶ τὸν ἐν Λονδίνῳ ἀνταποκριτήν των, ἐργαζόμενον μετὰ πλείονος ζήλου ἢ εὐσυνειδησίας, κατώρθουν νὰ παρέχωσιν εἰς τὴν πρωϊνὴν αὐτῶν ἔκδοσιν οὐ μόνον τὰς ἰδίας αὐτῶν εἰδήσεις καὶ γνώμας, ἀλλὰ καὶ ἐκείνας, ἃς κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ὥραν μετέδιδον αἱ μεγάλαι τοῦ Λονδίνου ἐφημερίδες.

Τοῦτο ἦτο φοβερὸν κτύπημα κατὰ τῶν Λεβιαθὰν τοῦ τύπου, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ μὴ τὸ ἀνταποδώσωσι. Εἰς τὴν πρόκλησιν λοιπὸν ἀπήντησαν φέροντες τὸν πόλεμον εἰς αὐτὸ τὸ ἔδαφος τῶν πολεμίων, τουτέστι συνεταιριζόμενοι καὶ ἐκπέμποντες ἰδιαιτέρας σιδηροδρομικὰς ἁμαξοστοιχίας ἀναχωρούσας ἐκ Λονδίνου τὴν τρίτην μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν καὶ φερούσας τὰς πρώτας χιλιάδας τῶν φύλλων, τὰς ἐξελθούσας ἐκ τῶν πιεστηρίων ἑκάστης ἐφημερίδος· τὰ φύλλα ταῦτα ἠδύναντο οὕτω νὰ διανέμωνται κατὰ τὴν ὀγδόην τῆς πρωΐας ἐν Βίρμιγγαμ, Μάντσεστερ ἢ Bradford, τουτέστι καθ' ἣν ὥραν ἐγίνετο ἡ διανομὴ καὶ εἰς τὰ προάστεια τοῦ Λονδίνου. Αἱ σιβάδες τῶν φύλλων ἀναχωροῦσιν ἐν ᾗ καταστάσει ἐξέρχονται τῶν πιεστηρίων, καθ' ὁδὸν δὲ τακτοποιοῦνται, διαιροῦνται εἰς χωριστὰς δέσμας δι' ἕκαστον σταθμὸν, καὶ κατὰ τὴν διάβασιν ῥίπτονται εἰς τὸ κρηπίδωμα τοῦ σιδηροδρόμου, χωρὶς κἂν νὰ σταθῇ ἡ ἁμαξοστοιχία.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο παρέχει μικρὰν ἰδέαν τῆς ὀξύτητος, ἣν προσέλαβεν ὁ διαγωνισμὸς τῶν ἐφημερίδων τῆς πρωτευούσης πρὸς τὰς τῶν ἐπαρχιῶν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἠδύνατό τις νὰ ἀναφέρῃ καταδεικνύοντα οὐ μόνον τὸ πολυμήχανον καὶ ἐπινοητικὸν πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιχειρηματικὸν τῶν διευθυνόντων τὰ μεγάλα ἐν Ἀγγλίᾳ ὄργανα τῆς δημοσιότητος.

Ὡς πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ ὕφους καὶ τὴν ποικιλίαν τῆς ὕλης αἱ ἐφημερίδες τῶν ἐπαρχιῶν κατ' οὐδὲν ὑπολείπονται τῶν τοῦ Λονδίνου, ἂν δὲ πρέπῃ νὰ δώσωμεν πίστιν εἰς κριτὴν οὕτως ἀξιωματικὸν, ὡς εἶνε ὁ Γλάδστων, οὐχὶ σπανίως εἰς τὰς πρώτας αὐτῶν πρέπει νὰ δώσῃ τις τὰ πρωτεῖα. Ἀδύνατον νὰ ἀρνηθῇ τις ὅτι συχνότατα εἶσι ποικιλώταται καὶ διασκεδαστικώταται, τοῦτο δὲ διότι αὗται δὲν τηροῦσι τόσον αὐστηρῶς τοὺς κανόνας τῆς δημοσιογραφικῆς ἐθιμοτυπίας, καὶ οὐδόλως φοβοῦνται, περιστάσεως τυχούσης, νὰ ἀναγράφωσι λεπτομερῶς γεγονότα, ἐν τῇ Αὐλῇ ἢ τῇ πόλει συμβαίνοντα, ἅτινα δίδουσι τροφὴν εἰς τὴν περιέργειαν μᾶλλον ἢ εἰς τὰς σκέψεις τοῦ Κοινοῦ. Ἡ μεγάλη τῆς πρωτευούσης ἐφημερὶς εἶνε ὡς γηραιὸς διπλωμάτης, πάντοτε σοβαρὸς καὶ ὀχληρῶς ἐνίοτε ὁμιλῶν. Ἀλλ' ἡ μεγάλη ἐφημερὶς τοῦ Λῆδ ἢ τοῦ Μάντσεστερ εἶνε ἐπίχαρις καὶ κομψὸς νεανίας εὑρίσκων ἁπανταχοῦ ἐλευθέραν πρόσοδον, καὶ ὅστις τὸ ἑσπέρας ἐν τῇ Λέσχῃ οὐδαμῶς ἀξιοῖ νὰ τὸν παρακαλέσωσιν ἵνα διηγηθῇ τὰ πολλὰ καὶ περίεργα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἔμαθε τὴν ἡμέραν.

Καὶ ἐπαρχιακὸν μὲν τύπον ἔχει πᾶσα χώρα· ἀλλ' ὅ,τι μόνον ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ πράγματι ἀπαντᾶται εἶνε ἡ ἐφημερὶς τῆς συνοικίας, ἐφημερὶς ἧς ἡ διάδοσις καὶ ἡ ἐπιρροὴ εἶνε περιωρισμένη εἰς ἓν μόνον προάστειον, εἰς ἓν τῆς πόλεως διαμέρισμα, ὁποῖαι εἶνε λ. χ. τὰ «South Kensington News», ὁ «Southwark Weekly». Τοιαύτας ἐφημερίδας τὸ Λονδῖνον ἀριθμεῖ οὐχὶ ὀλιγωτέρας τῶν *ἑξήκοντα*, πάσας ἀκμαζούσας καὶ μετὰ ζήλου καὶ ἐμπειρίας συζητούσας περὶ τῶν διαφόρων ἐπιτοπίων ζητημάτων, περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ὁδῶν καὶ τῆς ὑγιεινῆς τῆς συνοικίας, περὶ ἀνατροφῆς καὶ τῶν τοιούτων, λαμβάνουσαι λίαν ἐνεργὸν μέρος εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς ἀγῶνας καὶ χορηγοῦσαι πᾶσαν ἀναγκαίαν πληροφορίαν διὰ τὰς οἰκιακὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων τῆς περιφερείας των. Τὰ πλειότερα τῶν φύλλων τούτων εἶνε ἑβδομαδιαῖα, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ τινα συχνότερον ἐκδιδόμενα, καὶ δύο ἢ τρία ἐξ αὐτῶν τοιαύτην ἔσχον ἐπιτυχίαν, ὥστε ἠδυνήθησαν νὰ καταστήσωσιν ἡμερησίαν τὴν ἔκδοσίν των· μία τῶν ἐφημερίδων τούτων, πρὸ εἰκοσαετίας ἢ τριακονταετίας ἱδρυθεῖσα ἐν τῷ προαστείῳ Islington, πλησιάζει νὰ καταστῇ μία τῶν μεγάλων ἐφημερίδων τῆς πρωτευούσης.

Η ΑΡΑΧΝΗ

ὡς κόρη, σύζυγος καὶ μήτηρ.

Ὑπὸ τὸν περίεργον τοῦτον τίτλον ἡ γαλλικὴ «Ἐφημερὶς τῶν ζῴων» (Gazette des animaux) δημοσιεύει τὸ ἀκόλουθον ἀρθρίδιον, ὅπερ ὡς ἱκανῶς ἐνδιαφέρον μεταφέρομεν ἐνταῦθα χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑστίας».

«Φύσει ἐχθρὰ τῶν ὁμοίων αὐτῆς ἡ ἀράχνη ζῇ βίον μονήρη. Πάντα τὰ οὕτω διαιτώμενα ζῷα εἰσὶν ὡς ὑπό τινα κατάραν. Ὅταν δύο αὐτῶν συναντηθῶσι, τὸ ἰσχυρότερον ἢ τὸ πονηρότερον θὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸ ἄλλο. Αὐτὸς ὁ ἔρως, ὁ φέρων εἰς προσέγγισιν καὶ τὰς μᾶλλον δυστρόπους καρδίας, δὲν δύναται νὰ κατανικήσῃ τὴν σφοδρὰν αὐτὴν ἀπέχθειαν, καὶ δι' αὐτὰ ὁ γλυκὺς τοῦ γά-

μου δεσμὸς εἶνε νόμος τυραννικὸς, καὶ διὰ τοῦτο ὅσον ἔνεστι βραχυτέρας διαρκείας.

Πολλοὶ φυσιολόγοι ἔκαμαν παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν γάμων τῆς ἀράχνης, αἱ δὲ μαρτυρίαι αὐτῶν, αἵτινες γενικῶς εὑρίσκονται συνᾴδουσαι, ἀναφέρουσι περιέργους λεπτομερείας περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν συνάπτει τοὺς γάμους του τὸ μικρὸν ζωΰφιον.

Καὶ πρῶτον ἄξιον σημειώσεως εἶνε ὅτι ὁ ἄρρην εἶνε μικρότερος τῆς θηλείας. Διατί μικρότερος; Ἡ φύσις μόνη γνωρίζει, ἡ ὁποία ἔπλασε τὸ ζῷον.

Τὸ πρῶτον τοῦ ἄρρενος ἐρωτικὸν διάβημα, ὅστις δὲν εἶνε τόσον εὐήθης ὥστε νὰ παρασυρθῇ ὑπὸ τοῦ πάθους του καὶ νὰ πέσῃ ἐλεεινὸν αὐτοῦ θῦμα, συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὑφάνῃ, οὐ μακρὰν ἐκείνης ἥτις ἔτρωσε τὴν καρδίαν του, τὸν ἐλαφρὸν ἱστόν του. Περατώσας τὴν προκαταρκτικὴν ταύτην ἐργασίαν, προχωρεῖ λάθρα καὶ ἡσύχως, καὶ διά τινος κτυπήματος τοῦ ποδὸς ἐπιφέρει ἐλαφρὰν δόνησιν εἰς τὴν κατοικίαν τῆς κυρίας, ἧς ἐπιζητεῖ τὴν εὔνοιαν.

Αὕτη, ὑπολαμβάνουσα ὅτι λεία τις ἔπεσεν εἰς τὰ δίκτυά της, τρέχει ἀμέσως πρὸς αὐτήν. Σπουδὴ ματαία, τὸ θῦμα δὲν εἶνε ἡ καρδία ἐκλιπαροῦσα ἀγάπην.

Ἀλλ' ἡ ἀράχνη εἶνε ἧ ὀλιγώτερον παντὸς ζῴου εὐαίσθητος εἰς τὰς ἐρωτικὰς ἐπικλήσεις, καὶ ἡ τοιαύτη τῶν ἐλπίδων της διάψευσις τόσον τὴν καθιστᾷ μανιώδη, ὥστε ἀντὶ εὐνοίας ὀργῆς μόνον καὶ ἀγανακτήσεως βλέμματα ἐξακοντίζει ἐκ τῶν ὀκτὼ αὐτῆς ὀμμάτων κατὰ τοῦ ὀχληροῦ τοῦ ἀνησυχοῦντος αὐτήν.

Καὶ τότε οὗτος, κατεπτοημένος καὶ τρέμων τὴν ὀργήν της, σπεύδει νὰ φύγῃ καὶ κρυβῇ εἰς γωνίαν τινὰ, ὅπου μένει ἀκινητῶν.

Τοῦ πρώτου τρόμου παρελθόντος, τὸ θάῤῥος αὐτοῦ ἄρχεται ἀναγεννώμενον, καὶ μετὰ μικρὸν ἰδοὺ αὐτὸς πάλιν ἔμπροσθεν τῆς θύρας τῆς κυρίας.

Ἀλλὰ μάταιος κόπος, καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν ἡ αὐτὴ ἀποτυχία τὸν περιμένει.

Ἀλλ' ὁ ἐπιμένων νικᾷ. Ἡ ἐπιμονή του μαλάσσει ἐπὶ τέλους τὴν σκληροκάρδιον, ἥτις ἀποφασίζει νὰ πραΰνῃ τὴν ὀργήν της καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν δειλὸν λάτρην της νὰ ὑπερβῇ τὴν φλιὰν τοῦ ἐνδιαιτήματός της, καὶ φαίνεται μάλιστα ὅτι κολακεύεται ἀπὸ τὰς προσπαθείας του. Ἐν ἑνὶ λόγῳ τὸν δέχεται ἀσμένως, ἀλλ' ὄχι καὶ μὲ ὑπερβολικὴν σπουδήν.

Ἐν τούτοις ὁ ὑμέναιος, οὗτινος τόσοι προηγήθησαν κίνδυνοι, δὲν δύναται νὰ μὴ ἐγκλείῃ τρικυμίας καὶ καταστροφάς.

Ὄντως δὲ, εὐθὺς μετὰ τὸ συνοικέσιον, ὁ σύζυγος σχεδὸν βέβαιος ὅτι θὰ ῥοκανισθῇ μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν ὑπὸ τοῦ ἡμίσεός του, γίνεται διὰ παντὸς ἄφαντος.

Καὶ ὅμως ποία ἀντίθεσις! Ἐνῷ ἡ ἀράχνη ὡς κόρη καὶ ὡς σύζυγος εἶνε ὁποίαν τὴν εἴδομεν, ὡς μήτηρ εἶνε πρότυπον ἀληθῶς τρυφερότητος καὶ ἠθικῆς τελειότητος.

Εὐθὺς ὡς γεννήσῃ τὰ ᾠά της, λαμβάνει αὐτὰ, τὰ περιτυλίσσει διὰ τεμαχίου ἐκ τοῦ ἱστοῦ της, καὶ συναποφέρει τὸν θησαυρὸν μεθ' ἑαυτῆς. Ἂν δέ τις θελήσῃ νὰ τῆς τὰ ἀποσπάσῃ, θὰ ἴδῃ πόσον ἐμμανῶς προσπαθεῖ νὰ τὰ ἀνακτήσῃ· εἰς μάτην δὲ θὰ ἐπεχείρει καὶ νὰ τὴν ἀπατήσῃ ἀντικαθιστῶν αὐτὰ δι' ἄλλων. Καὶ ποίαν πάλιν δὲν ἐπιδεικνύει τρυφερότητα καὶ μητρικὴν στοργὴν, ὅταν ἐκκολαφθῶσι τὰ μικρά της! Εἰς ἐπίμετρον δὲ παραδειγματικὴ εἶνε ἡ σύμπνοια ἡ ἐπικρατοῦσα μεταξὺ ὅλων τῶν μελῶν τῆς νέας οἰκογενείας.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ γλυκεῖα αὕτη ἁρμονία ὀλίγον διαρκεῖ, μετ' οὐ πολὺ δὲ, ἐφ' ὅσον αὐξάνουσι, σφοδρὰ ἀπέχθεια ἄρχεται ἀπομακρύνουσα τοὺς ἀδελφοὺς ἀπὸ τὰς ἀδελφὰς, οἵτινες ἐπὶ τέλους χωρίζονται ὁριστικῶς, ὅπως μὴ συναντηθῶσι πλέον ἢ ὡς ἐχθροὶ μανιώδεις καὶ ἀνυπόμονοι νὰ καταφαγωθῶσιν».

**

ΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΙ ΚΗΠΟΙ

Εἰς πολλὰς πόλεις τῆς Γαλλίας, ἔνθα ὑπάρχουσι φρουραὶ, οἱ διοικηταὶ τῶν σταθμευόντων σωμάτων μεριμνῶντες περὶ τῆς ὑγιείας τῶν στρατιωτῶν, καὶ περὶ τοῦ τρόπου ν' αὐξήσωσι τὸ σύνηθες ποσὸν τῆς τροφῆς ἄνευ ὑπερβάσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ σιτηρεσίου, διωργάνωσαν τοὺς στρατιωτικοὺς κήπους. Οὕτω δὲ κατώρθωσαν καθ' ἑκάστην οἱ στρατιῶται νὰ ἔχωσιν ἀφθονίαν χλωρῶν ὀσπρίων, ἀνεξόδως, τὰ ὁποῖα καθιστῶσι πλειοτέραν καὶ καλλιτέραν τὴν συνήθη μερίδα τοῦ στρατιώτου. Τοῦτο κυρίως ἐγένετο εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς σταθμοὺς τῆς βορείου καὶ δυτικῆς Γαλλίας. Μεγάλαι ἐκτάσεις γαιῶν, τέως ἄγονοι, ἐκαλλιεργήθησαν, καθὼς ἐπὶ παραδείγματος αἱ τάφροι τῶν φρακτῶν πόλεων.

Ὅπως ἐνθαρρύνωσι τὴν καλλιέργειαν ταύτην, πολλαὶ γεωργικαὶ ἑταιρίαι ἐδέχθησαν τὰ προϊόντα τῶν στρατιωτικῶν κήπων εἰς τοὺς διαγωνισμούς των. Εἰς τῶν διαγωνισμῶν τούτων ἔλαβε χώραν πρό τινος χρόνου ἐν Ῥουέν. Εἴς τινα σημείωσιν ἐπὶ τούτου γενομένην εὑρίσκομεν περιέργους πληροφορίας ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῶν κήπων τοῦ 24ου συντάγματος.

Ἐν διαστήματι 8 μηνῶν διενεμήθησαν εἰς τοὺς στρατιώτας ὄσπρια χλωρὰ ἐκ τῶν κήπων τοῦ συντάγματος 22,876 χιλιόγραμμα λαχάνων, 650 χιλιόγρ. κράμβης, 800 δαυκίων, 7,292 πράσσων, 607 κρομμύων κ.τ.λ. ἀξίας 2,500 φράγκων.

Οἱ στρατιωτικοὶ κῆποι καλλιεργοῦνται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, προθύμως ἐν αὐτοῖς ἐργαζομένων, διότι τὰ προϊόντα ἀνήκουσιν εἰς αὐτούς. Ἔχουσι δὲ καὶ τὸ προσὸν οἱ κῆποι οὗτοι, ὅτι διατηροῦσι παρὰ τοῖς χωρικοῖς στρατιώταις τὴν ἀγάπην πρὸς τὰς γεωργικὰς ἐργασίας, πλὴν δὲ

τούτων οἱ στρατιῶται διδάσκονται καὶ νέους τρόπους καλλιεργείας, οὓς κατόπιν εἰσάγουσιν ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς κατοικίας των. Ν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ κ. Β.., γνωστὸς ἄσωτος, ἀσθενήσας τελευταῖον, προσκαλεῖ τὸν ἰατρόν του.

— Ἓν μόνον πρᾶγμα μ' ἀνησυχεῖ, λέγει, πρὸς τὸν ἰατρόν,—τὰ χρέη μου. Ποτέ μου δὲν παρακαλῶ, ἰατρέ· καὶ ὅμως αὐτὴν τὴν νύκτα ἐζήτησα ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν χάριν νὰ παρατείνῃ τὰς ἡμέρας μου μέχρις οὗ ἐξοφλήσω τοὺς πιστωτάς μου.

Ὁ ἰατρός, ἔκπληκτος διὰ τὸ τοιοῦτον αἴσθημα τοῦ πελάτου του, τοῦ λέγει·

— Φίλτατέ μου Β... τὸ αἴσθημα αὐτὸ σὲ τιμᾷ πολύ, καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ Θεὸς θὰ εἰσακούσῃ τὴν παράκλησίν σου.

— Ἄ! ἐὰν ὁ Θεός μοῦ ἔκαμνεν αὐτὴν τὴν χάριν, ἐξηκολούθησεν ὁ Β... μειδιῶν, εἶμαι βέβαιος ὅτι ποτὲ δὲν θὰ ἀπέθνησκα.

*
* *

Προχθὲς χωρικός τις ἔκ τινος χωρίου τῆς Ἀττικῆς παρουσιάζεται εἴς τι κατάστημα τῆς ἀγορᾶς καὶ ζητεῖ ὀμματοῦάλια.

Ἐξακολουθεῖ νὰ δοκιμάζῃ τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο ζεῦγος, ἀλλὰ κανὲν δὲν τοῦ ἔρχεται· δὲν εἰμπορεῖ νὰ *διαβάσῃ*.

— Μά, νὰ σοῦ 'πῶ, *κουμπάρε*, τοῦ λέγει αἴφνης ὁ ἔμπορος, μήπως δὲ ξεύρεις νὰ *διαβάζῃς*;

—Ἔ, μὰ σὰν ἤξερα νὰ διαβάζω, ἀποκρίνεται ἀφελῶς οὗτος, τί τἄθελα τὰ γυαλιά;

*
* *

Ἡ οἰκογένεια Α** ἔχει ὑπηρέτριαν μόλις ἐλθοῦσαν ἐκ τῆς νήσου της, ἁπλοϊκωτάτην.

Πρό τινων ἡμερῶν, ἐνῷ τὸ γεῦμα ἦτο ἕτοιμον, τὴν κράζει ἡ κυρία·

— Μαρίνα, γιατί δὲν ἔρχετ' ὁ ἀφέντης σου; Ἠές του, θὰ κρυώσῃ ἡ σούπα.

Ἡ Μαρίνα, ἡ ὁποία εἶδε τὸν κύριον νὰ τρίβῃ τοὺς ὀδόντας τουμὲ *βούρτσαν*, ἀποκρίνεται·

— Κυρία, ἀκονίζει τὰ 'δόντια του!

*
* *

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ ἀνάγκη τῆς περιαυτολογίας εἶνε ἡ αἰτία τῶν ἐκμυστηρεύσεων· ἀνόητος δὲ θὰ ἦτο ὁ πιστεύων ὅτι εἶνε τεκμήριον πλειοτέρας πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνης.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Μελετήσας ἐπὶ μακρὸν τὴν οὐσίαν τῆς μουσικῆς, συνιστῶ εἰς πάντας τὴν ἀπόλαυσιν τῆς τέχνης ταύτης ὡς τὴν πασῶν ἐκλεκτοτέραν. Οὐδεμία ἄλλη ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς ψυχῆς πλέον ἀμέσως καὶ πλέον βαθέως, διότι καὶ οὐδεμία ἄλλη ἀποκαλύπτει πλέον ἀμέσως καὶ πλέον βαθέως τὴν πραγματικὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἀκρόασις ὡραίας τινὸς ἁρμονίας εἶνε ὥς τι λουτρὸν τοῦ πνεύματος· ἐπὶ στιγμὴν ἐξαγνίζει αὐτὸ ἀπὸ παντὸς ῥύπου, ἀπὸ παντὸς ὅ,τι εἶνε εὐτελὲς ἢ χυδαῖον· ἐξαίρει τὸν ἄνθρωπον καὶ προκαλεῖ ἐν αὐτῷ τὰς εὐγενεστέρας ἰδέας ὧν εἶνε ἄξιος· τότε δὲ αἰσθάνεται καθαρὰ τί ἀξίζει, ἢ μᾶλλον τί ἠδύνατο νὰ ἀξίζῃ. (Schopenhauer).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἐν Τύνιδι, ὡς καὶ ἐν ὅλῃ σχεδὸν τῇ ἄλλῃ Ἀφρικῇ, ἡ εὐσαρκία εἶνε τὸ κυριώτερον προσόν, ἵνα γυνή τις θεωρῆται ὡραία· καὶ διὰ τοῦτο αὐτόθι παχύνουσι τὰς γυναῖκας διὰ τὸν γάμον, ὡς ἀλλαχοῦ τὰ ζῷα ἵνα χρησιμεύσωσιν εἰς τροφὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐὰν δὲ συμβῇ χηρευμένος τις νὰ θέλῃ νὰ συνάψῃ δεύτερον γάμον, ἡ μέλλουσα αὐτοῦ σύζυγος ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἀκόλουθον δίαιταν· Θέτουσιν εἰς τὰς χεῖρας, τοὺς δακτύλους καὶ τὰ σφυρὰ τῶν ποδῶν της τὰ βραχιόλια καὶ δακτυλίδια τῆς πρώτης συζύγου τοῦ μνηστῆρός της, καὶ ἔπειτα ἀρχίζουν νὰ τὴν τρέφωσιν ἐπιμελῶς μέχρις οὗ παχυνθῇ ἱκανῶς, ὥστε νὰ τῇ προσαρμόζωνται ἀκριβῶς τὰ εἰρημένα κοσμήματα. Τούτου κατορθωθέντος, παραδίδοται εἰς τὸν ἄνδρα ὁμοία πρὸς τὴν πρώτην κατὰ τὸ πάχος.

Ἐν Γερμανίᾳ ἡ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων παρέδωκεν ἐσχάτως εἰς χρῆσιν τοῦ κοινοῦ γραμματόσημα τετυπωμένα διὰ χρώματος, ὅπερ ἐξαλείφεται ἅμα ὡς ἤθελε διαβραχῇ. Τὸν νεωτερισμὸν τοῦτον εἰσήγαγεν ἡ ἀρχή, ὅπως ἀποφύγῃ κατάχρησιν γινομένην ὑπὸ ἀνθρώπων αἰσχροκερδῶν, οἵτινες γραμματόσημα, χρησιμοποιηθέντα ἤδη, ἔθετον ἐκ νέου εἰς κυκλοφορίαν, ἐξαλείφοντες διὰ χημικῶν μέσων τὰ ἐπ' αὐτῶν γράμματα τῆς σφραγῖδος τοῦ ταχυδρομείου.

Τὸ νέον εἶδος τῶν γραμματοσήμων οὐ μόνον ματαιοῖ πᾶσαν ἀπόπειραν πρὸς ἀπάτην, ἀλλὰ καὶ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἀποκόλλησιν τοῦ γραμματοσήμου διὰ τῆς διαβρέξεως αὐτοῦ· διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ χρῶμα αὐτῶν ἀφαιρεῖται, τοῦτο δὲ καθιστᾷ αὐτὰ ἄχρηστα.

Τῇ 21 μαρτίου, τῇ ἐπαύριον ἀφ' ἧς ἠσθένησεν ὁ Βήκονσφηλδ, ἔμελλε νὰ καθίσῃ τὸ τέταρτον, ἵνα τελειωθῇ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ περιφήμου ζωγράφου Μιλλαίς, ὅστις εἶχε πρότερον εἰκονογραφήσῃ τοὺς δύο πολιτικοὺς ἀντιπάλους του Βράϊτ καὶ Γλάδστωνα. Τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ νοσήματός του διήγαγε διορθῶν οὓς ἀπήγγειλε λόγους ἐν τῇ Ἄνω Βουλῇ, καὶ ἰδίως τὴν πρὸς τὴν βασίλισσαν συλλυπητήριον προσλαλιὰν ἐπὶ τῇ δολοφονίᾳ τοῦ Τσάρου. Πολλάκις παρετήρησε τοῖς παρεστῶσι· «δὲν ἐπιθυμῶ νὰ νομίσωσιν οἱ μεταγενέστεροι, ὅτι δὲν ἐπίσταμαι νὰ ὀρθογραφήσω». Ἐρωτώμενος ὑπὸ τοῦ στενοῦ φίλου του, λόρδου Βάρρικτων, ποῦ ἐγεννήθη, ἀπεκρίνατο· «ἐν Ἀδέλφῃ, παρὰ τὴν δυτικὴν τοῦ Λονδίνου ἄκραν, καὶ δὴ ἐντὸς βιβλιοθήκης. Ὁ πατήρ μου δὲν ἦτο πλούσιος, ὅτε ἐνυμφεύθη. Ἐν Ἀδέλφῃ

εἶχεν ἐνοικιάσει πολλοὺς κοιτῶνας, οἵτινες ἦσαν ἅπαντες μεστοὶ βιβλίων καὶ χειρογράφων, ὅτε ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸ φῶς». Δὶς εἶπε τῷ ἰατρῷ αὐτοῦ «ἐπεθύμουν νὰ ζήσω, ἀλλὰ δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον. Ἐὰν ἤμην Νιχιλιστής, θὰ ὡμολόγουν ἅπαντα». Ταῦτα δὲ εἶπε μειδιῶν, ὑπαινισσόμενος εἰς τὰς ἐν Ῥωσσίᾳ λεγομένας ἀστυνομικὰς βασάνους. Γενικὸν ἐπιμελητὴν τῆς ἐκτενεστάτης ἰδιωτικῆς ἀλληλογραφίας του ἀπέδειξε τὸν λόρδον Ῥόουτον, ἐντειλάμενος αὐτῷ νὰ ποιήσῃ οἱανδήποτ' ἂν χρῆσιν ὑπολάβῃ αὐτὸς ἁρμοδιωτέραν. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης καὶ ἅπαντες οἱ πρωθυπουργοὶ διεβίβασαν εἰς Λονδῖνον συλλυπητήρια ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ ἀνδρός. Ὁ Βίσμαρκ ἀπεφήνατο, ὅτι διὰ τῆς μεταστάσεως τοῦ Βήκονσφηλδ ὑπέστη δεινὴν ζημίαν οὐ μόνον τὸ ἀγγλικὸν ἔθνος, ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ ἤπειρος Εὐρώπη.

⁓ Εἶνε γνωστόν, γράφει ὁ *Αἰών*, ὅτι ὁ ἀποθανὼν λόρδος Βήκονσφηλδ ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ ἀγορεύσει ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων κατεγελάσθη ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας, καὶ ἠναγκάσθη νὰ κατέλθῃ τοῦ βήματος ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς θυμηδίας, ἀφοῦ ὅμως πρότερον ἐξετόξευσε κατὰ τῶν περιγελώντων αὐτὸν προφητείαν περὶ τῆς μελλούσης ῥητορικῆς αὐτοῦ δεινότητος, θαυμασίως πληρωθεῖσαν. Ὁ διάσημος Ἄγγλος συγγραφεὺς Γεώργιος Brantes, διηγεῖται ὡς ἑξῆς τὰ κατὰ τὸ ἐπεισόδιον ἐκεῖνο· «Ὁ Δισραέλης ἐξελέχθη τῷ 1838 βουλευτὴς ἐν τῇ πρώτῃ ἐπὶ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας βουλευτικῇ περιόδῳ, ἀφοῦ τετράκις ἀπὸ τοῦ 1832 ἐξετέθη ὡς ὑποψήφιος καὶ πάντοτε ἀπέτυχε. Κατὰ τὰ ἓξ ὅμως ἔτη ταῦτα, ἡ πολιτεία τῶν ἀκραιφνῶν δημοκρατικῶν ῥιζοσπαστικῶν συνετέλεσεν, ὅπως γίνῃ τέλειος τόρυς, καὶ αὐτὸς ὅστις κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ὑποψηφιότητα ἐξετέθη ὡς προστατευόμενος τοῦ ἰρλανδοῦ δημεγέρτου Ὁ Κοννὲλ, κατηγόρει αὐτὸν τελευταῖον ὡς ἔχοντα «αἱματοφύρτους χεῖρας», καὶ ἐξέφραζε τὴν ἐλπίδα ὅτι εἰς «Φιλίππους ὄψεται» αὐτόν. Ὁ Δισραέλης, ἀφοῦ ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας ἤδρευεν ἐν τῇ Βουλῇ, ἐπελάβετο τῆς εὐκαιρίας ὅπως παλαίσῃ κατὰ τοῦ Ὁ Κοννὲλλ τῇ ἑσπέρᾳ τῆς 7 Δεκεμβρίου 1838, κατά τινα συζήτησιν περὶ χρηματικῶν ἐράνων διοργανωθέντων ὑπὸ τῶν Οὐΐγων καὶ τῶν ῥιζοσπαστικῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν προτεσταντικῶν καὶ καταπολέμησιν τῶν καθολικῶν ἐκλογῶν ἐν Ἰρλανδίᾳ. Μετὰ σφοδροτάτην ἀγόρευσιν τοῦ Ὁ Κοννὲλλ, ἠγέρθη ὁ Δισραέλης, ὅστις τότε ἕνεκα τῶν ἐπιδεικτικῶν αὐτοῦ δημοσίων ἐνεργειῶν ἐθεωρεῖτο ὡς ἀγύρτης καὶ οὐδὲν πλέον. Εἶχε δ' ὄψιν ἀσυνήθη, πρόσωπον ὠχρότατον, ὀφθαλμοὺς μέλανας, καὶ μακρὰν οὔλην κόμην, καὶ ἐνδυμασίαν πολὺ παράξενον συνισταμένην ἐκ πρασίνου ὑπενδύτου κεκοσμημένου διὰ χρυσῶν ἁλύσεων, καὶ μέλανος λαιμοδέτου ἄνευ περιλαιμίου. Ἡ Βουλὴ μόλις συνεκράτει τὸν γέλωτα καὶ πρότοῦ ν' ἀρχίσῃ τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ ὁ Δισραέλης· καὶ ὅτε ἐν προοιμίῳ ἐξῃτήσατο τὴν ἐπιείκειαν, ἣν παρέχει ἡ Βουλὴ εἰς πάντα τὰ νέα μέλη, καὶ ἧς ὑπέσχετο νὰ μὴ κάμῃ κατάχρησιν, ἀντήχησαν ἀμέσως εἰρωνικὰ «Ἀκούσατε! ἀκούετε!». Εὐθὺς δὲ μετὰ τοῦτο ὁ Δισραέλης ἐπετέθη πικρότατα κατὰ τοῦ ἀξιοτίμου καὶ λογιωτάτου ἐκ Δουβλίνου βουλευτοῦ (τοῦ Ὁ Κοννὲλλ), καὶ ἀπεκάλεσε τὴν προηγηθεῖσαν ἀγόρευσιν τούτου «ῥητορικὸν συνονθύλευμα». Ἡ Βουλὴ ἀπεκρίνατο εἰς ταῦτα διὰ γελώτων μυκτηριστικῶν. Ὁ τότε ἐν τῷ κολοφῶνι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ διατελῶν ἐθνικὸς ἥρως τῶν Ἰρλανδῶν ἐκάθητο ἀπέναντι τοῦ παρατόλμου ἀγορητοῦ καὶ ἐκάγχαζε πλατύτατον, ἐνῷ ἡ φρουρὰ αὐτοῦ, ὁ οὐλαμὸς τῶν Ἰρλανδῶν βουλευτῶν, ἤρχισε λυσσωδῶς θορύβους, συριγμούς, γέλωτας, ποδοκροτήματα. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐξαναγκάσωσι τὸν ἀγορεύοντα, ὅπως κατέλθῃ τοῦ βήματος, ἀλλ' ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ λόγου αὐτοῦ ὁ Δισραέλης ἐποιήσατο χρῆσιν ἀποστροφῶν ἀκαταλληλοτάτων καὶ χειρονομιῶν ἀναρμόστων, ὥστε οἱ γέλωτες ηὔξανον ἐν ἑκάστῃ φράσει αὐτοῦ. Αἱ κατὰ τῶν Οὐΐγων κατηγορίαι διήγειραν καγχασμούς, ὅτε δὲ τέλος κατήγγειλε τὸν Οὐΐγον ὑπουργόν, ὅτι ζητεῖ νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Ἰρλανδίαν, καὶ νὰ δεσμεύσῃ τὴν Ἀγγλίαν κλείων αὐτὴν διὰ τῶν κλειδῶν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, δὲν ἐδυνήθη πλέον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ, ἐκκωφωθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπιτεινομένου θορύβου καὶ τῶν γελώτων. Ἐνῷ δὲ μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς διετήρει τὴν ἀταραξίαν αὐτοῦ, τότε τὰ ἔχασε. καὶ ἀτενίσας ἀσκαρδαμυκτεὶ τινὰς τῶν γελώντων ἀντιπάλων αὐτοῦ, ἐξέτεινε τὰς χεῖρας καὶ εἶπε μετὰ φωνῆς βροντώδους καὶ σχεδὸν φοβερᾶς: «Οὐδαμῶς ἐκπλήσσομαι ἐπὶ τῇ γινομένῃ μοι ὑποδοχῇ. Πολλάκις ἐπεχείρησα πολλὰ καὶ πάντοτε ἐπέτυχον τελευταῖον. Νῦν κατέρχομαι τοῦ βήματος· θὰ ἔλθῃ ὅμως χρόνος καθ' ὃν θὰ μὲ ἀκούσητε!». Ἐκάθησε δὲ πνιγόμενος ὑπὸ τῶν κυμάτων τῶν μυκτηριστικῶν γελώτων, παρέχων παρήγορον παράδειγμα εἰς τοὺς περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν ἀμφιβάλλοντας νεαροὺς ῥήτορας.

⁓ Αἱ ἐν ὅλῃ τῇ Γαλλίᾳ ἐκδιδόμεναι ἐφημερίδες συμποσοῦνται εἰς 1,800, ἤτοι μία ἐπὶ 20 χιλ. κατοίκων, ἐνῷ ἐν Ἑλβετίᾳ μία ἐφημερὶς ἀναλογεῖ πρὸς 1,700 κατοίκους. Ἐν Παρισίοις ἐκδίδονται 463 ἐφημερίδες, ὧν αἱ 70 εἰσὶ πολιτικαὶ ἡμερήσιαι.

Εἷς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Εἰς βαπτόμενον.

Τὴν κεφαλὴν βάπτεις, γῆρας δὲ σὸν οὔποτε βάψεις,
οὐδὲ παρειάων ἐκτανύσεις ῥυτίδας.
Μὴ τοίνυν τὸ πρόσωπον ἅπαν ψιμύθῳ κατάπλαττε,
ὥστε προσωπεῖον, κοὐχὶ πρόσωπον ἔχειν.
Οὐδὲν γὰρ πλέον ἐστί. Τί μέναι; Οὔποτε φῦκος
καὶ ψίμυθος τεύξει τὴν Ἑκάβην Ἑλένην.

(Λουκιανός).

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 281 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 17 Μαΐου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ῥουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 291.

Η'

Ἡ Σπεράντσα

Ἀναγινώσκουσα, θεωμένη τὴν θάλασσαν, διδασκομένη βοτανικὴν καὶ κιθάραν καὶ συνδιαλεγομένη μετὰ τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου, ἡ Λουκία ἔφθασεν εὐκόλως τὴν εἰκοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς κατακλίσεώς της, χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ βαρεῖαν τὴν βραδύτητα τοῦ χρόνου. Ἀληθῶς δὲ τὸ μόνον ἔτι ὑπολειπόμενον δυσάρεστον μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς μὶς Δάβεν ἦτο ἡ διαμονὴ αὐτῆς εἰς τὴν κλίνην. Οἱ πόνοι τῶν πρώτων ἡμερῶν εἶχον βαθμηδὸν ἐκλείψει· ὁ ὕπνος αὐτῆς κατέστη ἤρεμος καὶ ἡ ὑγεία της ἐν γένει εἶχε μᾶλλον βελτιωθῆ ἀπὸ τοῦ ἀτυχήματος τῆς ὁδοῦ τῆς Κορωνίδος.

Τὴν εἰκοστὴν ταύτην ἡμέραν ὁ Ἀντώνιος ἦλθε νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ τὴν πρωΐαν πολὺ ἐνωρίτερον τοῦ συνήθους.

— Ἔρχομαι νὰ σᾶς ἀποχαιρετίσω ἕως αὔριον, εἶπεν εἰσερχόμενος. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ μεταβῶ ὀλίγας λεύγας μακράν, καὶ θὰ διανυκτερεύσω ἐκεῖ.

Τὴν εἴδησιν ταύτην ἀπεδέξατο μετὰ λύπης ἡ Λουκία.

— Τί μακρὰ θὰ μοῦ φανῇ ἡ ἡμέρα! εἶπε.

Καὶ μετὰ μικρὸν προσέθηκεν.

— Εἶσθε βέβαιος, ὅτι θὰ ἐπιστρέψετε αὔριον;

— Ἀνυπερθέτως, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος. Θὰ παραγγείλω εἰς τὴν Σπεράντσαν νὰ ἔλθῃ νὰ σᾶς κρατήσῃ συντροφίαν. Αἱ ἱστορίαι της θὰ σᾶς διασκεδάσουν. Τώρα εἰπέτε μου· δὲν νομίζετε ὅτι θὰ ἦτο πρέπον νὰ ἰδῶ τὸν Σὶρ Ἰωάννην καὶ νὰ τὸν εἰδοποιήσω, ὅτι θὰ λείψω δι' εἰκοσιτέσσαρας ὥρας;

— Ναί, ναί, πηγαίνετε! εἶπεν ἡ Λουκία μετ' εὐγνωμοσύνης.

Ἡ νεᾶνις εἶχε παρατηρήσει, ὅτι αἱ σχέσεις μεταξὺ τοῦ πατρός της καὶ τοῦ ἰατροῦ ἦσαν κάπως βεβιασμέναι, καὶ ἤλπιζεν, ὅτι διάβημά τι τοῦ ἰατροῦ ἠδύνατο νὰ τὰς βελτιώσῃ.

Ἀπεστάλη λοιπὸν ἡ Χούτσινς, ὡς συνήθως, νὰ πληροφορηθῇ ἂν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἦτο εἰς τὸ δωμάτιόν του, καὶ ὁ Ἀντώνιος, ἀποχαιρετίσας τὴν Λουκίαν, παρηκολούθησε τὴν Ἴριδα παρὰ τῷ βρετανικῷ Διΐ.

Μὴ προτιθέμενοι νὰ παραστήσωμεν τὸν ἡμέτερον ἥρωα γενναιότερον ἢ ὅσον ἦτο, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ πρότασίς του πρὸς τὴν μὶς Δάβεν εἶχε χαρακτῆρα πολιτικοῦ πανουργήματος. Ὁ Ἀντώνιος εἶχε νὰ προτείνῃ εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην τὴν ἐκτέλεσιν μικροῦ τινος σχεδίου, ὅπερ ἐπεθύμει νὰ μὴ μάθῃ ἐκ τῶν προτέρων ἡ Λουκία. Ἐπειδὴ δὲ δυσέκβολον ἦτο νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα ἐν ἀγνοίᾳ τῆς θυγατρός, κατεχάρη ἐκ τῆς ἀφορμῆς, ἥτις παρεῖχεν αὐτῷ συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἀλυγίστου ἄγγλου.

Ἀπὸ τῆς ἀξιομνημονεύτου ἐπισκέψεως τοῦ ἄγγλου ἰατροῦ καὶ τῆς ὁριστικῆς νίκης τοῦ Ἀντωνίου, ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἐκ πλάνης παραδόξου, ἐθεώρει τὸν ἰταλὸν ὡς πρωταίτιον ὅλων αὐτοῦ τῶν ἀτυχημάτων. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἦτο ἐντελῶς βέβαιος, ὅτι ὁ Ἀντώνιος, φλυαρήσας ἀνοήτως μετὰ τοῦ Προσπέρου καθ' ὁδόν, δὲν ὑπῆρξεν ἡ πρώτη τῆς πτώσεως ἀφορμή· ἦτο ὅμως βεβαιότατος, ὅτι καθ' οἱονδήποτε τρόπον ὁ ἰταλὸς εἶχε συντελέσει εἰς παρασκευὴν τῆς δυσαρέστου καταστάσεως πραγμάτων, ἐν ᾗ ὁ βαρωνέτος διετέλει, καὶ ἡ ἀγανάκτησίς του ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὴν προσβολὴν ἣν ὑπέθετε γενομένην κατ' αὐτοῦ. Οἱ καλῶς ἀνατεθραμμένοι ἄνθρωποι δύνανται διὰ μυρίων τρόπων, ὡς γνωστόν, νὰ σᾶς ἐκφράσωσιν ὅτι σᾶς βδελύσσονται, χωρὶς μηδὲ κατὰ κεραίαν νὰ παρεκκλίνωσι τῶν αὐστηροτάτων κανόνων τοῦ πρέποντος. Τὴν τέχνην δὲ ταύτην, τοῦ νὰ γίνεται φιλοφρονέστατα δυσάρεστος, ὁσάκις ἤθελε, κατεῖχεν, ἐννοεῖται, πλέον παντὸς ἄλλου ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὁ ἔνδοξος διάδοχος γενεᾶς μακρᾶς ἕνα πῆχυν, ὁ ἐπτάφωτος εὐγενής. Ἀμίμητος δὲ ἰδίως καὶ ἀνυπέρβλητος ἦτο ὁ βαρωνέτος, ἐκφράζων καθ' ἑκάστην πρὸς τὸν ἰατρὸν τὴν λύπην του καὶ ζητῶν παρ' αὐτοῦ ἐπανειλημμένως συγχώρησιν διὰ τοὺς κόπους καὶ τὴν ἐνόχλησιν, οὓς παρεῖχεν εἰς αὐτόν. Ἀκούων τις αὐτὸν θὰ ὑπελάμβανεν ὀξὺ ἀκόντιον τὴν γλῶσσάν του. Ὁ Ἀντώνιος, μετὰ πολλὰς ματαίας ἀποπείρας συνδιαλλαγῆς, ἐννόησεν ὅτι ἐματαιοπόνει, καὶ ἀνταπέδωκε τὰ ἴσα. Ἀντεχαιρέτιζε τὸν βαρωνέτον προσκλίνων κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς γωνίαν, ἠρώτα περὶ τῆς ὑγείας τοῦ Σὶρ Ἰωάννου μεθ' ὅσης καὶ αὐτὸς παγερᾶς φιλοφροσύνης, προσεφέρετο ἐν γένει ὡς εἰ μὴ ὑπῆρχεν ὁ βαρωνέτος, καὶ τὸ ἦθος αὐτοῦ ἐν τῷ πανδοχείῳ ἦτο τοσοῦτο φυσικὸν καὶ γαλήνιον

ὥστε ἀμφέβαλλε πολλάκις ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἂν ὁ ἰατρὸς εἶχε κατανοήσει τὴν πολεμικήν του.

Τὸ παράδοξον δὲ εἶνε, ὅτι ἡ δυσάρεστος αὕτη κατάστασις εἶχεν ἐξακολουθήσει καὶ ἀφοῦ ἐξέλιπον αἱ ἀφορμαί της, ὅτε δηλαδὴ ὁ χρόνος καὶ ἄλλα, μικρὰ μὲν καὶ ἀνεπαίσθητα ἀλλ' ἐνεργὰ πάντοτε αἴτια εἶχον πραΰνει ὁπωσοῦν τὴν ἀρχικὴν τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἀγανάκτησιν. Δὲν εἶχε μὲν μεταβληθῆ τὸ πανδοχεῖον εἰς γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ὅπου νὰ ῥέῃ μέλι καὶ γάλα, ἀλλὰ καὶ δὲν ἦτο πλέον ἀγρὸς φύων ἀκάνθας, ὡς τὰς πρώτας ἡμέρας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἦτο ἀνέτως ὅπως δήποτε ἐγκατεστημένος. Ἐλάμβανε καθ' ἑκάστην πρωΐαν τοὺς *Καιρούς*, καὶ εἶχε ἄφθονον προμήθειαν τῶν φιλολογικῶν ἐκείνων ψυχαγωγημάτων, ἅτινα καλοῦνται ἀγγλικὰ περιοδικὰ συγγράμματα. Σωρεία ὅλη ἀνακλίντρων, κατόπτρων, παραπετασμάτων, λυχνιῶν, σινουργῶν σκευῶν εἶχε κατακλύσει ἐκ Νικαίας τὸ πανδοχεῖον, πλὴν δὲ τούτων καὶ μάγειρος, καὶ τί μάγειρος! ὁ τοῦ πρώην ἐπισκόπου τῆς Ἀλπέγκας, τοῦ μεγαλειτέρου γαστριμάργου τῆς Ῥιβιέρας! Διὰ τοῦ μεταξὺ Νικαίας καὶ Γενούης ταχυδρομείου, ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ βαρωνέτου ἀπέστελλεν αὐτῷ πᾶν ὅ,τι ἐπόθει ὁ οὐρανίσκος του, δύο δὲ ἀγελάδες εἶχον μισθωθῆ ἀπὸ παρακειμένου κτηνοτροφείου, ὅπως παρέχωσι τὸ προσῆκον βούτυρον διὰ τὸ πρόγευμα καὶ τὸ δεῖπνον τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Οἱ περίπατοί του δὲν ἠνωχλοῦντο πλέον ὑπὸ τῶν χωρικῶν, οἵτινες ἐγνώριζον ὅτι ὁ ἄγγλος *μιλόρδος* δὲν ὠρέγετο πολὺ τὰς ὁμιλίας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἦτο εἶδος φορητῆς ἀγγελίας, ἐφ' ἧς ἀνεγινώσκετο «μὴ πλησιάζετε!». Ὁ δήμαρχος καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν δημοτικῶν συμβούλων τῆς Βορδιγέρας εἶχον προσέλθει νὰ τὸν χαιρετίσωσιν ἐπισήμως, ἐπίσης δὲ καὶ γηραιός τις εὐγενής, ἀποκαλούμενος κατ' εἰρωνείαν *κόμης*, ὅστις ἔζη μεμονωμένος ἐν τῷ μικρῷ του μεγάρῳ, ἐκεῖθεν τοῦ λόφου τῆς Βορδιγέρας. Αἱ ἐπισκέψεις αὗται, ἃς ἀκριβῶς ἀνταπέδωκεν, εἶχον, ἐννοεῖται, θωπεύσει εὐαρέστως τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν αὐτάρκειαν τοῦ βαρωνέτου. Ἔβλεπεν ὁπωσδήποτε, ὅτι εὑρίσκετο μεταξὺ ἀνθρώπων, οἵτινες ἀνεγνώριζον αὐτὸν ὡς ἀνώτερόν των. Εὕρετέ μου σᾶς παρακαλῶ, καθ' ὅλην τὴν Μεγάλην Βρετανίαν, βαρωνέτον οἱονδήποτε, παραδεχόμενον ἢ πιστεύοντα, ὅτι εὐγενής τις ἰταλός, οὗτινος τὸ ὄνομα νὰ ἀναφέρῃ ἡ ἱστορία καὶ πρὸ αὐτῶν ἔτι τῶν Πλανταγενέτων[1], δύναται νὰ ἦνε ὅμοιός του! Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἐν ἑνὶ λόγῳ, ἦτο εὐχαριστημένος ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου εἶχε διαμείνει ἐκτὸς τῆς γενεθλίου του χώρας. Διὰ τοῦτο δὲ ἦτο πραότερος ἐν γένει πρὸς τὴν ἰταλικὴν φυλὴν καὶ ἰδίως πρὸς τὸ ὑπ' ὄψιν του δεῖγμά της, τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον. Ἴσως δὲ εἶχεν ἐπιδράσει ἐπὶ τῆς πατρικῆς του καρδίας καὶ ὁ ἀδιάκοπος τῆς Λουκίας ὕμνος ὑπὲρ τοῦ ἰταλοῦ ἰατροῦ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ πάσης αὐτοῦ πράξεως ἢ ἐφευρέσεως πρὸς διασκέδασίν της. Δυστυχῶς ὅμως τοσαύτη ἦτο τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἡ ἀλαζονεία, ὥστε κατ' οὐδένα τρόπον συγκατένευε νὰ ἐκδηλώσῃ ὅ,τι ἠδύνατο ἴσως νὰ ἐκληφθῇ ὡς πρότασις συνδιαλλαγῆς, καὶ ὁ βαρωνέτος ἐξηκολούθει οὕτω ἐξ ἀτόπου αἰδοῦς νὰ φαίνεται δύσκολος πάντοτε, ὡς πρότερον, καὶ ψυχρὸς καὶ ἀπρόσιτος.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω εὐκόλως θέλει κατανοήσει τις, ὅτι ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐξερχόμενος τοῦ δωματίου του, ἐζήτησε φιλοφρόνως συγγνώμην παρὰ τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου, ὅτι τὸν ἠνάγκασε νὰ περιμένῃ τόσον πολύ,—μόλις ἥμισυ λεπτόν,—καὶ ὅτι ὁ ἰατρὸς ἐδήλωσεν ἐπίσης, διὰ φράσεως ἱκανῶς πεφυσημένης, πόσον ἐλυπεῖτο ὅτι ἐτάραξε τὸν Σὶρ Ἰωάννην εἰς τοσοῦτον ἄκαιρον στιγμήν. Ἐπὶ τούτοις δὲ, ὁ βαρωνέτος διεμαρτυρήθη, ὅτι ἦτο πάντοτε πρόθυμος εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἰατροῦ, καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ καθίσῃ· ἐπῆλθε δὲ μακρὸς ἀγών, περὶ τοῦ τίς πρῶτος νὰ καθίσῃ, καταλήξας ἐπὶ τέλους εἰς τὸ σύγχρονον κάθισμα καὶ τῶν δύο.

— Ἐκπληρῶ εὐάρεστον ἀληθῶς καθῆκον, ἤρχισε λέγων ὁ ἰατρὸς μετά τινος ἐμφάσεως, φέρων εἰς ὑμᾶς εὐχαρίστους εἰδήσεις περὶ τῆς ἀῤῥώστου μας. Ἡ μὶς Δάβεν εἶνε θαυμάσια σήμερον.

— Χαίρω νὰ σᾶς ἀκούω, ἀπήντησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης μετὰ μεγάλης προσηνείας· μολονότι ἀληθῶς θὰ ἐξεπληττόμην ἂν μοῦ ἐφέρετε ἐναντίας εἰδήσεις, μεθ' ὅλην τὴν ἐπιτηδειότητα καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν ὁποίαν ἀνεπτύξατε κατὰ τὴν θεραπείαν σας.

Ὁ Ἀντώνιος προσεπάθησε νὰ εἴπῃ ἐν τῷ μεταξὺ λέξεις τινας, ἵνα ζητήσῃ τὴν παῦσιν τῶν φιλοφρονημάτων.

— Ὄχι, ὄχι, ἐξηκολούθησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ ἐπιμείνω εἰς ὅ,τι λέγω. Γνωρίζω τί σᾶς ὀφείλω, καὶ ποίαν ἀξίαν ἔχει ὁ καιρός σας, καὶ θὰ πράξω ὅ,τι μοῦ εἶνε δυνατὸν διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω πῶς ἐννοῶ ἀμφότερα.

— Μήπως αὐτὸς ὁ Don Magnifico[1] σκοπεύει νὰ μοῦ πληρώσῃ τὰ μαθήματα τῆς κιθάρας καὶ τὰς περὶ βοτανικῆς διαλέξεις; διελογίσθη ὁ Ἀντώνιος.

Καὶ τοῦτο σκεφθεὶς συνωφρυώθη καὶ ἀπήντησε ξηρῶς·

— Ἐξογκώνετε, κύριέ μου, καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις μου καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ καιροῦ μου. Ὁ καιρός μου δὲν ἔχει μεγάλην ἀξίαν· πρὸς ἀποφυγὴν δὲ πάσης παρεννοήσεως ἐν τῷ μέλλοντι, καλὸν εἶνε νὰ σᾶς εἴπω ἀπὸ τοῦδε, ὅτι ἐκ δέκα ἐπισκέψεών μου αἱ ἐννέα δὲν εἶνε ἰατρικαί, καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάγονται εἰς πληρωμήν.

1. Βασιλικὴ οἰκογένεια τῆς Ἀγγλίας, βασιλεύσασα ἀπὸ τοῦ 1154, καὶ λαβοῦσα τὴν προσωνυμίαν ἐξ ἀγχιστείας πρὸς τὸν γαλλικὸν οἶκον τῶν Anjou, ὧν τὸ Plantagenet ἦτο ἐπώνυμον. Σ. τ. Μ.

1. Ἀστεῖον πρόσωπον τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος. Σ. τ. Μ.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐμόρφασε λίαν δυσαρέστως, καὶ οἱ ῥώθωνές του συνεστάλησαν ὡσεὶ ὀσφρανθέντες δυσώδη ὀσμήν.

Ὁ Ἀντώνιος ἐξηκολούθησεν·

— Ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον σᾶς ἐνοχλῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἀναφέρεται εἰς τὴν μὶς Δάβεν. Ἡ κυρία θυγάτηρ σας, ὀφείλω νὰ τὸ ὁμολογήσω, ὑπέστη μετὰ θαυμαστῆς ὑπομονῆς καὶ ἀγγελικῆς ἀγαθότητος τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μένῃ κλινήρης· οὐχ ἧττον ὅμως ἡ δοκιμασία εἶνε σκληρὰ, καὶ θὰ καταστῇ ἔτι σκληροτέρα ἐφ' ὅσον ἐγγίζει ἡ ἐντελὴς θεραπεία της. Ἐσκέφθην λοιπὸν αὐτὰς τὰς ἡμέρας νὰ εὕρω μέσον τι πρὸς ἀνακούφισίν της. Ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ κατορθώσωμεν, ὥστε ἡ μὶς Δάβεν νὰ μετακομίζεται πᾶσαν πρωΐαν εἰς αὐτὸν τὸν ἐξώστην, ὅθεν νὰ ἔχῃ μεγαλειτέραν θέαν εἰς τὰ περίχωρα καὶ περισσότερον καθαρὸν ἀέρα, ὅπου νὰ διασκεδάζῃ ζωγραφίζουσα, καὶ νὰ δέχεται καὶ ἐπισκέψεις, ἂν θέλῃ, νομίζω ὅτι θὰ ἦτο δι' αὐτὴν μεγάλη ἀνακούφισις.

— Μεγάλη ἀνακούφισις, βεβαίως, ἐπανέλαβεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

— Ὅ,τι δὲ θὰ ἦτο ἀδύνατον δι' ἐνενήκοντα ἐννέα ἄλλους ἀσθενεῖς, δύναται, νομίζω, νὰ δοκιμασθῇ καὶ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς ἀσθενῆ τόσον ἀνεπτυγμένην, φρόνιμον καὶ εὐπειθῆ, ὡς εἶνε ἡ μὶς Δάβεν.

— Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ βάλωμεν ἕνα *καναπὲν* εἰς τὸν ἐξώστην καὶ νὰ τὴν μεταφέρωμεν ἐκεῖ καθ' ἑκάστην;

— Καναπὲν ἁπλοῦν δὲν θὰ ἦτο φρόνιμον, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός. Πρέπει νὰ προφυλάξωμεν τὴν μὶς Δάβεν τοῦ νὰ κτυπήσῃ, ἔστω καὶ δι' ἀκουσίου κινήματος. Νομίζω δὲ ὅτι εὗρον μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ προληφθῇ οἱοσδήποτε τοιοῦτος κίνδυνος. Ἰδού, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος ὑποβάλλων εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην ἄτεχνόν τι ἰχνογράφημα, τὸ σχέδιον καθίσματος, τὸ ὁποῖον εἶνε ἁμάξιον συγχρόνως καὶ ἀνάκλιντρον, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ μὶς Δάβεν δύναται νὰ ἐξαπλωθῇ ἐντελῶς· τὸ κοῖλον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἀντικρὺ ἐστρωμένον μὲ βαμβάκιον, εἶνε προωρισμένον νὰ κρατῇ τὸν πόδα ἀκίνητον· δύναται δὲ τὸ ὅλον νὰ τεθῇ ἐπὶ τροχῶν, τοὺς ὁποίους ἡ μὶς Δάβεν νὰ κινῇ μόνη της κατὰ θέλησιν. Ἂν ἐγκρίνετε τὸ σχέδιόν μου, ἠμπορῶ νὰ παραγγείλω ἀμέσως τὴν ἐκτέλεσίν του εἰς λεπτουργόν τινα ἐπιτηδειότατον καὶ φίλον μου (ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐκινήθη πως πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀκούσας τὴν λέξιν ταύτην), τὸν ὁποῖον θὰ ἴδω σήμερον εὐθὺς εἰς τὸ μέρος ὅπου μεταβαίνω δι' εἰκοσιτέσσαρας ὥρας.

— Ἡ ἰδέα σας εἶνε λαμπρὰ, εἶπεν ὁ βαρωνέτος· ἀλλ' εἶσθε βέβαιος, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε ἱκανὸς νὰ τὴν ἐκτελέσῃ καθὼς πρέπει;

— Εἶμαι βεβαιότατος, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός· εἶνε ἄνθρωπος εὐφυέστατος εἰς τὴν τέχνην του, καὶ ἐλπίζω μάλιστα νὰ βελτιώσῃ τὸ σχέδιόν μου ὅσον εἶνε δυνατόν. Ὁπωσδήποτε, δὲν εἶπον ἀκόμη τίποτε περὶ τοῦ πράγματος εἰς τὴν Μὶς Δάβεν, ἐκ φόβου μήπως ἀποτύχῃ αἴφνης τὸ πρᾶγμα, καὶ . . .

— Κάλλιστα, διέκοψεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, δὲν θὰ εἴπω τίποτε.

— Εὐχαριστῶ· τώρα ὅτε ἔχω τὴν ἔγκρισίν σας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος ἐγειρόμενος, μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ἀπαλλάξω τῆς περαιτέρω ἐνοχλήσεως.

— Ἐπιτρέψατέ μοι, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐγειρόμενος καὶ αὐτὸς, νὰ σᾶς προσφέρω τὰς εὐχαριστήσεις μου διὰ τὴν μέριμνάν σας. Σᾶς εἶμαι ἀπείρως ὑπόχρεως.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἦτο ἀληθῶς εἰλικρινὴς ἐκφράζων τὰς εὐχαριστήσεις του, καὶ τὸ ἦθος αὐτοῦ, προφέροντος τὰς τελευταίας του λέξεις, ἦτο πρωτοφανὲς διὰ τὸν Ἀντώνιον. Ἡ διαρκὴς ἀνεξαρτησία χαρακτῆρος τοῦ Ἰταλοῦ καὶ ἡ ἀφιλοκερδειά του ἐπείραζον καὶ ηὐχαρίστουν συνάμα τὸν ἀλαζόνα βαρωνέτον. Ὑπὲρ πάντα τὰ ἀνδρικὰ προτερήματα ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐξετίμα φυσικῶς τὴν ὑπερηφάνειαν.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, διευθυνόμενος πρὸς τὸ δωμάτιον τῆς Λουκίας, αὐτὸς ὁ ἰταλὸς ἔχει κάτι τι ἀνθρώπου καθὼς πρέπει.

Οὕτως ἀπεχωρίσθησαν ἀλλήλων, κάλλιον διατεθειμένοι ἀμφότεροι.

Ἡ Λουκία ἔπραττεν ὅ,τι ἠδύνατο, ὅπως ἀπατᾷ τὸν καιρὸν, ἀλλὰ χωρὶς μεγάλης ἐπιτυχίας. Ὅ,τι μεγάλως ἐνδιέφερεν αὐτὴν παρόντος τοῦ Ἀντωνίου, τῇ ἦτο ἐντελῶς ἀδιάφορον ἀπόντος ἐκείνου· καὶ αὐτὸς ὁ οὐρανὸς ἦτο ὀλιγώτερον αἴθριος καὶ ἡ θάλασσα αὐτῇ ὀλιγώτερον κυανῆ. Ἀφῆκε τὸ βιβλίον της καὶ τὰ ἄνθη καὶ ἐβυθίσθη εἰς σκέψεις. Οὐδέποτε εἶχεν αἰσθανθῆ τοσαύτην μόνωσιν· καὶ ἐπειδὴ ἡ παροῦσα μελαγχολία ἀνακαλεῖ πάντοτε τὴν παρελθοῦσαν, ἡ μνήμη αἴφνης τῆς μητρός της τῇ ἐπανῆλθε ζωηροτάτη ἐν μέσῳ συγκεχυμένων εἰκόνων καὶ σκέψεων.

Ἡ ἀνάμνησις αὕτη προὐξένησεν ἄλγος βαθὺ εἰς τὴν ταλαίπωρον κόρην· ἤθελέ τις εἴπει, ὅτι πρῶτον νῦν ἀνεκάλυπτεν ὅτι τῇ ἔλειπε καρδία μητρὸς, ἵνα μεταδίδῃ εἰς αὐτὴν τὰ αἰσθήματά της. Εἶτα ἡ μνήμη της ἐπανήγαγεν αὐτὴν εἰς τὰς σκηνὰς τῆς παιδικῆς της ἡλικίας. Ἡ γηραιά της τροφὸς, τὰ παίγνιά της, ἡ πρασιὰ, ὁ κῆπος, πάντα ταῦτα διέβαινον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ δάκρυα φλογερὰ κατελείβοντο ἐπὶ τῶν παρειῶν αὐτῆς. Ἡ Λουκία ἦτο λίαν περίλυπος, καὶ ἠρώτα ἑαυτὴν διατί ἦτο τόσον περίλυπος, διατί ᾐσθάνετο τοσαύτην μόνωσιν καὶ τοσοῦτον κενὸν περὶ ἑαυτήν. Οἱ ὀφθαλμοί της ἐβάρυναν, καὶ ἤρχισεν ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἤρχετο ἡ Σπεράντσα, ὅπως τῇ εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, ἵνα μείνῃ παρ' αὐτῇ ἐπί τινας στιγμάς. Ἡ Σπεράντσα μόνη ἠδύνατο νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Λουκίαν κατὰ τὴν πρωΐαν ἐκείνην, ἡ Σπε-

ράντσα, ἥτις τόσον διέφερε τῆς Χούτσινς, ἣν οὐδὲ κἂν διελογίσθη ἡ μὶς Δάβεν.

Ἡ Σπεράντσα ἐφάνη τέλος πάντων,καὶ ἐκάθισεν ἡσύχως παρὰ τὴν κλίνην τῆς Λουκίας, ὡς συνήθως. Ἡ Λουκία, θεωροῦσα αὐτήν, εἶδεν ἴχνη δακρύων εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της.

— Ἔκλαυσες, Σπεράντσα, τῇ εἶπε· διατί ἔκλαυσες;

Ἡ Σπεράντσα ἠθέλησε ν'ἀρνηθῇ,κινήσασα πρὸς τοῦτο τὴν χεῖρα.Ἡ ταλαίπωρος κόρη! τόσον ἦτο πλήρης ἡ καρδία της, ὥστε ἐξ ἐλαχίστης ἀφορμῆς ἤθελεν ὑπερχειλίσει. Ἔκυψε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς ἠλακάτης της καὶ ἔμεινε σιγῶσα.

— Ἔλα πλησίον μου, εἶπεν ἡ Λουκία.

Καὶ ἑλκύουσα αὐτὴν τρυφερῶς,

— Τί ἔχεις, πτωχή μου κόρη; τὴν ἠρώτησε διὰ φωνῆς θωπευτικωτάτης.

Ἡ τρυφερὰ τῆς Λουκίας φωνὴ εἰσέδυ μέχρι τῆς καρδίας τῆς πτωχῆς χωρικῆς, ἥτις μὴ δυναμένη νὰ κρατηθῇ ἐπὶ πλέον, ἔκρυψε τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ στῆθος τῆς νεαρᾶς ξένης καὶ διεῤῥάγη εἰς λυγμούς.

— Εἰπέ μου, σὲ παρακαλῶ, τί ἔχεις; ἴσως ἠμπορῶ νὰ σὲ βοηθήσω, ἐξηκολούθησεν ἡ Λουκία, φιλοῦσα τὴν κεφαλὴν τῆς Σπεράντσας καὶ κλαίουσα μετ' αὐτῆς ἵνα τὴν παρηγορήσῃ.

— Εὐχαριστῶ, κυρία, εἶπεν ἡ ἰταλὶς διακοπτομένη ὑπὸ τῶν λυγμῶν. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς πληρώσῃ τὴν καλωσύνην σας, ἀλλὰ ὁ πόνος μου δὲν ἔχει παρηγορίαν.

Ταῦτα δὲ λέγουσα, ἐξέβαλε τοῦ κόλπου της ἐπιστολήν, ἣν ἔδωκεν εἰς τὴν Λουκίαν, καὶ καθίσασα πάλιν εἰς τὸ σκαμνίον της ἐκάλυψε τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς ποδιᾶς της, καὶ ἤρξατο κλαίουσα ἐν ἀπελπισίᾳ. Ἡ ἐπιστολή, καθαρῶς καὶ ἀτρόμως γεγραμμένη, ἐχρονολογεῖτο ἀπὸ τῆς Γενούης καὶ ἔφερεν ὑπογραφὴν *Βαττίστας* διὰ γραμμάτων κολοσσιαίων. Περιεῖχε δὲ τὰ ἑπόμενα:

»*Καλή μου Σπεράντσα,*

»Χθὲς ἦλθεν ἡ ὑπόθεσίς μου εἰς τὸ ἀναθεωρητικὸν συμβούλιον, καὶ ἔδωσα τὰ πιστοποιητικά μου, δηλαδὴ τὸ γράμμα τοῦ δημάρχου »καὶ τὸ ἄλλο τοῦ ἐφημερίου, ποῦ μοῦ ἔστειλες. »Ὁ ἀξιωματικὸς ποῦ τὰ ἐδιάβασε καὶ δὲν ἔκαμνεν ἄλλο παρὰ νὰ ὁμιλῇ μοναχός του ὅλην τὴν »ὥραν, εἶπεν ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα εἶνε ἀνοησίαι. Εἶπε νὰ εὐχαριστήσω μάλιστα τὸ συμβούλιον ὅτι δὲν μ' ἐκήρυξε λειποτάκτην—ἔτσι »τοὺς λέγουν, θαῤῥῶ—καὶ δὲν μ' ἐτιμώρησε.Ἔπειτα ἔγραψε τ' ὄνομά μου εἰς τὸ μητρῶον, καὶ »τώρα ἐτελείωσε. Ἔχω τέσσαρα χρόνια νὰ ὑπηρετήσω εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικόν. Ἂν ἦτο τὸ »πρᾶγμα δίκαιον,δὲν θὰ εἶχα παράπονον. Θὰ σοῦ »ἔλεγα: Εἶσαι νέα, εἶμαι κ' ἐγὼ νέος· τέσσαρα »χρόνια περνοῦν γρήγορα. Περίμενέ με.Ἀλλὰ μοῦ »ἐφέρθησαν σκληρὰ καὶ ἄδικα. Καὶ θὰ ἰδοῦν ὅτι »ἔκαμαν πολὺ κακὸν λογαριασμόν.Ἅμα εὕρω εὐκαιρίαν θὰ φύγω, καὶ θὰ ὑπάγω νὰ εὕρω τύχην »εἰς κανένα καλλίτερον τόπον, ποῦ νὰ ἦνε ἡ δικαιοσύνη καὶ διὰ τὸν πτωχὸν καὶ διὰ τὸν πλούσιον. Μὴ μὲ συλλογίζεσαι λοιπὸν πλέον, ἔξω ἂν »θέλῃς νὰ μὲ συλλογίζεσαι διὰ φίλον σου χαμένον. Νὰ σοῦ γράψω, ὅτι ἔχω τὴν καρδίαν μου »αἱματωμένην; Θὰ σὲ κάμω νὰ λυπηθῇς περισσότερον.

»Δὲν σοῦ γράφω λοιπὸν ἄλλο, παρὰ μόνον σ' »ἀποχαιρετῶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωήν. Ἔκαμα ὅ,τι »ἠμπόρεσα διὰ νὰ μείνω καλὸς υἱὸς καὶ νὰ ζήσω »μὲ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Παναγίας. Τί »τὸ ὄφελος; Μοῦ ἔρχεται τώρα ν' ἀρχίσω κ' ἐγὼ »νὰ βλασφημῶ, νὰ πίνω, νὰ κτυποῦμαι, καθὼς »οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου, οἱ ὁποῖοι περνοῦν πολὺ καλλίτερα ἀπὸ ἐμένα. Περιττὸν νὰ σοῦ γράψω περισσότερα. Ἔχε τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἰδικήν μου, καὶ μὴ »λησμονῇς καμμίαν φοράν, ὅταν κάμνῃς τὴν προσευχήν σου, τὸν δυστυχισμένον σου

»*Βαττίσταν*».

«Υ. Γ. Τοὺς χαιρετισμούς μου εἰς τὴν ἀγαπητὴν μητέρα Ῥόζαν καὶ εἰς τὸν καλὸν ἰατρὸν »Ἀντώνιον. Ἤθελα νὰ σοῦ στείλω τὰ μαλλιά »σου, ποῦ μοῦ ἔδωκες τὸ βράδυ ὅταν ἤθελα νὰ »φύγω διὰ τὴν Μασσαλίαν, καὶ τὸ δακτυλίδι »ποῦ ἀλλάξαμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας τῆς Λαμπεδούσας· ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὰ »χωρισθῶ· δὲν ἠμπορῶ».

Ἡ Λουκία ἐσπόγγισε τοὺς ὀφθαλμούς της, ἐπιστρέφουσα τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὴν Σπεράντσαν, ἥτις ἐξηκολούθει ὀλολύζουσα καὶ στενάζουσα.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Βαττίστα, καίτοι ἱκανῶς σαφής, κατέλιπε σκοτεινὰ πολλὰ δευτερεύοντα, ὧν ἐπεδίωξε τὴν ἐξήγησιν ἡ Λουκία, ὡς γυνὴ ἐνδιαφερομένη εἰς πᾶσαν ἐρωτικὴν ἱστορίαν. Ἡ ἐπιθυμία δὲ αὕτη προεκάλεσε πληθὺν ἐρωτήσεων τῆς ἀγγλίδος καὶ ἀποκρίσεων τῆς ἰταλίδος, ἥτις ἀπαντῶσα μετὰ λυγμῶν καὶ δακρύων, καθίστα τοὺς λόγους της παθητικοὺς μὲν ἀλλ' οὐχὶ καὶ σαφεῖς.

Τακτοποιοῦντες τὰς ἀπαντήσεις ταύτας,θέλομεν διηγηθῆ τὴν ἱστορίαν τῆς Σπεράντσας, προσπαθοῦντες νὰ μὴ μεταβάλωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν τοὺς λόγους της, ἵνα μὴ βλάψωμεν, ὡς ἐφοβεῖτο ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος τὴν ἁπλότητά των καὶ τὴν χάριν.

— Ὁ Βαττίστας, ἤρχισε λέγουσα ἡ Σπεράντσα, ἦτον μοναχογυιὸς μιᾶς πτωχῆς γυναικός, τῆς χήρας Σουσάνας· τὴν ἔλεγαν χήραν ὁ κόσμος, ἂν καὶ ἔζουσεν ὁ ἄνδρας της, διότι αὐτὸς τὴν ἄφησε μοναχὴν καὶ ἐπῆγε εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅταν ὁ Βαττίστας ἦτον δύο χρόνων παιδί. Ἐπειδὴ ἡ χήρα Σουσάνα εἶχε τὸ σπίτι της εἰς τὸ πλάγι μας,—δὲν εἴχαμεν ἀκόμη τὸ ξενοδοχεῖον— ἤμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν μαζύ, ἐγὼ καὶ ὁ Βαττίστας, 'σὰν νὰ ἤμεθα ἀδελφοί· μικρὰ παιδιὰ ἤ-

μεθα ἀκόμη, τόσα μόλις — ἡ Σπεράντσα ἔδειξε τὴν τράπεζαν — καὶ ὁ Βαττίστας μ' ἔλεγε γυναῖκά του κ' ἐγὼ τὸν ἔλεγα ἄνδρα μου. Κάθε κυριακὴν τὸ βράδυ, ὁ Βαττίστας μὲ ἐπερίμενε εἰς τὴν θύραν τῆς ἐκκλησίας, κ' ἐγυρίζαμεν μαζὺ εἰς τὸ σπίτι, καὶ δὲν ὡμιλοῦσεν εἰς κάμμίαν ἄλλην, ἐνῷ τοῦ ὡμιλοῦσαν ὅλαι, διότι — ἡ ἀλήθεια, κυρία — ἦτον τὸ εὐμορφότερο παιδὶ τοῦ χωριοῦ. Ὅταν ἐμεγάλωσα καὶ ἄρχισα νὰ πηγαίνω εἰς τὸ δάσος, ὁ Βαττίστας ἤρχετο πάντοτε καὶ μὲ προϋπαντοῦσεν εἰς τὰ μισὰ τοῦ δρόμου καὶ μοῦ ἐσήκωνε τὰ ξύλα μου. Ὅλος ὁ κόσμος μᾶς εἶχε δι' ἀνδρόγυνο, κ' ἔλεγαν πῶς θὰ πανδρευθοῦμεν ὅταν ἔλθη ἡ ἡλικία μας,ἂν καὶ δὲν ἔλεγε τίποτε δι' αὐτὸ ὁ πατέρας μου οὔτε ἡ μητέρα μου οὔτε ἡ χήρα Σουσάνα. Ὁ Βαττίστας ἀγαποῦσε πολὺ τὴν θάλασσαν, καὶ ἤθελε νὰ ταξιδεύσῃ καὶ νὰ μοῦ μαζεύσῃ χρήματα· ἀλλ' ἀγαποῦσε καὶ τὴν μητέρα του πολύ, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀφήσῃ, ποῦ τὸν εἶχε τὸ μόνον της στήριγμα. Ἔμεινε λοιπὸν εἰς τὸ χωριὸ καὶ ἔγεινε ψαρᾶς. Εὐλογία Θεοῦ, κυρία μου — καὶ αἱ παρειαὶ τῆς Σπεράντσας ἐπορφυρώθησαν ἐξ αἰδοῦς — νὰ τὸν ἔβλεπες πῶς ἐδιοικοῦσε τὴν βάρκα του· ἦτον ὁ καλλίτερος ναύτης· ὅλος ὁ κόσμος τὸ ἔλεγε. Τὰ χρόνια ἐπέρασαν ἔτσι, ὡς ποῦ ἐπωλήθη αὐτὸ τὸ σπίτι. Ὁ πατέρας μου, ποῦ τὸ εἶχε 'στὸ μάτι, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ἀέρας ἐδῶ θὰ τοῦ ἔκαμνε καλὸν εἰς τὴν ὑγείαν του, τὸ ἀγόρασε, κ' ἐκαθίσαμεν εἰς αὐτὸ τὸ σπίτι. Ἕνα βράδυ—τὸ ἐνθυμοῦμαι ἀκόμη 'σὰν νὰ ἦτον χθὲς — ὁ πατέρας μου εἶπε τοῦ Βαττίστα: — Ἀφοῦ τὸ σπίτι αὐτὸ θὰ γείνῃ δικόσου μίαν ἡμέραν, ὅταν πάρῃς τὴν Σπεράντσαν, ἐλπίζω νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ τὸ πληρώσω. Ὅ,τι εἶχα κατὰ μέρος — πρέπει νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ νὰ τὸ ἠξεύρῃς,— πῆγαν εἰς τὴν πρώτην δόσιν, καὶ εἶνε ἀκόμη ἄλλαι τρεῖς, μία κάθε χρόνον. Φρόντισε λοιπὸν νὰ ἐργασθῇς καὶ νὰ μαζεύσῃς χρήματα, διότι δὲν πιστεύω τὸ ξενοδοχεῖον νὰ βγάλῃ μεγάλα πράγματα· ἡ χήρα Σουσάνα θὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ μαζύ μας· ὥστε δι' αὐτὴν δὲν ἔχεις νὰ φροντίσῃς.

Ὁ Βαττίστας ἐκαταχάρη ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ πατέρα μου, διότι ἦτον βέβαιος ὅτι θὰ μὲ πάρῃ μίαν ἡμέραν. Ἐπῆγε ἀμέσως εἰς τὴν Νίκαιαν καὶ ἐναυλώθη εἰς ἕνα καράβι, ποῦ ἔφευγε διὰ τὴν Γένουαν. Ἐπῆγε ἔπειτα εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη, καὶ κάθε φορὰν ἤρχετο εἰς τὸ σπίτι καὶ μοῦ ἔφερνε πάντοτε κάτι τι, καὶ ἔφερνε καὶ ὀλίγα χρήματα τοῦ πατέρα. — Μίαν ἡμέραν ὁ πατέρας εἶπε τοῦ Βαττίστα: Ἂν πηγαίνωμεν ἔτσι, θὰ μᾶς χρειασθοῦν δέκα χρόνια νὰ πληρώσωμεν τὸ σπίτι. Ἐδανείσθηκα διὰ τὴν δευτέραν δόσιν, καὶ ἡ τρίτη κοντεύει· τί νὰ κάμωμεν;

Ὁ Βαττίστας ἀπεκρίθη, ὅτι ἂν δὲν ἦτον ὁ φόβος τῆς νεοσυλλεξίας, ἤξευρε μέρος βέβαιον διὰ νὰ κερδίσῃ χρήματα, καὶ τὸ εἶπε· ἡ χώρα αὐτὴ εἶνε ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τῆς γῆς, ὑποκάτω ὑπὸ τὰ ποδάρια μας, καθὼς ἔλεγε ὁ διδάσκαλος τοῦ χωριοῦ. Ἀλλ' ὁ Βαττίστας, ποῦ ἐπῆγε κατόπιν, λέγει πῶς ὅλ' αὐτὰ εἶνε ἀνοησίαι, διότι, ἂν εἶνε ἀλήθεια, πῶς θὰ στέκωνται ἐκεῖ οἱ ἄνθρωποι ὄρθιοι; καὶ ὅμως στέκονται, βλέπετε.

Καὶ ἡ Σπεράντσα ἐθεώρησε τὴν Λουκίαν, ὡσεὶ εἰποῦσα ἀκαταμάχητον ἐπιχείρημα.

— Αὐτὴ δὲν εἶνε ἀπόδειξις, εἶπε μειδιῶσα ἡ Λουκία· ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ ὁμιλοῦμεν ἄλλοτε. Ἐξακολούθησε τὴν ἱστορίαν σου.

— Τὸ λοιπόν, ἐξηκολούθησεν ἡ Σπεράντσα, ὁ πατέρας μου εἶπε τοῦ Βαττίστα :—Ξεύρεις, ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ σὲ πιάσουν, διότι εἶνε τὸ ἴδιον ὡς νὰ ἦσουν μονογογυιὸς χήρας.— Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ Βαττίστας. Πρέπει ὅμως, καθὼς φαίνεται, νὰ περιμείνω ὡς νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά μου, νὰ τραβήξω τὸν ἀριθμόν μου.Ἔτσι, μοῦ εἶπαν, λέγει ὁ νόμος, ὅταν 'πῆγα εἰς τὴν Γένουαν νὰ βγάλω τὰ χαρτιά μου.—Ἆ ! εἶπεν, ὁ πατέρας μου, διὰ τοὺς πτωχοὺς εἶνε πάντοτε ὁ νόμος.Ἂς ἦνε· δὲν πειράζει· τρεῖς μῆνες μόνον ἔχεις νὰ περιμένῃς. Ἔπειτα, ποῦ τὸ 'ξεύρεις, ἠμπορεῖ καὶ νὰ βγάλῃς καλὸν ἀριθμόν.—Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ εἶπεν ὁ Βαττίστας.

Ὁ Θεὸς ἦτον καλός, κυρία· διότι, ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα, ὁ Βαττίστας ἔβγαλε πολὺ μεγάλον ἀριθμόν, καὶ ὁ δήμαρχος τοῦ ἔγραψε ἕνα γράμμα καὶ τοῦ εἶπε ὅτι δὲν θὰ πάγῃ ναύτης. Μ'αὐτὸ τὸ γράμμα ὁ Βαττίστας εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ πάγῃ ὅπου ἤθελε· ἔτσι ἐταξείδευσε καὶ αὐτὸς καὶ ἔφυγε διὰ τὸν μακρυνὸν ἐκεῖνον τόπον.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὅλο δυστυχίαι μᾶς ἦλθαν. Ἡ χήρα Σουσάνα ἔπεσε ἄρρωστη, καὶ μ' ὅλους τοὺς κόπους τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου ἀπέθανε εἰς ἕνα μῆνα· τόση λύπη μὲ ηὗρε καὶ τόσο κακὸν μοῦ ἦλθε ποῦ ἔπρεπε νὰ τὸ γράφω τοῦ Βαττίστα,—ἀφοῦ μοῦ εἶχε παραγγείλει νὰ τοῦ γράφω καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν—ὥστε ἀρρώστησα κ' ἐγὼ καὶ ἔμεινα ἓξ ἑβδομάδας εἰς τὸ κρεββάτι καὶ δὲν θὰ γλύττωνα βέβαια, ἂν δὲν ἦτον ὁ ἰατρός. Μόλις εἶχα σηκωθῆ κ' ἐπερπατοῦσα εἰς τὸ σπίτι, κ' ἕνα πρωῒ περνᾷ ὁ δήμαρχος καὶ μοῦ λέγει πῶς ἡ ὑπόθεσις τοῦ Βαττίστα εἶνε κάπως μπερδεμένη, καὶ πρέπει νὰ ἔλθῃ ὁ Βαττίστας νὰ πάγῃ εἰς τὸ ἀναθεωρητικόν, διότι ἀλλέως θὰ τιμωρηθῇ. Εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐκόλλησαν ἕνα χαρτὶ εἰς τὴν θύραν τοῦ δημαρχείου καὶ ἕνα ἄλλο εἰς τὸ σπίτι μας ποῦ ἐκάθητο ἡ μητέρα τοῦ Βαττίστα ὅταν ἀπέθανε. Αὐτὸ τὸ χαρτὶ ἐπροσκαλοῦσε τὸν Βαττίσταν νὰ παρουσιασθῇ τὸ συντομώτερον εἰς τὴν ἀρχήν. Δὲν ἦτον ἀνοησία, ἀφοῦ ὁ δήμαρχος τοῦ εἶχε γράψει γράμμα, καὶ τοῦ ἔλεγε πῶς δὲν θὰ τὸν πάρουν; Ἔπειτα, πῶς ν' ἀποκριθῇ ὁ Βαττίστας, ποῦ ἐταξείδευε, καθὼς τὸ ἤξευρεν ὅλος ὁ κόσμος ; Ὢ !—ἀνεφώνησεν ἡ Σπεράντσα, πλήρης ἀγανακτήσεως — Ὅλ' αὐτὰ τὰ ἔκαμαν διὰ νὰ τὸν κατηγορήσουν ὕστερα, ὅτι δὲν

ὑπακούει εἰς τοὺς νόμους, καὶ εἰς ὅλ' αὐτὰ εἶχε τὸ χέρι του χωρὶς ἄλλο ὁ διοικητὴς τοῦ Σὰν-Ῥέμο.

— Πῶς! ὁ διοικητὴς τοῦ Σὰν-Ῥέμο; ἠρώτησεν ἔκπληκτος ἡ Λουκία.

— Πρέπει νὰ σᾶς εἰπῶ, ἐξηκολούθησεν ἡ Σπεράντσα, ὅτι αὐτὸς ὁ διοικητὴς εἶχε πολλὴν ἔχθραν μὲ τὸν Βαττίσταν. Μίαν φορὰν εἶχε νὰ δώσῃ τραπέζι, καὶ παράγγειλε τοῦ Βαττίστα ἕνα ὡραῖο ψάρι. Ὁ Βαττίστας τὸ ἔπιασε καὶ τοῦ τὸ 'πῆγε, ἀλλ' ἀντὶ νὰ τὸν καλοπληρώσουν καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσουν, τοῦ ἔδωκαν μόνον τὴν μισὴν τιμήν· τότε ὁ Βαττίστας ἐθύμωσε κ' ἔρριψε τὸ ψάρι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ γεῦμα ἐχάλασε. Ὅταν ὁ διοικητὴς τὸ ἔμαθε, ἐθύμωσε φοβερὰ, καὶ εἶπε πῶς ὁ Βαττίστας θὰ τοῦ τὸ πληρώσῃ μίαν ἡμέραν. Καὶ ὅ,τι εἶπε τὸ ἔκαμε.

Ὁ καιρὸς ἐπερνοῦσε καὶ δὲν ἠξεύραμεν ὁ Βαττίστας τί γίνεται. Ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖον ἐκερδίζαμεν ὀλίγα πράγματα· ὁ πατέρας μου ἐγίνετο καθ' ἡμέραν πλέον ἀδύνατος καὶ πλέον παράξενος, καὶ ἐστέναζεν ὁλονὲν κ' ἐπαραπονεῖτο ὅτι δὲν ἐμάνθανε διὰ τὸν Βαττίσταν, ὅτι δὲν εἶχε νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του, καὶ πότε τοῦτο καὶ πότ' ἐκεῖνο, ὥστε καὶ αὐτοὶ ποῦ ἤρχοντο εἰς τὸ ξενοδοχεῖον του ἐβαρύνθησαν σιγὰ σιγὰ κ' ἔπαυσαν νὰ ἔρχωνται· τὰ ὀλίγα ποῦ ἐβγάζαμεν, τὰ ἐξοδεύαμεν εἰς κρέας καὶ κρασὶ διὰ τὸν ἄρρωστον. Εἶχε κακὴν ἀρρώστιαν, κυρία· εἶχε ἕνα πουλὶ εἰς τὸ στομάχι του.

— Τί πρᾶγμα; ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία.

— Ἕνα πουλὶ κυρία μου, τοῦ ἔτρωγεν ὅ,τι ἐκατάπινεν ὁ ἄρρωστος. Ῥωτήσατε τὸν ἰατρὸν καὶ θὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσῃ. Ὡς τὰ ὕστερα καταντήσαμεν τόσον πτωχοί, ποῦ ἔπρεπε νὰ πηγαίνω δύο φοραῖς τὴν ἡμέραν εἰς τὸ δάσος, καὶ μόλις ἐκέρδιζα ν' ἀγοράζω ὀλίγον κρέας καὶ ὀλίγον κρασὶ διὰ τὸν γέροντα. Χωρὶς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον, ποῦ μᾶς ἐβοήθησεν, 'σὰν νὰ ἦτον ὁ ἄγγελος τοῦ σπιτιοῦ μας, δὲν ἠξεύρω τί θὰ ἐγινόμεθα. Τέλος πάντων ὕστερ' ἀπὸ ἓξ μῆνες, ἦλθε γράμμα τοῦ Βαττίστα. Ἦτον πολὺ λυπητερὸν γράμμα, διότι ὅταν τὸ ἔγραφεν ὁ πτωχὸς, εἶχε μάθει τὸν θάνατον τῆς μητέρας του· ἀλλὰ μόλον τοῦτο ἡμεῖς ἐχαρήκαμεν ὅταν τὸ ἐλάβαμεν, διότι μᾶς ἔδωσε θάρρος. Μᾶς εἶχε γράψει καὶ ἄλλα, χωρὶς νὰ τὰ λάβωμεν. Μᾶς ἔλεγε, ὅτι ἦτον καλὰ, ὅτι εἶχε οἰκονομήσει κάμποσα χρήματα, ὅτι ἦτον βέβαιος νὰ τὰ διπλασιάσῃ εἰς ὀλίγον καιρὸν, καὶ ὅτι θὰ ἐπέστρεφε γρήγορα νὰ γίνωμεν ὅλοι εὐτυχεῖς. Ἐκλαύσαμεν ἀπὸ τὴν χαρὰν μας, καὶ ὁ πατέρας μου κατάκοιτος εἶπε μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά του: Τώρα πάρε με Θεέ μου ἂν ἦνε τὸ θέλημά σου· ἡ κόρη μου δὲν θὰ μείνῃ εἰς τοὺς πέντε δρόμους.

»Ὕστερα ἀπὸ μίαν ἑβδομάδα, ἐξηκολούθησεν ἡ Σπεράντσα, σπογγίζουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐθάψαμεν τὸν πτωχόν μου τὸν πατέρα . . . Ἀχ, κυρία! πῶς ἐμετρούσαμεν τὰς ἡμέρας! Ἐπέρασαν ἓξ μῆνες, ἑπτὰ, ὀκτὼ, ἐννέα, δέκα, καὶ ὁ Βαττίστας δὲν ἐφαίνετο. Μίαν βραδυὰν, τὸν περασμένον μάρτιον, ἦτον τρικυμία φοβερά· ἡ μητέρα μου κ' ἐγὼ ἐκαθήμεθα εἰς τὰ σκοτεινὰ, διὰ νὰ οἰκονομήσωμεν τὸ λάδι. Τὰ ὀλίγα μας τρόφιμα ἐπλησίαζαν νὰ τελειώσουν, καὶ χρήματα ν' ἀγοράσωμεν ἄλλα δὲν εἴχαμεν. Ὁ ἀέρας ἐσφύριζε, καὶ ἡ θάλασσα ἐμούγκριζε ὡσὰν θηρίον ἄγριον, κ' ἐγὼ ἐσυλλογιζόμουν τοὺς πτωχοὺς ναύτας ποῦ ἐταξείδευαν, ὅταν ἀκούω ἔξαφνα βήματα εἰς τὸν κῆπον. Ἡ καρδιά μου κτυπᾷ, τρέχω 'σὰν τρελλὴ εἰς τὴν θύραν . . . Ἦτον ἐκεῖνος! εἶχ' ἀναγνωρίσει τὸ βῆμά του. Ἔπεσα εἰς τὴν ἀγκαλιά του· Θεέ μου, τί εὐλογημένη ὥρα! Ἐλησμόνησα ὅλην μου τὴν λύπην, ἐπέταξεν ὅλη μου ἡ δυστυχία, ἦτον ἐκεῖ, ἐμπροστά μου, τὸν ἔβλεπα. Ἀχ! τί ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ ἰδῶ τὸν παράδεισον, καὶ νὰ μοῦ τὸν πάρῃ πάλιν ὀπίσω; — ἡ μητέρα μου κ' ἐγὼ ἐτρελλάθημεν ἀπὸ τὴν χαρὰν μας.

»Ἀλλοίμονον! πῶς ἐπέρασε εἰς τὴν στιγμὴν ἡ χαρά μας! Ὅταν ἀνάψαμεν τὸν λύχνον, εἴδαμεν πόσην λύπην εἶχε τὸ πρόσωπον τοῦ Βαττίστα. Ὠχρὸς, σκυθρωπὸς, ἰσχνὸς, μὲ κομμένα 'μάτια, εἶχε καὶ τὸ χέρι του κρεμασμένο.

— Τί εἶνε; ἠρώτησα κ' ἔτρεμα.

— Ἐναυαγήσαμεν, μοῦ εἶπε. Ἐναυάγησαν ὅλοι οἱ δυστυχεῖς σύντροφοί μου, ἔξω ἀπ' ἐμὲ κ' ἕναν ἄλλον. Ὅ,τι εἶχα τὸ ἔχασα.

Καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Ἐνόμιζα ὅτι θὰ σχισθῇ ἡ καρδία μου. Ἔλυσα τὸ μανδῆλι ποῦ εἶχε δεμένον τὸ χέρι του, καὶ τὸ εἶδα καταιματωμένον. Ἔμεινα βωδὴ, δὲν ἠμποροῦσα νὰ κινηθῶ, καὶ ἡ μητέρα μου ἡ πτωχὴ ἐπῆγε κ' ἔφερε τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον. Ἅμα ἤκουσα τὴν φωνήν του, ἐπαρηγορήθηκα· εἶπα, θὰ μᾶς βοηθήσῃ. Ὅταν ἔχῃ κανεὶς λύπην, καλή μου κυρία, ἡ φωνὴ τοῦ φίλου κάμνει πολὺ καλὸν, προσέθηκε τὸ ἀγαθὸν πλάσμα, μεγάλην καταβάλλουσα προσπάθειαν, ἵνα κρατήσῃ τὰ δάκρυά της. — Ὁ ἰατρὸς ἔδεσε τὴν πληγὴν τοῦ Βαττίστα, καὶ μ' ἐπαρηγόρησεν ὅσον ἠμπόρεσε. Ἔπρεπε νὰ χαροῦμεν, μᾶς εἶπε, διὰ τὸ καλὸν ποῦ μᾶς ἔμενε· τί θὰ ἐγινόμεθα, ἂν ἐχάνετο καὶ ὁ Βαττίστας μὲ τοὺς ἄλλους; τὰ χρήματα δὲν κάμνουν τὴν εὐτυχίαν. Κ' ἐγὼ καὶ ὁ Βαττίστας ἤμεθα νέοι, κ' ἔπρεπε νὰ δουλεύσωμεν καὶ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεὸν ὅτι μᾶς ἐφύλαξε τὸν ἕνα διὰ τὸν ἄλλον.

Ὅταν ἤκουσα τοὺς καλοὺς αὐτοὺς λόγους, ἐπῆρα θάρρος. Ὁ ἰατρὸς ἐκάθισε τότε μαζύ μας, καὶ ὁ Βαττίστας μᾶς ἐδιηγήθη τὸ ναυάγιόν του. Ὡμιλήσαμεν πολλὰ ἄλλα πράγματα ὡς τὸ μεσονύκτιον, καὶ τότε ὁ ἰατρὸς, ἐπειδὴ ὁ Βαττίστας δὲν εἶχε ποῦ νὰ κοιμηθῇ, τὸν ἐπῆρε μαζύ του εἰς τὸ σπίτι του.

»Τὸ πρωῒ ἤμουν βεβαία, ὅτι ὁ Βαττίστας θὰ

μᾶς ἤρχετο ἐνωρίς. Δι' αὐτὸ μοῦ ἐφάνη παράξενον, ὅταν ἦλθαν ὀκτὼ καὶ δὲν τὸν εἶδα. Ἀλλὰ ὁ νοῦς μου δὲν ἔβαζε κακὸν, ὅταν ἔξαφνα εἶδα τὸν ἰατρὸν καὶ ἤρχετο μόνος του, καὶ ὅταν ἐπλησίασεν ἐννόησα ὅτι μοῦ ἔφερε κακὰς εἰδήσεις. Ὅταν ἐμβῆκε, μοῦ εἶπεν εὐθὺς ὅτι τοῦ Βαττίστα τοῦ ἐμήνυσαν κ' ἐπῆγε εἰς τὸ Σὰν-Ῥέμο διὰ τὴν κατάταξίν του, ἀλλὰ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀνησυχῶ καὶ νὰ ἑτοιμασθῶ μὲ τὴν μητέρα μου νὰ ὑπάγωμεν μαζύ του εἰς τὸ Σὰν-Ῥέμο. Τί νὰ κάμωμεν! Ἐπήγαμεν. Ἐζητήσαμεν νὰ ἰδοῦμεν τὸν διοικητήν· δὲν μᾶς ἐδέχθη, οὐδὲ μᾶς ἄφησε κἂν νὰ ἰδοῦμεν τὸν Βαττίσταν. Μᾶς εἶπαν μόνον, ὅτι κατὰ τὸν νόμον ὁ Βαττίστας ἔπρεπε νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν, ἐπειδὴ ὁ πατέρας του ζῇ, ἀδιάφορον ἂν τὸν ἄφησε δύο χρόνων παιδί. Τὸν ἐπῆγαν λοιπὸν εἰς τὴν Γένουαν μὲ συνοδείαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὸν ναύσταθμον, καὶ ἀπὸ τότε δὲν τὸν ἄφησαν πλέον νὰ ἔβγῃ.

— Καὶ τί διαφορὰ θὰ ἦτον, ἠρώτησεν ἡ Λουκία, ἂν εἶχεν ἀποθάνει πραγματικῶς ὁ πατήρ του;

— Ἄχ, κυρία μου, . . . δὲν θὰ τὸν ἔπαιρναν ναύτην! Ὁ μοναχογυιὸς τῆς χήρας ἐξαιρεῖται. Ὁ νόμος, βλέπετε, συμπαθεῖ ἐκεῖνον ποῦ δὲν ἔχει πατέρα· καὶ μήπως ὁ θάνατος μόνος κάμνει τοὺς ὀρφανούς; Ἀλλὰ τί νὰ κάμῃ κανεὶς τὰ λόγια, ἀφοῦ ὁ νόμος εἶνε δυνατὸς μόνον διὰ τοὺς πτωχούς; Ὁ Βαττίστας εἶνε καταδικασμένος, καὶ.. . (ἡ Σπεράντσα κατέβαλε βιαίαν προσπάθειαν ὅπως κρατήσῃ τὴν συγκίνησίν της, καὶ εἶτα ἐξηκολούθησε βραδέως καὶ σοβαρῶς:) Τέλος πάντων, ἂς γείνῃ, ἀφοῦ πρέπει. Τὰ ὑποφέρω ὅλα, χωρὶς νὰ παραπονεθῶ. Δὲν εἶνε ὅλοι γεννημένοι διὰ τὴν εὐτυχίαν. Ἂν ἦνε γραμμένον νὰ μὴ γείνω ποτὲ γυναῖκα τοῦ Βαττίστα, ἂς γείνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ . . . ἠμπορῶ νὰ τὸν ἀρνηθῶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν, ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ, ὄχι, (καὶ ἡ ταλαίπωρος Σπεράντσα διεῤῥάγη εἰς λυγμοὺς) δὲν ἠμπορῶ νὰ συλλογίζωμαι ὅτι θὰ πάρῃ κακὸν δρόμον, ὅτι αὐτὸς, τὸ καλὸν πλάσμα τοῦ Θεοῦ, θὰ πάγῃ ἐναντίον του, καὶ ὅτι θὰ χωρισθοῦμεν εἰς τὴν ἄλλην ζωήν. Αὐτὸ μοῦ σχίζει τὴν καρδιάν μου, καὶ μὲ κάμνει τρελλήν. Ὤ, ὄχι, ὄχι! ὁ Θεὸς δὲν θὰ τὸ συγχωρήσῃ!

Πρῶτον τότε ἡ Λουκία ἐγνώριζεν ὀδύνην τῆς καρδίας. Πρῶτον τότε ἡ ἀνάγκη, ἡ ἔνδεια, ἡ ἀγωνία—ἰδέαι τέως ἀφῃρημέναι δι' αὐτὴν—ἠγείροντο πρὸ αὐτῆς ἐν πάσῃ αὐτῶν τῇ σπαρακτικῇ πραγματικότητι. Ἂς φαντασθῇ ὁ ἀναγνώστης ὁποίους θησαυροὺς συμπαθείας ἐξήγειρεν ἡ λυπηρὰ αὐτὴ διήγησις ἐν τῇ ἀγαθῇ ψυχῇ τῆς Λουκίας, καὶ ὁποίους προσηνεῖς λόγους, ὁποίας θωπείας καὶ ἐκθύμους ὑποσχέσεις ἀῤῥωγῆς ἐπεδαψίλευσεν ἡ εὐαίσθητος νεᾶνις εἰς τὴν ταλαίπωρον ἰταλίδα.

— Γνωρίζετε ἴσως τὸν βασιλέα! εἶπεν ἡ Σπεράντσα, ὑψοῦσα αἴφνης ἐπὶ τὴν Λουκίαν τοὺς μεγάλους μέλανας ὀφθαλμούς της, πλήρεις ἐλπίδος.

— Ὄχι, εἶπεν ἡ Λουκία. Διατί;

— Διότι, ἀπήντησεν ἡ πτωχὴ κόρη, ἂν ἠμπορούσατε νὰ τοῦ διηγηθῆτε τὴν ἱστορίαν τοῦ Βαττίστα, εἶμαι βεβαία ὅτι θὰ μᾶς ἐλυπεῖτο. Ἄχ! νὰ ἠμποροῦσε νὰ τὸ μάθῃ ὁ βασιλεύς! Αὐτὸς ποῦ εἶνε τόσον μεγάλος εἰς τὸν θρόνον του, δὲν θὰ ἤθελε νὰ ἦνε δυστυχεῖς ἄνθρωποι μικροὶ καὶ πτωχοί.

— Ἂν δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ὁμιλήσωμεν τοῦ βασιλέως, εἶπεν ἡ Λουκία, ἠμποροῦμεν νὰ τοῦ γράψωμεν, νὰ τοῦ στείλωμεν δηλ. ἀναφοράν.

— Δὲν θὰ κάμῃ αὐτὸ τίποτε, ἀπήντησεν ἡ ἰταλὶς μετ' ἀποθαῤῥύνσεως. Αἱ ἀναφοραὶ τῶν πτωχῶν δὲν πηγαίνουν ποτὲ εἰς τὸν βασιλέα· οἱ κακοί του σύμβουλοι τὰς ἐμποδίζουν.

— Ἴσως ὅμως εὕρωμεν κανένα, παρετήρησεν ἡ Λουκία, ὅστις νὰ μᾶς ὑποσχεθῇ νὰ ἐγχειρίσῃ τὴν ἀναφοράν.

Ἡ Σπεράντσα ἔσεισε τὴν κεφαλήν. Πρόδηλον ἦτο ὅτι ἐφρόνει περὶ τῶν ἀναφορῶν ὅ,τι καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος.

— Ἔννοια σου, καὶ θὰ εὕρωμεν μέσον, εἶπεν ἡ Λουκία. Θὰ ἐρωτήσω τὸν ἰατρὸν τί πρέπει νὰ κάμωμεν.

Αἱ δύο νεάνιδες παρεδέχθησαν τὴν ἰδέαν ταύτην. Ἡ Σπεράντσα εἶχε προφανῶς πολὺ μεγαλειτέραν πεποίθησιν εἰς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον ἢ εἰς τὴν ἀναφοράν.

Ἡ Λουκία ἐσυλλογίσθη ἐπὶ μακρὸν τὴν ἱστορίαν τῆς Σπεράντσας, προσδοκῶσα ἀνυπομόνως τὴν ἐπαύριον, ἵνα ἐρωτήσῃ τὸν ἰατρὸν περὶ τοῦ πρακτέου. Ἤρχιζε δὲ κατόπιν ἀναλογιζομένη μετ' εὐχαριστήσεως τὴν εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνον δρᾶμα μετοχὴν τοῦ ἰατροῦ, καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ *ἀγγέλου*, ὅπερ εἶχε δώσει αὐτῷ ἡ Σπεράντσα δὲν τῇ ἐφάνη ὑπερβολικὸν οὔδ' ἐξ ἐνθουσιασμοῦ προερχόμενον. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τῇ ἐφαίνετο γεννηθεὶς πρὸς ἀγαθοποιΐαν, καὶ ἤρχισε νὰ ἐννοῇ, πῶς ἀνὴρ ἀνώτερος καὶ διακεκριμμένος ὡς τὸν Ἀντώνιον ἠδύνατο ν' ἀρκεῖται εἰς τὴν σημερινὴν αὐτοῦ τύχην. Μετ' ὀλίγον ἡ Λουκία ἀπεπλανήθη εἰς ἀδιεξίτητον δαίδαλον συλλογισμῶν καὶ σκέψεων, εἰς ὃν δὲν θέλομεν παρακολουθήσει αὐτὴν, καί τοι αἱ σκέψεις ἐκεῖναι τὴν διεσκέδασαν πολὺ περισσότερον τοῦ Μαντζόνη καὶ τῆς κιθάρας, καὶ ἔφεραν αὐτὴν ἀνεπαισθήτως εἰς τὸ τέλος τῆς ἡμέρας, πολὺ εὐχαρεστότερον ἢ ὅσον προσεδόκα. Καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης αὐτὸς, ὅτε ἦλθε τὸ βράδυ νὰ τὴν ἴδῃ, ἐφαίνετο φαιδρότερος καὶ εὐτυχέστερος ἢ οἱανδήποτε ἄλλην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ πανδοχείῳ ἐγκαταστάσεώς του. Τὴν φαιδρότητα ἐκείνην καὶ ἱλαρότητα ἀπέδωκεν ἡ Λουκία κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ φιλόφρον πρωϊνὸν διάβημα τοῦ ἰατροῦ. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἔπαυεν ἐγκωμιάζων τὴν τέχνην τοῦ πρώην μαγείρου τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἀλπέγκας,

κλίνομεν νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι μᾶλλον τὸ πρὸ μικροῦ γεῦμά του ἦτο ἀφορμὴ τῆς αἰσιοδοξίας τοῦ βαρώνετου.

[Ἕπεται συνέχεια].

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑι

Συνέχεια· ἴδε σελ. 299.

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν διαφόρων εἰδῶν ἐφημερίδων, ἅτινα ἀνεφέραμεν, ὑπάρχουσιν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ αἱ εἰδικαὶ ἐφημερίδες, αἱ περὶ ὡρισμένης τινὸς ἐπιστήμης ἢ τέχνης πραγματευόμεναι, καὶ πρὸς ταύταις αἱ εἰκονογραφικαὶ ἐφημερίδες, αἵτινες σπουδαιοτάτην κατέχουσι θέσιν ἐν τῷ οἰκογενειακῷ βίῳ. Ἔπειτα ἔρχεται ἡ κωμικὴ καὶ ἡ σατυρικὴ δημοσιογραφία, ἥτις αὐτὴ καὶ μόνη δύναται νὰ γείνῃ ἀντικείμενον μακρᾶς μελέτης· αὐτή, παραβαλλομένη πρὸς τὰς τοῦ αὐτοῦ εἴδους εὐρωπαϊκὰς ἐφημερίδας, ἔχει τὸ μέγα πλεονέκτημα ὅτι οὐδέποτε προσκρούει εἰς τὴν καλαισθησίαν, χωρὶς ἐν τούτοις καὶ νὰ θυσιάζῃ οὐδὲν τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν καθηκόντων τῆς αὐστηρᾶς κριτικῆς. Ἀποφεύγουσα τὰς πικρὰς καὶ κακεντρεχεῖς προσβολάς, ζητοῦσα δὲ μόνον νὰ διασκεδάσῃ καὶ διδάξῃ τὸν ἀναγνώστην, διακρίνεται διὰ τὴν ἰδιάζουσαν τέχνην, μεθ' ἧς κατορθοῖ νὰ παραστήσῃ πολιτικήν τινα περίστασιν διὰ μιᾶς εἰκονογραφίας δηκτικῆς ἅμα καὶ εὐφυοῦς, νὰ διακρίνῃ καὶ καυτηριάσῃ τὰ κοινωνικὰ γελοῖα καὶ ἄτοπα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ διασημότατοι τῆς Ἀγγλίας κάλαμοι δὲν ἀπηξίωσαν, περιστάσεως τυχούσης, νὰ παράσχωσιν αὐτῇ τὴν συνδρομήν των.

Πᾶσα αὕτη ἡ ποικιλία ἀποτελεῖ σύνολόν τι ἐπιβλητικὸν ὅσον ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ τόπῳ, διά τε τὸν ἀριθμὸν καὶ διὰ τὴν ἀξίαν καὶ τὸ κῦρος. Αἱ ἐν Λονδίνῳ ὑπάρχουσαι ἐφημερίδες ἀριθμοῦνται μόνον εἰς 364· ἀλλ' αἱ ἐν τῇ λοιπῇ Ἀγγλίᾳ ἀνέρχονται εἰς τὸν ἀριθμὸν 1,065, αἱ ἐν Σκωτίᾳ εἰς 172, αἱ ἐν Ἰρλανδίᾳ εἰς 149, αἱ ἐν Οὐαλλίᾳ εἰς 65 καὶ εἰς 20 αἱ ἐν ταῖς μικραῖς νήσοις, ἤτοι ἐν ὅλῳ εἰς 1,835 καθ' ὅλον τὸ ἡνωμένον βασίλειον. Καὶ εἰς τὸ ἄθροισμα δὲ τοῦτο πάλιν δὲν περιλαμβάνονται ἢ αἱ κυρίως ἐφημερίδες, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ περιοδικὰ καὶ αἱ λεγόμεναι *ἀποθῆκαι* ἢ *συλλογαὶ* (magazines), ἅτινα ἀριθμοῦνται εἰς 1,090.

Τὰ φύλλα τοῦ εἴδους τούτου κατέχουσι θέσιν μεταξὺ τῶν περιοδικῶν καὶ τῶν ἰδίως ἐφημερίδων. Εὐωνότερα ὄντα τῶν περιοδικῶν, διότι ἡ τιμὴ αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνει τὸ σελλίνιον, ἐνῷ ἡ τῶν περιοδικῶν ποικίλλει ἀπὸ 2 μέχρις 6 σελλινίων κατὰ τεῦχος, παρέχουσιν εἰς τὴν φιλολογίαν χῶρον, ὃν αὕτη δὲν δύναται νὰ εὕρῃ οὔτε εἰς τὴν ἐφημερίδα οὔτε εἰς πολιτικὰ περιοδικὰ συγγράμματα. Οὕτω αὐταὶ εἶνε αἱ δημοσιεύουσαι τὰ μυθιστορήματα τῶν γνωστοτέρων συγγραφέων, ὅπως αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες ἐν ἐπιφυλλίδι, πρὶν ἐκδοθῶσιν εἰς βιβλίον. Ποικίλη δὲ ἄλλη ὕλη, οἷον διηγήματα, μελέται ἐπιστημονικαί, κριτικαί, οἰκονομολογικαί, ἄρθρα εὐτράπελα καὶ λοιπὰ ἀποτελοῦσι τὸ σύνηθες πρόγραμμα τῶν ἐξαιρέτων τούτων δημοσιεύσεων· τὰ σπουδαιότερα δ' αὐτῶν δημοσιεύματα, ὡς καὶ τὰ τῶν περιοδικῶν, ὑποδεικνύουσιν τακτικῶς εἰς τὸ κοινὸν αἱ καθημεριναὶ ἐφημερίδες. Καθὼς δὲ αὗται, οὕτω καὶ ἐκεῖναι, δὲν ἔχουσι σχεδὸν συνδρομητάς, ἀλλὰ συνήθως πωλοῦνται κατὰ φύλλον, τινὲς δὲ κατὰ δεκάδας χιλιάδων. Παρὰ τοῖς Ἄγγλοις ἔθος ὑπάρχει ὁ βουλόμενος νὰ γείνῃ συνδρομητὴς εἰς φύλλον τι ἡμερήσιον, ἑβδομαδιαῖον, ἢ μηνιαῖον, νὰ προμηθεύηται αὐτὸ παρά τινος βιβλιοπώλου. Πάντα δέ, μηδ' αὐτῶν τῶν «Καιρῶν» ἐξαιρουμένων, οὓς δύναταί τις νὰ λαμβάνῃ κατὰ πᾶσαν πρωΐαν ἀντὶ 10 λεπτῶν διὰ μίαν ὥραν, δίδονται καὶ ἐπ' ἐνοικίῳ ὑπὸ τῶν ἐφημεριδεμπόρων ἢ βιβλιοπωλῶν. Τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν καὶ ἀκαταπαύστου ἀνταλλαγῆς ἀπὸ μέρους εἰς μέρος ἐκτελοῦσι συνήθως παιδία ἡλικίας κατωτέρας τῶν δώδεκα ἐτῶν, τὰ παιδία δὲ ταῦτα ἀποτελοῦσι τάξιν τινὰ ἰδιαζόντως νοήμονα καὶ δραστηρίαν. Γνωστὸν δ' ὑπάρχει ὅτι ἐκ τῶν τάξεων αὐτῶν ἐξῆλθεν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις ὁ περιώνυμος Ἔδισων.

Δύσκολον εἶνε νὰ ὁρίσῃ τις τὴν θέσιν τοῦ δημοσιογράφου ἐν τῇ ἀγγλικῇ κοινωνίᾳ· τόσον δύσκολον, ὥστε ὁ Βοῦρκε, ὅπως ἐπιτύχῃ τούτου, ἠναγκάσθη νὰ ἐπινοήσῃ νέαν λέξιν, ἀποκαλέσας τοὺς δημοσιογράφους *τετάρτην τάξιν* τῆς ἀγγλικῆς κοινωνίας. Τοιουτοτρόπως κατέταξεν αὐτοὺς εἰς διάμεσον τινὰ ζώνην μεταξὺ τῶν εὐγενῶν, τῶν ἀστῶν καὶ τῶν τάξεων τοῦ ὄχλου. Ἀλλ' ὁ ὁρισμὸς οὗτος, ἀκριβὴς ἴσως κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν σήμερον. Τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι ἡ ἀγγλικὴ δημοσιογραφία, ἕνεκα τῆς θαυμασίας αὐτῆς ἀναπτύξεως, ἔρριψε ῥίζας καθ' ὅλας τὰ διευθύνσεις, καὶ εἰσχωρεῖ νῦν εἰς πάσας τῆς κοινωνίας τὰς τάξεις· τὴν γενικὴν δὲ οὕτως εἰπεῖν ταύτην συμμετοχὴν εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἐφημερίδων ὑποθάλπει ἐξαιρέτως ἡ ἀνωνυμία· ἡ δὲ ἰσχυρὰ πανεπιστημιακὴ παίδευσις, ἥτις ἐν Ἀγγλίᾳ συμπληροῖ τὰς σπουδὰς πάντων τῶν μελλόντων νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὰ ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα, συντελεῖ μεγάλως εἰς πολλαπλασιασμὸν τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνων, οἵτινες δυνάμενοι νὰ γράψωσιν ἄρθρον τι δι' ἐφημερίδα, ἢ πραγματείαν διὰ περιοδικόν, καταλαμβάνονται ὑπὸ τοιούτου πειρασμοῦ. Οὕτω λ. χ. ὁ δεῖνα νέος δικηγόρος, πλουσιώτερος εἰς φράσεις ἐγκατασκεύους ἢ ὑποθέσεις πρὸς ἐκδίκασιν, ὁ δεῖνα ἰατρὸς ἄνευ ἀσθενῶν ἀκόμη, ἢ υἱὸς εὐγενοῦς οἰκογενείας προωρισμένος εἰς τὴν διπλωματίαν ἢ τὸν κοινοβουλευτικὸν βίον, οὐδαμῶς δυσαρεστεῖται χρησιμοποιῶν τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του εἰς διαφώτισιν τῶν συμπατριωτῶν του ἐπὶ δικαίᾳ πάντοτε

ἀμοιβῇ διὰ τὴν προσωρινὴν ταύτην ἐργασίαν. Ἴσως ἤθελε διστάσει, ἐὰν ὤφειλε νὰ ὑπογράψῃ τὰ γραφόμενά του, καὶ θὰ ἐφοβεῖτο νὰ φανῇ εἰς ὁδὸν, ἥτις θὰ τὸν ἀπεμάκρυνε τοῦ σκοποῦ του. Πάντων ὅμως τούτων ἀπαλλάσσει αὐτὸν ἡ ἀνωνυμία, καὶ ἐπομένως οὐδαμῶς διστάζει νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ἔργου. Ἠδύνατό τις δὲ νὰ ἀναφέρῃ οὐχὶ ὀλίγα ὀνόματα μελῶν κληρονομικῶν τῆς Ἄνω Βουλῆς, οἵτινες τὴν πρώτην αὐτῶν πολιτικὴν μόρφωσιν ἔλαβον δημοσιογραφοῦντες. Καὶ ἵνα εἰς ἓν μόνον περιορισθῶμεν, ὁ μαρκήσιος Σαλισβουρῆ ἐπὶ μακρὸν ἐμελέτησε τὰ διπλωματικὰ ζητήματα ἐν τῇ «Quarterly Review», πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ νὰ ἐπιληφθῇ αὐτῶν ἐν τῇ πράξει. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν μελῶν τοῦ Κοινοβουλίου, τοῦ δικαστικοῦ βήματος, τῆς διοικήσεως καὶ τῶν πανεπιστημίων δύσκολον ἴσως θὰ ἦτο νὰ εὕρῃ τις ἕνα μόνον μὴ βάψαντα ἅπαξ τοὐλάχιστον τὸν δάκτυλον διὰ τῆς μελάνης ἐκείνης, τῆς καθ' ἑκάστην ἀνανεουμένης ἐν τοῖς δημοσιογραφικοῖς γραφείοις.

Μολαταῦτα οὐδαμῶς πρέπει νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἡ Ἀγγλία εἶνε τόπος, ἐν ᾧ δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ *δημοσιογραφία* φέρει εἰς πάντα. Ὀρθότερον μάλιστα θὰ ἦτο ἐὰν ἔλεγεν ὅτι εἰς οὐδὲν φέρει. Ἐνταῦθα ὁ τύπος εἶνε ὡς μεγάλη ὁδὸς, δι' ἧς δύναται πᾶς τις νὰ διέλθῃ· ἀλλ' ἡ μεγάλη αὐτὴ ὁδὸς οὔτε εἰς τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα φέρει, οὔτε εἰς ὑψηλὰς διοικητικὰς ἢ ἄλλας θέσεις. Ἐὰν ἐν τῇ Βουλῇ ὑπάρχουσι δημοσιογράφοι, οὐδαμῶς εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ταύτην· καὶ μόλις προχθὲς ἔτι μία τῶν περιφερειῶν τοῦ Λονδίνου προετίμησεν ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτῆς ἕνα οἱονδήποτε ἄλλον τοῦ κ. **John Morley**, ἀνδρὸς περιποιοῦντος τιμὴν εἰς τὴν ἀγγλικὴν δημοσιογραφίαν διά τε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἱκανότητα. Ἁπλῶς δ' εἰπεῖν βέβαιον εἶνε ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ὁ δημοσιογράφος δὲν ἔχει τὸ γόητρον ἐκεῖνο, ὑφ' οὗ περιβάλλεται ἐν ἄλλαις χώραις. Ἐν τῇ ἀναλλοιώτῳ ἐκείνῃ ἱεραρχίᾳ, ἧς πᾶν μέλος κατέχει ὡρισμένην τάξιν, ἀπὸ τοῦ ἡγεμόνος μέχρι τοῦ τελευταίου γραφέως, ἐν τῇ κλίμακι, ἧς τὰς βαθμῖδας κατέχουσι κατὰ σειρὰν οἱ βασιλικοὶ πρίγκιπες, δοῦκες, μαρκήσιοι, κόμητες, ὑποκόμητες καὶ λοιποὶ, ὁ δημοσιογράφος, ὡς τοιοῦτος, οὐδεμίαν ἔχει θέσιν. Δύναται διὰ τὴν προσωπικὴν αὐτοῦ ἀξίαν νὰ κατέχῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπιφθονωτάτην θέσιν· ἀλλὰ τὸ ἐπάγγελμά του οὐδὲν προσπορίζει αὐτῷ ἴδιον προνόμιον, ἀπολαύει δὲ ἐν τῇ ὑπολήψει τοῦ κοινοῦ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο τὴν αὐτὴν σημασίαν, ἣν καὶ οἱονδήποτε ἄλλο.

— Διατί νὰ ὀφείλω πλειοτέρας χάριτας εἰς τὸν κύριον τοῦτον τὸν γράφοντα ἄρθρα παρὰ εἰς τὸν ὑποδηματοποιὸν, ὅστις μοῦ κατασκευάζει τὰ ὑποδήματα, ἢ εἰς τὸν ῥάπτην, ὅστις μοῦ κόπτει τὰ ἐνδύματα; Τοιαύτη ἡ γνώμη τῆς ἀγγλικῆς κοινωνίας περὶ τοῦ δημοσιογράφου, κατὰ χιλίους τρόπους ἐκδηλουμένη.— Ἐὰν ἐπιτυγχάνῃ εἰς τὸ ἔργον του, τόσον τὸ καλλίτερον δι' αὐτόν· αὐτὸς μόνος ὠφελεῖται ἐκ τούτου, ὡς ὁ δικηγόρος, ὁ καθηγητὴς, ὁ ἀρχιτέκτων ἐκ τοῦ ἰδικοῦ των. Ἀλλὰ φιλοφρονήσεις καὶ κολακείας οὐδεὶς ἔχει τὴν ὄρεξιν νὰ τοῦ ἐπιδαψιλεύσῃ. Διὰ τίνα λόγον;

Ἐν τούτοις ἀληθὲς εἶνε ὅτι τὸ δημοσιογραφικὸν ἐπάγγελμα, ὑπὸ ἔποψιν καθαρῶς βρετανικὴν, τουτέστι πρακτικὴν, μειονεκτεῖ πολὺ ἄλλων ἐπαγγελμάτων, καὶ δικαιοῦται τινὸς ἀποζημιώσεως ἀλλαχόθεν. Ἡ ἐτησία πρόσοδος, ἣν ἰατρός τις, δικηγόρος ἢ μηχανικὸς δύναται νὰ καρπωθῇ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του, δύναται σὺν τῷ χρόνῳ νὰ αὐξήσῃ σημαντικῶς, ἐνῷ ὁ δημοσιογράφος οὐδὲν τοιοῦτον ἐλπίζει. Δίκαιον ἐπομένως καὶ φυσικὸν εἶνε νὰ εὑρίσκῃ ἀλλαχοῦ ἱκανοποίησιν ἀντισταθμίζουσαν τὰς ὑλικὰς ἐκείνων ὠφελείας, ἐὰν δὲ τὸ στενὸν ἐγωϊστικὸν πνεῦμα τῆς ὀλιγαρχίας ἐκείνης τῷ τὴν ἀρνεῖται, τοῦτο συμβαίνει διότι φύσει ἀποστρέφεται πᾶσαν ὑπεροχὴν, καὶ κατὰ βάθος μισεῖ πράγματι τὴν ἐνσάρκωσιν ταύτην τοῦ νεωτέρου πνεύματος—τὴν ἐφημερίδα.

Ὄχι ὅτι εἶνε ἐν γένει δύσκολον εἰς δημοσιογράφον ἔχοντα πραγματικὴν ἀξίαν νὰ πορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκ τοῦ ἔργου του, ἢ, ὅπως σαφῶς ὁμιλήσωμεν, νὰ κερδίσῃ τὴν ἀπαραιτήτως ἀναγκαίαν χιλιάδα λιρῶν στερλινῶν πρὸς ἄνετον συντήρησιν οἰκογενείας ἐν Λονδίνῳ. Ἀλλ' εἶνε πρᾶγμα ὅλως ἔκτακτον τὸ νὰ διπλασιάσῃ ἢ τριπλασιάσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, ἐὰν δέ ποτε ἤθελε κατορθώσει τὸ θαυμάσιον αὐτὸ κατόρθωμα, ἔφθασεν οὕτω τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς ἐπιτυχίας. Καὶ ὅμως τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἀντιστοιχεῖ οὔτε πρὸς τὸ τέταρτον τῶν ὅσα δύναται νὰ πορισθῇ ἐκ τοῦ ἔργου του εἷς ζωγράφος, δικηγόρος ἢ χειροῦργος κατέχων τὴν αὐτὴν θέσιν ἐν τῇ κλίμακι τοῦ ἐπαγγέλματός του, οἵαν καὶ ἐκεῖνος ἐν τῷ ἑαυτοῦ. Διατί τοῦτο; Πρῶτον μὲν διότι αἱ ἐφημερίδες ἐν Ἀγγλίᾳ εἰσὶν ἀληθὲς μονοπώλιον, καὶ διευθύνονται, ὡς πᾶσαι αἱ μεγάλαι ἐπιχειρήσεις, μετ' αὐστηροτάτης οἰκονομίας — μὲ ὅλην τὴν φαινομένην αὐτῶν ἐλευθεριότητα, ἢ μᾶλλον ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξωτερικῶν δαπανῶν· δεύτερον δὲ διότι ἡ ποσότης τῶν ἐν πάσῃ ὥρᾳ διαθεσίμων φιλολογικῶν κεφαλαίων πρὸς χρῆσιν τῆς ἐφημερίδος εἶνε ἐνταῦθα πολὺ μεγαλιτέρα ἢ ἐν πάσῃ ἄλλῃ χώρᾳ. Ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς, ἥτις οὐδέποτε διστάζει νὰ διακινδυνεύσῃ δέκα ἢ καὶ εἴκοσι χιλιάδας λιρῶν, ὅπως διαθρυλλήσῃ ἑαυτὴν διά τινος περιστάσεως, ἵνα εὐρύνῃ τὸν κύκλον τῶν ἀναγνωστῶν της, δεικνύεται μέχρις ἀηδίας γλίσχρος εἰς τὴν ἀντιμισθίαν τῶν συντακτῶν της. Μεγάλως ἤθελεν ἐκπλαγῇ πᾶς τις μανθάνων πόσον ἐξευτελιστικοὶ εἰσὶ συνήθως

οἱ μισθοὶ πρώτης τάξεως συντακτῶν τακτικῶν συνεργατῶν τῶν ἀκμαιοτάτων δημοσιογραφικῶν ὀργάνων. Ὁ μόνος, ὅστις ἀμείβεται γενναίως, εἶνε ὁ *ἐκδότης* ἢ διευθυντὴς (Editor) καὶ μετ' αὐτοῦ ὀνομαστοί τινες ἀνταποκριταί, ὧν ἡ ἀποκλειστικὴ συνεργασία ἀγοράζεται διὰ πάσης θυσίας. Οἱ λοιποὶ λαμβάνουσι τὴν μετριωτάτην ἀμοιβὴν μιᾶς ἢ καὶ ἡμισείας *γκινέας* διὰ πᾶσαν ἔντυπον σελίδα, ἐὰν τὸ φύλλον εἶνε περιοδικόν, καὶ δύο ἢ τρεῖς *γκινέας* τὴν στήλην (καὶ ποίαν στήλην!), ἐὰν εἶνε μεγάλη τις ἐφημερίς.

Ὡς πρὸς τοὺς συντάκτας δὲ τοὺς συναποτελοῦντας ἰδίως τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος, καὶ πάντοτε σχεδὸν νυκτερινὴν ἐργασίαν ἐκτελοῦντας, ἡ συνήθης αὐτῶν ἀμοιβὴ εἶνε ἕξ, πέντε, τέσσαρες, ἐνίοτε δὲ καὶ τρεῖς *γκινέαι* καθ' ἑβδομάδα. Καὶ ναὶ μὲν δὲν ἐργάζονται τὸ Σάββατον, καθότι αἱ καθημεριναὶ ἐφημερίδες δὲν ἐκδίδονται τὴν Κυριακήν, καὶ χορηγεῖται εἰς αὐτοὺς κατ' ἔτος μηνιαία ἄδεια ἀπουσίας μεταξὺ Ἰουλίου καὶ Νοεμβρίου, ἀλλὰ ἡ τοσοῦτον γλίσχρος δι' αὐτοὺς ἀντιμισθία εἶνε τοσούτῳ μᾶλλον ἀξιόμεμπτος, ὅσῳ ἡ τάξις αὕτη τῶν δημοσιογράφων δὲν ἔχει τὴν ἐνάμιλλον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν. Μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν ὀλίγοι εἰσὶν οἱ μὴ ἐγγηράσαντες εἰς τὴν ἐργασίαν, οἱ μὴ γινώσκοντες κατὰ βάθος ὅλα τὰ μυστήρια τοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ μὴ ἐκμαθόντες αὐτὸ μεθοδικῶς, ὥς τινα τέχνην, ἀρχόμενοι ἐκ τῶν στοιχειωδεστάτων αὐτοῦ. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι εἰσὶ τελειότατα κατηρτισμένοι, γνωρίζουσι ξένας γλώσσας, νομικά, πολιτικὴν οἰκονομίαν, ἱστορίαν, γεωγραφίαν, οἱ πλεῖστοι δ' αὐτῶν ἔχουσι μεγάλην ἱκανότητα εἰς τὸ νὰ ἀναλύωσιν ἢ συγκεφαλαιοῦσι μετὰ μεγίστης ἀκριβείας πολιτικόν τινα λόγον, δικαστικὴν συνεδρίασιν ἢ ἔργον δραματικόν, ἢ καὶ νὰ γράφωσιν ἔτι ἄρθρον τι, οὗ τὰς κυριωτάτας γραμμὰς ὑποδεικνύει αὐτοῖς ὁ ἐκδότης. Γινώσκουσι δὲ καὶ τὴν στενογραφίαν, ὡς ἄλλοτε ὁ Δίκενς, ὅστις τὸ φιλολογικὸν αὐτοῦ στάδιον ἐνεκαίνισεν ἐκπληρῶν τὸ ταπεινὸν καθῆκον συντάκτου δικαστικῶν τῶν πταισματοδικείων. Εἶνε ἐν ἑνὶ λόγῳ πρότυπα ὑπαλλήλων, ἡ δὲ πολύτιμος αὐτῶν ἐργασία ἐδικαιοῦτο νὰ τυγχάνῃ γενναιοτέρας ἀμοιβῆς.

Τὸ μόνον κεφάλαιον, ἐν ᾧ τὸ ταμεῖον τῆς ἐφημερίδος οὐδέποτε δεικνύεται φειδωλόν, εἶνε ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἀποστολὴν ἀνταποκριτῶν, εἴτε πρὸς παρακολούθησιν στρατοῦ τινος ἐν καιρῷ πολέμου, εἴτε ἐν εἰρήνῃ πρὸς μελέτην πολιτικῆς τινος καταστάσεως, περιέργου τινὸς ἢ μεμακρυσμένου τόπου. Εἷς τῶν ἀνταποκριτῶν τούτων, ὁ κ. **A. Sala**, ἀνομολογεῖ δικαίως ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἀνεχώρει μὲ «*ἀξιοπρέπειαν πρίγκιπος καὶ μισθὸν πρεσβευτοῦ*», ἠδύνατό τις δὲ νὰ ἀναφέρῃ ἐνίους τῶν ἀφηγητῶν τούτων, πρὸς οὓς ἐπανερχομένους ἡ εὐαρέσκεια τῶν προϊσταμένων ἐκδηλοῦται ὑπὸ τὴν ἀπροσδόκητον μορφὴν γραμματίου 25 χιλιάδων φράγκων. Ὁ Ἄρχιβαλδ Φόρβες, ὁ τῶν «Ἡμερησίων Νέων» ἀνταποκριτής, ὁ τύπος τοῦ εἴδους τούτου, εἶνε ἀδιαλείπτως καὶ ἐν πάσῃ στιγμῇ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀρχισυντάκτου τῆς ἐφημερίδος. Ἔχει κατ' οἶκον, ἑτοίμους πάντοτε εἰς ἐπὶ τούτῳ δωμάτιον, δύο ὁδοιπορικὰς στολάς, μίαν μὲν χειμερινὴν ἢ διὰ ψυχρὰ κλίματα, ἄλλην δὲ θερεινὴν ἢ διὰ τοὺς θερμοὺς τόπους. Ὁπλισμός, ἐνδύματα, τὰ πρὸς κατασκήνωσιν χρειώδη, ἱπποσκευαὶ καὶ λοιπά, πάντα δύναταί τις νὰ ἴδῃ ἐκεῖ, ὡς καὶ βαλάντιον ἔτι πλῆρες χρυσοῦ, διαβατήρια καὶ συστατικὰς ἐπιστολὰς δι' ὅλας τὰς πρωτευούσας. Ἀρκεῖ τηλεφωνική τις διαταγὴ στελλομένη πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ γραφείου τῆς ἐφημερίδος, καὶ ἐν τῷ ἅμα ἀναχωρεῖ διὰ Ζανζιβάρ, Ἰνδίας ἢ τὴν Ῥωσσίαν. Δυνατὸν εἶνε νὰ μείνῃ ἐπὶ ἓξ μῆνας ἢ καὶ ὅλον ἔτος χωρὶς νὰ χαράξῃ γραμμήν· ἀλλ' ἅπαξ ἐπαναλαβὼν τὴν ἐργασίαν, ὅλον αὐτοῦ τὸν χρόνον, ὅλην τὴν δραστηριότητα, ὅλην τὴν ἀδάμαστον καρτερίαν, ὅλον αὐτοῦ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἰδιάζουσαν ἱκανότητα ἀφιεροῖ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐφημερίδος καὶ τῶν ἀναγνωστῶν της· οὔτε θὰ κοιμηθῇ, οὔτε θὰ φάγῃ πλέον· μία δὲ καὶ μόνη ἔσται ἡ κατέχουσα αὐτὸν ἰδέα — τὰ πάντα νὰ ἴδῃ, τὰ πάντα νὰ εἴπῃ. Τῇ ἀληθείᾳ τοιαύτη ἔκτακτος ὑπεροχὴ δίκαιον εἶνε νὰ ἀξιοῦται καὶ ἀμοιβῆς ἐκτάκτου.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Καθ' ὃν χρόνον ὁ **Carnot** διηύθυνε τὰ στρατιωτικὰ τῆς Γαλλίας, σπουδαιοτάτη ἐγένετο ἐφεύρεσις, οὐκ ὀλίγον συντελέσασα εἰς τὰς νίκας τῶν Γάλλων. Ἐννοοῦμεν τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου, ὀφειλομένην εἰς τὸν ἀτυχῆ Κλαύδιον **Chappe**.

Ὁ Κλαύδιος **Chappe**, ἀνεψιὸς τοῦ ἀστρονόμου ἀββᾶ **Chappe d'Auteroche**, ἐγεννήθη ἐν τῷ νομῷ τῆς **Sarthe**. Νεώτατος ὢν υἱὸς πολυμελοῦς οἰκογενείας, ἔγινεν ἱερεὺς καὶ ἔλαβεν ἐκκλησιαστικὸν προίκισμα ἀποφέρον πρόσοδον σημαντικήν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἠδυνήθη νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὰς περὶ τὴν φυσικὴν ἐρεύνας.

Ὁ Κλαύδιος **Chappe** ἐξεπαιδεύθη ἔν τινι ἱερατικῇ σχολῇ παρὰ τὸ **Angers**· οἱ ἀδελφοί του, οὓς ὑπερβολικῶς ἠγάπα, διέμενον ἐντὸς σχολείου ἡμίσειαν λεύγαν ἀπέχοντος τῆς ἱερατικῆς σχολῆς. Ὅπως διασκεδάσῃ τὴν θλῖψιν τοῦ χωρισμοῦ, ἐπενόησε τρόπον εὐφυέστατον ἀνταποκρίσεως. Κανὼν ξύλινος ἐστρέφετο ἐπὶ ἄξονος φέρων εἰς τὰ ἄκρα δύω κανόνας κινητούς, διὰ τῶν ὁποίων ἐποίει σχήματα ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς λέξεις. Τὸ παιδικὸν τοῦτο ἐπινόημα εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου, τὸν ὁποῖον ἐφεῦρε κατόπιν κατὰ τοὺς πολέμους τῆς Δημοκρατίας χάριν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ.

Ὁ Κλαύδιος Chappe μετέβη εἰς Παρισίους τῷ 1792, καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν ν' ἀνεγείρῃ ἕνα τῶν τηλεγράφων του εἰς τὴν Barrière de l'Etoile. Δύω τῶν ἀδελφῶν του τὸν ἐβοήθησαν εἰς τὰ πειράματα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἐντελῶς ἐπέτυχον. Ὁ ἐφευρέτης, ὅστις εἶχεν ἀπαντήσει προηγουμένως πλείστας δυσχερείας, ἐνόμιζεν ὅτι ἔφθασε τέλος εἰς τὸ τέρμα, καὶ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφευρέσεώς του ἤθελον ἀμείψει τοὺς κόπους του. Ματαία ἐλπίς! Φθονεροί τινες καὶ κακεντρεχεῖς ἄνθρωποι, ἕτοιμοι ὄντες πάντοτε νὰ καταπολεμῶσι τὰς νέας ἰδέας, ἀφήρεσαν διὰ νυκτὸς τὸ τηλεγραφικὸν μηχάνημα.

Ἡ μυστηριώδης αὐτὴ ἐξάλειψις τοῦ τηλεγράφου ἀπεθάῤῥυνε τὸν Chappe καὶ τοὺς ἀδελφούς του, ἤθελε δὲ πιθανῶς παραιτήσει διὰ παντὸς τὴν ἐπιχείρησιν, ἀλλ' ἀπροσδόκητόν τι συμβὰν ἐνεψύχωσεν αὐτὸν ἐκ νέου. Ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν Chappe ἐξελέχθη ὑπὸ τοῦ νομοῦ τῆς Sarthe μέλος τῆς νομοθετικῆς Συνελεύσεως. Πεποιθὼς εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ νέου βουλευτοῦ ὁ Κλαύδιος Chappe ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους, καὶ ἔστησεν ἕτερον τηλέγραφον εἴς τινα κῆπον τοῦ Μενιλμοντάν.

Οἱ ἀδελφοὶ Chappe εἰργάζοντο μετὰ ζήλου εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ μηχανήματος, ἀλλὰ νέα ἐπέσκηψαν εἰς αὐτοὺς δυστυχήματα. Ἡμέραν τινὰ εἶδον ἐρχόμενον ἕνα τῶν βοηθῶν των, ὅςις ἐφώνει πρὸς αὐτοὺς περίφοβος νὰ φύγωσιν. Ὁ λαὸς μετ' ἀνησυχίας βλέπων τὴν διηνεκῆ κίνησιν τῶν νέων σημείων, τὰ ὁποῖα ὡς μεγάλοι μελανοὶ βραχίονες ὑψοῦντο πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβαινον ἔπειτα πρὸς τὴν γῆν, ἐνόμισεν ὅτι κακόβουλόν τι κατ' αὐτοῦ ἐτεκταίνετο. Κατὰ τὸ 1792, ὡς καὶ κατὰ τὸ 1870, ἔβλεπον πανταχοῦ προδότας καὶ κατασκόπους, ὑπώπτευσαν δὲ μυστικήν τινα μετὰ τοῦ δεσμώτου βασιλέως Λουδοβίκου ΙΣΤ' καὶ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας συνεννόησιν. Ὁμάδες τινὲς φαυλοβίων ἐζήτουν τὴν κεφαλὴν τοῦ Chappe καὶ ἐπυρπόλησαν τὰ τηλεγραφικὰ μηχανήματα.

Μετ' οὐ πολὺ ὁ Chappe, ὑπὸ τῶν προσκομμάτων τούτων ἐρεθισθείς, ἐζήτησε καὶ τρίτον τὴν ἄδειαν νὰ στήσῃ ἰδίαις δαπάναις νέας μηχανάς, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν διὰ τῆς ἐπιῤῥοῆς τοῦ ἀδελφοῦ του βουλευτοῦ, κατήρτισε δὲ τρεῖς σταθμούς, ἕνα μὲν εἰς Μενιλμοντάν, ἕτερον εἰς Ecouen καὶ τρίτον εἰς St Martin-du-Tertre, ἀπέχοντας ἀλλήλων κατὰ τρεῖς λεύγας. Τότε, δηλαδὴ ἐν ἔτει 1793, οἱ ἀδελφοὶ Chappe παρεδέχθησαν ὁριστικῶς τὸ σύστημα τοῦ εναερίου τηλεγράφου, οὗ ἐγένετο χρῆσις καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου.

Ἀφοῦ οἱ σταθμάρχαι ἀρκούντως ἐξησκήθησαν εἰς ὅλας τὰς κινήσεις τοῦ μηχανήματος, ὁ ἐφευρέτης ἐζήτησε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξετασθῇ αὐτὸ δημοσίᾳ. Ἓν ἔτος παρῆλθεν ἄνευ ἀπαντήσεως. Ἡ ἀναφορὰ πιθανῶς ἀπεπλανήθη εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν κυβερνητικῶν ἐγγράφων.

Ὁ βουλευτὴς Romme, ἔχων ἐπιστημονικὰς γνώσεις, ἀνεκάλυψε τὴν ἔκθεσιν τοῦ Chappe εἰς τὰ γραφεῖα τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῇ σαφηνείᾳ αὐτῆς καὶ κατανοήσας τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἔργου, ἀνέφερεν αὐτὸ μετ' ἐπαίνων εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Διορισθεὶς εἰσηγητὴς τοῦ σχεδίου τὴν 4 Ἀπριλίου 1793, ὁ Romme ἀνέβη εἰς τὸ βῆμα κρατῶν τὸ ὑπόμνημα τοῦ Chappe, καὶ κατώρθωσε νὰ ψηφισθῶσι παρὰ τῆς Συνελεύσεως 6,000 φράγκων πρὸς δοκιμὴν τοῦ τηλεγραφικοῦ τούτου συστήματος.

Τὰ πειράματα ἐγένοντο τὴν 12 Ἰουλίου καὶ διήρκεσαν δώδεκα ἡμέρας. Ὁ Daunou καὶ ὁ Λακανὰλ ἐπίτροποι τῆς Συνελεύσεως μετέβησαν εἰς St Martin, ἕνα τῶν ἄκρων σταθμῶν, μετὰ τοῦ Ἀβραὰμ Chappe. Ὁ Ἀρβογάστ καί τινες ἄλλοι βουλευταὶ ἦσαν μετὰ τοῦ Κλαυδίου Chappe εἰς Μενιλμοντάν.

Εἰς ἀπόστασιν 7 μιλίων πάντα τὰ τηλεγραφήματα διεβιβάσθησαν μετὰ ταχύτητος καὶ ἀκριβείας καταπληκτικῆς. Ἡ πρὸς τὴν Συνέλευσιν ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς ἔπεισε τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ διατάξῃ ἄνευ ἀναβολῆς τὴν σύστασιν τηλεγραφικῆς γραμμῆς ἀπὸ Παρισίων εἰς Λίλλην. Ὁ Κλαύδιος Chappe ἐπεφορτίσθη νὰ καταρτίσῃ τὴν πρώτην ταύτην γραμμήν. Ἡ Συνέλευσις ἐνόμισε μάλιστα πρέπον νὰ τιμήσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ ἀλλοκότου τίτλου τοῦ *τηλεγράφου μηχανικοῦ* (ingénieur télégraphe).

Αἱ πρὸς σύστασιν τῆς γραμμῆς ταύτης ἐργασίαι διήρκεσαν πλέον τοῦ ἑνὸς ἔτους. Περιττὸν εἶναι ν' ἀναμνήσωμεν ὁποῖα τὰ παρεμβληθέντα προσκόμματα, καὶ ὁποίας ἐδέησε δραστηριότητος καὶ ἐπιμελείας πρὸς πραγματοποίησιν συστήματος ὅλως νέου. Τὰς δυσχερείας ταύτας ἠδύνατο νὰ ὑπερνικήσῃ μόνη ἡ ἐπιμονὴ καὶ ἡ καρτερία καὶ ἡ σύμπνοια οἰκογενείας ἐνδιαφερομένης εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἐφευρέσεως, ἥτις ἐτίμα αὐτὴν ὁλόκληρον.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1794 τὰ πάντα εἶναι ἕτοιμα. Ἡ τηλεγραφικὴ γραμμὴ ἀνοίγεται μεταξὺ Παρισίων καὶ Λίλλης, τὴν δὲ 30 Νοεμβρίου φέρει εἰς τὴν ἐθνικὴν Συνέλευσιν τὴν εἴδησιν τῆς ἁλώσεως τῆς ὀχυρᾶς πόλεως Condé, ἣν κατεῖχον οἱ Αὐστριακοί. Τὸ τηλεγράφημα, ἐλθὸν ἐκ Λίλλης ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν, κομίζεται εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὁ δὲ πρόεδρος ἀναγινώσκει αὐτό, ἐπευφημούντων τῶν βουλευτῶν ἁπάντων.

Πάραυτα ἡ ἑξῆς ἀπάντησις διαβιβάζεται διὰ τοῦ ἐναερίου τηλεγράφου. «Ὁ πρὸς βοῤῥᾶν στρατὸς εὐηργέτησε τὴν πατρίδα». Συνάμα δὲ στέλλεται ψήφισμα μεταβάλλον τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Condé εἰς Nord-libre.

Τὸ ἄγγελμα, ἡ ἀπάντησις καὶ τὸ ψήφισμα

μετὰ τοσαύτης διαβιβάζονται ταχύτητος, ὥστε ὁ ἐχθρὸς ἐμβρόντητος θαυμάζει ἐὰν ἡ Δημοκρατία μετέρχεται μαγείαν, ἢ ἐὰν ἡ Συνέλευσις διατελεῖ παρὰ τῷ στρατῷ.

Ἡ ἐναέριος αὕτη τηλεγραφικὴ, ἥτις τοσοῦτον ἐχρησίμευσεν εἰς τὴν Γαλλίαν πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου, ἐγεννήθη ὡς καὶ ἡ κατασκευὴ τῆς τεχνητῆς ποτάσσης καὶ τοῦ νίτρου, ὡς ἡ χρησιμοποίησις τοῦ θείου τῶν πυριτῶν καὶ ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ τῆς Γαλλίας βιομηχανία, ἐκ τῶν ἀναγκῶν φοβεροῦ πολέμου, ὅστις δι' ἀλλεπαλλήλων κατέληξε νικῶν.

Ὁ ἀββᾶς Κλαύδιος Chappe ἀπέθανεν ἐπὶ τῆς πρώτης Αὐτοκρατορίας. Κατόπιν συμποσίου ἐπιστημόνων, καθ' ὃ οἱ σοφοὶ συνδαιτυμόνες ἔπιον ὑπὲρ τὸ δέον, ὁ ἐφευρέτης τῆς εναερίου τηλεγραφικῆς ἔπεσεν εἴς τι φρέαρ, καὶ ἔλαβεν οὕτω τὴν τύχην τοῦ μυθολογουμένου ἀστρολόγου.

Ὁ Sylvain Bailly γεννηθεὶς τῷ 1736 εἶναι καὶ αὐτὸς εἷς τῶν περιφανῶν ἐπιστημόνων, οἵτινες διὰ τῶν γνώσεων αὐτῶν ὑπηρέτησαν τήν τε ἀνθρωπότητα καὶ τὴν πατρίδα. Ἀφοῦ διεκρίθη διὰ τῶν παρατηρήσεών του ἐπὶ τῆς σελήνης καὶ τῶν ζωδιακῶν ἀστέρων καὶ δι' *Ἱστορίας τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας ἀστρονομίας*, ἔγεινε μέλος τῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, καὶ ἀνῆλθε διὰ τῆς ἐργασίας εἰς τὴν ἀνωτάτην βαθμῖδα τῆς ἐπιστημονικῆς ἱεραρχίας, ἐπέπρωτο δὲ νὰ καθέξῃ καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ θέσιν ἐπιφανῆ καὶ νὰ γείνῃ θῦμα παθῶν, εἰς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ ἀλλοτρίων.

Ἡ αὐθόρμητος ἐκλογὴ τῶν συμπολιτῶν του ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὰ μᾶλλον ἐπίζηλα ἀξιώματα. Ἐξελέχθη πρῶτος ἐκλογεὺς τοῦ διαμερίσματός του, πρῶτος βουλευτὴς τῶν Παρισίων εἰς τὴν τελευταίαν Γενικὴν Συνέλευσιν (Etats-Généraux[1]) πρῶτος πρόεδρος τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, πρῶτος δήμαρχος τῆς πρωτευούσης, αὐτὸς δὲ προήδρευε τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ τὴν 20 Ἰουνίου 1789, ὅτε ὤμοσαν νὰ μὴ διαλυθῶσι πρὶν ἢ ψηφίσωσι σύνταγμα[2].

Ὁ Bailly, ὅστις ἀπέδειξεν ἀείποτε σταθερότητα καὶ μετριοφροσύνην καὶ μεγίστην ἅμα φιλανθρωπίαν, κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου.

Ὁ αἱμοχαρὴς λαὸς ἔστησεν ἰδίαις χερσὶ τὴν λαιμητόμον, ὁ δὲ μέγας ἐπιστήμων ὡδηγήθη εἰς αὐτὴν καταρώμενος καὶ ὑβριζόμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἐλάτρευεν αὐτόν. Ἡ καρτερία του οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐκλονήθη. Παγετώδης βροχὴ διέβρεχε τὰ μέλη του, εἷς τῶν δημίων του ἀνεφώνησε:—Τρέμεις, Bailly! »—Ναί, φίλε μου, κρυόνω», ἀπήντησεν. Ὁ Bailly ἐκαρατομήθη τὴν 21 Νοεμβρίου 1793 ἐν ἡλικίᾳ 57 ἐτῶν.

1. Γενικὴ Συνέλευσις, ἐπὶ τῆς ἀρχαίας γαλλικῆς μοναρχίας, τῶν ἀντιπροσώπων τῶν τριῶν τάξεων, ἤτοι τῶν εὐγενῶν, τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἀστῶν.

2. Serment du Jeu-de-Paume, οὕτως ἐπικληθεὶς ἐκ τῆς αἰθούσης, ἐν ᾗ ἐγένετο ὁ ὅρκος.

Ὁ Condorcet, ὃν δυνάμεθα νὰ συγκαταλέξωμεν μετὰ τῶν εὐγενῶν τούτων ἀνδρῶν, εἶναι βεβαίως εἷς τῶν μεγίστων μαθηματικῶν καὶ φιλοσόφων τῆς Γαλλίας, κατήγετο δὲ ἐξ εὐγενοῦς καὶ ἀρχαίας οἰκογενείας, γεννηθεὶς ἐν Πικαρδίᾳ τὴν 17 Σεπτεμβρίου 1743. Ἡ μήτηρ του ὑπερβολικὴν ἔχουσα εὐσέβειαν ἀφιέρωσε τὸν υἱόν της εἰς τὴν Παρθένον, καὶ μέχρι τοῦ ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας του ἐνέδυεν αὐτὸν ὡς κοράσιον.

Ὁ Condorcet ἀνεδείχθη διὰ τὰ μαθηματικὰ αὐτοῦ ἔργα μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, ἧς ἔγεινε κατόπιν ἰσόβιος γραμματεὺς, διὰ δὲ τὰ φιλοσοφικὰ καὶ φιλολογικά του ἔργα, μεγάλην ἐξασκήσαντα ἐπιῤῥοὴν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἔλαβε θέσιν ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ (1782).

Ἀλλὰ τότε μάλιστα ὁ φιλόσοφος ἀναφαίνεται ἄξιος τῆς πρώτης θέσεως μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, οὓς τιμῶσιν οἱ μεταγενέστεροι, ὅτε, ὡς ὁ Βολταῖρος, συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν καταπιεζομένων καὶ μετ' ἀγανακτήσεως ἐξανίσταται κατὰ τῶν βασάνων, εἰς τὰ συμφέροντα δὲ τῆς πατρίδος ἀφοσιούμενος, μελετᾷ τὰς ἀρχὰς τῶν νέων πολιτευμάτων καὶ παρασκευάζει τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν.

Ὁ Condorcet ἐκλεχθεὶς τῷ 1791 βουλευτὴς τῶν Παρισίων, τὸ δὲ ἑπόμενον ἔτος μέλος τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἔγεινε διὰ τῆς μετριότητος αὐτοῦ, τῆς ἱκανότητος καὶ τοῦ χαρακτῆρος, ὁ ἰσχυρότερος ἀνὴρ τῆς Συνελεύσεως ταύτης, ἐπετράπη δὲ τὴν εἰσήγησιν τῶν σπουδαιοτέρων ζητημάτων. Ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ ἔγεινε καὶ αὐτὸς θῦμα τῶν δημίων τοῦ 1793. Τὸ δικαστήριον τοῦ αἵματος ἠθέλησε νὰ δικάσῃ τὸν Condorcet, ὡς τόσους ἄλλους δι' ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχε διαπράξει. Αἱ ἐν Παρισίοις καὶ ἐν Auteuil κατοικίαι του ἐσφραγίσθησαν, ὅπως ἀφαιρεθῇ πᾶς πόρος ζωῆς ἀπὸ τῆς συζύγου του καὶ τῆς θυγατρός του. Ὁ φιλόσοφος κατέφυγε παρὰ τῇ κυρίᾳ Vernet, γυναικὶ θαῤῥαλέᾳ καὶ διακεκριμένῃ, ἥτις ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς. Ἐκεῖ, ὅπως διασκεδάσῃ τὰς θλίψεις του καὶ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν πολιτικήν του μερίδα, ὁ Condorcet ἄνευ βιβλίων καὶ ἄνευ σημειώσεων, ἔγραψεν ὑπὸ μόνης τῆς μνήμης αὐτοῦ βοηθούμενος, *Σκιαγραφίαν τῶν προόδων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος*, σύγγραμμα ἀξιοθαύμαστον, ἐν ᾧ καταφαίνεται ἡ ἀταραξία ψυχῆς στωϊκῆς καὶ ἡ γενναιότης μεγάλης καρδίας. Ψυχρὸς κατὰ τὸ φαινόμενον, ὁ Condorcet ἐφλέγετο ὑπὸ διαπύρων αἰσθημάτων, «ἦτο, ὡς εἶπεν ὁ d'Alembert, ἡφαίστειον ὑπὸ χιόνος κεκαλυμμένον».

Κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1794 ὁ Condorcet εἶδεν ὅτι ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τῆς θυσίας. «Θ' ἀποθάνω, ἔγραφεν, ὡς ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Σίδνεϋ[1], διότι εἰργάσθην ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς πατρίδος μου».

1. Εἷς τῶν μαρτύρων τῆς ἀγγλικῆς ἐλευθερίας, θανατωθεὶς ἐπὶ Καρόλου Β' (1683).

Μαθὼν ὅτι ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐψηφίσθη κατὰ τῶν παραλαβόντων παρ' αὐτοῖς προγεγραμμένους, ἔφυγε μετημφιεσμένος ἐκ τῆς οἰκίας τῆς κυρίας **Vernet**, καὶ περιεπλανήθη εἰς τὰ περίχωρα τῶν Παρισίων, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἀναγνωρισθεὶς συνελήφθη ἔν τινι καπηλείῳ καὶ ἐφυλακίσθη εἰς **Bourg-la-Reine**. Τὴν ἐπαύριον εὑρέθη νεκρός. Ὁ **Condorcet** εἶχε δηλητηριασθῆ διὰ δηλητηρίου, τὸ ὁποῖον ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ πάντοτε ἐντὸς δακτυλίου.

Οὕτως ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ πεντήκοντα ἐτῶν, θῦμα γενόμενος τῆς ἐπαναστατικῆς δημαγωγίας, εἷς τῶν μεγίστων ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας καὶ τῶν θεμελιωτῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ 1789, ἔνθερμος μὲν ἀναδειχθεὶς τῆς ἐλευθερίας συνήγορος, φιλολόγος δὲ ἔγκριτος καὶ γεωμέτρης ἱκανός.

Διαρκοῦντος τοῦ ὀλεθρίου γαλλοπρωσσικοῦ πολέμου τοῦ 1870, εἴδομεν ὡσαύτως τὴν ἐπιστήμην συντρέχουσαν ἀμφοτέρωθεν εἴς τε τὴν ἐπίθεσιν καὶ εἰς τὴν ἄμυναν. Καὶ οὐδένα μὲν ἀνέδειξεν Ἀρχιμήδην ἡ πολιορκία τῶν Παρισίων, ἀλλ' ἐδημιούργησε τὰ ἀγγελιαφόρα ἀερόστατα, τὰς ταχυδρομικὰς περιστερὰς καὶ τὰς φωτογραφικὰς ἐπιστολάς, αἵτινες μένουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὡς εὐφυεστάτη ἐφαρμογὴ τῆς φυσικῆς εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην. Ἡ πολιορκία τῶν Παρισίων ἔτυχε καὶ αὐτὴ ὑπερασπιστῶν, οἵτινες, καίτοι ἀτυχέστεροι τῶν ἀνδρῶν τοῦ 1792, ἀπέδειξαν οὐχ ἧττονα αὐτῶν ἀνδρείαν καὶ αὐταπάρνησιν.

Τὸν Γουστάβον **Lambert** ὀφείλομεν νὰ ἀναφέρωμεν μεταξὺ τῶν ἡρώων τῆς ἐποχῆς ταύτης. Ὁ διευθύνας τὸν γαλλικὸν ἀπόστολον εἰς τὸν ἀρκτικὸν πόλον εἶχε καταταχθῆ ὡς ἁπλοῦς στρατιώτης εἰς τὸ 119ον σύνταγμα τῆς γραμμῆς. Τὰ δυστυχήματα τῆς πατρίδος κατελύπησαν αὐτόν. Ὅτε οἱ Παρισινοὶ ἐξετέλεσαν τὴν 19 Ἰανουαρίου 1871 τὴν κατὰ τὸ **Buzenval** ἔξοδον, ὁ Γουστάβος **Lambert** ἐπροχώρησε γενναίως καὶ ὑπερηφάνως παρουσιάζων τὸ στῆθος εἰς τὸν ἐχθρόν. Αἴφνης ἔπεσε πολλὰς λαβὼν σφαίρας, καὶ ἀπέπνευσε μετά τινας ἡμέρας εἰς τὸ χειρουργεῖον τοῦ «Μεγάλου Ξενοδοχείου». Ὡς οἱ Ῥωμαῖοι τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, ἠθέλησε ν' ἀποθάνῃ ἵνα μὴ ἡττηθῇ.

[Ἕπεται τὸ τέλος]

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἐτησία δαπάνη πρὸς συντήρησιν ἑκάστου στρατιώτου εἶνε 2,500 φράγκα, ἐν Ῥωσσίᾳ 1,202, ἐν Γαλλίᾳ 1,172 ἐν Βελγίῳ 1,047 φράγκα, ἐν Γερμανίᾳ 975, ἐν Τουρκίᾳ 922, ἐν Ἰταλίᾳ 917, ἐν Δανίᾳ 880, ἐν Ἱσπανίᾳ 775, ἐν Αὐστρίᾳ 720.

Πρὸς συντήρησιν τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν δυνάμεων ἡ μὲν Ῥωσσία δαπανᾷ τὰ 34 ἑκατοστὰ τοῦ ὅλου αὐτῆς προϋπολογισμοῦ, ἡ Ἀγγλία τὰ 33 ἑκατοστά, ἡ Γαλλία τὰ 32, ἡ Δανιμαρκία τὰ 29, ἡ Γερμανία 27, ἡ Τουρκία 23, τὸ Βέλγιον 21, ἡ Αὐστρία 19, ἡ Ἰταλία καὶ Ἱσπανία 16.

Ὁ ἐν Σύρῳ λόγιος συνδρομητὴς τῆς «Ἑστίας» κ. Ε. Ἀθανασιάδης ἀπέστειλεν ἡμῖν διὰ τοῦ κ. Ἰω. Κυριακοῦ πρὸς δημοσίευσιν τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου Θεοφίλου Καΐρη, ἣν κατὰ τύχην εὗρεν ἔν τινι παντοπωλείῳ τῆς πόλεως Ἄνδρου. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, ὡς θέλει ἴδει ὁ ἀναγνώστης, ὁ Θεόφιλος Καΐρης πλὴν τῶν πληροφοριῶν, ἃς ἀνακοινοῖ περὶ τῶν πραγμάτων τῆς πατρίδος εἰς τὸν πρὸς ὃν γράφει, μετὰ πικρίας ἅμα καὶ θλίψεως κατακρίνει μερικοὺς Ἀνδρίους, ὡς καταισχύναντας διὰ τῆς διαγωγῆς των τὴν καλὴν Ἄνδρον. Ἡ σκληρὰ αὕτη ἐπιτίμησις τοῦ σεβασμίου ἀνδρὸς ἀφορμὴν ἔχει περίεργον ἐπεισόδιον τῆς κατὰ τὴν ἐπανάστασιν πολιτείας τῶν Ἀνδρίων, τὸ δ' ἐπεισόδιον τοῦτο περιγράφει ἡ ἀφήγησις, ἣν προτάσσομεν τῆς ἐπιστολῆς, τοῦ κ. Ἀθανασιάδου, ἀφήγησις ἣν οὗτος συνηρμολόγησεν ἐκ προφορικῶν παραδόσεων γερόντων τινῶν τῆς Ἄνδρου, γενομένων μαρτύρων τοῦ συμβάντος. Σ. τ. Δ.

Ἓν ἐπεισόδιον

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ἐν Ἄνδρῳ.

«Πρωΐαν τινὰ τοῦ 1824 οἱ κάτοικοι τῆς Ἄνδρου παρετήρησαν μεταξὺ τῆς νήσου ταύτης καὶ τῶν Ψαρῶν στόλον τινὰ πολυάριθμον, ὃν ὑποθέσαντες ὡς τὸν ὀθωμανικόν, ἔσπευσαν τινὲς ἐκ τῶν γερόντων νὰ συγκαλέσωσι συνέλευσιν τῶν προὐχόντων ἐν τῇ Μητροπόλει, προεξάρχοντος τοῦ μακαρίτου Διονυσίου ἀρχιερέως, ὅπως διασκεφθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου. Καὶ δὴ κατισχυσάσης ἐν αὐτῇ τῆς γνώμης τῶν δειλιασάντων Φραγκίσκου Δελλαγραμμάτικα καὶ Ἰωάννου Πέτα ἢ Ψυροφονιά, εὔλογον ἐκρίθη ὅπως ἐπιτροπή τις ἐκ τῶν τὴν γνώμην τῆς ὑποταγῆς συμμεριζομένων προσέλθῃ τῷ στολάρχῳ Χοσρὲφ πασᾷ καὶ μετὰ φιλοδωρημάτων ἀξιολόγων προσφέρωσι τὴν δῆθεν ὑποταγὴν τῶν κατοίκων τῆς νήσου. Ἀλλ' οἱ ἀρειμάνιοι ναυτικοὶ καὶ οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν προὐχόντων ἀντέστησαν θανασίμως, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ κληρικοί, πολυάριθμοι τότε ἐν τῷ τόπῳ τυγχάνοντες. Ἐντεῦθεν λοιπὸν ἔρις σφοδρὰ καὶ διχοστασία καὶ ὀχλοβοὴ καὶ συναθροίσεις παντοῖαι. Ἀλλ' ἡ συμφορὰ τῆς ἀτυχοῦς νήσου τῶν Ψαρῶν ἐπηρέαζε λεληθότως πως τὰ πνεύματα τῶν κατοίκων τῆς φιλειρηνικῆς νήσου, καὶ μετὰ πολλὰς σκέψεις τινὲς τῶν γερόντων ἀπεφάσισαν ἐν μυστικότητι ἵνα νύκτωρ ἀπέλθωσι μετὰ φιλοδωρημάτων πρὸς τὸν πασᾶν, καὶ σώσωσι δῆθεν τὸν τόπον ἀπὸ τῆς ἀπειλούσης αὐτὸν πανολεθρίας, καθόσον πολὺ ἐφοβοῦντο ὅτι τὴν αὐτὴν ἤθελεν ὑποστῇ τύχην, οἵαν καὶ οἱ ἀτυχεῖς γείτονες Ψαριανοί. Πληροῦσι λοιπόν, λάθρα τῶν ναυτικῶν καὶ τῆς κρατούσης ἐπαναστατικῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀρχόντων, ἁλιευτικὸν πλοιάριον παντὸς εἴδους ἐξαιρέτων ἐδεσμάτων, γλυκισμάτων, ὀπωρικῶν, ἀμνῶν, μοσχαρίων, ἀνθοδεσμῶν, καὶ κωπηλατοῦντες πορεύονται πρὸς τὸν ἐκ τῆς ἄκρας νηνεμίας ἐπιφαινόμενον μεταξὺ Ψαρῶν καὶ Ἄνδρου στολίσκον. Ἀλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς των ἅμα ὡς προσεγγίσαντες εἶδον ὅτι ὁ ὡς ὀθωμανικὸς ἐκληφθεὶς ἦτο ἑλληνικὸς στόλος! Δεινὸς φόβος καὶ ἀμηχανία κατέλαβε πάντας τοὺς ἐν τῷ πλοιαρίῳ εὑρισκομένους. Οἱ μὲν ἔλεγον νὰ στραφῶσι πρὸς τὰ ὀπίσω, οἱ δὲ νὰ προσέλθωσι τῷ ναυάρχῳ Μι-

αούλη καὶ ἐξηγήσωσιν ἐν εἰλικρινείᾳ τὰ κατ' αὐτούς, ἄλλοι νὰ διαλάθωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἑλληνικῶν πλοίων καὶ κατευθυνθῶσι πρὸς τὰ Ψαρὰ ἢ τὴν Σκῦρον, καὶ ἄλλοι τέλος νὰ προσέλθωσι τῷ ναυάρχῳ Μιαούλῃ καὶ προσφέρωσιν αὐτῷ πάντα τὰ ἐν τῷ πλοίῳ φιλοδωρήματα, ὡς δῆθεν παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ τόπου προσφερόμενα. Ἀλλ' ἐνῷ τοιαῦταί τινες σκέψεις ἐγίνοντο ἐν τῷ πλοιαρίῳ, αἴφνης οὐ μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ βλέπουσιν ἕτερον καταδρομικὸν πλοῖον κατερχόμενον ἐξ Ἄνδρου, καὶ διὰ φωνῶν καὶ σαλπίγγων τῶν ἐν αὐτῷ καταγγέλλον τῷ ἑλληνικῷ στόλῳ τὴν ταπεινωτικὴν πρᾶξιν· πυροβολισμοὶ δὲ καὶ διαδηλώσεις παράδοξοι ἤγαγον τὸν στολάρχην Μιαούλην εἰς τὸν συλλογισμὸν νὰ πέμψῃ παραχρῆμα δύο ὡπλισμένας λέμβους πρὸς σύλληψιν τοῦ τὴν ἀτίμωσιν τῆς νήσου ἐπικομίζοντος πλοιαρίου. Πράγματι δὲ τὸ πλοιάριον τοῦτο, συλληφθὲν καὶ ῥυμουλκηθὲν ὄπισθεν τῆς ἑλληνικῆς ναυαρχίδος, ἀνεγνωρίσθη ὡς αὐτομολῆσαν πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ἀνακαλυφθέντος τοῦ σκοποῦ τῶν ἐν αὐτῷ ναυτῶν καὶ προυχόντων. Οὐ μικρὸν δὲ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν συνετέλεσαν καὶ οἱ ἐν τῷ ἄλλῳ πλοιαρίῳ συμπατριῶται ἐκεῖνοι οἱ ὅλως ἀντιθέτως βαίνοντες. Οὗτοι, ἀνελθόντες εἰς τὴν ἑλληνικὴν ναυαρχίδα, κατήγγειλαν τῷ ναυάρχῳ τὰ πάντα, ὅστις συγκροτήσας συμβούλιον ἐτιμώρησε τούτους παραδειγματικῶς, καὶ δὴ διὰ ῥαβδισμῶν τεσσαράκοντα, τιθεμένων ἑνὸς ἑκάστου ἐπὶ τοῦ κανονίου. Τούτου δὲ γενομένου, παρέδωκεν αὐτοὺς τοῖς συμπολίταις αὐτῶν Ἀνδρίοις, ὅπως μετενέγκωσι τούτους εἰς Ἄνδρον, καὶ εἰς παραδειγματισμὸν ἐκπομπεύσωσιν αὐτοὺς καθ' ὅλην τὴν πόλιν καὶ Μεσσαρίαν. Ὄντως δὲ, ἅμα φθάσαντες εἰς τὴν *Καμάραν*, ἀνήγαγον αὐτοὺς δι' ὅλης τῆς ἀγορᾶς δεδεμένους σχοινίῳ, καὶ θέντες τινὰς ἐπὶ κλωβοῦ ἔπτυον αὐτοὺς σιέλῳ μακρῷ, ὅπως ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐτοὺς καταισχύνωσι».

Ἰδοὺ καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Καΐρη·

«*Φιλογενέστατε !*[1]

»Καὶ ἂν δὲν ἤμην ὀλίγον ἀσθενὴς, ἤθελον βέβαια ἀσθενήσει διὰ τὴν ἀνοησίαν μερικῶν συμπατριωτῶν μας, οἵτινες προξενοῦσιν ὄνειδος εἰς ὅλην τὴν Ἄνδρον. Ἡ ἀπὸ 13 ἐπιστολή σας ἐπροξένησεν εἰς ἐμὲ μεγίστην λύπην· κατέπια ὅμως καὶ ταύτην, ἔκρυψα καὶ τὴν ἐπιστολὴν, κοινώσας αὐτὴν μόνον εἰς τὸν θεῖόν μου, ὅστις σᾶς εὔχεται ἀπὸ καρδίας. Ὄχι μόνον δὲν ἔχομεν ἀπηλπισμένας εἰδήσεις τοῦ ἔθνους, ἀλλ' ἐβεβαιώθημεν καὶ διὰ τὰς πλέον χρηστὰς ἀγγελίας. Τὸ δάνειον ἔφθασε βεβαιότατα. Ὁ Μιαούλης εἶναι εἰς Τῆνον μὲ ἀρκετὰ καράβια, περιμένει δὲ καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ, διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν ἐχθρὸν ἀκμάζων καὶ μὲ σφοδρότητα. Τὸ αἴτιον διὰ τὸ ὁποῖον κατέβησαν τὰ καράβια πρότερον, ἦτον, ὡς φαίνεται, διότι μετὰ τὴν φθορὰν, τὴν ὁποίαν ἐπροξένησαν εἰς τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα, ἐφορτώθησαν μὲ ὅλα τὰ κανόνια τῶν Ψαρῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὁ Πασᾶς δὲν ἐπῆρεν οὐδὲ ἓν, καὶ ἀπὸ ἄλλα λάφυρα. Ὅθεν καὶ ἐστοχάσθησαν ἀναγκαῖον νὰ ἀποφορτωθῶσι πρότερον, καὶ ἔπειτα νὰ ἐκδικηθῶσιν ἐπισημότερον τὸν ἐχθρόν. Τὰ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἑλληνικὰ στρατεύματα κατεδίωξαν τὰ ἐχθρικὰ καὶ μὲ φθορὰν καὶ μὲ καταισχύνην μεγίστην. Ὅλα ἡσύχασαν εἰς Πελοπόννησον· καὶ ὁ Π. Μαυρομιχάλης ὑπέκυψεν εἰς τοὺς νόμους. Ἡ Διοίκησις, καθὼς μανθάνομεν, ἐνεργεῖ καὶ μὲ φρόνησιν καὶ μὲ δραστηριότητα· ἐπειδὴ καὶ ἔχει κατὰ τὸ παρὸν εἰς χεῖράς της 400,000 ταλήρων ἱσπανικῶν. Εἰς τὴν Λόνδραν, ἠκούσθη, ὅτι ἠνοίχθη καὶ δεύτερον δάνειον ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, τὸ ὁποῖον θέλει χρησιμεύσει εἰς προμήθευσιν φεργάτων. Ταῦτα παρακαλῶ νὰ εἴπῃτε καὶ πρὸς τοὺς συμπατριώτας μας, καὶ νὰ τοὺς συμβουλεύσητε νὰ παύσωσι πλέον ἀπὸ τὸ νὰ καταισχύνωσι τὴν καλὴν Ἄνδρον. Ἤθελον νὰ γράψω πρὸς αὐτοὺς, ἀλλὰ σᾶς λέγω τὴν ἀλήθειαν, μόλις ἠμπορῶ νὰ τελειώσω καὶ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην. Ὁ Θεὸς βέβαια μ' ἔδωκε τὴν μικρὰν ταύτην ἀσθένειαν, διὰ νὰ ἐμποδισθῶ ἐδῶ καὶ νὰ μὴν ἀκούσω ἄλλου τὴν καταισχύνην τῆς πατρίδος, ἂν καὶ αὐτὴ δὲν πταίῃ, ἀλλὰ μερικὰ ἀνάξια τέκνα της. Ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας μου θέλω διατρίψει ἐδῶ ἀκόμη ὀλίγας ἡμέρας. Παρακαλῶ λοιπὸν θερμῶς νὰ μὲ εἰδοποιήσητε, ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον, ὄχι ἄλλο, παρὰ μόνον τὴν μετάνοιαν αὐτῶν, καὶ τὴν πατριωτικὴν προθυμίαν των εἰς τὸ νὰ τελειώσωσιν ὅσα ἡ Διοίκησις τοὺς προστάζει. Τότε καὶ ἐγὼ ἀπέρχομαι εὐχάριστος εἰς Πελοπόννησον, ἔνθεν ἐλπίζω, ὅτι θέλω Σᾶς φανερώσει καὶ βεβαίας καὶ πολλὰς χαροποιὰς ἀγγελίας.

Ἐν Σύρᾳ 1824 Ἰουλίου 21.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΚΑΙΡΗΣ».

1. Ἡ ἐπιστολὴ φαίνεται ὅτι ἀπηυθύνετο ἢ πρὸς τὸν τότε ἔπαρχον Ἄνδρου κ. Ἤθον Ρήγαν ἢ πρὸς τὸν συμπατριώτην του Λ. Καμπανάκην, διότι ἡ πρὸς ὃν ἐπιγραφὴ εἶν' ἐσχισμένη.—Σ. τοῦ ἐκδότου.

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ.

[Ἐκ τῶν τοῦ ἀκαδημεικαοῦ Η. Taine].

Ἐν παντὶ ἀνδρογύνῳ ὑπάρχει πληγή τις, ὡς σκώληξ ἐντὸς μήλου.

—

Οἱ σύζυγοι ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας σπουδάζουσιν ἀλλήλους, ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἀγαπῶνται, ἐπὶ τρία ἔτη διαπληκτίζονται, ἐπὶ τριάκοντα ἔτη ἀνέχονται ἀλλήλους, καὶ τὰ τέκνα των ἐπαναρχίζουσι.

—

Ἡ γυνὴ συζεύγνυται διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰς διασκεδάσεις, ὁ δὲ ἀνὴρ διὰ νὰ ἐξέλθῃ αὐτῶν.

—

Γυνὴ κρίνουσα ἄνδρα ἀναπολεῖ αὐτὸν γονυπετῆ

καὶ τρυφερὸν, οὐδέποτε δ' ἀναλόγως τῆς ἀξίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἀτομικότητος. Ἂν ἐν τοιαύτῃ στάσει φαντάζηται αὐτὸν γελοῖον, τετέλεσται· καὶ ὁ κάλλιστος τῶν ἀνδρῶν ἂν ᾖ, δι' αὐτὴν εἶνε καταγέλαστος. Τὸν ἀποφεύγει εἰς τὴν τράπεζαν, δὲν χορεύει μετ' αὐτοῦ, ἀπορεῖ πῶς δὲν τὸν ἀποπέμπουν εἰς τὸν ἀντιθάλαμον.

—

Γυνὴ συχνάζουσα εἰς τὰς συναναστροφὰς, ἂν μὴ ζητῇ ν' ἁλιεύσῃ σύζυγον ἢ ἐραστὴν, ζητεῖ ν' ἁλιεύσῃ τὴν ἰδέαν συζύγου ἢ ἐραστοῦ περὶ ἑαυτῆς ἢ περὶ ἄλλης τινός. Ὅλαι αὐτῶν αἱ ἰδέαι ἐν ταύτῃ καταλήγουσιν, ὡς οἱ ποταμοὶ εἰς τὴν θάλασσαν.

—

Πολὺ ὀλίγον φροντίζει ἡ γυνὴ περὶ τῆς εὐφυΐας, τῆς καλλονῆς καὶ τῆς ἀληθοῦς ἀξίας· τ' ἀναγνωρίζει, ἀλλὰ διὰ τῶν χειλέων μόνον. *Μοὶ ἀρέσκει*· ἡ λέξις αὕτη λέγει τὰ πάντα, παρασύρει τὰ πάντα. Ἀπαραλλάκτως ὡσεὶ ἐπρόκειτο περὶ ἐκλογῆς πίλου ἢ ταινίας. *Μοὶ ἀρέσκει*· τοῦτο ὑποκρύπτει ἀπόκρυφόν τινα ὅρον ἢ χάριν ἐπαγωγὸν, ἐκπλήρωσιν παραδόξου πόθου, προσωπικοῦ, λεπτεπιλέπτου, ἐνίοτε ἀλλοκότου. Οὕτω πολλάκις χαρωπὸν καὶ ἀμέριμνον ἦθος, καινουργῆ χειρόκτια, ζωηρά τις εὐφυολογία, παλμώδης φωνὴ, ἐνασκοῦσι μεγίστην ἐπίδρασιν· ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ μαγειρικὴ ἐφηρμοσμένη εἰς τὸν λάρυγγα ἑκάστου. Ἤτοι ἀγαπῶ τὰ κεράσια, τρώγω κεράσια.

—

Τὸ προσιδιάζον εἰς τὰ γυναικεῖα πνεύματα εἶνε ὅτι, ἐκτὸς στιγμῶν τινων ζωηρότητος, πᾶσαι αἱ ἰδέαι αὐτῶν εἰσὶν ἀόριστοι, καὶ τείνουσιν εἰς τὸ συγχέεσθαι πρὸς ἀλλήλας. Σὲ βλέπουσιν ὑποφώσκοντα ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ των ὡς λάμψιν διασχίζουσαν ἐλαφρὰν ῥοδόχρουν ὁμίχλην.

—

Μετὰ τὸν πρῶτον χορὸν αἱ νεάνιδες λέγουσι :
— Βαδίζω καλά ; Μήπως πέσω χορεύουσα ;

Μετὰ τὸν δεύτερον : — Μὲ εὗρον ὡραίαν ; ἦτο μεγάλη ἡ ἐπιτυχία μου ;

Μετὰ τὸν τρίτον: — Ὁ φωτισμὸς ἦτο λαμπρὸς, ἡ μουσικὴ γοητευτικὴ, ἐχόρευσα ἀδιακόπως, οἱ πόδες μου ἵπταντο, διετέλουν ὡς ἐν μέθῃ.

Μετὰ τὸν τέταρτον : Ἀρέσκω ἆρά γε εἰς τὸν κύριον Α . . . ;

—

Ἂν ἴδῃς τὴν μνηστήν σου μὲ ῥοδοχρόους παρειὰς καὶ ἀδόλους ὀφθαλμοὺς, μὴ συμπεράνῃς ὅτι εἶνε ἄγγελος, ἀλλ' ὅτι τὴν κατακλίνουν εἰς τὰς ἐννέα καὶ ὅτι τρώγει πολλὰς *κοτελέττας*.

—

Ἔχεις ῥοδοχρόους τοὺς ὄνυχας, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ξύνῃς δημοσίᾳ τὸ ἄκρον τῆς ῥινός σου.

—

Τέσσαρα εἴδη ἀνθρώπων ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ : οἱ ἐρωτόληπτοι, οἱ φιλόδοξοι, οἱ παρατηρηταὶ, καὶ οἱ βλάκες.

Εὐτυχέστεροι ὅλων εἶνε οἱ βλάκες.

—

Εἶδον πολλοὺς μεγάλους ἄνδρας ἐν συναναστροφῇ· συνήθως σχεδὸν ἀποτυγχάνουν· ἐννοῶ τοὺς ἀληθῶς μεγάλους ἄνδρας. Εἰσὶν ἀπησχολημένοι. Ὅταν ἀναμιγνύωνται εἰς τὴν συνδιάλεξιν προσβάλλουσιν ἢ προσβάλλονται.

Μία ἰδέα εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶνε ὅ τι ὁ σιδηροῦς πάσσαλος, ὃν οἱ γλύπται τιθεῖσιν ὑπὸ τὰ ἀγάλματα. Τὰ συγκρατεῖ καὶ τὰ ὑποβαστάζει.

—

Εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ τις ἐν τῷ κόσμῳ ἄνευ ειδικότητός τινος. Πρὸ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἤρκει νὰ εἶνε τις εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος καὶ ἐράσμιος τοὺς τρόπους· σήμερον τοιοῦτος ἄνθρωπος θὰ ὡμοίαζε πρὸς ὑπηρέτην καφενείου. Οἱ συνήθως κομψευόμενοι ὁμιλοῦσι τώρα περὶ ἱπποδρομιῶν, περὶ ἵππων καὶ τῆς ἀνατροφῆς αὐτῶν. Σοὶ συνιστῶ τὴν πολιτικὴν οἰκονομίαν. Δι' αὐτῆς θὰ εὐδοκιμήσῃς παρὰ τοῖς ἀνδράσι· πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἐν εὐθέτῳ στιγμῇ στίχους· τοῦτο ὠφελεῖ πολὺ εἰς τὴν ἐξοχήν. * Κ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ κυρία Μ . . . ἔβλεπε προχθὲς τὴν μικρὰν κόρην της νὰ τοποθετῇ μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὴν κούκλαν της ἐντὸς ἑρμαρίου.

— Τί κάνεις ἐκεῖ, Ἑλένη ; τῇ λέγει.

— Θὰ τὴν φυλάξω γιὰ τὰ παιδιά μου, μαμά, ἀποκρίνεται ἡ μικρά.

— Καὶ ἂν δὲν ἔχῃς παιδιά ;

— Τότε θὰ τὴν φυλάξω γιὰ τὰ 'γγόνια μου.

* * *

Ἀραβικὴ ἐκδίκησις.

Ἰθαγενὴς τοῦ Ἀλγερίου εἶχε νυμφεύσει τὴν κόρην του μετά τινος Γάλλου.

Ἡμέραν τινὰ ἡ νέα γυνὴ ἔρχεται κλαίουσα νὰ παραπονεθῇ εἰς τὸν πατέρα της ὅτι ὁ σύζυγός της τὴν ἐκτύπησε.

— Ἐτόλμησε νὰ σηκώσῃ χέρι ἐπάνω σου ; ἀναφωνεῖ οὗτος πλήρης ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως.

— Ναὶ, πατέρα, μ' ἐκτύπησε.

— Ἄ, αὐτὴ εἶνε ἡ μεγαλιτέρα προσβολὴ ποῦ εἰμπορεῖ νὰ μοῦ κάμῃ, καὶ πρέπει νὰ τὸν ἐκδικηθῶ.

Καὶ ἐν τῷ ἅμα, . . . πάφ ! διευθύνει καλὸν ῥάπισμα εἰς τὴν κόρην του λέγων·

— Πήγαινε καὶ εἰπὲ εἰς αὐτὸν τὸν ἄθλιον νὰ μάθῃ μὲ ποῖον ἔχει νὰ κάμῃ. Ἂν αὐτὸς κτυπᾷ τὴν κόρην μου, κτυπῶ ἐγὼ τὴν γυναῖκά του. Τώρα εἴμεθα ἴσα.

* * *

Ἐν τῷ σιδηροδρόμῳ.

Ὁ λόρδος Φ . . . ταξειδεύει μὲ τὸν Τζῶν, τὸν ὑπηρέτην του.

Καθ' ὁδὸν ἡ ἁμαξοστοιχία ἐκτροχιάζεται, ὁ

λόρδος ἐκτινάσσεται μακράν, καὶ ὁ Τζὼν ἀγνοεῖται τί ἔγεινε.

— Ὁδηγὲ, φωνάζει ὁ λόρδος πρὸς τὸν ὑπάλληλον τοῦ σιδηροδρόμου, ποῦ εἶνε ὁ Τζών;

— Δυστυχία! μιλόρδε· ἐκόπη εἰς δύο ἀπὸ τὸν τροχὸν μιᾶς ἁμάξης.

— Κάμε μου τὴν χάριν τὰ ἴδῃς σὲ ποιὸ κομμάτι του εὑρίσκονται τὰ κλειδιά μου!

* * *

Τὸ πρῶτον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον πράττουσιν αἱ γυναῖκες, ὅταν συναντῶνται, εἶνε νὰ εὕρῃ ἡ μία τὰ ἄξια γέλωτος τῆς ἄλλης· τὸ δεύτερον νὰ εἴπῃ ἡ μία τῆς ἄλλης μυρίας κολακείας.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ ἐθνικὴ πρόοδος προέρχεται ἐκ τῆς προσωπικῆς ἑκάστου ἐργασίας, ἐνεργείας καὶ τιμιότητος, καθὼς καὶ ἡ ἐθνικὴ παρακμὴ πηγάζει ἐκ τῆς νωθρότητος, τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς πονηρίας ἑκάστου. Ὅ,τι συνειθίζομεν νὰ περιγράφωμεν ὡς μεγάλας κοινωνικὰς πληγὰς, εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ κακοήθης τοῦ ἀνθρώπου βίος· διὸ, ἐὰν μόνον διὰ τοῦ νόμου προσπαθήσωμεν νὰ ἐκριζώσωμεν τὰς κακίας, θέλουσιν ἀναφανῆ ἐκ νέου καὶ ἀκμάσει ὑπ' ἄλλην μορφὴν, ἐκτὸς ἂν ἐπέλθῃ ῥιζικὴ μεταβολὴ εἰς τὸν βίον καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθρώπων. Ἐὰν ὁ τρόπος οὗτος τοῦ σκέπτεσθαι ἔχῃ ὀρθῶς, ἕπεται ὅτι ἡ ὑπερτάτη φιλοπατρία καὶ ἡ ὑπερτάτη φιλανθρωπία συνίστανται οὐχὶ τόσον εἰς τὴν μεταρρύθμισιν τῆς νομοθεσίας, ὅσον εἰς τὴν βοήθειαν καὶ τὴν προτροπὴν τῶν ἀνθρώπων, ἵνα ἀνυψωθῶσι καὶ βελτιωθῶσι διὰ τῆς ἀνεξαρτήτου θελήσεως καὶ τῆς ἐλευθέρας προσωπικῆς ἐνεργείας. (Σμάϊλς).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὁ πρώην πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κ. Hayes καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἦσαν μέλη τοῦ «Συλλόγου τῆς ἐγκρατείας», διὸ πάντα τὰ οἰνοπνευματώδη ποτὰ ἀπεκλείοντο αὐστηρῶς ἀπὸ τῶν διδομένων ἑορτῶν ἐν τῇ προεδρικῇ οἰκίᾳ.

Ἂν καὶ ὁ νέος πρόεδρος κ. Garfield δὲν εἶνε μέλος τοῦ Συλλόγου τούτου, οὐχ ἧττον ἐπιτροπή τις αὐτοῦ μεταβᾶσα πρό τινος εἰς ἐπίσκεψίν του τῷ ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα τοῦ προκατόχου του ὡς πρὸς τὸν οἶνον καὶ λοιπὰ οἰνοπνεύματα. Ἀλλ' ὁ πρόεδρος ἀπεκρίθη ὅτι, ἂν καὶ εἰς ἄκρον ζηλωτὴς τῆς ἐγκρατείας, δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτοῦ τυχὸν προσκαλουμένους καθαρὸν μόνον ὕδωρ. Οὕτω λοιπὸν ὁ οἶνος θ' ἀναφανῇ πάλιν εἰς τὴν προεδρικὴν τράπεζαν, ἀφ' ἧς εἶχεν ἐκλίπει ἐπὶ ὅλην τετραετίαν.

Ἓν τῶν περιεργοτέρων πραγμάτων ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Μελβούρνης (Αὐστραλίας) εἶνε οἰκία ἐκ χάρτου τήν τε οἰκοδομὴν καὶ τὰ ἔπιπλα. Οἱ τοῖχοι, ἡ στέγη, τὰ πατώματα, αἱ ὀροφαὶ, αἱ κλίμακες εἶνε ἐκ ναστοχάρτου. Τὸ μαγειρεῖον ὡσαύτως, ἡ τράπεζα, ἐφ' ἧς κόπτουσι τὸ κρέας, καὶ αὐταὶ αἱ ἑστίαι ἐν αἷς καθ' ἑκάστην καίει μέγα πῦρ εἶνε ἐκ συμπεπιεσμένου χάρτου.

Τὸ νέον σύστημα ἔχει μεγάλα πλεονεκτήματα οὐ μόνον ὡς πρὸς τὰς δαπάνας τῆς οἰκοδομήσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐκολίαν, μεθ' ἧς γίνονται μεταβολαὶ καὶ τροποποιήσεις κατόπιν εἰς τὴν οἰκίαν.

Τὴν ἐν γένει πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ ὁπωσοῦν ἐκ τοῦ ἑπομένου πίνακος, ἐμφαίνοντος τὴν βαθμιαίαν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἡ αὔξησις αὕτη βαίνει ὡς ἑξῆς· Τῷ 1731 ἡ σήμερον μεγίστη πόλις τῆς Βορειοαμερικανικῆς Ὁμοσπονδίας εἶχε κατοίκους 4,622, τῷ 1788 23,614, τῷ 1791 33,331, τῷ 1845 371,223, τῷ 1850 515,547, τῷ 1855 629,810, τῷ 1860 813,669, τῷ 1865 926,386, τῷ 1870 942,292, τῷ 1875 1,041,886 καὶ τῷ 1880 1,209,561. Παραλλήλως προέβη καὶ ἡ αὔξησις τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων. Οὕτω κτῆμά τι, οὗτινος ἡ ἀξία ἐν ἔτει 1832 ὑπελογίσθη εἰς 40,000 δολλαρίων, ἐπωλήθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀντὶ 12 ἑκατομμυρίων δολλαρίων.

Εἷς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Εἰς ὀλίγους βεβαίως τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑστίας» εἶνε ἄγνωστος ὁ κίνδυνος, ὁ προερχόμενος ἐκ διατηρήσεως φυτῶν ἐν κεκλεισμένῳ δωματίῳ τοῦ ὕπνου καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Ὁ κίνδυνος οὗτος ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπιβλαβῆ ἐπίδρασιν τῶν φυτῶν ἐπὶ τῆς ἀναπνοῆς. Τὰ φυτὰ, κυρίως δὲ τὸ φύλλωμα καὶ τὰ ἄνθη, ἀπορροφῶσι τὸ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἀνθρακικὸν ὀξὺ, ὅπερ κατὰ τὴν ἐκπνοὴν ἀφίνουσιν οἵ τε ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῷα. Ὑπὸ δὲ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τὸ ἀνθρακικὸν ὀξὺ ἀποσυντίθεται, καὶ ἀπορροφᾶται μὲν ὑπὸ τοῦ φυτοῦ εἰς θρέψιν αὐτοῦ ὁ ἄνθραξ, ἀπορρίπτεται δὲ τὸ ὀξυγόνον, ἤτοι τὸ ἀέριον ὅπερ εἶνε ἀπαραίτητον εἰς τὴν ζωὴν ἡμῶν.

Ἀλλ' ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς παύει ἡ ἐνέργεια αὕτη τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν ἀερίων. Τὰ φυτὰ τότε ἀφίνουσιν εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τὸ ὑπερβάλλον τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ὅπερ προσέλαβον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας. Τὸ δὲ ἀνθρακικὸν ὀξὺ τοῦτο εἰσπνεόμενον ἐπιφέρει συμπτώματα βραδείας ἀσφυξίας, εἰς ἣν ὑπόκεινται ὅσοι ἀσυνέτως διατηροῦσι φυτὰ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῶν κατὰ τὴν νύκτα. Τοὐναντίον δὲ, ἐν καλῶς φωτιζομένῳ δωματίῳ κατὰ τὴν ἡμέραν ἡ διατήρησις τῶν φυτῶν συντελεῖ εἰς καθαρισμὸν τοῦ ἀέρος, καθότι, ὡς προείπομεν, τὸ φυτὸν ἀπορροφᾷ μὲν τὸ ἐν τῷ ἀέρι ἀνθρακικὸν ὀξὺ, ἀποδίδει δὲ ὀξυγόνον.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ»

Ἀριθ. 282 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία : Ἐν Ἀθήναις, φρ 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6. — 24 Μαΐου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι.Ῥουφφίνη.—Μετάφρ.Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 305.

Θ'

Τὰ σχέδια τῆς Λουκίας.

Τὴν ἐπαύριον αὐγὴν, ἅμα ἐξυπνήσασα, ἡ Λουκία εἶδε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ τῇ ἐφάνησαν ὡραῖα καὶ τὰ δύο ὡς ἄλλοτε· ἤκουσε τὰς ἀηδόνας, καὶ τῇ ἐφάνη τὸ ᾆσμά των γλυκὺ, ὅσον οὐδέποτε. Μόλις εἶχεν ἀποκομισθῆ τὸ πρόγευμα, καὶ βῆμα σταθερὸν καὶ ἐσπευσμένον ἠκούσθη. Ἀκούσασα δὲ τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο βῆμα, ὅπερ ἠδύνατο ν' ἀναγνωρίσῃ μεταξὺ μυρίων, ἡ Λουκία ἠπόρησεν ὅτι συνησθάνθη τὴν συγκίνησιν ἐκείνην, ἣν ἔλεγεν ὅτι εἶχεν αἰσθανθῆ ἡ Σπεράντσα, ὅτε ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ κήπῳ τὸ βῆμα τοῦ Βαττίστα της.

Μετά τινας στιγμὰς εἰσῆλθεν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος μειδιῶν ὡς συνήθως, προσηνὴς καὶ διαπνέων, οὕτως εἰπεῖν, ἀγαθότητα δι' ὅλων αὐτοῦ τῶν πόρων. Ἦτο κονιοσκεπὴς, ἀλλὰ δὲν ἐφαίνετο διὰ τοῦτο ἀσχημότερος εἰς τὴν Λουκίαν, διότι ὁ κονιορτὸς ἐκεῖνος ἐμαρτύρει πόσην εἶχεν ἀνυπομονησίαν νὰ τὴν ἐπανίδῃ.

— Εἴσθε πρότυπον ἀσθενοῦς, εἶπεν εἰσερχόμενος, καὶ πρέπει νὰ ἐκοιμήθητε λαμπρά, διὰ νὰ ἔχετε τόσον ὡραίαν ὄψιν. Κυττάξετε πόσον εἰργάσθην διὰ σᾶς σήμερον τὸ πρωΐ.

Καὶ κατέκλυσε τὴν κλίνην αὐτῆς δι' ἀγρίων ἀρωματικῶν φυτῶν.

— Αὐτὸ εἶνε θυμάρι, εἶπεν, αὐτὸ λεβάνδα, αὐτὸ ἀγριοῤῥοδῆ μοσχοβόλος, εὐωδεστέρα ἀπὸ τὸ καλλίτερον μυροπωλεῖον. Νὰ παραγγείλετε τὴν Χούτσινς νὰ σᾶς κάμῃ σακάκια. Κανὲν μυρωδικὸν δὲν παραβάλλεται μ' αὐτό.

— Ὦ, εὐχαριστῶ! εἶπεν ἡ Λουκία. Τί εὔμορφη μυρωδιά! Αὐτὰ τὰ ἄνθη μοῦ ἐνθυμίζουν τὰς πεδιάδας καὶ τοὺς πρασίνους λόφους.

— Ἂν κάμετε ὅ,τι σᾶς συμβουλεύω, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, θὰ σᾶς χρησιμεύσουν μίαν ἡμέραν, ὅταν θὰ ἦσθε μακρὰν, πολὺ μακρὰν, νὰ ἐνθυμῆσθε τὴν πτωχήν μας Ῥιβιέραν.

— Μὴ μοῦ λέγετε νὰ φύγω, ἰατρέ· τόσον πολὺ ἠγάπησα αὐτὸ τὸ ἄσχημον παλαιόσπιτον, ὥστε θὰ προσπαθήσω νὰ πείσω τὸν πατέρα νὰ τ' ἀγοράσῃ, καὶ νὰ τὸ μεταβάλῃ εἰς ὡραίαν ἐξοχικὴν κατοικίαν. Θὰ λυπηθῆτε νὰ μὲ ἔχετε γείτονα;

Τὴν πονηρὰν δ' ἔκφρασιν τοῦ προσώπου της διεδέχθη μειδίαμα, εἰς ὃ ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος διὰ σοβαροῦ καὶ σχεδὸν μελαγχολικοῦ βλέμματος.

— Τώρα, ἰατρὲ, ἔλατε νὰ καθίσετε πλησίον μου, καὶ μὴ σᾶς περάσῃ ἡ ἰδέα ὅτι ἠμπορεῖτε νὰ φύγετε πρὸ δύο ὡρῶν. Ἔχω τόσα πράγματα νὰ σᾶς εἰπῶ, καὶ τόσα νὰ σᾶς ἐρωτήσω.

Ὁ Ἀντώνιος ὑπήκουσε καὶ ἡ Λουκία τῷ εἶπε σοβαρευομένη.

— Ἡ Σπεράντσα μοῦ ὡμίλησε περὶ αὐτῆς καὶ τοῦ Βαττίστα.

— Τὸ ἠξεύρω καὶ χαίρω πολύ. Τῆς ἐδώκατε θάῤῥος, καὶ φαίνεται τώρα πολὺ ὀλιγώτερον δυστυχής. Ἀνέγνωσα κ' ἐγὼ πρὸ ὀλίγου τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἀτυχοῦς Βαττίστα.

— Πρέπει νὰ τοὺς βοηθήσωμεν, εἶπε ζωηρῶς ἡ Λουκία· εἰπέτε μου, τί πρέπει νὰ κάμωμεν; ὅ,τι μοῦ διηγήθη ἡ Σπεράντσα εἶνε ἀληθές βεβαίως; Ὁ Βαττίστας εἶνε καλὸς νέος;

—Ἐξαίρετος, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, **di buona pasta**, καθὼς λέγομεν ἡμεῖς οἱ Ἰταλοί. Τόσον ἥσυχος, τόσον ἁπλοῦς, ὥστε πολλάκις μὲ ἦλθεν ἀπορία, πῶς κόρη τόσον ζωηρὰ καὶ ἔξυπνη ὡς τὴν Σπεράντσαν ἠμπόρεσε νὰ τὸν ἀγαπήσῃ μὲ τόσον πάθος. Ἀλλ' εἶνε τρέλλα, μοῦ φαίνεται, νὰ ἐκπλήττεταί τις διὰ τοιαῦτα πράγματα. Τὸ βέβαιον εἶνε,ὅτι ὅλη ἡ Βορδιγέρα τὸν ἐπαινεῖ, πρᾶγμα παράδοξον, ἠξεύρετε, εἰς μικρὰς πόλεις. Ὡς πρὸς τὴν ἀκρίβειαν τῶν πληροφοριῶν τῆς Σπεράντσας, δὲν δύναμαι νὰ σᾶς τὴν ἐγγυηθῶ. Δὲν τὴν κατηγορῶ ὅτι ἐν γνώσει σᾶς ἠπάτησεν—εἶνε ἀνίκανος νὰ τὸ κάμῃ—ἀλλὰ καὶ αὐτὴ καὶ ἡ μητέρα της καὶ ὁ Βαττίστας καὶ τὰ τρία δέκατα τῶν κατοίκων τῆς Βορδιγέρας ἔχουν περὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς ἰδέας ἐσφαλμένας, τὰς ὁποίας εἶνε ἀδύνατον νὰ τοὺς ἀφαιρέσῃ τις. Ἐν πρώτοις πιστεύουν ὅλοι ἀδιστάκτως, ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Βαττίστα, ἐγκαταλειφθεῖσα ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς χήρα—καὶ χήραν τὴν ὀνομάζουν πραγματικῶς—καὶ ὁ υἱός της ἑπομένως ὡς υἱὸς χήρας. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐννοεῖ ἴσως ὁ νόμος, ἀλλὰ δὲν τὸ λέγει. Ἔπειτα φαντάζονται ὅλοι, ὅτι τὸ γράμμα τοῦ δημάρχου τῆς Βορδιγέρας, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνήγγελλεν εἰς τὸν Βαττίσταν ὅτι δὲν θὰ συνελαμβάνετο, ἀποτελεῖ ἐπίσημον τίτλον ὑπὲρ τοῦ Βαττίστα, διὰ τοῦ ὁποίου δύναται αὐ-

τὸς νὰ ζητήσῃ καὶ ἐπιτύχῃ τὴν ἐξαίρεσίν του. Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸ ἀπατῶνται. Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ δημάρχου περιέχει γνώμην ἀτομικὴν, ἡ ὁποία δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν. Αὐτὴ εἶνε ἐν ὀλίγοις ἡ θέσις τοῦ Βαττίστα. Ἦτον ἀληθῶς ὁ ἀριθμός του μεγάλος τὸ κατ' ἀρχὰς, ἀλλὰ τὰ πράγματα κατόπιν μετεβλήθησαν.

Ἡ Λουκία ἐφάνη μὴ ἐννοοῦσα.

— Ὑποθέσατε, ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος, ὅτι ἡ ἐπαρχία τῆς Βορδιγέρας πρόκειται νὰ δώσῃ δέκα νεοσυλλέκτους διὰ τὸ ναυτικόν. Ὁ νέος ὅστις λαμβάνει τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι νομίζει ὅτι ἀπηλλάχθη, καὶ ἀπαλλάσσεται ἀληθῶς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Ἂν ὅμως ἐξαιρεθοῦν οἱ δέκα πρῶτοι, ἄλλος διότι δὲν ἔχει τὸ ἀνάστημα, ἄλλος διότι δὲν ἐμφανίζεται, καὶ ἄλλος διότι ἔχει νόμιμον λόγον ἐξαιρέσεως, οἱ ἑπόμενοι ἀντικαθιστοῦν τοὺς ἐξαιρουμένους, διότι τὸ κράτος, βλέπετε, χρειάζεται τοὺς δέκα του ναύτας, καὶ πρέπει νὰ τοὺς εὕρῃ ὅπως δήποτε. Αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὸν Βαττίσταν· ἐξῃρέθησαν οἱ ἄλλοι καὶ ἦλθεν ἡ σειρά του. Ὅλοι ἠπατήθησαν, καὶ ὁ δήμαρχος πρῶτος.

— Τόρα ἐννοῶ, εἶπεν ἡ Λουκία· καὶ ἂν κρίνω ἐξ ὅσων λέγετε, ὑποθέτω ὅτι ἡ Σπεράντσα δὲν εἶχε δίκαιον κατηγοροῦσα τὸν διοικητὴν τοῦ Σὰν Ῥέμο, ὅτι ἐπεδίωξε τὴν δυστυχίαν τοῦ Βαττίστα ἀπὸ ἐκδίκησιν.

— Κ' ἐγὼ τὸ ὑποθέτω, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος. Εἶνε ἀληθὲς καὶ ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ διοικητής μας εἶνε ἐν μέρει μεροληπτικὸς καὶ ἄδικος· ἀλλ' εἰς τὸ προκείμενον δὲν πιστεύω νὰ ἐνέχεται. Πρέπει νὰ ἤμεθα δίκαιοι καὶ πρὸς τοὺς ἐχθρούς μας.

— Εἶνε ἐχθρός σας ὁ διοικητής; ἠρώτησεν ἡ Λουκία μετά τινος φόβου.

— Ὤ, διόλου! Μολονότι ἔχω λόγους ν' ἀμφιβάλλω περὶ τῆς εἰλικρινείας τῆς φιλίας του, εἴμεθα κατ' ἐπιφάνειαν εἰς ἐξαιρέτους σχέσεις. Θὰ σᾶς διηγηθῶ δὲ καμμίαν ἡμέραν εἰς τί ὀφείλω τὰς ἀγαθάς του διαθέσεις. Τὸν ὀνομάζω ἐχθρόν μου μόνον ἐκ πολιτικῆς ἐπόψεως. Εἶνε φυσικῶς ὀπαδὸς κεκηρυγμένος τοῦ δεσποτισμοῦ, καὶ ὀπαδὸς φανατικός. Ἀφρίζει ἀπὸ λύσσαν ὅταν ὁμιλῇ περὶ τῶν φιλελευθέρων, κ' εὐχαρίστως θ' ἀπηγχόνιζεν ἰδίαις χερσὶ τὸν ἔσχατον ἐξ αὐτῶν.

— Τί τέρας! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία.

— Ἂν ὅμως τὸν κηρύττω ἀθῶον εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Βαττίστα, δὲν ἔχω λέξεις ἀρκετὰ δριμείας διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν ἀγανάκτησίν μου κατὰ τῆς ἀδικαιολογήτου σκληρότητος, τῆς βαρβαρότητος κάλλιον εἰπεῖν, διὰ τῆς ὁποίας ἐξετέλεσε τὸν νόμον κατὰ τοῦ ταλαιπώρου νέου. Τί λόγον εἶχε νὰ τὸν κρατήσῃ μίαν ἑβδομάδα ὁλόκληρον εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Σὰν-Ῥέμο, νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ κἂν νὰ ἴδῃ πρὸς παρηγορίαν του τὰς δύο ἀτυχεῖς γυναῖκας, καὶ νὰ τὸν στείλῃ ὕστερον εἰς τὴν Γένουαν μὲ συνοδείαν χωροφυλάκων;

— Τί ἀπανθρωπία! ἀνέκραξεν ἡ Λουκία, ἀπαστράπτοντας ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξ ἀγανακτήσεως. Ἂν αὐτή του ἡ διαγωγὴ ἐδημοσιεύετο, ἢ οἱ κάτοικοι ἔστελλον ἀναφορὰν εἰς τὴν κυβέρνησιν, βεβαίως θὰ ἐπαύετο.

— Λησμονεῖτε ὅτι εἴμεθα εἰς τὴν Ἰταλίαν, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος μελαγχολικῶς μειδιῶν. Τοιαῦται πράξεις γίνονται ἀναφανδὸν καὶ δημοσίᾳ. Οἱ διοικηταὶ, φιλτάτη μις Δάβεν, ἐκφράζουσι τὸ πνεῦμα τῆς κυβερνήσεως, καὶ ἐπομένως ἡ κυβέρνησις τοὺς ὑποστηρίζει καὶ τοὺς προστατεύει εἰς πᾶσαν περίστασιν. Ἠξεύρετε δὲ ποῖον θὰ ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα ἀναφορᾶς, ὁποίαν λέγετε; Θὰ παρεπέμπετο εἰς τὸν διοικητὴν αὐτὸν, καὶ τότε ἀλλοίμονον εἰς τοὺς ἀναφερομένους.

— Καὶ τί θὰ ἠμποροῦσε νὰ τοὺς κάμῃ αὐτός; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Ὅ,τι ἤθελεν. Εἴμεθα ὅλοι εἰς τὴν διάκρισίν του. Ἠμπορεῖ νὰ καλέσῃ ἐνώπιόν του αὐθαιρέτως τὸν τυχόντα, νὰ τὸν ἐξυβρίσῃ, νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὴν φυλακὴν ἢ νὰ τὸν κλείσῃ ἐντὸς φρουρίου, χωρὶς δίκην, χωρὶς οἱανδήποτε νομικὴν διατύπωσιν· ἠμπορεῖ νὰ κλείσῃ τὸ ἐργαστήριον ἐμπόρου καὶ νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὴν ἄδειάν του· ἠμπορεῖ νὰ γράψῃ δύο σειρὰς εἰς τὸ Τουρῖνον, καὶ νὰ μὲ παύσῃ εὐθὺς, καὶ νὰ μ' ἐξορίσῃ μάλιστα ἀπὸ τὸ βασίλειον. Ἂν δὲν κάμῃ τίποτε ἀπὸ ὅλ' αὐτὰ, εἶνε ὅτι δὲν τὸ συλλογίζεται.

— Ἀλλ' αὐτὴ ἡ κατάστασις εἶνε ἀφόρητος! εἶπεν ἡ Λουκία.

— Ἀφόρητος ἀληθῶς, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, δι' ὅσους σκέπτονται. Ὅσοι δὲν σκέπτονται, καὶ αὐτοὶ εἶνε πάντοτε οἱ περισσότεροι, δὲν τὸ ἐννοοῦν. Ἡ ἀσημότης τῶν πολλῶν τοὺς ἀπαλλάττει συνήθως ἀπὸ τὰς καταπιέσεις, καὶ ὁ ὑλικὸς βίος, αἱ ἀνάγκαι τῆς καθημερινῆς ζωῆς τοὺς ἀπασχολοῦν ἀρκετὰ, ὥστε νὰ μὴ συλλογίζωνται τίποτε ἄλλο. Ἔπειτα οἱ ἱερεῖς μας βεβαιοῦν ὅτι τὰ πάντα ἔχουσι καλῶς. Ἀλλ' ἰδοὺ, ἀπεμακρύνθημεν ἀπὸ τὸν Βαττίσταν.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ Λουκία μειδιῶσα, τὸν ἐλησμονήσαμεν ἐντελῶς. Τόρα εἰπέτε μου, σᾶς παρακαλῶ, τὴν γνώμην σας, πῶς ἠμπορῶ νὰ τὸν βοηθήσω ἀποτελεσματικώτερον.

— Δὲν βλέπω δυστυχῶς, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, εἰμὴ ἓν μόνον μέσον.

— Ποῖον; ἠρώτησεν ἡ Λουκία, βλέπουσα ὅτι ὁ ἰατρὸς ἐδίσταζε.

— Νὰ τοῦ προμηθεύσωμεν ἀντικαταστάτην.

— Νὰ πληρώσωμεν δηλαδὴ ἄλλον, διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ ἀντ' αὐτοῦ.

— Ἀκριβῶς. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν γίνεται.

— Διατί; Εἶνε τόσον ἀκριβοὶ οἱ ἀντικατασταται; Ἂν ἠμπορῶ, τὸ κάμνω· προσέθηκεν ἡ εὐγενὴς κόρη. Αἴ! τί ἐκπλήττεσθε ἰατρέ;

— Σᾶς ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἀγαθότης σας καὶ ἡ γενναιότης σας μὲ ταράττουν κάπως.

— Ἀ! ἰατρὲ, ἰατρέ! ὡραίαν φιλοφροσύνην μοῦ κάμνετε! εἶπεν ἡ Λουκία μετά τινος πονηρίας. Δὲν εἴπαμεν τοσάκις ὅτι καθῆκον τοῦ πλουσίου εἶνε νὰ βοηθῇ τὸν πτωχόν;

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος ἀνακτῶν τὴν ἀπάθειάν του. Χάρις τῷ Θεῷ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἀνάγκη τῆς ἀγαθοεργίας εἶνε δευτέρα φύσις.

— Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐσυλλογίσθην πολλάκις διὰ σᾶς, καὶ εἶχον δίκαιον νὰ τὸ συλλογισθῶ, εἶπεν ἡ Λουκία μετὰ φαιδρότητος ἀντιφασκούσης πρὸς τὰ δάκρυα, ἅτινα ἐπλήρουν τοὺς ὀφθαλμούς της. Καὶ δὲν ἔχετε δίκαιον σεῖς νὰ λέγετε τὸ ἐναντίον. Νομίζετε, προσέθηκε ζωηρῶς, ὅτι εἶνε δύσκολον νὰ εὕρῃ τις ἀντικαταστάτην;

— Δὲν εἶμαι βέβαιος, ἀλλ' ἐλπίζω ὄχι. Ἤκουσα νὰ γίνεται λόγος ἐσχάτως περί τινος ναύτου ἀπὸ τὸ Σπεδαλέττι, τοῦ ὁποίου ἔληγεν ἡ θητεία, καὶ ὅστις θέλει, καθὼς ἔμαθα, νὰ καταταχθῇ ἐκ νέου.

— Θὰ ζητῇ ἄρά γε πολλὰ, διὰ νὰ γείνῃ ἀντικαταστάτης τοῦ Βαττίστα;

— Χίλια πεντακόσια ἕως χίλια ὀκτακόσια φράγκα, ὑποθέτω.

— Πόσον δηλαδὴ εἰς ἀγγλικὸν νόμισμα;

— Ἑξήκοντα ἕως ἑβδομήκοντα λίρας.

— Δὲν εἶνε μεγάλον τὸ ποσὸν, εἶπεν ἡ Λουκία. Δὲν ἠξεύρω, ἂν ἔχω τὴν ποσότητα αὐτὴν τὴν στιγμὴν, ἀλλ' ἠμπορῶ νὰ τὴν εὕρω.

Ἡ μὶς Δάβεν παρεκάλεσε τὴν Χούτσινς νὰ τῇ φέρῃ τὸ γραφεῖον της· ἀφοῦ δ' ἐξήτασε τὰ οἰκονομικά της, εὑρέθη τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῆς ἀνερχόμενον εἰς τριάκοντα λίρας, δεκαεπτὰ σελλίνια καί τινας πένας.

— Θὰ ζητήσω τὰ ἄλλα ἀπὸ τὸν πατέρα, εἶπεν ἡ νεᾶνις, καὶ τὸ ποσὸν ὁλόκληρον θὰ ἦνε ἕτοιμον αὔριον. Λαμβάνετε τὴν καλωσύνην νὰ ἐπιληφθῆτε ἀμέσως περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως, διὰ νὰ μὴ χάνωμεν καιρόν;

— Εὐχαρίστως, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος. Ἐν πρώτοις θ' ἀναζητήσω τὸν ἄνθρωπον περὶ τοῦ ὁποίου μοῦ ὡμίλησαν· καὶ ἂν ἀληθῶς ἔχῃ διάθεσιν νὰ ἀνακαταταχθῇ, τὸν στέλλομεν εὐθὺς εἰς τὴν Γένουαν μὲ πενῆντα φράγκα διὰ τὰ ὁδοιπορικά του ἔξοδα. Τὸ ἐπίλοιπον τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον θὰ συμφωνήσωμεν ἠμπορεῖ νὰ κατατεθῇ εἰς χεῖρας προσώπου τινὸς ἐν Γενούῃ, τοῦ προξένου τῆς Ἀγγλίας παραδείγματος χάριν, διὰ νὰ πληρωθῇ ὅταν γείνῃ ἡ ἀντικατάστασις. Τὸ πρᾶγμα θὰ βραδύνῃ ὀλίγον, διότι πρέπει νὰ ἐκπληρωθοῦν μερικαὶ διατυπώσεις· ἀλλὰ μὴν εἰπῆτε, σᾶς παρακαλῶ, τίποτε εἰς τὴν Σπεράντσαν· δὲν πρέπει νὰ τῆς δώσωμεν πολλὰς ἐλπίδας, διότι ἂν ἀποτύχῃ τὸ σχέδιόν μας, θὰ αὐξήσωμεν τὴν λύπην της.

— Φρονεῖτε λοιπὸν ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποτύχωμεν; ἠρώτησε περίλυπος ἡ Λουκία.

— Βεβαίως, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος. Ἂν ὁ διοικητὴς ἀνακαλύψῃ αἴφνης τὸ σχέδιόν μας καὶ ἀποφασίσῃ νὰ τὸ ματαιώσῃ, θὰ νικηθῶμεν χωρὶς ἄλλο. Πρέπει ἑπομένως νὰ ἐνεργήσωμεν μετὰ τῆς μεγαλειτέρας περισκέψεως. Θὰ παραγγείλω δὲ ἐγκαίρως εἰς τὸν Βαττίσταν καὶ εἰς τὸν ἀντικαταστάτην του νὰ μὴ διαδώσουν τὸ πρᾶγμα. Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ γράψω σήμερον εὐθὺς εἰς τὸν καλὸν νέον δύο λέξεις ἐνθαρρύνσεως.

— Εὐχαριστῶ, εἶπεν ἡ Λουκία.

Βλέπουσα δὲ ὅτι ὁ ἰατρὸς ἠγείρετο, προσέθηκε·

— Δὲν ἐτελείωσα ἀκόμη, ἰατρέ· ἤθελα νὰ σᾶς ἐρωτήσω ποία εἶνε ἡ μακρινὴ πολὺ μακρινὴ χώρα, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε μεταβῆ ὁ Βαττίστας.

— Τὸ Σίδνεϋ.

— Καὶ ἀπὸ τί ἀσθένειαν ἀπέθανεν ὁ πατὴρ τῆς Σπεράντσας;

— Ἀπὸ ἀσθένειαν, τῆς ὁποίας ἀδύνατον εἶνε νὰ φυλάξητε εἰς τὴν μνήμην σας τὸ φοβερὸν ἐπιστημονικὸν ὄνομα. Εἶνε νόσημα, τὸ ὁποῖον ἐμποδίζει τὸν στόμαχον νὰ ἀφομοιώνῃ τὰς τροφάς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πάσχοντες ζητοῦν νὰ τρώγουν αἰωνίως καὶ ὅμως καθημέραν χειροτερεύουν, οἱ ἁπλοῖ ἄνθρωποι φαντάζονται, ὅτι ἔχουν οἱ δυστυχεῖς ἓν πτηνὸν ἐντὸς τοῦ στομάχου των, τὸ ὁποῖον τρώγει τὴν τροφήν των. Αὐτὸ δὲν σᾶς εἶπε καὶ ἡ Σπεράντσα;

— Ἀλήθεια. Εἰπέτε με ἀκόμη, σᾶς παρακαλῶ, ἐξηκολούθησεν ἡ Λουκία, τί θὰ εἰπῇ ἡ φράσις: πηγαίνω εἰς τὸ δάσος, τὴν ὁποίαν τόσον συχνὰ ἐπαναλαμβάνει ἡ Σπεράντσα;

— Ὅλαι μας σχεδὸν αἱ ἐνορίαι, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, ἔχουν ἰδιοκτησίαν ὀλίγα δάση, τὰ ὁποῖα εἶνε πολὺ χρήσιμα εἰς τὰς πτωχὰς οἰκογενείας, διότι προμηθεύονται ἐξ αὐτῶν τὰ ξύλα των καὶ τὴν τροφὴν τῶν ζώων των, καὶ πωλοῦν μάλιστα ἐξ αὐτῶν εἰς τοὺς εὐπορωτέρους. Τὸ κοπιῶδες ἔργον τοῦ νὰ πηγαίνουν εἰς τὰ δάση ἔχουν αἱ γυναῖκες.

— Καὶ ἡ παναγία τῆς Λαμπεδούσας, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ὁ Βαττίστας εἰς τὴν ἐπιστολήν του;

— Εἶνε προσκύνημα σεβαστὸν, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρὸς, εἰς τὸ ὁποῖον προσέρχονται εὐλαβῶς οἱ χωρικοὶ τῶν περιχώρων, ἕνεκα τῆς εἰκόνος τῆς Παναγίας, ἥτις, καθὼς διηγοῦνται, μετεφέρθη ἐκεῖ διὰ θαύματος ἀπὸ τὴν Λαμπεδοῦσαν, μικρὰν πόλιν μεσημβρινῶς τῆς Σικελίας. Εἶνε τοποθεσία τὴν ὁποίαν ἀξίζει νὰ ἐπισκεφθῇ τις· ἡ ἐκκλησία εἶνε κτισμένη ἐπὶ βράχου προεξέχοντος ἐν μέσῳ ὄρους ἀποκρήμνου ὅθεν ἀναπτύσσεται θέα μεγαλοπρεπεστάτη.

— Ἤθελα πολὺ νὰ ἰδῶ τὸ μέρος, εἶπεν ἡ Λουκία.

— Τίποτε εὐκολώτερον, ὅταν δυνηθῆτε νὰ ἐξέλθετε. Ἡ ἀπόστασις δὲν εἶνε μεγάλη, μόλις τεσ-

σάρων ὡρῶν δρόμος. Τὸ κατάστημα ἔχει πολλὰ δωμάτια, διὰ τοὺς ἐπισκεπτομένους καὶ τοὺς ἀσθενεῖς, οἵτινες συχνάκις μεταβαίνουν ἐκεῖ χάριν εἰς τὸ ὑγιεινὸν τοῦ ἀέρος.

— Ἐπήγετε σεῖς;

— Πολλάκις. Χθὲς ἀκόμη ἤμην ἐκεῖ. Ἀλήθεια! ἔκαμα ἓν μικρὸν ἰχνογράφημα διὰ σᾶς...— ποῦ τὸ ἔβαλα;..Ἄ! νά το, μέσα εἰς τὸ καπέλλο μου.

— Τί εὔμορφα εἶνε ζωγραφισμένον! ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία. Ἀπὸ τοὺς λόγους σας ἐννόησα, ὅτι θὰ ζωγραφίζετε. Τί ὡραῖον μέρος!

— Χαίρω πολὺ ὅτι τὸ θαυμάζετε, τὸ μέρος ἐννοεῖται καὶ ὄχι τὸ σχέδιον. Ἐλπίζω μίαν ἡμέραν νὰ τὸ τιμήσῃ καλλίτερον ἡ ἰδική σας ζωγραφικὴ τέχνη. Ἀλλὰ πρέπει τώρα νὰ σᾶς ἀφήσω, διὰ νὰ προφθάσω νὰ γράψω τοῦ Βαττίστα. Ἀναβλεπώμεθα λοιπόν, signora.

Διερχόμενος τὸν κῆπον ὁ Ἀντώνιος ἀπήντησε τὸν Σὶρ Ἰωάννην. Ἐσταμάτησε δὲ, διὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλῃ, ὅτι τὸ ἀνάκλιντρον, τοῦ ὁποίου εἶχε δείξει εἰς αὐτὸν τὸ σχέδιον, θὰ ἦτο ἕτοιμον ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, καὶ ὅτι ὁ τεχνίτης ἐβεβαίου ὅτι θὰ ἐγίνετο ἐντέλεστατον. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐπανέλαβε τὰς εὐχαριστήσεις του, καὶ κατεδέχθη μάλιστα νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς ὑγείας τοῦ ἁμαξηλάτου, πρᾶγμα ὅπερ ἐδείκνυε πάντοτε ἰδιαιτέραν εὐγένειαν τοῦ βαρωνέτου πρὸς τὸν ἰατρόν. Ὁ Πρόσπερος ἦτο εἶδός τι οὐδετέρου πεδίου, ἐφ' οὗ αἱ ἐμπόλεμοι δυνάμεις συνηντῶντο εἰρηνικῶς. — Ὁ Πρόσπερος, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, εἶχεν ἐγερθῆ πρό τινος τῆς κλίνης, ἀλλὰ δὲν ἦτο ἔτι εἰς κατάστασιν νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ἔργον του. — Θὰ εἶχε τὴν καλωσύνην ὁ ἰατρὸς, ἠρώτησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἀτυχῆ αὐτὸν νέον, ὅτι κατόπιν τῶν περὶ αὐτοῦ καλῶν πληροφοριῶν τοῦ ἰατροῦ, αὐτὸς, ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν λυπηρὰν ἐκείνην ὑπόθεσιν, εἰς ἣν εἶχε τόσον πολὺ διαπρέψει ὁ ἁμαξηλάτης; — Ὁ Ἀντώνιος ἀνεγνώρισεν ὅσον κάλλιον ἠδύνατο τὴν διὰ τῶν λόγων τοῦ βαρωνέτου ἀπευθυνομένην αὐτῷ φιλοφροσύνην, καὶ ἀπήντησεν ὅτι εὐχαρίστως ἤθελε διαβιβάσει εἰς τὸν ἀσθενῆ του τὴν εὐμενῆ ταύτην διαβεβαίωσιν. Καὶ οἱ δύο κύριοι ἐχωρίσθησαν λίαν εὐχαριστημένοι.

Τὴν ἑσπέραν ἡ Λουκία ἐξέθηκεν εἰς τὸν πατέρα της ἐν ὀλίγοις τὴν ἱστορίαν τοῦ ταλαιπώρου Βαττίστα. Εἶπεν εἰς αὐτὸν εἰς ποίαν λυπηρὰν κατάστασιν εὑρίσκετο, καὶ συνεπέρανεν ἐπικαλουμένη χρηματικὴν καταβολὴν πρὸς βοήθειάν του. Ἡ αἴτησις ἐγένετο ἀμέσως δεκτή. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, γενναιόδωρος ἐπίσης καὶ πλούσιος, σπανίως ἠρνεῖτο χρήματα εἰς οἱονδήποτε, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον εἰς τὴν ἀγαπητήν του θυγατέρα. Εἶν' ἀληθὲς ὅμως, ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἔλαβε μόνον χρήματα ἡ Λουκία παρὰ τοῦ ἀξιολόγου πατρός της· τὸ δοθὲν αὐτῇ ποσὸν συνώδευσεν ὁρμαθὸς ὅλος συμβουλῶν, ὅτι ἀνάγκη ἦτο νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβέστερον τὰ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ἵνα βεβαιωθῇ ὅτι ἦτο ἀληθῶς ἄξιος συνδρομῆς· διότι, ἔλεγεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, τί ἀπίθανον, ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος νὰ ἦτο εἷς τῶν ταραχοποιῶν, τῶν ἀδιακόπως πολεμούντων τὰ καθεστῶτα, περὶ ὧν τοσαῦτα εἶχον ἀκούσει ἀμφότεροι ἐν Ῥώμῃ.

Πῶς δὲ βαρωνέτος, ἀπὸ τοῦ Βαττίστα λαμβάνων ἀφορμὴν, ἐξέφρασε τοιαύτην ὑπόνοιαν; Τὸ λάθος ἦτο τῆς Λουκίας, ἥτις σπεύδουσα νὰ δικαιολογήσῃ τὸν νέον αὐτῆς προστατευόμενον, εἶχε προσοχθήσει καθ' ἑνὸς τῶν ὀχυρωμάτων τοῦ πατρικοῦ ἐγκεφάλου. Ἰσχυρισμοί τινες τῆς ὡραίας ἀγγλίδος προσέβαλλον ἀμέσως τὸν διοικητὴν τοῦ Σὰν-Ῥέμο, καὶ ἔφθανον μάλιστα ὑψηλότερον. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅστις ἐγνώριζεν ἑαυτὸν, ὡς γνωρίζουσιν ἑαυτοὺς οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων, ἰσχυρίζετο ὅτι ἦτο πνεῦμα φιλελεύθερον, πρόθυμον εἰς συζήτησιν, ἐνῷ πραγματικῶς δὲν ἠδύνατο ν' ἀκούσῃ τὴν ἐλαχίστην κατάκρισιν οἱασδήποτε καθεστώσης κυβερνήσεως, οὐδ' οἱουδήποτε κἂν τῶν ὑπαλλήλων της, χωρὶς ν' ἀνατριχιάσῃ ὡς ἀκανθόχοιρος καὶ ν' ἀποκρούσῃ πάραυτα πᾶσαν εἰς τὸν ἐγκέφαλον αὐτοῦ εἰσαγωγὴν οἱασδήποτε νεωτεριστικῆς ὡς πρὸς τοῦτο ἰδέας. Οἱ ὑπαινιγμοὶ δὲ τῆς θυγατρός του τοσοῦτο μᾶλλον τὸν ἐξέπληξαν, ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχεν ἀκούσει τὴν Λουκίαν ἐνδιαφερομένην ὁπωσδήποτε περὶ πολιτικῆς, καὶ ἤρχισεν ὀσφραινόμενος ἀποστασίαν ἐν τῇ ὑποθέσει ἐκείνῃ, ἧς ἡ κόρη του παρίστατο ὑπέρμαχος. Διὰ τοῦτο ὑψῶν τὴν φωνήν του πολὺ πλέον τοῦ συνήθους τόνου τῶν μετὰ τῆς ἀγαπητῆς του θυγατρὸς συνομιλιῶν του, εἶπε, καταλήγων τὴν ὁμιλίαν του:

— Ὡς πρὸς τὰς ἀνοήτους ἐπικρίσεις σου κατὰ τῆς κυβερνήσεως, φιλτάτη μου Λουκία, συγχώρησέ μου νὰ σοῦ εἴπω,—καὶ εἰπέ το σὲ παρακαλῶ εἰς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον, ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ὁποίου, εἶμαι βέβαιος, τὰς ἐσύναξες — ὅτι λαὸς ὅστις ἔχει καλὸν σύστημα δημοτικῆς διοικήσεως, ὡς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ, καθὼς παρετήρησα, εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, τὸν ἑαυτόν του μόνον πρέπει νὰ αἰτιᾶται, ἂν δὲν ἐπανορθοῦνται ταχέως μικραὶ παροδικαὶ καταχρήσεις ὁποῖαι γίνονται εἰς ὅλας τὰς κοινωνίας.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀπετέλουν προσφιλὲς τοῦ Σὶρ Ἰωάννου ἀπόφθεγμα, ὅπερ εἶχεν οὗτος τεταμιευμένον καὶ ἐξηκόντιζεν ὁσάκις ἐπερίσσευε σοφίας. Τίνα δὲ λόγον εἶχεν ὁ βαρωνέτος νὰ φρονῇ ὅτι ἡ δημοτικὴ διοίκησις τῆς Βορδιγέρας ἦτο ἐξαίρετος; Τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνακαλύψωμεν, διότι ὁ ἀξιότιμος Σὶρ Ἰωάννης οὐδέποτε εἶχε λάβει τὸν κόπον νὰ ἐρευνήσῃ περὶ τούτου, ἐκτὸς ἂν παρεδέχετο ὅτι σύστημα ἐκπροσωπούμενον ὑπὸ εὐθύμων χωρικῶν, ὁποῖος ὁ δήμαρχος καί τινες δημοτικοὶ σύμβουλοι οὓς εἶχε γνωρίσει, ἦτο ἀναντιῤῥήτως σωτήριον.

Ἡ Λουκία, ἥτις πολλάκις εἶχε πειραχθῆ κατὰ

τὸν διάλογον ἐκεῖνον, οὐδὲν ἄλλο ἀντέταξεν εἰς τὴν ῥητορείαν τοῦ πατρός της ἡ εὐλαβὴ μόνον σιωπὴν— τὸ ἀσφαλέστατον ἴσως μέσον πρὸς καταπράϋνσιν τῆς εὐερεθίστου εὐαισθησίας τοῦ βαρωνέτου. Δὲν ἔκρινε δ' ἐπίσης ἀναγκαῖον νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν δημηγορίαν τοῦ πατρός της πρὸς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον, ὅστις ἦλθε τὴν ἐπαύριον νὰ τῇ ἀναγγείλῃ φαιδρὸς ὅ,τι ἐκείνη πρὸ πολλοῦ ἀνυπομόνως περιέμενε, τουτέστι ὅτι εὑρέθη ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ Βαττίστα, ἀντὶ χιλίων τετρακοσίων φράγκων, καὶ ἦν ἕτοιμος ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον εἰς Γένουαν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Λουκίας ἐξέφρασαν κάλλιον τῶν λόγων αὐτῆς τὴν εὐγνωμοσύνην της, ὅτε παρέδωκεν αὐτη τὰ χρήματα εἰς τὸν ἰατρὸν ὅπως τὰ καταθέσῃ παρὰ τῷ ἐν Γενούῃ ἄγγλῳ προξένῳ. Ἦσαν εὐτυχεῖς ἀμφότεροι ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ ἣν παρεῖχον εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης αὐτὸς ἐχάρη τὴν ἡμέραν ἐκείνην, λησμονήσας γενναίως πᾶσαν κυβέρνησιν καὶ πᾶσαν δημοτικὴν διοίκησιν.

[Ἕπεται συνέχεια].

Ἐν τῇ «Κλειοῖ» δημοσιεύεται ἀπό τινος χρόνου μελέτημα περισπούδαστον περὶ Κερκύρας τοῦ κλεινοῦ Γερμανοῦ ἱστοριογράφου καὶ ποιητοῦ Φερδινάνδου Γρηγοροβίου. Τοῦ ὡραίου τούτου ἔργου μεταφέρομεν εἰς τὰς στήλας τῆς «Ἑστίας» τὸ Β' μέρος, τὸ καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ὡς ἰδίως περιγραφικόν, μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ διδάκτορος κ. Σπ. Παπαγεωργίου. Σ. τ. Δ.

ΚΕΡΚΥΡΑ

[Μελέτημα Φερδινάνδου Γρηγοροβίου].

Ἡ Κέρκυρα, ἔχουσα πρόσωπον Ἰανοῦ, βλέπει πρός τε Ἀνατολὰς καὶ πρὸς Δυσμάς. Ἕνεκα τῆς ἱστορικῆς ταύτης ἐπαφῆς Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας, δι' ἧς τὰ ὕδατα τοῦ Ἀδρία μίσγονται τοῖς ὕδασι τοῦ Ἰονίου, φυσικὸν φαίνεται, ὅτι τὰ ἐθνικὰ στοιχεῖα ἀμφοτέρων τῶν ἡμίσεων τοῦ ἀρχαίου κόσμου παρ' ἄλληλα εἰρηνικῶς ἐξακολουθοῦσιν ὑπάρχοντα. Ἐνῷ ἐπὶ τῆς ἠπειρωτικῆς ἑλληνικῆς χώρας ποικίλη σειρὰ ξένων λαῶν ἐγκατέστη, ἡ νῆσος αὕτη δὲν ἐπεῖδεν εἰμὴ τὴν εἰς αὐτὴν μετανάστασιν τῶν ἰταλῶν νεαπολιτανῶν καὶ ἐνετῶν. Ἡ λατινικὴ φεουδαλικὴ ἀριστοκρατία ἐγένετο κυρία τῶν ἀρίστων γαιῶν τῆς Κερκύρας καὶ κατέστησε φόρου ὑποτελεῖς χωρικοὺς καὶ τὸ ἐγχώριον στοιχεῖον. Παρὰ τὴν βυζαντιακὴν ἔστη ἡ ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία, ἐκείνην περιορίζουσα, κατ' ἀρχὰς μάλιστα πιέζουσα. Οἱ Ἀνδηγαυοὶ εἶχον ἤδη ἱδρύσῃ ἐνταῦθα λατινικὴν ἀρχιεπισκοπήν, τῷ δ' ἕλληνι μητροπολίτῃ ἐπέτρεψαν μόνον τὸν τίτλον *Πρωτοπαπᾶ*. Ἡ ἐνετικὴ δημοκρατία ἐξηκολούθησε τὸ αὐτό, ἐφείδετο ὅμως μᾶλλον τῶν Ἰονίων, καὶ ἀείποτε ἐφήρμοσεν ἐν Ἀνατολῇ τὴν σωστικὴν τῶν κρατῶν ἀρχὴν τῆς ἀνοχῆς. Προνόμια ἐπροστάτευον τὴν ἐθνικότητα καὶ τὴν λατρείαν τῶν Ἰονίων· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἔμεινεν ἡ ἐπικρατοῦσα παρὰ τοῖς κατοίκοις τῶν νήσων, ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐπροστατεύθη παρ' αὐτῆς. Ἡ ἐκκλησία αὕτη μόλις ἐν ἔτει 1817 ἐπανέλαβε τὰ πρῶτα αὐτῆς δίκαια, ὡς ἴδιος τοῦ κράτους ἐκκλησία, ἡ δ' ἰταλικὴ γλῶσσα μόλις τῷ 1852 ἔπαυσεν οὖσα ἐπίσημος. Ἡ ἑλληνικὴ συνείδησις ὑπὸ τὴν ξένην λατινικὴν κυριαρχίαν διετηρήθη ἐπίσης παρὰ τοῖς Ἰονίοις ἀκμαία, ὡς ἐν Ἀττικῇ καὶ Μορέᾳ, οὐδέποτε ἀπολέσασα τὴν ἑνότητα αὐτῆς μετὰ τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς οἰκογενείας. Ἡ ἀγάπη τῆς κοινῆς πατρίδος ἄλλως εἶναι ἡ λαμπροτέρα τῶν ἀρετῶν ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων. Οὐδέποτε ἑλληνική τις ἐπαρχία ἤθελε προτιμήσῃ, ἀνταλλάσσουσα τὴν ἔστω καὶ πιεζομένην καὶ κακοδαιμονοῦσαν πατρίδα, νὰ υἱοθετηθῇ ὑπὸ ξένης χώρας, ὡς τοῦτο ἔπραξαν γερμανικαί τινες ἐπαρχίαι.

Ῥώμη καὶ Βυζάντιον, λατινισμὸς καὶ ἑλληνισμὸς εἰσὶ πολιτικαί, ἐκκλησιαστικαὶ καὶ ἐθνικαὶ δυνάμεις, ἃς δὲν δύναταί τις νὰ συγχέῃ. Ἡ Ἑνετία ἐκυρίευσε καὶ ἀπεμύζησε χώρας, ἀλλ' οὔτε τὴν ἰσχὺν οὔτε τὴν ἀρχὴν ἔσχε νὰ ἐκρωματίσῃ τοὺς Ἕλληνας. Ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ὡς ἐν τῇ ἀρχαιότητι οὕτω καὶ ἐν τῷ μεσαιῶνι ὑπερεῖχε τοῦ ῥωμαϊσμοῦ· μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν ἐφυγαδεύθη, προστασίαν ἱκετεύων, εἰς τὴν Ἑσπερίαν, καὶ ἐνταῦθα ἔτυχε θριάμβου, ἀφ' οὗ χρονολογεῖται νέος πολιτισμός. Ὁ πρῶτος ἐνθουσιώδης φιλελληνισμὸς ἔλαβεν ἀρχὴν ἐν τῇ Δύσει, ὅπου ἡ Ἑλλὰς εὗρε τὴν ἀνάστασιν καὶ συνέχειαν τῶν γραμμάτων αὐτῆς, καὶ ἡ μόνη δυνατὴ συμφιλίωσις μεταξὺ Βυζαντίου καὶ Ῥώμης ἐπραγματώθη ἐν τῇ ἰταλοελληνικῇ ἀναγεννήσει. Τότε ἡ Κέρκυρα ἀπέβη ὁ σταθμὸς τοῦ πρὸς δυσμὰς φεύγοντος Ἑλληνισμοῦ· καὶ οὕτως ἀνενεώθη ὑπὸ νέαν μορφὴν ὁ μῦθος τοῦ Ὀδυσσέως, διότι αὐτὸς ὁ ναυαγὸς Ὅμηρος καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ σοφοὶ καὶ ποιηταὶ τῆς Ἑλλάδος ἐξενίσθησαν ἐν Κερκύρᾳ.

Καὶ ἡ Ἑνετία, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἦρχε τῶν Ἰονίων, ἐπροστάτευσε τὸν ἑλληνισμόν. Ἐν Παταυΐῳ ἐν ἔτει 1407 ἤνθει ἑλληνικὴ σχολή· ἐν Ἑνετίᾳ συνέστη τῷ 1500 ἡ ἑλληνικὴ Ἀκαδημία (Νεακαδημία) καὶ βραδύτερον τὸ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτήριον τῆς κοινότητος. Ἄλδος ὁ Μανούτιος ἐξέδιδεν ἐκεῖ τύποις τοὺς ἕλληνας συγγραφεῖς καὶ ταὐτοχρόνως εἰργάζετο ὁ κερκυραῖος ἑλληνιστὴς Σοφιανός, εἷς τῶν θεμελιωτῶν τῆς νέας ἑλληνικῆς διαλέκτου.

Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων δὲν ἐδοξάσθη δι' ἐξόχων ἔργων γραμμάτων καὶ τέχνης, ἀπὸ τοῦ ιϛ'. αἰῶνος ὅμως μετέσχε, σὺν ταῖς ἀδελφαῖς νήσοις τοῦ Ἰονίου, ἐνδόξως τῆς πνευματικῆς τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἀναγεννήσεως. Ἡ ἑλληνικὴ σχολὴ αὐτῆς ἡμιλλᾶτο ταῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἰωαννίνοις, Ἀθήναις, Βουκουρεστίῳ — ποιηταὶ καὶ φιλόλογοι ἐκόσμησαν αὐτήν, ὡς ὁ Δάβαρης καὶ ὁ Σοφιανός, οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου τοῦ Λασκάρεως, ὡς ὁ Τριβόλης καὶ ὁ Ἔπαρχος Ἀντώνιος, ᾧ ἐπέστελλεν ὁ Μελάγχθων. Ἐν ἔτει 1657 συνέστη ἐνταῦθα ἡ πρώτη νεοελληνικὴ Ἀκαδημία, ἥτις διετηρήθη μέχρι τοῦ

1716, καὶ πάλιν ἀνέζησε τῷ 1732. Καθὼς ἐν συμπάσῃ τῇ Ἑλλάδι, οὕτω καὶ ἐνταῦθα νέαν ἐπίδοσιν ἔλαβον τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἀπὸ τοῦ ΙΗ΄ αἰῶνος· ἡ Κέρκυρα ἐτιμήθη διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν προϊόντων τῶν πολιτῶν αὐτῆς Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως καὶ Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη.

Τῷ 1808 ἀνέζησε καὶ πάλιν ἡ Ἀκαδημία, ὡς *Ἰόνιος*, ἐξ αὐτῆς δὲ προῆλθε δεκαέξ ἑκκαίδεκα ἔτη βραδύτερον τὸ ἑλληνικὸν πανεπιστήμιον, οὗ πρῶτος πρύτανις ὑπῆρξεν ὁ ὀνομαστὸς φιλέλλην λόρ. Γύλφορδ. Ὁ Μουστοξύδης ἐδίδαξεν ἐν αὐτῷ· πλὴν δὲ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἐρευνῶν τῆς πατρίδος αὐτοῦ, διέπρεψε καὶ ὡς κριτικὸς τῶν ἑλλήνων συγγραφέων, μεταφραστὴς ἑλλήνων ἱστορικῶν εἰς τὴν ἰταλικὴν γλῶσσαν καὶ ἱδρυτὴς τοῦ σπουδαίου περιοδικοῦ «Ἑλληνομνήμονος». Εὔκαρπον κέντρον τῆς ἐπιστημονικῆς μορφώσεως ὅλης τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξε τὸ πανεπιστήμιον της Κερκύρας μέχρι τοῦ 1865, ὅτε ἡνώθη τῷ πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν (;). Μνημονεύω ἑνὸς μαθητοῦ τοῦ Μουστοξύδου, τοῦ κ. Ῥωμανοῦ, καθηγητοῦ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν τῷ αὐτόθι Γυμνασίῳ, ὅστις τὰς γνώσεις αὐτοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ἰονίων, δι' ὧν δύναται νὰ συντελέσῃ τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ, ἀπέδειξε καὶ διὰ τῆς ἐν ἔτει 1870 δημοσιευθείσης μεταφράσεως τοῦ Γρατιανοῦ Ζώρζη τοῦ Χὸπφ, ἧς προέταξεν εἰσαγωγήν, εὑρεῖαν μάθησιν μαρτυροῦσαν. Ἐὰν τὸν Ῥωμανὸν θεωρῶ ὡς τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς ἐπιστημονικῆς ἀξίας, ἧς τὸ ὕψιστον σημεῖον ἡ Κέρκυρα ἔφθασε διὰ τοῦ Μουστοξύδου, ὁ αὐτὸς μοὶ παριστᾷ τὴν διεθνῆ θέσιν τῆς νήσου, ὡς σταθμοῦ μεταξὺ τοῦ ἐξ Ἑῴας καὶ ἐξ Ἑσπερίας πολιτισμοῦ. Πάντες οἱ λόγιοι τῆς Ἑσπερίας, Γάλλοι, Γερμανοί, Ἄγγλοι, Ἰταλοί, εἰς τὴν Ἑλλάδα μεταβαίνοντες, καὶ τὴν Κέρκυραν προσεγγίζοντες, ἀναζητοῦσι τὸν Ῥωμανόν, ὅστις, ὡς γνωστόν, διατελεῖ ἐν σχέσεσι πρὸς τὸν Κούρτιον, ὡς διετέλει καὶ πρὸς τὸν Χὸπφ, ἐπίσταται τὰς γλώσσας τῆς Δύσεως, γινώσκει τὴν Ῥώμην καὶ ἀγαπᾷ τοὺς Ἰταλούς. Οὕτως ἐτίμησα ἐν αὐτῷ τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς συνεχιζομένης πνευματικῆς ἑνότητος τῶν Ἰονίων μετὰ τῆς μεγάλης ἐν τῷ πολιτισμῷ χώρας τῆς Ἰταλίας, ἧς τὰ πανεπιστήμια ἐπαίδευσαν τοὺς εὐφυεστάτους αὐτῆς ἄνδρας.

Ἡμιΐταλοὶ θεωροῦνται οἱ Ἰόνιοι καθόλου παρὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, οἵτινες τοὺς Ἰταλοὺς καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν δὲν ἀγαπῶσιν (;)· ἐπειδὴ αἱ ἱστορικαὶ αὐτῶν σχέσεις πρὸς τὴν Ἰταλίαν ὑπῆρξαν λίαν διάφοροι ἢ αἱ τῶν Ἑπτανησίων. Ἡ ἀνάμνησις τῆς λατινογαλλικῆς ἐπιδρομῆς καὶ ὁ φεουδαλισμὸς δὲν συνεδέθησαν ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι τῷ συναισθήματι εὐγνωμοσύνης ἐπὶ προστασίᾳ κατὰ τῆς βαρβαρότητος καὶ ἄλλοις εὐεργετήμασιν, ἀλλὰ τῇ ἀναμνήσει βιαίας διαλύσεως καὶ καταστροφῆς τῆς ἐθνικῆς περιουσίας. Ἐν Κερκύρᾳ ἀπεναντίας πάντοτε ἐνόμιζον ὅτι εὑρισκόμην ἐν Ἰταλίᾳ· μετὰ παντὸς λογίου ἠδυνάμην νὰ ὁμιλῶ ἰταλιστί. Πλείους τῶν 4000 Ἰταλῶν συζῶσι τοῖς ἕλλησιν ὡς καθολικὴ κοινότης, ἧς κεφαλὴ εἶναι ὁ λατινεπίσκοπος. Ἄλλως ἢ οἱ μεμονωμένοι Γάλλοι ἐν Κορσικῇ ἀποτελοῦσι ἐνταῦθα οἱονεὶ ἴζημα τῆς ἱστορίας τῶν αἰώνων, καὶ κατὰ συνέπειαν νομίμως ἐγκατεστημένον στοιχεῖον τοῦ λαοῦ. Προβλέπομεν ὅμως ὅτι συνέπεια τῆς ἑνώσεως τῆς Κερκύρας μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἔσται ἡ βαθμιαία συγχώνευσις τοῦ ἱστορικοῦ τούτου στοιχείου ὑπὸ τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Τὴν κοσμοπολιτικὴν διεύθυνσιν τῆς Κερκύρας ἐνισχύει πολυάριθμος Ἰουδαϊσμός. Πότε οἱ Ἑβραῖοι μετενάστευσαν εἰς τὴν νῆσον, τὸ ἐν Ἀνατολῇ Ἐλδοράδο αὐτῶν, οὐ δύναμαι εἰπεῖν, τῆς ἱστορίας τῆς ἰονίου αὐτῶν διασπορᾶς οὔσης σκοτεινῆς. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἦλθον καθ' ὁμάδας φυγάδες ἐκ τῆς ἀνατολῆς. Κατὰ τὸν ΙΒ΄ αἰῶνα Βενιαμὶν ὁ ἐκ Τουδέλας ἕνα μόνον Ἰουδαῖον εὗρεν ἐν Κερκύρᾳ· διὸ παραδέχομαι ὅτι βραδύτερον ἤρξαντο μεταναστεύοντες ἐκεῖσε κατὰ συνέπειαν τῆς ὑπὸ τῶν λατίνων σταυροφόρων καταλύσεως τῆς βυζαντιακῆς αὐτοκρατορίας. Ἐπὶ τῶν Ἀνδηγαυῶν ἠριθμοῦντο πολλοί, τὸ δὲ ἀρχαιότερον προνόμιον αὐτῶν χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1323. Τριάκοντα ἓξ ἐνιαυτοὺς βραδύτερον ἐθεωροῦντο ἤδη τοσοῦτον ἰσχυροί, ὥστε μεταξὺ τῶν πρεσβευτῶν τῆς Κερκύρας πρὸς τὴν Ἑνετικὴν Γερουσίαν, τὴν παραδοῦσαν αὐτῇ τὴν Νῆσον, ἀναφέρεται καὶ εἷς Ἰουδαῖος, ὁ Δαβὶδ Σέμος. Οἱ Ἕλληνες ἐκακοποίουν αὐτοὺς λιθοβολοῦντες καὶ κλέπτοντες, καὶ τὰ νεκροταφεῖα αὐτῶν βλάπτοντες· μῦθός τις μάλιστα κακεντρεχὴς ἔλεγε τὴν Κέρκυραν γενέτειραν Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου. Τὸν ΙΒ΄ αἰῶνα ἐπεδείκνυτο τῷ ἄγγλῳ Βρόμτου, οὐχὶ ἐν τῇ νήσῳ, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ἠπειρωτικῆς παραλίας, *καστέλλον* τι, ὡς ὁ τόπος οὗτος· περιέργως δὲ κατόπιν μετετέθη εἰς τὴν κώμην τῆς Κερκύρας Ἰσκαρίαν, ἥτις ἀναμιμνήσκει ἅμα τὸ ὄνομα τῆς ὁμηρικῆς *Σχερίας*. Οὕτω συνεδέθη ἡ Ὀδύσσεια τῷ Ἰουδαϊσμῷ! Ἡ Ἑνετία τῷ 1400 ἀπηγόρευσε τὸν λιθοβολισμὸν τῶν Ἰουδαίων, ἐπέβαλεν ὅμως αὐτοῖς ἀντὶ τούτου φόρον 300 δουκάτων· ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι, προυτίμησαν νὰ λιθοβολῶνται «μετρίως» παρὰ νὰποτίσωσι χρήματα. Ἡ δημοκρατία ἐξηκολούθησε προστατεύουσα αὐτούς, καὶ ὅτε ἐν ἔτει 1531 ἀπεδίωξε τῶν χωρῶν αὐτῆς πάντας τοὺς Ἰουδαίους, μόνους τοὺς ἐν Κερκύρᾳ ἐξήρεσε. Ὁ στρατάρχης Σούλεμβουργ ἐπίσης ηὐνόει αὐτούς, ὁ δὲ Κίρκβαλλ λέγει ὅτι ὅπως τιμήσῃ τὴν ἀνδρείαν, ἣν ἐπεδείξαντο κατὰ τὴν τουρκικὴν πολιορκίαν, ὠνόμασεν ἓν τῶν φρουρίων τῆς νήσου *Ἀβραάμ*. Ἔτει 1760 ἠριθμοῦντο 1171 Ἰουδαῖοι ἐν Κερκύρᾳ, ὧν πολλοὶ πλουσιώτατοι. Τανῦν ὁ πληθυσμὸς των ἀνέρχεται εἰς 5000· ἡ Κέρκυρα λοιπὸν ἔχει ἱκανὸν ὑλικὸν πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ *ἰουδαϊκοῦ ζητήματος*, ἐνῷ ἐν Ζα-

κύνθῳ μόλις 300, ἐν Κεφαλληνίᾳ περίπου 40, καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ὀλίγοι Ἑβραῖοι βιοῦσιν. Ἐπὶ τῆς γαλλικῆς κατοχῆς ἀφῃρέθη ἀπ' αὐτῶν τὸ κίτρινον ἀτιμωτικὸν ἔμβλημα, οἱ δὲ Ἄγγλοι ἀνήγειραν ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν Ζακύνθῳ, τὸ *Γκέτο*. Εἶνε τμῆμα εὐρύχωρον μὲ καλὰς οἰκοδομὰς καὶ ὁδούς.

Καὶ τέταρτον στοιχεῖον ἐκ τῆς Ἠπείρου ὁρμώμενον ὑπάρχει ἐν Κερκύρᾳ, τὸ ἀλβανικόν· ἀλλὰ τοῦτο ἁπλῶς φιλοξενεῖται ἐνταῦθα, διότι ἡ Ἑπτάνησος οὐδέποτε ἔλαβε πεῖραν, ὡς ἡ Ἀττική, ἡ Βοιωτία, ἡ Κόρινθος, ἡ Εὔβοια, ἡ Ὕδρα καὶ ἄλλαι νῆσοι, μεγάλων ἀλβανικῶν μεταναστάσεων Καὶ αὐτὸς ὁ φοβερὸς Ἀλήπασας δὲν κατώρθωσε νὰ δεσπόσῃ τῶν ἰονίων νήσων. Μόνον φυγάδες Ἠπειρῶται κατῳκίσθησαν ἐν τῇ νήσῳ, καθεκάστην δὲ προσέρχονται ἀλβανοὶ ὡς ἐργάται ἢ ἔμποροι Τοὺς ἀναγνωρίζει τις ἀμέσως οὐ μόνον ἐκ τῆς ἐνδυμασίας ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἰδιάζοντος φυλετικοῦ τύπου. Ἄφροντις καὶ διαθρυπτόμενος βηματίζει καὶ ὁ πενέστερος Ἀλβανός, ὡς ἂν εἶχεν ἀπὸ ἡρώων καταγωγὴν ἢ συναίσθησιν τῆς πελασγικῆς αὐτοῦ ἀρχῆς, φέρων δασύτριχον κάπαν, ἐρυθρὸν φέσιον, περικνημῖδας καὶ ἀγκυλωτὰ πέδιλα. Ὡς ζῶον φορτηγὸν βηματίζει παρ' αὐτῷ ἡ γυνὴ μὲ σάκκον ἢ δέμα ξύλων ἐπὶ κεφαλῆς, καὶ παρὰ τοῦτο τὴν ἄτρακτον στρέφουσα. Καὶ ἐν αὐτῇ εἰσὶ στοιχεῖα ἡρωϊσμοῦ ὡς παρὰ ταῖς γυναιξὶ τῆς Πάργας καὶ τοῦ Σουλίου! Καὶ αἱ πενέσταται τῶν ἀλβανίδων φέρουσι κεντήματα ἐπὶ τῆς μαλλίνης κασσάκας των· εἶδον μητέρα ἐπαίτου ἀλβανόπαιδος, ἥτις, ἐπιδιορθοῦσα τὸ ἐσχισμένον ἔνδυμα αὐτοῦ, συνέρραπτε τὸ ἐμβάλωμα νήματι ἐρυθρῷ ἐν εἴδει κεντήματος. Εἶδον καὶ εὐπόρους Ἀλβανούς, γυναῖκας ἐν ὡραίᾳ ἐνδυμασίᾳ, ὁμοίᾳ τῶν ἐν Ἐλευσῖνι καὶ Ἄργει· μεγάλαι ἀργυραῖ σφαῖραι ἢ νομίσματα ἐκρέμαντο ἀπὸ τοῦ πορφυροῦ *πεσελίου*· ὁ λαιμός, τὰ ὦτα πεφορτωμένα χρυσῷ· κίτρινος πέπλος περιέβαλλε τὴν κεφαλήν[1] οὕτως ἐβάδιζον οἰκογενειακῶς ἐπὶ τῆς Πλατείας, ὡς χορὸς ἀρχαϊκός.

Ἡ πλατεῖα αὕτη εἶναι τὸ ἑσπερινὸν θέατρον τοῦ ποικίλου ἀνατολικοῦ κόσμου· ἐνταῦθα περιφέρονται ἐν ταῖς δενδροστοιχίαις ἐγχώριοι καὶ ξένοι, ἐπὶ δὲ τῆς χλόης εἰσὶ καὶ τράπεζαι χάριν τῶν θαμώνων τῶν καφεπωλείων. Παιδία παίζουσι καὶ ἀρνία βόσκουσι· περὶ τὴν τοξοειδῆ ἀψῖδα τοῦ Μαίτλανδ ἱππεῖς παρέρχονται ἐπὶ μικρῶν τουρκικῶν ἵππων· μελανείμονες πωγωνοφόροι κληρικοί, τοῦρκοι, ἀλβανοί, ἕλληνες ἀξιωματικοί, ναῦται ξένοι περιέρχονται τῇδε κἀκεῖσε. Ἄγγλοι, τέως κύριοι ἐν Κερκύρᾳ, νῦν δὲ περιηγηταί, φέροντες πίλους παραδόξους, σπεύδουσιν· ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ ἑτοιμάζεται εἰς συναυλίαν· τὰ πάντα προξενοῦσι θυμηδίαν, οὐδὲν προσκρούει τῷ ἑτέρῳ! Πάντες ἀπολαύουσι φαιακικῇ ἀναπαύσει τῆς ἑσπερινῆς αὔρας καὶ τῆς πρὸς τὴν θάλασσαν θέας. Ἅμα τῇ ἑσπέρᾳ τὸ εὐρύπεδον (**Spianata**) ἐγκαταλείπεται. Πυγολαμπίδες κατὰ σμήνη περιφέρονται περὶ τοὺς θάμνους, ἐπὶ δὲ τῶν κορυφῶν τῶν πευκῶν θρηνεῖ πεφοβημένη ἡ γλαύξ, ἀναπολοῦσά μοι τὰς ἀργυρᾶς νύκτας ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

Τὸ ἑλληνικὸν Πάσχα χαρίζει ἰδιάζον θέλγητρον εἰς τὴν ζωὴν τῆς Κερκύρας. Τὴν νύκτα πᾶσα γωνία τῆς ἀγορᾶς παριστᾷ ἀνατολικὸν παζάριον. Λευκοσιδήρεοι λυχνίαι ἐλαίου ἐφώτιζον θαμβοῦσαι τὰ ὑπὸ τὰς στοὰς τῶν ὁδῶν ἐργαστήρια, ἐν οἷς ποικίλα εἴδη ἐπωλοῦντο· τουρκικὰ γλυκύσματα ἀηδοῦς θεωρίας, μέλι, χαλβᾶς, ζυμαρικὰ ἐλαιώδη, κίτρινον χαβιάριον ἐν βυτίοις, ἐλαῖαι μέλαιναι, πασχάλεια κόκκινα ὠὰ ἐν ὀρνιθοειδέσι ζυμαρικοῖς, πλῆθος πολυδαιδάλων κηρίων ἐπὶ τραπεζῶν, σωροὶ ἄρτων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, σωροὶ πορτοκαλλίων· οἰνοπωλεῖα, ἐπὶ τῶν σημαιῶν τῶν ὁποίων ἐπεγέγραπτο τὸ εἶδος τοῦ οἴνου, *κρασὶ ἄσπρο* Κεφαλληνίας· καφεπωλεῖα, κουρεῖα, ἐργαστήρια χειρωνάκτων. Διὰ μέσου τοῦ συνωστιζομένου πλήθους προχωρεῖ μετὰ κόπου ὀνηλάτης, οὗ ὁ ὄνος φέρει πεποικιλμένα βαρέλια ὕδατος.

Σπεύδουσιν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν μητρόπολιν Σπηλιώτισσαν, εἰς τὸν Ἅγ. Σπυρίδωνα. Ἠκροάσθην ἐκεῖ τῆς ἀκολουθίας τῶν Παθῶν τῆς Μ. Πέμπτης, καὶ ἐλυπήθην ὅτι οἱ Ἕλληνες ᾄδουσιν εἰς ἔρρινον τόνον, ἀσχημίζοντα τὸ ὡραῖον ἀρχαῖον ᾆσμα. Θερμῶς κατησπάζοντο τὴν λάρνακα τῶν λειψάνων. Τὴν ἑσπέραν τῆς Μ. Παρασκευῆς περιῆλθε τὴν πόλιν ἡ λιτανεία τοῦ ἐπιταφίου, ἥτις ἐπανελήφθη τὴν πρωΐαν τοῦ Μ. Σαββάτου. Σοβαροὶ ἐβάδιζον οἱ ἐν τέλει, οἱ στρατιῶται, καὶ ὁ κλῆρος μετὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. οἱ πλεῖστοι σεβάσμιοι, ἐν πολυτίμοις στολαῖς· μεταξὺ διεκρίνοντο καὶ νεαρὰ πρόσωπα μὲ μακρὰν καὶ ἀνειμένην κόμην. Ἐρυθρὸν λάβαρον ἔφερε τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Σταυροῦ, κεχρυσωμένοι φανοί, μεγάλαι κίτριναι στῆλαι, ἐφ' ὧν ἔκαιον εὔοσμοι λαμπάδες. Εἵπετο μικρὸς ἐπίχρυσος σαρκοφάγος, κεκαλυμμένος βελούδῳ κυανομελάνῳ, εἶτα χρυσῆ λάρναξ τοῦ Ἁγ. Σπυρίδωνος. Παράδοξον ὅτι τὸ μέχρις ἀποθεώσεως τιμώμενον λείψανον, καὶ λίαν προσοδοφόρον, εἶναι ἰδιοκτησία τοῦ οἴκου τῶν Βουλγάρεων. Ὅτε ἡ λιτανεία διῆλθε διὰ μέσου τοῦ ἑορταστικῶς ἐνδεδυμένου λαοῦ πρὸ τῶν ἀνακτόρων ἀπέναντι τῆς θαλάσσης καὶ τῆς σειρᾶς τῶν ὀρέων, παρέστη ἀληθῶς ὡραία εἰκών. Μετὰ τῶν ἐπιταφίων θρήνων τοῦ χοροῦ ἀνεμιγνύετο τὸ βέλασμα τῶν πασχαλίων ἀμνῶν, οἵτινες δεδεμένοι παρὰ τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν ἢ ἐκ τῶν δένδρων, περιέμενον τὴν θυσίαν αὐτῶν· παρ' αὐτοῖς ἵσταντο αἱμοχαρεῖς νέοι μὲ τὴν μάχαιραν εἰς τὴν δεξιάν. Μετέβημεν εἰς τὴν Σπηλιώτισσαν, ὅπως πα-

1. Νομίζομεν ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐξέλαβεν ἐνταῦθα τὰς κερκυραίας γυναῖκας τῆς Λευκίμνης ἀντὶ ἀλβανίδων. Σ. Π.

ραστῶμεν εἰς τὴν Ἀνάστασιν. Ἡ ὅλη τελετὴ ὅμως ἐνταῦθα δὲν ἔφερε τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς ρωμαϊκῆς λατρείας· ἱερεύς τις ἔδωκε σημεῖον παρὰ τὴν πύλην. Ἐκπυρσοκροτήσεις ἐβρόντησαν, κώδωνες ἤχησαν, ὁ λαὸς ἐξώρμησεν — ὁ Χριστὸς ἀνέστη. Ἐν ἀκαρεῖ ἡ ἤρεμος τεσσαρακοστὴ μετεβλήθη εἰς ἀγριώτατον τάραχον· ἀπὸ πάσης οἰκίας ἀντήχει θόρυβος σκευῶν· ἀπὸ τῶν παραθύρων ἔπιπτον κατασυντριβόμενα πήλινα ἀγγεῖα εἰς ἐμπαιγμὸν τοῦ Ἰούδα Ἰσκαριώτου καὶ ὡς σύμβολον τῆς ἄλλοτέ ποτε λιθοβολήσεως τῶν Ἰουδαίων. Πρὸ τῶν πυλώνων ἐσφάζοντο, ἐν μανιώδει ἁμίλλῃ, ἀρνία καὶ τῷ αἵματί των ἐχαράσσετο σταυρὸς ἐπὶ τῶν παραστάδων. Τὸ εἰδύλλιον τῆς Κερκύρας διαμιᾶς ἀπεσβέσθη, καὶ τοῦτο διὰ τῆς θρησκείας. Ὅλη ἡ νῆσος μετεβλήθη εἰς σφαγεῖον· καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸ τῆς Porta Reale ἐσφάζοντο καὶ ὠπτοῦντο ἀρνία, τὰ δὲ λιμνάζοντα αἵματα ἐσωρεύοντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· πᾶς Κερκυραῖος ἐφαίνετο ὅτι ἠπίστατο τὴν τέχνην τοῦ σφαγέως, ὡς ἀρχαϊκός τις ἀνήρ. Ἡ λατινικὴ Ἐκκλησία δὲν ἐτήρησε τὴν ἐν αἵματι πασχάλιον ταύτην θυσίαν, ἐν τῇ ἑλληνικῇ ὅμως εἶναι λείψανον τοῦ ἰουδαϊσμοῦ ἅμα καὶ τοῦ ἐθνικισμοῦ. Ἡ ἀτελεύτητος τῶν θυμάτων αἱματοχυσία, αἱ ἱεραὶ ἢ μᾶλλον μιαραὶ ἑορταστικαὶ ἑκατόμβαι, εἰσὶ τὸ μᾶλλον ἀποτρόπαιον σημεῖον τῆς ἀρχαιότητος· οἱ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων θεοὶ ἔβοσκον ἐν τῷ αἵματι.

Ἡδέως ἔσπευσα νὰ φύγω ἔξω πρὸς τὴν αἰωνίως καθαρὰν φύσιν τῆς νήσου καὶ τὰς ἱερὰς σκιὰς τῶν ἐλαιώνων της, καὶ ἐπειδὴ ἡ πόλις τῆς Κερκύρας ὀλίγα παρέχει τὰ ἀξιοθέατα, ἂς ἐπιθεωρήσωμεν ἑκατέρωθεν τὰ πέριξ τῆς πόλεως, ὅπως εἶτα στραφῶμεν εἰς τὰ ἐνδότερα.

Ὁ σὶρ Χ. Δούγλας ἔταμεν ἁμαξιτὴν παραθαλάσσιον ὁδὸν διὰ τῶν ἐνετικῶν προχωμάτων, ἄγουσαν ἀπὸ τῆς πλατείας εἰς τὴν Γαρίτσαν. Τὸ προάστειον τοῦτο κεῖται παρὰ τὸν λιμένα τοῦ Ἀλκινόου, ὃν ὁρίζουσι τὸ φρούριον καὶ γλῶσσα γῆς, συνέχεται δὲ ἑτέρῳ προαστείῳ τῷ Ἀνεμομύλῳ, οὕτω κληθέντι ἀπὸ ἠρειπωμένου τινὸς πύργου παρὰ τὴν θάλασσαν, χρησιμεύοντος ἄλλοτε ἀντὶ ἀνεμομύλου. Γλῶσσα γῆς ἀνωφερὴς ἄγει πρὸς τοὺς ὑπερκειμένους πλήρεις φυλλωμάτων λόφους, ὅπου ἡ βασιλικὴ ἔπαυλις. Ἐν τῷ σχηματιζομένῳ κόλπῳ τῶν Καστράδων ἔκειτό ποτε τὸ ναυπηγεῖον καὶ ἡ ἀγορὰ τῆς Κερκύρας· τὴν θέσιν δὲ καθόλου τῶν νῦν προαστείων καὶ τῶν πέριξ κατεῖχεν ἡ ἀρχαία πόλις. Αἱ Καστράδαις χρονολογοῦνται ἀπὸ τῶν πρώτων ἤδη βυζαντιακῶν αἰώνων, καίτοι, ὡς ὁ Ῥωμανὸς ἔδειξέ μοι, τὸ πρῶτον ἀναφέρεται τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐν χειρογράφῳ τῆς 18 αὐγ. 1370. Ἀμφότεραι ἱα παραλίαι μὲ ἀνέμνησαν τὰς τῆς Κορσικῆς· ἐνταῦθα τὰ πάντα εἰσὶν ἀνθῶνες καὶ λαχανόκηποι. Οἰκίαι, ἐφ' ὧν βλέπει τις ἀρχαῖα τεμάχια μαρμάρων πεπυργωμένα, μονόροφοι καὶ μικραὶ ἵστανται μεταξὺ κυπαρίσσων, φοινίκων, κάκτων καὶ δαφνῶν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ αὐτῶν ναΐσκοι, ὅμοιοι πρὸς ἐπαύλεις, ἐντὸς κήπων ἢ ἐπὶ ἀθορύβων πλατειῶν. Ἀρνία βόσκουσιν ἐπὶ τῆς χλόης· γυναῖκες ἀσχολοῦνται περὶ τετειχισμένα φρέατα· ἄνδρες σκάπτουσι τὰ κηπάρια, ὡς ὁ Λαέρτης παρ' Ὁμήρῳ. Οἰκίαι τινὲς στεροῦνται παραθύρων· ἔστιν ὅτε εἶδον κιγκλίδας πεπλεγμένας διὰ φυλλωμάτων· καθαρὰ δωμάτια, ἔνθα χιονόλευκος κλίνη, ἧς ἐπικρέμανται ἡ Παναγία καὶ μικρὰ λυχνία.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΘΝΗΣΚΟΝΤΕΣ ΠΑΠΑΙ

Οἱ πλεῖστοι τῶν Παπῶν, ὅσοι διῴκησαν μέχρι τοῦδε ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ Ἁγίου Πέτρου, εἶχον ἰδιάζοντα φόβον τοῦ θανάτου. Ὁ ψίθυρος τῶν πτερύγων τοῦ ἐπιθανατίου Ἀγγέλου ἔφερεν αὐτοὺς εἰς ἀπελπισίαν, ὁ δὲ φόβος τοῦ νὰ καταλίπωσι τὴν κυριαρχίαν τοῦ κόσμου τούτου, ὅπως ἀποχωρήσωσιν εἰς τὴν ἄγνωστον χώραν, ἐξ ἧς οὐδεὶς ἐπανέκαμψεν, ἀφῄρει ἀπ' αὐτῶν πᾶσαν ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν. Οἱ Πάπαι ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης εἶνε θέαμα παριστῶν ἐναργέστατα τὴν ἐξουδένωσιν τῆς γηΐνης μεγαλειότητος.

Ἀλλὰ διατί οἱ ἀντιπρόσωποι καὶ ἐπίτροποι τοῦ Χριστοῦ εἶχον τοιοῦτον φόβον ἀπέναντι τοῦ θανάτου; Ὁ φόβος ἆρά γε τοῦ νὰ ἐμφανισθῶσι πρὸ τοῦ αἰωνίου κριτοῦ ἔφερε τοὺς Πάπας εἰς τοιαύτας ἀναξίας αὐτῶν σκέψεις, ἢ ἡ φροντὶς ὅτι θὰ καταλίπωσι «τὸ βασίλειον τοῦ κυρίου» ἐσκότιζε τὰς τελευταίας αὐτῶν στιγμάς, παρενείρουσα περιδεεῖς σκέψεις; Οὐχί. Σπανιώτατα οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Θεοῦ εἶχον δόσιν τινὰ τῶν χαρακτηριστικῶν ἰδιοτήτων τῶν εὐαισθήτων συνειδήσεων, καθόσον τὸ ἀβέβαιον περὶ τῆς τύχης τῆς ἐκκλησίας ἀπησχόλει μόνον τὰς εὐγενεῖς φύσεις ἐπὶ τῆς ἕδρας τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

Τὸ πλεῖστον τῶν κυριάρχων τῆς ἐκκλησίας, δι' ὧν ἡ Ῥώμη ἐφωδίαζε τὸν κόσμον, εἶχεν ὡς ἀπόφθεγμα ἴδιον τὴν ἐγωϊστικὴν φράσιν: «Ἐμοῦ θανόντος, γαῖα πυρὶ μιγήτω», διὸ καὶ οὐδόλως οὔτε ζῶντες οὔτε θανόντες ἐφρόντιζον. Τὰ αἴτια δὲ τοῦ μεγάλου τρόμου αὐτῶν πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν εἰς τὰς ἰδιαζούσας περιστάσεις, αἵτινες ἐπήρχοντο σχεδὸν τακτικῶς ἅμα ὡς ἤγγιζεν ἡ τελευταία αὐτῶν ὥρα. Οἱ ἰσχυρότατοι καὶ κραταιότατοι τῶν Παπῶν ἀπέθανον ἄθλιοι καὶ ἐγκαταλελειμμένοι. Σβεννυμένων τῶν βλεμμάτων αὐτῶν, συνεσβέννυτο καὶ ἡ δόξα των. Οὐδείς, οὔτε συγγενὴς οὔτε φίλος, ἐφρόντιζε πλέον περὶ τοῦ θνήσκοντος ἡγεμόνος τῆς ἐκκλησίας, ἐξ ὅλου δὲ τοῦ ὄγκου τῆς ἰσχύος δὲν ἀπέμενε κατὰ τὰς τελευταίας αὐτῶν στιγμὰς οὔτε μία κἂν χείρ, ὅπως παράσχῃ εἰς τὴν διψαλέαν αὐτῶν γλῶσσαν τὸ τελευταῖον ποτήριον.

Πνέοντος τοῦ Πάπα τὰ λοίσθια, διερρήγνυέτο ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Βατικανοῦ πᾶσα ἱεραρχία

καὶ τάξις. Τὸ πλῆθος τῶν εὐνοουμένων, γνωρίζον ἐκ τῶν προτέρων ὅτι ὀλίγαι μόνον ὧραι ἢ μᾶλλον στιγμαὶ ἀπέμενον τῆς προτέρας κυριαρχίας, ἔσπευδε νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ χρόνου. Τότε δὲ ἤρχιζε γενικὴ διαρπαγή. Ἡρπάζοντο χρήματα, ἔγγραφα, πολύτιμα σκεύη, χρηματοκιβώτια διηνοίγοντο. Πᾶν τὸ μὴ στερεώτατα κεκλεισμένον διηρπάζετο, ἐν ᾧ ὁ Πάπας μόνος καὶ ἐγκαταλελειμμένος ἀπώλλυτο ἔν τινι δωματίῳ. Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστος τῶν Παπῶν ἐγνώριζε τὴν συνήθειαν ταύτην, ἦτο περίτρομος πρὸ τῶν τελευταίων αὐτοῦ στιγμῶν. Τὸ ἔθιμον δὲ τοῦτο διετηρήθη καὶ μέχρι τῶν ἡμετέρων χρόνων, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ προκάτοχος Πίου τοῦ ἐννάτου Γρηγόριος ὁ δέκατος ἕκτος ἦτο ἄξιον οἴκτου θῦμα τοῦ ἐθίμου τούτου. «Πτωχός τις ἐργάτης ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Βατικανοῦ», διηγεῖται ὁ Μάξιμος d'Azeglio ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ περὶ τῶν συμβάντων, ἅτινα συνώδευσαν τὸν θάνατον τοῦ ἰσχυροῦ τούτου Πάπα, «γνωρίζων ὅτι ὁ Πάπας παραδίδει τὸ πνεῦμα, ἠθέλησε νὰ ἴδῃ αὐτὸν τὸ τελευταῖον. Κρούει ἐπί τινος θύρας... οὐδεὶς ἀποκρίνεται. Εἰσέρχεται ἐν τῷ δωματίῳ, ἀλλ' οὐδένα ἀπαντᾷ. Μεταβαίνει εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον. Οὐδείς. Ἀνοίγει τρίτην θύραν, καὶ ἰδοὺ εὑρίσκεται ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ θνήσκοντος Πάπα. Ἐπὶ τῆς κλίνης ὑψοῦται ὄρος στρωμάτων· ἀλλ' ὁ Πάπας ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀγωνίας ἔκλινε, φαίνεται, λίαν πρὸς τὸ ἓν μέρος, οὕτω δέ, ἔχων τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ σώματος ἔξω τῆς κλίνης, ἐκινεῖτο τῇδε κἀκεῖσε. Ὁ πτωχὸς ἐργάτης ἀφοῦ ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν του, τὸν καλεῖ κατ' ὄνομα, τὸν σείει... ἦτο ψυχρός. Τότε πίπτει εἰς τὰ γόνατα, καὶ ἀποτείνει τὸ de profundis ὑπὲρ τοῦ κεκοιμημένου. Ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσέρχεται εἷς τῶν οἰκείων, ὅστις εἶχεν ἤδη κρύψει εἰς ἀσφαλῆ χῶρον τὴν λείαν του, ἐκπλήσσεται βλέπων τὸν κηπουρόν, κραυγάζει, ἀπειλεῖ ὅτι θέλει φονεύσει αὐτόν, ἐὰν διηγηθῇ τι ἐξ ὅσων εἶδε, καὶ ἐπὶ τέλους διώκει αὐτὸν ἔξω. Ὁ κηπουρὸς ὅμως ὡμίλησεν...»

Ἡ ἱστορία αὕτη Γρηγορίου τοῦ δεκάτου ἕκτου δὲν εἶνε ἡ οἰκτροτέρα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς παπωσύνης. Πολυάριθμοι προκάτοχοί του εὗρον τὸν θάνατον δια φρικώδους τρόπου, τὸ δὲ δρᾶμα, ὅπερ οἱ Πάπαι βλέπουσι περὶ ἑαυτοὺς θνήσκοντες, εἶνε τοσοῦτον θλιβερόν, ὥστε σχεδὸν ἐξαγνίζει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν προτέρων ἁμαρτημάτων. Ἀλλὰ το δρᾶμα τοῦτο ἐνίοτε σὺν τῷ τραγικῷ καθίσταται καὶ ἀποτρόπαιον διὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ θνήσκοντος.

Τοιαύτην δ' ἐντύπωσιν ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου παρέχουσιν ἰδίως οἱ σιμωνιακοὶ Πάπαι, οἵτινες θεωροῦσιν ὡς ἅγιον τὸ ξανθὸν τοῦ χρυσοῦ χρῶμα. Δὲν εἶνε δὲ ὄντως ἄξιον ἀγανακτήσεως τὸ νὰ ἀκούῃ τις τὸν Πάπαν Ἰννοκέντιον τὸν τέταρτον, θνήσκοντα ἐν ἔτει 1254, καὶ ἀναφωνοῦντα εἰς τοὺς κλαίοντας ἀνεψιούς του· «Quid plangitis, miseri? Nonne vos omnes divites relinquo?» («Τί ὀδύρεσθε, ἄθλιοι; δὲν σᾶς ἀφίνω ὅλους πλουσίους;»).

Ἀλλ' ἀγωνιώδεις στιγμὰς κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου εἶχεν ὁ Πάπας, μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ὁποίου εἶνε συνδεδεμένον διὰ παντὸς τὸ τέλος τοῦ ἐνδόξου οἴκου τῶν Χοχενστάουφεν. Τὸ μεγαλήτερον τῶν συμβάντων κατὰ τὸν βίον τοῦ Πάπα τούτου ἦτο ὁ φόνος τοῦ Κονραδίνου, καίτοι δὲ οἱ περὶ αὐτὸν κατέβαλον πολὺν κόπον, δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀπαλλάξωσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀναμνήσεως τοῦ συμβάντος τούτου κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου. Οὕτω δὲ Κλήμης ὁ τέταρτος ἀπέθανεν προφέρων τὸ ὄνομα τοῦ Κονραδίνου. «Ἡ τεταραγμένη μορφὴ τοῦ ἀθώου ἀνεψιοῦ Φρειδερίκου τοῦ δευτέρου ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος ἐν Νεαπόλει, γράφει ὁ Γρηγόριος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ῥώμης, «ὅταν ἀνέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ προσευχόμενος ἔκαμπτε γόνυ ὅπως δεχθῇ τὸ θανατηφόρον κτύπημα, ἵστατο ὀρθία ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θνήσκοντος Πάπα». Κατηρᾶτο μεγαλοφώνως καὶ μετὰ πάθους διὰ τὸ ἀδίκως χυθὲν αἷμα, καὶ ἐθρήνει διότι μετ' ὀλίγον δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ δικαιολογηθῇ καὶ πρὸ τοῦ αἰωνίου κριτοῦ. Ἡ ὀπτασία τοῦ τελευταίου Χοχενστάουφεν διήγειρεν εἰς αὐτὸν πυρετώδη φρίκην. Δὲν ἐσυλλογίζετο τὸν θάνατον, ἀλλὰ τὸ οἴκτιστον θῦμα τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ ἐν Νεαπόλει. Ἠθέλησαν νὰ τὸν καθησυχάσωσιν, εἰπόντες ὅτι δὲν ἐφόνευσεν αὐτὸς τὸν Κονραδῖνον ἀλλὰ ὁ Κάρολος ὁ Ἀνδεγαυϊκός. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὸν καθησύχασε. «Μοὶ λέγετε ὅτι εἰμὶ ἀθῶος τοῦ ἁμαρτήματος», εἶπεν στένων, «ἀλλὰ μὲ καταδικάζει ἡ συνείδησις». Καὶ πάλιν ἤρξατο νὰ μέμφηται ἑαυτοῦ συνεχῶς καὶ μετὰ πάθους διὰ τὸ ἀνοσιούργημα οὗτινος ἦτο αἴτιος καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ᾐσθάνετο βαθεῖαν μεταμέλειαν.

Βονιφάτιος ὁ ὄγδοος, ὁ πανίσχυρος οὗτος Πάπας τοῦ μέσου αἰῶνος, ἀπέθανεν αὐτόχειρ. Τὸ τέλος δὲ τοῦτο εἶχε προείπει ὁ προκάτοχος αὐτοῦ Καιλεστῖνος ὁ πέμπτος, ὁ πρῶτος, ὡς γνωστόν, ἀνώτατος ποιμήν, ὅστις ἑκουσίως ἀπέθηκε τὴν τιάραν· «Intrabit ut vulpes, regnabit ut leo, morietur ut canis»—«θὰ εἰσέλθῃ ὡς ἀλώπηξ θὰ βασιλεύσῃ ὡς λέων, θὰ ἀποθάνῃ ὡς κύων», ἐφώνησεν ὁ ἐρημίτης ἐνδεδυμένος τὴν παπικὴν ἐνδυμασίαν, καὶ ἡ προφητεία αὐτοῦ ἐξετελέσθη ὡς πρὸς τὸ εἶδος τοῦ θανάτου τοῦ Βονιφατίου. Κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ὁ Βονιφάτιος κατελήφθη ὑπὸ μανίας καὶ παροξυσμῶν ἐπιληψίας, ἡμέραν δέ τινα εὗρον αὐτὸν ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Anagni νεκρόν, ἔχοντα τὴν κεφαλὴν συντεθλασμένην, διότι ἔν τινι παροξυσμῷ ἐπιληψίας ἔπληξε τὴν κεφαλὴν τόσῳ βιαίως ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὥστε αὕτη συνθλασθεῖσα παρεμορφώθη. Ἀλλ' ὁ Βονιφάτιος εἶχε φροντίσει πρὸ τοῦ θανάτου ὅπως

καὶ ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ μὴ ἐπιζήσῃ· οὕτω δὲ εὗρον τὸν παρῃτημένον Καιλεστῖνον δολοφονημένον ἐν τῷ κελίῳ του. Μέγας ἧλος εὑρέθη ἐμπεπηγμένος ἐντὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ἡ δὲ φήμη ἐκήρυττε τὸν Βονιφάτιον ὡς τὸν διατάξαντα τὸν φόνον.

Δὲν ἀπέθανε δὲ μόνον ὁ Καιλεστῖνος διὰ βιαίου θανάτου ὑπὸ χειρὸς δολοφόνου. Ἡ ἱστορία διηγεῖται ἡμῖν πληθὺν φόνων γενομένων ὑπὸ Παπῶν, τὸ δὲ σύνηθες ἦν ὁ εἷς Πάπας νὰ φονεύῃ τὸν ἕτερον εἴτε διὰ συνεργῶν εἴτε ἰδίᾳ χειρί. Βενέδικτος ὁ ἔννατος ἐνεχείρισεν εἰς Κλήμεντα τὸν δεύτερον, τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1047, τὴν κύλικα τοῦ δηλητηρίου. Αὐτὸς δὲ οὗτος ὁ Βενέδικτος, ὅστις ὡς παῖς ἐκοσμήθη διὰ τῆς τιάρας, καὶ πρὸς ὃν κατὰ τὴν κακοήθειαν καὶ τὴν ταπεινότητα τοῦ φρονήματος ἐξισώθη μόνον Ἀλέξανδρος ὁ Βοργίας, ἀπέθανεν ἐπίσης διὰ βιαίου θανάτου, καθόσον τὸν ἔπνιξαν ἐπὶ τῆς κλίνης. «Μωρότερος τοῦ Καλιγούλα, ἁμαρτωλότερος τοῦ Ἡλιογαβάλου», οὕτω χαρακτηρίζεται Βενέδικτος ὁ ἔννατος ὑπὸ ἐξέχοντος Γερμανοῦ ἱστορικοῦ· ἀλλ' ἡ εἰκὼν αὕτη φαίνεται κολακευτικὴ παραβαλλομένη πρὸς τὴν γραφεῖσαν ὑπὸ τῶν συγχρόνων. Συγγραφεύς τις ἀναφέρων τὸν ἀποπνιγμὸν τοῦ Βενεδίκτου προσθέτει: **Pridie oportebat** (ἔπρεπε νὰ γείνῃ πρότερον).

Ἐὰν δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ ἕκτος ἐκ τοῦ οἴκου Βοργία ἀπέθανε δολοφονηθείς, δὲν εἶνε ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον. Εἶνε ὅμως γενικῶς διαδεδομένη ἡ ἰδέα ὅτι ὁ μιαρώτερος οὗτος τῶν Παπῶν ἀπέθανε δηλητηριασθείς. Πιστεύουσι δὲ ὅτι ἀπέθανεν οὕτω, διότι, ὅπως ὀρθῶς ὁ Γρηγορόβιος παρατηρεῖ, δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀποθάνῃ φυσικὸν θάνατον τέρας τοιοῦτον, ὁποῖος ὁ Ἀλέξανδρος Βοργίας.

Εἶνε δὲ βέβαιον ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἀπέθανε φρικτὸν θάνατον. Ἐγκαταλελειμμένος ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν ἢ κακομεταχειριζόμενος, ἐπάλαιεν ἐπὶ πολὺ μετὰ τοῦ θανάτου. Ἡ νόσος τόσῳ εἶχε παραμορφώσει τοὺς χαρακτῆράς του, ὥστε εἶχε καταντήσει ἀγνώριστος, φρίκη δὲ καὶ ἀηδία κατελάμβανε τοὺς θεωροῦντας αὐτὸν τεθνεῶτα, ἐνῷ ζῶν κατηριθμεῖτο μετὰ τῶν ὡραιοτέρων ἀνθρώπων. Ἀναφέρεται δὲ ὑπὸ τῆς ἱστορίας ὅτι τινὲς ἔπτυσαν καὶ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ του.

Φρικτὸν τέλος ἔλαβεν ἐπίσης καὶ ὁ προκάτοχος τοῦ Ἀλεξάνδρου Βοργία Ἰννοκέντιος ὁ ὄγδοος (ἀποθ. 1492), καθόσον ἀπέθανε κατὰ γράμμα ἐξ ἀσιτίας. Ἐπειδὴ ὁ στόμαχος αὐτοῦ ἠδυνάτει νὰ πέψῃ οἱανδήποτε τροφήν, ἔμενεν ἄσιτος ἐπὶ ἑβδομάδας ὅλας. Ἔζη μόνον ἐκ γάλακτος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ πέψῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Τότε οἱ ἰατροὶ διέταξαν αὐτὸν νὰ πίνῃ γάλα γυναικεῖον, τὸ δὲ χρονικὸν ἀναφωνεῖ ἐπὶ τούτῳ· «Ὁ Πάπας ἐπὶ τῶν μαστῶν τροφοῦ!» Ἀλλὰ καὶ τὸ φάρμακον τοῦτο ἀπέτυχε, ἡ δὲ αὐτοῦ Ἁγιότης ἐγίνετο βαθμηδὸν ἰσχνοτέρα. Μετὰ τῆς ἐλαττώσεως ὅμως τῶν σωματικῶν δυνάμεων ηὔξανεν ὁ ἔρως πρὸς τὴν ζωήν· δὲν ἤθελε ποσῶς ν' ἀποθάνῃ, διὸ παρήγγειλεν εἴς τινα τῶν ἰατρῶν του, Ἑβραῖον, νὰ τὸν σώσῃ διὰ παντὸς μέσου. Ὁ ἰατρὸς ὡς τελευταῖον μέσον ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ τὴν μετάγγισιν τοῦ αἵματος, εἰς ἣν κατ' ἀρχὰς ἠναντιοῦτο ὁ Πάπας· ἀλλ' ἐπὶ τέλους συγκατετέθη. Τρεῖς δεκαετεῖς παῖδες προωρίσθησαν νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν νεότητα διὰ τοῦ αἵματός των τὸν ἀσθενῆ ἀνώτατον ποιμενάρχην. Εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἐδόθη ἀρκοῦσα ἀμοιβή, ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες ἀπέθανον θύματα τοῦ πειράματος.

Καὶ οἱ καλούμενοι δὲ φίλοι τῆς ἀνθρωπότητος Πάπαι, ὧν αἱ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ὑπηρεσίαι εἰσὶν ἀδιαφιλονείκητοι, παρέχουσιν ἰδιάζον θέαμα ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης. Καὶ θνήσκοντες ἦσαν κομπορρήμονες καὶ ἐπιτετηδευμένοι, ὅπως καὶ ζῶντες. Ὑποδεδυμένοι τοὺς κοθόρνους, οὓς ἐξέθαψαν ἐκ τῆς ἀρχαιότητος, ἐζήτουν μετ' αὐτῶν νὰ εἰσέλθωσι καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωήν, διὸ καὶ θνήσκοντες ἐξεφώνουν λόγους εἰς τὸ συνέδριον τῶν καρδιναλίων των. Οὕτω διηγεῖται ὁ βιογράφος Νικολάου τοῦ Πέμπτου Μανέττης, ὅτι ὁ Πάπας ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐφ' ἧς ἐλιποψύχει, ἐξεφώνησε κομπώδη ὁμιλίαν πρὸς τοὺς Καρδιναλίους, ἐν ᾗ ἐξύψου τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ μετὰ πολλῆς κομπορρημοσύνης. Ὡμίλησε δὲ ἐφ' ἱκανὴν ὥραν, μέχρις οὗ κατάπονος ὅλως καὶ ἀπηυδηκὼς ἐτελείωσε διὰ τῶν λέξεων τούτων· «Ὀλίγα κακά, πολλὰ δὲ καλὰ ἔπραξα εἰς τὸν βίον μου».

Καὶ Εὐγένιος δὲ ὁ τέταρτος ἐξεφώνησεν ὁμιλίαν μακρὰν πρὸ τοῦ θανάτου, ἀλλ' οὐσιωδῶς ἄλλου χαρακτῆρος. Ἐνόησε τὴν σημασίαν τοῦ θανάτου καὶ εἶπε μετὰ δυσθυμίας· «Καλλίτερον ἤθελεν εἶναι διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου ἀντὶ νὰ γείνω Πάπας νὰ ἔμενα μοναχὸς ἐν τῷ μοναστηρίῳ».

Ἀλλ' εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Παπῶν εἰσέρχονται καί τινες καθολικοὶ ἱεράρχαι, δι' ὧν ἡ σκηνογραφία μεταβάλλεται ἐπὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἔξοχον, ἀνάλογος πρὸς τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου, ἡ δὲ σπανιότης τῶν τοιούτων Παπῶν καθιστᾷ αὐτοὺς ἔτι μᾶλλον ἐξοχωτέρους καὶ συμπαθητικωτέρους. Ἀληθῶς μεγάλοι ἄνδρες δὲν ἀπαρνοῦνται ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῶν στιγμῇ τὴν σημασίαν, ἣν εἶχον καὶ πρότερον ζῶντες, ἡ δὲ ἱστορία τοῦ τέλους αὐτῶν ἀναμιμνήσκει ἡμῖν τὸ τέλος λαμπροῦ τινος ἔπους.

Τάφοι τινὲς παπικοὶ προέχουσιν σοβαροὶ καὶ ἐπιβάλλοντες, μνημεῖα ἐκείνων οὓς ὑποκρύπτουσι. Εἶνε ὅμως παρατηρήσεως ἄξιον ὅτι τὰ μνημεῖα, καὶ ἑπομένως καὶ αἱ τελευταῖαι κλίναι τῶν Παπῶν, οἵτινες ἐγένοντο ἔξοχοι, ἱδρύθησαν μακρὰν τῆς Ῥώμης. Ἡ αἰωνία πόλις διέφθειρε τοὺς Πάπας, ὅπως καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία ἦτο διεφθαρμένη. Πάντοτε ἦτο λίαν χαμαιπετὴς καὶ γήϊνος ἡ θλι-

ϐερὰ ἰδέα τοῦ νὰ καταλίπῃ τις τὸ Βατικανὸν μετὰ τῆς μεγαλοπρεπείας αὐτοῦ καὶ τῶν θησαυρῶν του, καὶ δὲν ἄφινε νὰ ἐκδηλωθῇ τὸ ἔξοχον ἐν τῷ θανάτῳ ἀνεξάρτητον καὶ ἀνεπίδραστον.

Ἡ μεγαλοπρεπεστάτη ἐπιθανάτιος κλίνη ἣν γνωρίζει ἡ Ῥωμαϊκὴ ἱστορία ἦτο ἐν ἐλεεινῷ τινι δωματίῳ ἐν Σαλέρνῳ· ἐπ' αὐτῆς ἔκειτο ὁ κραταιότατος Πάπας Γρηγόριος ὁ ἕβδομος, εἷς τῶν μεγαλειτέρων ἀνδρῶν ὅλων τῶν χρόνων, ἀντιμετωπίζων ἐν ἀξιοπρεπεῖ γαλήνῃ πρὸς τὸν θάνατον, ὃν δὲν ἠδύνατο αὐτὸς ὁ πανίσχυρος νὰ διαφύγῃ. Ὀλίγοι τινὲς μόνον εἶχον μείνει αὐτῷ πιστοὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ, αὐτὸς δὲ ὁ ἰδὼν τὸν αὐτοκράτορα μετανοοῦντα, καὶ πρὸ τοῦ ὁποίου τὸ διαλάμπον φῶς τοῦ στέμματος τοῦ ἁγίου γερμανικοῦ κράτους εἶχε καταπέσει μεταβληθὲν εἰς θολερόν τι μετέωρον, διήγαγε τὰς τελευταίας αὐτοῦ στιγμὰς μονάζων σχεδὸν ἔν τινι ἐλεεινῇ καλύβῃ. Δὲν κατεβλήθη ὅμως οὔτε ἐκάμφθη ποσῶς ὑπὸ τῆς δυστυχίας. Διετήρησε τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτοῦ, τὴν ἀταραξίαν καὶ ἀνυπόκριτον ἀφέλειαν, καὶ ἀπεχαιρέτισεν ὡς Πάπας τὸν κόσμον, ὃν ἐκάλυψε διὰ τῶν ἰχνῶν τοῦ δραστηρίου αὐτοῦ βίου ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας ὅλας. «**Dilexi justitiam et odi iniquitatem, propterea morior in exilio**», «ἠγάπησα δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησα ἀδικίαν· διὸ καὶ θνήσκω ἐν ἐξορίᾳ». Αὗται ἦσαν αἱ τελευταῖαι λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ θνήσκων Πάπας ἐψέλλισεν τῇ 25 Μαΐου 1085 ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ θανάτου.

Ἀλλὰ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ Γρηγορίου ἐπίσημοι Πάπαι ἐγίνωσκον νὰ διατηρῶσι θνήσκοντες τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν, ἐνίοτε μάλιστα παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου ἐπεδείκνυντο ἀξιοπρέπειαν, ἧς ἐστεροῦντο ἐν τῇ ζωῇ. Ἀξιόλογον δὲ τούτου παράδειγμα παρέχει ἡμῖν ὁ Πάπας Οὐρβανὸς ὁ πέμπτος, ὅστις ἐν ἔτει 1370 κατῴκησεν εἰς τὰ εὐρέα ἀνάκτορα ἐν Ἀβινιών. Οὗτος δὲν ἐδέχθη ποσῶς κατὰ τὸ διάστημα τῆς νόσου του νὰ μένωσι τὰ ἀποστολικὰ ἀνάκτορα κεκλεισμένα πρὸς τὸ πλῆθος, ὅπως ἦτο τὸ ἔθος, διὸ διέταξε ν' ἀνοίξωσιν ὅλας τὰς πύλας καὶ νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν εἴσοδον εἰς τὸν λαὸν μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ δωματίου ἔνθα ἀπέθνησκε. Ἤθελε ν' ἀγωνισθῇ τὸν ἀγῶνα τοῦ θανάτου ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ πλήθους, ὅπως ἴδῃ ὁ κόσμος πόσον ἐκμηδενίζονται τὰ μεγαλεῖα τοῦ κόσμου». Ὁ πόθος τοῦ Πάπα ἐξεπληρώθη. Ὅλη ἡ Ἀβινιὼν ἦτο μάρτυς τῶν τελευταίων του στιγμῶν, καὶ ὁ λαὸς ἐνόησε καλλίτερον διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἢ διὰ τῆς συμβολικῆς ἀναφλέξεως σωροῦ μικροῦ ἀχύρων κατὰ τὴν στέψιν τοῦ Πάπα, ὅτι «οὕτω παρέρχεται ἡ δόξα τοῦ κόσμου», «**Sic transit gloria mundi**».

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ]. Μ.

Οὐδὲν τοσοῦτον διαστρέφει τὸ ἦθος τὸ ἀφελές, ὅσον ἡ πρὸς ἐπίδειξιν ἀφελείας προσπάθεια.

Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΚΥΝΩΝ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Καθ' ἑκάστην κυριακὴν γίνεται ἀγορὰ κυνῶν ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ βουλεβάρτον τοῦ Νοσοκομείου, ἐν τῇ νέᾳ τῶν ἵππων ἀγορᾷ. Ἐν παρισινῇ τινι ἐφημερίδι ἀναγινώσκομεν τὰς ἑξῆς περιεργοτάτας περὶ αὐτῆς λεπτομερείας:

Οἱ πρὸς πώλησιν ἀγόμενοι κύνες κρατοῦνται διὰ δερματίνου ἱμάντος ἢ σχοινίου, ὑλακτοῦσι δὲ θρηνωδῶς μεταλλάσσοντες δεσπότην. Πολλοὶ τῶν κυνῶν τούτων πωλοῦνται ὑπὸ εἰδικῶν ἐξ ἐπαγγέλματος κυνοπωλῶν, ἄλλοι ὑπ' ἀγυιοπαίδων, οἵτινες τοὺς *σωφρόνουν* ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους τῶν μεγάλων ὁδῶν, καὶ ἄλλοι ὑπὸ δυστυχῶν γραιῶν, αἵτινες θρηνοῦσαι καὶ κοπτόμεναι ἀποχωρίζονται τῶν ἀγαπητῶν τοῦ γήρατός των συντρόφων.

Πολλῶν ἐκ τῶν κυνῶν τούτων ἡ ἀποκλειστικὴ ἀξία συνίσταται εἰς τὸ συλλαμβάνειν ποντικούς:

Εἰς τὸν νοῦν τινων εἰσῆλθε νὰ τοὺς ἐκπαιδεύσωσι, καὶ καθ' ἑκάστην κυριακὴν ἔρχονται εἰς τὴν ἀγορὰν ἄγοντες τοὺς μαθητάς των, οὓς ἀντὶ ὑψηλῆς μόνον τιμῆς συγκατατίθενται νὰ πωλήσωσιν. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀπάτη εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦτο, καὶ ὅτι κύνες ἀγορασθέντες ὡς ἰχνευτῆρες εὑρέθησαν ὅτι ἦσαν δειλοὶ καὶ ὀκνηροὶ χονδρόσκυλοι, ἀνίκανοι πρὸς θήραν τῶν ἐν πανουργίᾳ διαβιούντων ποντικῶν.

Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ γείνῃ; Ἀπεφασίσθη νὰ δοκιμάζωσιν ἐπὶ τόπου. Ὁ κρατῶν τὸ παρακείμενον οἰνοπωλεῖον, ἐν ᾧ δροσίζονται συχνὰ ὁ πωλητής, ὁ ἀγοραστής, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ πωλούμενος, περιέφραξε μικρὸν μέρος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δοκιμάζονται οἱ ἐπὶ δειλίᾳ ἢ ἀνικανότητι ὕποπτοι κύνες. Ἡ εὕρεσις ποντικῶν δὲν ἦτο δυσχερής. Παρουσιάσθη τις, ὅστις ἀνέλαβε νὰ προμηθεύσῃ ὅσους ἤθελον. Εἶνε τὸ ἐπάγγελμά του αὐτό, εἶνε μυοθήρας, τὰς δὲ νύκτας διατρέχει τὰς ἀμάρας φέρων μεθ' ἑαυτοῦ κιβώτιον, εἶδος μυάγρας, ἐν ᾗ ὡς διὰ μαγείας εἰσορμῶσι καὶ ἁλίσκονται οἱ ἀτιθασσότεροι τῶν ποντικῶν. Ὑπάρχουσι μαγγανευταὶ πτηνῶν, ἀρουραίων μυῶν, ἀγριμίων, οὗτος εἶνε μαγγανευτὴς ποντικῶν. Ἂν ἦτον Ἰνδός, θὰ ἐμαγγάνευεν ὄφεις.

Ἐν γωνίᾳ τινὶ τοῦ τετραγώνου ξυλίνου περιφράγματος, ὅπερ περιορίζει τὸ *στάδιον*, ὑπάρχει μικρὸν ἄνοιγμα, δι' οὗ εἶνε δυνατὸν νὰ εἰσέλθωσιν ὁ κύων, ὁ πωλητής του καὶ ὁ μυοθήρας. Οὗτος εἰσέρχεται πάντοτε μετὰ τοῦ κιβωτίου του· πιέζει ἐλατήριόν τι, καὶ ἀνοίγεται ὀπή, δι' ἧς δύναται νὰ χωρέσῃ ὁ ποντικός. Ἀλλὰ δὲν ἐξέρχεται ἀμέσως. Προβάλλει μετὰ συστολῆς τοὺς πόδας καὶ τὸ ῥύγχος του, καμμύων τοὺς ὀφθαλμούς, διστάζει καὶ ἀποπειρᾶται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ κιβώτιον· ἀλλ' ὁ μυοθήρας τὸν ὠθεῖ πρὸς τὰ ἔξω, καὶ τότε ἐννοῶν πλέον ὅτι εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ κατέλθῃ εἰς τὸ πεδίον, συγκατανεύει νὰ ἐξέλθῃ καὶ ἐξορμᾷ εὐθὺ πρὸς τὰ πρόσω.

καὶ ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ μὴ ἐπιζήσῃ· οὕτω δὲ εὗρον τὸν παρῃτημένον Καιλεστῖνον δολοφονημένον ἐν τῷ κελίῳ του. Μέγας ἧλος εὑρέθη ἐμπεπηγμένος ἐντὸς τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. ἡ δὲ φήμη ἐκήρυττε τὸν Βονιφάτιον ὡς τὸν διατάξαντα τὸν φόνον.

Δὲν ἀπέθανε δὲ μόνον ὁ Καιλεστῖνος διὰ βιαίου θανάτου ὑπὸ χειρὸς δολοφόνου. Ἡ ἱστορία διηγεῖται ἡμῖν πληθὺν φόνων γενομένων ὑπὸ Παπῶν, τὸ δὲ σύνηθες ἦν ὁ εἷς Πάπας νὰ φονεύῃ τὸν ἕτερον εἴτε διὰ συνεργῶν εἴτε ἰδίᾳ χειρί. Βενέδικτος ὁ ἔννατος ἐνεχείρισεν εἰς Κλήμεντα τὸν δεύτερον, τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1047, τὴν κύλικα τοῦ δηλητηρίου. Αὐτὸς δὲ οὗτος ὁ Βενέδικτος, ὅστις ὡς παῖς ἐκοσμήθη διὰ τῆς τιάρας, καὶ πρὸς ὃν κατὰ τὴν κακοήθειαν καὶ τὴν ταπεινότητα τοῦ φρονήματος ἐξισώθη μόνον Ἀλέξανδρος ὁ Βοργίας, ἀπέθανεν ἐπίσης διὰ βιαίου θανάτου, καθόσον τὸν ἔπνιξαν ἐπὶ τῆς κλίνης. «Μωρότερος τοῦ Καλιγούλα, ἁμαρτωλότερος τοῦ Ἡλιογαβάλου», οὕτω χαρακτηρίζεται Βενέδικτος ὁ ἔννατος ὑπὸ ἐξέχοντος Γερμανοῦ ἱστορικοῦ· ἀλλ' ἡ εἰκὼν αὕτη φαίνεται κολακευτικὴ παραβαλλομένη πρὸς τὴν γραφεῖσαν ὑπὸ τῶν συγχρόνων. Συγγραφεύς τις ἀναφέρων τὸν ἀποπνιγμὸν τοῦ Βενεδίκτου προσθέτει: **Pridie oportebat** (ἔπρεπε νὰ γείνῃ πρότερον).

Ἐὰν δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ ἕκτος ἐκ τοῦ οἴκου Βοργία ἀπέθανε δολοφονηθείς, δὲν εἶνε ἱστορικῶς ἀποδεδειγμένον. Εἶνε ὅμως γενικῶς διαδεδομένη ἡ ἰδέα ὅτι ὁ μιαρώτερος οὗτος τῶν Παπῶν ἀπέθανε δηλητηριασθείς. Πιστεύουσι δὲ ὅτι ἀπέθανεν οὕτω, διότι, ὅπως ὀρθῶς ὁ Γρηγορόβιος παρατηρεῖ, δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀποθάνῃ φυσικὸν θάνατον τέρας τοιοῦτον, ὁποῖος ὁ Ἀλέξανδρος Βοργίας.

Εἶνε δὲ βέβαιον ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἀπέθανε φρικτὸν θάνατον. Ἐγκαταλελειμμένος ὑπὸ τῶν περὶ αὐτὸν ἢ κακομεταχειριζόμενος, ἐπάλαιεν ἐπὶ πολὺ μετὰ τοῦ θανάτου. Ἡ νόσος τόσῳ εἶχε παραμορφώσει τοὺς χαρακτῆράς του, ὥστε εἶχε καταντήσει ἀγνώριστος, φρίκη δὲ καὶ ἀηδία κατελάμβανε τοὺς θεωροῦντας αὐτὸν τεθνεῶτα, ἐνῷ ζῶν κατηριθμεῖτο μετὰ τῶν ὡραιοτέρων ἀνθρώπων. Ἀναφέρεται δὲ ὑπὸ τῆς ἱστορίας ὅτι τινὲς ἔπτυσαν καὶ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ του.

Φρικτὸν τέλος ἔλαβεν ἐπίσης καὶ ὁ προκάτοχος τοῦ Ἀλεξάνδρου Βοργία Ἰννοκέντιος ὁ ὄγδοος (ἀποθ. 1492), καθόσον ἀπέθανε κατὰ γράμμα ἐξ ἀσιτίας. Ἐπειδὴ ὁ στόμαχος αὐτοῦ ἠδυνάτει νὰ πέψῃ οἱανδήποτε τροφήν, ἔμενεν ἄσιτος ἐπὶ ἑβδομάδας ὅλας. Ἔζη μόνον ἐκ γάλακτος, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ πέψῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Τότε οἱ ἰατροὶ διέταξαν αὐτὸν νὰ πίνῃ γάλα γυναικεῖον, τὸ δὲ χρονικὸν ἀναφωνεῖ ἐπὶ τούτῳ· «Ὁ Πάπας ἐπὶ τῶν μαστῶν τροφοῦ!» Ἀλλὰ καὶ τὸ φάρμακον τοῦτο ἀπέτυχε, ἡ δὲ αὐτοῦ Ἁγιότης ἐγίνετο βαθμηδὸν ἰσχνοτέρα. Μετὰ τῆς ἐλαττώσεως ὅμως τῶν σωματικῶν δυνάμεων ηὔξανεν ὁ ἔρως πρὸς τὴν ζωήν· δὲν ἤθελε ποσῶς ν' ἀποθάνῃ, διὸ παρήγγειλεν εἴς τινα τῶν ἰατρῶν του, Ἑβραῖον, νὰ τὸν σώσῃ διὰ παντὸς μέσου. Ὁ ἰατρὸς ὡς τελευταῖον μέσον ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ τὴν μετάγγισιν τοῦ αἵματος, εἰς ἣν κατ' ἀρχὰς ἠναντιοῦτο ὁ Πάπας· ἀλλ' ἐπὶ τέλους συγκατετέθη. Τρεῖς δεκαετεῖς παῖδες προωρίσθησαν νὰ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν νεότητα διὰ τοῦ αἵματός των τὸν ἀσθενῆ ἀνώτατον ποιμενάρχην. Εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἐδόθη ἀρκοῦσα ἀμοιβή, ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες ἀπέθανον θύματα τοῦ πειράματος.

Καὶ οἱ καλούμενοι δὲ φίλοι τῆς ἀνθρωπότητος Πάπαι, ὧν αἱ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ὑπηρεσίαι εἰσὶν ἀδιαφιλονείκητοι, παρέχουσιν ἰδιάζον θέαμα ἐπὶ τῆς ἐπιθανατίου κλίνης. Καὶ θνήσκοντες ἦσαν κομπορρήμονες καὶ ἐπιτετηδευμένοι, ὅπως καὶ ζῶντες. Ὑποδεδυμένοι τοὺς κοθόρνους, οὓς ἐξέθαψαν ἐκ τῆς ἀρχαιότητος, ἐζήτουν μετ' αὐτῶν νὰ εἰσέλθωσι καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωήν, διὸ καὶ θνήσκοντες ἐξεφώνουν λόγους εἰς τὸ συνέδριον τῶν καρδιναλίων των. Οὕτω διηγεῖται ὁ βιογράφος Νικολάου τοῦ Πέμπτου Μανέττης, ὅτι ὁ Πάπας ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐφ' ἧς ἐλιποψύχει, ἐξεφώνησε κομπώδη ὁμιλίαν πρὸς τοὺς Καρδιναλίους, ἐν ᾗ ἐξύψου τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ μετὰ πολλῆς κομπορρημοσύνης. Ὡμίλησε δὲ ἐφ' ἱκανὴν ὥραν, μέχρις οὗ κατάπονος ὅλως καὶ ἀπηυδηκὼς ἐτελείωσε διὰ τῶν λέξεων τούτων· «Ὀλίγα κακά, πολλὰ δὲ καλὰ ἔπραξα εἰς τὸν βίον μου».

Καὶ Εὐγένιος δὲ ὁ τέταρτος ἐξεφώνησεν ὁμιλίαν μακρὰν πρὸ τοῦ θανάτου, ἀλλ' οὐσιωδῶς ἄλλου χαρακτῆρος. Ἐνόησε τὴν σημασίαν τοῦ θανάτου καὶ εἶπε μετὰ δυσθυμίας· «Καλλίτερον ἤθελεν εἶναι διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μου ἀντὶ νὰ γείνω Πάπας νὰ ἔμενα μοναχὸς ἐν τῷ μοναστηρίῳ».

Ἀλλ' εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Παπῶν εἰσέρχονται καί τινες καθολικοὶ ἱεράρχαι, δι' ὧν ἡ σκηνογραφία μεταβάλλεται ἐπὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἔξοχον, ἀνάλογος πρὸς τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου, ἡ δὲ σπανιότης τῶν τοιούτων Παπῶν καθιστᾷ αὐτοὺς ἔτι μᾶλλον ἐξοχωτέρους καὶ συμπαθητικωτέρους. Ἀληθῶς μεγάλοι ἄνδρες δὲν ἀπαρνοῦνται ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῶν στιγμῇ τὴν σημασίαν, ἣν εἶχον καὶ πρότερον ζῶντες, ἡ δὲ ἱστορία τοῦ τέλους αὐτῶν ἀναμιμνήσκει ἡμῖν τὸ τέλος λαμπροῦ τινος ἔπους.

Τάφοι τινὲς παπικοὶ προέχουσιν σοβαροὶ καὶ ἐπιβάλλοντες, μνημεῖα ἐκείνων οὓς ὑποκρύπτουσι. Εἶνε ὅμως παρατηρήσεως ἄξιον ὅτι τὰ μνημεῖα, καὶ ἑπομένως καὶ αἱ τελευταῖαι κλίναι τῶν Παπῶν, οἵτινες ἐγένοντο ἔξοχοι, ἱδρύθησαν μακρὰν τῆς Ῥώμης. Ἡ αἰωνία πόλις διέφθειρε τοὺς Πάπας, ὅπως καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία ἦτο διεφθαρμένη. Πάντοτε ἦτο λίαν χαμαιπετὴς καὶ γήϊνος ἡ θλι-

βερὰ ἰδέα τοῦ νὰ καταλίπῃ τις τὸ Βατικανὸν μετὰ τῆς μεγαλοπρεπείας αὐτοῦ καὶ τῶν θησαυρῶν του, καὶ δὲν ἄφινε νὰ ἐκδηλωθῇ τὸ ἔξοχον ἐν τῷ θανάτῳ ἀνεξάρτητον καὶ ἀνεπίδραστον.

Ἡ μεγαλοπρεπεστάτη ἐπιθανάτιος κλίνη ἣν γνωρίζει ἡ Ῥωμαϊκὴ ἱστορία ἦτο ἐν ἐλεεινῷ τινι δωματίῳ ἐν Σαλέρνῳ· ἐπ᾽αὐτῆς ἔκειτο ὁ κραταιότατος Πάπας Γρηγόριος ὁ ἕβδομος, εἷς τῶν μεγαλειτέρων ἀνδρῶν ὅλων τῶν χρόνων, ἀντιμετωπίζων ἐν ἀξιοπρεπεῖ γαλήνῃ πρὸς τὸν θάνατον, ὃν δὲν ἠδύνατο αὐτὸς ὁ πανίσχυρος νὰ διαφύγῃ. Ὀλίγοι τινὲς μόνον εἶχον μείνει αὐτῷ πιστοὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ, αὐτὸς δὲ ὁ ἰδὼν τὸν αὐτοκράτορα μετανοοῦντα, καὶ πρὸ τοῦ ὁποίου τὸ διαλάμπον φῶς τοῦ στέμματος τοῦ ἁγίου γερμανικοῦ κράτους εἶχε καταπέσει μεταβληθὲν εἰς θολερόν τι μετέωρον, διήγαγε τὰς τελευταίας αὐτοῦ στιγμὰς μονάζων σχεδὸν ἔν τινι ἐλεεινῇ καλύβῃ. Δὲν κατεβλήθη ὅμως οὔτε ἐκάμφθη ποσῶς ὑπὸ τῆς δυστυχίας. Διετήρησε τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτοῦ, τὴν ἀταραξίαν καὶ ἀνυπόκριτον ἀφέλειαν, καὶ ἀπεχαιρέτισεν ὡς Πάπας τὸν κόσμον, ὃν ἐκάλυψε διὰ τῶν ἰχνῶν τοῦ δραστηρίου αὐτοῦ βίου ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας ὅλας. «**Dilexi justitiam et odi iniquitatem, propterea morior in exilio**», «ἠγάπησα δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησα ἀδικίαν· διὸ καὶ θνήσκω ἐν ἐξορίᾳ». Αὗται ἦσαν αἱ τελευταῖαι λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ θνήσκων Πάπας ἐψέλλισεν τῇ 25 Μαΐου 1085 ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ θανάτου.

Ἀλλὰ καὶ ὀλιγώτερον τοῦ Γρηγορίου ἐπίσημοι Πάπαι ἐγίνωσκον νὰ διατηρῶσι θνήσκοντες τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν, ἐνίοτε μάλιστα παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου ἐπεδείκνυντο ἀξιοπρέπειαν, ἧς ἐστεροῦντο ἐν τῇ ζωῇ. Ἀξιόλογον δὲ τούτου παράδειγμα παρέχει ἡμῖν ὁ Πάπας Οὐρβανὸς ὁ πέμπτος, ὅστις ἐν ἔτει 1370 κατῴκησεν εἰς τὰ εὐρέα ἀνάκτορα ἐν Ἀβινιών. Οὗτος δὲν ἐδέχθη ποσῶς κατὰ τὸ διάστημα τῆς νόσου του νὰ μένωσι τὰ ἀποστολικὰ ἀνάκτορα κεκλεισμένα πρὸς τὸ πλῆθος, ὅπως ἦτο τὸ ἔθος, διὸ διέταξε ν᾽ ἀνοίξωσιν ὅλας τὰς πύλας καὶ νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν εἴσοδον εἰς τὸν λαὸν μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ δωματίου ἔνθα ἀπέθνησκε. Ἤθελε ν᾽ ἀγωνισθῇ τὸν ἀγῶνα τοῦ θανάτου ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ πλήθους, «ὅπως ἴδῃ ὁ κόσμος πόσον ἐκμηδενίζονται τὰ μεγαλεῖα τοῦ κόσμου». Ὁ πόθος τοῦ Πάπα ἐξεπληρώθη. Ὅλη ἡ Ἀβινιὼν ἦτο μάρτυς τῶν τελευταίων του στιγμῶν, καὶ ὁ λαὸς ἐνόησε καλλίτερον διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἢ διὰ τῆς συμβολικῆς ἀναφλέξεως σωροῦ μικροῦ ἀχύρων κατὰ τὴν στέψιν τοῦ Πάπα, ὅτι «οὕτω παρέρχεται ἡ δόξα τοῦ κόσμου», «**Sic transit gloria mundi**».

[Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ]. Μ.

Οὐδὲν τοσοῦτον διαστρέφει τὸ ἦθος τὸ ἀφελές, ὅσον ἡ πρὸς ἐπίδειξιν ἀφελείας προσπάθεια.

Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΚΥΝΩΝ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Καθ᾽ ἑκάστην κυριακὴν γίνεται ἀγορὰ κυνῶν ἐν Παρισίοις κατὰ τὸ βουλεβάρτον τοῦ Νοσοκομείου, ἐν τῇ νέᾳ τῶν ἵππων ἀγορᾷ. Ἐν παρισινῇ τινι ἐφημερίδι ἀναγινώσκομεν τὰς ἑξῆς περιεργοτάτας περὶ αὐτῆς λεπτομερείας:

Οἱ πρὸς πώλησιν ἀγόμενοι κύνες κρατοῦνται διὰ δερματίνου ἱμάντος ἢ σχοινίου, ὑλακτοῦσι δὲ θρηνωδῶς μεταλλάσσοντες δεσπότην. Πολλοὶ τῶν κυνῶν τούτων πωλοῦνται ὑπὸ εἰδικῶν ἐξ ἐπαγγέλματος κυνοπωλῶν, ἄλλοι ὑπ᾽ ἀγυιοπαίδων, οἵτινες τοὺς *σουφρόνουν* ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους τῶν μεγάλων ὁδῶν, καὶ ἄλλοι ὑπὸ δυστυχῶν γραιῶν, αἵτινες θρηνοῦσαι καὶ κοπτόμεναι ἀποχωρίζονται τῶν ἀγαπητῶν τοῦ γήρατός των συντρόφων.

Πολλῶν ἐκ τῶν κυνῶν τούτων ἡ ἀποκλειστικὴ ἀξία συνίσταται εἰς τὸ συλλαμβάνειν ποντικούς· Εἰς τὸν νοῦν τινων εἰσῆλθε νὰ τοὺς ἐκπαιδεύσωσι, καὶ καθ᾽ ἑκάστην κυριακὴν ἔρχονται εἰς τὴν ἀγορὰν ἄγοντες τοὺς μαθητάς των, οὓς ἀντὶ ὑψηλῆς μόνον τιμῆς συγκατατίθενται νὰ πωλήσωσιν. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἀπάτη εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦτο, καὶ ὅτι κύνες ἀγορασθέντες ὡς ἰχνευτῆρες εὑρέθησαν ὅτι ἦσαν δειλοὶ καὶ ὀκνηροὶ χονδρόσκυλοι, ἀνίκανοι πρὸς θήραν τῶν ἐν πανουργίᾳ διαβιούντων ποντικῶν.

Τί ἔπρεπε λοιπὸν νὰ γείνῃ; Ἀπεφασίσθη νὰ δοκιμάζωσιν ἐπὶ τόπου. Ὁ κρατῶν τὸ παρακείμενον οἰνοπωλεῖον, ἐν ᾧ δροσίζονται συχνὰ ὁ πωλητής, ὁ ἀγοραστής, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ πωλούμενος, περιέφραξε μικρὸν μέρος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δοκιμάζονται οἱ ἐπὶ δειλίᾳ ἢ ἀνικανότητι ὕποπτοι κύνες. Ἡ εὕρεσις ποντικῶν δὲν ἦτο δυσχερής. Παρουσιάσθη τις, ὅστις ἀνέλαβε νὰ προμηθεύσῃ ὅσους ἤθελον. Εἶνε τὸ ἐπάγγελμά του αὐτό, εἶνε μυοθήρας, τὰς δὲ νύκτας διατρέχει τὰς ἁμάξας φέρων μεθ᾽ ἑαυτοῦ κιβώτιον, εἶδος μυάγρας, ἐν ᾗ ὡς διὰ μαγείας εἰσορμῶσι καὶ ἁλίσκονται οἱ ἀτιθασσότεροι τῶν ποντικῶν. Ὑπάρχουσι μαγγανευταὶ πτηνῶν, ἀρουραίων μυῶν, ἀγριμίων, οὗτος εἶνε μαγγανευτὴς ποντικῶν. Ἂν ἦτον Ἰνδός, θὰ ἐμαγγάνευεν ὄφεις.

Ἐν γωνίᾳ τινὶ τοῦ τετραγώνου ξυλίνου περιφράγματος, ὅπερ περιορίζει τὸ *στάδιον*, ὑπάρχει μικρὸν ἄνοιγμα, δι᾽ οὗ εἶνε δυνατὸν νὰ εἰσέλθωσιν ὁ κύων, ὁ πωλητής του καὶ ὁ μυοθήρας. Οὗτος εἰσέρχεται πάντοτε μετὰ τοῦ κιβωτίου του· πιέζει ἐλατήριόν τι, καὶ ἀνοίγεται ὀπή, δι᾽ ἧς δύναται νὰ χωρέσῃ ὁ ποντικός. Ἀλλὰ δὲν ἐξέρχεται ἀμέσως. Προβάλλει μετὰ συστολῆς τοὺς πόδας καὶ τὸ ῥύγχος του, καμμύων τοὺς ὀφθαλμούς, διστάζει καὶ ἀποπειρᾶται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ κιβώτιον· ἀλλ᾽ ὁ μυοθήρας τὸν ὠθεῖ πρὸς τὰ ἔξω, καὶ τότε ἐννοῶν πλέον ὅτι εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ κατέλθῃ εἰς τὸ πεδίον, συγκατανεύει νὰ ἐξέλθῃ καὶ ἐξορμᾷ εὐθὺ πρὸς τὰ πρόσω.

Τότε δρμᾷ καὶ ὁ κύων· ἂν ᾖ ἠσκημένος περὶ τὴν θήραν ταύτην, ἐν ἀκαρεῖ καταβάλλει τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ δι' ἑνὸς δήγματος, καὶ ἐκτείνει αὐτὸν νεκρόν. Μὴ ὑπολάβῃ δέ τις ὅτι εἶνε ἄμοιρον κινδύνου τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀσκήσεως.

Ὁ ποντικὸς δὲν εἶνε ζῷον ἀνεχόμενον νὰ θανατωθῇ ἄνευ ἀντιστάσεως, ἰδίᾳ δὲ μάλιστα ὅταν ἀριθμῇ ἐτῶν τινων ζωήν. Οἱ μακροὶ αὐτοῦ ὀδόντες εἰσὶν ὀξεῖς, καὶ ἐμβυθίζονται πολλάκις σκληρότατα εἰς τὸ ῥύγχος τοῦ κυνός, ὁσάκις οὗτος κακῶς ἐκλέγῃ τῆς ἐπιθέσεως τὴν στιγμήν, ἢ κακῶς ὑπολογίζῃ τοῦ δήγματός του τὴν δύναμιν.

Εἶνε κωμικὸν τότε νὰ βλέπῃς τὸν ποντικὸν κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ ῥύγχους τοῦ κυνὸς καὶ ταλαντευόμενον μέχρις οὗ παραζαλισθεὶς ἀναγκασθῇ ν' ἀποσπάσῃ τοὺς ὀδόντας του.

Ὅταν ὁ κύων εἶνε ἄπειρος ἔτι, τότε ὡς ἀνταγωνιστὴς αὐτοῦ προσάγεται μικρὸς καὶ ἀθῷος ποντικός, μὴ ἐκτραχυνθεὶς ἔτι ἐν τῇ πονηρίᾳ. Τότε συνάπτεται ἀγὼν μεταξὺ τῶν δύω ζῴων, οὐδεμίαν ἀφορμὴν παραπόνου ἐχόντων κατ' ἀλλήλων. Ὁ νεαρὸς κύων εἶνε ὅλος χαρά. Ὁ ποντικὸς εἶνε σεμνὸς ὡς νεᾶνις. Μόνον μὲ ὁμήλικάς του ποντικοὺς διεπληκτίσθη ἄχρι τοῦδε.

Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ οἱ ἀντίπαλοι θερμαίνονται. Ὀδούς τις εἰσέρχεται εἰς μέρος πολὺ εὐαίσθητον. Ἐγένετο παρεννόησις βεβαίως, ἀλλ' ἀνεφλέχθη τῆς σαρκοφαγίας τὸ ὁρμέμφυτον· ἡ ὀσμὴ τοῦ αἵματος διεχύθη ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ· ἐξεγείρεται τότε ἡ φυσικὴ θηριωδία τῶν ζῴων τούτων, καὶ ἡ πάλη καθίσταται φλογερά, ἀγρία, αἱμοχαρής, ἀμείλικτος. Ὁ κύων νυγεὶς τὸ ῥύγχος καὶ τὴν φιλοτιμίαν ἀναμιμνήσκεται τῶν προγόνων του· ὁ ποντικός, ἀφ' οὗ μάτην διατρέχει ὅλας τὰς γωνίας τοῦ περιβόλου, ἐν ᾧ εἶνε ἐγκεκλεισμένος, σκέπτεται, οὐχὶ ἄνευ μελαγχολίας, ὅτι δὲν τῷ ὑπολείπεται πλέον εἰμὴ νίκη ἢ θάνατος. Καὶ εἶνε θέαμα περιεργότατον, εἰ μὴ εὐχάριστον, νὰ βλέπῃ τις τοὺς δύω τούτους ἀνταγωνιστάς, φοβουμένους μὲν ἀλλήλους, ἀλλ' ἡρωϊκῶς μαχομένους. Ὁ κύων θριαμβεύει ἐπὶ τέλους, καὶ ὁ μυοθήρας ἀποφαίνεται ὅτι εἶνε *καλὸ λαγωνικό*, ἐν ᾧ δ' ἀποτελειόνει τὸν τραυματίαν ποντικόν, ὑποψελλίζει, ὀλίγον στωϊκῶς εἶν' ἀληθές, τὸν ἐπικήδειον αὐτοῦ.

* Κ.

Η ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΙΑ ΕΝ ΕΛΒΕΤΙΑ

Ὁ *Ἡμερήσιος Τηλέγραφος* τῆς Μελβούρνης ἐδημοσίευσεν ἀρτίως ἐκτενὲς περὶ τῆς ἐν τῇ αὐστραλιακῇ ταύτῃ πόλει γενομένης Ἑλβετικῆς ἐκθέσεως ἄρθρον, ἐξ οὗ ἐρανιζόμεθα λίαν ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περί τε τῆς παρελθούσης καὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς ὡρολογοποιΐας ἐν Ἑλβετίᾳ.

Κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλβετῶν ὡρολογοποιῶν κατεσκεύαζον τὸ ὡρολόγιον ὁλόκληρον, τουτέστι τήν τε κινητήριον μηχανὴν καὶ τὴν πυξίδα. Ἅπασα δὲ ἡ ἐργασία ἐξετελεῖτο διὰ χειρὸς καὶ δι' ἁπλουστάτου ὀργάνου. Διὰ τοῦ συστήματος τούτου οἱ τεχνῖται ἀπέβαινον μὲν πολλάκις ἐπιτηδειότατοι, ὀλίγα ὅμως κατεσκεύαζον ὡρολόγια.

Κατὰ τὸν 18ον καὶ 19ον αἰῶνα ἡ διαίρεσις τῆς ἐργασίας ἀνεπτύχθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Σήμερον δὲ ὑπάρχουσι πλεῖστα καὶ τελειότατα μέθοδοι πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐν τῇ ἐκτελέσει ταχύτητος καὶ ἀκριβείας. Εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἀνήκει βεβαίως ἡ τιμὴ τῆς χρήσεως τῆς πρώτης τῶν μηχανῶν πρὸς κατασκευὴν ὡρολογίων.

Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἡ ὡρολογοποιητικὴ βιομηχανία τῆς Ἑλβετίας συγκεντροῦται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς γαλλικὰς ἐπαρχίας (Cantons) Γενεύης, Νευσατέλ, Βὼδ καὶ τοῦ Ἰούρα.

Τὸ Νευσατὲλ παράγει ἐτησίως ἓν ἑκατομμύριον ὡρολογίων περίπου, ἀξίας 50 ἑκατομμυρίων φρ. Ἐν δὲ τῷ Ἰούρᾳ ἐργάζονται τρισχίλιοι μὲν ἐργάται εἰς τὴν κατασκευὴν ὡρολογίων καὶ κιβωτίων μουσικῆς, πεντακισχίλιοι δὲ ἕτεροι ἐν τοῖς λοιποῖς διαμερίσμασι τοῦ Βώδ, ἤτοι Λωζάνῃ, Ὄρβῃ, Ὑβερδόν, Γκράντσον κτλ. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Βέρνης ὑπολογίζονται εἰς 13000 οἱ ἐργάται ἐν τῇ ὡρολογοποιΐᾳ, κατασκευάζονται δὲ κατ' ἔτος ὡρολόγια ἀξίας 30,000,000 φράγκων. Ὑπάρχουσι πρὸς τούτοις μεγάλα ἐργοστάσια ἐν Σαὶντ-Ἰμιέ, Πιέννῃ, Βὰλ-δὲ-Μουτιέ, Βαβάνῃ καὶ Λύσῃ, ἔνθα κατασκευάζονται μηχαναὶ ὡρολογίων. Εἰς τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν τῶν καταστημάτων ὑπάρχουσι μηχαναὶ κατασκευάζουσαι ὡρολόγια ἔχοντα ὁμοίας διαστάσεις. Ὡσαύτως ἡ Πιέννη ἔχει εἰδικὰ ἐργοστάσια πρὸς κατασκευὴν πυξίδων, κοσμημάτων καὶ ἐλατηρίων. Ἐν τῷ διαμερίσματι τούτῳ παράγουσιν ὡρολόγια χρυσᾶ, ἀργυρᾶ καὶ μεταλλικὰ εἰς λίαν εὐθηνὰς τιμάς.

Ἡ ἐν Μελβούρνῃ Ἑλβετικὴ ἔκθεσις ἦτο ἀσυγκρίτως ἡ πληρεστέρα τῶν ἐκεῖ γενομένων. Ἰδίᾳ μνημονεύονται τὰ μέγιστα καὶ μικρότατα τῶν ἐκτεθέντων ὡρολογίων. Τὸ μικρότατον φαίνεται καταδεικνύον μέχρι ποίας λεπτότητος ἐργασίας δύναται νὰ φθάσῃ ἡ Ἑλβετικὴ ὡρολογοποιΐα. Τὸ ὡρολόγιον τοῦτο ἐξετιμήθη εἰς τιμὴν ὀλίγον ὑπερβολικήν, ἤτοι ἑκατὸν γκινέας (φρ. 10,000). Ἅπαντα τὰ ἀπαρτίζοντα αὐτὸ τεμάχια εἰσὶ κατεσκευασμένα διὰ τῆς χειρός. Ἄλλα ὡρολόγια, ἔχοντα διπλάσιον μέγεθος, προσαρμόζονται ἐπὶ δακτυλίων, πορπῶν θαυμασίως κεκοσμημένων καὶ πεποικιλμένων διὰ σχεδίων σπανίας ὡραιότητος. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων ἐπωλήθησαν ἱκανά. Ὑπάρχουσιν ὡρολόγια σημαίνοντα κατὰ βούλησιν τὰς ὥρας, τὰ τέταρτα, τὰ λεπτά, ἕτερα δεικνύοντα τὰ βήματα τῶν πεζῶν καὶ ἱππέων, καὶ ἄλλα μετὰ ἡμερολογίων, χρονομέτρων προχείρων καὶ ἀστρονομικά. Αἱ τιμαὶ αὐτῶν ποικίλλουσιν ἀπὸ 20 μέχρι 3,200 φράγκων.

Α...

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΝ ΕΛΒΕΤΙΑι ΑΛΕΞΙΒΡΟΧΙΟΝ

Τὸ πρῶτον ἐν Ἑλβετίᾳ ἀλεξιβρόχιον ἐφάνη ἐν Ἐριζῶ, κωμοπόλει τῆς Ἀππενζέλης, ἐστάλη δ' ἐκ Παρισίων εἰς ἔμπορόν τινα, Τάννερ καλούμενον, ὑφ' ἑνὸς τῶν φίλων καὶ ἀνταποκριτῶν του. Ἦτο πελώριον μηχάνημα δι' εὐρείας περιβεβλημένον λωρίδος, κινῆσαν τὴν γενικὴν ἔκπληξιν τῶν ἁπλοϊκῶν κατοίκων, διότι οὐδὲν παρόμοιον εἶχον τέως ἴδει, τὸ ἐπωνόμασαν δὲ *στέγην κατὰ τῆς βροχῆς*.

Ὁ κτήτωρ τοῦ πολυτίμου τούτου ἀλεξιβροχίου ἠθέλησε νὰ φανῇ πολὺ ἀβρόφρων πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς Ἐριζῶ. Οὕτω λοιπὸν τὴν κυριακήν, ὁσάκις ὁ καιρὸς ἦτο βροχερός, ὁ ὑπηρέτης τοῦ κυρίου Τάννερ, φορῶν τὰ καλλίτερά του ἐνδύματα, ἐπορεύετο σοβαρῶς καὶ μεμετρημένῳ βήματι καὶ παρελάμβανεν ἀπὸ τῆς κατοικίας του τὸν τοπάρχην (landmman), ὃν συνώδευεν ἄχρι τῆς ἐκκλησίας, κρατῶν μετ' ἀξιοπρεπείας διὰ τῆς ῥωμαλέας του χειρὸς τὴν ὀγκώδη λαβὴν τῆς προστατευτικῆς *στέγης*. Πλῆθος πάντοτε συνωστίζετο, ὅπως τοὺς ἴδωσι διαβαίνοντας. Ἔπειτα ἤρχετο ἡ σειρὰ τοῦ ἐπισκόπου, ὃν παρελάμβανεν ἐπίσης ἀπὸ τοῦ οἰκήματός του καὶ συνώδευε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς τὸν ναόν, μεθ' ὅλα δὲ ταῦτα τὰ *ἀναβοκαταιβάσματα* ἐπέτρεπε τέλος καὶ εἰς ἑαυτὸν ὁ γενναῖος ἰδιοκτήτης τὴν χρῆσιν τῆς περιουσίας του.

Ἡ νέα ἐφεύρεσις ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας ἦτο τὸ ἀντικείμενον ὅλων τῶν συνδιαλέξεων, καὶ δὲν ἔλειψαν φρόνιμοι ἄνθρωποι σείοντες τὴν κεφαλήν των καὶ ἐκφράζοντες φόβους περὶ τῶν ἠθῶν τοῦ τόπου καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς κοινωνίας, ἀφ' οὗ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ πολιτισμοῦ, ἀπήλαυνον ἀπὸ τοῦ σώματος αὐτῶν τὸ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καταπεμπόμενον ὕδωρ.

Καὶ ὅμως μεθ' ὅλα τὰ ἀλεξιβρόχια ἡ Ἐριζῶ εἶνε σήμερον μία τῶν μᾶλλον ἀκμαζουσῶν κωμοπόλεων τῆς θελκτικῆς Ἀππενζέλης, ἥτις καίτοι ἀφοσιωθεῖσα εἰς τὴν βιομηχανίαν, διεφύλαξεν οὐδὲν ἧττον, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην, τ' ἀρχαϊκά, ἀφελῆ, ἁγνὰ καὶ σχεδὸν πατριαρχικὰ ἤθη της.

*

ΠΛΥΣΙΜΟΝ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΧΟΥ

Πλὴν τῶν ἄλλων αὐτῆς κατορθωμάτων ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη εὗρε τελευταίως τρόπον, δι' οὗ δύναται νὰ πλύνῃ τὸν στόμαχον τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐὰν ἦτο ἁπλοῦν ὕφασμα, καὶ νὰ τὸν καθιστᾷ ὅσον ἤθελέ τις ἐπιθυμήσει καθαρόν. Ὁ τρόπος οὗτος, ἁπλούστατος ἅμα καὶ ἀκίνδυνος, εἶνε ὁ ἑπόμενος· Λειοτάτην ἐκ καουτσοὺκ σύριγγα, μήκους 1 1[2 μ., διαμέτρου δὲ 10—12 ὑποχιλιομέτρων, προσαρμόζομεν εἰς ὑέλινον χωνίον χωρητικότητος 500 περίπου γραμμαρίων. Διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς κρατοῦμεν τὸ χωνίον, ἐνῷ διὰ τῆς δεξιᾶς εἰσάγομεν εἰς τὸν φάρυγγα τὸ ἐλεύθερον τῆς σύριγγος ἄκρον ἀλειμμένον διὰ γλυκερίνης. Εἶτα ὠθοῦμεν ἠπίως τὴν σύριγγα μέχρις εἰσδύσεως τοῦ τρίτου αὐτῆς, ἐνῷ συγχρόνως παραγγέλλεται ὁ ἄρρωστος νὰ ἐκτελῇ τοιαύτας κινήσεις καταπόσεως, ὡσεὶ ἤθελε νὰ καταπίῃ μακρὸν μακαρόνιον. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὑψοῦμεν τὸ χωνίον ὑπεράνω τῆς τοῦ πάσχοντος κεφαλῆς καὶ ῥίπτομεν ἐν αὐτῷ τὸ διὰ τὴν πλύσιν τοῦ στομάχου ὡρισμένον ῥευστόν.

Τῆς σύριγγος οὕτω πληρωθείσης μέχρι τοῦ λαιμοῦ τοῦ χωνίου, ἀφίνομεν τὸ ὄργανον ἐν τῇ θέσει ταύτῃ στιγμάς τινας, εἶτα δὲ στρέφομεν τὸ χωνίον τόσον πρὸς τὰ κάτω, ὥστε νὰ ἀντιστοιχῇ ὀλίγον κατωτέρω τῆς στομαχικῆς χώρας τοῦ ἀρρώστου. Τότε ἡ ἐκ καουτσοὺκ σύριγξ λειτουργοῦσα ὡς σίφων παρέχει διέξοδον εἰς ῥευστὸν ἐνέχον βλένναν καὶ τροφῶν λείψανα. Μετὰ ἐπανειλημμένας τοιαύτας διεκπλύσεις τὸ ἐκκενούμενον ὑγρὸν εἶνε διαφανέστατον.

Πιστεύεται ὅτι ταχέως οἱ πάσχοντες θὰ ἐξοικειωθῶσιν ἐπὶ τοσοῦτον πρὸς τὴν εἰρημένην μέθοδον, ὥστε *νὰ πλύνωσι τὸν στόμαχόν των* μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας, μεθ' ἧς νίπτουσι νῦν τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον.

**

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἱερεὺς συνώδευε κατάδικον εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς. Ὅτε ἔφθασαν ἔμπροσθεν τοῦ ἰκριώματος, ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ ζήλῳ αὐτοῦ τοῦ νὰ παρηγορήσῃ τὸν κατάδικον διὰ τὸ ἐπικείμενον φοβερὸν τέλος·

— Ἔλα, παιδί μου, λέγει πρὸς αὐτόν, θάρρος . . . ὀλίγο θάρρος ἀκόμη. Δὲν εἶνε παρὰ μιὰ στιγμὴ μόνον. . . Αὔριον οὔτε θὰ τὸ 'θυμᾶσαι κἄν.

*
* *

Προχθὲς ἔν τινι αἰθούσῃ λόγος ἐγίνετο περί τινος νέου ἀπόντος, ὅστις κατὰ σπανίαν σύμπτωσιν δὲν ἐκακολογεῖτο.

Μία μόνη ἐκ τῶν κυριῶν ἔλεγεν ὅτι δὲν εἰμποροῦσε νὰ τὸν ὑποφέρῃ.

— Ἐν τούτοις εἶνε καλὸς νέος, εἶπέ τις.

— Δὲν λέγω ὄχι, ἀλλά . . .

— Μήπως σᾶς προσέβαλε ποτέ;

— Ποτέ.

— Μὰ λοιπόν;

— Ἦτον μιὰ φορὰ παρὼν ὅπου μοῦ ἐξέφυγε μία ἀνοησία, καὶ δὲν εἰμπορῶ νὰ τοῦ τὸ συγχωρήσω.

*
* *

Σκέψεις Ἀλεξάνδρου Δυμᾶ υἱοῦ:

Τὴν γυναῖκα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐπιχειρῇ τις νὰ καταπείσῃ διὰ τῆς λογικῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς συγκινήσεως.

Ὁ Θεὸς θὰ ἦτο παράλογος καὶ ὑπερμέτρως σκληρός, ἐὰν, ἀφοῦ ἔκαμε τὴν ζωὴν ὁποία εἶνε, δὲν ἔκαμνε καὶ τὸν θάνατον.

*
* *

Ἡ κυρία *Ν, καλλονῆς λίαν μετρίας, ἣν ὅμως ἠγάπα νὰ μεγαλοποιῇ καθ' ἑαυτήν, ἀκούσασα ἡμέραν τινὰ τὸν ἱεροκήρυκα νὰ καταφέρεται σφοδρῶς κατὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τὸν ἠρώτησεν ἐὰν ἦτον ἁμαρτία ὅτι καὶ αὐτὴ ὑπερηφανεύετο διὰ τὸ κάλλος της.

— Ὄχι, παιδί μου, εἶπε πονηρῶς ὁ ἱερεύς, ἁμαρτία δὲν εἶνε, λάθος μόνον εἶνε.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἡ ὀργὴ καὶ αὐτὴ ἡ μᾶλλον δικαία, καταπραΰνεται πάραυτα, ὅταν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ὁ καθ' οὗ ὀργιζόμεθα εἶνε δυστυχής. Ὅ,τι ἡ βροχὴ εἰς τὸ πῦρ, τοῦτο ἡ εὐσπλαγχνία εἰς τὴν ὀργήν. Συμβουλεύω τὸν μὴ θέλοντα νὰ ἔχῃ τύψεις συνειδότος, ὅταν ἀποφασίζῃ νὰ ἐκδικηθῇ σκληρῶς ὕβριν ἥτις τῷ προσεγένετο, νὰ παραστήσῃ εἰς τὸν νοῦν του ὑπὸ ζωηρὰ χρώματα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκδικήσεώς του, νὰ φαντασθῇ τὸ θῦμά του ὑπὸ τοὺς φυσικοὺς καὶ ἠθικοὺς πόνους, ἀγωνιζόμενον κατὰ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀνάγκης, καὶ νὰ εἴπῃ· — ἰδοὺ τὸ ἔργον μου. Μόνον ἡ σκέψις αὐτὴ δύναται νὰ καταπραΰνῃ τὴν ὀργήν. (Schopenhauer).

*** Ἡ ἀξία ἡμῶν θὰ ἦτο πλειοτέρα ἐὰν ἐφαινόμεθα ὁποῖοι πράγματι εἴμεθα ἀντὶ νὰ ζητῶμεν νὰ φαινώμεθα ὁποῖοι δὲν εἴμεθα.

*** Ὁ πλοῦτος ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἀρετὴν οἵαν τὰ πολεμεφόδια πρὸς τὸν στρατόν· ταῦτα ἀληθῶς εἰσὶν ἀναγκαιότατα, ἀλλ' ἐμποδίζουσι τὴν πορείαν καὶ ἐνίοτε ἕνεκα αὐτῶν ἀπόλλυται ἡ εὐκαιρία τῆς νίκης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον ἐπλουτίσθη ἐσχάτως διὰ πολυτίμου συλλογῆς μυιοτροχίλων (oiseaux mouches), ἣν ἐκληροδότησεν αὐτῷ ὁ σοφὸς ὀρνιθολόγος Ἰωάννης Γοῦλδ. Ἡ συλλογὴ αὕτη περιέχει δύω περίπου χιλιάδας τῶν πτηνῶν τούτων, τῶν μικροτάτων, ἅμα δὲ καὶ λαμπροτάτων, ὡς ἐκ τῶν θαυμασίων χρωμάτων, τὰ ὁποῖα κοσμοῦσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν καὶ τὸ στέρνον. Ἐτοποθετήθησαν ἤδη ἐντὸς ὑαλωτῶν σκευοθηκῶν ἐν τῇ ἀνατολικῇ στοᾷ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου, ὅπου τὸ κοινὸν δύναται νὰ θαυμάσῃ αὐτά.

Γνωστὸν εἶνε πόσον δυσκόλως συλλαμβάνονται οἱ μυιοτρόχιλοι καὶ τὰ κολίβρια χωρὶς νὰ φθαρῶσι τὰ πτερά των· τὸ ἐλάχιστον μολύβδινον σφαιρίδιον τὰ καταστρέφει. Πρὸς σύλληψιν αὐτῶν γίνεται συνήθως χρῆσις μικρῶν δικτύων ἢ ῥίπτεται ἐπ' αὐτῶν ὕδωρ ἢ ἄμμος, ὅπως ζαλισθῶσιν, ἡ δὲ θήρα αὕτη μεγίστην ἀπαιτεῖ δεξιότητα καὶ ὑπομονήν. Ἁλισκόμενα ταχέως ἀποθνήσκουσι, καίτοι διδομένου αὐτοῖς μέλιτος ἢ σιραίου ἢ οἱασδήποτε ἄλλης τροφῆς καταλλήλου.

Ἡ συλλογὴ Γοῦλδ περιλαμβάνει πάντα τὰ γνωστὰ εἴδη, ἰδίως δὲ τὰ τῆς Βρασιλίας, τῆς Γουϊάνης, τῆς Περουβίας, τῆς Χιλῆς καὶ τῆς Παραγουάης εἰς πλέον τῶν πεντήκοντα ἀνερχόμενα, ἐν οἷς καὶ ὁ τεφρόχρουν ἔχων τὴν κοιλίαν καὶ πρασινόχρυσον τὴν κεφαλὴν μυιοτρόχιλος, ὁ καὶ μικρότερος πάντων. Τούτου τὸ σῶμα δὲν εἶνε μεγαλείτερον τῆς μελίσσης, τὸ δ' ὁλικὸν μῆκος δὲν ὑπερβαίνει τὰ 6 ὑφεκατόμετρα.

Ἀξιοσημείωτοι εἶνε οἱ ἔχοντες μακρὰν οὐρὰν μελανὴν ἢ χρυσῆν, πρασίνην καὶ κυανῆν ἢ χαλυβόχρουν, ὁ λυχνίτης, ὁ λοφωτός, ὁ πορφυροῦς καὶ ἄλλοι τινὲς μετέχοντες τῆς λαμπρότητος τῶν πολυτίμων λίθων.

Ὑπάρχουσιν ἐν τῇ συλλογῇ καὶ δείγματα τοῦ ἐν Χιλῇ εὑρισκομένου *γίγαντος* τῶν μυιοτροχίλων· οὗτος ἔχει μῆκος 22 ὑφεκατομέτρων καὶ ἀποτελεῖ τὸ μεγαλείτερον εἶδος τοῦ γένους τούτου, ἐλαττοῦται ὅμως κατὰ τὴν τῶν χρωμάτων ποικιλίαν καὶ ὡραιότητα.

Τῶν κολιβρίων ὑπάρχουσι πάντα τὰ εἴδη, τὰ τοπάζια, οἱ Καρχηδόνιοι, τὰ ῥοδόλαιμα, τὰ ἰόουρα καὶ πληθὺς ἄλλων, ἃ ἡ φύσις ἐκόσμησε διὰ πτερῶν περιλαμπῶν ὡς ἀκτῖνας φωτός.

Μία τῶν θηκῶν περιέχει φωλεάς, ὡς ἥμισυ κέλυφος καρύου τὸ μέγεθος· εἶνε δὲ κατεσκευασμέναι ἐκ βάμβακος καὶ μεταξωδῶν ὑλῶν ἐξ ἀνθέων προερχομένων, καὶ ἔχουσιν ἐξωτερικῶς ἐπίχρισμα κόμμιος.

Αἱ φωλεαὶ αὗται ἐξήρτηνται, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἀπὸ φύλλων ἢ κλαδίσκων πορτοκαλεῶν, λεμονεῶν καὶ ῥοιῶν. Τὰ ὠὰ εἶναι μικρότερα τῶν πίσων.

Ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης Γοῦλδ προσέφερεν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου τὴν περίεργον ταύτην συλλογήν, πρὸς δὲ καὶ 3800 δέρματα μυιοτροχίλων καὶ 6000 δέρματα ἄλλα διάφορα ἀντὶ 75,000 φράγκων. Ἡ προσφορὰ ἐγένετο πάραυτα δεκτή, τὸ δὲ ποσὸν τοῦτο ἐπληρώθη παρὰ τοῦ ταμείου τοῦ κράτους, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ κυβέρνησις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν προέτεινε διπλασίαν τιμὴν εἰς τοὺς ἐκτελεστὰς τῆς διαθήκης.

Ἡ *Ἐφημερὶς τῆς Φραγκφόρτης* δημοσιεύει περιέργους εἰδήσεις περὶ τῆς ἐν τῇ κεντρῴᾳ Ἀσίᾳ χώρας Θιβέτ, τὰς ὁποίας κοινοποιεῖ πρὸς αὐτὴν αὐστριακὸς περιηγητής, ἐπισκεφθεὶς πρό τινος τὴν χώραν ταύτην.

Οἱ ἐν χρήσει γεωγραφικοὶ χάρται, λέγει οὗτος, εἰσὶν ὡσεπιτοπλεῖστον ἀνακριβεῖς ὅσον ἀφορᾷ τὸ Θιβέτ, καθόσον φαίνεται ὅτι μᾶλλον ἐκ πληροφοριῶν καὶ παραδόσεων κατηρτίσθησαν ἢ ἐξ ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης καὶ ἐργασίας. Ἐπίσης μέχρι πρὸ μικροῦ ἐστερούμεθα σχεδὸν εἰδήσεων περὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἐν λόγῳ χώρας. Τὸ Θιβὲτ εἶνε αὐτὸ τοῦτο χώρα ἱερέων. Ἐν αὐτῷ ἡ ἀναλογία τῶν ἱερέων πρὸς τοὺς κατοίκους εἶνε δύο πρὸς τρεῖς, ἡ δὲ ἰσχὺς τῶν ἱερωμένων τάξεων εἶνε ἀπεριόριστος. Εἰ καὶ τὸ Θιβὲτ εἶνε ὑπὸ τὴν ἐπικυρι-

αρχίαν τῆς Κίνας,τὴν ὁποίαν δύο μανδαρῖνοι ἀντιπροσωπεύουσιν ἐν Lassa, ὁ ἀτυχὴς Θιβετιανὸς ἐν τῇ δουλώσει αὐτοῦ οὐδεμιᾶς τυγχάνει προστασίας. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Κίνας οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰσχὺν, παραμένουσι δὲ μόνον ὅπως προστατεύωσι τοὺς ἱερεῖς ἐν ἀνάγκῃ.

Ὁ ἐκ Κίνας στελλόμενος ὑπάλληλος πρὸς διοίκησιν τοῦ Θιβὲτ θεωρεῖται ὡς ἐξόριστος. Οὐδεμία θρησκεία ἔφθασεν εἰς τοσοῦτον τυπικότητος καὶ τυραννικότητος, ὅσον ὁ βουδισμὸς εἰς τὰς χεῖρας τῶν Θιβετινῶν ἱερέων.

Τὸ Θιβὲτ εἶνε πρὸς τούτοις ἡ χώρα τῆς ἄκρας ῥυπαρότητος· συνήθεια ὑπάρχει αἱ γυναῖκες; οὐδέποτε νὰ πλύνωσι τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἡ ἀκαθαρσία φθάνει εἰς τὸ μὴ περαιτέρω ἰδίως ἐν ταῖς οἰκίαις, ὧν οἱ τοῖχοι ἐμποιοῦσιν ἀηδίαν.

Ὁ οἰκογενειακὸς ὡσαύτως βίος τῶν Θιβετιανῶν διαφέρει μεγάλως τοῦ τῶν ἄλλων λαῶν τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας. Ἐν Θιβὲτ ἐπικρατεῖ ἡ πολυανδρία, τοῦτο δὲ ὄχι δι' ἔλλειψιν γυναικῶν, διότι καὶ ἐνταῦθα αἱ γυναῖκες εἶνε πλειότεραι τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ δι' οἰκονομικοὺς λόγους.

Ὁ αὐστριακὸς περιηγητὴς, εἰς ὃν ὀφείλονται αἱ ἀνωτέρω πληροφορίαι, παρετήρησεν ὅτι ἡ γυνὴ, καίτοι ἔχουσα τόσους συζύγους,εἶχε πάντοτε τὴν διοίκησιν τῆς οἰκίας. Ὅταν τις νυμφεύηται, ὅλοι οἱ ἄγαμοι συγγενεῖς αὐτοῦ ἔχουσι τὰ αὐτὰ, οἷα καὶ αὐτὸς, δικαιώματα ἐπὶ τῆς συζύγου του, ἡ κατάστασις δ' αὕτη σπανίως δίδει ἀφορμὴν εἰς ἔριδας. Προκειμένου ν' ἀνακαλυφθῇ ὁ ἀληθὴς πατὴρ τέκνου γεννηθέντος ἐκ τοιούτου γάμου, ὡς ὁδηγὸς χρησιμεύει ἡ ὁμοιότης, ἐὰν δὲ συμπέσῃ πρὸς οὐδένα τῶν συζύγων τῆς μητρός του νὰ ὁμοιάζῃ τὸ παιδίον, εἰς τὴν μάμμην ἀπόκειται νὰ ὑποδείξῃ τὸν πατέρα.

⁂ Κατά τινα βιενναίαν ἐφημερίδα ἡ ἐπίσημος βασιλικὴ ἅμαξα, ἧς ἐπέβαινον ἡ βασίλισσα τῶν Βέλγων καὶ ἡ πριγκίπισσα Στεφανία, ἡ μνηστὴ τοῦ ἀρχιδουκὸς τῆς Αὐσρίας Ῥοδόλφου, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανηγυρικῆς αὐτῶν εἰσόδου εἰς Βιέννην, κατεσκευάσθη τῷ 1700 ἐν Μαδρίτῃ χάριν τῆς ἑορτῆς τῆς στέψεως τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ ΣΤ'.—Ἡ προκειμένη ἅμαξα, πολυτελέστατα κεκοσμημένη, ἔχει ὅλως ἰδιόρρυθμον σχῆμα. Οὐδεμία ἕδρα ὑπάρχει διὰ τὸν ἁμαξηλάτην, τοιαῦται δὲ ὑπάρχουσι μόνον ἐν τοῖς βασιλικοῖς ἁμαξοστασίοις τῆς Μαδρίτης καὶ ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ Τριανὸν, ἔνθα διατηροῦσι μίαν ὡς ἐνθύμιον τοῦ πρώτου Ναπολέοντος.

Τὸ ἔσωθεν τῆς ἁμάξης καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθροῦ βελούδου κεκοσμημένου διὰ χρυσῶν κροσσῶν,ἀλλὰ καὶ τὸ ὕπερθεν αὐτῆς εἶνε ἐπίσης κεκαλυμμένον ὑπὸ βελούδου τοῦ αὐτοῦ χρώματος, καὶ κοσμεῖται δι' ὀρειχαλκίνων κοσμημάτων. Ἐκ τῶν τεσσάρων γωνιῶν της κατέρχονται πολυτελεῖς χρυσοῖ θύσανοι, ἄνω δὲ αὐτῆς ὑψοῦται λαμπρὸν στέμμα πάνυ τεχνικῶς ἐγγεγλυμμένον καὶ φέρον ἐγκεκολαμμένους πολυτίμους λίθους. Αἱ ὕελοι αὐτῆς εἶνε ἐνετικαὶ, λεπτόταται καὶ κεκοσμημέναι μετὰ τελείας τέχνης.

Ἡ κιβωτὸς τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἁμάξης κοσμεῖται δι' ἀλληγορικῶν εἰκόνων γεγραμμένων ὑπὸ τοῦ βιενναίου ζωγράφου Wagenschoen τῷ 1763. Αἱ σαγαὶ τῶν ἵππων εἰσὶ κεκοσμημέναι διὰ μικρῶν χρυσῶν πλακῶν καὶ φέρουσι τὸν δικέφαλον ἀετὸν τῆς Αὐστρίας μετὰ τοῦ σκήπτρου, τοῦ ξίφους καὶ τοῦ στέμματος.

Οἱ ἄξωνες εἰσὶν ἐπίχρυσοι, τὰ ὀλίγα δὲ ξύλινα μέρη αὐτῆς καλύπτονται ὑπὸ λαμπροῦ ἐρυθροῦ χρώματος, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ τροχοὶ, οἵτινες εἰσὶ μετὰ μεγίστης λεπτότητος γεγλυμμένοι.

Ἡ μεγαλοπρεπὴς αὕτη ἅμαξα θὰ σύρεται ὑπὸ 6 λευκῶν ἵππων ἐκλεκτῶν. Ἐπὶ τοῦ ἑνὸς τῶν πρώτων, καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τῶν τελευταίων, θὰ ἐπιβαίνωσιν εἷς θεράπων καὶ ὁ ἁμαξηλάτης, ἀμφότεροι φέροντες ἱσπανικὴν ἐνδυμασίαν. Ἕκαστος δὲ τῶν δύο ἄλλων ἵππων θὰ κρατῆται διὰ τῆς χειρὸς ὑπὸ ἀκολούθου νεανίου ἐνδεδυμένου ὡσαύτως κατὰ τὸν ἱσπανικὸν τρόπον.

⁂ Κατά τινα στατιστικὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐδαπανήθη τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς οἰνοπνευματώδη ποτὰ οἶνον, ζύθον, οἰνόπνευμα, τὸ ὑπέρογκον ποσὸν τῶν 122,279,272 λιρῶν στερλινῶν, ὅπερ ἀναλογεῖ 75 φράγκα κατὰ κεφαλήν. Τῷ 1860 ἡ δαπάνη ἀνήρχετο εἰς 86 ἑκατομμύρια λιρῶν, τῷ 1876 ἀνέβη εἰς τὸ κολοσσαῖον ποσὸν τῶν 147 ἑκατομμυρίων, ἔκτοτε δ' ἕνεκα τῆς κακῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων ἠλαττώθη ὀλίγον. Ὥστε ἡ Ἀγγλία δαπανᾷ εἰς ποτὰ ποσὸν ὑπερβαῖνον τὸν δημόσιον προϋπολογισμόν της.

Ἐν Γερμανίᾳ ἡ μέθη ποιεῖται ὡσαύτως πρόοδον καταπληκτικὴν, καὶ ὅμως ὁ γερμανικὸς λαὸς εἶνε ὁ μᾶλλον εὐπαίδευτος ἐπὶ τῆς γῆς. Φαίνεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὅστις διατείνεται μετὰ τοσαύτης ὑπερηφανείας ὅτι ἔφθασεν εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ λόγου, ἐφευρίσκει τρόπους ὅπως ἀπολέσῃ τὸ λογικὸν, καὶ πέσῃ εἰς τὴν ἀποκτήνωσιν. Ἡ Βουλὴ ἐν Γερμανίᾳ πρόκειται νὰ ψηφίσῃ αὐστηρότατον νόμον κατὰ τῆς μέθης, ὅπως διακωλύσῃ τὰς προόδους αὐτῆς.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς τὸ κακὸν εἶνε ἔτι χεῖρον. Ἐκεῖ ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκλείωσι τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος μεθύσους εἰς εἰδικὰ καταστήματα, μέχρις οὗ ἀποβάλωσι τὴν ὀλεθρίαν ἕξιν. Ἀλλὰ πρό τινος χρόνου, ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ χρῆσις τῶν ποτῶν, ἤρξατο διαδιδομένη καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ὀπίου.

⁂ Εὑρέθη, λέγει ἐφημερίς τις, φάρμακον τῆς ἀϋπνίας, ἀλλὰ μένει νὰ ἐξετασθῇ ἂν ὄντως συνεπιφέρῃ καὶ θεραπείαν. Τὸ φάρμακον εἶνε περίεργον· δὲν εἶνε ὄπιον, οὔτε μορφίνη, οὔτε βρώμιον, οὐδὲ χλωράλιον· ὁ ἰατρὸς D. Bisenz ἐκ Βιέννης εὗρεν ἔτι ἁπλούστερον τούτων, τόσον μάλι-

στα άπλοῦν, ὥστε εἰς αὐτὸν καὶ μόνον μένει ἡ εὐθύνη. Διὰ νὰ κοιμηθῇ, λέγει, τις, ἀρκεῖ ν' ἀνοιγοκλείσῃ, ὡς λέγομεν κοινῶς, 20 ἢ 30 φορὰς κατὰ συνέχειαν τοὺς ὀφθαλμούς του· τοῦτο θέλει κουράσει τὰς βλεφαρίδας τόσον, ὥστε μετά τινας στιγμὰς ὕπνος ἀκατάσχετος θὰ καταλάβῃ τὸν τέως ἄϋπνον.

Ὁ καθηγητὴς Hoppe διατείνεται, ὅτι οὗτος ὁ τρόπος ἐπιτυγχάνει θαυμάσια εἰς πάσας τὰς ἀϋπνίας, τὰς προερχομένας ἐκ νευρικῆς καταστάσεως. Οὐχ ἧττον καὶ αὐτὴ ἡ ἁπλῆ ἀϋπνία ἡ προερχομένη ἐνίοτε ἄνευ προφανοῦς αἰτίας καταπολεμεῖται. Ὁμολογοῦμεν, λέγει ὁ γράφων, ὅτι εἰς ἡμᾶς δὲν ἐπέτυχε τὸ φάρμακον, τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε λόγος κατὰ τῆς θεραπείας· εἶνε τόσον εὔκολος, ὥστε πάντες δύνανται νὰ δοκιμάσωσι.

Αἱ ἐφημερίδες τῆς Καλιφορνίας δημοσιεύουσι τὴν στατιστικὴν τῶν μεταλλείων τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου κατὰ τὸ 1880. Ἡ παραγωγὴ τοῦ χρυσοῦ ἦτο 33 1]2 ἑκατομμύρια δολλάρια, ἡ τοῦ ἀργύρου δὲ 40 ἑκατομμύρια. Τὸ μεταλλεῖον Κολοράδου παρήγαγε τὰ πλειότερα πολύτιμα μέταλλα, εἶτα ἔρχεται ἡ Καλιφορνία 18 ἑκατομ., ἡ Νεβάδα 11 1]2 ἑκατομ., ἡ Οὐτὰχ 6 1]2 καὶ ἄλλα τινὰ τῶν μεταλλείων. Ἡ ὁλικὴ παραγωγὴ δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τῆς τοῦ 1879.

Κατά τινα ἔκθεσιν τοῦ προξένου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐν Maracaibo τῆς Βενεζουέλας, ἀρχαιοτάτη τις κοίτη πετρελαίου εὑρέθη μεταξὺ τῶν ποταμῶν Zara καὶ Zulia. Ἐγγὺς τοῦ πρώτου τῶν δύο τούτων ποταμῶν ὑπάρχει ὕψωμα ἀμμῶδες ἐκτάσεως περίπου 35 ὑαρδῶν καὶ ὕψους 10, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας δ'αὐτοῦ ὑπάρχουσι πολλαὶ κυλινδρικαὶ κοιλότητες, αἵτινες φαίνονται ἔργα τέχνης ἀνθρωπίνης. Ἐκ τῶν κοιλοτήτων τούτων ἐκχέεται ὁρμητικῶς ῥεῦμα πετρελαίου μεμιγμένου μετὰ θερμοῦ ὕδατος, ἡ δὲ ἐκροὴ συνοδεύεται ὑπὸ θορύβου ὁμοίου πρὸς τὸν ὑπὸ δύο ἢ τριῶν ἀτμομηχανῶν ἀτμοπλοίου γινόμενον. Ἡ ὑπὲρ τὸ ὕψωμα αἰρομένη στήλη ἀτμοῦ θὰ ἦτο ὁρατὴ εἰς μακρὰν ἀπὸ τοῦ μέρους τούτου ἀπόστασιν, ἐὰν δὲν ἀπέκρυπτεν αὐτὴν πυκνὸν δάσος, ὅπερ ἡ κοίτη τοῦ πετρελαίου, ἡ προφανῶς κάτωθεν κειμένη, διατηρεῖ πάντοτε ἀκμαῖον, καὶ δροσερὸν καὶ πράσινον τὸ φύλλωμά του. Ὁ δόκτωρ Mac Gregor βεβαιοῖ,ὅτι σταθεὶς πλησίον μιᾶς τῶν εἰρημένων κοιλοτήτων, μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἐπλήρωσεν ἐν διαστήματι 42 δευτερολέπτων ἀγγεῖον χωροῦν 15 φιάλας, τοῦθ' ὅπερ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τέσσαρα *γαλόνια* κατὰ πᾶν λεπτόν, ἤτοι 240 γαλόνια καθ' ὥραν καὶ 5,760 κατὰ 24 ὥρας. Παρετηρήθη ὡσαύτως εἰς El Venezuela φαινόμενον περίεργον συνιστάμενον εἰς συνεχεῖς ἐκλάμψεις ἄνευ ἐκρήξεως κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς λίμνης Maracaibo· τὸ φαινόμενον τοῦτο, ὅπερ οἱ ναυτικοὶ ἀποκαλοῦσι «Φάρον τοῦ Maracaibo»,ἀποδοτέον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς ἀναφλέξεις τοῦ ἀερίου τοῦ διακεχυμένου καθ' ἅπασαν τὴν χώραν ταύτην, ἣν οἱ κάτοικοι ἀποκαλοῦσιν *Ἄδην*. Εἶνε ἀναμφίβολον ὅτι μεγάλη ἀφθονία πετρελαίου εὑρίσκεται οὐ μόνον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἐν Κολομβίᾳ, ἔνθα οἱ κάτοικοι μέρους τινὸς συνάγουσιν αὐτὸ διαβρέχοντες πανία, τὰ ὁποῖα κατόπιν στραγγίζουσι πρὸς πλήρωσιν τῶν βαρελίων των ἐκ τῆς πολυτίμου ταύτης ὕλης.

Κατὰ τοὺς πιθανωτέρους ὑπολογισμοὺς ἡ ἀξία τῶν κατὰ τὸ 1880 ναυαγησάντων πλοίων πάντων τῶν ἐθνῶν μετὰ τῶν φορτίων των ἀνέρχεται περίπου εἰς 68, 327, 000 λιρῶν στερλινῶν, ἐξ ὧν 47, 495, 000 ἀνῆκον εἰς Ἄγγλους ἰδιοκτήτας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ναυαγησάντων πλοίων ἀνῆλθεν εἰς 1680, ἤτοι κατὰ 8 ὀλιγώτερα τῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους. Οἱ ἐκ τῶν ναυαγίων τούτων ἀπολεσθέντες ἄνθρωποι ὑπολογίζονται εἰς 4,000.

ΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τῇ διαταγῇ τῆς διευθύνσεως τῆς ἀστυνομίας τῶν Παρισίων ἐτοιχοκολλήθησαν καθ' ὅλον τὸν νομὸν τοῦ Σηκουάνα ὁδηγίαι προφυλακτικαὶ καθ' ἣν περίπτωσιν ἤθελέ τις δηχθῇ ὑπὸ λυσσῶντος κυνός.

Τὰς ὁδηγίας ταύτας, συνταχθείσας ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ὑγιείας συμβουλίου, ὠφέλιμον νομίζομεν νὰ καταστήσωμεν γνωστὰς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἑστίας».

«Ἅμα ὡς ἄτομόν τι δηχθῇ ὑπὸ ζῴου πάσχοντος λύσσαν ἢ ὑπόπτου λύσσης, *ἀνάγκη νὰ προκαλέσῃ ῥύσιν αἵματος ἐκ τοῦ τραύματος, νὰ πλύνῃ καὶ νὰ καυτηριάσῃ αὐτό.*

1ον Πρέπει *ἀμέσως* νὰ προκαλέσῃ, δι' ἐπαρκῶν πιέσεων, ἄφθονον ῥύσιν αἵματος ἀπό τε τῶν βαθυτέρων καὶ ἐλαφροτέρων δηγμάτων, νὰ πλύνῃ αὐτὰ δι' ἀφθόνου ὕδατος, ἢ διὰ κρουνοῦ ὕδατος, ἐὰν ἦνε δυνατὸν τοῦτο, ἢ διὰ παντὸς ἄλλου ῥευστοῦ (καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ οὔρου) μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς καυτηριάσεως.

2ον *Ἡ καυτηρίασις* δύναται νὰ γείνῃ διὰ καυστικοῦ φυράματος τῆς Βιέννης, βουτύρου τοῦ ἀντιμονίου (χλωρούχου ἀντιμονίου), ἢ χλωρούχου ψευδαργύρου, καὶ πρὸ παντὸς διὰ *πεπυρακτωμένου σιδήρου*, ὅστις εἶνε τὸ καλλίτερον τῶν καυστικῶν. Τὴν καυτηρίασιν δυνάμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν δι' οἱουδήποτε *τεμαχίου σιδήρου* (διὰ τοῦ ἄκρου σιδηρᾶς ῥάβδου, πυρολαβίδος, κλειδός, ἥλου, κττ.) θερμανθέντος μέχρι πυρακτώσεως, *ἀρκεῖ νὰ θίξωμεν ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ τραύματος*.

3ον Πᾶς τις δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν καυτηρίασιν πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἰατροῦ, ἅτε τῆς ἐπιτυχίας αὐτῆς ἐξαρτωμένης ἐκ τῆς ταχύτητος μεθ' ἧς γίνεται.

4ον Αἱ διὰ τῆς ἀμμωνίας καὶ τῶν διαφόρων οἰνοπνευμάτων γινόμεναι καυτηριάσεις οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην παρέχουσιν ὠφέλειαν».

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ»

'Αριθ. 283 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ΄

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 31 Μαΐου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ῥουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 321.

Ι΄

Ἐπὶ τοῦ ἐξώστου.

Τὸ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου ἐπινοηθὲν ἀνάκλιντρον ἔφθασε τέλος καὶ ἐδοκιμάσθη προσηκόντως ὑπὸ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ὅστις ἐκήρυξεν αὐτὸ ἀριστοτέχνημα. Ἀφοῦ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἀντικείμενα, ἀναγκαῖα τοῦ ἀνακλίντρου παραρτήματα — ἐν οἷς ἰδίως ζωγραφικὴ πυξὶς — διετέθησαν προσηκόντως, κομισθέντα ἐκ Νικαίας, ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος εἰσῆλθε τὴν μεσημβρίαν τῆς πρώτης Μαΐου παρὰ τῇ μὶς Δάβεν καὶ τῇ εἶπε·

— Ἑτοιμασθῆτε εἰς κάτι ἀπρόοπτον!

— Τί πρᾶγμα; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

Εἶτα δὲ ἀτενίζουσα ἐπ' αὐτὸν, ἐφάνη ἀναγινώσκουσα ἐπὶ τῆς μορφῆς του τὴν λύσιν τοῦ αἰνίγματος, διότι ἐγένετο περιπόρφυρος καὶ εἶπε:

— Θὰ σηκωθῶ;

— **Brava**! ἀνεφώνησεν ὁ Ἀντώνιος, ἐννοήσατε εὐθύς. **La lingua batte dove il dente duole**[1]. Μάλιστα, θὰ σηκωθῆτε, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ὑποβληθῆτε εἰς ἀπείρους περιορισμοὺς καὶ ἀνυποφόρους προφυλάξεις. Δὲν σᾶς εἶνε συγχωρημένον νὰ περιπατήσετε, οὐδὲ νὰ ἐγγίσετε κἂν τὸν πόδα σας κατὰ γῆς, διότι ἔχει ἀκόμη ἀνάγκην ἀπολύτου ἀναπαύσεως ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας. Θ' ἀφήσετε τὴν κλίνην σας, ἀλλὰ θὰ ἐξαπλωθῆτε ἡσύχως εἰς αὐτὸ τὸ μακρὸν ἀνάκλιντρον, τὸ ὁποῖον φέρουν ἡ Ῥόζα καὶ ἡ Σπεράντσα, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ τὰς ἀφήσετε νὰ κάμουν ὅ,τι πρέπει, καθὼς ἐπίσης θ' ἀφήσετε τὴν Χούτσινς νὰ σᾶς ἐνδύσῃ. Ὁπωσδήποτε δὲν πιστεύω τοῦτο νὰ σᾶς δυσαρεστῇ· ἐπεθύμουν νὰ κάμω κάτι περισσότερον, ἀλλὰ δὲν τολμῶ.

Ἔπρεπεν ἡ Λουκία νὰ ἔχῃ σκληροτέραν καρδίαν ἐκείνης ἣν εἶχε, ἵν' ἀντιστῇ εἰς τὴν συγκεκινημένην φωνὴν καὶ τὸ ἱκετευτικὸν βλέμμα τοῦ Ἰταλοῦ· τὸ ἐλαφρὸν νέφος, ὅπερ εἶχε πρὸς στιγμὴν σκιάσει τὸ μέτωπόν της διελύθη εἰς ἱλαρὸν μειδίαμα.

—Εἶμαι πολὺ ἀχάριστος, εἶπε· συγχωρήσατέ με.

Καὶ ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρά της, χεῖρα τοσούτῳ μικρὰν καὶ θελκτικὴν, ὥστε ὁ Ἀντώνιος ἠσθάνθη φοβερὰν ὄρεξιν νὰ τὴν φιλήσῃ· ἠρκέσθη ὅμως κρατήσας αὐτὴν ἐπὶ ἓν δευτερόλεπτον μεταξὺ τῶν χειρῶν του. Μετὰ μίαν ὥραν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, εὔθυμότατος, ἐβοήθει εἰς τὴν μετακύλισιν τῆς Λουκίας ἀπὸ τῆς αἰθούσης εἰς τὸν ἐξώστην, ὅπου εἶχεν ἤδη ἑτοιμασθῇ σκηνὴ πρὸς προφύλαξιν τῆς ὡραίας ἀσθενοῦς ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.

— Ἄχ, τί εὔμορφα! τί εὔμορφα! ἀνέκραξεν ἡ νεᾶνις περιφέρουσα κύκλῳ τὰ βλέμματα. Πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποθέσετε πρὸς στιγμὴν, εἶπε στρεφομένη πρὸς τὸν ἰατρὸν, ὅτι ἡ φαντασία μου ἠδύνατο νὰ ὑπερβῇ τοιαύτην πραγματικότητα; Καὶ αὐτὴ ἡ τολμηροτάτη ποιητικὴ φαντασία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναπλάσῃ τοιαῦτα θαυμάσια.

— Τῇ ἀληθείᾳ, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς, δὲν ἐφοβούμην νὰ σᾶς φανοῦν αἱ περιγραφαί μου ὑπερβολικαί. Μολονότι Σικελὸς τὴν ψυχὴν καὶ ἐνθουσιώδης θαυμαστὴς τῆς γενεθλίας μου νήσου, ὁμολογῶ ὅτι ἡ σκηνὴ τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐνώπιόν μας δὲν εἶνε κατωτέρα οὐδεμιᾶς τῶν περιφημοτέρων θέσεων τῆς Σικελίας.

— Πῶς οἱ φοίνικες αὐτοὶ, οἱ ὁποῖοι σαλεύουν τόσον ἐπιχαρίτως, δίδουν ἀνατολικὸν ἐντελῶς τύπον εἰς τὴν Βορδιγέραν! Ὑποθέτει κανεὶς ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἀσίαν! εἶπεν ἡ Λουκία.

Ἦτο δ' ἀληθῶς μεγαλοπρεπέστατον τὸ θέαμα. Ἀπέναντι τῶν θεατῶν ἐξετείνετο ἐπ' ἄπειρον ἡ θάλασσα, ὁμαλὴ ὡς κάτοπτρον, χρωματιζομένη ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ πρασίνου μέχρι τοῦ βαθέος ἐρυθροῦ καὶ τοῦ βαθυκυάνου, ποῦ μὲν ἀστράπτουσα ὑπὸ τὸν ἥλιον ὡς ἄπειρος ἀδάμας, ποῦ δὲ ἀναπτύσσουσα τὰς ἰδιοτρόπους πτυχὰς τοῦ ἀφρώδους λευκοῦ της χιτῶνος. Ἐπὶ τοῦ καθαροῦ ἐκείνου βάθους διαγράφεται ἀποτόμως ὅμιλος ἁλιέων μὲ σκούφους ἐρυθροὺς καὶ ζώνας ἐρυθρὰς, συρόντων τὰ δίκτυά των εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ συνοδευόντων ἑκάστην αὐτῶν κίνησιν δι' ᾄσματος λυπηροῦ, ὅπερ ἐξασθενίζει καὶ ἡδύνει πως ἡ μεταδίδουσα αὐτὸ ἠχὼ τῶν ὀρέων. Δεξιᾷ πρὸς δυσμὰς ἡ ἀργυρώδης ταινία τῆς ὁδοῦ, ἑλισσομένη ἐν μέσῳ διεσκορπισμένων οἰκίσκων, συστάδων πορτοκαλλεῶν καὶ φοινίκων, φέρει τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Βορδιγέρας, γιγαντώδη σμάραγδον κλείοντα τὸν ὁρίζοντα, ὁμοιάζοντα πρὸς τὴν καταγραφὴν κολοσσιαίου τινὸς τέρατος κατακεκλιμένου καὶ κρύπτοντος τὸ ῥύγχος αὐτοῦ

1. Ἀκριβὴς μετάφρασις τῆς δημώδους παροιμίας: "Ὅπου πονεῖ τὸ δόντι χτυπᾷ ἡ γλῶσσα. Σ. τ. Μ.

ἐντὸς τῶν κυμάτων.Ἐκεῖ πέραν, ἐντὸς μικροῦ τινος διαστήματος, ἀναπαύοντος καὶ φαιδρύνοντος τὸ βλέμμα, ἀναπτύσσονται πᾶσαι τοῦ πρασίνου αἱ ἀποχρώσεις, ἀπὸ τῆς ὠχρᾶς ἐλαίας μέχρι τῆς σκοτεινῆς κυπαρίσσου. Φοίνικες δὲ σύμφυτοι, χρυσοῦντες τὰς κορυφάς των ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ βυθίζοντες τοὺς πόδας των εἰς τὴν σκιάν, σαλεύουσιν ἐπιχαρίτως τοὺς μεγαλοπρεπεῖς των θυσάνους ὧν ἐκ μέσου ὑψοῦται κομψὸν κωδωνοστάσιον, στίζον τὸν ἀνέφελον οὐρανόν.

Πρὸς ἀνατολὰς ἡ ἀκτὴ καμπυλοῦται χαριέντως, εἶτα δὲ κλίνουσα ἐλαφρῶς πρὸς μεσημβρίαν, χάνεται βαθμηδὸν εἰς τὸ βάθος τοῦ θαλασσίου ὁρίζοντος. Ἀπὸ τριῶν σημείων τῆς μεγάλης ἐκείνης ἡμισελήνου, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὑπνώττουσι τὰ κύματα, ἐγείρονται τρία ἐπάλληλα κλιμακηδὸν ἀκρωτήρια, διάφορα τὸ χρῶμα καὶ τὴν ἄποψιν· τὸ ἐγγύτερον εἶνε βράχος ἐρυθρὸς καὶ γυμνός, τοσοῦτον ἀστράπτων ὑπὸ τὸν ἥλιον, ὥστε μόλις τολμᾷ ν' ἀτενίσῃ ἐπ' αὐτὸν τὸ βλέμμα· τὸ δεύτερον, κατάφυτον καὶ δασῶδες, φέρει ἐπὶ τῆς κορυφῆς του μικρὸν χωρίον, ὡσεὶ στέμμα ἐκ τοίχων, τὸ δὲ τρίτον, ἐκτὸς μικροῦ τινος φωτεινοῦ σημείου, μόλις φαίνεται ἐν ἀπόπτῳ ὡς κυανῆ τις ὁμίχλη. Δύο λευκὰ ἱστία περικάμπτουσι τὸ μικρὸν αὐτὸ τελευταῖον ἀκρωτήριον· τὸ τοπεῖον, λουόμενον ὑπὸ φωτός, διακοπτομένου που καί που ὑπὸ τῆς βαθείας τῶν βράχων σκιᾶς, ἀντανακλᾷ τὴν ἀνεστραμμένην μορφήν του εἰς τὸ ὑγρὸν κάτοπτρον, οὗτινος δεσπόζει,χρυσίζοντα δὲ ἄτομα κυμαίνονται ἐντὸς τῆς διαφανοῦς ἀτμοσφαίρας, καὶ γραμμή τις μαργαρώδης ὑπεμφαίνει μακρὰν τὰς ῥάχεις τῶν βουνῶν. Γῆ, οὐρανὸς καὶ θάλασσα συγχέουσι τὰς διαφόρους αὐτῶν χροιάς, καὶ ἐκ τῶν διαφόρων ἐκείνων ἀποχρώσεων γεννᾶται ἰσχυρὰ καὶ ἐπιβάλλουσα ἁρμονία, ὡς ἀπὸ συμμελῶν καὶ συνηχούντων μουσικῶν φθόγγων.

— Ἐδῶ ἔχετε ν' ἀσκήσετε ὅσον θέλετε τὴν γραφίδα σας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν, ὅταν θὰ ἦσθε ἐντελῶς ἐξοικειωμένη μὲ ὅλας αὐτὰς τὰς καλλονάς, αἵτινες θαμβοῦσιν αὐτὴν τὴν στιγμὴν τοὺς ὀφθαλμούς σας, θὰ τὰς ἐκτιμήσετε καὶ θὰ τὰς ἀπολαύσετε πολὺ περισσότερον.

— Ἀλλ' αὐτὸ τὸ κάμνω καὶ τόρα, σᾶς βεβαιῶ, εἶπεν ἡ Λουκία.

— Ναί, ἀλλὰ θὰ τὸ κάμετε καλλίτερον ἐντὸς ὀλίγου, ἐπανέλαβεν ἐπιμένων ὁ Ἀντώνιος. Ἡ ἀντίληψις τοῦ ὡραίου ἐπέρχεται βαθμιαία, δὲν εἶνε στιγμιαία ἀποκάλυψις. Ἀπαιτεῖ ὄχι μόνον καιρόν, ἀλλὰ καὶ μελέτην· τοποθεσία ὡς αὐτὴ τὴν ὁποίαν βλέπομεν ὁμοιάζει μὲ μουσικὴν συμφωνίαν. Πολλαί της λεπτομερεῖς καλλοναὶ ἐννοοῦνται εἰς πρώτην ἀκρόασιν· ἀλλ' ἡ συνοχὴ τῶν διαφόρων φράσεων, ἡ ἀμοιβαία των σχέσις, ἡ ἀτομικὴ οὕτως εἰπεῖν συναρμονία πρὸς τὸ ὅλον, τὸ σύνολον τέλος πάντων δὲν γίνεται καταληπτὸν εἰμὴ μετὰ πολλὰς καὶ ἐπανειλημμένας ἀκροάσεις.

— Νομίζω ὅτι ἔχετε δίκαιον! εἶπεν ἡ Λουκία, ἥτις γενικῶς ἐφρόνει πάντοτε ὅτι ὁ ἰατρὸς εἶχε δίκαιον. Ἀπορῶ, ἐξηκολούθησε λέγουσα, διατὶ πᾶν ὅ,τι ἔχει τύπον ἀνατολικὸν κάμνει τόσον βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τὴν φαντασίαν. Δὲν δύναμαι ν' ἀποσπάσω τὸ βλέμμά μου ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς φοίνικας. Μοῦ φέρουν εἰς τὸν νοῦν μου τὰς σταυροφορίας, τοὺς ἱππότας, καὶ τὰς σκηνὰς τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς.

— Ἡ φαντασία δανείζεται πολὺ ἀπὸ τὴν μνήμην, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, καὶ ἐπομένως μᾶς ἐπαναφέρει εἰς τὸ παρελθόν. Δὲν λησμονεῖ τις τὰς ἱστορίας, τὰς ὁποίας ἤκουσεν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μητρός του. Ἡ πηγὴ αὐτὴ οὐδέποτε στειρεύει, καθ' ὅλον τὸ ταξείδιόν μας ἐν μέσῳ τῶν φλογερῶν ἄμμων τοῦ βίου.

— Τὴν ἀγαπῶ, αὐτὴν τὴν Βορδιγέραν, ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία μετά τινα παῦσιν.

— Καὶ ἐντούτοις, ὅσον ὡραία καὶ ἂν ἦνε, παρετήρησεν ὁ Ἀντώνιος, σᾶς κρύπτει μίαν τῶν μεγαλοπρεπεστέρων ἀπόψεων τῆς γαλλικῆς παραλίας.

— Αὐτὸ δὲν μὲ λυπεῖ διόλου, ἀπήντησεν ἡ Λουκία. Τοποθεσία πολὺ μεγάλη περισπᾷ τὴν προσοχήν μου· οἱ ὀφθαλμοί μου ἑλκύονται πάντοτε, χωρὶς νὰ θέλω, πρὸς τὸν ὁρίζοντα. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ θάλασσα εἶνε αἱ μόναι εὐρεῖαι ἐκτάσεις, τὰς ὁποίας θεωρεῖ τις πάντοτε μὲ ἀληθινὴν εὐχαρίστησιν.

— Ἀληθῶς, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ἔχετε ψυχὴν καλλιτέχνου.

— Ἐπεθύμουν νὰ εἶχα, ἀπήντησεν ἡ Λουκία ἐλαφρῶς ἐρυθριῶσα.

— Τόρα ἂς σᾶς ὁδηγήσω κάπως εἰς τὰ περίχωρα, εἶπε φαιδρῶς ὁ ἰατρός. Βλέπετε τὸ μικρὸν ἐκεῖνο χωρίον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἀποτόμου αὐτοῦ βουνοῦ; εἶνε τὸ Σπεδαλέττι, ἐξ οὗ ὀνομάζεται καὶ ὁ κόλπος.

— Τί περίεργον ὄνομα: Σπεδαλέττι! Δὲν σημαίνει *μικρὰ νοσοκομεῖα*;

— Μάλιστα. Εἷς φίλος μου, ἀρχαιολογῶν, φρονεῖ ὅτι εὑρῆκε τὴν παραγωγήν του. Λέγει ὅτι ἓν πλοῖον, ἀνῆκον εἰς τοὺς ἱππότας τῆς Ῥόδου (ἐκείνους ἀκριβῶς, τοὺς ὁποίους ἐσυλλογίζεσθε πρὸ μικροῦ) καὶ πλέον εἰς τὴν Μεσόγειον, ἀπεβίβασεν εἰς τὴν παραλίαν αὐτὴν ἀνθρώπους πάσχοντας πανώλην. Ἐστήθησαν τότε ἐκεῖ μικρά τινα ξύλινα παραπήγματα δι' αὐτοὺς τοὺς δυστυχεῖς, καὶ ἀπετέλεσαν, κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ φίλου μου, τὸν πυρῆνα τοῦ χωρίου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον διετήρησε φυσικῶς τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχικοῦ του προορισμοῦ. Τὴν γνώμην τοῦ φίλου μου ὑποστηρίζει τὸ γεγονός, ὅτι εἰς μικρὰν ἀπόστασιν φαίνονται τὰ ἐρείπια ἐκκλησίας καλουμένης Ῥουότα, κατὰ παραφθορὰν πιθανῶς τοῦ ὀνόματος τῆς Ῥόδου.

— Καὶ ὑπάρχουν ἀκόμη ἐκεῖ νοσοκομεῖα; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Ὄχι· τὸ Σπεδαλέττι κατοικεῖται σήμερον ἀποκλειστικῶς ὑπὸ ἐργατικῶν καὶ ῥωμαλέων ἁλιέων, οἵτινες οὐδέποτε στεροῦνται ἐργασίας. Ἡ φύσις, πλάσασα τὸν κόλπον αὐτὸν τόσον ὡραῖον, τὸν ἔπλασε συγχρόνως γαλήνιον καὶ ἀσφαλῆ. Ἡ θάλασσά του, προστατευομένη πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Βορδιγέρας καὶ πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῶν τριῶν αὐτῆς ἀκρωτηρίων, εἶνε πάντοτε ἤρεμος, ὅσον τεταραγμένη καὶ ἂν ἦνε μακρύτερα, καὶ τοιουτοτρόπως οἱ ἁλιεῖς τοῦ Σπεδαλέττι ἐργάζονται μὲ οἱονδήποτε καιρόν.

— Καὶ πῶς ὀνομάζεται τὸ χωρίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φαίνετ' ἐκεῖ κάτω ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ δευτέρου ὄρους, ὑπεράνω τοῦ Σπεδαλέττι; Ἔχει καὶ αὐτὸ τὴν ἱστορίαν του;

— Τὸ ὀνομάζουν εὐλόγως, καθὼς βλέπετε, colla (λόφον). Σημειώσατε δὲ, ὅτι ὅταν ἡ χολέρα ἐμάστιζε τὸ Σὰν-Ῥέμο, οὐδεὶς τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου αὐτοῦ προσεβλήθη.

— Οἱ κάτοικοί του θὰ τὸ ἐθεώρησαν βέβαια θαῦμα, εἶπεν ἡ Λουκία.

— Εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ ἔπλασαν μυρίας ἀνοησίας. Ἡ ὑψηλὴ θέσις τῆς Κόλλας ἐξηγεῖ ἐντελῶς τὸ ὑγιεινὸν τοῦ κλίματός της. Τὸ ἀνεξήγητον ὅμως εἶνε, ὅτι ἡ ἐπιδημία, σταματήσασα ἐνώπιον τοῦ δευτέρου ἀκρωτηρίου, τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Σὰν-Ῥέμο, τὸ ὑπερεπήδησε χωρὶς νὰ τὸ ἐγγίσῃ, καὶ ἐνέσκηψεν εἰς τὴν Νίκαιαν, ἀφήσασα ἀνέπαφον ὅλον τὸν διάμεσον χῶρον. Ὁμολογήσατε, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρὸς μειδιῶν, ὅτι ἡ Κόλλα σᾶς φαίνεται τίποτε, παραβαλλομένη πρὸς τὸ Σπεδαλέττι. Οἱ ἱππόται καὶ ἡ πανώλης σᾶς φαίνονται πολὺ ὑπέρτερα τῆς χολέρας καὶ τῶν ἰατρῶν.

— Θὰ σᾶς ἀπαντήσω, εἶπεν ἡ Λουκία, κατὰ τὸν ἰρλανδικὸν τρόπον, δηλαδὴ δι' ἄλλης ἐρωτήσεως. Ἡ λευκὴ αὐτὴ κηλὶς, ἡ ὁποία λάμπει ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ πλέον μεμακρυσμένον ἀκρωτήριον δὲν εἶνε μοναστήριον;

— Εἶνε ἐκκλησία καὶ αὐτὴ, τῆς *Παναγίας τῆς Φρουροῦ*, ἀντιζήλου τῆς Λαμπεδούσας, ἀλλ' ἀντιζήλου ἀτυχοῦς, πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσω.

— Ὅλαι λοιπὸν αἱ ἐκκλησίαι εἶνε ἀφιερωμέναι εἰς τὴν Παναγίαν;

— Σχεδὸν ὅλαι. Ἡ Παναγία εἶνε τὸ πάθος τοῦ λαοῦ μας. Τὸ κατ' ἐμὲ δὲ, σᾶς τὸ ὁμολογῶ εἰλικρινῶς, μὲ φαίνεται πολὺ συγκινητικὴ ἡ λατρεία αὐτὴ, ἡ δεισιδαιμονία ἂν θέλετε, ἥτις ἀποθεώνει τὴν γυναῖκα καὶ τὴν καθιστᾷ μεσίτριαν ἐλέους καὶ οἰκτιρμοῦ μεταξὺ τῆς θεότητος καὶ τῶν δυστυχῶν. Ἡ λατρεία αὐτὴ εἶνε ὁ μεγαλείτερος φόρος σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἀρετὰς τῆς γυναικείας φύσεως.

— Φρονεῖτε ἀληθῶς, ὅτι αἱ γυναῖκες εἶνε καλλίτεραι τῶν ἀνδρῶν;

— Ἔμφυτόν τι αἴσθημα μοῦ τὸ λέγει, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος· ἀλλὰ δὲν ἔχω τόσην πεῖραν τῶν γυναικῶν, οὐδὲ τῶν ἀνδρῶν, διὰ νὰ λύσω τὸ ζήτημα διδακτορικῶς. Τοῦτο μόνον δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ὁμοίων μου ὄντων, τὰ ὁποῖα ἔτυχε νὰ σχετισθῶ, τὸ ἀσυγκρίτως ὑπέρτερον ὅλων ὑπῆρξε μία γυνή.

Δὲν ἀξιοῦμεν νὰ ἐξηγήσωμεν, διατὶ ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, ὅστις ἔπρεπε νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν Λουκίαν, θωπεύων τὴν γυναικείαν αὐτῆς ὑπερηφάνειαν, ἐπάγωσεν αὐτὴν τοὐναντίον καὶ τὴν κατέστησε σιωπηλήν. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λόγων τοῦ ἰατροῦ, ὥστε καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἔμεινεν ἡ νεᾶνις ἐπὶ μακρὸν καθημένη, ἀδιάφορος πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὸ πέριξ τοπεῖον, λησμονοῦσα τὴν ἰχνογραφίαν καὶ τὰ βιβλία της, καὶ βυθισμένη εἰς μελαγχολικόν τινα ῥεμβασμόν. Ταλαίπωρος Λουκία! Ἐκ τῶν σκέψεών της ἐξήγαγεν αὐτὴν μετὰ μικρὸν ἡ ἔλευσις τοῦ Σὶρ Ἰωάννου κρατοῦντος ἐπιστολήν. Τὸ γράμμα ἦτο τοῦ Ὠβραὶ, ὅστις ἀνήγγελλεν, ὅτι ἠναγκάσθη νὰ βραδύνῃ τὴν ἀναχώρησίν του ἕνεκα λόγων ὑπηρεσίας. Ἠγνόει, ἔλεγε, πότε αἱ περιστάσεις ἤθελον τοῦ ἐπιτρέψει νὰ ἐπιβιβασθῇ· δὲν ἤλπιζεν ὅμως νὰ τὸ κατορθώσῃ πρὸ τεσσάρων μηνῶν, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἤθελε τὸ προαγγείλει εἰς τὸν πατέρα του. Ἡ Λουκία ἀπεδέξατο λίαν ἀπαθῶς τὴν εἴδησιν ταύτην.

— Ὅπως δήποτε, πατέρα, εἶπε, μόνον τέσσαρες μῆνες εἶνε ἀκόμη, καὶ τὸ παρηγορητικὸν εἶνε, ὅτι δὲν ἔχομεν πλέον ἀνάγκην νὰ βιασθῶμεν ν' ἀναχωρήσωμεν ἀπ' ἐδῶ.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅπως ἦλθαν τὰ πράγματα, ἠμποροῦμεν νὰ θεωρήσωμεν εὐχάριστον αὐτὴν τὴν βραδύτητα. Ἡ εἴδησις αὐτὴ ἀφαιρεῖ κ' ἓν βάρος ἀπὸ τὴν ψυχήν μου. Δὲν ἤθελα νὰ φθάσῃ ὁ υἱός μου εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ νὰ εὕρῃ μόνον ὑπηρέτας εἰς τὸ 'σπίτι. Τώρα ἠμποροῦμεν νὰ ὁδοιπορήσωμεν κατὰ μικροὺς σταθμοὺς καὶ νὰ μείνωμεν ὀλίγον καὶ εἰς Παρισίους.

— Ὦ, πατέρα! εἶπεν ἡ Λουκία, δὲν μὲ μέλει διόλου διὰ τὸ Παρίσι· ἂς μείνωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον εἰς αὐτὴν τὴν ὡραίαν Ἰταλίαν.

— Ἀλλὰ, ἀγαπητή μου, ὑπέλαβεν ὁ βαρωνέτος μετά τινος ἐπιμονῆς, διότι δὲν τοῦ ἤρεσκε νὰ βλέπῃ τὰ σχέδιά του ἐμποδιζόμενα, ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσῃς ὀλίγον τοὺς Παρισίους. Εἶνε ἀναγκαῖον· τοὺς ἐπεράσαμεν τόσον γρήγορα πέρυσι, καὶ ἦσουν τότε τόσον ἀσθενὴς, ὥστε μόλις τοὺς εἶδες.

Εἶτα μετὰ στιγμιαίαν τινα σκέψιν, καθ' ἣν ἐφάνη ἀμφισβητῶν τι ἐνδομύχως πρὸς ἑαυτὸν, προσέθηκε.

— Οἱ Παρίσιοι, μολονότι εἶνε φοβερὰ κατώτεροι τοῦ Λονδίνου, εἶνε ὁπωσδήποτε μέρος, ὅπου ἠμπορεῖ τις νὰ περάσῃ εὐαρέστως μερικὰς ἑ-

εβδομάδας. Έχουν πράγματα, τὰ ὁποῖα ἀξίζουν νὰ τὰ ἴδῃ τις· τὰ Ἠλύσια πεδία παραδείγματος χάριν, μολονότι δὲν συγκρίνονται μὲ τὸ Αὐδ-Πάρκ.

Ὁ παραλληλισμὸς τῶν δύο μεγαλοπόλεων δὲν ἐξηκολούθησεν, διότι προσελθὼν ὁ Γιάννης ἀνήγγειλεν, ὅτι ἄνθρωπός τις ἐπεθύμει νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν βαρωνέτον. Πόθεν ἔρχεται ; Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶχεν ἀναφέρει τὸ ὄνομα τοῦ Ἀντωνίου, καὶ ὁ Γιάννης ἔκρινεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ του ὅτι ὡμοίαζεν ἔμπορον ἵππων.

— Ἔμπορος ἵππων ! ἀνεφώνησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

Καὶ κατέβη ταχέως τὴν κλίμακα, εὐκίνητος ὡς νεανίας.

Ἂς συλλογισθῇ τις ὅτι ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἦτο συνειθισμένος νὰ ἱππεύῃ τακτικῶς καθ' ἑκάστην, ἵνα ἐκτιμήσῃ πόσην εὐχαρίστησιν προὐξένησαν εἰς τὰς ἀκοάς του αἱ λέξεις αὐταὶ καὶ μόναι : ἔμπορος ἵππων. Τῷ εἶχον ἀλληλοδιαδόχως ἀποστείλει ἐκ Νικαίας δύο ἵππους· ἀλλ' ὁ μὲν εἷς ἦτο χωλός, ὁ δὲ ἄλλος πλήρης ἐλαττωμάτων. Οὕτω δὲ ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀπελπισθεὶς εἶχε παραιτηθῆ τῆς ἱππασίας.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄνθρωπος ἦτο πραγματικῶς ἔμπορος ἵππων, μεταβαίνων εἰς Γένουαν μεθ' ἵππων πρὸς πώλησιν, ζώων πρώτης ἐκλογῆς, **bestie magnifiche**, ὡς ἔλεγε. Ὁ διάλογος ἐγένετο διὰ γλώσσης τινὸς δυσκαταλήπτου καὶ παραδόξου, εἴδους τινὸς **lingua franca**, ἥτις δμως ἐπήρκεσε τέλος εἰς συνεννόησιν τῶν ἐνδιαφερομένων. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρηκολούθησε τὸν ζωέμπορον εἰς μικράν τινα ἀπόστασιν, ὅπου οὗτος ἐδείκνυε μακρόθεν τὸ δῆθεν ἱπποστάσιόν του, καὶ μετά τινας ὥρας ἐπεφάνη ἱππεύων εὔσωμον ἱππάριον, εὐχάριστον ἔχον τὸ ἐξωτερικόν, ὅπερ ὁ ἔμπορος εἶχε βεβαιώσει ὡς ζῶον ἤρεμον καὶ εὐαγωγότατον, — πρᾶγμα πιθανώτατον ἄλλως, διότι τὸ ζῶον εἶχε τριπλασίαν τοὐλάχιστον ἡλικίαν τῆς δηλωθείσης ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου.

— Ἐλπίζω νὰ ἦνε πραγματικῶς ἥσυχον, ἀνέκραξεν ἡ Λουκία, φοβηθεῖσα κάπως ἐκ τῶν ἱππικῶν ἑλιγμῶν τοῦ πατρός της.

— Ἕνα παιδὶ ἠμπορεῖ νὰ τὸ διοικήσῃ, ἀπήντησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅστις ἀπό τινος χρόνου εἶχεν αἰσθανθῆ τὴν ἀνάγκην νὰ παραιτηθῇ πλέον τῶν θυμοειδῶν ἵππων. Κύτταξε τὸ στόμα του, Λουκία· ὑπακούει εἰς τὸ ἐλάχιστον κίνημα.

Καὶ ἐκτελῶν τοὺς λόγους του ὁ βαρωνέτος, ἤρχισε περιχαρὴς νὰ στρέφῃ πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν τὸν ἵππον του, μέχρις οὗ τέλος ἡ Λουκία ἐφώνησε πρὸς αὐτόν.

— Πατέρα, πατέρα ! θὰ ζαλισθῇς καὶ θὰ ζαλίσῃς καὶ τὸ ἄλογον !

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν νεανίας τις, ἐνδεδυμένος ὡς ἱπποκόμος καὶ κρατῶν εἰς χεῖρας του τὸν πῖλόν του, εἰσωλίσθησεν ἠρέμα διὰ τῆς κηπαίας θύρας, καὶ μετά τινας στιγμὰς δισταγμοῦ, ἐπλησίασεν εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ὅστις πάραυτα ἔσφιγξε τοὺς χαλινούς. Ἦτο ὁ Πρόσπερος, ἐρχόμενος ταπεινῶς μετὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην ἡμέραν, ἵνα προσφέρῃ τὸν φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης του εἰς τὸν γενναῖον βαρωνέτον. Καίτοι δὲ αἱ εἰλικρινεῖς εὐχαριστήσεις τοῦ Προσπέρου ἐξεφράζοντο εἰς διάλεκτον ἐντελῶς ἀκατανόητον εἰς τὰ ἀγγλικὰ ὦτα τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, τὸ βλέμμα ὅμως καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ταλαιπώρου νεανίου ἦσαν τοσοῦτον ἐκφραστικά, ὥστε τὰ ἰταλικά του ἤχουν σχεδὸν ὡς ἀγγλικὰ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Πλὴν δὲ τούτου ἡ ὠχρὰ μορφὴ καὶ ἡ ἰσχνότης τοῦ πτωχοῦ ἁμαξηλάτου ἐπηύξανον ἔτι καὶ ὑπεστήριζον τὴν ἀφελῆ αὐτοῦ εὐγλωττίαν. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης συνεκινήθη, καὶ ἵνα κρύψῃ τὴν συγκίνησίν του, ἤρχισε πάραυτα, δι' ἐξωργισμένου ἤθους, νὰ διδάσκῃ τὸν νεανίαν τὰ πρὸς τοὺς ὁδοιπόρους ἐν γένει καθήκοντά του καὶ ἰδίως τὰ πρὸς ἐξαιρετικούς τινας ὁδοιπόρους. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν γλῶσσαν τοῦ βαρωνέτου οὐδὲν ἡρμήνευεν ἦθος, οὔτε βλέμματα οὔτε χειρονομίαι, μάτην ἀντήχησεν αὕτη εἰς τὸ οὖς τοῦ Προσπέρου, ὅστις βλέπων χαμαὶ καὶ περιστρέφων διὰ τῶν χειρῶν του τὸν πῖλόν του, ἐφαίνετο ἀληθῶς ὡς ἐγκληματίας, οἷον προσεπάθει νὰ παραστήσῃ αὐτὸν ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ βαρωνέτος, ἔφιππος πάντοτε, ἤρχιζεν ἀμηχανῶν πῶς νὰ περάνῃ μετά τινος ἀξιοπρεπείας τὴν σκηνὴν ἐκείνην, εἶδε τὸν ἰατρόν, ὅστις εἶχεν ἔλθει εἰς τὸ πανδοχεῖον ἵνα ἴδῃ τὸ ἀπόκτημα τοῦ βαρωνέτου, περὶ οὗ ὅλος ὁ δῆμος ἤδη ὡμίλει.

— Φίλτατέ μου ἰατρέ! ἀνέκραξεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης διὰ φωνῆς ἐγκαρδίου, χαίρω πολὺ ὅτι σᾶς βλέπω· σᾶς ἔχω ἀπείρους ὑποχρεώσεις.

Πρῶτον νῦν ἤκουεν ὁ ἰατρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην ἀποκαλοῦντα αὐτὸν *φίλτατόν του ἰατρόν*, καὶ τοσοῦτον ἐκθύμως καὶ ἀνυποκρίτως· διὰ τοῦτο δὲ καὶ μεγάλην ἀπέδωκε σημασίαν εἰς τοὺς λόγους ἐκείνους, καὶ παρακαλέσας τὸν βαρωνέτον νὰ μὴ κάμῃ λόγον περὶ ὑποχρεώσεων, τὸν συνεχάρη ὅτι ηὐτύχησε ν' ἀποκτήσῃ τόσῳ εὔμορφον ζῶον. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἔφθασεν ὁ Γιάννης, καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ σταῦλος, ὅστις εἶχε χρησιμεύσει εἰς τοὺς προηγουμένους δύο ἵππους, εὑρίσκετο κατειλημμένος, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κενωθῇ πρὸ μιᾶς τοὐλάχιστον ἑβδομάδος. Ἡ εἴδησις αὕτη ἐψύχρανεν ἐπαισθητῶς τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ γηραιοῦ εὐπατρίδου. Ὁ Ἀντώνιος τὸ παρετήρησε, καὶ λαβὼν κατὰ μέρος τὸν Πρόσπερον, ταπεινὸν πάντοτε καὶ συντετριμμένον, ἀντήλλαξε μετ' αὐτοῦ ὀλίγας λέξεις· εἶτα δέ, πλησιάσας εἰς τὸν βαρωνέτον, ἀνήγγειλεν αὐτῷ ὅτι ἡ οἰκία ὅπου κατῴκει ὁ νεκρὸς ἡνίοχος εἶχεν ἀρκετὰ καλὸν σταῦλον, καὶ ὅτι θὰ ἦτο ἴσως εὐχάριστον εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν φρον-

τίδα τοῦ ἵππου του εἰς τὸν Πρόσπερον, εἰς τὸν ὁποῖον τοιουτοτρόπως θὰ ἔκαμνε καὶ μεγάλην χάριν. Ὁ Πρόσπερος, προσέθηκεν ὁ ἰατρὸς, εἶχε νεώτερον ἀδελφὸν, ὅστις ἠδύνατο νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ ὡς ἀκόλουθος τοῦ βαρωνέτου, ὅτε ἐκεῖνος θὰ ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ταχυδρομικήν του ὑπηρεσίαν. Ὁ βαρωνέτος ἀπεδέχθη προθύμως τὴν πρότασιν, καὶ ὁ Πρόσπερος, ἔξαλλος ἐκ χαρᾶς ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ του, ἐβοήθησε τὸν νέον αὐτοῦ signor padrone νὰ ἀφιππεύσῃ. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρέδωκεν αὐτῷ τὸν ἵππον, καὶ τῷ παρήγγειλε ῥητῶς νὰ εὑρίσκεται καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἀκριβῶς εἰς τὸ πανδοχεῖον ἵνα λαμβάνῃ τὰς ἡμερησίας του διαταγάς.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΚΕΡΚΥΡΑ

[Μελέτημα Φερδινάνδου Γρηγοροβίου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 22).

Ἐν Ἀνεμομύλῳ μεταξὺ ὑψηλῶν φοινίκων κεῖται ἡ παλαιοτέρα τῆς Κερκύρας ἐκκλησία, ἡ μόνη βυζαντιακοῦ ῥυθμοῦ καὶ θολωτὴ, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγ. Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου, τῶν πρώτων ἀποστόλων τοῦ ἰονίου χριστιανισμοῦ, θεωρουμένων μαθητῶν τοῦ Παύλου, ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων ὁ ἀπόστολος ἠσπάζετό ποτε τοὺς Ῥωμαίους. Ὁ Μουστοξύδης ἀνάγει τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ εἰς τὸν 12 αἰῶνα. Δύο ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ, σκοτειναί πως τὸν νοῦν, εἰσὶ τετειχισμέναι ἐπὶ τοῦ πυλῶνος αὐτοῦ, οὗ τὸ ἐσωτερικὸν εἶνε δυστυχῶς ἀσβεστωμένον· ἐν τῷ νάρθηκι ὑψοῦνται δύο ἀρχαϊκοὶ στῦλοι, ὑποστηρίζοντες τρία τόξα, ἐφ' ὧν τρεῖς ἀψῖδες. Τὸ μοναστήριον κατεστράφη· ἐνταῦθα ἐθρήνησέ ποτε, ὡς μοναχὴ, Αἰκατερίνη, ἡ σύζυγος τοῦ τελευταίου Παλαιολόγου Θωμᾶ, ἀδελφοῦ καὶ κληρονόμου τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος, τὴν πτῶσιν τοῦ Βυζαντίου· ἐνταῦθα καὶ ἀπεβίωσε τῇ 16 αὐγ. 1462. Λείψανα τοῦ τάφου αὐτῆς πιστεύει ὅτι εὗρεν ἐν τῷ ναῷ ὁ Buchon. Ἡ μεγάλη τραγῳδία τῆς πτώσεως τῶν τελευταίων Παλαιολόγων εἶναι ἐπίσης συγκινητικὴ ὡς ἡ τῆς δυναστείας τῶν Χοενστάουφεν· κατεστράφησαν ἢ ἐν μοναστηρίοις ἢ ἐν ἀθλιότητι. Ὁ Θωμᾶς ἀπεβίωσεν ὡς συνταξιοῦχος τοῦ Πάπα ἐν Ῥώμῃ, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δημήτριος ὡς μοναχὸς ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἑλένη, βασιλὶς τῶν Σέρβων ὡς καλογραία ἐν Λευκάδι. Εἷς τῶν υἱῶν του ἐμαράνθη ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ ἕτερος ἐπαιτῶν ἐν Ῥώμῃ! Ὑπὸ τοὺς φοίνικας τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας μοὶ παρέστη ἡ πτῶσις τοῦ Βυζαντίου, τόσῳ μᾶλλον ζωηροτέρα, καθόσον ἐγγίζει ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἡ ἰσχὺς τῆς εἱμαρμένης θέλει κατασυντρίψῃ ἐν τῷ αὐτῷ Βυζαντίῳ καὶ τὸν θρόνον τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ. Τίς ἔσται ἆρά γε ὁ ἐκτελεστής; Τίς εἰσελεύσεται θριαμβευτικῶς εἰς τὰ ἀνάκτορα;

Ὁδὸς φέρει ἀπὸ Καστράδων εἰς Στρατιὰς, ὅπου ἐγκαταλελειμμένη κεῖται ἡ παλαιὰ βασιλική, Παναγία Παλαιόπολις. Ἡ κόγχη νῦν εἶναι ἐστραμμένη πρὸς τὴν ὁδόν· θάμνοι αὐξάνουσι περὶ τὸν κατηρειπωμένον πυλῶνα, ἔντομα πετῶσι περὶ τὸν ἔρημον τόπον· λίθοι δέ τινες δεικνύουσι τοὺς τάφους οἰκογενειῶν, ἐξασκουσῶν ἐνταῦθα δικαιώματα. Τὸν πυλῶνα τῆς βασιλικῆς ἀποτελοῦσι τεμάχια μαρμάρων καὶ στῆλαι, ὧν αἱ βάσεις κρύπτονται ὑπὸ γῆς. Βυζαντιακή τις ἐπιγραφὴ καὶ ὁ λέων τοῦ ἁγ. Μάρκου περιβάλλονται ὑπὸ ἄλλων λίθων· ὥστε ἔχομεν καὶ τὰς τρεῖς ἱστορικὰς περιόδους ἐνταῦθα πλησίον ἀλλήλων, Κέρκυραν, Βυζάντιον καὶ Ἑνετίαν. Ἡ Παλαιόπολις εἶναι ᾠκοδομημένη ἐξ ἐρειπίων ναοῦ ἀρχαίου, ἡ δὲ προσωνυμία αὐτῆς δεικνύει τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς πόλεως, ἥτις νῦν τέθαπται μεταξὺ ἀνθώνων καὶ λαχανοκήπων.

Ἡ Κέρκυρα, πλὴν τῆς ἀτάκτου συλλογῆς ἀρχαιοτήτων ἐν τῷ γυμνασίῳ, δὲν κέκτηται ἴδιον μουσεῖον. Ἐθαύμασα ἰδὼν ἐν τῷ ἀγγλικῷ νεκροταφείῳ ἐν ὑπαίθρῳ ἐκτεθειμένα ἔργα γλυπτικῆς ἀρχαῖα καὶ ἐπιτυμβίους λίθους, ἀποτελοῦντα μέρος τῆς συλλογῆς τοῦ ἱππότου Woodhouse, ἥτις συνισταμένη ἐξ ἀγγείων, πηλίνων ἀρχαιοτήτων, κοσμημάτων, ἰονίων νομισμάτων καὶ ἐπιγραφῶν ἐπὶ χαλκοῦ, μετηνέχθη εἰς τὸ βρετανικὸν μουσεῖον. Καὶ πρότερον δὲ εἶχον μετενεχθῆ ἀρχαιότητες κερκυραϊκαὶ εἰς Ἑνετίαν, μάλιστα εἰς τὸ μουσεῖον Νάνη. Ἀρχαιότητας εἶδον καὶ παρὰ τῷ γερμανῷ προξένῳ Φέλς· τοιαύτας φέρουσιν οἱ χωρικοὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, τὸ πλεῖστον νομίσματα· ἡ Κέρκυρα εἶχε πλοῦτον τύπων νομισμάτων ἐπίσης ὡς αἱ Ἀθῆναι. Ἡ σπουδαιοτέρα καὶ κάλλιστα διατηρουμένη ἀρχαιότης τῆς Κερκύρας εἶναι τὸ μνημεῖον τοῦ Μενεκράτους, ἀνασκαφὲν τῷ 1843, οὗ τὴν ἑξάμετρον ἐπιγραφὴν ὁ Κίρχωφ ἀνάγει εἰς τὸν ϛ' αἰῶνα.

Ἀπέναντι τῆς Παλαιοπόλεως κεῖνται οἱ νέοι τοῦ Ἀλκινόου κῆποι, δηλαδὴ μεγάλη βασιλικὴ ἔπαυλις. Εἶδον ἱκανὰς ἐπαύλεις ἔτι ὡραιοτέρας, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔχουσαν τόσον θαυμασίαν τοποθεσίαν, ὡς τὸ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς βασιλικὸν ἀγροκήπιον· εἶναι πλουσιώτερον ἢ ὁ ἐν Ἀθήναις κῆπος, ὁ δὲ τελευταῖος δριμὺς χειμὼν εἶχεν ἐπιφέρει καὶ εἰς τοῦτον πολλὰς βλάβας, ὡς καὶ εἰς ἐκεῖνον. Τὰ πέριξ τῆς βασιλικῆς ἐπαύλεως εἰσὶ συνεχὴς κῆπος· ἐνταῦθα μικραὶ ἐπαύλεις ὡραιόταται καὶ ἐρατειναί, οἷα π. χ. ἡ τοῦ Κ. Βασιλάκη, ἐν ᾗ παρατηρεῖ τις ἀπερίγραπτον ποικιλίαν γηΐνων καὶ θαλασσίων σκηνῶν· κύκλῳ ὁποῖον πλῆθος ῥόδων, ὁποία καλλονὴ ἡ τῶν ἀνθέων τῆς ἐρίκης! Ἡ ἐξοχικὴ αὕτη οἰκία εἶναι παραπολὺ ἐπὶ τὸ φαιακικώτερον ὡραία δι' ἕνα βουλευτήν· εἶναι ἐνδιαίτημα τῶν Μουσῶν δι' ἕνα ποιητὴν, ὡς τὸν Ἀριόστον.

Ἐλλόγως ζητεῖται ἡ θέσις τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Κερκύρας ἐν τῇ περιχώρῳ ταύτῃ, περίπου

παρὰ τὸν ὡραῖον καὶ χλοερὸν λόφον τῆς Ἀναλήψεως, ὅστις ἐκτείνεται μέχρι τῆς ἀποκρήμνου παραλίας τοῦ ἁγ. Ἠλία, ἣν σκιάζουσιν οὐρανομήκεις ἐλαῖαι. Εἴδομεν ἐνταῦθα ζωηροὺς νέους σφαιροβολοῦντας, καὶ ἀνεμνήσθημεν τῶν παιγνίων τῶν ὁμηρικῶν Φαιάκων. Ὁ λαὸς συνειθίζει νὰ χορεύῃ ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀναλήψεως· τοιαύτην σκηνὴν περιέγραψεν ὁ Βάρσβεργ—καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἡ πλατεῖα αὕτη εἶναι μέγαρον τοῦ Ὀλύμπου μεγαλοπρεπῶς θολούμενον ὑπὸ ἀθορύβου δάσους ἐλαιῶν. Ἀνήλθομεν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀναλήψεως, ὅπου εὕρομεν γυναῖκας, κοσμούσας μύρτοις τὰς εἰκόνας, οὔσης Μ. Παρασκευῆς.

Ἐντεῦθεν βλέπει τις πρὸς τὸν κόλπον Χαλικιοπούλου τὸν ἀρχαῖον Ὑλλαϊκὸν λιμένα, κολπούμενον βαθέως εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἀποσβεννύμενον εἰς τέλματα. Νεκροθάλασσαν τὴν ὠνόμασεν ἤδη ὁ Πορκάκκιος· λόφοι κεκαλυμμένοι ὑπὸ δασέων φυλλωμάτων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων διακρίνονται τὰ χωρία Βηρὸς, Ψωραροὶ καὶ Σκυλόπατρις (Σκυλοπιάστες ;) περιβάλλουσιν αὐτὸν, ἀπωτέρω δὲ ὑψοῦνται δύο βουνοί, χαρακτηριστικῶν σχημάτων, μία πυραμὶς, ἧς ἡ κορυφὴ φέρει τὴν κυπαρισσοστεφῆ ἐκκλησίαν τῆς ἁγ. Παρασκευῆς, καὶ ἡ ἑτέρα πετρώδης ἄκρα τῶν ἁγ. Δέκα, ἐκ τοῦ ὁμωνύμου χωρίου λαβοῦσα τὸ ὄνομα. Διὰ μέσου τῶν ἐξοχῶν φαίνεται ἡ ἀνοικτὴ θάλασσα· ἐνταῦθα ὥρμουν ἐν ἀσφαλείᾳ αἱ κερκυραϊκαὶ τριήρεις, ὡς αἱ τῶν Ταραντίνων ἐν τῷ mare piccolo τῆς Τάραντος. Ὁ ὡραῖος ὅρμος ἀπετελματώθη πρὸ πολλοῦ, καὶ μόνον ἁλιευτικαὶ λέμβοι νῦν ἐπιπλέουσι.

Φθάνει τις εἰς τὸ τέρμα βαδίζων παραπλεύρως τῇ βασιλικῇ ἐπαύλει ὑπὸ λόφους σκιεροὺς διὰ μέσου θελκτικῶν κατωφερειῶν, μεστῶν μεσημβρινῆς καλλονῆς δένδρων καὶ ἀνθέων, ὑπὸ κρυσταλλωδῶν ὑδάτων ποτιζομένων. Ἐνταῦθα εἶναι ἡ Ἐδὲμ τῆς φύσεως, ἧς ἡ γαλήνη καὶ εὐδαιμονία δὲν περιγράφονται λόγῳ. Γελόεντα παιδία προσήρχοντο πηδῶντα· προτείνοντα ἄνθη, προσκαλοῦσι τὸν περιηγητὴν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τοὺς κήπους, καὶ δρέψῃ τῶν καρπῶν, ὅσους θέλῃ. Λαμπρὸς οὐρανὸς στεγάζει τὰ σκιερὰ δένδρα· ἰονικὸν Πάσχα καὶ ὁμηρικὸς αἰθήρ ! Παντοῦ βλέπει τις ἀρνία βόσκοντα ὑπὸ τοὺς ἐλαιῶνας· τὸν γλυκὺν κλαυθμόν των ἀποδίδει ἡ ἠχὼ τῶν πεδιάδων καὶ τῶν ἀκτῶν· τὸ πάσχα καθιστᾷ ὁλόκληρον τὴν νῆσον κλασικὸν εἰδύλλιον !

Ἤδη φεγγοβολεῖ διὰ μέσου τῶν φυλλωμάτων τῶν κήπων τὸ ὑπέρυθρον κῦμα τοῦ Ὑλλαϊκοῦ λιμένος, ἕλκοντος ἡμᾶς κάτω πρὸς τὴν ἀκτὴν, ἀλλ' ἡμεῖς προχωροῦμεν ὅπως πληρεστάτης τῆς εἰκόνος ἀπολαύσωμεν. Ἐξεπλάγην ἰδὼν ταύτην. Κόλπος ἀκτινοβολῶν μέχρι τῶν ἐσχατιῶν αὐτοῦ, μεταξὺ μελανωπῶν ὑψωμάτων, ἐστεφανωμένος ὑπὸ θυμηδῶν ἀκτῶν, ἐφ' ὧν βασιλεύει ἠρεμία ἄκρα — δύο νησίδια ἐν τῷ μέσῳ τῶν κυμάτων— ἀπώτερον ἡ ἀνοικτὴ θάλασσα καὶ τὰ ὄρη τῆς Ἠπείρου πέπλῳ ἀχλύος περιβεβλημένα. Εἶναι κατοπτρίζονται θρέπτης τῆς Ἀρτέμιδος, ὁ Ἐνδυμίων ὑπνώττει ἐνταῦθα μεταξὺ τῶν μύρτων, αἱ Νύμφαι κατέρχονται ὅπως ἀπαρατήρητοι λουσθῶσιν ὑπὸ τὸ μαρμαῖρον ἐπὶ τῶν κυμάτων φῶς τῆς σελήνης !

Ἐν τῷ στομίῳ τοῦ λιμένος τοῦ Ὕλλου κεῖνται οἱ σκόπελοι ἐκεῖνοι — εἰκὼν σπανία — κατοπτριζόμενοι ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Ἐπὶ τοῦ πρώτου, ἀδένδρου καὶ ἐπιπέδου, συνδεομένου μετὰ τῆς ἀκτῆς διὰ προκυμαίας ἐκ πετρῶν σεσωρευμένων, ὑπάρχει μοναστήριον γυναικεῖον, γοητευτικὸν ἄθυρμα μᾶλλον ἢ οἰκοδόμημα δυνάμενον νὰ ὀνομασθῇ. Ὀλίγον ἀπωτέρω ἐπιπλέει τὸ ἕτερον νησίδιον, ὑψηλότερον ὡς μαρμάρινον πλοῖον, ἐφ' οὗ, ἐν μέσῳ κυπαρίσσων, ὁμοίων πρὸς στήλας ναοῦ, ὑψοῦται ἡ μονὴ τοῦ Παντοκράτορος. Ἐκεῖθεν τῆς ἀκτῆς, ἐπὶ ἑτέρου τῆς παραλίας κρασπέδου εἶναι καὶ ἄλλο ναΐδριον, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὅστις ἀνεπλήρωσε τὸν ἐνάλιον θεὸν παρὰ τοῖς ἕλλησι χριστιανοῖς, περαιτέρω οἱ πρόποδες τῶν ἁγ. Δέκα, ἁγ. Κυριακῆς, αἱ Βενίτσες, κατὰ σειρὰν ἀποπερατοῦνται ἐντὸς τῶν ὑδάτων. Τὸ μέρος τοῦτο, ἀφ' οὗ θεᾶταί τις τὴν ἰδανικὴν εἰκόνα τῆς φύσεως, ἓν τῶν θαυμασιωτέρων τῆς νήσου, καλεῖται *Kανόνι*.

Ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ὑπάρχει ἐπάνω λίθου ὃν καλύπτει χιονόλευκον ὕφασμα, κιβώτιον, φέρον ἐπιγραφὴν Μ. Θ. Βλαχέρναις. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη τῆς ὁμωνύμου μονῆς μὲ ἀνέμνησε τὰς ἐν Βυζαντίῳ Βλαχέρνας καὶ τὴν ὀνομαστὴν ἀνακτορικὴν ἐκκλησίαν τῆς Πουλχερίας. Τὸ ὄνομα αὐτῶν περιεπλανήθη μετὰ τῶν Βυζαντίνων εἰς τὴν Ἑσπερίαν, τὸν μεσαίωνα ἐνωρὶς ἀνεφάνη πάλιν ἐν Ῥαβέννῃ, καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ Ἀβεντίνῳ τῆς Ῥώμης ὑπῆρχε τόπος, in Blachernis καλούμενος. Ἡ τοῦ νησιδίου ἐπιφάνεια εἶναι τόσον μικρὰ, ὥστε μόλις ἐξαρκεῖ εἰς φωλεὰν ζεύγους ἀλκυόνων· αὐτόθι κατοικεῖ μία μοναχή. Ἡ ἀδελφὴ τῶν Βλαχερνῶν ἐκόσμει ἐπίσης, τὴν πρωΐαν τῆς Μ. Παρασκευῆς, τὴν πύλην τοῦ ναϊδρίου, καὶ εἶχεν ἤδη στεφανώσῃ θαλερᾷ δάφνῃ τὰς παλαιὰς βυζαντιακὰς εἰκόνας. Αὐτὴ ἡ ἰδία, ἤδη πρεσβῦτις, ἐφαίνετο ἀσκητικὴ, ὡς εἰκὼν ἁγίας, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τοῦ ἱλαροῦ προσώπου της — εὐγενοῦς ἑλληνικοῦ τύπου — ἐζωγραφεῖτο ἡ αὐτάρκεια. Ἡ ὕπαρξις ἐνταῦθα ὁμοιάζει παραμύθιον, ἡ σιωπηλὴ ἐργασία τῆς ἱερείας, ἥτις πλέκει στεφάνους μύρτων περὶ τὴν πύλην, ἐνῷ ἀκούεται ὁ φλοῖσβος τοῦ κύματος περὶ τὸ μικρότατον πάντων τῶν νησιδίων. Δύο μικροὺς χώρους καὶ ἓν ἀνώγεων ἔχει ἡ κατοικία παρὰ τὸ ναΐδριον καὶ ἀναπαυτικὸν θρανίον παρὰ τὴν θύραν· ἀλλὰ καὶ κῆπος, μόλις 2 ἢ 3 τετραγωνικῶν βημάτων, ὑπάρχει παρὰ τὸ ναΐδριον — ἐπιτάφιος λίθος ἐν αὐτῷ καὶ μαῦρος σταυρὸς, ἐφ' οὗ περιεπλάκη ἀσκητικὸν κλῆμα. Παρὰ τὸ μνῆμα θάλλουσι δύο λευκόϊα, παρὰ δὲ

τοὺς πόδας δενδρολίβανον καὶ ῥόδα. Ἐπὶ τοῦ λίθου ἀνέγνων· «Θεοδότη μοναχὴ. Ἐσώθη τὴν... Ἰουνίου 1863». Ἐνταῦθα λοιπὸν ἐτάφη ἡ μοναχὴ Θεοδότη, μετ' οὐ πολὺ δὲ θὰ ἀναπαύηται παρ' αὐτῇ ἡ διάδοχός της Ἀναστασία. Αὐτὸ εἶναι τὸ μικρότατον τῶν νεκροταφείων, ὅσα ποτὲ εἶδον· καὶ ὅμως θὰ ὑπῆρχε καὶ ἐν αὐτῷ τόπος ἱκανὸς εἰς μίαν Σεμίραμιν.

Ἀπολαύει ἔτι ἡ Ἀναστασία τῆς δύσεως τοῦ βίου ἐπὶ τοῦ νησιδίου αὐτῆς. Ἐπὶ τῶν χειμερινῶν θυελλῶν, ὅτε τὰ ἐξογκούμενα κύματα συντρίβονται ἐπὶ τοῦ ναϊδρίου θὰ κλείεται βέβαια πεφοβημένη ἐν τῷ κελλίῳ της· ἀλλὰ αἱ θυελλώδεις ἡμέραι καὶ νύκτες ἐνταῦθα εἰσὶ τόσον σπάνιαι ὡς τὸ βόρειον σέλας, καὶ τὸ ἐγκαταλελειμμένον τοῦτο ὃν προστατεύει, πιστεύω, ἡ ὁμηρικὴ Λευκοθέα. Ἡ μοναχὴ δὲν στερεῖται καὶ συγκοινωνίας πρὸς τοὺς ζῶντας ἐν τῷ κόσμῳ· διότι ἐνῷ ἡμεῖς ἤμεθα παρ' αὐτῇ, τὴν ἐπεσκέφθησαν νεάνιδες ἀποπεραιωθεῖσαι ἀπὸ τὸν ἅγιον Νικόλαον· ἐψιθύρισαν αὐτῇ μυστηριωδῶς ἐρωτικὰς θλίψεις ἴσως ἢ ἡδονάς· ἐξωμολογήθησαν αἱ ὡραῖαι κερκυραῖαι παρθένοι πρὸ τοῦ μόνου εἰκονοστασίου τῆς Θεοτόκου Βλαχέρνας καὶ ἀπεκόμισαν παρηγορίαν καὶ συμβουλὰς παρὰ τῆς εὐσεβοῦς ἱερείας αὐτῆς.

Ὁ κωπηλάτης — ψαρὸς μοναχός, μὲ ἄγριον πώγωνα καὶ ἱέρακος ὀφθαλμοὺς ὑπὸ δασέα βλέφαρα βεβυθισμένους — ἀπέλυσε πλοιάριον καὶ ἀνήγαγεν αὐτὸ μεθ' ἡμῶν ταχέως πρὸς τὸ ἕτερον νησίδιον, εἰς ὃ ἤδη καὶ ἀφικόμεθα. Ὁ βράχος τοῦ Παντοκράτορος — δύο μοναχοὶ κατοικοῦσιν ἐκεῖ — ἔχει 30 ποδῶν ὕψος καὶ 600 ποδῶν περιφέρειαν περίπου, καὶ σχῆμα ἐξώστου· μικροὶ κῆποι κάκτων, δαφνῶν, ῥόδων, κυπαρίσσων κοσμοῦσιν αὐτόν· βαθμίδες ἀνάγουσιν εἰς πλατεῖαν, στεγαζομένην ὑπὸ ἀμπέλου. Ἐνταῦθα κεῖται καὶ ὁ θολωτὸς ναΐσκος, πρὸ αὐτοῦ δὲ φρέαρ. Ὁ νεώτερος τῶν μοναχῶν ἦν ἐπίσης ἐνησχολημένος περὶ τὰς λαμπάδας τοῦ πάσχα — ὡραῖος, μεγαλόσωσωμος, σοβαρὸς ἀνήρ. Τὸ ποδῆρες μέλαν ἔνδυμα, ὁ μαῦρος σκοῦφος ἐπὶ μελανοπώγωνος κεφαλῆς διακρίνουσιν εὐνοϊκῶς τοὺς ἕλληνας μοναχοὺς ἀπὸ τῶν λατίνων. Εἶδον πολλάκις μεταξὺ αὐτῶν ἄνδρας ἐπιβλητικῆς ἀξιοπρεπείας, ἀθλητικῆς ἀνδρικῆς εὐμορφίας· τοιούτους εὕρομεν ἐν τῇ μονῇ τῶν Σπηλαίων τοῦ Πάρνηθος παρὰ τὴν Φυλὴν, ὅπου ἐλευθέρως καὶ ἀξιοπρεπῶς ὑπεδέχθησαν ἡμᾶς, εἷς ἕκαστος, τύπος καπετάνου παλληκαρίων.

Ὁ καλόγηρος μόλις ἠξίωσεν ἡμᾶς βλέμματος καὶ ἀφῆκεν νὰ κάμνωμεν ὅ,τι ἂν θέλωμεν ἐλευθέρως. Εἶδον ἑλληνικὰς καὶ ἰταλικὰς ἐπιγραφὰς ἐπὶ μιᾶς τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ ναϊδρίου πλευρῶν, ὅτε δὲ, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι περιεῖχον ἱστορικὰς τινας σημειώσεις, ἀνέγνων αὐτὰς, ἐξεπλάγην ἐπὶ τῷ κοσμικῷ καὶ μεταγενεστάτῳ τοῦ περιεχομένου· ἦσαν ἀναμνήσεις ἡγεμονικῶν ἐπισκέψεων, τοῦ Γεωργίου Α', τῆς βασιλίσσης Ὄλγας, Ἀλεξίου καὶ Κωνσταντίνου τῶν μεγάλων δουκῶν, οἵτινες ἐποίησαν ἐνταῦθα «μεγαλοπρεπὲς συμπόσιον», τοῦ ἀρχιδουκὸς Ῥοδόλφου καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐτοῦ μητρὸς Ἐλισάβετ τῆς Αὐστρίας. «Elisabetta d' Austria qui riposando per lei spiraro le aure miti e lo scoglio, che per lei dava fiori, ama serbarne memoria», — πολὺ εὔμορφος τῳόντι ἐπιγραφὴ, ἣν δὲν θὰ ἠδύνατο τρουβαδοῦρος νὰ συνθέσῃ· καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦτον προσήρμοσεν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ ναοῦ ὁ μοναχός. Ἡ αὐτοκράτειρα, ἥτις κατῴκησεν ἐν τῇ βασιλικῇ ἐπαύλει τῆς Κερκύρας, διῆλθεν ὥρας τινὰς ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ σκοπέλου — διὰ σοβαροὺς θεωρητικοὺς ἄνδρας, fato profugi, θὰ ἦτο κατάλληλον ἀναχωρητήριον. Ἐνταῦθα θὰ ἠδύνατο ὁ Φραντζῆς νὰ συντάξῃ τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ περὶ τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ βυζαντιακοῦ κράτους. Ἐνταῦθα ἠδύναντο νὰ ἐξορισθῶσιν ἀπόστρατοι πολιτικοὶ ἄνδρες, ὅπως καταγράψωσι τὰ ἀπομνημονεύματά των· ἡ πνοὴ τῆς θαλασσίας αὔρας ἤθελεν ἐπιπνεύσῃ καὶ ἐπὶ τῶν θεωριῶν περὶ τῆς μηδαμινότητος τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἰδίων ἔργων, καὶ οὕτω ἤθελον γίνῃ εἰρηνικώτεροι.

Καλὸν ὅτι ἡ μοναχὴ κάτω εἶναι γραία· εἰ δὲ μὴ, ἤθελε διαδραματισθῇ ἐνταῦθα δευτέρα Σηστὸς καὶ Ἄβυδος, ἔστω καὶ ἧττον τραγική· διότι τὰ δύο νησίδια κεῖνται πλησιέστερον ἀλλήλων ἢ ἡ νῆσος τῶν ἀνδρῶν καὶ ἡ τῶν γυναικῶν ἐν τῇ λίμνῃ Χὶμ (Chimsee). *Ποντικονῆσι* ἄλλως καλεῖται ἐν Κερκύρᾳ τὸ μεμονωμένον νησίδιον· καὶ, ἐπειδὴ εἶναι παρεμφερὴς πλοίῳ, καὶ ἡ πετρώδης ἐπιφάνεια αὐτοῦ ὁμοία ὅλως καταστρώματι νηὸς, καλεῖται καὶ φαιακικὴ ναῦς, ἀπολιθωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος. Ὀψόμεθα καὶ ἕτερον μέρος τῆς νήσου οὕτω καλούμενον, ἀλλὰ μεθ' ἧττονος λόγου ἢ τὸ νησίδιον τοῦτο, ὅπερ κεῖται καὶ ἐπὶ τῆς ἀγούσης πρὸς τὴν Ἰθάκην.

Ἀπὸ τοῦ Ποντικονησίου δύναταί τις νὰ ἀποβιβασθῇ εἰς Ἅγ. Νικόλαον, καὶ ἐκεῖθεν ν' ἀνέλθῃ εἰς Γαστούριον, τηλεκλυτὸν ἐπὶ τῇ θαυμασίᾳ τοποθεσίᾳ αὐτοῦ. Κεῖται ἐπὶ κατωφερείας τινὸς τοῦ ὄρους, κεκαλυμμένης ὑπὸ πλουσιωτάτης δενδροφυτείας· αἱ γραφικαὶ λευκάζουσαι οἰκίαι τῆς κώμης, ἃς περιβάλλουσι μικραὶ αὐλαὶ καὶ ἀνθῶνες, πᾶσαι σχεδὸν περιτειχίζονται ὑπὸ ἐλαιῶν. Αἱ γυναῖκες τοῦ Γαστουρίου παρὰ τὰς τῆς Λευκίμνης θεωροῦνται ὡς αἱ εὐειδέσταται τῆς νήσου· πολλὰς αὐτῶν εἴδομεν ἀνερχομένας καὶ κατερχομένας τὰς ἀποκρήμνους ὁδούς· πέπλος λευκὸς περὶ τὴν κεφαλὴν, χρυσοκέντητον ἐσωκάρδιον, κυανομέλαν φόρεμα, ἀπετέλουν τὴν ἐνδυμασίαν αὐτῶν· οἱ πλόκαμοι ἐρυθρᾷ ταινίᾳ συμπεπλεγμένοι ἐσχημάτιζον τουρβάνιον περὶ τὴν κεφαλήν. Ὅπως ἴδωμεν τὸ θαῦμα τῆς κώμης, τὴν μεγάλην Πλάτανον, κατήλθομεν μέχρι τῆς ἀπορρῶγος

πέτρας, ἀφοῦ περιήλθομεν λαβύρινθον παραδεισίων κήπων, ἐν οἷς ἡ Φιλομήλα ἔψαλλε τὰ γλυκύτερα τῶν ᾀσμάτων της. Εἴδομεν σκηνὴν ἀληθῶς κλασικήν. Ὑπὸ τὴν σκιὰν ἀριπρεπῶν δένδρων ἵσταντο παρὰ μεγάλην πηγὴν πλῆθος γυναικῶν κάλλιστα κεκοσμημένων· αὗται μὲν ἤντλουν ὕδωρ, ἐκεῖναι δ' ἐφλυάρουν, ἔχουσαι τὰς πληρωθείσας στάμνους παρ' αὐταῖς, ἄλλαι ἀπήρχοντο φέρουσαι ἐπὶ κεφαλῆς τὰς στάμνους καὶ ἕτεραι μόλις τώρα ἀφικνοῦντο. Αἱ εὐγενεῖς ἐκεῖναι μορφαὶ καὶ τὰ χρώματα τῶν ἐνδυμασιῶν, συναρμοζόμενα τῇ ἑσπερινῇ σκιᾷ τῶν δένδρων, δολιχοσκίων διὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, παρίστων εἰκόνα μαγγανεύουσαν, ἔργον τόσῳ ἁπλούστατον καὶ ἅμα τόσῳ μέγα, ὥστε ἤθελεν ἐνθουσιάσῃ τὸν Τιτσιάνον ἢ τὸν Ῥούβενς. Ἐκεῖ πλησίον ὑψοῦτο καὶ ἡ Πλάτανος ἀρχαιοτάτη, ἴσως χιλιετηρίδα ἀριθμοῦσα· πρὸς οὐρανὸν τείνουσα ὡς μητρόπολις, ἔρριπτεν ἀπὸ τῶν πρασίνων δασέων φυλλωμάτων αὐτῆς μυθικὴν ἠρεμίαν καὶ σκιάν.

Πάντα τὰ περίχωρα, Ἅγ. Δέκα, Γαρούνας, ἁγ. Κυριακὴ παρὰ τὴν ἔπαυλιν Βράϊλα εἰσὶν ἐπίσης θελκτικὰ ὡς τὸ Γαστοῦρι· ἡ σκοπιὰ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν εἶναι μαγευτική. Προβάντες διήλθομεν παρὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον Γαστουρίου· πόσον διάφορον τυγχάνει τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο τῶν ἡμετέρων εὐαέρων καὶ πολυθύρων στρατώνων τῆς νεότητος! εἶναι παλαιὰ μελανωπὴ οἰκία, ἐστεγασμένη ἀσυνήθως γοτθικῷ ῥυθμῷ, ὡς ἂν ἡ γερμανικὴ γοτθικὴ εἶχε σχέσιν τινὰ πρὸς τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως· τὰ ἄνω παράθυρα οὐδεμίαν ὕαλον εἶχον, εἰμὴ ξύλινα παραθυρόφυλλα, τὰ κάτω κιγκλίδας σιδηρᾶς, ὡς αἱ τῶν δεσμωτηρίων. Εὔμορφον παιδίον, Ἀριστείδης, εἶπεν ἡμῖν, ὅτι ἐν αὐτῷ διδάσκονται 32 μαθηταί.

[Ἕπεται συνέχεια].

Ο ΒΑΜΒΑΞ

Ὁ βάμβαξ κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ βιομηχανικῇ ἱστορίᾳ τῶν νεωτέρων ἐθνῶν. Ὅταν τις ἀναλογισθῇ ὁπόσον θαυμασίως χρησιμεύει τὸ προϊὸν τοῦτο ἐν τῷ κόσμῳ, ὅταν φαντασθῇ χιλιάδας πλοίων ἀεννάως μεταφερόντων αὐτὸ διὰ μέσου τῶν θαλασσῶν, ἀναρίθμητα ἐργοστάσια νημάτων καὶ ὑφασμάτων διεσκορπισμένα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς καὶ ἐπασχολοῦντα ἄπειρον πλῆθος ἐργατῶν, δὲν δύναται ἢ νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος, ἡ τοσοῦτον νεωτέρα εἰσέτι, ὑπῆρξε σύγχρονος μετὰ τῆς ἀνθρωπότητος ὡς ἱκανοποιοῦσα μίαν τῶν πρωτίστων αὐτῆς ἀναγκῶν. Ἡ μεγίστη δὲ ἐπιτυχία τοῦ βάμβακος ὀφείλεται εἰς τὴν ἀφθονίαν αὐτοῦ, τὴν εὐκολίαν μεθ' ἧς νήθεται καὶ ὑφαίνεται, καὶ εἰς τὴν εὐτελῆ αὐτοῦ τιμήν. Διὸ καὶ ἀντικατέστησε κατὰ μέγα μέρος καὶ ἀλληλοδιαδόχως τὸ λῖνον, τὸ κάνναβι, τὴν μέταξαν καὶ τὸ ἔριον, ἐν χρήσει ὢν εἴτε μόνος εἴτε μεμιγμένος μετὰ τῶν διαφόρων τούτων προϊόντων.

Ἐμπορικῶς θεωροῦντες τὸν βάμβακα, ἀρκούμεθα λέγοντες ὅτι ἀποτελεῖ πλέον τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἐμπορευμάτων ἐξαγωγῆς. Εἰς τὸν βάμβακα ἰδίως ὀφείλεται ἡ ταχεῖα ἀνάπτυξις τῆς ἰσχύος καὶ τῆς εὐημερίας τῶν κρατῶν ἐκείνων, ἐν οἷς καλλιεργεῖται· πανταχοῦ δὲ ἡ κοινωνία συναισθάνεται τὰ ἀποτελέσματα τῆς αἰσίας αὐτοῦ ἐπιῤῥοῆς, καὶ πᾶσαι αἱ τάξεις τῶν ἀνθρώπων ἀναγνωρίζουσιν ὅτι τὸ φυτικὸν ἔριον εἶνε ἓν τῶν πρωτίστων δώρων τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ αὔξησις τοῦ ἐμπορίου τοῦ βάμβακος διεγείρασα τὴν διάνοιαν τῶν μηχανικῶν Ἄγγλων, ἐγέννησε τὰς πλείστας τῶν ἐκτάκτων ἐφευρέσεων ἐν τῇ μηχανικῇ τέχνῃ, αἵτινες συνετέλεσαν ὅπως καταστήσωσι τὴν Ἀγγλίαν τὸ ἰσχυρότερον βιομηχανικὸν ἔθνος τοῦ κόσμου.

Τὸ προϊὸν τοῦτο τῆς θείας Προνοίας χορηγεῖ τὸν ἀφθονώτερον ναῦλον εἰς τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τοῦ κόσμου, καὶ παρέχει ἐργασίαν εἰς ἐπέκεινα τῶν τριῶν ἑκατομμυρίων ἀτόμων.

Τὸ φυτὸν τοῦ βάμβακος καὶ αἱ διάφοροι αὐτοῦ ἰδιότητες.

Ὁ βάμβαξ εἶνε εἶδός τι φυτικοῦ ἐρίου κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον λεπτοῦ, μεταξώδους καὶ λευκοῦ, ἀνήκων εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν θυλακοφόρων μαλαχοειδῶν φυτῶν. Τὸ φυτὸν τοῦτο ὠνομάσθη *βαμβακιά*· μεταξὺ δὲ τῶν πολυαρίθμων αὐτοῦ εἰδῶν διακρίνονται ἰδίως τὰ ἀκόλουθα.

1ον. *Βοτανοβαμβακιά*. Τὸ εἶδος τοῦτο αὐξάνει ἐν Αἰγύπτῳ, Συρίᾳ, Περσίᾳ, καὶ τῇ Μεγάλῃ Ἰνδικῇ, ἡ δὲ καλλιέργεια αὐτοῦ διεδόθη ἐν ταῖς νήσοις τῆς Μεσογείου καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ. Τὸ ὕψος αὐτοῦ ἀνέρχεται ἀπὸ 50 ἑκατοστομέτρων μέχρι 2 μέτρων. Τοιοῦτον εἶναι τὸ καλλιεργούμενον καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ εἶδος.

2ον. *Χαμαιβαμβακιά*. Τὸ εἶδος τοῦτο περιλαμβάνει ἑπτὰ διαφοράς, αὐξανούσας αὐτομάτως ἐν ταῖς τροπικαῖς ζώναις τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

3ον. *Δενδροβαμβακιά*, ἥτις φθάνει ἐνίοτε μέχρι 5 καὶ 7 μέτρων, αὐξάνουσα ἐν τῇ Ἰνδικῇ, τῇ Ἀραβίᾳ καὶ τῇ Αἰγύπτῳ, ὅθεν μετεφυτεύθη ἐν ταῖς Καναρίοις νήσοις καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ. Εὑρίσκεται ἐπίσης καὶ ἐν Κίνᾳ, ὡς καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἐν τῇ δυτικῇ πλευρᾷ τῆς Ἀφρικῆς.

Ὁ βάμβαξ εἶναι περικεκλεισμένος ἐντὸς λοβοῦ ἢ θύλακος σποροφόρου, ὅστις προφυλάττει αὐτὸν κατὰ τῶν προσβολῶν τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ κονιορτοῦ μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς τὸν κατάλληλον διὰ τὴν βιομηχανίαν βαθμὸν τῆς ὡριμότητος· τότε δὲ ἐξαπλοῦται διὰ τοῦ καύσωνος τοῦ ἡλίου, καὶ ὁ θύλαξ ἡμιανοιγόμενος παραδίδει ἶνας λεπτὰς μὲν καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον μακράς, ἀλλ' ἱκανῶς εὐκάμπτους καὶ ἰσχυράς, ὅπως τεχνηέντως

συστρέφωνται καὶ μεταβάλλωνται εἰς νήματα.

Ἡ συγκομιδὴ τοῦ βάμβακος γίνεται ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὸ ἄνοιγμα τῶν λοβῶν, καὶ ἐπειδὴ τὸ φυτὸν παύει τοῦ παράγειν μόνον ἐν τῇ ἐποχῇ τῶν μεγάλων παγετῶν, οἵτινες καταστρέφουσιν αὐτό, ἡ συγκομιδὴ γίνεται συνήθως κατ' Αὔγουστον, Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον, παρατείνεται ἀκολούθως ἐὰν ἦναι ἀνάγκη, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ κλίματος. Ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον πρώϊμος ἢ ὄψιμος ἐποχὴ τῶν παγετῶν εἶναι μία τῶν ἐπικρατεστέρων αἰτιῶν τῆς καλῆς ἢ κακῆς ἐσοδείας ἐν τῇ Ἀμερικῇ.

Τὸ φυτὸν τοῦ βάμβακος ἀπαιτεῖ ἔδαφος ξηρὸν καὶ ἀμμῶδες. Τὸ ἅλας φαίνεται συντελοῦν ἐπίσης εἰς τὴν καλὴν αὐτοῦ ποιότητα, διότι ἡ βαμβακιὰ ἀνθεῖ περισσότερον εἰς τὰ παράλια μέρη, ἔνθα δίδει τὴν καλλιτέραν ποιότητα, ἤτοι τὴν λεπτοτέραν, ἐντονωτέραν καὶ μακροτέραν μέταξαν.

Ἡ συγκομιδὴ τοῦ βάμβακος ἀπαιτεῖ μεγάλην προφύλαξιν, διότι ὁ τρόπος μεθ' οὗ γίνεται ἐπενεργεῖ ἰσχυρῶς ἐπὶ τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων, καθὼς καὶ ἡ νῆσις ἢ τὸ γνέσιμον, δι' οὗ ἀποχωρίζεται τὸ νῆμα ἐκ τοῦ σπόρου. Ἡ δυσχερὴς αὕτη ἐργασία δέον νὰ γίνηται μετὰ προσοχῆς, διότι ὅσῳ περισσότερα κλάσματα σπόρων ἢ προσκεκολλημένων ἀκαθαρσιῶν εὑρίσκονται ἐπὶ τοῦ βάμβακος, τόσῳ ὀλιγωτέρα εἶναι ἡ ἀξία αὐτοῦ.

Καλλιέργεια τοῦ βάμβακος. Καίτοι πολλοὶ πολλάκις διεφιλονείκησαν τὴν πρώτην καταγωγὴν τῶν εἰδῶν τοῦ ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἤδη καλλιεργουμένου βάμβακος, φαίνεται ἐν τούτοις ἀναμφίβολον ὅτι ὁ βαμβακόσπορος τῶν εἰδῶν τούτων προέρχεται ἐκ Κύπρου καὶ Μελίτης, ὁ δὲ τῆς Γεωργίας ἐκ τῆς Περσίας· οὐχ ἧττον ἡ χρησιμεύσασα σπορὰ προῆλθε τῷ 1786 ἐκ τῶν νήσων τῆς Βαχάμας, ἔνθα εἰσήχθη ἐκ τῆς Ἀνκουΐλης, μικρᾶς τινος νήσου. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὰ προϊόντα τοῦ σπόρου τούτου δὲν ἔδωκαν καρπόν, ἀλλὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὡς ἐκ τῆς γλυκύτητος τοῦ χειμῶνος ἐπέτυχον σπορὰν προερχομένην ἐκ τῶν νέων βλασταρίων, καὶ τὸ φυτὸν ἔκτοτε ἐνεκλιματίσθη ἐν τῷ τόπῳ. Κατόπιν αἱ ἀπόπειραι καὶ τὰ ἀποτελέσματα ηὔξησαν θαυμασίως, ἀπὸ δὲ τοῦ 1798 ἡ καλλιέργεια τοῦ βάμβακος ἀντικατέστησε τὴν τοῦ ἰνδικοῦ (λουλάκι), περὶ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ὁποίου ἔπαυσαν πλέον ἀσχολούμενοι.

Ἐμπορικὴ ἱστορία τοῦ βάμβακος.

Πρώτη μνεία περὶ βάμβακος ὡς ἐμπορεύματος θεωρουμένου γίνεται ἔν τινι πραγματείᾳ τοῦ πρώτου μ. Χ. αἰῶνος περὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀρχαίων, γνωστῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Περίπλους τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης». Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ γίνεται μακρὸς λόγος περὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, τῶν ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης μέχρι τῶν ἀπωτάτων μερῶν τῆς Ἰνδικῆς, ἐξ ὧν συνέκειτο τὸ ἐμπόριον αὐτῶν μετὰ τῶν Ἀράβων καὶ Ἑλλήνων. Κατὰ τὸ σύγγραμμα τοῦτο φαίνεται ὅτι οἱ Ἄραβες ἔφερον βάμβακα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς, ὡς καὶ πανία, λεπτὰ βαμβακερὰ (*τουλπάνια*) καὶ ἄλλα ὑφάσματα κατεσκευασμένα ἐκ βάμβακος εἰς τὰς ἀπωτάτας χώρας τῆς Ἰνδικῆς, καὶ ὅτι τὰ *τουλπάνια* τῆς Βεγγάλης ἦσαν τότε, ὡς ἦσαν καὶ πρὸ ἑνὸς αἰῶνος, ἀνώτερα κατὰ τὴν ποιότητα ὀνομαζόμενα *γαγγιτικά*, διότι ὑφαίνοντο παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Γάγγου.

Ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ κατασκευὴ ὑφασμάτων βαμβακερῶν ἐξετάθη κατὰ τὸν Στράβωνα καὶ Πλίνιον μέχρι τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Περσίας, σπάνιοι δέ τινες καὶ τολμηροὶ Ἕλληνες εἰσέδυον μέχρι τῶν διαφόρων λιμένων τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ ἠγόραζον προϊόντα τῶν ἐργοστασίων τῆς Ἰνδικῆς, ὅπως μεταφέρωσιν αὐτὰ κατόπιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους καὶ τὰς πλουσίας πόλεις τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ' αἱ συναλλαγαὶ αὗται, πλήρεις παντοίων δυσχερειῶν, ἦσαν ἀσήμαντοι, ἐξ ὅσων δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν ἐκ τῆς σιωπῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων συγγραφέων.

Ὁπωσδήποτε τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα ἦσαν ἀπὸ τοῦ 1252 ἔτους σημαντικὸν ἐμπορικὸν εἶδος ἐν τῇ Κριμαίᾳ καὶ τῇ βορείῳ Ῥωσσίᾳ, ἔνθα μετεκόμιζον αὐτὰ ἐκ τοῦ Τουρκεστάν. Ἡ Ἀρμενία εἶχεν ἐπίσης κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εὐρέα ἐργοστάσια ὡραιοτάτων βαμβακερῶν ὑφασμάτων· καὶ τὸ φυτικὸν τοῦτο ἔριον ηὔξανεν ἀφθόνως ἐν Περσίᾳ, ἔνθα ὑφαίνετο καθ' ὅλας τὰς παροχθίους τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἐπαρχίας.

Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Κίνας οἱ τοσοῦτον βιομήχανοι, οἱ τοσοῦτον πεπολιτισμένοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἔμειναν ἄνευ ἐργοστασίων βάμβακος μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. τοῦτο ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τῶν χρονικῶν τῆς Σινικῆς αὐτοκρατορίας· τοσούτῳ μᾶλλον εἶναι ἄξιον ἀπορίας, καθ' ὅσον ἡ βιομηχανία αὕτη ἤνθει ἀπὸ δύο ἢ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, καὶ ἠδύναντο ἐπομένως νὰ ὑπάρχωσιν ἐμπορικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο ὁμόρων κρατῶν. Σήμερον ἡ Κίνα πορίζεται ἔξωθεν τὸ ὅλον ἢ τοὐλάχιστον μέγα μέρος τοῦ πρὸς χρῆσιν τῶν ἐργοστασίων αὐτῆς ἀναγκαιοῦντος βάμβακος, διότι ἀπὸ ἑνὸς ἤδη αἰῶνος αἱ διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ βάμβακος προωρισμέναι γαῖαι μετεβλήθησαν εἰς ἀγροὺς δημητριακῶν κατὰ διαταγὴν τῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς, ὅπως ἐλαττώσωσι τοὺς σπουδαίους περὶ σιτοδείας φόβους.

Καίτοι ὁ βάμβαξ εἶναι ἐν Ἀφρικῇ ἐγχώριος, καὶ αὐξάνει αὐτόθι μεθ' ὑπερβολικῆς ἀφθονίας, ἰδίως εἰς τὰ κεντρικὰ καὶ δυτικὰ κλίματα τῆς χώρας ταύτης, ἐν τούτοις φαίνεται πιθανὸν ὅτι ἡ γνῶσις τῆς καλλιεργείας αὐτοῦ διεδόθη εἰς τοὺς κατοικοῦντας πρὸς βορρᾶν τοῦ ἰσημερινοῦ χώρας ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μωάμεθ. Οἱαδήποτε

καὶ ἂν ᾖ ἡ ἐποχὴ τῆς ἱδρύσεως τακτικῶν ἐργοστασίων ὑφασμάτων εἴς τινα μέρη τῆς Ἀφρικῆς, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι συνεπείᾳ τῆς ἀφθονίας τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ φυτικοῦ τούτου ἐρίου, οἱ βάρβαροι ἢ οἱ ἡμιβάρβαροι τῶν μερῶν ἐκείνων εἶναι πανταχοῦ ἐνδεδυμένοι ἐκ βαμβακερῶν ὑφασμάτων κατεσκευασμένων ὑπ᾿ αὐτῶν, ὑφασμάτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐζωγραφημένων, ἐνίοτε δὲ μεμιγμένων μετὰ μετάξης.

Ὁ βάμβαξ ἄλλως τε εἶναι ἐξ ὅλων τῶν ὑφασμάτων τὸ μᾶλλον κατάλληλον δι᾿ ἐνδυμασίαν ἐν τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, ἀφ᾿ ἑτέρου δὲ τὰ θερμὰ κλίματα εἶναι τοσοῦτον εὐνοϊκὰ εἰς τὸ φυτὸν τοῦ βάμβακος, ὥστε τὰ πολυάριθμα αὐτοῦ προϊόντα εἶναι τὸ ὀλιγώτερον ἀκριβὸν εἶδος διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑφασμάτων· οὗτοι δ᾿ εἰσὶν οἱ λόγοι, δι᾿ οὓς ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἐξακολουθεῖ νὰ ἦναι ἐν Ἀφρικῇ τροφὴ ἐμπορίου ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον σημαντικοῦ.

Ἡ Αἴγυπτος δεῖται ἰδιαιτέρας τινὸς μνείας. Ὁ βάμβαξ ἐκαλλιεργήθη ἐν αὐτῇ ἀφθόνως καὶ ἐκτεταμένως τῷ 1820 χάρις εἰς τὴν ὤθησιν, ἣν ἔδωκεν ὁ Μεχμὲτ Ἀλῆς. Ἡ καλλιέργεια ὑπῆρξε τοιαύτη, ὥστε ἐκτὸς 50 ἢ 60 χιλιάδων δεμάτων, ἅτινα ἐξωδεύοντο κατ᾿ ἔτος ἐντὸς τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν ἐργοστασίων τῶν συστηθέντων ὑπὸ Μεχμὲτ Ἀλῆ, ἀπεστέλλοντο καὶ ἱκαναὶ χιλιάδες δεμάτων εἰς Ἀγγλίαν.

Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου κόσμου, ἡ κατασκευὴ ὑφασμάτων ἐκ βάμβακος ἔφθασεν ἤδη ἐν αὐτῇ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τῆς τελειότητος. Πραγματικῶς ἅπαντες οἱ κατὰ πρῶτον περιηγηθέντες ἐν Ἀμερικῇ συμφώνως ἀναφέρουσι ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ νέου κόσμου μετεχειρίζοντο ἀφθόνως τὸν βάμβακα εἴτε εἰς ἐνδυμασίαν εἴτε εἰς καλλωπισμὸν αὐτῶν.

Οἱ Παταγῶνες ἔδενον τοὺς ἵππους αὐτῶν διὰ σχοινίων βαμβακερῶν· ἦτο δὲ τοσοῦτον ἄφθονος ὁ βάμβαξ ἐν Βρασιλίᾳ, ὥστε οἱ κάτοικοι ἐξ αὐτοῦ κατεσκεύαζον τὰς κλίνας αὐτῶν. Εἰς τὸ Σὰν Σαλβαδώρ, ἔνθα κατὰ πρώτην φορὰν ἀπεβιβάσθη ὁ Κολόμβος, οἱ Ἱσπανοὶ ἀντήλλασσον πίλους, κομβολόγια καὶ ἄλλα εἴδη λαμβάνοντες βαμβακερὰ νήματα.

Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκεύαζον δι᾿ αὐτοῦ τὰ κυριώτερα αὐτῶν ἐνδύματα, ἐπειδὴ δὲν εἶχον μήτε ἔριον, μήτε κάνναβι, μήτε μέταξαν. Ὕφαινον πλατέα πανία βαμβακερά, λεπτότατα καὶ ὡραιότατα. Μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Φερνάνδου Κορτές, κατακτητοῦ τοῦ Μεξικοῦ, ἀποσταλέντων τῷ Καρόλῳ ΙΕ΄ δώρων παρετηροῦντο ἐπανωφόρια, μανδύαι, χειρόμακτρα καὶ ἄλλα ὑφάσματα βαμβακερὰ λεπτοτάτης καὶ ἐκλεκτῆς κατασκευῆς διαφόρων χρωμάτων. Οἱ Μεξικανοὶ κατεσκεύαζον ἐπίσης χάρτην ἐκ βάμβακος· προσέτι δὲ καὶ ἐν τῶν νομισμάτων αὐτῶν συνέκειτο ἐκ μικροῦ τεμαχίου βάμβακος κτλ.

Γένεσις καὶ πρόοδος τῆς βιομηχανίας τοῦ βάμβακος.

Ἡ ταχεῖα αὔξησις καὶ ἡ ἄπειρος σπουδαιότης τῆς κατασκευῆς διαφόρων ὑφασμάτων ἐκ βάμβακος ἐν τῇ Μεγάλῃ Βρετανίᾳ εἶναι ἀναντιρρήτως τὸ μᾶλλον ἔκτακτον φαινόμενον τῆς ἱστορίας τῆς βιομηχανίας. Ἐν πρώτοις αἱ ἀπαρχαὶ ὑπῆρξαν δυσχερεῖς, καὶ εἶχον ν᾿ ἀντιπαλαίσωσι κατὰ μεγίστων προσκομμάτων, διότι ἀφ᾿ ἑνὸς μὲν τὴν πρώτην ὕλην παρῆγον χῶραι λίαν ἀπομεμακρυσμέναι, ἀφ᾿ ἑτέρου ἐν τῷ Ἰνδοστὰν ὡς καὶ ἐν Κίνᾳ οἱ κάτοικοι εἶχον τελειοποιηθῆ τοσοῦτον ἐν τῷ κλωστηρίῳ καὶ ἐν τῇ ὑφάνσει, ὥστε τὰ ὑφάσματα αὐτῶν τὰ λεπτότατα ἐφαίνοντο περιφρονοῦντα πάντα ἀνταγωνισμόν.

Τοσαύτη ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ἡ ἐπιρροὴ τῶν ἀνακαλύψεων καὶ θαυμασίων ἐφευρέσεων τῶν Ἄγγλων Χαρκράβ, Ἀρκράϊτ, Κρόμτων, Καρτράϊτ καὶ ἄλλων, ὥστε ἅπασαι αἱ δυσχέρειαι κατενικήθησαν, καὶ μήτε ἡ ὑπερβολικὴ εὐθηνία τῆς ἐργασίας, μήτε ἡ ἐπιδεξιότης τῶν Ἰνδῶν ἐργατῶν δὲν ἠδυνήθησαν ν᾿ ἀνθέξωσιν εἰς τὸν ἀνταγωνισμὸν ἔθνους, ὅπερ ἠγόραζε τὸν βάμβακα αὐτῶν, τὸν μετέφερε πόῤῥω διὰ θαλάσσης καὶ ἐπανέφερεν αὐτὸν μετ᾿ οὐ πολὺ εἰς τὰ μέρη τῆς παραγωγῆς μεταβεβλημένον εἰς ὑφάσματα.

Ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος, ἐν τῇ παιδικῇ αὐτῆς ἡλικίᾳ ἔτι πρὸ ὀγδοήκοντα ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐπασχολεῖ σήμερον αὐτὴ μόνη σχεδὸν τοσαῦτα κεφάλαια καὶ τοσούτους βραχίονας, ὅσον ἅπασαι αἱ λοιπαὶ βιομηχανίαι συνηνωμέναι. Οἱ Ἄγγλοι θεωροῦσιν αὐτὴν ὡς μίαν τῶν πρωτίστων αἰτιῶν τῆς ἰσχύος, εἰς ἣν ἀνυψώθησαν.

Ἡ ἐποχὴ καθ᾿ ἣν εἰσήχθη ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἐν Ἀγγλίᾳ δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστή. Εἶναι πιθανὸν ὅτι ἀνέρχεται περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ΄ αἰῶνος. Πρώτη δὲ ἐπίσημος μνεία αὐτῆς γίνεται ἐν τῷ «Trasure of Traffic» (Ἐμπορικῷ Θησαυρῷ), συγγράμματι δημοσιευθέντι τῷ 1641, ἔνθα γίνεται λόγος περὶ ὑφασμάτων βαμβακερῶν, χρωματισμένων καὶ μὴ, κατεσκευασμένων ἐν Μαγκεστρίᾳ ἐκ βάμβακος προερχομένου ἐκ Κύπρου καὶ Σμύρνης, ὃν ἠγόραζον ἐν Λονδίνῳ.

Ἐκ τῶν ἐπισήμων τελωνιακῶν βιβλίων κατάδηλον γίνεται ὅτι ἡ ὁλικὴ ἐτησία εἰσαγωγὴ βάμβακος ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1701 μέχρι 1705 ἦτο κατὰ μέσον ὅρον 1,170,880 λῖτραι, ἤτοι δέκα χιλιάδες στατήρων ὡς ἔγγιστα. Τῷ δὲ 1760 ἐπὶ τῆς ἀναβάσεως εἰς τὸν θρόνον τοῦ βασιλέως Γεωργίου τοῦ Γ΄ ἡ ὁλικὴ ποσότης τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ κατασκευαζομένων βαμβακερῶν ὑφασμάτων ἀνήρχετο κατ᾿ ἔτος εἰς τὸ ποσὸν 200 χιλ. λιρῶν στερλινῶν. Ἡ διὰ τῆς χειρὸς ὕφανσις ἐξηφανίσθη σχεδὸν ἀπὸ τοῦ 1833 ἐνώπιον τῶν μηχανικῶν τεχνῶν. Ἰδίως δὲ ἀπὸ τοῦ 1820 τὰ ἀγγλικὰ κλωστήρια ἐργάζονται δι᾿ ἀτμοκινήτων

μηχανῶν. Ἡ τοιαύτη πρόοδος ἐγενικοποιήθη ἐν Γαλλίᾳ μόνον μετὰ τὸ 1830.

Ἀπὸ 40 ὅμως ἐτῶν ἡ βιομηχανία τοῦ βάμβακος ἀνεπτύχθη θαυμασίως ἐν Ἀγγλίᾳ. Ὑπελόγισαν ὅτι ἂν δὲν ἐγίνοντο αἱ τελειοποιήσεις τῶν μηχανῶν ἀπὸ τοῦ 1767 καὶ ἡ ἐργασία αὕτη ἐγίνετο ὡς πρότερον διὰ τῶν χειρῶν, ἤθελον χρειασθῇ διὰ μόνην τὴν παραγωγὴν τῆς Ἀγγλίας ὑπὲρ τὰ 100 ἑκατομμύρια ἄνθρωποι κατ' ἔτος, δηλαδὴ ὅλος ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας, Αὐστρίας καὶ Πρωσσίας. Μ * *

Ο ΓΕΡΩΝ ΙΠΠΟΣ

Κατ' ἐμὲ δὲν ὑπάρχει οἰκτρότερον θέαμα τοῦ νὰ βλέπῃ τις γέροντα κατεσκληκότα ἵππον ἐν τῷ μέσῳ ἐρήμου πεδιάδος.

Πρὸ ἡμερῶν, ἔχων τὴν καρδίαν βεβαρυμένην ὡς ἐκ τοῦ μελαγχολικοῦ οὐρανοῦ, περιεπάτουν ἐπὶ τῶν ἐρήμων γηπέδων τοῦ Montrouge. Δὲν ὑπάρχει γωνία γῆς ἐν οἰκτροτέρᾳ ἀθλιότητι ἢ τὰ γήπεδα τὰ πρὸ τῶν πυλῶν τῶν Παρισίων ἐκτεινόμενα, ἅτινα σχηματίζουσι τὸ βορβορῶδες κατώφλιον τῆς βασιλίδος πόλεως. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ χαίνει τὸ ἔδαφος δεικνύον ὡς ἀνοιγμένα ἔντερα τὰ ἀρχαῖα ἐγκαταλελειμμένα λατομεῖα βαθέα καὶ ἐρεβώδη. Οὔτε ἓν δένδρον, ἀλλ' ὁρίζων μόνον χθαμαλὸς καὶ κατηφὴς ἐξαπλοῦται.

Αἱ γαῖαι ἔχουν δὲν ἠξεύρω ὁποίαν ἀποτρόπαιον θέαν.

Προχωρῶν εἶδον εἴς τινα γωνίαν γέροντα ἵππον, προσδεδεμένον εἰς πάσσαλον, μὲ κεφαλὴν χαμηλωμένην καὶ ῥώθωνας φυσῶντας πρὸς τὴν γῆν· τὸ πτωχὸν ζῷον ἔτρεμε κατειλημμένον ὑπὸ διαρκοῦς ῥίγους. Ἦτο ἐκεῖ ὑπὸ μέλανα οὐρανὸν καὶ βροχὴν ἀδιακόπως τὰ μέλη του περιῤῥέουσαν.

Ὑπῆρχεν ἁρμονία μεταξὺ τοῦ ἵππου, τοῦ χειμερινοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀθλίου πεδίου. Τοιαύτη ἀθλιότης ἥρμοζε θαυμασίως εἰς τοιοῦτο τοπεῖον. Ἡ φύσις ἔκλαιεν ἐνταῦθα, τὸ βεβαιῶ, τὴν κατάστασίν της.

Ἠσθάνθην ἐνδομύχως ἀνέκφραστον οἶκτον.

Ἅμα ὡς ἐπλησίασα, ὁ ἵππος ἔτεινε τὸν λαιμὸν καὶ μὲ παρετήρει μὲ τοὺς τεθολωμένους ὀφθαλμοὺς κινῶν τὴν κεφαλήν.

Συνεκινήθην ἐκ τῆς θλιβερᾶς ἐπιπλήξεως, ἣν ἐφαίνετο ὅτι μοὶ ἀπέτεινε· ἀγνοῶ ἂν ὠνειρευόμην, ἀλλ' ἰδοὺ οἱ λόγοι, οὓς μοὶ ἀπηύθυνεν ὁ γέρων ἵππος·

«Αὔριον ἀποθνήσκω, ὥστε σήμερον δύναμαι νὰ εὐχαριστήσω τὴν καρδίαν μου· ἀμφιβάλλω ἂν θὰ βελτιώσω τὴν τύχην τῶν ἀδελφῶν μου, ἀλλ' ἀδιάφορον· θὰ σοὶ ἀνακοινώσω ἀλήθειαν, ἥτις εἶνε καρπὸς ὁλοκλήρου ζωῆς φιλοσόφου ἵππου.

»Ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια αὕτη: Ἡ ἐργασία μας πλουτίζει τοὺς ἀνθρώπους, ἡ ἐργασία μας μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὸ σφαγεῖον. Τοῦτο εἶνε ἀδικία. Ὁ Θεὸς σᾶς ἔδωκε διάνοιαν πολὺ τῆς ἰδικῆς μας ἀνωτέραν, ἀλλὰ τὴν διάνοιαν ταύτην σᾶς ἔδωκεν, ὅπως καταστήσετε εὐτυχῆ τὰ πλάσματά του.

»Παρατηρήσατέ με: Οἱ ἀδελφοί σας κατεχράσθησαν τῶν δυνάμεών μου· ὅσον πλειότερον τοὺς ὑπηρέτουν, τόσῳ σκληρότεροι ἐγίνοντο. Σήμερον τὸ πτωχόν μου σαρκίον ζητεῖ ἐκδίκησιν.

»Εἶνε νόμος δίκαιος, καθ' ὃν καὶ ἡ ἐργασία ἔχει τὰ ὅριά της· καὶ ὁ τὰ ὅρια ὑπερβαίνων ἐργάτης ἀνταμείβεται. Ζητοῦμεν νὰ κρινώμεθα κατὰ τὸν νόμον τοῦτον καὶ νὰ κερδίζωμεν τὴν ἀνάπαυσιν, ἣν ἀπαιτοῦσι τὰ γηρατειά μας.

»Μὴ ἀρνεῖσθε ὅτι εἴμεθα καλὰ ζῷα προωρισμένα νὰ σᾶς ὑπηρετῶμεν καὶ νὰ σᾶς διασκεδάζωμεν. Εἴμεθα ἀδελφοί σας, ἀδελφοὶ *πτωχοὶ τῷ πνεύματι*, καὶ θὰ δώσητε ἡμέραν τινὰ λόγον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς διαγωγήν σας. Ἑκάστη ἀλγηδὼν ἡμῶν θὰ καταλογισθῇ καθ' ἡμῶν ὡς μία ἁμαρτία. Ἐνόσῳ εἴμεθα εὐπειθεῖς, ἐστὲ καλοί. Ἐνόσῳ συγκατανεύομεν νὰ σᾶς προσφέρωμεν ὁλόκληρον ὕπαρξιν, συγκατανεύετε καὶ ὑμεῖς νὰ μᾶς δίδητε γλυκύτερον θάνατον.

»Ἐὰν ἔχῃς τρυφερὰν καρδίαν σύ, ὁ διερχόμενος τὴν ὁδὸν ταύτην, ἐπανάλαβε εἰς τοὺς ἀδελφούς σου ὅ,τι σοὶ λέγω· δὲν θὰ σὲ ἀκούσουν, ἀλλὰ κ' ἐγὼ δὲν θὰ μεταφέρω μετ' ἐμοῦ τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

«Ὦ ἄθλιον ζῷον ποῦ εἶμαι! ὢ ἀθλία γῆ, ἥτις θὰ μὲ δεχθῇς».

Ὁ γέρων ἵππος ἐσιώπησεν, ἢ μᾶλλον ἐξύπνησα.

Ἡ λεπτὴ βροχὴ ἐξηκολούθει, ἔῤῥιψα ἓν ἔτι βλέμμα ἐπὶ τῆς κατηφοῦς πεδιάδος, ἐπὶ τοῦ δυστυχοῦς ζῴου καὶ ἐπὶ τοῦ βορβόρου· ἔπειτα εἰσηρχόμην εἰς Παρισίους, οἵτινες ἔλαμπον ἐκ ζωηρότητος περιγελῶντες τὸ ψῦχος καὶ τὴν ὁμίχλην.

Ἐξανέστην κατὰ τῆς ἀδιαφορίας καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ μας· καὶ ἤθελον ἐκ καρδίας νὰ εὐχαριστήσω τὰς τελευταίας εὐχὰς τοῦ γέροντος ἵππου, ὅστις ἐσκέφθη ὀρθῶς ὅτι μία ἀλήθεια πρέπει πάντοτε νὰ λέγηται.

Οἰκτείρω τὴν πεδιάδα τοῦ Montrouge, ἀλλ' αὕτη μετ' οὐ πολὺ θὰ μεταμορφωθῇ εἰς δημοσίους κήπους καὶ ἀνάκτορα· ἀλλ' ἡ τύχη τοῦ γηραλέου ἵππου μοῦ ἐκίνησε τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ ζητῶ δι' αὐτὸν καλλίτερον τοῦ σφαγείου γηροκομεῖον.

— Μήπως θέλετε ἄσυλον τῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ γεγηρακότων ἵππων;

— Καὶ διατί ὄχι;

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ]. Δ. Κ. Μ.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑι

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ταχυδρομείων τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἐδημοσίευσεν ἐπ' ἐσχάτων τὴν ἐνιαύσιον ἔκθεσιν αὐτοῦ περὶ τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1879—1880 γενομένων ἐργασιῶν.

Ἐν τῷ Ἡνωμένῳ Βασιλείῳ ὑπάρχουσι σήμερον 14,212 ταχυδρομικὰ γραφεῖα· ἐξ αὐτῶν 6,060 μόνον δέχονται ἐπιταγὰς καὶ 6,016 ἔχουσι τα-

μιευτήρια διὰ τὸν λαόν· διὰ τὴν τηλεγραφικὴν ὑπηρεσίαν ὑπάρχουσι 3,924 γραφεῖα· τέλος δὲ τὰ γραμματοκιβώτια ἀνέρχονται εἰς 12,541.Ἐκ τοῦ συνόλου τούτου τὸ Λονδῖνον μόνον κέκτηται 2,012 γραφεῖα καὶ γραμματοκιβώτια.

Ἡ ἐν γένει κίνησις τῆς ἀλληλογραφίας ἔμεινεν ἡ αὐτὴ σχεδὸν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Τὰ ἐξαγόμενα αὐτῆς ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Ἐπιστολαὶ.	1,127,997,500
Δελτάρια	114,458,400
Βιβλία κλπ.	213,963,000
Ἐφημερίδες.	130,518,400

Οἱ Ἄγγλοι ἐξακολουθοῦσι πάντοτε παραδίδοντες εἰς τὸ ταχυδρομεῖον πράγματα, μὴ ἀνήκοντα οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ, ὡς λ. χ. πτηνά, βατράχους, καὶ ζώσας σαύρας, κυνάρια ἢ γαλᾶς μικράς, κοπτερὰ ἐργαλεῖα, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐν ὅλῳ 4,500 τοιαῦτα ἀντικείμενα ἀπεῤῥίφθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο κριθέντα ἀπαράδεκτα.

Περίεργοι εἶνε αἱ πληροφορίαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τοὺς περικλείοντας κακῶς ἢ καὶ οὐδόλως ἐνίοτε τὰ ἀποστελλόμενα ἀντικείμενα,ἢ τοὺς ἀμελοῦντας νὰ θέσωσι διεύθυνσιν εἰς τὰς ἐπιστολάς των. Εἰς οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 27,224 ἀντικειμένων διαφόρου εἴδους καὶ 72,000 γραμματοσήμων, πεσόντων ἐξ ἐπιστολῶν, ἀριθμοῦνται τὰ περισυλλεχθέντα ἐν τοῖς ταχυδρομικοῖς γραφείοις καὶ ἀποτεθέντα εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ τμῆμα τοῦ ταχυδρομείου. Εἰς τὸ τμῆμα τοῦτο παρεδόθησαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος 10 ἑκατομ. διαφόρων ἀντικειμένων,ἐξ ὧν 21, 261 ἄνευ οὐδεμιᾶς διευθύνσεως καὶ 1,141 ἐσωκλείοντα νομίσματα, τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ συναλλάγματα διὰ 4,624 λίρας. Αἱ ἐπιστολαί, αἱ φέρουσαι ἀνεπαρκῆ ἐπιγραφήν, ἀνῆλθον εἰς 5, 343,678.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ταχυδρομικὰ ταμιευτήρια, τὸ ἐνεργητικὸν αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς 32,102,134 λίρας, ἤτοι παρουσιάζουσιν αὔξησιν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τούτου 1,600,570 λίρας. Τὸ ταχυδρομεῖον ἔχει ὡσαύτως τὰς penny-banks, ἤτοι ταμιευτήρια τοῦ λαοῦ, εἰς ἃ παρακατατίθενται ποσὰ κατώτερα τοῦ ἑνὸς σελινίου. Ὁ κλάδος οὗτος τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας ἀπέφερεν ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ κατὰ 7βριον τοῦ 1861 καθαρὰ κέρδη 1,131,008 λίρας.

Εἰς τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἐργάζονται σήμερον 34,699 ἄνθρωποι, ἐξαιρέσει τῶν ὑπαλλήλων τῶν τηλεγραφικῶν καταστημάτων.

Ἡ ἐκ τῶν ταχυδρομείων πρόσοδος ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1879—1880 ἀνῆλθεν εἰς 6,558, 445 λίρας, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 4,060,755, ἤτοι προέκυψε καθαρὸν κέρδος εἰς τὸ Κράτος κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1879—1880 λίραι 2,597,687.

N**

ΚΟΥΡΕΥΣ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΗΣ

Ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ κατὰ τὸ 1848 ἦτο πελάτης κουρέως τινὸς καλουμένου Βρασσιέ.

Ἡμέραν τινὰ εἷς φίλος τοῦ Βρασσιὲ ἐρωτᾷ αὐτόν·

— Αἴ! πῶς πηγαίνει ἡ ἐργασία;

— Ὄχι καὶ καλλίτερα, φίλε μου. Δὲν 'ξέρω πῶς θὰ τὰ καταφέρουν τὰ παιδιὰ σήμερα. Τίποτ' ἄλλο ἀπὸ χοροὺς καὶ *σοαρέδες*. Ἔχομε τριάντα κυρίας νὰ κτενίσωμε. Νὰ καὶ τὰ ὀνόματα.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ φίλος διέρχεται πάλιν διὰ τοῦ κουρείου τοῦ Βρασσιέ.

— Πῶς τὰ 'πῆγες 'προχθὲς μὲ τοὺς πελάτας σου;

— Ἄφησέ με, σὲ παρακαλῶ, μὴ μοῦ ὁμιλεῖς· μόλις ἐκτένισα ταῖς μισαίς. Ἔχασα δώδεκα δεκατέσσαρας κυρίας, κι' αὐτὸ ἐξ αἰτίας τοῦ Βίκτορος Οὐγγώ.

— Ἐξ αἰτίας τοῦ Βίκτορος Οὐγγώ! Τί σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ Βίκτορος Οὐγγὼ καὶ τῆς πελατείας σου;

— Ὑπάρχει καὶ πολλή. Ἂν δὲν μὲ πιστεύῃς, ἄκουσε καὶ θὰ μὲ πιστεύσῃς. Ὀλίγας στιγμὰς ἀφ' οὗ ἔφυγες ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ ἐμβῆκεν εἰς τὸ κατάστημα κ' ἐκάθησεν εἰς αὐτὴ τὴν πολυθρόνα. Τῶ ἔβαλα τὴν *πετσέτα* εἰς τὸν λαιμό, ἐπῆρα τὸ ψαλίδι καὶ τὸ ἐπλησίασα εἰς τὰ γένεια του, ἀλλ' αὐτὸς μὲ μία ἀπότομη χειρονομία ἐκαταίβασε τὸ χέρι μου.

— Περίμενε, μοῦ εἶπε.

Καὶ εὐθὺς 'βγάνει ἕνα μολυβδοκόνδυλο ἀπὸ τὴν *σκέπη* τοῦ *γελέκου του*, καὶ σκαλίζει ἀπ' ἐδῶ κ' ἀπ' ἐκεῖ νὰ εὕρῃ χαρτί· ἀλλὰ δὲν εὕρισκε. Τέλος πάντων παρατηρεῖ ἕνα φύλλο ἐπάνω 'ς αὐτὸ τὸ τραπέζι, τ' ἁρπάζει καὶ ἀρχίζει νὰ γράφῃ. Ἐγώ, μ' ὅλην τὴν βία ποῦ εἶχα, τὸν ἐπερίμενα. Ἀλλ' ἐκεῖνος χωρὶς νὰ συλλογίζεται πλέον ἂν ζῶ ἢ δὲν ζῶ εἰς τὸν κόσμον, *ἐμουντζούρωνε* ὁλονέν, καὶ κάπου κάπου ἐσταματοῦσε, καὶ ἐδάγκανε τὸ μολυβδοκόνδυλό του.

— Γράφε, γράφε, ἔλεγα μέσα μου, ἂν 'μπορέσῃς νὰ τὰ ξαναδιαβάσῃς, θἄχῃς τύχη. Τί ὀρνιθοσκαλίσματα ἦταν ἐκεῖνα! κ' ὕστερα λέγουν πῶς γράφει καλά!

— Εἶμαι 'ς τοὺς ὁρισμούς σας, τοῦ εἶπα.

— Ἓν δευτερόλεπτον κ' ἐτελείωσα, μοῦ ἀπεκρίθη.

Ἀλλὰ τὸ δευτερόλεπτον δὲν ἐτελείωνε κ' ἐγὼ ἔστεκα ἐκεῖ ὀρθός, μὲ τὸ ψαλίδι 'ς τὸ χέρι, καταϊδρωμένος ἀπὸ τὴν στενοχωρία μου. Αὐτὸς ὅμως τὴν δουλειά του, ἔγραφε, ἐσταματοῦσε, ἐσήκονε τὰ μάτια του 'ψηλά.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε τῶ εἶπα, σήμερα ἔχω βιαστικὴ ἐργασία.

— Ἆ! βιάζεσαι; μοῦ εἶπε, κ' ἐγὼ βιάζομαι. Καὶ ἄνοιξε τὴν *πόρτα* νὰ φύγῃ.

— Τὸ καπέλο σας, κύριε, τὸ καπέλο σας.

— Ἔχεις δίκαιον, μοῦ εἶπε μὲ χαμόγελο, δὲν τὸ ἐσκέφθηκα.

Καὶ ἔφυγε χωρὶς νὰ κόψῃ τὰ γένειά του.

— Παιδιά! λεπτὸ δὲν ἔχομε νὰ χάσωμε, φωνάζω τότε. Θὰ πᾶτε εἰς τὰ σπήτια ποῦ θὰ σᾶς στείλω. Κυττάξετε τὸν κατάλογον· ποῦ εἶνε ὁ κατάλογος; δὲν ἀκούετε; ποῦ τὸν ἐβάλατε τὸν κατάλογον;

— Κύριε, ἦτον ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι, μοῦ λέγει ἕνας ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας.

— Ἐπάνω 'ς τὸ τραπέζι; εἶσαι βέβαιος;

— Τὸν ἔβαλα μὲ τὰ χέρια μου.

— Ὢ! δυστυχία! αὐτὸ ἀκόμα μοῦ ἔλειπε. Ἐπάνω 'ς τὸν κατάλογό μου ἔγραφεν ὁ Οὐγγώ;.. Φίλε μου, τὸν κατάλογό μου μοῦ πῆρε μὲ ταῖς *μουντζούραις* του ἐπάνω. Καταλαβαίνεις τώρα πῶς μ' ἔκαμε νὰ χάσω τόσους πελάτας;

— Ἡσύχασε, καλέ μου Βρασσιέ, τῷ λέγει ὁ φίλος του, ὅστις ἦτο ἄνθρωπος μὲ παιδείαν καὶ θαυμαστὴς τοῦ Οὐγγώ, ἡσύχασε. Ἂν τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο τοῦ χαρτίου δὲν εὑρίσκετο ἐκεῖ ὅπως δεχθῇ τὴν ἔμπνευσιν τοῦ ποιητοῦ, ἡ γαλλικὴ ποίησις θὰ ἔχανε ἴσως ὡραιοτάτους στίχους, νὰ ἦσαι βέβαιος. Ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔγινες ὁ συνεργάτης τοῦ Βίκτορος Οὐγγώ· τοῦτο δὲν εἶνε μικρὰ τιμή. * Κ.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΧΗΜΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Χημικός τις Ἄγγλος, ὁ διδάκτωρ Pepper, ἀνεκοίνωσε πρό τινων ἐτῶν ἔν τινι τῶν μαθημάτων αὐτοῦ, ὅτι εἶχε παρασκευάσει δύο καὶ ἡμίσειαν λίτρας σακχάρεως ἐκ παλαιῶν ὑποκαμίσων. Ἡ ἀγγελία αὕτη οὐδὲν ἄλλο προσεκάλεσεν ἢ τὸ μειδίαμα τῶν ἀκροατῶν του· πάντες ἐνόμισαν, ὅτι ὁ καθηγητὴς ἐμεγάλυνεν ὑπὲρ τὸ δέον τὸ πρᾶγμα, καὶ ὅτι ἡ ἐξ ἀσπρορρούχων παρασκευὴ σακχάρεως ἦτο ἀστειότης. Τὸ ἀληθὲς δὲν φαίνεται πάντοτε ὡς τοιοῦτον. Ὁ κ. Pepper εἶχε πράγματι μεταβάλει εἰς σάκχαριν παλαιὰ ῥάκη, ἀλλὰ τὸ πείραμα ἔμεινεν ἐπὶ μακρὸν ἀνεφάρμοστον. Ἐν τούτοις σήμερον ἤρξατο ἐν Γερμανίᾳ ἡ ἐκ ῥακῶν παρασκευὴ σακχάρεως. Ἡ μέθοδος εἶνε κατ' ἀρχὴν ἁπλουστάτη.

Τὰ συλλεγέντα ῥάκη κατεργάζονται διὰ τοῦ θειϊκοῦ ὀξέος καὶ μεταβάλλονται οὕτω εἰς δεξτρίνην· αὕτη δὲ διὰ τοῦ γάλακτος τῆς τιτάνου ὑποβάλλεται μετὰ ταῦτα εἰς νέαν κατεργασίαν ἐντὸς θειϊκοῦ ὀξέος, τὸ ὁποῖον μεταβάλλει τὴν δεξτρίνην εἰς *γλυκίαν*.

Ἡ γλυκία (glycose), καίτοι μὴ οὖσα κρυσταλλώσιμον σάκχαρον, εἶνε λίαν ἐν χρήσει εἰς παρασκευὴν γλυκυσμάτων, πηκτῶν, τραγημάτων κτλ.

Ὅπως ἐννοηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ Pepper ἐπινοηθεῖσα μέθοδος, ἀνάγκη νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι πλεῖσται οὐσίαι εἰσὶ δεκτικαὶ μεταβολῆς εἰς γλυκίαν.

Ἡ κυτταρίνη μάλιστα, ἐξ ἧς σύγκειται ὁ ἰνώδης τῶν ξύλων ἱστός, μεταβάλλεται εὐκολώτατα εἰς δεξτρίνην καὶ γλυκίαν διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ θειϊκοῦ ὀξέος. Εἰς τὴν βιομηχανίαν παρασκευάζουσι νῦν τὴν γλυκίαν ἐκ τοῦ ἀμύλου. Εὐνόητον εἶνε, ὅτι ἡ ἐκ τῆς κυτταρίνης τῶν ῥακῶν καὶ τῶν ξύλων παραγωγὴ αὐτῆς εἶνε οἰκονομικωτέρα. Ὅθεν φαίνεται, ὅτι θὰ ὑπάρχῃ οὐ μικρὸν ὄφελος εἰς τὴν παρασκευὴν τῆς σακχάρεως ἐκ τῶν ξύλων. Πρὸς τοῦτο θὰ δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν τὰ ῥάκη, τὸν ὀπὸν τῆς σημύδας, τῆς φηγοῦ, τῆς ζυγίας κτλ. Ἕκαστος τώρα δύναται νὰ φαντασθῇ ὁπόσα σεράπια καὶ γλυκύσματα θὰ δυνάμεθα νὰ παρασκευάσωμεν διὰ μιᾶς ὑλοτομίας!

Ἄλλο τῆς χημείας παράδοξον φαινόμενον εἶνε ἡ ἐκ φυτικῶν ἰνῶν, τοῦ ξύλου, κτλ. παραγωγὴ χάρτου. Ἀλλά, τοῦ ξύλου χρησιμεύοντος πρὸς παραγωγὴν σακχάρεως, ἀνάγκη νὰ ἀναζητήσωμεν ἀλλαχοῦ τὴν πρώτην πρὸς παρασκευὴν τοῦ χάρτου ὕλην. Οἱ κ. Denng καὶ Σχ, χημικοὶ ἐκ Βιέννης, προηγήθησαν εἰς τοῦτο τῶν ἄλλων. Παρασκευάζουσι δηλ. χάρτην, καὶ χάρτην λευκὸν καλῆς ποιότητος, ἐκ τῶν περιττωμάτων τῶν βοῶν, τῶν ἀγελάδων καὶ τῶν ἵππων, ζώων τρεφομένων διὰ τροφῆς φυτικῆς. Ἐξάγουσι δηλ. τὴν ἐν τῇ ὕλῃ ταύτῃ ἐνεχομένην κυτταρίνην λίαν καθαράν, καὶ ἄλλα κατώτερα προϊόντα, ἅτινα μεταχειρίζονται ὡς λιπάσματα ἢ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας. Ἡ μέθοδος εἶνε, λέγουσιν, οἰκονομικὴ καὶ ἤδη ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ἐν χρήσει.

[Journal des Débats]. * Π.

ΦΙΛΟΠΟΝΙΑ

Μακρὸν θ' ἀπετέλει κατάλογον, λέγει που τῶν κριτικῶν μελετῶν του ὁ Taine, ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἀφανῶν ἀφοσιώσεων, δι' ὧν ὑφίσταται καὶ ἀναπτύσσεται ἡ κοινωνία, καὶ αἵτινες συντελοῦνται ἐν σιγῇ, δίχως ἐμφάσεως, ἐστιν ὅτε δ' ὑπὸ ἐπιφάνειαν εὐθυμίας ἀδιαφόρου καὶ φιλοκόσμου σκεπτικισμοῦ. Οὗτος μὲν ἀπώλεσε τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν του ἕνεκα τῆς ἐπιμόνου διὰ τοῦ μικροσκοπίου παρατηρήσεως ἀνατομικῶν προπαρασκευασμάτων· ἐκεῖνος ἐδαπάνησε μῆνας, ὅπως ἐξακριβώσῃ τὰς αἰτίας τῆς σήψεως, καὶ τοῦτο ἐν μέσῳ οὑτωσὶ πνιγηρᾶς δυσοσμίας, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ παραμείνῃ πλέον τοῦ λεπτοῦ συνεχῶς παρατηρῶν· ἄλλος διέρχεται δύω μῆνας ἀναδιφῶν εἰκοσακισχιλίους σελίδας παλαιῶν βιβλίων, ὅπως συλλέξῃ τέσσαρας παρατηρήσεις περὶ νόσου τινός. Γνωρίζω ἕνα, ὅστις κατακλινομένων τῶν τέκνων του καὶ τῆς συζύγου του, μετὰ τὸ πέρας τῆς δεκαώρου ἐπιουσίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἐργάζεται τὸ ἥμισυ τῆς νυκτὸς πρὸς συγγραφὴν ὀχληρῶν ἀρθριδίων λεξικοῦ τινος τῆς Ἁγίας Γραφῆς· πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον κατὰ τὸ μεταξὺ τῶν ὡρῶν τοῦ γραφείου του διάστημα ἐξέμαθε τὴν ἑβραϊκὴν καὶ τὴν ἑλληνικήν. Σημειώσατε, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ ἐργαζόμενος ἔχει σύζυγον

ἀπαιτοῦσαν πίλους, θυγατέρα δεομένην προικὸς, υἱὸν ὃν πρέπει νὰ θέσῃ ὑπότροφον ἐν ἐκπαιδευτηρίῳ, οἰκογένειαν ὑπολαμβάνουσαν ἑαυτὴν ἀδικουμένην ὁσάκις δὲν ἐργάζεται ἐπικερδῶς καὶ δι' αὐτήν. Ἡ ἐργασία ἐν τούτοις συντελεῖται, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς Παρισίοις, ἔνθα ὁ ἀνὴρ εἶνε μᾶλλον ἐπιβεβαρυμένος ἢ ἀλλαχοῦ, ἔνθα αἱ δαπάναι τῶν πρὸς τὸ ζῆν εἰσὶν ἁδρότεραι, ἔνθα ἡ πρὸς τὴν πολυτέλειαν ῥοπὴ εἶνε σφοδροτέρα, ἔνθα ἡ σύζυγος δὲν ἐγκαρτερεῖ ὡς ἡ τοῦ δεῖνος μεγάλου Γερμανοῦ ἀσιανολόγου, νὰ μαγειρεύῃ καὶ νὰ πλύνῃ διὰ τῶν ἰδίων της χειρῶν. Πῶς διορθοῦται τὸ πρᾶγμα; Τοῦτο δὲν ἐξηγεῖται ἄλλως εἰμὴ διὰ τῆς παντοδυναμίας τῆς ἰδέας· αὐτῆς ἐμπεφορημένος ὁ ἄνθρωπος χωρεῖ πρὸς τὰ πρόσω, μὴ προσέχων πρὸς τὰς πληγονούσας αὐτὸν βάττους. Ὅπου ἐπιστήμη, διαχείρησις, δημόσιον κατάστημα, εὑρίσκονται καὶ Λιττρὲ καὶ Βουρνοὺφ δευτέρας τάξεως, ἁπλοῖ στρατιῶται, λοχίαι ἂν θέλετε, ἐν τῇ καρτερικῇ στρατιᾷ, ἧς οὗτοι εἰσὶν οἱ λοχαγοὶ, ἀλλ' οἵτινες, ὡς οἱ λοχαγοί των, διῆλθον τὸν βίον των, ὀλιγωροῦντες ἑαυτῶν. Ἡ μεγίστη αὐτῶν λύπη εἶνε ὅτι ὑπηρετοῦσι πολὺ ὀλίγον, ὅτι μένουσι μὲ τὸ ὅπλον εἰς τὴν χεῖρα ἀναμένοντες νὰ χρησιμοποιηθῶσι.

Κ*

Τὸ κατωτέρω χάριεν ποιημάτιον τοῦ Ταντα λίδου ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ἔν τινι ἐφημερίδι ἐκδοθείσῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1875 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀλήθεια». Ἐπειδὴ δὲ τῆς ἐφημερίδος ταύτης ὀλίγιστοι μόνον ἀριθμοὶ ἐξεδόθησαν καὶ εἰς ὀλίγα ἀντίτυπα, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ποίημα δύναται νὰ θεωρηθῇ σχεδὸν ἀνέκδοτον, ἀναδημοσιεύομεν αὐτὸ ἐνταῦθα, πεποιθότες ὅτι εὐχαρίστως θέλει ἀναγνωσθῇ ὑπὸ τῶν συνδρομητῶν τῆς «Ἑστίας».

Σ. τ. Δ.

Η ΜΑΝΟΥΛΑ

Θὰ χάσω τὰ μυαλά μου,
Ἀκόμη χθὲς, θαῤῥῶ,
Ἐδῶ 'ς τὰ γόνατά μου
Τὴν 'χόρευα μωρό.

Πότ' ἄρχισε νὰ τρέχῃ,
Πότ' ἄρθρωσε 'μιλιά!
Κ' ἐπρόφθασε νὰ ἔχῃ
Παιδὶ 'ς τὴν ἀγκαλιά!

Γιὰ δὲς ἐκεῖ, γιὰ δέ την!
Καμάρωσε κορμί.
Μητέρα, λέγει, 'πέ την,
Μητέρα; κι' ἂς νὰ μή!

Τῆς τὸ 'δωσαν κουκλάκι
Νὰ παίζῃ, νὰ περνᾷ·
Κ' ἐκείνη γιὰ παιδάκι
Τὸ 'πῆρε καὶ γυρνᾷ.

Μὰ νὰ κι' αὐτὸ τὰ στήθια
Τ' ἀφράτα της ζητεῖ.
Μὴν εἶνε, λὲς, ἀλήθεια,
Καὶ τὤκαμεν αὐτή;

Τί τρυφερὴ μανοῦλα!
Τί βρέφος θελκτικό!
Τί ἄνθος! τί δροσοῦλα!
Τί σύμπλεγμα γλυκό!

Τὰ χάνω ὅταν γυρίσω
Ἀντάμα νὰ τὰ δῶ.
Ποιὸ πρῶτα νὰ φιλήσω
Δὲν 'ξεύρ' ἀπὸ τὰ δυό.

Τῇ 21 Νοεμβρίου, 1869. ΗΛΙΑΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Παρουσιάζέ τις προχθὲς εἰς τὸν βουλευτὴν Α* ἐφημερίδα μυρία ἐπισωρεύουσαν κατ' αὐτοῦ.

— Κύτταξε 'δῶ τί σοῦ γράφουν, φίλε μου· σὲ ἔχουν ἀφανίσει.

— Ὦ! ὀλίγον μὲ μέλει.

— Ναί, μὰ οἱ ἐκλογεῖς σου τί θὰ 'ποῦν δι' ὅλ' αὐτά.

— Καὶ μήπως 'ξεύρουν νὰ διαβάζουν;

*
* *

Μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ἐξερχομένου Φρειδερίκου τοῦ μεγάλου τῶν ἀνακτόρων του, ἐπλησίασεν αὐτὸν στρατιώτης καὶ εἶπε·—Μεγαλειότατε, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς εἴπω ἕνα λόγον.—Ἕνα μόνον, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς μετὰ σπουδῆς, διότι ἂν εἴπῃς δύο, σὲ κρεμῶ.

Ὁ στρατιώτης παρουσιάσας πρὸς αὐτὸν ἀναφορὰν, δι' ἧς ἐζητεῖτο τὸν προβιβασμόν του,

— Ὑπογράψατε, ἀνέκραξεν.

Ὁ βασιλεὺς θαυμάσας τὴν ἀγχίνοιαν αὐτοῦ παρεδέχθη ἀσμένως τὴν αἴτησίν του.

*
* *

Ὁ κ. *Λ, ὅστις δὲν διαλάμπει ἐπὶ εὐφυΐᾳ, ἔχει μικρὸν υἱὸν, ὅστις ἠσθένησεν ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετόν. Ὁ ἐπισκεφθεὶς τὸν υἱὸν ἰατρὸς δὲν ἀπέκρυψεν ἀπὸ τὸν πατέρα, ὅτι ἡ ἀσθένεια τοῦ τέκνου του ἦτο πολὺ σοβαρά.

— Ναί, τὸ γνωρίζω, ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ, τὸ γνωρίζω. Ὅτε ἤμην μικρὸς, ἠσθένησα καὶ ἐγὼ ἀπὸ τυφοειδῆ πυρετὸν, καὶ ὁ ἰατρὸς εἶπεν εἰς τοὺς γονεῖς μου· — «Ἡ ἀσθένεια αὕτη εἶνε πολὺ σοβαρὰ, διότι ὁ ἀσθενὴς ἢ θ' ἀποθάνῃ, ἢ θὰ μείνῃ ἐφ' ὅρου ζωῆς ἠλίθιος». Λοιπὸν, ἰατρέ μου, τὸ βλέπετε, δὲν ἀπέθανα.

*
* *

Σκέψεις τοῦ Saadi:

Οὐδέποτε πρέπει νὰ ταράττῃ τις τὴν πηγὴν ἐξ ἧς ἔπιεν, οὔτε νὰ κακολογῇ τὴν γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἠγάπησε.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ φύσις ἀπαιτεῖ ὅπως οἱ νόμοι καὶ ἡ κυβέρνησις ἔθνους τινὸς ἁρμόζωνται πρὸς τὸν χαρακτῆ-

ρα αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὸ ὕδωρ εὑρίσκει τὴν ἰδίαν ἰσοσταθμίαν. Οἱ μὲν εὐγενεῖς λαοὶ κυβερνῶνται πάντοτε εὐγενῶς, οἱ δὲ ἀμαθεῖς καὶ διεφθαρμένοι ἀγενῶς. Ἡ δὲ πεῖρα ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἀξία καὶ ἡ ἰσχὺς κράτους τινὸς ἐξαρτῶνται μᾶλλον ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τῶν πολιτῶν ἢ ἐκ τοῦ εἴδους τῶν νόμων. (Σμάϊλς).

*** Ἡ ἱκανότης ἄνευ τῆς φιλοδοξίας εἶνε πρᾶγμα τόσον σπάνιον, ὅσον σύνηθες εἶνε ἡ φιλοδοξία ἄνευ τῆς ἱκανότητος. Ὁ ἄνθρωπος ὅστις γεννᾶται μὲ πτέρυγας θέλει νὰ τὰς τανύσῃ μετὰ κρότου. Ἀλλὰ πλεῖστοι ὅσοι δοκιμάζουσι ν' ἀρθῶσιν εἰς τὸν αἰθέρα, ὅπως ὁ Ἴκαρος, μὲ πτερὰ κήρινα.

*** Αἱ ὡραιότεραι παραινέσεις ὑγιοῦς ἠθικῆς εἰσὶ πολλάκις ἧττον ἰσχυραὶ τῶν βελῶν τῆς σατύρας, καὶ οὐδὲν διορθοῖ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον τῆς γραφικῆς παραστάσεως τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν. Τὰ ἐλαττώματα προσβάλλονται καιρίως ἐκτιθέμενα εἰς τὸν περίγελων ἁπάντων. Ὁ ἄνθρωπος εὐκόλως ὑποφέρει τὰς ἐπιτιμήσεις, ἀλλ' οὐδαμῶς τὸ σκῶμμα. Ἀνέχεται μὲν νὰ κατηγορῆται ὡς κακός, οὐχὶ ὅμως καὶ ὡς γελοῖος. (Μολιέρος).

*** Ὁ φιλάργυρος δὲν εἶνε κύριος τῶν χρημάτων του, ἀλλὰ τὰ χρήματα εἶνε κύρια αὐτοῦ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἀρχαῖός τις ἀξιωματικὸς τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ κατοικῶν νῦν ἐν Λειψίᾳ, ἀφοῦ ἐνησχολήθη ἐπί τινα χρόνον περὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐξευρέσεως δραστηρίου μέσου δυναμένου νὰ προστατεύσῃ τοὐλάχιστον τὸ στῆθος τοῦ στρατιώτου κατὰ τῶν ἐχθρικῶν σφαιρῶν, ἐξετέλεσεν ἀρτίως πειράματα ἑφελκύσαντα τὴν προσοχὴν τῶν στρατιωτικῶν κύκλων. Ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ μνησθέντος ἀξιωματικοῦ μηχανικός τις κατεσκεύασεν εἶδός τι πλακὸς πάχους 1 καὶ 1[2 ὑποχιλιομέτρου καὶ ζυγιζούσης 1075 γραμμάρια. Ἡ πλὰξ αὕτη ἐτέθη ὑπὸ δοκιμασίαν τὴν 22 Ἀπριλίου παρελθόντος. Ἐπὶ 8 βλημάτων διὰ καραβίνας *Martini* ῥιφθέντων εἰς ἀπόστασιν 175 μέτρων καὶ ἐπιτυχόντων, δύο μόνον ἔβλαψαν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς. Ἐκ δύο δὲ ἄλλων, ἅτινα τὴν προσέβαλον εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, τὸ δεύτερον μόνον διεπέρασε διαμπὰξ τὴν πλάκα, τὰ δὲ λοιπὰ ἐλάχιστον μόνον ἴχνος ἐπαφῆκαν. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὑπεχρέωσε τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν μελέτην τοῦ προκειμένου ζητήματος, νέα δὲ πειράματα θὰ λάβωσι χώραν λίαν προσεχῶς.

Ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν *Σφαῖραν* τοῦ Λονδίνου τὰ ἑπόμενα ἱκανῶς περίεργα περὶ τῆς σχέσεως τοῦ οἴνου καὶ τῶν κηλίδων ἐν τῷ ἡλιακῷ δίσκῳ.

«Ὁ κ. Henri Waldner ἐμελέτησεν, ὡς λέγουσι, τὴν μεταξὺ τῶν κηλίδων τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς ποιότητος τῶν τρύγων ὑφισταμένην σχέσιν. Κατεσκεύασε πίνακας, κατέστρωσεν ὑπολογισμούς, οἵτινες, ἐὰν ὦσιν ἀκριβεῖς, ἐπιβεβαιοῦσι τὴν θεωρίαν τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν συνάφειαν τῶν δύο εἰδῶν τῶν φαινομένων, ἥτις ἔδοσεν ἤδη ἀφορμὴν εἰς ζωηρὰς συζητήσεις. Τὰ ἔτη, καθ' ἃ ὁ ἡλιακὸς δίσκος φέρει τὰς ἐλαχίστας κηλῖδας, ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰ εὔφορα ἔτη, τ' ἀνάπαλιν δὲ πρὸς τὰ ὑγρὰ καὶ ἀτυχῆ ἔτη, καθ' ἃ συνέβησαν πολλαὶ πλημμύραι καὶ κατέπεσε πολλὴ χάλαζα. Τοιουτοτρόπως τὰ ἔτη 1810, 1823, 1834, 1844, 1856, 1867 καὶ 1876, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἥλιος δὲν εἶχε σχεδὸν κηλῖδας, ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ περιφημότερα ἔτη τοῦ αἰῶνος ἡμῶν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν τρύγων, ἤτοι τὸ 1811, 1822, 1846, 1857, 1868, καὶ 1875.

Ὁ κ. Waldner ὑπελόγισε, βασιζόμενος ἐπὶ δεδομένων, ἅτινα δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ ἀναγράψωμεν, ὅτι τὸ προσεχὲς ἔτος, ὅπερ μέλλει νὰ παραγάγῃ ἐξαιρέτως καλὸν οἶνον, εἶνε τὸ ἔτος 1887 ἢ 1888. Ἐν τούτοις σμικρύνει ὀλίγον τὴν σπουδαιότητα τῆς προρρήσεως ταύτης προσθέτων ὅτι ἀδιάκοπον ψῦχος ἠδύνατο νὰ μηδενίσῃ τὰς βασιμωτέρας ἐλπίδας. Ὁ καθηγητὴς Ῥοδόλφος Οὐόλφ, διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Ζυρίχης, προσεκλήθη ὑπὸ τῶν Ἑλβετῶν ἀμπελουργῶν νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς αἰσιοδόξου προρρήσεως τοῦ κ. Waldner τῆς ἀφορώσης τὰ ἔτη 1887 καὶ 1888.

Καθ' ἃ τὰ *Ἡμερήσια Νέα* τοῦ Λονδίνου ἀγγέλλουσιν, ἐν τῷ μεγάλῳ ταχυδρομείῳ ἐν Λονδίνῳ θέλουσι προβῆ εἰς δοκιμάς, ἃς τὸ κοινὸν θὰ παρακολουθήσῃ μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ συμπαθείας. Ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῶν βρετανικῶν ταχυδρομείων ἀπεφάνθη ὅτι ἀριθμός τις κωφαλάλων δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἐν τῷ πρὸς διαχώρισιν τῶν ἐφημερίδων ταχυδρομικῷ τμήματι, τῆς δὲ γνώμης αὐτοῦ ταύτης πρόκειται νὰ γείνῃ προσεχῶς ἡ ἀπόπειρα.

Πρό τινος εἴχομεν ἀναφέρει ἐνταῦθα ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης θεάτρου τινὸς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ προσήνεγκε βραβεῖον ἐκ 10,000 δολλαρίων (φ. 50,000) εἰς τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἥτις ἤθελεν ἀναγνωρισθῆ ὑπὸ ἀποφάσεως πραγματογνωμόνων ὡς ἀξία τοῦ βραβείου τῆς καλλονῆς καὶ ἐκτεθῆ εἰς θέαν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ 2 μῆνας, 6 ὥρας καθ' ἑκάστην. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διαγωνισθεισῶν κυριῶν ἦτο ἄπειρος, ἀλλ' ἡ ἀναγορευθεῖσα ὡς ἡ ὡραιοτάτη γυνὴ τῆς μεγάλης Δημοκρατίας εἶνε ἡ ἠθοποιὸς Λουΐζα Μοντάνη. Ἔχει λαμπρὰν μέλαιναν κόμην καὶ ὡραιοτάτους γαλανοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ ἐμφάνισίς της ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ θέλει ἴσως νὰ παραμυθήσει τοὺς στερηθέντας τὴν χονδροτέραν γυναῖκα τῆς Ἀμερικῆς, ἥτις ἔφερε τὸ ὄνομα *ἀερόστατον*, ἀπέθανε δὲ πρό τινος χρόνου. Ἡ γυνὴ αὕτη ἐζύγιζε 575 λίτρας· τὸ φέρετρόν της εἶχε μῆκος 7 ποδῶν καὶ πλάτος 3.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ὅλην τὴν γῆν ὑπαρχόντων ἵππων ὑπολογίζεται εἰς 58 ἑκατομμύρια

περίπου. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἀνήκουσιν εἰς μὲν τὴν Αὐστροουγγαρίαν 3,486,000, εἰς τὴν Γαλλίαν 3,000,000, εἰς τὴν Ῥωσσίαν 21,470,000, εἰς τὴν Γερμανίαν 3,352,000, εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν 2,255,000, εἰς τὴν Τουρκίαν 1,000,000, εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας 9,504,000, εἰς τὴν Ἀργεντινὴν Δημοκρατίαν 4,000,000, καὶ εἰς τὸ Καναδᾶ 2,624,000.

Πλουσιώτατός τις Ἄγγλος, ὁ λόρδος Δ... ἐσχάτως ἀφιχθεὶς εἰς Παρισίους εἶνε τὸ ἀντικείμενον τῆς περιεργείας καὶ τέρψεως τῶν Παρισινῶν.

Ἀναβαίνει ἵππον, ὅστις ἔχει τὸ μὲν χρῶμα φαιὸν καὶ ποικιλόστικτον, τὸ δὲ βάδισμα εἰς ἄκρον καλπαστικόν.

Ἐν τῇ προμετωπίδι αὐτοῦ εἰσὶ προσκεκολλημέναι δύο παρωπίδες ὅμοιαι πρὸς τὰς τῶν ἐζευγμένων ἵππων καὶ ὑπ' αὐτὰς ἓν πελώριον ζεῦγος διόπτρων.

Ὁ φαιόστικτος ἵππος, ὁ εὐνοούμενος τοῦ Λόρδου Δ... ἐγένετο μύωψ συνεπείᾳ συμβεβηκότος ἐν κυνηγεσίῳ. Εὐφυής δέ τις κτηνίατρος τῇ βοηθείᾳ ἐμπείρου ὀφθαλμολόγου κατεσκεύασε τὸ ζεῦγος τῶν εἰρημένων διόπτρων, δυνάμει τῶν ὁποίων ὁ ἵππος ἀνέκτησε τὴν ὀξυδέρκειαν τῆς νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας.

Ὁ μέγας μουσουργὸς Auber, ἤδη προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, κατήρχετο τὴν κλίμακα τοῦ «Μεγάλου μελοδράματος» μετὰ φίλου τινὸς τῆς νεότητός του.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ δύο γέροντες ὑπεβαστάζοντο ἀμοιβαίως ἐν τῇ καταβάσει τῆς κλίμακος,

— Ἆ, ἄ, εἶπεν ὁ φίλος, κάμνομεν ὡς νὰ ἤμεθα γέροντες.

— Τί τὰ θέλεις, ὑπέλαβεν ὁ Auber, εἶνε ἀνάγκη, ἀφοῦ διὰ νὰ ζήσῃ τις μακρόβιος πρέπει νὰ γηράσῃ.

Ἐν Ῥουμανίᾳ εἰκοσιπέντε νεάνιδες δοῦσαι ἐξετάσεις τῆς τηλεγραφικῆς ἔλαβον θέσεις εἰς 25 διάφορα μέρη τοῦ Κράτους.

Ἡ θεσιθηρία δὲν εἶνε ἀσθένεια ἐπιπολάζουσα μόνον ἐν Ἑλλάδι. Ἀπὸ τῆς εἰς τὴν ἀρχὴν ἀνόδου τοῦ νῦν προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς βροχὴ αἰτήσεων πρὸς διορισμὸν εἰς δημοσίας θέσεις κατέκλυσε τὸ προεδρικὸν μέγαρον. Ὁ γραμματεὺς τοῦ προέδρου ἔσχε τὴν ὑπομονὴν νὰ κατατάξῃ εἰς χωριστὰς κατηγορίας τοὺς λόγους, οὓς οἱ αἰτοῦντες ἐπικαλοῦνται ὅπως ἀγρεύσωσι τὸν ποθούμενον διορισμὸν ἕκαστος. Εὗρε λοιπὸν ὅτι 1900 πρόσωπα ζητοῦσι θέσεις ὡς ὑπάρξαντες συμμαθηταὶ τοῦ προέδρου· ὑπὲρ τοὺς 400 καυχῶνται ὅτι τὸν ἐχόρευσαν ἐπὶ τῶν γονάτων των· 430 ὅτι τοῦ ἔδωσαν καλὰς συμβουλάς· 742 τοῦ ἐδάνεισαν χρήματα· 13 ἰσχυρίζονται ὅτι τὸν ἐξήγαγον ἀπὸ τὰς φλόγας! 22 πλοίαρχοι ὅτι τὸν εἶχον ναύτην εἰς τὰ πλοῖά των· 932 ὅτι συνεταξείδευσαν μετ' αὐτοῦ καὶ τέλος 7,329 ὅτι προεῖπον ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ γείνῃ πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν!

Κατὰ τὸ ἔτος 1880 διημείφθησαν κατὰ τὸν «Αἰῶνα» ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ Κράτους τηλεγραφήματα ἰδιωτικὰ 293,865, ἀπεστάλησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 29,398, ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ 33,428 καὶ διῆλθον τῆς Ἑλλάδος διεθνῆ τηλεγραφήματα 40,581. Ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν τηλεγραφημάτων, ὑπολογιζομένων καὶ τῶν τελῶν τῶν ἐπισήμων, εἰσεπράχθησαν δρ. 432,525,40, ἐκ δὲ τῶν ἐξωτερικῶν δρ. 121,208,31, ἤτοι ἐν ὅλῳ δρ. 553,723,71. Αἱ δὲ δαπάναι, καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἀνῆλθον εἰς δρ. 553, 620. Ἡ ἔκτασις τῶν ἐναερίων γραμμῶν ἦν χιλιόμετρα 3573, ἡ δὲ τῶν συρμάτων 4580. Τὰ γραφεῖα ἠριθμοῦντο εἰς 88, ἐξ ὧν 6 διαρκοῦς ὑπηρεσίας, ἐργαζόμενα νυχθημερὸν, 17 ὑπηρεσίας πλήρους ἡμέρας, καὶ 65 ὑπηρεσίας περιωρισμένης. Ἐν ἅπασι τοῖς γραφείοις τούτοις ἐγένετο χρῆσις 157 μηχανῶν τοῦ συστήματος Μόρς.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν οἱ κατὰ τὸ 1800 ἀποβιβασθέντες εἰς Ἀμερικὴν μεταναστάται ἀνέρχονται εἰς 372,880. Εἷς Αναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Αἱ ἐκ λίπους κηλῖδες ἀπαλείφονται προστριβόμεναι διὰ τῶν διαλυτικῶν τούτου μέσων· πρὸς τοῦτο τίθεται τὸ κηλιδωμένον ὕφασμα ἐπὶ ἀναποτικοῦ χάρτου (στυποχάρτου), καὶ χύνεται σάγδην ἐπὶ τῆς κηλῖδος βενζίνη ἢ αἰθὴρ ἢ καθαρὸν τερεβινθέλαιον (νέφτι), τρίβεται δ' ἐλαφρῶς τὸ ὕφασμα δι' ἰδίου ὑφάσματος μέχρις ἐντελοῦς ἐξαφανίσεως τῆς κηλῖδος· αἱ ἐκ κηροῦ ἢ στεαρίνης κηλῖδες ἀπαλείφονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀφοῦ ὅμως πρότερον τήξωμεν ταύτας δι' ὑποθέρμου σιδήρου, ἐπιταχυνομένης οὕτω τῆς ἀπαλείψεως· κηλῖδες ἐξ ἐλαιοχρώματος ἢ ῥητίνης, ἂν μὲν εἶνε πρόσφατοι, ἀπαλείφονται ταχέως προστριβόμεναι δι' ἰδίου ὑφάσματος ἐντὸς τερεβινθελαίου ἐμβαπτιζομένου, ἂν δὲ ξηραί, μαλακύνονται τὸ πρῶτον ἀλειφόμεναι ἐπί τινας ἡμέρας δι' ἐλαίου ἢ νωποῦ βουτύρου, εἶτα δὲ προστρίβονται τὸ πρῶτον διὰ τερεβινθελαίου, εἶτα διὰ βενζίνης μέχρις ἐντελοῦς ἀπαλείψεως· κηλῖδες ἐκ τείου ἢ ζύθου ἢ ἱδρῶτος ἀπαλείφονται δι' ἀμμωνιακοῦ ὕδατος προστριβόμεναι, κηλῖδες δὲ ἐξ ὕδατος καὶ κόνεως μόνον παραχθεῖσαι δι' οἰνοπνεύματος ἀπαλείφονται τάχιστα· κηλῖδες ἐκ σακχάρεως ἢ μέλιτος ἀπαλείφονται ταχέως τὸ πρῶτον διὰ θερμοῦ ὕδατος προστριβόμεναι, εἶτα δὲ δι' οἰνοπνεύματος· κηλῖδες δὲ τέλος ἐξ οἴνου ἐρυθροῦ, ὀπωρῶν ἢ καὶ μελάνης ἀπαλείφονται διὰ διαλύσεως ὀξαλικοῦ ἢ τρυγικοῦ ὀξέος προστριβόμεναι, ταχύτερον δὲ διὰ χλωριούχου ὕδατος ἢ καὶ μίγματος ἐξ ἠραιωμένου ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος καὶ χλωρικοῦ καλίου.

*

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 284 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 7 Ἰουνίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 337.

Ἡ Λουκία, ἥτις ἀπὸ τοῦ ἐξώστου ἠδύνατο νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ τὰ κάτω γινόμενα, εἶχε παρακολουθήσει ὅλας τὰς περιπετείας τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ἐπεισοδίου μετ' ἐνδιαφέροντος πολὺ μείζονος ἢ ὅσον ἤθελεν αἰσθανθῆ ἀδιάφορός τις θεατής. Ὅτε δὲ ὁ Σὶρ Ἰωάννης προσεφώνησε τὸν Ἀντώνιον *φίλτατόν του ἰατρόν*, ἐρύθημα εὐχαριστήσεως ἐπορφύρανε τὰς παρειάς της τὰς ὠχράς, καὶ τὸ μειδίαμά της ἀπέβη ἔτι γλυκύτερον. Ὁπωσδήποτε φυσικὸν ἦτο δι' ἀγαθὴν καρδίαν, ὡς ἡ καρδία της, νὰ χαρῇ βλέπουσα αὐξανομένην τὴν μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἰατροῦ της ἀγαθὴν συνεννόησιν.

— Τί καλὸς ποῦ εἶσθε! εἶπεν ἡ Λουκία εἰς τὸν Ἀντώνιον, ὅτε ἀνέβη οὗτος νὰ τὴν ἴδῃ καὶ ἐκάθισε πλησίον της.

— Καλός! καὶ διατί; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός, οὗτινος ἀνωρθώθησαν αἱ ὀφρῦς ὡς κέντρα ἀκανθοχοίρου ἑτοιμαζομένου εἰς ἄμυναν.

— Διότι ἐσυλλογίσθητε αὐτὸ τὸ ἄλογον.

— Χά, χά, χά!

Καὶ ὁ ἰατρὸς διερράγη εἰς φαιδρὸν καὶ παιδικὸν αὐτόχρημα γέλωτα.

— Ἀλλ' ἂν σᾶς εἴπω ὅτι δὲν τὸ ἐσυλλογίσθην διόλου τί θὰ εἰπῆτε;

Ἡ Λουκία τὸν ἐθεώρησε δυσπίστως.

— Ὅτε πρό τινος καιροῦ μοῦ ἐξεφράσατε τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀποκτήσῃ ὁ κύριος πατήρ σας ἕνα ἵππον, ἀνέφερα τὸ πρᾶγμα εἰς μίαν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν εἶχα νὰ γράψω. Ἔπειτα φοβοῦμαι ὅτι τὸ ἐλησμόνησα ἐντελῶς. Βλέπετε λοιπόν, ὅτι εἰς τὴν τύχην μόνον ὀφείλετε εὐγνωμοσύνην.

— Καὶ ἡ τύχη λοιπὸν ἐπίσης ἐπρομήθευσεν αὐτὸ τὸ ἀνάκλιντρον καὶ αὐτὴν τὴν σκιάδα εἰς νέαν ἰδιότροπον καὶ τρελλήν, ἡ ὁποία ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην της δι' ἰδιοτροπίας μόνον καὶ ἀνυπομονησίας;

— Ἀκόμη! εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, ἀνακλίνων τὴν κεφαλὴν ὡσεὶ στενοχωρούμενος· τότε λοιπὸν ἂν πταρνισθῶ καὶ μοῦ εἴπουν: Μὲ ταὶς ὑγείαις σας! εἶμαι ὑποχρεωμένος δι' ὅλην μου τὴν ζωήν.

Ἡ Λουκία δὲν κατώρθωσε νὰ καταστείλῃ τὸν γέλωτα ἐπὶ τῇ παραδόξῳ ἐκείνῃ παρομοιώσει.

— Ἠμπορῶ, ἐξηκολούθησε, χωρὶς νὰ σᾶς προσβάλω, νὰ ἐκφράσω τὸν θαυμασμόν μου διὰ τὴν ὡραίαν ἐργασίαν αὐτοῦ τοῦ καθίσματος καὶ τὸ εὔμορφον κίτρινον ξύλον ἐκ τοῦ ὁποίου εἶνε κατεσκευασμένον;

— Ὦ! βεβαίως, ἀπήντησε μειδιῶν ὁ Ἀντώνιος, μοῦ προξενεῖ πάντοτε εὐχαρίστησιν ν' ἀκούω ἐπαινούμενα τὰ πράγματα καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ τόπου μου· τὸ κάθισμα εἶνε ἀπὸ ξύλον ἐλαίας, καὶ κατεσκευάσθη παρ' ἑνὸς νέου λίαν ἐπιτηδείου. Ἂν ὑπάγωμεν ποτὲ μαζὺ εἰς τὴν Τάγιαν, θὰ σᾶς δείξω ἔπιπλα τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ξύλου, τὰ ὁποῖα, τολμῶ νὰ τὸ εἴπω, ἠδύναντο ἐπαξίως νὰ στολίσουν τὸ μέγαρόν σας εἰς Δάβεν.

— Τεχνίτης τόσον ἐπιτήδειος, εἶπεν ἡ Λουκία, ἔπρεπε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Λονδῖνον. Θὰ ἦτο βέβαιος νὰ κάμῃ περιουσίαν.

— Τὸ πρᾶγμα εἶνε πιθανόν, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, ἀλλὰ δὲν φαίνεται αἰσθανόμενος τὴν ἀνάγκην τοῦ πλούτου. Οἱ κάτοικοι τῆς Ῥιβιέρας εἶνε πολὺ ἀφωσιωμένοι εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγεννήθησαν. Κολλοῦν εἰς τὰς ἑστίας των, καὶ δὲν ἀποσπῶνται ἀπὸ τὰς ἠρέμους των ἀσχολίας, οὐδὲ ἐκπατρίζονται χωρὶς ἀναπόδραστον ἀνάγκην. Ἔπειτα δὲ ὁ ξυλουργός μας δὲν εἶνε ἁπλῶς τεχνίτης ἐπιτήδειος, εἶνε καλλιτέχνης.

— Ἐννοῶ οἱοσδήποτε ἄνθρωπος νὰ διστάζῃ ν' ἀφήσῃ αὐτὸν τὸν τόπον, εἶπεν ἡ Λουκία· πολὺ δὲ περισσότερον ὅταν ἔχῃ ὀφθαλμοὺς καὶ ψυχὴν καλλιτέχνου. Ποῦ ἀλλοῦ θὰ εὕρισκε τοιαύτην φύσιν;

Καὶ τὸ βλέμμα της ἐφώτιζεν ἐνδόμυχος ἐνθουσιασμός. Ὁ Ἀντώνιος παρετήρει αὐτήν, καὶ ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ, ἠρκέσθη λέγων:

— Τὸ ὕπαιθρον σᾶς ὠφέλησε πολύ. Φαίνεσθε πολὺ πλέον. . . ζωηρὰ παρὰ τὸ πρωΐ.

— Ἀλήθεια; Πραγματικῶς αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου τόσον καλά, τόσον εὐτυχῆ! καὶ λέγουν, ἠξεύρετε, ὅτι ἡ εὐτυχία ὠφελεῖ φοβερὰ εἰς τὴν ὑγείαν.

Ὁ Ἀντώνιος προσήλωσε τοὺς μελανούς του ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὰ γλαυκὰ ὄμματα τῆς Λουκίας, καὶ οὐδὲν εἶπε. Τὸ βλέμμα αὐτὸ καὶ ἡ σιωπὴ τοῦ ἰατροῦ ἐστενοχώρησαν τὴν νεάνιδα, καὶ χωρὶς ἀκριβῶς νὰ γνωρίζῃ διατί, ἐνόμισεν ὅτι ὤφειλε νὰ ἐξηγήσῃ τοὺς λόγους της, ἐνῷ ὁ Ἀντώνιος βεβαίως τὴν ἀπήλλασσε πάσης ἐξηγήσεως.

— Ὁ ἀδελφός μου εἶπε, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν πρὶν παρέλθουν τέσσαρες μῆνες· ὁ πατέρας λοιπὸν δὲν θὰ τυραννῆται πλέον διὰ τὴν ἀναγκαστικήν μας ἐδῶ διαμονήν· κ' ἔπειτα εἶμαι τόσον εὐχαριστημένη ὅτι ἀπέκτησεν ἄλογον, καὶ τόσον χαίρω ὅτι ἠμπορῶ νὰ κάθημαι ἐδῶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐξώστην καὶ ν'ἀπολαμβάνω αὐτὴν τὴν ὡραία‹ θέαν ! Δὲν ἔχω λόγον νὰ εἶμαι εὐτυχής ;

— Βεβαίως, βεβαίως ! εἶπεν ὁ ἰατρός, σοβαρὸς γενόμενος καὶ θωπεύων τὸν πώγωνά του.

Τίνα λόγον εὐτυχίας ἐνόμισεν ἄρα γε ὅτι παρέλιπε ν' ἀναφέρῃ ἡ Λουκία ;

Ἐπῆλθε βραχεῖά τις παῦσις, καθ' ἣν καὶ ἰατρὸς καὶ πελάτις εὑρέθησαν ἐπίσης ἀμήχανοι κ' ἐστενοχωρημένοι.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ ἰταλὸς ἐγειρόμενος, δὲν εἶδα τὸ ἰχνογράφημά σας· ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μὲ τὸ δείξετε ;

— Εἶνε ἄθλιον, εἶπεν ἡ Λουκία, ἐρυθριῶσα ὀλίγον. Δὲν ἠμπορῶ νὰ κάμω τίποτε. Ἐντρέπομαι καὶ ἀπελπίσθην.

— Συμπεραίνω διατί, ὑπέλαβεν ὁ Ἀντώνιος· ἐλάβετε ὡς ἀντικείμενον ἔκτασιν μεγάλην. Βλέπετε ἐκεῖνον τὸν κρημνισμένον πύργον, τὸν ὁποῖον σκιάζουν φοίνικες, ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Βορδιγέρας ; Δοκιμάσατε πρῶτον αὐτόν, ἤ, ἂν θέλετε, αὐτὸν ἐκεῖ τὸν τοῖχον, ὅστις εἶν' ἐνδυμένος μὲ κληματίτιδα, καὶ κάμνει τόσον ὡραῖαν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ βαθὺ κυανοῦν χρῶμα τῆς θαλάσσης. Μὴ ἀσχολεῖσθε εἰς πολλὰ συγχρόνως ἀντικείμενα, καὶ σᾶς ὑπόσχομαι ὅτι πολὺ ταχέως θὰ κατορθώσετε νὰ σκιαγραφῆτε καὶ τὰ πλησιέστερα καὶ τὰ ἀπώτερα. Μὴν ἔχετε ὅμως μεγάλην φιλοδοξίαν.

— «Φιλοδοξίαν τολμηράν, ἥτις θέλει νὰ πετάξῃ πολὺ ὑψηλὰ καὶ πίπτει κατὰ γῆς», εἶπε γελῶσα ἡ Λουκία.

— Εἶνε τοῦ Σακεσπήρου αὐτὸ τὸ ῥητόν, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Νομίζω, ὅτι ὅλοι οἱ Ἄγγλοι γνωρίζουν τὸν Σακεσπῆρόν των ἀπ' ἔξω. Δὲν ἀπήντησα συμπατριώτην σας, ὅστις, ὅσον ἀμαθὴς καὶ ἂν ἦτο, νὰ μὴν εἶχε πρόχειρον πάντοτε ἕνα στίχον τοῦ Σακεσπήρου. Τί ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἦτο αὐτός, ὅστις ἠδυνήθη διὰ τῆς μεγαλοφυΐας του νὰ δώσῃ σῶμα, «κατοικίαν καὶ ὄνομα εἰς τὰ αἰσθήματα ἔθνους ὁλοκλήρου !»

— Καὶ αὐτὸ τοῦ Σακεσπήρου εἶνε, ἐφώνησεν ἡ Λουκία. Σᾶς εἶνε, βλέπω, οἰκεῖος, ὡς καὶ οἱ ποιηταί σας.

— Ἀλλ' ὁ Σακεσπῆρος εἶνε ἀπὸ τοὺς ποιητάς μου, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος. Ὁ Σακεσπῆρος, βλέπετε, δὲν εἶνε ποιητὴς ἑνὸς αἰῶνος ἢ ἑνὸς μόνου τόπου· εἶνε ὁ ποιητὴς τῆς ἀνθρωπότητος. Ὡς ὁ ἥλιος, χύνει τὸ φῶς του καὶ τὴν θερμότητά του εἰς ὅλον τὸν κόσμον τῆς διανοίας. — Ἠξεύρετε νὰ ζωγραφίζετε πρόσωπα ; ἐξηκολούθησε λέγων ὁ ἰατρὸς καὶ δεικνύων τὴν παραλίαν. Τί εὔμορφον ὅμιλον θ' ἀπετέλουν οἱ ἁλιεῖς ἐκεῖνοι μὲ τὴν γυναῖκα αὐτήν, ἥτις σταματᾷ τὸν ὄνον της, διὰ νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ !

— Ναί, ἀλλὰ δυστυχῶς, δὲν ἠξεύρω διόλου νὰ ζωγραφίζω πρόσωπα, εἶπεν ἡ Λουκία ἀπηλπισμένη.

— Ἀδιάφορον, ἠμπορεῖτε νὰ μάθετε. Οἱ τύποι εἶνε τόσον γραφικοὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὥστε εἶνε σχεδὸν ὑποχρέωσις ἡ ἀπεικόνισίς των.

— Ναί, ἀλλὰ χρειάζεται δι' αὐτὸ ἰδιαιτέρα τέχνη. Ἐγὼ δὲν φαντάζομαι κἂν πόθεν πρέπει ν' ἀρχίσῃ τις, ἀπὸ τὸν πῖλον ἢ ἀπὸ τὰ ὑποδήματα. Ποῖος θὰ μοῦ διδάξῃ ἐδῶ αὐτὰ τὰ πράγματα.

— Ἂν πραγματικῶς ἐπιθυμεῖτε διδάσκαλον, ἐγὼ σᾶς εὑρίσκω.

— Ἀλήθεια ; τὸ ἐπιθυμῶ πολύ.

— Αὔριον λοιπὸν σᾶς τὸν φέρω. Μοῦ εἴπατε πολλάκις, ὅτι θὰ εἴχετε ἐπιθυμίαν νὰ ἀναγνώσητε τὸν Δάντην μὲ ἄνθρωπον δυνάμενον νὰ σᾶς τὸν ἐξηγῇ καὶ νὰ τὸν σχολιάζῃ. Ἂν ἔχετε πάντοτε τὴν αὐτὴν διάθεσιν, γνωρίζω τινὰ ὅστις θὰ ἦτο καταλληλότατος.

— Σεῖς ἔχετε τὸ μυστήριον νὰ εὑρίσκετε πάντοτε ὅ,τι χρειάζομαι καὶ ὅ,τι ἐπιθυμῶ, εἶπεν ἡ Λουκία, στρέφουσα πρὸς αὐτὸν εὐγνώμονα τὰ βλέμματά της.

— Τόσον καρτερικῶς ὑπετάχθητε εἰς τὰς αὐστηράς μου διαταγάς, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, ὥστε αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν, τώρα ὅτε δύνασθε νὰ ἐγερθῆτε τῆς κλίνης, νὰ φορολογήσω διὰ σᾶς ὅλα τὰ περίχωρα. Σᾶς βεβαιῶ, ὅτι ἔχομεν καὶ ἡμεῖς πολὺ περισσότερα παρ' ὅσα δύναταί τις νὰ φαντασθῇ ἐκ πρώτης ὄψεως. Εἰς ὅλας τὰς κλάσεις ὑπάρχει φυσική τις καλλαισθησία καὶ εὐμάθεια παράδοξος. Τοιουτοτρόπως, παραδείγματος χάριν, ἔχομεν σύλλογον μουσικῶν ἀρκετὰ ἱκανῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἵτινες ἔμαθον ὅλοι τὴν μουσικὴν μόνοι των, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ παίζων τὸ ἁρμόνιον τῆς ἐκκλησίας μας, ὅστις εἶνε ἀληθὴς καλλιτέχνης.

— Περίεργον, εἶπεν ἡ Λουκία. Εἶνε καὶ τὰ ἠθικὰ προτερήματα τόσον κοινὰ ὅσον τὰ καλλιτεχνικά ;

— Δύναταί τις νὰ βεβαιώσῃ χωρὶς ὑπερβολήν, ὅτι οἱ χωρικοί μας ἔχουν πολλά· εἶνε ἐγκρατεῖς, ἀνεξάρτητοι, ἀφωσιωμένοι καὶ πρᾶοι. Ὁσάκις φιλονεικοῦν, σπανίως τελειώνουν εἰς ξυλοκοπήματα. Φαίνεσθε νὰ δυσπιστῆτε ;

Ἡ Λουκία ἠρυθρίασε, διότι ᾐσθάνθη ὅτι τὰ παρὰ τοῦ Ἀντωνίου λεγόμενα περὶ τοῦ ἰταλικοῦ χαρακτῆρος ἦσαν ἀκριβῶς τὰ ἐναντία πρὸς ὅσα ἐκείνη εἶχεν ἀκούσει πάντοτε.

— Ἀφήσατε κατὰ μέρος τὰς προλήψεις, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος, ἢ μᾶλλον ἐνθυμηθῆτέ τας ὅλας, καὶ παραβάλλετε τὰς μαρτυρίας τῶν

λεγομένων πρὸς τὰς ἰδίας ὑμῶν παρατηρήσεις. Τὰ πράγματα εἶνε ἀδυσώπητα, μὶς Δάβεν, καὶ ἡ παρατήρησις τῶν πραγμάτων θὰ σᾶς δείξῃ,ὅτι εἰς τὸν τόπον μας σπανίως εὑρίσκονται γυναῖκες ἢ νεάνιδες,φέρουσαι δείγματα τῆς κτηνωδίας τῶν συζύγων ἢ τῶν πατέρων των· ὅτι ἡ μέθη εἶνε σπανιωτάτη, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐπίσης· ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπαρχίαι ὁλόκληροι, κ' ἐξ αὐτῶν μία εἶνε καὶ τὸ Σὰν-Ῥέμο, εἰς τὰς ὁποίας πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων δὲν διεπράχθη φόνος. Ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία εἶνε τόσον διῃρημένη, ὥστε τὰ δύο ἄκρα, μέγιστος πλοῦτος καὶ μεγίστη πτωχεία, εἶνε σχεδὸν ἄγνωστα, ὅπως ἄγνωστοι εὐτυχῶς εἶνε καὶ αἱ συνέπειαί των, μεταξὺ ἄλλων καὶ ἡ ἐπαιτεία. Δὲν ὁμιλῶ, ἐννοεῖται, περὶ τῶν μεγάλων πόλεων, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐξοχικῶν διαμερισμάτων, ὅπου ἕκαστος ἔχει τὸν ἀγρόν του καὶ τὸν καλλιεργεῖ ὅπως δύναται. Ὁ μικρὸς ἰδιοκτήτης, ὅστις ἔχει καιρὸν περισσεύοντα, μισθώνει τὴν ὑπηρεσίαν του εἰς τὸν πλούσιον γείτονά του, ἀλλ' οὔτ' ἐκεῖνος νομίζει ὅτι ταπεινοῦται διὰ τοῦτο, οὔτε αὐτὸς θεωρεῖ τὸν ἑαυτόν του ἀνώτερον ἐκείνου τὸν ὁποῖον πληρώνει.

— Ἀλλὰ σεῖς περιγράφετε σωστὸν παράδεισον, εἶπεν ἡ Λουκία.

— Εἴθε νὰ ἦτο ἀληθές, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος σείων τὴν κεφαλήν του· ἀλλ' ἡ εἰκὼν ἔχει καὶ τὰ σκοτεινά της μέρη. Ἡ ὀλεθρία ἐπίδρασις τοῦ δεσποτισμοῦ εἶν' ἐπαισθητὴ κ' ἐδῶ καθὼς καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἰταλίαν. Ἡ βαθεῖα ἀμάθεια τοῦ λαοῦ, ἡ λατρεία τοῦ νεκροῦ γράμματος, τὴν ὁποίαν διδάσκουν οἱ ἱερεῖς των, ἡ συνήθεια ν' ἀποσιωπῶνται τ' ἀδικήματα ὅσων δὲν ἐλπίζεται ἡ διόρθωσις, ὅλα ταῦτα δηλητηριάζουσι τὸν λαὸν καὶ ἐμποδίζουσι τὴν ἠθικήν του ἀνάπτυξιν. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἵτινες δὲν θὰ φάγουν κρέας τὴν παρασκευήν, οὐδὲ θὰ λείψουν τὴν ἑορτὴν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ δὲν θὰ αἰσθανθοῦν ὅμως τύψιν συνειδήσεως νὰ κλέψουν τοῦ αὐθέντου των μίαν καὶ δύο ὥρας ἐργασίας, ἢ νὰ εἴπουν ψεύματα, διὰ νὰ ἐπιτύχουν ἐλάττωσιν τοῦ ἐνοικίου των.

— Αὐτὸ εἶνε κακόν, εἶπεν ἡ Λουκία. Καὶ τὰ γνωρίζουν ὅλ' αὐτὰ οἱ ἱερεῖς, χωρὶς νὰ προσπαθοῦν νὰ τὰ ἐμποδίσουν;

— Δὲν ἐξασκοῦν δυστυχῶς τὴν δύναμίν των ὅσον ἀπαιτεῖ τὸ κακόν. Φοβοῦνται μὴ χάσουν τὴν ἐπιῤῥοήν των, ἂν φανῶσιν αὐστηροὶ πρὸς τὸ ποίμνιόν των. Φαίνεται ὡς νὰ ὑπάρχῃ σιωπηλή τις συμφωνία μεταξὺ λαοῦ καὶ ἱερέων. Ἐκεῖνος ἐνδίδει ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, καὶ αὐτοὶ ἐνδίδουν ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν. Τοιουτοτρόπως τὸ γράμμα φονεύει τὸ πνεῦμα. Ἀρκεῖ νὰ γεμίζουν αἱ ἐκκλησίαι, νὰ πολιορκῶνται τὰ ἐξομολογητήρια, νὰ συῤῥέουν τὰ ἐλέη καὶ αἱ προσφοραί, καὶ οἱ ἅγιοι πατέρες μας εἶνε εὐχαριστημένοι· ἀδιάφορον εἶνε δι' αὐτοὺς ἂν ἡ ἠθικότης μένει στάσιμος, ἢ ὀπισθοδρομεῖ μάλιστα. Ὁ ἐφημέριός μας, ὅστις ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις εἶνε ὅ,τι ὁ ἰδικός σας vicar, κηρύττει τακτικῶς ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, ὅτι τὸ ψεῦδος εἶνε ἁμαρτία, ὅτι ὁ ἐργάτης πρέπει νὰ ἐργάζεται ὅσον πληρώνεται· ἀλλ' ὁ λόγος του δὲν φέρει κανὲν ἀποτέλεσμα, διότι οἱ ἱερεῖς μας δὲν κάμνουσι δυστυχῶς ὅ,τι λέγουσι.

— Αὐτὰ εἶνε λυπηρὰ ἀληθῶς, εἶπε μετὰ στεναγμοῦ ἡ Λουκία. Καὶ σεῖς, πῶς τὰ ἔχετε μὲ τοὺς *ἁγίους πατέρας*, ὡς τοὺς ὀνομάζετε;

— Ὄχι περίφημα. Δὲν μὲ ἀγαποῦν ἰδιαζόντως, ἰδίως ὁ ἐφημέριός μου, ὅστις δὲν μοῦ συγχωρεῖ ὅτι ἀρνοῦμαι τακτικῶς κατ' ἔτος τὸ δελτίον, τὸ ὁποῖον μοῦ στέλλει τὸ Πάσχα.

— Τί δελτίον;

— Εἶνε ἓν εἶδος καταπιέσεως πολὺ δυσάρεστον. Τὸ Πάσχα συνειθίζουν οἱ ἐφημέριοι νὰ στέλλωσιν εἰς ὅλους των τοὺς ἐνορίτας ἓν μικρὸν δελτίον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζουν *ἄδειαν μεταλήψεως*, καὶ ἀπαιτοῦν νὰ τὸ ἀφίνουν ἔπειτα ὅσοι μεταλαμβάνουν εἰς τὸ ἱερόν, πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἐξετέλεσαν τὸ μυστήριον. Ἡ διατύπωσις αὕτη εἶνε, καθὼς βλέπετε, πολὺ ταπεινωτική· εἰς ἐμὲ τοὐλάχιστον τοιαύτη φαίνεται. Μολονότι καμμίαν δὲν ἔχω δυσκολίαν εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν μου καθηκόντων, ἔχω ὅμως τὴν ἀξίωσιν νὰ τὸ πράττω ἐλευθέρως ὡς ἀνὴρ ἔχων κρίσιν καὶ ὄχι ὡς παιδίον. Δι' αὐτὸ ἐπιστρέφω πάντοτε εἰς τὸν ἐφημέριόν μου τὸ δελτίον του.

— Καὶ ὁ ἐφημέριος εἶνε θυμωμένος μαζύ σας; εἶπε μετά τινος σοβαρότητος ἡ Λουκία.

— Μάλιστα· ἀλλὰ τὸ κρύπτει. Καὶ αὐτὸς καὶ οἱ σεβάσμιοί του συνάδελφοι μὲ νομίζουν ἀρκετὰ καλὸν ἰατρόν, καλλίτερον τοὐλάχιστον παρ' ὅ,τι δύνανται νὰ εὕρουν εἰς τὰ περίχωρα τῆς Βορδιγέρας. Ἐκτὸς δὲ τούτου τοὺς καθιστᾷ εὐγενεῖς πρὸς ἐμὲ ἡ κοινὴ γνώμη, ἥτις μοῦ εἶνε λίαν εὐνοϊκή. Ἔπειτα καὶ αὐτό μου τὸ γένειον ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Πασσᾶς τοῦ Σὰν-Ῥέμο μ' εὐνοεῖ.

— Πῶς αὐτό;

— Παράδοξον θὰ σᾶς φανῇ, μὶς Δάβεν, ἀλλ' εἶνε ὅμως ἀληθές, ὅτι ἓν τῶν αὐστηροτάτων καθηκόντων καὶ μία συγχρόνως τῶν καλλιτέρων διασκεδάσεων τῶν διοικητῶν μας, εἶνε νὰ μὴ ὑποφέρωσιν πέριξ των ἀξύριστον γένειον. Ἐγὼ δὲ μόνος,ὡς βλέπετε,τὸ ἔσωσα εἰς ὅλην τὴν Ῥιβιέραν. Τὸ ἀληθὲς εἶνε, ὅτι, ὅταν ἦλθα εἰς τὸ Σὰν-Ῥέμο, εἶχα τόσην πολλὴν ἐργασίαν, ὥστε κατὰ γράμμα δὲν εἶχα καιρὸν νὰ ξυρισθῶ. Αὐτὸν μόνον τὸν λόγον ἔδωκα τῆς παρακοῆς μου εἰς τὸν διοικητήν μας, ὅστις τὸν ἐδέχθη, καὶ κατ' ὀλίγον, χάρις εἰς τὴν συνήθειαν, τὸ γένειόν μου κατήντησε ἀνεκτόν.

— Φαίνεται ν' ἀγαπᾶτε πολὺ τὰ γένειά σας, παρετήρησεν ἡ μὶς Δάβεν, μειδιῶσα πρὸς τὴν σοβαρότητα, μεθ' ἧς ἐλάλει περὶ τοῦ πράγματος ὁ Ἀντώνιος.

— Ὁμολογῶ ὅτι τὰ θέλω, ἀπήντησε μειδιῶν καὶ αὐτός. Ἐκτὸς ὅτι εἶνε οἰκονομία καιροῦ,

Ἐν Κερκύρᾳ οὐχ ἧττον ἐκπλήσσεταί τις βλέπων ποταμόν, οὗ τὰ ὕδατα εἰσὶ δυσανάλογα πρὸς τὰς φυσικὰς ἀνάγκας τῆς νήσου. Ὁ *Ποταμὸς* εἶναι μετὰ τοῦ ἐν Μεσογγῇ ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς νήσου, πλατὺς ὡς ὁ Anio παρὰ τὴν Ῥώμην, ἀλλ' ἧττον ὁρμητικός. Λιθίνη μονότοξος γέφυρα συνδέει τὰς ἀκτάς, ἔργον τῶν Ἐνετῶν, ἔτει 1787 ἀνεγερθὲν ὑπὸ τοῦ Προνοητοῦ Ἐρρίκου **Erizzo**, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἐπιγραφή. Ὁ ποταμὸς ῥέει διὰ μέσου θυμοτερπῶν πεδιάδων, ἀνωφερὴς μέχρι τῆς ὁμωνύμου κώμης *Ποταμοῦ*, οὗ τὸ μέγα τῆς ἐκκλησίας κωδωνοστάσιον δεσπόζει τοῦ ὅλου μέρους· ὀλίγα δὲ λεπτὰ ἀπωτέρω τῆς γεφύρας χύνεται εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐνταῦθα εἶχον στρατοπεδεύσῃ οἱ Τοῦρκοι τῷ 1716. Ἐνταῦθα καὶ ὁ «χῶρος ἄριστος κατὰ τὸ στόμα ποταμοῖο καλλιρόοιο».ἐν ᾧ ἐσώθη ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὑπὸ τὴν «δάσκιον ὕλην θάμνοις ἐν πυκνοῖσι καθεῦδε»· εἶτα *ἔγρετο* ἐκ τῆς σφαιροβολῆς τῶν *ἀμφιπόλων* καὶ ὡς «λέων ὀρεσίτροφος θάμνων ὑπεδύσσατο» καὶ προσηγόρευσε τὴν Ναυσικάαν. Οὐδὲν ἐν Κερκύρᾳ ἐγένετό μοι τηλικαύτης ἡδονῆς πρόξενον, ὅσον τὸ μέρος τοῦτο, ἐν ᾧ διαδραματίζεται ἡ γοητευτικωτάτη ποίησις πάντων τῶν αἰώνων, τὸ ἐπεισόδιον τῆς Ναυσικάας. Ὁ σύντροφος τῶν Ἀχαιῶν ἡρώων, ὁ τῆς Ἀθηνᾶς πεφιλημένος, ὁ *πτολίπορθος* ἥρως, μεταφέρεται διαμιᾶς ναυαγός, φοβερός, ἄγριος καὶ γυμνὸς μεταξὺ πλήθους εὐγενῶν παρθένων — ἀπογεγυμνωμένος παντὸς ἡρωϊκοῦ μεγαλείου· ἐν τῷ μόνῳ ἡρωϊσμῷ τῆς φύσεως ἑαυτοῦ καὶ τῆς ψυχῆς τῆς Ναυσικάας κεῖται ἡ λύσις τῆς φοβερᾶς εἱμαρμένης. Ἡ ὑψηλὴ ἁπλότης τῆς σκηνῆς ταύτης μετὰ τῶν ἀντιθέσεων αὐτῆς εἶναι τὸ κατακόρυφον σημεῖον τῆς ἀφελοῦς τῶν ἀρχαίων ποιήσεως· καὶ ὅμως ὑποφώσκουσιν ἤδη ἐν τῇ Ναυσικάᾳ τὰ ψυχικὰ αἰσθήματα τοῦ νεωτέρου κόσμου. Τρεῖς γυναικεῖαι παραστάσεις τῆς ἀρχαίας ποιήσεως ἵστανται ἐπὶ τῶν φυσιογνωμικῶν τούτων ὁρίων, ἡ Ναυσικάα, ἡ Ἀντιγόνη καὶ ἡ Ἰφιγένεια. Ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Ποταμοῦ ἐπείσθην πόσον ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ βολφιανὴ θεωρία περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν, τοὐλάχιστον τῆς Ὀδυσσείας. Ἡ ἑνότης τοῦ σχεδίου καὶ ἡ θαυμασία ἀνάπτυξις αὐτοῦ ἀπαιτοῦσι καὶ τὴν ἑνότητα τοῦ ποιητικοῦ πνεύματος· ἀλλ' ὁ μείζων ἀνθρωπισμὸς τῆς Ὀδυσσείας ἀναγκάζει ἡμᾶς ὅπως παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ ποιητὴς αὐτῆς εἶναι πολὺ πρεσβύτερος τοῦ ἀοιδοῦ τῆς Ἀχιλλείου Ἰλιάδος. Αἱ σκηναὶ τοῦ Ποταμοῦ ἀναλογοῦσιν ἀκριβῶς πρὸς τὸ ὁμηρικὸν δρᾶμα διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ αὐτῶν μεγαλείου· καλλίρρους ὁ ποταμὸς διὰ χλοερῶν πεδίων ῥέει πρὸς τὴν θάλασσαν· *δάσκιος ὕλη ἐπὶ τῆς κλιτύος* τοῦ ποταμοῦ καὶ παρὰ τὰ τέρματα τοῦ ὄρους. Οὐδὲν εἶναι ἐνταῦθα λυρικὸν ἢ ῥωμαντικόν, ὡς ἐν τῇ λίμνῃ Χαλικιοπούλου, ἀλλὰ πάντα εἰσὶν εὐρέα, μεγάλα καὶ ἤρεμα, ἡρωϊκὸν ἔπος τῆς φύσεως. Τὴν θαλασσίαν ῥωπογραφίαν, τὴν ὡραιοτέραν πασῶν ὅσας εἶδον ἐν Κερκύρᾳ, ἤθελον νὰ ἴδω ἐζωγραφημένην παρὰ καλλιτέχνου μεγάλων αἰσθημάτων, ὡς ὁ Claude καὶ ὁ Poussin.

Ἑκκαίδεκα μίλια ἀπὸ τῆς γεφύρας καλὴ καὶ ἁμαξιτὸς ὁδὸς ἄγει διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς χώρας εἰς Παλαιοκαστρίτσαν, διὰ μέσου πεδίων καὶ λόφων. Τὸ τὴν νῆσον ὅλην διῆκον σύμπλεγμα τῶν ὁδῶν εἶναι τὸ ἄριστον μνημεῖον, ὃ ἐν γνησίῳ ῥωμαϊκῷ πνεύματι ἐγκατέλιπον οἱ Ἄγγλοι· δυστυχῶς εἶδον ὁδούς τινας ἐν μέρει ἐφθαρμένας. Ἀντιπαρήλθομεν ἔπαυλίν τινα τῆς οἰκογενείας Καποδιστρίου, καὶ ἐκεῖ που πλησίον εἴδομεν πρὸς τὰ δεξιὰ τὸν ὡραῖον λιμένα τοῦ *Γουβίου*, ὅπου κατηρειπωμένα κεῖνται τὰ παλαιὰ ἐνετικὰ ναυπηγεῖα· διότι ἐκεῖ ἦτό ποτε ὁ ὅρμος τῶν πολεμικῶν τῆς Ἑνετίας γαλερῶν. Ἐπὶ τῶν πτυχῶν τοῦ Παντοκράτορος φαίνονται αἱ κῶμαι Ὕψος, Κορακιάνα, Σπαρτίλας καὶ Σκρηπερό Μετ' οὐ πολὺ δάσος ἐλαιώνων εὔσκιον ὑποδέχεται ἡμᾶς· εἶναι ἀληθῶς δάσος Οὐδαμοῦ ὅρια χωρίζουσι τὴν ἰδιοκτησίαν ἑκάστου, πλὴν ἐξόχων τινῶν δένδρων, ἅτινα τῇδε κἀκεῖσε φέρουσι διακριτικόν τι σημεῖον. Πόσοι κληρονόμοι κατέσχον κατὰ σειρὰν τοιαῦτα σεβαστὰ δένδρα; τινὰ αὐτῶν ἀριθμοῦσι πλείονα Ἰουβιλαῖα ἢ τὰ κράτη καὶ αἱ δυναστεῖαι, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀκτὴν εἶδον ἀπαστραπτούσας τὰς λόγχας τῶν Βυζαντίνων καὶ Νορμανδῶν. Πρῶτον ἐν Κερκύρᾳ ἐγνώρισα τὴν φυσικὴν τῆς ἐλαίας καλλονήν· ἐνταῦθα αὐξάνει ἐν ὑπαίθρῳ ὅλως ἐλευθέρα μέχρις ὕψους 60 ποδῶν· ὁ κορμὸς διασχίζεται πάντοτε, ἀκόμη ὅτε αἱ ἐλαῖαι εἰσὶ δενδρύλλια, εἶτα προσλαμβάνει τὰ παραδοξότερα τῶν σχημάτων, αἱ ῥίζαι συμπλέκονται ὡς λαοκοόντειοι ὄφεις καὶ οὕτω τείνουσι πρὸς τὰ ἄνω· συσπείρωσις ὀφιοειδής, ὑπερμεγέθης πολύπους, περιβάλλων ὡς δράκων τοὺς κλάδους, πορώδης ὡς σπόγγος. Ὁ κορμὸς χωρίζεται εἰς βυζαντιακὰς καὶ γοτθικὰς θύρας καὶ θυρίδας, δι' ὧν ὁρᾶται ἡ κυανῆ θάλασσα· ἐνίοτε δὲ σχηματίζονται οἱονεὶ ἐξῶσται ἐκ τῶν φυλλωμάτων, στηριζόμενοι ἐπὶ στύλων, οἷοι οἱ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ ἁγ. Πέτρου ἐν Ῥώμῃ. Ἐλαῖαι καὶ κυπάρισσοι ἐξάρχουσιν ἐν τῷ φυτικῷ τῆς νήσου βασιλείῳ, ὡς ἐν Ἀττικῇ ἡ ἐλαία καὶ ἡ πεύκη. Πολλάκις εἶδον ἀγρίαν οἰκογένειαν κυπαρίσσων ἐν μονήρει τινὶ τόπῳ· παρὰ τὴν γηραιὰν βασιλικὴν μητέρα νεαρὰν ἀγρίαν κυπάρισσον· οὐδὲν προσφιλέστερον τοιούτου νυμφικῶς ἁβροῦ τέκνου κυπαρίσσου. Εὐνόητον τυγχάνει, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τούτων ἐπιζῇ ἔτι ἡ πίστις εἰς τὰς Δρυάδας. Ἡ τῶν ἐλαιῶν καλλιέργεια νῦν εἶναι μᾶλλον ἀνεπτυγμένη ἢ πρώτη, διότι αἱ σχέσεις τῶν ἰδιοκτησιῶν τῶν χωρικῶν ἤδη ἐβελτιώθησαν. Τὰ δένδρα περισκάπτονται ὡς ἐν Ἀττικῇ, ὁ καρπὸς πίπτει ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ συλλέγεται ἀπὸ τοῦ δεκεμβρίου μέχρι τοῦ ἰουνίου.

[Ἕπεται συνέχεια]

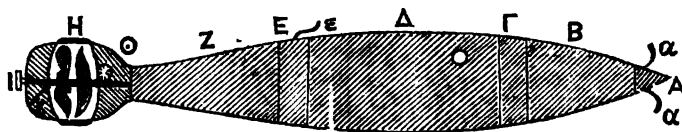
Ἐπειδὴ πολὺς ἀπό τινος γίνεται λόγος περὶ τορπιλλῶν, εὔκαιρον ἐνομίσαμεν νὰ καταχωρίσωμεν ἐνταῦθα χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑστίας» τὸ κατωτέρω ἀρθρίδιον περὶ τῆς τορπίλλης Whitehead, τῆς ἐν τῷ ἡμετέρῳ πολεμικῷ ναυτικῷ δεκτῆς γενομένης, ὅπερ ἀπέστειλεν ἡμῖν φίλος τῆς «Ἑστίας» καὶ τοῦ πράγματος εἰδήμων ἀνήρ. Σ. τ. Δ.

ΤΟΡΠΙΛΛΗ WHITEHEAD

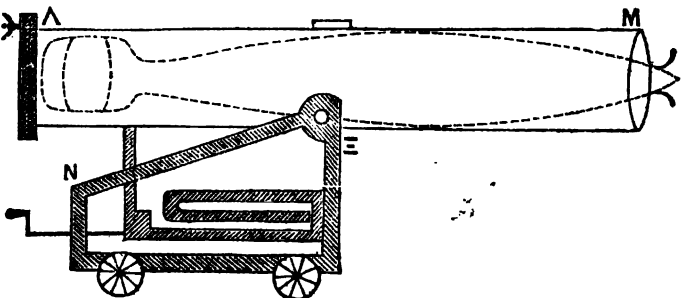
Μία ἐκ τῶν εὐφυεστέρων καταστρεπτικῶν ἐφευρέσεων τοῦ παρόντος αἰῶνος εἶναι καὶ ἡ ἐσχάτως ἐπινοηθεῖσα καὶ ἐφαρμοσθεῖσα εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τορπίλλη **Whitehead**, ἧς σύντομον περιγραφὴν ἐπιχειροῦμεν νὰ δώσωμεν ἐνταῦθα.

Τὰς βάσεις τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου τούτου φοβεροῦ ὅπλου, ὅπερ οἱ Ἄγγλοι ἀπεκάλεσαν *θαυμάσιον μηχάνημα, παρεμφερὲς πρὸς θαλάσσιον κῆτος, ἢ Λεβιάθαν ὑποβρύχιον ἀνυπολογίστου δυνάμεως*, ἔθηκεν ἀξιωματικός τις τοῦ αὐστριακοῦ ναυτικοῦ, καλούμενος **Luppis**.

Ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος ἀσχολούμενος περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐπιθετικῶν τορπιλλῶν, ἐπενόησε τὴν κατασκευὴν αὐτομάτου τορπίλλης, λαμβανούσης τὴν κίνησιν οἴκοθεν, δυνάμει πεπιεσμένου ἀέρος, μεταδιδομένου καὶ περικλειομένου ἀσφαλῶς, μέχρις ἐξαντλήσεως, ἐν αὐτῇ*.

Ἀκολούθως ἀνεκοίνωσε τὴν ἰδέαν ταύτην τῷ Ἄγγλῳ μηχανικῷ **Whitehead**, ὅστις, ἐπιλαβόμενος τοῦ ἔργου, προέβη εἰς διάφορα πειράματα, δι' ὧν ἐπήνεγκεν ἐπ' αὐτοῦ μεγάλας βελτιώσεις, κατασκευάσας πολλὰς τοιαύτας τορπίλλας ἐν τῷ ἐν Φιούμε ἐργοστασίῳ αὐτοῦ, ἐλάχιστα παρουσιαζούσας ἐλαττώματα.

Τῳόντι δὲ τὸ σύστημα τοῦτο ἀπεδείχθη τὸ κάλλιστον τῶν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον ἐπινοηθέντων ὑποβρυχίων μηχανημάτων, καὶ ἅπαντα σχεδὸν τὰ Κράτη παρεδέχθησαν αὐτό. Ἰδίως δὲ κατὰ τὸν τελευταῖον ῥωσσοτουρκικὸν πόλεμον ἐκρίθη ὡς τελεσφόρον ὅπλον ἐπιθέσεως καὶ ἀμύνης τῶν παραλίων. Μετὰ τὰς τελευταίας δὲ τελειοποιήσεις, ἃς εἰσήγαγεν ἀρτίως ὁ εἰρημένος ἐργοστασιάρχης, προσδιορίσας τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ ἐν σημαντικῇ ἀποστάσει ἀπαρεγκλίτως σχεδόν, καὶ προνοήσας ὅπως ἐν ἀποτυχίᾳ μὴ περιπέσῃ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ, ἡ σπουδαιότης καὶ χρησιμότης τοῦ ὅπλου τούτου ἐν καιρῷ πολέμου καθίσταται ἀδιαφιλονείκητος.

Ἡ τορπίλλη αὕτη εἶναι κατεσκευασμένη ἐκ χάλυβος τετορνευμένου, ἔχουσα μῆκος μὲν 14 μέχρι 15 ποδῶν, διάμετρον δὲ 40 σχεδὸν ἑκατοστομέτρων, καὶ ὁμοιάζει πρὸς νάρκην (τορπίλλην), ἐξ ἧς ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα, ἢ πρὸς δελφῖνα (Σχῆμα 1).

Τὸ ὅλον αὐτῆς σύστημα διαιρεῖται εἰς 7 μέρη. Τὸ πρῶτον ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ πιστολίου Α, τὸ δεύτερον ἐκ τῆς βαμβακοπυριταποθήκης Β, τὸ τρίτον ἐκ τοῦ μυστικοῦ Γ, ἔνθα κανονίζεται τὸ βάθος τῆς πορείας· τὸ τέταρτον ἐκ τοῦ διαχωρίσματος Δ, ἔνθα εὑρίσκεται ὁ πεπιεσμένος ἀήρ· τὸ πέμπτον ἐκ τῆς ἀερομηχανῆς Ε, ἥτις τίθησιν εἰς κίνησιν τοὺς δύο ἕλικας· τὸ ἕκτον ἐκ τοῦ κενοῦ Ζ, ἔνθα ὑπάρχει μικρὸν μηχάνημα τοῦ πηδαλίου, καὶ τὸ ἕβδομον ἐκ τῶν τριῶν πηδαλίων Η Ι καὶ Κ, ἅτινα περικλείουσι τοὺς δύο ἕλικας.

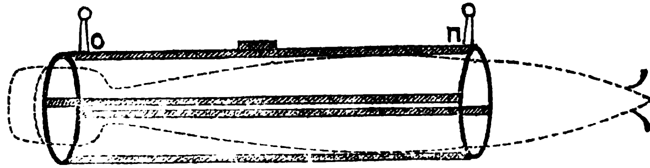
Ἡ δὲ χρῆσις αὐτῆς γίνεται ὡς ἑξῆς:

Ἀφοῦ πρῶτον ἡ τορπίλλη πληρωθῇ πεπιεσμένου ἀέρος μέχρις 70 ἀτμοσφαιρῶν διὰ τῆς ἐν τῷ διαχωρίσματι Δ εὑρισκομένης ὀπῆς διὰ καταλλήλου ἀεραντλίας, τίθεται ἀκολούθως ἐντὸς ὁμαλοῦ σωλῆνος μεταλλικοῦ, ἀνοικτοῦ κατὰ τὰ δύο ἄκρα (Σχῆμα 2).

Διὰ καταλλήλου μηχανισμοῦ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ σωλῆνος Λ Μ κλείεται ἑρμητικῶς, καὶ τότε ἀνοίγεται κρουνός, ὅστις συγκοινωνεῖ μετὰ πολλῶν σωλήνων Ν Ξ ἐπίσης, πεπληρωμένων πεπιεσμένου ἀέρος καὶ μετὰ τοῦ πυθμένος τοῦ ἀεροεκσφενδονιστικοῦ σωλῆνος, ὅστις πάραυτα ἐξακοντίζει τὴν τορπίλλην μέτρα τινὰ ἐκτὸς αὐτοῦ, ὡς διὰ στόματος τηλεβόλου. Ἀλλά, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ τορπίλλη ἐκσφενδονίζεται τοῦ σωλῆνος, ὑπάρχει περὶ τὸ μέσον τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ μέρους ἐλατήριόν τι, ὅπερ ὠθεῖ πρὸς τὰ ἄνω σφύραν τινὰ ε, ἀσφάλειαν καλουμένην, ἥτις, συγκοινωνοῦσα μετὰ τῆς ἀποθήκης τοῦ ἀέρος Δ, ἀφίνει αὐτὸν νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τῆς μηχανῆς, ἥτις τοῦ λοιποῦ κινεῖται αὐτομάτως ἐντὸς τῆς θαλάσσης διευθυνομένη κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀφοῦ προηγουμένως κανονισθῇ τὸ πηδάλιον τοῦ βάθους Ι

* Ἐν τούτοις ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς Ericsson, δι' ἐπιστολῆς ἣν ἀπηύθυνεν πρὸς τὸν «Engineering» (Ναυτικὴ καὶ Ἀποικιακὴ Ἐπιθεώρησις, Μάϊος 1870) ἰσχυρίζεται ὅτι τὴν πρώτην ἰδέαν τῆς αὐτοκινήτου τορπίλλης συνέλαβεν αὐτὸς ὑποβαλὼν τὰ περὶ τούτου κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1854 εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ναπολέοντα.

καὶ τὸ ἐλατήριον τῆς σφύρας Θ. Τοιουτοτρόπως δὲ ἐκσφενδονιζομένη καὶ τρέχουσα ἡ τορπίλλη ἐπικρούει ἐπὶ τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου τὴν βελόνην τοῦ πιστολίου αὐτῆς Α, καὶ ἀναφλέγει τὸ καψύλιον, ὅπερ μεταδίδει παραχρῆμα τὴν ἀνάφλεξιν ἐντὸς τῆς ἀποθήκης τῆς βαμβακοπυρίτιδος, καὶ ἐπιφέρει τὴν ἔκρηξιν τῆς τορπίλλης, ἥτις πάραυτα μεταβάλλει εἰς θρύμματα τὸ ἐχθρικὸν πλοῖον. Τὸ αὐτὸ δὲ συμβήσεται καὶ ἐὰν ἡ ἐπίκρουσις γείνῃ ἐπὶ τῶν ἀκίδων α α (Σχῆμα 1).

Ἡ ταχυντικὴ δύναμις τῆς τορπίλλης **Whitehead** ἀναλογεῖ πρὸς 20 ἕως 22 μίλια τὴν ὥραν καὶ διαρκεῖ πλέον τοῦ ἑνὸς τετάρτου, ἡ δὲ παρεκτροπὴ αὐτῆς εἰς ἀπόστασιν 500 μέτρων εἶναι μόνον 0μ, 50.

Τὸ σύστημα τοῦτο δύναται νὰ ἐκσφενδονίζεται καὶ ἐκ τοῦ πλοίου, τοποθετουμένου ἐπ' αὐτοῦ καταλλήλως τοῦ ἐκσφενδονιστικοῦ σωλῆνος, ἢ ἐκ τῶν σταθμῶν τῶν δεσποζόντων τῶν βυθιζομένων ἀμυντικῶν τορπιλλῶν. Ἐν τοῖς τορπιλλοφόροις μάλιστα εἴθισται νὰ αἰωρῶσιν ἔξωθεν εἰς τὰ πλευρὰ αὐτῶν τὴν τορπίλλην Whitehead ἐντὸς κανόνος ἢ σκελετώδους σωλῆνος Ο Π (Σχῆμα 3), ὃν καταβιβάζουσιν ἐν τῷ ὕδατι δίκην λέμβου, καὶ ἀπολύουσι τὴν τορπίλλην κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

* Ι

ΚΑΡΟΛΟΣ ΔΙΚΕΝΣ

Γονιμώτατος καὶ δημοτικώτατος πάντων τῶν συγχρόνων Ἄγγλων μυθιστοριογράφων εἶνε ὁ Κάρολος Δίκενς. Ἐγεννήθη τῇ 7 Φεβρουαρίου 1812. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὑπάλληλος ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ναυτικῶν, διέμενε τότε ἐν Πορτσμούθῃ. Τὰ ἴχνη τῶν πρώτων ἐντυπώσεων τῆς παιδικῆς του ἡλικίας παρέμειναν ζωηρότατα παρὰ τῷ περιφανεῖ συγγραφεῖ. Ὅπως ὁ Οὐάλτερ Σκὼτ ἀνεμιμνήσκετο τῶν παραδόξων ἰατρικῶν, ἅπερ ἐπέθετον ἐπὶ τοῦ πάσχοντος αὐτοῦ ποδός, ὅτε ἦτο τριετής, καὶ πῶς τὸν ἐσπαργάνουν δι' ἀρνείου δέρματος θερμοῦ, οὕτω καὶ ὁ Κάρολος Δίκενς ὡμίλει μετ' εὐχαριστήσεως περὶ τοῦ κηπαρίου, ἔνθα τὸ πρῶτον ἐβημάτισεν, ὑπὸ τὰ ὄμματα τῆς τροφοῦ του, ἐπιβλεπούσης αὐτὸν διὰ μιᾶς θυρίδος τοῦ μαγειρείου, περὶ τῶν γευμάτων του μετὰ τῆς πρεσβυτέρας του ἀδελφῆς, περὶ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν εἶδε τὸ πρῶτον στρατιώτας γυμναζομένους, καὶ τῷ ἐνεποίησε τόσον παράδοξον ἐντύπωσιν τὸ θέαμα τοῦτο. Διηγεῖτο ἐπίσης πῶς τῷ 1814 ἀφίκετο εἰς Λονδῖνον μετὰ τῶν γονέων του ἐνῷ ἔπιπτε χιών. Ἐκ Λονδίνου ὁ πατὴρ τοῦ Δίκενς ἐστάλη εἰς τὸν ναύσταθμον τοῦ Τσάθαμ. «Ἐκεῖ, ἔλεγε βραδύτερον ὁ Κάρολος, *κάποιος*—πολλάκις ἠρώτησα ἐμαυτὸν ἀπορῶν *ποῖος* ἦτο καὶ ποίαν ὁδὸν ἐτράπη μετὰ τὸν θάνατόν του,—μοὶ ἔμελπεν ἠρέμα τὸν ὕμνον τῆς ἑσπέρας, καὶ ἔκλαιον ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, εἴτε ἐκ τύψεως συνειδότος ἐπὶ τῷ ὅτι ἐλάκτισα τὸν μέν, εἴτε ἐκ λύπης διότι μ' ἐπείραξεν ὁ δὲ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας.

Ἡ οἰκία, ἣν κατῴκουν οἱ Δίκενς ἦτο λευκή, δι' ἀσβέστου ἐπικεχρισμένη, εἶχε δὲ κηπάριον ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν· ἦτον ἁπλουστάτη· ἀλλ' εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν, ἐπὶ τῆς μεγάλης λεωφόρου, ἠγείρετο ἐν θελκτικῇ τοποθεσίᾳ, ὡραῖον οἴκημα, ὅπερ ὁ μικρὸς Κάρολος ὑπεσχέθη εἰς ἑαυτὸν ν' ἀγοράσῃ ὅταν θὰ ἐμεγάλωνε. Τὸ ὄνειρον τοῦτο, ὅπερ ἔμελλε νὰ πραγματωθῇ βραδύτερον, ἐνέπλησε τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν· κατόπιν ἔγραψε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ πρωτοτυπίας μίαν ὀπτασίαν, ἣν ἐνεπνεύσθη ἐκ τῆς παιδικῆς ταύτης ἡλικίας τῆς παραδόξου καὶ μελετηρᾶς.

«Εὑρισκόμην εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ μεταξὺ Γκραβεζοὺρ καὶ Ῥότσεστερ δρόμου· ὁ ποταμὸς ηὐρύνετο ἐφ' ὅσον ἐξετείνετο τὸ βλέμμα του, ἔφερε δὲ πρὸς τὴν θάλασσαν πλοῖα μὲ ἱστία λευκά, ἢ καταμέλανα ἐκ τοῦ καπνοῦ· αἴφνης διέκρινα εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ παράδοξον παιδίον:

«Αἴ! παιδί! τῷ ἐφώνησα, ἀπὸ ποῦ εἶσαι;

— Ἀπὸ τὸ Τσάθαμ, μοὶ ἀπήντησε.

— Καὶ τί κάμνεις ἐδῶ;

— Πηγαίνω εἰς τὸ σχολεῖον.

«Ἐπλησίασα πρὸς αὐτὸ καὶ ἐβαδίσαμεν ὁμοῦ. Μετ' ὀλίγον τὸ παιδίον ἐπανέλαβε:

«Ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λόφον, ὅπου ὁ Φάλσταφ[1] ἦλθε νὰ ξεγυμνώσῃ τοὺς ταξειδιώτας ἐκείνους, 'ξεύρεις, κ' ἔπειτα ἔφυγε.

— Τὸν γνωρίζεις σὺ τὸν Φάλσταφ;

— Πολὺ καλὰ μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ μικρός. Ἐγὼ τώρα πλέον εἶμαι γέρων· εἶμαι ἐννέα χρόνων· ἀναγινώσκω πολλῶν εἰδῶν βιβλία· ἀλλά, σὲ παρακαλῶ, ἂς σταματήσωμεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, καὶ παρατηρήσετε ἐκεῖ κάτω, ἐκεῖνο τὸ ὡραῖο 'σπῆτι.

— Σοὶ ἀρέσκει; ἠρώτησα.

— Ὦ! πάρα πολύ, κύριε. Ἀπὸ τότε, ποῦ

1. Ὁ Φάλσταφ εἶνε πρόσωπον τοῦ Σαίκσπηρ «τέρας κατάφορτον πάχους, ἄνθρωπος ἐν σχήματι πίθου, παχὺς βοῦς μὲ παραγεμισμένην κοιλίαν» τοιαύτη εἶνε ἡ ἀπεικόνισίς του· ἠθικῶς εἶνε ἀνάλογος τῷ φυσικῷ «λαίμαργος, ὀκνηρός, ματαιόδοξος, ἅρπαξ». Ἡ παράδοσις βεβαιοῖ ὅτι ὁ Φάλσταφ οὗτος κατῴκησε πράγματι τὰς ἀκτὰς ἐκείνας.

δὲν εἶχα οὔτε τὴν μισὴ ἡλικία ποῦ ἔχω τώρα, ἡ μεγαλειτέρα μου χαρὰ ἦτο νὰ μὲ φέρουν ἐδῶ, ἀντίκρυ 'ς αὐτὸ τὸ 'σπῆτι. Καὶ τώρα ποῦ εἶμαι ἐννέα χρόνων, ἔρχομαι μόνος μου καὶ τὸ βλέπω· ὁ πατέρας ποῦ μὲ βλέπει ὅτι τὸ ἀγαπῶ τόσον πολὺ, μοῦ λέγει ὁλοένα· «Ἂν ἔχῃς ἐπιμονὴ καὶ ἐργάζεσαι πολὺ, μίαν ἡμέραν θὰ 'μπορέσῃς νἄλθῃς νὰ κατοικήσῃς 'ς αὐτὸ τὸ 'σπῆτι . . . μολονότι εἶνε ἀδύνατον, προσέθηκε τὸ παιδίον ἀποπνῖγον ἕνα στεναγμὸν, ἀλλ' ἀνοῖγον μεγαλειτέρους ὅσον τὸ δυνατὸν τοὺς ὀφθαλμούς του, ὅπως καλλίτερον ἀπολαύσῃ τῆς θέας τῆς ἀγαπητῆς οἰκίας.

«Ἐξεπλάγην ἐξ ὅσων ἤκουσα νὰ μοὶ διηγῆται τὸ παράδοξον μικρὸν παιδίον, διότι ἡ οἰκία αὕτη εἶνε ἰδική μου, ἀλλ' ἔχω λόγους νὰ πιστεύω ὅτι καὶ τὸ παιδίον εἶπε τὴν ἀλήθειαν».

Τὸ παράδοξον μικρὸν παιδίον δὲν ἦτον ἄλλος εἰμὴ αὐτὸς οὗτος ὁ Δίκενς. Ἦτον ἰσχνότατος καὶ καχεκτικὸς, ὑπέκειτο δὲ εἰς σπασμοὺς ἀποκωλύοντας αὐτὸν πάσης βιαίας ἀσκήσεως. Οὐδέποτε διέπρεψεν εἰς τ' ἀπαιτοῦντα ῥώμην καὶ ἐπιτηδειότητα παιγνίδια, τὰ τοσοῦτον εἰς τοὺς συμπατριώτας του προσφιλῆ, ἀλλ' ηὐχαριστεῖτο πολὺ βλέπων τὰ ἄλλα παιδία διασκεδάζοντα οὕτω. Ἡ ἀσθενικὴ αὕτη κατάστασις ἀπέβη εἰς αὐτὸν ἀληθὲς εὐτύχημα, διότι εἰς αὐτὴν ὀφείλει τὴν περιπαθῆ πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν κλίσιν, τὴν μόνην του διασκέδασιν. Παρεδίδετο δ' εἰς αὐτὴν χωρὶς οὐδεὶς νὰ φροντίσῃ νὰ τὸν παρορμήσῃ, καθόσον οἱ γονεῖς του, ὑπὸ πολυμελοῦς καταβεβαρυμένοι οἰκογενείας, δὲν ηὐκαίρουν νὰ μεριμνῶσι περὶ αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἡ μήτηρ του ἐδίδαξεν αὐτὸν τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς ἀγγλικῆς καὶ λατινικῆς, τῷ παρέδιδε τακτικῶς ἓν μάθημα καθ' ἑκάστην. Ἔπειτα ἐφοίτησεν εἰς μικτόν τι σχολεῖον ἀῤῥένων καὶ θηλέων μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Φανῆς. Γενόμενος ἀνὴρ ὁ Δίκενς ἠθέλησε νὰ ἐπανίδῃ τὸ σχολεῖον ἐκεῖνο, ἀλλά τῷ εἶπον ὅτι *ἀπὸ αἰώνων* ἦτο κρημνισμένον. Νέα ὁδὸς διήρχετο διὰ τῶν ἐρειπίων του. Οὐδὲν ἧττον ἐν τῇ φαντασίᾳ του ἐπανεῦρεν ὁ Κάρολος τὸ ἐργαστήριον τοῦ βαφέως, κείμενον ὑπεράνω τῆς κλίμακος, ἔνθεν τοσάκις εἶχε καταπέσει, καὶ τὸ παρὰ τὴν θύραν ξύστρον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐσκάλωνε συνήθως ὁ ποῦς του, ὅτε προσεπάθει νὰ καθαρίσῃ τὸ μικρόν του ὑπόδημα. «Ἡ διδασκάλισσα, λέγει, οὐδεμίαν κατέχει εἰς τὰς ἀναμνήσεις μου θέσιν, ἀλλὰ κυνάριόν τι φουσκωμένον ἐκ πάχους καὶ κατακεκλιμένον ἐπὶ τοῦ αἰωνίου ἀχυροστρώματος ἐν μακρῷ στενῷ διαδρόμῳ, διαμένει ἐναργῶς ἐν τῇ φαντασίᾳ μου. Ἡ ὑλακὴ τοῦ δυστρόπου τούτου ζώου, ὁ τρόπος του δι' οὗ προσέβαλλε τὰς ἀνυπερασπίστους μικρὰς κνήμας μου, τὸ φρικῶδες ῥύγχος αὐτοῦ, τὸ ἀείποτε βεβρεγμένον, καὶ ἐπὶ ὀδόντων λευκῶν διηνεωγμένον, ἡ προπέτεια τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ ἀγκιστροειδῶς συνεστραμμένης, πάντα ταῦτα ζῶσιν εἰσέτι δι' ἐμέ. Ἐξάπαντος θὰ ἦτο γαλλικῆς καταγωγῆς διότι τὸ ἀπεκάλουν «Fidèle», ἀνῆκε δὲ εἰς κυρίαν κατοικοῦσαν μικρὸν πρὸς τὰ ὄπισθεν δωμάτιον, μυστηριῶδες πρόσωπον, οὗτινος ἡ ὕπαρξις μᾶς ἐφαίνετο συγκεφαλαιουμένη εἰς τὰ ἑξῆς: χονδροφυσᾷ μὲ τὴν μύτην καὶ φορεῖ πῖλον ἐκ καστανοχρόου καστορίου».

Ὁ Κάρολος ἐνόησε βραδύτερον ὅτι ἡ μεγάλη τοῦ Ῥότσεστερ ὁδὸς ἦτον ἁπλοῦς δρομίσκος μόνον· ἀλλὰ τὴν ἐνόμιζε τότε, διὰ τῆς τάσεως ἐκείνης ἣν ἔχουσιν ὅλα τὰ παιδία νὰ μεγαλοποιῶσιν ὅσα βλέπουν, εὐρεῖαν ὡς πλατεῖαν πρωτευούσης. Ἐνόησε τότε ὅτι τὸ δημόσιον ὡρολόγιον, ὅπερ εἶχε νομίσει ὡς τὸ μεγαλείτερον τοῦ κόσμου, ἦτο σύνηθές τι καὶ παλαιὸν ὡρολόγιον, ἀσθενέστατα μάλιστα ἠχοῦν· ὅτι τὸ δημαρχεῖον, ὅπερ πάλαι ἐξελάμβανεν ὡς τὸ παλάτιον τοῦ Ἀλαδίνου, δὲν ἦτον εἰμὴ ἄθλιος σωρὸς πλίνθων καὶ ἀμμοκονίας. «Ἀλλοίμονον! ἀνακράζει, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην ἐπὶ τίνι δικαιώματι θὰ ἐμεμφόμην τὴν πόλιν ὅτι μετεβλήθη δι' ἐμὲ, ἀφ' οὗ ἐγὼ ἐπανακάμπτω εἰς αὐτὴν τοσοῦτον διάφορος ἐμαυτοῦ; Πᾶσαι οἱ πρῶται μου ἀναγνώσεις, αἱ πρῶταί μου χίμαιραι ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου χρονολογοῦνται· ἀνεχώρησα πιστεύων εἰς πάσας, καὶ ἐπαναφέρω ὀπίσω μόνον τὰ ἐρείπια αὐτῶν· ἴσως εἶνε σοφία τοῦτο, ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν εἶμαι καὶ καλλίτερος».

Ὁ Κάρολος Δίκενς οὐδὲν οὐδέποτε ἔγραψεν ἂν μὴ ᾐσθάνθη ἢ εἶδεν αὐτὸ ἐκ τοῦ σύνεγγυς· μέγα μέρος τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἀνευρίσκεται ἐν τῇ τοῦ Δαβὶδ Κόππερφιλδ. Ὅπως ὁ ἥρως τοῦ θελκτικοῦ τούτου διηγήματος, ὁ Κάρολος πάσας τῆς σχολῆς αὐτοῦ τὰς ὥρας ἀφιέρου εἰς ἀνάγνωσιν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πατρός του, βιβλιοθήκης οὐχὶ μεγάλου λόγου ἀξίας, ἀλλ' ἐκλεκτῆς· διὰ τῆς συχνῆς ἀναγνώσεως συνῳκειοῦτο πρὸς τὸν *Ῥοβινσὸν*, τὸν *Τὸμ Τζὼν*, τὸν *Δὸν Κισότον*, καὶ πρόσωπά τινα τῶν μύθων τῆς *Χαλιμᾶς*. Τὸ παράδειγμα τῶν ἡρώων τούτων παρεμύθει τὴν στενοχωρίαν του· προσεπάθει νὰ τοὺς μιμηθῇ, καὶ περιηγεῖτο μετ' αὐτῶν εἰς χώρας ἀγνώστους. Πολλάκις περιεπλανᾶτο ἀσκόπως, ὡπλισμένος διὰ παλαιοῦ καλοποδίου, μὲ τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀποφασίσει νὰ πωλήσῃ ἀκριβὰ τὴν ζωήν του ἐν περιπτώσει ἐπιθέσεως τῶν ἀγρίων. Κατὰ τὰς θερινὰς ἑσπέρας, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι παῖδες ἔπαιζον ἔξω, ὁ Κάρολος ἀνεγίνωσκε καθήμενος ἐπὶ τῆς κλίνης του. Ἑκάστη σιταποθήκη τῆς γειτονίας, ἕκαστος λίθος τῆς ἐκκλησίας, ἕκαστος τάφος τοῦ νεκροταφείου, συνεδέετο ἐν τῷ πνεύματί του πρὸς ἐπεισόδιόν τι τῶν εὐνοουμένων του βιβλίων. Μετὰ τόσας ἀναγνώσεις ἔλαβεν ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὸς τὴν γραφίδα. Μία τραγῳδία ὑπὸ τὸν τίτλον *Μίσναρ, σουλτάνος τῶν Ἰνδιῶν*, ἐκ τῶν *Παραμυθίων τῶν πνευμάτων* ἐξαχθεῖσα, κατέστησεν αὐτὸν διάσημον ἐν τῷ παιδικῷ κύκλῳ, ὅστις ἐξετίμα ἤδη αὐτὸν διὰ τὰ πολλά του πλεονεκτήματα.

Οὐδεὶς διηγεῖτο ἱστορίας ὡς αὐτός, οὐδεὶς ἔψαλλε κάλλιον αὐτοῦ κωμικὸν ᾆσμα. Τὸν ἀνεβίβαζον ἐπὶ τραπέζης διὰ νὰ τὸν ἀκούουν. Ἡ φωνή του ἦτο τραχεῖα καὶ ὀξεῖα· κατόπιν δὲ κατειρωνεύετο ἑαυτοῦ καὶ ἐλυπεῖτο ὅτι ὑπέβαλεν εἰς τοιαύτην βάσανον τὰ ὦτα τοσούτων μεγάλων προσώπων τῆς γειτονείας του. Ἀπομεμακρυσμένος τις ἐξάδελφός του, πολλῷ μεγαλείτερος αὐτοῦ τὴν ἡλικίαν, καὶ ὅστις ἠγάπα παραφόρως τὸ θέατρον, τὸν παρώρμα κατὰ τὴν ἐποχὴν περὶ ἧς ὡμιλοῦμεν, νὰ παριστάνῃ. Ὁ ἐξάδελφος οὗτος Τζὰμς Λάμερτ καλούμενος, ἦτον υἱὸς στρατιωτικοῦ χειρουργοῦ, καὶ διέμενεν ἐν τῷ νοσοκομείῳ, ἔνθα δωμάτια κενὰ πρὸς παράστασιν δραμάτων ἢ κωμῳδιῶν δὲν ἔλειπον. Ὁ Δίκενς καθ' ἅπαντα αὐτοῦ τὸν βίον ἠγάπα τὰς τοιαύτας παραστάσεις· γενόμενος δὲ πατὴρ παρώρμα τὰ τέκνα του νὰ παριστάνωσι μετὰ τῶν μικρῶν των φίλων φανταστικὰς παραστάσεις, ἐν αἷς αὐτὸς ἐλάμβανε πρόσωπον *δράκου* ἢ γίγαντος. Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν. Κατὰ τὰ δύω τελευταῖα ἔτη καθ' ἃ ὁ Κάρολος ἔζησεν ἐν Τσάθαμ, ἐφοίτα εἰς τὴν σχολὴν ἱερέως καλουμένου Οὐίλλιαμ Γκαῖδις, ὅστις ὑπέβαλεν ὑπὸ ἀναγκαῖον χαλινὸν τὰ διανοητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, αἵτινες ἠδύναντο ν' ἀποπλανηθῶσιν ἐπὶ πολλὰ ἀντικείμενα συγχρόνως φερόμεναι. Ὁ κ. Γκαῖδις ἐνησμένιζε κηρύττων τὸν μαθητήν του ἔξυπνον παιδί, ἐθριάμβευσε δὲ ὅτε τὸ μέλλον ἐπῆλθε δικαιολογῆσαν τὰς προρρήσεις του. Ἅμα τῇ δημοσιεύσει τοῦ *Πίκουϊκ* τῷ ἔπεμψε μίαν ταμβακοθήκην, κινδυνεύσας οὕτω νὰ τῷ ἐμπνεύσῃ τὴν μόνην κακὴν ἕξιν, ἣν θ' ἀπέκτα εἰς τὸ σχολεῖόν του, διότι ὁ Δίκενς ἐκ τῆς ἀλαζονείας ἣν ᾐσθάνθη διὰ τὴν κρίσιν τοῦ παλαιοῦ του διδασκάλου, ἤρξατο ποιούμενος χρῆσιν τῆς ταμβακοθήκης, οὐχὶ δ' ἄνευ κόπου ἀπέμαθεν εἶτα τὴν ἕξιν τοῦ ταμβάκου.

Ὁ Κάρολος ἦτον ἐννεάτης ὅτε ὁ πατήρ του ἐκλήθη εἰς Λονδῖνον. Ἐδέησε ν' ἀποχωρισθῇ τοῦ καλλίστου διδασκάλου του, καὶ τῆς μικρᾶς βιβλιοθήκης ἥτις περιεῖχε τοὺς καλλιτέρους του φίλους, τὴν χαρὰν καὶ τὸν ἥλιον τῆς ἀσθενικῆς παιδικῆς ἡλικίας του. Τὸν ἀνεβίβασαν ἐπὶ τοῦ λεωφορείου, ἀνέκφραστον δ' ᾐσθάνθη θλίψιν βλέπων φεύγοντα περὶ ἑαυτὸν, ἀπομακρυνόμενα αὐτοῦ τὰ δάση, τοὺς ἀγρούς, τὰ μέγαρα, τὸν παλαιὸν καθεδρικὸν ναόν. Τὴν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἑσπέραν ὁ Γκαῖδις ἔτρεξε διὰ μέσου τῶν διεσκορπισμένων ἀποσκευῶν καὶ τῷ προσέφερε τὴν *Μέλισσαν* τοῦ Γόλσδμιθ ὡς ἐνθύμιον. Τοῦτο μόνον τὸ βιβλίον συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ ὅπως διασκεδάσῃ τὴν πλῆξίν του κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο ταξείδιον.

Ἡ βροχὴ κατέπιπτεν ἀδιακόπως καθ' ὅλον τῆς ὁδοιπορίας των τὸ διάστημα. Ὁ Κάρολος διέβλεπε τὴν μέλλουσάν του ὕπαρξιν ἐν τῇ ῥαγδαίᾳ ἐκείνῃ βροχῇ, καὶ κατὰ δυστυχίαν τὰ θλιβερὰ προαισθήματα ὑφ' ὧν κατεβιβρώσκετο δὲν διεψεύσθησαν. Ὁ πατήρ του διετέλει ἐν ἐσχάτῃ χρηματικῇ ἀνάγκῃ· τὸ ἐνόησεν ἅμα ὡς ἀφίκετο εἰς Λονδῖνον. Ἡ ὑπογραφὴ ἑνὸς ἐγγράφου, — ὁμολόγου πρὸς δανειστὰς — καὶ τὸ δυστυχὲς παιδίον ἐξέλαβεν αὐτὸ ὡς διαβολικὴν περγαμηνήν, ἐπανήρχετο ἀκαταπαύστως περὶ ἑαυτὸν ἐν τῇ συνδιαλέξει. Ἀποτέλεσμα τῆς ὑπογραφῆς ἐκείνης ὑπῆρξε ῥιζικὴ μεταβολὴ ἐν τῷ τρόπῳ τοῦ ζῆν τῶν Δίκενς. Ἠναγκάσθησαν νὰ μετοικήσωσιν εἴς πενιχρόν τι οἴκημα τῶν προαστείων τοῦ Λονδίνου. Ἐκεῖ οὐδένα εἶχε φίλον ὁ Κάρολος, οὐδεμίαν ᾐσθάνετο εὐχαρίστησιν. Τὸ μικρὸν παιδίον δὲν ἐνόει τὸ αἴτιον οὔτε τῆς μονώσεώς του, οὔτε τῶν στερήσεων ἃς ἠναγκάζοντο νὰ ὑπομένωσι, ἀλλ' ἀναλογιζόμενον τί ἀπώλεσεν ἀπελθὸν τοῦ Τσάθαμ, ἓν μόνον ἐπεθύμει πρᾶγμα: νὰ σταλῇ ἀδιάφορον εἰς ποῖον σχολεῖον ὅπως μάθῃ ἀδιάφορον τί. Χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ, λέγει τῶν φίλων του καὶ βιογράφων τού τις, καὶ ὑπὸ τὸ ὑπόστεγον ἐκεῖνο οἴκημα, ἦτον εἰς τὸ σχολεῖον, τὸ ἀνώτερον παντὸς ἄλλου σχολεῖον τῆς δυστυχίας, ἐν' ᾧ ἐμορφώθη διὰ τὸ μέλλον οὐ μόνον ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ἡ διάνοιά του. — Εἰς τὸ βαθύτατον αἴσθημα ὅπερ ᾐσθάνθη ἐκ τῆς φρίκης τῆς ἐνδείας ἐν τῇ πτωχῇ ἐκείνῃ συνοικίᾳ τῆς μεγαλουπόλεως, ὀφείλει ὁ Κάρολος τὴν δημοτικότητα τῶν πρώτων του ἔργων, ἐν οἷς περιέγραψε πᾶν ὅ,τι ὑπέστη μετὰ φυσικότητος τοσοῦτον ὀδυνηρᾶς. Ὁ Κάρολος Δίκενς ἠγάπα περιπαθῶς τὸν πατέρα του καὶ ἐξεφράζετο ἀείποτε περὶ αὐτοῦ ὡς περὶ τοῦ καλλίστου τῶν ἀνθρώπων, ἐπαινῶν τὴν πρὸς τοὺς οἰκείους ἀφοσίωσιν αὐτοῦ, τὴν τρυφερότητα μεθ' ἧς ἐπεμελεῖτο αὐτοῦ κατὰ τὰς ἀσθενείας του· ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ἔνθεν μὲν ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως πόρων, ἑτέρωθεν δ' ἕνεκα ποιᾶς τινος ἠθικῆς ἀμεριμνησίας ὁ δυστυχὴς ἀνὴρ εἰθίσθη κατὰ μικρὸν εἰς τὸ νὰ βλέπῃ τὸν υἱόν του βοηθοῦντα εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας, στιλβόνοντα τὰ ὑποδήματα, ὀψωνίζοντα, ἐπαγρυπνοῦντα ἐπὶ τῶν μικρῶν του ἀδελφῶν (ἦσαν ἕξ, ἐξ ὧν δύω ἀπέθανον ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ) οὕτω δὲ ἐλησμόνησε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ.

Ὁ νέος Λάμερτ περατώσας ἄρτι τὰς σπουδάς του, καὶ περιμένων θέσιν τινὰ ἐν τῷ στρατῷ, κατῴκει μετὰ τῆς οἰκογενείας Δίκενς. Οὗτος ἔπηξε μικρὸν θέατρον διὰ τὸν δυστυχῆ του ἐξάδελφον, οὗτινος ἡ ἐγκατάλειψις βαθεῖαν τῷ ἐνέπνεε λύπην. Τὸ θέατρον τοῦτο ἦτον ἡ μόνη διασκέδασις τοῦ Καρόλου, ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι δὲν τὸν ἐπαρηγόρει ἐντελῶς. Ἰδὼν, ἐν τῷ μεταξὺ, τὴν ἀδελφήν του Φανῆν φοιτῶσαν εἰς τὴν βασιλικὴν Ἀκαδημείαν τῆς μουσικῆς, ᾐσθάνθη ὡς νὰ ἔπληττεν αὐτὸν κατάκαρδα ὀξὺ ἐγχειρίδιον· ἡ ὀδύνη αὐτοῦ ἡ βαθεῖα οὐδὲν εἶχε τὸ κοινὸν πρὸς τὴν ζηλοτυπίαν, ἀλλ' ἐπεμαρτύρει ἀκουσίαν περὶ ἑαυτοῦ μέριμναν. Τὰς ὥρας τῆς ἀργίας του διῆρ-

χετο θλιβερῶς ὀνειροπολῶν, στρέφων τὸ βλέμμα, διὰ μέσου τοῦ καπνοῦ, ἐπὶ τοῦ θόλου τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Παύλου· ἄλλοτε δ' ἐπορεύετο εἰς τὰ νοσοκομεῖα ἢ τὰ ἄλλα φιλανθρωπικὰ καταστήματα, κ' ἐκεῖ ἔβλεπεν ἀνελισσομένας ἐνώπιόν του τὰς φρικωδεστέρας σκηνὰς τῆς ἐνδείας καὶ τῆς συμφορᾶς. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι αἱ συνεχεῖς ἀδιαθεσίαι, αἵτινες ἀπεκώλυον αὐτὸν καὶ σωματικῶς ν' ἀναπτυχθῇ, συνετέλουν εἰς τὴν μελαγχολικὴν ταύτην δυσθυμίαν. Ἀλλὰ εὐκόλως διελύετο τῆς δυσθυμίας του ἡ ὁμίχλη· εἷς περίπατος ἐν ταῖς ὡραίαις συνοικίαις τοῦ Λονδίνου καθίστα αὐτὸν παράφορον ἐκ χαρᾶς.

Τὸν θεῖόν του μόνον καὶ τὸν ἀνάδοχόν του ἐπεσκέπτετο· ὁ τελευταῖος οὗτος ἦτο κατασκευαστὴς ἱστῶν καὶ ἐξαρτυμάτων τῶν πλοίων, ἔζη δ' ἐν εὐπορίᾳ καὶ προσεφέρετο πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλῆς τῆς ἀγαθότητος. Ὁ Κάρολος ὁσάκις μετέβαινε νὰ τὸν ἴδῃ, ἐπλήρωνε τὸ ἀντίτιμον τῆς θερμῆς, ἧς ἠξιοῦτο, φιλοξενίας, δι' ᾀσματίων ἅτινα μίαν ἑσπέραν κατέθελξαν ἐπὶ τοσοῦτον ἔντιμον ναυπηγόν τινα φιλοξενούμενον ὑπὸ τοῦ θείου του, ὥστε τὸν ἀπεκάλεσε *θαῦμα*. Ὁσάκις μετέβαινε νὰ γευματίσῃ ἐν τῇ πόλει ὁ Δίκενς κατελαμβάνετο ὑπ' ἐκστάσεως θεωρῶν τὰς φωταψίας τῶν ὁδῶν, αἵτινες, καθ' ἅπαντα τὸν βίον του, παρέμειναν δι' αὐτὸν τὸ ὡραιότερον τῶν θεαμάτων. Ὁ ἀδελφὸς τῆς μητρός του κ. Βαρόου, κατῴκει τὴν οἰκίαν βιβλιοπώλου ἄρτι ἀποθανόντος, οὗτινος ἡ χήρα ᾐσθάνθη στοργὴν πρὸς τὸν μικρὸν Δίκενς, ὅστις μετέβαινε συχνὰ εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ θείου του κλινήρους διατελοῦντος ἐκ κατάγματος τῆς κνήμης. Ἐδάνειζεν αὕτη βιβλία εἰς τὸ παιδίον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπεπειράθη νὰ γράψῃ *εἰκόνας*, καὶ περιέγραψε γραῖαν τινὰ κωφήν, καὶ γέροντα κουρέα, ὅστις οὐδέποτε ἐκουράζετο ἀφηγούμενος τὸν τελευταῖον κατὰ τοῦ Ναπολέοντος πόλεμον, διακηρύττων τὰ σφάλματα τοῦ μεγάλου αὐτοκράτορος καὶ ἀνοικοδομῶν τὸν βίον αὐτοῦ ἐπὶ σχεδίου ὅλως ἰδικοῦ του· ἀλλ' οὐδέποτε θὰ ἐτόλμα νὰ παρουσιάσῃ τοιαῦτα δοκίμια. Πρὶν ἔτι τέλεον θεραπευθῇ ἡ κνήμη τοῦ κ. Βαρρόου, νέα περίοδος πυρετοῦ κατέρριψε κλινήρη τὸν Κάρολον. Ταὐτοχρόνως ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀμειλίκτως ὑπὸ τῶν δανειστῶν του καταθλιβόμενος, διετέλει ἐν ἀπελπιστικῇ οἰκονομικῇ καταστάσει. Ἡ κυρία Δίκενς προσεπάθησε νὰ προσέλθῃ αὐτῷ ἀρωγός. Ὁ ἀνάδοχος, ὅστις εἶχε πολλὰς ἐν Ἰνδίαις γνωριμίας, παρατηρήσας ὅτι οἱ Ἄγγλοι τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστελλον τὰ τέκνα των εἰς τὴν μητέρα πατρίδα ὅπως ἀνατραφῶσι, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ θέσῃ ἐπιγραφὴν ἐπὶ τῆς θύρας του καὶ ν' ἀνοίξῃ οἰκοτροφεῖον. Ὁ Κάρολος ἐσκίρτα ἐκ χαρᾶς. Πρὸ παντὸς ἄλλου διέβλεπε τὴν πιθανότητα τοῦ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰ μαθήματά του, καὶ συλλέξῃ ψυχία τινὰ μαθήσεως. Ἂς ἀφήσωμεν νὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἴδιος:

«Διένεμον καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις προγράμματα ἐπικαλούμενα τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τοῦ καταστήματός μας· ἀλλ' οὐδεὶς μαθητὴς ἐνεφανίσθη, καὶ δὲν εἶδον ἡ ἐλαχίστη ποτὲ νὰ γίνηται παρασκευὴ πρὸς ὑποδοχὴν μαθητῶν. Γνωρίζω μόνον ὅτι τὰ πράγματα ἐδεινοῦντο ὁσημέραι μὲ τὸν ἀρτοποιὸν καὶ τὸν κρεοπώλην, ὅτι συνήθως δὲν εἴχομεν νὰ φάγωμεν, καὶ ὅτι ἐπὶ τέλους ἐφυλάκισαν τὸν πατέρα μου».

Ὁ δυστυχὴς μικρὸς Δίκενς διήρχετο τοῦ λοιποῦ ὅλον του τὸν χρόνον, μεταβιβάζων, μὲ ὀφθαλμοὺς δακρυβρέκτους, ἔνθεν κἀκεῖθεν εἰδήσεις ὑπὲρ τοῦ φυλακισμένου. Ὁ πατήρ του καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ φυλακισθῇ τῷ εἶπεν ὅτι ἐφ' ὅρου ζωῆς θὰ μείνῃ ἐν τῇ φυλακῇ. Τοῦτο κατεσπάραξε τὴν καρδίαν του. Ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ κ. Δίκενς ἦτον ἐγκεκλεισμένος καὶ ἕτερος ὀφειλέτης, ὁσάκις δ' ἐπρόκειτο νὰ φάγωσιν ἐδανείζοντο τὸ μαχαίριον καὶ τὸ περόνιον λοχαγοῦ τινὸς ἄνωθι οἰκοῦντος. Ταῦτα πάντα ἀφηγήθη βραδύτερον ἐν τῷ *Δαβὶδ Κόππερφιλδ*. Ὁ Κάρολος ἐπέστρεφεν οἴκαδε ὅπως παραμυθῇ τὴν μητέρα του, ἥτις ἐπώλει ἢ ἐνεχυρίαζεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον πᾶν ὅ,τι ἐκέκτητο. Τὸ παιδίον εἶχεν ἐπιφορτισθῇ νὰ ἐκτελῇ τὰς θλιβερὰς ταύτας πωλήσεις. Τὰ ἐκ Τσάθαμ κομισθέντα βιβλία ἐξεποιήθησαν πρῶτα. Ἐπηκολούθησαν πάντα τὰ λοιπά, ἄχρις ὅτου μόνον αἱ κλῖναι, καθέκλαι τινὲς καὶ μία τράπεζα τοῦ μαγειρείου ὑπελείφθησαν. Ἡ οἰκογένεια ἐσκήνου, οὕτως εἰπεῖν, εἰς κενὰ δωμάτια· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἦσαν ἁπλοῦν προανάκρουσμα μόνον μεγαλειτέρων δεινοπαθημάτων. Ἐν ἡλικίᾳ δέκα ἐτῶν ὁ Κάρολος μεθ' ὅλην τὴν εὐαισθησίαν τοῦ χαρακτῆρός του, μεθ' ὅλην τὴν ζωηρὰν αὐτοῦ νοημοσύνην ἠναγκάσθη νὰ εἰσέλθῃ ὡς ἐργάτης ἐν καταστήματι κατασκευάζοντι βαφὰς ὑποδημάτων, τοῦ γαμβροῦ τοῦ Τζάμς Λάμερτ, μὲ ἑβδομαδιαίαν ἀπολαυὴν ἓξ σελινίων. Τὸ κατ' εὐφημισμὸν μόνον δυνάμενον νὰ κληθῇ κατάστημα τοῦτο ἦτο παλαιὰ ῥυπαρὰ καὶ κατηρειπωμένη οἰκία, κατὰ γράμμα ἠρημωμένη ὑπὸ τῶν ποντικῶν· τὰ ὑπόγεια ἔβριθον αὐτῶν, ὁ δὲ ἀδιάκοπος πάταγός των ἐπλήρου τὴν σκωληκόβρωτον κλίμακα. Τὸ κύριον μέρος τοῦ καταστήματος, ἐν ᾧ ἐγίνετο ἡ πώλησις, ἦτον εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, ἐκεῖ δὲ εἰς γωνίαν τινὰ σκοτεινὴν εἰργάζετο ὁ μικρὸς Κάρολος καλύπτων τὰ δοχεῖα τῆς βαφῆς διὰ χαρτίων δι' ἐλαίου ἠλειμμένων, ἔπειτα διὰ τεμαχίου κυανοῦ χαρτίου, ὅπερ προσέδενε διὰ σπάγου καὶ περιέκοπτεν ἀκολούθως. Ἀφ' οὗ παρεσκεύαζεν οὕτω ἱκανὸν ἀριθμὸν δοχείων, ἔπρεπε νὰ ἐπικολλήσῃ ἐφ' ἑκάστου ἓν σῆμα. Δύω ἢ τρία ἄλλα παιδία εἰργάζοντο εἰς τὸ κατώτερον πάτωμα, τὸν αὐτὸν ἀπολαμβάνοντα μισθόν. Ἓν ἐξ αὐτῶν ἀνέβη τὴν πρώτην ἡμέραν, ἐπικλινῆ ἔχον ἐπὶ τοῦ ὠτός του τὸν χάρτινον σκοῦφόν του, ὅ-

πως διδάξῃ τὸν νεήλυδα νὰ δένῃ τὸν κόμβον τοῦ σπάγου. Ὠνομάζετο Βὸβ Φάγγεν· τὸν ἀνευρίσκομεν δ' ἐν τῷ διηγήματι *Ὄλιβερ Τουΐστ*[1]... Ὁ Λάμβερτ εἶχε προτείνει εἰς τὸν γαμβρόν του νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς τὸν Κάρολον ν' ἀκούῃ μαθήματα ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ἄχρι τῆς μιᾶς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν συνεβιβάζετο πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ καταστήματος. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὁ μικρὸς Δίκενς ἠναγκάσθη νὰ μετενέγκῃ τὰ δοχεῖά του, τὰ φύλλα τοῦ κυανοῦ καὶ τοῦ δι' ἐλαίου ἠλειμμένου χαρτίου του καὶ τὰ σήματά του εἰς τὴν κοινὴν αἴθουσαν, ἔνθα εἰργάσθη παρὰ τὸν Βὸβ Φάγγεν καὶ ἕτερόν τινα ἀγυιόπαιδα, Γκρὴν καλούμενον. Ὁ Βὸβ Φάγγεν ἦτον ὀρφανός, καὶ κατῴκει παρὰ τῷ γαμβρῷ του λεμβούχῳ τοῦ Ταμέσεως· ὁ πατὴρ τοῦ Γκρὴν ἦτο πυροσβέστης, προσκεκολλημένος εἰς μικρόν τι θέατρον, ἐν ᾧ ἡ μικρὰ ἀδελφὴ τοῦ Γκρὴν ὑπεκρίνετο τοὺς διαβολίσκους εἰς τοὺς μίμους.

»Οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ ἐκφράσῃ, διηγήθη βραδύτερον ὁ Δίκενς τὴν μυχίαν ἀγωνίαν, ἥτις κατέλαβε τὴν ψυχήν μου, ὅτε ᾐσθάνθην ὅλας τὰς ἐλπίδας ὑφ' ὧν ἐλικνιζόμην νὰ γίνω σοφὸς καὶ διαπρεπὴς ἄνθρωπος, σβεννυμένας ἐν ἐμοὶ μίαν πρὸς μίαν. Τοσοῦτον βαθέως ἐνετυπώθη εἰς τὴν ψυχήν μου ἡ ὀδύνη καὶ τὸ αἶσχος, ὥστε σήμερον ἔτι, ἔνδοξος, ἀγαπώμενος, εὐτυχής, συμβαίνει νὰ λησμονῶ εἰς τὰς ὀνειροπωλήσεις μου ὅτι ἔχω γυναῖκα καὶ τέκνα προσφιλῆ, καὶ ὅτι εἶμαι μάλιστα ἀνήρ, καὶ φέρομαι ἄπελπις πρὸς ἐκείνην τοῦ βίου μου τὴν ἐποχήν.

»Ἡ μήτηρ μου, αἱ ἀδελφαί μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου διέμενον μακράν. Θὰ μοὶ ἦτο δὲ λίαν δυσχερὲς νὰ μεταβαίνω εἰς τὴν οἰκίαν ἣν κατῳκοῦμεν, καὶ νὰ ἐπιστρέφω κατὰ τὸ τεταγμένον χρονικὸν διάστημα τοῦ γεύματος. Ἔφερον λοιπὸν μετ' ἐμοῦ τὸ γεῦμά μου, ἄλλοτε δ' ἠγόραζον ἔκ τινος μαγαζείου τῆς γειτονείας ἄρτον δέκα λεπτῶν μὲ μικρὰν μερίδα βοείου κρέατος ἢ ὀλίγου τυρίου. Ἔπινον δὲ καὶ ἓν ποτήριον ζύθου εἰς ἓν ἄθλιον παλαιὸν καπηλεῖον εἰς τὴν ἑτέραν πλευρὰν τῆς ὁδοῦ κείμενον».

Ἦτο τόσον μικρόσωμος ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν του, καὶ ἐφαίνετο τοσοῦτον δυστυχὴς μὲ τὰ ἐφθαρμένα ἐκεῖνά του ἐνδύματα, ὥστε οἱ μὴ γνωρίζοντες αὐτὸν δὲν ἐφρόντιζον ποσῶς νὰ τῷ δώσωσι ζῦθον. Μίαν ἑσπέραν ἠθέλησε νὰ ἑορτάσῃ τὴν ἐπετηρίδα τῶν γενεθλίων του ἢ ἄλλην τινὰ ἀξιομνημόνευτον χρονολογίαν, ζητῶν ποτήριον ζύθου ale καὶ ἀπὸ τὴν καλλιτέραν ποιότητα. Ὁ κάπηλος τὸν παρετήρησεν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν μετὰ παραδόξου μειδιάματος· εἶτα δ' ἐκάλεσε τὴν γυναῖκά του.

»Ἀναπολῶ εἰσέτι, διηγεῖτο βραδύτερον ὁ Δίκενς, τὸν κάπηλον μὲ τὰς χειρίδας τοῦ ὑποκαμίσου του, τὴν γυναῖκά του μὲ τὸ ἐργόχειρον, καὶ ἐμὲ αὐτὸν λίαν τεταραγμένον ἐκ τῆς περιεργίας των, ἀποκρινόμενον ὅσον κάλλιον ἠδυνάμην εἰς τὰς ἐρωτήσεις των περὶ τοῦ ὀνόματός μου, τῆς ἡλικίας μου, τοῦ ἐπαγγέλματός μου, διὰ τρόπου ὥστε οὐδένα νὰ προσβάλλω. Μοὶ ἔδωκαν ζῦθον, ὅστις δὲν ἦτο νομίζω πολὺ δυνατός, καὶ ἡ κάπηλος κλίνασα μοὶ ἔδωκεν ἓν φίλημα, ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ἔκπληξις καὶ συμπάθεια, ἀλλὰ πρὸ πάντων πολλὴ ἀγαθότης γυναικεία...»

Ἕπεται τὸ τέλος

1. Τοῦ διηγήματος τούτου μετάφρασιν ἐδημοσίευσεν ἡ «Ἑστία».

ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ ἀκαδημεικοῦ H. Taine].

Οὐδεμία ἀνθρωπίνη ὕπαρξις ἐνοήθη ὑπ' οὐδεμιᾶς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως. Τὸ πολὺ πολὺ ἐκ συνηθείας, ὑπομονῆς, συμφέροντος, φιλίας, ἀνέχονται καὶ ὑποφέρουσιν ἀλλήλας.

—

Τὸ νὰ δώσῃ τις εἰς γυναῖκα συλλογισμόν, ἰδέας, πνεῦμα, εἶνε τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἔδιδε μαχαίριον εἰς χεῖρας παιδίου.

—

Ἡ αὐθεντία ἀνετράπη ἐν τῷ γάμῳ. Ἐξημερωθέντων τῶν χαρακτήρων, ὁ ἀνὴρ δὲν εἶνε πλέον ἀρκούντως ἰσχυρὸς ὅπως ὑποφέρῃ τὴν θλῖψιν τῆς γυναικός· ὑποχωρεῖ ἐξ οἴκτου. Ἐπαυξηθείσης τῆς ἐργασίας ὁ ἀνὴρ εἶνε τοσοῦτον καταπεπονημένος, ὥστε δὲν δύναται ν' ἀνθίσταται εἰς τὴν ὀχληρὰν θέλησιν τῆς γυναικός· ὑποχωρεῖ ἐκ κοπώσεως.

—

Ὅσαι φυλαὶ τόσοι καὶ ἔρωτες. Ὑψηλόσωμός τις Γερμανός, σοφός, ἐνάρετος, φλεγματικὸς ἔλεγε μιᾷ τῶν ἡμερῶν: Αἱ ψυχαί εἰσιν ἀδελφαὶ ἐξ οὐρανοῦ πεσοῦσαι, αἵτινες ἅμα ὡς ἀναγνωρισθῶσι τρέχουσι πρὸς ἀλλήλας. Μικρόσωμός τις Γάλλος, ξηρός, αἱματώδης, πνευματώδης, εὔστροφος, τῷ ἀπήντησε: «Ἔχετε δίκαιον, εὑρίσκομεν πάντοτε ὑπόδημα διὰ τὸν πόδα μας».

—

Ὅσαι φυλαὶ τόσαι καὶ φαντασίαι· ἴδετε τὸν ὁρισμὸν τοῦ εὐτυχοῦς ἀνθρώπου ἐν ταῖς παροιμίαις:

Ὁ Γάλλος λέγει: «Ἐγεννήθη κτενισμένος».— Καταφαίνεται ἡ μανία του πρὸς τὴν κόμμωσιν, τὴν κομψότητα, τὰς συναναστροφὰς καὶ τὰς διασκεδάσεις.

Ὁ Ἄγγλος λέγει: «Ἐγεννήθη μὲ ἀργυροῦν κοχλιάριον εἰς τὸ στόμα.» — Θετικὸς καὶ ἀδηφάγος· καταφαίνεται ἡ τάσις του πρὸς τὰ φαγητά, τὴν καλὴν πέψιν, τὴν ἄνεσιν, τὸ σεβάσμιον ἐξωτερικὸν καὶ τὰ σκοῦδα.

Ὁ Γερμανὸς λέγει: «Ἐγεννήθη ἐντὸς δέρματος εὐτυχίας». Ἀοριστολόγος, κυλιόμενος ἐν τῇ χυδαιότητι καὶ τῷ μαγειρείῳ. Ὁ ἀλλαντοπώλης ἰδεολόγος.

—

Ἡ γυνὴ καὶ τὸ ἔργον τῆς τέχνης εἰσὶ συγγενῆ πλάσματα· ἡ αὐτὴ κατάπτωσις καὶ ὡς πρὸς τὴν μίαν καὶ ὡς πρὸς τὸ ἕτερον· ἡ αὐτὴ ἀδυναμία πρὸς λατρείαν καὶ πρὸς παραγωγήν.

—

Ὅπως σχηματίσῃ τις ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ζωῆς πρέπει νὰ ἔχῃ προχωρήσει αὐτὸς οὗτος μέχρι τοῦ χείλους τῆς αὐτοκτονίας ἢ μέχρι τοῦ κατωφλίου τῆς παραφροσύνης, τοὐλάχιστον ἅπαξ.

—

Ὅταν διῆλθέ τις ἓν ἔτος μακρὰν τῆς κοινωνίας, μόνος μετά τινος ἐπιστήμης, τῆς ἀστρονομίας ἢ τῆς βοτανικῆς, εὑρίσκεται ἐν στενοχωρίᾳ, ὅταν πρόκηται νὰ ὁμιλήσῃ ἔν τινι αἰθούσῃ. Ὁμοιάζει πρὸς χορευτὴν ὅστις διακόψας τὰς καθημερινὰς χορευτικὰς ἀσκήσεις του, χορεύει σκαιῶς. Πράγματι ἡ κοινωνικὴ ζωὴ εἶνε στραγγαλισμὸς πάσης ἀληθείας. Ψεύδομαι ὅταν ἐρωτῶ μετ' ἐνδιαφέροντος περὶ τῆς ὑγείας σας καὶ τῶν ὑποθέσεών σας. Ψεύδεσθε ὅταν μοὶ λέγετε ὅτι θὰ εὐχαριστηθῆτε ἂν μ' ἐπισκεφθῆτε ἢ ἂν μὲ ἴδητε. Συμπτύσσω καὶ παραμορφῶ τὰ πράγματα ἂν θέλω ἡ διήγησίς μου νὰ ἦνε ἐπαγωγὸς καὶ κοσμία. Καλλωπίζω, μετριάζω, ἢ μεγαλοποιῶ τὴν γνώμην μου ὅπως τὴν καταστήσω ἀνεκτήν. Μεταχειρίζομαι τὰ μεγάλα ἐπίθετα ὅπως περιγράψω τὴν ἱκανότητά σας, καὶ τὰ μικρὰ ὅπως ὑποσημάνω τὴν ἰδικήν μου. Παρεισάγω, ὑπερφορτόνω ἢ ἐλαττῶ, παρεκκλίνω ἢ διαστρέφω. Ἡ ἀλήθεια δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ τῶν χειρῶν μου εἰμὴ ὡς γυνὴ ἐκ τοῦ κομμωτηρίου της, πεφυκιωμένη, ἐψιμυθιωμένη, στενευμένη ἀπὸ τὸ ἓν μέρος, πεπλατυσμένη ἀπὸ τὸ ἕτερον. Μετά τινα χρόνον δὲν ἐννοῶ πλέον τὰ ψεύδη μου, οὔτε ὑμεῖς τὰ ἰδικά σας, καὶ ἂν μαντεύωμεν οἱ μὲν τὴν μυχίαν σκέψιν τῶν δὲ, κατορθοῦμεν τοῦτο διὰ μέσου καὶ ἐναντίον τῶν φράσεων, διὰ τῶν ὁποίων τὴν περικαλύπτομεν καὶ τὴν καλλωπίζομεν.

—

Ἄγονται τόρα αἱ νεάνιδες νεαρώταται εἰς τὰς συναναστροφὰς καὶ τὴν κοινωνίαν.

Ἀνατρέφονται ἐν ταῖς συναναστροφαῖς καὶ διὰ τὰς συναναστροφάς, ἐν ταῖς τέχναις καὶ διὰ τὰς τέχνας, ὥστε τὸ ψεῦδος καθίσταται δι' αὐτὰς ἕξις καὶ ἡ διέγερσις ἀνάγκη.

Καὶ ὅμως ὅστις ἔζησεν ἢ ἐσκέφθη γνωρίζει ὅτι ἡ ἱκανότης τοῦ νὰ καθυποβάλλῃ τις ἑαυτὸν εἰς τὴν ὀχληρὰν καὶ ἐπιούσιον ἐργασίαν, ἡ πρὸς ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους φιλαλήθεια, εἰσὶ μόνα ἱκανὰ νὰ καταστήσωσιν ἀνθρωπίνην τινα ὕπαρξιν ἔντιμον εἰς τοὺς ἰδίους της ὀφθαλμοὺς καὶ ἀνεκτὴν ἐν τῷ κοινῷ βίῳ.

—

Ὁ πατὴρ ἵσταται ὀρθὸς παρὰ τὴν θύραν καὶ περιμένει δίκην σκοποῦ· ἡ θυγάτηρ του χορεύει, δέχεται φιλοφρονήσεις, ἐπιδεικνύει τὴν ἐσθῆτά της. — Ὁ πατὴρ γράφει ταχέως ἐν τῷ γραφείῳ του καὶ τρέχει ἐπὶ δημοσίου ἁμαξίου εἰς τὰς ὑποθέσεις του, ἡ θυγάτηρ κοιμᾶται, παίζει κλειδοκύμβαλον, χρησιμεύει ὡς κόσμημα ἐν τῷ οἴκῳ. — Ὁ σύζυγος συντρίβεται ἐκ τῆς ἐργασίας, ἡ σύζυγος ἀνιᾷ μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμῃ. Ὁ σύζυγος θέλει νὰ κοιμηθῇ, ἡ κυρία θέλει νὰ ἐξέλθῃ.

—

Χωρικὴ παροιμία: εἷς πατὴρ δύναται νὰ θρέψῃ δώδεκα τέκνα καὶ δώδεκα τέκνα δὲν δύνανται νὰ θρέψωσιν ἕνα πατέρα.

—

Τὸ παιδίον διοικεῖ τὴν μητέρα, ἥτις διοικεῖ τὸν ἄνδρα, ὅστις διοικεῖ τὰς ὑποθέσεις.

Μία σελὶς

ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΥ ΛΙΤΤΡΕ

Τὸν Λιττρὲ, ὅστις ἦτον ἰσχυρότατον πνεῦμα, καὶ συγχρόνως ψυχὴ μεγάλη καὶ ἀγαθὴ καὶ κολοσσὸς σοφίας, εὐφυῶς ὥρισεν ἡ κυρία Πιερρεκλὴς ἡ ἀνεψιὰ τοῦ Λαμαρτίνου διὰ τὰς ἐλευθεριαζούσας αὐτοῦ θρησκευτικὰς δοξασίας ὡς ἑξῆς. «Εἶνε ἅγιος μὴ πιστεύων εἰς Θεόν».

Ο Λιττρὲ διῆγε βίον μονήρη. Ἐν Παρισίοις, ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του, οὐδὲν ὑπῆρχε κόσμημα εἰμὴ λίθος μόνον τῆς Βαστίλλης ἐνηρμοσμένος ἐν τῷ τοίχῳ. Ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἡ οἰκία αὐτοῦ ἡ κατάμεστος βιβλίων, ἦτον οἰκία χωρικοῦ. Ἐπεμελεῖτο τοῦ κήπου του, ἐνεκέντριζε τὰς ῥοδωνιάς του. Ἡ τράπεζα ἐφ' ἧς εἰργάζετο ἦτο παρὰ τὴν κλίνην του, ὅπως δύναται νὰ ἀναπαύεται ἂν ἦτο κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ἐργασίας, διὰ νὰ ἀνακουφισθῇ δ' ἔκλινεν ἐπὶ ἀρχαίου τινὸς κειμένου, καὶ μετεγλώττιζε τὸν Δάντε εἰς στίχους ἢ εἰς παλαιὸν γαλλικὸν ἰδίωμα.

Ἔλεγεν ἐνίοτε ἄνευ κόμπου, ἁπλούστατα εἰς τὸν ἰατρόν του :

— Ἰατρέ, μετ' ὀλίγον θ' ἀνηβήσω εἰς τὸν κόλπον τῆς μεγάλης φύσεως!

Τοιαύτη ἦτον ἡ φρασεολογία του. Θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι ἤκουεν ἄνθρωπον τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος. Ὁ Λιττρὲ εἶχε πᾶσαν τὴν φυσικὴν γενναιότητα καὶ πᾶσαν τὴν πνευματικὴν ἰσχὺν τοῦ αἰῶνος ἐκείνου.

Ἰατρὸς αὐτοῦ ἦτο ὁ διδάκτωρ Ὠγκρὲς, ἀξιαγάπητος καὶ σοφὸς ἀνὴρ, ὅστις ἐπορεύετο ἐφ' ἁμάξης καὶ τὸν ἔβλεπε, σταματῶν καθ' ὁδὸν πλειστάκις εἰς τὴν θύραν τῶν δυστυχῶν ἀσθενῶν.

Παρὰ τὸν ἰατρόν του ὁ Λιττρὲ εἶχε τὴν σύζυγόν του, γυναῖκα εὐσεβεστάτην, ἐπαγρυπνοῦσαν ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἥτις ἐπανερχομένη ἐκ τῆς ἐκκλησίας τῆς παρακειμένης τῷ οἰκήματί των, εὕρισκε τὸν σύζυγόν της, γράφοντα ἄρθρον τι διὰ τὴν «Revue Posit.viste». Εἰδυλλιακή τις ἀκτὶς δύοντος ἡλίου ἐφώτιζε τὸν σεβαστὸν τοῦτον ἔρωτα τῶν δύω γερόντων. Ὁ Λιττρὲ, τὸ ἐλευθεροφρονέστατον τῶν πνευμάτων, εὕρισκεν ὀρ-

θὸν ὅ,τι ἐπίστευεν ἡ σύζυγός του· ἡ κυρία Λιττρὲ δὲν ἀπεπειρᾶτο οὐδαμῶς νὰ καταπολεμήσῃ τὰς ἀμφιβολίας τοῦ συζύγου της. Μόνον, μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὅτε, κατά τινα κρίσιν τῆς ἀσθενείας του, ὁ σοφὸς γέρων ἐλιποθύμησεν, ἡ κυρία Λιττρὲ ἠρέμα ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ στήθους της μικρὸν περίαπτον καὶ ἀνήρτησεν αὐτὸ περὶ τὸν τράχηλον τοῦ συζύγου της, σκεπτομένη ὅτι τοῦτο δύναται νὰ τὸν θεραπεύσῃ.

Ὁ Λιττρὲ συνελθὼν ἐκ τῆς λιποθυμίας του ἐμειδίασε κατ' ἀρχὰς πρὸς τὴν σύντροφόν του, εἶτα ἅμα ἡ χείρ του συνήντησε τὸ περὶ τὸν λαιμόν του ἀνηρτημένον περίαπτον δὲν εἶπε τίποτε. Οὐδὲ μίαν λέξιν, οὐδὲ μίαν μομφήν, οὐδὲ μίαν εἰρωνείαν.

Ἐξέβαλεν ἡσύχως ἐκ τοῦ στήθους του τὸ κρεμάμενον περίαπτον, τὸ ἔτεινε πρὸς τὴν κυρίαν Λιττρέ, ἥτις τὸ ἔλαβε, καὶ κλίνας τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς συζύγου του ἐπέθηκεν ἡσύχως ἐπ' αὐτῆς τὰ χείλη του, οὐδὲ λέξιν ψιθυρίσας, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐκφράζων ἐν τῇ χειρονομίᾳ ἐκείνῃ τῇ ἀρνουμένῃ, καὶ τῷ φιλήματι ἐκείνῳ τῷ εὐγνωμονοῦντι. *Κ.

ΕΝΩΤΙΑ

Μέλος τι τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῆς Ἰατρικῆς καὶ ἰατρὸς τοῦ νοσοκομείου Lariboisière, ὁ κ. Κωνσταντῖνος Paul, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἰατρικὴν Ἑταιρίαν τῶν νοσοκομείων σειρὰν παρατηρήσεων περὶ ἐνωτίων καὶ τῶν φερόντων ταῦτα ὤτων. Τὴν προσοχήν του πρὸς σπουδὴν τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἵλκυσε τὸ ἑπόμενον γεγονός·

Ἐκλήθη πρὸ δέκα ἓξ ἐτῶν νὰ διατρυπήσῃ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς νεάνιδος εὐεκτούσης, ἥτις συνεπείᾳ τῆς ἀσημάντου ταύτης ἐγχειρήσεως ἔπαθεν ἔκζεμα ἢ φυσαλιδῶδες τῶν ὤτων ἐξάνθημα. Τὸ ἔκζεμα τοῦτο ἐπανεφαίνετο ἀνὰ πᾶν ἔτος προσλαβὸν τὴν ἑρπητικὴν μορφήν. Ὁ κ. Paul σπουδάζων τότε τὴν ὑπάρχουσαν σχέσιν μεταξὺ τοῦ τραυματισμοῦ καὶ τῆς ἰδιοσυστασίας τῶν ἀρρώστων, παρετήρησεν ὅτι ἡ διάτρησις τῶν ὤτων προεκάλει ἐκζέματα εἰς τὰς χοιραδικὰς γυναῖκας. Τοσοῦτον δὲ εἶναι συχνὸν τὸ κακόν, ὥστε ὁ ἐν λόγῳ συγγραφεὺς ἐν διαστήματι ἑνὸς ἔτους παρετήρησεν 114 περιπτώσεις

Ἀναπτύσσεται δὲ τὸ εἰρημένον νόσημα, ἐξελκουμένου τοῦ κατωτέρου μέρους τῆς διατρήσεως, τοῦ δὲ λοβοῦ τοῦ ὠτὸς σχιζομένου μᾶλλον ἢ ἧττον ταχέως, ἀναλόγως τοῦ βάρους τοῦ ἀνηρτημένου ἐνωτίου.

Συχνότατα ἡ πάθησις ἀναγεννᾶται καὶ εἰς τὴν νέαν νύξιν, ἥτις ἤθελε γείνει πλησίον τῆς πρώτης, πρὸς ἀνάρτησιν τῶν ἐνωτίων ἐκ νέου.

Ἐκ τούτων ὁ κ. Paul ἤχθη εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, πᾶσα γυνή, τῆς ὁποίας αἱ ἐκ τῆς διατρήσεως τῶν ὤτων παραχθεῖσαι οὐλαὶ δὲν φέρουσιν ἁπλῆν τινα ὀπήν, ἀλλ' ἡ τοιαύτη μετά τινος περὶ αὐτὴν κύκλου, ἡ ἀντ' αὐτῆς ἐντομήν τινα, ἡ ἐν λόγῳ γυνὴ εἶναι χοιραδική.

Τὸ νέον τοῦτο σημεῖον τῆς χοιραδικῆς καταστάσεως δύναται νὰ ἀναφανῇ πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων συμπτωμάτων, δηλοῦν τὴν ὕπαρξιν τῆς καθολικῆς παθήσεως τοῦ ἀτόμου. Βραδύτερον δὲ ὅταν ἄλλα συμπτώματα τῆς παθήσεως παρέρχονται χωρὶς νὰ ἀφήσωσιν ἴχνη, αἱ ἐπὶ τῶν λοβῶν τοῦ ὠτὸς μνημονευθεῖσαι οὐλαὶ μένουσιν ὡς μαρτύριον ἀναμφισβήτητον τῆς νόσου.

Οἱ νέοι λοιπὸν θὰ δύνανται τοῦ λοιποῦ πρὸ τῆς ἐκλογῆς τῆς μελλονύμφου των νὰ βεβαιῶνται περὶ τῆς ὑγείας αὐτῆς διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν ὤτων της. Εἰς τὸ εἰρημένον σύμπτωμα δὲν εἶχεν ἀποδοθῇ μέχρι τοῦδε ἡ δέουσα σημασία οὐδ' ὑπ' αὐτῶν τῶν ἰατρῶν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων παρατηρήσεων ἕπεται ἐπίσης ὅτι πρέπει νὰ ἀπέχωμεν τῆς διατρήσεως τῶν ὤτων εἰς ἄτομα προφανῶς χοιραδικά, διότι ἄλλως παράγεται ἐπὶ τῶν λοβῶν εἶδος ἕρπητος (lupus), ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἐξελκοῦνται καὶ παραμορφοῦνται τὰ ὦτα, γεννῶνται δὲ δύσμορφοι οὐλαί.

Ἐν τούτοις καὶ ὁ κανὼν οὗτος ἔχει τὴν ἐξαίρεσίν του. Ὁ κ. Paul πλειστάκις παρετήρησεν ὅτι ἡ τῶν ὤτων ἐμπύησις εἶχεν ἐπίτηδες προκληθῆ ὡς παροχετευτικὸν μέσον πρὸς ἴασιν χοιραδικῆς τινος ὀφθαλμίας.

Πλεῖστα ἄτομα, ἄνδρες πρὸ πάντων, ἐβεβαίωσαν αὐτὸν ὅτι εἶχον ὑποστῆ διάτρησιν τῶν ὤτων πρὸς θεραπείαν ὀφθαλμιῶν, καὶ ὅτι ἡ τοιαύτη παροχέτευσις ἐπέτυχεν ἐξαίρετα.

Ἡ παλαιὰ συνήθεια τῆς διατρήσεως τῶν ὤτων τῶν παίδων ἀμφοτέρων τῶν φύλων πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμικῶν παθῶν δὲν εἶναι τόσον γελοία ὅσον φαίνεται σήμερον. Ἡ δημώδης γνώμη ἐστηρίζετο ἐπὶ παρατηρήσεως, ἥτις εἶναι ἀξία προσοχῆς τινος. Ἀντὶ τῆς ἐφαρμογῆς διασύρτου κατὰ τὸν αὐχένα, διετρύπων τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων καὶ ὁ ἐπιδιωκόμενος θεραπευτικὸς σκοπὸς συχνὰ ἐπετυγχάνετο· τὰ ὀφθαλμικὰ δηλ. πάθη ἐπρολαμβάνοντο ἢ ἐθεραπεύοντο διὰ τῆς διατρήσεως τῶν ὤτων. *

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

*Αν σᾶς ἀρέσῃ, ἔχετε καὶ ἁμαξηλάτην.

Προχθὲς ὁ κύριος Μ** καταβαίνει εἰς τὴν αὐλὴν καθ' ἣν στιγμὴν ἔφερον χόρτον εἰς τὸν στάβλον.

Ἀμέσως καλεῖ τὸν ἁμαξηλάτην του.

— Νικόλα !

— Ὁρίστε ἀφέντη.

— Τὸ χόρτο δὲν ἀξίζει τίποτε.

— Εἶνε τὸ ἴδιο, ἀφέντη.

— Εἰμπορεῖ νὰ εἶνε τὸ ἴδιο, ἀλλὰ τότε οὔτε τὸ πρῶτο δὲν ἄξιζε τίποτα.

— Ὅμως τὰ ἄλογα τὸ τρῶνε.

— Ἔ, καὶ τί ἂν τὸ τρῶνε ;

Ὁ Νικόλας ἀνασηκόνων τοὺς ὤμους μὲ ἀπορίαν·

— Ἀφοῦ ὁ ἀφέντης γνωρίζει τὸ χόρτο καλλίτερα ἀπὸ τ' ἄλογα, τί νὰ 'πῶ κ' ἐγώ !

* * *

Πρό τινος ἡ Κυρία** ὡμίλει ἐνώπιον τῆς μικρᾶς της κόρης περὶ τῶν ὡραίων ὀδόντων τῆς Κας Ν*.

— Τί ὡραῖα 'δόντια ! μαργαριτάρια νομίζεις πῶς εἶνε.

— Ὦ ! ὄχι τόσον ὡραῖα 'σὰν τὰ 'δικά σου, μαμά, ἀποκρίνεται ἡ μικρά !

— Γιατί, παιδί μου ;

— Γιατὶ τὰ δικάσου ἔχουν χρυσάφι γύρω γύρω.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ εὐθύτης τοῦ χαρακτῆρος συνδέεται πάντοτε μετὰ παρρησίας πράξεων ὡς καὶ λόγων· ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ εἶνε ὅ,τι φαίνεται ἢ ὅ,τι προσπαθεῖ νὰ φαίνεται.

*** Οἱ τρόποι κοσμοῦσι τὰς πράξεις· ὑπάρχει δὲ τρόπος ὅπως ἐκφράσῃ τις ἀγαθὸν λόγον ἢ ἐκτελέσῃ καλὴν πρᾶξιν, δι' οὗ αὐξάνει ἡ ἀξία αὐτῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Γαλλική τις ἐφημερὶς διηγεῖται τὸ ἑπόμενον νόστιμον ἀνέκδοτον περὶ τοῦ πατρὸς τῆς νῦν αὐτοκρατείρας τῆς Αὐστρίας. Κατὰ τὸ 1873 ὁ πατὴρ τῆς αὐτοκρατείρας, πρίγκηψ τῆς Βαυαρίας, μετέβαινεν ἐκ Μονάχου εἰς Βιέννην ἐν κοινῇ σιδηροδρομικῇ ἁμάξῃ. Εἰς τὴν ἅμαξαν αὐτὴν ἔλαβε θέσιν καί τις εὔτραφὴς καὶ χονδρὸς Βαυαρός, ὅστις ἤρχισεν ἀμέσως συνδιάλεξιν μετ' αὐτοῦ.

Ὁ πρίγκηψ, χωρὶς νὰ γνωρισθῇ, ἀπήντησεν εἰς τὰς ἀδιακρίτους ἐρωτήσεις τοῦ συνοδοιπόρου του ὅτι μετέβαινε νὰ ἴδῃ τὸν γαμβρόν του εἰς Βιέννην· ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν εὐχαριστήθη μὲ τόσον μόνον, καὶ ἐξηκολούθησε τὰς ἐρωτήσεις του.

— Καὶ κάμνει βέβαια ἐργασίας ὁ γαμβρός σας;

— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ ; . . . ναὶ καὶ ὄχι.

— Πῶς, ναὶ καὶ ὄχι ; Τί περίεργον λοιπὸν ἐπάγγελμα ἔχει ;

— Πράγματι πολὺ περίεργον.

— Καὶ γιατί λοιπὸν δὲν τὸ ἀφίνει νὰ πιάσῃ κανὲν ἄλλο ;

— Νὰ σᾶς εἰπῶ, κι' ἐγὼ τοῦ τὸ εἶπα πολλάκις, καὶ τῆς ἰδίας γνώμης εἶνε καὶ ὁ ἴδιος. Ἀλλὰ ὑπάρχουσι, βλέπετε, θέσεις, τὰς ὁποίας δὲν εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ ἀφήσῃ· εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ μένῃ εἰς αὐτάς.

— Ὦ ! αὐτὸ εἶνε ἀστεῖον. Ὁμολογήσατε κύριε, ὅτι ὁ γαμβρός σας εἶνε περίεργος ἄνθρωπος.

— Ἀληθινά, εἶνε μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδός του εἰς ὅλην τὴν Αὐστρίαν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπαυξάνουσιν τὴν περιέργειαν τοῦ ἀγαθοῦ Βαυαροῦ, ὅστις διηγεῖται ὅτι αὐτὸς εἶνε κατασκευαστὴς διόπτρων, καὶ ὅτι ἔχει υἱὸν εἰς Βιέννην ἐξασκοῦντα τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα. Εἶτα δὲ κατερχόμενος τῆς ἁμάξης ἅμα ἔφθασαν, παρακαλεῖ τὸν συνοδοιπόρον του νὰ χαιρετήσῃ ἐκ μέρους του τὸν μυστηριώδη γαμβρόν του.

— Ἀλλά, ἀλήθεια, εἰπέτε μου λοιπὸν τί ἐπάγγελμα ἔχει ;

— Ὄχι πολὺ σπουδαῖον, εἶπεν ὁ πρίγκηψ· εἶνε αὐτοκράτωρ.

Ἡ περίστασις, γνωστὴ γενομένη, προσέθεσεν εἰς τὴν πελατείαν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀγαθοῦ Βαυαροῦ ὅλην τὴν Αὐλὴν τῆς Βιέννης.

Πάντες ἐσμὲν δηλητηριώδεις, ἀλλ' ἡ κατάστασις αὕτη δὲν διαρκεῖ ἐπὶ πολύ.

Εἰς μίαν τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας τῶν Παρισίων ὁ κ. Pasteur ἐποιήσατο φοβερὰν ἀποκάλυψιν. Ὁ νῆστις ἄνθρωπος δέον νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν δηλητηριωδῶν ζώων.

Ὁ κ. Pasteur, ἀφοῦ ἐπήγαγε τὸν θάνατον εἰς κονίκλους, ἐγχύσας αὐτοῖς τὸ σίαλον λυσσῶντος παιδός, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἐνεργήσῃ τὴν ἔγχυσιν σιάλου οἱουδήποτε παιδός, τὸ δὲ πείραμα αὐτοῦ ἐπέτυχεν ἐντελῶς, τουτέστιν οἱ κόνικλοι ἀπέθανον.

Κατὰ τὸν κ. Pasteur τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν παρουσίαν ἐν τῷ σιάλῳ τῶν παιδίων παρασίτου τινός, ὅπερ εἰσαγόμενον εἰς τὴν κυκλοφορίαν τινῶν ζώων ἐπιφέρει θανατηφόρους συνεπείας, τὸ παράσιτον τοῦτο ὑπάρχει ὡσαύτως ἐν τῷ σιάλῳ τοῦ νήστεως ἀνθρώπου . . .

Εὐτυχῶς τὸ παράσιτον τοῦτο ἐξαλείφεται ἐκ τοῦ στόματος, εὐθὺς ἅμα παύσῃ τις ὢν νῆστις. Παρασύρεται δὲ μετὰ τῆς τροφῆς ἐν τῷ στομάχῳ.

Ἡ ἀντιβασιλεία τῆς Τύνιδος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔχει γονιμώτατον ἔδαφος, ἐξάγει ἐκ τῶν παραλίων αὐτῆς μεγάλην ποσότητα κοραλλίου καὶ σπόγγων πεμπομένων εἰς Εὐρώπην. Τὸ κοράλλιον εὑρίσκεται καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν τυνησίων ἀκτῶν, οἱ δὲ σπόγγοι ἁλιεύονται κυρίως ἐν τῷ κόλπῳ Γαβὴ τῶν νήσων Κερκινῶν ἀντικρὺ τοῦ λιμένος Σφάξ.

Ὁ πληθυσμὸς τῶν νήσων τούτων, ἃς ἀποχωρίζει τῆς ἠπείρου μικρὸν διάστημα θαλάσσης ἀβαθοῦς ἐχούσης μέσον πλάτος 40 χιλιόμετρα, ἀνέρχεται μόλις εἰς 3000 κατοίκους, εἰς ἐννέα διεσπαρμένους χωρία. Ὅσοι ἐκ τῶν κατοίκων δὲν εἶνε οὔτε γεωργοὶ οὔτε ποιμένες, ἐπιδίδουσιν εἰς τὴν ἁλιείαν. Οἱ ἰχθύες εἰσὶν ἄφθονοι πέριξ τῶν εἰρημένων νήσων, πανταχοῦ δὲ ὑπάρχουσι χωρισμένα πρὸς ἁλιείαν μέρη διὰ κλάδων ἐκ φοινίκων βεβυθισμένων ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ὁ ἰχθὺς ὠθεῖται ὑπὸ τοῦ ῥεύματος καὶ συλλαμβάνεται ὡς ἐν δικτύῳ.

Ἡ ἁλιεία τῶν σπόγγων ἐνεργεῖται εἰς τὰς Κερκίνας νήσους διὰ μακροῦ κάμακος ὡπλισμένου κατὰ τὸ ἄκρον διὰ σιδηρᾶς ἁρπάγης χρησιμευού-

σης ὅπως ἀποσπᾷ τὸ πορῶδες προϊὸν, ὅπερ εἶνε προσκεκολλημένον ἐπὶ τῶν βράχων.

Οἱ σπόγγοι ἐξαγόμενοι τοῦ ὕδατος, καλύπτονται ὑπὸ λεπτοῦ καὶ διαφανοῦς χνουδίου, περιέχοντος ζωϊκὰς οὐσίας, πρὸς καταστροφὴν τῶν ὁποίων τίθενται ἐπί τινα χρόνον ἐντὸς τῆς γῆς. Ἀκολούθως πατοῦσιν αὐτοὺς καὶ πλύνουσιν ἐντὸς γλυκέος ὕδατος κατ' ἀρχὰς μὲν ψυχροῦ, εἶτα δὲ θερμοῦ, τελευταῖον δὲ ἐνθέτουσιν ἐντὸς ὀξειδίου ὅπως λευκανθῶσιν, μεθ' ὃ τοὺς ξηραίνουσιν καὶ δένουσιν ὁμοῦ.

Οἱ σπόγγοι τῆς Τύνιδος, γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα σπόγγοι μελαγχροινοὶ τῆς Βαρβαρίας ἢ τῆς Μασσαλίας, εἰσὶ κατώτεροι τῶν τῆς Συρίας καὶ Ἑλλάδος, εἰσὶ δὲ κυρίως προωρισμένοι διὰ οἰκιακὰς χρήσεις, πλύσιμον κτλ.

Ἀμφότεραι αἱ νῆσοι Κερκίναι, αἵτινες εἰσὶ τὸ κέντρον τῆς ἁλιείας τῶν σπόγγων, καλύπτονται ἐπίσης ὑπὸ φοινίκων, ὧν ἐκκόπτουσι τὰς κορυφὰς, ὅπως ἐξαγάγωσι τὸν χυμὸν, ὅστις παράγει μεθυστικόν τι ποτὸν καλούμενον *λάγμι*, ὅπερ οἱ ἁλιεῖς καταναλίσκουσιν εἰς μεγάλας ποσότητας.

Εἰς τὴν μεγαλειτέραν τῶν νήσων τούτων, τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καλουμένην Κερκίναν, ὁ Ἀννίβας ἡττηθεὶς ἐν Ζάμᾳ καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ φύγῃ ἐκ τῆς πατρίδος αὑτοῦ, ἐζήτησε καταφύγιον, διαμείνας ἐπὶ μικρὸν ἐν αὐτῇ, πρὶν ἢ προσφύγῃ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Συρίας Ἀντίοχον. Καὶ ὁ Μάριος ἐκδιωχθεὶς τῆς Ἰταλίας εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Κερκίνης ἀπεβιβάσθη, ἐν αὐτῇ δὲ ἐξωρίσθη καὶ ὁ Σεμπρόνιος Γράκχος.

Τὴν σήμερον εἰς τὰς αὐτὰς νήσους ὁ Βέης τῆς Τύνιδος πέμπει τὰς ἐνόχους γυναῖκας, τὰς ἐκτεθείσας εἰς τὴν κοινὴν περιφρόνησιν.

Καθ' ὅλον τὸν κόσμον ἐκδίδονται 23,291 ἐφημερίδες, ἐξ ὧν 13,625 ἐν Εὐρώπῃ, 387 ἐν Ἀσίᾳ, 50 ἐν Ἀφρικῇ, 9,129 ἐν Ἀμερικῇ, 100 ἐν Αὐστραλίᾳ.

Εἰς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὡμολογημένη τοῖς πᾶσιν εἶναι ἡ ὠφέλεια ἡ προερχομένη ἐκ τῆς χρήσεως τῶν θαλασσίων λουτρῶν. Μεθοδικὴ τῶν λουτρῶν χρῆσις ποιεῖ ζωηροτέραν τὴν ἐγκυκλοφόρησιν τοῦ αἵματος. Ὅτι ἡ θρέψις τοῦ σώματος ἐντείνεται, ἀποδεικνύει ἡ αὔξησις τοῦ βάρους αὐτοῦ καὶ ἡ μείζων εὔχροια καὶ ἡ ζωηρότης ἁπασῶν τῶν λειτουργιῶν, τὰ συμβαίνοντα μετὰ χρῆσιν θαλασσίων λουτρῶν.

Ἵνα ἐπενεχθῇ ἡ δέουσα ὠφέλεια ἐκ τῶν θαλασσίων λουτρῶν, ἡ ῥωστικὴ τῆς καθ' ὅλου οἰκονομίας, πρέπει νὰ τηρῶνται κατὰ τὴν χρῆσιν απαρεγκλίτως κανόνες τινές. Καὶ πρῶτον μηδεὶς, ἄρρωστος κἂν, παρατεινέτω τὸ λουτρὸν πλέον τῶν 4 — 5 λεπτῶν τῆς ὥρας· ἄλλως ποιῶν ψύχεται τοσοῦτον, ὥστε βραδύνει νὰ ἐπέλθῃ ἡ δέουσα ἀντίδρασις, ἡ σωτηριώδης· πρόσθες δὲ, ὅτι καὶ διὰ τὴν παρατεταμένην ψύξιν συνίστανται ὑπεραιμίαι ἐν πνεύμοσι καὶ ἐγκεφάλῳ καταπονητικαὶ, ναρκοῦται δὲ καὶ αἱμωδιᾷ τὸ σῶμα, καὶ δὲν δύναται νὰ κινηθῇ ἐλευθέρως· οὕτω δὲ δυσχεραίνεται πάλιν ἡ ἀντίδρασις, ἡ συνήθης πάσῃ ψυχρολουσίᾳ, οὐδὲ διαχεῖται ἐν τῷ σώματι ἡ εὐάρεστος ἐκείνη θερμασία, ἡ τρέπουσα τὸν ἄνθρωπον εἰς εὐθυμίαν καὶ κίνησιν, ἡ ἐκ τῆς ζωηρᾶς παλινδρομήσεως τοῦ αἵματος ἐκ τῶν κέντρων πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ σώματος. Δεύτερον λουέσθω πᾶς τις νήστεως τοῦ στομάχου, καὶ ἄρα ἢ τὴν πρωΐαν, ὁπότε τὸ ὕδωρ καὶ δροσερώτερον, ἢ περὶ ἡλίου δυσμάς· διότι οὕτως ἀποφεύγει μάλιστα τὰς ἐγκεφαλικὰς συμφορήσεις καὶ τὰς τῆς πέψεως διαταραχάς. Ἀλλ' οἱ εὐπορώτεροι, ὅταν μάλιστα λούωνται ἐν σκιᾷ τοῦ ἡλίου, δύνανται καὶ 1]2 — 1 ὥραν πρὸ τοῦ γεύματος νὰ λουσθῶσιν, ὅτε οὐ μόνον ζωηροτέρα γεννᾶται ἡ πεῖνα, ἀλλὰ καὶ ὁ μετὰ τὸ ἄριστον ὕπνος ἔρχεται ἡδύτερος καὶ ὡς οἷον τε ἀπηλλαγμένος τῶν πολλῶν θερινῶν ἱδρώτων, κἂν ἄλλως τε ἡ θερμότης τῆς ὥρας πολλή· μείζονα δὲ συναισθάνονται τότε οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀπὸ τῶν λουτρῶν εὐφορίαν, ἢ ἂν, λουσθέντες τὴν πρωΐαν, ἐπιδοθῶσιν ἀμέσως εἰς τὰ ἡμερήσια ἔργα, χωρὶς νὰ παράσχωσι τῷ σώματι καιρὸν ἀναπαύσεως τὸν χρειώδη.

Τρίτον ἐμβαπτιζέσθω καὶ ἡ κεφαλὴ εἰς τὸ λουτρὸν, ἡ δὲ κατάδυσις γινέσθω αἰφνιδία· ἐπειδὴ οὕτω μόνον ἀπαλλάσσεταί τις τῶν πολλῶν φρικίων καὶ τοῦ τῶν ὀδόντων βρυγμοῦ, τοῦ ἀπὸ τοῦ ψύχους. Ἐν δὲ τῇ θαλάσσῃ κινείσθω τὸ σῶμα μετρίως μὲν, διηνεκῶς δέ. Μετὰ δὲ τὴν ἔξοδον ἀποσπογγιζέσθω καλῶς ἡ κεφαλὴ, διότι πολὺν παραμένει ἐν τῇ κόμῃ χρόνον ἡ τῆς θαλάσσης ὑγρότης· δι' αὐτὸ δὴ τοῦτο αἱ γυναῖκες μάλιστα, ὅσαι ἔχουσι πολλὴν καὶ βαθεῖαν τὴν κόμην, καλῶς ποιοῦσι, περιτιθέμεναι κρήδεμνον ὑδατοσταγὲς, καὶ ἅμα τῷ εἰσβιβασθεῖναι εἰς τὴν θάλασσαν, διατάσσουσαι νὰ χυθῇ κατὰ τῆς κεφαλῆς λάγηνος ὕδατος ψυχροῦ, ὅπως ἀποκρουσθῇ τὸ πολὺ αἷμα ἐκ τῆς κεφαλῆς, διατηρηθῇ δὲ ἡ κόμη στεγνή.

Γινέσθω δὲ τὸ λουτρὸν ἐν ἀκτῇ ἀναπεπταμένῃ καὶ εἰ δυνατὸν ἐν θαλάσσῃ μετρίως σαλευομένῃ.

Κρατίστη ὥρα παρ' ἡμῖν εἰς θαλάσσια λουτρὰ εἶναι ὁ Μάϊος καὶ ὁ Ἰούνιος, ἔπειτα δὲ ὁ Σεπτέμβριος μάλιστα. Ἐν Ἰουλίῳ καὶ Αὐγούστῳ ἡ θάλασσα ἐν ταῖς ἀκταῖς εἶναι λίαν χλιαρὰ, τὰ δὲ λουτρὰ ἀποβαίνουσιν ἧττον ῥωστικά. Ἀλλ' ὁ βουλόμενος καὶ δυνάμενος λουέσθω δι' ὅλων ἓξ μηνῶν, ἀπὸ Μαΐου μέχρι Νοεμβρίου, φυλαττόμενος μόνον τὰς ὑετώδεις ἡμέρας. Ἐξ ἰδίας πείρας βεβαιοῦμεν, ὅτι ῥωστικώτατα ἀποδεικνύονται τὰ λουτρὰ κατὰ Σεπτέμβριον[1].

1. Ἐσταχ. ἐκ τῆς Φαρμακολογίας τοῦ καθηγητοῦ κ. Θ. Ἀφεντούλη.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 285 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 14 Ἰουνίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 353.

ΙΑ'

Ἡ δεκάτη πέμπτη Μαΐου 1840.

Δεκαπέντε ἡμέραι παρῆλθον.

Κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἡ ὑγεία τῆς Λουκίας ἀνέλαβε ταχέως, ὁ καιρὸς ὑπῆρξε λαμπρός, καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐξηκολούθησε καθ' ἑκάστην πρωΐαν τοὺς ἱππικούς του περιπάτους. Εἶνε κατενθουσιασμένος μὲ τὸν *Βούφην* — οὕτως ἐβάπτισεν ἡ Λουκία τὸν ἵππον του — οὗτινος βελτιοῦται καθ' ἑκάστην καὶ τὸ ἦθος καὶ τὸ βάδισμα, ὡς βεβαιοῖ ὁ βαρωνέτος καὶ ἐπιβεβαιοῖ ὁ κόμης, ὅστις ἐπισκέπτεται ἤδη καθ' ἑκάστην τὸν Σὶρ Ἰωάννην.

Κατά τινα μυστηριώδη τρόπον τὰ δύο αὐτὰ πρόσωπα συνεννοοῦνται, οὐδεὶς κατορθοῖ νὰ μαντεύσῃ, οὐδ' αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πιθανῶς δύνανται νὰ ἐξηγήσωσι. Τὸ ἀμοιβαῖον πρὸς συνεννόησίν των ἐφόδιον περιορίζεται εἰς εἰκοσάδα γαλλικῶν λέξεων· οὐχ ἧττον συνεννοοῦνται, τὸ γεγονὸς εἶνε ἀναμφισβήτητον. Ἀπόδειξις τούτου εἶνε, ὅτι ὁ Σὶρ Ἰωάννης ὁμολογεῖ, ὅτι εἰς τὸν εὐγενῆ του φίλον ὀφείλει τὴν πρώτην ἰδέαν σχεδίου, ἀπορροφῶντος πᾶσαν αὐτοῦ σκέψιν, καὶ οὗτινος τὴν πραγματοποίησιν ἰσχυρῶς ὑποβοηθοῦσιν ὅ τε κόμης καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος· τὸ λαμπρὸν αὐτὸ σχέδιον εἶνε νὰ γείνῃ συλλογὴ νέων πορτοκαλλεῶν καὶ φοινίκων ἐκ τῶν περιχώρων, καὶ νὰ μεταφυτευθῇ αὕτη κατόπιν εἰς τὸ ἀρχοντικὸν κτῆμα τῶν Δάβεν.

— Μάλιστα λέγει ὁ Σὶρ Ἰωάννης· θὰ κτίσω πορτοκαλλεῶνα! καὶ αὐτὸ εἶνε τίποτε! φοινικῶνα θὰ κτίσω.

Καὶ τρίβει τὰς χεῖράς του κατενθουσιασμένος.

Ὁ Βαρωνέτος ἐπιδιώκει ἀκαμάτως τὸ σχέδιόν του. Ἀνταποκρίνεται πρὸς πάντας τοὺς ἐν Βορδιγέρᾳ ἰδιοκτήτας φοινίκων· καὶ ἀπὸ τῆς Βορδιγέρας, ὅπου ὑπάρχουσιν οἱ καλλίτεροι φοίνικες, καλπάζει πρὸς τὸ Σὰν-Ρέμο, ὅπου αἱ πορτοκαλλέαι εἶνε, ὡς λέγουσιν, ἀπαράβλητοι. Γράφει ἐπὶ τούτῳ πλῆθος ἐπιστολῶν, γραμματευούσης τῆς Λουκίας, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν ὁ Σὶρ Ἰωάννης διατελεῖ ἐν ἀνεκφράστῳ ἀγαλλιάσει, καὶ πάντες περὶ αὐτὸν εἶνε κατευχαριστημένοι.

Ἡ κατόπιν ἑορτῆς τέλεσις τῶν γενεθλίων τῆς Μὶς Δάβεν ὑπῆρξε τὸ μέγα γεγονὸς τῆς δεκαπενθημερίας. Τὸ πανδοχεῖον, οὗτινος ἀρχίζει νὰ λησμονῆται ἡ ἀσχημία, εἶνε θαυμάσιον, καὶ ὑπῆρξε τὸ θέατρον ἐκτάκτου καὶ ἀπιστεύτου δραστηριότητος. Γεῦμα παράδοξον — μετέχον ἰδιωτικῆς ἑορτῆς καὶ δημοσίας συνάμα πανηγύρεως — εἰς ὃ ὁ Σὶρ Ἰωάννης προσεκάλεσε δι' ἐντύπων προσκλητηρίων — ἐδόθη εἰς τὸν κόμητα καὶ εἰς ἄλλα ἐπίσημα πρόσωπα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, ὁ δήμαρχος, πολλοὶ δημοτικοὶ σύμβουλοι καὶ ὁ εἰρηνοδίκης τῆς Βορδιγέρας. Δευτερεύουσαι δὲ καὶ ἄλλαι ἐπισημότητες, ὧν μία καὶ ὁ διδάσκαλος τῆς ἰχνογραφίας τῆς Λουκίας, εἶχον κληθῆ εἰς ἑσπερίδα.

Τὸ γεῦμα ἦτο πολυτελέστατον· ὁ ἀρχαῖος μάγειρος τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἀλπέγκας εἶχεν ἀποδειχθῆ κρείττων ἑαυτοῦ. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ὑπεδέξατο τοὺς προσκεκλημένους κ' ἐπεριποιήθη αὐτοὺς μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἡ φιλοφροσύνη αὕτη δὲν ἀνεπτύσσετο ἐν ἐπισήμῳ περιστάσει ἀλλ' ἀγνώστως οὕτως εἰπεῖν καὶ ἀνεπισήμως, ὡς ὅταν οἱ ἡγεμόνες, ἀποτιθέμενοι τὸ στέμμα των, προσφέρονται ὡς ἁπλοῖ κόμητες ἢ μαρκήσιοι. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐθεώρει ἴσως ἑαυτὸν ἐν ὁμοίᾳ θέσει ὡς καὶ ὅτε προήδρευε τοῦ ἐτησίου γεύματος, ὅπερ ἔδιδεν εἰς τοὺς μισθωτὰς τῶν κτημάτων του.

Ἐν Ἰταλίᾳ, ὡς καὶ πανταχοῦ, αἱ προπόσεις εἰσὶ συνηθέσταται, ἀλλὰ τὰς εὐγλώττους παροινίους δημηγορίας ἀντικαθιστῶσιν αἱ συγκρούσεις τῶν ποτηρίων. Ὁ κόμης προέπιεν εἰς ὑγείαν τοῦ διαπρεποῦς ἀμφιτρύωνος καὶ τῆς λατρευτῆς του θυγατρός, τὴν πρόποσιν δὲ ταύτην ὑπεδέχθη γενικὸς καὶ ἀκατάσχετος ἐνθουσιασμός. Ὁ δήμαρχος μετὰ ταῦτα καὶ δύο τῶν δημοτικῶν συμβούλων καὶ ὁ εἰρηνοδίκης ἀνέπτυξαν ὅλην αὐτῶν τὴν εὐφυΐαν προτείνοντες τὴν αὐτὴν πρόποσιν ὑπό τινας παραλλαγάς. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐθεώρησεν ὡς ὑποχρέωσίν του νὰ εὐχαριστήσῃ ἐξ ἰδίου ὀνόματος καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς θυγατρός του, ἔπραξε δὲ τοῦτο διὰ προσλαλιᾶς ἱκανῶς μακρᾶς ἣν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος μετέφρασεν εἰς τοὺς ἰταλοὺς προσκεκλημένους, καὶ εἰς ἣν ἀπήντησεν αὐτὸς μετὰ τοῦτο δι' ἀγγλικῶν τινων προσφόρων φράσεων, ἐκφραζουσῶν τὰ αἰσθήματα τῆς ὁμηγύρεως.

Κατὰ τὴν ἑσπερίδα ἡ Λουκία εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, κυλισθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου της. Περιττὸν δὲ νομίζομεν νὰ εἴπωμεν ὁποῖον παρή-

γαγεν ἀποτέλεσμα ἡ χάρις αὐτῆς καὶ καλλονὴ ἐπὶ τοῦ παροιμιωδῶς ἐνθουσιώδους πνεύματος τῶν Ἰταλῶν. Ὁ Ἀντώνιος ἔψαλέ τινα τῶν ζωηροτέρων σικελικῶν του ᾀσμάτων, ὧν μετὰ χειροκροτημάτων ἐζητήθη παταγωδῶς ἡ ἐπανάληψις, καὶ ὁ διδάσκαλος τῆς ἰχνογραφίας, ὅστις ἦτο καὶ ποιητής, ἀπήγγειλεν αὐτοσχεδίως *σονέττον* εἰς ὕμνον τῆς μὶς Δάβεν, δι' οὗ παρέβαλλεν αὐτὴν ἀλληλοδιαδόχως πρὸς κρῖνον, πρὸς φοίνικα, καὶ ἐπὶ τέλους πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν. Τὸ πλῆρες εὐαισθησίας ἐκεῖνο ποίημα ἐπεκροτήθη ὑπὸ πάντων τῶν παρισταμένων, ἐκτὸς τοῦ κόμητος—ὅστις ἦτο γνωστὸν ὅτι διετέλει ἐχθρικῶς διατεθειμένος πρὸς τὸν διδάσκαλον τῆς ἰχνογραφίας — δηλώσαντος δι' ἐκφραστικῶν τινων μορφασμῶν τὴν δυσπιστίαν αὐτοῦ πρὸς τὸ αὐτοσχέδιον τῆς ποιητικῆς δημιουργίας τοῦ ἰχνογράφου. Ἐκτὸς τοῦ ἀσημάντου αὐτοῦ ἐπεισοδίου, ὅπερ ὁ βαρωνέτος καὶ ἡ θυγάτηρ του οὐδὲ κἂν παρετήρησαν, καὶ τῆς προδήλου ψυχρότητος, μεθ' ἧς οἱ πλεῖστοι τῶν προσκεκλημένων ἀπεδέχθησαν τὸ τέϊον, ἀντικατασταθὲν ὅμως ταχέως, τῇ διαταγῇ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, διὰ νέων φιαλῶν μέλανος οἴνου — πάντα ἐγένοντο θαυμάσια καὶ πρὸς κοινὴν πάντων εὐχαρίστησιν. Οὕτω δὲ ὁ Ἀντώνιος, μετὰ μακρὸν διάλογον αὐτοῦ μετὰ τοῦ βαρωνέτου, ἐπὶ τοῦ ἐξώστου γενόμενον, εἰσελθὼν ἀνήγγειλεν ἀμέσως, ἐξ ὀνόματος τοῦ ἀμφιτρύονος, ὅτι, ἂν ὀλίγη μουσικὴ καὶ φιλικὴ συνομιλία ἠδύναντο νὰ παράσχωσιν εἰς τὸν Σὶρ Δάβεν τὴν εὐχαρίστησιν τῆς συναναστροφῆς τῶν παρισταμένων, ὁ Σὶρ Δάβεν θὰ τοὺς ἐδέχετο μετὰ μεγάλης αὐτοῦ εὐχαριστήσεως, πᾶσαν τετάρτην καὶ σάββατον, τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἑσπέρας.

Πρὸς τὴν ἑορτὴν ταύτην συνδέεται γεγονὸς λίαν σπουδαῖον, ὅπερ δὲν πρέπει ν' ἀποσιωπηθῇ, ὅτι δηλ. ὁ Ἀντώνιος κατέκτησεν ἐντελῶς τὴν ἑσπέραν ἐκείνην τὸν βαρωνέτον. Δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν, ἂν τὴν κατάκτησιν ταύτην συνετέλεσεν ὁ μέλας ἐπενδύτης καὶ ὁ λευκὸς λαιμοδέτης τοῦ ἰατροῦ, ἢ τὸ διακεκριμένον τῶν τρόπων του, ἢ ἡ ῥητορικὴ του εὐφράδεια· τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε, ὅτι ἡ καρδία τοῦ βαρωνέτου ἡλώθη ἐντελῶς. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, καθ' ὅλον τὸ γεῦμα καὶ τὴν ἑσπερίδα προσηνέχθη μετὰ πολλῆς τιμῆς πρὸς τὸν ἰατρόν, ἀποκαλῶν αὐτὸν *ἔντιμόν* του *φίλον* καὶ ἐπὶ τὸ οἰκειότερον *φίλτατον φίλον* του· κατήντησε δ' ἐπὶ τέλους νὰ ἐκφρασθῇ ῥητῶς εἰς τὴν Λουκίαν, ὅτι «ἂν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐπείθετο νὰ ξυρισθῇ, θὰ ἠδύνατο νὰ καθίσῃ καὶ εἰς βασιλέως τράπεζαν».

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Ἀντώνιος ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ σφίγγῃ καθ' ἑκάστην τὴν χεῖρα τοῦ βαρωνέτου, ὁ δὲ Γιάννης, ἐναντίον ὅλων τῶν διαμαρτυρήσεων τοῦ ἰατροῦ, ἐστέλλετο πᾶσαν πρωΐαν εἰς τὴν οἰκίαν του, φέρων τὰ χαιρετίσματα τοῦ Σὶρ Ἰωάννου Δάβεν καὶ τὴν ἐφημερίδα τῆς προτεραίας.

Δύο ἤδη μουσικαὶ ἑσπερίδες, ὡς ἀποκαλεῖ τὰς συναναστροφὰς ταύτας ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἔλαβον χώραν ἐν τῷ πανδοχείῳ κατὰ τὴν τελευταίαν ἑβδομάδα, ἡ δὲ τρίτη, ἥτις παρασκευάζεται, εἰς μεγάλην περιήγαγεν ἀναστάτωσιν ὅλα τὰ πέριχωρα. Περὶ οὐδενὸς ἄλλου γίνεται λόγος εἰς δέκα λευγῶν περίμετρον, ἢ περὶ τῶν συναυλιῶν τοῦ *Ἄγγλου μιλόρδου*. Ἐπισκέπται ἀπὸ τῆς Βιντιμιλίας καὶ τοῦ Σὰν-Ῥέμου ἔρχονται ν' ἀφήσωσι τὰ ἐπισκεπτήριά των εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην καὶ τὴν μὶς Δάβεν, πλῆθος δὲ ἀνθρώπων ἐπικαλοῦνται τὴν μεσιτείαν τοῦ κόμητος καὶ τοῦ ἰατροῦ, ἵνα προσκληθῶσι. Ἡ διεύθυνσις τῆς μουσικῆς εἶν' ἐντελῶς ἀνατεθειμένη εἰς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην δ' αὐτοῦ ἐποπτείαν ἐκτελοῦνται αἱ συναυλίαι. Οἱ μουσικοὶ—βαρύαυλος, βάρβιτος καὶ λύρα—εἶνε πάντες φιλόμουσοι ἐκ Βορδιγέρας· τέταρτος δὲ τάσσεται ὁ Ἀντώνιος, παίζων ἐξ ὑπαμοιβῆς κιθάραν καὶ αὐλόν. Τὸ μικρὸν δωμάτιον τῆς Χούτσινς μεταβάλλεται πᾶσαν τετάρτην καὶ σάββατον εἰς αἴθουσαν κυλικείου, ὅπου ἀναψύχονται οἱ προσκεκλημένοι. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶνε τὰς ἑσπέρας αὐτὰς κατενθουσιασμένος, καὶ τὸ ἦθος δ' αὐτοῦ καὶ ἡ φωνὴ καὶ τὸ βλέμμα φαίνονται λέγοντα: Ἐγὼ εἶμαι ὁ κύριος καὶ δεσπότης τῶν περὶ ἐμέ. Τὰς ἄλλας ἡμέρας τὴν συναναστροφὴν τοῦ βαρωνέτου ἀποτελοῦσιν ὁ κόμης καὶ ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος· πρὸς τοὺς προνομιούχους δὲ τούτους οἰκείους ἐκφράζεται ἐνίοτε ὁ Σὶρ Ἰωάννης—ἐνῷ πίνει τὸ τέϊόν του,—περὶ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἀριστοκρατικῆς ζωῆς, ὑπαινισσόμενος που καὶ που τὰς λαμπρότητας τοῦ πύργου του καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς γενεᾶς του. Τὴν δεκάτην ἀκριβῶς ὥραν ἀρχίζει νὰ παίζῃ ζατρίκιον μετὰ τοῦ ἰατροῦ, τότε δὲ ἀποσύρεται ἡ Λουκία καὶ ὁ κόμης ἀποκοιμᾶται ὅσον δύναται συχνότερον. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης κερδαίνει πάντοτε τακτικῶς ἐκ τριῶν παιγνιδίων τὰ δύο, διότι ὁ Ἀντώνιος ἀνεκάλυψεν, ὅτι ὁ βαρωνέτος δὲν δύναται νὰ χάσῃ περισσότερον τοῦ ἑνὸς παιγνιδίου χωρὶς νὰ χάσῃ συγχρόνως καὶ τὴν ἀπάθειάν του καὶ νὰ καταστῇ ἀνυπόφορος.

Καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν δεκαπενθημερίαν ἡ Λουκία διῆγαγε τὸν καιρὸν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, καὶ ἡ ὑγεία της ἐπαισθητῶς ἐβελτιώθη, ἀφ' ὅτου ἤρχισε διαμένουσα ἐν ὑπαίθρῳ. Αἱ μουσικαὶ ἑσπερίδες εὐχαριστοῦσιν αὐτὴν πολὺ, καὶ διότι ἀγαπᾷ τὴν μουσικήν, καὶ διότι εὐαρεστεῖ αὐτὴν ἡ ἐντύπωσις, ἣν προξενεῖ εἰς τοὺς προσκεκλημένους ἡ θέα της. Παράδοξον ἀληθῶς! Ἡ Λουκία οὐδέποτε ἐφαίνετο ὑποπτευθεῖσα ὅτι ἦτον ὡραία, ἢ, ἂν τὸ εἶχεν ὑποπτευθῇ, σήμερον κἂν μόνον φαίνεται σπουδαίως περὶ τούτου ἐνδιαφερομένη. Πάντες οἱ περὶ αὐτήν, τὸ βλέπει καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία, εἶνε πρὸς αὐτὴν φιλόφρονες, πλήρεις σεβασμοῦ καὶ περιποιήσεων. Ἡ Λουκία εἶνε ἀληθῶς μικρά τις βασίλισσα ἐν μέσῳ τῆς μικρᾶς της αὐλῆς.

Προώδευσεν ἤδη μεγάλως εἰς τὴν ἰχνογραφίαν, καὶ ἰδίως τὴν προσωπογραφίαν. Τὸ εἶδος αὐτὸ τόσον τῆς ἤρεσεν, ὥστε ἐζωγράφησεν ἤδη εἰκοσάκις τὴν Σπεράντσαν, ἥτις ἐν ἀγγελικῇ ὑπομονῇ κάθηται πρὸς τοῦτο ἀπέναντί της ἀκίνητος, οὐχὶ πλέον ἄπελπις καὶ καταβεβλημένη, ἀλλὰ ζωογονουμένη ὑπὸ μυστηριώδους τινος προαισθήματος ὅτι ἐγγίζει τὸ αἴσιον πέρας τῶν δεινῶν της. Ἐκτὸς τούτου ἀπασχολοῦσι τὴν Λουκίαν ἡ σπουδὴ τῆς κιθάρας καὶ αἱ ἐπισκέψεις τοῦ ἰατροῦ Ἀντωνίου, καὶ αἱ ὧραί της οὕτω παρέρχονται ἀνεπαισθήτως. Ὁ διδάσκαλος τῆς ἰχνογραφίας τὴν διασκεδάζει ἐπίσης πολύ. Εἶνε παράδοξός τις ἀνθρωπίσκος, βίαιος, παράφορος, ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸς συγχρόνως καὶ ἀληθὴς καλλιτέχνης. Ὡς πρὸς τὸν Δάντην, ἡ Λουκία δηλοῖ εἰς τὸν ἰατρὸν ὅτι εἶνε ἄδυτσος δυσθεώρητος δι' αὐτήν, ἀλλ' ἐπιμένει οὐχ ἧττον κ' ἐννοεῖ ἐξ αὐτοῦ ὅσα δύναται νὰ ἐννοήσῃ. Ὁμολογεῖ εἰλικρινῶς, ὅτι ἡ ἀπὸ τοῦ ἐξώστου θέα τὴν εὐχαριστεῖ τόρα πολὺ περισσότερον τῶν πρώτων ἡμερῶν, καὶ τῇ φαίνεται, λέγει, ὅτι ὅλαι αἱ κατὰ μέρος διακεκριμέναι καλλοναὶ τῆς τοποθεσίας συνανεμίχθησαν καὶ ἀπετέλεσαν σύνολον μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐπιβάλλον.

Ὁ ἰατρὸς δὲν φαίνεται ἐπαιρόμενος ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ εὐνοίᾳ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἣν ἀποδέχεται ἤρεμος ὡς ἄνθρωπος δικαιούμενος εἰς τοῦτο. Ἐπίσης δὲ καὶ ἡ ἐπιτυχία του ὡς μουσικοῦ καὶ διευθυντοῦ ὀρχήστρας δὲν τὸν καθιστᾷ ὑπερήφανον. Ὁ ἰατρὸς εἶνε πάντοτε καὶ ἀδιαπτώτως ὁ αὐτὸς ὡς καὶ πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν ἥσυχος ἄνθρωπος, ὁ ἀνεπίπλαστος, φαιδρὸς καὶ πρόθυμος. Ἡ μόνη παρ' αὐτῷ μεταβολὴ εἶνε μικρά τις βελτίωσις τῆς ἐνδυμασίας του, ἀλλὰ τόσον μικρὰ καὶ ἀνεπαίσθητος, ὥστε μόνον βλέμμα γυναικεῖον δύναται πιθανῶς νὰ τὴν διακρίνῃ. Ὁ ἐπενδύτης του ἴσως εἶν' ἐπιμελέστερον τιναγμένος, ἡ κόμη του καὶ τὸ γένειον κάλλιον κτενισμένα, ὁ λαιμοδέτης του προσεκτικώτερον καὶ κομψότερον δεδεμένος. Ἡ τῆς ὀρχήστρας του διεύθυνσις δὲν τὸν ἀποσπᾷ τῆς θεραπείας τῆς μὶς Δάβεν. Ἡ περὶ αὐτῆς μέριμνά του εἶνε πάντοτε ἐπίσης ἐνδελεχής, καὶ ὁ Ἀντώνιος, καίτοι πολλὰς ἔχει ἄλλας ἀσχολίας, εὑρίσκει πάντοτε καιρὸν νὰ γίνεται χρήσιμος καὶ εὐχάριστος εἰς τοὺς ἐν τῷ πανδοχείῳ. Οὕτω παραδείγματος χάριν ἡμέραν τινά, ἀκούσας τὴν Λουκίαν παραπονουμένην κατὰ τῶν κωνώπων, ἐπελήφθη πάραυτα τοῦ ἔργου καὶ προσαρτήσας ῥάβδους εἰς τὴν κλίνην της, ὡς καὶ εἰς τὴν κλίνην τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἀνήρτησεν ἀπ' αὐτῶν κωνωπεῖα. Ἄλλοτε πάλιν, ἵν' ἀπαλλάξῃ τὴν Λουκίαν τῶν μυιῶν — ἀληθοῦς μάστιγος τῆς Ἰταλίας — ἀνήρτησεν ἐπὶ τῶν δωματίων καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξώστου ἔτι δέσμην κοινοῦ τινος ἰξώδους φυτοῦ, ὅπερ βρεχόμενον διὰ γάλακτος ἑλκύει καὶ κρατεῖ τὰς μυίας. Ἡ Λουκία ἐφρόνει εἰς τοὺς βαθυτάτους τῆς καρδίας αὐτῆς μυχούς, ὅτι ἀληθῶς δὲν εἶχεν ὑπάρξει ποτὲ ἄλλος ἄνθρωπος ὡς τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον.

Τοιαύτη ἦτο ἐν συνόψει ἡ εὐάρεστος τῶν τε προσώπων καὶ πραγμάτων κατάστασις ἐν τῷ πανδοχείῳ *τῆς Κεράμου*, τὴν 15 Μαΐου τοῦ 1840.

Ἡ πρωΐα ἦτον ὡραία, ὡς αἱ πρωΐαι ἃς ψάλλουσιν οἱ ποιηταὶ καὶ τὰ πτηνά. Πρὸ μικροῦ εἶχε σημάνει ἡ δεκάτη ὥρα, ἡ δὲ Μὶς Δάβεν, ἐσθῆτα φέρουσα κυανῆν, ἐκάθητο εἰς τὸν ἐξώστην καὶ ἠσχολεῖτο ἰχνογραφοῦσα. Ἦτο ἄρα τυχαία ἡ ἐκλογὴ τοῦ κυανοῦ φορέματος, ἢ ὠφείλετο ὁπωςδήποτε πρὸς τὴν γενομένην χθὲς ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου παρατήρησιν, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν χρωμάτων προετίμα τὸ κυανοῦν; Ἀγνοοῦμεν. Ὁ ἰατρὸς ἐκάθητο ἐπίσης εἰς τὸν ἐξώστην, καὶ ἔτιλλε τὰς τρίχας τοῦ πώγωνός του, εἰς πρόδηλον ἔνδειξιν ταραχῆς. Ἡ Χούτσινς, εἰσελθοῦσα εἰς τὸ δωμάτιον, διέθετεν ἐντὸς ἀγγείου μεγάλου δέσμην ῥόδων, ἣν πρὸ μικροῦ ἔφερεν ὁ ἰατρός· ὁ Ἀντώνιος, ἐν παρόδῳ εἰρήσθω, σπανίως ἤρχετο μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενε πάντοτε ἀποστρεφόμενος τὰς εὐχαριστίας, ἡ Λουκία εἶχε συνειθίσει ν' ἀμείβῃ τὰ μικρά του δῶρα δι' ἁπλοῦ μειδιάματος. Παρὰ τὸ εἰωθός, οἱ δύο νέοι οὐδὲν εἶχον νὰ εἴπωσι πρὸς ἀλλήλους καὶ ἡ συνομιλία των δὲν ἦτο ζωηρά. Ἴσως τὴν Λουκίαν ἀπησχόλει ἡ ἰχνογραφία της· ἀλλ' ὁ Ἀντώνιος ἐφαίνετο προδήλως ἐσκεμμένος, καὶ ἡ συνήθης του ἀπάθεια τὸν εἶχεν ἐγκαταλείψει. Ἀφ' ὅτου ἐγνωρίσαμεν αὐτόν, πρώτην φορὰν φαίνεται ἀναποφάσιστος. Λέξις τις ἢ φράσις φαίνεται πλανωμένη εἰς τὰ χείλη του ἣν φοβεῖται νὰ προφέρῃ. Ἀποπειρᾶται ἐπίσης νὰ ἐγερθῇ τῆς ἕδρας του, καὶ πάλιν κάθηται· τέλος, μετὰ ἡρωϊκὸν ἀγῶνα, ἐγείρεται ἀποτόμως καὶ λέγει ἀδιστάκτως:

— Μὶς Δάβεν, δὲν δοκιμάζετε νὰ περιπατήσετε;

Πρὸς τὴν αἰφνίδιον ταύτην πρόκλησιν, αἱ ὠχραὶ τῆς Λουκίας παρειαί, αἱ ἔτι μᾶλλον ὠχρότεραι τὴν πρωΐαν ἐκείνην, ἐχρωματίσθησαν αἴφνης. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μὶς Δάβεν εἶχε δηλώσει πρό τινος, ὅτι προετίμα ν' ἀποθάνῃ μᾶλλον ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου της ἢ νὰ μεταχειρισθῇ βακτηρίας, προσκαλεῖται ἡ Χούτσινς καὶ παραγγέλλεται νὰ στηρίξῃ ἐξ ἑνὸς μέρους τὴν νεκρὰν της κυρίαν, ἐνῷ ὁ Ἀντώνιος στηρίζει αὐτὴν ἐκ τοῦ ἑτέρου. Ἡ Λουκία ἐγείρεται, στηρίζεται ἐπὶ τῶν προσφερομένων αὐτῇ ἑκατέρωθεν δύο βραχιόνων καὶ βαδίζει. Ἡ καρδία τοῦ Ἀντωνίου κτυπᾷ ὡς ἔμβολον ἀτμομηχανῆς.

— Πονεῖτε διόλου; ἐρωτᾷ ὁ ἰατρὸς ταπεινῇ τῇ φωνῇ.

— Διόλου, λέγει ἡ Λουκία· εἰς τὸν ἀστράγαλον μόνον αἰσθάνομαι ὀλίγην δυσκαμψίαν.

— Καὶ νομίζετε, ἐξακολουθεῖ ὁ ἰατρός, βραγχώδη παραδόξως ἔχων τὴν φωνήν, ὅτι ἠμπορεῖτε νὰ περιπατήσετε μόνη;

— Ὑποθέτω, λέγει ἡ Λουκία, στρέφουσα πρὸς αὐτὸν τὸ ἐπίχαρι πρόσωπόν της

— Δοκιμάσατε λοιπόν.

Ὁ ἰατρὸς καὶ ἡ Χούτσινς ἀφίνουσιν ἠρέμα τὴν Λουκίαν. Ὁ Ἀντώνιος ἵσταται ἐνώπιόν της ἐκτεταμένους ἔχων τοὺς βραχίονας, κ' ἕτοιμος νὰ τὴν κρατήσῃ, ὡς μήτηρ ἐπιτηροῦσα τὰ πρῶτα βήματα τοῦ ἀγαπητοῦ της βρέφους. Ἡ Λουκία βαδίζει μόνη, — ἕν, δύο, τρία, τέσσαρα βήματα — μόνον τέσσαρα, ἀλλ' ἀρκετὰ εἰς τὸν ἠσκημένον ὀφθαλμὸν τοῦ χειρουργοῦ, ἵνα πείσωσιν αὐτὸν ὅτι δὲν ὑπάρχει φόβος χωλότητος.

— Νίκη! ἀνακράζει ὁ Ἀντώνιος, κροτῶν τὰς χεῖρας τοσοῦτον παταγωδῶς, ὥστε ἡ Λουκία καὶ ἡ Χούτσινς ἀνασκιρτῶσι συγχρόνως. Νίκη! ἀναφωνεῖ καὶ πάλιν.

Εἶτα καταστέλλει αἴφνης τὴν χαράν του, φοβούμενος μὴ ἀποκαλύψῃ αὕτη τοὺς προτέρους του φόβους καὶ ταράξῃ τὴν Λουκίαν. Ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοί του εἰσὶ πλήρεις δακρύων, ὅτε βοηθούμενος ὑπὸ τῆς Χούτσινς, ἀναλαμβάνει τὸ πολύτιμόν του φορτίον. Διότι, λέγει πρὸς αὐτὴν, ἤρεμος μὲν κατ' ἐπιφάνειαν ἀλλὰ συγκεκινημένος πάντοτε, δὲν πρέπει νὰ κουρασθῇ, ἀλλὰ νὰ στηριχθῇ καλῶς εἰς τὸν βραχίονά του, καὶ νὰ ἐξαπλωθῇ κατόπιν εἰς τὸ ἀνάκλιντρόν της... τοιουτοτρόπως! Ἆ! τόρα εἶν' ὅλα ἐξαίρετα!

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ ἰατροῦ, ἀκτινοβόλος ἐκ τῆς χαρᾶς, καὶ ὑπὸ εὐγενοῦς φωτιζομένη συγκινήσεως, ἡ διαυγής του φωνή, ὁ ἄδολος αὐτοῦ γέλως ἤθελον κατακτήσει τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ αὐτὸν τὸν σκυθρωπότερον ἄνθρωπον τῆς γῆς. Ἡ Λουκία ἀκούει, ἀλλὰ σιωπᾷ. Βλέπει αὐτὸν ἐξερχόμενον εἰς τὸν ἐξώστην, πλησιάζοντα εἰς τὴν μικράν της τράπεζαν, ὑποστηρίζοντα ἕνα τῶν ποδῶν της διὰ τεμαχίου διπλωμένου χαρτίου, καὶ διατάσσοντα τὰ χρώματα καὶ τοὺς χρωστῆράς της, ἀλλ' οὐδὲν λέγει, οὐδὲ κἂν *εὐχαριστῶ*· διότι ἡ Λουκία αἰσθάνεται ὅτι δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ εἴπῃ, χωρὶς νὰ εἴπῃ ὅ,τι δὲν θέλει. Δὲν τολμᾷ κἂν νὰ τείνῃ πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὡς ὑπαγορεύει αὐτῇ ἡ ὑπερεκχειλίζουσα καρδία της, φοβουμένη μὴ δὲν δυνηθῇ πλέον νὰ κρατήσῃ τὴν συγκίνησίν της· ἀλλ' οἱ ἐπ' αὐτοῦ προσηλωμένοι δύο γλυκεῖς καὶ φεγγοβόλοι ὀφθαλμοί της εἰσὶν εὐγλωττότεροι τόμων ὁλοκλήρων.

Μετ' ἀνάπαυσιν ἡμισείας ὥρας ἡ Λουκία ἐβάδισε πάλιν ἀπὸ τοῦ ἀνακλίντρου εἰς τὸν ἐξώστην· μετέβαινε δὲ τὸ τρίτον ἤδη ἀπὸ τοῦ ἐξώστου εἰς τὸ ἀνάκλιντρον, ὅτε εἰσῆλθεν αἴφνης ὁ Σὶρ Ἰωάννης. Ἀφίνομεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ἡμῶν νὰ φαντασθῇ τὴν χαρὰν τοῦ βαρωνέτου. Λαβὼν οὗτος τὴν θέσιν τῆς Χούτσινς, ἔθηκε τὸν βραχίονα τῆς θυγατρός του ὑπὸ τὸν βραχίονά του, καὶ συμβαδίσας μετ' αὐτῆς ἐν ἀγαλλιάσει πέντε βήματα, ὡδήγησε τὴν Λουκίαν ἡσύχως πρὸς τὸ ἀνάκλιντρον. Οὐδέποτε — ἐγγυώμεθα περὶ τούτου — τὸ πανδοχεῖον εἶχεν ἴδει εὐτυχεστέρας μορφάς.

Ἀφοῦ ἐμετριάσθη ἡ ἐκ τοῦ γεγονότος ἐκείνου εὐχάριστος συγκίνησις, ὁ Σὶρ Ἰωάννης διηγήθη μετὰ πολλῆς φαιδρότητος τὴν πρωϊνήν του ἐκδρομήν. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε μεταβῆ εἰς Σὰν-Ῥέμο, ἵνα ἐπισκεφθῇ κῆπόν τινα, ὃν εἶχε συστήσει εἰς αὐτὸν ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, ἐντὸς δὲ τοῦ κήπου αὐτοῦ εἶχεν εὕρει θησαυρὸν, ἀληθῆ θησαυρὸν — ὅπως ἐβεβαίου μετ' ἐμφάσεως, — ἤτοι πορτοκαλλέαν ἐκ τοῦ εἴδους τῶν περγαμίων, ἔχουσαν ἄνθη μεγάλα ὡς ῥόδα, καὶ ἄρωμα, ἄρωμα!.. — Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἦτο τόσον εὐτυχὴς ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει ταύτῃ, ὡς ἂν εἶχεν εὕρει αὐτὸς τὰ περγάμια. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ κήπου εἶχε ξεναγήσει αὐτὸν ὁ ἴδιος, καὶ ἔθηκεν ὅλα του τὰ δένδρα εἰς τὴν διάθεσίν του.

— Πολὺ διακεκριμένος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ ἰδιοκτήτης, ἐβεβαίου ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἄνθρωπος ἐντελῶς καθὼς πρέπει, τὸν ὁποῖον ἐν παρόδῳ εἰρήσθω, προσεκάλεσα εἰς τὴν αὔριον μουσικὴν ἑσπερίδα.

Ἀφοῦ ἐξεδήλωσεν οὕτω τὸν ἐνθουσιασμόν του καὶ ἠσπάσθη τρυφερῶς τὴν Λουκίαν, καὶ παρετήρησεν εἰς τὸν ἰατρὸν πόσον ἀνθηρὸν ἦτο τὸ χρῶμά της, — χωρὶς ἐκεῖνος, ἐννοεῖται, νὰ ἀντείπῃ — ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐτράπη εἰς τὰς ἐπιστολὰς καὶ τὰς ἐφημερίδας του. Ὁ Ἀντώνιος ἠγέρθη τότε, ἀπεχαιρέτισε, καὶ εἶχεν ἤδη προχωρήσει μέχρι τῆς ὑελοφράκτου θύρας, ὅτε αἰφνίδιον ἐμπόδιον ἔφραξε τὴν ὁδόν του· ἦτο ἡ Σπεράντσα, καὶ κατόπιν ἀμέσως ἡ μήτηρ της, αἵτινες εἰσώρμησαν εἰς τὴν αἴθουσαν ὡς καταιγὶς, καὶ σχεδὸν τὸν ἀνέτρεπον.

Αἱ δύο γυναῖκες κλαίουσι καὶ ὀλολύζουσιν ἀλλὰ δὲν φαίνονται τεθλιμμέναι. Ἡ Σπεράντσα γονυπετεῖ παρὰ τὸ ἀνάκλιντρον, προσκολλᾶται περιπαθῶς εἰς τὴν ἐσθῆτα τῆς Λουκίας, καὶ καλύπτει διὰ δακρύων καὶ φιλημάτων τὰς χεῖρας αὐτῆς καὶ τοὺς πόδας. Ἡ Ῥόζα, ὀλιγώτερον τεταραγμένη, ἵσταται ἀκίνητος ἐν μέσῳ τοῦ δωματίου, καὶ συμπλέκουσα τὰς χεῖράς της, ἀναφωνεῖ:

— Παναγία μου! τί εὐτυχία ποῦ ἔζησα νὰ ἰδῶ αὐτὴν τὴν ἡμέρα!

Εἶτα καταφιλοῦνται ἐπίσης καὶ βρέχονται διὰ δακρύων αἱ χεῖρες τοῦ Ἀντωνίου, μόλις δ' ἐτελείωσε δι' αὐτὸν ἡ σκηνὴ καὶ ἀρχίζει πάλιν διὰ τὸν Σὶρ Ἰωάννην.

— Αὐτὴ ἡ κόρη εἶνε τρελλή! ἀνακράζει ὁ βαρωνέτος ἐνεὸς καὶ κατάπληκτος, περιπόρφυρος γινόμενος καὶ μόλις κατορθῶν ν' ἀποσύρῃ τὴν χεῖρά του.

— Ναὶ, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος, τρελλὴ ἀπὸ τὴν χαράν της. — Ὁ Βαττίστας ἔφθασεν, αἴ; ἀνόητη!

Ἡ ἀνόητος ἀποκρίνεται διὰ καταφατικοῦ μειδιάματος καὶ νέων δακρύων, δράττεται δὲ συνάμα τῆς χειρὸς τοῦ Ἀντωνίου καὶ σύρει ἠρέμα τὸν

ἰατρὸν εἰς τὸν ἐξώστην, ὅπου παρακολουθεῖ αὐτοὺς ἡ Ῥόζα. Εἶτα γίνονται ἄφαντοι καὶ οἱ τρεῖς.

— Τί ἀνόητοι κ' ἐπιδεικτικοὶ ἄνθρωποι, αὐτοὶ οἱ Ἰταλοί! ἀνέκραξεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ὠργισμένος σχεδόν, καὶ οἱονεὶ θέλων νὰ διαμαρτυρηθῇ οὕτω κατὰ τῆς στιγμιαίας αὐτοῦ συγκινήσεως.

— Εἶνε φυσικόν των νὰ αἰσθάνωνται βιαίως καὶ νὰ ἐκφράζωσιν ἐπίσης τὰ αἰσθήματά των, ἀπήντησεν ἡ Λουκία.

— Τὸ τελευταῖον ἰδίως εἶνε ἀληθές, καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ δυστύχημα, ἀγαπητή μου κόρη, εἶπεν ὁ πατήρ.

— Διατί, πατέρα;

— Διότι, ἀπήντησε ξηρῶς ὁ Σὶρ Ἰωάννης, πᾶσα τοιαύτη ἐπίδειξις εὐαισθησίας εἶνε εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν ἐξευτελιστικὴ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καὶ δεικνύει ἐλαφρότητα. Ἤκουσα πάντοτε, Λουκία, νὰ λέγουν, ὅτι τὰ βαθέα αἰσθήματα, καθὼς καὶ οἱ βαθεῖς ποταμοί, δὲν κάμνουν θόρυβον.

— Ἀλλά, τόρα, πατέρα, δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς ν' ἀμφιβάλῃ διὰ τὰ αἰσθήματα τῆς πτωχῆς Σπεράντσας, καὶ σεῖς ὁ ἴδιος θὰ τὸ παρετηρήσατε, ἀφοῦ σᾶς εἶδα νὰ δακρύσετε.

— Ἐγὼ νὰ δακρύσω! ἐπανέλαβεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης μετὰ περιφρονήσεως. Ἀνοησία!

Καὶ λαβὼν τοὺς *Καιρούς*, ἤγειρεν αὐτοὺς ὡς φραγμὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐταστικοῦ βλέμματος τῆς Λουκίας.

Ὁ Ἀντώνιος ἐπανῆλθε μετά τινας στιγμὰς καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Βαττίστας παρεκάλει, — ὡς ἦτο καὶ τὸ χρέος του — νὰ τοῦ συγχωρηθῇ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ εὐεργέτου καὶ τῆς εὐεργέτιδός του.

— Βέβαια, βέβαια! ἀνέκραξε ζωηρῶς ἡ Λουκία, ἂς ἔλθῃ, ἂς ἔλθῃ!

Αἱ εἰκοσαετεῖς νεάνιδες, εἰς οἱανδήποτε ἂν ἀνήκωσι κοινωνικὴν κλάσιν, ἔχουσι πάντοτε περιέργειαν νὰ γνωρίσωσι τὸν ἥρωα ἐρωτικῆς ἱστορίας, εἴτε μανδύαν δουκὸς φορεῖ, εἴτε κολόβιον ναύτου.

— Ναί, ναί, ἂς τελειώνωμεν ἀμέσως, προσέθηκεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀλλὰ μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ μᾶς λείψουν τὰ δάκρυα καὶ τὰ χειροφιλήματα.

— Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ φόβος, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Αἱ γυναῖκες ἡσύχασαν τόρα, καί, καθ' ὅσον ἠμπορῶ νὰ κρίνω, ὁ Βαττίστας δὲν μοῦ φαίνεται εὔκολος εἰς τοιούτου εἴδους συγκινήσεις.

— Τόσον τὸ καλλίτερον καὶ δι' αὐτὸν καὶ δι' ἡμᾶς, εἶπε μετά τινος θυμοῦ ὁ Σὶρ Ἰωάννης. Μοῦ φθάνουν πλέον αὐταὶ αἱ ἀηδίαι.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ ἥρως τῆς ἡμέρας, εὔμορφος νεανίας, εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν, ῥωμαλέος, μέσου ἀναστήματος καὶ μελαψὸς τὴν χροιάν, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς Σπεράντσας καὶ ὠθούμενος ὑπὸ τῆς Ῥόζας, εἰσέρχεται δειλιῶν εἰς τὴν αἴθουσαν, διστάζων καὶ βραδυπατῶν, καὶ πλησιάζει εἰς τὸ ἀνάκλιντρον, ὅπου ἀναπαύεται ἡ νεαρὰ ἀγγλίς. Ἡ Λουκία, ἐννοοῦσα τὴν ἐντροπὴν τοῦ πτωχοῦ ναύτου, ὑποδέχεται αὐτὸν μετ' ἀγαθότητος καὶ τῷ ἀποτείνει λέξεις τινὰς φιλόφρονας. Ὁ Βαττίστας ἀνυψοῖ τὸ βλέμμα, βάλλει κραυγὴν καὶ ἀπομένει κατάπληκτος, μὴ τολμῶν πλέον νὰ προσίδῃ. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤθελε τραπῇ εἰς φυγήν, ἂν δὲν ἦσαν ἡ Ῥόζα καὶ ἡ Σπεράντσα νὰ τὸν ἐμποδίσωσι. Φαίνεται τότε ζητῶν κάτι δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, βυθίζει τὸ βλέμμα του εἰς τὸ βάθος τοῦ ἐρυθροῦ του σκούφου, ὃν στρέφει καὶ ἀναστρέφει διὰ τῶν τρεμουσῶν του χειρῶν, καὶ θεωρεῖ πάντα πλὴν τῆς Λουκίας. Τῇ ἀληθείᾳ ὁ Βαττίστας εὐκολώτερον ἤθελεν ἀψηφήσει θάλασσαν ἐξηγριωμένην ἢ τοὺς γαλανοὺς ἐκείνους ὀφθαλμούς.

— Τί τὰ ἔχασες; λέγει ὁ Ἀντώνιος ἐν μεγίστῃ ἀμηχανίᾳ. Ἔλα, παιδί μου, εὐχαρίστησε τὴν κυρίαν, ἡ ὁποία ἐφρόντισε τόσον διὰ σέ.

Ὁ Βαττίστας καταβάλλει ὑπεράνθρωπον ἀγῶνα, ἵνα ὁμιλήσῃ. Τέλος δέ, ἐν μέσῳ ἤχων ἀνάρθρων, διακρίνονται αὐταὶ μόνον αἱ λέξεις του, λεγόμεναι ταπεινῇ τῇ φωνῇ:

— Εἶνε ἡ Παναγία!

Καὶ γονυπετεῖ ἀμέσως ὁ Βαττίστας καὶ σταυροκοπεῖται ἐν βαθυτάτῃ κατανύξει.

Ἂς σκεφθῇ καὶ ἂς εἴπῃ ὅ,τι θέλει ὁ Σὶρ Ἰωάννης· τὸ καθ' ἡμᾶς ἀμφιβάλλομεν ἂν προσηνέχθη ποτὲ ἐνθερμοτέρα λατρεία εἰς τὴν γηΐνην ἀγνότητα καὶ καλλονήν. Ὁ Ἀντώνιος κατενόησεν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ λήξῃ σκηνή, ἥτις ἕνεκα τῆς εἰλικρινείας ἀκριβῶς τῶν αἰσθημάτων τοῦ πτωχοῦ νέου, ἐνέβαλεν εἰς ἀμηχανίαν πάντας τοὺς παρισταμένους. Ἐπλησίασεν ἑπομένως εἰς τὸν Βαττίσταν, ἀνήγειρεν αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε:

— Καλά, παιδί μου, ἀρκεῖ! Ἡ κυρία ἐννοεῖ τί θέλεις νὰ τῆς εἰπῇς. Τόρα πηγαίνωμεν, καὶ ἄλλην ἡμέραν λέγεις τὰς εὐχαριστήσεις σου.

Κτυπῶν δὲ φιλικῶς τὸν ὦμόν του, ὁ ἰατρὸς ἔσυρεν ἐκτὸς τοῦ δωματίου τὸν κατάπληκτον νεανίαν καὶ τὰς τεθορυβημένας δύο γυναῖκας.

Παρακαλοῦμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ πιστεύσῃ ὅτι τὰ ἀνωτέρω δὲν εἶνε φαντασίας ἐπίνοια, ἀλλ' ἀντιγραφὴ πραγματικῆς καὶ ἀληθοῦς σκηνῆς. Ἂν δὲν τὴν εἴχομεν ἰδεῖ, οὐδέποτε θὰ ἐφανταζόμεθα νὰ τὴν γράψωμεν. Ἄλλως δὲ φαίνεται ἡμῖν καὶ φυσικὴ κ' εὐεξήγητος ἡ φαντασίωσις αὕτη νέου ἀμαθοῦς κ' εὐφαντάστου, δι' ὃν πᾶσα ἰδέα τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ εὐμόρφου ἐτελειοῦτο ἐν τῇ μορφῇ τῆς Θεομήτορος.

Ἡ ὀπτασία ἐκείνη τοῦ Βαττίστα διήρκεσεν ἔτι ἐπί τινας στιγμάς, παρὰ πάσας τὰς ἐξηγήσεις τοῦ ἰατροῦ καὶ τὰς ἐπιτιμήσεις τῆς Σπεράντσας, ἥτις ἐντρέπετο βλέπουσα αὐτὸν κινδυνεύοντα νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἠλίθιος. Ὁ Βαττίστας ἓν μόνον ἀντέτασσε πρὸς πᾶσαν ἔνστασιν ἐπιχείρημα: τὴν εἶχεν ἰδεῖ, ἔλεγε, τὴν εἶχεν ἰδεῖ, τοῦ ὡμίλησε καὶ

του εἶπεν ὅτι ἦτο ἡ Παναγία. Μίαν φοβερὰν νύκτα, διηγεῖτο ὁ Βαττίστας, εἶχε πέσει κατάκοπος καὶ ἀπεκοιμήθη ἐπὶ ὁρμαθοῦ σχοινίων. Τότε τῷ ἐπεφάνη ἡ παναγία, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο, καὶ τῷ εἶπε μὲ λάμποντας ὀφθαλμούς:

— Αὐτὴ εἶνε ἡ εὐλάβειά σου πρὸς τὴν παναγίαν, νὰ κοιμᾶσαι, χωρὶς νὰ κάμῃς τὴν προσευχήν σου;

Τότε ἐξύπνησεν ὁ Βαττίστας, ἠγέρθη, προσηυχήθη, εἶπε τὸ *Χαῖρε Μαρία κεχαριτωμένη*, καὶ πάλιν ἀπεκοιμήθη. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τῷ ἐπεφάνη ἡ Παναγία, καὶ τοῦ εἶπε μὲ πολλὴν γλυκύτητα.

— Βαττίστα, εἶσαι καλὸς νέος. Ὅσον ἔχεις πεποίθησιν εἰς ἐμὲ, δὲν θὰ σοῦ συμβῇ κακόν. Ἔχε θάῤῥος. Θὰ ἴδῃς καὶ πάλιν τὴν Βορδιγέραν.

Τόρα δὲ, — ἐβεβαίου ὁ Βαττίστας, καὶ ἀδιάφορον ἦτο ἂν τὸν ἐπίστευον ἢ ὄχι, — ἡ Παναγία ἦτον ἀπαράλλακτος μὲ τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον εἶδεν εἰς τὸ πανδοχεῖον τὴν διάσημον ἐκείνην πρωΐαν τῆς 15 Μαΐου. Καὶ αὐτὸ τὸ φόρεμά της τὸ κυανοῦν ἦτο τὸ ἴδιον.

— Πρέπει νὰ κάμωμεν νὰ νυμφευθοῦν, εἶπεν ἡ Λουκία τὴν μεταμεσημβρίαν, ὅτε ἔμεινε μόνη μετὰ τοῦ ἰατροῦ.

— Πρέπει; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς φαιδρῶς γελῶν. Ἐνόμιζα ὅτι τὸ πρᾶγμα θὰ ἐγίνετο καὶ μόνον του ἀρκετὰ γρήγορα, χωρὶς νὰ πολυφροντίσωμεν ἡμεῖς.

— Μ' ἔρχεται ὄρεξις νὰ σᾶς ὀνομάσω τὸν βραδύτερον ἰατρὸν τοῦ κόσμου, καθὼς ἔλεγε προχθὲς ὁ πατήρ μου, ὑπέλαβεν ἡ Λουκία μετά τινος μορφασμοῦ ἀνυπομονησίας. Ἠξεύρετε πολὺ καλὰ τί ἐννοῶ. Δὲν μὲ εἴπατε μόνος σας ὅτι τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ῥόζας δὲν εἶνε εἰς καλὴν κατάστασιν; καὶ δὲν εἶνε βέβαιον ὅτι ὁ Βαττίστας ἔχασεν ὅ,τι εἶχεν; Ἑπομένως δὲν εἶνε *ἁπλούστατον* νὰ συλλογισθῶμεν, ὅτι ἔχουν ἀνάγκην τῆς βοηθείας μας διὰ νὰ νυμφευθοῦν;

— Μὴ λέγετε τῆς βοηθείας *μας*, διότι τὸ κατ' ἐμὲ μόνον εὐχὰς δύναμαι νὰ τοὺς δώσω.

— Διόλου, ὑπέλαβε ζωηρῶς ἡ Λουκία· πρέπει νὰ τοὺς δώσετε καὶ κάτι περισσότερον· καιρὸν, κόπους, καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα. Πρέπει νὰ μάθετε τὸ ποσὸν τῶν χρεῶν των καὶ νὰ ὑπολογίσετε τί χρειάζονται διὰ νὰ κάμουν τὸ οἰκοκυριόν των.

— Πολλὰ χρήματα, ἀπήντησε σοβαρῶς ὁ Ἀντώνιος, πολλὰ χρήματα.

— Ἀδιάφορον· ὁ πατέρας θὰ τὰ δώσῃ, ὅσα καὶ ἂν ἦνε, διὰ νὰ μοῦ κάμῃ εὐχαρίστησιν· πρέπει νὰ τὰ δώσῃ. Θὰ τοῦ εἰπῶ, ὅτι καλλίτερα θὰ ἦτον ν' ἀφήσωμεν τὸν Βαττίσταν εἰς τὸ πλοῖόν του, ἂν δὲν κάμωμεν τίποτε δι' αὐτὸν καὶ τὴν Σπεράντσαν.

Ὁ Ἀντώνιος ἀπήντησε δι' ἑνὸς μειδιάματος μόνον· ἀλλ' ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του ηὐλόγει σιωπηλῶς τὴν Λουκίαν.

Ἡ ὡραία αὐτὴ ἡμέρα, ἡ τοσοῦτον εὐτυχὴς διὰ τὰ πρόσωπα τῆς ἱστορίας μας καὶ τοσοῦτον γόνιμος εὐχαρίστων συγκινήσεων, ἔληξεν ὅπως εἶχεν ἀρχίσει. Περὶ τὸ μεσονύκτιον μουσικὴ γλυκυτάτη ἐτάραξε τὰς ἠχοῦς τοῦ κήπου. Ἦσαν οἱ μουσόφιλοι τῆς Βορδιγέρας, οἵτινες — μαντεύει βεβαίως ὁ ἀναγνώστης ὑπὸ τίνος ἐμπνευσιν — εἶχον συναχθῆ ὑπὸ τὸν ἐξώστην, ὅπως ἐκτελέσωσι συναυλίαν εἰς τιμὴν τῆς μὶς Δάβεν. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ὅστις δὲν εἶχεν ἔτι κατακλιθῆ, κατέβη εἰς τὸν κῆπον, ἵνα εὐχαριστήσῃ ἐπὶ τῇ φιλοφροσύνῃ καὶ ἐγένετο δεκτὸς διὰ ζωηροτάτων ζητωκραυγῶν. Δίσκοι πλήρεις φιαλῶν καὶ ποτηρίων ἐκυκλοφόρησαν μετ' ὀλίγον μεταξὺ τοῦ ὁμίλου τῶν μουσικῶν καὶ τῶν ἄλλων περιέργων θεατῶν, οἵτινες ἐπλήρουν τὸν κῆπον.

Ὄπισθεν τῶν δικτυωμάτων τοῦ παραθύρου της ἠκροάσθη ἡ Λουκία μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως τὴν συναυλίαν. Ἡ μουσικὴ ἦτο ἀληθῶς πολὺ καλή· ἀλλ' ὅ,τι συνεκίνησεν ἰδίως καὶ εὐχαρίστησε τὴν Μὶς Δάβεν, πολὺ πλέον τῆς συμφωνίας τῆς *Σεμιράμιδος* ἦτο χωρικόν τι ᾆσμα ψαλλόμενον ὑπὸ τριῶν φωνῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἀνεγνώρισε τὸ οὖς καὶ ἡ καρδία της γλυκεῖαν καὶ ἠχηροτάτην φωνὴν βαθυφώνου. Πρὸς τὸ ᾆσμα αὐτὸ δὲν κατώρθωσεν ἡ Λουκία νὰ πνίξῃ τὸ αἴσθημά της ὡς τὴν πρωΐαν, καὶ ἀνελύθη εἰς δάκρυα. Κατεκλίθη κλαίουσα, ἀλλὰ δὲν ἐταράχθη ἐκ τούτου ὁ ὕπνος της, ὅστις ὑπῆρξε τοὐναντίον βαθὺς καὶ ἠρεμώτατος.

[Ἕπεται συνέχεια].

ΚΑΡΟΛΟΣ ΔΙΚΕΝΣ

Συνέχεια καὶ τέλος ἰδὲ σελ. 360.

«Ἄλλην τινὰ εὐτυχίας ἡμέραν ἐτόλμησα νὰ εἰσέλθω εἰς μέγα ξενοδοχεῖον καὶ νὰ ζητήσω φαγητόν τι ἀρέσκον μοι πολὺ, ὅπως τὸ φάγω μὲ τὸ τεμάχιον τοῦ ἄρτου, ὅπερ ἔφερον περικεκαλυμμένον διὰ χαρτίου ὡς βιβλίον. Τί ἐσκέφθη ὁ θεράπων τοῦ ξενοδοχείου ἰδών με οὕτως ἐμφανισθέντα τὸ ἀγνοῶ, ἀλλὰ τὸν βλέπω εἰσέτι ἀτενῶς προσβλέποντά με ἐν ᾧ ἔτρωγον... Τῷ ἔδωκα πέντε *πέν-ας* καὶ ἤθελον νὰ μὴ τὰς ἐλάμβανε».

Μεγίστη ἑορτὴ τοῦ Καρόλου ἦτον ἡ ἑσπέρα τοῦ Σαββάτου· ἐπέστρεφε παρὰ τῇ μητρί του ἔχων τὰ ἓξ σελήνια εἰς τὸ θυλάκιόν του, σταματῶν ἐνώπιον ὅλων τῶν καταστημάτων, ὅπως ὑπολογίσῃ τί ἠδύνατο ν' ἀγοράσῃ μὲ τόσῳ μέγα ποσόν. Ὑπὸ τὸ ὄνομα *Χαρτοφυλάκιον* ἐξεδίδοτο τότε περιοδικῶς συλλογὴ ἐκλεκτῶν ἔργων, ἥτις τὸν κατέθελγε. Ἐνίοτε εἰσήρχετο εἰς παράπηγμά τι ὅπως θαυμάσῃ κύνα γεγυμνασμένον ἢ ἀγριάνθρωπον, ἢ νάνον τινά. Ἐν τούτοις δεινωθεισῶν τῶν ὑποθέσεών των, ἡ οἰκογένεια Δίκενς ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ παρὰ τῷ πατρὶ ἐν αὐτῇ τῇ φυλακῇ. Τὸν Κάρολον ἐνεπιστεύθησαν εἰς πτωχὴν γραῖαν ἄρτι ἀνοίξασαν οἰκοτροφεῖον παιδίων. Εἰ-

χεν ἤδη τρία παιδία. Ὁ Κάρολος ἐπρομηθεύετο μόνος του τὸ δεκάλεπτον γάλα του διὰ τὸ πρόγευμά του· ἐπὶ σανίδος δὲ διὰ τὸ δεῖπνόν του εἶχε μικρὸν ἄρτον καὶ τεμάχιον τυρίου. Ἡ μεσημβρινὴ καὶ ἑσπερινὴ τροφή του ἠλάφρυνον πολὺ τὸ βαλάντιόν του· ἔπρεπεν ἐν τούτοις νὰ ζήσῃ ὅλην τὴν ἑβδομάδα μὲ τὰ ἑπτὰ σελήνια· μέχρι τῆς ποσότητος ταύτης ηὐξήθη ὁ μισθός του. Τὸν διένεμεν εἰς ἑπτὰ μέρη, ἅτινα περιετύλισσε διὰ χαρτίου, ἐφ' ἑκάστου δ' ἐπέγραφε τὸ ὄνομα μιᾶς τῶν ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδος. Ὁ πατήρ του βεβαίως ἐπλήρωνε τὸ ἐνοίκιόν του· ἀλλ' ὁ Κάρολος οὐδεμίαν ἄλλην ἐλάμβανε βοήθειαν ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς Δευτέρας μέχρι τῆς ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου, οὔτε συμβουλήν, οὔτε παρηγορίαν, οὔτε ἐνθάρρυνσιν παρ' οὐδενὸς ἐπὶ τοῦ κόσμου. Πρὸς ἐπίμετρον δὲ ὑπό τινας ἐπόψεις ἦτο πολὺ παιδίον, καὶ συχνάκις ἐδαπάνα εἰς γλυκίσματα τὰ διὰ τὸ γεῦμά του χρήματα. Ἔτρωγεν, ἀντὶ γεύματος, *πουδδίγκαν*, μεταβαίνων, κατὰ τὴν κατάστασιν τῶν οἰκονομικῶν του, εἴτε εἰς ὡραῖον κατάστημα, ἔνθα ἡ *πουδδίγκα* ἠρτύετο διὰ κορινθιακῶν σταφίδων, εἴτε εἰς τὸ μαγαζεῖον ἀγροίκου τινὸς πωλητοῦ κατασκευάζοντος βαρύ τι καὶ σπογγῶδες γλύκισμα, δυνάμενον καλλίτερα νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν του. Τὴν ὥραν δὲ τοῦ δειλινοῦ, σχεδὸν καθ' ἡμέραν, *ἐγέλα τὴν πεῖνάν του*, περιπατῶν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἀποθαυμάζων τὰ τρόφιμα.

Τὰς κυριακάς του διήρχετο ἐν τῇ φυλακῇ, ἀφ' οὗ μετέβαινεν ἀπὸ τῆς ἐννάτης πρὸ μεσημβρίας καὶ παρελάμβανε τὴν ἀδελφήν του Φανὴν ἀπὸ τὸ Ὠδεῖον, εἰς ὃ τὴν ἐπανῆγε τὸ ἑσπέρας. Θλιβερὰ ὕπαρξις καὶ ἔμπλεως κινδύνων! «Ἄνευ τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, ἔλεγε συχνὰ ὁ Δίκενς, ὅπως ἤμην ἐγκαταλελειμμένος, θὰ ἐγενόμην εὐκόλως τότε κλέπτης ἢ τυχοδιώκτης». Ὁ Θεὸς τὸν ἐπροστάτευσεν ἀναμφιβόλως, ἀλλὰ πρὸ πάντων αὐτὸς οὗτος ὑπερήσπισεν ἑαυτὸν κατὰ τῶν κακῶν παραδειγμάτων. Καίτοι οὐδέποτε, οὐδὲ διὰ μιᾶς ἔτι λέξεως ὑπεσήμανεν εἰς τοὺς ἑταίρους του, ὅτι ἐγεννήθη εἰς κοινωνικὴν τάξιν ἀνωτέραν τῆς ἰδικῆς των, οὐδὲν ἧττον μέχρι τοιούτου βαθμοῦ διεκρίνετο διὰ τὴν διαγωγήν του καὶ τοὺς τρόπους του, ὥστε οἱ ἀγροῖκοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι τῷ ἐπεδείκνυον ἀκούσιόν τινα σεβασμόν, καλοῦντες αὐτὸν *μικρὸν κύριον*. Ἀρχιεργάτης δέ τις, Θωμᾶς τὸ ὄνομα, ὅστις ὑπῆρξε στρατιώτης, καὶ ἁμαξηλάτης τις Χάρρυ, ἐτόλμων μόνοι νὰ ὀνομάζωσιν αὐτὸν Κάρολον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο μόνον κατὰ τὰς στιγμὰς τῆς διαχύσεως, ὅτε κατέθελγεν αὐτοὺς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας των διὰ τῶν ἀναμνήσεων τῶν παλαιῶν του ἀναγνώσεων. Ὁ Γκρὴν ἠθέλησε μίαν ἡμέραν νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τοῦ τίτλου *ὁ μικρὸς κύριος*, ἀλλ' ὁ Βὸβ Φάγγεν, ὑψηλὸς καὶ δυνατὸς παλληκαρᾶς, τὸν ἠνάγκασε νὰ *μαζέψῃ τὰ λόγια του*. Ἂν ἐφαίνετο φυγοπονῶν ἢ περιφρονῶν τὴν ἀνατιθεμένην αὐτῷ ἐργασίαν, ὁ Κάρολος τοὺς χλευασμοὺς μόνον τῶν συνεργατῶν του θὰ ἐπεσπᾶτο· ἀλλ' αὐτὸς ἐφρόντισε τοὐναντίον νὰ ἐφελκύσῃ τὴν ὑπόληψίν των ἐκτελῶν τὸ ἔργον του κάλλιον παντὸς ἄλλου. Ἅμιλλα δεξιότητος καὶ ἐπιτηδειότητος ἠγείρετο μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Βὸβ Φάγγεν περὶ τοῦ πότερος θὰ περιεκάλυπτε περισσότερα δοχεῖα βαφῆς ἐντὸς πέντε λεπτῶν. Ἡ ταπείνωσίς του ἐν τούτοις τῷ ἦτο ὀδυνηροτάτη, καθόσον μάλιστα καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ἐλπίδα τῆς ἀπ' αὐτῆς ἀπαλλαγῆς εἶχεν ἀπολέσει, ἀλλ' οὐδέποτε ἡ οἰκογένειά του ἤκουσεν αὐτὸν μεμψιμοιροῦντα. Ἅπαξ μόνον περιέγραψε εἰς τὸν πατέρα του οἷα θλῖψις περιέσφιγγε τὴν καρδίαν του, ὅτε ἐπιστρέφων ἀπὸ τῆς ἡμερησίας του ἐργασίας εὑρίσκετο ἐν μέσῳ ξένων, τοσοῦτον δὲ θλιβερῶς, τοσοῦτον συγκινητικῶς περιέγραψεν τὴν κατάστασίν του, ὥστε ὁ δυστυχὴς Δίκενς πατὴρ ἐνόησε πόσον ἄξιον οἴκτου ἦτο τὸ παιδίον, τοῦθ' ὅπερ οὐδέποτε τέως εἶχε νοήσει. Προέτεινε λοιπὸν εἰς αὐτὸν νὰ κατοικήσῃ ὑπόστεγόν τι δῶμα, παράρτημα τῆς φυλακῆς. Τὸ δῶμα τοῦτο τὸ ὑπόστεγον ὡς μόνον ἔπιπλόν του εἶχεν ἐν *παλληοκρέββατον*, ἔβλεπε δὲ πρὸς ἀποθήκην οἰκοδομησίμου ξυλείας· ἀλλὰ διὰ τὸν Κάρολον τὸ δῶμα τοῦτο τὸ ἐπαναφέρον αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας του ἦτο ὁ παράδεισος. Ἔκτοτε ἔτρωγε μετὰ τῶν γονέων του, δηλαδὴ ἐντὸς τῆς φυλακῆς. Τὸ μόνον εἰς τὸν πατέρα του ὑπολειφθὲν εἰσόδημα ἤρκει πρὸς διατροφήν των, καί, ἐλεύθεροι σχεδόν, διῆγον πολλῷ κάλλιον ἐν τῇ φυλακῇ ἢ ἐν τῷ ἀθλίῳ ἐκείνῳ οἰκήματι, οὗτινος ἠναγκάσθησαν νὰ πωλήσωσι τὰ ἔπιπλα.

Ὁ Κάρολος ἐν τούτοις κατὰ διαλείμματα ὑπέφερεν ἐκ τοῦ πάθους του· κατελήφθη ποτὲ ὑπὸ σπασμῶν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ· τὸ ταλαίπωρον παιδίον μαρτύριον ἀληθὲς ὑφίστατο ἀγωνιωδῶς σφαδάζον ἐπὶ ἀχυρίνης κλίνης, ἣν προχείρως τῷ παρεσκεύασαν. Ὁ Βὸβ Φάγγεν ἐπεδαψίλευσε προθυμοτάτας περιποιήσεις εἰς τὸν φίλον του· ἐπλήρου θερμοῦ ὕδατος φιάλας, ἃς ἐπέθετεν εἰς τὰ πλευρά του, ἀντέστη σφοδρῶς εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ Δίκενς θέλοντος νὰ μείνῃ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει εἰς τὸ ἐργοστάσιον τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν οἰκίαν του, πρὸς περισσοτέραν δ' ἀσφάλειαν ἀπεφάσισε νὰ τὸν συνοδεύσῃ μέχρι τῆς θύρας της. Τοῦτο ἐνέβαλεν εἰς σκληρὰν ἀμηχανίαν τὸν δυστυχῆ Κάρολον. Ἡ εὐγενὴς ὑπερηφάνειά του δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ὁ πατήρ του καὶ ἡ οἰκογένειά του κατῴκουν ἐντὸς φυλακῆς. Ἀφ' οὗ δὲ πᾶσαι αἱ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ ἀμειλίκτου προστάτου του προσπάθειαι ἀπέτυχον, τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ τὸν ἀποχαιρετίσῃ πρὸ τῆς πρώτης τυχούσης θύρας, ὡσεὶ ἡ οἰκία αὕτη ἦτον ἰδική των. Φοβούμενος δὲ μήπως ὁ Βὸβ στραφῇ καὶ τὸν ἴδῃ, πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ψεύδους του, ἔκρουσε καὶ

τὴν θύραν τῆς οἰκίας, καὶ ἠρώτησεν ἂν κατῴκει ἐν αὐτῇ κάποιος κύριος Φάγγεν.

Ἐν ᾧ οὕτω θλιβεραὶ καὶ μελαγχολικαὶ διήρχοντο αἱ ἡμέραι του ὁτὲ μὲν ἐντὸς τῆς φυλακῆς, ὁτὲ δ' ἐντὸς τοῦ μέλανος καὶ δυσώδους ἐργοστασίου τῶν βαφῶν τῶν ὑποδημάτων, ἡ Φανὴ ἠξιώθη ἑνὸς τῶν εἰς τὰς μαθητρίας τοῦ βασιλικοῦ Ὠδείου ἀπονεμομένων βραβείων. Ὁ Κάρολος ἠγάπα τρυφερῶς τὴν ἀδελφήν του, ἀλλά, καίπερ λίαν εὐχαριστηθεὶς διὰ τὴν λαμπρὰν αὐτῆς ἐπιτυχίαν, ἠναγκάσθη ἐν τούτοις νὰ ὁμολογήσῃ πρὸς ἑαυτὸν μετὰ πολλῆς πικρίας, ὅτι αὐτὸς οὐδέποτε θὰ ἠξιοῦτο τοιαύτου βραβείου. Τὸ ἑσπέρας γονυκλιτὴς ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ μετὰ δακρύων ν' ἀπελευθερώσῃ αὐτὸν διὰ θαύματος τινὸς ἀπὸ βίου ταπεινώσεως καὶ ἀμαθείας πλήρους. Ὡσεὶ δὲ εἰσήκουσε τῆς δεήσεως αὐτοῦ ὁ Θεός, αὐτόχρημα θαῦμά τι συντελέσθη. Ὁ κ. Δίκενς ἐγένετο αἰφνης κληρονόμος ἀρκούντως σπουδαίας ποσότητος, ἐπλήρωσε τὰ χρέη του καὶ ἐξῆλθε τῆς φυλακῆς, ὁ δὲ Κάρολος λαβὼν κάλλιστον πιστοποιητικὸν ἀπῆλθε καὶ αὐτὸς τοῦ ἐργοστασίου τῶν βαφῶν τῶν ὑποδημάτων. Μόλις εἶχεν ὑπερβῆ τότε τὸ δωδέκατον αὐτοῦ ἔτος, ἦτον εἰσέτι ἐκτάκτως μικρὸς τὸ ἀνάστημα, ἀλλ' ὥριμος ἤδη τὸν νοῦν. Πανθ' ὅσα ὑπέστη ἐνέπνευσαν εἰς αὐτὸν εἶδος δυσπιστίας πρὸς τὰς δοκιμασίας, ἃς ἦτο δυνατὸν νὰ τῷ ἐπιφυλάττῃ ἡ τύχη· τὸ αἴσθημα τοῦτο, σπάνιον εἰς παιδίον, συνωδεύετο ἄλλως τε ὑπὸ τοσαύτης ἐπιμονῆς καὶ θελήσεως, ὥστε ἠδύνατο νὰ λογισθῇ ὡς ἀρετή. Ὁ Δίκενς οὐδέποτε ἤλπισεν ἐπὶ τὰς περιστάσεις, ἡ ἰδέα αὐτοῦ ἡ σταθερὰ ἦτο νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέρμα, καὶ μεθ' ὅλην ἔτι τῶν περιστάσεων τὴν ἐναντιότητα. Ἐν τῷ ἀδιακόπῳ τούτῳ ἀγῶνι ἐπεδείκνυτο δραστηριότητα ὁμοιάζουσαν πολλάκις πρὸς τραχύτητα· ἡ ἀδιάσειστος πεποίθησις ὅτι τὰ πάντα εἶναι κατορθωτὰ παρὰ τῶν ἐχόντων σταθερὰν θέλησιν, παρώρμα αὐτὸν ἄχρι τέλους τοῦ βίου του ν' ἀναλαμβάνῃ ἀδιστάκτως καὶ ν' ἄγῃ εἰς πέρας τὰς βαρυτέρας ἐργασίας.

Οἱ γονεῖς τοῦ Καρόλου ἔστειλαν αὐτὸν ὡς ἐξωτερικὸν εἰς τὸ λύκειον Βέλιγκτων τινός, ἔνθα φαίνεται ὅτι ἡ διδασκαλία δὲν ἐγίνετο μετὰ μεγάλης σπουδαιότητος. Ἐν τοῖς ἔργοις του ἀναμιμνήσκεται τῆς μαθητικῆς του ταύτης περιόδου, καὶ σκιαγραφεῖ καὶ τοὺς καθηγητάς, ἰδίως δὲ τοὺς μαθητάς, οἵτινες ἀντὶ νὰ γράφωσι καὶ νὰ μελετῶσι, ἐφρόντιζον περισσότερον περὶ τῶν πτηνῶν, τῶν μυιῶν καὶ τῶν ποντικῶν. Ἐκ τούτου εἵπετο ὅτι οἱ ποντικοὶ καὶ οἱ σπουργίται ἦσαν πολλῷ σοφώτεροι αὐτῶν. Ὁ Κάρολος συμμετεῖχε τῶν ζωηρῶν τούτων παιγνίων· ἴσως δὲ μάλιστα ἐπηύξανε τὴν ἀταξίαν ἐν τῷ λυκείῳ διὰ τῶν μικρῶν ἱστοριῶν του, ἃς ἠρέσκετο συντάττων, καὶ αἵτινες ἐκυκλοφόρουν ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, ὡς καὶ διὰ τῆς παραστάσεως τῶν ἀγαπητῶν του κωμῳδιῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁ Δίκενς ἦτο καλοκτενισμένον καὶ καλοενδεδυμένον μειράκιον, εὐθυμότατον καὶ ἀξιαγάπητον, πάντοτε καθάριον καὶ κομψότατον. Ἡ ὑγεία αὐτοῦ εἶχε βελτιωθῆ· ἦτον εὐδαίμων ζῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ τῶν γραμμάτων. Ἂν δὲ δὲν διεκρίθη ὡς κάλλιστος μαθητής, αἰτία τούτου εἶναι ὅτι δὲν τῷ ἀφῆκαν καιρὸν νὰ γείνῃ τοιοῦτος. Μετὰ δύω ἔτη οἱ γονεῖς αὐτοῦ, καταβεβαρυμένοι ὑπὸ τῆς πολυμελοῦς των οἰκογενείας, ἀπεφάσισαν νὰ ἐξασφαλίσωσιν εἰς ἕκαστον τῶν τέκνων των πόρον τινὰ ζωῆς, ἔθηκαν δὲ καὶ τὸν Δίκενς παρά τινι δικολάβῳ ὡς γραφέα. Ἂν ὁ Κάρολος Δίκενς δὲν ἐκοπίαζε πολύ, ἂν δὲν εἰργάζετο μετὰ ζήλου ἀκαταπονήτου, οὐδὲ μίαν τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν θὰ ἐξεμάνθανε, δὲν θὰ ἠπίστατο δὲ οὐδ' αὐτὴν τὴν μητρικήν του γλῶσσαν, ἣν μετὰ τοσαύτης τελειότητος ἔγραψε. Ἐρωτήσαντος τινὸς τὸν πατέρα του ποῦ ἐξεπαιδεύθη ὁ Κάρολος, ἀπεκρίνατο οὕτος λίαν δικαίως: «Αἴ! ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ ὅτι μόνος του ἐξεπαιδεύθη!»

Ὁ Δίκενς κατώρθωσε καὶ ἐξ αὐτῶν ἔτι τῶν μεταβολῶν τοῦ βίου του νὰ ἐπωφεληθῇ, καὶ ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ δικολάβου ὑπηρεσίας του ἐπωφελήθη, διότι μετ' ἀπαραμίλλου εὐφυΐας περιέγραψε βραδύτερον τοὺς διαφόρους σταθμοὺς τοῦ βίου τοῦ γραφέως. Τὸ ἐπάγγελμα ὅμως τοῦτο δὲν συνεβιβάζετο πρὸς τὰς τάσεις αὐτοῦ, δι' ἔλλειψιν δὲ καλλιτέρου, ἀπεφάσισε νὰ μιμηθῇ τὸ παράδειγμα τοῦ πατρός του ὅστις, ὅπως κάλλιον ἐπαρκῇ εἰς τὰς οἰκογενειακὰς του δαπάνας, ἐστενογράφει ἀπό τινος κοινοβουλευτικοὺς λόγους διὰ τὰς ἐφημερίδας. Ἐσπούδασε λοιπὸν στενογραφίαν, καὶ ἐπελάβετο ταὐτοχρόνως ν' ἀναπληρώσῃ διὰ συντόνου μελέτης τὰς ἐλλείψεις τῆς ἐκπαιδεύσεώς του. Ἐπὶ μακρὸν ἡ στενογραφική του δεξιότης ἐν τοῖς δικαστηρίοις μόνον ἐχρησιμοποιήθη· ἀλλ' ἐπὶ τέλους κατώρθωσε νὰ γείνῃ δεκτὸς ὡς στενογράφος τοῦ κοινοβουλίου, ταὐτοχρόνως δὲ ἠνεῴχθη αὐτῷ καὶ ἡ θύρα τῆς ἐφημεριδογραφίας, ἥτις ἔμελλε νὰ ὑψώσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ὑψίστην τῆς φιλολογίας σφαῖραν. Ἡ γραφὶς ἐκείνη, ἥτις τοσοῦτον δεξιῶς ἀντέγραφε τοὺς πολιτικοὺς λόγους, ἐχάραττεν ἤδη τὰ πρῶτα δοκίμιά της ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Bog, ὡς προανακρούσματα τοῦ περιφήμου μυθιστορήματος *Πικουϊκ*.

Ὁ βίος τοῦ Δίκενς ὑπῆρξεν ἔκτοτε μακρὰ σειρὰ θριάμβων, δι' ἀδιαλείπτου ἐργασίας ἐπιτευχθέντων. Οὐδεὶς μυθιστοριογράφος ἐγένετο γονιμώτερος καὶ δημοτικώτερος αὐτοῦ. Δύω εἰς τὸν Νέον Κόσμον ταξείδια ἀπέδειξαν εἰς αὐτὸν ὅτι ἡ φήμη του δὲν περιωρίσθη ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἰδίας του χώρας μόνον. Αἱ διάφοροι τῆς Ἀμερικῆς πόλεις τὸν ὑπεδέχθησαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ· μόλις ἐξήρχετο καὶ αἱ ὁδοὶ κατεκλύζοντο ὑπὸ τοῦ πλήθους· χοροί, συμπόσια, ἑορταὶ ἐτελοῦντο πρὸς τιμήν του· τὰ πανεπιστήμια, τὸ Κοινοβούλιον, ἡ γερου

σία, πάντα τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ σωματεῖα καὶ αὐτοὶ οἱ καλλιεργηταὶ ἀπομεμακρυσμένων ἐπαρχιῶν ἔπεμψαν αὐτῷ πρεσβείας· αἱ ἐφημερίδες ἐπληροῦντο ποιημάτων καὶ ἄρθρων ἐπαινετικῶν. Καταβληθεὶς ὑπὸ τοσούτων τιμῶν ὁ Δίκενς ἐπέστρεψε μετά τινος ἀνακουφίσεως εἰς τὴν ἠρεμίαν τῆς συνήθους αὐτοῦ διαίτης. Ἦτον ἁπλούστατος τὰς ὀρέξεις· ἠγάπα τὴν ἐξοχὴν διὰ τὸν περίπατον καὶ τὴν ἱππασίαν, πρὸς δὲ καὶ ὅπως ἐπιμελῆται τῶν κυνῶν του. Ἠγόρασε τὴν οἰκίαν ἐκείνην, ἣν τοσοῦτον ὠνειροπόλησε κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν, ἐντὸς δὲ τοῦ ἄλσους αὐτῆς ἐτοποθέτησε σκιάδα, ἐκ Παρισίων μετενεχθεῖσαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἰργάζετο. Ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ βλέπῃ τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου, ἃς τοσοῦτον ἠγάπησε, ἐπανέφερεν αὐτὸν συχνὰ εἰς τὴν μεγαλόπολιν ἐκείνην· ἡ ἀγαθοεργὸς αὐτοῦ εὐσπλαγχνία ἐξετείνετο ἐπὶ τῶν πτωχῶν, τῶν ἐγκαταλελειμμένων, τῶν ἀσθενῶν παιδίων, καὶ αἱ ὡραιόταται τῶν δημοσίων συνδιαλέξεων αὐτοῦ ἦσαν αἱ ὑπὲρ τῆς ἀνιδρύσεως νοσοκομείου παίδων γενόμεναι.

Πρός τινα, ἐρωτήσαντά ποτε αὐτὸν πῶς ἔγινε τοσοῦτον μέγας, ὁ διάσημος συγγραφεὺς ἀπεκρίνατο: «Οὐδέποτε ἐπεχείρησά τι χωρὶς ν' ἀφοσιωθῶ εἰς αὐτὸ ψυχῇ τε καὶ σώματι, οὐδεμίαν ἐργασίαν περιεφρόνησα ὑφ' οἱανδήποτε ἔποψιν καὶ ἂν μοὶ παρουσιάζετο, ἰδοὺ οἱ δύω θεμελιώδεις κανόνες τοῦ βίου μου».

Ὑπὸ θαυμασμοῦ καὶ σεβασμοῦ περικυκλούμενος πανταχοῦ ὁ Δίκενς ἐπεσκέψατο τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἑλβετίαν, τὴν Γαλλίαν, ἀπέθανε δ' ἐν τῇ προσφιλεῖ του οἰκίᾳ τῷ 1870 ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα ἐτῶν γενόμενος. Μεθ' ὅλας τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ τὰς κρίσεις, καὶ πάλιν ἐπαναληφθείσας, εἰργάζετο συντόνως· ἔγραφε δὲ μέχρι σχεδὸν τῆς ὥρας τοῦ γεύματος, καθ' ἣν ἡμέραν ὁ θάνατος ἐπῆλθε κατ' αὐτοῦ κεραυνοβόλος. Τὸ οὕτως ἀπροσδόκητον αὐτοῦ τέλος ἐγένετο ἀφορμὴ γενικοῦ πένθους. Ἡ βασίλισσα ἐτηλεγράφησε πρὸς τὴν οἰκογένειαν Δίκενς τὰ ἐγκάρδια συλλυπητήριά της, πλῆθος δὲ θρηνοῦν περιεκύκλωσε τὸν τάφον, ὅστις ἀνηγέρθη εἰς τὸν ἔξοχον μυθιστοριογράφον ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου τοῦ Οὐεστμίνστερ, παρὰ τὰ μεγάλα τῆς πατρίδος του πνεύματα, τὸν Σαίκσπηρ καὶ τὸν Δρύδεν.

Α. Κ.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier].

Συνέχεια καὶ τέλος.

Ἁπλοῖ στρατιῶται.

Ὁ Ἀραγὼ εἶπε ποτὲ περὶ τοῦ Φιλίππου de Girard ὁμιλῶν· «Εἶναι στρατάρχης τῆς βιομηχανίας, ὅστις ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ τείχους μαχόμενος».

Τοῦτο εἶναι ἀληθές, ἀλλ' οἱ στρατάρχαι δὲν δύνανται νὰ νικήσωσιν ἄνευ στρατιωτῶν.

Οἱ ἁπλοῖ τῆς ἐπιστήμης στρατιῶται εὑρίσκονται εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἀπειραρίθμου στρατοῦ τῶν ἐργατῶν, οἵτινες κινοῦσι τὰς μηχανὰς ἐν τοῖς τεχνουργείοις, καὶ θερμαίνουσι τὰς καμίνους καὶ μιγνύουσι καὶ συνδυάζουσι τὰ προϊόντα ἐν τοῖς ἐργοστασίοις, καὶ ἐξάγουσι τὰ μέταλλα καὶ τοὺς ἄνθρακας ἐκ τῶν σπλάγχνων τῆς γῆς. Οἱ ἄσημοι οὗτοι ἐργάται συντελοῦσιν εἰς τὴν πρόοδον καὶ εἰς τὸν πολιτισμόν. Καὶ δὲν ἐπιτελοῦσι μὲν ἐφευρέσεις, ἀλλὰ πολλάκις συνάγουσι τὰ στοιχεῖα αὐτῶν καὶ ἀποθνήσκουσι καὶ αὐτοὶ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης, καὶ ἀνυψοῦνται διὰ τῆς θυσίας καὶ ἀναδεικνύονται διὰ τοῦ μαρτυρίου.

Μόνη ἡ ἱστορία τῶν μεταλλευτῶν παρέχει ἡμῖν ἀνεξάντλητα παραδείγματα θάρρους καὶ αὐταπαρνήσεως. Αἱ μᾶλλον πρόσφατοι καταστροφαὶ παρουσιάζουσιν ἀναρίθμητα θύματα. Ἐκλέξωμεν τυχαίως μεταξὺ τῶν τρομερῶν δραμάτων τῶν ἀνθρακωρυχείων.

Τὴν 11 Ἀπριλίου 1877 ἔγινεν εἰς τὸ φρέαρ Tynewidd ἐν τῇ κομητείᾳ τοῦ Γλαμοργάν, ἑνὸς τῶν πλουσιωτέρων σιδηροφόρων καὶ ἀνθρακοφόρων διαμερισμάτων τῆς Οὐαλλίας, μία τῶν καταστροφῶν ἐκείνων, αἵτινες συχνότατα συμβαίνουσιν ἐν τοῖς μεταλλείοις. Οἱ ἐργάται ἡτοιμάζοντο ν' ἀνέλθωσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ὅτε ἠκούσθη φοβερὸς κρότος. Συνεπείᾳ ἐνσταλάξεων τὰ ὕδατα τοῦ πλησίον ῥέοντος ποταμοῦ Ῥόνδου εἰσέρρευσαν εἰς τὰς σύριγγας τοῦ ἀνθρακωρυχείου, καὶ ἐπλήρωσαν αὐτὰς μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος. Οἱ μεταλλευταὶ ἔτρεξαν ἐν σπουδῇ εἰς τὰς κοφίνους, ἀλλὰ μετρήσαντες ἑαυτούς, εἶδον ὅτι δεκατέσσαρες ἐξ αὐτῶν ἔλειπον. Ἄνεμος σφοδρὸς ἐξήρχετο τοῦ ἀνθρακωρυχείου, τὰ δ' ὑπόγεια φοβερῶς ἀντήχουν. Οὐδεμία ὑπῆρχε κατὰ τὸ φαινόμενον ἐλπὶς νὰ σωθῶσιν οἱ δεκατέσσαρες δυστυχεῖς, οὓς τὰ ὕδατα βεβαίως εἶχον πνίξει εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς. Ἐν τούτοις ἐργάται τινὲς ἠθέλησαν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ σώσωσι τὰ πτώματα, καθῆκον ἱερόν, τὸ ὁποῖον οἱ μεταλλευταὶ οὐδέποτε παραμελοῦσιν ἔστω καὶ μετὰ κινδύνου τῆς ζωῆς των.

Ἐνῷ ἐσκέπτοντο περὶ τῶν ληπτέων μέτρων ὅπως εἰσδύσωσιν εἰς τὸ ἀνθρακωρυχεῖον, ἤκουσαν ὑπὸ τὸ ἔδαφος κτυπήματα ἐπανειλημμένα, καὶ ταχέως ἀνεγνώρισαν ὅτι τινὲς τῶν μεταλλευτῶν ἦσαν κεκλεισμένοι ὑποκάτω διαστρώσεως ἄνθρακος δέκα περίπου μέτρων πάχους. Ὁ ἀὴρ πιεζόμενος ὑπὸ τοῦ ὕδατος εἶχε σχηματίσει στρῶμα, οἱ δὲ δυστυχεῖς εὑρέθησαν οὕτω ἐντὸς εἴδους καταδύτου (cloche à plonger).

Ἵνα καθησυχάσωσι τοὺς ἀτυχεῖς συντρόφους των, οἱ σῶσται ἀποκρίνονται πρῶτον αὐτοῖς κτυποῦντες σφοδρῶς τὸ ἔδαφος, ἔπειτα ἐπιχειροῦσι νὰ ὀρύξωσι σύριγγα προσκλινῆ ὅπως δώσωσιν αὐτοῖς ἀέρα καὶ φῶς. Μετὰ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν ἐργασίαν μικρὸν μόνον ὑπολείπεται στρῶμα ἄνθρακος. Μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων ὁ μεταλλευτὴς Οὐΐλλιαμ

Μόργαν διακρίνεται, σκάπτει δὲ τοσούτῳ θαρραλεώτερον καθόσον προχωροῦσι πρὸς τὸ τέρμα. Διὰ τελευταίου κτυπήματος καταῤῥίπτει τὸ διάφραγμα τοῦ γαιάνθρακος, ὅπερ ἐχώριζεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν κεκλεισμένων συντρόφων του, ἀλλ' ὁ πεπιεσμένος ἀὴρ διαστέλλεται καὶ προξενεῖ ἔκρηξιν, ἥτις ῥίπτει χαμαὶ νεκρὸν τὸν γενναῖον ἐργάτην, καθ' ἣν στιγμὴν ἔσωζε τοὺς ἄλλους. Ἐντὸς μικροῦ ἄλλα κτυπήματα ἀκούονται, ἄλλοι μεταλλευταὶ εἶναι κεκλεισμένοι εἰς μέρος τοῦ ἀνθρακωρυχείου ἀπώτερον.

Ἵνα σώσωσι καὶ τούτους δέον νὰ σκάψωσιν ἐκ νέου. Ὁ θάνατος τοῦ Οὐϊλλιαμ Μόργαν δὲν ἀναχαιτίζει τοὺς ἄλλους, ἐργάζονται δὲ ἄνευ ἀναπαύλης. Αἱ ἡμέραι παρέρχονται, ἡ δ' ἐργασία βραδέως προχωρεῖ. Δύω ἥρωες, ὁ Ἰσαὰκ Pride καὶ ὁ Happy Dodd, ἐξακολουθοῦσιν ἐργαζόμενοι μετὰ μεγίστης καρτερίας, μετὰ ἐννέα δὲ ἡμερῶν ἐργασίαν ἀνοίγουσιν ἐν τῷ βράχῳ τρύπαν, διὰ τῆς ὁποίας κατορθοῦσι νὰ σώσωσιν ἐν μέσῳ φοβεροῦ σίφωνος ὕδατος πέντε μεταλλευτάς, οἵτινες ἔζων εἰσέτι.

Οἱ πέντε οὗτοι ἄνδρες σωθέντες ἀπὸ τοῦ θανάτου διὰ τῆς θαυμασίας ἀφοσιώσεως τῶν δύω συνεργατῶν των, εἶχον ζήσει ἐννέα ἡμέρας ἐν τῷ ὕδατι ἱστάμενοι μέχρι τῆς ὀσφύος, καὶ ἀναπνέοντες ἀέρα πεπιεσμένον καὶ οὐδεμίαν ἔχοντες τροφήν. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχε καὶ παιδίον· καίτοι ἐξησθενημένοι ὄντες, δὲν ἔπαυσαν κρατοῦντες αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἵνα μὴ πνιγῇ ἐν τῷ ἀδιαλείπτως ὑψουμένῳ ὕδατι.

Ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας θέλουσα νὰ τιμήσῃ τὴν γενναιότητα τοῦ Ἰσαὰκ Pride καὶ τοῦ Happy Dodd, ἀπένειμεν εἰς τοὺς δύω τούτους ἐργάτας τὸ μετάλλιον τοῦ πρίγκιπος Ἀλβέρτου.

Εἰς τὴν πλημμύραν καὶ εἰς τὴν κατάπτωσιν τῶν χωμάτων, δέον νὰ προσθέσωμεν τὴν ἔκρηξιν τῆς ἀτμίδος (feu grisou), ἵνα συμπληρώσωμεν τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν φοβερῶν αἰτιῶν τοσούτων δυστυχημάτων. Ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ κρίνῃ περὶ τῆς μάστιγος ταύτης ἐκ τῆς ἑξῆς ἀφηγήσεως, ἣν ἀρυόμεθα ἐκ τῆς ἐκθέσεως μιᾶς τῶν τελευταίων καταστροφῶν·

«Τὴν πέμπτην, 17 Ἀπριλίου 1879, περὶ τὰς 7 1]2 τῆς πρωΐας, ἔκρηξις ἀτμίδος συνέβη εἰς τὸ φρέαρ ἀρ. 2 τῆς Ἀγράππης, παρὰ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τῶν Frameries ἐν Βελγίῳ.

Τοῦ φρέατος τούτου χρησιμεύοντος πρὸς ἐκμετάλλευσιν ἀτμιδούχων στρωμάτων, πᾶσαι αἱ συνήθεις προφυλάξεις εἶχον ληφθῆ. Τὸ πρωῒ πλέον τῶν 200 ἐργατῶν κατέβησαν. Περὶ τὴν ἑβδόμην καὶ ἡμίσειαν παρετηρήθη ὅτι τὸ φρέαρ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἀνθράκων ἀνέδιδε ῥεῦμα ἀέρος δυσώδους· πάραυτα ἐστάλη πρὸς τὸν μηχανικὸν τοῦ φρέατος ἄνθρωπος, ὅπως τῷ ἀναγγείλῃ τὸ ἀσύνηθες τοῦτο γεγονός, καθότι τὸ φρέαρ ἔπρεπε νὰ *καταπίνῃ*, δηλαδὴ νὰ χρησιμεύῃ εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἀέρος. Πρὶν ἢ λάβωσι καιρὸν νὰ ἐξακριβώσωσι τὸ πρᾶγμα, τὸ δωμάτιον τοῦ καθαρισμοῦ (clichage) καὶ τὸ τοῦ μηχανικοῦ ἐπληρώθησαν ἀτμίδος, τὸ μῖγμα ἔγινεν ἐκρήξιμον καὶ ἀνεφλέχθη εἰς τὴν θερμάστραν τοῦ μηχανικοῦ προξενῆσαν ἐκπυρσοκρότησιν σφοδράν. Ὁ μηχανικὸς ἐφονεύθη, ὀκτὼ ἄνδρες ἐκάησαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ὡς καὶ δύω γυναῖκες ἐκ τῶν τοὺς λύχνους ἐπιμελουμένων. Ἅμα δὲ, μεγάλη φλὸξ ἀνέδραμεν διὰ τοῦ φρέατος μέχρι τοῦ ξυλώματος, τὸ ὁποῖον ἀνεφλέγθη, ὁ δὲ μέγιστος οὗτος λαμπτὴρ ἔχων 3, 60 μέτρων διάμετρον, ἐξηκολούθησε καίων ἐπὶ δύω ὥρας, χωρὶς νὰ διαδοθῇ τὸ πῦρ εἰς τὰς σύριγγας, ὅπου οὐδεμία εἶχε συμβῆ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔκρηξις. Περὶ τὰς 9 1]2 τὸ πῦρ κατέβη, καὶ ἠκούσθη ὑπόγειος ἐκπυρσοκρότησις ἐπαναληφθεῖσα κατὰ διαλείμματα ἑνὸς τετάρτου μέχρι τῆς 11 1]2, ὅτε συνέβη ἡ τελευταία καὶ σφοδροτέρα πασῶν. Τί δὲ εἶχε συμβῆ εἰς τὰ μέρη ὅπου εἰργάζοντο ; ἦσαν ἀπρόσιτα, ἡ καιομένη ξυλία κατέπιπτεν ἐπὶ τοῦ φρέατος τοῦ ἀερισμοῦ, οὗ ἡ ἀνέμη (ventilateur) εἶχε παύσει κινουμένη καὶ ἐπὶ τοῦ φρέατος τῆς ἐξαγωγῆς. Πᾶσα κατεβλήθη προσπάθεια εἰς τὸ φρέαρ τοῦ ἀερισμοῦ, ὅπου ἦσαν αἱ κλίμακες, ἵνα σώσωσι τὸ προσωπικόν, ἀλλὰ κατὰ τὰς 3 1]2 μόνον ἔγινε προσιτόν· 87 ἐργάται ἐσώθησαν, οἱ δὲ πλεῖστοι νομίσαντες ὅτι τὸ ῥεῦμα τοῦ ἀέρος εἶχεν ἀνατραπῆ, καὶ φοβηθέντες μήπως τεθῇ πάλιν εἰς κίνησιν ἡ ἀνέμη, ὅπερ ἤθελεν ἐπαναφέρει ὅλα τὰ δηλητηριώδη ἀέρια εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, κατέβησαν εἰς τὰ κατώτερα στρώματα καὶ πιθανῶς ἀπέθανον ὅλοι ἕνεκα τῶν γενομένων ἀλλεπαλλήλων ἐκρήξεων. Τὴν 4 Μαΐου ἐπίσημος τελετὴ ἐγένετο ἐν Frameries, καθ' ἣν ἐδόθη εἰς 11 ἄνδρας τὸ παράσημον τοῦ Λεοπόλδου πρὸς ἀμοιβὴν τῆς αὐταπαρνήσεως αὐτῶν κατὰ τὴν ἀνάσωσιν».

Πανταχοῦ εὑρίσκομεν τοιούτους μάρτυρας τοῦ καθήκοντος. Ἡ κατασκευὴ τῶν χημικῶν προϊόντων πολλάκις ἐπικινδύνων, ἡ ἔκρηξις τῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν, δεκατίζουσιν ἐπίσης τοὺς ἁπλοῦς τούτους τῆς ἐπιστήμης ἐργάτας. Περατοῦντες ἄρα τὸ παρὸν βιβλίον, καλὸν νομίζομεν νὰ τιμήσωμεν τὴν μνήμην ἐκείνων, οἵτινες καίτοι ταπεινοί, πίπτουσιν ὑπερηφάνως ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς.

Καὶ δὲν συγκαταριθμοῦνται μὲν μετὰ τῶν ἐπὶ μεγαλοφυΐα διακριθέντων ἀνδρῶν, ἀλλ' ἐξισοῦνται πολλάκις αὐτοῖς διὰ τῆς φιλοπονίας αὐτῶν καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως. Ταύτας δυνάμεθα νὰ μιμηθῶμεν πάντες ἡμεῖς οἱ ἄσημοι καὶ ταπεινοὶ ἐργάται.

Ἐὰν ἡ ἡμετέρα ἀφήγησις συνεκίνησεν ἐνίοτε τὸν ἀναγνώστην καὶ ἐνέπνευσεν αὐτῷ αἴσθημά τι γενναῖον, ἐὰν ἔπεισεν αὐτὸν ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος καὶ ἡ ἐργασία ἐπιφέρουσιν ἀποτελέσματα μεγάλα ὑπερισχύουσαι καὶ αὐτῶν τῶν

μεγίστων προσκομμάτων, θέλομεν πεισθῆ ὅτι δὲν ἐπεχειρήσαμεν ἔργον ἀνωφελές.

«Εργασία καὶ ἐπιμονὴ» ἐλέγομεν ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου τούτου, τοιοῦτον τὸ σύνθημα τῶν μεγάλων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς σκέψεως ἐργατῶν.

Ὁ Carnot, προσθέτομεν εἰς τὸ τέλος, συνεπλήρωσε τὸ ὡραῖον τοῦτο σύνθημα εἰπὼν ὅτι «Ἀνάξιος εἶναι ὁ ἐν ἐκουσίᾳ διατελῶν ἀργίᾳ».

Ελιζα Σ. Σουτσου

ΠΩΣ ΕΙΡΓΑΖΕΤΟ Ο ΛΙΤΤΡΕ

Ἐκ τῶν πολλῶν ἔργων τοῦ Λιττρὲ τὸ περίφημον αὐτοῦ *Λεξικὸν τῆς γαλλικῆς γλώσσης* θέλει ἐσαεὶ διαμείνει θαυμαστὸν μαρτύριον τῆς φιλοπονίας, εὐρυμαθείας καὶ ἐμβριθείας τοῦ μεγάλου φιλοσόφου, ὡς ὑπῆρξε καὶ τὸ ἀναδεῖξαν αὐτὸν ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα ἔνδοξον. Τὴν μέθοδον, δι' ἧς κατώρθωσε νὰ ἀγάγη εἰς πέρας τὸ ὄντως μέγα ἐκεῖνο ἔργον ὁ Λιττρέ, διηγεῖταί που τῶν ἔργων του αὐτὸς οὗτος ὁμολογῶν πῶς εἶχε διαγράψει ἑαυτῷ πρόγραμμα ἐργασίας ὡρισμένον, καὶ πῶς διῄρει τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας.

Τὴν ἀφήγησιν ταύτην, λίαν διδακτικὴν καὶ ἐνδιαφέρουσαν οὖσαν, παραθέτομεν ἐνταῦθα αὐτολεξεί·

«Τὸ πρόγραμμα τοῦτο, λέγει, περιελάμβανε τὰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας τῆς ἡμέρας, ἐξ ὧν οὐσιῶδες ἦτο νὰ ἀφιερῶνται ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτεραι εἰς τὰς καθ' ἡμέραν βιωτικὰς ἀνάγκας. Εἶχον κατορθώσει, περικόψας πᾶσαν περιττὴν δαπάνην, νὰ ἀποκτήσω τὴν πολυτέλειαν δύο οἰκημάτων, ἑνὸς μὲν ἐν τῇ ἐξοχῇ, τοῦ ἄλλου δ' ἐν τῇ πόλει. Ἡ ἀγροτική μου κατοικία ἔκειτο ἐν Mesnil-le-Roi, ἦτο δὲ μικρὰ καὶ παλαιὰ οἰκία μετὰ μικροῦ κήπου εὐθαλοῦς, ἔχοντος ὀπωροφόρα δένδρα καὶ λαχανικά. Ἐνταῦθα, ἐν παντελεῖ σχεδὸν μονώσει, διότι τὸ χωρίον κεῖται μακρὰν τῶν μερῶν, τὰ ὁποῖα κατακλύζουσι καθ' ἑκάστην Κυριακὴν οἱ Παρισινοί, εὔκολον μοὶ ἦτο νὰ διαθέσω κατ' ἀρέσκειαν τὰς ὥρας. Ἠγειρόμην τὴν ὀγδόην τῆς πρωΐας πολὺ ἀργά, θὰ εἴπῃ τις, δι' ἄνθρωπον τοσαύτας ἔχοντα ἐργασίας. Ἀναμείνατε. Ἐνῷ διηυθέτιζον τὸν κοιτῶνά μου, ὅστις ἦτο ἅμα καὶ τὸ σπουδαστήριόν μου, (εἶπα ἤδη ὅτι ἡ οἰκία ἦτο μικρὰ καὶ παλαιά), κατέβαινον εἰς τὸ ἰσόγειον φέρων μετ' ἐμοῦ καὶ ἐργασίαν τινά· κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον συνέταξα πλὴν ἄλλων τὸν πρόλογον τοῦ Λεξικοῦ μου. Ὁ σφραγιδοφύλαξ Δαγεσσὼ μοὶ εἶχε δώσει τὸ παράδειγμα νὰ μὴ παραβλέπω τὰς στιγμάς, αἵτινες φαίνονται ἄχρηστοι, αὐτὸς ὃν ἡ ἄτακτος σύζυγός του ἔκαμνε πάντοτε νὰ περιμένῃ διὰ τὸ γεῦμα, καὶ ὅστις παρουσιάσας αὐτῇ μίαν ἡμέραν βιβλίον τι, εἶπεν· «Ἰδοὺ τὸ ἔργον τῶν πρὸ τοῦ γεύματος στιγμῶν».

»Τὴν ἐννάτην ἀνέβαινον καὶ διώρθονον τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια, ὅσα μοὶ ἐστέλλοντο μέχρι τῆς ὥρας τοῦ προγεύματος. Τὴν μίαν μετὰ μεσημβρίαν ἐκαθήμην πάλιν εἰς τὸ γραφεῖόν μου, καὶ μέχρι τῆς τρίτης ὥρας εἰργαζόμην διὰ τὸ «Journal des Savants», ὅπερ εἶχε ζητήσει τὴν συνεργασίαν μου τῷ 1855, καὶ εἰς ὃ περὶ πολλοῦ ἐποιούμην νὰ παρέχω τακτικῶς τὴν συμβολήν μου. Ἀπὸ τῆς τρίτης μέχρι τῆς ἕκτης ἠσχολούμην εἰς τὸ λεξικόν. Τὴν ἕκτην κατέβαινον εἰς τὸ γεῦμα, ὅπερ εὕρισκον πάντοτε ἕτοιμον, διότι ἡ σύζυγός μου δὲν ἦτο ὡς ἡ κυρία Δαγεσσώ. Πρὸς τοῦτο ἦτο ἀρκετὴ μία ὥρα περίπου. Ὡς ὑγιεινὸν παράγγελμα συνιστᾶται νὰ μὴ ἀρχίζῃ τις ἐργασίαν πνευματικὴν ἀ ἔσως μετὰ τὸ γεῦμα. Ἐγὼ διαρκῶς παρέβην τὸ παράγγελμα τοῦτο, ἀφοῦ ἔλαβον πεῖραν ὅτι οὐδαμῶς μὲ ἔβλαπτεν ἡ παράβασις. Κέρδος ἐθεώρουν ὅσον ἠδυνάμην νὰ ἀφαιρέσω ἀπὸ τὰς σωματικὰς ἀνάγκας. Ἀναβαίνων λοιπὸν τὴν ἑβδόμην ἑσπερινὴν ὥραν ἐπανελάμβανον τὴν ἐργασίαν τοῦ λεξικοῦ καὶ δὲν τὴν ἄφινον πλέον. Πρῶτον σταθμὸν ἔκαμνον κατὰ τὸ μεσονύκτιον, καθ' ὃ οἱ ἄλλοι κατεκλίνοντο· εἶτα ἐξηκολούθουν μέχρι τῆς τρίτης μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Τὴν ὥραν ταύτην ἔληγε συνήθως τὸ ἡμερήσιον ἔργον μου· ἐὰν δὲν συνεπληροῦτο, παρέτεινον τὴν ἐργασίαν, οὐχὶ σπανίως δέ, κατὰ τὰς μακρὰς ἡμέρας, σβύνων τὸν λύχνον μου ἐξηκολούθουν τὴν ἐργασίαν εἰς τὸ φῶς τῆς ὑποφωσκούσης ἠοῦς.

»Τοῦτο ὅμως ἦτο ἐξαίρεσις. Τὸ συνηθέστερον, ἡ διακοπὴ ἐγίνετο τὴν τρίτην ὥραν, καθ' ἣν ἄφινον κάλαμον καὶ χάρτην, καὶ ἐτακτοποίουν τὸ γραφεῖον, οὐχὶ διὰ τὴν αὔριον, διότι ἡ αὔριον εἶχεν ἤδη ἔλθει, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ἐργασίας. Ἡ κλίνη μου ἤγγιζε σχεδὸν εἰς τὸ γραφεῖον, καὶ εἰς ὀλίγας στιγμὰς κατεκλινόμην. Ἡ ἕξις καὶ ἡ ἀπαράβατος τάξις (καὶ εἶνε οὐχὶ ἄνευ ἐνδιαφέροντος ἡ φυσιολογικὴ αὕτη παρατήρησις) εἶχον κατασβύσει τὸν ἐκ τῆς ἐργασίας προερχόμενον νευρικὸν ἐρεθισμόν, καὶ ἀπεκοιμώμην μεθ' ὅσης εὐκολίας καὶ ὁ μένων ἄεργος, οὕτω δὲ ἠγειρόμην πάλιν τὴν ὀγδόην ὥραν, ὥραν πολλῶν ὀκνηρῶν. Αἱ ἀγρυπνίαι μου δὲ αὗται δὲν ἔμενον καὶ ὅλως ἄνευ ἀποζημιώσεως· εὔλαλος ἀηδὼν εἶχεν ἱδρύσει κατοικίαν ἐν μικρᾷ φιλλυρῶν δενδροστοιχίᾳ, διατεμνούσῃ ἐγκαρσίως τὸν κῆπον, καὶ εἰς τὴν σιγὴν τῆς νυκτὸς ἐπλήρου τὰ πέριξ διὰ τῆς καθαρᾶς καὶ ἠχηρᾶς φωνῆς της. Ὦ! Βιργίλιε, πῶς ἠδυνήθης σύ, ὁ ποιητὴς τῶν *Γεωργικῶν*, νὰ κάμῃς πένθιμον ᾆσμα, miserabile carmen, ἐκ τῶν τόσων ἱλαρῶν ἐκείνων φθόγγων;

»Ἐν τῇ πόλει ὁ κανονισμὸς τοῦ χρόνου ἐτηρεῖτο ὀλιγώτερον. Ἡ ἡμέρα εἶχε τὰς ἐπισκέψεις της καὶ διαταράξεις ἀπροόπτους. Ἀλλὰ τὴν ἑσπέραν ἀνέκτων πλήρη ἐμαυτοῦ κυριότητα, ἡ νὺξ ἦτο ὅλη ἰδική μου, καὶ μετεχειριζόμην αὐτὴν ἀκριβῶς ὡς ἐν Mesnil le-Roi· νύκτες χειμεριναί, καθ' ἃς ἔλειπον καὶ ἡ φίλη ἀηδών, καὶ τῶν ἀγρῶν ἡ θέα

καὶ ὁ εὐρὺς ὁρίζων, ἀλλ' αἵτινες ὅμως ἦσαν ἥσυχοι καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς Παρισίοις, ὅτε κατὰ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην μετὰ τὸ μεσονύκτιον τὰ πάντα ἐσίγων, καὶ διηρχόμην αὐτάς, τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην, δεδομένος ὅλος εἰς τὴν ἐργασίαν».

Ἐνταῦθα ὁ Λιττρὲ προσθέτει·

«Ὁ φίλος μου κ. Βαρθελεμὴ Σαιντιλαίρ[1], οὗτινος ἡ ἔφεσις πρὸς τὴν ἐργασίαν δὲν εἶνε μικροτέρα τῆς ἐμῆς, ἐργάζεται καθ' ὅλως διάφορον τρόπον. Χειμῶνα καὶ θέρος ἐγείρεται λίαν πρωΐ, κατακλίνεται δὲ ἐνωρίς. Καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις εἶπον ἀστεϊζόμενος ὅτι, ἐὰν ἐκατοικοῦμεν ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ, θὰ συνηντώμεθα εἰς τὴν κλίμακα, ἐκεῖνος μὲν ἐξεγειρόμενος καὶ μεταβαίνων εἰς τὸ ἔργον του, ἐγὼ δὲ ἀφίνων τὸ ἰδικόν μου καὶ μεταβαίνων νὰ κατακλιθῶ. Εὐτυχέστερος ἐμοῦ ἀπολαύει ἀκμαίου καὶ θαλεροῦ γήρατος, μὴ μεταβαλὼν τὸ παράπαν τὰς ἐργασίμους αὐτοῦ ὥρας, ὅπερ θέλει τῷ ἐπιτρέψει νὰ ἀγάγῃ εἰς πέρας αἴσιον τὸ μέγα αὐτοῦ ἔργον τῆς μεταφράσεως τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀλλ' ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι εἶνε κατὰ τέσσαρα καὶ ἥμισυ ἔτη νεώτερος ἐμοῦ, πρὸ δὲ τεσσάρων καὶ ἡμίσεος ἐτῶν εἶχον καὶ ἐγὼ ἀρκοῦσαν ῥώμην, ἂν καὶ ὀλιγωτέραν αὐτοῦ. Καὶ ἐλπίζω ὅτι τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα οὐδεμίαν θὰ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς τὴν εὐεξίαν αὐτοῦ, καὶ ὅτι θὰ διαμείνῃ εἷς τῶν προνομιούχων τοῦ γήρατος. Ὁμολογῶ ὅτι τοῦ φθονῶ τὴν τοιαύτην ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ εὐεξίαν· ἀλλὰ θὰ ἐλυπούμην πολύ, ἐὰν ἐκ δυσαρέστου τῆς φύσεως τροπῆς ἔπαυε τοῦ νὰ εἶνε ἄξιος τοῦ φθόνου, ὃν πρὸς αὐτὸν αἰσθάνομαι».

Τὸ πλεῖστον τοῦ βίου τοῦ Λιττρὲ ἀπερρόφησε τὸ λεξικὸν αὐτοῦ, ὅπερ εἶνε οὐ μόνον φιλολογικὸν μνημεῖον μέγα, ἀλλά, ὡς ὀρθῶς εἶπέ τις, καὶ ὑψηλὸν παράδειγμα ἠθικοῦ ἡρωϊσμοῦ. Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ἐβοηθεῖτο ἐν τούτοις εἴτε ὑπὸ τῆς θυγατρός του, εἴτε ὑπὸ ἄλλων λογίων ἀνδρῶν, τῶν κυρίων **Beaujean Sommer** καὶ τοῦ λοχαγοῦ **André**.

Ἤρξατο δὲ ἡ ἐκτύπωσις αὐτοῦ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1859 καὶ ἐπερατώθη (πλὴν τοῦ *Παραρτήματος*) τὸν Νοέμβριον τοῦ 1872, ἤτοι διήρκεσεν ἐπὶ 13 ἔτη καὶ 2 περίπου μῆνας. Τινὲς περίεργοι ὑπελόγισαν ὅτι, ἐὰν τὸ λεξικὸν τοῦτο (ἄνευ τοῦ παραρτήματος) ἐτυποῦτο εἰς μίαν μόνην στήλην, ἡ στήλη αὕτη θὰ εἶχε μῆκος 37, 525 μέτρων καὶ 28 ἑκατοστῶν.

Πρὸ διετίας περίπου εἶχε διαδοθῇ ἐν Παρισίοις φήμη περὶ θανάτου τοῦ Λιττρέ. Ἦτο ἐν ἐποχῇ θέρους. Πολλοὶ δὲ ἐφημερίδων ἀφηγηταὶ προσέδραμον εἰς τὴν πενιχρὰν αὐτοῦ ἀγροτικὴν κατοικίαν ἐν **Mesnil-le-Roi**. Ἀλλ' ἐξεπλάγησαν πάντες εὑρόντες τὸν πολιὸν πρεσβύτην ὄρθιον ἐν τῷ κηπαρίῳ του μὲ λίσγον εἰς τὴν χεῖρα.

Ἀλλ' ὅμως, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη, ἔβλεπε τὸν θάνατον ἐρχόμενον.

— Ἰατρέ, ἔλεγε πρὸς τὸν ἐξαίρετον ἰατρόν του **Augros**, αἰσθάνομαι ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ ὑπάγω νὰ ἀναπαυθῶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς φύσεως!

Ἐὰν εἰς τὸ θρησκευτικὸν ζήτημα ὁ Λιττρὲ ἦτο ἐλευθερόφρων, ἐπίστευεν ὅμως εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ καλῶς ὑπηρέτησεν αὐτήν.

Λέγεται ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους πρὸ τοῦ θανάτου του μῆνας ὁ φιλόσοφος ἠσχολεῖτο ἢ ἐσχεδίαζε νὰ συγγράψῃ φιλοσοφικόν τι σύγγραμμα, εἶδος *οὐτοπίας* ἢ ὀνείρου, ὅπερ ἤθελε νὰ ὀνομάσῃ *Ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος*. Τὸ πνεῦμά του, ἀδιαλείπτως ἐργαζόμενον, ἦτο ἄπληστον νέων πραγμάτων μετὰ τὴν ἀπέραντον τοῦ λεξικοῦ ἐργασίαν. «Ἀκόμη ἔχω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, λέγει ὁ γράφων περὶ αὐτοῦ τὰ ὀλίγα ταῦτα, τὴν μορφὴν τοῦ πολιοῦ ἐπιστήμονος, τοῦ εὐγενοῦς ἐκείνου πνεύματος, ἔν τινι συνεδριάσει τῆς *μασσονικῆς* Λέσχης ἡ «Ἐπιεικὴς Φιλία», εἰς ἣν ἐγένετο δεκτὸς ταὐτοχρόνως μετὰ τοῦ Ἰουλίου Φερρύ. Ἐκάθητο ἐκεῖ σύννους, μετ' ὀλίγον δὲ ἀνέγνωσεν εἰς τὴν συνέλευσιν θαυμάσιον φιλοσοφικὸν τεμάχιον, ἐν ᾧ παρέβαλλεν ἑαυτὸν πρὸς τοὺς γέροντας ἐκείνους τῆς Ἰλιάδος τοὺς καθημένους εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως ὡς εἰς τὰς πύλας τοῦ τάφου.

»Ἡ φωνή του, ἀσθενὴς ὅλως, σχεδὸν δὲν ἠκούετο· ἀλλ' ἡ προσοχὴ πάντων, ἀτενῶς πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένη, κατώρθου νὰ συναρπάζῃ μέρη τινὰ θαυμάσια, ἰδέας φωτὸς πλήρεις.

»Ὁ Γαμβέττας ἦτο ἐκεῖ καὶ ἠκροᾶτο.

»Ἔλαβε τὸν λόγον μετὰ τὸν Λιττρέ, μετὰ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, ὅστις τῷ 1825 μετὰ τοῦ Βαρθελεμὴ Σαιντιλαὶρ παιδιᾶς χάριν ἀνήγειρε διὰ τεταμένου βραχίονος ὁλόκληρον τράπεζαν, καὶ ὅστις νῦν εἶχε καταντήσει πρεσβύτης κεκυρτωμένος ὑπὸ τῆς ἐργασίας. Ἔλαβε τὸν λόγον, καὶ διὰ τῆς ἠχηρᾶς αὐτοῦ φωνῆς·

»— Κύριοι, εἶπεν, ἂς τιμήσωμεν τὸν Λιττρέ, ἂς τιμήσωμεν αὐτὸν πάντες προσαγορεύοντες *τὸν μέγιστον ἐργάτην τοῦ αἰῶνος*.

»Καὶ τοῦτο εἶνε τὸ ὄνομα, ὅπερ θὰ παραμείνῃ εἰς τὸν ἄνδρα, οὗτινος ὁ βίος ὅλος ὑπῆρξεν ὑψηλὸν παράδειγμα ἀρετῆς, εἰς τὸν ἔνδοξον ἐπιστήμονα, ὅστις ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μέχρι τοῦ ὀγδοηκοστοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἄνευ διαλείμματος, εἰργάσθη, ἐσκέφθη, ἠρεύνησε καὶ ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῆς ἀληθείας».

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΤΡΟΦΗ

Ἡ καθημερινὴ πεῖρα ἀποδεικνύει ὅτι ὁ βίος, αἱ πράξεις, τὸ παράδειγμα, ἐπιδρῶντα ἐπὶ τὴν κοινωνίαν, ἀποτελοῦσι τὴν ἀρίστην πρακτικὴν ἀνατροφήν, πολὺ ἀνωτέραν καὶ πολὺ προτιμοτέραν τῆς ἐν τοῖς σχολείοις, τοῖς πανεπιστημίοις καὶ τοῖς γυμνασίοις διδασκαλίας· διότι ταῦτα ἁπλουστάτας μόνον ἀρχὰς διανοητικῆς καλλιεργείας διδάσκουσι. Διὸ πολὺ ὑπερέχει ἡ ζῶσα ἀνατροφή, ἡ καθ' ἑκάστην γινομένη κατ' οἶκον καὶ καθ' ὁ-

1. Ὁ νῦν ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας.

δὸν, μεταξὺ τῶν τεχνιτῶν καὶ εἰς τὸ ἐργαστήριον, πλησίον τῆς μηχανῆς καὶ παρὰ τὸ ἄροτρον, παρὰ τῷ ἐμπόρῳ καὶ τῷ ἐργοστασιάρχῃ, καὶ πανταχοῦ ὅπου δραστηρίως ἀσχολοῦνται οἱ ἄνθρωποι. Αὕτη εἶνε ἡ τελεία παίδευσις, ἥτις πρέπει νὰ δοθῇ εἰς πᾶν μέλος τῆς κοινωνίας, καὶ ἣν ὠνόμαζεν ὁ Σχίλλερ «ἀνατροφὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους». Περιέχονται δ' ἐν αὐτῇ ἡ ἐνέργεια, ἡ διαγωγή, τὸ αὐτοδίδακτον καὶ πᾶν ὅ,τι φέρει ἀληθῶς τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν τακτικὴν διάταξιν τῶν ἰδίων δυνάμεων, καὶ προετοιμάζει πρὸς τὴν προσήκουσαν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ἀσχολιῶν τοῦ βίου, πρὸς διδασκαλίαν δηλαδή, ἣν ἀδύνατον νὰ εὕρωμεν ἐν τοῖς βιβλίοις, ἢ ἀπολαύσωμεν καὶ δι' αὐτῶν τῶν σπουδαιοτάτων φιλολογικῶν μελετῶν. Ὁ Βάκων λέγει μετὰ τῆς συνήθους αὐτοῦ βαθυνοίας, ὅτι «αἱ σπουδαὶ δὲν διδάσκουσι τὸν τρόπον τῆς χρήσεως αὐτῶν, ἀλλ' ἑτέρα τις σοφία ἐκτὸς αὐτῶν καὶ ὑπεράνω αὐτῶν οὖσα, ἣν ἀποκτᾷ τις διὰ μόνης τῆς παρατηρήσεως». Ἡ σκέψις αὕτη ἐφαρμόζεται ἐπίσης ἀληθῶς εἰς τὸν πραγματικὸν βίον ὡς καὶ εἰς τὴν διανοητικὴν μόρφωσιν. Διότι ἡ πεῖρα καθ' ἑκάστην ἐνισχύει τὸ λεγόμενον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τελειοποιεῖται μᾶλλον διὰ τῆς ἐργασίας ἢ διὰ τῆς φιλολογίας, ὅτι ἡ ζωὴ μᾶλλον ἢ ἡ φιλολογία, ἡ ἐνέργεια μᾶλλον ἢ ἡ σπουδή, καὶ ὁ χαρακτὴρ μᾶλλον ἢ ἡ βιογραφία, αἰωνίως τείνουσι πρὸς τὴν ἀνανέωσιν τῆς ἀνθρωπότητος.

Αἱ βιογραφίαι ὅμως τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, καὶ μάλιστα αἱ τῶν ἀγαθῶν, εἶνε διδακτικώταται ὡς βοηθοί, ὁδηγοὶ καὶ παραδείγματα πρὸς τοὺς ἄλλους. Τινὲς τῶν καλλιτέρων ἰσοδυναμοῦσι σχεδὸν πρὸς τὸ Εὐαγγέλιον, διότι διδάσκουσιν ἐνάρετον βίον, ὑψηλὰς σκέψεις καὶ λαμπρὰς πράξεις πρὸς ὠφέλειαν τοῦ κόσμου καὶ τῶν πραττόντων αὐτάς. Τὰ πολύτιμα παραδείγματα περὶ τῆς δυνάμεως τῆς προσωπικῆς ἐνεργείας, τῆς ἐπιμονῆς πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ, τῆς θαρραλέας ἐργασίας καὶ σταθερᾶς τιμιότητος, ἅτινα ἀποτελοῦσιν ἀληθῶς εὐγενῆ καὶ ἀνδρικὸν χαρακτῆρα, ἀποδεικνύουσιν ἀναντιρρήτως πᾶν ὅ,τι δύναται ἕκαστος νὰ πράττῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ εὐγλώττως παριστάνουσι τὴν ἰσχὺν τῆς εἰς ἑαυτὸν πίστεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ, διότι δι' αὐτῶν δύναται καὶ ὁ ἐλάχιστος ν' ἀποκτήσῃ περιουσίαν καὶ τιμήν.

Διακεκριμένοι ἐπιστήμονες, φιλολόγοι καὶ τεχνῖται, ἀπόστολοι μεγάλων ἰδεῶν καὶ κάτοχοι γενναίων αἰσθημάτων, δὲν ἀνήκουσιν εἰς ἐξαιρετικήν τινα ἐν τῷ κόσμῳ τάξιν ἢ θέσιν. Προῆλθον καὶ αὐτοὶ ἐκ τῶν σχολείων, τῶν ἐργαστηρίων, τῶν χωρίων, τῶν καλυβῶν ἢ τῶν μεγαλοπρεπῶν οἰκιῶν. Τινὲς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ἀποστόλων προῆλθον ἐκ τοῦ πλήθους, καὶ οἱ πτωχότεροι πολλάκις ἔλαβον ἀνωτάτας θέσεις, καὶ αἱ μᾶλλον ἀνυπέρβλητοι κατὰ τὸ φαινόμενον δυσκολίαι κατ' οὐδὲν ἐκώλυσαν τὴν πρόοδον αὐτῶν. Καὶ αὗται αἱ δυσκολίαι κατὰ διαφόρους περιστάσεις ἐφάνησαν οἱ κάλλιστοι αὐτῶν βοηθοί, διότι παρώτρυνον τὰς δυνάμεις πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν καρτερίαν, καὶ ἐγέννησαν προτερήματα, ἅτινα ἄλλως ἤθελον μένει ὑπνώττοντα καὶ ἄγνωστα. Ὑπάρχουσι τόσα παραδείγματα κωλυμάτων οὕτω καταβληθέντων καὶ θριάμβων οὕτω ἀποκτηθέντων, ὥστε πληροῦται τὸ ῥηθὲν ὅτι, «τὸ πᾶν κατορθοῦται διὰ τῆς θελήσεως».

Οὐδεὶς γνωρίζει ἀκριβῶς τί ἦτο ὁ Σαικσπῆρος, ἀλλ' οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι κατήγετο ἐξ εὐτελοῦς τάξεως. Ὁ πατήρ του ἦτο κρεωπώλης καὶ συγχρόνως λαχανοπώλης, ὁ δὲ Σαικσπῆρος φαίνεται ὅτι ἦτο ἐν τῇ νεαρᾷ ἡλικίᾳ ἐριουργός· τινὲς διαβεβαιοῦσιν ὅτι ἦτο κλητὴρ σχολείου καὶ μετὰ ταῦτα γραμματεὺς συμβολαιογράφου. Ἀληθῶς δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἦτο ἐπιτομὴ οὐχὶ μιᾶς ἀλλ' ἁπασῶν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Διότι ἡ ἀκρίβεια τῶν ναυτικῶν ἐκφράσεών του εἶνε τοιαύτη, ὥστε ναυτικός τις συγγραφεὺς διαβεβαιοῖ ὅτι ἐξ ἅπαντος ἐγίνωσκε τὴν τέχνην, ἐν ᾧ κληρικός τις συμπεραίνει ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ὅτι διέτρεξε τὸ κληρικὸν στάδιον, καὶ ἕτερός τις καταγινόμενος περὶ τὰ τῶν ἵππων διϊσχυρίζεται ὅτι ὁ Σαικσπῆρος ἦτο ἱππέμπορος. ἐχρημάτισεν ἀναμφιβόλως ὑποκριτής, καὶ ἐπὶ ζωῆς του *πολλὰ πρόσωπα παρέστησε*, συλλέγων ταὐτοχρόνως τὰς θαυμαστὰς ἐκείνας γνώσεις ἐν τῷ ἐκτεταμένῳ σταδίῳ τῆς πείρας καὶ τῆς παρατηρήσεως. Ὁπωσδήποτε ἐπιμελῶς ἐσπούδασε καὶ δραστηρίως εἰργάσθη, καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἔτι καὶ νῦν ἐπιδρῶσιν ἰσχυρῶς εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἀγγλικοῦ χαρακτῆρος.

**

ΥΠΗΡΕΤΑΙ

τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων.

Οἱ αὐλικοί, οἱ ὑπηρετοῦντες ἐντὸς τοῦ Παλατίου τῶν αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου καὶ περὶ τὴν θεραπείαν ἰδίως τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν βασιλίδων ἀσχολούμενοι, (θαλαμηπόλοι καὶ *κοιτωνῖται*) ἦσαν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εὐνοῦχοι, καὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν καταντᾷ ἀπίστευτον. Διότι, ἂν δὲν ἦνε ὑπερβολαὶ τὰ τοῦ Λιβανίου, ἡ ὑπηρεσία τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου ἀπησχόλει «μαγείρους μὲν χιλίους, κουρέας δ' οὐκ ἐλάττους, οἰνοχόους δὲ πλείους, σμήνη τραπεζοποιῶν, εὐνούχους δ' ὑπὲρ τὰς μυίας παρὰ τοῖς ποιμέσιν ἐν ἦρι». Ὁ Ἰουλιανὸς περιέστειλε τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπηρετῶν του. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν μετ' αὐτῶν αὐτοκρατόρων, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέβη εἰς . . . μυρίους!! Ὁ Ζώσιμος λέγει ὅτι ὁ Θεοδόσιος τοσαύτην ἐπεισήγαγε τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ δαπάνην, ὥστε «διὰ πλῆθος τῶν ἐδεσμάτων καὶ τῆς περὶ ταῦτα πολυτελείας, τάγματα πολυάνθρωπα καταστῆναι μαγείρων τε καὶ οἰνοχόων καὶ τῶν ἄλλων, οὓς εἴ τις ἐξαριθμήσασθαι βουληθείη, συγγραφῆς αὐτῷ πολυστίχου δεήσει». Οἱ υἱοὶ τοῦ

Θεοδοσίου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ἐπεχείρησαν νὰ μεταῤῥυθμίσωσι δῆθεν ἐπὶ τὸ οἰκονομικώτερον τὰ περὶ τὴν ἑαυτῶν Αὐλήν· καὶ ὁ μὲν Ἀρκάδιος ἐκράτησε 280 μόνον τακτικοὺς καὶ 610 ὑπεραρίθμους ὑπαλλήλους εἰς τὰ γραφεῖά του· ὁ δὲ Ὀνώριος ἐνόμισε κατόρθωμα ὅτι περιέστειλε τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ μὲν Γενικοῦ Ταμείου εἰς ἑξακοσίους τεσσαράκοντα ἕξ, τοῦ δὲ Εἰδικοῦ εἰς τριακοσίους, χωρὶς τῶν ὑπεραρίθμων!

Ο ΥΠΕΝΔΥΤΗΣ

Ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ ἱματισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὑπενδύτης, τὸ *γιλέκον*, ἁπλούστατον σήμερον, ἅτε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ ἐπενδύτου, ὑπῆρξε κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἀντικείμενον μυθώδους πολυτελείας. Ὁ καλλωπιστής, ὁ σεβόμενος ἑαυτόν, ἠρίθμει τοὺς ὑπενδύτας του κατὰ δωδεκάδας ἢ καὶ ἑκατοντάδας· ἐν Γερμανίᾳ λ. χ. ἔνθα ἡ περὶ τὸν ἱματισμὸν πολυτέλεια εἶχεν ὑπερβῇ πᾶν ὅριον, ὑπουργός τις Σάξων ἐκέκτητο 300 ὑπενδύτας καὶ ἄλλας τόσας φενάκας!— Τόσον πολλαῖς *περρούκαις*, ἔλεγεν ὁ μέγας Φρειδερῖκος περὶ τοῦ κόμητος **Bruhl**, διὰ τόσον μικρὰν κεφαλήν!

Ὁλόκληρον λοιπὸν μουσεῖον ὑπενδυτῶν ὤφειλε νὰ ἔχῃ τις κατὰ τὸν δέκατον ὄγδοον αἰῶνα, ἐὰν ἤθελε νὰ συναριθμῆται μετὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ καλοῦ κόσμου. Κατεσκευάζετο δὲ τὸ ἔνδυμα τοῦτο ἐξ ἐριούχου, μετάξης, βελούδου ἢ ἐξ ὑφάσματος τριχίνου διὰ χρυσοῦ πεποικιλμένου, καὶ σχεδὸν ἐθεωρεῖτο ὥς τι ἔργον καλλιτεχνικόν, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ διακοσμηθῇ μετὰ πάσης δυνατῆς πολυτελείας. Καθ' ὅλην τὴν ἔμπροσθεν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ ἦτο κατακέντητον διὰ κοσμημάτων παριστανόντων διάφορα πρόσωπα, ἢ σκηνὰς κωμικὰς καὶ βουκολικάς, κυνηγέσια, ὑποθέσεις μύθων τοῦ Λαφονταίνου κ.τ.τ. Ἐπὶ τοῦ ὑπενδύτου τοῦ δεῖνα οἰκονομολόγου, ἢ τοῦ γενικοῦ ἐπιμελητοῦ, ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ παριστανομένους τοὺς ἔρωτας τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης· ἐπ' ἐκείνου δὲ στρατάρχου τινὸς ἐν διαθεσιμότητι ἐπιθεώρησιν ὁλοκλήρου ἱππικοῦ σώματος. Ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ΙΕ' Λουδοβίκου πολὺς ἐγίνετο λόγος περὶ τοῦ ὑπενδύτου μικροῦ τινος μεγιστᾶνος, ἐφ' οὗ ἀπεικονίζοντο αἱ κυριώτεραι σκηναὶ τῶν μᾶλλον φημιζομένων μελοδραμάτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐξηκολούθησε δὲ ὁ συρμὸς τῶν τοιούτων ὑπενδυτῶν μέχρι τέλους τῆς βασιλείας τοῦ ΙΣΤ' Λουδοβίκου.

Τί δὲ νὰ εἴπῃ τις περὶ τῶν κομβίων, τὰ ὁποῖα προσεῤῥάπτοντο εἰς τοὺς ὑπενδύτας τούτους; Κατὰ τὸ μέγεθος εἶχον περιφέρειαν ταλλήρου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅπερ ἦτο μεγαλείτερον τῶν σημερινῶν, κατεσκευάζοντο δὲ ἐκ χάλυβος εἰργασμένου, ἐκ λίθου πυρίτου, λίθων πολυτίμων ἢ καὶ ἀδαμάντων.

Ὁ κόμης Ἀρτουᾶ, ὁ κατόπιν Κάρολος Ι', εἶχε τὰ κομβία τοῦ ὑπενδύτου του ἐκ λίθων πολυτίμων, ἐφ' ὧν ὑπῆρχον μικρογραφίαι ἀπεικονίζουσαι εἴτε μορφὰς ἐπὶ καλλονῇ διαπρεπεῖς, προτομὰς ἀρχαίων, ἢ θεῶν μεταμορφώσεις. Οἱ δὲ ἔργον ἔχοντες νὰ τρέχωσιν εἰς τὰς ὁδοὺς πρὸς ἐρωτικὰς κατακτήσεις ἔφερον ἐπὶ τῶν κομβίων των τὰς εἰκόνας τῶν ὡραίων, ἃς εἶχον κατακτήσει, καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

Ἐπὶ τῆς μεγάλης ἐπαναστάσεως τὰ ἀντικείμενα τῆς διακοσμήσεως μετεβλήθησαν μετὰ τοῦ σχήματος τοῦ ὑπενδύτου, ὅστις ἐγένετο βραχύτερος. Τὰ κομβία ἔφερον τότε σκηνὰς τῆς ἐπαναστάσεως ἢ εἰκόνας τῶν ἐπισημοτέρων τῆς ἐποχῆς ἀνδρῶν: τοῦ Ῥοβεσπιέῤῥου, τοῦ **Henriot**, τοῦ **Saint-Just**, τοῦ **Jourdan**, τοῦ Μαρά.

Ἐπὶ τοῦ ὑπενδύτου τῶν ἀδιαλλάκτων ἔβλεπέ τις ἀπεικονιζομένας ὡραίας μικρὰς λαιμητόμους ὑπὸ κυρτὰς ὑέλους ὡς τὰς τοῦ ὡρολογίου. Τέλος δὲ οἱ τῶν θεάτρων καὶ τῶν Ὠδείων φοιτηταὶ ἔφερον κομβία, ἐφ' ὧν ἀπεικονίζοντο αἱ εὐνοούμεναι αὐτῶν ἀοιδοὶ ἢ χορεύτριαι, ἢ αἱ ὡραῖαι ἠθοποιοί, αἱ μᾶλλον εὐδοκιμοῦσαι καὶ διαφημιζόμεναι.

Σ. . .

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΙΣ

Τὸ ζήτημα τῆς χειραφετήσεως τῶν γυναικῶν ἐποιήσατο μέγα βῆμα ἐν Κροατίᾳ. Ἐξ Ἄγραμ ἐπιστέλλουσιν εἰς τὴν βιενναίαν *Πολιτικὴν Ἀνταπόκρισιν*, ὅτι δυνάμει τοῦ νέου κροατικοῦ ἐκλογικοῦ νόμου αἱ γυναῖκες μέλλουσι τὸ πρῶτον ἤδη νὰ κληθῶσιν, ὅπως συμμετάσχωσιν ὡς ἐκλογεῖς τῶν προσεχῶν γενικῶν ἐκλογῶν τῶν δημοτικῶν συμβουλίων τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Κατὰ τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τῆς Ἄγραμ, μητροπόλεως τῆς Κροατίας, τοὺς δημοσιευθέντας ἐσχάτως, ἡ πόλις αὕτη ἀριθμεῖ 3,200 ἐκλογεῖς, ὧν 805 εἰσὶ γυναῖκες. Κ* Τ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ Μ. . . ἐνυμφεύθη ἐσχάτως γυναῖκα λίαν ἄσχημον.

— Καὶ μόνον νὰ νυμφευθῇ τις σήμερον εἶνε σφάλμα βαρύτατον, ἔλεγέ τις τῶν φίλων του. Ἀλλὰ τὸ νὰ πάρῃ γυναῖκα ἄσχημον, κάμνει ὡς ὁ κατηγορούμενος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει νὰ ἐπικαλεσθῇ εἰς ὑπεράσπισίν του ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις.

*
* *

Ὁ Β. μὲ τὴν εὔτραφῆ ὄψιν καὶ τὴν προέχουσαν γαστέρα ἀπέκτησε σημαντικὴν περιουσίαν εἰς κερδοσκοπίας ὀλίγον ὑπόπτους.

Νῦν ἐπιδεικνύει τὴν φορτικωτέραν πολυτέλειαν ἀγροίκου νεοπλούτου.

— Ἡ στολὴ τοῦ ὑπηρέτου του εἶνε τόσον ὡραία, ἔλεγέ τις προχθὲς βλέπων διαβαίνοντα τὸν Β . . . ἐν ἁμάξῃ, ὥστε θαυμάζει κανεὶς πῶς δὲν τὴν φορεῖ ὁ ἴδιος.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ παρηγορία, ἢ μᾶλλον ἀποτελεσματικὴ εἰς πᾶσαν δυστυχίαν καὶ πάντα πόνον, εἶνε νὰ στρέφῃ τις τὰ ὄμματά του εἰς τοὺς δυστυχεστέρους· τοῦτο τὸ φάρμακον πᾶς τις δύναται νὰ μεταχειρισθῇ. Τί συμβαίνει ὅμως εἰς τὸ σύνολον τῶν ἀνθρώπων;

Ὁμοιάζομεν πάντες πρὸς ποίμνιον προβάτων εὐθύμως νεμομένων ἐν λειμῶνι, ἐνῷ συγχρόνως ἐν μέσῳ αὐτῶν ὁ σφαγεὺς διὰ τοῦ βλέμματός του ποιεῖται τὴν ἐκλογήν. Ἀγνοοῦμεν ἐν τῇ εὐτυχίᾳ ὁποίαν καταστροφὴν παρασκευάζει ἡμῖν τὸ πεπρωμένον, ἀσθενείας, καταδιώξεις, συμφοράς, ἀκρωτηριάσεις, τυφλότητα, μανίαν κτλ.

Πᾶν ὅ,τι ζητοῦμεν νὰ δράξωμεν ἀνθίσταται· τὸ πᾶν ἔχει τὴν ἐχθρικὴν αὐτοῦ θέλησιν, ἣν πρέπει νὰ κατανικήσωμεν. Ἡ ἱστορία δεικνύει ἡμῖν πολέμους καὶ πανουργίας. Τὰ ἔτη τῆς εἰρήνης εἶνε μικραὶ ἀνακωχαί, ἅπαξ κατὰ τύχην συμβαίνουσαι. Οὕτω καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶνε διαρκὴς μάχη, οὐχὶ μόνον κατὰ κακῶν ἀφηρημένων, οἷα τὰ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀνίας, ἀλλὰ μάχη κατ' ἄλλων ἀνθρώπων. Πανταχοῦ συναντᾷ τις ἀντίπαλον. Ὁ βίος ἐστὶ πόλεμος ἄνευ ἀνακωχῆς, καὶ ἀποθνήσκομεν ἔχοντες τὰ ὅπλα ἀνὰ χεῖρας. (Schopenhauer.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρό τινος συνεκροτήθη ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ τῆς Σορβόννης ἐν Παρισίοις γενικὴ συνεδρίασις τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρίας κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ καπνοῦ. Τῆς συνεδριάσεως ταύτης προήδρευεν ὁ Bouley, μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου. Ἡ Ἑταιρία αὕτη, ἱδρυθεῖσα παρά τινος ἀρχαίου στρατιωτικοῦ ἰατροῦ, τοῦ Decroix, ἀριθμεῖ ἤδη ὑπὲρ τοὺς χιλίους Ἑταίρους, οὐκ ὀλίγους δὲ προσηλύτους κατώρθωσε, καὶ μικρὰ δὲν εἶνε τὰ παρ' αὐτῆς μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα. Ἔχει προσέτι ἰδίαν ἐφημερίδα, κατὰ μῆνα ἐκδιδομένην, ἐν ᾗ καταχωρίζονται ἄρθρα καὶ ἐκθέσεις ἀποκαλύπτουσαι καὶ βεβαιοῦσαι τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς χρήσεως τοῦ καπνοῦ. Ἀλλ' ὡς ἐν παντί, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἄλλως ἀγαθῇ προθέσει τῆς Ἑταιρίας, ἡ ὑπερβολὴ παρεισέφρησεν.

Ἡ ἀντικαπνιστικὴ ἐφημερὶς κατεχώρισεν ἄρθρον ἔν τινι τῶν τελευταίων ἀριθμῶν αὐτῆς, δι' οὗ ζητεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι οἱ καπνίζοντες ἀποδεικνύουσιν ὅτι «ἀνήκουσιν εἰς τὴν κλάσιν τῶν »ἐκφυλισθέντων ἀνθρώπων, ἀφ' ἧς ἐξέρχονται οἱ »τυχοδιῶκται, οἱ κλέπται, οἱ λωποδύται, οἱ »παραχαράκται, οἱ κιβδηλοποιοί, οἱ φονεῖς, οἵτι»νες ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν τόσῳ ἐξογκοῦσι τὸ »κῦμα τῆς ἐγκληματικότητος καὶ ἐμποιοῦσι τὴν »φρίκην διὰ τῆς ἀφηγήσεως τῶν κακουργημάτων αὐτῶν». Μία τῶν συνεταίρων δέ, ἡ κ. Sallez, ἔγραψε καὶ ποίημα μακρόν, ἐν ᾧ παρίσταται κόρη παραπονουμένη ὅτι ἐν χορῷ κατέλιπεν αὐτὴν ὁ μνηστὴρ αὐτῆς, ὅπως μεταβῇ εἰς ἄλλο δωμάτιον ἵνα καπνίσῃ. Βεβαίως ὑπερβολαὶ εἶνε αἱ τοιαῦται κατηγορίαι κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ καπνοῦ· ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ μακρὰ καὶ πρὸ πάντων ἡ μεγάλη χρῆσις αὐτοῦ φέρει ὀδυνηρὰ ἀποτελέσματα κατὰ τῆς ὑγείας ἐν γένει τῶν ἀνθρώπων, καὶ μάλιστα κατὰ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, εἰς οὗ τὴν ἐξασθένησιν οὐκ ὀλίγον συντελεῖ.

Ἐδημοσιεύθη πρό τινος ἐν Λονδίνῳ ἔκθεσις περὶ τῶν ὑπὸ τῆς πείνης ἀποθανόντων ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὸ ἔτος 1880. Ὁ ἀριθμὸς τῶν δυστυχῶν, ὧν τὸν θάνατον προὐξένησαν αἱ στερήσεις, ἀνέρχεται ἐν συνόλῳ εἰς 101 πρόσωπα, ἐξ ὧν τὰ 55 μὲν εἰσὶν ἄνδρες, τὰ δὲ 46 γυναῖκες.

Ὁ ἰατρὸς Τάννερ, ὁ εἰς τὴν τεσσαρακονθήμερον νηστείαν ὑποβληθείς, εὑρίσκει μιμητάς. Εἴδησίς τις ἐκ Χικάγου ἀγγέλλει ὅτι καὶ ἄλλος τις, ὁ κ. John Griscom, ἤρχισεν ἀπό τινων ἡμερῶν νηστείαν, ἣν προτίθεται νὰ παρατείνῃ ἐπὶ τεσσαράκοντα πέντε ἡμέρας. Περιφρουρεῖται δὲ ὑπὸ ἰατρῶν, καὶ διακηρύττει ὅτι τὴν νηστείαν ἀνέλαβεν ἐπὶ ἐπιστημονικῷ σκοπῷ.

Ἐν Εὐρώπῃ ἡ μανία τῆς στατιστικῆς ἔφθασε νὰ ἐπεκταθῇ καὶ μέχρι τῶν φωσφόρων, ἐξ ὧν ὑπελογίσθη ὅτι δαπανῶνται καθ' ἑκάστην περὶ τὰ 2 δισεκατομμύρια. Πρὸς κατασκευὴν αὐτῶν ἀπαιτοῦνται 400,000 κυβ. μέτρα ξύλου καὶ 210,000 χιλιογ. φωσφορικῆς ὕλης. Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι εἰς προστριβὴν ἑνὸς φωσφόρου ὅπως ἀνάψῃ ἀπαιτεῖται ἓν δευτερόλεπτον τῆς ὥρας, (καὶ ὑπάρχουσι πολλὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦσι πολὺ πλειότερον καὶ οὔτε κἂν ἀνάπτουσιν), ὁ χρόνος τὸν ὁποῖον οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης δαπανῶσιν εἰς προστριβὴν φωσφόρων, θέλει συμποσωθῇ εἰς 550,000 ὥρας καθ' ἑκάστην, ἤ, ἄλλως, εἰς αὐτῆς κάτοικος ὅπως ἀνάψῃ ὅσα φωσφόρα καταναλίσκει ἐπὶ μίαν ἡμέραν ὅλη ἡ Εὐρώπη, θὰ χρειασθῇ 550,000 ὥρας, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ πρὸς 22,916 ἡμέρας, ἢ 63 ἔτη.

Τὴν ἀκόλουθον συγκινητικὴν πρᾶξιν μαρτυροῦσαν περὶ τῆς νοημοσύνης καὶ ἀγαθότητος τοῦ κυνός, εὑρίσκομεν ἔν τινι γαλλικῇ ἐφημερίδι. Ἁμαξηγός τις ἱστάμενος ὀρθὸς ἐντὸς τοῦ ἁμαξίου αὐτοῦ, συρομένου ὑφ' ἑνὸς ἵππου καὶ ἀκολουθουμένου ὑφ' ἑτέρου τυφλοῦ, διήρχετο τὴν γέφυραν τῆς Ῥοτόνδης. Εὑρεθεὶς δὲ πλησίον σωροῦ ἄμμου καὶ θελήσας νὰ στρέψῃ τὸ ἁμάξιον χωρὶς νὰ καταβῇ, ἀνέτρεψεν αὐτὸ διὰ τῆς ἀπερισκέπτου ταύτης κινήσεως καὶ ἐξώθησεν εἰς τὸν ποταμόν, ἔνθα ἵπποι καὶ ἅμαξα κατεποντίσθησαν. Ὁ ἁμαξηγὸς ἐν τούτοις κατώρθωσε νὰ πηδήσῃ ἐπὶ τῆς γεφύρας.

Ὁ τυφλὸς ἵππος ἀνεφάνη μετ' ὀλίγον, κοπέντων τῶν συνδεόντων αὐτὸν μετὰ τοῦ ἁμαξίου λωρίων, πλὴν τὸ δύσμοιρον ζῷον, μὴ δυνάμενον νὰ διευθύνῃ ἑαυτό, περιεδινεῖτο ἐντὸς τοῦ ποτα-

μοῦ κατὰ τὴν φορὰν τοῦ ὕδατος. Εὑρίσκετο ἤδη ὑπὸ τὴν γέφυραν λαμβάνον ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ τὸ μέγα ῥεῦμα τοῦ ῥείθρου, ὅτε ῥιφθεὶς εἰς βοήθειάν του ὁ κύων τοῦ ἁμαξηγοῦ ἁρπάζει τὸν ἵππον ἐκ τοῦ στόματος καὶ ἐκ τοῦ περιλαιμίου καὶ τὸν ὁδηγεῖ πρὸς τὴν προκυμαίαν, ὅπου κατώρθωσαν νὰ τὸν ἀνασύρωσιν. Ἀκολούθως τὸ νοήμον ζῶον ἤρξατο διατρέχον τὴν προκυμαίαν, δεικνύον σημεῖα ἀνησυχίας διὰ τὸν ἄλλον ἵππον, ὅστις κατεποντίσθη μετὰ τοῦ ἁμαξίου, χωρὶς οὐδὲν ἴχνος αὐτῶν νὰ ἀνευρεθῇ.

Οἱ Ἄγγλοι καὶ εἰς τὸν ἔρωτα ἀκόμη δὲν ἐννοοῦν νὰ παραιτηθοῦν τοῦ πρακτικοῦ πνεύματός των. Ἰδοὺ περικοπὴ ἐπιστολῆς νέου Ἄγγλου πρὸς τὴν μνηστήν του·« Ἐπιθυμῶ, φιλτάτη, νὰ μὴ μοῦ γράφῃς πλέον τόσον μακρὰς ἐπιστολάς. Συλλογίσου λοιπὸν τί θὰ συμβῇ ἐάν ποτε ἤθελες εὑρεθῆ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κινήσῃς κατ' ἐμοῦ δίκην, ὡς διαλύσαντος τοὺς ἀρραβῶνας· θὰ γείνῃ χρεία νὰ ἀντιγραφῇ ἡ ἀλληλογραφία μας, καὶ τὸ δικαστήριον θὰ ἀπαιτήσῃ τέσσαρα φράγκα δι' ἕκαστον φύλλον ἑβδομήντα δύο γραμμῶν. Ὅσῳ συντομώτεραι εἶνε αἱ ἐπιστολαί, τόσῳ εὐθηνότερα θὰ γλυτώσωμεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δικαστῶν!»

Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ κατασκευάζονται ἀπό τινος χρόνου οἰκίαι τοιούτων διαστάσεων, οἷαι δὲν ἀπαντῶνται ἐν Εὐρώπῃ. Τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνηγέρθησαν ἐν τῇ μεγάλῃ ἀμερικανικῇ πόλει οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 2,200 κτιρίων στοιχίσαντα ὑπὲρ τὰ 115 ἑκατομμύρια φράγκα. Τοσοῦτον ἀκριβὰ κατήντησαν τὰ οἰκόπεδα, ὥστε εἴς τινα μέρη ἀναγκάζονται νὰ κατασκευάζωσιν οἰκίας φοβεροῦ ὕψους· ὑπάρχουσι τοιαῦται ἔχουσαι ἕως δεκατέσσαρα πατώματα, πρὸς εὐκολίαν δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς κατοικούντων μεταχειρίζονται ἀντὶ κλιμάκων ἀνάβαθρα κρεμαστά, δι' ὧν ἀναβοκαταβαίνουσιν καὶ κυκλοφοροῦσιν οἱ κάτοικοι, ὡς τὸ πλῆθος ἐν ταῖς ὁδοῖς.

Κατὰ τὴν «Σφαῖραν» τοῦ Λονδίνου, ἰατρός τις τοῦ **Manchester** παρετήρησεν ὅτι τὰ ἀνθρώπινα κρανία ἀποβαίνουσιν ὁλονὲν μικρότερα εἰς τὰς Βρετανικὰς νήσους. Ὁ ἰατρὸς οὗτος στηρίζει τὴν γνώμην του εἰς ὅ,τι εἶπον αὐτῷ πολλοὶ πιλοποιοὶ τοῦ **Manchester**, οἵτινες ἅπαντες παρετήρησαν ὅτι ἐζητοῦντο συχνότερον ἢ ἄλλοτε πῖλοι στενότεροι. Πρὸ εἰκοσιπενταετίας ἤρκει εἰς τοὺς πιλοποιοὺς νὰ ἔχωσιν ἐπὶ ἑκάστης δωδεκάδος ἕνα πῖλον τοῦ μικροτέρου πλάτους, ἤδη δὲ ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχωσι τρεῖς ἢ τέσσαρες τοιοῦτοι ἐπὶ δώδεκα, ἐξ οὗ ἕπεται ὅτι τὸ μέγεθος τῆς κεφαλῆς τῶν ἐφήβων κατοίκων τοῦ **Manchester** ὑπέστη σμίκρυνσιν. Ὁ δημοσιεύων τὰς πληροφορίας ταύτας ἰατρὸς φρονεῖ ὅτι ἡ σμίκρυνσις αὕτη προέρχεται ἐκ τῶν ὑπερβολικῶν ἔργων, εἰς ἃ ὑποβάλλουσι τὰ παιδία ἐν τοῖς σχολείοις.

Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἐπὶ τῆς μεταναστεύσεως τμήματος ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς Ἀμερικὴν ἐρχομένων μεταναστῶν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος θέλει ἀνέλθει εἰς ἥμισυ περίπου ἑκατομμύριον ψυχῶν. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστατῶν συνεποσώθη εἰς 327,000 ἀνθρώπων, ὧν ὑπὲρ τὰς 104,000 ἦσαν Γερμανοί, ὑπὲρ τὰς 66,000 Ἰρλανδοί, περὶ τὰς 34,000 Ἄγγλοι καὶ 35,000 Σουηδοί. Τὰ μέχρι τοῦδε ἐξαγόμενα τοῦ τρέχοντος ἔτους δεικνύουσιν ὅτι ἐπῆλθεν ἐλάττωσις μὲν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν Ἰρλανδῶν, αὔξησις δὲ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν Γερμανῶν κατὰ τοὺς 4 πρώτους μῆνας τοῦ ἔτους. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκ τῶν ἀφικομένων 80,000 ἀνθρώπων μέχρι Μαΐου ἦσαν 23,000 Γερμανοί, 17,000 Ἰρλανδοί, 11,000 Ἄγγλοι, 9,000 Σουηδοί. Εἰς τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ ἔτους τούτου ἀφίκοντο εἰς Ἀμερικὴν 53,000 Γερμανοί, 11,000 Ἰρλανδοί, 10,000 Ἄγγλοι καὶ 4,000 Σουηδοὶ ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μεταναστῶν, οἵτινες συνεποσώθησαν εἰς 109,000.

Εἷς Ἀναγνώστης

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὅπως διακρίνωμεν τὰ πρόσφατα ᾠὰ ἀπὸ τῶν μὴ τοιούτων μεταχειριζόμεθα συνήθως τὸ γνωστὸν μέσον τοῦ νὰ παρουσιάζωμεν αὐτὰ ἀπέναντι τοῦ φωτός· καὶ ἂν μὲν τὸ ᾠὸν φαίνεται καθαρὸν καὶ διαφανές, ἀπόδειξις ὅτι εἶνε νωπόν· τἀνάπαλιν δὲ τόσον εἶνε παλαιότερον, ὅσον φαίνεται σκοτεινότερον.

Ὑπάρχει δὲ καὶ ἄλλο μέσον οὐχ ἧττον ἀσφαλὲς πρὸς διάκρισιν τῶν νωπῶν ᾠῶν, ὅπερ βασίζεται ἐπὶ τῆς βαθμιαίας ἐλαττώσεως τοῦ βάρους αὐτῶν καθ' ὅσον παλαιόνουν. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ὑγρὸν τοῦ ᾠοῦ ἐξατμίζεται κατὰ μικρὸν διὰ τῶν πόρων τοῦ κελύφους, καὶ ἀντικαθιστᾶται δι' ἴσης ποσότητος ἀέρος εἰσερχομένου διὰ τῶν αὐτῶν πόρων. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μέσον εἶνε τὸ ἑπόμενον·

Ἐντὸς ἀγγείου ἔχοντος ἱκανὸν βάθος διαλύομεν 150 γραμμάρια κοινοῦ ἅλατος εἰς μίαν λίτραν ὕδατος συνήθους θερμοκρασίας. Εἰς τὴν διάλυσιν ταύτην ἐὰν ἐμβάλωμεν τὸ κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν τεχθὲν ᾠόν, θὰ ἴδωμεν αὐτὸ νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν πυθμένα τοῦ δοχείου. Τὸ τεχθὲν τὴν προτεραίαν δὲν κατέρχεται ἀκριβῶς μέχρι τοῦ πυθμένος, ἀλλὰ μένει μετέωρον ἐν τῷ ὑγρῷ εἰς τὰ κατώτερα στρώματα. Ἐὰν τὸ ᾠὸν εἶνε τριῶν ἡμερῶν, μένει εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τοῦ δοχείου, πάντοτε ὅμως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὑγροῦ, ἤτοι ὅλον ἐν τῷ ὕδατι. Ἂν δὲ τὸ ᾠὸν ἔχῃ ἡλικίαν ἀνωτέραν τριῶν ἡμερῶν, μένει ἐπιπλέον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, τεῖνον νὰ ἀνυψωθῇ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ πλειότεραι ἡμέραι παρῆλθον ἀφ' ὅτου ἐτέχθη.

Τὸ μέσον τοῦτο εἶνε καὶ ἀσφαλὲς καὶ εὔκολον νὰ ἐκτελεσθῇ.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

'Αριθ. 286 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: 'Εν 'Αθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: 'Οδὸς Σταδίου, 6 — 21 'Ιουνίου 1881

ΔΕΝ ΠΕΙΡΑΖΕΙ

—'Η ἀληθὴς πληγὴ τῆς 'Ελλάδος εἶναι τὸ *δὲν πειράζει*, μοὶ ἔλεγε μίαν ἑσπέραν ὁ μακαρίτης Παλάσκας.

Ποσάκις, κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Παρισίοις διαμονήν του, διήλθομεν ὥρας ὁλοκλήρους συνομιλοῦντες περὶ τῶν τῆς 'Ελλάδος! Καὶ εἰς τί ἄλλο περιστρέφεται συνήθως ἡ ὁμιλία τῶν εἰς τὰ ξένα συναντωμένων 'Ελλήνων; Τὸν ἤκουον δὲ μετὰ νέας πάντοτε τέρψεως. 'Η ἀγνότης τοῦ πατριωτισμοῦ, ἡ ὀρθότης τῶν σκέψεων, ἡ μακρά του πεῖρα τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων, τὰ ἀνέκδοτα διὰ τῶν ὁποίων ἐποίκιλε τὴν ὁμιλίαν, ἡ χάρις τῆς ἐκφράσεως, μοὶ ἀπετέλουν τερπνοτάτην ἅμα καὶ διδακτικὴν τὴν συναναστροφὴν τοῦ ἀληθῶς χρηστοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου.

Δὲν ἤμεθα πάντοτε καὶ κατὰ πάντα σύμφωνοι εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν καθ' ἡμᾶς. Ἴσως δὲ ἡ ἐκ μέρους μου ἀσυμφωνία ἐπήγαζε μᾶλλον ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ τῷ δίδω ἀφορμὴν ὁμιλίας ἢ ἐκ πεποιθήσεως ἐναντίας. 'Ο Παλάσκας τὴν ἀπέδιδεν εἰς τὴν ὑπερβολὴν τῆς αἰσιοδοξίας, τὴν ὁποίαν μοὶ προσέτριβεν. 'Εγὼ δὲ, παίζων, ἐξήγουν τὰς πρὸς τὸ ἀπαισιόδοξον τάσεις του διὰ τῆς διαφορᾶς τῆς ἡλικίας, καὶ τῷ ἔλεγον, — ὅπερ ἄλλως τε ἀληθὲς, — ὅτι ἐν 'Ελλάδι ὅπου λευκαὶ τρίχες ἐκεῖ καὶ μεμψιμοιρία, ὅσῳ δὲ λευκότεραι, τόσῳ μεγαλειτέρα ἡ μεμψιμοιρία.

Τοῦτο ἐφαρμόζεται ἁπανταχοῦ τῆς γῆς. Αἱ ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἐλάβομεν ὑπὸ τὸ πρίσμα τῆς νεότητος διατηροῦσιν ἰδιάζουσαν μέχρι τέλους χάριν ἐντὸς τῆς μνήμης τοῦ ἀνθρώπου· ἐνίοτε δὲ γηράσκοντες ἀποδίδομεν εἰς τὰ πρὸ ἡμῶν ἀντικείμενα ἐλλείψεις, ἐνῷ μόνοι πταίουσιν οἱ μεταβληθέντες ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. Ἴσως ἐν 'Ελλάδι ὑπάρχουσι πρόσθετοι ἀφορμαὶ δικαιοῦσαι καὶ ἄλλως τὸ πρᾶγμα. 'Αλλὰ φοβοῦμαι μὴ τὸ *ἴσως* μου τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι κατατάσσομαι ἤδη κ' ἐγὼ εἰς τὴν σειρὰν τῶν δικαιώματι ἡλικίας μεμψιμοιρούντων.

Ὅπως δήποτε, ὁ Παλάσκας παρεδέχετο ἐν μέρει τὴν ἔνστασίν μου ταύτην. Παρεδέχετο καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν ἱστορικῶν λόγων δι' ὧν, ἐξηγῶν τὰ κακῶς ἔχοντα παρ' ἡμῖν, ἀπεπειρώμην νὰ ἀναδείξω τὸ ἐφήμερον αὐτῶν. Πρὸ πάντων δὲ ἐσυμφωνοῦμεν εἰς τὰς περὶ μέλλοντος ἐλπίδας. Ὢ! ὡς πρὸς τοῦτο ἡ πεποίθησίς του ἦτο πλήρης καὶ ἀκράδαντος. 'Αλλὰ δὲν τὸν ἐμπόδιζεν αὕτη ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπῃ καὶ νὰ λέγῃ τὰς ἀσχημίας τοῦ παρόντος, τὰς ὁποίας κατὰ μέγιστον μέρος ἀπέδιδεν, ὡς ἔλεγεν, εἰς τὸ *δὲν πειράζει*.

— Βλέπεις τὰ πράγματα ἐκ τοῦ πλησίον, τῷ ἔλεγον, καὶ διὰ τοῦτο μεγαλοποιεῖς τὸ κακόν. Ἂν ἐξετάσῃς τῆς ὡραιοτέρας χειρὸς τὸ δέρμα διὰ τοῦ μικροσκοπίου, θὰ ἀνακαλύψῃς ἐπ' αὐτῆς ἀηδίας, τὰς ὁποίας ὁ ὀφθαλμὸς δὲν ὑποπτεύεται. Μὴ διὰ τοῦτο ἐλαττοῦται ἡ ὡραιότης τῆς χειρὸς, τὴν ὁποίαν θαυμάζει ὁ γυμνὸς ὀφθαλμός σου; Διὰ νὰ κρίνῃς ἀσφαλῶς βλέπε ἐξ ἀποστάσεως τὰ πράγματα, ἐξ ἀποστάσεως ἱκανῆς ὅπως συγκρίνῃς τὰ ἐν 'Ελλάδι μὲ τὰ ἀλλαχοῦ συμβαίνοντα. Διότι, ἐπὶ τέλους, μὴ δὲν εἶναι ἀνθρώπινα τὰ καθ' ἡμᾶς; Μὴ ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ὁ αὐτὸς περίπου πανταχοῦ καὶ πάντοτε;

— Ναὶ, ἀπεκρίνετο μειδιῶν ὁ Παλάσκας, ἀλλ' ὁ Ἕλλην εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος, ὥστε τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματά του προσλαμβάνουσι τύπον δυνατώτερον ἢ ἀλλαχοῦ τῆς γῆς.

Ναὶ, ἐπανελάμβανε σπουδαιότερον· ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ αὐτὸς πανταχοῦ. Οἱ αὐτοὶ λόγοι προκαλοῦν καὶ τὴν μόρφωσιν τῶν κακιῶν καὶ τὴν διόρθωσίν των. Πανταχοῦ ὑπάρχει καὶ χρηστότης καὶ κακοήθεια. Βεβαίως δὲ, παρ' ἡμῖν ἡ ἀναλογία τῆς μὲν πρὸς τὴν δὲ δὲν εἶναι πρὸς ζημίαν τῆς 'Ελλάδος. Ὄχι, δόξα τῷ Θεῷ! 'Η μόνη διαφορὰ εἶναι, ὅτι ἀλλαχοῦ ἡ διαφθορὰ στηλιτεύεται εὐκολώτερον ἢ παρ' ἡμῖν. 'Εν 'Ελλάδι τὴν προστατεύει τὸ αἰώνιον *δὲν πειράζει*. Δὲν πειράζει τοῦτο, δὲν πειράζει ἐκεῖνο! 'Η ἀνοχὴ τοῦ Ἕλληνος εἶναι ἀπεριόριστος! 'Ανθρώπινον θὰ μοῦ εἴπῃς καὶ τοῦτο; Ἢ θὰ μοῦ φέρῃς τοὺς ἱστορικούς σου καὶ πάλιν λόγους πρὸς ἐξήγησίν του;

— Ἴσως, ὑπέλαβον, ἡ ὑπερβολικὴ αὕτη ἀνοχὴ εἶναι ἡ φυσικὴ καὶ ἀναγκαία ἀντίδρασις τῆς ὑπερβολικῆς πρὸς τὸ ψέγειν τάσεως τοῦ Ἕλληνος. Εἴμεθα τοσοῦτον φιλόψογοι, ἀνακαλύπτομεν μετὰ τοσαύτης εὐκολίας τὰ ἐπιλήψιμα καὶ ὅπου συχνάκις δὲν ὑπάρχουσιν, ὥστε συναισθανόμεθα τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξουδετερώσωμεν κἄπως τὴν κακολογίαν καὶ νὰ παρηγορήσωμεν ἴσως ἑαυτοὺς διὰ τῆς παραβλέψεως, διὰ τοῦ *δὲν πειράζει*.

'Η παρένθεσίς μου αὕτη ἦτο ἀντίφασις πρὸς τὴν θεωρίαν μου, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι πανταχοῦ

ὁ αὐτός, τὰ δὲ καθ' ἡμᾶς ἁπλῶς ἀνθρώπινα· διότι παρεδεχόμην ὅτι, ὡς πρὸς τὸ φιλόψογον τοὐλάχιστον, ἐξέχει ὁ Ἕλλην. Ἀλλ' ὁ Παλάσκας δὲν ἐπωφελήθη τῆς εὐκαιρίας ὅπως μοὶ προσάψῃ τὸ ἀνακόλουθον τῶν παρατηρήσεών μου. Ἐγερθεὶς ἐπεριπάτει κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐντὸς τοῦ δωματίου, ψιθυρίζων κατ' ἀρχὰς μετὰ πικρᾶς εἰρωνείας: *δὲν πειράζει, δὲν πειράζει!* Ἔπειτα ἐσιώπησε καὶ ἐφαίνετο ἀναπολῶν παρελθόντα πράγματα.

Ἐγὼ δ' ἐσκεπτόμην κατ' ἐμαυτὸν ὅτι δύναται ἴσως καὶ ἄλλως νὰ ἐξηγηθῇ ἡ Ἑλληνικὴ ἀνοχή: Διὰ τοῦ ὑπερβάλλοντος πατριωτισμοῦ. Ποσάκις ἤκουσα ὅτι δέον νὰ συγκαλύπτωμεν τὰς ἀσχημίας ἡμῶν διὰ νὰ μὴ τὰς ἴδωσι δῆθεν οἱ ξένοι. Ὡσεὶ ἐπερίμενον οἱ ξένοι νὰ τὰς ἀποκαλύψωμεν ἡμεῖς διὰ νὰ τὰς ἴδωσι! Λησμονοῦσιν οἱ οὕτω σκεπτόμενοι, ὅτι ἡ συγκάλυψις εἶναι μᾶλλον ἀξιόμεμπτος ἢ ἡ ἀσχημία αὐτή. Ἐμφοροῦνται ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τοῦ διατυπουμένου ἐν τῷ γαλλικῷ ῥητῷ, ὅτι πρέπει νὰ πλύνωμεν κατ' ἰδίαν τὰ ἄπλυτά μας. Ἀλλ' ἡ παροιμία δὲν λέγει ὅτι πρέπει καὶ νὰ μένωσιν ἄπλυτα.

Αἴφνης ὁ Παλάσκας διακόψας τὸν περίπατόν του ἐστάθη ἐνώπιόν μου.

— Ἠξεύρεις τί μοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν;

— Λέγε, ἀπεκρίθην.

— Πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ὅτε τὸ Καφενεῖον τῆς Ὡραίας Ἑλλάδος ἦτο εἰς τὴν ἀκμήν του καὶ ἐχρησίμευεν ὡς γενικὸν τῶν Ἀθηναίων συνεντευκτήριον, ἐπλήρωνα θερινήν τινα ἑσπέραν τὸν καφέν μου καὶ ἡτοιμαζόμην νὰ ἀναχωρήσω, ὅτε ἔμπροσθεν τοῦ καφενείου διῆλθεν ἄνθρωπος μεσόκοπος, ταξειδιώτης μόλις ἀφιχθεὶς κατὰ τὸ φαινόμενον. Ἐφόρει κασκέτον πεπαλαιωμένον μᾶλλον, τὸν ἠκολούθει δὲ Μελιταῖος ἀχθοφόρος βαστάζων τὰ ὀλίγα πράγματά του. Ἐπέσυρεν ὁ ἄνθρωπος τὴν προσοχήν μου, διότι δύο ἢ τρεῖς ἐκ τῶν πρὸ τοῦ καφενείου καθημένων ἠγέρθησαν μετὰ σπουδῆς ἅμα τὸν εἶδον διὰ νὰ τὸν χαιρετίσωσι διὰ τοῦ φιλικωτέρου *Καλῶς ὥρισες*. Ἐξηκολούθησεν ἐκεῖνος τὸν δρόμον του ἀναβαίνων τὴν ὁδὸν Αἰόλου, μὲ τὸν ἀχθοφόρον κατόπιν του. Ἐγὼ δὲ ἐγερθεὶς ἠκολούθουν εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν τὴν αὐτὴν ὁδόν, χωρὶς νὰ βιάζωμαι, διότι ἦτο θερμὴ ἡ ἑσπέρα. Ἐν τούτοις οἱ πλεῖστοι τῶν πρὸς ἡμᾶς ἐρχομένων ἐδεξιοῦντο τὸν προπορευόμενόν μου ξένον· τινὲς τὸν ἠσπάζοντο, ἄλλοι ἔσφιγγον τὴν χεῖρά του. Ἡ ὑποδεξίωσις ἦτο γενικὴ καὶ ἐγκάρδιος καὶ ἐμαρτύρει ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἦτο ἄγνωστος, οὐδὲ ὁ τυχών. Ἡ περιέργειά μου ἠρεθίσθη. Τίς εἶναι ἆρά γε; Πῶς νὰ μὴ τὸν γνωρίζω;

Ἐκεῖ, βλέπω μακρόθεν ἐρχόμενον τόν... Δὲν σοὶ λέγω τὸ ὄνομά του. Τὸν γνωρίζεις καὶ τὸν τιμᾷς, καθὼς κ' ἐγὼ τὸν ἐκτιμῶ ὡς ἕνα τῶν εντιμοτέρων συμπολιτῶν μας, κατέχοντα θέσιν ὑψηλὴν καὶ ἀνεξάρτητον, καὶ ἐπαξίως ἀπολαύοντα τῆς γενικῆς ὑπολήψεως. Ἅμα ἐπλησίασε καὶ ἀνεγνώρισε τὸν κασκετοφόρον μου ξένον, τὸν προϋπήντησε καὶ αὐτὸς μὲ ἐν ἐγκάρδιον *Καλῶς ὥρισες*, καὶ σταθεὶς τὸν ἠσπάσθη καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης παρειᾶς. Ἐστάθην καὶ ἐπερίμενα τὸν φίλον. Ἐπὶ τέλους θὰ ἱκανοποιήσω τὴν κορυφωθεῖσαν ἤδη περιέργειάν μου.— Δὲν μοῦ λέγεις τὸν ἠρώτησα, ἅμα ἐπλησίασε, ποῖος εἶναι τοῦ λόγου του;

— Οὔφ, ἀδελφέ! ἐψιθύρισε μετὰ προφανοῦς ἀηδίας, φυσῶν διὰ τῶν χειλέων καὶ σείων βιαίως τὰ δάκτυλα τῆς δεξιᾶς του, ὡσεὶ προσεπάθει νὰ ἀποπτύσῃ τὸν δοθέντα διπλοῦν ἀσπασμὸν καὶ νὰ ἀποτινάξῃ τὸν ῥύπον τῆς χειραψίας ἐκείνης.

Ἠπόρησα καὶ ἐπανέλαβον τὴν ἐρώτησίν μου. Μοὶ εἶπε τὸ ὄνομα. Δὲν ἐγνώριζα τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ μοὶ ἦτο γνωστὸν τὸ ὄνομά του καὶ τὸ ἐνθυμήθην ἀμέσως, διότι εἶχεν ἀντηχήσει πρό τινων ἐτῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ὅτε ἐδικάζετο ἐπὶ πλαστογραφίᾳ! Ἦτο δημόσιος ὑπάλληλος, κατεδικάσθη δὲ εἰς πολυετῆ δεσμά. Ἡ ποινή του ἔληξεν καὶ ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς ἀναγκαστικῆς εἰς τὸ φρούριον τοῦ Παλαμηδίου διαμονῆς του. Καὶ ἰδοὺ πῶς τὸν ὑπεδέχοντο οἱ ἀνεκτικοὶ συμπολῖταί του, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις ὁ ἀκέραιος ἀνώνυμός μου. Διότι εἶναι βαθεῖαι αἱ ῥίζαι τοῦ *δὲν πειράζει* εἰς τὴν κοινωνίαν μας.

— Τί ἀπέγεινεν ὁ πλαστογράφος; ἠρώτησα.

— Ἀγνοῶ. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ κατέχῃ θέσιν καλὴν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπαλληλίᾳ. Τὸ παρελθόν του δὲν εἶναι σύστασις δι' αὐτόν, ἀλλὰ *δὲν πειράζει*. Ἐὰν τὸν ὑποστηρίζῃ ὁ βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας του, πῶς ὁ ὑπουργὸς νὰ τῷ ἀρνηθῇ τὸν διορισμόν του; Ἐπὶ τίνι λόγῳ; Ἐὰν ὁ ὑπουργὸς αὐτὸς δὲν λέγῃ τὸ *δὲν πειράζει*, τὸ ἐπαναλαμβάνουσι κατὰ κόρον οἱ περὶ αὐτόν. *Δὲν πειράζει!*

Ἀναμφιβόλως, ἐξηκολούθησε λέγων μετά τινα σιωπήν, ἡ κοινωνία ἀναγνωρίζει καὶ τιμᾷ τὸν ἔντιμον, διακρίνει δὲ κάλλιστα τὸν ἄξιον ἀπὸ τοῦ μὴ ἀξίου ὑπολήψεως. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ. Πρέπει ἡ διάκρισις αὐτὴ νὰ μὴ ἐκφράζηται ταπεινῇ τῇ φωνῇ καὶ ἐν παραβύστῳ. Πρέπει τὸ κακόν, ὅπου καὶ ἂν εὑρεθῇ νὰ στηλιτεύηται καὶ ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης, πρὸ πάντων τῆς κοινῆς γνώμης. Πρέπει νὰ ἐκλείψῃ τὸ *δὲν πειράζει*. Ὅταν αἱ ἀπαίσιοι αὗται λέξεις παύσωσι νὰ ἀντηχῶσιν αἰωνίως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ὦτα, τότε δύνασαι, σὺ ὁ αἰσιόδοξος, νὰ πιστεύσῃς ὅτι ἤγγισεν ἀληθῶς ἡ διόρθωσις τῶν κακῶν ἐχόντων.

— Ἀλλ' ἴσως, ὑπέλαβον μετά τινος δειλίας, ἴσως τὸ κακὸν ἠλαττώθη ἤδη ἀπὸ τῆς θριαμβευτικῆς ἐν Ἀθήναις εἰσόδου τοῦ πλαστογράφου ἐκείνου. Ἴσως ὁ ἀνώνυμος φίλος σου δὲν θὰ τὸν ἠσπάζετο σήμερον ἐπιστρέφοντα ἐκ τοῦ Παλαμηδίου.

— Εἶθε, ἀπήντησεν ὁ Παλάσκας. Καὶ ἠλλάξαμεν ὁμιλίαν.

Δ. Βικέλας.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη.—Μετάφρ Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 369.

ΙΒ΄.

Ἐν τῷ κήπῳ.

— Κυττάζετε τί ὡραῖον τάπητα ἥπλωσεν ἐπίτηδες ἡ φύσις ὑπὸ τοὺς πόδας σας! ἔλεγεν ὁ Ἀντώνιος μετ' ὀλίγας ἡμέρας, περιάγων τὴς μὶς Δάβεν ἐν τῷ κήπῳ.

Ὁ ἄνεμος εἶχε παύσει τὴν νύκτα, καὶ τὸ ἔδαφος ἐκάλυπτε παχὺ στρῶμα ἀνθέων λεμονέας καὶ πορτοκαλλέας, τάπης χιονώδης, ὃν διέσιζον ἄφθονοι μήκωνες.

— Θὰ ἔχετε νὰ μοῦ προσφέρετε ὅμοιον τάπητα, ὅταν ἔλθω εἰς Δάβεν;

— Ὁ ἰδικός μου δὲν θὰ ἦνε τόσον πλούσιος καὶ λαμπρὸς, ἀπήντησεν ἡ Λουκία. Θὰ εὕρετε ὅμως εἰς Δάβεν, ἐξηκολούθησε λέγουσα μετά τινος ὑπερηφανείας, εἰς πᾶσαν ὥραν τοῦ ἔτους, ὅ,τι δὲν εὑρίσκετε εἰμὴ μόνον εἰς τὴν πατρίδα μου, ἀληθινὴν ἀγγλικὴν χλόην, μαλακὴν ὡς βελοῦδον καὶ ἀμιμήτου πρασίνου χρώματος.

— Θὰ τὴν θαυμάσω ἐξ ὅλης καρδίας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, κ' αἰσθάνομαι μάλιστα ἐκ προοιμίων διάθεσιν νὰ θαυμάσω πᾶν ὅ,τι ἀγγλικόν.

— Ἀλήθεια; ἐφώνησε χαρμοσύνως καὶ θριαμβικῶς ἡ Λουκία. Ὦ! τότε ἐλάτε γρήγορα εἰς τὴν Ἀγγλίαν· ἐγὼ θὰ γείνω ὁδηγός σας.

— Τότε πρέπει ν' ἀργήσω πολὺ ἀκόμη, εἶπεν ἀστειευόμενος ὁ ἰταλός. Ἐλησμονήσατε ὅτι πρόκειται νὰ μείνετε ἐδῶ καὶ νὰ κτίσετε μάλιστα καὶ ἐξοχικὴν οἰκίαν, δὲν ἠξεύρω διὰ ποῖον;

— Πῶς τὸ ἤθελα! Θ' ἀπεφάσιζα εὐχαρίστως νὰ ζήσω ἐδῶ ὅλην μου τὴν ζωήν, ἀπήντησεν ἡ Λουκία ἐν ἁπλότητι.

— Ἀληθῶς θὰ τὸ ἀπεφασίζατε; ἀνέκραξεν ὁ Ἀντώνιος συγκεκινημένος καὶ περιπόρφυρος.

Ἡ Λουκία τὸν ἐθεώρησε.

— Ἀλλὰ δὲν σᾶς εἶνε δυνατὸν, προσέθηκε σοβαρῶς καὶ μετά τινος ἀποθαρρύνσεως. Γνωρίζετε ὅτι δὲν σᾶς εἶνε δυνατόν· τί θὰ ἔλεγεν ὁ κόσμος, προσέθηκεν, ἀποπειρώμενος νὰ γελάσῃ, ἂν ἡ θυγάτηρ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου Δάβεν ἄφινε τὴν κοινωνικήν της θέσιν καὶ ἤρχετο νὰ ταφῇ εἰς ἄσημον ἰταλικὸν χωρίον!

Διεκόπη μικρὸν, οἱονεὶ ἀναμένων ἀπάντησιν, εἶτα δ' ἐξηκολούθησε.

— Ἡ κοινωνικὴ τάξις καὶ ὁ πλοῦτος εἶνε ἁλύσεις χρυσαῖ, ἀλλ' ἁλύσεις πάντοτε. Δὲν εἶπεν ὁ Σενέκας ὅτι μεγάλη περιουσία εἶνε μεγάλη δουλεία;

— Καὶ εἶπεν ἀλήθειαν, φοβοῦμαι, ἀπήντησεν ἡ Λουκία μετὰ στεναγμοῦ, ὃν δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ.

Οἱ δύο νέοι ἐξηκολούθησαν τὸν περίπατον αὐτῶν σιωπηλοί. Ἦσαν δ' εὐχάριστον ἀληθῶς θέαμα, βαδίζοντες ἐγγὺς ἀλλήλων. Ὁ μὲν Ἀντώνιος μετριάζων τὸ βῆμά του πρὸς τὸ βῆμα τῆς Λουκίας καὶ ὑποστηρίζων αὐτὴν μετὰ τρυφερᾶς μερίμνης· ἡ δὲ Λουκία στηριζομένη ἐπ' αὐτοῦ πλήρης πεποιθήσεως κ' εὐτυχίας· ἀμφότεροι νέοι, κομψοὶ, ὡραῖοι, φέροντες τὸν τύπον φύσεως εὐγενοῦς, καὶ τοσοῦτον ἐν τούτοις διαφέροντες ἀλλήλων· ἡ μὲν Λουκία ξανθὴ καὶ ἱλαρὰν ἔχουσα τὴν μορφήν, ὁ δὲ Ἀντώνιος μελάγχρους καὶ πλήρης ἐνεργητικότητος· ἡ νεκρὰ ἀγγλὶς κλίνουσα ἐπιχαρίτως τὴν ἀγγελικήν της κεφαλὴν, ὡς ἄνθος ζητοῦν στήριγμα, ὁ δὲ ἰταλὸς ἀνατείνων τὴν κεφαλήν του, ὀρθίαν καὶ ὑπερήφανον· τὸ βάδισμα τῆς πρώην ἀρρώστου ἐλαφρὸν καὶ οὕτως εἰπεῖν παιδικὸν, τὸ δὲ τοῦ ἰατροῦ ἀσφαλὲς καὶ σταθερὸν, ὡσανεὶ κατέκτα βαθμηδὸν τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ ἐπάτει. Ἀντίθεσις καὶ ἁρμονία συγχρόνως! σύνδεσμος τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἀδυναμίας! Ἑκάστος χαρακτὴρ τοῦ ἑνὸς ἀνεδείκνυε τοὺς χαρακτῆρας τοῦ ἄλλου.

Ἐνῷ ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος καὶ ἡ μὶς Δάβεν, παρὰ πάντας αὐτῶν τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰ λυπηρὰ προαισθήματα, ἀπήλαυον ἀμφότεροι τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ πρώτου ἐκείνου πρωϊνοῦ περιπάτου, περιῆγον ἀκουσίως εἰς σκληρὰν ἀμηχανίαν ἀπροσδόκητόν τινα μάρτυρα τῆς συνεντεύξεώς των. Ὁ Βαττίστας ἦτο φυσικῶς καθ' ἑκάστην ἐν τῷ πανδοχείῳ, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ κήπῳ, ὅπου ἐκάπνιζε τὴν πίπαν του, καὶ παρετήρει κρυφίως τὴν μὶς Δάβεν, ἴσως ἵνα διαλύσῃ τοὺς δισταγμοὺς, οὓς εἶχεν ἔτι περὶ αὐτῆς· ἀλλ' ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε παραπονεθῆ κατὰ τῆς δυσαρέστου ὀσμῆς τοῦ καπνοῦ, ἥτις ἐπλήρου τὰ δώματά του, καὶ ὁ Βαττίστας ἑπομένως εἶχε παραιτήσει τὸ κάπνισμα, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ παραιτηθῇ τῶν παρατηρήσεών του, ἃς ἐξηκολούθει πάντοτε, μασῶν τὸν καπνὸν του πρὸς παρηγορίαν του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Λουκία δὲν εἶχέποτε ἐξέλθει τῆς οἰκίας, ὁ ἐραστὴς τῆς Σπεράντσας δὲν ὑπέθετεν αὐτὴν τοσοῦτον πλησίον τῆς σκοπιᾶς του. Θορυβηθεὶς, ἔφυγε καὶ ἐκρύβη μακρὰν τῶν δύο περιπατητῶν, ἐλπίζων νὰ κατορθώσῃ νὰ φύγῃ, ἅμα ὡς ἐκεῖνοι ἤθελον ἐπιστραφῆ.

Ἀλλὰ πρὸς μεγάλην του ἀμηχανίαν, ἀντὶ νὰ ἐπιστραφῶσιν οἱ δύο νέοι, ἐξηκολούθησαν τὸν περίπατον αὐτῶν κατ' εὐθεῖαν, καὶ τοῦ ἀπέκοψαν τὴν πρὸς τὴν θύραν τοῦ κήπου ἔξοδον· οὕτω δὲν ὑπελείφθη εἰς τὸν ταλαίπωρον Βαττίσταν εἰμὴ ἓν τῶν δύο: νὰ ἀψηφήσῃ τὴν συνάντησίν των, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελε, ἢ νὰ κρυβῇ ἐπαισχύντως ὄπισθεν κορμοῦ τινος δένδρου. Τοῦτο καὶ ἔπραξε· ἀλλὰ τὸ διορατικὸν βλέμμα τοῦ ἰατροῦ ἀνεκάλυψε ταχέως τὸν φυγάδα.

— Ἰδέτε τὸν δοῦλόν σας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ἰδέτε πῶς κρύπτεται ὄπισθεν τῶν δένδρων, ἵν' ἀ-

ποφύγῃ τὴν παρουσίαν σας. Πηγαίνωμεν κατ' εὐθεῖαν ἐπάνω του. Ἂς τὸν στενοχωρήσωμεν μέχρι τῶν τελευταίων του ὀχυρωμάτων.

— Ὄχι, ἀπεκρίθη περιεσκεμμένη ἡ Λουκία.

— Μήπως εἶσθε κουρασμένη; Θέλετε νὰ καθίσετε; ἠρώτησεν ὁ Ἀντώνιος.

— Ὄχι ἀκόμη, εὐχαριστῶ· προτιμῶ νὰ περιπατήσω ὀλίγον.

Καὶ ἐξηκολούθησαν περιπατοῦντες. Ἡ Λουκία ἦτο πάντοτε περίφροντις.

— Ὑποθέσατε, εἶπεν αἴφνης,ὅτι πηγαίνετε εἰς Λονδῖνον, καὶ ἐγκαθίστασθε ἐκεῖ.

Ὁ Ἀντώνιος ἐθεώρησεν αὐτὴν μετὰ προφανοῦς ἐκπλήξεως.

— Ἂς τὸ ὑποθέσωμεν, ἀπεκρίθη· τί ὄφελος θὰ εἶχα;

— Ἀλλὰ,εἶπεν ἡ Λουκία, μὲ τὰς γνώσεις σας, μὲ τὴν ἐπιστημονικήν σας ἱκανότητα, καὶ μὲ τὴν συμπάθειαν τὴν ὁποίαν σᾶς ἔχει ὁ πατήρ μου, θ' ἀποκτήσετε ταχέως μεγάλην πελατείαν καὶ περιουσίαν.

— Δὲν ἐσυμφωνήσαμεν, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος μειδιῶν, ὅτι ἡ περιουσία δύναται νὰ ἦνε ἐμπόδιον μᾶλλον;

— Ἀληθῶς, ἀπήντησεν ἡ Λουκία, ταραχθεῖσα κάπως. Ἐν τούτοις εἶνε τόσον φυσικὸν νὰ προσπαθῇ τις νὰ βελτιώσῃ τὴν θέσιν του.

— Συμφωνῶ· ἀλλ' ἡ περιουσία ἤθελε τάχα βελτιώσει τὴν θέσιν μου; εἶπεν ὁ Ἀντώνιος ἀμφιβάλλων. Ἰδοὺ τὸ ζήτημα. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ σχέδιόν σας δὲν ἔχει πρακτικὰς δυσκολίας, ἂς ὑποθέσωμεν μάλιστα ὅτι ἀποκτῶ περιουσίαν, καὶ γίνομαι πλούσιος. Πρὸς τίνα σκοπόν; καὶ πλὴν τούτου, ἀντὶ ποίας θυσίας; θὰ ἐκπατρισθῶ, θὰ ἐγκαταλείψω ὅ,τι μοῦ ἀρέσκει, ὅ,τι εἶχα συνειθίσει, ὅ,τι μοῦ τέρπει τὴν καρδίαν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς, τὴν μητρικήν μου γλῶσσαν, τὸν ἀγαπητόν μου ἥλιον, τὴν κυανῆν αὐτὴν θάλασσαν, τοὺς πορτοκαλλεῶνας αὐτοὺς οἵτινες μοῦ φέρουν τὴν εὐώδη ἀνάμνησιν τῆς προσφιλοῦς μου Σικελίας. Ἡ ἀπώλεια ὅλων αὐτῶν, ἥτις διὰ πολλοὺς θὰ ἦτο ἴσως ἀδιάφορος, θὰ ἦτο σκληρὰ δι' ἐμέ, ἀλλ' ἀνεκτὴ ἐπὶ τέλους, ἂν ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς ἦτο ἄξιος τῆς θυσίας. Ἀλλ' ἀκριβῶς τοιοῦτος σκοπὸς δὲν ὑπάρχει δι' ἐμέ. Ἡ μήτηρ μου, δόξα τῷ Θεῷ, ἔχει ὅσα χρειάζεται· οἱ ἄλλοι μου συγγενεῖς εἶνε πλούσιοι. Ὡς πρὸς ἐμὲ, δὲν δύναμαι ἀληθῶς νὰ ἐννοήσω κατὰ τί ἡ περιουσία ἤθελεν αὐξήσει τὰς ἀνέσεις μου.

Ὁ Ἀντώνιος διεκόπη, ἐκπλαγεὶς ἐκ τῆς ὠχρότητος, ἥτις ἀντικατέστησε τὴν ζωηρὰν χροιὰν τῶν παρειῶν τῆς Λουκίας.

— Ἐκουράσθητε, εἶπεν· ἂς ἐπιστρέψωμεν.

Ὅσα εἶπε καὶ ὅσα ἀπεσιώπησεν ὁ ἰατρὸς ἐτάραξαν ἰσχυρῶς τὴν ἔμφυτον αἴσθησιν τῆς Λουκίας. Ἡ φαινομένη ἀδιαφορία, μεθ' ἧς ἐδέχθη καὶ συνεζήτησεν οὗτος τὴν πρότασίν της, χωρὶς νὰ ὑπαινιχθῇ κἂν τὸν κύριον κατὰ βάθος λόγον, ὅστις εἶχεν ὑπαγορεύσει τὴν εὐχὴν τῆς νεάνιδος, τουτέστι νὰ ζήσῃ καὶ αὐτὸς ὅπου ἐκείνη, παρήγαγεν ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν εἰς τὴν Λουκίαν.

— Ἂς ἦνε ὅπως λέγετε, ἐπανέλαβε μετὰ μικρόν· πρέπει ὅμως νὰ παραδεχθῆτε ὁπωσδήποτε, ὅτι ἐν Λονδίνῳ ἡ ἱκανότης καὶ αἱ γνώσεις σας θέλουσιν ἐκτιμηθῇ περισσότερον ἢ ἐδῶ, καὶ ὅτι εἶνε εὐχάριστον τέλος πάντων νὰ ἐκτιμᾶταί τις κατ' ἀξίαν. Δὲν εἶσθε, ὑποθέτω, ἐνάντιος εἰς τὴν φήμην.

— Τὴν φήμην! ἐπανέλαβεν ὁ Ἀντώνιος μειδιῶν. Ἐλησμονήσατε πῶς ὁρίζει τὴν δόξαν ὁ Δάντης;

Non è il romor mondan altro che un fiato
di vento, ch' or va quindi ed or va quinci*

— Δὲν εἶνε φυσικὸν, εἶπεν ἡ Λουκία, εἶνε λυπηρὸν μάλιστα ν' ἀκούῃ τις νέον ἄνθρωπον νὰ ὁμιλῇ ὡς νὰ μὴν ἔχῃ πλέον σπινθῆρα φιλοδοξίας ἐντός του.

— Μὲ συγχωρεῖτε, ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ ἰταλὸς, ἔχω φιλοδοξίαν, φιλοδοξίαν μεγάλην, νὰ ὑπηρετήσω τὸν τόπον μου, καὶ νὰ κάμω ὅ,τι δυνατὸν ὑπὲρ αὐτοῦ.

— Καὶ τί ἐλπίδα ἔχετε νὰ ἐργασθῆτε ὑπὲρ αὐτοῦ καλλίτερα ἐδῶ παρὰ εἰς τὸ Λονδῖνον.

— Πολὺ ἀσθενῆ, βεβαίως· οὐχ ἧττον ἂν συμβῇ τίποτε εἰς τὴν Σικελίαν ἢ εἰς ἄλλο μέρος τῆς χερσονήσου, πολὺ εὐκολώτερα καὶ ταχύτερα δύναμαι νὰ συμμετάσχω ἀπ' ἐδῶ παρὰ ἀπὸ τὸ Λονδῖνον.

— Ἔχετε βαθεῖαν ἀφοσίωσιν εἰς τὸν τόπον σας! εἶπεν ἡ Λουκία.

— Ποῖος δὲν ἔχει; ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος.

— Εἶσθε βέβαιος, ὅτι ὁ ἀγὼν τὸν ὁποῖον ἀγωνίζεσθε εἶνε ὁ δίκαιος ἀγών;

— Τόσον βέβαιος ὅσον πιστεύω εἰς τὸν Θεὸν, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς ἐπισήμως. Διατί αὐτὴ ἡ ἐρώτησις;

— Πρέπει νὰ μοῦ συγχωρήσετε τὰς . . . προλήψεις μου εἶπεν ἡ Λουκία. Ἤκουσα τόσας κατακρίσεις τοῦ ἰταλικοῦ χαρακτῆρος, ὄχι μόνον ἀπὸ τὸν πατέρα μου ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους τῶν συμπατριωτῶν μου, καὶ ἤκουσα τόσον νὰ κατηγορῆται ἡ φιλελεύθερος μερὶς τῆς Ἰταλίας, ἰδίως ὅτε ἤμην εἰς Ῥώμην ὥστε . . .

Ἡ Λουκία ἐδίστασε.

— Ὥστε ἐκλίνατε νὰ πιστεύσετε, ὅτι ἔχομεν ἄδικον, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος περαίνων τὴν φράσιν της. Δὲν μ' ἐκπλήττει τοῦτο, οὐδὲ ὅτι τοιαύτη εἶνε ἡ γνώμη τῶν ἄγγλων. Αἱ συμπάθειαι τῶν ἰσχυρῶν εἶνε σπανίως ὑπὲρ τῶν ἀδυνάτων καὶ τῶν δυναστευομένων. Ἐνθυμεῖσθε πόσον οἱ φίλοι τοῦ Ἰὼβ κατεγίνοντο νὰ τὸν πείσωσιν, ὅτι αὐτὸς ἔπταιε διότι κατέκειτο πλήρης πληγῶν ἐπὶ κο-

* Οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἡ φήμη ἢ ἀνέμου πνοή, ἀλλοία σήμερον καὶ ἀλλοία αὔριον. Σ. τ. Μ.

πρίας; Τοιαύτη εἶνε ἡ κοινὴ τάσις τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγωϊσμοῦ ἐνώπιον τῶν πασχόντων· ν'ἀπαλλαγῇ τῆς πρὸς συμπάθειαν ὑποχρεώσεως. Ὁμολογῶ, ὅτι ὁ ἐθνικός μας χαρακτὴρ ἔχει ἐλαττώματα — καὶ τίνος λαοῦ δὲν ἔχει; — καὶ ὅτι μεταξὺ τῶν πατριωτῶν ἰταλῶν ὑπάρχουσι καὶ ἄνθρωποι ταραξίαι καὶ κακῶν διαθέσεων. Ἀλλὰ ποῦ δὲν ὑπάρχουσι; Δὲν ἔχω βεβαίως τὴν ἀξίωσιν νὰ παραστήσω τὸν τόπον μου ὡς πρότυπον τελειότητος. Οἱ ἰταλοὶ εἶνε ἄνθρωποι ὡς καὶ οἱ ἄλλοι· ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὰς ἀρετάς των καὶ τὰς ἀδυναμίας των. Ἴδετε τὸν κόσμον, σπουδάσατε τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· τί συμπέρασμα θέλετε συναγάγει; Δὲν ἐπικρατεῖ παντοῦ καὶ πάντοτε ἀμοιβαία τις ἀνοχὴ καὶ ἐπιείκεια; Ἀλλὰ — ἐξηκολούθησε λέγων μετ' αὐξούσης ζωηρότητος — πιστεύσατέ με, μὶς Δάβεν, ὅταν σᾶς λέγω, ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νὰ κηρύξω, καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ σφραγίσω διὰ τοῦ αἵματός μου, ὅτι ἡ Ἰταλία εἶνε χώρα εὐγενής, σκληρῶς παραγνωριζομένη, καὶ ὅτι ὁ ἀγὼν αὐτῆς εἶνε ἀγὼν ὑπὲρ ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης. Συγχωρήσατε τὴν ζωηρότητά μου, προσέθηκεν ἠρεμώτερος γινόμενος· ἀλλ' ἂν ἐγνωρίζετε τὸ ἑκατοστὸν τῶν θυσιῶν, αἵτινες ἐγένοντο ὑπὲρ τοῦ ἀτυχοῦς τούτου τόπου, χωρὶς τινος ἄλλης ἀνταμοιβῆς ἐκ μέρους τοῦ κόσμου, ἢ ψυχρᾶς μόνον ἀδιαφορίας, ἠθέλατε συμμερισθῆ, εἶμαι βέβαιος, τὰ αἰσθήματά μου.

Δάκρυα ἐθόλωσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς Λουκίας, ὅτε ἀπεκρίθη:

— Ἀλλὰ συμμερίζομαι τὰ αἰσθήματά σας. Ἤθελα τόσον πολὺ νὰ σᾶς ἀκούσω διηγούμενον περὶ τῶν ἀφορώντων τὴν πατρίδα σας.

— Θὰ σᾶς τὰ εἴπω καμμίαν ἡμέραν, τοὐλάχιστον τὰ περὶ τῆς Σικελίας, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος· ἀλλὰ τόρα ἔχετε τῇ ἀληθείᾳ ἀνάγκην ἀναπαύσεως, καὶ ἐκτὸς τούτου, ἰδέτε, ἔρχεται ὁ διδάσκαλος τῆς ζωγραφικῆς σας.

Ὁ διδάσκαλος προυχώρει ἀληθῶς διὰ τοῦ κήπου, βαδίζων πλησίον τοῦ Σὶρ Ἰωάννου καὶ λαλῶν ἀδιακόπως διὰ βροντώδους φωνῆς καὶ μετὰ χειρονομιῶν ἐξάλλων· ἂν ἦτο μόνος ὁ χονδροκέφαλος ἐκεῖνος ἀνθρωπίσκος, ἤθελε παρέλθει, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ τὴν Λουκίαν καὶ τὸν ἰατρόν, ὅσῳ καὶ ἂν προσεπάθησαν ἐκεῖνοι νὰ ἑλκύσωσι τὴν προσοχήν του.

— Δι' ὄνομα Θεοῦ! τί συνέβη; ἠρώτησεν ὁ Ἀντώνιος.

— Δεῖγμα ἀναιδείας ἀκατανόμαστον, ἀνέκραξεν ὁ διδάσκαλος τῆς ἰχνογραφίας, ἱστάμενος αἴφνης καὶ κτυπῶν κατὰ γῆς τὸν πῖλόν του. Πράγματα ἀπίστευτα, φοβερά, τερατώδη. Ἠμπορεῖτε νὰ πιστεύσετε, ὅτι σήμερον ἦλθεν ὁ ὀργανοποιὸς ἀπὸ τὴν Νίκαιαν διὰ νὰ χορδίσῃ τὸ ἁρμόνιον, καὶ ὅτι ὁ κόμης, μ' ὅλας του τὰς ὑποσχέσεις, ἀρνεῖται νὰ τὸν δεχθῇ καὶ ἰσχυρίζεται ἀναξιοπρεπῶς ὅτι ποτὲ δὲν ὑπεχρεώθη νὰ τοῦ δώσῃ δωμάτιον εἰς τὸ palazzo του; Ἀρνεῖται, κύριε, ἀρνεῖται, ἐνῷ ἔχει ἐμπρός του τὸ πρωτόγραφον τοῦ πρακτικοῦ τῆς συνεδριάσεώς μας τῆς 19 Νοεμβρίου 1839, τοῦ ὁποίου ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔχω γράψει ἰδιοχείρως κάθε συλλαβήν, ... ὁ ἄθλιος! Θὰ κάμω δέκα χιλιάδας ἀντίγραφα αὐτοῦ τοῦ πρακτικοῦ καὶ τοῦ πρακτικοῦ τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως, καὶ θὰ γράψω ἐπὶ κεφαλῆς μ' ἐρυθρὰν μελάνην τοὺς στίχους αὐτοὺς τοῦ Βερχέτ.

Καὶ ἀπήγγειλε μετ' ἐμφάσεως μεγάλης τοὺς ἑπομένους τέσσαρας στίχους:

Vile, un manto d'infamia hai tessuto,
L'hai voluto, sul dosso ti sta;
Ne per piangere, o vil che farai
Nessun mai dal tuo dosso il torra*.

— Μάλιστα, ... θὰ διαδώσω, θὰ διασπείρω αὐτὰ τ' ἀντίγραφα εἰς ὅλην τὴν Ῥιβιέραν, θὰ κάμω νὰ συρίξουν αὐτὸν τὸν εὐγενῆ κόμητα εἰς ὅλους τοὺς δρόμους καὶ τὰς τριόδους, θὰ τὸν καταγγείλω εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ὡς ἀναιδῆ ἀπατεῶνα.

Μετὰ τὴν τρομερὰν αὐτὴν ἀποστροφήν, ὁ ἀνθρωπίσκος ἐσταμάτησεν ἵνα ἀναπνεύσῃ, ἀνέλαβε τὸν πῖλόν του, καὶ μεταβαλὼν αἴφνης φυσιογνωμίαν καὶ ἦθος, εἶπε φιλοφρονέστατα εἰς τὴν μὶς Δάβεν.

— Ἐλπίζω ὅτι ἡ γνωστὴ ἀγαθότης τῆς δεσποινίδος θὰ μὲ συγχωρήσῃ νὰ μὴ τῆς κάμω μάθημα σήμερον. Δὲν εἶμαι εἰς κατάστασιν, καὶ ἐκτὸς τούτου, πρέπει νὰ κάμω διὰ τὴν δυσάρεστον αὐτὴν ὑπόθεσιν μερικὰς ἐνεργείας, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν τὴν παρουσίαν μου εἰς τὴν Βορδιγέραν.

Στρεφόμενος εἶτα πρὸς τὸν Ἀντώνιον, προσέθηκε μετ' ἐπισημότητος αὐτόχρημα κωμικῆς:

— Ἔσο πεπεισμένος, φίλε μου, ὅτι ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἐρυθρῶν θὰ μείνῃ νικητὴς εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ θυσιάσω ὅ,τι ἔχω.

Ταῦτα δὲ εἰπών, ἐφόρεσε πάλιν τοσοῦτον βιαίως τὸν πῖλόν του, ὥστε κατεβίβασεν αὐτὸν μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἐτράπη πρὸς τὴν θύραν τοῦ κήπου.

— Θὰ ἐκάμνετε ἴσως καλὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσετε, εἶπεν ἡ Λουκία πρὸς τὸν ἰατρόν. Ἂν τυχὸν ἀπαντήσῃ τὸν κόμητα, ἐρεθισμένος καθὼς εἶνε, φοβοῦμαι μὴ συμβῇ κἀνὲν δυστύχημα.

— Μὴν ἀνησυχεῖτε, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος μειδιῶν. Μ' ὅλην του τὴν μανίαν, ὁ μικρός μας φίλος εἶνε τὸ εἰρηνικώτερον πλάσμα τῆς γῆς. Ἂν τοῦ τύχῃ ν' ἀπαντήσῃ αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸν κόμητα θὰ τοῦ ἐκφράσῃ πιθανῶς ὅλην του τὴν ἀγανάκτησιν διὰ βαθυτάτου χαιρετισμοῦ, ἢ τὸ πολὺ δι' ἐνδομύχου ἀπαγγελίας μερικῶν ἀνωδύνων στίχων.

*. Σὺ αὐτός, ἄθλιε, ὕφανες πέπλον ἀτιμίας, σὺ τὸ ἠθέλησες, καὶ τόρα τὸν φορεῖς. Ὅσον καὶ ἂν θρηνήσῃς, ἄθλιε, οὐδεὶς δύναται νὰ τὸν ἀποσπάσῃ τῆς ῥάχεώς σου. Σ. τ. Μ.

— Ἀλλὰ διατί ὅλη αὐτὴ ἡ μανία; εἶπεν ἡ Λουκία. Δὲν ἐννόησα τίποτε.

— Πρέπει νὰ σᾶς εἴπω ἐν πρώτοις, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, ὅτι ὁ κόμης εἶνε πρόεδρος καὶ ὁ διδάσκαλός σας ἀντιπρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν Ἐρυθρῶν. Τοιοῦτοι σύνδεσμοι εἶνε Ἐρυθροί, Λευκοὶ καὶ Μέλανες, ἀναλόγως τοῦ σκούφου τὸν ὁποῖον φοροῦν τὰ μέλη των, καὶ ἀσχολία των εἶνε νὰ ἔχῃ ἕκαστος ἰδίαν ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐκκλησιάζεται, καὶ ἀξιώματα διάφορα τὰ ὁποῖα νὰ ἱκανοποιοῦν τὴν φιλοτιμίαν μελῶν του. Ἀφοῦ τὰ πλήθη δὲν δύναται τῶν ἄλλως νὰ συμμετέχουν τῆς διοικήσεως τῶν πραγμάτων τοῦ δήμου των, εὗρῆκαν αὐτὴν τὴν διέξοδον, διὰ νὰ ἔχουν εἰς τί νὰ καταγίνωνται καὶ νὰ εὐχαριστοῦν τὴν ἀτομικήν των φιλοδοξίαν.

— Καὶ πῶς, ἰατρέ, διέκοψεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, δὲν ἐκλέγουν οἱ δημόται τοὺς δημοτικούς των συμβούλους, τὸν δήμαρχόν των;

— Νὰ ἐκλέξουν δημοτικοὺς συμβούλους; οὐδὲ εἰς τὸ ὄνειρόν των! ἀνεφώνησεν ὁ ἰατρός. Αἱ κυβερνήσεις μας ἔχουν φοβερὰν ἀποστροφὴν πρὸς τὸ ἐκλογικὸν σύστημα. Θέλετε νὰ μάθετε ποῖος ἐκλέγει τὸν δήμαρχον καὶ τοὺς δημοτικοὺς συμβούλους; Ὁ πρώην δήμαρχος, ὁ ἐφημέριος καὶ ὁ λοχαγὸς τῶν καραβινοφόρων κάμνουν κατάλογον τὸν ὁποῖον στέλλουν εἰς τὸν διοικητὴν πρὸς ἔγκρισιν. Ὁ διοικητὴς τὸν στέλλει εἰς τὸν γενικὸν ἔφορον τῆς ἐπαρχίας, αὐτὸς τὸν στέλλει εἰς τὸ Τουρῖνον, καὶ ἐκεῖ ἐγκρίνεται ὁριστικῶς. — Ὡς πρὸς τὸ σημερινὸν ζήτημα, προσέθηκε μετὰ μικρὰν παῦσιν ὁ ἰατρός, ἰδοὺ τί συμβαίνει. Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἐπίτροποι τῶν ἐρυθρῶν, προεδρευόμενοι ἀπὸ τὸν κόμητα, ὡς συνήθως, ἐψήφισαν πρό τινος χρόνου χρηματικόν τι ποσόν, πρὸς ἀγορὰν ἁρμονίου διὰ τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν τοῦ Συνδέσμου. Ἀφοῦ κατεσκευάσθη τὸ ἁρμόνιον, οἱ ἐπίτροποι συνῆλθον ἐκ νέου, διὰ νὰ προβλέψουν περὶ τῶν ἀναγκαίων ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τοῦ χορδιστοῦ καὶ τῶν ἐξόδων τῆς ἐδῶ διαμονῆς του. Κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν ἐδήλωσεν ὁ κόμης, ὅτι αὐτὸς ἀνελάμβανεν αὐτὰς τὰς δαπάνας, καὶ ὅτι ἤθελε παρέχει κατοικίαν εἰς τὸν ὀργανοποιὸν ἐντὸς τοῦ μεγάρου του. Ἡ προσφορά του ἔγεινε δεκτὴ δι' ὁμοφώνου εὐχαριστηρίου, καὶ τοῦτο συνέβη κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον συνεδρίασιν τῆς 19 Νοεμβρίου 1839, περὶ ἧς ἔλεγε πρὸ μικροῦ ὁ διδάσκαλος τῆς ἰχνογραφίας. Φαίνεται τώρα ὅτι ὁ κόμης, ὅστις φημίζεται ὡς πολὺ φιλάργυρος, ἀρνεῖται νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του. Ἐκ τούτου ἡ ὀργὴ τοῦ διδασκάλου σας.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ὠργίσθη μεγάλως, ἀκούσας τὴν ἐξήγησιν ταύτην, καὶ διεμαρτυρήθη λέγων, ὅτι θὰ ἐπλανᾶτο βεβαίως ὁ διδάσκαλος τῆς ἰχνογραφίας. Ὁ κόμης φιλάργυρος; Ἀνοησία! Εἰκοσάκις εἶχε προσφέρει τὸ μέγαρόν του εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην. Ἄνθρωπος εὐγενοῦς καταγωγῆς ὡς ὁ κόμης δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποπέσῃ εἰς τοιαύτας μικρότητας. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ὑπεσχέθη νὰ ἴδῃ τὸν κόμητα καὶ νὰ ζητήσῃ ἐξηγήσεις περὶ τῶν διατρεχόντων. Ἐξεπλήρωσε δὲ τὴν ὑπόσχεσίν του, καὶ τὴν αὐτὴν ἑσπέραν ὡμίλησε διὰ μακρῶν περὶ τοῦ πράγματος πρὸς τὸν κόμητα. Ἀποτέλεσμα τῆς συνδιαλέξεως ταύτης ὑπῆρξεν ὅτι τὴν ἐπαύριον εὐθὺς ὁ ὀργανοποιὸς ἐγκατεστάθη εἰς τὸ μέγαρον τοῦ κόμητος, πρὸς ἄπειρον εὐχαρίστησιν πάσης μερίδος.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΑΙ ΦΥΛΑΚΑΙ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ

[Ἐκ τῶν τοῦ Βίκτωρος Τισσώ].

Α'

Ἡ ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ Ἀστέρος φυλακή.—Τὰ παιδία.—Δολοφόνος.—Οἰκογένεια ἀθλίων.—Ἡ ἀγαθοεργία ἐν Βιέννῃ.—Γυνὴ ἐν κλωβίῳ.—Τὸ λεύκωμα τῆς φυλακῆς.—Ἡ δημοτικὴ φυλακή.—Ἡ ἄφιξις.—Τέκνον τῶν Καρπαθίων.

Διερχόμενοι μίαν τῶν λαμπροτέρων καὶ εὐρυτέρων πλατειῶν τῆς Βιέννης καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὴν ὁδὸν τῶν Ἰουδαίων, εὑρίσκομεν πρὸς ἀριστερὰν μικράν τινα στενὴν καὶ ῥυπαρὰν ὁδόν, διακοπτομένην τῇδε κἀκεῖσε ὑπὸ δυσωδῶν τελμάτων, καὶ μετ' οὐ πολὺ φθάνομεν ἐνώπιον οἰκοδομήματος παλαιοῦ, ἀπαισίου τὴν ὄψιν καὶ ἐσφηνωμένου, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸ βάθος ἀδιεξόδου τινὸς στενωποῦ. Παράθυρα στενὰ μετὰ πυκνῶν σιδηρῶν κιγκλίδων βλέπουσι τὰς στέγας τῶν παρακειμένων οἰκιῶν. Μεγάλη δὲ στερεὰ πύλη, βεβαμμένη διὰ μαύρων καὶ λευκῶν ταινιῶν, εἶνε προσηρμοσμένη εἰς τείχη τριῶν ποδῶν πάχος ἔχοντα. Ἡ πένθιμος γυμνότης τῆς προσόψεως τοῦ οἰκοδομήματος, ἡ ψυχρὰ σιωπή, ἥτις τὸ περιβάλλει, καὶ ἡ μεγάλη σκιά, ἣν ἐξαπλόνει εἰς τὴν ὁδόν, ἡ ἀκουσία κίνησις ἣν ἐξ ἀηδίας αἰσθάνεται ὁ θεατής, ταῦτα πάντα καταδεικνύουσιν ἐκ τῶν προτέρων ὅτι τὸ οἰκοδόμημα εἶνε δοχεῖον ἐγκλημάτων καὶ ἀθλιότητος, ὀχετὸς τῶν θολῶν ὑδάτων τῆς μεγάλης πόλεως. Καὶ ὄντως εἶνε φυλακή.

Ἅμα τῆς σιδηροφράκτου πύλης στρεφομένης ἐπὶ τῶν ἐφθαρμένων στροφίγγων αὐτῆς, ὁ εἰσερχόμενος εὑρίσκεται μεταξὺ φρουρᾶς κλητήρων, οἵτινες περιτετυλιγμένοι ἐν τῷ μακρῷ μανδύᾳ των συνδιαλέγονται καὶ καπνίζουσιν ὀρθοὶ ἢ καθήμενοι ἐπὶ ξυλίνου θρανίου.

— Ὁ ἐπιστάτης τῆς φυλακῆς; ἠρώτησά τινα τῶν φυλάκων.

— Ἀριστερά, εἰς τὸ πρῶτον· θὰ σημάνετε.

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἡ πύλη τῆς φυλακῆς ἀνοίγεται, ὠθουμένη δειλῶς ὑπὸ γυναικὸς ἰσχνῆς καὶ καταβεβλημένης. Εἶχε τὰς χεῖρας μελανὰς ὑπὸ τῶν χειμέθλων, καὶ ἐκράτει ὑπὸ μάλης μικρὸν δέμα· ἐφόρει δὲ φόρεμα ἐκ λεπτοτάτου καὶ προστύχου ὑφάσματος, ἦτο ἄνευ περιποδίων, καί τοι ἦτο Φεβρουάριος καὶ χιὼν ἐκάλυπτε τὴν γῆν.

— Τί θέλεις; τὴν ἠρώτησεν ὁ ἀρχιφύλαξ.

— Τὰ παιδιά μου ἀπέθανον ἀπὸ τὴν δυστυχίαν, ἀπεκρίθη κατηφὴς καὶ σπογγίζουσα δάκρυ ἐκ τοῦ ξανθοῦ τῶν ἐρυθρῶν βλεφάρων της. Ὁ σύζυγός μου ἔφυγε καὶ μ' ἄφησεν εἰς τοὺς πέντε δρόμους, ὁ σπιτονοικοκύρης μου μ' ἐπέταξε 'ς τὸ δρόμο καὶ δὲν εὑρίσκω καὶ ἐργασίαν. Δύο ἡμέρας τώρα γυρίζω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χωρὶς νὰ ἔχω ποῦ νὰ κλίνω τὴν κεφαλήν μου. Χθὲς ἐξενύκτησα ἐπάνω εἰς σωρὸν κοπρίας, εἰς μίαν αὐλήν. Πεινῶ καὶ δὲν θέλω νὰ κλέψω· δεχθῆτέ με, σᾶς παρακαλῶ.

— Καλά, ἔμβα, εἶπεν ὁ χωροφύλαξ.

Ἡ φυλακὴ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἀστέρος εἶνε τὸ Κρατητήριον τῆς ἀστυνομίας, εἰς τὸ ὁποῖον οὐ μόνον ἀπάγονται οἱ εἰς τὰς ὁδοὺς συλλαμβανόμενοι ἀλῆται, οἱ κλέπται, οἱ λωποδύται, οἱ φονεῖς, οἵτινες μετὰ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν κράτησιν παραπέμπονται εἰς τὴν καθ' αὐτὸ φυλακήν, ἀλλὰ καὶ εὑρίσκουσιν ἄσυλον οἱ προσωρινῶς ἀνέστιοι καὶ ἄστεγοι. Ὡσαύτως δὲ ἐνταῦθα ἀποτίνουσι τὴν ποινήν των οἱ καταδικαζόμενοι εἰς ἓξ ὡρῶν μέχρι δεκαπέντε ὡρῶν κράτησιν. Δι' αὐτὸ καὶ ἡ μικρὰ αὐλή, ἐν ᾗ τώρα εὑρισκόμεθα, εἶνε εἰς ἀέναον κίνησιν· δὶς τῆς ἡμέρας, τὴν δεκάτην καὶ ἡμίσειαν πρὸ μεσημβρίας καὶ τὴν τρίτην καὶ ἡμίσειαν μετὰ μεσημβρίαν, αἱ τῆς ὑπηρεσίας ἅμαξαι φέρουσι καὶ παραλαμβάνουσι φυλακισμένους.

Ὁ ἐπιστάτης τῆς φυλακῆς μὲ ὑπεδέξατο μετὰ πολλῆς χάριτος. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει μου, ἵνα ἐπισκεφθῶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνόμενον κατάστημα, ἐφόρεσεν εὐθὺς τὸ *κασκέττον* του, καὶ λαβὼν τὸν ὁρμαθὸν τῶν κλειδίων του μὲ ὡδήγησε πρῶτον εἰς τὸ τμῆμα τῶν ἀνδρῶν, ἐν τῷ ἰσογαίῳ. Οἱ μακροὶ θολωτοὶ διάδρομοι κατὰ τὸ πλεῖστον σκοτεινοί, ὑγροὶ δὲ καὶ σιωπηλοί, ἐν οἷς τὰ βήματα ἀντηχοῦσιν ὡς ἐπὶ πλακῶν νεκρικῶν, καὶ οἵτινες εἶνε ἀπέραντοι ἐξαφανιζόμενοι εἰς πυκνὸν σκότος, ἐνθυμίζουσι τὸν πρῶτον προορισμὸν τοῦ σκυθρωποῦ τούτου καὶ δυσφορήτου οἰκοδομήματος· ἦτο μοναστήριον, καὶ μόλις τῷ 1783 μετεβλήθη εἰς φυλακὴν ἀνθρώπων, ἡ φυλακὴ αὕτη τοῦ Θεοῦ.

Φῶς ἀμυδρὸν εἰσδύει διὰ τῶν κιγκλιδωτῶν ὀπῶν καὶ μόλις φωτίζει τοὺς ὑποπρασίνους τοίχους, ὑπὸ τῆς εὐρωτιάσεως πεποικιλμένους, ὥστε νομίζεις ὅτι εἶσαι ἐν ταῖς κατακόμβαις.

Ἕνεκα ἐλλείψεως χώρου δὲν ὑπάρχει τὸ σύστημα τῆς ἀπομονώσεως· ἀλλὰ δύο, τρεῖς καὶ τέσσαρες ἐγκλείονται ἐν ἑκάστῳ κελλίῳ τῶν πάλαι ποτὲ οἰκούντων ἐνταῦθα μοναχῶν. Ἐν δὲ ταῖς αἰθούσαις συναγελάζονται ὡς πρόβατα εἴκοσι, τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα ὁμοῦ ψυχαί.

Ὅταν ἡ θύρα ἀνοιγῇ, καὶ φῶς ὠχρὸν ἐπιχυθῇ ἐπὶ τοῦ τεφρόχρου καὶ ὄζοντος ἐκείνου ῥακώδους ὄγκου τῶν ναυαγίων, ἅτινα σωρηδὸν ἐκβράζονται ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς δυστυχίας καὶ τοῦ ἐγκλήματος, ἀκούεται ἐλαφρός τις θόρυβος, δεικνύων ὅτι ὑπάρχει ἐνταῦθα ζωή, καὶ παρατηρεῖται κίνησίς τις ὡς μυρμηκιᾶς ἐξεγειρομένης τοῦ ὕπνου, εὐθὺς ὡς φανῇ ὀλίγον φῶς τῆς ἡμέρας· τότε δὲ δύνασαι νὰ διακρίνῃς ὄμματα στραβίζοντα, μέτωπα χυδαῖα καὶ δυσπειθῆ, πρόσωπα θηριώδη ἢ ἀπεκτηνωμένα, σκυθρωπὰ καὶ στρυφνὰ ὡς τὰ τῶν ὑποδίκων τῶν καθημένων ἐνώπιον τοῦ κακουργιοδικείου. Εἶνε δὲ οὗτοι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κλέπται, βαλαντιοτόμοι, ἀλῆται παντοῖοι, ἐπανειλημμένως ὑποπεσόντες εἰς τὰ ἔργα τῆς κακίας· ἀλλὰ μεταξὺ τῶν λύκων τούτων βλέπεις καὶ πρόβατά τινα ἀποπλανηθέντα, ἐργάτην φοροῦντα ἔτι τὴν ποδιὰν τῆς ἐργασίας του, ὃν ἐκόμισαν ἐνταῦθα ἀνευρόντες ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου ἐξηπλωμένον ἔξωθεν ζυθοπωλείου, ξένον τινά, ὅστις δὲν ἐννοεῖ τὴν γερμανικήν, καὶ ὅστις μετ' οὐ πολὺ θὰ ἀνακριθῇ διὰ διερμηνέως, ἁμαξηλάτην ὑβρίσαντα τοὺς κλητῆρας ἐν τῇ ἐξάψει τοῦ θυμοῦ του, ἄλλον τινὰ φοροῦντα μόνον τὸ ὑποκάμισον, ὅστις εὑρέθη οὕτω κοιμώμενος ἐπὶ σωροῦ ἀκαθαρσιῶν, ἐν ᾧ δὲ ἔρρεγχε τὸν εἶχον κλέψει τὰ ἐνδύματά του, ἅτινα εἶχεν ἐκβάλει πρὶν ἢ κατακλιθῇ ἐπὶ τῆς προχείρου ἐκείνης κλίνης.

Αἴθουσαι ὅλαι εἶνε μεσταὶ παιδίων δώδεκα μέχρι δεκαεπτὰ ἐτῶν· εἶνε δὲ αἱ *μάγκαι* αὗται ῥακένδυτοι, ἀναιδεῖς τὴν στάσιν καὶ θρασεῖς τὴν ὄψιν, ἡ φωνή των εἶνε βραγχώδης, τὸ πρόσωπον χαῦνον καὶ ὠχρόν, φέρον τὰ στίγματα τῆς κακίας καὶ τῆς παραλυσίας. Εἶνε δὲ οὗτοι οἱ στρατεύσιμοι, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ μεγάλου στρατεύματος τῶν ἐγκληματιῶν, ὅπερ στρατῶνα ἔχει τὰς εἱρκτὰς καὶ τὰς φυλακάς. Οἱ νομομαθεῖς ἔντρομοι βλέπουσιν ὁσημέραι αὐξανομένην τεραστίως τὴν πληθὺν τῶν νεοσυλλέκτων τούτων, οὓς αἱ μεγάλαι πόλεις παρέχουσι κατ' ἔτος εἰς τὸν πλανητικὸν βίον καὶ τὴν κλοπήν. Ἐν Παρισίοις π. χ. οἱ συλλαμβανόμενοι τοιοῦτοι παῖδες, ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν δύνανται νὰ ἀποτελέσωσιν ἀληθὲς οἰκοτροφεῖον. Καὶ εἶνε ὄντως σπαραξικάρδιον τὸ νὰ βλέπῃ τις παιδία ὀκτὼ μέχρι δέκα ἐτῶν, ἄστεγα καὶ ὀρφανά, παίζοντα ἀμέριμνα ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας των, ἐν ῥυπαρᾷ αἰθούσῃ κακῶς φωτιζομένῃ ὑπὸ ἑνὸς φωτὸς φωταερίου, καὶ τῆς ὁποίας τὸ ἐξ ἀσφάλτου μαῦρον ἔδαφος εἶνε εἰσέτι ὑγρόν, ἐν ᾧ ἐπλύθη τὴν πρωΐαν! Πέριξ δὲ τῆς αἰθούσης ὑπάρχει θέσις ἐξέχουσα, ἐφ' ἧς περιφέρονται οἱ φύλακες.

Ἐπεσκέφθημεν ἔπειτα τὸ ὑπόγειον λεπτουργεῖον, ἐν ᾧ εἰργάζοντο δέκα περίπου ἄνθρωποι. Ἐκεῖθεν δὲ ἀνέβημεν εἰς τὴν δευτέραν ὀροφήν.

— Ἰδού, εἶπεν ὁ ἐπιστάτης εἰσάγων με εἰς δωμάτιον μικρόν, ἰδοὺ μία οἰκογένεια ὁλόκληρος δυστυχῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους ἡ κακὴ κατάστασις τῶν οἰκονομικῶν των κατήντησεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλιότητα εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς βλέπετε· τοὺς ἔχομεν ἐδῶ διὰ νὰ μὴ ἀποθάνουν τῆς πείνης εἰς τοὺς πέντε δρόμους.

Ἦσαν δὲ ὀκτώ, ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ, σκελετοὶ ζωντανοί, κοίλους ἔχοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ μῆλα τῶν παρειῶν ἐξέχοντα, καὶ ἓξ παιδία,

ὧν τὸ νεώτατον ἑπταετὲς, ἡμίγυμνα, κατὰ γῆς ἐπί τινος ψάθης ἕρποντα, πολὺ ἀθλιώτερα τῶν μικρῶν ζώων μόλις γεννηθῶσι.

— Δυστυχῆ, εἶπον πρὸς τὸν πατέρα, ὅστις ἔβλεπε τὰ τέκνα του κατηφὴς καὶ ἐξηγριωμένος, πῶς δὲν σ' ἐβοήθησε κανείς;

— Καὶ μήπως εἴμεθα μόνοι ἡμεῖς; Ὑπάρχουσιν ὡς ἡμεῖς πλῆθος ἄνθρωποι! Ἐργασία δὲν ὑπάρχει . . . Ὤ! ἐὰν δὲν μοῦ ἐφαρμάκοναν τὸν σκύλον μου, προσέθηκε συσπῶν τὰς πυγμὰς αὐτοῦ· ἄχ, Θεέ μου! δὲν θὰ εἴμεθα εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν.

— Τὸν σκύλον σου; εἶπον μετ' ἐκπλήξεως, ἐπιθυμῶν νὰ μάθω τί συνέβη.

— Μάλιστα, κύριε, τὸν πιστόν μου σκύλον, ποῦ μ' ἐβοήθει νὰ σύρω τὸ ἁμαξάκι μου μὲ τὰ γεώμηλα· διότι πρέπει νὰ εἰξεύρετε, κύριε, ὅτι εἶμαι μεταπράτης. Δὲν εἶνε ἐπικερδὲς τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο· ἀλλὰ 'ψηλὰ χαμηλὰ ζῆ κάνεις τὴν οἰκογένειάν του. Καὶ ἔπειτα ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἄνθρωποι δύσκολοι, ὀλίγα γεώμηλα καὶ ἓν ποτήριον ζύθου μᾶς ἀρκεῖ. Ἀλλὰ τί νὰ σᾶς κάμω, ποὺ μοῦ ἐσκότωσαν τὸν σκύλον μου· καὶ τὸ ἔκαμαν ἀπὸ ζήλεια χωρὶς ἄλλο, ἐγὼ τοὐλάχιστον αὐτὴ εἶνε ἡ ἰδέα μου· τοῦ λόγου της ἀπὸ 'δῶ ἡ γυναῖκά μου λέγει ὄχι· ἀλλ' ὅμως ἐγὼ εἰξεύρω καλλίτερα ἀπ' αὐτὴν τὸν γυναικάδελφόν μου. Μίαν ἡμέραν τὰ ἐτσιγκρίσαμε λιγάκι, διότι ἐγὼ ἐπέρασα μὲ τὸ ἁμαξάκι μου ἀπὸ τὸν ἴδιο δρόμον . . . Ἂν λείψῃ ὁ πιστός μου ἀπὸ τὴ μέση ἐτελείοναν ὅλα! Εἶχα τὴ γυναῖκά μου λεχώνα, καὶ πῶς νὰ ἀγοράσω ἄλλο σκύλο, ποῖος σοῦ δανείζει τὴν σήμερον; ὁ κόσμος δὲν κυττάζει τιμιότητα, ἂν δὲν φορῇς 'ψηλὸ καπέλλο, δὲν σ' ἐκτιμοῦν! Τί νὰ κάμω λοιπὸν, ζεύγομαι καὶ ἐγὼ μόνος μου εἰς τὸ ἁμαξάκι, καὶ ἂν ἠμποροῦσα ἂς ἔκαμνα καὶ ἀλλοιῶς· ἐβαστοῦσεν ἡ καρδιά μου νὰ βλέπω τὰ σπλάγχνα μου νὰ σοῦ φωνάζουν ψωμί, καὶ τὴν ἀφεντειά της νὰ κοίτεται 'ς τὸ στρῶμα μὲ τὴν ψυχὴ 'ς τὸ στόμα! Τέλος πάντων, νὰ μή τα πολυλογῶ, ἔπεσα μίαν ἡμέραν κάτω, καὶ ἂς εἶνε καλὰ οἱ γείτονες, μᾶς ἐλυπήθηκαν καὶ μᾶς ἐβοήθησαν, ἄλλος ψωμί, ἄλλος γάλα. Ὅλα καλὰ, ἀλλὰ ὁ σπιτονοικοκύρης ἤθελε τὸ 'νοῖκι. Καὶ πόσον τὸν ἐπαρακαλέσαμεν!... «Δὲν τὸ ἔκαμα τὸ σπίτι μου ἐγὼ πτωχοκομεῖον», μᾶς εἶπε· αὔριον χωρὶς ἄλλο νὰ μ' ἀδειάστε τὴ γωνιά!» Νὰ 'ποῦμε καὶ τοῦ στραβοῦ τὸ δίκηο, δὲν εἶχεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἄδικο. Μᾶς ἐπέταξε λοιπὸν 'ς τὸ δρόμο. Τί κάνω καὶ ἐγώ; βάζω 'ς τὸ ἁμαξάκι τὰ μικρὰ, καὶ ὅπως ὅπως τὰ φέρνω ἐδῶ. Ἔπειτα ἔστειλαν ἀπ' ἐδῶ ἕνα φορεῖο καὶ ἐπῆραν καὶ τὴν μητέρα . . . Αὐτὴ εἶνε, κύριε, ἡ ἱστορία μας, καὶ δὲν εἰμποροῦμεν καὶ νὰ παραπονεθοῦμεν, διότι ὡσὰν καὶ ἡμᾶς εἶνε χιλιάδες ἄνθρωποι . . »

Τοιαῦτα δεινὰ δὲν θεραπεύονται διὰ λόγων. Ἔδωκα λοιπὸν φλωρίνιά τινα εἰς τὰ μικρὰ, καὶ ἐξηκολουθήσαμεν τὴν λυπηρὰν ἡμῶν ἐπίσκεψιν

— Ὅλαι αὐταὶ κατὰ σειρὰν αἱ αἴθουσαι, εἶπεν ὁ ἐπιστάτης, εἶνε γεμάται ἀπὸ οἰκογενείας τῆς αὐτῆς καταστάσεως.

Δὲν ἔσχον τὴν γενναιότητα νὰ ζητήσω νὰ ἴδω καὶ ἄλλας τοιαύτας οἰκογενείας.

Ἀλλ' ἡ εὐποιΐα εἶνε ὅμως ἄριστα ὠργανωμένη ἐν Βιέννῃ. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄσυλα ὡς τὰ ἐν Βερολίνῳ, ἐν οἷς περιθάλπεται καὶ διατρέφεται ἐπὶ μίαν ἡμέραν πᾶς ὅστις προσέρχεται. Ἐν ἑκάστῳ προαστείῳ ὑπάρχει καὶ πτωχοκομεῖον καὶ ἑστιατόρια οἰκονομικὰ, ἔνθα ὁ ἐργάτης εὑρίσκει βραστὸν βόειον καὶ ζωμὸν ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς. Ὑπάρχουσι δὲ προσέτι νηπιακὰ ἄσυλα, ὀρφανοτροφεῖα καὶ νοσοκομεῖα ἀναντιρρήτως τὰ πρῶτα ἐν τῇ οἰκουμένῃ. Ἐν τῷ προαστείῳ Λεοπόλδου οἱ Ἀδελφοὶ τοῦ Ἐλέου συντηροῦσιν εὐεργετικόν τι κατάστημα ἱδρυθὲν ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν· εἶνε δὲ οἱ Ἀδελφοὶ οὗτοι, μέλαν ἔνδυμα μοναχοῦ φοροῦντες, ἰατροὶ, χειρουργοὶ, φαρμακοποιοὶ, θεραπεύοντες δωρεὰν πάντα ἄπορον οἱας δήποτε ἐθνικότητος. Πλεῖστα δὲ ὅσα ἄλλα ἀγαθοεργὰ καταστήματα διεσπαρμένα ἐν τῇ ἀπεράντῳ πρωτευούσῃ καταδεικνύουσιν ὅτι ὁ ἔλεος καὶ ἡ γενναιοκαρδία δὲν εἶνε ἀρεταὶ ἄγνωστοι τοῖς Βιενναίοις. Καὶ ὁ κλῆρος δὲ ὅστις εἶνε πλουσιώτατος δανείζει εἰς τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ, τοὺς πτωχοὺς, ἱδρύσας καὶ συντηρῶν πλεῖστα εὐεργετικὰ καταστήματα καὶ ἄσυλα, ὧν τὸ μάλιστα μνείας ἄξιον εἶνε τὸ γηροκομεῖον.

Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν φυλακήν μας καὶ τοὺς φυλακισμένους. Ἀπὸ τοῦ τμήματος τῶν ἀνδρῶν μετέβημεν εἰς τὸ τῶν γυναικῶν. Καὶ αἱ μὲν ἐλαφρόποινοι λεγόμεναι ἐργάζονται ἀνὰ εἴκοσι χωριστὰ ῥάπτουσαι, ἕτεραι δὲ κεκλεισμέναι ἐν δωματίοις ζοφεροῖς περιμένουσιν ἀνυπομόνως καὶ μετ' ἀγωνίας νὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ προσαχθῶσιν εἰς τὴν ἀνάκρισιν.

Ἐν ᾧ διηρχόμεθα στενόν τινα καὶ χαμηλὸν διάδρομον, ἐστάθην ἔμπροσθεν ξυλίνου τινὸς, οὕτως εἰπεῖν, κλωβίου μετὰ ἐσχαροειδοῦς σανιδώματος ὑψηλοῦ δύο ἢ τρεῖς πόδας. Κατὰ πρῶτον δὲν διέκρινα ἄλλο τι ἢ σωρὸν εὐρωτιώντων ῥακίων· ἀλλὰ παρατηρήσας μετὰ πλείονος προσοχῆς εἶδον τὸ παράξενον σχῆμα γραίας γυναικὸς ἀνακαθημένης ἐν τῷ κλωβίῳ ὡς πίθηκος ἀσθενὴς, καὶ ἐχούσης κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ὤμου.

— Τί πρᾶγμα εἶνε τοῦτο; ἠρώτησα τὸν ἐπιστάτην.

— Εἶνε τὸ δωμάτιον τῆς καθάρσεως· ὅσαι γυναῖκες εἶνε ἀκάθαρτοι ἢ ἔχουσι φθεῖρας, τὰς κλείομεν ἐδῶ, διὰ νὰ μὴ συγκοινωνοῦν μὲ τὰς καθαρὰς, καὶ τοῦτο διότι ὑπάρχει μεγάλη στενοχωρία, δὲν ἔχομεν τόπον.

— Ἀλλὰ τὸ κλωβίον τοῦτο εἶνε φρικαλέον, εἶνε μᾶλλον βασανιστήριον παρὰ φυλακή.

— Τί νὰ κάμωμεν; Ὅταν ἀποκτήσωμεν εὐρύχωρον κατάστημα, τότε θὰ ἔχωμεν ἰδιαίτερον ἐπίτηδες λουτρόν.

Εἴμεθα ἤδη πλησίον τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, ἥτις εἶνε περικεκλεισμένη διὰ ὑψηλῶν τειχῶν, βορβορώδης μέν, ἀλλ' ὅπως δήποτε ἔχουσα ἄνωθεν αὐτῆς τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ. Ἐν τῇ ὀπῇ ταύτῃ τὰς ἡλιακὰς ἡμέρας βλέπει τις τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου κατερχομένας φαιδρὰς καὶ ζωογονούσας τὸ νεκρὸν ἐκεῖνο μέγαρον. Ἀλλὰ τὸν χειμῶνα τὰ γυμνὰ δένδρα φαίνονται ὡς ἀπαίσια ξύλα ἀγχόνης, καὶ οἱ φυλακισμένοι περιπατοῦντες εἰς τὴν αὐλὴν χώνονται ἐν τῇ χιόνι μέχρι γονάτων. Ἔν τινι γωνίᾳ τῆς αὐλῆς ὑπάρχει σκιὰς χρησιμεύουσα ὡς φωτογραφεῖον, ἐν ᾧ φωτογραφοῦνται οἱ κρατούμενοι καὶ οἱ προσπαθοῦντες νὰ ἀποκρύψωσι τὴν ταυτότητά των. Περιεργότατον ἀληθῶς εἶνε τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης κείμενον λεύκωμα. Νομίζεις ὅτι εἶνε τὸ κατάστιχον τῆς δευτέρας παρουσίας καὶ ἰδίως ἡ μερὶς τῶν κολασμένων. Ὁποία συλλογὴ τύπων παντοίων λωποδυτῶν καὶ βαλαντιοτόμων! Ὁποῖον θηριοτροφεῖον ἀγριανθρώπων ἐχόντων τὰς κλίσεις καὶ τὰς ὁρμὰς τῶν τίγρεων καὶ ὑαινῶν, θεωρούντων τὴν ἀνθρωπότητα ὡς δάσος, ἐν ᾧ ἐπικρατεῖ ὁ νόμος τοῦ ἀγριωτέρου καὶ τοῦ ἰσχυροτέρου! Ἰδοὺ δολοφόνοι, πατροκτόνοι, ἰδοὺ παραχαράκται, βαλαντιοτόμοι, ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς νέοι μετημφιεσμένοι εἰς γυναῖκας. Τρεῖς εἶνε οὗτοι, καὶ ὄντως θὰ τοὺς ἐκλάβῃς ὡς νεάνιδας βλέπων τὸ ἄτριχον καὶ γλαφυρὸν πωγώνιόν των, τὰς ἐψιμμυθιωμένας παρειάς, τὴν βοστρυχώδη αὐτῶν κόμην πίπτουσαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των καὶ τὰς λεπτοφυεῖς καὶ διαφανεῖς, οὕτως εἰπεῖν, χεῖράς των. Εἶνε πρόστιχοι *ἠθοποιοὶ* βερολιναῖοι διετίαν ὅλην διαπράξαντες ἐν Βιέννῃ ἐγκλήματα, ἅτινα δικάζονται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἐν ταῖς σελίσι τοῦ λευκώματος ἐκείνου ἐφαίνετο παρελαύνουσα μακρὰ συνοδία ἀρχομένη ἀπὸ τῆς προφυλακίσεως καὶ τελευτῶσα εἰς τὸ κάτεργον ἢ εἰς τὴν λαιμητόμον! Ὁποία ἄφθονος πηγή, ἐξ ἧς τοσαῦτα διδάγματα δύναται νὰ ἀντλήσῃ ὁ ἠθικολόγος, ὁ παρατηρητής, ὁ φυσιογνώστης· ἐν τῇ πινακοθήκῃ ἐκείνῃ εἶνε φωτογραφημένος ὁ ἠθικὸς βίος ἑνὸς ὅλου αἰῶνος!

Ἡ δημοτικὴ φυλακὴ κεῖται ἀπέναντι τῆς φυλακῆς, ἣν ἤδη ἐπεσκέφθημεν. Εἰσῆλθον εἰς τὴν φυλακὴν ταύτην τὸ πρωΐ, καθ' ἣν ὥραν αἱ ἅμαξαι ἐκόμισαν τὴν νυκτερινὴν αὐτῶν ἄγραν. Οἱ συλληφθέντες ὁδηγοῦνται ἀθρόοι ἐν στενῷ καὶ ῥυπαρῷ δωματίῳ βλέποντι πρὸς τὴν ὁδόν, ὡς ἐμπορικὸν κατάστημα, καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς μὲν πλευρᾶς κάθηνται κατὰ σειρὰν αἱ γυναῖκες, ἐπὶ δὲ τῆς ἑτέρας οἱ ἄνδρες. Καὶ πρῶτον μὲν ἐγγράφουσι τὰ ὀνόματά των, ἔπειτα δὲ ποιοῦσιν ἐρεύνας ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῶν. Ἐν Παρισίοις ὑπάρχει ἐπίτηδες αἴθουσα, ἐν ᾗ οἱ συλλαμβανόμενοι ἐκδύονται τὰ ἐνδύματά των καὶ μένουσιν γυμνοί· ἀλλ' ἐν Βιέννῃ ἀρκοῦνται μόνον ἀναστρέφοντες τὰ θυλάκιά των. Πᾶν δ' ὅ,τι εὑρεθῇ ἐπ' αὐτῶν, χρήματα, κοσμήματα, μαχαίριον καὶ εἴ τι ἄλλο, περιτυλίσσεται ἐν χαρτίῳ καὶ ἐπὶ τοῦ δέματος τούτου γράφεται τὸ ὄνομα τοῦ ἐφ' οὗ εὑρέθησαν, καὶ ἀριθμός τις.

Ὅτε εἰσήχθην εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο, εἶδον τριακοστὺν ἀνθρώπων ἐν ἡμικυκλίῳ ἱσταμένων. Τούτων τινὲς μὲν ἦσαν ῥακένδυτοι, τινὲς δὲ καθαρῶς ἐνδεδυμένοι· καί τινες μὲν ἔχοντες τὰ βλέφαρα ἐρυθρὰ καὶ ἐξωγκωμένα, ἐκοιμῶντο ὀρθοὶ καταβεβλημένοι ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ τῶν στερήσεων, τινὲς δὲ φοροῦντες ψιάθινα σκιάδια κατεσχισμένα καὶ σανδάλια, ἀφ' ὧν ἐξήρχετο ὁ μέγας τοῦ ποδὸς δάκτυλος, καὶ περιβλέποντες διὰ βλέμματος μεστοῦ ὑποψίας καὶ ἀγωνίας ὡς ἄγρια θηρία ἐντὸς κλωβοῦ περιωρισμένα. Τινῶν ἐξ αὐτῶν οἱ ὀδόντες συνεκρούοντο ὑπὸ τοῦ ψύχους, καὶ ὁ μέχρι τοῦ τραχήλου κομβωμένος ἐπενδύτης ἀνεπλήρου τὸ ἔλλειπον ὑποκάμισον. Μικρόσωμός τις γέρων περιτετυλιγμένος ἐν ῥακώδει καλύμματι, μακρὸν καὶ λευκὸν ἔχων τὸν πώγωνα, ἐτραύλιζεν ἀσυναρτήτους λέξεις, ἐν ᾧ ὠχροὶ μοσχομάγκαι ἐγέλων ὠθοῦντες τοὺς ἀγκῶνας ἀλλήλων, καὶ δεικνύοντες οὕτω γυναῖκά τινα ἔγγυον, ἧς ἡ στρογγυλουμένη γαστὴρ ἀνεβίβαζεν ἔμπροσθεν τὸ φόρεμα μέχρι τοῦ ἡμίσεος τῶν κνημῶν. Νεᾶνίς τις προσεκολλᾶτο ὅσον ἠδύνατο πλειότερον εἰς τὸν τοῖχον ὡς αἰσχυνομένη, διότι εὑρίσκετο μετὰ τοιούτων συντρόφων, καὶ φοβουμένη τὴν ἐπαφὴν τοιούτων αἰσχρῶν ἀγγείων, γυναίων ἐψιμμυθιωμένων, προκλητικὸν ἐχόντων τὸ βλέμμα, καὶ τῶν ὁποίων τὰ τρίχαπτα τῶν περιχειρίδων των ἦσαν κατεξεσχισμένα καὶ τὰ φορέματα ἐκαλύπτοντο ὑπὸ κηλίδων ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτῶν χυθέντος οἴνου. Τινῶν ἐξ αὐτῶν ὁ στηθόδεσμος ἦτο ἔτι ἀνοικτός, καὶ ἐφαίνετο τὸ γυμνὸν αὐτῶν στῆθος ἔχον μελανὰ σημεῖα ἐκ κτυπημάτων κτλ. Μεταξὺ δὲ τῶν γυναικῶν τούτων ἦτο καί τις βλὰξ καθημένη ἐπὶ χαμηλοῦ σκίμποδος καὶ ἀκαταπαύστως κινουμένη ὡς πίθηκος, ἀνοίγουσα τὸ στόμα της καὶ δεικνύουσα τὰ οὖλα αὐτῆς, ἅτινα ἀντὶ ὀδόντων οὐδὲν ἄλλο εἶχον ἢ δύο ἄγκιστρα ὡς τὰ τρωκτικὰ ζῶα. Οἱ κλητῆρες καθήμενοι πέριξ θερμάστρας ἐρυθρᾶς ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐθερμαίνοντο πατοῦντες ἐπὶ τοῦ ὑπὸ χιόνος καὶ βορβόρου ἐστρωμένου σανιδώματος. Ὁ δὲ ἁρμόδιος ὑπάλληλος καθήμενος ἐν διαμερίσματι τοῦ δωματίου περικεκλεισμένῳ διὰ ὑαλοφράγματος, ἔγραφε περιεστοιχισμένος ὑπὸ παντοίων πειστηρίων, οἷον μαχαιρῶν, δακτυλίων, ῥοπάλων καθημαγμένων, ἀργυρῶν κοχλιαρίων, χαρτοφυλακίων, ἀντικλειδίων κλπ. κλπ.

Ἀνέβημεν τὴν μικρὰν καὶ ὄζουσαν σκοτεινὴν κλίμακα, δι' ἧς εἴχομεν καταβῇ ἵνα ἐπισκεφθῶμεν τὰς φυλακάς. Δύσκολος θὰ ἦτο ἡ περιγραφὴ τῆς ῥυπαρότητος τῶν κελλίων τούτων καὶ τῶν

αἰθουσῶν, μεστῶν ἀκαθάρτου ἀέρος, ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶνε συμπεπιεσμένοι οἱ ἄνθρωποι. Πανταχοῦ ῥυπαρότης, καὶ ὕδωρ πουθενά, ὥστε οἱ φυλακισμένοι οὔτε νὰ νιφθῶσιν ἔχουσιν, οὔτε νὰ πλύνωσι τὰ ἐνδύματά των, καὶ οὐχὶ σπανίως τὸ μονάκριβον ὑποκάμισόν των σήπεται ἐπὶ τοῦ ῥυπαροῦ αὐτῶν σώματος. Ὀρθῶς λοιπὸν ἐπωνόμασαν τὴν φυλακὴν ταύτην «ἀθλιοκομεῖον».

Ἐν τῷ δευτέρῳ ὀρόφῳ κρατοῦνται οἱ κατηγορούμενοι διὰ ἀστυνομικὰς παραβάσεις. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ οἱ ἀλῆται, οἱ ἀνέστιοι, οἱ ἄγνωστοι, οἱ ἀπάτριδες. Καθ' ἑκάστην ἀποπέμπουσιν εἰς τοὺς δήμους των ἢ συνοδεύουσι μέχρι τῶν ὁρίων 150—200. Τῷ 1876 ἀπεδιώχθησαν ἀπὸ τῆς πρωτευούσης ἓξ χιλιάδες καὶ ἑκατὸν ἑβδομήκοντα τρεῖς τοιοῦτοι. Τοὺς δὲ βιενναίους ἀλήτας συλλαμβάνοντες ἀπολύουσι μετ' οὐ πολύ, δίδοντες εἰς αὐτοὺς ἐνίοτε ἓν φλωρίνιον. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ τοὺς ἐνδύωσι, διότι ὡς εἶνε ῥακένδυτοι τίς θὰ ἀποφασίσῃ ποτὲ νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς ἐργασίαν; Εἶδον πολλοὺς τοιούτους ἀπολυθέντας, οὓς ἠδύνατο κάλλιστα ἡ ἀστυνομία νὰ συλλάβῃ ὡς προσβάλλοντας τὰ δημόσια ἤθη διὰ τῆς ἀνεπαρκοῦς ἐνδυμασίας των.

Ἃς ἀναβῶμεν ὑψηλότερα. Ἤδη εὑρισκόμεθα ἐν τῇ καθ' αὐτὸ χώρᾳ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀθλιότητος. Πνιγηρὰ ὀσμὴ δάκνει τὸν λαιμόν σου, καὶ ὄπισθεν τῶν κεκλεισμένων θυρῶν ἀκούονται παράπονα καὶ στεναγμοί. Ἡ φυλακὴ αὕτη εἶνε τῶν Ἀθιγγάνων, τοὺς ὁποίους τὸν μὲν χειμῶνα ἐγκλείουσιν ἐνταῦθα σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις, τὸ δὲ θέρος ἀφίνουσι νὰ κατασκηνόνωσιν ἐν τῇ αὐλῇ μετὰ τῶν ἁμαξίων καὶ τῶν ἄρκτων των.

Ἅμ' ἀνοίξαντος τοῦ κλειδούχου αἴθουσάν τινα περιέχουσαν ἑκατοστὺν προωρισμένων ν' ἀποσταλῶσιν εἰς τὰς πατρίδας των, νέος τις ἦλθε μεθ' ὁρμῆς πρός με, καὶ μετὰ φωνῆς ἱκετευτικῆς καὶ δακρύων μοὶ εἶπε· «Ἐξοχώτατε, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ με συνοδεύσουν εἰς τὸ χωρίον μου χωροφύλακες. Ἔχω γέροντα πατέρα, ὁ ὁποῖος θὰ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν λύπην του καὶ ἐντροπήν του· τόσον εἶνε φιλότιμος. Καὶ ἔπειτα ἔχω καὶ τὴν ἀρραβωνιστικήν μου ἐκεῖ, προσέθηκε μετὰ λυγμῶν ὁ νέος.

— Πόθεν εἶσαι; ἠρώτησεν ὁ δεσμοφύλαξ.

— Ἀπὸ τὸ Ἀλτσαμπὸρ, ἐξοχώτατε.

— Δὲν εἶνε χωρίον τῶν Καρπαθίων;

— Μάλιστα, ἐξοχώτατε, ἀπεκρίθη ζωηρῶς ὁ νέος. Εἶνε μικρὸν χωρίον ὅπου ὅλοι εἶνε πτωχοί, ἀλλὰ τίμιοι ἄνθρωποι. Τί χαρὰν ἔχω ὅπου θὰ ἰδῶ πάλιν τὸ χωρίον μου καὶ τὴν κατοικίαν τῆς μητρὸς τῆς Ἰβάτσχας· εἶνε τὸ ὄνομα τῆς ἀρραβωνιστικῆς μου. Εἶνε ὑψηλή, λεπτοκαμωμένη, μαυρομμάτα καὶ στόμα τριαντάφυλλο. Καὶ ὅταν τὸ πρωῒ τὰ χαράγματα ἐπερνοῦσε ἀπὸ τὸ παράθυρό της, τὴν ἔβλεπα τὴ σιταρήθρα μου ὀρθὴ καὶ ἐκτένιζε 'μπροστὰ 'ς ἕνα κομμάτι καθρέπτη τὰ μακρυὰ μαλλιά της, καὶ τὴν ἐκαλημέριζα καὶ ἐκείνη μοῦ ἔστελλεν ἕνα φιλί. Δι' αὐτὴν ἦλθα εἰς τὴν Βιέννην. Μοῦ ἔλεγαν ὅτι φθάνει νὰ σκύψῃ κανεὶς ἐδῶ καὶ θὰ πιάσῃ χρήματα, καὶ ἐγὼ ἤθελα νὰ ἔχω μερικὰ τὴν παραμονὴν τοῦ γάμου μας, νὰ τῆς ἀγοράσω εὔμορφα φορέματα καὶ νὰ ἑτοιμάσω μίαν φωλεὰν διὰ τὴν περιστέρα μου ποὺ νὰ τὴν ἀξίζῃ. Ἀλλὰ ἐδῶ πέτραις ὅσαις θέλεις, καὶ ὅταν πεινάσῃς δὲν ἔχεις τὸ καταφύγιον νὰ πάρῃς τὸ δίκαννό σου καὶ νὰ ζητήσῃς τὴν τροφήν του εἰς τὰ χαμόκλαδα. Ὦ πατρίς μου, θὰ σὲ ἰδῶ τέλος πάντων. Ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ, κύριέ, νὰ μή με συνοδεύσουν χωροφύλακες εἰς τὸ χωρίο μου, καὶ σᾶς ὑπόσχομαι νὰ μὴ γυρίσω πλέον ἐδῶ, ἀφ' οὗ τὸ ὄνειρό μου δὲν ἀλήθευσε. Καὶ ὅμως εἶχα καὶ θάρρος καὶ καλὴν θέλησιν. Πρῶτα ἐπῆγα εἰς ἓν ἐργαστήριον· μὲ ἠρώτησαν πόθεν εἶμαι· τοὺς εἶπα, καὶ ἐκεῖνοι μὲ σκληρότητα μ' ἀπεκρίθησαν, μόνον Γερμανοὺς δεχόμεθα. Ἐζήτησα νὰ κουβαλῶ λάσπη 'ς τὰ κτίρια, ἀλλὰ μ' ἐδίωξαν, διότι, εἶπαν, αὐτὴν τὴν ἐργασίαν τὴν κάμνουν γυναῖκες πολὺ εὐθηνότερα ἀπὸ τοὺς ἄνδρας. Τέλος πάντων ἠθέλησα νὰ κουβαλήσω 'ς τὸν ὦμόν μου τοὺς σάκκους τοῦ σιταριοῦ ποῦ καθ' ἡμέραν ξεφορτόνουν ἀπ' τὸν Δούναβιν· ἀλλὰ οἱ συντεχνῖταί μου μ' ἐφοβέρισαν πῶς θὰ μὲ πετάξουν 'ς τὸν ποταμό, ἂν δὲν φύγω. Δέκα πέντε ἡμέραις ἔτρεχα ζητῶν ἐργασίαν καὶ κυττάξετε τί χέρια δυνατὰ ὅπου ἔχω· ἀλλὰ παντοῦ μ' ἐδίωξαν ἢ μ' ἐγέλασαν. Τί νὰ κάμω καὶ ἐγὼ τότε; θέλων καὶ μὴ θέλων ἀναγκάσθηκα νὰ διακονεύσω καὶ μὲ συνέλαβεν ἡ ἀστυνομία.

Ἐλάλει δὲ μετὰ γοργότητος καὶ εὐκρινῶς, καὶ οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοί του ἔλαμπον, ἐν ᾧ μᾶς παρεκάλει νὰ τὸν οἰκτείρωμεν.

Ὁ δεσμοφύλαξ ὑπεσχέθη νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὸν προϊστάμενον, καὶ ἀφ' οὗ ἐκλείσθη ἡ θύρα τῆς αἰθούσης, τὸν παρεκάλεσα καὶ ἐγὼ νὰ μεσολαβήσῃ ὑπὲρ τοῦ ἀτυχοῦς τέκνου τῶν Καρπαθίων τοῦ ἀποπλανηθέντος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἡμετέρου πολιτισμοῦ, ὅστις πολλάκις εἶνε βαρβαρότερος τοῦ ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ τῶν δασῶν ἀγρίου βίου.

Ἀνέβην εἰς τὴν ἔξω τῆς θύρας περιμένουσάν με ἅμαξαν καὶ ἐφώνησα πρὸς τὸν ἁμαξηλάτην·

— Εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ προαστείου τοῦ Ἄλσερ!

[Ἕπεται συνέχεια]. Π. Ι. Φ.

Κατὰ τὴν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις διατριβὴν αὐτῆς ἡ διάσημος ἠθοποιὸς Σάρα Βερνὰρ ἔδωκεν ἑκατὸν ἑξήντα δύο παραστάσεις, ἀπενεγκούσας καθαρὰν εἴσπραξιν 470,278 δολλαρίων (περὶ τὰ 2,400,000 φρ.), ἐξ ὧν ἡ ἠθοποιὸς ἔλαβεν 181,430 δολλάρια, ἤτοι περὶ τὸ 1.000.000 φράγκα. Ἡ Σάρα Βερνὰρ παρέστησεν ἐν δεκαεννέα πολιτείαις τῆς μεγάλης Ὁμοσπονδίας καὶ ἐν Καναδᾷ, διέτρεξε δὲ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς περιοδείας της, ἀπὸ τῆς ἐκ Γαλλίας ἀναχωρήσεώς της, 18,821 μιλίων δρόμον.

Ὑπὸ τὸν τίτλον Mediterranea ἐξεδόθη ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Ῥουδόλφου Kleinpaul χάριεν συγγραμμάτιον, περιέχον εἰκόνας περιγραφικὰς τοῦ βίου καὶ τῶν τόπων κατὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου. Ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ἑλλὰς σταματῶσιν ἰδίως τὰ βλέμματα καὶ τὸν κάλαμον τοῦ περιηγητοῦ, ὅστις περιγράφει πολλὰ πράγματα, περὶ ὧν ἄλλως ἀδιαφοροῦσιν οἱ περιηγηταί, μετὰ πολλῆς παρατηρητικότητος καὶ χάριτος λόγου. Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου, ἐξ οὗ ἄλλοτε καὶ ἄλλα κεφάλαια θὰ δημοσιεύσωμεν, ἀποσπῶμεν σήμερον τὴν περιγραφὴν τοῦ Φρενοκομείου τῆς Κερκύρας. Σ. τ. Δ.

ΤΟ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟΝ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τὴν Κέρκυραν ἐξέλεγον ὡς τόπον διαμονῆς ὅσοι, ὡς ἡ Ἀγριππίνα, ἤθελον νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν εἰρήνην εἰς τὴν ὑπὸ ἀμυθήτου ταραχῆς διασαλευομένην καρδίαν. Ὁ Ἀριστοτέλης αὐτόθι ἀπέτισεν ἐξόριστος τὰς παραπλανήσεις πάθους, ὅπερ δὲν ἰσχύει πάντοτε νὰ καταπαλαίσῃ ἡ φιλοσοφία. Ἀλέξανδρος ὁ μέγας ἐπεσκέψατο τὴν νῆσον κατὰ τὰ νεαρὰ αὐτοῦ ἔτη, ὅτε εἶχεν ἐκδιωχθῆ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου. Οἱ Κερκυραῖοι δὲ ἦσαν οἱ πρῶτοι ἰδόντες τὸν ἔνοπλον περιηγητήν, ὅστις ἔμελλέ ποτε νὰ ἐπιχειρήσῃ στρατιωτικὸν περίπατον τοῦ κόσμου. Ὁ Κάτων ἐν Κερκύρᾳ ἠντάμωσε μετὰ τὴν ἐν Φαρσάλῳ μάχην τὸν Κικέρωνα. Ὁποῖον ὡραῖον θέμα διὰ πίνακα ζωγραφίζοντα τὴν συνάντησιν τῶν δύο τούτων Ῥωμαίων! Οἷοι ἄνδρες! Οἷοι παλμοί! Οἷα θλῖψις περὶ πατρίδος! Πῶς ὁ Κάτων θέλει νὰ ἐκχωρήσῃ εἰς τὸν Κικέρωνα τὴν ἀρχηγίαν τῶν λειψάνων τῶν δημοκρατικῶν λεγεώνων, ἐπειδὴ ὁ Κικέρων ὑπῆρξεν ὕπατος· πῶς χωρίζονται ἔπειτα, τοῦ μὲν ἀπερχομένου εἰς Ἰτύκην, ἔνθα ἔμελλε νὰ ἐξαγάγῃ ἀπὸ τοῦ σώματος τὰ ἴδια σπλάγχνα, τοῦ δὲ Κικέρωνος παραδιδόντος τὴν κεφαλὴν εἰς τοὺς τριάρχους.

Μετὰ βραχὺν δὲ χρόνον ὁ Ἀντώνιος καὶ ἡ Ὀκταβία τελοῦσιν ἐν τῇ νήσῳ τοὺς γάμους αὐτῶν· ἀλλ' ὑπῆρξε γάμος θλιβερὰς ὡς ἐν ὀνείρῳ προμαντείας, γάμος προμηνύων ὡς ἐν εἰκόνι εἰς τὴν ἀνθρωπότητα θάνατον καὶ κηδείαν.

Κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους χρόνους πορεύονται εἰς Κέρκυραν οἱ ἀσθενεῖς, ἡ δ' Ἑλλὰς στέλλει αὐτόσε τοὺς φρενοβλαβεῖς αὐτῆς. Δι' ἐκείνους, οἵτινες ἐκ δυστυχιῶν ἀπώλεσαν τὰς φρένας, διὰ πάντας τοὺς γενομένους παράφρονας ἐξ ἔρωτος, φιλοδοξίας καὶ ἄλλων καρδιακῶν πόνων ἱδρύθη ἄσυλον ἐν Κερκύρᾳ πρὸ τῆς Βασιλικῆς Πύλης, ὡσεὶ αὐτόθι ὑπῆρχεν ἡ γενικὴ πατρὶς τῶν δυστυχῶν. Ἐν τῷ δημοσίῳ τούτῳ, ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Κεφαλᾶ διευθυνομένῳ, τρελοκομείῳ νοσηλεύονται καὶ φυλάσσονται ἄνδρες περὶ τοὺς ἑκατὸν καὶ γυναῖκες περὶ τὰς εἴκοσιν. Ἐπισκεπτόμεθα τὸ κατάστημα τοῦτο περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν. Οἱ ἀσθενεῖς παρακάθηνται ἤδη εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν καὶ *τρώγουσι ψωμί*, ὡς λέγουσιν οἱ Ἕλληνες. Μόνοι δὲ οἱ μανιώδεις τρώγουσι μόνοι ἐν τοῖς δωματίοις αὐτῶν. Διὰ τῆς τετραγώνου μικρᾶς θυρίδος παρατηροῦμεν ἐν τούτων τῶν δωματίων. Ἀνὴρ ἐσχατόγηρως, ὀλόγυμνος ἕνεκα τῆς μεγάλης ζέστης, ἀποπειρᾶται ἐν προσβολῇ μωρᾶς μανίας νὰ θραύσῃ τὴν κεφαλὴν κατὰ τοῦ τοίχου. Προχωροῦμεν πρὸς ἄλλην τινὰ θύραν· προβαίνει δὲ πρὸ ἡμῶν παπᾶς τις, ὅστις, φλύαρος ὡς Ἡρόδοτος, κατάρχεται εὐθὺς ἀμέσως τῆς ἐξιστορήσεως τῶν δεινῶν του, πῶς εἶχεν ἁμαρτήσει περί τινα νεαρὰν κόρην, καὶ πῶς νῦν εἶνε ἠναγκασμένος νὰ πάσχῃ τὰ ἀντίποινα τῆς φιληδονίας του ἐν ἐκείνῃ τῇ φυλακῇ. Ὁρκίζεται ἡμῖν αἰωνίαν φιλίαν, λέγει ἡμῖν ὁποίαν ἡλικίαν εἶχεν ἡ κόρη, ὁποίαν ἡλικίαν ἔχει αὐτός, ὁποίαν ἡλικίαν ἔχει ὁ ἵππος του, ὁπόσα πρόβατα καὶ τέκνα ἔχει, ἀναμιγνύει τὰ πάντα, συγχέει τὰ πάντα, ὁμιλεῖ συγχρόνως περὶ πάντων.

— «Καὶ σύ, ἐξακολουθεῖ, πόσων χρόνων εἶσαι; Πολὺ νέος ἐβγῆκες εἰς τὸν κόσμον! Πόσων χρόνων εἶνε οἱ φίλοι σου; Εἶσαι νυμφευμένος; Ὁμιλεῖ καὶ ἡ κυρία ἑλληνικά; Διὰ τί δὲν ὁμιλεῖ ἑλληνικά; Πιστεύω δὲν τὸ κάμνει ἀπὸ ἀκαταδεξίαν. Εἶσθε πλούσιοι; Οἱ γονεῖς σας εἶνε ἔμποροι ἢ στρατιῶται; Ἔχετε ἀδέλφια; Ἀπὸ ποῖον τόπον εἶσθε; Γερμανοί! Ἆ μὰ τὴν πίστιν μου! Ἐγὼ ἤκουσα δι' αὐτὸ τὸ ἔθνος. Ἀλλὰ εἰπέ μοι, ὁ τόπος σας εἶνε παραθαλάσσιος; Εἶνε μεγάλος; Ἔχετε ποταμοὺς ὡσὰν ἡμεῖς; Κάμνετε μεταξοσκώληκας; Ἔχετε πρόβατα; Κάμνετε ἐργασίαν; . . .»

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ λοιποὶ ἀσθενεῖς συνήχθησαν περὶ ἡμᾶς μετὰ τῆς αὐτῆς περιεργίας καὶ φλυαρίας· κατηγόρουν δὲ τοῦ παπᾶ ὅτι ἐκούραζεν ἡμᾶς καὶ ἠνώχλει· ὁ δὲ δυστυχὴς παπᾶς ἐπικαλεῖται ἡμᾶς, ἐρωτῶν ἂν μας ἠνώχλησε. Σχεδὸν ἅπαντες ζητοῦσι χρήματα ἵν' ἀγοράσωσι καπνόν, καὶ συγχρόνως ἐκθέτουσιν ἡμῖν ἐν ἑλληνικῇ ζωηρότητι τὰς μονομανίας των. Παρατηροῦμεν δὲ μετ' ἐκπλήξεως ἐκτάκτου, ὅτι αἱ μονομανίαι αὗται εἶνε αἱ αὐταὶ ὡς ἁπανταχοῦ ἀλλαχοῦ τῆς γῆς, καὶ μόνον δὲν ἀμοιροῦσιν ἀναλογίας πρὸς τὸ κατάστημα. Ὁ Kaulbach εὑρίσκει ἁπανταχοῦ ἐνοικιστὰς διὰ τὸ φρενοκομεῖόν του, τὴν γνωστὴν ζωγραφίαν, εἴτε εἰς Düsseldorf εἴτε εἰς Κέρκυραν μεταφέρῃ τὴν σκηνήν. Εὑρίσκομεν καὶ ἐνταῦθα τὸν τρελὸν τὸν φέροντα τὸ ἐκ χάρτου στέμμα, ὅστις, καίπερ μόνον κάλυμμα ἔχων τὴν κλινοσκεπήν, ἐκλαμβάνει ἑαυτὸν ὡς τὸν εὐνοούμενον τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίσσης Ὄλγας, μεθ' ἧς ἀνταλλάσσει ἐπιστολὰς ἐρωτικάς. Περιφέρεται καὶ ἐνταῦθα ὁ κατὰ φαντασίαν Ἅγιος, ὅστις ἐν εὐλαβεῖ δοξομανίᾳ ἀποκαλεῖ ἑαυτὸν ἅγιον Σπυρίδωνα, τὸν πάτρωνα τῆς νήσου, καὶ ἔχει ἀγαθὰς σχέσεις μετὰ τοῦ γέροντος Θεοῦ. Γόνος τις τοῦ Σουνίου προσβλέπει ἡμᾶς ὑπόπτως, πιστεύων ὅτι ἤλθομεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἵνα λαφυραγωγήσωμεν τὰ μεταλλεῖα, ἐν ᾧ αὐτὸς ἔχει ἐκεῖ ἀμετρήτους θησαυρούς. Ἀθηναῖός τις ἐκφωνεῖ πατριωτικὸν λόγον· παρακινεῖ ἐνθουσιωδῶς τοὺς ἀκροατάς του νἀποτινάξωσι *τὸν τουρκικὸν ζυγόν*,

καλεῖ ὡς ἄλλος Τυρταῖος εἰς τὰ ὅπλα τοὺς Ἕλληνας, ἀνακραυγάζων *ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς πρέπει νὰ ὁπλισθῇ*, ζητεῖ νὰ προσαρτηθῶσι διὰ μιᾶς Ἤπειρος, Θεσσαλία, Μακεδονία καὶ Κρήτη *εἰς τὸ μέγα ἑλληνικὸν βασίλειον*. Ὁμοιόταται φράσεις ἠκούοντο ἄλλως τὴν ὑστεραίαν ἔν τινι συλλαλητηρίῳ κατὰ τὸ κερκυραϊκὸν εὐρύπεδον, τὴν Σπιανάδα. Κεφαλλήν τις διακηρύττει ὅτι εἶδε τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Γαλλίαν, ὅτι *πολλῶν ἀνθρώπων εἶδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω*, καὶ ὅτι δύναται νὰ παρομοιωθῇ πρὸς τὸν Ὀδυσσέα, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι εἶνε μεγαλείτερος τοῦ Ὀδυσσέως. Εἶνε δῆλα δὴ ὁ πρῶτος ὑψίφωνος τοῦ κόσμου. Ὡς τοιοῦτος δὲ θέλει νὰ γνωρίσῃ ἡμῖν ἑαυτὸν καὶ ἄρχεται διὰ φωνῆς φοβερᾶς, ἀλλὰ σοβαρώτατα ᾄδων τὴν γνωστὴν μονῳδίαν τοῦ Ῥιγολέττου

La donna e mobile
qual pium' al vento.

Ὢ τρελοί, τρελοί! Καὶ ὅμως βελτίονές πως ἡμῶν, ἐπειδὴ ἐπιεικής τις μωρία εἶνε πολλάκις ἀξιόζηλον δῶρον! Τί εὔχεται ὁ Ἀθανάσιος Χριστόπουλος ἔν τινι ποιηματίῳ αὐτοῦ, ἀξίῳ τοῦ καλάμου τοῦ ἡμετέρου Scheffel;

Τρέλαις καὶ κρότον. **Σ.

ΤΑ ΟΨΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς σήμερον, μεγάλη περὶ τὴν τροφὴν ἐπεκράτει ποικιλία. Ἐκ τῶν διαφόρων δὲ εἰδῶν αὐτῆς ἀναφέρω ἐνταῦθα μόνον τὰ συνηθέστερα.

Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους του βίου τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἃ ἐξάγεται ἐκ τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων, ὁ ἄρτος καὶ τὸ κρέας ἀπετέλουν τὴν οὐσιώδη τροφὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄρτος κατεσκευάζετο ἐξ ἀλεύρου, ἐκ σίτου ἢ ἐξ ἀλφίτων, τ. ἔ. ἐκ κριθῆς· τὰ ἄλφιτα ἐχρησίμευον ἰδίως εἰς πασπάλισμα τῶν εἰς θυσίαν καιομένων ἢ πρὸς χρῆσιν τῶν ἀνθρώπων ψηνομένων κρεάτων· ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἐτρώγοντο καὶ ὡς ἄρτος, μολονότι ῥητῶς οὐδαμοῦ παρ' Ὁμήρῳ μνημονεύεται τοῦτο, ἢ τοὐλάχιστον ὡς μᾶζα ἢ χυλός, καθὼς παρὰ τοῖς μετέπειτα Ἕλλησιν ἡ περίφημος μᾶζα καὶ παρὰ τοῖς νῦν ὁ λεγόμενος «ταρχανᾶς» ἢ ἡ ἀραβοσίτινος «μπομπότα»· ὅτι δὲ ἐνομίζοντο θρεπτικὰ ὑποδεικνύει ὁ προσδιορισμὸς «μυελὸς ἀνδρῶν», δι' οὗ χαρακτηρίζονται. Τὰ ἄλφιτα ἀπετέλουν προσέτι μέρος τοῦ πολυσυνθέτου ποτοῦ «κυκεῶνος», περὶ οὗ κατωτέρω θέλει γείνῃ λόγος. Συνήθη κρέατα ἀναφέρονται τὰ τῶν χοίρων, προβάτων, ἀγρίων αἰγῶν, ἐλάφων καὶ βοῶν. Ὁ μόνος τρόπος τῆς κατασκευῆς αὐτῶν, δι' ὃν δὲν ἀπαιτοῦνται πολλαὶ γνώσεις τῆς μαγειρικῆς τέχνης, εἶνε ἡ διὰ τοῦ ὀβελοῦ ὄπτησις. Ἡ συνήθεια αὕτη ἐπικρατεῖ, ὡς γνωστόν, τὴν σήμερον πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἔνθα τὸ «ψητὸ τῆς σούβλας» δικαίως κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν φαγητῶν.

Πρὶν ἢ ψηθῇ ἐκόπτετο τὸ κρέας εἰς μικρὰ τεμάχια, ἐν περιπτώσει, ἐννοεῖται, καθ' ἣν δὲν ὠπτᾶτο ὁλόκληρον τὸ σφακτόν, καὶ ταῦτα διεπερῶντο εἰς τὸν ὀβελὸν μὲ ἅλας καὶ ἄλφιτα ἐπιπασσόμενα. Ἡ ὠμοπλάτη τῶν σφακτῶν, ἰδίως ἡ τοῦ βοός, ἐθεωρεῖτο ὡς ἐξαίρετος μερίς, διὸ τοῖς προέχουσι τῶν συνδαιτυμόνων παρετίθετο. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶχον καὶ οἱ βασιλεῖς τῶν Σπαρτιατῶν τὸ προνόμιον νὰ λάβωσι τὴν ὠμοπλάτην τῶν πρὸ τῆς ἐκστρατείας θυσιαζομένων ζῴων, καὶ νὰ τιμῶνται κατὰ τὸ δεῖπνον πρῶτοι μὲ διπλασίαν μερίδα. Τὸ καλὸν τοῦτο ἔθιμον, δι' οὗ δηλοῦται τὸ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους ἀπαιτούμενον σέβας, φυλάττεται καὶ μέχρι τῆς σήμερον παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ.

Ὅτι καὶ βραστὸν κρέας ἐτρώγετο ἐπὶ Ὁμήρου ἀναφέρει ὁ Ἀθήναιος, συμπεραίνων ἔκ τινων χωρίων τῶν ποιημάτων αὐτοῦ· διότι οὐδαμοῦ μνημονεύεται τοῦτο ῥητῶς, καὶ ἡ λέξις «ἑφθὸς» δὲν ἀπαντᾷ παρ' Ὁμήρῳ. Ἐὰν τὸ κρέας τῶν πτηνῶν καὶ οἱ ἰχθῦς ἐχρησίμευον ἐπίσης ὡς τροφή, δὲν δύναταί τις νὰ ἀποφανθῇ μετὰ θετικότητος. Ἀετοί, γέρανοι, χῆνες μνημονεύονται πολλαχοῦ τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ ὅπως παραδεχθῶμεν ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα ἐτρώγοντο. Ὁ Friedreich ἐκφράζεται ἄνευ δισταγμοῦ τινος καταφατικῶς περὶ ὅλων τῶν πτηνῶν, βασιζόμενος εἰς τοὺς λόγους τῆς Πηνελόπης, ἥτις διηγουμένη ὄνειρόν τι τῷ Ὀδυσσεῖ, λέγει ὅτι μέγας ἀετὸς κατελθὼν ἐκ τῶν ὀρέων ἀπέκτεινε τοὺς εἴκοσιν αὐτῆς χῆνας, οὓς ἔτρεφεν ἐν τῇ οἰκίᾳ της. Εὐνόητον εἶνε ὅτι τόσαι χῆνες δὲν διετηροῦντο μόνον πρὸς ᾠοτοκίαν· ἀλλ' ἐκ τῆς ἁπλῆς ταύτης διηγήσεως νὰ φθάσῃ τις εἰς γενικὸν συμπέρασμα, ὅτι τὰ πτηνὰ παρεῖχον τροφὴν ὡς καὶ τὰ ζῷα, θεωρῶ λίαν τολμηρόν. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τοὺς ἰχθῦς, πολλοὶ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ὡς περίεργον ἱστοροῦσιν ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν ἑστιᾷ τοὺς ἥρωάς του μὲ ἰχθῦς, ἐν ᾧ οἱ Ἕλληνες ἐν Ἑλλησπόντῳ διέτριβον, καὶ τοῦτον πολλαχοῦ «ἰχθυόεντα» καλεῖ. Μόνον ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ, ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ συμπλωτῆρές του κατετρύχοντο ὑπὸ δεινῆς πείνης, κατέφυγον εἰς τὴν θήραν τῶν ἰχθύων καὶ ὀρνίθων. Ὁ Εὐστάθιος, καίτοι παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἄγρα αὕτη ἐγένετο ἐν ἀνάγκῃ, ὅμως συμφωνεῖ μὲ τὸν Ἀθήναιον καὶ παραδέχεται ὅτι ἐν μέρει οἱ ὁμηρικοὶ ἥρωες ἦσαν *ἰχθυοφάγοι*, ὄχι μόνον *κρεοφάγοι*. Ἀφ' οὗ ἡ θήρα τῶν ἰχθύων γίνεται διὰ δικτύων καὶ ἀγκίστρων, καὶ παραβολαὶ μὲ ἁλιεῖς μνημονεύονται, δὲν εἶνε ἀπίθανον ὅτι οἱ ἰχθῦς καὶ τὰ ὄστρεα ἐπίσης ἐτρώγοντο ἐπὶ τῆς ὁμηρικῆς ἐποχῆς. Ὅτι δὲ τοῦτο δὲν λέγεται ῥητῶς, νομίζω ὅτι εἶνε ὀρθὸν νὰ παραδεχθῇ τις μετὰ τοῦ Πλάτωνος, ὅτι ὁ Ὅμηρος περιγράφων τὸν βίον τῶν ἡρώων ἐκθέτει τοῦτον ὡς ἐπὶ στρατείας, καὶ προσπαθεῖ πολλαχῶς νὰ τὸν παραστήσῃ ἁπλοῦν καὶ αὐτάρκη πρὸς τὰς ἀ-

πολύτους ἀνάγκας τοῦ στρατιώτου ἀνταποκρινόμενον. Ἀλλὰ μετὰ λόγου δύναταί τις νὰ ἐρωτήσῃ, ἐὰν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, διατί δὲν ἀναφέρονται ἰχθῦς εἰς τὰς πολυτελεῖς τραπέζας τῶν Φαιάκων καὶ τῶν ἀσώτων μνηστήρων, ἀμφοτέρων ὄντων νησιωτῶν; —Ἀγνοῶ. Ὁ Πλούταρχος φρονεῖ ὅτι ἡ ἀποχὴ ἰχθύων παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὡς καὶ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Σύροις, προῆλθεν ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐξ αἰσθήματος εὐσπλαγχνίας πρὸς τὰ μὴ βλαβερὰ τῶν ζῴων.

Ἐπὶ τέλους ἀναφέρω εἰς συμπλήρωσιν τοῦ καταλόγου τῶν φαγητῶν τῶν ὁμηρικῶν ἡρώων τὰς *γαστέρας*, αἵτινες οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ κοιλίαι πλήρεις κοπανιστοῦ κρέατος καὶ αἵματος, ὁμοιάζουσαι μὲ τοὺς ἀλλᾶντας τῶν μετὰ ταῦτα χρόνων, ἢ μὲ τὰ σημερινὰ *λουκάνικα*. Τοιαῦται γαστέρες παρατίθενται ὑπὸ τοῦ Ἀντινόου τοῖς μνηστῆρσιν ὡς βραβεῖον γενναιότητος. Ἐκ τῶν ὀπωρικῶν γνωστὰ εἶνε παρ' Ὁμήρῳ ἀπίδια (ὄγχναι), μῆλα, σῦκα. Ἐκ δὲ τῶν ὀσπρίων τέλος ἀναφέρονται ἅπαξ ἔν τινι παρομοιώσει οἱ κύαμοι (κουκκιὰ) καὶ οἱ ἐρέβινθοι (ῥεβίθια), ἐξ ἧς συμπεραίνεται ὅτι ταῦτα ἐκαθαρίζοντο ἐν ἀλωνίῳ.

Κατὰ τοὺς μεθ' Ὅμηρον χρόνους τὰ τῆς τροφῆς ὑπέστησαν πολλὴν ποικιλίαν. Κοινοτάτη καὶ ἐθνική, οὕτως εἰπεῖν, τροφὴ κατέστη ἡ πολυθρύλητος *μᾶζα*, οὐ μόνον ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Σπάρτῃ, ἀλλὰ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ὅτι ἡ ἀρχαία δίαιτα πολὺ μετεβλήθη, φαίνεται πρὸ πάντων ἐκ τοῦ σωζομένου ἀποσπάσματος τοῦ ποιητοῦ τῆς ἀρχαίας λεγομένης κωμῳδίας Χιωνίδου. Οὗτος παραδίδει ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι, προσφέροντες ἐν πρυτανείῳ ἄριστον τοῖς Διοσκούροις, παραθέτουσιν ἐπὶ τῶν τραπεζῶν τυρόν, μᾶζαν, ἐλαίας καὶ πράσα «ὑπόμνησιν τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς ποιούμενοι». Καὶ ὁ Σόλων κατὰ τὸν Ἀθήναιον εἶχεν ὁρίσει ὅπως οἱ ἐν πρυτανείῳ ἑστιώμενοι γεύωνται τῆς μάζης, κατὰ δὲ τὰς ἑορτὰς προσέτι καὶ ἄρτου, μιμούμενος τὸν Ὅμηρον. Ἐκ τῆς διακρίσεως ταύτης φαίνεται ὅτι ὁ ἄρτος, ἰδίως ὁ ἐκ καθαροῦ σίτου κατασκευαζόμενος, ἐθεωρεῖτο ὡς πολυτιμοτέρα, ἐν ᾧ ἡ μᾶζα ἦτο δημοτικὴ καὶ κοινὴ τροφή. Ὅτι αὕτη ἐνομίζετο ὑγιεινὴ καὶ θρεπτικὴ καὶ ἦτο λίαν ἀγαπητὴ παρὰ τῷ λαῷ, καταφαίνεται ἐκ τῆς ὀνομασίας εἴδους τινὸς αὐτῆς, ὅπερ κατὰ τὸν Πολυδεύκην *ὑγίεια* ἐκαλεῖτο. Μᾶζα κυρίως σημαίνει πᾶν φύραμα καὶ ἰδίως τὴν ἀπὸ γάλακτος καὶ σίτου τροφήν· ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι πολλάκις ἀντὶ γάλακτος ἐλαμβάνετο οἶνος, ἢ καὶ ἁπλοῦν ὕδωρ, καθὼς ἀφ' ἑτέρου τὸν σῖτον ἠδύνατο νὰ ἀντικαταστήσῃ ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν μέσων τοῦ μαζοφάγου καὶ κριθή, ἢ σῖτος κατωτέρας ποιότητος. Ἐκ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς ὀνομάζεται ἡ μᾶζα *ἄτριπτος*, τ. ἔ. ἢ ὀλίγον τετριμμένη, ἢ μὴ καλῶς ζυμωμένη, καὶ τοὐναντίον *τριπτή*, ἔπειτα *ῥαντή*, ἡ ἐρραντισμένη, καὶ *προφυρητή*, ἡ κοινῶς λεγομένη ἀναιβατὴ (ἀναιβατὸ ψωμί), διενέμετο δὲ ἐπὶ μεγάλων κοίλων πινάκων ξυλίνων ἢ χαλκῶν, οἵτινες ἐκαλοῦντο *μαζονόμοι* ἢ *μαζονόμια*. Εἶδος μάζης πρέπει νὰ θεωρηθῇ καὶ ὁ ὑπ' Ἀριστοφάνους μνημονευόμενος *ἄμης*.

Μεγαλειτέρα ποικιλία παρατηρεῖται εἰς τὰ λαχανικὰ καὶ ὄσπρια. Ἐκ τῶν πρώτων ὀνομαστότερα εἶνε τὰ κρόμμυα, τὰ πρᾶσα, τὰ σκόροδα, ὁ θρίδαξ, ἡ μαλάχη ἢ μολόχη, ἡ κράμβη ἢ ῥάφανος, τὸ σέλινον, ἡ κυνάρα (ἢ κινάρα, τὴν σήμερον ἀγκινάρα), τὸ γογγύλιον κτλ., ὅσα δηλαδὴ καὶ τὴν σήμερον εἶνε συνήθη ἐν Ἑλλάδι. Ταῦτα ἐτρώγοντο ἢ ὠμὰ μὲ ἔλαιον καὶ ὄξος ἀναμεμιγμένα ἢ βεβρασμένα. Ἡ κολοκύνθη ἦτον ἐπίσης ἀγαπητὴ καὶ *ἰνδικὴ* λεγομένη «διὰ τὸ κεκομίσθαι τὸ σπέρμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς». Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ὅτι ἡ κολοκύνθη ἐλέγετο τὸ πάλαι μεταφορικῶς ἐπὶ νωθρᾶς κεφαλῆς, ὅπως καὶ μέχρι τῆς σήμερον. Οὕτω λέγει ὁ ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας Ἕρμιππος· «τὴν κεφαλὴν ἔχει ὅσην κολοκύντην», ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ σημερινὸν «ἔχει κολοκυθένιο κεφάλι».

Περὶ τῶν διαφόρων ὀσπρίων κρίνω περιττὸν νὰ κάμω λόγον, καθότι ταῦτα καθὼς καὶ τὰ λάχανα περιγράφονται ἐν ἐκτάσει ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου ἐν τῷ Β. βιβλίῳ, καὶ ἔπειτα τὰ πλεῖστα εἶνε τὰ τὴν σήμερον παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει. Ἰδιαιτέρως ἀναφέρω ὅτι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἦτο προσφιλὴς τροφὴ ὁ χυλὸς πολλῶν ὀσπρίων βεβρασμένων, ἰδίως δὲ ὁ τῶν φακῶν *φακῆ* καὶ ὁ τῶν φασουλίων *ἔτνος* λεγόμενος. Ταῦτα πάντα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ὄψα, κατὰ τὸν Εὐστάθιον «τὰ τοῦ σίτου ἡδύσματα»· ἀλλὰ κυρίως ὄψον εἶνε κατὰ τὸν Ἀθήναιον «πᾶν τὸ πυρὶ κατασκευαζόμενον εἰς ἐδωδήν»· κατὰ ταῦτα λοιπὸν ὄψον καὶ τὸ κρέας τῶν ζῴων. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην γίνεται πολλὴ χρῆσις τοῦ κρέατος, ἰδίως δὲ τῶν ἀγρίων ζῴων καὶ τῶν πτηνῶν. Ὁ λαγὼς εἶνε περισπούδαστος ἐν Ἀττικῇ· ἐντεῦθεν ἡ παροιμία «ἐν πᾶσι λαγῴοις ζῆν»· ἀλλὰ καὶ τὰ ὀρνίθεια κρέατα δὲν ἦσαν ὀλιγώτερον περιζήτητα καὶ ἰδίως τὰ ἐκ Βοιωτίας προερχόμενα, ἥτις ὑπὸ τοῦ κωμικοῦ ὡς *ὀρνιθοτρόφος* παρίσταται. Ἐκ πάντων ὅμως τῶν ζῴων ὁ ἰχθὺς κατέχει τὴν πρώτην θέσιν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας τραπέζης, διὸ κατ' ἐξοχὴν *ὄψον* προσαγορεύεται. Ὁ Πλούταρχος λέγει τὰ ἑξῆς· «Ὡς γὰρ, πολλῶν ὄντων ποιητῶν, ἕνα τὸν κράτιστον ἐξαιρέτως ποιητὴν καλοῦμεν, οὕτω πολλῶν ὄντων ὄψων, ἐκνενίκηκεν ὁ ἰχθὺς μόνον ἢ μάλιστά γε ὄψον καλεῖσθαι, διὰ τὸ πολὺ πάντων ἀρετῇ κρατεῖν· καὶ γὰρ ὀψοφάγους καὶ φιλόψους λέγομεν, οὐχὶ τοὺς βοείοις χαίροντας, ὥσπερ Ἡρακλῆς, ὃς τοῖς κρέασι χλωρὰ σῦκα ἔχων ἤσθιεν, οὐδὲ τὸν φιλόσυκον, οἷος ἦν ὁ Πλάτων· οὐ φιλόβοτρυν, οἷος Ἀρκεσίλαος· ἀλλὰ τοὺς περὶ ἰχθυοπωλίαν ἀναδιδόντας ἑκάστοτε, καὶ τοῦ κώδωνος ὀξέως ἀκούοντας». Ἐκ τούτου φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν ἰχθύων, ἥτις ἐπίσης *ἰχθῦς* ἐκα-

λεῖτο, ἀνηγγέλλετο ἡ ὥρα τῆς πωλήσεως αὐτῶν διὰ τοῦ ἤχου τοῦ κώδωνος.

Τὰ διάφορα εἴδη τῶν ἰχθύων περιγράφει ὁ Ἀθήναιος ἐν ἐκτάσει ἐν τῷ Ζ. βιβλίῳ. Πολλοῦ ἐτιμῶντο πρὸ πάντων αἱ ἐγχέλεις τῆς Κωπαΐδος λίμνης, ὡς πάντων τῶν ἰχθύων εὐχυλότεραι καὶ πολύτροφοι· διὸ δὲν ἦσαν τοῖς πᾶσι προσιταί. Λίαν ἐπιτυχῶς ἐκάλεσέ τις λοιπὸν τὴν ἔγχελυν «τῶν δείπνων Ἑλένην», καθὰ διηγεῖται ὁ Ἀθήναιος. Αἱ τῆς Κωπαΐδος λίμνης ἐγχέλεις ἦσαν τοσοῦτον ὑπερμεγέθεις, ὥστε οἱ Βοιωτοὶ συνείθιζον νὰ στεφανώνωσιν αὐτὰς δίκην ἱερείων καὶ νὰ προσφέρωσι τοῖς θεοῖς θυσίας. Περίφημοι ἦσαν καὶ αἱ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, μολονότι οἱ ποτάμιοι ἰχθῦς ἐν γένει δὲν εἶχον πολλὴν ἀξίαν. Ὀνομαστοὶ ἦσαν προσέτι καὶ οἱ λεγόμενοι γόγγροι ἢ γρύλλοι, μεγάλοι θαλάσσιοι ἰχθῦς, κατ' ἐξοχὴν οἱ τῆς Σικυῶνος, ἔνθα καὶ ἀφθόνως ἡλίσκοντο. Ὅτι ὁ γόγγρος (τὴν σήμερον μουγγρὶ) λίαν ἐξετιμᾶτο φαίνεται ἔκ τινος ἀποσπάσματος τοῦ ποιητοῦ τῆς νέας κωμῳδίας Φιλήμονος, ἔνθα ἱστορεῖται ὅτι ὁ Ποσειδῶν προτιμᾷ πάντων τοῦτον τὸν ἰχθῦν νὰ προσφέρῃ τοῖς θεοῖς δῶρον εἰς τὸν οὐρανόν, μάγειρος δέ τις σεμνυνόμενος ἐπὶ τῇ ἑαυτοῦ τέχνῃ λέγει ὅτι, πάντες οἱ τοῦ γόγγρου γευόμενοι γίνονται θεοί, καὶ αὐτοὶ οἱ νεκροὶ μάλιστα ὀσφραινόμενοι ἀναλαμβάνουσι ζωήν. Ἐννοεῖται ὅμως οἴκοθεν ὅτι τοιοῦτοι ἰχθῦς ἦσαν προνόμιον μόνον τῶν εὐπόρων ἐκ τῶν πολιτῶν, ἐν ᾧ οἱ μὴ ἔχοντες ἱκανὰ μέσα ηὐχαριστοῦντο μὲ τοὺς τεταριχευμένους ἰχθῦς, ὡς ἡ ἀφύη, ὁ σαπέρδης (σημ. ἀρίγγα) κτλ. Ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν ταρίχων ἦσαν εὐτελεῖς φαίνεται οὐ μόνον ἐκ τῆς συνήθους παροιμίας «ἂν μὴ παρῇ κρέας τάριχος στερκτέον», ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς μετωνυμικῆς χρήσεως τῆς λέξεως τάριχος ἐπὶ οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχοντος ἀνθρώπου. Ἀλλ' οὐχ ἧττον οἱ Ἀθηναῖοι τοσαύτην ἐποιοῦντο σπουδὴν περὶ τὰ ταρίχη, ὥστε καὶ πολίτας ἀνέγραψαν τοὺς υἱοὺς τοῦ ταριχοπώλου Χαιρεφίλου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ μαγείρευμα τῶν ἰχθύων, ἐκτὸς τῶν ἑφθῶν, ὀπτῶν καὶ τηγανιστῶν, ἐγνώριζον οἱ παλαιοὶ καὶ τὴν ἐν λοπάδι λεγομένην σκευασίαν αὐτῶν, ἥτις ἐγίνετο διὰ παντοίων ἡδυσμάτων ἢ ἀρτυμάτων· οὕτω π. χ. παρεσκευάζετο ἡ καλουμένη «τευθὶς σακτὴ ἢ ὠνθυλευμένη», ἥτις ἐγεμίζετο μὲ ἡδύσματα ἀπαραλλάκτως ὅπως τὴν σήμερον τὸ «παραγεμιστὸν καλαμάρι», ἢ ὁ σωλὴν εἶδος θαλασσίου ὀστρακοδέρμου (νῦν σουλῆνα)· ὡς ἡδύσματα ἐχρησίμευον ὁ ἀρωματικὸς σπόρος τοῦ κοριάννου, τὸ κρόμμυον καὶ ὁ ὀπὸς (καθὼς καὶ ὁ καυλὸς καὶ ἡ ῥίζα τοῦ περιφήμου Κυρηναϊκοῦ σιλφίου) ἐννοεῖται δὲ ὅτι ταῦτα μεταξὺ ἄλλων ἦσαν καὶ τῶν κρεάτων ἀρτύματα. Ἐν τέλει ἀναφέρω ὅτι καὶ αἱ ὁμηρικαὶ γαστέρες ἐγένοντο κοινὸν ἐπὶ τῶν κλασσικῶν χρόνων καὶ σύνηθες φαγητόν, ἀλλᾶντες ἢ χορδαὶ ἔτι καλούμεναι, ὠπτῶντο δὲ πεπληρωμένοι λίπους ἢ κοπανισοῦ κρέατος.

Ἡ τοσαύτη περὶ τὴν τροφὴν ἐπελθοῦσα ποικιλία συνετέλεσε φυσικῶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μαγειρικῆς τέχνης καὶ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ γένους τῶν μαγείρων, οἵτινες ἰδίως ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν χρόνων σπουδαῖον πρόσωπον ἐν τῇ νέᾳ κωμῳδίᾳ ἀποτελοῦσι· διότι πρὸ τούτων δοῦλοι τοὐλάχιστον ἐκτελοῦντες ἔργα μαγείρου σχεδὸν δὲν μνημονεύονται. Ἡ Ἑλληνὶς τῶν παλαιῶν χρόνων, ἥτις ἐθεώρει καθῆκον ἱερὸν τὴν διοίκησιν τῆς οἰκίας ἐν γένει, εἶχε καὶ τὴν φροντίδα τοῦ μαγειρεύειν ἄνευ οὐδεμιᾶς διακρίσεως· ἠδύνατο νὰ ἐπιστατήσῃ οὐχὶ εὐαρίθμων ὑπηρετριῶν, οὐχ ἧττον ὅμως ἐθεωρεῖτο τιμὴ καὶ φρόνιμον ἔργον ἡ παρασκευὴ τῶν φαγητῶν ὑπ' αὐτῆς τῆς *νοικοκυρᾶς*, ἵνα μεταχειρισθῶ τὴν λέξιν τοῦ λαοῦ· οὕτως ἀφ' ἑτέρου ὁ ἀνὴρ ἐπρομηθεύετο ἐν τῇ ἀγορᾷ τὰ τρόφιμα ἔστω καὶ πλούσιος.

Τὸ γένος τῶν μαγείρων δύναταί τις νὰ ὑποδιαιρέσῃ εἰς δύο τάξεις, εἰς τὴν τῶν κρεωπωλῶν, οἵτινες κατέκοπτον καὶ παρέθετον ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐπὶ τῆς κρεωπωλικῆς τραπέζης μαγειρευμένα κρέατα εἰς πώλησιν, καὶ δεύτερον τὴν τῶν οἰκιακῶν μαγείρων· ὁ χαρακτὴρ αὐτῶν παρίσταται ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἰδίως τῆς νέας κωμῳδίας ὡς πονηρὸς καὶ ἀλαζονικός· διὸ ὀρθῶς ἀποφαίνεται ὁ Ἀθήναιος διὰ τῶν ἑξῆς λίαν ἐκφραστικῶν λέξεων· «ἀλαζονικὸν δ' ἐστὶ πᾶν τὸ τῶν μαγείρων φῦλον». Ἐν Λακεδαίμονι ὤφειλον οἱ μάγειροι νὰ γνωρίζωσιν μόνον τὴν τέχνην τοῦ μαγειρεύειν κρέας καὶ ὄχι περισσότερον· ἄλλως ἐξωρίζοντο ἐκ Σπάρτης. Ἄλλως ὅμως εἶχε τὸ πρᾶγμα ἐν Ἀθήναις, ἔνθα προσήρχοντο μάγειροι σεμνυνόμενοι ἐπὶ τῇ ἑαυτῶν τέχνῃ πολλαχόθεν· κατ' ἐξοχὴν περίφημοι ἦσαν καὶ περιζήτητοι οἱ ἐκ Σικελίας, Συβάριδος καὶ ἐσχάτως οἱ ἐκ Χίου προερχόμενοι. Οὗτοι ἐμισθοῦντο ἔν τινι ἰδιαιτέρῳ μέρει τῆς πόλεως, ὅπερ κατὰ τὸν Πολυδεύκην ἐκαλεῖτο μαγειρεῖον. Ὅτι δὲ ἡ τέχνη αὐτῶν ἦτο περισπούδαστος δηλοῦσι τὰ διάφορα συγγράμματα τῶν ἀρχαίων, ὧν μόνον τὰ ὀνόματα διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν. Πρὶν ἢ περάνω τὸν περὶ μαγείρων λόγον, προσθέτω ὅτι τὸ βούτυρον ἦτον ἄγνωστον εντελῶς, μόνον δὲ δι' ἐλαίου ἐμαγειρεύοντο καὶ οἱ ἰχθῦς καὶ τὰ λοιπὰ κρέατα[1].

ΠΩΣ ΧΑΙΡΕΤΙΖΟΥΣΙΝ ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΛΑΟΙ

Πῶς χαιρετίζουσιν εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη; Ποίας λέξεις μεταχειρίζονται, ποίας φράσεις προσηγορίας ἔχουσιν ἐν χρήσει οἱ διάφοροι λαοὶ τῆς Εὐρώπης;

Ἐν τῇ Ἀνατολῇ οἱ τύποι τοῦ χαιρετισμοῦ ἔχουσι τὸ ἄρωμα της ἀρχικῆς ἁπλότητος. Ὁ Ἄραψ λέγει· «Εἴθε ἡ πρωΐα νὰ εἶνε καλή».—«Ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἔχῃ ὑπὸ τὴν εὔνοιάν του», λέγει ὁ Ὀθωμανός. Ὁ Πέρσης προφέρει χαιρετισμὸν κατὰ

1. Ἐρανι. ἐκ τῆς «Περὶ τῶν συμποσίων τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων» διατριβῆς τοῦ κ. Α. Μάλτου.

τὸν ἑπόμενον τύπον· «Εἴθε ἡ σκιά σου νὰ μὴ ἐλαττωθῇ ποτε». Τύπος ληφθεὶς ἐκ τῶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ εἰδικῶν περιστάσεων, καθ' ἃς ὁ ἄνθρωπος ζῇ ὑπὸ καυστικὸν ἥλιον.

Οἱ Αἰγύπτιοι ἔχουσιν ὡσαύτως χαιρετισμὸν σχετικὸν πρὸς τὸ διακεκαυμένον αὐτῶν κλίμα· «Πῶς ἔχει ἡ ἐφίδρωσις;» — «Ἡ ἐφίδρωσις σᾶς φέρει ὑγείαν;» Οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ τὰ περὶ τῆς ὑγιεινῆς καλῶς γινώσκοντες, λέγουσιν ὅτι ἡ ἐφίδρωσις σώζει τὸν ἄνθρωπον ἐκ πολλῶν ἀσθενειῶν.

Οἱ τῆς γαστρὸς θεράποντες Κινέζοι ἀπευθύνουσι τὰς ἑπομένας λέξεις εἰς ὅντινα συναντῶσι τὴν πρωΐαν· «Ἐφάγατε τὸ ῥύζι σας;»—«Ὁ στόμαχός σας χωνεύει καλῶς;» «Εἶνε εἰς καλὴν κατάστασιν;

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἱ ἱλαρὸν ἔχοντες τὸ ἦθος, ἔλεγον «Χαῖρε». Οἱ νεώτεροι Ἕλληνες, καταστάθέντες ἄνθρωποι θετικοὶ καὶ ἔμποροι πρὸ πάντων, χαιρετίζουσι λέγοντες «Τί κάμνετε;» δηλαδὴ «Πῶς βαίνουσιν αἱ ὑποθέσεις; Τὸ ἔλαιον πωλεῖται; τὰ σταφύλια, τὰ σῦκα καὶ τὸ μέλι εἶνε ἄφθονα;»[1]

Οἱ πρῶτοι Ῥωμαῖοι, αὐτὸς ὁ ἀνδρεῖος λαός, ὁ ἐγκρατής, ὁ ἀδιαλείπτως ἐξασκῶν τὸ σῶμα, ἔλεγον χαιρετίζοντες «Salve», «Vale», δηλαδὴ «ἔσο ὑγιής»· «ἔσο ἐν εὐεξίᾳ»· ἢ «Quid agis», «εἰς τί δαπανᾷς τὴν ἱκανότητά σου;» Οἱ Ῥωμαῖοι δὲ τῆς παρακμῆς ἐχαιρέτιζον διὰ τρόπου θηλυπρεποῦς: «Dulcissime rerum», «Ὦ τὸ γλυκύτατον τῶν πραγμάτων».

Οἱ βόρειοι Ἰταλοὶ ἔλεγον ποτὲ «Sanità e guadagno», «Ὑγεία καὶ κέρδος». Ἔλεγόν ποτε ἐν Νεαπόλει «Crescite in santitate» «Αὐξάνεσθε ἐν ἁγιωσύνῃ». Σήμερον λέγουσιν ἐν Ἰταλίᾳ «Come sta?» «Πῶς ἔχετε;» Εἶνε δὲ τοῦτο ὁ τετριμμένος χαιρετισμὸς ὅλων τῶν λατινικῶν λαῶν μετὰ μικρῶν τινων παραλλαγῶν.

Οἱ Ἱσπανοὶ ἔχουσι καί τινας ἄλλους τύπους ἐκ τῆς θρησκείας, ὡς «Πορεύεσθε μετὰ τοῦ Θεοῦ».

Ὁ συνήθης τῶν Γερμανῶν χαιρετισμὸς προφέρεται τριτοπροσώπως «Πῶς πηγαίνει;» ἢ «πῶς πηγαίνετε;»

Οἱ Ὁλλανδοί, λαὸς ἐξόχως ἐμπορικὸς καὶ ναυτικὸς χαιρετίζει «Πῶς ταξιδεύετε;» Ὁ Σουηδὸς «Πῶς δύνασθε;» δηλαδὴ εἶσθε ὑγιής, δυνατός;

«Πῶς ζῆτε παρ' ὑμῖν»; λέγει ὁ φιλόξενος Σκῶτος. Ὁ Ῥῶσσος λακωνικῶς λέγει, «Ἔσο καλά». Τέλος ὁ Ἄγγλος ἀπευθύνει τὸ How do you do; «Πῶς κάμνετε;» ἢ ἁπλῶς «πῶς εἶσθε;» *Λ

1. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι σφάλλει ὁ γράψας τὰ ἀνωτέρω, ἐξ οὗ παρελάβομεν μεταφράσαντες τοὺς χαιρετισμούς, εἰς τὰ περὶ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Ὁ γνήσιος ἑλληνικὸς χαιρετισμὸς εἶνε τὸ «Γειά σου», «Ἔχε 'γειά», «Ὥρα καλή». Ἄλλως δὲ καὶ τὸ «Τί κάμνεις» δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ἐπὶ χαιρετισμοῦ λεγόμενον τοῦ τί ἐργάζεσαι, ἀλλὰ «πῶς ἔχει ἡ ὑγεία».

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Κατὰ τὸ 1871 τὸ Λονδῖνον κατῳκεῖτο ὑπὸ 3,254,280 κατοίκων. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνῆλθε σήμερον εἰς 3,814,571, δηλαδὴ παρουσιάζει αὔξησιν 560,311 ἐν διαστήματι δέκα ἐτῶν.

Τὸ 1801 τὸ Λονδῖνον ἠρίθμει μόνον 958,863 κατοίκους. Ἀπὸ τοῦ 1871 λοιπὸν ἄχρι τοῦ 1881 ἡ αὔξησις ἐγένετο κατ' ἀναλογίαν 17 %, κατὰ δὲ τὰς προηγουμένας δεκαετεῖς περιόδους μόνον 15 % καὶ 16 %. Ἂν ἐξακολουθήσῃ ἡ αὐτὴ ἀναλογία, τὸ Λονδῖνον κατὰ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος θ' ἀριθμῇ 5 ἑκατομμύρια κατοίκων.

Ἐκ τῶν 3,814,571 κατοίκων τοῦ Λονδίνου 2,280,568 μὲν ἀνήκουσιν εἰς τὰ βόρεια τμήματα τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης, 1,260,578 δὲ εἰς τὰ νότια τμήματα. Ἐν τοῖς τελευταίοις τούτοις ἡ αὔξησις εἶνε μᾶλλον ἐπαισθητή.

Ἀκριβῶς ὅμως τοὐναντίον συμβαίνει εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ Λονδίνου, τὸ καλούμενον *Ἄστυ*. Τῷ 1801 τὸ Ἄστυ ἠρίθμει 56,859 κατοίκους· σήμερον δὲ κατοικεῖται ὑπὸ μόνον 52,889. Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε λίαν εὐεξήγητον. Οἱ ἄνθρωποι τῶν ὑποθέσεων, οἵτινες τὴν ἡμέραν πλημμυροῦσιν ὡς κύματα τὰς ὁδοὺς τοῦ Ἄστεως, τὴν ἑσπέραν ἀποσύρονται. Ἅμα τῇ νυκτὶ διευθύνονται καὶ ὑπάλληλοι μεταναστεύουσι σωρηδὸν πρὸς τὰ ἐν τῇ ἐξοχῇ ἢ τοῖς προαστείοις διαιτήματα αὐτῶν, ἀφίνοντες ἐρήμους τὰς εὐρυτάτας ἐκείνας ὁδούς, ἐν αἷς πρό τινων ὡρῶν τοσαύτη ζωὴ ἐκυκλοφόρει. Τὴν νύκτα δὲ τὸ Ἄστυ ἐγκαταλελειμμένον εἰς χιλιάδας τινὰς ἐνδεῶν, θυρωρῶν καὶ νυκτοφυλάκων, ὁμοιάζει πρὸς ἠρημωθεῖσαν πόλιν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ κυρία Ν*, ταχέως παρηγορηθεῖσα διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της, συνῆψε δεύτερον γάμον. Κυριακὴν τινα προσκαλεῖ τὸν νέον σύζυγον νὰ τὴν συνοδεύσῃ εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ὅπου ἀναπαύεται ὁ προκάτοχός του.

Ὁ σύζυγος συναινεῖ.

Ἀφοῦ ἐπεσκέφθησαν τὸν τάφον τοῦ μακαρίτου, ἡ κυρία, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσωσι, λαμβάνει μεθ' ἑαυτῆς τὸν μεγαλοπρεπῆ στέφανον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀποθέσει ἐπὶ τοῦ τάφου κατόπιν τοῦ θανάτου τοῦ πρώτου συζύγου.

— Ἀλλά, λέγει ὁ νέος, ἠμπορεῖς νὰ τὸν ἀφήσῃς· αὐτὸ δὲν μὲ πειράζει καθόλου.

— Ὤ! λέγει ἀφελῶς ἡ κυρία, καλλίτερα νὰ τὸν 'πάρω. Εἶμπορεῖ νὰ μοῦ χρησιμεύσῃ καμμιὰ ἄλλη φορὰ πάλι.

*
* *

Αἱ τιμαί, ἡ φήμη, ὁ πλοῦτος, ὅταν μᾶς ἔρχωνται ἀργά, εἶνε ὡς οἱ ἀδάμαντες εἰς τὴν γραῖαν γυναῖκα· κοσμοῦσιν, ἀλλὰ δὲν ὡραΐζουσιν ἡμᾶς.

*
* *

Ἐρωτηθεὶς ποτε ὁ Διογένης διατί τὸ χρυσίον εἶνε ὠχρόν·

— Διότι, εἶπε, πολλοὶ τὸ ἐπιβουλεύονται.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Οἱ Ἕλληνες δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν τὸ βαθὺ ἐκεῖνο φιλοσοφικὸν ῥῆμα, ὅτι τὸ παρὸν κυοφορεῖ τὸ μέλλον, ὅτι ἐκεῖνο μόνον φύεται τὸ ἔαρ ὅ,τι σπαρῇ τὸν χειμῶνα, καὶ ὅτι, ἐὰν διὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὰ οὔτε σπείροντα οὔτε θερίζοντα, φύουσι χόρτον ἄσπαρτον οἱ ἀγροί, οἱ λαοὶ ὅμως καὶ τὰ ἔθνη θερίζουσι μόνον ὅ,τι ἔσπειραν, καὶ δρέπουσιν ὅ,τι ἐφύτευσαν. Ἐὰν δὲν ἔσπειρεν ὁ Καβοὺρ, δὲν ἐθέριζεν ἡ Ἰταλία· ἐὰν δὲν ἐφύτευεν ὁ Βίσμαρκ ἀπὸ τοῦ 1861, δὲν ἔδρεπον οἱ Πρῶσσοι μετὰ δεκαετίαν· ἐὰν οἱ πατέρες τῶν πατέρων ἡμῶν δὲν ἐκαλλιέργουν ἐπὶ πολλὰς ἐτῶν δεκάδας τὸν σπόρον τῆς ἐλευθερίας, δὲν ἐκαρποῦντο αὐτὸν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ 1821· ἂν ὁ Λουδοβίκος Ναπολέων — ἵνα καὶ σκιὰν θέσω παρὰ τὰ φῶτα — δὲν ἔσπειρεν ἐπὶ εἰκοσαετίαν τὴν ἐκθήλυνσιν καὶ τὸν ἐκφαυλισμὸν ἐν Γαλλίᾳ, δὲν ἐθέριζεν, αὐτὸς μὲν τὴν ἐπαίσχυντον πτῶσίν του, ἡ δὲ Γαλλία τὰς φοβερὰς τῶν τέκνων αὐτῆς ἑκατόμβας. Ἀτενίζωμεν λοιπὸν μετὰ παρηγόρου προσδοκίας εἰς τὸ μέλλον ἡμῶν· μὴ ἀρκώμεθα ὅμως εἰς εὐχὰς μόνον καὶ εἰς ἐλπίδας. Μὴ γοητευώμεθα ἐκ τοῦ ὡραίου ἀντικατοπτρίσματος, ὅπερ προτρέχων ὁ πόθος εἰκονίζει πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν. Ἐργαζώμεθα! **Laboremus**! Ἀποσείσωμεν τὴν νάρκην, ἥτις μᾶς κατέλαβεν! Ἀποπνίξωμεν ἕκαστος τὸν ἀτομικὸν αὐτοῦ ἐγωϊσμὸν, τὸν γεννήσαντα τὴν φοβερὰν ἡμῶν πρὸς τὰ κοινὰ ἀδιαφορίαν, καὶ ἐννοήσωμεν τέλος, ὅτι μόνον εὐπραγοῦντος τοῦ ὅλου εὐπραγοῦσι τὰ ἄτομα. Μὴ ἀπελπιζώμεθα δὲ ἐκ τῆς σημερινῆς ἡμῶν καταστάσεως. Ἡ ἄνω καὶ κάτω καὶ πρὸς οὐδένα σκοπὸν φερομένη πολιτικὴ ἡμῶν ἐνέργεια, ὁ ἀνερμάτιστος κοινωνικὸς ἡμῶν βίος, ἡ διανοητικὴ ἡμῶν ζύμωσις, ἐξ ἧς πολὺς μὲν ὁ τάραχος, μέχρι δὲ μέχρι τοῦδε ἡ παραγωγὴ, εἰσὶ φαινόμενα φυσικὰ καὶ ἀναγκαίως παρεπόμενα τοῖς σήμερον καιροῖς. Διαβιοῦμεν περίοδον μεταβατικὴν, διερχόμεθα ἐποχὴν παρασκευῆς καὶ δοκιμασίας. Μὴ ἀξιῶμεν νὰ δρέψωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ τὸν καρπὸν τῶν κόπων ἡμῶν, μηδὲ δυσφορῶμεν ἀναλογιζόμενοι, ὅτι μετὰ μακρὰς ἐνιαυτῶν περιόδους θέλει βλαστήσει ὁ σήμερον ῥιφθησόμενος σπόρος. Ἂν ἡμεῖς ἐθερίσαμεν ὅ,τι ἄλλοι ἔσπειραν, πρέπει καὶ ἄλλοι νὰ θερίσωσιν ὅ,τι σπείρομεν ἡμεῖς. Ἡμᾶς ἔταξε σήμερον ὁ δάκτυλος τοῦ Θεοῦ σκαπανεῖς τῆς μελλούσης γενεᾶς· —ἂς προλειάνωμεν αὐτῇ τὴν ὁδὸν τῆς δόξης καὶ τῆς εὐημερίας· ἡμᾶς ἔθηκε σήμερον ἡ Πρόνοια πρώτην βαθμίδα, ἐφ' ἣν θὰ πατήσωσιν ἀναγκαίως οἱ μεθ' ἡμᾶς, ὅπως ἀναβῶσιν ὅπου προώρισται νὰ ἀναβῇ ποτε ἡ Ἑλλάς—ἂς παρασκευάσωμεν τὴν κρηπῖδα ταύτην ἀσφαλῆ. Ἂς ἐργασθῶμεν λοιπὸν οὐχὶ διὰ τὸ παρὸν ἀλλὰ διὰ τὸ μέλλον. (Ἄγγελος Βλάχος).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Τὸ ἀκόλουθον ἀνέκδοτον τοῦ φιλολογικοῦ βίου τοῦ Βαλζὰκ εὑρίσκομεν εἰς τὴν παρισινὴν ἐφημερίδα «**Voltaire**».

Ἑσπέραν τινὰ ὁ Βαλζὰκ ἐδείπνει μετ' ἄλλων τινῶν λογίων καί τινος εὐφυοῦς συμβολαιογράφου. Ὁ διάσημος μυθιστοριογράφος ἦτο λίαν περίφροντις καὶ σχεδὸν ἐφαίνετο ξένος τῆς διασκεδάσεως. Ἡ μελαγχολία του ἀπετέλει τοιαύτην ἀντίθεσιν πρὸς τὴν γενικὴν εὐθυμίαν, ὥστε ὁ συμβολαιογράφος τοῦ ἔκαμε παρατήρησιν περὶ τούτου.

— Ἐὰν νομίζετε ὅτι εἰμπορεῖ τις νὰ γελᾷ, ἀπεκρίθη ὁ Βαλζὰκ ὠργισμένος, ὅταν τὸ πρωῒ ὀφείλει νὰ πληρώσῃ χίλια φράγκα καὶ δὲν ἔχῃ λεπτὸν εἰς τὴν *τσέπη*!

— Αὐτὸ μόνον εἶνε; εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος μειδιῶν.

Καὶ ἐξάγων τὸ χαρτοφυλάκιόν του·

— Ἰδοὺ, προσέθηκε, λάβε τὰ χίλιά σου φράγκα· θὰ μοὶ τὰ ἐπιστρέψῃς ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ πρώτου βιβλίου σου.

— Τοῦ *καλλιτέρου* βιβλίου μου, ἀπήντησεν ὁ Βαλζὰκ τονίζων τὴν λέξιν.

Καὶ προσκαλέσας τὸν ὑπηρέτην ἐζήτησε γραφίδα καὶ χάρτην, καὶ καλλιγραφικῶς ἔγραψε·

«Ὁ ὑποφαινόμενος ὑπόσχομαι νὰ ἀποδώσω εἰς τὸν κ. Χ* συμβολαιογράφον, ἐκ τοῦ προϊόντος τοῦ καλλιτέρου βιβλίου μου, τὸ ποσὸν φράγκων χιλίων, τὰ ὁποῖα ἐλευθερίως μοὶ ἐδάνεισε· — Βαλζάκ».

Ὁ συμβολαιογράφος ἐφύλαξε τὸ πολύτιμον αὐτόγραφον.

Παρῆλθον τρία ἔτη. Ὁ Βαλζὰκ εἶχε λησμονήσει ἐντελῶς τὸ πρᾶγμα, ὅτε ἡμέραν τινὰ ἔλαβε τὸ ἀκόλουθον ἐπιστόλιον·

«Φίλτατε, πρὸ μικροῦ ἀνέγνωσα τὴν *Εὐγενεῖαν Γρανδέ*. Ὁποῖον ἀριστούργημα! Εἶνε κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ *καλλίτερον* βιβλίον σου.—Χ*».

Ὁ ὀφειλέτης ἐνόησε τί ἐσήμαινεν ἡ ἐπιστολὴ, ἀλλὰ μὴ ὢν εἰς θέσιν νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸ συμπέρασμά της, ἀπήντησε:

«Ὑπομονή! Ἡ *Εὐγενεία Γρανδὲ* εἶνε ἐκ τῶν καλῶν ἔργων τοῦ Βαλζὰκ, ἀλλ' ὄχι τὸ *καλλίτερόν* του. — Βαλζάκ».

Δέκα ἔτη παρῆλθον ἀκόμη, ἡ δὲ ἔκδοσις τῶν *Πτωχῶν γονέων* ἐκίνησε τὸν συμβολαιογράφον εἰς νέαν ὑπόμνησιν πρὸς τὸν ὀφειλέτην του.

«Δὲν εἶσθε καθόλου ἐνθαρρυντικὸς, ἀπεκρίθη ὁ Βαλζάκ· σᾶς βεβαιῶ ὅτι εἰμπορῶ νὰ γράψω πολὺ *καλλίτερα ἀκόμη*». ΕΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

Ἀεὶ τοῖς μικροῖς μικρὰ διδοῦσι θεοί.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ»

'Αριθ. 287 — Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἑνδέκατος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ιανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 — 28 Ἰουνίου 1881

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΣΟΥΛΙΩΤΙΚΗ

Ὅτε ἐν ἔτει 1800 ὁ Ἀλῆ πασᾶς ἐπολέμει πεισματωδῶς τὸ Σούλιον, ἀπελπισθεὶς τοῦ νὰ καθυποτάξῃ τοὺς ἡρωϊκοὺς ἐχθρούς του διὰ τῶν ὅπλων, προσέφυγε κατὰ τὸ σύνηθες αὐτῷ εἰς τὴν πανουργίαν, ἀποπειραθεὶς, ἀλλὰ μάτην, δωροδοκίαν πρός τινας τῶν ἐξοχωτέρων ὁπλαρχηγῶν. Ὁ Τσῆμας Ζέρβας, εἰς ὃν προσήνεγκεν ὀκτακόσια πουγγία καὶ τὰς ὑψίστας ἐν Ἰωαννίνοις τιμὰς ἀντὶ τῆς προδοσίας τῶν πατριωτῶν αὐτοῦ, ἐπέστειλεν αὐτῷ τὰ ἑξῆς·

»*Βεζύρη Ἀλῆ Πασᾶ,*

«Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἀγάπην ποῦ ἔχεις γιατ' ἐμένα· μόν' τὰ πουγκιά σου ποῦ μοῦ γράφεις μὲ τὸ Μπέτσο νὰ μοῦ τὰ στείλῃς, νὰ μὴ μοῦ τὰ στείλῃς, γιατὶ δὲν ξέρω νὰ τὰ μετρήσω καὶ δὲν ξέρω τί νὰ τὰ κάνω· μόν' καὶ ἂν ἤξερα, πάλι δὲν ἤμουν εὐχαριστημένος νὰ σοῦ δίνω οὔτε ἕνα λιθάρι ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς πατρίδος μου, καὶ ὄχι νὰ φύγω ἀπὸ τὸ Σοῦλι διὰ τὰ πουγκιά σου, καθὼς ὁποῦ φαντάζεσαι. Τιμαὶς καὶ δόξαις ποῦ μοῦ ὑπόσχεσαι νὰ μοῦ δίνῃς δὲν μοῦ χρειάζονται, γιατὶ εἰς ἐμένα πλοῦτος, δόξαις καὶ τιμαὶς εἶνε τὰ ἅρματά μου, ὅπου μὲ ἐκεῖνα φυλάω τὴν πατρίδα μου, τὴν ἐλευθερίαν μου καὶ τὰ παιδιά μου, καὶ τιμῶ καὶ τ' ὄνομα τοῦ Σουλιώτου καὶ ἀποθανατίζω καὶ τὸ ἰδικόν μου ὄνομα.

ΤΣΗΜΑΣ ΖΕΡΒΑΣ».

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ῥουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἰδὲ σελ. 387.

ΙΓ'

Ἐπὶ τῆς λέμβου.

Μετὰ μεσημβρίαν τινὰ περιεπάτει ἡ Λουκία ὡς συνήθως ἐν τῷ κήπῳ, στηρίζουσα τὸν βραχίονα ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ πατρός της. Ὁ Ἀντώνιος, ὅστις προηγεῖτο αὐτῶν ὀλίγα βήματα, ἔσυρε τὸν μάνδαλον τῆς μικρᾶς θύρας, ἥτις ἔφερεν εἰς τὴν ἀκτὴν, καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς διὰ μικρᾶς κατωφερείας μέχρι τοῦ αἰγιαλοῦ. Ἡ ἀτραπὸς, ὁμαλὴ καὶ ἐπιμελῶς καθαρισμένη ὡς κήπου δενδροστοιχία (ὁ Βαττίστας φαίνεται εἶχέ πως συντελέσει εἰς τοῦτο), ἐφράσσετο ἑκατέρωθεν δι' ἀπείρων κιτρίνων, λευκῶν καὶ ῥοδινῶν ἀνθέων, ἅτινα ἐφύοντο ἀπὸ τῆς αὐχμηρᾶς ἄμμου ζωηρὰ καὶ δροσώδη, ὡς ἂν εἶχον φυτευθῆ ἐπὶ τοῦ λιπαρωτέρου ἐδάφους.

Ἡ Λουκία τοσοῦτον ἀπλήστως ἐθεώρει, ἐθαύμαζε καὶ ἔδρεπεν αὐτὰ, προσέχουσα συνάμα εἰς τὰς ἐξηγήσεις τοῦ Ἀντωνίου περὶ τοῦ ἰδιαιτέρου ἐκείνου εἴδους τῶν θαλασσίων φυτῶν, ὥστε δὲν παρετήρησε τὸν Βαττίσταν, ὅστις, μετά τινος ἄλλου ἵστατο πλησίον λέμβου, σκεπομένης ὑπὸ ποικιλοχρόου σκηνώματος. Ἡ νεαρὰ κόρη δὲν εἶδε τὸ ἀκάτιον, οὗτινος ἡ πρῷρα ἐβυθίζετο ἤδη ἐντὸς τῶν ὑδάτων, οὐδὲ τοὺς παρ' αὐτῇ ἱσταμένους, εἰμὴ ὅτε προσήγγισεν.

— Ὢ! τί ὡραία λέμβος! ἀνεφώνησε.

— Καὶ αὐτὴ καὶ τὸ πλήρωμα εἶνε εἰς τὰς διαταγάς σας, τῇ εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, ἂν ἔχετε διάθεσιν νὰ τὰ μεταχειρισθῆτε.

— Εὐχαρίστως, ἀπήντησε περιχαρὴς ἡ Λουκία. Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ κάμω ἕνα μικρὸν περίπατον ἐπὶ τῆς ὡραίας αὐτῆς καὶ μαγευτικῆς θαλάσσης! Συμφωνεῖς, πατέρα, αἴ; — Ἀλλὰ, προσέθηκε μετά τινος δειλίας, εἶνε φρόνιμον νὰ τὸ κάμῃ κανεὶς μὲ δύο μόνον ναύτας;

— Θὰ ἦσθε τόσον ἀσφαλὴς, ὅσον καὶ εἰς τὸν ἐξώστην σας, ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος. Ὁ Βαττίστας εἶνε λεμβοῦχος ἐπιτηδειότατος, γνωρίζει νὰ διαχειρίζεται λαμπρὰ καὶ τὸ ἱστίον καὶ τὰ κωπία. Οἱ συμπατριῶται τοῦ Κολόμβου ἀναγνωρίζονται ὡς τέλειοι ναυτικοὶ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἄγγλων. Νοήμων κυβέρνησις, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος, δίδων τὴν χεῖρά του εἰς τὴν Λουκίαν, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν λέμβον, θὰ ἔκαμνε θαύματα μὲ τοιαῦτα στοιχεῖα, ἀλλά . . .

Καὶ συνεπλήρωσε τὴν φράσιν του στενάζων καὶ ὑψῶν τοὺς ὤμους.

— Ἐλᾶτε, εἶπεν ἡ Λουκία, θεωροῦσα τὸν ἰατρὸν, δὲν ἤλθαμεν ἐδῶ διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ κυβερνήσεων καὶ πολιτικῆς, ἀλλὰ διὰ νὰ διασκεδάσωμεν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐνέκλειον τοσαύτην συγχρόνως γυναικείαν ἀγαθότητα καὶ παιδικὴν χαρὰν, ὥστε ὁ ἰταλὸς δὲν ἐπειράχθη ὑπὸ τῆς γενομένης αὐτῷ παρατηρήσεως. Ἡ Λουκία δὲν ἤθελε ν' ἀκούῃ ὁμιλοῦντα τὸν Ἀντώνιον κατὰ τῆς κυβερνήσεως τοῦ τόπου του εἰμὴ μόνον ὅτε δὲν παρίστατο ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

Ἡ θάλασσα οὐδεμίαν εἶχε ῥυτίδα. Εὑρίσκοντο δὲ μόνον γαλακτώδεις ζῶναι, ἄλλαι κατ' εὐθεῖαν

ἀναπτυσσόμεναι καὶ ἄλλαι καμπυλούμεναι ἐπιχαρίτως διέκοπτον ἐκ διαλειμμάτων τὴν διαφάνειαν τοῦ κυανοῦ της χρώματος. Ὁ Βαπτίστας καὶ ὁ σύντροφός του ἀνέπτυξαν εὐθὺς τὴν ῥώμην τῶν μυωδῶν των βραχιόνων, ὁ δὲ πρῶτος ἐξ αὐτῶν ἀπέφευγε διαρκῶς νὰ βλέπῃ τὴν μὶς Δάβεν, ἥτις καθημένη εἰς τὴν πρύμναν ἐπὶ προσκεφαλαίου ἐπίτηδες τεθειμένου, ἔσχιζεν ἠρέμα τὸ κῦμα διὰ τῶν λεπτοφυῶν της δακτύλων, παραδιδομένη ἐντελῶς εἰς τὰ εὐάρεστα αἰσθήματα ὅσα ἐμαρτύρει τὸ ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῆς ἐπανθοῦν μειδίαμα. Ἔπλευσαν οὕτω ταχέως πέραν τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Βορδιγέρας, καὶ τότε νέον αἴφνης καὶ λαμπρὸν πανόραμα ἀνεπτύχθη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των.

Λόφων σειρὰ μεγαλοπρεπής, ἐρειδομένων ἐπὶ ζυγοῦ ὑψηλῶν ὀρέων, ἀνεπτύσσετο κυκλοτερῶς ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, διακοπτομένη καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος ὑπὸ ἀκρωτηρίων καὶ ὅρμων, καὶ ποικιλλομένη ὑπὸ γραφικωτάτων πόλεων καὶ χωρίων.

Οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἡ ψυχὴ τῆς Λουκίας ἀπήλαυον ἐν σιγῇ τὸ θέλγητρον τῆς σκηνῆς ἐκείνης, ἣν ἡ πορφυρᾶ ἀνταύγεια τοῦ δύοντος ἡλίου περιέβαλλε μαγευτικὴν καὶ ἀνέκφραστον λαμπρότητα. Ἐφ' ὅσον ηὔξανεν ἐν αὐτῇ τὸ αἴσθημα τῶν καλλονῶν, αἵτινες τὴν περιεκύκλουν, ἐπὶ τοσοῦτον κατενόει πόσον κεναὶ καὶ ἀσθενεῖς ἦσαν αἱ θαυμασιαὶ φράσεις, δι' ὧν τὸ κατ' ἀρχὰς ἐδήλου τὸν θαυμασμόν της. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης τοὐναντίον καίτοι ἀπὸ μακροῦ οἰκεῖος πρὸς τὸ θέαμα, ἐξέφραζε δι' ἐπιφωνημάτων τὸν ἐνθουσιασμόν του, καὶ συνεπέραινε λυπούμενος, ὅτι τὸ πανδοχεῖον δὲν ἔκειτο πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Βορδιγέρας.

Ἀλλ' ὁ κόλπος τοῦ Σπεδαλέττι, καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς τρία γνωστά του ἀκρωτήρια προὐκάλουν ἰδίως τὸν πανηγυρισμὸν τῆς Λουκίας. Παρεδέχετο ὅτι πρὸς τὰ παράλια τῆς Γαλλίας ἦτο ἡ θέα ποικιλωτέρα καὶ μᾶλλον ἐκτεταμένη· ἀλλά, κατὰ τὴν γνώμην της, ἡ θέα ἐκείνη δὲν εἶχε τὴν ἁρμονικὴν ἑνότητα καὶ τὸ ἐπιβάλλον μεγαλεῖον, ἅτινα ἐχαρακτήριζον τὸ πρὸ τοῦ πανδοχείου ἐκτυλισσόμενον τοπεῖον.

— Ζωγράφος, ἔλεγεν ἡ Λουκία, θὰ προετίμα ἴσως τὴν πρώτην εἰκόνα· ἀλλ' εἰς ποιητήν, εἶμαι βεβαία, θὰ ἐνέπνεεν ἡ δευτέρα πολὺ πλείονας ἰδέας ἐξ ἐκείνων, αἵτινες θίγουσι τὴν καρδίαν.

— Ἀλήθεια ; εἶπε φαιδρῶς ὁ Σὶρ Ἰωάννης· μήπως ἔγεινεν ἡ κόρη μου ποιητής ;

— Τίς οἶδε; ἀπήντησε μειδιῶσα καὶ ἐρυθριῶσα συνάμα ἡ καλὴ κόρη. Ἡ Λουκία ᾐσθάνετο ἀληθῶς εἶδός τι ποιητικῆς ἐμπνεύσεως ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς της.

Μεταξὺ δύο συμφύτων λόφων, κειμένων ὀλίγον πρὸς δυσμὰς τῆς Βορδιγέρας, ἐφάνη αἴφνης τὸ λευκὸν **palazzino** τοῦ κόμητος, περιβαλλόμενον τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὑπὸ πορφυρᾶς ἀτμοσφαίρας.

— Ἰδού, ἀνεφώνησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, δακτυλοδεικτῶν εἰς τὴν θυγατέρα του τὸ ὡραῖον μικρὸν μέγαρον, εὔμορφον ἀντικείμενον διὰ τὴν γραφίδα σου.

— Ὁ κόμης, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, ἔχει πολλὴν καλλαισθησίαν. Ἐξέλεξε μόνος του τὴν θέσιν καὶ ἔδωκε τὸ σχέδιον τῆς οἰκίας του.

— Τότε λοιπόν, παρετήρησεν ὁ βαρωνέτος, εἶνε ἐπιτηδειότερος παρ' ὅ,τι ἐνόμιζον. Αὐτὴ ἀκριβῶς εἶνε ἡ μόνη θέσις ἁρμόζουσα εἰς αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα.

— Ἀληθῶς ὑπέλαβεν ὁ ἰατρός. Ὅπου καὶ ἂν τὸ μεταθέσῃ τις, θὰ χάσῃ.

— Ὅ,τι λέγετε διὰ τὴν οἰκίαν τοῦ κόμητος, εἶπεν ἡ Λουκία, δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰ πολυάριθμα χωρία, τὰ ὁποῖα βλέπομεν ἀπ' ἐδῶ. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐσχάτη καλύβη των φαίνεται τοποθετημένη ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ ἦνε. Δὲν νομίζετε, ἰατρέ ;

— Ὁ ἀπερόληπτος θαυμασμός σας, ἀπήντησεν ἐκεῖνος μειδιῶν, μ' ἐνθαρρύνει νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἡ φυλὴ ἥτις κατοικεῖ αὐτὴν τὴν χώραν εἶνε φυλὴ καλλιτεχνῶν, οἵτινες δὲν γνωρίζουν κἂν ὅτι εἶνε καλλιτέχναι· τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ εἶν' ἐδῶ ἔμφυτον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ὅσον ἀκαλλιέργητον καὶ ἂν ἦνε, ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς θέσεως μιᾶς οἰκίας, διὰ τῆς κατασκευῆς μιᾶς πόλεως ἢ ἑνὸς χωρίου, διὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν εἶνε τεθειμένον ἓν ἄνθος εἰς τὴν κόμην μιᾶς γυναικός. Ἴσως ἀπεφάσισεν οὕτως ἡ φύσις διὰ νὰ συμφωνῶσι τὰ ἔργα της πρὸς τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὴν προνομιοῦχον αὐτὴν γῆν. Ἂν παρατηρήσητε τὴν στάσιν καὶ τὰς χειρονομίας τῶν ἀνθρώπων, τὸν τρόπον καθ' ὃν προσαρμόζουν τὰ χρώματα, τὴν χάριν μὲ τὴν ὁποίαν φοροῦν τὴν ἁπλῆν των ἐνδυμασίαν, θ' ἀνακαλύψετε πάραυτα φυσικήν τινα καλλαισθησίαν, τὴν ὁποίαν ὀφείλουν εἰς τὴν περιστοιχοῦσαν αὐτοὺς φύσιν. Λάβετε, ἐν παραδείγματι, τὸ ἀνδρικὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε ἄλλο τίποτε ἢ ἁπλοῦς κόκκινος σκοῦφος μὲ μελανὰς σειράς, ἢ τὸ ἁπλοῦν χρωματιστὸν μανδήλιον, μὲ τὸ ὁποῖον δένουν αἱ γυναῖκες τὴν κεφαλήν των. Τί ἁπλούστερον; καὶ ὅμως παρατηρήσατε κατὰ πόσους διαφόρους γραφικωτάτους τρόπους φορεῖται καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο. Ἡ νέα χωρική, ἡ ὁποία φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της ἢ ὑπὸ τὸν βραχίονά της ἓν δεμάτιον χόρτου διὰ τὴν ἀγελάδα της, δὲν λησμονεῖ ποτὲ νὰ δέσῃ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δεματίου ὀλίγους μήκωνας, ἢ κυάνους ἢ ἄλλα ἄνθη τῆς ἐποχῆς.

— Εἶνε ἐν γένει ὡραῖαι αἱ γυναῖκες ; ἠρώτησεν ἡ Λουκία.

— Ναί· ἔχουσι δηλαδὴ ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ ὡραίας φυλῆς, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος, μεγάλους σχιστοὺς ὀφθαλμούς, κόμην ἄφθονον, ὡραῖον λαιμόν, μικροὺς πόδας. Ἀλλὰ τὰ περισσότερα, καὶ ἰδίως τὴν κόμην των, καταστρέφει ἡ ὑπερβολικὴ ἐργασία. Ἡ Σπεράντσα εἶνε ὡ-

ραῖον δεῖγμα τῆς καλλονῆς τῶν γυναικῶν μας.

— Ὦ, εἶνε ὡραία ἀληθῶς, ἀνεφώνησεν ἡ Λουκία τοσοῦτον ἐνθουσιωδῶς, ὥστε ὁ Σὶρ Ἰωάννης ὕψωσεν εὐθὺς τοὺς ὀφθαλμούς του κ' ἐθεώρησε τὴν θυγατέρα του.

— Ἀλήθεια! εἶπε· καὶ ὅμως παράδοξον, ποτὲ δὲν τὸ εἶχα παρατηρήσει.

— Διότι δὲν τὴν ἐκύτταξες ποτέ, πατέρα, ἀπήντησε γελῶσα ἡ Λουκία. Ἂν εἶχες δοκιμάσει εἰκοσάκις, καθὼς ἐγώ, νὰ κάμῃς τὴν εἰκόνα της, ἤθελες παρατηρήσει τὴν κομψότητα καὶ τὴν χάριν ὅλων της τῶν χαρακτηριστικῶν.

— Ἐξαίρετα, μίς, ἐξαίρετα! ἀλλὰ ποῦ ἀπεκτήσατε, παρακαλῶ, ὅλην αὐτὴν τὴν καλλιτεχνικὴν φρασεολογίαν, ὑπέλαβεν ὁ πατὴρ μετά τινος ἐκπλήξεως. Φαίνεται, ἰατρέ, ὅτι αἱ ὁμιλίαι σας ἐπηρέασαν τὴν μικρὰν ἀγγλίδα μας.

— Πιθανόν, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρὸς ἠρέμα μειδιῶν. Ὁπωσδήποτε, εἶμαι τῆς γνώμης τῆς μὶς Δάβεν. Ἡ Σπεράντσα εἶνε καλλονή, καὶ ὁσάκις τὴν εἶδα νὰ πλύνῃ εἰς τὴν πηγήν, ἐνθυμήθην πάντοτε τὴν Ναυσικᾶν τοῦ Ὁμήρου. Ἂν ὅλον της τὸ σῶμα ἦτο ἀνάλογον πρὸς τὴν μορφὴν καὶ τὸν θώρακά της, ἡ κόρη τῆς Ῥόζας ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρότυπον τῆς Ἥβης.

— Πρέπει νὰ παρατηρήσω προσεκτικῶς αὐτὴν τὴν καλλονήν, ὅταν ἐπιστρέψωμεν, προσέθηκεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

Τὸ ἀκάτιον ἐπέστρεφεν ἤδη πρὸς τὴν Βορδιγέραν, καὶ μετὰ μικρὸν ἡ πρῶρα του ἐξυθίζετο εἰς τὴν ἄμμον τοῦ αἰγιαλοῦ. Ὁ Ἀντώνιος ἐπήδησεν ἀμέσως ἔξω καὶ προσέφερε τὴν χεῖρά του εἰς τὴν Λουκίαν· ἀλλ' ἡ νεαρὰ ἀγγλὶς ἀπεμάκρυνεν αὐτὴν φαιδρῶς καὶ ἐπήδησεν εἰς τὴν ἀκτὴν χωρίς τινος βοηθείας. Ὁ Ἀντώνιος ἔβαλε κραυγὴν τρόμου.

— Εὖγε, Λουκία! ἐφώνησεν ὁ βαρωνέτος, ὅστις εἶχε παρατηρήσει τὸ μικρὸν ἐπεισόδιον. Ἰδοὺ ἀσθενὴς διεκδικοῦσα τὴν ἐλευθερίαν της καὶ σπεύδουσα ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ ἰατροῦ της.

Διατί οἱ λόγοι οὗτοι, οἵτινες ἐῤῥέθησαν χωρίς τινος ὑποκεκρυμμένης κακίας, ἀλλ' ἀφελῶς τοὐναντίον καὶ μετὰ πολλῆς φαιδρότητος, ἐσκίασαν αἴφνης τὸ μέτωπον τοῦ Ἀντωνίου; Ὁ ἰατρὸς ἀπέδωκε προφανῶς εἰς αὐτοὺς σημασίαν ἣν δὲν εἶχον. Πᾶς ἄνθρωπος ἔχει στιγμάς τινας ὑπεραισθησίας, καὶ εἰς τοιαύτην τινα διετέλει, φαίνεται, ὁ ἰατρός. Οὐδὲν ἀπήντησε πρὸς τοὺς εὐθύμους λόγους τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, κ' ἐπροπορεύθη μόνος τοῦ πατρὸς καὶ τῆς κόρης. Ἡ Λουκία, ἧς τὴν ἀντίληψιν καθίστα ὀξυτέραν ἡ συμπάθεια, ἐννόησε τὴν σιωπήν του καὶ πλησιάσασα εἰς αὐτόν, παρεπονέθη ὅτι ἦτο κουρασμένη. Ὁ Ἀντώνιος τῇ προσέφερεν ἀμέσως τὸν βραχίονά του, κ' ἐπέστρεψαν οὕτω οἱ τρεῖς εἰς τὸ πανδοχεῖον, χωρὶς ν' ἀνταλλάξωσι λέξιν. Ὁ Ἀντώνιος ἀπεχαιρέτισε τότε τοὺς φίλους του, κ' ἐτράπη ν' ἀναχωρήσῃ· εἶτα δέ, ἐπιστρεφόμενος αἴφνης, εἶπε μετὰ προσποιητῆς ἀδιαφορίας:

— Ἀλήθεια, Σὶρ Ἰωάννη, εἶνε σήμερον, νομίζω, ἡ τεσσαρακοστὴ ἡμέρα τῆς αἰχμαλωσίας σας.

Αἱ παρειαὶ τῆς Λουκίας ὠχρίασαν.

— Ἆ! εἶπεν, ἐκπλαγεὶς κάπως ὁ βαρωνέτος.

— Μάλιστα, καὶ ἡμέρα ἑπομένως τῆς ἀπελευθερώσεώς σας, ἐξηκολούθησε λέγων μετά τινος ζωηρότητος ὁ Ἀντώνιος. Εἶνε καθῆκον εὐχάριστον δι' ἐμὲ νὰ σᾶς ἀναγγείλω, ὅτι ἡ μὶς Δάβεν εἶν' ἐντελῶς εἰς κατάστασιν νὰ ὑποστῇ ἀκινδύνως τοὺς κόπους τῆς ὁδοιπορίας.

Θαῦμα θαυμάτων! Ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἀνεσκίρτησεν ἐξ ἀγαλλιάσεως πρὸς τὴν εἴδησιν ταύτην· δὲν ἐῤῥίφθη εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ἐλευθερωτοῦ του ἐν παραφορᾷ εὐγνωμοσύνης, οὐδ' ἔσφιγξε κἂν ἐν διαχύσει τὴν χεῖρά του. Τοὐναντίον τὸν ἀφῆκε ν' ἀναχωρήσῃ, ὀλίγας μόνον λέξεις ψιθυρίσας ἐν ἀμηχανίᾳ.

— Ἆ, ἀληθῶς... πολὺ καλά... εὐχαριστῶ!

Καὶ παρηκολούθησε τὴν Λουκίαν χωρὶς νὰ εἴπῃ τι ἄλλο. Διατί ἆρά γε ἀποδέχεται τοσοῦτον ψυχρῶς ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀγγελίαν τοσοῦτον ἀνυπομόνως προσδοκωμένην;

Δὲν εἶνε λοιπὸν πλέον ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις πρό τινων μόλις ἑβδομάδων θὰ ἐπλήρωνε διὰ τοῦ ἡμίσεος εἰσοδήματός του τὴν ἐκ τοῦ πενιχροῦ πανδοχείου ἀναχώρησίν του; Ὄχι· ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν εἶνε πλέον ὁ ἴδιος· μετεβλήθη, ἤλλαξεν, ἔγεινεν ἀπαθής· δὲν ἔχει πλέον δύναμιν ν' ἀποφασίσῃ, δὲν ἔχει τὸ θάῤῥος νὰ εἴπῃ: Αὔριον, μεθαύριον, μετὰ μίαν ἑβδομάδα. Ὁ γηραιὸς εὐπατρίδης ὑπέστη βαθμηδὸν καὶ ἀνεπαισθήτως τὴν ἐπίδρασιν τῆς κυκλούσης φύσεως· ὁ οὐρανός, ἡ θάλασσα, ὁ γλυκὺς καὶ μυροβόλος ἀὴρ τὸν μετέβαλον. Ὁ Ἀννίβας εὗρε τὴν Καπύην του.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐκάθισε, δύσθυμος καὶ σιωπηλός, τῆς δὲ Λουκίας τὸ βλέμμα προσεπάθει ν' ἀναγνώσῃ εἰς τὰ βάθη τῶν ἐνδομύχων του διαλογισμῶν. Ἐναγωνίως ἀνέμενεν αὕτη τὴν ἔκβασιν τῶν μελαγχολικῶν του σκέψεων, ὁ δὲ βαρωνέτος συνέσπα τὰς ὀφρῦς, ὡς ἄνθρωπος μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ ἀκριβῶς καὶ ἐξηγήσῃ τοὺς ἰδίους του στοχασμοὺς καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ αἰσθήματα. Τέλος ἤρχισε βλέπων σαφέστερον τὰ πράγματα, καὶ κατενόησε πόσα ἄτοπα ἤθελεν ἔχει ταχεῖα ἀναχώρησίς του ἐκ Βορδιγέρας. Ἡ φυτολογικὴ συλλογή, ἣν παρεσκεύαζε διὰ τὸ Δάβεν, δὲν εἶχεν ἔτι συμπληρωθῇ, ἡ δὲ τῆς Λουκίας ὑγεία εἶχε τοσοῦτον βελτιωθῆ ἀληθῶς, ὥστε κρῖμα θὰ ἦτο νὰ φύγωσι χωρὶς κατεπειγούσης ἀνάγκης. Τέλος δέ, ἀφοῦ ὁ Ὥβραϊ δὲν ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ ἐν Λονδίνῳ πρὸ τῶν τελευταίων ἡμερῶν τοῦ Αὐγούστου, καλὸν ὁπωσδήποτε θὰ ἦτο νὰ μείνῃ ἡ Λουκία ὅπου εὑρίσκετο, ἵν' ἀπολαύσῃ τὸν ἀέρα ἐκεῖνον, ὅστις τοσοῦτον τῇ ἦτο ὠφέλιμος.

Ὅτε κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο ὁ

νέμνησε ζωηρῶς τὸ Vescovato τῆς Κορσικῆς· ἐκεῖνο μὲν καλύπτεται ὑπὸ καστανεῶν, αὕτη δὲ ὑπὸ ἐλαιῶν. Ὁ Χέκελ, ἔν τινι περὶ Κερκύρας ἀξιαναγνώστῳ πραγματείᾳ, ἐκφράζει τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ, διότι τόσῳ ὀλίγοι ζωγράφοι μεταβαίνουσιν εἰς Κέρκυραν καὶ Κορσικήν. Κρῖμα! Ἀλλὰ τῶν ταξειδίων αἱ δαπάναι εἶναι οὐ σμικραί, ἀμφότεραι δ' αἱ νῆσοι κεῖνται ἀπομεμακρυσμέναι τῆς ὁδοῦ τῶν ἀγοραστῶν τῶν εἰκόνων καὶ τοῦ συρμοῦ. Ἡ Κορσικὴ ἀνταμείβει πανταχοῦ τοὺς πόνους τοῦ καλλιτέχνου· εἶναι μεγαλοπρεπεστέρα, πλουσιωτέρα περὶ τὰς φυσικὰς καλλονὰς ἢ ἡ Κέρκυρα· πλὴν τούτου ἡ Κέρκυρα δὲν δύναται ν' ἀντιμετρηθῇ πρὸς τὸ ἐγκαλλώπισμα πάσης πλαστικῆς τέχνης, τὸ Κάπρι. Ἐρευνῶν τὴν μακαρίαν νῆσον τῶν Φαιάκων ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν ἔποψιν, κατέληξα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη εἶναι ἁρμοδιωτέρα τῇ φαντασίᾳ τοῦ ποιητοῦ παρὰ τῇ τοῦ ζωγράφου. Ἡ φυτεία εἶναι παραπολὺ πολυτελής· δάση ἐλαιώνων περιβάλλουσι τὸ πλαστικὸν σῶμα τῆς νήσου ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς· ἐλλείπει ὅμως ἡ γραφικῶς ὑπερέχουσα πεύκη, ἐλλείπουσι τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαιότητος καὶ τοῦ μεσαιῶνος, ἅτινα τόσῳ μαγευτικὴν καὶ ἐπιδρῶσαν ἱστορικὴν ζωὴν χαρίζονται ταῖς ἐξοχαῖς τῆς Ἰταλίας. Καὶ ὅμως, τί δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ ἐνταῦθα καλλιτέχνης μεγαλοφυής, ζωγραφῶν τὰς θαλάσσας καὶ τοὺς κόλπους, τὰς ζωηρὰς ἀκτὰς καὶ τ' ἀκρωτήρια, τοὺς ἐκβακχεύοντας λόφους καὶ τὰς εἰδυλλιακὰς πεδιάδας καὶ τὴν μόνην μεγάλην ἡρωϊκὴν σκηνὴν τῆς Ἠπείρου! Οὐχὶ ἡ πλαστικὴ τῶν σχημάτων εἶναι τοῦθ' ὅπερ ἤθελεν ἀναδείξῃ τὴν τέχνην αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ πανταχοῦ ἀποπνέων ἀμβρόσιος αἰθὴρ καὶ ἡ τῶν χρωμάτων ἁρμονία. Ὁ μὴ ἔχων καλλιτεχνικὴν συναίσθησιν τοῦ ἰονίου αἰθέρος, δὲν πρέπει ἐνταῦθα οὐδὲ γραμμὴν ν' ἀγάγῃ. Τὸ θεσπέσιον φῶς τῆς μακαρίας ταύτης φύσεως εἶναι αὐτὴ ἡ γοητευτικὴ αἴγλη ὑφ' ἧς παρίστανται ἡμῖν περιβεβλημένοι οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ καὶ ἄνθρωποι· πάντες περιβάλλονται αἴγλῃ φωτεινῇ.

Πολλάκις ἠλάσαμεν ἐφ' ἁμάξης διὰ τῆς νήσου πρὸς τὰς ἰονικὰς ἀκτάς. Ὡραῖος κεῖται ἐκεῖ ὁ Πέλεκας, πρὸς ὃν ἀφικνεῖταί τις ἀνερχόμενος θαλεροῦ λόφου, ἐφ' οὗ κεῖνται καὶ αἱ κῶμαι Βαρυπατάδες, Βηρὸ καὶ Καστελλάνοι. Ὑψηλὰ ἐπὶ τοῦ βράχου κεῖται ὁ Πέλεκας· αἱ ὁδοὶ εἰσὶ κεκλασμέναι ἐπὶ τῆς φαλακρᾶς πέτρας· αὐτὴ ἡ κώμη οὐδὲν θὰ εἶχε τὸ ἐνδιαφέρον, εἰμὴ κατεῖχε θαυμασίαν θέσιν. Αἱ κερκυραϊκαὶ κῶμαι, ἐν αἷς οὐδαμοῦ ἀπαντᾷ μνημεῖόν τι, οὐδὲν ἔχουσι τῆς οἰκοδομικῆς τέχνης τοῦ ἰταλικοῦ μεσαιῶνος, ἥτις τὴν φαντασίαν ἀναπτεροῖ. Οἱ πύργοι τῶν βαρώνων καταρρέουσι, καὶ αὐταὶ αἱ ἐκκλησίαι δὲν εἶναι ἄξιαι λόγου, πολλάκις ἐκ μόνου τοῦ κωδονοστασίου διακρινόμεναι τῶν οἰκιῶν. Παιδία χορεύουσι περὶ ἡμᾶς, ἄνθη προσφέροντα, οὐχὶ ἐπαιτοῦντα ἀλλὰ ἀστεϊζόμενα. Ἀντὶ τοῦ *Κύριε*, προσφωνοῦσιν ἡμᾶς τουρκιστὶ (;) *ἀφέντη*, ὅπερ ἐδιδάχθησαν βεβαίως ἀπὸ τῶν ἀλβανῶν (;) Ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς ταύτης ἐπιβλέπει τις ὅλα τὰ νῶτα τῆς νήσου ἀπὸ τῆς μιᾶς θαλάσσης μέχρι τῆς ἑτέρας. Ἡ πόλις καὶ τὰ προάστεια φαίνονται ὑψούμενα ἐπὶ τῆς ἀκτῆς καὶ περαιτέρω φεγγοβολεῖ ὁ θαλάσσιος ὀχετὸς, ὃν σχηματίζουσι τὰ ὄρη τῆς Χιμάρρας καὶ τοῦ Πίνδου. Καὶ ὁ ἀπαστράπτων τῆς Ἀρτέμιδος καθρέπτης, ἡ λίμνη Χαλικιοπούλου, μετὰ τῶν ἀκτῶν αὐτῆς καθορῶνται ἐκεῖθεν. Πρὸς βορρᾶν ὄρη περιβάλλουσι μεγάλην πεδιάδα, τὸ *Λιβάδι τοῦ Ῥόπα*, πράσινον ἐκ τῶν σπαρτῶν· ὁδοὶ λευκάζουσαι ἐν τοῖς πέρασιν αὐτοῦ ἄγουσιν εἰς τὰς διαφόρους κώμας, ἔστιν ὅτε δὲ τὸ φῶς τῆς ἑσπέρας μαρμαίρει ἐπί τινος τέλματος, ὡς ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Μαραθῶνος. Ὑπεράνωθεν ὁ Παντοκράτωρ ἀναπτύσσει πᾶσαν τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτοῦ, ἑτέρωθεν δ' ἐκτείνεται τὸ Ἰόνιον πέλαγος, ἐξ οὗ ἀναδύουσι τολμηρῶς προβάλλοντα ἀκρωτήρια.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

Περὶ ὀλίγων κατεστραμμένων σελίδων

ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Πολὺς γίνεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ λόγος περὶ τῶν ζημιῶν ἃς ὑπέστη ἡ ἀρχαία τέχνη καὶ φιλολογία ἕνεκα τοῦ φανατισμοῦ τῶν μοναχῶν. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθεῖς αὗται αἱ μομφαί, ἀλλὰ δὲν στεροῦνται ὑπερβολῆς τινος. Συστηματικὴ καταστροφή, ἐθελούσιος ἀφανισμὸς τῶν ἀρχαίων κτιρίων καὶ τῶν κλασικῶν συγγραφῶν σπανίως μόνον συνέβη· αἱ δ' ἐπελθοῦσαι βλάβαι ἀναφέρονται κυρίως εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ὑλικοῦ τῶν μνημείων πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς νέας θρησκείας καὶ τῆς νέας φιλολογίας. Ναοί τινες ἀρχαίων θεοτήτων μετεποιοῦντο εἰς ἐκκλησίας χριστιανικῶν ἁγίων, πολλαὶ δὲ τῶν μεσαιωνικῶν ἐκκλησιῶν οὐ μόνον τὴν θέσιν ἀρχαίων ναῶν δεικνύουσιν, ἀλλὰ καὶ διασῴζουσιν ἐκείνων λίθους, στύλους, ἀνάγλυφα, ἐπιγραφάς. Οἱ *παλίγκτιστοι* οὗτοι ναοὶ ἐπέχουσιν ἀκριβῶς τὴν θέσιν τῶν *παλιμψήστων* χειρογράφων. Ὡς ἐπὶ τῶν θεμελίων ναοῦ τινος τοῦ Ποσειδῶνος ἀνῳκοδομήθη ἐκκλησία τις τοῦ ἁγίου Νικολάου, οὕτως ἐπὶ περγαμηνοῦ κώδικος τοῦ Στράβωνος ἐπεγράφοντο μετὰ τὴν ἔκπλυσιν ᾠδαὶ τοῦ Ψαλτῆρος. Πολλάκις δ' ἔχομεν διπλοῦν χριστιανικὸν μνημεῖον ἐπὶ ἀρχαίων θεμελίων καὶ διπλῆν νεωτέραν γραφὴν ἐπὶ παλαιᾶς περγαμηνῆς. Ὡς δ' ὁ ἄγγλος Mullooly κατώρθωσε νὰ μελετήσῃ καὶ χωρίσῃ ἀπ' ἀλλήλων τὰ ἐπάλληλα οἰκοδομικὰ στρώματα τῆς ἐν Ῥώμῃ περιέργου ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Κλήμεντος, οὕτως ὁ κλεινὸς Mommsen ἠδυνήθη νἀναγνώσῃ τὰς ἀλλήλαις ἐπικειμένας γραφὰς τοῦ παλιμψήστου κώδικος τοῦ Ῥωμαίου νομοδιδασκάλου Γαΐου. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ νομισθῇ ὅτι ἡ νέα αὕτη κτίσις τῶν οἰκοδομημάτων καὶ ἡ νέα διάξεσις τῶν χειρογράφων ἐγίνετο πάντοτε ἐκ φανατισμοῦ

κατὰ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, τῆς θρησκείας, τῆς τέχνης καὶ τῶν γραμμάτων αὐτοῦ. Οὐ σπανίως εὑρίσκομεν κλασικὰς συγγραφὰς γεγραμμένας ἐπὶ διεξεσμένων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων. Πρὸς τὴν μεταποίησιν ἢ μᾶλλον ἀνανέωσιν ἦγε πολλάκις ἁπλῶς καὶ μόνον ἡ σπάνις τοῦ ὑλικοῦ, ὅπερ εὑρίσκοντες πρὸς τὰς νέας ἀνάγκας ἕτοιμον παρελάμβανον οἱ Χριστιανοὶ Ἕλληνες.

Ὑπῆρξαν ὅμως καὶ τὰ φανατικὰ πνεύματα, οἱ μισόκαλοι καλόγηροι, οἱ ἀποκλειστικοὶ λάτραι τῆς ἐκκλησιαστικῆς παιδείας ἢ μᾶλλον οἱ τυφλοὶ καὶ ἀβέλτεροι ὀπαδοὶ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῆς τύπων, ἐξ ὧν προῆλθε βλάβη δεινὴ εἰς τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐξωτερικὴν καὶ θύραθεν θεωρηθεῖσαν γραμματείαν, τήν τε τῆς ἀρχαιότητος καὶ τὴν κοσμικὴν τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐν τῇ ἐν Σέρραις μονῇ τοῦ Προδρόμου ἥτις διεφύλασσε σὺν τοῖς ἄλλοις τὴν βιβλιοθήκην τοῦ πολλοῦ Πατριάρχου Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου οἱ μοναχοὶ διηγοῦντο τῷ παρ' ἡμῖν καθηγητῇ κ. Πανταζίδῃ ὅτι πρό τινων δεκαετηρίδων μόλις κατὰ τὴν αὐτόθι σωζομένην παράδοσιν ἕνεκα ἐλλείψεως χώρου ἐχωρίσθησαν ἐκ τῶν χειρογράφων τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀπὸ τῶν κοσμικῶν καὶ ἐκεῖνα μὲν διεφυλάχθησαν, ταῦτα δ' ἐκάησαν. Καὶ ἐδεικνύετο εἰς τὸν ἐκπεπληγμένον θεατὴν ὁ τόπος τῆς αὐλῆς ἔνθα ἐλέγετο ἀναφθεῖσα ἡ μοιραία πυρά.

Ἄλλο παράδειγμα ἐπ' αὐτοφώρῳ, οἱονεὶ εἰπεῖν, συλληφθὲν καὶ ἀναισχύντως ἐξομολογούμενον θέλω νἀναφέρω σήμερον ἐνταῦθα δι' ὀλίγων, μαρτυροῦν τὴν ἐς ἀεὶ ἀπώλειαν ὀλίγων, πάντως πολυτίμων, σελίδων τῆς πατρίου ἱστορίας. Τὰ ἑλληνικὰ χειρόγραφα τῶν παρελθόντων αἰώνων σπανίως ποτὲ περιέχουσι πίνακα τῶν περιεχομένων καὶ ἂν δ' ἐμπεριέχουσιν εἶνε οὗτος ἀτελὴς καὶ ἀνάξιος πίστεως. Εἰς τὸν ἐρευνητὴν ἐπιβάλλεται πάντοτε ἡ ὑποχρέωσις νὰ ἐξετάσῃ τὰ χειρόγραφα φύλλον πρὸς φύλλον. Μία τῶν σπανίων ἐξαιρέσεων χειρογράφου περιέχοντος πίνακα εἶνε ὁ ὑπ' ἀριθ. 493* κῶδιξ τῆς ἁγιορειτικῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων. Εἶνε δὲ τοῦτο χειρόγραφον ἐπὶ χάρτου, σχήματος τετάρτου, συνιστάμενον ἐκ φύλλων 218, καὶ περιέχει λόγους καὶ συγγραφὰς πατέρων, ὧν ἡ ἀπαρίθμησις δὲν ἐνδιαφέρει τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑστίας. Μετὰ χαρᾶς καὶ ἀνυπομονησίας εὗρον, μόλις ἀνοίξας τὸν κώδικα, σημειούμενα ἐν τῷ προτασσομένῳ πίνακι καὶ τὰ ἑξῆς ὡς περιεχόμενα ἐν αὐτῷ· «Θάνατος Σουλτὰν Ἰμπραΐμ, βασιλεία Σουλτὰν Μεχμέτ. Πόλεμος τοῦ Μορέως.» Ἀνυπομόνως ἔστρεψα τὰ φύλλα ἵνα εὕρω καὶ ἀναγνώσω, πρὶν γείνῃ ἡ τακτικὴ τοῦ κώδικος περιγραφή, τὴν διήγησιν ταύτην περὶ τῆς ἁλώσεως τοῦ Μορέως ὑπὸ τῶν Βενετῶν. Ἀλλ' ἐν τῇ ὡρισμένῃ θέσει τοῦ βιβλίου ἔνθα ἔμελλε νὰ περιέχηται αὕτη τί εὗρον ἀντὶ τῶν ἀναμενομένων ἀγνώστων ἴσως καὶ νέων ἱστορικῶν εἰδήσεων; Τῶν φύλλων ἐσώζετο μόνη ἡ πρὸς τῇ ῥάχει τοῦ χειρογράφου ἐνίων ᾤα, ἦσαν δ' ἐπιμελῶς διὰ κοπίδος ἐξῃρημένα καὶ μόνον ἐσώζετο μικρὸν μέρος ἐκ τοῦ τέλους τῆς ἱστορικῆς διηγήσεως, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἤρχιζε νέον κεφάλαιον, ἐκκλησιαστικός τις λόγος ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἐπλήρουν τὸ χειρόγραφον. Ἡ πρώτη σκέψις μου ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς βαρβάρου ἐκείνης κολοβώσεως ὑπῆρξεν, ὅτι ἐσυλήθησαν ἴσως τὰ φύλλα ἐκεῖνα ὑπό τινος τῶν πολλῶν ἐπιδρομέων τῶν ἁγιορειτικῶν βιβλιοθηκῶν, οἵτινες πολλάκις εἶχον ἐν χερσὶ μᾶλλον ἑτοίμην τὴν κοπίδα ἢ πρόχειρον τὴν γραφίδα. Ἀλλ' ὄχι. Ἐν τῷ περιθωρίῳ ἐφρόντισεν ὁ δράστης νὰ δηλώσῃ ἑαυτὸν καὶ μονονοὺ ἠθέλησε νἀποσπάσῃ τὰ ἐπιφωνήματα φιλευλαβοῦς θαυμασμοῦ διὰ τὴν ὡραίαν του πρᾶξιν. Ἀνέγνωσα δ' ἐκεῖ ἀνορθόγραφα τὰ ἑξῆς· «εἰς τὸ παρὸν βιβλίον εὑρέθησαν καὶ εἰ»δήσεις τῶν βασιλέων καὶ πολέμων καὶ διὰ τοῦτο »θείῳ ζήλῳ κινούμενος ἔκοψα αὐτοὺς τοὺς λό»γους καὶ τοὺς ἔκαψα. Ἀπορῶ εἰς τὴν ἀγνωσίαν »τοῦ καλλιγράφου πῶς ἔνωσεν μὲ τὰ θεῖα λόγια »τὰ ἐξωτερικά.» Θεῖος ζῆλος ἦτο λοιπὸν ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐκκοπῆς. Ἀλλὰ δὲν ἐφρόνησα ταῦτα οὔτ' ἐγὼ οὐδὲ ὁ ἀναγνώστης βεβαίως. Ἱκανὸν δὲ χρόνον πρὸ ἡμῶν χεὶρ ἀγνώστου φιλοκάλου ἐρευνητοῦ τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος ἐξέφρασε κάτωθεν τῆς ἀνωτέρω παρατεθείσης ὁμολογίας τοῦ ἐνζήλου καλογήρου τὴν προσήκουσαν ἀγανάκτησιν δι' ἐκφράσεως ἁρμοδίας ἣν τὸ κατ' ἐμὲ ὑπογράφω μὲ ὅλα τὰ σωστά μου «Τὸν ψυχρόν σου τὸν καιρὸν »ἀσεβέστατε τῶν ἀνθρώπων.»

Ἐν δὲ τῷ περισωθέντι στενῷ περιθωρίῳ ἑνὸς τῶν ἀποκοπέντων φύλλων προσέθηκε πιθανῶς ὁ αὐτὸς «κατηραμένη ἡ χεὶρ ἡ κόψασα ταῦτα τὰ »φύλλα. Ὢ τῆς ἀνοίας καὶ ἀμαθείας τοῦ τρικα»θλίου».

Οὕτως ἕνεκα ὑπερβάλλοντος θείου ζήλου κατεστράφησαν ὀλίγαι σελίδες τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἱστορίας, ἃς καὶ ἀγνοῶν δύναμαι νὰ καλέσω πολυτίμους ἕνεκα τῆς σπάνιος τῶν παρ' ἡμῖν τοιούτων χρονικῶν. Καὶ τίς μὲν ὁ συντάξας τοῦτο ἀγνοοῦμεν, ὡς εἰκός, ὡς καὶ τίνας λεπτομερείας περιεῖχον τὰ ἀπολεσθέντα φύλλα, τοῦτο δὲ μόνον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι, κρίνοντες ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ τῆς γραφῆς, εἰκάζομεν ὅτι τὸ χειρόγραφον ἀντεγράφη ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Ἰωσὴφ τοῦ ἐκ Σινώπης, ὅστις καὶ ἄλλους πολλοὺς κώδικας τῆς ἰβηριτικῆς βιβλιοθήκης ἔγραψε. Καὶ ἡ μὲν ἱστορικὴ ἐκείνη διήγησις ἀπώλετο ἀνεπιστρεπτεί, ἀφ' οὗ ὁ εὐλογημένος ἐκκοπεὺς ἐφρόντισε καὶ νὰ καύσῃ τὰ φύλλα κατὰ τὴν ῥητήν του ὁμολογίαν, ὥστε ἡμεῖς ἐπάθομεν σχεδὸν τὸ πάθημα τοῦ ἥρωος τοῦ *Ἀπολωλότος χειρογράφου* τοῦ Freytay, ὅστις ἀφ' οὗ πολὺ ἐμόχθησε καὶ πολλὰ εἶδε καὶ ἔπαθε βαίνων ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ κώδικος τοῦ

* Τοῦ λόγου ὄντος περὶ ἀθωνικῶν χειρογράφων ὁ ἀριθμὸς ἐννοεῖται τεθεὶς ὑπ' ἐμοῦ κατὰ τὴν τὸ παρελθὸν θέρος γενομένην κατάταξιν.

περιέχοντος τἀπολωλότα βιβλία τῶν Ἱστοριῶν τοῦ Τακίτου κατέληξεν εἰς τὸ νὰ εὕρῃ . . . τὰ ξύλινα ἐξώφυλλα αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν πλὴν τῶν ἐξωφύλλων τοῦ σταχωτοῦ συνήντησεν ἐν ᾧ ἐζήτει τὸ χειρόγραφον τὴν ὡραίαν μεθ' ἧς ἔμελλε νὰ συνδεθῇ διὰ τῶν δεσμῶν τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ γάμου, ἡμεῖς δ' ἀντὶ τούτου εὕρομεν . . . μόνον τὸν *θεῖον ζῆλον* τοῦ καταστροφέως καὶ τὸ ἑξῆς μικρὸν ἀπόσπασμα δι' οὗ ἐπερατοῦτο τὸ χρονικὸν, διασωθὲν χάριν τοῦ αὐτοῦ θείου ζήλου, ἵνα μὴ ἀφανιζομένου καὶ τούτου συναφανισθῇ κανεὶς ἀσκητικὸς λόγος Ἰωσὴφ τοῦ Βρυεννίου. Τὸ ἐσώσαμεν ὡς διδακτικὸν ἐπισφράγισμα τῆς ἄνω ἐκτεθείσης μικρᾶς ἱστορίας· «[ἀρχιστρα]τήγου, »τὸν ἐξοχώτατον Δομένικον Μοτζενίγον, ἄνδρα »ἐμπειρότατον τοῦ πολέμου, ἐλπίζοντας ἀπὸ τὴν »μεγάλην του θαυμαστὴν φρόνησιν ὅτι θέλει κάμει πολλὰ καὶ μεγάλα ἀνδραγαθήματα εἰς τι»μὴν τῆς πατρίδος του καὶ παντελῆ ἀφανισμὸν »τῶν ἀπίστων Ἀγαρηνῶν, καὶ διατὶ εὑρίσκεται »εἰς αὐτὸν μία θαυμασιωτάτη ἐμπειρία εἰς τὰ τοῦ »πολέμου καὶ διατὶ θέλει πολεμήσει κρατῶντας »τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ἕνας τοσοῦτον εὐτυ»χέστατος πρίγγηψ, ὁ Μουρεζίνης».

Σπυρ. Π. Λαμπρος.

ΟΙ ΑΝΤΙΠΟΔΕΣ

[Εἰκών].

I

Ἡ Κλυταιμνήστρα ἐθεωρεῖτο κοινῶς ὡς κόρη, κατὰ 17 μόλις Μαΐους *δρέψασα ναρκίσσους* ἐκ τοῦ προγονικοῦ της *περιβολίου* κειμένου ἐν Ἀμπελοκήποις.

Ἡ Τρισεύγενη, ἥτις συνήθως προσηγορεύετο Κυρα-Κώσταινα, ἐφαίνετο ὡς γραῦς, κατὰ 71 σχεδὸν Φεβρουαρίους συλλέξασα *βρούβας* ἐν συνδυασμῷ μετὰ *καυκαληθρῶν* καὶ *ραδικίων* ἐκ τῶν διαφόρων ἀγρῶν, οὓς ὁ μακαρίτης σύζυγός της Κυρ-Κώστας, ἀποθανὼν ἐν καιρῷ τῆς χολέρας, κατέλιπεν εἰς τὴν ἀπορφανισθεῖσαν οἰκογένειάν του, ἥτις συνέκειτο ἐκ τῆς γνωστῆς ἤδη ξυνωρίδος δηλ. τῆς Κυρα-Τρισεύγενης καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας μονογενοῦς θυγατρός των.

Ἐν τούτοις ἂν ἠρωτῶντο τὰ ἀνύπαρκτα ληξιαρχικὰ βιβλία, θὰ ἀπεκρίνοντο, ὅτι ἡ μὲν Τρισεύγενη Κώστα Μπατζακιώτη τὸ *γένος* Μπούρδη ἦτο μόλις 55 ἐτῶν, ἡ δὲ δεσποινὶς Κλυταιμνήστρα Βαζαγιώτου 29, ἤτοι παρὰ ἓν τριάκοντα . .

Ἡ ὀπτικὴ αὕτη ἀπάτη προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι, ἡ μὲν μήτηρ μὴ οὖσα ποσῶς εὐχαριστημένη ἐκ τῆς ἐν χηρείᾳ ζωῆς της, δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀνεστέναζεν ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ μακαρίτου, ἐκάθητο δὲ εἰς γωνίαν τινὰ κεκυφυῖα καὶ ἔχουσα τὴν ῥῖνα οἱονεὶ προσηλωμένην ἐπὶ εὐρυτάτου *τσουραπίου*, ὅπερ διαρκῶς ἔπλεκε· τότε δὲ μόνον διέκοπτε τὸ καλλιτέχνημά της ὁσάκις θρηνώδης φωνὴ ἐκ τοῦ μαγειρείου ἀφικνουμένη ἐδήλου, ὅτι τὸ μαγειρευόμενον κρέας ἐζήτει ὕδωρ, ὅπως μὴ γίνῃ παρανάλωμα τοῦ πυρός.

Ἡ θυγάτηρ ὅμως πρὸ τοῦ καθρέπτου διημερεύουσα σχεδὸν, ἐφήρμοζε τοὺς νεωτέρους θριάμβους τῆς κομμωτικῆς τέχνης ἥτις κατώρθωσε νὰ ἐξευτελίσῃ τὸν πανδαμάτορα χρόνον καλύπτουσα τὰς ῥυτίδας· ὅταν δὲ ηὐχαριστεῖτο ἐντελῶς ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ της ἔρριπτεν ἐπὶ τοῦ κατόπτρου τὸ ὕστατον βλέμμα συνοδευόμενον ὑπὸ παρατεταμένου μειδιάματος, καὶ καθημένη νωχελῶς ἐπὶ μαλθακῆς ἕδρας ἀνελάμβανε τὸ **roman** . . .

II

Πρὸ δεκαετίας ἡ Κλυταιμνήστρα εἶχεν ἀποπερατώσει λίαν εὐδοκίμως τὰς σπουδάς της, ὀλίγους δὲ μῆνας μετὰ τὴν ὁριστικὴν ἐν τῇ πατρικῇ της οἰκίᾳ ἐγκαθίδρυσιν ἤρχισε νὰ ὑπεισέρχηται εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ οἴκου, τοσούτῳ δὲ τεχνηέντως ἀφῄρει ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μητρός της τὰς ἀοράτους ἡνίας, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου τὰ πάντα ἦσαν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν της· καὶ ἐνόησε μὲν ἡ μήτηρ τὴν βυσσοδομουμένην μεταπολίτευσιν, ἀργὰ ὅμως καὶ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ ἐξουσία εὑρίσκετο πρὸ πολλοῦ ἀκλόνητος εἰς τὰς ἁδρὰς χεῖρας τῆς θυγατρός της, προβαινούσης πλέον εἰς ῥιζικὰς μεταρρυθμίσεις· τότε δὲ μὴ ἔχουσα τί ἄλλο νὰ πράξῃ ἡ Κυρα-Κώσταινα, ἐγεύετο ἀγογγύστως τὸν ἄρτον τῆς δουλείας καὶ περιωρίζετο μόνον εἰς τὸ νὰ συνοδεύῃ ἕκαστον τοῦ κατακτητοῦ νεωτερισμὸν διὰ βαθέος ἀναστεναγμοῦ, ὃν πολλάκις ἀπέπνιγεν ἐν τῇ γενέσει του τὸ αὐστηρὸν τῆς Κλυταιμνήστρας βλέμμα . . . **Sic transit** κτλ. ἡ Σύγκλητος ἐπεσκιάσθη ὑπὸ τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὀφείλομεν ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν χάριν ἱστορικῆς ἀκριβείας, ὅτι τὰ πρῶτα βήματά της δὲν ἔστεψεν ἐπιτυχία· διότι, θελήσασα νὰ ἐξαγάγῃ τὸ φέσιον ἐκ τῆς μητρικῆς κορυφῆς καὶ νὰ τὸ ἀντικαταστήσῃ δι' εὐρωπαϊκοῦ πίλου, ἀπήντησε ζωηρὰν ἀντίστασιν, διακηρυξάσης τῆς Κυρα-Κώσταινας, ὅτι τὸ φέσιον θὰ τὸ ἀποθέσῃ ἐν τῷ τάφῳ μετὰ τῆς κεφαλῆς της, τὴν ἠπείλησε δὲ καὶ δι' ἀπεργίας ἰδίως εἰς τὸ περὶ μαγειρικῆς κεφάλαιον, ὅπερ ἀπήλπισε τὴν Κλυταιμνήστραν, καὶ τὴν ἠνάγκασε νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀξιώσεώς της καὶ νὰ ὑποχωρήσῃ, ἐπειδὴ ἦτο πολὺ *συχασιάρα*, καὶ δὲν ἐνόει νὰ φάγῃ ἐξ ἄλλης χειρὸς εἰμὴ μόνον ἐκ τῆς μητρικῆς.

Ἐν τούτοις ἡ πρώτη αὕτη ἀποτυχία δὲν ἀπεθάρρυνε τὸν ἀτρόμητον νεωτεριστήν μας, ὅστις ὑπῆρξεν εὐτυχέστερος τῶν Γράκχων διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν δὲν εἶχον χρήματα, ἐνῷ ἡ ἡρωΐς ἡμῶν εἶχεν εἰς τὰς χεῖράς της ἱκανὰς *γκούπιας* εὑρεθείσας ἐντὸς λαγήνου κεκρυμμένης ἐν τῇ κόπρῳ τοῦ σταύλου. . . Ὦ σταῦλε, σταῦλε! σὺ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἄλλοτε ἀντήχει ἡ μελῳδικὴ τοῦ ὄνου φωνὴ, τοῦ χαριεστάτου, λέγω, Κουτσάφτη, ὀφείλοντος τὴν ἐπωνυμίαν του εἰς

ἀτυχῆ τινα ἔριδα μετὰ φιλελευθέρου συναδέλφου του, καθ' ἣν, ἂν καὶ δὲν εἶχε περιχαραχθῆ ὁ γνωστὸς ἱπποτικὸς κύκλος, ὁ ἥρως μας ἀπώλεσεν οὐ μόνον τὴν τιμὴν ἀλλὰ καὶ τὸ *αὐτί του*. . . ὁπόσον ἤκμαζες ἄλλοτε!! ἀλλ' ἤδη φεῦ! ὦ προγονικὲ σταῦλε, μάτην ὁ ἀρχαιολόγος θὰ προσπαθήσῃ νὰ σὲ ἀναγνωρίσῃ μεταβληθέντα εἰς δωμάτιον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ δεσποινὶς *ἔπαιρνε* **bains aromatiques**. . . .

Τοιαύτας ἀλλοιώσεις ὑπέστησαν καὶ ἄλλα διαμερίσματα τοῦ πατρικοῦ οἴκου. Τὸ εὐάερον λ. χ. πατητήριον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέτον σανίδας[1] ἐκοιμᾶτο κατὰ τὰς αὐχμηρὰς τοῦ θέρους μεσημβρίας τὸ εὐδαιμον ζεῦγος, τοσοῦτον μετεβλήθη, ὥστε ἂν ἐπανήρχετο εἰς τὴν ζωὴν θὰ ἠδυνάτει νὰ ἀναγνωρίσῃ ἑαυτό· καὶ δικαίως, διότι μετεσκευάζετο ὅπως γίνῃ **galerie de peintures**. Οὐδέποτε ὅμως, καθὼς λέγουσι, συνετελέσθησαν αἱ προπαρασκευαὶ, ὁμοιάζουσαι κατὰ τοῦτο τὰς Ἐθνικάς . .

Περιττὸν κρίνομεν ν' ἀναφέρωμεν τὰς λοιπὰς μεταρρυθμίσεις, ἃς ἐπήνεγκεν ὁ ἀτρόμητος ἀνακαινιστής, ἐμπιστευόμενοι τοῦτο εἰς τὴν φαντασίαν τοῦ ἀναγνώστου· ἐν τούτοις δὲν δυνάμεθα ν' ἀποσιωπήσωμεν μικράν τινα μεταβολὴν καὶ διὰ πολλοὺς μὲν ἴσως ἄλλους λόγους. ἰδίως ὅμως διότι κατελύπησε τὴν Κυρα-Κώσταινα . . . τὸ κλασικὸν δηλαδὴ τοῦ συζύγου της *μπουζούκιον*, ὅπερ τιμητικὴν ἄλλοτε κατεῖχεν ἐν τῇ αἰθούσῃ θέσιν, ἐξωρίσθη ἤδη εἰς ἀπομεμακρυσμένον καὶ μονῆρες δωμάτιον. Μεθ' ὁπόσης χάριτος ἔπαιζεν αὐτὸ ὁ μακαρίτης! συνοδεύων δι' αὐτοῦ τὸ ᾆσμα ὅπερ κατ' ἐξοχὴν ἠγάπα ἡ σύζυγός του . .

«Γιὰ ἰδὲς ἐκεῖνο τὸ βουνὸ πῶς ἄναψε καὶ καίει!
κάποιος ἀγάπη ἔχασε καὶ κάθεται καὶ κλαίει . »

καὶ πρὸ πάντων ὅτε ἐν τῇ παραφορᾷ του ὁ ἀοιδὸς ἐπεδαψίλευεν ἀφειδῶς διὰ τῶν δακτύλων του ἐπὶ τοῦ ξυλίνου σώματος τοῦ ὀργάνου ἠχηροτάτους σκινθάρους (ἤγουν *μυτιές*)! . . . τότε δὴ τότε, ἡ Τρισεύγενη ἡμιέκλειε τοὺς ὀφθαλμοὺς θεσπεσίως, ὁ Κὺρ Κώστας ἔστριβε τὸν μύστακα ξηροβήχων, καὶ οἱ Ἐρωτιδεῖς ἀοράτως περιϊπτάμενοι ἔτυπτον ἐλαφρῶς τὰς παρειάς των διὰ τῶν μικκύλων πτερυγίων των . . .

Οἴμοι! ἀντὶ τοῦ μπουζουκίου ἠχεῖ ἤδη κλειδοκύμβαλον ἐκ τοῦ ἐργοστασίου **Bösendorfer**, ὁ ἦχος τοῦ ὁποίου ἐκράτει εἰς διηνεκῆ σκοτοδίνην τὴν ἀτυχῆ Κυρα-Κώσταινα· ὅπως δὲ παρηγορηθῇ μετέβαινεν εἰς τὸ ἀπόκεντρον δωμάτιον καὶ ἐπεσκέπτετο τὸ μπουζούκιον, ὅπερ ἐκρέματο εἰς τὸν τοῖχον ἐκ μεγάλου καρφίου, ὡς κατάδικος, καὶ ἔφερεν ἐπὶ τοῦ σώματός του ἀντὶ τοῦ χάρτου τῆς καταδίκης ὑπερμεγέθη *μπόλιαν* ἥτις τὸ καθίστα ἀφανές . . . μεγάλη αὕτη παραχώρησις τῆς θυγατρὸς ὅπως μὴ ἐξορισθῇ ὅλως τῆς οἰκίας, ἀλλὰ μείνῃ ἐκεῖ πέραν ὡς ὁμοίωμα Γενιτσάρου δεικνύον τοῖς περιηγηταῖς τὴν ἐκλιποῦσαν βαρβαρότητα . . .

« Ἀλλ' ἔστι δίκης ὀφθαλμὸς ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ».

Ἡμέραν τινὰ τοῦ ἔαρος ὁ ἀδελφὸς παιδικῆς τινος φίλης τῆς Κλυταιμνήστρας, ὁ γλυκὺς Δόλος δηλαδὴ Ἀγησίλαος, νέος ἐξ Ἀραχώβης διαμείνας καὶ ἐπὶ ἓξ μῆνας ἐν Παρισίοις, ἐζήτησε νὰ μεταβῶσιν ὅπως ἴδωσι κατὰ πόσον μετεβλήθη κάλυξ ῥόδου ἐκτάκτου σχήματος καὶ χρωματισμοῦ ἀπὸ τῆς χθές, ὅτε τὸ εἶχον ἀπὸ κοινοῦ θαυμάσει... καίτοι δὲ ἡ Κλυταιμνήστρα διεμαρτυρήθη διότι τὴν γάστραν εἶχον θέσει εἰς ἀπομεμακρυσμένον βορεινὸν παράθυρον, καὶ ἐπρότεινε νὰ μεταβῇ διὰ νὰ τὴν μεταφέρῃ μόνη, ὁ σκληροτράχηλος Δόλος ἐπέμενε νὰ τὴν ἐπισκεφθῶσιν ἐπιτοπίως ὅπερ καὶ ἐγένετο . . . Ἀλλ' οἴμοι! οἱ ἐπισκέπται κατ' ἀνάγκην διῆλθον διὰ τοῦ δωματίου τοῦ μπουζουκίου!

Τὸ δωμάτιον τοῦτο ἦτο τὸ μόνον ὅπερ ἀνθεῖξεν εἰς τὰς ἐπιδρομὰς καὶ εἶχε διατηρήσει τὴν ἀρχαίαν διασκευὴν κατ' ἀπαίτησιν τῆς μητρὸς καὶ κατὰ παραχώρησιν τῆς θυγατρός. Ἐν αὐτῷ ὑπῆρχον *ἐργαλειὸς*, *γερόντυλος*, *σοφρᾶς*, *ἀνέμη*, *ἀγκάλιστρος*, *σαΐτα* καὶ Σα . . .

Μέχρι τοῦ σημείου τούτου οὐδὲν τὸ τραγικόν, διότι προέλαβεν ἡ Κλυταιμνήστρα καὶ εἶπε μετ' ἐλαφρᾶς εἰρωνείας·

— Ἰδοὺ καὶ τὸ μουσεῖον τῆς Μαμᾶς! τοσάκις τῆς εἶπα νὰ τὰ χαρίσῃ, διότι τώρα δὲν δύναταί τις πλέον νὰ εὕρῃ ὑπηρέτας διὰ τοιαύτας ἀσχολίας, αἱ ὁποῖαι ἄλλως τε φρονῶ ὅτι, δὲν εἶναι ἔγκλημα καὶ ἂν λείψουν, ἀλλ' αὐτὴ ἐπιμένει . .

Φεῦ! ἐνῷ ἡ κόρη ἐμονολόγει, ὁ περίεργος Δόλος ἀνήγειρε διὰ τῆς *σαΐτας* τὸ περικάλυμμα τοῦ καταδίκου καὶ οὕτω ἐπεφάνη τὸ *ἐμβουζούκιον* πλησίστιον καὶ ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ!!

— **Tiens**! ἓν μουσικὸν ὄργανον! πῶς ὀνομάζεται, Δεσποινίς; ἀνεφώνησεν ἐν προσπεποιημένῃ ἐκπλήξει ὁ Δόλος συνοδεύων τὴν ἔκφρασίν του διὰ παρατεταμένου μειδιάματος.

Ὦ ἀνεμῶναι καὶ μήκωνες, καὶ σεῖς δημοκρατικαὶ τομάται, ἐὰν τολμᾶτε, παραβάλετε τὴν ἐρυθρότητά σας πρὸς τὰς παρειὰς τῆς μελαγχροινῆς Κλυταιμνήστρας!

Ἀλλ' αἴφνης ἐγένετο κυρία ἑαυτῆς.

— Ἆ! εἶναι τοῦ ὑπηρέτου μας . . . ὁ ἀνόητος, τοσάκις τοῦ ἔκαμα τὴν παρατήρησιν. - . θὰ τὸν διώξω!

Ἔκτοτε τὸ μπουζούκιον ἐξωρίσθη, δωρηθὲν πράγματι εἰς τὸν ὑπηρέτην ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὅμως ὅρον οὐδέποτε καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ οὐδ' ἐλαχίστη φάσις αὐτοῦ νὰ ἀνατείλῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ . . . Δια-

1. Αἱ αὐταὶ σανίδες, παρακολούθημα οὖσαι τοῦ κάῤῥου, ὅταν μὲν τοῦτο μετέφερε λιπάσματα εἰς τοὺς ἀγρούς, ἐτίθεντο εἰς τὰς πλευράς, ὅταν δὲ μετεκόμιζε τοὺς κυρίους του εἰς Τρεῖς Πύργους (Φάληρον) ἢ εἰς τὸν Δράκον (Πειραιᾶ), ὅπως λουσθῶσιν εἰς τὰ θαλάσσια νάματα, ἐτίθεντο ὁριζοντίως καὶ παραλλήλως μετεμφιεζόμεναι εἰς καθίσματα, μὴ στερούμενα, ὡς διϊσχυρίζοντο οἱ ἐπικαθήμενοι, οὔτε ἐλαστικότητος.

δίδεται όμως μετ' επιτάσεως, ότι ή μήτηρ της τὸ ἐξηγόρασε καὶ τὸ ἐναπέθηκε παρά τινι κουμπάρῳ, ὅπου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ ἐπισκέπτεται μυστηριωδῶς καὶ ἐναγκαλιζομένη αὐτὸ τῷ ἀποτείνει τρυφερὰς λέξεις, αἵτινες θὰ ἦσαν φεῦ! προωρισμέναι διὰ τὰ εὐτραφέστατα ὦτα τοῦ μακαρίτου, ἐὰν ἔζη.

Ἐν τούτοις ἐπειδὴ τὰ τελευταῖα ταῦτα δὲν ἐβεβαιώθησαν εἰσέτι ἀποχρώντως, παρακαλῶ τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ μὴ τὰ δεχθῶσιν ὡς ἀπολύτως ἀληθῆ.

III

Μία μόνη καὶ τελευταία ἐλπὶς ἔμενεν εἰς τὴν Κυρα-Κώσταινα· ἤλπιζεν ὅτι ὑπανδρευομένη ἡ θυγάτηρ της θὰ μετεβάλετο, μετὰ πόνου δὲ κατὰ ῥητὴν παραγγελίαν τῆς θυγατρός της ἔδιδεν ἑκάστοτε εἰς διαφόρους προξενητρίας τὰς στερεοτύπους ἐκείνας ἀρνητικὰς ἀπαντήσεις, αἵτινες λαμπρύνουσι τὸ διπλωματικὸν τοῦ λαοῦ λεξικὸν δηλ. «καλὸς καὶ ἄξιος, ἀλλὰ δὲν ἔχομε καιρό..» «τιμή μας εἶναι, δὲν λέω ὄχι... ἀλλά... πάλι βλέπομε, ἂν ἦναι καὶ τῆς τύχης κτλ.» Οὕτως ἀπεπέμφθησαν εὐσχήμως ἱκανοὶ ἀντιπρόσωποι διαφόρων συντεχνιῶν τῆς συνοικίας, ὁ ὑποδηματοποιός, ὁ κουρεύς, ὁ παντοπώλης, ὁ ῥάπτης, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ φαρμακοποιός!...

Τὴν τοιαύτην τῆς θυγατρός της διαγωγὴν ἡ δυστυχὴς Τρισεύγενη δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ ἄλλως εἰμὴ ὑποθέτουσα ὅτι ἀφεύκτως αὕτη ἦτο ἐρωτευμένη. Πρωΐαν τινὰ ἡ Κλυταιμνήστρα ἐφαίνετο ὑπὲρ τὸ σύνηθες μελαγχολική· ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας της μηχανικῶς κέντημά τι... ἦτο ἐξηπλωμένη νωχελῶς ἐπὶ τῆς ἀγαπητῆς ἕδρας της καὶ ἐστέναζεν ἐκ διαλειμμάτων... ἡ μήτηρ της εἰσῆλθε φέρουσα σοκολάταν, οὖσα δὲ πάντοτε μήτηρ ἠτένισεν αὐτὴν θλιβερῶς καὶ εἶπε·

— Τί ἔχεις, κόρη μου· μὴ μοῦ κρύψῃς τίποτε· ἂν δὲν τὸ 'πῇς σὲ 'μένα, σὲ ποιὸν θὰ τὸ πῇς; ἐγὼ σὲ 'γέννησα, σὲ 'μεγάλωσα, ἐγώ 'μαι ἡ μάνα σου...

— Ἡ μαμά μου...

— Ἂς ἦναι ντὲ καὶ ἡ μαμά σου... τί ἔχεις καὶ μοῦ ἀναστενάζεις; ἂν σ' ἀρέσῃ, ξέρω 'γώ.. 'πές το... τὸ 'δικό μας τὤχομε.. μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ... καὶ 'γὼ μιὰ φορὰ κορίτσι ἤμουνα...

— Οὔφ! ἀρκεῖ πλέον... ἂν ἐπιμένῃς ἐπὶ τέλους σοῦ λέγω, ἂν καὶ δὲν θὰ δυνηθῇς βεβαίως νὰ ἐννοήσῃς τὸ κακὸν κατὰ βάθος· ἰδού.. τὸ ἐργόχειρόν μου πλησιάζει νὰ τελειώσῃ.. καὶ νὰ μὴ δύναμαι νὰ κεντήσω ἐπ' αὐτοῦ ἓν οἰκόσημον! εἶναι ἀπελπιστικόν!!

— Οἰκόσημο!; καὶ τί πάει νὰ 'πῇ αὐτὸ πάλι;

— Ἄχ! πάντοτε ἡ αὐτή, αἰωνίως stupide!. Οἰκόσημον εἶναι σύμβολον εὐγενείας δηλ. ἄνθος τι ἢ ζῶον ἢ ἄλλο τι ὅπερ τίθεται εἰς τὴν ἔξω θύραν καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν ἐπίπλων, ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων, τῆς ἁμάξης, τῶν ἐφιππίων...

— Γιὰ τ' ἄλλα οὔτε καταλαβαίνω οὔτε ἀνακατόνομαι.. ὅσῳ γιὰ τὴν ἐξώπορτα ὅμως... ἔννοια σου σύ, κόρη μου, καὶ λέω 'γὼ τοῦ κουμπάρου Σπύρου καὶ φέρνει τὸ ζῶ του καὶ τὸ δένει ὅλη 'μέρα ἀπ' ὄξω...

— Ἄχ! σιώπα, ἄφες με ἥσυχον... δὲν ἐννοεῖς τίποτε.. πρόκειται περὶ εἰκόνος.. περὶ τίτλου π. χ. βαρωνέσσης, κομήσσης, μαρκησίας, πριγκηπέσσης...

— Μά!..νὰ σοῦ 'πῶ καὶ τ' ἄλλο κόρη μου.· ὁ πατέρας σου οὔτε πρίντζηπας ἤτανε, οὔτε μιλλόρδος... νοικοκύρης ἄνθρωπος ἤτανε.. μὲ τὰ χωράφια του, μὲ τὰ ζωντανά του.. μὲ τιμὴ καὶ μὲ ὑπόληψι... ἀπ' ὅλα εἶχε τῆς χρονιᾶς του· τὸ ῥίζι του, τὸ βούτυρό του...

— Tais-toi... ἄχ! πόσον εἶσαι βλάξ! μόνον οἱ ποιηταὶ γεννῶνται, οἱ μεγιστάνες καὶ γεννῶνται καὶ γίνονται.. ἀλλὰ τί πταίω ἐγὼ ἂν δὲν ἀντιλαμβάνεσαι; πόσαι ἐγεννήθησαν ἄσημοι κόραι καὶ ἀπέθανον αὐτοκρατόρισσαι..;

— Αἴ! σὲ τοῦτο δὲν ἀνακατεύομαι! γίνου μακάρι καὶ Βεζύρης...

Καὶ ἀπῆλθε πλήρης ὀργῆς καὶ ἀπελπισίας!..

Ἄλλοτε ἐνῷ ἐπίσημος καὶ χαρίεις ἐπισκέπτης ἐχαριεντίζετο μετὰ τῆς δεσποινίδος, ἡ μήτηρ της προσέφερε μόνη τὸν καφέ, ἀφοῦ δ' ἀνεχώρησεν, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει τοῦ ξένου ἂν ἦναι ἀρχαία τῆς οἰκογενείας ὑπηρέτρια, ἡ Κλυταιμνήστρα ἀπήντησε *ναί*!.. Καὶ δὲν ἦτο μὲν ἡ Κυρα-Κώσταινα παροῦσα, ἀλλὰ τὸ ἤκουσε διότι ἦτο τοποθετημένη παρὰ τὸ κλεῖθρον παρακειμένου δωματίου καὶ ἐπέβλεπε τὰς συνδιαλέξεις των...

Τοῦτο καιρίως ἐπλήγωσε τὴν Κυρα-Κώσταινα ἀσθενήσασαν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα...

Οὕτω διέῤῥεεν ἡ ζωή των...

IV

Λέγουσιν ὅτι τὰ ἀντίθετα ἀποτελοῦσιν ἁρμονίαν, ἀλλὰ βεβαίως τοῦτο ἀφορᾷ μόνον εἰς τὴν μουσικήν... ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἁρμονία μεταξὺ δύο ἐξ ὧν ἡ μὲν λατρεύει τὴν *μαντζουράναν* καὶ τὸ *δυοσμαρίνη*, ἡ δὲ λατρεύει ἢ τοὐλάχιστον φαίνεται ὅτι λατρεύει τὸ λευκάνθεμον καὶ τὸ «μὴ με λησμόνει»· ὅταν ἡ μὲν συγκινεῖται εἰς τὸν ἦχον μπουζουκίου ἡ δέ, ὡς διϊσχυρίζεται, εἰς τὸν ἦχον κλειδοκυμβάλου.. ὅταν ἡ μὲν περιφρονεῖται ἡ δὲ περιφρονεῖ... πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ συνευτυχῶσιν, ἓν γνήσιον τῆς φύσεως τέκνον καὶ ἓν ἐπίπλαστον τῆς τέχνης δημιούργημα; Πῶς νὰ συνυπάρξωσιν οἱ *ἀντίποδες*;...

Ἀλλὰ μετὰ πάντα ταῦτα γνωρίζετε τί σκέπτομαι; νὰ τελειώσω ἐνταῦθα.. φρονῶ δέ, καὶ πολὺ δικαίως, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ προσθέσω ἄλλο τι· διότι ἂν μὲν σᾶς εἴπω ὅτι ἡ Κλυταιμνήστρα ὑπανδρεύθη ἐπὶ τέλους καὶ ταξιδεύει,

ἡ δὲ μήτηρ της εὗρε τὴν ἡσυχίαν της ἐπαναλαβοῦσα τὰς διακοπείσας γειτονικὰς σχέσεις, καὶ σκέπτεται οὕτω νὰ περάνῃ τὸν βίον της . . . τότε σχεδιάζω κωμῳδίαν· ἂν σᾶς εἴπω ὅτι ἡ μὲν γραῦς μὴ ἀνθέξασα εἰς τὴν τοιαύτην ζωὴν ἀπέθανεν, ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα μετὰ τὴν ἐντελῆ πάροδον τῆς νεότητος ἐκλείσθη εἰς μοναστήριον . . τότε σχεδιάζω τραγῳδίαν . . . ἐνῷ ἐγὼ μόνον *εἰκόνα* ἀνήγγειλα ὅτι θὰ γράψω.

Δ. Γρ. Κ.

Ἐκ μικροῦ βιβλιαρίου, φέροντος τὸν τίτλον «Ῥητὰ τοῦ γέρου Κολοκοτρώνη» καὶ λίαν δυσευρέτου καταστάντος σήμερον, ἀποσπῶμεν τὸ ἑπόμενα ἀνέκδοτα. Σ. τ. Δ.

Ἀνέκδοτα

ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Εἰς τὴν Τριπολιτσᾶ εἶχον γράψει σάτυραν ἐναντίον τοῦ Κολοκοτρώνη καὶ τὴν ἐτοιχοκόλλησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ἦτο Κυριακὴ καὶ ἐσυνάχθη κόσμος καὶ ἐδιάβαζεν. Ὁ Γέρο Κολοκοτρώνης ἐπήγαινεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν νὰ λειτουργηθῇ, καὶ ὅταν εἶδε τὸν κόσμον συμμαζωμένον, ἔστειλε τὸν γραμματικόν του νὰ ἰδῇ τί τρέχει. Ὁ γραμματικὸς ἐπέστρεψε καὶ ἐμούδιαζε νὰ τοῦ εἰπῇ. Ἔμαθε τέλος πάντων τί εἶναι. Τότε ἐπῆγε, τὴν ἐξεκόλλησε καὶ τὴν ἐπῆρε στὸ χέρι καὶ ὅταν ἀπόλυσεν ἡ ἐκκλησία, τὴν ἔδωκε τοῦ παπᾶ καὶ τὸν ὑποχρέωσε νὰ τὴν διαβάσῃ μεγαλοφώνως εἰς τὸν λαόν. Ἔπειτα, εἶπε, κρίνετε ἂν μὲ βρίζουν δίκαια· καὶ τινὲς λέγουν, ἐπρόσθετεν, «ὁ κάλπικος παρᾶς μένει στὸ νοικοκύρη του».

*

Ὅσαις φοραῖς καὶ ἂν ἐγράφθη εἰς ξένην στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, δὲν ἐκρέμασε ποτὲ φούντα εἰς τὸ σπαθί του, ἐξηγῶν κατὰ γράμμα τοὺς στίχους τοῦ πολεμιστηρίου ᾄσματος τοῦ Ῥήγα:

Κάλλιο γιὰ τὴν πατρίδα κανένας νὰ χαθῇ,
Ἢ νὰ κρεμάσῃ φούντα γιὰ ξένον στὸ σπαθί.

*

Προγνώστης τοῦ θανάτου του καὶ χριστιανικὴ ψυχὴ ἐσυγχωριώτανε μὲ ὅσους εἶχε πειραχθῇ ἢ ἐχθρευθῇ εἰς τὴν ζωήν του· ὅθεν καὶ ἐταξείδευσεν ἐπίτηδες εἰς τὴν Ὕδραν τὸ ἔτος 1839, διὰ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν γέροντα, ὡς αὐτόν, Λάζαρον Κουντουριώτην· οὕτως ἔπραξε καὶ μὲ ἄλλους ἐχθρούς του.

*

Εἰς τὸ 1821 Ἰουλίου 20 συνέτρωγαν ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης καὶ ὁ Κολοκοτρώνης εἰς τοὺς ἴσκιους τῶν δένδρων τοῦ Ἄστρους τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅπου ὁ Ὑψηλάντης εἶχε φθάσει. Γίδα ψητὴ στρωμμένη εἰς φύλλα, ἀσκὶ μὲ ρετσινόκρασο, μισὸ φλασκὶ διὰ ποτῆρι καὶ μαῦρο ψωμὶ ἦτον ἡ ἑτοιμασία τοῦ γεύματος. Ὅταν ἐκάθισαν, κόβοντας ὁ Κολοκοτρώνης τὸ ψητὸ μὲ τὰ χέριά του, εἶπεν εἰς τὸν Ὑψηλάντην· «Αὐτὰ εἶναι τὰ χρυσᾶ πηρούνια καὶ τὰ χρυσᾶ μαχαίρια τῆς Ἑλλάδος, καὶ αὐτὸ τὸ ρετσινόκρασο τὰ πολύτιμα κρασιά της». Ἄρεσεν εἰς τὸν φιλόπατριν Ὑψηλάντην τὸ γεῦμα τοῦ Κολοκοτρώνη, ἐπειδὴ ἐννόησε τὸ πνεῦμά του. Ἤθελε νὰ τὸν προλάβῃ ὁ Κολοκοτρώνης μὲ μάθημα, αὐτὸν ἀναθρεμμένον μὲ ὅλην τὴν πολυτέλειαν τῆς εὐζωΐας, καὶ νὰ τοῦ εἰκονίσῃ τὰς δεινοπαθείας τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος.

*

Εἶπε μιὰν φορὰν εἰς τὸν Κυβερνήτην.-Μοῦ 'χάλασες τὴν Ἑλλάδα. — Γιατί; τοῦ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.—Γιατὶ ἔπρεπε νὰ τὸ κάμῃς πέντε φράγκικο καὶ 15 νὰ τὸ ἀφήσῃς Τούρκικο, μετὰ 20 χρόνους νὰ τὸ κάμῃς 10 φράγκικο καὶ νὰ τὸ ἀφήσῃς 10 Τούρκικο, καὶ πάλιν μετὰ 20 νὰ τὸ κάμῃς 15 φράγκικο καὶ νὰ τὸ ἀφήσῃς 5 Τούρκικο, ὥστε μετὰ 20 ἄλλους τόσους χρόνους νὰ γένῃ ὅλο φράγκικο.

*

Γέλωτα ἄσβεστον τοῦ ἐπροξενοῦσεν ἡ ἐνθύμησις τῆς ἐπιστολῆς φίλου τινός, ὅστις τοῦ ἔγραφεν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, «ἢ νὰ ἐλευθερωθοῦμεν, ἢ νὰ χαθῆτε».

*

Ὁ γέρο-Κολοκοτρώνης διηγεῖτο τὸν ἑπόμενον μῦθον· Ἕνας Σουλτάνος μίαν φορὰν ἠθέλησε νὰ περιηγηθῇ τὸ βασίλειόν του, νὰ μάθῃ τὰ διάφορα ἤθη τῶν ὑπηκόων του, καὶ νὰ τοὺς διοικῇ ὅπως πρέπει. Οἱ αὐλικοί του ἐναντιόνοντο εἰς αὐτήν του τὴν ἀπόφασι παρασταίνοντές του ὅτι εἶναι ἄμαθος εἰς ταὶς κακοπάθειαις καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ ταξειδίου. Ὁ Σουλτάνος ἐπέμενε. Τότε ἕνας γέρος Τοῦρκος, μὲ μεγάλην ὑπόληψιν, εἶπε τοῦ Σουλτάνου· Εἶναι τρόπος νὰ περιηγηθῇς καὶ νὰ μάθῃς τὰ ἤθη τῶν ὑπηκόων σου χωρὶς νὰ ταξειδεύσῃς· κάμε νὰ σοῦ φτιάσουν τσατήρια ὅπου ὅλα, ἀπὸ τὸ χῶμα ἕως τὰ ξύλα ὁποῦ ἔχουν νὰ τὰ σκεπάσουν, νὰ ἦναι ἀπὸ τὸν τόπον ὁποῦ ἐπιθυμεῖς νὰ μάθῃς· κοιμᾶσαι ἔπειτα εἰς καθένα ἀπὸ αὐτὰ μίαν νύκτα καὶ εἰς τὸν ὕπνον σου θὰ σοῦ παρουσιασθῇ ὁ τόπος ἀπ' ὅπου εἶναι τὸ τσατῆρι μὲ τοὺς κατοίκους του καὶ μὲ τὰ ἔργα ὁποῦ συνειθίζουν, καὶ ἔτσι ἠμπορεῖς νὰ μάθῃς ὅ,τι ἐπιθυμεῖς, χωρὶς νὰ κακοπάθῃς ταξειδεύοντας. Ὁ Σουλτάνος ἐκαταπείσθη εἰς τοὺς λόγους τοῦ γέρου, καὶ ἔκαμε καὶ τοῦ ἔφτιασαν τσατήρια ὅπως ὁ γέρος τοῦ εἶχε παραστήσει. Τοῦ ἔφτιασαν τσατήρια ἀπὸ κερεστὲ τῆς Ῥούμελης, ἄλλο ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς, ἄλλο ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἄλλο ἀπὸ τοῦ Μωρέως, καὶ εἰς καθένα ἀπὸ αὐτὰ ἐκοιμήθη μίαν νύκτα. Κοιμώμενος εἰς τὸ τσατῆρι τῆς Ῥούμελης εἶδε πολέμους, ἄτια νὰ χλιμιντροῦνε. Ἐκοιμήθη εἰς τὸ τσατῆρι τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἐκοιμήθη γλυκὰ ὡσὰν νὰ πίῃ ἀφιόνι. Ἐκοιμήθη εἰς ἐκεῖνο τῆς Αἰγύπτου καὶ εἶδε τὸ Νεῖλο νὰ χύνῃ πλημμύρα θησαυροῦ, ἀλλὰ πλούτη τυφλά. Ἐκοιμήθη καὶ εἰς τὸ τσατῆρι τοῦ Μωρέως, καὶ εἶδε

τρεῖς χιλιάδες διαβόλους μὲ δαυλοὺς ἀναμμένους στὸ χέρι νὰ τρέχουν καὶ νὰ κάνουν ταραχὴ ἀνυπόφορη.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ κ. Κ. . . ταξειδεύει.

Θέλει ν'ἀνοίξῃ τὸ κιβώτιόν του ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου, ἀλλὰ κατέχεται ὑπὸ μεγάλης ἀμηχανίας.

— Τώρα τί νὰ κάμω; ἀναφωνεῖ· ἔχασα τὸ κλειδί!

— Πράγματι εἶνε πολὺ δυσάρεστον, τῷ λέγει εἷς συνταξειδιώτης.

— Πολύ, πάρα πολὺ δυσάρεστον.

Αἴφνης ὁ Κ. . . πλήττει τὸ μέτωπόν του.

— Τί ζῶον ποῦ εἶμαι . . . θὰ τὸ ἔκλεισα εἰς τὸ κιβώτιόν μου!

*
* *

Μεταξὺ δύο ἀγυιοπαίδων:

— Ἔχεις καὶ 'ρωλόγι αἴ;

— Καὶ βέβαια.

— Καὶ πόσο σοῦ κόστισε;

— Δὲν 'ρώτησα τὴν τιμή· δὲν ἦταν κανεὶς 'ς τὸ κατάστημα.

*
* *

Μεταξὺ δύο φίλων.

— Ἀλήθεια, αὔριον ἀναχωρῶ.

— Καὶ γιὰ ποῦ;

— Πηγαίνω εἰς τὴν Ἰταλίαν.

— Διὰ ὑποθέσεις;

— Ὄχι, χάριν διασκεδάσεως, ὡς περιηγητής.

— Παίρνεις καὶ τὴν γυναῖκά σου;

— Δὲν ἤκουσες τί σοῦ εἶπα; πηγαίνω χάριν διασκεδάσεως!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Τὸ βάρος τῶν ἀηδιῶν, ὅσας μᾶς ἐπιβάλλει ὁ κόσμος, θὰ ἦτο κατὰ τὸ ἥμισυ ὀλιγώτερον, ἐὰν τὰς ἀηδίας ταύτας ὁ κόσμος δὲν μᾶς ἠνάγκαζε νὰ ὀνομάζωμεν ἡδονάς, καὶ νὰ τὰς παραδεχώμεθα ὡς τοιαύτας.

*** Ὁ πλοῦτος καὶ ἡ εὐζωΐα δὲν εἶνε ἀπολύτως ἀναγκαῖα, ἵνα μορφωθῇ κάλλιστα ὁ ἄνθρωπος, διότι τὰς πλείστας καὶ τὰς σπουδαιοτέρας πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ὑπηρεσίας ὀφείλομεν εἰς ἀγενεῖς ἀνθρώπους. Ἡ εὐζωΐα δὲν συνειθίζει τοὺς ἀνθρώπους νὰ παλαίωσι πρὸς τὰ προσκόμματα, οὐδ' ἐξεγείρει τὴν αἴσθησιν τῆς δυνάμεως, ἥτις εἶνε τοσοῦτον ἀναγκαία πρὸς ἐνεργητικὰς καὶ ὠφελίμους πράξεις. Ἡ πενία οὐδόλως προϋποτίθησι τὴν δυστυχίαν· δύναται μάλιστα δι' ἰσχυρᾶς προσωπικῆς ἐνεργείας νὰ μεταβληθῇ εἰς εὐλογίαν, διότι ἡ πενία ἀναγκάζει τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀγωνίζεται κατὰ δυσχερειῶν τοῦ βίου, καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον εὑρίσκουσιν οἱ μεγάθυμοι δύναμιν, πεποίθησιν καὶ ἐπὶ τέλους θρίαμβον, ἐνῷ οἱ νωθροὶ ἐπιτυγχάνουσι μὲν πολλάκις τῆς εὐζωΐας, ἀλλὰ μόνον διὰ τοῦ ἐξευτελισμοῦ. (Σμάϊλς).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*** Λέγεται ὅτι μέγα μέρος τῆς περιουσίας τοῦ λόρδου Βήκονσφιλδ ἐκληροδοτήθη εἰς αὐτὸν ὑπὸ χήρας τινὸς θαυμαζούσης τὴν ῥητορικὴν αὐτοῦ δεινότητα.

Τῷ 1851 ἄγνωστός τις τῷ Δισραέλῃ κυρία ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ἐπανειλημμένως αἰτουμένη συνέντευξιν. Ὁ Δισραέλης οὐδεμιᾶς ἠξίωσε προσοχῆς τὴν αἴτησιν ταύτην· τότε δ' ἡ ἐπιστέλλουσα ἀπηυθύνθη πρὸς τὴν σύζυγόν του, προστιθεῖσα ὅτι ἦτον ἑξηκονταέτις καὶ περὶ τὸ τέρμα σχεδὸν τοῦ βίου της. Ἡ κ. Δισραέλη συγκατετέθη νὰ δεχθῇ τὴν ἐπίμονον ταύτην κυρίαν, ἥτις ἐξήγησεν εἰς αὐτὴν ὅτι ἦτο χήρα ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ τοῦ ἐν Ἰνδίαις στρατοῦ, ὅτι ἐθαύμαζε θερμῶς τὴν φιλολογικὴν καὶ πολιτικὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ Δισραέλη, καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὸν ἀνακηρύξῃ κληρονόμον της.

Ἡ κ. Δισραέλη ἐγνωστοποίησε ταῦτα πάντα εἰς τὸν σύζυγόν της, ὅστις ἐκλαβὼν τὸ πρᾶγμα ὡς ἀστειότητα ἔγραψε *διασκεδάσεως χάριν* εἰς τὴν ἐνθουσιωδῶς θαυμάζουσαν αὐτὸν κυρίαν ἐκείνην, ὅτι οὐδεμίαν θὰ ἐπέφερεν ἔνστασιν, ἂν ἤθελε νὰ τὸν καταστήσῃ κληρονόμον της. Μετὰ δύω ἡμέρας ὁ Δισραέλης ἔλαβε μίαν ἐπιστολήν, ἣν ἔθηκε, χωρὶς νὰ τὴν ἀποσφραγίσῃ, ἐντὸς τοῦ θυλακίου του, ὅπου καὶ τὴν ἐλησμόνησε. Ἡ ἐπιστολὴ ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας ἔμεινεν ἐντὸς τοῦ θυλακίου, τέλος δὲ ὁ θαλαμηπόλος του ἐκπλαγεὶς ὅτι εὗρεν κλειστὴν εἰσέτι τὴν ἐπιστολὴν μετὰ τοσαύτας ἀπὸ τῆς παραλαβῆς της ἡμέρας, ἔφερεν αὐτὴν πρὸς τὸν κύριόν του. Ὁ Δισραέλης τὴν ἤνοιξε· ἦτον ἡ γραφὴ τῆς φίλης του, ἥτις τῷ ἔγραφεν ὅτι ἐλυπεῖτο μὲν πολὺ διότι δὲν συγκατετίθετο νὰ ἔλθῃ εἰς συνέντευξιν μετ' αὐτῆς, ἀλλ' ὅτι ὅπως τῷ τεκμηριώσῃ τὴν θερμότητα τῆς συμπαθείας της ἐνέκλειεν ἐντὸς τῆς ἐπιστολῆς της γραμμάτιον χιλίων λιρῶν στερλινῶν διὰ τὰς δαπάνας τῶν προσεχῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν.

Ὁ κ. Δισραέλης ἐπεσκέψατο τότε τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐκείνην κυρίαν, ἥτις τῷ ἔδειξε διαθήκην, δι' ἧς καθίστα αὐτὸν μοναδικὸν κληρονόμον πάσης τῆς περιουσίας της ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ἐπισκέπτωνται αὐτὴν ὁ Δισραέλης καὶ ἡ κυρία του δὶς τοῦ ἔτους εἰς τὴν ἐν Τόρκαϊ οἰκίαν της.

Μετὰ πέντε ἔτη ἡ γενναία χήρα ἀπέθανε, καὶ ὁ Δισραέλης ἐγένετο κύριος πεντήκοντα χιλιάδων λιρῶν στερλινῶν, ἀργυρῶν ἐπιτραπεζίων σκευῶν, κοσμημάτων, ὡραίας βιβλιοθήκης καὶ μεγαλοπρεπεστάτης οἰκίας.

Εις Αναγνωστης

Τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς φιλαργυρίας:

Ἀποθνήσκων τις νὰ γράψῃ ἑαυτὸν κληρονόμον τῆς περιουσίας του.

ΑΘΗΝΗΣΙ, — ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».

Arith. 184-209 belong to previous vol.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 184. — 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Αἱ ὑπὲρ ἀνεγέρσεως μνημείου εἰς τὸν ἀποβιώσαντα φιλέλληνα καὶ διάσημον ἑλληνιστὴν Courtaud-Diverneresse προσφοραὶ ἀπευθύνονται πρὸς τὸν κ. Delabrousse, 39, rue Descartes, à Paris.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

'Υπὲρ τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου ὁ κ. Εὐάγγελος 'Αχαλλόπουλος προσήνεγκε φρ. 4,000.

'Η κυρία 'Ρακτιβὰν προσήνεγκε πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ ναοῦ τοῦ ἐνταῦθα 'Ορφανοτροφείου δραχ. 1,000.

Συνεισέφερον ὑπὲρ τῶν προσφύγων οἱ ἐν Μερσίνῃ τῆς Συρίας Ἕλληνες δραχ. 976.

Εἰς τὸν ἐνταῦθα σύλλογον τοῦ «Ἐρυθροῦ Σταυροῦ» προσήνεγκον οἱ ἐν 'Ρωμανίᾳ κκ. Σπ. Τυπάλδος Φορέστης καὶ Μ. Α. Σολομὸς 81 κλίνας νοσηλευτικάς.

'Υπὲρ τῶν προσφύγων διάφοροι Μοναὶ τοῦ Κράτους συνεισέφερον δραχ. 148.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2164. **Ἑστία.** 'Εκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 6 Ἰουλίου 1880. Ἀριθ. 236 (184). Λεπτὰ **20.** 'Αθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀριθ. 6, 4ον, σ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τῆς Δημογεροντίας Κωντειχῶν ἐπὶ ἐπαναστάσεως. — Μία ἔξοδος ἐκ τῆς 'Ακροπόλεως κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1827 πολιορκίαν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Γ. Καρατζᾶ. — Κουρτὼ Διβερνερὲς ὑπὸ Α. Μηλιαράκη. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλὼ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς 'Ακαδημίας. Μετάφρ. Α. 'Ρ. 'Ραγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. ('Εκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. 'Ελίζης Σκ. Σούτσου). — Γνῶμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς Δε-λα-'Ροσφουκώ. (Μετάφρ. Γ. Ζωχιοῦ). — Δάνειον πνεῦμα. — 'Εντυπώσεις. — 'Αλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2165. **Πολιτικὸν κάτοπτρον τῶν πολιτικῶν τῆς 'Ελλάδος κατὰ τὸν ἐν ἔτει 1877 'Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον κλπ.** 'Υπὸ 'Αντ. Γεωργίου. 'Εν 'Αθήναις, 1880, δρ. ν. 6.

2166. **Μνημεῖα ἑλληνικῆς ἱστορίας.** Documents inédits relatifs à l'histoire de la Grèce au moyen âge, publiés sous les auspices de la Chambre des députés de Grèce par C. N. Sathas. Première série. Documents tirés des archives de Venise (1400-1500) Tome I. (Τῇ Βουλῇ τῶν 'Ελλήνων). Paris, Maisonneuve et Cie, MDCCCLXXX, 8°, p. XXXIX et 344. [Les Monumenta historiæ Hellenicæ (Μνημεῖα ἑλληνικῆς ἱστορίας) se composeront de dix volumes partagés en deux series: Première Série. Documents inédits tirés de trois sections des archives vénitiennes: Cancellaria Secreta, Senato Misti et Senato Mar (1400-1500), accompagnés de grandes cartes inédites en polychromie et de descriptions géographiques de la Grèce. Seconde série. Collection de Documents en langue grecque inédits ou peu connus de l'histoire hellénique, depuis l'introduction du christianisme jusqu' à la IV Croisade. — Prix de chaque volume: 20 francs.

Τὴν ἑπομένην ἐπιστολὴν ἀπέστειλεν ὁ διάσημος φυσιοδίφης Δάρβιν πρὸς τὸν φίλον αὐτοῦ καὶ παρ' ἡμῖν διακεκριμένον ἐπιστήμονα κ. Χελδράϊχ:

'Εν Down.

'Αγαπητὲ Κύριε,

Σᾶς εἶμαι λίαν εὐγνώμων διὰ τὴν καλωσύνην, ἣν εἴχετε, νὰ μοὶ ἀποστείλητε τὴν διατριβὴν καὶ τὸ μετὰ σημειώσεων ποίημά σας. Σᾶς παρακαλῶ ἐπίσης ν' ἀποδώσητε τὰς καλλιτέρας μου εὐχαριστήσεις πρὸς τὸν διδάκτορα κ. Σπ. Μηλιαράκην διὰ τὴν τιμήν, ἣν μοὶ ἀπέδωσε, μεταφράσας εἰς τὴν ἑλληνικὴν τὴν βιογραφίαν μου καὶ τὰ συγγράμματά μου.

Διατελῶ ὅλως ὑμέτερος

1 Ἰουλίου, 1880. ΚΑΡΟΛΟΣ ΔΑΡΒΙΝ.

— Συνεπείᾳ τοῦ τελευταίου νόμου ἐκλείσθησαν ἐν Γαλλίᾳ τὰ σχολεῖα τῶν 'Ιησουϊτῶν, ἡ δὲ γαλλικὴ ἐκπαίδευσις ἐσώθη ἀπὸ τῶν χειρῶν των. Οἱ 'Ιησουῖται ἐξώσθησαν, ἡ δὲ ἱσπανικὴ κυβέρνησις ἐδήλωσεν ὅτι δὲν δέχεται αὐτοὺς εἰς τὴν 'Ισπανίαν. 'Η Πρωσσία ἀπὸ τοῦ 1872 δὲν ἐπιτρέπει εἰς τοὺς 'Ιησουΐτας τὴν ἐν τῷ κράτει αὐτῆς ἐνέργειαν.

— 'Εν τῷ μουσείῳ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει φιλολογικοῦ συλλόγου ὑπῆρχε ποὺς μαρμάρινος ἀπεσπασμένος ἀρχαίου ἀγάλματος. Γερμανὸς περιηγητής, ἐπισκεφθεὶς κατὰ τύχην τὸ ἐν λόγῳ μουσεῖον, ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ ποὺς οὗτος ἀνῆκεν εἰς ἄγαλμα τοῦ 'Απόλλωνος, εὑρισκόμενον εἰς τὸ ἐν Βερολίνῳ μουσεῖον. 'Ο Γερμανὸς περιηγητὴς προσέφερε σπουδαῖον χρηματικὸν ποσὸν πρὸς ἀγορὰν τοῦ ποδὸς τούτου, ἀλλ' ὁ σύλλογος ἀρνεῖται νὰ παραχωρήσῃ αὐτόν.

— Ὡς ἀνηγγείλαμεν, ἐσχάτως ἀπεβίωσεν ἐν Γερμανίᾳ ὁ καθηγητὴς Φραγκῖσκος Στρὰκ, ὁ ἀνακαλύψας ἐν ἔτει 1862 τὸ ἐν 'Αθήναις Διονυσιακὸν θέατρον. 'Ο Παρνασσὸς ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ ἀρτίως ἐκδοθέντι ϛ' τεύχει αὐτοῦ τὴν ἑπομένην βιογραφικὴν σημείωσιν τοῦ διασήμου ἀρχαιολόγου: «Γεννηθεὶς τὴν 17 ἰανουαρίου 1818 ἐν Krumau τῆς Βοεμίας ἐσπούδασεν ἐν Βιέννῃ, καὶ ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον διέμεινεν ὡς παιδαγωγὸς παρά τινι τῶν ἀριστοκρατικῶν τῆς αὐστριακῆς πρωτευούσης οἰκογενειῶν. Κατόπιν ἐξελέχθη βουλευτὴς ἐν τῇ Βουλῇ τῆς Φραγκφούρτ, μετὰ δὲ τὴν διάλυσιν αὐτῆς ἐπεδόθη ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς φιλολογικὰς καὶ ἀρχαιολογικὰς μελέτας, δημοσιεύσας ἔργα μεγίστης σπουδαιότητος καὶ ἀξίας. Κατέγινε δ' ἰδίᾳ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, καὶ τῷ 1862, ὅτε ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Βέττιχερ ἐστάλη εἰς 'Αθήνας ὑπὸ τῆς 'Ακαδημίας τοῦ Βερολίνου πρὸς σπουδὴν τῶν ἀρχαιοτήτων, καὶ παρηκολούθουν αὐτῷ ὁ Κούρτιος, τότε καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Γοτίγγης, καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ ἐν Βασιλείᾳ πανεπιστημίου Φίσερ, συμπαρηκολούθησε καὶ ὁ Στρὰκ μόνον καὶ μόνον ἵνα καταμετρήσῃ τὸν τόπον, ὅπου πάλαι ἔκειτο τὸ Διονυσιακὸν θέατρον καὶ νὰ ἀποπειραθῇ τὴν ἀνεύρεσιν αὐτοῦ. Καὶ ἐνθυμοῦνται πολλοὶ ἔτι αὐτὸν ἰσχνὸν ἀλλ' ἀκμαῖον διὰ τῆς βακτηρίας του ἀκαμάτως πάντα λίθον καταμετροῦντα, καὶ θλιβόμενον ἐπὶ τῇ καταστροφῇ τοῦ λαμπροτάτου τῆς ἀρχαιότητος μνημείου. 'Η δὲ ἀνακάλυψις τοῦ θεάτρου τοιαύτη τις ἐγένετο, ὡς ἐν τῇ «Χρυσαλλίδι» τοῦ καιροῦ ἐκείνου διηγεῖται ὁ κ. Π. Περβάνογλους: «Ἦτον ἡ εἰκοστὴ τρίτη τοῦ φεβρουαρίου μηνός, ἑορτὴ τοῦ Φρειδερίκου βασιλέως τῆς Πρωσσίας, ὡς εἶπεν ἡμῖν ὁ Στράκ. Πρὸ τεσσάρων ἤδη ἡμερῶν εἶχεν ἀρχίσει ἡ ἀνόρυξις λάκκου ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς βορρᾶν ἐκτεινομένου εἰς τὸ κέντρον περίπου τῆς θέσεως ταύτης. Ὡς καθ' ἑκάστην ἔπραττον, οὕτω καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπεσκέφθην περὶ τὰς τέσσαρας μετὰ μεσημβρίαν τὸν τῆς ἀνασκαφῆς τόπον. Εὗρον δὲ τὸν Στρὰκ κατηφῆ, ἐπιστατοῦντα τὴν ἀνασκαφήν. Τὸν ἠρώτησα περὶ τοῦ αἰτίου τῆς ἀθυμίας του, καὶ ἔμαθον παρ' αὐτοῦ ὅτι ὀλίγας σχεδὸν ἐλπίδας ἔτρεφε περὶ ἀνευρέσεως λειψάνων τοῦ ἀρχαίου Διονυσιακοῦ θεάτρου, διότι κατὰ τὰς καταμετρήσεις αὐτοῦ εἰς τὸ βάθος περίπου δύο μέτρων ἔπρεπε νὰ ἀναφανῶσι τὰ ἑδώλια τοῦ θεάτρου, καὶ ἐν ᾧ ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ λάκκου εἶχεν ἤδη προχωρήσει εἰς βάθος περίπου δύο μέτρων, οὐδὲν εἰσέτι ἴχνος εἶχε φανῆ. Τούτου ἕνεκα ἐσκέπτετο ὁ Στρὰκ ἐντὸς ὀλίγου νὰ διατάξῃ τὴν διακοπὴν τῆς ἀνασκαφῆς, ὡς μάτην κοπιάζων καὶ ἀδίκως δαπανῶν. 'Ενῷ δὲ τοιαῦτα πρὸς ἐμὲ ἔλεγε, προσεκλήθη ὑπὸ ἐργάτου νὰ καταβῇ ἐντὸς τοῦ λάκκου, ἵνα ἴδῃ μέγαν τινὰ λίθον ὃν εἶχεν ἀνεύρει. Κατέβημεν ἀμφότεροι ἐντὸς τοῦ λάκκου καὶ καθαρίσαντες τῶν χωμάτων τὸν λίθον, ἐπείσθημεν εὐθὺς ὅτι ὁ λίθος οὗτος τῶν πωρίνων εἰς Πειραιᾶ ἀνορυττομένων

ἀπετέλει μέρος τῶν ἑδωλίων τοῦ ἀρχαίου θεάτρου, καὶ ὅτι εἶχε διασωθῆ εἰς τὴν ἀρχικήν του θέσιν. Περιττὸν νομίζω νὰ περιγράψω ἐνταῦθα τὴν ἀγαλλίασιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος, ὡς καὶ τὸν ἐμόν, τοσοῦτον μόνον λέγω ὅτι καθήσας ὁ Στρὰκ ἐπὶ τοῦ ἑδωλίου μετὰ συγκεκινημένης φωνῆς εἶπεν· — Ἰδοὺ εἴκοσι παρῆλθον περίπου ἑκατονταετηρίδες, ἀφ' ὅτου οὐδεὶς θνητὸς ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ ἑδωλίου τούτου, ἐφ' οὗ τὸ πάλαι βεβαίως εἷς τῶν ἐνδόξων τῶν Ἀθηνῶν κατοίκων καθήμενος ἐθαύμαζε καὶ ἐπεκρότει τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου».

— Νέον σπουδαῖον ὄργανον ἀπέκτησεν ἡ ἑλληνικὴ δημοσιογραφία. Ἀπὸ τῆς παρελθούσης τετάρτης ἐπανελήφθη ἡ ἔκδοσις τοῦ «Αἰῶνος» ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην διεύθυνσιν τοῦ κ. Τιμολ. Φιλήμονος. Ὁ «Αἰών», ἐκδοθεὶς κατὰ τὸ 1839, συνέδεσε τὸ ὄνομά του μετὰ τῆς νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας καὶ πολλαχῶς ὑπηρέτησε τὸν τόπον. Κατὰ τὴν τρίτην αὐτοῦ περίοδον «ὁ Αἰὼν» ἐκδίδεται καθ' ἑκάστην, πλὴν τῆς κυριακῆς, κατὰ τὴν 5ην μ. μ. Ἡ ἐτησία συνδρομὴ εἶνε διὰ μὲν τὴν Ἑλλάδα φρ. 30, διὰ δὲ τὴν ἀλλοδαπὴν φρ. 45. Ἕκαστον φύλλον πωλούμενον εἰς τὰς ὁδοὺς τιμᾶται λεπτ. 10.

— Ὑπὸ τὸν τίτλον «Θεατρικὴ βιβλιοθήκη» ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑβδομαδιαῖον περιοδικόν, περιέχον τραγῳδίας, δράματα καὶ κωμῳδίας πρωτοτύπους καὶ μεταπεφρασμένας. Τὸ α' τεῦχος, ἐκ δύο τυπογραφικῶν φύλλων, περιέχει μέρος τοῦ γνωστοῦ δράματος τῶν A. Bourgeois καὶ M. Massos «Ἡ ἐπαῖτις». Ἡ μετάφρασις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ κ. Φ. Α. Βουτσινᾶ.

— Ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις τῶν ἑξῆς συγγραμμάτων:

α' — Μετάφρασις τῆς Δογματικῆς θεολογίας τοῦ Ῥώσσου θεολόγου Φιλαρέτου ὑπὸ Θ. Βαφείδου, καθηγητοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει. [Εἶνε γνωστὸν ὅτι στερούμεθα δογματικῆς θεολογίας. Ἡ μόνη παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει εἶνε ἡ συντομωτάτη ἐκ τοῦ ῥωσσικοῦ μεταφρασθεῖσα τοῦ Ἀντωνίου. Τῆς δὲ τοῦ Μακαρίου μόνον μέρη τινὰ μέχρι τοῦδε μετεφράσθησαν].

β' — Μετάφρασις ὑπὸ Ἐμμαν. Γαλάνη τοῦ πρὸ μικροῦ ἐκδοθέντος συγγραμματίου τοῦ Jules Simon: «Le livre du petit citoyen».

γ' — «Τὰ ἀπόκρυφα τῆς Αἰγύπτου». Μυθιστορία, ἐκδοθησομένη εἰς τεύχη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Κας Μαρίας Π. Μηχανίδου.

δ' — Μετάφρασις ὑπὸ Στεφ. Π. Παρασκευοπούλου τῆς ἀρτίως ἐκδοθείσης πραγματείας τοῦ Ἀμερικανοῦ Ζόχνσων «The political comedy of Europe».

ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ ΤΟΥ 1858.

89 κλήρωσις ἐνεργηθεῖσα ἐν Βιέννῃ τῇ 1 Ἰουλίου (ξ. ν.) 1880.

Ἐξήχθησαν αἱ ἑξῆς 8 σειραί:

322 748 3172 3220 3866 3870 3899 3973

Σειρὰ	Ἀρ.	Φ. Χ.	Σειρὰ	Ἀρ.	Φ. Χ.	Σειρὰ	Ἀρ.	Φ. Χ.
322	5	400	748	63	400	3866	4	400
	14	400		76	400		16	1000
	15	400		98	400		20	400
	16	1000	3172	25	400		49	400
	21	400		44	400		51	5000
	33	400		47	400	3870	1	400
	42	1000		64	400		12	1500
	46	200000		74	400		39	400
	73	20000	3220	9	1000		50	5000
	95	400		10	400		66	400
	96	1500		40	1000	3899	36	3000
748	9	400		64	400		59	400
	17	40000		70	1500	3973	9	400
	35	400		84	400		22	400
	45	400		90	3000		32	400
	49	400		91	1000		54	1000
	61	1000		100	400			

Οἱ ὑπολειπόμενοι 750 ἀριθμοὶ ἐκληρώθησαν πρὸς Φ. Χ. 200.—Ἡ πληρωμὴ τῶν κληρωθέντων ἀριθμῶν ἐνεργεῖται τῇ 2 Ἰανουαρίου 1881.—Ἡ ἑπομένη κλήρωσις γενήσεται τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1880.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[3 Ἰουλίου (Πέμπτη) 1880.]

Παρὰ τῶν ἐν Ἀθήναις πρεσβευτῶν τῶν μεσολαβουσῶν Δυνάμεων θὰ ἐπιδοθῇ σήμερον πρὸς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν κοινὴ διακοίνωσις περὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐν Βερολίνῳ συνδιασκέψεως τῆς κανονιζούσης τὸ ἑλληνοτουρ. σύνορον.—Ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν στρατιωτικῶν ἐγένοντο ἤδη αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι διὰ τὴν ὑπὸ τὰ ὅπλα πρόσκλησιν τῶν τακτικῶν ἐφέδρων, ἐξεδόθη δὲ καὶ τὸ Βασ. διάταγμα, δι' οὗ ὁρίζονται τὰ τῆς προσκλήσεως. Αἱ ἁρμόδιαι ἀρχαὶ τοῦ Κράτους ἔλαβον πάντα τὰ μέτρα, ὅπως ὅσον οἷόν τε ταχύτερον καὶ ἐπιτυχέστερον λειτουργήσωσιν αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου.—Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἀθηναίων συνελθὸν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν τὴν 1 ἰουλίου, προτάσει τοῦ δημάρχου, ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἐθνικῇ τῶν Γάλλων ἑορτῇ τῆς 2 ἰουλίου, ἐξέδοτο ψήφισμα, δι' οὗ πρῶτον ἐξέφρασε τὰς εὐχὰς αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους καὶ τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας, εἶτα δὲ ἐνετείλατο τῷ δημάρχῳ νὰ φωταγωγήσῃ τὸ δημαρχεῖον, τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὰ ἐπιφανέστατα τῆς πόλεως μέρη, καὶ διαβιβάσῃ τηλεγραφικῶς τὸ κείμενον τοῦ ψηφίσματος εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἀνεκοίνωσαν εἰς τὸν ἐνταῦθα ἐπιτετραμμένον τῆς Γαλλίας κ. Τερνὼ, μεταβάντες αὐτοπροσώπως ὁ δήμαρχος καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, αὐθημερὸν δὲ διεβιβάσθη τηλεγραφικῶς εἰς Παρισίους πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας τὸ κείμενον τοῦ ψηφίσματος. Καὶ ὁ δῆμος δὲ Πειραιέων ἐξέδοτο ὅμοιον ψήφισμα, καθ' ὃ ἐγένετο μεγάλη φωταψία ἐν Φαλήρῳ καὶ Πειραιεῖ ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἑορτῇ.—Τινὲς ἐκ τῶν μεγάλων κτηματιῶν Φθιώτιδος, ἀποβλέποντες εἰς τὰς ἐκτάκτους τῆς πατρίδος ἀνάγκας προσέφερον εἰς τὸν ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸν τὴν δωρεὰν χρῆσιν σταύλων διὰ τοὺς ἵππους καὶ διαφόρων οἰκημάτων εἴτε δι' ἀποθήκας εἴτε δι' ἄλλας ἀνάγκας.—Τὸ διανεμητέον μέρισμα ἐφ' ἑκάστην μετοχὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τῆς ληξάσης πρώτης ἑξαμηνίας 1880, ὡρίσθη εἰς δρ. 124. Τὸ μέρισμα τοῦτο ἀναλογεῖ πρὸς 25 περίπου τοῖς % ἐτησίως ἐπὶ τῆς ἀρχικῆς ἀξίας τῆς μετοχῆς (τῶν δρ. 1,000) καὶ πρὸς 7 τοῖς % ἐπὶ τῆς τρεχούσης ἀξίας (τῶν δρ. 3. 540).—Ἀπὸ σήμερον ἄρχεται ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ἀποδείξεων τοῦ δανείου αὐτῆς, τῶν 60,000,000 φρ. διὰ τῶν οἰκείων προσωρινῶν τίτλων. Ἡ πρώτη κλήρωσις τοῦ δανείου τούτου γενήσεται τῇ 20 ἱσταμένου μηνός.—Παρὰ τὸν Καφηρέα ἐγένετο τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα τὸ ἑπόμενον κακούργημα: Ὁ ἐξ Ὕδρας πλοίαρχος Ν. Μερκούρης Εὐλογημένος, ἐπανερχόμενος ἐκ Βώλου διὰ τοῦ τρεχαντηρίου του ἔχοντος δύο ναύτας, ἀπεβίβασε τὸν ἕτερον τούτων εἰς Χαλκίδα, προσλαβὼν τὸν ἐκ Ξηροχωρίου Γεώργιον Κόκαν, ἐκεῖθεν δὲ ἀνεχώρησεν εἰς Πειραιᾶ. Ὁ τελευταῖος οὗτος παρὰ τὸν Καφηρέα ἐφόνευσε δι' ἐγχειριδίου τὸν πλοίαρχον, ἠπείλησε τὸν ἕτερον γέροντα ναύτην Ι. Σταμαθιώτην, καὶ ἀφαιρέσας δισχιλίας δραχμάς, ἔρριψε τὸ πτῶμα τοῦ πλοιάρχου εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐβύθισε τὸ πλοῖον ἐπιβὰς αὐτὸς μετὰ τοῦ ἑτέρου ναύτου ἐπὶ τῆς λέμβου, δι' ἧς ἐξῆλθον εἰς ἅγιον Κοσμᾶν. Ἐκεῖθεν τὸ Σάββατον διῆλθον εἰς παλαιὸν Φάληρον, καὶ κατόπιν εἰς Πειραιᾶ, ἔνθα συνελήφθησαν ὑπὸ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.—Σήμερον ἀφίκετο ἐν Ἀθήναις ὁ πρεσβευτὴς κ. Π. Βραΐλας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῆς εἰς Βερολῖνον εἰδικῆς τῆς Ἑλλάδος ἀποστολῆς.—Μετὰ πολλῆς δραστηριότητος ἐργάζονται ἐν Ναυπλίῳ ἐν τῇ κεντρικῇ ἀποθήκῃ τοῦ ἱματισμοῦ πρὸς κατασκευὴν ἐνδυμάτων διὰ τὸν στρατόν.—Ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου «Ἀπόλλωνος» ἐδιδάχθη τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα δὶς τὸ πατριωτικώτατον καὶ κάλλιστον δρᾶμα τοῦ κ. Βερναρδάκη ἡ «Κυρὰ Φροσύνη». Ἡ συρροὴ τοῦ πλήθους ἦτο μεγάλη. Κατὰ τὴν παράστασιν τῆς Κυριακῆς, μετὰ τὸ δρᾶμα ὅλος ὁ θίασος ἐν ἑλληνικῇ στολῇ ἔψαλε τὸ ἐθνικὸν ᾆσμα «Ἠπειροθεσσαλία», ἐθνικὰ δ' ᾄσματα ἐπαιάνιζε καὶ ἡ μουσικὴ κατὰ τὰ διαλείμματα.—Διὰ τοῦ αὐστριακοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἀφίκοντο εἰς Σῦρον ἱκανοὶ ἄνδρες, σκοποῦντες νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ ὡς ἐθελονταί.—Ἔν τινι χωρίῳ τῆς Φθιώτιδος συνέβη ληστεία.—Διάφοροι ἐν Ἀθήναις σύλλογοι ἀπέστειλαν τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῇ χθεσινῇ ἑορτῇ τοῦ γαλ. ἔθνους.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

3 Ἰουλίου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 3 Ἰουλίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξωτερικῷ.	59,790	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 295
25 » » 9 0/0		40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 303
26 » »		52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 434
4 » »	κληρ. ἐν Ἑλλάδι μόνον.	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 290
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)		60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 111
10 » φράγ.		29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 220
60 » »	—	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. / 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 440

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,680,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,550
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	183 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 4.75	100	φ. 122 1/2
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 70
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ»	2,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,840	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών»	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	1 Φεβρουαρίου	,, 4.50	,, 140	,, 102

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.30-29.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.16 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 1.14.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.60
Λίρα Στερλίνα	,,	28.40
Λίρα Ὀθωμανικὴ	,,	25.60
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	10.80
Ἀργυροῦν 5φραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων ὑπερτ. φρ. 5 1/4.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν — Λονδ. 3μ. (2 Ἰουλίου) Ἐμ. 28.85-29.
Κερκ. — Λονδ. 3μην. (1 ») ,, 29.15.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (9 Ἰουλίου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	38
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 9 0]0.	,,	271
,, ,, ,, 8 0]0.	,,	260
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου.	,,	100
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 - 110 17/40
Παρισίων 3 ,,	φρ.	22 92 1/2 - 23.
Λίρα Ἀγγλικὴ	γρ.	110 10/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 36/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 8 Ἰουλίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.65
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.52
Εἰκοσάφραγκον ,,
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 9 Ἰουλίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.65
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.45
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.35
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (9 Ἰουλίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.29 1/2 - 25.34 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 - 5 ὑπερτίμησις 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτίμ. 120 - 115. 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδὰμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 0]0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0]0. Ρώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Π. Θ. Κ. Λονδῖνον, Διευθυντὴν τοῦ Ὑποκατ. τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Λαμίαν. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.— Ἀρχιμ. Γ. Σ. Νεάπολιν. Ἀπεστάλησαν διὰ τοῦ ἐπισκεφθέντος τὴν πόλιν σας καθηγητοῦ κ. Ι. Π.— κ. Δ. Ν. Σ. Κέρκυραν. Τῇ 28 Ἰουνίου παρεδόθησαν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὰ ἀπὸ 210-232 φυλλάδια. — *** Μετὰ λύπης δὲν δυνάμεθα νὰ τοὺς δημοσιεύσωμεν.— κ. Κ. Ν. Π. Ἰθάκην. Τὸ ἐν Παρισίοις πρὸ πολλοῦ ἔπαυσεν ἐκδιδόμενον. «Παρνασσός».— κ. * Ν. Περιφρονεῖ τις τὰς ἐπιδοκιμασίας.... ὅσας δὲν ἔλαβε.— κ. Χ. Α. Ρ. Πάτρας. Ἐλήφθησαν ἀμφότερα τὰ τηλεγραφήματα. Ζητήσατέ τα παρὰ τοῦ αὐτόσε ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. — Συνδρομητῇ. Σύρον. Τὸ τελευταῖον μυθιστόρημα τοῦ Ἰουλίου Βὲρν εἶνε Une Maison à vapeur· δημοσιεύεται δὲ ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Magasin illustré d'Education et de Récréation. — Μιᾷ συνδρομητρίᾳ. Πειραιᾶ. Εἰς τὴν ἐρώτησίν σας, ἐὰν κυρία τις πρέπει νὰ ἐγείρεται, ὅπως χαιρετίσῃ κύριον ἐξερχόμενον τῆς αἰθούσης της, ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις: Βεβαίως δὲν πρέπει νὰ ἐγερθῇ, ἐὰν ὁ ἀποχωρῶν κύριος ἀνήκῃ εἰς τὴν τάξιν της· ἀλλ' ἡμεῖς εἴδομέν ποτε τὴν Καν * Μ, ἥτις, εἰ καὶ ἡλικιωμένη καὶ φέρουσα ἔνδοξον ὄνομα, ἠγέρθη καὶ συμπροέπεμψε μέχρι τῆς θύρας τῆς αἰθούσης της ταπεινόν τινα ὑπαλληλίσκον ἀποχωροῦντα. Ὁ ὑπάλληλος οὗτος ἀγνοῶν τὴν ἐθιμοταξίαν, ἥτις ἐπιβάλλει εἰς πᾶσαν κυρίαν τῆς ἀνωτέρας τάξεως νὰ μένῃ εἰς τὴν θέσιν της, ἤθελε παρεξηγήσει τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐκλάβει ὡς ἔλλειψιν ἀνατροφῆς ἢ ἄλλως πως τὸν τρόπον τῆς Κας * Μ μὴ ἐγειρομένης. Τοῦτο δὲ καὶ ἐξήγησεν ἀκολούθως ἡ κυρία αὕτη εἰς τὰς ἐν τῇ αἰθούσῃ παρευρισκομένας ἐγγόνας αὐτῆς, λέγουσα ὅτι εἰς πολλὰς περιστάσεις πρέπει νὰ φέρεταί τις πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ὄχι κατὰ τὰς ἰδέας του, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδικάς των συνηθείας. — Wist club καὶ κ. Ν. Κ. Κέρκυραν. κ. Ν. Φ. Πειραιᾶ. Ἐλήφθησαν. — κ. Μ. Α. Λ. Βερδιάνσκ. Ἐπληρώθη παρὰ τοῦ κ. Ε. Κ. Α.— Καν Μ. Σ. Λ. Φιλιατρὰ καὶ κ. Π. Π. Σπάρτην. Τῇ 3 Ἰουλίου παρεδόθησαν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὰ προηγούμενα (210-235).— κ. Α** Δὲν ἀρκεῖ ἰδέα τις νὰ ἦνε σαφὴς δι' ἡμᾶς· πρέπει νὰ ἦνε διαυγὴς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. — κ. Ν. Α. Τρίπολιν. Ἡ συνδρομή, ἥτις εἶνε μόνον ἐτησία, ἀνέρχεται εἰς φρ. 12. Εἰς τὸν ἐνεργοῦντα τὴν πληρωμὴν δίδονται καὶ τὰ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκδοθέντα φύλλα, ὧν τὴν ἀποστολὴν δὲν ἀναδέχεται ἡ διεύθυνσις. Τὸ Δελτίον δωρεῖται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πραγματοποιήσεως τῆς πληρωμῆς τῆς συνδρομῆς. κ. Χ. Π. Κωνσταντινούπολιν. Ἡ μετάφρασις τοῦ Amici θὰ δημοσιευθῇ μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας, ἐλπίζομεν δὲ νὰ τὴν ἐκδώσωμεν καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ βιβλίῳ.

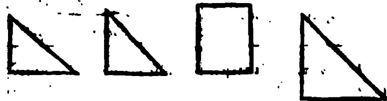
Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ρωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

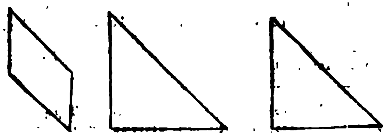
Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας.— Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1174.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω σχημάτων νὰ σχηματισθῇ τὸ ἑπόμενον σχῆμα :

1175.

Εὑρὲ ἀριθμὸν ἀνώτερον τοῦ 100, οὗ τινος τὰ ψηφία τοῦ τετραγώνου του, ἀνεστραμμένα, σχηματίζουσι δεύτερον ἀριθμόν, τοῦ ὁποίου τὰ ψηφία τοῦ τετραγώνου ἀνεστραμμένα ἐπίσης, σύγκεινται ἐκ τῶν ψηφίων τοῦ τετραγώνου τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ.

Παράδειγμα: αβ² = γδε. βα² = εδγ.

Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἔχει δύω λύσεις.

Ἐν Πειραιεῖ, τῇ 1 Ἰουλίου 1880. ?

1176.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμοὺς θέσον οὕτως ὥστε, ἐὰν ἀθροίσῃ τις αὐτοὺς καθέτως, ὁριζοντείως καὶ διαγωνίως, νὰ σχηματίζεται ἄθροισμα ὁ ἀριθμὸς 505.

1177.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται ἓν βιβλίον].

Σχημάτισον κυβόλεξον, ἐν ᾧ νὰ ἀναγινώσκηται τὸ ὄνομα «Μήων» (Μήων = Τρώς τις, Ἰλ. καὶ βασιλεὺς τῆς Φρυγίας καὶ Λυδίας, Διοδ.)

1178.

Διὰ τῶν λέξεων Ais - phare - ton σχημάτισον τὸ ὄνομα μεγάλου ποιητοῦ.

1179.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται ἓν βιβλίον.]

Ο† Μ†† Δ††††††Σ Τ†† Σ††††††Ν
Μ†††††††††Ν Ο† Δ† Λ††††††††††Σ Τ† Σ††††Σ.

1180.

Rébus.

L	L	L	L	L	L
L L	L L	L L	L L	L L	L L
L L L	L L L	L L L	L L L	L L L	L L L

1181.

Mot carré.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δοθήσεται ἀμοιβή τις]

Je fus pendant longtemps souveraine du monde,
Et je conquis mon sceptre et sur terre et sur l'onde,
En maint combat livré dans des siècles païens;
Je le conserve encore sur les peuples chrétiens.—
Je suis une cité sur le sol d'Algérie
Et j'ai donné mon nom à toute la partie
Du pays qui m'entoure.—On me voit très souvent
Dans la cour d'une ferme exposée à chaque vent.—
Moi, je suis le héros chanté dans l'Italie,
Et je sauvai mon père aux rives d'Ionie.

1182.

C'est pendant la grande chaleur,
Qu'on vient me voir avec bonheur.—
De moi le medecin s'honore.—
Un dieu que le commerce implore.

1183.

Métagramme.

Mon premier est un jeu d'enfant.—
Mon second, local où l'on vend.—
Mon troisième, une dure pierre.—
Dans mon suivant on apprend
A tenir épée ou rapière.—
Au voyageur mon dernier rend
Plus d'un service en sa carrière.

1184.

Ὅταν ἔχω νερό, πίνω κρασί·
Κι' ὅταν δὲν ἔχω νερό, πίνω νερό.

1185.

Μὲ λαμβάνεις εἰς τὴν μάχην καὶ μὲ ἔχεις καύχημά σου·
Εἰς τὸ ἥμισύ μου μένουν κεκρυμμένα τὰ ὀστᾶ σου.

1186.

Ἁπλοῦς ποιμὴν κατήντησα κριτὴς θεῶν νὰ γείνω·
Κριτὴς ἀνθέων γίνομαι ὁ ἥμισυς ἂν μείνω.

ΛΥΣΕΙΣ

1165.

Ὑπάρχουσι τρεῖς λύσεις:

α' — 44 τόμοι πρὸς φρ. 3. 25 = 143. —
12 » » » 4. 75 = 57. —
φρ. 200. —

β' — 25 τόμοι πρὸς φρ. 3. 25 = 81. 25
25 » » » 4. 75 = 118. 75
φρ. 200. —

γ' — 6 τόμοι πρὸς φρ. 3. 25 = 19. 50
36 » » » 4. 75 = 180. 50
φρ. 200. —

1166.

Ρ Ι Σ
Ι Δ Η
Σ Η Σ

1167.

Individualisation.

1168.

Θέρος - Θεός.

1169.

Κρέας - Ῥέα - κέρας.

1170.

Ὅ - μηρος.

1171.

N O E L
O G R E
E R G O
L E O N

1172.

TOUT commence par un T.
FINIT commence par un F.
METTRE n'a qu'un M.
CHANGER n'a qu'un C.

1173.

Coran, Oran.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 185. — 13 ΙΟΥΛΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Αἱ ὑπὲρ ἀνεγέρσεως μνημείου εἰς τὸν ἀποβιώσαντα φιλέλληνα καὶ διάσημον ἑλληνιστὴν **Courtaud-Diverneresse** προσφοραὶ ἀπευθύνονται πρὸς τὸν κ. Delabrousse, 39, rue Descartes, à Paris.

Ὑπὸ τῆς γνωστῆς βιενναίας οἰκονομολογικῆς ἐφημερίδος «Moniteur de la Chance Universelle» (Μηνύτωρ τῆς Παγκοσμίου Τύχης) ἐξεδόθη ἀρτίως βιβλίον περιέχον πλείστας πληροφορίας ἀναγομένας εἰς πάντα τὰ μετὰ λαχείων εὐρωπαϊκὰ δάνεια (αὐστριακά, βελγικά, γαλλικά, γερμανικά, ἑλβετικά, ἰταλικά, ὁλλανδικά, ῥωμαυνικά, ῥωσσικὰ καὶ τουρκικά), ὡς καὶ πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν, τῶν κληρωθεισῶν ἀπὸ τῆς πρώτης κληρώσεως τῶν ἐν λόγῳ δανείων μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1879.

Τὸ ἀνωτέρω βιβλίον εὑρίσκεται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς «Ἑστίας», καὶ δύνανται οἱ συνδρομηταὶ αὐτῆς, ὅσοι εἶνε κάτοχοι ὁμολογιῶν τῶν ἀνωτέρω δανείων, νὰ συμβουλευθῶσιν αὐτό.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς *Ἑστίας* πωλεῖται ὁ Θ' τόμος αὐτῆς, περιέχων τὰ φυλλάδια τῆς Α' ἑξαμηνίας (Ἰανουαρίου-Ἰουνίου) τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους. Τιμὴ αὐτοῦ φρ. 5· διὰ τὰς ἐπαρχίας καὶ τὴν ἀλλοδαπὴν φρ. 6.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει κ. Γ. Χατζῆ Κωνσταντινίδης ἀπέστειλε φράγκα 10,000 εἰς τὸ ἐνταῦθα κατάστημα πρὸς μόρφωσιν νοσοκόμων γυναικῶν.

Ὑπὲρ τοῦ συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ὁ ἐν Βραΐλᾳ κ. Κυριάκος Σοῦκας προσήνεγκε δραχ. 2,000, εἰς τὴν πρὸς μόρφωσιν νοσοκόμων ἐπιτροπὴν δραχ. 2,500, καὶ 6 ὀθωμ. λίρας εἰς τὸν σύλλογον «Ἅγ. Πέτρος».

Ὁ ἐν Καΐρῳ κ. Ν. Γεωργιάδης προσήνεγκεν ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης 5 ὁμολογίας τοῦ ἐθνικοῦ δανείου τῶν 10 ἑκατομμυρίων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

2167. Ἑστία. Ἐκδίδεται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 13 Ἰουλίου 1880. Ἀριθ. 237 (185). Λεπτὰ 30. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀριθ. 6, 4ον, σ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τῆς Κοινότητος Ἀθηναίων ἐπὶ ἐπαναστάσεως. — Ἐξηγητικὴ περὶ αὐτῆς σημείωσις. — Ἄνευ οἰκογενείας (Μυθιστορία Ε. Μαλὼ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρ: Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Ὀρυχὴ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ ὑπὸ Ἀντ. Μηλιαράκη. — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. Ἑλένης Σκ. Σούτσου). — Τὸ τηλέφωνον καὶ ἡ ἐπιστολογραφία. — Σημειώσεις περὶ περιθάλψεως τῶν φρενοβλαβῶν. — Ὁ σιδηρόδρομος τοῦ Βεζουβίου. — Συγγνώμην! — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2168. Ἐπαμ. Δεληγεώργη Λόγοι πολιτικοί. 1863-1878. Μέρος πρῶτον. Ἀθήνησι, βιβλιοπωλεῖα Δ. Κορομηλᾶ καὶ Ν. Νάκη. 1880, 8ον, τιμ. δραχ. ν. 5 (Τὸ περίσσευμα διατίθεται πρὸς ἀνέγερσιν μνημείου τῷ ἀειμνήστῳ). [Οἱ ἐκδόται τῆς συλλογῆς ταύτης, κκ. Γ. Χ. Δροσίνης καὶ Α. Ε. Ἠλιόπουλος, οἵτινες ἐκόσμησαν τὸ ὡραῖον αὐτῶν ἔργον καὶ διὰ τῆς φωτογραφικῆς εἰκόνος τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός, δημοσιεύουσι τὸν ἑξῆς πρόλογον: Συνελέξαμεν τοὺς πολιτικοὺς τοῦ Ἐπαμεινώνδα Δεληγεώργη λόγους, καὶ παραδίδομεν αὐτοὺς ἐν βιβλίῳ εἰς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τὴν μελέτην. Ἐν αὐτοῖς ἐκτυλίσσεται ἡ πολιτικὴ ζωὴ τοῦ ἀνδρός, περὶ τὸν νεκρὸν τοῦ ὁποίου τοσοῦτον ἐθρήνησεν. Ἐν ταῖς ἐφημερίσι τῆς Συνελεύσεως καὶ τῆς Βουλῆς τῇδε κἀκεῖσε διεσπαρμένοι εἰς ὀλίγους ἦσαν προσιτοί. Δὶς δὲ μεγάλη ἤθελεν εἶσθαι ἡ ἀπώλεια, ἄν, ἀπολέσαντες τὸ μέλλον Ἐκείνου, ἠδυνατοῦμεν νὰ διδαχθῶμεν ἐκ τοῦ παρελθόντος του]. (Προσεχῶς ἐκδίδοται τὸ δεύτερον μέρος ἐκ 15 περίπου τυπογραφικῶν φύλλων, περιέχον τοὺς λοιποὺς λόγους, εὑρεῖαν μελέτην ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ βίου τοῦ Ε. Δεληγεώργη, ἀλφαβητικὸν πίνακα παραπομπῆς κ.τ.λ. Τιμὴ αὐτοῦ δρ. ν. 2.).

2169. Μελέτη περὶ καταιγίδων καὶ ὁδηγίαι πρὸς ἀποφυγὴν αὐτῶν ὑπὸ Σπυρίδωνος Ε. Στάη, φοιτητοῦ τῶν μαθηματικῶν. Ἐν Πειραιεῖ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «Σφαίρας», 1880, 8ον, σ. 15.

2170. Παιδαγωγικὴ ἡμιοργανικὴ γυμναστικὴ μετὰ εἰκονογραφιῶν ὑπὸ Νικολάου Πύργου. [Βιβλιοθήκη τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου, ἀριθ. 46.]. Ἀθήνησιν, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Θ. Παπαλεξάνδρη, 1880, 12ον, σ. ις' καὶ 126, δρ. 2. (Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶνε συνέχεια καὶ συμπλήρωμα τοῦ πρὸ δύο ἐτῶν ἐγκρίσει καὶ δαπάνῃ τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐκδοθέντος ἐγχειριδίου τοῦ κ. Πύργου «Παιδαγωγικὴ ἀνόργανος γυμναστική»).

2171. **Archiv für mittel- und neugriechische Philologie**, herausgegeben von Dr Michael Deffner, Bibliothekar und Dozenter der Linguistik zu Athen. Buchhandlung von André Coromilas. Εἰς 8ον. (Τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Δέφνερ ἐκδιδόμενον περιοδικὸν τοῦτο σύγγραμμα εἶνε προωρισμένον εἰς δημοσίευσιν εἰδικῶν μελετῶν, ἀναγομένων εἰς τὴν σπουδὴν καὶ ἔρευναν τῆς μέσης καὶ τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας. Ἐκδίδοται ἀορίστως, ἑκάστου τόμου περιέχοντος 32 φύλλα τυπογραφικά. Τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα τεύχη (ἐκ φύλλων τυπογραφικῶν 10 ἀπαρτιζόμενα) περιέχουσι τρεῖς ἀξιολόγους γλωσσολογικὰς πραγματείας περὶ τῆς τσακωνικῆς διαλέκτου, εἰς ἧς τὴν μελέτην μετὰ πολλοῦ ζήλου καταγίνεται ἀπό τινων ἐτῶν ὁ κ. Δέφνερ· α') Ἡ τσακωνικὴ ὡς ἐξακολούθησις τῆς λακωνικῆς διαλέκτου. β') Βραχέα τινὰ περὶ τῶν ἑλληνικῶν πτώσεων, ἰδίως ἐν τῇ τσακωνικῇ. γ') Περὶ τοῦ ῥήματος καὶ τῶν σχηματισμῶν αὐτοῦ ἐν τῇ τσακωνικῇ). Τὴν Μουσινίτσαν (εἰδύλλιον ἐκ τοῦ Κόρακος, μετὰ τοπογραφικῶν, φιλολογικῶν καὶ βοτανικῶν παρατηρήσεων), ὑπὸ Θεοδώρου Χελδράϊχ. Πραγματείαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀστεροσκοπείου κ. Ἰουλίου Schmidt, περὶ ἐκρήξεων ἡφαιστείων καὶ σεισμῶν ἐν Ἀνατολῇ. Ἀνέκδοτον θρῆνον Παρθενίου ἱερομονάχου, ἐκ χειρογράφου τῆς ἐν Ὀξωνίῳ βιβλιοθήκης, ἐκδιδόμενον ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου. Τρία θηραϊκὰ ᾄσματα συλλεγέντα ὑπὸ τοῦ κ. Νικ. Πεταλᾶ. Ἀνέκδοτα δημοτικὰ ᾄσματα ἐκ τῆς συλλογῆς πρὸ πάντων τοῦ κ. Δελένδου κλπ.).

2172. Γενικὴ παιδαγωγικὴ καὶ διδακτική, συγγραφεῖσα μὲν γερμανιστὶ πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκαλείων ἑκατέρων τῶν φύλων ὑπὸ Γ. Α. Λινδνέρου, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Κουττεμβέργῃ διδασκαλείου, ἐγκρίσει τῆς αὐστριακῆς κυ-

βερνήσεως, ἐξελληνισθεῖσα δὲ ὑπὸ Χρήστου Δ. Παπαδοπούλου, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις διδασκαλείου καὶ ὑφηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ, ἐγκρίσει τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφεῖον ἀδελφῶν Βαρβαρρήγου, 1880, 8ον, σελ. 268.

2173. Ἀντωνίου Ι. Ἀντωνιάδου, γυμνασιάρχου, οἱ τυραννοκτόνοι, Δημήτριος ὁ Μακεδὼν καὶ ὁ Γενίτσαρος, τραγῳδίαι. Ἔτι δὲ καὶ ἡ Χαϊδεμμένη, κωμῳδία. Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφεῖον Κ. Ἀντωνιάδου, 1880, σελ. 384, δρ. ν. 4.

2174. Ἐγχειρίδιον ἐμπειρικῆς ψυχολογίας κατὰ τὴν μέθοδον τῆς ἐπαγωγῆς ὑπὸ Γ. Α. Λίνδνερ, ἐξελληνισθὲν ἐκ τῆς ε΄ γερμανικῆς ἐκδόσεως πρὸς χρῆσιν τῶν γυμνασίων καὶ διδασκαλείων ὑπὸ Δημητρίου Ἰωαννίδου Ὀλυμπίου, διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Δ. Σακελλαρίου, 1880, 16ον, σ. 198.

2175. Ἓν ἄνθος ἐπιστημονικόν, ἤτοι μετεωρολογία, συγγραφεῖσα μὲν ὑπὸ Φ. Ζοῦργερ, μεταφρασθεῖσα δὲ ἐκ γ΄ γαλλικῆς ἐκδόσεως καὶ ἐπαυξηθεῖσα τῇ προσθήκῃ τῶν ἀναγκαίων φυσικῶν, χημικῶν, ἀστρονομικῶν καὶ ἄλλων τινῶν σημειώσεων πρὸς πλείονα τοῦ κειμένου κατάληψιν ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν ὑπὸ Ν. Κ. Μακάρου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις «Γραφικοῦ Κόσμου», 1880, 16ον, σελ. 239.

2176. Αἱ δύο ὀρφαναί, δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε καὶ μέρη ὀκτὼ ὑπὸ τῶν Γάλλων Α. δ' Ἐννερὺ καὶ Κορμόν, μεταφρασθὲν ὑπὸ Στεφ. Ι. Παπαμιχάλη. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐν Σμύρνῃ, τύποις Ν. Α. Δαμιανοῦ, 1880, 8ον, σελ. 148.

Προσεχῶς δημοσιευθήσεται ἐν τῇ Ἑστίᾳ ὑπὸ διακεκριμένου λογίου μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς «Κωνσταντινουπόλεως» τοῦ Edmondo de Amicis. Τὸ νεώτατον τοῦτο ἔργον θεωρεῖται ἓν τῶν ἀρίστων τοῦ διασήμου Ἰταλοῦ συγγραφέως.

— Ἡ ρωσσικὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἱδρύσῃ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικὴν σχολήν, παρομοίαν πρὸς τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν γερμανικήν. Ἀνεχώρησαν δ' ἤδη δι' Ἀθήνας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ καθηγηταὶ Σοκολώβ, Αἴρνστετ καὶ Λατυσέβ. Προορισμὸς τῆς ἐν Ἀθήναις ρωσσικῆς σχολῆς θὰ ἦναι κυρίως ἡ ἀρχαιολογικὴ ἔρευνα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἐκμάθησις τῆς καθ' ἡμᾶς ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ νέων Ῥώσσων, προωρισμένων ἵνα διδάσκωσι τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἐν τοῖς ρωσσικοῖς πανεπιστημίοις. Ἡ ρωσσικὴ κυβέρνησις ἔχει ἀπόφασιν νὰ μὴ φεισθῇ μηδεμιᾶς δαπάνης ὅπως ἀποδείξῃ τὴν ἐν Ἀθήναις σχολὴν ἰσάμιλλον πρὸς τὴν τῆς Γερμανίας καὶ Γαλλίας.

— Ἐσχάτως ἐγένετο ἐν Κοπεγχάγῃ ἡ ἐπίσημος τελετὴ τῆς ἀποκαλύψεως ὀρειχαλκίνου ἀγάλματος, στηθέντος ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ποιητοῦ καὶ μυθιστοριογράφου τῆς Δανίας Ἄνδερσεν, ἀποβιώσαντος τῷ 1875 ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα ἐτῶν. Μακρὰν βιογραφίαν τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς ἐδημοσίευσεν ἡ Ἑστία ἐν τῷ β΄ τόμῳ αὐτῆς, σελ. 517.

— Ἐξεδόθησαν ἐσχάτως τὰ ἑξῆς περιοδικά:

α΄ — «Λύρα» (μηνιαῖον ἐκ τεσσάρων μικρῶν σελίδων) ἐν Πάτραις.

β΄ — «Ἀνατολὴ» (τοῦ ἐν Σμύρνῃ ὁμωνύμου Συλλόγου).

γ΄ — «Ἡ Ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς» ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κοντοπούλου (μηνιαῖον).

— Ἐν Πάτραις ἐξεδόθη νέα ἑβδομαδιαία ἐφημερὶς ὑπὸ τὸν τίτλον «Κῆρυξ».

— Ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ ἐξεδόθη ἡ ἔκθεσις τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Ζαππείου διαγωνίσματος περὶ καλλιεργείας τῆς ἐλαίας καὶ παραγωγῆς ἐλαίου. [Συντάκτης τῆς διδακτικωτάτης ταύτης ἐκθέσεως, ἐκ σελίδων 20 (8ον), εἶναι ὁ κ. Α. Γ. Δουρούτης].

— Ὁ κ. Ν. Γ. Πολίτης, ὁ γνωστὸς τοῖς πᾶσι διὰ τὰς ἀξιολόγους αὐτοῦ μελέτας περὶ τοῦ βίου τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλλήνων, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ ἐν Ἐρλάγγεν πανεπιστημίου. πρὸ μικροῦ δ' ἀφίκετο ἐν Ἀθήναις.

— Ὁ ἐν Ἀμφίσσῃ κ. Θ Γ. Κλαδᾶς ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν συγγράμματός του ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ προσεχὲς μέλλον τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ λαῶν».

— Ἀμφότεραι αἱ βιβλιοθῆκαι τῶν Ἀθηνῶν, ἥ τε Ἐθνικὴ καὶ ἡ τῆς Βουλῆς, θέλουσι μείνει κεκλεισμέναι ἐπί τινα καιρὸν πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἐν αὐταῖς βιβλίων.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[16 Ἰουλίου (Πέμπτη) 1880.]

Τὴν Παρασκευήν, 4 Ἰουλίου, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας κ. Κόρβετт, ὡς προϊστάμενος τοῦ ἐν Ἀθήναις διπλωματικοῦ σώματος, ἐπέδωκεν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν κ. Τρικούπην τὴν κοινὴν διακοίνωσιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπων τῶν μεγάλων Δυνάμεων περὶ τῆς νέας ἑλληνοτουρκικῆς ὁροθεσίας. Εὐθὺς ὡς ἐγένετο γνωστὴ ἡ ἐπίδοσις τῆς διακοινώσεως τῶν Δυνάμεων, τὰ ἐμπορικὰ καὶ ἄλλα καταστήματα ἐσημαιοστολήθησαν, οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐκρούοντο, γενικὴ δ' ἐξεδηλοῦτο χαρά. Τὴν ἑσπέραν ἐφωταγωγήθησαν τὸ δημοτικὸν κατάστημα καὶ ἅπαντα τὰ ἰδιωτικὰ καταστήματα. Πρὸ τοῦ δημαρχείου συνῆλθον πολλαὶ χιλιάδες λαοῦ, ὅστις ἐκεῖθεν, προπορευομένης τῆς μουσικῆς τοῦ ὀρφανοτροφείου, τοῦ δημάρχου καὶ τῶν μελῶν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐπορεύθη ζητωκραυγάζων εἰς τὴν Μητρόπολιν, ἔνθα ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἱερᾶς συνόδου δοξολογία, μεθ' ἣν ὁ λαὸς διὰ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ, τῆς πλατείας τοῦ συντάγματος, τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δημαρχεῖον, ἐκεῖ δὲ ἐκάησαν πολλὰ πυροτεχνήματα. Ἡ μουσικὴ παιανίζουσα τὸν ἀγγλικὸν ὕμνον διῆλθεν ὑπὸ τὸ ἀγγλικὸν πρεσβεῖον, παρακολουθοῦντος πολλοῦ πλήθους, ζητωκραυγάζοντος ὑπὲρ τῶν Δυνάμεων, τοῦ κ. Γλάδστωνος, τοῦ κ. Γαμβέτα καὶ ἁπάντων τῶν ὑπερασπισάντων τὴν ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν. Ὁ πρεσβευτὴς κ. Κόρβετт ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ ηὐχαρίστησε τὸ πλῆθος. Τὴν ἐπιοῦσαν τὸ δημοτικὸν συμβούλιον συνελθὸν εἰς συνεδρίασιν, τῇ προτάσει τοῦ δημάρχου ἐξέδοτο ψήφισμα, δι' οὗ «ἐκφράζει τὴν αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην τῶν δημοτῶν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ ἑαυτοῦ πρὸς τὰς μεγάλας Δυνάμεις Ἀγγλίαν, Αὐστρίαν, Γαλλίαν, Γερμανίαν, Ἰταλίαν καὶ Ῥωσσίαν, δι' ὅσα ἐν Βερολίνῳ ἐψηφίσαντο ὑπὲρ τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας, εὔχεται δὲ ἵνα ὁ Ὕψιστος κρατύνῃ ταύτας καὶ εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου ἔργου τῆς ἑνότητος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως παντὸς ὑποδούλου λαοῦ». Τὸ ψήφισμα τοῦτο ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἵνα ἀνακοινωθῇ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἓξ Δυνάμεων παρὰ τοῦ δημάρχου καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ὁλοκλήρου, ὅπερ ταυτοχρόνως ἀνέθηκεν εἰς τὸν δήμαρχον καὶ τὸ προεδρεῖον αὐτοῦ ἵνα διοργανώσωσι μεγάλην ἑορτὴν ἐπὶ τῷ ἐθνικῷ εὐτυχήματι. Τὴν ἐπιοῦσαν Κυριακὴν ἐπιμελείᾳ τῆς δημαρχίας ἐγένετο μεγάλη δημοσία φωταψία, φωταγωγηθέντων λαμπρῶς τοῦ Δημαρχείου, τῆς Ἀκροπόλεως, τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν, τῆς Πνυκός, τοῦ Μουσαίου, τοῦ Λυκαβηττοῦ καὶ ἄλλων δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν καταστημάτων. Κατὰ τὴν 8ην ὥραν τῆς ἑσπέρας ὁ λαὸς συνελθὼν εἰς τὸ δημαρχεῖον καὶ λαβὼν τὴν σημαίαν αὐτοῦ, ἐποιήσατο χαρμόσυνον διαδήλωσιν, προπορευομένης μουσικῆς, διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τῆς πόλεως, αἵτινες ἦσαν κατάφωτοι. Καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, κατὰ τὰς ἐκεῖθεν τηλεγραφικὰς ἀγγελίας, τὴν εἴδησιν περὶ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν Δυνάμεων ἁπανταχοῦ ὁ λαὸς ὑπεδέχθη μετὰ ζωηροῖν ἐκδηλώσεων χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ· ἐν ἁπάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἑλλάδος ἐτελέσθησαν δοξολογίαι καὶ γενικὴ ἐγένετο φωταψία· τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἐκτάκτως συνερχόμενα ἐξέφρασαν τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συνδημοτῶν των καὶ ὥρισαν τριήμερον ἑορτήν, διαδηλώσεις δὲ πολυπληθεῖς ἐγένοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς.

— Δι' ἐγκυκλίου διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείου καλοῦνται εἰς τὰ ὅπλα ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν ἐσχάτως ἐνεργηθεῖσαν ἀπογραφὴν ἄγοντες τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ἀνερχόμενοι εἰς 12,500 ἄνδρας, ὧν οἱ μὲν 1,500 θ' ἀναλάβωσιν ὁλόκληρον τακτικὴν θητείαν, οἱ δὲ λοιποὶ 11,000 καταταγθήσονται μόνον πρὸς ἑξάμηνον ἄσκησιν, συμφώνως πρὸς τὸν νέον στρατολογικὸν νόμον, ἀναλαμβανούσης τῆς κυβερνήσεως τὴν εὐθύνην διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐπὶ ἑξάμηνον διατηρήσεως ἐν ὅπλοις τῶν ἑνδεκακισχιλίων τούτων ἀνδρῶν, δι' οὓς δὲν ἔχει ληφθῆ ἡ ἀναγκαία πίστωσις. — Ἀθρόοι προσέρχονται μετὰ προθυμίας ἐθελονταὶ εἰς τὸν στρατόν, ἐν τῇ πόλει δὲ Κερκύρας πολλοὶ Ὀθωμανοὶ ἐζήτησαν τὴν εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν κατάταξίν των. — Ἀντιπρόσωπος βελγικῆς ἑταιρίας, ἐλθὼν ἐνταῦθα, διαπραγματεύεται μετὰ τῆς κυβερνήσεως τὴν παροχὴν προνομίου πρὸς κατασκευὴν ἱπποσιδηροδρόμων, ὧν κέντρον ἔσονται αἱ Ἀθῆναι, ὡς διάφοροι γραμμαὶ θέλουσιν ἑνώσει μετὰ τῶν πέριξ ἐξοχῶν.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

10 Ἰουλίου 1880 **ΑΘΗΝΩΝ** 10 Ἰουλίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. κράτ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ. 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλ-	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 293
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ-	40,901		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 303
26 » »	ξωτερικῷ	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	483 60	560	φρ. 487
4 » »	κληρ. ἐν	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 280
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)	Ἑλλάδι μό-	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 110
10 » φράγ.	νον	29,772	26,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 218
60 » »		120,000		20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. / 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	60.—	303 1/2	500	φρ. 440 1/2

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγματ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,555
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	11,000,000	9,800,000	417,000	15 15	8.—	175	190
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 20	4.75	100	φρ. 128
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	9.80	φρ. 100	70
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ»	3,000,000	300,000	300,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,310	25 ,,	8.10	100	38
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών»	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,291	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	1 Φεβρουαρίου	4.50	,, 140	,, 101 3/4

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.50-70.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 1.13.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.70
Λίρα Στερλίνα	,,	28.30
Λίρα Ὀθωμανικὴ	,,	25.70
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.60
Ἀργυροῦν δίφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ. 59,800—100,000 » 9 » »

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων ὑποσχ. φρ. 4 1/2

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν — Λονδ. 3μ. (8 Ἰουλίου) Ἐμ. 28.25-70.
Κερκ. — Λονδ. 3μην. (8 ») ,, 29.10.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (21 Ἰουλίου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	32
Ἑλληνικὸν δάνειον τοῦ 8 0/0.		270
,, ,, 9 0/0.		260
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου.	,,	98
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 3/4 - 110 5/8
Παρισίων 3	,,	
Λίρα Ἀγγλικὴ	,,	110 9/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	88 3/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 16 Ἰουλίου.

Λονδ. αἱ 10λ. σ. 3μ.	φιο.	117.95
Παρισ. τὰ 100 φρ.	,,	46.55
Εἰκοσάφραγκον	,,	9.35
Ἀργυρᾶ φιορ. 100		

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 16 Ἰουλίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ.		117.90
Παρίσ. τὰ 100 φρ.		46.45
Εἰκοσάφραγκον		9.35
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.		

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (13 Ἰουλίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.22 1/2 - 25.24 1/4
Χρυσός. 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 - 5 ὑπερτίμησις 0/00
Ἄργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτίμ. 120 - 115 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστελοδάμου 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 4 0/0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0/0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0/0. Ρώμης 4 0/0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κκ. Κ. Π. Λονδῖνον καὶ Α. Β. Παρισίους. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.— Καν Κ*. Ἀθήνας. Προτιμῶμεν τὸν πηλὸν παρὰ τὸν κονιορτόν. Ὁ πηλὸς μένει ταπεινὸς κατὰ γῆς, ὅπως ὁ αἰσχυνόμενος πτωχός· ἐνῷ ὁ κονιορτός, ῥαδιοῦργος καὶ φιλόδοξος, χώνεται ἐδῶ, ἐπιτίθεται ἐκεῖ, καταδιώκει παρέκει, ὁρμᾷ καὶ τρυπώνει παντοῦ. Εἶνε ὁ ὀχληρός, ὃν βδελύττεται ὅλος ὁ κόσμος, καὶ ὅστις ἐπιβάλλεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον.— κ. Α. Η. Ὕδραν. Τῇ 4 ἀπηυθύνθησαν τὰ φύλλα σας,— Ὑποκατ. Τραπέζης. Κόρινθον. Ἐγκαίρως μᾶς ἐπληρώθησαν.— κ. Μ. Π. Κωνσταντινούπολιν. Μεγαλητέραν ἀλήθειαν εἶπεν ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ εὐφυὴς ἐκδότης τοῦ «Ἀττικοῦ Ἡμερολογίου»: "Ἄλλοτε, λέγει, ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν ἡμῶν πατέρων, καὶ αὐτὸς ὁ ἄχρηστος χάρτης μετεῖχε τῆς δόξης τοῦ πολέμου, εἰς φυσίγγιον μεταποιούμενος. Ἐλλείψει δὲ χάρτου προσέτρεχον εἰς τὰ βιβλία, ὥστε πολλάκις βεβαίως συνέβη σελίς τις, ἀλάθητον περιέχουσα συνταγὴν μακροβιότητος, ἵνα μὴ εἴπω ἀθανασίας, νὰ θανατώσῃ καλόν τινα Μουσουλμάνον, εἰς φονικὸν φυσίγγιον μετεμψυχουμένη. Σήμερον ὅμως τὰ πράγματα ἤλλαξαν ἐντελῶς· τὰ φυσίγγια ἔρχονται ἕτοιμα ἐξ Εὐρώπης, οὐδεὶς δὲ τὰ βιβλία οὔτε κἂν διὰ καύσιμον εἶνε πλέον καλά. Καὶ ὅμως ὑπάρχουσι πάντοτε ἀγαθοί τινες ἄνθρωποι, μήπω σωφρονισθέντες, ἐκδίδοντες τοιαῦτα! Αἱ εὐρωπαϊκαὶ κυβερνήσεις πλεῖστα ὅσα δαπανῶσι κατ' ἔτος πρὸς διατήρησιν ἐν θηριοτροφείοις ζῴων, μόνον καὶ μόνον διότι τυγχάνουσι ταῦτα περίεργα, ἀλλ' ἐν τῇ προτύπῳ ἡμῶν χώρᾳ οἱ ἐκδόται καὶ συγγραφεῖς βιβλίων εἰσὶν ἐν χείρονι μοίρᾳ, ἢ ἐν Εὐρώπῃ οἱ αἴλουροι καὶ οἱ πίθηκοι, διότι οὐδὲ κἂν φαινόντα ἀλλόκοτα καὶ περίεργα ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιβάλωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀνατολικὴν τοῦ ἀναγνώστου ἀπάθειαν.— Σ. Μητροπολίτην Φιλιππουπόλεως. Φιλιππούπολιν, Καν Ε. Ζ. Μασσαλίαν, καὶ κκ. Ν. Ι. Π. Κωνσταντινούπολιν, Ν. Δ. Κέρκυραν, Ι. Α. Κ. καὶ Ε. Λ. Ἀθήνας. Ἐλήφθησαν— κ. Χ. Π. Μεσολόγγιον. Ἅπαντα παρεδόθησαν πρὸς τὸν κ. Θ. Κ.— κ. Ἀδελφ. Β. Β. Κέρκυραν. Ἡ ἀποστολὴ ἐνεργεῖται ἐν τῷ γραφείῳ μας μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ τάξεως. — Μιᾷ κυρίᾳ. Πειραιᾶ. Τὸ νεώτατον βάλς τοῦ Johann Strauss ἐπιγράφεται In's Centrum καὶ συνοδεύεται παιζόμενον ὑπό... πυροβολισμῶν!—*** Ἰδοὺ καὶ ἑτέρα ὡραία πρᾶξις: Ἀπεβίωσεν ἐσχάτως ἐν Παρισίοις ὁ διάσημος σχεδιαστὴς Δυρανδῶ, ὅστις ἀπὸ δύο ἤδη ἐτῶν πάσχων ἐκ παραλυσίας ἔκειτο κλινήρης, κατατρυχόμενος ὑπὸ δεινῆς ἀνεχείας, μὴ ἔχων δὲ νὰ πληρώσῃ μηδ' αὐτὸ τὸ ἐνοίκιόν του. Κατ' εὐτυχίαν του ὅμως, ὁσάκις ἐπλησίαζεν ἡ προθεσμία ἀποτίσεως ὀφειλῆς του τινός, κυρία τις ἤρχετο νὰ τὸν ἴδῃ καὶ τὸν ἐζήτει τὴν χάριν νὰ ἀγοράσῃ, καὶ πολὺ ἀκριβά, εὐτελῆ τινα σχεδιάσματά του, ἅτινα οὐδεμία ἐφημερὶς ἐδέχετο. Ὁσάκις πρόκειται περὶ ἀγαθοεργίας, ἐπιλέγει ἡ ἀναφέρουσα ταῦτα γαλλικὴ ἐφημερίς, τότε μάλιστα ἡ ἀδιακρισία εἶνε πρᾶγμα συγκεχωρημένον· ὅθεν καὶ ἄνευ τινὸς ἐλέγχου συνειδήσεως αἴρομεν τὸ ἀνώνυμον καὶ ἀποκαλύπτομεν τὸ ἀγαθοποιὸν πρόσωπον, ὅπερ ἔσωσεν ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τὰς ὅλως τελευταίας ἡμέρας τοῦ πτωχοῦ καλλιτέχνου. Εἶνε ἡ κυρία Ἑλλουΐνι.

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας», ἀπ... ταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων, ... ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, ... τίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης, τῶν ... Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς ... νομίσματα εἰσὶν ἀπ...

βερνήσεως, ἐξελληνισθεῖσα δὲ ὑπὸ Χρήστου Δ. Παπαδοπούλου, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις διδασκαλείου καὶ ὑφηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ, ἐγκρίσει τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφεῖον ἀδελφῶν Βαρβαρρήγου, 1880, 8ον, σελ. 268.

2173. Ἀντωνίου Ι. Ἀντωνιάδου, γυμνασιάρχου, οἱ τυραννοκτόνοι, Δημήτριος ὁ Μακεδὼν καὶ ὁ Γενίτσαρος, τραγῳδίαι. Ἔτι δὲ καὶ ἡ Χαϊδεμμένη, κωμῳδία. Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφεῖον Κ. Ἀντωνιάδου, 1880, σελ. 384, δρ. ν. 4.

2174. Ἐγχειρίδιον ἐμπειρικῆς ψυχολογίας κατὰ τὴν μέθοδον τῆς ἐπαγωγῆς ὑπὸ Γ. Α. Λίνδνερ, ἐξελληνισθὲν ἐκ τῆς ε΄ γερμανικῆς ἐκδόσεως πρὸς χρῆσιν τῶν γυμνασίων καὶ διδασκαλείων ὑπὸ Δημητρίου Ἰωαννίδου Ὀλυμπίου, διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Π. Δ. Σακελλαρίου, 1880, 16ον, σ. 198.

2175. Ἓν ἄνθος ἐπιστημονικόν, ἤτοι μετεωρολογία, συγγραφεῖσα μὲν ὑπὸ Φ. Ζοῦργερ, μεταφρασθεῖσα δὲ ἐκ γ΄ γαλλικῆς ἐκδόσεως καὶ ἐπαυξηθεῖσα τῇ προσθήκῃ τῶν ἀναγκαίων φυσικῶν, χημικῶν, ἀστρονομικῶν καὶ ἄλλων τινῶν σημειώσεων πρὸς πλείονα τοῦ κειμένου κατάληψιν ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν ὑπὸ Ν. Κ. Μακάρου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις «Γραφικοῦ Κόσμου», 1880, 16ον, σελ. 239.

2176. Αἱ δύο ὀρφαναί, δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε καὶ μέρη ὀκτὼ ὑπὸ τῶν Γάλλων Α. δ' Ἐννερὺ καὶ Κορμόν, μεταφρασθὲν ὑπὸ Στεφ. Ι. Παπαμιχάλη. Ἔκδοσις δευτέρα Ἐν Σμύρνῃ, τύποις Ν. Α. Δαμιανοῦ, 1880, 8ον, σελ. 148.

Προσεχῶς δημοσιευθήσεται ἐν τῇ Ἑστίᾳ ὑπὸ διακεκριμένου λογίου μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς «Κωνσταντινουπόλεως» τοῦ Edmondo de Amicis. Τὸ νεώτατον τοῦτο ἔργον θεωρεῖται ἓν τῶν ἀρίστων τοῦ διασήμου Ἰταλοῦ συγγραφέως.

— Ἡ ῥωσσικὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἱδρύσῃ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικὴν σχολήν, παρομοίαν πρὸς τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν γερμανικήν. Ἀνεχώρησαν δ' ἤδη δι' Ἀθήνας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ καθηγηταὶ Σοκολώβ, Αἴρνστετ καὶ Λατυσέβ. Προορισμὸς τῆς ἐν Ἀθήναις ῥωσσικῆς σχολῆς θὰ ἦνε κυρίως ἡ ἀρχαιολογικὴ ἔρευνα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἐκμάθησις τῆς καθ' ἡμᾶς ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ νέων Ῥώσσων, προωρισμένων ἵνα διδάσκωσι τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἐν τοῖς ῥωσσικοῖς πανεπιστημίοις. Ἡ ῥωσσικὴ κυβέρνησις ἔχει ἀπόφασιν νὰ μὴ φεισθῇ μηδεμιᾶς δαπάνης ὅπως ἀποδείξῃ τὴν ἐν Ἀθήναις σχολὴν ἐφάμιλλον πρὸς τὴν τῆς Γερμανίας καὶ Γαλλίας.

— Ἐσχάτως ἐγένετο ἐν Κοπεγχάγῃ ἡ ἐπίσημος τελετὴ τῆς ἀποκαλύψεως ὀρειχαλκίνου ἀγάλματος, στηθέντος ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ποιητοῦ καὶ μυθιστοριογράφου τῆς Δανίας Ἄνδερσεν, ἀποβιώσαντος τῷ 1875 ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα ἐτῶν. Μακρὰν βιογραφίαν τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς ἐδημοσίευσεν ἡ Ἑστία ἐν τῷ β΄ τόμῳ αὐτῆς, σελ. 517.

— Ἐξεδόθησαν ἐσχάτως τὰ ἑξῆς περιοδικά:

α΄ — «Λύρα» (μηνιαῖον ἐκ τεσσάρων μικρῶν σελίδων) ἐν Πάτραις.

β΄ — «Ἀνατολή» (τοῦ ἐν Σμύρνῃ ὁμωνύμου Συλλόγου).

γ΄ — «Ἡ Ῥοδοδάκτυλος Ἠώς» ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κοντοπούλου (μηνιαῖον).

— Ἐν Πάτραις ἐξεδόθη νέα ἑβδομαδιαία ἐφημερὶς ὑπὸ τὸν τίτλον «Κῆρυξ».

— Ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ ἐξεδόθη ἡ ἔκθεσις τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Ζαππείου διαγωνίσματος περὶ καλλιεργείας τῆς ἐλαίας καὶ παραγωγῆς ἐλαίου. [Συντάκτης τῆς διδακτικωτάτης ταύτης ἐκθέσεως, ἐκ σελίδων 20 (8ον), εἶναι ὁ κ. Α. Γ. Δουρούτης].

— Ὁ κ. Ν. Γ. Πολίτης, ὁ γνωστὸς τοῖς πᾶσι διὰ τὰς ἀξιολόγους αὐτοῦ μελέτας περὶ τοῦ βίου τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλλήνων, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τοῦ ἐν Ἐρλάγγεν πανεπιστημίου, πρὸ μικροῦ δ' ἀφίκετο ἐν Ἀθήναις.

— Ὁ ἐν Ἀμφίσσῃ κ. Θ. Γ. Κλαδᾶς ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν συγγράμματός του ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ προσεχὲς μέλλον τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ λαῶν».

— Ἀμφότεραι αἱ βιβλιοθῆκαι τῶν Ἀθηνῶν, ἥ τε Ἐθνικὴ καὶ ἡ τῆς Βουλῆς, θέλουσι μείνει κεκλεισμέναι ἐπί τινα καιρὸν πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἐν αὐταῖς βιβλίων.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[17 Ἰουλίου (Πέμπτη) 1880.]

Τὴν Παρασκευήν, 4 Ἰουλίου, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας κ. Κόρβετ, ὡς προϊστάμενος τοῦ ἐν Ἀθήναις διπλωματικοῦ σώματος, ἐπέδωκεν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν κ. Τρικούπην τὴν κοινὴν διακοίνωσιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἀντιπροσώπων τῶν μεγάλων Δυνάμεων περὶ τῆς νέας ἑλληνοτουρκικῆς ὁροθεσίας. Εὐθὺς ὡς ἐγένετο γνωστὴ ἡ ἐπίδοσις τῆς διακοινώσεως τῶν Δυνάμεων, τὰ ἐμπορικὰ καὶ ἄλλα καταστήματα ἐσημαιοστολήθησαν, οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐκρούοντο, γενικὴ δ' ἐξεδηλοῦτο χαρά. Τὴν ἑσπέραν ἐφωταγωγήθησαν τὸ δημοτικὸν κατάστημα καὶ ἅπαντα τὰ ἰδιωτικὰ καταστήματα. Πρὸ τοῦ δημαρχείου συνῆλθον πολλαὶ χιλιάδες λαοῦ, ὅστις ἐκεῖθεν, προπορευομένης τῆς μουσικῆς τοῦ ὀρφανοτροφείου, τοῦ δημάρχου καὶ τῶν μελῶν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἐπορεύθη ζητωκραυγάζων εἰς τὴν Μητρόπολιν, ἔνθα ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἱερᾶς συνόδου δοξολογία, μεθ' ἣν ὁ λαὸς διὰ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ, τῆς πλατείας τοῦ συντάγματος, τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἐπανῆλθεν εἰς τὸ δημαρχεῖον, ἐκεῖ δὲ ἐκάησαν πολλὰ πυροτεχνήματα. Ἡ μουσικὴ παιανίζουσα τὸν ἀγγλικὸν ὕμνον διῆλθεν ὑπὸ τὸ ἀγγλικὸν πρεσβεῖον, παρακολουθοῦντος πολλοῦ πλήθους, ζητωκραυγάζοντος ὑπὲρ τῶν Δυνάμεων, τοῦ κ. Γλάδστωνος, τοῦ κ. Γαμβέττα καὶ ἁπάντων τῶν ὑπερασπισάντων τὴν ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν. Ὁ πρεσβευτὴς κ. Κόρβετ ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἐξώστην καὶ ηὐχαρίστησε τὸ πλῆθος. Τὴν ἐπιοῦσαν τὸ δημοτικὸν συμβούλιον συνελθὸν εἰς συνεδρίασιν, τῇ προτάσει τοῦ δημάρχου ἐξέδοτο ψήφισμα, δι' οὗ ἐκφράζει τὴν αἰωνίαν εὐγνωμοσύνην τῶν δημοτῶν τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ ἑαυτοῦ πρὸς τὰς μεγάλας Δυνάμεις Ἀγγλίαν, Αὐστρίαν, Γαλλίαν, Γερμανίαν, Ἰταλίαν καὶ Ῥωσσίαν, δι' ὅσα ἐν Βερολίνῳ ἐψηφίσαντο ὑπὲρ τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας, εὔχεται δὲ ἵνα ὁ Ὕψιστος κρατύνῃ ταύτας καὶ εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου ἔργου τῆς ἑνότητος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῆς ἀπελευθερώσεως παντὸς ὑποδούλου λαοῦ. Τὸ ψήφισμα τοῦτο ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ἵνα ἀνακοινωθῇ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἓξ Δυνάμεων παρὰ τοῦ δημάρχου καὶ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου ὁλοκλήρου, ὅπερ ταυτοχρόνως ἀνέθηκεν εἰς τὸν δήμαρχον καὶ τὸ προεδρεῖον αὐτοῦ ἵνα διοργανώσωσι μεγάλην ἑορτὴν ἐπὶ τῷ ἐθνικῷ εὐτυχήματι. Τὴν ἐπιοῦσαν Κυριακὴν ἐπιμελείᾳ τῆς δημαρχίας ἐγένετο μεγάλη δημοσία φωταψία, φωταγωγηθέντων λαμπρῶς τοῦ Δημαρχείου, τῆς Ἀκροπόλεως, τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν, τῆς Πνυκός, τοῦ Μουσαίου, τοῦ Λυκαβηττοῦ καὶ ἄλλων δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν καταστημάτων. Κατὰ τὴν 8ην ὥραν τῆς ἑσπέρας ὁ λαὸς συνελθὼν εἰς τὸ δημαρχεῖον καὶ λαβὼν τὴν σημαίαν αὐτοῦ, ἐποιήσατο χαρμόσυνον διαδήλωσιν, προπορευομένης μουσικῆς, διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τῆς πόλεως, αἵτινες ἦσαν κατάφωτοι. Καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, κατὰ τὰς ἐκεῖθεν τηλεγραφικὰς ἀγγελίας, τὴν εἴδησιν περὶ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῶν Δυνάμεων ἁπανταχοῦ ὁ λαὸς ὑπεδέχθη μετὰ ζωηρῶν ἐκδηλώσεων χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ· ἐν ἁπάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἑλλάδος ἐτελέσθησαν δοξολογίαι καὶ γενικὴ ἐγένετο φωταψία· τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἐκτάκτως συνερχόμενα ἐξέφρασαν τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συνδημοτῶν των καὶ ὥρισαν τριήμερον ἑορτήν, διαδηλώσεις δὲ πολυπληθεῖς ἐγένοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς.

— Δι' ἐγκυκλίου διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείου καλοῦνται εἰς τὰ ὅπλα ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν ἐσχάτως ἐνεργηθεῖσαν ἀπογραφὴν ἄγοντες τὸ 21 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν, ἀνερχόμενοι εἰς 12,500 ἄνδρας, ὧν οἱ μὲν 1,500 θ' ἀναλάβωσιν ὁλόκληρον τακτικὴν θητείαν, οἱ δὲ λοιποὶ 11,000 καταταγθήσονται μόνον πρὸς ἑξάμηνον ἄσκησιν, συμφώνως πρὸς τὸν νέον στρατολογικὸν νόμον, ἀναλαμβανούσης τῆς κυβερνήσεως τὴν εὐθύνην διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἐπὶ ἑξάμηνον διατηρήσεως ἐν ὅπλοις τῶν ἑνδεκακισχιλίων τούτων ἀνδρῶν, δι' οὓς δὲν ἔχει ληφθῆ ἡ ἀναγκαία πίστωσις. — Ἀθρόοι προσέρχονται μετὰ προθυμίας ἐθελονταὶ εἰς τὸν στρατόν, ἐν τῇ πόλει δὲ Κερκύρας πολλοὶ Ὀθωμανοὶ ἐζήτησαν τὴν εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν κατάταξίν των. — Ἀντιπρόσωπος βελγικῆς ἑταιρίας, ἐλθὼν ἐνταῦθα, διαπραγματεύεται μετὰ τῆς κυβερνήσεως τὴν παροχὴν προνομίου πρὸς κατασκευὴν ἱπποσιδηροδρόμων, ὧν κέντρον ἔσονται αἱ Ἀθῆναι, ἐξ ἧς διάφοροι γραμμαὶ θέλουσιν ἑνώσει μετὰ τῶν πέριξ ἐξοχῶν.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

10 Ἰουλίου 1880 **ΑΘΗΝΩΝ** 10 Ἰουλίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξοφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλ-	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 293
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ-	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 303
26 » »	ξωτερικῷ.	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 437
4 » »	κληρ. ἐν	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 289
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)	Ἑλλάδι μό-	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6 —	100.—	100	,, 110
10 » φράγ.	νον.	29,772	24,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 218
60 » »		120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. / 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	80.—	$392^1/_2$	500	φρ. 440 1/2

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγματ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,130,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,555
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	190
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,910	20 ,, 20 ,,	φ. 4.75	100	φ. 123
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 70
,, ,, ὁ «Φοίνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,310	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών»	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,291	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	1 Φεβρουαρίου	,, 4.50	,, 140	,, 101 3/4

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.50-70.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 1.13.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.70
Λίρα Στερλίνα	,,	28.30
Λίρα Ὀθωμανικὴ	,,	25.70
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.80
Ἀργυροῦν δίφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων ὑποσχ. φρ. 4 1/2.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν — Λονδ. 3μ. (8 Ἰουλίου) Ἐμ. 28 25-70.
Κερκ. — Λονδ. 3μην. (8 ») ,, 29.10.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (21 Ἰουλίου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	82
Ἑλληνικὸν δάνειον τοῦ 8 0/0.	,,	270
,, ,, 9 0/0.	,,	260
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου.	,,	98
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 1/4 - 110 3/8
Παρισίων 3	,,	
Λίρα ἀγγλικὴ	,,	110 3/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	88 3/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 16 Ἰουλίου.

Λονδ. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.95
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.55
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.35
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 16 Ἰουλίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.90
Παρὶσ τὰ 100 φρ. ,, 46.45
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.35
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (13 Ἰουλίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.29 1/2 - 25.34 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 - 5 ὑπερτίμησις 0/00
Ἄργυρ. τὸ χ. 218.89 ὑποτίμ. 120 - 115. 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστελοδάμ. 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 4 0/0.
Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 2 1/2.
Μαδρίτης 6 0/0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0/0.
Ῥώμης 4 0/0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κκ. Κ. Π. Λονδῖνον καὶ Α. Β. Παρισίους. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.— Καν Κ*. Ἀθήνας. Προτιμῶμεν τὸν πηλὸν παρὰ τὸν κονιορτόν. Ὁ πηλὸς μένει ταπεινὸς κατὰ γῆς, ὅπως ὁ αἰσχυνόμενος πτωχός· ἐνῷ ὁ κονιορτός, ῥαδιοῦργος καὶ φιλόδοξος, χώνεται ἐδῶ, ἐπιτίθεται ἐκεῖ, καταδιώκει παρέχει, ὁρμᾷ καὶ τρυπώνει παντοῦ. Εἶνε ὁ ὀχληρός, ὃν βδελύττεται ὅλος ὁ κόσμος, καὶ ὅστις ἐπιβάλλεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον.—κ. Α. Η. Ὕδραν. Τῇ 4 ἀπεδέχθησαμεν τὰ ἀφιερώς,—Ὑποκατ. Τραπέζης. Κόρινθον. Ἐγκαίρως μας ἐπληρώθησαν.—κ. Μ. Π. Κωνσταντινούπολιν. Μεγαλητέραν ἀλήθειαν εἶπαν ἐν τοῖς ἑξῆς ὁ εὐφυὴς ἐκδότης τοῦ «Ἀττικοῦ Ἡμερολογίου»: Ἄλλοτε, λέγει, ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν ἡμῶν πατέρων, καὶ αὐτὸς ὁ ἄχρηστος χάρτης μετεῖχε τῆς δόξης τοῦ πολέμου, εἰς φυσίγγιον μεταποιούμενος. Ἐλλείψει δὲ χάρτου προσέτρεχον εἰς τὰ βιβλία, ὥστε πολλάκις βεβαίως συνέβη σελίς τις, ἀλάθητον περιέχουσα συνταγὴν μακροβιότητος, ἵνα μὴ εἴπω ἀθανασίας, νὰ θανατώσῃ καλόν τινα Μουσουλμάνον, εἰς φονικὸν φυσίγγιον μετεμψυχουμένη. Σήμερον ὅμως τὰ πράγματα ἤλλαξαν ἐντελῶς· τὰ φυσίγγια ἔρχονται ἕτοιμα ἐξ Εὐρώπης, οὕτω δὲ τὰ βιβλία οὔτε κἂν διὰ καύσιμον εἶνε πλέον καλά. Καὶ ὅμως ὑπάργουσι πάντοτε ἀγαθοί τινες ἄνθρωποι, μήπω συνετισθέντες, ἐκδίδοντες τοιαῦτα! Αἱ εὐρωπαϊκαὶ κυβερνήσεις πλεῖστα ὅσα δαπανῶσι κατ' ἔτος πρὸς διατήρησιν ἐν θηριοτροφείοις ζῴων, μόνον καὶ μόνον διότι τυγχάνουσι ταῦτα περίεργα, ἀλλ' ἐν τῇ προτύπῳ ἡμῶν χώρᾳ οἱ ἐκδόται καὶ συγγραφεῖς βιβλίων εἰσὶν ἐν χείρονι μοίρᾳ. ἢ ἐν Εὐρώπῃ οἱ αἴλουροι καὶ οἱ πίθηκοι, διότι οὐδὲ κἂν φαίνονται ἀλλόκοτα καὶ περίεργα ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιβάλωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀνατολικὴν τοῦ ἀναγνώστου ἀπάθειαν.—Σ. Μητροπολίτην Φιλιππουπόλεως. Φιλιππούπολιν, Καν Ε. Ζ. Μασσαλίαν, καὶ κκ. Ν Ι Π. Κωνσταντινούπολιν, Ν. Δ. Κέρκυραν, Ι. Α. Κ καὶ Ε. Λ. Ἀθήνας. Ἐλήφθησαν—κ. Χ. Π. Μεσολόγγιον. Ἅπαντα παρεδόθησαν πρὸς τὸν κ. Θ. Κ—κ. Ἀδελφ. Β Β. Κέρκυραν. Ἡ ἀποστολὴ ἐνεργεῖται ἐν τῷ γραφείῳ μας μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ τάξεως. —Μιᾷ κυρίᾳ. Πειραιᾶ. Τὸ νεώτατον βαλς τοῦ Johann Strauss ἐπιγράφεται In's Centrum καὶ συνοδεύεται παιζόμενον ὑπό... πυροβολισμῶν!—*** Ἰδοὺ καὶ ἑτέρα ὡραία πρᾶξις: Ἀπεβίωσεν ἐσχάτως ἐν Παρισίοις ὁ διάσημος σχεδιαστὴς Δυρανδώ, ὅστις ἀπὸ δύο ἤδη ἐτῶν πάσχων ἐκ παραλυσίας ἔκειτο κλινήρης, κατατρυχόμενος ὑπὸ δεινῆς ἀνεχείας, μὴ ἔχων δὲ νὰ πληρώσῃ μηδ' αὐτὸ τὸ ἐνοίκιόν του. Κατ' εὐτυχίαν του ὅμως, ὁσάκις ἐπλησίαζεν ἡ προθεσμία ἀποτίσεως ὀφειλῆς του τινός, κυρία τις ἤρχετο νὰ τὸν ἴδῃ καὶ τὸν ἐζήτει τὴν χάριν νὰ ἀγοράσῃ, καὶ πολὺ ἀκριβά, εὐτελῆ τινα σχεδιάσματά του, ἅτινα οὐδεμία ἐφημερὶς ἐδέχετο. Ὁσάκις πρόκειται περὶ ἀγαθοεργίας, ἐπιλέγει ἡ ἀναφέρουσα ταῦτα γαλλικὴ ἐφημερίς, τότε μάλιστα ἡ ἀδιακρισία εἶνε πρᾶγμα συγκεχωρημένον· ὅθεν καὶ ἄνευ τινὸς ἐλέγχου συνειδήσεως αἴρομεν τὸ ἀνώνυμον καὶ ἀποκαλύπτομεν τὸ ἀγαθοεργὸν πρόσωπον, ὅπερ ἔσωσεν ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ πτωχοῦ καλλιτέχνου. Εἶνε ἡ δεσποινὶς Ἐλλουΐνι.

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΙΓΝΙΑ

Πῶς εὑρίσκομεν πολλοὺς ἀριθμούς, κατωτέρους τοῦ 9, οὓς διενοήθη ἄλλος τις.

Ζητοῦμεν νὰ διπλασιασθῇ ὁ πρῶτος τῶν κατὰ νοῦν ληφθέντων ἀριθμῶν, εἰς δὲ τὸν οὕτω παραγόμενον νὰ προστεθῇ 1, καὶ νὰ πολλαπλασιασθῇ ὁ νέος οὗτος ἀριθμὸς ἐπὶ 5. Εἰς τὸ γινόμενον τοῦτο ζητοῦμεν εἶτα νὰ προστεθῇ ὁ δεύτερος τῶν κατὰ νοῦν ληφθέντων ἀριθμῶν. Ἐὰν ὑπάρχῃ καὶ τρίτος ἀριθμός, τὸ οὕτω ἀποτελούμενον ἄθροισμα ζητοῦμεν νὰ διπλασιασθῇ πάλιν, εἰς δὲ τὸ διπλάσιον τοῦτο νὰ προστεθῇ 1, τὸ νέον τοῦτο ποσὸν νὰ πολλαπλασιασθῇ πάλιν ἐπὶ 5, καὶ εἰς τὸ γινόμενον νὰ προστεθῇ ὁ τρίτος τῶν κατὰ νοῦν ληφθέντων ἀριθμῶν. Αἱ αὐταὶ πράξεις ἐπαναλαμβάνονται, ἐὰν ὑπάρχῃ καὶ τέταρτος ἀριθμός, δηλ. διπλασιάζεται πάλιν τὸ ἐν τέλει ἀποτελεσθὲν ποσόν, προστίθεται εἰς αὐτὸ 1, τὸ ἐντεῦθεν ἄθροισμα πολλαπλασιάζεται ἐπὶ 5, εἰς δὲ τὸ γινόμενον προστίθεται πάλιν ὁ κατόπιν ἐρχόμενος τῶν κατὰ νοῦν ληφθέντων ἀριθμῶν, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. Τῶν πράξεων τούτων γενομένων, ζητοῦμεν νὰ λεχθῇ ἡμῖν ὁ δι' αὐτῶν ἀποτελεσθεὶς ἀριθμός. Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς οὗτος σύγκηται ἐκ δύο ψηφίων, ἀφαιροῦμεν ἐξ αὐτοῦ 5· ἐὰν σύγκηται ἐκ τριῶν ψηφίων, ἀφαιροῦμεν 55, ἐὰν ἐκ τεσσάρων, ἀφαιροῦμεν 555, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. Ὁ ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως προκύπτων ἀριθμὸς θὰ περιέχῃ κατὰ σειρὰν πάντας τοὺς ἀρχῆθεν κατὰ νοῦν ληφθέντας ἀριθμούς.

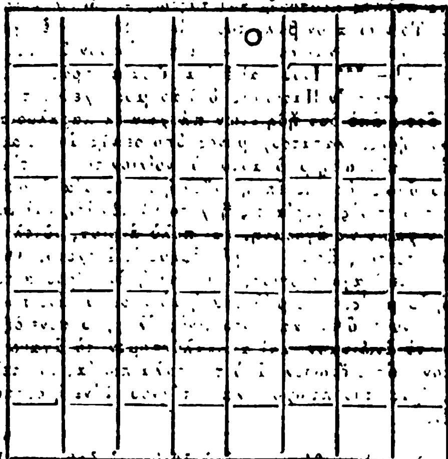
Ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ κατὰ νοῦν ληφθέντες ἀριθμοὶ εἶνε τρεῖς, οἱ 3, 4, 6. Διπλασιάζοντες τὸν πρῶτον ἔχομεν 6, προσθέτοντες εἰς αὐτὸ 1 ἔχομεν 7, τοῦτο δὲ πολλαπλασιάζοντες ἐπὶ 5 ἔχομεν 35, εἰς ὃ προσθέτοντες τὸν δεύτερον τῶν κατὰ νοῦν ληφθέντων ἀριθμῶν 4 ἔχομεν 39. — Πάλιν διπλασιάζοντες τὸ 39 ἔχομεν 78 καὶ προσθέτοντες 1 εἰς τοῦτο ἔχομεν 79, ὅπερ πολλαπλασιαζόμενον πάλιν ἐπὶ 5 παράγει 395, εἰς ὃ προστιθεμένου νῦν τοῦ τρίτου τῶν κατὰ νοῦν ληφθέντων ἀριθμῶν, ἤτοι τοῦ 6, γίνεται ἄθροισμα 401. Ἤδη ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου, ὄντος τριψηφίου, πρέπει ν' ἀφαιρεθῇ, ὡς ἄνω εἴπομεν, ὁ 55, ἡ δὲ διαφορά, ἥτις εἶνε 346, θὰ περιέχῃ κατὰ σειρὰν τοὺς κατὰ νοῦν ληφθέντας ἀριθμούς, ἤτοι τοὺς 3, 4, 6.

Εὐνόητον ὅτι, ἐὰν οἱ κατὰ νοῦν ληφθέντες ἀριθμοὶ ἦσαν μόνον δύο, ἡ ἐργασία ἡμῶν θὰ περιωρίζετο μέχρις οὗ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ δευτέρου ἀριθμοῦ ἀπετελέσθη ὁ 39, ἐξ οὗ, διψηφίου ὄντος, θὰ ἔπρεπε ν' ἀφαιρέσωμεν μόνον 5, ἵνα ἐν τῇ ἐντεῦθεν προκυπτούσῃ διαφορᾷ 34 εὕρωμεν τοὺς κατὰ νοῦν ληφθέντας ἀριθμούς, οἵτινες θὰ ἦσαν 3 καὶ 4.

1187.

Τί σημαίνει ἡ φράσις «Θέτω ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ Προκρούστου;»

1188.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω κενὰ τετραγωνίδια θέσατε ἑπτὰ ἔτι μηδενικὰ ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅμως ὅρους: α΄ — Ἓν μηδενικὸν νὰ εὑρίσκεται ἐν τινι τῶν τεσσάρων γωνιαίων τετραγωνιδίων· καὶ β΄ — Νὰ μὴ εὑρίσκωνται δύο μηδενικὰ ἐπὶ τῆς αὐτῆς σειρᾶς τετραγωνιδίων (καθέτως, ὁριζοντίως, διαγωνίως ἢ παραπλεύρως).

Τὸ πρόβλημα τοῦτο νομίζομεν ὅτι μίαν μόνον λύσιν ἐπιδέχεται.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 3 Ἰουλίου 1880. Φ. Ε. Π.

1189.

[Τῷ πρώτῳ λύσῃ δοθήσεται ἀριθμός τις]

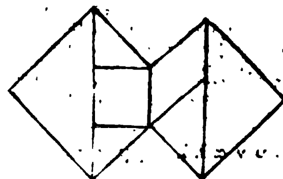
Métagramme.

Ayant pris une XXXXXX
Chose qui fort me id.
Je me mis sur ma id.
Et je vis d'un oeil id.
Sur mon nez, sur ma id.
Se poser une id.

Les X représentent les mots à chercher.

ΛΥΣΕΙΣ

1174.

1175.

$12^2 = 144$ $441 = 21^2$

$13^2 = 169$ $961 = 31^2$

1176.

100	92	8	7	95	6	4	3	99
11	89	83	84	15	16	17	88	82
71	29	78	74	26	25	77	73	22
40	32	38	67	65	66	64	33	69
41	42	53	47	56	55	44	58	49
51	59	43	54	46	45	57	48	52
70	62	68	37	35	36	34	63	39
21	79	28	24	76	75	27	23	72
90	19	13	14	86	85	87	18	12
10	2	93	97	5	96	94	98	9

1177.

Θ Μ Μ Α
Μ Η Ω Ν
Μ Ω Ξ Α
Α Ν Α Ξ

1178.

Aristophane.

1179.

Οἱ μὲν διδόντες θησαυροὺς τὴν σταθερὰν μεσημβρίαν, οἱ δὲ λαμβάνοντες τὸ σκότος.

1180.

Citadelle (Cix tas d'L).

1181.

R O M E
O R A N
M A R E
E N E E

1182.

Mer-cure.

1183.

Balle - Halle - Dalle - Salle - Malle.

1184.

Μυλωθρός.

1185.

Πληγή - Γῆ.

1186.

Πάρις - Ρίς.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 186. — 20 ΙΟΥΛΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Ὑπὸ τῆς γνωστῆς βιενναίας οἰκονομολογικῆς ἐφημερίδος «Moniteur de la Chance Universelle» (Μηνύτωρ τῆς Παγκοσμίου Τύχης) ἐξεδόθη ἐσχάτως βιβλίον περιέχον πλείστας πληροφορίας ἀναγομένας εἰς πάντα τὰ μετὰ λαχείων εὐρωπαϊκὰ δάνεια (αὐστριακά, βελγικά, γαλλικά, γερμανικά, ἑλβετικά, ἰταλικά, ὁλλανδικά, φωμουνικά, ρωσσικὰ καὶ τουρκικά), ὡς καὶ πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν τῶν κληρωθεισῶν ἀπὸ τῆς πρώτης κληρώσεως τῶν ἐν λόγῳ δανείων μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1879.

Τὸ ἀνωτέρω βιβλίον εὑρίσκεται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς «Ἑστίας», καὶ δύνανται οἱ συνδρομηταὶ αὐτῆς, ὅσοι εἶναι κάτοχοι ὁμολογιῶν τῶν ἀνωτέρω δανείων, νὰ συμβουλευθῶσιν αὐτό.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὑπὲρ τῶν προσφύγων προσήνεγκον διάφοροι ἐν Ἀθωνι Μοναὶ δρ. 1,481, ἡ δὲ ἐν Φθιώτιδι Μονὴ τοῦ Ἀγάθωνος δρ. 100.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει κ. Ι. Κρικότσος προσήνεγκεν εἰς τὸ Ὠδεῖον πλουσίαν συλλογὴν μουσικῆς.

ΖΗΣΗΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν ἐτελεύτησε μετὰ μακρὰν νόσον προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν ὁ ἐκ Σερβίων τῆς Μακεδονίας Ζήσης Σωτηρίου, ὁ γνωστὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἕλλην τοῦ Ὀλύμπου φιλόπατρις ἀνήρ. Ὁ Ζήσης Σωτηρίου ἦν ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων χαρακτήρων, οὓς οὐδαμῶς ἴσχυσαν νὰ μεταβάλωσι τὰ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους ἐπακολουθήσαντα γεγονότα, τὰ σπουδαιοτάτας ἐπενεγκόντα ἀλλοιώσεις εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωνίαν. Ὁλόκληρον τὸν βίον αὐτοῦ ἓν ἐπλήρου αἴσθημα, ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, καὶ ἓν διαρκῶς ἔτρεφεν ὄνειρον, τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος, τὴν πραγμάτωσιν τῆς μεγάλης ἰδέας. Ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας, ἐμπορευόμενος ἐν Πέστῃ τῆς Οὐγγαρίας, ἐπελαμβάνετο πάσης εὐκαιρίας ὅπως ἐκδηλοῖ τὴν πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς αὐτοῦ ἀγάπην, συντρέχων ὡς ἠδύνατο τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ παρεπιδημοῦντας Ἕλληνας καὶ παντοιοτρόπως ἀποδεικνύμενος αὐτοῖς χρήσιμος. Κατελθὼν ἐν ἔτει 1827 εἰς Ἑλλάδα, ἀφ' οὗ ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀγωνιζομένης πατρίδος προσήνεγκεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν, κατετάχθη εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Κυβερνήτου ἱδρυθὲν «Στρατιωτικὸν σχολεῖον τῶν ἀκολούθων», ἐν ᾧ ἐμαθήτευον τότε πολλοὶ νέοι, προωρισμένοι ὄντες νὰ ὑπηρετήσωσι διὰ τῶν ὅπλων τὴν πατρίδα, οἷς συγκατηριθμοῦντο καὶ οἱ ἐπιζῶντες ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ κκ. Μολᾶς καὶ Κ. Πάλλης. Κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς βασιλείας ἐν Ἑλλάδι, ἀπολυθεὶς τοῦ στρατιωτικοῦ σχολείου, ἔφερε τὸν βαθμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ παραιτηθεὶς ἔζη ἰδιωτεύων. Λαβὼν μέρος ἐνεργὸν καὶ κατὰ τὴν μεταβολὴν τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1843, εὐθὺς ὡς ἐξερράγη τῷ 1854 ἡ ἐπανάστασις ἐν Ἠπείρῳ καὶ Θεσσαλίᾳ, καταλιπὼν τὸ ἐμπόριον καὶ ἅπαντα τὰ κτήματα αὐτοῦ πωλήσας, ἔσπευσε νὰ μετάσχῃ τοῦ ἀγῶνος μετὰ σώματος ἐθελοντῶν, ὅπερ ἐξ ἰδίων συνετήρει. Τῷ 1859 ἀγωνιζομένης τῆς Ἰταλίας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἑνότητος αὐτῆς, ὁ Ζήσης Σωτηρίου μετέβη ἐκ τῶν πρώτων μετ' ἄλλων Ἑλλήνων ἐθελοντῶν εἰς τὴν ὁμόθρησκον(?) χώραν, καὶ ἐξεστράτευσεν εἰς Σικελίαν μετὰ τῶν χιλίων ὑπὸ τὸν Γαριβάλδην, τιμηθεὶς διὰ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἰταλικῆς κυβερνήσεως διὰ βαθμῶν καὶ παρασήμων· ἀλλ' ὁ Ζήσης Σωτηρίου ὡς μόνην ἀμοιβὴν τῶν θυσιῶν του ἐζήτει παρὰ τῶν Ἰταλῶν ν' ἀνταποδώσωσιν τῇ Ἑλλάδι τὰ ἴσα, προσερχόμενοι καὶ οὗτοι ἐθελονταὶ ἐν ἐπερχομένῳ ὁμοίῳ ἀγῶνι τῶν Ἑλλήνων. Διὰ τοῦτο καὶ γενναιοφρόνως ἠρνήθη νὰ δεχθῇ τὸ ἐσχάτως ὑπὸ τῶν Ἰταλικῶν βουλῶν ψηφισθὲν χρηματικὸν ποσόν, ὅπως ἀπονεμηθῇ ἑκάστῳ στρατιώτῃ τοῦ τάγματος τῶν χιλίων. — Μετὰ τὴν αἰσίαν ἔκβασιν τοῦ ἐν Ἰταλίᾳ πολέμου ἐπανῆλθεν εἰς Ἑλλάδα, ἔνθα μικρῷ πρότερον ψευδὴς ἀγγελία περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐν μάχῃ εἶχε πάντας συνταράξει, παρασχοῦσα τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκδηλωθῇ ἰσχυρῶς ἡ πρὸς αὐτὸν εἰλικρινὴς καὶ ἔνθερμος ἀγάπη τῶν συμπατριωτῶν του. Διορισθεὶς δὲ φύλαξ τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν τῇ ἀκροπόλει, οὐ μόνον διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως ἀφιέρωσε τὸ τρίτον τοῦ γλίσχρου μισθοῦ του εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑκάστην κατετίθη ἐν θεκάλεπτον, ὡς βάσιν πρὸς σχηματισμὸν πολεμικοῦ ταμείου τῆς πατρίδος, ἀνὰ πᾶσαν δὲ 25 Μαρτίου ἐδημοσίευε τακτικῶς ἀπολογισμὸν τῆς καταστάσεως τοῦ ταμείου ἐκείνου. — Ἀφ' ἧς ἐν ἔτει 1871 ἐπανηγυρίσθη μεγαλοπρεπῶς ἡ πεντηκονταετηρὶς τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ σύλλογοι καὶ ἰδιῶται ἁμιλλῶνται νὰ τελέσωσιν ἐπαξίως τὴν μνήμην τῆς ἐνδόξου ἡμέρας. Πρὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὅμως, ἐκτὸς τῆς τυπικῆς ἐπισήμου τελετῆς, μόνος ὁ Ζήσης Σωτηρίου ἐνεθυμεῖτο νὰ ἑορτάζῃ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Μαρτίου. Κοσμῶν ἑορτασίμως τὴν κατοικίαν του, ἔνθους καὶ πλήρης φαιδρῶν ἐλπίδων, ἐμοίραζεν εἰς τὰ ἐπισκεπτόμενα αὐτὸν παλληκάρια μ π ο μ π ά τ α ν, φύλλα δάφνης καὶ νερὸν τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐπεδίδεν ἑκάστῳ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀφελῶς συντασσόμενον φυλλάδιον τῆς 25 Μαρτίου. Τὰ φυλλάδια ἐκεῖνα, τακτικῶς ἐκδιδόμενα τὴν παραμονὴν τῆς ἐπισήμου ἡμέρας, περιεῖχον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐτοβιογραφίαν τοῦ Ἕλληνος τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Π α π π ο ῦ τ ο ῦ Ὀ λ ύ μ π ο υ, περιληπτικοῦ ὀνόματος τῶν κατὰ τῆς τυραννίας ἡρωϊκῶς ἀγωνιζομένων κλεφτῶν. Ἡ πρόθεσις τοῦ ἀκραιφνοῦς πατριώτου ἦν νὰ παρουσιάζῃ διὰ τῶν δημοσιευμάτων ἐκείνων ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ὑπόδουλον Ἑλλάδα διαμαρτυρομένην κατὰ τοῦ βαρύνοντος αὐτὴν ζυγοῦ, ὃν παρίστατο ἑτοίμη ν' ἀποσείσῃ ἅμα τῇ πρώτῃ εὐκαιρίᾳ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν Ἑλλάδα τὴν ἐλευθέραν πρόθυμον νὰ τείνῃ αὐτῇ χεῖρα ἀρωγόν. Οὕτως ἀπλοϊκῶς καὶ ἰδιορρύθμως ὁ Ἕλλην τοῦ Ὀλύμπου ἐξηκολούθει ἑορτάζων τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Μαρτίου μέχρι τοῦ παρόντος ἔτους.

Τοιοῦτος ἐν συντομίᾳ ὁ βίος τοῦ ἀνδρός, βίος ἐθελοθυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως. Τύπος ἀρχαίου Ἕλληνος πολίτου, προθύμου τὰ πάντα νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος, ἐλάχιστα μὲν περὶ ἑαυτοῦ μεριμνῶντος, τὰ πάντα δὲ ποιοῦντος χάριν τῆς πολιτείας, ἦν δύναταί τις εἰπεῖν χαρακτὴρ μοναδικὸς ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς κοινωνίᾳ, ἐν ᾗ ὅλως διάφοροι ἰσχύουσιν ἀρχαί. Ἐκ δὲ τοῦ βίου αὐτοῦ ὠφελιμώτατα ἠδυνάμεθα ν' ἀντλήσωμεν διδάγματα, διότι παρέχει ἡμῖν τὸ μέτρον τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ τί θὰ ἐγίνετο ἡ πατρίς, ἂν οἱ πολῖται πάντες ἠκολούθουν τὸ παράδειγμα αὐτοῦ. Ὡς προσφυῶς λίαν ἐπεφώνησεν ὁ σεβαστὸς γραμματεὺς τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας καθηγητὴς κ. Στέφανος Κουμανούδης

Ἂν ὅλοι ἐμιμούμεθα τὸν Ζήση Σωτηρίου,
Χρείαν δὲν εἶχεν ἡ Ἑλλὰς Εὐρώπης Συνεδρίου!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2177. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε΄. Τόμος Γ΄, 20 Ἰουλίου 1880, Ἀριθ. 238 (186). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀριθ. 6, 4ον, σ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τοῦ ἐπ. εἰρηνοδικείου Σαντορίνης ἐπὶ Καποδιστρίου.—Ἐπιστολιμαῖα ἱστορήματα ὑπὸ Κ. Παπαρρηγοπούλου. —Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλὸ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ).—Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. Ἐλίζης Σκ. Σούτσου).—Μία ἐπίσκεψις εἰς τὸν βασιλέα Θιβώ.—Μέγας λαχνός.—Δάνειον πνεῦμα.—Ἐντυπώσεις. Ἀλήθειαι.—Σημειώσεις.—Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2178. **Καταστατικὸν τοῦ ἐν Ἑρμουπόλει Συλλόγου τῶν Ἀνδρίων.** Ἐν Ἑρμουπόλει. Τύποις Ρ. Πρίντεζη. 1880. Σελ. 16 [Ἄρθ. 1. Σκοπὸς τοῦ ἐν Ἑρμουπόλει Συλλόγου τῶν Ἀνδρίων εἶνε ὁ μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ στενώτερος σύνδεσμος πρὸς εὐποιΐαν καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ τῶν μελῶν ἐνέργεια καὶ σύμπραξις πρὸς ἐπίλυσιν ζητημάτων ἀφορώντων τὴν εὐημερίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς πατρίδος.]

2179. **Ἀνακρέοντος ᾠδαί.** Μετάφρ. ὑπὸ Δ. Σ. Ἀραβαντινοῦ. Ἔκδοσις β΄, ἐπιμελῶς διορθωθεῖσα. Ἐν Ζακύνθῳ, 1880, 8ον, σ. 16, τιμᾶται δραχμῆς.

2180. **Κανονισμὸς τῆς ἐν Σμύρνῃ ἑταιρίας πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ.** Ἐν Σμύρνῃ, τύποις Ν. Δαμιανοῦ, 1880, 8ον, σ. 15.

Ὑπὸ τὸν τίτλον Questions Universitaires ὁ κ. E. Egger δημοσιεύει ἐν τῇ «Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων» σειρὰν ἐμβριθῶν ἄρθρων. Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 7 Ἰουλίου τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος πραγματεύεται τὸ ζήτημα: Le grec est-il mort? est-il mourant?

— Ἄνδρες ἐξέχοντες ἐν τοῖς γράμμασιν, ἐν ταῖς τέχναις καὶ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις (Victor Hugo, Littré, Meissonier, Gérome, Charles Blanc, δοὺξ de Broglie, Laboulaye, Dumas καὶ πλεῖστοι ἄλλοι) συνέστησαν ἐν Παρισίοις ἑταιρίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Société Arti et Amicitiæ, ἧς σκοπὸς εἶνε ἡ οἰκοδόμησις ἐπαύλεως ὑγιεινῆς καὶ ἀναχωρητηρίου τῶν ἀφιερωθέντων εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἐλευθέρων τεχνῶν καὶ μὴ πλουτησάντων.

— Ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις εἷς τῶν διαπρεπεστέρων ἐπιστημόνων τῆς Γαλλίας, ὁ Paul Broca, καθηγητὴς τῆς ἐν Παρισίοις ἰατρικῆς σχολῆς.

— Ἡ διάσημος ἠθοποιὸς Sarah Bernhard συνεφώνησε νὰ δώσῃ ἑκατὸν παραστάσεις ἐν Ἀμερικῇ ἀντὶ χιλίων δολλαρίων (ἓξ χιλιάδων δραχμῶν) ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν.

— Ἀνεχώρησεν εἰς Ἅγιον Ὄρος πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἐκεῖ βιβλιοθηκῶν ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Νικηφόρος Καλογερᾶς, καθηγητὴς τῆς θεολογίας.

— Ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις τῶν ἑξῆς συγγραμμάτων:

α΄—Ἱερὰ ἱστορία (μετὰ εἰκόνων, χάριν κυρίως τοῦ προτύπου δημοτικοῦ σχολείου τοῦ Διδασκαλείου, συμφώνως πρὸς τὴν νεωστὶ εἰσαχθεῖσαν μέθοδον τῆς διδασκαλίας) ὑπὸ Ἰγνατίου Μοσχάκη.

β΄—Μετάφρασις ἐκ τοῦ γερμανικοῦ τῆς «περὶ ἑλληνικῆς ποιητικῆς καὶ διαλεκτικῆς συντάξεως» πραγματείας τοῦ Κρυγέρου ὑπὸ Ν. Φαραντάτου.

γ΄—«Ποικίλη στοά—ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1881» ὑπὸ Ι. Α. Ἀρσένη.

— Νέα ἐφημερὶς καθημερινὴ ἤρξατο ἐκδιδομένη ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τὸν τίτλον «Αὐγή». Ἐκδότης καὶ συντάκτης αὐτῆς εἶνε ὁ λόγιος ὁμογενὴς κ. Γ. Κατσελίδης.

— Ἐν Σάμῳ ἐξεδόθησαν δύο νέαι ἐφημερίδες, ἡ «Ἀλήθεια» καὶ ἡ «Ἐλευθερία». Ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐκδίδοται καὶ ἐπίσημος κυβερνητικὴ ἐφημερὶς ὑπὸ τὸν τίτλον «Σάμος».

— Ὑπὸ τοῦ κ. Θ. Φ. Κανελλοπούλου ἐξεδόθη συλλογὴ τῶν περὶ χαρτοσήμου νόμων καὶ διαταγμάτων καὶ ὁδηγιῶν, περιέχουσα συγχρόνως σημειώσεις καὶ παραπομπάς, δι' ὧν εὐκολύνεται οὐσιωδῶς ἡ γνῶσις τοῦ κειμένου. Τιμ. δρ. ν. 2.

— Ὁ ἐν Ζακύνθῳ δικηγόρος κ. Δ. Μαρτελάος ἐδημοσίευσε «Μελέτην ἐπί τινων ἄρθρων τῆς πολιτικῆς δικονομίας καὶ τοῦ ΣΞΘ΄ νόμου».

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[17 Ἰουλίου (Πέμπτη) 1880.]

Ἡ ἀπάντησις τῆς Πύλης εἰς τὴν κοινὴν διακοίνωσιν τῶν πρεσβευτῶν τῶν μεγάλων Δυνάμεων ἐπεδόθη τὴν παρελθοῦσαν τρίτην, εἶνε δὲ ὁποία προηγγέλθη, ἤτοι ἀποκρούει τὴν παραχώρησιν Ἰωαννίνων, Μετσόβου, Λαρίσσης καὶ ἄλλων τινῶν διαμερισμάτων.—Σήμερον, κατὰ τὴν 10 π. μ., ἐνεργεῖται δημοσίως ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἡ πρώτη κλήρωσις τοῦ δανείου τῆς Τραπέζης τῶν 60,000,000 φράγκων. Θὰ κληρωθῶσιν ἐννέα ἀριθμοί, ὧν εἷς θὰ κερδήσῃ φρ. 100,000, εἷς 10,000, δύο ἀνὰ 2,500 καὶ πέντε ἀνὰ 1,000. Ἡ κληρωτίς, ἐν εἴδει τροχοῦ (ἐκ μετάλλου καὶ χονδρῆς ὑέλου) κατεσκευάσθη παρὰ τοῦ ἐν Παρισίοις μηχανικοῦ τοῦ γνωστοῦ καταστήματος Crédit Foncier, ἐκόστισε δὲ φρ. 9,000.—Ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἀπεβίωσεν ὁ Κωνσταντῖνος Νέγρης, εἷς τῶν πρώτων οἰκιστῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ διακεκριμένον μέλος τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἀνήκων εἰς μίαν τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατέφυγε μετὰ τὰς ἐκεῖ γενομένας ἐν ἔτει 1821 σφαγὰς εἰς Ἑλλάδα νεώτατος ὤν. Ἐπὶ Καποδιστρίου ἐστάλη εἰς Γαλλίαν, ὑπὸ τοῦ ἐν Μασαλίᾳ φιλελληνικοῦ κομιτάτου ἵνα σπουδάσῃ τὰ μαθηματικά. Μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ἐπέστρεψεν εἰς Ἑλλάδα, διορισθεὶς καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Μετὰ εὐδόκιμον διδασκαλίαν ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον. Διὰ τῆς διαθήκης του ὑποχρεοῦνται τὰ τέκνα του νὰ παρέχωσιν ἐτησίαν συνδρομὴν δρ. 300 εἰς τὸ πτωχοκομεῖον Ἀθηνῶν.—Ὁ τέως πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Πετρουπόλει κ. Π. Βραΐλας μετετέθη ὡς τοιοῦτος εἰς Παρισίους.—Ὁ κ. Γ. Α. Μαυροκορδάτος διωρίσθη πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Ῥώμῃ.—Χθὲς ἀφίκετο ἐκ Παρισίων ὁ κ. Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος, εἰς προϋπάντησιν τοῦ ὁποίου κατῆλθον εἰς Πειραιᾶ πολλοὶ τῶν φίλων του.—Χθὲς ἐκομίσθη ὁ νεκρὸς τοῦ Γεωργίου Περρωτοῦ, κηδεμονοῦ τοῦ κ. Ἀλεξ. Κουμουνδούρου καὶ ἐτάφη ἐν τοῦ ἀπέναντι τοῦ Φαλήρου λόφου. Λόγον ἐπιτάφιον ἐξεφώνησεν ὁ καθηγητὴς κ. Μιστριώτης.—Ὁ Δῆμος Ἀθηναίων προεκήρυξε διαγωνισμὸν διὰ τὴν ἀποστολὴν εἰς Γαλλίαν νέου, μέλλοντος νὰ σπουδάσῃ εἰδικῶς τὴν ὑδραυλικήν.—Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις συνωμολόγησε μετὰ τοῦ ἐν Παρισίοις πιστωτικοῦ καταστήματος Comptoir d'Escompte δάνειον ἐκ 15 ἑκατομμ. φράγκων ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ 7 τοῖς % ἄνευ ἐγγυήσεως, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦ νὰ συμπεριληφθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς ἕτερον δάνειον συνομολογηθησόμενον βραδύτερον.—Ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ὁ ὑπασπιστὴς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως ἡμῶν βαρὼν Guldencrone. Ὁ Guldencrone, ὅστις καταλείπει ἀρίστας ἀναμνήσεις παρὰ τῇ κοινωνίᾳ τῶν Ἀθηνῶν, ἦτον εἷς ἐκ τῶν τεσσάρων δανῶν, οἵτινες πρὸ ἐτῶν δέκα καὶ ἑπτὰ συνώδευσαν τὸν βασιλέα Γεώργιον κατὰ τὴν ἐκ Κοπεγχάγης ἀναχώρησίν του. Ὑπῆρξε δὲ καὶ ὁ τελευταῖος ἐπιζήσας. Πρῶτος ἀπεβίωσεν ὁ Λὲτ, δεύτερος ὁ Κέπεν, τρίτος ὁ Φούγκ.—Κατηρτίσθη ἐν Ἀθήναις ἑταιρία, ὅπως ζητήσῃ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν κατασκευὴν ἱπποσιδηροδρομικῶν γραμμῶν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς τὰ πέριξ.—Δεύτερον ἀτμόπλοιον τῆς ἑταιρίας Γουδῆ, προωρισμένον νὰ ἐκτελῇ τὸν περίπλουν τῆς Πελοποννήσου, καταπλέει προσεχῶς εἰς Πειραιᾶ.—Χθὲς ἐγένετο διαδήλωσις ὑπὲρ τῆς κυβερνήσεως. Τῇ ὀγδόῃ ἑσπερινῇ ὥρᾳ πολὺ πλῆθος διῆλθεν ὑπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ κ. προέδρου τῆς κυβερνήσεως, ζητωκραυγάζον ὑπὲρ τῆς κυβερνήσεως. Τοῦ πλήθους ἐπροπορεύετο μουσική.—Ὡς πιθανώτερον, ἡμέρα τῆς συγκλήσεως τῆς Βουλῆς ὡρίσθη ἡ 8 Σεπτεμβρίου.—Κατὰ τηλεγραφήματα ἐκ τῶν μεθορίων, σήμερον διαβιβασθέντα, σφαγαὶ τῶν χριστιανῶν ἐγένοντο ἐν τῷ ὄρει Πηλίῳ. Εἰσέτι ἡ λυπηρὰ εἴδησις δὲν ἐπεβεβαιώθη. Τὰ τηλεγραφήματα εἶναι ἰδιωτικά, οὐχὶ αὐθεντικά.—Προσεχῶς καθίσταται τηλεγραφικὴ συγκοινωνία μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Φανερωμένης.—Λαβὼν δηλητήριον ἀπέθανε χθὲς ὁ ἐν Ἀθήναις ὑποδηματοποιὸς Ν. Ψαράκης.—Σφοδρὰ χάλαζα κατέπεσεν ἐσχάτως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ναυπάκτου, ἐπενεγκοῦσα διακοσίων καὶ ἐπέκεινα χιλιάδων δρ. ζημίαν.—Λέγεται ὅτι ὁ στρατηγὸς Τομασσὲν μετὰ 60 γάλλων ἀξιωματικῶν ἀπέρχεται εἰς Ἑλλάδα πρὸς ὀργάνωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ.—Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Μεσολογγίου ἐψηφίσατο τὴν τέλεσιν δημοτελοῦς ἑορτῆς ἐπὶ τοῖς ἀποκαλυπτηρίοις τοῦ ἀνδριάντος τοῦ λόρδου Βύρωνος.—Τὸ μέρισμα τῆς α΄ ἑξαμηνίας ἐνεστῶτος ἔτους τῆς Βιομηχανικῆς Τραπέζης ὡρίσθη εἰς φρ. 5.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

17 Ἰουλίου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 17 Ἰουλίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως	Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0 κληρ. ἐν Ἑλ- —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 298
25 » » 9 0/0 λάδι καὶ ἐ- —	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 304
26 » » ξωτερικῷ. —	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	458 60	560	φρ. 431
4 » » κληρ. ἐν —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 291
6 » δραχ.(μετ' ἀμ) Ἑλλάδι μό- —	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 110
10 » φράγ. νον, —	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 215
60 » » . . . . —	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	892 1/2	500	φρ. 436

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος . . .	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,680,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	8,440
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	183 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . . .	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 4.75	100	φ. 116
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ» . .	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα», .	1,400,000	280,000	109,840	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυὼν» . . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	1 Φεβρουαρίου	,, 4.50	,, 140	,, 98

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.60 - 80.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 1.13.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.70
Λίρα Στερλίνα	,,	28.30
Λίρα Ὀθωμανικὴ	,,	25.70
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
Ἀργυροῦν δφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων ὑπερτ. φρ. 5. 50.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν - Λονδ. 3μ. (16 Ἰουλίου) Ἐμ. 28.40.
Κερκ.- Λονδ. 3μην. (15 ») ,, 28.60-70.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (23 Ἰουλίου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	80 80
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 9 0]0.	,,	268
,, ,, ,, 8 0]0.	,,	258
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. .	,,	92 25
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 1/2 - 110 5/8.
Παρισίων 3 ,, ...	φρ	22 82 1/2-87 1/2.
Λίρα Ἀγγλικὴ	γρ.	110 8/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	88 2/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 15 Ἰουλίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ.	φιο.	117.95
Παρισ. τὰ 100 φρ.	,,	46.55
Εἰκοσάφραγκον	,,	9.35
Ἀργυρᾶ φιορ. 100		

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 23 Ἰουλίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ.	φιο.	117.65
Παρισ. τὰ 100 φρ.	,,	46.35
Εἰκοσάφραγκον	,,	9.34
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.		

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (23 Ἰουλίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.30 1/2 - 25.35 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 - 5 ὑπερτίμησις 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτίμ. 120 - 115. 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 0]0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0]0. Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Σ. Ζ. Λιβόρνον. Σᾶς συγνωμονοῦμεν. — κ. Κ. Γ. Π. Ὀδησσόν. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Προσεχῶς θ' ἀποσταλῶσιν ἅπαντες διὰ τοῦ Lloyd, διότι δύσκολος ἀποβαίνει ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν διὰ τοῦ ταχυδρομείου. — κκ. Δ. Κ καὶ Ι. Ε. Ι. Βραΐλαν. Τὰ προηγούμενα θὰ τὰ λάβετε παρὰ τοῦ καλλίστου φίλου τῆς Ἑστίας κ. Δ. Ν. Κ. — Συνδρομητῇ. Ἀληθεῖς κεράτσες. Ὁ χαλεπώτερος σκόπελος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ προσέχωσιν αἱ Ἑλληνίδες, λέγει ὁ μακαρίτης Σκαρλ. Βυζάντιος, εἶνε ὁ τοῦ πιθηκισμοῦ τῶν ξένων ἠθῶν, ἡ ἀπειρόκαλος ἐκείνη φιλαρέσκεια, ἡ ἀσχημίζουσα καὶ τὴν περικαλλεστάτην παρθένον, τὸ περὶ τὴν φωνὴν καὶ τὸ βάδισμα καὶ τὰ κινήματα πάντα ἐπιτετηδευμένον, ὁ τῆς κεράτσας τέλος πάντων, (ἂς ἐκστομίσωμεν τὴν λέξιν), χαρακτήρ. Καὶ δὲν ἐννοῶ ἐδῶ τὴν Κεράτσαν, τὴν ὁποίαν τόσον τομῶς ἅμα καὶ ἐπιχαρίτως ἐσατύρισεν ὁ ἀγαπητὸς Ταντελίδης, ἡ ὁποία, εὐτυχὴς ἐν τῇ ἀμαθείᾳ της, οὔτε γνωρίζει, μασσῶσα ἐν ἀφελείᾳ τὴν μαστίχην της, ὅτι παρέσχεν ὕλην εἰς κωμῳδίαν· ἀλλὰ τὴν κεράτσαν τοῦ λεγομένου καλοῦ ἢ μεγάλου κόσμου, τὴν κεράτσαν τοῦ σαλονίου, ἡ ὁποία ἔχει ἀξιώσεις ἐπιμεμελημένης δῆθεν ἀνατροφῆς! Πόσας τοιαύτας εἶδα, αἱ ὁποῖαι, μυκτηρίζουσαι ἐν συναναστροφῇ τὰς ὁμοίας των, οὔτε ᾐσθάνοντο ἐν μέσῳ τῆς βομβούσης περὶ αὐτὰς κολακείας, ὅτι ἐγίνοντο αὐταὶ πολὺ μᾶλλον καταγέλαστοι. — κ. Δ. Ν. Κ. Βραΐλαν. Τῇ 15 παρεδόθησαν εἰς τὸ πρακτορεῖον τοῦ Lloyd. — κ. Π. Δ. Ι. Δυρράχιον. Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν συνδρομητῶν μας δὲν εὕρομεν τὸ ὑμέτερον ὄνομα, εἰκάζομεν δὲ ὅτι ὁ ἐπιφορτισθεὶς νὰ σᾶς ἐγγράψῃ συνδρομητὴν ἀγοράζει καὶ σᾶς ἀποστέλλει καθ' ἑβδομάδα τὸ φύλλον. Μόνον ἑλληνικὰ καὶ γαλλικὰ γραμματόσημα εἰσὶ δεκτά. — κκ. Δ. Μ. Κωνσταντινούπολιν, Α. Π. Ὀδησσόν, Ν. Α. Π. Σηλυβρίαν, Ἀρχιμ. Γ. Σ. Νεάπολιν, Δ. Σ. Α. Ζάκυνθον, Ι. Κ. Τ. Ὕδραν, Ἄκανθαν. Πάτρας, Θ. Γ. Κ. Ἄμφισσαν, Κ. Ρ. Πειραιᾶ, Καν Φ. Ε. Ὀστάνδην, Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος Μασσαλίαν. Ἐλήφθησαν. — κ. Χ. Γ. Σ. Μεσολόγγιον. Ἐδημοσιεύθη εἰς ὅλας τὰς ἐκδόσεις τῶν ἔργων του. — κ. Α. Ρ. Ρ. Βερολῖνον καὶ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Θήραν. Τῇ 12 σᾶς ἐγράψαμεν. — κκ. Σ. Π. Μ. Ζάκυνθον, Κ. Κ. Τρίπολιν. Ἐγκαίρως ἐστάλη, πωλεῖται δὲ ἐν τῷ γραφείῳ μας ἀντὶ λεπτῶν 50, μετὰ τοῦ δελτίου δὲ λεπτὰ 60. — κ. Γ. Π. Πειραιᾶ. Ἡ ἀποστολὴ ἤρξατο ἀπὸ σήμερον. — κ. Π. Π. Σπάρτην. Ἀπεστάλη τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν. — Λέσχην «Πηνελόπη» Ἰθάκην. Ἀπεστάλησαν ἅπαντα τὴν τετάρτην. — κ. Ι. Ε. Δ. Λονδῖνον. Ἡ συνδρομὴ εἰσεπράχθη παρὰ τῶν ἐνταῦθα κκ. Ἀδελ. Μ. — κ. Νᵉ Μικρὰν μόνον προσθήκην ἐποιήσαμεν εἰς τὸν τίτλον της: «Περὶ λύσσης..... οὐχὶ ὅμως τῆς πολιτικῆς».

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας. — Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

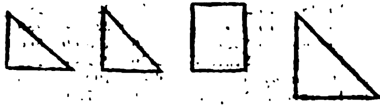
Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1190.

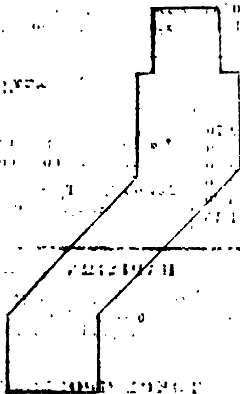
Πόθεν μετεβιβάσθη παρ' ἡμῖν ἡ λέξις Ἀρχεῖον;

1191.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω σχημάτων, ἅτινα δύνανται νὰ κατασκευασθῶσιν ἐκ χάρτου, παρακαλεῖται ὁ ἀναγνώστης νὰ σχηματίσῃ τὸ ἑπόμενον σχῆμα.

1192.

Au secours! — Ton nom? — La souffrance.
— J'accours. — Ton nom à toi? — La France.

Ζητεῖται νὰ διατυπωθῇ διὰ δύο ἑλληνικῶν στίχων ὁμοιοκαταλήκτων ἡ ἐν τῷ ἀνωτέρω γαλλικῷ διστίχῳ περιεχομένη ἔννοια. Ἐκ τῶν ἀποσταλησομένων ἡμῖν διστίχων θὰ δημοσιεύσωμεν τὰ μᾶλλον ἐπιτυχέστερα.

1193.

[Τῷ λύτῃ δωρηθήσεται βιβλίον τι.]

[illegible]	ἐπιδαψιλεύσῃ	Εἶνε	ὕπνον	πρὸς
Οὐδεὶς	πρᾶγμα	ποτὲ	τὴν	ἡ
ἀλήθεια	ἐστερήθη	ἐλαχίστην	μοναδικὸν	καὶ
τῶν	διὰ	εἰς	ἀναγνώστας	τῇ
συγγραφέα	αὐτῶν	[illegible]	ἀγνωμοσύνη	[illegible]
ὅστις	τὸν	νὰ	τὴν	ᾐσθάνθη
	φύτας	πῶς	ἔργα	

1194.

Διὰ τῶν 28 κουκκάλων τοῦ δομινὸ σχημάτισον κανονικὸν τετράγωνον, περιέχον κενὸν ἴσον τῇ ἐπιφανείᾳ 4 κουκκάλων καὶ ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους·

— Ἐν τῇ ἄνω καὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ γωνίᾳ νὰ εὑρίσκεται, καθ' ὁριζόντιον διεύθυνσιν, τὸ Διπλοῦν-Ἄσσι, ἐν τῇ ἄνω καὶ πρὸς τὰ δεξιὰ γωνίᾳ τὸ Τρία-Ἕνα, ἐν τῇ κάτω καὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τὸ Δύο-Ἕνα, καὶ ἐν τῇ κάτω πρὸς τὰ δεξιὰ τὸ Πέντε-Τρία καθ' ὁριζόντιον ἐπίσης διεύθυνσιν.

Τ 6.— Αἱ 8 ὁριζόντιοι, αἱ 8 κάθετοι καὶ αἱ 2 διαγώνιοι ἀθροίσεις τοῦ τετραγώνου νὰ ὦσιν αἱ αὐταί.

Ἐν Πάτραις, τῇ 10 Ἰουλίου 1880. Π.

1195.

Ἔν τινι κήπῳ ὑπάρχουσι μηλέαι ὧν ἑκάστη ἔχει 7 μῆλα, ἀπιδέαι ὧν ἑκάστη ἔχει 11 ἀπίδια, ῥοδακινέαι ὧν ἑκάστη ἔχει 5 ῥοδάκινα, καὶ βερυκοκκέαι ὧν ἑκάστη ἔχει 13 βερύκοκκα. Ζητεῖται ὁ ἀριθμὸς τῶν μήλων, ἀπιδίων, ῥοδακίνων καὶ βερυκόκκων, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ὑπάρχει ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἀπιδίων καὶ μήλων καὶ ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ῥοδακίνων καὶ βερυκόκκων, καὶ ὅτι ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν ὀπωρικῶν τούτων ἀνέρχεται εἰς 12,424.

Ἐν Σύρῳ, Ἰούλιος τοῦ 1880. Ἀριθ. 347.

ΛΥΣΕΙΣ

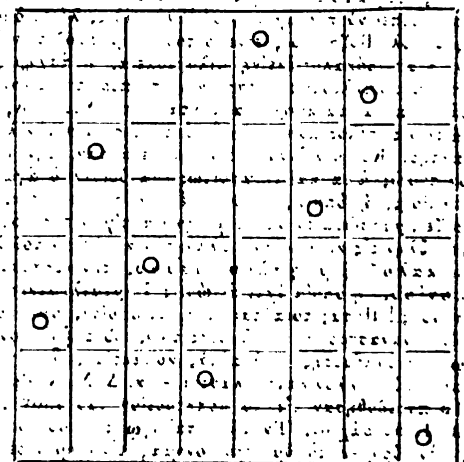
1187.

Θέτω ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ Προκρούστου σημαίνει σμικρύνω ἀτόπως πρᾶγμά τι διὰ νὰ περιστείλω αὐτὸ εἰς τὰς διαστάσεις ἑτέρου τινὸς πράγματος, πρὸς ὃ θέλω νὰ τὸ προσαρμόσω. «Ἐάν, λέγει ὁ κ. Νωδιέρ, ἡ ὡραία καὶ ὑπερήφανος φύσις τοῦ Κορνηλίου δὲν περιεστέλλετο ὑποτασσομένη ὡς διὰ θαύματος εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἀκαδημίας τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ἥτις ἐξέτεινεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ Προκρούστου, ἐφ' ἧς ἔμελλον νὰ ἐπιτεθῶσι καὶ βασανισθῶσιν ἀλληλοδιαδόχως ὅλα τὰ μεγάλα πνεύματα τῆς Γαλλίας, ἤθελε μᾶς ἀφήσῃ πολὺ πλειοτέρους τύπους παρ' ὅσους πράγματι μᾶς ἀφῆκε, διότι εἶχεν ἐκ φύσεως εἰς ὕπατον βαθμὸν τὸ δῶρον τῆς ἐπινοίας».

Ὁ Προκρούστης, οὗ τινος τὸ ὄνομα παρέμεινεν ἐν τῇ παροιμιώδει ταύτῃ φράσει, ἀνάγεται εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους. Ἦτο λῃστὴς τῆς Ἀττικῆς, ὅστις μὴ ἀρκούμενος εἰς τὸ νὰ λῃστεύῃ τοὺς ὁδοιπόρους, ὑπέβαλλεν ἅμα αὐτοὺς καὶ εἰς σκληρὰς βασάνους. Ἐξέτεινεν αὐτοὺς ἐπὶ κλίνης, καὶ ἂν μὲν οἱ πόδες αὐτῶν ἐξεῖχον τῆς κλίνης ταύτης, ἀπεκόπτοντο ὡς μακρότεροι, ἐὰν δὲ ἦσαν βραχύτεροι, τοὺς ἔσυρε βιαίως μὲ σχοινία διὰ νὰ μακρύνωσιν. Ὁ Θησεὺς συλλαβὼν ἐθανάτωσεν αὐτὸν μὲ τὸν ἴδιον τρόπον, ἀλλ' εἶνε ἄγνωστον ἂν τὰ μέλη του εὑρέθησαν μακρότερα καὶ ἀπεκόπησαν, ἢ βραχύτερα καὶ ἐξετάθησαν βιαίως.

Μεταφορικῶς ἡ κλίνη τοῦ Προκρούστου ἀναφέρεται ἐπὶ πραγμάτων περιεσταλμένων, συντετμημένων. Δὲν γίνεται ὅμως χρῆσις καὶ ἐπὶ πραγμάτων ἀλόγως καὶ ἀνωφελῶς ἐκτεινομένων καὶ μηκυνομένων, ὅπως ἤθελεν ὑποθέσῃ τις ὡς ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος λῃστοῦ. Δὲν δυνάμεθα παραδείγματος χάριν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐτέθη ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ Προκρούστου μυθιστόρημά τι, ὅπερ ἐκτείνει ἐπιμέτρως ὁ συγγραφεὺς αὐτοῦ, ὅπως πληρώσῃ ὅτι πλείονας ἐπιφυλλίδας τῆς ἐφημερίδος, ἐν ᾗ καταχωρίζεται. Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Ἰουλίου 1880. Κ.

1188.

1189.

Douche, Touche, Gauche, Louche, Bouche, Mouche.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 187. — 27 ΙΟΥΛΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΕΤΗΣΙΑ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ
'Εν 'Αθήναις............ φρ. 10—
» ταῖς ἐπαρχίαις........ » 12—
» τῇ ἀλλοδαπῇ......... » 20—
Ἡ συνδρομὴ εἶναι ἐτησία καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους.

Ὑπὸ τῆς γνωστῆς βιενναίας οἰκονομολογικῆς ἐφημερίδος «Moniteur de la Chance Universelle» (Μηνύτωρ τῆς Παγκοσμίου Τύχης) ἐξεδόθη ἀρτίως βιβλίον περιέχον πλείστας πληροφορίας ἀναγομένας εἰς πάντα τὰ μετὰ λαχείων εὐρωπαϊκὰ δάνεια (αὐστριακά, βελγικά, γαλλικά, γερμανικά, ἑλβετικά, ἰταλικά, ὀλλανδικά, ῥωμουνικά, ῥωσσικὰ καὶ τουρκικά), ὡς καὶ πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν, τῶν κληρωθεισῶν ἀπὸ τῆς πρώτης κληρώσεως τῶν ἐν λόγῳ δανείων μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1879.

Τὸ ἀνωτέρω βιβλίον εὑρίσκεται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς «Ἑστίας», καὶ δύνανται οἱ συνδρομηταὶ αὐτῆς, ὅσοι εἶνε κάτοχοι ὁμολογιῶν τῶν ἀνωτέρω δανείων, νὰ συμβουλευθῶσιν αὐτό.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὑπὲρ τῶν προσφύγων οἱ ἐν Βηρυττῷ Ἕλληνες συνεισέφερον δρ. 896.

Ὁ κερδήσας τὸν πρῶτον λαχνὸν τοῦ δανείου τῆς Ἐθνικ. Τραπέζης κ. Ἕκτωρ Ψύχας ἐδώρησε φρ. 500 εἰς τὸ μικρὸν κοράσιον τοῦ Ὀρφανοτροφείου, Πραξιθέαν Καρατζᾶ, τὸ ὁποῖον ἐξήγαγεν ἐκ τῆς κληρωτίδος τοὺς λαχνούς.

Ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ στόλου ἡ ἐν Σμύρνῃ ἄρτι ἀποβιώσασα Μαρία Βιτάλη ἐκληροδότησε 5 ὀθωμ. λίρας.

Ὁ κ. Βασίλ. Γελαδάκης ἐδωρήσατο εἰς τὸ ἐνταῦθα δημοτικὸν νοσοκομεῖον ἑκατὸν τόπια πανίου πρὸς χρῆσιν τῶν ἀσθενῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2181. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 27 Ἰουλίου 1880. Ἀριθ. 239 (187). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀριθ. 6, 4ον, σ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τοῦ λιμεναρχείου Σκοπέλου ἐπὶ ἐπαναστάσεως. — Αἱ ἀναμνήσεις τοῦ Σεπτεμβρίνη ὑπὸ Δ. Βικέλα. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλό, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. Ἑλίζης Σκ. Σούτσου) — Δηλητηρίασις γυναικὸς ἐξ ἐνδύματος. — Γνῶμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς Δε-λα-Ῥοσφουκώ. (Μετάφρ. Γ. Ζωχιοῦ). — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2182. **Ὁ μικρὸς Δημήτριος Ἀρκέτης.** Διήγημα μετὰ εἰκονογραφιῶν. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σ. Κ. Βλαστῷ, 1880, 12ον, σ. 88, χαρτοδ. τιμ. δραχμῆς. [Οἱ ζητοῦντες ὑγιᾶ καὶ τερπνὰ ἀναγνώσματα διὰ τοὺς παῖδάς των δύνανται νὰ εὕρωσιν ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τοῦ κ. Βλαστοῦ ὁλόκληρον παιδικὴν βιβλιοθήκην, ἀξίαν πάσης συστάσεως. Ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τούτῳ πωλοῦνται τὰ ἑπόμενα διδακτικὰ καὶ τερπνὰ βιβλία, ἅτινα καὶ κομψῶς εἰσὶ τετυπωμένα καὶ μετ' εἰκόνων κοσμοῦνται: Ὁ Γεροστάθης, Ὁ Χριστοφόρος, Ἡ μικρὰ καλύβη τοῦ δάσους, Ὁ μαργαριταρένιος σταυρός, Ἡ μικρὰ ἀλώπηξ, Ὁ Αἰμίλιος, Τὰ τρία διηγήματα, Τὸ παιδίον τῶν δασῶν, Ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς ἱστορουμένη εἰς τὰ παιδία (κατὰ γλαφυρὰν μετάφρασιν τοῦ μακαρίτου Ε. Σίμου)].

2183. **Μαθήματα ἐκ τῆς φυσικῆς ἱστορίας** ὑπὸ Σ. Μηλιαράκη, διδάκτορος τῆς ἰατρικῆς. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σ. Κ. Βλαστῷ, 1880, 12ον, σ. 208, δρ. ν. 2.

2184. **Ἐπιτομὴ τῶν παραλλήλων βίων τοῦ Πλουτάρχου.** Διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα πρὸς ἀνάγνωσιν. Ὑπὸ Ἀντωνίου Βλάση. Ἔκδοσις τρίτη μετὰ εἰκονογραφιῶν. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σ. Κ. Βλαστῷ, 1880, 12ον, σ. 184, δρ. 1. 50.

2185. **Λόγος περὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.** Ἐκφωνηθεὶς τῇ 24 Ἰουνίου 1880, ἡμέρᾳ τῶν ἐξετάσεων τῆς ἐν Ἑρμουπόλει ἱερατικῆς σχολῆς ὑπὸ τοῦ Μεθοδίου Παπαναστασοπούλου, διευθυντοῦ αὐτῆς. Ἐν Ἑρμουπόλει, τύποις «Προόδου», 1880, 8ον, σ. 28.

2186. **Histoire Grecque par Ernest Curtius,** traduite de l'allemand sur la cinquième édition par A. Bouché-Leclercq, Professeur suppléant à la Faculté des lettres de Paris. Tome Premier. Paris, Ernest Leroux, éditeur. 1880. Fascicule No 2.

2187. **Del contrabbando di guerra.** Tesi di laurea del Dott. Spiridione Vlandi, approvata dalla Facoltà di giurisprudenza della R. Università di Pisa à pieni voti legali. In Pisa, 1880, 12o, p. 41.

2188. **Θεατρικὴ βιβλιοθήκη,** ἤτοι συλλογὴ τῶν ἐκλεκτοτέρων τραγῳδιῶν, δραμάτων καὶ κωμῳδιῶν πρωτοτύπων τε καὶ ἐκ μεταφράσεων, ἐκδιδομένη κατὰ τριμηνίαν ὑπὸ Στεφάνου Ν. Μ, Α. Μπαλάνου καὶ Ι. Χατζηπέτρου. Ἀδείᾳ καὶ ἐγκρίσει τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Ἔτος πρῶτον, τόμος α'. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Ε. Καγιόλ, 1880, 8ον. [Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν 8 τυπογρ. φύλλα περιέχοντα: Τὴν Ἐπαῖτιδα τῶν Α. Bourgeois καὶ M. Masson (κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Φ. Α. Βουτσινᾶ) καὶ τὸ δρᾶμα τῶν κκ. E. Grange καὶ L. Thiboust (κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Στεφάνου Ν. Μ). Ἡ «Θεατρικὴ βιβλιοθήκη» τιμᾶται ἐτησίως φρ. 24].

2189. **Dictionnaire des antiquités Grecques et Romaines** d'après les textes et les monuments. [Septième fascicule: lettres cas-cho]. Contenant l'explication des termes qui se rapportent aux mœurs, aux institutions, à la religion, aux arts, aux sciences, au costume, au mobilier, à la guerre, à la marine, aux metiers, aux monnaies, poids et mesures, etc, et en général à la vie publique et privée des anciens. Rédigé par une société d'écrivains spéciaux, d'archéologues, de professeurs et de jurisconsultes sous la direction de MM. Ch. Daremberg et Ed. Saglio. Ouvrage illustré de 3,000. Prix de chaque fascicule, broché = 5 francs. Paris, Hachette et Cie, 1880.

2190. **La Marine des anciens,** t. II. La Revanche des Perses, les Tyrans de Syracuse, par M. le vice-amiral Jurien de la Gravière, membre de l'Institut, 1 vol. in-18; Paris, Plon, 1880.

2191. **Ὁ ἄωρος θάνατος** Ι. Συνέλη. Ἐν Σμύρνῃ, 1880, 8ον, σ. 27.

Ὁ κ. F. A. Paley, ἐν φυλλαδίῳ ἐκδοθέντι παρ' αὐτοῦ ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τὸν τίτλον «On post epic or imitative words in Homer», πειρᾶται ν' ἀποδείξῃ διὰ τῆς ἐπόψεως τῆς γλώσσης ὅτι ὁ Ὅμηρος, ὃν νῦν ἔχομεν, δὲν εἶνε ὁ Ὅμηρος τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους καὶ ἔτι ὀλιγώτερον ὁ Ὅμηρος τῶν χρόνων τοῦ Πεισιστράτου, ἀλλὰ μίγμα ἀρχαϊσμῶν καὶ τύπων νεωτερικῶν, οἵτινες δὲν εἶνε ἀρχαιότεροι τῶν χρόνων τοῦ Θεοφράστου.

— Ἀποφάσει τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως τοῦ λοιποῦ θὰ διδάσκηται ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐν τοῖς γαλλικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις ἀπὸ τῶν κατωτέρων μέχρι τῶν ἀνωτέρων τάξεων· μέχρι τοῦδε ἐδιδάσκετο μόνον ἐν ταῖς ἀνωτέραις

— Τῇ 19 Ἰουλίου (ν. ν.) ἐτελέσθησαν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἐν τῷ Νέῳ Μουσείῳ τοῦ Βερολίνου σταθέντος ἀνδριάντος εἰς μνήμην τοῦ περικλεοῦς ἀρχαιολόγου Καρόλου Ὀθοφρείδου Μυλλέρου, τοῦ πρὸ 40 ὡς ἔγγιστα ἐτῶν ἀποθανόντος ἐν Ἑλλάδι καὶ ταφέντος παρὰ τῷ Κολωνῷ. Τὸν πανηγυρικὸν λόγον ἐξεφώνησεν ὁ Ἐρνέστος Κούρτιος, μαθητὴς καὶ φίλος τοῦ μακαρίτου Μυλλέρου.

— Προσεχῶς ἐγείρεται ἀνδριὰς τοῦ ποιητοῦ τῆς «Μασσαλιώτιδος» Rouget de l'Isle ἐν τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ πόλει Choisy-le-Roi (ἐν Γαλλίᾳ).

— Ὁ μακαρίτης Ζήσης Σωτηρίου, πλὴν τῶν φυλλαδίων ἅτινα ἐξέδιδε τὴν παραμονὴν ἑκάστης 25 Μαρτίου, ἐδημοσίευσεν, ἐν ἔτει 1829, τὰ ἑπόμενα δύο συγγράμματα:

α'— Περιγραφὴ τῆς ἐν Ναυαρίνῳ ναυμαχίας καὶ τῶν ἀμέσως προηγησαμένων Περιστάσεων, μεταφρασθεῖσα ἐκ τῆς γερμανικῆς γλώσσης, καὶ ἐκδοθεῖσα δαπάνῃ τοῦ κ. Ζήση Σωτηρίου τοῦ Ἕλληνος, ἔρωτι πρὸς τὸ Γένος. Ἐν Πέστῃ, 1829. Παρὰ τῷ εὐγενεῖ Ματθαίῳ Τράττνερ τῷ ἐκ Πετρόζας.

β'— Νέον Ἀλφαβητάριον καὶ Ἀναγνώσεως Προπαιδεία εἰς χρῆσιν τῶν κοινῶν τῆς Ἑλλάδος σχολείων διὰ τέκνα ἀπὸ 5 ἕως 10 ἐτῶν, συντεθὲν καὶ τύποις τὸ πρῶτον ἐκδοθὲν ὑπὸ Γεωργίου τοῦ Ῥουσιάδου. Δαπάνῃ τοῦ φιλογενεστάτου κ. Ζήση Σ. τοῦ Ἕλληνος. Ἐν Πέστῃ τῆς Οὐγγαρίας, 1829. Παρὰ τῷ εὐγενεῖ Ι. Μ. Τράττνερ καὶ Στεφάνῳ ἀπὸ Καρόλυ.

Τὰ ἀνωτέρω βιβλία, σπάνια καταστάντα σήμερον, εὑρίσκονται ἐν τῇ πλουσίᾳ βιβλιοθήκῃ τοῦ κ. Σταματ. Κρίνου.

— Ἐκ βιογραφίας τοῦ μακαρίτου Κωνστ. Νέγρη, δημοσιευθείσης ἐν τῷ «Αἰῶνι», ἀποσπῶμεν τὰ ἑπόμενα: Κατὰ τὰ ἔτη 1829 μέχρι 1831, ὅτε ὁ Κ. Νέγρης ἐσπούδαζεν ἐν Παρισίοις τὰ μαθηματικά, κατεχώρισε πλεῖστα ἄρθρα ἐν τῷ Constitutionnel, ὧν πολλὰ ἐθαυμάσθησαν διὰ τὸ εὐφυὲς τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ διὰ τὸ πατριωτικὸν φρόνημά των. Ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸν Λεοπόλδον, ὑποψήφιον τότε τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, μακρὰν ἔκθεσιν, δι' ἧς, ἀναπτύσσων σειρὰν ἐπιχειρημάτων σπουδαίων, προσεπάθει νὰ πείσῃ αὐτὸν νὰ μὴ ἀποποιηθῇ τὸ προσφερόμενον αὐτῷ στέμμα. Ὁ Λεοπόλδος, ὅστις δι' ὑπασπιστοῦ του ἐγνώρισεν ἔκτοτε τὰ κατὰ τὸν πρὸς αὐτὸν γράψαντα νέον Ἕλληνα, γενόμενος βασιλεὺς τῶν Βέλγων, ἐνθυμήθη τὸν Κ. Νέγρην, καὶ τῷ ἀπέστειλε πεντακισχίλια φράγκα, ὡς δῶρον. — Ὁ διάσημος καὶ φιλελληνικώτατος στρατηγὸς Λαφαγέτ, ὅστις ὡς ἴδια τέκνα περιεποιεῖτο πάντας τοὺς ἐν Παρισίοις ἐκπαιδευομένους νεανίας Ἕλληνας, τόσῳ ἐθαύμασε τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ νέου Νέγρη, ὥστε κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ἐκάλει αὐτὸν εἰς τὸ δεῖπνόν του. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Λουδοβῖκος Φίλιππος, δοὺξ τῆς Αὐρηλίας ὢν τότε, προσεκάλεσε τὸν νεαρὸν Νέγρην μετὰ τῶν ἄλλων ἑλληνοπαίδων εἰς τὴν τράπεζάν του, ἐν τῇ ἐπαύλει αὐτοῦ τοῦ Neuilly, δοὺς αὐτῷ θέσιν ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ του· διότι ὁ Νέγρης κρεῖττον πάντων τῶν ἄλλων ἑλληνοπαίδων ὡμίλει τὴν γαλλικήν.

— Ἐπανελήφθη ἡ ἔκδοσις τοῦ «Σωκράτους», περιοδικοῦ τοῦ ὁμωνύμου ἐν Ἀθήναις Συλλόγου.

— Ὁ ἐν Κεφαλληνίᾳ καθηγητὴς κ. Φίλιππος Οἰκονομίδης ἐδημοσίευσεν ἐλεγεῖον ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ θείου του καὶ ἀοιδίμου διδασκάλου τοῦ ἔθνους Φιλίππου Ἰωάννου.

— Ὁ διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς κ. Ἰωάννης Σ. Σκοῦφος ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν μεταφράσεώς του τῆς περὶ Δαρβίνου πραγματείας τοῦ κ. Αἰμιλίου Φερριέ.

— Τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἔχομεν ν' ἀναγγείλωμεν τὴν ἔκδοσιν τεσσάρων (!) νέων ἑλληνικῶν ἐφημερίδων: Τῆς «Ἀληθείας» (ἑβδομαδιαίας ἐν Σάμῳ), τῆς «Ἀλεξανδρείας» (καθημερινῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ), τῶν «Ὀλυμπίων» (ἑβδομαδιαίας ἐν Ἀνδριτσαίνῃ) καὶ τοῦ «Ὄφεως» (ἑβδομαδιαίας ἐν Ζακύνθῳ).

— Προσεχῶς ἐκδίδοται ἐν Παρισίοις «Πίναξ τῶν περιεχομένων ἐν τῇ Revue Britannique ἀπὸ τοῦ ἔτους 1825-1880». Ὁ Πίναξ οὗτος συνταχθήσεται καθ' ὕλην, θὰ περιέχῃ 700 σελίδας καὶ θὰ τιμᾶται 20 φράγκων. Πλήρης συλλογὴ τοῦ σπουδαίου τούτου περιοδικοῦ εὑρίσκεται ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[24 Ἰουλίου (Πέμπτη) 1880.]

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις τοῦ διαδόχου τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου Κωνσταντίνου ἐτελέσθη δοξολογία ἐν τῷ ἀνακτορικῷ ναῷ, τὰ δὲ ἐν Πειραιεῖ πολεμικὰ πλοῖα ἐσημαιοστολίσθησαν. Ὁ διάδοχος Κωνσταντῖνος, γεννηθεὶς τῇ 21 Ἰουλίου 1868, εἰσῆλθεν ἤδη εἰς τὸ δέκατον καὶ τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. — Μετ' εὐχαριστήσεως ἄκρας ἀναγράφομεν, γράφει ὁ «Αἰών», ὅτι ἡ προθυμία τῶν κατοίκων πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ τῆς στρατείας καθήκοντος ἀναπτύσσεται ὁσημέραι. Οὐ μόνον πάντες οἱ κληροῦχοι προθύμως προσέρχονται αὐτοὶ μόνοι εἰς τὰς τάξεις αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐθελονταὶ καταγράφονται πλεῖστοι ὅσοι. Τὸ φαινόμενον εἶνε ἀσύνηθες παρ' ἡμῖν· ἀλλὰ καὶ ὁμολογητέον σπανίως παρουσιάσθησαν περιστάσεις, τόσῳ κρίσιμοι ὅσῳ κρίσιμοι ἀποδεικνύονται αἱ ἐνεστῶσαι. Οἱ ἐλεύθεροι Ἕλληνες κατενόησαν τὸ μέγεθος τῶν ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς καθηκόντων, πεποίθαμεν δέ, ὅτι ὁ στρατός, ὅστις θὰ κληθῇ, ὅπως στήσῃ τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν εἰς τὰς χώρας, αἵτινες, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Εὐρώπης, ἀποτελοῦσιν ἤδη μέρος ὁλοκληρωτικὸν τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, θ' ἀναδειχθῇ ἀντάξιος τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ. — Ἀνεβλήθη ἡ εἰς τὴν Ἑλλάδα μετάβασις τοῦ στρατηγοῦ Τομασσὲν καὶ τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν Γάλλων, τῶν προωρισμένων διὰ τὴν διοργάνωσιν τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ. — Διωρίσθη πρεσβευτὴς τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας ἐν Ἀθήναις ὁ βαρῶνος des Michels, τέως πρόσεδρος ὑπουργὸς παρὰ τῷ ἡγεμόνι τῆς Σερβίας. — Τῇ 20 Ἰουλίου ἐνηργήθη παρὰ τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, δημοσίᾳ συνεδριάζοντος, ἡ α' κλήρωσις τοῦ δανείου τῆς Τραπέζης τῶν 60,000,000 φρ., ἐξῆλθον δὲ οἱ ἑπόμενοι κατὰ τάξιν ἀριθμοί: 125150, 170826, 52667, 169298, 150069, 112804, 57786, 173270 καὶ 78895. Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων, ὁ μὲν πρῶτος ἐκέρδησε φρ. 100000, ὁ δεύτερος φρ 10000, οἱ δύο ἑπόμενοι ἀνὰ φρ. 2,500 καὶ οἱ πέντε τελευταῖοι ἀνὰ φρ. 1000. Τὸ ποσὸν τῶν φρ. 100000 ἐκέρδησεν ὁ ἐν Ἀθήναις κ. Ἕκτωρ Ψύχας. Εἰς τὴν κλήρωσιν ταύτην παρῆσαν ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, ὁ νομάρχης Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας, τοὺς δὲ λαχνοὺς ἐξήγαγεν ἐκ τῆς κληρωτίδος μικρὸν κοράσιον τοῦ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου. — Κατὰ τὸν γενικὸν ἰσολογισμὸν τῆς Ἑταιρίας τῶν μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου τῆς πρώτης ἑξαμηνίας 1880 τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν αὐτῆς ἀνήρχετο εἰς δρ. 28,983,868, ὁ παραχθεὶς κατὰ τὴν ἑξαμηνίαν μόλυβδος ἀνέρχεται εἰς 8,977,650 χιλιόγραμμα, τὸ καθαρὸν προϊὸν τοῦ μολύβδου ἀνῆλθεν εἰς δραχμὰς 578,699, τὰ δὲ καθαρὰ κέρδη εἰς δραχμὰς 448,751. — Ἡ ἐνταῦθα Σχολὴ τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Ἐλέους ἐκηρύχθη ὡς τεχνικὴ μόνον πρὸς διδασκαλίαν τῆς γαλλικῆς γλώσσης. — Κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ δεύτερον ἀτμόπλοιον τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Γιαλούση καὶ Σας, ὀνομαζόμενον Ἤπειρος. — Πρὸ ἡμερῶν ἀνεκαλύφθη εἰς ἓν τῶν δωματίων τῶν ἐν Παλαμηδίῳ ποινικῶν φυλακῶν ὀπὴ ἀρκετὰ μεγάλη, διευθυνομένη πρὸς τὰ ἔξω τοῦ φρουρίου, δι' ἧς ἤθελον δραπετεύσει οἱ φυλακισμένοι. — Ἐν Καλάμαις ἤρξατο ἤδη ἡ ἐξαγωγὴ σταφίδος ἐκ τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας. — Πυρκαϊὰ ἐκραγεῖσα ἐν Σκύρῳ κατέστρεψε μέγα δάσος μεγάλης ἐκτάσεως. — Ἐν τῷ σημερινῷ φύλλῳ τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» ἐδημοσιεύθη Β. διάταγμα περὶ συγκλήσεως τῆς Βουλῆς τὴν 8 Σεπτεμβρίου. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐφημερίδι ἐδημοσιεύθη Βασ. διάταγμα περὶ ἐπιστρατείας· κατὰ τὸ α' ἄρθρον τοῦ διατάγματος τούτου «Ὁ ἐνεργὸς στρατὸς τίθεται εἰς ἐπιστράτευσιν. Κατὰ τὴν διάρκειαν δ' αὐτῆς ἐπιτρέπεται ν' αὐξηθῶσιν αἱ ὑπὸ τὰ ὅπλα δυνάμεις μέχρις ἑξήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν». — Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις ὁ Παναγῆς Καμπᾶς, ἀρχαῖος οἰκήτωρ τῶν Ἀθηνῶν καὶ σεβαστὸς πολίτης. — Ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἑσπερίαν ὁ διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κ. Μ. Ῥενιέρης. — Πυρκαϊὰ ἐκραγεῖσα ἔν τινι μικρῷ δάσει τῆς ἐπαρχίας Μεγαρίδος κατέστρεψε μέρος αὐτοῦ. — Τὸ ποσὸν τοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀττικῆς καταναλισκομένου κατ' ἔτος ἅλατος ἀνέρχεται εἰς 537,500 ὀκάδας. — Περὶ τῆς ἐφετεινῆς συγκομιδῆς τῆς σταφίδος ὁ «Φορολογούμενος» Πατρῶν γράφει τὰ ἑπόμενα: «Ὁ καιρὸς ἐξακολουθεῖ πολὺ θερμὸς καὶ οἱ ἐπικρατοῦντες ἄνεμοι εἰσὶν ὁ βόρειος καὶ ὁ δυτικός, τούτου ἕνεκεν ὁ τρυγητὸς λίαν ἐπεσπεύσθη καὶ ἤρξατο ἀπὸ τῆς 14 εἰς Τριφυλίαν καὶ εἰς τὴν Μεσσηνίαν. Ἐν Πάτραις σποραδικῶς ἐγένετο ἤδη ἔναρξις τοῦ τρυγητοῦ».

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

24 Ἰουλίου 1886 **ΑΘΗΝΩΝ** 24 Ἰουλίου 1886

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλ- —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 293
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ- —	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 303
26 » »	ξωτερικῷ. —	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	23.60	453 60	560	φρ. 465
4 » »	κληρ. ἐν —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 291
6 » δραχ. (μετ' ἀμ.)	Ἑλλάδι μό- —	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 111
10 » φράγ. . , .	νον. —	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 218
60 » » . . . . —		120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 488

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος . . .	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,505
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	193
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . .	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 4.75	100	φ. 117 1/2
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 72 1/2
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ» . .	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα». .	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών» . . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	1 Φεβρουαρίου	,, 4.50	,, 140	,, 103 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.60-80.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 113 1/4-114.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.70
Λίρα Στερλίνα	,,	28.40
Λίρα Ὀθωμανική	,,	25.70
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	18.30
Ἀργυροῦν δφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων ὑπερτ. φρ. 5. 50.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (23 Ἰουλίου) Ἐμ. 28.30-28.50
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (22 ») ,, 28.30-28.50

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (30 Ἰουλίου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	29 1/2
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 9 0]0.	,,	265
,, ,, ,, 8 0]0.	,,	255
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. .	,,	102 1/2
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 5/8 - 110 3/4.
Παρισίων 3 ,, ...	φρ	22 82 1/2-22.85.
Λίρα Ἀγγλικὴ	γρ.	110 15/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 35/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 29 Ἰουλίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.05
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.57
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.36
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 30 Ἰουλίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.75
Παρισ τὰ 100 φρ. ,, 46.40
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.36
Ἀργυρᾶ φιορ 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (28 Ἰουλίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1]2) φρ. 25.80 1/2 - 25.35 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 - 5 ὑπερτιμήσεις 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτιμ. 120 - 115. 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 0]0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1]2. Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0]0. Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Κ. Π. Βερολῖνον. Ἀπηντήσαμεν τηλεγραφικῶς. — κ. Ι. Τ. Ἀλέπ. Ἀπεστάλησαν τὴν παρελθοῦσαν τρίτην. — Μιᾷ συνδρομητρίᾳ. Αἱ τῶν Παρισίων Τὸ Λονδῖνον ἔχει τὴν «Βασιλικὴν ὁδὸν (Regent street),» ἡ Μαδρίτη τὴν «Πόλην Σὸλ (Puerta del Sol) καὶ τὸ Πράδο (Prado),» ἡ Ῥώμη τὸ «Κόρσον (Corso)» καὶ τὴν «Πλατεῖαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου,» ἡ Πετρούπολις τὴν θαυμασίαν «Ἄποψιν,» ἡ Βιέννη τὸ λαμπρὸν «Πράτερ (Prater),» τὸ Τουρῖνον τὴν «Ὁδὸν Πάδου,» κτλ. κτλ· ἀλλὰ πάντα ταῦτα τὰ κέντρα ὅπου συνέρχεται πολὺς κόσμος, δὲν εἶνε ἄλλο τι παρὰ ἐπιτομὴ μόνον τοῦ εὐρέος ἐκείνου περιπατηρίου τῆς Παρισινῆς κοινωνίας. Ὑπάρχει δὲ τοῦτο τὸ ἴδιον εἰς τὴν πρωτεύουσαν ταύτην, ὅτι ὁσάκις ὁ καιρὸς εἶνε καλὸς, 100,000 περίεργοι ἢ περιπλανώμενοι συνθλίβονται μεταξὺ τῆς Βασιλικῆς ὁδοῦ καὶ τῆς Πύλης Ἁγίου Διονυσίου· 100,000 πολιορκοῦσι τὰ Ἠλύσια πεδία καὶ τὰ ἐν ὑπαίθρῳ θεάματά της· 100,000 ἐλαύνουσιν ἐφ' ἁμάξης ἢ ἔφιπποι εἰς τὰ δάση· 100,000 συσσωρεύονται εἰς τὰ καφενεῖα· 100,000 εἰς τὰ θέατρα· 100,000 εἰς τοὺς δημοσίους χορούς! — κ. Ἀδελφ. Β. Β. Κέρκυραν. Ἡ σειρὰ 1681 ἐξῆλθε. Λεπτομερείας ζητήσατε ἐκ Βιέννης ἢ Τεργέστης. — κκ. Σ. Β Πίζαν, Χ. Β. Κωνσταντινούπολιν, Ε. Λ. Παρισίους, Μ. Π. Σύρον, κ. Δρ. Μ. Δ. Ἀθήνας, κ. Κ. Ρ. καὶ Καν Α. Δ. Πειραιᾶ Ἐλήφθησαν — κ. Χ. Π Μεσολόγγιον. Παρεδόθησαν τῷ κ. Θ. Κ — Ἀγαθοεργὸν ἀδελφότητα τῶν ξένων. Ξάνθην. Οἱ κ. Κ. καὶ Σ. ἠρνήθησαν νὰ πληρώσωσι. — κ. Ν. Γ. Π. Ὀδησσόν. Τῇ 19 σᾶς ἐγράψαμεν: — «Εὐτράπελός τις συγγραφεὺς εἶπεν, ὅτι ἐὰν ἦτο δυνατὸν ν' ἀναλάβῃ ἐκ νέου τὸν βίον, καὶ νὰ ἐκλέξῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ εἶδος τοῦ βίου, θὰ ἐγίνετο γυνὴ ὡραία μέχρι τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας, στρατηγὸς νικηφόρος ἀπὸ τοῦ τριακοστοῦ μέχρι τοῦ πεντηκοστοῦ, καὶ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ γῆράς του. — κ. Δ. Σ. Χίον. Τὰ χρήματα ἐπληρώθησαν ἡμῖν παρὰ τῆς Κας Α. Λ. ἅπαντα δὲ τὰ φύλλα ἐστάλησαν τὴν παρελθοῦσαν τρίτην. — Διεύθυνσιν ἐφημ. «Αὐγὴ» Κωνσταντινούπολιν. — Ἐστάλησαν τρίτην. — Ἀριθ. 1880 Κατὰ τὰ τέλη Νοεμβρίου. — κ. Ἀδελφ. Δ. Κωνσταντινούπολιν. Τὰ 10 φρ. ἐπεστράφησαν πρὸς τὸν βιβλιοπώλην κ. Σ. Κ. — κ. Μ. Κ. Ναύπλιον. Παρεδόθη πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν κ. Ν. Κ. — κ. Δ. Θ. Ρ. Λίβερπουλ. Ἀναμένομεν ἐπιστολήν σας. — Μιᾷ κυρίᾳ. Πειραιᾶ. Αἱ σαῦραι, οἱ ὄφεις καὶ τὰ βουλδὸκ δὲν εἶνε πλέον τοῦ συρμοῦ! Ἐν τῇ ζωολογίᾳ τοῦ συρμοῦ τὰ πρωτεῖα ἔχουν σήμερον τὰ χοιρίδια! Ἅπαντα τὰ μπιζοὺ σήμερον, κυριῶν καὶ ἀνδρῶν, παριστῶσι χοιρίδια!

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΙΓΝΙΑ

Ἐν ἀριθμῷ 181 τοῦ Δελτίου ἐδημοσιεύθη τὸ περίεργον παίγνιον τῶν 15 κύβων, οὗ τινος ἡ ἐπίλυσις ἀπασχολεῖ ἔτι ζωηρῶς τοὺς φιλοπαίγμονας γινομένη ἐν Γαλλίᾳ ἀντικείμενον μακρῶν λόγων. Χάριν ἐκείνων τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν, ὧν τὴν προσοχὴν ἐφείλκυσε τὸ παίγνιον τοῦτο, παραθέτομεν ἐνταῦθα παρατηρήσεις τινὰς, αἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς ὁδηγίαι πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ περιέργου παιγνίου.

Τὸ ἰδιάζον τοῦ παιγνίου τούτου εἶνε ὅτι ἐκ τῶν ἀπείρων συνδυασμῶν τῶν κύβων, οὓς δύναται νὰ παρουσιάσῃ, οἱ

μὲν εἶνε ἐπιλύσιμοι, δηλ. φέρουσιν εἰς λύσιν, ἄλλοι δὲ εἶνε ὅλως ἀδιάλυτοι· ἀναμιγνύετε π. χ. τοὺς κύβους καὶ θέτετε αὐτοὺς ἐν τῷ κουτίῳ, ὡς εἴπομεν ἐν ἀριθ. 181· ἐὰν ὁ συνδυασμὸς ὃν οὕτω κατηρτίσατε εἶνε ἀδιάλυτος, ὁσασδήποτε καὶ ἂν κάμετε κινήσεις τῶν κύβων (χωρὶς, ἐννοεῖται, νὰ ἐξαγάγητε τινὰ τοῦ κουτίου), εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχητε τὴν λύσιν· ὁ ἀδιάλυτος συνδυασμὸς μένει πάντοτε τοιοῦτος, ὅπως καὶ τοὐναντίον, συνδυασμὸς ἐπιλύσιμος καταλήγει πάντοτε εἰς λύσιν τοῦ παιγνίου. Ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι εἷς τις συνδυασμὸς τῶν κύβων δύναται νὰ παραγάγῃ ἀπείρους ἄλλους τῆς αὐτῆς φύσεως διὰ μετακινήσεως τῶν κύβων.

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται ὅτι διὰ τὸν παίζοντα θὰ ἦτο λίαν ἐνδιαφέρον, ἐὰν, δοθέντος ἑνὸς συνδυασμοῦ τῶν κύβων, ἠδύνατο νὰ ὁρίσῃ ἐκ τῶν προτέρων ἐὰν ὁ συνδυασμὸς οὗτος εἶνε ἐπιλύσιμος ἢ ὄχι. Δύο τρόποι ὑπάρχουσιν, οἵτινες δύνανται νὰ πληροφορήσωσιν αὐτὸν περὶ τούτου, οὗτοι δὲ εἶνε οἱ ἑπόμενοι·

Α) Ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ 15 κῦβοι ἀναμιχθέντες εὑρέθησαν κατέχοντες τὰς θέσεις, οἵας δεικνύει ὁ ἑπόμενος πίναξ·

10	5	14	9
12	8	15	1
3	6	2	11
4	7	13	

Ἀρχόμενοι ἀπὸ τοῦ 10 παρατηροῦμεν ὅτι δὲν ἔχει πρὸ αὐτοῦ ἀριθμὸν ἄλλον μεγαλίτερον·

Σημειοῦμεν λοιπὸν 0
Ὁ 5 ἔχει πρὸ αὐτοῦ μεγαλίτερον ἀριθμὸν ἕνα, τὸν 10, σημειοῦμεν.................... 1
Ὁ 14 δὲν ἔχει πρὸ αὐτοῦ μεγαλίτερον ἀριθμὸν, σημειοῦμεν πάλιν 0
Ὁ 9 ἔχει πρὸ αὐτοῦ δύο μεγαλιτέρους ἀριθμοὺς, τὸν 10 καὶ 14, ὅθεν σημειοῦμεν.................... 2
Καὶ οὕτως ἐφεξῆς καθ' ὅμοιον τρόπον· ὁ 12 ἔχει πρὸ αὐτοῦ ἕνα μεγαλίτερον 1
Ὁ 8 ἔχει τέσσαρας, τοὺς 10, 14, 9 καὶ 12 4
Ὁ 15 δὲν ἔχει κανένα 0
Ὁ 1 ἔχει ἑπτὰ μεγαλιτέρους πρὸ αὐτοῦ.......... 7
Ὁ 3 ἐπίσης ἑπτὰ.................... 7
Ὁ 6 ἔχει ἕξ.................... 6
Ὁ 2 ἐννέα.................... 9
Ὁ 11 τρεῖς 3
Ὁ 4 ἐννέα.................... 9
Ὁ 7 ἔχει ἑπτὰ 7
καὶ ὁ 13 δύο.................... 2

ἅτινα πάντα προστιθέμενα δίδουν ἄθροισμα 58

Τοῦ οὕτω εὑρεθέντος ἀθροίσματος ὄντος ἀριθμοῦ ἀρτίου, ὁ ἀνωτέρω συνδυασμὸς εἶνε ἐπιλύσιμος· ἐὰν τὸ ἄθροισμα ἦτο ἀριθμὸς περιττὸς, ὁ συνδυασμὸς θὰ ἦτο ἀδιάλυτος.

Ὁ τρόπος οὗτος τῆς δοκιμῆς εἶνε ἀσφαλὴς, τοῦτο δὲ καταφαίνεται ἐὰν λάβωμεν τὸν συνδυασμὸν τῶν ἀριθμῶν ἐν τῇ τακτικῇ αὐτῶν σειρᾷ ἀπὸ τοῦ 1 μέχρι τοῦ 15, ἤτοι συνδυασμὸν λελυμένον. Ἐὰν ἐν τοιούτῳ συνδυασμῷ ἠθέλομεν ἐφαρμόσει τὴν ἀνωτέρω μέθοδον τῆς προσθέσεως, ἠθέλομεν λάβει ἄθροισμα 0, ὅπερ ἀναλογεῖ πρὸς ἀριθμὸν ἄρτιον. Ἐὰν τώρα πρὸς στιγμὴν ἠθέλομεν μεταθέσει ἐναλλὰξ δύο ἀλλεπαλλήλους ἀριθμοὺς, τὸν 14 καὶ 15 π. χ., τὸ ἀποτέλεσμα ἤθελεν ἀλλοιωθῆ ἀμέσως, διότι τὸ ἄθροισμα ἀποβαίνει ἀριθμὸς περιττὸς, 1, καὶ ὁ συνδυασμὸς ἀδιάλυτος, ἐν ᾧ ἅμα πάλιν ἠθέλομεν ἐναλλάξει τὴν θέσιν τοῦ 13 καὶ 14, τὸ ἄθροισμα γίνεται ἄρτιον, 2, καὶ ὁ συνδυασμὸς ἐπιλύσιμος.

Β) Ὁ δεύτερος τρόπος δοκιμῆς ἐὰν συνδυασμός τις εἶνε ἐπιλύσιμος γίνεται ὡς ἕπεται·

Ὑποθέσωμεν πάλιν ὅτι οἱ κῦβοι ἀναμιχθέντες εὑρέθησαν κατέχοντες τὰς θέσεις, ἃς καὶ ἐν τῷ ἀνωτέρω συνδυασμῷ. Λαμβάνομεν ὑποθετικῶς τὸν 10 καὶ φέρομεν αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν του, ἣν κατέχει ὁ 6. Λαμβάνομεν πάλιν τὸν 6 καὶ φέρομεν αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν του, ἣν κατέχει ὁ 8· τοῦτον φέρομεν πάλιν εἰς τὴν θέσιν του, ἐν ᾗ ὑπάρχει ὁ 1, ὃν λαμβάνοντες φέρομεν εἰς τὴν θέσιν του, ἣν τέως κατεῖχεν ὁ 10, ὅστις ἐξήχθη ἐκεῖθεν. Οὕτως ἀπετελέσθη μία σειρὰ μετακινήσεων. Ἐξακολουθοῦντες τὴν ἐργασίαν καθ' ὅμοιον τρόπον, λαμβάνομεν νῦν τὸν 5 καὶ φέρομεν εἰς τὴν θέσιν του, ἣν κατέχει ὁ 12, τοῦτον εἰς τὴν θέσιν του, ἐν ᾗ ὁ 11, τὸν 11 πάλιν εἰς τὴν ἰδικήν του ἐν ᾗ ὁ 2, καὶ τοῦτον εἰς τὴν θέσιν ἣν κατεῖχε τέως ὁ 5. Οὕτως ἀπετελέσθη δευτέρα σειρὰ μετακινήσεων. Ἤδη ἐξακολουθοῦντες ἀρχίζομεν ἀπὸ τοῦ 14, ὅστις λαμβάνει τὴν θέσιν τοῦ 7, οὗτος τοῦ 15, ὁ 15 τοῦ 13, ὁ 13 τὴν θέσιν τοῦ 4, ὁ 4 τοῦ 9, καὶ τέλος ὁ 9 τὴν τοῦ 3, εἰς τρόπον ὥστε ὅλοι οἱ ἀριθμοὶ τοῦ παιγνίου κατέλαβον ὑποθετικῶς τὰς τακτικὰς θέσεις των. Εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐφθάσαμεν ἐνεργήσαντες τρεῖς σειρὰς ὑποθετικῶν μετακινήσεων, ἤτοι περιττὸν ἀριθμόν. Τοῦτο δεικνύει ἀσφαλῶς ὅτι ὁ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν συνδυασμὸς εἶνε ἐπιλύσιμος· τοὐναντίον δὲ πρέπει νὰ ἐξάγωμεν, ἐὰν αἱ σειραὶ τῶν μετακινήσεων εἶνε ἀριθμοῦ ἀρτίου.

Ἀλλὰ καὶ αἱ δύο προεκτεθεῖσαι δοκιμαὶ τοῦτο ἔχουσι τὸ ἐλάττωμα ὅτι εἶνε ἱκανῶς περίπλοκοι, καὶ ἑπομένως δυσεκτέλεστοι ἀπὸ μνήμης. Ἕπεται ἐντεῦθεν ὅτι προτιμότερον θὰ ἦτο, δοθέντος συνδυασμοῦ τινος, νὰ χωρήσῃ τις κατ' εὐθεῖαν εἰς λύσιν αὐτοῦ, ἢ νὰ μεταχειρίζεται τὰς δοκιμὰς ὅπως μάθῃ ἐὰν ὁ συνδυασμὸς εἶνε ἐπιλύσιμος ἢ ὄχι.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον δὲ τῆς ἐπιλύσεως, παρατηροῦμεν ὅτι, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ τάξις καθ' ἣν ἤθελον εὑρεθῆ οἱ κῦβοι, πρέπει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ προσπαθήσωμεν ὅπως φέρωμεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀκόλουθον τάξιν:

1	2	3	4
12	15		5
11	14	13	6
10	9	8	7

Ἀπαραίτητον προσέτι εἶνε ἵνα ὁ κῦβος 14 κατέχῃ τὴν θέσιν, ἐν ᾗ εὑρίσκεται ἐν τῷ πίνακι, ὅπερ ἄλλως τε δὲν εἶνε δύσκολον.

Ἵνα ἐπιτύχωμεν τὸν ἄνω συνδυασμὸν, μετακινοῦμεν πρῶτον τὸν κῦβον 1 μέχρις οὗ φέρομεν αὐτὸν εἰς ἣν κατέχει θέσιν, τοὺς δὲ ἄλλους κύβους μετακινοῦμεν μέχρις οὗ ἔλθωσιν εἰς τὴν σειρὰν, ἐν ᾗ κυκλοειδῶς εὑρίσκονται, προσέχοντες νὰ εἰσάγωμεν εἰς τὸ τετράγωνον, ὅπερ νῦν κατέχουσιν οἱ κῦβοι 15, 14 καὶ 13, πάντα κῦβον, ὅστις πρόκειται νὰ καταλάβῃ τὴν τακτικήν του θέσιν, μὴ μετακινοῦντες δὲ ἢ τὰς τέσσαρας μόνον ἐξωτερικὰς σειράς.

Ὅταν κατορθώσωμεν νὰ φέρωμεν τοὺς κύβους εἰς ἣν τάξιν δεικνύει ὁ ἀνωτέρω πίναξ, τότε κινοῦμεν τὸν 5 εἰς τὴν κενὴν θέσιν, κατόπιν αὐτοῦ τὸν 6, τὸν 7 καὶ οὕτως ἐφεξῆς ὅλους τοὺς κύβους τῶν τριῶν κατωτέρων ὁριζοντείων γραμμῶν, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ ἐγγίξωμεν τοὺς κύβους τῆς πρώτης γραμμῆς.

Ὅταν, διὰ τῆς μετακινήσεως ταύτης τῶν κύβων τῆς δευτέρας καὶ τετάρτης ὁριζοντείου γραμμῆς καὶ τῶν δύο καθέτων ἐξωτερικῶν, φέρωμεν τοὺς κύβους εἰς τὴν ἀκόλουθον τάξιν:

1	2	3	4
5	6	7	8
14	13		9
15	12	11	10

τότε πρὸς τελικὴν τοῦ παιγνίου ἐπίλυσιν δὲν ἀπαιτεῖται ἢ νὰ μετακινήσωμεν, κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε διεύθυνσιν, τὰς δύο τελευταίας ὁριζοντείους γραμμάς.

Ὅταν ὀλίγον γυμνασθῇ τις κατὰ τὸν ἄνω ὑποδειχθέντα τρόπον, ἡ λύσις τοῦ παιγνίου εἶνε πλέον ἐργασία ὀλίγων λεπτῶν τῆς ὥρας.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 18 Ἰουνίου 18.0.

**

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 188.—3 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1880.—ΛΕΠΤΑ 10.

Ὑπὸ τῆς γνωστῆς βιενναίας οἰκονομολογικῆς ἐφημερίδος «Moniteur de la Chance Universelle» (Μηνύτωρ τῆς Παγκοσμίου Τύχης) ἐξεδόθη ἀρτίως βιβλίον περιέχον πλείστας πληροφορίας ἀναγομένας εἰς πάντα τὰ μετὰ λαχείων εὐρωπαϊκὰ δάνεια (αὐστριακά, βελγικά, γαλλικά, γερμανικά, ἑλβετικά, ἰταλικά, ὀλλανδικά, ῥωμουνικά, ῥωσσικὰ καὶ τουρκικά), ὡς καὶ πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν, τῶν κληρωθεισῶν ἀπὸ τῆς πρώτης κληρώσεως τῶν ἐν λόγῳ δανείων μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1879.

Τὸ ἀνωτέρω βιβλίον εὑρίσκεται ἐν τῷ γραφείῳ τῆς «Ἑστίας», καὶ δύνανται οἱ συνδρομηταὶ αὐτῆς, ὅσοι εἶνε κάτοχοι ὁμολογιῶν τῶν ἀνωτέρω δανείων, νὰ συμβουλευθῶσιν αὐτό.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὁ κ. Ἀλέξ. Κ. Νέγρης δι' ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς του προσήνεγκεν εἰς τὸν φιλολογικὸν σύλλογον «Παρνασσὸν» εἰς μνήμην τοῦ ἄρτι ἀποβιώσαντος πατρός των Κωνσταντίνου Νέγρη δρ. 1,000.

Ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας πρὸς ἵδρυσιν φυλακῶν ἐψήφισαν ἐτησίας εἰσφορὰς διάφοροι δῆμοι τοῦ Κράτους ἀναλόγως τῶν πόρων αὐτῶν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2192. *Ἑστία*. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 3 Αὐγούστου 1880. Ἀριθ. 240 (188). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀριθ. 6, 4ον, σ. 16. Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α: Σφραγὶς τοῦ πρωτοκλήτου δικαστηρίου τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων ἐπὶ Καποδιστρίου. — Αἱ ἀναμνήσεις τοῦ Σεττεμβρίνη ὑπὸ Δ. Βικέλα. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλό, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας. Μετάφρ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Βροχόδενδρον. — Δάνειον Πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2193. **D. Bikelas, Luki Laras.** Tradotto dal greco da A. N. T. Venezia, tipog. del giornale «Il Tempo», 1880, in 12°, p. 206. Lire it. 1, 50. [Τοῦ διηγήματος τούτου, δημοσιευθέντος τὸ πρῶτον ἐν τῷ Ζ' τόμῳ τῆς «Ἑστίας» (α' ἑξαμην. 1879), ἐγένοντο αἱ ἑπόμεναι μεταφράσεις: Εἰς τὴν γαλλικὴν ὑπὸ τοῦ Μαρκησίου de Queux de Saint-Hilaire, εἰς τὴν γερμανικὴν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου W. Wagner καὶ εἰς τὴν δανικὴν ὑπὸ τοῦ κ. I. Ilίου.]

2194. **L'Albanie et les Albanais** par le colonel Becker. Paris. [Brochure grand in-8. p. 2]

2195. **La Guerre d'Orient en 1877-1878.** Étude stratégique et tactique des opérations des armées russe et turque, ouvrage rédigé sur les documents officiels, 4e fascicule; Dumaine. Paris, 1880.

Γνωστὸν ὅτι εἰς πολλὰ πανεπιστήμια γίνονται δεκταὶ γυναῖκες ἵνα σπουδάζωσι τὴν ἰατρικὴν καὶ λαμβάνωσι διδακτορικὰ διπλώματα. Ἐκ τῶν γυναικῶν τούτων αἱ πλειότεραι εἰσὶ νεάνιδες Ῥωσσίδες, εἰς ἃς ἐν τούτοις μέχρι πρό τινος δὲν ἐπετρέπετο ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι νὰ ἐπιχειρῶσι τὴν θεραπείαν ἀσθενῶν, ὡς οἱ τοῦ ἰσχυροῦ φύλου συνάδελφοι αὐτῶν. Ὁ κόμης Τολστόϊ, πρώην ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργός, ἦτο ὁ ἀσπονδότερος πολέμιος τῶν γυναικῶν ἰατρῶν, αἵτινες οὐδὲν κατώρθωσαν νὰ ἐπιτύχωσιν, αὐτοῦ ὑπουργοῦντος.

Τελευταῖον ὅμως ἀγγέλλεται ὅτι αὐτοκρατορικὸν οὐκάζιον ἐδημοσιεύθη, δι' οὗ παραχωροῦνται εἰς τὰς γυναῖκας ἰατροὺς τὰ αὐτὰ προνόμια, ὧν ἀπολαύουσιν οἱ ἄνδρες, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα νὰ φέρωσι τὰ σήματα, ἅτινα καὶ ἐκεῖνοι φέρουσιν.

— Ὡς γνωστόν, γράφει ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτῆς φύλλῳ ἡ Revue politique et littéraire, τῇ συστάσει τοῦ κ. Legouvé εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῆς Γαλλίας ἔχει εἰσαχθῆ τὸ μάθημα τῆς γεγονυίᾳ τῇ φωνῇ ἀναγνώσεως. Τελευταῖον ἐγένετο διαγωνισμὸς εἰς τὸ μάθημα τοῦτο μεταξὺ τῶν δέκα καλλιτέρων μαθητῶν. Τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς προήδρευεν αὐτὸς ὁ Legouvé, μέλη δ' αὐτῆς ἦσαν ὁ δήμαρχος τοῦ γ' διαμερίσματος, εἷς ἀνώτατος ἐπιθεωρητὴς καὶ τρεῖς καθηγηταί. Ἀπεδείχθησαν δ' ἐν τῷ διαγωνισμῷ οἱ ἐξαίρετοι καρποί, οὓς παρήγαγεν ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ μαθήματος τούτου. Ἡ σφαλερὰ ἀπαγγελία, ὁποία γίνεται εἰς τὰ λύκεια καὶ τὰ γυμνάσια, ἐξέλιπεν ὅλως· ἡ δὲ νῦν διδασκομένη οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπιτετηδευμένον καὶ θεατρικόν, ἀλλ' εἶνε ἁπλῆ καὶ φυσική, οἵαν ἀπαιτεῖ τὸ ἀναγινωσκόμενον εἶδος τοῦ λόγου.

— Δύναται νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς διὰ μόνης τῆς χρήσεως τοῦ ὕδατος; Τοιοῦτο εἶνε τὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἐσπούδασε κατ' αὐτὰς ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ σώματι Ἀμερικανός τις ἰατρός. Ὁ ἰατρὸς Tanner, ὁ ἥρως τοῦ πειράματος τούτου, τὸ ὁποῖον παρηκολούθησε μετὰ πολλῆς περιεργείας ἅπασα ἡ Ἀμερική, κατοικεῖ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, διεκήρυξε δὲ ὅτι αἱ ἰατρικαὶ θεωρίαι περὶ θανάτου ἐξ ἀσιτίας εἶνε ἀνυπόστατοι, καὶ ὅτι αὐτὸς ἠδύνατο νὰ ζήσῃ ἀπέχων ἐντελῶς πάσης τροφῆς ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας. Τὸ πείραμα τοῦτο ἤρξατο τῇ 28 Ἰουνίου (ν. ν.), τηλεγράφημα δὲ τοῦ πρακτορείου Reuter, ἀφιχθὲν τὴν ἑβδομάδα ταύτην, ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8 Αὐγούστου (ν. ν.) ἀγγέλλει ὅτι «ὁ ἰατρὸς Tanner συνεπλήρωσε τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας τῆς νηστείας, ἣν εἶχεν ἀναλάβει νὰ ἐκτελέσῃ». Ὅτε ἀνέλαβε τὸ πείραμα ἐκλείσθη ἐντὸς μεγάλης αἰθούσης, ἡ δὲ κλίνη του ἐτέθη ἐπὶ μεγάλης τραπέζης ὅπως μὴ δυνηθῇ νὰ διαφύγῃ τὸ ὄμμα τῶν ἐπιτηρούντων αὐτὸν ἰατρῶν. Ἐπὶ δεκατέσσαρας ἡμέρας οὔτε ὕδωρ κἂν ἔλαβεν, ὅτε δὲ ἐζυγίσθη προέκυψεν ὅτι ἀπώλεσεν 25 λίτρας βάρους. Ἀπὸ τῆς δεκάτης πέμπτης ἡμέρας ἤρχισε νὰ πίνῃ ὕδωρ καὶ νὰ λούεται συχνάκις. Κατὰ τὰς ἐφημερίδας τῆς Νέας Ὑόρκης, ὁ ἰατρὸς Tanner ὁμοιάζει νῦν πρὸς γέροντα ἐντελῶς ἐξηντλημένον. Τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ εἶνε μαρασμώδη καὶ ἐκφράζουσιν ἀγωνίαν· οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του εἶνε ἄτακτοι, τὸ δὲ ἀνάστημά του ἠλαττώθη ἐπέκεινα τῶν δύο δακτύλων. Ἄγγλος ἰατρὸς δηλοῖ, ἐν ἐπιστολῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῇ Σ η μ α ί ᾳ, ὅτι ὑποπτεύει δόλον τινά· δὲν πιστεύει δὲ ὅτι ὁ κ. Tanner ἐλάμβανε μόνον ὕδωρ, ἀλλ' ὅτι ἐποίει χρῆσιν καὶ ἀφεψήματος καφὲ ἢ τείου. Ἰατρική τις ἐφημερὶς ἀναφέρει περιστάσεις, καθ' ἃς ἄνθρωποι ἔζησαν ἐπὶ πολλὰς ἑβδομάδας ἐντελῶς ἄσιτοι. — Ἡ Illustration, ἐν τῷ φύλλῳ αὐτῆς τῆς 31 Ἰουλίου, δημοσιεύει τὴν εἰκόνα τοῦ ἰατροῦ Tanner.

— Οἱ Ἰάπωνοι, γράφει ὁ Α ἰ ὼ ν, ἔχουσιν ἔκτακτον πρὸς τὸ ἐκπαιδεύεσθαι τάσιν καὶ εὐκολίαν εἰς τὰ μανθάνειν, ἀπό τινων δ' ἐτῶν ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις αὐτῶν ἐβάδισε ταχύτατα. Ἐν Τοκίῳ ὑπάρχουσι πολλαὶ βιβλιοθῆκαι, ἐφ' ἅπασαν δὲ τὴν Ἰαπωνίαν πρὸ πολλοῦ εἶνε ἱδρυμέναι βιβλιοθῆκαι δημόσιαι. Ἐν ἔτει 1872 ἱδρύθη ἐν τῇ πρωτευού-

ση τῆς Ἰαπωνίας μεγάλη βιβλιοθήκη, περιβληθεῖσα τὸν τύπον ἐθνικοῦ ἱδρύματος. Τὸ κατ' ἀρχὰς περιεῖχεν αὕτη συγγράμματα μόνον ἰαπωνικὰ ἢ σινικά, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1879 εὑρίσκεται ἐν αὐτῇ σπουδαιοτάτη συλλογὴ βιβλίων καὶ ἐφημερίδων πάσης γλώσσης. Ἡ τυπογραφικὴ τέχνη ἀσκεῖται ἐν τῇ Ἰαπωνίᾳ ἀπὸ ἐποχὰς ἀπωτάτας. Κατ' ἀρχὰς ἐξετυποῦντο τὰ βιβλία ἐπὶ ξύλου διὰ στοιχείων ἀμετακινήτων. Τὰ κινητὰ στοιχεῖα εἰσήχθησαν κατὰ τὸν ις'. αἰῶνα, ἀλλ' ἡ χρῆσις αὐτῶν ὀλίγον ἐξετάθη ἕνεκα τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν σημείων, τῶν ἐν τῇ ἰαπωνικῇ γλώσσῃ χρησίμων. Αἱ ἐφημερίδες σήμερον ἐκτυποῦνται διὰ κινητῶν χαρακτήρων. Ἡ ἀρχαία ἰαπωνικὴ φιλολογία περιλαμβάνει κυρίως ἔργα ἱστορικὰ καὶ φιλοσοφικά, ποιήσεις καὶ μυθιστορίας. Ἀφ' ἧς ἡ Ἰαπωνία ἠνεῴχθη εἰς τοὺς ξένους, οἱ Ἰαπωνοὶ μετὰ ζήλου ἄκρου ἐπεδόθησαν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς νομοθεσίας καὶ τῶν ἠθῶν τῶν ξένων ἐθνῶν, καθ' ἑκατοντάδας δὲ ἀριθμοῦνται τὰ ἐκδιδόμενα καθ' ἑκάστην τεχνικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ βιβλία, ἐγχειρίδια, λεξικά, κτλ. Ἀπ' αἰώνων ἰσχύουσι νόμοι ἐκεῖ προστατευτικοὶ τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἡ λογοκρισία. Μόλις πρὸ δώδεκα ἐτῶν ἐξεδόθησαν ἐφημερίδες ἐν τῇ Ἰαπωνίᾳ, ἀλλ' ὁ περιοδικὸς Τύπος δὲν ἤργησε ν' ἀναπτυχθῇ δι' ἐκπληκτικῆς ταχύτητος. Ἐν τῇ ἰαπωνικῇ πρωτευούσῃ ἐκδίδονται, καὶ εἰς πολυάριθμα φύλλα, δώδεκα ἐφημερίδες, αἱ μὲν πολιτικαί, αἱ δὲ σατυρικαί, πᾶσαι δὲ συντασσόμεναι μετ' εὐφυΐας· δημοσιεύονται δὲ παρὰ ταύτας καὶ πολλαὶ ἐφημερίδες εἰς ξένας γλώσσας. Ἐντὸς ἑνὸς καὶ μόνου ἔτους ἐξῆλθον τῶν ἰαπωνικῶν τυπογραφείων πλείονα τῶν πεντακισχιλίων νέων συγγραμμάτων.

— Τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Στρασβούργου προεκήρυξε διαγώνισμα, ἐπὶ ἄθλῳ τρισχιλίων φράγκων, περὶ τῆς «ἱστορίας τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν πόλεων παρὰ τοῖς Ἕλλησι». Τὰ χειρόγραφα δέον νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν πρὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1884, τὸ δὲ βραβεῖον θέλει ἀπονεμηθῆ τὴν 1 Μαΐου 1885. Εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον εἰσὶ δεκτοὶ πάντες ἄνευ διακρίσεως ἐθνικότητος, δύνανται δὲ νὰ γράψωσι τὴν πραγματείαν αὐτῶν γαλλιστί, γερμανιστὶ καὶ λατινιστί.

— Ἀξιοσημείωτον γεγονός, γράφει ἡ Ὥρα, βεβαιοῦσιν αἱ ἰατρικαὶ ἐφημερίδες ἐν Ἀγγλίᾳ, τὴν ἐπιβλαβῆ ἐπιρροήν, ἣν ἐξήσκησαν αἱ αὐτόθι ἐνεργηθεῖσαι τελευταῖαι βουλευτικαὶ ἐκλογαὶ ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν ἐκ καρδιακῶν νοσημάτων πασχόντων ἐκλογέων. Γνωστὸν πόσον τὰ ἀγγλικὰ meetings εἶνε θορυβώδη. Παρετηρήθη δὲ καὶ κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς περὶ τῶν λαβόντων εἰς τὰς συναθροίσεις ταύτας μέρος, ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀποθνήσκουσιν ὀλίγον χρόνον κατόπιν ἐξ αἰφνιδίου θανάτου. Αἱ νεκροψίαι τούτων κατέδειξαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἔναρξιν προηγουμένων καρδιακῶν ἀλλοιώσεων. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὁ θάνατος ἐπέρχεται ἐκ τῆς ἐκτάσεως, τὴν ὁποίαν λαμβάνει ἡ χρονία πάθησις συνεπείᾳ τῶν φωνῶν, τῶν ὠθήσεων, τῆς εἰς κεκλεισμένα μέρη στενοχωρίας, τῶν συγκινήσεων, τῶν νευρικῶν διαταράξεων ἐν γένει κτλ.

— Ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις κ. Ἰουλίου Μὼλ ἐξεδόθη δίτομον σύγγραμμα, ἐν ᾧ ἀπαριθμοῦνται αἱ περὶ τῆς ἀρχαιότητος τῶν ἀσιατικῶν ἐθνῶν δημοσιευθεῖσαι ἀπὸ τοῦ 1840-1867 μελέται διαφόρων λογίων ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς Ἀσιατικῆς Ἑταιρίας.

— Ἐσχάτως ἐγένετο ἐν Λονδίνῳ ἡ τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ ἀνδριάντος τοῦ λόρδου Βύρωνος.

— Ὑπὸ τοῦ παρ' ἡμῖν ἀρίστου λιθογράφου κ. Γ. Κόλμαν ἐδημοσιεύθη κατ' αὐτὰς γαλλιστὶ «Χάρτης γλωσσολογικὸς τῆς Ἠπείρου, συνταθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει ὀκταετῶν σπουδῶν, παρά τινος Ἠπειρώτου καὶ τοῦ Ν. Φουντούλη (γραμματέως τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις ἑλληνικοῦ Προξενείου), ἐν ἔτει 1880» [Carte glottographique de l'Épire, composée d'après les études de 8 ans par un Epirote et N. Foundoulis, en 1880]. (Ὁ κάλλιστος οὗτος χάρτης δεικνύει ἀκριβῶς εἰς τίνα μέρη ὁμιλεῖται ἀποκλειστικῶς ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, εἰς τίνα ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ ἀλβανικὴ ἀναμίξ, εἰς τίνα ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ κουτσοβλαχική, εἰς τίνα ἡ ἀλβανικὴ μόνον, καὶ εἰς τίνα ἡ ἀλβανικὴ καὶ ἡ κουτσοβλαχική).

— Ὑπὸ τοῦ ἠθοποιοῦ κ. Γ. Νικηφόρου ἐξεδόθησαν ἐν Ἀθήναις δύο κωμῳδίαι, ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ μεταφρασθεῖσαι, οἱ «Πετεινόμυαλοι» καὶ «Ἔχασα τὸ σπίτι μου».

— Ἐξεδόθη καὶ τὸ 8ον φυλλάδιον τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι δημοσιευομένου περιοδικοῦ «Ὁ Εὔξεινος Πόντος.»

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[31 Ἰουλίου (Πέμπτη) 1880.]

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐδημοσιεύθησαν τὰ δύο Βασ. διατάγματα περὶ συγκλήσεως τῆς Βουλῆς καὶ περὶ ἐπιστρατείας. Κατὰ τὸ πρῶτον τῶν διαταγμάτων τούτων ἡ Βουλὴ συγκαλεῖται ἐν Ἀθήναις τὴν 8 Σεπτεμβρίου ἐνεστ. ἔτους· κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ὁ ἐνεργὸς στρατὸς τίθεται εἰς ἐπιστράτευσιν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῶσιν αἱ ὑπὸ τὰ ὅπλα δυνάμεις καθ' ὃν τρόπον ὁρίζει τὸ διάταγμα καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας μέχρις 60,000 ἀνδρῶν. Κατ' ἄλλο δὲ Βασιλ. διάταγμα περὶ προσκλήσεως ὑπὸ τὰ ὅπλα διαθεσίμων καὶ ἐφέδρων καλοῦνται ἐπὶ τοῦ παρόντος ὑπὸ τὰς σημαίας οἱ ἄγοντες ἤδη ἡλικίαν ἐτῶν 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 καὶ 30. — Ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους ἀγγέλλεται ὅτι προθύμως προσέρχονται εἰς κατάταξιν ἐν τῷ στρατῷ καὶ οἱ κληρωτοὶ τοῦ τρέχοντος ἔτους καὶ πλεῖστοι ἐθελονταί. Οἱ καταταχθέντες ἐθελονταὶ καὶ κληρωτοὶ μέχρι τῆς 28 λήγοντος ἀνέρχονται εἰς 5,340 ἄνδρας. Οὕτω ἡ σημερινὴ δύναμις τοῦ στρατοῦ ἀποτελεῖται ἐκ 18,140 ἀνδρῶν. — Κατὰ τὴν «Εὐνομίαν» εἰς πλείονας τῶν 460 ἀνέρχονται μέχρι σήμερον οἱ προσελθόντες καὶ καταταχθέντες εἰς τὰ ἐν Λαμίᾳ σώματα κληρωτοὶ καὶ ἐθελονταί. Καθ' ἃς δὲ ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς ἔχει πληροφορίας καὶ ἐκ τῶν ἄλλων μερῶν, ἡ προσέλευσις αὐτῶν εἶνε ἀληθῶς καταπληκτική· οὕτω τὸ 3 τῶν εὐζώνων τάγμα τὸ ἑδρεῦον, ὡς γνωστόν, ἐν Γαρδικίῳ, ἀριθμεῖ περὶ τοὺς 400 ἐθελοντὰς ἐκ Θεσσαλίας προσελθόντας. Καὶ εἰς τὰ ἄλλα σώματα καὶ μεθορίους λόχους προσῆλθεν ἱκανὸς ἀριθμὸς ἐθελοντῶν καὶ κληρωτῶν. — Καλοῦνται ὡσαύτως εἰς ὑπηρεσίαν καὶ πάντες οἱ πρὸ μικροῦ ἀπολυθέντες ναῦται· πρὸς τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν διέταξε τὰς λιμενικὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους νὰ προσκαλέσωσι τοὺς κατὰ τὴν περιφέρειαν αὐτῶν ναύτας. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν προτίθεται νὰ ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοὺς μηχανικούς, τοὺς ὁποίους πρό τινος καιροῦ εἶχε θέσει εἰς ἀπεριόριστον ἄδειαν. — Αὐστηραὶ διαταγαὶ ἐδόθησαν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως εἰς τὰς νομαρχίας, ὅπως μὴ ἐκδίδωσιν ἐξωτερικὰ διαβατήρια εἰς τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὸ περὶ ἐπιστρατεύσεως διάταγμα. Ὅμοιαι διαταγαὶ ἐξεδόθησαν πρὸς τὰ πρακτορεῖα τῶν διαφόρων ἑταιριῶν, ὅπως μὴ χορηγῶσιν εἰσιτήρια ἄνευ διαβατηρίων. — Διαταγῇ τῆς Κυβερνήσεως αἱ εἰς διαφόρους πόλεις πυριτιδαποθῆκαι τοῦ Κράτους θὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς μίαν μόνην. — Ἡ Κυβέρνησις ἐξακολουθεῖ διαπραγματευομένη μετὰ ξένων πιστωτικῶν καταστημάτων καὶ ἄλλων κεφαλαιούχων τὴν συνομολόγησιν μεγάλου δανείου διὰ τὰς ἐκτάκτους δαπάνας, εἰς ἃς ὑποβληθήσεται τὸ Κράτος ἕνεκα τῆς αὐξήσεως τοῦ στρατοῦ. — Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἀθηναίων ἀπεφάσισε νὰ συνομολογήσῃ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν δάνειον ἐκ 300,000 δραχμῶν πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς τῆς πρὸ τοῦ Βαρβακείου ἀρξαμένης ἤδη δημοτικῆς ἀγορᾶς. Ἡ πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς ἀγορᾶς ἐργασία ἄρχεται ἐντὸς ὀλίγου, οὕτω δὲ ἐντὸς ἔτους αἱ Ἀθῆναι θέλουσιν ἀποκτήσει ἀγορὰν εὐρωπαϊκήν, θέλουσι δὲ ἀποκαλυφθῆ καὶ ἀποδοθῆ εἰς τὴν ἐπιστήμην αἱ μέχρι τοῦδε καλυπτόμεναι πολύτιμοι ἀρχαιότητες ἐν ᾧ τόπῳ τανῦν εὑρίσκεται ἡ ἀγορά. — Ἡ παρὰ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τοῦ δήμου Ἀθηναίων ἐκλεχθεῖσα ἐπιτροπὴ ὅπως μελετήσῃ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως περὶ ἱπποσιδηροδρόμων ἐν Ἀθήναις καὶ τοῖς πέριξ μετὰ τῆς βελγικῆς ἑταιρίας ὑπέβαλεν εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἐφ' οὗ τελεία ἐπῆλθε συνεννόησις μετὰ τῆς βελγικῆς ἑταιρίας. — Ἤρξατο ὁ τρυγητὸς τῆς σταφίδος εἰς Αἴγιον, Πάτρας, Πύργον κτλ. ἀλλὰ τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν καταπεσοῦσα βροχὴ εἰς μὲν τὸν Πύργον δὲν ἐπέφερε σπουδαίας ζημίας, εἰς τὸ Αἴγιον ὅμως ἔβλαψε τὸν ἐν τοῖς ἀλωνίοις σταφιδόκαρπον. Ἀλλὰ σπουδαίας ζημίας ἡ βροχὴ αὕτη ἐπήνεγκεν εἰς Πάτρας καὶ εἰς Κεφαλληνίαν. Ἐν Τριφυλλίᾳ ἡ ἐσοδεία τοῦ σταφιδοκάρπου θεωρεῖται ἐξησφαλισμένη πλέον καὶ οἱ ἀγορασταὶ προσέφερον τάλληρα 30 κατὰ χιλιάδα. — Σεισμὸς συνέβη ἐν Ἀθήναις τὴν 25 λήγοντος περὶ ὥραν 11 καὶ ἡμίσειαν μ. μ., διαρκέσας 3-4 δευτερόλεπτα. — Ἐν Σύρῳ θὰ ἱδρυθῇ προσεχῶς πρακτορεῖον μεγάλης ῥωσικῆς ἀτμοπλοΐας ἑταιρίας. — Διὰ τοῦ αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου ἐκομίσθησαν ἐκ Τεργέστης διακόσιοι περίπου ἵπποι, προωρισμένοι εἰς χρῆσιν τοῦ στρατοῦ.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

31 Ἰουλίου 1880 — **ΑΘΗΝΩΝ** — 31 Ἰουλίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλ- —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 294
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ- —	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 304
26 » »	ξωτερικῷ. —	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 432
4 » »	κληρ. ἐν —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 290
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)	Ἑλλάδι μό- —	60,000	47,870	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 102
10 » φράγ.	νον. —	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 215
60 » »	—	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 485 1/2

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,680,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,490
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	189 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 4.75	100	φ. 117 1/2
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ὁ «Φοίνιξ»	8,000,000	800,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,840	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών»	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 43,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	1 Φεβρουαρίου	,, 4.50	,, 140	,, 103

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.70 - 29.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 1/2 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 114 - 115.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.85
Λίρα Στερλίνα	,,	28.50
Λίρα Ὀθωμανική	,,	25.85
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
Ἀργυροῦν δεκάφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων ὑπερτ. φρ. 5. 50.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν - Λονδ. 3μ. (30 Ἰουλίου) Ἐμ. 28.80-28.90
Κερκ. - Λονδ. 3μην. (29 ») ,, 28.40-28.50

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (6 Αὐγούστου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	29 1/2
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0.	,,	255
,, ,, ,, 9 0]0.	,,	264
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου.	,,	101 1/2
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 1/2 - 110 3/4.
Παρισίων 3 ,,	φρ.	22 80. - 22.85.
Λίρα Ἀγγλική	γρ.	116 12/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 38/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 5 Αὐγούστου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.55
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.40
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.34
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 6 Αὐγούστου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.40
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.28
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.34
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (6 Αὐγούστου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1]2) φρ. 25.30 1/2 - 25.35 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 - 5 ὑπερτίμησις 0]00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτίμ. 120 - 115, 0]00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 0]0.
Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1]2.
Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0]0.
Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

Ἡ διεκπεραίωσις τῆς «Ἑστίας» οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνεργήσῃ ἐπὶ τῆς ἀπευθυνθείσης πρὸς αὐτὴν ἐπιστολῆς ἑνὸς τῶν ἐν Ἀργοστολίῳ συνδρομητῶν, διότι αὕτη ἦν ἀνυπόγραφος. — κ. Δ. Μ. Σύρον. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Τὰ φύλλα ἐστάλησαν τὴν τρίτην διὰ τοῦ ταχυδρομείου, οἱ δὲ 9 τόμοι σταλήσονται διὰ φορτωτικῆς. — κ. Δ. Ν. Κ. Βραΐλαν. Ὁ κ. Ι. Ν. Μ. ἐπλήρωσεν ἡμῖν φρ. 60 διὰ συνδρομὴν τῶν κκ. Ι. Ε. Ι καὶ Δ. Κ καὶ διὰ τίμημα 38 φύλλων. — **Ἰδοὺ ἡ γενεαλογία των: Ἐπὶ Φραγκίσκου Ι ἐκαλοῦντο muguets· ἐπὶ Καρόλου IX καὶ Ἑρρίκου III mignons· ἐπὶ Λουδοβίκου XV roués· ἐπὶ Λουδοβίκου XVI beaux· ἐπὶ Διευθυντηρίου incroyables· ἐπὶ τῆς Ὑπατείας petits-maîtres καὶ κατόπιν merveilleux καὶ élégants· ἐπὶ Καρόλου Χ dandys. Ἡ ἐπωνυμία lions χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1840, οἱ gandins ἀπὸ τοῦ 1850, οἱ cocodès ἀπὸ τοῦ 1852. Ἀργότερον ἐκλήθησαν crevés, σήμερον δὲ gommeux. Γελοιογραφίας τούτων δύναταί τις νὰ ἴδῃ καὶ παρ' ἡμῖν, ἐὰν ῥίψῃ ἓν βλέμμα εἰς τὰς πλατείας τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἰδίως ἐπὶ τῆς φαληρικῆς ἀκτῆς. — κ. Β. Β. Ἀθήνας. α') (!!!), β') La Belle Hélène, γ') La fille de Mme Angot, δ') Mon voisin Raymont. — Ἀριθ. 746. Πειραιᾶ. Κατὰ τὸν ἑπόμενον ἁπλούστατον τρόπον: Ἐν τῷ δελτίῳ τοῦ Χρηματιστηρίου τῆς Βιέννης τῆς 29 Ἰουλίου αἱ 10 ἀγγλικαὶ λίραι (3 μην.) ἰσοδ. μὲ 118. 05 φιορίνια, ἄρα ἡ μία λίρα=μὲ 11. 80 φιορίνια. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τρέχουσα τιμὴ τῆς λίρας εἰς δραχμὰς (3 μην.) εἶνε 28. 60, ἂν διαιρεθῇ ἡ ποσότης αὕτη διὰ τῶν 11. 80 τὸ εὑρεθησόμενον πηλίκον ἔσεται ἡ εἰς δραχμὰς τιμὴ ἑκάστου φιορινίου, ἤτοι 1 φ= δρ. 2. 42 1/2 περίπου. — κκ. Ο. R. Νανσύ, Α. Ν. Τ. Βενετίαν, Χ. Α. Ρ. Πάτρας, Π. Μ. Σῦρον, Π. Γ. Ὕδραν, Κ. Ρ. Πειραιᾶ, Ι. Δ. Πόλον: Ἐλήφθησαν. — Μιᾷ κυρίᾳ. Saynètes et Monologues (Tresse, éditeur). Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν 8 τόμοι, ὧν ἕκαστος τιμᾶται φρ. 3. 50. — Συνδρομητῇ. Σῦρον. Ἐὰν ἀπευθύνεσαι πρὸς γυναῖκα ἐκ γενέτης πλουσίαν, εἰπὲ εἰς αὐτήν, ἐὰν καὶ καλὰ τὸ θέλῃς, μίαν λέξιν περὶ τῆς πολυτελείας τοῦ οἴκου της· πρὸ πάντων ὅμως λάλησον αὐτῇ περὶ τῆς χάριτός της, τῆς εὐφυΐας της, ἐν ἑνὶ λόγῳ περὶ παντὸς ὅ,τι ἀνήκει εἰς αὐτὴν καὶ ὄχι εἰς τὰ πλοῦτη της. Ἐὰν ἐξ ἐναντίας ἀπευθύνεσαι πρὸς γυναῖκα ὀψίπλουτον, λάλησον αὐτῇ περὶ τῶν ἐπιχρύσων ἐπίπλων της, περὶ τῶν ἀδαμάντων της, περὶ τῶν ἵππων τοῦ ὀχήματός της, ἐν ἑνὶ λόγῳ περὶ παντὸς ὅ,τι ἔχει, καὶ οὕτως εἶσαι ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τοῦ νὰ τῆς εἴπῃς τί εἶνε. — κ. Μ. Ρ. Aix-Les-Bains. Ἐστάλησαν τῇ 26. — κ. Μ. Μ. Ἀθήνας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ι. Γ. Κ. Ζάκυνθον. Τῇ 26 σᾶς ἐγράψαμεν. — κ. Φ. καὶ Σαν Πάτρας. Ἐλήφθησαν παρὰ τοῦ αὐτόσε Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. — Συνδρομητῇ. Μανσούραν. Μ' ὅλας τὰς προσπαθείας μας οὐδὲν ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν. — Κῳ Α. Λ. Β. Κόρθιον. Ἀναμένομεν τὰ χρήματα. — κ. Ν. Γ. Π. Κεφαλληνίαν. Ἐπληρώθησαν ἡμῖν παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1196.

Ἡ διάμετρος τῶν πεντοφράγκων εἶνε 37 χιλιοστὰ τοῦ μέτρου, ἡ δὲ τῶν μονοφράγκων 23 χιλιοστά.

Πόσα πεντόφραγκα καὶ πόσα μονόφραγκα δύνανται ν' ἀποτελέσωσιν ἓν μέτρον;

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰουλίου 1880. * Γ.

1197.

Μὴ ἀπορῇς. Τετράμελον σῶμα παρουσιάζω.
Εἶμαι τὸ αἴτιον ἐξ οὗ ὁ γέλως παρορμᾶται,
Ἐμὲ δ' ἂν μεταχειρισθῇς τὰς λύπας θυσιάζω,
Κι' ἂν τάμῃς μου τὴν κεφαλὴν πρὸ ὀφθαλμῶν ὁρᾶται
Ὁ γόνος τῆς παρακοῆς τῆς πρωτοπλάστου 'κείνης,
Ὁ γόνος ὅστις πάντοτε κοσμεῖτ' ὑπὸ ὀδύνης. Ε. Κ.

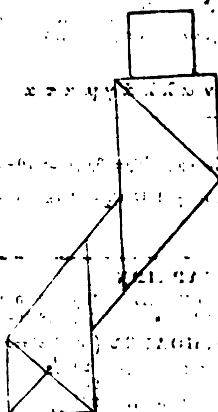
ΛΥΣΕΙΣ

1190.

Ἀρχεῖον ἐκαλεῖτο παρὰ τοῖς Ἕλλησι τὸ μέγαρον, ἔνθα ᾤκουν οἱ τῆς πόλεως ἄρχοντες καὶ οἱ προϊστάμενοι δημοτικῆς τινος διαχειρίσεως· ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα ἐφυλάσσοντο παντοῖα γράμματα δημόσια, ἐσήμαινε κατόπιν καὶ τὸ κοινῶς λεγόμενον χαρτοφυλάκιον· ἐν ταύτῃ δὲ τῇ ἐννοίᾳ, διὰ τῆς λατινικῆς μεταφράσεως archivium, μετεβιβάσθη ἡ λέξις εἰς πλείστας γλώσσας εὐρωπαϊκὰς archive. Ἀλλ' ἐὰν ἔμεινεν ὁ αὐτὸς σχεδὸν ὁ λεκτικὸς ὅρος, τὸ πρᾶγμα ἠλλοιώθη οὐσιωδῶς. Τὰ παρ' ἡμῖν ἀρχεῖα εἶνε πράξεις ἔγγραφοι ἢ ἔντυποι ἐπὶ χάρτου ἢ περγαμηνῆς, κατατεταγμέναι ἐντὸς φακέλων ἢ ξυλίνων θηκῶν, δι' ὧν ἀπαρτίζεται ὁλόκληρος βιβλιοθήκη. Ἄλλως εἶχε τὸ πρᾶγμα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νέρωνος συνέβησαν ἐν Ῥώμῃ στάσεις, φόνοι καὶ δεινόταται πυρκαϊαί, ἀποτεφρώσασαι πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ Καπιτώλιον, τὴν ἱερὰν ἐκείνην ἑστίαν τοῦ θρησκεύματος τοῦ κυριάρχου λαοῦ, ἔνθα ἀπέκειντο νόμοι, ψηφίσματα, συνθῆκαι, ἀπολογισμοὶ κ. λ. Μετὰ πολλὰς καὶ κοπώδεις ζητήσεις, ἃς ὁ νέος αὐτοκράτωρ Οὐεσπασιανὸς διενήργησεν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ταῖς κώμαις τῆς Ἰταλίας καὶ ἐν ταῖς ἐκτὸς ἐπαρχίαις, ἀντεγράφησαν ἐπ' ὀρειχαλκίνων πινάκων περὶ τὰ τρισχίλια δημόσια γράμματα, οἷα ἦσαν καὶ τὰ πρότυπα (tabulae), οὕτω δὲ συνέστη τὸ γραμματοφυλάκιον (tabularium), τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ Συετωνίου καλλίστη πηγὴ τῆς κυβερνητικῆς καὶ διαχειριστικῆς ἱστορίας τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους. Ἀληθεύει ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι εἰς ἄλλας παντοειδεῖς χρείας ἐχρῶντο περγαμηναῖς διφθέραις ἢ χάρταις· τοὺς νόμους ὅμως καὶ ἄλλας ἐπισήμους πράξεις ἐχάρασσον ἐπὶ μεταλλίνων πινακίδων. Τὴν αὐτὴν μέθοδον μετήρχοντο οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ κατὰ τὴν δυτικὴν Ἀσίαν ἰσχυροὶ αὐτῶν γείτονες, σὺν ταύτῃ τῇ διαφορᾷ, ὅτι οἱ ἐν Συρακούσαις, Τάραντι καὶ Ἀθήναις ἐχρῶντο ὕλῃ τινὶ μονιμωτέρᾳ ἅμα καὶ εὐωνοτέρᾳ, ταῖς ἐκ μαρμάρου στήλαις. Τὸ μάρμαρον ἀνθίστατο πρὸς πᾶσαν ἐπήρειαν τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας· ὁ ὀρείχαλκος τοὐναντίον ὠξειδοῦτο μὲν καὶ ἐπὶ ὑγροῦ ἐδάφους ἱστάμενος, ἐτήκετο δὲ πολλάκις εἰς ἀπεργασίαν ἀγγείων, σκευῶν, νομισμάτων καὶ δὴ καὶ ὅπλων· τούτου ἕνεκα μυριάδες ἱστορικῶν σελίδων ἐν Ἑλλάδι ἐσώθησαν ἐπὶ μαρμαρίνων στηλῶν, μόλις δὲ ἑκατοντάδες τινὲς ἐπὶ μετάλλου. Ἐκ τῶν τελευταίων τούτων ἀπέκειντο ἐν τῷ Καπιτωλίῳ πλεῖσται ἄδειαι στρατιωτικαί, χορηγοῦσαι τὴν ἰθαγένειαν εἰς ἀλλοδαποὺς στρατιώτας, οἵτινες ἀπελάμβανον παρὰ τῆς ἀρχῆς πλείονα ἢ ὀλιγώτερα προνόμια εἰς ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν των. Τὰ γραμματοφυλάκια λοιπὸν ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἰταλίᾳ πολλῷ διέφερον τῶν καθ' ἡμᾶς ἐν Λονδίνῳ καὶ Παρισίοις. Αἱ αἴθουσαί των ὡμοίαζον τοῖς παρ' ἡμῖν ἐπιγραφικοῖς μουσείοις, ἔνθα αἱ ἐπιγραφαὶ εἶναι ἐγκεκολλημέναι ἐν τοῖς τοίχοις, ἢ προσηρτημέναι εἰς τούτους, ἢ κρέμανται οὕτως, ὥστε νὰ ὑπάρχῃ δυνατὴ ἡ ἑκατέρωθεν ἀνάγνωσις. Περίεργον εἶδος δημοσίων γραμμάτων ἐν Ἀσσυρίᾳ ἦσαν κύλινδροι ἐξ ὀπτῆς γῆς, οἵτινες ἐνεχαράσσοντο γράμμασι πρὶν ὀπτηθῶσιν, εἶτα δὲ τιθέμενοι εἰς κλίβανον ἐλάμβανον τοιαύτην στερεότητα ὥστε ἔμενον ἀλώβητοι ὅλας χιλιετηρίδας. Ἔτι περιεργότερον δέ, ὅπου ὁ χάρτης ἦτο σπανιώτατος, φαίνεται τὸ ἔθιμον τοῦ γράφειν διὰ καλάμου καὶ μελάνης λογοδοσίας καὶ δὴ οἰκειακὰς ἐπιστολὰς ἐπὶ κλασμάτων ἀγγείων ἐκ πλίνθου. Ἐπὶ τῶν κλασμάτων τούτων, ὧν πολυάριθμα σῴζονται ἐν Παρισίοις, ἔγραφον τὰς παραλαβὰς οἱ Ῥωμαῖοι ἐπίτροποι ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ, παραδίδοντες τὸν μισθὸν τοῖς στρατιώταις κατὰ τὴν α' καὶ β' ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα.

Τὸ κατ' ἐξοχὴν ταμιευτήριον παντοειδῶν γραμμάτων δημοσίων εἶνε ἡ Αἴγυπτος. Ἐν ναοῖς, ἐν μεγάροις καὶ στήλαις ἐτηρήθησαν ἀρχαιότατα αὐθεντικὰ μνημεῖα, ὧν προεξάρχει ἡ συνθήκη τοῦ Ῥαμψῆ-Μιαμοὺν προγενεστέρα τοῦ Μωϋσέως. Τὰ ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς κατακτήσεως δίγλωσσα μνημεῖα συνεβάλοντο πλεῖστον εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἱερογλυφικῶν. Οὔτε Ἀσσυρία, οὔτε Ἑλλάς, οὔτε Ἰταλία ἀθρόαι παρέσχον ὅσας ἡ Αἴγυπτος μετέδωκεν ἡμῖν μυριάδας ἐνειλημάτων παπύρου μετὰ διαφόρων ζωγραφιῶν θρησκευτικῶν τε καὶ ἱστορικῶν. Τὸ πρῶτον ἐνείλημα ἐκόμισεν εἰς Ἰταλίαν τῷ 1780 περιηγητής, ἀγοράσας αὐτὸ παρὰ φελλάχων, οἵτινες εἶχον ἀνακαλύψει κιβώτιον ἀπὸ ξύλου συκομορέας μετὰ 40 τοιούτων τιμαλφῶν κειμηλίων. Ὁ περιηγητής, πτωχὸς ὤν, δὲν εἶχε νὰ ἀγοράσῃ πλείονα τοῦ ἑνός· οἱ δὲ φελλάχοι, δελεαζόμενοι ὑπὸ τῆς εὐωδίας τοῦ καιομένου παπύρου, ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τὰς καπνοσύριγγάς των! Τί δὲ περιεῖχε τὸ πρῶτον ἐκεῖνο ἐνείλημα; Κατάλογον ἐργατῶν, ἀσχοληθέντων εἰς τὴν διάτρησιν τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ! [Ἐξ ἀναγνώσματος τοῦ φιλέλληνος καθηγητοῦ κ. Egger].

1191.

1192.

Βοήθειαν! — Τίς μὲ καλεῖ; — Ἐγώ.... ἡ δυστυχία.
— Ἔφθασα. — Σύ, πῶς λέγεσαι; — Ἐγὼ εἶμ' ἡ Γαλλία.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Ἰουλίου 1880. **Κ.

Βοήθεια! — Πῶς λέγεσαι; — Ξεινὴ Ταλαιπωρία!
— Ἔφθασα, ἔφθασα. — Καὶ σὺ πῶς λέγεσαι; — Γαλλία.

Ἐν Ἀθήναις, Ἰούλιος 1880. **Φ.

1193.

Εἶνε τῇ ἀληθείᾳ μοναδικὸν πρᾶγμα ἡ ἀγνωμοσύνη τῶν ἀναγνωστῶν. Οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ᾐσθάνθη ποτὲ καὶ τὴν ἐλαχίστην εὐγνωμοσύνην πρὸς συγγραφέα, ὅστις ἐστερήθη αὐτὸς τὸν ὕπνον, διὰ νὰ τὸν ἐπιδαψιλεύσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας του.

1194.

1 · 1	3 · 2	4 · 4	4 · 2	2 · 5	5 · 1	· 4	2 · 2
· 3		6 · 1		2 · 6		1 · 2	
6 · 6						5 · 4	
5 · 5						5 · 6	
·		6 ·	4 · 6	4 · 3	6 · 3	· 1	
5 ·						3 · 3	1 · 3
3 · 2		1 · 4		5 ·			

1195.

451	μηλέαι	αἵτινες ἔχουσι	3157 μῆλα
287	ἀπιδέαι	» »	3157 ἀπίδια
611	ῥοδακινέαι	» »	3055 ῥοδάκινα.
235	βερυκοκκέαι	» »	3055 βερύκοκκα.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 189. — 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

2196. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι'. 10 Αὐγούστου 1880. Ἀριθ. 241 (189). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16.

Αἱ ἐν Τροίᾳ ἀνασκαφαὶ τοῦ κ. Σχλῖεμαν.

Τὴν 24 λήξαντος μηνὸς ἐγένετο ἐν Βερολίνῳ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τῆς «Ἑταιρίας τῶν Γερμανῶν ἀνθρωπολόγων», συνερχομένης ἐφέτος εἰς ἑνδέκατον Συνέδριον, ἵνα συζητήσῃ καὶ ἀποφανθῇ ἐπὶ παντοίων ζητημάτων ἀναγομένων εἰς τὴν ἔρευναν τῆς προϊστορικῆς τῆς γῆς καταστάσεως. Διὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἑταιρίας ταύτης ἡ Κυβέρνησις εἶχε παραχωρήσει τὴν αἴθουσαν τῆς Βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων· κατὰ δὲ τὴν πρώτην συνεδρίασιν ὁ κ. Σχλῖεμαν, μέλος ἐπίτιμον τῆς Ἑταιρίας, ἀνέγνω ἐνώπιον πυκνοτάτου καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, ἐν ᾧ διεκρίνετο ὁ πρίγκηψ διάδοχος τοῦ γερμανικοῦ θρόνου μετὰ τῆς πριγκηπίσσης συζύγου του καὶ ὁ δοὺξ διάδοχος τοῦ Μεϊνίγγεν μετὰ τῆς ἀκολουθίας των, μακρὰν ἔκθεσιν περὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένων ἐν Τροίᾳ ἀνασκαφῶν, ὧν τὰ ἀποτελέσματα τοσοῦτον ζωηρὸν διήγειραν ἐνδιαφέρον πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ὑπῆρχον ἀνηρτημένα λαμπρὰ σχεδιογραφήματα καὶ πίνακες, εἰκονίζοντες τρωϊκὰ ἀρχαῖα ἀντικείμενα καὶ τὰς ἀνασκαφὰς, ὧν μνεία ἐγίνετο ἐν τῇ ἐκθέσει.

Μετὰ τὰς συνήθεις διατυπώσεις διὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου καὶ τὴν ἄφιξιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διαδόχου, ὁ προεδρεύων ἔδωκε τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Σχλῖεμαν. «Γενικὴ τότε ἐπεκράτησε σιγὴ ἐν τῇ αἰθούσῃ, λέγει ἡ γερμανικὴ ἐφημερὶς, ἐξ ἧς ἀρυόμεθα τὴν ἀφήγησιν ταύτην· πάντων δὲ τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τὸν ῥήτορα. Ὁ κ. Σχλῖεμαν ἔχει ὄψιν ἀληθοῦς πεπαιδευμένου. Ἡ ἐξυρισμένη καὶ ἡλιόκαυστος μορφή του δεικνύει ἀγαθότητα μᾶλλον ἢ χαρακτῆρος ἰσχύν, ἐνῷ δ' ἐκ πρώτης ὄψεως διαβλέπει τις ἐν αὐτῇ τὴν ἀνένδοτον ἐπιμέλειαν, εἰς ἣν ὀφείλεται ἡ ἔκτακτος τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἐπιτυχία, δὲν ἀνευρίσκει ὅμως τὸ ἄπτωτον θάρρος καὶ τὴν καρτερίαν ἐκείνην, δι' ἧς κατίσχυσε τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων πολεμίων καὶ κωλυμάτων, ἅτινα παρουσιάζοντο αὐτῷ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐν τῇ προεδρικῇ τραπέζῃ παρ' αὐτὸν ἐκάθητο ἐκείνη, ἥτις τοσοῦτον δραστηρίως μετέσχε τῶν ἐργασιῶν του, ἥτις ἐνεψύχου καὶ ὑπεξέκαιε τὸν ζῆλόν του, ὁσάκις ἐν ταῖς δυσχερείαις τοῦ ἔργου κατεβάλλετο: ἡ σύζυγός του. Τίς, προσβλέπων τὴν ἀπέριττον ἀλλ' ὡραίαν ἔτι ταύτην γυναῖκα, τὴν φέρουσαν καλαισθήτως λευκὴν περιβολὴν, ἤθελεν ὑποθέσει ὅτι αὕτη κατῴκησεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Πριάμου, ὅτι ἔφερεν ἐφ' ἑαυτῆς τὰ κοσμήματα τῆς ἁρπαγείσης Ἑλένης ἢ τῶν δεσποινῶν τῆς αὐλῆς τοῦ βασιλέως τοῦ Ἰλίου, ὅτι ἐκέκτητο τὸν θησαυρὸν τοῦ Πριάμου; Ἀλλ' ἐὰν ἐπ' ὀλίγον ἤθελε παρατηρήσει τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἀσφαλὲς αὐτῆς βλέμμα, τὸ ὑπερήφανον, εὐσταθὲς, σχεδὸν ἀνδρικὸν αὐτῆς ἦθος, εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ αὐτὴν ἐν μέσῳ τῶν τρωϊκῶν ἐρειπίων, περιφερομένην, διατάσσουσαν καὶ διευθύνουσαν τὰς ἐργασίας ἢ ἐν τῷ μαγειρείῳ ἐργαζομένην. Τὰ βλέμματα τῆς ὁμηγύρεως πάσης ἐστράφησαν τὸ πρῶτον πρὸς τὴν κυρίαν Σχλῖεμαν, ὅτε ἐν τῇ ἐκθέσει ἐμνήσθη αὐτῆς ὁ σύζυγός της καὶ ἀνέφερε τὸν ἐνθουσιασμὸν, μεθ' οὗ ἀφιερώθη εἰς τὴν ἐπιχείρησίν του».

Τῆς ἐκθέσεως ταύτης περίληψιν ἀκριβῆ παραθέτει ἡ γερμανικὴ ἐφημερίς· μεταφέρομεν δ' αὐτὴν ἐνταῦθα χάριν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν. Ὁ κ. Σχλῖεμαν ἤρξατο τῆς πραγματείας αὐτοῦ διὰ περιγραφῆς τῆς κοιλάδος τῆς Τροίας καὶ τοῦ λόφου Ἰσσαρλίκ, μνημονεύσας δὲ τὰς ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐπικρατησάσας δοξασίας περὶ τῆς τοποθεσίας τῆς ὁμηρικῆς Τροίας, ἥψατο εἶτα διὰ βραχέων τῶν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις γενομένων ἐρευνῶν περὶ τῆς θέσεως τῆς περιωνύμου πόλεως, καὶ ἀνέφερε τὴν ἐπὶ 90 ἔτη ἐπικρατήσασαν ἐσφαλμένην θεωρίαν τοῦ Le Chevalier, ὅστις ἔθεσε τὴν Τροίαν κατὰ τὸ νῦν Μπουνάρβασι, θεωρίαν, ἧς τὸ ὅλως σαθρὸν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1868 κατεῖδεν ὁ κ. Σχλῖεμαν καὶ δι' ἀνασκαφῶν κατέδειξε. «Τότε, ἐξακολουθεῖ ὁ ῥήτωρ, ἔστρεψα τὴν προσοχήν μου πρὸς τὴν θέσιν τοῦ Ἰλίου τῆς αἰολικῆς ἀποικίας, ἣν ἔκτοτε ἤδη νεώτεροί τινες ἐπιστήμονες, οἷοι ὁ Maclaren, ὁ Eckenbrechen, ὁ Γεώργιος Γρότε, ὁ Ἰούλιος Βράουν καὶ ὁ Frank Calvert ὑπέδειξαν ὡς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Τροίας. Ἐνταῦθα παρετήρησα ἀμέσως ὅτι ὁ λόφος Ἰσσαρλὶκ συνίστατο κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ συγχώσεων μεταγενεστέρων, ἡ δὲ ὑπόθεσίς μου αὕτη ἐπεκυρώθη πληρέστατα διὰ δοκιμαστικῆς ἀνασκαφῆς, ἣν ἐνήργησα κατὰ Μάρτιον τοῦ 1870. Τούτου ἕνεκα ἀπεφάσισα νὰ διερευνήσω τὸν λόφον τοῦτον, ἐπειδὴ ὅμως πρὸς τοῦτο εἶχον ἀνάγκην φιρμανίου, μόλις ἐν ἔτει 1871 ἠδυνήθην, σύντροφον ἔχων τὴν ὑπὲρ τοῦ Ὁμήρου ἐνθουσιῶσαν σύζυγόν μου, νὰ ἀρχίσω συστηματικὰς ἀνασκαφὰς, ἃς, διακόπτων ἐνίοτε, ἐξηκολούθησα μέχρις Ἰουνίου τοῦ 1879. Ἡ ἔκβασις τῶν ἀνασκαφῶν τούτων ὑπερέβη πᾶσάν μου προσδοκίαν, διότι, ὅπως φθάσω μέχρι τοῦ ἀρχικοῦ ἐδάφους, εἰς βάθος 16 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας, συνήντησα τὰ γιγάντεια πολλάκις ἐρείπια ἑπτὰ πόλεων. Οὐδέποτε μέχρι τοῦ νῦν καὶ οὐδαμοῦ ἀπήντησέ τις τοιαύτην γιγαντείων ἐρειπίων ἐπισώρευσιν, καὶ ὅμως ἡ ἐν Ἰσσαρλὶκ παρουσία αὐτῶν οὐδαμῶς ἔπρεπε νὰ ἐκπλήξῃ, διότι, καὶ μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἱστορικῆς ἀξιώσεως περὶ ὑπάρξεως ἐνταῦθα τοῦ ὁμηρικοῦ Ἰλίου, ὁ τόπος οὗτος κεῖται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν παναρχαίων μετοικήσεων τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς φυλῆς, ἥτις κατῆλθεν ἐκ τῆς πρώτης αὐτῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ κοιτίδος πρὸς τὴν Δύσιν».

Ἐνταῦθα ὁ ῥήτωρ κάμνει βραχεῖαν περιγραφὴν τῶν 7 ἐπ' ἀλλήλας κειμένων πόλεων ἐν Ἰσσαρλίκ. Ὑπεράνω πασῶν ἔκειτο τὸ αἰολικὸν Ἴλιον, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἔρχεται λυδικόν τι ἔδαφος, εἶτα προϊστορική τις ξυλίνη πόλις, ἧς τὰ ἐρείπια ἔχουσι βάθος δύο περίπου μέτρων, ὑπὸ δὲ ταύτην ἄλλη ἀρχαιοτέρα προϊστορικὴ πόλις, περιλαμβανομένη εἰς ἐρειπίων στρῶμα 3 περίπου μέτρων ἔχον βάθος. Ὑπὸ τὴν πόλιν ταύτην ὁ κ. Σχλῖεμαν εὗρε τὰ ἐρείπια, 3 περίπου μέτρων βάθους, πόλεως κατὰ τὸ πλεῖστον πλινθοκτίστου, ἥτις φαίνεται ἐξοντωθεῖσα διὰ φοβερᾶς καταστροφῆς ὑπὸ πολεμίας χειρός. «Ὡς ὁ ἔντιμος συνεργάτης μου Βίρχωβ ἐπείσθη, ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀθίκτου μεινάσης νοτιοανατολικῆς γωνίας τῆς πόλεως, οὐδεὶς σχεδὸν ὑπάρχει λίθος ἐν ὅλῃ τῇ πόλει, μὴ παρέχων διὰ τῆς κεκαυμένης αὐτοῦ ὄψεως μαρτύρια καταφανῆ τοῦ φοβεροῦ πυρὸς, οὗ τινος βορὰ ἐγένετο. Ὅτι δὲ ἡ πόλις ὑπέστη αἰφνιδίαν ὑπὸ ἐχθροῦ καταστροφὴν, περὶ τούτου μαρτυροῦσιν οἱ σκελετοὶ τῶν κορυθοφόρων ἀνδρῶν, παρ' ἑνὶ τῶν ὁποίων εὗρον λόγχην, καὶ 10 θησαυροὺς χρυσῶν κοσμημάτων, οὓς ἀνεῦρον εἰς διαφόρους θέσεις, ἰδίως δὲ δύο αὐτῶν οἱ τελευταῖοι οἱ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Βίρχωβ εὑρεθέντες, ὅστις μέγα αὐτῶν μέρος ἔσωσεν ἀπὸ βεβαίας καταστροφῆς». Ἐννέα τῶν θησαυρῶν τούτων εὑρέθησαν ἐν τῇ μεγίστῃ οἰκίᾳ τῆς πόλεως ταύτης, τὴν οἰκίαν δὲ ταύτην ὁ κ. Σχλῖεμαν θεωρεῖ πιθανώτατα ὡς τὴν κατοικίαν τοῦ ἡγεμόνος ἢ βασιλέως. Τὴν περίστασιν, ὅτι τὰ ἀνάκτορα τοῦ Πριάμου καθ' Ὅμηρον ἔπρεπε νὰ εἶχον 50 δωμάτια διὰ τοὺς υἱούς του καὶ 12 διὰ τὰς θυγατέρας του, ὁ κ. Σχλῖεμαν ἐξηγεῖ λέγων ὅτι ὁ Ὅμηρος διηγεῖται ἡμῖν τὸν περὶ Τροίας ἀρχαῖον μῦθον κατὰ τὰ ἐπὶ τῶν χρόνων του ἐπικρατοῦντα ἔθη, ὡς δὲ πράγματι ὑπάρχει ὁ βασιλικὸς οἶκος φαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι, ἣν ὁ κ. Σχλῖεμαν παρουσιάζει εἰς τὴν ὁμήγυριν.

Ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῆς πυρποληθείσης ταύτης πόλεως ὑπάρχει πάλιν μεγάλη ξένης γῆς ἐπισώρευσις 7 μέτρων βάθους, καλύπτουσα τὰ ἐρείπια δύο ἀρχαιοτέρων ἔτι πόλεων, ἱδρυθεισῶν ἐνταῦθα τῆς μιᾶς ἐπὶ τὴν ἄλλην ἐν τῇ παρόδῳ τῶν αἰώνων. Εἰς ἁπάσας σχεδὸν τὰς πόλεις ταύτας ὁ κ. Σχλῖεμαν εὗρε 13 πελέκεις ἐκ νεφρίτου λίθου, οἵτινες κατὰ τὴν γνώμην Ἄγγλων ὀρυκτολόγων, ἐπειδὴ ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ δυτικῇ Ἀσίᾳ ὁ νεφρίτης οὐδαμοῦ εὑρίσκεται ἐν φυσικῇ καταστάσει, ἀναγκαίως προέρχονται ἐκ τῶν ὀρέων Κουενλοὺν καὶ δι' ἀνταλλαγῆς τῶν ἀρχεγόνων κατοίκων μετηνέχ-

χθησαν ἐνταῦθα. Ἡ κεκαυμένη πόλις, ἣν ὁ Σχλίεμαν μετὰ τοῦ Βίρχωβ, Βουρνοὺφ, Calvert καὶ πάντων τῶν μέχρι τοῦδε ἰδόντων αὐτὴν ἐπιστημόνων ἐκλαμβάνει ὡς τὴν ὁμηρικὴν Τροίαν, εἶνε ἡ τρίτη ἐν τῇ σειρᾷ ἐκ τῶν κάτω. Ἐδ-καιῖον θὰ ἦτο κατὰ τὸν ῥήτορα νὰ ἀπεδεικνύετο ὅτι ὁ Ὅμηρος ὑπῆρξεν αὐτόπτης τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου. Τοῦτο ὅμως δυστυχῶς δὲν κατωρθώθη νὰ ἀποδειχθῇ. Ἐν τοῖς χρόνοις, καθ' οὓς ὁ Ὅμηρος ἔζη, τὰ ξίφη ἦσαν ἐν κοινῇ χρήσει, ὅπερ δεικνύει ὅτι ὁ σίδηρος ἦτο ἤδη γνωστός, ἐνῷ ἐν Τροίᾳ τὰ ξίφη ἦσαν ὅλως ἄγνωστα, οὐδεμία δ' ὑπῆρχε περὶ σιδήρου ἰδέα. Πλὴν δὲ τούτου ὁ πολιτισμός, ὃν ὁ Ὅμηρος περιγράφει, εἶνε κατὰ αἰῶνας βραδύτερος ἐκείνου, ὃν ἔφερον εἰς φῶς αἱ ἀνασκαφαὶ τοῦ κ. Σχλίεμαν. Ταῦτα ὅμως συμβαίνουσι, διότι ὁ Ὅμηρος παραδίδει ἡμῖν τὴν τραγικὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰλίου ὡς αὕτη περιῆλθεν εἰς αὐτὸν ὑπὸ μεταγενεστέρων ἀοιδῶν, καὶ πρὸς τούτοις περιβάλλει τὰ συμβάντα τοῦ πολέμου καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως διὰ περιβολῆς ἐκ τῶν ἐθῶν τῆς ἐποχῆς του ληφθείσης.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Σχλίεμαν ἐκτίθησι τὰ περὶ τῶν σφαιροειδῶν τύμβων, τῶν ἄλλως τάφων τῶν τρωϊκῶν ἡρώων λεγομένων, ὧν οἱ πλεῖστοι εἰσὶν ἱδρυμένοι ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς καὶ ἀποτόμου ἀκτῆς, ὅθεν ἡ θέα αὐτῶν διεγείρει ἱερὰς εἰς τὸν παραπλέοντα συγκινήσεις. Πλὴν τῶν δύο ἐκείνων τύμβων ὁ κ. Σχλίεμαν ἀναφέρει καὶ τοὺς ἄλλους αὐτόθι ὑπάρχοντας, πρῶτον τὸν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Σιγείου κείμενον κωνοειδῆ λόφον, ὅστις ἀποδίδεται τῷ Πατρόκλῳ, εἶτα τὸν μεσημβρινώτερα ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ Σιγείου, τὸν νῦν καλούμενον «Τεπὲ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου», περαιτέρω τὸν παρὰ τὸν ὅρμον τῶν Βεσικίων κείμενον, ὅστις ἀποδίδεται εἰς τὸν Πηνέλεων, καὶ τέλος τὸν ἐπὶ τῆς ἄκρας, εἰς ἀπόστασιν ἑπτὰ χιλιομέτρων πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ὅρμου τῶν Βεσικίων κείμενον, τὸν «Οὐγὲκ τεπὲ» νῦν καλούμενον. Ἐκ τούτων τοὺς δύο τελευταίους ὁ ῥήτωρ διηρεύνησε καθ' ὁλοκληρίαν· τοῦ τελευταίου δὲ τοῦ Οὐγὲκ τεπέ, ὅστις ὑποτίθεται ὡς ὁ τάφος τοῦ Αἰσυήτου, παρουσιάζει εἰς τοὺς ἀκροατὰς ἀπεικόνισιν. Αἱ ἀνασκαφαί, ἃς αὐτόθι ἐνήργησεν ὁ κ. Σχλίεμαν, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ τύμβος ἔχει βάθος 46 ποδῶν καὶ 4 δακτύλων, καὶ ἐγείρεται ἐπὶ φυσικοῦ λόφου 37 ποδῶν ὕψος ἔχοντος. Εἰς 2 ποδῶν καὶ 8 δακτύλων βάθος ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἀπήντησε πύργον 15 ποδῶν μῆκος καὶ πλάτος ἔχοντα, καθήκοντα δὲ εἰς βάθος 42 ποδῶν, ἐπομένως ἱδρυμένον 4 πόδας καὶ 4 δακτύλους ἄνω τοῦ ἀρχικοῦ ἐδάφους. Δι' ὑπονόμου σκαφείσης ὑπὸ τὸν πύργον εὗρεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ κοίλωμα, αἱ δὲ ἐξακολουθήσασαι ἐργασίαι ἔδειξαν ὅτι ὁ μέγας τετράγωνος πύργος ἦτο ἐκτισμένος ἐπὶ στρογγύλου κρηπιδώματος διαμέτρου 34 ποδῶν ἐκ πολυγώνων ὀγκολίθων, οἵτινες τοσοῦτον θαυμασίως ἦσαν συνηρμοσμένοι, ὥστε τὸ ὅλον κρηπίδωμα ἐφαίνετο ὡς εἰ ἐξ ἑνὸς λίθου συνιστάμενον. Βορειοδυτικῶς τοῦ κρηπιδώματος τούτου ἐκτείνεται ἄλλο κρηπίδωμα μεγαλειτέρας περιφερείας ἐκ τετραγώνων εὐξέστων ὀγκολίθων. Ἐπειδὴ πιθανῶς ἀμφοτέρων τῶν κρηπιδωμάτων οἱ λίθοι ἐξέσθησαν δι' ἐργαλείων σιδηρῶν, ὁ κ. Σχλίεμαν ὡς χρόνον τῆς ἀνεγέρσεως αὐτῶν παραδέχεται ἐποχὴν οὐχὶ ἀρχαιοτέραν τῆς μακεδονικῆς, ἢ τὸ πολὺ τὴν 5ην πρὸ Χρ. ἑκατονταετηρίδα· ἀλλ' ὁ πύργος, ἐὰν κρίνῃ τις ἐκ τῆς ἀτέχνου αὐτοῦ οἰκοδομήσεως, ἀνάγεται βεβαίως εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐποχήν, τοῦτο δ' ὁ ῥήτωρ εὑρίσκει ἐπικυρούμενον καὶ ἐκ τῶν εὑρεθέντων ὑπ' αὐτοῦ ὑπὸ τὸν πύργον σιδηρῶν μαχαιρίων καὶ τῶν πολλῶν τεμαχίων ἀγγείων τῆς νεωτέρας ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς.

Ταῦτα ἀναφέρων ὁ κ. Σχλίεμαν καὶ ὑπομιμνήσκων ὅτι ἡ ἱστορία ἑνὸς μόνου ἐνταῦθα ἱδρυθέντος τύμβου μνείαν ποιεῖται, οὐδαμῶς διστάζει νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὁ πύργος ἐκεῖνος εἶνε τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἱστορικὸν μνημεῖον. Ὅτε δηλ. ἐν ἔτει 214 μ. Χ. ὁ αὐτοκράτωρ Καρακάλλας ἐπισκεφθεὶς τὴν κοιλάδα τῆς Τροίας, ἔθυσεν ἐν μὲν τῷ Ἰλίῳ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τὸν ἥρωα τοῦτον, ἠθέλησε, καθὰ διηγεῖται ὁ Ἡρωδιανός, νὰ ἐκδηλώσῃ τὸν πρὸς τὸν Ὅμηρον καὶ τοὺς ἥρωας αὐτοῦ θαυμασμόν του διὰ τρόπου ὅλως παραδόξου. Ἐδηλητηρίασε δηλαδὴ τὸν προσφιλέστατον καὶ πιστότατον αὐτοῦ φίλον Φῆστον, τὸν προϊστάμενον τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀρχείων, ἵνα ὡς ἄλλος Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἔχῃ τὸν Πάτροκλόν του νεκρόν, καὶ δυνηθῇ νὰ μιμηθῇ τὴν κηδείαν, ἣν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐποίησεν εἰς τὸν φίλον αὐτοῦ, καὶ ἣν ὁ Ὅμηρος τοσοῦτον θεσπέσια περιγράφει λεπτομερῶς ἐν τῷ Ψ τῆς Ἰλιάδος. Ἀλλὰ καίτοι τοῦ Πατρόκλου ἡ κόνις ἐνεκλείσθη ἐν χρυσῇ κάλπῃ, ἐκ τοῦ Ὁμήρου ὅμως γινώσκομεν, ῥητῶς ἀποφαινομένου, ὅτι ἡ κάλπη ἐκομίσθη εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ ὅτι ὁ τύμβος ἐχώσθη ἄνευ τῆς κόνεως. Οὕτω δ' ὁ τύμβος τοῦ Πατρόκλου ἔμεινεν ἁπλοῦν κενοτάφιον, ὁ δὲ Καρακάλλας, ὁ τοσοῦτον ἀκριβῶς πιθηκίζων τὸν Ἀχιλλέα, δὲν ἠδύνατο νὰ παρίδῃ τοῦτο, διὰ τοῦτο δὲ βεβαίως καὶ ὁ τύμβος τοῦ Φήστου ἔμεινεν ἁπλοῦν κενοτάφιον. Ὅτι δὲ ὁ τύμβος τοῦ πύργου, περὶ οὗ ἀνωτέρω ὁ λόγος, εἶνε αὐτὸς τοῦ Φήστου ὁ τύμβος, ὁ ῥήτωρ θεωρεῖ ἐπικυρούμενον καὶ ὑπὸ τοῦ γιγαντείου αὐτοῦ μεγέθους· διότι ἄνθρωπος μωρὸς μαινόμενος ὡς ὁ Καρακάλλας, ὅστις ἐπιθήκιζε τὸν Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν, καὶ τὸν πιστότατον αὐτοῦ φίλον ἀταράχως ἐφόνευεν, μόνον τύμβον ἠδύνατο νὰ ἐγείρῃ τῶν ἄλλων πάντων ὑπερέχοντα. Κατέλιπε δὲ ὁ κ. Σχλίεμαν πάσας αὐτοῦ τὰς ἐργασίας, σύριγγας, ὑπονόμους κτλ. ἐκκεκαλυμμένας, ἵνα δύνανται νὰ ἀπολαύωσι τῆς θέας τῶν τόπων οἱ ἐπισκεπτόμενοι αὐτοὺς ἐκ τῶν συγχρόνων καὶ τῶν μεταγενεστέρων.

Ἐν τῷ τύμβῳ τῷ καλουμένῳ «Τεπὲ τῶν Βεσικίων», ὅστις ἀποδίδεται τῷ Πηνελέῳ καὶ ἔχει ὕψος 48 ποδῶν, ὁ ῥήτωρ ἔσκαψε μόνον ἐκ τῶν ἄνω σύριγγα 6 ½ ποδῶν πλάτους καὶ μήκους. Τὸ ἔδαφος ἐνταῦθα ἦτο λεπτόγεων ὡς ἐξ ἄμμου καὶ ἀνάμικτον μετὰ μεγάλων ὀγκολίθων, εἰς βάθος δὲ 44 ποδῶν εὑρέθη ὁ βράχος, ἐφ' οὗ ὁ τύμβος κεῖται. Ἐντεῦθεν ἔσκαψε κατὰ μῆκος τοῦ βράχου τέσσαρας ὑπονόμους, ἑκάστην μακρὰν 18 ποδῶν καὶ 4 δακτύλων, ἀλλ' ἴχνος καύσεως οὐδὲν εὑρέθη ἐνταῦθα· εὑρέθη ὅμως ἱκανὸν πλῆθος τεμαχίων παναρχαίων χειροποιήτων χυτρῶν μεγάλης σπουδαιότητος, ἅτινα πρὸς μὲν τὰ ἐν Ἱσσαρλὶκ εὑρεθέντα οὐδεμίαν ἔχουσιν ὁμοιότητα, πολλὴν δὲ πρὸς τὰ ἐν Μελίτῃ ἀνακαλυφθέντα. Ἔτι ὀλιγώτερον εὐνοϊκὰ ὑπῆρξαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς διερευνήσεως μικροῦ τινὸς τύμβου παρὰ τὸ Ἴλιον, ὡς καὶ ἄλλων δύο, ὧν ὁ ἕτερος παρὰ τῷ Κουμκιοΐ θεωρεῖται ὡς ὁ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου τῷ Ἴλῳ ἀποδιδόμενος, ὁ δὲ ἄλλος, ὑπὸ τὸ Ῥοίτειον παρὰ τὴν ἀκτὴν τοῦ Ἑλλησπόντου κείμενος, θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ Παυσανίου ὡς ὁ ὑπὸ τῆς θαλάσσης καταστραφεὶς τάφος τοῦ Αἴαντος, ἐπὶ τῶν λειψάνων τοῦ ὁποίου εἴς τινα προεξοχὴν τοῦ Ῥοιτείου ὁ Ἀδριανὸς ἀνήγειρε τύμβον καὶ μικρόν τινα ναόν.

Ἡ κυρία Σχλίεμαν, ἥτις ὡς γνωστὸν εἶνε γνησία Ἀθηναία καὶ ὑπῆρξεν ἀχώριστος τοῦ συζύγου αὐτῆς σύντροφος κατὰ τὰς ἀνασκαφάς, ἀνέσκαψεν ἐν ἔτει 1873 τὸν μέγαν τύμβον τὸν λεγόμενον «Πασᾶ Τεπέ», ὅστις κατὰ τὴν ὁμηρικὴν μαρτυρίαν συμπίπτει ἀκριβῶς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ τάφου, ὅστις ἀποδίδεται ἐκ τῶν θεῶν μὲν εἰς τὴν Ἀμαζόνα Μύριναν, ἐκ δὲ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν βασίλισσαν Βάτειαν. Καὶ ἐνταῦθα δὲ οὐδὲν εὑρέθη ἴχνος ὀστῶν ἢ καύσεως, ὡς καὶ εἰς δύο ἄλλους ὑπὸ τοῦ κυρίου Calvert ἐρευνηθέντας τύμβους. Ἐπειδὴ δὲ ἐκτὸς τούτων ὀ ἄλλοι τῶν κωνοειδῶν τύμβων εὑρέθησαν ὄντες κενοτάφια, ὁ κ. Σχλίεμαν νομίζει ὅτι δύναται νὰ δεχθῇ ὅτι τοιοῦτοι εἶνε καὶ πάντες οἱ λοιποὶ ἀδιερεύνητοι ἔτι τύμβοι τῆς κοιλάδος τῆς Τροίας.

Περαίνων τὸ ἀνάγνωσμα αὐτοῦ ὁ κ. Σχλίεμαν ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἐνεργήσῃ ἀνασκαφὰς ἐν Ὀρχομενῷ· τὸ δ' ἔργον τοῦτο θέλει ἐπιχειρήσει ἅμα ἐπανακάμψας εἰς Ἀθήνας (πιθανῶς τὸ φθινόπωρον τοῦ τρέχοντος ἔτους). Τέλος δὲ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ κριτικὴ τῆς σκαπάνης καὶ τοῦ λίσγου θέλει ἐξακολουθεῖ προαγομένη ὁσημέραι καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἐξαγάγει εἰς φῶς τὴν σκοτεινὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς φυλῆς. «Εἴθε, ἀναφωνεῖ ἐν τέλει ὁ ῥήτωρ, εἴθε νὰ ἀποδείξῃ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὅτι τὰ ἐν τοῖς θεσπεσίοις ὁμηρικοῖς ποιήμασι ἀναγραφόμενα δὲν εἶνε μυθικαὶ ἀφηγήσεις, ἀλλὰ γεγονότα πραγματικά· εἴθε δέ, ἀποδεικνύουσα τοῦτο, νὰ ἐξεγείρῃ ἐν ταῖς ψυχαῖς πάντων τῶν εὐγενῆ ἔρωτα εἰς μελέτην τῶν ἐξόχων Ἑλλήνων κλασσικῶν, καὶ πρὸ πάντων τοῦ Ὁμήρου, τοῦ ἡλίου τούτου πάσης φιλολογίας. Ὑποβάλλων δὲ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς πεφωτισμένης ταύτης ὁμηγύρεως τὴν βραχεῖαν ταύτην ἔκθεσιν τῶν ἐν Τροίᾳ ἀφιλοκερδῶν ἐργασιῶν μου, ἤθελον θεωρήσει ὡς ὑψίστην ἀμοιβήν, πρὸς ἣν ἀποβλέπει ἡ φιλοδοξία μου, ἐὰν γενικῶς ἀνεγνωρίζετο ὅτι οὐσιωδῶς συνετέλεσα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὑψηλοῦ τούτου σκοποῦ, εἰς ὃν ἀφιέρωσα τὸν βίον μου». Παρατεταμέναι καὶ ζωηραὶ εὐφημίαι ἐπηκολούθησαν τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ κ. Σχλίεμαν, οὗτινος τὸ ἀνάγνωσμα μετὰ συντόνου προσοχῆς ἠκροάσθη ὁλόκληρος ἡ ὁμήγυρις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Αὐγούστου 1880. ΤΚ

7 Αυγούστου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ

Δάνεια της κυβερνήσεως		Ομολογ. εκδοθείσαι	Ομολ. εν κυκλοφορία	Εποχαί πληρωμής τοκομεριδίων	Εποχαί κληρώσεως	[illegible]	Τιμή εκδόσεως	[illegible]	Τρέχουσα τιμή
25 εκατ. φράγ. 8 0/0	κληρ. εν Ελλάδι και εξωτερικῷ	59,799	80,654	15 Απρ. 15 Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	33.40	334.—	350	391
25 » » 9 0/0		40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224	380	301
26 » »		52,000	50,510	15 Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	433.60	500	430
4 » »	κληρ. εν Ελλάδι μόνον	16,000	14,255	15 Απρ. 15 Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	262.—	280	284
6 » δραχ. (μετ' αμ.)		60,000	47,870	31 Δεκεμβρίου	10 Οκτωβρίου	[illegible]	100	100	118
10 » φράγ.		28,772	29,968	15 Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	214
60 » »		120,000	—	20 Ιαν. 20 Απριλ. / 20 Ιουλ. 20 Οκτωβ.	20 Φεβρ. 20 Μαρτ. / 20 Ιουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	436

Πιστωτικά καταστήματα Εταιρίαι	Μετοχικόν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματωθέν	Αποθεματικόν κεφάλαιον	Εποχαί πληρωμής μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμή πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	18,000,000	Ολόκληρον	12,630,000	15 Ιαν. 15 Ιουλ.	184.—	2,000	3,600
Γενική Πιστωτική Τράπεζα της Ελλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 » 15	8.—	175	189 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ολόκληρον	φρ. 88,810	20 » 20	φ. 4.75	100	φ. 117 1/2
Ασφαλιστική Εταιρία ὁ «Αρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 8,250,000	—	1 Μαρτίου	9.80	φρ. 100	71
,, ὁ «Φοίνιξ»	8,000,000	300,000	800,000	30 Ιανουαρίου	16.—	100	150
,, ἡ «Άγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	95	8.10	100	55
Ναυτική Τράπεζα ἡ «Αλκυών»	,, 2,000,000	,, 527,200	42,294	20 Απριλίου	16.66	200	180
Εταιρία των Μεταλλουργείων του Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	1 Φεβρουαρίου	4.50	140	105 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου Εθν. Τραπέζης 3μην. 28.50-70.

Γαλλ. Εθ. Τραπ. όψεως δρ. 1.15 1/4 — Εμπ. 3μ. δρ. 118 3/4-114

Νομίσματα

Εικοσάφραγκον	δραχ. 22.80
Λίρα Στερλίνα	28.50
Λίρα Οθωμανική	25.80
Αυστριακόν Φιορίνιον	13.30
Αργυρούν δεκάφραγκον	1.60
[illegible] φράγκον	1.15

Παρατηρήσεις

* από αριθ. 1—59,799 των 8 τοῖς εκατ. 59,800—100,000 ,, 9

Δάνειον Εθν. Τραπέζης φρ. 60 εκατομμυρίων 68.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρών — Λονδ. 3μ. (6 Αυγούστου) Εμ. 28.40-28.75
Κερκ. — Λονδ. 3μην. (6 ») ,, 28.70-28.80

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (13 Αυγούστου).

Σιδηρόδρομοι Ευρωπ. Τουρκίας φρ. 29 3/4
Ελληνικόν δάνειον των 8 0/0 ,, 253
,, ,, ,, 9 0/0 ,, 262
Εταιρία Μεταλλ. Λαυρίου ,, 101
Λονδίνου 3 μηνών γρ. 110 3/8—110 1/2
Παρισίων [illegible] 22.87 1/2—22.90
Λίρα Αγγλική 110 32/40
Εικοσάφραγκον 88

ΒΙΕΝΝΗΣ 12 Αυγούστου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.75
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.47
Εικοσάφραγκον 9.34
Αργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 12 Αυγούστου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.55
Παρισ. τὰ 100 φρ. 46.35
Εικοσάφραγκον 9.34
Αργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (13 Αυγούστου)

Λονδίνου διαπρ. εν [illegible] φρ. 25.26 1/2 — 25.25 1/2
Χρυσὸς 1000 [illegible] 3,437 1/2 υπερτίμησις 0/00
Άργυρος [illegible] 218.89 υποτίμ. 114 — 119. 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Αμστερδάμ 3 0/0 — Βιέννης 4 0/0 — Βερολίνου 4 0/0 — Ελλάδος (Εθνικής Τραπέζης) 7 0/0 — Λονδίνου 2 1/2 — Μαδρίτης 4 0/0 — Παρισίων 2 1/2 — Πετρουπόλεως 6 0/0 — Ρώμης 5 0/0.

Αλληλογραφία της «Εστίας»

κ. J. F. S. Αθήνας. Μας συγχωρήσατε θὰ τὴν δημοσιεύσωμεν. — κ. Α. Π. Πάτρας. Ἐλάβομεν καὶ ἐπιστολάς, σᾶς εὐχαριστοῦμεν δὲ διὰ τὰς ἀδιαλείπτους καὶ ἀφιλοκερδεῖς ὑμῶν προσπαθείας πρὸς διάδοσιν τοῦ φύλλου μας. — κ. Μ. Π. Λισσαβῶνα. Ἀπὸ τῆς 5 Αὐγούστου τὸ φύλλον ἀποστέλλεται εἰς Φαλτισά. — Κον Σ. Σ. Λαμίαν. Εὐχαρίστως θὰ τὴν δημοσιεύσωμεν. — κ. Α. Ρ. Ρ. Βερολῖνον. Ἀναμένομεν τὴν συνέχειαν. — Σ. Ἀρμιανδ. Γ. Σ. Νεάπολιν. Τὰ 40 φρ. ἐλήφθησαν παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. — Ἀναγνώστη τῆς «Ἑστίας» Ἀθήνας. Διὰ τοὺς μειδιῶντας διὰ τῶν κυπαρίσσων ἀγγέλους . . . καὶ τὰ κοινὰ κυθρόφυλλα. — κ. Δ. Ν. Κ. Βραΐλαν. Θὰ σταλῶσι μεθαύριον διὰ τοῦ Αὐστριακοῦ. — κ. Ν. Ἀκ. τῆς 4 ἐ. μ. [illegible] Σύρον. Διότι ἐν Παρισίοις οὐδὲν ἀπόλλυται. Ἰδοὺ καὶ νέα τις βιομηχανία, ἐσχάτως εἰσαχθεῖσα. Ὑπάρχουσιν ἐν τῇ μεγαλοπόλει αὐτῇ ἄνθρωποι οἵτινες συλλέγουσιν ὅλα τὰ ἄχρηστα καταπλάσματα τῶν νοσοκομείων, τὰ ὁποῖα ἀκολούθως λειοτριβοῦνται ὡς τέφρα. Τὰ μὲν καταπλάσματα, ἀποχωρισθέντα ἐκ τοῦ λινοῦ ὑφάσματος, ῥίπτονται ἐντὸς σάκου, ὅπου δι' ἰσχυρᾶς ἐκπιέσεως ἀτμοκινήτου ἀποβάλλουσιν ὅλον αὐτῶν τὸ ἔλαιον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ λινέλαιον χρησιμεύει μεγάλως εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν βερνικίων, πωλεῖται εἰς τοὺς κατασκευαστὰς τῶν ζωγραφικῶν χρωμάτων. Τὰ δὲ παλαιόπανα, ἐφ' ὧν ἦσαν ἐπικεχρισμένα τὰ καταπλάσματα, λευκαίνονται μόνον καὶ μετὰ ταῦτα πωλοῦνται εἰς τοὺς χαρτοποιούς. — κ. Φ. καὶ Σ. Ἡ ἐτησία συνδρομὴ διὰ τὰς ἐπαρχίας ἀνέρχεται εἰς φρ. 12, τὰ δὲ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς τῶν ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἐκδοθέντων φύλλων εἰς φρ. 1. — κκ. Α. Π. Ὀδησσόν, Σ. Π. Ὑπάτην, Μ. Π. Κ. Σμύρνην, Α. Ι. Κ. Λεωνίδιον, Ν. Τ. Π. Κεφαλληνίαν, Ι. Γ. Κ. καὶ Κον Α. Β. Ρ. Ζάκυνθον. Ἐλήφθησαν. — κ. Δ. Μ. Σύρον. Οἱ 9 τόμοι παρεδόθησαν τῇ 31 Ἰουλίου εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις πρακτορεῖον τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας, ὅπως ἀποσταλῶσι διὰ τοῦ κατὰ τὴν 1 Αὐγούστου ἀπερχομένου διὰ τὴν πόλιν σας ἀτμοπλοίου. — κ. Χ. Β. Μεσολόγγιον. Παρεδόθησαν τῷ κ. Θ. Κ. — κ. Δ. Β. Λαμίαν. Τῷ 3 σᾶς ἐγράψαμεν. — κ. Π. Π. Ὑπάτην. Τὸ τίμημα τῆς συνδρομῆς (φρ. 12) δύνασθε νὰ πληρώσητε πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ ἐν Λαμίᾳ Ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. — Μ. συνδρομήτρια, Πάτρας. L'art de la mode. Revue mensuelle de l'élégance (18, Boulevard Montmartre, Paris). Ἡ ἐτησία συνδρομὴ εἶναι φρ. 100. Τὸ α' φυλλάδιον ἐξεδόθη τῇ 1 Αὐγούστου (ἐ. ν.) 1880. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο, μετὰ μεγάλης πολυτελείας καὶ φιλοκαλίας τετυπωμένον, κοσμεῖται ὑπὸ πολλῶν εἰκόνων, διασήμων συγγραφέων καλλιτεχνῶν καὶ εἶνε ἀληθὲς ἔργον τέχνης. Τὸ α' φυλλάδιον, ὃ ἔχομεν ὑπ' ὄψιν, περιέχει 32 σελίδας κειμένου (μεγάλου τετάρτου), 20 χαλκογραφίας καὶ λιθογραφίας καὶ πολλὰς χρωματιστὰς εἰκόνας, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται αἱ τοῦ γνωστοῦ καλλιτέχνου Grévin. — κ. Δ. Ν. Γαλάξιον. Ἡ συνδρομὴ εἶνε προπληρωτέα καὶ ἀποστέλλεται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας.

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἶναι ἀπαράδεκτα.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας» ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

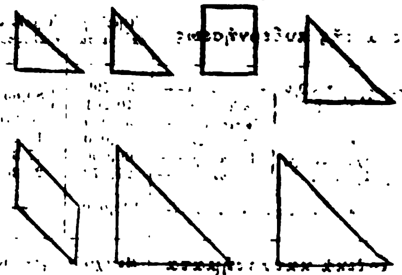
ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[7 Αὐγούστου (Πέμπτη) 1880.]

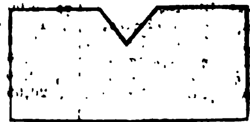
Κατὰ τὰς ἐφημερίδας αἱ ΑΑ. ΜΜ ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα μετὰ τῶν βασιλοπαίδων ἐπανέρχονται εἰς Ἀθήνας περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς τούτου. — Ὑπεγράφη ἐν Παρισίοις σύμβασις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῆς γαλλοαιγυπτιακῆς Τραπέζης περὶ δανείου 15,000,000 φράγκων, καταβλητέων εἰς δύο ἴσας δόσεις, τὴν 8 καὶ 24 Αὐγούστου, καὶ ἀποδοτέων μετὰ 2 μῆνας ἀπὸ τῆς καταβολῆς. — Μεγάλη ἀγγέλλεται ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους ἡ προθυμία, μεθ' ἧς προσέρχονται οἱ ὑπόχρεοι τοῦ 1880 εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Ἐκ τῶν δήμων τῆς Ἀττικῆς πλεῖστοι προσῆλθον εἰς Ἀθήνας, ὅπως καταταχθῶσι. Ἀπὸ τῆς 2 τρέχ. μηνὸς ἤρξατο ἡ εἰς τὸν στρατὸν κατάταξις τῶν ἀγόντων τὸ 23 καὶ 24 ἔτος τῆς ἡλικίας. — Κατὰ τὴν «Πρωΐαν» ἡ Κυβέρνησις ἐπλήρωσε τὸ ἀντίτιμον 21 τηλεβόλων διαφόρου ὁλκῆς, τὰ ὁποῖα ἡ παρελθοῦσα Κυβέρνησις εἶχε παραγγείλει εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Κρούπ. — Ἡ Κυβέρνησις παρήγγειλεν ἱκανὸν ἀριθμὸν πτύων ἐν Εὐρώπῃ διὰ τὸν στρατόν διότι ἕκαστος στρατιώτης πλὴν τοῦ ὁπλισμοῦ του θὰ φέρῃ καὶ ἓν πτύον μὲ ἀξίνην ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους ἢ μὲ πέλεκυν ἢ μὲ πρίονα. — Παρὰ τὸ Θησεῖον ἄνωθεν τοῦ λόφου τοῦ σιδηροδρόμου ἐστήθησαν περὶ τὰς 25 στρατιωτικὰς σκηνάς, ἐν αἷς διαμένει ὁλόκληρον τάγμα. — Εἷς λόχος νοσοκόμων καλῶς κατηρτισμένος ἀπέρχεται ἐντὸς ὀλίγου πρὸς τὴν μεθόριον γραμμήν. — Ὡρίσθη ἡ σύστασις δύο στρατιωτικῶν θεραπευτηρίων τοῦ μὲν ἐν Λευκάδι, τοῦ δ' ἐν Καρπενησίῳ. — Διὰ βασιλικοῦ διατάγματος ἐχορηγήθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ἔκτακτος πίστωσις 200 χιλιάδων δραχμῶν πρὸς προμήθειαν χειρουργείων καὶ χειρουργικῶν ἐργαλείων. — Ὡς πληροφορούμεθα, γράφει ἡ «Παλιγγενεσία», τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐν Πειραιεῖ φιλοπάτριδος ἰατροῦ κ. Θ. Ἀφεντούλη πρόκειται νὰ διοργανωθῇ διὰ συνεισφορῶν νοσοκομεῖον στρατιωτικὸν μὲ ἑκατὸν κλίνας, ὅπως χρησιμεύσῃ ἐν καιρῷ ἀνάγκης. Τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο ξύλινον ὂν θὰ ἱδρυθῇ πλησίον τῶν συνόρων ἐν Σούρπῃ ἢ ἐν Γαρδικίῳ ἢ ἐν Νέᾳ Μιζέλῃ. Ἰατροὶ δ' ἐν αὐτῷ θὰ ἦνε ὁ διευθυντὴς τοῦ νοσοκομείου Πειραιῶς κ. Θεόδ. Ἀφεντούλης μεθ' ἅπαντος τοῦ προσωπικοῦ αὐτοῦ, καὶ ὅσοι ἐκ τῶν ἄλλων ἐν Πειραιεῖ ἰατρῶν θελήσωσι νὰ προσέλθωσι. Πιστεύεται ὅτι τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο τῇ προθυμίᾳ τῶν ἰατρῶν Πειραιῶς, τοῦ δήμου καὶ τῶν ἄλλων Πειραιέων θὰ καταρτισθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν τέλειον, δυνάμενον νὰ ἐκπληρώσῃ ἀνέτως τὸν προορισμόν του. — Τὴν παρελθοῦσαν τρίτην, περὶ ὥραν 6 ½ ἀνεμοστρόβιλος ἐκ τῶν σπανίων ἐνσκήψας εἰς Ἀθήνας κατεκάλυψε τὴν πόλιν ἐπὶ δέκα ὅλα λεπτὰ τῆς ὥρας διὰ πυκνῶν νεφῶν κονιορτοῦ. — Ὁ δήμαρχος Ἑρμουπόλεως ἐξέδωκε πατριωτικωτάτην προκήρυξιν, δι' ἧς προσκαλεῖ τοὺς συμπολίτας του εἰς τὴν ὑπερτάτην τιμὴν τῆς ὑπερασπίσεως τῆς πατρίδος. — Ἀποβιώσας ἐκηδεύθη τὸ παρελθὸν σάββατον ὁ Γεώργιος Καλὸς συνταγματάρχης καὶ ἀγωνιστὴς τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος! — Κόρη δεκαοκταετής, τελειόφοιτος τοῦ Ἀρσακείου, ἀπεβίωσε λαβοῦσα δηλητήριον ἕνεκα ἐρωτικῶν λόγων. — Κρούσματα εὐλογίας συνέβησαν ἐν Ἀθήναις τελευταῖον. — Τηλεγραφικῶς ἠγγέλθη ἐκ Χαλκίδος ὅτι πυρκαϊὰ ἐξεῤῥάγη εἰς τὸ δάσος τοῦ δήμου Κηρέων τῆς ἐπαρχίας. Καὶ ἄλλαι δασῶν πυρκαϊαὶ ἠγγέλθησαν συμβᾶσαι ἐν Δεκελείᾳ καὶ Μεγαρίδι. — Κατὰ τὰς ἐκ τῶν σταφιδοφόρων ἐπαρχιῶν ληφθείσας εἰδήσεις ἐπῆλθε ῥαγδαία βροχὴ ἐν τῷ δήμῳ Αἰγιαλείας, ἥτις διαρκέσασα δύο ὥρας ἐπήνεγκεν εἰς τὸν σταφιδόκαρπον σημαντικὴν ζημίαν. Ἐν Πάτραις ἐπίσης κατέπεσε βροχή, ἠγνοεῖτο δὲ ἡ ἐπελθοῦσα ζημία. Σπουδαίαν ζημίαν προὐξένησεν ἐπὶ τοῦ σταφιδοκάρπου τῆς νήσου Κεφαλληνίας ἡ καταπεσοῦσα βροχή, καθόσον ὑπῆρχον τὰ ⅔ τούτου ἐπὶ τῶν ἀλωνίων. Ἀνυπολογίστους ὡσαύτως προὐξένησεν ἡ βροχὴ ζημίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἠλείας, ἔνθα ἐξηκολούθησε πίπτουσα ἐπὶ ὁλόκληρον νύκτα. Ὁ μέσος ὅρος τῆς ἐπιγενομένης αὐτόθι ζημίας ὑπολογίζεται εἰς 10 %, ἤτοι δύο καὶ ἥμισυ ἢ τρία ἑκατομμύρια ἑνετικῶν λιτρῶν. Ἐν δὲ τῇ Πυλίᾳ ἡ βροχὴ προὐξένησε μικρὰς ζημίας. — Ἤρξαντο ἐν Πάτραις αἱ ἀγοραὶ σταφίδος τῆς νέας ἐσοδείας, καὶ ἐπληρώθη ἡ τῆς Κυπαρισσίας καὶ Γαργαλιάνων πρὸς τάλληρα 35-36 τὴν χιλιάδα ἑνετικῶν λιτρῶν. — Κατὰ τὰς ἐκ Καλαμῶν εἰδήσεις ἡ ἐσοδεία τῶν σύκων ἐφέτος προμηνύεται λίαν μετρία. — Δέκα καὶ τρία ἀγγλικὰ ἐμπορικὰ ἀτμόπλοια ὁρμοῦσιν ἐν τῷ λιμένι τῶν Πατρῶν πρὸς φόρτωσιν σταφιδοκάρπου.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1198.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω σχημάτων, ἅτινα δύνανται νὰ κατασκευασθῶσιν ἐκ χάρτου, παρακαλεῖται ὁ ἀναγνώστης νὰ σχηματίσῃ τὸ ἑπόμενον σχῆμα.

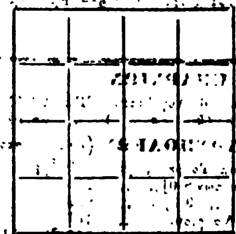

1199.

Ποία εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ γνωστοῦ λογίου: «Τὰ πάντα ἐχάθησαν πλὴν τῆς τιμῆς»;

1200.

[Τῷ λύτῃ δωρηθήσεται βιβλίον τι.]

Εἰς τὰ ἀνωτέρω 16 τετραγωνίδια θέσον τοὺς ἀπὸ 1-16 ἀριθμοὺς οὕτως ὥστε, ἐὰν ἀθροίσῃ τις αὐτοὺς καθέτως, ὁριζοντείως καὶ διαγωνίως, αἱ δέκα διάφοροι ἀθροίσεις νὰ ἀποτελῶσι τὸν ἀριθμὸν 34.

1201.

Διὰ τῶν γραμμάτων τῶν σχηματιζόντων τὰς λέξεις il est fou pur σχηματίσον μίαν λέξιν ἐξ ἕνδεκα γραμμάτων.

1202.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δοθήσεται ἀμοιβή τις]

Bon appétit à ceux qu'attendent le premier.
En France on l a i c i s e aujourd'hui le deuxième.
Au suivant une ville. Outil au quatrième.
Le nom du grand Condé rappelle le dernier.

1203.

Mon u n est ce que fait parfois un élément.
Mon d e u x est le nom d'un deuxième,
Et c'est de ce deuxième même
Que provient mon e n t i e r assez abondamment.

1204.

Τὴν νίκην τρέχω καὶ ζητῶ ἐν μέσῳ τοῦ πολέμου.
Ἂν τράχηλος καὶ κεφαλὴ
Μοῦ λείψῃ, τί μεταβολή!
Μὲ βλέπεις; Ηὑρωταί σ' ἔπιασαν αἱ χεῖρες αἱ δικαί μου.

1205.

C'est par moi que la faim commence et que la soif finit.

ΛΥΣΕΙΣ

1196.

9 πεντόφραγκα καὶ 29 φράγκα.

1197.

Καρπ - ἀρά.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΑΡΙΘ. 190. — 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Εἷς τῶν ἐν Καΐρῳ ὁμογενῶν ἀπέστειλεν πρὸς τὸν σύλλογον πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων φρ. 8,000. Ὑπὲρ τοῦ στοιχοκομείου ὁ κ. Γ. Μαυροκορδᾶτος προσέφερε φράγ. 800. Ἐπίσης φρ. 400 ὑπὲρ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας, φρ. 300 εἰς τὸν σύλλογον τῶν κυριῶν καὶ φρ. 200 ὑπὲρ τῆς ἐνταῦθα σχολῆς τῶν ἀπόρων παίδων.

Ὁ κ. Γεώργιος [illegible] ἐδωρήσατο τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς συλλογὴν ἐκ 2,500 τόμων καὶ φυλλαδίων παντοίας ὕλης, ἐν οἷς ὑπάρχουσι πολλὰ σπάνια.

Ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας τῶν φυλακῶν διάφοροι δῆμοι τοῦ Κράτους ἐψήφισαν συνδρομὰς ἀναλόγους τῶν πόρων αὐτῶν.

Διάφοροι μοναὶ τῆς Ἐπισκοπῆς Θηβῶν ἀπέστειλαν τὴν συνδρομὴν αὐτῶν τοῦ τρέχοντος ἔτους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἐθνικοῦ στόλου.

Περὶ μεγάλων ἐν Ἀθήναις ὑετῶν.

Ἡ προχθεσινὴ [illegible] ὀλίγον ἀπέχουσα [illegible] τὴν ἑπομένην ἀνακοίνωσιν.

Ὅπως δυνηθῇ τις νὰ ἀποφανθῇ ὡρισμένως περὶ τῶν [illegible] καταιγίδος ὑετοῦ, ἀνάγκη νὰ ὑπάρχωσι δεδομένα οὐ μόνον μέτρου τε ἀκριβῶς ὡρισμένου χρησιμεῦον ὡς βάσις πρὸς καταμέτρησιν, ἀλλὰ καὶ τὸ χρονικὸν διάστημα, ἐν ᾧ παρήχθη μία τις ποσότης ὕδατος, τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο μάλιστα ὅταν θέλῃ τις νὰ ἀντιπαραβάλῃ διαφόρους ὑετοὺς πρὸς ἀλλήλους.

Εἰς μέτρησιν τοῦ ὕψους ἑκάστης βροχῆς λαμβάνεται ἡ ἐπιφάνεια ἑνὸς χαλκίνου τετραγωνικοῦ ποδός, τὸ δὲ μετρηθὲν ὕψος ἐκφράζεται συνήθως εἰς γαλλικὰς γραμμάς, ὧν ἑκάστη ἀναλογεῖ πρὸς 2 ¼ ὑποχιλιόμετρα· κατὰ ταῦτα 10 γραμμαὶ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς 22 ½ ὑποχιλιόμετρα.

Συνέβη ποτὲ ἐν Ἀθήναις (Νοέμβρ. 1864) νὰ πέσῃ ἐν 24 ὥραις βροχὴ 48 ½ γραμμῶν, ἤτοι 1 ¾ γραμμῆς καθ' ὥραν. Ὡς ποσότης μιᾶς μόνης ἡμέρας εἶνε αὕτη ἡ μεγίστη τῶν ἐν διαστήματι 21 ἐτῶν παρατηρηθεισῶν. Ἄλλως ἐν Ἀθήναις γνωρίζομεν ὑετούς, οἵτινες ἐντὸς 10, 15, 20 ἢ 30 λεπτῶν παρήγαγον ὅλως ἀσυνήθη ὕδατος ποσότητα. Αἱ βραχείας διαρκείας δ' αὗται καταιγίδες εἶνε αἱ μόναι, αἵτινες διά τε τὴν σφοδρότητα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν συνήθως προερχομένους κινδύνους ἀξιοῦνται τῆς ἰδιαιτέρας ἡμῶν προσοχῆς.

Ἐὰν καταιγίδες, οἷαι αἱ κατὰ τὴν 3 Ὀκτωβρίου 1877 καὶ 19 Αὐγ. (7 Αὐγ.) 1880 συμβᾶσαι, ἀντὶ νὰ διαρκέσωσιν ½ ἢ 1 ½ ὥραν, ἤθελον ἐξακολουθήσει μετὰ τῆς αὐτῆς σφοδρότητος ἐπὶ 4 ἢ 6 ὥρας, φοβεραὶ καὶ ἀνυπολόγιστοι ἤθελον ἐπέλθει καταστροφαὶ καὶ ἀπώλειαι ἔν τε τῇ πόλει καὶ τοῖς ἀγροῖς.

Ἀνάγκη λοιπὸν ὁ θέλων νὰ ἀντιπαραβάλῃ διαφόρους ὑετοὺς πρὸς ἀλλήλους νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς τὴν διάρκειαν καὶ τὴν ποσότητα αὐτῶν. Παραλείποντες ἐνταῦθα τοὺς ἐπὶ μακρότερον τῶν 2 ὡρῶν διαρκέσαντας ὑετούς, ἂς θεωρήσωμεν ἐν πρώτοις τοὺς ἐπὶ 1—2 ὥρας μόνον διαρκέσαντας (ἀπὸ 1858), σημειοῦντες κάτωθι ἐν τῇ τελευταίᾳ στήλῃ τὸ ὕψος τῶν γραμμῶν [illegible] τὸ καθ' ὥραν ἀναλογοῦν ὕψος ὕδατος.

				ὥρ. λ.					ὥρ.	
1861	Μαΐου	26	εἰς	1,30	ἔπεσε	18,80	ἀναλ.	εἰς	1	12,53
1865	Φεβρ.	11	»	1,30	»	9,41	»	»	1	6,27
1865	Ἰουλ.	20	»	1, 0	»	22,68	»	»	1	11,34
1870	Αὐγ.	28	»	1, 0	»	8,70	»	»	1	8,70
1871	Νοεμβ.	12	»	1,12	»	15,31	»	»	1	12,66
1879	Ἰαν.	14	»	1,12	»	9,52	»	»	1	7,93
1880	Ἀπρ.	12	»	1, 0	»	9,01	»	»	1	9,01
1880	Αὐγ.	19	»	1,24	»	27,06	»	»	1	19,31

Ἐκ τούτων φαίνεται ὅτι ὁ τῆς 19 (7) Αὐγούστου 1880 ὑετὸς ἦτο ὁ μέγιστος τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα 21 ἔτη συμβάντων, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν ἐκείνων μόνον, οἵτινες διήρκεσαν ἐπὶ 1—2 ὥρας. Ἀλλ' ἡ πεῖρα διδάσκει ὅτι τὴν μεγίστην σφοδρότητα, ἐξ ἧς καὶ αἱ μέγισται προέρχονται ζημίαι, ζητητέον μόνον εἰς τὰς καταιγίδας μικρᾶς διαρκείας, ἤτοι τὰς διαρκούσας μόνον ἐπὶ 10, 15, 20 ἢ 30 λεπτά. Θεωροῦντες νῦν τὰς ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων παρατηρήσεις, καὶ ὑπολογίζοντες τὸ ὕψος [illegible] οὐχὶ ὡς [illegible] ἀλλὰ κατὰ [illegible] ὥραν ἢ 30 λεπτά, συνάγομεν τὰ ἑπόμενα.

				λεπτ.						
1862	Ἰουν.	27	εἰς	20	ἔπεσε	12,22	ἀναλ.	εἰς	½	32,32
1864	Ὀκτ.	12	»	9	»	2,84	»	»	»	9,48
1869	Ἀπρ.	25	»	21	»	8,61	»	»	»	10,76
1870	Ἀπρ.	27	»	30	»	5,22	»	»	»	5,22
1872	Αὐγ.	20	»	10	»	2,80	»	»	»	8,40
1873	Ὀκτ.	25	»	36	»	3,72	»	»	»	3,10
1874	Σεπτ.	18	»	10	»	2,06	»	»	»	6,18
1874	Νοεμβ.	26	»	48	»	8,08	»	»	»	5,05
1875	Νοεμβ.	2	»	30	»	4,59	»	»	»	4,59
1877	Μαΐου	27	»	15	»	5,40	»	»	»	10,80
1877	Ἰουλ.	27	»	30	»	6,30	»	»	»	6,30
1877	Ὀκτ.	3	»	15	»	7,60	»	»	»	15,20
1878	Ἰουλ.	17	»	30	»	5,87	»	»	»	5,87
1878	Νοεμβ.	9	»	15	»	5,29	»	»	»	10,58

Ἐντεῦθεν φαίνεται ὅτι ἐκ τῶν μικρᾶς διαρκείας ὑετῶν μέγιστος ὑπῆρξεν ὁ τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1877, ὅστις συνωδεύετο ὑπὸ θυελλώδους ἀνεμοστροβίλου· διότι ἐν διαρκείᾳ ¼ μόνον ὥρας παρήγαγεν ὕψος ὕδατος ἀναλογοῦν πρὸς 15, 2 γραμμὰς εἰς ἡμίσειαν ὥραν, ἤτοι 30, 4 καθ' ὥραν.

Θεωροῦντες ἐν τέλει τοὺς ἀπὸ τοῦ 1858 μεγάλους ὑετοὺς κατὰ τὸν μέσον ὅρον τῆς διαρκείας αὐτῶν καὶ τοῦ ὕψους τοῦ παραχθέντος ὕδατος, ἔχομεν τὸ ἑπόμενον ἐξαγόμενον·

Μέση διάρκεια	Μέσ. ὕψος	Ἀριθ. δεδομένων
1 ὥρ. 21 λεπ.	5,48 γραμ.	8
0 » 33 »	6,09 »	7
0 » 14 »	10,20 »	7

Ἐκ τῶν εἰρημένων πρόδηλως φαίνεται ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν αἰφνιδίων καταιγίδων διαρκοῦσιν ἐπὶ βραχὺ χρόνου διάστημα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 9/21 Αὐγούστου 1880.

Dr J. F. Julius Schmidt,

Διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀστεροσκοπείου.

[Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.]

Πτῶσις κεραυνοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Ἀθήναις βροχήν.

Τὰ ἠλεκτρικὰ φαινόμενα τῆς ἀτμοσφαίρας, πλὴν τῆς ἀστραπῆς, δὲν εἶνε τόσον συχνά, διὸ καὶ δὲν ἐσπουδάσθησαν ἱκανῶς μέχρι τοῦδε. Ἐνταῦθα ἀναφέρω φαινόμενόν τι, συμβὰν κατὰ τὴν τελευταίαν ἐν Ἀθήναις βροχὴν τῆς 7ης Αὐγούστου, φαινόμενον οὐχὶ μὲν μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδός του, ἀλλ' ἐστερημένον ὅλως τοῦ πλαστοῦ καὶ μυθώδους, ἅτινα περιβάλλουσι συνήθως τὰς περὶ ἠλεκτρικῶν φαινομένων τυχαίας διηγήσεις.

Κατὰ [illegible] μικρᾶς διακοπῆς τῆς βροχῆς περὶ ὥραν ἑσπερινὴν ἑβδόμην καὶ ἡμίσειαν, ἐβά-

διζον ἐπὶ τοῦ μεσημβρινοῦ πλακοστρώτου πεζοδρομίου τοῦ Ὀφθαλμιατρείου δύο νέοι κύριοι, ὧν ὁ εἷς, ὁ καὶ διηγηθείς μοι τὴν ἱστορίαν, ὠνομάζετο Ἐμμανουὴλ Ἰωαννίδης. Ἐνῷ δὲ οἱ κύριοι οὗτοι ἐβάδιζον ἐσπευσμένως αἴφνης καὶ ταυτοχρόνως ἀκούουσιν ἐκραγέντα ἐγγυτάτω αὐτῶν μέγιστον κρότον, δίκην πυροβόλου Κρούπ, καὶ μετεωρισθέντες ἀπὸ τοῦ ἐδάφους εἰς ὕψος σπιθαμῆς ἀμφότεροι, ἥψαντο ἐν πρώτοις ἐλαφρῶς ἀλλήλων διὰ τοῦ ἀγκῶνος, εἶτα δὲ ταυτοχρόνως ἐτινάχθησαν ὁ εἷς ἀπὸ τοῦ ἄλλου εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπόστασιν, ὁ δὲ εἷς καὶ κατέπεσεν ἐγγὺς τοῦ τοίχου τοῦ καταστήματος. Οὕτως ὁ μὲν εἷς ἡπλωμένος κατὰ τοῦ ἐδάφους ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος, ὁ δὲ ὄρθιος ἔμειναν ἐπὶ 2-3 λεπτὰ ἀναίσθητοι καὶ οὐδὲν ἐννοοῦντες. Ἐνθυμοῦνται ὅμως ἀμφότεροι, ὅτι συγχρόνως μετὰ τοῦ κρότου καὶ τῆς ἀπωθήσεως, τὰ σώματα αὐτῶν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἦσαν κατάφωτα, καὶ ὅτι ὁ εἷς μόλις επρόφθασε νὰ καλύψῃ τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν, αἰσθανθεὶς ἐλαφρὰν θερμότητα. Ἐνῷ δὲ ἔλαμπον τὰ σώματα αὐτῶν κατὰ τὴν ἱκανῶς σκοτεινὴν ἐκείνην ἑσπέραν, ὥστε οἱ πέριξ ταχύνοντες τὸ βῆμα διαβάται ἔδραμον πρὸς αὐτούς, νομίζοντες ὅτι ὄντως ἐφλέγοντο. Τέλος ἀφοῦ συνῆλθον μετ' ὀλίγον ἀπεμακρύνθησαν ἐσπευσμένως, οὐδὲν παθόντες.

Τὸ περιστατικὸν τοῦτο φαίνεται ἡμῖν κατὰ τοῦτο περίεργον, καθόσον, ἐὰν δὲν ἐνέσκηψεν ἐκεῖ που πλησίον ἕτερος κεραυνός, μένει δυσνόητον πῶς ἐν μέσῳ τῆς πληθύος τῶν περιπατητῶν ἀπὸ Πανεπιστημίου καὶ Νοσοκομείου μέχρις Ἀνακτόρων, πῶς, λέγομεν, δὲν ἐξεχύθη ὁλόκληρον τὸ ἠλεκτρικὸν ῥευστὸν τοῦ τμήματος ἐκείνου τῆς γῆς διὰ τῶν τόσων ἐπικινδυνωδῶν στομάτων, καὶ διατί ἡ ἐκδήλωσις τοῦ ἠλεκτρισμοῦ νὰ περιορισθῇ εἰς τόσον ἀσθενῆ φωτεινὰ φαινόμενα μόνον ἐπὶ τῶν δύο κυρίων ἄνευ οὐδεμιᾶς, αὐτῶν, εὐτυχῶς, βλάβης.

Ἀθῆναι, 9 Αὐγούστου 1880. ΕΠ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2197. «Ἑστία». Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 17 Αὐγούστου 1880. Ἀριθ. 242 (190). Ἀτμῷ ... Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τῆς Δημογεροντίας Σαλαμῖνος ἐπὶ ἐπαναστάσεως. — Καταπληκτικὴ πρόοδος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὑπὸ Δ. Ν. Μπότασση, γενικοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. — Ἄνευ οἰκογενείας (Μυθιστορία Ε. Μαλώ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλ. Ἀκαδημίας. Μετάφ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. Ἑλίζης Σ. Σούτσου). — Ἰχθὺς ἀναρριχώμενος. — Ἱστορία μικρᾶς βιολιστρίας. — Ἓν ἀνέκδοτον τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας. — Ὑπηρέτριαι βραβευθεῖσαι ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἀρετῆς. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2198. Περὶ τῆς σημασίας καὶ συντάξεως τῶν μορίων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, οἷς παρενετέθησαν καὶ τὰ τούτοις ἀντίστοιχα τῆς λατινικῆς, πρὸς ἀπαραίτητον χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῶν Γυμνασίων κτλ., ὑπὸ Β. Π. Βοζίκη Μεγαλοπολίτου, γυμνασιάρχου. Ἐν Τριπόλει, τυπογραφεῖον καὶ βιβλιοπωλεῖον Ἰωάννου Α. Ἀσημακοπούλου καὶ Ἰω. Π. Σαλαπατᾶ, 1880, 8ον, σ. 75, δρ. 1 $^1/_2$.

2199. Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ Ἰανουαρίου 1879 μέχρι Ἰανουαρίου 1880. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Ἰω. Ἀγγελοπούλου. 1880, 8ον, σ. 44 (μετὰ πίνακος λιθογραφικοῦ τῶν πρὸς μεσημβρίαν καὶ δυσμὰς τοῦ Διπύλου ἀνασκαφέντων).

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[14 Αὐγούστου (Πέμπτη) 1880]

Κατὰ τὸν «Αἰῶνα» οἱ βασιλόπαιδες ἀφικνοῦνται εἰς Ἀθήνας πρὸ τοῦ βασιλέως, ἵνα ὦσιν ἐνταῦθα πρὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου πρὸς ἐπανάληψιν τῶν μαθημάτων αὐτῶν. Ἐν Τεργέστῃ θέλουσιν ἐπιβῇ τοῦ τακτικοῦ αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου, ὡς συνοδοὶ δὲ ἑλληνικοῦ πολεμικοῦ ἐκ τῶν μικροτέρων, ὅπερ θέλει ἐκπλεύσει ἐκεῖ, ἐκ Καλαμακίου δὲ θέλουσι καταπλεύσει εἰς Πειραιᾶ ἐπὶ τῆς «Ἀμφιτρίτης». Ὡς ἠκούσαμεν, ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς μετὰ τῆς βασιλίσσης ἀναχωροῦσιν ἐκ Πετρουπόλεως τὴν 17ην Αὐγούστου. Οὕτω δύνανται νὰ ὦσιν ἐν Ἀθήναις πρὸ τῆς 2ας ἢ 3ης Σεπτεμβρίου, καθόσον δὲν θέλουσι διατρίψει ἐν Βερολίνῳ καὶ ἐν Βιέννῃ πλειότερον τῶν τεσσάρων ἡμερῶν. — Λέγεται ὅτι ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως ἠγοράσθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ τρεῖς ἰσχυραὶ πολεμικαὶ κανονιοφόροι, αἵτινες εἶχον ναυπηγηθῆ διὰ λογαριασμὸν τῆς ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως. — Ὁ Ῥῶσος ὑποναύαρχος de Kroemer παρηγγέλθη τηλεγραφικῶς ἐκ Πετρουπόλεως ν' ἀπέλθῃ παραυτὰ εἰς τὴν Ἀδριατικήν, εἰς τὸν λιμένα Bouches di Cattaro. Ὁ κ. de Kroemer φέρει τὴν σημαίαν του ἐπὶ τῆς ἀφιχθείσης σήμερον ἐκ Νεαπόλεως φρεγάτας «Σβετλάνδας», παραλαμβάνει δὲ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸ ἐν Μουνυχίᾳ ναυλοχοῦν ἀτμόπλοιον «Elborous».

— Ἤρξατο πρὸ ἡμερῶν ὁ σχηματισμὸς δύο στρατοπέδων, τοῦ μὲν ἐν Χαλκίδι τοῦ δὲ ἐν Κορίνθῳ. Ἐν Ἄργει δὲ πρόκειται νὰ συγκεντρωθῇ τὸ ἥμισυ τοῦ ἱππικοῦ, ὅπου μέγιστος στρατὼν δύναται νὰ περιλάβῃ 1,000 ἱππεῖς. — Ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν ἀγγέλλεται ὅτι μετὰ προθυμίας καὶ ἐνθουσιασμοῦ προσέρχονται εἰς κατάταξιν οἱ ὑπὸ τὰς σημαίας κληθέντες ἄνδρες. — Τὰ πλεῖστα τῶν πεζικῶν ταγμάτων συμπληροῦσιν ἐντὸς ὀλίγου τὴν δύναμιν, ἣν ὁρίζει ὁ περὶ στρατοῦ νόμος ἐν ὥρᾳ ἐπιστρατείας. Μέχρι τοῦδε δὲ οὐ μόνον συνεπλήρωσαν ἀλλὰ καὶ ἀριθμοῦσι πλεονάζουσαν δύναμιν τὰ ἐν Καλάμαις, Ναυπλίῳ, Καρπενησίῳ καὶ Κραβασαρᾷ πεζικὰ τάγματα. — Τὸ κατάστημα τῆς ἐκθέσεως τῶν Ὀλυμπίων προσηνέχθη εἰς τὴν κυβέρνησιν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα χρησιμεύσῃ προσωρινῶς ὡς στρατών. — Διὰ τὰς ἤδη κατασκευαζομένας ὁδοὺς καὶ γεφύρας καθ' ἅπαν τὸ Κράτος θέλουσιν ἐν ὅλῳ δαπανηθῆ περὶ τὰ δύο ἑκατομμύρια δραχμῶν. — Ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα στρατολογικῆς ἐπιτροπῆς ἐκδίδονται τὰ φύλλα πορείας καὶ διὰ τοὺς ἄγοντας ἡλικίαν 28 ἐτῶν. — Λέγεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις, πρὸς ἐκγύμνασιν τῶν πληρωμάτων τῶν πολεμικῶν ἡμῶν πλοίων περὶ τὸν χειρισμὸν τῶν τηλεβόλων Κρούπ, ἐζήτησε τοὺς καταλλήλους ἀξιωματικοὺς ἀπὸ τῆς γερμανικῆς Κυβερνήσεως. — Ἐπιτροπὴ ἐξ ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ ἀπεφάνθη ὅτι δι' ἕκαστον τηλεβόλον Κρούπ, τοποθετηθησόμενον ἐπὶ τῶν πολεμικῶν ἡμῶν πλοίων, δέον νὰ παραγγελθῶσι 230 βολαί, ὧν αἱ ἡμίσειαι θέλουσι παραδοθῆ εἰς τὰ πλοῖα, αἱ δὲ λοιπαὶ θέλουσιν ἀποταμιευθῆ ἐν ταῖς ἀποθήκαις. — Ἐξακολουθεῖ ἡ εἰς Πειραιᾶ μεταφορὰ ἐκ Τεργέστης τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀγορασθέντων ἵππων, ἐντὸς 2 δὲ ἢ τὸ πολὺ 2 $^1/_2$ μηνῶν θὰ εἶνε ἅπαντες μετενηνεγμένοι εἰς Πειραιᾶ. Πρὸς ἀγορὰν τῶν 1,400 ἵππων ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τὰς 800,000 δραχμῶν (ἑκάστου ἵππου τιμωμένου 580 φράγκα) εἰς τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο προσθετέον καὶ τὸ ἔξοδον μεταφορᾶς 88 φράγκα ἀνὰ ἕκαστον ἵππον, ἤτοι ἐν ὅλῳ 1,232,000 φρ. — Ὁ δῆμος Πειραιῶς ἀνέλαβε νὰ ἀνεύρῃ κατάλληλα οἰκήματα διὰ στρατωνισμὸν ἑνὸς τάγματος, ἵνα ἐκγυμνασθῶσιν αὐτόθι οἱ ἐκ Πειραιῶς στρατεύσιμοι. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν διενεργεῖ τὴν ἀγορὰν 3,000 ἡμιόνων. — Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἑταιρία ἐξέδωκε πρὸ μικροῦ τὰ γραμμάτια τοῦ λαχείου αὐτῆς ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων διὰ τὴν πέμπτην περίοδον. — Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἀπεβίωσεν ὁ Νικόλαος Μαρῖνος, εἷς τῶν ἀρχαίων καὶ ἱκανωτάτων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, πρό τινος δὲ νομάρχης Κερκύρας διατελέσας. Κατὰ ῥητὴν ἐντολήν του δὲν ἀπεδόθησαν εἰς τὸν νεκρὸν αὐτοῦ αἱ στρατιωτικαὶ τιμαὶ τοῦ παρασήμου τοῦ χρυσοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος, ὃν ἔφερε. — Ὀθωμανός τις λοχαγός, λιποτακτήσας ἐκ τοῦ ἐν Ἄρτῃ σταθμεύοντος τουρκικοῦ στρατοῦ, προσῆλθεν εἰς τὸν ἐν Κραβασαρᾷ διοικητὴν τοῦ τάγματος Πετροπουλάκην. — Ἀπεβίωσε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐν Δελφοῖς ὁ Παπαϊωάννου Δήμου ἐν ἡλικίᾳ 107 ἐτῶν, ἐφημέριος μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν του ἱερουργῶν ἐν τῷ ναῷ, καὶ διατηρῶν τὰς σωματικὰς καὶ διανοητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

13 Αὐγούστου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 13 Αὐγούστου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτησ. μισθ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἀρχικ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	πληρ. ἐν Ἑλ-	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 288
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ-	40,201		15 » 15	15 » 15	25.20	224.—	280	.. 302
26 » »	ξωτερικῷ	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	28.60	453.60	580	φρ. 429
4 » »	πληρ. ἐν	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 284
6 » δραχ.(μετ' ἀμ)	Ἑλλάδι μό-	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	.. 109
10 » φράγ.	νον	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	107.50	250	φρ. 213 1/2
60 » »		120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. / 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 430 1/4

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,680,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,500
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	188 1/4
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 4.75	100	φ. 119 1/2
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ»	8,000,000	800,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἀγκύρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυὼν»	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 110

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.40–65.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 113

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.75
Λίρα Στερλίνα	,,	28.40
Λίρα Ὀθωμανικὴ	,,	25.80
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
Ἀργυροῦν δεκάφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.14

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
59,800—100,000 ,, 9

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 68.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν – Λονδ. 3μ. (6 Αὐγούστου) Ἐμ. 28.40–28.75
Κερκ. – Λονδ. 3μην. (5 ») ,, 28.70–28.80

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (20 Αὐγούστου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	30
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0	,,	258
,, 9 0]0	,,	282
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου	,,	103
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 1/4 – 110 1/2
Παρισίων 3 ,,	φρ	22 87 1/2 – 22.95
Λίρα Ἀγγλικὴ	γρ.	110 10/40
Εἰκοσάφραγκον		88 6/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 19 Αὐγούστου.

Λον. αἱ 10 λ. σ. 3μ. φιο. 117.75
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.47
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.35
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 20 Αὐγούστου.

Λον. αἱ 10 λ. σ. 3μ. φιο. 117.60
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.35
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.34
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (17 Αὐγούστου.)

Λονδίνου διακρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.31–25.36
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437.4–5 ὑπερτίμησις 0/00
Ἄργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτίμ. 114–119 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 0]0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0]0. Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

Προξενεῖον τῆς Ἑλλάδος, Ὀδησσόν, κ. Μ. Ρ. Aix-Les-Bains, κκ. J. F. S., Γ. Κ. Τ καὶ Π. J. Φ. Ἀθήνας, Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, Λαμίαν. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — Κ^αν^ Σ. Σ. Λειψίαν. Τὰ χρήματα ἐλήφθησαν παρὰ τοῦ κ. Πειρ. Δ. — Συνδρομητῇ. Βεβαίως. Παράδοξον ὅμως γνώμην ἔχει ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἷς τῶν συνεργατῶν μας. Γαστρίμαργος ὤν, ἀλλ' ἀποστρεφόμενος τὰς λεγομένας ἐπισκέψεις τῆς χωνεύσεως, ἔλεγεν ἡμῖν: «Δὲν πρέπει νὰ ἐπισκέπτεσαι ὁ προσκεκλημένος σὺ τὸν ξενίσαντά σε, ἀλλὰ τοὐναντίον ὁ ξενίσας πρέπει νὰ ἐπισκέπτηται τὴν ἐπαύριον σέ, διὰ νὰ πληροφορηθῇ περὶ τῆς ὑγείας σου». — κ. Ε. Κ. Α. Ἀθήνας. Τὰ ἐλάβατε; — κ. Κ. Λ. Φαλτζί. Τὸ χρηματόδεμα ἐλήφθη καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Τὸ παρελθὸν σάββατον ἀπεστάλησαν τὰ φύλλα εἰς Hourjest, Carpineni καὶ Minjiri, συστηθέντα πρὸς τὸν κ. Ι. Μ. εἰς Λεόβαν. — Ἀριθ. 842. Σύρον. Ὁ Σεπτεμβρίνης ἀπεβίωσε τῷ 1876 βιογραφίαν αὐτοῦ ἐδημοσίευσεν ἡ Ἑστία ἐν τῷ 74 ἀριθμῷ αὐτῆς. — κ. Μ. Δ. Κωνσταντινούπολιν. Μετὰ τοῦ δελτίου τιμᾶται λεπτὰ 30. — Μιᾷ ἀναγνωστρίᾳ Σμύρνην. Εἶνε ψευδώνυμον. Ἡ λογία αὕτη γυνὴ κατάγεται ἐξ ἀρχαιοτάτης εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς Γαλλίας· συζευχθεῖσα τὸν μαρκήσιον Saint-Mars (ὅστις ἀπεβίωσε φέρων βαθμὸν στρατηγοῦ τοῦ ἱππικοῦ), προωρίζετο νὰ διέλθῃ τὸν βίον αὐτῆς μεταξὺ τοῦ καλουμένου μεγάλου κόσμου, τοῦ κόσμου τοῦ ἀριστοκρατικοῦ, βαρεῖαι ὅμως τῆς τύχης προσβολαὶ τὴν ἠνάγκασαν, νεωτάτην οὖσαν, νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν κάλαμόν της, διὰ νὰ πορισθῇ ἐξ αὐτοῦ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Κατὰ τὰς παρὰ τῇ ἀριστοκρατίᾳ ἐπικρατούσας ἰδέας ἡ οἰκογένεια αὐτῆς ἀντέστη κατ' ἀρχὰς διαρρήδην εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς νεαρᾶς γυναικός, ἐπὶ τέλους ὅμως συνήνεσεν, ἀλλ' ἀπῄτησε νὰ λάβῃ ἓν ψευδώνυμον. Ἀφοῦ εὑρέθησαν πολλὰ τοιαῦτα, ὧν ὅμως οὐδὲν ἐπεδοκιμάζετο ὑπὸ τῶν φίλων της, ἡ μαρκησία διεκήρυξεν ἑσπέραν τινά, καθ' ἣν εὑρίσκετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς πριγκηπίσσης Mestchersky, ὅτι θὰ ἐλάμβανεν ὅ,τι ἔμελλον νὰ τῇ ἐκλέξωσιν οἱ φίλοι της, καὶ ὅτι ἡ ἀπόφασίς της θὰ ἦτο πλέον ἀμετάκλητος. Ἡ πριγκήπισσα εἶχε κυνάριον, τὸ ὁποῖον ἡ μαρκησία ἠγάπα πολύ, καλούμενον Dash. Καθ' ἣν στιγμὴν εὑρίσκετο ὑπὸ συζήτησιν τὸ σπουδαῖον περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ψευδωνύμου ζήτημα, προσῆλθε σκιρτῶν καὶ χαρωπὸς ὁ Dash, καὶ ἐθώπευε τὴν νεαρὰν γυναῖκα. «Μαρκησία, ἀνεφώνησε τότε αἴφνης ἡ Κ^α^ de Mestchersky, ἂς γείνῃ ἀνάδοχός σας ὁ Dash, θὰ σᾶς φέρῃ εὐτυχίαν: γίνετε κόμησσα Dash!» Ἔκτοτε δὲ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐγένετο γνωστὴ εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ἡ μαρκησία Saint-Mars. — κ. Κ. Π. Ὀδησσόν. Τῇ 7 ἐπληρώθησαν πρὸς τὴν «Ἐφημερίδα» τὰ 60 φράγκα. — κ. Π. Α. Ι. Δυρράχιον. Ἅμα ληφθῶσι τὰ χρήματα. — κ. *Ν. Κωνσταντινούπολιν. Μετὰ λύπης δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν δημοσιεύσωμεν. — *** Φ. Κατὰ τὸν κόμητα Ῥοστόπτιν, λέγοντα: «Δὲν ἐσύστησα ποτὲ οὔτε μάγειρον, οὔτε ἰατρόν, ὅθεν καὶ οὐδενὸς τὴν ζωὴν ἐπεβουλεύθην», ὄχι. — κ. Κ. Δ. Λ. Ζάκυνθον. Τὰ προηγούμενα ἀπεστάλησαν εἰς Κεφαλληνίαν, διότι ἡ ἐκεῖθεν ληφθεῖσα ἐπιστολὴ ἦν ἀνυπόγραφος. — κ. Χ. Α. Ρ. Πάτρας. Ἡ πρότασις αὕτη εἶνε λίαν ἀσύμφορος εἰς τὴν Ἑστίαν. — κ. Π. Κ. Ἰθάκην. Ἐκάμαμεν τὰς δεούσας παραστάσεις πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων. — κ. Δ. Β. Παρισίους. Τὴν παρελθοῦσαν πέμπτην ἐστάλησαν 10. — κ. Ε. Ι. Μ. Πειραιᾶ. Ἡ ἀπόδειξις θὰ σᾶς σταλῇ παρὰ τοῦ αὐτόσε Ὑποκ. τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. — κ. Φ. καὶ Σ^εν^ Κέρκυραν. Ἀπεστάλησαν τῇ 9. — κκ. Α. Β. Bonn, Χ. Β. Παρισίους, Α. Ι. Χ. Κωνσταντινούπολιν, Ι. Π. Ῥέθυμνον. Ἐλήφθησαν.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1206.

Πόθεν ἔχουν τὴν ἀρχὴν των αἱ παροιμιακαὶ φράσεις: «Οὐαὶ τοῖς ἡττημένοις». — «Οἱ χῆνες τοῦ Καπιτωλίου»;

1207.

Ὁλόκληρον, νῆσος μικρά, ἐν τῷ Αἰγαίῳ κεῖμαι,
ἐνδόξου ποιητοῦ πατρίς.
Τὸν τράχηλόν μου ἀφαιρεῖς;
Τὸ ὄνομά μου ἤλλαξες, πλὴν πάλιν νῆσος εἶμαι.

1208.

Διὰ τῶν γραμμάτων τῆς φράσεως: Huile de roses σχημάτισον τὸ ὄνομα Γάλλου ποιητοῦ.

ΛΥΣΕΙΣ

1198.

1199.

Τὸ περιώνυμον λόγιον «Tout est perdu fors l'honneur» ἔχει τὴν ἑξῆς ἀρχήν. Ὅτε ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φραγκῖσκος ὁ Α΄ πολεμῶν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Κάρολον τὸν Ε΄ ἡττήθη κατὰ κράτος ἐν τῇ μάχῃ τῆς Παυΐας ἐν Ἰταλίᾳ καὶ συνελήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν, ἔγραψε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἐπιστολήν, ἐν ᾗ περιείχετο καὶ ἡ ἑξῆς φράσις· «Ἵνα δὲ σᾶς καταστήσω γνωστὸν τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς μου, σᾶς λέγω ὅτι δὲν μοὶ ἀπέμεινεν οὐδὲν ἄλλο πλὴν τῆς τιμῆς καὶ τῆς ζωῆς». Ἐκ τῆς φράσεως ταύτης ἐπλάσθη ἐπὶ τὸ συντομώτερον ἡ πολυθρύλητος φράσις, ἣν ἀπεδέχθησαν πάντες σχεδὸν οἱ ἱστορικοί.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Αὐγούστου 1880. **Π.

Σημ. τῆς Ἑστίας. Ἡ διεύθυνσις τῆς Ἑστίας ἔλαβεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ ἄλλην σημείωσιν, παρέχουσαν τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν, «ἑνὸς τῶν ἀναγνωστῶν της ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Ἀμαλίας», πρὸς ὃν ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας της.

1200.

				34
1	15	14	4	34
12	6	7	9	34
8	10	11	5	34
13	3	2	16	34
34	34	34	34	34

Πρῶτος ἀπέστειλε τὴν ἀνωτέρω λύσιν ὁ μαθητὴς τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς τῶν Εὐελπίδων κ. Δημ. Θ. Ὑψηλάντης, συνωδευμένην μετὰ τῆς ἑξῆς σημειώσεως: «Κανών. Ἀφοῦ θέσῃς τοὺς ἀριθμοὺς κατὰ τὴν φυσικὴν σειρὰν αὐτῶν, μετάθεσον ἐναλλὰξ τῶν τεσσάρων ἐξωτερικῶν πλευρῶν τοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἀριθμοὺς ἀνὰ δύο συμμετρικῶς καὶ διαγωνίως». Π. χ.

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

Ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι οἱ ἐν τῇ πρώτῃ ὁριζοντείῳ πλευρᾷ ἀριθμοὶ 2 καὶ 3 θὰ ἀνταλλάξωσι τὰς θέσεις αὐτῶν πρὸς τὰς τῶν 14 καὶ 15 διαγωνίως, ὡς φαίνεται ἐν τῷ πρώτῳ πίνακι. Ἡ αὐτὴ μετάθεσις πρέπει νὰ γείνῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους δύο μέσους ἀριθμοὺς τῶν δύο καθέτων ἐξωτερικῶν πλευρῶν.

1201.

Superflue.

1202.

R E P A S
E C O L E
P O S E N
A L E N E
S E N E F

1203.

Fume-terre.

1204.

Σημαία-μαία.

1205.

La lettre f.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ.

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας».

Περὶ τοῦ περιέργου παιγνιδίου τῶν 15, ὅπερ ἐδημοσιεύσατε τὸ πρῶτον ἐν ἀριθ. 161 τοῦ Δελτίου, εὑρίσκω ἔν τινι ἄρθρῳ, ὅπερ δημοσιεύει τὸ ἀξιόλογον γαλλικὸν περιοδικὸν «La Nature», γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καλάμου τοῦ ἀρχισυντάκτου αὐτοῦ κ. Gaston Tissandier, πληροφορίας τινάς, ἱστορικὸν μᾶλλον χαρακτῆρα ἐχούσας, ἃς ἀνακοινῶ ἡμῖν, ὅπως, ἐὰν θέλητε, τὰς μεταδώσητε εἰς τοὺς ἀναγνώστας σας.

Εἰς τὸ εἰρημένον φύλλον τοῦ Δελτίου τὸ περὶ οὗ πρόκειται παιγνίδιον ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὴν μίαν μόνον φάσιν αὐτοῦ, καθ' ἣν τοὺς ἀναμὶξ τεθειμένους 15 κύβους πρόκειται διὰ μετακινήσεως νὰ φέρῃ τις εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῶν σειράν. Ἀλλὰ τὸ παιγνίδιον παρίσταται καὶ ὑπὸ ἄλλην φάσιν, ὅταν συμπληρωθῇ διὰ τοῦ 16ου κύβου καὶ ἡ ὑπολειπομένη κενὴ θέσις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ παιγνίδιον συνίσταται εἰς τὸ νὰ τοποθετήσῃ τις τοὺς κύβους τοιουτοτρόπως, ὥστε προστιθέμενοι ὁριζοντείως, καθέτως ἢ καὶ διαγωνίως νὰ παρέχωσιν ἄθροισμα 34. Οὕτω θεωρούμενον τὸ παιγνίδιον εἶνε ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων, ἀνάγον τὴν ἀρχήν του μέχρι τῶν χρόνων τῶν πρώτων Αἰγυπτίων· ἀνήκει δὲ εἰς τὰ λεγόμενα μαγικὰ τετράγωνα, περὶ ὧν οὐκ ὀλίγοι ἠσχολήθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας. Ὠνομάζοντο δὲ τὰ τετράγωνα ταῦτα μαγικά, διότι κατὰ τὸν Ozanam, ὅστις ἔγραψε περὶ αὐτῶν κατὰ τὸν δέκατον ἕβδομον αἰῶνα, ἠξιοῦντο μεγάλης ὑπολήψεως παρὰ τῶν Πυθαγορείων. Εἶνε δὲ τὰ μαγικὰ τετράγωνα δύο εἰδῶν, ἤτοι τὰ συνιστάμενα ἐξ ἀριθμητικῆς προόδου καὶ τὰ ἐκ γεωμετρικῆς. Τὸ τῶν 16 ἀριθμῶν εἶνε εἷς τῶν τύπων τῶν κατ' ἀριθμητικὴν πρόοδον, εὐκόλως δ' ἐννοεῖται ὅτι τὸ παιγνίδιον δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἐπ' ἄπειρον, λαμβανομένης μεγαλειτέρας ἀριθμητικῆς προόδου. Κατὰ γεωμετρικὴν πρόοδον θεωρούμενον τὸ πρόβλημα συνίσταται εἰς τὸ νὰ θέσῃ τις τοὺς ἀριθμοὺς ἐν τοῖς τετραγωνιδίοις οὕτως, ὥστε πολλαπλασιαζόμενοι ἐπ' ἀλλήλους καθέτως, ὁριζοντίως ἢ διαγωνίως νὰ παρέχωσι πάντοτε τὸ αὐτὸ γινόμενον.

Ἐν Παρισίοις, 8/15 Αὐγούστου 1870. Εἷς συνδρομητής.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐλάβομεν καὶ παρ' ἑτέρου ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑστίας» τὴν ἑπομένην σημείωσιν.

«Τὸ παιγνίδιον τῶν 15, τὸ ἀπό τινος ἐξ Ἀμερικῆς εἰσαχθέν, ἦν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα γνωστὸν ἐν Γερμανίᾳ πρὸ τριῶν περίπου αἰώνων. Ἔν τινι ἐγχαράγματι τοῦ διασήμου ἐκ Νυρεμβέργης καλλιτέχνου Ἀλβέρτου Δύρερ, παριστῶντι προσωποποίησιν τῆς Μελαγχολίας, ἀπεικονίζεται μεταξὺ τῶν παιγνίων, ὧν ποιεῖται χρῆσιν πρὸς διασκέδασιν ὁ μελαγχολῶν, καὶ ἄβαξ εἰς ἠριθμημένα τετραγωνίδια διῃρημένος. Διὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ παιγνίου ἐγείρεται ἡ μέχρι τοῦδε ἀκατανόητος παράστασις αὕτη».

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 191. — 24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 20

ΕΤΗΣΙΑ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ
Ἐν Ἀθήναις . . . . φρ. 10 —
» ταῖς ἐπαρχίαις . . . . » 12 —
» τῇ ἀλλοδαπῇ . . . . » 20 —
Ἡ συνδρομὴ εἶναι ἐτησία καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἀθηναίων ἐδωρήσατο μέγα γήπεδον τοῦ Δήμου ἐν Ἀμπελοκήποις, ὅπως χρησιμεύσῃ πρὸς ἀνέγερσιν Φρενοκομείου δαπάναις τοῦ ἐκ Χίου κ. Ζ. Δρομοκαΐτη, ὅστις, ὡς γνωστόν, πρὸ καιροῦ ἤδη διέθεσε 300,000 φράγκων πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοιούτου καταστήματος, καὶ ἑτέρας 300,000, ὅπως ἐκ τῶν τόκων αὐτῶν συντηρῆται τὸ κατάστημα.

Ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας τῶν φυλακῶν ἡ ἐν Λακωνίᾳ μονὴ Ζερμπίτσης ἐψηφίσατο συνδρομὴν δραχ. 100.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2200. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 24 Αὐγούστου 1880. Ἀριθ. 243 (191). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς ὑγειονομείου Ὕδρας — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλό, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλ. Ἀκαδημίας. Μετάφ. Α. Ρ. Ραγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. Ἑλένης Σκ. Σούτσου). — Οἱ ὀχυροὶ τῶν Παρισίων. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντομώδεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2201. **Κριτικαὶ διορθώσεις εἰς Στράβωνα καὶ τὰ ἀποσπάσματα αὐτοῦ** ὑπὸ Μαργαρίτου Γ. Δήμιτσα, διευθυντοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου καὶ καθηγητοῦ τῆς Γεωγραφίας ἐν τῷ Ἀρσακείῳ. (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Η' καὶ Θ' τόμου τοῦ «Ἀθηναίου»). Ἀθήνησιν, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἑρμοῦ. 1880, 8ον, σ. 39.

2202. **Les Deux Masques** (tragédie-comédie) par Paul de Saint-Victor. Première Série: les Antiques. Tome 1er, Eschyle. Un vol. in 8°. Calmann Lévy. [Ἂν ἡ καλὴ ὑποδοχή, ἣν νεοφανές τι βιβλίον εὑρίσκει παρὰ τῇ δημοσιογραφίᾳ, εἶνε πάντοτε τεκμήριον τῆς ἀξίας τοῦ βιβλίου, καὶ χωρὶς νὰ φυλλομετρήσωμεν τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Saint-Victor, δυνάμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν ὅτι εἶνε βιβλίον ἄριστον, τόσος εἶνε ὁ δημοσιογραφικὸς πάταγος, ὃν διήγειρεν ἡ ἐμφάνισίς του. Τῷ ὄντι δὲ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίον, ἂν δὲν ἔχῃ τὸ βάθος ἐκεῖνο τὸ ἐπιστημονικόν, τὸ ὁποῖον οἱ γίγαντες τῆς ἐπιστήμης ἐγχαράττουσιν εἰς τὰ βιβλία τὰ προωρισμένα δι' ἀνθρώπους εἰδικῶς περὶ τὴν κλασικὴν φιλολογίαν ἀσχολουμένους, εἶνε ὅμως μετὰ τόσης οὕτως εἰπεῖν κοσμογνωσίας καὶ χάριτος λόγου γεγραμμένον, ὥστε παρὰ πάντων ἀνομολογεῖται ὡς τι τερπνὸν καὶ πάγκαλον χρῆμα καὶ μονονουχὶ συγγραφικὸν καλλιτέχνημα. Ἐκ τῶν πολλῶν κρίσεων, ὅσαι περὶ τοῦ βιβλίου ἐδημοσιεύθησαν, ἄριστα γεγραμμένη εἶνε ἡ δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ Journal des Débats (τῆς 25 Ἰουλίου 1880)· ἡ κρίσις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸν γλαφυρὸν καὶ ἐγνωσμένον τοῦ κ. Arsène Houssaye κάλαμον, ὃν νομίζεις ἐνίοτε τῷ ὄντι ἐμβεβαμμένον εἰς ἀρχαιοπρεπὲς ἅμα κάλλος καὶ εἰς σωφροσύνην κλασικήν.

«Ὅταν, λέγει ὁ κ. Houssaye, εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις θέατρον τοῦ Διονύσου ἐδιδάσκοντο αἱ Ἱκέτιδες τοῦ Αἰσχύλου ἢ ὁ Αἴας τοῦ Σοφοκλέους, οἱ θεαταὶ καθήμενοι κλιμακηδὸν ἐπὶ τῶν ἑδωλίων ἔβλεπον ὡς σκηνογράφημα εἰς τὸ βάθος τοῦ προσκηνίου ἢ ἀνάκτορον ἢ σκηνὴν στρατηγοῦ, ἀλλὰ διά τινων πλατέων ἀνοιγμάτων ἐν τοῖς τείχοις, ὅτινα ἐκλείοντο ὄπισθεν τῆς σκηνῆς τὸ θέατρον, διέκρινον συγχρόνως τὴν πεδιάδα τῆς Ἀττικῆς, καὶ πέραν, εἰς τὸν ὁρίζοντα, τὴν φαληρικὴν ἀκτήν. Καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο τοπεῖον ἀπετέλει μέρος τοῦ σκηνογραφήματος καὶ οἱονεὶ συνεπλήρωσεν αὐτό. Οὕτω καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ κ. de Saint-Victor, ἔμπροσθεν μὲν παρὰ τὴν θυμέλην βλέπει τις τὸν γηραιὸν Αἰσχύλον περικυκλωμένον ὑπὸ τῶν γιγαντωδῶν ἐκείνων σκιῶν, εἰς ἃς ἡ ποιητική του μεγαλοφυΐα ἔδωκε νέαν μορφήν, ὑπὸ τοῦ Προμηθέως, τοῦ Ἐτεοκλέους, τῆς Ἀντιγόνης, τοῦ Ἀγαμέμνονος, τοῦ Ὀρέστου, τοῦ Δαναοῦ, ἀλλ' ὄπισθεν τῶν προσώπων τούτων ὥς τι μεγαλοπρεπὲς πανόραμα ἐκτείνεται ἐνώπιον τῆς φαντασίας τοῦ θεατοῦ ἢ τοῦ ἀναγνώστου αὐτὸς ὁ βίος ὁλόκληρος τῆς ἡρωϊκῆς Ἑλλάδος. . . . . .»

«Ἡ συνήθεια, λέγει που ἐν τῷ βιβλίῳ του αὐτὸς ὁ συγγραφεύς, ἀπήμβλυνεν ἡμᾶς ὥστε δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ νοήσωμεν τὰς προσπαθείας ἐκείνας τοῦ πνεύματος, ἃς ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ καταβάλωσιν οἱ ἄνθρωποι ὅτε τὸ κατ' ἀρχὰς ἐγίνοντο θεαταὶ δραματικῆς παραστάσεως. Ἡμεῖς ὡν στερεῷ οὕτως εἰπεῖν τῷ ποδὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸν κύκλον τὸν μαγικόν, ὅπου ἀπὸ τοσούτων αἰώνων κάμνει τὰς ἐπικλήσεις του τὸ θέατρον, χωρὶς νὰ ἐξετάζωμεν τίς ἐχάραξε τὸν θαυμαστὸν κύκλον ἢ τίς ἔδωκεν αὐτῷ τὴν μαγικὴν δύναμιν. Καὶ ὅμως ὑπῆρξε τολμηροτάτη καὶ ἀξιοθαύμαστος ἐπίνοια ἡ τοῦ ἐπινοήσαντος τὸ θέατρον! Τὸ παρελθὸν διὰ τοῦ θεάτρου γίνεται πάλιν παρόν, σωματοῦνται τὰ φαντάσματα, καὶ ἔρχονται εἰς τῆς ζωῆς τὴν ἐπιφάνειαν ἀπὸ τοῦ βάθους τῶν αἰώνων μῦθοι λησμονημένοι. Ἄνθρωποι συγχρόνοι, γνωστοί, πρὸς οὓς ὡμιλοῦμεν ὀλίγον πρὸ τῆς παραστάσεως, μεταμορφοῦνται διὰ τῆς μεταμφιέσεως ἢ τοῦ κοθόρνου εἰς ὁρατοὺς θεούς, εἰς ἥρωας ἀναστηθέντας καὶ ψηλαφητούς, καὶ ἡ μεταμόρφωσίς των καθίσταται πιστευτὴ οὐ μόνον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διάνοιαν. Ὅ,τι συνήθως ᾖδεν ὁ Ὁμηρίδης διὰ φωνῆς ἀπομεμακρυσμένης ὡς τινα ἠχὼ τοῦ παρελθόντος, τοῦτο ἐνσαρκώνει καὶ ἐπιδεικνύει ὁ δραματικὸς ποιητής, δίδει τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς εἰς τὸ γεγονὸς τὸ λησμονημένον, ἀνεγείρει πάλιν φοβερὰν καὶ ἀπειλητικὴν τὴν καταπεσοῦσαν καὶ ἀφανισθεῖσάν ποτε καταστροφήν. Ὁ Προμηθεὺς ἀναβαίνει καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ Καυκασίου βράχου καὶ ἀνοίγει καὶ πάλιν εἰς τὸν γύπα τὴν ἐπουλωθεῖσαν πληγήν του, ὁ Ἀγαμέμνων ἀνίσταται ἀπὸ τοῦ ἐν Ἄργει τάφου του ἵνα καὶ πάλιν πέσῃ ὑπὸ τὸν πέλεκυν τῆς Κλυταιμνήστρας, ὁ Οἰδίπους ἐπανέρχεται εἰς τὸ φῶς ἵνα τὸ δεύτερον πληρώσῃ χάων τὸ ἀνάκτορον τῶν Θηβῶν καὶ τὸ δεύτερον ἀποθάνῃ ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος».

Λυπούμεθα ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παράσχωμεν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἑστίας» πλείονα τεμάχια ἐκ τῆς ὡραίας συγγραφῆς τοῦ κ. Παύλου de Saint-Victor, οὔτε τοὐλάχιστόν τινα ἐκ τῆς ἀνταξίας βιβλιοκρισίας τοῦ κ. Ἀρσενίου Houssaye, συνιστῶμεν ὅμως ἀμφότερα εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἀρέσκονται εἰς τὸ καλόν, καὶ ὧν ἡ καρδία καὶ τὸ πνεῦμα δὲν εἶνε ἀναίσθητα εἰς τὰς χάριτας τοῦ λόγου. — Σ.]

Θλιβερὰν ἀπώλειαν ὑπέστη τελευταῖον ἡ τυπογραφικὴ τέχνη ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ Ὑάκινθος Φιρμῖνος Διδότος, διευθυντὴς τῶν γνωστῶν ἀρχαίων τυπογραφικῶν καταστημάτων τῶν Διδότων, ἀπεβίωσεν ἐν ἡλικίᾳ ἐτῶν 86 ἐν τῇ ἐπαύλει αὐτοῦ Chandai (Orne). Ὁ Ὑάκινθος Διδότος ἐγεννήθη τῷ 1794, ἐκπαιδευθεὶς δὲ ἐμβριθῶς διεδέχθη τῷ 1827 τὸν πατέρα του ὡς βουλευτὴς τοῦ Eure et Loire, καὶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀμβροσίου, τοῦ πρὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν ἀποθανόντος, ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῶν μεγάλων καταστημάτων, τυπογραφείων, βιβλιοπωλείων καὶ χαρτοποιείων, τῶν ὑπὸ τῶν προπατόρων αὐτῶν ἱδρυθέντων. Ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν τὰ καταστήματα ταῦτα προήχθησαν εἰς μεγάλην ἀκμήν. Κατὰ τὸ 1834 ἵδρυσαν εἰς Μενσίλην τὸ πρῶτον τυπογραφικὸν σχολεῖον τῶν συνθετριῶν γυναικῶν, εἰς ὃ τελευταῖον προσέθεσαν ἕτερον ὅμοιον διὰ τὰς κωφαλάλους. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὑακίνθου τὴν διεύθυνσιν τοῦ καταστήματος ἀνέλαβον οἱ δύο αὐτοῦ ἀνεψιοί, οἱ καὶ ζῶντος ἔτι αὐτοῦ διευθύνοντες τὰς ἐργασίας.

— Ὁ Ἰταλὸς καθηγητὴς Πικολόμινης ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως πολύτιμον πόνημα, περιέχον «ἀνέκδοτα ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἐν τῇ Λαυρεντιανῇ Βιβλιοθήκῃ ἑλληνικῶν κωδίκων»,

ἐν οἷς σχόλια εἰς τὰς ὁμιλίας Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, ἐπιστολὰς Μαξίμου τοῦ Πλανούδου, παροιμίας συνειλεγμένας ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Πλανούδου καὶ ἄλλα.

— Πολὺς λόγος γίνεται εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον τῆς Εὐρώπης περὶ ἀνακαλύψεως τινὸς τοῦ Ἕλληνος ἰατροῦ κ. Γερασιμίδου, ἐπινοήσαντος ἐργαλεῖον, δι' οὗ ἐθεράπευσεν ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης τὴν ὀχληροτάτην καὶ βδελυρὰν νόσον «fistule vésico-vaginale». Πραγματεία τις περὶ τούτου τοῦ ὁμογενοῦς ἰατροῦ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ ἐν Παρισίοις ἐκδιδόμενα «Ἀρχεῖα τῆς Τοκολογίας», οἱ περιφημότατοι δὲ χειροῦργοι τῶν εὐρωπαϊκῶν μεγαλοπόλεων υἱοθέτησαν ἤδη τὸ ἐργαλεῖον τοῦ κ. Γερασιμίδου.

— Ἐν Ἰταλίᾳ ἤρξατο ἀπὸ τοῦδε ζωηρῶς ἀνακινούμενον τὸ ζήτημα περὶ παρασκευῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸ 1885-1886. Πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἤρχισεν ἐκδιδόμενον ἐσχάτως ἴδιον περιοδικὸν σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Roma. L'esposizione mondiale 1885-1886».

— Ἐν τῷ γερμανικῷ περιοδικῷ «Magazin für die Literatur des Auslandes» (Ἀποθήκη τῆς ἀλλοδαπῆς φιλολογίας) ὁ ἐν Βόννῃ καθηγητὴς κ. Αὔγουστος Βόλτς ἐδημοσίευσεν ἐπίκρισιν τῆς ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Θ. Ἀφεντούλη ἐκδοθείσης μεταφράσεως «Νάθαν τοῦ σοφοῦ» τοῦ Λέσσιγγ.

— Ἐν ταῖς ἐν Δήλῳ ἀνασκαφαῖς, γράφει ἡ «Παλιγγενεσία», εὑρέθησαν ἐσχάτως τρία μαρμάρινα ἀγάλματα, ὧν τὸ ἕν, τὸ μεγαλήτερον, εἶνε κατὰ τὸν κ. Καββαδίαν Μοῦσά τις. Τὰ δύο ἕτερα εἶνε Ἀφροδῖται, ὧν ἡ μὲν φέρει ἱμάτιον, καλύπτον τὸ κάτω ἥμισυ τοῦ σώματος, καὶ στηρίζει τὸν ἀριστερὸν πόδα ἐπὶ χελώνης, ἡ δὲ εἶνε ὅλως γυμνή, παρισταμένη καθ' ἣν στιγμήν, ῥίψασα τὸ ἱμάτιον ἐπὶ πλησίον ἱσταμένου ἀγγείου, ἑτοιμάζεται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα λουσθῇ. Ἔχει ἐν ἄλλαις λέξεσι παραπλήσιον τύπον τῆς Κνιδίας Ἀφροδίτης τοῦ Πραξιτέλους. Ὀλίγας δ' ἡμέρας πρότερον ἀνεκαλύφθη κολοσσιαῖος ῥωμαϊκὸς ἀνδριὰς καλλίστης ἐργασίας, ὃν ἐποίησαν οἱ Ἀθηναῖοι Διονύσιος Τιμαρχίδου καὶ Τιμαρχίδης Πολυκλέους, καθ' ἃ μνημονεύει ἐπιγραφὴ ἐπὶ τῆς βάσεως.

— Ἐν τῷ Διονυσιακῷ θεάτρῳ δαπάναις τοῦ Γερμανοῦ καθηγητοῦ Reuleaux, φίλου στενοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος Φραγκίσκου Στράκ, θέλει ἀνατεθῇ ἡ ἑξῆς ἐκ μαρμάρου ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή· «Τῷ εὑρέτῃ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, τῷ διαδόσαντι τὴν ἑλληνικὴν τέχνην ἐν Γερμανίᾳ, τῷ καθηγητῇ Φραγκίσκῳ Στράκ ἀποβιώσαντι κατ' Ἰούνιον τοῦ 1880 ἐν Βερολίνῳ, τὸν λίθον τοῦτον εἷς τῶν φίλων ἀνέθηκεν».

— Ἀπὸ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐπανελήφθη ἡ ἔκδοσις τῆς ἀξιολόγου σατυρικῆς ἐφημερίδος ὁ «Ἀσμοδαῖος».

— Ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις τῶν ἑξῆς βιβλίων:

α' — «Παντοτεινοῦ ἡμερολογίου» ὑπὸ Α. Πεταλᾶ. (Ἐν Ἀθήναις).

β' — Μετάφρασις τοῦ ἐσχάτως δημοσιευθέντος συγγράμματος τῶν κκ. Τισσὼ καὶ Ἀμερὼ «Ἡ ἐρυθρὰ Ῥωσσία», ὑπὸ Ν. καὶ Π. Ῥομπότη. (Ἐν Κωνσταντινουπόλει).

γ' — «Ἐμπορικὴ ἀριθμητική» ὑπὸ Θ. Τάγη. (Ἐν Κωνσταντινουπόλει).

δ' — «Χημεία ἐφηρμοσμένη εἰς τὰς τέχνας, τὴν ὑγιεινὴν καὶ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν» ὑπὸ Σ. Στάη. (Ἐν Σμύρνῃ).

ε' — «Ἐμπορικὴ φρασεολογία εἰς τρεῖς γλώσσας, ἑλληνικήν, γαλλικὴν καὶ ἀγγλικήν», ὑπὸ Ἐμμ. Γιαννακοπούλου. (Ἐν Σμύρνῃ).

ς' — Ἔμμετρος μετάφρασις τοῦ συγγράμματος τοῦ Βίκτωρος Οὐγὼ «Θρησκεία καὶ θρησκεῖαι», ὑπὸ Σ. Σολομωνίδου. (Ἐν Σμύρνῃ).

ζ' — Μετάφρασις τοῦ «Ὑπερτάτου ἐλέους» τοῦ Βίκτωρος Οὐγώ, ὑπὸ Λουκᾶ Νικολαΐδου. (Ἐν Σμύρνῃ).

— Τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῶν οἰκονομικῶν γραμματέως κ. Δημ. Πλατύκα κατηρτίσθη τεῦχος μεθοδικῶς συντεταγμένον καὶ περιέχον πάντας τοὺς κατὰ τὴν τελευταίαν σύνοδον τῆς βουλῆς ψηφισθέντας νόμους περὶ χαρτοσήμου, κληρονομικῶν τελῶν, φόρου ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων τῶν θεάτρων, σημάνσεως παιγνιοχάρτων, φόρου ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῶν ἀνωνύμων μετοχικῶν ἑταιριῶν κτλ., τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων τούτων ἐκδοθέντα βασ. διατάγματα καὶ ἁπάσας τὰς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν των ἐκδοθείσας ὑπὸ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου ὁδηγίας. Τὸ τεῦχος τοῦτο ἐξετυπώθη ἤδη ἐν τῷ Ἐθνικῷ τυπογραφείῳ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[21 Αὐγούστου (Πέμπτη) 1880]

Οἱ βασιλόπαιδες ἀνεχώρησαν ἐκ Κοπεγχάγης ἐπανερχόμενοι εἰς Ἀθήνας. Τὸ δ' ἐν Κερκύρᾳ ὁρμοῦν εὔδρομον «Ναύαρχος Μιαούλης» ἀπέπλευσεν ἐκεῖθεν εἰς Βρεντήσιον, ὅθεν παραλαβὸν τοὺς βασιλόπαιδας μεταφέρει εἰς Κόρινθον. Ἐκ Καλαμακίου οἱ βασιλόπαιδες θέλουσι καταπλεύσει εἰς Πειραιᾶ ἐπιβαίνοντες τῆς θαλαμηγοῦ «Ἀμφιτρίτης».

— Κατὰ τὸν «Αἰῶνα» αἱ ΑΑ. ΜΜ. ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἔσονται ἐν Βερολίνῳ τὴν 28 Αὐγούστου, ὅπου θὰ διαμείνωσι τρεῖς ἡμέρας. Ὁ βασιλεὺς παρασταθήσεται εἴς τινα γυμνάσια τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ, τελούμενα ἐν Βερολίνῳ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην· προσκληθεὶς δ' εἰς ταῦτα παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος. Τὴν 31 Αὐγούστου ὁ βασιλεὺς ἀναχωρεῖ εἰς Βιέννην καὶ ἐκεῖθεν εἰς Βενετίαν, ὅθεν κατευθυνθήσεται ὁριστικῶς διὰ τὴν Ἑλλάδα. — Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἔθηκεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως τοὺς παρὰ ταύτης ζητηθέντας μηχανικοὺς τῶν δημοσίων ἔργων, οἵτινες καὶ ἀφικνοῦνται ἐνταῦθα προσεχῶς. — Καθ' ἃς ἔχομεν πληροφορίας, γράφει ἡ «Παλιγγενεσία», ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς συμποσοῦται σήμερον εἰς 25,000 ἄνδρῶν. Καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν προσέρχονται εἰς τὰς τάξεις στρατεύσιμοι ἐν ὅλῃ τῇ Ἑλλάδι περὶ τοὺς ἑξακοσίους κατὰ μέσον ὅρον, ὥστε ὑπολογίζεται ὅτι ἐντὸς τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου θέλει ἀνέλθει ὁ στρατὸς εἰς 45 χιλιάδας ἀνδρῶν, ἄνευ τῶν καθ' αὐτὸ ἐφέδρων, οἵτινες ἐξηκολούθησαν εἰς τὰ ὅπλα κατὰ διαφόρους ἐποχάς, καὶ οἱ ὁποῖοι ὑπολογίζονται κατ' ἐλάχιστον ὅρον εἰς 15,000. Τοιουτοτρόπως ὁ ἀριθμὸς τῶν 60,000 στρατοῦ, ὃν ὥρισε τὸ διάταγμα τῆς ἐπιστρατείας, θέλει συμπληρωθῇ ἀκριβῶς ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου. — Ἕνεκα τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ ἐπιστρατεύσεως διατάγματος ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔπαυσε νὰ ἐγκρίνῃ χειροτονίας διακόνων καὶ ἱερέων ἢ κουρὰς μοναχῶν, μὴ συμπληρωσάντων τὸ 40 ἔτος, ἐφ' ὅσον διαρκοῦσι μόνον αἱ ἔκτακτοι αὗται περιστάσεις. — Πολλοὶ νέοι ἐκ τῶν πρώτων οἰκογενειῶν τῆς Κερκύρας ἀπῆλθον εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπως ἀποφύγωσι τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐπιστρατεύσεως. — Χθές, κατὰ τὴν 10 π. μ. ὥραν, ἐνηργήθη ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὑπὸ τοῦ γενικοῦ συμβουλίου αὐτῆς, δημοσίᾳ συνεδριάζοντος ἡ ϛ' κλήρωσις τοῦ δανείου τῆς Τραπέζης τῶν φρ. 60,000,000. Ἐκέρδησαν οἱ ἑπόμενοι ἀριθμοί: 56,880 φράγ. 100,000, 57,167 φρ. 10,000, 159,558 καὶ 30,961 ἀνὰ φρ. 2,500, 36,374, 164,382, 6,157, 94,461 καὶ 94,656 ἀνὰ φρ. 1,000. Ὁ α' καὶ ϛ' ἀριθμὸς (ἤτοι οἱ κερδήσαντες τὰ ποσὰ τῶν φρ. 100,000 καὶ 10,000) ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγγραφέντας εἰς τὸ προκείμενον δάνειον. — Περὶ τὰς τρεῖς ἕως τέσσαρας χιλιάδας προσκυνητῶν μετέβησαν χάριν εὐλαβείας εἰς τὴν πανήγυριν τῆς Τήνου τῆς 15 Αὐγούστου ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος, τῆς εὐρωπαϊκῆς καὶ ἀσιατικῆς Τουρκίας. — Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα ὁ Παντελῆς Κουντουριώτης, υἱὸς τοῦ ἀειμνήστου Λαζάρου Κουντουριώτου.

— Ἐν Πειραιεῖ δὲ ἀπεβίωσεν ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ὁ ἀρχίατρος τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ Κάρολος Ῥεϊνόλδος. Βιογραφίαν τοῦ διακεκριμένου τούτου ἐπιστήμονος καὶ εἰς ἄκρον φιλέλληνος ἀνδρὸς θέλει δημοσιεύσει προσεχῶς ἡ «Ἑστία». — Κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ καὶ ἄλλο ἀτμοκίνητον τῆς ἑταιρίας Δ. Π. Γουδῆ «ἡ Ἑλλάς». — Τὴν νύκτα τῆς 17, γράφει ἡ «Παλιγγενεσία», κραυγαὶ ἔκ τινος ἐν τῇ συνοικίᾳ Ψυρρῆ οἰκίας προσεκάλουν βοήθειαν. Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι οὔτε πυρκαϊά, οὔτε φόνος, οὔτε ἄλλο τι συνέβαινεν, ἀλλὰ καταναγκαστικὸς γάμος. Ὁ γαμβρὸς συλληφθείς, φαίνεται, ὑπὸ τῶν συγγενῶν τῆς νύμφης, μεθ' ἧς διετέλει εἰς τρυφερὰς σχέσεις, ἐβιάζετο δι' ἀπειλῶν νὰ τὴν στεφανωθῇ. Ὁ ἱερεὺς ἦν ἕτοιμος, ἡ ἄδεια καθ' ὅλους τοὺς τύπους ἐκδεδομένη, καὶ ὁ δυστυχὴς γαμβρὸς τρέμων παρεδίδετο ὅσον οὔπω εἰς τὸ μαρτύριον, ὅτε διαλαθὼν τὴν προσοχὴν τῶν φυλάκων του, ὥρμησεν εἴς τι παράθυρον, καὶ ἐκεῖθεν ἐρρήγνυε κραυγὰς ἀπεγνωσμένας. Ἀστυνομικός τις κλητὴρ προσέδραμεν εἰς τὰς φωνάς του, καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ, ἀλλ' ἀπειληθεὶς ὑπὸ τῶν ἐνόπλων ἀδελφῶν τῆς νύμφης ὑπεχώρησε. Κατόπιν ὅμως προσελθοῦσα ἡ στρατιωτικὴ περίπολος ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, ἠλευθέρωσε δὲ τὸν παρ' ὀλίγον γαμβρὸν καὶ ἄφηκε τὴν νύμφην....

— Κατὰ τὸν «Νέδωνα» Καλαμῶν τὰ ἐγκλήματα ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ὑπερεπλεόνασαν.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

21 Αὐγούστου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 21 Αὐγούστου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἴσοδ.	Τιμὴ ἐκδοσ. δραχμ.	Τιμὴ ἐκδοσ. ἰσόν.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ. 8 0/0	πληρ. ἐν Ἑλ-	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 267
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ-	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	» 259
26 » »	ξωτερικῷ.	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ.
4 » »	πληρ. ἐν	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 264
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)	Ἑλλάδι μό-	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	„ 109
10 » φράγ.	νον.	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 219
60 » »		120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. / 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 421

Πιστωτικὰ καταστήματα. Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματικόν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,650,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	2,505
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	2,800,000	417,000	15 „ 15 „	8.—	175	186
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 „ 20 „	φ. 4.75	100	φ. 120
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	„ 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	9.80	100	71
„ „ ὁ «Φοῖνιξ»	3,000,000	800,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
„ „ ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,310	25 „	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυόνη»	„ 3,000,000	527,200	„ 42,294	20 Ἀπριλίου	„ 16.68	„ 200	„ 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	„ 20,000,000	„ 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	„ 4.50	„ 140	„ 105

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην 26.40-70.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 113

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.75
Λίρα Στερλίνα	„	28.40
Λίρα Ὀθωμανική	„	25.60
Αὐστριακὸν Φλωρίον	„	13.30
Ἀργυροῦν δίφραγκον	„	5.80
„ φράγκον	„	1.15

Παρατηρήσεις

Ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
„ 59,800—100,000 „ 9 „

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 λαχειοφόρων 64 1/2.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (16 Αὐγούστου) Ἐμ. 26.30-26.55
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (19 ») „ 26.50-26.70

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (26 Αὐγούστου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	29 30
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0/0	„	258
„ 9 0/0	„	262
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου	„	107
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 1/8-110 12/40
Παρισίων 3	φρ	92 87 1/2 - 93.
Λίρα Ἀγγλική	γρ.	110 16/40
Εἰκοσάφραγκον	„	88

ΒΙΕΝΝΗΣ 26 Αὐγούστου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.
Παρισ. τὰ 100 φρ. „ 46.55
Εἰκοσάφραγκον „ 9.36
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 27 Αὐγούστου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.70
Παρισ. τὰ 100 φρ. „ 46.45
Εἰκοσάφραγκον „ 9.36
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (26 Αὐγούστου.)

Λονδίνου διατρ. ἐν ὄψ. (ρ. 2 1/2) φρ. 25.33-25.38
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 - 6 ὑπερτίμησις 0/00
Ἄργυρ. „ τὸ χ. 218.89 ὑποτιμ. 114 - 119. 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδὰμ 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 4 0/0.
Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 2 1/2.
Μαδρίτης 3 0/0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0/0.
Ῥώμης 4 0/0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Μ. Π. Κ. Σμύρνην. Τῇ 13 ἐπληρώθησαν πρὸς τοὺς κκ. Μ. Κ καὶ Σ^{ων}. — κ. Κ. Κ. Τρίπολιν. Ἐστάλη τῇ 18. — κ. Ν. Ι. Π Κωνσταντινούπολιν. Καὶ τὰ τρία ἀπεστάλησαν ἅμα τῇ λήψει τῆς ἐπιστολῆς σας. — Συνδρομητῇ. Ἡ κατάρτισις μιᾶς ἐφημερίδος πενταλέπτου, ὅπως ἐννοεῖτε αὐτὴν (π. χ. Le petit journal. La petite presse ἢ Le petit Marseillais) ἀπαιτεῖ 80,000 στοιχείων! Ἐὰν θελήσῃ δέ τις νὰ συλλογισθῇ διὰ ποίας καὶ πόσης σειρᾶς ἐργασιῶν κατορθοῦται νὰ φθάσῃ ἡ ἰδέα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ συντάκτου πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀναγνώστου, πρέπει νὰ θαυμάσῃ εἰς ἄκρον τὸ κατόρθωμα, καὶ μάλιστα ὅταν ἀναλογισθῇ τὸ εὐωνότατον τοιαύτης ἐφημερίδος, ἥτις ἐκτυπουμένη εἰς ἓν μόνον ἀντίτυπον ἤθελε τιμηθῇ πλέον τῶν 500 φράγκων. Ἐφημερὶς τοιαύτη, ἐκτυπουμένη εἰς 30,000 ἀντιτύπων καὶ στερουμένη τῶν εἰσοδημάτων τῶν εἰδοποιήσεων καὶ ἀγγελιῶν, μόλις ἤθελεν ἐπαρκέσει ἐκ τῆς πωλήσεώς της εἰς τὰς γενικὰς καθημερινὰς της δαπάνας. — κ. Α. Σ. Κωνσταντινούπολιν. Παρακαλεῖσθε νὰ ἐπιγράφητε τὰς ἐπιστολάς σας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας» καὶ οὐχὶ ἐπ' ὀνόματι τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς. — κ. **Μ. Ἀφοῦ καὶ καλὰ ἐπιζητεῖτε τὰς «κομψὰς κακοηθείας» γενῆτε συνδρομητὴς εἰς τὸν Gil Blas, καθημερινὴν ἐφημερίδα τῶν Παρισίων, ἧς ὁ ἰδιοκτήτης δικάζεται ἤδη ἐν Παρισίοις ἐπὶ προσβολῇ τῶν δημοσίων ἠθῶν. — κ. Δ Κ. Γαλάζιον. Διὰ μικρᾶς συναλλαγματικῆς ἐπ' Ἀθηνῶν ἢ ἐπὶ Πειραιῶς. — Ἀρχιμανδρ Γ. Σ. Νεάπολιν. Ἐστάλη τῇ 14/26. — Πατριώτῃ Σμύρνην. Μετὰ λύπης δὲν δυνάμεθα νὰ τοὺς δημοσιεύσωμεν. — κ. Ι. Λ. Πύλον. Ἡ ἀποστολὴ θ' ἀρχίσῃ ἀπ' αὔριον. — Κ^{αν} Σ. Σ. Λειψίαν. Παρεδόθησαν 15 τῷ κ. Περ. Δ. — κ. Χ. Α. Ρ. Πάτρας. Τῇ 18 σᾶς ἐγράψαμεν. — κ. Ν** Ἀθήνας.

Sur cet album, enfaut, quoi! tu veux que ce soir
J'écrive quelques vers?... Non; ton âme oublieuse
Ne s'en souviendrait plus quand j'aurais dit: Bonsoir!
Enfant, je n'écrirai que deux mots: «Sois heureuse!»

— κ. Α. Α. Ρ. Βερολῖνον. Τῇ 9/21 σᾶς ἐγράψαμεν. — κ. Α. Ε. Σιέναν. Τοῦ λοιποῦ θὰ τὸ λαμβάνετε αὐτόθι. — κ. Ι. Ε. Ρ. Λονδῖνον. Ἡ ἀποστολὴ ἤρξατο ἀπὸ τῆς 14/26. — Ἀριθμὸν 842. Σῦρον. Ἐκ τῶν μυθιστορημάτων τοῦ (τοῦ Octave Feuillet) ὁ κύριος de Camors (ὅστις μετεφράσθη καὶ ἑλληνιστί), ἐκ τῶν δραμάτων του δὲ ἡ «Ἀπολύτρωσις». Ἡ πρᾶξις τῆς ἐκκλησίας, ἐν τῷ δράματι τούτῳ, ῥεμβώδης καὶ μελαγχολική, ἡ παρὰ τῷ Ἑβραίῳ πρᾶξις, ἡ διήγησις τοῦ ἐκθέτου παιδίου, ἡ σκηνὴ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἀπολυτρώσεως μεταξὺ τοῦ Μαυρικίου καὶ τῆς Μαγδαληνῆς, εἶνε δραματικαὶ σελίδες μεγάλαι, πολὺ μεγάλαι, αἱ μεγαλήτεραι ἴσως ὅσων ἐγράφησαν ἐν Γαλλίᾳ πρὸ ἐτῶν πολλῶν. — κ. Π. Π. Ὑπάτην. Τὰ χρήματα ἐστάλησαν παρὰ τοῦ ἐν Λαμίᾳ ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τὰ δὲ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου μέχρι σήμερον ἐκδοθέντα φύλλα παρεδόθησαν εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τῇ 18, ὅπως σᾶς ἀποσταλῶσι. — κ. Α. Μ. Κ. Σῦρον. Εὐχαριστοῦμεν· θὰ τὴν δημοσιεύσωμεν. — κ. Π. Ζ. Τῆνον, Ι. Ν. Χ. Πάτρας, Μ. Π. Η. Ὕδραν καὶ Κ^{ον} Α. Π. Μ. Κεφαλληνίαν. Ἐλήφθησαν.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας. — Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1209.

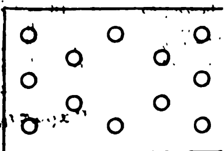
Κερδοσκόπος διαθέτει εἰς ἐπιχείρησιν τινὰ ποσὸν 100,000 φράγκων. Βλέπων δὲ ἐν τέλει τοῦ πρώτου ἔτους ὅτι ἡ ἐπιχείρησις εὐδοκιμεῖ, προσθέτει εἰς τὸ ἀρχικὸν κεφάλαιον ἄλλας 30,000 φράγκων, τὴν αὐτὴν δὲ ποσότητα προσθέτει καὶ ἐν ἀρχῇ ἑκάστου τῶν δύο ἑπομένων ἐτῶν, κατὰ τὰ ὁποῖα τὸ μέρισμα διατηρεῖται τὸ αὐτό. Εἰς τὸ τέλος τῶν τεσσάρων ἐτῶν ὁ κερδοσκόπος ἀποσύρεται τῆς ἐπιχειρήσεως λαβὼν ἐκ τῶν ἐργασιῶν, ἃς ἐνήργησεν, ἐν συνόλῳ ποσὸν 270,731 φράγκων, (ἐν ᾧ, ἐννοεῖται, περιλαμβάνονται οἱ σύνθετοι τόκοι τῶν ἀλλεπαλλήλων καταβολῶν του).

Ζητεῖται πρὸς πόσον τοῖς ἑκατὸν ἐτοκίσθησαν τὰ χρήματά του;

1210.

Νὰ διαιρεθῇ τὸ κατωτέρω οἰκόπεδον εἰς τέσσαρα ἴσα μέρη τοιουτοτρόπως, ὥστε ἕκαστος κλῆρος νὰ περιλαμβάνῃ ἀνὰ τρία δένδρα ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων.

Τὰ δένδρα σημειοῦνται διὰ O

1211.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται ἓν βιβλίον].

Νὰ σχηματισθῇ τρίγωνον περιλαμβάνον τοὺς 18 πρώτους ἀριθμούς, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι 18, διατεθειμένους κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ λαμβάνωμεν τὸ αὐτὸ ἄθροισμα ἐὰν ἐνεργήσωμεν τὰς ἑπομένας προσθέσεις αὐτῶν, παριστανομένων ἐνταῦθα διὰ γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου· ἤτοι ΑΒΓ, ΓΔΕ, ΕΖΑ, ΗΘΙ, ΙΚΛ, ΑΜΗ, ΝΞΟ, ΟΠΡ, ΡΣΝ.

Α

Η

Ν

Θ М

Β Ξ Σ Ζ

Ο Π Ρ

Ι Κ Λ

Γ Δ Ε

1212.

Δι' ἐμοῦ τὰ πλεῖστα μέρη καὶ τ' ἀπομεμακρυσμένα
γίνονται γνωστὰ εἰς' εἶναι ἔρημ' ἢ κατῳκημένα.
Πολλοί μ' ἀγαποῦν κι' ἐν τούτοις διττῶς, φίλε, ἐνεργῶ·
ἄλλοτε διασκεδάζω κι' ἄλλοτε στενοχωρῶ.
Κεφαλὴν καὶ τράχηλόν μου ἂν θελήσῃς ν' ἀποβάλῃς,
καταστρέφεις τὸν σκοπόν μου κι' εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ βάλλεις.
Καταλλήλως δ' ἂν θελήσῃς νὰ μ' ἀναγραμματίσῃς,
πόλιν ἔνδοξον ἀμέσως κατὰ τύχην θ' ἀπαντήσῃς.
Ἂν μὲ λύσῃς, φαγγρῶσατα, εἰς τὸ τέλος θὲς τὸ ιος,
καὶ σοὶ εὔχομαι νὰ γίνῃς καὶ νὰ μένῃς αἰώνιος.

Κεφαλληνία, τῇ 12 Αὐγούστου 1880. Κ. Α. Π. Μ.

1213.

Si je n'existais pas, que deviendraient les roses?
Que deviendraient sans moi, les arbres et les fleurs?
Ma mort emporterait avec les airs moroses,
Et le matin sourire et la rage et les pleurs!

1214.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται βιβλίον τι.]

Disposer des mots de six lettres en carré, avec les lettres suivantes complétant diverses consonnes, et uniquement la voyelle E.

R	E	T	E	M	R
R	E	T	E	M	R
R	E	T	E	M	R
C	E	T	E	M	R
C	E	T	E	S	D
C	E	T	B	C	E

1215.

Rébus.

ΙΗΛ

H O M M E

verre pigeon — fusée statue — flèche porcelaine — barque cristal

ΛΥΣΕΙΣ

1206.

Περίφημος ἐν τῇ ἱστορίᾳ εἶναι ἡ Ἀλλιὰς ἢ ἀποφρὰς δηλονότι ἡμέρα ἐκείνη, καθ' ἣν οἱ Ῥωμαῖοι ἡττήθησαν κατὰ κράτος ὑπὸ τῶν Γάλλων παρὰ τὸν Ἀλίαν ποταμόν. Οἱ νικηταὶ εἰσήλασαν εἰς τὴν ἐγκαταλελειμμένην Ῥώμην, ἣν διήρπασαν, κατασφάξαντες τοὺς ἐν αὐτῇ ἄνευ διακρίσεως γένους καὶ ἡλικίας, ἀντίστασιν δ' ἄλλην δὲν εὗρον εἰμὴ ἐνώπιον τοῦ Καπιτωλίου, ὅπου οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον ὀχυρωθῇ. Οἱ Γαλάται ἐπολιόρκησαν τὸ Καπιτώλιον, ἀλλ' ἡ πολιορκία παρετάθη ἀνωφελῶς ἐπὶ ἓξ μῆνας, ἅμα δ' εἶχεν ἐνσκήψει καὶ ἐπιδημία λοιμώδης εἰς τὸ στρατόπεδόν των. Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὅμως ἤρχισαν ν' ἀπελπίζωνται ὁσημέραι, πιεζόμενοι ὑπὸ τῆς πείνης. Διαπραγματεύσεις ἤρχισαν, καὶ ὁ Σουλπίκιος συνενοήθη μὲ τὸν στρατηγὸν τῶν Γάλλων Βρέννον. Οἱ Γάλλοι συνεφώνησαν νὰ λάβωσι χιλίας λίτρας χρυσοῦ καὶ ν' ἀναχωρήσωσιν ἐκ Ῥώμης. Ἀλλ' οἱ Γάλλοι μετεχειρίσθησαν ὅλα τὰ μέσα ὅπως ἐξαπατήσωσι τοὺς ἐχθρούς των. Μετεχειρίσθησαν ψευδῆ βάρη, παρέκρουον ἀναφανδὸν τὴν τρυτάνην, καὶ ἐπὶ τέλους ὁ Βρέννος ἔρριψεν εἰς τὴν πλάστιγγα τὸ ξίφος του. — Τί σημαίνει τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Σουλπίκιος. — Καὶ τί ἄλλο, ἀπεκρίθη ὁ Γάλλος στρατηγός, παρὰ οὐαὶ τοῖς ἡττημένοις! (væ victis!) Τότε ἐπῆλθεν ὁ δικτάτωρ Κάμιλλος, ἔλαβεν ὀπίσω τὸν χρυσόν, καὶ διέταξε τοὺς Γάλλους ν' ἀναχωρήσωσιν, εἰπὼν πρὸς αὐτούς, ὅτι ἔθος ἔχουσιν οἱ Ῥωμαῖοι νὰ ἐξαγοράζωσι τὴν πόλιν των διὰ τοῦ σιδήρου, καὶ ὄχι διὰ τοῦ χρυσοῦ.

Τότε συνέβη καὶ ἄλλο τι περιστατικόν, τὸ ἑξῆς· Ὁ Κάμιλλος ἐκλεχθεὶς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων δικτάτωρ, δὲν ἐδέχθη τὴν ἔκτακτον ταύτην ἀρχήν, εἰμὴ ἐπὶ τῷ ὅρῳ, ὅτι καὶ οἱ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ πολιορκούμενοι Ῥωμαῖοι θέλουσι παραδεχθῇ τὴν ἐκλογήν του. Ἀλλὰ πῶς ν' ἀνέλθῃ τις εἰς τὸ Καπιτώλιον, ἐνῷ οἱ Γάλλοι κατεῖχον τὴν πόλιν; Ὁ νέος Πόντιος Κομίνιος ἀνέλαβε τὴν κινδυνώδη ταύτην ἀποστολήν, καὶ κατώρθωσε λαθὼν τοὺς ἐχθροὺς ν' ἀνέλθῃ πρὸς τοὺς πολιορκουμένους, νὰ λάβῃ τὴν ψῆφόν των, καὶ νὰ φέρῃ τὴν συγκατάθεσίν των πρὸς τὸν δικτάτορα. Ἀλλὰ τὰ ἴχνη τῆς ἀναβάσεως τοῦ Κομινίου ἦσαν πρόδηλα. Τὰ χόρτα ἐφαίνοντο καταπατημένα, τὰ χώματα ἀνασκαμμένα, τοῦτο δὲ παρατηρήσαντες οἱ Γάλλοι ἀνεκάλυψαν, ὅτι τὸ Καπιτώλιον δὲν ἦτο ἀπρόσιτον. Περὶ μέσας νύκτας οἱ πολιορκηταί, ὠφελούμενοι ἀπὸ τὴν ἀνακάλυψίν των, ἀνήρχοντο, καὶ ἔμελλον ἤδη νὰ καταλάβωσι τὰ πρῶτα ὀχυρώματα, διότι οὐδεὶς εἶχεν αἰσθανθῇ τὸ κίνημά των, ὅτε οἱ ἱεροὶ χῆνες, οἵτινες ἐτρέφοντο ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας, ἐπέδραμον ἰσχυρῶς κράζοντες ἐναντίον τῶν Γάλλων, καὶ παραχρῆμα οἱ πολιορκούμενοι ἐξύπνησαν. — Ὁ Πλούταρχος παρατηρεῖ, ὅτι οἱ χῆνες ἔχουσιν ὀξυτάτην ἀκοήν, καὶ ὅτι τοῦ Καπιτωλίου οἱ χῆνες κάκιστα πρὸ πολλοῦ τρεφόμενοι ἕνεκα τῆς πολιορκίας, δὲν εἶχον βαθὺν τὸν ὕπνον διὰ τὴν πεῖναν, καὶ ἦσαν ἄρα ἔτι μᾶλλον ευεξέγερτοι. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἀξιοσημειώτου τούτου γεγονότος οἱ χῆνες περιεφέρροντο ἐν θριάμβῳ κατὰ πᾶν ἔτος εἰς τὴν πόλιν τῆς Ῥώμης.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 19 Αὐγούστου 1880. **Ν

1207.

Κέως - Κῶς.

1208.

Deshoulières.

Ἡ διεύθυνσις τῆς Ἑστίας εὐχαριστεῖ τὸν ἀποστείλαντα αὐτῇ ἀνωνύμως τὰ τέσσαρα προβλήματα.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΕΤΗΣΙΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις . . . . φρ. 10

» ταῖς ἐπαρχίαις . . . . » 12

» τῇ ἀλλοδαπῇ . . . . » 20

Ἡ συνδρομὴ εἶναι ἐτησία καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὑπὲρ τοῦ ἐν Πειραιεῖ Ὀρφανοτροφείου Ἑλένης Τζάνη κύριός τις προσήνεγκεν ἀνωνύμως φράγκα χρυσᾶ 15,000.

Διάφοροι ἐν Σύρῳ ἔμποροι συνεισέφερον δραχμὰς 1492 ὑπὲρ συντελέσεως τοῦ μνημείου τοῦ λόρδου Βύρωνος, τοῦ ὑπὸ τοῦ ὁμωνύμου συλλόγου ἐγειρομένου.

Οἱ ἐν Λονδίνῳ ὁμογενεῖς κκ. Α. Α. Ῥάλλης καὶ Ν. Α. Μαυροκορδάτος ἀπέστειλαν συνδρομὰς εἰς τὸ ἐργαστήριον τῶν ἀπόρων γυναικῶν ἀνὰ δραχ. 126 ἑκάτερος.

Τὰ δημοτικὰ συμβούλια Μεθώνης καὶ Χαλκίδος ἐψηφίσαντο συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς ἑταιρίας τῶν φυλακῶν, τὸ μὲν πρῶτον δραχ. 120, τὸ δὲ δραχ. 100.

Ὁ ἄρτι ἐν Πειραιεῖ ἀποβιώσας ἰατρὸς Ῥέϊγχολδ ἐκληροδότησεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον Ν. Τζάνη τὰ ἐργαλεῖα τῆς ἰατρικῆς καὶ τὰ ἰατρικὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης του.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἂν ἡ εὔνοια τῶν φιλομούσων μᾶς χαρίσῃ τὴν ἀπαιτουμένην συνδρομήν της, θὰ ἐκδώσωμεν μεταφράσαντες τὸ «Ἐγχειρίδιον τῆς κλασικῆς φιλολογίας» τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Salomon Reinach συγγραφὲν κατὰ τὸ Enchiridium philologicum τοῦ Γερμανοῦ κ. W. Freund καὶ τὰς νεωτάτας ἐρεύνας ἐν τῇ φιλολογίᾳ. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐξετιμήθη πολὺ ὑπὸ τῶν λογίων τῆς Εὐρώπης καὶ θὰ ἦναι θησαυρὸς διὰ τοὺς Ἕλληνας φιλομαθεῖς. Ἵνα δὲ λάβωσιν οἱ βουλόμενοι γνῶσιν ὁπωσοῦν ἀκριβῆ περὶ τῆς ὕλης, ἣν πραγματεύεται τὸ βιβλίον, ἐπισυνάπτομεν τὸν πίνακα τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων.

Πρὸς εὐκολίαν δὲ τῶν συνδρομητῶν καὶ τῆς ἐκτυπώσεως διαιροῦμεν τὸ βιβλίον εἰς τρία τεύχη ἐκ δέκα φύλλων ἕκαστον τιμώμενον δραχμῶν ν. 3.

Ὅσοι ἐγγραφῶσιν ἐν τῇ παρούσῃ ἀγγελίᾳ συνδρομηταὶ εἰσὶν ὑπόχρεοι δι' ὅλον τὸ βιβλίον.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 8 Αὐγούστου 1880.

Οἱ ἐκδόται καὶ μεταφρασταὶ

Σ. Κ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ,
Δ. Π. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ,
Καθηγηταὶ τοῦ Γ' ἐν Ἀθήναις γυμνασίου.

Πίναξ συνοπτικὸς τῶν περιεχομένων.

Βιβλίον Α'. Ἔργον καὶ ἱστορία τῆς φιλολογίας. Θέσις τῆς φιλολογίας ἐν ταῖς ἐπιστήμαις. — Κλασικὴ φιλολογία. — Διαιρέσεις τῆς φιλολογίας. — Ἱστορία τῆς φιλολογίας. — Ἡ φιλολογία ἐν τῇ ἀρχαιότητι. — Ἡ φιλολογία κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους καὶ αἱ τέσσαρες αὐτῆς περίοδοι. — Ἰταλικὴ περίοδος. — Γαλλικὴ περίοδος. — Ἀγγλο-ὀλλανδικὴ περίοδος. — Γερμανικὴ περίοδος. — Οἱ λόγιοι τῶν διαφόρων ἐθνῶν. — Βιβλίον Β'. Βιβλιογραφία. Δημόσιαι βιβλιοθῆκαι. — Μουσεῖα. — Εὑρετήρια, Ἐγχειρίδια, Ἐγκυκλοπαιδεῖαι. — Εὑρετήρια βιβλιογραφικά. Περιοδικά, συλλογαὶ κειμένων καὶ μεταφράσεων. — Βιβλίον Γ'. Ἐπιγραφική, Παλαιογραφία, Κριτικὴ τῶν κειμένων. Ἀνάπτυξις τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου. — Ἑλληνικὴ ἐπιγραφική. — Λατινικὴ ἐπιγραφική. — Παλαιογραφία. — Ἱστορία τῆς κριτικῆς τῶν κειμένων. — Κριτικὴ καὶ παράδοσις. — Ὑπερκριτική. — Βιβλίον Δ'. Ἡ ἀρχαία τέχνη καὶ ἡ ἱστορία αὐτῆς. Στοιχεῖα τῆς τέχνης. — Ἱστορία τῆς ἀρχαίας τέχνης. — Ἀρχιτεκτονική. — Πλαστική. — Ζωγραφική. — Κεραμευτική. — Γλυπτικὴ καὶ τορευτική. — Βιβλίον Ε'. Νομισματολογία. — Βιβλίον ς'. Συγκριτικὴ γραμματικὴ τῆς Σανσκριτικῆς, Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης. Ἔργον τῆς γλωσσολογίας. — Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γραμματικῆς. — Ἱστορία τῆς συγκριτικῆς γραμματικῆς. — Ταξινόμησις τῶν γλωσσῶν. — Ἐπιτομὴ τῆς Σανσκριτικῆς γραμματικῆς. — Διάλεκτοι Ἑλληνικαί. — Διάλεκτοι Ἰταλικαί. — Τόνος. — Φθογγολογία ἰνδοευρωπαϊκή. — Συγκριτικὴ γραμματική. — Βιβλίον Ζ'. Ἱστορία πολιτικὴ καὶ γραμματολογία, φιλοσοφία καὶ ἐπιστῆμαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. (Βιβλιογραφία). Ἱστορίαι τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ῥώμης καὶ τοῦ Βυζαντίου. — Ἱστορίαι τῶν γραμμάτων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ῥώμης. — Ἱστορία τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας. — Περὶ τῆς ἱστορίας τῶν φυσικομαθηματικῶν ἐπιστημῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. — Βιβλίον Η'. Μουσικὴ καὶ ὀρχηστικὴ τῶν ἀρχαίων. — Βιβλίον Θ'. Μετρικὴ τῶν ἀρχαίων. — Βιβλίον Ι'. Ἀρχαιολογία Ἑλληνική. Ἡ ἀρχαία πολιτεία. — Χρονολογία. — Ἡ Ὁμηρικὴ Ἑλλάς. — Αἱ δωρικαὶ πολιτεῖαι. — Σύνταξις τῆς Σπάρτης. — Σύνταξις τῆς Κρήτης. — — Σύνταξις τῶν Ἀθηνῶν. — Συνέδρια Ἑλληνικά. — Ἀστυκὸν καὶ ποινικὸν δίκαιον τῶν Ἀθηνῶν. — Ἡ οἰκία, τὰ ἔπιπλα, τὰ ἐνδύματα. — Συμπόσια, παιδιαί, περιηγήσεις. — Βιομηχανία καὶ ἐμπορία. — Τόποι λατρείας. — Τελεταί, μυστήρια, ἑορταί. — Οἱ ἱερεῖς, τὰ μαντεῖα, ἡ μαγεία. — Βιβλίον ΙΑ'. Ἀρχαιολογία Ῥωμαϊκή. Μέτρον τοῦ χρόνου. — Ἡμερολόγιον. — Πολιτικαὶ ἀρχαιότητες τῆς Ῥώμης. — Ἡ Ἰταλία καὶ αἱ ἐπαρχίαι. — Κατάστασις τῶν ἀνθρώπων. — Ἱστορία τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου. — Τὰ οἰκονομικὰ τῶν Ῥωμαίων. — Ὁ Ῥωμαϊκὸς στρατός. — Ἡ οἰκογένεια καὶ ὁ ἰδιωτικὸς βίος. — Θρησκευτικαὶ ἀρχαιότητες τῶν Ῥωμαίων. — Βιβλίον ΙΒ'. Μυθολογία. Ἔργον τῆς συγκριτικῆς μυθολογίας. — Συστήματα ἑρμηνείας. — Πάνθεον Ἰνδοευρωπαϊκόν. — Γενικοὶ χαρακτῆρες τοῦ πολυθεϊσμοῦ τῶν Ἑλλήνων. — Μυθολογία καὶ θρησκεία τῶν Ῥωμαίων. — Ὁ Χριστιανισμός. — Οἱ διωγμοί.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2203. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 31 Αὐγούστου 1880. Ἀριθ. 244 (192). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. θ, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τοῦ δήμου Γελῴων. — Αἱ τρεῖς ἡλικίαι ὑπὸ Λέοντος Μελᾶ. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλό, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. Ἑλίζης Σκ. Σούτσου). — Τὰ βιογραφικὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ κόμητος Ῥοστόπτσιν. — Ἡ γλῶσσα ἐν τῇ Βουλῇ τῶν λόρδων. — Ὁ στρατηγὸς Σοῦτερ. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2204. **Πρῶτον ἐγκόλπιον ἐγκυκλοπαιδικῆς ἀναγνώσεως** ὑπὸ Κωνσταντίνου Ἰω. Μαρουδῆ, πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Κράτους. Μέρος δεύτερον τῆς νέας μεθόδου τῆς ἀναγνώσεως μετὰ εἰκονογραφιῶν. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκδότης Μ. Ζ. Πρακτικίδης, βιβλιοπώλης. 1880, 8ον, σελ. γ' καὶ 106. Δραχ. 1, 50.

Ἐν τῷ προσεχεῖ Δελτίῳ δημοσιευθήσεται ὑπὸ τοῦ κ. Θ. δὲ Χελδράϊχ ἐκτενὴς βιογραφία τοῦ ἄρτι ἀποβιώσαντος ἐν Πειραιεῖ σοφοῦ ἰατροῦ καὶ διακεκριμένου φιλέλληνος Ῥέϊγχολδ.

— Ὡς πρὸ τινῶν μηνῶν εἴχομεν ἀναγγείλει, ὁ ἐν Μαρβούργῳ τῆς Γερμανίας καθηγητὴς κ. Λουδοβίκος Σύβελ (Ludwig von Sybel), διατρίψας κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα ἐν Ἀθήναις πρὸς ἀρχαιολογικὰς σπουδάς, προὐτίθετο νὰ ἐκδώσῃ κατάλογον πλήρη πάντων τῶν ἀρχαίων ἔργων τῆς γλυπτικῆς, ὅσα ἀπόκεινται ἐν τοῖς διαφόροις ἐν Ἀθήναις μουσείοις. Ἤδη εὐχαρίστως πληροφορούμεθα, ὅτι ὁ κ. Σύβελ, περατώσας τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἐκδίδει αὐτὸ μετά τινας ἑβδομάδας ἐν Μαρβούργῳ. Ὁ «Κατάλογος» οὗτος τοῦ κυρίου Σύβελ (Katalog der Sculpturen in Athen) θέλει περιέχει ἀκριβῆ περιγραφὴν καὶ ἑρμηνείαν

ἁπάντων τῶν ἐν ταῖς δημοσίαις συλλογαῖς τῶν Ἀθηνῶν εὑρισκομένων ἀρχαίων μνημείων τῆς γλυπτικῆς, ἤτοι τῶν ἐν τῷ Κεντρικῷ Μουσείῳ καὶ τοῖς παραρτήμασιν αὐτοῦ, τῶν ἐν τῷ Βαρβακείῳ, Θησείῳ, Ἁγίᾳ Τριάδι, Στοᾷ τοῦ Ἀδριανοῦ, Πύργῳ τοῦ Ἀνδρονίκου καὶ εἴ που ἀλλαχοῦ· πλὴν δὲ τούτων, ὁ «Κατάλογος» θέλει περιέχει καὶ συστηματικὴν μελέτην τῶν ἀναγραφομένων μνημείων ὑπὸ ἔποψιν μυθολογικήν, ἀρχαιολογικὴν καὶ τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης, οὕτω δὲ τὸ ἔργον θέλει κατασταθῇ οὐ μόνον εἰς τοὺς ἰδίως ἀρχαιολόγους λίαν χρήσιμον, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα λόγιον καὶ φιλάρχαιον ἀπαραίτητον βοήθημα.

— Τὴν 30 προσεχοῦς Σεπτεμβρίου θέλει συγκροτηθῇ ἐν Λισσαβῶνι τῆς Πορτογαλλίας διεθνὲς φιλολογικὸν Συνέδριον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλέως δὸν Φερνάνδου, προέδρου τῆς βασιλικῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ πορτογαλλικὴ κυβέρνησις ὥρισεν ἰδιαίτερον ἀτμόπλοιον ἵνα μεταφέρῃ εἰς Λισσαβῶνα τοὺς μέλλοντας νὰ μετάσχωσι τοῦ Συνεδρίου.

Ἔργον τοῦ Συνεδρίου ἔσται ἡ ἔρευνα τοῦ ζητήματος τῆς μεταφράσεως ὑπὸ ἔποψιν ἱστορικήν, στατιστικὴν καὶ βιβλιογραφικήν, ὡς καὶ ὑπὸ τὴν πρακτικὴν ἔποψιν τῆς περὶ αὐτοῦ νομοθεσίας τῶν διαφόρων ἐθνῶν, τῶν διπλωματικῶν συμβάσεων καὶ τῶν μέσων, δι' ὧν ἔσται δυνατὸν νὰ ἀσφαλισθῇ εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῶν πρωτοτύπων ἔργων μία τις δικαία ἀμοιβὴ παρὰ τῶν ἐκδοτῶν τῆς μεταφράσεως.

— Ὡσαύτως τὸν προσεχῆ μῆνα θέλει συγκροτηθῇ ἐν Παρισίοις ἡ τετάρτη Σύνοδος (ἡ τρίτη συνεκροτήθη πέρυσιν ἐν Λισσαβῶνι) τῆς διεθνοῦς φιλολογικῆς ἑταιρίας, ἧς σκοπὸς εἶνε ἡ περιφρούρησις τῶν δικαιωμάτων τῶν συγγραφέων ἐν πάσῃ χώρᾳ τῆς Εὐρώπης. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, τὸ πρῶτον νῦν, θέλει καταρτισθῇ κατάλογος, ἐν ᾧ θὰ ἀναγράφωνται πᾶσαι αἱ μεταφράσεις ξένων συγγραμμάτων αἱ ἐν Γαλλίᾳ γενόμεναι ἀπὸ τοῦ 1470, ἤτοι ἀπὸ τῆς εὑρέσεως τῆς τυπογραφίας. Πρὸς σύνταξιν τοῦ καταλόγου τούτου προσεκλήθησαν νὰ συμπράξωσι πάντα τὰ ἐν Γαλλίᾳ τυπογραφικὰ καταστήματα.

— Καὶ ἐν Τουρίνῳ δὲ τῆς Ἰταλίας συνέρχεται κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα διεθνὲς δικαστικὸν Συνέδριον ἐκ τῶν διασημοτέρων τῆς Εὐρώπης νομοδιδασκάλων. Θέμα αὐτοῦ ἔσται ἡ καθιέρωσις διεθνοῦς νόμου ἐπὶ τῶν πτωχεύσεων. Τὴν Ἑλλάδα θέλει ἀντιπροσωπεύσει ἐν αὐτῷ ὁ κ. Γ. Ῥάλλης, καθηγητὴς τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου ἐν τῷ ἡμετέρῳ πανεπιστημίῳ.

— Περιεργότατον τηλεφωνικὸν πείραμα ἐγένετο τελευταῖον ἐν Ἑλβετίᾳ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς μουσικῆς ἑορτῆς, ἣν ἐτέλουν ἐν Ζυρίχῃ οἱ μελῳδοὶ τῆς Ὁμοσπονδίας.

Τηλέφωνον, τεθὲν ἔν τινι μεγάλῃ αἰθούσῃ ἐν Ζυρίχῃ, συνεκοινώνει διὰ δύο συρμάτων μετὰ τοῦ ἐν Βασιλείᾳ τηλεγραφείου, ἔνθα εἶχε συνέλθει πυκνὸν ἀκροατήριον. Ἡ ἐκ Βασιλείας εἰς Ζυρίχην ἀπόστασις εἶνε 80 περίπου χιλιομέτρων.

Ἐκτελουμένης τῆς συναυλίας ἐν Ζυρίχῃ οἱ ἐν τῷ τηλεγραφείῳ τῆς Βασιλείας ἤκουον τὴν μουσικὴν ὡσεὶ παρίσταντο ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῇ τῆς συναυλίας. Ὅπως δὲ ἀνταποδώσωσι τὴν φιλοφροσύνην εἰς τοὺς μελῳδούς, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου τὰς ἐνθουσιώδεις αὐτῶν ἐπευφημίας, ἃς τὸ ἐξαίσιον τοῦ Ἐδισῶνος ὄργανον διεβίβασε ζωηρότατα καὶ πιστότατα.

— Ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ δημοσιεύσῃ τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. Ἡ συλλογὴ θ' ἀποτελέσῃ 4,000 τόμους εἰς φύλλον. Εἰς τὸν ἐκδότην θὰ δοθῇ ἐπιχορήγησις 2,000 φράγκων ἀνὰ τόμον, ἤτοι ἐν συνόλῳ 8,000,000 φράγκων.

— Αἱ ἐν Δήλῳ ἀνασκαφαί, γράφει ἡ «Παλιγγενεσία», ἔληξαν τῇ 14 ἱσταμένου. Τώρα δὲ γίνεται φροντὶς ἐν τῷ ὑπουργείῳ περὶ τῆς μετακομίσεως καὶ κατατάξεως τῶν εὑρεθέντων ἔργων ἐν Μυκόνῳ. Ἀνεκαλύφθη δὲ κατὰ τὴν τελευταίαν ἑβδομάδα, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Καββαδία, ἰδιωτικὴ ἑλληνικὴ οἰκία, ἥτις καὶ ἐκαθαρίσθη κατὰ μέγα μέρος. Κατεδείχθη δὲ ὅτι ἡ οἰκία αὕτη ὁμοιάζει ἀκριβῶς ταῖς ἐν Πομπηΐᾳ κατά τε τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν διαίρεσιν, ἦτο δὲ κεκαλυμμένον τὸ ἔδαφος ὑπὸ μωσαϊκοῦ, ὅπερ ἀφῃρέθη ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις. Ἂν περὶ τὴν οἰκίαν ταύτην γίνωσιν ἀνασκαφαί, θέλει ἀποκαλυφθῇ μέγα μέρος τῆς ἀρχαίας πόλεως τῆς Δήλου, αἱ οἰκίαι, αἱ ὁδοὶ καὶ αἱ πλατεῖαι αὐτῆς, οὕτως, ὥστε θὰ ἔχωμεν καὶ ἐν Ἑλλάδι ἑτέραν Πομπηΐαν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[28 Αὐγούστου (Πέμπτη) 1880]

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἐδημοσιεύθη Β. διάταγμα, ἀναβάλλον τὴν ἔναρξιν τῆς βουλευτικῆς συνόδου εἰς τὴν 9 προσεχοῦς Ὀκτωβρίου. Ἡ ἀναβολὴ αὕτη τῆς συνόδου ἐπῆλθε, διότι ἕνεκα λόγων ἀναποδράστου ἀνάγκης ἡ ἐπάνοδος τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως εἰς Ἀθήνας θέλει βραδύνει ἔτι. — Τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν κατέπλευσαν εἰς Πειραιᾶ ἐπιβαίνοντες τῆς «Ἀμφιτρίτης», οἱ βασιλόπαιδες Κωνσταντῖνος, Γεώργιος καὶ Νικόλαος, οἵτινες ἀνελθόντες εἰς Ἀθήνας μετέβησαν εἰς Δεκέλειαν, ὅπου θὰ διαμείνωσι. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν, κατὰ γνωμοδότησιν ἐπιτροπείας προεδρευομένης παρὰ τοῦ ἀντιπλοιάρχου κ. Γ. Σταματέλου, παρήγγειλε 10 τηλεβόλα Κροὺπ ἐπιλέμβια μετὰ τῶν ἀναλόγων γομώσεων, 1000 σφαιρικὰ (ῥεβόλβερ), γομώσεις διὰ τὰ ἤδη οὕτω καταφθάνοντα 21 τηλεβόλα Κροὺπ διὰ τὰ πολεμικὰ ἡμῶν πλοῖα, καὶ ἄλλα ὑλικά, ὧν ἡ ἀξία ἀνέρχεται εἰς 800,000 δραχμάς. — Πίστωσις 13,000 δραχμῶν ἐχορηγήθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν δι' ἀγορὰν χειρουργικῶν ἐργαλείων, φαρμάκων καὶ χειρουργείων. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν προβαίνει ἤδη εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ 13 πεζικοῦ τάγματος. — Τὰ γυμνάσια τῶν νεοσυλλέκτων ἐξακολουθοῦσι καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐν σπουδῇ καὶ ἐπιτυχῇ. Οἱ νέοι στρατιῶται εἶσὶ τελείως ἐνδεδυμένοι, ἀρίστην ἔχουσι τὴν ὑπόδησιν καὶ ὅ,τι δυνατὸν ἐγένετο, ὅπως ὁ στρατωνισμὸς αὐτῶν ὑπάρξῃ ἄνετος καὶ ἀσφαλής. Ἐξακολουθεῖ δὲ ἡ αὐτὴ προθυμία εἰς τὴν προσέλευσιν τῶν κληρούχων. — Ἀπόσπασμα νοσοκόμων ἀνεχώρησε τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς Κέρκυραν ἵνα τοποθετηθῇ ἐν τῷ αὐτόθι στρατιωτικῷ νοσοκομείῳ. — Καὶ ἄλλοι 280 ἵπποι ἐκ τῶν ἀγορασθέντων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐκομίσθησαν πρὸ ἡμερῶν εἰς Πειραιᾶ διὰ τοῦ αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου «Κάστορος», ὅπερ ἀπέπλευσε πάλιν εἰς Τεργέστην ἵνα μεταφέρῃ καὶ ἄλλους ἐκ τῶν ἵππων. — Διὰ Β. διατάγματος, ἐκδοθέντος τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ, ὡρίσθη ἕδρα τοῦ συστηθησομένου ἐν Πελοποννήσῳ νέου διδασκαλείου ἡ Τρίπολις. Διὰ μεταγενεστέρου δὲ διατάγματος κανονισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι περὶ τοῦ νέου διδασκαλείου, καθὼς καὶ τὰ περὶ τοῦ εἰς αὐτὸ προσαρτηθησομένου πρατύπου σχολείου. Τὸ νέον τοῦτο διδασκαλεῖον ἄρχεται ἐργαζόμενον ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1880. — Ὁ φιλολογικὸς σύλλογος «Παρνασσὸς» συνέστησεν ἐνταῦθα πρακτικὴν δημοτικὴν σχολήν, σκοποῦσαν τὴν διάδοσιν ὠφελίμων γνώσεων εἰς τοὺς προσελευσομένους. Ἡ σχολὴ αὕτη θέλει περιλάβει ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο τάξεις διδασκομένας ὑπὸ εἰδικοῦ διδασκάλου συμφώνως μὲ τὸ νεώτερον σύστημα τῆς παιδαγωγίας. — Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα ὁ Νικόλαος Κανάρης, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ ἐνδόξου ναυάρχου, ἐκπαιδευθεὶς ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου, διατελέσας σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας καὶ προξενικὸς ὑπάλληλος ἐκ τῶν ἱκανωτάτων. — Ἀπεβίωσεν ὡσαύτως ὁ Δημήτριος Κουτσογιαννόπουλος, συνταγματάρχης ἀπόστρατος τῆς χωροφυλακῆς, λείψανον τοῦ ἀγῶνος, ὑπηρετήσας εἰς τὸν ἐν Δραγατσανίῳ ἡρωϊκῶς ἀγωνισθέντα ἱ ε ρ ὸ ν λ ό χ ο ν. — Ἀπεβίωσεν ὡσαύτως τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ὁ Κωνσταντῖνος Προβελέγγιος, ἀνὴρ ἐκ τῶν λογάδων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, διαπρεπὴς νομομαθής, διατελέσας πολλάκις ὑπουργός, βουλευτής, γερουσιαστὴς καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀνώτατος δικαστικὸς λειτουργός. — Κατὰ τὸν δημοσιευθέντα ἰσολογισμὸν τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως τοῦ ναυτικοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου διὰ τὸ ἔτος 1879, τὰ ἔσοδα αὐτοῦ ἀνῆλθον εἰς δραχ. 768,650, ἡ δὲ καθαρὰ τοῦ ταμείου τούτου περιουσία ἀνέβαινε κατὰ τὸ τέλος τῆς χρήσεως τοῦ 1879 εἰς δραχμὰς 5,430,751. — Κατὰ τὴν «Πρωΐαν» ἀφίκετο ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπος τῆς ἐν Ἀμερικῇ ἑταιρίας τῶν τηλεφώνων, ὅπως διαπραγματευθῇ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσαγωγὴν τοῦ συστήματος τούτου τῆς ἀνταποκρίσεως. — Πυρκαϊὰ ἐκραγεῖσα ἐντὸς τοῦ ἐκ Μασσαλίας εἰς Πειραιᾶ πλέοντος ἀτμοπλοίου τῆς ἑταιρίας «Φραισινὲ» κατέκαυσε μέρος τῶν ἐμπορευμάτων του· τὸ ἀτμόπλοιον σημαντικὴν ὑποστὰν βλάβην μόλις διεσώθη εἰς Πύλον. — Κατὰ τὸ δεύτερον δεκαήμερον τοῦ Αὐγούστου ἐξήχθησαν ἐξ ὅλου τοῦ Κράτους 18,287,901 λίτραι ἑνετικαὶ σταφιδοκάρπου. — Ἑπτὰ ἀγγλικὰ ἀτμόπλοια ὁρμοῦσιν ἐν Αἰγίῳ φορτώνοντα σταφιδόκαρπον.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

28 Αὐγούστου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 28 Αὐγούστου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. ἐσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἰσότ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξωτερικῷ. —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 285
25 » » 9 0/0	—	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 299
26 » »	—	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	38.60	452 60	560	φρ. 415
4 » »	κληρ. ἐν Ἑλλάδι μόνον. —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 284
6 » δραχ. (μετ' ἀπ.)	—	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 108
10 » φράγ.	—	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 207
60 » »	—	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. / 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 418

Πιστωτικὰ καταστήματα. Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον καταβληθὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγματ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,515
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	2,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	184
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 4.75	100	φ. 118
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἑλλάς»	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 106 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.60 - 90.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 113 - 114

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.75
Λίρα Στερλίνα	,,	28.50
Λίρα Ὀθωμανική	,,	25.75
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
Ἀργυρὸν δεφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* Ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 63.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν - Λονδ. 3μ. (27 Αὐγούστου) Ἐμ. 28.45-28.65
Κερκ. - Λονδ. 3μην. (26 ») ,, 28.50-28.65

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (3 Σεπτεμβρίου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	29
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0/0.	,,	265
,, ,, ,, 9 0/0.	,,	255
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου.	,,	103
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 1/2-110 3/4
Παρισίων 3 ,,	γρ.	22,85 - 22.90
Λίρα Ἀγγλική	γρ.	110 15/40
Εἰκοσάφραγκον		88

ΒΙΕΝΝΗΣ 2 Σεπτεμβρίου

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ.	φιο.	117.80
Παρισ. τὰ 100 φρ.	,,	46.45
Εἰκοσάφραγκον	,,	9.36
Ἀργυρᾶ φιορ.		100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 3 Σεπτεμβρίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ.	φιο.	117.60
Παρισ. τὰ 100 φρ.	,,	46.40
Εἰκοσάφραγκον	,,	9.36
Ἀργυρᾶ φιορ		100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (3 Σεπτεμβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.31 1/2 - 25.36 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 - 5 ὑπερτίμησις 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτιμ. 114 - 119. 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστέρδαμ 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 5 0/0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0/0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0/0. Ῥώμης 4 0/0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κκ. Λ. Σ. Μάρβουργ, Α. Σ. Μ. Ἀθήνας καὶ Δ. Ν. Κ. Βραΐλαν. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ν. Ι. Π. Κωνσταντινούπολιν. Τὰ ἐλάβετε; — Μιᾷ κυρίᾳ. Ἀθήνας. Ἡ Mlle Sara Bernhardt εὑρίσκετο πρὸ μικροῦ ἐν Κοπενάγῃ. Ἡ ἐν τῇ δανικῇ πρωτευούσῃ ὀλιγοήμερος διαμονὴ αὐτῆς ὑπῆρξε συνεχὴς θρίαμβος. Οἱ Δανοὶ ἐξεδήλωσαν τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει τῆς ἐξόχου καλλιτέχνιδος δι' ἐνθουσιασμοῦ πάντη διαφόρου ἢ οἷον θὰ ἀνέμενέ τις ἐν χώρᾳ ὑπερβορείῳ. Ἡ ἀγγελία τῆς ἀφίξεως αὐτῆς εἶχεν ἑλκύσει μέγα πλῆθος θαυμαστῶν καὶ περιέργων εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν· ἀφικομένην δὲ ἐδέχθησαν διὰ ζωηροτάτων, φρενητιωδῶν εὐφημιῶν. Καθ' ὅλην τὴν πρώτην ἡμέραν ἡ πλατεῖα, ἐν ᾗ ἔκειτο τὸ ξενοδοχεῖον ἔνθα κατέλυσεν ἡ ἠθοποιός, κατείχετο ὑπὸ πυκνοτάτου πλήθους, τὴν δ' ἑσπέραν μετὰ τὴν πρώτην αὐτῆς παράστασιν, ἐν ᾗ παρευρέθη καὶ τὸ βασιλικὸν ζεῦγος τῆς Ἑλλάδος, τὸ πλῆθος εἶχε συνέλθει τοσοῦτον πυκνὸν ὑπὸ τὸ οἴκημά της καὶ τοσοῦτον φρενητιωδῶς ἐπευφήμει, ὥστε ἡ παρισινὴ καλλιτέχνις ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸν ἐξώστην, ἵνα εὐχαριστήσῃ τοὺς θαυμαστὰς αὐτῆς. Αἱ ἐφημερίδες πᾶσαι ἔψαλλον διθυράμβους ὑπὲρ αὐτῆς, τὴν προτεραίαν δὲ τῆς ἀναχωρήσεώς της οἱ δημοσιογράφοι, οἱ καλλιτέχναι καὶ αἱ ἠθοποιοὶ τῆς Κοπενάγης προσήνεγκον μέγα συμπόσιον εἰς τιμὴν αὐτῆς, ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς Δανίας ἀπένειμεν εἰς αὐτὴν τιμητικὸν χρυσοῦν μετάλλιον. — κ. Δ. Π. Σμύρνην. Διότι ἡ Ἑστία ἀναγγέλλει μόνον τὴν ἔκδοσιν τῶν βιβλίων, ὧν ἀντίτυπον ἀποστέλλεται εἰς τὸ γραφεῖον αὐτῆς. — κ. Λ. Ι. Χ. Μαντσέστερ. Ἐπληρώθη παρὰ τοῦ κ. Σχ. — κ. Ν** Πειραιᾶ. Ὠνομάσθη κατὰ πρῶτον Bourse ἐν τῇ βελγικῇ πόλει Bruges· ἐν τῇ πόλει ταύτῃ οἱ ἔμποροι συνήρχοντο ὅπως ἐκτελέσωσι τὰς συναλλαγάς των ἔν τινι πλατείᾳ, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁποίας ὑπῆρχεν ὁ ἐμπορικὸς οἶκος τοῦ Van der Bourse ἔχων ὡς ἔμβλημα ἐπὶ τῆς προσόψεως ἐζωγραφημένα τρία βαλάντια (bourses). Ἐκ τούτου ὠνομάσθη ἡ πλατεῖα ἐκείνη Bourse, ἔκτοτε δὲ ἐκλήθησαν οὕτω καὶ τὰ συνεντευκτήρια τῶν ἐμπόρων, ἤτοι τὰ Χρηματιστήρια. — κ. Κ. Ν. Π. Ἰθάκην. Ἐστάλη τῇ 27. — κ. Δ. Μ. Σύρον. Ἐστάλη ἡμῖν παρὰ τοῦ αὐτόσε κ. Α. Μ. Κ. — κ. Γ. Β. Ὀδησσόν. Ἐπληρώθησαν παρὰ τοῦ κ. Μ. Μ. — κ. Π. Π. Σπάρτην. Ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου τὸ φύλλον ἀποστέλλεται εἰς Καλάμας. — κ. Ι. Μ. Σύρον. Ἡ συνδρομὴ διὰ τὰς ἐπαρχίας ἀνέρχεται εἰς φρ. 12. — Ὑποκατάστημα Ἐθνικῆς Τραπέζης. Λαμίαν, καὶ κ. Ε. Ν. Ξ. Πειραιᾶ. Ἀπηντήσαμεν τῇ 19. — κκ. Α. Ρ. Ρ. Βερολῖνον, Κ. Σ. Παρισίους, Θ. Κ. Τρίπολιν, Σ. Ι. Πύργον (Α. Ρ.). Ἐλήφθησαν. — Ἑλληνικὴν πρεσβείαν. Παρισίους. Ἡ ἀποστολὴ ἤρξατο ἀπὸ τῆς παρελθούσης πέμπτης. — ***Δύο πράγματα, λέγει διάσημός τις ἰατρός, προκαλοῦν τὸν ἱδρῶτα: ὁ καύσων καὶ οἱ μωροὶ λόγοι.

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας. — Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 30.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Πῶς δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν πόσα παιγνιόχαρτα ἔλαβέ τις ἐκ δέσμης τοιούτων, χωρὶς νὰ τὰ ἴδωμεν. — Ἔχοντες κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς λέγομεν εἰς ἕνα τῶν τῆς συναναστροφῆς νὰ λάβῃ ἐκ δέσμης παιγνιοχάρτων ἀριθμόν τινα τούτων· εἶτα ζητοῦμεν νὰ ἀφαιρέσῃ ἓν ἐκ τῶν ληφθέντων καὶ νὰ λάβῃ πάλιν τόσα ὅσα τοῦ ἔμειναν εἰς χεῖρας· ἔπειτα πάλιν νὰ ἀφαιρέσῃ ἓν καὶ νὰ λάβῃ ἐκ τῆς δέσμης ὅσα ἔλαβε καὶ τὴν πρώτην φοράν. Ζητοῦμεν τώρα νὰ μᾶς εἴπῃ τὸ ὅλον τῶν χαρτίων ὅσα ἔχει εἰς χεῖρας, καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον προσθέτομεν τρία. Τὸ τρίτον τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν παιγνιοχάρτων, ὅσα ἐν ἀρχῇ ἔλαβεν ἐκ τῆς δέσμης.

Παράδειγμα. Ὑποτεθήτω ὅτι τὰ ἐκ τῆς δέσμης ληφθέντα παιγνιόχαρτα εἶνε 10· ἀφαιροῦντες ἓν ἔχομεν 9, λαμβάνοντες δὲ ἄλλα τόσα ἔχομεν 18, ἐξ ὧν ἀφαιροῦντες πάλιν ἓν ἔχομεν 17· προσθέτοντες τώρα εἰς αὐτὰ ὅσα ἐλάβομεν καὶ τὴν πρώτην φορὰν, ἤτοι 10, ἔχομεν τὸν ἀριθμὸν 27, ὅστις τῇ προσθήκῃ τελευταῖον τοῦ 3 γίνεται 30. Τούτου τὸ τρίτον, ἤτοι 10, εἶνε ὁ ζητούμενος ἀριθμός.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1880. **Κ. Μ.**

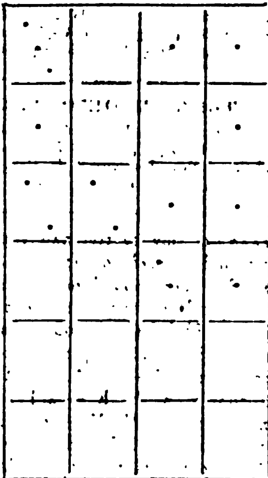
1216.

Qui casse les verres les paie (Ὅποιος σπάνει τὰ ὑαλιὰ τὰ πληρώνει). Τὴν παροιμιώδη ταύτην φράσιν ἀναφέρουσιν οἱ Γάλλοι, ὁσάκις θέλουσι νὰ εἴπωσιν, ὅτι ὅστις προξενεῖ ζημίαν εἰς τὸν ἄλλον ὀφείλει καὶ νὰ τὸν ἀποζημιώσῃ. Ἀλλ' ἡ ἀρχὴ τῆς φράσεως πόθεν;

1217.

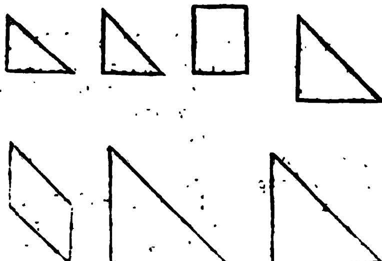
Ἐκ τοῦ κατωτέρου πίνακος εὑρὲ γνωστοτάτην τινὰ παροιμίαν.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται βιβλίον τι.]

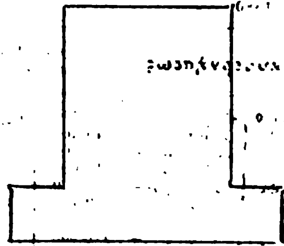

Σημείωσις. — Τὰ 24 τετραγωνίδια παριστῶσι τὰ 24 γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, αἱ δὲ ἐν τοῖς τετραγωνιδίοις στιγμαὶ δεικνύουσι ποσάκις πρέπει νὰ ληφθῇ τὸ γράμμα, ὅπερ παριστᾷ τὸ τετραγωνίδιον, ἵνα σχηματισθῇ ἡ ζητουμένη παροιμία.

1218.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω σχημάτων, ἅτινα δύνανται νὰ κατασχηματισθῶσιν ἐκ χάρτου, παρακαλεῖται ὁ ἀναγνώστης νὰ σχηματίσῃ τὸ ἑπόμενον σχῆμα:

1219.

Ὡρολόγιόν τι ὑστερεῖ μίαν ὥραν καθ' ἑκάστην. Ὁ κάτοχός του κανονίζει αὐτὸ τὴν Δευτέραν, ὥστε νὰ δεικνύῃ ἀκριβῶς μεσημβρίαν. Ζητεῖται τί ὥρα θὰ εἶνε τὴν Πέμπτην τῆς αὐτῆς ἑβδομάδος, ὅταν τὸ ὑστεροῦν ὡρολόγιον θὰ δεικνύῃ πάλιν μεσημβρίαν.

1220.

Ζητεῖς τί εἶμαι; πρόσεχε μὴν τύχῃ μ' ἐκστομίσῃς,
διότι μὲ ἠφάνισες εὐθὺς ὡς μ' ἐκφωνήσῃς.

1221.

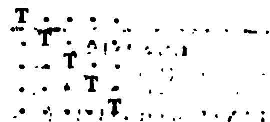
Mon premier aime mon dernier,
Mais il préfère mon entier.

1222.

Mots carrés.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δοθήσεται ἀμοιβή τις.]

En construire un d'après ce tableau:

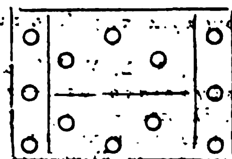

ΛΥΣΕΙΣ

1209.

Πρὸς 12 τοῖς ἑκατόν.

1210.

1211.

48
16
17
2 6
1 3 4 5
13 8 12
15 7 11
14 9 10

1212.

Πλοῦς - οὓς - Πύλος - πλούσιος.

1213.

La lettre r.

1214.

D	E	C	R	E	T
E	C	R	E	M	E
C	R	E	M	E	R
R	E	M	E	T	S
E	M	E	T	T	E
T	F	R	S	E	T

1215.

Tout ce qui sort de l'homme est rapide et fragile.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 193. — 7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

CARL H. TH. REINHOLD.

Ὁ ἀνήρ, περὶ τοῦ ὁποίου ἐκλήθην νὰ καταχωρίσω ὀλίγας βιογραφικὰς σημειώσεις, ἅτε γνωρίσας αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν χρόνον, ὁ Κάρολος Θ. Ῥέϊνχολδ ἐγεννήθη ἐν Osterode τοῦ ποτὲ βασιλείου τοῦ Ἀννοβέρου καὶ ἐτελείωσε τὰς ἰατρικοχειρουργικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Γοττίγγῃ. Ἐν ἔτει 1835 ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα ἐγένετο στρατιωτικὸς ἰατρός. Ὅταν δ' ἐγὼ ἐγνώρισα αὐτὸν ἐν ἔτει 1843 ἦτο οὗτος ἰατρὸς στρατιωτικὸς εἰς τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον τῶν Ἀθηνῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους μετετέθη ἀπὸ τοῦ στρατοῦ τῆς ξηρᾶς εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικόν, ἐν ᾧ διετέλεσεν ἐργαζόμενος μέχρι τοῦ θανάτου του, ἀνελθὼν μέχρι τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ τοῦ ἀρχιάτρου τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1860 ἔζη διαρκῶς ἐν Πειραιεῖ.

Ὁ Δρ. Ῥέϊνχολδ ἦτο ἔξοχος ἰατρὸς ἐπιστήμων καὶ ἐπιδεξιότατος χειρουργός, ἕνεκα τούτου δὲ ἦτο εὐτυχέστατος καὶ εἰς τὴν θεραπείαν αὐτοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνον ἰατρὸς ὁ Ῥέϊνχολδ, ἀλλὰ καὶ πολυμαθὴς ἑλληνιστής, ἔχων γνώσεις ὅλων τῶν κλάδων τῆς φιλολογίας καὶ ἄλλων ἐπιστημῶν, ἰδίως δὲ τῶν φυσικῶν. Ἕνεκα τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ εἰς τὸ ναυτικόν, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν διατριβὴν αὐτοῦ ἐν Πειραιεῖ, ἐπειδὴ ἐναπέμενεν αὐτῷ ἱκανὸς χρόνος καὶ ἐπειδὴ οὐδόλως ἐπεδίωκεν ἰδιωτικὴν πρᾶξιν, κατηνάλισκε τὰς ὥρας τῆς σχολῆς εἰς φυσικοϊστορικὰς ἐρεύνας καὶ ποικίλας ἄλλας ἐπιστημονικὰς σπουδάς. Ἰδίως δὲ εἵλκυεν αὐτὸν τὰ μέγιστα ἡ σπουδὴ τῆς βοτανικῆς, ἕνεκα τούτου δὲ κατὰ τὰς θαλασσίας περιοδείας τῶν πολεμικῶν πλοίων καὶ κατὰ τὰς διαμονὰς αὐτοῦ ἐν Πόρῳ, Σύρῳ ἢ ἀλλαχοῦ συνέλεγε φυτά, ἅτινα ἐσπούδαζεν, οὕτω δὲ συνεισήνεγκε σπουδαίας συμβολὰς πρὸς γνῶσιν τῆς ἑλληνικῆς χλωρίδος, ὡς βλέπομεν ἐκ τῆς «Flora orientalis» τοῦ Boissier, ἔνθα συχνὰ μνημονεύεται τὸ ὄνομά του[1]). Καὶ εἰς τὴν σπουδὴν δὲ τῶν ἰχθύων ἔκαμε βαθείας μελέτας, τὸ δὲ Μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν χρεωστεῖ μέγα τμῆμα τῆς ἰχθυολογικῆς αὐτοῦ συλλογῆς εἰς τὸν ἀκάματον ζῆλον τοῦ ἀνδρὸς τούτου[2]).

Ὁ Ῥέϊνχολδ ἕνεκα πολλῶν λίαν εὐνοϊκῶν περιστάσεων ὡρμήθη πρὸς ἀληθῆ σπουδὴν τῶν συγγραμμάτων ἀρχαίων ἰατρῶν, σπουδήν, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ κυρία σχεδὸν αὐτοῦ ἐνασχόλησις. Διότι εἶνε πρᾶγμα ἀρκετὰ σπάνιον τόσῳ ἔξοχος πρακτικὸς ἰατρὸς καὶ χειρουργός, οἷος ὁ Ῥέϊνχολδ, νὰ εἶνε καὶ δεινὸς φιλολόγος, πρὸς δὲ νὰ ἔχῃ καὶ εὐρείας φυσικοϊστορικὰς γνώσεις καὶ πεῖραν πλουσίαν διὰ πολυετοῦς ἰατρικῆς πράξεως ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους, δι' ἧς ἐγνώρισε καλῶς καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἤθη τοῦ λαοῦ, πρᾶγμα, ὅπερ δὲν εἶνε εὐχερὲς εἰς πάντα ἀλλοδαπόν. Οὕτως ἐδυνήθη ὁ Ῥέϊνχολδ νὰ διαλευκάνῃ πολλὰ σκοτεινὰ χωρία ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Ἱπποκράτους, Αἰγινήτου καὶ Ὀρειβασίου καὶ λύσῃ πολλὰ δύσκολα καὶ ἐκκρεμῆ ζητήματα, εἰς ἃ ματαίως εἶχον ἐξαντλήσει τὴν πολυμάθειαν αὐτῶν οἱ δεινότεροι φιλόλογοι καὶ ἑρμηνευταί. Ἡ ἔκδοσις αὐτοῦ τοῦ Ἱπποκράτους, ἡ ἐκδοθεῖσα ἐν ἔτει 1864-1866[3], ἐξετιμήθη ὡς ἡ καλλιτέρα πασῶν καὶ ἐβραβεύθη ἐν τῷ Συμβουλιδείῳ διαγωνίσματι ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ἰατρικῆς ἑταιρίας. Ἡ ἔκδοσις αὕτη, ἡ περιέχουσα πληθὺν νέων καὶ ἁρμοδίων ἑρμηνειῶν διήγειρε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ οὕτως, ὥστε ὁ σοφὸς Ὀλλανδὸς Ermerins ἐκδότης τῆς μεγάλης ἐκδόσεως τοῦ Ἱπποκράτους ἀφιέρωσε τῷ Ῥέϊνχολδ ἴδιον ἐπίμετρον. Μετὰ τοῦ πεπαιδευμένου τούτου ὁ Ῥέϊνχολδ εἶχε στενὴν ἀλληλογραφίαν, ὡς καὶ μετὰ τοῦ Littré καὶ Daremberg, εἰς τὰ ἔργα τῶν ὁποίων συνεισήνεγκε πολλὰς ἀξιολόγους συμβολάς, ὅπως ὑπ' αὐτῶν τούτων ὁμολογεῖται ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ Ἱπποκράτους καὶ Ὀρειβασίου. Τὸ ἐν Ἀθήναις περιοδικὸν «Ἰατρικὴ Μέλισσα» ἐπίσης ἐδημοσίευσε

1) Πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἀπένειμα τὸ ὄνομά του εἰς φυτόν τι νέον τῆς ἑλληνικῆς χλωρίδος, ὑπαγόμενον εἰς τὸ γένος Σιληνός, ὀνομάσας αὐτὸ Σιληνὸν τὸν Ῥεϊνχόλδιον Heldr. (Sertulum Florae Hellenicae).

2) Ἴδε Λόγους Πρυτανείας 1860-1861. Πρβλ. καὶ Heldreich Faune de Grèce. Poissons, σ. 79.

3) Ἱπποκράτης. Κομιδῇ Caroli H. Th. Reinholdi. Τόμ. 2. Ἀθήνησι, 1865-1866. Τύποις Ἀντωνιάδου.

πολλάκις ἴδια σχόλια εἰς τὸν Αἰγινήτην καὶ Ὀρειβάσιον, ὡς καὶ ἄλλας ἰατρικὰς φιλολογικὰς διατριβάς.

Μεγίστην ἐπίσης ἀξίαν διὰ τὴν ἀρχαίαν φυσικὴν ἱστορίαν ἔχουσι τὰ πολυάριθμα νεοελληνικὰ καὶ ἀλβανικὰ κοινὰ ὀνόματα τῶν ζῴων καὶ τῶν φυτῶν, ἅτινα συνέλεγεν ὁ Ῥέϊνχολδ[1]).

Ἐπίσης σπουδαίας συμβολὰς παρέσχεν ὁ Ῥέϊνχολδ καὶ εἰς τὸ α'. τεῦχος τῶν Griechische Jahrszeiten τοῦ August Mommsen (1873) «Περὶ τῶν Ἑλληνικῶν παροιμιῶν».

Ἀνέφερον ἀνωτέρω ὅτι ὁ Ῥέϊνχολδ ἦτο βαθὺς ἑλληνιστής, ἔγραφε δὲ καὶ μετὰ τῆς μεγαλειτέρας εὐκολίας τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικήν. Ἀφ' ἧς ὅμως εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναυτικοῦ τόσῳ ἀφιερώθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀλβανικῆς διαλέκτου, ὥστε ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀποκλειστικῶς ἐνησχολεῖτο περὶ αὐτήν. Εἶχε δὲ ἐξαίρετον εὐκαιρίαν νὰ διδαχθῇ τὴν γλῶσσαν ταύτην κατὰ τὰς ναυτικὰς αὐτοῦ περιοδείας ἐν μέσῳ τῶν ἀλβανιστὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁμιλούντων ὑδραϊκῶν καὶ σπετσιωτικῶν πληρωμάτων· τούτου δὲ ἕνεκα τοσούτῳ εἰσέδυσεν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς διαλέκτου ταύτης ὥστε ὁ Ῥέϊνχολδ ἐγνώριζεν αὐτὴν πολλῷ κάλλιον τοῦ λογίου προξένου von Hahn. Ἐν ἔτει δὲ 1855 ἐξέδοτο γραμματικὴν τῆς γλώσσης ταύτης μετὰ λεξικοῦ, φέρουσαν τὸν τίτλον «Πελασγικά»[2]). Ὁ Ῥέϊνχολδ ἐθεώρει τοὺς Ἀλβανοὺς ὡς ἀπογόνους τῶν ἀρχαίων Πελασγῶν, διὸ καὶ ἐκάλει τὴν γλῶσσαν αὐτῶν πελασγικήν. Ὅταν δὲ ἐξέμαθεν αὐτὴν ἐντελῶς, τοσοῦτον ἠγάπησεν αὐτὴν ὥστε ἠρέσκετο ἔκτοτε ὁμιλῶν ἀλβανιστί, οὐδεμιᾶς δὲ εὐκαιρίας ἠμέλει ὅπως ὁμιλήσῃ τὴν γλῶσσαν ταύτην[3]).

Οὕτως ἡ ἐνέργεια καὶ δραστηριότης τοῦ Ῥέϊνχολδ ἐξετείνετο ἐπὶ πολλῶν εἰδῶν γνώσεων καὶ μετὰ καρποφόρου ἐπιτυχίας οὐ μόνον ἐν γένει διὰ τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀγαπητὴν καὶ θετὴν αὐτοῦ πατρίδα Ἑλλάδα.

Ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα ὁ Ῥέϊνχολδ ἦτο ἀκάματος καὶ πρόθυμος εἰς πᾶσαν θυσίαν. Ἕνεκα τούτου δὲ καὶ ἐξετιμᾶτο ὑφ' ὅλων, ἰδίως δὲ ὑπὸ τῶν ναυτικῶν καὶ τοῦ λαοῦ καὶ ἠγαπᾶτο διὰ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ καὶ τὰς πρὸς τοὺς πένητας εὐεργεσίας. Ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνον φιλάνθρωπος ὁ Ῥέϊνχολδ, καθόσον ἡ ἀγάπη αὐτοῦ ἐξετείνετο καὶ μέχρι τῶν ζῴων. Παντοῦ, ἔνθα ἐτυραννοῦντο ζῷα ἀνελάμβανεν ὑπὲρ αὐτῶν ἐνδιαφέρον, ὁσάκις δὲ κατὰ τοὺς περιπάτους αὐτοῦ ἤκουεν ἐντὸς ξηρῶν δεξαμενῶν ἐρριμμένους ὑπὸ βαρβάρων καὶ ἀξέστων ἀνθρώπων κύνας ἢ γαλᾶς, ἐγκαταλελειμμένας εἰς τὴν πεῖναν καὶ τὸν θάνατον, κατέβαλλε πάντα κόπον νὰ ἐξαγάγῃ αὐτοὺς καὶ σώσῃ. Ἐκ τούτου ἡ κατοικία του ἦτο ἀληθὲς ἄσυλον διὰ τὰ ἀσθενῆ καὶ δυστυχῆ ζῷα, ἅτινα ἔτρεφε καὶ ἐθεράπευε καὶ ἅτινα πάντοτε ἐξ εὐγνωμοσύνης συνώδευον αὐτόν.

Ὁ Ῥέϊνχολδ ἦτο ἀνὴρ ἀκάμπτου τιμιότητος, καὶ ἠκολούθει τὰς αὐστηροτάτας ἠθικὰς ἀρχάς. Ἦτο πιστότατος καὶ βέβαιος φίλος καὶ κατὰ τὴν δίαιταν αὐτοῦ ἁπλοῦς καὶ ἐγκρατής, μετριόφρων δ' εἰς ἄκρον. Ἦτο ἐχθρὸς μέγιστος τῶν ἀνωφελῶν ἐπιδείξεων, λακωνικὸς καὶ ἀκριβὴς περὶ τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ καὶ τὸν γραπτὸν λόγον. Τὸ σῶμά του εἶχε συστηματικῶς ἀποσκληρύνει. Καὶ εἰς προκεχωρημένην δὲ ἡλικίαν ἐπορεύετο τὸ θέρος ἐν μέσῳ τῶν μεγίστων καυμάτων τὴν μεσημβρίαν ἐπὶ ὥρας, φέρων ἐν τῇ χειρὶ σιδηρᾶν βαρεῖαν ῥάβδον, δι' ὅλου δὲ τοῦ χειμῶνος ἐλούετο ὑπαίθριος ἐν τῇ θαλάσσῃ.

Ὅπως δὲ ἔζησεν οὕτω καὶ ἀπεχώρησε τοῦ βίου ἠρέμως τὴν πρωΐαν τῆς 19/31 Αὐγούστου ἐ. ἔτ., ἀφοῦ μετέβη ἤδη ἀφ' ἑσπέρας εἰς τὸ μακρὰν τῆς οἰκίας αὐτοῦ κείμενον νοσοκομεῖον, ὅπως ἐπιδέσῃ τινὰ βαρέως τραυματισθέντα. Ὡς ἔτος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ θεωρητέον τὸ 1810, ὡς ἐξάγεται

1) Ἐκ τῶν πολυαρίθμων κοινῶν ὀνομάτων τῶν φυτῶν, ἅτινα μοὶ ἀνεκοίνου ὁ Ῥέϊνχολδ μέρος, ἰδίως τὰ ἀλβανικά, ἐξέδωκα ἐν τῷ συγγράμματί μου «Die Nutzpflanzen Griechenlands, Athen, 1862».

2) Πελασγικά. Noctes Pelasgicae vel Symbolae ad cognoscendas dialectos Graeciae Pelasgicas collatae cura Dr. C. H. Th. Reinhold. Athenis, typis S. Garpola, 1855. Cum Supplement. B. Γ. et Δ. 1856.

3) Ἕνεκα τούτου ἐκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐν Πειραιεῖ διὰ τῆς προσωνυμίας «ὁ γιατρὸς ὁ ἀρβανίτης».

ἐκ παρατηρήσεώς τινος τοῦ ἰδίου ἐν τῇ διαθήκῃ, ἣν κατέλιπε. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ ἀείμνηστος φίλος μου Ῥέϊνχολδ, οὗτινος ἡ στέρησις καταλείπει βεβαίως κενὸν καὶ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν γνωρισάντων αὐτόν.

Θ. ΔΕ ΧΕΛΔΡΑΙΧ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 24 Αὐγούστου (5 Σεπτεμβρίου) 1880.

[Μετάφρασις Σπ. Μηλιαράκη]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2205. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 7 Σεπτεμβρίου 1880. Ἀριθ. 245 (193). Λεπτὰ **20.** Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τοῦ δήμου Καρυατῶν. — Αἱ τρεῖς ἡλικίαι ὑπὸ Λέοντος Μελᾶ. — Οἱ Σλάβοι ἐν Ἑλλάδι. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλὸ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. Ἐλίζης Σ. Σούτσου). — Θρυαλλίδες δέλται. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2206. **Gabriel H. Amical** Ἀνθοδέσμη ἀλληλογραφίας τῶν καρδιῶν ἢ κρυπτογραφικὸς τηλέγραφος ἐραστῶν μὲ ὁδηγίας πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ. Ἐκδίδοται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν **. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «Ἀθηναΐδος» (Ὁδὸς Βουλῆς, ἀριθ. 29), 1880. 16ον, σ. η' καὶ 154. Τιμᾶται φράγκων 2.

2207. Μαθήματα γεωγραφίας πρὸς χρῆσιν τῶν παίδων ὑπὸ Ἐλευθερίου Θωμᾶ. Ἀδείᾳ τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Κ. Πληθωνίδου. 1880, 12ον, σελ. 54. Τιμᾶται γρόσ. 2 ½.

Ὁ κ. Μιχαὴλ Χρυσοχόος ἀνήγγειλε τὴν ἔκδοσιν χάρτου Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας, ἐξ ὀκτὼ φύλλων ἀποτελουμένου καὶ περιλαμβάνοντος τὴν Κέρκυραν μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῆς, τὰς βορείους Σποράδας νήσους καὶ τὴν Χαλκιδικήν. Ὁ χάρτης οὗτος διεχαράχθη ὑπὸ κλίμακα 1:200,000, ὥστε θ' ἀποτελῇ παράρτημα τοῦ ὑπάρχοντος χάρτου τῆς Ἑλλάδος τοῦ γαλλικοῦ ἐπιτελείου. Ἡ ἐκτύπωσις τοῦ χάρτου, γινομένη μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς τελειότητος, ἤρξατο πρὸ πολλοῦ.

ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ ΤΟΥ 1864.

76 κλήρωσις ἐνεργηθεῖσα ἐν Βιέννῃ τῇ **1** Σεπτεμβρίου (ξ. ν.) **1880.**

Ἐξήχθησαν αἱ ἑξῆς σειραί:

79 681 776 902 996 1014 1593 2344 2505 2569 2668 3252 3587 3691

Σειρὰ	Ἀρ.	Φ. Χ.	Σειρὰ	Ἀρ.	Φ. Χ.	Σειρὰ	Ἀρ.	Φ. Χ.
79	18	500	996	10	200000	2668	75	400
	20	1000	1014	7	400		84	500
	39	2000		34	500	3252	10	400
	76	1000	1593	2	400		29	500
681	3	500		77	2000		49	500
	32	20000		81	500		54	2000
	33	400	2344	1	10000		66	400
	57	400		56	400		73	400
	60	400		78	5000	3587	24	500
776	8	500		92	500		31	400
	12	500	2505	48	400		38	500
	15	1000		62	400		64	400
	44	1000	2569	33	1000	3691	28	400
902	4	400		66	15000		51	400
	19	400		74	500		63	500
	63	5000	2668	15	500		100	400
	76	1000		17	400			

Πᾶσαι αἱ λοιπαὶ (1350) ὁμολογίαι τῶν ἀνωτέρω σειρῶν ἐκληρώθησαν πρὸς 200 φ. χ. Ἡ πληρωμὴ τῶν κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν γίνεται τῇ 1 Δεκεμβρίου 1880, ὅτε ἐνεργηθήσεται καὶ ἡ 77 κλήρωσις.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[4 Σεπτεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Κατὰ τὰς νεωτέρας πληροφορίας αἱ ΑΑ. ΜΜ. ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἀφικνοῦνται εἰς Ἀθήνας τὴν 22 ἀρξαμένου μηνός. Ἤδη αἱ ΑΑ. ΜΜ. διατρίβουσιν ἐν Βερολίνῳ.— Διὰ Β. διατάγματος διετάχθη ὁ σχηματισμὸς τριῶν ταγμάτων πεζικοῦ, φερόντων ἀριθμοὺς 13, 14 καὶ 18. — Ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν ἀγγέλλεται ἡ πρόθυμος προσέλευσις τῶν στρατευσίμων πρὸς κατάταξιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μέχρι σήμερον συγκροτούντων τὸν στρατὸν ὑπερβαίνει τὰς 30,000. Ἐπειδὴ δὲ ἤδη αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι βαίνουσιν εἰς τὸ τέρμα αὐτῶν καὶ ἡ πεντηκονταήμερος προθεσμία λήγει, αἱ προσελεύσεις εἰσὶ πυκνότεραι, ὥστε πιστεύεται ὅτι περὶ τὸ τέλος τοῦ ἤδη ἀρξαμένου μηνὸς θὰ εἶνε πλήρης καὶ συμπεπληρωμένος ὁ ἀριθμὸς τῶν 45,000 στρατιωτῶν. Ὁ στρατὸς οὗτος ἔσεται ἐφωδιασμένος δι' ὅλων τῶν ἀναγκαίων καὶ κατηρτισμένος ὅσον ἔνεστι τελείως. — Προχθὲς κατέπλευσε πάλιν εἰς Πειραιᾶ τὸ αὐστριακὸν ἀτμόπλοιον «Κάστωρ», κομίζον 280 ἵππους διὰ τὸ πυροβολικόν. Οἱ ἵπποι ἦσαν ἐξαίρετοι καθ' ὅλα. — Αἱ ποτὲ οἰκίαι τοῦ Γαρδικιώτου Γρίβα καὶ ἅπας ὁ πέριξ χῶρος ἀγοράζονται παρὰ τοῦ συντάγματος τοῦ πυροβολικοῦ, ἵνα ἐν αὐταῖς ἀνεγερθῇ στρατὼν πυροβολικοῦ καὶ πολύγωνον τοῦ πυροβολικοῦ, ὅπερ ἐκταθήσεται μέχρι τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Ὑμηττοῦ. Ἤδη ἤρξατο ἡ κατασκευὴ σταύλων διὰ 500 ἵππους. — Ἐξεδόθη Βασ. διάταγμα, δι' οὗ κανονίζονται τὰ τῆς ἐν Πειραιεῖ σχολῆς τῶν ναυκλάστρων. — Κατὰ τὴν «Πρωΐαν» ἡ ἑταιρία Γιαλούση καὶ Σα ὑπέβαλεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν σύμβασιν περὶ ἀποκλειστικῆς ἀτμοπλοϊκῆς συγκοινωνίας τοῦ Κράτους ἀντὶ 42,000 δραχμῶν κατὰ μῆνα. — Ἀφίκοντο ἐξ Ἰταλίας 200 περίπου ἐργάται Ἰταλοί, μεταβάντες ἀμέσως εἰς Λαύριον, ὅπως ἐργασθῶσιν ἐν τοῖς αὐτόθι μεταλλείοις, ἔχουσιν ἀνάγκην ἐργατῶν. — Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ Σταδίου συναντηθέντες ὁ ἰατρὸς κ. Σακελλαρόπουλος καὶ ὁ ὑπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ κ. Παναγιωτόπουλος, ἕνεκα προηγουμένης μεταξὺ αὐτῶν διενέξεως ἐπετέθησαν ἀμέσως κατ' ἀλλήλων, ὁ μὲν διὰ τοῦ ξίφους, ὁ δὲ διὰ ῥεβόλβερ. Ἐπὶ πολλὴν ὥραν διήρκεσεν ἀγρία πάλη μεταξὺ αὐτῶν, μέχρις οὗ ὁ ἕτερος, ὁ ὑπολοχαγὸς Παναγιωτόπουλος, ἐτραυματίσθη ἀρκετὰ βαρέως ὑπὸ τεσσάρων βολῶν, ἐπὶ τοῦ μετώπου, κατὰ τὴν κοιλίαν, τὸ στῆθος καὶ τὸν τράχηλον. Τότε δὲ μόνον ἐπελθοῦσα ἡ δημοσία δύναμις ἀπήγαγεν ἀμφοτέρους, τὸν μὲν ἀξιωματικὸν εἰς παρακείμενον φαρμακεῖον πρὸς ἐπίδεσιν τῶν πληγῶν του, τὸν δὲ ἕτερον εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἀστυνομίας. — Ἡ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ζημία τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς ἑταιρίας Φραισινὲ «Εὐρώπη» ὑπολογίζεται περίπου εἰς 300,000 φράγκων. Τὸ ἀτμόπλοιον τοῦτο ἀφίκετο ἤδη εἰς Πειραιᾶ, κομίσαν τοὺς ἐπιβάτας καὶ τὰ σωθέντα ἐμπορεύματα. — Κατὰ τὴν «Δυτικὴν Ἑλλάδα» Μεσολογγίου αἱ λιποταξίαι Τούρκων στρατιωτῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν χώραν, κατὰ τὰ δυτικὰ σύνορα τοῦ Κράτους, ἐξακολουθοῦσιν. Εἷς λοχαγὸς, φαρμακοποιὸς τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, καὶ πολλοὶ στρατιῶται, πρὸ πάντων Ἀνατολῖται, ἐλιποτάκτησαν καὶ ἐσχάτως. Οἱ στρατιῶται ἐπιζητοῦσι κυρίως τὴν κατάταξιν αὐτῶν ἐν τῷ ἑλληνικῷ στρατῷ. — Ἕνεκα ἐπισυμβάντος σεισμοῦ πολλαὶ οἰκίαι ἐῤῥάγησαν εἰς τὸν δῆμον Λευκασίων τῶν Καλαβρύτων, λίθοι δὲ μεγάλου μεγέθους ἐκ τῶν ὀρέων ἀπεκόπησαν· τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης Φενεαιοῦ καθ' ἑκάστην ἐλαττοῦται, ὁ ποταμὸς «Λάδων» ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἐστείρευσε καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἰχθῦς ἔμειναν εἰς τὴν ξηράν, ἤρξατο δὲ κατ' ὀλίγον ἀναλαμβάνων τὴν ῥοήν του, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ εἶνε εἰσέτι τεθολωμένον· ὁ δὲ τοῦ αὐτοῦ δήμου ποταμὸς, ὁ μεταξὺ Στρεζόβης καὶ Κοκόβης, ἐντελῶς ἀπεξηράνθη. — Κατὰ τὰς ἐφημερίδας τῆς Σύρου ἡ διεύθυνσις τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Λόϋδ ἀναστέλλει τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς περὶ μεταθέσεως τῆς ἐν Σύρῳ ὑποδιευθύνσεως εἰς Πειραιᾶ, κανονίζει δὲ γραμμὴν μεταξὺ Κερκύρας καὶ Πειραιῶς ἀπ' εὐθείας, ὅπως ἡ ἐξωτερικὴ ἀλληλογραφία καὶ οἱ ἐπιβάται ἐκ Τεργέστης φθάνωσι ταχύτερον ἐνταῦθα. — Κεραυνὸς πεσὼν ἐν Σπέτζαις ἐφόνευσε μίαν γυναῖκα, ἐπλήγωσε δύο ἄλλας καὶ ἕνα ἄνδρα ἐλαφρῶς. — Εἷς ἐκ τῶν ἐν Σύρῳ μεγάλων ἀρτοποιείων ἀνετέθη διὰ δημοπρασίας ἡ προμήθεια 4,000 στατήρων διπυρίτου διὰ τὸν στρατόν. Ἐξ αὐτοῦ ἐκομίσθησαν ἤδη εἰς Πειραιᾶ 100 σάκκοι, εἰς παραλαβὴν τοῦ Φρουραρχείου Ἀθηνῶν.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

5 Σεπτεμβρίου 1880 **ΑΘΗΝΩΝ** 5 Σεπτεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	πληρ. ἐν Ἑλ- —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 284
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ- —	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 299
26 » »	ξωτερικῷ. —	52,000	60,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 412
4 » »	πληρ. ἐν —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 283
6 » δραχ. (μετ' ἀμ.)	Ἑλλάδι μό- —	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 107
10 » φράγ. . . .	νον. —	29,772	29,208	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 204
60 » »	—	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 417 1/4

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος . . .	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,505
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	181 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . . .	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 4.75	100	φ. 117 1/2
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ὁ «Φοίνιξ» . .	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα». .	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών» . . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Εταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 109 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.60-75.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 113-114

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.70
Λίρα Στερλίνα	,,	28.40
Λίρα Ὀθωμανικὴ	,,	25.70
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
Ἀργυροῦν 5φραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 63.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (3 Σεπτεμβρίου) Ἐμ. 28.40-28.60
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (2 ») ,, 28.70-28.90

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (10 Σεπτεμβρίου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	29 7/8
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0.	,,	250
,, ,, ,, 9 0]0.	,,	260
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. . .	,,	105
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	110 1/2-110 3/4
Παρισίων 3 ,, ...	φρ	22 85 - 22.95
Λίρα Ἀγγλικὴ	γρ.	110 1/2
Εἰκοσάφραγκον	,,	88

ΒΙΕΝΝΗΣ 9 Σεπτεμβρίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.05
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.55
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.38
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 10 Σεπτεμβρ.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.55
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.41
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (10 Σεπτεμβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1]2) φρ. 25.32 1/2-25.37 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,487. 4 1/2-5 1/2 ὑπερτίμ. 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτίμ. 115-120. 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδὰμ 3 0]0. Βιέννης 4 0|0. Βερολίνου 5 1/2. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1]2. Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 60]0. Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Α. Ρ. Ρ. Βερολῖνον. Ἐλάβομεν καὶ τὸ τέλος καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — Καν Π. Ξ. Βιέννην. Ἀπὸ τῆς παρελθούσης τρίτης τὸ φύλλον ἀποστέλλεται εἰς Βουκουρέστιον. — ** Τί τὰ θέλετε; Καὶ ὁ Θεὸς ὁ ἴδιος εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναγγέλλεται. Ὑπάρχουσι κώδωνες καὶ δι' αὐτόν. — κ. Δ. Ν. Κ. Βραΐλαν. Ὁ κ. Ι. Ν. Μ. ἐπλήρωσεν ἡμῖν φρ. 21. 40. — κ. Κ. Α. Α. Ζάκυνθον. Ἐστάλησαν τῇ 29. — Μιᾷ κυρίᾳ. Μετ' οὐ πολὺ δημοσιεύεται τὸ νεώτατον ἔργον του (τοῦ Ἀλεξάνδρου Δυμᾶ, υἱοῦ), φέρον τὸν τίτλον: Les Femmes qui tuent et les Femmes qui votent. Εἰς τοῦτο δὲ ἐνεπνεύσθη ὁ συγγραφεὺς τῆς πολυκρότου μελέτης Tue-la! ἐκ τῶν τελευταίων συζητήσεων τῶν δικῶν τῆς Μαρίας Βριὲρ καὶ τῆς Κας Tilly. — κ. Ν. Π. Κωνσταντινούπολιν. Τὸ δάνειον τοῦτο ἔχει 181,791 ὁμολογίας, ὧν ἡ ἔκδοσις ὡρίσθη εἰς φρ. 362. 50. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἰσέπραξε φρ. 330, τῶν λοιπῶν 32. 50 ἀνηκόντων εἰς τὴν Γαλλο-Αἰγυπτιακὴν Τράπεζαν, τὴν ἀναλαβοῦσαν νὰ καλύψῃ τὸ δάνειον· 181,791×330 φέρουν περίπου τὸ ποσὸν τῶν φρ. 60,000,000. Δι' ἑκάστην κληρουμένην ὁμολογίαν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θὰ πληρώσῃ φρ. 400, ἤτοι θὰ πληρώσῃ ἐπὶ πλέον 70 φράγ. δι' ἑκάστην ὁμολογίαν. 181,791×70 εἶνε περίπου ἡ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ πραγματικοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον εἰσέπραξεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, καὶ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ πληρώσῃ (72,716,400). Τὸ ἐν ἔτει 1867 συνομολογηθὲν δάνειον τῶν 28,000,000 περιελάμβανε 100,000 ὁμολογίας, φερούσας τοὺς ἀριθμοὺς 1-100,000. Ἐκ τούτων ἐνεγράφησαν μόνον 59,799 ὁμολογίαι, ἡ δὲ Κυβέρνησις πρὸς ὁλοσχερῆ τοῦ δανείου πραγματοποίησιν ἠναγκάσθη ν' ἀναβιβάσῃ τὸν ἀρχικῶς ὁρισθέντα τόκον ἀπὸ 8 εἰς 9 % ἐπὶ τῶν ὑπολειπομένων ὁμολογιῶν, τῶν φερουσῶν τοὺς ἀρ. 59,800-100,000. — κκ. Ι. Τ. Ἀλέπ, Ι. Μ. Βερολῖνον, Ν. Α. Π. Σηλυβρίαν, Ε. Θ. Κωνσταντινούπολιν, Ω. Κέρκυραν, Ε. Ν. Ξ. Πειραιᾶ, Π. Β. Ληξούριον, Γ. Δ. Κ. Ὕδραν, Η. Γ. Κ. Τρίπολιν καὶ Κυρίας Ε. Α. Β. Λευκάδα, Ε. Δ. Α. Αἴγιναν, Α. Δ. Β. Σύρον, Ε. Ι. Γ. Κέρκυραν. Ἐλήφθησαν. — κ. Ι. Μ. Σύρον. Τὸ ἑβδομαδιαῖον φύλλον ἀπεστάλη τῇ Κᾳ Κ. Ν. Σ. εἰς Μύκονον, τὰ προηγούμενα θ' ἀποσταλῶσιν ὑμῖν διὰ τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας. — κ. Σ. Ι. Bourgas. Ἡ συνδρομὴ ἐπληρώθη παρὰ τοῦ ἐν Πειραιεῖ κ. Γ. Π. — κκ. Λ. Μ. Ἀλεξάνδρειαν καὶ Ἀδελφοὺς Ν. Μανσούραν. Ἅπαντες οἱ ζητηθέντες τόμοι παρεδόθησαν εἰς τὸν πληρώσαντα τὴν συνδρομὴν ὑμῶν. — Συνδρομητῇ. Σύρον. Τὸ πρῶτον μυθιστόρημα τοῦ Paul de Kock εἶνε «Τὸ τέκνον τῆς γυναικός μου». Συνέγραψε δὲ τὸ μυθιστόρημα τοῦτο ἐν ἡλικίᾳ 15 ἐτῶν, ὅτε εἰργάζετο ἐν τῷ τραπεζιτικῷ καταστήματι τῶν κκ. Scherer et Finguerlin. Ὁ τίτλος δὲ μόνος τοῦ μυθιστορήματος τούτου ἐξηγρίωσε τόσον τοὺς προϊσταμένους του, ὥστε ἀμέσως τῷ εἶπον νὰ ὑπάγῃ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς ἄλλο κατάστημα. Ἔργα τινὰ τοῦ συγγραφέως τούτου παρέχουσιν ἀληθὲς ἐνδιαφέρον· Ἀνδρέας ὁ Σαβαυδὸς λ. χ. ἡ Γεωργίσκη καὶ τὸ Ἄνευ λαιμοδέτου. Ἐν τούτοις δὲν εὑρίσκει τις οὔτε ὑπόγεια, οὔτε τάφους, οὔτε πτώματα, οὐδὲν τῶν παραδόξων ἐκείνων συμβαμάτων, τῶν ἀτελευτήτων ἐκείνων τρομερῶν πραγμάτων, εἰς ὅσα ἀγαπᾷ νὰ ἐνδιατρίβῃ ἡ νεωτέρα μυθιστοριογραφία. Θὰ εὕρῃ τις ὅμως ἐν αὐτοῖς τὴν λέξιν, ἥτις ἐξέρχεται ἀμέσως ἐκ τῆς καρδίας, δυστυχίαν τινά, ἥτις ἐλήφθη ἐκ τῶν ἁπλουστέρων περιπετειῶν τοῦ βίου, καὶ ἣν ἀφηγεῖται ὁ συγγραφεὺς μετὰ συγκινήσεως. Τὸ ἀληθῶς τρωτὸν μέρος τοῦ Paul de Kock εἶνε τὸ ὕφος.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1223.

Τρεῖς φίλοι παίζουσι πρὸς διασκέδασιν χαρτία.
Ὁ πρῶτος αὐτῶν ἔχει ἐν τῷ θυλακίῳ του 9 φράγκα.
Ὁ δεύτερος ἔχει ὅσα ὁ πρῶτος καὶ τὰ ἡμίση ὅσων ἔχει ὁ τρίτος.
Ὁ τρίτος ἔχει ὅσα καὶ οἱ δύο ἄλλοι ὁμοῦ.
Πόσα ἔχει ὁ δεύτερος, πόσα ὁ τρίτος, καὶ πόσα καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ;

Ἐν Πειραιεῖ, 27 Αὐγούστου 1880. X**

1224.

		17		
24				15
		3		

Θέσον εἰς τὰ κενὰ τετραγωνίδια τοὺς ὑπολειπομένους ἀπὸ τοῦ 1-25 ἀριθμοὺς οὕτως, ὥστε ἐὰν ἀθροίσῃ τις αὐτοὺς καθέτως, ὁριζοντείως καὶ διαγωνίως, τὸ ἄθροισμα τῶν διαφόρων προσθέσεων νὰ εἶνε τὸ αὐτό.

1225.

Τὴν ῥίνα σου μὲ ὥρισεν ἡ φύσις νὰ ἡδύνω·
Ἀλλ' ἂν τυχὸν θελήσῃς
Ἓν γράμμα ἐκ τῶν ὅλων μου νὰ ἀντικαταστήσῃς,
Τότε διὰ τὴν γεῦσίν σου κατάλληλον θὰ γείνω.

1226.

Ἐλευθέρως εἰσχωρῶ
εἰς παλάτια, οἰκίας, ἀχυρῶνας, φυλακάς·
ἀψηφῶ τὰς διατάξεις τὰς ἀπαγορευτικάς,
οὔτ' ἀδείας χαρτερῶ.
Παρευρίσκομαι παντοῦ,
ὅσον τις κι' ἂν εἶνε μόνος, ἐγὼ εἶμαι μετ' αὐτοῦ.
Ἂν εἰς δύο μὲ χωρίσῃς,
τὸ ἓν ἥμισύ μου, φίλε, συμβουλεύω νὰ μυρίσῃς.

1227.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δοθήσεται ἀμοιβή τις]

Σχημάτισον κυβόλεξον, ἐν ᾧ ν' ἀναγινώσκηται ἡ λέξις Ἄρης.

1228.

Je me vois le dernier, quand on me met à bout,
Par moi tout commence, par moi finit tout.

1229.

J'ai quatre pieds en tout: je règne sur la terre,
Le caprice toujours sert de règle à mes lois;
Je fais, défais, refais: à moi tout on tolère,
L'humaine vanité me donne tous les droits.
— Le fait est surprenant, vous ne le croirez guère,
Mais il n'est pas moins vrai pourtant que chaque fois
Qu'on me coupe le chef, des héros, noble et fière,
Bien que la tête en moins, je chante les exploits.

1230.

Mots carrés.

L'un refuse, l'autre accorde
Et le troisième déborde.

ΛΥΣΕΙΣ

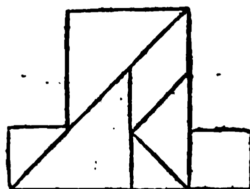
1216.

Ὁ πρῶτος μεταχειρισθεὶς τὴν παροιμιώδη φράσιν Qui casse les verres les paie (ὅποιος σπάνει τὰ ὑαλιὰ τὰ πληρώνει) εἶνε ἐργάτης τις, μέλος τῆς τῶν ἐν Παρισίοις ὑελοπωλῶν ἑταιρίας, τῆς συστηθείσης ἐν ἔτει 1475 δόγματι βασιλικῷ Λουδοβίκου τοῦ ΙΑ'. Τὸ ἀνέκδοτον εἶνε λίαν περίεργον καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς: Πρὸς ὑελοπώλην προσέκρουσε διαβάτης τις. Ὁ ὑελοπώλης ἔμελλε νὰ περάσῃ ὑάλους εἰς τὰ παράθυρα τοῦ κάτω πατώματος τοῦ μεγάρου πλουσίου τινὸς παντοπώλου, ὀνόματι Λαυρεντίου Ἐρβελό. Τὸ κοφίνιον τοῦ ὑελοπώλου ἀνετράπη, καὶ πολλαὶ ὕελοι ἐθραύσθησαν. « Νὰ πᾷς 'ς τ' ἀνάθεμα! ἀνέκραξεν ὁ ὑελοπώλης πρὸς τὸν διαβάτην· θὰ γείνῃς αἰτία νὰ μείνῃ ἄφρακτον τὸ οἴκημα, ὅπου θὰ ἔλθῃ νὰ καταλύσῃ αὔριον ὁ βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας. Τὰ παράθυρα θὰ μείνουν χωρὶς τζάμια».
Ὁ διαβάτης, ἐμβρόντητος ὅλος, προητοιμάζετο νὰ φύγῃ, ὅτε ὁ ὑελοπώλης, συλλαμβάνων αὐτὸν ἐκ τοῦ τραχήλου, «Στάσου, παλληκάρι μου, τῷ λέγει, μὴ φεύγῃς τόσον 'γρήγωρα, πρὶν ἀκόμη ξεκαθαρίσωμεν τὸν λογαριασμόν μας. Ὅποιος σπάνει τὰ γυαλιὰ τὰ πληρώνει».—«Καὶ πόσα;»— «15 σόλδια τὸ κομμάτι, καὶ εἶνε τέσσαρα». Ὁ διαβάτης ἐπλήρωσε τὰ χρήματα καὶ ἀπεχώρησεν.
Ἡ φράσις ἔγεινε κοινή. Οἱ κάπηλοι τὴν ἀπεστήθισαν, καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰ καπηλεῖα γίνεται θραῦσις μεγάλη ὑέλων, ἀνήρτησαν εἰς τὰς θύρας τῶν καπηλείων τὴν ἑξῆς ἐπιγραφήν, χάριν τῶν μεθύσων: « Ὅποιος σπάνει τὰ ὑαλιὰ τὰ πληρώνει».
Ἡ ἑταιρία τῶν Παρισίων ὥρισεν ἔκτοτε εἰς 40 σόλδια τὴν τιμὴν πάσης ὑέλου θραυομένης ἐκ τῆς ἐμπροσθίας ὄψεως παντὸς ἐργαστηρίου, οἱονδήποτε μέγεθος καὶ ἂν εἶχεν, ἐὰν ἡ θραῦσις ἐγίνετο κατὰ τύχην. Ἡ δὲ τιμὴ αὕτη διέμεινεν ἐπὶ μακρότατον χρόνον ἰσχύουσα. Τὴν σήμερον, ὅτε τὰ παρισινὰ ἐργαστήρια κοσμοῦνται μὲ κάτοπτρα πολύτιμα, ἡ τιμὴ αὕτη βέβαια δὲν ἔχει τὸν τόπον της.
Ἐν ἔτει 1475 Ἀλφόνσος ὁ Ε' βασιλεὺς τῆς Πορτογαλλίας ἦλθεν εἰς Παρισίους ὅπως ἐπικαλεσθῇ βοήθειαν κατὰ Φερδινάνδου, υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας, ὅστις εἶχεν ἁρπάσει παρ' αὐτοῦ τὴν Καστιλίαν. Λουδοβίκος ὁ ΙΑ' διέταξε ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὸν ξένον του καθ' ἅπαν αὐτοῦ τὸ βασίλειον αἱ μεγαλήτεραι τιμαί. Καθὼς ἔφθασεν εἰς Παρισίους ὁ βασιλεὺς ἐπρομήθευσεν εἰς αὐτὸν πᾶσαν δυνατὴν διασκέδασιν, καὶ στοχαζόμενος ὅτι ἡ ἐν Βαστίλλῃ διατριβή, ὅπου διέμενεν ὁ βασιλεύς, δὲν θὰ εἶχέ τι τὸ εὐχάριστον διὰ τὸν Πορτογάλλον μονάρχην, προπαρεσκεύασε τὸ κατάλυμά του ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ παντοπώλου Λαυρεντίου Ἐρβελό.

1217.

Καθ' ἐμπόδιο γιὰ καλό.

1218.

1219.

Ἀπὸ τῆς μεσημβρίας τῆς Δευτέρας μέχρι μεσημβρίας τῆς Πέμπτης παρέρχονται τρὶς 24 ἤτοι 72 ὧραι κατὰ τὸ ὑστεροῦν ὡρολόγιον. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ὑστερεῖ μίαν ὥραν καθ' ἑκάστην, τὸ ἡμερονύκτιον κατ' αὐτὸ θὰ ἔχῃ μόνον 23 ὥρας. Ὅθεν, ἐὰν 23 ὧραι τοῦ ὡρολογίου ἰσοδυναμοῦσι πρὸς 24 πραγματικὰς ὥρας, ἡ μία ὥρα αὐτοῦ ἰσοδυναμεῖ πρὸς $^{24}/_{23}$, αἱ δὲ 72 ὧραι τοῦ αὐτοῦ ὡρολογίου ἰσοδυναμοῦσι πρὸς $^{24}\times{}^{72}/_{23}$, ἤτοι πρὸς 75 ὥρας, 7' καὶ 49''. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἀφαιροῦντες 72 ὥρας, εὑρίσκομεν ὅτι, καθ' ἣν στιγμὴν τὴν Πέμπτην τὸ ὑστεροῦν ὡρολόγιον θὰ δεικνύῃ μεσημβρίαν, ἡ ὥρα πράγματι θὰ εἶνε 3 ὥρ., 7' καὶ 49'' μετὰ μεσημβρίαν.

1220.

Σιωπή.

1221.

Chèvre-feuille.

1222.

T	A	P	I	S
A	T	O	M	E
P	O	T	I	N
I	M	I	T	A
S	E	N	A	T

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 194. — 14 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὁ ἐν Πλοεστίῳ τῆς Ῥουμανίας κ. Νικ. Φ. Παΐκος ἔπεμψεν εἰς τὸν πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Σύλλογον 2,570 περίπου δραχμάς, ἵνα, διὰ τόκοι αὐτῶν χορηγῶνται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου εἰς τὰ ἐν Σιατίστῃ, πατρίδι τοῦ δωρητοῦ, ἑλληνικὰ σχολεῖα.

Ὁμογενὴς κυρία ἐκ Κυδωνιῶν ἀπέστειλεν ἀνωνύμως εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἀνέγερσιν φυλακῶν λίρας ὀθωμανικὰς δεκατρεῖς.

Ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ἔργου τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ δήμου Ἀκραιφνίου τῶν Θηβῶν ἐψηφίσατο δραχμὰς 100 ἐτησίως.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2208. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε', Τόμος Ι', 14 Σεπτεμβρίου 1880. Ἀριθ. 246 (194). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας» ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Δ. Καλλέργη. Ψήφισμα τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τοῦ 1844 περὶ αὐτοῦ. Ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἀνακήρυξις τοῦ συντάγματος κατὰ τὴν 3 Σεπτεμβρίου 1843. — Αἱ τρεῖς ἡλικίαι ὑπὸ Λέοντος Μελᾶ. — Ἄνευ οἰκογενείας (Μυθιστορία Ε. Μαλὼ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Ἀλεξ. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Δουλκίνιον ὑπὸ Α. Μηλιαράκη. — Ἀλέξανδρος Πούσκιν. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2209. Ἡ τορπίλλη ὡς ὅπλον ἀμύνης καὶ ἐπιθέσεως διὰ τὴν κατὰ θάλασσαν παρασκευὴν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Γ. Μπαμμπούλη, βουλευτοῦ Σύρου, πρώην ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν. Ἐν Ἑρμουπόλει, τύποις «Πατρίδος», 1880, 8ον, σελ. 30.

Ἡ πρυτανεία τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, συνεπείᾳ αἰτήσεως τῶν ἐν Τεργέστῃ ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδίμου Δ. Δ. Οἰκονόμου, κατὰ τίνα τρόπον ἠδύνατο ἐπωφελέστερον νὰ διατεθῇ τὸ εἰσόδημα 30,000 φιορινίων, ὡρισμένον ὑπὸ τοῦ διαθέτου εἰς ἐθνωφελῆ διαγωνίσματα, μετὰ σύσκεψιν καὶ γνωμοδότησιν τῆς συγκλήτου προεκήρυξε τὸ ἑξῆς διαγώνισμα·

Α'. Τίθεται διαγώνισμα ἐπὶ συγγραφῇ πραγματικῆς φυσικῆς, ἥτις νὰ πραγματεύηται τὰ κεφαλαιωδέστερα τῆς ἐπιστήμης ταύτης, καὶ τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ κατανοῶνται ὑπὸ πάντων, καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν μαθητῶν τῶν κατωτέρων σχολείων, ἵνα διαδίδωνται δι' αὐτῆς εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ἐκ τῆς ἐπιστήμης ταύτης γνώσεις ὠφέλιμοι καὶ πρακτικαί.

Β'. Ἡ συγγραφὴ νὰ ᾖ εὔληπτος οὐ μόνον διὰ γλώσσης εὐκόλου καὶ ἀπερίττου, ἀλλὰ καὶ διὰ σχημάτων ἐν τῷ κειμένῳ παρεντεταγμένων, ἔχοντος τοῦ συγγραφέως ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ ἀναγνῶσται αὐτοῦ εἶσιν ἄμοιροι ἑτέρων βοηθητικῶν γνώσεων.

Γ'. Γέρας τῷ νικήσαντι, κατὰ κρίσιν ὁρισθησομένων ὑπὸ τῆς πρυτανείας καὶ τῆς συγκλήτου ἁρμοδίων ἀγωνοδικῶν, ἔσται τὸ ποσὸν 1,500 φράγκων, ἐξ ὧν γενήσονται καὶ αἱ τῆς τυπώσεως δαπάναι.

Δ'. Ἡ ὅλη συγγραφὴ θέλει ἀποτελεῖσθαι ἐκ 10 περίπου τυπογραφικῶν φύλλων.

Ε'. Αἱ ὑποβληθησόμεναι εἰς διαγωνισμὸν συγγραφαὶ ἐπιγεγραμμέναι διὰ ῥητοῦ τινος καὶ γεγραμμέναι εὐανάγνωστως παραδοθήσονται εἰς τὴν πρυτανείαν τὸ βραδύτερον τὴν 15 Μαρτίου 1881. Ὁ κριθησόμενος νικητὴς θέλει ἀνακηρυχθῆ τῇ 15 Μαΐου 1881.

— Ὁ ἐν Ληξουρίῳ σχολάρχης κ. Π. Βεργωτῆς ἀναγγέλλει ὅτι, ἀνευρὼν πρό τινος εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ αὐτόθι κ. Χαραλ. Γεννατᾶ Τσιμαράτου παλαιὸν πολύτιμον χειρόγραφον δύο καὶ ἐπέκεινα αἰώνων, γραφὲν κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Βεργωτῆ πρὸ τοῦ 1669, ἐποχῆς τῆς ἁλώσεως τῆς Κρήτης ὑπὸ τῶν Τούρκων, προτίθεται νὰ δημοσιεύσῃ τὸ ἓν μέρος αὐτοῦ. «Τὸ χειρόγραφον, λέγει ὁ Ἀγγελιοφόρος, σύγκειται ἐκ σελ. 230 καὶ εἶναι γραμμένον εἰς τὴν τότε δημοτικὴν νησιωτικὴν γλῶσσαν. Περιέχει δύο κωμῳδίας ἐμμέτρους εἰς δεκαπεντασυλλάβους στίχους. Ἡ μία ἐπιγράφεται Κωμῳδία καστορᾶλ (ποιμενική), ἡ δὲ Κωμέδια ῥεδικολάζα (κωμική). Καὶ αἱ δύο ἐρωτικὴν ἔχουν ὑπόθεσιν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ ποιητὴς αὐτῶν εἶναι Κεφαλλὴν, ἐὰν δὲν ἦτο Κρὴς, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ προλόγου «Πρόλογος καμωμένος εἰς ἔπαινον τῆς περιφήμου Νήσου Καφαλονίας Πατρίδας μας καὶ τῶν Ἀρετῶν αὐτῆς, καὶ τῆς τῶν Ἐνετῶν Ἀριστοκρατίας». Εἶναι δὲ ἄξιον πολλοῦ λόγου καὶ διὰ τὰς ποιητικὰς χάριτας, τῶν ὁποίων δὲν στερεῖται, καὶ διότι εἶναι πιστὴ καὶ ἀφελὴς εἰκὼν τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, τοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ τοῦ ὁμιλεῖν τῶν πατέρων μας.

Τοιοῦτον ἀφοῦ εἶναι τὸ εὕρημα τοῦτο, σπεύδω νὰ δημοσιεύσω ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ ἓν μέρος αὐτοῦ, ἤτοι τὴν Κομέδια ῥεδικολάζα, ὡς ἔχει, μὲ πρόλογον περὶ τῆς γλώσσης καὶ τῶν συνθεμάτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μὲ ἐξηγητικὰς, γλωσσικὰς καὶ κριτικὰς σημειώσεις, καὶ μὲ ἀλφαβητικὸν πίνακα τῶν εἰς αὐτὴν ἀπαντωμένων μὴ συνήθων λέξεων».

— Ὁ φοιτητὴς τῆς θεολογίας κ. Π. Ῥάπτης ἀγγέλλει ὅτι, ἀνευρὼν κατὰ τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει διατριβήν του ἔργα ἀνέκδοτα τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Φωτίου, ἐν οἷς τὰ πρακτικὰ τῆς α' καὶ β' ἐν Κωνσταντινουπόλει συνόδου, προτίθεται νὰ ἐκδώσῃ αὐτὰ εἰς φῶς, ἀναλαβόντος τὴν πρὸς τοῦτο δαπάνην τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀθανασίου Ἰβηρίτου.

— Ὁ Γάλλος ἀρχαιολόγος κ. Ἑϋζεν δημοσιεύει προσεχῶς τὰ ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου κείμενα Ταναγρικὰ εἰδώλια ἐξ ὀπτῆς γῆς.

— Ὁ κ. Νιστσουκίτη, καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς ῥωσικῆς πόλεως Ἀνάπαν, μετέφρασε κατὰ λέξιν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ἐν ἑξαμέτροις στίχοις τὸ ἀρχαῖον ἱστορικὸν ῥωσικὸν ἔπος, τὸ διηγούμενον τὴν ἐκστρατείαν τοῦ βασιλέως τῆς Ῥωσίας Ἴγωρος ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἱστορία τῆς Ἴγωρος στρατείας ἔπος, ἐν ἑξαμέτροις ἐξελληνισθεῖσα ὑπὸ Πέτρου Νιστσουκίτη». Εἰσέτι ὅμως ἡ μετάφρασις δὲν ἐξεδόθη διὰ τοῦ τύπου.

— Ἐν Ῥίγᾳ τῆς Ῥωσίας ἐδιδάχθη κατ' αὐτὰς ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου ὑπὸ μαθητῶν τοῦ αὐτόθι κλασσικοῦ γυμνασίου ἑλληνιστὶ ὁ «Οἰδίπους» τοῦ Σοφοκλέους. Σκηναὶ καὶ ἐνδυμασίαι παρηγγέλθησαν ἐπίτηδες διὰ τὴν παράστασιν ταύτην, διεκρίνοντο δὲ ἐπὶ πλούτῳ καὶ καλλονῇ. Ἡ διδασκαλία τοῦ ἀρχαίου δράματος ἐγένετο λίαν ἐπιτυχῶς, ἐφ' ᾧ οἱ θεαταὶ ἐχειροκρότησαν ἅπαντας τοὺς ὑποκριτὰς, τὸν δὲ εἰσηγητὴν τῆς παραστάσεως, καθηγητὴν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς κ. Γιανιτζεβίτζκϊ, προσκαλέσαντες ἐπὶ σκηνῆς, ἀπένειμαν αὐτῷ στέφανον.

— Ἐν Ῥωσίᾳ ὑπὸ τινων φιλολογικῶν συλλόγων ἐσχηματίσθη ἑταιρία, ἥτις προτίθεται νὰ μεταβῇ εἰς Βουλγαρίαν ὅπως ποιήσῃ ἀνασκαφὰς, καὶ ἐν γένει ἐκμάθῃ τὴν χώραν ἐπιστημόνως ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν, ἱστορικὴν, ἐθνογραφικὴν, κλιματολογικὴν κτλ. ἔποψιν. Κατὰ τὴν ἐσχάτως ἐν Πετρουπόλει διαμονὴν τοῦ ἡγεμόνος τῶν Βουλγάρων παρουσιάσθησαν αὐτῷ τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν ἐν λόγῳ ἑταιρίαν πρόσωπα, ἤτοι ὁ Π. Σεμιόνοβ, ἀντιπρόεδρος τοῦ γεωγραφικοῦ συλλόγου, ὁ καθηγητὴς Μπεκέτοβ, ἄρτι πρόεδρος τοῦ ἐν Πετρουπόλει συγκροτηθέντος συνεδρίου τῶν φυσικομαθηματικῶν, ὁ Ν. Βαΐκοβ, πρόεδρος τοῦ γεωγραφικοῦ συλλόγου καὶ ὁ γνωστὸς πανσλαυϊστὴς Μπογίσιτζ, ζητήσαντες παρὰ τοῦ ἡγεμόνος ἀρωγὴν ἐν τῇ πραγματοποιήσει τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου αὐτῶν. Ὁ ἡγεμὼν ὑπεσχέθη πᾶν μέσον νὰ καταβάλῃ ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου, προσθέσας ὅτι αὐθωρεὶ θέλει φροντίσει μετὰ τὰς πρώτας ἀνασκαφὰς νὰ ἱδρύσῃ Βουλγαρικὸν Ἐθνικὸν Μουσεῖον.

— Ἐν Καλαβρίᾳ ἀνεκαλύφθη ἄρτι τὸ ἥμισυ Εὐαγγελίου ἑλληνικοῦ γεγραμμένου δι' ἀργυρᾶς μελάνης ἐπὶ πορφυρᾶς περγαμηνῆς καὶ κοσμουμένου διὰ σειρᾶς μικρογραφιῶν, ἀπεικονιζουσῶν δεκαοκτὼ σκηνὰς ἐκ τῆς Νέας Διαθήκης, καὶ τεσσαράκοντα εἰκόνων προφητῶν. Τὸ εὑρεθὲν Εὐαγγέ-

λιον εἶνε τὸ ἀρχαιότερον τῶν μέχρι σήμερον γνωστῶν εἰκονογραφημένων Εὐαγγελίων, οἱ δ' ἀνακαλύψαντες αὐτὸ Γερμανοὶ σοφοὶ συμπεραίνουσιν ἐκ τοῦ εἴδους τῆς γραφῆς καὶ τῆς τέχνης τῶν εἰκόνων ὅτι τὸ ἱερὸν βιβλίον ἐγράφη περὶ τὰ τέλη τοῦ Ε' ἢ τὸ πολὺ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΣΤ' μ. Χρ. αἰῶνος.

— Πρὸ μικροῦ, γράφει ἡ «Θρησκευτικὴ Φωνή», ἐγένετο καὶ ἐδημοσιεύθη ἡ πρώτη ἰαπωνικὴ μετάφρασις τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐπιμελείᾳ τῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐνεργούντων διαμαρτυρομένων ἱεραποστόλων. Ἐγένετο δὲ μεγάλη πανήγυρις ἔν τινι τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Τόκιο, ὅπως ἑορτασθῇ ἀξίως τὸ μέγα τοῦτο γεγονὸς οὐ μόνον ὑπὸ θρησκευτικήν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ φιλολογικὴν ἔποψιν. Ὁ ἰαπωνικὸς λαός, ὡς γνωστόν, εἶνε ὁ μᾶλλον ἐν τῷ πολιτισμῷ προηγμένος ἐκ τῶν λαῶν τῆς Ἀσίας, ὁ μόνος ἔχων σύνταγμα, ὁ μόνος ἀναπτύξας ἐσχάτως νεωτέραν φιλολογίαν ἁμιλλωμένην ἐν πολλοῖς πρὸς τὴν εὐρωπαϊκήν. Τούτου ἕνεκα εἶνε οἱ Ἰαπωνοὶ ὁ μόνος λαὸς τῆς Ἀσίας, παρ' ᾧ ὁ χριστιανισμός, ὅστις προϋποθέτει ἀνάπτυξίν τινα καὶ πολιτισμόν, ἔρριψε καὶ θὰ ῥίψῃ βαθείας ῥίζας, ἐνῷ οἱ ἄλλοι βάρβαροι λαοὶ τῆς Ἀσίας δὲν ἐννοοῦσιν αὐτὸν καὶ προτιμῶσι παχυλωτέρας καὶ ταπεινοτέρας θρησκείας. Παρ' αὐτοῖς ἐργάζονται δραστηρίως καὶ διαμαρτυρόμενοι καὶ καθολικοὶ καὶ ὀρθόδοξοι ἱεραπόστολοι.

— Ἐν Παρισίοις ἐξεδόθη νέα ἔμμετρος μετάφρασις εἰς τὴν γαλλικὴν τοῦ «Ὕμνου εἰς τὴν ἐλευθερίαν» τοῦ Σολωμοῦ. Μεταφραστὴς εἶνε ὁ διευθύνων τὸ ἐν Πειραιεῖ γαλλικὸν ὑποπροξενεῖον κ. Γουσταῦος Λαφφαῦν.

— Δύο νέων περιοδικῶν συγγραμμάτων ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τούτων τὸ μὲν φέρει τίτλον «ὁ Αἶμος» καὶ θὰ ἐκδίδεται κατὰ μῆνα ὑπὸ τοῦ κ. Θεοφ. Παράσχου, τὸ δέ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Βυζαντινὴ Μέλισσα», κατὰ δεκαπενθήμερον ὑπὸ τοῦ κ. Χρ. Ι. Γρηγοριάδου.

— Ἀγγέλλεται ὡσαύτως ἡ προσεχὴς ἔκδοσις ἐν Λεμησσῷ τῆς Κύπρου ἑλληνικῆς ἑβδομαδιαίας ἐφημερίδος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀλήθεια» ὑπὸ τοῦ κ. Α. Κ. Παλαιολόγου.

— Ἡ διεύθυνσις τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης «Θεατρικῆς Ἐπιθεωρήσεως» ἀγγέλλει ὅτι, ἀπὸ τῆς πρώτης προσεχοῦς Ὀκτωβρίου ἡ ἐφημερὶς αὕτη θέλει συνεχίσει τὴν ἔκδοσίν της ὑπὸ τὸν τίτλον «Καλαὶ τέχναι», θὰ ἐκδίδεται δὲ κατὰ Κυριακὴν εἰς τὸ σχῆμα τῆς «Ἑστίας» ἐκ 12 σελίδων μετὰ Δελτίου.

— Ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα βιβλιοπώλου κ. Νάκη ἐξεδόθη ἀρτίως, μεταφρασθὲν ἑλληνιστί, τὸ σκανδαλῶδες ἔργον τοῦ Zola ἡ «Νανᾶ» μετὰ προλόγου.

— Ὁ ἐν Σμύρνῃ καθηγητὴς κ. Ἀντώνιος Καραγιάννης ἐξέδωκε πρό τινος τὸ Α' μέρος τῆς Κύρου Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος μετὰ ὑποσημειώσεων.

— Ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις τῶν ἑξῆς συγγραμμάτων:

α') Λεξικὸν Γαλλοελληνικὸν τῶν κυρίων ὀνομάτων, ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν, ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Γεωργίου Δαύκα (ἐν Ἀθήναις).

β') Ἱστορία τῆς κατὰ τὸ 1821 ἐπαναστάσεως τῆς Μακεδονίας (μέρος Β') ὑπὸ Ν. Γ. Φιλιππίδου, διευθυντοῦ τοῦ Γυμνασίου Καβάλλας.

γ') Μετάφρασις τοῦ συγγράμματος τοῦ Φλαμμαριὼν «Οἱ οὐρανοὶ ἢ δημώδης ἀστρονομία» ὑπὸ Γ. Ζαχαροπούλου (ἐν Σμύρνῃ).

δ') Μετάφρασις τοῦ γαλλικοῦ συγγράμματος «Τὰ ἀεροπορικὰ σφαιρώματα» ὑπὸ Γ. Δ. Ἀνόρου (ἐν Ῥουμανίᾳ).

ε') Πρακτικὴ μηχανικὴ ὑπὸ Δημητρίου Σετοβίκη (ἐν Ἀθήναις).

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[11 Σεπτεμβρίου (Τετάρτη) 1880]

Διετάχθη ἡ συμπλήρωσις τοῦ πληρώματος τῆς θαλαμηγοῦ «Ἀμφιτρίτης» καὶ πᾶσα ἄλλη ἀναγκαία ἑτοιμασία μέχρι τοῦ Σαββάτου, ὅτε πρόκειται νὰ ἀποπλεύσῃ εἰς Βενετίαν, ἵνα μεταφέρῃ τὰς ΑΑ. ΜΜ. τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν. — Πάντα σχεδὸν τὰ ὑπάρχοντα τάγματα τοῦ πεζικοῦ πλὴν τῶν ἄρτι σχηματισθέντων συνεπλήρωσαν τὴν ἐν πολέμῳ δύναμιν. Ἡ ὁλικὴ δύναμις τοῦ στρατοῦ συνεποσοῦτο ἐν ἀρχῇ τοῦ τρέχοντος μηνὸς εἰς 32,000 ἀνδρῶν. — Μετὰ μεγάλης δραστηριότητος ἐνεργεῖται ἡ γύμνασις τῶν ἐπιστράτων εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ Κράτους. — Ἐκομίσθησαν ἐκ Γαλλίας ἠλεκτρικὰ ἐργαλεῖα διὰ τὴν σχολὴν τῶν ναυκλάστρων. — Ὡς γνωστόν, γράφει ὁ «Αἰών», εἰς Κύπρον ἀπεστάλη ὁ ταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ κ. Χατζῆ Ἰωάννου, ὅπως ἀγοράσῃ ἡμιόνους, τῆς νήσου ταύτης τρεφούσης ἐκ τῶν καλλίστων. Διὰ τηλεγραφήματος ἀνηγγέλθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι οἱ ἐν Κύπρῳ Ἕλληνες, ἐπιθυμοῦντες νὰ προσφέρωσιν εἰσφοράν τινα εἰς τὴν πατρίδα ἀναλαμβάνουσιν αὐτοὶ ν' ἀγοράσωσι καὶ νὰ δωρήσωσι τῇ Ἑλλάδι τοὺς χρησίμους εἰς τὸν στρατὸν αὐτῆς ἡμιόνους, καὶ νὰ φροντίσωσι περὶ τῆς ἀποστολῆς των. Ἡ Κυβέρνησις, ὡς εἰκός, ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς πρὸς τοὺς ἐν Κύπρῳ πατριώτας, ἀπεδέξατο δὲ τὸ δῶρον. Οἱ Κύπριοι πρῶτον ἤδη δὲν διακρίνονται ἐπὶ πατριωτικαῖς πράξεσι. Πεποίθαμεν ὅτι τὸ ἑλληνικώτατον παράδειγμα αὐτῶν ἀπομιμηθήσονται πᾶσαι αἱ ἑλληνικαὶ κοινότητες. Ὁ ἑλληνισμὸς καὶ ἤδη θ' ἀποδείξῃ ὅτι εἶνε ἄξιος τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ. — Διετάχθη ἡ κατασκευὴ χειμερινῶν στολῶν τοῦ στρατοῦ. Ἐκ Γαλλίας δὲ περιμένονται περὶ τὰς 40,000 χειμεριναὶ ἐνδυμασίαι, πρὸ καιροῦ παραγγελθεῖσαι ἐκεῖσε· ὡσαύτως περιμένονται καὶ χίλια πολύκροτα, προωρισμένα διὰ τοὺς ἀξιωματικούς. — Ἀγγέλλεται ἐξ Ἀλεξανδρείας ὅτι πολλοὶ νέοι Ἕλληνες ἑτοιμάζονται νὰ ἔλθωσιν ἐκεῖθεν, ὅπως καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατόν. — Ὅσον οὔπω λήγει ἡ διδασκαλία νέου τμήματος νοσοκόμων, οἵτινες ἀποστέλλονται εἰς τὰ ἐν τῇ ὁροθετικῇ γραμμῇ θεραπευτήρια· καὶ ἄρχεται ἡ διδασκαλία νέας τάξεως τοιούτων. — Οἱ καθ' ὅλον τὸ Κράτος δηλωθέντες ἄρρενες μέχρι τῆς ἡλικίας 40 ἐτῶν ἀνέρχονται εἰς 617,554. — Συνέστη ἐπιτροπὴ ἐξ ἀξιωματικῶν τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ ἵνα ἐξετάσῃ ἐπακριβῶς τοὺς χάρτας τῶν παραλίων τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς εἰς τὸ ὑπουργεῖον. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν, δι' ἐγκυκλίου του πρὸς τοὺς διαφόρους σωματάρχας, συνιστᾷ αὐτοῖς ὅπως οἱ ἐγγυμναζόμενοι νεοσύλλεκτοι μὴ χρονοτριβῶσιν εἰς ἐπαναληπτικοὺς βηματισμούς, ἀλλὰ νὰ προχωρῶσιν εἰς μεγαλείτερα γυμνάσια τῆς ἀραιᾶς καὶ πυκνῆς τάξεως, εἰς τὰ τῆς διμοιρίας, λόχου, τάγματος, καὶ εἶτα εἰς σκοποβολήν. — Κατ' ἐπισήμους εἰδήσεις ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας τοῦ σταφιδοκάρπου μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου ἐξήχθησαν ἐκ τῶν διαφόρων τοῦ Κράτους λιμένων λίτραι 35,838,551 εἰς Ἀγγλίαν, 2,204,065 εἰς Γαλλίαν, 1,389,850 εἰς Γερμανίαν, 2,820,442 εἰς Ῥωσίαν, 1,155 εἰς Τουρκίαν, 1,211,804 εἰς Ἀμερικήν. — Κατὰ τὴν συνοπτικὴν κατάστασιν τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν 31 Αὐγούστου ἐ. ἔ. τὸ ἐνεργητικὸν καὶ παθητικὸν κεφάλαιον αὐτῆς ἀνήρχετο εἰς δραχ. 144,450,190, εἶχεν ἐν τοῖς ταμείοις αὐτῆς εἰς μεταλλικὸν δραχ. 24,602,844 καὶ ἦσαν εἰς κυκλοφορίαν τραπεζικὰ γραμμάτια δραχ. 59,221,878. — Ἀγγέλλεται ἐκ Κερκύρας ὅτι οἱ χωρικοὶ ἐξερεθισθέντες κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ βουλευτοῦ αὐτῶν Νικοκάβουρα, φυγαδεύσαντος τὸν υἱόν του ἵνα ἀποφύγῃ τὴν ἐπιστρατείαν, ἠθέλησαν νὰ πυρπολήσωσι τὴν οἰκίαν του καὶ αὐτὸν νὰ λιθοβολήσωσιν. — Ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἀπεβίωσεν ἐν Ἄνδρῳ ὁ Μ. Δ. Καΐρης, εἷς τῶν ἐγκριτωτάτων κατοίκων τῆς νήσου. Ὁ μακαρίτης δεκάοκταετὴς διετέλεσε πρόεδρος εἰκοσαμελοῦς δημογεροντίας, ἣν ὁ ἴδιος ἐσχημάτισε, πρῶτος δ' ὕψωσεν ἐν Ἄνδρῳ τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας. Ἐπὶ Καποδιστρίου διετέλεσε δικαστής, ἀκολούθως βουλευτὴς ἐπὶ τρεῖς περιόδους, γερουσιαστὴς καὶ ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ Γερουσίας. Διὰ τὰς μακρὰς καὶ πατριωτικὰς ὑπηρεσίας του εἶχε τιμηθῆ διὰ τοῦ χρυσοῦ παρασήμου τοῦ Σωτῆρος. — Ἡ ὕψωσις τοῦ σταφιδοκάρπου ἔφθασεν ἐν Γαλλίᾳ εἰς τὰ φρ. 50. Ἐν Πάτραις ἐξακολουθοῦν νὰ γίνωνται πράξεις μὲ πολλὴν ζωηρότητα. Τὸ ἄβραχον πρᾶγμα τῶν ἀποθηκῶν ἐπωλήθη πρὸς τάλληρα τριάκοντα ἕξ.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

11 Σεπτεμβρίου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 11 Σεπτεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως	Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ. 8 0/0 πληρ. ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξωτερικῷ	59,799	80,564	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 285
25 » » 9 0/0	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 299
26 » »	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 410
4 » » πληρ. ἐν Ἑλλάδι μόνον	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 281 1/2
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 196
10 » φράγ.	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 204
60 » »	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 415

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	2,505
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	184 1/4
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ. 119 1/4
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 109	,, 72
,, ,, ὁ «Φοίνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών»	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 186
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.60	,, 140	,, 107 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.40-70.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 113-114

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.70
Λίρα Στερλίνα	,,	28.40
Λίρα Ὀθωμανικὴ	,,	25.80
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
Ἀργυροῦν δεκάφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

Ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τόκος 8 τοις ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,
Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης πρ. 60 ἑκατομμυρίων 61 1/2.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (10 Σεπτεμβρ.) Ἐμ. 28.45-28.60
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (9 » ») ,, 28.65-28.80

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (17 Σεπτεμβρίου).

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας φρ. 29 1/4
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0. ,, 252
,, ,, ,, 9 0]0. ,, 260
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. ,, 106 1/2
Λονδίνου 3 μηνῶν γρ. 110 1/2-110 5/8
Παρισίων 3 ,, γρ. 22 22 1/2-23.
Λίρα Ἀγγλικὴ γρ. 110 74/40
Εἰκοσάφραγκον ,, 187 37/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 9 Σεπτεμβρίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.05
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.55
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.38
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 17 Σεπτεμβρ.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.15
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.55
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.42
Ἀργυρᾶ φιορ 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (17 Σεπτεμβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (φ. 3 0]0) φρ. 25.33-25.38.
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 1/2-5 1/2 ὑπερτίμ. 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 117 1/2-122 1/2 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδὰμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 5 1/2.
Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1/2.
Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0]0.
Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Θ. δὲ Χ. Ἀθήνας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Γ. Α. Π. Κέρκυραν. Οἱ 8 δεμένοι τόμοι ἀπεστάλησαν διὰ τοῦ κ. Α. Μ. Ι. — κ. ***Ν Ἀγνοοῦμεν· φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ λέξις ἦτο ἐν χρήσει καὶ ἐπὶ ἐπαναστάσεως, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν ἑπομένων, ἅτινα μεταφέρω ἐκ τῶν «Ἱστορικῶν ἀναμνήσεων» [τόμ. β΄ σ. 283, ἐκδ. 1879] τοῦ μακαρίτου Νικ. Δραγούμη· «... Πόσα ζητεῖς, ἠρώτησα τινὰ κυβερνήτην τροχαντηρίου (ἐν ἔτει 1832), γράφει ὁ γλαφυρὸς συγγραφεύς, ἵνα με μεταφέρῃς εἰς τὸν βασιλέα; — Ἑκατὸν πεντήκοντα γρόσια, ἀπεκρίθη ἡμιαλβανιστὶ ὁ Σπετσιώτης. — Ἑτοιμάσθητι λοιπὸν καὶ ἀμέσως ἐπιστρέφω. — Καὶ ἐπιστρέφων φέρε καὶ τὰ γρόσια. — Θὰ σὲ πληρώσῃ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἡ κυβέρνησις. — Ἡ Ψωροκώσταινα! ἀνέκραξεν ὁ Σπετσιώτης καὶ μοὶ ἔδειξε τὴν ῥάχιν». Ἐπειδὴ δέ, δημόσιος ὢν λειτουργός, εὑρίσκα ἐμαυτὸν προσβληθέντα, ἀπετάθην πρὸς δεύτερον· ἀλλὰ καὶ οὗτος καὶ ὁ τρίτος ὃν ἠθέλησα νὰ δοκιμάσω, μόλις ἀκούοντες ὅτι τὸν ναῦλον θ' ἀποτίσῃ ἡ κυβέρνησις, ἔστρεφον καγχάζοντες χλευαστικῶς τὰ νῶτα καὶ μὲ κατέλιμπανον συσφίγγοντα τὴν ἐπιστολήν. Ἐπανελθὼν δὲ κατησχυμμένος εἰς τὸν προϊστάμενόν μου, — Πῶς! ἀκόμη ἐδῶ, ἤκουσα αὐτὸν ἀνακράζοντα ἀνυπομόνως. — Καὶ πῶς νὰ πληρώσω τὸν ναῦλον; — Τίς ἡ χρεία νὰ πληρωθῇ ἀπὸ τοῦδε; μετὰ τὴν ἐπιστροφήν σου πληρόνει ἡ κυβέρνησις. — Τὴν κυβέρνησιν, ἐπανέλαβον, ὀνομάζουσιν ὅλοι Ψωροκώσταιναν καὶ οὐδὲ λεπτὸν ἐμπιστεύονται εἰς αὐτήν». — κ. Ι. Μ. Βερολῖνον. Ἀπεβίωσε πέρυσιν. Ἡ ἐπιστολή σας ἀπεστάλη πρὸς τὸν υἱόν του. — κ. Μ. Π. Κ. Σμύρνην. Σᾶς ἐνεγράψαμεν συνδρομητὴν εἰς 2 σώματα. Βιβλίον οἷον ἐπιθυμεῖτε δὲν εὕρομεν ἐν Ἀθήναις· ἀποταθῆτε εἴς τινα βιβλιοπώλην τῆς Κωνσταντινουπόλεως. — 1880. Κατὰ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου. — κκ. Θ. Β. Κ. Κέρκυραν, Ν. Κ. Ἄνδρον, Ν. Λ. Π. Γαύριον, Ε. Κ. Ἄστρος, Γ. Μ. Σύρον, Α. Β. Πειραιᾶ καὶ Ἀρχιμανδρίτην Γ. Σ. Νεάπολιν. Ἐλήφθησαν. — Ἀναγνώστῃ τῆς Ε. Πάντας κατὰ τοῦτο ὑπερβαίνουσιν οἱ Ἀμερικανοί. Ἰδοὺ δὲ περιστατικόν τι, ἐξ οὗ δύνασθε νὰ ἐννοήσητε μέχρι ποίου βαθμοῦ ὠθοῦσι τὸ παράδοξον οἱ κάτοικοι τοῦ νέου κόσμου εἰς τὰς γνωστοποιήσεις. Παριστάνετο ἐσχάτως ἐν μικρᾷ πόλει τῆς Ἀμερικῆς ἡ «Κυρία μὲ τὰς καμελίας» τοῦ Ἀλεξάνδρου Δυμᾶ, υἱοῦ. Μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως, ἐνῷ οἱ θεαταὶ ἡτοιμάζοντο νὰ ἀπέλθωσιν, αἴφνης ἀνασύρεται καὶ πάλιν ἡ αὐλαία, κύριός τις δὲ ἐν μελανῇ περιβολῇ προχωρεῖ σοβαρῶς ἐπὶ τῆς σκηνῆς. «Κυρίαι καὶ κύριοι, λέγει ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς θεατάς, εἴδετε τὸ θλιβερὸν τέλος τῆς δυστυχοῦς «Κυρίας μὲ τὰς καμελίας». Λοιπὸν μάθετε ὅτι ἡ Μαργαρίτα Γωτιὲ δὲν θὰ ἀπέθνησκεν, ἐὰν ἤθελε κάμει χρῆσιν τῶν στηθικῶν τροχίσκων (pastilles) τοῦ περιφήμου δόκτορος Johnson, τοῦ ὁποίου τὴν διεύθυνσιν λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωστοποιήσω». Ἔτι παραδοξότερος τρόπος γνωστοποιήσεως εἶνε ὁ ἑπόμενος: Ὑπάρχει ἐν ἀμερικανικῷ νεκροταφείῳ ἐπιτυμβία πλὰξ φέρουσα ταύτην τὴν ἐπιγραφήν: «Ἐνταῦθα κεῖται ἡ Ἰωάννα Χ..... σύζυγος τοῦ κ. Χ..... ἰδιοκτήτου τοῦ μεγάλου πιλοπωλείου ἐν ὁδῷ..... ἀριθ. ... ἐν ᾧ πωλοῦνται οἱ στερεώτεροι καὶ κομψότεροι πῖλοι τοῦ συρμοῦ!!»

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας. — Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΙΓΝΙΑ

Πῶς δυνάμεθα νὰ μαντεύσωμεν τοὺς ἀριθμοὺς δύο κύβων, χωρὶς νὰ ἴδωμεν αὐτούς. — Ῥίπτει τις τοὺς κύβους κατὰ τὸν συνήθη τρόπον, καὶ προτείνει εἰς ἡμᾶς νὰ εὕρωμεν τίνα ἀριθμὸν φέρει ἑκάτερος τῶν κύβων, καίτοι ἀποκρύπτων αὐτοὺς ἀπὸ τὰς ὄψεις μας.

Ζητοῦμεν παρ' αὐτοῦ νὰ διπλασιάσῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἑνὸς τῶν κύβων καὶ εἰς τὸ διπλάσιον τοῦτο νὰ προσθέσῃ 5· τὸ οὕτω ἀποτελούμενον ποσὸν ζητοῦμεν νὰ πολλαπλασιάσῃ ἐπὶ 5, εἰς δὲ τὸ γινόμενον νὰ προσθέσῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἄλλου κύβου, καὶ νὰ εἴπῃ ἡμῖν τὸν οὕτω ἀποτελούμενον ἀριθμόν. Ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἀφαιροῦμεν 25, ὁ δὲ ὑπολειπόμενος ἀριθμὸς θὰ σύγκειται ἐκ 2 ψηφίων, ὧν ὁ μὲν πρὸς τ' ἀριστερὰ θὰ δεικνύῃ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πρώτου κύβου, ὁ δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ τὸν τοῦ δευτέρου.

Παράδειγμα. — Τεθήτω ὅτι ὁ μὲν πρῶτος κύβος φέρει ἀριθμὸν 2, ὁ δὲ δεύτερος 3· ὁ ἀριθμὸς 2 διπλασιαζόμενος παράγει 4, εἰς τὸν ὁποῖον προσθέτοντες 5 ἔχομεν 9· τοῦτο πολλαπλασιαζόμενον ἐπὶ 5 δίδει γινόμενον 45, εἰς ὃ προσθέτοντες τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἄλλου κύβου 3 ἔχομεν 48, ἐξ οὗ, ἐὰν ἀφαιρέσωμεν 25, ὑπολείπεται διαφορὰ 23, ἤτοι οἱ ἀριθμοὶ 2 καὶ 3, οἵτινες εἶνε οἱ ἀριθμοί, οὓς φέρουσιν οἱ δύο κύβοι.

Αὔγουστος, 1880.

1231.

Ποῖον κεφάλαιον ἤθελεν ἀποτελεσθῆ σήμερον ἐκ τῶν συνθέτων τόκων ἑνὸς πενταλέπτου; τοκιζομένου πρὸς 5 % κατὰ τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ;

1232.

Σκάκι. — Εἰς τὸ διὰ τοῦ ἀριθ. 1 σημειούμενον τετράγωνον εὑρίσκεται ἵππος, ὅστις ζητεῖται νὰ διατρέξῃ ἅπαντα τὰ τετράγωνα εἰς 63 πηδήματα, χωρὶς νὰ πατήσῃ δὶς εἰς τὸ αὐτὸ τετράγωνον.

				1			

Ἐν Πειραιεῖ. Α. Β.

1233.

Εἶμαι τέκνον τῶν Ἑβραίων, ἀλλ' ἐπολιτογραφήθην
'Σ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ παντοῦ υἱοθετήθην·
Ἂν μὲ ἀντιστρέψῃς ὅμως, 'ς τὰ ἐνδύματά σου μένω.
Ἂν δὲ μ' ἀποκεφαλίσῃς, μέτρον χρόνου ἀποβαίνω.

Ἐν Πειραιεῖ. Α. Β.

1234.

Ἐκ πέντ' ἐπλάσθην ἀδελφῶν κι' εἶμαι τοῦ ὅλου μέλος·
Ἂν κεφαλοτομήσῃς με καὶ τόνον μεταθέσῃς,
Καὶ κάμῃς, φίλε, χρῆσιν μου, ἔχθραν θὰ προκαλέσῃς.
Μ' ἐνόησες; εἶμ' αἴτιον ἔνθα ὀργᾷ τὸ βέλος.
Τὴν κεφαλήν μου δ' ἔτι δὶς ἐὰν ἀλλεπαλλήλως
Μοῦ ἀποκόψῃς, θὰ ἰδῇς πρῶτον ὅτι θὰ γείνω
Κριτὴς ἀνθέων, κι' ὕστερον 'ς τὸ σῶμά σου θὰ μείνω,
Πολύτιμον δι' ὅντινα τῆς ῥώμης εἶμαι φίλος.

Ἐν Ἄστρει, τῇ 21 Αὐγούστου 1880.

ΕΛ. ΚΕΦΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.

1235.

Σχημάτισον κυβόλεξον, ἐν ᾧ ν' ἀναγινώσκηται ἡ λέξις Ἄνωθι.

Σημείωσις. — Ὁ ἀποστείλας ἡμῖν τὸ κυβόλεξον τοῦτο, (ὅπερ ὡς ἐκ πέντε λέξεων συγκείμενον εἶνε ἐκ τῶν δυσκολώτερον σχηματιζομένων), συναπέστειλε καὶ τὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδοθεῖσαν μυθιστορίαν ὁ «Σαυσελλώρ» ἐκ 10 τευχῶν συγκειμένην, ὅπως δωρήσωμεν αὐτὴν εἰς τὸν πρῶτον, ὅστις ἤθελε πέμψει ἡμῖν ἐσχηματισμένον τὸ κυβόλεξον.

1236.

Διὰ μιᾶς μόνης ψαλιδιᾶς κόψον σταυρὸν ἀπὸ φύλλου χάρτου.

1237.

Hélas ! contre moi, madame,
Du sort voyez la rigueur :
Pour m'admettre dans la gamme,
Il faut m'arracher le cœur.

1238.

Sur mes cinq pieds, lecteurs, j'alimente la vie,
Dotez-moi d'une tête, elle nous est ravie.

1239.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δοθήσεται ἀμοιβή τις]

Mot carré syllabique.

En construire de trois syllabes, d'après ce tableau :

.	.	GE
.	une note de musique	.
GE	.	.

1240.

Mot carré à remplir.

.	.	.	.	.
.	.	L	.	.
.	.	.	.	.
E	.	.	.	.
.	.	.	.	.

ΛΥΣΕΙΣ

1223.

Ὁ δεύτερος ἔχει 27, ὁ τρίτος 36, ὅλοι δ' ὁμοῦ 72 φράγκα.

1224.

13	21	17	10	4
7	5	14	23	16
24	18	6	2	15
1	12	25	19	8
20	9	3	11	22

1225.

Ἄρωμα-βρῶμα.

1226.

Μυῖα-Ἴα.

1227.

Ο	Υ	Ρ	Α
Υ	Δ	Ω	Ρ
Ρ	Ω	Μ	Η
Α	Ρ	Η	Σ

1228.

La lettre t.

1229.

Mode-Ode.

1230.

N	O	N
O	U	I
N	I	L

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 193. — 21 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΕΤΗΣΙΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις . . . . φρ. 10 —
» ταῖς ἐπαρχίαις . . . . » 12 —
» τῇ ἀλλοδαπῇ . . . . » 20 —

Ἡ συνδρομὴ εἶναι ἐτησία καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὑπὲρ ἀποπερατώσεως τοῦ μνημείου τοῦ Βύρωνος, τοῦ ἀνεγειρομένου ἐπιμελείᾳ τοῦ ὁμωνύμου συλλόγου, ἡ ἐν Σόφῳ ἐπιτροπὴ αὐτοῦ εἰσέπραξεν ἔτι δραχμὰς 665.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2210. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 21 Σεπτεμβρίου 1880. Ἀριθ. 247 (195). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τῆς κοινότητος Ἄνω Σύρου ἐν ἔτει 1771. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλό, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρασις Ἑλένης Σ. Σούτσου). — Ἐν φίλημα. — Σταφυλοθεραπεία. — Νοημοσύνη φώκης. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2211. Ὁ Κρόνος, ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1881. Ἐκδίδοται τῇ συμβολῇ συνεργασίᾳ ὁμογενῶν λογίων καὶ τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ὑπὸ Νικολάου καὶ Περικλέους Ῥομποτῶν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τύποις Σ. Ἰγνατιάδου, 1880. 12ον, σελ. 159.

2212. Ἐμπορικὸς ὁδηγὸς ὑπὸ Ι. Ἰακωβίδου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1880, ἐκ 35 τυπογραφικῶν φύλλων. Τιμᾶται ἡμισείας ὀθωμανικῆς λίρας.

2213. Ἐπιτομὴ τῶν παραλλήλων βίων τοῦ Πλουτάρχου διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα πρὸς ἀνάγνωσιν ὑπὸ Ἀντωνίου Βλάση. Ἔκδοσις τρίτη, μετὰ εἰκονογραφιῶν. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σ. Κ. Βλαστῷ, 1880, δρ. 1.50.

2214. Αἱ καταχρήσεις τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ κ. Τ. de Sechelles. Μετάφρασις ἀνωνύμου φοιτητοῦ τῆς νομικῆς. 1880, φυλ. εἰς 12ον.

2215. Λόγος ὠφέλιμος τοῖς ἀκριβῶς εὐσεβεῖν προαιρουμένοις, ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ Ἱερωνύμου Ἱερομονάχου, ἱεροκήρυκος. 1880, φυλ. εἰς 8ον.

2216. Σύλλογος ἡ Ἀνατολή. Κανονισμὸς τοῦ ἐν Σμύρνῃ ἑλληνικοῦ Συλλόγου ἡ Ἀνατολή. Ἐν Σμύρνῃ, τύποις Ν. Δαμιανοῦ, 1880. 8ον, σελ. 16.

2217. Κανονισμὸς τῶν ἐν ταῖς νομαρχίαις δημαρχιῶν, μεταφρασθεὶς ἐκ τοῦ τουρκικοῦ ὑπὸ Θεμ. Κρενᾶ. Ἐκδίδοται δαπάνῃ Ι. Καπνισάκη. Ἐν Σμύρνῃ, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ι. Καπνισάκη. 1880, 8ον, σελ. 24.

2218. Οἱ βασιλεῖς ἐν ἐξορίᾳ, μυθιστορία Ἀλφόνσου Δωδέ, μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Δ. Βάρλα. Ἀθήνησιν, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ν. Πάσσαρη. 1880, δρ. ν. 3.

Τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Α. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀπεφασίσθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡ σύστασις ἐκκλησιαστικοῦ περιοδικοῦ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ἐκδιδομένου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀλήθεια». Ἔναρξις τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ γενήσεται τὴν 1 προσεχοῦς Ὀκτωβρίου. Ἔργον δὲ τοῦ περιοδικοῦ ἔσται τὸ δημοσιεύειν:

Εἰδήσεις περὶ τῶν διοικητικῶν πραγμάτων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῶν ἄλλων πατριαρχικῶν καὶ μητροπολιτικῶν θρόνων, ὡς καὶ τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν·

Ἐπίσημα καὶ ἄλλα ἔγγραφα, σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὰ πράγματα τοῦ Γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας·

Στατιστικὰς γνώσεις περὶ τῆς ἐν Τουρκίᾳ ἐκπαιδεύσεως, περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἐν τῷ Κράτει ὀρθοδόξων χριστιανῶν·

Εἰδήσεις περὶ τῶν διοικητικῶν πραγμάτων καὶ τῆς πορείας τῶν ἑτεροδόξων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν·

Πραγματείας διαφόρους, ἄρθρα κύρια περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ ἄλλην παντοίαν ὕλην σύμφωνον πρὸς τὸ πρόγραμμα καὶ τὸν σκοπόν, ὃν ἀνέλαβε νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ ἐν λόγῳ σύγγραμμα.

— Ἐξ ἐπιστολῆς ἐκ Λεβαδείας περὶ τῶν ὑπὸ τὸν λέοντα τῆς Χαιρωνείας εὑρεθέντων νεκρῶν, γράφει ἡ «Ὥρα», ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς·

«Μέχρι τοῦδε ἠρευνήθησαν νεκροὶ 220, ὑπολείπονται δὲ ἀνερεύνητοι περὶ τοὺς 40. Μεταξὺ τῶν ἐρευνηθέντων νεκρῶν κατά τε τὴν παρελθοῦσαν καὶ ἐνεστῶσαν ἑβδομάδα εὑρέθησαν δύο ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς λόγχας σιδηρᾶς ἐμπεπηγυίας· ὁ εἷς τούτων ἔφερε τὴν λόγχην ἐμπεπηγυῖαν, εἰς τὸ στῆθος διὰ τῆς δεξιᾶς κλειδός, ὁ δ' ἕτερος ἔφερε δύο λόγχας ἐμπεπηγυίας ἐντὸς τῆς λεκάνης, τὴν μὲν διελθοῦσαν διὰ τοῦ δεξιοῦ μηροῦ καὶ δεξιοῦ ἀνωνύμου ὀστοῦ καὶ καθήκουσαν μέχρι τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ, τὴν δὲ διὰ τῆς κοιλίας καὶ καθήκουσαν μέχρι τοῦ ἐξωτερικοῦ μέρους τῆς ἡβικῆς συμφύσεως. Ἓξ σκελετοὶ τῶν νεκρῶν, σῶοι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον καὶ περίεργοι διά τε τὰ κατάγματα τῶν ὀστῶν καὶ τὴν βιαίαν θέσιν, καθ' ἣν ἀπέπνευσαν ἕνεκα τῶν τραυμάτων, εἰσὶ προπαρεσκευασμένοι ἵνα ἐξαχθῶσι τῆς θέσεώς των διὰ γύψου καὶ μετακομισθῶσιν εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Μουσεῖον, ἔνθα ἔσονται ἐκ τῶν περιεργοτέρων καὶ σεβαστοτέρων θεαμάτων αὐτοῦ».

— Τὴν 7 Σεπτεμβρίου (ν. ἔ.) ἐγένετο ἐν Τουρίνῳ ἡ ἐπίσημος ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τοῦ διεθνοῦς Συνεδρίου, οὗτινος σκοπὸς εἶνε ἡ ἔρευνα καὶ συζήτησις τῶν διαφόρων ζητημάτων τῆς Ὑγιεινῆς. Πρῶτον ἀντικείμενον εἰς ὃ ἐνησχολήθη τὸ Συνέδριον ὑπῆρξε τὸ περὶ ὑγιεινῆς τῶν σχολείων τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων.

— Ἡ ἐν Λονδίνῳ ὑφισταμένη ἑταιρία ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑταιρία πρὸς διατήρησιν τῶν ἀρχαίων μνημείων» ἀπεφάσισε τὴν συγκρότησιν εἰδικῆς ἐπιτροπῆς διαρκοῦς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιτροπὴ τοῦ ἐν Βενετίᾳ ἁγίου Μάρκου», ἥτις σκοπὸν προτίθεται νὰ προστατεύσῃ τὴν διάσημον ἐκκλησίαν κατὰ πάσης ἀνακαινίσεως ἐλαττωματικῆς καὶ παραβλαπτούσης τὸ ἀρχικὸν σχέδιον. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, ἥτις ἔχει ἕδραν τὸ Λονδῖνον εἶνε διεθνής, καὶ πάντα τὰ εὐρωπαϊκὰ ἔθνη θὰ ἀντιπροσωπεύωνται ἐν αὐτῇ. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ὡρίσθη ὁ ἀρχιτέκτων κ. Λύσανδρος Καυταντζόγλους.

— Γερμανός τις σοφός, ὁ ἐν Wiesbaden διδάκτωρ Victor, ἐκδίδει προσεχῶς περιοδικόν, ἀποβλέπον ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν μεταῤῥύθμισιν τῆς ὀρθογραφίας τῶν γλωσσῶν. Τὸ περιοδικὸν τοῦτο, φέρον τίτλον «Zeitschrift für Ortographie», θὰ ἔχῃ χαρακτῆρα διεθνῆ καὶ θὰ συντάσσηται εἰς πολλὰς γλώσσας. Τὸ πρῶτον φύλλον θέλει περιέχει διατριβὴν τοῦ καθηγητοῦ Sayce ἐπιγραφομένην «Διατί ζητοῦμεν μεταῤῥύθμισιν τοῦ ἀλφαβήτου».

Ἕτερον δημοσίευμα εἰς τὸν αὐτὸν ἀποβλέπον σκοπὸν ἐξεδόθη πρό τινος ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ τὸν τίτλον «Spelling Reformer».

JOSEF SARTORI

Καὶ αὖθις θρηνοῦμεν φίλον ἀγαπητόν, ὅστις ἀπῆλθεν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, ἐξ ἧς οὐδεὶς ἐπανέκαμψεν, οὐδὲ εἴδησιν ἀπέστειλεν ἡμῖν ποτέ.

Ὁ Ἰωσὴφ Σαρτώρης ἐγεννήθη ἐν Μονάχῳ τὴν 30 Ἰουνίου 1809 καὶ ἀπέθανεν αὐτόθι τὴν 3/15 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔτ. Διεκπεραιώσας μετὰ πλείστης ἐπιτυχίας τὰς φαρμακευτικὰς σπουδάς του, τὰς μὲν θεωρητικὰς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, τὰς δὲ πρακτικὰς ἐν τῷ Βασιλικῷ Φαρμακείῳ τοῦ Μονάχου, διωρίσθη αὐλικὸς φαρμακοποιὸς τοῦ νέου βασιλέως τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τοῦ ὁποίου ἦλθε τῷ 1833 εἰς Ναύπλιον. Ὅτε ἡ πρωτεύουσα μετεφέρθη τῷ 1835 εἰς Ἀθήνας, ἦλθε καὶ ὁ Σαρτώρης ἐνταῦθα, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν αὐτὴν βασιλικὴν ὑπηρεσίαν μέχρι τοῦ 1862, ὅτε ἀνεχώρησεν, ὀλίγον μετὰ τὸν βασιλέα Ὄθωνα, οἰκογενειακῶς εἰς Μόναχον, ὅπου ἔμεινεν ἔκτοτε. Οἱ νῦν ἀρχαιότεροι φαρμακοποιοὶ

τῆς Ἑλλάδος πάντες, πολλοὶ δὲ τῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἐνθυμοῦνται μετ' εὐγνωμοσύνης τὸν διδάσκοντα αὐτοὺς Σαρτώρην, διότι τὸ Βασιλικὸν Φαρμακεῖον, διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρχιφαρμακοποιοῦ κ. Λάνδερερ, ὑπῆρχε καὶ ἀνώτατον ἐκπαιδευτικὸν κατάστημα διὰ τὴν πρακτικὴν ἐκμάθησιν τῆς φαρμακοποιίας. Ὁ Σαρτώρης συνειργάσθη ἐπιμελῶς καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς πρώτης «Ἑλληνικῆς Φαρμακοποιΐας», συγγράμματος ὠφελιμωτάτου καὶ εἰς χρῆσιν μέχρι τῆς σήμερον[1]. Ἀλλὰ ὁ Σαρτώρης δὲν ἦτο μόνον φαρμακοποιὸς ἐπιστήμων· ἦτο ἐν γένει ἀνὴρ πολυμαθής, ἰδίως δὲ φυτολόγος ἄριστος καὶ πολλὰ τῷ χρεωστεῖ ἡ Βοτανικὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν γνῶσιν τῆς ἑλληνικῆς Χλωρίδος. Ἀκάματος καὶ ἀγαπῶν τὴν Βοτανικὴν μέχρι πάθους, ὁ Σαρτώρης, ἀμέσως ἅμα ἔφθασεν εἰς Ἑλλάδα καὶ καθόσον ἡ ὑπηρεσία τὸ ἐπέτρεπεν, ἤρχισε ποιῶν βοτανικὰς ἐκδρομὰς ἐν Ἀργολίδι, καὶ συχνάκις δὲ καὶ πολυημέρους εἰς τὰ ὄρη τῆς Πελοποννήσου, εἰς τὴν Ἀττικήν, Εὔβοιαν κτλ. Τῷ 1834 συνώδευσε τοὺς διασήμους ἐκ Βερολίνου φυσιοδίφας Link καὶ Leop. von Buch εἰς τὴν Παρνασσίδα καὶ Ἀττικήν· ἀπὸ δὲ τοῦ 1840 εἶχε τὴν καλὴν τύχην νὰ συνοδεύσῃ συχνὰ τοὺς βασιλεῖς Ὄθωνα καὶ Ἀμαλίαν εἰς τὰς εἰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους περιοδείας αὐτῶν. Οὕτως ἠδύνατο νὰ ἐπισκεφθῇ πολλὰ μέρη μεμακρυσμένα καὶ ἄλλως ἀπρόσιτα, καὶ νὰ συλλέξῃ σπάνια καὶ πολλάκις ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἄγνωστα ἔτι εἴδη φυτῶν. Ἀνταποκρινόμενος κατ' ἀρχὰς μετὰ τῶν διδασκάλων αὐτοῦ, τῶν ἐν Μονάχῳ διασήμων καθηγητῶν τῆς Βοτανικῆς Martius καὶ Zuccarini, ἔγεινεν ὁ Σαρτώρης μετὰ ταῦτα (ἀπὸ τοῦ 1844) τακτικὸς ἀνταποκριτὴς τοῦ κ. Boissier, τοῦ ἰδίως περὶ τὰ φυτὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀνατολῆς ἐνασχολουμένου καὶ τοῦ ἄριστα πάντων μεταξὺ τῶν σημερινῶν γνωρίζοντος αὐτὰ βοτανικοῦ. Ἀναγνωρίσας τὸν μέγαν ζῆλον τοῦ Σαρτώρη καὶ τὰς σπουδαίας ἃς παρέσχεν αὐτῷ συμβολὰς διὰ τὸ γιγαντιαῖόν του σύγγραμμα «Flora Orientalis» ὁ Boissier ἀφιέρωσεν ἰδίαν παράγραφον εἰς αὐτὸν ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ τοῦ ῥηθέντος συγγράμματος[2].

Ἀπὸ τοῦ 1844 ἐγνώρισα τὸν Σαρτώρην, ὅστις μέχρι τοῦ 1862 ἦτο ἀχώριστος συνεργάτης μου εἰς τὰς βοτανικὰς μελέτας, πιστὸς δὲ σύντροφος εἰς ἀπείρους ἐν Ἀττικῇ ἐκδρομάς. Ὅσα εἴδη φυτῶν ἀνεγνωρίσαμεν ὡς ἔτι ἄγνωστα ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, περιεγράψαμεν ἀπὸ κοινοῦ, καὶ αἱ περιγραφαὶ κατεχωρίσθησαν καὶ ἐδημοσιεύθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς συγγράμματα τοῦ Boissier[3]. Τὰ φυτὰ διαφόρων Κυκλάδων νήσων, ὡς τῆς Ἄνδρου, Τήνου, Μυκόνου καὶ Θήρας, ἔγειναν γνωστὰ σχεδὸν μόνον διὰ τῶν βοτανικῶν ἐρευνῶν, ἃς ἐποίησεν ὁ Σαρτώρης, ἐπισκεπτόμενος καὶ διαμένων κατὰ καιροὺς ἐν αὐταῖς.

Ἐν Μονάχῳ ὁ Σαρτώρης, μὴ δυνάμενος νὰ μένῃ ἄεργος καὶ ἐν τῇ πρεσβυτικῇ ἡλικίᾳ, κατεγίνετο εἰς σύνταξιν μεγάλου λεξικοῦ τῶν κοινῶν ὀνομασιῶν τῶν φυτῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἔργου ὠφελιμωτάτου, ὅπερ δυστυχῶς, εἰ καὶ σχεδὸν ἕτοιμον πρὸς δημοσίευσιν, δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ.

Τὸ ὄνομα τοῦ Σαρτώρη ἐδόθη πρὸς τιμήν του εἰς νέον γένος φυτῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Ψυχανθῶν (Sartoria Boiss. et Heldr.), εὑρεθὲν ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὸ ὄρος Ταύρου τῷ 1845. Ἐκτὸς τούτου πολλὰ εἴδη φυτῶν τῆς ἑλληνικῆς Χλωρίδος φέρουσι τ' ὄνομά του.

Ὁ Σαρτώρης ἦτο ἀγαθὸς ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, εὐφυέστατος καὶ εὐθυμότατος τὸν χαρακτῆρα, καὶ λίαν εὐαίσθητος καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰ μάλα φιλόμολπος. Ὑπερηγάπα τὴν Ἑλλάδα[4] καὶ τὴν ἐνθυμεῖτο πάντοτε ἐν Βαυαρίᾳ καὶ ὠνειρεύετο τὴν ποτὲ ἐπάνοδον εἰς αὐτήν, διότι τὴν ἐν Μονάχῳ διαμονήν του ὡς ἐξορίαν σχεδὸν ἐθεώρει, ἀφοῦ εἶχε διανύσει 30 ὁλόκληρα ἔτη εὐτυχῶς ἐν Ἑλλάδι.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14]26 Σεπτεμβρίου 1880.

Θ. ΔΕ ΧΕΛΔΡΑΙΧ.

1). Ἑλληνικὴ Φαρμακοποιΐα. Κατὰ βασιλικὴν διαταγὴν συνταχθεῖσα παρὰ Ἰω. Βούρου, Ξ. Λάνδερερ καὶ Ἰωσὴφ Σαρτωρίου. Ἐν Ἀθήναις. 1837 (Βασ. τυπογραφεῖον). Τῷ 1868 ἐξεδόθη δευτέρα ἔκδοσις, τύποις Ἀντωνιάδου.

2). Boissier, Flora Orientalis, vol. I, σελ. XIV ὑπὸ «Matériaux utilisés pour la Flore d'Orient. Grèce».

3) Ἰδίως εἰς Boissier, Diagnoses plantarum Orientalium novarum etc. Series II, Fasc. 1-6. 1854-1859.

4) Εἰς ἐπιστολήν του πρὸς ἐμὲ τῆς 7 Ἰανουαρίου 1880 ἔγραφε τάδε ἑλληνιστί: «Εἰς ἔτη πολλὰ καὶ χρόνους πολλούς! Ζήτω ἡ Ἑλλάς! Ἀλλὰ τοὺς Τούρκους—ἄς τοὺς πάρῃ ὁ διάβολος».

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[18 Σεπτεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς ἀφικνοῦνται εἰς Ἀθήνας αἱ ΑΑ. ΜΜ. ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διὰ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν ἀνεκάλεσεν ἅπαντας τοὺς ἐν ἀπεριορίστῳ ἀδείᾳ διατελοῦντας ναύτας. — Ἐσχηματίσθη καὶ τὸ δέκατον ὄγδοον τάγμα· ἕδρα αὐτοῦ ὡρίσθη ἡ Χαλκίς. — Ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν στρατιωτικῶν ἤρξατο ἀπὸ τινων ἡμερῶν ἐργασία ἀφορῶσα τὴν πρόσκλησιν τῶν ἐφέδρων τοῦ στρατοῦ. Πρὸς τοῦτο συντάσσουσι καταλόγους, περιλαμβάνοντας πάντας τοὺς ὑπηρετήσαντας ἀπὸ τοῦ 1867 καὶ ἐντεῦθεν, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ὑπαξιωματικῶν, ἐκτὸς τῶν ὑπερβάντων τὸ τεσσαρακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των. Ἡ ἐργασία αὕτη μετὰ δραστηριότητος προβαίνουσα περατοῦται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. — Ἡ κυβέρνησις ἐκτὸς τῶν παραγγελθεισῶν 40,000 χειμερινῶν στρατιωτικῶν ἐνδυμασιῶν παρήγγειλε τηλεγραφικῶς καὶ ἄλλας 20,000 τοιαύτας. — Πληροφορούμεθα, λέγει ἡ «Ὥρα», ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις διεμαρτυρήθη πρὸς τὰς μεγάλας Δυνάμεις κατὰ τῆς παρὰ τῶν τουρκικῶν ἀρχῶν Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας ἐνεργουμένης ἐπὶ δημοπρασίᾳ πωλήσεως κτημάτων τοῦ Κράτους, ἐν οἷς καὶ κτήματα μὴ ἐπιδεκτικὰ ἰδιωτικῆς κτήσεως. Ἡ διαμαρτύρησις αὕτη ἀφορᾷ εἰς τὰ κτήματα τὰ κείμενα ἐν ταῖς παρὰ τῆς συνόδου τοῦ Βερολίνου τῇ Ἑλλάδι ἐπιδικασθείσαις χώραις, καὶ ἐπειδὴ τὸ ζήτημα τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἐν ταῖς ἐν λόγῳ χώραις πρόκειται νὰ ῥυθμισθῇ διὰ συμβάσεως μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος κατάληψιν αὐτῶν, ἡ κυβέρνησις ἐδήλωσε, ὅτι θεωρεῖ ἀκύρους τὰς ἐνεργουμένας ἀγοραπωλησίας τοιούτων κτημάτων. — Ἐξεδόθη Β. διάταγμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου γίνονται δεκτοὶ μὲ τὸν βαθμὸν ὑφ' ὃν ὑπηρέτησαν οἱ θέλοντες νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν πρώην ὑπαξιωματικοί. — Ὁ περιώνυμος κατασκευαστὴς τηλεβόλων Κρουπ ἀπέστειλεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς πλήρη συλλογὴν τῶν ἐκ τῶν καταστημάτων αὐτοῦ δημοσιευθέντων ἔργων, καὶ ὑπὲρ τὰς διακοσίας εἰκόνας φωτογραφικὰς τῶν διαφόρων τηλεβόλων του. Πλὴν δὲ τούτων ἀπέστειλε δῶρον πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ δεῖγμά τι τῶν τηλεβόλων του, ὅπερ θέλει τεθῇ ἐν καταλλήλῳ μέρει τοῦ Βουλευτηρίου. — Ἐκ Ῥώμης ἀπεστάλησαν καὶ κατετέθησαν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς, παρὰ τῶν διαφόρων ὑπουργείων τῆς Ἰταλίας δωρηθέντα, δημοσιεύματα αὐτῶν, ἀναφερόμενα εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὴν στατιστικήν. Εἰς ταῦτα προσετέθησαν καὶ τεύχη συμπληροῦντα προηγουμένας ἀποστολάς. Εἰσὶ δὲ ἐν ὅλῳ διακόσια πεντήκοντα τεύχη, ὧν πολλὰ πλήρη πινάκων. — Ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ κομίσαν εἰς παραλαβὴν τῆς Κυβερνήσεως 1200 τόνους γαιανθράκων. — Ἐκομίσθησαν χθὲς 260 ἵπποι τοῦ στρατοῦ ἐκ τῶν ἐν Ἀγλείᾳ ἀγορασθέντων. — Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀπεβίωσεν ἐν Κορινθίᾳ ὁ Χρῆστος Σ. Ἀντωνόπουλος, ἀνὴρ χρηστὸς καὶ φιλόπατρις, διατελέσας ἀνώτερος λειτουργὸς τῆς Θέμιδος καὶ βουλευτής, τέως δὲ σύμβουλος παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ. Εἶχε σύζυγον τὴν πρωτότοκον θυγατέρα τοῦ κλεινοῦ ἥρωος Μάρκου Βότσαρη. — Ἐξαιρέτου τιμῆς ἔτυχεν ἡ Ἑλλὰς καὶ ἐν τῇ διεθνεῖ συνόδῳ τῶν ὀφθαλμιολόγων, τῇ συγκροτηθείσῃ ἐσχάτως ἐν Μεδιολάνοις. Εἷς τῶν προεδρευσάντων τῆς συνόδου ἦν ὁ κ. Ἀνδρ. Ἀναγνωστάκης, καθηγητὴς τοῦ ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου. — Ἡ ἀτμοπλοΐκὴ ἑταιρία τοῦ κ. Π. Γούδη, θέλουσα νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς ἀκτοπλοΐας της παρήγγειλεν ἐν Ἀγγλίᾳ τρίτον ἀτμόπλουν, ὅπερ θέλει ἐκτελεῖ τοὺς πλόας τῆς Ἑπτανήσου, τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου μέχρι Ἀδοτρακίου. — Ἡ ἑταιρία τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηροδρόμου κατασκευάζει ἐν Φαλήρῳ νέον μέγα ξενοδοχεῖον. — Ἡ ἐν Φαλήρῳ ἀτμομηχανὴ τοῦ κ. Ν. Δαμασκηνοῦ ἐπισκευασθεῖσα ἐν τῷ καταστήματι τοῦ κ. Γ. Βασιλειάδου ἐνεργεῖ ἤδη καλῶς διοχετεύουσα εἰς τὰς δεξαμενὰς τῶν λουτρῶν κανονικῶς τὸ θαλάσσιον ὕδωρ. — Τὸ πρόπλασμα τοῦ ἀειμνήστου Βαρβάκη, τὸ κολοσσαῖον τοῦτο νεώτερον ἔργον τοῦ κ. Δρόση, ἐχύθη ἤδη ἐκ γύψου καὶ εἶνε ἐκτεθειμένον εἰς τὸ ἑρμογλυφεῖόν του. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον, δι' ἧς καλοῦνται τὰ στρατολογικὰ γραφεῖα ἵνα προβῶσιν ἀπὸ τοῦδε μετὰ πάσης σπουδῆς εἰς τὴν σύνταξιν διαταγῶν πορείας διὰ τὴν ἐν τῷ στρατῷ κατάταξιν τῶν ὑπηρετησάντων ἐπὶ τρίμηνον ἢ πλειότερον χρόνον, ἀνηκόντων δὲ εἰς τὴν ἐφεδρείαν τοῦ ἐνεργοῦ στρατοῦ.

ΧΡΗΜΑΤΙΣ[illegible]

18 Σεπτεμβρίου 1880 **ΑΘΗΝΩΝ** 18 Σεπτεμβρίου 1880

Δάνεια της κυβερνήσεως	Ομολογ. εκδοθείσαι	Ομολογ. κυκλοφορία	Εποχαί πληρωμής τοκομεριδίων	Εποχαί κληρώσεως	Ετήσ. κέρδ.	Τιμή ομολογ. κρατ.	Τιμή ομολογ. ίσοτ.	Τρέχουσα τιμή
25 εκατ. φράγ. 8 0/0 (κληρ. εν Ελλάδι και εξωτερικώ)	59,799	80,654	15 Απρ. 15 Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 224
25 » » 9 0/0	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	» 298
26 » »	52,000	50,510	15 Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 405
4 » » (κληρ. εν Ελλάδι μόνον)	16,000	14,255	15 Απρ. 15 Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 282
6 » δραχ. (μετ' αμ.)	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Οκτωβρίου	6.—	100.—	100	», 103
10 » φράγ.	29,772	29,268	15 Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 168
60 » »	120,000	—	20 Ιαν. 20 Απριλ. 20 Ιουλ. 20 Οκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ιουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 408

Πιστωτικά καταστήματα Εταιρίαι	Μετοχικόν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματοποιηθέν	Αποθεματικόν κεφάλαιον	Εποχαί πληρωμής μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμή πρωτ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	18,000,000	Ολόκληρον	12,630,000	15 Ιαν. 15 Ιουλ.	124.—	1,000	3,510
Γενική Πιστωτική Τράπεζα της Ελλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15	8.—	175	180 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ολόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20	φ. 5.—	100	φ. 116
Ασφαλιστική Εταιρία ο «Αρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 8,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ο «Φοίνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ιανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, η «Άγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτική Τράπεζα η «Αλκυών»	2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Απριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Εταιρία των Μεταλλουργείων του Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ιουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 106 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου Εθν. Τραπέζης 3μην. Ηρκ. 3μην. 28.40–75.

Γαλλ. Εθ. Τραπ. όψεως δρ. 1.16 — Ημκ. 3μ. δρ. 113–114

Νομίσματα

Εικοσάφραγκον	δραχ. 22.75
Λίρα Στερλίνα	,, 28.40
Λίρα Οθωμανική	,, 25.90
Αυστριακόν Φλωρίον	,, 13.30
Αργυρούν δίφραγκον	,, 5.60
,, φράγκον	,, 1.15

Παρατηρήσεις

* Από αριθ. 1—59,799 των 8 τοις έκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δόσεων Εθν. Τραπέζης φρ. 60 εκατομμυρίων 81

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρών—Λονδ. 3μ. (17 Σεπτεμβρ.) Ερ. 28.20–28.60
Κέρκ.—Λονδ. 3μην. (16 ») ,, 28.60–28.70

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (24 Σεπτεμβρίου).

Σιδηρόδρομοι Ευρωπ. Τουρκίας	φρ.	28 3/4
Ελληνικόν δάνειον των 8 0/0.	,,	250
,, ,, ,, 9 0/0.	,,	260
Εταιρία Μεταλλ. Λαυρίου.	,,	104 1/2
Λονδίνου 3 μηνών	γρ.	110 1/2–110 3/4
Παρισίων 3 ,,	γρ	22 90 – 22 95.
Λίρα Αγγλική	γρ.	110 15/40
Εικοσάφραγκον	,,	87 32/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 23 Σεπτεμβρίου.

Λον. αί 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.35
Παρισ. τα 100 φρ. ,, 46.60
Εικοσάφραγκον ,, 9.43
Αργυρά φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 24 Σεπτεμβρ.

Λον. αί 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.35
Παρισ. τα 100 φρ. ,, 46.80
Εικοσάφραγκον ,, 9.44
Αργυρά φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (24 Σεπτεμβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. εν όψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.33–25.38.
Χρυσός 1000/1000 το χ. 3,437. 4 1/2–5 1/2 υπερτιμ. 0/00
Άργυρος ,, το χ. 218.89 υποτ. 117 1/2–122 1/2 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Άμστερδαμ 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 5 1/2. Ελλάδος (Εθνικής Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0/0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 6 0/0. Ρώμης 4 0/0.

Αλληλογραφία της Εστίας.

κ. Θ. δε Χ. Αθήνας. Ευχαρίστως θα την δημοσιεύσωμεν. Μια συνδρομητρία Τρίπολιν. Τούτο εξαρτάται εκ των ενεργούντων την τελετήν, και των χρηματικών μέσων, άτινα προς τούτο διαθέτουσιν. Εσχάτως π. χ. ετέλεσαν οι γονείς του διασήμου δραματικού ποιητού Victorien Sardou τους χρυσούς αυτών γάμους ως εξής. Η τελετή εγένετο εις Marly, γραφικώτατον χωρίον πλησίον των Παρισίων κείμενον. Πολλοί δε ήσαν οι προσκεκλημένοι εκ Παρισίων, εκ των επιφανεστάτων αντιπροσώπων των γραμμάτων και του θεάτρου. Την μεσημβρίαν ετελέσθη τελετή εν τω ναώ του Marly, εντεύθεν δε οι προσκεκλημένοι άθρόοι προσήλθον εις την οικίαν του κ. Sardou, ένθα εγένοντο τα συγχαρητήρια πρός τε τους γονείς του και αυτόν τον ίδιον. Κατόπιν γεύμα παρετέθη εις τους προσκεκλημένους, επί των τραπεζών δε υπήρχον δελτία ίσχρωα, εφ' ών δι' επιχρύσων γραμμάτων ήσαν γεγραμμένα: «Χρυσοί γάμοι του κυρίου και της κυρίας Αντωνίου Sardou; 1830 — 6 Σεπτεμβρίου — 1880». Μετά τούτο οι προσκεκλημένοι επεσκέφθησαν τα πέριξ του Marly, η δε τελετή έληξε το εσπέρας δι' ωραίων πυροτεχνημάτων και δύο κανονοβολισμών.— κ. Δ. Σ. Κωνσταντινούπολιν. Απεστάλησαν την τρίτην διά του αυστριακού. — κκ. Ι. Γ. Β. Οδησσόν, Μ. Π. Κ. Σμύρνην, Ι. Δ. Τ. και Ν. και Π. Θ. Κωνσταντινούπολιν, Γ. Α. Π. Κέρκυραν, Ι. Γ. Π. Σπάρτην, Ε. Κ. Άστρος, Καν Ε. Π. Σ. Ελήφθησαν. — κ. Α. Μ. Κ. Σύρον. Επεστράφη μετά των ευχαριστιών μας τη 16. — κ. Δ. Ν. Μ. Νέαν Υόρκην. Η αποστολή ήρξατο από της παρελθούσης πέμπτης. — κκ. Α. Γ. Κ. και Σ. Καβάλλαν. Αυστριακά γραμματόσημα δεν είναι δεκτά· αντ' αυτών παρακαλείσθε ν' αποστείλητε γαλλικά. — κ. Ι. Τ. Βουδαπέσταν. Παρακαλείσθε να μας σημειώσητε τα ελλείποντα φύλλα. — Αληθώς εις τας μεγάλας πόλεις δυσκόλως δυνάμεθα να ίδωμεν όσους αγαπώμεν, αλλά διά την δυσκολίαν ταύτην μας αποζημιώνει η ευκολία, μεθ' ής αποφεύγομεν όσους δεν αγαπώμεν. — κ. Α. Σ. Αθήνας. Renne = Ρένος! — Αναγνώστη της Εστίας. Πειραιά. Εφημερίς τις είχε δημοσιεύσει τα εξής· «Ο κ. Léon Gozlan εχρημάτισε ναύτης. Επί του πλοίου δε, όπου υπηρέτει, υπεκίνησε στάσιν και εφόνευσε τον πλοίαρχον». Ο ευφυής μυθιστοριογράφος τότε έσπευσε και έγραψε τα εξής προς τον διευθυντήν της αυτής εφημερίδος· «Κύριε. Λέγετε, ότι εχρημάτισα ναύτης, τούτο είνε αληθές. Έζησα τρία έτη επί πλοίου μετά Κάφρων ολογύμνων, τους οποίους με πολύν πόθον ενθυμούμαι, οσάκις ευρίσκομαι απέναντι των φρακοφορούντων. Λέγετε, ότι επί του πλοίου υπεκίνησα στάσιν και εφόνευσα τον πλοίαρχον. Και τούτο είνε αληθές. Αλλά λησμονείτε εν περιστατικόν αξιοσημείωτον διά το μέλλον: αφού εφόνευσα τον πλοίαρχον, τον έφαγα. Δέχθητε, κτλ. Léon Gozlan». Ανάλογον απάντησιν δύνασθε να κάμητε εις την εφημερίδα, περί ής μας γράφετε.

Αι συνδρομαί διευθύνονται απ' ευθείας εις Αθήνας «Προς την διεύθυνσιν της «Εστίας»», αποστέλλονται δε δι' επιταγών, τραπεζικών γραμματίων της Εθνικής Τραπέζης, ελληνικών γραμματοσήμων, χρυσού, τραπεζικών γραμματίων της Γαλλικής Τραπέζης ή γαλλικών γραμματοσήμων. Γραμμάτια της Ιονικής Τραπέζης και Ρωμουνικά χαρτονομίσματα είσιν απαράδεκτα.

Τα προς την διεύθυνσιν της «Εστίας» αποστελλόμενα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1241.

Πατήρ τις ἀποθανὼν ἄφηκε πολλὰ τέκνα καὶ περιουσίαν, ἣν ὥρισε νὰ διανείμωσιν ὡς ἑξῆς· Τὸ πρῶτον τῶν τέκνων νὰ λάβῃ 100 δραχμὰς καὶ τὸ δέκατον τοῦ ὑπολοίπου τῆς περιουσίας· τὸ δεύτερον νὰ λάβῃ 200 δραχμὰς καὶ τὸ δέκατον πάλιν τοῦ ὑπολοίπου· τὸ τρίτον 300 δραχμὰς καὶ τὸ δέκατον τοῦ ὑπολοίπου, καὶ οὕτως ἐφεξῆς κατὰ τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀναλογίαν. Γενομένης οὕτω τῆς διανομῆς, εὑρέθη ὅτι ὅλα τὰ τέκνα ἔλαβον ἴσας μερίδας ἐκ τῆς περιουσίας. Ζητεῖται πόση ἦτο ἡ περιουσία, πόσα τὰ τέκνα καὶ πόσα ἕκαστον αὐτῶν ἔλαβε;

1242.

Διὰ τῶν ξυλαρίων 24 φωσφόρων κατασκεύασον ἐννέα τετράγωνα ἐφαπτόμενα ἀλλήλων· εἶτα ἀφαίρεσον 8 ἐκ τῶν ξυλαρίων τοιουτοτρόπως, ὥστε νὰ μείνωσι δύο μόνον τέλεια τετράγωνα.

1243.

κάμῃ	κάμῃ	εἶνε	τὸ
παρὰ	καλὸν	κακὸν	μὴ
ὁ	εὐκολώτερον	πλούσιος	νὰ
τὸ	νὰ	πτωχὸς	ὁ

Τὰς ἐν τοῖς ἄνω τετραγωνιδίοις λέξεις κατάταξον εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν σειρὰν ὥστε ν' ἀποτελεσθῇ γνώμη τις.

1244.

Mot carré syllabique.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δοθήσεταί ἀμοιβή τις]

Sur mon second, comme dans mon premier,
L'ami des fleurs peut planter mon dernier.

1245.

Prouver que 1+1 = une bonne boisson.

ΛΥΣΕΙΣ

1231.

Γνωστὸν ὅτι πᾶν κεφάλαιον τοκιζόμενον ἐπὶ συνθέτοις τόκοις πρὸς 5 μόνον τοῖς % διπλασιάζεται ἐν διαστήματι 14 ἐτῶν καὶ 2 ½ μηνῶν.

Οὕτω, ἐὰν λάβωμεν ὡς τέρμα τοῦ τοκισμοῦ διὰ τὴν εὐκολίαν τοῦ ὑπολογισμοῦ τὸ ἔτος 1850, τὰ 5 λεπτὰ τοκισθέντα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ θὰ διπλασιασθῶσι μέχρι τοῦ 1850 τοσάκις, ὁσάκις περιέχονται ἐν τῷ ἀριθμῷ αὐτῷ τὰ 14 ἔτη καὶ 2 ½ μῆνες, ἤτοι 130 περίπου φοράς.

Θέλετε νῦν νὰ γνωρίσητε τί ποσὸν παράγουσιν ὡς ἔγγιστα τὰ 5 λεπτὰ διπλασιαζόμενα 130 φοράς; Ἰδοὺ τὸ γράφομεν ἐνταῦθα, καίτοι ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ φαντασία ἡμῶν δυσκολεύεται νὰ τὸ ἀντιληφθῇ ἐντελῶς.

68,000,000,000,000,000,000,000,000,000,000,000,000 λεπτά, ἅτινα διὰ νὰ μετατρέψωμεν εἰς δραχμὰς δὲν ἔχομεν ἢ νὰ ἀφαιρέσωμεν τὰ δύο τελευταῖα μηδενικά.

Ἵνα λάβητε ὁπωσοῦν ἰδέαν τινὰ πρὸς τί ἰσοδυναμεῖ τὸ τεράστιον τοῦτο ποσόν, ἀνάγκη νὰ φαντασθῆτε ὅτι ἡ ἀντίστοιχος αὐτοῦ ἀξία εἶνε ὑπὲρ τὸ ἓν δισεκατομμύριον ὄγκων χρυσοῦ ἰσομεγέθων πρὸς ὁλόκληρον τὴν γηΐνην σφαῖραν. Τοιοῦτοι ὑπολογισμοὶ ὑπερβαίνουσι σχεδὸν τὰ ὅρια τῆς φαντασίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἐὰν νῦν ἀναλογισθῶμεν ὅτι τὸ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ μέχρι τοῦ 1850 χρονικὸν διάστημα δὲν περιλαμβάνει ἓν δισεκατομμύριον λεπτῶν τῆς ὥρας, θὰ μάθωμεν ὅτι ἐὰν ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως ἔπιπτεν ἐξ οὐρανοῦ κατὰ πᾶν λεπτὸν τῆς ὥρας ὄγκος χρυσοῦ ἰσομεγέθης πρὸς τὴν γηΐνην σφαῖραν, τὸ ὅλον ἄθροισμα αὐτῶν δὲν ἤθελεν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ποσόν, ὅπερ θὰ παρήγετο ἐξ ἑνὸς πενταλέπτου τοκιζομένου ἐπὶ συνθέτοις τόκοις κατὰ τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ.

1232.

40	9	26	53	42	7	64	29
25	52	41	8	27	30	43	6
10	39	24	57	54	63	28	31
23	56	51	60	1	44	5	62
50	11	38	55	58	61	32	45
37	22	59	48	19	2	15	4
12	49	20	35	14	17	46	33
21	36	13	18	47	34	3	16

1233.

Ἀμὴν - νῆμα - μήν.

1234.

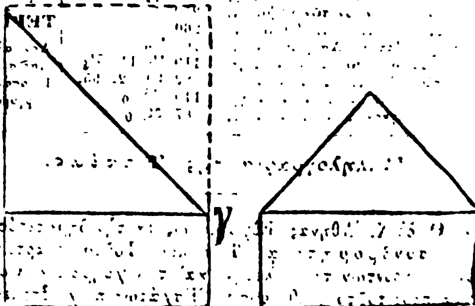
Μερίς. (Ἔρις - ῥὶς - ἴς).

1235.

Π Α Λ Α Ι
Α Δ Α Ν Α
Λ Α Γ Ω Σ
Α Ν Ω Θ Ι
Ι Α Σ Ι Σ

1236.

Λαμβάνομεν φύλλον χάρτου, οἷον παριστάνει τὸ σχῆμα ὧδε. Τοῦ φύλλου τούτου διπλόνομεν ἐν πρώτοις τὸ δεξιὸν ἄκρον οὕτως, ὥστε ἡ ἄκρα 6 νὰ πέσῃ ἐπὶ τοῦ σημείου ζ, ὡς δεικνύει τὸ σχῆμα 1· οὕτω δὲ διπλωμένον ἀναδιπλοῦμεν πάλιν αὐτό, ὡς φαίνεται εἰς τὸ σχῆμα 2.

Σχ. 1. Σχ. 2.

Ἀκολούθως τὸ οὕτω σχηματισθὲν διπλόνομεν εἰς τὸ μέσον κατὰ μῆκος, καὶ τοῦτο τελευταῖον διπλόνομεν πάλιν κατὰ μῆκος. Ἐὰν τώρα τὸν οὕτω σχηματισθέντα χάρτην διχοτομήσωμεν κατὰ μῆκος διὰ μιᾶς ψαλιδιᾶς, θὰ χωρίσωμεν αὐτὸν εἰς πολλὰ τεμάχια, τῶν ὁποίων ἓν θὰ εἶνε τέλειος σταυρός.

1237.

Moi-mi.

1238.

Repas-trépas.

1239.

LAN GA GE
GA MI NE
GE NE RAL

1240.

E C H E C
C A I R E
H I V E R
E R E B E
C E R E S

Παρόραμα. — Εἰς τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ Δελτίῳ 1234 αἴνιγμα ἐν τῷ τελευταίῳ στίχῳ ἀντὶ εἰμὶ ἀνάγν. εἶναι.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 196. — 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΕΤΗΣΙΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις............ φρ. 10—
» ταῖς ἐπαρχίαις........ » 12—
» τῇ ἀλλοδαπῇ.......... » 20—

Ἡ συνδρομὴ εἶναι ἐτησία καὶ ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁμογενὴς κ. Γ. Ἀβέρωφ προσήνεγκε φράγκα 12,000 εἰς κατασκευὴν τῶν σιδηρῶν πυλῶν τοῦ Μετσοβείου Πολυτεχνείου.

Ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας τῶν φυλακῶν τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Κρωπίας ἐψηφίσατο ἐτησίαν συνδρομὴν δραχ. 150 ἐπὶ δεκαπενταετίαν.

Ὑπὲρ τῆς αὐτῆς Ἑταιρίας προσήνεγκον φρ. 50 οἱ ἐν Παλέρμῳ ἀδελφοὶ Μπαλτατζῆ, φρ. 25 ὁ ἐν Κατάνῃ προξενικὸς πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος κ. Ι. Καρβελλᾶς, φρ. 22 ὁ κ. Δ. Βρεττὸς ἐν Μεσσήνῃ, καὶ ἀνὰ 20 φρ. οἱ ἐν Ἀκράγαντι, Συρακούσαις, Μυλάτσῃ καὶ Παλέρμῳ προξενικοὶ πράκτορες τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ θέρος τοῦ 1880 ἐν Ἀθήναις.

Ὅπως σχηματίσῃ τις γνώμην περὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ καιροῦ ὥρας τινὸς τοῦ ἔτους, ἀνάγκη νὰ συμβουλευθῇ τὰ ἐξαγόμενα συνεχῶν παρατηρήσεων, ἅτινα μόνα εἰσὶν ἱκανὰ νὰ παράσχωσιν ὁριστικὴν τοῦ ζητήματος ἐξήγησιν. Ἄλλως αἱ ἀποφάνσεις εἰσὶ γνῶμαι καὶ συμπεράσματα, στηριζόμενα ἐπὶ ἐλλιποῦς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μνήμης. Τοῦτο δὲ συμβαίνει ὡς πρὸς τὸ ἄρτι λῆξαν θέρος, ὅπερ ὑπό τινων ἐθεωρήθη ὡς ὑπερβαλλόντως θερμὸν καὶ ἀνώμαλον. Ὅτι δὲ τὸ ἀντίθετον εἶνε ἀκριβές, θέλει πεισθῇ πᾶς τις, ἐὰν ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ἁπλῶς ἐπὶ τῇ βάσει μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων, ὅπερ ἐπιχειροῦμεν διὰ βραχέων ἐν τοῖς ἑπομένοις.

Ἐπειδὴ αἱ τελείως κατηρτισμέναι παρατηρήσεις ἡμῶν (ἀπὸ τοῦ 1863) εὑρίσκονται ἤδη εἰς Βερολῖνον, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνακοινώσωμεν ἐνταῦθα τὰς μέσας μηνιαίας θερμοκρασίας. Ἀντὶ τούτων δημοσιεύομεν, οἵας ἐκ τοῦ ἡμερολογίου ἐξάγομεν, τὰς ἐλαχίστας καὶ μεγίστας θερμοκρασίας ἐν σκιᾷ, ὧν ἐκεῖναι μὲν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξ. Βουρλῆ, αὗται δὲ ὑφ' ἡμῶν παρετηρήθησαν. Ἡ ἐκτίμησις τῆς τελευταίας δεκαετίας ἔσται ἀρκοῦσα εἰς τὸν σκοπὸν ἡμῶν.

	Ἀπολ. ἐλάχ. θερμ.	(Κατὰ Κέλσιον)		Ἀπολ. μέγ. θερμ.		
	Ἰούν.	Ἰούλ.	Αὔγους.	Ἰούν.	Ἰούλ.	Αὔγ.
1870	16°,5	20°,9	16°,6	33°,7	36°,1	38°,0
1871	14, 4	18, 9	16, 4	33, 0	38, 1	38, 0
1872	16, 5	18, 9	19, 3	32, 5	36, 2	38, 0
1873	14, 0	17, 1	19, 2	32, 2	35, 5	36, 6
1874	18, 2	20, 6	18, 4	37, 9	36, 1	36, 5
1875	18, 1	18, 6	18, 6	34, 3	37, 4	34, 3
1876	15, 5	17, 3	18, 2	35, 5	34, 8	34, 5
1877	15, 1	17, 9	17, 6	33, 5	40, 0	36, 2
1878	15, 6	18, 0	19, 4	35, 6	38, 6	36, 9
1879	19, 5	19, 5	21, 0	36, 7	37, 1	37, 6
1880	17, 2	18, 3	17, 9	33, 4	37, 6	34, 8

Ἐντεῦθεν φαίνεται ὅτι ἡ θερμότης τοῦ θέρους τοῦ 1880 ἦτο μετρία καὶ ἐκ τῶν συνήθων ὅλως.

Βροχαί, ὧν τὸ μετρηθὲν ὕψος σημειοῦται διὰ γαλ. γραμμῶν.

	Ἰούνιος	Ἰούλιος	Αὔγουστος
1870	0‴,02	0‴,00	12‴,94
1871	1,36	0,00	0,02
1872	18,81	0,50	2,93
1873	2,71	0,75	1,87
1874	0,00	0,00	0,05
1875	3,54	2,12	0,00
1876	2,77	4,89	4,11
1877	8,69	2,03	15,88
1878	4,29	6,12	1,91
1879	0,00	0,00	0,00
1880	3,95	0,59	27,83

Ἐκ τῶν ἄνω φαίνεται ὅτι μεγίστη ἀνομβρία ἐπεκράτησε κατὰ τὰ θέρη τοῦ 1874 καὶ 1879, πόσον δ' ἀτάκτως συμβαίνουσιν οἱ μεγάλοι ἐν καιρῷ θέρους ὑετοὶ καταφαίνεται ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος. Διεκρίθη δὲ ἰδίως τὸ θέρος τοῦ 1880 διὰ τὴν κατὰ τὴν 7/19 Αὐγούστου συμβᾶσαν καταιγίδα, ἥτις, ὡς ἤδη ἀνεκοίνωσα, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν σφοδροτάτων καὶ μᾶλλον ἀξιοσημειώτων τῶν μέχρι τοῦδε ἐν Ἀθήναις παρατηρηθεισῶν. Αἱ ἀλλοιώσεις τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως, ἡ διανομὴ τῶν ῥευμάτων τοῦ ἀέρος, ἡ ἐμφάνισις τῶν ἐτησίων, αἱ συχναὶ κατὰ τὴν νύκτα ἀστραπαὶ ἐν τῷ ὁρίζοντι, πάντα ἐπῆλθον κατὰ τὸ σύνηθες, καὶ οὐδεμία ἀξία σημειώσεως ἐκτροπὴ τοῦ καιροῦ παρουσιάσθη κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1880.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16|28 Σεπτεμβρίου 1880.

Dr J. F. Julius Schmidt

Διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀστεροσκοπείου.

[Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ].

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2219. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 28 Σεπτεμβρίου 1880. Ἀριθ. 248 (196). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου. — Χαρακτηρισμὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου ὑπὸ Κ. Παπαῤῥηγοπούλου.— Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλὸ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρασις Ἐλίζης Σκ. Σούτσου). — Τῇ Χαρικλείᾳ Σικελιανοῦ. Ποίημα Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου. — Δάνειον πνεῦμα.— Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2220. **Κ. Προβελέγιος.** Συλλυπητήρια τῆς Ἑταιρίας τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου ἐπὶ τῷ θανάτῳ Κωνσταντίνου Προβελεγίου, προέδρου τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου αὐτῆς, καὶ λόγοι ἐκφωνηθέντες, ἐπικήδειος καὶ ἐπιτάφιος. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου, 1880. 8ον, σελ. 16. [Δαπάναις τῆς Ἑταιρίας τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου εἰς ἀοίδιμον μνήμην τοῦ πρώτου προέδρου αὐτῆς].

2221. **Premières Lectures.** Classes élémentaires. A l'usage des écoles Grecques, par Eugène Brissaud. Contenant 1) Un syllabaire et des exercices sur les principales difficultés de la lecture. — 2) 400 propositions graduées, simples et composées, dont chacune exprime un fait ou une vérité, et dont l'ensemble forme un cours théorique et pratique d'analyse logique élémentaire.—3) Fables et récits, en prose et en vers, tirés des meilleurs auteurs et accompagnés de questionnaires. Athènes, Librairie Karl Wilberg, Rue d'Hermès. Typographie de Perris Frères, 1880. 8° p. 103.

2222. **Γεωργίου Χ. Σουρῆ** — Ἀλλ' ἀντ' ἄλλων, κωμῳδία μονόπρακτος. Διδαχθεῖσα τὸ πρῶτον ἀπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις σκηνῆς τοῦ θεάτρου «Ἀπόλλωνος» τῇ 3 Ἰουλίου 1880. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου, 1880, 16ον, σελ. 35.

Ἐν μικρᾷ πόλει τῆς Βοημίας ἀνεκαλύφθη πρό τινος τὸ ἀντίτυπον τῆς ἁγίας Γραφῆς, ὅπερ μετεχειρίσθη ὁ Λούθηρος ἵνα μεταφράσῃ αὐτὴν εἰς τὴν γερμανικήν. Τὰ περιθώρια τοῦ βιβλίου καλύπτουσιν ἰδιόχειροι σημειώσεις τοῦ μεγάλου ἀναμορφωτοῦ. Κατά τινα βοημικὴν ἐφημερίδα ἡ Βίβλος αὕτη ἀνῆκεν ἄλλοτε εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῆς Δρέσδης, ἐξ ἧς ἀποσπασθεῖσα περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ ποιη-

τοῦ Hvesdy, ὅστις πάλιν παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὸν νῦν κάτοχον. Λέγεται ὅτι ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας καθηγητὴς Κούρτιος προσφέρει εἰς ἀγορὰν τοῦ πολυτίμου βιβλίου 15,000 μάρκων (18,750 φρ.).

— Ἀνεψιά τις τοῦ διασήμου Γερμανοῦ ποιητοῦ Ἑρρίκου Heine, ἡ πριγκήπισσα de la Rocca, προτίθεται νὰ δημοσιεύσῃ προσεχῶς ἰταλιστὶ βιβλίον ἐπιγραφόμενον· «Ricordi della vita intima dell'Arrigo Heine (Ἀναμνήσεις ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ Ἑρρίκου Heine).

— Τῇ 15 προσεχοῦς Ὀκτωβρίου (ν. ἔ.) δημοσιεύεται ἐν Παρισίοις νέον ποίημα τοῦ Βίκτωρος Οὑγκὼ ὑπὸ τὸν τίτλον «L'Ame».

— Ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις νέον ἔργον τοῦ Ἀλεξάνδρου Δυμᾶ, υἱοῦ, φέρον τίτλον «Les femmes qui tuent et les femmes qui votent». Τοῦ ἔργου τούτου ἐντὸς ὀλίγων μόνον ἡμερῶν ἐγένοντο 15 ἐκδόσεις.

— Ἀπὸ τῆς 1 μέχρι τῆς 10 Ὀκτωβρίου (ν. ἔ.) συγκροτεῖται ἐν Σαραγόσσῃ Συνέδριον, οὗτινος ἔργον ἔσται ἡ μελέτη τοῦ ζητήματος τῆς φυλλοξήρας, τοῦ καταστρεπτικοῦ τῶν ἀμπέλων ἐντόμου.

— Εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ὑπεβλήθη ἐσχάτως ἔκθεσις περὶ τοῦ νέου μεγάλου ἔργου, οὗτινος τὴν ἐκτέλεσιν ἀνέλαβεν ὁ διάσημος Λεσσέψ, τῆς διώρυχης τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἡ μελετωμένη διώρυξ θὰ ἔχῃ μῆκος 73 χιλιομέτρων, πλάτος ἐν τῷ πυθμένι 22 μέτρων, ὡς καὶ ἡ τοῦ Σουέζ, ἔσται δὲ ὀλίγον βαθυτέρα ἐκείνης. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς διώρυγος θὰ σχηματισθῶσιν ἓξ εὐρυχωρότατοι ὅρμοι ἵνα διευκολύνωσι τὴν διασταύρωσιν τῶν πλοίων, καὶ καθίσταται οὕτω δυνατὸς ὁ διάπλους εἰς πολλὰ ταὐτοχρόνως πλοῖα.

Ὑπολογίζεται ὅτι πρὸς κατασκευὴν τῆς διώρυγος θὰ χρειασθῇ νὰ ἀνασκαφῶσιν 75 ἑκατομμύρια κυβικῶν μέτρων γῆς, ὧν 35 ἑκατομμύρια εἶνε ἔδαφος βραχῶδες. Ἡ δὲ δαπάνη τοῦ ὅλου ἔργου ὑπελογίσθη ὑπὸ τεχνικῆς ἐπιτροπῆς εἰς 843 ἑκατομμύρια φράγκων.

— Εἰς τὴν αὐτὴν Ἀκαδημίαν ὁ κ. Λεσσὲψ ἀνεκοίνωσεν ὑπόμνημα αὐτοῦ περὶ κατασκευῆς σιδηροδρόμου διὰ μέσου τῆς Σαχάρας καὶ ἐγκαθιδρύσεως δύο μεγάλων σταθμῶν ἐν ταῖς περὶ τὸν Ἰσημερινὸν χώραις χάριν τῶν περιηγητῶν. Τὴν ἵδρυσιν τῶν σταθμῶν τούτων, τοῦ μὲν εἰς τὰ ἀνατολικά, τοῦ δὲ εἰς τὰ δυτικὰ μέρη, θέλει ἀναλάβει ἡ γαλλικὴ ἐπιτροπὴ τῆς διεθνοῦς ἀφρικανικῆς Ἑταιρίας.

— Ἐν Παρισίοις ἐδημοσιεύθη τελευταῖον νέα ἔκδοσις τοῦ γνωστοῦ βιογραφικοῦ «Λεξικοῦ τῶν συγχρόνων» τοῦ Vapereau.

— Ἡ ἐν Λονδίνῳ ὑφισταμένη Ἑταιρία πρὸς προστασίαν τῶν κτηνῶν συνεκάλεσε τελευταῖον γενικὴν συνέλευσιν τῶν μελῶν αὐτῆς ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Saint-James-Hall. Παρίσταντο εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην, πλὴν πολλῶν ἄλλων ἐπισήμων προσώπων, ὁ πρίγκηψ καὶ ἡ πριγκήπισσα τῆς Οὐαλλίας, ὁ πρίγκηψ Ἀλβέρτος Βίκτωρ, ὁ πρίγκηψ Γεώργιος καὶ ἡ λαίδη Burdett Coutts, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν κυριῶν τῆς Ἑταιρίας. Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην συνεδρίασιν ἐπρόκειτο νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἔκθεσις ἐπὶ διαγωνίσματος, ὅπερ ἡ διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ εἶχεν ἱδρύσει, καὶ εἰς ὃ προσεκλήθησαν νὰ μετάσχωσι πάντες οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ νέοι διδάσκαλοι τοῦ Λονδίνου. Θέμα τοῦ διαγωνίσματος ἦτο· «Πῶς ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος νὰ προσφέρηται πρὸς τὰ κτήνη». Πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὀνομάτων τῶν βραβευθέντων ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας ἀπηύθυνε βραχεῖαν προσλαλιὰν πρὸς τὴν συνέλευσιν, συνεχάρη δὲ θερμῶς τὸν λόρδον Aberdare, πρόεδρον τῆς Ἑταιρίας, καὶ τοὺς εἰσηγησαμένους τὸν διαγωνισμόν.

Ἐκ τῶν 2,500 σχολείων τῶν ὑπαρχόντων ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς μεγάλης Βρετανίας 500 μετέσχον τοῦ διαγωνισμοῦ πέμψαντα ἐν συνόλῳ 10,000 ὑπομνημάτων. Τὸ σπουδαῖον δὲ τοῦτο ἀποτέλεσμα ὁ πρίγκηψ ἀνωμολόγησε μετ' εὐχαριστήσεως, ἐπειπὼν ὅτι «εἶνε μαρτύριον ὅτι οἱ διδάσκαλοι δὲν ἀμελοῦσι νὰ ἐνσταλάξωσιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παίδων ἀρχὰς πρᾳότητος καὶ ἀγαθότητος οὐ μόνον πρὸς τοὺς ὁμοίους αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ κτήνη, εἰς ἃ οὐκ ὀλίγον ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος τῆς εὐζωΐας του».

Γενομένης δὲ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν βραβευθέντων, ἀνεγνώσθη εἶτα ἡ ἔκθεσις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἑταιρίας, ἐξ ἧς ἐγνώσθη ὅτι ἡ Ἑταιρία συντηρεῖ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις 40 σταθμοὺς διὰ τὴν προστασίαν τῶν κτηνῶν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[25 Σεπτεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Κατὰ τοὺς πιθανωτέρους ὑπολογισμοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἀφικνοῦνται εἰς Πειραιᾶ τὴν προσεχῆ Δευτέραν. — Οἱ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἄνδρες ὑπερβαίνουσιν ἤδη τὰς 37,000, ἐξακολουθοῦσι δὲ πανταχοῦ τοῦ Κράτους πλεῖστοι προσερχόμενοι καθ' ἑκάστην καὶ κατατασσόμενοι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. — Διετάχθη ὁ σχηματισμὸς δύο ἔτι πεζικῶν ταγμάτων, τοῦ 19 καὶ 20. Ὑπεβλήθησαν δὲ πρὸς ὑπογραφὴν τὰ διατάγματα πρὸς σχηματισμὸν καὶ δύο ἄλλων πεζικῶν ταγμάτων φερόντων τοὺς ἀριθμοὺς 21 καὶ 22. — Ἐξεδόθη διάταγμα περὶ συστάσεως δευτέρας τοπομαχικῆς πυροβολαρχίας, ἥτις μετὰ τῆς ὑπαρχούσης πρώτης θέλει ἀποτελέσει μίαν τοπομαχικὴν μοῖραν. — Ἤρξατο ὁ καταρτισμὸς τεσσάρων μεταγωγικῶν μοιρῶν ὑλικοῦ τοῦ πολέμου, προωρισμένων εἰς μεταφορὰν τῶν ἐφοδίων τοῦ πολέμου. Ἡ δύναμις ἑκάστης τῶν μοιρῶν τούτων θὰ συμποσωθῇ εἰς 513 ἄνδρας (ὧν 300 ἡμιονοδηγοί), 91 ἵππους ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν καὶ 604 ἡμιόνους. Ἄρα αἱ τέσσαρες μοῖραι θὰ ἔχωσιν ἐν ὅλῳ δύναμιν ἐκ 2,052 ἀνδρῶν, 364 ἵππων καὶ 2,416 ἡμιόνων. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν παρήγγειλεν εἰς τὰ ἐν Πειραιεῖ ὑφαντήρια τὴν κατασκευὴν 30,000 σκελεῶν καὶ ὑποδυτῶν. — Αἱ ἐκ Κύπρου μεταφερόμεναι ἡμίονοι πρὸς χρῆσιν τοῦ στρατοῦ εἰσὶν 700, ἠγοράσθησαν δὲ ἀντὶ φρ. 300 ἑκάστη. Τούτων τὰς 150 προσφέρουσιν οἱ ἐν Κύπρῳ Ἕλληνες δωρεάν. — Παρὰ τῷ ἀρχηγῷ τοῦ ἐνταῦθα στρατοῦ προσεκλήθησαν πάντες οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, ἵνα σκεφθῶσι περὶ τροφοδοσίας τοῦ στρατοῦ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ. — Ἀνεχώρησε μεταβαίνων εἰς Παρισίους, κληθεὶς ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας κ. Des Michels. — Εἰς Σῦρον ἀφίκοντο ἐκ Γαλαζίου περὶ τοὺς 190 Ἕλληνες ἐθελονταί, ὅπως καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατόν. — Αἱ ἐφημερίδες τῶν ἐπαρχιῶν πᾶσαι βεβαιοῦσι περὶ τῆς ἐξαιρέτου ὑγιείας τοῦ στρατοῦ. — Πλὴν τοῦ ἐν Λαμίᾳ νοσοκομείου ἀπεφασίσθη νὰ καταρτισθῶσι τοιαῦτα καὶ ἐν Γαρδικίῳ, Γιαννιτζοῦ, καὶ Φουρνᾶ. — Ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ τοῦ πληρεξουσίου ξένης ἑταιρίας ὑπεγράφη σύμβασις περὶ κατασκευῆς ἱπποσιδηροδρόμων ἐν Ἀθήναις, ἐν Πειραιεῖ καὶ τοῖς πέριξ αὐτῶν. Οἱ κατὰ τὴν σύμβασιν κατασκευαστέοι σιδηρόδρομοι εἰσὶν οἱ ἑξῆς· Ὁ πρῶτος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Ὁμονοίας, διατρέχει τὴν ὁδὸν Ἀκαδημίας, καταβαίνει διὰ τῆς ὁδοῦ τῶν ἀνακτορικῶν σταύλων εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων ἀφικνεῖται εἰς τοὺς Ἰλισσίους κήπους. Ὁ δεύτερος ἀναχωρῶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς πλατείας διήκει τὴν ὁδὸν Πατησίων, καὶ διασχίζων τὸ ὁμώνυμον προάστειον ἀπολήγει εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Λουκᾶ. Ὁ τρίτος ἀναχωρεῖ ἐπίσης ἀπὸ τῆς πλατείας Ὁμονοίας, διατρέχει τὴν ὁδὸν Κολοκυθοῦς καὶ ἀπολήγει εἰς τὸ ὁμώνυμον προάστειον. Ὁ τέταρτος ἔχων τὴν ἀφετηρίαν του ἐκ τῆς αὐτῆς πλατείας παρελαύνει τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς, καὶ θλώμενος κατ' ὀρθάς, ἀφικνεῖται διὰ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου. Ὁ πέμπτος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος, διέρχεται διὰ τοῦ χωρίου Ἀμαρουσίου καὶ ἀπολήγει εἰς Κηφισσίαν. Ὁ ἕκτος ἀρχόμενος ἐκ τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας ἀφικνεῖται μεταξὺ τῶν δύο Φαλήρων. Ὁ ἕβδομος ἀκολουθῶν τὴν ἀκτὴν συνδέει τὸ παλαιὸν Φάληρον μετὰ τοῦ νέου. Ὁ ὄγδοος ἀναχωρῶν ἐκ τῆς πλατείας τῆς Ὁμονοίας διήκει τὴν ὁδὸν Πειραιῶς καὶ θλώμενος κατ' ὀρθὰς ἀντικρὺ τοῦ σιδηροδρόμου φθάνει παρὰ τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν τῶν Ταξιαρχῶν. Αἱ ἐργασίαι ἄρξονται ἐντὸς ἐννέα μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου περὶ ἱπποσιδηροδρόμου, καὶ ἐντὸς τριῶν ἐτῶν πρέπει νὰ περατωθῶσι. — Κατ' ἐπισήμους πληροφορίας τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐξήχθη ἐκ τῶν λιμένων τοῦ Κράτους σταφιδόκαρπος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 22,440,855 λιτρῶν ἐνετικῶν. — Ἐν Σκιάθῳ ἱδρύθη ἐργοστάσιον ἀτμομύλου νεωτάτης κατασκευῆς. — Ἐν Κλειτορίᾳ καὶ Λευκασίᾳ ἐξακολουθοῦσιν ἐπαναλαμβανόμενοι οἱ σεισμοί, προαγγέλλονται δὲ ὑπὸ συγκεχυμένης τινὸς βοῆς. — Εἴς τι τῶν ἐν Φθιώτιδι ὑπηρετούντων σωμάτων κατετάχθη νεοσύλλεκτος, ἀγνοῶν τὸ ἐπώνυμόν του, τὸ ἔτος, τὸν μῆνα καὶ τὴν ἡμέραν, ἄμοιρος πάσης ἄλλης γνώσεως, ἰδέας ἢ ἐννοίας, μὴ δυνάμενος οὐδὲ τοὺς ἁπλουστάτους ἀριθμοὺς νὰ προσθέσῃ, καὶ ἐν γένει περίεργον ἀνθρωπολογικὸν φαινόμενον ἀποτελῶν. Ὁ νεοσύλλεκτος οὗτος ἀντιλαμβάνεται εὐχερῶς τῶν γυμνασίων.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

25 Σεπτεμβρίου 1880 — **ΑΘΗΝΩΝ** — 25 Σεπτεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	πληρ. ἐν Ἑλ- —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 285
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ- —	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 296
26 » »	ξωτερικῷ. —	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 400
4 » »	πληρ. ἐν —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 282
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)	Ἑλλάδι μό- —	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 106
10 » φράγ. . . .	νον. —	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 198
60 » »	—	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 407

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος . . .	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,525
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	180 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . . .	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ. 115 1/2
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ» . .	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	15.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα». .	1,400,000	280,000	109,840	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών» . . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 104 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 28.60-90.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 113-114

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.75
Λίρα Στερλίνα	,,	28.45
Λίρα Ὀθωμανική	,,	25.90
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
Ἀργυροῦν δφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 61

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (24 Σεπτεμβρ.) Ἐμ. 28.55.
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (23 ») ,, 28.60-28.70

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (1 Ὀκτωβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	27 3/4
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0.	,,	240
,, ,, ,, 9 0]0.	,,	250
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. .	,,	108 1/2
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	109 3/4-110 1/8
Παρισίων 3 ,, ...	φρ	23 - 23 10.
Λίρα Ἀγγλικὴ	γρ.	110 14/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 29/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 23 Σεπτεμβρίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.35
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.60
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.43
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 1 Ὀκτωβρ.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.10
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.50
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.39
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (1 Ὀκτωβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1]2) φρ. 25.35 1/2-25.40 1/2.
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 1/2-5 1/2 ὑπερτιμ. 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 117 1/2-122 1/2 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0|0. Βερολίνου 5 1/2. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1]2. Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 60]0. Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Ι. Φ. Σ. Ἀθήνας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.—Μιᾷ συνδρομητρίᾳ. Ἀθήνας. Διότι ἄλλοτε ὁ βίος ἦτο καὶ ἁπλούστερος καὶ εὐκολώτερος παρὰ σήμερον. Οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἠρκοῦντο εἰς τὸ πολὺ ἢ ὀλίγον, ὅπου εἶχον. Ὁ κόσμος τότε δὲν ἐμεθύσκετο ἀπὸ τὰ παραδείγματα τοῦ αἰφνιδίου πλουτισμοῦ, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑποκρύπτει αἴσχη. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φίλων καὶ γνωρίμων ἦτο τότε πολὺ περιωρισμένος, ἀλλ' ὁ φίλος τότε εἶχε φιλίαν πρὸς τὸν φίλον, καὶ ὁ γνώριμος ἐγνώριζε τὸν γνώριμόν του. Οἱ ἄνθρωποι δὲν κατέτεμνον τότε τὸν βίον καὶ τὴν φιλίαν των εἰς μικρότατα χάλκινα νομίσματα, διὰ νὰ δίδουν ὀλίγα καὶ εἰς ὅλους, χωρὶς νὰ συνυπολογίσωμεν τὰ χαρτονομίσματα καὶ τὰ κίβδηλα. Τὰ ἀμοιβαίως ἀνταλλασσόμενα ἦσαν νομίσματα μεγάλα καὶ καλά. Ἐπειδὴ δὲ ἡ συμβίωσις ἦτο μεγαλητέρα, ὅλοι ἐγνώριζον τὰς ὑποθέσεις, τοὺς πόρους καὶ τὴν κατάστασιν ὅλων. Θὰ ἦτο δὲ ἀνωφελὲς καὶ ὅλως γελοῖον καὶ προσβλητικὸν καὶ τὸ νὰ δοκιμάσωσι μόνον ν' ἀπατήσωσιν ἀλλήλους οἱ ἄνθρωποι, ὑποκρινόμενοι τὸν πλούσιον. Ἐφρόντιζον δὲ νὰ κατοικῶσι πλησίον τῶν φίλων των οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὸ ὄχημα ἐθεωρεῖτο τότε ὡς ἔκτακτον ἀντικείμενον πολυτελείας, οὗτινος δὲν ἐγίνετο χρῆσις εἰμὴ εἰς ἐκτάκτους καὶ πανδήμους περιστάσεις. Οὐδ' ἐπεχειροῦμεν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νὰ θαμβόνωμεν ἀλλήλους διὰ τῆς ἐπιδείξεως σκευῶν πολυτίμων καὶ ἐπίπλων πλουσίων. Τὴν σήμερον, ὁπότε οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τόσους «φίλους» καὶ τόσας γνωριμίας, διεσκορπισμένους ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς ὑπερμέτρως μεγαλυνθείσης πόλεως, δὲν βλέπουσιν ἀλλήλους εἰμὴ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ οὕτως εἰπεῖν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, χωρὶς νὰ παρεισχωρήσωσιν εἰς τὰ παρασκήνια ἀλλήλων· ὅθεν καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐλπὶς τοῦ ν' ἀπατήσωσιν ἀλλήλους δὲν εἶνε παράλογος, ἀποπειρῶνται νὰ πράξωσι τοῦτο. Ὁ βίος κατήντησε δύσκολος, ἐπίπονος καὶ πλήρης ψεύδους καὶ ἀπάτης, ἥτις ἐπὶ τέλους σοῦ προξενεῖ κάματον. Ἔχεις ἀπειραρίθμους φίλους, ἀλλὰ φιλίας ἴχνος οὐδαμοῦ. — κ. Ε. Τ. Ἀθήνας. Εὐχαρίστως θὰ τὴν δημοσιεύσωμεν. — κ. Ε. Ι. Μ. Πειραιᾶ. Ἐστάλησαν ἡμῖν παρὰ τοῦ αὐτόσε ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. — *** Διὰ τὴν πληκτικήν του λεπτομέρειαν. — κκ. Κ. Π. Σμύρνην, Α. Σ. Πάτρας, Π. Ι. Ζ. Τένεδον, Ν. Δ. Φαλτσί, Α. Β. Πειραιᾶ, Δ. Ν. Δ. καὶ Κ[αν] Ν. Κ. Κέρκυραν, «Φάρον τοῦ Βοσπόρου» Κωνσταντινούπολιν, ὑποκατάστημα Ἐθν. Τραπέζης, Σπάρτην. Ἐλήφθησαν. — κ. Γ. Α. Π. Κέρκυραν. Ἐκ προοιμίων σᾶς ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας μας. — Μιᾷ κυρίᾳ. «Si vous n'avez rien à me dire» (Paroles de Victor Hugo, musique de Mme la baronne Willie de Rothschild. — κ. Ν. Π. Σύρον. Θ' ἀποσταλῶσιν ἅμα ληφθῶσι τὰ χρήματα. — Τριαστέρῳ συνδρομητῇ. Διὰ νὰ μὴ πάθωμεν ὅ,τι συνέβη εἰς τὴν γυναῖκα, ἥτις ἐπειράθη προχείρως νὰ θρέψῃ κατ' οἶκον μεταξοσκώληκας. Κατ' ἀρχὰς ἐθυσίασεν εἰς αὐτοὺς ἓν δωμάτιον, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ τὸ ἄπλετον σμῆνος κατέλαβε καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ τέταρτον, καὶ ἑσπέραν τινὰ ἡ οἰκοδέσποινα ἐκινδύνευσε νὰ κοιμηθῇ ἐν ὑπαίθρῳ.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας.—Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

τοῦ Hνcsdy, ὅστις πάλιν παρεχώρησεν αὐτὴν εἰς τὸν νῦν κάτοχον. Λέγεται ὅτι ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας καθηγητὴς Κούρτιος προσφέρει εἰς ἀγορὰν τοῦ πολυτίμου βιβλίου 15,000 μάρκων (18,750 φρ.).

— Ἀνεψιά τις τοῦ διασήμου Γερμανοῦ ποιητοῦ Ἑρρίκου Heine, ἡ πριγκήπισσα de la Rocca, προτίθεται νὰ δημοσιεύσῃ προσεχῶς ἰταλιστὶ βιβλίον ἐπιγραφόμενον· «Ricordi della vita intima dell'Arrigo Heine (Ἀναμνήσεις ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ Ἑρρίκου Heine).

— Τῇ 15 προσεχοῦς Ὀκτωβρίου (ν. ἔ.) δημοσιεύεται ἐν Παρισίοις νέον ποίημα τοῦ Βίκτωρος Οὐγκὼ ὑπὸ τὸν τίτλον «L'Ame».

— Ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις νέον ἔργον τοῦ Ἀλεξάνδρου Δυμᾶ, υἱοῦ, φέρον τίτλον «Les femmes qui tuent et les femmes qui votent». Τοῦ ἔργου τούτου ἐντὸς ὀλίγων μόνον ἡμερῶν ἐγένοντο 15 ἐκδόσεις.

— Ἀπὸ τῆς 1 μέχρι τῆς 10 Ὀκτωβρίου (ν. ἔ.) συγκροτεῖται ἐν Σαραγώσσῃ Συνέδριον, οὗτινος ἔργον ἔσται ἡ μελέτη τοῦ ζητήματος τῆς φυλλοξήρας, τοῦ καταστρεπτικοῦ τῶν ἀμπέλων ἐντόμου.

— Εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ὑπεβλήθη ἐσχάτως ἔκθεσις περὶ τοῦ νέου μεγάλου ἔργου, οὗτινος τὴν ἐκτέλεσιν ἀνέλαβεν ὁ διάσημος Λεσσέψ, τῆς διώρυχης τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην ἡ μελετωμένη διώρυξ θὰ ἔχῃ μῆκος 73 χιλιομέτρων, πλάτος ἐν τῷ πυθμένι 22 μέτρων, ὡς καὶ ἡ τοῦ Σουέζ, ἔσται δὲ ὀλίγον βαθυτέρα ἐκείνης. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς διώρυγος θὰ σχηματισθῶσιν ἓξ εὐρυχωρότατοι ὅρμοι ἵνα διευκολύνωσι τὴν διασταύρωσιν τῶν πλοίων, καὶ καθίσταται οὕτω δυνατὸς ὁ διάπλους εἰς πολλὰ ταὐτοχρόνως πλοῖα.

Ὑπολογίζεται ὅτι πρὸς κατασκευὴν τῆς διώρυγος θὰ χρειασθῇ νὰ ἀνασκαφῶσιν 75 ἑκατομμύρια κυβικῶν μέτρων γῆς, ὧν 35 ἑκατομμύρια εἶνε ἔδαφος βραχῶδες. Ἡ δὲ δαπάνη τοῦ ὅλου ἔργου ὑπελογίσθη ὑπὸ τεχνικῆς ἐπιτροπῆς εἰς 843 ἑκατομμύρια φράγκων.

— Εἰς τὴν αὐτὴν Ἀκαδημίαν ὁ κ. Λεσσὲψ ἀνεκοίνωσεν ὑπόμνημα αὐτοῦ περὶ κατασκευῆς σιδηροδρόμου διὰ μέσου τῆς Σαχάρας καὶ ἐγκαθιδρύσεως δύο μεγάλων σταθμῶν ἐν ταῖς περὶ τὸν Ἰσημερινὸν χώραις χάριν τῶν περιηγητῶν. Τὴν ἵδρυσιν τῶν σταθμῶν τούτων, τοῦ μὲν εἰς τὰ ἀνατολικά, τοῦ δὲ εἰς τὰ δυτικὰ μέρη, θέλει ἀναλάβει ἡ γαλλικὴ ἐπιτροπὴ τῆς διεθνοῦς ἀφρικανικῆς Ἑταιρίας.

— Ἐν Παρισίοις ἐδημοσιεύθη τελευταῖον νέα ἔκδοσις τοῦ γνωστοῦ βιογραφικοῦ «Λεξικοῦ τῶν συγχρόνων» τοῦ Vapereau.

— Ἡ ἐν Λονδίνῳ ὑφισταμένη Ἑταιρία πρὸς προστασίαν τῶν κτηνῶν συνεκάλεσε τελευταῖον γενικὴν συνέλευσιν τῶν μελῶν αὐτῆς ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Saint-James-Hall. Παρίσταντο εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην, πλὴν πολλῶν ἄλλων ἐπισήμων προσώπων, ὁ πρίγκηψ καὶ ἡ πριγκήπισσα τῆς Οὐαλλίας, ὁ πρίγκηψ Ἀλβέρτος Βίκτωρ, ὁ πρίγκηψ Γεώργιος καὶ ἡ λαίδη Burdett Coutts, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν κυριῶν τῆς Ἑταιρίας. Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην συνεδρίασιν ἐπρόκειτο νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ ἔκθεσις ἐπὶ διαγωνίσματος, ὅπερ ἡ διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ εἶχεν ἱδρύσει, καὶ εἰς ὃ προσεκλήθησαν νὰ μετάσχωσι πάντες οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ νέοι διδάσκαλοι τοῦ Λονδίνου. Θέμα τοῦ διαγωνίσματος ἦτο· «Πῶς ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος νὰ προσφέρηται πρὸς τὰ κτήνη». Πρὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν ὀνομάτων τῶν βραβευθέντων ὁ πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας ἀπηύθυνε βραχεῖαν προσλαλιὰν πρὸς τὴν συνέλευσιν, συνεχάρη δὲ θερμῶς τὸν λόρδον Aberdare, πρόεδρον τῆς Ἑταιρίας, καὶ τοὺς εἰσηγησαμένους τὸν διαγωνισμόν.

Ἐκ τῶν 2,500 σχολείων τῶν ὑπαρχόντων ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς μεγάλης Βρετανίας 500 μετέσχον τοῦ διαγωνισμοῦ πέμψαντα ἐν συνόλῳ 10,000 ὑπομνημάτων. Τὸ σπουδαῖον δὲ τοῦτο ἀποτέλεσμα ὁ πρίγκηψ ἀνωμολόγησε μετ' εὐχαριστήσεως, ἐπειπὼν ὅτι «εἶνε μαρτύριον ὅτι οἱ διδάσκαλοι δὲν ἀμελοῦσι νὰ ἐνσταλάξωσιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παίδων ἀρχὰς πρᾳότητος καὶ ἀγαθότητος οὐ μόνον πρὸς τοὺς ὁμοίους αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ κτήνη, εἰς ἃ οὐκ ὀλίγον ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος τῆς εὐζωΐας του».

Γενομένης δὲ τῆς ἀνακηρύξεως τῶν βραβευθέντων, ἀνεγνώσθη εἶτα ἡ ἔκθεσις τῶν ἐργασιῶν τῆς ἑταιρίας, ἐξ ἧς ἐγνώσθη ὅτι ἡ Ἑταιρία συντηρεῖ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις 40 σταθμοὺς διὰ τὴν προστασίαν τῶν κτηνῶν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[25 Σεπτεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Κατὰ τοὺς πιθανωτέρους ὑπολογισμοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἀφικνοῦνται εἰς Πειραιᾶ τὴν προσεχῆ Δευτέραν. — Οἱ ὑπὸ τὰ ὅπλα ἄνδρες ὑπερβαίνουσιν ἤδη τὰς 37,000, ἐξακολουθοῦσι δὲ πανταχοῦ τοῦ Κράτους πλεῖστοι προσερχόμενοι καθ' ἑκάστην καὶ κατατασσόμενοι εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. — Διετάχθη ὁ σχηματισμὸς δύο ἔτι πεζικῶν ταγμάτων, τοῦ 19 καὶ 20. Ὑπεβλήθησαν δὲ πρὸς ὑπογραφὴν τὰ διατάγματα πρὸς σχηματισμὸν καὶ δύο ἄλλων πεζικῶν ταγμάτων φερόντων τοὺς ἀριθμοὺς 21 καὶ 22. — Ἐξεδόθη διάταγμα περὶ συστάσεως δευτέρας τοπομαχικῆς πυροβολαρχίας, ἥτις μετὰ τῆς ὑπαρχούσης πρώτης θέλει ἀποτελέσει μίαν τοπομαχικὴν μοῖραν. — Ἤρξατο ὁ καταρτισμὸς τεσσάρων μεταγωγικῶν μοιρῶν ὑλικοῦ τοῦ πολέμου, προωρισμένων εἰς μεταφορὰν τῶν ἐφοδίων τοῦ πολέμου. Ἡ δύναμις ἑκάστης τῶν μοιρῶν τούτων θὰ συμποσωθῇ εἰς 513 ἄνδρας (ὧν 300 ἡμιονοδηγοί), 91 ἵππους ἀξιωματικῶν καὶ στρατιωτῶν καὶ 604 ἡμιόνους. Ἄρα αἱ τέσσαρες μοῖραι θὰ ἔχωσιν ἐν ὅλῳ δύναμιν ἐκ 2,052 ἀνδρῶν, 364 ἵππων καὶ 2,416 ἡμιόνων. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν παρήγγειλεν εἰς τὰ ἐν Πειραιεῖ ὑφαντήρια τὴν κατασκευὴν 30,000 σκελεῶν καὶ ὑποδυτῶν. — Αἱ ἐκ Κύπρου μεταφερόμεναι ἡμίονοι πρὸς χρῆσιν τοῦ στρατοῦ εἰσὶν 700, ἠγοράσθησαν δὲ ἀντὶ φρ. 300 ἑκάστη. Τούτων τὰς 150 προσφέρουσιν οἱ ἐν Κύπρῳ Ἕλληνες δωρεάν. — Παρὰ τῷ ἀρχηγῷ τοῦ ἐνταῦθα στρατοῦ προσεκλήθησαν πάντες οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, ἵνα σκεφθῶσι περὶ τροφοδοσίας τοῦ στρατοῦ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ. — Ἀνεχώρησε μεταβαίνων εἰς Παρισίους, κληθεὶς ὑπὸ τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας κ. Des Michels. — Εἰς Σῦρον ἀφίκοντο ἐκ Γαλαζίου περὶ τοὺς 190 Ἕλληνες ἐθελονταί, ὅπως καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατόν. — Αἱ ἐφημερίδες τῶν ἐπαρχιῶν πᾶσαι βεβαιοῦσι περὶ τῆς ἐξαιρέτου ὑγιείας τοῦ στρατοῦ. — Πλὴν τοῦ ἐν Λαμίᾳ νοσοκομείου ἀπεφασίσθη νὰ καταρτισθῶσι τοιαῦτα καὶ ἐν Γαρδικίῳ, Γιαννιτζοῦ, καὶ Φουρνᾷ. — Ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργοῦ καὶ τοῦ πληρεξουσίου ξένης ἑταιρίας ὑπεγράφη σύμβασις περὶ κατασκευῆς ἱπποσιδηροδρόμων ἐν Ἀθήναις, ἐν Πειραιεῖ καὶ τοῖς πέριξ αὐτῶν. Οἱ κατὰ τὴν σύμβασιν κατασκευαστέοι σιδηρόδρομοι εἰσὶν οἱ ἑξῆς· Ὁ πρῶτος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Ὁμονοίας, διατρέχει τὴν ὁδὸν Ἀκαδημίας, καταβαίνει διὰ τῆς ὁδοῦ τῶν ἀνακτορικῶν σταύλων εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς ὁδοῦ Φιλελλήνων ἀφικνεῖται εἰς τοὺς Ἰλισσίους κήπους. Ὁ δεύτερος ἀναχωρῶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς πλατείας διήκει τὴν ὁδὸν Πατησίων, καὶ διασχίζων τὸ ὁμώνυμον προάστειον ἀπολήγει εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Λουκᾶ. Ὁ τρίτος ἀναχωρεῖ ἐπίσης ἀπὸ τῆς πλατείας Ὁμονοίας, διατρέχει τὴν ὁδὸν Κολοκυθοῦς καὶ ἀπολήγει εἰς τὸ ὁμώνυμον προάστειον. Ὁ τέταρτος ἔχων τὴν ἀφετηρίαν του ἐκ τῆς αὐτῆς πλατείας παρελαύνει τὴν ὁδὸν Ἀθηνᾶς, καὶ θλώμενος κατ' ὀρθάς, ἀφικνεῖται διὰ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου. Ὁ πέμπτος ἄρχεται ἀπὸ τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος, διέρχεται διὰ τοῦ χωρίου Ἀμαρουσίου καὶ ἀπολήγει εἰς Κηφισσίαν. Ὁ ἕκτος ἀρχόμενος ἐκ τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας ἀφικνεῖται μεταξὺ τῶν δύο Φαλήρων. Ὁ ἕβδομος ἀκολουθῶν τὴν ἀκτὴν συνδέει τὸ παλαιὸν Φάληρον μετὰ τοῦ νέου. Ὁ ὄγδοος ἀναχωρῶν ἐκ τῆς πλατείας τῆς Ὁμονοίας διήκει τὴν ὁδὸν Πειραιῶς καὶ θλώμενος κατ' ὀρθὰς ἀντικρὺ τοῦ σιδηροδρόμου φθάνει παρὰ τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν τῶν Ταξιαρχῶν. Αἱ ἐργασίαι ἄρξονται ἐντὸς ἐννέα μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου περὶ ἱπποσιδηροδρόμου, καὶ ἐντὸς τριῶν ἐτῶν πρέπει νὰ περατωθῶσι. — Κατ' ἐπισήμους πληροφορίας τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐξήχθη ἐκ τῶν λιμένων τοῦ Κράτους σταφιδόκαρπος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 22,440,855 λιτρῶν ἐνετικῶν. — Ἐν Σκιάθῳ ἱδρύθη ἐργοστάσιον ἀτμομύλου νεωτάτης κατασκευῆς. — Ἐν Κλειτορίᾳ καὶ Λευκασίᾳ ἐξακολουθοῦσιν ἐπαναλαμβανόμενοι οἱ σεισμοί, προαγγέλλονται δὲ ὑπὸ συγκεχυμένης τινὸς βοῆς. — Εἴς τι τῶν ἐν Φθιώτιδι ὑπηρετούντων σωμάτων κατετάχθη νεοσύλλεκτος, ἀγνοῶν τὸ ἐπώνυμόν του, τὸ ἔτος, τὸν μῆνα καὶ τὴν ἡμέραν, ἄμοιρος πάσης ἄλλης γνώσεως, ἰδέας ἢ ἐννοίας, μὴ δυνάμενος οὐδὲ τοὺς ἁπλουστάτους ἀριθμοὺς νὰ προσθέσῃ, καὶ ἐν γένει περίεργον ἀνθρωπολογικὸν φαινόμενον ἀποτελῶν. Ὁ νεοσύλλεκτος οὗτος ἀντιλαμβάνεται εὐχερῶς τῶν γυμνασίων.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

25 Σεπτεμβρίου 1880 — 25 Σεπτεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		'Ομολογ. ἐκδοθεῖσαι	'Ομολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	'Εποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	'Εποχαὶ πληρώσεως	'Ετήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	πληρ. ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξωτερικῷ	59,799	80,654	15 'Απρ. 15 'Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 285
25 » » 9 0/0		40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 296
26 » »		52,000	50,510	15 'Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 400
4 » »	πληρ. ἐν Ἑλλάδι μόνον	16,000	14,255	15 'Απρ. 15 'Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 282
6 » δραχ.(μετ' ἀμ)		60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 'Οκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 106
10 » φράγ. . . .		29,772	29,268	15 'Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 198
60 » »		120,000	—	20 'Ιαν. 20 'Απριλ / 20 'Ιουλ. 20 'Οκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 'Ιουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 407

Πιστωτικὰ καταστήματα 'Εταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	'Αποθεματικὸν κεφάλαιον	'Εποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
'Εθνικὴ Τράπεζα τῆς 'Ελλάδος . . .	18,000,000	'Ολόκληρον	12,630,000	15 'Ιαν. 15 'Ιουλ.	124.—	1,000	3,525
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς 'Ελλάδος.	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	180 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . . .	φρ. 5,000,000	'Ολόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ. 115 1/2
'Ασφαλιστικὴ 'Εταιρία ὁ «'Αρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ» . .	3,000,000	300,000	500,000	30 'Ιανουαρίου	15.—	100	155
,, ,, ἡ «"Αγκυρα». .	1,400,000	280,000	109,840	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «'Αλκυών» . . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 'Απριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Εταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 'Ιουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 104 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου 'Εθν. Τραπέζης 3μην. 'Εμπ. 3μην. 28.60-90.

Γαλλ. 'Εθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — 'Εμπ. 3μ. δρ. 113-114

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.75
Λίρα Στερλίνα	,,	28.45
Λίρα 'Οθωμανικὴ	,,	25.90
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
'Αργυρὸν δφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον 'Εθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 61

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (24 Σεπτεμβρ.) 'Εμ. 28.55.
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (23 ») ,, 28.60-28.70

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (1 'Οκτωβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	27 3/4
'Ελληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0.	,,	240
,, ,, ,, 9 0]0.	,,	250
'Εταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. -	,,	108 1/2
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	109 3/4-110 1/8
Παρισίων 3 ,, ...	φρ	23 - 23 10.
Λίρα 'Αγγλικὴ	γρ.	110 14/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 29/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 23 Σεπτεμβρίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.85
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.60
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.43
'Αργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 1 'Οκτωβρ.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.10
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.50
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.39
'Αργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (1 'Οκτωβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1]2) φρ. 25.35 1/2-25.40 1/2.
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 1/2-5 1/2 ὑπερτιμ. 0/00
'Αργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 117 1/2-122 1/2 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

'Αμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 5 1/2.
'Ελλάδος ('Εθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1]2.
Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 60]0.
'Ρώμης 4 0]0.

'Αλληλογραφία τῆς 'Εστίας.

κ. Ι. Φ. Σ. 'Αθήνας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.—Μιᾷ συνδρομητρίᾳ. 'Αθήνας. Διότι ἄλλοτε ὁ βίος ἦτο καὶ ἁπλούστερος καὶ εὐκολώτερος παρὰ σήμερον. Οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἠρκοῦντο εἰς τὸ πολὺ ἢ ὀλίγον, ὅπου εἶχον. 'Ο κόσμος τότε δὲν ἐμεθύσκετο ἀπὸ τὰ παραδείγματα τοῦ αἰφνιδίου πλουτισμοῦ, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑποκρύπτει αἴσχη. 'Ο ἀριθμὸς τῶν φίλων καὶ γνωρίμων ἦτο τότε πολὺ περιωρισμένος, ἀλλ' ὁ φίλος τότε εἶχε φιλίαν πρὸς τὸν φίλον, καὶ ὁ γνώριμος ἐγνώριζε τὸν γνώριμόν του. Οἱ ἄνθρωποι δὲν κατέτεμνον τότε τὸν βίον καὶ τὴν φιλίαν των εἰς μικρότατα χάλκινα νομίσματα, διὰ νὰ δίδουν ὀλίγα καὶ εἰς ὅλους, χωρὶς νὰ συνυπολογίσωμεν τὰ χαρτονομίσματα καὶ τὰ κίβδηλα. Τὰ ἀμοιβαίως ἀνταλλασσόμενα ἦσαν νομίσματα μεγάλα καὶ καλά. 'Επειδὴ δὲ ἡ συμβίωσις ἦτο μεγαλητέρα, ὅλοι ἐγνώριζον τὰς ὑποθέσεις, τοὺς πόρους καὶ τὴν κατάστασιν ὅλων. Θὰ ἦτο δὲ ἀνωφελὲς καὶ ὅλως γελοῖον καὶ προσβλητικὸν καὶ τὸ νὰ δοκιμάσωσι μόνον ν' ἀπατήσωσιν ἀλλήλους οἱ ἄνθρωποι, ὑποκρινόμενοι τὸν πλούσιον. 'Εφρόντιζον δὲ νὰ κατοικῶσι πλησίον τῶν φίλων των οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὸ ὄχημα ἐθεωρεῖτο τότε ὡς ἔκτακτον ἀντικείμενον πολυτελείας, οὗτινος δὲν ἐγίνετο χρῆσις εἰμὴ εἰς ἐκτάκτους καὶ πανδήμους περιστάσεις. Οὐδ' ἐπεχειροῦμεν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ νὰ θαμβόνωμεν ἀλλήλους διὰ τῆς ἐπιδείξεως σκευῶν πολυτίμων καὶ ἐπίπλων πλουσίων. Τὴν σήμερον, ὁπότε οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τόσους «φίλους» καὶ τόσας γνωριμίας, διεσκορπισμένους ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς ὑπερμέτρως μεγαλυνθείσης πόλεως, δὲν βλέπουσιν ἀλλήλους εἰμὴ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ οὕτως εἰπεῖν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, χωρὶς νὰ παρεισχωρήσωσιν εἰς τὰ παρασκήνια ἀλλήλων· ὅθεν καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐλπὶς τοῦ ν' ἀπατήσωσιν ἀλλήλους δὲν εἶνε παράλογος, ἀποπειρῶνται νὰ πράξωσι τοῦτο. 'Ο βίος κατήντησε δύσκολος, ἐπίπονος καὶ πλήρης ψεύδους καὶ ἀπάτης, ἥτις ἐπὶ τέλους σοῦ προξενεῖ κάματον. Ἔχεις ἀπειραρίθμους φίλους, ἀλλὰ φιλίας ἴχνος οὐδαμοῦ. — κ. Ε. Τ. 'Αθήνας. Εὐχαρίστως θὰ τὴν δημοσιεύσωμεν.—κ. Ε. Ι. Μ. Πειραιᾶ. 'Εστάλησαν ἡμῖν παρὰ τοῦ αὐτόσε ὑποκαταστήματος τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης.—*** Διὰ τὴν πληκτικήν του λεπτομέρειαν.—κκ. Κ. Π. Σμύρνην, Α. Σ. Πάτρας, Π. Ι. Ζ. Τένεδον, Ν. Δ. Φαλτσί, Α. Β. Πειραιᾶ, Δ. Ν. Δ. καὶ Καν Ν. Κ. Κέρκυραν, «Φάρον τοῦ Βοσπόρου» Κωνσταντινούπολιν, ὑποκατάστημα 'Εθν. Τραπέζης, Σπάρτην. 'Ελήφθησαν.— κ. Γ. Α. Π. Κέρκυραν. 'Εκ προοιμίων σᾶς ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας μας.— Μιᾷ κυρίᾳ. «Si vous n'avez rien à me dire» (Paroles de Victor Hugo, musique de Mme la baronne Willie de Rothschild. —κ. Ν. Π. Σύρον. Θ' ἀποσταλῶσιν ἅμα ληφθῶσι τὰ χρήματα. — Τριαστέρῳ συνδρομητῇ. Διὰ νὰ μὴ πάθωμεν ὅ,τι συνέβη εἰς τὴν γυναῖκα, ἥτις ἐπειράθη προχείρως νὰ θρέψῃ κατ' οἶκον μεταξοσκώληκας. Κατ' ἀρχὰς ἐθυσίασεν εἰς αὐτοὺς ἓν δωμάτιον, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ τὸ ἄπλετον σμῆνος κατέλαβε καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ τέταρτον, καὶ ἑσπέραν τινὰ ἡ οἰκοδέσποινα ἐκινδύνευσε νὰ κοιμηθῇ ἐν ὑπαίθρῳ.

'Εν τῷ γραφείῳ τῆς 'Εστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας.—Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς 'Εστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1246.

Παίζουσι τρεῖς χαρτία. Κατὰ τὸ πρῶτον παιγνίδιον χάνει ὁ πρῶτος, κερδίζουσι δὲ οἱ ἄλλοι δύο τόσα, ὅσα ἑκάτερος εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ. Κατὰ τὸ δεύτερον παιγνίδιον χάνει ὁ δεύτερος, κερδίζουσι δὲ ὁ πρῶτος καὶ ὁ τρίτος παρ' αὐτοῦ ὅσα ἑκάτερος αὐτῶν εἶχε χρήματα. Κατὰ τὸ τρίτον τέλος παιγνίδιον κερδίζουσιν ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος παρὰ τοῦ τρίτου ἴσον πάλιν ποσὸν πρὸς ὅσα ἕκαστος αὐτῶν εἶχε, καὶ τότε παύει τὸ παιγνίδιον. Μετροῦσιν οἱ παίξαντες τὰ χρήματά των καὶ εὑρίσκουσιν ὅτι καὶ οἱ τρεῖς ἔχουσιν ἴσον ποσὸν, ἤτοι φρ. 24 ἕκαστος. Ζητεῖται πόσα χρήματα εἶχεν ἕκαστος ὅταν ἤρχισαν τὸ παιγνίδιον;

1247.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δοθήσεται ἀμοιβή τις]

Σκάκι. — Ἐὰν λάβῃς τὰς ἐν τοῖς κάτωθι τετραγωνιδίοις 64 συλλαβὰς καθ' ἣν τάξιν ἵππος διαδοχικῶς εἰς 64 πηδήματα τὰς πατεῖ, σχηματίζονται ὀκτὼ ὁμοιοκατάληκτοι στίχοι ὀκτασύλλαβοι.

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις τῶν στίχων τούτων.

τοῦ	τε	κό	να	προ	νὰ	θὰ	τὸ
εὖ	δύ	σκα	λεί	λως	ἂν	σο	μ' εὖ
κ̣ι̣οῦ	σις	ἴπ	κι	τον	α	σκά	μὲ
ἀ	πῶς	σεις	στή	που	εἰς	ρῃς	χὴν
γνῶ	πι	τὰς	τοῦ	νή	νὰ	λύ	κι
σῃς	εἶν'	φυ	ἰ	σῃς	ἀ	λιν	ἀλ
εὖ	α	ξεύ	νο	τεῖ	λὰ	δὲν	σῃς
ρῃς	μί	ται	ἱ	ἡ	μὴ	παι	πά

Ἐν Πειραιεῖ. — Α. Β.

1248.

Τίς εἶνε ὁ μεγαλείτερος τῶν ἀχαρίστων;

1249.

Ἀπόδειξον μαθηματικῶς, ὅτι ἓν ποτήριον κενὸν ἰσοδυναμεῖ μὲ ἓν ποτήριον πλῆρες.

1250.

Δύνασαι νὰ μὲ μαντεύσῃς
εἰς τὰ ζῷ' ἂν μὲ ζητήσῃς.
Μάτην πλὴν νὰ μὲ φονεύσῃς
προσπαθεῖς,
ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς.
Καὶ ἀκέφαλον ἀκόμα
ἔχ' ἀκέραιον τὸ σῶμα.
Εἴς τι ἄλλο ὅμως ζῷον παρευθὺς μὲ μεταβάλλεις,
ἂν τὴν κεφαλήν μου κόψῃς κι' ἀντ' αὐτῆς ἄλλην μοῦ βάλλῃς.

1251.

. . . . . . Σ
. . . . . Σ
. . . . Σ
. . . Σ
. . Σ
. Σ
Σ

Συμπλήρωσον τὰ ἐλλείποντα ἄνωθι γράμματα, ὧν τὴν θέσιν ἐπέχουσιν αἱ στιγμαὶ, ὥστε νὰ σχηματισθῇ τριγωνικόν τι κυβόλεξον.

1252.

Τετραμελὲς τὸ ὄνομα, τετράπουν καὶ τὸ σῶμα,
ὅπερ τὸ ὅλον μου δηλοῖ.
Μικρὸν, στρογγύλον γίνομαι καὶ διφυὲς ἀκόμα,
ἂν μοῦ κοπῇ ἡ κεφαλή.

1253.

Rébus.

ici ici ici ici ici ici ici

QUE boit

du Bi Bi Bi

1254.

Mot carré.

Mon premier est ouvert et fermé tour-à-tour;
Fermé pendant la nuit, ouvert durant le jour.
D'un grand homme déchu mon second fut l'asile.
Deviner le suivant sera chose facile.
Tout oiseau qu'il était, mis au nombre des dieux,
L'Égypte lui rendit un hommage pieux.
Mon quatrième enfin, fer ou plomb, bois ou pierre,
Oblige à marcher droit, sans marcher sur la terre.

1255.

Pour mon premier
Vous avez toujours un dieu de la Fable.
A mon dernier
Le fils de Pélée était vulnérable.
Et mon entier
En toute saison est indispensable.

1256.

Devinette - calembour.

VILLE. Oter à ce mot une lettre et trouver un monument de Paris incendié pendant la Commune.

1257.

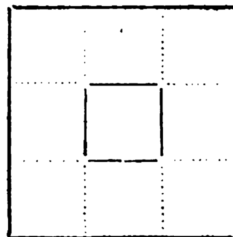
Que l'on mette
Bas ma tête,
Incontinent
De contenant
Me voici — singulière chose
Qu'une telle métamorphose —
Devenu
Contenu.

ΛΥΣΕΙΣ

1241.

Ἡ περιουσία ἦτο δραχ. 8,100, τὰ τέκνα ἦσαν 9, ἕκαστον δ' αὐτῶν ἔλαβεν 900 δραχμάς.

1242.

1243.

Εἶνε εὐκολώτερον νὰ κάμῃ τὸ καλὸν ὁ πλούσιος, παρὰ νὰ μὴ κάμῃ τὸ κακὸν ὁ πτωχός.

1244.

PAR	TER	RE
TER	RAS	SE
RE	SE	DA

1245.

1+1 = 20 sans 0 (Vin sans eau), puisque 1+1 = 2.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 197. — 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2223. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε΄. Τόμος Ι΄, 5 Ὀκτωβρίου 1880. Ἀριθ. 249 (197). Λεπτὰ **20.** Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τοῦ Ὑγειονομείου τῆς νήσου Ἀστυπαλαίας ἐν ἔτει 1828. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλὸ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρασις Ἐλίζης Σκ. Σούτσου). — Ἐπιστολαὶ ἐκ Παρισίων. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2224. Δύο ὁμιλίαι ἀπαγγελθεῖσαι ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις ἑλληνικῷ διδασκαλικῷ Συλλόγῳ ὑπὸ Νικολάου Ἀναστασίου. Ἐν Ἀθήναις, 1880. 8ον σελ. 17.

2225. **Μουσικὸς καὶ δραματικὸς Σύλλογος.** Ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1877 μέχρι 30 Ἰουνίου 1880. Ἀθήνησι, τύποις Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, 1880. 12ον σελ. 22.

2226. **Τὰ ἐν πολέμῳ διεθνῆ νό[illegible] ἐν Εὐρώπῃ** πρὸς χρῆσιν τοῦ στρατοῦ. Ἀνώνυμον. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου. 1880. 8ον σελ. 32. Τιμᾶται ἡμίσεος φράγκου.

2227. **Γαλλικὸν ἀλφαβητάριον** ὑπὸ τοῦ διδάκτορος Καρόλου Ploetz, μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Ἰουλίου Ἄξενφελδ. Athènes, Librairie Karl Wilberg, Rue d'Hermès, 1880. Typographie de Perris Frères. 8ον σελ. 128.

2228. **Petit cours pratique de grammaire française.** Classes élémentaires. A l'usage des écoles Grecques par Eugène Brissaud. Ouvrage destiné aux commençants et contenant de nombreux exercices sur les dix parties du discours; spécialement sur l'article, le pronoms et les adjectifs possessifs, les pronoms personnels et les verbes. Athènes, Librairie Karl Wilberg, Rue d'Hermès. Typographie de Perris Frères, 1880. 8° p. 120.

Ὁ Νόρδενσκιωλδ, ὁ τὴν νέαν διὰ τῆς βορείου θαλάσσης διανοίξας ὁδὸν πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Ἀσίαν, μελετᾷ νὰ ἐκδώσῃ προσεχῶς ἀφήγησιν τοῦ περίπλου αὐτοῦ. Τὸ ἔργον, φέρον τίτλον «Ὁ περίπλους τῆς Βέγας», θὰ κοσμῆται καὶ δι' εἰκονογραφιῶν. Κατὰ τὸ «Academy» ὁ Νόρδενσκιωλδ ἐκέρδησεν ἆθλον 25,000 φλωρινίων, ἅτινα εἶχον ψηφίσει ἀπὸ τοῦ 1611 αἱ Βουλαὶ τῶν Κάτω Χωρῶν ἵνα δοθῶσιν ὡς γέρας εἰς τὸν θαλασσοπόρον, ὅστις θὰ ἀνεκάλυπτε τὴν διὰ τῆς βορειοανατολικῆς θαλάσσης δίοδον.

OFFENBACH

Ὁ τηλέγραφος ἀνήγγειλεν ἡμῖν τὸν θάνατον τοῦ Ὄφφεμπαχ, τοῦ ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν περιωνύμου ὄντος διὰ τὰ ἐλαφρὰ μουσικὰ αὐτοῦ ἔργα. Ὁ Ἰάκωβος Ὄφφεμπαχ ἐγεννήθη ἐν Κολωνίᾳ ἐν ἔτει 1819 ἐξ ἰσραηλιτικῆς οἰκογενείας, μεταβὰς δὲ εἰς Γαλλίαν διήκουσε μαθήματα ἐν τῷ Ὠδείῳ τῶν Παρισίων κατὰ τὰ ἔτη 1833 καὶ 1834, καὶ εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του. Κατὰ τὸ 1842 ἐλθὼν πάλιν εἰς Παρισίους παρουσιάσθη κατ' ἀρχὰς ὡς βαρβιτιστὴς ἐν ταῖς συναυλίαις· ὡς τοιοῦτος δὲ ἀπεκάλυψεν ἀμέσως τὸν ἰδιόρρυθμον αὐτοῦ χαρακτῆρα καὶ τὴν κλίσιν πρὸς τὰς παρῳδίας καὶ τὰς ἰδιοτρόπους συνθέσεις. Ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ἔργου του ἐπεζήτει νὰ ἐκπλήξῃ τὸν ἀκροατὴν διὰ τοῦ ἐκτάκτου μᾶλλον ἢ διὰ τόνων ἁρμονικῶν καὶ ὡραίας μελῳδίας. Φύσει ὢν εὔθυμος καὶ εὐφυής, ὁ Ὄφφεμπαχ εὗρε ταχέως προστάτας μεταξὺ τῶν δημοσιογράφων καὶ τῶν καλλιτεχνῶν, καὶ δὲν ἤργησε νὰ ἀποκτήσῃ φήμην μουσικοῦ ἰδιορρύθμου, ὅπερ συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν προαγωγὴν αὐτοῦ. Οὕτως ἐν ἔτει 1847 τῇ προστασίᾳ τῆς κυρίας Augustine Brohan διωρίσθη διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας ἐν τῷ Théâtre Français.

Ἡ θέσις αὕτη ὑπῆρξεν ἡ ἀφετηρία τοῦ σταδίου τοῦ Ὄφφεμπαχ. Ἀνανεώσας τὸ προσωπικὸν τῆς τέως παρημελημένης ὀρχήστρας, ἤρξατο συνθέτων μικρά τινα τεμάχια οἱονεὶ προανακρούσματα διαθέτοντα τοὺς θεατὰς εἰς τὴν ἀκρόασιν τῶν παριστανομένων κωμῳδιῶν. Κατόπιν ἐπεχείρησε νὰ μελοποιήσῃ ἐν παρῳδίᾳ τινὰς τῶν χαριεστέρων μύθων τοῦ La Fontain, ὡς τὸν Τέττιγα καὶ Μύρμηκα, τὴν Ἀλώπεκα καὶ τὸν Κόρακα, καὶ ἄλλους, ἡ δ' ἐπιχείρησις αὐτοῦ αὕτη ἐπέτυχεν οὐκ ὀλίγον. Ἐν τούτοις ἡ ἐπιτυχία αὕτη δὲν ἐμπόδισε τὸν διάσημον κριτικὸν Scudo νὰ εἴπῃ περὶ αὐτοῦ ὅτι «il lit sur ses perles» (τοὺς μύθους τοῦ Λαφονταίνου)

Ce que les papillons hélas! font sur les roses.

Οὐχ ἧττον ὁ Ὄφφεμπαχ εἰργάσθη μετὰ ζήλου εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ὀρχήστρας, ἐφ' ᾧ καὶ ἠμείφθη δαψιλῶς, λαμβάνων πλὴν τοῦ τεταγμένου μισθοῦ καὶ τὸ προϊὸν μιᾶς κατ' ἔτος εὐεργετικῆς ὑπὲρ αὐτοῦ παραστάσεως. Ἀλλὰ l'appétit vient en composant. Μὴ εὐχαριστούμενος μὲ τὰς μουσικὰς συμφωνίας τῶν διαλειμμάτων, ὧν ἡ ἀξία ἐχάνετο ἐν τῷ θορύβῳ τῶν θεατῶν εἰσερχομένων ἵνα καταλάβωσι τὰς θέσεις των, ὁ Ὄφφεμπαχ ἐπεχείρησε νὰ συνθέσῃ μελοδραμάτια. Οἱ μελοποιοὶ ἐδέχθησαν λίαν εὐμενῶς τὸν νέον αὐτῶν συνάδελφον. Ἀλλ' ὅταν ἐζήτησε νὰ φέρῃ τὰ ἔργα του ἐπὶ τῆς σκηνῆς, οἱ διευθυνταὶ τῶν θεάτρων ἔστρεφον αὐτῷ πάντες τὰ νῶτα. Τότε ἀπεφάσισε νὰ γείνῃ αὐτὸς κύριος ἑνὸς θεάτρου, καὶ πράγματι τὸ κατώρθωσε. Τῷ 1855 ἱδρύθη τὸ θέατρον des Bouffes-Parisiens, οὗτινος ἔλαβε τὸ προνόμιον ὁ Ὄφφεμπαχ. Τότε ἔδωκεν ὅλον ἑαυτὸν εἰς τὸ ἔργον του, ὁ δὲ παρισινὸς κόσμος εἶδε παριστανόμενα ἄνευ διακοπῆς τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο τὰ τοσοῦτον γνωστὰ ἔκτοτε γενόμενα αὐτοῦ ἔργα· les Deux aveugles, Bataclan, le Violonneux, Trombalcazar, le Financier et le Savetier, la Rose de Saint-Flour, Croque-fer, le Mariage aux lanternes, la Chatte métamorphosée en femme, le 66, Mesdames de la halle, la Chanson de Fortunio, Daphnis et Chloé, Orphée aux enfers, le Roman comique, les Bavards, M. et Mme Denis, la belle Hélène, etc.

Ὁλόκληρος ἡ πόλις τῶν Παρισίων προσέδραμεν ἵνα ἴδῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ νέα ταῦτα μελοδραμάτια, οὕτω δὲ πλήρης ἐπιτυχία ἐξησφαλίσθη τῷ Ὄφφεμπαχ· αἱ παραστάσεις τῶν ἔργων αὐτοῦ μετροῦνται καθ' ἑκατοντάδας.

Τυχὼν ἰσχυρῶν προστατῶν, ἰδίως δὲ τῆς πριγκηπίσσης Μέττερνιχ, ἠδυνήθη νὰ φέρῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῶν μεγάλων ἐν Παρισίοις θεάτρων. Ἔκτοτε ἡ φήμη τοῦ μελοποιοῦ ὁσημέραι ἐξετείνετο, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ ὑπερβάντα τὰ γαλλικὰ ὅρια διεδόθησαν εἰς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἀμερικήν. Κατὰ τὸ 1873 ὁ Ὄφφεμπαχ διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ θεάτρου «Gaîté», τὸ ὁποῖον διηύθυνε μέχρι τοῦ 1875, καὶ ἐν ᾧ παρέστησε πολλὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ. Τῷ 1876, ἐν καιρῷ τῆς διεθνοῦς Ἐκθέσεως τῆς Φιλαδελφείας, μετέβη εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἀποδημία αὐτοῦ δὲν ὑπῆρξεν ὅσον ἤλπιζεν ἐπικερδής, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἀφηγήσεως τῆς ἀποδημίας ταύτης, ἣν ἐδημοσίευσεν ὑπὸ τὸν τίτλον «Notes d'un musicien en voyage». Ἀπὸ τοῦ 1873 ὁ Ὄφφεμπαχ ἐξέδωκεν οὐκ ὀλίγα ἔργα, ὧν γνωστότερα εἶνε «Madame l'Archiduc, Bagatelle, la Créole, la Boulangère a des écus, Voyage dans la lune, la Boîte au lait, Pierrette et Jaquot, la Foire Saint-Laurent, le docteur Ox, Maître Peronilla, κ. λ.

Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ «Οἱ δύο τυφλοὶ» ἔσχον πρὸ πάντων ἐξαίρετον ἐπιτυχίαν, ἥτις, ὁμολογητέον, ὠφείλετο ἐν μέρει καὶ εἰς τὴν ἱκανότητα τῶν παραστησάντων αὐτὸ ὑποκριτῶν Berthelier καὶ Pradeau. Τὸ ἔργον τοῦτο ἐδιδάχθη ἐν πρώτοις τῷ 1856, καὶ ὁ μῦθος δ' αὐτοῦ καὶ ἡ μουσική, ἐλαφρότατα ὅλως, δὲν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς οὐδεμίαν ἀνάλυσιν. Ἄλλως τε ὅλα τὰ ἔργα αὐτοῦ δὲν διαφέρουσι κατ' οὐσίαν τοῦ προηγουμένου· ἡ μεταξὺ αὐτῶν συγγένεια εἶνε προφανής· πάντα φέρουσι τὸν αὐτὸν παιγνιώδη φιλολογικὸν καὶ μουσικὸν χαρακτῆρα. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τίτλοι των δεικνύουσιν ἀρκούντως τὸ περιεχόμενον αὐτῶν. Ὁ «Ὀρφεὺς ἐν τῷ Ἅδῃ» παρεστάθη τὸ πρῶτον κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1858. Γνωστὴ εἶνε ἡ ἄγροικος αὕτη παρῳδία, ἡ μεταβάλλουσα τὸν Ὀρφέα εἰς διδάσκαλον βιολίου τρέχοντα κα-

τόπιν μαθημάτων, καὶ τελειόνουσα διὰ τοῦ μᾶλλον ἀσέμνου χοροῦ. Ἡ ἀμύθητος ἐπιτυχία τοῦ ἔργου τούτου, ἐπὶ πολλὰ ἤδη ἔτη διαρκοῦσα, καὶ πιθανῶς καὶ εἰς τὸ μέλλον ἔτι διαρκέσουσα, περιποιήσασα δὲ εἰς τὸν συγγραφέα μεγάλα ὠφελήματα, ὡς καὶ τὴν τιμητικὴν ἔτι εὔνοιαν τῆς κυβερνήσεως, ὑπῆρξεν οἱονεὶ τὸ σύνθημα εἰς παραγωγὴν παραπλησίων ἔργων, ἅτινα ἔκτοτε κατέκλυσαν πάντα τὰ θέατρα ἐπὶ βλάβῃ καιρίᾳ τῆς ἀληθοῦς καλαισθησίας, τῆς εὐφυΐας καὶ τῆς τέχνης. Ὁ κόσμος δὲν ἐβράδυνε νὰ παρατηρήσῃ ὅτι εἰσῆλθεν εἰς ὁδὸν ἐπικίνδυνον, ἀλλ' ἡ ὤθησις ὑπῆρξε τοσοῦτον ἰσχυρά, ὥστε ἀδύνατον ὑπῆρξε νὰ ἀνασταλῇ κατόπιν. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἄνευ ἐξαιρέσεως παρῳδήσεως καὶ τῶν ἱερωτέρων ἀκόμη τοῦ ἀνθρώπου ἀντικατέστησε τὴν ἡδονὴν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀκοῆς, τὰς συγκινήσεις τῆς καρδίας, διὰ τῶν κακοηθεστέρων ἐξεγέρσεων τῶν αἰσθήσεων καὶ ἐντυπώσεων. Δὲν ἀρνεῖταί τις ὅτι πολλαὶ τῶν μελῳδιῶν τούτων ἔχουσι τινὰ χάριν καὶ πρωτοτυπίαν· καὶ εὐχαρίστως θ' ἀνεγνώριζεν ἐν αὐταῖς καλλιτεχνικήν τινα ἀξίαν, ἐὰν δὲν περιεῖχον τὰς μᾶλλον ἀλλοκότους καὶ ἀσέμνους σκηνάς.

Μετὰ τὸν «Ὀρφέα» ὁ Ὄφφεμπαχ ἐξέδωκε τὸ μονόπρακτον μελοδραμάτιον «Δάφνις καὶ Χλόη», παρῳδίαν τοῦ χαριεστάτου βουκολικοῦ μυθιστορήματος τοῦ Λόγγου. Τοῦ ἔργου τούτου μελῳδίαι τινὲς ἔχουσι πολλὴν χάριν, οἷον λ. χ. τὸ ᾆσμα τῆς εἰσόδου τῆς Χλόης, κ. ἄ. Ἄλλο ἔργον τοῦ μελοποιοῦ, δημῶδες κατασταν, εἶνε la Chanson de Fortunio, ὅπερ παριστάθη καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Φαλήρου ἐφέτος, καὶ ἐν ᾧ ἔδρεψε δικαίας εὐφημίας ἡ κυρία Λασσάλ. Τοῦ ἔργου τούτου ἡ μουσικὴ ἔχει καὶ χάριν καὶ ἁβρότητα ὑπερβαίνουσαν πολὺ τὴν κοινὴν ὅλως ὑπόθεσιν τοῦ ἔργου. «Le pont des soupirs», παρασταθὲν τῷ πρώτον τῷ 1861, ἔχει τὴν ὑπόθεσιν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον πρὸς τὸν πένθιμον αὐτοῦ τίτλον. Τῷ 1863 παρεστάθη ἐν Ἔμς, ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν λουτρῶν, «Il signor Fagotto», ὅπερ παρεστάθη ἀκολούθως καὶ εἰς Παρισίους εἰς τὸ θέατρον «Bouffes-Parisiens».

Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ τὸ μᾶλλον ἀποτυχὸν εἶνε τὸ φέρον τίτλον «Barkouf», ὅπερ ἐδόθη τῷ 1861 ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Opera-Comique. Ἀλλ' ἡ ἀποτυχία τοῦ ἔργου τούτου ἀποδοτέα ἴσως ἐν μέρει εἰς τὸν Scribe, ὅστις ἔσχε τὴν παράδοξον ἰδέαν νὰ ἐκλέξῃ ὡς ἥρωα τοῦ δράματος....... ἕνα σκύλον. Ὁ κριτικὸς Scudo ἐν τῇ «Ἐπιθεωρήσει τῶν δύο κόσμων» ἐδείχθη αὐστηρότατος πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο, ὅπερ ἀπεκάλεσε «σκυλῳδίαν τρίπρακτον» (une chiennerie en trois actes).

«La grande-duchesse de Gérolstein» προσείλκυσεν ἐπίσης μέγα πλῆθος ἀκροατῶν, καί τοι ἡ μουσικὴ αὐτῆς δὲν εἶνε ἐκ τῶν καλλιτέρων τοῦ μελοποιοῦ. Τὸ ἔργον τοῦτο τοσοῦτον διήγειρεν ἐνθουσιασμὸν παρὰ τῷ κοινῷ, ὥστε κατὰ τὴν Παγκόσμιον Ἔκθεσιν τοῦ 1867 ἐν Παρισίοις, ὅτε οἱ πλεῖστοι τῶν ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης ἐπεσκέφθησαν τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν, ἡ «Μεγάλη Δούκισσα τοῦ Γερολστάϊν» ἠξιώθη τῆς ἐπισκέψεως πολλῶν ἐξ αὐτῶν.

Μένει ἔτι νὰ εἴπωμεν τινὰ περὶ τῆς «Belle Hélène». Ἡ ἀλλόκοτος αὕτη παρῳδία, παρασταθεῖσα ἐν τῷ θεάτρῳ «Variété» ἀπὸ τοῦ 1864, ἔσχεν ἀμύθητον ἐπιτυχίαν, ἣν ὅμως δὲν δικαιολογεῖ ποσῶς ἡ ἀξία τοῦ ἔργου, καὶ ἥτις βεβαίως οὐδεμίαν περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὴν γαλλικὴν καλαισθησίαν τῆς σήμερον. Πλὴν τῆς εἰσαγωγῆς, ἥτις ἔχει μουσικήν τινα ἀξίαν, τὰ λοιπὰ μέρη οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ χοροὶ κωμικοὶ καὶ μουσικὴ ἀγροίκου ἀστειότητος· ἐν γένει δὲ ἡ μουσικὴ τοῦ ἔργου συμφωνεῖ τελείως πρὸς τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ. Αἰσθάνεταί τις οἱονεὶ αἰσχύνην παριστάμενος εἰς τὴν διδασκαλίαν τοιούτων ἔργων. Τινές, θέλοντες νὰ δικαιολογήσωσι τὸ ἔργον, ἀναφέρουσι δύο ἢ τρία χαρίεντα τεμάχια αὐτοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἐλαττόνουσι παντάπασι τὴν ἐκ τοῦ συνόλου ἐντύπωσιν.

Ἐν γένει περὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὄφφεμπαχ ἐγκαινισθέντος εἴδους τῆς μουσικῆς δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅ,τι ποτὲ ὁ Boileau περὶ τῆς παρακμαζούσης φιλολογίας:

Au mépris du bon sens le burlesque effronté
Trompa les yeux d'abord, plût par sa nouveauté.
On ne vit plus en vers que pointes triviales;
Le Parnasse parla le langage des halles:
La licence à rimer alors n'eût plus de frein;
Apollon travesti devint un Tabarin.
Cette contagion infecta les provinces,
Du clerc et du bourgeois passa jusques aux Princes.

**

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[2 Ὀκτωβρίου (Πέμπτη) 1880]

Αἱ ΑΑ. ΜΜ. ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἐκπλεύσαντες ἐκ Βρεντησίου ἐπὶ τῆς «Ἀμφιτρίτης», συνοδευομένης ὑπὸ τοῦ «Ναυάρχου Μιαούλη», ἀφίκοντο εἰς Κέρκυραν χθὲς (Τετάρτην), ἔνθα ἄμετρον πλῆθος πολιτῶν ἐχαιρέτισε τοὺς βασιλεῖς ἀποβάντας. Κατὰ τηλεγραφικὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως ἀναχωρεῖ σήμερον εἰς Καλαμάκιον, φέρων καὶ τοὺς βασιλόπαιδας ὁ ἀτμοδρόμων «Ἑλλάς», ὅπως παραλάβῃ ἐκεῖθεν τὰς Αὐτῶν Μεγαλειότητας. — Κατὰ τηλεγραφικὴν παραγγελίαν τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως οἱ βασιλόπαιδες κατῆλθον ἐκ Δεκελείας καὶ κατῴκησαν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἕνεκα τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων των. — Τὴν Κυριακὴν μετὰ μεσημβρίαν ἐγένετο ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν ἡ ἐπιθεώρησις τῶν ἤδη ἀπογεγυμνασμένων ἀνδρῶν τῶν ἐνταῦθα στρατιωτικῶν σωμάτων. Ἀπὸ τῆς 2 μ. μ. ὥρας ἔσπευδον πρὸς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως χιλιάδες πολιτῶν καὶ μακραὶ σειραὶ ἁμαξῶν, ἀπὸ τῆς 3 δὲ ὥρας ἤρξαντο ἀφικνούμενα ἐκεῖσε τὰ στρατιωτικὰ σώματα, ἅτινα καὶ κατελάμβανον τὴν ὁρισθεῖσαν ἑκάστῳ θέσιν. Ἡ παράταξις τούτων ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἀνατολικοῦ λόφου τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως ἔφθανε σχεδὸν μέχρι τῆς λεωφόρου τῶν Πατησίων, ἔχουσα τὸ μέτωπον πρὸς βορρᾶν. Τὸ θέαμα ἦν γραφικώτατον. Οἱ λόφοι καὶ ἡ βόρειος πλευρὰ τῆς πλατείας ἦσαν πλήρεις λαοῦ πάσης τάξεως καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἀναρίθμητοι δ' ἅμαξαι ἦσαν τεταγμέναι ἐν μακρᾷ σειρᾷ. Τὴν 3 καὶ 1/2 ὥραν ἀφίκετο ἔφιππος εἰς τὸ πεδίον ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν κ. Καραϊσκάκης, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ στρατοῦ τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος ὑποστρατήγου κ. Πετμεζᾶ, καὶ τοῦ ἐπιτελείου αὐτοῦ, ἁπάντων ἐφίππων. Ὁ ἔχων τὸ γενικὸν πρόσταγμα ἀντισυνταγματάρχης κ. Μπόν, ἀφοῦ ἐτοποθέτησε τὰ σώματα παρουσιάσθη εἰς τὸν ὑπουργὸν καὶ ἀνέφερεν, ὅτι τὰ τάγματα εἶνε ἕτοιμα εἰς ἐπιθεώρησιν, ἤρξατο δ' αὕτη ἀμέσως ἀπὸ τῆς χωροφυλακῆς. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιθεωρήσεως ὁ ὑπουργὸς ἔστη ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας μετὰ τοῦ στρατηγοῦ κ. Πετμεζᾶ καὶ τοῦ ἐπιτελείου, ἐν πλήρει δὲ τάξει καὶ κανονικότητι παρήλασαν πρὸ αὐτοῦ, παιανιζούσης τῆς μουσικῆς, ἅπαντα τὰ μετασχόντα τῆς ἐπιθεωρήσεως τάγματα, ἅτινα μετὰ ταῦτα ἐπανῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Μεταξὺ τῶν θεατῶν ἦσαν ὁ πρωθυπουργὸς καὶ οἱ ὑπουργοί, πολλὰ μέλη τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, οἱ ἀνταποκριταὶ τῶν ξένων ἐφημερίδων, πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων ξένων καὶ ἄλλοι. Οἱ μετασχόντες τῆς ἐπιθεωρήσεως συνεποσοῦντο εἰς 4,500 ἄνδρας.—Ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς κ. Καραϊσκάκης, συνοδευόμενος ὑπὸ ἀξιωματικῶν τῶν ἐπιτελῶν, ἀνεχώρησε προχθὲς εἰς Θήβας πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν αὐτόθι στρατιωτικῶν δυνάμεων, ἃς εὗρεν ἐν καλλίστῃ καταστάσει. —Ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης περὶ χορηγήσεως δανείου πρὸς κάλυψιν τῶν ἐκτάκτων ἀναγκῶν τοῦ Κράτους. Βεβαιοῦται ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θὰ χορηγήσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἄνω τῶν πεντήκοντα ἑκατομμυρίων φράγκων, κατὰ μὲν τὸ ἥμισυ εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια, κατὰ τὸ ἥμισυ δὲ εἰς μεταλλικόν, ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ ἑνὸς τοῖς ἑκατόν, διατηρουμένης τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας καὶ ἀνανεουμένου τοῦ προνομίου τῆς Τραπέζης. — Ἐξακολουθεῖ καθ' ὅλον τὸ Κράτος ἡ εἰς τὸν στρατὸν κατάταξις τῶν ὑποχρέων. Ὑπολογίζεται νῦν ὅτι οἱ ὑπὸ τὰς σημαίας ἄνδρες ὑπερβαίνουσι τὰς 43,000. —Ἀναμένεται εἰς Πειραιᾶ τὸ βελγικὸν ἀτμόπλοιον Adrien David, ὅπερ κομίζει τὰ παραγγελθέντα πυροβόλα διὰ τὸ πολεμικὸν ἡμῶν ναυτικὸν ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τοῦ Krupp, ὡς καὶ τὰ πολεμεφόδια αὐτῶν. Τὰ πυροβόλα ταῦτα, ἐν ὅλῳ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ καὶ δώδεκα τῆς ἀποβιβάσεως, τοποθετηθήσονται ἐντὸς τῶν πολεμικῶν πλοίων πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν πυροβόλων Ἄρμστρογκ, δι' ὧν ἦσαν τέως ἐξωπλισμένα. —Δι' ἀγγλικοῦ ἀτμοπλοίου ἀφίκοντο εἰς Πειραιᾶ ἐκ Γαλαζίου καὶ Σουλινᾶ 320 Ἕλληνες ἐθελονταὶ ἵνα καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατόν. —Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐκομίσθησαν εἰς Πειραιᾶ ἐπὶ τοῦ αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου «Κάστορος» καὶ οἱ τελευταῖοι, 156 τὸν ἀριθμόν, ἵπποι τῶν ἐν Οὑγγαρίᾳ ἀγορασθέντων. — Κατὰ δηλοποίησιν τοῦ προέδρου τοῦ ἐλεγκτικοῦ συνεδρίου τὸ κατὰ τὴν λήξασαν ἑξαμηνίαν καθαρὸν εἰσόδημα τοῦ χαρτοσήμου ἀνῆλθεν εἰς δραχ. 2,342,437, αἵτινες κατετέθησαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2 'Οκτωβρίου 1880 — 2 'Οκτωβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως	'Ομολογ. ἐκδοθεῖσαι	'Ομολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	'Εποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	'Εποχαὶ κληρώσεως	'Ετήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἰδόφ.	Τρέχουσα τιμὴ
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0 πληρ. ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξωτερικῷ —	59,799	80,654	15 'Απρ. 15 'Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 286
25 » » 9 0/0 —	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 296
26 » » —	52,000	50,510	15 'Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	83.60	453 60	560	φρ. 414
4 » » πληρ. ἐν Ἑλλάδι μόνον —	16,000	14,255	15 'Απρ. 15 'Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 285
6 » δραχ. (μετ' ἀμ.) —	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 'Οκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 107 1/2
10 » φράγ. . . . —	29,772	29,268	15 'Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 207
60 » » . . . . —	120,000	—	20 'Ιαν. 20 'Απριλ. 20 'Ιουλ. 20 'Οκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 'Ιουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 424

Πιστωτικὰ καταστήματα 'Εταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	'Αποθεματικὸν κεφάλαιον	'Εποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμὴ
'Εθνικὴ Τράπεζα τῆς 'Ελλάδος . . .	18,000,000	'Ολόκληρον	12,630,000	15 'Ιαν. 15 'Ιουλ.	124.—	1,000	3,560
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς 'Ελλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	181
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . . .	φρ. 5,000,000	'Ολόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ. 115
'Ασφαλιστικὴ 'Εταιρία ὁ «'Αρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 73
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ» . .	3,000,000	300,000	500,000	30 'Ιανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα». .	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «'Αλκυών» . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 'Απριλίου	,, 10.66	,, 200	,, 180
'Εταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 'Ιουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 107

Συναλλάγματα

Λονδίνου 'Εθν. Τραπέζης 3μην. 'Εμπ. 3μην. 28.80-29.20.

Γαλλ. 'Εθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — 'Εμπ. 3μ. δρ. 113 1/2 - 114.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	22.88
Λίρα Στερλίνα	,,	28.60
Λίρα 'Οθωμανικὴ	,,	26.10
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.80
'Αργυροῦν δφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, ,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον 'Εθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 60

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (29 Σεπτεμβρ.) 'Εμ. 28.65-28.80
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (30 ») ,, 28.90-29.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (8 'Οκτωβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	28
'Ελληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0.	,,	240
,, ,, ,, 9 0]0.	,,	248
'Εταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. . .	,,	102 1/2
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	109 1/4-109 3/4
Παρισίων 3 ,, ...	φρ.	23 05-23.15.
Λίρα 'Αγγλικὴ	γρ.	110 12/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 29/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 7 'Οκτωβρίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.25
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.67
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.48
'Αργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 8. 'Οκτωβρ.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.65
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.75
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.45
'Αργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (8 'Οκτωβρίου.)

Λονδίνου διατρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.34 1/2-25.39 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 4 1/2-5 1/2 ὑπερτίμ. 0/00
'Αργυρ. . . . τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 117 1/2-122 1/2 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

'Αμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 5 1/2. 'Ελλάδος ('Εθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 2 1/2. Πετρουπόλεως 60]0. 'Ρώμης 4 0]0.

'Αλληλογραφία τῆς 'Εστίας.

Καν Δ. Π. 'Αχινόν, κ. Ν. Μ. Κ. Ἄνδρον. Τὴν συνδρομὴν ὑμῶν διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ἀπὸ τοῦδε, διότι εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς 'Εστίας. — κ. Ι. Φ. Σ. 'Αθήνας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — Μιᾷ κυρίᾳ. 'Αθήνας. Τὸ νέον σύγγραμμα τοῦ 'Αλεξάνδρου Δυμᾶ (υἱοῦ) «Les femmes qui tuent et les femmes qui votent» ἐξεδόθη πρὸ δύο ἑβδομάδων καὶ ἀριθμεῖ ἤδη πολλὰς ἐκδόσεις. Τινὰ κοινωνικὰ ζητήματα, ἅτινα φέρει εἰς φῶς ἡ δικαστικὴ ἔρευνα, εἶνε θέματα εἰς ἄκρον προσφιλῆ διὰ τὸν Δυμᾶν. Τοιαῦτα ζητήματα παρουσιάσθησαν ἐφέτος συχνὰ ἐν Παρισίοις, ἡ δὲ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων ἀνέλιξις ὑποθέσεων, οἷαι ἡ τῆς δεσποινίδος Bière, τῆς Dumaire καὶ τῆς κυρίας Tilly, παρέσχον ἀφορμὴν εἰς γένεσιν τοῦ νέου ἔργου τοῦ Δυμᾶ. 'Η γυνὴ δὲν εὑρίσκει ἀρκοῦσαν προστασίαν εἰς τοὺς νόμους, συντασσομένους ὑπ' ἀνδρῶν. 'Αφοῦ ἡ κοινωνία μεταβάλλεται ὁσημέραι, νέοι χρειάζονται νόμοι συνᾴδοντες πρὸς τὴν βαθμιαίαν ταύτην μεταβολήν. Τοιοῦτος δὲ νόμος παρουσιάζεται ἐν πρώτοις ὁ περὶ διαζυγίου, προσκτώμενος ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ πλείονας θιασώτας· ἡ ἐξουσιοδότησις εἰς ἔρευναν τῆς πατρότητος εἶνε ἄλλος νόμος, ὅστις θὰ παρουσιασθῇ μετ' ἐκεῖνον εἰς τὴν μελέτην τοῦ νομοθέτου. 'Αλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ αἱ γυναῖκες ἀμύνονται καὶ ἐκδικοῦνται διὰ παντὸς δυνατοῦ μέσου, διὰ τοῦ ἐγχειριδίου, τοῦ ῥεβόλβερ ἢ τοῦ βιτριολίου. Καὶ τὰ δικαστήρια τὰς ἀθωόνουσι. Τὰς εὑρίσκουσιν ἀθώας; Βεβαίως, ὄχι· ἀλλὰ ὄπισθεν αὐτῶν ἀναγνωρίζουσι τοὺς ἀληθεῖς ἐνόχους, τοὺς ὁποίους δὲν δύναται νὰ συλλάβῃ ἡ χεὶρ τῆς δικαιοσύνης, ἐνώπιον δὲ τῆς τοιαύτης τοῦ νόμου ἀνεπαρκείας, ἥτις μικρὸν διαφέρει τῆς ἀδικίας, δὲν τολμῶσι νὰ ἐπιβάλωσι τιμωρίαν. Τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Δυμᾶ (διότι τὸ βιβλίον του εἶνε γεγραμμένον ὑπὸ τὸν τύπον ἐπιστολῆς), πραγματεύεται τὸ κοινωνικὸν τοῦτο ζήτημα, ὅπερ τόσον συχνὰ εὑρίσκει ἐν Γαλλίᾳ λύσιν αἱματηράν. Εἰς ἀποσόβησιν τοιαύτης λύσεως ὁ συγγραφεὺς ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τοῦ νομοθέτου, ὅστις ἐν δεδομένῃ στιγμῇ καὶ ἐν οὐ πολὺ ἀφεστώσῃ ἐποχῇ θὰ κληθῇ νὰ ἐκφέρῃ τὴν ἀπόφασίν του. 'Αλλ' ὁποία θὰ ἦναι αὕτη, ἀφοῦ ὁ νομοθέτης θὰ ἦνε πάλιν ὁ ἀνήρ, καλούμενος νὰ νομοθετήσῃ πάλιν περὶ τῆς τύχης τῆς γυναικός; Τοῦτο δὲν μᾶς τὸ λέγει ὁ Δυμᾶς, ἀλλὰ μεταβαίνει εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ἄλλου ζητήματος, τοῦ ζητήματος περὶ τῆς ψήφου τῆς γυναικός, ὅπερ ὅμως ὑποστηρίζει δι' οὐχὶ πολὺ ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων. 'Αφοῦ, λέγει ὁ συγγραφεὺς τοῦ Homme-femme, ἡ γενικὴ ψηφοφορία ὑπάρχει χάριν τῶν ἀνδρῶν, καὶ αὐτῶν τῶν ἐστερημένων πάσης ἀναπτύξεως, διατί νὰ μὴ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰς γυναῖκας; Μήπως δὲν ὑπάρχουσιν ἐξ αὐτῶν πολλαὶ ἀξιώτεραι πολλῶν ἀνδρῶν νὰ ἀσκήσωσι τὸ δικαίωμα τοῦτο; Τοῦτο οὐδεὶς ἀρνεῖται. 'Αλλ' ἆρά γε μὴ δὲν εἶνε ὑπεραρκοῦσα καὶ αὐτὴ ἡ χάριν τῶν ἀνδρῶν γενικὴ ψηφοφορία, οἵα φαίνεται ἐν τοῖς ἐσχάτοις τούτοις χρόνοις! — «'Αγαθοεργὸν ἀδελφότητα τῶν ξένων». Ξάνθην. Ἅπαντα ἀπεστάλησαν τὴν παρελθοῦσαν τρίτην. — *** Μετὰ λύπης δὲν δυνάμεθα νὰ τοὺς δημοσιεύσωμεν. — κ. Ν. Ι. Π. Κωνσταντινούπολιν. Τῇ 30 σᾶς ἐγράψαμεν. — Τούρκῳ. 'Αληθές. — κ. Δ* Πειραιᾶ. 'Η λογικὴ ὑμῶν μᾶς ὑπενθύμισε τὴν ἑπομένην σκηνήν, ἧς ἐγενόμεθα μάρτυρες ἐσχάτως. Δεκανεύς τις ἐγύμναζε νεοσυλλέκτους. «Τώρα, τοῖς ἔλεγε, θὰ κάμουμε στροφὴν πρὸς τἀριστερά. 'Η στροφὴ πρὸς τἀριστερὰ γίνεται ἀπαράλλακτα ὅπως ἡ στροφὴ πρὸς τὰ δεξιά. Εἶνε τὸ ἴδιο πρᾶμα μὲ μόνη τὴ διαφορὰ πῶς εἶνε τὸ ἐναντίον. — κκ. Δ. Β. Παρισίους, Χ. Π. 'Αγρίνιον, Α. Μ. Κ. Σῦρον, Δ. Γ. Δ. Καλάμας, Χ. Δ. Ρ. Πάτρας, Ι. Μ. Βερολῖνον, Ν. Δ καὶ Ν. Ε. Π. 'Αθήνας. Ἐλήφθησαν.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1258.

Πλοῖόν τι καταπλέει εἰς Πειραιᾶ· ὁ μέγας αὐτοῦ ἱστὸς ἔχει μῆκος ὅσον τὸ ἥμισυ τῆς τρόπιδος, τὸ δὲ πλάτος τοῦ σκάφους εἶνε τὸ τέταρτον τοῦ μήκους τοῦ μεγάλου ἱστοῦ. Γνωστοῦ ὄντος ὅτι τὸ σύνολον τῶν τριῶν διαστάσεων εἶνε 208 μέτρα, καὶ ὅτι ὁ πλοίαρχος ἔχει ἡλικίαν ἐτῶν ὅσον τὸ ἥμισυ τῶν μέτρων μήκους τοῦ μεγάλου ἱστοῦ, νὰ εὑρεθῇ ἡ ἡλικία τοῦ πλοιάρχου.

1259.

Ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος εὑρὲ γνωστοτάτην τινὰ παροιμίαν.

• • • • • • • • • •	•	• •	
		•	
• • •	• • • •	• • • • •	•
		• • • •	
	• •	• • • •	• • • •

Σημείωσις. — Τὰ 24 τετραγωνίδια, ὁριζοντείως λαμβανόμενα, παριστῶσι τὰ 24 γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, αἱ δὲ ἐν τοῖς τετραγωνιδίοις στιγμαὶ δεικνύουσι ποσάκις πρέπει νὰ ληφθῇ τὸ γράμμα, ὅπερ παριστᾷ τὸ τετραγωνίδιον, ἵνα σχηματισθῇ ἡ ζητουμένη παροιμία.

1260.

Κατάταξον τὰ 28 κόκκαλα τοῦ δομινὸ εἰς 4 ὁριζοντείους σειρὰς τοιουτοτρόπως, ὥστε πᾶσαι αἱ σειραὶ νὰ περιέχωσιν ἴσον ἀριθμὸν πόντων· ἐὰν δ' ἐξ ἑκάστης αὐτῶν ἀφαιρέσῃς τὸ τελευταῖον κόκκαλον, πάλιν τὰ ἀπομένοντα νὰ περιέχωσι τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν πόντων.

1261.

Εἰς τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος εὑρὲ ἕνα τῶν δώδεκα μηνῶν.

1262.

Ἀπὸ ποιητὰς ἐψάλην, ψάλλομαι καὶ θὰ ψαλῶ,
ὡς τριὰς ἐπιχρυσοῦσα τὰ νεανικά σας ἔτη.
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς, τὸν μὴ ἔχοντα δηλῶ
ὅ,τι μένει, ἕν μου γράμμα ἐὰν ἀφαιρέσῃς ἔτι.
Μὲ τὰ δύο δ' ὕστατά μου γράμματα ἀποτελῶ
τὸν ἱστόν, δι' οὗ τὸ σῶμα ὁ δημιουργὸς συνθέτει.

1263.

Εἰς τὰς ἀγκάλας μου ἀποκοιμᾶσαι·
Ἀλλ' ἂν ἀκέφαλον μὲ ἀφήσῃς, κεκηλημένος μὲ ἀκροᾶσαι.

1264.

```
          .
      M . .
    M . . . .
. . . . . . .
  . . . . Σ
    . . Σ
      .
```

Συμπλήρωσον τὰ ἐλλείποντα ἄνωθι γράμματα, ὧν τὴν θέσιν ἐπέχουσιν αἱ στιγμαί, ὥστε νὰ σχηματισθῇ ῥομβοειδές τι κυβόλεξον.

1265.

Διὰ τῶν γραμμάτων τῆς λέξεως noces σχημάτισον τὸ ὄνομα γαλλικῆς τινος πόλεως.

1266.

Devinette.

G		a
pour 2 (ne ne ne ne ne)		

1267.

Trois voyelles sans consonne :
Lecteur, devine mon nom ;
En dépouillant ma personne
Tu l'écriras sans crayon.

1268.

Sur quatre pieds je suis ton père.
Donne-moi tête et queue et je deviens ta mère.

ΛΥΣΕΙΣ

1246.

Ὁ πρῶτος εἶχε φρ. 39, ὁ δεύτερος φρ. 21 καὶ ὁ τρίτος φρ. 12.

1247.

Ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ 14ου τετραγώνου· οἱ 8 στίχοι εἰσὶν οἱ ἑξῆς·

Ἂν τὸ σκάκι δὲν ἠξεύρῃς,
εἶν' ἀδύνατον νὰ μ' εὕρῃς·
ἀλλὰ πάλιν μὴ νομίσῃς
πῶς εὐκόλως θὰ μὲ λύσῃς.
Ἀπαιτεῖται εὐφυΐα,
γνῶσις τοῦ σκακιοῦ τελεία.
Προσοχὴν νὰ ἐπιστήσῃς
εἰς τοῦ ἵππου τὰς κινήσεις.

1248.

Ἡ ὄρεξις· διότι ὅσον περισσότερα τῆς δίδεις, τόσον ταχύτερον σὲ ἐγκαταλείπει.

1249.

Ἓν ποτήριον κατὰ τὸ ἥμισυ κενὸν ἰσοδυναμεῖ ἀναντιῤῥήτως μὲ ἓν ποτήριον κατὰ τὸ ἥμισυ πλῆρες. Ἔχομεν λοιπὸν τὴν ἑπομένην ἰσότητα :

$^1/_2$ κενὸν = $^1/_2$ πλῆρες.

Ἐντεῦθεν προκύπτει ἀναγκαίως :

1 κενὸν = 1 πλῆρες.

1250.

Σῦς-Μῦς.

1251.

```
Α Ν Ε Μ Ο Σ
Ν Η Δ Υ Σ
Ε Δ Ο Σ
Μ Υ Σ
Ο Σ
Σ
```

1252.

Ζῶον-ᾠόν.

1253.

C'est ici que l'on boit du bitter à trois sous le verre.
(7 i c i q u e long boit du B i ter à 3 sous le verre).

1254.

```
O E I L
E L B E
I B I S
L E S T
```

1255.

Pan-talon.

1256.

HOTEL DE VILLE (Ote L de Ville).

1257.

Seau-eau.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 198. — 12 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ἡ κ. Βιολάντη Κ. Προβελεγίου ἀπέστειλεν εἰς τὸ Πτωχοκομεῖον Ἀθηνῶν φράγκα 200.

Ἀνώνυμος Ἕλλην ἐν Σμύρνῃ ἐνεγράφη ἑταῖρος εἰς τὴν Ἑταιρίαν τῶν φυλακῶν ἐπὶ ἐτησίᾳ συνδρομῇ δραχ. 100.

Ὑπὲρ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὁ ἐν Νουβίᾳ τῆς Ἀφρικῆς Ἕλλην κ. Μπικιαρδέλης ἀπέστειλε φρ. 100.

Τὰ τέκνα τοῦ πρό τινος ἀποβιώσαντος καθηγητοῦ Ἰω. Οἰκονομίδου ἐδωρήσαντο εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Πανεπιστημίου τὴν βιβλιοθήκην τοῦ μακαρίτου πατρός των, ἀπαρτιζομένην ἐκ 200 τόμων.

Τὰ δημοτικὰ συμβούλια Σκιάθου καὶ Αἰδηψοῦ καὶ ἡ ἐν Αἰγιαλείᾳ Μονὴ τῶν Ταξιαρχῶν ἐψηφίσαντο ἐτησίαν συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας τῶν φυλακῶν δρ. 100· τὸ δὲ δημοτικὸν συμβούλιον Κορθίου ἐτησίαν συνδρομὴν δρ. 20.

Ὁ ἐν Τράπανι τῆς Σικελίας προξενικὸς πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος κ. Μάρκος Σεράϊνο ἐνεγράφη συνδρομητὴς τῆς Ἑταιρίας τῶν φυλακῶν ἐπὶ ἐτησίᾳ καταβολῇ φρ. 20.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2229. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι'. 12 Ὀκτωβρίου 1880. Ἀριθ. 250 (198). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1862. — Ἡ 10 Ὀκτωβρίου 1862 ἐν Ἀθήναις ὑπὸ Ν. Δραγούμη. — Περὶ ταξινομήσεως τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης ὑπὸ Ἐμ. Δ. Ῥοΐδου. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλὸ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Ἀλ. Ρ. Ῥαγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρασις Ἐλίζης Σκ. Σούτσου). — Ὁ μέγας λαχνός: — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2230. Συνοπτικὴ ἔκθεσις τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως αὐτῶν μέχρι τοῦδε ὑπὸ Κ. Ξανθοπούλου. (Ἀδείᾳ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως). Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1880. Τύποις Βουτυρᾶ καὶ Σας, 12ον, σελ. η' καὶ 176. Τιμᾶται γροσίων ἀργυρῶν 10.

2231. Οἱ ἀνατολικοὶ λαοὶ ὡς πρὸς τὸν ἑλληνισμόν, ἤτοι οἱ Ἰσραηλῖται, οἱ Ἀρμένιοι, οἱ Μουσουλμάνοι ἐν τῷ Ἑλληνισμῷ. Συγγραφὴ ἱστορική, πολιτική, φιλοσοφικὴ μετὰ σημειώσεων, ἀπαγγελθεῖσα ἐν τῷ φιλολογικῷ συλλόγῳ τῶν Ἀθηνῶν «ὁ Βύρων» ὑπὸ Θ. Α. Πασχίδου, διδάκτορος, δημοσιογράφου καὶ μέλους διαφόρων συλλόγων πολιτικῶν καὶ διδακτικῶν ἐν Εὐρώπῃ. Ἐν πόλει τῆς Παλλάδος, τυπογραφεῖον «Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας», ἔτος ΑΩΠ', 8ον σελ. δ' καὶ 80. Τιμᾶται διδράχμου.

2232. **Précis grammatical et analytique** ou Manuel méthodique de la langue française pour les écoles des deux sexes. Prose et Poésie. Par Th. Ath. Paschides, ex-directeur de l'Institut Hellénique à Bucarest, publiciste-professeur. Athènes, chez les libraires MMrs N. B. Nakis, Anesti Constantinides et à leurs Commissionnaires. 1880, in 16, p. 96. Prix fixe une Drachme.

Τὴν τελευταίαν αὐτοῦ συγγραφὴν Ἀνέκδοτα νομίσματα καὶ μολυβδόβουλλα τῶν κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας δυναστῶν τῆς Ἑλλάδος ὁ κ. Π. Λάμπρος ἀφιέρωσε τῷ Γάλλῳ ἀκαδημαϊκῷ F. de Saulcy. Ὁ σοφὸς Γαλάτης ἔπεμψε πρὸς τὸν κ. Λάμπρον εὐχαριστῶν τὴν ἑξῆς κολακευτικὴν ἐπιστολήν.

«Φίλε κύριε Λάμπρε,

«Οὐδὲν πρᾶγμα θὰ μὲ ἐκολάκευε τόσον καὶ θὰ μοὶ ἐπροξένει τόσην εὐχαρίστησιν ὅσον ἡ ἀφιέρωσις, ἣν εὐδοκήσατε νὰ μοὶ ἀπευθύνητε ἐν τῷ τελευταίῳ σας ὡραίῳ βιβλίῳ. Ἂν ἤργησα νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ἐπὶ τῇ λεπτῇ ταύτῃ πρός με εὐγενείᾳ σας, τοῦτο συνέβη διότι ἔλειπον ἐκ Παρισίων ἕνεκα τῶν λουτρῶν· σήμερον δ' ὅτε ἐπανῆλθον, δὲν ἀφίνω νὰ παρέλθῃ οὔτε μία ἡμέρα, χωρὶς νὰ σπεύσω νὰ σᾶς ἐκφράσω τὰς ζωηράς μου εὐχαριστίας καὶ νὰ σᾶς ἀπευθύνω ἐγκάρδια συγχαρητήρια.

«Χάρις εἰς ὑμᾶς ἡ νομισματικὴ τῶν σταυροφόρων, ἧς ἐγὼ ἁπλοῦς ὑπῆρξα σκαπανεύς, ἐποιήσατο προόδους ἀνεκτιμήτους, καὶ φόβος εἶναι ὅτι νέαι ἀνακαλύψεις σπανίως εἰς τὸ μέλλον θέλουσι γείνει ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς ἐπιστήμης, ὅπερ ὑμεῖς τόσον καλῶς ἐξεμεταλλεύσατε».

— Πρὸ ἡμερῶν ἐπανῆλθεν ἐξ Ἁγίου Ὄρους ὁ ὑφηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ γραφογνωσίας κ. Σπυρίδων Π. Λάμπρος. Καθ' ἅπασαν τὴν ἐν Ἄθῳ τετράμηνον σχεδὸν διαμονήν του, γράφει ἡ «Ὥρα», συνωδεύθη ὑπὸ τοῦ διδασκάλου τῆς ζωγραφικῆς τῶν βασιλοπαίδων κ. Emile Gilliéron καὶ τριῶν φοιτητῶν ἠσκημένων εἰς γραφογνωστικὰς μελέτας. Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ κατετάχθησαν εἴκοσι βιβλιοθηκῶν μοναστηριακῶν τὰ ἑλληνικὰ χειρόγραφα συμποσούμενα εἰς 5,500. Αἱ βιβλιοθῆκαι δ' ἦσαν αἱ πλεῖσται ἐν τελείᾳ ἀταξίᾳ, ἀναμὶξ δ' ἔκειντο τὰ χειρόγραφα μετὰ τῶν ἐντύπων. Ταῦτα διηρέθησαν καθ' ὕλην καὶ σχῆμα, ἐτέθησαν ἐπ' αὐτῶν δελτάρια μὲ ἀριθμούς, καθ' οὓς ἐγένετο λεπτομερὴς ἐπιστημονικὸς κατάλογος. Ἀλλὰ πλὴν τούτου ὁ κ. Λάμπρος ἀντέγραψε διάφορα ἀνέκδοτα χειρόγραφα, ὧν τὰ σπουδαιότατα εἶνε εἰς λόγος ἀνέκδοτος τοῦ μεγάλου πατρὸς τῆς ἐκκλησίας Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, δύο συλλογαὶ ἀνέκδοτοι ἀρχαίων παροιμιῶν, ἡ ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου ἐκλογὴ ἐκ τῶν ζωολογικῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος, πηγὴν ἔχουσα πλὴν τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ Αἰλιανοῦ διαφόρους ἀπολεσθείσας κλασικὰς συγγραφάς. Πλὴν τούτων εὑρέθησαν δεκαπέντε δημοτικὰ ᾄσματα μετὰ τῆς μουσικῆς των ἐν χειρογράφῳ τοῦ ιζ'. αἰῶνος, ἅτινα ἀντεγράφησαν καὶ ἐφωτογραφήθησαν. Τὴν συλλογὴν τῶν Ἁγιορειτικῶν ἀνεκδότων συμπληροῖ πολλὴ ἄλλη ὕλη ἀναφερομένη εἰς τὴν μεσαιωνικὴν ἱστορίαν καὶ φιλολογίαν τοῦ ἔθνους. Ἐδόθη δ' ἐν Ἁγίῳ Ὄρει πολλὴ προσοχὴ ὑπὸ τοῦ κ. Λάμπρου εἰς ἀνόρθωσιν τῆς ὑπολήψεως τῆς βυζαντινῆς τέχνης δι' ἀντιγραφῶν καὶ φωτογραφιῶν ὑπὸ τοῦ καλλιτέχνου κ. Gilliéron τῶν διασήμων τοιχογραφιῶν τοῦ Πανσελήνου, εἰκόνων ἐκ παλαιῶν χειρογράφων (miniatures), σκευῶν κτλ. Πάντα ταῦτα τ' ἀντίγραφα τῶν ἔργων τῆς τέχνης ἐκδοθήσονται ἐν Ἑσπερίᾳ, καὶ θ' ἀποτελέσωσι μεγαλοπρεπὲς λεύκωμα μετ' ἐπεξηγηματικοῦ κειμένου, οὗ καὶ τὰ ἀρχικὰ γράμματα καὶ τὰ κοσμήματα θὰ εἶνε εἰλημμένα ἐξ εἰκόνων παλαιῶν κωδίκων.

— Ὡς γνωστόν, ἡ μεγάλη αἴθουσα τῆς Σιναίας Ἀκαδημίας θέλει διακοσμηθῇ δι' ὀκτὼ κολοσσιαίων εἰκόνων παριστανουσῶν τὸν μῦθον τοῦ Προμηθέως, ὧν περιγραφὴν ἐδημοσίευσεν ἄλλοτε ὁ κ. Ε. Ziller ἐν τῇ «Ἑστίᾳ» (Τόμ. ς'. σελ. 686). Μία τῶν εἰκόνων τούτων, ἡ παριστῶσα τὴν τιτανομαχίαν, ἀνηρτήθη ἤδη, ὡς μανθάνομεν, πρὸ τριῶν ἑβδομάδων ἐν τῇ οἰκείᾳ θέσει. Ἡ ὑπόθεσις αὐτῆς ἔχει ὡς ἑξῆς·

Οἱ θεοὶ πάντες εἶσὶν ἠθροισμένοι περὶ τὸν Δία, οὗ τινος τὸ ἅρμα ὁδηγεῖ ὁ Προμηθεύς, ὅστις ἐκόμισεν αὐτῷ τοὺς ὑπὸ τῶν Κυκλώπων χαλκευθέντας κεραυνούς. Ὁ Ζεὺς σφενδονίζει ἀλλεπαλλήλως τοὺς Τιτᾶνας εἰς βάραθρον, ὅθεν ἁρπάζοντές αὐτοὺς οἱ Ἑκατόγχειρες ῥίπτουσιν εἰς τὸν Τάρταρον. Περίτρομον δὲ τὸ νεόπλαστον γένος τῶν ἀνθρώπων καραδοκεῖ ἔν τινι σπηλαίῳ τὴν ἔκβασιν τῆς φοβερᾶς πάλης.

— Ὁ γνωστὸς φιλέλλην Ἄγγλος Sir Charles Trevelyan, ἐπιθυμῶν νὰ κοσμήσῃ τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας του διὰ δύο γλαυκῶν μαρμαρίνων ὁμοίων πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ ἀετώματος τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀκαδημίας ὑπαρχούσας, ἠρώτησε διὰ τοῦ γραμματέως τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑλληνικῆς πρεσβείας κ. Ι. Γενναδίου τὸν ἀρχιτέκτονα τῆς Ἀκαδημίας κ. Ε. Ziller περὶ τῆς τιμῆς αὐτῶν. Τοῦ κ. Ziller ἀπαντήσαντος ὅτι τὸ ἀντίτιμον τῶν γλαυκῶν εἶνε λίραι 35, ὁ Sir Trevelyan παρήγγειλεν ἀμέσως τὰς γλαῦκας, προσθέσας ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ἐπιστολῇ του τὰ ἑπόμενα· «Εὐχαρίστως θὰ πληρώσω τὸ ποσὸν τῶν 35 λιρῶν διὰ τὸ προνόμιον τῆς τοποθετήσεως δύο ἀληθῶς πεπαιδευμένων γλαυκῶν ἐπὶ τῆς θύρας τῆς οἰ-

κίας μου, διότι τὰ βόρειά μας πτηνὰ δὲν ἐσπούδασαν ποτὲ εἰς Ἀκαδημίαν».

Αἱ γλαῦκες αὗται κατεσκευάσθησαν ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου γλύπτου κ. Δ. Δρόση καὶ ἀπεστάλησαν ἤδη εἰς Λονδῖνον.

— Ὁ φιλολογικὸς σύλλογος «Βύρων» καλεῖ τοὺς ἁπανταχοῦ λογίους ἵνα ἀποστείλωσι μέχρι τῆς 31 Νοεμβρίου ε. ε. ἐπιγράμματα, ὧν τὸ κριθησόμενον καταλληλότερον θέλει χαραχθῇ ὑπὸ τὸν ἀνδριάντα τοῦ ποιητοῦ Βύρωνος. Καὶ τὰ μὲν ἔμμετρα ἐπιγράμματα πρέπει νὰ μὴ ὑπερβαίνωσι τὰ δύο τετράστιχα, τὰ δὲ ἐν πεζῷ λόγῳ νὰ μὴ ὑπερβαίνωσι τοὺς 10 στίχους.

— Ὁ ἐν Μονάχῳ διαμένων διακεκριμένος Ἕλλην ζωγράφος κ. Νικόλαος Γκίζης ἀνηγορεύθη ὑπὸ τῆς βασιλικῆς βαυαρικῆς Ἀκαδημίας τῶν καλῶν τεχνῶν μέλος αὐτῆς ἐπίτιμον.

— Οἱ ἐν τῷ διδασκαλείῳ Ἀθηνῶν καθηγηταὶ κκ. Μ. Βρατσάνος καὶ Θεμ. Ι. Μιχαλόπουλος ἀγγέλλουσι τὴν ἔκδοσιν μηνιαίου περιοδικοῦ φύλλου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐφημερὶς τῶν σχολείων». Τὸ πρῶτον φύλλον αὐτοῦ ἐκδοθήσεται κατὰ τὸν προσεχῆ Νοέμβριον.

— «Ἡ Τσακωνιά» περιγραφομένη ὑπὸ Μιχαὴλ Δέφνερ. Τὸ βιβλίον τοῦτο, κεκοσμημένον διὰ πλέον τῶν 125 ξυλογραφιῶν καὶ ἀποτελοῦν τόμον 350 σελίδων, ἐκδοθήσεται κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ ἐπομένου ἔτους.

— Ὁ κ. Ν. Ἰγγλέσης ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν «Παιδικῆς Βιβλιοθήκης», ἐν ᾗ μέλλει νὰ περιλάβῃ διάφορα ποιημάτια διὰ παιδία μετ' εἰκονογραφιῶν.

— Ἀπὸ τῆς 1 Ὀκτωβρίου ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα «Ἀλήθεια», περὶ οὗ ἀνεφέραμεν ἤδη ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τοῦ Δελτίου.

— Ὁ ἐν Σμύρνῃ κ. Νικ. Γ. Οἰκονομίδης ἀγγέλλει τὴν προσεχῆ ἔκδοσιν βιβλίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Κυνηγετικά».

— Αἱ ἑπόμεναι νέαι ἐφημερίδες ἐξεδόθησαν ἐσχάτως· «Σημαία», δημοσιευομένη δὶς τῆς ἑβδομάδος ἐν Ἀθήναις, «Ἕνωσις» ἑβδομαδιαία ἐν Κερκύρᾳ, «Ἔλεγχος» ἑβδομαδιαία ἐν Τριπόλει, καὶ «Μπαμπάκι» γελοιογραφικὴ ἐν Ζακύνθῳ.

— Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει κ. Κωνσταντῖνος Ζαχαριάδης ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν Ἑλληνικῆς Μυθολογίας πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητευόντων.

— Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου, τὸ πέμπτον ἤδη ἀνασχηματισθέντος, γενναίᾳ δαπάνῃ τῶν κκ. Μιχ. Ζαρίφη καὶ Δημ. Σγούτα.

ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΝ ΔΑΝΕΙΟΝ ΤΟΥ 1858.

90 κλήρωσις ἐνεργηθεῖσα ἐν Βιέννῃ τῇ 1 Ὀκτωβρίου (ἑ. ν.) 1880.

Ἐξήχθησαν αἱ ἑξῆς σειραί:

35 1396 1479 1840 2506 3669 3987 4023

Σειρὰ	Ἀρ.	Φ. Χ.	Σειρὰ	Ἀρ.	Φ. Χ.	Σειρὰ	Ἀρ.	Φ. Χ.
35	4	400	1479	96	400	3669	67	3000
	11	400	1840	15	1000		73	400
	33	400		30	400		92	400
	65	200000		77	1500	3987	6	1000
	71	400		86	400		15	400
1396	5	400	2506	22	3000		19	40000
	35	400		40	400		41	400
	51	1500		52	5000		51	400
	60	400		53	400		61	400
	84	400		79	400		67	400
	97	400		89	5000		90	1000
1479	17	400		95	400		91	400
	27	400	3669	13	1000	4023	7	1000
	30	400		30	400		71	20000
	34	400		48	1000		86	400
	63	400		61	400		99	400
	68	400		63	1000			

Οἱ ὑπολειπόμενοι 750 ἀριθμοὶ ἐκληρώθησαν πρὸς Φ. Χ. 200.—Ἡ πληρωμὴ τῶν κληρωθέντων ἀριθμῶν γίνεται ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1881. — Ἡ ἑπομένη κλήρωσις γενήσεται τῇ 3 Ἰανουαρίου 1881.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[9 Ὀκτωβρίου (Πέμπτη) 1880]

Τὴν ἑσπέραν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐπανῆλθον εἰς Ἀθήνας αἱ ΑΑ. ΜΜ. οἱ βασιλεῖς μετὰ τῶν ἡγεμονίδων τυχόντες λαμπρᾶς ὑποδοχῆς. Κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ ὑπουργείου τὰ ἐνταῦθα στρατιωτικὰ σώματα εἶχον παραταχθῆ ἐν δύο στίχοις καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῆς Ἑρμαϊκῆς ὁδοῦ ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου μέχρι τῶν ἀνακτόρων. Ἅπασαι αἱ οἰκίαι τῆς Ἑρμαϊκῆς ὁδοῦ ἦσαν σημαιοστόλιστοι, πλήρεις δὲ κυριῶν οἱ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἐξῶσται καὶ τὰ παράθυρα, ἐνῷ πολλαὶ χιλιάδες πολιτῶν ἦσαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης καὶ τῶν εἰς ταύτην ἀγουσῶν παρόδων, ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ λόφοις. Τὴν 5 καὶ 1)2 ὁ ἀτμόδρομων «Ἑλλὰς» φέρων τοὺς βασιλεῖς, τὰς ἡγεμονίδας καὶ τοὺς εἰς συνάντησιν αὐτῶν μεταβάντας βασιλόπαιδας εἰσήρχετο εἰς τὸν λιμένα Πειραιῶς ἐν τῷ μέσῳ τῶν κανονιοβολισμῶν τῶν αὐτόθι ὁρμούντων πολεμικῶν πλοίων, ἅτινα ἦσαν ἅπαντα σημαιοστόλιστα. Αἱ ΑΑ. ΜΜ. ἐξῆλθον μετ' ὀλίγον ἐπὶ τῆς βασιλικῆς ἀποβάθρας, ἔνθα ἤκουσαν προσφώνησιν τοῦ δημάρχου Πειραιῶς, μεθ' ὃ μετέβησαν εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου καὶ διὰ ἰδιαιτέρας ἁμαξοστοιχίας ἀνῆλθον εἰς Ἀθήνας. Ἐν τῷ σταθμῷ παρῆσαν ὁ μητροπολίτης μετὰ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς ἱερᾶς συνόδου, οἱ ἐνταῦθα παρόντες βουλευταί, ὁ δήμαρχος, τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἀθηναίων, οἱ ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ ὑπάλληλοι καὶ πλῆθος πολιτῶν, οἵτινες διὰ ζητωκραυγῶν ὑπεδέχθησαν τοὺς βασιλεῖς. Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἐχαιρέτισαν τοὺς παρεστῶτας καὶ ἠσπάσθησαν τὴν δεξιὰν τοῦ μητροπολίτου, μεθ' ὃ ἀνῆλθον μετὰ τῶν βασιλοπαίδων ἐπὶ τῶν ἀναμενουσῶν βασιλικῶν ἁμαξῶν διὰ τῆς Ἑρμαϊκῆς ὁδοῦ, φωτιζομένης διὰ βεγγαλικῶν φώτων, εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐν μέσῳ τῶν εὐφημιῶν τοῦ λαοῦ. Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθον ἐπὶ τοῦ ἐξώστου ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα μετὰ τῶν βασιλοπαίδων, ὑπεδέχθη δ' αὐτοὺς ὁ λαὸς διὰ ζητωκραυγῶν. Ὁ βασιλεὺς ἔνευσεν ὅτι θέλει νὰ ὁμιλήσῃ καὶ γενομένης σιγῆς εἶπε τὰ ἑξῆς· «Χαίρω μεγάλως ἐπανελθὼν ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν. Σᾶς εὐχαριστῶ ἐκ ψυχῆς καὶ καρδίας διὰ τὴν ἐγκάρδιον καὶ λαμπρὰν ὑποδοχὴν τὴν ὁποίαν μᾶς ἐκάματε σήμερον, θὰ μείνῃ δὲ πάντοτε ἐγκεχαραγμένη εἰς τὰς καρδίας μας ἡ σημερινὴ ἡμέρα καὶ ἡ ὡραία αὕτη ὑποδοχή. Ζήτω ἡ φιλτάτη πατρίς». Τοὺς λόγους τούτους τοῦ βασιλέως ἐπηκολούθησαν ζωηραὶ ζητωκραυγαί. Τὴν ἑσπέραν δὲ πάντα τὰ δημόσια καταστήματα καὶ οὐκ ὀλίγαι ἰδιωτικαὶ οἰκίαι, οἱ λόφοι τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Λυκαβητοῦ ἐφωταγωγήθησαν λαμπρῶς. — Σήμερον ἐκηρύχθη ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως ἡ ἔναρξις τῆς Β' συνόδου μετὰ τῆς συνήθους ἐπισημότητος. Ὁλόκληρος ὁ βασιλικὸς λόγος περιστρέφεται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰς στρατιωτικὰς παρασκευάς, ἃς ἐπιβάλλει εἰς τὸ ἔθνος τὸ ἐξωτερικὸν ζήτημα· τὸ δὲ περὶ τούτου μέρος τοῦ λόγου ἔχει ὡς ἕπεται· «Ἀνακοινῶ ὑμῖν, ὅτι αἱ πρὸς τὰς ξένας Δυνάμεις σχέσεις μου εἶνε φιλικαί, ὁμολογῶ συνάμα τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὰ κράτη, ἅτινα ἐπεσκέφθην ἄρτι καὶ ὧν ἡ διαιτητικὴ ἐν Συνόδῳ ἀπόφασις ἐπεδίκασε τῷ Βασιλείῳ νέαν ὁροθετικὴν γραμμὴν ἐνισχύουσαν αὐτὸ καὶ ἐπεκτείνουσαν τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀποκατάστασιν εἰς μέλη τοῦ ἑλληνισμοῦ, μοχθήσαντα ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Κράτους. Εἰς τὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς διαιτητικῆς ἀποφάσεως ἐργάζονται ἤδη αἱ ὑπογράψασαι ταύτην Δυνάμεις· βεβαία δ' οὖσα ἡ ἐκτέλεσις ἐπιβάλλει καὶ εἰς ἡμᾶς ἐνεργείας, ὧν ὁ κανονισμὸς ἔσται τὸ κύριον ἀντικείμενον τῶν διασκέψεων καὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς νέας βουλευτικῆς συνόδου». — Οἱ μέχρι τοῦδε παρόντες ἐν Ἀθήναις βουλευταὶ ὑπερβαίνουσι τοὺς 120, ὥστε ἅμα τῇ ἐνάρξει τῆς Βουλῆς ἔσονται ἐπαρκεῖς ἵνα ἀποτελέσωσι τὴν νόμιμον ἀπαρτίαν. — Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς ἐτοποθετήθη τὸ μικρὸν πεδινὸν τηλεβόλον, ὅπερ ὁ Krupp ἐδωρήσατο τῇ Βουλῇ. Τὸ τηλεβόλον τοῦτο εἶνε κομψότατον ἀριστούργημα ἐκ χάλυβος. Κατασκευασθήσεται κατάλληλος θέσις καὶ κάλυμμα ἐξ ὑέλου διὰ τὴν κρείττονα διατήρησιν τοῦ ἔργου τούτου. — Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ ὅλη δύναμις τοῦ στρατοῦ σήμερον ἀνέρχεται εἰς 45,580 ἄνδρας — Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἀθηναίων ἐνέκρινε παμψηφεὶ τὸ σχέδιον τῆς νέας ἀγορᾶς, τῆς ἀνεγερθησομένης παρὰ τῇ πλατείᾳ τοῦ Βαρβακείου. Τὸ ὅλον οἰκοδόμημα ἔχει ἐμβαδὸν μέτρων 3166, εἶνε δὲ σχήματος ὀρθογωνίου. Ἐν τῷ μέσῳ ἔχει αὐλὴν σχήματος ὀρθογωνίου ὡσαύτως, ἐστεγασμένην διὰ σιδηρᾶς στέγης.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

9 Ὀκτωβρίου 1880 — 9 Ὀκτωβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως	Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0 πληρ. ἐν Ἑλ- —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 288
25 » » 9 0/0 λάδι καὶ ἐ- —	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 297
26 » » ξωτερικῷ. —	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 410
4 » » πληρ. ἐν —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 288
6 » δραχ.(μετ' ἀμ.) Ἑλλάδι μό- —	60,000	47,870	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 106
10 » φράγ. . . . . νον. —	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 205
60 » » . . . . —	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. / 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 415

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος . . .	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,660
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	180
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . . .	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ. 115 1/2
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 74
,, ,, ὁ «Φοίνιξ» . .	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα». .	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών» . . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Εταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 108 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 29.20–29.50.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 1.15 — Ἐμπ. 3μ. δρ. 115.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	23.20
Λίρα Στερλίνα	,,	29.—
Λίρα Ὀθωμανική	,,	26.50
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
Ἀργυροῦν δράγμον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 60

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν–Λονδ. 3μ. (8 Ὀκτωβρίου) Ἐμ. 29-29.30.
Κέρκ.–Λονδ. 3μην. (7 ») ,, 29.10

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (15 Ὀκτωβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	80
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0.	,,	237
,, ,, ,, 9 0]0.	,,	247
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου.	,,	108 1/2
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	109 1/2–109 3/4
Παρισίων 3 ,,	φρ	23 10–23.15.
Λίρα Ἀγγλική	γρ.	110 15/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 23/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 7 Ὀκτωβρίου.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.25
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.67
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.43
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 15 Ὀκτωβρ.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 118.10
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.40
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.40
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (15 Ὀκτωβρίου.)

Λονδίνου διάπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.30–25.35.
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 5 - 6 ὑπερτίμ. 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 120–122 1/2 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 5 0/0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0]0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 60]0. Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

Τῇ κυρίᾳ Μ* Ἀθήνας. Ἡ μαγείρισσα, ἥτις εἶνε ὁ οὐσιώδης τροχὸς τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας· αὐτὴ ἐπραγματοποίησε τὸ ἰδανικὸν τοῦ Θιέρς: βασιλεύει καὶ δὲν κυβερνᾷ. Λαμβάνει μὲν διαταγάς, ἀλλὰ τὰς ἐκτελεῖ ὅταν καὶ ὅπως εὐαρεστηθῇ. Ἀνεξάρτητος σχεδὸν εἰς τὰς ἐξωτερικάς της σχέσεις, ἐξασκεῖ ἐν τῷ ἀδύτῳ της ἐξουσίαν ἀπόλυτον, καθ' ἧς οὐδεμίαν ἐπανάστασιν διανοοῦνται νὰ ὑποκινήσωσιν οἵ τε ἄῤῥενες καὶ οἱ θήλεις συνάδελφοί της, διότι ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς ἀναμένουσι καὶ τὴν πόσιν καὶ τὴν βρῶσιν, οὐδ' εἶνε ἀναίσθητοι πρὸς τὴν ποιότητα τῶν ἐδεσμάτων. Ἡ δεσποτεία αὐτῆς εἶνε μεγάλη, ἡ δὲ πρὸς τὰς αὐθαδείας αὐτῆς συγκατάβασις ἀποβαίνει ἀνεξάντλητος. — «Ἡ Δεσποινιὰ μὲ κλέπτει πολὺ ἄχρεία, μοὶ ἔλεγε μία κυρία, ἀλλὰ σοῦ κάμνει ἕνα σαλμί!» Ἐν τῇ παραλυσίᾳ τῶν ὑπηρετῶν, ἥτις ἔσται τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς καθ' ἡμᾶς ἐποχῆς, ὁ τροχὸς οὗτος εἶνε φυσικῷ τῷ λόγῳ ὁ πάντων σαθρότατος. Ἐὰν χαλάσῃς τὸν κόσμον ἴσως εὕρῃς ἕνα ὑπηρέτην καὶ μίαν ὑπηρέτριαν φρονίμην καὶ διακριτικήν. Ἀλλὰ μαγείρισσα ἀπρόσιτος εἰς τοὺς πειρασμοὺς τοῦ καλαθίου τοῦ ὀψωνίσματος εἶνε ὂν μυθῶδες, ἡ φιλοσοφικὴ λίθος τῶν οἰκοδεσποτῶν. Ὄχι μόνον εἶνε κλέπτρια, τὴν ὁποίαν ἐν γνώσει καὶ ἑκουσίως εἰσάγεις εἰς τὸν οἶκόν σου, ἀλλὰ καὶ κλέπτρια ἔχουσα πεποίθησιν ἀδιάσειστον εἰς τὴν πλήρη νομιμότητα τῶν κλοπῶν της, ἑτοίμη καὶ πρόθυμος νὰ συζητήσῃ μαζύ σου μετὰ θάῤῥους τὸ πρᾶγμα, καὶ νὰ σοὶ ἀποδείξῃ ὅτι χρέος της εἶνε νὰ σὲ μαδίζῃ, ἀπαράλλακτα καθὼς μαδίζει καὶ τὸ ὀρνίθιον, ὅπου θὰ σοῦ κάμῃ φρικασέ. Ὡς πρὸς τὸ κεφάλαιον δὲ τοῦτο ὁ φανατισμός της εἶνε τόσος, ὥστε ὁ κακόμοιρος ὁ οἰκοδεσπότης δὲν τολμᾷ νὰ τῇ εἴπῃ κἂν ὅτι σκοπεύει καὶ αὐτὸς νὰ πηγαίνῃ ἐνίοτε εἰς τὴν ἀγοράν. Διὰ νὰ τηρήσῃ δὲ τὸ δικαίωμα τοῦ κλέπτειν ὅλως ἀκέραιον καὶ ἀκμαῖον καταντᾷ ἀληθὴς τύραννος. Διέταξες π. χ. κρέας· ἀντ' αὐτοῦ θὰ σοὶ παρατεθῇ ἐπὶ τῆς τραπέζης ὀψάριον, μόνον καὶ μόνον διότι εἰς τὴν ἀγορὰν ἔτυχε πλησμονὴ ὀψαριῶν τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ἡ κυρὰ Δεσποινιὰ δύναται νὰ σοῦ περάσῃ εὐλογοφανῶς διὰ τρία φράγκα τὸ ὀψάριον, ὅπου ἠγόρασε μόνον μὲ ἕν. Ὑπεραγαπᾷς τὸ καθαρὸν ἔλαιον, ὅθεν φροντίζεις καὶ σοῦ ἔρχεται ἀπὸ τὴν Κηφισσιάν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κυρὰ Δεσποινιά, ἔχουσα τὸ μερίδιόν της εἰς ἕκαστον φράγκον, ἔχει λόγους οὐσιώδεις νὰ παρνᾷ ἀπὸ τοὺς παντοπώλας της, τὸ κατ' εὐθεῖαν ἀποστελλόμενόν σοι ἔλαιον ταγκώνει μόλις τὸ ἴδῃ. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἐπαναφέρῃς εἰς τὴν δίαιτάν σου τὸ λάδι τοῦ μπακάλη καὶ νὰ μάθῃς νὰ τὸ νοστιμεύεσαι. Ἔχεις ἀδυναμίαν διὰ τὸν καφέν. Ἀλλά, ἐπειδὴ ἐρεθίζει σφόδρα τὸ νευρικὸν σύστημα τῆς ἁβροφυοῦς Δεσποινιᾶς, πρέπει νὰ συνοικειωθῇς μὲ τὸ ἄρωμα τῆς κριθῆς, μὲ τὸ ὁποῖον αὐτὴ διορθώνει τὰ ὑπερερεθιστικὰ στοιχεῖα τῆς μόκας. Ἀφίνω μικρά τινα ἐνοχλήματα, εὕρημα π. χ. καθ' ἑκάστην πυροσβέστου ἐν τῷ μαγειρείῳ ἢ ἐν τῷ πλυσταρείῳ, καὶ οὗ τινος ἡ εἰς τὴν οἰκίαν σου παρείσφρησις δὲν εἶνε ὅλως ἀκίνδυνος. — κκ. Ν. Ζ. Παρισίους, Κ. Τ. Τούλτσαν, Κ. Ξ. Κωνσταντινούπολιν, Π. Π. Ὑπάτην, Π. Κ. Ἀγρίνιον. Ἐλήφθησαν.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας.— Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1269.

Τίς ἡ ἀρχὴ τῆς ἀρχαίας παροιμίας «Προδίκου σοφώτερος»;

1270.

Διδάσκαλος τῆς ἀριθμητικῆς δίδει εἴς τινα τῶν μαθητῶν νὰ πολλαπλασιάσῃ δύο ἀριθμούς, ὧν ὁ εἷς ὑπερβαίνει τὸν ἕτερον κατὰ 75. Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν πρᾶξιν, ζητεῖ παρ' αὐτοῦ νὰ κάμῃ τὴν δοκιμὴν διαιρῶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ μικροτέρου τῶν παραγόντων. Ὁ μαθητὴς εὑρίσκει πηλίκον 227 καὶ ὑπόλοιπον 113. — Ἔκαμες λάθος, λέγει ὁ διδάσκαλος· ἴδε ποῦ εἶνε τὸ λάθος. — Ἐμέτρησα ἓν ὀλιγώτερον εἰς τὸ ἄθροισμα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, ἀποκρίνεται ὁ μαθητής. — Ὄχι ἕν, ἀλλὰ 1000 ὀλιγώτερον ἐμέτρησας εἰς τὸν πολλαπλασιασμόν.

Ποῖοι ἦσαν οἱ δύο πολλαπλασιαστέοι ἀριθμοί;

1271.

γηράσκοντες	ἄλλοι	ἄλλοι	καὶ
οἶνοι	εἶνε	βελτιοῦνται	φίλοι
οἱ	χαλοῦσαι	οἱ	ὡς.

1272.

Τί πρᾶγμα εἶνε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σοὶ ἀνήκει, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται ὅλοι οἱ ἄλλοι πλὴν σοῦ;

1273.

Ἐπὶ τῶν πάλαι χρόνων
εἰς τὴν χορείαν τῶν θεῶν αἰ' ἐγὼ κατεῖχον θρόνον.
Ἂν ἐκ τοῦ ὅλου κεφαλὴν καὶ τράχηλον χωρίσῃς,
τὸν ἕνα τῶν γονέων σου 'ς τὸ μένον θ' ἀπαντήσῃς.

1274.

. . Α . .
. Α . . .
. . . . Ω
. . . Ω .

Συμπλήρωσον τὰ ἐλλείποντα γράμματα ὥστε νὰ σχηματισθῇ κυβόλεξον.

1275.

Rébus.

$\frac{P}{G}$ E to $\frac{l'N}{A'}$ L D ООО

1276.

Mot carré syllabique.

Comptant jusqu'à dix mille on obtient mon premier;
Le bel-esprit se rend fort souvent mon deuxième.
Aigus, pointus les clous sont doués du troisième.
Adjectif mortifère est enfin mon dernier.

1277.

Lecteur, avec cinq pieds, par mes sons enchanteurs,
D'un monarque autrefois je calmais les fureurs.
Veux-tu les déplacer? Etrange destinée,
Je deviens sur la côte une lampe allumée.

ΛΥΣΕΙΣ

1258.

Ἐν τῷ προβλήματι τούτῳ ἐὰν τὸ πλάτος τοῦ σκάφους παρασταθῇ διὰ 1, ὁ μέγας ἱστὸς ἔχων μῆκος τετραπλάσιον τοῦ πλάτους θὰ παρασταθῇ διὰ 4, ἡ δὲ τρόπις διπλάσιον ἔχουσα μῆκος τοῦ μεγάλου ἱστοῦ διὰ 8, ἅτινα προστιθέμενα καὶ τὰ τρία δίδουσιν ἄθροισμα 13. Διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου διαιροῦντες τὸ 208 θὰ ἔχωμεν πηλίκον τὸ πλάτος τοῦ σκάφους· εἶνε δὲ τοῦτο 16. Ὅταν λοιπὸν τὸ πλάτος εἶνε 16 μέτρων, τὸ μῆκος τοῦ μεγάλου ἱστοῦ θὰ εἶνε 64 μέτρων, τὸ δὲ τῆς τρόπιδος 128 μέτρων. Ἡ δὲ ἡλικία τοῦ πλοιάρχου θὰ εἶνε ἐτῶν 32, τὸ ἥμισυ τοῦ μήκους τοῦ ἱστοῦ.

1259.

Ἄλλα τὰ μάτια τοῦ λαγοῦ κι' ἄλλα τῆς κουκουβάγιας.

1260.

Ἡ κατάταξις τῶν κοκκάλων γίνεται κατὰ τὸν ἑπόμενον τρόπον.

Ἑκάστη τῶν 4 ὁριζοντείων σειρῶν περιέχει 42 πόντους· ἐὰν δ' ἐξ ἑκάστης αὐτῶν ἀφαιρέσῃς τὸ τελευταῖον κόκκαλον, ἤτοι τὸ διπλοῦν τρία, τὸ πέντε ἕν, τὸ τέσσαρα δύο καὶ τὸ ἓξ λευκόν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπολειπομένων πόντων καὶ τῶν τεσσάρων σειρῶν θὰ εἶνε 36.

1261.

πέΜπτη, δευτέρΑ, τΡίτη, τετάρΤη, κυριακή, σάββατΟν, παραΣκευή· οὕτως ὁ Μάρτιος εἶνε ὁ μὴν ὁ εὑρισκόμενος εἰς τὰς 7 ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος.

1262.

Χάρις-ἄρις-ρίς-ίς.

1263.

Μορφεύς-Ὀρφεύς.

1264.

Δ
Μ Η Ν
Μ Ι Μ Ο Σ
Δ Η Μ Η Τ Η Ρ
Ν Ο Τ Ο Σ
Σ Η Σ
Ρ

1265.

Cosne.

1266.

J'ai grand appétit pour dîner. (G grand a petit pour 2 fois cinq né = dîx né).

1267.

Oie.

1268.

Adam-Madame.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 199. — 19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Ἐπειδὴ εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ἡ χήρα τοῦ ἄρτι ἀποθανόντος συνταγματάρχου Δημ. Κουτζογιαννοπούλου προσήνεγκεν εἰς τὸ πτωχοκομεῖον δρ. 100.

Ἀνώνυμός τις ἐκ Σμύρνης προσήνεγκεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως μνημείου εἰς τὸν λόρδον Βύρωνα δρ. 50.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2233. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 19 Ὀκτωβρίου 1880. Ἀριθ. 251 (199). Λεπτὰ **20.** Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Πανομοιότυπον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Κίτζου Τζαβέλα. — Ἱστορία τοῦ βιβλίου ὑπὸ τοῦ Κου Egger ὑπὸ Δ. Βικέλα. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλό, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Ἀλεξ. Ρ. Ραγκαβῆ). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρασις Ἐλίζης Σκ. Σούτσου). — Πόλις φρενοβλαβῶν. — Δίκη ἕνεκα φιλήματος ἐν καιρῷ ἐκλογῶν. — Ἐπιστολαὶ ἐκ Παρισίων. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2234. **Διδασκαλία τῶν νοσοκόμων τοῦ στρατοῦ.** (Ἐκ τοῦ ὑγειονομικοῦ τμήματος τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν). Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου. 1880, 16ον, σελ. 328.

2235. **Καταστατικὸν τῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης ἐν Πελοποννήσῳ** μετὰ τῶν σχετικῶν νόμων, τῆς ἀπὸ 31 Μαρτίου 1880 συμβάσεως κ.τ.λ. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου. 1880, 8ον, σελ. 48.

2236. **Κανονισμὸς** τῆς ἐν Βεββοίᾳ ἀδελφότητος «Ἡ Ἀθηνᾶ». Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου. 1880, 8ον, σελ. 8.

2237. **Ἡ νέα ἑλληνικὴ κωμῳδία.** Ἀσωτεία καὶ μετάνοια, κωμῳδία εἰς τρεῖς πράξεις ὑπὸ Φερενίκου Κωνωπίωνος. Ἐκδίδοται ὑπὸ Δημητρίου Εἰρηνίδου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Ἑρμοῦ» παρὰ τὴν ὁδὸν Μουσῶν, ἀριθ. 2. 1880. 12ον, σελ. δ' καὶ 59. Τιμᾶται μιᾶς νέας δραχμῆς.

2238. **Περὶ ἐπιδράσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπὶ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν** ὑπὸ Ι. Π. Ῥάγκου, καθηγητοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης. Τιμᾶται δραχμῆς καὶ πωλεῖται ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ στόλου.

2239. **Καμίλλου Φλαμμαρίωνος τὰ Οὐράνια θαύματα** μετὰ εἰκονογραφιῶν, μεταφρασθέντα ὑπὸ Α. Κωνσταντινίδου, εἰς τεύχη τρία. Ἐν Ἀθήναις, βιβλιοπωλεῖον καὶ τυπογραφεῖον ὁ «Κοραῆς», 1880. 16ον, σελ. δ' καὶ 458. Τιμᾶται φρ. 7.

2240. **Βοτανικῆς στοιχειώδεις γνώσεις** ὑπὸ Κ. Χ. Μεταξᾶ διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα. (Ἐγκρίσει τοῦ Ἑλλην. Φιλολογικοῦ Συλλόγου). Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1880. Τιμᾶται γρ. 5.

Ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ἱδρύσῃ ἐν Μυκόνῳ ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον τῶν ἐν Δήλῳ εὑρεθεισῶν ἀρχαιοτήτων. Πρὸς τοῦτο δ' ἐνοικιάσθη κατάλληλος οἰκία, καὶ ἤρξατο ἡ μεταφορὰ τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἡ κατάταξις αὐτῶν.

— Ὁ ἔφορος τοῦ ἐν Δημητσάνῃ μουσείου ἀρχιμανδρίτης Ἱερώνυμος Βογιατζῆς ἐπιστέλλει ὅτι, γενομένων πρό τινος ἀνασκαφῶν ἐν Θεισόᾳ, ἀνεκαλύφθη ναός, περὶ οὗ οὐδένα ποιεῖται λόγον ὁ Παυσανίας. Ὁ ναὸς οὗτος ἔχει μῆκος μὲν ἐσωτερικὸν μ. 9,50, πλάτος δὲ 4,20, τὴν δὲ εἴσοδον κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μῆκος. Τὸ ἀποκαλυφθὲν μέρος εἶναι ὁ σηκὸς τοῦ ναοῦ, καθ' ἃ φαίνεται ἐκ δύο ὀρθίων παραλληλογράμμων πλακῶν, αἵτινες ἀποτελοῦσι πάντως μέρος τοῦ τοίχου αὐτοῦ, καὶ δεικνύουσιν ὅτι οὗτος ἦτο ᾠκοδομημένος καθ' ὃν τρόπον τινὲς τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ναῶν. Ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Βογιατζῆ ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει τοῦ «Παρνασσοῦ».

— Ἐν παλαιᾷ Κλειτορίᾳ ἀνευρέθη ἄγαλμα, εἰς ὃ ἀπεδόθη οὐ μικρὰ ἀξία ὑπὸ τῶν ἐπισκεφθέντων αὐτὸ ἀρχαιολόγων Γερμανῶν καὶ Γάλλων. Τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο εἶνε μεγάλου μεγέθους, παριστᾷ δὲ ἥρωα ἀγωνιζόμενον, ἴσως στρατηγόν, καὶ εἶνε ἀρχαιοτάτης τέχνης. Ἡ ἐν Ἀθήναις γερμανικὴ σχολὴ ἔπεμψεν ἰδίᾳ αὐτῆς δαπάνῃ καὶ ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως ἐργάτας, οἵτινες ἔλαβον τοῦ ἀναγλύφου τούτου δύο γύψινα ἐκμαγεῖα, ἐξ ὧν τὸ ἓν δοθήσεται εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν ἡμῶν μουσεῖον. Ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ εὑρέθη τὸ ἀνάγλυφον, ὑπέκειτο τάφος ἐκ τεσσάρων πλακῶν, ἐξ ὧν ἡ μία ἦτο πεπληρωμένη γραμμάτων, ἅτινα καίτοι ὁ χρόνος εἶχε φθείρει ὑποδηλοῦσι θριαμβευτικήν τινα νίκην ἢ συνθήκην, εἰς ἥν, ὡς φαίνεται, πολλαὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων εἶχον λάβει μέρος.

— Πρό τινων ἑβδομάδων λατόμοι ἐργάται ἀνεκάλυψαν ἐν Λάρνακι ἀνάγλυφον 80 ἑκατοστομέτρων. Ἡ εὐγενὴς ἰδέα καὶ τέχνη τοῦ ἔργου τούτου δύναται νὰ κατατάξῃ τὸ ἀνάγλυφον μεταξὺ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς παλαιᾶς ἑλληνικῆς τέχνης.

Παρίστησι δὲ παρθένον ἐρειδομένην τῷ εὐωνύμῳ βραχίονι ἐπὶ τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης. Τὸ σῶμα τῆς παρθένου καλύπτεται τῷ διπλῷ χιτῶνι, καὶ ἡ θεὰ φορεῖ ἱμάτιον, φέρουσα καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸ φρυγικὸν στέμμα. Τὸ μάρμαρον εἶνε πεντελικόν, τὸ δὲ ἀνάγλυφον σώζεται ἀβλαβές, πλὴν τῶν χειρῶν, αἵτινες ἐλλείπουσιν.

— Ὁ ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆς ἐξέδοτο κατ' αὐτὰς γερμανιστὶ διατριβὴν περὶ προφορᾶς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

— Ἐν τῷ Magazin für die Literatur des Auslands ὁ γνωστὸς καθηγητὴς κ. Boltz, ὁ μετὰ προθυμίας ἑκάστοτε καὶ ἐπιεικείας ἐπικρίνων τὰ φιλολογικὰ ἔργα τῶν λογίων Ἑλλήνων, ἐπαινεῖ κατ' ἀξίαν τὰς ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Βικέλα μεταφράσεις δραμάτων τοῦ Σαικσπείρου.

— Ἐν τῷ ἰταλικῷ περιοδικῷ «Gazettino Letterario di Lecce» τῶν 15 καὶ 30 Σεπτεμβρίου ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Vila-Sogno» dal Greco di Paparigopulo μετάφρασις τῆς «Ἀγορᾶς» τοῦ μακαρίτου Δ. Παπαρρηγοπούλου ὑπὸ Vito D. Palumbo.

— Αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἀγγέλλουσι τὴν ἀνακάλυψιν ἔργων ἀνεκδότων δύο τῶν μεγίστων ποιητῶν τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Βύρωνος καὶ τοῦ Robert Burns. Τοῦ μὲν Βύρωνος ἀνεκαλύφθη ᾠδή τις πολιτική, ἥτις δὲν ὑπάρχει ἐν οὐδεμιᾷ ἐκδόσει τῶν ἔργων τοῦ ποιητοῦ τοῦ Childe Harold, θέλει δὲ δημοσιευθῇ μετά τινος ἐπιστολῆς τοῦ Βύρωνος, ἐν ᾗ ὑπάρχει ὑπαινιγμὸς περὶ τῆς ᾠδῆς ταύτης. Τοῦ δὲ Burns εὑρέθησαν διάφορα ᾄσματα ἐν χειρογράφῳ πεντήκοντα σελίδων, διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς αὐτοῦ γεγραμμένα, ἀφιερωμένα δὲ τῇ κυρίᾳ Stewart κατὰ τὸ 1787.

— Ἡ «Ἐπίσημος ἐφημερὶς» τῆς Ῥώμης δημοσιεύει τὸ πρόγραμμα διαγωνισμοῦ πρὸς ἀνίδρυσιν ἐν Ῥώμῃ μνημείου εἰς τὸν Βίκτωρα Ἐμμανουήλ.

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον εἶνε δεκτοὶ οἱ καλλιτέχναι πάσης ἐθνικότητος, πλήρης δ' ἐλευθερία ἀφίεται αὐτοῖς οὐ μόνον εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ τὸν ῥυθμὸν τοῦ μνημείου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ τόπου πρὸς ἀνίδρυσιν αὐτοῦ. Ὡς ἀνώτατος ὅρος δαπάνης ὡρίσθη τὸ ποσὸν 9 ἑκατομμυρίων φράγκων, ὅπερ δὲν πρέπει νὰ ὑπερβῇ ὁ προϋπολογισμὸς οὐδενὸς τῶν ὑποβληθησομένων σχεδιογραμμάτων. Εἰς τὰ τρία δὲ κάλλιτερα ἐξ αὐτῶν θέλουσιν ἀπονεμηθῇ τρία βραβεῖα

κατὰ λόγον τῆς ἀξίας των, τὸ μὲν ἐκ φρ. 50,000, τὸ δὲ ἐκ φρ. 30,000 καὶ τὸ τρίτον ἐκ φρ. 20,000.

— Τῇ συνδρομῇ τῆς ἰταλικῆς Κυβερνήσεως παρασκευάζεται ἐν Ἰταλίᾳ ἀποστολὴ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑποπλοιάρχου Bove καὶ τοῦ ἱππότου Negri πρὸς ἐξερεύνησιν τῶν ἀνταρκτικῶν χωρῶν. Ἡ ἀποστολὴ αὕτη θέλει προσπαθήσει νὰ εἰσχωρήσῃ ὅσον δυνατὸν βαθύτερον εἰς τὰς μεσημβρινὰς θαλάσσας, ἀφοῦ δὲ διαχειμάσῃ ἐν τῇ χώρᾳ Adélie, τῇ ἀνακαλυφθείσῃ τῷ 1840 ὑπὸ Dumont d'Urville, θέλει ἐπιχειρήσει κατόπιν νὰ εἰσδύσῃ ὅσον δυνηθῇ διὰ μέσου τῶν πάγων διευθυνομένη πρὸς δυσμὰς καὶ μεσημβρίαν. Ἡ ἀποστολὴ αὕτη προτίθεται ν' ἀναχωρήσῃ ἐξ Ἰταλίας κατὰ τὰ τέλη Μαρτίου τοῦ ἐπιόντος ἔτους, θέλει δὲ διαρκέσει οὐχὶ ὀλιγώτερον τριῶν ἐτῶν.

— Ἐν Βενετίᾳ θέλει συνέλθει τὸν Σεπτέμβριον τοῦ προσεχοῦς ἔτους τὸ τρίτον διεθνὲς γεωγραφικὸν Συνέδριον. Ἐπὶ τούτῳ ἡ ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἔθηκεν ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἰταλικῆς γεωγραφικῆς Ἑταιρίας τὸ δουκικὸν παλάτιον τῆς Βενετίας, ἵνα χρησιμεύσῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν, ἥτις θέλει συνοδεύσει τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου. Ἔναρξις δ' αὐτοῦ γενήσεται τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ γεωλογικοῦ Συνεδρίου, ὅπερ θέλει συνέλθει ἐν Βολωνίᾳ.

— Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα συνεκροτήθη ἐν Παρισίοις Συνέδριον ἐντομολόγων. Ὡς ἀξίαν σημειώσεως μεταφράζομεν ἐνταῦθα τὴν ἑπομένην πρότασιν, ἣν τὸ Συνέδριον, περαῖνον τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, ὁμοψήφως ἀπεδέχθη.

«Τὸ συνέδριον θεωροῦν ὅτι αἱ ὑπὸ τῶν ἐντόμων πρξενούμεναι βλάβαι ἐν Γαλλίᾳ εἰσὶν ἀξίας 1 δισεκατομμυρίου φράγκων ἐτησίως, ὡς δι' ἀριθμῶν ἀπεδείχθη εἰς δημοσίας συνεδριάσεις γενομένας ἐν τῇ Ἐκθέσει τῶν ἐντόμων, καὶ ὅτι αἱ βλάβαι αὗται δύνανται σημαντικῶς νὰ ἐλαττωθῶσι 1) διὰ τῆς προστασίας τῶν ἐντομοβόρων πτηνῶν· 2) διὰ συστάσεως συλλόγων ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις ὑπὸ τῶν μαθητῶν, ὑποχρεουμένων νὰ μὴ καταστρέφωσι τὰς νεοσσιὰς τῶν πτηνῶν, καὶ ἀναλαμβανόντων τὴν καταστροφὴν τῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων·

«Θεωροῦν ὅτι ἐν τῷ σπουδαίῳ τούτῳ ζητήματι τῆς καταστροφῆς τῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων συμφέρει ἵνα καὶ αὐτοὶ οἱ διδάσκαλοι γινώσκωσι τὰ ἔντομα τῆς περιφερείας, ἐν ᾗ διδάσκουσι·

«Τὸ Συνέδριον τῶν ἐντομολόγων συνιστᾷ θερμῶς τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐφηρμοσμένης ἐντομολογίας ὡς μαθήματος ὑποχρεωτικοῦ εἰς τὰ διδασκαλεῖα».

— Πολυτελὴς ἔκδοσις τῶν Ἁπάντων τοῦ Οὐγκὼ ἤρξατο ἀπό τινος ἐν Παρισίοις, γινομένη ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν Hetzel et Quantin. Ἡ ἔκδοσις αὕτη θ' ἀποτελῆται ἐκ 40 τόμων καὶ θὰ συντελεσθῇ ἐντὸς 40 μηνῶν. Μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν δύο τόμοι λυρικῶν ποιήσεων, δύο τόμοι δραμάτων καὶ δύο τόμοι μυθιστορημάτων τοῦ ἐνδόξου συγγραφέως.

—Προσεχῶς δημοσιεύεται δεκάτη τρίτη ἔκδοσις τοῦ γνωστοῦ ἐγκυκλοπαιδικοῦ λεξικοῦ τοῦ Brockhaus «Conservations Lexicon».

— Προσεχῶς ἐκδίδοται νέον μυθιστόρημα τοῦ γνωστοῦ μυθιστοριογράφου Alfonse Daudet. Τὸ ἔργον τοῦτο θέλει δημοσιευθῆ ταὐτοχρόνως γερμανιστὶ ἐν τῷ «Νέῳ Ἐλ. Τύπῳ» τῆς Βιέννης, ἀγγλιστὶ ἐν τῷ «Graphic» καὶ γαλλιστὶ ἐν τῇ «Illustration», καὶ θὰ φέρῃ τίτλον εἰς μὲν τὰς ἐκτὸς τῆς Γαλλίας ἐκδόσεις «Βορρᾶς καὶ Μεσημβρία», ἐν Παρισίοις δὲ «Numa Roumestan».

— Ἡ διάσημος ἠθοποιὸς Sarah Bernhardt συνῆψε συμβόλαιον ἵνα μεταβῇ εἰς Ἀμερικὴν καὶ δώσῃ ἔν τινι τῶν αὐτόθι θεάτρων 140 παραστάσεις. Ἀπὸ τοῦδε δὲ ἤρξατο ἐν Παρισίοις ἡ πώλησις τῶν εἰσιτηρίων τῆς θεατρικῆς ταύτης περιόδου, καὶ ἐπωλήθησαν ἐντὸς 2 ½ ὡρῶν εἰσιτήρια 25 χιλιάδων δολλαρίων.

—Τὴν 21 Ὀκτωβρίου τὸ ἐν Παρισίοις θέατρον Comédie-Française ἑορτάζει τὴν διακοσιετηρίδα τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ. Ἐπὶ τούτῳ ὡρίσθη ἵνα αἱ ἀπὸ 21 μέχρι 28 Ὀκτωβρίου ἑσπέραι ἀφιερωθῶσιν ἀποκλειστικῶς εἰς παράστασιν τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Κορνηλίου, Ῥακίνα καὶ Μολιέρου.

— Πλησίον τῆς Μοδένης ἀνεκαλύφθησαν ἐσχάτως ἐν ἰδιωτικῷ κτήματι τὰ λείψανα εὐρυτάτης νεκροπόλεως προϊστορικῆς, ἐξ ἧς ἐξήγαγον ἤδη μεγάλας τεφροδόχους κάλπας, τὰς πλειοτέρας καλῶς διατηρουμένας, τινὰς δὲ καὶ φερούσας κοσμήματα ἐξ ὀρειχάλκου. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ κτήματος ἀνέστειλε τὰς ἀνασκαφάς, ὅπως δυνηθῶσιν οἱ ἀρχαιολόγοι νὰ ἴδωσι τὴν περίεργον νεκρόπολιν.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[illegible] 1880)

Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἤρξατο ἐπισκεπτόμενος τοὺς στρατῶνας, καὶ παρευρισκόμενος εἰς τὰ γυμνάσια τοῦ στρατοῦ. Οὕτω προχθὲς παρέστη εἰς τὰ ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ὀλυμπιείου γυμνάσια τοῦ 11 τάγματος τοῦ πεζικοῦ, κατόπιν δὲ καὶ εἰς τὰ ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Θησείου τοῦ 8 τάγματος. Τὸν στρατῶνα τοῦ πυροβολικοῦ ἐπεσκέψατο ὁ βασιλεύς, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν διάδοχον, ἀπεκομίσατο δὲ καλλίστας ἐντυπώσεις καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐχαρίστησίν του ἐπὶ τῇ προόδῳ τῶν νεοσυλλέκτων. — Τὴν Παρασκευήν, 10 Ὀκτωβρίου, ἐγένετο ἐν τῇ Βουλῇ ἡ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου αὐτῆς. Ἐξ 155 ψηφοφορησάντων βουλευτῶν ἔλαβεν ὁ μὲν ὑποψήφιος τῆς Κυβερνήσεως κ. Δημ. Καλλιφρονᾶς ψήφους 55, ὁ δὲ τῆς ἀντιπολιτεύσεως κ. Ἀνδρ. Αὐγερινὸς 92, ὅστις καὶ ἀνεκηρύχθη πρόεδρος. Εὑρέθησαν δὲ καὶ 8 ψηφοδέλτια λευκά. Ἐπειδὴ ἡ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου εἶχε χαρακτηρισθῆ ὡς ζήτημα ὑπουργικόν, τὸ ὑπουργεῖον μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς Βουλῆς ὑπέβαλεν αὐθημερὸν εἰς τὸν βασιλέα τὴν παραίτησιν αὐτοῦ. Ἡ δὲ Α. Μ. ἀνέθηκε τὸν σχηματισμὸν νέας Κυβερνήσεως εἰς τὸν κ. Κουμουνδοῦρον, ὅστις κατήρτισε τὸ νέον ὑπουργεῖον ὡς ἑξῆς· Ἀλέξανδρος Κουμουνδοῦρος, πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν. Σωτήριος Σωτηρόπουλος, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης. Ἀντώνιος Μαυρομιχάλης, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν. Γεώργιος Μπούμπουλης, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ναυτικῶν καὶ Νικόλαος Παπαμιχαλόπουλος, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν. Οὕτω καταρτισθὲν τὸ ὑπουργεῖον παρουσιάσθη εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐξέθηκε τὸ πρόγραμμά του, μεθ' ὃ ἐζήτησε πενταήμερον προθεσμίαν, ὅπως παρασκευάσῃ ὅ,τι θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλήν. Τὴν προθεσμίαν ταύτην κατεχώρησεν ἡ Βουλὴ εἰς τὸ ὑπουργεῖον. — Διωρίσθη νομάρχης Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας ὁ κ. Μαρέτας ἀντὶ τοῦ τέως κ. Παπαηλιοπούλου ἀπολυθέντος, διευθυντὴς δὲ τῆς ἀστυνομίας διωρίσθη ὁ κ. Δούκας ἀντὶ τοῦ κ. Βαλέττα. — Ἡ δύναμις τῶν ἐν Ἀθήναις ἑδρευόντων σωμάτων τοῦ στρατοῦ ἀνέρχεται νῦν εἰς 12,505 ἄνδρας. — Τὸ Χειρουργεῖον πρὸς χρῆσιν τοῦ στρατοῦ κατηρτίσθη τέλειον, προπαρασκευασθέντων ἁπάντων τῶν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένων ὑλικῶν. — Εἰς τὸν ἐν Παρισίοις πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος κ. Η. Βράϊλαν ἀπενεμήθη τὸ παράσημον τῶν ἀνωτέρων Ταξιαρχῶν. — Ὁ τέως γραμματεὺς τῆς ἐν Παρισίοις ἑλληνικῆς πρεσβείας κ. Ν. Δηλιγιάννης διωρίσθη πρόσεδρος ὑπουργὸς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βελιγραδίῳ. — Ἀνεχώρησεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα γαλλικῆς πρεσβείας κ. Raikes. — Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἡ ἐγκαθίδρυσις τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐν Τρικόλει διδασκαλείου, τοῦ πρώτου νῦν ἱδρυομένου ἐν Πελοποννήσῳ. — Διὰ Β. διατάγματος ἐνεκρίθη ἡ σύστασις δευτέρου γυμναστηρίου παρὰ τὸ Βαρβάκειον πρὸς ἐκγύμνασιν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. — Διαταγῇ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ἐπανέρχονται εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ μὲ τὸν βαθμὸν των 183 πρώην ὑπαξιωματικοί, ὧν 100 μὲν εἰσὶ δεκανεῖς, 83 δὲ λοχίαι. — Κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως αὐτῶν αἱ τῶν κατωτέρων τάξεων τοῦ Ἀρσακείου μαθήτριαι καταγίνονται εἰς κατασκευὴν μοτοῦ. — Αἱ εἰσπράξεις τοῦ τελωνείου Πειραιῶς ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου ἀνῆλθον εἰς δραχμὰς 3,582,608, ἤτοι ὑπερτεροῦσι τὰς ἐν τῷ αὐτῷ διαστήματι γενομένας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κατὰ 772,212. — Δύο ἀξιωματικοὶ Τοῦρκοι μετὰ 5 στρατιωτῶν, λιποτακτήσαντες ἐκ τῆς φρουρᾶς Καρδίτσης, εἰσῆλθον εἰς τὸ ἑλληνικόν. Ὑπὸ τοῦ δημάρχου δὲ Μακρακώμης συνοδευόμεναι ἐνεφανίσθησαν πρὸς τὸν νομάρχην Φθιώτιδος, καὶ ἔκτοτε διαμένουσιν ἐν Λαμίᾳ. — Ἐν Πειραιεῖ κατηρτίσθη νέον ἐργοστάσιον, ἐν ᾧ παρασκευάζεται ἡ κριθὴ διὰ τὸν ἐν Ἑλλάδι ζῦθον. — Ὁ ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐσοδείας μέχρι τῆς 11 ἰσταμένου ἐξαχθεὶς ἐκ τοῦ λιμένος Πατρῶν σταφιδόκαρπος ἀνέρχεται εἰς 50,088,854 ἑνετικὰς λίτρας. — Εἰς Σῦρον ἀφίκοντο ἐκ Σμύρνης καὶ κατετάχθησαν εἰς τὸν ἐκεῖ λόχον 70 ἐθελονταί. Ἐκ Ῥωμουνίας δὲ διὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀτμοπλοίου «Δύο φίλοι» ἀφίκοντο εἰς Πειραιᾶ περὶ τοὺς 250, οἵτινες θέλουσι καταταχθῆ εἰς τὰ ἐνταῦθα σώματα. — Πλησίον τῶν Ἀμπελοκήπων ἤρξατο ἡ ἀνέγερσις οἰκίσκων ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς κατοικίαν τριῶν ταγμάτων. Ἡ οἰκοδομὴ τούτων, δραστηρίως ἐνεργουμένη, περατοῦται ὅσονούπω.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

16 Ὀκτωβρίου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 16 Ὀκτωβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως	Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. ἀποδ.	Τιμὴ ἐκδόσ. πραγμ.	ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0 κληρ. ἐν Ἑλ-	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 284
25 » » 9 0/0 λάδι καὶ ἐ-	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	» 294
26 » » ξωτερικῷ	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	22.60	453 60	560	φρ. 408
4 » » κληρ. ἐν	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 282
6 » δραχ. (μετ' ἀμ) Ἑλλάδι μό-	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	20 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	» 101 1/2
10 » φράγ. . . . νον.	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 203
60 »	120,000		20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	292 1/2	500	φρ. 408

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματικόν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,560
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	2,880,000	417,000	15 ,, 15 ,,	8.—	175	179 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ. 115 1/2
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
» » ὁ «Φοῖνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
» » ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών»	,, 2,000,000	527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 103 1/2

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 29.15—29.40.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 116 1/2. — Ἐμπ. 3μ. δρ. 115.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	23.05
Λίρα Στερλίνα	,,	29.—
Λίρα Ὀθωμανική	,,	26.20
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	12.30
Ἀργυροῦν δίφραγκον	,,	5.60
φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 60

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν—Λονδ. 3μ. (15 Ὀκτωβρίου) Ἐμ. 29.20—29.40
Κερκ.—Λονδ. 3μην. (14 ») ,, 29.70—29.90

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (22 Ὀκτωβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	22 1/4
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0/0	,,	237
,, ,, ,, 9 0/0	,,	245
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου	,,	100
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	109 3/8—109 1/2
Παρισίων 3 ,,	φρ.	23.15—23.20.
Λίρα Ἀγγλικὴ	γρ.	110 15/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 5/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 21 Ὀκτωβρίου

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.85
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.40
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.37
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 22 Ὀκτωβρ.

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.65
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.35
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.39
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (22 Ὀκτωβρίου.)

Λονδίνου διάκρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.30 1/2—25.35 1/2.
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 5—6 ὑπερτίμ. 0/00
Ἄργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 120—122 1/2 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 5 0/0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0/0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 6 0/0. Ρώμης 4 0/0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κκ. Δ. Β. Παρισίους, Α. Β. Βόννη, Ν. Ι. Π. Κωνσταντινούπολιν, Θ. Σ. Μεσολόγγιον, Π. Α. Ρ. Ἀθήνας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Δ. Β. Μυτιλήνην. 70. — κ. Κ. Π. Εὐχαρίστως θὰ τὸ δημοσιεύσωμεν. — κ. Δ. Β. Ἀλεξάνδρειαν. Manuel de Philologie Classique par Salomon Reinach, ὑπάρχει παρὰ τῷ Wilberg καὶ τιμᾶται δρ 10 Τὰ ἐνδεικτικὰ τῶν μαθητῶν μένουσιν εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν σχολείων ἢ τῶν γυμνασίων καὶ δὲν ἐπιστρέφονται εἰς τοὺς μαθητάς. — Τῇ κυρίᾳ Μ* Ἀθήνας. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ὁσημέραι προβαίνουσα διαφθορὰ τῶν μαγειρισσῶν, ἡ ἐξαχρείωσίς των καὶ τὰ δελεάσματα κέρδους εὐκόλου συντελοῦσιν ὄχι ὀλίγον εἰς τὴν γυναικείαν ταύτην λῄστευσιν· ἀλλ' ἐπίσης συνετέλεσεν εἰς τοῦτο ἡ οὐχ ἧττον ὁσημέραι προβαίνουσα ὀλιγωρία τῶν οἰκοδεσποινῶν περὶ τὴν κοινήν, τὴν πεζήν, ἀλλὰ σωτήριον ἐπίβλεψιν τῆς ἐσωτερικῆς οἰκονομίας τοῦ οἴκου. Τὸ μαγειρεῖον ἔχει τὰ καλά του, κυρία μου! — κ. Π. Γ. Π. Κέρκυραν. Ἀναμένομεν τὰ γραμματα. — κ. Ι. Μ. Βερολῖνον. Εἶνε γνωστότατον, καθὰ δὲ πληροφορούμεθα διακεκριμένος λόγιος φιλοπονεῖ μετάφρασιν αὐτοῦ. — κ. Γ. Σ. Βερδιάνσκ. Ἐστάλη τῇ 11. — κ. Δ. Χ. Σὔμην. Εὐχαρίστως θὰ δημοσιεύσωμεν αὐτήν. — κ. Χ. Κ. Ἀγρίνιον. Δι' ἐπιβάτου. — κ. Α. Ε. Σένας. Ἀπὸ τῆς 11 τὸ φύλλον ἀποστέλλεται εἰς Μόναχον (Hess strasse, 8). — *** Κωνσταντινούπολιν. Ἡ ἀξίωσίς σας ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τοῦ ἀστείου. — κκ. Α. Κ. Λονδῖνον, Δ. Β. Ἀλεξάνδρειαν. Ἐστάλη τῇ 9. — κκ. Ε. R. Βορδῶ, Ν. Δ. δ. φ. καὶ Κ. Β. Τ. Κέρκυραν, Κ. Ι. Λευκάδα, Δ. Β. Λαμίαν, Ν. Α. Ἀθήνας. Ἐλήφθησαν. — Μιᾷ συνδρομητρίᾳ. Prélude 15. Τὸ μικρὸν τοῦτο ἀριστούργημα, ὅπως τὰ πλεῖστα ἔργα τοῦ Chopin, ἔχει τὴν ἱστορίαν του. Ὅτε ὁ ἀτυχὴς καλλιτέχνης ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ χάριν τῆς πασχούσης ὑγιείας του εἰς Μαγιόρκ, συνωδεύθη ὑπὸ τῆς κυρίας Γεωργίας Σάνδ. «Ἡμέραν τινά, γράφει ὁ Liszt, (F. Chopin par F. Liszt - Leipzig 1879) ἡ Κα Σὰνδ ἀπῆλθεν εἰς ἐπίσκεψιν μέρους τινὸς ἐρήμου τῆς νήσου, ἐνῷ ὁ Chopin ἔμενεν ἔτι οἰκουρῶν. Αἴφνης θύελλα ἐκρήγνυται, μία τῶν μεσημβρινῶν ἐκείνων θυελλῶν, αἵτινες τὰ πάντα ἀνατρέπουσι καὶ φαίνονται συνταράσσουσαι ἐκ θεμελίων αὐτὴν τὴν φύσιν. Ὁ Chopin, ὅστις ἐγνώριζε τὴν προσφιλῆ του σύντροφον ἐκτεθειμένην εἰς τοὺς κινδύνους ἀγρίων χειμάῤῥων, κατελήφθη ὑπὸ ζωηρᾶς ἀνησυχίας, ἀποληξάσης εἰς βιαιοτάτην νευρικὴν κρίσιν. Μετ' ὀλίγον, παρελθούσης τῆς θυέλλης, συμπαρῆλθε καὶ ἡ νευρικὴ ταραχή του, οὕτω δὲ ἠδυνήθη νὰ συνέλθῃ πρὸ τῆς ἐπανόδου τῆς ἀτρομήτου συντρόφου του. Τότε δὲ καθήσας εἰς τὸ κλειδοκύμβαλόν του ηὐτοσχεδίασε τὸ ἐξαίσιον ἐκεῖνο μέλος. Ὅτε δὲ εἶδεν ἐπανερχομένην τὴν ἀγαπωμένην γυναῖκα, κατέπεσε λιπόθυμος. — κ. Ι. Π. Ἀθήνας. Ἐλήφθησαν. —* Τὸ τοῦ Βαλαωρίτου:

Μ' ἀρέσει μέσ' 's τὴν ἄβυσσο τοῦ μαύρου τοῦ ματιοῦ σου
Νὰ βλέπω τὸ κυμάτισμα, κυρά, τοῦ λογισμοῦ σου. κτλ.

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1278.

Τρεῖς ὀπωροπῶλαι ἔχουσιν ὁ εἷς 50 μῆλα, ὁ ἄλλος 30 καὶ ὁ τελευταῖος 10, τὰ ὁποῖα ὀφείλουσι νὰ πωλήσωσιν εἰς τὰς αὐτὰς τιμάς, καὶ νὰ λάβωσιν ἐκ τῆς πωλήσεως τὸ αὐτὸ ποσὸν χρημάτων.

Πῶς θὰ κάμωσιν;

1279.

Ἔχομεν τὸν κατωτέρω πίνακα, ἐν ᾧ ἕκαστος ἀριθμὸς ἀπὸ 1-24 ἔχει ἀντίστοιχον ἓν γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου·

Α	Β	Γ	Δ
1	2	3	4
Ε	Ζ	Η	Θ
5	6	7	8
Ι	Κ	Λ	Μ
9	10	11	12
Ν	Ξ	Ο	Π
13	14	15	16
Ρ	Σ	Τ	Υ
17	18	19	20
Φ	Χ	Ψ	Ω
21	22	23	24

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου εὑρὲ τοὺς ἀποτελοῦντας ἄθροισμά τι δεδομένον ἀριθμούς, ὧν ἕκαστος ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἓν γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται ἐπίσημόν τι ὄνομα ὑποδεικνυόμενον τῷ ἀναγνώστῃ.

Ὅπως ἐννοηθῇ καλῶς τὸ πρόβλημα, παρατίθεμεν ἐνταῦθα ἓν παράδειγμα.

Εἰς τὸν ἀριθμὸν 84 (ἀναλυόμενον εἰς ἓξ ἀριθμοὺς) εὑρὲ τὸ ὄνομα μεγάλου φιλοσόφου τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Τὸ ζητούμενον ὄνομα εἶνε Πλάτων, οὗ τινος τὰ γράμματα ἀντιστοιχοῦσι πρὸς ἀριθμοὺς τοῦ πίνακος ἀποτελοῦντας τὸ ἄθροισμα 84 ὡς ἕπεται·

$$16 + 11 + 1 + 19 + 24 + 13 = 84.$$

Π Λ Α Τ Ω Ν

Ἐπὶ τούτοις προτείνομεν εἰς τὸν ἀναγνώστην τὸ ἑξῆς ὅμοιον πρόβλημα·

Εὑρὲ εἰς τὸν ἀριθμὸν 76 (εἰς ἓξ μέρη χωριζόμενον) τὸ ὄνομα ἐπισήμου ἥρωος τῆς μυθολογίας.

1280.

Ἄνθρωπός τις βαδίζων διανύει πλειοτέραν ὁδὸν διὰ τῆς κεφαλῆς παρὰ διὰ τῶν ποδῶν. —Πῶς τοῦτο;

1281.

Ἀρνοῦμαι, ὄχι τὸν Χριστόν, τὰ πάντα μὲ τὰ τρία.
Ἐὰν τὸ ἕν μου στερηθῶ,
ὡς θαῦμα θὰ παρασταθῶ·
Τὰ δύο μου θὰ γείνουν ἕν! Χριστὲ καὶ Παναγία!

1282.

Εἶν' εὔκολος ἡ λύσις μου, δὲν ἀπαιτεῖ καιρόν·
Τὸ ἥμισύ μου εἶνε γῆ, τὸ ὅλον μου νερόν.

1283.

Οἰκία εἶμαι ἀσφαλὴς ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων
τῶν οἰκιῶν τῶν κινητῶν.
Ἂν δὲ νομίζῃς περιττὸν
Τὸ κέντρον μου, εἶμαι κριτὴς ἐφ' ὅλων τῶν κτημάτων.

Ἐν Ἄστρει, 1890. ΕΛ. ΚΕΦΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.

1284.

. . . . P . .
. . . P . .
. . P . .
. P .
P . .
.
.

Συμπλήρωσον τὰ ἐλλείποντα γράμματα ὥστε νὰ σχηματισθῇ τριγωνικόν τι κυβόλεξον.

1285.

Rébus.

VENT - DES - BIEN - FAITS
PARLEZ

LANCE - LANCE - LANCE
LANCE - LANCE - LANCE
LES INJURES.

ΛΥΣΕΙΣ

1269.

Ἡ Κέως (Τζιά) ὑπῆρξε πατρὶς πολλῶν διασήμων ἀνδρῶν. Ὁ ποιητὴς Σιμωνίδης ἦν Κεῖος. Οὗτος ἐποίησε καὶ τὸ περιώνυμον ἐκεῖνο ἐπικήδειον ἐπίγραμμα εἰς τοὺς ἐν Θερμοπύλαις πεσόντας

Ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι,

ἐν τῷ ὁποίῳ πρυτανεύει ἡ σκέψις τῆς πρὸς τοὺς νόμους ὑπακοῆς. Ἀλλὰ πλὴν τοῦ Σιμωνίδου, οὗ τινος τὸ ὄνομα ἦτο γνωστὸν εἰς πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, θεωρουμένου ὡς ἐθνικοῦ αὐτῆς ποιητοῦ, ἡ Κέως ἐγέννησε καὶ ἄλλον ποιητὴν τὸν Βακχυλίδην, ἀνεψιὸν τοῦ Σιμωνίδου, θεωρούμενον κατὰ τὸ ὕψος τῆς φαντασίας καὶ τοῦ λόγου ἴσον πρὸς τὸν θεῖον αὐτοῦ. Πλὴν δὲ τοῦ ποιητοῦ Σιμωνίδου ἀναφέρεται καὶ ἕτερος Σιμωνίδης Κεῖος, ὁ νεώτερος, ἀκμάσας πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, συγγράψας Εὑρήματα ἐν τρισὶ βιβλίοις καὶ Γενεαλογίας, ἐξ ὧν καὶ γενεαλόγος προσαγορεύεται.

Ἀλλὰ δὲν καταλήγει ἐνταῦθα ἡ σειρὰ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τῆς Κέω· διότι Κεῖος ἦτο καὶ ὁ περιώνυμος φιλόσοφος καὶ ἠθικολόγος τῆς ἀρχαιότητος, ὁ σοφιστὴς Πρόδικος. Ὁ Πρόδικος ἐθεωρήθη εἷς τῶν σοφωτέρων ἀνδρῶν τῶν χρόνων, ἐν οἷς ἐβίωσεν· ὑπῆρξεν ὁ πρόδρομος τοῦ Σωκράτους καὶ ὁ διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς τοῦ Θουκυδίδου, τοῦ Θηραμένους τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ, τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Ἰσοκράτους καὶ ἄλλων, διδάξας τὴν περὶ τὰ ὀνόματα ἀκριβολογίαν. Ὁ Πλάτων συχνότατα μνημονεύει αὐτοῦ, ἀποκαλῶν βέλτιστον, δεινόν, σοφώτατον. Καὶ παροιμία δὲ ἀρχαία ὑπῆρχεν ὑποσημαίνουσα τὴν σοφίαν τοῦ ἀνδρὸς «Προδίκου σοφώτερος». Κεῖοι ἦσαν ὁ φιλόσοφος Ἀρίστων, ὁ ῥήτωρ Θηραμένης καὶ ὁ περιώνυμος ἰατρὸς τῆς ἀρχαιότητος Ἐρασίστρατος.

[Ἐσταχυολογήθη ἐκ τῶν «Ὑπομνημάτων τῶν Κυκλάδων νήσων» τοῦ κ. Ἀντωνίου Μηλιαράκη.]

1270.

159 καὶ 234.

1271.

Οἱ φίλοι εἶνε ὡς οἱ οἶνοι· ἄλλοι βελτιοῦνται γηράσκοντες καὶ ἄλλοι χαλοῦσι.

1272.

Τὸ ὄνομά σου.

1273.

Δημήτηρ-μήτηρ.

1274.

Θ	Ι	Κ	Ο	Ι
Ι	Λ	Α	Ρ	Α
Κ	Α	Ρ	Ι	Σ
Ο	Ρ	Ι	Ζ	Ω
Ι	Α	Σ	Ω	Ν

1275.

J'ai soupé et j'ai couché à Soulaines, hôtel des trois orangers.

(G sous P et g cauché A sous l'N haut L D trois orangers). [Soulaines=ville de France].

1276.

MU	RI	A	DE
RI	DI	CU	LE
A	CU	I	TÉ
DE	LE	TÉ	RE

1277.

Harpe-Phare.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 200. — 26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Βαρὺ πένθος ἐπεσκήψεν εἰς τὴν βασιλικὴν ἡμῶν οἰκογένειαν, τὸ ὁποῖον συμμερίζεται ὁλόκληρον τὸ ἔθνος. Ἡ βασιλόπαις

ΟΛΓΑ

ἀπεβίωσε τῇ 20 Ὀκτωβρίου.

Ὁ βασιλεὺς ἀνήγγειλε τὴν ἀπαισίαν εἴδησιν πρὸς τὸν πρωθυπουργὸν διὰ τῆς ἑπομένης πλήρους πατρικοῦ ἄλγους ἐπιστολῆς:

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Ὀκτωβρίου 1880.

Κύριε πρωθυπουργέ,

Ἡ προσφιλὴς θυγάτηρ Μου Ὄλγα δὲν εἶνε πλέον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Σήμερον τὴν 4 μ. μ. ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν, ἀφήσασα ἄφατον θλῖψιν εἰς τοὺς Γονεῖς Αὐτῆς.

Ἐπιθυμῶ, κύριε πρωθυπουργέ, νὰ γνωστοποιήσητε τὴν θλιβερὰν ταύτην εἴδησιν εἴς τε τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὸ ἐσωτερικόν, βέβαιος ὤν, ὅτι πᾶσα ἑλληνικὴ καρδία θέλει συμμερισθῆ τὴν θλῖψιν Ἡμῶν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἐπειδὴ εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

2241. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Β'. Τόμος Γ', 26 Ὀκτωβρίου 1880. Ἀριθ. 252 (200). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6. 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν τακτικῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων ἐπὶ ἐπαναστάσεως. — Ἄνευ οἰκογενείας. (Μυθιστορία Ε. Μαλὸ, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Ἀλ. Ρ. Ραγκαβῆ). — Οἱ στρεβλωταὶ τῆς μουσικῆς (Κατὰ τὸ γαλλικόν). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. Ἐλίζης Σκ. Σούτσου). — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2242. Ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ἐν ἔτει 1880 ὑπὸ Ε. Δ. Ῥοΐδου, ἐφόρου αὐτῆς. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ βιβλιοπωλείου Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, 1880. 12ον, σελ. 69. [Ἡ ἔκθεσις αὕτη, γεγραμμένη μετὰ τῆς ἰδιαζούσης τῷ κ. Ῥοΐδῃ χάριτος καὶ δυνάμεως λόγου, καταδεικνύει τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν, εἰς ἣν ἀπὸ ἐτῶν εὑρίσκεται τὸ ἵδρυμα τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, ἀνερευνᾷ τὰ αἴτια, ἐξ ὧν ἡ κατάστασις αὕτη προῆλθε, καὶ προτείνει τὰ πρόσφορα πρὸς θεραπείαν αὐτῆς μέσα. Εἶνε δὲ τὸ βιβλίον τετυπωμένον ἐν τῷ τυπογραφείῳ Ἀνδρέου Κορομηλᾶ μετ' ἄκρας φιλοκαλίας, ἐμφαινούσης τὰς προόδους, ἃς ὁσημέραι ἐπιτελεῖ ἡ τυπογραφικὴ τέχνη ἐν Ἑλλάδι].

2243. Ἔκθεσις Σπυρίδωνος Π. Λάμπρου, Δ. φ. ὑφηγητοῦ, πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων περὶ τῆς εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἀποστολῆς αὐτοῦ κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1880. Ἀθήνησιν, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ «Αἰῶνος», 1880. 12ον, σελ. 32.

Ἀπὸ τῆς προσεχοῦς Κυριακῆς ἄρχεται δημοσιευομένη ἐν τῇ «Ἑστίᾳ» ὑπὸ διακεκριμένου λογίου γλαφυρὰ μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς «Κωνσταντινουπόλεως» τοῦ Edmondo de Amicis. Τὸ νέον τοῦτο ἔργον τοῦ διασήμου συγγραφέως, πολλὰς μέχρι τοῦδε ἀριθμοῦν ἐκδόσεις ἐν Ἰταλίᾳ, μεταφρασθὲν δὲ καὶ εἰς ἄλλας γλώσσας, εἶνε ἀνάγνωσμα τερπνότατον ἅμα καὶ διδακτικώτατον. Ἐν αὐτῷ ἀπετυπώθησαν ὅλαι αἱ ἔξοχοι ἀρεταὶ τοῦ Ἰταλοῦ ποιητοῦ, καὶ δὲν εἶνε ὑπερβολὴ ἴσως, ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἡ ἀρίστη πασῶν τῶν μέχρι τοῦδε περιγραφῶν τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης εἶνε ἡ παροῦσα. Ὑπάρχουσι πολλὰ ἄλλα συγγράμματα σοφώτερα καὶ ἐπιστημονικώτερα, εἰδικώτερον δὲ καὶ λεπτομερέστερον πραγματευόμενα τὸ θέμα τοῦτο, ἐν οἷς διακεκριμένην θέσιν κατέχει τὸ τοῦ ἡμετέρου Σκαρλάτου Βυζαντίου. Ἀλλ' ἡ Κωνσταντινούπολις τοῦ ἡμετέρου συγγραφέως προέθετο ἄλλον, πολὺ διάφορον σκοπόν, καὶ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπέτυχε παντὸς ἄλλου κάλλιον. Ὁ σκοπὸς αὐτοῦ δὲν εἶνε κυρίως νὰ περιγράψῃ τοπογραφικῶς, ἱστορικῶς ἢ ἀρχαιολογικῶς τὴν τουρκικὴν μητρόπολιν, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ συγκεντρώσῃ εἰς ἓν ὅλον καλλιτεχνικὸν τὰς ἐντυπώσεις, ὅσας προξενεῖ ἡ μεγαλόπολις αὕτη εἰς τὴν ψυχὴν ἀνθρώπου, ὅστις ἐν τῇ Δύσει γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφείς, οὐδέποτε δὲ ἰδὼν ἢ γνωρίσας τὴν Ἀνατολὴν ἄλλως ἢ ἐκ τῶν βιβλίων, ἔρχεται κατὰ πρῶτον ἐκεῖ. Οὐδεμία εἴδησις τοπογραφική, ἐθνογραφικὴ ἢ ἱστορική, καὶ ὁπωσοῦν ἀξία λόγου, διαφεύγει τὸν κάλαμόν του, ἀλλὰ καὶ εἰς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐμβαθύνει ἢ ἐνδιατρίβει ἀποκλειστικῶς. Περιγράφει τὰ πάντα, διδάσκει περὶ πάντων, ἀλλ' ὄχι ὅπως ἀπαιτοῦσιν οἱ σοφοὶ καὶ οἱ ὀλίγοι, ἀλλ' οἱ πολλοί, τὸ μέγα πλῆθος τῶν ἀναγινωσκόντων, οἵτινες ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν ἀκριβῆ καὶ πολλάκις ἄσκοπον λεπτομέρειαν, θηρεύουσι μᾶλλον τὴν σύντομον, ἀλλ' οὐχ ἧττον διδακτικὴν περιγραφὴν ἢ ἔκθεσιν. Σήμερον μάλιστα, ὅτε τὰ βλέμματα τοῦ πολιτικοῦ κόσμου εἶνε ἐστραμμένα πρὸς τὴν μυστηριώδη βασίλισσαν τοῦ Βοσπόρου, ὁ μὴ γνωρίσας ἐκ τοῦ σύνεγγυς αὐτήν, ἂς μὴ ζητήσῃ ἄλλον καλλίτερον ὁδηγὸν πρὸς ἱστορίαν αὐτῆς ἢ περιήγησιν παρὰ τὸ ἔργον, οὗ τινος τὴν μετάφρασιν ἀναλαμβάνει νὰ δημοσιεύσῃ ἡ «Ἑστία».

Ἐπειδὴ δὲ εἶνε λίαν πιθανὸν νὰ διακόψῃ ἡ «Ἑστία» τὴν ἔκδοσίν της κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους, ἡ διεύθυνσις αὐτῆς θὰ προσπαθήσῃ νὰ καταχωρίσῃ εἰς τὰ ὑπολειπόμενα νὰ ἐκδοθῶσι μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου φύλλα ὅσον ἔνεστι πλειότερον μέρος τοῦ τερπνοτάτου ἀναγνώσματος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

— Τῇ 24 Ὀκτωβρίου (ἔτ. ν.) ἑωρτάσθησαν ἐν Angers τῆς Γαλλίας τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ στηθέντος εἰς μνήμην τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου Πέτρου-Ἰωάννου Δαβίδ, τοῦ ἐπικαλουμένου Δαβὶδ d'Angers. Ἡ πόλις Angers ἔχει τὸ «Μουσεῖον Δαβίδ», ὅπως ἡ Κοπεγχάγη τὸ «Μουσεῖον Θορβάλτσεν», ἐν αὐτῷ δὲ σώζονται πολλὰ ἔργα τοῦ Γάλλου καλλιτέχνου. Ὁ γνωστὸς συγγραφεὺς Jules Claretie, ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τοῦ στηθέντος ἀνδριάντος, δημοσιεύει ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τοῦ Temps πικρότατον ἄρθρον κατὰ τῆς Ἑλλάδος, πρὸς ἥν, ὡς γνωστόν, ὁ διάσημος καλλιτέχνης καὶ φιλέλλην ἐδωρήσατο τὸ μαυσωλεῖον τοῦ Βότσαρη· τὸ μικρὸν τοῦτο ἀριστούργημα τέχνης ἐστήθη, ὡς γνωστόν, ἐν Μεσολογγίῳ παρὰ τὸν τάφον τοῦ ἥρωος Σουλιώτου, ἑλληνικαὶ δὲ χεῖρες ἠκρωτηρίασαν αὐτό. Μετάφρασιν τοῦ ἄρθρου τούτου, περιέχοντος ὁλόκληρον τὴν Ὀδύσσειαν τοῦ ἐν λόγῳ καλλιτεχνήματος, θὰ δημοσιεύσῃ προσεχῶς ἡ «Ἑστία».

— Ὑπὸ τὸν τίτλον L'égale de l'homme ὁ Émile de Girardin δημοσιεύει ἐν τῇ Nouvelle Revue τῆς 15 Ὀκτωβρίου τὸ πρῶτον μέρος διατριβῆς του εἰς ἀπάντησιν τοῦ πολυκρότου φυλλαδίου τοῦ Ἀλεξάνδρου Δυμᾶ «Les femmes qui tuent et les femmes qui votent». Ὁ ἐπιφανὴς δημοσιολόγος κηρύττεται πολέμιος τῶν θεωριῶν τοῦ Δυμᾶ, καὶ ἄλλοτε δὲ ἐδημοσίευσε κεραυνοβόλα ἄρθρα κατὰ τοῦ ἑτέρου ἔργου «L'homme-femme», τοῦ ἐν ἔτει 1872 ἐκδοθέντος καὶ ἐν μικρῷ χρόνῳ ἀριθμήσαντος 43 ἐκδόσεις.

— Ἐν τῇ «Ἐμπορικῇ λέσχῃ» τῶν Ἀθηνῶν ἐξετέθησαν τρία ἔργα τοῦ ἀπό τινος ἐν Ἑλλάδι διατρίβοντος κ. Βολωνάκη. Καὶ τὰ ἔργα ταῦτα τοῦ διακεκριμένου Ἕλληνος καλλιτέχνου παριστῶσι θαλασσίας σκηνάς.

— Ἤρξατο ἡ ἐκτύπωσις τοῦ Βυζαντινοῦ ἔπους «Βασίλειος Διγενὴς Ἀκρίτας» τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Ἄνδρῳ εὑρεθέντος. Ἡ ἔκδοσις τοῦ χειρογράφου γίνεται ὑπὸ τοῦ φιλοπόνου λογίου κ. Α. Μηλιαράκη. Γνωστὸν ὅτι χειρόγραφον τοῦ μνημείου τούτου τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ἀνευρεθὲν ἐν Τραπεζοῦντι ἐξέδωκαν οἱ κκ. Ε. Legrand καὶ Κ. Σάθας. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο τῆς Τραπεζοῦντος εἶνε ἐλλιπὲς ἔν τε τῇ ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει, καὶ πολλαχοῦ ἐν τῷ μέσῳ περιέχει χάσματα σημαντικά· τὸ δὲ ὑπὸ

του κ. Μηλιαράκη νῦν ἐκδιδόμενον εἶνε σῶον καὶ ἀνελλιπὲς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους.

— Ἡ «Illustrirte Frauen-Zeitung» τοῦ Βερολίνου, ἐν τῷ φύλλῳ αὐτῆς τῆς 13 Σεπτεμβρίου ἐνεστῶτος ἔτους, δημοσιεύει ὡραίαν εἰκόνα τῆς κυρίας Σοφίας Σλεῖμαν μετὰ τῆς βιογραφίας αὐτῆς.

— Ἐν τῷ γαλλικῷ περιοδικῷ «Nouvelle Revue» ἡ κ. Juliette Lamber ἤρξατο δημοσιεύουσα σειρὰν ἄρθρων περὶ τῆς νέας ἑλληνικῆς ποιήσεως.

—Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐξεδόθη ἐν Παρισίοις παρὰ τοῦ γνωστοῦ ἐκδότου Calmann Lévy τὸ νέον ποίημα τοῦ Βίκτωρος Οὐγγὼ «L'Ane». Εἶνε δὲ τοῦτο ἐκ τῶν ἔργων, ἐν οἷς ὁ διάσημος συγγραφεὺς πραγματεύεται φιλοσοφικὰ ζητήματα δι' ὕφους σατυρικοῦ καὶ σκωπτικοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ ἐπιτίθεται κατὰ τῆς ψευδοῦς ἐπιστήμης, κατὰ τῶν σχολαστικῶν καὶ τῶν πεπλανημένας θεωρίας πρεσβευόντων σοφῶν.

Πλὴν τοῦ ἔργου τούτου ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ ἔχει συντετελεσμένα καὶ ἄλλα ἔργα, οἷον δύο δράματα φέροντα τίτλους la Sorcière καὶ la Mère, ἓν ἄλλο le Torquemada καὶ τελευταῖον les Jumeaux, δραματικὸν ἔργον, οὗ τινος μόνη ἡ τελευταία πρᾶξις ὑπολείπεται νὰ διορθωθῇ.

—Αἱ ἐφημερίδες πρό τινος ἀνήγγειλαν τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ φωτοφώνου, ὀργάνου δυναμένου νὰ διαβιβάζῃ τὴν φωνὴν εἰς μεγάλην ἀπόστασιν διὰ τοῦ φωτός. Τελευταῖον ὁ ἐφευρετὴς τοῦ ὀργάνου τούτου παρουσίασεν αὐτὸ εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν, εἰς ἣν παρέσχε καὶ τὰς δεούσας περὶ αὐτοῦ ἐξηγήσεις δι' ἑρμηνέως. Ἀφοῦ ἐξέθηκε τίνι τρόπῳ ὡδηγήθη εἰς τὴν ἀνακάλυψιν αὐτοῦ, ἣν εἶπε βασιζομένην ἐπί τινος ἰδιότητος τοῦ sélenium, ὡμολόγησεν ὅτι ἀγνοεῖ ἔτι ἐὰν τὸ φῶς ἢ ἡ θερμότης εἶνε ἡ παράγουσα τὰ παρατηρηθέντα φαινόμενα. Οὐχ ἧττον ἀνέφερε παρατήρησίν τινα ἀξιοσημείωτον, ὅτι δηλ. φύλλον ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμιος ἡμίσεος ὑποχιλιομέτρου πάχους, τιθέμενον ἔμπροσθεν τῶν ἀκτίνων, δὲν ἐμποδίζει τὴν φωνὴν τοῦ νὰ διαδοθῇ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[23 Ὀκτωβρίου (Πέμπτη) 1880]

Ἡ ἀποβιώσασα βασιλόπαις Ὄλγα ἦν ἡ νεωτάτη θυγάτηρ τοῦ βασιλέως, γεννηθεῖσα τὴν 26 Μαρτίου 1880. Τὴν παρελθοῦσαν τρίτην κατὰ τὴν 11 π. μ. ὥραν ἐτελέσθη ἐν τῷ ἀνακτορικῷ ναῷ δέησις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς βασιλόπαιδος· ἐν τῷ ναῷ παρῆσαν τὰ μέλη τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὁ πρόεδρος τῆς ἱερᾶς συνόδου, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος ὑποστράτηγος κ. Β. Πετμεζᾶς καὶ οἱ αὐλικοί. Μετὰ τὴν δέησιν ἅπαντες οἱ ἀνωτέρω εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν, ἔνθα ἔκειτο ἡ νεκρά, καὶ ἠσπάσθησαν αὐτήν, παρισταμένων τῶν ΑΑ. ΜΜ. Ἀπὸ τῆς 2 δὲ μέχρι τῆς 4 μ. μ., καθὼς καὶ τὴν τετάρτην ἀφέθη ἐλευθέρα ἡ εἴσοδος εἰς τοὺς προσερχομένους, πολλοὶ δὲ ἀνῆλθον εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἠσπάσθησαν τὴν νεκράν. Τὴν 3 μ. μ. τῆς χθὲς ἀνῆλθον εἰς τὰ ἀνάκτορα οἱ ὑπουργοί, τὸ διπλωματικὸν σῶμα, τὸ προεδρεῖον τῆς βουλῆς καὶ ἐν γένει αἱ ἀρχαί· τὴν 4 μ. μ. δὲ ὁ βασιλεὺς ἐσήκωσε τὸ φορεῖον τῆς προσφιλοῦς Αὐτῷ νεκρᾶς ὑπάρξεως καὶ μετὰ τοῦ Διαδόχου καὶ τοῦ βασιλόπαιδος Γεωργίου ἔφερον αὐτὸ εἰς τὸν κάτω πρόδρομον τῶν ἀνακτόρων, ὅπου ἀνέμενεν ἰδιαιτέρα νεκροφόρος ἅμαξα, ἐν ᾗ ἀπέθετο τὸ φέρετρον. Ἐν τῇ αὐτῇ ἁμάξῃ ἐκάθησεν ἡ τροφὸς τῆς νεκρᾶς. Ἐν ἑτέρᾳ ἁμάξῃ ἀνοικτῇ ἠκολούθησαν ὁ βασιλεύς, ἡ βασίλισσα, φέρουσα λευκὴν ἐνδυμασίαν εἰς ἔνδειξιν πένθους καὶ ὁ διάδοχος· ἔπειτα ἐν ἄλλῃ ἁμάξῃ οἱ λοιποὶ βασιλόπαιδες μετὰ τῆς Μεγάλης Κυρίας, λευκὰ ἐπίσης ἐνδεδυμένοι καὶ ὁ ὑπασπιστὴς τῆς ὑπηρεσίας. Πᾶσα ἡ συνοδεία διηυθύνθη οὕτω εἰς Δεκέλειαν, ὅπου θὰ γείνῃ ἡ ταφή. Κατ' ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως δὲν ἀπεδόθησαν μὲν αἱ κεκανονισμέναι ἐπικήδειοι τιμαὶ εἰς βασιλόπαιδα, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπιβάλλοντα καὶ συγκινητικὸν χαρακτῆρα ἔσχον τὰ γενόμενα. Μετὰ 3,012 ἔτη γίνεται τὸ δεύτερον νῦν ἐν Ἀθήναις βασιλικὴ κηδεία. Τοιοῦτον εἶνε τὸ χρονικὸν διάστημα κατὰ τοὺς χρονολόγους ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὁ τελευταῖος τῶν Ἀθηνῶν βασιλεὺς Κόδρος ἐκηδεύετο ἐν Ἀθήναις. —Ἡ Βουλή, εἰς ἣν ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως, ἀγγέλλοντος τὸν θάνατον τῆς βασιλόπαιδος, εἰς ἔνδειξιν τοῦ πένθους της ἀπεφάσισεν, ὅπως διακοπῶσιν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας αἱ συνεδριάσεις αὐτῆς, μεγάλη δὲ πρεσβεία αὐτῆς παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῶν ΑΑ. ΜΜ. καὶ ἐκφράσῃ τὴν θλῖψιν τῆς Βουλῆς. —Τῇ παρελθούσῃ Δευτέρᾳ τὸ προεδρεῖον τῆς Βουλῆς ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ἀνήγγειλε τῇ Α. Μ. τὴν κατάρτισιν τοῦ νομοθετικοῦ σώματος. Ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Αὐγερινὸς προσεφώνησε τάδε· «Μεγαλειότατε. Τὸ προεδρεῖον τῆς Βουλῆς, χαῖρον μετὰ τοῦ ἔθνους ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ ἐπανόδῳ τῆς Υ. Μεγαλειότητος καὶ πάσης τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, σπεύδει νὰ καταθέσῃ ἐνώπιόν σου τὰ βαθύτατα σεβάσματά του. Βαθέως δὲ συναισθανόμενον, ὅτι ἡ κατὰ τὴν Εὐρώπην παρουσία τῆς Υ. Μ. εἴπερ τι καὶ ἄλλο συνετέλεσεν εἰς αἰσίαν εὐόδωσιν τῶν ἐθνικῶν πόθων, πέποιθεν ὅτι ἡ Βουλὴ ἀσμένως θέλει παράσχει πρὸς τοῦτο πᾶσαν τὴν συνδρομὴν αὐτῆς. Εἴθε ὁ Ὕψιστος σκέποι τὴν Υ. Μ. μετὰ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ ἐπιστέψῃ τὰς ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου ὑψηλὰς προσπαθείας σου». Ἡ δὲ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἀντεφώνησε· «Χαίρω βλέπων ἐνώπιόν μου τὸ προεδρεῖον τῆς Βουλῆς τῆς νέας ταύτης συνόδου. Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριοι, δι' ἃς ἐκφράζετε εὐχὰς ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας μου. Πέποιθα δὲ ἀδιστάκτως ὅτι ἡ Βουλή, συναισθανομένη τὴν σοβαρότητα τῶν περιστοιχουσῶν τὸ ἔθνος περιστάσεων, θέλει ἀφοσιωθῆ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐπιψήφισιν μέτρων διὰ τὴν περαιτέρω εὐόδωσιν τοῦ ζητήματος τῶν συνόρων, ὅπερ τοσοῦτον βαθέως συγκινεῖ τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν». —Λέγεται, ὅτι κυριώταται ἀποφάσεις τοῦ νέου ὑπουργείου εἶνε ἡ αὔξησις τοῦ στρατοῦ μέχρις 60,000 ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ἡ συνομολόγησις μεγάλου δανείου 150 ἑκατομμυρίων. —Τῇ 20 Ὀκτωβρίου ἐγένετο ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὑπὸ τοῦ γενικοῦ συμβουλίου αὐτῆς ἡ γ' κλήρωσις τοῦ δανείου τῆς Τραπέζης τῶν φρ. 60,000,000, ἐξήχθησαν δὲ οἱ ἑπόμενοι ἐννέα ἀριθμοί: 36,850 κερδήσας φράγκα 70,000, 124,245 φρ. 10,000, 107,280 καὶ 150,576 ἀνὰ φρ. 2,500, 171,663. 140,999. 87,670. 45,243. 67,297 ἀνὰ φρ. 1,000. —Τηλέφωνον ἐδοκιμάσθη ἐσχάτως ἐν τῷ τηλεγραφικῷ τμήματι τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν, συνδέον τοῦτο μετὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν. Ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε πλήρης.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

23 Οκτωβρίου 1880 — 23 Οκτωβρίου 1880

Δάνεια της κυβερνήσεως	Ομολογ. εκδοθείσαι	Ομολ. εν κυκλοφορία	Εποχαί πληρωμής τοκομεριδίων	Εποχαί κληρώσεως	Ετήσ. εισόδ.	Τιμή ομολογ. πραγμ.	Τιμή ομολογ. εξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 εκατ. φράγ.* 8 0/0 κληρ. εν Ελλάδι και εξωτερικώ	59,799	80,654	15 Απρ. 15 Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 278
25 » » 9 0/0	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 289
26 » »	52,000	50,610	15 Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	23.60	458 60	560	φρ.
4 » » κληρ. εν Ελλάδι μόνον	16,000	14,255	15 Απρ. 15 Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 280
6 » δραχ. (μετ' αμ)	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Οκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 103 1/2
10 » φράγ.	29,772	29,268	15 Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.50	197.50	250	φρ.
60 » »	120,000	—	20 Ιαν. 20 Απριλ. 20 Ιουλ. 20 Οκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ιουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	590	φρ. 400

Πιστωτικά καταστήματα Εταιρίαι	Μετοχικόν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ[ο]θέν	Αποθεματικόν κεφάλαιον	Εποχή πληρωμής μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμή πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	18,000,000	Ολόκληρον	12,680,000	15 Ιαν. 15 Ιουλ.	124.—	1,000	3,570
Γενική Πιστωτική Τράπεζα της Ελλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	5.25	175	176
Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ολόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ. 115
Ασφαλιστική Εταιρία ο «Αρχάγγελος»	15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ο «Φοίνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ιανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, η «Άγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτική Τράπεζα η «Αλκυών»	2,000,000	527,200	42,294	20 Απριλίου	,, 16.60	,, 200	,, 190
Εταιρία των Μεταλλουργείων του Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ιουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 102

Συναλλάγματα

Λονδίνου Εθν. Τραπέζης 3 μην. Εμπ. 3 μην. 29—29.30.

Γαλλ. Εθ. Τραπ. όψεως δρ. 115 1/2 — Εμπ. 3μ. δρ. 114-115.

Νομίσματα

Εικοσάφραγκον	δραχ.	23.05
Λίρα Στερλίνα	,,	29.—
Λίρα Οθωμανική	,,	26.40
Αυστριακόν Φλωρίον	,,	13.30
Αργυρόν δφραγκον	,,	5.60
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* από αριθ. 1—59,799 των 8 τοῖς εκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Εθν. Τραπέζης φρ. 60 εκατομμυρίων 60

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρών—Λονδ. 3μ. (15 Οκτωβρίου) Εμ. 29.30—29.40
Κερκ.—Λονδ. 3μην. (14 ») ,, 29.70—29.90

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (29 Οκτωβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Ευρωπ. Τουρκίας	φρ.	30 3/8
Ελληνικόν δάνειον των 8 0/0.	,,	233
,, ,, 9 0/0.	,,	242
Εταιρία Μεταλλ. Λαυρίου.	,,	100
Λονδίνου 3 μηνών	γρ.	109 1/4-109 5/8
Παρισίων 3	φρ	23 1/2-23.30.
Λίρα Αγγλική	γρ.	110 22/40
Εικοσάφραγκον		87 3/40

ΒΙΕΝΝΗΣ 21 Οκτωβρίου

Λον. αι 10λ. σ. 3μ.	φιο.	117.85
Παρισ. τα 100 φρ.	,,	46.40
Εικοσάφραγκον	,,	9.37
Αργυρά φιορ. 100		

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 29 Οκτωβρ.

Λον. αι 10λ. σ. 3μ.	φιο.	117.25
Παρισ. τα 100 φρ.	,,	46.15
Εικοσάφραγκον	,,	9.36
Αργυρά φιορ. 100.		

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (22 Οκτωβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. εν όψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.30 1/2—25.35 1/2.
Χρυσός 1000/1000 το χ. 3,437. 5 - 6 υπερτίμ. 0/00
Αργυρ. ,, το χ. 218.89 υποτ. 120—122 1/2 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Αμστερδαμ 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 5 0/0. Ελλάδος (Εθνικής Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 2 1/2. Μαδρίτης 6 0/0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 6 0/0. Ρώμης 4 0/0.

Αλληλογραφία της Εστίας.

κ. Κ. Π. Σμύρνην. Παρεδόθησαν άπαντα εις τον πληρώσαντα την συνδρομήν υμών. — Τη κυρία Ε**. Εν Γαλλία, όπου άλλοτε, αφ' ότου τα μυθιστορήματα ήρχισαν εκδιδόμενα εν επιφυλλίδι των εφημερίδων, επλούτισαν τους συντάκτας των και αυτάς τας εφημερίδας. Όπως λάβητε ιδέαν τινά της μανίας, υφ' ης κατελαμβάνοντο οι αναγνώσται διά τας ερωτικάς δολοπλοκίας, αίτινες δίκην προγεύματος παρετίθεντο αυτοίς εκάστην πρωΐαν υπό των εφημερίδων, αρκεί να αναφέρωμεν κατά τον κ. Hatin, τον συγγραφέα της «Ιστορίας της εφημερίδος», το παράδειγμα ενός μυθιστορήματος εκ των συντομωτέρων του Αλεξάνδρου Δυμά, του «Capitaine Paul», όπερ επρομήθευσεν εις τον «Αιώνα» πεντακισχιλίους συνδρομητάς εντός τριών μόνων εβδομάδων. Εις τα περίχωρα των Παρισίων ο κόσμος έτρεχεν αθρόος εις συνάντησιν των πωλητών του «Αιώνος», όπως κορέση την καταβιβρώσκουσαν αυτόν περιέργειαν περί της τύχης των ηρώων της επιφυλλίδος. Ούτως ο Δυμάς εγένετο ο θεμέλιος λίθος του «Αιώνος», η σώτειρα των εφημερίδων πρόνοια διά της επιφυλλίδος. «Αδιήγητον εντύπωσιν παρήγαγεν εν Παρισίοις, λέγει ο συγγραφεύς της «Ιστορίας της εφημερίδος», η δημοσίευσις των «Τριών σωματοφυλάκων» και του «Μετά είκοσιν έτη». Ο δημόσιος βίος, η περί τας υποθέσεις σπουδή και αυταί του οίκου αι ευφροσύναι και αι θλίψεις υπεχώρησαν ενώπιον των χιμαιρικών περιπετειών των μυθιστορημάτων εκείνων. Ολόκληρον δε τόμον, ογκώδη όσον και τα μυθιστορήματα εκείνα, θα απετέλουν τα ονόματα των γυναικών όσαι σφοδρώς ηράσθησαν των φαντασιωδών εκείνων ηρώων. Την τοιαύτην όμως επιτυχίαν αι εφημερίδες ηγόραζον διά πολλού χρυσού. Εις τους καλούς εκείνους καιρούς της επιφυλλίδος οι έχοντες διάσημον όνομα συγγραφείς εφορολόγουν τους διευθυντάς των εφημερίδων, ως σήμερον οι ονομαστοί δραματογράφοι τους διευθυντάς των θεάτρων. Ούτω ο «Περιπλανώμενος Ιουδαίος» διεφιλονεικήθη υπό τριών συγχρόνως εφημερίδων, του «Τύπου», της «Εφημερίδος των Συζητήσεων» και της «Συνταγματικής», ηγοράσθη δε υπό της τελευταίας ταύτης αντί 100,000 φράγκων, ο δε υπέρ του Σύη ενθουσιασμός ήτο τοιούτος, ώστε εικοσακισχίλιοι συνδρομηταί ενεγράφησαν εις την εφημερίδα άμα τη εμφανίσει της πρώτης επιφυλλίδος. Η μικροτέρα επιφυλλίς εστοίχιζεν εις τον «Τύπον» τριακόσια φράγκα· μετά της εφημερίδος δε ταύτης και μετά της «Συνταγματικής» ο Αλέξανδρος Δυμάς είχε συνάψει συμβόλαιον, καθ' ο ελάμβανεν ετησίως 64,000 φρ. Προς τον «Αιώνα» είχεν αναλάβει την υποχρέωσιν να παρέχη ετησίως 100,000 στίχους μυθιστορήματος επ' αμοιβή ενός και ημίσεος φράγκου κατά στίχον. Η οσημέραι αυξάνουσα αδιαφορία του κοινού προς την τότε κρατούσαν αδρανή πολιτικήν, προς κοινοβουλευτικάς συζητήσεις άνευ μηδεμιάς σπουδαιότητος, προς αγώνας ευτελείς περί υπουργικών χαρτοφυλακίων υπήρξεν η αφορμή της τοσούτον εκτάκτου επιτυχίας των εν επιφυλλίδι δημοσιευομένων μυθιστορημάτων κατά τα τελευταία έτη της βασιλείας του Λουδοβίκου Φιλίππου. Σήμερον όμως σημαντικώς ηλαττώθη το προς την επιφυλλίδα ενδιαφέρον. — κ. Β. Δυστυχώς όχι. — κκ. Ι. Π. Κοπεγχάγην, Δ. Β. Παρισίους, Γ. Α. Χ. Πάτρας, Σ. Κ. Αγρίνιον. Ελήφθησαν. — Καν Λ. Ρ. Ρ. Μόναχον. Απεστάλη τη 17. — κ. Χ. Α. Ρ. Πάτρας. Απηντήσαμεν ιδιαιτέρως. — *** Διατί τότε να μη δημοσιεύσωμεν και μακρόν ποίημα, εσχάτως ληφθέν και αρχόμενον διά των εξής συγκινητικών στίχων:

Ωραία ημέρα σήμερον χάνεις να την περάση,
περιπατώντας έφιππος εν γη τε και θαλάσση.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΙΓΝΙΑ

Πῶς δύναταί τις νὰ μαντεύσῃ τὴν ὥραν, καθ' ἣν προτίθεται νὰ ἐξυπνήσῃ ἄλλος τις. — Σχηματίζετε ἐπὶ χάρτου προχείρως τὸ σχῆμα ὡρολογίου, καὶ λέγετε εἰς ἐκεῖνον, ὅστις σᾶς προτείνει νὰ μαντεύσητε τὴν ὥραν ἣν διενοήθη, νὰ θέσῃ τὸν δάκτυλον εἰς οἱανδήποτε ὥραν θέλῃ τοῦ ὡρολογίου· εἰς τὸν ἀριθμὸν ὃν οὕτω δεικνύει προσθέτετε σεῖς τὸν ἀριθμὸν 12· οὕτω ἐὰν ἔθεσε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῆς ὥρας 4 θὰ ἔχετε ἄθροισμα 16. Τότε ζητεῖτε νὰ ἀρχίσῃ μετρῶν κατὰ διάνοιαν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ ὃν διενοήθη ἀντιθέτως εἰς τὸ ὡρολόγιον, λαμβάνων ὡς ἀρχὴν τὸν ἀριθμόν, ἐφ' οὗ ἔθεσε πρὶν τὸν δακτυλόντεα, ἤτοι, ἐὰν διενοήθη τὴν ὥραν 8, νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τοῦ 8 μετρῶν 4, ὅτε θὰ μετρήσῃ τὸ 7 ὡς 5, τὸ 6 ὡς 6, τὸ 5 ὡς 7 καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρις οὗ μετρήσῃ 16, καὶ νὰ σᾶς εἴπῃ τὸν ἀριθμόν, ὅστις θὰ συμπέσῃ μὲ τὸν 16· ὁ ἀριθμὸς δὲ οὗτος εἶνε ὁ ζητούμενος. — Ἐννοεῖται ὅτι ἐὰν ἤθελε θέσει ἐν ἀρχῇ τὸν δάκτυλον οὐχὶ ἐπὶ τοῦ 4, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ 10 λ. χ., θὰ ἔπρεπε νὰ προσθέσητε 10+12, νὰ ἀρχίσῃ δὲ μετρῶν ὁ συμπαίκτωρ ὑμῶν τὸ 8 ὡς 10, τὸ 7 ὡς 11, τὸ 6 ὡς 12, καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρις οὗ μετρήσῃ τὸ ἄθροισμα 22, ὅπερ θὰ συμπέσῃ μὲ τὴν ὥραν, ἣν διενοήθη.

1286.

Ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος εὑρὲ λόγιόν τι.

3.3.4		5.6	2
3	4	4	
2.3		1.2.2.4	
	2.4. 5.6	5	6
2	6	6	

Σημείωσις. Τὰ μὲν 24 τετραγωνίδια ὁριζοντείως λαμβανόμενα παριστάνουσι τὰ 24 γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, οἱ δὲ ἐν αὐτοῖς ἀριθμοὶ τὴν τάξιν, ἣν κατέχει ἡ λέξις ἐν τῷ λογίῳ, οὗ ζητεῖται ἡ εὕρεσις.

1287.

Ἔχω εἰς χεῖρας τέσσαρα κόκκαλα τοῦ δομινό· ἐὰν πολλαπλασιάσω ἐπ' ἀλλήλους τοὺς μικροτέρους αὐτῶν ἀριθμούς, εὑρίσκω γινόμενον τὸν ἀριθμὸν ἑκάστου τῶν κοκκάλων, τὰ ὁποῖα κρατῶ.

Ποῖα εἶνε ταῦτα;

1288.

Ὡς φάσμα πάντοτε, θνητέ, παρίσταμ' ἔμπροστά σου·
Σκέπει τὴν ὄψιν μου πυκνὴ καὶ μελανὴ νεφέλη.
Ἐντός μου ὑποκρύπτεται κι' ἡ λύπη κι' ἡ χαρά σου,
Καὶ μετ' ἐλπίδος ἕκαστος νὰ μὲ μαντεύσῃ θέλει.
Ὅταν ὀδύνας καὶ δεινὰ εὑρίσκῃς εἰς τὸν βίον,
Παρηγορίαν εἰς ἐμὲ ἐπιζητεῖς δακρύων.

1289.

```
      .
    A . .
  A . . . .
. . . . . . .
  . . . . N
    . . N
      .
```

Συμπλήρωσον τὰ ἐλλείποντα ἄνωθι γράμματα ὥστε νὰ σχηματισθῇ ῥομβοειδὲς κυβόλεξον.

1290.

Γρῖφος.

Α +
Α

1291.

Je suis en liberté sans sortir de prison,
Je suis au desespoir sans quitter l'espérance;
Quoique dans le peril je suis en assurance;
Je parais à l'armée et suis en garnison.
Je préside à la rime ainsi qu'à la raison,
Et, dernière en faveur, je suis seconde en France.

1292.

Sur quatre pieds je suis une chimère,
Coupe ma tête et je serai ta mère.

ΛΥΣΕΙΣ

1278.

Θὰ χωρίσῃ ἕκαστος τὰ μῆλα αὐτοῦ ἀνὰ 7, καὶ θὰ πωλήσῃ ἑκάστην ἑπτάδα μήλων πρὸς 5 λεπτά, τὰ δὲ ὑπολειπόμενα ἐκ τοῦ ὅλου ποσοῦ ἑκάστου θὰ πωλήσουν πρὸς 15 λεπτὰ τὸ ἕν. Οὕτω θὰ λάβωσιν

Ὁ πρῶτος διὰ τὰ.....	49	μῆλα.....	35	λεπτά.
» »	1	»	15	»
	50	»	50	»
Ὁ δεύτερος διὰ τὰ.....	28	μῆλα.....	20	λεπτά.
» » »......	2	»	30	»
	30	»	50	»
Ὁ τρίτος διὰ τὰ.....	7	μῆλα.....	05	λεπτά.
» » »......	3	»	45	»
	10	»	50	»

1279.

8 + 7 + 18 + 5 + 20 + 18 = 76.
Θ Η Σ Ε Υ Σ

1280.

Ἐπειδὴ ἡ γῆ εἶνε σφαιροειδής, ὁ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς βαδίζων διαγράφει οὐχὶ εὐθεῖαν ἀλλὰ καμπύλην γραμμήν. Ἐὰν δ' ἤθελε περιοδεύσει τὴν γῆν, ἤθελε διαγράψει κύκλον.

Ἀλλὰ ἡ γεωμετρία μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ περιφέρεια κύκλου αὐξάνει ἐφ' ὅσον αὐξάνει καὶ ἡ ἀκτὶς τοῦ κύκλου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀκτὶς ἡ ἐκ τοῦ κέντρου τῆς γῆς μέχρι τῆς κεφαλῆς τοῦ βαδίζοντος ἀνθρώπου εἶναι μεγαλειτέρα ἢ ἡ ἀκτὶς ἡ ἐκ τοῦ κέντρου τῆς γῆς εἰς τοὺς πόδας τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου φθάνουσα, ἕπεται ὅτι ὁ κύκλος, ὃν διαγράφει ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, εἶνε μεγαλείτερος τοῦ κύκλου ὃν διαγράφουσιν οἱ πόδες του.

1281.

Δὲγ-ἔν.

1282.

Πηγή.

1283.

Ὅρμος-ὅρος.

1284.

```
Ζ Α Χ Α Ρ Ι Σ
Α Χ Α Ρ Ι Σ
Χ Α Ρ Ι Σ
Α Ρ Ι Σ
Ρ Ι Σ
Ι Σ
Σ
```

1285.

Parlez souvent des bienfaits
Silence sur les injures.

(Parlez sous Vent-des-Bien-faits,
Six Lauce sur les injures).

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 201. — 2 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Τὴν νύκτα τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἀπεβίωσεν αἰφνιδίως εἷς τῶν πρωτευόντων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ πολίτης ἐπιφανής, ὁ

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΖΑΪΜΗΣ.

Ὁ θάνατος τοῦ Ζαΐμη εἶνε συμφορὰ ἐθνική. Ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ ἡ Ἑλλὰς ἀπόλλυσιν ἓν τῶν χρηστοτάτων αὐτῆς τέκνων, ἄνδρα ὑπὸ μεγάλων κοσμούμενον ἀρετῶν, πολυτίμους δὲ προσενεγκόντα αὐτῇ ὑπηρεσίας. Σήμερον μάλιστα, ὅτε ἡ πατρὶς ἡμῶν εὑρίσκεται ἐν τῷ κρισιμωτέρῳ σταδίῳ τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῆς βίου, καθ' ἣν ἐποχὴν δέεται τῆς συνδρομῆς καὶ ἀντιλήψεως τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ μάλιστα τῶν ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας εἰς τὰ δημόσια πράγματα ἀφοσιωθέντων καὶ κτησαμένων τὸ πολύτιμον κεφάλαιον τῶν γνώσεων καὶ τῆς πείρας, ὁ θάνατος τοῦ Θρασυβούλου Ζαΐμη εἶνε βαρυτάτη καὶ ἀναντικατάστατος ἐθνικὴ ζημία. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἑλλὰς ὅλη βαθέως τεθλιμμένη θρηνεῖ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ ἐπιφανοῦς αὐτῆς τέκνου, παρ' οὗ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι πολυτίμους ἀπεξεδέχετο ὑπηρεσίας, πάντες δέ, φίλοι καὶ ἀντίπαλοι τοῦ τεθνεῶτος, ἔχυσαν εἰλικρινοῦς λύπης δάκρυα, συναισθανόμενοι τὸ μέγα καὶ δυσαναπλήρωτον κενόν, ὅπερ ἡ ἔλλειψις τοιούτου ἀνδρὸς καταλείπει ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡμῶν.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ἀνώνυμός τις προσήνεγκεν εἰς τὸ ἐνταῦθα Ἐργαστήριον τῶν ἀπόρων γυναικῶν περὶ τὰς 36,000 δραχμῶν.

Ὁ κ. Νικόλαος Ι. Νικόπουλος ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ ἐθνικοῦ στόλου φρ. 3,034.

Ὁ δῆμος Τριπόλεως ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας πρὸς ἀνέγερσιν φυλακῶν συνδρομὴν ἐτησίαν δραχ. 100.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐπιστήμη, Καλλιτεχνία.

Ὁ ἐν Παρισίοις πρὸ μακρῶν χρόνων διατρίβων λόγιος ταγματάρχης τοῦ ἑλληνικοῦ μηχανικοῦ κ. Βασίλειος Νικολαΐδης συνέθεσεν ἐσχάτως γαλλιστὶ ἐθνικὸν ᾆσμα, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ θρίαμβος τῶν Ἑλλήνων» (Le triomphe des Hellènes). Ἐπιτυχῆ παράφρασιν τοῦ ὡραίου τούτου ᾄσματος ἐδημοσίευσεν ὁ κ. Γ. Παράσχος ἐν τῷ «Αἰῶνι» τῆς 26 Ὀκτωβρίου.

— Κατὰ τὸ ἑβδομαδιαῖον ἀγγλικὸν φύλλον «Truth» ὁ λόρδος Βήκονσφηλδ ἀσχολεῖται νῦν εἰς τὴν συγγραφὴν νέου πολιτικοῦ μυθιστορήματος, φέροντος τίτλον «Ἐνδυμίων», καὶ προσέτι εἰς τὴν ἀναθεώρησιν τῶν Ἁπάντων αὐτοῦ, ὧν ἔκδοσις πολυτελὴς δημοσιευθήσεται τὸ προσεχὲς ἔτος.

— Ὑπὸ τὸν τίτλον «Le Boyau du monstre» ἐκδίδεται προσεχῶς νέον μυθιστόρημα τοῦ Ζολᾶ. Καὶ τὸ νέον τοῦτο ἔργον τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς φυσιογραφικῆς σχολῆς εἶνε ἐξακολούθησις τῶν Rougeon-Macquart.

— Ἀπίστευτος εἶνε ὁ κατὰ τῆς ἠθικῆς ἐκτραχηλισμὸς τῶν παρισινῶν ἐκείνων ἐφημερίδων, αἵτινες ὑπὸ τοῦ σπουδαίου τύπου χαρακτηρίζονται διὰ τοῦ ὀνόματος π ο ρ ν ο γ ρ α φ ι κ α ί. Ἐν διαστήματι 3 μηνῶν ἑπτὰ τῶν ἐφημερίδων τούτων (L'Événement parisien, Le Boudoir, Le Boccace, La Grivoiserie parisienne, Le Piron, Le Gil Blas, καὶ Le Petit Républicain) κατεδιώχθησαν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐπὶ προσβολῇ τῶν δημοσίων ἠθῶν, καὶ οἱ συντάκται αὐτῶν κατεδικάσθησαν εἰς φυλάκισιν καὶ εἰς βαρέα πρόστιμα.

— Ἀπεβίωσεν ἡ λογία Ἀγγλὶς Μαρία Λουΐζα Charlesworthe, γνωστὴ διὰ τὰ διδακτικὰ αὐτῆς συγγράμματα.

— Ἐν Βερολίνῳ ἀνεκαλύφθη πρὸ μικροῦ φιλολογικὸν εὕρημα πολύτιμον διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν κατὰ τὸ 1806 πολέμων Ναπολέοντος τοῦ Α'. Ἀναδιφῶν τις παλαιὰ ἔγγραφα ἐγκεκλεισμένα ἐντὸς κιβωτίου, ὅπερ οὐδεὶς εἶχε θίξει ἀπὸ ἑξηκονταετίας, ἀνεκάλυψεν ὅτι τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἀνῆκον εἰς τὸν στρατάρχην Berthier, καὶ ὅτι μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχον καί τινα ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος γεγραμμένα. Μεταξὺ δ' αὐτῶν ὑπάρχει καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἀπευθυνθεῖσα προκήρυξις πρὸς τοὺς Σάξωνας κατὰ μῆνα Αὔγουστον τοῦ 1806. Τὰ ἀνακαλυφθέντα ἔγγραφα πιστεύεται ὅτι ταχέως θέλουσι δημοσιευθῆ.

— Νέα ἐπιστημονικὴ ἐκδρομὴ εἰς τὴν Ἀφρικὴν παρασκευάζεται ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἐν Βιέννῃ γεωγραφικῆς Ἑταιρίας. Ἡ ἐκδρομὴ αὕτη, διὰ δημοσίου ἐράνου ὀργανιζομένη, θὰ διευθύνεται ὑπὸ τοῦ κ. Emile Holub καὶ θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ τριετίαν. Οἱ ταύτην ἀποτελοῦντες θὰ διαπεράσωσι τὴν ἀφρικανικὴν ἤπειρον ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς βορρᾶν ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς Εὐέλπιδος Ἄκρας, θὰ ἐπισκεφθῶσι τὰς περὶ τὸν Zambèse καὶ τὸν Congo ποταμὸν χώρας, τὰς λίμνας τοῦ ἰσημερινοῦ, καὶ διὰ τοῦ Δαρφοὺρ θὰ καταλήξωσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Αἱ δαπάναι τῆς ἐκδρομῆς ὑπολογίζονται εἰς 125,000 φράγκων.

— Καὶ ἄλλη δὲ ἐκδρομὴ ἐπιστημονικὴ παρασκευάζεται, διεθνὴς αὕτη, εἰς τὰς πολικὰς χώρας, ἧς τινος σκοπὸς εἶνε νὰ ἱδρύσῃ εἰς πολλὰ τοῦ πόλου σημεῖα μετεωρολογικοὺς σταθμούς, καὶ νὰ ἐκτελέσῃ ἐπὶ ὅλον ἔτος πλήρη σειρὰν μετεωρολογικῶν, μαγνητικῶν καὶ ἄλλων παρατηρήσεων. Ἤδη ἡ ῥωσσικὴ γεωγραφικὴ Ἑταιρία ἐξέλεξεν ἐπιτροπήν, ἥτις νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῶν μελλόντων νὰ μετάσχωσι τῆς ἐκδρομῆς, ἀπὸ τοῦδε δὲ εἶνε γνωστὴ ἡ εἰς αὐτὴν συμμετοχὴ καὶ τῆς Σουηδίας, Νορβηγίας, Δανίας καὶ Αὐστρίας. Ἐλπίζεται νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ ἡ τῆς Γερμανίας καὶ Ὀλλανδίας, ἡ Ἰταλία ὑπέσχετο νὰ πέμψῃ ἴδιον ἀπόστολον (expédition) εἰς τὰς παγωμένας θαλάσσας, μόνον δὲ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας περιμένεται ἡ ἀπάντησις.

Ἡ ἐκδρομὴ αὕτη θέλει ἀναχωρήσει κατὰ τὸ 1882, ὅπως ἔχωσι καιρὸν νὰ παρασκευασθῶσι δεόντως οἱ μέλλοντες νὰ μετάσχωσι τοσούτου δυσχεροῦς καὶ κοπιώδους ἐπιχειρήσεως.

— Ἰατρική τις ἐφημερὶς ἐν Ῥωσσίᾳ δημοσιεύει πληροφορίας τινὰς περὶ τῶν γυναικῶν, αἵτινες προσῆλθον εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς ἀπὸ τοῦ 1872, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένοντο δεκταὶ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν αὐξάνων βαθμιαίως μέχρι τοῦ 1876, ἤρχισεν ἔκτοτε ἐλαττούμενος κατ' ἔτος· ἀπὸ 130, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ ἀνώτατος ὅρος, ὁ ἀριθμὸς τῶν σπουδαζουσῶν τὴν ἰατρικὴν κατῆλθε τῷ 1879 εἰς 77 μόνον, καὶ τούτων δ' αἱ πλεῖσται εἰσὶν ἐκ Πετρουπόλεως καὶ Μόσχας.

— Ἐν Λονδίνῳ ἀπεβίωσε τὴν 4 Ὀκτωβρίου (ν. ἔτ.) ὁ William Lassel, εἷς τῶν ἐπισημοτάτων Ἄγγλων ἀστρονόμων, εἰς ὃν ἡ ἀστρονομικὴ ἐπιστήμη χρεωστεῖ τὴν ἀνακάλυψιν δορυφόρων τοῦ Ποσειδῶνος, Κρόνου καὶ Οὐρανοῦ.

— Ἡ πόλις Tomsk τῆς Σιβηρίας θέλει προσεχῶς ἀποκτήσει πανεπιστήμιον, δαπάναις τῆς ῥωσσικῆς Κυβερνήσεως ἀνεγειρόμενον. Ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ ἱδρύματος κατετέθη ἤδη τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου.

— Ὁ ἐν τῷ ἡμετέρῳ πανεπιστημίῳ καθηγητὴς τῆς χημείας κ. Α. Χρηστομάνος ὑπέβαλεν εἰς τὴν γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐν Καλαβρύτοις πρό τινος συμβάντων σεισμῶν.

— Ὁ πλοίαρχος τοῦ ἀμερικανικοῦ ἀτμοπλοίου Alert ἀνήγγειλεν ὅτι ἀνεκάλυψεν ὑποβρύχιόν τι ὑφαίστειον οὐ μακρὰν τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου, μικρᾶς νήσου ἐν τῷ εἰρηνικῷ ὠκεανῷ.

— Πρώτην φορὰν ἐφέτος κατηρτίσθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔκθεσις ἔργων τῆς ζωγραφικῆς. Ἐγένετο δὲ αὕτη ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἐν Θεραπείοις ἑλληνικῆς σχολῆς τῶν κορασίων, καὶ ἀπετελεῖτο ἐξ ἔργων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καλλιτεχνῶν ἄνευ διακρίσεως ἔθνους ἢ θρησκεύματος. Ἐκ τῶν ἐκθετῶν δύο ἦσαν Μουσουλμάνοι, ὁ Χαμδῆ βέης, υἱὸς τοῦ ἄλλοτε μεγάλου βεζύρου Ἐτὲμ πασᾶ, ὅστις ἐξέθηκε «δύο μουσουργούσας ὀδαλίσκας», καὶ ἡ πριγκήπισσα Νασλῆ χανούμ, ἐκθεῖσα διάφορα ἀνθέων συμπλέγματα. Οἱ λοιποὶ ἐκθέται ἦσαν Ἀρμένιοι, Λεβαντῖνοι, ὁ τῆς Γαλλίας πρεσβευτὴς Τισσὼ καὶ ἡ Ἀγγλὶς κυρία Walker.

— Τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς γνωστῆς ἐφημερίδος «Φιγαρώ», πρόκειται νὰ ἐγερθῇ προσεχῶς ἐν Παρισίοις ἀνδριὰς εἰς τὸν ἄρτι ἀποβιώσαντα μελοποιὸν Ὄφφεμπαχ.

— Τῇ 15 λήξαντος μηνὸς (ἔτ. ν.) ἑωρτάσθη ἐν Κολωνίᾳ μετὰ μεγάλης πομπῆς ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ περιφήμου μητροπολιτικοῦ ναοῦ αὐτῆς. Καί τοι δὲ ἐτέθη καὶ ὁ τελευταῖος λίθος τῆς οἰκοδομῆς, ἐφ' ὃν ἐνεχαράχθη τὸ ἔγγραφον τὸ ἀναφέρον τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ναοῦ, οὐχ ἧττον ἀκόμη δὲν ἠρθησαν τὰ ἐπὶ τῶν πύργων τοῦ ναοῦ ἰκριώματα. Κατὰ τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Κολωνίας» πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ κτιρίου ἀπαιτεῖται ἔτι ἐργασία ὁλοκλήρου ἔτους. Πρὸς τούτοις ὑπολείπεται ἔτι ἡ κατασκευὴ τοῦ ὑαλοφράγματος τῶν θυρίδων, καὶ τῶν ὀρειχαλκίνων θυρῶν, αἵτινες ἔσονται ἔργον καλλιτεχνικόν, δι' ὃ θὰ δαπανηθῇ οὐχ ὀλίγος ἀκόμη χρόνος. Ἡ ὅλη ποσότης ἡ δαπανηθεῖσα εἰς κατασκευὴν τοῦ ναοῦ ἀνέρχεται εἰς 26 ἑκατομμύρια μάρκων, ὧν τὰ 7 μόνον κατέβαλε τὸ Κράτος.

Εἶνε δὲ ὁ ναὸς αὐτὸς ἀριστούργημα γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς καὶ θαῦμα διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν λαμπρότητα αὐτοῦ. Τὰ θεμέλιά του φθάνουσιν εἰς βάθος 40 ποδῶν, ἔχει δὲ ὕψος μέχρι μὲν τοῦ δαπέδου 61 μέτρων, μέχρι δὲ τῆς ὑψηλοτάτης ἄκρας τῶν πύργων 156 μέτρων, ὅπερ ὑπερβαίνει τὸ ὕψος καὶ τῶν ὑψηλοτάτων τῆς γῆς κτιρίων. Ὁ ναός, καλύπτων ἐπιφάνειαν 8,900 τετραγωνικῶν μέτρων, εἶνε ᾠκοδομημένος ἐν σχήματι σταυροῦ, καὶ ἔχει μῆκος μὲν 135 μέτρων, πλάτος δὲ 61.

— Ἡ ἐν Βιέννῃ Ἑταιρία τῶν φωτογράφων διοργανίζει ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς συστάσεως αὐτῆς διεθνῆ ἔκθεσιν φωτογραφίας, ἥτις γενήσεται τὸ προσεχὲς ἔτος μεταξὺ τῆς 20 Ἰανουαρίου καὶ 30 Μαρτίου ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας ἐν Βιέννῃ.

— Ἐξεδόθη ἄρτι τὸ δέκατον φυλλάδιον τοῦ «Νεοελληνικοῦ Παρνασσοῦ», ἢ συλλογῆς τῶν καλλιτέρων ἔργων τῶν νεωτέρων ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος μετὰ ἐμμέτρου εἰς τὸ γερμανικὸν μεταφράσεως τοῦ κ. Ἀντ. Μαναράκη.

— Ὑπὸ τοῦ ἐν Ζακύνθῳ κ. Η. Σ. Ῥαφτάνη ἐγένετο τελευταῖον νέα ἔκδοσις τῶν ποιημάτων τοῦ Ἀθανασίου Χριστοπούλου.

— Ἐν Πάτραις ἐξεδόθη μηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Σωκράτης», ἐν Σμύρνῃ δὲ νέα ἐφημερὶς «Ἁρμονία».

— Ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις τῶν ἑξῆς συγγραμμάτων·

Πραγματείας περὶ τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τῆς ἀρχαιότητος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κ. Νεστορίδου.

Μεταφράσεως τῆς «Νέας Γαλλίας», πολιτικοῦ καὶ φιλοσοφικοῦ συγγράμματος τοῦ Prevost-Paradol ὑπὸ τοῦ διδάκτορος τῆς νομικῆς κ. Ι. Σιγάλα.

Συλλογῆς λυρικῶν ποιημάτων τοῦ κ. Γεωργίου Δροσίνη ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἱστοὶ ἀράχνης».

Μεταφράσεως τοῦ ἀγγλικοῦ συγγράμματος «Ἐπιστήμων Ἀναγνώστης» ὑπὸ τοῦ κ. Ἰω. Δ. Πάνου.

— Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει καθηγητὴς τῶν μαθηματικῶν κ. Ἀνδρ. Σπαθάρης ἐξέδωκε πρό τινος «Μελέτην περὶ Πασχαλίου».

— Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει κ. Δ. Μοστράτος ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν «Ἀπομνημονευμάτων Βαυαροῦ ἀξιωματικοῦ» κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς συστάσεως τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, ἅτινα εὗρεν ἀνέκδοτα ἐν χειρογράφοις γερμανικοῖς.

Ἐπειδὴ εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

ΒΙΒΛΙΑ

2244. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 2 Νοεμβρίου 1880. Ἀριθ. 253 (201). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Πανομοιότυπον τῆς γραφῆς τοῦ Φιλίππου Ἰωάννου.—Κωνσταντινούπολις. (Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρ. ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ***). —Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ. Ἑλίζης Σκ. Σούτσου). —Νυκτερινὰ ἐν Βερολίνῳ ἄσυλα. — Διαγωνισμὸς ἀεροστάτων. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2245. Τρίτον παράρτημα τῆς Πείρας, περιέχον τὰς τοῦ Ἀρείου Πάγου πολιτικὰς ἀποφάσεις τοῦ 1877 μετὰ παραπομπῶν εἰς τὰ προηγούμενα τῆς νομολογίας καὶ μετὰ ἀλφαβητικοῦ πίνακος, ὑπὸ Ν. Ἰωαννίδου, ἀντιπροέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σ. Κ. Βλαστῷ. Τυπογραφεῖον, ὁδὸς Νίκης, 14, Βιβλιοπωλεῖον, ὁδὸς Ἑρμοῦ 63. 1880. 8ον, σελ. 434. Τιμᾶται δραχ. ν. 5.

2246. Λόγος, ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ τὴν δεκάτην τετάρτην Ὀκτωβρίου 1879 ὑπὸ Νικολάου Μ. Δαμαλᾶ, τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς θεολογίας, παραδιδόντος τὴν πρυτανείαν τῷ διαδόχῳ αὐτοῦ κ. Θεοδώρῳ Ἀρεταίῳ, τακτικῷ καθηγητῇ τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς καὶ χειρουργίας. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Σ. Κ. Βλαστοῦ, 63 ὁδὸς Ἑρμοῦ — ὁδὸς Νίκης 14. 1880. 8ον, σελ. 176.

2247. Ἀνάγνωσις ταχεῖα τῆς γαλλικῆς γλώσσης, βιβλίον ἐμπεριέχον τεμάχια εὔληπτα, συνδιαλέξεις, διαλόγους κτλ. κτλ. πρὸς χρῆσιν τῶν Γυμνασίων, ὑπὸ Κ. Βαρβάτη, καθηγητοῦ. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σ. Κ. Βλαστῷ. Τυπογραφεῖον, ὁδὸς Νίκης 14, Βιβλιοπωλεῖον ὁδὸς Ἑρμοῦ 63. 1880. 16ον, σελ. 164. Τιμᾶται δραχ. 1,50.

2248. Στοιχειώδης πολιτικὴ γεωγραφία, συνταχθεῖσα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτέρων γεωγραφιῶν τῆς Γερμανίας ὑπὸ Α. Ι. Ἀντωνιάδου, γυμνασιάρχου, πρὸς χρῆσιν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων. Ἔκδοσις τρίτη, ἐπηυξημένη καὶ βελτιωμένη. Κατ' ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν Ἀθήναις, παρὰ τῷ ἐκδότῃ Σ. Κ. Βλαστῷ. Τυπογραφεῖον, ὁδὸς Νίκης 14, Βιβλιοπωλεῖον, ὁδὸς Ἑρμοῦ 63. 1880. 16ον, σελ. 184. Τιμᾶται δραχ. 1.50.

2249. Ἀριθμητικὰ προβλήματα γραπτῆς λύσεως. Πρὸς χρῆσιν τῶν Δημοτικῶν καὶ Ἀστικῶν σχολείων κατὰ τὴν ἐν τῷ Παιδαγωγείῳ μέθοδον τῆς διδασκαλίας τῆς ἀριθμητικῆς. Ὑπὸ Σπυρίδωνος Μωραΐτου, διευθυντοῦ τοῦ Παιδαγωγείου τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου. Μέρος Α'. Αἱ τέσσαρες κύριαι πράξεις τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν. Ἔκδοσις Δευτέρα. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Σ. Κ. Βλαστοῦ, 63, ὁδὸς Ἑρμοῦ — ὁδὸς Νίκης 14. 1880. 16ον, σελ. 56. Τιμᾶται λεπτῶν 50.

2250. Ἡ φιλόστοργος κόρη, ἠθικὸν διήγημα πρὸς διάπλασιν τῶν παίδων. Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Ν. Ι. Δελένδα. Ἀθήνησιν, ἀναλώμασι καὶ τύποις Ἀνδρέου Κορομηλᾶ. 1880. 16ον, σελ. 142. Τιμᾶται λεπ. 60.

2251. Ἡ κλεὶς τῆς ἀναγνώσεως, ἤτοι τὸ πρῶτον ἀναγνωστικὸν βιβλίον τῶν παίδων κατὰ τὴν ἀναλυτικοσυνθετικὴν μέθοδον συντεταγμένον ὑπὸ Α. Ἀργυροῦ, τελειοφοίτου τοῦ ἐν Σέρραις τῆς Μακεδονίας Διδασκαλείου, διδάσκοντος ἐν τῇ προκαταρκτικῇ τάξει τῆς ἐν Γαλατᾷ δημοτικῆς τῶν ἀρρένων Σχολῆς. Βραβευθὲν ἐν τῷ Καρακανείῳ ἀγῶνι καὶ ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ τοῦ βιβλιοπωλείου Ἀνδρέου Κορομηλᾶ. Ἀθήνησι, τύποις Ἀνδρέου Κορομηλᾶ. 1880. 16ον, σελ. 128. Τιμᾶται λεπ. 65.

2252. Ὁδηγὸς πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν προκαταρκτικῇ τάξει δημοτικῆς Σχολῆς διδασκόντων ἀνάγνωσιν καὶ τὰ μετὰ ταύτης συνδεόμενα, γραφήν, ἰχνογραφίαν, διδασκαλίαν, ἰχνογραφίαν, ἀπομνημόνευσιν καὶ ᾠδικήν, ὑπὸ Α. Ἀργυροῦ, τελειοφοίτου τοῦ ἐν Σέρραις τῆς Μακεδονίας Διδασκαλείου. Βραβευθεὶς μετὰ Κλειδὸς τῆς ἀναγνώσεως ἐν τῷ Καρακανείῳ πρὸς συγγραφὴν διδακτικῶν βιβλίων ἀγῶνι, καὶ ὑπὸ τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς ἐγκριθείς. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, βιβλιοπωλεῖον Ἀνδρέου Κορομηλᾶ. Ἀθήνησι, τύποις Ἀνδρέου Κορομηλᾶ. 1880. 16ον, σελ. 32.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

30 Οκτωβρίου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 30 Οκτωβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ὀνομ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξωτερικῷ —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 280
25 » » 9 0/0	—	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 288
26 » »	—	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	458 60	560	φρ. 399
4 » »	κληρ. ἐν Ἑλλάδι μόνον —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 272
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)	—	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 102
10 » φράγ. . . .	—	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.60	197.50	250	φρ. 199
60 » »	—	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 399

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος . . .	18,600,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,600
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος.	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	5.25	175	178 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . .	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ. 116
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 72
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ» . .	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	155
,, ,, ἡ «Ἀμφιτρίτη» .	1,400,000	280,000	109,840	25 ,,	8.10	100	55
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών» . . .	,, 2,600,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,, 180
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 103 3/4

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. Ἐμπ. 3μην. 29—29.30.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. 116 1/2. — Ἐμπ. 3μ. δρ. 114-115.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	23.10
Λίρα Στερλίνα	,,	29.20
Λίρα Ὀθωμανική	,,	26.50
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	13.30
Ἀργυροῦν δεσράχμον	,,	5.80
,, φράγκον	,,	1.15

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 κατὰ 8 τοῖς ἑκατόν
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 60.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (29 Ὀκτωβρίου) Ἐμ. 29.20-29.30
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (28 » ») ,, 29.25

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (5 Νοεμβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	29 5/8
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0.	,,	233
,, ,, ,, 9 0]0.	,,	242
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. . .	,,	96
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	109 5/8-109 3/4
Παρισίων 3 ,, ...	φρ	23 15-23.20.
Λίρα Ἀγγλικὴ	γρ.	109 34/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 1/2

ΒΙΕΝΝΗΣ (4 Νοεμβρίου)

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.35
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.22
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.36
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 5 Νοεμβρίου

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.25
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.20
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.38
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (5 Νοεμβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1]2) φρ. 25.27 1/2-25.32 1/2.
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 5 - 6 ὑπερτιμ. 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 127-132 0/00.

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδὰμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 1/2. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1]2. Μαδρίτης 4 0]0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 6 0]0. Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

—

κ. Α. Η. Κωνσταντινούπολιν. Σᾶς εὐγνωμονοῦμεν. — κ. Δ. Ν. Σύρον. Εὐτυχῶς δὲν κρίνουν οὕτω καὶ οἱ ἀληθεῖς πεπαιδευμένοι. Ἡ «Ἑστία» καυχᾶται ἀριθμοῦσα μεταξὺ τῶν συνδρομητῶν αὐτῆς τὸν ἐπιφανῆ συγγραφέα καὶ μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου κ. E. Miller, ὅστις ἔγραφεν ἐσχάτως πρὸς τὸν διευθυντὴν αὐτῆς τὰ ἑξῆς: Je lis toujours votre recueil avec le plus grand plaisir et en même temps avec un profit réel. Je dirais même que vous me faites connaître des livres français que je ne lirais pas sans vous, parce que je n'en aurais pas le temps. Mes études sur la langue grecque moderne me rendent cette lecture attachante. C'est ainsi que je suis avec le plus vif intérêt le roman de M. Malo intitulé Sans famille. Je le trouve bien traduit et la langue dont se sert le traducteur me semble un excellent type. Je me sers très souvent de votre recueil dans mon cours et je l'ai recommandé κτλ. — κ. Π. Σ. καὶ υἱόν. Κέρκυραν. Ἅπαντα τὰ προηγούμενα παρεδόθησαν εἰς τὸν πληρώσαντα τὴν συνδρομήν σας κ. Ι. Μ. — Κυρίαν Π. Θ. Γ. Περατιάν. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Σ. Α. Πειραιᾶ. Περιγραφὴν τῆς Μυκόνου θέλει γράψει ὁ κ. Α. Μ. ὅταν ἐπισκεφθῇ ταύτην προηγουμένως, ὡς ἔπραξε καὶ περὶ τῶν νήσων Ἄνδρου καὶ Κέω. — κ. Ν*. Αἱ ἰδέαι, τὰς ὁποίας ἀποδέχεταί τις ἐξ εὐγενείας, καὶ αἱ γυναῖκες, τὰς ὁποίας ἀγαπᾷ κατὰ χρέος, εἶνε ἰδέαι, τὰς ὁποίας δὲν ἀποδέχεται, καὶ γυναῖκες, τὰς ὁποίας δὲν ἀγαπᾷ. — Ἀριθ. 1,104. Πάτρας. Διότι παρ' ἡμῖν τὰ περιοδικὰ συγγράμματα θεωροῦνται, ὅπως εἴς τινα χωρία ὁ καφὲς καὶ τὸ ὀρύζιον, ἀντικείμενα πολυτελείας. — κ. Θ. Κ. Τρίπολιν. Εὐχαρίστως θὰ τὴν δημοσιεύσωμεν. — κ. Χ. Α. Ρ. Πάτρας. Ἀπεστάλη τῇ 22. — κ. Ι. Α. Δ. Ἀθήνας. Παρεδόθη εἰς τὸν ἐν τῷ ταχυδρομείῳ ἐργαζόμενον κ. Π. Δ. — Σ. Ἀρχιμανδρ. Δ. Β. Ἀθήνας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κκ. Ε. Δ. Παρισίους, Ι. Μ. Βερολῖνον, Π. Π. Κέρκυραν. Ἐλήφθησαν — Μιᾷ φιλῃ. Ὑπῆρξαν ἐν τούτοις καὶ μεγαλήτερα θαύματα. Ὁ διεκπεραιωτὴς περιοδικοῦ τινος ἐπέγραψε τὸ διὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐφημερίδα Lévant Herald φύλλον: Monsieur Lévant Herald, ὁ δὲ διεκπεραιωτὴς πολιτικῆς τινος ἐφημερίδος: Monsieur le Cercle hellénique à Marseille. — *** Τῷ ὄντι εἶνε εὐφυέστατον καὶ μετὰ πολλῆς τέχνης γεγραμμένον. Δυστυχῶς μετάφρασιν αὐτοῦ δὲν δυνάμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν, διότι ὡς ἔργον μακρὸν θὰ καταλάβῃ πολλὰ φυλλάδια τῆς «Ἑστίας», αὕτη δὲ δὲν θὰ ἐκδώσῃ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, ὅτε παύει ὑπάρχουσα, εἰμὴ ὀκτὼ φυλλάδια. — κ. Γ*. Ἀπὸ τῆς 4-5 καθ' ἑκάστην. — Συνδρομητῇ. Δυστυχῶς ὄχι.

—

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας. — Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[30 Ὀκτωβρίου (Πέμπτη) 1880]

Ἡ κηδεία τοῦ Θρασυβούλου Ζαΐμη ἐγένετο δημοτικωτάτη καὶ ἐπιβάλλουσα, ἀποδοθεισῶν εἰς τὸν νεκρὸν τιμῶν ἀντιστρατήγου. Ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις σωμάτων ἓξ χιλιάδες στρατοῦ συνώδευσαν τὴν ἐκφοράν, ὁλόκληρος δὲ καὶ ἡ πόλις ἐκήδευσε τὸν ἐπίσημον ἄνδρα. Κατὰ τὴν νεκρικὴν πομπὴν ἡγεῖτο ἡ στρατιωτικὴ μουσική, εἶτα τὰ ὀρφανὰ Χατζηκώστα, μετ' αὐτὰ αἱ μαθήτριαι τοῦ Ἀμαλιείου ὀρφανοτροφείου φέρουσαι πᾶσαι ἀνθοδέσμας εἰς τὰς χεῖρας, εἶτα ἠκολούθουν οἱ φέροντες τοὺς δέκα καὶ ὀκτὼ στεφάνους τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων, τῆς ἐπαρχίας Πατρῶν, τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ συλλόγου Ἀθηνῶν, τῶν Ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, τῶν πολιτικῶν του φίλων, πλείστων σωματείων καὶ τινων οἰκογενειῶν. Μετ' αὐτοὺς ἤρχοντο οἱ ἀξιωματικοὶ φέροντες ἐπὶ προσκεφαλαίων τὰ παράσημα, ἐξ ὧν τρεῖς Μεγαλόσταυροι, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος. Εἶτα ἡ μουσικὴ τῶν ὀρφανῶν Χατζηκώστα καὶ μετὰ ταῦτα ἤρχετο ὁ κλῆρος μετὰ τοῦ Μητροπολίτου καὶ τινων ἀρχιερέων πρὸ τοῦ φερέτρου. Εὐθὺς μετὰ τὸ φέρετρον ἠκολούθει ἡ χήρα καὶ τὰ ὀρφανά, ὁ πρωθυπουργός, οἱ ὑπουργοί, οἱ πρέσβεις, οἱ βουλευταί, τὰ ἐπιτελεῖα τῶν ἐν Πειραιεῖ πλοίων, πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ καὶ οἱ ὑπάλληλοι οἱ ὁριζόμενοι ὑπὸ τοῦ προγράμματος καὶ ἄπειροι πολῖται. Τὰς ταινίας τοῦ φερέτρου ἐκράτουν ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Αὐγερινὸς καὶ οἱ βουλευταὶ κ. κ. Βαλαωρίτης, Καλλιφρονᾶς καὶ Μαυρομιχάλης. Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα προσῆλθον ἐν τῷ ναῷ καὶ παρέμειναν καθ' ὅλην τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν. Λόγους ἐπιταφίους ἀπήγγειλαν ὁ πρωθυπουργὸς κ. Κουμουνδοῦρος, ὁ κ. Ἰω. Μεσσηνέζης, ὁ κ. Θ. Δηλιγιάννης, ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Σταματιάδης, ἐλεγεῖον δὲ ὁ κ. Γ. Παράσχος. Ὁ βίος τοῦ μεταστάντος ἐπιφανοῦς πολίτου συνδέεται στενῶς μετὰ τῆς νεωτέρας ἱστορίας καὶ τῶν ποικίλων περιπετειῶν, δι' ὧν ἡ πατρὶς ἡμῶν διῆλθε. Γεννηθεὶς ἐν Καλαβρύτοις τῷ 1823, ὁ Θρασύβουλος Ζαΐμης μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγαλόφρονος αὐτοῦ πατρός, τοῦ Ἀνδρέα Ζαΐμη, μετέβη εἰς Παρισίους, καὶ ἐσπούδασε τὸ δίκαιον. Ἐπανελθὼν δὲ τῷ 1847 διωρίσθη τμηματάρχης ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν. Βουλευτὴς ἐξελέγη τῷ 1850, ὑπουργὸς δὲ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐγένετο τῷ 1859, τῆς δὲ θέσεως ταύτης παρῃτήθη διαφωνήσας ἐν πολλοῖς πρὸς τὴν τότε βασιλείαν. Τὸ 1860 ἐξελέχθη Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὑπὸ τῆς μεγάλης ἐκείνης ἀντιπολιτεύσεως, ἡ δὲ ἐπιτυχία αὐτοῦ ἐπήνεγκε τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς ἐκείνης, καὶ ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐπελθούσης μετ' οὐ πολὺ Μεταπολιτεύσεως. Μετέσχε τῆς κυβερνήσεως ἐκείνης ὡς ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν. Παραιτηθείσης τῆς προσωρινῆς Κυβερνήσεως, ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως εἰς Κοπεγχάγην μέλος τῆς προσενεγκούσης τῷ Βασιλεῖ Γεωργίῳ τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἔκτακτος ἀπεσταλμένος πρὸς παραλαβὴν τῆς Ἑπτανήσου. Ὑφισταμένης ἔτι τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως τῷ 1864 μετέσχε τοῦ ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ ναυάρχου Κανάρη σχηματισθέντος ὑπουργείου, τῷ δὲ 1865 τοῦ ὑπὸ τὴν Προεδρείαν τοῦ ἀοιδίμου Δεληγεώργη ὑπουργείου. Τῷ δὲ 1869 ἐγένετο πρωθυπουργός, ἀποκαταστήσας τὴν λειτουργίαν τῶν Νόμων, τὴν τάξιν καὶ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν. Τῷ 1874 ἐγένετο αὖθις πρωθυπουργός, παραιτηθεὶς μετ' ὀλίγον. Ἐπὶ τῆς οἰκουμενικῆς ἐκλήθη ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης. Πολλάκις δὲ ἀνεδείχθη Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὑπείκων εἰς τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος. Ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα ἀπέστειλαν πρὸς τὴν χήραν τοῦ ἀειμνήστου Ζαΐμη κ. Ἐλίζαν Ζαΐμη, τὸ ἑπόμενον συλλυπητήριον τηλεγράφημα· «Μανθάνομεν μετὰ μεγίστης »θλίψεως τὴν ἀνεπανόρθωτον καὶ τοσούτῳ ἀπροσδόκητον »ἀπώλειαν, ἥτις ἐπῆλθεν ὑμῖν. Εἴθε ὁ Κύριος νὰ σᾶς παρηγορήσῃ, καὶ νὰ ἐνισχύσῃ ὑμᾶς τε καὶ τέκνα ὑμῶν ἐν ταύτῃ »τῇ δοκιμασίᾳ. Γεώργιος, Ὄλγα.» Πρὸς τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἡ κυρία Ζαΐμη ἀπέστειλε τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν· «Πρὸς »τὰς ΑΑ. ΜΜ. τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Σεβ. Βασίλισσαν, εἰς »Τατόϊον. Μετὰ βαθείας εὐγνωμοσύνης ἐδέχθημεν ἐγώ τε »καὶ τὰ τέκνα μου τὰ συλλυπητήρια τῶν Ὑμετέρων Με»γαλειοτήτων ἐπὶ τῇ ἐπελθούσῃ εἰς ἡμᾶς ἀνηκέστῳ συμ»φορᾷ. Ἐλίζα Θ. Ζαΐμη». Ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε νὰ διακοπῶσιν ἐπὶ δύο ἡμέρας αἱ συνεδριάσεις αὐτῆς ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Θρασ. Ζαΐμη, ἑνὸς τῶν ἐπιφανεστάτων αὐτῆς μελῶν.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1293.

Σκούφους ἔχω περισσοὺς
μὲ πτερὰ καὶ μὲ κροσσούς,
κατὰ τάξιν καὶ σειρὰν
τεταγμένους αὐστηράν,
καί τινας αὐτῶν ἂν βάλω,
γίνομαι ἐξ ἄλλου ἄλλο.
Νὰ ὁ τρίτος, τὸν φορῶ
καὶ θὰ ἔτρεχες, θαῤῥῶ,
ἂν σὲ ἔλεγα πατέρα,
πάππον, μάμμην ἢ μητέρα,
μὲ στοργὴν νὰ μ' ἀσπασθῇς,
ἤρκει μόνον νὰ πεισθῇς.
Τὸν δωδέκατον αὐτῶν
ἂν τυχὸν περιβληθῶ,
καὶ ἐν μέσῳ ἑκατὸν
μοναχὸς θὰ εὑρεθῶ.
Νά, ὁ ἑκκαιδέκατός μου
μὴ σ' ἐγγίξῃ δάκτυλός μου!
σὲ κατέστησα οἰκτρόν,
θὰ ἐζήτεις ἰατρόν.
Μὲ τὸ εἰκοστόν μου πρῶτον
εἶμ' ἐχθρὸς τῶν καθεστώτων·
μὲ ζητοῦν οἱ ἀστυνόμοι
καὶ μὲ τιμωροῦν οἱ νόμοι.
Πρόληψίν τινα ἢ πάθος
κατ' ἐμοῦ ἂν κατὰ βάθος
συμμερίζεσαι καὶ σύ,
τοῦ δεκάτου μου ἐννάτου
νὰ γνωρίζῃς προφυλάττου
τὸ βαρὺ καὶ τὸ ὀξύ.
Νὰ τὸν βγάλω;.. Βεβαιώσου
τὰ ἐντὸς τοῦ σώματός σου
θὰ σεισθοῦν αἰσθαντικά·
θὰ σταθοῦν οἱ διαβάται
νὰ φωνάζουν: Δὲν γελᾶτε;
Ἐγὼ γελῶ μὲ τὰ σωστά.

ΛΥΣΕΙΣ

1286.

Ὁ φθόνος εἶνε ἕλκος τῆς ψυχῆς.

1287.

ὧν οἱ μικρότεροι ἀριθμοὶ 2, 1, 0, 3 πολλαπλασιαζόμενοι ἐπ' ἀλλήλους δίδουσι γινόμενον 6, ἤτοι τὸν ἀριθμὸν ἑκάστου τῶν κοκκάλων.

1288.

Τὸ μέλλον.

1289.

Α
Α Ν Ω
Α Π Ο Ρ Ω
Α Ν Ο Σ Ι Ο Σ
Ω Ρ Ι Ω Ν
Ω Ο Ν
Σ

1290.

Ἀσυνέπεια [Α σὺν (τὸ σημεῖον τῆς προσθέσεως) ἐπὶ Α].

1291.

La lettre r.

1292.

Rêve-Eve.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 202. — 9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Ἐπειδὴ εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὁ ἐν Μαγκεστρίᾳ ὁμογενὴς κ. Σωτ. Χατζόπουλος προσήνεγκεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ δραχ. δισχιλίας.

Εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιτροπὴν Ἕλλην τις ἔπεμψεν ἀνωνύμως ἐκ Κωνσταντινουπόλεως δραχμὰς 1000, ἕτερος δ' Ἕλλην ἐκ Μασσαλίας ποσόν τι συμπεπυκνωμένου ζωμοῦ κρέατος καὶ γάλακτος πρὸς χρῆσιν τῶν τραυματιῶν καὶ τῶν ἀσθενῶν. Ἄλλοι δὲ τῶν ἐν Μασσαλίᾳ Ἑλλήνων προσήνεγκον εἰς τὸν αὐτόθι ὁμογενῆ ἰατρὸν κ. Στ. Μεταξᾶν τὸ ἀναγκαιοῦν χρηματικὸν ποσὸν εἰς καταρτισμὸν πλήρους κινητοῦ νοσηλευτηρίου (ambulance), τεθησομένου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐνταῦθα Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐπιστήμη, Καλλιτεχνία.

Μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ μακαρίτου Λεωνίδα Παλάσκα εὑρέθη μακρὰ καὶ περίεργος διατριβὴ αὐτοῦ, ἐπιγραφομένη «Τὰ συμβάντα τοῦ Ὀκτωβρίου 1862 ἐπὶ τοῦ βασιλ. ἀτμοδρόμωνος Ἀμαλίας», καὶ περιγράφουσα πιστῶς καὶ μετὰ πολλῆς χάριτος τὰς τελευταίας ἐν Ἑλλάδι ἡμέρας τοῦ ἀτυχοῦς βασιλέως. Γνωστὸν ὅτι τὴν 1 Ὀκτωβρίου ὁ βασιλεὺς Ὄθων μετὰ τῆς βασιλίσσης ἀνεχώρησαν τῶν Ἀθηνῶν χάριν περιοδείας, ἥτις ἔμελλε νὰ εἶνε δι' αὐτοὺς ἡ τελευταία, ἐπέβησαν δὲ ἐπὶ τοῦ ἀτμοδρόμωνος «Ἀμαλίας», οὗ τινος κυβερνήτης ἦν ὁ λόγιος ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ Παλάσκας. Ἡ ἐπανάστασις ἐξερράγη ἐν Βονίτσῃ τὴν 4 Ὀκτωβρίου, ὁ δὲ βασιλεὺς ἔλαβε τὴν εἴδησιν ταύτην ἐν Καλάμαις τὴν 6 Ὀκτωβρίου. Τὴν 10 ἀνεχώρησαν οἱ βασιλεῖς ἐκ Καλαμῶν διὰ Πειραιᾶ, τὴν δὲ 11 ἀφίχθησαν εἰς Φάληρον, προσπλέοντες εἰς Πειραιᾶ. Ἀμέσως δὲ ὁ ἐν Πειραιεῖ ἐπὶ τῆς γαλλικῆς φρεγάτας «Ζηνοβίας» ὑποναύαρχος Τουσὰρ ἔσπευσε διὰ λέμβου αὐτοπροσώπως νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν βασιλέα περὶ τῶν συμβάντων ἐν Ἀθήναις, ὁ δὲ ἀτμοδρόμων ἠναγκάσθη ν' ἀνακωχήσῃ ἔξωθεν τοῦ Πειραιῶς. Τὴν 12 Ὀκτωβρίου οἱ βασιλεῖς μετέβησαν ἐπὶ τοῦ ἀγγλικοῦ πλοίου «Σκύλλας», δι' οὗ ἀπῆλθον εἰς Βενετίαν.

Ἡ ἐν λόγῳ διατριβὴ εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τῆς κληρονόμου τοῦ Παλάσκα, τῇ συγκαταθέσει τῆς ὁποίας ἐλπίζομεν νὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὴν προσεχῶς ἐν ταῖς στήλαις τῆς «Ἑστίας».

— Ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Ἀκριτικὸς Κύκλος ἐν τῇ βυζαντιακῇ καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς δημώδει ποιήσει» ὁ ἐν Κερκύρᾳ διδάκτωρ τῆς φιλολογίας κ. Νικόλαος Δόσιος ἀγγέλλει ὅτι ἐκδίδει προσεχῶς εἰς ἓν τὰ μέχρι τοῦδε ἐν Παρισίοις ἅπαξ ἐκδοθέντα χειρόγραφα ἔπη τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ, ἐν οἷς ἐξυμνοῦνται αἱ πράξεις καὶ τὰ κατορθώματα Βασιλείου Διγενῆ Ἀκρίτα, πρὸς δὲ καὶ ἅπαντα τὰ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἐποποιΐας ταύτης ἀνήκοντα δημώδη ἡμῶν ᾄσματα, ὡς καί τινα ἐκ τῆς ἀνεκδότου αὐτοῦ Συλλογῆς. Τοῦ δημοσιεύματος προταχθήσεται ἐκτενὴς ἐπὶ τοῦ φιλολογικοῦ τούτου θέματος μελέτη τοῦ ἐκδότου.

— Ὁ ἐν Βιέννῃ καθηγητὴς κ. Ὄθων Benndorf ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Γενικῇ Ἐφημερίδι» τῆς Αὐγούστης ἄρθρον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Τὸ ζήτημα τοῦ ὀλυμπιακοῦ μουσείου», ἐν ᾧ μνημονεύων ἐν περιλήψει τῶν γενομένων ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφῶν καὶ τῶν ἀνευρεθέντων θησαυρῶν, ἐρευνᾷ κατόπιν τὸ ζήτημα περὶ τῆς μελλούσης τύχης τῶν ἀνευρεθεισῶν ἀρχαιοτήτων. Ἐπὶ τούτου δὲ συνιστᾷ δύο τινά· πρῶτον νὰ τηρηθῇ ἀνέπαφος ὁ ἀνασκαφεὶς χῶρος ἀρχιτεκτονικῶς καὶ τοπογραφικῶς, διοριζομένων φυλάκων ὅπως προφυλάττωσι τὸν χῶρον ἀπὸ πάσης προσβολῆς, καὶ δεύτερον νὰ οἰκοδομηθῇ ἐν Ἀθήναις μουσεῖον, ἐν ᾧ ν' ἀποτεθῶσι πάντα τὰ ἀνακαλυφθέντα κειμήλια τέχνης, ὅπως καὶ ἡ ἐποπτεία αὐτῶν εἶνε εὐκολωτέρα, καὶ προσιτώτερα εἶνε ταῦτα εἰς πάντα ἀρχαιολόγον.

— Ὁ κ. Πέτρος Περβάνογλους ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν ἐν Λειψίᾳ ἑλληνικοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Ἕσπερος». Τὸ νέον τοῦτο περιοδικόν, οὗ τινος ἡ σύνταξις ἀνετέθη εἰς τὸν ἐν Λειψίᾳ κ. Ἰωάννην Περβάνογλουν, θέλει περιέχει ὕλην τερπνὴν καὶ ἐπιστημονικήν, καὶ θὰ κοσμῆται καὶ διὰ καταλλήλων εἰκόνων. Ὁ «Ἕσπερος» ἐκδοθήσεται ἐπὶ τοῦ παρόντος δὶς τοῦ μηνός, καὶ ἑκάστοτε ἐν τεύχεσιν ἐκ δύο τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 4^ου^, ἕκαστον δὲ τεῦχος δὲν θέλει περιέχει ὀλιγωτέρας τῶν ἓξ εἰκονογραφιῶν. Ἡ τιμὴ τοῦ «Ἑσπέρου» ὁρίζεται εἰς φρ. 40 κατ' ἔτος, ὁ πρῶτος δ' αὐτοῦ ἀριθμὸς ἐκδοθήσεται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα πρὸ τῆς λήξεως τοῦ τρέχοντος ἔτους.

— Ὁ ἐν Βόννῃ καθηγητὴς κ. Αὔγουστος Boltz ἐξέδωκεν ἐσχάτως ῥωσσοελληνικὴν γραμματικὴν χάριν τῶν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἑλληνικῆς ἀσχολουμένων Ῥώσσων.

— Ἡ «Συνταγματικὴ» τῶν Παρισίων λαμβάνει ἀφορμήν, ἵνα ἐμπαίξῃ ἡμᾶς, τὴν κατάληξιν πουλος, ἥτις εἶνε συνήθης εἰς τὰ ἑλληνικὰ ὀνόματα. Κατὰ τὴν ἀνουσίως χαριτολογοῦσαν «Συνταγματικὴν» τὰ γαλλικὰ poulain, poulet, κτλ. παράγονται ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ πουλος.

«Τὸ πουλος τοῦτο, ἐπιφέρει, δι' οὗ σχηματίζονται τὰ παραδοξότερα πατρωνυμικὰ ὀνόματα, εἶνε ἀπτὸν μαρτύριον τῆς βαρβαρότητος, ἐν ᾗ διετέλεσεν ἡ Ἑλλάς. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ οὐδὲν τὸ κομψὸν καὶ χάριεν ὑπάρχει πλέον. Τὰ πάντα διεφθάρησαν, ἡ δὲ γραμματικὴ εἶνε πλήρης ὄνθου.

«Οἱ πρόγονοι τῶν Ἑλλήνων ἐκάλουν ἁρμονικῶς Ἀτρείδην τὸν υἱὸν τοῦ Ἀτρέως, Πηλείδην τὸν υἱὸν τοῦ Πηλέως, Πριαμίδην τὸν υἱὸν τοῦ Πριάμου. Φαντασθῆτε τώρα τὸν Ὅμηρον ἀντὶ τούτων μεταχειριζόμενον εἰς τὰ ἔπη αὐτοῦ τὰ ὀνόματα: Ἀτρεόπουλος, Πηλεόπουλος, Πριαμόπουλος! Καὶ τὴν θεσπεσίαν ταύτην γλῶσσαν, τὴν ἔχουσαν καλλονὰς ἀμιμήτους, τὴν γλῶσσαν τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Μενάνδρου, ἡ ἔκφυλος γενεὰ τῆς σήμερον τὴν κατέστρεψε καταστήσασα αὐτὴν γελοίαν! Ἀρκεῖ ν' ἀκούσῃ τις ἀπαγγελλόμενον τὸ ὄνομα πολιτευομένου τινὸς Ἕλληνος, ὅπως ἐκραγῇ εἰς γέλωτα. Καὶ τὸ παράδοξον, ὅτι τὸ δυσηχὲς αὐτὸ πουλος ὁσημέραι διαδίδεται πλειότερον. Ὅτε ἡ Ἑλλὰς ἠγωνίζετο τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνα τοῦ 1821, ὁποῖα ὑπερήφανα καὶ ὡραῖα ὀνόματα! ὀνόματα ἐξαγγέλλοντα τοὺς φέροντας αὐτὰ ἥρωας! Κολοκοτρώνης, Μαυρομιχάλης, Βότσαρης, Κανάρης, Ὀδυσσεύς, Παλάσκας, Νικήτας! Φαντασθῆτε τώρα τί θὰ ἐγίνοντο ταῦτα, ἐὰν ἐκόλλα τις εἰς αὐτὰ τὴν γελοίαν οὐρὰν τοῦ πουλος».

— Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς κυρίας Edmond Adam (Juliette Lamber) ἀνεγνώσθη ἐσχάτως ἐνώπιον πολλῶν ἐπισήμων προσώπων τῆς παρισινῆς κοινωνίας, ἐν οἷς καὶ ὁ κ. Βράϊλας, τὸ νέον βιβλικὸν δρᾶμα τοῦ κ. Paul Deroulède ἡ «Μωαβῖτις» (La Moabite). Τοῦ δράματος τούτου ἐντὸς δύο μόνον ἡμερῶν ἐξηντλήθησαν δώδεκα ὅλαι ἐκδόσεις, καὶ ἐπρόκειτο νὰ δημοσιευθῇ τὴν ἐπιοῦσαν ἡ δεκάτη τρίτη παρὰ τῷ Calmann Lévy.

— Ὁ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργὸς τῆς Γαλλίας στρατηγὸς Farre διέταξε νὰ συνταχθῇ ἐγχειρίδιον, ὅπερ εἰσαγόμενον εἰς πάντα τῆς Γαλλίας τὰ σχολεῖα νὰ χρησιμεύῃ ὡς βάσις τῆς στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν μαθητῶν. Τὸ ἐν λόγῳ ἐγχειρίδιον θὰ διαιρῆται εἰς δύο μέρη· τὸ μὲν τεχνικόν, τὸ δὲ θεωρητικὸν σκοποῦν νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς νέους τὸ αἴσθημα τοῦ στρατιωτικοῦ καθήκοντος καὶ νὰ καλλιεργήσῃ τὸ στρατιωτικὸν φρόνημα αὐτῶν.

— Προσεχῶς ἐκδίδεται βιβλίον φέρον τίτλον «Σημειώσεις καὶ Ἀπομνημονεύματα Ναπολέοντος Γ'». Ὡς ἐκδότης τοῦ βιβλίου τούτου ἀναφέρεται ἡ πρώην αὐτοκράτειρα Εὐγενεία, χήρα τοῦ Ναπολέοντος Γ'.

— Τὸ κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον ἐκδοθὲν τεῦχος τῶν «Ἁπάντων» τοῦ Οὐγκὼ περιέχει τὸ ποίημα αὐτοῦ «L'année terrible». Τὸ ποίημα τοῦτο νῦν πρῶτον ἐκδίδεται

πλῆρες, ἄνευ χασμάτων. Ἐν τῇ προκειμένῃ ἐκδόσει οὐ μόνον δημοσιεύονται οἱ κατὰ τὴν πρώτην ἔκδοσιν παραλειφθέντες στίχοι, ἕνεκα τοῦ τότε ἰσχύοντος στρατιωτικοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον κεφάλαιον ἀνέκδοτον, οὗ τινος ἡ δημοσίευσις εἶχε τότε ἀναβληθῆ, κατέλαβε τὴν οἰκείαν θέσιν ἐν τῷ νῦν ἐκδοθέντι τεύχει.

— Κατ' αὐτὰς ἐξεδόθη ἐν Πέστῃ ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ Ἰστόκζυ περίεργον περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀντισημιτικόν». Ἐν αὐτῷ ἐξετάζεται τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ ἰουδαϊσμὸς εἶνε ἐπιδεκτικὸς μεταρρυθμίσεων, τοῦθ' ὅπερ ἀρνεῖται ὁ κ. Ἰστόκζυ. Κατ' αὐτὸν ὁ Ἑβραῖος κἂν ἔτι ἀποπειραθῇ τις νὰ ἐκμαγυαρίσῃ αὐτόν, διαμενεῖ πάντοτε Ἑβραῖος, διότι πάντοτε ἕνα καὶ μόνον ἔχει σκοπόν: νὰ καταστήσῃ ὑπόδουλον τὸν Μαγυάρον. Αἱ ἐφημερίδες τῆς Πέστης ἐπικρίνουσι τὸ περιοδικὸν τοῦτο.

— Προσεχῶς ἄρχεται ἐν Παρισίοις ἡ δημοσίευσις νέου περιοδικοῦ συγγράμματος ἑβδομαδιαίου, φιλολογικοῦ, πολιτικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «La comédie humaine», οὗ τινος ἀρχισυντάκται εἰσὶν ὁ Edmond de Goncourt καὶ ὁ περιώνυμος Ἐμίλιος Ζολᾶ. Πλὴν τούτων μετέχουσι τῆς συντάξεως καὶ ἄλλοι πολλοὶ γνωστοὶ ἐν τοῖς γράμμασι, τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῇ καλλιτεχνίᾳ ἄνδρες.

— Ἀρχαῖοι φίλοι καὶ θαυμασταὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Δυμᾶ πατρός, ἐν οἷς ὁ Girardin, Legouvé, Sardou καὶ Albert Wolff, συνέστησαν ἐν Παρισίοις ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐγείρωσιν ἀνδριάντα εἰς τὸν περιώνυμον μυθιστοριογράφον. Ἡ νομαρχία τοῦ Σηκουάνα, πρὸς ἣν ἀπετάθη ἡ ἐν λόγῳ ἐπιτροπή, παρεχώρησε τὸν ἀναγκαῖον χῶρον πρὸς ἵδρυσιν τοῦ μνημείου ἐν τῇ πλατείᾳ Malesherbes, οὐ μακρὰν τῆς κατοικίας τοῦ Δυμᾶ υἱοῦ.

— Γνωστὸν ὅτι τὸ παράσημον τῆς Λεγεῶνος τῆς τιμῆς ἐν Γαλλίᾳ ἀπονέμεται οὐ μόνον πρὸς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ πρὸς γυναῖκας, προσενεγκούσας ἀξίας λόγου ἐκδουλεύσεις πρὸς τὸ Κράτος. Αἱ φέρουσαι σήμερον τὸ παράσημον τοῦτο εἰσί, κατὰ τὴν ἐφημερίδα «Γαλλίαν», ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν. Τούτων μία, ἡ δεσποινὶς Juliette Dodu, ἐτιμήθη δι' αὐτοῦ, διότι ἐν ἔτει 1870, διευθύνουσα τηλεγραφικόν τινα σταθμόν, παρεκώλυσεν ἐπὶ κινδύνῳ τῆς ζωῆς αὐτῆς τὴν διαβίβασιν τῶν τηλεγραφημάτων τοῦ ἐχθροῦ, ἐσώθη δὲ μόνον ἐπελθούσης διακοπῆς τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ἄλλη, ἡ κυρία Abicot, σύζυγος τοῦ δημάρχου Oison, ἔλαβε τὸ παράσημον ὡς ὑπερασπίσασα τὸ δημαρχεῖον κατὰ πολλῶν ἐνόπλων ἀνδρῶν. Ἐκ τῶν ἄλλων ἓξ αἱ μὲν πέντε εἰσὶ καλογραῖαι, μία δέ, ἡ δεσποινὶς Rosa Bonheur, εἶνε διάσημος ζωγράφος.

— Ἐν Πετρουπόλει ἠνοίχθη τῇ 19 παρελθόντος Ὀκτωβρίου ἡ «Ἔκθεσις Πούσκιν», ἔκθεσις ἀναφερομένη εἰς τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τοῦ διασήμου Ῥώσσου ποιητοῦ. Ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ μεγάρου, λέγει ὁ «Νέος Χρόνος», ὑπάρχουσιν αἱ εἰκόνες τοῦ ποιητοῦ καὶ τῆς συζύγου του, ὡς καὶ προτομαὶ καὶ τὰ αὐτόγραφα αὐτῶν. Μετὰ τὰς εἰκόνας ἄρχεται μακρὰ σειρὰ σκηνογραφιῶν, ὧν αἱ ὑποθέσεις ἐλήφθησαν ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Πούσκιν, εἰκονογραφίαι τῶν συγγραμμάτων του, καὶ ἀπεικόνισμα τοῦ τάφου του, τῶν οἰκιῶν ἐν αἷς κατῴκησε, καὶ τῶν τόπων ἐν οἷς ἠρέσκετο διατρίβων. Μέγαν χῶρον κατέχουσι τὰ αὐτόγραφα. Μεταξὺ ἄλλων βλέπει τις ἱστορικὰς σημειώσεις ἰδίᾳ χειρὶ τοῦ Πούσκιν γεγραμμένας κατὰ τὴν ἐν Κισνοβίῳ τῷ 1822 διατριβήν του, διάφορα ἰχνογραφήματα αὐτοῦ, ἐκδόσεις πλήρεις τῶν ἔργων του καὶ μεταφράσεις αὐτῶν εἰς τὰς πλείστας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας. Πλὴν δὲ τούτων ὑπάρχει καὶ ἀξιόλογος συλλογὴ μουσικῶν συνθέσεων, ἐξηγμένων ἐκ τῶν ἔργων τοῦ ποιητοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα ἀνῆκον ποτὲ εἰς τὸν Πούσκιν, ὑπάρχει ὁ ὑπενδύτης ὃν ἔφερε τὴν ἡμέραν τῆς μονομαχίας του, ἡ ῥάβδος του, εἷς βόστρυχος τῆς κόμης του καὶ εἷς δακτύλιος.

Εἰς πάντα δὲ ταῦτα τὸ αὐτοκρατορικὸν λύκειον Ἀλεξάνδρου προσέθηκε πολλὰ ἀντικείμενα ἀναφερόμενα εἰς τοὺς χρόνους τῆς νεότητος τοῦ ἐνδόξου αὐτοῦ μαθητοῦ.

— Νέα ἐκδρομὴ εἰς τὸν Βόρειον Πόλον παρασκευάζεται τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Ἄγγλου πλοιάρχου κ. Cheyne, ὅστις προτίθεται νὰ ποιήσῃ ταύτην ἐπὶ τοῦ πλοίου «Βέγας», τοῦ ὑπὸ τοῦ Νόρδενσκιωλδ περιωνύμου καταστάντος, ὅπερ ἐλπίζεται ὅτι θὰ παραχωρηθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἐν Λονδίνῳ κατεστάθη ἐπιτροπὴ πρὸς συλλογὴν τῶν ἀπαιτουμένων τριακονταχισχιλίων λιρῶν στερλινῶν, ἥτις συνέλεξε μέχρι τοῦδε ἱκανοὺς ἐράνους εἰς χρήματα καὶ εἰς εἴδη, κατὰ τὴν προσεχῆ δὲ σύνοδον τοῦ Κοινοβουλίου ὑποβληθήσεται ἀναφορὰ πρὸς ἐπίτευξιν κυβερνητικῆς ἐπιχορηγήσεως. Τὸ πλήρωμα τῆς «Βέγας» θ' ἀπαρτισθῇ ἐκ τεσσαράκοντα ἀνδρῶν, θὰ ἔχῃ δὲ τἀπαιτούμενα ἐφόδια διὰ πλοῦν τριετῆ. Γενήσεται προσέτι χρῆσις ἀεροστάτων πρὸς κατόπτευσιν ἐν αἰθρίᾳ τῶν μερῶν ἐκείνων, εἰς ἃ ἄλλως μόνον δι' ἐλκήθρων ἠδύναντο νὰ μεταβῶσι, θὰ ἔχωσι δὲ καὶ ἓν ἐπὶ τούτῳ ἀερόστατον, ὅπως χρείας τυχούσης μετακομίσωσι δι' αὐτοῦ ἄνθρακας ἐκ μέρους ἀπέχοντος ὀκτὼ χιλιόμετρα τοῦ ὅρμου τῆς Discovery, ἔνθα εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἀπόστασιν εὑρίσκονται γαιάνθρακες ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τὸ ταξείδιον τοῦ Cheyne γενήσεται τῷ 1881, δηλονότι ἔσεται τὸ τέταρτον εἰς τὸν βόρειον πόλον ταξείδιον ἀπὸ τοῦ 1871. Τὸ τοῦ Polaris (Ἀμερικανοῦ) τῷ 1871 διήρκεσε τριάκοντα μῆνας καὶ ἀπῄτησε δαπάνην 10,413 λιρῶν στερλινῶν· διὰ τὸ τοῦ Alert καὶ τῆς Discovery ἐν ἔτει 1875, διαρκέσαν ἴσον χρόνον, ἀνηλώθησαν 11,250 λίραι στερλῖναι, καὶ διὰ τὸ τῆς «Βέγας» τῷ 1878, διαρκέσαν δύο ἔτη, 20,000 λιρῶν στερλινῶν.

— Πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν μέλη τοῦ ἐν Τουρίνῳ συνελθόντος διεθνοῦς συλλόγου ὑπὲρ τῆς ὑγιεινῆς προσεκλήθησαν ὑπὸ τοῦ δημαρχείου Μεδιολάνων, ἵνα ποιήσωσι νέα πειράματα καύσεως νεκρῶν. Τὸ πρῶτον πείραμα ἐγένετο κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Βόρνα καὶ τοῦ Βερίνη, ἤτοι διὰ φωταερίου μετὰ προσλήψεως ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, τὸ δὲ ἕτερον κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Γορίνη, ἤτοι διὰ ξύλων καὶ ἀνθράκων. Διὰ μὲν τῆς πρώτης μεθόδου σάρκες καὶ ὀστᾶ ἀπετεφρώθησαν ἐντὸς μιᾶς ὥρας καὶ ἡμισείας, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας τὸ πτῶμα ἐκάη ἡμιτελῶς, εὑρεθέντων ἐν τῇ τέφρᾳ κομματίων ὀστῶν. Κατὰ τὰς ἐκθέσεις τῶν προεδρευόντων τοῦ ἐν Μεδιολάνῳ συλλόγου ἐκάησαν ἐν μιᾷ τετραετίᾳ δύο καὶ ὀγδοήκοντα λείψανα ἐκ διαφόρων πόλεων Ἰταλίας, Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας· σύγκειται δὲ νῦν ὁ σύλλογος ἐκ 210 ἑταίρων. Ἡ συνέλευσις ἐψήφισε κατόπιν ὁμοθυμαδὸν τήνδε τὴν πρότασιν τοῦ ἰατροῦ Πίνη· «Ἡ τρίτη διεθνὴς συνέλευσις ὑπὲρ τῆς ὑγιεινῆς ἐκφράζει εὐχὴν α') ἵνα διὰ νόμων εἰδικῶν κυρώσωσιν αἱ κυβερνήσεις ὅσον τάχιον τὴν καῦσιν τῶν νεκρῶν, β') ὅσαι τῶν κυβερνήσεων ἐδέξαντο τὴν ἐν Γενεύῃ περὶ ὑγιεινῆς σύμβασιν, ἐπισυνάψωσιν αὐτῇ ῥητὸν ὅρον, νὰ συμπεριλαμβάνωνται ἐν τοῖς πολέμοις τὰ ἐμπρηστικὰ ὄργανα, δι' ὧν νὰ καίωνται παραχρῆμα οἱ νεκροὶ ἐν τοῖς πεδίοις τῆς μάχης.

— Περὶ τοῦ συστήματος τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν προκειμένου, σημειοῦμεν ἔτι ὅτι ἐν Παρισίοις συνέστη ἐσχάτως Ἑταιρία, ἧς σκοπὸς εἶνε ἡ διάδοσις τοῦ νέου τούτου τρόπου ἐνταφιασμοῦ, ὅστις καὶ ἤρχισεν ἤδη εἰσαγόμενος ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, καὶ ἐνιαχοῦ τῆς Εὐρώπης. Ἡ Ἑταιρία αὕτη, ἧς πρόεδρος εἶνε ὁ δήμαρχος τοῦ 8 διαμερίσματος τῶν Παρισίων, θέλει δημοσιεύει τακτικὸν δελτίον τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

ΒΙΒΛΙΑ

2253. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 9 Νοεμβρίου 1880. Ἀριθ. 254 (202). Λεπτὰ **20.** Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ. — Κωνσταντινούπολις. (Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρ. ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ***). — Δαυῒδ d'Angers. — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρ Ἐλίζης Σ. Σούτσου). — Ἐπιστολαὶ ἐκ Παρισίων. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2254. Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ Ῥιζαρείῳ Σχολῇ ὑπὸ Γερασίμου Ζωχιοῦ κατὰ τὸ μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Φιλίππου Ἰωάννου. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Σ. Κ. Βλαστοῦ, 1880, 8ον, σ. 14.

2255. Μικραὶ ἀληθεῖς ἱστορίαι διὰ παιδία τεσσάρων ἕως ὀκτὼ ἐτῶν, κατὰ τὴν Γαλλίδα Mme Z Carraud. Ὑπὸ Στυλιανῆς Σ. Μαλάκη, μετὰ εἰκονογραφιῶν. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς «Ἑνώσεως». 1880, 12ον, σ. 101. Τιμᾶται δραχμῆς νέας.

2256. **Histoire Grecque** par Ernest Curtius. Traduite de l'allemand sur la cinquième édition par A. Bouché-Leclercq, professeur suppléant à la Faculté des Lettres de Paris. Tome premier. Paris, Ernest Leroux, éditeur, 28, Rue Bonaparte. Fascicule No 6. [**L'Histoire Grecque** formera 5 volumes et sera publiée en 30 fascicules à 1 fr. 25].

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

6 Νοεμβρίου 1880 — **ΑΘΗΝΩΝ** — 6 Νοεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		'Ομολογ. ἐκδοθεῖσαι	'Ομολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	'Εποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	'Εποχαὶ κληρώσεως	'Ετήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	πληρ. ἐν Ἑλ- —	59,799	80,654	15 'Απρ. 15 'Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 274
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ- —	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,, 284
26 » »	ξωτερικῷ. —	52,000	50,510	15 'Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ. 375
4 » »	πληρ. ἐν —	16,000	14,255	15 'Απρ. 15 'Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ. 273
6 » δραχ. (μετ' ἀμ.)	'Ελλάδι μό- —	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 'Οκτωβρίου	6.—	100.—	100	,, 100
10 » φράγ. . . .	νον. —	29,772	29,268	15 'Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ. 188
60 » » . . . . —		120,000	—	20 'Ιαν. 20 'Απριλ 20 'Ιουλ. 20 'Οκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 'Ιουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 380

Πιστωτικὰ καταστήματα 'Εταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	'Αποθεματικὸν κεφάλαιον	'Εποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
'Εθνικὴ Τράπεζα τῆς 'Ελλάδος . . .	18,000,000	'Ολόκληρον	12,630,000	15 'Ιαν. 15 'Ιουλ.	124.—	1,000	3,530
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς 'Ελλάδος.	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	5.25	175	165
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . . .	φρ. 5,000,000	'Ολόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ.
'Ασφαλιστικὴ 'Εταιρία ὁ «'Αρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,, 71
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ» . .	3,000,000	300,000	500,000	30 'Ιανουαρίου	16.—	100	
,, ,, ἡ «'Αγκυρα». .	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «'Αλκυών» . . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 'Απριλίου	,, 16.66	,, 200	,,
Εταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 'Ιουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 99

Συναλλάγματα

Λονδίνου 'Εθν. Τραπέζης 3μην. 'Εμπ. 3μην. 29.40 - 29.60.

Γαλλ. 'Εθ. Τραπ. ὄψεως δρ. — 'Εμπ. 3μ. δρ. 115 1/2 - 116.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	23.40
Λίρα Στερλίνα	,,	
Λίρα 'Οθωμανική	,,	26.75
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	
'Αργυρὸν δφραγκον	,,	
,, φράγκον	,,	

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον 'Εθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 60

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (1 Νοεμβρίου) 'Εμ. 29.10-29.40
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (4 ») ,, 29.20-29.30

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (12 Νοεμβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	29 3/4
'Ελληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0.	,,	232
,, ,, ,, 9 0]0.	,,	242
'Εταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. .	,,	98
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	109 17/40-109 5/8
Παρισίων 3 ,, ...	φρ	23 12-23.20.
Λίρα 'Αγγλικὴ	γρ.	110 15/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 27/40

ΒΙΕΝΝΗΣ (11 Νοεμβρίου)

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.40
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.30
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.36
'Αργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 12 Νοεμβρίου

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.30
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.15
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.36
'Αργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (12 Νοεμβρίου.)

Λονδίνου διακρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1]2) φρ. 25.27 1/2 - 25.33 1/2.
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 5 - 6 ὑπερτιμ. 0/00
'Αργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 127.75 - 132.50 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

'Αμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 1/2. 'Ελλάδος ('Εθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1]2. Μαδρίτης 4 0]0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 6 0]0. 'Ρώμης 4 0]0.

'Αλληλογραφία τῆς 'Εστίας.

κκ. Γ. Α. Μ. 'Ρώμην, Γ. Υ. Βιέννην. Σᾶς εὐγνωμονοῦμεν. — κ. Δ. Β. Μυτιλήνην. 'Αναμένομεν τὴν ἐξακολούθησιν. — Μιᾷ κυρίᾳ. 'Η πριγκήπισσα Μέττερνιχ, ἧς τὴν εἰς Παρισίους κατ' αὐτὰς ἐπάνοδον ἀγγέλλουσιν αἱ ἐφημερίδες, εἶνε αὐτὴ ἐκείνη ἡ χαρίεσσα, ζωηρὰ καὶ πνευματώδης σύζυγος τοῦ ἐπὶ τῆς δευτέρας αὐτοκρατορίας πρεσβευτοῦ τῆς Αὐστρίας. Ὅτε μετὰ τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἀνέλαβε τὴν ἀρχὴν ὁ Θιέρς, μετὰ λεπτότητος ὑπέδειξεν εἰς τὴν αὐστριακὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἀναγκαία καθίστατο ἡ ἀντικατάστασις τοῦ πρίγκηπος Μέττερνιχ, ὅστις, ὡς γνωστόν, εἶχε διατελέσει εἰς στενοτάτας σχέσεις πρὸς τὴν αὐλὴν τοῦ Ναπολέοντος. Οὕτως ὁ πρίγκηψ καὶ ἡ πριγκήπισσα Μέττερνιχ ἠναγκάσθησαν νὰ καταλίπωσι τοὺς Παρισίους καὶ ἐπανέλθωσιν εἰς Βιέννην. 'Ολίγας ἡμέρας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν φίλος τις ἔλεγε τῷ Θιέρς: «'Αφοῦ δὲν ἠθελήσατε νὰ διατηρήσητε τὸν κ. Μέττερνιχ εἰς Παρισίους, ἂς τὸν διορίζατε πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας ἐν Βιέννῃ.... 'Η κ. Μέττερνιχ θὰ ἀντεπροσώπευε πολὺ κάλλιον τοὺς Παρισίους ἐν Βιέννῃ ἢ ὡς ἀντεπροσώπευσε τὴν Βιέννην ἐν Παρισίοις». Καὶ ἀληθῶς· ἡ ἐρασμία πριγκήπισσα εἶχε κατασταθῆ καὶ τῶν Παρισινῶν παρισινωτέρα. 'Ως ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς καὶ τῆς ἐξαιρέτου εὐφυΐας, ἥτις τὴν διέκρινεν, εἶχε καταλάβει τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῷ μικρῷ ἐκείνῳ ὁμίλῳ τῶν ἐπισήμων δεσποινῶν, αἵτινες τοσοῦτον διέλαμψαν κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς δευτέρας αὐτοκρατορίας. — κ. Μ. Ξ. Ὕδραν. 'Αναμένομεν τὰ χρήματα. — Συνδρομητῇ. 'Αθήνας. 'Επὶ λευκοτάτου. — κ. Δ. Χ. Σύμην. Ἥ τε σφραγὶς καὶ τὸ ἔγγραφον παρεδόθησαν πρὸς τὸν κ. Φ. Ζ. — 'Αριθ. 872. Σύρον. 'Η οἰκονομία εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν γαλλικὴ ἀρετὴ καὶ ἡ κυρία πηγὴ τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου τῆς Γαλλίας. «Εἶνε περίεργον, γράφει συγγραφεύς τις Γάλλος, ὅτι οἱ ξένοι, οἵτινες πολλάκις ἀνομολογοῦσι τὰς οἰκονομικὰς ἀρετὰς τῆς γαλλικῆς φυλῆς, δὲν κατενόησαν, ὅτι ἡ τιμὴ αὕτη ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν Γαλλίδα, ἣν ἐπιμένουσι νὰ θεωρῶσιν ὡς τὸν τύπον καὶ ὑπογραμμὸν τῆς κουφότητος». — κκ. Α. Β. Bonn, Ι. Π. Κοπεγχάγην, Ι. Μ. Βερολῖνον, Ν. Δ. δ. φ. Κέρκυραν, Καν Ε. Π. 'Αθήνας, ὑποκατάστημα τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης. 'Αγρίνιον. 'Ελήφθησαν. — ⁂ 'Ο 'Ανδρέας Ζαΐμης ἀπεβίωσεν ἐν 'Αθήναις τῇ 4 Μαΐου τοῦ 1840. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς Ὄθων, διατρίβων τότε ἐν Κυπαρισσίᾳ, ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου πολίτου, ἐξέδωκε τὸ ἑξῆς Β. Διάταγμα: «Ὄθων κτλ. Μαθόντες μὲ ἄκραν τῆς ψυχῆς ἡμῶν λύπην διὰ τοῦ ἀπὸ 4 Μαΐου ἐγγράφου τοῦ ἡμετέρου ὑπουργικοῦ συμβουλίου τὸν θάνατον τοῦ ὑπὲρ πατρίδος τοσοῦτον ἀξίως ἀγωνισθέντος, τοῦ περινουστάτου καὶ εἰς τὸν θρόνον ἡμῶν πιστοτάτου ἀντιπροέδρου τοῦ ἡμετέρου Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας Α. Ζαΐμη, διατάττομεν νὰ πενθηφορήσωσιν ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας». — κ. Χ. Ν. Σύρον. Μᾶλλον θὰ διακοπῇ.

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς 'Αθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «'Εστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς 'Ιονικῆς Τραπέζης καὶ 'Ρωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

'Εν τῷ γραφείῳ τῆς 'Εστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας.—Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[6 Νοεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα τῆς Ἰταλίας ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς ἡμετέρους βασιλεῖς τὰ συλλυπητήρια αὐτῶν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς βασιλόπαιδος Ὄλγας. Ὅμοια συλλυπητήρια ἀπέστειλαν ὁ πρωθυπουργὸς κ. Καϊρόλης καὶ ὁ ὑπουργὸς κ. Δεπρέτης. — Ἀφίκετο ἐνταῦθα ἐπὶ πολεμικοῦ σουηδικοῦ πλοίου ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας πρίγκηψ Ὀσκάρ-Κάρολος-Αὔγουστος, ὅστις θέλει διατρίψει ἐπί τινα χρόνον ἐνταῦθα, ξενιζόμενος ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου βασιλέως. — Ἐν τῇ βουλῇ ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἤρξαντο αἱ συζητήσεις ἐπὶ τῆς ἀπαντήσεως εἰς τὸν βασιλικὸν λόγον, ἐπερατώθησαν δὲ γενομένου δεκτοῦ τοῦ σχεδίου, οἷον ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ βουλευτοῦ κ. Ζαλλώνη, φίλου τῆς κυβερνήσεως, διὰ ψήφων 103 κατὰ 79, πέντε βουλευτῶν ἀρνηθέντων ψῆφον. — Διετάχθη ὁ σχηματισμὸς ἐν Πόρῳ 23 πεζικοῦ τάγματος, ὅπερ καὶ ἤρξατο καταρτιζόμενον ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ λοχαγοῦ κυρίου Λεωνίδα Γκολφινοπούλου. — Ἐπίσης διετάχθη ὁ σχηματισμὸς Γ' μηχανικοῦ τάγματος, εἰς ὃ θέλουσι καταταχθῇ οἱ ὑπερβάλλοντες 500 περίπου ἄνδρες τοῦ ἐνταῦθα ἑδρεύοντος δευτέρου. — Διὰ διαταγῆς τοῦ ἐνταῦθα ἀρχηγείου τοῦ στρατοῦ παρηγγέλθησαν ὅπως ἅπαντες οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ πεζικοῦ συνέρχωνται ἐν τῇ στρατιωτικῇ λέσχῃ, ἔνθα θὰ διδάσκωνται θεωρίαν γυμνασίων ῥιπῆς καὶ ὀχυρωματικῆς παρὰ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν κκ. Μπόν, Καμπάνη, Μαχρῆ, Γ. Μαυρομιχάλη καὶ Τιμ. Βάσσου. — Κατὰ τὴν «Σφαῖραν» Πειραιῶς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν πρόκειται νὰ παραγγείλῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τορπίλλας τοῦ τελευταίου συστήματος. Ἅπασαι δ' αἱ μέχρι τοῦδε παραγγελίαι μόνον δι' ὑλικὰ τῆς σχολῆς τῶν ναυκλάστρων θ' ἀπαιτήσωσι δαπάνην πλέον τῶν 500,000 δρ. — Συνιστᾶται ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ναυτικῶν ἐπιτροπὴ διαρκής, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ὑποναυάρχου κ. Σαχίνη, ὅπως ἐξετάζῃ τὰ εἰς αὐτὴν ὑποβληθησόμενα μέτρα διὰ τὰς ἐκτάκτους ἀνάγκας τοῦ ναυτικοῦ. — Διαταγῇ τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργοῦ ἡ σχολὴ τῶν ναυκλάστρων ἐπαύσατο τῶν θεωρητικῶν μαθημάτων καὶ ἤρξατο τῶν πειραματικῶν ἐργασιῶν ἔξωθεν τῆς εἰσόδου τοῦ λιμένος Πειραιῶς, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ τε διευθυντοῦ τῆς σχολῆς καὶ τῶν καθηγητῶν.—Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀφίκοντο πάλιν ἐκ Βραΐλας 250 ἐθελονταί, ὧν οἱ πλεῖστοι εἰσὶ ναυτικοί. — Ἐν Βραΐλᾳ σχηματίζεται φορτίον φασολίων διὰ τὸν ἑλληνικὸν στρατόν. — Μεταξὺ τῶν ἀφικομένων ἐκ Γαλαζίου ἐθελοντῶν, γράφει ἡ «Ἠχὼ» Πειραιῶς, συγκαταριθμεῖται καὶ γυνή τις ἐξ Ἀγράφων, τριάκοντα πέντε ἐτῶν ἡλικίας, ἥτις ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα, κατατασσομένη εἰς τὰς νοσοκόμους. Ἡ γυνὴ αὕτη εἶνε χήρα Ἕλληνος στρατιωτικοῦ, ἥτις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της ἠκολούθησεν ἐντιμοτάτην οἰκογένειαν, ἀναχωρήσασαν ἐντεῦθεν καὶ ἀποκατασταθεῖσαν εἰς Ῥουμανίαν, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἀνέλαβε τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων. Ἤδη μαθοῦσα, ὅτι ἡ πατρίς της παρασκευάζεται, ἵνα ὑπερασπίσῃ τὰ δίκαιά της, ἔσπευσεν, ὡς λέγει, νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν ἀώρως ἁρπαγέντα ὑπὸ τοῦ θανάτου σύζυγόν της. «Λυποῦμαι», ἔλεγε πρὸς τὸν ὑπαστυνόμον Πειραιῶς, «διότι δὲν δύναμαι νὰ ὑπηρετήσω τὴν πατρίδα, ὅπως ἡ καρδία μοι ὑπαγορεύει, κωλυομένη ὑπὸ τῶν νόμων· ἐνεργήσατε ὅμως, θερμῶς σᾶς παρακαλῶ, ἵνα τοποθετηθῶ εἰς οἱονδήποτε μέρος δύναμαι νὰ ὑπηρετήσω τὴν πατρίδα. Δὲν θέλω μισθόν. Δὲν θέλω τίποτε, ὑπηρεσίαν θέλω». Ὁ κ. ὑπαστυνόμος ἀπέστειλεν αὐτὴν χθὲς εἰς Ἀθήνας. — Εἰς τὸ χωρίον Γκούρα τῆς Κορινθίας συνέβη τὸ ἑξῆς τραγικὸν γεγονός· Νέος δεκαεπταετής, Μουσῆς ὀνομαζόμενος καὶ μαθητὴς τοῦ ἐν Ναυπλίῳ γυμνασίου, ἔχων ἐρωτικὰς σχέσεις μετά τινος κόρης, ἀπήτησε παρὰ τῶν γονέων του, ἵνα τῷ δώσωσιν αὐτὴν ὡς σύζυγον. Οὗτοι ἀντέστησαν εἰς τοῦτο, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν νεαρὰν ἡλικίαν του καὶ τὴν οἰκογένειαν τῆς νέας, ἥτις ἦτο πτωχή. Ὁ νέος βλέπων ἀποτυγχάνοντα τὸν πόθον τῆς καρδίας του, συνέλαβε τὴν ἀπόφασιν τῆς αὐτοκτονίας, καὶ πράγματι, λαβὼν ὅπλον μετὰ δύο ἡμέρας ἐξεκένωσεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς καρδίας του καὶ ἔπεσεν ἄπνους. Ταῦτα μαθοῦσα ἡ νέα, ἥτις ἐπίσης ἠγάπα αὐτόν, συνέλαβε καὶ αὕτη τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου. Κατορθώσασα δὲ νὰ προμηθευθῇ μεγάλην χωρικὴν πιστόλαν καὶ πληρώσασα αὐτὴν πυρίτιδος καὶ σφαιρῶν ἐξεκένωσεν ἐπὶ τοῦ στήθους της καὶ ἔπεσε καὶ αὕτη νεκρά.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1294.

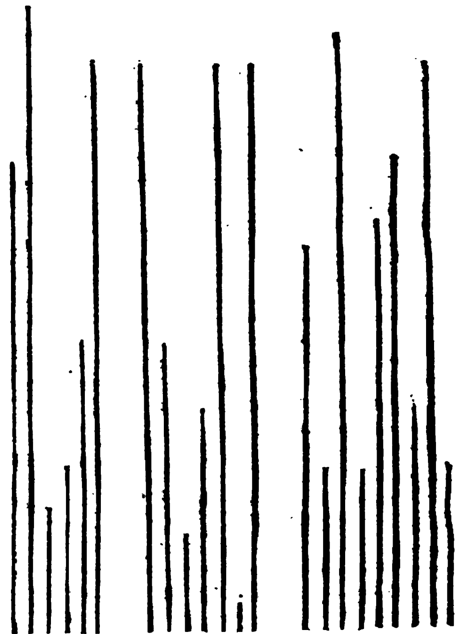
Ἄραψ τις ἀφίνει ἀποθανὼν εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοῦ υἱοὺς 17 καμήλους ἵνα διανείμωσιν αὐτὰς κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναλογίαν· Ὁ πρῶτος νὰ λάβῃ τὸ ἥμισυ τῶν καμήλων, ὁ δεύτερος τὸ τρίτον καὶ ὁ τρίτος τὸ ἔννατον. Οὗτοι ἀδυνατοῦντες νὰ ἐκτελέσωσι τὴν διανομὴν ἡτοιμάζοντο νὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας, ὅτε ἐπελθὼν ὁ θεῖός των ἐπὶ καμήλου διένειμε τὰς καμήλους κατὰ τρόπον εὐχαριστήσαντα πάντας.

Πῶς ἐνήργησε τὴν διανομήν;

1295.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται ἓν βιβλίον].

Εἰς τὴν κατωτέρω κρυπτογραφικὴν παράστασιν ἀνάγνωθι λόγιόν τι ἐκ τριῶν λέξεων, ὧν τὰ γράμματα παριστάνουσιν αἱ κάθετοι γραμμαί.

1296.

Μὲ προσφέρεις - μὲ λαμβάνεις - μὲ ὑφόνεις - μὲ καταβιβάζεις - μὲ θωπεύεις - μὲ κτυπᾷς - μὲ ἀσπάζεσαι - μὲ θλίβεις - μὲ νίπτεις - μὲ κλείεις - μὲ ἀνοίγεις - μὲ ἐπιθέτεις - μὲ ἀσκεῖς - καὶ ἐνίοτε μ' ἐνδύεις.

Τί εἶμαι;

1297.

Εἰς νερὰ πατῶ καὶ φέρω εἰς τοὺς ὤμους μου ἀνθρώπους.
Ἂν ἠξεύρῃς ν' ἀφαιρέσῃς τὸ μεσαῖόν μου στοιχεῖον,
Σ' ὅλους δύνασαι νὰ μ' εὕρῃς τοὺς κατοικημένους τόπους,
Ἐπὶ γῆς νὰ παριστάνω τοῦ Θεοῦ τὸ μεγαλεῖον.

1298.

Bon ou mauvais avec ma tête
Méchant ou doux étant sans tête;
Souvent battu avec ma tête,
Je bats ma femme étant sans tête;
Parfois j'instruis avec ma tête,
Je balbutie étant sans tête;
Je déraisonne avec ma tête,
Je perds la tête étant sans tête;
On me prend ayant ma tête,
On me fuit étant sans tête.

ΛΥΣΕΙΣ

1293.

Γόνος - μόνος - πόνος - φόνος - τόνος - ὄνος.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 203. — 16 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐπιστήμη, Καλλιτεχνία.

Ὁ ἄρτι ἀφιχθεὶς εἰς Ἀθήνας πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας κόμης Κάρολος de Mouy, ὅστις, ὡς γνωστὸν, διετέλεσε γραμματεὺς τοῦ τε ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῦ ἐν Βερολίνῳ διπλωματικοῦ συνεδρίου, εἶνε οὐ μόνον δεξιὸς διπλωμάτης, ἀλλὰ καὶ διακεκριμένος ἐργάτης τῶν γραμμάτων. Μετέσχε τῆς συντάξεως πολλῶν ἐγκρίτων φιλολογικῶν φύλλων (Revue Européenne, Revue de Paris, Magasin de librairie, Revue française, Revue des provinces κλπ.), ἀπὸ δὲ τοῦ 1862 μέχρι τοῦ 1865 συνέτασσε μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας τὸ φιλολογικὸν μέρος τῆς ἐφημερίδος «ὁ Τύπος». Πλὴν τῶν πολλῶν καὶ ἀξιολόγων αὐτοῦ ἄρθρων ὁ κ. de Mouy ἐδημοσίευσε διάφορα συγγράμματα, διακρινόμενα πρὸ πάντων διὰ τὸ ἀνθηρὸν τοῦ ὕφους καὶ τὸ ὀρθοεπὲς αὐτῶν. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τούτων μνημονεύομεν τὰ ἑξῆς· Raymond, Grands seigneurs et grandes dames du temps passé, Don Carlos et Philippe II (ἱστορικὴ μελέτη, βραβευθεῖσα παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημείας), le Roman d'un homme sérieux, les Jeunes ombres κτλ. Τὸ τελευταῖον ἔργον τοῦ πεπαιδευμένου διπλωμάτου εἶνε τὸ ἐν ἔτει 1879 ἐκδοθὲν «Lettres de Bosphore», ἐνῷ δι' ὕφους καλλιεποῦς ἐκτίθησι τὰς ἐντυπώσεις αὐτοῦ περὶ Βουκουρεστίου, Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀθηνῶν. Ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου θέλομεν δημοσιεύσει ἐν τῇ «Ἑστίᾳ», ἐὰν δὲν διακόψῃ αὕτη, ὅπως φοβούμεθα, τὴν ἔκδοσίν της, τὸ περὶ Ἀθηνῶν καὶ τῶν μνημείων αὐτῶν ὡραῖον κεφάλαιον.

— Ἀπεβίωσεν ὁ ἐν Μονάχῳ γηραιὸς καθηγητὴς Spengel, ἐκ τῶν κορυφαίων φιλολόγων τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, γνωστὸς ἰδίως διὰ τὰς βαθείας αὐτοῦ μελέτας περὶ τοὺς ἀττικοὺς ῥήτορας καὶ τὸν Ἀριστοτέλην.

— Ἐν τῷ γαλλικῷ περιοδικῷ «Le contemporain» ἐδημοσιεύθη κατ' αὐτὰς ὁμιλία, ἣν ἀπήγγειλεν ὁ ἐν Μασσαλίᾳ καθηγητὴς κ. Ἰούλιος Βλαγκάρδ, περὶ τῆς σημερινῆς προφορᾶς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἣν διὰ πολλῶν ἐπιχειρημάτων ὑποστηρίζει.

— Πρὸ μικροῦ ἐδημοσιεύθη ἡ ἀλληλογραφία τοῦ κόμητος Πρόκες - Ὄστεν μετὰ τοῦ Μέτερνιχ κατὰ τὰ ἔτη 1834—1848, δραστικώτατα εἰκονίζουσα τὰς ἐν Ἑλλάδι διαμάχας τῶν ξενικῶν κομμάτων καὶ τὴν ἐλεεινὴν θέσιν, εἰς ἣν περιῆγον τὸ βασίλειον καὶ τὸν βασιλέα. Αἱ ἐκθέσεις τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Αὐστρίας εἰσάγουσιν, οὕτως εἰπεῖν, ἡμᾶς εἰς τὰ παρασκήνια τῆς διπλωματίας, ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν ὅλας τὰς ῥᾳδιουργίας, ὅσαι διεδραματίζοντο ἐν τῇ τότε ἀθηναϊκῇ αὐλῇ, καὶ γεννῶσιν αἴσθημά τι οἴκτου καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν δυστυχῆ βασιλέα Ὄθωνα. Μετάφρασιν ἀποσπασμάτων τινῶν τῶν σπουδαιοτάτων τούτων ἐγγράφων δημοσιεύουσιν ἡ «Κλειὼ» καὶ ἡ «Ἡμέρα».

— Ἐν τῇ γνωστῇ ἰταλικῇ ἐφημερίδι «Rivista Italiana» ἤρξατο δημοσιευομένη ἐν ἐπιφυλλίδι μετάφρασις τοῦ δράματος τοῦ κ. Δημητρίου Α. Κορομηλᾶ «Ἀκτὶς ἐν σκότει», τοῦ παρασταθέντος πέρυσιν ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ μετάφρασις ἐφιλοπονήθη ὑπὸ τοῦ λογίου κ. Παντολέοντος Α. Βάλβη, ὅστις ἀφιεροῖ αὐτὴν εἰς τὸν κ. Ι. Καμπούρογλουν, συντάκτην τῆς «Ἐφημερίδος».

— Ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ὁ F. de Saulcy, γνωστὸς ἀρχαιολόγος καὶ νομισματολόγος Γάλλος, μέλος δὲ τῆς Ἀκαδημείας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ γραμμάτων. Ὁ de Saulcy πολλὰ συνέγραψε νομισματικὰ καὶ ἀρχαιολογικὰ ἔργα, δι' ἡμᾶς δὲ τοὺς Ἕλληνας πλείστην ἀξίαν ἔχει τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ περὶ τῆς νομισματικῆς τῶν Σταυροφόρων καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Φράγκων κατακτητῶν, ἣν πρῶτος ἐσυστηματοποίησε καὶ κατέταξε μεθοδικῶς. Τὸ τελευταῖον αὐτοῦ σύγγραμμα ἦν ἡ «Νομισματικὴ τῆς Ἁγίας Γῆς».

— Ἐκ τινος ἐκθέσεως, ἣν ἡ νομαρχία τοῦ Σηκουάνα ὑπέβαλεν ἐσχάτως εἰς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῶν Παρισίων περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς λειτουργίας τῶν ἐν Παρισίοις ὑπαρχουσῶν δημοτικῶν βιβλιοθηκῶν, ἐξάγομεν τὰς ἑπομένας πληροφορίας:

«Ἐν ἔτει 1878 πέντε μόνον δημοτικαὶ βιβλιοθῆκαι ἦσαν εἰς χρῆσιν τοῦ Κοινοῦ· εἰς αὐτὰς προσετέθησαν τὸ ἑπόμενον ἔτος ἓξ ἄλλαι, σήμερον δὲ ὑπάρχουσιν ἐν Παρισίοις δεκαεπτὰ βιβλιοθῆκαι εἰς χρῆσιν τοῦ Κοινοῦ. Ἐκ τῶν 20 διαμερισμάτων, εἰς ἃ, ὡς γνωστὸν, διαιροῦνται οἱ Παρίσιοι, τρία μόνον στεροῦνται ἀκόμη τοιούτου ἱδρύματος, ἀλλὰ καὶ ταῦτα θὰ προικισθῶσι διὰ βιβλιοθηκῶν κατὰ τὸ 1881.

Περιεῖχον δὲ αἱ δημοτικαὶ αὗται βιβλιοθῆκαι τῶν Παρισίων κατ' ἀκριβῆ ὑπολογισμὸν τὴν 1 Ἰανουαρίου 1880 ὑπὲρ τοὺς 38,000 τόμους, καὶ ἐφοίτησαν εἰς αὐτὰς κατὰ τὸ 1879 58,000 ἀναγνῶσται. Ἰδιωτικαὶ δὲ προσφοραὶ καὶ κληροδοτήματα εἴτε εἰς χρήματα εἴτε εἰς βιβλία ἤρχισαν νὰ πλουτίζωσι τὰ κοινωφελῆ ταῦτα ἱδρύματα.

Κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς Νομαρχίας νέαι βελτιώσεις θέλουσιν εἰσαχθῇ εἰς τὰς δημοτικὰς βιβλιοθήκας εὐθὺς ὡς ἀποκτήσωσιν ἐπαρκὲς κεφάλαιον σπουδαίων καὶ διδακτικῶν βιβλίων. Πλὴν τούτου αἱ βιβλιοθῆκαι θέλουσιν ἐγγραφῇ συνδρομηταὶ εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ ἄλλων περιοδικῶν συγγραμμάτων, ἅτινα θὰ τίθενται εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀναγνωστῶν. Προσέτι ἐν ἑκάστῃ θέλει καταρτισθῇ κατάλογος τῶν ἐν αὐταῖς συγγραμμάτων, ὅστις νὰ ἀναθεωρῆται καθ' ἑξαμηνίαν, ὅπως οὕτω γείνῃ δυνατὴ ἡ μεταξὺ τῶν βιβλιοθηκῶν ἀνταλλαγὴ τῶν διπλῶν ἀντιτύπων.

Τέλος ἡ διοικητικὴ ἀρχὴ προτίθεται νὰ προσκαλέσῃ εἰδικοὺς ἄνδρας, οὓς νὰ συμβουλευθῇ περὶ τοῦ λυσιτελεστέρου τρόπου λειτουργίας τῶν βιβλιοθηκῶν τούτων διὰ τῆς ὑποδείξεως τῶν ὠφελιμωτέρων καὶ εὐμεθοδωτέρων ἀναγνωσμάτων ἐν ἑκάστῳ κλάδῳ».

— Ἐφημερίς τις τῆς Λειψίας ἀναφέρει ὅτι ἐσχάτως ἀνεκαλύφθη αὐτόθι σπουδαῖον φιλολογικὸν εὕρημα, ἤτοι τὸ πρῶτον σχεδίασμα τραγῳδίας τινὸς τοῦ Γκαῖτε. Περὶ τοῦ σχεδιάσματος τούτου οὐδεὶς τέως ἐγνώριζέ τι, ἡ δὲ γνησιότης τοῦ εὑρήματος ἐπιστοποιήθη μετὰ ἀκριβῆ ἔρευναν ὑπὸ ἐμπειροτάτου πραγματογνώστου, τοῦ διασήμου καθηγητοῦ Zarncke. Ἡ τιμὴ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ κειμηλίου ἀνήκει εἰς τὸν παρὰ τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας καθηγητὴν τῆς παλαιογραφίας κ. Arndt.

— Γνωστὸν ὅτι οἱ δύο μεγάλοι τῆς Γερμανίας ποιηταὶ, ὁ Γκαῖτε καὶ ὁ Σχίλλερ, δὲν ἀπέφυγον τὰς ἐπικρίσεις καὶ ἐπιθέσεις τῶν συγχρόνων των. Νῦν ὁ κ. Ἰούλιος Βράουν ἀσχολεῖται εἰς περισύναξιν καὶ χρονολογικὴν κατάταξιν πασῶν τῶν ἐν Γερμανίᾳ δημοσιευθεισῶν ἐπικρίσεων κατὰ τῶν δύο ποιητῶν ἀπὸ τοῦ 1770—1834. Ἡ συλλογὴ αὕτη ἔσται βεβαίως λίαν διδακτικὴ πρὸς πάντα θέλοντα νὰ κρίνῃ περὶ τῶν συγχρόνων αὐτῷ συγγραφέων.

— Αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες ἀναγγέλλουσι τὸν θάνατον τῆς ἐγγονῆς τῆς Καρλόττας τοῦ Γκαῖτε, ἐκείνης ἣν ὁ ἔξοχος ποιητὴς ἀπηθανάτισε διὰ τοῦ πρώτου αὐτοῦ μυθιστορήματος τοῦ ἐν ἔτει 1774 δημοσιευθέντος ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ παθήματα τοῦ νέου Βερτέρου».

— Νέον τρίπρακτον δρᾶμα ἐπεράτωσεν ἐσχάτως ὁ Ἀλέξανδρος Δυμᾶς. Τὸ νέον τοῦτο ἔργον, φέρον τίτλον «Lionette», εἶναι λιτότατον τὴν διασκευὴν, ἡ δὲ ἐπὶ σκηνῆς διδασκαλία αὐτοῦ θὰ γίνεται ἄνευ διαλειμμάτων. Ἐξ ἄρθρου τοῦ Ἰουλίου Claretie, δημοσιευθέντος ἐν τῷ παρισινῷ «Χρόνῳ», μανθάνομεν ὅτι ὁ Δυμᾶς συνέταξε τὸ δρᾶμα τοῦτο εἰς ἑπτὰ ἡμέρας, ἤτοι ἀπὸ τῆς 24 Σεπτεμβρίου μέχρι 1 Ὀκτωβρίου.

— Ἀπὸ τῆς 1 Νοεμβρίου (ν. ἔ.) ἤρξατο ἐν Παρισίοις ἡ ἔκδοσις νέου περιοδικοῦ συγγράμματος, ἐπιστημονικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Le Génie civil», οὗτινος συντάκται εἶνε διάφοροι ὀνομαστοὶ ἐπιστήμονες, μέλη τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ἄλλοι καθηγηταί.

— Ὡς χαρακτηριστικὸν τῆς τάσεως τῶν πνευμάτων ἐν Γαλλίᾳ ἀναφέρομεν ὅτι ὁ γνωστὸς ῥιζοσπάστης Blanqui ἐκδίδει προσεχῶς ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίτλον «Ni Dieu, ni Maître».

— Ὁ ἐν Παρισίοις διάσημος ζωγράφος Munkaszy ἑτοιμάζει διὰ τὴν προσεχῆ ἔκθεσιν τῆς ζωγραφικῆς κολοσσιαίαν εἰκόνα, ὀκτὼ μέτρων μήκους καὶ πέντε πλάτους, παριστῶσαν τὸν «Χριστὸν πρὸ τοῦ δικαστηρίου». Ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰκόνος φαίνεται ὁ Χριστὸς ἱστάμενος πρὸ τοῦ Πιλάτου λευχειμονῶν καὶ τὰς χεῖρας ἔχων ὄπισθεν δεδεμένας. Οἱ ἱερεῖς κατακλύζουσιν αὐτὸν διὰ μομφῶν καὶ αἰτιάσεων, ὄπισθεν δὲ φαίνονται κύματα λαοῦ ὑπὸ παντοίων ἐλαυνομένου αἰ-

σθημάτων. Λέγεται ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη ἠγοράσθη ἤδη ὑπό τινος Ἀμερικανοῦ ἀντὶ 100,000 φράγκων.

— Ἐσχάτως ἀνεκαλύφθη ἔργον τι τέως ἄγνωστον τοῦ περιφήμου Ἰταλοῦ ζωγράφου Τιτιανοῦ· εἶνε δὲ τοῦτο προσωπογραφία εἰς σχῆμα φυσικοῦ μεγέθους τῆς συζύγου τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε'. Ὁ ἀνακαλύψας τὸ ἔργον τοῦτο δόκτωρ Ἴλγ ἔφερεν αὐτὸ εἰς Βιέννην, ἔνθα παρέσχε πειστικὰ τεκμήρια τῆς γνησιότητος αὐτοῦ.

— Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον θέλει ἐμφανισθῆ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐν Ἀμερικῇ ἡ πρώτη μαύρη ἀοιδὸς (primadona) ὀνομαζομένη Minnie Hauck.

Ἐπειδὴ εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

Ὑπὸ τοῦ κ. Μιχ. Δέφνερ ἐξεδόθησαν εἰς χωριστὰ φυλλάδια τρεῖς διατριβαί, περιέχουσαι ἡ μὲν ἀνασκευὴν τῶν περὶ Θεοδώρου Γρίβα δοξασιῶν τοῦ Γερμανοῦ ἱστοριογράφου Hertzberg, ἡ δὲ μετάφρασιν ἑλληνικὴν τοῦ 33 ᾄσματος τῆς «Κολάσεως» τοῦ Δάντου μετὰ προεισαγωγικῶν παρατηρήσεων ὑπὸ τοῦ κ. Ἐμ. Ἀντωνιάδου, καὶ ἡ τρίτη ἐτυμολογικὰ ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ κ. Δέφνερ, ἣν ἔχει καταρτίσει πρὸς σύνταξιν ἐτυμολογικοῦ λεξικοῦ (Etymologisch-Statistisches Wörterbuch) τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης.

— Αἱ ἑπόμεναι νέαι ἐφημερίδες ἐξεδόθησαν ἀρτίως· «Αἱ Ἀθῆναι», τρὶς τῆς ἑβδομάδας δημοσιευομένη ἐνταῦθα, ὁ «Μῶμος», ἐφημερὶς σατυρική, καὶ ἐν Κερκύρᾳ ἡ «Σφίγξ» ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ἐκδιδομένη.

— Ὑπὸ τοῦ κ. Χ. Σ. Χιώτου ἀγγέλλεται νέα ἔκδοσις τῶν Ἁπάντων τοῦ Σολωμοῦ. Ἡ νέα αὕτη ἔκδοσις θὰ περιέχῃ ἅπαντα τὰ ἐκδεδομένα καὶ τὰ ἔτι ἀνέκδοτα μένοντα ἔργα τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ· πρὸς δὲ σκιαγραφίαν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Εἰρηναίου Ἀσωπίου καὶ τὴν εἰκόνα του χαραχθησομένην ἐν Παρισίοις.

— Ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ἰανουαρίου μηνιαίου περιοδικοῦ συγγράμματος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐμπορικὸν Δελτίον».

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Τῇ 14 Νοεμβρίου (ἔ. ν.) μεγάλη φιλολογικὴ ἑσπερὶς ἐδίδετο πάλιν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς κυρίας Edmond Adam (Juliette Lamber). Πρὸ μικροῦ, ὡς ἀνήγγειλεν ἡ Ἑστία, ὁ κ. Paul Deroulède εἶχεν ἀναγνώσει ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ τὸ δρᾶμα αὐτοῦ, τὴν «Μωαβίτιδα». Νῦν δὲ ἀνεγινώσκετο περίεργος πραγματεία περὶ Ἰαπωνίας ὑπὸ τοῦ κ. Berardi, ἑνὸς τῶν συντακτῶν τῆς «Βελγικῆς Ἀνεξαρτησίας». Ἡ αἴθουσα τῆς κ. Adam εἶνε εὐρεῖα, καλλαισθήτως εὐτρεπισμένη, πλήρης δὲ ὡραίων βιβλίων καὶ ἔργων τέχνης ἐξαιρέτων. Ὁ παριστάμενος ἐν αὐτῇ οὐδὲν εὑρίσκει τὸ χαρακτηρίζον αὐτὴν ὡς ἐνδιαίτημα κοσμικῆς δεσποίνης· τὸ ἐπικρατοῦν ἐν αὐτῇ εἶνε σοβαρά τις ἁπλότης. «Βλέπων τις ἐν τοιαύτῃ αἰθούσῃ τὴν ἐρασμίαν ταύτην γυναῖκα, γράφει ὁ χρονογράφος τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων», νομίζει ὅτι δὲν εἶνε εἰς τὸ στοιχεῖόν της. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι εἶνε πτηνὸν κεκλεισμένον ἐντὸς βιβλιοθήκης. Ἡ κυρία Adam ἔχει τὸ ἀνάστημα ὑψηλὸν καὶ χάριεν, τὸ πρόσωπον ὀλίγον λεπτὸν ἐμφαῖνον ὀξύνοιαν ἅμα καὶ σταθερότητα. Μόνον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐλλείπει ἡ ζωηρότης, ὅπερ ἴσως προέρχεται ἐκ τοῦ καμάτου τῆς ἐργασίας, διότι ἡ κυρία Adam εἶνε λίαν διακεκριμένη φιλόλογος».

***

Ἡ πρό τινος ἀποβιώσασα αὐτοκράτειρα τῆς Ῥωσσίας ἐκέκτητο τὴν πολυτιμοτάτην ἐν τῷ κόσμῳ συλλογὴν κοσμημάτων. Οἱ πολύτιμοι αὐτῆς λίθοι ἐξετιμήθησαν ἀντὶ 25 ἑκατομμυρίων φράγκων.

***

Περίεργον παιγνίδιον σκακίου ἐπαίχθη ἐσχάτως μεταξὺ τῆς λέσχης τοῦ Λίβερπουλ καὶ τῆς λέσχης τῆς Καλκούττας. Δὲν εἶνε δὲ πρώτη φορά, καθ' ἣν Ἄγγλοι παῖκται συνάπτουσι τοιούτους ἀγῶνας πρὸς τοὺς ἐν Ἰνδικῇ ἐμπείρους αὐτῶν ἀντιπάλους, ἀλλὰ πρῶτον νῦν μεταχειρίζονται τὸ δαπανηρὸν μέσον τοῦ τηλεγράφου ὅπως σημειώνωσι τὰς κινήσεις τῶν πεσσῶν. Ἄλλως δὲ ὁ εἷς τῶν μαχητῶν, ὁ κ. Steel, πρόεδρος τῆς λέσχης τῆς Καλκούττας, ἐπενόησε συνδυασμόν τινα τῶν λέξεων, δι' οὗ κατορθοῖ διὰ μιᾶς μόνης λέξεως νὰ ἐκφράζῃ μίαν κίνησιν, τοῦθ' ὅπερ καταβιβάζει εἰς τὸ ἐλάχιστον τὴν τιμὴν ἑκάστου τηλεγραφήματος.

Τ

ΒΙΒΛΙΑ

2257. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Γ'. 16 Νοεμβρίου 1880. Ἀριθ. 255 (203). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τοῦ ἀντεπάρχου Σύμης, Ἐπισκοπῆς καὶ Νισύρου. — Κωνσταντινούπολις. (Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρ. ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ***). — Αἱ τελευταῖαι ὧραι τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ. — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρασις Ἐλίζης Σ. Σούτσου). — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2558. Δημητρίου Ι. Κόκκου: Γέλωτες. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, 1880, 12ον, σ. ιε' καὶ 68. [Τὸ κομψότατον τοῦτο τομίδιον, ἀληθὲς καλλιτέχνημα τυπογραφικόν, περιέχει τὰ ἐκδοθέντα ἐν διαφόροις ἐφημερίσι καί τινα ἀνέκδοτα, πλήρη δὲ ζωῆς καὶ χάριτος ποιημάτια τοῦ νεαροῦ ποιητοῦ κ. Δ. Κόκκου. Τούτων προτάσσεται εὐφυὴς πρόλογος γε γραμμένος ὑπὸ τοῦ κ. Εἰρηναίου Ἀσωπίου. Ἐκ τῆς ὡραίας ταύτης συλλογῆς ἀποσπῶμεν τὸ ἑπόμενον χάριεν ποιημάτιον·

Νὰ ἤμουν γέρος.

Μιὰ μέρα ποῦ καθόμουνα σὲ κἄποιο ἀκρογιάλι
Κι' ἀνέπνεα τῆς θάλασσας τὸ μυρωμέν' ἀγέρι,
Εἶδα μιὰ νηὰ σὰ μάγισσα μπροστά μου νὰ προβάλῃ,
Καὶ νὰ βαστᾷ ἕνα γέροντα εἰς τὸ δεξί της χέρι.
Ἦταν νεράϊδα ἀληθινὴ ἡ κόρ' ἡ μαυρομμάτα
Καὶ χάναν νηὰ τὸν γέροντα τὰ τρυφερά της νειάτα.

Τὴν εἶδα καὶ μοῦ πάγωσε σταῖς φλέβαις μου τὸ αἷμα,
Ὅταν κι' ὁ γέρος μιὰ ματιὰ ἀγριωπὴ μοῦ δίνει·
Δὲν ξέρω τί ἐσήμαινε ἐκεῖνό του τὸ βλέμμα,
Ὅμως κ' ἐγὼ ἐψέλλισα εἰς τὴ στιγμὴ ἐκείνη,
Ὅτι κανένας εὔκολα τὰ νειάτα του χαρίζει,
Ἄχ! ὅταν τὰ γεράματα σὲ τέτοια νηὰ στηρίζῃ].

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

13 Νοεμβρίου 1880 — **ΑΘΗΝΩΝ** — 13 Νοεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως	Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0 πληρ. ἐν Ἑλ-	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ.
25 » » 9 0/0 λάδι καὶ ἐ-	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,,
26 » » ξωτερικῷ	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ.
4 » » πληρ. ἐν	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μάρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ.
6 » δραχ.(μετ' ἀμ) Ἑλλάδι μό-	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,,
10 » φράγ. νον	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ.
60 » »	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. / 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ.

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,580
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	6.25	175	172 1/2
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ. 116
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,,
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών»	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,,
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 104

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην.—Ἐμπ. 3μην. 30.10-30.25.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. —Ἐμπ. 3μ. δρ. 1.12-1.20.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον δραχ. 24.05
Λίρα Στερλίνα ,, 30.20
Λίρα Ὀθωμανικὴ ,, 27.40
Αὐστριακὸν Φλωρίον ,,
Ἀργυροῦν δίφραγκον ,,
,, φράγκον ,,

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 42 1/2

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν.- Λονδ. 3μ. (11 Νοεμβρίου) Ἐμ. 30-30.20.
Κερκ.- Λονδ. 3μην. (11 ») ,, 29.70-29.90

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (19 Νοεμβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας φρ. 29 5/8
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0. ,, 228
,, ,, ,, 9 0]0. ,, 238
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. ,, 96
Λονδίνου 3 μηνῶν γρ. 109 1/4-109 1/2
Παρισίων 3 ,, φρ 23 15-23.25.
Λίρα Ἀγγλικὴ γρ. 110
Εἰκοσάφραγκον ,, 87 27/40

ΒΙΕΝΝΗΣ (18 Νοεμβρίου).

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.50
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.32
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.36
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 19 Νοεμβρίου

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.30
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.15
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.36
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (19 Νοεμβρίου.)

Λονδίνου διατρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1]2) φρ. 25.26 1/2-25.31 1/2.
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 5 ὑπερτίμ. 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 127.75-132.50 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 0/0.
Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1]2.
Μαδρίτης 4 0]0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 60]0.
Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

Κυρίαν Β. Ν. Μ. Ἀθήνας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Θ. Κ. Βραΐλαν. Διότι ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἑστίας» ἐζημιώθη μέχρι τοῦδε ὁ ἱδρύσας αὐτὴν ὑπὲρ τὰς 30,000 φράγκων. — Κᵃᵛ Β*. Ὁ Κάρολος Δίκενς. Ὀλίγοι συγγραφεῖς ἐγένοντο ὅσον οὗτος δημοτικοὶ καὶ ἀπέκτησαν τοσαῦτα πλούτη διὰ τῶν συγγραμμάτων των. Πλὴν τῆς διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ τῶν πολυαρίθμων αὐτῶν ὑπὸ βιβλιοπωλῶν ἐκδόσεων, ἔτι μᾶλλον κατέστησεν αὐτὰ δημοτικὰ ἡ ἐν δημοσίοις τόποις ἀνάγνωσις ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐν Ἀγγλίᾳ τε καὶ Ἀμερικῇ, ἥτις προσεπόρισεν αὐτῷ μυθώδη κέρδη. Ὅτε, ἐν ἔτει 1859, γράφει τὸ Dictionnaire de littérature (ἐκδ. 1876), ὁ Δίκενς ἐποίησεν ἐν Ἀμερικῇ σειρὰν τακτικῶν δημοσίων ἀναγνωσμάτων, θεατρώνης τις προεξόφλησε τὸ προϊὸν τῶν μελλόντων θριάμβων τοῦ κλεινοῦ μυθιστοριογράφου διὰ ποσοῦ 100,000 λιρῶν στερλινῶν! — κ. Δ. Β. Παρισίους. Ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰδοποιήσατε, διευθύνεται rue de Las Cases, 23. — κ. Σ. Κ. Ἰθάκην. Ἐστάλη τὴν παρελθοῦσαν τετάρτην. — κ. Α**. Ἐπικρατέστερα μᾶλλον εἶνε τὰ εἰς κουλος. Πρόχειρον ἀπόδειξιν φέρομεν ὑμῖν τὸ ἐσχάτως ἐν τῇ «Ἐφημερίδι» δημοσιευθὲν συγχαρητήριον ἐκ Πατρῶν πρὸς τὸν βουλευτὴν κ. Ῥικάκην, τοῦ ὁποίου, ἐκ τῶν τριάκοντα ὑπογραφῶν ἃς περιέχει, αἱ εἰκοσιτέσσαρες λήγουσιν εἰς κουλος. — κκ. Ι. Π. Ὀδησσόν, Ι. Κ. Γ. Γαλάξιον, Δ. Ν. Μ. Νέαν Ὑόρκην, Ι. Μ. Βερολῖνον, Γ. Χ. Πάτρας, Α. Δ. Κ. Ἡράκλειον, Θ. Σ. Μεσολόγγιον, Σ. Γ. Μ. Σαλαμῖνα, Κ. Δ. Ρ. Ἀθήνας, Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, Τρίπολιν, Κᵃᵛ Σ. Ν. Κ. Λέρον. Ἐλήφθησαν. — κ. Α. Ι. Σ. Ἀθήνας. Θὰ δημοσιευθῶσιν ἅμα ἀποσταλῶσιν αἱ λύσεις. — κ. Π. Ι. Φ. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Χ. Α. Ρ. Πάτρας. Τὰ ἐλάβατε; — Κᵃᵛ Π. Θ. Γ. Περατιάν. Ἅπαντα παρεδόθησαν πρὸς τὸν κ. Δ. Σ. — κ. Χ. Ν. Σύρον. Καὶ τίς θὰ πληρώσῃ τὴν ζημίαν; — Συνδρομητρίᾳ. Σμύρνην. Ἰδοὺ ὡραιότερόν τι: Un jour, ou plutôt un soir, un voleur arrête Odry et lui met délicatement la main sur le collet de son habit en lui disant: «La bourse ou la vie». - «La Bourse, mon ami, répondit Odry, c'est rue Vivienne; l'avis (la vie) que j'ai à vous donner, c'est de vous en méfier». — κ. Μ. Ξ. Ὕδραν. Ἀναμένομεν ἐπιστολήν σας. — κ. Α. Ν. Κ. Πειραιᾶ. Τὰ χρήματα τῶν ζητηθέντων τόμων δὲν ἐλήφθησαν. — ** Τὰ νοήματα εἶνε ἐνιαχοῦ, ὡς ἐν πᾶσι τοῖς τελευταίοις ἔργοις τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ, ἀμέτρως συμπεπυκνωμένα καὶ σκοτεινά. Ἀλλὰ τὸ ὕφος εἶνε πάντοτε θαυμασίως γραφικὸν καὶ πολυχρωμάτιστον, ἡ δὲ στιχουργία ἔχει ἀπαράμιλλον δύναμιν. — Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ναύπλιον. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Γ**. Λειψίαν:

Ποιὸς ἀπὸ σᾶς ἐμίσεψε, γιὰ πέτε μου, στὰ ξένα,
Καὶ δὲ θυμήθηκε πικρὰ τὴν εὔμορφη Ἀθήνα,
Τὰ τόσα οὐρητήρια ἐδῶ κ' ἐκεῖ σπαρμένα, κτλ.

(Ξενιτειά, ὑπὸ Δ. Κόκκου)

— κ. Ν. Η. Σύρον. Τοῦτο μόνον κατὰ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου θὰ γνωρίζωμεν.

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[18 Νοεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Προχθὲς ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς παρέστη εἰς τὰ ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως τελούμενα γυμνάσια σκοποβολῆς τοῦ 8 τάγματος μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργοῦ. Ἡ Α. Μ. ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειάν του διὰ τὴν εὐθυβολίαν τῶν στρατιωτῶν. — Ὁ ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδια περὶ κυρώσεως καὶ χορηγίας διαφόρων πιστώσεων πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν πολεμικῶν δυνάμεων Κατὰ ταῦτα ἡ ἀξία τοῦ ὑπὸ τῆς ἐνεστώσης κυβερνήσεως παραγγελθησομένου εἰσέτι ὑλικοῦ προϋπολογίζεται εἰς δραχ. 7,500,000. — Ὁ ἀριθμὸς τῶν μέχρι σήμερον προσελθόντων ἐπιστράτων ἀνέρχεται εἰς 42, 719 ἄνδρες. Εἰς τούτους δὲ προστιθεμένων τῶν παλαιῶν στρατιωτῶν, τῶν τὴν τακτικὴν δύναμιν ἀποτελούντων, ὁ ὅλος σήμερον ὑπὸ τὰ ὅπλα στρατὸς ἀνέρχεται εἰς 55,073 ἄνδρας, ἐξ ὧν 1262 ἀξιωματικοί, 6,532 ὑπαξιωματικοὶ καὶ 966 μουσικοί. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν διέταξε τὴν ἀγορὰν 1760 εἰσέτι ἵππων καὶ 500 ἡμιόνων πρὸς χρῆσιν τοῦ πυροβολικοῦ καὶ ἱππικοῦ, ἔτι δὲ παρήγγειλεν 6.000 σκαπάνας, 12,000 πτύα καὶ 9,000 πελέκεις. Πλὴν τούτων παρηγγέλθησαν ἔτι ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου 30 χιλιάδες ὅπλων Γκρὰ καὶ 9,000 πολυκρότων· ἐνετάλη δὲ ἡ ἀγορὰ ἔτι 137 ὀχημάτων, 26 τηλεσκοπίων, 26 πυξίδων, 3 ὀρειβατικῶν πυροβολαρχιῶν Κρούπ, ἐχούσης 800 βολὰς ἑκάστης, 4 πεδινῶν μετὰ 1108 βολῶν, 2 πυροβολαρχιῶν φρουρίου μετὰ 500 βολῶν, 1 ὁλμοστοιχίας 8 ὅλμων μετὰ 600 βολῶν καὶ 50,000,000 φυσιγγίων Γκρά. — Πλὴν τῶν ὑπὸ τῆς προκατόχου κυβερνήσεως παραγγελθεισῶν δύο κανονιοφόρων θωρηκτῶν, παρηγγέλθησαν ὑπὸ τῆς παρούσης καὶ ἕτεραι 4 μικραί, ὡς καὶ πλεῖσται φορτηγίδες δι' ἀποβάσεις. — Ἡ ὁπλιταγωγὸς «Μπουμπουλίνα» ἀποπλέει κατ' αὐτὰς εἰς Τεργέστην, ἵνα καθαρισθῇ· θέλει δὲ μετακομίσει ἐκεῖθεν ὑλικὸν πολέμου καὶ τὰ ὑπὸ τῆς προκατόχου κυβερνήσεως παραγγελθέντα 36,000 ὅπλα Γκρά. — Ἀφίκετο ἐνταῦθα ὁ πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας κ. Ῥάδοβιτς, κατέλυσε δὲ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς «Μεγάλης Βρετανίας». Καθ' ἃ λέγεται, ὁ κ. Ῥάδοβιτς θέλει διαμείνει ἐν Ἀθήναις ἐπὶ δύο ἑβδομάδας, ἀπέρχεται δὲ ἀκολούθως εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπως ἀντικαταστήσῃ ὡς πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας παρὰ τῇ Πύλῃ τὸν εἰς Βερολῖνον ἀπερχόμενον καὶ ἀναλαμβάνοντα τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου τῆς Γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας κόμητα Χάτσφελδ. — Ἀφίκετο ἐκ Κύπρου ἡ πρὸς ἀγορὰν ἡμιόνων σταλεῖσα ἐκεῖ ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ ταγματάρχου τοῦ πεζικοῦ κ. Κ. Χατζηϊωάννου, τοῦ λοχαγοῦ τοῦ μηχανικοῦ κ. Ἀθ. Πετμεζᾶ καί τινων ὑπαξιωματικῶν τοῦ πυροβολικοῦ. Ἐκομίσθησαν δ' ἐκεῖθεν 250 ἡμίονοι εὔρωστοι, ἐξ ὧν 107 ἀγορασθεῖσαι δι' ἐράνων τῶν Κυπρίων. Ἡ ἐπιτροπὴ κομίζει μεθ' ἑαυτῆς σημαίαν ἑλληνικὴν κεντηθεῖσαν ὑπὸ νεανίδων τῆς Κύπρου, φέρουσαν τὴν ἐπιγραφήν: «Ἡ Κύπρος μικρὸν δῶρον τῇ μητρὶ Ἑλλάδι», καὶ ἐπιστολὴν τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα. Οἱ Κύπριοι πάντες ἐνθουσιωδῶς συνώδευσαν ἀναχωροῦσαν τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀξιωματικῶν. Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀτμοπλοίου ἀφίκοντο ἐκ Κύπρου 100 ἐθελονταί, πλήρεις ἐνθουσιασμοῦ· διπλάσιοι δὲ τούτων περιμένουσιν ἄλλην εὐκαιρίαν, ὅπως ἔλθωσι καὶ αὐτοὶ ἐνταῦθα. — Ὁ ἐν Λονδίνῳ ἐγκατεστημένος ὁμογενὴς κ. Ἰωάννης Κορωνιὸς ἀποστέλλει εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς κλίμακα κινητὴν πρὸς χρῆσιν αὐτῆς, κατεσκευασμένην κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἀγγλίας κλιμάκων, ἥτις εἶνε συνάμα καὶ κόσμημα. Ἡ κλίμαξ αὕτη ἐκομίσθη ἤδη εἰς Πειραιᾶ καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας τίθεται εἰς ἐνέργειαν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Βουλῆς. — Διὰ τοῦ γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου τῆς Μασσαλίας ἐκομίσθησαν διὰ τὸν στρατὸν 408 κιβώτια ἱματισμοῦ, ἕτερα δὲ 100 περιμένονται. — Τὸ σύνταγμα τοῦ πυροβολικοῦ διετάχθη ν' ἀρχίσῃ γυμνάσια σκοποβολῆς τῶν πυροβολαρχιῶν. — Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Ἀθηναίων, θέλον νὰ παράσχῃ τὴν ἀρωγὴν αὐτοῦ εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους, ἀπεφάσισε τῇ προτάσει τοῦ δημάρχου νὰ παραχωρήσῃ τὸ κατάστημα τοῦ Δημαρχείου, ὅπως χρησιμεύσῃ διὰ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, ἐντειλάμενον συγχρόνως τῷ δημάρχῳ νὰ ἐνοικιάσῃ διὰ δημαρχεῖον κατάλληλον οἰκίαν εἰς βάρος τοῦ ταμείου τοῦ Δήμου. — Ὁ ἐκ τῶν διαφόρων λιμένων τοῦ Κράτους ἐξαχθεὶς ἄχρι τοῦδε σταφιδόκαρπος ἀνέρχεται εἰς 120,000 ἑν. λ.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1299.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται ἓν βιβλίον].

Εἰς τὰ κάτωθι 64 τετραγωνίδια κατάταξον τοὺς ἀπὸ τοῦ 1 μέχρις 64 ἀριθμοὺς τοιουτοτρόπως, ὥστε ἑκάστη τῶν 8 ὁριζοντείων καὶ 8 καθέτων σειρῶν νὰ παρέχῃ ἄθροισμα 260· τὸ αὐτὸ ἄθροισμα νὰ παρέχωσι καὶ αἱ διαγώνιοι σειραὶ ΦΧ καὶ ΨΩ.

Φ	Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ψ
α	1	2	3	4	5	6	7	8	ι
β	9	10	11	12	13	14	15	16	κ
γ	17	18	19	20	21	22	23	24	λ
δ	25	26	27	28	29	30	31	32	μ
ε	33	34	35	36	37	38	39	40	ν
ζ	41	42	43	44	45	46	47	48	ξ
η	49	50	51	52	53	54	55	56	ο
θ	57	58	59	60	61	62	63	64	π
Ω	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Χ

Πρὸς τούτοις οἱ ἐν τοῖς γωνιαίοις τετραγωνιδίοις 1, 8, 57 καὶ 64 ἀριθμοὶ νὰ παρέχωσιν ἄθροισμα τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ 260, ἤτοι 130. Τὸ αὐτὸ δὲ ἄθροισμα νὰ εὑρίσκεται καὶ ἐκ τῶν ἑπομένων προσθέσεων: α' — τῶν ἀριθμῶν τῶν περιεχομένων εἰς τὰ τετραγωνίδια ΔδΝν· β' — τῶν ἀριθμῶν τῶν τετραγωνιδίων ΕεΜμ· γ' — τῶν ἀριθμῶν τῶν τετραγωνιδίων δμεν· δ' — τῶν ἀριθμῶν τῶν τετραγωνιδίων ΔΜΕΝ καὶ ε' — τῶν ἀριθμῶν τῶν ἐν τοῖς κεντρικοῖς τετραγωνιδίοις 28, 29, 36 καὶ 37 περιεχομένων. Τέλος τὸ αὐτὸ ἄθροισμα 130 πρέπει νὰ ἀποτελῆται ἐκ τῆς προσθέσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν περιεχομένων εἰς τὰ ἑπόμενα τετραγωνίδια· 1, 2, 9, 10 — 3, 4, 11, 12 — 5, 6, 13, 14 — 7, 8, 15, 16 — 17, 18, 25, 26 — 19, 20, 27, 28 — 21, 22, 29, 30 — 23, 24, 31, 32 — 33, 34, 41, 42 — 35, 36, 43, 44 — 37, 38, 45, 46 — 39, 40, 47, 48 — 49, 50, 57, 58 — 51, 52, 59, 60 — 53, 54, 61, 62 — 55, 56, 63, 64.

ΛΥΣΕΙΣ

1294.

Ὁ θεῖος προσέθηκε τὴν ἑαυτοῦ κάμηλον εἰς τὰς 17, αἵτινες ἔγειναν οὕτω 18. Τούτων τὸ ἥμισυ, ἤτοι 9, ἔδωκεν εἰς τὸν πρῶτον, τὸ τρίτον, ἤτοι 6, εἰς τὸν δεύτερον, καὶ τὸ ἔννατον, ἤτοι 2 καμήλους, εἰς τὸν τρίτον. Ἐπειδὴ δὲ οὕτω αἱ τρεῖς μερίδες, 9, 6 καὶ 2, ἀποτελοῦσι τὸν ἀριθμὸν 17, ἐκράτησε καὶ αὐτὸς τὴν ἰδικήν του.

1295.

Οὐδεὶς σιγήσας μετενόησε.

Σημείωσις. — Εἰς τὸ πρόβλημα τοῦτο ἑκάστη γραμμὴ παριστάνει ἓν γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου ἀναλόγως τοῦ μήκους αὐτῆς. Οὕτως ἡ μικροτέρα πασῶν, ἡ δωδεκάτη κατὰ σειράν, παριστᾷ τὸ α, ἡ ἐννάτη τριπλασία ταύτης τὸ γ, ἡ τρίτη τετραπλασία τὸ δ καὶ οὕτω καθεξῆς.

1296.

Ἡ χείρ.

1297.

Νάξος-ναός.

1298.

Livre-ivre.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 204. — 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Ἐπειδὴ εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὁ ἐν Καΐρῳ ὁμογενὴς κ. Εὐάγ. Ἀχιλλόπουλος ἀπέστειλεν εἰς τὸν πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Σύλλογον συνδρομὴν φρ. 4,000.

Εἰς τὸν αὐτὸν Σύλλογον προσήνεγκον καὶ οἱ ἐν Λιβερποὺλ ὁμογενεῖς λίρας ἀγγλικὰς 239.

Οἱ ἐν Καλαρασίῳ τῆς Ῥωμουνίας ὁμογενεῖς συνεισήνεγκον φρ. 1350 ὑπὲρ τῶν σημερινῶν ἀναγκῶν τοῦ ἔθνους.

Ὑπὲρ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὁ κ. Λιβαδᾶς Χαριτάτος προσήνεγκε φρ. 1,000.

Ὑπὲρ ἀνεγέρσεως μνημείου τοῦ Βύρωνος οἱ ἐν Βομβάῃ ὁμογενεῖς ἀπέστειλαν εἰς τὸν ὁμώνυμον Σύλλογον δρ. 112.

Ὁ ἐν Λονδίνῳ κ. Βαλιέρης μετά τινων ὁμογενῶν ἀπέστειλαν πρὸς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν 72 οὐγγίας κινίνης.

Τὰ συμβούλια τῶν ἱερῶν μονῶν Ἀσωμάτων καὶ Πεντέλης ἐψήφισαν ἐτησίαν συνδρομὴν ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας τῶν φυλακῶν ἐκ φρ. 50 ἑκάτερον.

Παρὰ τῆς κυρίας Σλίεμαν ἐλάβομεν ἐξ Ὀρχομενοῦ μακρὰν διατριβὴν περὶ τῆς ἐκεῖσε ἐκδρομῆς αὐτῆς καὶ τοῦ συζύγου της καὶ τῶν παρ' αὐτῶν ἐνεργουμένων ἀποπειρατηρίων ἀνασκαφῶν. Τὴν διατριβὴν ταύτην τῆς χαριέσσης ἡμῶν συνεργάτιδος δημοσιεύομεν κατωτέρω ἐπὶ τὸ περιληπτικώτερον, ἕνεκα τῶν στενῶν ὁρίων τοῦ φύλλου μας. Σ. τ. Δ.

Ἐκδρομὴ εἰς Ὀρχομενὸν καὶ αἱ ἐν αὐτῷ ἀποπειρατήριοι ἀνασκαφαί.

Τὴν 7 πρωϊνὴν ὥραν διήλθομεν μετὰ τοῦ συζύγου μου ἐφ' ἁμάξης τὴν ὁδὸν Πειραιῶς, καὶ διὰ τοῦ ἐλαιῶνος, ἀκολουθοῦντες τὴν ἱερὰν πιθανῶς ὁδόν, διηυθύνθημεν εἰς Δαφνί, τὸ στενὸν τοῦ ὄρους Αἰγάλεω, τὸ συνενοῦν τὴν ἀθηναϊκὴν καὶ ἐλευσίνιον πεδιάδα. Διὰ τῆς ὡραιοτάτης παραλίας ὁδοῦ διηυθύνθημεν εἰς Ἐλευσῖνα, πατρίδα τοῦ Αἰσχύλου, ὀνομαστὴν διὰ τὸν ναὸν τῆς Δήμητρος, ἐν ᾧ κατ' ἔτος ἐτελοῦντο τὰ ἐλευσίνια μυστήρια. Τοῦ ναοῦ τούτου μέρος ἀνεσκάφη ὑπὸ τοῦ κ. Le Normann δαπάνῃ τῆς γαλλικῆς Κυβερνήσεως, ἀπό τινος δὲ χρόνου ἡ ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία ἀγοράζει τὰς πέριξ οἰκίας, σκοποῦσα τὴν περαιτέρω ἀνασκαφήν. Οἱ μεταναστεύσαντες κάτοικοι ἔκτισαν τὰς οἰκίας των ἐπὶ τῆς παραλίας ἐπὶ οἰκοπέδων, ἅτινα ἡ Κυβέρνησις ἐδωρήσατο αὐτοῖς.

Ἐκεῖθεν διηυθύνθημεν εἰς Θήβας, ἔχοντες ἐνώπιόν μας τὸν Κιθαιρῶνα καὶ τὴν σειρὰν τοῦ Πάρνηθος. Φθάσαντες δὲ εἰς Θήβας ἐσπεύσαμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ ἐκεῖ μουσεῖον. Αἱ Θῆβαι εἶνε ἐκτισμέναι ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Καδμείας. Ὡς καὶ ἐν πολλαῖς ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος, τὰ μνημεῖα τοῦ μεγάλου ποτὲ πολιτισμοῦ κατεστράφησαν, ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως ἄλλῃ τοσοῦτον ὅσον ἐν Θήβαις. Οὐδὲν ἴχνος ἐρειπίων ἀρχαιοτέρας ἐποχῆς ὑπάρχει ἐν Θήβαις, ἐκτὸς ἑνὸς τουρκικοῦ πύργου, ὅστις εἶνε ἐκτισμένος διὰ τεμαχίων λίθων ἀρχαίου τινὸς ναοῦ, καὶ μιᾶς ἐκκλησίας, ἀμφοτέρων ἐπὶ τῆς Καδμείας ἐκτισμένων.

Τὴν ἑπομένην ἐξηκολουθήσαμεν τὴν ὁδὸν πρὸς Λεβαδείαν. Ἡ ἀρχαία πόλις Λεβαδεία ἔκειτο ἐπί τινος μεμονωμένου λόφου, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου ῥέει ὁ ποταμὸς Ἕρκυνα, ὅστις χύνεται ἐντὸς τῆς Κωπαΐδος λίμνης. Ὁ ποταμὸς οὗτος εἶνε μέγα εὐτύχημα διὰ τὴν Λεβαδείαν, ἥτις δι' αὐτοῦ ἀνακουφίζεται ἐκ τῆς κακῆς τοποθεσίας της. Ἡ πόλις Λιβαδεία, ἥτις πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἦτο ἡ μεγαλειτέρα πόλις τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, εἶνε ἐκτισμένη παραπλεύρως τῆς Ἑρκύνας.

Ὀλίγον ὑψηλότερα ἐπὶ τῆς πεδιάδος εἶνε ἡ τοποθεσία τοῦ Τροφωνίου μαντείου, οὗτινος τὸ ἐπισημότερον τῶν σωζομένων λειψάνων εἶνε βάσις τις, κοινῶς λεγομένη «τῆς Πυθίας τὸ λουτρόν». Λίαν δύσκολον εἶνε νὰ βεβαιωθῇ τις τὰς πηγὰς τῆς Λήθης καὶ Μνήμης. Ὁ Παυσανίας, ἐν βιβλ. Θ', 796, λέγει περὶ αὐτῶν· «Αἱ δὲ ἐγγύτατα εἰσὶν ἀλλήλων. Ἐνταῦθα δὴ χρὴ πιεῖν αὐτὸν Λήθης τε ὕδωρ καλούμενον, ἵνα λήθη γένηταί οἱ πάντων ἃ τέως ἐφρόντιζε, καὶ ἐπὶ τῷδε ἄλλο αὖθις ὕδωρ πίνει Μνημοσύνης, ἀπὸ τούτου τε μνημονεύει τὰ ὀφθέντα οἱ καταβάντι».

Ἐκ Λεβαδείας ἔφιπποι διηυθύνθημεν εἰς Ὀρχομενὸν (Σκριποῦ νῦν καλούμενον), ἐκτισμένοι ἐν μέρει ἐπὶ τῶν λειψάνων τῆς ἀρχαίας πόλεως. Κατὰ τὸν Στράβωνα (§ 416) ὁ Ὀρχομενὸς τῆς ἐποχῆς του ἔκειτο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀκοντίου ὄρους· ὁ αὐτὸς δὲ συγγραφεὺς ἀναφέρει, ὅτι ἡ ἀρχαιοτάτη πόλις τοῦ Ὀρχομενοῦ, ἡ πρὸ καὶ αὐτοῦ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ὑπάρχουσα, ἔκειτο ἐν τῇ κοιλάδι, ἕνεκα δὲ τῶν πλημμυρῶν τῆς Κωπαΐδος ἠναγκάσθησαν οἱ κάτοικοι νὰ μεταφέρωσι τὴν πόλιν των εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀκοντίου. Ἡ Μονὴ τῆς Παναγίας κατὰ τὰς δύο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εὑρισκομένας ἐπιγραφὰς ἐκτίσθη ἐν ἔτει 6382 ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἤτοι ἐν ἔτει 874 μ. Χ. ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, κεῖται δὲ ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ ἱεροῦ τῶν Χαρίτων. Ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας ὑπάρχει καὶ νῦν ἡ βάσις τρίποδος, ἣν εὗρον κατὰ τὴν παράδοσιν ὅτε ἔκτιζον τὴν ἐκκλησίαν. Δύο τῶν ἐκεῖ εὑρεθεισῶν ἐπιγραφῶν ὁ λόρδος Ἐλγῖνος μετέφερεν εἰς τὸ βρεταννικὸν μουσεῖον.

Ἅπασαι αἱ εὑρεθεῖσαι ἐνταῦθα ἐπιγραφαὶ εἶνε εἰς αἰολοβοιωτικὴν γλῶσσαν, ἐκτὸς μιᾶς, ἥτις μεταχειρίζεται τὸ δίγαμμα, καὶ ἑπομένως εἶνε σπουδαιοτάτη διὰ τὴν φιλολογίαν. Μία τῶν ἐπιγραφῶν εἶνε μεταγενεστέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοῦτο δ' ἀποδεικνύεται, διότι ἀναφέρει προξενικὸν βαθμὸν ἑνὸς Αἰολέως τῆς Ἀλεξανδρείας, ἢ ἰθαγενοῦς τῆς Ἀλεξανδρείας τῆς Τρῳάδος. Τὸ ἀρχικὸν τῆς πόλεως ἐκείνης ὄνομα Ἀντιγόνεια δὲν ἠλλάχθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου (Στράβων, 593). Ἐκ τούτου εἰκάζεται ὅτι εἶνε τοῦ τρίτου ἢ τετάρτου π. Χ. αἰῶνος, διότι ἀμέσως μετὰ ταῦτα αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις ἐξέπεσαν ὑποβληθεῖσαι εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ῥωμαϊκῆς κυριαρχίας.

Πρῶτον ἡμῶν ἔργον, ἅμα ἀφικομένων εἰς Ὀρχομενόν, ἦτο λίαν πρωῒ νὰ ἐξετάσωμεν διά τινων ἐργατῶν τὴν ὑπόγαιον τοποθεσίαν τῆς πόλεως. Ὅθεν ἠρχίσαμεν σκάπτοντες φρέατα εἰς διάφορα μέρη τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐν οἷς ὀλίγιστα μόνον τεμάχια ἀγγείων διαφόρων ἐποχῶν εὕρομεν.

Κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ μοναστηρίου πρό τινος καιροῦ ἐργάται, καλλιεργοῦντες τὰς ἐκεῖ γαίας, εὗρον λίθους καὶ ἀνθρώπινα ὀστᾶ εἰς ἡμίσεος μέτρου βάθος κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ νῦν ἡγουμένου. Ἐπὶ τῆς θέσεως δὲ ταύτης ἠνοίξαμεν καὶ ἡμεῖς πλατύτατον φρέαρ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὕρομεν μεγάλας πλάκας, τεθειμένας ἐπὶ δύο ἄλλων μικροτέρων καὶ σχηματιζουσῶν τάφον, ἐν ᾧ εὑρέθησαν πολλὰ ὀστᾶ καί τινα τεμάχια ἀγγείων μεταγενεστέρας ἐποχῆς. Ἀφαιρέσαντες τὰς πλάκας ταύτας ἐξηκολουθήσαμεν βαθύτερον τὴν ἀνασκαφήν, εἰς βάθος δὲ 2 ½ μέτρων ἐφάνη μέγας πίθος, φέρων δύο ζώνας καὶ ἡμικυκλιώδη στολίσματα· ὁ πίθος οὗτος ἕνεκα σχίσματος εἶνε συνδεδεμένος μὲ μόλυβδον, ἔργον δὲ καλῆς ῥωμαϊκῆς τέχνης, διὸ μετεκομίσθη εἰς τὸ μοναστήριον. Τὴν ἑπομένην σκάπτοντες βαθύτερον εὕρομεν ἄλλους τάφους τῆς ἰδίας κατασκευῆς πρὸς τοὺς προειρημένους, ἐντὸς δὲ αὐτῶν ἀνθρώπινα καὶ πάλιν ὀστᾶ. Ἐν βάθει δὲ 3 ½ μέτρων ἐντὸς ἐλαφροτάτης γῆς εὕρομεν τεμάχια ἀγγείων μελανῶν, μεγάλην ὁμοιότητα ἐχόντων πρὸς τὰ ἐν τοῖς τάφοις τῶν Μυκηνῶν εὑρεθέντα.

Ταῦτα τὰ μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθέντα.

Νῦν δὲ ἀσχολούμεθα ἀνασκάπτοντες τὸ ἐκ μαρμάρων θησαυροφυλάκιον τοῦ Μινύου, ὅπερ, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Παυσανίου, ἐπισκεφθέντος αὐτὸ ἐν ἔτει 170 περίπου μ. Χ., «λίθου μὲν εἴργασται, σχῆμα δὲ περιφερές ἐστιν αὐτῷ, κορυφὴ δὲ οὐκ ἐς ἄγαν ὀξὺ ἀνηγμένη· τὸν δὲ ἀνώτατον τῶν λίθων φασὶν ἁρμονίαν παντὶ εἶνε τῷ οἰκοδομήματι».

Τὸ μάλιστα περίεργον τοῦ θησαυροφυλακίου τούτου εἶνε ἀναμφιβόλως οἱ ὀρειχάλκινοι ἧλοι, οὓς βλέπομεν καὶ νῦν

ἐν ταῖς πέτραις, ὧν ἑκάστη φέρει ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐξ ὧν αἱ μεγάλαι πλάκες κατέχουσι περισσοτέρους, ὡς λ. χ. ἡ μεγίστη πλάξ, ἡ τὴν εἴσοδον καλύπτουσα, ἥτις ἔχει ἐξ ὀπάς, ἐν αἷς βλέπομεν τὰ λείψανα τῶν ἥλων· οἱ δὲ ἧλοι οὗτοι δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν ἄλλον σκοπὸν παρὰ νὰ στερεώσωσι τὰς χαλκίνας πλάκας, αἵτινες ἐκάλυπτον τὸ ἐσωτερικὸν τῶν τείχων, τοῦτο δὲ ἐξηγεῖ ἡμῖν τὰ ὑπ' Ὁμήρου ἀναφερόμενα χάλκινα μέγαρα, ὡς π. χ. τὸ χαλκοβατὲς δῶ τοῦ Διὸς ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου, καὶ τὰ χάλκινα μέγαρα τοῦ βασιλέως Ἀλκινόου ἐν Σχερίῃ καὶ τὸ χάλκινον ἐν Λακεδαίμονι μέγαρον τοῦ Μενελάου.

Ἐν Ὀρχομενῷ, 14 Νοεμβρίου 1880. ΣΟΦΙΑ ΣΛΙΕΜΑΝΝ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐπιστήμη, Καλλιτεχνία.

Ὁ σύλλογος τῶν καθηγητῶν καὶ ἑταίρων τοῦ πανεπιστημίου τῆς Κανταβριγίας ἀπεφάσισε κατ' αὐτάς, διὰ ψήφων 185 ἐναντίον 145, νὰ θεωρῆται καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ὡς ὑποχρεωτικὴ ἐν ταῖς δημοσίαις ἐξετάσεσι, κατὰ προτίμησιν ἄλλων νεωτέρων γλωσσῶν καὶ μάλιστα τῆς γαλλικῆς.

— Εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν καὶ γραμμάτων ἀπεστάλη διὰ τοῦ ἐν Ὀδησσῷ προξένου τῆς Γαλλίας ὑπόμνημά τι, ῥωσσιστὶ γεγραμμένον, τοῦ Ῥώσσου φιλολόγου κ. Georgewitch, περιέχον τὸ κείμενον μεγάλης ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς, πλησίον τῆς Σεβαστοπόλεως ἄρτι ἀνακαλυφθείσης, εἰς τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως τῆς Χερρονήσου. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη εἶνε ψήφισμα εἰς τιμὴν τοῦ Διοφάντου, ἑνὸς τῶν στρατηγῶν τῶν συνδραμόντων Μιθριδάτην τὸν Εὐπάτορα νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἑαυτοῦ ἀρχὴν ἐπὶ τῶν Σκυθῶν τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου καὶ τῆς γείτονος χώρας, δημοσιευθήσεται δὲ προσεχῶς ἐν τῷ Journal des Savans».

— Ἐσχάτως ἐν τῇ πρωσσικῇ πόλει Dantzig συνῆλθε συνέδριον φυσιολόγων καὶ ἰατρῶν γερμανῶν, ὅπως μελετήσῃ διάφορα ζητήματα, ἀναγόμενα εἰς τὰς ἐπιστήμας ταύτας. Μεταξὺ ἄλλων, ὁ ἐκ Βρεσλαυΐας δόκτωρ Grützner ἐξετέλεσε περιεργότατον πείραμα ἐπὶ τοῦ ὑπνωτισμοῦ (hypnotisme) ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Γυμνασίου τῆς πόλεως καὶ ἐνώπιον τῶν συναδέλφων αὐτοῦ. Ἐκλέξας δεκατέσσαρας ἐκ τῶν μαθητῶν ἔδωκεν εἰς ἕκαστον αὐτῶν δακτύλιον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο προσηρμοσμένον τεμάχιον κρυστάλλου· ἐπὶ τοῦ κρυστάλλου δὲ τούτου ἐκλήθησαν οἱ μαθηταὶ νὰ προσηλώσωσιν ἀτενεῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ πέντε λεπτὰ εἰς ὡρισμένην ἀπὸ τῆς ῥινὸς ἀπόστασιν. Ἐκ τῶν δεκατεσσάρων, εἷς μὲν ἀπώλεσεν οὐ μόνον τὴν αἴσθησιν ἀλλὰ καὶ τὴν συνείδησιν ὅλως ἑαυτοῦ. Δύο ἄλλοι ἔπεσαν εἰς εἶδος ἐκστάσεως, τρίτος δέ τις ἤρξατο χειρονομῶν ὡς μανιώδης· ἀλλὰ καὶ οὗτος ἔμεινεν ἐν τέλει ἀναίσθητος ὡσεὶ προσεβλήθη ὑπὸ τετάνου. Οἱ παριστάμενοι εἰς τὰ παράδοξα ταῦτα φαινόμενα ἰατροὶ δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐκφράσωσι γνώμην περὶ τῆς αἰτίας αὐτῶν· ὡμολόγησαν ὅμως ὅτι ἐν αὐτοῖς διέβλεπον νέον στάδιον ἀνοιγόμενον εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν.

— Εἰς τὴν ἐν Βερολίνῳ Πολυτεχνικὴν Ἑταιρίαν (Polytechnische Gesellschaft) ὑπεβλήθη ἐσχάτως ὑπό τινος Ῥώσσου, τοῦ κ. Kordig, νέον εἶδος φωτιστικῆς ὕλης, ἧς ἡ δύναμις δύναται να φθάσῃ τὴν τοῦ φωταερίου. Ἡ ὕλη αὕτη παράγεται ἐκ συνθέσεως νάφθα μετά τινος ἄλλης ὕλης, ἣν ὁ ἐφευρέτης τηρεῖ μυστικήν, ἥτις δὲ ἐνέχει ἔλαιον κανέλλας. Τὸ κύριον πλεονέκτημα τῆς ὕλης ταύτης συνίσταται εἰς τὸ ὅτι εἶνε ὅλως ἀκίνδυνος. Ἐπὶ τούτου δὲ ὁ κ. Kordig ἐξετέλεσεν ἐνώπιον τῆς Ἑταιρίας περιεργότατα πειράματα. Ῥαντίσας καλῶς τὸ ἔνδυμα ὃ ἐφόρει διὰ τῆς ὕλης, ἥναψεν εἶτα αὐτό, ὥστε ὡμοίαζε πρὸς ζῶσαν στήλην πυρός, χωρὶς ἐν τούτοις οὔτ' αὐτὸς οὔτε τὸ ἔνδυμά του τὴν ἐλαχίστην νὰ ὑποστῇ βλάβην. Ὁμοίως ἀβλαβῆ ἔμειναν καὶ τὰ μέλη τῆς Ἑταιρίας, ἅτινα ἐποίησαν ἐφ' ἑαυτῶν τὸ πείραμα. Κατόπιν ὁ κ. Kordig βρέξας τὸν πῖλον του καὶ φορέσας αὐτὸν ἀνημμένον περιεπάτει διὰ τῆς αἰθούσης, μεθ' ὃ ἐστάθη ἐπί τινα ὥραν εἰς τι μέρος τοῦ δαπέδου ἐντὸς κύκλου φλογῶν παραγομένων ἐκ τῆς ὕλης αὐτοῦ καὶ ὑψουμένων εἰς πολλῶν ποδῶν ὕψος. Καὶ ἐν κεκλεισμένῳ δὲ ἀγγείῳ μετ' ἀέρος μεμιγμένη εἶνε ἡ ὕλη ὅλως ἀκίνδυνος, ὡς ἀπέδειξεν ὁ κ. Kordig ἀνάψας αὐτὴν ἐντὸς ἀγγείου κατὰ τὸ ἥμισυ πεπληρωμένου, εἴτε ἀνοικτοῦ εἴτε κεκλεισμένου, χωρὶς οὐδεμία νὰ συμβῇ ἔκρηξις. Καίεται δὲ ἡ ὕλη ἐν λυχνίαις ἁπλούσταται κατεσκευασμέναις, ὧν τὸ δοχεῖον πληροῦται ἐξ αὐτῆς, καὶ ἐκπέμπει τὸ φῶς αὐτῆς δι' ἁπλοῦ ἀγωγοῦ, ὅστις φέρει εἰς τὸ ἄκρον ἢ μικρὰν θρυαλλίδα ἢ μετάλλινον κάλυμμα ἔχον τριχοειδεῖς ὀπάς. Τὴν λυχνίαν δύναταί τις νὰ κρατῇ ὡς θέλῃ χωρὶς φόβου ἐκρήξεως, καὶ ἂν ἔτι δὲν εἶνε πλῆρες τὸ δοχεῖον αὐτῆς. Ἀνημμένη δὲ ἀνθίσταται εἰς τὸν ἄνεμον χωρὶς οὐδεμίας σβέσεως. Εἶνε δὲ τὸ φῶς τῆς ὕλης ταύτης παραγόμενον φῶς ἐντελῶς λευκὸν καὶ καθαρόν, καὶ δύναται νὰ ποικίλληται ἡ δύναμις αὐτοῦ διὰ τῆς κατασκευῆς τῶν λυχνιῶν πρὸς τούτοις εἶνε ἀρκούντως εὔωνον, μία δὲ τῆς τοιαύτης φωτιστικῆς ὕλης λίτρα διαρκεῖ ἐπὶ ἐνενήκοντα ὥρας παράγουσα φῶς ὡς τὸ τῶν στεατίνων κηρίων.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Τὰ παρισινὰ φύλλα ἐξακολουθοῦσι νὰ δημοσιεύωσι πολλὰς περιέργους λεπτομερείας τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ πρὸ μικροῦ ἀποθανόντος Ὄφφεμπαχ. Πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀναφέρουσιν ὅτι ὁ περιώνυμος μελοποιὸς ἠγάπα νὰ ἐργάζηται ἐν τῷ θορύβῳ. «Ἑκάστην παρασκευήν, γράφει ἡ «Art de la mode», συνήρχοντο ἐν τῷ οἴκῳ του πλῆθος συγγενῶν καὶ φίλων, καλλιτέχναι, ἠθοποιοὶ καὶ συγγραφεῖς, οἵτινες μετὰ εὔθυμον γεῦμα ἤρχιζον θορυβώδη ὁμιλίαν, ἢ ἔπαιζον, ἐχόρευον κτλ. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ ὅλου τούτου τοῦ θορύβου τῆς φλυαρίας, τῶν φωνῶν καὶ καγχασμῶν, ὁ Ὄφφεμπαχ μὲ τὴν σκελετώδη ὡς νότα ν μουσικῆς μορφήν του καθήμενος πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου καὶ ἔχων πρὸς τὰ δεξιὰ τὴν πλάκα του, εἰργάζετο ὡσεὶ μηδὲν συνέβαινεν, ἥσυχος καὶ εὐχαριστημένος, ὡς ὁ Βενεδικτῖνος ἐν τῷ σιωπηλῷ κελλίῳ του, τῇ μὲν δεξιᾷ παίζων, τῇ δὲ ἀριστερᾷ γράφων τὰ νέα μέλη, ἅτινα εὕρισκε, καὶ μόνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν στρεφόμενος ἵνα εἴπῃ εἰς τὴν ὁμήγυριν, ὅταν ἐσιώπα πέριξ του: «Μὰ ὁμιλεῖτε λοιπόν! ἔτσι μὲ ἐμποδίζετε νὰ ἐργάζωμαι!»

* *
*

Ἡ πρώην αὐτοκράτειρα τῶν Γάλλων Εὐγενεία ἐπώλησεν ἀντὶ 3 ἑκατομμυρίων φράγκων τὴν ἐν Βιαρρίτζ περίφημον αὐτῆς ἔπαυλιν εἰς Ἑταιρίαν προτιθεμένην ν' ἀνεγείρῃ ἐκεῖ μέγα ξενοδοχεῖον καὶ πολλὰ ἐξοχικὰ οἰκήματα.

* *
*

Ἀνεφέραμεν ἄλλοτε ἐν τῇ «Ἑστίᾳ» τὸν ἀξιοσημείωτον σφαιριστικὸν ἀγῶνα, τὸν συναφθέντα μεταξὺ τοῦ Γάλλου Vignaux καὶ τοῦ Ἀμερικανοῦ Slosson. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ἧττα, ἣν τότε ὑπέστη ὁ Ἀμερικανός, δὲν ἐσωφρόνισεν αὐτόν, διότι εἰς νέαν πάλιν μονομαχίαν . . . . σφαιριστικὴν προὐκάλεσε τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ, ἥτις καὶ μετ' ὀλίγον λαμβάνει χώραν ἐν Παρισίοις. Πρόκειται καὶ τώρα περὶ μεγάλης παρτίδας 4,000 βολῶν, ἣν ἑκάτερος τῶν σφαιριστῶν ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν. Καὶ δὲν εἶνε ἀμφιβολία ὅτι οἱ μαχηταὶ θὰ καταβάλωσι πᾶσαν προσοχὴν καὶ τέχνην, διότι πρόκειται περὶ ἄθλου οὐχ εὐκαταφρονήτου 25,000 φράγκων, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τὰ ὑπὲρ ἑκατέρου στοιχήματα, ἅτινα εἶνε οὐχ ἧττον σημαντικά.

?

ΒΙΒΛΙΑ

2259. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 23 Νοεμβρίου 1880. Ἀριθ. 256 (204). Λεπτὰ 20. Ἀθήνῃσι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Πανομοιότυπον τῆς γραφῆς τοῦ Ν. Πικκόλου. —Κωνσταντινούπολις. (Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρ. ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ***). —Λίτζι καὶ Σοπέν. —Τὰ τεχνητὰ μειδιάματα.—Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις.—Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2260. Ἡ τύχη τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀτμοπλοΐας ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου, 1880. 8ον, σελ. 31.

2261. **Pierre Lestolle: Greece and the Times.** Rome, 1880, 8º, p. 20. [Ἐν τῇ ἐν Ῥώμῃ ἀγγλιστὶ ἐκδιδομένῃ ὑπὸ τοῦ κ. Περικλέους Τσίκου μηνιαίᾳ ἐπιθεωρήσει «Minerva» κατεχωρίσθη ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Λεστόλ εὔστοχος ἀπάντησις εἰς τὸ ὑπὸ τῶν «Καιρῶν» δημοσιευθὲν ἐσχάτως πικρὸν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἄρθρον. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ὡς καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Λεστόλ περιέχονται ἐν τῷ ἀγγελλομένῳ φυλλαδίῳ].

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

20 Νοεμβρίου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 20 Νοεμβρίου 1880

Δάνεια της κυβερνήσεως	Ομολογ. εκδοθείσαι	Ομολ. εν κυκλοφορία	Εποχαί πληρωμής τοκομεριδίων	Εποχαί κληρώσεως	Ετήσ. τοκ.	Τιμή ομολογ. πραγμ.	Τιμή ομολογ. ισόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 εκατ. φράγ.* 8 0/0	59,799	80,654	15 Απρ. 15 Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ.
25 » » 9 0/0	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	»
26 » »	52,000	50,510	15 Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	38.60	453.60	560	φρ.
4 » »	16,000	14,255	15 Απρ. 15 Οκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ.
6 » δραχ. (μετ' άμ.)	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	16 Οκτωβρίου	6.—	100.—	100	»
10 » φράγ.	29,772	29,268	15 Ιουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ.
60 » »	120,000	—	20 Ιαν. 20 Απριλ. / 20 Ιουλ. 20 Οκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. / 20 Ιουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 387 1/2

(κληρ. λαχεία και εξωτερικόν — πληρ. εν Ελλάδι μόνον)

Πιστωτικά καταστήματα Εταιρίαι	Μετοχικόν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματοποιηθέν	Αποθεματικόν κεφάλαιον	Εποχαί πληρωμής μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμή πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	18,000,000	Ολόκληρον	12,630,000	15 Ιαν. 15 Ιουλ.	124.—	1,000	3,530
Γενική Πιστωτική Τράπεζα της Ελλάδος	14,000,000	2,800,000	417,000	15 » 15 »	5.95	175	174
Τράπεζα Βιομηχανικής Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ολόκληρον	φρ. 88,810	20 » 20 »	φ. 5.—	100	φ.
Ασφαλιστική Εταιρία ὁ «Αρχάγγελος»	» 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	» 9.80	φρ. 100	
» » ὁ «Φοίνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ιανουαρίου	16.—	100	
» » ἡ «Άγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 »	8.10	100	
Ναυτική Τράπεζα ἡ «Αλκυών»	» 2,000,000	» 527,200	» 42,294	20 Απριλίου	» 16.66	» 200	»
Εταιρία των Μεταλλουργείων του Λαυρίου	» 20,000,000	» 14,000,000	—	14 Ιουλίου	» 4.50	» 140	» 104

Συναλλάγματα

Λονδίνου Εθν. Τραπέζης 3μην. — Εμπ. 3μην. 29.80 - 30.15.

Γαλλ. Εθ. Τραπ. όψεως δρ. — Εμπ. 3μ. δρ. 118 - 119.

Νομίσματα

Εικοσάφραγκον δραχ. 23.80.
Λίρα Στερλίνα »
Λίρα Οθωμανική »
Αυστριακόν Φλωρίον »
Αργυρόν πεντάφραγκον »
» φράγκον »

Παρατηρήσεις

* από αριθ. 1—59,799 των 8 τοις εκατ.
» 59,800—100,000 » 9 »

Δάνειον Εθν. Τραπέζης φρ. 60 εκατομμυρίων.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρών — Λονδ. 3μ. (19 Νοεμβρίου) Εμ. 30
Κερκ. — Λονδ. 3μην. (18 ») » 29.80-30.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (26 Νοεμβρίου.)

Σιδηρόδρομος Ευρωπ. Τουρκίας φρ. 31 1/4
Ελληνικόν δάνειον των 8 0/0. » 232
» » » 9 0/0. » 240
Εταιρία Μεταλλ. Λαυρίου » 97
Λονδίνου 3 μηνών γρ. 109 3/8-109 3/4
Παρισίων 3 » φρ. 23 15-23.25.
Λίρα Αγγλική γρ. 109 36/40
Εικοσάφραγκον » 87 27/40

ΒΙΕΝΝΗΣ (18 Νοεμβρίου)

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.50
Παρισ. τὰ 100 φρ. » 46.32
Εικοσάφραγκον » 9.36
Αργυρά φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 19 Νοεμβρίου

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.30
Παρισ. τὰ 100 φρ. » 46.13
Εικοσάφραγκον » 9.36
Αργυρά φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (19 Νοεμβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. εν όψ. (μ. 2 1/2) φρ. 25.26 1/2 - 25.3 1/2
Χρυσός 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 5. υπερτιμ. 0/00
Άργυρ. » τὸ χ. 218.89 υποτ. 127.75-132.50 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Άμστερδαμ 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 4 0/0.
Ελλάδος (Εθνικής Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 2 1/2.
Μαδρίτης 4 0/0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 6 0/0.
Ρώμης 4 0/0.

Αλληλογραφία της Εστίας.

Κυρίαν Ε. Μ. Σύρον. Ζητήσατε ἐκ τῆς διευθύνσεως τῆς ἑλληνικῆς ἀτμοπλοΐας φάκελλον ἐπ' ὀνόματί σας. — κ. Ν** Κωνσταντινούπολιν. Τὰ γραφόμενα ἡμῶν μᾶς ἠνάγκασαν ν' ἀναμνησθῶμεν καὶ πάλιν τὴν νοστιμωτάτην ἐκείνην πρότασιν, ἣν μᾶς ἀπηύθυνε πλούσιος ὁμογενής, «τοῦ ν' ἀναλάβῃ ἡ «Ἑστία» τὴν δημοσίευσιν μεταφράσεως τῆς ἱστορίας τοῦ Γρότε (δι' ἣν ἀπαιτεῖται δαπάνη φρ. 100,000) καὶ ὑπόσχεται καὶ αὐτὸς νὰ γείνῃ συνδρομητής!— Κυρίαν Ε. Ν. Πάτρας. Τὸ μυθιστόρημα Sans-famille, οὗ τινος μετάφρασιν ἐδημοσίευσεν ἡ «Ἑστία», κατεχωρίσθη τὸ πρῶτον ὡς ἐπιφυλλὶς τοῦ γαλλικοῦ «Αἰῶνος», κατόπιν δὲ ἐξεδόθη παρὰ τοῦ γνωστοῦ ἐκδότου Dentu εἰς δύο τομίδια καὶ ἔσχε πολλὰς ἐκδόσεις. Κατ' αὐτὰς ἐξεδόθη ὑπὸ τῶν κκ. Hetzel et Cie (Paris, r. Jacob, 18) καὶ εἰκονογραφημένη ἔκδοσις αὐτοῦ εἰς ἕνα τόμον, μεγάλου σχήματος, τιμώμενον φρ. 9, καὶ πολυτελῶς δεδεμένον φρ. 15. Ἐν τῇ ὡραίᾳ ταύτῃ ἐκδόσει συχνάκις θ' ἀπαντήσητε τὴν εἰκόνα τοῦ φιλτάτου σας Ρεμιδίου καὶ τοῦ πτωχοῦ Καρδοβλῆ. — κκ. Ν. Μ. Κ. Ἄνδρον, Ι. Κ. Τ. Ὕδραν, Α. Μ. Κ. Σύρον. Ἐλήφθησαν. — *** Οὐχὶ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ «Σήμερα, λέγει, θὰ κάμω βίζιταις καὶ θὰ ἀφήσω μπουλέτα». — κ. Μ. Π. Κ. Σμύρνην. Ἐλήφθη σημείωσις. — κ. Δ. Π. Γαλάζιον. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — Συνδρομητῇ. Πειραιᾶ. Εὐφυᾶ εἰκόνα του ἔγραψεν ὁ μακαρίτης ὁ Ῥίζος. Ἰδοὺ αὕτη:

Μὲ μάτια θειαφοκάπνιστα, μὲ φρύδια σὰν ἀγκάθια,
μ' αὐτιὰ ὡσὰν καλάθια,
Μὲ βαθυτάτους καὶ χωστούς, ἀλλὰ κενοὺς κροτάφους,
ὡσὰν Αἰγίνης τάφους,
Μὲ μάγουλα τηγανητά, μὲ χείλη βουφηγμένα
πρασινομαυρισμένα,
Μ' Οὐραγγουτάγκου μέτωπον, μ' ἀγκυλωτὸ πηγοῦνι,
μακρὺ ὡς τὸ Ζητοῦνι,
Μὲ μύτη μαντζανοειδῆ, μυιγῶν ἀπείρων χρείαν,
ἤχων κρυφῶν ἀξίαν,
Μ' ἐπιδερμίδα ἔχουσαν λακέρδας χρῶμα σάπιας
καὶ μὲ κεφάλι πάπιας,
Ὁ μέγας Ἐξαρχόπουλος, Αἰγαίου στενοβράκης
ἐμπνέεται συχνάκις
Ἀπὸ ταῖς τετρακόδαραις τῆς Ἀρκαδίας Μούσαις,
τὸν Μάϊον φαλλούσας·
Ἰδού τον· τώρα βεύγεται δυσαρμονίας στίχων
ὠτοσχιζόντων ἤχων·
Ἀκοῦστέ τον, ἀκοῦστέ τον, ταῖς μύταις πλὴν στουμπῶστε
καὶ πέντε μούντζαις δόστε.

κ. Ν. Σ. Πάτρας. Σώματα τῆς «Ἑστίας», μετὰ τὴν διακοπὴν αὐτῆς, θὰ πωλῶνται ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τοῦ κ. Βίλμπεργ. — Πελοπίδᾳ. Μετὰ λύπης δὲν δυνάμεθα νὰ τοὺς δημοσιεύσωμεν.

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες 9 τόμοι αὐτῆς, δετοὶ μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας. — Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[20 Νοεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Χθὲς ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς, ἔφιππος καὶ ἐν στολῇ στρατηγοῦ τοῦ πεζικοῦ, ἐπεσκέψατο, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ του κ. Γρίβα, τὸ παρὰ τὴν Μονὴν τῶν Ἀσωμάτων ἐκγυμναζόμενον εἰκοστὸν τάγμα τοῦ πεζικοῦ, παραμείνας ἐπὶ τρεῖς ὁλοκλήρους ὥρας καὶ παρακολουθήσας μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος τὰς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τελουμένας ἀσκήσεις. — Ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως ὑπεγράφη καὶ ἀνεκοινώθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν βασιλικὸν διάταγμα περὶ ἐπιστρατεύσεως τῶν ναυτικῶν δυνάμεων. Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν ναυτικῶν ἐν ὥρᾳ ἐπιστρατείας ἢ πολέμου ν' αὐξήσῃ τὴν δύναμιν τοῦ ναυτικοῦ μέχρι 3,000· πρὸς συμπλήρωσιν τῆς δυνάμεως ταύτης καλοῦνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ πλὴν τῶν καθυστερούντων κληρωτῶν τῶν προηγουμένων ἀπογραφῶν καὶ τῶν κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος λαχόντων ὑποχρεωτικὸν κλῆρον θαλάσσης ἐργατῶν, οἱ τὴν διαθεσιμότητα καὶ τὴν ἐφεδρείαν τοῦ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ συγκροτοῦντες. Ἡ πρόσκλησις δ' αὕτη γίνεται ἢ διὰ μιᾶς ἢ διαδοχικῶς ἀπὸ τῆς νεωτέρας ἡλικίας. — Ἐν τῇ Βουλῇ ἐξακολουθοῦσιν αἱ συζητήσεις ἐπὶ τῶν διαφόρων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὑποβαλλομένων νομοσχεδίων. — Αἱ ἀσκήσεις τοῦ στρατοῦ ἐξακολουθοῦσι καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, μετὰ τῆς αὐτῆς ὡς ἤρχισαν δραστηριότητος καὶ ἐπιμελείας, πανταχόθεν δὲ ἀναγγέλλονται σημαντικαὶ καὶ ὑπὲρ πᾶσαν προσδοκίαν αἱ πρόοδοι τῶν ἐκγυμναζομένων. — Ἡ πρὸς τὸν βασιλέα ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κύπρου, δι' ἧς συνωδεύετο ἡ πρὸς τὴν Ἑλλάδα προσφορὰ τῶν ἡμιόνων, ἃς ἐδώρησεν ὁ ἑλληνικὸς τῆς νήσου ἐκείνης λαὸς, ἔχει ὡς ἕπεται· «Τῷ Μεγαλειοτάτῳ βασιλεῖ τῶν Ἑλλήνων Γεωργίῳ τῷ Α'. Ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου, τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1880. Μεγαλειότατε. Καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος προτίθεται νὰ διεκδικήσῃ τὰ ἀπαράγραπτα τοῦ Ἑλληνισμοῦ δικαιώματα, ἡ ἑλληνικὴ Κύπρος, συναισθανομένη τήν τε ἀλληλεγγύην καὶ τὸ καθῆκον αὐτῆς πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα, σπεύδει νὰ συντελέσῃ κατ' ἐλάχιστον εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἔργου. Πρὸς τοῦτο ὁ ἑλληνικὸς τῆς νήσου λαὸς ἐνετείλατό μοι ν' ἀποστείλω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα διὰ τοῦ ταγματάρχου κ. Χατζῆ Ἰωάννου, τέκνου καὶ τούτου τῆς Κύπρου, ἑκατὸν ἑπτὰ ἡμιόνους. Δέξασθε ἐπιεικῶς, ἐν ὀνόματι τοῦ ἔθνους ἡμῶν, τὸ εὐτελὲς τοῦτο δῶρον τῆς πενομένης νῦν Κύπρου μετὰ τῶν διαπύρων εὐχῶν μου ὑπὲρ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πανελληνίων πόθων. Τῆς Ὑμ. Μεγ. ταπεινότατος πρὸς Θεὸν παρακλήτωρ † ὁ Κύπρου Σωφρόνιος». — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν διέταξε τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τάγματα τῶν εὐζώνων καὶ τοῦ πεζικοῦ νὰ πληροφορήσωσιν ἐπειγόντως αὐτὸ πόσους ἵππους καὶ ἡμιόνους χρειάζονται διὰ τὰς διαφόρους αὐτῶν ὑπηρεσίας. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διέταξεν ἅπαντας τοὺς ἐν Πειραιεῖ εὑρισκομένους ἀξιωματικοὺς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰ πειράματα τοῦ χειρισμοῦ τῆς σχολῆς τῶν ναυκλάστρων, τὰ ἐν Κανθάρῳ γινόμενα. — Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα ὁ Τάτζης Μαγγίνας, εἷς τῶν τὰ μάλα ὑπηρετησάντων τὸν μέγαν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα. Μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν ὑπηρέτησε τὴν πατρίδα ὡς πολίτης, προαχθεὶς εἰς τὰ ὕπατα ἀξιώματα καὶ χρηματίσας ὑπουργὸς, μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας καὶ γερουσιαστής. Ἦτο δὲ ὁ ἀποθανὼν τὸ μόνον ἐπιζῶν μέλος τῆς ἐπὶ Καποδιστρίου Γερουσίας, τῆς συστηθείσης τῷ 1829. — Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς ἀπεστάλησαν παρὰ τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως τὰ στενογραφικὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀρχόντων (Herrenhaus), τῆς τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ τοῦ Νομοθετικοῦ σώματος τῆς Αὐτοκρατορίας μετὰ τῶν προϋπολογισμῶν καὶ ἄλλων δημοσιευμάτων, ἐν ὅλῳ τόμοι 25 εἰς 4ον, ὧν οἱ πλεῖστοι δεδεμένοι. Ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς κέκτηται ἤδη πλήρη τὴν σειρὰν τῶν κοινοβουλευτικῶν δημοσιευμάτων τῆς γερμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τῶν νόμων αὐτῆς. — Τὸ ἀτμόπλοιον τῆς ἑταιρίας Φραισινὲ «Ἀφρική», προσαράξαν εἴς τινα παρὰ τὴν Σκίαθον ὕφαλον, ἐβυθίσθη. Τὸ πλήρωμα καὶ οἱ ἐπιβάται πάντες ἐσώθησαν, διότι ἱκανὸς ἐμεσολάβησε χρόνος ἀπὸ τῆς προσαράξεως μέχρι τῆς βυθίσεως. — Ὑπὸ τοῦ δήμου Πειραιῶς συνωμολογήθη δάνειον ἐξ ἑνὸς ἑκατομμυρίου δρ. διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος τῆς Ζέας.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1300.

Ὀκτὼ συμπόται κάθηνται πέριξ τραπέζης· ὁ εἷς δ' αὐτῶν προτείνει πρόποσιν, καὶ τὰ ποτήρια συγκρούονται. Πόσοι ἦχοι παράγονται ἐκ τῆς συγκρούσεως τῶν ποτηρίων;

1301.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται ἓν βιβλίον].

```
        2
      2 3
    4 4 4
  5 5 6 6
7 7 8 8 8
```

Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀριθμῶν σχημάτισον, διατηρῶν τὴν αὐτὴν διάταξιν αὐτῶν ἐν ὀρθογωνίῳ τριγώνῳ, πέντε ἄλλους ἀριθμοὺς, οἵτινες νὰ ἔχωσι τὸν αὐτὸν λόγον ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον διαδοχικῶς· ἤτοι ὁ 2ος νὰ εἶνε ὀκταπλάσιος τοῦ πρώτου, ὁ 3ος ὀκταπλάσιος τοῦ δευτέρου, ὁ 4ος ὀκταπλάσιος τοῦ τρίτου καὶ ὁ 5ος ὀκταπλάσιος τοῦ τετάρτου.

1302.

Ἂν τονίσητε τὴν πρώτην ἐκ τῶν συλλαβῶν μου, κεῖμαι εἰς ἀπάτητον πεδίον·
Ἂν τὴν τελευταίαν ὅμως, εἰς τὸ στόμα τότε εἶμαι ἑρπετῶν τινων θηρίων.

1303.

```
      Α
    Τ
  Τ
Α
```

Συμπλήρωσον τὰ ἐλλείποντα ἄνωθι γράμματα ὥστε νὰ σχηματισθῇ κυβόλεξον.

1304.

Sur trois pieds, au printemps, j'apparais chaque année,
Tout escorté de fleurs, escorte parfumée ;
En déplaçant ces pieds, hélas ! où me trouver ?
Bienheureux est celui qui peut me conserver !

1305.

Rébus.

```
        S      O      N
T                          B
U          PER             I
       AA        AA
O   AA      AA       AA    E
       AA        AA
T            AA            N
```

ΛΥΣΕΙΣ

1299.

	Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	
Φ									Ψ
α	64	2	62	4	5	59	7	57	ι
β	9	55	11	53	52	14	50	16	κ
γ	48	18	46	20	21	43	23	41	λ
δ	25	39	27	37	36	30	34	32	μ
ε	33	31	35	29	28	38	26	40	ν
ζ	24	42	22	44	45	19	47	17	ξ
η	49	15	51	13	12	54	10	56	ο
θ	8	58	6	60	61	3	63	1	π
Ω	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Χ

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 203. — 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

'Επειδὴ εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς 'Εστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς 'Ιανουαρίου.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

'Ο μέγας τοῦ Γένους εὐεργέτης κ. Κ. Ζάππας ἀνήγγειλεν ὅτι τίθησιν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως 350,000 φράγκων διὰ τὰς ἐνεστώσας ἀνάγκας τοῦ ἔθνους.

'Ο ἐν 'Αλεξανδρείᾳ ὁμογενὴς κ. 'Ιωάννης 'Αντωνιάδης προσήνεγκε τῷ ἐν Μασσαλίᾳ ἰατρῷ κ. Σ. Μεταξᾷ 10,000 φράγκα πρὸς καταρτισμὸν κινητοῦ νοσηλευτηρίου, τεθησομένου εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἡμετέρου 'Ερυθροῦ Σταυροῦ.

Οἱ ἐν Τάντᾳ τῆς Αἰγύπτου μεγαλέμποροι ἀδελφοὶ Νικολαΐδαι προσήνεγκον εἰς τὸν πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Σύλλογον λίρας 100, ἐγγραφέντες συνάμα καὶ ἑταῖροι μὲ ἐτησίαν συνδρομὴν λιρῶν 50.

'Ο δήμαρχος 'Αθηνῶν κ. Δ. Σοῦτσος προσήνεγκε δραχ. 2,000 ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Βρεφοκομείου.

'Ο κ. Μαρῖνος Κοριαλένιος προσήνεγκεν ὑπὲρ τοῦ 'Ορφανοτροφείου τῶν κορασίων δραχ. 560.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

'Επιστήμη, Καλλιτεχνία.

Παρὰ τοῦ ἐν Λειψίᾳ γνωστοῦ ἐκδότου F. A. Brockhaus ἐξεδόθη ἄρτι τὸ περὶ τῆς Τροίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀνασκαφῶν σύγγραμμα τοῦ κ. Ε. Σλίεμαν ὑπὸ τὸν τίτλον «"Ιλιος, ἡ πόλις καὶ χώρα τῶν Τρώων» (Ilios, Stadt und Land der Trojaner). Τὸ βιβλίον περιλαμβάνει 880 σελίδας, 180 δὲ εἰκονογραφίαι, χάρται καὶ σχεδιογραφήματα κοσμοῦσι τὴν καὶ ἄλλως λίαν πολυτελῆ ἔκδοσιν. Προτέτακται δ' αὐτοῦ μακρὰ αὐτοβιογραφία τοῦ κ. Σλίεμαν, ἐν ᾗ ἐξιστοροῦνται πᾶσαι αἱ λεπτομέρειαι τοῦ μέχρι τοῦδε βίου τοῦ διασήμου ἀρχαιοδίφου.

— 'Εδημοσιεύθη ἐσχάτως ἐν Λειψίᾳ ὑπὸ τοῦ κ. Καρόλου Foy «Φθογγολογία τῆς κοινῆς ἑλληνικῆς γλώσσης», περὶ ἧς μακρὰν κρίσιν δημοσιεύει ὁ ἐν Μονάχῳ καθηγητὴς κ. Κ. Krumbacher ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει τῶν «Blätter für das bayr. Gymn. - und Realschulwesen».

— Τὸ νέον μυθιστόρημα τοῦ λόρδου Βήκονσφηλδ, ὁ «'Ενδυμίων», οὗ τινος τὴν ἔκδοσιν εἶχον ἤδη προαναγγείλει αἱ ἐφημερίδες, ἐξεδόθη ἄρτι ἐν Λονδίνῳ εἰς τρεῖς τόμους. Εἶνε δὲ καὶ τοῦτο, ὡς πάντα τὰ ἔργα τοῦ λόρδου Βήκονσφηλδ, μυθιστόρημα πολιτικόν, ἀλλά, ὡς γενικῶς κρίνεται, κατώτερον τὴν ἀξίαν τῶν προηγουμένων. 'Εν αὐτῷ φέρονται ἐπὶ σκηνῆς πάντα τὰ μεγάλα πρόσωπα τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας τοῦ αἰῶνος τούτου, ὁ Βέλλιγκτων, ὁ Κάννιγκ, ὁ Πάλμερστρων, ὁ Πῆλ, μεταξὺ δ' ὅλων διακρίνεται καὶ ἡ μορφὴ αὐτοῦ τοῦ λόρδου Βήκονσφηλδ, καθότι περιπέτειαι τινὲς τοῦ 'Ενδυμίωνος φαίνονται ὡς ἀντιγραφεῖσαι ἐκ τοῦ βίου τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ τῆς 'Αγγλίας. Μάτην ὅμως θὰ ἐζήτει τις νὰ ὁρίσῃ ἀκριβῶς πάντα τὰ διάφορα πρόσωπα τοῦ μυθιστορήματος, διότι ὁ μῦθος καὶ ἡ ἀλήθεια ἐναλλάσσονται καὶ συγχέονται ἐν αὐτῷ ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν. "Εχει δὲ ἡ ὑπόθεσις τοῦ μυθιστορήματος ἐν ὀλίγοις ὡς ἕπεται· 'Ο 'Ενδυμίων καὶ ἡ δίδυμος αὐτοῦ ἀδελφὴ Μύρα εἰσὶ πτωχότατοι ἀπόγονοι οἰκογενείας εὐγενοῦς καὶ ὀλβίας ἄλλοτε, ἀλλὰ κατόπιν καταστραφείσης. Τὰ δύο ταῦτα κύρια πρόσωπα ὁ λόρδος Βήκονσφηλδ κατὰ τὴν συνήθειάν του κατακοσμεῖ δι' ἐξόχων προτερημάτων, τὸν δὲ βίον αὐτῶν παριστᾷ ὡς σειρὰν ἀπαύστων εὐτυχημάτων. 'Η Μύρα εἶνε πασῶν τῶν γυναικῶν ὡραιοτάτη, νυμφεύεται δὲ ἐν τέλει ἐξόριστόν τινα βασιλέα, ὅστις κατόπιν ἀνακτᾷ τὸ στέμμα του. 'Ο δὲ 'Ενδυμίων ἀναδεικνύεται, ὑπερνικῶν μυρίας τῆς τύχης ἐναντιότητας, καταλαβὼν δὲ ὑψηλὴν πολιτικὴν θέσιν, ἀποκρούει προσενεχθεῖσαν αὐτῷ τὴν χεῖρα τῆς πλουσιωτάτης ἐν 'Αγγλίᾳ κληρονόμου, νυμφεύεται κόρην τινά, ἧς ἠράσθη, ὅτε δὲ ἐν τέλει τοῦ μυθιστορήματος συναντᾶται ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ μετὰ τῆς βασιλίσσης Μύρας (ὑπὸ τὸ πρόσωπον τοῦτο διακρίνει τις ἐνταῦθα τὴν εἰκόνα τῆς πρώην αὐτοκρατείρας Εὐγενείας) ἔχουσι φθάσει ἀμφότεροι εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς εὐτυχίας σημεῖον. Τοιοῦτος γενικώτατα εἶνε ὁ μῦθος τοῦ διηγήματος, ἐν ᾧ ἐγκαταπλέκονται πλεῖστα ἐπεισόδια, νῦν μὲν σοβαρὰ ἄλλοτε δὲ ἱλαρά, καὶ περὶ οὗ δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι, ἐὰν ἀντανακλᾷ τὰς ἐλλείψεις τοῦ μυθιστοριογράφου Βήκονσφηλδ, παρέχει ὅμως ἀφ' ἑτέρου καὶ εἰκόνα τῶν λαμπρῶν πλεονεκτημάτων τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ὕφους του. 'Ο ἀγγλικὸς τύπος, ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ «'Ενδυμίωνος», παραιτήσας ἐπὶ στιγμὴν τὰς πολιτικὰς συζητήσεις, ἀφιεροῖ στήλας ὁλοκλήρους εἰς ἀνάλυσιν καὶ ἐπίκρισιν τοῦ νέου ἔργου τοῦ πρώην πρωθυπουργοῦ. Τὰ «'Ημερήσια Νέα» λέγουσιν ὅτι ὑπάρχουσι μὲν καὶ ἄλλοι μεγαλείτεροι τοῦ λόρδου Βήκονσφηλδ μυθιστοριογράφοι καὶ πολιτικοί, ἀλλ' ὅμως ἡ θέσις αὐτοῦ πρὸς οὐδένα ἐπιδέχεται σύγκρισιν. Διότι μόνος αὐτὸς συνενοῖ ἐν ἑαυτῷ ἀμφοτέρας τὰς ἰδιότητας εἰς βαθμὸν ἔξοχον.

'Ο ἐκδοὺς τὸ μυθιστόρημα τυπογράφος Λόγμαν ἠγόρασεν αὐτὸ παρὰ τοῦ συγγραφέως ἀντὶ 10,000 λιρῶν στερλινῶν.

— 'Ο Γερμανὸς καθηγητὴς κ. Λόδε ἐξέδωκεν ἐσχάτως δίτομον μυθιστόρημα, πραγματευόμενον «τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως τῆς 'Ελλάδος "Οθωνος».

— Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1881 θέλει συνέλθει τὸ πρῶτον διεθνὲς Συνέδριον τῶν μεταρρυθμιστῶν τῆς ὀρθογραφίας. Μέχρι τότε δὲ ἡ ἀγγλικὴ 'Εταιρία τῆς ὀρθογραφίας ἐλπίζει νὰ δυνηθῇ νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τὸ Κοινὸν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐργασιῶν της καὶ νὰ ὑποβάλῃ σύστημά τι νέον ὀρθογραφίας. Τὸ ἐπιβραδῦνον τὰς ἐργασίας αὐτῆς εἶνε ἡ δυσκολία περὶ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν εἰς τὴν μελέτην αὐτῆς ὑποβαλλομένων σχεδίων.

— Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τοῦ 'Εδιμβούργου ἐψήφισε ποσὸν 1200 λιρῶν στερλινῶν πρὸς κατασκευὴν 30 ἀγαλματίων παριστανόντων τοὺς ἥρωας καὶ ἡρωΐδας τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Walter Scott. Τὰ ἀγαλμάτια ταῦτα θέλουσι τεθῇ εἰς ἐπίτηδες κατασκευασθείσας θέσεις ἐν τῷ μνημείῳ τῷ ἱδρυθέντι εἰς τιμὴν τοῦ ἐνδόξου μυθιστοριογράφου ἐν τῇ πόλει τοῦ 'Εδιμβούργου.

— 'Εν τῇ πόλει Madras τῶν 'Ινδιῶν ἐξεδόθη ἐσχάτως μετάφρασις τοῦ «'Ιουλίου Καίσαρος» τοῦ Σαιξπήρου εἰς τὴν ἰνδικὴν διάλεκτον télougou, ἥτις εἶνε ἀρχαιοτέρα καὶ τῆς σανσκριτικῆς. 'Εν Βομβάῃ δὲ ἐδιδάχθη λίαν ἐπιτυχῶς ὑπὸ θιάσου ἰθαγενῶν ὑποκριτῶν κωμῳδία τις τοῦ Σαιξπήρου ἐν τῇ διαλέκτῳ τῇ καλουμένῃ mahratte.

— Κατὰ τὰ τελευταῖα 11 ἔτη ὁ "Εδισων, ὁ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς περιώνυμος ἐφευρέτης, ἔλαβε παρὰ τῆς κυβερνήσεως 230 προνόμια δι' ἀνακαλύψεις αὐτοῦ, ὧν 35 μὲν διὰ τὸν αὐτόματον τηλέγραφον, 8 διὰ τὸν διπλοῦν καὶ τετραπλοῦν τηλέγραφον, 38 διὰ τὰ τηλεγραφικὰ πιεστήρια, τὰ δὲ λοιπὰ διὰ τὸ ἠλεκτρικὸν ἐλατήριον, τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς καὶ ἄλλας ἀνακαλύψεις.

— Πρὸ καιροῦ ἡ ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἀνέθηκεν εἰς τὸ ἀγγλικὸν ἐπιτελεῖον νὰ συντάξῃ τὸν χάρτην τῆς Μεγάλης Βρετανίας εἰς μεγάλην κλίμακα. 'Η ἐργασία αὕτη διαρκεῖ ἤδη τριάκοντα ἔτη, καὶ μόλις θὰ τελειώσῃ κατὰ τὸ 1898, ἕνεκα ἐλλείψεως εἰδικῶν ἀνδρῶν. Κατὰ τὴν «Revue d'Administration» ἡ συντέλεσις τοῦ χάρτου τούτου θέλει στοιχίσει εἰς τὴν 'Αγγλίαν πλέον τῶν 7,500 φράγκων καθ' ἑκάστην, ἤτοι 3 περίπου ἑκατομμύρια ἐτησίως ἢ 140 ἑκατομμύρια δι' ὅλην τὴν ἐργασίαν.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Ψωμὶ κι' ἁλάτι.

Οὕτως ἐκφραστικῶς λέγουσιν οἱ 'Ρῶσσοι τὴν ἑστίασιν, ἣν προσφέρει τις εἰς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ξενιζόμενον. 'Εσχάτως δὲ εἰς τὸν μέγαν δοῦκα Κωνσταντῖνον, τὸν πατέρα τῆς ἡμετέρας βασιλίσσης, διατρίβοντα ἐν Παρισίοις, προσέφερε ψωμὶ κι' ἁλάτι ὁ 'Εμίλιος Γιραρδῖνος, ὁ γνωστὸς ἐπιφανὴς δημοσιογράφος καὶ διευθυντὴς τῆς ἐφημερίδος «Γαλλίας». Τὰ τῆς ἑστιάσεως ταύτης τοῦ δημοκρατικοῦ δημοσιογράφου

πρὸς τὸν ἀδελφὸν τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας, ὡς μὴ στερούμενα ἐνδιαφέροντος, μεταφέρομεν ἐνταῦθα χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑστίας».

Δεκαέξ ἐν ὅλῳ δαιτυμόνες ἐκ τῆς ἐπισήμου παρισινῆς κοινωνίας εἶχον προσκληθῆ εἰς τὸ γεῦμα, εἶχον δὲ προσέλθει πάντες, ὅτε ἠκούσθη ὁ κρότος τῆς ἁμάξης τοῦ μεγάλου δουκὸς εἰσερχομένης εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας. Ἀμέσως κατὰ διαταγὴν τοῦ οἰκοδεσπότου ἡ μεγάλη θύρα τῆς οἰκίας ἀνεπετάσθη, αὐτὸς δὲ μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἀλεξάνδρου Γιραρδίνου καταβὰς ἐδέχθη μετὰ τῆς ὀφειλομένης τιμῆς τὸν αὐτοκρατορικὸν αὐτοῦ ξένον, καὶ ὡδήγησεν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, ἔνθα ἡ κυρία Ἀλεξάνδρου Γιραρδίνου, ἡ νύμφη τοῦ, ἀνέμενε τὸν μέγαν δοῦκα· οὗτος πλησιάσας ἀπέτεινε πρὸς αὐτὴν μετ' ἐξαιρέτου χάριτος λόγους φιλοφροσύνης. Ἀμέσως κατόπιν ἤρξατο κατὰ τὰ εἰθισμένα ἡ ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου σύστασις τῶν κεκλημένων εἰς τὸν μέγαν δοῦκα, πρώτην δ' ὁ κ. Γιραρδῖνος παρουσίασε τὴν κυρίαν Edmond Adam, τὴν γνωστὴν διευθύντριαν τῆς «Νέας Ἐπιθεωρήσεως», φέρουσαν μετὰ πολλῆς χάριτος ἐνδυμασίαν κομψοτάτην ἅμα καὶ ἀπέριττον. Ὁ δοὺξ διελέχθη μετ' αὐτῆς ἐπὶ μικρόν, ὁμιλήσας λίαν φιλοφρόνως περὶ τῆς «Νέας Ἐπιθεωρήσεως» καὶ περὶ τῆς μεγάλης ὑπολήψεως, ἣν περιεποίησεν εἰς τὸ σπουδαῖον τοῦτο περιοδικὸν ἐν Εὐρώπῃ ἡ εὐφυΐα καὶ ἡ καλλαισθησία τῆς διευθυντρίας αὐτοῦ. Κατόπιν δὲ ἀπηύθυνε τὸν λόγον ῥωσσιστὶ πρὸς τὴν κυρίαν Νοβικώφ, μίαν τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἐν Εὐρώπῃ δεσποινῶν, θερμὴν δὲ φίλην τοῦ Γλάδστωνος καὶ ἀδελφὴν τοῦ στρατηγοῦ Κιριέφ, ὑπασπιστοῦ τοῦ μεγάλου δουκός.

Ἀλλ' ἰδού, ὁ δοὺξ παρατηρεῖ τὴν κυρίαν Πάσκα, τὴν διακεκριμένην ἠθοποιόν, πλουσίως καὶ ἐπιχαρίτως ἐνδεδυμένην. Πλησιάσας δ' ἀμέσως ἀποτείνει αὐτῇ τὸν λόγον.

— Ἆ! κυρία, τῇ λέγει, πόσος καιρὸς παρῆλθεν ἀφ' ὅτου εἶχα τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς ἴδω καὶ σᾶς ἀκούσω!

Γνωστὸν εἶνε πόσον οἱ Ῥῶσσοι, καὶ πρὸ πάντων τὰ μέλη τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ἀρέσκονται εἰς τὸ γαλλικὸν θέατρον. Καὶ νῦν ὁ μέγας δοὺξ ἀσμένως ἤρχισεν ἀναπολῶν τὸ παρελθόν, ἀναμιμνησκόμενος τὰ πρόσωπα, ἅτινα ὑπεκρίνετο ἡ κ. Πάσκα, καὶ τὰς συγκινήσεις, τὰς ὁποίας ἡ μεγάλη ἠθοποιὸς ἐπροξένει καθ' ἑσπέραν εἰς τὴν ἐνθύμως χειροκροτοῦσαν αὐτὴν Πετρούπολιν.

Εἰς τὸν κύριον Λεσσέψ, προσελθόντα κατόπιν, ὁ δοὺξ εὗρε ν' ἀποτείνῃ λέξεις τινὰς φιλόφρονας, ηὐχήθη δ' αὐτῷ διὰ τὴν ἐπιχείρησιν τοῦ Παναμᾶ τὴν ἐπιτυχίαν, ἥτις ἐπέστεψε τὸ μέγα ἔργον τοῦ Σουέζ.

Πρὶν ἢ μεταβῶσιν εἰς τὸ ἑστιατόριον, εἰσέρχονται εἰς μικρὰν αἴθουσαν, ἣν ἠδύνατό τις νὰ καλέσῃ «αἴθουσαν τῆς Ῥαχήλ», διότι ἐν αὐτῇ ὑπάρχει ἀνηρτημένη ἐν τῇ καλλιτέρᾳ θέσει ἡ εἰκὼν τῆς περιωνύμου ἠθοποιοῦ, θνησκούσης. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἐπὶ τραπέζης καλῶς ηὐτρεπισμένης ὑπάρχει τὸ χαβιάρι καὶ πάντα τὰ ὀρεκτικά, ἅτινα συνειθίζουσιν ἐν Ῥωσσίᾳ νὰ παραθέτωσι πρὸ τοῦ γεύματος. Ἡ κυρία Γιραρδίνου προσφέρει τὸ χαβιάρι εἰς τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα, ὅστις ἀπογεύεται μετ' ὀρέξεως ἐκ τοῦ ῥωσσικοῦ ἐκείνου προϊόντος.

Ἐνταῦθα θεράπων ἀναγγέλλει ὅτι τὸ γεῦμα τῆς Α. Ὑψ. εἶνε ἕτοιμον. Ὁ δοὺξ τότε προσφέρει τὸν βραχίονα εἰς τὴν κυρίαν Γιραρδίνου καὶ ὁδηγεῖ αὐτὴν εἰς τὸ ἑστιατόριον, ἔνθα λαμβάνει θέσιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς τραπέζης, ἔχων δεξιᾷ μὲν τὴν κυρίαν Γιραρδίνου, ἀριστερᾷ δὲ τὴν κυρίαν Adam. Ἀντικρὺ αὐτοῦ κάθηται ὁ κ. Γιραρδῖνος, οὗτινος δεξιᾷ μὲν ἡ κ. Νοβικώφ, ἀριστερᾷ δὲ ἡ κ. Πάσκα. Τὸ γεῦμα ἀρχίσαν οὕτω εἶνε ζωηρότατον, καὶ διέρχεται ἐν εὐθύμῳ συνομιλίᾳ, καθ' ἣν ὁ μέγας δοὺξ ὁμιλεῖ πολλὰ καὶ περὶ πολλῶν εἰς ἄπταιστον γαλλικὴν καὶ μὲ πνεῦμα παρισινώτατον. Ὁ κ. Ἐμίλιος Γιραρδῖνος ἐπανευρίσκει πᾶσαν τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν ὁρμὴν τῶν νεανικῶν του χρόνων, ἡ κυρία Γιραρδίνου εἶνε πλήρης ἀνθηρᾶς χάριτος καὶ εὐφυΐας, ἡ δὲ κυρία Edmond Adam, ἡ ἐμπειροτάτη τῆς «Ν. Ἐπιθεωρήσεως» διευθύντρια, ἐπιδαψιλεύει ἐπανειλημμένας φιλοφροσύνας εἰς τὸν κ. Γιραρδῖνον διὰ νὰ λάβῃ τὸ ὑποσχεθὲν αὐτῇ ἄρθρον εἰς ἀπάντησιν τῆς πραγματείας τοῦ Δυμᾶ «Les femmes qui votent et les femmes qui tuent». Ἡ κυρία Νοβικὼφ διηγεῖται πῶς ἡ δεσποινὶς Ἑλένη Γλάδστωνος ἠσπάσθη τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, ὁ δὲ μέγας δοὺξ ὁμιλεῖ περὶ τῆς Ῥαχήλ, τῆς Sarah Bernhardt καὶ ἐν γένει περὶ τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης, ἣν ἀγαπᾷ μετὰ πάθους καὶ γνωρίζει ὅσον καὶ ὁ γνησιώτερος Παρισινός.

Ἐνῷ δὲ οὕτω συνδιαλέγονται, ἡ ὁμιλία στρέφεται εἰς τὴν δυσκολίαν περὶ τὴν προφορὰν γλωσσῶν τινων τῆς Εὐρώπης.

— Εἶνε περίεργον, λέγει ἡ κυρία Γιραρδίνου, ἐγὼ Ἰταλὶς νὰ μὴ κατορθώσω ποτὲ νὰ ὁμιλήσω τὴν ἱσπανικήν, ἥτις τόσον ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἰταλικήν.

— Ἀλλά, κυρία, ἀποκρίνεται ὁ μέγας δούξ, τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς παθαίνω καὶ ἐγώ. Ποτὲ δὲν κατώρθωσα νὰ μάθω τὴν πολωνικήν, καὶ τοῦτο διότι ὁμοιάζει παραπολὺ τὴν ῥωσσικήν.

Λεπτομέρειά τις τῶν τρόπων τοῦ μεγάλου δουκὸς ἐξέπληξεν οὐκ ὀλίγον τοὺς συνδαιτυμόνας: ἡ Αὐτοῦ Ὑψηλότης καὶ ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ γεύματος ἐσφραγίσθη διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ.

Λήξαντος τοῦ γεύματος, ὁ μέγας δοὺξ ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τὴν πινακοθήκην τοῦ ἀμφιτρύωνος αὐτοῦ, εἰς ἣν ὁδηγηθεὶς ἀπεθαύμασε τὰς λαμπρὰς εἰκόνας, αἵτινες τὴν ἀποτελοῦσιν.

— Ἀλλὰ τὴν μεγάλην εἰκόνα τῆς Ῥαχήλ, λέγει ὁ δοὺξ πρὸς τὸν Γιραρδῖνον, δὲν τὴν βλέπω πουθενά.

— Τὴν ἐδώρησα καὶ τὴν ἔστειλα ἤδη εἰς τὸ θέατρον τῆς γαλλικῆς κωμῳδίας, Ὑψηλότατε.. Καὶ αὐτὴν δὲ ἐδῶ (καὶ ἔδειξε τὴν εἰκόνα τῆς Σάρας Bernhardt) τὴν ἐδώρησα εἰς τὸ αὐτὸ θέατρον, ἀλλὰ δὲν θὰ τὴν λάβῃ παρὰ ὅταν δὲν θὰ ὑπάρχω πλέον.

Τὴν στιγμὴν ταύτην φθάνουσι καὶ ἄλλοι τινὲς φίλοι ἐκ τῶν οἰκειοτέρων. Πάντες δὲ μετ' ὀλίγον περιστοιχίζουσι τὴν κ. Πάσκα, ἥτις μέλλει νὰ ἀπαγγείλῃ μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῇ θαυμασίας τέχνης μῦθόν τινα τοῦ Λαφονταίνου, ἐκλέγεται δὲ κατὰ πρότασιν τῆς κ. Γιραρδίνου ὁ τῶν «Δύο περιστερῶν», ὃν καὶ ἡ Ῥαχὴλ τοσοῦτον ἠρέσκετο ἀπαγγέλλουσα.

Κατόπιν ὁ λόγος ἔρχεται πάλιν εἰς τὸ περὶ θεάτρου θέμα.

— Ἀλλά, λέγει ὁ δούξ, καὶ ἐγὼ αὐτὸς ὑπεκρίθην πρόσωπα κωμῳδίας, πάντοτε δὲ ἀνέλαβον πρόσωπα γερόντων. Τὴν τελευταίαν φορὰν καθ' ἣν ὑπεκρίθην ἦτο εἰς παράστασιν τῶν Ἀρτοπωλῶν.

Τοῦτο προκαλεῖ γενικὴν ἔκπληξιν. Διότι ὁ δοὺξ ἔχει ἀνθηρότητα, ἣν θὰ ἐζήλευον καὶ νεανίαι ἔτι.

Οὕτω πλήρης ἀφελείας καὶ εἰλικρινοῦς εὐθυμίας διῆλθεν ἡ ἑσπερίς, καθ' ἥν, ὡς πάντοτε, κατεφάνη ἡ ἐξαίρετος τοῦ Γιραρδίνου λεπτότης καὶ τέχνη περὶ τὸ ἑστιᾶν, ἐν ᾗ οὐδένα, ὡς γνωστόν, ἔχει τὸν ἐφάμιλλον.

Ἀποχωρῶν δὲ ὁ μέγας δοὺξ Κωνσταντῖνος ηὐχαρίστησε τὸν κ. Γιραρδῖνον οὕτω·

— Σᾶς εὐχαριστῶ, κύριε, διὰ τὸ ψωμὶ καὶ τὸ ἁλάτι.

?

ΒΙΒΛΙΑ

2262. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 30 Νοεμβρίου 1880. Ἀριθ. 257 (205). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τοῦ Γ. Ὑγειονομείου τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἐπὶ ἐπαναστάσεως. — Κωνσταντινούπολις. (Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ***). — Πολυτέλεια καὶ ἔνδεια. — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρασις Ἑλίζης Σ. Σούτσου). — Πεῖνα καὶ ὄρεξις. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2263. Δημώδεις μετεωρολογικοὶ μῦθοι ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου. (Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Παρνασσοῦ). Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Παρνασσοῦ, διευθυνομένου ὑπὸ Σ. Π. Οἰκονόμου. 1880. 8ον, σελ. 49.

2264. Μελέτη περὶ τοῦ Πασχαλίου ὑπὸ Α. Σκαθάρη. (Ἀδείᾳ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως). Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1880. Τύποις Βουτυρᾶ καὶ Σας. 16ον, σελ. 119.

2265. Ἑβραϊκὴ γραμματική, συνταχθεῖσα ὑπὸ Γεωργίου Πανταζίδου, διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας. Τόμος πρῶτος. Ἐν Λειψίᾳ, 1880, 8ον, σελ. 201.

2266. **Lettres de Coray au Protopsalte de Smyrne Dimitrios Lotos sur les événements de la Révolution Française (1782—1793). Traduites du Grec pour la première fois et publiées par le Mis de Queux de Saint-Hilaire.** Paris. Librairie de Firmin-Didot et Cie, 1880, in 8°, p. XXI et 285.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

27 Νοεμβρίου 1880 ΑΘΗΝΩΝ 27 Νοεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσιον	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ. * 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλ-	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ.
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ-	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,,
26 » »	ξωτερικῷ.	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	458 60	560	φρ.
4 » »	κληρ. ἐν	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβρ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ.
6 » δραχ. (μετ' ἀμ.)	Ἑλλάδι μό-	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,,
10 » φράγ.	νον.	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ.
60 » »		120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 390

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θέν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,620,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	184.—	1,000	3,525
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	5.26	175	177
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ.
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,,
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυὼν»	,, 2,000,000	,, 527,200	42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,,
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 105 1/4

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην.— Ἐμπ. 3μην. 29.60-30.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. — Ἐμπ. 3μ. δρ. 117-119.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον δραχ. 23.80
Λίρα Στερλίνα ,,
Λίρα Ὀθωμανικὴ ,,
Αὐστριακὸν Φλωρίον ,,
Ἀργυρᾶ ὄφραγκα ,,
,, φράγκου ,,

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν—Λονδ. 3μ. (19 Νοεμβρίου) Ἐμ. 30
Κερκ.—Λονδ. 3μην. (25 ») ,, 29.60-29.70

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (3 Δεκεμβρίου.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας φρ. 42 3/4
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0. ,, 233
,, ,, ,, 9 0]0. ,, 248
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. ,, 97 1/2
Λονδίνου 3 μηνῶν γρ. 109 1/2-109 3/4
Παρισίων 3 ,, φρ 23 20-23.25.
Λίρα Ἀγγλικὴ γρ. 109 32/40
Εἰκοσάφραγκον ,, 87 25/40

ΒΙΕΝΝΗΣ (18 Νοεμβρίου)

Λον. αἱ 10 λ. σ. 3μ. φιο. 117.50
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.32
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.36
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 3 Δεκεμβρίου

Λον. αἱ 10 λ. σ. 3μ. φιο. 117.50
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.40
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.37
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (3 Δεκεμβρίου.)

Λονδίνου διακρ. ἐν ὄψ. (μ. 2 1]2) φρ. 25.24-25.29
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. ὁ ὑπερτίμ. 0/00
Ἄργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 127.75-132.50 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 0/0.
Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 2 1]2.
Μαδρίτης 4 0]0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 60]0.
Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Φ. Δ. καὶ Σαν Παρισίους. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. — κ. Ι. Ζ. Κωνσταντινούπολιν. Δυστυχῶς οὐδὲν ἐννοήσαμεν ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σας. — κ. Σ. Π. Σ. Ἀθήνας. Τὸ ἐλάβατε; —κ. Γ. Δ. Καρπενήσιον. Τῇ 14 Νοεμβρίου σᾶς ἐγράψαμεν, μέχρι τοῦδε δὲ δὲν ἐλάβομεν ἀπάντησιν. — κ. Ν. Κ. Πάτρας. Ἡ «Ἑστία» ἤρχισεν ἐκδιδομένη τῷ 1876. Ἕκαστον ἔτος περιλαμβάνει δύο τόμους, ἑπομένως μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν δέκα τόμοι. — κκ. Μ. Π. Κ. Σμύρνην, Α. Π. Κωνσταντινούπολιν, Β. Γ. Κ. Ναύπλιον, Α. Ι. Σ. Ἀθήνας. Ἐλήφθησαν. — ** Ὅ,τι συνέβη εἰς περίφημόν τινα ὑπαίθριον ῥήτορα, ὅστις, ἀναλαβὼν νὰ ἐξηγήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, κατήντησε νὰ ἑρμηνεύῃ τοὺς προφήτας. — Συνδρομητῇ. Σπέτσας. Δυστυχῶς ὄχι. —Κυρίαν Α** Διότι θὰ ἀνέγνωσε φαίνεται: «L'Art de ne jamais déjeuner chez soi et de dîner toujours chez les autres, enseigné en huit leçons; par le chevalier de Mangenville. Paris». — κ. Π. Ν. Κωνσταντινούπολιν. Σώματα τῆς «Ἑστίας», μετὰ τὴν διακοπὴν αὐτῆς, θὰ εὑρίσκωνται πρὸς πώλησιν παρὰ τοῖς αὐτόσε βιβλιοπώλαις κ. Δεπάστα καὶ Σαν. — κ. *** Εἰς τοῦτο πταίομεν ἡμεῖς καὶ οὐχὶ αἱ ἐφημερίδες, διότι ὁ μὲν φλέγεται ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι «διεκρίθη εἰς ὅλα τὰ μαθήματα ὁ τετραετὴς υἱός του», ὁ δὲ ὅτι «ἑορτάζει τὰ γενέθλιά του ὁ εὐφυὴς διετὴς υἱός του» καὶ ἄλλος ὅτι «ἠρραβωνίσθη ἡ πολύφερνος καὶ διὰ πολλῶν προτερημάτων κεκοσμημένη Οὐρανία του». Τὰς ἐπιθυμίας δὲ ταύτας μεταδίδουσιν οἱ γονεῖς καὶ εἰς τὰ τέκνα, καὶ διὰ τοῦτο ἡ νεᾶνις ἡ μέλλουσα νὰ νυμφευθῇ δὲν ἀνησυχεῖ τόσον περὶ τοῦ τί φρονεῖ περὶ αὐτῆς ὁ μέλλων νὰ δώσῃ αὐτῇ τὸ ὄνομα καὶ τὴν τύχην του, ἀλλὰ τί θὰ εἴπῃ ὁ κόσμος καὶ αἱ ἐφημερίδες. Οὕτως, οὐχὶ σπανίως, κατὰ τὴν πρώτην πρωΐαν τοῦ μηνὸς τοῦ μέλιτος, ἡ πρώτη ἰδέα ἡ ἐκ τοῦ στόματος τῆς γυναικὸς μετὰ τοῦ πρώτου μειδιάματος ἐξερχομένη εἶνε αὕτη: «Ἤθελα νὰ ἴδω τί ἔγραψαν αἱ ἐφημερίδες διὰ τὸν γάμον μας». Καὶ κοντὰ εἰς τὰς τόσας ἄλλας ἀπογοητεύσεις, τὰς ὁποίας φέρει πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ γάμος, προστίθεται ἐνίοτε καὶ ἡ ἑπομένη, ἂν καὶ ὀλιγώτερον σημαντική: —«Κύτταξε! οὔτε τρεῖς φράσεις δὲν ἔγραψαν». — κ. Μ. Κ. Τρίπολιν. Δι' ἐπιταγῆς τοῦ αὐτόσε ὑποκαταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. — Φίλῳ. Entêté! - endetté - embêté. — Ἀριθ. 927. Καλάμας. Μήπως δὲν εἶχον τὴν αὐτὴν τύχην ὁ «Εὐρωπαϊκὸς Ἐρανιστής», ἡ «Εὐτέρπη», ἡ «Πανδώρα», ὁ «Φιλίστωρ», ἡ «Χρυσαλλίς», τὰ «Μυρία ὅσα» κτλ.; — *** Κύριός τις Γάλλος ἐδείκνυεν ὡραῖον ὡρολόγιον εἰς κύριον Νεαπολίτην, ὅστις τὸ εὕρηκεν ὑπερθαύμαστον. Ὁ Γάλλος προσφέρει εὐγενῶς αὐτὸ εἰς τὸν Νεαπολίτην, ὅστις καὶ τὸ δέχεται. «Πῶς, κύριε, λέγει τότε ὁ Γάλλος! Τί εὐγένεια εἶνε αὐτή; Ὅ,τι σᾶς προσφέρω τόσον εὐγενῶς, ὀφείλετε νὰ τὸ ἀποποιηθῆτε καὶ σεῖς ἐπίσης εὐγενῶς»!—Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ναύπλιον. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν· δυστυχῶς εἶνε ἀργά!

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἶσιν ἀπαράδεκτα.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[27 Νοεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεύς, δεχόμενος τὰ διαπιστευτήρια τοῦ νεωστὶ διορισθέντος πρεσβευτοῦ τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας κ. κόμητος de Mouy, ἀπήντησεν εἰς τὴν προσφώνησιν αὐτοῦ ὡς ἕπεται: «Βαθέως εἰμὶ συγκεκινημένος ἐκ τῶν διαβεβαιώσεων, ἃς μοὶ δίδετε, περὶ τῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα πατροπαραδότου φιλίας τῆς Γαλλίας. Αἱ διαβεβαιώσεις αὗται ἀνταποκρίνονται καθ' ὁλοκληρίαν πρὸς τὰ προσωπικὰ αἰσθήματά μου καὶ πρὸς τὰ αἰσθήματα, ἅτινα τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐσαεὶ ἐπεδείξατο πρὸς τὸ εὐγενὲς γαλλικὸν ἔθνος. Ἡ Ἑλλὰς συμμορφουμένη ταῖς συμβουλαῖς τῆς Εὐρώπης, καθ' ὅλας τὰς περιπετείας τοῦ παρελθόντος τόσῳ δυσκόλου, μετῆλθε πολιτικὴν κατευνάσεως καὶ μετριοπαθείας. Εὐγνωμονεῖ δὲ ταῖς μεγάλαις Δυνάμεσιν, αἵτινες, ἐν τῇ μερίμνῃ αὐτῶν ὑπὲρ τῆς παγιώσεως τῆς εἰρήνης ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἐκανόνισαν διὰ τρόπου ὁριστικοῦ καὶ ἀνεκκλήτου, τὰ νέα ὅρια τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας. Ἡ ταχεῖα ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἔσται βεβαίως ὁ ἀσφαλέστατος τρόπος, ὅπως προληφθῶσιν οἱ κίνδυνοι νέων κατὰ τὴν Ἀνατολὴν περιπλοκῶν. Εὐελπιστῶ ἐντεῦθεν, ὅτι ἡ Γαλλία θέλει ἐξακολουθήσει ἐνασκοῦσα τὴν ἰσχυρὰν ἐπιρροὴν αὐτῆς, ὅπως ἐπιτευχθῇ ἡ πραγματοποίησις τῶν νομίμων εὐχῶν (aspirations) τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἰδίᾳ χαίρω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας, ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὴν ἐν Ἑλλάδι, ἐξελέξατο ὑμᾶς, οὗ γνωσταὶ τόσῳ αἱ πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος συμπάθειαι. Ἐστὲ δὲ βέβαιος, Κύριε Πρεσβευτά, ὅτι πάντοτε θέλετε εὕρει παρ' ἐμοί τε καὶ παρὰ τῇ Κυβερνήσει μου πρόθυμον ὑποδοχὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑμετέρας ἀποστολῆς. Εὐχαρίστως λαμβάνω ἀπὸ τῶν χειρῶν ὑμῶν τὰ γράμματα, δι' ὧν ὁ κύριος Πρόεδρος τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας διαπιστεύεται ὑμᾶς παρ' ἐμοὶ ὡς ἔκτακτον ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον ὑπουργόν». — Ἐν τῇ Βουλῇ ἐψηφίσθησαν τὰ νομοσχέδια περὶ χορηγίας ἐκτάκτων καὶ ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων τοῦ 1880 τοῦ μὲν ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ἐκ δραχ. 43,651,000, τοῦ δὲ τῶν ναυτικῶν ἐκ δραχμῶν 9,250,649. — Ὡσαύτως ἐπεψηφίσθη εἰς τρίτην ἀνάγνωσιν τὸ μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δάνειον, ὁ δὲ κ. πρωθυπουργὸς διεβεβαίωσεν ὅτι ἡ Τράπεζα ἐργάζεται μετὰ ἐξωτερικῶν κεφαλαιούχων καὶ Τραπεζῶν πρὸς συνομολόγησιν μεγάλου ἐξωτερικοῦ δανείου. — Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκον. ὑπουργὸς ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους διὰ τὸ ἔτος 1881, καθ' ὃν τὰ μὲν ἔσοδα ὑπολογίζονται εἰς δραχμὰς 51,481,560, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δραχμὰς 113,852,722, ἐξ ὧν 61,500,000 διὰ τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν. — Ὁ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν ὑπουργὸς ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν κατὰ τὸν παρελθόντα Μάϊον συνομολογηθεῖσαν σύμβασιν μεταξὺ τῆς κυβερνήσεως καί τινος βελγικῆς ἑταιρίας περὶ κατασκευῆς ἱπποσιδηροδρόμων ἐν Ἀθήναις. — Διὰ διαταγῆς τοῦ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργείου συνέστη σχολὴ νοσοκόμων τοῦ ἡμετέρου πολεμικοῦ ναυτικοῦ. — Ὁ πλωτάρχης κ. Κωνσταντῖνος Σαχτούρης, κυβερνήτης τοῦ «Ἄρεως», ἀποστέλλεται εἰς Ἀγγλίαν, ὅπως ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν παραγγελθεισῶν δύο θωρηκτῶν ἀτμοβαρίδων, αἵτινες ὠνομάσθησαν ἡ μὲν «Ἤπειρος», ἡ δὲ «Θεσσαλία». — Ἀφίκοντο ἐνταῦθα τέσσαρες ὑπαξιωματικοὶ τοῦ σερβικοῦ στρατοῦ, ὅπως καταταχθῶσιν ὡς ἐθελονταὶ εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατόν. Ἐν τῷ σώματι δὲ τοῦ ἱππικοῦ ὑπηρετοῦσιν ἀπό τινος ὡς στρατιῶται καὶ δύο νέοι ἀξιωματικοὶ τοῦ σερβικοῦ στρατοῦ. — Ἐπεδόθη ἀναφορὰ καὶ δεῖγμα ὅπλου πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν παρὰ Μεσσηνίου τινός, ἰσχυριζομένου ὅτι διὰ τοῦ ὅπλου τούτου βάλλει 16-18 βολὰς ἐντὸς δευτερολέπτου. — Ἡ «Ἐφημερὶς» ἀναφέρει ὅτι διαμένει ἐνταῦθα ἐλθὼν ἐξ Ἰταλίας φίλος τοῦ υἱοῦ τοῦ Γαριβάλδη, ἐντεταλμένος νὰ γνωστοποιήσῃ ὅτι 6-7,000 Γαριβαλδινῶν εἰσὶν ἕτοιμοι ὅπως ἀπέλθωσιν εἰς Ἑλλάδα, εἴποτε ὁ πόλεμος ἐκραγῇ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας καὶ μετάσχωσιν αὐτοῦ. — Πρὸ 3 ἡμερῶν ἤρξαντο ἐν Λαυρίῳ οἱ ὑπάλληλοι τῆς ὁμωνύμου ἑταιρίας τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ τηλεφώνου, ἐπικοινωνοῦντες δι' αὐτοῦ μεταξὺ Ἐργαστηρίων καὶ Καμάριζας. — Ἐν Πειραιεῖ συνέστη καὶ ἕτερον βιομηχανικὸν κατάστημα, φωσφοροποιεῖον, ὁ «Ἥφαιστος» ὀνομαζόμενον. — Ὁ νομάρχης Ἀκαρνανίας ἐτηλεγράφησεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον ὅτι ἐπιζωοτία ἐνέσκηψεν εἰς τὸν δῆμον Ὠλενείας. — Ὁ ἐξ ὅλων τῶν λιμένων τοῦ Κράτους μέχρι τῆς 15 λήγοντος μηνὸς ἐξαχθεὶς σταφιδόκαρπος ἀνέρχεται εἰς 134 ἑκατομμύρια λιτρῶν.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1306.

Πληροῖ τις ἓν ποτήριον οἴνου καὶ πίνει τὸ ἥμισυ. Ἀναπληροῖ τὸ ποθὲν δι' ὕδατος καὶ πίνει τὸ τρίτον· τὸ γεμίζει πάλιν δι' ὕδατος καὶ πίνει τὰ τρία τέταρτα· τέλος πληροῖ πάλιν δι' ὕδατος τὸ ποτήριον καὶ πίνει τὸ ἥμισυ.

Πόσος οἶνος ὑπελείφθη ἐν τέλει εἰς τὸ ποτήριον;

1307.

Ἐκ τοῦ κατωτέρω πίνακος εὑρὲ συνήθη τινὰ παροιμίαν.

1.3.4.9		9.	
1			
4.5.9	1.3.4	3.9.	1
		2.3.6. 8.9.	
5	7.	2.6.8	
	5		

Σημείωσις. — Τὰ μὲν 24 τετραγωνίδια ὁριζοντίως λαμβανόμενα παριστάνουσι τὰ 24 γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, οἱ δὲ ἐν αὐτοῖς ἀριθμοὶ δεικνύουσιν εἰς ποίας λέξεις ἀνήκουσι τὰ γράμματα, ἐξ ὧν θὰ ἀποτελεσθῇ ἡ ζητουμένη παροιμία.

1308.

Je suis le plus petit de toute ma famille,
Et cependant cherchez : on me voit en tous lieux,
Dans l'humble cheminée, ou le fagot pétille,
Au cellier, au grenier et même dans les cieux.

1309.

Διὰ τῶν λέξεων Rhin, Aude, Tabac, σχημάτισον τὸ ὄνομα διασήμου Γάλλου συγγραφέως.

ΛΥΣΕΙΣ

1300.

Ἐπειδὴ ἕκαστος συμπότης συγκρούει τὸ ποτήριόν του μὲ τὸ ποτήριον ἑπτὰ ἄλλων, θὰ γείνωσιν ἐν ὅλῳ 56 συγκρούσεις ποτηρίων, ἐπειδὴ δὲ δύο συγκρούσεις παράγουσιν ἕνα ἦχον, ἐκ τῶν 56 συγκρούσεων θὰ παραχθῶσιν 28 ἦχοι ἐν ὅλῳ.

1301.

```
            7
         5  6
      4  4  8
   3  5  8  4
2  8  6  7  2
```

1302.

Ἴος - ἰός.

1303.

```
Μ Α Ι Α
Α Ρ Τ Ι
Ι Τ Ε Α
Α Ι Α Σ
```

1304.

Mai-Ami.

1305.

L'on perd ses amis en perdant tout son bien. (Long PER seize A mis en pair dans TOUT SON BIEN).

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 506. — 7 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ συνήχθησαν δι' ἐράνων τῶν ἐν Βραΐλᾳ ὁμογενῶν φράγκα 10,411.

Ὑπὲρ τῆς ἐνταῦθα Σχολῆς τῶν ἀπόρων παίδων οἱ ἐν Νικολάϊεφ τῆς Ῥωσσίας ὁμογενεῖς ἀπέστειλαν φρ. 1,845.

Ὁ ἐν Χίῳ κ. Σ. Α. Καράβας ἀπέστειλεν εἰς τὸν Σύλλογον πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων τακτικὴν ἐτησίαν εἰσφορὰν φρ. 300.

Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον Κερκύρας ἐψήφισε δραχ. 300 ὡς συνδρομὴν πρὸς ἀνέγερσιν τῶν φυλακῶν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐπιστήμη, Καλλιτεχνία.

Σεβαστὸς λόγιος ἀπέστειλεν ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν τὴν ἑπομένην φιλολογικὴν σημείωσιν: «Ὑπὸ τὸν τίτλον «Γερμανικαὶ γλωσσολογικαὶ ἐπιστολαὶ (Deutsche Sprachbriefe) ὁ ἐπισημότατος τῶν συγχρόνων τῆς Γερμανίας γραμματικῶν, Δανιὴλ Σάνδερς, οὗ τὸ μέγα Γερμανικὸν λεξικὸν καὶ αἱ περὶ Γερμανικῆς ὀρθογραφίας πραγματεῖαι θεωροῦνται ὡς ἔργα κλασικὰ ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του, ἐξέδωκεν ὀγκῶδες σύγγραμμα ἐκ μεγάλων καὶ πυκνῶν σελίδων 650, περὶ τῆς Γερμανικῆς ὀρθοεπείας πραγματευόμενον.

Ἡ Γερμανικὴ γλῶσσα ἐνδιαφέρει τοὺς πλείστους τῶν ἡμετέρων λογίων, οἵτινες συνήθως τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν συμπληροῦσιν εἰς τῆς Γερμανίας τὰ πανεπιστήμια. Ἀλλ' οὐδείς, ὁ ὁπωσοῦν ἐμβριθῶς εἰς αὐτὴν ἐγκύψας, καὶ μὴ γνωρίσας τὰς μεγάλας δυσχερείας τῆς ἀκριβοῦς αὐτῆς ἐκμαθήσεως, τόσῳ μείζονας καθ' ὅσον ἐν Γερμανίᾳ δὲν ὑπάρχει, ὡς ἐν Γαλλίᾳ, Ἀκαδημία τῆς γλώσσης, θεσπίζουσα τὰ περὶ αὐτῆς, ἀλλ' οἱ κανόνες αὐτῆς εἰσὶν οὕτως εἰπεῖν ἄγραφοι, καὶ μόνον ἐν τῇ πράξει τῶν δοκίμων συγγραφέων καθιερωμένοι, καὶ ἐκεῖ ἀπαντώμενοι.

Τούτους τοὺς κανόνας συνέλεξε καὶ συνῆψεν εἰς τὸ μέγα τοῦτο σύγγραμμα ὁ ὑπὲρ πάντα ἄλλον γινώσκων αὐτοὺς κ. Σάνδερς. Ἔδωκε δ' αὐτῷ τὸ σχῆμα εἴκοσιν ἐπιστολῶν, ἐν αἷς ἀναλύει κείμενα, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπίτομα, συγγραφέων, καὶ προβαίνει ἐπ' αὐτῶν εἰς σοφὰς καὶ ποικίλας ἀναπτύξεις καὶ παρατηρήσεις, κατεχούσας ἑκατονταπλασίαν ἔκτασιν τῶν κειμένων. Συμπληροῖ δὲ τὸ σύγγραμμα μακρὰ πραγματεία περὶ τῆς Γερμανικῆς μετρικῆς καὶ στιχουργίας, καὶ ἄλλη, ἀποτελοῦσα αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν σύγγραμμα ἀξιόλογον, περὶ ἱστορίας τῆς Γερμανικῆς φιλολογίας μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Γαίτου.

Διὰ τὸν βουλόμενον νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὴν Γερμανικὴν καὶ νὰ γίνῃ αὐτῆς ἀληθῶς κάτοχος, αἱ ἐπιστολαὶ αὗται τοῦ Σάνδερς εἰσὶ βοήθημα ἀναπόφευκτον καὶ πολύτιμον.

Ἀνάλογόν τι αὐτῶν εἰσὶ παρ' ἡμῖν αἱ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογικαὶ παρατηρήσεις τοῦ καθηγητοῦ κ. Κόντου, αἵτινες εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτον ἂν συνεξεδίδοντο πᾶσαι ὁμοῦ, καὶ εἰς μεθοδικήν τινα ἑνότητα.

Περὶ τούτου δὲ προκειμένου, ὠφελοῦμαι τῆς περιστάσεως ἵνα ἐκφράσω εὐχήν, ἧς τὴν πραγματοποίησιν θεωρῶ χρησιμωτάτην εἰς τὴν ἡμετέραν φιλολογίαν. Ἔστι δὲ αὕτη ὑπὲρ συστάσεως ἐφημερίδος γλωσσοκριτικῆς, διευθυνομένης ὑπὸ γλωσσομαθῶν καὶ ἄλλων τῆς φιλολογίας λειτουργῶν. Ἡ τοιαύτη ἐφημερίς, ἂν ὡς σκοπὸν προτίθεται νὰ μὴ ἀφίνῃ οὐδὲν ὁπωσοῦν λόγου ἄξιον βιβλίον ἐκδιδόμενον, χωρὶς νὰ ἐλέγχῃ τὰ γλωσσικὰ αὐτοῦ ἁμαρτήματα καὶ τὰς παραδρομάς, (δὲν λέγομεν καὶ οὐδεμίαν ἐφημερίδα, διότι τότε θὰ ἔπρεπε κατὰ μῆνα νὰ ἐκδίδῃ τόμον ἴσον τῷ τοῦ κ. Σάνδερς), θὰ εἶχε τροφὴν ἀφθονωτάτην, διότι νομίζομεν ὅτι δὲν σφάλλομεν διαβεβαιοῦντες, ὅτι σχεδὸν οὐδὲν βιβλίον θὰ ὑπεξέφευγεν αὐτῆς τὸν θρίνακα, καὶ θ' ἀνεπλήρου αὐτή, πρὸς κάθαρσιν καὶ κανονισμὸν τῆς γλώσσης, τὴν ἀγνοῶ διατί ἐλλείπουσαν ἔτι παρ' ἡμῖν Ἀκαδημίαν, ὡς ἀντικαθιστῶσα αὐτὴν κατὰ μέγα μέρος, καὶ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, ἐν Γερμανίᾳ διὰ τῶν συγγραμμάτων του ὁ κ. Σάνδερς.

Ἐν Βερολίνῳ, τῇ 15 Νοεμβρίου 1880. P.

— Τὴν 25 (ν) παρελθόντος ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημείᾳ ὁ νέος ἀκαδημειακὸς Εὐγένιος Labiche, ὁ γνωστὸς ποιητὴς κωμῳδιῶν. Ὁ Labiche κατέλαβε τὴν ἐν τῇ Ἀκαδημείᾳ ἕδραν τοῦ ἀποθανόντος αὐτῆς μέλους Σιλβέστρου δὲ Σασύ, ὃν κατὰ τὰ εἰθισμένα ἐνεκωμίασε διὰ τοῦ εἰσιτηρίου αὐτοῦ λόγου. Εἰς αὐτὸν ἀπεκρίνατο ὁ ἀκαδημειακὸς Τζὼν Λεμοὰν ἀναπτύξας τὰς κωμῳδίας καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

— Ἐν Παρισίοις ἀπεβίωσεν ἐσχάτως ὁ Xavier Aubryet, συγγραφεὺς διακρινόμενος διὰ τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν πρωτοτυπίαν αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν ἔργων του γνωστότερα εἶνε τὰ «la Femme de vingt-cinq ans», «Jugements nouveaux», ἓν τῶν καλλιτέρων, καὶ «Idées justes et idées fausses», ἐν οἷς πᾶσι διαφαίνεται πνεῦμα παραδοξολόγον μέν, ἀλλὰ λεπτόν, κρίσις τολμηρὰ καὶ μεγάλη πρωτοτυπία.

— Ἐπίσημα ἐν Ἀγγλίᾳ πρόσωπα, ἐν οἷς ὁ πρόεδρος τῆς βασιλικῆς Ἀκαδημείας τῶν τεχνῶν σὶρ F. Leigthon, ὁ δοὺξ Ste Albans καὶ ἄλλοι, προέβησαν εἰς συλλογὴν ἐράνων, ὅπως παράσχωσι τὰ μέσα εἰς τὸν κ. Wood, τὸν ἀνασκάψαντα τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐρεύνας αὐτοῦ. Ὁ Wood ἐλπίζει νὰ ἀνακαλύψῃ πολλὰ ἔτι ἄξια λόγου εὑρήματα εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα τοῦ περιβόλου τοῦ ναοῦ, ἅτινα ἀφῆκεν ἄθικτα κατὰ τὰς προτέρας ἀνασκαφάς.

— Πόσον εἶνε κολοσσιαῖοι οἱ πόροι, οὓς διαθέτει ἡ ἀγγλικὴ δημοσιογραφία μαρτυροῦσιν ἐπαρκῶς οἱ ἀκόλουθοι ἀριθμοί. Κατὰ πᾶν ἔτος ἡ εἰκονογραφικὴ ἐφημερὶς «The Graphic» δημοσιεύει εἰδικὸν φύλλον διὰ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων. Διὰ τὸ εἰδικὸν τοῦτο φύλλον, ὅπερ θέλει ἐκδοθῆ εἰς 400,000 ἀντιτύπων, ἀπασχολοῦνται ἐφέτος ἐπὶ ἓξ ἤδη μῆνας οὐχὶ ὀλιγώτερα τῶν 450 προσώπων. Θέλουσι δὲ πληρωθῆ εἰς ἀμοιβὴν μὲν τῶν συντακτῶν καὶ σχεδιαστῶν φράγκα 75,000, εἰς χάρτην 125,000 καὶ εἰς τυπωτικὰ τοῦ φύλλου καὶ ἐξεργασίαν τῶν εἰκόνων φρ. 150,000, ἤτοι φράγκα 350,000 διὰ τὸ ἓν καὶ μόνον τοῦτο φύλλον.

— Ὁ δόκτωρ Siemens ἐξέθηκεν ἐσχάτως ἐν τῇ βασιλικῇ Ἑταιρίᾳ τοῦ Λονδίνου περιεργότατα πειράματα ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς εἰς τὴν γεωπονίαν. Ὁ Ἄγγλος σοφὸς εἶπεν ὅτι τὰ πειράματα ταῦτα ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς ἀναπτύσσει διαρκούσης τῆς νυκτὸς τὸ φυτόν, προάγει τὰς χρωματιστικὰς ἰδιότητας ἐν τοῖς φύλλοις, ἐξουδετερόνει τὰ ἀποτελέσματα τοῦ νυκτερινοῦ παγετοῦ, καὶ ἐπενεργεῖ εἰς τὴν ὡρίμανσιν καὶ αὔξησιν τῶν καρπῶν. Διὰ τῶν πειραμάτων τούτων ἀπεδείχθη καὶ τοῦτο, ὅτι τὰ φυτὰ δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην ἀναπαύσεως, διαρκοῦντος τοῦ ἡμερονυκτίου, καὶ ὅτι ἂν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἀναπτύσσονται διὰ τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου, εἰς τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ἠμποροῦν νὰ ἀναπτυχθῶσιν, ἂν ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτός.

— Ὁ διάσημος Γερμανὸς μυθιστοριογράφος Γεώργιος Ἔβερς, ὁ συγγραφεὺς τῶν «Αἰγυπτίων ἀδελφῶν», ἐξέδωκεν ἐσχάτως νέον μυθιστόρημα ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ Αὐτοκράτωρ», οὗτινος σκηνὴ εἶνε καὶ πάλιν ἡ Αἴγυπτος ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, ὅστις καὶ εἶνε τὸ κύριον πρόσωπον, περὶ ὃ στρέφεται ἡ πολύπλοκος καὶ περίεργος διήγησις.

— Εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου τῆς Γαλλίας ἀνεκαλύφθησαν ἐσχάτως τὰ «Ἀπομνημονεύματα τοῦ Λουκιανοῦ Βοναπάρτου», ἰδίᾳ αὐτοῦ χειρὶ γεγραμμένα. Τὰ ἀπομνημονεύματα ταῦτα περιέχουσι πολλὰς ἀνεκδότους λεπτομερείας ἐπὶ τοῦ πραξικοπήματος τῆς 18 Ὁμιχλώδους (brumaire), δι' οὗ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Λουκιανοῦ κατέλαβε τὴν ἀρχὴν ἐν Γαλλίᾳ.

— Κατὰ τὴν ῥωσσικὴν ἐφημερίδα «la Molva» ἡ δημοσίευσις τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ μεγάλου Πέτρου περατοῦται ὅσον οὔπω. Ἡ ἔκδοσις τοῦ ἔργου τούτου θέλει σημειωθῆ ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ῥωσσικῆς φιλολογίας διά τε τὸν χαρακτῆρα καὶ διὰ τὴν τελειότητα καὶ κομψότητα αὐτοῦ. Ἐπλουτίσθη δὲ τὸ κείμενον διὰ σχολίων τοῦ ἀκαδημειακοῦ Bytchkoff καὶ ἄλλων Ῥώσσων φιλολόγων, ἡ δὲ τῆς ὕλης τακτοποίησις διήρκεσεν ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη.

— Τὴν 15 Ὀκτωβρίου, γράφει ἡ «Ἰταλία», ὁ Πάπας ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν νεαρόν τινα αὐτοκράτορα καὶ δύο πρίγκιπας. Οἱ τὰ ὑψηλὰ ταῦτα ἀξιώματα φέροντες εἰσὶ τρεῖς

παῖδες, οἵτινες κατ' ἀρχαιότατον ἔθος λαμβάνουσι τοὺς τίτλους τούτους, καθὸ πρωτεύσαντες ἐν διαγωνισμῷ τοῦ μαθήματος τῆς Κατηχήσεως. Εἰς τὸν λαμβάνοντα πάσας τὰς ψήφους τῶν διδασκάλων παῖδα ἀπονέμεται ὁ τίτλος τοῦ αὐτοκράτορος (imperatore). Γίνονται δὲ αὐτός τε καὶ οἱ δύο ἄλλοι πρίγκιπες δεκτοὶ μὲ τὴν εἰς τὸν βαθμὸν αὐτῶν ὀφειλομένην πομπήν, παρουσιαζόμενοι εἰς τὸν Πάπαν ὑπὸ τοῦ πρώτου αὐλάρχου. Ἐφέτος, ἀφοῦ ὁ Λέων ΙΓ' ἐδεξιώθη τοὺς προσελθόντας παῖδας, ἀπένειμεν αὐτοῖς τὴν εὐλογίαν του, καὶ τοῖς ἐδώρησε μετάλλια εἰς ἀνάμνησιν τῆς λαμπρᾶς ἐπιτυχίας των.

— Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις δημοσιευομένων ἐφημερίδων ἀνέρχεται εἰς 9,723.

— Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις πρόκειται νὰ γίνῃ κυρία τῆς «Αὐθεντικῆς Ἐφημερίδος» (Journal Officiel), ἀγοράζουσα αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἐνεστώτων κυρίων αὐτῆς. Πρὸς τοῦτο αἰτήσεται παρὰ τῶν Βουλῶν πίστωσιν 1,700,000 φράγκων.

— Ὁ ἐν Παρισίοις γνωστὸς ἑλληνιστὴς κ. Αἰμύλιος Λεγράνδιος, γράφει ἡ «Ἐφημερίς», προπαρασκευάζει ἔκδοσιν τῆς ἐποποιΐας τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα κατὰ χειρόγραφον γεγραμμένον εἰς ἰαμβικοὺς στίχους. Τὸ ποίημα τοῦτο, πολὺ ἀρχαιότερον τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως ἐποποιϊῶν, ἐγράφη κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τῆς ΙΑ' ἑκατονταετηρίδος, τὸ δὲ χειρόγραφον, ἐφ' οὗ φέρεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ποιητοῦ, γραφὲν κατὰ τὸν ΙΔ'. αἰῶνα, διατηρεῖται ἄριστα καὶ περιέχει καὶ ἄλλα πολλὰ τοῦ μεσαίωνος ποιήματα, ἄγνωστα μέχρι τοῦδε, ἀνήκοντα δὲ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὸν αὐτὸν ἀκριτικὸν κύκλον. Ἡ ἔκδοσις τοῦ χειρογράφου τούτου, ἀγορασθέντος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐντολῇ τοῦ κ. Λεγρανδίου, θὰ ἀποτελέσῃ τόμον τῆς ὑπὸ τοῦ ἀκαμάτου τούτου λογίου ἐκδιδομένης «Ἑλληνικῆς Δημοτικῆς Βιβλιοθήκης».

— Ὁ καθηγητὴς τοῦ ἐν Πειραιεῖ γυμνασίου κ. Ἰάκωβος Δραγάτσης ἀγγέλλει τὴν προσεχῆ ἔκδοσιν μεταφράσεως ἐκ τοῦ γερμανικοῦ τῆς «Ρωμαϊκῆς γραμματολογίας» τοῦ Paul Frank.

Ἐπειδὴ εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Ἐν Φλωρεντίᾳ ἐτελέσθη κατ' αὐτὰς μεγαλοπρεπέστατα ἡ ἐπίσημος κηδεία τοῦ ἐσχάτως ἀποθανόντος ἐξόχου πολιτικοῦ ἀνδρὸς Ρικάζολη. Ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἀνηρτήθησαν διάφορα ἐπιγράμματα, δι' ὧν εὐστόχως εἰκονίζεται ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρός, πρὸς ὃν τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα ὀφείλει ἡ Ἰταλία. Ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων τούτων σημειῶ τὰ ἑπόμενα: «Πρὶν ἢ δεσπόσῃ τῶν ἄλλων ἔγνω νὰ δεσπόσῃ ἑαυτοῦ· ἐξεπαιδεύθη ἐν τῷ αἰσθήματι τοῦ καθήκοντος καὶ ἐνέμεινεν ἐν αὐτῷ ἀκλόνητος μέχρι τῆς τελευταίας πνοῆς του». — «Ἤθελε τὸ σῶμα ὑπόδουλον τῷ πνεύματι, καὶ ἐσκλήρυνεν αὐτὸ ἐν τοῖς κόποις, ἀποστραφεὶς πᾶσαν χαυνότητα». — «Ἐν τῷ χαλαρῷ καὶ εὐμεταβλήτῳ τούτῳ αἰῶνι ἀπεδείχθη ὑπόδειγμα αὐστηρᾶς ἀρετῆς καὶ στερεῶν βουλευμάτων». — «Ἄνευ τιμιότητος ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρξωσι χρηστὴ κυβέρνησις, λυσιτελὴς ἐλευθερία καὶ κόμματα ἄξια σεβασμοῦ». — «Μόνη αὐτοῦ φιλοδοξία ἦτο νὰ ἀποβῇ ὠφέλιμος εἰς τὴν πατρίδα». — «Ἔσχε πίστιν πρὸς τὴν Θείαν Πρόνοιαν, ἥτις σώζει τὰ ἔθνη τὰ ἄξια σωτηρίας, παραδίδει δὲ εἰς ξένον ζυγὸν τοὺς διεφθαρμένους λαούς». — «Καθωσιωμένος πρὸς τὸν βασιλέα, ὃν ὑπέλαβεν ἑκάστοτε ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς ἑνότητος τῆς πατρίδος, ὑπηρέτησεν αὐτὸν μετὰ τιμιότητος εὐπατρίδου καὶ ἀξιοπρεπείας πολίτου». — «Ὑπεράνω τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος του Τοσκάνης ἔθηκε τὰ συμφέροντα τῆς μεγάλης πατρίδος του Ἰταλίας». — «Τὴν ἑνότητα τῆς Ἰταλίας προεβίβασε μετὰ τόλμης, διεξήγαγε δὲ εἰς αἴσιον πέρας μετὰ γενναιότητος ἰσχυροτέρας τῶν κωλυμάτων καὶ τῶν κινδύνων». — «Ἀποθέμενος τὴν ἀρχὴν εὗρεν ἐν τῇ ἀξιοπρεπείᾳ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου καὶ ἐν τῷ δημοσίῳ σεβασμῷ ἀμοιβὴν ἀνταξίαν τῆς ψυχῆς του». — «Μετῆλθε τὴν ἐλευθερίαν ὡς μέσον πρὸς ἐπιτέλεσιν ἐναρέτων ἔργων, καὶ οὐχὶ ὡς ὄργανον πρὸς ἀποπλάνησιν καὶ διαφθορὰν τῶν λαῶν». — «Ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν οὐχὶ διὰ φατριαστικῶν σχεδιασμῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ βίου καὶ τῆς δεδοκιμασμένης φιλοπατρίας».

***

Ἐν τῷ Voltaire δημοσιεύονται ἀπό τινων ἡμερῶν ἐν ἐπιφυλλίδι Les cocodettes, μυθιστόρημα περιγράφον σκηνὰς τῆς αὐλῆς Ναπολέοντος τοῦ Γ', καὶ ἐν γένει ζωηρῶς ἀπεικονίζον τὸν βίον τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἐπὶ τῆς δευτέρας αὐτοκρατορίας. Ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ περιγράφεται χορὸς μετημφιεσμένων ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς πριγκιπίσσης Μέττερνιχ, συζύγου τοῦ εἰς Παρισίοις τότε πρεσβευτοῦ τῆς Αὐστρίας. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ μυθιστορήματος τούτου, οὗ τὴν μετὰ κρότου ἀγγελθεῖσαν ἔκδοσιν ἀνυπομόνως ἀνέμενον οἱ Παρισινοί, ὑπογράφεται ψευδωνύμως Brummel.

*

Τὴν 12 παρελθόντος Νοεμβρίου ἐγένετο ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς ἡ πρώτη ὑπὸ γυναικῶν ψηφοφορία ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκλογῆς τῶν διευθυντῶν καὶ ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοσίων σχολείων.

Τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἀπέκτησαν αἱ γυναῖκες ἐν ὅλῃ τῇ πολιτείᾳ τῆς Νέας Ὑόρκης διὰ νόμου τοῦ 1880. Ἀλλὰ τὴν παραχώρησιν ταύτην ὑπερηκόντισε τὸ νομοθετικὸν σῶμα τῆς Wisconsin, ἀπονεῖμαν διὰ νόμου εἰς τὰς ἐγγάμους γυναῖκας τὸ δικαίωμα οὐ μόνον τοῦ ἐκλέγειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐκλέγεσθαι εἰς πάντα τὰ δημόσια ἀξιώματα. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν δὲ τοῦ Wyoming αἱ γυναῖκες ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἀπὸ τοῦ 1828 ἔτι, καὶ ἐνασκοῦσιν αὐτὸ μετὰ πολλῆς κρίσεως καὶ σωφροσύνης. Ἡ ἐκλογικὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἐκ δύο ἀνδρῶν καὶ τριῶν γυναικῶν· αἱ κάλπαι καλύπτονται ὑπ' ἀνθέων, ἐν δὲ τῷ τόπῳ τῆς ἐκλογῆς οὔτε ὕβρεις οὔτε βάναυσοι λόγοι ἀκούονται ποτέ. Καὶ βλέπει τις νεαρὰς μητέρας, φερούσας τὰ τέκνα ἢ τὰ βρέφη αὐτῶν τετυλιγμένα εἰς θερμὰ σπάργανα, νὰ εἰσέρχωνται ἀφελέστατα εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν καλπῶν καὶ ἀποθέτωσι τὴν ψῆφον αὐτῶν, ὡς εἰ ἔπραττον τὴν συνηθεστάτην τοῦ βίου των πρᾶξιν. Ϙ

ΒΙΒΛΙΑ

2267. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 7 Δεκεμβρίου 1880. Ἀριθ. 258 (206). Λεπτὰ 20. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τῆς ἐπαρχίας Τήνου ἐπὶ ἐπαναστάσεως. — Κωνσταντινούπολις. (Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ***). — Μακροβιότης. — Αἱ ἀγγελίαι τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2268. Διάφοροι γραφαὶ εἰς τὸ κείμενον τοῦ Γοργίου τοῦ Πλάτωνος, συλλεγεῖσαι ἐκ περγαμηνοῦ κώδικος τοῦ ιγ' αἰῶνος ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου τοῦ Κεραμέως. Ἐν Σμύρνῃ, τύποις Ν. Α. Δαμιανοῦ, 1880. 8ον, σελ. 15. [Κατὰ τὸν πρόλογον τοῦ κ. Παπαδοπούλου ὁ κῶδιξ οὗτος διατηρεῖται ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, περιέχει δὲ ὅλον τὸν Γοργίαν καὶ σύγκειται ἐκ φύλλων ἐνενήκοντα καὶ ἑπτά].

2269. Ἀνεκδότων Συμμαϊκῶν τεῦχος πρῶτον, περιέχον ἐπιστολὴν πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Παϊσίου Α' πρὸς Νίκωνα πατριάρχην Ρωσσίας 1652-1653, — Ἐπιστολὴν Μακαρίου τοῦ Πατμίου πρὸς Σέρμαν. — Γ. Ἰαννούλη, Κανόνα ἰαμβικὸν εἰς τὴν Ὑπαπαντήν. Νῦν πρῶτον ἐκδίδονται ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου τοῦ Κεραμέως. Ἐν Σμύρνῃ, τυπογραφεῖον Α. Ι. Στυλιανοπούλου, 1880. 8ον, σελ. δ' καὶ 27.

2270. Ἔμμετρα ὑπὸ Γ. Κ. Ὑπερίδου. Λείρια. — Μοῦσα μαινάς. Ἐν Σμύρνῃ, τυπογραφεῖον ὁ «Τύπος». 1880, 12ον, σελ. 160. Τιμᾶται φράγκων τριῶν.

2271. Κλέων - Λέων, ἠθοποιΐα ὑπὸ Γ. Κ. Ὑπερίδου. Μέρος πρῶτον. Ἐν Σμύρνῃ, τυπογραφεῖον Ν. Α. Δαμιανοῦ. 1879. 16ον, σελ. 73.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

4 Δεκεμβρίου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 4 Δεκεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλ-	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ.
25 » » 9 0/0	λάδι καὶ ἐ-	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,,
26 » »	ξωτερικῷ.	52,000	50,510	15 Ἰαν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ.
4 » »	κληρ. ἐν	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ.
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)	Ἑλλάδι μό-	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,,
10 » φράγ. . . .	νον	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ.
60 » »		120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπρὶλ 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ. 394

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πράγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος . . .	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,560
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	5.25	175	176
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως . . .	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ.
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,,
,, ,, ὁ «Φοίνιξ» . .	3,000,000	800,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα».	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών» . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,,
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 107

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην.—Ἐμπ. 3μην. 29.30–29.70.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. —Ἐμπ. 3μ. δρ. 116–117.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον δραχ. 23.70
Λίρα Στερλίνα ,,
Λίρα Ὀθωμανικὴ ,,
Αὐστριακὸν φλωρίον ,,
Ἀργυροῦν 5φραγκον ,,
,, φράγκον ,,

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 46 1/2.

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν - Λονδ. 3μ. (19 Νοεμβρίου) Ἐμ. 30
Κερκ. - Λονδ. 3μην. (2 Δεκεμβρίου) ,, 28.80–29.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (10 Δεκεμβρ. ἐ. ν.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας φρ. 40 1/2
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0/0. ,, 236
,, ,, ,, 9 0/0. ,, 246
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. . . ,, 101
Λονδίνου 3 μηνῶν . . . . . . γρ. 109 3/8–109 5/8
Παρισίων 3 . . . . φρ 23 15–23.25.
Λίρα Ἀγγλικὴ . . . . . . γρ. 109 36/40
Εἰκοσάφραγκον . . . . . . ,, 87 33/40

ΒΙΕΝΝΗΣ (2 Δεκεμβρίου).

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117,90
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.67
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.39
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 10 Δεκεμβρίου

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.80
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.50
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.39
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (10 Δεκεμβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 3) φρ. 25.28 1/2–25.33 1/2.
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 5 ὑπερτίμ. 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 127.75–132.50 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδὰμ 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 4 0/0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 3. Μαδρίτης 4 0/0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 60/0. Ῥώμης 4 0/0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Α. Π. Κωνσταντινούπολιν. Δυστυχῶς οἱ ξένοι συνδρομηταί. Ἐκ τῶν διαφόρων ἐπιστολῶν, ἃς ὁ διευθυντὴς τῆς «Ἑστίας» ἔλαβεν ἐσχάτως, δημοσιεύομεν τὴν ἑπομένην τοῦ διακεκριμένου λογίου καὶ εἰλικρινοῦς τῆς Ἑλλάδος φίλου κ. μαρκησίου de Q. de Saint-Hilaire· «....Je lis toujours avec le plus vif intérêt votre belle publication de l'Ἑστία; jugez donc de mon désappointement et de mon chagrin, lorsque j'ai lu, il y a quelques jours, la note par laquelle vous annoncez que cette intéressante et utile publication pourrait être suspendue dès l'année prochaine. Ce serait, je vous l'assure, une bien grande lacune dans la presse périodique de votre pays, et même en toute la partie de l'Europe, qui s'occupe avec tant d'intérêt des choses grecques, et pour laquelle votre journal était devenu une sorte de répertoire indispensable. Je vous réitère l'assurance que ce ne serait pas sans un très vif chagrin, et sans de légitimes regrets que je verrai disparaître un des journaux periodiques, que je lis toujours avec la plus grande attention et qui est le seul à me tenir au courant de ce qui se passe en Grèce; et soyez bien assuré que tous vos lecteurs, (et ils sont en fort grand nombre) partagent mon sentiment à cet egard. Non seulement je lis attentivement et exactement l'Ἑστία, mais j'en fais collection; je garde précieusement chaque numéro, et je fais relier soigneusement chaque année κτλ. — κ. Π. Α. Α. Γέϊσκ. Ἐγκαίρως θ' ἀποσαλῶσιν.—Ἀριθ. 926. Σύρον. Ταῦτα δὲν διδάσκουσι τὰ βιβλία, ἀλλ' ἡ παρατήρησις καὶ ἡ κρίσις· ὅταν δέ τις ζῇ ἐν κοινωνίᾳ κάπως ἀνεπτυγμένῃ, οὔτε τὰ μαθήματα ἐλλείπουσιν οὔτε ἡ ματαιότης βραδύνει νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου. — Συνδρομητῇ. Ἀλεξάνδρειαν. Εἰς τὰς τρικυμίας, ὅταν ὁ πλοίαρχος ἀποδεικνύεται ἀνίκανος ἢ δίδῃ σημεῖα ἰλιγγιάσεως, δὲν πρέπει νὰ χάνῃ τις τὸν καιρὸν εἰς τὸ νὰ τοῦ δίδῃ συμβουλάς, ἀλλὰ νὰ πηδήσῃ εἰς τὴν λέμβον καὶ νὰ βάλῃ τὰς χεῖρας εἰς τὰ κωπιά.—κ. N** Ἀθήνας. Ἡ σημείωσις ὑμῶν εἶνε τῷ ὄντι περιεργοτάτη, ἀλλ' οὐχὶ κατάλληλος πρὸς δημοσίευσιν ἐν τῇ «Ἑστίᾳ». Προσθέσατε εἰς αὐτήν, ἐὰν ἐγκρίνητε, καὶ τὰ ἑπόμενα, ληφθέντα ἐκ τῆς Ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν τοῦ μακαρίτου Σουρμελῆ: «Ὁ Γκούρας ἀνάγει ἐν ἔτει 1823 εἰς τὸ φρούριον (τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν) τὴν γυναῖκά του, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀποδίδονται ὅλαι αἱ ἀνήκουσαι τιμαὶ ὡς πρὸς σύζυγον τοῦ φρουράρχου καὶ ἄρχοντος Ἀθηνῶν. Ὁ Ὀδυσσεὺς περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ ἔτους φέρει καὶ αὐτὸς τὴν γυναῖκά του καὶ τὴν μητέρα του ἐνταῦθα, καὶ τὰς οἰκίζει εἰς τὸ φρούριον· ἐκ τούτου γεννᾶται ἀντιζηλία μεταξὺ τῶν γυναικῶν, καὶ ἑκάστη τῶν καπιτανίσσων θέλει τὰ πρωτεῖα. Ἡ μήτηρ τοῦ Ὀδυσσέως καταφρονεῖ τὴν Γκούραιναν, αὕτη δὲ δὲν ὑποφέρει τὴν καταφρόνησιν. Ἡ ἔχθρα τῶν γυναικῶν κάμνει νὰ γεννηθῇ ἡ ἔχθρα τῶν ἀνδρῶν, ἥτις πολλὰ κακὰ ἐπέφερεν εἰς τὸν τόπον».

Αἱ συνδρομαὶ διευθύνονται ἀπ' εὐθείας εἰς Ἀθήνας «Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας», ἀποστέλλονται δὲ δι' ἐπιταγῶν, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἑλληνικῶν γραμματοσήμων, χρυσοῦ, τραπεζικῶν γραμματίων τῆς Γαλλικῆς Τραπέζης ἢ γαλλικῶν γραμματοσήμων. Γραμμάτια τῆς Ἰονικῆς Τραπέζης καὶ Ῥωμουνικὰ χαρτονομίσματα εἰσὶν ἀπαράδεκτα.

Τὰ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑστίας ἀποστελλόμενα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[4 Δεκεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἔφιππος καὶ ἐν στολῇ στρατηγοῦ τοῦ πεζικοῦ, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ὑπασπιστοῦ κ. Βότσαρη ἐπεσκέψατο τὸ παρὰ τὴν Μονὴν τῶν Ἀσωμάτων ἐκγυμναζόμενον 20 τάγμα. Ἐπὶ τρεῖς περίπου ὥρας παραμείνας καὶ παρακολουθήσας μετὰ προσοχῆς τὰ ὑφ' ἑκάστης κλάσεως μετ' ἐπιτυχίας τελούμενα γυμνάσια, ἀπῆλθεν ἐκφράσας τῷ διοικητῇ τοῦ τάγματος κ. Τιμ. Βάσσῳ καὶ τοῖς ἀξιωματικοῖς πᾶσι τὴν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ζήλῳ, ὃν κατέβαλον πρὸς πλήρη ἐκγύμνασιν τῶν νεαρῶν ὁπλιτῶν. — Ἡ πρὸς τὸν βασιλέα προσφώνησις τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γαλλίας κ. κόμητος de Mouy κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν διαπιστευτηρίων του ἔχει ὡς ἑξῆς: «Βασιλεῦ. Ἀναθεῖσά μοι τὴν ἀποστολήν, ἣν ἔρχομαι νὰ ἐπιτελέσω παρὰ ἡγεμόνι, οὗ ἡ Γαλλία εἰς ὕψιστον βαθμὸν ἐκτιμᾷ τά τε ὑψηλόφρονα αἰσθήματα καὶ τὴν ἔξοχον φρόνησιν, ἡ κυβέρνησις τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ἐνετείλατό μοι ν' ἀντιπροσωπεύσω ἐνταῦθα τὴν πατροπαράδοτον καὶ διαρκῆ φιλίαν τῆς πατρίδος μου πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ἐκ μέρους δ' αὐτῆς ἀνανεῶ πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα τὴν σταθερὰν διαβεβαίωσιν περὶ τῶν αἰσθημάτων τούτων. Ἡ κυβέρνησίς μου, βασιλεῦ, πεποιθυῖα εἰς τὸ τελεσφόρον τῶν εἰρηνικῶν τρόπων, εἶνε πεπεισμένη ὅτι οἱ νόμιμοι πόθοι τῆς Ἑλλάδος πραγματοποιηθήσονται διὰ πολιτικῆς σώφρονος ἐν μέλλοντι βραχεῖ καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις, αἵτινες ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις εἰς τὴν μεσολάβησιν τῆς Εὐρώπης. Ἡ Γαλλία δὲ θέλει ἐνασκήσει τὴν ἐπιρροὴν αὐτῆς πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἐπιτυχίας ταύτης, πιστὴ ἐμμένουσα εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς μετριότητος, αἵτινες ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὡς καὶ πανταχοῦ, δὲν παύονται ὁδηγοῦσαι τὴν πολιτείαν αὐτῆς. Ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπηται νὰ ἐκφράσω ἐνταῦθα τὸ προσωπικόν μου αἴσθημα, θὰ προσθέσω, βασιλεῦ, ὅτι εὐτυχὴς λογίζομαι, παρὰ τῷ εὐγενεῖ ἑλληνικῷ ἔθνει καὶ παρὰ τῷ σεβαστῷ ἡγεμόνι αὐτοῦ γινόμενος ὁ διερμηνεὺς τῶν συμπαθειῶν τῆς Γαλλίας, τολμῶ δὲ νὰ ἐλπίσω ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς, ἣν ἐκλήθην νὰ ἐκτελέσω παρ' Αὐτῇ, θέλει ἀξιώσει νὰ μοὶ παράσχῃ τὴν ὑψηλὴν εὐμένειαν Αὐτῆς. — Ὁ κ. ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς ὑπέγραψε μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ναυπηγείου Forges et Chautiers κ. Jchenne τὸ ὁριστικὸν συμβόλαιον περὶ κατασκευῆς τεσσάρων κανονιοφόρων, ἱκανῶν τορπιλλοφόρων ἀτμακάτων, τορπιλλοθετικῶν ἀτμακάτων καὶ φορτηγίδων δι' ἀποβάσεις, συμφώνως μὲ τοὺς ὑποβληθέντας εἰς τὴν Βουλὴν αἰτιολογικοὺς πίνακας τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν τῶν αἰτηθεισῶν καὶ ψηφισθεισῶν ἤδη πιστώσεων. — Ἀναχωροῦσιν εἰς Οὐγγαρίαν ὁ συνταγματάρχης κ. Εὐστρ. Ῥάλλης καὶ ὁ μοίραρχος τοῦ ἱππικοῦ κ. Ἀλέξανδρος Σοῦτσος πρὸς ἀγορὰν ἵππων διὰ τὸν στρατόν. —Συνέστη σωματεῖον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἐθνικὸς δεσμὸς», ἀπαρτιζόμενον ἐκ πολιτῶν, ἀνηκόντων εἰς διαφόρους καλὰς τάξεις τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, σκοπὸν δ' ἔχον γενικὸν μὲν καὶ ἀπώτερον τὴν «διὰ τῆς ἐπιρρώσεως τοῦ δημοσίου φρονήματος ἐπὶ τῶν αἰωνίων ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ ἀγαθοῦ ἐπιδίωξιν τῆς ἑνότητος τοῦ ἑλληνικοῦ γένους», ὡς εἰδικὸν δὲ καὶ ἐγγύτερον τὴν «διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου ἐπιδίωξιν τῆς ἀμέσου τοῦ ἔθνους ἐνεργείας πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ὁμόρων ἐπαρχιῶν». Προχθὲς δὲ συνελθόντα ἐν τῇ ἐμπορικῇ λέσχῃ περὶ τὰ ἑκατὸν εἴκοσι μέλη ἐξελέξαντο δύο ἑνδεκαμελεῖς ἐπιτροπὰς πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ σωματείου. — Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐτελέσθη ἐπισήμως ἡ ἐγκαθίδρυσις τῶν νέων πανεπιστημιακῶν ἀρχῶν, παρόντων τινῶν τῶν καθηγητῶν καὶ ὑφηγητῶν καὶ πολλῶν φοιτητῶν. Ὁ πρώην πρύτανις κ. Ἀρεταῖος, ἀνελθὼν εἰς τὸ βῆμα ἀνέγνω τὴν περὶ τῶν πεπραγμένων ἐπὶ τῆς πρυτανείας του ἔκθεσιν. Κατ' αὐτὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν εἶνε ὀλιγώτερος τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους, οἱ δ' ὑφηγηταὶ ἐν ὅλῳ 37, ὧν τινες οὐδὲ διαμένουσιν ἐν Ἀθήναις, ἡ δὲ περιουσία τοῦ πανεπιστημίου ἀνέρχεται εἰς 5 καὶ πλέον ἑκατομμύρια. Ὁ κ. ἀντιπρύτανις ἐξέφρασε καὶ γνώμην περὶ ἀποτίσεως διδάκτρων ὑπὸ τῶν φοιτητῶν, ὁριζομένων τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν διδαχθησομένων μαθημάτων, καὶ περὶ ἀνεγέρσεως οἰκοδομήματος διὰ τὴν βιβλιοθήκην, παραχωρουμένου πρὸς τοῦτο γηπέδου ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου.—Διωρίσθη πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βουκουρεστίῳ ὁ κ. Ῥαζῆς, τέως γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν· τοιοῦτος δὲ προβιβάζεται ὁ κ. Ἄγγελος Βλάχος, τέως τμηματάρχης.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1310.

Στρατιώτης τις, βλέπων διαβαίνοντα ἐνώπιόν του οὐλαμὸν ἄλλων στρατιωτῶν, ἠρώτησεν ἕνα τῶν στρατιωτῶν τούτων πόσοι ἦσαν. Οὗτος δὲ ἀπεκρίθη ὡς ἑξῆς· Ἐὰν ἤμεθα ἄλλοι τόσοι, καὶ εἰς τούτους προσετίθεντο ἄλλοι ἡμίσεις τῶν ὅσοι εἴμεθα, καὶ τὸ τέταρτον ἔτι αὐτῶν, καὶ σύ, συστρατιῶτα, θὰ ἐγινόμεθα ἑκατόν.

Πόσοι ἦσαν οἱ στρατιῶται τοῦ οὐλαμοῦ; 36.

1311.

—[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται ἓν βιβλίον].

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54
55	56	57	58	59	60	61	62	63
64	65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80	81

Μετάθεσον τοὺς ἀνωτέρω ἀριθμοὺς τοιουτοτρόπως, ὥστε ἐκ τῆς προσθέσεως τῶν ἀριθμῶν ἑκάστης τῶν 9 ὁριζοντείων, 9 καθέτων καὶ 2 διαγωνίων σειρῶν νὰ εὑρίσκῃς ἄθροισμα 369.

1312.

Εἶμαι: μικρά, μεγάλη, χαμηλή, ὑψηλή, ὡραία, ξανθή, ἄσχημος, μελαγχροινή, μαύρη, καστανόχρους, φιλή, κεκαλυμμένη, μωρά, σκληρά, τερατώδης, ἰσχυρά, κενή, παραπαίουσα, νοήμων, ποταπή, ὑπεροπτική, ἀσθενής, πονηρά, πολυμήχανος, γυμνή, ὠοειδὴς καὶ ἐνίοτε ἐσπασμένη.

Τί εἶμαι;

1313.

```
    .
  . . P
. . P . .
  P . .
    .
```

1314.

Mon premier est sur terre,
Mon second est aux cieux;
Je le dis sans mystère,
Mon tout est precieux.

1315.

Un peu de mon second efface mon premier,
Et mon entier parfois est bien lourd à porter.

ΛΥΣΕΙΣ

1306.

Ὑπελείφθη τὸ εἰκοστὸν τέταρτον μέρος ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ ποσοῦ τοῦ οἴνου.

1307.

Κάμε τὸ καλὸ καὶ ῥίχ' το 'ς τὸ γιαλό.

1308.

La lettre l.

1309.

Chateaubriand.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 207. — 14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Εἰς τὸν ἐνταῦθα Ἐρυθρὸν Σταυρὸν οἱ ἐν Λίβερπουλ ὁμογενεῖς προσήνεγκον περὶ τὰς 1,000 λίρας στερλίνας.

Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Α. Κουντουριώτης προσήνεγκεν εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν μέχρι τοῦ Αὐγούστου τὴν κατὰ τὴν πλατεῖαν τῆς «Ὁμονοίας» οἰκίαν του, ὅπως χρησιμοποιήσῃ αὐτὴν δι' οἱανδήποτε ἀνάγκην του.

Ὡσαύτως εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν προσήνεγκον δύο τῶν Ἑλληνίδων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνὰ 1,000 φράγκα ἑκατέρα.

Ὑπὲρ τῆς ἀνεγέρσεως φυλακῶν προσήνεγκον συνδρομὰς ἡ ἐν Ἀττικῇ Μονὴ τῆς Φανερωμένης δρ. 30 ἐτησίως, ἡ τῆς Αἰγίνης δρ. 50 ἐτησίως, ἡ τοῦ Ὁσίου Μελετίου δρ. 30 ἐτησίως καὶ ἡ τῶν Κλειστῶν ἐφ' ἅπαξ δρ. 30.

Ἐπειδὴ εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

Ἡ λογία διευθύντρια τοῦ ἀρίστου παρ' ἡμῖν παρθεναγωγείου κυρία Α. Δ. Δασκαρίδου ἀπέστειλεν ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν μακρὰν καὶ ἀξιόλογον πραγματείαν περὶ τοῦ Φροβελιανοῦ παιδαγωγικοῦ συστήματος. Ἐκ τῆς πραγματείας ταύτης, ἣν μετὰ λύπης δὲν δυνάμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν ἐν ταῖς στήλαις τῆς «Ἑστίας», διότι ὁ χῶρος τῶν ὑπολειπομένων νὰ ἐκδοθῶσι φύλλων δὲν ἐπιτρέπει τοῦτο, ἀποσπῶμεν τὴν ἑπομένην εἰσαγωγήν, εὐχόμενοι ὅπως ταχέως ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τὸ ὡραῖον τοῦτο ἔργον τῆς πεπαιδευμένης Ἑλληνίδος, εἴτε ἐν ἄλλῳ περιοδικῷ φύλλῳ, εἴτε ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ. Σ. τ. Δ.

Περὶ Φροβελιανῶν νηπιακῶν κήπων.

Μεγάλη εἶνε ἡ πρόοδος, ἣν κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας ἐμφαίνουσι τὰ ἐν Γερμανίᾳ σχολεῖα· ἀπλήστως δ' ἀποβλέπει εἰς τὰ ἐν αὐτοῖς ἀγαθὰ ὁ εἰς ταῦτα προσερχόμενος ἐκ χωρῶν ἰδίως, ἐν αἷς πολλὴ μὲν ὑπάρχει ἡ πρὸς τὴν μάθησιν ῥοπή, ὀλίγη δ' εἰσέτι ἡ ἀληθὴς ταύτης ἐκτίμησις καὶ ἐμψύχωσις. Πολλὰ πολλαχοῦ ὑπάρχουσιν ἄριστα ἱδρύματα κατωτέρας καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἐν οἷς ἐν Δρέσδῃ μὲν διακρίνεται τὸ ὑπὸ τοῦ κυρίου Moritz Heger ἐπαξίως διευθυνόμενον Α'. δημοτικὸν σχολεῖον ἀρρένων καὶ κορασίων, καὶ τὸ διδασκαλεῖον (Lehrerseminar, Friedrichsstadt), ὅπερ ἄριστα διευθύνει ὁ καθηγητὴς Emil Pohle. Ἐν Βερολίνῳ δὲ μεταξὺ πολλῶν διακρίνεται ἡ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Otto Schönermark δραστηρίως καὶ ἐπιτυχῶς διευθυνομένη βασιλικὴ δημοτικὴ σχολὴ ἀρρένων καὶ κορασίων (Elisabethschule).

Τάξις, καθαριότης, ἀκρίβεια, πειθαρχία, ἐντέλεια κατὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νεωτάτων ἀρίστων μεθόδων τῆς τε διδασκαλίας καὶ τῆς παιδαγωγικῆς, ταῦτα πάντα καθιστῶσι τὰ ἱδρύματα ταῦτα ἄριστα πρότυπα, ἀποφέροντα πληρέστατα τὰ ποθούμενα καὶ εὐεργετικὰ διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς φοιτῶσαν νεολαίαν ἀποτελέσματα.

Βεβαίως ὅμως καὶ ἐν αὐτοῖς, ὡς καὶ ἁπανταχοῦ, δύναταί τις νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ ἐπίτευξις τῶν καλῶν τούτων ἀποτελεσμάτων ἐξαρτᾶται οὐσιωδῶς ἐκ τῆς ἀτομικῆς ἱκανότητος τοῦ τε διευθύνοντος καὶ τῶν διδασκόντων. Διότι καὶ τὰ τελειότατα μέσα καὶ ἡ ἀρίστη μέθοδος εἰς οὐδὲν χρησιμεύουσιν, ὅταν δὲν τύχωσι καλοῦ παιδαγωγοῦ. Καὶ ἀληθῶς νῦν μὲ τὰς νέας μεθόδους ὁσημέραι ἐπαισθητοτέρα καθίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς ταυτίσεως τῆς διδασκαλίας μετὰ τῆς ἰδίως παιδαγωγικῆς· ὅλως δὲ νεκρὰ καὶ ἐπιβλαβὴς μᾶλλον καθίσταται ἡ διδασκαλία, ὅταν ὁ διδάσκαλος δὲν εἶναι συνάμα καὶ καλὸς παιδαγωγός, δηλαδὴ ὅταν δὲν βασίζῃ τὴν ἐπὶ τῶν μαθητῶν ἐνέργειάν του ἐπὶ τῶν ἀληθῶν ἀρχῶν τῆς παιδαγωγίας. Ἐν ᾧ τἀνάπαλιν θαυμάσια καὶ ὄντως εὐχάριστα εἶναι τ' ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀληθοῦς παιδαγωγοῦ.

Ἀναντίρρητον ἐν τούτοις εἶναι ὅτι ὁ ὑπὸ ἀνωτέραν παιδαγωγικὴν ἔποψιν τὴν ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις διανοητικὴν δρᾶσιν παρακολουθῶν μετὰ συγκινήσεως παρατηρεῖ, ὅτι ἡ σπουδαιοτάτη μεταρρύθμισις πάσης ἐκπαιδεύσεως καὶ διδασκαλίας προετοιμάζεται νῦν διὰ τῶν Φροβελιανῶν νηπιακῶν κήπων, δι' ὧν ὁ παῖς ἀπὸ τῆς νηπιότητός του, διὰ τῆς ἐλευθέρας ἀσκήσεως ὅλων τῶν δυνάμεων καὶ προσόντων αὐτοῦ, παρασκευάζεται πρὸς τὴν ἐπὶ ἀληθῶν βάσεων θρησκείας καὶ ἀρετῆς περαιτέρω ἐκπαίδευσιν καὶ τελειοποίησίν του, ἵνα διὰ ταύτης εἰσάγηται εἰς τὴν πραγματικὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ του. Πᾶς ὁ βαθύτερον κατανοήσας τὴν παιδαγωγικὴν ἰδέαν τοῦ Φρόεβελ γνωρίζει ὅτι αὕτη ὁλόκληρον τὸ παιδαγωγικὸν σύστημα περιλαμβάνει, καὶ ὅτι ὁ θάνατος μόνος παρεκώλυσεν αὐτὸν τοῦ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σύστημά του, πλὴν τῶν νηπιακῶν κήπων, καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς κατωτέρας καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

Δυστυχῶς ὅμως καὶ τὸ Φροβελιανὸν σύστημα, ὡς καὶ πᾶν νέον σύστημα, διήγειρεν ἐν Γερμανίᾳ πολυειδεῖς ἀντιζηλίας καὶ ἀντιπράξεις· εἰσήχθησαν δέ τινες τῶν Φροβελιανῶν ἀσκήσεων καὶ ἐργασιῶν, ἀτελέστατα ἐκτελούμεναι, εἴς τινα αὐτόθι νηπιαγωγεῖα, ἅτινα ὠνομάσθησαν μὲν νηπιακοὶ κῆποι, ἀλλ' εἰς οὐδὲν μέχρι τοῦδε συνετέλεσαν, εἰ μὴ εἰς τὴν στρέβλωσιν τῆς ἀγωγῆς τῶν εἰς αὐτὰ προσερχομένων νηπίων καὶ εἰς μεγαλητέραν ἔτι βλάβην τοῦ Φροβελιανοῦ συστήματος· διότι εἰς τοὺς ἀγνοοῦντας τὰ τῆς ἀπάτης ταύτης ἐμποιοῦσι κακίστην ἐντύπωσιν καὶ διεγείρουσι δικαίαν ἀποδοκιμασίαν, ἣν πολλοὶ τούτων, ἄνευ πλειοτέρας ἐξακριβώσεως, ἐπεκτείνουσι καὶ ἐφ' ὁλόκληρον τὸ Φροβελιανὸν σύστημα.

Ἐν τούτοις, ὡς πᾶσα ἀλήθεια καὶ πᾶν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ὠφέλιμον, καὶ αὐτὴ ἡ ἐν τῷ Φροβελιανῷ συστήματι ἀλήθεια θέλει θριαμβεύσει· ἤδη δ' ἐπῆλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ κατέστη ἐπαισθητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς μεταρρυθμίσεως τῶν παιδαγωγικῶν συστημάτων. Ἀλλ' ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Φρόεβελ ἤρχισε τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματός του ἀπὸ τῶν νηπιακῶν κήπων, προτιθέμενος βραδύτερον νὰ ἐπεκτείνῃ τοῦτο καὶ εἰς τὰ λοιπὰ σχολεῖα, οὕτω καὶ κατὰ τὴν παραδοχὴν καὶ διάδοσιν τοῦ συστήματος αὐτοῦ πρώτη παρίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς μετατροπῆς τῶν νηπιαγωγείων εἰς νηπιακοὺς κήπους, οἵτινες ἀφθόνως καὶ μετὰ προδήλου ἐπιτυχίας ἐξηπλώθησαν ἤδη καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν, καὶ εἰσήχθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη εἰς τὸ Βέλγιον, τὴν Αὐστρίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τελευταῖον δὲ καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἐν Αὐστρίᾳ δέ, ὅπου ἡ ἐκπαίδευσις νῦν γιγαντιαίως προβαίνει, προέβησαν ἤδη εἰς τὴν ἐπέκτασιν τοῦ Φροβελιανοῦ συστήματος καὶ εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα διὰ τῆς εἰς ταῦτα προσαρτήσεως ἐργαστηρίων βιοτεχνικῶν, κήπων πρὸς καλλιέργειαν, ἀγρῶν κ.τ.λ., περὶ ὧν ἔγραψε κάλλιστα καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐν Βιέννῃ Γυμνασίου καθηγητὴς Erasmus Schwab (Der Schul-garten 1876).

Ἐκ πάντων τούτων ὁρμωμένη καὶ ζωηρῶς ποθοῦσα νὰ συντελέσω τὸ κατ' ἐμὲ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν δυναμένων νὰ ἐπιφέρωσι τὴν ἀσφαλεστάτην ἀναγέννησιν τοῦ παρ' ἡμῖν ἐν πολλοῖς ἔτι καθυστεροῦντος παιδαγωγικοῦ καὶ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, ἐφωδιάσθην κατὰ τὴν ἐν Δρέσδῃ διαμονήν μου (τῷ 1878-1879) διά τε τῶν γνώσεων καὶ τῆς πείρας, τῶν μελλόντων νὰ μοὶ χρησιμεύσωσιν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ τούτου. Εὐτυχεστάτην βεβαίως ἐθεώρησα ἐμαυτήν, ὅταν ἐγνώρισα αὐτόθι τὴν παντὸς θαυμασμοῦ καὶ ἐπαίνου ὑπερτέραν μαθήτριαν τοῦ Φρόεβελ, τὴν σεβασμίαν ἑβδομηκοντούτιδα κόμησσαν Berta v. Marenholtz-Bülow, ἥτις ὡς γενναῖος ὑπέρμαχος τῶν ἰδεῶν τοῦ διδασκάλου της οὐ μόνον διὰ τῶν σπουδαίων καὶ ἀξιολόγων συγγραμμάτων της[1] συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ διευκρινήσῃ αὐτὸ τὸ Φροβε-

---

(1) Τὰ συγγράμματα τῆς κομήσσης Marenholtz εἶνε· «Ὁ νηπιακὸς κῆπος ὡς πρῶτον ἐργαστήριον τοῦ παιδίου».— «Ἡ ἐργασία καὶ ἡ νέα κατὰ Φρόεβελ παι-

λιανὸν σύστημα, ἀλλὰ καὶ διὰ θυσιῶν παντὸς εἴδους ἵδρυσε τὸν ἐν Δρέσδῃ Φροβελιανὸν σύλλογον, οὗ καὶ προεδρεύει, καὶ ἐκ τοῦ διδασκαλείου τοῦ ὁποίου κατ' ἔτος ἱκανὰς δραστηριωτάτας καὶ ἄριστα παρεσκευασμένας νηπιαγωγούς, τὰς λεγομένας «κηπουροὺς τῶν νηπίων» (Kindergärtnerinnen), ἀπανταχοῦ πρὸς διάδοσιν τοῦ Φροβελιανοῦ συστήματος ἀποστέλλει. Ἐν τῷ διδασκαλείῳ τούτῳ ἐξακολουθεῖ νὰ διδάσκῃ ἡ ἰδία τὴν τοῦ Φροβελιανοῦ συστήματος θεωρίαν μετὰ δυνάμεως καὶ ζωηρότητος, δι' ὧν ἐμπράκτως ἀποδεικνύει τοῖς ἀκροαταῖς αὐτῆς, ὅτι ὄντως δὲν γηράσκει ἡ πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ ἀναπτυχθεῖσα καὶ καταβιώσασα ψυχή.

Τοιαύτη εἶνε ἡ κόμησσα Marenholtz, ἡ πολλὰ ἔτη τῆς ζωῆς της δαπανήσασα εἰς περιοδείας καὶ πολυειδεῖς θυσίας πρὸς διάδοσιν τῶν Φροβελιανῶν ἰδεῶν εἴς τε τὴν Γερμανίαν, τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ἰταλίαν, ὅπου ἡ ἰδία ἵδρυσε τοὺς πρώτους νηπιακοὺς κήπους. Φυσικώτατον λοιπὸν ἦτο νὰ κατασταθῇ ἔνθους ἐκ χαρᾶς, ὅταν ἤκουσεν ὅτι ἐπεθύμουν νὰ διδαχθῶ τὰ τοῦ Φροβελιανοῦ συστήματος, ὅπως διαδώσω αὐτό, εἰ δυνατόν, ἐν Ἑλλάδι· ἐλυπεῖτο δὲ μόνον ὅτι τὸ γῆράς της δὲν τῇ ἐπέτρεπε νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ συνδράμῃ εἰς τὸ ἔργον μου. Πρὸς ἀναπλήρωσιν δὲ τούτου ἐθυσίασε πολλὰς ἐκ τῶν πολυτίμων ὡρῶν της, ὅπως μοὶ μεταδώσῃ ὅ,τι ἐθεώρει ἄφευκτον εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ μου. Ὅθεν καὶ μετὰ θερμοῦ αἰσθήματος εὐγνωμοσύνης, ἅμα δὲ καὶ ἀληθοῦς θλίψεως, ἀπεχωρίσθην τῆς εὐγενοῦς ταύτης καὶ ἐναρέτου γυναικός, ἥτις ἐνίσχυσε σπουδαίως καὶ τὰς περὶ ἀληθοῦς ἀνυψώσεως τῆς γυναικὸς ἰδέας μου. — Ἐφοδιασθεῖσα λοιπὸν διὰ τῶν θησαυρῶν τούτων, καὶ λαβοῦσα μετ' ἐμοῦ, πρὸς τ' ἀπαιτούμενα Φροβελιανὰ ὑλικά, καὶ μίαν ἐκ τῶν ἱκανῶν τοῦ συλλόγου νηπιαγωγῶν, ἔφθασα ἐνταῦθα μετὰ δεκατετράμηνον ἀπουσίαν πλήρης ἐλπίδων, ἀλλὰ καὶ μεθ' ἱκανῆς ὑπομονῆς, διότι πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοπουμένου, καὶ ἐν γνώσει τῶν πολυειδῶν δυσχερειῶν, ἃς βεβαίως ἤθελα ἀπαντήσει, ἀρχῆθεν ὑπελόγισα ὅτι ἀπῃτεῖτο τριετὲς διάστημα πρὸς πλήρη εἰσαγωγὴν τοῦ Φροβελιανοῦ συστήματος, ὅπερ προετιθέμην νὰ εἰσάξω εἰς τὸ νηπιαγωγεῖον τοῦ Παρθεναγωγείου μου, ὡς καὶ βαθμηδὸν εἰς ἅπαντα τὰ τμήματα τοῦ προκαταρκτικοῦ καὶ ἁπάσας τὰς τάξεις τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου.

Ἤδη παρῆλθε τὸ πρῶτον ἔτος τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐργασίας ἡμῶν. Τὸ μηχανικὸν μέρος τοῦ συστήματος λειτουργεῖ ἤδη ἐν πλήρει ἐφαρμογῇ, χάρις εἰς τὴν πρόθυμον καὶ νοήμονα συνδρομὴν τῶν περὶ ἐμὲ ἱκανῶν βοηθῶν μου, ὧν τινες μάλιστα κατενόησαν ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι τὸ πνεῦμα τῆς μεθόδου. Ἀλλὰ βεβαίως καὶ χάρις εἰς τὴν πρόθυμον ἀρωγὴν τοῦ κυρίου Ἀλ. Κατακουζηνοῦ, ὅστις λίαν ἐπιτυχῶς ἐξελλήνισε τὰ εἰς τὰς Φροβελιανὰς ἀσκήσεις καὶ τὰ παίγνια ἄφευκτα ᾄσματα. Νῦν κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος προσέλαβον καὶ ἄλλας ἱκανὰς βοηθούς, ἐλπίζω δ' ὅτι θέλομεν προβῇ ἐπὶ μᾶλλον, τείνουσαι βαθμηδὸν εἰς τὸ νὰ ἐμψυχώσωμεν τὰς ἀσκήσεις καὶ τὰς ἐργασίας τῶν τέκνων δι' αὐτῆς τῆς αὐτοθύμου ἀναπτύξεως τῶν δυνάμεων αὐτῶν εἰς ἐξέγερσιν τῆς ἀτομικότητός των, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Φροβελιανῆς ἰδέας. Εἰ καὶ πρὸς πλήρη ἐφαρμογὴν ταύτης ὑπολείπεται νὰ ἐξελληνισθῶσιν, ἐὰν ὄχι ἀκόμη τὰ συγγράμματα τοῦ Φρόεβελ, τοὐλάχιστον τὰ εὐληπτότερα τούτων τῆς κομήσσης Marenholtz - Bülow, ὡς καὶ ὁ ὁδηγὸς τῆς Φροβελιανῆς μεθόδου χάριν πληρεστέρας ὁδηγίας τῶν διδασκαλισσῶν. Τοῦ τελευταίου τούτου ἔργου ἐπεχείρησα ἤδη τὴν μετάφρασιν μετὰ τῆς βιογραφίας τοῦ Φρόεβελ καὶ τῆς εἰς τὸν ὁδηγὸν τοῦτον ὑπὸ τῆς κομήσσης Marenholtz τῷ 1874 ἐν Βρυξέλλαις γραφείσης εἰσαγωγῆς. Διὰ τῆς δημοσιεύσεως τούτων ἀποβλέπω εἰς τὴν διάδοσιν εἰδήσεών τινων περὶ αὐτοῦ τοῦ Φρόεβελ, περὶ τοῦ ὁποίου ἱκανὸς ἤδη ἀπανταχοῦ γίνεται λόγος, ἕνεκα τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ συστήματός του. Πρὸς τούτοις δ' ἐλπίζω νὰ συντελέσω δι' αὐτῶν καὶ εἰς πληρεστέραν κατανόησιν τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ Φροβελιανοῦ συστήματος.

δαγωγική» — «Ἀναμνήσεις περὶ Φρειδερίκου Φρέβελ». — «Ὁ παῖς καὶ ἡ φύσις αὐτοῦ, εἰς συμπλήρωσιν τῆς Φροβελιανῆς παιδαγωγικῆς». — «Ἀνάλεκτα πρὸς κατάληψιν τῆς Φροβελιανῆς ἰδέας.» — «Der Kindergarten des Kindes erste Werkstætte». — Dresden, 1878.» Die Arbeit und die neue Erziehung nach Froebels Methode». Kassel und Gœttingen, 1875. «Erinnerungen an Friedrich Frœbel», Kassel, 1876. — «Das Kind und sein Wesen, zum Verstændniss der Froebelschen Erziehungslehre», Kassel, 1878. Gesammelte Beitræge zum Verstændniss der Frœbelschen Erziehungsideen», Kassel, 1877.

Εἴθε μετ' οὐ πολὺ αἱ νηπιαγωγοί μας διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς Φροβελιανῆς μεθόδου εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἐμψύχωσιν τῆς παιδαγωγήσεως τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ, εἰς ἃ τὰ πλεονεκτήματα τῆς Φροβελιανῆς μεθόδου εἶνε ἀφευκτότατα.

Εἴθε τέλος νὰ μὴ βραδύνῃ ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ἡ ἀπανταχοῦ τῆς τότε μείζονος Ἑλλάδος διάδοσις τῆς Φροβελιανῆς μεθόδου θέλει συντελέσει εἰς τὸ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ ἔθνος μας εἰς τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν ἀνδρείαν καὶ φιλοπατρίαν καὶ τὴν τῶν προγόνων ἡμῶν εὔκλειαν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ α' Δεκεμβρίου 1880. ΑΙ. Λ. ΛΑΣΚΑΡΙΔΟΥ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐπιστήμη, Καλλιτεχνία.

Διὰ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐνεργουμένων ἀνασκαφῶν ἀνεκαλύφθησαν μέχρι τοῦδε λίαν ἐνδιαφέροντα ἀντικείμενα, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ διακόσμου τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός· ἀνεκαλύφθη ὁμοίως τεμάχιον ἀγάλματος τοῦ Θησέως ἀνῆκον εἰς τὴν δυτικὴν μετόπην.

— Ἀνασκαφαὶ γίνονται ἀπό τινων μηνῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Συβαρίδι, ὧν τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν κατὰ καιροὺς πλουσιώτατα. Ἀγγέλλεται νῦν ἐκ νέου ὅτι εὑρέθησαν αὐτόθι τρεῖς πινακίδες ἐκ χρυσοῦ διαφόρων διαστάσεων μετ' ἐπιγραφῶν ἑλληνικῶν. Κατατεθεῖσαι ἐν τῷ ἐθνικῷ μουσείῳ τῆς Νεαπόλεως ἐξητάσθησαν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κομπαρέττη, ὅστις ὑποθέτει ὅτι εἰσὶν ὕμνοι σχέσιν ἔχοντες πρὸς τὴν μετὰ θάνατον κατάστασιν τῆς ψυχῆς. Ὑπόθεσιν ἔχουσι τὸ δόγμα τῶν Ὀρφικῶν μυστηρίων, φαίνεται δ' ὅτι ἀπετέλουν μέρος τῆς ἱερᾶς βίβλου τῶν μεμυημένων εἰς τὰ μυστήρια ταῦτα, ἅτινα, ἐν μεγάλῃ ὑπολήψει ὄντα ἐν Ἀθήναις κατὰ τοὺς τελευταίους τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς χρόνους, τάχιστα διεδόθησαν κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα, εἶτα εἰς Ἐτρουρίαν, καὶ τέλος εἰς Ῥώμην, ἐν ᾗ δραστηρίως καὶ αὐστηρῶς κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως.

ΒΙΒΛΙΑ

2272. **Ἑστία.** Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 14 Δεκεμβρίου 1880. Ἀριθ. 259 (207). Λεπτὰ **20.** Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Σφραγὶς τοῦ Θρασυβούλου Ζαΐμη ὡς «ἐκτάκτου ἀπεσταλμένου τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὰς Ἰονίους νήσους». — Αἱ τελευταῖαι ἐντολαὶ τοῦ Θρ. Ζαΐμη. — Κωνσταντινούπολις. (Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ***). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρασις Ἑλίζης Σ. Σούτσου). — Ἓν ἀπόγευμα εἰς τὴν Βισέτρην. — Σκέψεις. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις. — Μία συμβουλὴ καθ' ἑβδομάδα.

2273. **Περὶ χημικῆς συνθέσεως καὶ τῆς τεχνητῆς τῶν ἀλκαλοειδῶν παρασκευῆς.** Πραγματεία ἐπὶ ὑφηγεσίᾳ τῆς φαρμακευτικῆς χημείας ὑπὸ Ἀναστασίου Κ. Δαμβέργη, διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας καὶ πτυχιούχου τῆς φαρμακευτικῆς. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου. 1880. 8ον, σελ. 69.

2274. **Νικολάου Ἰγγλέση — Παιδικὴ Βιβλιοθήκη.** Τεῦχος πρῶτον—στιχουργήματα. Ἀθήνησιν, ἐκ τοῦ τυπογραφείου «Κορίννης», πλατεῖα Ὁμονοίας, 1880. 8ον, σελ. 32. Τιμᾶται λεπ. 75.

2275. **Καταστατικὸν τῆς Γενικῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος** μετὰ τῶν γενομένων τροποποιήσεων διὰ τῶν ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1874, 19 Φεβρουαρίου 1876, 5 Ἀπριλίου 1877, 30 Ἀπριλίου 1878 καὶ 25 Σεπτεμβρίου 1880 βασιλικῶν διαταγμάτων κτλ. Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου, 1880. 8ον, σελ. 52.

2276. **Διδασκαλία περὶ τῆς ὑπηρετήσεως καὶ συντηρήσεως τῶν πυροβόλων.** Ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου. 1880. 16ον, σελ. 82.

2277. **Κανονισμὸς περὶ τῆς βολῆς τοῦ πεδινοῦ πυροβολικοῦ.** Ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου. 1880. 16ον, σελ. 22.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

11 Δεκεμβρίου 1880 — **ΑΘΗΝΩΝ** — 11 Δεκεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως	Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτησ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0 πληρ. ἐν Ἑλ- —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ. 275
25 » » 9 0/0 λάδι καὶ ἐ- —	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,,
26 » » ξωτερικῷ. —	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ.
4 » » πληρ. ἐν —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ.
6 » δραχ.(μετ' ἀμ) Ἑλλάδι μό- —	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,,
10 » φράγ. . . . νον. —	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ.
60 » » . . . . —	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ.

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ.μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος . . .	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,680,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	3,560
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	5.25	175	
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως. . . .	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	φ.
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος».	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	,,
,, ,, ὁ «Φοῖνιξ» . .	3,000,000	800,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα». .	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών» . . .	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,294	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	,,
Εταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου.	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	,, 110

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν.Τραπέζης 3μην.—Ἐμπ.3μην 29.30-29.70.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. —Ἐμπ. 3μ. δρ. 116-117.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον δραχ. 23.60
Λίρα Στερλίνα ,,
Λίρα Ὀθωμανικὴ ,,
Αὐστριακὸν Φλωρίον ,,
Ἀργυρὸν 5φραγκον ,,
,, φράγκον ,,

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖςἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 82

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (19 Νοεμβρίου) Ἐμ. 30
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (9 Δεκεμβρίου) ,, 29.35.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (10 Δεκεμβρ. ἐ. ν.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας φρ. 40 1/2
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0/0 ,, 236
,, ,, ,, 9 0/0 ,, 246
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου. . . ,, 101
Λονδίνου 3 μηνῶν . . . . . γρ. 109 3/8-109 5/8
Παρισίων 3 ,, ... φρ 23 15-23.25.
Λίρα Ἀγγλικὴ . . . . . . γρ. 109 36/40
Εἰκοσάφραγκον . . . . ,, 87 33/40

ΒΙΕΝΝΗΣ (9 Δεκεμβρίου).

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.90
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.57
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.39
Ἀργυρᾶ φιορ. 100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 17 Δεκεμβρίου

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ. φιο. 117.60
Παρισ. τὰ 100 φρ. ,, 46.35
Εἰκοσάφραγκον ,, 9.36
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (17 Δεκεμβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 3) φρ. 25.27 1/2-25.32 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 5 ὑπερτίμ. 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 127.75-132.50 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 4 0/0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 3. Μαδρίτης 4 0/0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 60/0. Ῥώμης 4 0/0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

κ. Χ. Α. Ρ. Πάτρας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.—κ.Ν**. Ἀθήνας. Διότι ἐθεωρήσαμεν ὅλως περιττὸν νὰ ἐκθέσωμεν τοὺς λόγους τῆς διακοπῆς τῆς ἐκδόσεως, ἀφοῦ εἰς πάντας εἰσὶν οὗτοι εὐνόητοι. Ἡ ἐν Βουκουρεστίῳ ἐκδιδομένη ἀξιόλογος ἐφημερὶς «Σύλλογοι» ἰδοὺ τί ἐπὶ τοῦ προκειμένου γράφει: «Τὴν Ἑστίαν ἀναγινώσκομεν νῦν μετὰ τῆς μυχίας ἐκείνης θλίψεως, ἣν αἰσθάνεταί τις βλέπων ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ στερηθῇ προσφιλοῦς ὑπάρξεως. Τὸ τερπνὸν καὶ σπουδαῖον ἅμα τοῦτο ἑβδομαδιαῖον σύγγραμμα, μοναδικὸν ἐν Ἑλλάδι εἰς τὸ εἶδός του, διακρινόμενον ἐπὶ φιλοκαλίᾳ τυπογραφικῇ καὶ ἐκλογῇ ὕλης, χρησιμώτατον διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωνίαν ἐν γένει, μετὰ πενταετῆ ὕπαρξιν ἀγγέλλει τὴν λῆξίν του. Τὸ αἴτιον βεβαίως εἶνε, εἰ καὶ ἡ ἀβρόφρων αὐτῆς Σύνταξις ἀπέφυγε νὰ εἴπῃ, ἡ ἔλλειψις τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως παρ' ἡμῖν πρὸς ὑποστήριξιν τοιούτων ἔργων, ἅτινα ἐννοοῦσι σὺν τῷ χρόνῳ νὰ βελτιῶνται ἐφαμίλλως πρὸς τὰ ὁμοιοειδῆ αὐτοῖς ἐν Εὐρώπῃ συγγράμματα, οὐχὶ δὲ καχεκτικὸν βίον νὰ διάγωσιν. Ἀντὶ τοσούτων ἐφημερίδων κτλ.» — κυρίαν Mme B. de S. Παρισίους, κ. Μ. Π. Κ. Σμύρνην, κ. Π. Ν. Κωνσταντινούπολιν. Ἐλήφθησαν. — κ. Α. Κ. Θεσσαλονίκην. Δυστυχῶς οὔτε καιρὸν ἔχομεν πρὸς τοῦτο, οὔτε χῶρον ἐν τῇ Ἑστίᾳ, ἀφοῦ μετὰ δύο φυλλάδια θὰ διακόψῃ αὕτη τὴν ἔκδοσίν της. Ἐκ τῆς καταχωρισθείσης ὅμως ἐν τοῖς «Πρακτικοῖς τῆς πρώτης συνόδου τοῦ Συνεδρίου τῶν ἑλληνικῶν Συλλόγων τοῦ ἔτους 1879» ἐκθέσεως τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ὑπὲρ τῆς γυναικείας παιδεύσεως Συλλόγου τῶν κυριῶν κ. Α. Κ. Οἰκονόμου σημειοῦμεν ὑμῖν τὴν ἑπομένην φοβερὰν εἰκόνα τῶν ἐν Ἑλλάδι γυναικείων φυλακῶν: «Ἡ ἐνεστῶσα κατάστασις τῶν γυναικείων ἐν Ἑλλάδι φυλακῶν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ἐκ τοῦ ὑποδείγματος, ὅπερ κέκτηνται αἱ Ἀθῆναι. Τὸ κατάστημα τῶν γυναικείων τῆς πρωτευούσης φυλακῶν εἶνε ἰδιωτικὸν οἴκημα, χαμόγειον, χρησιμεῦσαν ἄλλοτε ὡς σταῦλος· ἡ εἴσοδός του, καί τοι ὕπαιθρος, διώκει τὸν προσερχόμενον ἐκ μακρᾶς ἀποστάσεως· τόσον μεγάλη εἶνε ἡ ἀποφορὰ τῶν παρ' αὐτῷ ἀποπάτων τῆς γειτονικῆς διὰ χρέη φυλακῆς. Ὑποδέχεται τὸν ξένον ἐπιστάτρια, τῆς ὁποίας ἡ φυσιογνωμία φέρει κατὰ νοῦν μυθιστορικὰ μᾶλλον καταγώγια ἢ ἁμαρτωλῶν ψυχῶν νοσοκομεῖα. Προχωρῶν ὁ ξένος εἰσέρχεται εἰς δύο ταπεινὰ ἄνευ ἡλίου καὶ ἄνευ ἀέρος δωμάτια, τὰ ὁποῖα ἡ μετριωτέρα βροχὴ καταπλημμυρεῖ· ἐν τῷ βαθυτέρῳ εἶνε συσσωρευμέναι κατάδικοι καὶ ὑπόδικοι ὁμοῦ, περιβεβλημέναι ῥάκη, ἐξηντλημέναι τὸ σῶμα καὶ ἐν πάσῃ ἀθλιότητι· ἡ θέα των ἔχει τι ἀποκρουστικὸν καὶ ὁ τόπος ἐν γένει τι πένθιμον· ἐν τῷ ἑτέρῳ δωματίῳ κατοικεῖ ἡ ἐπιστάτρια, μοιράζουσα τὸ ἔδαφός του μετὰ τῶν εὐνοουμένων αὐτῆς. Ὀλίγος ξηρὸς καὶ κακὸς ἄρτος, ἰδοὺ ἡ μοναδικὴ τροφὴ τῶν γυναικῶν τούτων· στέρησις πάσης θρησκευτικῆς παραμυθίας καὶ ἐντελὴς ἀπουσία τῆς στοιχειωδεστέρας πρὸς διόρθωσιν ἐλπίδος, ἰδοὺ ὁ κλῆρος τῶν ἐλεεινῶν αὐτῶν πλασμάτων. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔζησεν ἐν μέσῳ αὐτῶν κατάδικος παραλυτική, τῆς ὁποίας αἱ γοεραὶ φωναὶ συνέτριβον λίθους· οὐδεμία ἀσφάλεια τιμῆς, ὑγιείας ἢ ζωῆς ἐν τῷ χαρακτηριστικῷ τούτῳ καθιδρύματι τῆς ἡμετέρας πολιτείας». — Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Καρπενήσιον. Τὰ χρήματα ἐλήφθησαν καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν.

Ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Ἑστίας πωλοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντες θ τόμοι αὐτῆς, ἄδετοι μὲν πρὸς φράγ. 5, δεδεμένοι δὲ πρὸς φρ. 8. — Ἕκαστος τόμος περιλαμβάνει τὰ φυλλάδια μιᾶς ἑξαμηνίας.—Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου ἀνέρχονται εἰς λεπτὰ 80.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[11 Δεκεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως ἐτελέσθη ἐν τῷ ἀνακτορικῷ ναῷ δοξολογία, μεθ᾽ ἣν παρέστησαν εἰς τὴν Α. Μ. οἱ ὑπουργοί, τὸ διπλωματικὸν σῶμα, οἱ βουλευταὶ καὶ αἱ ἀνώτεραι πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαί, ὅπως προσφωνήσωσι κατὰ τὸ εἰωθός. — Ἀφίκετο χάριν τῆς πασχούσης ὑγείας της ἡ μεγάλη δούκισσα Ἀλεξάνδρα Πετρόβνα, σύζυγος τοῦ μεγάλου δουκὸς Νικολάου, ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας, μετὰ δύο ἀρρένων αὐτῆς τέκνων. — Ὁ βασιλεύς, φέρων στολὴν στρατηγοῦ, παρέστη τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην εἰς τὰ κατὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Ἄρεως γενόμενα μεγάλα γυμνάσια ἱππαρχίας. Τρεῖς ἶλαι μετέσχον τῶν γυμνασίων ὑπὸ τὴν ἀνωτέραν διεύθυνσιν τοῦ ὑποδιοικητοῦ τοῦ ἱππικοῦ κ. Σούτσου, μετ᾽ εὐχαριστήσεως δὲ παρετηρήθη ὅτι οἱ ἑλιγμοί, αἱ προσβολαὶ καὶ αἱ ἄλλαι κινήσεις ἐγένοντο κανονικώτατα, καίτοι οἱ ἄνδρες ἦσαν νεοσύλλεκτοι καὶ οἱ ἵπποι οὐχὶ καλῶς ἔτι γεγυμνασμένοι. Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἀναχωρῶν ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκειαν αὐτοῦ εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ τάγματος κ. Μαυρομιχάλην καὶ τοὺς ἀξιωματικούς δι᾽ ἣν καταβάλλουσιν ἐπιμέλειαν καὶ ζῆλον εἰς ἐκγύμνασιν τῶν ἀνδρῶν — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν ἐξέδωκε προκήρυξιν, δι᾽ ἧς ἀγγέλλει ὅτι ἐκτίθησιν εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν τὴν προμήθειαν τῆς διατροφῆς 80,000 ἀνδρῶν κατὰ τὴν μεθόριον γραμμὴν ἀπὸ Ἀμαλιαπόλεως μέχρις Ἀνίνου. — Διαταγῇ τοῦ ὑπουργείου τῶν ναυτικῶν ἐπιτροπεία ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ καὶ μηχανικοῦ μελετᾷ ἐπὶ τοῦ σχεδίου τῆς καταλλήλου ὀχυρώσεως τῆς Ψυτταλείας καὶ τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς τῆς Σαλαμῖνος. Τὰ ὀχυρωματικὰ ἔργα θέλουσι διευθύνει οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ μηχανικοῦ κκ. Ἠπίτης καὶ Θεοφιλᾶς. Ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων τούτων θέλουσι τεθῇ τηλεβόλα μεγάλης ὁλκῆς. Ὡσαύτως ὀχυρωθήσεται καὶ ὁ πρὸς τὰ Μέγαρα πορθμὸς τῆς Σαλαμῖνος, ἵνα οὕτω μηδεμία προσβολὴ κατὰ τοῦ ναυστάθμου εἶνε δυνατή. — Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργὸς ὑπέβαλε προχθὲς εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον, ἔχον ἐν περιλήψει ὡς ἑξῆς: Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν κυβέρνησιν νὰ συνομολογήσῃ δάνειον ἐκ νέων δραχμῶν 120 ἑκατομμυρίων ἐπὶ ἐτησίῳ τόκῳ μὴ ὑπερβαίνοντι τὰ 5 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ὀνομαστικοῦ κεφαλαίου καὶ ἐπὶ ὅρῳ τιμῆς τῶν ὁμολογιῶν αὐτοῦ μὴ κατωτέρῳ τῶν 68 ἐπὶ τοῖς %. Τὸ δάνειον τοῦτο θέλει διαιρεθῇ εἰς 240,000 ἀνωνύμους ὁμολογίας, ὧν ἑκάστη θὰ ἀντιπροσωπεύῃ 500 φράγκα, θέλει δὲ ἀποσβεσθῇ ἐντὸς 40 ἐτῶν δι᾽ ἑξαμηνιαίων κληρώσεων τῶν ὁμολογιῶν αὐτῶν. — Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐκομίσθησαν εἰς παραλαβὴν τῆς Κυβερνήσεως 60 κιβώτια ὅπλων Γκρᾶ καὶ 250 κιβώτια κάλυκες Γκρᾶ, ἅτινα παρέλαβεν ἡ ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπή. — Ἀγγλικὸν ἐμπορικὸν ἀτμόπλοιον κατέπλευσεν εἰς Πειραιᾶ κομίζον τὸ ἐν τοῖς καταστήμασι Κρούπ παραγγελθὲν ὑλικὸν πολέμου ὑπὸ τῶν ὑπουργείων τῶν ναυτικῶν καὶ στρατιωτικῶν. — Ἀναμένεται προσεχῶς ἐκ Δανίας ἀνώτερος ἀξιωματικός, μετακληθεὶς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος διευθυντοῦ τῆς σχολῆς τῶν τορπιλλῶν Γυλδεγκρών. — Ἐδημοσιεύθη Βασ. Διάταγμα, δι᾽ οὗ προβιβάζονται εἰς ταγματάρχας μὲν 14 λοχαγοὶ τῶν διαφόρων σωμάτων τοῦ στρατοῦ, εἰς λοχαγοὺς 57 ὑπολοχαγοί, εἰς ὑπολοχαγοὺς 66 ἀνθυπολοχαγοί, εἰς ἀνθυπολοχαγοὺς ἅπαντες οἱ ἀνθυπασπισταί, καὶ εἰς ἀνθυπασπιστὰς 133 ὑπαξιωματικοί. — Ὁ κ. Φ. Παρασκευαΐδης ἐδωρήσατο εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς τόμους 23, ἀποσταλέντας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ τόμοι οὗτοι εἶνε ἐκ τῶν ἐπισήμων δημοσιευμάτων τῆς Κυβερνήσεως, τῶν πραγματευομένων τὰ περὶ φυλακῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων. — Ὁ ταγματάρχης τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ Ἐμὶν Κορτζᾶς ἐγένετο δεκτὸς μὲ τὸν βαθμόν του εἰς τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν διὰ νομοσχεδίου, ἐπιψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ὁ Ἀλβανὸς οὗτος ταγματάρχης ὑπηρετεῖ ἤδη ἐν τῷ στρατῷ τῆς Κερκύρας, κάτοχος ὢν τῆς ἑλληνικῆς, ὡς σπουδάσας ἐν τῷ τῶν Ἰωαννίνων γυμνασίῳ, ἡ δὲ σύζυγος καὶ τὰ τρία τέκνα αὐτοῦ ἠσπάσθησαν πρὸ δύο ἐτῶν τὸν χριστιανισμόν, ἐν Καλάμαις βαπτισθέντες. Λέγεται δὲ ὅτι ἀνατεθήσεται αὐτῷ ἡ διεύθυνσις ἑνὸς τῶν σχηματιζομένων νέων ταγμάτων πεζικοῦ. — Ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα ὁ Θεοδόσιος Δαμπαδάριος ἐξ Ἰωαννίνων, ἀνὴρ ἐνάρετος καὶ ἰατρὸς ἐκ τῶν ἀρχαίων.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1316.

Ὡς γνωστόν, ὡς ἐφευρέτης τοῦ σκακίου ἀναφέρεται σοφός τις Πέρσης. Ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας, χάριν τοῦ ὁποίου ὁ σοφὸς ἀνεκάλυψε τὸ παίγνιον, εὐχαριστηθεὶς εἰς ἄκρον ἐκ τῆς διασκεδάσεως, ἣν εὕρισκεν ἐν αὐτῷ, ἠθέλησε νὰ ἀνταμείψῃ τὸν ἀπαλλάξαντα ἀπὸ τῆς κατατρυχούσης αὐτὸν πρότερον ἀνίας, καὶ προέτεινεν εἰς τὸν φιλόσοφον νὰ ζητήσῃ δῶρόν τι. Οὗτος τότε ἐζήτησε νὰ δοθῇ αὐτῷ τίποτε πλειότερον ἢ τὸ ποσὸν σίτου, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἀποτελεσθῇ ἐὰν ἐτίθετο εἷς κόκκος ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτον τετραγωνίδιον τοῦ σκακίου, δύο εἰς τὸ δεύτερον, διπλάσιον τούτου, ἤτοι 4, εἰς τὸ τρίτον, τούτου πάλιν διπλάσιον, ἤτοι 8, εἰς τὸ τέταρτον, καὶ οὕτως ἐφεξῆς μέχρι τοῦ 64 τετραγωνιδίου, διπλασιαζομένου πάντοτε τοῦ ποσοῦ.

Ζητεῖται πόσον εἶνε τὸ οὕτως ἀποτελούμενον ποσὸν σίτου;

1317.

Εἶμαι τοῦ Θεοῦ καθέδρα. Μὴ πλειότερον ἐρώτα·
Ἐ τὰ ὀπίσθια τῶν ζώων ἔθεσα τὰ δύο πρῶτα.

1318.

. . . Α
. . Ρ .
. Ρ . .
Α . . .

Συμπλήρωσον τὰ ἐλλείποντα γράμματα ὥστε νὰ σχηματισθῇ κυβόλεξον.

1319.

Quatre membres font tout mon bien;
Mon dernier vaut mon tout, et mon tout ne vaut rien.

ΛΥΣΕΙΣ

1310.

36. Διότι 36 + 36 + 18 + 9 + 1 = 100.

1311.

37	78	29	70	21	62	13	54	5
6	38	79	30	71	22	63	14	46
47	7	39	80	31	72	23	55	15
16	48	8	40	81	32	64	24	56
57	17	49	9	41	73	33	65	25
26	58	18	50	1	42	74	34	66
67	27	59	10	51	2	43	75	35
36	68	19	60	11	52	3	44	76
77	28	69	20	61	12	53	4	45

1312.

Ἡ κεφαλή.

1313.

Χ
Κ Α Ρ
Χ Α Ρ Ι Σ
Ρ Ι Σ
Σ

1314.

Pré-cieux.

1315.

Fard-eau.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 208. — 21 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Ἐπειδὴ εἶν' ἐνδεχόμενον νὰ διακοπῇ κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἔτους ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ συνδρομητὰς αὐτῆς, ὅτι συνδρομαὶ διὰ τὸ ἔτος 1881 δὲν εἶνε δεκταὶ πρὸ τῆς 1 προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Ὁ ἐν Σμύρνῃ ἰατρὸς κ. Μ. Π. Κοσσονῆς ἀνήγγειλεν εἰς τὸν ἐνταῦθα Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ὅτι θέλει πληρώνει κατὰ μῆνα εἰς τὸ σωματεῖον τοῦτο, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ ἱσταμένου μηνὸς μέχρι τῆς λύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ζητήματος, δρ. 200.

Οἱ ἐν Βουκουρεστίῳ κκ. Κ. Δ. Σαντώρης καὶ Δ. Κ. Καραμῆτρος ἔπεμψαν εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ὁ μὲν πρῶτος φρ. 300, ὁ δὲ δεύτερος φρ. 200.

Αἱ ἐν Μασσαλίᾳ κυρίαι Μαρία Π. Σκυλίτση, Ἰουλία Α. Ῥάλλη καὶ Μαρία Βούρου προσήνεγκον αἱ μὲν δύο πρῶται ἀνὰ φρ. 200, ἡ δὲ κ. Βούρου φρ. 100 ὑπὲρ τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀρφανοτροφείου τῶν κορασίων.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐπιστήμη, Καλλιτεχνία.

Ἡ ἐφημερὶς τοῦ Βερολίνου «Deutsch - Montagsblatt» ἐδημοσίευσε πρό τινος ἐπιστολήν τινα ἀνέκδοτον τοῦ Ἑρρίκου Heine, ἣν οὗτος ἔγραψεν ἐκ τῆς κλίνης ἐν ᾗ κατέκειτο πάσχων, καὶ ἥτις δεικνύει ὑπό τινα νέαν ὄψιν τὴν κατάστασιν τοῦ πνεύματος τοῦ μεγάλου συγγραφέως. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, χρονολογουμένη ἀπὸ 21 Αὐγούστου 1851, ἀπευθύνεται πρὸς τὸν δόκτορα Gustave Kolb, τότε ἀρχισυντάκτην τῆς «Αὐγουσταίας Ἐφημερίδος», ἧς, ὡς γνωστόν, ἀνταποκριτὴς διετέλεσεν ὁ Heine, δημοσιεύσας ἐν ταῖς στήλαις αὐτῆς τὰς θαυμασίας αὐτοῦ κρίσεις περὶ Παρισίων καὶ Γαλλίας.

Ἀμέσως ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπιστολῆς δὲν δύναταί τις νὰ μὴ μειδιάσῃ ἀκούων τὸν Heine συμβουλεύοντα τὸν φίλον του νὰ «μεταχειρισθῇ τὸν σιδηρόδρομον» διὰ νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους. Ταῦτα ἐγράφοντο πρὸ τριάκοντα μόλις ἐτῶν, καὶ τὸ διὰ σιδηροδρόμου μακρινὸν ταξείδιον ἐθεωρεῖτο τότε ὥς τι καινότατον καὶ ἀσύνηθες πρᾶγμα.

Αἱ ὀδύναι καὶ οἱ πόνοι, οὓς ὑφίστατο, φαίνεται ὅτι ἐτροποποίησαν παραδόξως τὸ φιλοσκῶμμον καὶ δύσπιστον πνεῦμα τοῦ ποιητοῦ.

«Εἶμαι πάντοτε κλινήρης, γράφει, συνεχόμενος ἀπὸ τοσοῦτον φοβεροὺς πόνους, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ μετακινηθῶ. Τὰ περὶ τῆς ἀσθενείας μου δημοσίως λεγόμενα εἶνε μηδὲν ἀπέναντι τῶν ὅσα πράγματι ὑφίσταμαι. Καὶ ὅμως πάντα ταῦτα ὑποφέρω μετὰ θρησκευτικῆς ὑπομονῆς. Λέγω «θρησκευτικῆς», διότι δὲν δύναμαι νὰ ἀρνηθῶ ἐντελῶς ὅσα διηγοῦνται περὶ τῆς ἐπιστροφῆς μου εἰς τὴν ἰδέαν τῆς ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ὅμως ὀφείλω νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι μεγαλοποιοῦσι πολὺ τὸ πρᾶγμα, καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ μὲ κατατάξητε, πολλοῦ γε δεῖ, μεταξὺ τῶν φιλοθρήσκων ψυχῶν. Τὸ ἀληθὲς ἐν πᾶσι τούτοις εἶνε ὅτι ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ᾐσθανόμην ἀποστροφὴν πρὸς τὴν γερμανικὴν ἀθεΐαν, ὅτι ἀπὸ πολλοῦ κατειχόμην ὑπὸ ἰδεῶν καλητέρων ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι θὰ ἐβράδυνα ἀκόμη νὰ τὰς ἐκδηλώσω, ἴσως διὰ νὰ ἐκπλήξω τὸν πανάγαθον Θεόν. Ἀλλά τινες μωρόπιστοι, συναρπάσαντες ἐκφράσεις τινὰς ἐκφυγούσας με, ἔσπευσαν χωρὶς τῆς ἀδείας μου νὰ μοὶ ἀποδώσωσιν ἰδέας μωράς, ἃς οὐδέποτε ἐπρέσβευσα».

Ὁ Heine παραπονεῖται ἀκολούθως εἰς τὸν ἀρχισυντάκτην τῆς «Αὐγουσταίας» ὅτι πολλάκις διώρθωσαν καὶ περιέκοψαν τὰς ἐπιστολάς του, θεωροῦντες τὰς κρίσεις αὐτοῦ ὡς λίαν τολμηράς, ἃς ἐν τούτοις τὰ ἐπελθόντα γεγονότα ἐκύρωσαν.

«Τί κρῖμα, ἐξακολουθεῖ, ὅτι αἱ ἀκριβεῖς καὶ ἐπανειλημμέναι προρρήσεις μου περὶ τοῦ κοινωνισμοῦ, εἰς ὃν οὐδεὶς τότε προσεῖχε, ἀπεκρούσθησαν πολλάκις, θεωρηθεῖσαι ὡς χίμαιραι ἢ ὡς ἔμμεσος τρόπος διαδόσεως τῶν κοινωνιστικῶν ἰδεῶν. Νῦν πᾶς τις θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἤμην ἐκ τῶν ὀλίγων ἐκείνων, οἵτινες ἔκρινον καλῶς τὸ μέλλον. Διὰ τοῦτο σήμερον οὐδόλως μὲ ἐκπλήττουν τὰ συμβαίνοντα».

Περαίνει δὲ τὴν ἐπιστολήν του λέγων ὅτι πολλοὶ ἐπισκέπτονται αὐτὸν καθ' ἑκάστην, «ἀλλά, χάρις τῷ Θεῷ, σχεδὸν κἀνεὶς Γερμανός».

— Ἐν Ἄγῃ, τῇ πρωτευούσῃ τῆς Ὁλλανδίας, ἑωρτάσθησαν ἐσχάτως μεγαλοπρεπῶς τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Σπινόζα, τοῦ διασήμου φιλοσόφου τῆς 17 ἑκατονταετηρίδος. Ἐν ἔτει 1876, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῆς διακοσιετηρίδος τοῦ Σπινόζα, ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἀνδριάντος αὐτοῦ διὰ δημοσίων ἐράνων, ἔκτοτε δὲ συνήχθη ποσὸν ἀρκούντως σημαντικόν, δι' οὗ ἡ πρὸς τοῦτο καταστασθεῖσα ἐπιτροπὴ ἠδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον. Εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ μεγάλου φιλοσόφου παρίσταντο πλῆθος διαπρεπῶν ἐπιστημόνων, ἀντιπροσωπευόντων τὸν ἐν Εὐρώπῃ ἐπιστημονικὸν κόσμον.

— Ἡ ἐν Μαδρίτῃ Ἑταιρία τῶν φιλολόγων ἀπεφάσισε νὰ ὀργανώσῃ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ δραματικοῦ ποιητοῦ Calderon de la Barca μεγάλην ἑορτὴν μετὰ ταυρομαχιῶν καὶ ἱπποδρομιῶν καὶ ἄλλων δημοσίων πανηγύρεων. Εἰς τὰς ἑορτὰς ταύτας θέλουσι προσκληθῆ καὶ ἀντιπρόσωποι ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν.

— Τὸ τηλέφωνον, οὗ τινος ἡ χρῆσις τοσοῦτον ταχέως διεδόθη ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις καὶ τῇ Εὐρώπῃ, εἰσήχθη τελευταῖον καὶ εἰς Μαρόκον. Ἓν τοιοῦτον ὄργανον πλουσιώτατα κεκοσμημένον ἀπέστειλεν ἡ βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸν σουλτάνον τοῦ Μαρόκου Μούλεϋ-Χασσάν, ἵνα τοποθετήσῃ αὐτὸ ἔν τινι τῶν ἀνακτόρων του.

— Ἐκ Περγάμου ἀνηγγέλθη πρό τινος εἰς τὴν «Ἐφημ. τῆς Κολωνίας» ὅτι ὁ δόκτωρ Χοῦμαν ἀνεῦρεν αὐτόθι μαρμάρινον ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς, οὗτινος ἐλλείπει μὲν δυστυχῶς ἡ κεφαλή, ἀλλὰ διατηροῦνται ἀβλαβεῖς ἀμφότεροι οἱ βραχίονες. Ὑποτίθεται ὅτι τὸ ἀνακαλυφθὲν ἄγαλμα ἀνήκει εἰς τοὺς καλοὺς χρόνους τῆς ἑλληνικῆς τέχνης, διότι ὁ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν ᾧ εὑρέθη, ἀνάγεται εἰς τοὺς πρὸ τῶν Διαδόχων χρόνους.

— Ἡ πρὸ πολλοῦ καταστασθεῖσα Ἑταιρία ὅπως μελετήσῃ τὸ ζήτημα καὶ ποιήσῃ προκαταρκτικὰς ἐρεύνας, ἐὰν εἶνε δυνατὴ ἡ διορυχὴ ὑποβρυχίου σύριγγος μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας, κατώρθωσε τέλος νὰ σκάψῃ ὑπόνομον μέχρι τοῦ βάθους, καθ' ὃ θέλει ὀρυχθῇ ἡ σῦριγξ, ἐὰν ἀποδειχθῇ κατορθωτὴ ἡ κατασκευὴ αὐτῆς. Καίτοι εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα εὑρέθη ἱκανὴ ποσότης ὕδατος, ἐν τούτοις πιστεύεται ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦτο δὲν θέλει διεισδύει εἰς τὴν ὑποβρύχιον στοάν, ἥτις θέλει ὀρυχθῇ ἐντὸς στερεοῦ βράχου. Ἤδη ἀσχολοῦνται εἰς τὴν διόρυξιν δευτέρας ὑπονόμου· ἡ δὲ Διεύθυνσις τῆς Ἑταιρίας διακηρύττει ὅτι, ἐὰν μὴ παρουσιασθῇ ἀπρόοπτόν τι κώλυμα, ἡ ὑποβρύχιος σῦριγξ, ἡ συνδέσουσα τὸ Καλαὶ καὶ τὸ Δοῦβρον, δύναται νὰ εἶνε ἕτοιμος ἐντὸς τετραετίας.

Ἐν τούτοις, καθ' ὃν χρόνον γίνονται αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν ὑποβρυχίαν σύριγγα, ἄλλοι καταγίνονται εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς διὰ κολοσσιαίας γεφύρας συνδέσεως τοῦ Καλαὶ καὶ τοῦ Δούβρου, τὸ δὲ σχέδιον τοῦτο λέγεται ὅτι μετ' οὐ πολὺ θέλει τεθῇ εἰς ἐνέργειαν.

— Τῷ 1882 ἡ Ῥωσσία θέλει ἑορτάσει τὴν τριακοσιετηρίδα τῆς ὑπ' αὐτῆς κατακτήσεως τῆς Σιβηρίας. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, λέγει ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Μόσχας», ὁ κ. Jost, μέλος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς παλαιογραφίας, προτίθεται νὰ δημοσιεύσῃ χειρόγραφά τινα, ἀναφερόμενα εἰς τὴν Σιβηρίαν· πρὸς τοῦτο δ' ἐζήτησε καὶ παρὰ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν τὴν ἄδειαν νὰ ἐκδώσῃ φωτογραφικὰ ἀντίτυπα χειρογράφου τινὸς εἰκονογραφημένου, ἀναγομένου εἰς τὸν χρόνον τῆς κατακτήσεως καὶ κομισθέντος ἐκ Σιβηρίας τῷ 1774 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Müller.

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Ἐν τῷ παρισινῷ θεάτρῳ Châtelet ἐδόθη τῇ 17 παρελθόντος ἡ πρώτη παράστασις τοῦ δράματος «Μιχαὴλ Στρογώφ», ὅπερ

ὁ Ed. d'Ennery ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ γνωστοῦ ὁμωνύμου μυθιστορήματος τοῦ Ἰουλίου Βέρν. Ἡ λαμπρότης τῆς παραστάσεως ταύτης ὑπερέβη πᾶσαν προσδοκίαν. Οἱ ἀλλόκοτοι χοροί, αἱ παρελάσεις τῶν Ταρτάρων καὶ Ἀτσιγγάνων διὰ μέσου Σιβηρίας καταλαμπομένης ὑπὸ μεσημβρινοῦ ἡλίου, εἶχον μεγαλοπρέπειαν ἀναμιμνήσκουσαν τὰς παραδοξοτέρας τῶν περιηγητῶν διηγήσεις. Κατὰ τὴν πρώτην πρᾶξιν παριστάνεται διάβασίς τις δαδοφορούντων ἐπὶ τοῦ Νέβα, ἥτις εἶνε ὅ,τι γοητευτικώτατον. Στρατιῶται πεζοί, ἡγουμένων σαλπίγγων καὶ τυμπάνων, παρέρχονται φέροντες δᾶδας· κατόπιν δ' ἔρχονται ἄλλοι κολοσσοὶ λευκὰ ἐνδεδυμένοι καὶ ἐπὶ γιγαντείων ἵππων καθήμενοι, σωματοφύλακες ἔφιπποι, φέροντες ἀντὶ λοφίου τὸν ῥωσσικὸν ἀετὸν ἐπὶ τοῦ κράνους. Ὅλην δὲ τὴν παρέλασιν συνοδεύουσιν ἦχοι σαλπίγγων, μεθ' ὃ φαίνονται χωρικοὶ χορεύοντες ἐπὶ τοῦ Νέβα πεπηγότος. Ἐν τῇ δευτέρᾳ πράξει μεγάλην ἐντύπωσιν ἐμποιεῖ ὁ βομβαρδισμὸς τηλεγραφικοῦ τινος σταθμοῦ καὶ ἡ θέα τοῦ πεδίου τῆς μάχης, κεκαλυμμένου ὑπὸ νεκρῶν. Αἱ ἑορταὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Ἐμίρου μὲ τὰς τοσοῦτον ποικιλοχρόους καὶ ζωγραφικὰς ἐνδυμασίας, τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον, τὴν λαμπρότητα τῶν ὅπλων, τοὺς θώρακας καὶ τὰ ἄλλα κοσμήματα ἦσάν τι ἐξαίσιον. Πάντα δὲ ταῦτα ἦσαν πολυτελέστατα, καὶ μόνον τοῦ Ἐμίρου ἡ στολὴ ἐστοίχισε 10,000 φράγκα. Καταπληκτικὸν ὡσαύτως ἦτο τὸ θέαμα τοῦ ποταμοῦ, ὅστις ἐφαίνετο ὡσεὶ φλεγόμενος, καὶ τῆς Ἰρκούτσκης κανονοβολουμένης καὶ πυρπολουμένης. Ἐν τέλει ἀκούονται πάλιν αἱ σάλπιγγες σημαίνουσαι τὸ ἀνακλητήριον, τὸ δὲ δρᾶμα τελειώνει δι' ἐπιθεωρήσεως τῶν ῥωσσικῶν ταγμάτων, γινομένης ὑπὸ τοῦ μεγάλου δουκός.

*
* *

Προσεχῶς ἐκδίδοται νέον μυθιστόρημα τοῦ Ἕκτορος Malot ὑπὸ τὸν τίτλον Pompon. Ὁ «Χρόνος» τῶν Παρισίων, ἐν τῇ ἐπιφυλλίδι τοῦ ὁποίου θέλει δημοσιευθῇ τὸ νέον ἔργον τοῦ συγγραφέως τοῦ «Ἄνευ οἰκογενείας», δημοσιεύει περιέργους λεπτομερείας περὶ τοῦ βίου τοῦ συμπαθοῦς μυθιστοριογράφου, ἐξ ὧν ἀποσπῶμεν τὰ ἑπόμενα· «Ὅτε τὸ πρῶτον, ἐν ἔτει 1856, ὁ κ. Ε. Malot, ἀφανὴς καὶ πτωχός, ἀφίκετο εἰς Παρισίους, ἤρξατο δημοσιεύων διάφορα μικρὰ ἄρθρα, ἱστορικὰ καὶ βιογραφικά, ἐν τῷ «Journal pour tous», ὅπως ὁ Sardou ἤρχισε τὸ φιλολογικόν του στάδιον διὰ τῆς δημοσιεύσεως βιογραφιῶν εἰς τὸ «Βιογραφικὸν λεξικὸν» τοῦ Didot. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς φιλολογικῆς ταύτης ἐργασίας δὲν ἠδύνατο νὰ πορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἔλαβε θέσιν παρά τινι γερουσιαστῇ ὡς γραμματεύς. Ὁ γερουσιαστὴς τοῦ Malot ἔλεγε συχνὰ πρὸς τὸν μέλλοντα μυθιστοριογράφον·

— Ἔχω νὰ ἀπαγγείλω λόγον τινὰ εἰς τὴν Γερουσίαν περὶ τοῦ τάδε ἀντικειμένου. Ἰδοὺ τὸ σχέδιον αὐτοῦ. Ἐπιθεώρησέ το, σὲ παρακαλῶ.

Ὁ Malot ἐλάμβανε τὸ σχέδιον. Ἀλλὰ μάτην προσεπάθει νὰ ἀναγνώσῃ λέξιν τινὰ ἢ περίοδον τοῦ λόγου. Ἐπὶ τοῦ χάρτου οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπεν ἢ σημεῖά τινα διὰ μελάνης γεγραμμένα, παρεμφερῆ πρὸς ἱερογλυφικά, ὧν ἡ ἀνάγνωσις ἦτο ὅλως ἀδύνατος.

— Δὲν ἠξεύρω ἐὰν εἰμπορεῖτε νὰ ἐννοήσητε, προσέθετεν ὁ ἀξιότιμος γερουσιαστής. Ἔχω τόσον ἄθλιον γραφικὸν χαρακτῆρα.

Ἀλλ' ὁ Malot ἐνόει ἐξαίρετα. Ὁ γερουσιαστὴς ἔγραφεν ἀθλίως, ἢ μᾶλλον οὐδὲν ἔγραφεν, ὅπως ἀναγκάζεται ὁ γραμματεὺς αὐτοῦ νὰ γράφῃ ὁλόκληρον τὸν λόγον. Τοῦτο δὲ καὶ ἔπραττεν ὁ Malot, συντάξας οὕτω ἀκουσίως πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῶν «Θυμάτων τοῦ ἔρωτος» (τοῦ πρώτου ἔργου του) ἱκανὸν ἀριθμὸν διοικητικῶν καὶ πολιτικῶν πραγματειῶν. Ἔκτοτε ὁ Ἕκτωρ Malot ἐβάδισεν ἀσφαλῶς πρὸς τὴν φήμην καὶ τὴν ἐπιτυχίαν, καὶ σήμερον εἶνε εἷς τῶν ἐπισημοτέρων τῆς Γαλλίας μυθιστοριογράφων. Εἶνε δὲ ἀκαταπόνητος ἐν τῇ ἐργασίᾳ. Ἐν Fontenay-sous Bois (μικρῷ χωρίῳ πλησίον τῶν Παρισίων), ἔνθα κατοικεῖ, ὁ κ. Malot ἐξυπνᾷ ἀργά, ἀμέσως δὲ ἀρχίζει τὴν ἐργασίαν, μηδεμίαν ἀφίνων ἡμέραν νὰ παρέλθῃ ἄνευ ἐργασίας. Ἔχει δέ, πρᾶγμα περίεργον, προπαρεσκευασμένας περιγραφὰς διαφόρων τοπείων, εἰλημμένας ἐκ τῆς φύσεως καθ' ἣν ἐνεποίησαν αὐτῷ ἐντύπωσιν, περιγραφὰς τῶν διαφόρων φάσεων τοῦ καιροῦ, οἷον τρικυμίας, εὐδίας, νιφετῶν, χειμερινῶν θυελλῶν, ἢ ὡραίων ἐαρινῶν ἡμερῶν, καὶ σκηνογραφίας παντὸς εἴδους, ἅτινα πάντα φυλάττει ἐν τῷ χαρτοφυλακείῳ αὐτοῦ, ὡς ὁ ζωγράφος τὰ δοκίμιά του. Ἅμα δὲ ἐν τῇ συγγραφῇ ἔργου τοὐ τινος λάβῃ ἀνάγκην μιᾶς οἱασδήποτε περιγραφῆς, δὲν ἔχει ἢ νὰ λάβῃ αὐτὴν ἕτοιμον ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου του καὶ τὴν παρεμβάλῃ εἰς τὸ μυθιστόρημα. Τὸ αὐτὸ διηγοῦνται ὅτι ἔπραττε καὶ ὁ Βολταῖρος κατὰ τὴν συγγραφὴν τῶν τραγῳδιῶν του, δι' ἃς εἶχεν ἐκ τῶν προτέρων ἑτοίμους διαφόρους περικοπὰς καὶ μονολόγους.

*
* *

Ἡ διάσημος χορεύτρια Taglioni, ἥτις, ἀπὸ πολλοῦ ἐγκατεστημένη ἐν Λονδίνῳ, καίτοι ὑπερεβδομηκοντούτης, ἐξηκολούθει νὰ δίδῃ μαθήματα χοροῦ εἰς τὴν ὑψηλὴν τοῦ Λονδίνου ἀριστοκρατίαν, ἀπεφάσισε νὰ ἀφήσῃ διὰ παντὸς τὸ ἐπάγγελμα καὶ νὰ καταλίπῃ τὴν Ἀγγλίαν. Πρὶν ἢ δὲ ἀναχωρήσῃ, ἔλαβε μεγαλοπρεπὲς δῶρον παρὰ τῆς πριγκιπίσσης τῆς Οὐαλλίας, ἧς τῶν θυγατέρων ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺ διδάσκαλος τοῦ χοροῦ.

Τ

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν διακοπῇ ὁριστικῶς ἡ ἔκδοσις τῆς Ἑστίας, ἡ διεύθυνσις αὐτῆς θὰ δημοσιεύσῃ ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει τὸ ἀπολειπόμενον νὰ ἐκδοθῇ μέρος τῆς μεταφράσεως τῆς «Κωνσταντινουπόλεως», φροντίζουσα νὰ γνωστοποιηθῇ τοῦτο διὰ τοῦ τύπου.

ΒΙΒΛΙΑ

2278. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 21 Δεκεμβρίου 1880. Ἀριθ. 260 (208). Λεπτὰ 30. Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Κωνσταντινούπολις. (Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ***). — Οἱ μάρτυρες τῆς ἐπιστήμης. (Ἐκ τῶν τοῦ Gaston Tissandier. Μετάφρασις Ἑλίζης Σ. Σούτσου). — Μία ἐπιστολὴ τοῦ Φιλίππου Ἰωάννου. — Δάνειον πνεῦμα. — Ἐντυπώσεις. — Ἀλήθειαι. — Σημειώσεις.

2279. Ἰωνᾶ Κινγ — Ὁμιλίαι, ἐκφωνηθεῖσαι κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐν Ἀθήναις. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀδελφῶν Περρῆ, ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Πανεπιστημίου, 1880. 8ον, σελ. 515. Τιμᾶται δραχ. 4.

2280. **Ilios** Stadt und Land der Trojaner. Forschungen und Entdeckungen in der Troas, und besonders auf der Baustelle von Troja. Von **Dr Heinrich Schliemann.** Mit einer Selbstbiographie des Verfassers, einer Vorrede von Rudolf Wirchow und Beiträgen von P. Ascherson, H. Brugsch-bey, E. Burnouf, Franc Calvert, A. J. Duffield, J. P. Mahaffy, Max Müller, A. Postolaccas, A. H. Sayce und R. Wirchow. Mit circa 1800 Abbildungen, Karten und Plänen in Holzschnitt und Lithographie. Leipzig. F. A. Brockhaus, 1881. s. XXIV—880. dr. 75.

2281. **Ueber den Aristeasbrief.** Von Dr Sp. C. Papageorgios, aus Griechenland. München, 1880. Kgl. Hof- und Universitätsbuchdruckerei von Dr C. Wolf und Sohn. 8°, s. 48.

2282. **A l'armée grecque.** Par Mme la Mse Blanche de Saffray. Paris, Librairie des Bibliophiles, Rue Saint-Honoré, 338. 1880, 8°, p. 15.

2283. **L'Hymne à la liberté et les deux chansons «L'empoisonnée» et «La bergerette»** du comte Denis Solomos. Traduits en vers français par l'avocat Pierre Mélissinos, ancien élève du collège de Ste Barbe et de l'École de Droit de Paris. — Zante, imprimerie «Le Zante», 1880. 8°, p. 20. Prix 2 fr.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

18 Δεκεμβρίου 1880 — ΑΘΗΝΩΝ — 18 Δεκεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσόδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἰσότ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ.* 8 0/0	κληρ. ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξωτερικῷ —	59,729	90,653	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	29.40	321.—	300	δρ.
25 » » 9 0/0	—	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	324.—	280	„
26 » »	—	52,000	50,000	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	38.60	453.60	500	φρ.
4 » »	κληρ. ἐν Ἑλλάδι μόνον —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.20	252.—	280	δρ.
6 » δραχ. (μετ' ἀμ)	—	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	„
10 » φράγ.	—	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.20	197.50	250	φρ.
60 » »	—	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	392 1/2	500	φρ.

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματωθὲν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,000,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,500	
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 „ 15 „	5.25	175	
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 „ 20 „	φ. 5.—	100	
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	„ 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	„ 9.80	φρ. 100	
„ „ ὁ «Φοῖνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	
„ „ ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 „	8.10	100	
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών»	„ 2,000,000	„ 527,200	„ 42,294	20 Ἀπριλίου	„ 16.66	„ 200	
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	„ 20,000,000	„ 14,000,000	—	12 Ἰουλίου	„ 4.50	„ 140	

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3μην. — Ἐμπ. 3μην 29.80 - 29.70.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. — Ἐμπ. 3μ. δρ. 116 - 117.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ. 23.60
Λίρα Στερλίνα	„
Λίρα Ὀθωμανικὴ	„
Αὐστριακὸν Φλωρίον	„
Ἀργυρὸν δράχμαν	„
„ φράγκον	„

Παρατηρήσεις

* ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
„ 59,800—100,000 „ 9 „

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 82

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν - Λονδ. 3μ. (19 Νοεμβρίου) Ἐμ. 30
Κερκ. - Λονδ. 3μην. (16 Δεκεμβρίου) „ 29.80.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (24 Δεκεμβρ. ἐ. ν.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	87 5/8
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0/0	„	288
„ „ „ 9 0/0	„	248
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου	„	106
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	109 3/4 - 110 1/2
Παρισίων 3 „	φρ.	22 97 1/2 - 23.15
Λίρα Ἀγγλικὴ	γρ.	110 10/40
Εἰκοσάφραγκον	„	87 24/40

ΒΙΕΝΝΗΣ (9 Δεκεμβρίου).

Λον. αἱ 10 λ. σ. 3μ. φιο.		117.90
Παρισ. τὰ 100 φρ.	„	46.57
Εἰκοσάφραγκον	„	9.39
Ἀργυρᾶ φιορ.		100

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 24 Δεκεμβρίου

Λον. αἱ 10 λ. σ. 3μ. φιο.		117.60
Παρισ. τὰ 100 φρ.	„	46.40
Εἰκοσάφραγκον	„	9.37
Ἀργυρᾶ φιορ.		100.

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (17 Δεκεμβρίου.)

Λονδίνου διαπρ. ἐν ὄψ. (μ. 3) φρ. 25.27 1/2 - 25.32 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. 5 ὑπερτίμ. 0/00
Ἄργυρ. „ τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 127.75 - 132.50 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδὰμ 3 0/0. Βιέννης 4 0/0. Βερολίνου 4 0/0.
Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0/0. Λονδίνου 3.
Μαδρίτης 4 0/0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 6 0/0.
Ῥώμης 4 0/0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[18 Δεκεμβρίου (Πέμπτη) 1880]

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἀπεβίωσεν ἐνταῦθα ὁ ἀντιστράτηγος Σπυρο-Μήλιος, εἷς τῶν ἐνδόξων ἀγωνιστῶν τοῦ μεγάλου ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὁποίου ἔλαβε λίαν ἐνεργὸν μέρος, μετασχὼν πλείστων μαχῶν καὶ αὐτῆς τῆς ἐξόδου τοῦ Μεσολογγίου. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ὁ Σπυρο-Μήλιος διακρινόμενος ἐπὶ παιδείᾳ μεταξὺ τῶν τότε ἀξιωματικῶν ἀνῆλθεν εἰς τοὺς ἀνωτέρους τῆς στρατιωτικῆς ἱεραρχίας βαθμούς· ἐγένετο δὲ ἐπανειλημμένως ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν, ἀντιπροσωπεύσας καὶ τὴν ἐπαρχίαν Θηβῶν ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἐκλεχθεὶς πρόεδρος αὐτῆς. Ὁ βασιλεὺς ἀπένειμεν εἰς τὸν ἀντιστράτηγον Σπυρο-Μήλιον ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὸν μεγαλόσταυρον τοῦ Σωτῆρος, ἀπὸ τῆς πρωΐας δὲ τῆς Κυριακῆς ἐξεδόθη ἐπίσημον πρόγραμμα τοῦ ὑπουργείου, κανονίζον τὰ τῆς κηδείας τοῦ ἀντιστρατήγου καὶ μεγαλοσταύρου Σπυρο-Μήλιου. Ἀπὸ τῆς 1 ὥρας παρετάχθησαν πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ νεκροῦ τὸ 2 τάγμα τῶν σκαπανέων, δύο τάγματα πεζικοῦ καὶ πολλαὶ πυροβολαρχίαι. Ἡ νεκροπομπὴ ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ νεκροῦ μετέβη εἰς τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν διὰ τῆς πλατείας τῆς Ὁμονοίας καὶ τῶν ὁδῶν Αἰόλου καὶ Ἑρμοῦ, κρατούντων τὸ φέρετρον ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῶν διαφόρων ὅπλων καὶ παρακολουθούντων τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν ὑπουργῶν, τοῦ προεδρείου τῆς Βουλῆς, τῶν βουλευτῶν, τῶν ὑπασπιστῶν τοῦ βασιλέως, ἁπασῶν τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ ἄλλου πλήθους. Ὁ μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἔψαλεν ἐν τῇ Μητροπόλει τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, εἶτα δὲ ὁ νεκρὸς μετηνέχθη καὶ ἐτάφη εἰς τὸ Α' νεκροταφεῖον. Ὁ ταγματάρχης κ. Β. Βασιλειάδης καταθέσας ἐκ μέρους τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ εἰς τὸν νεκρὸν στέφανον, ἐξεφώνησεν εὔγλωττον ἐπικήδειον λόγον, ὁ δὲ βουλευτὴς Ἀττικῆς κ. Φιλήμων ἐπιτάφιον. — Καὶ ἕτερον ἐπιφανὲς λείψανον τοῦ μεγάλου ἀγῶνος, ὁ ἀντιστράτηγος Γεώργιος Δυοβουνιώτης ἀπεβίωσε τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν. Εἶνε οὗτος ὁ τελευταῖος ἐπιζήσας ἐκ τῶν στρατηγῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, ἤτοι τῶν τιμηθέντων διὰ τοῦ ἀξιώματος τούτου κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχήν, ὑπῆρξε δὲ καὶ αὐτός, ὡς ὁ Σπυρομήλιος, ἐκ τῶν γενναίων καὶ διαρκῶν στρατιωτῶν τῆς πατρίδος, εἰς τὰς πλείστας παρασταθεὶς τῶν μαχῶν καὶ διαπρέψας ἐν αὐταῖς. Ὁ Δυοβουνιώτης διετέλεσε συνάμα μέλος διαφόρων Συνελεύσεων, βουλευτὴς καὶ γερουσιαστής, διακριθεὶς ἐπὶ φρονήσει καὶ μετριοπαθείᾳ. Ἡ Βουλή, ἅμα μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ στρατηγοῦ Δυοβουνιώτου, εἰς δεῖγμα τῆς εὐλαβείας αὐτῆς πρὸς τὴν μνήμην του, ἀπεφάσισε νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν κηδείαν του. — Κατὰ παραγγελίαν τῆς Κυβερνήσεως ἀνεχώρησαν εἰς Οὐγγαρίαν ὁ συνταγματάρχης κ. Εὐστρ. Ῥάλλης, ὁ μοίραρχος κ. Ἀλέξ. Σοῦτσος καὶ ὁ ταγματάρχης τοῦ πυροβολικοῦ κ. Μαστραπᾶς πρὸς προμήθειαν νέων ἵππων διὰ τὸν στρατόν. — Ἀφίκετο ἐκ Ῥουμανίας ὁ κ. Θεοδ. Παλαιολόγος, ἐκ Καλαμῶν καταγόμενος, ταγματάρχης τοῦ Ῥουμουνικοῦ στρατοῦ, ὅπως προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν πατρίδα. — Ἐν Πειραιεῖ συνεστήθη καὶ ἕτερον βιομηχανικὸν κατάστημα, ἤτοι χημικὸν Ἐλαιουργεῖον πρὸς κατασκευὴν ἐλαίων ἐξ ἐλαιοπυρήνων καὶ μεταποίησιν αὐτῶν εἰς σάπωνας πρασίνους, ὡς καὶ ἐξαγωγὴν ἐλαίου ἐξ ἐλαιοσπόρων παντὸς εἴδους. — Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου (ε. ν.) πάντα τὰ αὐστριακὰ ἀτμόπλοια τοῦ Λόϋδ θὰ προσεγγίζωσι κατ' εὐθεῖαν εἰς Πειραιᾶ. — Ὁ μέχρι σήμερον ἐξαχθεὶς σταφιδόκαρπος ἐξ ὅλων τῶν λιμένων τοῦ Κράτους ἀνέρχεται εἰς 153 ἑκατομμύρια, ὁ δὲ μένων εἰς τὰ διάφορα μέρη δι' ἐξαγωγὴν εἰς 32 ἑκατομμύρια, ὥστε τὸ σύνολον τῆς ἐσοδείας θὰ ἀνέλθῃ εἰς 185 ἑκατομμύρια. — Ἀνασκαπτομένης προχθὲς πρὸς ἰσοπέδωσιν τῆς βορειοδυτικῆς ὁδοῦ τοῦ Βαρβακείου, ἀνευρέθη ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἀρίστης τέχνης. Ἡ θεὰ ἵσταται ἐπὶ βάθρου, θίγουσα διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς κυκλοτερῆ ἀσπίδα, ἧς τὴν λαβὴν ἀποτελεῖ ὄφις, μόλις προκύπτων, διὰ τῆς δεξιᾶς δέ, ἥτις στηρίζεται ἐπὶ στήλης, τὴν ἄπτερον νίκην· φέρει δὲ κόρυθα μετὰ γοργόνος, ἧς μόνον ἐλλείπει ἡ κεφαλή. Ὁ δεξιὸς ὀφθαλμὸς διακρίνεται μετὰ τῆς κόρης, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ ἐλλείπει· φέρει ἔτι βοστρύχους καὶ κοσμήματα ποικίλα ἐπὶ τοῦ στήθους. Τὸ ὅλον ἄγαλμα ἔχει ὕψος 75-80 ἑκατοστῶν τοῦ γαλλικοῦ μέτρου. Μόνη ἡ δεξιὰ χεὶρ μετὰ τῆς ἀπτέρου νίκης εἰσὶν ἀποκεκομμέναι καὶ ἡ στήλη, ἐφ' ἧς αὕτη ἐρείδεται.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1320.

Ἐκ δοχείου περιέχοντος ὀκτὼ ὀκάδας οἴνου ἔχομεν ἀνάγκην νὰ ἐξαγάγωμεν τὰς τέσσαρας ὀκάδας. Ἀλλ' ὅπως ἐκτελέσωμεν τοῦτο δὲν ἔχομεν ἢ δύο μόνον μέτρα, ὧν τὸ μὲν χωρεῖ 5 ὀκάδας, τὸ δὲ 3 ὀκάδας. Πῶς θὰ κάμωμεν ἵνα λάβωμεν τὰς τέσσαρας ὀκάδας;

1321.

Ὅ,τι καίω καὶ φλογίζω μὲ τὸ πρῶτόν μου δεικνύω·
Τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας μὲ τὰ ἄλλα μου τὰ δύω.
Ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμά μου δύνασαι νὰ μὲ μαντεύσῃς·
Τὸ ἐπάγγελμά μου εἶνε νὰ σὲ κάμω νὰ χορεύσῃς.

1322.

Εἶμαι μία· πάλιν μία μένω ἄνευ τοῦ λαιμοῦ.
Ῥίψε δύο· μένουν δύο, ἔκφρασις πολλῶν ὁμοῦ.

1323.

. . . . .
. M . . .
M . Λ . .
. . Λ . K . .
. . K . .
. . .
.

Συμπλήρωσον τὰ ἐλλείποντα γράμματα ἄνωθι ὥστε νὰ σχηματισθῇ ῥομβοειδὲς κυβόλεξον.

1324.

Mon premier se construit,
Mon dernier est un fruit,
Et mon tout est un bruit.

ΛΥΣΕΙΣ

1316.

Ἐκτελοῦντες τοὺς ἀλληλοδιαδόχους διπλασιασμοὺς εὑρίσκομεν ὅτι τὸ ὅλον ποσὸν τῶν ζητουμένων κόκκων σίτου εἶνε 18,446,744,265,709,551,615. Ἐὰν λάβωμεν ὅτι ἕκαστος κόκκος ἔχει ὄγκον 30 ὑποχιλιομέτρων κυβικῶν, ὁ ἀριθμὸς οὗτος θὰ κατελάμβανε χῶρον 553,402,327,971,286,548,450 κυβικῶν ὑποχιλιομέτρων, ἤτοι ἐν ἀριθμῷ στρογγύλῳ 553,402,327,971 κυβικῶν μέτρων.

Ὅπως λάβωμεν ἰδέαν τοῦ ἀριθμοῦ τούτου, ἂς μετρήσωμεν αὐτὸν κατ' ἄλλον τρόπον. Ἂς θέσωμεν ὅλον τὸν σῖτον εἰς σάκκους 1 μ. 05 ὕψους καὶ 0, μ. 40 πλάτους· ἕκαστος τοιοῦτος σάκκος θὰ περιλάβῃ 132 κυβικὰ δεκάμετρα. Ἑπομένως ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τοῦ σίτου θὰ πληρώσῃ σάκκους 4,192,441,878,570.

Ἐὰν τώρα θελήσωμεν νὰ θέσωμεν τοὺς σάκκους εἰς σιδηροδρομικὰς ἁμάξας, ὧν ἑκάστη νὰ περιλαμβάνῃ 200 σάκκους, θὰ χρειασθῶμεν δι' ὅλους τοὺς σάκκους 20,962,209,393 ἁμάξας. Σχηματίζοντες δὲ τὰς ἁμάξας ταύτας εἰς ἁμαξοστοιχίας ἐξ 80 ἁμαξῶν ἑκάστην, θὰ ἔχωμεν 262,027,617 ἁμαξοστοιχίας.

Ὑποθέτοντες τώρα ὅτι ἑκάστη ἅμαξα ἔχει μῆκος 6 μ. 50, καὶ αἱ δύο ἀτμάμαξαι αἱ σύρουσαι ἑκάστην ἁμαξοστοιχίαν μῆκος 22 μ., προσθέτοντες δὲ εἰς ἑκάστην ἁμαξοστοιχίαν καὶ 2 ἐπιβατικὰς 8 μέτρων μήκους ἑκάστην, εὑρίσκομεν ὅτι ἑκάστη μὲν ἁμαξοστοιχία θὰ ἔχῃ μῆκος 568 μέτρων, ὅλαι δὲ ὁμοῦ 148,831,686,456 μέτρων, ἤτοι 3,721 φορὰς τὸν κύκλον τῆς γῆς!

1317.

Οὐρανός-οὐρά.

1318.

Ε	Π	Τ	Α
Π	Ε	Ρ	Ι
Τ	Ρ	Ω	Σ
Α	Ι	Σ	Α

1319.

Zéro.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

ΑΡΙΘ. 209. — 28 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΛΕΠΤΑ 10.

Γνωστοποιεῖται πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τῆς Ἑστίας ὅτι ἡ ἔκδοσις αὐτῆς μετεβιβάσθη εἰς ἄλλα πρόσωπα, ἅτινα ἀνέλαβον τὴν ἐξακολούθησιν αὐτῆς ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1881, ἡ δὲ Σύνταξις αὐτῆς θέλει ἐξακολουθήσει καὶ ἐν τῷ μέλλοντι οὖσα ἡ αὐτή, οἵα μέχρι τοῦδε.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ λαμβάνωσι τὴν Ἑστίαν καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1881 παρακαλοῦνται νὰ φροντίσωσι ν' ἀποστείλωσιν ἐγκαίρως τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν αὐτῶν, ἥτις ἔσται ἡ αὐτὴ ὡς μέχρι τοῦδε, ἤτοι ἐν Ἀθήναις φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 20.

Τῇ 1 Ἰανουαρίου 1881 δοθήσεται δῶρον πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τῆς Ἑστίας εἰκὼν τοῦ Βίκτωρος Οὔγκῶ, ἐν Παρισίοις τυπωθεῖσα.

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

κατὰ τὴν ϐ΄ ἑξαμηνίαν τοῦ 1880.

Δ. Βερναρδάκης, Δ. Βικέλας, Ἄγγελος Βλάχος, Π. Βράϊλας, Ἀναστ. Βυζάντιος, Σ. Ζαμπέλιος, Γ. Ζωχιός, Κ. Καρατζᾶς, Σ. Α. Κουμανούδης, Σ. Π. Λάμπρος, Α. Ζ. Μάμουκας, Α. Μηλιαράκης, Σ. Μηλιαράκης, Κ. Παπαρρηγόπουλος, Ν. Γ. Πολίτης, Α. Ρ. Ῥαγκαβῆς, Μ. Ῥενιέρης, Ε. Δ. Ῥοΐδης, Κ. Σάθας, Σ. Κ. Σακελλαρόπουλος, Ι. Φ. Σμὶθ, Ι. Α. Σοῦτσος, Ε. Τσίλλερ, Γ. Κ. Τυπάλδος, Π. Φέρμπος, Θ. Δὲ Χελδράϊχ.

Αἱ Κυρίαι: Αἰκ. Λασκαρίδου, Ἑλένη Ν. Μαυροκορδάτου, Σοφία Σλίεμαν, Ἐλίζα Σ. Σούτσου.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ἐπιστήμη, Καλλιτεχνία.

Πρὸ μικροῦ ἐδιδάχθη ἐν τῷ ἐν Παρισίοις θεάτρῳ τῶν Ἐθνῶν (Théâtre des Nations) ἡ «Γαλάτεια» τοῦ μακαρίτου Σπυρ. Βασιλειάδου, διασκευασθεῖσα διὰ τὴν σκηνὴν ὑπὸ τῆς Κας Ἰουλιέττας Λαμπὲρ, κατὰ τὴν εἰς τὴν γαλλικὴν μετάφρασιν τοῦ βαρώνου κ. d'Estournelles de Constant. Κατὰ τὴν παράστασιν ταύτην ἔλαβε μέρος καὶ ὁ γνωστὸς ἠθοποιὸς τοῦ «Γαλλικοῦ θεάτρου» Mounet-Sully. Ὁ «Χρόνος» τῶν Παρισίων, ἐν τῷ φύλλῳ αὐτοῦ τῆς 26 Δεκεμβρίου, δημοσιεύει μακρὰν καὶ ἐπαινετικὴν κρίσιν περὶ τοῦ Ἕλληνος ποιητοῦ καὶ τοῦ ὡραίου του ἔργου.

— Κατ' αὐτὰς ἐδιδάχθη ἐν Λονδίνῳ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν ὁ «Ἀγαμέμνων» τοῦ Αἰσχύλου ὑπὸ φοιτητῶν τοῦ ἐν Ὀξφόρτ Πανεπιστημίου.

— Αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες ἀγγέλλουσιν ὅτι ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν Zerbst Γυμνασίου ἀνεκαλύφθη σπουδαῖον χειρόγραφον, περιέχον λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ δευτέρου εἰς τὰς Ἰνδίας πλοῦ τοῦ διασήμου θαλασσοπόρου Βάσκο δὲ Γάμα, ὃν ἐπεχείρησεν ἐν ἔτει 1502-1503, καὶ περὶ οὗ οὐδεμία σχεδὸν ὑπῆρχεν ἀκριβὴς εἴδησις. Ἡ περιγραφὴ αὕτη εἶνε ἔργον ἑνὸς τῶν συμπλωτήρων τοῦ Βάσκο δὲ Γάμα, καὶ εἶνε γεγραμμένη εἰς γλῶσσαν ὁλλανδικήν.

— Ὁ ἀκάματος Ἔδισων ἐπέτυχεν ἐσχάτως νέαν πάλιν ἐφεύρεσιν. Καθ' ἃ ὁ ἴδιος τηλεγραφεῖ εἴς τινα ἐν Παρισίοις φίλον του εὗρε τρόπον, δι' οὗ τίθησιν εἰς κίνησιν διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἰδιωτικὰς ἁμάξας, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἐλαχίστῃ δαπάνῃ. Αὐτὸς δ' οὗτος κατεσκεύασε δι' ἰδίαν χρῆσιν τοιαύτην τινὰ μικρὰν ἅμαξαν, ἔχουσαν σχῆμα ἐλκήθρου τροχοφόρου, ἥτις καὶ ἐτέθη ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. Τὴν νύκτα, εἰς τὰς ὁδοὺς δι' ὧν διέρχεται, ἀφίνει ὄπισθέν της ἴχνη φωνεινὰ φωτίζοντα λαμπρῶς τὰ πέριξ ἀντικείμενα.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

Παρὰ τὴν βόρειον πλευρὰν τοῦ Βαρβακείου Λυκείου, ἀνασκαπτομένης πρὸς ἰσοπέδωσιν τῆς ὁδοῦ, ἀνεκαλύφθη ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἀρίστης τέχνης. Τοῦτο ἔκειτο εἰς βάθος ὑπὸ τὴν γῆν μόλις μιᾶς σπιθαμῆς, ἡ δίκελλα δὲ τοῦ ἐργάτου, ἐν τῇ ἀνασκαφῇ προσκρούσασα, συνέτριψε τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ ἀγάλματος. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο εἶνε ἀπομίμησις ὅσον οἷόν τε ἀκριβὴς τοῦ ἐν τῷ Παρθενῶνι τῆς Ἀκροπόλεως τὸ πάλαι ὑπάρχοντος ἀριστοτεχνήματος τῆς χρυσελεφαντίνης Παρθένου Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου. Τὸ ὕψος αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς βάσεως εἶνε σχεδὸν ἑνὸς μέτρου· παρίστησι δὲ τὴν θεὰν ὀρθίαν, ποδήρη χιτῶνα φέρουσαν δωρικόν, οὗ αἱ πτυχαί, βαθέως ἐγγεγλυμέναι, εἰσὶν ἁπλαῖ μέν, ἀλλὰ τεχνηέντως ἐξειργασμέναι. Ἡ θεὰ παρίσταται βλέπουσα εὐθὺ πρὸς τὸν θεατήν, τοιαύτη δὲ εἶνε ἡ στιλπνότης τοῦ προσώπου, ὥστε νομίζει τις αὐτὸ ὡς ἐξ ἀλαβάστρου ἄρτι ἐξειργασθέν. Ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ ἔχει ἔκφρασιν ἀρρενωπὴν ἅμα καὶ σεμνήν. Τὴν κεφαλὴν καλύπτει κράνος χαμηλόν, ἔχον εὐθὺς ἄνω τοῦ μετώπου στεφάνην, ἐφ' ἧς διατηροῦνται ἴχνη ἐρυθροῦ χρώματος, λείψανα ἐπιχρυσώσεως. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐπικάθηται Σφίγξ, ἧς τὸ ἄνω μέρος ἀτυχῶς εἶνε τεθραυσμένον. Ἐπὶ τῶν νώτων καὶ τῶν ὤμων καταπίπτουσι πλούσιοι πλόκαμοι. Ἡ θεὰ παρίσταται ἀνεζωσμένην ἔχουσα αἰγίδα, φέρουσα κατὰ τὸ στέρνον Γοργόνειον. Τὴν αἰγίδα κοσμοῦσιν ὄφεις ἐν γραφικωτάτοις συμπλέγμασιν· ἡ ζώνη ἐμπορποῦται εἰς δεσμὸν δύο ὄφεων. Τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ἣν κοσμεῖ ψέλλιον ὀφείδιον, ἀναπαύει ἐπὶ ἀσπίδος, ἧς τὸ ἔξωθεν μέρος κοσμεῖ βλοσυρῶπις Γοργώ. Ἡ δεξιὰ ἀποκοπεῖσα χεὶρ φέρει ψέλλιον περικάρπιον ὀφείδιον καὶ κρατεῖ μικρὰν πτερωτὴν Νίκην, ἧς ἡ κεφαλὴ ἐλλείπει, ποδήρη ἐπίσης φέρουσαν χιτῶνα. Πρὸς τὸν ἀριστερὸν πόδα τῆς θεᾶς, ὑπὸ τῆς ἀσπίδος σκεπόμενος, κεῖται ἐσπειρωμένος δράκων, ὁ οἰκουρὸς ὄφις τῆς Ἀκροπόλεως.

Ἐν γένει τὸ ὅλον ἀγαλμάτιον εἶνε σχεδὸν ἀλώβητον καὶ θαυμασίας τέχνης, θεωρεῖται δὲ ὡς τὸ γνησιώτερον ἀπεικόνισμα τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου.

Προσωρινῶς ὁ πολύτιμος οὗτος τῆς ἀρχαιότητος θησαυρὸς κατετέθη ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων, ὅπου ἄπειρον πλῆθος προσέρχεται, ἵνα θαυμάσῃ τὸ μικρὸν ἀριστοτέχνημα.

Κύριε συντάκτα τῆς Ἑστίας

Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 233 φυλλαδίῳ τῆς Ἑστίας (15 Ἰουνίου ἐ. ἔ.), ἔνθα ἐδημοσίευσα βιογραφίαν τῆς Εὐανθίας Καΐρη, παρέλιπον νὰ σημειώσω καὶ τὴν εἴδησιν, ἐν ἀγνοίᾳ τότε διατελῶν, ὅτι ἡ λογία αὕτη Ἑλληνὶς πλὴν τῶν μεταφράσεων, ἃς κατέγραψα, ἐδημοσίευσε προσέτι καὶ τραγῳδίαν τὸν Νικήρατον ἐν πεζῷ λόγῳ, ἔνθα ἐκτραγῳδεῖ διὰ παθητικῶν εἰκόνων τὴν καταστροφὴν τοῦ Μεσολογγίου. Τὴν εἴδησιν ταύτην εὗρον ἐν ταῖς σημειώσεσι φυλλαδίου τοῦ 1833, δημοσιευθέντος ἐν Ναυπλίῳ ἐν τῷ βασιλικῷ τυπογραφείῳ καὶ φέροντος τὸν τίτλον «Ποιήσεις νέαι τῶν ἀδελφῶν Ἀλεξάνδρου καὶ Παναγιώτου Σούτσων». Δὲν εὗρον δὲ δυστυχῶς ἐν οὐδεμιᾷ τῶν ἐν Ἀθήναις βιβλιοθηκῶν τὴν τραγῳδίαν ταύτην, ὅπως γράψω τι πλειότερον.

Παρακαλῶ λοιπὸν ὑμᾶς πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρὸ μηνῶν γραφέντων νὰ δημοσιεύσητε καὶ τὴν μικρὰν ταύτην βιβλιογραφικὴν εἴδησιν εἰς τὰς στήλας τοῦ προσεχοῦς Δελτίου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 22 Δεκεμβρίου 1880. Α. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

ΒΙΒΛΙΑ

2284. Ἑστία. Ἐκδίδοται κατὰ κυριακήν. Ἔτος Ε'. Τόμος Ι', 28 Δεκεμβρίου 1880. Ἀριθ. 261 (209). Λεπτὰ **20.** Ἀθήνησι, γραφεῖον τῆς «Ἑστίας», ὁδὸς Σταδίου, ἀρ. 6, 4ον, σελ. 16. Περιεχόμενα: Κωνσταντινούπολις. (Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδμόνδου δὲ Ἀμίκις. Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ τῆς δεκάτης ἐκδόσεως ὑπὸ ***).

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

18 Δεκεμβρίου 1880 — **ΑΘΗΝΩΝ** — 18 Δεκεμβρίου 1880

Δάνεια τῆς κυβερνήσεως		Ὁμολογ. ἐκδοθεῖσαι	Ὁμολ. ἐν κυκλοφορίᾳ	Ἐποχαὶ πληρωμῆς τοκομεριδίων	Ἐποχαὶ κληρώσεως	Ἐτήσ. εἰσοδ.	Τιμὴ ὁμολογ. πραγμ.	Τιμὴ ὁμολογ. ἐξόφ.	Τρέχουσα τιμή
25 ἑκατ. φράγ. 8 0/0	πληρ. ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξωτερικῷ —	59,799	80,654	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	224.—	280	δρ.
25 » » 9 0/0	—	40,201		15 » 15 »	15 » 15 »	25.20	224.—	280	,,
26 » »	—	52,000	50,510	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	33.60	453 60	560	φρ.
4 » »	πληρ. ἐν Ἑλλάδι μόνον —	16,000	14,255	15 Ἀπρ. 15 Ὀκτωβ.	15 Μαρτ. 15 Σεπτεμ.	22.40	252.—	280	δρ.
6 » δραχ. (μετ' ἀμ.)	—	60,000	47,670	31 Δεκεμβρίου	10 Ὀκτωβρίου	6.—	100.—	100	,,
10 » φράγ.	—	29,772	29,268	15 Ἰουν. 15 Δεκεμβ.	15 Μαΐου 15 Νοεμβ.	16.80	197.50	250	φρ.
60 » »	—	120,000	—	20 Ἰαν. 20 Ἀπριλ. 20 Ἰουλ. 20 Ὀκτωβ.	20 Δεκ. 20 Μαρτ. 20 Ἰουν. 20 Σεπτ.	30.—	292 1/2	500	φρ.

Πιστωτικὰ καταστήματα Ἑταιρίαι	Μετοχικὸν κεφάλαιον	Κεφάλαιον πραγματ]θεν	Ἀποθεματικὸν κεφάλαιον	Ἐποχαὶ πληρωμῆς μερίσματος	Τελευτ. μέρισμα	Τιμὴ πραγ. μετ.	Τρέχουσα τιμή
Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	18,000,000	Ὁλόκληρον	12,630,000	15 Ἰαν. 15 Ἰουλ.	124.—	1,000	
Γενικὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος	14,000,000	9,800,000	417,000	15 ,, 15 ,,	5.25	175	
Τράπεζα Βιομηχανικῆς Πίστεως	φρ. 5,000,000	Ὁλόκληρον	φρ. 88,810	20 ,, 20 ,,	φ. 5.—	100	
Ἀσφαλιστικὴ Ἑταιρία ὁ «Ἀρχάγγελος»	,, 15,000,000	φρ. 3,250,000	—	1 Μαρτίου	,, 9.80	φρ. 100	
,, ,, ὁ «Φοίνιξ»	3,000,000	300,000	500,000	30 Ἰανουαρίου	16.—	100	
,, ,, ἡ «Ἄγκυρα»	1,400,000	280,000	109,340	25 ,,	8.10	100	
Ναυτικὴ Τράπεζα ἡ «Ἀλκυών»	,, 2,000,000	,, 527,200	,, 42,394	20 Ἀπριλίου	,, 16.66	,, 200	
Ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου	,, 20,000,000	,, 14,000,000	—	14 Ἰουλίου	,, 4.50	,, 140	

Συναλλάγματα

Λονδίνου Ἐθν. Τραπέζης 3 μην. — Ἐμπ. 3 μην. 29.30 – 29.70.

Γαλλ. Ἐθ. Τραπ. ὄψεως δρ. — Ἐμπ. 3μ. δρ. 116 – 117.

Νομίσματα

Εἰκοσάφραγκον	δραχ.	23.60
Λίρα Στερλίνα	,,	
Λίρα Ὀθωμανική	,,	
Αὐστριακὸν Φλωρίον	,,	
Ἀργυροῦν δίφραγκον	,,	
,, φράγκον	,,	

Παρατηρήσεις

* Ἀπὸ ἀριθ. 1—59,799 τῶν 8 τοῖς ἑκατ.
,, 59,800—100,000 ,, 9 ,,

Δάνειον Ἐθν. Τραπέζης φρ. 60 ἑκατομμυρίων 83

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Πατρῶν-Λονδ. 3μ. (19 Νοεμβρίου) Ἐμ. 30
Κερκ.-Λονδ. 3μην. (16 Δεκεμβρίου) ,, 29.30.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ (24 Δεκεμβρ. ἢ. ν.)

Σιδηρόδρομοι Εὐρωπ. Τουρκίας	φρ.	87 5/8
Ἑλληνικὸν δάνειον τῶν 8 0]0.	,,	288
,, ,, ,, 9 0]0.	,,	248
Ἑταιρία Μεταλλ. Λαυρίου.	,,	106
Λονδίνου 3 μηνῶν	γρ.	109 3/4-110 1/2
Παρισίων 3 ,,	φρ	22 97 1/2-23.15.
Λίρα Ἀγγλική	γρ.	110 10/40
Εἰκοσάφραγκον	,,	87 24/40

ΒΙΕΝΝΗΣ (9 Δεκεμβρίου).

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ.	φιο.	117.90
Παρισ. τὰ 100 φρ.	,,	46.57
Εἰκοσάφραγκον	,,	9.39
Ἀργυρᾶ φιορ. 100		

ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ 24 Δεκεμβρίου

Λον. αἱ 10λ. σ. 3μ.	φιο.	117.60
Παρισ. τὰ 100 φρ.	,,	46.40
Εἰκοσάφραγκον	,,	9.37
Ἀργυρᾶ φιορ. 100.		

ΠΑΡΙΣΙΩΝ (17 Δεκεμβρίου.)

Λονδίνου διακρ. ἐν ὄψ. (μ. 3) φρ. 25.27 1/2 – 25.32 1/2
Χρυσὸς 1000/1000 τὸ χ. 3,437. ὁ ὑπερτίμ. 0/00
Ἀργυρ. ,, τὸ χ. 218.89 ὑποτ. 127.75 – 132.50 0/00

ΤΟΚΟΣ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΩΣ

Ἀμστερδαμ. 3 0]0. Βιέννης 4 0]0. Βερολίνου 4 0/0. Ἑλλάδος (Ἐθνικῆς Τραπέζης) 7 0]0. Λονδίνου 3. Μαδρίτης 4 0]0. Παρισίων 3 1/2. Πετρουπόλεως 60]0. Ῥώμης 4 0]0.

Ἀλληλογραφία τῆς Ἑστίας.

Πρὸς τοὺς κκ. Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ, Ι, Κ, Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο, Π, Ρ, Σ, Τ, Υ, Φ, Χ, Ψ, Ω. Ὡς παρατηρεῖτε ἐκ τῆς ἔμπροσθεν δημοσιευομένης γνωστοποιήσεως, ἡ ἔκδοσις τῆς «Ἑστίας» θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον. Γίνεται δὲ γνωστὸν ὑμῖν ὅτι εἰς οὐδένα θὰ σταλῇ τὸ φύλλον, ἐὰν μὴ προπληρωθῇ ἡ ἐτησία αὐτοῦ συνδρομή.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

[24 Δεκεμβρίου (Τετάρτη) 1880]

Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἐπεσκέφατο τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν τὸ ἐν θέσει Ῥοὺφ ἱδρευὸν 6ʹ τάγμα τοῦ μηχανικοῦ, διὰ μακρῶν ἐξετάσας τὰς ὀχυρωματικὰς ἐργασίας, εἰς ἃς ἀπό τινος ἐξασκεῖται. Παρατηρήσας δὲ τὴν μεγάλην πρόοδον καὶ τὰ ἐξαίρετα ἀποτελέσματα, ἅτινα ἐπετεύχθησαν ἐν βραχεῖ διαστήματι, ἐξέφρασε τὴν ἄκραν αὐτοῦ εὐαρέσκειαν πρός τε τὸν διοικητὴν τοῦ τάγματος κ. Νικ. Σοῦτσον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀξιωματικοὺς δι' ἣν ἐπιδεικνύουσιν ἐπιμέλειαν καὶ ζῆλον εἰς μόρφωσιν τοῦ σώματος τούτου. — Τὰ γυμνάσια τοῦ στρατοῦ ἡμῶν εἰς τὰ πυρὰ ἐξακολουθοῦσι καθ' ἑκάστην, αἱ δὲ πρόοδοι τῶν στρατιωτῶν ὑπερβαίνουσι πᾶσαν προσδοκίαν ἐν τῇ ἐπιτυχίᾳ. Προχθὲς μ. μ. δύο τάγματα τοῦ πεζικοῦ, τὸ 8 καὶ τὸ 11, ἠσκήθησαν ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως εἰς πυρά. Ὁ βασιλεὺς ἔφιππος, φέρων στολὴν στρατηγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ καὶ συνοδευόμενος παρὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ του κ. Δ. Νοταρᾶ παρέστη ἐπὶ πολλὴν ὥραν, διὰ τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ, διὰ τῶν λόγων καὶ τῆς παρουσίας του ἐνθαρρύνων τούς τε γυμναζομένους καὶ τοὺς γυμνάζοντας. — Κατὰ τὸν «Αἰῶνα», τὴν 2 Ἰανουαρίου πιθανώτατα θέλει γίνει γενικὴ ἐπιθεώρησις τοῦ ἐν Ἀθήναις στρατοῦ παρὰ τοῦ βασιλέως. — Κατὰ τὴν «Ἐφημερίδα» διὰ διατάγματος, ὑποβληθέντος ἤδη, συγκαλεῖται καὶ ἡ τακτικὴ καὶ ἔκτακτος ἐφεδρεία, συμποσούμεναι εἰς 32,000 ἀνδρῶν. Διετάχθησαν δὲ οἱ δήμαρχοι νὰ ἔχωσιν ἑτοίμους καὶ τοὺς καταλόγους τῶν τῆς ἐθνοφρουρᾶς, ἤτοι τῶν τῆς ἡλικίας 30-40 ἐτῶν. — Εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀβυσσινίας Ἰωάννην ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ὁ μεγαλόσταυρος τοῦ Σωτῆρος. Τὸ παράσημον μετ' ἐπιστολῆς τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων θέλει κομίσει καὶ παραδόσει τῷ βασιλεῖ Ἰωάννῃ ὁ ἐν Σουὲζ πρόξενος ἡμῶν κ. Δημοσθένης Μητσάκης, ὅστις ἐπισκεφθεὶς πρό τινος τὴν Ἀβυσσινίαν ἀπέκτησε τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως. — Ὡσαύτως ἀπενεμήθη ὁ μεγαλόσταυρος τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν Κεδίβην τῆς Αἰγύπτου. — Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἡ Βουλὴ ἐπεψήφισεν εἰς τρίτην καὶ τελευταίαν συζήτησιν τὸ περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως τοῦ δανείου τῶν 120,000,000 νομοσχέδιον καὶ τὴν σύμβασιν αὐτήν· μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ διέκοψε τὰς ἐργασίας της χάριν τῶν ἑορτῶν. — Διαταγῇ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν ἡτοιμάσθη τὸ ἀναγκαιοῦν πλήρωμα τῆς μιᾶς τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ναυπηγουμένων κανονιοφόρων, μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἀναχωρεῖ εἰς Ἀγγλίαν πρὸς παραλαβὴν αὐτῆς. — Τὸ ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν διώρισεν Ἐπιτροπὴν ἐξ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν, ὅπως ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτῶν, καὶ τοῦ διορισμοῦ ἐπικούρων ἀξιωματικῶν ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐμποροπλοιάρχων ἐν καιρῷ πολέμου. — Προσεχῶς κατέρχεται ἐξ Ἔσσεν ὁ ἐκ τῶν ἐργοστασίων Κρούπ ἐμπειροτέχνης κ. Ἔλμαν, ὅπως ἐπιστατῇ εἰς τὸν χειρισμὸν καὶ τὴν διατήρησιν τῶν νέων πυροβόλων Κρούπ. — Κατὰ τὴν γενομένην ἐν τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κλήρωσιν τοῦ μετὰ λαχείου δανείου αὐτῆς τῶν 60,000,000 ἐκέρδησαν οἱ ἑπόμενοι ἀριθμοί· ὁ ἀριθμὸς 148,583 φράγκα 100,000, ὁ ἀριθμὸς 115,909 φράγκα 10,000, οἱ ἀριθμοὶ 69,031 καὶ 147,479 ἀνὰ φράγκα 2,500, καὶ οἱ ἀριθμοὶ 156,792, 98,179, 101,027, 47,024 καὶ 140,747 ἀνὰ φράγκα 1,000. — Σκηνὴ νοσηλευτικὴ (tente d'ambulence) ἑξήκοντα κλινῶν ἀφικνεῖται ὅσονούπω ἐκ Μασσαλίας πρὸς τὸν ἐνταῦθα Ἐρυθρὸν Σταυρόν, μεθ' ἣν θέλουσιν ἀποσταλῆ καὶ ἄλλαι τοιαῦται σκηναὶ τῆς αὐτῆς χωρητικότητος. Αἱ σκηναὶ αὗται ἀποστέλλονται δαπάνῃ τῶν ἐν Μασσαλίᾳ φιλοπατρίδων ὁμογενῶν. — Ὁ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς κ. Μπούμπουλης ἐργάζεται ἤδη μεθ' ἑνὸς ὑπαλλήλου του ἐπὶ τοῦ «Ἄρεως», φέροντος τὴν σημαίαν τοῦ ὑπουργοῦ, ἀφ' ὅπου ἐποπτεύει πᾶν τελούμενον ἐν Πειραιεῖ ναυτικὸν ἔργον. — Σχηματίζεται καὶ τρίτη ἱππαρχία ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ταγματάρχου κ. Σούτσου. — Ὁ δημοτικὸς φόρος Ἀθηναίων κατεκυρώθη διὰ τὸ ἔτος 1881 ὁριστικῶς ἀντὶ δραχμῶν 850,112. — Προχθὲς ἔν τινι καφενείῳ ἐγερθείσης φιλονεικίας μεταξὺ δύο χαρτοπαικτούντων, ὁ εἷς τούτων ἐπυροβόλησε κατὰ τοῦ ἄλλου, ὅστις καὶ παραυτὰ ἐξέπνευσεν. Ἱππεύς τις θελήσας νὰ καταδιώξῃ τὸν πυροβολήσαντα, ἐδέχθη ὑπὸ τούτου πληγὴν διὰ μαχαίρας κατὰ τὸν μηρόν.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1325.

Συναινεῖ τις νὰ δανείσῃ εἰς ἄλλον 100 φράγκα, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ τῷ ἀποδοθῇ εἰς 100 νομίσματα τριῶν εἰδῶν, δηλαδὴ πεντάφραγκα, φράγκα καὶ πεντάλεπτα.

Πόσα χρειάζονται ἐξ ἑκάστου εἴδους ἵνα σχηματισθῇ τὸ ῥηθὲν ποσόν;

1326.

Ἀνήρ τις ἦτο — ἀνὴρ δὲν ἦτο·
Εἶδε — δὲν εἶδεν ὅτ' ἐκινεῖτο
Πτηνόν τι ἄνω — ὅμως πτηνὸν
Αὐτὸ δὲν ἦτο ἀληθινόν.
Ἀλλὰ ὁ φίλος ἔλαβε λίθον,
Ἐχθρὸς διότι ἦν τῶν ὀρνίθων,
Πλὴν καὶ ὁ λίθος δὲν ἦτο λίθος,
Διὸ δὲν ἔβαλεν ὡς συνήθως
Τὸ ἐφιπτάμενον ἄνωθέν του,
Καὶ δὲν τὸ ἔρριψεν ἔμπροσθέν του!
Ἂν θέλῃς, λύτα, νῦν νὰ μὲ λύσῃς
Τέσσαρας δός μοι διασαφήσεις.

Α. Ι. Σ.

1327.

Vous tondez mon premier
Vous rasez mon dernier,
Vous lisez mon entier.

1328.

[Τῷ πρώτῳ λύτῃ δωρηθήσεται ἐν βιβλίον].

Mot carré a remplir.

.	.	.	.	.	R
.	.	.	.	R	.
.	.	.	R	.	.
.	.	R	.	.	.
.	R	.	.	.	.
R	.	.	.	.	.

ΛΥΣΕΙΣ

1320.

	Α	Β	Γ
Ἔχομεν τὰ τρία ἀγγεῖα	Α	Β	Γ
Ἐκ τοῦ Α, τοῦ περιέχοντος ὀκάδας	8		
πληροῦμεν τὸ Β ἀγγεῖον	5	5	
Μένουσιν οὕτω	3	5	
Ἐκ τοῦ δοχείου Β, τοῦ περιέχοντος νῦν τὰς 5 ὀκάδας πληροῦμεν τὸ δοχεῖον Γ		3	3
Μένουσι	3	2	3
Χύνομεν τὸ περιεχόμενον τοῦ Γ εἰς τὸ Α	3	0	3
καὶ οὕτω ἔχομεν	6	2	0
Χύνομεν τὸ τοῦ Β εἰς τὸ Γ	0	2	2
Ἔχομεν	6	0	2
Πληροῦμεν τὸ Β ἀπὸ τὸ τοῦ Α	5	5	0
Ἔχομεν	1	5	2
Ἀπογεμίζομεν τὸ Γ ἀπὸ τὸ Β		1	1
Ἔχομεν	1	4	3

Οὕτω τὸ δοχεῖον Β θὰ περιέχῃ τὰς 4 ὀκάδας, ὧν ἔχομεν ἀνάγκην.

1321.

Πυρ-ετός.

1322.

Μυῖα-μία-ἴα.

1323.

			Π			
		Μ	Ε	Ν		
	Μ	Ε	Λ	Α	Σ	
Π	Ε	Α	Ε	Κ	Υ	Σ
	Ν	Α	Κ	Ο	Σ	
		Σ	Υ	Σ		
			Σ			

1324.

Mur-mure.

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.

